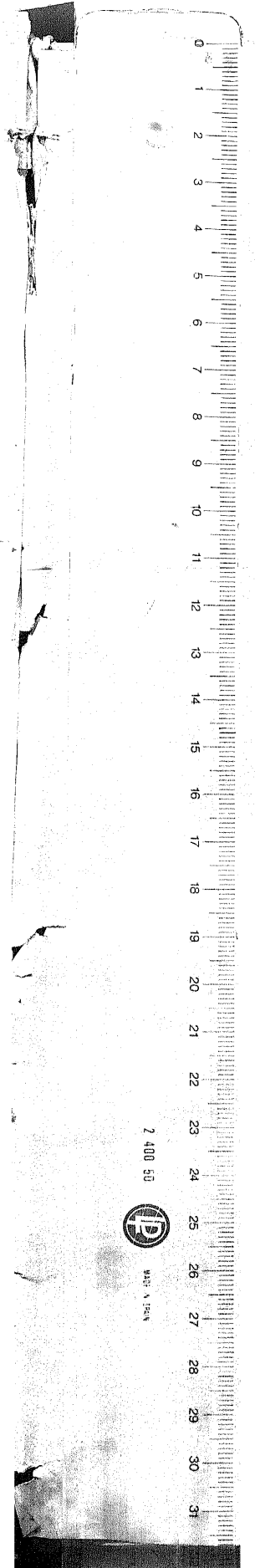
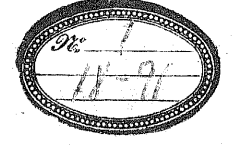
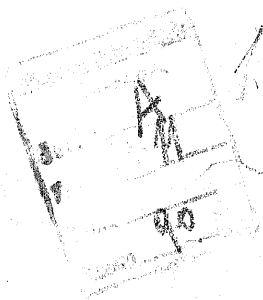

81V-3

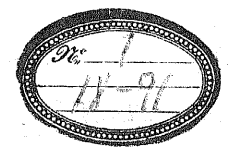
3-1-14

814-3

3-1-14

REVERENDO PATRI GODEFREDO
BILLIO SANCTI VINCENTII LAODVNEN-
sis Cœnobiarchæ, Ioannes Chatardus obsequentiſſimus, S.

MIRABUNTUR fortasse nonnulli, Reuerende Pater, quod nunc demum tam serò, tantâque temporis intercapedine, typis mandata sit, & in lucem prodierit, Epistolarum Sancti Iſidori Pelusiota traductio, à chariſſ. & ſapientiſſ. fratre tuo, Iacobo Billio, Sancti Michaëlis in Eremo Cœnobiarcha, Latina facta, cum iam triennium interfluxerit, ex quo ille viuis exceſſit. Quod & ipsi meæ quoque forsitan incuriæ atque negligentia adscribent, iſque maxime, qui summo tenentur desiderio (nam spes quæ differtur expectantium animis radium quoddam ingerere solet) legendi, euoluendi, & amplectendi quacunque vir tam pius & doctus condidit & edidit. Dicit enim non potest, quàm ardentibus animis excipiantur, & quàm libenter omnium terantur manibus, quacunque ille siue Gallica, siue Latina, siue Græca, cæque siue metro, siue soluta oratione conscripta in lucem emisit. Enimuerò admiratoribus eiusmodi iusta fortasse mecum exoptulandi non deest occasio, cum hoc opus urgere mearum partium esse videretur, cui frater ille tans, & Mæcenas meus obseruandiſſ. Bibliothecam suam legauerit, quem postremæ voluntatis suæ executorem tecum constituerit, & quem multis, vt ingenuè fateri & prædicare soleo, cumulauerit beneficiis. Addo, quod in breui illo elogio, quod post ipsius obitum de eo edideram, post elenchum librorum, quos posteritati consecrauit, pollicerer etiam me alios, velut posthumos, magno Christianæ & literariæ Reipub. commodo, breui in lucem emissurum. Sed multos habeo adhibita diligentia testes, te verò unum locupletissimum, & quàm sim ab hac incuria & desidia culpa vacuus & immunis, quæ sanè in typographos potius reicienda est, qui, vt scis, testudineo gressu incedere, & semper aliquas moræ causas neſtere & prætexere solent. Quanquam nec in eos planè retorquendam puto: sed potius in temporis inclementiam, qua desæuiens pestis nonnullos eorum de medio sustulit & abripuit, unde totum opus

Epistola.

intermitti & interfistere, non secus atque currum rota aliqua fracta, necesse fuerit. Sed tandem, Dei gratia, ad calcem perductum est opus, & quidem sat citò, si sat benè. Quod quidem audacter assererem, si doctissimo Interpreti fratri tuo per otium & vitam licuisset extremam manum ei ad-dere: tunc sanè castigatius & emaculatus, atque ornatus exiisset. Quod etiam in Nazianzena eius versione & impressione summopere desiderabam: quam interea dum expectaret, hanc Isidori traductionem meditabatur ac moliebatur. Nam etsi totus esset in Gregoriano illo opere, (quod non immeritò pistrinum suum, in quo diu ei molendum fuit, alicubi appellat) tamen eo interdum aliquantulum intermisso, quò vegetior & alacrior postea ad ipsum rediret, in his traducendis Isidori epistolis, vel in aliis, quæ animum ita intentum & occupatum minimè tenerent, ludebat: atque ita ne momentum quidem temporis, quo nihil habuit preciosius, unquam sinebat effluere, nec spiritum otio languescere. Quemadmodum enim diligens artifex, dum opus aliquod tractat & elaborat, materiam aliquam apud se repositam habere solet, circa quam sese exerceat & occupet, peracto illo, vel aliquando intermisso opere, ne fortè otio & desidia torpeat: sic frater ille tuus verè φιλόπονος καὶ φιλοεργός, sylvam rerum apud se habebat, circa quam antequàm prius opus ad extremum perduceret, vel aliquando relaxandi animi causa intermitteret, se exerceat, & omni torpore & ignavia eximeret. Quin & quemadmodum ligna, lapides, aurum, argentum, metalla, ceteraque id genus ad domum Domini extruendam necessaria, ex Libano, Tyro, Ophir, aliisque variis mundi plagis Salomoni deferebantur: ita fratri tuo ex variis Gallia & Italia partibus veterum Theologorum Græcorum exemplaria mittebantur, ut ea vel Latina faceret, vel castigaret, vel illustraret, vel ex ipsis aliquid conderet, quod in usum & adificationem Ecclesie cederet, ac redundaret. Quod & ipse impigrè alacrique animo faciebat. Non cessit eorum diligentia, qui templum Domini extruxerunt, aut his etiam, qui vna manu trullam, altera gladium tenentes adificabant muros Hierusalem. Ita hoc nostro sæculo prouidit Dominus pro bona voluntate sua Sioni, ut non desint, qui adificent muros Hierusalem, muros spiritualis Hierosolymæ appello, veteranos illos Ecclesie milites, antiquos Patres, & sanctos Doctores, qui se posuerunt murum, vel etiam arcem, (ut de Hieremia dicitur) pro domo Israël: ex quorum scriptis & monumentis, velut ex firmissimis propugnaculis, lethalia emittuntur iacula in hodiernos Samaritanos & sectarios, opus Domini impedire conantes. Norunt isti quidem perbellè Babylonios muros, & turrim Babylonicam extruere, vel etiam muros Hierichuntinos: sed qui clangore tubarum Apostolicarum & Sacerdotalium veri Iosue, & scriptis, confestim corruunt.

Epistola.

Norunt isti Palatium & Synagogam Satana edificare, & duabus columnis. (nempe Impietatis & Mendacij) superextruere, sed quas Samson & fortis quisque in fide (quæ vincit mundum) potest emouere, & in exitium & perniciem istorum nostrorum Philistæorum euertere. Quam fortior & tutior est domus illa sapientis supra petram adificata, quæ columna est & firmamentum Veritatis, quæ ex viuis & quadris lapidibus coagmentata est, quæ intumescens fluctibus & procellis omnis tyrannidis, & resstantibus omnibus ventis doctrinae facile resistit, & inualescit, quin eo quo fortius & pertinacius in eam insurgunt, eos facilius discutit, frangit, elidit. Quoniam verò in hac adificanda, & in restaurandis eius muris summus ac diligentissimus fuit artifex frater iste tuus, undique ad eum mittebantur Græca exemplaria, quæ & ipse etiam diligenter conquirebat, Musæa & Bibliothecas Christiani orbis instructiores perscrutans, unde velut ex promptuariis & bellicis Ecclesie armamentariis arma quaedam in Hæreticos depromebat. Sunt enim Christianæ Bibliothecæ velut turris illa Dauidica, cum propugnaculis adificata, ex qua mille pendent clypei, omnis armatura fortium. Fortium, inquam, illorum, de quibus scribitur: En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt ex fortissimis Israël, omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi: vniuscuiusque ensis super femur suum propter timores nocturnos. Ij nimirum sunt veterani Ecclesia milites, sancti illi & antiqui Patres, qui scriptis & monumentis suis vigilantissimè & acerrimè pugnant contra Hæreticos, & Potestates atque Rectores tenebrarum harum, qui quietem veri Salomonis inturbant, qui Ecclesiam eius sponsam, in cuius sinu conquiescit, & inter cuius vbera commoratur, die nocteque diuexant, nec clamantem sponsum audiunt: Adiuro vos, filie Hierusalem (quia filia sunt Babylonis misera) ut ne suscitatis, nec euigilare faciatis dilectam, donec ipsa velit. Contra istorum strepitus, impetus, & insultus verè è sacris Bibliothecis educuntur clypei, & omne armorum genus. Quamobrem eas pertimescunt & horrent Hæretici. Nam à Philistæis edocti, cauent qua possunt diligentia, ne inueniatur gladius in Israël, ut cum ipsi insurrexerint, inermes reperiantur Catholici. Quod Julianus ille Apostata teterrimus Christi & Ecclesie hostis, diligenter fecit, dum lege cauit, ne Christiani literis Græcis erudirentur, nec scholas frequentarent: Quod & hodierni Apostatæ & Sectarij nostro sæculo diligentissime fecerunt, faciuntq; vbiq; tyrannidem suam liberè exercent. Quot enim Bibliothecas sacras diripuerunt? quot sacra volumina exusserunt? quot Sanctorum Doctorum monumenta dilaniarunt? Nec sanè inconsultò. In hoc enim laudo villicos iniquitatis, & prudentiã filiorum huius sæculi. Videbat enim nihil sibi infestius, nihil secte sue perniciosius, quàm huiusmodi

Epistola.

bellica Ecclesia armamentaria, ex quibus tot veterum Patrum exemplaria, Græca, Hebræa, Latina, & omnium denique linguarum scripta, quotidie eruuntur, quibus Babylonica eorum turris evertitur, & ad fundamenta usque exinanitur. Quemadmodum verò tempore belli diligentius conquiruntur arma, quibus se quisque armet & munit: ita tempore Hæreseon (quæ sunt Ecclesiæ bella, horrida bella: occidunt enim animas, quæ mori nesciunt: cum alia in corpora, in ædes, & cætera eiusmodi caduca & interitui ruinaeque obnoxia, tantum demerant) diligentius Catholici Musæa & Bibliothecas exquisierunt, Sanctorum Patrum libros euoluerunt, eosque velut leonibus fortiores, & aquilis velociore in prima acie collocarunt, ut non immeritò militans Christi Ecclesia dicatur, ac sit, eis terribilis, ut castrorum acies ordinata. Quod impigrè & diligentissimè fecit acerrimus Ecclesiæ æsuator, seu propugnator, frater ipse tuus, Iacobus Billius, qui nullis sumptibus, nullòque labori pepercit in scrutandis celebrioribus Galliæ & Italiæ Bibliothecis, ex quibus multa Græca exemplaria deprompsit, ut Orthodoxos illos Patres, ac strenuos Ecclesiæ milites & Duces, quos complexus est, Damascenum, Chrysostomum, Gregorium Nazianzenum, eiusque Græcos Interpretes, puriores & emaculatiores redderet, tantòque lumine illustraret, ut suo splendore Hæreticorum aciem perstringerent, ac velut fulgentioribus armis accincti in eos prodirent. Romæ verò (dum alia loca silco) multa exemplaria ad eum missa sunt & allata, idque procurante Ludonico Baro, viro integerrimo & Prodatarario prudentissimo. Quæ in re omnè suam ei nauauit operam, cum ob Reipub. Christianæ & literariæ, cuius semper studiosissimus fuit, utilitatem, tum etiam, ut tam piis fratris tui votis, ab hac nunquam alienis, satisfaceret. Nosti enim quanta ei cum ipso intercesserit necessitudo, imò & cum duobus illis Reuerendis fratribus tuis, Iacobo & Ioanne, quam etiam doctissimis & pientissimis scriptis suis sibi inuicem dicatis, posteritati testati sunt, & velut obsignatis tabellis confirmarunt. Quæ etiam Bari amicitia in eos tanta fuit, ut in eos omnes, qui aliqua consanguinitate aut affinitate, aut benevolentia ipsis coniuncti fuerunt, redundarit, in te verò tantò abundantius, quantò es demortuis propinquior. Quod ipse sæpe quidem, & non ita pridem, re ipsa maximè comprobauit, ita ut pluribus verbis non sit opus, non secus atque floribus in arboribus, ubi subsecuti sunt fructus. Qui pariter, præter alia multa exemplaria, huius nostri Isidori Græcas Epistolas ex Musæo Illustrissimi Cardinalis Sirleti, & propriis ipsius sumptibus (ita est in literarum studiosos propensus & beneficus) eleganter scriptas fratri tuo Interpreti nostro misit. Quæ ei tantò gratiores fuere, quantò magis deprauati erant, & mendis scatebant codices illi quibus tum utebatur. Has ergo ut accepit, ac velut thesaurum in agro absconditum nactus, eas Latinitate donauit, & quidem ea, qua solet, facilitate, fidelitate, puritate, & elegantia: hoc est,

Epistola.

hoc est, summa & admirabili. Quod in hoc opere clariùs sanè eluxisset, si ei colophonem adiicere, vel ipsum aliquantulum lambere concessum fuisset. Sed hoc nobis, ut alia multa, inuidit mors eius immatura, si ita nuncupanda est preciosa illa in conspectu Domini mors Sanctorum eius. Verum nihilominus nunquam poenitendum opus, sed Lectori gratissimum & utilissimum futurum. Qui ut duplici frueretur beneficio, non modò docti Interpretis Latinam versionem edi curauimus, sed ipsas etiam Græcas Isidori epistolas, hætenus nunquam excusas, & è regione sibi correspondentes, quò faciliùs & uno intuitu, qui vtriusque lingua collatione & coniunctione (in qua hic noster Interpres, ut se à puero exercuit, ita haud dubiè excelluit) delectatur, eam contempletur, indeque sitim suam ac desiderium abundantius expleat. Sic eadem opera Græcia suum Isidorum Pelusioten hætenus in tenebris latitantem, & longa obliuione sepultum (nam annos plus mille iacuit ac deliruit) conspicuum ac penè rediuiuum recepit: ut Latinus orbis alterum etiam quendam nouum Cicero-nem. Hoc enim Interpres noster, alter sanè & Demosthenes, & Tullius alter, in his omnibus prisca Græcis authoribus, quos traducendos suscepit, & Latine loqui docuit, feliciter semper præstitit, & expressit. Cupiebat & ipse impense, dum superstes erat, ut Græcus Sanctorum illorum Patrum, quos transtulit, contextus ab ipso recognitus & ab innumeris mendis vindicatus recuderetur, maximeque D. Gregorij Nazianzeni, quem ipse ob summam eius pietatem, & elegantiam, in primis coluit, & in quo castigando, conuertendo, & illustrando diu multumque se torfit. Pudebat enim eum, quòd Græcia (ex qua tot opes & ornamenta hausit) tam doctum, tam disertum, tamque facundum authorem & oratorem suum haberet tam mutilum ac lacerum, totque plagis confossum, ut semiuiuus relictus videretur: cuius ipse, ut Samarites alter, misertus est, curamque eius diligentem egit. sed hoc à Bibliopolis nunquam consequi potuit, qui à Græcis & Hebræis edendis planè abhorrent, maioribus quippe sumptibus illis hac in re faciendis absteriti: quò fit, ut ferè Latina & Gallica hodie tantum amplectantur, quæ magis venalia, & ex quibus se luculentiorum pecuniæ aceruum congesturos putant, usque adeò, ut cum Satyrographo loquar,

Unde habeat, querit nemo, sed oportet habere.

Argumentum sanè hoc est collabentis rei literariæ, & intermorientium primigeniarum illarum linguarum, quæ ad Ecclesiæ adificationem, & ad turris Babylonica Hæreticorum euersionem à Deo datae sunt. Tandem verò à Bibliopola extorsi, ut has Isidori epistolas unà cum Latina versione cuderet & imprimeret. Quod ipse etiam eò libentiùs præstitit, quòd hætenus non fuerint editæ, cum etiam ob illam obseruantiam, quæ Reuerend. Patrem fratrem tuum semper coluit, tum ob publicam, priuatamque suam utilitatem, quam inde

Epistola.

emersuram praeidebat. Nihil enim sub eius nomine conditum ac emissum est, quod obuiis omnium vlnis exceptum arreptumque non fuerit. Nihil ex eius scriptis, quod Bibliopolarum officinas diu occuparit. Nihil quod situ vel carie absumi, vel à blattis & tineis abrodi soleat. Nihil ab eodeditum, quod congris, piperi, butyro, & eiusmodi inuoluendis aptum destinatum ve sit. Genium habent, & cedro digna sunt quacunque elucubrauit. Eius videlicet scriptis, ut vendibili vino, alia suspensa hedera non est opus, quam Jacobi Billij Prunæi praefixo nomine. Tantum doleo & agerrime fero, quod plures Isidori nostri Epistolæ ad eum non peruenierint. Incredibile enim est, quot ipse scripserit, nempe myriadem. Multa (inquit Nicephorus Callixtus) ab eo scripta sunt Lib. 14. varie utilitatis plena: potissimum autem Epistolarum omnis generis diuina 64 p. 53. simul & humana gratia refertarum, prope chiliades decem: in quibus Scripturam omnem clariùs exponit, & omnium mores instituit, quippe qui dicendi genere ad docendum accommodato in eis utatur. Quæ, siue alicubi ad Lib. 4. huc extent, vel lateant, siue perierint, mihi compertum non est. Scribit Sixtus Biblioth. Senensis se vidisse in Bibliotheca Marciana Venetiis, volumen manu scriptum, complectens huius sancti viri 1148. epistolas. Illustriss. & eruditiss. Cardinalis Carafa fratrem tuum (quem nomine virtutis & literarum amabat plurimum,) literis aliquando monuit, ipsius Isidori Epistolas ad mille quingentas reperiri in Cœnobio Cryptæ Ferratæ, qui locus in fide ac tutela est Cardinalis Farnesij. Eadem ne, an diuersa ab illis sint, mihi quoque obscurum & incertum est. Ita enim reconduntur, & abduntur, ut planè sepulta videantur, suntque Bibliothecarij nonnulli canibus haud dissimiles, qui feno incubantes, cum ipsi non edant, nec alios quoque edere, vel etiam propius accedere non permittunt, locum dantes Prouerbio: Canis in praesepi. Sic & belli isti custodes ærarij rei literariae & Christianæ malunt sacros præscorum Patrum codices blattis ac tineis seruare, quam iis commodare, qui eos è scriniorum tenebris in lucem asserere, & in usum Ecclesiæ & literatorum conuertere possunt & desiderant. In quos iure quadrat & illud, quod Isidorus ipse quadam in Epistola Lib. 1. in aliquem librorum congestorem scribit: Plurimos, inquit, libros (ut audio) 51. epist. emisti, atque opinione locuples es, eorum lectionem ignorans, atque id faciens, quod ij, qui frumentum comprimunt. Nam libri quoque tinearum patres & nutricij sunt, cum vincuntur. Quare aut opibus tuis utere, aut ingentem eruditionem ne lede, nimirum hinc quoque comicos sales colligens (dum librorum corruptor, aut librorum sepulchrum, aut tinearum altor appellaris) atque coram Deo accusationem, ut qui ingens utilitatis talentum occultans, quod aliis concreditum atque elaboratum est, à te autem improbè defossium. Tandem verò labore & industria fratris tui eruditiss. factum est, ut hæc saltem Isidori Epistolæ (nempe plures ducentis supra mille) quas transtulit, & edendas reliquit,

Epistola.

reliquit, è magno illo naufragio, quod aliæ innumera passa, vel de vita etiam adhuc periclitari videntur, emerferunt, & ad portum salua & incolumes appulerunt, haudquaquam posthac peritura, quæ tam felicem & disertum nacta sunt Interpretem. In quibus conuertendis, ut & in aliis omnibus, quæ traduxit, ab Interpretibus illis semper abhorruit, de quibus in Sacris suis Observationibus hæc ait: Interpretes, qui verbum verbo reddere student, meo quidem iudicio, nihil aliud agunt, quam ut pro luce meras lectoribus tenebras offundant. Hoc ei tantum successit negocium, quod in eis crebra frequentesque sint argutia, in ipsis verbis plerunque sita, quæ aliis commodè cedere nequeunt. Quemadmodum enim in vinis quæ aliò transferuntur, multum sepe decedit genuini saporis, & vigoris: ita etiam multum lepôris & venustatis in iis verbis, quæ in aliam linguam transmigrant. Hoc est, quod hic quoque noster Interpretes in Sacris Observationibus suis ait: Nulla omnino lingua est, quæ lepô- Lib. 1. res aliquos non habeat, qui in aliam linguam sine luculento dispendio transferri nequeant. Sunt autem istæ Isidori Epistolæ perbreues ferè omnes, & perpetuo quodam Laconismo contexta, sed doctrina & utilitate copiosæ. Eas enim Scripturæ testimoniis & exemplis ubique aspergit & condit, multasque arduas quæstiones, quæ inde à variis ei proponebantur, edisserit ac soluit. Hæreses aliquot strictim, ac velut per transfennam, quandoque confutat. Nam ut verus D. Joan. Chrysothomi discipulus & imitator, totus in moribus informandis occupatur, virtutis locuples laudator & præco, & viciorum acerrimus insectator. Vnde eam ob rem in multorum offensionem & odium incurrisse, sibi quæ multas structas insidias alicubi testatur. Si quis, inquit, fructus ex reprehendendi libertate oriretur, nemini ipse hac in re cessissem, etiam si ob causam insidiis persæpe appetitus, verum cum hoc tempus silentium postulet, Iudicem expectemus. Ex Gentilium libris pauca hic interserit, contentus scripturis sacris, ut quæ & vim maiorem habeant, & Christiano Doctore & Lectore digniores sint. Solet etiam has suas Epistolas præclara aliqua sententia, vel elegante quadam cohortatiuncula claudere, atque ita Lectori aculeum quendam insigere. Cuiusmodi Scriptoribus, tanquam ad ingenium suum accommodatioribus, Reuerendi illi Patres, fratres tui, Iacobus & Ioannes, in primis delectati sunt, eosque perbelle imitati sunt. Nam sua scripta ad edificationem & consolationem, & ad Dei timorem & amorem inculcandum planè concinnarunt, modò tibiis Euangelicis canentes, ut deiectas peccatorum conscientias spe diuinæ misericordiæ erigant, & expectatione futurorum præmiorum ad saltum & exultationem inducant: modò lugentes, ut proposito suppliciorum æternorum metu & cruciatu, eos ad pœnitentiam & planctum cieant & pronocent, qui ad vitia obduruerunt. Verè duæ illæ tubæ argenteæ (ex argento videlicet illo constat, de quo Propheta, eloquia Domini casta,

Epistola.

argentum igne examinatum, probatum septuplum) quæ Dei populum in fidei unitatem, & charitatis vinculum cogant, & ad virtus indicendum bellum conuocent & excitent. In quibus præclarum ac domesticum fraternumque habes exemplum, quod ad unguem exprimas & imiteris. Cum enim vnus solusque super sis è tot claris & nobilibus fratribus (quorum alij virtute bellica & militaribus honoribus insigniti, velut in valle & campestribus cum Iosue prælia Domini præliantes, & pro aris & focis strenuè pugnantes, vt fortes Machabæi postremis bellis occubuerunt: alij duo, nempe isti superiores, tanquam in vertice montis puras leuantes manus, & cum aliis duobus illis fratribus Mose & Aarone, spiritualibus armis certantes tandem fati concesserunt, & in Domino obdormierunt, iure quodam hæreditario eorum virtutes & ceteræ spirituales opes, quæ aliis omnibus præstant, ad te deuolui debent. Atque illi decurso iam stadio tibi etiam lampada tradunt. Epulo ille Euangelicus metuebat ne fratres, quos superstites reliquerat, venirent in eum locum tormentorum, in quo cruciabatur, & cuius viam illis præmonstrauerat: at contra illi tui è celis, quorum viam nobis triuerunt, manum tibi porrigunt, vt quos natura tam arcto fraternitatis vinculo constrinxit, eosdem celestis (qua fruuntur,) gloria in æternum vniat & coniungat. Quod Deo duce & auspice futurum confido, cum tu eandem viam ingrediaris, eorumque vestigijs diligenter instas. Non modò enim in te fraterna elucet virtus & pietas, quæ toti vestræ familiæ est penè innata & hæreditaria, sed etiam in pascendo tibi commisso grege prudentia & vigilantia, atque in iuuanda & ornanda Christiana Republica diligentia & labor. Nam ad eorum emulationem multis pijs opusculis & libris, quos è Latino & Italico sermone Gallicos fecisti, Galliam nostram ornasti, & quotidie ornas, eosque iuuas, qui linguarum illarum sunt expertes. Quod si fortasse tanta in iis non elucet doctrina & eruditio, quanta in libris & monumentis illorum fratrum tuorum, scias eos hac in re paucos habere pares, nec posse omnes esse Scipiones, nec facile esse in primis secundisve consistere. Non æqua lance singulis suas opes largitur Deus. Aliis quinque talenta, aliis tria, aliis duo, aliis etiam vnum impertire solet. Sed nihilominus qui vnum, vel duo tantum accepit, sua diligentia & fœneratione audire potest, non secus atque alij pluribus locupletati, peramœnam illam & desiderabilem Domini vocem: Euge, serue bone & fidelis, &c. Nec modò auro & argento, purpura, bysso, hyacintho, cocco, & rebus eiusmodi splendidis & pretiosis, extruitur Dei tabernaculum: sed etiam rubricatis arietum pellibus, sagis cilicinis, & pilis caprarum. Sic Dei Ecclesiam iuuant & ornant, quicumque in eius usum quantulacunque habent, vel duo minuta, ex animo (quo Deus res metiri & aestimare solet) conferunt. Macte ergo virtute esto, & qua soles diligentia fratres illos tuos vig. celestis duces, sequere & assequere. Noli respicere post tergum,

nec

Epistola.

nec stes in omni circà regione: sed progredere (nam non progredi, regredi est) de virtute in virtutem, & tandem per Iacobæ scale gradus ad eos conscende, & ad eum ipsum, qui culmini eius innixus tibi nobisque omnibus opem laturus, manum tendit. Sed licet tibi sponte currenti nullo calcari sit opus, hoc tamen dissimulare non potuit charitas illa erga te mea, qua te iam pridem complector, & felicitas illa, quam tibi votis omnibus expeto, & obseruantia illa, qua te tuosque colo, & dum hac vita fruor, colam. Vale, reuerende, & mihi perpetuò obseruande Cœnobiarcha, & fraterno amplexu hanc Epistolarum S. Isidori Pelusiotæ ornatam & perelegantem fratris traductionem accipe, quam non tam tibi dico, quam se ipsa tibi offert, & consecrat. Hanc enim, vt alias fratris opes, præ ceteris omnibus tibi vendicas, nec modò iure natura, sed etiam illius necessitudinis, quæ tibi toto vitæ curriculo, cum ob morum, tum ob status & Ecclesiasticæ dignitatis similitudinem, cum eo intercessit. Iterum vale, & nos, quo dudum cœpisti amore prosequi perge. Parisiis, Calend. April. an. Dom. 1585.

SANCTI ISIDORI PELUSIOTÆ

V I T A.

E X S V I D A.

Ἰσίδωρος πρεσβύτερος, ὁ πηλιουσιώτης, ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, φιλόσοφος τε καὶ ῥήτωρ, ἐπιστολάς ἐρμηνεύσας πλὴν ἑκατὸν γράφει, καὶ ἄλλα πλῆθ. Id est, Isidorus Præsbiter, vir eloquentissimus, philosophus, atque Rhetor, epistolas 3000. diuinam scripturam interpretantes scripsit, & alia quædam.

Ex Euagr. lib. 1. c. 15.

Theodosio Imperatore regnante, magno etiam in honore fuit Isidorus Pelusiota, cuius gloria ob illius tum facta, tum dicta longè latèque peruagata est, omniumque sermone celebrata. Ille carnem sic maceravit laboribus, sicque animum arcanis & diuinis doctrinis saginavit, ut vitam angelicam in terris traduceret, & viam expressamque effigiem vitæ monasticæ, & diuinæ contemplationis omnibus perpetuò intuendam proponeret. Scripsit quidem cum alia multa opera perquam vtilia, tum vnum ad Cyrillum: ex quo perspicuum est, eum eisdem cum admirabili illo Cyrillo vixisse temporibus.

Ex Nicephoro Callisto.

Lib. 14. Non virtute tantum egregij tum florere viri, sed & doctrina factis ipsis consona enituit. Vtraque enim philosophia si occurrat, celerius mentem in sublime tollit, & bono ei, quod desiderio votoque omni expetimus, vnit atque coniungit. Nam veluti duabus alis, cui vtraque illa contingit, vitur, atque in cælum euolans quàm celerrimè progressu pleno peruenit. Quales viros ea tempestas protulit, virtute & doctrina magnam gloriam consequutos. Talis Isidorus ille fuit, qui in Pelusio monte monachis præfuit: Nilus & Marcus præclari ascetæ, & sapiens item Cyri Ecclesiæ Antistes Theodoritus, quorum magna in poetica laus est. Præceptore ij in vtraque philosophia magno vsi sunt Chryso-sthomo. Igitur Diuus Isidorus iam inde ab adolescentia ita in monasticis laboribus defūdauit, & ita carnem, animam arcanis sublimioribusque doctrinis fouens maceravit, ut euangelicam prorsus degeret vitam, & viua animatæque monastici instituti diuinæ contemplationis columna, & velut primum quoddam exemplum flagrantis emulationis doctrinæque spiritualis esset. Multa ab eo scripta sunt, variæ vtilitatis plena, potissimum autem epistolarum omnis generis diuina simul & humana gratia refertarum, propè chiliades decem, in quibus Scripturam omnem clarius exponit, & omnes omnium mores instituit, quippe qui dicendi genere ad docendum accommodato in eis vitur. Satis quoque ille declarat, quo ardore erga honestatem, erga Ecclesiam, & eos qui temerè iniuria afficerentur, flagranit. Multum præterea in lucubrationibus suis inuehitur in eos, qui non rectè episcopali, sacerdotalique munere fungerentur. Et quod aperte Chryso-sthommum defenderet, vehementer Arcadium & Cyrillum, atque huius patronum Theophilum perstringit, eorumque sinistras aduersus virum eum susceptas molitiones taxat. Quæ illum cum eis tempore vixisse testantur. Cyrillum sanè quidem vt hominem turbulentum refellens, hæc quoque scribit. Favoris quidem affectio acutum non videt, hostilis verò animi odium nihil prorsus cernit, &c.

Ex Xisto Senens. lib. 4. bibliotheca Sanctæ.

Isidorus Pelusiota, monachorum Pelusiaci montis in Ægypto Abbas, D. Ioannis Chry-stomi discipulus, angelicam in carne vitæ degens, multa scripsit variæ vtilitatis plena, potissimum autem epistolarum omnis generis diuina simul & humana gratia refertarum propè chiliades decem, siue decem millia: In quibus omnes diuinas vtriusque testamenti scripturas exposuit, & omnes omnium mores instituit, vsus in eis docendi genere maximè ad docendum accommodato. Vidimus in Bibliotheca Marciana Venetijs volumen manu-

scriptum

Scriptum complectens huius Sancti viri 1148. epistolas: quarum prima sic incipit. Ἐπειδὴ κυκλῶν ἐστὶ χροῖον. Claruit sub Theodosio iuniore anno Domini 440.

Ioannes Chatardus.

Mihi operæ precium visum est ex superioribus pauca ista annotare. Refert quidem Suidas hunc nostrum Isidorum præter illam magnam epistolarum multitudinè alia etiam quædam scripsisse: sed quæ sint illa, non commemorat. Inter ea collocandus est liber ille, quem ad Gentiles scripsit, cuius ipse in his epistolis aliquoties meminit. Qui an adhuc in tenebris lateat, aut luce fruatur, non mihi constat. Quædam etiam eius poetica desiderari viderentur, si vera essent, quæ suprâ ex Nicephoro Callisto iuxta vulgatam versionem citauimus: nempe, Isidori Pelusiota, Nili & Marci Eremitæ, ac denique Theodoriti Cyrenensis Antistitis magnam in poetica esse laudem. Verùm hæc Nicephoro minimè sunt ascribenda: sed errori potius interpretis eius, Langi, ob homonymiam dictionis græcæ nõ bene animaduertam, vt libro primo Sacrarum suarum Observationum doctissimus noster Billius indicat & admonet. Nam libro primo cap. 38. vbi quædam obseruat in Euagrii historiam, sic ait. Cap. 15. In initio hæc verba, καὶ ποιήσεν, ab interprete omiſsa, idem valent quod ποιητικῶς ἐπέων. i. vt poetæ verbis vtar. Hæc enim dicit ob hæc verba κλέος ἐρη, quæ præcedunt, & quibus vitur Homerus Odysf. lib. pen. Quod cum ne Langus quidem apud Nicephorum lib. 14. c. 53. animaduertit, Isidorum Pelusiota, Nilum & Marcum Eremitam, ac denique Theodoritum Cyrenensem Antistitem, egregios poetæ facit: cum tamen nullum omnino ex his poetica laude floruisse literis vllis proditum sit. Ex quo perspicere licet, quantum interdum erroris vnus voculæ homonymia non animaduertæ pariat. Quod verò Xistus Senensis narrat se Venetijs in Marciana bibliotheca vidisse volumen manu scriptum complectens huius Sancti viri 1148. epistolas, quarum prima sic incipit. Ἐπειδὴ κυκλῶν ἐστὶ τὸ χροῖον, &c. cum in his mille ducentis, quas eruditissimus Billius traduxit, nulla sic incipiat, hinc satis liquet, & hanc & reliquas (vt verisimile est) sequentes ibi adhuc conclusas teneri, & Eudymionis somnum dormire, vel potius sepultas iacere, Billio aliquo admodum egentes, qui eas vindicet, & expergefaciat, vel etiam mortuas excitet. Cæterum legimus passim varios fuisse Isidoros. Alios quidem martyres, alios Confessores, alios Episcopos, alios Abbates & monachos. Hic noster inter sanctos Abbates reponitur. Vsuadus martyrologus quinque eiusdem nominis in album Sanctorum retulit, inter quos huius nostri Pelusiota meminit, eiusque festum quarta die Februarij celebrari tradit.

ΕΙΣ ΙΑΚΩΒΟΝ ΒΙΑΛΙΟΝ ΤΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΤΑΤΟΝ

ἄνδρα καὶ θεοφιλέτατον.

Βίλλιε χαῖρε μακάρε, τιμῶ σε γὰρ ὡς πατὴρ ἐπίστα. Χαῖρε βαθυπλάγυα κύδος ἐμῆς πατρίδος. Λαμπερὸς ἀπὸ εὐγενῶν παρθένων κλάδος, ἡδύς ἄωτος, Εὐσεβείας ἔδωκε καρπὸν ἐπεσφάνιον. Ἐνδελχῆς ἀγίων ἐπέλες πατέρων ἑσποφίτης, Ἐμφαντοῦ ἱεροῦ Γρηγορίου σήματος, Σιὸν τῶν νῦν μακαρίων ὀλύμπια δάματα νόμεις, Ἐγλὸν ἐπὶ ὀρθοσφοῖς τὸν δρόμον ὀμιτελέσας. Ἐρθάδ' ἀείμνητος λογιῶν πῶδε φωνὴν ἀηθεῖας, Εἴνεχε παμπόλων γεωσιῶν σελίδων. Ἀς Τροασλιανὸς στό φιλταλὸς ἐγλὸς ἑταῖρος, Ἐς φάος ὀμπέμπει ἀπηχερίζομενος.

Ν. Γυλωνίς.

ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΚΑΙ ΑΙΔΕΣΙΜΩΤΑΤΩ ΠΑΤΡΙ, ΚΥΡΙΩ,
Γωβίνοφρεδω Βιλλίω, τῷ ἐκ τῆς Οὐίγκκεντιου μονῆς, ἐκ τῆς Λαοδουῶφ Αἰῶνος, Χαίροντι.

ΤΙΠΤΕ Προαγρέσας Χατήαρδ' ἰσίδωρον, Αἰῶνος,
 Εὐθεὸν ὅς τοδε σοι βιβλίον ἠρμόσατο;
 Τρεῖς ἀλλέξατο γὰρ παλαιούς ἀνέρας, ἐν τοῖς
 Κοινοβιαρχοῦσι φρωτῆια κτη(α)ιδύνας.
 Βιβλίον ὁ γράψας Πηλοῦσιος ἰὺ Ἰσίδωρος
 Ἐν φαιροῖς Αἰῶνος, Χεῖρια δὲν τε Πατήρ,
 Τῆ τε γραφῆ γοργὸς γοργὸς, καὶ τῆ ἀλλέξει,
 Τῷ ἰατρικῆ γράμμη δόγματα θεῖα γραφῆ.
 § Αἰῶνος δ' ἐρμηνεύς, πελε Βιλλιάδης Ἰακώβος
 Σοῦ χείρας, οὐχ ἠτίαν ἦθεσιν, ἔτε λόγους.
 Ος Πηλοσιόθεν Ρώμην δ' Ἰσίδωρον ἀγαθόν
 Πορθημωθέντα λαλῆν δίδεξατο Ρωμῆμας,
 Καρδινέαν Καράφα καὶ Σιρλήτιο ἔκμη,
 Σὴ δὲ περὶ τὴν, Λαδουῶν τε Βάρου.
 § Μοιρὸλοι δ' ἀφ' ὅτου χείρας ἦρασε, Βιλλίε, περὶ τῆς
 Οἷς λιπαρή(α)το τὸ φῶρ' ὑσάπ' ἔργα μεμῶς.
 Σὴ δ' ἅμα Χατήαρδ' ἔζησε μῆματα ταῦτα τύποισι
 Ἐκδοκῆς, Λατίω κρηγοῦ ἐρδόμενος.
 P Κοινοβιαρχῶς οὐδ' ἰσίδωρος, κρηγοῦ ἐκδοκῆς
 Χατήαρδ' ὅς, τῆδε σοι βιβλίον ἀνέμωτος.
 § Βιλλίε, χεῖρε καὶ οὐλε μέγ', Οὐίγκκεντιο Αἰῶνος
 Ωὶ χεῖρε, κ' ἀγλαὸς δῆμος ὁ Λαοδουῶς.

Latinè ad verbum.

NOBILISS. ET REVERENDISS. PATRI D. GO-
 dofrido Billio, Monasterij S. Vincentij Laodunensis Abbati, S.

QUID AM Oratione Chatardi melius? Abba,
 Divinum qui hunc tibi librum concinnavit.
 Tres elegit enim quam praestantissimos viros, inter
 Cambiarchas primas affectos.
 § Librum qui scripsit, Pelusius fuit Isidorus,
 Apud Aegyptios Abbas, Christianorumque Pater.
 Qui scriptione acris fuit, et disputatione,
 Et ad veram amplexum dogmatis sacris explanandis.
 § Abbas porro Interpres erat Billiades Iacobus
 Tuus frater, non inferior moribus, nec verbis.
 Qui Peluso Romam Isidorum admirandum
 Traiectum loqui docuit Romano more,
 Cardinalium Curas et Sirleti consilio,
 Tuo autem suffragio, Lodoicique Vari.
 Parca letalis autem ex quo fratrem rapuit, Billi, praefuisti
 Tis, qua obstetatis est interim dum extrema facta meditaretur.
 Tuoque una cum Chatardo scripta hac typis
 Edidisti, Latio rem gratam faciens.
 § Cambiarchis ergo tribus volupe fecit
 Chatardus, hunc tibi librum dedicans.
 Billi, salve et vale multum, Vincentius Abbate
 Quo gaudet, et candidus populus Laodunensis.

Pc. Morelli Turonensis Lochij, mense Martio, 1585.

EPITAPHIUM DOMINI IACOBI BILLII PRV-
 NÆI, DIVI MICHAELIS IN EREMO ABBATIS;
 viri nobilitate, doctrina ac pietate præstantissimi, à Richardo Stephano Anglo,
 Doctore Theologo, ipsius alumno amantissimo conscriptum.

Billius hoc tumulo recubat, μέγα κῦδος Ἀρχαίων.
 Gallica nil Græcè doctius ora tulit.
 Parcite Pierides Prunæum plangere: cuius
 Spiritus in celo, nomen in orbe viget.

Ex persona Diui Isidori monachi Pelusiotæ.

Græca prius Græcus resonabam verba: docente
 Prunæo, didici cum Cicerone loqui.

Aliud:

Mille annos latui: quod prodeò latus in auras,
 Ingenio Billi debeo doctæ tuo.

Ex persona Diui Gregorij cognomento Theologi,
 Episcopi Nazianzeni.

Qui prius æquani Demosthenis ora diserti,
 Attica dum sacro gratia ab ore fluit:

Contendo Latio nunc cum Cicerone lepore,
 Nec minor in Gallis gloria nata mihi est.

Aliud:

Quod nulli præstare datum, non ausus Erasmus
 Tentare: en, solus Billius id potuit.

ΟΨΥΡΑΝΟΣ ΤΟΝ ΤΟΥ ΒΙΑ-
 λίου τάφον προσφωνεῖ.

Σἦμα φύλαττε τὸ σῶμα, τὸ κατὰ θεοδουλον ὑπαρξάν,
 Εὐγενές ἅμα λαχόν, τὸ Βιλλιάδου Ἰακώβου.
 Σῆμα φύλαττε τὸ σῶμα, ἐν ᾧ κελεύει πάντα μέμικτοι.
 Πάντα γὰρ ἀξίερατα ἅμ' εἰν ἐπὶ σιὸνδραμα φάπ.
 Σῆμα φύλαττε τὸ σῶμα, χεῖρας πόδι μωρία μίμνε.
 Καὶ τὰ μέλη σύμπαντα, πάγ' ὄργανα Πνεύματος ἱεροῦ.
 Σῆμα φύλαττε νόων κεφαλήν βασιλείον ἀστέραν.
 Τῶν χερίτων θ' ἔδραν, κ' αἰδύς οἴκημα, προσσωπον.
 Πάντα τέ πως ἀναγόντε, τάσθ' ἔραφει ἑλλὰς ἅπασα,
 Οὐσε φύλαττε δύω, Λατινισί τε πάντα γραφένια.
 Σῆμα φύλαττε τὰ ὄπτα, δεδεγμένα ῥήματα Χειροῦ.
 Χεῖλέα θ' οἷς ἐν αἰὲς ἐκαθέζετο πότνια Πειθῶ.
 Γλώτταν, χεῖμαρρον μέλιτος, γλυκεροῦτε χεῖρα κλίος.
 Δόγματ' ἀμὰ δάκρουσαι, πῆπτι τε κλείουσαι.
 Σῆμα τὸ σῆμα φύλαττε, τὸ πᾶν τὸ κρηγοῦ ἐν αἰεὶ.
 Δασιότε νηστείας σῶμαχον προσβεβέλοτα λαμπαρῶς.
 Τῶν ἐλεημοσιωῶν τε προσέμο τὸ χεῖρε γαμψῶν.
 Σῆμα φύλαττε τὸ ἦπαρ, ἔρωτα πνεῶν Ἰησοῦ.
 Κηρ τ' ἀρετῆς καὶ ὀπίστημης ἡθασαυρὸν ἀπασῶν.
 Γένατ' ἅμα φύλαττε, πάγ' ὄργανα χεῖμαρρον προσσωχῆς.
 Τὸ πόδε σῆμα φύλαττε, τὸ ἐς κεκόν θ' ποτ' ἰδύει.
 Σῆμα φύλαττε τὸ σύμπαν, ἕως ποτὶ σῶον ἀγείρω.

EXTRACT DV PRIVILEGE
du Roy.

PA R grace & priuilege du Roy donné & octroyé à Guillaume Chaudiere, Libraire iuré en l'Vniuersité de Paris. Il est defendu à tous Libraires & Imprimeurs de ce Royaume, de n'imprimer, vendre ou distribuer en cedit Royaume à part ou séparé du Grec ne ioint, partie ou portion d'iceluy avec autres liures ou autrement ce present liure intitulé, *Sancti Isidori Pelusiota, Discipuli Chrystomi, Epistolarum libri tres, latina versione ad verbum è regione opposita: per D. Iacobum Billium Prunacum Sancti Michaelis in eremo Canobiarcham. avec Obseruationum sacrarum libri duo Authore D. Iacobo Billio, &c.* sinon de ceux que aura imprimé, ou fait imprimer ledit Chaudiere, iusques au temps & terme de neuf ans finis & accomplis apres la premiere impression: à peine de cent escus, moitié à sa Maiesté, & l'autre moitié audit Chaudiere, & de confiscation de ce qui s'en trouueroit d'imprimez, ou vendus au contraire. Oultre veut sadite Maiesté, que mettant par bref le contenu du present Priuilege au commencement ou à la fin de chacun exemplaire, que cela ait forme de significatiõ, tout ainsi que si l'original estoit particulièrement signifié à chacun. Donnè à Paris le 3. iour d'Octobre, mil cinq cens quatre vingts & quatre.

Par le Conseil,

DANES.

Acheué d'imprimer le vingtiesme iour de May, M. D. LXXXV.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΡΙΣΤΟΛΑΕ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΣΙΔΩΡΟΥ
PELUSIOTAE.
SANCTI ISIDORI
Pelusiota.

ΝΕΓΑΩ ΜΟΝΑΧΩ. 4.

NILO MONACHO. 2.

Ἰ μὲν ἄγιοι τῆς μοναχικῆς φιλοσοφίας κορυφαῖοι καὶ ἡγεμόνες, οἱ τῶν ἀγγλων καὶ ἀρωγων ἂν ἐτελεσαν, καὶ τὰς πνευματικὰς ἀρμοδίας τοῖς ἀνάγκασιν ἐπέθεσαν ἡμῶν καὶ μαθησιν ἐγένετο, σκοπεύοντες τὴν τῆς ἕλης ἀναρχίαν, καὶ σκοπεύοντες τὴν εὐπείθειαν κελύσαντες. καὶ οἱ μὲν φύσιν μόνον ἔχον διδασκαλον. ἡμεῖς δὲ καὶ τὴν ἐκείνων ἀρετῶν ἀνάγκασιν ἔχοντες, μικρὰ τῆς ἐργασίας φροντισμοῦ. καὶ τοίνυν τὴν μὲν σκοπεύοντες λήθη ἕως ἀποστασίας γινώσκουσιν, καὶ ἀρνησιν συμπεριλαμβάνουσιν. τὴν δὲ ὑποτακτικὴν, νεκρῶσιν καὶ φθορᾶν τῶν ἁγίων τῆς γῆς μελῶν, καὶ ὡς γέγραπται:

Δωροθέω μοναχῶ. β.

Ἀνθρώποι ἀνήθησαν ἀπ' αὐτῶν, οἱ τῶν θεῶν δηλονότι, οἱ ἄγιοι. ἐπειδὴ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ κατακαλίσσον ὄντι, οἱ τὸν θεὸν ἡμιθέοι τῆς καρδίας ἵπταται, ἀνθρώποις ἐπέταται περιεργάζονται, τῆς αὐτῶν ἐνώσει πυρὸς ἡμῶν, καὶ φωστῆρες ἐν ἐλάτῳ φωνοῦμεν.

Νελάμβωνι σχολαστικῶ. γ.

Πάντα φῶς τῶν ἀρχαίων

ANCTI viri, Monasticae Philosophiae principes & antesignani, ex arumnis accertaminibus, quibus perfecti sunt, vocabula quoque rebus congrua, monendi nostri atque erudiendi causa, imposuerunt: cum *σκοπεύοντες*, secessionem à rebus ex materia concretis, & *σκοπεύοντες*, propensione ad obediendum nuncuparunt. Atque illi quidem naturā solū magistrā habuerunt. Nos autem, cum eorum quoque res gestas literarū monumentis proditas habeamus, parua tamen operationis curam gerimus. Oportet igitur *σκοπεύοντες*, sententiae eius, qua quispiam prius imbutus est, obliuionem, atque consuetudinis abnegationem esse: *σκοπεύοντες* autem, membrorum, quae sunt super terrā, mortificationē atque interitum: quae admodum literis literis consignatum est.

Dorotheo Monacho. 2.

Carbores succensi sunt ab eo, hoc est sancti viri à Deo. Quoniam enim Deus noster ignis consumens est, idcirco qui per animi puritatem Deum contemplantur, carbones non abs re appellantur; ut qui per coniunctionem cū Deo inflamentur, ac luminaria in vnoquoque existant.

Nilamboni Scholastico. 3.

Cum ab antiquis viris illud aperte ad-

A

nec à perturbationibus que hinc manant. Luc. 12. Neque enim aliud quicquam est præcingi, quàm lumborum vim tanquam vinculis quibusdam constrictam tenere.

Eusebio Presbytero. 10.

Nihil apud Deum tanto in pretio est, quàm charitas: ob quam & homo factus est, & ad mortem vsque obediens. Eaque de causa discipuli quoque illi, qui primi ab eo vocati sunt, duo fratres extiterunt. Ex quo statim per ipsa initia sapientissimus saluator illud indicauit, se discipulos omnes suos fraterno amore copulati vellet. Quæ cum ita sint, nihil charitati opponendum ducamus, quæquidem omnia inter se deuincit, atque in vtili concordia conferuat.

Ophelio Grammatico. 11.

Si Socrates Atticorum dogmatum author, pulsatus etiã ac verberatus, ab vltione temperauit, quid discruciaris, cum contumeliam duntaxat, vt scripsisti, acceperis? Etenim si philosophicum animum præstiteris, tu quidem Socratis gloriam referes, etiam si minus contumeliose, quàm cum Socrate, tecum actum sit: contra autem ille animi tui magnitudine tanquam telo faucibatur: aut etiam aliquando à peccandi studiosa mente ac lingua in melius mutabitur; tibi que, vt huiusce mutationis authori, gratiam habebit.

Ammonio. 12.

Et si vitium occultas, tamen apparet te animo inflari, atque vltra quàm & genus, & robur, & dignitas tua ferat, superbire. Quamobrem aut congruentem tibi animum collige, aut scito te ab omnibus irrideri.

Lampetio Monacho. 13.

Quo tempore ad sublimis & excelsæ vitæ montem accedebas, atque abluta veste ac sensibus, ad diuinorum dogmatum auditionem pectus adornabas, terrena-

εὐσεβίᾳ, ἢ τὸ δευτέρῳ ἢ ἰσχυρῶς τῆς ὁσφύου.

Eusebio Presbytero. 10.

Οὐδὲν ἕτως θεῶν ἐπισημασθέντων, ὡς ἀγάπης, δι' ἣν καὶ ἄνθρωπος γέγονε, καὶ μετὰ τὴν γένεσιν ὑπηκούσας. Διὸ καὶ τὸ γὰρ καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πίστις τῶν μαθητῶν αὐτῶν, ἀδελφοὶ δύο γεγονόσιν, ἐνδείξασθαι. Διὸ τὴν ἀγάπην εὐθὺς τὸ πᾶσιν ὁσφύου, ὅτι πᾶσι τὸς μαθητῶν αὐτῶν ἀδελφικῶς συνάπτειν ἐβόληται. ἀγάπης τοίνυν μηδὲν ἠγώμεθα ἀποστρέφειν, ἢ ὡς συνδεῖ πάντας, καὶ ἐν ὁμοιοῖα συμφερέσθαι φυλάττει.

Ophelio Grammatico. 11.

Ἐὶ Σωκράτης ὁ τῶν ἀθηναίων δογματῶν νομοθέτης, καὶ τυπικὸς οὗτος ἡμιμύατο, αὐτὸς τὴν ἀλύειν μόνον ὑπερβείναι, ὡς γέγραπται: εἰ γὰρ φιλοσοφῆσαι, αὐτὸς μὲν πᾶσι Σωκράτης δόξαν ἀπαίσει, εἰ καὶ ἦτιον Σωκράτης πεπαράνησται, ὁ δὲ ἐξ ἐναντίας, ὡς βέλει τῆς μεγαλοφυΐας προήσεται, ἢ καὶ ἴσθι ὅτι τῆς φιλακαρτημονος μετὰ τὴν θήσισιν καὶ γλώσσῃ καὶ γλώσσῃ καὶ χερσὶν εἰσέειπεν ὡς ἀπὸ τῆς ἀλλοιώσεως.

Ammonio. 12.

Εἰ καὶ κρύπτεις τὸ ἥτιμα, ἀλλὰ φάσιν φουσάμενος, πᾶσα καὶ τὸ γένος, καὶ τῆς ἰσχύος, καὶ τῆς ἀξίας σε φρουρήσει. ἢ τοίνυν σύμμετρον σουτῶ κτήσασθαι φρόνημα, ἢ ἴσθι: ὡς καὶ πάντων γελώμενος.

Lampetio Monacho. 13.

Ὅτε τῶν ἕρμιτης ὑψηλῆς πολιτείας ἀποστρέφαι, καὶ πλυνάμενος ἐοδῆσαι, καὶ ἀσθῆσαι, τὰς τῶν ἀκοῆν τῶν θείων δογμάτων τὴν καρδίαν ὑψέτω.

εὐεβίᾳ. Ἐπεὶ πάντως ἐπιλαβέσθαι τῶν χρημάτων βλάβη, ἵνα τὰς τῶν ἀκρόπολιν φθασίας τῶν ἀρετῶν, καὶ τῶν μαθητῶν ἀκρίβειαν ἴδῃ, καὶ τοῖς παρὰ τῆς ἀρετῆς πλάξῃ τὸν παλαιὸν νόμον ἐγγραφοῦτος, πύξῃον γένῃ θεοῦ λευκόν. τὸ δὲ νῦν περὶ σὲ ὡς καὶ πάντων ἐξέμενα, ἐπιλαβέσθαι μὲν σε τὸ ἀρόβῃ τῆς σωτηρίας, τερσθῆναι ἀπαρῆλυσιν, αἰς τὴν πίστιν δὲ πάλιν ἀνεστρέφαι ναρκησίαν, εἰ ἰοῖνυ σε μὴ φοβῆσαι τὸ ἔσποδευμα, καὶ βαπτισθέντος Σίμωνος, καὶ τοῖς χερσὶν ἀποκαθάρσιν, καὶ τῶν τῶν ἵλην πάλιν ἀναρρήσασθαι, δι' ἣν καὶ ἐξ ὑψῆος κερτινήσθαι ὁ δειλάμος τῶν πολλοῦ ἄλλοιων θάνατον, ἵνα δεῖξῃ ὡς ἐξ ἐνός τῶ κατ' ἐκείνῃ πτόματος, οἷον τυγχάνουσιν εἰς τοῖς, οἱ ἕρμιον δρόμον ψευδόμενοι, ἔχουσιν τὸ τερσθῆναι Σίμωνος. εἰ δὲ πᾶσι ὅσας νόδους καὶ λόγους μετεἴληθα, καὶ τοῖς ἐχθροῖς τῶν δειλῶν ἐκείνην ἀπεύχεται πληρῶσιν ἕως τῶν κύριον συνθήσασθαι, καὶ τὸν ἀμπελῶνα αὐτῶν ὅτι μελῶς φιλοπόνει. ὁ γὰρ μετὸς μετ' αὐτῶν ἔστιν ὅτι ἕως λήψεται τῶν ἰδίων κώπων.

Patrimo Monacho. 14.

Εἴ τις ἐξ ἐμοῦ ἐπιμαθῶν, μάθῃ θάνατον ἀσπιδάως, καὶ λέγειν γενναίως. ἢ δὲ τῆς πνευματικῆς πολιτείας ὁδὸς, ἀράξει μᾶλλον ἢ φρεσὶ εὐοδῆσαι, εἰ τοίνυν μέλει σοι τῶν ἀκροῦτων μεσῶν, τὸ λέγειν ἡλεῶς ὡς καὶ φαῦλον πθίμενος, τὸ ἀράττειν χερσὶν μετὰ δίακα.

Petro. 15.

Τίς σε ἐξέμαθαι ἀποπίας, ὅτι καὶ πλῆστον ἀποφρονήσας, καὶ γένος, καὶ πᾶσι συνῶδῃ τὰ πᾶσι τῶν καὶ πολλοῖς ὁδὸς γενόμενος ταπεινώσεως νῦν ἐάλωσ ὑπερόπτος, τὸ θεῖον ὡσαύτ' ἐπιλαβόμενος νόμος, τὸ ταπεινῶσθαι καλεῖται. τὸν ὑψέσθαι βεβλόμενος. εἰ τοίνυν μὴ ἀπάσας ἐπιβούρους τοῖς τῆς ἀλα-

rum rerum memoriam profus abicere constituisti, vt ad virtutum arcem peruectus, cum Deum oracula ædentem audires: cum eo veterem legem in carnalibus tabulis inscribente, tabula ipse diuinitus confecta existeres. At verò nunc illud de te omnium ore decantatur, te quidem salutis aratrum prompto atque alacri animo arripuisse, verum per ignauiam ac torporem retrorsum rursus conuersum esse. Quamobrem si te Simonis exemplum nõ terret, qui cum baptizatus fuisset, ac ministris Christi comitem se præbuisse, rursus ad res eas, quæ ex materia constant, reuersus est (ob idque etiam ex alto miser in mortem multorum sermone celebratissimam præceps ruit: vt ex vna ipsius ruina perspicuum omnibus fiat, quibus suppliciiis digni sint, qui caeleste curriculum metuntur) Simonis vestigiis animique instituto here. Sin autem quisquis mentis ac rationis compos est, hanc penam in hostibus quoque horret, ac deprecatur; pacta cum Deo inita exple, ipsiusque vineam diligenter ac sedulo cole. Nam merces cum eo est, quam vnusquisque secundum suum laborem accipiet.

Patrimo Monacho. 14.

Ea quidem, vt audio, indole, naturæque bonitate præditus es, vt studiose discas, egregieque loquaris. At spiritualis vitæ iter per actionem potius, quàm per sermonem feliciter cedit. Quare si immortalia præmia tibi curæ sunt, præclare loqui parui pendens, id stude vt benè agas.

Petro. 15.

Ecquis te absurditatis nõ accuset, quòd cum, & opes, & genus, & adumbratum hunc honorem contempseris, multique ad humilitatem iter præmonstraueris, nunc tamen superbia laborare deprehensus sis, velur diuinæ legi insultans, quæ eum, qui extolli velit, deprimi iubet? Quamobrem nisi arrogantia fluctibus omnino depre-

sus es, animum ad ea, quæ promifisti, excita. Neque enim hoc te fugit, modestiam animique summiffionem, vnà cum virtutibus crescentem, Dei imitatores eos efficere, qui sic viuunt: arrogantia autem nõ modò presentia virtutis officia euertere, sed etiam cum, qui alta cernice est, ex ipsis cælis exturbare. Id quod Lucifero, qui manè oriebatur, accidit.

Isai. 14.

Euangelio 16.

4. Reg. 2. Elifæus Hierichontis aquas sterilitate laborantes sale curauit, Euangelico modo ad huiusmodi medicinam impulsus, utpote ea, quæ à frõte erant, perficiens. Etenim aquæ totius humanæ naturæ figuram gerebant, ad virtutum sterilitatem & pietatis infœcunditatem steriles effectæ. Sal autem, qualitatis ac facultatis, ad Domini doctrinam omnia humectantis: quemadmodum ipse ad discipulos suos dicebat, Math. 6. Vos estis sal terræ. Elifæus denique, ipsius creatoris ac Domini. Nam qui puram & incolumem imaginem ei, à quo in lucem editi sunt, conferuant, hanc etiam ab eo gratiam consequuntur, vt vnà cum eo miracula edant.

Paulo 17.

Math. 8. Vulpes foueas habent, & volucres cæli nidus, Dominus ad eum, qui, vt se sequeretur, rogauerat, respondet: vt qui corda cognita haberet (sinit enim sigillatim corda hominum). Sigillatim autè dictum est, quia ad ea efficienda ope atque auxilio alterius opus minimè habuit, atque hominè illum versutus ac fraudulentis cogitationibus detentum esse, atque ab improbis spiritibus incolit, vitiòque ita harere perspiceret, vt ab eo reuocari non posset, ac propterea eum à suo cœru ablegabat, ne pertinax ipsius improbitas, iis, qui fidem amplexi essent, offensionis causam afferret; in illum videlicet oculorum aciem intendentibus, ac dominicam potentiam imbe-

Cum qui dicit Christo verulsum.

ζονείας κύμασι γόννας, ἢ ἴσον πρὸς τὴν ὑπερβολὴν. Ἐπεὶ τὸ σέ λέληθεν, ὅτι μετρίως ταῖς ἀρεταῖς συναύξασα, βεβήμισα τὰς ἐπιβουλάς, οὐ μόνον τὰ παρόντα οἶδε καθελεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτῶν ἐραυῶν καθελεῖ τὸν ὑπερβολὴν ἄνατολιν, ὅπερ ὁ εὐσφύρος ὁ παρὰ ἀνατολῆν ὑπέμεινε.

Εὐαγγέλιον 15.

Αλαπι ἐλιοσῶος τὰ ἰερὴ κούρια βρέματα ἀπεκινούσα ἰάσατο εὐαγγελικῶς κινήσει πρὸς τὴν ἴασιν, οἷα βλεπόντων ἐμπαροῦσθαι τὴν γὰρ ἔφερε, τὰ ἕρπυδατα πάσης τῆς ἀνθρωπότητος πρὸς ἀρνίαν ἀρετῆς καὶ ἀκαρπία ἐπιβίαις σφραδισθέντα. οἱ ἄλλοι δὲ τῆς πάντων νοσησῶος πριότητος καὶ διωμάμεως εἰς τὴν τῆς κυρίας διδάχην, καθὼς αὐτὸς πρὸς τοὺς ἐαυτῆς ὁμοσφύλους φησὶν, ὑμεῖς ἐστε τὸ ἄλλοις τῆς ἐλιοσῶος δὲ αὐτῆς τῆς δημοκράτης ἢ ἀποστῆναι. οἱ γὰρ τὴν εἰκόνα καθελεῖν φυλάσσοντες τὸ πρῶτον, καὶ συναυθαυμαστέρειν αὐτῶν, ἔχοντες παρ' αὐτῶν ἐκομίσαντο.

Παύλου 16.

Αἱ ἀλώπεκες φαλεῖς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τῶν ἐρανῶν κατασκηνώσασιν, ὁ κύριος πρὸς τὸν ὄψα κληθέντα ἀκαλοῦσθαι ἀπεκείνατο, καρδιογνώστης ὑπάρχων, ὡς πλάσας καταμύνας τὰς τῶν ἀνθρώπων καρδίας, καταμύνας δὲ εἶρηται, ὅτι ἢ δεηθεὶς ἑτέρου βοηθούτος ἐποίησε. καὶ ὁρῶν δολίοις λογισμοῖς κεκρατημένον τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὑπερβολῶν πνευμάτων παθητῶν κατοικούμενον, καὶ ἀνεπιτρόφως πρὸς τὴν χάρισσον ἔχοντα, καὶ τῶν ἁγίων τῆς οἰκείας συνουσίας αὐτὸν ἀπέπεμπε, ἵνα μὴ τὸ ἐπίμοιον τῆς σκείνης φουλόπιτος, σκαυδάλου γίνηται τοῖς πιστεύουσιν αὐτὸν, πρὸς σκείνην ἀπεισίσταται.

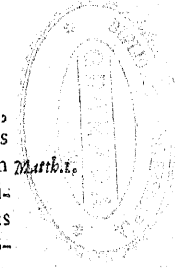
φαρασίω

+ ὑπερβολῶν

καὶ τῆς δεσποτικῆς δυνάμεως κατὰ ἡμφιζοιδοῦσι ἀσθενεῖαν, ὡς τὸν μαθητῶν μεταβαλεῖν πρὸς ἀρετῶν μὴ ἰχθυοσῶος.

cillitatis damnantibus, vt qui discipulū ad virtutem immutare nequiuisset.

Hermīno Comiti 18.

Ἐπειδὴ σκαυδάλου εἴπασαι οἶδα καὶ ἰουδαίοις, τὸ ἐν τοῖς θείοις χρησιμοῖς εἰρημύλον, ὅσα ἐγνώσκειν αὐτῶν ἕως ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς, ὡς μετὰ ταῦτα φησι συναφείας ἰὼ μνηστῆρα πρὸς τὴν παρθένον γενουμένης γινώσκοντα ὁ βλάσφημος καὶ ἀχρεῖστὸς λαὸς ὅτι τὸ ἕως, πολλὰ καὶ ἔστι διηγεῖται ἐν τῇ θεῖα γραφῇ εὐερίσκειν καὶ κέρδιον. Ἐως ἂν θῶ ἰδὺς ἐξ ἑσθροῦς σου ὑπερβολῶν τῶν ποδῶν σου, καὶ ἐπὶ διηγεῖται, καὶ ὅσα ἐνεργεῖται ἢ ἀπεργεῖται πρὸς τὸν Νῶε, ἕως τοῦ ἐξηραίνθηαι τὴν γῆν, καὶ εἰς τὸ πικρὸν ὅσα ἀνέστρεψεν ἕως ἂν καταγερῶσθαι, ἐγὼ εἶμι, φησὶν ὁ θεός, καὶ ἐπὶ διηγεῖται, καὶ ἄλλα ποιῶσθαι πολλὰ, ἀπορῶσθαι ἐν τῇ θεῖα εὐερίσκειν γραφῇ, ὁ δὲ θεὸς νοῦς τῶν ἡμετέρων, ὁ ἰουδαῖοι, κακόνουσαν διορθούμενος, ἐκ πορνείας καὶ νομισάντων καὶ εἰρηκότων γεγενῆσθαι τὸν κύριον, ἀνέπαφον δειξάμενος τὸν πρῶτον ἰαυτοῦ δασε τοῖον, πάσης διχρα ἔπιθυμίας καὶ συνουσίας γεγεννημένον, θεοσχεπητῆ δὲ ὄντα καὶ ἀληθῆρον, τὸ γὰρ μετὰ ταῦτα μὴ συμβῆναι ἀλλήλοισ τοῖς τῶν πορνείαν σκαυδαντηθέντας, καὶ ἢ τοῦ ἀγγέλου ὄφεις ἐκάλυεν. Ἐκ πνεύματος ἀγίου εἰρηκότος ὑπάρχον τὸν ἐν τῇ παρθένω σκαυδαντημένον, καὶ ἢ μετὰ τῆς τῆς τοῦ πόρου θαυμάτων ὅσα ἐπέτεπεν, ἢ μετ' αὐτὸν παρθεῖα, ἢ τῆς ἀγγέλων ὑμολογία, ἢ τῆς μάγων δωροφείας, ἢ τῶ ἀσέως φωταγωγία, ἢ εἰς Αἴγυπτον ὁδηγία ἢ τῆς εἰδῶλων ἀρχμαλωσία, καὶ ἢ αὐτῶν σκεῖναν διχροσόντι ὑπερβολῶν θείας γραφῆς μαρτυρομένη δηλοῖ δὲ καὶ ἢ τελευτήα τοῦ κυρίου ἀφ' ἑσθροῦς, ἰωάννη τῶ παρθένω τῶ θεοτόκον συστήσαντος, καὶ τὰς ἐκατέρων παρθεῖας συναρῶσθαι ἢ ἰχθυοῦσθαι τοῦ σκαυδοῦ ὄν, τὸν ζωοποιὸν ὑπε-

Quandoquidem existimare te dixisti, offentioni Iudæis id esse, quod in diuinis ofaculis dictum est, Non cognouit eam donec peperit filium suum, tanquam scilicet postea sponsus cum virgine congressus sit: noscat contumeliosus & ingratus populus, vocem hanc, Donec, pro perpetuo, in diuina scriptura sæpè positâ reperiri: Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. & hoc pro, in perpetuum: & non reuerfa est columba ad Noe, donec siccatetur aqua. Profus enim nõ reuerfa est. & Donec senueritis, ego sum, ait Domitius: At qui est perpetuo. Atque alia permulta eiusdem generis sparsim in diuina scriptura reperiuntur. Diuina porrò mens, ὁ Iudæi, peruersam vestram sententiam corrigens (qui Dominum ex stupro ortum esse existimastis, ac pronunciatistis) his verbis illud demonstrare studuit, quòd intactus adorandus partur, ac libidinis & concubifus expers fuerit, diuinitatis consentaneus, atque eiusmodi, qui humanæ rationis captum excedat. Nam ne postea ij inter se coirent, quibus fornicatio per calumniam obiecta est, angeli quoque visio prohibebat, qui eum, qui in virginis utero carnem assumebat, ex ipiritu sancto extitisse dixerat: & miraculorum in partu editorum maiestas atque amplitudo vetabat, & virginitas, quæ partum secuta est, & angelorum cantus, & oblatu à Magis munus, & stella prælucens, & deductio in Ægyptū, & simulacrorum captiuitas, & illorum ipsorum iusticia scripturæ sanctæ testimonio confirmata. Quin istud quoque postremum Domini testamentum liquidò demonstrat, qui quo tempore in cruce erat, ac viuifica morte fungebatur, Ioanni virgini genitricem Dei commendauit, atque amborum virginitates copulauit. Si hæc murmuratorem, atque improbitatis amantem

Math. 1.

Psa. 109.

Genes. 8.

Isa. 46.

Math. 7.

Math. 2.

Luc. 2.

Ioan. 19.

populum nõ mouent, cui iam Deum bello lacessere in naturam redactum est; in petras feminas, & in aquis scribis. Incaustum itaque laborare desine.

Heraclidi Episcopo. 19.

Quæris cur magnus Daniel vnâ cum tribus piis adolescentibus, à Babylonio rege ignis supplicio minimè mulctatus fuerit, cum eiusdem cum ipsis sententiæ esset, eiusdemque tribus, victusque socius, imò, vt rectius loquar, pietatis magister. Respondeo: Hoc diuino consilio & prouidentia contigit, ne impij homines flammæ oppressionem Dei Babylonici nomini ascriberent, Baltazarum enim eum, in honore declarationis rerum arcanarum appellabant. Atque eiusmodi opinio apud illos vigeat, nempe ipsorum Deum, si vel duntaxat eius nomen pronuncietur, res miras perpetrare. Deus igitur, vt hanc opinionem comprimeret & aboleret, in hoc iudicio Daniele ab alijs sciunxit: inuentaque est sola iuuenum continentia, Deique auxilium, quo intonans illa fornax consopita & extincta est.

Hieraci clarissimo. 20.

Si hareticus ille, qui tecum, vt scribis, contentionem habuit, Dei filium vt dogmatum authorem, idoneum cui fides habeatur, admittit; ipse adorandi deitatis spiritus essentiam docet, quippe qui vnum diuinæ Trinitatis nomen esse pronunciat, vnus videlicet essentiæ coniunctione atque vnionem significans. Quod si ipsi, cognati spiritus certitudinem significanti, atque ea, quæ humanam mentem superant, docenti, minimè fidem adhibet, superuacanea est nostrorum sermonum confirmatio. Quandoquidem terrestris tabernaculum vix ea, quæ ad pedes iacent, inuenire potest. Cælestia autem arcana, & nostrum sensum excedentia, ipse & patefacit, & exploratè nouit, qui cælum pro domicilio habet.

2. Cor. 3, Psal. 2.

ιδου θάνατον. ει παύσα ε πειθει των γογγυσων και φιλοπόνησον λαον, ε εις φρον λοιπον το θεομαχην και τειση, και πετραν σπειρεις, και και υδατων ρεαφεις, και πεσασσο ματαμοποιων.

Ηρακλειδη επισκοπω. ιθ.

Δια πνεφης μετα τησ τεων οσιων παιδων τω περιχαρι ανθρακιδι ο μεγας Δανιηλ του βαβυλωνιου, συμφρων αυτοις τυγχων και συμφυλετης, και ομοδαιμος, και μαλλον της ευσεβειας διδασκαλος, επειδη φημις, και τειαν τουτο ακονομηθη παρεμνηθειαν, ινα μη τω ονοματι του βαβυλωνιου θεου, τω καπακαυσιν και φλογος, οι ασεβεις επιγραψουσι. Βαλτασαρ γαρ αυτον, εις τιμην της τησ απορητων σαιφηνειας, ανωμαλυ και δγμα τοιυτο παρ σιωνοις κρατει, ως και μονον ονομα ζυιδων, θαυματουργων τον θεον αυτησ. ινα ταυτη τον και τωρηση τω δδξαν, εν τη κρισει ταυτη τον Δανιηλ ερωρεισε, και ευρεθη γυμνη καθ' εαυτω η τησ νιων ενκρατεια, και τει η βοθεια, τω εροντων σταν μερνασσι κριμων.

Ιερακι λαμπαρτατα. κ.

Ει δε χηλαι ο παρσ σε δινεσ εις αιρετικωσ, καθωσ γεγραφασ, τον τει θεου υον δογματησιν αξιουπισον, αυτοσ διδασκει τω υσιαν τει παροσκουητου της ενότητησ πνευματοσ, εν ονομα της θειασ τριαδος αποφνηαδωσ, της μιασ υσιασ σημενον τω εωσιν. ει δε αυτω μη πιστευει την ακελευθειαν του συγγευουσ σημενοντι πνευματοσ, και τα υαρ του ανθρωπινου ενδιδακοντι, περτη τυγχων τεισ ημετερων λογων η σιτασισ, επειδη το γωδωσ σημενοσ μολισ ευρεισκει τα εν ποσι. τα δε εν ουρανω αποκρυφα, και τω ημετερον αισθησιν υαφκαλοντα, αυτοσ και αποκάλυπτει και ηπισταται ο κατατοιμων τον ουρανον.

Αμν

Ammonio scholastico. 21.

Ταισ μην ελληνων θεοποιαισ, και αι καλυσι θεογονιασ, Ορφευσ τε και Ομηροσ και Ησιδοσ, και οσοι κατ' ενεικνοσ ενδιδξαν, πολλασ και βιβλωσ και δδξασ σιυειραυτεσ, τω ημετερον δε ηρησειαν δυο ποκται διδδξασιν, ασ επεμυαμδν, ων η μην παρεσβυτεσα, η δε νεα διαθικη παρσαρρευεται. ει δε αληθευουσιν αυται μαλλον σκειων και τοισ ονομασι και τοισ παράγμασιν, αυτοσ ευρησειασ πεπεισμη, και κρατησειασ τι εμεινον.

ου ηρακλειδη επισκοπω. ιθ.

ου ηρακλειδη επισκοπω. ιθ.

Zosimo. 22.

Τινεσ σε φασιν ιεροσολωσ εραν, παρα γωματοσ ανεφικτεσ πολλοισ, σοι δε και μαλιστα. η τοιων τον σουτω βιον διορθωσαι, η της επιθυμιασ τεισ αφαιψων σοι ακακτων σποσθηθι.

Theophilo. 23.

Το ερηιδωον εν τη θεια γραφη, επι παν παρωτοτοκον διανοιρον μητταν αγιον τω κλειω, ε παει παντεσ ενιτα παρωτοτοκου. μη ετωσ οι εμαθεισ νομιζεσασιν, αλλα παει ενοσ εκεινε και μονε, τε εν τω πικτωσ τω μησαν ανοιξαντοσ. πασαν γαρ μητταν μιξισ και σιωσια ανοιγυσι, τω δε τον κλειον ημεισ Ιησου Χριστον κησασαν, αυτοσ συλληφθεισ ασωροσ παρσρχωμωσ ηνοιξε, και παλιν εσφραγισμωσιν χατελιπεν. αληθωσ μη γενομωσ ανθρωποσ, αληθωσ δε αν και θεοσ, και παρσκυνεμωσ εις εσ, αμφοτερων τεισ φυσεων.

ανοιγυσι.

ε αμφοτεραι τεισ φυσεσι.

Crispo. 24.

Επιστημονικωσ τω θειαν γραφην ανελισσεν οφειλεισ, και τασ αυτησ δυναμεισ νενεχεσ ανιχνευειν, και μη χεταπολμαν απλωσ τεισ αφαιψων και ανεφικτων μωσχηων αναξιασ

Ammonio scholastico. 21.

Deorum, quos Gentiles colunt, effectio- nes, & vt vocant theogonias, hoc est Deorum ortus, Orpheus & Homerus, & Hesiodus, alique omnes iis similes tradiderunt, multis, & libris, & sententiis collectis atque compactis. Nosram autem religionem duo codices, quos ad te misimus, docebunt: quorum alter vetus, alter nouum Testamentum nuncupatur. An autem hi libri, tum nominibus, tum rebus, ad veritatem propensiores, quam illi, sint: ipse, vt mihi persuadere, reperies, atque id, quod melius erit, amplecteris.

Zosimo. 22.

Aliunt nonnulli te sacerdotij cupiditate teneri, hoc est rei, quam multis, ac praesertim tibi, attingere nefas est. Quare aut mores tuos corrige, aut a templorum, quæ tibi attingere minimè licet, cupiditate abiste.

Theophilo. 23.

Id quod in sacra scriptura dictum est, *Exod. 13, Luc. 2.* Omne primogenitum adaperies vuluam, sanctum Domino vocabitur, nõ de omni primogenito dictum est, (ne hoc imperiti homines existiment) verum de vno illo ac solo, qui in partu vuluam aperuit. Etenim omnem quidem vuluam concubitus ac veneris complexus aperit: at eam, quæ Dominum nostrum Iesum Christum peperit, ipse sine semine conceptus, prodiens aperuit; ac rursum clausam & obsignatam reliquit: verè nimirum homo effectus, ac verè item Deus existens, vnus idemque in duabus naturis adorandus.

Crispo. 24.

Scitè & eruditè diuinam scripturam euoluere debes, ipsiusque vires ac facultates prudenter inuestigare, nec mysteria ea, quæ atrectare nefas est, quæque comprehendendi nequeunt, temerè atque impuden-

Ioan. 2.

impositionē aggeris. Dominus enim eos, qui columbas vendebant, flagris à templo expulit. Quamobrem ne tu quoque eodē modo submouearis, desine opes ita augete, ac materiam futuro igni parare.

Eusebio Episcopo. 30.

Exe. 33.

Speculatorem dedi te, inquit Scriptura: & videbis gladium venientem, & annuntiabis. Ac siquidem è somno experrecti foribrium animum præbeant, atque ad veritatem obediētes excubent, & tibi & illis ea res vtilitati ac saluti erit. Si autem aspiciantur aures occluserint, tu certè, quod partium tuarum est, præstititeris. Considera igitur ne voce sola testari videaris, ac non item rebus ipsis, quippe qui imperij habenas, iis, quos circum te habes, permittas, gratiamque impiè ac nefariè vendas. Nequo enim manuum impositiones auto committere licet, nec eorum, qui ad sacros ordines adducuntur, vitam ac mores ignorare, nec item alios sceleris authores proferre, in incorrupto illo atque horrido tribunali.

Genes. 3.

Neque enim Adam culpa & supplicio liberavit illud de vxore responsum, & caustificatio, cum scilicet executandi sui causa se ipsius suafu atque consilio interdictum fructum percepisse diceret.

Diofanti Pratori. 31.

Breuem & exiguam, non modò Præturam, sed etiam ipsam vitam habes. Quid igitur infinite peccas, paucis horis sempiternam tibi cruciatum accersens? Quamobrem volubili omni ac multis mutationibus obnoxia rerum infidelitate animaduertsa, id potiùs da operam, vt probis atque honestis actionibus nobiliteris: quarum & laudes in hac vita celebrantur, & futura præmia nunquam intereunt.

Dositheo. 32.

Deus lucernam, hoc est, sacerdotem, accendit, atque candelabro imponit, hoc

πλεονεξία, καὶ πόρους σεαυτῶ ἄπο τιμῆς χειροτονίων ἀβροῦζειν. τοὺς γὰρ παλαιώτας τὰς χειρουργίας ἐξέβαλεν ἄπο τῆ ναῦ μαθητῶν ὁ κύριος. ἵνα τοίνυν μὴ σὺν Σαίνοις ἀδύῃς, παύσαι ἔπω πλῆθῆς, καὶ ἕλην τῶ μέλλοντι ἐτοιμάζων πυλῆ.

Eusebio ἑπιτοκίω. λ.

Σκοπὸν σε δέδωκε, φησὶν ἡ λέξις γραφὴ, καὶ ὄψει τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην, καὶ ἀναφέλεις. καὶ εἰ μὲν νήψουσι ἐξυπνιζοῦντες, καὶ παρὰ ἀρετῆν ὑπὸ κινήσει γρηγοροῦσιν, καὶ σοὶ κακείνοις σωτηρίας γνήσιαι ὄνησις. εἰ δὲ τὰ ὅσα βύσσουσι ὡς ἀσπίδες, αὐτὸς τὸ γένηται ἵπτι σοὶ ἐξετελειασάσασθαι τοίνυν μὴ μόνον φωνῆ μαρτυροῦσθαι. κτή. ἄλλος φωνῆς, τοὺς ἔργους ἀδελφίμου καὶ ἡπὶ ἄλλοις, ἐν δὲ τῶν τῆς ἀρχῆς τοὺς ἀδελφίους, καὶ πτωχῶν τὴν ῥομφαίαν ἀσπίδας. ἔτε γὰρ ἡμεῖς ἔσθιν ἔπι τῆς χειροτονίας, εἴτε ἀγνοοῦν τὸν τῆς χειροτονίας εἶον, εἴτε ἐπιτοκίω ἀλλοθῶν τῆς ἀμαρτίας ἀπίδας, ἔπι τῶ ἀδελφίμου καὶ φελοκίω κριτηρίω. εἴτε γὰρ τὸν Ἀδάμ ἡ μέμφω καὶ τῆς δικῆς ἀπέλυσε ἡ ἀδελφίω τῆς γυναικὸς ἀποκρίσις καὶ σκλήρις, τῆ αὐτῆς ἀποβίω μετεληφέναι τῆς ἀπρηροῦ μὲν ἄπολογίω μὲν.

Diofanti τῆ ἀρχοντι. λα.

Βραχυτελεῖ ἢ μόνον τὴ ἀρχὴν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἔχεις τὴν ζωὴν. πὶ τοίνυν ἀμαρτωλοῦς ἀτελεύτητα, ἐν ὀλίγοις ἔργα τὴν αἰώνιον ἐπιτῶ κατασκευάζων κλάσιν, κατὰ μαθῶν οὐκ ἔσθιν ἄπολύτροπον καὶ πολυβέβητον τὴ τραγυμάτων ἀπίσαν, μάλλον ἔπι τῆς γωνίω καὶ χειροτονίας ἀποβίω, καὶ οἱ ἀποβίω πηγυρῶσιν ἐπαίνοι. καὶ οἱ μέλλοντες μωθὶ ὄντι ἀπολλύσασθαι.

Dositheo. λβ.

Ἀπὸ λυχνῶν ὁ θεὸς ἱερέα, καὶ πῆθον ἔπι λυχνίας, τῆς ἐαυτῶ φωτοφῶρου.

φόρου κεθίθρας, ἐν ἑξαγράπῃ φωτισμῶν τῆ ὀκλήσια καὶ δογματικῶν καὶ ἀράξων, σκλήριος ἀπὸ πηλαγυρῶν, ὅπως ὁρῶντες οἱ λαοὶ τὰς ἀκρίβειας τῆς ζωτικῆς λαμπρότητος, παρὰ Σαίνας εὐθιῶνται, καὶ τὸν πατέρα τῆς φῶτων δόξασωσιν. ἔχεις τὴν λύσιν ὧν ἠρώτησας συλλομα.

Προυκίω. λγ.

Διὰ τὴν μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ἔφησ Ἰωάννης. καὶ εἰ παρὰ φῶτης ὁ Ἰωάννης, πῆ ἦν ἐν αὐτῶ παρὰ φῶτος παρὰ φῶτος, ἐπὶ δὲ τῶ λέγει ὁ κύριος. ἀκούε τοίνυν πλάσται ἐν ὀλίγοις μείζων ἐν γεννητοῖς γυναικῶν ὁ Ἰωάννης, ἐπειδὴ ἐξ αὐτῆς νηδῶς μητρικῆς παρὰ φῶτος, καὶ ἐν οὐτῶ κρυπτόμενος, τὸ φῶς ἔλθον ὄντι ἠγνώσασθαι. παρὰ φῶτος δὲ παρὰ φῶτος, τὸ καὶ αὐτὸν ἰδεῖν ἐν σαρκί, τὸ παρὰ φῶτος μὲν, ἐν πάντες οἱ πατερῶν καὶ παρὰ φῶτος, δι' ὀνείρων μὲν ἢ ὀπασίαν ἀφανῶσασθαι, θεωρῶσασθαι δὲ αὐτῶν ὄντι ἐπέτρον.

Τῶ αὐτῶ. λδ.

Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον παρὰ φῶτος ἴωμεν, Ἰωάννης τῶ κυρίου ἐδήλου, ὡς ἀπὸ ἀληθείας ἀποτέμεσθαι μέλλον, καὶ τοὺς οἰκείους αὐτῶ μαθητῶν παρὰ φῶτος ἀγαθῶν ἀποβίω, ἀμφιβάλοντας παρὰ φῶτος τὴν αὐτῶ μαρτυρίαν, εἰ μείζων ἔσθιν ὁ κύριος Ἰωάννης. ἀπὸ τῆν ἀκριβῆ πολιτεία Ἰωάννης. καὶ τῶ δι' ὧν εὐθὺς ἐπερῶσεν ὁ κύριος. εἰδεῖτε, τῶ πολλῶν θαυματουργίω ἐπαληθεύσασθαι τὴν μαρτυρίαν Ἰωάννης, καὶ ὄψει παρὰ φῶτος τὴν ἀποβίω ἀπίσαν τῶν ἀπὸ φῶτος Σαίνας.

Theodosio Βασιλεῖ. λε.

Εἰ τῆς χριστῶ βασιλείας ἀπὸ τῶν ἡν ἢ ἀφθαρτος ἀφθαρτῶν ἐφαίσι, καὶ

est, suæ lucem ferenti cathedræ: vt & dogmatum, & actionum ab omni caligine liberarum, splendorem Ecclesiæ, fulgetræ instar, afferat: quod nimirum plebs vniuersificulgoris radios spectans, ad eos sese dirigat, patrisque luminum glotiam prædicet. Habes breuem eorum, quæ percontatus es, solutionem.

Prunichio. 33.

Cut maior inter natos mulierum Ioannes dictus sit, quæris: & si Propheta ipse erat, quidnam prophetica dignitate amplius & excellentius habebat? Siquidem hoc Dominus dixit. Audi igitur paucis verbis plurima. Idcirco maior inter natos mulierum Ioannes, quia ex ipso materno ventre vaticinatus est, atque in tenebris abditus, & occultatus, lumen, quod venerat, minimè ignorauit. Hoc autem nomine Prophetas antecellit, quod eum quoque, qui prædicebatur, in carne conspexit: quem Patriarchæ omnes ac Prophetæ, per somnia quidem aut visiones quoque modo informarunt, re ipsa autem atque oculis perspicere minimè potuerunt.

Eidem. 34.

Tu es qui venturus es, an alium expectamus? Domino significabat Ioannes, cum veritatis causa, caput ei amputandum esset, subisque discipulos ad eum adducere studeret, qui ob accuratam atque omnibus virtutis numeris absolutam ipsius vitam, ad ipsius testimonium, nam Dominus eo maior esset, ambigebant. Atque id Dominus per ea, quæ statim fecit, demonstrauit, cum per multa miracula Ioannis testimonium comprobauit: cõsque qui Ioannis verbis diffidebant, ita dimisit, vt oculis atque ipso aspectu confirmatum haberent, id quod auribus acceperat.

Theodosio Imperatori. 35.

Si Christi regnum adipisci studes, quod corruptionis omnis expers perpetuitas

tanquam corona cingit, quodque Deus pro caduco imperio, is, qui praclarè atque honeste istud administrarint, præmij loco constituit, potentiam tuam mansuetudine ac suavitate tempera; conuenientique dispersione onus diuitiarum leua. Neque enim saluatur Rex per multam potentiam: neque impij simulachrorum cultus crimen effugit, qui fluxis opibus parcit.

Psal. 32. *Stultus idololatras.* Ephes. 5.

Antiocho Spadoni. 36.

Operæpretium est te, cum sacros libros euoluas, atque in eorum, ut audio, lectione assidue hæreas, admirandi Danielis historiam nosse: nempe quod, cum in medijs erroris fluctibus versaretur, nullum tamen captiui hominis affectum subiit, ne ad cibos quidem communes vsque, quorum perceptio eos, qui iis fruerentur, contaminabat. Ac quoniam non modò Imperij minister es, sed ipsum etiam arbitratu tuo ac libitu moderaris; in id omni studio ac diligentia incumbere, ut iustitiam in morbum prolapsam, imò, ut rectius loquar, iam extremos spiritus edentem, confirmes: ut iustum tribunal tibi placidum ac benignum inuenias: etiam si nunc ipsius tibi haud crebrò in mentem venit, immodicæ videlicet rerum humanarum pompe admiratione percusso.

Dan. 1.

Eusebio Episcopo. 37.

Condis quidem, ut aiunt, Ecclesiam in Pelusio, machinis quidem ac molitionibus luculentam, sed improbis studiis & sacrarum electionum pretiis, & iniuriis atque contumeliis, & tenuiorum oppressiōibus, & pauperum sumptibus. Id quod nihil aliud est, quam ædificare Sion in sanguinibus, & Hierusalem in iniustitiis. Deus porrò sacrificio ex alienis bonis confiato nihil opus habet; verum illud, perinde atque eum, qui canem mactat, excratur. Quæ cum ita sint, & ædificare, & iniuriam aliis inferre desine: ne alioqui domus illa te apud Deum prodatur & conuin-

Isid. 3.

Isid. 66.

ἐπαθλον τῆς φαρτῆς τοῖς χερσὶν αὐτῶν διέπρασιν ἔθηκεν ὁ θεός, ἡμερότητι κίονα πλὴν ἐξέσταν, ἕ δέοντι σιωροπτι σμῶ τὸ βάρος κίφριζε τὸ πλῆθος. ἔτε γὰρ σάξεται βασιλεὺς Διὸς πολλὴν δυνάμην, ἔτε εἰδωλολατρίας οὐκ ἐφείγει ἀσέβειαν, ὁ τῷ βέροντος πλοῦτος φειδόμενος.

Αντόχῳ εὐνέχῳ παλατίῃ. 36.

Χρήσε τὰς ἱερὰς ἀναπίθουσα βιβλίους, ἕ τῇ αὐτῆς ἐγκερτερούται, ὡς φασιν, ἀναγνώσθ, πλὴν χεῖρ ἰσχυροῦ Δανιὴλ ἱστέραν εἰδέναι, ἔπι μέσος τῶ κλύδωνος τῆς πλάτης ἱσάμενος, ἕ δὲν ὑπέμεινε πάθος ἀχμαλῶτον, ἕ δὲ μέλει σίτων τῆς κοινῶν εἰς μετέληψιν, ἕ μὴ κοινουόντων πελείσων ταὺς μετέχοντας. ἕ ἐπειδὴ οὐ μόνον Διὸς κλονος τυγχάνεις τῆς βασιλείας, ἀλλὰ ἕ ἀγεις αὐτῶν κελῶς βούλει, σωῶσον ἀναρρώσασαι τὸ δίχρον καταπεσὸν παρὸς ἀσέβειαν, ἕ μάλλον παρὸς αὐτὸν ὑπάρχον τὸν θανάτον, ἕ να τὸ δίχρον εὐρὴς εὐδμενὲς διχαγήειον, εἰ ἕ νῦν αὐτῶ πολλὰ κίς σοι ἐπιθύμισις ἕ χεῖρ σάξεται, ἕ ποτὶ τῆς ὑπερφουοῦς φαντασίας ἐπισημίδω.

Εὐσεβίῳ ἑπισκόπῳ. 37.

Κήσεις, ὡς φασιν, ἐκκλησίαν ἐν Πηλυσίῳ, λαμπρὴν μὲν τοῖς μηχανήμασι, πονηροῖς δὲ τοῖς ἐπιτηδεύμασι χειρότονιων τιμήμασι, ἕ ἀδικίας, ἕ ὑβρεσι, ἕ σπυήτων σκπιεσμοῖς, ἕ πτωχοῖς δαπανήμασι, ἕ παρ ἕ δὲν ἕτερον, ἕ οἰκοδομεῖν Σιών ἐν αἱμασι, ἕ ἱερουσαλήμ ἐν ἀδικίας. ἕ χεῖρ (εἰ δὲ ὁ θεός ἐξ ἀλλοτρίων θυσιῶν, ἀλλὰ ταῦτῶν ὡς θυόμωρον κίβια μυσάηεται, σωῶσαι τοῖνυν ἕ κίβων ἕ ἀδικῶν, ἕ να μὴ εἰς ἕλεγχόν σοι ἕ ποτὶ θεῶ ὁ οἶκος ἐκείνος εὐρεθῇ. ματῆαρος μὲν

ἐξ ἱσάμενος, καὶ λαβῶν δὲ σε αἰώνια, ἐξ οἶαν σιπιότῃ κελῶν, καὶ τῶς ἐστρημῶδους μωδοῦς ἀπαιτῆς, καὶ πλὴν ἀμμουσι τῆς βλαβέντων ζητῆς.

Μάρωνι. 38.

Ξένοι πὶ καὶ ἀλλόκοτον εἶνά σε θέλον πάντες κωμωδῆσιν, οὔτε τραπέζῃ καλακευόμενον, οὔτε δεσμοῖς ἀγάπης κρατέμενον, ἕ τε τῇ τυράννου σιωηθεία χειρούμενον, καὶ τοιαῦτῶν ἕ βελν τῶ θυσιαστέῳ ἑπισυρόμενον. ἕ τοῖνυν ἀρησασαί το ἀπίδασον, καὶ ἀπὶ θελῆς φωνηθῆ ἀθροῦπος ἕ παύσον πλὴν χεῖρ τῆς ἐκκλησίας λοιδορείαν, σωτόν ἐργων τῆς φεμετῆς λειτουργίας.

Θεοδοσίῳ μονάχῳ. 39.

Τὶ θαυμάσεις, ἕ πὶ δὲ ἐνὸς ἀμαρτίαν καὶ μόνου, ἕ λη ματίζεται πόλις, ἕ παρ καὶ ἑπὶ Δαβιδ γενόμενον ἕ γινωσ. ἕ ταν γὰρ ἑπὶ τῇ εὐθηνίᾳ τῆς ἀραγμάτων ὁ ἕξαρχός ἕ παρ φανεύεται εἰς ἀθυμίαν αὐτῶ καὶ ἕ παρ κρισιν τὸ ὑπηκοῦ ἐλατῆσται, ἕ δὲ ἀδικίως παρ δυνόμωρον, ἀλλ ἕ κάστω πὶ ἑπὶ χεῖρας τῆς οὐκείας ἀράξεως ἕ παρ λαμβάνοντος, καὶ τῆς θείας μακροθυμίας ἀποτυγχάνοντος; Διὸ τὰς τῶ ἀρχόντος ἕ φηφους, μὴ τοῖνυν ἑπισυνηθῆρει παῖς Εὐσεβίῳ τῶ, ὡς οἴεται, ἑπισιόστω φαυλότησιν, εἰ δὲ ἐκείνον ἕ τὸ θυσιαστέμον λειτουργῶν, καὶ ἕ πόλις οἰκητόρων χροῦει. οἱ γὰρ ἀκρίτως πὶν ἀνάξιον παρβαλλόμενος δίχμοι εἰσι, καὶ τοὺς πόνους τῆς καρπῶν αὐτῆς φασίεν, ἀρετῶν ἀπιμάσαντες, καὶ κελῶν οὔτω παρφωτῆ παρσησάμενοι.

Τύβα στρατιῶτῳ. 40.

Οὐκ ἐστὶν ὀπλοφορεῖν ἐν εἰρήνῃ. ἕ κα ἐπὶ χῆμα πολέμου ἑπὶ μέσος ἀγορῶς παρφέρειν ὀκα ἐπὶ ξιφήρη Διὸς γεν ἐν πολυ, ἀλλὰ καὶ φόβον καὶ πείραν

cat: ut quæ sublimis quidem & excelsa flet; verum ob ea mala, ex quibus extructa est, sempiterno clamore te infectetur, ereptisque mercedes à te expetatur, vltionemque eorum, qui incommodis ac detrimētis abs te affecti fuerint, poscat.

Maroni. 38.

Novam quandam ac prodigiosam ferā te esse omnes dicunt, ut qui nec mensa demulcearis, nec amoris ac benevolentiae vinculis coërcearis, nec principis consuetudine ac familiaritate subigaris, tantamque altari contumeliam accersas. Aut igitur indomitam istam feritatem abiura, & pro bellua hominem te præbeas aut contumeliam, quæ Ecclesie inuitur, siste atque comprime, te ipsum videlicet à tremendo sacrificio remouens.

Theodosio Monacho. 39.

Quid miraris ob vnus ac folius peccatum vniuersam urbem flagris affici, quem admodum etiam Davidis tempore contigisse non ignoras. Nam cum ob rerum copiam, florentemque statum, Princeps infolescit, ad ipsius mœrorem & condemnationem subditi deprimuntur. Nec verò illi inique castigantur; verum vnusquisque actionis suæ præmia recipit; ac propter Principis calculos diuina longanimitate orbatur. Quamobrem ne Episcopi, ut putat, Eusebij vitii patronum te præbeas, quod propter eum, & altare ministris, & ciuitas incolis careat. Nam qui temere ac sine iudicio indignum hominem elegerunt, digni sunt qui laborum suorum fructus edant; ut qui virtutem contempserint, atque improbitatem ita perspicuam elegerint.

2. Re. 34.

vi. Ianna 31.

Psal. 127.

Tuba Militi. 40.

In pace arma gestare minimè decet, nec in igna bellicum habitum in medio foro circumferre, nec in ciuitate cum ense versari, verum & terrorē, & eiusmodi experimentum

in bello aduersus hostes exercere. Quare si bellico habitu delectaris, ac præconis voce celebrari, statuatque consequi cupis, ad exercitum, qui cum barbaris pugnat, te confer: ac non militiæ fugam pecuniis redimens, domique defidēs, bellum illic debitum, hîc tanquam per ludum adumbra.

Philippo Monacho. 41.

Leporis & veri Monachi distimulando.

Leporem meticulousum animal, & naturâ timidum, hoc perpeti aiunt, ut ex cubili in cubile subinde migret, propterea quodd ad omnem motum & clamorem perturbetur. At non item monachum, qui fiduciam in Deo positam habere, ac Sion, tanquam montem, conscendisse debet. Quid igitur, pro eo quodd Domino tutò inniti, ac crucem religiôsæ vitæ comitem habere debebas, loca subinde commutas; pinguiorem potiùs, ut videtur, mensam, quam firmiorem ac solidiorem eruditionem quærens? Ac tibi, ni fallor, istud continget, ut omnibus Israëlitis vrbibus, atque omnibus terræ recessibus, cum huiusmodi ventre atque animi instituto, peragraris, Euripus quidam sis, omni nidoris ciborum vento circumactus, ac perpetua instabilitate laborans.

Archontio Monacho. 42.

Isa. 6.

Esaïas, vir summa perspicacia præditus, carbonem ex altari forcipe tulit, Domini nostri incarnationē clarissimè perspicuens. Per carbonem enim, quem cernebat, diuina essentia significabatur. Per forcipem autem, ea peccati expers caro, quam ex nobis sumptam sibi copulauit. Contigit autem Esaïæ labia, ipsiusque peccata purgavit, atque vniuersæ videlicet humanæ naturæ. Nam verbi cum humana natura coniunctio, quæ nullis verbis explicari potest, modo diuinitati consentaneo vniuersi mundi peccata sustulit.

ποιούτων ἐν πολέμῳ ἔσ' ἀντιπάλων γυμνάσει· εἰ οὐδ' ἄλλοι χαίρειν πολεμικῶν, καὶ ἀπαρρήσειαν καὶ σιγῶν ὀπιτυχεῖν ἀξιοῖς, ὡς τὸ φρατόπεδον τὸ μαχόμενοι τοῖς βαρβάροις χεῖρα βηθι, καὶ μὴ χεῖρα σιν ἐξωνέμενος τὴν σκεῖθε φυγῆν, καὶ οἴκοι μύθων, ἐν ταῦθα πᾶσι τὸν ἐκεῖ χεῖρα τὸν μύθων πόλεμον.

Φιλίππῳ μοναχῶ· μα.

Τὸν λαγῶν, τὸ χεῖρα φοβὸν ζῶον καὶ φύσει δειλὸν, σκεῖνο φασὶν ὑπομῆρον, τὸ κοίτῃ σκεῖνοτις ἀμείβειν, ὡς πᾶσι κίνησιν καὶ βῆσιν παρεστέμενοι· ἀλλ' οὐχὶ μοναχὸν, τὸν ὀπί κέρον πεποῖναι ὀφέλοντα, καὶ ὡς ὄρος Σιών βεβηκέναι· τί τοῖνυ χεῖρα τῶν τὸ ἐρείθεσθαι ἀσφαλῶς ὀπί κέρον, καὶ σκωρὸν ἔχειν, τὴν ἀκόλυθον ἀσκησιν· τὸν μετὰ βάλαντις ἐκ τὸ πῶς, μᾶλλον, ὡς ἔοικε, τρέπεσθαι ἀβροτέρεον, ἀλλ' ἔσ' ἐπὶ δέσιν φέρροτέρεον ζῆτῆς· καὶ συμβήσεται σοι ὡς οἴκη, πᾶσι τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραήλ, καὶ πᾶσι τὰς ἐκπαῖδας τῆς γῆς μετὰ τοιαύτης χεῖρας, καὶ γνώμης ἀειδίοντα, εὐελπον εἶναι πᾶσι, παντὶ κέρον καὶ σκεῖνοτις ἀμείβειν, καὶ χεῖρα πάντος ἀσφατοῦ ἔσ'.

Αρχοντίῳ μοναχῶ· μβ.

Τῇ λαβίδι ἔλαβεν ὁ διοργκωτάτος Ησαίας τὸν σκεῖ τῆ θυσιασθεῖς ἀνθεμῆ, τὴν τῆ κρεῖς ἡμῶν σκαθρόπῃσιν θεωρῶν τηλαυγέστατα· ἀνθεμῆ ἡ εἶα ἐώρετο ἔσ' α· λαβίς δὲ ἡ ἐξ ἡμῶν αὐτῇ ἐνωθεῖσαι ἀμαρτήτος σάρξ· ἡμῶν δὲ τῆ χεῖρα ἡ σκαίς, καὶ τὰς αὐτῆ σκαθροῦ ἀμαρτίας, τὰς πᾶσι τῆς ἀνθρωπείας φύσεως δηλονότι· ἡ γὰρ ἀρρητός τῆ λόγος ὡς τὸ ἀνθρώπῃνον ἔναισις ἡρεθεοσπετῶς τὰς τῆ κόσμῳ πᾶσι τῆ μαρτίας.

Ερ.

Gen. 24.

Ερμῶν κόμῃτι· μγ.
Ἀπίδες τὴν χεῖρά σου ἐπὶ τὸν μηρόν μου, καὶ ἐξορκισθῶ σε τὸν θεὸν τῆ γῆς, καὶ τῆς γῆς, ἐπεταίλατο τελευτῆς ὁ Ἀβραάμ τῷ οἰκέτῃ, τὸν σκεῖ τῆς μηρῶν αὐτῆ μέλλοντα σκαθροῦσθαι θεὸν τῆ γῆς καὶ τῆς γῆς τὸν κέρον ἡμῶν καὶ δασοῦ τῆς χεῖρας, χεῖρα ῥήτητι ἀσφατοῖς ὄρων μέλλοντα τῆ σκαθροῦσθαι Ἀβραάμ ὀπιτυχεῖσθαι, ὡς σκαθροῦσθαι τῆς χεῖρα βλεπῶν τὰ ἐμῶ σκαθροῦσθαι.

Μωσῆ ὀπιτυχοῦ· μδ.

Οὐ χεῖρα τῆς τῆς σκαθροῦσθαι ἀδοκματίας ἀσκαθροῦσθαι, ἀλλ' ἐκείνο πεποῖσθαι τὸν ταύτας οἰκονομεῖν πεποῖσθαι, ὡς εἶπὶ πέρε τῆ δέοντος ἀνάσταται, ἰεροσολίας αὐτὸν χεῖρα σκαθροῦσθαι ὑπομῆρον πᾶσι σκαθροῦσθαι.

Μάρτυριῳ ὀπιτυχοῦ· με.

Παρίργως ποιῆ τὴν τῆς θεῖαν νόμον ἀνάγνωσιν, ἡ καὶ αὐτὴν ἀγνοεῖς τὴν ἀνάγνωσιν, ἡμῶν γὰρ εἰς τὸν θεὸν ναὸν ἰερέργων Ἀαρὸν, καὶ οἱ ἐξ ἐκείνου εἰσσεσσαν, πᾶσι τὰ ἐξ ἐρείας ἀποθήκῆς ἐσθῆματα, σκαθροῦσθαι σκεῖνοτις ἐσθῆματα, καὶ τὸ σκαθροῦσθαι, καὶ τῆς ἐξ ὀπιτυχοῦσθαι ὀπιτυχοῦσθαι σκαθροῦσθαι, ὁ γὰρ θεὸς λειτουργεῖν σκαθροῦσθαι, ὡς ἀλλόθιοι καὶ τῆς ὕλης ἐφὸλκῃον ὀπιτυχοῦσθαι δαίαται· εἰ τοῖνυ μετὰ τοιαῦτα σκαθροῦσθαι ἐσθῆματα, καὶ τῆς ἀλήθειαν, σκαθροῦσθαι καὶ φλυαείας ἐπισκαθροῦσθαι τοῖς ἀνακτοῖσι, οἱς πᾶσι σκαθροῦσθαι χεῖρα σκαθροῦσθαι ὀπιτυχοῦσθαι, χεῖρα σκαθροῦσθαι ἀθεσμοῦσθαι, ἐξ ὀπιτυχοῦσθαι ἐσθῆματα σκαθροῦσθαι χεῖρα σκαθροῦσθαι κέρον.

Μητῶ χολασκῶ· μς.

Τὰ σκαθροῦσθαι λόγων καὶ χεῖρα αὐτῶ γὰρ ἐστὶ φωνόμενα, οἱ λόγοι δὲ

Hermiso Comiti. 43.

Pone manum tuam super femur meū, Gen. 24. & adiurabo te per Deum cæli & terræ, imperauit fertio suo Abraham morti propinquus. Nimirum cum, qui ex ipsius femore carnem assumpturus erat, Deum cæli & terræ, Dominum nostrum & herum Iesum Christum, Abrahæ semen apprehensurum, pro sua animi puritate certans, ut Propheta, & ea, quæ à fronte erant, conspiciens.

Mosi Episcopo. 44.

Pauperum alimenta non temerè ac sine iudicio distribuere oportet quibus oportet: verum illud persuasum habere debet is, cui eorum cura & administratio commissa est, quod si quid, contra quàm opus sit, impensum fuerit, sacrilegij reum seipsum constituit.

Martyrio Episcopo. 45.

Obiter ac defunctoriè leges diuinas legis, aut etiam lectionem ipsam ignoras. Cum enim Aaron eiusque successores in templum sacrificij causa ingrediebantur, lancis omnibus vestimentis abiectis, vestes ex lino contextas inducebant, arcana aliquid continentis, atque illud significantes, externos tumultus tum de memoria deponendos esse. Nam qui rei sacræ causa ad Deum accedit, nihil alienum, nec vllâ rerum ex materia cõstantiũ sarcinam secũ afferre debet. Quamobrem si post huiusmodi coniecturas audacia & temeritate ductus veritati vim afferre coneris, confusiones ac nugas templis (quibus silentium omne debetur) colloquiaq; turpia & præpostera, nefariâsque manuum impositiones inferens, hoc persuasum habe, quodd in extremum cõdemnationis & exitij periculum teipsum impelles.

Mene Scholastico. 46.

Actiones sermonibus haud indigent. illæ enim apparent: sermones autem potiùs,

vt in actiones vertantur, opus habent: & quidem ipsi, si cum honestate & grauitate coniuncti sint. Quamobrem si tibi cordi est vtrinque celebrari, da operam, vt & sermonem ad actionem, & actionem ad sermonem adiungas.

Sermonis est actio nisi nec.

Nemesio Pratori. 47.

Præturæ autoritas & potentia, nisi mansuetudine condatiur, ipsique suauitas Deo ministrans affulgeat, arrogantia potius est & immanitas. Si verò lenitatem admixtâ habeat, ac per eam ius regat & moderetur, tum demû & integritas & benignitas est, & æquitatis via, & rerum tranquillitas.

Eragatho Presbytero. 48.

Mat. 2. Mat. 17.

Descriptus est Dominus, cum vtero gestaretur, & censum Cæsari pendit: hinc videlicet velut lata lege nobis indicens, vt ei, qui imperium tenet, obediamus, modò nihil ad pietatem detrimenti afferat. Quæ igitur ipse Deus noster, subita per dispensationem & consilium paupertate, docuit, candido animo imitemur, nec pauperum obtentu tributum pendere detrectemus.

Paulo Cœnobiarche. 49.

In monachos imitatus.

Mat. 20. 1. 1. thess. 4

Ingentem, vt ad me allatum est, fratrum multitudinem collegisti, qui rectè quidem ac præclare viuere soleant, verùm inertes ac desides manus habeant. Hoc autem nec à Christo factum, nec à Paulo sapienti doctore obseruatum reperisti. Nam ille & vineam, & operam, ac laborem, & mercedè ob eum pollicetur: hic autem manibus operari, vt nullius auxilio opus habeamus, docuit. Quocirca si & Christo Deo obtemperas, & sapientissimum Paulum imitaris, aut eos laborare doce, aut causam & prætextum aliquem ostende, ob quem & alentur, & quietem obtinebunt, & improbis cogitationibus vacabunt: qui nec Christo obedientes se præbent, nec Pauli vestigia sequuntur.

μάλλον τῷ γενέσθαι πράγματα δέον· τῶν καὶ αὐτοῖ, εἰ σεμνότητος ἔχοντα· εἰ τοίνυν βύλοιο κατ' ἀμφοτέρας φωνῆται αἰοιδίμος, καὶ τῶν αἰετῶν λογικῶς, καὶ λέγει παρακτικῶς.

Nemesio ἀρχοντι. 47.

Ἡ τῆς ἀρχῆς ἐξουσία, εἰ μὴ κέκραται ἡμερότητι, καὶ ἐπαυθεῖ αὐτῇ ἡ θεῶ ἀφικονέσσα προσωπεία, ἀπὸ τοῦ ἔστι μάλλον καὶ ἀρεσιότητος. εἰ δὲ τῶν παρὰ τὸν αἰῶνα καὶ τῶν ἐπιπέπων τῆς ἱεροσύνης φέρεται γενναίως, καὶ τὰ ἐπαθλα ταύτης ἀειμένειν ἀρεθίμως.

Εραγάθῳ πρεσβυτέρῳ. 48.

Ἀπεργάθῳ ὁ κύριος τῆ μύσθῳ φερόμενος, καὶ κήσον ἐτέλεσε Κώσταν, τῶν κράτει νομοθετῆν ἑσποτόσεσθαι, ὅταν μηδὲν ἐπιβλάπτη πρὸς τὴν εὐσέβειαν. Ἐ τοίνυν αὐτός ὁ θεὸς ἡμῶν κατ' οἰκονομίαν πτωχεύσας ἐδίδαξε, ἐγνωμόνως ἡμεῖς μιμησάμεθα, καὶ μὴ σκῆψῃ πτωχῶν, τὸν φόρον ἀριώμεθα.

Παύλῳ ἀρχιεπισκόπῳ. 49.

Πολλὴν, ὡς ἔγνω, πληθὺν ἀδελφῶν συναγήσας, καλῶς ἐδίξεν ἐθίζοντων, ἀργὰς δὲ χεῖρας ἐχόντων. τὸ δὲ ἔτε πρὸς χεῖρας εὐρὺς τελοῦμενον, ἔτε πρὸς Παύλῳ τῷ σοφῷ διδασκάλῳ τῆς ἐκείνου. ὁ μὲν γὰρ καὶ ἀμπέλων καὶ ἐργασίαν, καὶ μισθὸν ἐπ' αὐτῷ ἐπαγγέλλεται, ὁ δὲ ἐργάζεσθαι ταῖς χερσὶ, καὶ μηδὲν ἀρεθῶν εἰδοῦσθαι ἐδίδαξε. εἰ τοίνυν καὶ χεῖρας πείθῃ τῶν θεῶ, καὶ Παύλον τὸν πάνσοφον μιμῆ, ἢ ἐργάζεσθαι πειθέουσιν, ἢ τὴν ἀρεθῶν διδασκῶν, ἀφ' ἧς καὶ παραφύσσονται, καὶ ἀνάπαυσιν ἔξουσιν, καὶ πονηρῶν λογισμῶν καθαρεύουσιν, οἱ μὴτε χεῖρας πειθαρχοῦντες, μὴτε Παύλῳ ἀκολούθοι.

Στρα-

Στρατηγῶ ἀναγνώστῃ. 50.

Ῥάβδον κερύειν εἶδεν Ἱερεμίας, ὁ τῷ πρὸς φησὶ πολυκύνδυνος, ἱεροσύνης ἑσποτῆσιν, ἧς τὸ μὲν ἀρεθῶν καὶ ὀπίσθια, καὶ ὡς ἀντὶ εἶποι ἀρεθίμως, τυπικῶς καὶ τσαχέα τυγχανέει, καὶ δριμύτητος μέτρον. τὰ δὲ κρύφια καὶ ἐσώτερα, τὰ γὰρ τε καὶ ἐβασίαι, καὶ σπέρμα ἐν δυνάμει, καὶ τὸν τοίνυν καὶ τὰ ἐπίπωνα τῆς ἱεροσύνης φέρεται γενναίως, καὶ τὰ ἐπαθλα ταύτης ἀειμένειν ἀρεθίμως.

Θεοπόμπῳ πρεσβυτέρῳ. 51.

Τὴν σκῆψιν ἔχ ἀπλῶς ὁ κύριος καὶ πρὸς ἀπὸ, μὴ τῶν νόμων, ὡς τῷ θείῳ ἀκόρετος, ἀλλ' ἵνα δειξῇ τοῖς ἀγνώμοτον ἰσχυροῖς, ὅτι ἔχει δύναμιν καὶ πρὸς πτωχεύσας ἀρκούσας. ἐπειδὴ γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς θαύμασιν ἔδεν αὐτὸν παραχρόνῳ τῶν λυπηρῶν ἐσώσειν, μόνον εὐεργετῆν αὐτὸν ὑπελάμβανον δύνασθαι, ὅτε ἐχόντῳ κερύειν τοῦς πονηροῦς ἐξέσταν. οὐ τῆς ἀφύχῃ τοίνυν ἐσῆς, πείθει τὸν ἀρχεῖον δῆμον, ὅτι καὶ ἀμύνησθαι δύναται, καὶ ὡς ἀγαθὸς οὐ βεβύλευται. ἐξηρωθῆ οὐκ ἐύλογον, ἵνα φοβήσῃ ἀνθρώπους. ἀμα δὲ πρὸς τῶν καὶ ἀπρόρητος συμπέλεκται λόγος, πρὸς γερόντων εἰς ἡμᾶς σφοδρῶς ἀναφοιτήσας, ὅτι τὸ ἐύλογον τῆς ἀρεθῶν βίας τῶν, ἢ καὶ τοῖς φύλλοις εἰς σκέπην οἱ ἀρεθῶν ἐχόντων, καὶ κερύειν πρὸς χεῖρας φιλαργυρίας, μὴ κέτι καρπὸν ἐνεργεῖν ἀπίστον ἀμαρτίας. ἐπειδὴ δὲ δεύτερον θεοῦ παρυσία, πρὸς ἀναφύσσῃσιν ἰδὼν ὅτι ἐπὶ, πρὸς δὲ τῶν τῷ παραφύσσῃσιν ἐκείνῳ.

Λαμπέτῳ μοναχῷ. 52.

Πολλὰ ἀρεθῶν εἰσι τῆς ἀπὸ τῆς ἐρωματων, καὶ ἔθος καὶ φύσις, καὶ γνῶμη δὲ ἐγκράτειαν τελοῦμεθα, τῶν

γνώμη.

Strategio Lectori. 50.

Virgam nuceam vidit Hieremias, vit in pluribus quam alij Prophetæ, periculis versatus, sacerdotij typum & argumētum: cuius perspicua & superficiaria partes, acque vt quispiã fortasse dixerit, primordia, virga astringentia & aspera sunt, acrimoniãque quid si prædita, occulta autem atque interiores partes stabiles & firmæ sunt, ac fulciendivim habent. Quamobrem & sacerdotij labores strenuè ferre oportet: & ipsius præmia prompto & alacri animo expectare.

Theopompo Tribuno. 51.

Ficulneam Dominus haud sine causa execratione deuinxit (ne id existimes, qui rerû diuinarum inexplebili cupiditate flagras) verùm vt ingratis Iudæis illud ostenderet, se eam vim habere, quæ inferendo quoque supplicio par esset. Quoniã enim eum in omnibus miraculis nullam cuiquã molestiam intulisse perspexerat, idcirco eum prodesse tantum posse existimabant: ac non item eam vim habere, qua improbos malo afficere posset. Quamobrem à substantia animæ experti, populum ingratum admonet, se vicisci quidem ipsius scelerata posse, sed pro sua bonitate nolle. Exaruit igitur arbor, vt hominibus terrorem iniiciat. Quin in hac quoque re arcanus quidam sermo adnexus est, à senibus sapientibus ad nos grassatus, nempe hanc transgressionis arborem esse, cuius etiam foliis ad corpus tegendum, ij, qui mandatû violârunt, vti sunt. Ac proinde Christus humano ac misericordii animo hoc ei imprecatus est, vt ne posthac fructum, peccati causam, ferret. Quandoquidem secundus Dei aduentus, non iam ad humanitatem denuò assumendâ erit, verùm ad scelerû, quæ quisque perpetrârit, vltionem.

Lampetio Monacho. 52.

Multæ causæ sunt, quamobrem à cibis quispiam se abstineat, nimirum & confuetudo, & natura, & instituta, quæ continentie causæ.

causa obcuntur. Nam mos sæpè in legem transit. Quædam autè abstinentia est, quæ ex odio atque vitioso affectu ortum trahit. Quædam rursus est, quæ ad maiorum ac sublimiorum virtutum studium atque exercitationem contingit. Si postremam hanc sequeris, reprehensione caret ieiunium. Si autem execrandæ Manichæi ac Marcionis partis es, nemo ex nostro grege cibum tecum sumet: ut potè qui Christi legem corrumpas, ac bona tanquam mala despicias & asperneris.

Theodulo. 53.

Amo. 2. Nudus fugiet in illa die, ait Propheta. Quibus quidem in verbis, si cum sensum spectes, qui prima fronte se offert, ea, quæ in Domini passione contigerunt, prospicit, eumque, qui nudus profugit, significat, hoc est qui sindone coopertus ad nudum, carnificum Domini sœuitiam, relicta ipsis sindone, effugit. Si autem abditum & abstrusum sensum consideres, eum designat, qui tenuis, & à superuacaneorum rerum studio & cupiditate alienus, ac fœcinarum corporis expertus est, nec quicquam habet, quod ei, quominus hinc ascendat, impedimento sit: verum leuis & expeditus à rerum mortalium fœce abscedit, atque ad eam vitam, quæ ab interitu remota est, quasi additis alis euolat.

Theologia Scholastico. 54.

Quæris ex me, quidnam amplius, aut quidnam alienum à nostra religione sentiant variis erroribus laborantes, ac multorum deorum cultores Gentes, quod Deorum matrem scriptis suis statuât, cum nos quoque Dei matrem credamus. Audi ergo breuiter, quæ te sincero animo intelligere cupio. Gentiles Deorum suorum, & quidem summorum, matrem eiusmodi agnouerunt, quæ ex libidine ac nefandis affectibus & conceperit, & pepererit; quæque, ut huiusmodi Deorum mater, nullum lasciuix genus, aut igitonauerit, aut præter-

Deorum mater.

μὲν γὰρ νόμος πολλάκις ᾤδεται ἄδεται ἔθος. ἢ δὲ χεῖρα μίσητος συμβαίνει καὶ πάθος. ἢ δ' αὖ πάλιν ἕτερον πρὸς τὴν γυμνασίαν τῆς μελίδων καπορθωμάτων. εἰ ταύτης εἰ τῆς ὑστάτης, ἀκατηγόρητος ἢ νηστεία. εἰ δὲ τῆς ἐδελυκτῆς Μανιχαῖς καὶ Μαρκιωνος τυγχανεὶς μελίδος, εἰ δὲ εἰς σοὶ τῆς ἡμετέρας συστήσεται μάνθρας, ὡς τὸν χεῖρ ὑμῶν ἀφαιρέοντι νόμον, καὶ ὡς χεῖρα τὰ χροῖα παρορῶντι.

Θεοδύλω. 57.

Ο γυμνός φεύξεται ἐν ἑκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, φησὶν ὁ πρὸς φησὶν. πρὸς χεῖρας μὲν τὰ ἐν τῷ πάθει τῶ κελὶς συμβαίνοντα πρὸς θεοῦ, καὶ τὸν γυμνὸν πεφωγῆται δηλῶν, ὃς συνδύνα πρὸς ἐβλημδύς ἐπὶ γυμνῆς, τὴν πείραν τῆς κωμικῶν ἀπέφυγε, καὶ καταλιπὼν αὐτοῖς τὴν συνδύνα. ἢ δὲ κεκρυμμένη τῆς καὶ πρὸς κελὶς λυμμένη ἀφαιρέσει, σημαίνει τὸν ἰσχνὸν καὶ ἀπεριττῆον, καὶ τῆς βάρων τῆς σαρκὸς ἀμύτοχον, μηδὲν κώλυμα πρὸς τὴν ἐν τῷ ἀνάστασιν ἔργου καὶ φρον δὲ καὶ ἐπαλλάκτονος τῆς θνητῆς ἀναχωροῦντα ἰλῦος καὶ πρὸς τὴν ἀφαιρέσαν ζῶν, πηλὸν ἀπαιτῆσαι.

Θεολογία σχολαστικῆ. 58.

Τί πρὸς ἄλλοῖσι τῆς ἡμετέρας ἔφης θρησκείας δοξάζουσιν οἱ πολυπλαγεῖς καὶ πολυθεοὶ Ἕλληνες, μητέρας θεῶν ἀναρῶσιν, ὅποτε καὶ ἡμεῖς θεῶν μητέρας πιστεύομεν. ἀλλὰ τὸν αὐτὸν αὐτοῦ, εἰ καὶ μαθεῖν σε θέλω γνησίως. Ἕλληνες μὲν τὴν τῆς θεῶν αὐτῆς καὶ ὑπᾶτων μητέρας. ἐξ ἀκαλασίας καὶ ἀρρήτων παθῶν, καὶ συνελθηφῶν καὶ τετοκίαν ἐγνωρίσαν, εἰ δὲν ὅτι λαγνείας εἶδος ἢ ἀγνοήσασαν, ἢ ἀφρακτον καταλιπῶσαν, ἅπε τοιοῦτων μητέρας. ἢ δὲ ἡμεῖς τῶ σαρκωθέντος θεῦ

θεῦ ἡμεῖς γυμνῶν ὁμοιογούμην μητέρας, μονογενῆ καὶ μονότροπον σύλληψιν δεξάμεν πᾶσαι τῆς ἀνθρώπων αἰ γενεῶν συν ἀληθείας ἐπέγνωσαν. ἔτε ἀπορίας γυμνῆς, ἔτε φθορῆς μεσιτευσίας. εἰ δὲ ἀπίστῳ τοῖς λεγόμενοις ἐκ τῆς τῶ γυνήθεντος δινάμεως, εἰση τὸ ἀληθέστερον. πηροῖς γὰρ ὀφθαλμοῦς ἐχρησατο, λεπρούς τῆς λώβης καὶ τῶ πάθους ἐκείνου, γωδοῖς, καὶ μαγιάλοις, καὶ κωφεύσιν τὴν ἀκυστικὴν καὶ τὴν φωνητικὴν ἀρμονίαν ἐκείνου. ὅτι νότων θαλάσσης ἐκάδιον οἰδησεὶς κυμάτων, καὶ πνευμάτων ἀτάκτους ἐμολογῆς κατεσφάινε, δαίμονων ἴψη καὶ φάλαγγας λόγῳ μόνῳ ἐδάξε, πένεώτας πολλοῦς ῥήματι πρὸς παλινζῶσαν ἐκάλεισε. ταύτας ἡμῖν τὸς θεοσημείας οἱ αὐτοῦ πᾶσι ἀπὸ παρῶν. τὸς ἴσῳ κολακείας καὶ χεῖρας ἀμοιροὶ τὴν μαρτυρίαν τηρήσαντες, ὡς καὶ τὸ συμβαίνει αὐτῶ ἐπονεῖδισα γράψαι, διωγμῶς, ἔβρεις, λήθασμους, ἐμπήσματα, ῥαπίσματα, ἐκλαφίσματα, ἑαυτὸν ἠήλους καὶ θάνατον, ὃν ἀνάστασις διεδέξατο σωτῆρος, καὶ τὸν παθόντα θεὸν σαρκωθέντος σημαίνει, καὶ τὴν περὶ σαρκωθέντος μητέρας κηρύττει. εἰ τὰ ἀράγματα ὅμοια, ἀνάγκη καὶ τὰ ὀνόματα καὶ ἀδελφῶς ὅμοια.

Ἱερακι λαμπερῶ. 59.

Εἰ σκαυδαλίχη ὅτι τῆ κόνει τῆς μαρτυρικῶν σωματίων παρ' ἡμεῖς πτωμαθῆ καὶ τὴν αὐτὸν τὸν θεὸν αὐτῆς ἀγάπην καὶ ἔνθεσιν, ἐρώτησον τοὺς ἐξ αὐτῆς τὰς ἰάσεις λαμβάνοντας, καὶ μάλτε πόσις πᾶσι θεοσπέειας χεῖρονται. καὶ εἰ μόνον εἰ σκώφεις τὸ γινόμενον, ἀλλὰ καὶ ζηλώσῃς πάντως τὸ κερτορῶν. εἰ δὲ αὐτὸς νεκρῶν ὄψων παρατῆ γίγει, ὡς γέγραφας, τῆς πονηρῶν ἀγγράπων καὶ ὅτι κακία βουθῶν τῶν λέει. ἡμεῖς ἐδέλυκα, εἰς ἐν τῶ ναῶ τῆς ἐφέσας Ἀρτέμιδος κατὰ

διακοθίον.

miserit. At eam, quàm nos incarnati Dei nostri matrem extitisse, atque vnus generis ac modi conceptionem suscepisse confitemur, omnes hominum nationes verè agnouerunt, sic nimirum, vt nec virile semen, nec labes vlla intercesserit. Quòd si sermonibus meis diffidis, ex eius, qui genitus est, potentia, id veriùs intelliges. Cacus enim oculos largitus est, leprosus labes ac vitio purgavit, balbis impeditaq; lingue hominibus ac fardis eam harmoniam indidit, qua & audire & loqui possent, supra maris tergum ambulauit, tumentes fluctus, ac precipites ventorum impetus sedauit, dæmonum agmina & cuneos solo sermone fudit ac profligauit, multos mortuos verbo solo ad vitam reuocauit. Hæc diuinitus edita signa ij, qui ea viderant, tradiderunt. Qua etiam in re testimonium suum ab adulatione & gratia vsque adò purum seruauerunt, vt probra etiam, quæ ipsi acciderunt, literis mandâtiint, persecutiones, contumelias, lapidationes, sputa, colaphos, alapas, crucem, clauos, ac mortem, quam resurrectione secuta est, breuiter atque compendiarie, tum eum, qui passus est, incarnatum Deum esse significas, tum eam, quæ peperit, incarnati Dei matrem esse prædicans. Si res inter se similes sunt, similia quoque nomina suscipere necesse est.

Ἱερακι clarissimo. 55.

Si te istud offendit, quòd martyricorum sanctorum corporum cinerem, propter eorum erga Deum charitatem atque constantiam honorificiamus, eos, qui ab ipsis medicinam accipiunt, interroga; atque, quòd morbis remedium afferant, intellige. Sic fiet, vt non modò, id quod à nobis fit, nõ irrideas, cauillisque inaccessas, verum etiam quod re dicit & cum laude fit, imiteris. Quòd si mortua ossa contingere detrectas (vt scripsisti) sceleratorum hominum, qui que improbitatis nomine clari ac celebres sunt, reliquias execrare, quas in Ephesie Dianæ templo Gentiles defoderunt, turpissimas vide-

licet res veneratione afficientes , atque improborum hominum sepulchris pestiferos cineres consecrantes, isque diuinos honores tribuentes.

Nilo. 56.

Non quia Dominus Iudæ voluntatem animique institutum præuidit, vir eximie, idcirco ille in proditionis crimen lapsus est: verum quia homo nefarius proditionē parturibat, idē is, qui abditos & occultos pectoris motus cernebat , futura tanquam præsentia, præmonstrauit.

Cyro. 57.

Eos, qui in vetustate computruerunt, nouamque gratiam reiecerunt, vtres veteres Dominus appellauit, vt qui frangerentur, ac nouum regni sermonem effunderent. Quo in genere fuisse Caiphas deprehensus est. Nam cum à Domino audiisset, Filius Dei sum, fregit vestimenta. At verò Petrus, qui spiritus vitæ legem acceperat, non modò, cum doceretur, non renuit, verum etiam ad solam interrogationem cōfessus est, in hoc videlicet insitam veritatis cognitionem ostendens.

Patrimo Monacho. 58.

Oleribus nos accipis, frugalitatem, quā in victus ratione tenes , prudenter ostendens, ac Domini fontes profundēs , atque te paradisi colonum & agricolam esse ex ipsi donis planum faciens.

Gorgonio. 59.

Questionem mihi magnam vim habentem ac valde peruulgatam proposuisti, atque à multis quidem inuestigatam, cæterum ab iis solis, qui diuinitus afflati sunt, perceptam & comprehensam, nimirum quid sibi velit id quod ait Christus, Quicumque dixerit verbum aduersus filiū hominis, remitteretur ei: quicumque autem di-

ρυξαν ἑλληνας σεμνοποιουῦντες τὰ ἁγία, καὶ φάλλων ἀνθρώπων τάφους καὶ κόνεις λοιμοποιούς συνέθεάζοντες.

Νείλω. 15.

Οὐκ ἐπειδὴ προεῖπεν ὁ κύριος, ὡς θαυμάσιε, τίλω τῆ Ἰβδα παρῶρεσιν, σκῆνος παρὲς τίλω παρῶρεσιν ὀλιθισσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὠδινε τίλω ὄπισθεν ἄλιθον ἄλιθῆλος, ὄρων τὰ κρύφια τῆς καρδίας κινήματα, τὰ μέλλοντα ὡς παρόντα παρῶρε.

Κύρω. 16.

Τοῖς σαπέντας τῆ παλαιότητι, καὶ τίλω νέαν χάριν ἀποτίθησαστας, ἀσιολοῖς παλαιοῖς ὁ κύριος παρῶρεσεν, ὡς ἀφῆρη γυνυμύνης, καὶ τὸν κενὸν λόγον τῆς βασιλείας συνέχοντα. τοιοῦτος ὁ καὶ καίφας ἐληλέγηται. ἀσιολοῖς γὰρ παρῶρε τῆ κρείας, ὅτι ἵδὸς τῆ θεῶ ἐμίμω διέρρηξε τὰ ἰμάτια. ὁ δὲ Πέτρος τὸν νόμον τῆ πνεύματος τῆς ζωῆς παρῶρεσεν, ὅτι μόνον διδασιολοῖς ὄντα ἀνένυσεν, ἀλλὰ καὶ μόνον ἐρωτηθεὶς ὁμολόγησεν. ἐμφυτον δειξάς τῆς ἀληθείας τίλω εἶδησιν.

Πατριμω μονάζοντι. 17.

Λαχάνοις ἡμᾶς δεξιῶσαι, σφῶς τὸ ἀπελεργον ὄπιδεαίνεις τῆς διαίτης, καὶ τὰς τῆ κρείας πηγὰς ἀποβρύων, καὶ ὅπως εἰ τῆ πνεύματος ἰσχυρῶς ἐξ αὐτῶν τῆ δώρων δεσμίης.

Γοργονία. 18.

Πολυδύαμον καὶ πολυφύλλοντον πολυζήτητον ἐπεζήτησας ζητήματα. πολλοὶς μὲν ἐρευνήθεν, μόνος δὲ τοῖς θεοπνεύματις καταληφθῆν, ὅς ἂν εἴποι λόγον καὶ τῆ εἰς τῆ ἀνθρώπων, ἀφεθήσεται αὐτῶν. ὅς δ' ἂν εἴπη καὶ τῆ πνεύματος τῆ ἀγίας, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῶν, ὅτι ἐν τῶ ἀγίῳ, τούτῳ, ὅτι ἐν τῶ μέλλοντι καὶ

καὶ τῆ, ὅτι μᾶς ἕσως τῆς ἕσως τῆς θεϊκής προιάδος, ἢ καὶ τῆ ἰσοῦ βλασφημία, ἐφῆς: οὐκ ἐκδικεῖται, ἀλλ' ἢ καὶ τῆ πνεύματος μόνη. ἔκκε τοῖνυν, ὅς ἂν εἴποι καὶ τῆ ἰσοῦ τῶ ἀνθρώπου βλασφημιαν λόγον, εἰ κρινεταί, εἴπεν ὁ κύριος. ἐπειδὴ τοῖς λαμῶσι τῶν τῆς ἀφῆνοῖας ὄφθαλμῶν, δυσκατέληπτος καὶ δυσθεώρητος ὁ ἠνωδύρος ἀβήτης θεός τῆ ἐντελείας τῆς φανομῶντος σαρκῶς, ἀγνωστέος τῆς κρυπτομένης θεότητος. τοῖς δὲ κρεθαρῶς τίλω ἀφῆνοῖαν, οἷς ἐπεφάνη ἡ σαρκωθεῖσα θεότης, εἰ δὲ ἀπίστια ὄλως ἐγέρονται, ὅς δὲ ἢ τῆς κρείας ἠπειλήται ἀναπόδοσις. ἢ δὲ καὶ τῆ πνεύματος τῆ ἀγίας βλασφημία ἀφῆ. τὸτο ὑπέχει ἀσύνητος, ἐπειδὴ αὐτῶ τὰ ἔργα φανόδρα, ἀγνωμῶνας καὶ ἀχρηστῶς ἐλέγχει τοῖς βλασφημοῦνται. τῆ γὰρ παρῶν ἐκκοπήδων, καὶ τῆ δαυμόνων ἐκκοπήδων ἐν τῆ δυνάμει τῆς θεότητος, ἐν τῶ βεελζεβούλ ταύτας ἡνεῖσας θεοσμῆας οἱ γογγυσῶν ἰσχυροὶ ἐσυκοφαντήσαν. ταῦτῶν οὖν τίλω βλασφημίαν τίλω καὶ τῆς θείας τραπῶς ἔσαν ἕσως, ἀσυγχώρητον εἶναι ὁ κύριος ἀπεφῆνατο.

Τῶ αὐτῶ. 19.

Ὅτι μὲν ἐφῆς, καὶ τοῦ ἀγίας πνεύματος ἢ βλασφημία, ἄλλον ἐξ αὐτῆς τῆς τοῦ κρείας φωνῆς λεγούσης, ὅς ἂν εἴποι καὶ τῆ πνεύματος τῆ ἀγίας, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῶν, καὶ ὅτι καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ ἀγίας ἐκδικεῖται ἢ βλασφημία, σαφῆς. ὅτι δὲ τῆς θείας ἔστι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐσίας τούτο αὐτῆς ἡ τῆς γεφυμῶς τραπῶνται. ἐξέσῃ σοι ἀγγελοῦπι καὶ μικρὸν παρῶρεθόντι ἐκ τῆ ἐν χερσὶ τοῦ κρείας φωνῶν καὶ τίλω λύσιν εὔρεῖν. εἰ ἐγὼ, φησὶν, ἐν τῶ βεελζεβούλ ἐκβάλλω τὰ δαυμόνια, οἱ υἱοὶ υἱοῦ ἐν τῆ ἐκβάλλουσιν; εἰ δὲ πνεῦματι θεοῦ ἐκβάλλω ταῦτα, ἄρα ἐφθεσεν ἐφ

xit aduersus Spiritum sanctum , non remitteretur ei, nec in hoc seculo, nec in futuro: & quid cause sit, quam obrem, cum vna sit diuina trinitas, blasphemia aduersus Filium minimè plectatur, verum ea sola, que Spiritum sanctū incesfit. Audi igitur. Quicumque contumeliosum verbum aduersus Filium hominis dixerit, non iudicatur, inquit Dominus: quoniam ij, quorum metis oculi lippunt, Deum arcano atque omni sermone præstantiori modo cum visibilis carnis vilitate vnitum ægrè percipere & contemplari possunt , quod videlicet abscondita diuinitas ignoretur. Homini-bus autem animi puritate præditis, quibus incarnata diuinitas apparuit , nec infidelitas animo inest, nec iudicij vltio denuntia-tur. At verò cōtumelia aduersus Spiritum sanctum cōiecta idcirco venia caret, quoniam ipsa opera in oculis & aspectu posita, eos, qui contumeliam inferunt , malignitatis & ingratitude conuincunt. Nā cum diuinæ naturæ potentia morbi excinderentur, ac dæmones pellerentur, hæc diuina signa in Beelzebub edi Iudæi per calumniā affirmabant. Quocirca Dominus hanc contumeliam, quæ diuinam essentiā perspicuè impetebat, omnis veniæ exper-tem esse pronunciauit.

Eidem. 60.

Quod quædam in Spiritum sanctū blasphemia sit, inquis, ex ipsa Domini voce constat, his verbis vrentis, Si quis blasphemum verbum aduersus Spiritum sanctum dixerit, non remitteretur ei . Atque illud itè perspicuum est, blasphemiam Spiritui sancto illatā vindicari. Quod autem Spiritus sanctus diuinæ naturæ sit, vt tibi dilucidis & apertis scripturæ testimoniis declaratur, postulasti. Atqui tibi, si ingenij solertia adhibeas, atque ex eo loco, quem manibus ex Domini vocibus quæstionis huiusce solutionem nancisci licet . Si enim ego, inquit, in Beelzebub eiicio dæmonia, filij vestri in quo eiiciunt? Si autem

Cum blasphemiam in Spiritum sanctum venia caret.

Mat. 12.

Mat. 12.

Spiritus sancti diuinitas asseritur.

Mat. 12.

Luc. 11.

in spiritu Dei ea eiicio, profecto peruenit in vos regnum Dei. Porro apud alterum Euangelistam apertius ita habetur: Si ego in digito Dei eiicio dæmonia. Quo loco per Dei digitum Spiritus sanctus intelligitur. Atqui digitus, ut à nobis exemplum fumam, ex corporis essentia est. Quamobrem à diuina essentia inseparabilem & cognatam Spiritus sancti personam esse, per digitum vocabulum declarauit.

Zosimo. 61.

Act. 8.

Lubenter ex te, qui Æthiops animo es, scripturæ verbis sciscitarer, num, quæ legis, intelligas. Ut enim nonnulli aiunt, quedam diuino spiritu afflatus patris nostri Basilij verba memoria tenes, cuius tamen res nullo modo memoria cõplecteris. Quod si verus es illius viri amator, ipsius sermones, quibus hominum mores per Philosophiæ regulam composuit, operibus ostende. Nam si orationem eam, quam vir ille aduersus temulctos edidit, in manus sumptieris, illic infinitis te ipsum probris onerari reperies.

Theopompo Monacho. 62.

Quis uerus sermo existimat.

I. Cor. 13.

Sermo, qui ad audientium utilitatem habetur, potens sermo est, qui que optimo iure sermo appelletur, imitationemque ad Deum habeat. At qui voluptate sola & plausu terminatur, aeris sonus est, magno strepitu aurem personans. Quare, aut sermonem tuum grauitate moderare, ac sermonis fastui ac pompæ mediocritatem antepone: aut te cymbalum theatrorum scenæ accommodum esse scito.

Thaleleo Monacho. 63.

Quis te comicis salibus non perstringat? Quis te non commiferetur, qui cum in Philosophiæ discipulorum Domini tranquillitate sedeas, Gentilium historicorum & poetarum tumultum atque æstum tecum trahas? Quid enim, dic quæso, apud

υμᾶς ἡ βασιλεία τῶ θεῶ. ἐν τῷ ἑτέρῳ σερμῶν ἐρηκῶς εὐαγγελιστῆς, εἰ δὲ ἐγὼ ἐν δακτύλῳ θεῶ ἐκβάλω τὰ δαιμόνια, δακτύλον θεῶ, τὸ πνεῦμα λέγων τὸ ἄγιον, δακτύλος δὲ ὡς ἐν ὑποδείγματι τῷ θεῶ ἡμᾶς τῆς ὑσίας ἐστὶ τὸ σῶματος. πλὴ τοίνυν ἀρχεῖται καὶ συζητῆ τῆς θείας ὑσίας τῷ πνεύματος τῷ ἁγίῳ ὑπόστασιν, τῷ τοῦ δακτύλου ὀνόματι ἐφανερώσει.

Σωσίμα. 64.

Ἡδέως ἀν ἐροίμην σε γραφικῶς τὸν ἀθήτοπα πλὴν γινώσκων. ἀρὰ γὰρ γινώσκεις ἀ ἀναγνώσεις; ὡς πνευ. γὰρ φασι, ῥημάτων μνημονεύεις πινῶν τῶ θεοπνεύματι πατρὸς ἡμῶν Βασιλεία, οὐ τῶν παραγράφων κατ' ἕδρην μνημονεύεις. εἰ δὲ ἀληθῆς εἶ τοῦ ἀνδρὸς ἐρηκῆς, ἐρηκῆς τοῦς ἐκείνῳ λόγους ἠπίδειξαι, δι' ὧν τὸ ἥθη κατόνι φιλοσοφίας ἠελθῆκεν. εἰ γὰρ πλὴν καὶ μεθύοντων τοῦ ἀνδρὸς μετεχειρίσω πικρία, σαυτὸν εὐρήσεις ἐκεῖ, τὸν μύλον ἐσμὸν τῶν ἀγχιῶν ὑπομνήσασθαι.

Θεοπόμω μοναχῶ. 65.

Λόγος πρὸς ἀφελείαν τῶν ἀκουόντων γινώσκων, λόγος ἐστὶν ἐνδύματος ἐνδύτως καλῶμενος, καὶ πρὸς θεὸν ἔχων πλὴν μύλων. ὁ δὲ πρὸς τέρψιν μόνον καὶ κρότον τελευτῆς, ἡχὺς ἐστὶ χαλκικοῦ τοῖς μεγάλοις ψόφοις ἐστὶ. πλὴν ἀκοῆν ἐνηχῶν ἢ τὸν πνεῦμα σεμνότητι τὸν λόγον σε ῥυθμίζεις, ὑπομνήσασθαι τοῦ κόμπου τὸ μέτρον, ἢ γίνωσκαι κύμβαλλοι ὧν, τῆ σιγῆ τῶν θεάτρων ἀρμόδιον.

Θαλαλάω μοναχῶ. 67.

Τίς σε οὐ κωμῶδιστῆ, τίς σε οὐκ ἐλεῖσθ, ἐν γαλήνῃ φιλοσοφίας τῶν τοῦ κυρίου μαθητῶν καθεζόμενοι, καὶ γόρυσον καὶ βρασμὸν ἐλληνικῶν συγγραφέων καὶ ποιητῶν ἐφελκόμενον, τί γὰρ εἰπέ μοι παρ' ἐκείνοις τῶν θεῶ ἡμᾶς

ἡμᾶς ὑπερημῶτερον. πὶ δὲ ὁ ψεύδους ῥέμει καὶ γέλωτος, ὧν ἐκείνοι ἀπεδείξαν, ὅτι αἱ θεότητες ἐκ παθῶν, οὐχ αἱ ἀνδρείαι ὑπὲρ παθῶν, ὅτι ἐγὼ καὶ ὑπομνήσασθαι τῶν παθῶν. φεῦγε τοίνυν καὶ πλὴν ἀγχιῶν τῆς ἀγχιότητος. δεινῶς γὰρ οἶδεν ἀναστομῶν τοὺς τῶν τραυμάτων συνελῶσαντας μάλωτας, μήποτε ὑποστρέψῃ τὸ πνεῦμα τῆς ποικιλίας σφοδρότερον, καὶ χεῖρονά σοι πλὴν ἦσαν τῆς ὑπερημῆς ἀγχιῶν ἢ ῥάθυμίας ἐργασηται.

Εὐλαμπίω. 68.

Τὴν ἀχαρτον Ἰεδαίων γεωῶν ὁ Ἰωάννης περιείρασε, δένδροις αὐτοὺς ἀκαρποῖς παρείκασε, πρὸς πλὴν ῥίζαν αὐτῶν κέσθαι τὴν ἀξίνην ἀποφινάμενος, πλὴν ὅτι αἱ ὑπομνήσασθαι εὐαγγελιστῶν διαίρασιν, ὅφ' ἦς πᾶν δένδρον μὴ ποιῶν καρπὸν καλὸν, ἐκκοπήται, ὅτι ὀρυσέται. ἢ γὰρ φυὴ τῶν ῥιζῶν, ὁ νόμος δηλαδὴ κατελείπεται, ἢ ὁ νέος λαὸς ἐργασηθήσεται.

Τῷ αὐτῷ. 69.

Μελεῖν θέλων ἐσημανας τίς ἢ τῶ πλὴν ἐνέργεια, ἢν μεταχειρίζεται πρὸς καθεύδον τῆς ἀλῆτος τῆς ἰδίας ὁ κύβητος, τῶ τοίνυν ἐστὶν ὡς οἰμῆ, τὸ νόημα, ἀλῆτος, πλὴν ἀνδρῶν τῆς οἰκονομίας ἐκκαχισίαν περιουσιάζει, ἐν ἣ πάντα τὸν θεῶν συναιγείρει τῆς ἀνθρώπιότητος. πλὴν δὲ, πλὴν διχῶν κρίσιν καλῶν, ἢ τις ἐκείτω πλὴν ἀποσφοδρὸν πᾶσιν ὀρύσσασα, τοὺς ἰδίους ἀχρῶδεις καὶ χυλῶνους, καὶ παντὶ ἀνέμῳ ἀμαρτίας ῥιπιζόμενους, εἰς καὶ σὺν ἐκείνοις. τῶ δὲ καθεύδοντι ἐργῶν, καὶ μετανοίας καρποῖς ἐργασησάσασα, εἰς ἀποθήκην συναγείρει λέγει ὁ διχῶς κρίτης. πλὴν ὑπερημῆσαν τοῖς πῖστοις καὶ ἀξίοις αὐτῶν ἐργασίαις καὶ γεωργίαις ἢν καὶ με-

illos est, quod religioni nostræ sit præferendum? Quid non mendacio ac risu scater, ex iis quæ magno studio consecratur? An non diuinitates ex vitiosis affectionibus? An non fortia facinora pro vitiosis affectionibus? An non certamina pro vitiosis affectionibus? Quamobrem ipsam quoque fecditatis & obsecnitatis lectione fuge (nam ea miram ad aperienda vulnera iam cicatrice obducta vim habet) ne alioqui vehemētiore cum impetu spiritus improbus reuertatur, ac deteriorē & perniciōsiōrē tibi priore ignorantia aut negligētia cladem inferat.

Eulampio. 64.

Sterilem Iudæorum voluntatem atque animi institutum Iohannes perspicuus, in frugiferis arboribus eos comparauit, ad eorum radicem securim positam esse pronuncians, hoc est acutam ac compendiosam Euangelij diuisionem; qua omnis arbor non faciens fructum bonum, excinditur, non autem foditur. Siquidem id quod ex radicibus pullulauit, hoc est lex, relinquitur: cui populus nouus inseritur.

Eidem. 65.

Significasti per literas, te scire cupere, quamnam ventilabri illius, quod Dominus ad aræ suæ purgationem fumit, vis ac facultas sit. Hic igitur, ni me opinio fallit, sensus est. Aræ nomine vniuersam orbis terrarum Ecclesiā intelligit, in qua omnē humanæ naturæ messem cogit. Ventilabri autem vocabulo iustum iudicium appellat; quod quidem eum, qui cuique aprus sit, gradum distinguēs ac definiens, paleares quidem, ut ita dicam, ac dissolutos homines, qui que ad omnem peccati ventum huc illucque iactantur, flammis addicit: eos autem, qui operum puritate, ac penitentia fructibus abundarunt, in horreum congregari iustus iudex ait; hoc est piis, seque dignis, operariis atque agricolis congruens domicilium. Quam etiam salutarem mansionem nuncupat. Illic enim vere

Heb. 13. mansio est. Nam præsens vita tentoriū vile est; quod simulatque compactum ac fixum est, eodem temporis puncto soluitur.

Cæsario Comiti. 66.

Iustus ille iudex, quod cuique tempore conuenit, attribuens, Sine modo, ad Ioannem dicebat, ipsius baptizandi munus recusantem. Nam cum ille, ut Dominus uenerationem exhibens, diuinum caput attingere minime auderet, sine modo, audiuit. Nunc, inquit, paupertatis tempus est, demissionis lex. eius causa, ob quem humanitatem assumpsit, baptismum accipio, ut eum a maledicto expiem. Nunc Dominica potentia opus non est, uerum seruili deiectione ac uilitate. Sine modo commiserationem expleri; ne hominum salus impediatur. sic enim decet nos implere omnem iustitiam. Hoc enim iustitiae munus postulat, ut qui hominum affectiones suscepit, uere baptismum quoque pro ipsis suscipiat, qui & ipsorum peccata soluat, & eorum in me statum ab omni corruptione alienum significet.

Timotheo Lectori. 67.

Valde mihi uideris Dominus obtemperare uelle, ac scripturas scrutari. Itaque ad ea, quae ex me quaesiuisti, respondere necesse est. Hic est filius meus dilectus, Deus ac pater de caelis alta uoce de filio testatus est, ut & genuinum ac naturalem filium esse ostenderet, de quo dubitabatur, num inter eos, qui per adoptionem ac dignitatem filij appellantur, numerandus esset: & diuinam atque adorandam diuinitatis Trinitatem declararet, in propriis personis agnoscendam: & denique Montano ac Sabellio peruersam impietatem occluderet. Nam cum Filius baptizaretur, Pater testimonium dixit: & Spiritus sanctus deuolans, eum, qui tingebatur, eiusdem secum & cum Patre substantiae esse ostendebat.

νη διαμάζει σωτηριον. Ουκ ει γαρ βετι οντως η μνη. η γαρ παρσαι ζωη, σκηνη βετι εν τελει, σωδρομοι ηχρησα τη συμπηζει, και τιω κραταλυσιν.

Καισαριω κομμι. 66.

Το αρειπον εχιστω χωρω παρονεμαν ο δικμος κριτης, αφες αρπι, τω Ιωαννη ελεγε παρατηριω το βαπτισμα. επειδη γαρ σκεινος ως τω δεσποτη το σεβας αποδιδους, απισθαι της θειας οδου ετολμα κεφαλης αφες αρπι, ηκασε. νυ, φησι, πτωχειας χηρος, συχρητασσεως θεμας, δι ον ανελιφα ανθρωπων, λαμβανω το βαπτισμα, ινα σκεινον κθαρω της παρσεβασσεως. η ρεδια νυ της δεσποτικης εξεσσεως, αλλα της δαλιχης ευτελειας. αφες αρπι πληρωθηαι τιω εσπλαγγχια, ινα μη εμποδιση τω ανθρωπων σωτηρια. επως γαρ παρον ημιν ενι πληρωσαι πασαν δικαιοσυλω. δικαιοσυνη γαρ βετι, ια παθη των ανθρωπων αναδεξασθαι, απαθως. τω ανθρωπω η βαπτισμα δεξασθαι, λυτρηλον της αυτης αμαρτιας, και συμβολον της αυτης εν μοι αφαρσιας.

Τιμοθεω αναγνωστη. 67.

Εοικας μοι πανυ βυλεσαι τω κυρω πειθεσθαι, η τας γραφας ερευνηαν. αναγκη ποιημι και αποκρισεσαι τωσ πωσεισ σε. ετος βετι ο υος μη ο αγαπητος, ο θεος και πατηρ εξ ερανων βαπτιζομενω τω υω επελοησεν, ινα και τον γνησιον δειξη και φυσικον υον, μετξυ τω θεω και αξια ρηημαπζοντων υων αμφιβαλλομενοι, και θεαν και πατρωςμυτιω της θεοτητος τηραδα φανερωση, εν ιδιαισ αποστασει γνωριζομενην, η Μοντανω η Σαβελιω αποκλιση τιω κελονου ασσειαν. τε γαρ υε βαπτιζομενω ο πατηρ εμαρτυρησε, η το πνευμα το αγιον κραταλυ, ομοσπον εαυτω και τω πατρι υπεθεκινυ τον βαπτιζομενω.

Γφ

Eidem. 68.

Τω αυτω. 68. Ουκ αμελειμον, αλλα και σφοδρα εασθη δεδωρον, παροθηκαι ημιν, αελσε τω φιλοπονω, το παροβλημα, ο μικροτερος εν τη βασιλεια τω ερανων, μειζων βετι Ιωαννης. ο εν τω νομω τελειος, οιος ην Ιωαννης, παντως ητων ην τε εις τον γαλατον ρεισω βαπτιζεντος. τε το γαρ βετι η τω ουρανων βασιλεια, το σωταφηναι ρεισω κρατλητον σκυλευσαι τον θανατον, η συναρσηναι αυτω, το κρατ σκεινω κρατος παρεχνη. επειδη ου μειζων μηδ παντων ην τω γεγεννημενω εν γουακων ο Ιωαννης, παρ δε τε δεθημαι τιω βασιλεια τω ερανων απετμηθη, και μηδ τιω εν νομω δικαιοσυνη γεγενητο αμαρτιας, τω δε τω πνευμαπ της εν ρεισω ζωης τελειωθεντων απελειφθη παροαπελθων, ως γε ρεισω μηδ. πασ ου ο μικροτερος εν τη βασιλεια τω ερανων, τε τετην, εν τη και ρεισω παλιντοκια, μειζων βετι, ως ερηται, τε εν νομω δικαιοθεντος, επειδη εδεν επελειωσεν ο νομος.

κβ.

Μαρωνι. 68.

Πειρωμη πολλους προπους ρεισωσων ανηγευεν, δι ων ου μονον βυλομη, αλλα και ευχρημη ανεγκειν σε της μεθης. ειπε τοινυ, ω τον παρσ αυτης της τε θεω αληθεας, η γραμμαρια τους παρωτους ανθρωπου της προφης εξεωσατο; ου κρος τον Ησαυ και παρωτοκίαν και ελευθελιας εγυμνωσεν ου βρωπς βοων και παροβατων παροθη τον Σαουλ και βασιλεια και ζωης εξωπραμισεν; ου τον ερημικτω Ισραηλ κρεων η λεθητων ερημικτω, τω μυλω εσμη και εχλω τω εασθη και τω πειρασμων εξησελσεν. λανωσεν; ου τον Οφνι και φινεες η λυτωσασα γαστηρ, και κρεων αρπαγη, και κραπαλη, και γυμικων μαρια, ιερωσυνης και κλωτθ, και κρατους φυλων, και δεξης και πμης αποκωλασα, ερηον εχθρων και ξιφων κρατεργασατο; η

Haud promptam ac cura uacuum, uerum ingenti examinatione opus habentē nobis, uir studiosorum & laboris amantiū optime, quaestionem proposuisti; Qui minor est in regno caelorum, maior est Ioannes: id est, qui in lege perfectus est (ut erat Ioannes) omnino inferior eo est, qui in Christi mortem baptizatus est. Hoc enim caelorum regnum est, nimirum cum Christo, qui spoliandae mortis causa descendit, sepultus esse; atque una cum ipso, uictoriam aduersus eam praebente, resurrexisse. Quoniam igitur mater quidem omnibus, qui ex mulieribus nati fuerant, erat Ioannes, caput autem ipsi ante donatum caelorum regni praesens fuit; ipse quidem, si legis iustitia spectetur, nihil habebat, quod reprehendi posset: at iis, qui uita in Christo positae spiritu perfecti fuerunt, inferior extitit; quod scilicet, ut iam scripsimus, prius e uita discessisset. Quisquis igitur minor est in regno caelorum, hoc est, in Christiana regeneratione, maior, ut diximus, eo est, qui in lege laudem iustitiae consecutus est. Quoniam lex nihil omnibus suis partibus perfecit.

Mat. 11.

Mat. 11.

Heb. 7.

Μαρωνι. 69.

Multos admonitionum modos inuestigare conor, per quos te e temulentia emergere non modo uolo, sed etiam opto. Dic igitur, heus tu, per ipsam Dei ueritate te obrector, an non gula primos parentes de deliciis expulit? An non satietas Esau primigeniorum iure ac libertate spoliavit? An non superfluis bouum ac pecudum esus, Saulem & regno & uita exturbauit? An non carnum & ollarum cupiditas Israelem in deserto commorantem innumeris tormentis & tentationibus confecit? An non rabidus uenter, & carnum repletio, & crapula, & insanus mulierum amor, effecit, ut Ophni & Phinees, sacerdotio, & arca, & tribuum imperio, & gloria, & honore truncati, hostili gladio trucidarentur? An non carnum uoracitas

Exo. 16.

1 Reg. 22.

3. Reg. 18. ignominiosos sacerdotes, Elia: tempestate gladio ac nece dignos reddidit? An non ventris appetitus, & carniū desiderium
 Dan. 14. Belis quoque cultores & adoratores per cinerem conuictos ac deprehensos exitio addixit? Ac rursū e contrario, an non ieiunium & concubitus abnegatio Noë ipsiusque filios ex noui maris tempestate conseruauit? Quippè qui leguminibus vescerentur, vxoresque ad carnalem coitum minimè adhiberent. Audi enim scripturā
 Genes. 6. ipsi Noë hoc indicentem: Ingrederere in arcam tu & filij tui, & vxor tua, & vxores filiorum tuorum. Seiungamini, inquit, viri priuatim, & vxores priuatim. Per illatas aquas scortatio & lasciuia supplicio muldatur. Vos igitur ne labis quidem ac maculæ expers cubile attingetis. Quod autē ita res se haberet, hinc patet, quod cum ipsi ex arca rursū egrederentur, his verbis vitur: Egredere ex arca, tu & vxor tua, & filij tui, & vxores filiorum tuorum. Delectum ac de medio sublatum est genus flagitiosum. Vos rursū in vobis ipsis estis; ac pium genus rursū augeatur. An non ieiunium Niniuitis, cum breuem ac celerem mortis sententiam accepissent, vitam attulit? An non ieiunium eximie virtutis adolescentem Daniele, eosque, qui eadem, qua ille, mente præditi erant, & tyranno, & tonante igne superiore reddidit? An non ieiunium ac vitæ sanctitas hoc Ioāni præstitit, vt incarnatum Deum baptizaret: vt qui dignam tanto sacramēto puritatem adeptus esset? An non ieiunium, & nuditas, & chameunia, & corporis maceratio hoc Paulo attulit, vt paradisi arcanorum auditor esset? Quid igitur harum rerum imitatione relicta, malo cōfilio deteriora complecteris? Quare nisi omninò à teipso excessisti, Deique obliuione captus es, ad naturam, quæ omnia ea habet, quibus Deus conciliatur, redi: atque eum, qui te creauit, & cruoris sui pretio redemit, agnosce: nec committe, vt carnis seruituti addictus, saluatorem & benefactorem in iudicem & aduersarium conuertas.

κρεωβοεία καὶ τοὺς ἱερεῖς τῆς αἰχμῆς ἔπι Ηλίου μαχαίρας ἀξίους ἀπέφηνεν· οὐ καίλιας ὄρεξις, καὶ βρωμάτων ἔφροσις, καὶ τῆς τῆ Βῆλ λαβυπτοῦς παρέδωκεν εἰς ἀπάλειαν ἀποδῶ ἐλεγχθέντας, οὐ νηστεία πάλιν ἐσυνεσίας ἀρνησὶς τὸν Νῶε καὶ τοὺς αὐτῶ ἐκ τοῦ κλύδωνος τῆς πῶδιδόξου θαλάσσης διέσωσε; ἀπέρματα μὲν ἐσθίουσας, οὐ συγγεωμίδους ταῖς ὁμοζύγοις εἰς σαρκικὴν ὁμιλίαν; ἀκούε γὰρ τῆς γραφῆς περὶ τὸν Νῶε λέγοντα· τῆς εἰσελθε εἰς τὴν κιβωτὸν σὺ καὶ οἱ υἱοὶ σοῦ, καὶ ἡ γυνὴ σοῦ, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου. κρεώσθητε, φησὶν, οἱ ἄνδρες καθ' ἑαυτοὺς, καὶ αἱ γυναῖκες καθ' ἑαυτὰς. πορνεία σωφρονίζετα καὶ ἀσελγεία ἀφ' ἧς ἔπιφρομίδων ὑδάτων. ὑμεῖς οὐκ ἔμελλε τῆς ἀμείαντα ἀλάσθε κοίτης. ὅτι δὲ τοῦτο ἦν, πάλιν ἐξερχόμενοι ἐκ τῆς κιβωτῆς, τὰ ἰσθία φησὶν, Ἐξέλθε ἐκ τῆς κιβωτοῦ σὺ καὶ ἡ γυνὴ σου, καὶ οἱ υἱοὶ σου, καὶ αἱ γυναῖκες τῶν υἱῶν σου; ἐξέλιθησαν τὸ γένος τὸ ἀμαρτανλόν. ὑμεῖς πάλιν ἐφ' ἑαυτῶν, καὶ πάλιν ἀσέλγητα τὸ γένος τὸ θεοσεβές. οὐ νηστεία ζωνὴν Νινευί· τὰς παρέχεται, θανάτου λαβύσιν ἀπόφασιν συντομον; οὐ νηστεία θαυμασίον Δανιὴλ, καὶ τοὺς ὁμογενόμενας αὐτῶ κρείττονας καὶ ἰσθίου καὶ πυρὸς βροντῶν. τὸς ἀπέφηνεν, οὐ νηστεία καὶ βίου σεμνότης, Ἰωάννην τοῦ σαρκωθέντος θεοῦ βαπτιστὴν ἀπετέλεσεν; ἀξίαν ἀγνείαν τὸ τοσαύτης κτησάμενον μυσταγωγίας; οὐ νηστεία καὶ γυμνωσις, καὶ χαμευνία, καὶ τῆς ξίς σώματος τῶν ἐν τῶ πῶδιδόξου ἀρρήτων ἐπίσκοπον ἐποίησε Παύλον; τί τοίνυν τὰ αὐτῶ μμειδῶ ἀφείσ, τὸ χείρονα κρεωβόλωσ ἀγαπᾶς. εἰ οὐκ ἂν παντελῶς ἐξήλθες σαυτῶ, καὶ ἐπιλέησαι θεῶ, ἵσποστρον εἰς τὸ φύσιν πᾶν τῶ ἔχασαν ἐν ἑαυτῇ ἰδὲ θεὸν θεοπρονοία, καὶ γινώθει τὸν κτιστὴν, καὶ τῆς σε ἰδὲ ἰδὲ ἐξασκασίμα, γράσασίμα αἵματος, καὶ μὴ σαρκὸς δούλος γινώμενος, τὸν σωτήρα καὶ εὐεργέτην κριτὴν ποιῆ καὶ ἀπιδίκον.

Τῶ

Τῶ αὐτῶ. οβ.
 Εἰ γὰρ ὡς εἶπες, οὐχ ἠπίσησαι, τὸ γῆρας τὸ καλόντος, πῶθεν σοὶ τὸ γὰρ κρατεῖν ὄλας γὰρ ὡς, κρατεῖν ὄλα τῶ παθῶν.
 Ηλιονι μοναχῶ. οα.
 Τὸ ἐν τῶ νόμῳ εἰρημίδον, ὅτι ἔσαν ἀπλοῦν, ἀλλ' ἔχει πνὰ διπλόη τοῖς παρῆσι κεκαλυμμένην, τοῖς δὲ λέπτοῖς γεωμνωμίδου. ἡ ἡμέρα, φησὶν, ἡ ἐβδόμη, κλητὴ ἀγία ἔσται ὑμῖν. πᾶν ἔργον λαβευτὸν οὐ ποιήσετε ἐν αὐτῇ, πλὴν ὅσα ποιηθήσεται πάση ψυχῇ λαβείαν ἐταῦθα τὴν δουλείαν καλέει. οὐδὲν οὐκ, φησὶ, ἡ δὲ δολοσρεπῶν, καὶ οἰονεὶ ἀνδραποδίζοντων ὑμῶς ἀπὸ τῆς περὶ θεὸν σχολῆς, ἐργασεθε ἐν σαββάτῳ, ὃ κρατοροφίσει ὑμᾶς ἐρεῖ ἀμαρτημάτων. ἀνέσεως γὰρ καὶ ἀφίσεως ὄτιν ἡ ἡμέρα, καὶ οὐ κατ' ἐπισημασίαις κακῶν τὸ ἀξίωμα αὐτῆς εἰσελεξέσθαι. τὸ δὲ, ὅσα ποιηθήσεται πάση ψυχῇ, καὶ ἔργον ἐργασεσθαι, ὅσα τῆ ψυχῇ ἐρεῖ τὸ κέρδος, ταῦτα πληροῦν ἐνομοθέτησεν, εὐχὴν, περὶ σωχίω, καὶ καὶ καὶ, καὶ καὶ, εὐποιαν, σωφροσυνην, ἐγκράτειαν, ἀλήθειαν, ἀγνείαν, καὶ ὅσα τῆς πῶδιδόξου εἰρηται, ἀπερ εἰς τὸν ἔσασ ἀξίοντα ἀνθρώπων, τῶν ἔξω ἐλευθεροῖ σκανδαλῶν καὶ ἀπεισέσεων, ἐκινώωντος τῆ κρείττονος.
 Τῶ αὐτῶ. οβ.
 Οἱ ἱερεῖς ἐν τῶ ἱερῶ τὸ σάββατον βεβηλῆσι καὶ αἰμαίποι εἰσιν, ἐπειδὴ παντὸς ἔργου χειροκμήτη ἐν σαββάτῳ κεκαλυμμέναι, αὐτοὶ ξυλοκοποῦσι, καὶ πῦρ ἀπύσσι, καὶ πᾶς θυσιὰς κρεωμομουσιν, ἀσπρὸς μὲν ἔργα κοινὰ, πληροῦν ἐν σαββάτῳ ὄλας ἔπιτεσπονίαι, ὅς δὲ θυσιὰς, ἔπιτελεῖν οὐ καλόντα.

Eidem. 70.
 Si ventri, vt abs te dictum est, minimè succumbis, senectute videlicet prohibente, quid est quod ventris vitia iuuenilem in modum in te bacchantur? Etenim ventri profus dominari, perturbationibus animi dominari est.
 Helioni Monacho. 71.
 Id quod in lege dictum est, minimè simplex est, verum duplex quiddam habet, quod crassis quidem animis opertum est, tenuibus autem & acutis nudum & apertum. Dies septimus, inquit, sanctus vobis vocabitur. Non facietis in eo vllum opus (λαβευτὸν) seruire: verum quæcunque fieri omni animæ; per λαβείαν hoc loco seruitutem intelligit. Nihil igitur, inquit, seruilium rerum, ac vos ab otio in Dei cultu collocando tanquam seruos abstrahentiū, die Sabbati facietis: nec quod vos peccatorum pondere deprimat. Est enim re-creationis ac remissionis dies: nec ipsius dignitatem vitiorum colligationibus decorari, contumeliisque affici conuenit. Quod autem sequitur, nimirum, quæcunque fient, ea animæ fieri oportere, per hæc verba ea omnia, quæ animæ lucrum afferunt, expleri præcepit, hoc est, precatōnē, quicem, admonitionem, beneficentiam, pudicitiam, continentiam, veritatem, puritatem, & quæ deinceps dicta sunt. Quæ quidem ad internum hominem transcuntia, externum scandalis & aduersis casibus liberant: Superante videlicet eo quod melius ac præstantius est.
 Eidem. 72.
 Sacerdotes in templo Sabbatum pol-
 luunt, & sine culpa sunt. Quoniam cum opus omne, quod manu conficitur, die Sabbati prohibitum sit, ipsi ligna cædunt, & ignem accendunt, & victimarum carnes distribuunt. Quæ quidem, vt communia opera, die Sabbati explete minimè permittuntur: vt autem hinc sacrificium

C ij

conficiant, minimè vetantur, imò etiam iubentur. Atque hac ratione Sabbatum quidem per operationem pollui contingit: Sacerdotes autem, propter operationis diuerfitatem, extra culpam esse.

Callipio Presbytero. 73.

4. Reg. 25. *Cum Deus templum suum saltemine fecerat.* Mirari te dixisti, qui fiat, ut Deus, cum merum terræ immittit, templis suis minimè parcat. At certam huius rei declarationem in diuinis libris habes. Nec verò mœrore atque animi anxietate consternèris ob ea quæ nunc fieri vidisti. Nam ut sanctæ arcæ minimè pepercit, verum eam vnà cum ipsis sacerdotibus qui deliquerat, barbaris dedit, & urbem sanctificationis, & Cherubim gloriæ, & stolam, & prophetiam, & vnctiōnem, & Thumim in cōculcationem & contaminationem Gentibus addidit: ita ne nunc quidem ab omni labe puris mysteriis parcat: ut dum suis aulis minimè parcat, terrorem iis, qui peccat, iniiciat; atrociorē videlicet pœnam ob ea, quæ agunt, expectantibus. Vult enim abies, quia cecidit cedrus. Fortibus cadentibus, imbecilliora crudantur.

Zach. 11.

Evtoni Monacho. 74.

10. an. 19. *Matth. 3.* Quod vestitus mollities, & subtilitas, colorque elegans, religiosæ ac Deo gratæ exercitationis regulam minimè seruent, Theologum Ioannem interroga, Domini tunicam describentem: ac tibi dicet, Erat autem tunica eius inconfutilis desuper cōtexta per totum. Quis autem vestis illius vilitatem ignorat? ut qua Galilæorum pauperes vtantur: apud quos etiam maximè huiusmodi vestis genus fieri solet, arte quadam, ut pectoralia, retractim cōfutum. Audi etiam Mattheum, cum de Ioanne Baptista verba facit; ac tibi dicet, Ipse autē Ioannes habebat vestimentum ex pilis camelorum. Vide item illum animi magnitudine præditum ac diuino spiritu afflatum Lucam, Herodis factum narrantem; atque

ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῶν νόμος κελύονται. καὶ συμβαίνει βεβηλωθῆσαι μὴ τῶν σάββατον τῆ ἔργασίας. ἀναγίγνωσθαι δὲ εἶναι τοὺς ἱερεῖς τῆ ἀσφαλείας τῆς ἔργασίας.

Καλλιπία πρεσβυτέρω. ογ.

Θεομαζευ ἔφη, ὅπως τῶν ἑαυτῶν θεῶν ἀνακτορῶν ἐφείδεται, ὅτε φόβον τῆ γῆ ἐπαφίησιν. ἀλλ' ἔχεις ἐν ταῖς θείαις πικταῖς πλὴν τούτων ἀκριβῆ πεκαίε. ἀσφαλείας. καὶ μὴ ἄλλο ἐφ' οἷς νῦν γνομύμοις ἐώρεται. εἰ γὰρ τῆς ἀγίας κλωστῆς οὐκ ἐφείσαστο, ἀλλ' ἐξέδοτο ταύτῃ ἀλλοφύλοις σὺ ἱερῶσιν αὐτοῖς ἀνομήσασι, καὶ πόλιν ἀγάσματος, καὶ χερουβὶμ δόξης, καὶ σφλῆν, καὶ τρωφῆτιαν, καὶ χρισμῶν, καὶ δὴ λωσιν, εἰς χρεσπάτημα καὶ μασμῶν ἀπέδοτο ἔθνησιν, οὐδὲ τῶν νῦν ἀρεάντων φείδεται μωσῆων, ἵνα τῶν αὐτῶν αὐτῶν ἀφειδῶν, εἰς φόβον τοὺς πᾶσιοντας κλίνη, ἀπηνεσέων περὶ μύροντας ἐφ' οἷς τράπησιν τιμωρίαν. ὁλολυζῶται γὰρ πῆγος, ὅτι περὶ κέδρος; τῶν ἰσχυρῶν παλιόντων, τὰ ἀσθενέσασα παιδευέσθω.

Κερίτωνι μοναχῶ. οδ.

Ὅτι βλακεία, καὶ λιπότης, καὶ εὐχλοία ἱματίων οὐ σώζει τῆς χρεσπῶν θεῶν ἀσκήσεως τὸν καλῶνα, ἐρώτησον Ἰωάννην τὸν γεολόγον, τὸν τῶ κλεῖα ἀσφαλείας χιτῶνα, καὶ φράσει σοι, ὅτι χιτῶν αὐτῶν ἦν ἀραφός. ὅτι τῶν ἀνωθεν ὑφαντός δι' ὅλα. πῆ δὲ ἀγνοεῖ πλὴν ἐπέλειαν τῆς ἐσθῆτος σκείνης, ἢ τῶν οἱ πλωροὶ κέχρηται τῶν γαλιλαίων, καὶ ἐς καὶ μάλιζα τὸ ποιῆτο φιλεὶ γίνεσθαι ἱματίων, τῆ γῆ τῆνι ὡς ἀσηροδεσμίδες ἀνάκρυσον ὑφανόμενον. μάγε δὲ καὶ τῶν τῶν θεῶν Ματθαῖος, Ἰωάννην τὸν σαπῆσιν ἀπαγγέλλοντος, καὶ εἶπεν σοι. αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης ἔχει τὸ εἶδυμα αὐτῶ σπὸ τριχῶν καμῖλα. βλέπε καὶ τὸν μεγαλόφρονά καὶ γεόφρον Δαγκῆν τὸν Ἡράδῃ τύφον ἱεροποιῶνα.

ρουῶται, καὶ ἦν ἡμπέχαστο ἐσθῆτα ἀσφαλείας, καὶ τοὺς τὰ μαλακὰ δὲ φοροῦντας, ἐν τοῖς οἴκοις τῶν σαπῆσιν τρεῖς ἐσθῆτα λέγονται. ἀλλ' οὐκ ἔξια τῶ νοερῶν νυμφῶνος ἀσφαλίοντας τὰ εἶδυμα. εἰ οὐκ ἔστι ἐπιθυμῆεις, πλὴν Ἰησοῦ τοῦ θεοῦ ἡμεῶν εὐτελῆ ἐσθῆτα μμῶν. ἢ γὰρ θρόνῳ, τῆς ἐνταῦθα τυγχάνει βλακείας, οὐ τῆς ἀσφαλίοντας.

ἀσφαλίοντος.

γενομενῆσιν.

ἀσφαλίοντος.

Ἰωάννη ἑρημίτη. οε.

Εἰ δὲ χρεῖτος εἰς ἑρημον ἀνήστη πειρασθῆσαι, θεὸς ἀντὶ ἐνανθρωπήσας δι' ἡμᾶς, πῆ θουμάζει. εἰ αὐτὸς ἐστὶ ἑρημίας διὰ γων πειρασμοῖς, ὡς λέγεις, παλάμεις, τῶσσεχε οὐκ ἔστι τῆ νύκτῃ τῶ χρεῖτου νομίμως γνομύμη. κενοδοξία γὰρ ἐκράτηθη, ἢ ὑσθη φανία ἐσβέσθη, φιλαργυρία χρετελύθη, καὶ ὁ ἐξ ἐναντίας ἐνεστέσθη, ὅθεν τῶν οἰκείων βελῶν ἀσφαλίοντας ἰσχύσας. καὶ εὐκόπως ἀσφῆσι καὶ τῶν πῆσιν ἰσχύσας τῶ ψυχῆν ἑσθῆτων ὑσθη ἀσφῆσι ἀσφαλίοντας κητσιμῶνος πλὴν ἀπάθειαν, ἀγγαλοῖσιν μετὰ πλὴν ἀσφαλίοντας, ὅθεν δουλικῶς ὑσθη τοῦ μῶνος, ἐπειδὴ τῶ τῶ γῶ μῶνος ἀσφαλίοντας, ἀλλὰ νικητικῶς σφαλοῦστές σε. τῶ τῶ γὰρ ἔχει μῶνος ὅ τὸν παρόντα ἀγῶνα γενναίως ἀσφῆσι μῶνος.

Τῶ αὐτῶ. οστ.

Οἱ λίθοι ἄρτοι τῶ χρεῖτος ἔστι γῶ γῶσιν, ἀσφῆσι, ὅτι τῆς ὥρας τῶν θαυματίων ἐπὶ μὴ παύσασ, ὡς οἱ κλεῖτος ἰσχύσας ἰσχύσας, ἀλλὰ τῆς ἀσφῆσι σφαλοῦστές σε, καὶ τῶ ζῆτοῦσιν τῶ σφαλοῦστές. θεὸς γὰρ πάντα σφαλίοντας, καὶ μῶσιν, καὶ χρεῖτος χρεῖται. ἵνα δὲ τὸ σφαλίον τὸ ζῆτοῦσιν, καὶ τὸ θαυματίων γῶν πᾶσι τῶ εὐχλοῖαν.

eam, qua indutus erat, vestem traducētē, et colique, qui mollia indumenta gerunt, in regum domibus versari dicentem. At huiusmodi vestimenta spiritali illo thalamo, fulguris in modum rutilante, minimè digna sunt. Quamobrem si huius desiderio teneris, vilem Dei nostri Iesu vestitum imitare. Nam mollities presentis lasciuia est, non cœlestis splendor.

Ioanni Eremitæ. 75.

Cum Christus, qui Deus erat, atque nostra causa humanitatem induerat, in desertum, ut tentaretur, ductus fuerit, quid miraris, te in solitudine degentem, temptationibus, ut inquis, conflictari? Ad solam igitur Christi victoriam legitime partam animum adice. Inanis enim gloria calcata est, extincta superbia, oppressa auaritia, pudorēque suffusus aduersarius, ut qui nulla sagittarum suarum ipsius pectus traicere potuisset. Ad eundem igitur modum si tu quoque eam, quam par est, animi magnitudinem præstiteris; gladiusque, quibus anima conuulseratur, supereris, te in animi tranquillitatem asserueris; angeli tibi post victoriam ministrabunt: non quidem feruilem in modum ministrantes (quandoquidem hoc soli Deo debebatur) verum victoris in morem caput tuum corona cingentes. Hanc enim mercedem habet, qui in presentia certamine strenuè se gerit.

Eidem. 76.

Quod lapides à Christo in panes minimè conuersi sint (vir præstantissime) non idcirco factum est, quod edendorum miraculorum tempus nondum adesset, quæ admodum malè feriati homines garrunt: sed quia petitio vana erat, & petitorē digna. Deus enim omnia cum pondere, ac mensura, & necessitate largitur. Vbi autē quod quæritur superuacaneum est, illic quoque miracula edere prorsus intempertium est.

C iij

Diofcoro. 77.

Ufquædè ad salutem conducit fecer-
sus ab vrbanis tumultibus, vt etiam Dei
filius relictis vrbibus, eos, qui cum purita-
te viuunt, in montis cacumine beatos
prædicarit. In quo per ea, quæ faciebat, il-
lud ostendebat, fieri non posse, vt qui ab
inferis rebus minimè se abstraxisset, atque
ad virtutis fastigium ascendisset, beatus à
Deo censeretur, aut futura bona conse-
queretur. Nam qui superna sapit, illic ha-
bitat, vbi Christus est in dextera Dei sedès.

Esaiam militi. 78.

Si gladiatorum cuspides, & galeam, ac
thoracem præsidio tibi ad bene viuendum
esse existimas, prædas agens ac vias deser-
tas reddens, hoc scito, multos firmiùs te
septos & armatos miserrimam mortem
retulisse. Exemplo sint, ex iis, qui apud nos
literarum monumentis consignati sunt,
Oreb, Zeb, Zebec, Salmana, Abimelech,
Goliath, Abfalon, aliique his similes: apud
exteros autem, Heciores & Aiaces, atque
ipfi Lacedæmonij, qui roboris nomine su-
pra omnes mortales gloriati sunt: quoniã
iustitiam potentiam comitem haudquaqua
habuerunt. Quare nisi vanus miles esse vis,
ad spirituale bellum quamprimùm te con-
uertere: atque id potiùs age, vt aduersus in-
ordinatos tuos motus bellum geras.

Timotheo Lectori. 79.

Nos, vir optime, eidem cum Scribis &
Pharisæis iudicio obnoxij sumus. Vt enim
illi se per legis meditationem legem exe-
qui putabant, quod literæ prædicationem
ad rei operationem sibi satis esse pro sua
negligentia existimassent: eodem modo
nos quoque hoc ipso quod Dei altaria
contingimus, nos ad Deum appropinqua-
re opinionis errore nobis fingimus. At
Dominus hanc nostram opinionem am-
putans, his verbis vitur: Nisi abundauerit

Διοσκύρω. 77.

Τοσούτον χρησιμεύει τὰς σωτη-
ρίαν ἢ τῆς θούρας τῆς ἀσπίδος ἀνα-
χρήσις, ὅτι πᾶς πόλις καταλιπὼν
ὁ τῷ θεῷ ἕδς, ἐπ' ἀκρων ὀρέων τοῦς
καθάρως εἰοῦντας ἐμακάριζε. Δει-
κνύς δὲ ὡς τὰς πάλαιων ἐδιδασκεν, ὡς ἀ-
δύνατον, τὸν μὴ ἀποσπασθῆναι τῆς
ῥαυτῆς ἡλῶν, καὶ τὰς πάλαιων ἀ-
ρετῶν ἀναβάνα, μακροδύνη πα-
ρὰ θεοῦ, ἢ τῆς μελλόντων τυχῆν ἀ-
γαθῶν. ὁ γὰρ τῷ ἄνω φρονῶν, σκεῖ
κατοικεῖ, ὅς ῥιπτός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ
θεοῦ καὶ ἐξομῶνος.

Ἡσαΐα στρατιώτη. 78.

Εἰ ὄπλων ἀρχὴ καὶ κράνος, καὶ
θώραξ, ἀσφάλειά σοι τὰς ἐπιθέσεις
νερόμισμα, λαποδύτουπὶ καὶ πᾶς λειω-
φόρος ἐρημῶντι, ἴσθι ὡς πολλοὶ δυσπα-
λωτότερον σε φραξάμενοι, οἵ κτησιν
ἀπηνέγκαντο θάνατον. παρ' ἡμῶν
μὲν ἀνάγκαστοι, Οὐρήβ, καὶ Ζήβ, καὶ
Ζηβιῆ, καὶ Σαλμανά, Αἰμιελὲχ, καὶ
Γολιάθ, καὶ Αβησαλάν, καὶ ὅσοι κατ'
ἐκείνας, ὡς δὲ τοῖς ἔξω, Ἐκτορες,
καὶ Αἰάντες, καὶ αὐτοὶ οἱ μέγα πάντων
φρονήσαντες. ἀπεκαταμύοντι ὅτι ῥά-
μη, ἔπειδὴ σὺ ἔχον σὺνδρομὸν τῆ
δυνάμει τῷ δὲ χροῖ. εἰοῦν μὴ μάταιος
εἶναι ἐγγλὶ οὐ πλῆτης, ὅξέως τὰς πῶ
νοητὸν μετὰ ταῖς πολέμοις, καὶ μάλλον
τῆ σωτῆ ἀταξία πολέμοισιν.

Τιμοθίῳ ἀναγνώστῃ. 79.

Ἡμεῖς, ὡ βέλπτε, τῆς αὐτῆς τοῖς
ῥαμματεῦσι καὶ φαρισαίοις ἐσμεν ἐ-
νοχοὶ κρίσεως. ὡσπερ γὰρ αὐτοὶ τῆ τοῦ
νόμου μελέτη τὸ τὰς πάλαιων τὸν νόμον
ᾤθησαν, ἀρκεῖν αὐτοῖς τὴν ἀπαγγέ-
λιαν τοῦ ῥαμματος τὰς ἐργασίας
τῆς ἀπάγατος ἀπερσεχῶς νομίσαν-
τες. ὅπως ἡμεῖς, αὐτῶ τῶ ἀπὸ τοῦ
συστήλων θεῶ, ἐγγίξιν θεῶ φαντα-
ζόμεθα. ἀλλὰ ταύτην ἡμεῖς ὁ κύριος
ἐκκόπτει τὴν οἴησιν, φησὶν, ἐὰν μὴ
ᾤεσ-

solitudo
ad salute
militis.

Matth. 5.

Coloss. 3.

Iudic. 7.

Iudic. 8.

1. Re. 17.

2. Reg. 18.

Melissar-
cendotes
pharisais
similes.

Matth. 5.

ᾤεσιώση ἡμεῖς ἢ διανοοῦν πλῆρον
τῆς ῥαμματεῶν καὶ φαρισαίων, ὅ
δύνασθε εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν
τῆς ἑραυῶν. τὸ το λέγων θεοσπεπῶς,
ἐὰν μὴ τὴν δόκωσιν, τὰς ἐργασί-
αζε. οἱ ἀπερσεχῶμα ἀρκεῖσθαι τὰς
ἀπακατοῖαν θεῶ λογίζομενοι, ἢ τῶ θεοῦ
ἡμῶν βασιλεία σὺκ ἂν ανοιγήσεται. ἐ-
πειδὴ γὰρ ἀληθὴς ἐστὶν ἡ βασιλεία,
τοῖς ἀληθῶς αὐτῶ ζητῶσιν ἀπακατοῖαν.
ᾤεσιώση δὲ τῆς τῶ νόμου διανοοῦσης,
ἢ τοῦ εὐαγγελίου ἐστὶν ὑψηλότης. ὁ μὲν
γὰρ τὴν τὰς ἐργασίαν τιμωρεῖται, τὸ δὲ καὶ
τὰς ἐργασίαν ψαλὴν μέλει βάθους ἐν-
νοῶν, τὴν κριτικὴν ἀκρίβειαν ἐνδει-
κνύμενον.

ἀποργήσε-
ται.

ἀπίστευ-

ὡς θεόν.

iustitia vestra plusquam Scribarum & Pha-
risæorum, non intrabitis in regnum celo-
rum. Quod perinde est, ac si modo diuini-
tati consentaneo diceret: Nisi vos, qui fu-
cum ac prætextum ad Dei ministerium
sufficere existimatis, opinionem in actio-
nem conuertatis, Dei regnum vobis mi-
nimè patebit. Quoniam enim verum reg-
num est, iis quoque, à quibus verè quæri-
tur, aperitur. Porro exuperantia iustitiæ
legis, est Euangelij sublimitas. Nam illa
actionem puni: hoc autem nudam etiam
voluntatem; nimirum vsque ad intimas
cogitationes iudiciariam sinceritatem
ostendens.

Opinio in
actionem
uertenda.

Lex actio-
nem puni-
nit: Euang-
gelium
voluntate-
tem.

Nilo Monacho. 80.

Νεῖλω μοναχῷ. 80.

Ὅτι μετὰ τῆς πλάσεως ἡμεῖς ἀει-
πατῆριον, καὶ ἐν μέσῳ παγίδων διὰ
βαίνοντες, διορχητοῦς ἡμᾶς ποῖων ὁ
κύριος, ἀπεφηνάτο ἀπερσεχῶν. ἀπὸ
τῆς ζύμης καὶ τῆς σαυδαλων, καὶ εὐ-
νοῖν τῶ ἀπιδικῶ παρῶ, ὡς ὅτις ἄμω
ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτῶ. ἀντίδικον, τὴν
τῶ σώματος ὀρεξίν τὸς πνεῦμα θεο-
σπεπῶς ὀλεσάμενος, ὁδὸν μὲν, τὸν εἰόν
κάλων, ἔσπῳ τῶ γένους ἡμεῖς ἀπάτως
ὀδεύομενον. εὐνοῖαν δὲ τὰς τὸ σώμα
τὴν συνάδῃσιν τῆς ἐπαναστάσεως
αὐτῶ ἀπερσεχῶν, ὅξέως παρ' ἡ-
μεῖς θεωρεῖσθαι οφείλυσαν, μήποτε τοῖς
αὐτῶς ἀπερσεχῶμασιν ἔσπῳ τῶ
τες, καὶ ἀνέξια τῆς ἄνω κλήσεως τὰς
ἐργασίας, ὡς ἀδύνατον ὑπ' ἐμῶν τῶ
κριτῆ, ὅτε τῶ ἐργα ἡμεῖς καὶ τοῦς
λόγους συναγαγεῖν ὡς γίνεταί, καὶ ἀ-
ποδῆναι ἐκάτῳ καὶ τῶ ἴδιον ἐργον.

Ἀμπελίῳ τριεσβυτέρῳ. 81.

Μὴ συμπορσέτω σοι θρόνος ἀνομίας:
ὁ πλάσων ὅτι ἀπερσεχῶμα. ἀπερσε-
χῶ τῆς ἀγῶν ἐστὶ ψυχῶν, τῆς ἀπὸ
τῆς σκεῖθῃν ὀμολογίας ἀγωνίζομενων,
τὰς αὐτῶ ἐν ἰκετηρίαι βωῶντων. Μὴ
ἐψέξῃθαι θρόνος ἀνομῶν ἐναντίον, σε

Quoniam cum ruina nostra ambula-
mus, atque in medio laqueorum incedimus;
idcirco Dominus, vt oculos & perfpica-
ces nos reddat, à fermento & scandalis at-
tendendum nobis esse pronunciauit; con-
fentiendumque aduersario citò, dum su-
mus in via cum ipso. Quo quidem in loco
per aduersarium, corporis cupiditatem,
spiritui repugnantem, diuinè intelligit.
Viam autem, hanc vitam vocat, quæ à ge-
nere nostro sine vlla institutione peragatur.
Consensum denique ac beneuolentiam
erga corpus, agnitionem rebellionis ipsius
appellat, quæ confestim perfpici debet: ne
alioqui, si ipsius imperiis succubuerimus,
ac res superna vocatione indignas perpe-
trauerimus, ab illis iudici tum dedamur,
cum ad opera nostra & sermones colli-
gendos venerit, reddendumque vniciui-
que iuxta opus suum.

Marc. 8.
Matth. 18.
Matth. 5.
Quid ad-
uersarium.

Quid via.

Matth. 16.

Ampelio Presbytero. 81.

Ne adhæreat tibi sedes iniquitatis, qui
singis laborem in præcepto. Animarum
sanctarum oratio hæc est, pro cœlesti con-
fessione dimicantium, supplicique clamo-
re ab eo postulantium, Ne in altum effe-
ratur thronus iniquorum in conspectu

tuo Domine, aduersus praeceptum tuum negotia nobis faceffens. Cuiusmodi scilicet piis tuis pueris Babylonius tyrannus erat, aut sanctis martyribus pestiferi & execrandi homines, atque idolorum propugnatores.

Dan. 3.

Arabiano Episcopo. 82.

Qui, vt Beniaminitarum scortationem uiscerentur, in Gabaa ascenderant, cum de Domini uoluntate ac sententia bellum suscepissent, non iniquè, vt putas, victoria exciderunt, uerum quoniam iustus iudex ex iniquis aciem instruere minimè solet, idcirco per iusticiam admissum scelus uindicauit. Nam qui peiores actiones habebant, ac multo grauiores ea quae tunc contigerat, tanquam infortunio ad fratrum caedem communi inimorum consensu ascenderant. Verum illud experimento didicerunt, Hypocrita eiice primùm trabè ex oculo tuo, & tunc uidebis vt eiicias festucam de oculo fratris tui. Quamobrem adulteri, quoniam adulterium minimè committendum esse prædicabant, rebus ipsis conuicti, ipsi quidem meritam poenã in bello pependerunt: qui autem scortationis criminibus minimè affines erant, quòd nullum eiusmodi in se idòlum haberent, præclaram uictoriam adepti sunt.

Eniſtrae-
bitae caſi.

Mat. 7.

Leontio Episcopo. 83.

Oculum ac manum dextram optimus Christus necessariorum ac fidissimorum amicorum propinquitatem nuncupauit, eos nimirum, qui ad opem & auxiliũ synccerè nobis afferendum beneuolo erga nos animo sunt, iis membrorum nominibus appellans, quorum opera nos ea, quae nobis cordi sunt, exequimur. Cum igitur quispiam ex ipsis scandali author existit, aut in peccato quodam aliquo, quod probum nobis afferat, atque ignominia ipsi conflet, uoluntatur, huiusmodi hominem excindere oportet: ne alioqui pestem

scandali
author
excinden-
dus.

κύριε χριστέ σὺ παρρησιαστικὸς κύριος ἡμῶν παρεχόμενος ὁποῖος ὁ βαβυλωνίος ἦν τοῖς ὁσίοις σὺ παῖσι τυραννός, ἢ τοῖς ἀγίοις μάρτυσιν οἱ ἀλάφροες, καὶ τῶν εἰδώλων ὑποψήμας.

Αραβιανῶ ἑπισκόπῳ πβ.

Οἱ πλὴν πορνείαν Βενιαμὴν ἀναβάντες Ἐν γαβὰ πρὸς ἡσασαυ, καὶ γινώσκοντες τὴν πολέμω ἀφάμμοιο ὅσα ἀδικίαι, ὡς οἶε, τῆς νίκης ἀπέτυχον. ἀλλ' ἐπειδὴ διχῶν κελτῆ ὄσα ἔστι ἐξ ἀδικῶν παρὰ ταῖς διχομοσίαις τὸ πολυμίθην ἐξεδίχασεν. οἱ γὰρ χείρους ἐργασίας ἀπέχετο, καὶ πολλὰ μείζους ἴσως τότε γενησόμενης, ὡς ἀδῶοι παρὰ τὸν φόνον τῶν ἀδελφῶν ὁμόνοησαντες ἀνέβησαν. ἀλλ' ἔμαθον τῆς πέρας, ὑποκρίσασθαι ἐκβαλεῖν τὴν δικὴν ἐκ τῆς ὀφθαλμῶ σὺ, καὶ τότε διαβλάψαις σε βαλεῖν τὸ χεῖρος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. οἱ τοίνυν μοιχοὶ ἐπειδὴ μὴ μοιχεύειν ἐκήρυσον, ὑπὸ τῶν ἐργῶν ἐξέλεγον χιλιμοῖ, αὐτοὶ ἰδὼν ἀξίαν ποιῆν τῶν πολέμων ἀπέπσαν. οἱ δὲ τῶν ἐγκλημάτων τῆς πορνείας ἀπομνηστικοὶ, ἔδεν τοῖς τὸν ἐν ἑαυτοῖς εἰδῶλον ἔχοντες, λαμπαρῶν τὴν νίκην εἰργάσαντο.

Λεοντίῳ ἑπισκόπῳ πγ.

Ὁφθαλμὸν καὶ χεῖρα δεξιάν ὁ πᾶν ἄναγος χεῖρας τῆν ἐγγύτητα τῶν ἑπιτηδείων καὶ γνησίαν ἡμῶν ἐκωνόμασιν τὴν εὐνοίαν ἡμῶν παρὰ γνησίαν σωεργίαν, σκηνόεις χαλῆσας τῶν μελῶν τοῖς ὀνόμασι, δι' ἃν ἡμεῖς τὰ ἀρεσκονίαι παρὰ τὸν ὄψαν οὐκ ἐξ αὐτῶν σκηνόμασιν ἀίπρος γίνονται, καὶ ἀμαρτίας κελτῶν ἡμῶν τοῖς φερεσίν, καὶ αὐτῶν ἀπίμων παρὰ ἐνδύσιν, ἐκκόπην χεῖ τὸν τοιοῦτον, ἵνα μὴ λοιμὸν μμῆσάμμοιο, νεμῆγῃ τὴν τοῦ

imitans, corporis integritatem & incolu- mitatem depascatur, suo uidelicet dolo- re, iis, qui ab huiusmodi uitiiis sani sunt, impacto.

Τῶ αὐτῶ πδ.

Eidem. 84.

Ὁὐκ ἔστιν, ὡ φιλὴ κεφαλή ἐν τῷ κε- βύτῳ καὶ σπικρῦφω κέμμοιο, ὁ τοῦ κυεῖς νόμος. Μὴ γινώσκω ἢ ἀριστερῶ σὺ ἢ ποιῆι ἢ δεξιῶ σὺ, καλεῶντος. ἀλλὰ λευκὸς καὶ σαφέστατος, καὶ τοῖς παρὰ σοῦ ἀριθῆλος. ἐπειδὴ γὰρ τῶ εὐ ποιεῖν κενόδοξία παρέπειται καὶ ἑπι- δείξις, μηδὲν φησὶ, καλὸν γινέσθαι πα- ρὰ σὺ ἐμπροσθεν, μηδὲ πέρτερος λο- γισμὸς ἀπολασθεῖται τῶ χετορῶματι. ἀλλ' εἰ εὐ ποιῆεις, ἀνεπίδευκτος ἔσο καὶ ἀκομπος, τοῖς ἐν τῷ κρῶτις μὴ θηρῶν, ἀλλὰ τοῖς μέλλοντας φεράντας παρὰ σοῦ.

Non est, ὁ charum mihi caput, hæc Do- mini lex in occulto ac latebris sita, quæ hoc iubet: Nesciat sinistra manus quid fa- ciat dextra tua: uerum aperta & dilucida; Mat. 6. iisque, qui attentò animo sunt, perspicua. Quoniam enim probarum actionum ina- nis gloria & ostentatio comes esse solet, idcirco nullum, inquit, bonum abs te cum uitiōsa animi affectione fiat, nec improba & præpostera cogitatio præclarum & cum uirtute coniunctum facinus comitetur: quin potius si quid boni facis, ab omni ostentatione ac iactatione alienus sis, præ- sentes scilicet plausus minimè captans; uerum futuras coronas expectans.

Inanis
gloria in
bonis a-
ctionibus
cauenda.

Ουρσενυφίῳ πε.

Vrsenuphio. 85.

Ἡ τῆς κυεῖς διδαχὴ ἐν τῇ παρὰ σοῦ χεῖρ μετὰ πάντων τῶν ἄλλων θεοπαρε- πῶν διδαγμάτων, καὶ γεννητῶν τὸ θε- λημά σὺ, ὡς ἐν ἑρανῶ καὶ ἑπὶ τῆς γῆς, καλεῖται παρὰ σοῦ πλὴν τῶν ἄνω δυνάμεων εἰρήνην, πλὴν ἀσεβει- σον φάσκειν, ἢ καὶ ἡμῶν σεβέσσαι τοῖς ἐπὶ γῆς χετορῶσιν, ἢ ὡσαυτὸν ἐν αὐταῖς πάντα χετορῶσιν τὰ θελή- ματα, ἔπος καὶ ἐν ἡμῶν τὰ σοὶ εὐάρεστα γίνονται. ταῦτα ποίησον καὶ τῶν ἐν εἰ- δῶς, καὶ νῦν μαθὼν παρ' ἐμοῦ ἑπιλα- βῆ, καὶ ἔχε ἀπαρτῆ τῆς εἰρήνης. ἑρά- νιος γὰρ ἐστὶ καὶ θεῶ πλησιάζουσα.

Domini doctrina in oratione, qua præ- ter alia omnia diuina maiestate digna do- cumenta, hoc petitur, Fiat uoluntas tua si- cut in celo & in terra, precibus hoc à Deo contendere docet, uirtutum cælestium pa- cem, quæ diffidij omnis expers est, nobis quoque, qui in terra uersamur, impertite digneris: ut quemadmodum in ipsis uolū- tates omnes tuæ perficiuntur, ita etiam in nobis, quæ tibi grata sunt, fiant. Hæc igitur, & cum prius perspecta habueris, & nunc ex me intellexeris, pacem arripe, ac mordicus eam retine. Cælestis enim est, ac Deo uicina.

Mat. 6.

ὁ θεὸς
πλησιάζου-
σα.

Ὡφελίῳ γραμματικῶ πστ.

Ophelio Grammatico. 86.

Σπέρματος γένος, καὶ αἵματος κόμ- πτος, ὡ ἀεὶ τῶ ποιητῆ, ὅσα ἔστιν ἀ- ρετή, ἀλλ' ἀκύνος τις ἀφαιδολογῆς ἐκ σωματικῶν χετορῶν καὶ βέβησας. ἀρε- τὴ δὲ, φρόνησις ἐστὶ, διχομοσίη τε, καὶ ἀνδρεία, καὶ σωφροσύνη, ὡς οὐκ ἔχεται τούτων, καὶ πάγκαλός ἐστὶ,

Seminis genus, & sanguinis factus atque iactantia, Poëtarum præstantissime, uirtus non est, uerum haud uoluntaria quædam successio è corporibus descendens, ac fluxa & caduca: At uerò uirtus in prudentia, iustitia, fortitudine, ac temperatã sita est. Quisquis igitur hæc complexus fuerit, & pulcherrimus, & cõspiciuus est, atque eius-

uirtus in
quasi sita.

modi vt nihil ipsi desit, quod ad bene beateque viuendum pertineat.

Ad Sandalarinos, Alexandrinis Monachas. 87.

Mulieris
seus fa-
minas no
excusat.

Dan. 13.
Iudic. 11.
Iudic. 13.

Thecla

Matt. 23.

Excusationem nescit natura: veniam
fœmina non habet. Potest enim fortiter ac
strenuè aduersus mollitiem imperum fa-
cere, cupiditatūque machinas atque tor-
menta firmiter propulsare. Documento
sunt, celebris illa Susanna, cum filia Ieph-
the, & admiranda Iudith. Quarum prima
seniūm intemperantem libidinem in iuue-
nili ætate superauit. Altera mortem quo-
que magno animo suscepit, atque cum vir-
ginitate præclare abscessit. Postrema pro
castitatis præmio hoc à Deo accepit, vt
tyranno necem afferret. Adde muliebriū
victoriarum ac trophœorum caput, hoc est
illam omnium laudibus celebratam The-
clam, quæ tanquam immortalis pudicitie
columna prostat, quæque è media turbi-
darum affectionum tempestate tanquam
fax accensa, ad portum ab omnibus flucti-
bus immunem appulit. Quocirca si ad
hunc modum laudes vestras tanquam præ-
conis voce prædicari cupitis, inextinctas
vestras lampades conseruate (statim enim
sponsus affuturus est:) neque cōmittite,
vt vos vllus voluptatis somnus deprimat,
qui fœcundes ac somnolentas extra thala-
mi fores retinet.

Arsenio. 88.

Luc. 18.

Si Phariseus, cum ea fecisset quæ iacta-
bat, propterea condemnatus quia se iacta-
uit, quid te iactas, garruens duntaxat, ac
non item boni aliquid faciens: teque gra-
uiori pœnæ obnoxium reddens, quam
qua Phariseus mulctatus est; cum tamen
nihil reprehensione dignum admiffet, ve-
rùm hoc vnum illi crimini datum fuisset,
quod de probis actionibus gloriaretur.

Isidoro Episcopo. 89.

Omnes quidem, si fieri posset, mulierū
cœtus atque colloquia defugere oporteret,

καὶ περιβλεπτός, καὶ οὐδ' εὖδὲς τῶς ἐ-
ξώται λευπόμυθος.

Μοναχίαις ἀλεξανδρίαις ταῖς σαν-
δαλαρίαις. πζ.

Οὐκ οἶδε παρατήρησιν ἢ φύσιν. ὅτι
ἔχει συγγνώμην τὸ θῆλυ. διὸ αὐτὴ
καὶ γενναίως κατεξάντισται τῆς
καυνώσεως, καὶ σκοπεύεται τῶν
ταῖς τῆς ἁγίας ἐπιτομῆς ἐλεπόλεις καὶ δι-
δασκαλοὶ τῆς. Σωσάννα ἡ εὐκλείης,
καὶ ἡ θυγατὴρ Ἰεφθῆ, καὶ ἡ ἑταιρεία
Ἰσθὴθ, ἡ μὲν γὰρ ἰσχυρῶς ἀπολαύσασα νι-
κήσασα ἐν νεότητι. ἡ δὲ ἐξ ἁγίας ἀν-
δρείας ἐλομένη, καὶ τῆς περὶ τῆς σω-
τηρίας ἀποδομένης. ἡ δὲ μιᾶς τῆς
σωφορομένης, διὸ αὐτὴν τῶν ἐπι-
τομῶν, τυραννοκτόνος γενέσθαι. καὶ τὸ
κεφάλαιον τῆς γυναικείων ἰσχυρῶν καὶ
προσώπων, ἡ ἀνεύφημος Θεκλα, τῆ
λιανώσεως ἀγλαίως ἐστῆ. καὶ ὡς περὶ
τοῦ ἐν μέσῃ τῆς κλυδωνίας τῆς παθῶν
ἀναφθεῖσαι, εἰς τὸν ἀκίματον κατεπέ-
σα λιμένα. εἰ τοίνυν ἕως ἀναρρηθῆ-
ναι ἁγίασμα, τὰς λαμπάδας ἀσ-
βέστας τηρήσασα. ὁ γὰρ νυμφίος ἐ-
κτός τῶν ἐπιτομῶν, καὶ μηδὲν ὑμῶν
ἕπιος ἡδοναίως ἀνακλίνῃ, ὁ ἕως
τῆς θύρας τῆς νυμφῶνος ταῖς ὑπὸ
καὶ ῥαγύμους κατέχει.

Αρσενίῳ. πη.

Εἰ περὶ τῶν φαισαίῳς ἀδικαί-
σατο, σὺ τί καὶ χεῖρα λαρυγί-
ζων ἀπλῶς, καὶ οὐ περὶ τῶν χε-
ρῶν, καὶ χεῖρονος ἑαυτοῦ ποιεῖν, ἐπι-
χρῆστος, ἢ ὁ φαρισαῖος ὑπεμει-
νει, ἢ δὲν μὲν ἄξιον μείμνω, περὶ τῶν
χρῶν, μόνον δὲ τῶν οἴησιν τῆς ἐπιτο-
μῆς ἐγκληθείς.

Ἰσιδώρῳ ἐπιτομῶν. πθ.

Πάσαις μὲν, εἰ οἶόν τε, ὁμιλίαις γυ-
ναϊκῶν ἀντιπεπέσθαι, ὡς ἐχούσας
τινὰς

τινὰ ἄρτος χαρίωσιν ἐπιτήδευσιν. εἰ
δὲ τῶν ἀδύνατον ἀπὸ τῶν ἀδύνατον
χερῶν, ἢ οἰκονομίας πλοῦτον, καὶ τῶν
νεύοντα ἀπὸ ἀλλήλων. τοῖς καὶ πλείο-
σιν, ἢ καὶ πᾶσι χεῖρον τοῖς ἡγήθησι
καὶ ἄλλοις γυναικῶν, ἀπὸ τῆς θυετῶν
ἀνέβη ὁ θάνατος, ὅς καὶ τῶν μεγάλων
τῶν φησὶ καὶ βασιλέως ἐκράτησεν, ὅτε
τῶν τὸ λυτῶν ἐκείνο τὸ γυναικῶν
ἄπεβλεψε.

Τῶ αὐτῷ. ζ.

Τὰς ἐν ἐκκλησίαις φλυαρίας κα-
ταπαύσαι βεβλήμενοι οἱ τοῦ κυρίου
ἀπόστολοι, καὶ τῆς ἡμετέρας παιδευταὶ
καταστάσεως, κάλλει ἐν αὐταῖς τὰς
γυναικῶν συνετάς συνεκόνησαν. ἀλλ'
ὡς πάντα εἰς τὸναντίον ἐτρέψθη τὰ
θεοφῶρα διδάγματα, καὶ τῶν εἰς ἐ-
κλυσιν, καὶ ἀμαρτίας ὑποθέσιν τοῖς
πλείοσι γέρονε. καὶ κατόνευσιν μὲν
ἐν τῆς θεῶν ἕμων ἐξ ὑποκρίσε-
σι, τῆ δὲ τῶν μέλους ἡδύτητι εἰς ἐρεθί-
σμον παθημάτων χεῖραίμοι, ἢ δὲν αὐ-
τῶν ἐχθρὸν πλέον τῆς ἁγίας ἐπι-
τομῶν λογίζονται. καὶ τοίνυν εἰ μέ-
λοι μὲν τὸ τῶν θ. ὡ ἀρίστον ζητεῖν, καὶ
τὸ κοινῇ συμφέρον ποιεῖν, τῶν αὐτῶν
καὶ τῆς ἐν ἐκκλησίᾳ ἀδελφῶν, καὶ
τῆς ἐν πόλει μονῆς, ὡς χεῖρα κατέ-
λας, καὶ τὸ θεῖον χεῖρα, μιᾶς ἂν
παλαιῆς ἐργαζομένης.

Ἡλίῳ μοναχῷ. σα.

Χαίρω ταῖς ἀδελφῶν μαρτυρίαις,
πολλὴν εἰς ἐπίστασιν ἀγύσας ἐγκρα-
τείας, καὶ εὐχόμεν ἐχέσθαι σε μέγα
παντός τῆς ἰερέως ἀγυρίας, καὶ ὑπο-
κρίσεσιν σωφῶς τῶν ἁγίων τῆς ἀπά-
της, ὡς αὐτὸν ἀκίματον τῆς γαλή-
νης λιμνῶν καὶ ἀντήσεως ἀκλυδωνίσεως,
ἢ τε πνοῆς δειλῶν πειρασμῶν ἐμ-
βαλλούσας σοι, ἢ τε ὑψηλοφρονήσεως
τῶν ῥηγνύμεθα κύματα, ὡν μάστιγι

vt quæ ad emolliendum animum vim
quandam ac facultatem habeant. Quo-
niam autem ob necessarios quosdam ca-
sus, aut pauperum dispensationes, hoc mi-
nimè fieri potest, curandum est vt oculis
humis defixis eas alloquamur. Quampluri-
mis enim, aut etiam iis ferme omnibus,
qui fœminarū pulchritudine subacti sunt,
hoc accidit, vt mors per fenestras ad eos
ascenderet: quippè quæ etiam magnum il-
lum prophetam ac regem vicerit, cum ad
pelusiferum illud balneum oculos cōiecit.

Eidem. 90.

Importunas in ecclesiis loquacitates
Domini Apostoli in ecclesiis compri-
mere studentes, modestiæque atque gra-
uitatis magistros sese nobis præbentes, vt
mulieres in ipsis canerent, sapienti confi-
lio permiserunt. Verùm vt omnia diuina
documenta in contrarium versa sunt, hoc
quoque quamplurimis in dissolutionem
ac peccati occasionem cœssit. Siquidem
ex diuinis hymnis non ingenti compun-
ctione afficiuntur: verùm cantus suauitate
ad irritandas & extimulandas libidines
abutentes, nihilo eam scenicis cantilenis
præstantiorem esse existimant. Operæpre-
tium est igitur, si, quod Deo gratum est,
querere, atque id, quod ex vtilitate publi-
ca est, facere volumus, iis, vt Christo cau-
ponum instar ad quæstum abutentibus,
& diuinam gratiam in exitij mercedem
conuertentibus, ne deinceps in ecclesia
canat, atque in ciuitate maneat, interdicare.

Helia Monacho. 91.

Hominum de te testimoniis gaudeo,
quibus ingens quædam tibi continentie
laus tribuitur. Atque hoc tibi à Deo opto
vt sacram anchoram ad extremum usque
retineas, errorisque atque imposturæ tem-
pestatem sapienter propulses: vt in tran-
quillitatis portum à fluctibus immunem
sine iactatione peruenias: nec tentationū
ventos impetum in te facientes extime-
scens, nec ad effractos fluctus infolēter te

effrens: quos maximè abs te superari oportet, vrpotè ad ruinâ facilè impellentes.

Thomæ Monacho. 92.

In quo fit vita monastica.

Philosophia strepitum auerfatur, atque exercitatio Monastica extra tumultum & confusionem perficitur: vt ad humilitatis fastigium attingendum hac veluti scala vtatur, ac per solitudinis otium, & molestorum negotiorum & turpium sermonum omnem profus obliuionè hauriat. Quod si pallium & promissam barbam, & baculum ad angelicam vitam omnibus partibus explèdam nobis sufficere arbitramur, atque inter medias turbas & spectacula, & acroamata vibica versamur, de folis victoriæ organis gloriantes; luctam autem ac pugnam, quibus victoria comparatur, defugientes, vel potiùs certaminis causas in nobisipsis accendentes, non animaduertimus nos canes esse ad vomitum reuertentes, aut fues in veteris consuetudinis ceno fese volutantes.

2. Petr. 2. ibidem.

Tavernesia Monachis. 93.

Iacob. 3.

Nolite multi magistri fieri, Fratres, scribit iustus Iacobus. Nolite multi magistri effici, Monachi, scribo ego minimus Isidorus; etsi minimè probus Monachus, at certè Iacobi auditor. Equum itaque fuerit vos, etiam si auditoris vilitatem reiiciatis, at certè iustam viri iusti ac sapientis sententiam vereri.

Pansophio Diacono. 94.

Heb. 4.

Hæc verba, nuda & aperta, translatione ducta à victimis, quæ ad sacrificium adhibentur, à Paulo ingenti sapientia prædito viro, scripta sunt. Quemadmodum enim illæ, cum pelles detrahuntur, omni conspicuo indumento spoliantur, abditarumque internè partium statum & affectionem indicant, atque ad officium omnium & membrorum indagacionem difsecantur;

χρη σε κρατειν, ευχρωως रिπιζόντων εις πνοματα.

Θωμά μοναχῶ. 92.

Φιλοσοφία σπορφέτα θόρυβον, και γυμνασία μοναχική εξω καρποδεται συγχύσεως, ινα ταύτη χρησηται σποβάβρα τῶ υψοις τῆς ταπεινώσεως, τῆ χῆ μόνως χολῆ και παραγμάτων οχληρῶν, και ρημάτων ἀρεπῶν, σως δώως και τελείως Σιλαθῶιδνος. εἰ δὲ τρεῖς και ὑπίτην, και βάρβρον ἀσιεῖν ἡμῖν προς ἐξάνουσην ἑκπρην. τῆς ἀγγλικῆς πολιτείας οἰόμεθα, και τῆς ἀρετῆς. μῆσοι δῆμων, και θεαμάτων, και ἀκυσμάτων ἀσικῶν, συμφορόμενα, τοῖς ὀργάνοις τῆς νίκης μόνως ἐναβρωόμενοι, τῶ δὲ πάλιν και μάχην σικλινοντες, ἐξ ἧς ἡ νίκη προσγίνεται, μάλλον δὲ τῆς ἀπίας τῆς πάλης ἐν ἑαυτοῖς ἀναχαιοντες, λαυθάνουμι κύνες τυγχοντες, και παρὸς τὸν ἕμετον σπορφέροντες, ἡ ὑς τῶ βορβόρω τῆς παλαίας συνθείας ἐγγυλινοῦμενοι.

Τῆ ἐν τῆ ταβενησία μονῆ. 93.

Μη πολλοὶ γίνεσθε διδάσκαλοι, ἀδελφοί, ὁ δὲχόμενος χάριτι Ἰακώβου. Μη πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, μοναχοί, ὁ ἐλάχιστος χάριτι Ἰσίδωρος. εἰ και μη δόκιμος μοναχός, ἀλλ' Ἰακώβου ἀκροατής. διχομοί ποίνω ἀν εἶητε, εἰ και τῶ ἀκροατῆ σπορφέροσθε τῶ εὐτέλειαν, ἀλλ' ἀδείουσαι τῆ διχαιῆς και σποφῆ τῶ δικαίαν σπόφασιν.

Πανσοφίῳ Διέκονῳ.

Τὰ γυμνά και τετραχλισμῶνα σῆ μεταφορῆς τῆς ἱερείων τῆς εἰς θυσιαν προσαναμῶναν, τῶ πολυφρονι γέγραπται Παύλω, ὡσπερ γὰρ σκῆνα τῆς δρόων ἀφαιρέμωνα, πάσης τῆς φαινομένης σπορμῶνται παρὰ βολῆς και τῆς κεκρυμμένων ἐνδοθεν ἑπιδείκνυται τῶ Διέκον, και τετραχλίζεται εἰς ἑρευνοῖα παντὸς ὁσῆς και μέλους παρὸς.

τῶς τὸ πάντα σικαθαρθῆναι, Διέκον τῶ ἀράγματος ὁ σπορζῶνται χεθαρότητα. ἔτω και ἕπι τῆς μεγάλης τῆ κυεῖς ἡμέρας ἡ τῆς ἀδύλων και ἀφαιρῶν ἡμῶν παραξῶν ἀναχέλυσις, ἀπορμῶσαι και τετραχλισμῶ εοικυα φανήσασιν, ἐδεδως λαθεῖν δυναμένως, ἀλλὰ πάντων εἰς τὸ ἑμφανῆς ἀγρυμῶν.

Εὐποτίῳ Διέκονῳ. 95.

Ἐπειδὴ χατάρως ἦν ἡ ἀκωνθα γέωρζοι ἦν ἡ γῆ κατεδικῶσθη μετὰ τῶ ἡμετέρων παρὰ βρασι, πᾶσαν δὲ θερεπεύσαι ἐν ἑαυτῶ ὁ κύριος παρεγένετο τῆς γῆς, ἀχένθας ὡς νικηφόρος ἐρεθῶσασατο. ὡσπερ οἱ δυναμοί ποῖσι τῆς νικητῆς, αὐτὸ τὸ ὄπλον ἡ ὄργανοι θελαμῶντες, δι' ἑ τῶ νικῆν εἰργάσαντο, θαρσεῖτε λέγων, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον. ὁ γὰρ ἐν τῆ φύσει τῆς ἀθηρόπαιον γενόμενος, και ἐν τοῖς αὐτῆς πᾶσιμασι μὴ γενόμενος, και τῶ γένει τῶ ἀρχαίαν χελολην σποδεδωκε, και τὸ κράτος τῆς κατέρας ἐν αὐτῆ τῆ φύσει κατέλυσε.

Μαξιμίῳ φιλοσοφῷ ἑλληνι. 96.

Κομπίζεις φιλοσοφίαν ἐχθρῶν τῆς ὄντως σοφίας, και αὐτὸ ἀνημόμνος τὸ τῆ ἀράγματος ὄνομα. ἔδεν γὰρ ἕτερον ἔστι φιλοσοφία, ἡ τὸ πάντως φιλεῖν τῶ σοφίαν. εἰ οὐδ' ὄντως ἐρεσῆς εἶναι εὐλίει σοφίας, τῶ ὄντως ἀγάπα σοφίαν, ἔ τὸν λόγον μόνον, ἀλλὰ και τὸν βίον σεμνῶσαι, και τῶ ἀληθῆ θρησκείαν παιδεύσαι. ἦν γὰρ αὐτὸς ἐπαγγέλλης και νῦν ὀφλισκάνει γέλωτα, θεότητας καλοῦσαι τῆς πηγῆς τῆς ἀχρότητος, και ἐν τῶ μέλλοντι πτωεῖαν ἀδίνει ἀσῆγῶτων, ὅπερ σοι τοῦς κωλυτοῦς και περιφλεθονταῖς ὀπλάτων ἡπέλιπεν.

Υμῆτι. 97.

Ἰνα δέξει τῶ παρὸς ἑαυτὸν και τὸν πατέρα τῆ παμαγῆς πνεύματος ἕνα.

vt omnia, ob rei, cui adhibentur, puritate expurgentur: eodem etiam modo in magno illo Domini die actionum nobis incognitarum & obscurarum patefactio cuncta denudabit, dissectionisque similis apparebit. Neque enim quisquam latere poterit, verum omnes in apertum adducuntur.

Eutonio Diacono. 95.

Quandoquidem execrationis illius, qua terra post mandatum à nobis violatū multata est, seges spina erat; Dominus autem, vt omnem in seipso morbum curaret, aduenerat; idcirco spinea corona vt victor, redimitus est: quemadmodum scilicet clari ac celebres victores faciunt, qui hoc ipsum telum aut instrumentū, cuius ope victoriam consecuti sunt, in triumphum gestant. Confidite, inquit: ego vicimundum. Nam qui in humana natura fuit, nec tamen in humanis vitiis fuit, veterem generi nostro pulchritudinem reddidit, ac maledicti & execrationis robur in ipsa natura deleuit.

Maximo Philosopho gentili. 96.

Philosophiam iactas, veræ sapientiæ inimicam, ipsum quoque huiusce rei nomen eiuans & inficians. Neque enim aliud quicquam est Philosophia, quàm sapientiam omnino amare. Quamobrem si tu verus sapientiæ amator esse cupis, veram sapientiam ama; quæ non sermonem duntaxat, sed etiam vitam exornat, ac veram religionem docet. Nam ea, quam nunc profiteris, & nunc ridicula est, vt quæ obsecnitatis fontes diuinitates vocet; & in futuro tuo cruciatum veniæ expertem parturit: vbi scilicet Cocytos tibi ac Phlegethontas Plato minatus est.

Hymenio. 97.

Dominus & herus noster, vt sanctissimi Spiritus secum & cum Patre coniunctio.

In iudicio extremo nihil occultum erit.

Gen Christ. In iudicio extremo nihil occultum erit.

Joan. 16.

Galat. 3. Coloss. 2.

Que vera sapientia.

10an.20. nem ostenderet, a morte ad vitam excita- tus, Discipulis dixit, Accipite Spiritum Sanctum. Quorum remisistis peccata, remittentur eis: autoritate videlicet eius, quem accipitis, Spiritus, hoc diuine habentis, vt peccata remittat.

Phrontino Monacho. 98.

Si verbis vulneratus es, atque in impotentem iracundiam erupisti, quonam pato Dominicæ vineæ operarius effici potes? etenim cum, qui cum in vnam maxillam feritur, alteram quoque adiungere potest, hunc esse statuit, qui dici pondus & æstum fert, vt qui omnem dominici mandati operationem expleuerit. Quare si te magnarum illarum mercedum cupiditas tenet, ad minores labores animum minimè deicias, verum ad maiores amplexandos te exerce, vt qui alioqui denarium minimè percepturus sis, nisi te labores plenè cumulatè que subiisse confict.

Gelasio Duci. 99.

11an.3. Est hoc apud multos homines in consuetudine positum, et si alioqui à diuinis legibus alienum, vt aut generis, aut prudentiæ, aut opum, aut pulchritudinis, aut dignitatis nomine gloriantur. Quamquam nihil hoc ipsis ad superbiam vtilitatis affert, qui è terra orti sunt, & rursus ad eam reuertuntur. Harum autem rerum nullà omnino tibi inesse, ne ipse quidem inficias iueris. Quocirca cum omnibus his rebus, quæ hominum animos inflant, ac superbos & insolentes reddunt, careas (quippè qui & ignobili genere sis, & pauper, & tardi ingenij, & indoctus admodum ac deformis) quid, tanquam omnium mortalium clarissimus, per urbem insolenter, atque obuium quemque submouendo, graderis, multorumque ipsi tumultuum causam præbes: Quamobrem aut te ipsum nosce, ac mores vilitati tuæ consentaneos collige: aut aduersus labores & pericula te

σιν, ο κύριος ήμῶν, και δεσπότης, ἐφί τοις μαθηταῖς. Οτι τῶν νεκρῶν ἀναστῶς, Δάβετε πνεῦμα ἅγιον. Ἐν πινῶν ἀφήτε τοῖς ἁμαρτίαις, ἀφίενται. Τῇ αὐτῆς αὐθεντία δήλον, ὅτι ἔλαμβάνετε πνεύματος, τῶ θεϊκῶς συγχωρεῖν τοῖς ἁμαρτήματά ἔχοντος.

Φροντῖνον μοναχῶ. 98.

Εἰ λόγῳ ἐτραυμάτισθης, καὶ ἐν ἰσχυρῶν ἀχέστον ἐξήνέξῃς, πῶς δύνῃσαι τῶ δεσποτικῶ ἐργατικῆς γενέσθαι ἀμπελῶνος. τὸν γὰρ τῶ μίαν σαγήνα παϊόμενον, καὶ τῶ ἐτέρῳ περὶ στήθεα δυνάμενον, οὐκ ἔστιν ἕνα ὀρέξεται, τὸν τὸ βῆρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσιον φέρονται, ὡς πᾶσαν ἐργασίαν τῆς ἐπιτολῆς τῶ κυρίου πληρώσαντα. εἰ οὐκ ὀρέγη τῶ μεγάλων μισθῶν σκηνῶν, περὶ τοῦς ἡπτόνας πόνας μὴ ἄλλοι, ἀλλὰ σέργειν τῶς μείζονας ἐθίξῃ, ὡς οὐκ ἄλλως δηνάριον κομίσμενος, εἰ μὴ κόπων τελέσῃται μαρτυρούμενος.

Γελασίῳ δούκῃ. 99.

Ἔθος ἔστι τοῖς ἀνθρώποις, εἰ καὶ τῶ θεῶν ἄλλοτεροι νόμων, ὅμως ἔπι πολλοῖς ἡγέται, ἢ φρονήσῃ, ἢ κήσῃ, ἢ κλάλει, ἢ ἀξίᾳ ἐπαρέσθαι. Ἐδὲν δὲ ὀφείλει περὶ τῶ ἀσκητικῆς αὐτῶς τοῦς ἐν τῆς γῆς ὄντας, καὶ πάλιν περὶ αὐτῶν ὑποσφύροντας, τοῦτων ὅτι ἔδεν σοὶ τὸ σωόνιον περὶ σέσιν, οὐδ' ἂν αὐτῶς ἀρνηθείης. εἰ οὐκ πάντων τῶ περὶ ἐπαρσιν φυσῶντων ἐσέρησαι δυσγενῆς ὦν καὶ πτωχῶς καὶ δύσενους καὶ ιδιώτης λίαν καὶ δύσμορφος, τί σοβείας ἀξί τῆς πόλεως, ὡς πάντων ὅτι δὲ ἕξότερος, καὶ πολλῶν αὐτῆ γίνῃ ἐπιβῶν ἀρχηγός. ἢ γινῶθι τοίνυν σαυτὸν, καὶ σύμμετρον κτήσῃαι τὸν τρέπον τῆς ἐδενείας σου, ἢ περὶς πόνας καὶ κινδύνους παρετάξῃαι, οἷς σε οἱ ἐν δυνάμει ἀμείψονται. χρυσὸν γὰρ ἔσπερῆς τῶ ὁμοί.

ὁμαλιζοντος πολλὰς τὰς τῶν περὶ ἀσέτων καὶ ματίγων τραχύτητας.

Κύρω ἀναγνώστη. ρ.

Εἰπέ τῶ μαθητῆ τῆς Ναυάτης ὁ φρούρος, τί φρυάτῃ ὡς χαθάρως ἀνοησίαν, ἢ ἀμαμάρητον σαυτὸν εἰρανεύης; ἢ ἀρῆ τῶ τῆς φύσεως κοινωσίαν; Ησαίας ἀχέσαρτοι ἑαυτὸν ἐξαγέλλει. Δαδὶ δὲ πᾶσι ἀνθρώπων ψευδόμενον οἶδε, καὶ πάντα ἐν ἁμαρτίαις καὶ συλλληφέντας καὶ κληθέντας, αὐτοῖς τε θεὸς τῶς ἀνθρώπων ἡτιμελῶς πορνεύει μένης τῆ ποιητα γνήσιαι, καὶ χηζοντας μὴ φιλαυθροπίας ἔλξει, καὶ σὺ ἀλαζονεύῃ χαθαρότητα τῶν: ἢ παύσαι τοίνυν ψευδόμενος ἢ φάσῃ ἐξ ὧν ἀλάτεις γελώμενος, ἢ μαλλον διωατῶς ἀχμυόμενος.

Θεογνώστῳ μοναχῶ νεοπαγεῖ. ρα.

Καλῶς ἦλθε τῆς σμυνῆς συντόμως, καλῶς τῶ ἕλην ὡς συμπηγῆσαν φεύγει, καλῶς περὶ ἕλην πολιτείαν ἐξέστης, σῆκε τοίνυν ρηηρωῶν ὡς ὀπλιτῆς, μὴ τις ὑπνοσ παρυσέλην χρονωῖ σε, καὶ ρίψασιν, ὃ μὴ γένοιτο, δείξῃ, ἢ γὰρ τῶ ποιητῆ τῶ νοήματα ἀγνωσμεν.

Τιμοθέῳ ἀναγνώστη. ρβ.

Ὡσπερ οἱ ναυτικοὶ ἐρώματι τὸ δέλεαρ κατακρύπτουσι, καὶ τοῦς ἰχθύας ἀπερὸ πῆος ἀχρεύσιν, ἕτως οἱ ποιητοὶ τῶν ἀρέτων συμμαχοῖ τῆ ρηηρολογία τὰς ἑαυτῶν χακοσίας καλύπτοντες ἀχχρεύσιν τοῦς ἀπχχρεῖς περὶ θάλαττον. πᾶση τοίνυν φυλακῇ τῆρει τῶ σὴ καρδίαν, μὴ πῆ δακῆσιν τῶ χρεῖς φύσιν μετὰ τῶ σάρκασιν δέξῃ. θατέρας γὰρ ἔστιν ἀναίρεσις, ἢ περὶ μᾶς τοῦτων συγχεπάθεσις, ἢ τῆς θείας τρεπέσις, ἢ τῆς ἡμῶν μειώθεσις.

instrue: quibus te ij, qui potentia. præditi sunt remunerabuntur. Nam auro cares, quod aduersarum rerum & flagrorum asperitates plerunque planas reddit.

Cyro Lectori. 100.

Dic ad Nouatiani supercilij discipulū: In Nouatiano. Quid tanquam purus, stolidè gloriaris? Quid te ipsum peccati expertem simulas? Quid naturæ societatem inficiaris? Esaias. 6. immundum se esse prædicat: David omnem hominem mendacem esse agnoscit, atque in lucem editos fuisse. Atque etiam Deus ipse homines mirum in modum & sedulè improbitati addictos esse, ac solo misericordix oleo indigere ait. Et tu puritatis fastū arroganter iactas: Quamobrem aut mentiri desine: aut ex his quæ agis, te irrideri constat; vel potius ingenti ignominia affici.

Theognosto nouo Monacho. 101.

Præclarè ligonem arripuisti. Præclarè res ex materia concretas, vt strangulantes, fugis. Præclarè ad sublimem & excelsam vitam euolasti. Peruigil itaque, vt miles, incede, ne quis fomnis obrepas, qui te frangat & emolliat, clypeique abiectorem ac perfugam, quod ablit, reddat. Neque enim improbi hostis cogitationes ignoramus.

Timotheo Lectori. 102.

Quæmadmodum nauatæ hamum efca Hæreticis occultant, ac pisces improuisè capiunt: piscatoribus eodem modo improbi hæresum defensoribus similes. res sermonis suauitate peruersas suas sententias obtegentes, simpliciores homines ad mortem tanquam hamo quodam capiunt. Quocirca omni custodia serua cor tuum: ne Christi naturam post incarnationem merum duntaxat spectrum esse credas. Alterutram enim tollit, qui vnam tantum confitetur: nempe vel diuina mutata, vel nostra imminuta. Hæc est Manis Chæ-

rybdis, per quam omnes in gchenam præcipites agere studuit.

Eidem. 103.

Christus Petrum interroget. Ioan. 21.

Triplicis Domini ad Petrum de charitate interrogatio, à Domini ignorance proficisci minimè existimanda est, (ne ita quidam decipiantur) verùm triplicem negationem triplici assensione bonus medicus depulit.

Leontio. 104.

Quorumlibet Episcopatum appetere. vita ex Pauli legibus dirigitur. Quamobrem si illam in teipso sinceritatem perspicis, libenti atque alacri animo ad tanti fastigij ascensum perge. Sin autem ea tibi deest, quoad ipsam adeptus sis, ea, quæ attingere nefas est, minimè attinge. Cave ne ad ignem, qui materiam absumit, accedas.

Eutonio Diacono. 105.

Matt. 3. Cuiusmodi in viperis comparantur. Deur. 32.

Viperarum progeniem Ioannes Iudæos appellavit, ut improborum parentum improbiore fetus. Aiunt enim hanc feram maternam ventrem, cum in lucem editur, artodere. Quoniam igitur Deum, qui eos genuit, dereliquerunt, atque omnem sibi concessam gratiam extinxerunt (ea videlicet in irritum redacta) meritò proinde venenatis animantibus eos confert, per ingratitudinem accepta beneficia oblitterantibus, ne dicam corrodentibus.

Timotheo Lectori. 106.

Ecl. 25. Luc. 8. Ioan. 2.

Tibi, qui prudenter interrogas, respondere necesse est. loquere enim, inquit scriptura, in aures audientium. Ac rursus: Qui habet aures audiendi, audiat. Nolite facere domum meam domum negotiationis, ad eos qui columbas vendebant, dixit Dominus, sacerdotes, qui Spiritus Sancti dona vendebant, significans: Quando-

vis. autem te Magnitudo in charitate, diuinitas in omni re, in omni re, in omni re, in omni re.

Tu autem. 103.

Triplex Domini ad Petrum de charitate interrogatio, à Domini ignorance proficisci minimè existimanda est, (ne ita quidam decipiantur) verùm triplicem negationem triplici assensione bonus medicus depulit.

Leontio. 104.

Viperarum progeniem Ioannes Iudæos appellavit, ut improborum parentum improbiore fetus. Aiunt enim hanc feram maternam ventrem, cum in lucem editur, artodere. Quoniam igitur Deum, qui eos genuit, dereliquerunt, atque omnem sibi concessam gratiam extinxerunt (ea videlicet in irritum redacta) meritò proinde venenatis animantibus eos confert, per ingratitudinem accepta beneficia oblitterantibus, ne dicam corrodentibus.

Eutonio Diacono. 105.

Viperarum progeniem Ioannes Iudæos appellavit, ut improborum parentum improbiore fetus. Aiunt enim hanc feram maternam ventrem, cum in lucem editur, artodere. Quoniam igitur Deum, qui eos genuit, dereliquerunt, atque omnem sibi concessam gratiam extinxerunt (ea videlicet in irritum redacta) meritò proinde venenatis animantibus eos confert, per ingratitudinem accepta beneficia oblitterantibus, ne dicam corrodentibus.

Timotheo Lectori. 106.

Tibi, qui prudenter interrogas, respondere necesse est. loquere enim, inquit scriptura, in aures audientium. Ac rursus: Qui habet aures audiendi, audiat. Nolite facere domum meam domum negotiationis, ad eos qui columbas vendebant, dixit Dominus, sacerdotes, qui Spiritus Sancti dona vendebant, significans: Quando-

en eddei... quidem in columbae specie Spiritus Sanctus apparuit, eos, qui ex Deo capponum ritu quæstum captant, infectans. Quod autem ait, Tollite ista hinc, perinde est ac si diceret: Non iam cruoribus opus est. In-

quidem in columbae specie Spiritus Sanctus apparuit, eos, qui ex Deo capponum ritu quæstum captant, infectans. Quod autem ait, Tollite ista hinc, perinde est ac si diceret: Non iam cruoribus opus est. In-

Tu autem. 107.

Nullam, o amice, dogmatum nouitate Dei filius Legi ac Prophetis induxit: verum iis, quæ olim de ipso prædicta fuerant, finem imposuit. Ac profus, si verus testamentum attento animo euoluas, omnia, quæ nouo testamento continentur, in eo prædicata esse comperies. Quamobrem iis, qui Legi innitebantur, viamque nouam & peregrinam, Euangelicam doctrinam esse arbitrantur, ex ipsius Legis verbis, dogmatum gratiæ veritatem declarat. Sicque internam vtriusque testamenti concordiam videbunt.

Nullam, o amice, dogmatum nouitate Dei filius Legi ac Prophetis induxit: verum iis, quæ olim de ipso prædicta fuerant, finem imposuit. Ac profus, si verus testamentum attento animo euoluas, omnia, quæ nouo testamento continentur, in eo prædicata esse comperies. Quamobrem iis, qui Legi innitebantur, viamque nouam & peregrinam, Euangelicam doctrinam esse arbitrantur, ex ipsius Legis verbis, dogmatum gratiæ veritatem declarat. Sicque internam vtriusque testamenti concordiam videbunt.

Proæresio Scholastico. 108.

Proæresio Scholastico. 108.

Orationum congeriem habes, ut audio, quibus aures quidem oblectantur, animus autem minimè alitur. At tibi viuo fermone opus est; quo qui caret, nihil aliud est quam cymbalum tinniens. Quo-

Orationum congeriem habes, ut audio, quibus aures quidem oblectantur, animus autem minimè alitur. At tibi viuo fermone opus est; quo qui caret, nihil aliud est quam cymbalum tinniens. Quo-

Marathonio Monacho. 109.

Marathonio Monacho. 109.

Cum Deus & Saluator noster Spiritum Sanctum diuinam Trinitatem complere tradiderit, atque in sancti baptismi inuocatione vnà cum Patre ac Filio, tanquam à peccatis liberans, numeretur, & in mystica mensa communem panem, proprii incarnationis ipsius corpus reddat, quid

Cum Deus & Saluator noster Spiritum Sanctum diuinam Trinitatem complere tradiderit, atque in sancti baptismi inuocatione vnà cum Patre ac Filio, tanquam à peccatis liberans, numeretur, & in mystica mensa communem panem, proprii incarnationis ipsius corpus reddat, quid

factitium aut creatum, aut feruile natu-
ræ, ac non herilis & effectricis, ac regis ef-
fentia cognatum, & confubstantialem
Spiritu Sanctu esse doces? Nam si feruus
est, cum Domino minime numeretur. Si
creatus est, cum creatore minime coniunga-
tur. Cum eo porro copulatus ac numera-
tus est, quandoquidem exacto huiusmo-
di rerum doctori Christo fidem adhibere
conuenit, de natura certo docenti; et si ti-
bi secus videatur, sapientiori scilicet viro,
ac maiori caelestium rerum cognitione
præditum te esse iactanti, vel, vt rectius
loquar, aduersus Deum impudenter ar-
gutanti.

Cratoni Monacho. 110.

Quis de-
mum ve-
nus mona-
chus.

Qui religiosam vitam profiteri studet,
ac salutis cupiditate flagrat, omnia, quæ in
ca dura & laboriosa sunt, quæcunque tan-
dem illa sint, prompto animo amplecti-
tur. Qui autem in religiosa exercitatione
ipsiusque ministeriis non pro merito suo
ac dignitate secum agi existimat, externo
fastu indutus est; quem deponere non po-
test, nisi illud meminerit, vnde corpus ipsi
ortum sit, & quod tandem reuertatur.

Zosimo Presbytero. 111.

Homo prophane, prophano modo Sa-
cerdotium accepisti, rem videlicet caele-
stem pecunia suffuratus, nouumque Cai-
pham te præbens, vt qui res arcanas & my-
stificas argento tibi compararis. At spes est
te ad benignitatem migraturum. Contra-
rium enim tibi quicquam dicere nolo.

Eusebio Episcopo. 112.

Lepide ac iucundè in ecclesia doces: at
vtinam potiùs vtiliter. Similis enim es cui-
dam in altum lapides iactanti, ac ruinæ
sua rectitudinem procuranti, eamque in
seipsum prouocanti. Nam si peccatorum
reprehensio in nobis ipsis per opera per-
spiciatur, non modò auditores quominus
sceleratè viuant, non prohibebimus, sed

αὐτοῦ σαρκώσεως ἀποφῶνον, πῶς δι-
δάσκεις ἐμβρόντητε ποιητῶν, ἢ κηρῶν,
ἢ τῆς δούλης φύσεως εἶναι, ἀλλ' ἔτι τῆς
δραστικῆς, καὶ διμυστηρίου, καὶ βασι-
λίδος ἑσίας συγγενῆς καὶ ὁμοῦσιον τὸ
πνεῦμα τὸ ἅγιον. εἰ γὰρ δὲ ἄλλο, καὶ
ἀριθμείω μετὰ τῆς δραστικῆς καὶ εἰ
κτίσμα, μὴ συγκείω τὸ κτίσμα ἢ ἡνώ-
ται δὲ καὶ συνηθμίαι ἐπειδὴ τῶ ἀ-
κρίβει τῆς τοῦτον δογματικῆς τῶ
ρησῶ πειθεσθῶν ῥηθ', ἀσφαλῶς τὰ
περὶ τῆς οἰκείας ἑσίας διδάσκοντι, εἰ καὶ
σοὶ μὴ δοκεῖ τῶ σφωτέρω τε καὶ τὰ ἑ-
ξάνια πλέον θεῶ εἰδέναι κομπάζοντι, ἢ
μᾶλλον πολυμῶς ῥητορεύοντι καὶ θεῶ.

Κρατωνι μοναχῶ. ρι.

Ὁ ἀσκήσας βυβλόμυρος, καὶ σωτηρίας
ἐφιέμενος, πάντα τὰ αὐτῆς ὀπίσσω,
ὅποια καὶ ὅσα δ' ἐν ἡ, παροθύμως ἀ-
σπάσσειαι. ὁ δὲ παρ' ἀξίαν ἀράτηεν ἐν
τῇ ἀσκήσει, ἢ τῶς αὐτῆς ἀφρονίας
οἰόμενος, τὸν ἕξω τῶφον ἐν δέδωλα, ἐν ἀ-
ποθέσται ἀμύχανον, εἰ μὴ μνημῆν ἔχει
τῶ σώματος, ὅθεν ὑπέστη, καὶ ὅτι ἐπ' ἀλλο-
ἀναλίει.

Ζωσίμω παροσβυτέρω. ρια.

Ἐλαβες ἱεροσωμῶν ἀνιέρω ἀνιέρω,
ρηήμασι κλέφας ἀράγμα ἑξάνιον,
δευτέρω Καϊάφας, ἀργυρῶ λαβῶν
τὰ ἀπόρητα. ἀλλ' ἐστὶν ἐλπίς μετα-
βαλέσθαι σε παρὶς ῥησότηται. ἐναι-
πίον γὰρ π' εἰπεῖν σοὶ οὐ βούλομαι.

Εὐσεβίω ὀπιστόπῳ. ριβ.

Διδάσκεις ἐπ' ὀκλήσιας περιπῶς,
ἀλλ' εἶθε μᾶλλον ἐργετικῶς. ὅποιος
γὰρ π' ἐφ' ἑλπίας βάλλοντι λίθους, διά-
κονη τῆς πλάσεως αὐτῆς τὴν εὐθύτητα, δι-
καί τῶν ἐφ' ἑαυτὸν παροσκαλῶ μέ-
νω. ὁ γὰρ τῶ ἀμαρτημάτων ἑλεγχῶς,
εἰ ἐν ἡμῶν θεωρεῖται ἀφ' ἑρῶν
τῶς λόγους ἀρνούμενος οὐ μόνον τοῦς
ἀκροα-

ἀκροατὸς ἀράτηεν κηρῶς ἢ καλύσο-
μεν, ἀλλὰ καὶ γέλωτα ὀφλισκουμένην,
ἀλλὰ διδάσκοντες, καὶ ἑτέρα ἀράτην ἴτες.

Τῶ αὐτῶ. ριγ.

Ἀρῆσιν λίθοις τὸ ὀκλήσιας ἑ-
λεον κτίσεις, τοῖς ὀδύνομοις, ἢ μάλ-
λον ἀσέβεις σὺ πόποις ἔλαβες γὰρ π' ἡ-
μῶν ἱεροσωμῶς, ὡς παροσκαλῶ ἱερο-
σωμῶν, καὶ ἑδωκας τῶ τῶν Ζωσίμω, ἑ-
πὶ τῶς οἰκείας ἑσίας ἀδέτα ἀνά πᾶσαν πῶ ῥο-
ρα ὁ λόγος, ὡς τε πάντες ἀκούοντες
ταῦτα, ἢ χεῖν τὸ ἀμφοτέρω ὄντα.

Τιμοθέω ἀναγνώστῳ. ριδ.

Τῶν τριῶν τῆς παφῆς τῶ κείας ἢ
μερονηπίων αὐτῆ ἑστὶν ἢ ἀφροσύνη-
σις, γόργαπῆσι, ὡς περ ἢ ἰωνᾶς ἐν τῇ
κοιλίᾳ τῶ κήτης τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας, ἕτως καὶ ὁ ἕδς τῶ ἀν-
θρώπου ἕσται ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς ῥῆς
τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ὁ τοῖνυν
ἐπαρῆλα μύρος τὸν τῶ τῶν πληρῶν
ἰωνᾶ, ἀκρίβως αὐτὸν ὀπιστάμενος. ἐ-
πειδὴ καὶ παρῆν ἰωνᾶ καὶ ῥηθῆς μύρω εἰς
τὸν βυθόν, καὶ ὀπιστάμενος ἐκ τῶ τῶ
βυθῶ τῶ τῶν πληρῶν ἀσφαλῶς, το-
σῆτον ἐν τῶ τῶ ἀφροσύνης, ὅσον
ἰωνᾶς ἐν τῶ κήτει. εἰ δὲ καὶ δευτέ-
ρω ζητῆς, αὐτῆ ἑστὶν ἐκ τῆ ὄρα τῆς
ὀδύνομοις ἐσφωρῶθι ὁ κείμος, ἀπὸ
ταῦτης ἕως ἐναντίας οἰότος ἐγένετο,
τῶ τῶ νύκτα μοι νόσον, πάλιν ἀπὸ ἐνά-
της φῶς τῶ τῶ πάλιν ἡμέραν. ἢ νύξ
αὐτῆς τῆς ὀδύνομοις. τὸ σαββατον
πάλιν ἡμέρα. ἢ νύξ τῆ σαββάτου ὁ
τῆς κηρακῆς ὄρητος, καὶ τὸν εὐαγγέ-
λισην λέγοντα, τῆ ὀπισφωσούση εἰς
μία τῆ σαββάτων. εἰ δὲ καὶ τῆ τῆ
ἀπαυτεῖς μαθεῖν, ἕτως, ἐν τῇ ὀδύ-
νομοις παρῶνται ὁ κείμος τὸ πνεῦμα,
τῶ τῶ μία ἡμέρα. τὸ σαββατον ὄλον
ἐποίησεν ἐν τῶ τῶ ἑτα τῶ τῶ
νύκτα. ὀπισφωσούσης κηρακῆς ἀνάση
ἐκ τῶ τῶ καὶ τῶ τῶ ἡμέρα. ἕπει-

etiam ridendos nos ipsi propinabimus;
alia videlicet docentes, & alia facientes.

Eidem. 113.

Inutilibus faxis ecclesiam extruis, sce-
leratis nimirum, ne dicam impiis, prouen-
tibus. Sacerdotij enim pretium accepisti,
Sacerdotium vendens, idque Zosimo de-
disti. vsque adeo hæc per totam regionem
omnium sermone celebrantur, vt ambæ
corum, qui hæc audiunt, aures eo cir-
cunsonent.

Timotheo Lectori. 114.

Trium Domini in sepulcro transacto-
rum dierum hæc est explanatio. Scriptum
est: Quemadmodum Ionas fuit in ventre
ceti tribus diebus & tribus noctibus, Ita
etiam filius hominis erit in corde terræ
tribus diebus & tribus noctibus. Is igitur,
qui se Ionæ typum expressarum recepe-
rat, cum exactè nosset (quippe qui et-
iam Ionæ adesset, cum in profundum
præceps ageretur, atque e profundo eicce-
retur) eum quoque haud dubiè expleuit,
tanto nimirum temporis spacio in Sepul-
cro commoratus, quanto Ionas in ceti
ventre. Quod si alteram adhuc huius loci
explicationem quaris, habeto. Sexta hora
parasceues in crucem actus est Dominus.
Ab hac hora ad nonam vsque tenebræ ex-
titerunt. Hoc tu noctem intellige. Rursus
à nona lux. Hoc rursus pro die habe. Nox
rursus parasceues. Tum dies sabbati. Nox
sabbati Dominici diei discolorum: iuxta
Euangelistam dicentem. Vespere autem
Sabbati, quæ lucefcit in prima Sabbati.
Quod si tertiam ex me intelligere postu-
las, ea est eiusmodi: In die Parasceues Do-
minus Spiritum tradidit. En vna dies Sab-
batum totum in sepulchro exegit. Postea
cius nocte. Lucefcete Dominica è sepul-
cro surrexit. Id quoque dies est. Siquidem
à patte, vt nosti, totum intelligitur. Sic
autem nos quoque eorum, qui mortem

Ridicu-
lus qui a-
lia docet,
alia facit.

Matt. 12.

Ion. 2.

Alterā
expositio.
Ioan. 19.
Matt. 27.

Matt. 28.

Tertia
expositio.

obeunt, memoriam celebrare consuevi-
mus. Quacunque enim diei hora quif-
pam vitam cum morte commutavit, po-
stero duntaxat die interiecto, altero post
die tertianum ipsius diem agimus. Habes,
ni fallor, propositae quaestionis solutione.
Quod si perfectos tres dies ac noctes quaerunt qui male pugnant, illud responde, quod rex quoque, si admissa eorum, qui in metallis ac vinculis sunt, deprecatione ac supplicatione, hoc ipsis pollicitus fuisset, se post tertium diem eos missos facturum, ac praestitutum diem anteuertens eos liberasset, per hanc celeritatem verum magis dixisset. Ad eundem itaque modum Dominus, citius quam promiserat, resurgens, ab omnibus merito adorabitur.

Quaestio explicatio.

Helia Monacho. 115.

Jerem. 2. In eum qui ad iustitiam uertitur. Dent. 5.

Ezech. 18. Luc. 8.

Quid tibi & viae Aegypti, ut bibas aquam Geon; ad refugam populum, inquit Propheta, vel per illum potius Deus. Quid tibi & confusio, ex qua in manu Dei excelsa, & brachio extento liberatus es? Quid, posteaquam virtutem attigisti, ac summam Philosophiam degustasti, ad vitium reuertaris? nec tibi illud Scripturae animo obuerfatur, Eum qui a iustitia ad peccatum se auertit, in gladium Deus praeparabit? Fuge tempestatem: fuge fluctus. Christus ventum increpauit. Nullum tempestatis periculum facies, si portus Ioco Christum tenueris.

Aufonio Correcitori. 116.

Cum sapiens veritatis inuentum habes multiplicem tormentorum machinam, timore ad iudicium vttere. quandoquidem te terrorem improbis diuina lex constituit.

Athanasio Coenobiarcha. 117.

Quid aduersum seipfos Domini iudicium

δη από μέρας, ως οίδα, το όλον γνωρίζεται. ούτως δέ και ημείς τας τρις τελειώντων μηνιας εώθαιδιν τελειν. οποια δ' αν ωρα της ημερας τις τελειωθισι, τλω εξης τωσπ τρις μιν, και τη επερα εωθει, τλω τριταίαν αυτη αγειν ημεραν. εχθς, ως οίμα, τλω λυσι τω ζητημδν, ει δε τελειας τας τρεις ημερας και νυκτας ζητησιν οι κωκομαχοι, σπικριναι, επι κ βασιλευς ει παρεσειαν και ικεσια τρις εν μεταλλοις και φυλακαις παρεσδεξάμδρος, μετω τριττω αυτοις ημεραν μεταδδναι υπεχετο της αφιστας, κ παρεφάσας τλω παροσμιαν τλω λυβσιν δεδωκε, μαλλον τω τάχει ηλήθωσεν. ο δε δεσποτης σωτομώτερον ανασας η υπεχετο, παρω πάντων εικότως παρεσκωθησεται.

Ηλια μοναχω. ριθ.

Τί σοι κ τη δω αγγλκισ του πειν υδωργων παρω τον παλιντροπον λαον ο παροφθιτης φησιν, η μαλλον δι εκενωθης. τί σοι κ τη συγχροση της απηλλαγης χειρι θεσ κραταμα, κ βραχονι υψηλω. η της αρετης αφάμδρος, κ της ακρας φιλοσοφιας γεωσάμδρος, εις κωκλαν παλινδρσας. οκ εχον το γραφικον κ νοιου τον σπασφροντα απο δικωσύνης οπι αμαρτιαν ετοιμασφ ο κύελος εις ρομφαίαν, φύγε τον κλυδωνα, φύγε τω κύματω επετίμησε χρισφ τω ανέμω. εδ εις σε χειμωνος ιδεμία. κωκαληεται πείρα, ει τον λιμδρα κρατοίης χρισφ.

Αυσονία κορρίκτω. ριθ.

Σοφον εχον αληθείας εξεσημα το πολυειδες τρις βασάνων μηχάνημα, χρισφ τω φώω παρω κρισιν εσειδη φόβον σε τοίς κωκοίς ο θεος νόμος ωρισαιτο.

Αθανασία αρχιμανδριτη. ριθ.

Τί και εωτρη τλω τω κρις οπι σώνται

απόνται κρισιν οι βλάσφημοι; τί το πυρ της γαίνης οι θεομάχοι κατακασιν. η γνόνσε φάσασι, της σωτελείας τλω ημεραν ο κύελος. οκ η γνόνσε, απαγε, αλλά σαφηνίξεν τα αναφελη παρηγέτο παρω βλήματω. εσπει πώς αγνοειν ηδύατο ωραν η ημεραν ο ποιητης τρις αίωνων; εν ω πάντες εισιν οι ησωροί της σοφιας. οκ ην αγνοδωτος, το και τα σημεια, και τα φώσητρα παρω πειν της εχθρας, και άσπερα παρωσαν αυτω της γνωσμομασι καταρξαφειν. άλλ' οσθην ειτων, της ειχθιας ερωτησας τλω σπικρασιν, οκ εδηλωσε. η γαρ οφελος, ειπέμοι, μαθειν τλω ημεραν τω τελω; αγνοειν δε ταύτω συμφερει, ινα πάνσαν ημεραν κωκλιν ηναι νομιζοντες, ετοιμοι παρω ταύτω τυγχάνωμδν χρηηρουτες, κ τον κύελον ημδσ παμμενοντες.

Ζωσίμω και Μάρανω. ριθ.

Ηρκεις μδν και σ' αναδέξατε Ζωσίμω, τλω θελαν ιεροσωίνην λυμδνεσθαι, και πασαν αυτη ύβειν παρωβίβεται. εχθς δε και σίζυγον ομοιον, και ζεωρος βοων σωτηρόσθητε, τλω ακωνοφόρον γην τρις παδων εργαζόμενοι. σθητε τοίνω, α δάιλαμοι, της ατόπησ μαρίας. παύσαθε πάντολμοι τλω βασιλικην αυλήν κωταχραμόντες, τρις μολυσμδσ εαυτδς κωκαθρατε. κηλιδος το θυσιασθελιον απλλάξατε. ημάς δακρύων κωφισατε, τούς ορώντας σκαιδάλων ελευθεράσατε, τδς κωμφοδιδωτας σιχάν συγχροήσατε, τλω κρισιν τδ θεου εσθυμήθητε, της εωτρησ φυχης και τδ σώματος φέσαθε.

Ευσελίω επσκοπω. ριθ.

Καλωσ το φαλμικον εμελέτησας, και τούς μονοτροπέσ. εν τω του κωεις οίω σωηγαγε, Ζωσίμω συζευξας κ Μάρανα. πασαν παδδην, ως οίμας

cium impij homines attrahunt? Quid gehennae ignem Dei hostes accendunt? Cō-Christum extremū diem non ignorasse. Marc. 13. fumnationis diem, inquit, Dominus ignoraui. Absit. Verum inutiles quaestiones explicare recufabat. Alioqui quonam pacto horam aut diem ignorare poterat feculorum effector, in quo thesauri omnes sapientiae siti sunt? Non erat ignorantis, ipsa quoque extremi diei signa & terrores praedicere, eumque velut praesentem certis notis atque insignibus describere. Verum, ut iam dixi, vanae percurtationis explicationem ac sententiam minimē declarandam duxit. Quid enim, dic quaeso, vitilitatis attulerit, finis mundi diem exploratum habere? At verò eundem ignorare conducit, ut omnem diem illum existimantes, parati ad eum simus, vigilantes, ac Dominum nostrum expectantes. *Utilis est extremi diei igno-ratio. Matt. 24.*

Zosimo & Maroni. 118.

Ad diuinum sacerdotium labefactandum, atque omne ipsi contumeliae genus inurendum, tu quoque, impudentissime Zosime, sufficiebas. Accessit autem similis focus, ac par boum copulati estis, spineum vitiorum aruum colentes. Ab hoc igitur praepostero furore, o miseri, desistite. Regiam, o audacissimi homines, aulam contaminare desinite. Sordibus vosipfos expurgate. Labem ab altaribus remouete. Nos lachrymis leuate eos, qui vos vident, scandalis liberate. Iis qui comicis salibus vos infectantur, ut taceant, permittite. Dei iudicium cogitate. Vestris animis & corporibus parcite.

Eusebio Episcopo. 119.

Pulchrè illud Psalmistae meditatus es, *Psal. 67.* atque vnus moris homines in Dei domo collegisti, qui Maronem Zosimo adiunxisti, illud videlicet omni studio conten-

dens, ne quid vitiorum ab altari remotū sit. Hoc igitur scias, te, vt qui Simonum, qui se Dei Spiritum pecunia mercari existimāt, numerum augeas, commune cum proditore marsupium tibi comparasse; dū in felle amaritudinis, & colligatione iniquitatis te ipsum volutas, eaque, quæ ab ipsis etiam angelis expetuntur, prodis.

Isidoro Presbytero. 120.

Eusebij temeritatem, & Zofimi audaciam ne mireris, verūm Dei lenitatem, ad pœnitentiam nos ita expectantis, atque ex impura manu incensum accipientis. Nam si quis in sceleribus educatus, atque omnifordium ac peccatorum genere compactus & inustus, Dei aras attingit, ac sancta prophanè tractat, ipse quidem pœnas luctu diuinum autem sacrarium improbis ipsius actionibus minimè contaminatur.

Timotheo Lectori. 121.

Matt 15. Non sum missus, nisi ad oues quæ perierunt domus Israël, ad Chananæam inquit Dominus, pollicitationem scilicet Genes. 12. 18. & 22. Hebr. 2. Hebr. 4. Abraham factam explere volens (iuxta quā & semen ipsius apprehenderat, & matrem illinc elogerat, & in ea, & ex ea, carnem induerat, atque homo verè, per omnia, excepto peccato, nobis similis factus fuerat) omnemque Iudæis excusationem præcédens. Quoniam enim, vt dixi, patribus salutem promiserat, seque ipsorum semen tanquam cæli stellas multiplicaturum receperat; idcirco ad eos, & ex ipsis venit: ac tantisper Gentiles minimè admittebat, priorem illis ingressum feruens. Posteaquam autem obstinatum Iudæorum improbitatem perspexit, ac contra Gentiles ad bonum flexiles esse reperit; atque illos quidem mortem sibi & crucem comparasse, hos autem adorationem, ac deitatis confessionem obtulisse; à mortuis resurgens, Discipulis, vt Gentes omnes docerent, mandauit, Iudæorum videlicet malignitatem & ingratitude repudians.

πθέρωτος, μή τι τῆς Φαύλων ἕξω τῆ θυσιασθείας γάμῳ ἰσοι πίνω ὡς πληθύνουσιν θύων τοὺς σίμωνας, τοὺς χεῖμασι ἐξωδύκται τὸ τῆ θεοῦ πνεῦμα νομίζοντες, κοινὸν ἐκτίσω βαλάντιον τῶ πρεσβύτη, ἡς χολὴν πικρίας ἐ σωδου δέσμον ἀδικίας καλινδύμνος, ἐ σωπίναν τολμηρῶς τὰ χεῖ ἀγγέλοις αὐτοῖς ἀειπότητα.

Eusebio presbytero. 120. Isidorus. Μη θαυμάσις τίς τὸ λυμαίνεσθαι εὐσεβίαν, καὶ τὸ θράσος ζωσίμω, ἀλλὰ τίς τὸ τοῦ θεοῦ μακροθυμία, ἕως ἡμᾶς εἰς μετανοίαν ἀειμένοντος, καὶ ἐξ ἀκαθάρτου χειρὸς διαχρῆνθαι θυμῷ αὐτοῦ εἰ γὰρ τις ἀμαρτίας ἀποδοξοῦται, ἀμαρτῶν κρεττοτέρων μολυσμοῖς τε καὶ πλοῖμασι, ἡυσιασθείαν ἀπλεταίθεῖς, καὶ χεῖμασι ἀνάγκως τὰ ἅγια, αὐτὸς ἰδὼν ὑφ᾽ ἐξεί κρῖμα, τὸ δὲ θεῖον ἔσημα τοῖς σκείναις ἀράξουσιν ἐ κοινούται.

Timotheo lectori. 121. Οὐκ ἀπεστάλην, φησὶν ὁ κύριος τῆ γανανᾶ, εἰ μὴ εἰς τὰ πρεσβύτητα τὸν ἀπολωλότα ὄντα ἰσραήλ, τὴν πρὸς τὸν Ἀβραάμ πληρώσει γέλων ἑσπόμενοι, καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῆ ὄπι λαβόμενος, καὶ μητρῶα. Σκείθει ὄπι ληξόμενος, καὶ ἐν αὐτῇ καὶ ἐξ αὐτῆς σαρκωθεῖς, καὶ ἄνθρωπος καὶ ἀληθινῶν ὁμοῖος ἡμῖν καὶ πάντα, πλην ἀμαρτίας, γενόμενος, καὶ ἰσραήλων πᾶσαν σκλήραν αμαρτῶν. Ἐπειδὴ γὰρ, ὡς ἔφη, τοῖς πατέραςί τινε σωτηρίαν ὑπέχετο, καὶ τὸ σπέρμα αὐτῆς πληθύουσι ὡς τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ, πρεσβύτης καὶ ἐξ αὐτῆς παρεγένετο. καὶ τῶς τοὺς ἐξ ἔθνων ἐ σωσάτο, σωτῆρα τῶν σκείνοις φιλάθησαν τὴν εἰσοδὸν. Ἐπειδὴ δὲ τῆς ἰδὼν εἶδεν τὸ ἀμετάθετον, τῆς δὲ εὐρε τὸ εὐεπίτροπον, καὶ τοὺς ἰδὼν θάνατον αὐτῶν καὶ τανυρὸν γεωργήσαντας, τοὺς δὲ σωσάτο, ἀμαρτίας ἐ νεκρῶν, ἐν τολῆν διδωσι τοῖς μαθηταῖς μαθητεύσαι πάντας.

τα τὰ ἔθνη, τὸ ἀγνωμον ἐ ἀχάει- τον τῆς ἰσραήλων ὡς χεῖμασι ἐξωδύκται τὸ τῆ θεοῦ πνεῦμα νομίζοντες, κοινὸν ἐκτίσω βαλάντιον τῶ πρεσβύτη, ἡς χολὴν πικρίας ἐ σωδου δέσμον ἀδικίας καλινδύμνος, ἐ σωπίναν τολμηρῶς τὰ χεῖ ἀγγέλοις αὐτοῖς ἀειπότητα.

Dorotheo Comiti. 122.

Εἰρήνην ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ ἵψους τῆς καθέδρας τῆ ἐκκλησίας ὄπισθεν ἔβη, τὸν κύριον τῆς καθέδρας μιμνήσκων ἀναλαμβανόμενος, εἰρήνην τὴν οὐκείαν ἀφ᾽ ἑνὸς καὶ διδόντα. τὸ δὲ, καὶ τῶ πνεύματι σὺ παρὰ τῆ λαοῦ ἀποκρινόμενος, τούτο δηλοῖ. εἰρήνην ἰδὼν ἡμῖν παρέχες κύριε, τίς ἐν ἀλλήλοις ὁμοῖοιαι. εἰρήνην δὲ δὸς ἡμῖν τὴν πρὸς σὲ ἀδιάρητον ἔωσιν, ἵνα τῶ πνεύματι σὺ εἰρηνεύοντες ὁ ἡμῖν ἐν ἀρχῇ τῆς δημιουργίας ἐκτίθηται, ἀχάειστοι τῆς σῆς ἀγάπης τυγχάνωμεν.

Eidem. 123.

Η καθαρά σινδὼν ἢ ὑφαπλάσμων τῆ τῆς θεῶν δῶρων ἀγαθῶν, ἢ τοῦ ἀριμαθῆος ἔστιν Ἰωσήφ λειτουργία. ὡς γὰρ σκείνος τὸ τοῦ κυρίου σῶμα σινδὼν ἐνελήσας τῶ τῶ πατρὸς παρ᾽ ἐπιπέσειν ἐκαρπώσατο. ἕως ἡμῖν ὄπι σινδὼν τὸν ἄρτον τῆς σωτηρίας ἀγά- ζοντες, σῶμα χριστοῦ ἀδυσώκτως εὐελο- κώμεν. σκείνην ἡμῖν πηγάζον τὴν ἀφθαρσίαν, ἣν ὁ παρὰ Ἰωσήφ ἰδὼν κηδευθεῖς, ἐκ νεκρῶν δὲ ἀναστῆς Ἰησοῦς ὁ σωτῆρ ἐχρημάσατο.

Eidem. 124.

Θεὸς πάθος ἐ λέγεται. χριστὸς γὰρ τὸ πάθος, γέρονε σαρκωθέντος δηλονότι θεῶ, καὶ τῆ σωσλήν τῆς σαρκὸς τὸ πάθος ὑπεμείναντος. θεότης γὰρ γυμνῆ ἐ μόνῳ πάσχει οὐ διαιτάται, ἀλλ' ἔτε κρατεῖται, ἔδε ὄρασθαι, εἰ μὴ τῆ φύσει τῆς ἀνθρώπων ἠνώθη φιλανθρωπῶς.

Quamobrem illi ad Gentes conuersi, diuinæ prædicationis splendorem in vniuersum terrarum orbem diffuderunt.

Dorotheo Comiti. 122.

Pacem sacerdos ex cathedrâ fastigio ecclesiæ pronunciat, Dominum scilicet imitans, cathedram assumentem, cum pacem suam discipulis relinqueret, ac daret. Illud autem, quod à plebè responderetur; Et cum spiritu tuo, hanc habet sententiam: Pacem quidem nobis præbuiti Domine, hoc est mutuum inter nos concordiam. Pacem autem nobis da, hoc est eiusmodi tecum coniunctionem, quæ nullo modo diuelli possit; vt cum spiritu tuo pacati (quem nobis in creationis initio indidisti) à tuâ charitate distrahi nequeamus.

Eidem. 123.

Pura illa Sindon, quæ sub diuinorum donorum ministerio expansa est, Iosephi Arimathensis est ministerium. vt enim ille Domini corpus sindone inuolutum sepulturæ mandauit, per quod vniuersum mortalium genus resurrectionem percipit: eodem modo nos propositionis panem in sindone sanctificantes, Christi corpus sine dubitatione reperimus; illam nobis immortalitatem fontis in modum profertens, quam Saluator Iesus, à Iosepho funere elatus, posteaquam à morte ad vitam rediit, largitus est.

Eidem. 124.

Dei passio non dicitur: verum Christi passio. extitit enim videlicet, incarnato Deo, ac per assumptam carnem supplicium perpasso. Nuda enim diuinitas non modo pati non potuisset, sed nec tenci, nec cerni: nisi hominum naturæ propria benignitate ac misericordia copulata fuisset.

Gregorio Episcopo. 125.

Proflinitatis literarum, quæ ad me peruenerunt, pudet. Factum autem non ruli, abs te interrogatus. Cæterum quoniam parêtes quoque filiorum exercitationibus lætantur, etiam si meri lusus sint, breuiter dicam. Angelus, qui Mosi in Ægyptum descendenti occurrit, cumque morte afficere voluit, non vt cædem, quam olim zelo incensus admiserat, vindicaret, gladium aduersus eum intentaui: sed vt legis, ad quam explendam proficiscebatur, transgressionem ipsi obliiceret. Nam cum legislator à Deo institutus fuisset, ac legem accuratè seruare deberet, ipse primum hanc violabat: filios videlicet cum præputio in Ægyptum secum ducens, illudque mandatum abolens, quo solo Hebræi à Barbaris dirimebantur. Posteaquam autem Scaphora culpam agnoscens, lapillo arrepto, filium circumcidit, atque ad Angeli pedes sese prouoluit, confestim ille abscessit. Qua quidem in re illud iustæ Dei indignationis causam fuisse indicauit, quod vxoris fides coniecerat. Siquidem mulieres, cum necessitas vrger, diligentioribus, quam viri, artibus vti, sinceriusque ad Deum perfugere consueuerunt. Quamobrem illud fecit, quod in grauissimis necessitatibus ac periculosis casibus dici solet: Malis circumdati sumus, filios quamprimum Baptizemus. Angelus fortaffe mysterio flectetur. Quippe Iudæi Baptismi loco circumcissione utebantur.

Hermينو Comiti. 126.

Dominus nos prudentes vt Serpentes esse iubet, vir ingeniosissime: sic nempe vt caput nostrum, hoc est fidem in Christum, in omni tentatione conseruemus. Etenim quibuscunque aduersis casibus ac plagis serpens prematur, incolume atque illæsum caput seruat. Ac rursus arte ac veruscia vetulstatem exiit, in arcta quadã

Exod. 4. Exod. 2.

Genes. 17.

Exod. 4.

Femine, cum necessitas vrget, viros pietate superant. Fulgare dicunt.

Matt. 10. Quam ratione serpentes imitandi.

Serpens verusciatè exiit.

Γρηγορίω Ἐπισκόπῳ ρκϛ.

Τὸ μὴν μῆκος ἀρχαίως ἔστιν ὅσον τὸ χρᾶμμα ἀφίκετο· τὸν δὲ τυφόν οὐκ ἠνεγκα παρὰ σοῦ ἐρωτώμενος, ὁ μὲν ἐπειδὴ καὶ γινεῖς ἐπαράλλοντα τίς τῶν παίδων γυμνάσασιν, εἰ καὶ ψιλὰ εἴη ἀθύρματα, συντόμως ἐρῶ· ὁ ἀγγελλος ὁ ὑπαντήσας Μωσῆ εἰς Αἴγυπτον καταβαίνοντι, καὶ βεβληθεὶς ἀνελεῖν αὐτὸν· ἔτι τὸν φόνον Σιδωνίων, ὃν παλαιὰ Σηλωσῆς εἰργάσατο, τίω μάχημα κατ' αὐτῶν ἀντετίνατο. ἀλλὰ τῶ νόμου παράβασις ἐγκληθῆναι αὐτῶν, ὃν πληροῦν ἐπορεύετο· νομοθέτης γὰρ παρὰ θεῶν παρεχειροθεῖς, καὶ φυλάσσων τὸν νόμον ἀκριβῶς ὀφείλων, αὐτὸς οὐκ ἔσθ' ὁμοίως τῶν παρὰ θεοῦ, τοὺς υἱῶν αὐτῶν ἀκροβύτους εἰς Αἴγυπτον ἐπαγόμενος, καὶ κείνην τίω ἐντολὴν καταργῶν, ἥτις μὴν ἐβράχης καὶ ἀλλοφύλλης διέκρινε. ἐπεὶ δὲ Σεπφώρα ψῆφον λαβοῦσα, τὸν υἱὸν ἀειτέμενον, ἐν συνουσίᾳ γινώσκοντα τῆς πλάσματος· καὶ παρὰ τὸν πόδα τῆς ἀγγέλου προσπεσῆναι· εὐθύς αὐτὸς ἀνερόρησεν, ἐκείνο δὲ εἶξας αἶψον τῆς θεῶν δικῆς ἀναγκαστήσας· ὅτι πῆτις τῆς γυναικὸς ἐσχάσατο· καὶ γὰρ φιλεῖ ἐν ἀνάγκῃ τῆς γυναικὸς ἀσθενέστερος κεχρησθῆναι τῶν ἀνδρῶν μηχανήμασι, καὶ τῆς παρὰ θεῶν καὶ ἀφυγῆς, γνησιώτερον ἀπείχεται· ἐκείνο τοίνυν ἐποίησεν, ὃ νῦν λέγουσιν συμβαίνει ἐν ὁμοίᾳ ἀναγκῶν ἀειτασέσθαι τοῖς κακοῖς ἐκκλησίου, ἀσθενέστερος ἰδὲ παρὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀνάγκης διωκτικῆς ὁ ἀγγελλος τοῦ μυστηρίου ἐν τῆς ἀπὸ τῆς ἀνάγκης γὰρ τῆς περιτομῆς ἰσθμῶν ἐπέχρηστο.

Ερμίνω κόμισσι. ρκϛ.

Φρονίμους ἡμᾶς εἶναι καὶ τὸν ὄφιν κελυφῆν ὁ κύριος ἐν παντὶ πειρασμῶν, συντηρούμενος τὴν κεφαλὴν ἡμῶν, ἥτις ἐστὶν ἡ πίστις ἡμῶν· εὐμαθέστατα δὲ ὄφιν γὰρ ἂν ἀειτασέσθαι καὶ πληγῶν ὁ ὄφιν συνέχεται, τὴν ἑαυτῶν φυλάττει κεφαλὴν ἀβλαβῆ· καὶ πάλιν σοφισμῶν τῶν

Simplicio. 127.

τῶν παλαιῶν σποδύεται ἐν σενιῶν πνι παρεισδύσει θλιβόμενος, καὶ το γήρας σποδύμενος· βλάπεται τοίνυν καὶ ἡμᾶς ὁμοίως τῆς σενιῶν ὁδοῦ, καὶ χροιάσεως τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον ἀπεισδύσθαι, καὶ τὸν νεὸν ἀναμφίενυσθαι τῆς κατὰ τὴν αὐτῶν εἰκόνα ἀνακινέμενον.

Σιμπλικίῳ ρκζ.

Βίβλος ἐκτίθησθαι πλείστας, ὡς ἔμαθον· καὶ οἴησαι πλείστας, ἀγνοῶν τίω ἀνάγινωσκον, ταυτὸν ποῖον τοῖς σιτον κατέχουσι, καὶ τοὺς σήτας τρέφουσι, καὶ αὐτὰ μὲν γὰρ, σπῆλαι μιντέρες καὶ τροφοί, ὅταν δέδενται, γίνονται· ἢ κέρρησο τοίνυν τῶ κτήματι, ἢ μὴ βλάπῃ τίω παίδευσιν πολλὴν· κατὰ αὐτὰ κωμῶδιαν συνάγων, βιβλιοφόρος ἢ βιβλιοτάφος, καὶ σιτοτρόφος καλεῖται· καὶ ὅτι θεῶν καταχρησάμενος ἀβροίτων, ὡς μέγα πάλαιον ἀφελείας σποκρυψαίμενος. ὁ ἄλλοις μὲν ὀπισθεῖται, καὶ σφῶς ἐπειργάσθαι, παρὰ σοῦ δὲ ἰταμῶς καταρύχῃ.

Ζωσίμῳ ρκη.

Zosimo. 128.

Εἰκὸς μὲν σὲ ἀμαθῶντα, ἀνάλογον ἔχειν τῆς ἀπαιδεύσεως ἀνάδειξαι· ἐπειδὴ δὲ τῶν τῶν τῶν, ὡς ἔμαθον, καὶ φρόνημά σὲ φροσῶν· σφῆλαι φρονον, γινώθει σαυτὸν· ἐκ τῶν λόγων σου ἐχρῆς ἐγχεῖσθαι τὸν ἔλεγχον· ὅρα πόσον κινεῖς βαρβαρίων τὸν γέλωτα· βλέπε μεδιωνταὺς τοῖς σολοικισμοῖς τοὺς ἀκούοντας· καὶ ἢ παύσαι λαλῶν καταγέλασα, ἢ φρόνει πτωχῶν παρὰ τῶν λόγους σου.

Παχόμιῳ μοναχῷ ρκθ.

Pachomio Monacho. 129.

Ἡ τῆ θεοῦ βασιλεία, ἢ μοναχική ἐστὶ πολιτεία· ἔδει μὲν σπουδῆσαι πάθει, μετέωρα δὲ φρονέσαι καὶ ὑπερβαίνεια καταρθῶσαι· ταύτης ἐχόμενος, παρὰ τῆς μὴ τῆ σε δούλον ἀνθρώπου.

& angusta rima sese comprimens, ac senitiu deprensens. vultigitur nos quoque per arctam viam & afflictionem, veterem hominem exuere, ac pro eo nouum induere, qui ad eius imaginem renouatur.

Plurimos libros, vt audio, emisti: atque opinione, locuples es, eorum lectiorem ignorans, atque idem faciens quod ij qui frumentum comprimunt, ac tineas alunt. Nam libri quoque tinearum patres & nutritij fiunt, cum vincuntur. Quare aut opibus tuis vtere, aut ingentem eruditione nelæde, nimirum hic quoque comicos sales colligens: (dum librorum corruptor, aut librorum Sepulchrum, aut tinearum altor appellaris) atque coram Deo accusationem congerens, vt qui ingens vtilitatis talentum occultaris, quod aliis quidem concreditum atque elaboratum est, à te autem improbè defossium.

Verisimile quidem est, te, cum inscitia labores, patem quoque imperitiæ impudentiam habere. Quoniam autem superbia etiam insuper, vt audio, intumescis, ex sermonibus tuis fac te noscas. In propinquo habes quod te conuincat. Vide quantum tui risum barbarè loquendo excites. Vide quonam pacto ij, qui te audiunt, ad solæcismos tuos subrideant. Atque aut ridiculè loqui desine, aut humiliter & abiectè, quemadmodum sermonibus tuis dignum est, senti.

Dei regnum monastica vita est, vt quæ Deo regi nulli vitiosæ affectioni succumbat, vt monasterium alta sapiat, ac virtutes cælo superiores præstet. Hanc tu complectens, da operam ne quod te delictum in seruitutem

Monach^o semel lapsa agrè resurgit. Ioan. 12.

addicat, ac regijs templis & palatijs exturbet. Difficile enim factu est, vt qui prolantur, ad eam rursum reuocentur. Deus autem, qui efficax ostium aperuit, ac scriptum ostium vocat, per quod ad salutem aditus patet, det tibi, & mentem minimè palantem ac distractam, & sermonem reprehensionis expertem, gratia conditum: quibus videlicet rebus & planam ac facilem hanc vitam reperias, & futurum æuū placidum ac salutare.

Ioanni Monacho. 130.

Monastica vita quid requirit.

Nescit saturitas vigilare; nescit fastus quiescere. vigilantiam & mansuetudinem monastica vita requirit. Si igitur hanc profiteris, fac illa deleas. Sin autem ventrem imperio minimè tenes, quid & locum occupas, & decertantium animos frangis.

Timotheo Lectori. 131.

Luc. 1. Zachariae silentium quid significat.

Quòd Zacharias obmutuerit, vir acutissime, non stupore factum est, vt existimas. siquidem sacerdos ille, vt qui puro animo diuinis mysterijs operam daret, diuinis prospectus atque angelicas visiones familiares habebat: verum silentij ipsius typo legis silentium indicabatur. Quid autem, quòd à silentio & sterilitate ac fenestrate vox procreata sit? Hinc videlicet illud significari arbitror, ex scripta lege, ob eorum, qui eam acceperant, inobedientiam & contumaciam, senio ac vetustate confecta, vaticinia de Christo proditiisse, hincque etiam ipsius matrem vnà venisse.

Eidem. 132.

Matth. 3. Quid locustæ & cinis. Matt. 3. Mel siluestre.

Locustæ, quibus Ioannes alebatur, non animantia sunt, vt quidam imperitè putant, scarabæis similia (absit) verum herbarum aut platarum summitates. Eodemque modo rursus non herba quædam est mel siluestre, verum mel montanum, quod ab agrestibus apibus cõficitur, summeque amarum est, & gustatui omni in-

ποδίσση παράπωμα, καὶ τῆς ἀνακτόρων τῆς βασιλικῆς ὑποσύρη. διχρηρὸς γὰρ τοῖς ἐκπλήθυσιν, ἡ πρὸς ἐκείνην ἀνάγκησις. ὁ δὲ θεὸς ὁ ὕψιστος ἀνοίξας ἐνεργῆ, καὶ ἦσαν χεῖρῶν ἐαυτῶν, δι' ἧς ἐστὶ τῆς σωτηρίας ἡ εἰσοδος, δὲ ὡς σοὶ καὶ νοῦ ἀμετέωρον, καὶ λόγον ἀκατάγνωστον, ἠρτυμθῆναι τῆ χειρὶ. δι' ὧν καὶ ὁ παρὼν σοὶ εἰς εὐμαρῆς εὐρεθήσεται, καὶ ὁ μέλλον αἰὼν, εὐδμήης καὶ σωτηρίας.

Ιωάννη μοναχῷ. ρλ.

Οὐκ οἶδε κάρως ἀρρηπνεῖν. οὐκ οἶδε τυφὸς ἠρεμεῖν. ἐρηγήσεται δὲ ἴτα καὶ φραδότητος ἀποκίσις. εἰ οὐ ταύτης ἀντιποῆ, ἐκείνα κατάρρησον. εἰ δὲ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ, καὶ τὸν ἑαυτοῦ, καὶ τὸν ἀδελφῶν ἐκνευροῖς.

Τιμοθέῳ ἀναγνώστῃ. ρλα.

Ἡ Ζαχαρίας κἀφουσις οὐκ ἐκπλήθξει γέννησι, ὡς ἐνόμισας νενεχέσεται ἐν συνθηκῇ γὰρ θεοφανείας καὶ ἀγαλικῆς ὀπτασίας ἢν ὁ ἱερεὺς, κατὰ τὸν τοῖς μυστηρίοις ἀποκρυφθῆναι. ἀλλὰ τῷ τύπῳ τῆς ἐκείνης σιγῆς, ἡ τῆς νόμου ἐδηλοῦτο σιωπῆ. τὸ δὲ σιωπῆς καὶ σφραγίσσεως, καὶ γήρας τεχνητῆς ἐπιφανῆς, τὸ οἶμα δηλοῦν, τὸ ἐκ τῆς παλαιωθέντος καὶ κατεργασθέντος, καὶ σφραγισθέντος τῆ ἀποκάλυψης τῆς δεξαμενῆς νόμου τῆς γραφῆς, τὸς περὶ χειρὸς φερρότητας παρελθῆναι, καὶ τὸ αὐτῆς μητέρας ἐκ τούτου συνελθεῖν.

Τῷ αὐτῷ. ρλε.

Αἱ ἀκρίδες ὡς Ἰωάννης ἐξέφερο, ἐζωάεισιν, ὡς πνεύσιν οἰονταί ἀμαθῆς, καὶ ἀρούρα ἀπεικότα, μὴ γένοιτο, ἀλλὰ ἀκρίδες βοτανῶν ἢ φυτῶν. ἔπε δὲ πῶς ἐστὶ πάλιν τὸ μέλι τὸ ἀγρίον, ἀλλὰ μέλι ὄρειον ὑπὸ μελισσῶν ἀγρίων γινόμενον, πικρότατον δὲ, καὶ πᾶσι γινώσκοντες πολέμον. δι' ὧν τὸν ὑποβόλῃ.

Εἰ μὴ τὸν πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔχομεν, οὐκ ἐνδεία μόνη, ἀλλὰ καὶ τὸ χυτῆτι πᾶσαν ὄρεξιν πικρῶν τοῦ σώματος.

Strategia duci. ρλγ.

Ἐχεις ἰδὼν ψυχὴν ἀρχαῖαν μὲν τὴν πονηρίαν ἐκ παιδός. ἐλαβες δὲ καὶ νῦν ἐκ βασιλείας ἡγεμονίας παρέχουσα δυνάμιν, ἢν ἐξήτει ἡ πρὸς θεοῖς. ἐπειδὴ τοῖνυ θεοῦ ὄντι ἀμφοτέρω τὰ χεῖρῶν, καὶ τῶν τύποις, αἰς θεοπραξίαν αὐτοῦ ὅση δυνάμεις, ἵνα καὶ μετὰ τὴν δόσιν ἐξέσται, εἰ ταύτην ἴδω κατὰ τὸν διοικηθῆναι. οἶδε γὰρ καὶ ποιοματικὴν μεγάλαν ψυχὴν, βασιλείαν τοῖνυ πολυδύναμον.

Ζωσίμῳ. ρλεδ.

Εἰ βασιλεία σὶ ἐπὶ πρὸς ἴπταται, ἐν δὲ γέννα πάλιν διδίδεται, λαυθάρου μὲν ἀπθάρου θελῶν ἐπάδοντες ἐν ἑαυτοῦ μορφῇ, ποικίλῃ δαίμονι πρὸς πάλαιοντες.

Τῷ αὐτῷ. ρλε.

Εἰ καὶ τὸν ἰσχυρὸν τῆ σώματος, καὶ τὸν ἀδύνατον τῆ πνεύματος κατὰ τὴν καὶ ἀφαιρῆται ἡ λαγνεία, καὶ εὐχρησῆ ποιῆ πρὸς ἐμπαιγμὸν καὶ γέλωτα τὸν ἀλόγῳ, κατὰ τὸν διδάσκει Σαμψὼν ἐκτυφλῆ μύθος, τὴ ὄπτασσαι ἀρχμαλωσίαν ἀθάρετον, καὶ ἔ φυλάττεις τὴν φυσικὴν ῥάμην ἀλώβητον, ἀλλ' ἔργον παθῶν ἐκείνης γινόμενος, καὶ τὸν θεὸν λυπεῖς οὐκ ἔχοντα κλῖναι τὴν κεφαλὴν ἐν τῷ βίῳ σὶ, καὶ ἡμῖν πολεμῆς εὐχρησῆς σωθῆσαι σε, καὶ σαυτὸν ἀδικεῖς, τὰ τῆς ῥάσεως παραμύθιος φάρμακα.

festum atque inimicum. Quibus ex rebus singularem quendam ac penè incredibilem corporis afflictationem Ioannes præ se ferebat, vt qui non inedia duntaxat, verum etiam victus asperitate omnem corporis appetitionem amaram redderet.

Strategio Duci. 133.

Habes quidem animum principatu atque imperio dignum, vt qui iam inde à primis annis improbitatem odio habueris. Accepisti autem nunc quoque ab Imperatore praefecturam, eam vim ac potentiam, quam institutum animi tui requirebat, tibi praebentem. Quoniam autem vtrumque hoc donum Dei beneficio tibi contigit, vtroque, pro virili tua, ad ipsius cultum vtere: vt maiorem quoque tibi potentiam concedat, si hac abs te pure atque integre administrari nouerit. Siquidem praefecturam etiam munus cum animi magnitudine coniunctum in potentissimum 1. Reg. 16. regnum commutare nouit.

Zosimo. 134.

Si nec regnum te incitat & cohortatur, nec gehenna rursus terret, non animaduertimus nos, cum feram & indomitam belluam incatamus, cum improbo daemone humana forma contacto luctari.

Eidem. 135.

Cum libido, & corporis robur, & animi vires deiiciat, & adimat, eumque, qui hoc vitio captus est, omnibus illudendum & irridendum propinet, quemadmodum excæcatus Samson docet; ecquid tu uoluntariam captiuitatem acceris, nec naturale robur illæsum atque integrum seruas, verum vitiosis affectionibus conficiendum te ultra praebens, & Deum, qui in vita tua, vbi caput reclinet, non habet mærore afficis: & nos, qui pro tua salute vota facimus, oppugnās: & iniuriam tibi ipsi infers, dum salutaria medicamenta repudias.

E iij

Hermino Comiti. 136.

Quantum tu inexplebili discendi cupiditate flagras, tantum ego ad ea, quæ quæris, explicanda promptus ac proclivis sum: dummodò Deus, precibus tuis commotus, inuentionem mihi cælitus concedat.

Diaconum linteum quid significet. *Ioan. 13.* Linteum illud cum quo Diaconi, in sanctis mysteriis munus suum obeunt, humilitatem Domini, qui Discipulorum pedes lauit, & extersit, nobis in memoriam redigit. Id autem amiculum, quod sacerdos humeris gestat, atque ex lana non ex lino contextum est, ouis illius, quam Dominus aberrantem quæsiuit, inuentamque humeris suis sustulit, pellem designat. Episcopus enim, qui Christi typum gerit, ipsius munere fungitur, atque ipso etiam habitu illud omnibus ostendit, se boni illius ac magni pastoris imitorem esse, qui gregis infirmitates sibi ferendas proposuit. Ac diligenter animum attende. Nam cum ipse

Linc. 15. verus pastor per adorandum euangeliorum apertionem accedit, tum demum episcopus affurgit, atque imitationis habitum deponit: hinc nimirum Dominum ipsum, pastoralis artis ducem, ac Deum & herum adesse significans.

Cur Episcopus in Evangelium recitatur, affurgat.

Nilo. 137.

Mat. 20. Matris filiorum Zebedæi petitionem Dominus, non ut eiusmodi quæ vires suas excedat, aspernatur, (nam quod vult potest) verum ut absurdam reiicit. Dic enim, inquit, ut duo filij mei fedent, vnus à dextris tuis & alter à sinistris in regno tuo. At iustus ille mercedum repensor æquo ac rationi consentaneo quodam iudicio absurditatem huiusmodi coercet. Non est, inquit, mecum simpliciter postulantibus dare: verum iis, qui labores subierunt, mercedem præbere. Neque enim iusti iudicis est sudores contemptui habere, ac segnibus & ignauis largiri. Quamobrè si huiusmodi sessionis eos cupiditas tenet, certamina illa minimè ignorant, in quorù præmiū ea, iis qui legitimè certant, præparata est.

Explicatio loci evangelici. *Sap. 10. 1. Cor. 9.*

Ερμίνω κόμμητι. ρλζ.

Οσον αὐτὸς ἀπληγὸς εἶ παρὸς τὴν μάθησιν, ποσὸν τὸν ἐργὸν παρέβημι παρὸς τὴν δόξαν, μόνον εἶ θεὸς δὲ παῖς εὐχαῖς σε τὴν εὐρεσιν ἀνωθεν. ἢ ὁ λόγος μεθ' ἧς λειτουργοῦσιν ἐν τοῖς ἀγίοις οἱ Διάκονοι, τὴν τῆς κυρίας ἀναμνησκόμενοι ταπεινῶσιν, νύμφαντος τοὺς πόδας τῆς μαθητῆς, καὶ σημάξαντος. τὸ δὲ τῆς ἐπιτοκίου ἀμορφίου ἐξ ἑρέας ἀνδρῶν ἀλλ' ἔλινε, τὴν τῆς παρὰ βλάστη δόξαν σημαίνει. ὁ παρὰ πλάστη δὲ ζητήσας ὁ κύριος, ἐπιτοκίου οἰκείων ἁμῶν ἀνέλαβεν. ὁ γὰρ ἐπιτοκίου εἰς τύπον ἂν τῆς χριστοῦ, τὸ ἔργον ἐκείνης πληροῖ. καὶ εἰ κενυσι πᾶσι Διάκονοις τῆς ἁγίας, ὅτι μιμητῆς ἐστὶ τῆς ἀγαθῆς καὶ μεγάλης ποιότητος, ὁ παῖς ἀσθενείας φέρειν τῆς ποιότητος παρὰ βλαστη δόξαν. καὶ παρὰ βλαστη δόξαν. ἢ νῆξ, γὰρ αὐτὸς ὁ ἀληθινὸς ποιμὴν παρὰ βλαστη δόξαν τῆς εὐαγγελίου τῆς παρὰ βλαστη δόξαν ἀναπύσεως, καὶ ὑπαίναται καὶ ἀποπέταται τὸ χῆμα τῆς μιμήσεως ὁ ἐπιτοκίου, αὐτὸν δὴ δὴν παρὰ βλαστη δόξαν τοῦ κυρίου, τὸν τῆς ποιματικῆς ἡγεμονίας, καὶ θεὸν καὶ δεσπότην.

Νείλω. ρλζ.

Τὴν αἴτησιν τῆς μητέρος τῆς ἰσῶν Ζεβεδαιῆς, ἢ καὶ ὡς ἀδύνατον αὐτῶν παρὰ βλαστη δόξαν ὁ κύριος. ὁ γὰρ βέλεται δυνάταται. ἀλλ' ὡς ἀποπὸν ἀπεπέμφατο. εἰπέ γὰρ, φησὶν, ἵνα οἱ δύο υἱοὶ μου καθίσωσιν εἰς ἑξ ἑξ ἰσῶν σε, καὶ εἰς ἐξ ἐξ ἐξ ἰσῶν σου ἐν τῇ βασιλείᾳ σε. ὁ δὲ διχόμενος μοῦσα ποδοδότης, εὐλόγησεν πνὶ κρίσει σφρονίζει τὸ ἀποπὸν. οὐκ ἐστὶν ἐμὸν δεῖναι ἀπλῶς τοῖς αἰτήσιν, ἀλλὰ παρὰ βλαστη δόξαν τοῖς καμῶσιν. οὐκ ἐστὶ γὰρ διχόμενος κριτῆς τῆς ἰσῶν παρὰ βλαστη δόξαν, καὶ παρὰ βλαστη δόξαν ἐπιτοκίου τῆς καθεδρῆς ἐρῶσιν, ἢ ἀγῶνας ἐκ ἀγῶν σιν. ὧν σκείνη βλαστη δόξαν τοῖς νομῶν ἀγῶν σιν ἡτοιμάσασιν.

Κυθμ.

Κυθμῶ σαββαλιανῶ. ρλη.

Cytherio Sabelliano. 138.

Οὐκ ἔστι, ὡς ἐγραψας, ἰδεῖν τὸ ἐν γραφῇ κρυπτόμενον φῶς, δι' ὧν ἐδήλωσας, ἀλλὰ μάλλον τυφλώθηκες παρὸς τὴν ἀλήθειαν τὴν ἐξ αὐτῆς ἀπράπησαν. τὸ γὰρ εἰπεῖν μίαν εἶναι φωνομένην ἐν αὐτῇ πατρὸς καὶ υἱοῦ τὴν ὑπόστασιν, μεγάλης εἶναι ἀνοίας, μάλλον δὲ ἐμπεροντησίας. εἰ γὰρ παρὰ βλαστη δόξαν τῆς ἀσφαλείας τῆς γαρσάμενων, εὐρήσθης τὸ ἀπληγὸς τῆς μωσῆς εἰς, Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἑσμεν ἐρήναι, οὐκ. Ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ ἐν ἐμῷ. τὸ τοῦ αὐτοῦ τῆς μᾶς οὐσίας διλωπικόν. τὸ ἐσμεν τῆς δύο ὑποστάσεων σιμαλικόν.

Θεώνι. ρλθ.

Theoni. 139.

Οὐκ ἀρπαγῶν ἡγήσασιν τὸ εἶναι ἴσα θεῷ, φιλιππησίσι γραφῆ ὁ θεῖος ἀπόστολος, ἀθρώποις καὶ δεισιδάμοσι καὶ τῆς ἐλληνικῶν δογματῶν ἐλλήνων παρὰ βλαστη δόξαν καὶ φύλαξι, καὶ ἐν τῆς παρὰ βλαστη δόξαν ἀσφαλείας παρὰ βλαστη δόξαν τὸ κήρυγμα ἔχουσι τοῦ εὐαγγελίου. ἐπεὶ δὴ γὰρ ἑμαῖον ἐλληνιστοῖς τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ ὑπατοῦν γερνόντα ἐπιπέμνοντα τῆς γεννητικῶν ὄργανων τὴν ἑαυτοῦ πατέρα, δὲ ὑπαρξέως ἐτέρων υἱῶν, καὶ τῆς βασιλείας κοινῶν, καὶ ἀρπαγῶν θεότητος καὶ ἐρῆς καὶ πολέμου περὶ ταύτης πολλοὺς, ἢ πίπτου εἰς υἱὸς τοῦ θεοῦ δέυρο ἐπιτοκίου ἡσῶν σπασίρωται καὶ ταλι πὸν ἰσῶν ἐράτεια, καὶ μὴ δεδῶς πνα τῆς κράτης μετὰ θεσιν. τὰν τὴν τοῖνυ αὐτοῖς τὴν ἀγῶν, καὶ μάλλον ἀνοίας, ὁ θεῖος ἀθρώπος καὶ τῆς ἀπορήτων διδάσκαλος διορθέμενος φησὶ, τοῦτο φρονεῖσθε ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπαρῶν, ἢ ἀρπαγῶν ἡγήσασιν ἰσῶν τὸ εἶναι ἴσα θεῷ ἀλλ' ἑαυτὸν σκένωσιν μορφῆν δούλου λαβῶν, τετέστιν, ἢ ἡρμυστῶν θεότητι, καὶ βασιλείας, ἀλλ' ἑμαφύτον ἐρχε παρὰ τῆς αἰώνων, ἢ δὲ ἀφαιρέθησαν ὑπέλαβεν, ἀλλὰ δεσπότης

ἢ ἡρμυστῶν θεότητι, ὡς ἔστιν ἢ ἡρμυστῶν θεότητι, ὡς ἔστιν ἢ ἡρμυστῶν θεότητι, ὡς ἔστιν

Lux illa, inquis, quæ in scriptura delitescit, per ea, quæ exposuisti, cerni non potest. Imò verò ipse ad splendorem ex ea rutilantem caligas. Nam quod ais vnam Patris & Filij personam in ea esse videri, magna stoliditatis, imò stuporis ac delirij est. Si enim ad eorum, quæ scripta sunt, cautionem & securitatem diligenter animum adicias, mysterij certitudinem ab omni errore liberam reperies. Ego enim & Pater meus vnum sumus, dictum est: non, ego & Pater vnum sum. Itaque vox hæc, vnum vnam essentiam indicat. illa autem, sumus, duas personas esse significat.

Adversus Sabellianos.

Ioan. 10.

Philip. 2.

Non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, inquit Apostolus ad Philippenfes scribens, hoc est ad homines superstitiosos, & Ethnicorum dogmatum propugnatores & custodes, ac propter otium in illis collocatum sic affectos, vt euangelij prædicationem minimè admittere vellent. Quoniam enim cum Gentiles essent, supremum Deum suum patri suo eas partes, quæ ad gignendum destinatæ sunt, præcidisse didicerant, illud videlicet metuentem, ne alij filij existerent, regni que focij & confortes, ac diuinitatis arpeptiones, & diffidia de ea ac bella orirentur, addubitabant an Dei filius, relictis cæli sedibus, nec vllam regni atque imperij commutationem veritus, ad nos veniens carnem suscepisset. Huic igitur eorum ignorantia, vel potius amentia, diuinus vir atque arcanarum rerum doctor medicinam afferens, his verbis vitur: Hoc sentite in vobis, quod & in Christo Iesu, qui, cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualem Deo, sed exinaniuit semetipsum, formam serui accipiens. Quod perinde est ac si diceret: Deitatem ac regnum haudquaquam per vim eripuit, verum ante sæcula innatus habuit. Neque item, vt id sibi eriperetur, subti-

Luc. 7. Mat. 9. Ibidem. Petrus Apostolus coryphæus.

peccata vestra. Fecit autem, cum meretricem, & publicanum Matthæum & Samaritanā, & Paralyticum, atque adeo ipsum Petrum Apostolici sodalitiij coryphæum, non solum corporeis, sed etiam spiritualibus peccatis ac morbis liberavit. Quocirca si Christum imitari cupis, magna iis, qui delinquant, peccata condona. Nam exigua, & ut communia plerique dissimulant, & precibus permouentur. At verò maiora, ij duntaxat remittunt, qui magnā ad Deum conscientiam habent, ac magna ab eo pro præclaris actionibus præmia expectant.

Thalaleo. 143.

Præclare ac prudenter facis, qui, inutilis illius & amara lectionis exclusā nauſea, diuinæ doctrinæ lectioni operam des, Christi que mādāta pio ac Dei amore prædito animo suscepis. Nolite igitur dare sanctum canibus, hoc est Iudæis, qui diuinum sermonem per sæpe acceperūt, ac rursus ad vomitum suum reuertuntur: aut hæreticis, ad veram doctrinam se conferentibus, ac rursus ad priorem sententiā peruersitatem redeuntibus. Margaritas interdicto prohibemur, hoc est ante eos, qui in vitiosis affectionibus voluntantur, ac porcinū vitæ genus sequuntur: ne fortè cõculcent eas pedibus, nimirum in sceleratis suis studiis diuino nomini contumeliā inferentes: & conuersi disrumpant vos. Siquidem diuinorum mysteriorum cum huiusmodi hominibus cõmunicatio, iis, qui per contemptum ea impertiant, eiusmodi diruptio est, ex qua emergere nequeant.

Athanasio. 144.

Mat. 7. Luc. 16. Præfens volupias præciā accersit, & sordidat.

Quid tu, cum arctam viam tibi tenendam proposueris, ac de ea re pacta cum Deo inieris, lata via, quæ ad mortem ducit, incidis? Nam præfens indulgentia futuram pœnam accersit. Contrà, præfens

ματθῶν καὶ σαμαρείτου καὶ παραλυτικού, καὶ αὐτὸν Πέτρον τὸν τοῦ διαβόλου μαθητὴν κορυφαῖον, ὃς μόνον σαμαρείτων καὶ ψυχῶν ἀπολύσαι αἰσῶν μαρτυρῶν καὶ νοσημάτων. εἰ οὖν ἴδῃς ὅτι θέλεις μιμησάσθαι τὸ μέγα σὺν ἡμῶν τοῖς πᾶσι τὴν ἀμαρτηματὰ. τὰ γὰρ βραχέα καὶ ὡς κοινὰ παραρῶσιν οἱ πλείονες. καὶ ὡς ἐκκλησίᾳ χρεῖται τὰ δὲ μείζονα, μόνον οἱ μεγάλλον ἐχόντες πρὸς θεὸν τὴν συνείδησιν. καὶ μεγάλους μισθούς παρὰ τοῦ κυρίου λαμβάνοντες ἀπέμεινοντες.

Θαλαλαῖα. ρμγ.

Καλῶς καὶ ἰσχυρῶς προσέχεις τῇ ἀναγωγῇ τῆς θείας παιδείας, τῆς ἀναφελούς ἐκείνης καὶ ἀλυσιῆς ἀναγωγέως τὸν ναυπηγὸν ἀποκλεισάμενος, καὶ τοῖς τοῦ κυρίου ἐπιτολῆς θεοφιλοῦς προσδέξασθαι μὴ δύνῃ τοῖς νηὶ τὸ ἄγιον τοῖς κυσὶ, τοῖς πολλάκις τὸν θεὸν λόγον δεξασθῆναι ἰουδαίοις, καὶ πάλιν ἐπιτὸν ἴδιον ἐμμετον ἐπιτρέφουσιν. ἢ τοῖς ἐξ ἀίρεσων ἐπιτὸν ἀληθῆ λόγον βαδίζουσιν, καὶ παλινοσῶσι πρὸς τὸν ἁγίον καὶ ἰσχυρῶς τὸ δὲ μαρτυρῶν καὶ βάλαν ἐμμετον προσδίδει τῷ χρίστων ἐκείνου ἀληθινῶς τῷ πάθει συμφορομένων καὶ χριστιανῶν βίβιον μετερχομένων, μὴ ποτε καταπατήσων αὐτοῖς, ἐν τοῖς πονηροῖς αὐτῶν ἐπιτηδεύμασι, βλασφημοῦντες τὸ θεῖον ὄνομα, καὶ φραφέντες ῥήσασιν ὑμᾶς. ἢ γὰρ πρὸς τοὺς τοῖς τοῦ κυρίου μυστηρίων μετὰ δόσεις, ῥήσις ὅτιν ἀνέγερτος τοῖς καταφρονητικῶς μετὰ διδύσιν.

Αθανασία. ρμδ.

Τὴν πλὴν ἐν λόγῳ, καὶ τὰς συνθήκας ὑπὸ αὐτῆς θεῶν ἀπολαύμενος, πλὴν πλατῆαν ὁδὸν ὁδὸν, πλὴν εἰς γάνατον φέρουσαν. ἢ γὰρ ἐν ἁυτῶν ἀφειδέσιν, πλὴν ἐκείνου φέρει πτωχίαν

ἢ δὲ παροῦσαι κρίσεις, καὶ τῶν ὁρέξαντων ἑαυτὸν, πλὴν μέλλουσιν τῶν ἀγαθῶν ἐπιμαίξει ἀπόλαυσιν.

Μάρωνι. ρμε.

Εἰ καὶ πλὴν ἱερασιῶν ἀεὶ δρομῆ καὶ χρεμάτων ἠρπασας ὄλησιν, λαθῶν τοὺς ἀνθρώπους ὡς ἀβλεπτοῦτας πρὸς τὴν ἀλήθειαν. ἀλλὰ μὴ καὶ πλὴν μέλλουσιν οὕτω νομίσης λαθῶν ἀνθρώπων ὄψιν. οὐτε γὰρ θαυματουργία εἰς ὄνομα κυρίου γινώσκῃ παρὰ πᾶσιν, οὐτε δαμῶν ὀπιτιμῆσι, οὐτε δυνάμειν ἐνεργῆσιν πολλῶν, ἐξελείψασθαι τῆς φοβερῆς φλογὸς τοῦ ἁγίου πνεύματος αὐτῆς διωχέσασθαι. εἰ δὲ φασὶν πᾶσι. οὐδὲ συνέχευται ὁ θεὸς τοῖς ἀναξίοις τὰ θαύματα. φαίνῃ ἐγὼ, ὅτι ἀπὸ πλὴν δεξῶν οἰκείου ὀνόματος ἐπλήρου τῆς θεοσημείας ὁ κύριος, καὶ τῶν δαμῶνων κολύων ἐπιβλάσας, καὶ ὁδὸν τῶν εὐαγγελίων ὀμαλίζων ἀποστόλων ἁγίων ἀμφοτέρων χρεμάτων οἷσιν τοῖς ἀγνώμοσι μείζονα, ὅτι ἰσοκύττης πρὸς θεῶν τυφλῶν δαμῶνων τὸν δότῃσιν τῶν ἀγίων ἐκείνων ἠγνόησαν, τοὺς μὲν δαίμονας καὶ τὰ πάθη ἐπιτηδῆσιν χρεμάτων θεοπρονοήσας, ἀπέχει δὲ ὑπὸ αὐτῶν ἀλεγχόμενοι. οἱ γὰρ πονηροὶ καὶ παρὰ λέπται δαίμονες ἐπιβλάσασθαι τούτων γερῶσιν, καὶ δειλιάσαντες τὴν κελὴν τὸ ὄνομα, καὶ σὺν τῶν πολλῶν ἀπαπετεύσαντες. ὁθεν τοῖς ἀφυκτος ἠπειλήται κόλασις, ἀποχρεῖται ἀπὸ ἐμοῦ, οὐκ οἶδα ὑμᾶς, οἱ ἐργάται τῆς ανομίας ἀκούσιν.

Τιμοθέω ἀναγνώστη. ρμς.

Καλῶς ἐρευνᾶς τὰς γραφὰς ὁ τῶν πτωχῶν ἔμπορος μαργαριτῶν. καὶ συντόμως ἐρωτοῦσθαι τῶν ἐπιτηδῶν χρεμάτων τὸ δῶρον προσεσθῆναι ὁ λεπρῶς ἐκελευέτο, ὅσῳ ὁ νόμος προσέταξεν, ἵνα δεῖξῃ τῶν δύο ἀλεγχόμενων ἢ ὀμνοῖα καὶ ὅτι οὐκ ἴσασιν ἐργασάμενος, αὐτὸς ὅστιν ὁ καὶ τὸν νόμον ἐνθέμενος.

afflictio, & cupiditatum compressio futurorum bonorum fructum atque oblectamentum parat.

Maroni. 145.

Et si concursatione ac pecuniarum mole Sacerdotium rapuisti, homines, utpote ad veritatem cæcutientes, fallens; at non item est quod putes te futuram retributionem latere posse. Nam nec miraculum in Christi nomine à quibusdam editum, nec dæmonum obiurgatio, nec virtutum multarum operatio, exhorrenda flamma eos, qui huic obnoxij erunt, extrahere poterit. Quòd si quis dicat, cur ergò Deus edendorum miraculorum potestatem indignis hominibus faciebat? responderim ego: Quoniam Dominus ad conciliandam nomini suo gloriam diuina signa perpetrabat, tum ut dæmonum insidias prohiberet, tum ut planam & inoffensam Euangelio viam muniret; Quorum vtrumque grauiorem ingratis hominibus pœnam afferebat, quòd videlicet tantam à Deo potentiam consecuti, bonorum datorem sponte sua ignorarunt: dæmones nimirum efficientes, ac morbos inuocato Christi nomine profligantes, ingratitude autem ab ipsis conuicti. Siquidem improbi ac facinorissimi dæmones obsequentiores, quàm isti, se præbuerunt, ut qui Domini nomen pertimuerint, ac quàm celerrimè in fugam se dederint. Quam obrem ipsis inuitabile supplicium denunciatum est, illud nempe à Christo audientibus, Discedite à me operarij iniquitatis, nescio vos.

Τιμοθέω Λεξιῶν. 146.

Scripturas pulchrè scrutaris, & eximia-rum margaritarum mercator. Ac paucis, quod quæris, expediam. Eam ob causam leprosus munus lege indictum offerre iubebatur, ut vtriusque testamenti concordia demonstraretur: quòdque is, qui nunc morbum depulit, idem ipse est, qui se-

Eidem. 147.

Dominus ingratum Iudæorum populum, atque Euangelicæ prædicationi repugnantem, velut Zelotypiæ cæstro concitâs, multos ab oriente & occidente venturos esse ait, atque cum Abraham, Isaac, & Iacob, generis ipsorum principibus in cælorum regno recubituros esse: legis videlicet fundamento Gratia lapides superstruens, diuinumque populum cum Patriarchis aggregans, legisque cum Euangelio coniunctionem ostendens: eosque qui in utroque præclare atque ex virtute se gessissent, laudem ac prædicationem consecuturos esse: eos autem, qui generis opinione ac fastu gloriantur, & cum virtute careant, filios tamé regni se iactant, in sempiternum eruciarum prolapsuros esse.

Cononi Præsidi. 148:

Rerum ac gentium principatus, & thronorum fastigia: & tribunalium feueritates, si probis animis coniungantur, verè principatus sunt, cælestem ordinem imitantes. Sin autem in improbas voluntates incidant, tyrannides potius existunt, inuitis imperantes, atque illecebræ ac suadela loco contentiones & feditiones machinantes. Quid igitur tu prioribus relictis vnà cum posterioribus vexaris? Neque enim eos, quibus præes, malo afficis, verum te ipsum ante eos vicifceris. Siquidè subditorum temeritas ac petulantia cum Præsidi alliditur, vehemens est, atque eiusmodi quæ vix fræno coëcteri possit: in vulgus autem diuisa, exigua & inuentu difficilis existit.

Trikoniano Episcopo. 149:

Episcopus, ex ipso nomine, quid ipsius muneri atque officij sit, perspectum habere debet. Eum enim inuisibilium & occultatum ferarum impetus, ecclesiæ ignauias, Monachorum negligentias, iniquorum hominum improbitates, viduarum cala-

Τῷ αὐτῷ. ρμζ.

Παροχηλῶν ὁ κύριος τὸν ἀχάριστον δῆμον τῆς Ἰουδαίας τῷ εὐαγγελικῷ κηρύγματι ἀπιδέχοντα, πολλοὺς ἐλευσέσθαι φησὶν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν, καὶ μετὰ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τῆς πατριάρχων αὐτῶν ἐν τῇ τῆς οὐρανῶν βασιλείᾳ ἀνακληθῆσεσθαι, ὅτι τῷ θεμελίῳ τῆς νόμου τῆς χάριτος λίθου οἰκοδομησῶν, καὶ τοῖς πατριάρχαις συνέστασαν τὸν θεῖον λαόν, καὶ δεικνύς τὸ νόμου παρὰ τὸ εὐαγγέλιον σιμῶφειαν, καὶ τὸς ἐν ἀμφοτέρας εὐδοκίμησαντας τειχόμενους ἀναρρήσεως, τῆς δὲ ἰήσεφ γένεσιν ἐναερμυθίδης, καὶ ἀρετῆς μὲν χηρεύοντας, ἡδὲ δὲ ὑπάρχον τῆς βασιλείας κομπάζοντας εἰς ἀπελεύτητον τιμαλείαν ὀλιγοσπορῶν.

Κόνωνι ἄρχοντι. ρμη.

Αἱ ἀρχαὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῶν ἄνθρωπων, καὶ τῶν θρόνων τὰ ὑψηλά, καὶ τῶν ἐπιπέδων αἱ ἀψηλὰ, εἰ γινώσκεις φιλαγάθοις συζεύγνυσθαι, ὅπως ἀρχαὶ τυγχάνουσι, τίς ἂν τὰς ἐν μὲν μούμειαν. αὐτὸ δὲ πανήρως παροδοῦσι περὶ τῶν τυραννίδων μάλλον ὑπάρχουσιν, ἀκόντων ἀρχουσῶν, καὶ ἀπὸ πείθης ἐλπίδος καὶ ἐλάσσης τεκταινέσθαι. τί τοίνυν τὰ πάντα καταλιπέω, τοῖς δὲ ὑπέρροις συγκακῶ χεῖς; οὐ γὰρ κακίεις τῆς ὑπηνόου, ἀλλὰ σαυτὸν παρὰ σκηνῶν ἀμύνη. ἢ γὰρ τῆς δόμων παροπέτῃα, τῷ μὲν ἄρχοντι παροσηγγυμένη, πολλή τις ὅτι καὶ δυσήνιος. εἰς δὲ τὸ πλῆθος μελίζομένη, βραχέια καὶ δυσεωρητὸς γίνεταί.

Τελβενιανῶ Episcopo. ρμθ.

Ἐπίσκοπος ἐξ αὐτῆ τῆς ὀνόματός τινος οἰκείαν ὀφείλει οἰκονομίαν ὀφείσασθαι, ὅπως ἴδωται αὐτὸν χεῖρ, τὰς ἐφόδους τὸν θηρῶν τῆς ἀοράτων, καὶ τῆς ἀφανῶν, τὰς τῆς σκηνῆς ῥαθυμίας, τὰς τῆς μοναχῶν ὀλιγωρίας, τὰς τῆς ἀδύ-

ἐδύων ἐπιπέδων, τὰς τῆς χηρῶν δυσωργίας, τὰς τῆς ὀρφανῶν σπορείας, τὰς τῆς θυσιασθῆς ὑπονοίας, τὰς τῶν ἀφαιρονοῦστων χεχεζίας, τὰς τῶν νέων χρωστωργίας, τὰς τῶν παλαιῶν κερκοβελίας, καὶ ὅλον εἶναι ὀφθαλμῶν πάντα ὀρώσῃ, καὶ μηδὲν παρορῶντων ἐπὶ ἀμεληθῆναι, οὐκ αὐτὸς μόνος παιδεύεταί, ἀλλὰ καὶ πᾶσα πολλὰς σὺ ἐκείνῳ ἢ σκηνῆς. ὁ μὲν ἐφ' οἷς τοῖς τὸν ἄνθεῶν ἱερατεῦσιν ἠνέχετο, καὶ παρῶν τούτου ἢ ἀμῶν ἐδέξαστο, ἢ μανείας ἐξωνήσαστο. οἱ δὲ, ὅτι τοῖς τῶν ἱερασιῶν ἀναξίως ἐπέδωκαν.

Μοναστηρίῳ τῶν πηλυσίου. ρν.

Ὡσαυτὸς τῶν λόγων αἱ τῆς καρδίας κινήσεφ γνωρίζονται, ὅπως σκῆτις παροεστῶτος ἢ τὸ οἴκου δηλούται χεχεζασίς: ἐπεὶ οὐκ πινὲς ἐστὶν χηρῶν μοι ἀπηχέιλαν μέσης καὶ ἀθρίας ἡμέρας καύσων, καὶ διψῶν κρητούμενοι, ὑπὸ τῶν παροσηρῶν κρηταπεφωγῶν σκῆτις, καὶ κωνί μάλλον ἢ λύκῳ μύσαν θρώσῳ ἐμπεπιωκέναι, τῷ παρ' ὑμῶν τῶν φιλοξενίαν πεπτευσμένῳ, ὃς αὐτοὺς ἡλαυνῶν παρῶν συντόως: εἰ δὲ λαθόντες πινὲς ἐξῆνισαν ἀγγέλους, ὑμεῖς ἐλαθόντες, ἀλλὰ γνώσιοντες διώκετε ἀγγέλους.

Εὐσεβίῳ ἑπισκόπῳ. ρνα.

Ὅτι θεὸς ἱερεὺς, ἐπειδὴ ἐργάζετο θεῶν κατὰ τὰ πολυόμματα ζῶα, ὅλος εἶναι ὀφθαλμῶς ὀφείλει κατὰ σκῆτις μὲν ἀγνοῶν, ἀλλὰ πάντα ὀρῶν. ἔσθ' αὐτὸ ἀγνοεῖς, μάνθανε παροσηρῶς, καὶ μὴ παροπηλάκιζε τῶν πολυφωτων ἱερασιῶν, ἢ ἐνυβείζεις, καὶ ῥαθυμῶν καὶ ἀμπερίας πάντας παροπηρῶς.

Συμμαχῶ. ρνε.

Ἐρωτῶς τὴν περὶ τὸν θεασέσιον Ἰωάννην παραγράφῳ ἄλλὰ φερέσθαι τὰς τῶν

mitates, pupillorum egestates, altatis suspiciones, Diaconorum morbos, iuuenum flagitia, senum mala consilia, speculari oportet, atque omni ex parte oculum esse, omnia prospicientem, nec quicquam negligentem. Quorum si quid per incuriam prætermittatur, non ipse solus plectitur, sed etiam cum eo vniuersa per se ecclesia: ipse nimirum, quod cum huiusmodi moribus esset, diuini sacerdotis munus obire minimè dubitauit, tantumque negotium aut sponte suscepit, aut furore atque amentia percitus emit: hæc autem, quod huiusmodi viro sacerdotium indignè mandauit.

Pelusienfi Monasterio. 150:

Quemadmodum pectoris motus ex verbis cognoscuntur: eodem modo quisnam domus status sit, ex Antistite constat. Cur hoc dicam, audite. Quidam ad me aduenies, hoc mihi narrarunt, se hora meridiana æstu ac siti correptos ad vestibuli domus vestræ vimbram confugisse, atque in canè potius ac crudelem lupum, quàm in hominem incidisse, hoc est in eum cui hospitalitatis munus à vobis commissum est: vè qui eos vehementer cædèdo abegerit. Ita, Hebr. 13. cum insciantes quidam hospitio angelos acceperint, vos, non incognitos, sed cognitos angelos expellitis.

Eusebio Episcopo. 151:

Dei Sacerdos, quoniam ad Deum appropinquat, animalium illorum multis oculis præditorum in morem, omni ex parte oculus esse debet, eorum instar nihil nefcius. Quoniam igitur insciantia laboras, leniter disce, nec clarissimum Sacerdoti esse debet infama: quod contumelia afficis, vè qui inertia & nundinatione omnes prodideris.

Symmacho. 152:

Petis à me vt diuini viri Ioannis tragcediam tibi exponam. At cam explicare ne-

Ioannem Chrysostomum intelligit.

quæ. Mentē enim res ista superat. Verūm pauca quædam audi. Vicina Ægyptus hoc semper in more habuit, ut iniquē ac perditē se gereret: Mosē videlicet repudiāns, & Pharaonem asciscens; humiles ac demissos flagris lacerans, laborantes opprimens, vrbes extruere iubens, & mercedem negans, atque ad hoc vsque tempus in iisdem studiis hærens. Siquidem infano lapillorum amore flagrantem, atque aurum pro numine habentem Theophilum, quatuor socijs, imò coarctatis septum ac munitum, in medium proferens, pium virum ac diuinarum rerum doctrina præditum expugnauit, odium videlicet atque inimicitiam, quam aduersus eum, qui eodem quo ego nomine appellatur, improbitatis atque importunitatis suæ, velut propugnaculum nactus. At Daudis tamen domus inualefcit: domus autem Saulis, ut cernis, debilitatur: tamen vir ille superata vitæ tempestate, ad cælestem tranquillitatem migrauerit.

Exod. 5.

Exod. 1.

Theophilus Alex. in-
cestrum.

2. Reg. 3.

Heraclydi Presbytero. 153.

In viam Gentium minimè abire, idem est quod, animo & affectu cum ipsis minimè conuenire. Atque eodem modo qui in Samaritanorum ciuitates introire prohibetur, non hoc ei imperatur ut ab eorū contubernio abstineat, sed ut ne ipsorum impietatem & improbitatem attingat.

Matt. 10.
Quid sit
in viam
Gentium
nō abire.
Matt. 10.

Pelusiæ cenobitis. 154.

Quoniam multæ aduersum vos querelæ ad aures nostras perueniunt, idcirco multas etiam quotidie vobis admonitiones adhibemus. Viri Niniuitæ surgent in iudicio cum generatione ista, & condēnabunt eam, inquit Dominus: quoniam qui legē minimè audierant, Prophetæ comminationem extimuerunt, atque figura duntaxat & umbra Dominicæ sepulturæ audita, ad inopinatum euentum metu perterriti sunt. Nos autem, qui eum ipsum, de quo vaticinium edebatur, conspeximus, & contrectauimus, ingrati aduersus eum

Matt. 12.

1. Ioan. 1.

ἄπορῶν νικᾷ τὸν νοῦν τὸ τῶ ἀράγμα-
τος. μικρὰ δὲ μάχεται ἀπὸ τῆς ἡ γένεσιν
ἀγγέλιος συνήθως ἠνόμιστος, Μωσῆα πα-
ρατηρήσας, τὸν Φαραὼ οἰκείας ἰδέσθαι
τῶς ταπεινῆς μαρτυροῦσας, τῶς κοπι-
μῶν θλίβουσας, πόλεις οἰκοδομοῦσας,
καὶ τῶς μωσσοῦς ἄπορῶσας. καὶ μέ-
λει τῶ νῦν τῶτοις ἐμμελεῖσθαι. τὸν
λίθουσαν γὰρ καὶ χρυσολάβειν τῶς
βαλλομένη Θεοφίλοι, τέσσαρσι συνερ-
γῶν, ἢ μάλλον συναποστόλων ὀχλοῦ-
σάντα, τὸν Θεοφίλῃ καὶ Θεολόγῳ χε-
τεπολέμησεν ἀνθρώπων, πλὴν περὶ τῶν
ἐμοὶ ὁμῶν μοι ἀπέχθειαν καὶ δυσμέ-
νειαν, ὁρμητικῶν τῆς οἰκείας εὐρηκόσας
σκαρότητος. ἀλλ' οἶκος Δαβὶδ κρα-
ταῖσται. ἀσθενεῖ δὲ τῶ Σαβῆλ, καὶ τῶς
ὄρασι. εἰ καὶ τῆς ἱερατικῆς ἑστὶν ὁ
ἄνθρωπος τῶ βίβας, καὶ τῶς πλὴν αὐτοῦ
καλήνῃ μεταπέθει.

Heraclydi Presbytero. 153.

Τὸ εἰς ὄδον ἐθνῶν μὴ ἀπελθεῖν, μὴ
συνελθεῖν αὐτοῖς εἰς τὸ φρόνημα. ὡ-
σαύτως καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ
εἰσελθεῖν, ὅτι τῆς σωοικησίας ἀπεχ-
θῶν, ἀλλὰ τῆς διασεβείας καὶ πονη-
ρίας μὴ ἐφαπτόμενον.

Πηλυσιαῖταις εἰς τὸ κοινοβίον. 154.

Πολλὰς ἐπιχρῆμασιν περὶ ἡμῶν
καταβολήσας, πολλὰς ἡμῖν ἀπαντήσας
ἀντιφάσεις ἡμέρας τὰς ἑξακλιήσας ἀν-
δρες νινευίται ἀνατίθενται ἐν τῇ κρι-
σὶ μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης, καὶ χε-
τεπολέμησιν αὐτῶν, εἰσπερὶ ὁ κύριος, ὅτι
οἱ μὲν ἀνήκουσι τῶ νόμου γρηγόρησας,
πλὴν τῶ τῶσφίτη ἀποφάνῃ χετεπλά-
γισαν, καὶ τύποι καὶ σκιὰν τῆς δεσπο-
πικῆς ταφῆς ἀκκοίτες, ἐδεισαν τῶς
τὸ τῶ συμβάντος παράδοξον. ἡμεῖς
δὲ αὐτῶν ἰδόντες τὸν τῶσφίτηθεν ἄν-
θρωπον καὶ ἀγνώμονες ἠρόμενοι
τῶς

ὑμῶν, ἐπὶ
ὑμῖν ἴδωσαν
λεγεῖν.

τῶς αὐτῶν καὶ ἀνεύδοτοι τῶς με-
τῶσας, μὴ τοίνυν ἀδελφοί, καὶ ἐθ-
νῶν φανώμενοι ἀπιστότεροι, καὶ ὄν σαι-
νοὶ ἔφυγον ὄλεθρον ὀπιπώμενοι.

manemus, atque ad resipiscentiam rigidi & inflexiles. Quocirca, Fratres, ne Gentilibus quoque infideliores nos præbeamus, eamque, quam illi effugerunt, perniciem ad nos attrahamus.

Θεοφίλων ἀνακλήρω. 155.

Theophilo Nauclero. 155.

Εἰ τῆς ἡμετέρας ὑπάρχεις ἀγέ-
λης, καὶ ἀπὸ τῶν χαλῶν τῶσφίτη ποι-
μῶνα, πλὴν τῆς ἡμετέρας φύσιν καὶ ὁμοιά-
σιν ἀρνησῶν, καὶ τῆ φανῆ αὐτῆ ἀπο-
κρίθῃσιν, μὴ ὁμοῖα ὄρασι κελεύοντες.
τὸ δὲ μὴ ὁμοῖα μὴ δὲ ἀπατήσας ὄ-
ρασι εἶναι, εἰ γὰρ μὴ βέλῃ ὁμοῖα, μὴ
δὲ παρ' ἐτέρων ὄρασι ἀπαίτει, ἀλλὰ
δύο ταύτας αἰτίας. ἢ τὸ ἐπαληθεύειν
τὸν ἐσφατάμενον, ἢ τὸ ἐναντίον τὸ
ψεύδεσθαι. εἰ γὰρ ἀληθεύει συνήθως ὁ
ἄνθρωπος, καὶ τῶσφίτη πάντως
ἐληθεύει, εἰ δὲ ψεύσῃ εἶναι, καὶ ὁμῶν
ψεύδεσθαι, οὐ χετὶ οὐ ὄρασι ἀπαίτειν
δὲ ἀμφοτέρω.

Si nostri gregis es, ac sub bono illo pascitore censeris, ferarum naturam ac similitudinem abiura, atque ipsius voci obtempera, qua, ne omnino iures, prohibet. Porro non iurare, ne iusiurandum quidem ab alio exigere est. Nam si iurare minimè vis, ne ab aliis quidem, ut iurent, extorque. idque duplici de causa: nimirum aut quia veri studiosus est qui interrogatur: aut contra, quia libenter mentitur. Si enim ille vera loqui solet, omnino etiam nullo interposito iureiurando vera loquetur: Si autem mendax est, iurans etiam mentietur. Quapropter duplici hoc nomine iusiurandum haudquaquam exigendum est.

ὁμοῖα
ἰουρᾶν
ab alio
minimè
exigέσθαι

Ευσταθίῳ. 156.

Eustathio. 156.

Εγὼ μὲν πλὴν βίβλου ἢν ἐξήτησας
πέπομφα, καὶ χετὶν ἐξ αὐτῆς ἀσφ-
σοῦ ἀειέμενον, δε παρὰ πάντων σωή-
θως εἰσεσφάσεται. οὐ γὰρ εἶναι ὅτι
ἐστὶ καρδία ἢν ἐπὶ ληθῆ τῶσφίτη ἀνά-
γνωσις, καὶ τῶσφίτη τὸν θεῖον αὐτῶν
ὅτι ἔσφασεν ἔρωτασφίτην μὲν πλὴν ἱε-
ρασιῶν καὶ δυσπρόσιτον δὲ εἶδασαι,
ἀμέμησας δὲ αὐτῶν μετέσφασαι διδά-
ξασαι. ὁ γὰρ τῶσφίτη ἄπορῶσιν ὁ
σφῶς ἀποφίτης Ἰωάννης, ὁ τῆς ἐν Βυ-
ζαντίῳ ἐκκλησίας καὶ πάσης ὀφθαλ-
μῶς, οὕτως αὐτῶν λεπῶς καὶ πικρῶς
ἐξηκρίβωσεν, ὥσφίτη πάντας τοῦσφίτη
σφῶν ἱερατεῶντας, τοῦσφίτη βαθύμους
ἐσφασκίω μεταχειρίζοντας, ἐν αὐ-
τῇ τῶ οἰκείῃ εὐέσφασεν χετορῶμα,
τῶσφίτη καὶ σφῶμασται.

Ego quidem librum, quem à me petisti, misi: fructumque ex eo per te expecto, qui ab omnibus exigi consuevit. Nullum enim, nullum, inquam, peccus huius lectio penetravit, quod non diuino amore fauoriarit: ut qui augustam quidem ac venerandam rem accessitque difficilem faceretur ostendat, verum sine vlla reprehensionis labe consecrandam esse doceat. Siquidem sapiens ille & eruditus arcanorum Dei interpret Ioannes, Byzantiæ Ecclesiæ, atque adeo ecclesiarum omnium oculus, librum eum ita subtiliter & prudenter atque accuratè condidit, ut omnes tam qui, ut Deo gratum est, Sacerdotio funguntur, quàm qui negligenter & ignauè Sacerdotalem dignitatem administrant, hic & virtutes suas & offensiones reperiant.

Πανσοφίῳ ἀρχιδιακόνῳ. 157.

Pansophio Archidiacono. 157.

Εἰ τῶ χετῶσφίτη ἀσφῶσιν ἐθυσιασθῶν

Si Christi altari ministras, da operam ut

cum ipsius legibus munus tuum administres, mansuetum videlicet atque corde humilem & summissum te præbeas. Neque enim forenfem quãdam præfecturam atque imperium, factu ac pompa & insolentia tumidum, tractas: verum pacatum ac tràquillum ministerium. Quod si opes iniquis rationibus collectæ animos tibi tollunt, ipsæ quidem confestim euomentur, vt quæ natura fluxa & instabiles sint: tu verò ingentem tui risum excitabis, qui prætereuntibus rebus tanquam firmis ac stabilibus animum addixeris.

Iob. 20.

Ridiculus qui fluxis vt firmis adhaeret.

Prisco Cappadoci. 158.

Sæuum & importunum atque arrogan-tem te esse, hominũque naturam improbitate superare quidam aiunt. Ego verò cum absurda multa de te decantentur, iis tamen fidem adhibere nequeo, quod te prorsus ignorem. vnum demum est, quod me ad commodandam his tragediis fidẽ coniectura quadam ducit, nimirum prodigiosa patriæ improbitas. Ac vereor ne tu illius Cappadocum partis sis, quæ omni vitiorum genere iniusta est. Altera enim rursum Cappadocum pars est quàm optima, ex qua illi extiterunt, qui vitæ suæ ac præceptionum luce orbis terræ finibus præluxerunt. Quoniam igitur sacerdotium quoque pecunia tibi conciliasti, diuinos illos viros pertimesce: atque aut eorum institutum sequere, aut eorum ministerium contumelia ne affice. Nam si ab iis conuinci tibi contingat, ne illud quidem tibi defuturum est, vt à Deo condemneris.

Duplicem Cappadociam facit.

Basilium & Gregorium inuit.

Leontio Episcopo. 159.

Nullum Domini Euangelio impedimentum obiiciatur, nec vlla animi distractio spiritualem doctrinam sequatur, nec tumultus vtili disputationi se interponat. Neque enim Christus, cum à matre & fratribus quæteretur, ipsorum vocationem admisit, cum docendi munus auspicaba-

Matth. 2.

είω μετά τῆς αὐτοῦ νόμων μετέρχῃ τὴν λειτουργίαν σου παρὰ καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ φρονήμων. ἔ γάρ πο- λιτικὴν ἢ χειρὶς ἡγεμονίαν, τὴν φωνὴν καὶ κόμω φλεγμαίνουσαν· ἀλλὰ διδασκαλίαν εἰρηνητικὴν καὶ ἀταραχὴν. εἰ δὲ πλοῦτος ἀδύνατος συναρτῆσαι τὴν ψυχὴν σου, αὐτὸς μὴ γὰρ τὸν ἐξεμεθίστηαι, βευστήν ἔχων τὴν φύσιν καὶ ἀστυον. οὐδὲ πολλὴν ἀφλήσῃς τὸν γέλωτα τοῖς παρὰ τῆς ἐχθρῆς ὡς ἐγὼσι παρὰ τὸν ἄνθρωπον.

Πέισω καὶ παδούκη. ρηθ.

Σχεθὸν σε φασὶ πινε καὶ ἀλαζόνα καὶ ὑπερβάνοντα τὴν φύσιν τῆς ἀνθρώπου φανερῶς. ἐγὼ δὲ πολλῶν περὶ σοῦ ἀπειχῶν ἀδελφῶν ὄντι ἔχω τὸ πείθεσθαι, ἀγνοῶν σε πωτῶ αἰσιμῶν δὲ συζητῶσιν παρὰ τὰς τρεῖς γὰρ ἀστυμύρομαι, τὸ τῆς πατρίδος ἀλλόκοτον καὶ δέδοικα μὴ ποτε θά- τερον πρὸς γυμνασιὸν ὑπάρχεις κατὰ παιδικῶν τῶ πασι καὶ ταπεινῶν τοῖς ἐλαττώμασιν. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἐπέρο μῶσα καὶ παδούκων πανάετος ἀφ' ἧς σκίνοιο γυμνασιον, οἱ πᾶσι τῶ τῶ φωτὶ τῆς αὐτῆς πολιτείας καὶ νομοθεσίας τὰ τῆς γῆς δαδουχῶσιν τέρματα. ἐπειδὴ οὐδὲ ἱεροσύνην σοι παρὰ τῆς ἐπέθηκε, φοβήθητι τοὺς θεοφόρους σκίνοιο ἀνθρώπους, καὶ ἡ τὴν αὐτῆς παρὰ τῆς μύμοσιν, ἢ τὴν αὐτῆς λειτουργίαν μὴ ὑβρίζε. εἰ γὰρ τὸ ὑπὸ αὐτῆς ἐλεγχθῆναι συμβαίη σοι, ἢ δὲ τὸ παρὰ τῆς κατὰ τὴν ἡμεῶν λελεῖψεται.

Λεοντίῳ ὁπισιόπῳ. ρηθ.

Μηδὲν ἐμποδὸν τῶ τῆς κρείσιν εὐαγγελίῳ γινέσθω, μηδὲ ἀπεισασμὸς τῆς πνευματικῆς ἀκολῆς γένηται διδασκαλίαν, μηδὲ φόβος τῆς ἐποφελῆς διαλέξει μεσιτεύεται. ἔτε γὰρ ἡγετὸς ζῆτου- μῶνος ὑπὸ τῆς μητέρος καὶ τῆς ἀδελφῶν αὐτῆς τὴν κλήσιν παρὰ τῆς ἡκίμα.

+ οὐδὲ μὴ, ἢ καὶ λεγόμενον.

ἡκίμα δὲ γμάτων ἀπὸ τῆς αὐτοῦ καὶ σωτηρίαν τοῖς ἀκρατεῖς κατεργάζετο, δεικνύς ὡς ἡγετὸς σαρκικῶν ἀνομιῶν πνευματικῆς ἀρετῆς. οὐτὼ καὶ οἱ αὐτῆς μαθηταὶ τῆς τραπεζῶν παρητήσαντο τὴν ὁπίσκειν ἀναγκασίαν οὖσαν διὰ τὰς πάντας.

Ταρασίῳ Ἰσαύρῳ. ρεζ.

Tarasio Isauro. 160.

Κρεῖττονά σε πάντες τῶ γένους, καὶ τῆς πατρίδος σε λέγουσι, καὶ χρονοῦ τοῖς ἡθεσιν ἀπαγγέλλασιν, τὴν τῆς ὁρίων τρεχότητα μὴ κρατήσαντα, ἀλλὰ τὸν Θεὸν τῆς σωτηρίας μαρτυροῦν, καὶ τὸν Θεὸν καὶ σὺν ἀγαπήσαντα. καὶ μακάριος εἶ πτωχῶν σκελετῶν. τὸ γὰρ τῆς πτωχῶν ἐπαγγελίαν, καὶ εὐχρησῆσαι μὴ εἶναι ἀπεπληροῦν, οὐδὲν εὐχρηστότερον ἔχοντα, ἀλλ' ὡς ἀνέμοιοι ταῖς κούφαις βουαῖς ῥιπίζομεθα.

ἱεραίων.

Θωμά κόμμη. ρεζα.

Thoma Comiti. 161.

Καὶ γράφεις λαμπρῶς, καὶ πᾶσι πᾶσι λαμπρῶς. καὶ μόνος φαιδρῶς ὁ τοῖς πασι λαμπρῶς.

Et luculentè scribis, & copiosè mittis. Velim igitur in animi lætitiæ & alacritate perfes, cum omnibus tam benignum & commodum te præbeas.

Ἰεραλίῳ λαμπροτόπῳ. ρεζβ.

Hieraci Clarissimo. 162.

Οὐκ ἀρκεῖ ἡ βρωσις καὶ πόσις καὶ εὐφροσύνη Ἰωάννης παρὰ τὴν ἀσκήσεως, τοῖς ταῦτα ζητῶσιν, ὡ ἀριστε. ἀλλὰ ἡρεσὶ καὶ τῆς γνώμης Ἰωάννου παρὰ τὴν τελευτήσαν. εἰ τοίνυν ἡμεῖς ἐσωσμεῖς τὴν λιτότητα, κατάρθωσιν ἡμῶν τὴν παρὰ τῆς ἡσυχίας πᾶσαν σκελετῶν ἀσπυρῆσαι.

Ad numeros omnes religiosæ vitæ abfoluendos, Ioannis cibus ac potus & cubile minimè sufficit: verum ad perfectionem adipiscendam Ioannis quoque animus requiritur. Quocirca si frugalitatem nostrā ac victus tenuitatem laudas, lenitatem cōsequi stude: quæ improbitatem omnem vitat.

Κύρῳ. ρεζγ.

Cyro. 163.

Σοφιστικῶς ὄντως, καὶ γράφεις, καὶ ἡλε- λη πλάττεις ὀνομασιῶν. ἡγετὸς δὲ καὶ ἀφορμὰς παρὰ τῆς ἐν αὐτοῖς ἀφελείας παραγυμῶσιν. τὸ γὰρ καλῶς λέγειν κυμβάλῳ παρὰ τῆς. τὸ δὲ ἡγετὸς

Sophistam profectò, etiã scribens, agis, atque vocabulorum elegantiam fingis. Atqui in ipsis vtilitatis quoque rerum materiã præbere oportet. Etenim pulchrè loqui, cymbalo simile est: at probè agere, F iij

Spiritualia negotia carnalibus potiora esse debent. Act. 6.

Thecla templum nobile apud Seleuciam.

Math. 3.

Ad monasticam vitam quid requiratur.

1. Cor. 13. Pannus est pulchre loqui, atque

angelis innatum est. Nam illis cum metu coniuncta & prompta obedientia, quod Dei voluntates exequantur, testimonium dicit.

Martyrio. 164.

Superbis Deus resistit: quandoquidem etiam ipsorum principi ab initio sese opposuit. Considera igitur quantum est, & Deum hostem atque aduersarium habere, & veterem hostem socium.

Ausonio. 165.

Multi ex aliis magistratibus ad alios migrant, hoc est ex minoribus fortasse ad maiores & excelsiores, siquidem illos recte gesserint. Nonnulli autem contra non modo maiores cum minoribus commutarunt, verum etiam insuper miserè interierunt: ij nimirum quibus nullum a proba muneris sui administratione auxilium suppetebat. At te ex probi imperij ac prefecturæ thronis cælestes ordines accipient: quibus te charum reddidisti, dum & piorum pauperum commodis cõsulis, & omnia æquo ac recto posteriora ducis.

Martiano. 166.

Sapientia fama Austri reginam impulit, vt ab extremis orbis finibus ad Salomonem se conferret. Te autem Dominus quotidiano clamore adducere minime potuit, vt respicias, atque ad id, quod in rem tuam futurum sit, oculos conicias. Vide itaque ne ab illa condemneris: quoniam cum eam rumores ac sermones velut alis additis exerint, te contra, nec aspectus, nec Christi operationes vlla ex parte meliorem effecerint.

Esais militi. 167.

Eum, qui pugnis gaudet, ac tumultibus delectatur, atque id studet, vt omnibus odio fit, quoniam eum nomine aptius & commodius quisquam appellet, quam si ipsum nequam atque improbum dæmonem vocet.

ἀγγέλους ἠνωμένους ὑποτάσσεται. οἷς καὶ ἐμφοβὸς καὶ ἀμέλητος ὑπακούει τὸ ποιῆν τὰ θελήματα τοῦ θεοῦ μαρτυρεῖ.

Μαρτυρία. ρξδ.

Ὑπερηφάνοις ὁ θεὸς ἀντιτάσσεται, ἐπειδὴ καὶ τῶ ἀρχόντι αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς ἀντιτάξατο. σκοπεῖ τὸν ὄσον ἐστὶ καὶ θεὸν ἔχειν ἀντήμαχον, καὶ τὸν ἀρχαῖον ἀντίρτικον συμμέτοχον.

Αὐσονία. ρξε.

Πολλοὶ μὲν ἀρχὰς ἐξ ἀρχῶν ἄλλας ἀμείλιξουσιν, οἱ τῶν ἡσδόνων ἴσως πλεονεξίαι, οἱ ῥησιῶν τῶν αὐτῶν ἰθύνοντες. πινὲς δὲ ἐμὸν τῶν κρείττωνων πλεονεξίαις ἠλλάξατο, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀκνητῶς ἀποσταθμῶντο. οἷς οὐκ ἦν βοήθεια ἢ κωλύσεις. σὲ δὲ οἱ τῶν ἡσδόνων τῆς εὐαγγελίας ἀγγέλων παρεδίξοντο τὰς ἐξουσίας ἐαυτῶν πεποιθῆσαι, ἀποφιλῆσαι καὶ πτωχῶν φιλοφιλῶν κηδύμενος, καὶ κατόπιν πάντων τῶν δικαίων πειθόμενος.

Μαρπανθία. ρξε.

Τὸ μὲν πνεῦμα θεοῦ ἐκείνου, ἀκούσας σοφίας οἱ τῶν περὶ τὴν γῆν ἐκτείναντες Σολομώντα παρῶντες. σὲ δὲ κύριος καὶ ἡμερῶν ἐμβόων, νῆψαι καὶ βλέψαι πρὸς τὸ συμφέρον οὐκ ἐπεισε. πρὸς σε καὶ τὸν μὴ ὑπὸ σκίης κριθῆς ὅτι τὸ μὲν φῆμι καὶ λόγῳ ἐπίβρωσαι. σὲ δὲ καὶ ὄψις καὶ φωνή τῶν τῶν ῥησιῶν ἐνεργειῶν ἑδαμῶς ἐβεβήτωσαι.

Ἡσαίας φραση. ρξζ.

Τὸν μάχης χαίροντα, καὶ θορύβοις περιπόδοντα, καὶ μάλλον μισεῖσθαι παρὰ πάντων σκεδάζοντα, τίς ἄν τις ἀρμόδιως κελύσειν, ἢ φάλλον δαίμονα, ἐκ τῆς γνώμης τὸ φῶς ἠλλάξει.

ἐπεὶ οὐκ ἔστι καρτὸν βασιλεῦσαι τοῦ δαίμονος, καὶ σὺ τῶ πατρὶ αὐτῶ πῦρ αὐτοῦ ἀσπάζων ἐπισημαίνατο, ἢ πᾶσαι φιλοφιλῶν ζωὴν μετερχόμενος, ἢ γίνωσκε καὶ αὐτὰ μαρτυρεῖ. ἀλλήλοισι τὴν ἀμύνην ἔλασόμενος.

Ζοίλω πρεσβυτέρω. ρξη.

Ἐπειδὴ ἀμπελον ἐαυτὸν ὁ κύριος ἀποσημαίωσε, τὸ νόστιμον καὶ καρδίαν εὐφραίνον, ἀποσημαίωσε καὶ κήρυγμα, οἷον ἀναγκάσας καλεῖ ἢ γεία γραφή τῶν ἀληθῆ τῆς θείας γνώσεως λόγον, τὸν καὶ ἐκ κρατῆρ ἢ σφίρα ποτίζει, κρατῆρα τὸν τῶ κυρίου πλευρῶν ὀνομαζόμενος, ἐξ ἧς ἡμῖν ἡ τῆς ζωῆς εὐφροσύνη ἐπηρασει.

Τῶ αὐτῶ. ρξθ.

Τὴν τῶ θεοῦ πνεύματος ἐπιφοίτησιν δεξάμενοι οἱ τῶ κυρίου ἀπόστολοι, γλευκίους εἶναι μετὰ ἐνομιάζουσαν, καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη τὴν ἀλήθειαν καὶ ἀνοθευτοῦ πόσιν τῶν μυστηρίων ἐκάλουν. τοὺς τοῖνυ τὴν θεῖαν ἀποκαλύψασαντας πᾶσι δειξάντες, καὶ ἰσχυροῦς καὶ ἐξισχυροῦς ἐκάλουν τὰ οὐράνια ἐπιβολοῦντας διδόντα, μαθητῶν καὶ σίμωνας καὶ μοντανούς καὶ ναυάτους, ἀρείους, καὶ μακεδόνους, φωνταίνουτες, καὶ τῶν τοῦτοις ὁ μύθρονας, καὶ πηλῆς ἐκάλουν ἀποκαλύψαντες, καὶ τῶν οἶνον ὕδατι, τῆ ἀκραφνῆ τῶν θεῶν λόγων σοφία τοὺς οἰκείους κατελάσμενος ἐπεισεύοντες.

Χαρήμονι. ρο.

Φασὶ σὲ πινὲς πάντα μὲν ἀποκηρύξασαι, τὰ δὲ ἀπαρῆν καὶ ἀθεσμάτοις δὲ θεοῖς μυστηρίοις τὰς χεῖρας ἀποστῆναι συνελθόντες, καὶ μετέχειν τοῦ μυστηρίου τῶν ἀφάτων σοι καὶ μοῖραν ἐπιλάβεθαι μάσασαι σου τὴν ἀνομιάν, ὅτι ταῖς τῶν δαίμονων ἡσυχασίαις

et, vt qui voluntate animique instituto naturam mutarit: Quoniam igitur Christus & hic ante tempus dæmones torquet, & in altero auo sempiternum ipsis ignem vna cum ipsorum patre promisit; aut tumuluariam vitam confectari desine, aut illud scito, te & hic flagris obnoxium esse, & illic vindicta minime vitaturum esse.

Zoilo Presbytero. 168.

Quandoquidem Dominus vitem seipsum appellauit, vt qui pectus humectantem ac voluptate afficientem predicacionem præbuerit, idcirco scriptura diuina veram diuinæ cognitionis doctrinam vnum necessarium appellat. Hoc in poculo quoque sapientia bibendum porrigit: per poculum nimirum Domini latus intelligens, ex quo nobis vitæ iucunditas & oblectatio profluxit.

Eidem. 169.

Domini Apostoli, cum diuini spiritus aduentum suscepissent, multo pleni esse existimati sunt, atque ad omnes nationes veram minimèque adulteratam mysteriorum potionem tulerunt. Quamobrem eos, qui diuinam doctrinam adulterant, ac cælestia documenta spuris & euandis mandatis inficiunt, hoc est, Manichæos, Simones, Montanos, Nouatos, Arrios, Macedonios, Photinos, cæterisque eiusdem mentis ac sententiæ homines, haud abs re caupones appellat Propheta, vt qui aqua vino immisceant, hoc est, miseros suos errores, puræ ac limpida diuinorum sermonum sapientiæ inferant.

Charemoni. 170.

Aiunt nonnulli te, cum omnia, quæ diuinis legibus interdicta sunt, facere, tum nonnulla etiam nefaria & impia perpetrare: atque interim tamen manus ad diuina mysteria continenter protendere, eaque, quæ à te attingi nefas est, impudenter percipere. Ac mihi sanè temeritatem atque

1. Cor. 10. impudentiam tuam vehementer admirari subiit, qui, cum dæmonum mensis ad fati- ritatem vsque communices, Dominicæ quoque mensæ particeps fieri minimè timeas. Vide igitur, ne quis te laqueus cor- riptat, vt Iudam, ob temeritatem suam in desperationem prolapsam, simulque & proditorem perpetrantem, & sacrosan- ctam communionem postulantem.

Ioh. 13. 17. 1.

Nili filijs. 171.

Quid naturam abiuratis, aut vocatio- nem ignoratis? Nam illa ex vno eodem- que ventre vos protulit: hæc autem per v- nam & eandem spem vos regenerauit. Quamobrem aut prior natiuitas vos pu- dore quodam commoueat: aut posterior metu afficiat: atque ad concordiam siue naturæ, siue vocationis fœdus sancite.

Archontio. 172.

Luc. 16. Chaos ingens inter se ac diuitem in pœ- nis & cruciatu harentem firmatum esse Abraham respondit, Iustorum videlicet ac peccatorum discrimen his verbis indi- cans. Nam ipse hospitem ac pauperum a- mans & studiosus erat, eoque, qui longo à se locorum interuallo diffiti erant, exci- picbat. Ille autem vlceribus confectum hominem pro foribus suis iacentem auct- fabatur. Quemadmodum igitur contra- riæ voluntates animique instituta sunt: ita etiam in disiuncta loca migrant. Illi enim quietem & oblectamentum, hi crucia- tum acceperunt.

Quid per chaos in- dicetur.

Marco Monacho. 173.

Eos, qui animi firmitate carent, tuisque similes sunt, ô inconstans puluerem, qui à facie terræ proiicitur, appellauit Prophe- ta. Nam si cum à beato viro Ammone confitus, piéque rigatus, ac firmiter con- stabilitus esses, fructumque etiam, vt putabamus, tulisses, nunc tamen, non eru- ditionis cõparandæ causâ, sed ex quifictoriũ epularum studio atque cupiditate multas

Psalm. i.

ζαῖς εἰς κόρον κοινωγῶν, καὶ τραπέ- ζης κυβέε μετέχων οὐ φοβῆ· ἀρεὴ οὐδὲ μὴτις σε βρόχος καταλάβῃ ὡς τὸν Ιού- δαν ἕπαι τῆ ἀρετῆ εἰα εἰαυτῆ ἄπο- γνόντα, καὶ τὴν προδοσίαν ἐπεργουῶ- ται, καὶ τὴν κοινωγίαν ἀπαγορεύεται.

Tois υἱοῖς Νείλου. ροα.

Τί ἀρεῖσθε τὴν φύσιν, ἢ ἀγνωστὰ τὴν κλησιν· ἢ μὲν γὰρ ἐκ μίας ὑμᾶς ἀρετῆς ἀρετῆς ἡμετέρας· ἢ δὲ ἀρετῆς μίας ἀνεγέννησεν ἐλπίδος, ἢ τὴν ἀρετῆσαν τοῖνυ ἀδιδόχητε γέννησιν, ἢ τὴν δευ- τέρην φοβήθητε ἀναγέννησιν, καὶ ἀπει- σαθεσθε ἀρετῆς ὁμόνοιαν, εἴτε τῆς φύσεως, εἴτε τῆς κλησεως.

Αρχοντία. ροβ.

Χάσμα μέγα ἐστὲ καταμετρεῖται εἰαυτῆ καὶ τῆ πλουσίου πτωχοῦ μέρους ὁ Αβραάμ ἀπεκρίνατο, τὴν τῆς δι- καιοσύνης ἀρετῆς τοῦ πλάοντος ἀρετῆς ἀρετῆς ἐν δυνάμει μέρους· ὁ μὲν γὰρ, φιλόξενος ἦν καὶ φιλόπλουτος, τοῦ μακρὰν ἀπώ- κισμῶντος δευτέρου. ὁ δὲ ἀρετῆς τῆς θύ- ρας ἡλικιωθῶν, ἀνιδεῶς ἐκτεροπό- μνος. ὡς ἀπὸ οὐδὲ εἰαυτῶν αἱ ἀρετῆς ἀρετῆς, οὐτως ἀμνηστῆς ἢ μεταστῆς· τῆς μὲν, τὴν ἀρετῆς τῆς δὲ, τὴν κάλασιν δεξιά μέρους.

Μάρκω μοναχῶ. ρογ.

Τοὺς ἀσπίλους καὶ σοὶ ἀρετῆς οἰ- κάτας ἀβέβαια, χωρὶς ἐπιπέμωτον ἀπὸ ἀρετῆς τῆς γῆς ὁ ἀρετῆς ἀρετῆς ἐκάλεισεν. εἰ γὰρ φυτευθεὶς παρὰ τῆ μακροῦ Αμμωνος, καὶ ποτιθεὶς θεο- φιλάς, καὶ ἀσφαλῶς ἐδραδεὶς, καὶ καρπὸν ἐπινοήσας, ὡς ὡμεθα, πολ- λοὺς οἴκους ἀεινοσῆς ἢ χερσὶν παμ- δεύσεως, ἀλλ' ἀκαρτέρως ἀπὸ τῆς ἀρετῆς.

σε καὶ ἀξίαν ὀδύρατο, καὶ σαυτὸν ἀ- πολλώτα, καὶ πολλοὺς ἀχρειοῦντα, οἷς ἡ νεότης τὴν εὐκαλίαν εἰσποιεῖται συμφέρουσαν.

Κυρήνῳ ἡγεμόνι. ροδ.

Χάρτιον ὑμῖν οἱ πολῖται πεπόμ- φασι, ἀρετῆς ἀρετῆς τῆς ἐκκλησίας ὡς ἐφῆσαν, ἀρετῆς ἀρετῆς τῆς πόλεως. ὅς καὶ ἀπολογίας παύσας ἡμεῖοι, καὶ τῆς ἐκκλησίας φυγῆς· ὅς καὶ μὴ- νοὶ ἀπηνείας ἔβην, ἀλλὰ καὶ ἀσεβείας ἔχει· ἀπηνείας· εἰ γὰρ ἀπολογίας οὐ μεταδιδούς, ἔδδὲ φυγῆς ἀρετῆς ἔβην ἐν- διδούς, καὶ σικωφάντας ἐσημασας, καὶ ἀδικίας ἐπλήθυνσας. πῶς οὐκ ἀρετῆς ἀρετῆς τὸν ἀδικού- μνον, ὅς ἵνα μὴ ἔργον δυνάτῃς γένη- ται, ἀπορῶν δικαστῶν τῶ ἀμύλωντος, ἀρετῆς τῶ ἀχρεῖωντος ἔδραμα σῆμα· ἢ δὲ σικωφῆς ἔβην, τῆς τῶ δικαστῆρος ἀρετῆς ἢ ἀποφασίς· ἀπὸ βῆθι τὴν ἀπηνείαν· καὶ ἔχεις τὸ ἀρετῆς ἀρετῆς εὐμαρῆσαν.

Τῶ αὐτῶ. ροε.

Καὶ τὰ μέτρα εἰαυτῆς ἔπιτάμεθα, καὶ ἐλέγχων τοὺς πονηροὺς ἀρετῆς ἀρετῆς. εἰ δὲ τὴν ἀρετῆς φεύγεις ὡν ἀρετῆς, παύσαι τὴν ἀρετῆς, καὶ οὐκ ἔσται ἡ ἀρετῆς· ὁ γὰρ πῶς ποιεῖν οὐκ ἀρετῆς, τοῦτο μὴ ἀλυτέως ἀρετῆς μέρους· εἰδὲ καὶ μόνῃ ἢ κλησὶς ἔβην ἔξῃς, ταύτης ἢ ἀρετῆς πῶς οὐκ ἔσται γένησεται ὑβείας.

Πηλεσιώτῳ. ροστ.

Ο χαλδῆς κυρήνιος, αὐθὺς ἀρετῆς ἀρετῆς μὴ τὸ ἀρετῆς· ἔγχαρ ἢ φάμην ἀρετῆς. εἰ μὴ δοκίμου καὶ ἀκαβδή- λου νομίσματος μόνον ὁ ἀρετῆς κλη- μάτων κομίζεσται· ἀρετῆς ἀρετῆς ἀρετῆς ἀρετῆς, αὐτῶ μὲν πέρους μὴ φέρον- τες, εἰαυτοῖς δὲ βρόχος μὴ πλάσσαντες.

domos iustas, ecquis te satis dignè deplo- rare queat, qui & exitium tibi ipfi infers, & multos inutiles reddis. nimirum, eos quibus iuuenilis ætas noxiam leuitatem ascilcit.

Cyrenio duci. 174.

Chartam nobis ciues miserunt, pro ec- clesie foribus fixam, vt inquiebant, ante- quam urbem ingredereris, quæ & omnes purgandi sui potestatem adimit, & perfu- gium in ecclesiam claudit. Quod quidem non solum crudelitatis, sed etiam impieta- tis suspicionem habet. Nam si nec causæ dicendæ potestatem facis, nec fugam in ecclesiam permittis, nimirum hac ratione, & calumniatores exacuisti, & iniuriarum numerum auxisti. Quoniam igitur pacto ius & æquum deprehendes? Quoniam pacto ei, cui iniuria infertur, conseruabis? qui, ne à potente aduersario conficiatur & oppri- matur, quod iudicem non habeat, qui suas iniurias vlciscatur, ad inexpugnabile tem- plum confugit? Prætextus porro est, ven- ditionis iudicij sententia. Crudelitatem subi: & perfacilem mercatum habebis.

Eidem. 175.

Et modulum nostrum exploratum ha- bemus, & eo loco positi sumus, vt coar- guendos improbos habeamus. Quod si eorum, quæ facis, commemorationem fa- gis, actioni finem impone, & commemo- rationi locus non erit. Nam quod quis fa- cere non erubescit, non est cur mœrore consterneretur, cum id appellatur. Quod si sola quoque appellatio contumeliæ habi- tus est, an nõ eius actio cõtumelia existet? debet.

Pelusiotis. 176.

Præclarus ille Cyrenius mercatum rur- sum exornat. Non enim tribunal dixerim, nisi probæ duntaxat minimæque adulteri- næ pecuniæ, quam pro furtis accipit. Re- ctius itaque feceritis, si ipfi quidem pro- uentus minimè feratis, vobis ipsi autem

Ecclesia
asylum
crispere,
impium.

vitio suo
appellari
molestè
ferre non
debet.

restim minimè necetatis. Vestra enim felicitas, infelicitas ipsi erit.

Eusebio Episcopo. 177.

Nunc malo statu Pelusiotarum res sunt, cum publicorum quoque negotiorum administratio, eodem, quo ecclesiastica morbo laborat. Nam & mitificus vir Cyrenius præsidis dignitate cinctus ad nos deuolauit, & celebris vir Eusebius pastoris munus suscepit, & Maro dispensatoris officio fungitur, & Pansophius Archidiaconatū gerit: ille nimirum iudicia vendens, iste autem vocationes pretio addictas habens, hi autem administram ipsi operam nauantes, & studentes. Ac beatus qui non fuerit scandalizatus in vobis. Desinite itaque, o socordes ac negligētes: ne profanum quoque iudicem culpa liberetis, in vos intuentem, ac nullis lucris parentem.

Matth. 11.

Rufino. 178.

Aut Pelusiotarum scelera, aut grauissima Romanorum negotia, quæ tu placidè gubernas, hoc effecerunt, vt te, liberalissimum benefactorem, fugerit, quonam pacto Cyrenius præsidis dignitatem arripuerit, atque hic rursus atrocem in modum res administraret. Nam venditiones graues sunt, paupertates magnæ, iniuriæ crebræ: nec ecclesia opem huic malo ferre potest. Ius abscessit: lex ignoratur: terror iis, qui non praebent, iniicitur: longinquitatem, earum rerum, quas perpetrat, subsidium habet. Quocirca aut eum potentia exturbat: aut illud scito, si urbem eam, cui tu saepe saluti fuisti, perire sinas, te vnà cum eo, coram Deo iudicium subiturum.

Cyrenij iniquitas.

Lycano. 179.

Si in viduitate perstas, ne iuuenilem in modum te geras. Quòd si & ornate atque eleganter induta es, & luctus nomen obtines, hæc duæ res parum inter se consonant. Aut igitur alterum relinque: aut pudorem ac verecundiam contumelia ne affice.

ἢ γὰρ ὑμετέρῃ εὐπραγία, ἔστω αὐτῶν δυσπραγία.

Eusebio ἑπισκόπῳ. 177.

Νῦν πονηρῶς πράττει τὰ πηλοισιῶ- τῶν, ὅτε καὶ τῶν πολιτικῶν ἢ διοικη- σις ὁμοίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόσον ἀειβάλλετο. καὶ γὰρ καὶ ὁ βασιλεὺς Κυρήνιος χετέπη τὴν ἀρχὴν ἐπιμέ- νος, καὶ ὁ ἀειβίουτος Εὐσέβιος, τὴν ποι- μαμπικὴν ἐμπεπίστευται. καὶ Μάρων οἰκοιομεῖ, καὶ Πανσόφιος ἀρχidiacon- νῆ: ὁ μὲν, πᾶς κρισὶς ἀπεμπωλῶν, ὁ δὲ πᾶς χεῖρὶς ἀγροτικῶν. οἱ δὲ ἑσπουρ- ροὶ ὄντες καὶ σπουδασταὶ καὶ μακάριος ἔστιν ὅς ἐάν μὴ σκαυδαλιᾶσθαι ἐν ὑμῶν- φείσασθαι: οὐδὲ ἀποσοχοῖ, μὴ καὶ τῶν ἔξω δικαστῶν σπολύμ τε τῆς αἰτίας ἐς ὑμᾶς ἀφορῶνται, καὶ τῶν κερδῶν ἀφειδύντα.

Ρουφίνῳ. 178.

Ἡ τὰ πηλοισιῶτων ἀμαρτήματα, ἢ τὰ ῥωμαίων μέγιστα πράγματα, ἐ- διέσωσε εὐμεδῶς, λαθεῖν σε τὸν πανερ- κῆ ἐνεργετικῶν ἐποίησεν, ὅπως Κυρήνιος τῆς ἀρχῆς ἐπέλαβετο. καὶ πράττεις τὰς αἰτίας πάλιν χελεπᾶς, καὶ γὰρ πρῶτος σφοδρῶς, αἰ πῶ χεῖραι πολλὰ, αἰ ἀδικίαι συχραὶ, ἢ ἐκκλησία ἔχῃ οἷα βοηθεῖν. ἀπέστη τὸ δίκαιον, ὁ νόμος ἠ- γνόντα: ὁ φόβος τοῖς μὴ παρέχουσι, τὸ μήκος ὅπλων ἔχει, ὡν ὄρα, ἢ παῶ- στον αὐτὸν τῆς δυναμείας, ἢ ἰσθι συνα- πολάσωσιν αὐτῶν, ὅτι τοῦ θεοῦ καὶ τῆς κριματός.

Λυκάνῳ. 179.

Εἰ τῇ χηρείᾳ ἐγχερτερεῖς, μὴ πρῶ- τε νεώτερος. εἰ δὲ καὶ κόσμον πεποι- σαι, καὶ πειρους ὄνομα κέκτησαι, ἐ- συμβαίνει τὰ πράγματα. ἢ θάπερον οὐδὲ σπολύμ τε, ἢ τὴν αἰδῶ μὴ χε- ρυβείξει.

Θεο-

Θεοφρονίῳ. 180.

Theophronio. 180.

Οὐ ῥιμάτων ἀπαγγελία, ἀλλὰ περιγμάτων διακονία τὸν τῆς θείας παιδείας ζήλωτῶν σποφάγει. ἔδδ γὰρ ὁ ἀρχαῖος ἀνάρτης, ἔσοιδη τῶν θείων χερισμῶν ἐμέμνητο πειεξί- ζων τὸν κύριον, ἐπαινετὸς ἦν ἄρα τῆς τέτων μαθήσεως, ἀλλ' ἔσποκρίτος καὶ σποβλιντος, ὅτι τὴν γνώσιν ἔχων, τὴν πρῶτον ἀρνεῖται. εἰ τοῖτω μὴ κύριος φάνεσθαι ἐβίλει, καὶ ὅτι γλώττης μό- νης ἔχων τὴν παιδείαν, ἔργῳ ὅτι πει- ξονταύτω. ἔδδ γὰρ τῆς ἔξωθεν ὀ- πλοφορέας ὁ Γολιάθ ἀπώνατόπι, τοῖς ἔσωθεν ἀσθενῶν βοθημασθαι.

Ὀρίωνι μοναχῷ. 181.

Οὐκ ἔσπονοίας ἔστιν, ὡ φιλολογώτα- τε, ὁ καὶ τῶν πιασάντων φόνος τῶ- σοφωτάτου Πέτρου, ἀλλὰ διδασκα- λίας ἀπορητικῆς, τὰ πολλὰ τῶν ἀηγήτων ἀρεσιμῶν ἀμαρτήματα. τὸτε γὰρ ἀρεσιμῶν, τὰ τῶν εὐαγγελίου καὶ ἀββελῆος, ἀπέρμαξα καὶ εὐδὲς ἀρεσιμῶν ἀμαρτήματα ἐξέ- ζῆμα, σφῶς αὐτὰ ἀρεσιμῶν ἐξέ- πιλαν, ἵνα μὴ τῶ σίτω συναισθηθῆ- ται, τῶ μέλλοντι πρῶς καὶ σὺν πυλ- φυλαχθῆσθαι καὶ Μωσῆς ὁ ἱεροπέπτος τὰ τοῦ νόμου ἐκ ἀπορητικῶν ἀρεσι- μῶν ἀμαρτήματα χελεπῶσθαι ἐν σαβ- βᾶτω ξυλολογοῦσθαι ἐκέλευσε, τῶτο θεὸν γεγραφῶς ἀπορητικῶν. ὅτι μ- κρῶ γὰρ καὶ μείζονι ἢ ἀπορητικῶν κρινεταί, ὡς καὶ οἱ ἀρῶτοι τῶ γένους ἀπορητικῶν ξύλα γένουσι τὸν πολυώ- δινον κατεδικάσθαι καὶ εἶον καὶ θάνατον.

Ἡρακλείδῳ ἑπισκόπῳ. 182.

Ὁ τὸν πολυτίμητον μαργαρίτην ζητήσας, καὶ πάντων αὐτῶ τῶν ἀρεσι- μῶν ἀπορητικῶν, ὁ νέος ἔστι τῶ κυ- εἰς λαός, τῆς πατρίδος καὶ εἰσίας, καὶ

Non verborum enunciatio, verum re- rum administratio, diuinæ doctrinæ con- fectatorem hominem reddit. Nam neque vetus ille rebellis, propterea quòd diuina oracula memoria tenebat, cum Dominū tentaret, ob eorum cognitionem laudem merebatur: verum contrā abiiciendus ac detestandus erat, quòd cum scientia præ- ditus esset, actione inficiaretur ac respue- ret. Quare nisi leuis haberi vis, utpote in lingua sola eruditionem sitam habens, fac- cam reipsa ostendas. Nam nec Goliath ex armis externis quicquam commodi tulit: quoniam internorum auxiliorum imbeci- llitate laborabat.

Matth. 4.

Partim est lingua dumtaxat eruditum esse.

1. Reg. 17.

Orioni Monacho. 181.

Non crudelitatis atque amentia fuit, vir studiosissime, quòd sapientissimus Pe- trus, eos, qui peccauerant, morte affecit, verum præscientis doctrinæ, multa homi- num peccata præsanantis. Nam cum tunc Euangelij sementem facere incepissent, ac statim enata zizania conspexissent, sapi- entia consilio ea confestim euulserunt, ne vnà cum tritico aucta futuro igni ad exustionem seruarietur. Ad eundem enim modum diuinus quoque Moses, legem ab initio statim violatam perspiciens, etiam ob exiguum peccatum, saxi tamē cum obrui iussit, qui die Sabbati ligna collegerat: Deum videlicet hanc sententiam tulisse scribens. Siquidem legis transgressio, tam in paruo ac leui, quàm in magno atque atroci crimine iudicatur. Nam profectò primi quoque generis nostri auctores ob arboris fructum degustatum, acerbissima, & vita & morte multati sunt.

Act. 5.

Qui perdit suam animam morte assecerit.

Matth. 18.

Nam 18.

Legis transgressio in quolibet crimine iudicatur.

Genes. 3.

Ἡρακλείδῳ Episcopo. 182.

Is qui ingentis pretij margaritam quaesivit, eamque omnibus suis facultatibus emit, nouus est Domini populus, qui pater- nam & substantiam, & religionem con-

Matth. 13.

Cum Chri-
stus mar-
garita
vocetur.

remnit, ac Dominum gloriae querit. Margarita autem idcirco appellatur, quia diuinitatis profundo copulatus est, solisque piscatoribus atque ipsius interpretibus cognitus.

Eidem. 183.

Psal. 16.
Apostoli
piscato-
res.

Qui descendunt mare in nauibus, facientes operationem in aquis multis, sunt diuino numine afflati Domini discipuli, vt qui & ex priore vitę instituto id fuerint, & ex piscatoria in mundo operatione ad spiritualem migrarint. Quoniam enim nõ secus ac fluctuum insultus, humanę res intumescunt ac vicissim fedantur, earum inconstantiam diuina oracula haud abs remaris nomine appellarunt. Qui autem hoc mare tranquillum reddiderunt, in aquis multis operationem fecisse dicti sunt.

Zosimo. 184.

Si Dei patientiam ac lenitatem contemnis, õ miser, saltẽ presentia te commoueant. Multi enim ad futura cęcutientes, huius vitę suggillationes vitant. Quod si & hæc & illa pro nihilo ducis, & hic tui risum, & illic fletum commouebis.

Et hęc vi-
sum &
postea ste-
rium mo-
uere.

Eusebio Episcopo. 185.

Iis, qui ope atque auxilio opus habebant, opem ferre potuisses, nisi te ipsum fecedis quæstibus atque electionibus prius confecisses. Nam qui te Panosophio addictum cernunt, hoc est homini ei, qui non modo diuino Stephano, cuius munus temerè suscepit, contumeliam intulit, verum etiam virtutem omnem ex honesto & graui choro propellere atque obterere studet, quonam tandem honore te afficere queant? Quod si & ipsum prohibeas, & te ipsum corrigas, hoc consequeris, vt & huius vitę res tibi omninõ lætę atque commoda existant, & res alterius vitę omninõ tolerabiles.

θηροκείας καταφρονῶν, καὶ τὸν κύριον τῆς δόξης ζητῶν. μαργαρίτης δὲ κέκληται, ἐπειδὴ τῷ βυθῷ τῆς θεότητος ἠνάταται καὶ μόνοις τοῖς ἀλιεῦσι καὶ τοῖς αὐτοῦ ἑρμηνεύται ἑγγύεσται.

Τῷ αὐτῷ. 183.

Οἱ καταβαίνοντες εἰς θάλασσαν ἐν πολλοῖσι, ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖσι, οἱ τῷ κυρίῳ τυγχάνουσιν θεοφόροι σπόγγοι, καὶ οὕτως ἑστέρου τούτου ὄντες ἑπιτηδεύματος, καὶ οὕτως ἐν τῷ βυθῷ ζωορευτικῆς ἐργασίας, ἐπειδὴ γὰρ ὡς κυμάτων ἐπιπάσεις φλεγμῶν καὶ καταστάσεις τῶν ἀνθρώπων τὰ σπράγματα, εὐκότως θάλασσαν τὴν τῆσιν ἀνωμαλίαν οἱ θεοὶ καλεῖται χερσῶν. οἱ δὲ ταύτην γαλήνην αὐτοῖς ἐν ὕδασι πολλοῖσι πεποιθῶσιν ἐργασίαν ἐρήθησαν.

Ζωσίμῳ. 184.

Εἰ τῆς ἀνοχῆς τῷ θεῷ, καὶ τῆς μακροθυμίας, ὃ τάλας καταφρονεῖς, ἴδεν τὰ παρόντα ἀδέσγησι, πολλοὶ γὰρ ὡς ἐν τῷ μέλλοντι ἀβλεπῶντες, ἴδεν ἐν ταῦτα σκικλίνουσι καμωδίας. εἰ δὲ καὶ ταῦτα κἀκείνα καταφρονεῖς, ἐν ταῦτα γαλήνην καὶ εὐρηθήσῃ.

Εὐσεβίῳ ἑπισκοπῷ. 185.

Ἡ δὲ βία τοῦ ἑπιπορευῆν τοῖς βουθείαις ὡς ἀποδιδόντες, εἰ μὴ σαυτὸν ὡς κατέλυσας ἀχρῶσι λήμμασι καὶ ὡς βλήμασιν. οἱ γὰρ ὄρωντες σε πανσοφίου ἠγάδρον, ἀνθρώπου μὴ μόνον τὸν θεῖον ὑπερσάλτος Σίεφανον, οὐ τὴν λειπῶσαν ἀκρίτως εἰδέξατο, ἀλλὰ καὶ πᾶσαν ἀρετὴν ἐν τῷ σενεῖ χροῖῳ ὡς πηλακίῳ ἀουδαζόντος, πῶς ἂν σε πῆμις ἀξιώσῃ. εἰ δὲ καὶ τῶν κωλύσας, καὶ σαυτὸν διορθώσας, καὶ τὰ ἐν ταῦτα πάντως φανείτω σοὶ χερσὶ καὶ τὰ ἐκείθεν πάντως ἀνεκτῶ.

Σερίῳ.

+ ἡ δὲ βία τοῦ ἑπιπορευῆν ἡγενομένη.

Σερίῳ πριβένῳ. 186.

Sereno Tribuno. 186.

Μὴ λογοποιεῖται δῶρα, ἀλλὰ ὡς σφῆρα μόνον ἔδωκε γὰρ ὁ σοὶ προσκομισαίης, ἀλλὰ ἐργάζεταί, ὅπου καὶ ὅπως χερσῶν τῶν ἄρκου γὰρ μόνον τὸ δῶρον, καὶ σοὶ πῆμι, καὶ ἐαυτῷ παρῆυσίαν ὀρέξω.

Ne ad calculos dona exigas: verum dumtaxat offer. Nam nec is, qui tibi aliquid attulit, curiosius explorat, vbi & quonam pacto illud infumas. Sufficit eum dumtaxat dedisse, atque tibi honorem, ac sibi ipsi fiduciam præbuisse.

Τῷ αὐτῷ. 187.

Eidem. 187.

Εἰ καὶ θεῷ ὑπαδὸν ὡς ἐφῆς οἱ κῆκῶς χερσῶν τοῖς ἱεροῖς τυγχάνουσιν ἱερεῖς, ἀλλ' αὐτὸς τῶν ἀγγέλων. μὴ καὶ τὴν ὡς ἐθεῖν τῆς δωροφορίας ὑβρίσης, τὸν τῶν τῆς δαπάνης αὐτῆς ἐρευνῶν, ὡς ἐπὶ τῶν δεδωκῶς, ἴν' εὐθύνας αὐτῆς ἀπαίτησιν, καὶ κῆκῶς τῶν μέλλοντος ἐξέλη λογοθεσίς. ὡς γὰρ γὰρ οἱ ἑπιδικτικῶς εὐποιούτες, τοῖς ἐν ταῦτα χρότοις τὴν ἐκείθεν ἀμοιβὴν ζημῶνται, ὅπως οἱ τοῖς ἐκείθεν διὰ τῆν χερσῶν ὡς ἐν ταῦτα ὡς ἐξέταζοντες, τῆς ἐκείθεν ἀφίαν αἰτίας καὶ τιμωρίας.

Et si apud Deum rei atque obnoxij sunt, vt inquis, Sacerdotes illi, qui rebus factis improbè vtuntur: at ipse tamen hoc ignora: ne & largitionis propositum contumelia afficias, modum ac rationem, qua cautione expenditur, curiosè perscrutans (perinde videlicet ac si ob eam causam dederis, vt ipse rationem exposcas) & illos, in quos id beneficij contulisti, rationum in futurum referendarum necessitate liberes. Quemadmodum enim qui ostentationis studio boni aliquid agunt, per huius vitę plausus ac laudes futuri præmij derimento multantur: eodem modo qui eos, qui subeundo illi iudicio, rationibusque referendis obnoxij sunt, hic prius excutiunt atque examinant, eos illic crimine ac supplicio liberant.

Ασκληπῷ. 188.

Asclepio. 188.

Εἰ ὁ ἄρα ὡς βιβλίον ἐλίπεται, καὶ τὰ ἄγρα πίπτει, καὶ ὄριον, καὶ γῆ, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κέκληται, καὶ πάντα γυνὰ καὶ τετραχλιμεθρία τῆς μετὰ γαλήνῃς τῆς κυρίας παρθεσίας ἐπομάζεταί, τῆς χάριν αὐτὸς ἀμελείης, καὶ ὡς εὐθύνας ὑφῆζων εὐτρεπίη, ἀλλ' ὡς ἀνεγκλητος λησόμενος, ἀναβάλλη τὴν μετὰ μελέαν ὄρα, οὐ μὴ τότε σοὶ ἐπέλην ἡ μετὰ γῆσι, ὅτε μόνη παρέστι ἡ σπόγγωσις.

Si cælum libri instar conuoluitur, & astra cadunt, & Orion ac terra, & omnia quę ipsius complexu cœrentur, igne conflagrāt, cunctaque nudā & aperta magno illi Dominicę presentię diei præparantur: ecquid ipse incuria laboras, ac non, vt rationes redditurus, te præparas, verum vt criminum expers, atque incognitus futurus, pœnitentiam differas? Vide igitur nec tibi in mentem veniat pœnitentia, cum desperationi soli locus erit.

Σερίῳ. 189.

Sereno. 189.

Καλὸν μὲν τὸ πῆμι τῶν μαρτύρων τῆς εὐσεβείας τοῖς ἀνθρώποις, ὡς αὐτῶν πεποιθῶς. κρείττον δὲ τὸ θεοῦ.

Pulchrum quidem est pietatis martyrum votiuus donis ornare, quemadmodum tu facis. Pulchrius autem ac præstantius

ἀνεγκλητος

ἐκείθεν
πραξιμῶς
ἡ τοῖς
ἴν'

fuerit, eos, per ea quæ cum virtute ac laude gesserunt, colere. Quamobrem quibus ornatum obtulisti, fac iisdem quoque mores offeras.

Palladio. 190.

Puer, qui ob aurium leuitatem improbis sermonibus deprauatus atque corruptus, abs te profugit, propter obedientiam ad te redit, beneuolentiam à nobis edoctus. Quocirca facili ac placido animo eum excipe. Sic enim, & nobis, & tibi ipsi commodabis, nobis uidelicet charitatem & beneuolentiam, tibi ipsi autem officium atque obsequium præstans.

Callipio. 191.

Diuina res commiseratio.

Nos vrbes, vt tumultibus laborantes, fugimus: atque in solitudine tumultus inuenimus. Etenim Reip. duces, qui pro suo munere tranquillitatem urbibus conciliare debent, nunc solitudines in vrbes commutant, earum uidelicet incolas in exules conuertentes, nobisque lugubres voces infundentes. Quod autem diuina res sit commiseratio, ipse quoque scio. Quod item vlciscendi imbecillitas, plagæ accessio sit, ne id quidem ignoro. Tu ergo, vt qui & opibus ac potentia præditus, & vindicandis iniuriis par sis, iniuriam comprime, atque Rempublicam constitue, nobisque quietem tribue, sedatis nimirum & extinctis solitudinis luctibus.

Lampetio. 192.

Gene. 25. Quid sit plantam Esau tenere.

Gene. 25.

Iacob Esau plantam in ortu arreptam tenebat: hoc uidelicet per hanc speciem significans, quod mens, quæ Deum per puritatem cernit (id enim si interpretaris, Israël sonat) gulæ affectus supplarat. Quod quidem in illis ipsis impletum est, cum Edom effrenatæ cuiusdam rabiei significationem dedit, ac primigeniorum honorē edulij seruum effecit.

σπεύειν αὐτοὺς οἷς ἐποίησαν κακοποιήματα. οἷς τοῖνυν παρορνήσασθαι τὸν νόμον, καὶ παρορνήσασθαι αὐτοὺς καὶ τὸν τῆς πίστεως.

Παλλαδίω. 193.

Ο παῖς ὁ πεφουγὸς σε δι' εὐχόρειαν ἀκοῆς λόγους φάσιν φθαρῆς, ἠέ σοι δι' εὐπείθειαν, εὐνοίαν παρ' ἡμῶν διδάχθεις. δέχου τοῖνυν εὐμνησίαν, καὶ ἡμῖν καὶ σου τῷ χειρὸς ἡμῶν, τὴν ἀγάπην, σου τῷ δὲ, τὴν χεῖρα.

Καλλιόπιω. 194.

Ἡμεῖς τὰς πόλεις ὡς θορυβώδεις πεφουγῶμεν, καὶ θορυβῶδες ἔσθι τῆς ἐχρησίας εὐρηχόμενοι. οἱ γὰρ ἡγαμέωνες τῆς πολιτείας, οἱ τὰς πόλεις ἠρεμεῖν παρορνεύουσιν ὀφείλοντες, νῦν τὰς ἐρημίας πολιτίζουσι, τὰς οἰκούντας αὐτὰς πρὸς τὰς φουράδας, καὶ ἡμῖν δακρυώδεις ἐπαντλοῦντες φωνάς. ὅτι δὲ θεῖον τὸ συμπαθεῖν εὐοῖδα καὶ γὰρ ὅτι δὲ τὸ παρὸς ἐκδικήσιν ἀδελφῶν ἀδικησάντων πληγῆς, καὶ τὸ οὐκ ἀγνοῦν. αὐτὸς οὐκ ὡς ἔχον τὸ δύνανται, καὶ ἀρκῶν παρὸς τὴν ἀμνησίαν, καὶ παύσαν τὴν ἀδικίαν, καὶ ἤσπον τὴν πολιτείαν, καὶ δὸς ἡμῖν ἠρεμίας, σέλευσας τοὺς θρήνην τῆς ἐρημίας.

Λαμπετίω. 195.

Τῆς πύργου Ησαῦ ὁ Ἰακώβ ἐπέληθη ἐν τῷ πικτεσθῆναι, τὸ ἐπισημαίνον ἀπὸ τῆς χημέρας, ὅτι ὁ νόσος ὁ βλεπέων θεὸν καθερότητι. τὸ γὰρ Ἰσραὴλ ἐρμηνεύεται, ἠερινίζει τὰ πάθη τὰ γαρύμαρτα. ὅσα ἐπ' αὐτῷ ἐκείνων τετέλιτο. ἠερινίζε τὴν ἀκαρτέρητον λυδίαν ὁ Ἐδὼμ ἐπεδείξατο, καὶ τῆς παρορνεύσεως τὴν πύργον, οἰκέτην ἐποίησε βρώσεως.

Τῷ

Τῷ αὐτῷ. 197.

Οξείας ὑπεβάλλεις τοῖς ἐνθυμήμασι, καὶ δριμέως θηρούεις τὰ κεκρυμμένα ἀνίγματα, τὰ δέσματα τῆς ἐλπίδος ὁ Ἰακώβ παρορνήσασθαι, καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς πατρὸς πολεσάμενος, τὸν κύριον ἡμῶν καὶ σωτήρα ἠνιξάτο, τὴν ἐναμαρτήτων φύσιν ἀναμαρτήτως δεξάμενος, καὶ τὰ πάθη αὐτῆς ἐν εαυτῷ θανατώσαντα. τὸ γὰρ δηλοῖ ἡ τῆς νεκρῶν δευράτων περὶ τῆς ἐπειδὴ ἔδεν ἐλεφάδες λοιπὸν ἐν τῇ φύσει κατέλιπε, τῆς εὐνοίας γαστρίδος καὶ κρῖσεως ἀξίον. ἀλλὰ νεκρώσας αὐτῆς τὰ γῆνα μίλη, καὶ ἐξῶπι παρορνεύσασθαι τῷ πατρὶ παρορνεύσασθαι, τὴν ἡμετέραν αἰετὴν ἐπισημαίνον, καὶ ἡμῖν ἐν εαυτῷ τὴν ἀναφάρτων εὐλογίαν ἐπήγαγεν.

Ορειῶνι μοναχῷ. 198.

Πόθεν ἔφης, οἱ ποιητοὶ λογιῶμαι, ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρχονται, καὶ κοινοῦσι τὸν ἄνθρωπον. ἐκ τῆς καρδίας τοὺς γεωργὸς ἐρημώσαντες ὀφείλοντας, καὶ φυλάττειν τῆς καρδίας ἀσέμειτος τὸν καρπὸν ἐναθάλλοντα. εἰ γὰρ μὴ κόρω καὶ κέρω τὴν εαυτῶν φυλακὴν παρορνεύσασθαι τὴν θείαν εἰκόνα μοιούσαντες, τὰ τῆς καρδίας ἀσέμειτος, καὶ τῆς ζιζανίας ὁ παρορνεύσας, ὅσα ἂν εὐρε παρορνεύσασθαι, καὶ ἀξία πυρὸς ζιζανία ἐν ἡμῖν κατεργάσασθαι.

Τῷ αὐτῷ. 199.

Θεῖαις ἀπελθόντες συλλέξασθαι τὰ ζιζανία, αἱ ἀγγελικαὶ δυνάμεις, φασί, ἀφροσύνην αἰετὴν θείαν θελήματι ἐννοίως ἐπιθυμώσαντες, ἐπειδὴ καὶ τὴν ἡμῶν ὀλιγωρίαν, καὶ τὴν τοῦ θεοῦ πολλὴν ὀργὴν μακροθυμίας. ἀλλὰ πρὸς τὸ καλοῦνται, μὴ συνεκτμήνη ποῖς ζιζανίοις ὁ σίτος, μήποτε ἀρπαγῆ ἀμαρτωλῶν παρὸς δόξασιν ἐλπίτων, μὴ πονηρῶν γαστρίων γαστρίων συνεκκοσῆ ἀκατάγνωστα τέκνα, ἐπὶ

περὶ τὴν ἐξουσίαν.

Eidem. 193.

Ingeniosè & argutè animum cogitationibus adiciis: atque acutè occulta ænigmata venaris. Iacob hædorum pellibus cōsecutus, ac paternam benedictionem cōsecutus, Dominum ac Saluatorem nostrum significauit, qui peccato obnoxiam naturam citra peccatum suscepit, ac vitiosos ipsius affectus in seipso incremit (hoc enim mortuarum pellium indumentum designat.) Quandoquidem nihil iam hædinum, ac sinistro latere atque condemnatione dignum in natura reliquit: verum terrenis ipsius membris morte affectis, Patri, perpetua salutis nostræ fame flagranti, gratum ac suauem cibum obtulit, nobisque in seipso nunquam eripiendam benedictionem fontis in morem protulit.

Orioni Monacho. 194.

Vnde est, inquis, quod malæ cogitationes è corde exeunt, & coinquinant hominem? Nimirum quia dormiunt agricolæ, qui excubias agere debebant, atque exorientem boni feminis fructum tueri & conseruare. Nam nisi ingluuiè ac veterno custodiam nostram prodidissetis, diuina uidelicet imagine contaminata, hoc est præclaro semine adulterato, zizaniorum factor, quæ ad nos irreperet, non inuenisset, ne zizania igne digna in nobis efficeret.

Eidem. 195.

Vis abeuntes colligamus zizania, aiunt angelicæ virtutes, diuinæ voluntati beneuolo semper animo administram operam præbere cupientes. Quoniam & segnitie nostram ac fœcordiam, & ingentem Dei lenitatem conspiciunt. Verum hoc facere prohibentur, ne vñ cum zizaniis euellatur & triticum: hoc est, ne rapiatur peccator ad vitæ emendationem spectans, ne vñ cum improbis parentibus infantes heri simul excindantur, qui adhuc quidē

Gene. 27. Iacob christi typhus.

Matth. 15. Cur malæ cogitationes hominem inquinant. Matth. 13. uogw καὶ κτλ.

Matth. 13.

fæpe in paternis lumbis sunt, verum apud Deum, vt pote occulta cernentem, iam existunt. Angelorum enim classes, vt confertur naturæ, ea quæ nondum præsentia sunt, ignorant. Deus autem & intelligit, & pæfæpe istud fecit. Neque enim Esau peccantem, nondum edita prole, demessuit, ne vnà quoque Iobum euelleret, qui ex eo genus duxit: nec item Matthæum portorii exigendis operam dantem morte affecit, ne Euangelij prædicationem impediret: nec libidini atque impudicitia studentes meretrices oppressit, ne pœnitentiæ exempla deessent: nec Petri abiurationem vltus est, quoniam calentes ipsius lachrymas prospiciebat: nec persequentem Paulum morte abscedit, ne orbis terrarum fines salute frustrarentur. Omnia ergo zizaniana, quæ messem expectant, nec ad pœnitentiæ fructum sese conuertunt, magno igni præparantur, vt quæ sterilitate prorsus laborarint.

Sereno. 196.

Non est iniqui iudicij, quemadmodum putas, iis, qui plurimos labores & ærumnas pertulerant, ac domos extruxerant, impetrasse, vt Ægyptios spoliarent, aureaque atque argentea vasa ab illis acciperent, quibus labores suos impenderant: verum perquam etiam integri ac religiosi iudicis, dignum cibo esse operarium fancientis. Nam si quis nostrum cognitionis spiritum affecutus esset, illud vtique inuenisset mercedem hanc, atque ad hunc modum datam, laboris in conficiendis lateribus suscepti acerbitate, ac luctuosa ædificatione, ob quam iustus iudex ipsis quoque gratiam ad res huiusmodi commodato accipendas indidit, longè inferiorem fuisse.

Cyro. 197.

Pompa, & fastus, atque inanis gloria, supernum splendorem minimè conciliat: verum mores probi, ac vita honesta, & ostentationis experti bonorum communi-

Vitanda in bonis alicuius officatio.

μὲν πολλάκις ἐν ὀσφύϊ ὄντα πατρικῆ, θεῶ δὲ ὑφεστῶτα ὡς τὸ κεκρυμμένα ὄρωσι. αἱ γὰρ τάξεις τῶν ἀγγέλων, οἱ αὐτῆς φύσεως ἀνδρούλοι, τὰ μήπω παρόντα ἀγνοῦσιν. ὁ δὲ κύριος καὶ συνιᾷ, καὶ πολλάκις ἐποίησεν. ὅτε ἐθέλεισεν ἀπειλῶν τὸν Ησαὺ ἀμαρτανῶντα, ἵνα μὴ συνεκτίλλῃ τὸν Ιάκωβ, ἐξ ἐκείνου γινόμενον, μὴ θανατόσας τελευτούτα Ματθαῖον, ἵνα μὴ καλύσῃ τὸ εὐαγγέλιον, μὴ νεκρώσας ἀσελγῶσας πόρναις, ἵνα μὴ τῆς μετανοίας οἱ τύποι ἀργήσωσιν, μὴ ἀμυνόμενος τοῦ Πέτρου τὴν ἀρησίαν, ἐπειδὴ τὸ θερμὸν προέβλεπε δάκρυον, μὴ Σακκίαν τελευτῆ τὸν Παῦλον διώκοιτα, ἵνα μὴ ἀσελήσωσι σωτηρίας τῆς οἰκουμένης τὰ ἔργα. ὅσα τοίνυν τὸν θεομισθὸν ἀειμένει ζιζάνια, καὶ πρὸς χεῖρον μετανοίας ἐπέεται, τῷ μεγάλῳ πελετομάζεται, ὡς παντελῆ ἀκαρπία νοσησάντα.

Sereno. 196.

Ὅν ἐστιν ἀδίκῃ κρίσεως, ὡς οἶε, τὸ κελεύσαι τὴν πλείστα μετῆσαντας, καὶ πόλεις σὺν πόρῳ οἰκοδομήσαντας, καὶ πόλεις σὺν πόρῳ οἰκοδομήσαντας, σκελευσάτωσιν Αἰγυπτίους, καὶ χρυσία λαβείν ἢ ἀργύρια παρ' Αἰγυπτίων, οἱσ τὸν πόρῳ κατέθεντο. ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀδελφῶσιν κριτῆ, ἄξιον εἶναι τῆς προφῆς τὸν ἐργάτην θεασίζοντος. εἰ γὰρ πῶς ἡμεῖς καὶ γνωστικὸν ἐπέτυχε πνεύματος, εὐρεῖ ἂν παρὰ πολλὸν τὸν μισθὸν, καὶ ἔτος δεδομένον τῆς καταδύσεως πλινθείας, καὶ πολυτελέα οἰκοδομίας, δι' ἣν αὐτοῖσ ὀδύχμος κριτῆς, καὶ τὸν χεῖρον πρὸς τὸν χεῖρον πρὸς τὸν χεῖρον πρὸς τὸν χεῖρον.

Kyros. 197.

Κόμιστος, καὶ τῦφος, καὶ δόξα κενὴ, ἐσσινα τῆ ἀνω λαμπαρότητι, ἀλλὰ πρὸς τὸν χεῖρον καὶ εἰς σέμνος, καὶ κοινία πρὸς τοὺς χεῖροντας ἀνεπίδεικτος.

δεικτος. τοῖσ γὰρ ἐν ταῦθα ἐπαίνοισ, καὶ ἡ ἀμοιβὴ τῆς εὐποιίας συγκαταλέγεται. εἰ δὲ πῶς τὸν Σακκίαν ἀπαπόδοσιν ζητεῖ, καὶ νῦν λαμβάνει ἀπαρχὴν καὶ πλείστον κομίζεται γέρας.

Tō autō. 198.

Ἐπειδὴ ἀρετῆσιν εἶπας πεφνημένον τὰ πρῶτα, δέχῃ καὶ ἄλλῃν ὅτε ἀναξίαν Σακκίαν ἀφῆσαι, τὸν τῶν ἑβραίων ἀρρίων μακροφρονίαν ὁμοίαν γέρας ἀντιμεῖλαιτο σκεδασίσει, ἐν τῇ ἐρυθρῇ πύλῃσ ἀρρίων ἀποπνίξας, ἵνα καὶ τοῖσ σωμασιν ἐχῇ ἢ δίκην τὸ ὅμοιον. πρὸς τὸ πῶς ἀσφαλῶσ, καὶ μὴ μέμφῃ πρὸς τῶσ.

Didymo. 199.

Κόκκῳ σπάρει τὸν ἑβραίων βασιλείαν ἀπεικάζει ὁ κύριος, πλείστον ἐνεχε πρόπων, ἀφ' οὗ τὸν εὐτέλειαν τῆς ἐν τῇ οἰκείῃ συγκαταβάσει πτωχίας, ἀφ' ἧσ ἡμῶν ἡ σπάρη ἀνάμνησις ἀπὸ πασῶν τῶν ἐν τῷ βίῳ γέροντι ὀδύων, ἀφ' οὗ τὸν ἐν ἀρχῇ τῆ εὐαγγελίας τῆ ποιμνίας σμικρότητα. ἀφ' οὗ τὸν ἐμφυτον τῆ κόκκῳ δριμύτητα, ἧσ καὶ χεῖρον τῆσ ὁ τῆσ σπῆσ ἐμπορος ὀδύ, ἀφ' οὗ τὸ μὴ ἀποκόπτεσθαι, ἀλλὰ τὸν ἀδιάφροτον ἀσθεν ὑπόστασιν. ὁ γὰρ θεῶ ἐνοθεῖσ, καὶ εἰς ἕνα τέλειον ἄνθρωπον συναρμολογηθεῖσ, ἀδιάφροτον ἔχειν καὶ ἄτμητον τὸν πρὸς αὐτὸν οφείλει σιωπῆσαι, ἐδὲνι πάθει χρεῖζομένην, ἀλλ' ὄλην αὐτῷ σωτηρίας γέροντι.

Herani. 200.

Ἡ τῶν πρὸς φητικῶν ῥημάτων ἀφῆνοια, τοιαῦτα ἔχει σιφηνίαν. Σακκίαν δάκρυσι τὸ θυσιασθελόν μεφῶσιν ὁ θεός, δάκρυσιν ἀδελφῶν, ἀρπαζομένων, σκωφαντεμένων. τούτῃ χεῖρον καὶ ἐπ' ἐλέγχῃ πῆσαι ταῦτα μεμψόμενος, καὶ τῶν συμβάντων ἀπην-

catio cum iis qui inopia conflictantur. Etenim cum huius vitæ laudibus benefici quoque dati merces vnà extinguitur. Sin autem quispiam futuram mercedem querit, ille & nunc primitias accipit, & illic amplum & copiosum præmium refert.

Eidem. 198.

Quoniam optima tibi priora visa esse dixisti, aliam quoque illa minimè indignā sententiam accipe. Nefaria masculorum Hebræorum cædi Deus eadem vltionem ac pœnam rependit, omnibus maribus in rubro mari oppressis ac suffocatis: quo nimirum corporibus quoque pœna similitudinem haberet. Quocirca prudenter attemde, non autem temerè reprehende.

Didymo. 199.

Plurimis de causis Dominus cælorum regnum sinapis grano comparauit, nempe ob paupertatis, quam pro indulgenti sua demissione subit, vilitatem, quæ nobis vmbra atque ab huius vitæ doloribus leuationem conciliauit: ob ouilis, in Euangelij primordiis, tenuitatem: ob naturalem sinapis acrimoniam, qua etiam opus habet is, qui per arctam viam mercaturæ causa graditur: ac denique quia ne sectione quidam amputatur, verum indiuisam hypostasim conseruat. Nam qui Deo copulatus, atque in vnum perfectum hominem compactus est, eiusmodi cum eo coniunctionem habere debet, quæ diuidi ac scindi nequeat, nec vlla calamitate diuelli possit, verum omni ex parte cum eo coniuncta sit.

Heromi Diacono. 200.

Propheticorum verborum sententia hanc explanationem habet: operiebant lachrymis altare meum, ait Deus, lachrymis, inquam, eorum qui iniuria afficiebantur, quibusque facultates suæ eripiebantur, atque calumniæ comparabantur. Eoque nomine hæc ipsis crimini vertit, cum iis fug-

Pœnitentia lachryme Deo gratæ.

cenfer, eaque calamitates illas, quæ pōst euenerunt, conflauisse pronunciat. Nam alioqui pœnitentiæ lachrymæ non modò reprehensione carent, verùm etiam Deo, thymiamatis instar, gratæ ac iucūdæ sunt. Vestimenta autem ligata, atque altare obueclantia, quanta ipsorum animus diuini numinis contempatione laboraret, indicabant. Nam cùm lex ediceret, vt diuinum templum puris atque ingentis pretij materiis exornaretur, ipsi contrà impuras ac fordidas vestes circa sanctius adytum alligantes, contumeliæ notam templo inurebant: non modò inter purum & impurum minimè distinguentes, sed ne quidem inter Deum & res impuras discrimen vllum statuantes. Quæquidem etiam ipsis tot malorum fontes aperuerunt.

Exod. 25.

Exechiel. 22.

Didymo. 201.

Matth. 13.

Cælorum regnum fermento comparatum est: hoc est Domini ac Saluatoris nostri incarnationi peccati omnis experti, quæ vniuersum terrarum orbem consperfit: & vnus corporis ex nostra substantia atque à Dei genitrice Maria sumpti, coagumentationi, quæ homines omnes qui ab orbe condito extiterunt, ad nouum ortū renouauit.

Macario Episcopo. 202.

Præpostera laus animos enervat.

Rectè quidem, vt mihi persuadeo, nouos ecclesiæ ministros instituis: malè autè eosdem laudas. Vide ne huiusmodi laudibus inflectantur, contentioniſque suauitate spolientur, illis que hoc inanis opinio atque arrogancia afferat, vt intentionis animique neruorum iacturam faciant.

Zenodoto. 203.

Genes. 9.

Cùm & Noë agriculturæ suæ periculū fecerit, ignorans quidnam ex vino ipsi accidisset, & Loritem à vino in amētiam inflexus sit, Patérque in senili ætate haud sponte ac voluntariè factus sit, & Herodes temulentia ludus effectus, magni Ioannis

Genes. 19.

Matth. 14.

χρὸν ταῦτα τυγχάνειν Σποφηνάμυρος αἴπα. τὸ γὰρ τῆς μεταγωγῆς δόξα κρυα. ἢ μόνον ἀχετηρήρηται, ἀλλὰ καὶ ἡδὲα ἔστὶ τῶ θεῷ, ὡς θυμίαμα. τὰ δὲ ἰμάτια τὰ δεσμύμυρα, καὶ τὸ θυσιασηλεῖον κέλευται ἵσταται, τὴν κροταφρονητικὴν αὐτῶν περὶ τὸ θεῖον ἐμφανη Διφθεσι. τῶ γὰρ νόμῳ ἐκ κροταφῶν καὶ πμίων ὑλῶν τὴν περὶ τὸν θεῖον γεῶν πάσοντος Διφθοσμῶν, αὐτοὶ ῥυπώσας καὶ ἀκαθάρτους ἐσθῆτας περὶ τὸ ἅγιον τῶ ἁγίων δεσμοῦτες καθύβειζον τὸ ἀνάκτορον. μὴ μόνον μεταξὺ κροταφῶν καὶ ἀκαθάρτων μὴ Διφθελλόντες, ἀλλὰ ἀπὸ μέσον θεοῦ καὶ ἀκαθάρτων μὴ Διφθελλόντες, ἀπὸ αὐτοῦ καὶ τῶν ποσῶντων κροταφῶν τὰς πηγὰς ἀνεξήμωσε.

Διδύμω. σα.

Ζύμη ἡ βασιλεία τῶν ἑραπῶν ἀφωμοῖται, τῆ τῆ κροταφῶ καὶ σατῆρος ἡμῶν ἀναμαρτήτω σαρκώσῃ, ἀναφωροσολῶ τὸν ἀπικῶν νόσμον καὶ ἐδὸς σαματος ἑσπερῶσῃ, ἐκ τῆς ἡμετέρας ἕσπας καὶ τῆς θεοτόκου Μαρίας ληφθῆντος τὴν ἀπὸ αἰῶνος ἀνθρωπότητάς ἐκ παλιντοκίαι ἀναφωροσολῶ.

Μαριεῖω ἑπισκόπῳ. σβ.

Καλῶς μὲν ἄγεις τὸς νέους τῆς ἐκκλησίας λειτουργοῦς πῆσπεισμη, κροταφῶς δὲ τούτους ἐπαινεῖς. πῆσπεισμη μὴ τοῖς ἐγκωμίοις ἀνακλιθῶσι, καὶ τῶν τόνων τὸ ἡδὸ συληθῶσιν, οἷσῃ τὴν συντονίαι ζημιωθέντες.

Ζηνοδότῳ. σγ.

Εἰ καὶ Νῶε τῆς οἰκείας γεωργίας πῆσπεισμητο, ἀγνοήσας δὲ πέποιθεν ἐξ οἴνου. καὶ Λὼτ εἰς ἀνοίαν ἐκλήθη πῆσπεισμη οἶνου, καὶ πατὴρ ἐν γῆρῳ ἀβελήτας γενήτο. καὶ Ηρώδης μέθης γενόμενος πῆσπεισμητον, τῶ τῶ μεγάλῳ Ἰωάννῳ αἵματι ἀβελήτο.

ἀματι τὴν πῆσπεισμη αὐτῶν καὶ κροταφῶν ἐφοινξέ. καὶ πάντα τὰ ἄλογα τῶν ἀνθρώπων ἐγκλημάτα, οἷσῃ ἔστιν Σποφλύσμαται. τί τὴν αὐδάρετον ἐφίλκη μανίαν καὶ τὴν σάφρονα πῆσπεισμη ἐλάτεις συμπερίαι;

Διδύμω. σδ.

Ὁ σῶτῆρ ἡ ῥηπιολὴν ἐν θαλάσῳ σαγγῆν, Διφθορον ἔχει τὸν συγκλεισμένον τῶν γεῶν τῶν ἰχθύων. ἕσπας ἡ αἰώνιος τῆ χροταφῶ βασιλεία, τὴν ἐκ παντός ἔθνος ἀνθρώπων πληθῶν δροχολὴν ἀνάλογον τῆ πῆσπεισμη σῶτηριαν ἐρίζει, ἢ γῆρους ἀξιοπιστία, ἢ ἀξίας σεμνολογία, ἢ χροταφῶς ἢ βασιλεία ἀναξία τῆς κλησίως τὴν πῆσπεισμη Διφθεμῶσας, ἀλλὰ πῆσπεισμη καὶ εἰς πῆσπεισμη καθαρότητῳ νεύσασπι, καὶ πῆσπεισμη τὴν θῆραν τῶν ἀληθῶν ἀλιῶν ἐρμήσασπι.

Τῶ αὐτῶ. σε.

Τὰ κροταφῶ σῶνάρεται εἰς ἀγγῆ καὶ τὰ κροταφῶ ἔξω βάλλεται τῆς σαγγῆς, ἐρευνημῶσῃ, φημι, τῆς τῆ κροταφῶ κλησίας, ἐσπερῶσῃ πάντες τῶ χροταφῶ ὀνόματι ἐσφωροσολῶσιν, ἢ εἰς μίαν ἀρμονίαν ἠνώθησαν. ἢ συνάρεται μὲν εἰς ἀγγῆ, τῆ πῆσπεισμη εἰς τοὺς αἰῶνας μόνως, τὰ ἐν ἀληθείῳ Διφθεμῶσῃ πῆσπεισμη ἔξω δὲ βάλλεται τῆς βασιλείας τὰ ἀρετικῶ, καὶ τῆς ὀρθῆς δόξης ἀρπίεται.

Εὐτονίῳ. σζ.

Ὁ σατῆρ ὃν ὁ Πέτρος ἐκ τῆ βουτῆ λαεῖν ἐκλεῦετο ἐν τῶ ἰχθύῳ κροταφῶ μύρον, τὴν μορφήν ἡμῶν ἐδύλα κροταφῶ μύρον τοῖς πάθεσιν, ἢ ἐν εἰσῶ τῶ πῆσπεισμη τὸ ἀρχῆτυπον ἀνακαλεῖται ὁ κύριος ἀπὸ εἰσῶ τῶ δὲ τῆτον δροχῶ πῆσπεισμη, ὡς γεροῦς ἀνθρώπος τῶ ἡμῶν ἀπασιν ἐσπερῶσῃ. ἢ τῆ βασιλείῳ συληθῶν ἀπιτάσασπι ἀβελήτως ἐπιτάσασπι, ἢ θεϊκῆς δροταφῶ τῶς ἐνεργείας ἐπιδερῶσῃ.

cruore mensam suam ac peccus tinxerit, & denique omnia hominum vesana crimina à vino promanent, quid tu voluntarium furorem accerfis, ac non pudicam & temperantem moderationem amplecteris?

Didymo. 204.

Quemadmodum sarena, quæ in mare proiicitur, varia piscium genera concludit: Eodem modo sempiternum Christi regnum ex omnibus hominum nationibus multitudinem excipiens, pro fidei ratione salutem cuique constituit: non generis authoritati, non dignitatis amplitudini, non sacerdotio, non regno hac appellatione indigno delicias tribuens, verum moribus ac vitæ, quæ ad puritatem promotæ fuerit, atque ad verorum piscatorum prædam se contulerit.

Eidem. 205.

Bona in vasa colliguntur, mala autem extra fagenam proiiciuntur: nimirum cùm Domini Ecclesiæ executietur, quandoquidem omnes Christi nomine consignati, atque in vnâ compagem & commissuram copulati sunt. Et quidem in vasa, hoc est, in sempiternas mansiones, colliguntur animi qui in veritate perstiterunt: extra regnum autem proiiciuntur hæretici, recteque doctrinæ aduersarij.

Eutonio. 206.

Stater ille, quem in pisce abstrusum Petrus capere iussus est, formam nostram vitiosis affectionibus coopertam designabat, quam Dominus in seipso ad primigenium exemplar reuocat. Suo autem nomine hunc dari præcepit, vt homo effectus, atque omnibus nostris conditionibus subiectus: nec Imperatori, cùm ea imperat, quæ minimè noxia & perniciofa sunt, oblectari permittens, & diuinæ potentia vim ac facultatem ostendens.

G iij

Martyrio. 207.

Matt. 18. Cum Dominus id à nobis exposcit, vt ad puerorum similitudinem accedamus, non id à nobis exigit, vt ad infantiam redeamus, quemadmodum ipse, Nicodemi instar, existimas: verum vt improbitatem abiuremus, sicque nos comparemus, vt puerilis in nobis simplicitas insit. Atque hoc per ea quæ dixit, ostēdit. Nō enim dixit, Nisi paruuli efficiamini: sed, sicut paruuli: nimirum per huiusce particule, sicut, accessionem, rei imitationem declarans.

Ioan. 3. Quid sit paruulum effici.

Donato. 208.

Ne legitimum imperium inconditis atque incōcinnis moribus barbarum reddas: verum rebus ipsi consentaneis exornes: mœstis videlicet lenitatem, minoribusque cum maioribus æquabilitatem imperitians. Ac tum præclarum æquitatis & iustitiæ ignem accende, siquidem præluccentis iustitia probi imperij ac præfecturæ igniculus est.

Theognosto. 209.

Si quid materiæ proprium, si quod erroris instrumentum, si quod imposturæ simulacrum intestina focordia nobis iniecit, hoc Dominus ad vitij architectum & effectorem à nobis proiciit vult. Contrā, si quod virtutis symbolum, si quod honestatis insigne, si quod vigilantia atque cautionis lucrum, hoc Dei beneficio nobis contigisse existimare ac persuasum habere, debitamque laudem ipsi offerre. Id enim est quod ait, Reddite quæ sunt Cæsaris, Cæsari: & quæ sunt Dei, Deo.

Matt. 22.

Christodoro. 210.

Postremæ temporum necessitatis signa, quæ Dominus ad cognitionem nostram patefecit, vt tibi explanarem, per literas postulasti. Horum igitur vim paucis accipe. Qui in Iudæa sunt, fugiant ad montes:

Matt. 24.

Μαρτυρία. σζ.

Οὐχ ἡλικίας ὑποτροφήν τιλὸν παρὸς τὰ παιδία ὁμοίωσιν ὁ κύριος ἀπαυτεῖ, ὅθεν αὐτὸς νομίζει, ὡς ὁ Νικόδημος, ἀλλὰ τῆς καρδίας τιλὸν ἀρνήσιν ὡς παρὰ δὴ ἡμῶν ἐνυπάρχειν ἀπρότητα. καὶ τὸτο δὲ ὡν ἔφησε δεικνυσιν, οὐκ εἰπὼν, Ἐάν μὴ γέννησθε παιδία, ἀλλ' ὡς τὰ παιδία, τῆ τῆ, ὡς, παροδῆκη, τιλὸν μίμησιν ἐμφανῶν τῆ ἀράγματος.

Δονάτω. σθ.

Μὴ τιλὸν ἐνομον ἀρχὴν τοῖς ἀναρμόφοις ἦθεσιν ἐκ βαρβάρων, ἀλλὰ τοῖς ἀρέπῃσιν αὐτῆ ἀράγματος κραιπλοσμοῖ, ἀρεπῆτος μεταδιδὸς τοῖς ἀθύμοις, καὶ ἰσότητος τοῖς ἡπλοσι παρὸς τῆς μείζους, καὶ τότε λαμπαρῶν ἐξάφεις πυρσὸν τῆς εὐνομίας. ὑπεκκαυμα γὰρ ἐστὶ δὴκροσμένη τῆ φωστῆρος τῆς εὐαρχίας.

Θεογνώστῳ. σθ.

Εἴ τι τῆς ἕλης ἴδιον, εἴ τι πλάνης ἐφόδιον, εἴ τι ἀπᾶτης εἰδωλὸν ἐν ἡμῶν, ἢ ἐνομος εἰσέφρησε βραδυμία, τὸτο τῶ δὴμῶν γὰρ καὶ ποιότη τῆς κελίας ἐπιρρίπτεσθαι παρ' ἡμῶν ὁ κύριος βέλεται. εἴ τι δὲ ἀρετῆς σύμβολον, εἴ τι σμυρότητος γνώρισμα, εἴ τι νήματος καὶ ἀσφαλείας ἐμπόρευμα, τὸτο θεοῦ καὶ ἡ γείσθαι καὶ πεπεῖσθαι τυγχάνειν δώρημα, καὶ ἀξίαν αὐτῶ παροσσομίζειν τιλὸν ἀνεσιν. τὸτο ἔστιν ὁ φησιν, ἀπόδοτε τὰ Κεῖσαρος Κεῖσαρι, καὶ τὰ θεοῦ τῶ θεῷ.

Χειροδάρῳ. σι.

Τῆς τελευταίας τῆς γρόνων ἀνάγκης τὰ σημεῖα, ἅθεν ὁ κύριος παρὸς εἰδῆσθαι ἡμῶν ἀπειλίλυφισαφηνισθῆναι σοὶ ἀξιώσας ἀφ' ἡ τῆ γράμματος, παρὸς τιλὸν τῶτων μανθάνε δὴ δάμν.

οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τοὺς ὄρη, οἱ ἐν εὐσεβείᾳ ἐρηρεσμένοι. τὸτο γὰρ ἡ Ἰουδαία ἐρμηνεύεται. ὅτι τιλὸν ἕλλην καταφυγὴν ἀφοράτωσαν. ὑπο τῆς οὐκείας ὁμολογίας φρενέμυνοι. ὁ δὲ ὅτι τῆ δώματος, μὴ κραιπλοσμοῖ ἀρά π ἐκ τῆς οὐκείας αὐτῆ. ὁ τῆς παρὸς ἀρεπῆτος οὐκείας, καὶ πᾶσαν τιλὸν ἐνταῦθα κραιπατήσας σκηνὴν, καὶ ἕλληδες τῶ βίω γαρόμυνοι, καὶ τὰ ἐνοικε παρὸν ἀποπεφάμυνοι, μηδὲν ἐξ αὐτῆς ὅτισπασάτω. μὴ δειλίαν, μὴ ραθυμίαν, μὴ δόξαν κελίην, μὴ ὄρεξιν πλάτης, ἅθεν ἀφ' ἡμῶν ἐστὶ κατακλασισ ὁ ἐν τῶ ἀρχῶ, μὴ ὅτισπασάτω ἀρεπῆ τὸ μάλιστα αὐτῆ. ὁ τὸν παλαιὸν ἀπεκδυσάμυνοι ἀθηρωποι, καὶ τοῖς σαρκίνοις ἀποταξάμυνοι, τὸν νέον φορέτω, ὅς αὐτὸν εἰς ὅτι γινώσιν ἡδ' ἀνεκλήσιν, καὶ τῆς ἰλίους ἐκείνησιν. ἐν ταῖς τοῖς γὰρ ἐξεί το παρὸς ἐκείνην τιλὸν μεγάλην κραιπνοσιν ἀνεπέβηλον.

Τῶ αὐτῶ. σια.

Οὐαὶ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχέουσας, καὶ ταῖς θηλαζέουσας ἐν ἐκείνοις ταῖς ἡμέραις, ταῖς ἐγκυμονέουσας, φησὶ, τὸν θεὸν ἔρωτε ψυχῆς, καὶ ἢ θάρρῃσας παρρησιάζεσθαι, καὶ τελευτῶν τιλὸν περὶ τῆς ὁμολογίας καὶ ἔστασιν. καὶ ταῖς νηπιώδη καὶ ἀτελῆ περὶ τιλὸν θείαν μακροθυμίαν γνώμων κελιημένους. καὶ τῆ ἐλπιδὶ τῆς ἀμοιβῶν καὶ παροσσομίζουσας, ἀλλ' ἀπειλαῖς καὶ παροσσομίζουσας χανωθείσας, καὶ τῆς μελλόντων γνωσθείσας.

Ζηνοῦ παροσσομίζουσας. σιβ.

Ἐχεις ἐν τῇ θείᾳ γραφῇ, ὡν ἀσείρεις τοὺς καρποὺς ἀναβάλλοντας, ἐλέπεις τῆς χερσῶν σὺ παλαισμάτων τὸ ὅτινιμα. ἅθεν μὲν τῆς ἐκείνου πτωχείας, ἐκείνοισι πλαστονά σοὶ κελιηταῦτα καὶ κελίσι ὑπὸ κλημῶν ἀγαθὰ τῆ ἀγαθῆ ποιητῆρος καὶ σωτήρος. ἅθεν δὲ τῆς παρὸς τὰ πάθη ἀγώνων, καὶ σκαμμάτων, τὸν ἀφθαρτὸν σοὶ ἐφέρα.

id est, qui in pietate fixi ac firmati sunt (nā id Iudæa sonat.) ad sublime perflugium oculos coniciant, suæ videlicet confessionis præsidio septi ac communiti. Qui autē in tecto est, non descendat aliquid tollere de domo sua: id est, qui præsentem domū contempsit ac pro nihilo duxit, atque omnem huiusce vitæ scenam pedibus protriuuit, vitæque altus & sublimis effectus est, & intestinos animorum motus ablegauit, nihil ex ipsis attrahat, non metum, non ignauiam, non inanem gloriam, non opū cupiditatem, id enim ex alto descensus significat. Et qui in agro, non reuertatur tollere tunicam suam: id est, qui veterem hominem exiit, rebusque carnalibus nunciū remisit, nouum gesserit, qui cum ad Dei agnitionem renouauit, atque à fæce & illuuiæ repurgauit. Hinc enim illud assequetur, vt ingens illa calamitas nihil ipsi infidiarum creare possit.

Eidem. 211.

Væ prægnantibus & lactentibus in illis diebus, ait Dominus ad eas animas, quæ diuinum amorem velut vtero adhuc gerunt, nec verborum libertate ac fiducia vti, Deique confessionem, acremque pro eo contentionem ac dimicationem pareudent, quæque puerilem & imperfectam de diuina patientia mentem ac sententiam obtinent, nec præmiorum spem sibi proponunt, verum minis aut insultibus fractæ sunt, ac futuris rebus spoliatæ.

Zenoni Presbytero. 212.

Habes in diuina scriptura pullulantes earum rerum, quas seris, fructus: Cernis egregiorum tuorum certaminum palmas, nempe & pro sponte suscepta paupertate, centuplo ampliora tum hic tum illic bona pollicete bono illo pastore ac Salvatore: & pro subitis aduersus vitia certaminibus, ac palæstris, corruptionis expertem coronam tibi necente Paulo, generoso

Matt. 19.

1. Cor. 9.

inquam illo in huiusmodi rebus pugile, ac victore.

Sofandro. 213.

Matrimonij vinculo astrictus fuisti. Hoc autem Dominus conducibiliter, atque ad animæ utilitatem accommodatè soluit. Neque enim quicquam eorum, quæ ab eo fiunt, commodi ac lucri expers est. Quoniam igitur mundanam, ac non diuinam, sollicitudinem habet vitæ societatis, solutus es ab vxore, noli quærere vxorem: ne te mulieris venenum corrumpat, ad alterum voluptatis congressum te tanquam præfugiis quibusdam illiciens, carnalèsque blâditias, atque inutiles curas & suspiciones docens. Verùm ad montem nostrum, vt animæ tuæ salutem consulas, te confer.

Domino. 214.

Non cuiusvis est, heus tu, dogmatisten agere: quandoquidem nec omnium purpura gestare. Quocirca cum non omnes purpura vtantur, ac præferunt pauperes (vt qui alioqui Imperatoriæ maiestati cõtumeliam inferant, rémque præcellentem vilem & abiectam reddant) abstineas velim ab ecclesiæ minimè congruentibus disputationibus, quæ nullam auditoribus utilitatem afferunt, verùm religionem nostram in contumeliam trahunt, infensòque atque infestis nobis hæreticos, non aduersum te, atque ad te accusandum & infectandum flectunt, verùm ad pietatem conuitiis & maledictis incessendam extimulant. Non enim inficitiam tuam perspicunt: verùm piæ doctrinæ imbecillitatem risui ac ludibrio habent.

Eusebio Episcopo. 215.

Vt ornatus studiosum elegantia vestiũ decet: ita in te illud Psalmistæ accommodè conferri potest, confundantur iniquè agentes superuacue. Patefactis enim ianuis ac quæstuum faciendorum rationibus, tu quidem hoc nomine rationes reddes, aliis autem opes aggeris, quibus quæ-

νον πλεοντες Πάυλο, τῶ γενναίῳ ἔργων παλαίου καὶ νικηφόρου.

Σωφάνδρῳ. σιγ.

Εχεις μὲν δεσμόν τιῶ σωφειαν· ἔλυσε δὲ ταύτην ὁ κύριος συμφερόντως καὶ ψυχροφελῶς, ἕδην γὰρ ἔστιν ἀκερδὴς τῆς αὐτῆς ἐπειδὴ ποίνην μέμνηται ἔχει κοσμικὴν ἀλλ' ἢ θεϊκὴν ἢ συμβίωσις, λέλυσαι δὲ ποίνης μὴ ζητεῖ γυναικα, μὴ πρὸς ἰδὸς γυναικὸς φαρμακείωσι, πρὸς ἑτέραν γυναικῶν στυγέουσι ἢ διπαθείας, καὶ σαρκικῆς διδασκαλικολακείας, καὶ ἐνοήτους φροντίδας καὶ ὑπονοίας· ἀλλὰ σὺ ζῶν σὺ δὲ τιῶ σεαυτῶ ψυχῆν πρὸς τὸ ἡμέτερον ἄρος.

Δομντίῳ. σιδ.

Οὐ πάντως ἔστιν, ὡς ἔπος, τὸ δογματίζειν, ἐπειδὴ ἕδὲ πάντες ἀλαττοφοροῦσιν. Ὁμοίως εἰς ἐκείνοις ἢ κέρρηται πάντες, καὶ μάστιγα πλάξαι, ὡς εἰς τὸ κράτος ὑβρίζοντες, καὶ εἰς εὐτέλειαν τιῶ ὑπεροχὴν κατασείροντες, φείσασθαι τῆς ἀρετῶν τῆς ἐκκλησιαστικῶν, ἕδην τοῖς ἀκροτάτοις κέρδος φερόντων, ἀλλ' εἰς ὑβριν τὰ τῆς θρησκείας ἐλκόντων, καὶ τοῖς δυσμενεῖς ἡμῶν ἀρεσιῶταις, οὐ πρὸς σὲ καὶ τιῶ κατὰ σοῦ κατηγόρειαν κληρόντων ἀλλ' ἰδὲ πρὸς λοιδορίαν τῆς εὐσεβείας ἐρεθίζόντων, οὐ γὰρ τιῶ σὴν ἀμαθίαν συνοροῦσιν, ἀλλ' ἐκείνης ἀδυνατίας ἀδυνατίαν καταγαλῶσιν.

Εὐσεβίῳ ἑπισκόπῳ. σιε.

Ὡς φιλοσόφῳ εὐπρέπεια ἱματίων, ἔπειτα σοὶ τὸ ψαλμικὸν ἐφαρμάζει, ἀχρηθίσαν οἱ ἀνομοιώτες. Ὁμοίως ἡ θύρας γὰρ καὶ τῶ πρὸς κέρδων ὑπανοίξας, οὐ μὲν τοῖς ἐπ' αὐτοῖς ἀποπίπτες εὐθείας, ἑτέροις δὲ θησαυρίζεις τοῖς πόντοις, οἷς πλεονέχεις καὶ σεαυτῶ πτωχείας.

είας σωρεύεις. εἰ ποίνην βέλαιο κακείνης καὶ ἑαυτὸν τῶ πύρος ἀπαλλάξαι, πολλοὶ σε Λάζαροι κυκλῶσιν· εἰς αὐτοῖς τιῶ φλόγα τῆς πλημάτων ἐκπύναξον, καὶ μετ' αὐτῆς ἐκείσε κληρονομίσεις ἀνάβυσσον.

Ζήνωνι ὑπερβυτέρῳ. σιγ.

Ἐδέξαμεθα τὸ ἱμάτιον, καὶ χιτῶνα πεπόμφαμεν, καὶ σοὶ πάντο εὐχαριστήσαμεν, τὸ ἐν ἡμέρῃ ἀπειθήσαντι σέπασμα, ὅτι τοῖ νόμοι τῶ βαπτιστῶ ἐπιπλήρωσαμεν, δύο χιτῶνας ὅτε ἔχοντες. καὶ εἰ μὲν δόθειν τῶ χιτῶνι, ἀμφοτέροι πεπλάγαμεν χιτῶνας, ἐγὼ θαλόπλομος τῶ κρηῶ, καὶ ἐκείνος τῶ κρηῶν τῶ γύμνασιον τιμῆς. εἰ δὲ καὶ τούτων μέλλοις, ὡς τὰ πινῶν ἀγῶν τιρεῖν, ἐμὲ μὲν εἰς ἀπόγνωσιν ὠθήσας, ἔλεγχον ἑμαυτῶ τιῶ συνείδησιν ἔχοντα· πάλιν δὲ πέμψας, πάλιν ἀγῆσας ἡμεῖς δὲ ἔδωσομεν.

Γαυτῶ. σιζ.

Εἰ ἐλπιδί τῆ πατρίδα σωεργύση πρὸς τὸ πᾶν ἔργον ἐωρεῖται, καὶ πίστει ἐπὸ λησῆσας τὰ ἡμῶν ὑπεροχῶνται, ὄνομα τῆς πρὸς θεῶσας, πολλὰ καὶ ἡμῶν πεπλάτων καὶ κοινῶν ταῖς χρείαις ἡμῶν φιλοτίμως, καὶ ἑωροῖς ἔλεος παρὰ κυρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρῃ.

Τιμοθέῳ ἀναγιώτῃ. σιη.

Τῶ θεασαίς Δανιὴλ ἢ περὶ βόητος ὄρεσις, τιῶ Ασσυρίων καὶ Μήδων καὶ Μακεδόνων Σασιλείαν, ὡς μορσιδῆ καὶ ἐξ ἐνὸς ἐλάτῃ ἔθνης συντεταγμένον, εἰ καὶ θηλείω παρείχασε. τιῶ μὲν ἀρκτῶ, τιῶ δὲ λεαίνῃ, τιῶ δὲ ἑτέραν παρδάλλει. τιῶ δὲ τετάρτην ὄρεσιν, θηλίον φοβερόν, καὶ περὶ σῶσας ἐθαμβῶν ἔχασαι, ἰδοῦσι σιδηροῖς ἡρ-

admodum & tibi plures cruciatus accumulatus. Quocirca si tibi cordi est, & illos, & te ipsum igni eximere, multi te Lazari circumdant: In eos pecuniarum flammam excute: & cum his illic refrigerationem ac solatium consequeris.

Zenoni Presbytero. 216.

Pallium accepimus: ac tunicam misimus. Tibique ingentes gratias habemus, qui indumentum vnum à nobis postulâris, quando quidem Baptista legem expleuimus, duas tunicas non habentes. Ac si quidem egeni cuiquam detur, bene atque commodè cum utroque nostrum actum facit: necum nimirum qui nouo indumento corpus foueam: cum illo autem, qui pauca tunica nuditati suæ consulat. Sin autem hanc quoque, vt quorundam sanctorum virorum supellectilem seruatorus es, me quidem in summam mei diffidentiam conuicias, vt qui cōscientiæ meæ testimonio conuincar: tu autem si rursum ad nos miseris, rursumque postulâris, haudquaquam tamen à nobis accipies.

Eidem. 217.

Si ea spe fretus, quæ omnia continet, ad huiusmodi rem oculos coniecisti, ac fide ca aggressus es, quæ modulum nostram superant, fructu sanè isto instituto, sapius nos vestiens, ac nobis ea, quæ opus sunt, liberaliter atque copiosè impertiens. Atque vtinam in die illa misericordiam à Domino nanciscaris.

Timotheo Lectori. 218.

Diuini viri Danielis illa celebris atque hominum sermone peruulgata visio, Assyriorum, & Medorum, ac Macedonum regnum, vt vniuersum, atque ex vna quodque natione conflatum, vni belluæ comparauit, aliud nimirum vrsæ, aliud leonæ, aliud pardo. Quarta autem visio, hoc est, horrenda bellua, vt pote ingenrem stuporè afferens, ferreis dentibus lepta, arcibusque

vnguibus armata, deuorans & cõminuens & conculcans, nec ad vllius animantis similitudinem accedens, Romanorum Imperium perspicuè designabat, vt pote ex omnibus nationibus & tribubus compactum, omnique robore & gloria in seipso præditum. Neque enim vno nomine exprimendum vidit Propheta principatum illum, qui potentia suæ iugum in omnes extendit, atque Dominicæ incarnationis tempore in infinitum imperium processit.

Nilo. 219.

Exod.

Igni affas agni carnes edebant Hebræi, magnum diuinæ incarnationis mysterium per huiusmodi esum typicè adumbrantes, ac Dei agnum prædicentes, qui diuinæ essentia ignem, modo sermone omni præstantiore, cum ea carne connectit, quæ nunc à nobis editur, vitorumque remissionem affert.

Pelusiotis Monachis. 220.

Religiosæ vitæ certum argumentum haud est, Fratres, pallij ac promissæ barbæ ostentatio. Seccessionis Monasticæ cupiditas non est, in vrbibus ac tumultibus immoratio. Nemo Christi aruum sulcat, spinarum feracem voluptatem amplexans. Philosophiam consequi non potest, qui in verborum pugnis & concertationibus operam suam collocat. Per continentiam purgari non sustinet, qui ciborum suauitates ac delicias quærit. Quamobrem si legitimè certare volumus, per habitum à factu & ostentatione alienum, & monasticum otium, & tranquillitatis virtutem, quietisque custodiam, ac victus tenuitatem, bonum certamen certemus.

Isidoro Presbytero. 221.

1. Cor. 15.

Si mortui omnino non resurgunt, ecquid etiam nonnulli pro ipsis baptizantur? ait diuinus Apostolus, atque corporis naturam tam præclarè cum animæ integritate

καρμῶν, καὶ ὄντι χαλκοῖς προσοπιλοισμένοι, ἐσθῆτον καὶ λεπιδῶν καὶ χροταπιτοῦ. ἔθεν ἐν ζωῆ αἰματωμένην τὴν ῥαμίαν ἐπιθάλω ἐσημασεν. Ἐκ πάντων ἐθνῶν καὶ φυλῶν συνεταγμένην, καὶ πᾶσαν ἀλκὴν καὶ δόξαν ἐν ἑαυτῇ κεκτημένην. οὐ γὰρ ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ αἰσχροῦ τὴν ἐπὶ πάντας τὸν ζυγὸν τῆς κρᾶτης ἐκτείνασαν, καὶ εἰς ἀπέραντον βασιλείαν τῶ χροῦ τῆς σαρκώσεως τῶ κυρίῳ προσκόσασαι.

Néilq. sid.

Ὅτι ἀπερὶ τὰ κρέα τῆ ἀνοῦ ἡδιστὸν ἔβραιοι, τυπικῶς τὸ μέγα τῆς θείας οἰκονομίας μυστικῶν σημαζοῦντες. Ἐξ τῆς βρώσεως, καὶ τὸν ἀμὸν τοῦ βεῖ προσμαθάνοντες, τὸ πρὸ τῆς θείας ἕσις σαρκὶ ἀφραγῆτος συμπλέκοντα, τῆ νύκτωρ ἡμῶν ἐσθῆτοισιν, καὶ τῆν ἀφροσιν τῆς σαρκῶν ἐραζομένην.

Τοῖς ἐν Πηλεσίῳ μοναχοῖς. σκ.

Ὅχι ἔστιν, ἀδελφοί, ἀσκήσεως πληροφροσύνη, περιβανὸς καὶ ὑπὸνυξ ἑπιδεδεξίς. Ὅχι ἔστιν ἀναχρησεως ἐπιθυμία, ἢ ἐν πόλεσι καὶ θορύβοις ἀναφύσις. Ἐδέξ τὴν χροῦ αἰλακα πέμνει τὴν ἀκαθοφύρον ἀσπασζόμενος φιλοπάθεια. οὐ δυνάται χροτοβῶσαι φιλοσοφία, ὁ λορημαχίας προσεραζόμενος. Ὅχι ἀνίσταται καθαρῆναι δεῖ ἐγκρατείας, ὁ βρωμάτων χαλλοιάς ζητῆς καὶ ἀβρότητας. εἰ ποῖνυ νομίμως ἐθέλομεν ἀθλεῖν, καὶ χρομαπ ἀκόμπα, καὶ μνήρει χολῆ, καὶ ἀπαθείας ἀρετῆ, καὶ ἡσυχίας φυλακῆ, καὶ λιτότητι προφῆς, τὸν ἀγῶνα τὸν χαλὸν ἀγωνισάμεθα.

Isidoro Presbytero. σκ.α.

Εἰ ὄλωσ νεκροὶ ὅχι ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ἡμεῖς; ὁ θεὸς εἶπεν Ἀπίστος, τὴν τῆς σαρκῶν φύσιν οὕτω χαλὸς συκλενομένην τῶ τῆς ψυχῆς

ψυχῆς ἀκηράτου; ἢ μὲν γὰρ ἀπελευτητοῖ καὶ ἀθάνατοι, ἢ δὲ φθορᾶ καὶ ἀλλοιώσει ὑποκείται. βαπτίζομεθα οὖν ἡμεῖς τῆς νεκρῶν τῆ φύσεως σαρκῶν, εἰς ἀφθαρσίαν αὐτῶ μετασκευασθέντες πιστεύοντες. καὶ αὐτὴν ἔχει τὸ εἶρημὸν σαφηνεῖαν. εἰ ὄλωσ, φησὶ, τὰ σώματα ἡμῶν ὅχι ἀνίσταται, τί καὶ ἐν τῶ βαπτίζομεθα, εἰς ἀφθαρσίαν αὐτῶ μεταποιεῖσθαι πιστεύομεν;

Τῶ αὐτῶ. σκ.β.

Τὸ κρίνεσθαι ζῶντας καὶ νεκροὺς, τῆ πρὸς τὸ καὶ ψυχῆ καὶ σώμα εἰς κρίσιν ἐλωσασθαι, καὶ ἔτε ἐν βατέρου κερωλοισμένοι, ἀλλ' ὡς ἅρ κοινῇ τὴν ἐν ταῦθι σωσθῆναι ἐποίησαντο, ἔτω καὶ τὴν ὁκείθεν δίκην ἡνωμένως ὑφέξουσιν εἰ δὲ καὶ ἀλλῶς ζητῆς, ἔτω διάκριται, ζῶντας, τοὺς ἀείζων βίον καὶ θεοφιλή μεταθλόντας, καὶ ἀποδύον αὐτοῖς ἀπελευτήτης ἀμοιβᾶς, κρίνει τοὺς νεκρῶν τῶν τοῖς ἀμαρτημασι, καὶ τὸ δοθεῖ αὐτοῖς τάλαντον, ὡς ἐν τῶ τῆ ἑαυτῶν χροτοβῶντας βρωθυμία, καὶ ἀμύνασθαι αὐτῶς τιμωρία. εἰ δὲ καὶ ἀλλῶς, ἔπος, κρίνει τῶς τότε ζῶντας καταλειφθέντας καὶ τῶς ἡδὴ τῶ αὐτῶ κοιμηθέντας.

Ζωσίμῳ, Εὐσταθίῳ, Μάρωνι. σκ.γ.

Εἰ ἔτε τῆς σὺν χροῦ αἰώνις διαγωγῆς ἐπιθυμεῖτε, ἔτε τῆς αἰδῆς φλογὸς τὴν κρίσιν δευλιάτε, ἢ τῶ τῶς τοὺς χροτοβρονητῶς δαίμονας ἀμιλλάσθε, ἢ ἀνθρώπων ἰνδάλματῶν τυγχέετε ἐψυχῆ, καὶ λήρου ἀμέτοχῆ, καὶ φόβῳ ἀνωμάθητα.

Κωνσταντῶ μοναχῶ. σκ.δ.

Ἐμοὶ καὶ γνώμων προχόρει ἡ ἀσθενεία, καὶ μικρὸν με τῆς ἀλῆς ὑπεσάγασαι. ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν ὁ θεὸς εἶπεν

comparamus? Hæc enim finis expers est, & immortalis: illud corruptioni ac mutationi subiectum. Pro corporibus itaque natura mortuis & extinctis baptizamur, ea in immortalitatem ac statum a corruptione alienum mutari credentes. Atque horum verborum hæc sententia est: omnino inquit, si corpora nostra ad vitam minimè redeunt, quid afferri potest, quamobrè, cum baptizamur, ea in statum corruptionis atque interitus expertem mutari credimus?

Eidem. 222.

Per id, quod viuos ac mortuos iudicandos esse ait Scriptura, illud significatur fore, vt anima & corpus simul in iudicium veniant, nec alterum ab altero seungatur, verum quemadmodum in hac vita communem coniunctionem habuerunt, sic etiam futurum iudicium subeant. Quod si alio quoque modo hunc locum tibi explicari quæris, sic habeto: viuos, hoc est eos, qui sempiternam ac Deo gratam vitam consecrati sunt, seccnere, iplisque immortales mercedes persolueret: eos autem, qui peccatis immortui sunt, datumque sibi talentum in sua socordia perinde atque in sepulchro defoderunt, iudicare, atque cruciatu afficere. Quod si aliam adhuc explicationem poscis, ea erit huiusmodi: iudicare eos qui tū viui relictī fuerint, & eos, qui ante ipsos vitam cum morte commutant.

Zosimio, Eustathio, Maroni. 223.

Si nec sempiternæ cum Christo vitæ cupiditate flagratis, nec æternæ flammæ multam & condemnationem pertimescitis, certè aut cum contemptoribus dæmonibus vobis certamen est, aut inanima, & rationis expertia, nec vllō timoris sensu prædita hominum simulachra estis.

Quintiano Monacho. 224.

Mihi ex animi sententia procedebat aduersa valetudo, paulatim videlicet me ex tempestate ac procellis subducens. Quo

H

niam autē Deus me rursūm inter fluctus manere iussit, precibus tuis navigationem meam iuua, vt ne quid à trāquillitate alicuius mihi accidat.

Simplicio. 225.

De Prætura tua vbi gratulamur: voluntateque afficimur nunc ius cernentes per mediam vrbem incedens ac palmam ferens. Quo quidem nomine Deum quoque opitulatorem ac focium habiturus es, tum improbos homines tibi indicantem, tum probos demonstratē.

Senatui. 226.

Pelusij commodis Deus adhuc consultit. Adhuc diuini cultus semen in ea existit. Adhuc curam miseræ gerunt martyres vrbis conseruatores. Venit vir eximia virtute præditus Simplicius, præturæ gubernacula tractans ac moderans. Aliam vobis vitam nuncio. Lubenti animo virum excipite, omnes ipsi molestias vestras & difficultates tragicis verbis exponite. Habet & sapientem mentem, & piam voluntatem: laboribusque mutationem dabit. A Deo enim robur nactus est: à quo plerisque, vt rem rectè ac præclare querant, præbetur.

Florentio. 227.

Athenas non rectè miraris, & Porticum, & inambulationem, atque Atticam pompam, in quibus ob nugarum studium olim assiduus eras, tu inquam, qui res terrenas cōtempnisti, ac nihil eorum, quæ hic sunt, amare iussus es. Quocirca si cum Christo resurrexisti, quæ sursum sunt, sapias, vbi ipse est. Nam qui vilem tuam vestem ac philosophiam in solo habitu sitam, conspiciunt, mentis autem peruersitatem ac linguæ arrogantiam, aduersus diuinissimam religionē impias, & contumeliosas voces iactant.

Sorano Comiti. 228.

Diuinorum sacramentorum perceptio idcirco Communio appellata est, quia no-

μὲν τῶν κομμάτων ἐπέλευσε, βολίβει πρὸς τὸν πλοῦτον τοῦ παρεσβείας μή τι πάθωμεν ἀλλότριον τῆς γαλήνης.

Σιμπλικίῳ. σκε.

Συγχαίρομεν τῇ πόλει τῆς ἀρχῆς σκ, καὶ χαίρομεν τὸ δίκυον ὄροντες νῦν ἔπι μέσης βαδίσει καὶ βραβεύου. ἐφ' ὅθεν καὶ βουθὸν ἐξείεις καὶ σύμμαχον, τῶς τε κακοῦς ὑποδεικνύουσα, καὶ τοὺς χρηστοὺς σοὶ φανεροῦσα.

Τῷ βουλευτηλίῳ. σκε.

Ἐπὶ κινδύνοισι Πηλυσίου. ἐπιπάρμα θεοσεβείας ἐν αὐτῇ χηρηματίζεῖ ἐπιπρόνοσον οἱ πολιούχοι μάρτυρες τῆς ταλαίης. ἦκει ὁ θαυματὸς Σιμπλικίος τὰς ἡμέρας τῆς ἀρχῆς μεταχειρίζων. ἄλλον ἡμᾶς εὐαγγελίζου καὶ βίον. ἀσμενοὶ τὸν ἄνδρα πρὸς δέξασθε. πάσαι αὐτῷ ἐκτετραγώνησαν τε δυσχερείαι. ἔχει καὶ ἀσπίδιον σφῆν, καὶ γνώμην φιλευσεβῆ, καὶ δόση τοῖς πόντοις μετὰ βολῆν. ἰσχυρεὶ γὰρ σπὸ θεῶ, παρ' οὗ πολλοῖς τὸ κελῶς ἀρᾶξαι παρέχεται.

Φλωρεντίῳ. σκε.

Οὐ κελῶς τὰς Ἀθήνας θαυμάζεις, καὶ πόλιν, καὶ περὶ πατὸν, καὶ Ἀθηναίων φαντασίαν, οἷς ἀπὸ μάθησιν φλυαρίας πάλαι προσεκαρτέρεις, ὁ τὸν γῆνα πειφρονήσας, καὶ μηδὲν ἀγαπᾶν τῆς ἐνταῦθα κεκελευσμένος. εἰ σιωπήσῃς αὐτῷ τῷ Χριστῷ, τὰ ἅλα φρόνει, ἔβη ἄντῳ, οἱ γὰρ τὴν εὐτελή ἐσθῆν τῶ σου ὄρωντες, καὶ φιλοσοφίαν ἐν μόνῳ χηρηματίζουσι προσοῦσαν, ἀρπαγείαν δὲ γνώμης, καὶ γλώσσης ἀλαζονείαν, κατὰ τῆς θεοτάτης θρησκείας βλασφημῶσι.

Σαρακηνόμνη. σκη.

Κοινωνία κελῆται ἢ τῶν θεῶν μνησίων μεταλήψας, ἀπὸ τῶν πρὸς χηρητον

Συριανῶ.

χρητην ἢ μὴν χηρητον ἐνωσιν, καὶ κοινωνοὺς ἡμᾶς τῆς αὐτῆς ποιῶν βασιλείας.

Ερμίνω νόμνη. σκε.

Γέγραπας δηλωθῆναι σοὶ δι' ἡν ἀπαιῶν ὁ δέυνα πρὸς ἀνομόμνος τοὺς πλοῦτους εὐ ποιῆσαι, κινδύων ἀργαλέον ὑπέμεινε, καὶ οὐκ ἐξείλετο αὐτὸν τῶν συμπλημάτων ἢ πρὸς θεοῖς. ἐπειδὴ φημί, ἔχαιρει θεὸς ἐξ ἀδικίας θυσιαις καὶ ἔπρῳσεται κίβδηλα δῶρα. ἔγὰρ πᾶς ὁ βελομόμνος εὐ ποιῆ, ἀλλ' ὁ ἀξίως θεῷ καὶ κτησομόμνος, καὶ ἐπαγελομόμνος τὴν ἡυσίαν.

Τῷ αὐτῷ. σκε.

Ἐπειδὴ σπὸ δέξειν τῆς σποκρίσεως ἐξήτησας χηρητικῆν, ἴδι ὅτι ὁ Κεῖν καὶ δῶρα πρὸς ἡγεῖν, καὶ ἀπαροχῶς τῶν γεννημάτων τὰ δῶρα. ἀλλὰ τῆ σκηβότηπ ὁ θεὸς τῆς γνώμης πρὸς ἡν ἔπι αὐτὸν μὲν ἔχ ἑάσθη, τὰ δὲ δῶρα αὐτῷ ἔπρῳσθη καὶ τοῖς ἐκ πρῶθ ἑστέως πρὸς κομωθέντα.

Κερκυρίῳ. σκε.

Τῶς παντόμοις καὶ θεοσῶσι γνώμης κινδύων καὶ φόβοι διηνεκῆς ἀκολυθῶσι, τὰς δὲ πρᾶσαι καὶ ἡμέροις ἔπρῳσι καὶ τιμῆ καὶ εὐταλμῆ. εἰ τοίνυν μὴ τὴν ὀρθὴν τῶν παραγμάτων ἀνοία ἐξημῶσαι κρίσιν, τῆς κρείττονος μοίρας γενῶ, ἀφελῶνος τῆς κελῆσης.

Συνεσίῳ ἐπισησιόπῳ. λβ.

Καλὸν μὲν τὸ πρὸ κινδύων ἐξῶσαι τὴν ὀσφύ, καὶ θεῷ ἀπὸ κινδύων, καὶ βάλλειν τὰς ἐναντίας φάλαγγας πίσει, ἀλλὰ μὴ βεθυμοῦταις καὶ ἐχθροῖς καὶ πολεμίοις σκεκείσθαι, ἐπειδὴ εἰς τὸ πρὸ κινδύων ἀβελίας, ὥστε μὴδὲ κηρητὸν ἔχειν θεῷ ἑστέων.

bis coniunctionem cum Deo conciliat, nõsque regni ipsius confortes ac participes reddit.

Hermينو Comiti. 229.

Petijsti per literas, vt tibi declararem quam ob causam cum quidam ea mente venisset, vt de pauperibus bene mereretur, graue discrimen subijt, nec eum animi institutum ex aduersis casibus eripuit. Quoniam, inquam, Deus victimis iniqua ratione partis minimè delectatur, nec adulterina dona admittit. Neque enim quisquis vult, benignè facit: verum is demum, qui vt Deo dignum est, sacrificium & acquiuisit, & promissit.

Eidem. 230.

Quandoquidem à me quaesisti, vt responsum meum literarum factarum testimonio confirmarem, illud scito, quod Cain & dona obtulit, & eorum, quæ enata fuerant, primitias. Verum Deus animi ipsius improbitatem perspicens, ad eum oculos minimè coniecit: nec ipsius munera suscepit, quamuis etiam alioqui ex voluntate atque animi instituto oblata.

Cercyrìo. 231.

Audaces ad omnia & temerarios animos, pericula & perpetui terrores comitantur: lenes contra & mansuetos, laudes & honores, ac præfidentia. Quamobrem, nisi rectum de rebus iudicium amentia perdidisti, scelerata parte missa facta, ad meliorem te adiunge.

Synesio Episcopo. 232.

Præclarum atque commodum est ante oborta pericula lumbos præcinctos habere, Deoque administram operam præbere, atque aduersarias copias fide fundere ac profligare, non autem segnitie atque ignavia torpentes, inimicorum & hostium telis patere. Quandoquidem eò imprudens

H ij

tia, consilii que inopia progressi sumus, ut nec spatium quidem habeamus Sacerdotij munus Deo exhibendi: quod videlicet mala, quibus vndique cingimur, minimè nobis potestatem faciant instrumenta ea capessendi, quibus hostilem impetum propulsemus.

Anastasio. 233.

Psalm. Quod Christus viros sanguinū abominetur, nec eos dūtaxat, verū etiā omnes qui cum ipsis degunt (quod scilicet eorum flagitia & scelera minimè viciscantur) in Herode ostendit. Etenim post nefariam Baptistæ cædem, relicta regione secessit. **Math.** Quo circa, nisi & teipsum, & omnes ciues, Herodis fatum subire vis (cum quibus & domus tua, & liberi de medio tollentur) immanem istum furorē comprime. Quid frustra in malam pestē, & exitium festinas?

Amazonio. 234.

facis Quid tu incassum libros gestas, & eorū lectionem, per ea, quæ facis, auerfaris? Nam cum Dominus ipsum quoque curiosum fœminarum conspectum damnet, tu tamen non modò infano pulchritudinum amore flagras, verū etiam seruilē, vntellexi, vitam amplexus es, vt qui cōtubernale scortum acceperis, ac sempiternam ignominia ames. Atqui te illud scripturæ ob oculos habere oportebat, Honorabile connubium in omnibus, & thorus immaculatus, fornicatores autem & adulteros Deus iudicabit: atque illud confectari, hoc odisse. Horrèdum est in Dei manus incidere. Qui hæc scripturæ verba attēdit, haudquaquā his delectatur, verū resistit.

Sereno. 235.

Math. Non ea de causa Christus, qui pectus ipsum penetrat, ex discipulis suis percōtabatur, Quē me dicūt homines esse, quod variam hominum de se opinionem ignoraret, sed vt hac ratione certam omnibus confessionem traderet, quam ab eo inspi-

τῆς κυκλιούτων χειρῶν, οὐ διδόντων ἑαυτοῦ τῆς ἀμυπητῶν ὀργάνων. ἐπεὶ καὶ φινεὲς σφομαίτη ἐξήσασται ὅτε θεὸς παρωργίζετο.

Αναστασία. σλγ.

Ὅτι ἐδολύσεται χριστὸς τοὺς ἡνδρας τῆς αἰμάτων. ὅσα αὐτὸς δὲ μόνους φημί, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς οἰκούντας ἐν αὐτοῖς, ὡς οὐκ ἐπεξίοντες τὰς αὐτῆς χακουργίας, δὲ κινύσιν ἐπὶ Ἡρώδου. μετὰ γὰρ τὴν Βαπτιστῆς μαρτυρίαν καταλιπόντων ἀνεχώρησεν ἐπὶ τοῦ μη καὶ σαυτὸν καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ πόλει τῆς Ἡρώδου βάλει τυχεῖν τελευτῆς, μεθ' ὧν καὶ οἰκίος οὐ καὶ παῖδες ἀφανισθῆσονται, παύσασαι τῆς ἀηκίης μανίας. τί μάλιστα ἐπέειχε καὶ κῶς ἐξολέσεται.

Αμαζονία. σλδ.

Τί καὶ εἰκὴ βιβλιοφορεῖς, καὶ τὴν ἀνάγνωσιν καταπέσῃ οἷς ποιεῖς. τῆς κυκλίας γὰρ καὶ αὐτὴν τὴν περίεργον θέαν κατακρινόντος, σὺ ἔμῳ ὅτι μὲν τῶν τοῖς κάλλεσιν, ἀλλὰ καὶ βίον ὡς ἐγγὺν ἀνδραποδῶν ἠγάπησας, πόρνην σύντονον λαβῶν, καὶ ἀμόνιον ἀπίμωτον ἀγαπῶν, δέον συνιδῆν τὸ γεγραμμένον. τίμιος ὁ γάμος ἐν πασι, καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος, πόρνοις δὲ καὶ μοιχοῦς κρινεῖ ὁ θεός. καὶ τὸ μὲν ζηλώσασαι, τὸ δὲ μισῆσαι. φοβερὸν τὸ ἐμπέσειν εἰς χεῖρας θεῶν. ἔχ' ἴδεται τέτοις, ἀλλὰ καὶ ἀνπιτάσεται παροσέχων.

Σερίνη. σλε.

Οὐκ ἀγνοῶν τὴν ἀνθρώπων περὶ αὐτῆς πολυάνυμον δόξαν ὁ παῖς χειρῶν ἐμβατεύων χριστὸς, ἤρετο τοὺς ἑαυτῆ μαθητῶν, τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι; ἀλλὰ τὴν ἀσφαλῆ ὁμολογίαν διδάξαι πάντας ἐσλόμενος, ἢ

ἢ ἐμπνευθεὶς ὁ Πέτρος παρ' αὐτῆ ὡς κρηπίδα καὶ βάθρον ἀπέθετο, ἐφ' ἣ ἦ ἑαυτῆ ἐκκλησία ὁ κύριος ἀποδομίσει.

Τῶ αὐτῶ. σλζ.

Τὸ σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, τῆς δύο φύσεων σημαίνει τὴν ἑνωσιν, ἢ ἐν ἑαυτῶ ὁ τῆ θεὸς υἱὸς εἰς σωτηρίαν ἡμῶν θεοπατρὸς ἐξείργασατο.

Ἡρμοκλιανῶ. σλζ.

Ἀγνοεῖς μὲν τὴν ἀνταπόδωσιν, ὡς ἀβλεπῶν πρὸς τὰ μέλλοντα. ἔμῳ δὲ ἐν τῶ μέλλοντι κελτηρίῳ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῶ παρόντι βίῳ τὰς ἐπιπέσεις πῆναι δίνεις οἱ βλάσφημοι. καὶ περὶ τῆ σὺ τοῦ Ἀχάβ Ιεζάβελ, ὅτι μανέσασαι τῶ τῆ Ναβυθά ἀμπελώνι, καὶ νῦν μὲν βροχῆ κινῶν γενομένη, μετὰ ταῦτα δὲ τῶ αἰωνίῳ πυρὶ τρησθήσεται.

Σερίνη. σλη.

Πύλας ἄδου ὁ θεὸς λόγος ἐκάλεισε, τὰς τῆς ἀθέων τιμωρίας, τὰς τῆς ἀρέστων βλασφημίας, ὡς ποῖ πάσαις ἀνθεσῶσα ἡ τῆ θεῆ ἐκκλησία, τὰς μὲν κατακρινέσεται, ἑαυτῶ δὲ τῆς ἐκταπεινώσεται.

Αλφειῶ παροσβυτέρῳ. σλθ.

Ἡ ἐν τῶ ὄρει μεταμόρφωσις τῆ δεσποτῆ ἡμῶν καὶ σωτῆρος, τὴν ἐκ νεκρῶν ἐξανάστασιν ἡμῶν παροσδύλας, ἢ ἦντινα καὶ φυλάττειν ἐν ἑαυτοῖς οἱ θεαταὶ παροσκατήοντο μέγροι τῆς αὐτῆ ἀναστάσεως, ὡς τῆ πρὶν φανησομένην, οἷα τῶ ἔργῳ ὄρω μέρην. ἡ δὲ Μωσέως καὶ Ἡλίας παρῆσται, τὴν ζώντων καὶ νεκρῶν ἑμαρτύρησιν αὐτῶ δεσποτέσται.

Κυρηνίῳ. σμ.

Εἰ τῆς κακῶν αἰπὸν ἔχει τὸ θεῖον, πῶς ἔστι σε ἕει, καὶ ἥλιον ἀνατέλλει, καὶ μέγροι γήρας σε παρέτεναι ἐν ταῦτα,

ratus Petrus, tāquam basim ac fundamētum iccit, super quod Dominus Ecclesiam suam extruxit.

Eidem. 236.

Hæc verba, Tu es Christus Filius Dei, duarum naturarum coniunctionem significant, quam Dei filius in seipso, nostræ salutis causā, modo deitati consentaneo effecit.

Hermociano. 237.

Mercedem ignoras, vt qui ad futura cæcutias. Porro non in futuro duntaxat iudicio ac tribunali, verū etiam in hac vita meritas pœnas pendunt, qui invidia laborant. Huius rei tibi fidem faciat Iezabel illa vxor Achab, quæ insana quadā vineæ Naboth cupiditate exaruit: ac propterea, & nunc canibus præda fuit, & post igni sempiterno seruat.

Sereno. 238.

Per inferi portas diuinus sermo impiorum hominum cœtus atque heresum blasphemias intelligit: quibus omnibus obstitens Dei Ecclesia, eas quidem frangit & expugnat, ab iis autem vinci non potest.

Alphio presbytero. 239.

Domini ac Saluatoris nostri in monte transfiguratio, nostram à morte ad vitam excitationem præsignabat: quam quidem etiam vique ad ipsius resurrectionem, tacitam apud se tenere spectatores iubebatur, vt potest fidem inuēturam, vt quæ iam reipfa perspiceretur. Moïsis autem & Helix præsentia hoc testabatur, eū & viuus & mortuis dominari.

Cyrenio. 240.

Si Deus malorum author est, qui fit vt super te pluat ac solem oriri faciat, atque ad senilem vsque ætatem hic tibi vitam

prorogarit, qui multis mortibus iam pridē dignus eras? verūm ob ipsius misericordiā ad hoc vsque ætatis, pœnitentiæ ac resipiscentiæ causā, seruatus es.

Synesis. 241.

Quod scire aues, breue est, at certum tamen. Si Deus sui semper similis est, nec quicquam vnquā ipsi accedit, Pater semper sit necesse est. Quod si semper Pater est, sequitur vt filium quoque semper habuerit. Ex quo conficitur, cum eandem cum Patre æternitatem habere.

Hermino Coniti. 242.

Et si de Montani blasphemia nunquam ad hunc vsque diem quicquam, vt scribis, audieras: tamen ea vetus & longa est, atque ingentem putredinē ac labem & perniciem conflauit: opus est autem eam effuso cursu fugere atque amoliri, vt quæ tantum animæ detrimentū procreare queat, quantum ipse erroris artifex inuenit. Præstigijs enim, & puerorum cædibus, atque adulterijs, & simulachrorum cultibus constat, atque à fœuis dæmonibus compingitur: cuius qui particeps est, illis confestim expletur.

Eidem. 243.

Prolixam quidem orationem impietatis declaratio requirit. Vt autem paucis rem complectar, Spiritum Sanctum de medio tollere student, eum haudquaquam in die Pētecostes ad sacrosanctos Apostolos venisse asserentes, verūm longo post tempore Montani opera datum esse, hominis qui nil quidem graue, vt ipsi contendunt, admiserit, at reuera in adulterio perspicuē deprehēsus sit, atque hoc præclaro facinore diuinum prospectum ipsius fidei creditum esse affirmet.

Eidem. 244.

Nihil eos, qui sanis decretis animum

πολλῶν ἰδὼν ἄξιον ὄντα θανάτων καὶ πρὸς πλείονος ζήσης, δι' ἑσπλάγχχνια δὲ αὐτῶν φυλάττειται εἰς τὸ τοῦ ἡλικίας αὐτῶν μεταίγνωσιν καὶ ἠΐψω.

Συνέσις. σμα.

Ὁ βέλει μαθεῖν σύντομόν ἐστιν, ἀλλ' ἕως ἀσφαλές, εἰ αἰὲ ὡσαύτως ἔχει θεός, εἰ μηδὲν προσκυτάται ποτὲ, αἰὲ ἐστὶ καὶ πατήρ. εἰ δὲ αἰὲ ἐστὶ πατήρ, αἰὲ ἔχει τὸν υἱόν. συναΐδιος ἄρα ὁ υἱὸς τῶ πατρὶ.

Ερμίνω κάμητι. σμδ.

Εἰ καὶ σοὶ ἀνίκος ἦν μέγρο, ὡς ἔγραψας, ἡ Μοντανῶν βλασφημία. ἀλλ' ἀρχαῖα ἐστὶ καὶ μακρὰ, σιπηδόνια πολλὴν ἐργασάμενη, καὶ λώβη καὶ λύμην. γρηὶ δὲ προστροπῆδην αὐτῶν καὶ φεύγειν καὶ σκοπεύμεναι, τοσαύτῳ πικτεῖν βλάβην τῇ ψυχῇ διωαμένῃ, ὅσην αὐτὸς εὖρεν τῆς πλάτης τεχνίτης. μαγανείας γὰρ καὶ παιδοκτονίας, μοιχείας τε καὶ εἰδωλολατρίας συντίθεται. καὶ δαίμοσι χαλεποῖς συγκροτεῖται, ἡς ὁ μετεργον, σιείων εὐθὺς ἀνατίμπλῃται.

Τῶ αὐτῶ. σμγ.

Πολλῆς ἰδὼν δέεται μακροχρόνια ἢ παρέχασιν τῆς δυσσεβείας, ὡς ἐν συντόμῳ δὲ φράσαι, ἀνελεῖν ἀπεδάξυσιν τὸ πανάγιον πνεῦμα. ὅτι ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς πεντηκοστῆς ἐπιφοιτήσασιν τῷ τοῖς ἱεροῖς λέγοντες σκοπῶν, ἀλλ' ἐς ὑπερον μακρῶν, Μοντανῶν ἀφρονοῦντος δεδόχται, ἀνθρώπου ἕδεν ἰδὼν βαρὺ, ὡς ἐποίησιν, πεπραχέντος, μοιχῆ δὲ φανερώς ἐαλωκότος, καὶ τῶ κατ' ὁράματι τῶ τῶ θεοφάνειαν λέγοντος πεπιγεύατο.

Τῶ αὐτῶ. σμδ.

Οὐδὲν ὀνίησι νηστία τοὺς ὑμέσιν μὴ πρῶ.

προσέχοντας ἕροις ὅσῳ γὰρ τῶ σώματος ἢ ψυχῇ προστερεῖται, τοσούτον πολιτείας δόγματα προσκρίνεται εὐβείας.

Τῶ αὐτῶ. σμε.

Ὁ γρησὶς τῆς χειρόνων πλὴν εὐρεσιν ποιεῖ τῆς κρείττονα. ἵνα γὰρ τῆνδε πλὴν βλασφημίαν ἐκκλίνωμεν, καὶ τῆνδε σιωπῶμεν, καὶ ἐκείνην πεφύλαξωμεν, καὶ ἐν ταύτης ἐτέραν καὶ πλὴν ἀσπίλον κατελιφώμεν. ὡς αὐτῶν οὐδ' Μοντανὸν μυσσῆμεθα, ἕτως καὶ Μανιχαῖον τὸν σύνφρονά αὐτῶν βδελυξόμεθα. δι' ἴδιμον γὰρ κερκὸν τῆς γέννης μεσάτατον.

Τῶ αὐτῶ. σμγ.

Ἀρείῳ καὶ Εὐνομίῳ ἕ γέρονε ἀφρορὰ πρὸς βελτίωσιν, ἀλλὰ ἀμρότεροι ἀλλήλους βλασφημίας φιλοπείρα ὑποβλάσθημα ἐφιλονέησαν. ὁ μὲν ποιήματα τὸν τῶ θεῷ υἱὸν ἐξέπειν τολμηρῶς ἀναφάρησας ὁ δὲ καὶ δῆλον ἀσεβῶς ἀγορευσας. πάντι τοίνυν ὀφείνει ἀμφοτέρους φωνικέον, ἐχάτης λύμης τοὺς μύσας ἐμπιπλῶντας.

Τῶ αὐτῶ. σμζ.

Ἄλλη δυσσεβῆ ἀγγελῶς χάρυβδιδος εἰς πυθμῆμα ἄδου κατακρημνίσασα τῆς ἀλόντας, ἡ Σαβελλίῃ κερκόνια, ἐκ Διβύνης ἀπάρασσα, εἰς πολλοὺς δὲ κωμιάσασα. πλὴν προσσημητῶ γὰρ καὶ μακρῶν τριάδα, μίαν πινά τριπρόσωπον ὑπόστασιν ἐξέληρυσεν, ὅπως ἐστὶ τῆς τριῶν μάλλον ἀμάρεσις, μία γὰρ ἐστὶν ἡ θεότης, τρεῖς δὲ αἱ ὑποστάσεις ταύτης τῆρει, ἕτως ἔρα. μή τις σε συτολὴν ὑποστάσεως, ὡς ὅσας ἔωσιν διδάξῃ.

Δρακοντίῳ πρὸς βουτέρῳ. σμη.

Ἀνατολὴν ἔχων ὄνομα θεὸς ἔφης, καὶ

minimè adiciunt, Ieiunium iuuat. Quanto enim anima corpore præstantior est: tanto quoque pietatis dogmata vitæ anteponuntur.

Eidem. 245.

Deteriorum vsus hoc præstat, vt meliora inueniamus. vt enim hanc impietatem vitemus, & hanc animaduertimus, & illā effugimus, ac per eam item alteram & denique puram ac labis expertem doctrinā percipimus. Quemadmodum igitur Montanum exhorremus: eodem modo Manichæum etiam, qui eadem quæ ille sentit, execrabimur. Gemellum enim malū est, gehennæ intermedium.

Eidem. 246.

Inter Arium & Eunomium non de eo dissidium fuit, vter meliorem doctrinam profiteretur: verūm vterque impietatis magnitudine atque copia superare studuit: ille nimirum cum Dei Filium fictitium quiddā esse impudenter asserere ausus est: hic autem, eum seruum esse impiè affirmauit. Quocirca omnibus viribus ambos fugere oportet, vt pote extrema labe ac pœnitie discipulos suos implentes.

Eidem. 247.

Alia narratu difficilis Charybdis, eos, quos arripuit, in Inferni profundum præcipites agens, Sabelij error est: qui ex Aphrica profectus est, atque ad multos perrepsit. Siquidem adorandam ac beatam Trinitatem, vnam quandam tribus personis constantem hypostasin esse delirauit. Quod quidem tres potius delere est. vna enim est Deitas, tres autē Hypostases. Has retine, atque ita crede: ne quis te hypostasis contractionem, tanquam essentia conjunctionem, doceat.

Dracontio presbytero. 248.

Quæris quonam pacto, cum Deus Oriēs H iij

Psalm.

appelletur, ac lumen inaccessum sit, super occasum tamen ascenderit. Respondeo: Oriens vocatur diuinitas ortus expers, que sempiternum lumen est. Ascensus autem super occasum, est humanæ paupertatis communitio ac societas: quæ occasus est, ac nocti similis, si cum superno splendore comparetur. Incomparabiles enim hæ duæ res erant priusquam eas artifex in seipso copulasset.

Epicteto. 249.

Prolapsionis ac ruine calicem, atque iracundia poculū supplicij causa Deus peccantibus comminatur, ut eos ad meliorem frugem conuertat. nunc videlicet Babylo- niji, nunc Assyrijs eos tradens. Quæ quidem ab Hebræjs epota, eos quidem temulentos reddidit: meliore autem vita non donauit. At verò Christus, exhausto vno in cruce poculo, & amaritudinem sanauit, & voluptatem inuexit.

Eusebio Episcopo. 250.

Ingratus noster atque improbus animus omnia Dei beneficia indignè suscepit. Spiritum sanctum accepimus: ac turpibus actionibus ipsum propulimus. Miraculorum donum consecutū fumus: ac perfidia nostra & incredulitate illud reiecimus. Doctrinam ac sapientiam is, qui huiusmodi munerum author est, nobis inspirauit, ac per impietates, & sacrilegas doctrinas, eas submouimus. Cæleste sacerdotium fidei nostræ commissum est: ac per lubricum & periculosum iudicium, illud corrupimus. Ille per vim episcopatum accepit: & genere suo rerum statum onerat. Ille dispensatorem agit: & famulorum gregibus altare obturbat. Hic ad illius familiaritatem se adiunxit: & pauperum bona interuertit. Ille hinc fauet: & spadones atque effæminatōs atque abiecta mācipia in templum infert. Papæ, quot maculis diuinum Sacrarium contaminatur?

Euagrio Diacono. 251.

Ludibrij vestis de terreno omni impe-

φῶς ὑπάρχει ἀπρόσιτον, πῶς ἢ πῶς ἀνο-
μῶς ἐπιβέβηκεν. ἀνατολή αὐτῶ ὄνομα· ἢ ἀναρχος θεότης, ἢ φῶς ὅσα ἀεί-
διον. ἢ δὲ ἐπὶ δυσμῶν ἐπιβασίς, ἢ κοι-
νωία τῆς ἀνθρωπίνης πτωχείας, δύ-
σις ὅσα, καὶ νυκτὶ εὐκῆα, εἰς συγκεί-
νοιτο τῆ ἄνω λαμπρότητι ἀσύγκει-
τα γὰρ ὑπῆρχε τὰ παράγματα τῶν
ἢ ἐνάσθ' αὐτῶ ἐν αὐτῶ ὁ τεχνίτης.

Επικτήτω. σιδ.

Ποτὲλον πλάσεως, καὶ κόνδυ θυμοῦ,
πιμωρίας τοῖς πλάσιν ἀπειλεῖ ὁ θεός·
εἰς δόρθωσιν, ποτὲ μὲν Βαβυλωνίοις,
ποτὲ δὲ Ἀσσυρίοις ἐργχειλῶν. ἄφρ
ἐκποθέντα ἑαυτῶν, αὐτοὺς μὲν
ἀπεμύθησε, βελπίοις δὲ ζωῆς οὐκ ἠ-
ξίωσεν· ἐν δὲ χειρὸς ἐπὶ ξύλας ποτῆ-
ρον πῶν, καὶ πικρῶν ἰάτρων, καὶ
εὐφροσύνην ἐπήγαγεν.

Εὐσεβίῳ ἑπισκοπῶ. σν.

Ἡ ἀχάριτος ἡμῶν καὶ φαύλη ἀφρο-
σύνη, πᾶσαν θεοῦ δωρεάν ἀναξίως ἐ-
δέξατο. πνεῦμα εὐλόγητον ἄγιον, καὶ
παράξενον αὐτὸ φαύλας ἀθισαμένον.
βαυμάτων ἐδέξαμεθα χεῖρμα, καὶ
ἀπίστως αὐτὸ παρωσάμεθα. διδα-
σχολίαν καὶ σοφίαν ὁ δότης τῶν τοῦ-
των ἐπέπνευσε, καὶ ἐλασθημίαις αὐ-
τὰς ἀπωσάμεθα. ἱερωσύνην τὴν ἑρά-
νιον ἐπιστεύθημεν, καὶ κρίσθ' αὐτῶ
σφαλερᾶ διαφείραμεν. ὁ δὲ ναί εἰλα-
σε εἰσάως ἐπισκοπῆν, καὶ γένοι φορτί-
ζει τὰ παράγματα. ὁ δὲ ναί οἰκονομεῖ,
καὶ οἰκῆταις οὐχ εἶ τὸ θυσιαστέον. οὐ-
τος ἐμείνω φεικόμεν, καὶ τὰ πτωχῶν
σφετερίζεται. ἐμείνος τῶν εὐνοῶν,
καὶ ἐκπομῆς καὶ ἡγεμονίας ἀνδράπο-
δα εὐνοῶν ἐπέσφει τοῖς ἀνακτόροις.
βαβαί, πῶσαις κηλίσι τὸ θεῖον χεῖρ-
νεταί ἑῷμα!

Εὐαγγελίῳ Διόκλῳ. σνα.

Ἡ χλαῖνα τῆς χλωῆς πῶν ἐπί-
γειοι.

γειοὶ πᾶσαν ἀρχὴν παύνησι ἔσαν ἐ-
φειλάμευσαν, ἀλλὰ τῶ κελία πειλα-
φθῆσαι, τὸ ἰχυρὸν καὶ ἑρῶ μόνον ἐκτί-
σατο, εἰς ἀλφειῶν παρῳίασα
κράτος ἔπαρτε γὰρ αὐτῶ καὶ μόνον
ἀφαιδρῶν χιρῶν καὶ κρᾶσσοδον γασμέ-
νην αὐτῶ, ἀσφαλῆ καὶ βεβαίαν γενεᾶς.

Αλφειῶ παρσβυτέρῳ. σνβ.

Ἡ τῶν ἀγίων ὁδὸς ἐν τῶ ναῶ κρυ-
πτή ἐστίν, καὶ καταπετασματι διειρο-
μῶν· μή πο δὲ δὲ αὐτῶ τὸν ἀγισμὸν ὑ-
πεκδέκω τῆ τῶ κελίας ἡμῶν φυλατ-
τόμενον παρῳία· ἡνίκα ἀφῆρῆξας τὸ
καταπέτασμα, καὶ γυμνάσας τοῖς ἔθνε-
σι τὰ τῶ ἀγίων ἐπαρῆτα, κεχρηλυ-
μένα ἰσθμῶσι ὡς ἀγνώμοσι, ὠδοποιή-
σεν ἡμῶν παρῳία τῶ ἀνω συγγένειαν.

Τῶ αὐτῶ. σγγ.

Δεμῆως ζητῆεις τὰ νοήματα. καὶ
τίς σοι ἀρκέσθ' ἀμέλγησι, εἰ μὴ θεός
παρῳιοι λόγον καὶ τὸν τῶ σιωπῶ
σου σιωπέχοντα. αὐ πέτρα ἐν τῶ πά-
θει τῶ κελιακῶ διεθῆβησαν, καὶ τὰ
κνήματα παρῳία μεθῳδῆσαν σωματων
ἐξόμαζον, τῶν ἐπιγῆσιον καὶ ἑσπο-
γῆσιον δὲ ἀσπῳτίω σημεῖοντα τὸν ἡλῆ-
μενον.

Τῶ αὐτῶ. σνδ.

Τίνος χλαῖν, ἔφησι, τὰ ἀλμυρᾶ ἑμα-
σίεσι τῆς ἰσθμῶν, φημί, κατηρο-
ροῦντα ἡλιθιότητος· ὅτι πῶ μὲν φόβῳ
συνετρέβητο, αὐτοὶ δὲ εἰς λιθῶν φύσιν
μεθῳσαντο, καὶ παρῳία φόβον ἀναίσθη-
τοι, καὶ παρῳία εὐεργεσίαν ὄντες ἀχά-
ριστοι.

Τῶ αὐτῶ. σνε.

Οἱ δύο ληστῆ τοὺς δύο ὑπέγραφον
λαοὺς, ὁ μὲν μέγχι τελευτῆς τὸ ἄγνω-
μον ἐνδὲξάμενος, καὶ ἔδδ τῶ ἐχάτιω

rio ac principatu, tanquam ludicro, trium-
phauit: verum Domino imposita, robor
ac vires contraxit, atque ad imperium à
successione immune progressa est. Con-
ueniebat enim eam, cum vel Christum
duntaxat contigisset, atque ipsius fimbria
extitisset, firmam ac stabilem effici.

Alphio Presbytero. 252.

Iter ad sancta, quod in templo occul-
tabatur, ac velo intercipiēbatur, illud sub-
indicabat, sanctificationem nondum da-
tam esse, ut quæ ad Domini nostri aduen-
tum ac presentiam seruaretur: quo scilicet
tempore, cum velum infregisset, ac
sanctioris adyti arcana, quæ Iudæis, ut
ingrati animi nota laborantibus, opera
fuerant, Gentilibus patefecisset, ad cæle-
stem cognationem nobis iter muniuit.

Eidem. 253.

Acriter scripturæ sensus queris: & quis
mulgenti tibi sufficere, nisi Deus sermo-
nem ac neruos intentioni tuæ pares præ-
beat? Quod petra in Dominica passionē
perrupta sunt, & monumenta ad corpo-
rum migrationem contremuerunt, hinc
illud significabatur, eum qui clauis confi-
gebatur, & terrenorum & subterraneorum
Dominum esse.

Eidem. 254.

Quam ob causam, inquis, eo quæ ani-
ma carebant, cædebantur? Nimirum ut
Iudæorum stoliditatem ac vancordiam ac-
cusarent: quod cum ea metu frangeren-
tur, hi contra in lapidum naturam migra-
bant, atque & ad illatum terrorem stupidi,
& ad beneficium ingrati erant.

Eidem. 255.

Duo latrones duos populos adumbra-
bant: Ille, ut qui ad extremum vsque spi-
ritum improbitatem animique peruersita-
^{ibidem.}

tem præ se tulerit, ac ne vltimam quidem captiuitatem, quam à Romanis perpeffus est, in contumeliarū Christo illatarū pœnam atque vltionem sese subijffe confefus sit: hic autem, vt qui in extremo vitæ spiritu de peccatorum remissione minimè desperarit, verùm scelerum agmen diuinitatis prædicatione correxerit, & expiarit.

Eidem. 256.

Quod Dominus inter duos latrones cruci affigi sustinuerit, voluntariam ipsius ad duos populos præsentiam patefecit: ad quos, vt vtrumque per incarnationē suam renouaret, vltro ac sponte accessit: etiam si prior, quemadmodum ex latronibus vnus, id beneficium repudiaret (Non habemus regem, inquit, nisi Cæsarem) dum & innoxiiū sanguinem in capitis sui perniciem ad necem depoposcit, & huiusmodi cæde tanquam iusta gloriatus est. Ex quo effectum est, vt & hic populus & latro ille regno exciderint.

Eulogio. 257.

Ex oriente luce matutina lux abscedit. Claro sole oriente siderum chorus obscuratur. Cum purus ac liquidus dies illuxit, auroræ vmbraë finem accipiunt. Cum Euangelij sapientia effulfit, legis puerilis institutio munus suum exercere desijt. Sic nempe vocis vsu amittit Zacharias, posteaquàm nouæ atque admirandæ salutationis lætum nuncium audiuit.

Petro Cænobiarchæ. 258.

Monasticæ vitæ tirones, nec regulæ iugo immodicè onerare oportet, ne statim in ipsis præludijs animis frangantur, ac deficiant: nec rursus indomitos ac laborum expertes relinquere, ne in focordiam & ignauiam prolabantur: verùm paulatim ad altiora prouehere: vt, quemadmodum Isaac, sensim progredientes, in maiorem magnitudinem cuadant. Nam quod im-

αἰχμαλωσίαν, ἢ ὑπὸ ῥωμαίων ὑπέμεινε εἰς ἄμμωσαν τῶν χριστιανῶν παροινίων ὁμολογήσας ὑφίστασθαι· ὁ δὲ, ὡς αὐτῶ τῶ τέλει μὴ σκοποῦντος τῆς ἀφέσεως, ἀλλ' ἐν αὐτῶ τὸν ἐσμὸν τῶν κακῶν θεολογία διορθώσας.

Τῷ αὐτῷ. σις.

Τὸ μέσον τῶν ληστῶν ἀναχέσθαι τρωθῆναι τὸν κύριον, πλὴν ἐκούσιον αὐτῷ ὡς τὴν δύο λαβὴ ἀπεκάλυψε πικρῶς, ὡς ἐκὼν παρεγένετο, ἀμφοτέρως τῇ ἑαυτῷ βεβληθεὶς ἐνανθρωπήσει ἀναπέσει. εἰ καὶ ὁ ὡς πικρὸς ὡς εἰς τῶν ληστῶν παρητήσατο· ὅτι ἐχρῆν, λέγων, βασιλεῦ εἰ μὴ Κάισρα. καὶ τὸ αἶμα τὸ ἁγίων ὅτι πλὴν ἑαυτῷ κεφαλὴν ἐξαιτέλλω. καὶ ὡς διχάζω τῶ φόνω ἐναερωμένω. ἀφ' ὧν καὶ ἔπει κἀκαίριος τῆς βασιλείας ἐξέπεσον.

Εὐλογία. σις.

Ἀναπέλλοντος φωτός, ὁ ὄρθρος ὑποχρῆν· ἡλὶς ἀνίσχοντος λαμπρῶς, πλὴν ὁ σῆμα ἀμωρῶναι χροῦμαται· ὅτι ἄθελος ἡμέρα· ὅτι φωνή, πλὴν τῆς ἑω σπολήγει σιδάσμαται· ὅτι ἡ τοῦ εὐαγγελίου σοφία ἐξέλαμψεν, ἡ τῆ νόμου παιδαγωγία ἐξόλασεν· ἔπει κἀφώει Ζαχαρίας, πλὴν τῆ νῆα καὶ ὡς δόξα· δόξα ἀσπασμῶ ἀκηκόας εὐαγγέλια.

Πέτρῳ ἀρχιμωδρίτῃ. σις.

Τοὺς τῶν μοναχῶν νεοπαγεῖς ἔπει καταφορτίζεν δαί τῶ τῆ κανόνος ζυγῶ, ἵνα μὴ εὐδὴς ἐν προσωμίῳ ἀπέπαισι, οὔτε ἀδαμάστως καὶ ἔπινος εἶν, ἵνα μὴ ὡς ῥαθυμίαι ἐμπεσῶσιν, ἀλλὰ καὶ βαρὺ προσάξειεν αὐτοῖς πλὴν ἀνάσασιν, ἵνα ὡς Ἰσαὰκ προσβάνοντες μέζονες γένωνται· ὁ δὲ ἡσυχαστὴς γὰρ ὑπεράλλαν πόνοσ ποιῶ, τῆτο καὶ

καὶ πολλὰ ἀμέλεια πληροῖ ὁ εὐδὸ καταβάλλων, ἢ δὲ ἐκλύσσει.

Γιγαντίῳ. σιθ.

Αὐτὸς μὴ πᾶσαν φεῦγε βλασφημίαν, τῶν δὲ τῆς θείας γραφῆς θεωρημάτων, ἀποάτει παρ' ἡμῶν μεθοδικῶς πλὴν ἐπίλυσιν· ὅτι οἱ μὲν τὸν κόσμον χροῖσιν τὰ γραφόμενα βιβλία τῶν τῆς κυρίας θεοσημείων, ὁ εὐαγγελιστὴς ἀπεφῆνατο· ἐπεὶ δὲ κόσμος σύντομος ὁ ἀνθρώπος ἐστὶ πάντων τῶν τῆς κόσμου συμπληρωτικῶν μετέχων φησὶ καὶ· ἀ τῶν αὐτῶ ἀνθρώπος ἀπίστωσ ὦν, ὡς τὰ πολλὰ, ὅτι ἐχρῆν θαύματα, ὡς ὑπερφῆν καὶ θεία τῶν πῶποτε φθασάντων ὑψηλότερεα, καὶ μεγαλοπρεπέτερεα, ταῦτα μὴ χροῖσιν τὸν κόσμον ἐστοχάστατο.

Λεκά μονάζοντι. σζ.

Βαρὺ ὑπὸ ἄλλοις ζυγῶν ἀπειρόζυγος ὦν, καὶ δέος ἐστὶ μὴ ὡς πλὴν σμύνῃ τῆς θείας ἀπονήσης ἀρότερος, καὶ κείνη φανῆς συνερῶς τῆ πύργον οἰκοδομῶντος, καὶ τὰς δυάμεις μὴ προσορώντος· εἰ τοῖνυ δόκιμος ἐούλη γένεσθαι μοναχός, μὴ αὐτὸ βεβλῶν καὶ μόνωσπον ἀρίσκειαν μετέχων, ἀλλὰ κλίον πλὴν γινώμην τοῖς βίω καὶ χροῖσιν καὶ πόνῳ ἤδη τὸν θεῖον σιδάσασιν καὶ σιαπανεύσασιν ἀμπελώνη, παρ' ὧν εὐκόλωσ πλὴν ἐργασίαν μαθήσῃ· γελοῖον γὰρ καὶ καταγέλασον, βαυάσου μὴ τέχνης πανταχόσε πειροσῆν διδασκαλίας, πλὴν δὲ γείων φιλοσοφίαν, ὡς εὐτελὲς τί, ἑαυτοῖς ἐπιπέπον.

Εὐβύλῳ. σζα.

Ὅτι πᾶσι πᾶσιν ἀπερδῆς ἐστὶν ἡ κακία, καὶ ὡς ἴα παρόντα φάλλη σύννοι.

modicus labor efficit, hoc quoque ingens negligentia incuriaque præstat: ille videlicet prosterrens, hæc autem enervans & emolliens.

Gigantio. 259.

Tu quidem blasphemiam omnem fuge: theorematum autem diuinæ scripturæ solutiones & explicationes compendiaria ratione à nobis exposce. Non arbitror mundum capere posse eos, qui de diuinis miraculis conscribi possint, libros, Euangelista pronunciauit. Quoniam breuis ac contractus mundus homo est, vt qui omnium elementorum, ex quibus mundus velut omnibus suis numeris absolutus est, idcirco miracula ea, quæ, vt natura præstantiora, & diuina, & ijs omnibus, quæ vnquam edita fuerant, sublimiora, homo, vt pote magna ex parte inscius & absurdus, minimè capiebat, à mundo capi non posse coniecit.

Lucæ monacho. 260.

Graue iugum subiisti, iugi adhuc expers. Ac periculum est, ne ad aratri Domini iugum elanguescas ac deficias, illiusque socius esse videaris, qui viribus suis ac facultatibus minimè ante perpensis & exploratis, turrim exædificandam suscipit. Quare si probus monachus fieri studes, ne eam rationem incas, vt tuo ipsius arbitrio viuas, ac motes tuos tibi vni probatos esse velis: quin potius ijs mentem tuam & consilium submitte, qui & vita, & tempore, & labore, diuinam vineam iam ante foderunt & coluerunt: à quibus munus istud facile perdisces. Ridiculum enim planè est, cum, vt vilium ac mechanicarum artium magistrus nanciscamur, hucatque illuc oberremus, diuinam tamen philosophiam, tanquam vile aliquid ac despiciendum, nobis ipsis committamus.

Eubulo. 261.

Quod prorsus inutilis sit improbitas, atque & in præsens mala contubernalis, &

in futurum acris ac vehemens accusatrix, ex multis intelliges. Quid igitur hanc amplecteris ac fenes, δCacobule potius quam Eubule? Quam si fugias, vt bonis omnibus inimicam & infestam, & apud Deum, & apud homines clarus ac celebris exiftes.

Leontio Episcopo. 262.

Bonus ille Eusebius, rebus omnibus alijs rectè ac præclare constitutis, id quoque Pelusio aduentu suo præbuit, vt bubulcis quibusdam & caprarijs, ac fugitiuis mancipijs (qui neminem vnquam ex ijs, qui Monasticam vitam aut coluerint, aut omnino ament, magistrum habuerunt, nec etiam de hac philosophia quicquam vnquam audierunt, aut habitu tenus didicerunt) monasticas palæstras opprimendas ac præfocâdas committeret. Qua quidem in re perinde fecit, vt si quis, cum prælio vndique vrgeatur, ac magna telorum vis emittatur, inermibus hominibus ac rei militaris imperitis instruendam aduersus ca aciem mandet, victoriâque sua sponte in perniciem suam prodat.

Heraclio diacono. 263.

Ap̄tè atque accommodatè omnes, qui tuam mutationem perspicunt, illud diuinæ Psalmistæ tibi accinunt, Transiui, & ecce non erat: quæsiui eum, & non est inuētus locus eius. Nam qui vim aliquam à Domino acceperunt, eaque non ad beneficium rependendum, sed ad vlciscendum vsi sunt, eò tandem rediguntur, vt vim nullam habeant, ac maleficæ potentie pœnas exposcuntur.

Orioni. 264.

Communis quidem omnium hostis est Diabolus: generalia autem bella gerit aduersus eos, qui ipsius voluptatibus cultum minimè adhibent, nec per malorum radicem auaritiâ ipsium adorant. Quorum in numero, & quidem inter propugnatores, cum ipse sis, spiritus armaturam attripe.

κος, καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα ἰσχυρὰ κερτήριος, ψήφους σοι πολλοί. τί τοίνυν αὐτῶ ἀσπάζῃ καὶ ἀειπέεις, καὶ ὁβελὲ μαλλοὶ ἢ εὐβελὲ, ἢν φεύγων ὡς πᾶσι τοῖς καλοῖς πολέμιος, καὶ θεῶ φανήσῃ καὶ ἀνθρώποις ἀσπίδος.

Λεοντίῳ ἑπισκόπῳ. σξβ.

Πάντα χαλῶς ὁ ρητὸς Διθεὺς Εὐσεβίος, καὶ τὸτο τῆ παροιμία Πηλυσίῳ παρέχετο, βενόμοις πσι καὶ αὐτοῖς, καὶ δραπέτοις οὐκείας ἐπιτρέπων μοναχικὰ συμπήγνυσι παλαιήσια, ἔδενε μαθητευθεῖσι τῶ μοναχικῇ ἢ μετεργόντων, ἢ ὕλως ἀγαπάντων, οὐδὲ ὕλως τῆς φιλοσοφίας ταύτης ἢ ἀκροάσων, ἢ μέλει χήματος διδάχθεισι. τὰτο ποίαν, ὡς ἄρ' αἰ εἶπες, πολέμου ἀειεστῶτος, καὶ βελῶν σφοδρῶς ἀφειδιῶν, ἀόπλοις καὶ ἀπειροπολέμοις ἐπιβέποι τῶ πρὸς σκείνα παρτάξιν, καὶ πρὸς δὲ καὶ εἰντὲ ἐκουσίως τῶ νικῆν.

Ηρακλείῳ Διάκονῳ. σξγ.

Πρόσφορον καὶ ἀρμολίαν σοι πάντες, ὅσοι τῶ σῆν ὁράσων ἀλλοίωσιν, ἐπαδούσι θεοφάντο. Παλιμώδων, τὸ Παρήλθον, καὶ ἰδού σὲ καὶ ἦν, καὶ ἐζητήσα αὐτὸν, καὶ ἐχέρεθι ὁ τόπος αὐτῶ. οἱ γὰρ δυνάμιν παρὰ κυρὸ λαμβάνοντες, καὶ ταύτη σὲ καὶ ἀμαίωθιν κεχρημένοι, ἀλλ' ἀμύων, καὶ εἰς τὸ μηδὲν δύνανται ἀείξανται, καὶ τῆς κερκοποιῶ δυνάμειος τῆς εὐθύας ἐισπράττονται.

Ωρίωνι. σξδ.

Κοινὸς μὲν ἀπάντων ὁ ἐχθρὸς, πολέμοις δὲ ἔχει γενικὸς πρὸς τοὺς τὰς ἡδονῶν αὐτῶ μὴ λατρεύοντα, καὶ τῆ ρίζῃ τῆς κακῶν φιλαργυρίας αὐτῶ μὴ πρὸς συνουσίας, ὡς εἰς ὑπάρχων καὶ πρὸς βολος, ἔχου τῆς πανοπλίας τῶ πνεύματος.

Εἰ

Συμμαχῳ. σξε.

Εἰ τῶ ἔλθει τῶ σώματος, τὸ μείζων εἶναι τῶ ἀνθρώπων πεφάντασαι, Νεβρόδ ὁ γίγας πολλῶ σε ὑπερίπτατο, καὶ οἱ ἀγαρῶν γίγαντες, καὶ Γολιάθ ὁ ἀλλόφυλος, καὶ Σαὺλ ὁ πάντος τοῦ Ἰσραὴλ ὑπεράνωμος. ἀλλ' ἔδεν αὐτοὺς ὤνησε τὸ μήκος τῆς βελίας ἑπιπέκειας φρονισανταὺς ὑψηλότερα.

Κρατίνῳ. σξστ.

Ἦν αὐτῆς μοι πῶ σῆν πρὸς ἡγάγες, ἄλλος πῆ τῶ κώλω ὁ μὲν ἐρηκῶς, τί ποιήσας, ζῶν ἀνώνιον κληρονομίως αὐτὸς δὲ γεγραπῶς, τί μὴ μοναχικὴν κερπορώσας, ἀλλ' ὁ μὲν πρὸς τὸν νόμον, ὡς νηπιώδης, ἐπέμπετο, σὲ δὲ ἐγὼ, ὡς τελείων ἐφιέμερος, πρὸς ὑψος κερεργῶν ἀναβάσας. ἀρνησά σου τὸν, καὶ ἄρον τὸν σαρδόν, καὶ φεύγε ὡς ἐγὼ.

Κυρηναῖῳ. σξζ.

Αὐτὸς μὲν ἠρώτησας, ποίαν ἔχει ἡ ψυχὴ ἐκῶ τῶ κερτάσων, ἢ τῆν κερποπῶ ἢ τὸ πῶ σιν ἐχεται, ἐγὼ δὲ φημί σοι, ὅτι ἡ μὲν βιάσασα ρητῶς, εἰς ἀνάσασιν ἐλεύσεται ζωῆς. ἡ δὲ ζήσασα κερκῶς, εἰς αἰώνιον πορεύσεται πύραν, ἢν ἄρ' δειδῶς, φρονίτῆς ὅπως εὐφροσύνη ἀκρτάγνωτος καὶ ἀκόλατος.

Παύλῳ. σξη.

Αὐτῶ ὦ νομίσεις, ἐλαπίματα τῶ ἀκόμπῳ καὶ ἀγαμμάτων τῶ ἱερῶν τῶ κυρὸ μαθητῶ, ὑπερέχει τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ ἢ δυνάμει, δι' οὐκείων κερτάσασα, δι' ὧν ἄλλοι ἠτήθησαν.

Μάρωνι πρεσβυτέρῳ. σξθ.

Εἰ καὶ ἀλόγιστος εἶ καὶ ἀνάγωγος, ἀλλ'

Symmacho. 265.

Si ob corporis proceritatem omnium mortalium maximum te esse imaginaris, gigas Nembrod longè te altitudine vincebat, & gigantes Astaroth, & barbarus Goliath, & Saül, qui Israëlitas omnes humeris superabat. verum nihil eos sublimitas iuuuit, diuina benignitate ac facilitate altius de se sentientes.

Cratino. 266.

Quam tu mihi quæstionem obtulisti, eandem alius etiam quispiam Domino obtulit: ille nimirum, cum dixit, Quid faciens, vitam æternam possidebo? tu autem cum scripsisti, Quanam ratione omnes Monasticæ vitæ numeros explebo? verum ille, vt puerili animo præditus, ad legem mittebatur: ego verò te, vt perfectionis cupidum, ad ascensionis fastigium porrecta manu duco. Abnega teipsum, & tolle crucem tuam, ac mei instar fuge.

Cyrenio. 267.

Tu quidem sciscitatus es, quemnam illic anima statum habeat, aut quonam modo, vel loco contineatur. Ego verò respondeo: Ea quæ rectè atque honestè vixit, ad vitæ resurrectionē veniet: quæ autem male & flagitiosè curriculum vitæ confecerit, ad sempiternū rogum proficiscetur. Quod quidem tu metuens, curam omnem adhibe, vt condemnationis ac pœnæ expertus inueniatis.

Paulo. 268.

Hac ipsa, quam tu vitium esse existimas, sanctorum Domini discipulorum humilitate ab omni fastu & ostentatione aliena, literarumque inscitia, diuini Euangelij vis ac potentia maiorem in modum eminet: vt quæ per ea victoriam adeptæ sit, per quæ alij victi sunt.

Maroni Presbytero. 269.

Quoniam tu vecors es atque contu-

act.

max, tamen vel fando illud audiisti, quod olim diuinorū Apostolorū discipuli venditas suas facultates ad ecclesiā pauperum causa deferebant. At tu contra omnino faciens ecclesiæ ac pauperum bona domituxæ impiè ac nefariè colligis. Huic igitur impietati finem impone: œconomus enim hinc dictus est, quod pauperibus, quæ ipforum sunt, tribuat. Propria autem ipsoꝝ meritò sunt ecclesiastica bona.

παρα τὸ πρὸς οὐκ ἐστὶν ἰσορροπία ἀλλὰ πένησι.

Agaiho. 270.

Optime vir, ex ijs, quæ euenerunt, maiora tibi perspicere licet. Ethnicismus enim multis & temporibus, & laboribus, & opibus, & armis, & sermonibus corroboratus ex oculis euauit. Nostra autem religio plebeijs & illiteratis, & pauperibus atque abiectis hominibus demadata, breui temporis spatio fulget: in modum quo quò gentium peruasit, non oculos duntaxat atque aspectum, sed etiam mentes illuminans, quoniam uidelicet ille ex commentitijs fabulis constabat: hæc autem ex cælestibus dogmatibus compacta erat.

cor.

Leandro. 271.

Humana naturā, vir eximie, nec eiusmodi est, quæ vitium admittere nequeat, nec rursum vi naturæ vitia habet. Verum mens ac voluntas hæc admittens, prolapsionem à virtutibus sustinet.

Eidem. 272.

Illud quod scribis, primus quoque homo perpeffus est, verum secundus priorem formam ipsi reddidit: quippe qui in ea modo sermonem omnem superanti, extiterit, eamque modo diuinitati cōsentaneo correxerit.

psal.

Eutonio. 273.

Magnificabo Dominum in laude, & placebit ei super vitulum nouū, canebat Da-

ουδὲ γὰρ ἐκ τῶν ἀποστόλων ἔχεις, ὅτι παλαιοὶ τῆς θείας διδασκαλίας μαθηταὶ, τὰ οἴκων περιεποιοντο, τῆς ἐκκλησίας ὑπὲρ πτωχῶν ἀποσκευάζοντες. οὐδὲ πάντες ἐναντίον ποιῶν, τὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πτωχῶν οἴκων συνάγεις ἀσέβως. πᾶσαι τίνων τῆς ἀσεβείας οἰκονόμος γὰρ εἴρηται παρὰ τῶν πατρῴων ἀποστόλων, ὅτι οἰκεία αὐτῶν νέμειν τοῖς πένησιν. οἰκεία δὲ αὐτῶν, ἐκείνους τῶν ἐκκλησιαστικῶν.

Αγαθοδαμόνι. σο.

Ἐξέστη σοι συνιδεῖν, ἄριστε, ἐκ τῆς συμβάντων τὰ μέγιστα. ὁ γὰρ ἑλληνισμὸς πολλοῖς καὶ χερόνις καὶ πόνοις καὶ πόντοις καὶ ὄπλοις καὶ λόροις κρατυθείας, ἠφρανοσθῆ. ἢ δὲ ἡμετέρα θρησκεία ἰδιώταις καὶ ἀρχαῖς ἀποστόλοις καὶ πτωχοῖς καὶ εὐτελεῖσιν ἐγγχειροῦσάσα ἐν βραχεῖ καὶ ῥῆματι ἀφραπῆς διήλθε παύλας, ἢ τοῖς ὄψεσιν μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς γνώμασι φωτίσασα, ὅτι ἢ μὲν φευδῆσι μύθοις συνέκειτο. ἢ δὲ δόγμασιν ἑρανοῖς συνήρμοστο.

Δαμάνδρῳ. σοα.

Ἡ φύσις ἢ ἀνθρωπεία, θεαμασίαν ἔχει ἀνεπίδεκτός ἐστι καὶ ἔχει φυσικῶς κέκτηται τὰ κακά, ἀλλὰ γνώμη τῶν ἀποστόλων ἀπομαρτυροῦν τῶν καλῶν.

Τῷ αὐτῷ. σοβ.

Ἐκείνο δὲ γέγραφαί, καὶ ὁ παρῶτος πέπονθεν ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ δεύτερος αὐτῷ πῶς κατεργάσθη μορφήν ἀποδεδωκεν, ἐν οὐκ ἐν ἀφραπῆς γένεσις, καὶ τῶν πῶς ἰσορροπῶς διορθώσασα μύθος.

Εὐτονίῳ. σογ.

Μεγαλωῶ τὸν κύριον ἐν αἰνέσει, καὶ ἀριστῶ αὐτῷ ὑπὲρ μόσχον νεόν, ἐβαλλεῖται.

λεῖν ὁ Δαβὶδ, πῶς Ἰσραὴλ ἠμαρτάνων ἀποπέσει, καὶ τῆς ἐθνῶν πῶς οἰκείωσιν. ἐπειδὴ γὰρ φησὶν, ὁ παῖς θυσιῶν πιστευθεὶς ἠθέτησε λαὸς, καὶ ἔρχεται ἡδεῖται ἀμασιν ὁ θεὸς, ἐγὼ πῶς ἐν πνεύματι ἀποστρέψω λατρείαν, ἢ ὑπὲρ οὐκ ἐκείνης αὐτῶ φανεῖται ἀξιώτερος.

μαφ.

Θεωνί. σοδ.

Κάλλει καὶ πλεῖστα ἐπαίρη, ὡς ἔοικε, καὶ τῶς ἀλλας ἀποφρονεῖς, οἷς παύλας ἀποστρέψω, ὅτι χροτῶ κενόσησαι ταχὺ μαρμαροῦσιν. ἢ ὡς ὑδὼρ συῖχεις τὰ χεῖματα, ἀλλας ἐξ ἀλλῶν νοπίτων, καὶ πάλιν ἀποστρέψω ἀλλους βλοσάντων. ἢ τοῖνυν ὡς σκίση καὶ κενῶ, καὶ ἀνέμοις, τοῖς ἀπίστοις τῶν τοῖς ἀποστρέψωσιν, ἢ ἰδοὺ σκίση καὶ κενῶ πεποῖσας καὶ ἀνέμοις.

Τοῖς περὶ πόλιν. σοε.

ἀποστολῶν.

Καλὰ λαμβάνει τρεφεῖα παρὰ Λασιανῶ τὸ Πηλῆσιοι γελῶσις μοδοῖς πῶς θρασεῖ μὲν ἀμείβετα. ὑποφθεύσας γὰρ τῆς εὐκλείας ἀπο τῶν κροτοῦτος σποφανῶν, ἐλάσει παρὰ αὐτῶ τῆς ἐν ταῦτα κησιστορία καὶ τοσοῦτοι κροτῶν ἐν σείρα τῶς συμφυλῆτας κρατήσῃ, ὅσων καὶ σῶσικος κλέπτης. εὐξασθε τοῖνυν λερωῖς, μήποτε πηλῆσιώτας διωθῆσιν ἀ βύλλοντα. κροτοῖ γὰρ εἰσι πωχευόντες καὶ συλυπῆσιν, ἢ μικρὰ ἀνακῶσιν, καὶ σκίση ἐχούσιν ἐχούσιν γανήματα φαίνοισιν ἢ κησισαν αὐτῶς γαστέρα ἐδοῖσιν.

Χαιρήμονι. σοστ.

Ἀπίστος ἂν καὶ ἀβέβαιος, καὶ οὐκ ἐχῶ τὸν νοῦν ἀποστρέψω τὰ μέλλοντα, ἐκείνους τοῖς ἐν ταῦτα ἀβέβαιος καὶ ἀπίστοις ἀποστρέψω πλεῖστα φημί, καὶ δόξη κενῶ. ἢ τοῖνυν ἀποφρονεῖ ταῦτα, ὡς γήινε. ἢ γυμνάσθη ἀποστρέψω κροτῶν, ἢ ἐχῶσι ἀπομονῆν ὅτε φεύγῃσιν.

uid, Iudæorum ruinam, & Gentium adiunctionem significans. Quoniam enim, inquit, populus ille, cuius fidei sacrificia commissa fuerant, Deū reiecit, nec crucioris profusione Deus oblectatur, propterea ego spiritualem cultū adhibeo; quem ipse multo pluris; quàm illum, facturus est.

Theoni. 274.

Pulchritudine atque opibus, ut apparet, gloriaris, aliòque, quibus hæc defunt, pro nihilo ducis illud ignorans, te sæno quam ocysimè marcescente coortatum esse. Atque item pecunias tanquam aquam contines, quæ alios ex alijs humectat, ac rursum ad alios fluit. Quamobrem aut ad infidas huiusmodi opes, perinde atque ad vmbra, & fumum, & ventos, animum adijce: aut illud scito, te vmbra, & fumo, & ventis confidere.

βσι. 42.

Pelusi magistratibus. 275.

Præclara educationis præmia Pelusium ab Aspiano capit: Præclaram ille vicem ac mercedem alicui suæ repedit, posteaquam enim in patulas ac nimium credulas Imperatoris aures calumniam insinurravit, ut bis huiusce quæsturam ab eo accepit: ac tribules suos tormalis atque calamitatibus affecit, quot etiam fur domesticus. Ardenti ergo animo vota facite, ut ne Pelusiota tantum possint, quantum volunt.

Chæremoni. 276.

Cum infidelitatis atque inconstantie vitio labores, nec futura in mente habeas, non mirum est te incertis atque infidis huiusce vite rebus profus addictum esse, hoc est, opibus atque inani glorie. Quamobrem aut ista, ut terrena contemne: aut ad tolerantiam te exerce, ut, cum fugient, patientiam adhibeas.

Pæonio. 277.

Nimia potio, prolapsio potius est, tam in opibus, quàm in negotijs: vt quæ & mentem magis perturbet, & corpus premar. Quod cum ita sit, ab immoderato vsu abstine, ac moderationi stude, quæ & sanitatis mater est, & prudentiæ ac sobrietatis causa.

Petro. 278.

Monastica vita, ô amice, omnium Dei mandatorum imitatio est, ac receptaculum. Etenim ab ira, improbitate, fastu, pecuniarum studio, sui ipsius amore, remota est: obedientiam colit, omnibus inferuit, à corpore omnino aliena est, ac spiritus duntaxat propria: linguam ad gratiarum actionem procliuem, atque orationem vtilem habet: ad maledictum immota est: persuasione & obsequio cuncta facit, atque ad moderatoris nutû & arbitrium, quem & tempus, & labor, & diuinus calculus ad antiftitij gubernacula collocauit, vt qui ventorum impetus & cognitos habeat, & viter.

Clearcho. 279.

Tot vitiorum causa est ebrietas, heus tu, vt is, qui paradisi arcanorum auditor extitit, eam extra Dei Ecclesiam collocarit. Ac proinde ne ingentem morbum, tanquam leuicam & exiguum, contemnamus.

Chrysantho. 280.

Multi te vt iniuriarum memorem traducunt, malis armis, hoc est iracundia, vrentem: quam Creator animæ opitulatricem adhibuit, vt corporis ignauiam ac mollitiem corroboret. Quamobrem, si vera loquuntur, constat te Creatoris scopum ignorare: vt qui & ferro ad cadem, & pulchritudine ad fraudem, & lingua ad conuitium abutaris, & bonorû datorem malorum authorem facias. Fac igitur frænum iracundiæ quàm ocysimè injicias, ne te in exitium præcipitem agat.

Παυλίω. σοζ.

Η πλείων πόσις, μάλλον υπάρχει πλώσις, & τοις χήμασι καὶ τοις παράγμασι, καὶ τὸν νοῦν θολῶσαι μάλλον καὶ τὸ σῶμα βαρύνει. Σπόγγη τὸν ἰσχυρῶτα ἀφαιδεύει, καὶ τὴν σφίγγα συμμερίζει, ἢ καὶ μήτηρ ἴσθιν ὑγείας, καὶ νήφειος αἴτια.

Πέτρῳ. σοή.

Ασκησις, ὡφιλότης, πασῶν τῶν τῆς κρείας ἐπιτολῶν μίμησις ἐστὶ καὶ δοχεῖον ἀόργητος, ἀπέργητος, ἄτυφος, ἀφιλάργυρος, ἀφιλαυτός, ἄποτακτικὴ διακονίᾳ παντὶ, ἀλλοτριᾷ σώματος καὶ βλάσφημίας, οἰκία τῆς πνεύματος μόνης, γλώσσαν ἐν ἡσυχίᾳ ἔχουσα, πρὸς σωτηρίαν χειρὸς ἐκτετατή, πρὸς λοιδορίαν ἀκλήματος, πειθοὶ πάντων ἀτάκτου, καὶ τῶν τῆς ἀγνοίας νεύματι, ὃν καὶ χροῖος καὶ πόνος, καὶ θεία ἰσχύς ἡπὶ τῶν οἰκίων τῆς πρὸς αἰσίου ἐκείνου, τὰς ἐμβολὰς τῶν πνευμάτων καὶ γνώσεσιν καὶ ἐκκλινόντα.

Κλεάρχῳ. σοζή.

Τοσούτων ἐστὶν ἡμεῖς ἢ μέγιστος αἴτια, ὡς ἐστὶν ὅτι ὁ ἀρχαῖος τῶν ἐπιτολῶν ἐστὶν ἀρρήτων, ἔξω τῆς τῆς θεῆς βασιλείας ἴσθι τὰ πάντα. μη τὸν ὡς ἐραχέος ἀποφρονῶμεν τῆς μεγάλης νοσηματίας.

Χρυσάνθῳ. σοπ.

Ὡς μνηστικὸν σε πολλοὶ κωμωδοῦσιν, ἀμνηστικῶς πονηρῶ τῶν θυμῶν κεραιμῶν, ὃν ἀπὸ τῆς πλάσσης ἐσθθὸν τῆς ψυχῆς πρὸς καταπέσσει, τὰς ὀλιγωρίας καὶ χυνοῦτητας, νευροῦτα τῆς σώματος. εἰ οὐκ ἀληθεύσει, δηλὸς εἶ, ἀγνοῶν τὸν σκοπὸν τῆς ποιήσαντος, καὶ τῶν σιδήρων πρὸς φόνον χροῖου, καὶ πρὸς ἀπάτην τῶν κάλλει, καὶ τῆς γλώσσης πρὸς βλασφημίαν, καὶ ἄπειρον παιῶν τῶν κακῶν, τὸν δὲ τῆς τῶν ἀγαθῶν. χαλινὸν ἰσθιν ἰσθιν. τὸ θυμὸν, μήτε κατακρημνῶν εἰς ὄλεθρον ὄση.

Διδύμῳ.

Διδύμῳ. σοπ.

Εἰ ἀλλόφυλοι ἐν καππαδοκίᾳ ἀνήρθασαν, καὶ ἀπόγονοι καππαδοκῶν ἀλλόφυλοι. ἐξ ἀλλοφύλων δὲ καὶ γαβωνίται συγγενῆσι. καππαδοκῶν δὲ ἄλλοι ὅτι γαβωνίται. ἐξ οὗ τὸ σκεῖνον πονηρίαν ἀνάγει, ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ γιγάντιον. ὕπερον γὰρ καὶ πονηρὸν ὡς ἐπὶ παντὸς γένους, εἰρήνη μὲν ἔχει, ἀποπύμας, ἐξιδὶ δὲ τῆς φροῦδος, καὶ μίαν ἔχει πηγὴν ἢ πικρῆ καὶ γλυκῆς ἐν συντυχίᾳ χειρολογηῶν, ἐν ἀπουσίᾳ καὶ ἐλαττωῦ ἀπατηλῶν, ἀναδεδῆ, θεασθῶν, δειλῶν, σκωπτικῶν, ἀνελευθέρων, δούλων, μισοθηρῶν, ὑπερηφανῶν, ἐν τῶν τῶν φιλῶν ἐπιχειρήσας περὶ λυπῶν, ἐν ἀπεργασίᾳ ἀκόρετον ἐν πρὸς σωπείᾳ ἐλάττωσις ἀίχμαλωπίστον τὰ γυναικεία, ἐν μονίᾳ χροῦσιν, ὑπερηφανῶν, οἰον βλαβυλῶν. πρὸς ψεύδους ὄξυ. πρὸς τὸ παρορῶσαι ταχὺ, καὶ οἰον ἔχεις τὸν πάμφαυλον καὶ παμμισθὸν γιγάντιον τοῖς τῶν ἀπαντας καὶ νόμιζε, καὶ γίνωσκε καππαδοκίας.

εὐνοία.

λυπέμενη

Σερένῳ. σοπ.

Ἐπειδὴ χρόνον ἡμῶν ἐζώσας πλὴν ἐν Ἐδέμ κατωκίαν ὁ δημιουργὸς καὶ δεσπότης παρέχετο. δι' ἐπιτολῶν δὲ γνώμης, καὶ πονηρίαν τῶν πλάσθων τῶν ἐξ ὀλιγωρίας, καὶ εἰς γῆν ἔπιμωχθῶν καὶ θλιβεράν παροικίαν ἐπέφηνε, τοὺς ἐξ ἡμῶν πάλιν ὑπεροφώσαντας, καὶ πλὴν χαμυζήλων ζῶν κατὰ τὴν ἀφῆλῆ καὶ πρὸς τὸ ὕψος τῆς ἕρανίς πολιτείας ἐγίταντας, εἰς ἐκείνον τὸν χρόνον συνάγειν ὁ ἀγαθὸς χροῖος ἐπισημῆλατο. καὶ τοῦτο ἐστὶν, ὁ ἠρώτησας, ὅπως τὸ πῶμα, καὶ εἰ σωμαχθῆσιν, τῶν οἰσθῶν. ὅπως, φησὶ, τὸ ἡπῆμα. καὶ πλὴν ἀκρατον γένεσιν ἐγένετο, ἐκεί καὶ ἡ νίκη. καὶ ἡ νῆσις καὶ ἐγχερτείας, ἡς ἐγχερτείας ἡ φύσις, κατωρῶται.

Πέτρῳ Ἀρχιεπισκόπῳ. σοπ.

Ἐκ τῶν ἀγγέλων ταγματῶν, καὶ τῶν

Didymo. 281.

Si Philistæi à Cappadocibus genus traxerunt, ab ijsque oriundi sunt, atque in Philistarum numero Gabaonitæ sunt, Cappadoces profectò Gabaonitæ sunt. Cum igitur eorum improbitatem ac nequitias literarum sacrarum monumentis proditam atque consignatâ habeas, quid Gigantiû miraris? subdola enim atque improba magna ex parte hæc natio est. Pace offenditur, contentionibus ac dissidijs alitur, eundemque dulcis & amari fontem habet. In congressu blandè ac benignè loquitur: in absentia obtrectat. Fallax est, impudens, temeraria, meticulosa, cauillatrix, illiberalis, versuta, inhumana, superba, & contumax, in seèundis amicorum rebus mæsta, in aduersis læta & insatiabilis. Sub pietatis larua mulierculas in captiuitatem redigit: atque infano auri amorè Babylonium superat. Ad mentiendû proclius est: ad peierandum celer. Ac denique qualem habes improbissimû ac profusus exolum Gigantium, tales omnes Cappadoces esse existima, ac pro certo habe.

Sereno. 282.

Quoniam beatæ vitæ sedem nobis rerum omnium architectus ac Dominus habitationem in Edem præbuerat, ob leuitatem autem animi, atque impostoris improbitatem ea exturbati ac deiecti, atque in ærumnosam terrâ, & grauem acerbamque peregrinationem proiecti sumus: idcirco Christus eos ex nobis, qui pennas rursus induerint, atque terrena & abiecta hac vitâ relicta ad cælestis vitæ fastigium accesserint, ad illum locum collecturum se pro sua bonitate pollicitus est. Atque illud est, quod quaesiuisti, vbi est τὸ πῶμα, illic congregabuntur & aquilæ: hoc est, vbi ob intemperantem gustum clades extitit, illic etiam victoria, per incediam & continentiam, quam natura proculit & excoluit, parata est.

Petro Cænobiarche. 283.

Ex angelorum clallibus, atque Aposto-

I iij

Iorum choro, hominum voluntates & animi instituta perpenduntur. Siquidem ab illis qui principatum tenebunt, ab his proditor sciunctus est. Hoc autem ipsum nunc quoque perfici reperies. Nam cum alij animi contentioni ac vigilijs studeant, alij inertia & negligentia langueant, hinc fit, ut cum Dominus in gloria veniet, illi assumendi sint, isti relinquendi.

284.

Cum Deus ex nihilo ea, quæ vult, in ortum producere queat, multo magis ea, quæ iam corpora orta sunt, atque in terram redierunt, innouare poterit. Quod autem futura sit, & quonam pacto futura sit resurrectio, & eorum, quæ seminantur, arcanum te docebit, & stirpium omnium motus, hyeme morientium, & vere ad vitam redeuntium.

Petro. 285.

Quoniam id quoque, quod cum superioribus coheret, tibi explicari petijsti, Erunt duæ in mola, vna assumetur, & altera relinquetur. hoc loco per molam ac pistrinum huiusce vitæ iactationem ac vertiginem intellige, quæ nos inconstanter voluit, ac celeritæ molæ instar res nostras immutat. Per duas autem molentes, vitarum in vna re autem classe discrimina, puta in religiosa exercitatione, aut virginitate, aut continentia aut pudicitia, aut hospitalitate, aut fide, à multis quidem culta & præstita, at non eadem ab omnibus mēte ac voluntate. Quidam enim future mercedis causa virtutum muneribus perfunguntur. Quidam autem ostentatione ducti eas perficiunt, ac per huius vitæ laudes mercedem recipiunt, atque in pistrino relinquuntur: Alij autem assumuntur.

Eutonio diacono. 286.

Decem virginum parabola, morum ac

χορὸν τῶν ἀποστόλων, αἱ τῶν ἀνθρώπων κινήσεις, ὡς εἶπεν ὁ κύριος. τῶν μὲν γὰρ ὁπωριότητος, τῶν δὲ ὁ πωροδότης ἐχρησάσθη. ταῦτο δὲ τὸ κῆρ ἡν εὐρήσῃς τελευτήσαν τῶν μὲν συντομία καὶ ἀρτυρία, ὡς εἶπεν ὁ κύριος, τῶν δὲ ῥαθυμία καὶ ἀμελεία θ. ὑπομόνον. ἐν τῇ δὲ ἡμέρᾳ, οἱ μὲν παραλαμβάνονται, οἱ δὲ καταλείπονται, ὅτε ὁ κύριος ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ ἔρχεται.

σπδ.

Εἰ ἐν τῇ μὴ ὄντος δυνατὸς ὁ θεὸς ὑφίσταν ὅσα βούλεται, πόσῳ μάλλον ἐν τῇ ὑφίστατος ἀναγκασίᾳ ταῦ ἡδη γενόμενα, καὶ εἰς γῆν ὑποστρέψασθαι σώματα, ὅτι δὲ ἔσται, καὶ πῶς ἔσται ἀνάστασις, καὶ τὸ μυστήριον τῶν ἀειμένων διδάξῃ σε καὶ πᾶσι τῶν φυτῶν ἢ κινήσεις, χειμῶν τελευτῶντων, καὶ ἄρι ἀναζωπύων.

Πίτρος. σπε.

Ἐπειδὴ καὶ τὸ συννημένον τῷ πωριότητος μαθεῖν ἐζητήσας νόημα, ἔσονται φησὶ, δύο ἀλήθειαι ἐν τῷ μύθῳ, μία ὑπολαμβάνεται, καὶ μία ἀφίσταται μύθῳ ἀνοήτων, πλὴν τῶν δὲ εἰς ἀποφορὰν, ἀστάτους ἡμᾶς ὅπως ἔχουσαν, καὶ ὅσον μύθῳ τῶν, ἀλλοίωσαν τὰ πράγματα. ἀληθείας δὲ δύο, οἷον βίαν ἀποφορᾶς, ἐν ἐνὶ πράγματι ἢ τῷ μαθησιαστικῷ, ἢ παρθενίᾳ, ἢ ἐγκρατείᾳ, ἢ σωφροσύνῃ, ἢ φιλοξενίᾳ, ἢ πίστεϊ, παρὰ πολλῶν μὲν τελευτήσαν, πάντων δὲ μὲν τῇ γενίᾳ, οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῶν μέλλουσιν ἀμοιβὴν τὰς ἀρετὰς κερταθῆσιν, οἱ δὲ ὡς ὅτι δειξὶν αὐτὰς ἐκτελοῦσι, καὶ τοῖς ἐν αὐτῷ ἐπαίνοις ἀπέχουσι τὸν μισθόν, καὶ ἐν τῷ μύθῳ ἀφίσταται, οἱ δὲ ἄλλοι παραλαμβάνονται.

Εὐτολίῳ ἀρχιεπί. σπστ.

Ἡ γὰρ τὰς δέκα παρθενίας ὑποβόλη,

Ἐολλή, τῶν τρώπων καὶ τῶν βίαν δεικνυσι τὸ ἀποφορᾶν. πᾶσαι μὲν γὰρ ἐπαρθενέουσι, ἢ πᾶσαι δὲ ὁμοίως καὶ τῶν λοιπῶν ἀρετῶν ἐπεμέλιοντο, ἀλλὰ ταύτῃ μὲν ἀρκεῖσθαι ὡς πλὴν εἰσόδον τῆς βασιλείας ἀθήσαν. ἔδειξε δὲ ἡ κρείσθη ἀδελφῶν, ὅτι οὐδὲν παρθενίας ὄφελος, συμπαιδείας ἀποδείξει, πᾶσα ἢ δόξα τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως πεποικιλμένη πεποικιλθῆαι χρὴ, φησὶ, πῶς χρυσῶν χρυσοῖς τῶν ἀρετῶν πᾶσαν εἰ γὰρ παρθενέουσι, καὶ ὅτι τῶν ἀρχῶν, τῶν μάλιστα κερταθῆματος τῆς ταπεινώσεως ἀποχρῆ. ἢ γὰρ ὁ παρθενέων γίγνασθαι, ἀλλ' ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψοθήσεται.

Ερμίνῳ κόμητι. σπζ.

Ἐχει πάντῃ ἡ φύσις ἐν ἑαυτῇ, λαβούσα παρὰ τοῦ θεοῦ τὰ χεῖρματα, καὶ ἐν πάσαις αὐτῆς ταῖς αἰσθήσεσι βρύσασθαι τῶν χρηστῶν πλὴν ἀποκρισιν, ὅς ἀνοῦν ἀνάστη καλῶς καὶ διδάσκει τοῖς ἔργοις, τὰ πέντε ἐδιπλασίασε τάλαντα, καὶ πέντε ἀρχὴν κελύεται πλεον, μόνων θεοῦ καὶ σκηνῶν, ἢ σκηνῶν μόνων. ὁ μὲν γὰρ μίας, ὁ δὲ καὶ πολλῶν ἀποκριθήσεται, ἀναλόγως τῆς οἰκείας ἐργασίας.

Τῷ αὐτῷ. σπη.

Τὸ πρῶτον καὶ ἡμέρον καὶ ἀειβολλῆς καὶ σιέπης ὁπίκουρον πρῶτον, ἐν δὲ δεξιῶν σπασθῆς θεῶ, ὁ θεὸς λέγει χρυσόμυς, τὸν δὲ τραχὺ καὶ παμφάγον καὶ ἀρχιον, ἐξ εὐωνύμων ἐληθιστάς ἐλεφόντας τοιάςδε πολιτείας δηλῶν, καὶ πᾶλλον ἑαυταῖς κληρονομάς κατὰ εἰσιν, βατέρον τοίνυν συγίσταντες, ἀπὸ τῆς ἐτέρας ἀπορίξ ἀπὸ χροῖμαθα.

Εὐλογίῳ σπθ.

Ἀνθρώπος καὶ ἀλήθειαν ὁ τῷ θεῷ. • Dei verbum, ut verè humanitatem in-

virarum discrimen ostendit. Omnes enim virginitatem colebant: at non item omnes æquè reliquis virtutibus studebāt, verùm ad regni ingressum hanc solam fati sibi esse existimabant. At verò integrum atque incorruptum iudiciū illud planum fecit, si cōmiseratio & humanitas ablit, virginitatē nihil emolumentū afferre: Omnis enim, inquit ille, gloria filie Regis ab intus, circumdata varietate. Aureis, inquit, virtutum omnium sūmbrijs variegatum esse oportet. Nam si quis virginitatem præstat, atque hoc nomine gloriatur, nimirum ille à maiore virtute, hoc est ab humilitate, aberrat. Neque enim scriptum est, qui virginitatem colit, sed, qui seipsum humiliat, exaltabitur.

Hermينو Comiti. 287.

Natura omnia in se habet, ut quæ beneficia & dona à Deo accepit, ac profluentem in omnibus suis sensibus bonarū rerum delectum. Quisquis igitur probis actionibus studet, atque operibus docet, quinque talenta conduplicavit, ac quinque civitatibus præfesse iuberetur, hoc est Dei mansionibus ac tabernaculis, non autem tabernaculis duntaxat. Ille enim vni, hic autem pluribus præficietur: quisque videlicet pro sui laboris atque operæ ratione.

Eidem. 288.

Manfuetam ac lenem, atque opem nobis ad amictum & integumentum afferentem, ouem à dextris Dei collocandam esse diuinum oraculum ait: asperum contra, & voracissimum atque agrestem hædum ad sinistram abijciendum. Quibus verbis eadem vitæ significatur, quæ congruentem vtraque sibi, statum nanciscuntur. Ac proinde alterum odio habeamus ac detestemur: alteri mordicus hæreamus,

Eulogio. 289.

duit, ita verè omnia ea quæ in hominem cadunt, expleuit. Ad hunc modum passivus quoque tempore calicem deprecatur: hinc illud ostendens, periculis occurrendum non esse: verum, cum ingressi sumus ad ea excipienda, fortitudinem ac tolerantiam adhibendam. Etenim ipse crucem, cum adhuc in eum compararetur, detrectabat. At idem Iudicis sententia cruce damnatus, eam tanquam victor, humeris tollens incedebat.

Petro. 290.

Psal.

Imperiorum robur ac firmitas, Dei amicitia est. Ex quo sequitur, eum qui robuste imperium gerit, Dei amicum esse. Mihi enim, ait Scriptura, honorati sunt amici tui Deus: nimis confortatus est principatus eorum. Quocirca si Dei amicus esse studes, fac robuste præsis, hoc est, nec numeribus, nec amicitia, verum dignitati ac merito ius præbens.

Titiano. 291.

Qui cum Iesu consuetudinem habet, ac inente Iesu consentanea præditus est, contumelias Magistro illatas vlciscitur, ut Petrus: qui, quoniam contumaciæ morbo laborabant Iudæi (ut qui ne ad legem animi adijcerent, ipsis, ut, quicquid Christus loqueretur, audirent, imperantem) famuli, qui ad Sacerdotem attinebat, aurem amputavit, hinc videlicet Sacerdotem inobedienciæ legis seruum esse ostendens, atque ad reluctationis suæ præcisionem gladio indigere.

Eidem. 292.

Nil mirum, quod urbs sanguinum, atque homicidarum filij, facinorum suorum focium & homicidam Barrabam mortis periculo liberarunt, ac velut insontem missum fecerunt. Nam cum parum de cædibus laborarent, ut qui cædibus affluerent, nunc cædium authoribus veniam impetrabant: nunc contra vitæ atque in-

λόγος γενόμενος, πάντα σιωῶ ἀληθεύει· τῶν ἀνθρώπων ἐπαλήθευσεν· ἕως καὶ ἐν τῷ τῆς πάσης κληρῶ παρατάτται τὸ ποτήριον· δεικνύς ὅτι οὐ γὰρ ὁμοσε τοῖς κινδύνοις χωρεῖν, εἰ σελθόντας δὲ δι' ἡρώτων χειρτερώς μελετόμενον γὰρ τὸν σπυρὸν παρήτετο· σποφαιθέρτα δὲ, ἐπὶ ὧμων ὡς νικηφόρος λαβὼν ἡτομόλει.

Πέτρο. 290.

Ἡ κραταιότης τῆς ἀρχῆς φιλία ἐστὶ θεῦ. ὁ τοίνυν ἀρχὴ κραταιός, φίλος ἐστὶ θεοῦ. ἐμοὶ γὰρ ἐπιμήθησαν οἱ φίλοι σου ὁ θεός, καὶ κραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτοῦ, γέγραπται. εἰ οὖν φίλος εἶναι βούλει θεοῦ, ἀρχὴ κραταιός· ἔτε δάροις, ἔτε φιλίας, ἀλλ' ἀξία ὀρέγων τὸ δικαίον.

Τιτιανῶ. 291.

Ὁ μετὰ Ἰησοῦ ἀναστρεφόμενος, καὶ ἀκολουθεῖσάν ἔχων τῷ Ἰησοῦ τὴν διδασκαλίαν, ἀμύβει βλασφημιῶν τῷ διδασκάλῳ, ὡς Πέτρος, ὃς ἐπειδὴ ἀνηκούσαν ἐνόησαν Ἰουδαῖοι, ἐδὲ τῷ νόμῳ προσέγγοντες ἀκούειν καὶ πάντα ὅσα χειρὸς λαλήσει διδάσκειν, τὸ ἕως τῆς οἰκίτης ἀπέτεμε· τῷ τῷ ἱερεὶ διὰ φέροντος, δούλον εἶναι τῆς ἀπαθείας τῆς νόμου τὸν ἱερέα δηλῶν, καὶ γὰρ ἔχοντα μαχαίρας εἰς σποτομὴν τῆς ἀπειλογίας.

Τῷ αὐτῷ. 292.

Οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ τῶν αἱμάτων ἢ πόλις καὶ τῶν φονέων οἱ παῖδες ἔλυσαν τὸν οἰκίον συντολμητῶν βαρβάρων τὸν φονέα, καὶ ἀφῆκαν ἀνεγκλητον· μικρὰ γὰρ τῶν φόνων φροντίζοντες, ὡς ἐν ἔθει φόνων ὑπάρχοντες, ποτὲ μὲν τοῖς αἰπίοις τῶν φόνων ἀφίσχοντες, ποτὲ δὲ τῷ τῆς ζωῆς καὶ τῶν ἀφάρ-

ἀφθαρσίας ταμείω σπυρὸν καὶ τῶν φονεῶν ἐπάρατον· ὃν ἀμφοτέρων ὑφ' ἐνὶ χροῖα παρήχον τὴν κόλασιν.

mortalitatis promptuario crucē ac sepulturam inducebant. Quorum amborum scelerum pœnam vno atque eodem tempore pependerunt.

Ὠλίω. 293.

Oriani. 293.

Ὀὐκ ἐστὶν εὐαγγελικὸν κήρυγμα ὁ θεὸς ἀνιγματοῦ χροσμοῦ ὁμοιοῦ· ποτὲ μὲν ἐν τῆς δεαστοκῆς πηράζοντι πλεωρεῖς, ποτὲ δὲ ὡς γλεύκει φομαῦτι τοὺς μαθητάς, καὶ τῆς εὐφροσύνης ἀσχησάυτες Ἰουδαῖοι, καὶ τρέψαι τὴν ἀληθειαν φιλονεικήσαντες· φέυδει, ὅξος τῷ τῆς σοφίας προσήνεγκαν διδασκάλῳ, συμπλέξαντες αὐτῷ καὶ πικρίας· ὃν γὰρ τὸ σῶμα ἀρεῖς καὶ πικρίας γέμει, τοιαῦτά ἐστὶ καὶ τὰ πόματα, τὸν φυτὸν τῆς ζωῆς ἀμπελῆς, ὅξει ἀμειβομένη, καὶ τὸν γλυκύναντα λόγους θεοῖς καὶ ὁμοιοῦς ὡς μέλιτι, πικρία χολῆς δεξιά μύρων.

Diuinum oraculum Euangelicam prædicationē vino confert, quondam quidem ex Dominico latere profluenti, quondam autem, multi instar discipulos acuenti ac robotanti. Cuius læritiam cum Iudæi consecuti non essent, ac veritatem mendacio fucare studerent, sapientiæ Magistro acetum obtulerunt, admixta ei amaritudine. Quorum enim os maledictione & amaritudine, plenum est, eiusmodi quoque sunt eorum potiones, vini vineæ confitorem aceto remunerantium, eumque, qui diuinis sermonibus ac legibus tanquam melle eos educarat, fellis amaritudine excipientium.

Psal.

Γεροντίῳ. 294.

Gerontio. 294.

Εἰ τῆς πολεμίων βούλει κρατεῖν, ἄγε τὸ τρατόπεδον φόβῳ θεῶ· δικαιοσύνη γὰρ φέρει τὴν ἀριστείαν· ἡ δὲ ἡμῶν ἀδικία, τῆς ἐναντίων ἐστὶ συμμάχια.

Si hostes vincere cupis, Dei metu exercitum ducito. Iustitia enim hoc affert, ut quis strenuè ac feliciter pugnet. Contra, iniustitia nostra, hostium est auxilium.

Προμαρτίῳ. 295.

Proaeresio. 295.

Ὁρον τῆ φύσος ὁ πάσης ἐνέθηκε, καὶ φόβον ὁ νόμος τοῖς κραισχόλοις ἠσείλησεν· ὅσοι τοίνυν τοῖς ὅροις ἐμμένονσι, τὴν φύσιν ἐτήμωσαν· ὅσοι δὲ τὸν νόμον παρώσαντο, τὸν φόβον ἐδέξαντο.

Creator terminum naturæ imposuit sac metum lex malè feriatas minata est. Quocirca qui præscriptis finibus se continent, naturā honore prosequuntur. Qui autem legem propulerunt, metum acceperunt.

Τῷ αὐτῷ. 296.

Eidem. 296.

Φύσις ἔχει τὴν ἐννομον μίξιν· ἡ πορνεία ἐφεύρεν ὀπίβραχον λύπην· οἱ τοίνυν ἀνόμως τῆς φύσεως ὄρων καταλυτήσαντες, τῷ φόβῳ τῆς νόμου σπυρὸν ἐπαυδέθησαν.

Natura legitimum concubitum habet: scortatio autem infidiosam rabiem excogitavit. Quamobrem qui inique, ac rabido quodam furore, naturæ limites exceperunt, hos legis terror ad pudicitia studium erudiuit.

Εὐλαμπίῳ. 297.

Eulampio. 297.

Τὸ σοβεῖς τὴν πόλιν ἀλαζῶν· τί τὸν

Quid insolenter per urbem graderis, ho-

duit, ita verè omnia ea quæ in hominem cadunt, expleuit. Ad hunc modum passio- nis quoque tempore talicem deprecatur : hinc illud ostendens, periculis occurrendum non esse: verum, cum ingressi sumus ad ea excipienda, fortitudinem ac tolerantiam adhibendam. Etenim ipse crucem, cum adhuc in eum compararetur, detrectabat. At idem Iudicis sententia cruce damnatus, eam tanquam victor, humeris tollens incedebat.

Petro. 290.

Imperiorum robur ac firmitas, Dei amicitia est. Ex quo sequitur, cum qui robuste imperium gerit, Dei amicum esse. Mihi enim, ait Scriptura, honorati sunt amici tui Deus: nimis confortatus est principatus eorum. Quocirca si Dei amicus esse studes, fac robuste præsis, hoc est, nec muneribus, nec amicitia, verum dignitati ac merito ius præbens.

Titiano. 291.

Qui cum Iesu consuetudinem habet, ac mente Iesu consentanea præditus est, contumelias Magistro illatas vlciscitur, ut Petrus: qui, quoniam contumaciæ morbo laborabant Iudæi (ut qui ne ad legem animi adijcerent, ipsis, ut, quicquid Christus loqueretur, audirent, imperantem) famuli, qui ad Sacerdotem attinebat, aurem amputavit, hinc videlicet Sacerdotem inobedienciæ legis seruum esse ostendens, atque ad reluctationis suæ præcisionem gladio indigere.

Eidem. 292.

Nil mirum, quod vrbs sanguinum, atque homicidarum filij, facinorum suorum fociam & homicidam Barrabam mortis periculo liberavit, ac velut infontem missum fecerunt. Nam cum parum de cædibus laborarent, ut qui cædibus assueverant, nunc cædium authoribus veniam impetrabant: nunc contra vitæ atque

λόγος γινώσκων, πάντας οὐκ ἀληθείᾳ τὰ τῆς ἀνθρώπων ἐπιήρωςεν. ἔτιως καὶ ἐν τῷ τῆς πάθους κρηφῶ παραγέται τὸ ποτήριον δεικνύς, ὅτι οὐ καὶ ὁμοσε τοῖς κινδύνοις χωρεῖν, εἰ σελθόντας δὲ ἐπὶ τῷ χερσὶν χειρτεῶς, μελετώμενον γὰρ τὸν τσαυρὸν παρητέτο. Σποφαιθέντα δὲ, ἐπὶ ὧμων ὡς νικηφόρος λαβὼν ἡντομόλει.

Πέτρο. 290.

Ἡ κραταιότης τῆς ἀρχῶν φιλία ἐστὶ θεῶ. ὁ τοίνυν ἀρχὴν κραταιῶς, φίλος ἐστὶ θεοῦ. ἡμεῖς γὰρ ἐπιμήθησαν οἱ φιλοισοῦ ὁ θεός, καὶ κραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῆς, γέγραπται. εἰ οὐκ φίλος ἐναι βούλει θεοῦ, ἀρχὴ κραταιῶς. ἔτε δὲ τοῖς, ἔτε φιλία, ἀλλ' ἀξία ὀρεῖται τὸ δίκαιόν.

Τιτιανῶ. 291.

Ὁ μετὰ Ἰησοῦ ἀναστρεφόμενος, καὶ ἀκολουθῆσαν ἔχων τῷ Ἰησοῦ τὴν διδασκαλίαν, ἀμύβει βλασφημίας ἡμῶν τῶ διδασκάλου, ὡς Πέτρος, ὃς ἐπειδὴ ἀντικοίαν ἐπέσταν Ἰουδαῖοι, ἐδὲ τῶ νόμου προσέχοντες ἀκούειν καὶ πάντα ὅσα κηρύσσει λαλήσει διδάσκοντι, τὸ ἔς τῆς οἰκίτης ἀπέτεμε, τῶ τῶ ἱερέϊ διδασκόντος, δούλον ἐναι τῆς ἀπαθείας τῶ νόμου τὸν ἱερέα διδόν, καὶ κηρύσσοντα μακαρίτας εἰς σποτομην τῆς ἀπειθείας.

Τῷ αὐτῷ. 292.

Οὐδὲν θαυμαστόν, εἰ τῆς αἱμάτων ἡ πόλις καὶ τῆς φόνων οἱ παῖδες, ἔλυσαν τὸν οἰκεῖον σύντολμητὴν Βασιββῶν τὸν φονέα, καὶ ἀφῆκαν ἀνέγκλητον. μικρὰ γὰρ τῆς φόνων φροντίζοντες, ὡς ἐν ἔθει φόνων ὑπάρχοντες, ποτὲ μὲν τοῖς αἰτίοις τῆς φόνων ἀφέσει ἐκλείζοντο, ποτὲ δὲ τῶ τῆς ζωῆς καὶ ἀφθαρ-

αφθαρσίας παμείω τσαυρὸν καὶ τῶ φον ἐπήγαγον. ὦν ἀμφοτέρων ὕψ' ἐνὶ κρηφῶν παρέχον τὴν κόλασιν.

mortalitatis promptuario crucē ac sepulturam inducebant. Quorum amborum scelorum pœnam vno atque eodem tempore percipenderunt.

Ὠρίωνι. 293.

Ὠρίων τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα ὁ θεὸς ἀνίγματοι χερσὶν ὁμοιοι, ποτὲ μὲν ἐν τῆς δεσποτικῆς πηγάζοντι πλεωραῖς, ποτὲ δὲ ὡς γλευκεὶ φομοῦπι τοῦς μαθητάς, καὶ τῆς εὐφροσύνης ἀποχρησάτες Ἰουδαῖοι, καὶ τρέψαν τὴν ἀληθειαν φιλονεικήσαντες ψεύδει, ὅξος τῶ τῆς σοφίας προσήνεγκαν διδασκάλου, συμπλέξαντες αὐτῶ καὶ πικρίαν. ὦν γὰρ τὸ σῶμα ἀραῖς καὶ πικρίας γέμει, τοιαῦτά ἐστὶ καὶ τὰ πόματα, τὸν φυτῆρον τῆς ζωῆς ἀμπελῆς, ὅξει ἀμειβομύθων, καὶ τὸν γλυκύναντα λόγους θεοῖς καὶ νόμοις ὡς μέλιτι, πικρία χαλῆς δεξίσι μύθων.

Orioni. 293.

Diuinum oraculum Euangelicam prædicationē vino confert, quondam quidem ex Dominico latere profluenti, quondam autem, multi instar discipulos acienti ac roboranti. Cuius lætitiā cum Iudæi confecti non essent, ac veritatem mendacio fucare studerent, sapientiæ Magistro acetum obtulerunt, admixta ei amaritudine. Quorum enim os maledictione & amaritudine, plenum est, cuiusmodi quoque sunt eorum potiones, vinæ vineæ confitorem aceto remunerantium, eumque, qui diuinis sermonibus ac legibus tanquam melle eos educarat, fellis amaritudine excipientium.

Γεροντίῳ. 294.

Εἰ τῆς πολεμίων βούλει κρατεῖν, ἀγε τὸ τρατόπεδον φόβου θεῶ. δικαιοσύνη γὰρ φέρει τὴν ἀριτείαν. ἡ δὲ ἡμῶν ἀδικία, τῆς ἐναντίων ἐστὶ συμμαχία.

Gerontio. 294.

Si hostes vincere cupis, Dei metu exercitum ducito. Iustitia enim hoc affert, ut quis strenuē ac feliciter pugnet. Contrā, iniustitia nostra, hostium est auxilium.

Προαρεσίῳ. 295.

Ὅρον τῆ φύσις ὁ πλάτης ἐνέθηκε, καὶ φόβον ὁ νόμος τοῖς κερκοχόλοις ἠπειλήσεν. ὅσοι τοίνυν τοῖς ὅροις ἐμμένονσι, τὴν φύσιν ἐτίμησαν. ὅσοι δὲ τὸν νόμον παράσαντο, τὸν φόβον ἐδέξαντο.

Proaresio. 295.

Creator terminum naturæ imposuit, ac metum lex malè feriatas minata est. Quocirca qui præscriptis finibus se continent, naturā honore prosequuntur. Qui autem legem propulerunt, metum acceperunt.

Τῷ αὐτῷ. 296.

Φύσις ἔχει τὴν ἔννομον μίξιν. ἡ πόρνεα ἐφύρεν ὀπίθελον λύπην οἱ τοίνυν ἀνόμοι τῆς φύσεως ὕρων καταλύσασαντες, τῶ φόβου τῶ νόμου σωφρονεῖν ἐπαμειβήθησαν.

Eidem. 296.

Natura legitimum concubitum habet: scortatio autem insidiosam rabiem excogitavit. Quamobrem qui iniquē, ac rabido quodam furore, naturæ limites exceperunt, hos legis terror ad pudicitia studium erudiuit.

Εὐλαμπίῳ. 297.

Τί σοβεῖς τὴν πόλιν ἀλαζών; τί τὸν

Eulampio. 297.

Quid insolenter per urbem graderis, ho-

mo arrogans? Quid quietam ac pacatam vitam turbas? Quid mansuetudini bellum infers, nec Deum metuens, nec flagitij tui pudore suffusus? Nam quia probum virum necasti, multę te lingue profcundunt. Quoniam autem, perinde atque improbo quodam viro de medio sublato, huiusmodi caede gloriaris, plures te rursum tragicis verbis infectantur. Animaduerte igitur, o stolide, nam vt Moses caedem perpetraris, aut, vt Phinees, zelo exarferis, aut, vt Samuel, diuinam iniuriam vltus sis, aut, vt Elias, impietatis vindicem te prębueris: ac tum ob admiffum facinus magnificę de te tenti. Quod si nec lex vlla te designatit, nec belli ordo armavit, nec diuinum oraculum te ad tribulis tui profundendum sanguinem immisit, satius tibi nunc fuerit, vt imbutas cruore manus tuas expies, cruorem tuum effundendum dedas, quam vt animo scelus retineas, ac futurę vitę tribunalibus ad sempiternum cruciatum serueris.

Lucę Cęnobiarchę. 298.

Clamavit perdix, congregauit quę non peperit, ditescens non cum iudicio, inquit Prophetarum omnium calamitosissimus Hieremias, sceleratum belli ducem deseribens, aduersus veritatem in extremis temporibus arma induentem, atque omnes item eos, qui temerario animo, ac non ad commodam & vtilitatem, militaris imperratoris munere funguntur. Cum igitur hæc ita se habeant, ecquid tu, non monachorum, sed pugnantium globos ac phalanges paras? Equum enim fuerit, te illud perfpicere, incondita turbę defidię atque inertię in cogitationum perturbationem prolabi. Quam brem aut eos operari doce, aut multitudinē hanc iminue, ne alioqui tibi deprecationis labor subeudus sit, armisque indigeas, cum eos crapula cum otio coniuncta ad reum nouarum studium incitatit.

Isidoro p̄fecto. 299.

Si ex Deo pendemus, veniámque ab eo

ἠρέμων βίον κινᾷς; τί τιμὴν ἑπιέκειαν σκπολεμῆς, ἔτε τὸν θεὸν φοβούμενος, ἔτε τιμὴν οὐκ εἰς ἀφ᾽ ἑαυτοῦ ἀλλὰ ἐκ τοῦ κυρίου λαλοῦντος; ὅτι γὰρ ἀπέκτεινας ἀνθρώπων χερσίν, πολλάκι σε γλώσσα κωμωδοῦσιν ὅτι δὲ ὡς πῖνα τῆς φάουλαι ἀνηρηκῶς ἐναβρωῖν τῶ φόνῳ, πλείονες σε πάλιν τρεῖς γὰρ οὐκ ἔχουσιν οὐδὲ ἀσύννοστοι, εἰ ὡς ὁ Μαυσιῆς ἐφρόνεσας, εἰ ὡς Φινεὴς ἐξήλωσας, εἰ ὡς Σαμουὴλ ἠμυναίης, εἰ ὡς Ηλίας ἐξεδίκησας, ἔτε τότε μέγα φρόνει ἐφ' οἷς ἐτόλμησας. εἰ δὲ ἔτε νόμος σε πῖς χειροτότησεν, ἔτε πολέμου τάξις ἐξώπλισεν, ἔτε θεὸς χερσὶς ἐπέφηνε τῶ ὀμοφύλῳ σου εἴματα, καὶ αὐτοῖς τοῖς ἐχθροῖς ἀγάπην σπεινόμενος, χεῖρόν σοι νῦν ἀφαιμάξαι τὰς χεῖρας ἑπιδίδῃσι πρὸ οὐκ εἰδῶν αἴμα πρὸς ἐκχυσίν, ἢ τήρησαι καὶ τὴν ψυχὴν τὸ παρ᾽ ἐπίσω, καὶ τοῖς ἐκείθεν δικαστηρίοις, πρὸς αἰώνιον φυλάτῃσιν κλάσιν.

Λεκά ἀρχιμεινδρίτη. 301.

Εφώνησε πρὸς διξὸν συνήγαγεν ἁ σὸκ ἐτελε. ποιῶν πλῆστον αὐτῷ ἔμετα κρισεως, ὁ τ' ἄρῃσιν τῆς ἐφ᾽ ἑπὶ πολυπαθῆσας τὸς ἱερεμίας, τὸν ἀδικοῦν φρατήρον ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, καὶ τῆς ἀληθείας ἐπιτοῖς ἐχάτοις χερσὶς ὀπλιζόμενον, καὶ πάντας τὸς ἀκρίτω γνώμη, καὶ σὸκ εἰς ὅμοιον στρατηγούτας. εἰ τοίνυν ταῦθ' ἔπας ἔχει, τί σίφη καὶ φάλαγγας εὐπεπίσεις, οὐ μοναχῶν, ἀλλὰ μάλλον μαχητῶν, δίκαιος γὰρ αὐ εἴης σσιωδῆν, ὅτι ὀχλώδης ἀργία εἰς λογισμῶν σιμπήσαι ἀταξίαν. ἢ οὐδ' ἐργάζεσθαι δ' ἰδέσθον, ἢ τὸν δῆμον ἐλάττωσθον, μὴ σοι πρὸς βείας γένηται πόνος, καὶ ὀπλων δειθῆς, ἢ ἵνα αὐτὸς ἴτω, κραυγαῖα μετὰ τῆς χολῆς πρὸς νεώτερο μὸς ἐρεθισθῇ.

Ισιδώρω ἐπάρχῳ. 303.

Εἰ θεὸς ἐξηγητήμεθα, καὶ συγχώρησιν παρ

παρ' αὐτῷ ἐξαπομύμεθα, συγχωρήσωμεν τοῖς ὑπευθύνοις ὀφλήματα, ἵνα τοῦτο τὸ μηδὲν χρεωστῆν καταπορώσωμεν. Βάνος ὁ ναυκληρος σίτον ἔφη τῶ δημοσίῳ λοιπά ζεσται, ὃν ἄνεμοι καὶ καταγίδες καὶ λάλαπες κατὰ θάλασσαν ἐμερσαντο. ἢ τοίνυν τῶ σέλω τῆς θαλάσσης ἑπιτημῆσαστε, δικαιοσύνην κωβερνῶντες τὰ παράγματα, ἢ ἄλλοις ἢ ἀμαρτανώμεν, τοῖς πειπλάμασι συγγνώσαστε.

Σωζομένῳ δομετίκῳ τῷ ἐπαρχῷ. τ.

Βάνος ἔφης ὁ διδούς σοι τὰ γράμματα, θαλασσίῳν ἐπεραθῆ πόνων, ἀνέμων καὶ ὑψηλῶν, κυμάτων δὲ σιληρῶν, καὶ σίτον ἀφ᾽ ἑρῆθι δημοσίῳ. ἐπειδὴ τοίνυν ἔβη τιμὴ μὲν γνώμην οὐ ναυκληρος, πλὴν δὲ θρησκείαν ὀρθόδοξος, τιμὴ δὲ γλώσσαν, ἔχῃ οἶος ναυπηγός, καὶ πάντα σοι ἀρῆσας, λῦσον αὐτὸν τῆς ἀθυμίας, ἵνα σε χεῖρὸς σέφάνοις ἀφ᾽ ἁρσίας ἐνητῇ μεγάλῃ ἡμέραι τελειώσῃ.

Θεογνώστῳ. τ α.

Ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐτὰ με παρεχέλεσαν. τοῦτο, οἶμυ, ἔβην, ἐπειδὴ βαθυμῆσας πρὸς ἀμαρτιῶν ὠλιθῆσαι, ῥάβδῳ μὲν με πρὸς νῆψιν ἐπαίδευσας. ἐπειδὴ δὲ ματιζόμενος εἰς ὀλιγοψυχίαν ἐπεπόμην, βακτηρία δυναμούσῃ με ἵππευέλεσας.

Κυρίνῳ μοναχῷ. τ β.

Ορος ἔστω σοι φιλοσοφίας, ἢ τῆς ἀθλητικῆς μεθ' ὃν ἐτάγης γυμνασία. ἀδὲ νῦν ἐν σκείνοις ὄραθ, καὶ ζήλῳ, καὶ πλήρῳ, ὡς πολλῆς γάμοντα σοφίας, καὶ πολλοὺς πλεξάντα τοῖς σιπαλαίεσι σεφάνης.

Λεάνδρῳ. τ γ.

Ἡ φύσις ἢ ἀθροωεία, θαυμάσιε,

exposcimus, ijs, qui nobis obnoxij sunt, debita remittamus: vt hac ratione hoc cōsequamur, ne quicquam debeamus. Nauclerus Bonus ait se Reipublicę de frumento reliquari, quod venti ac turbines & procellę in mari sibi vendicantur. Quare aut maris iactationi ac tempestati succensete, res æqua ratione gubernātes: aut, quo adusque peccemus, aduersis rerum euentibus ignoscite.

Sozomeno, p̄fecti domestico. 300.

Bonus hic, qui literas nostras tibi reddit, marinerum laborum, atque ingentium ventorum, grauiumque fluctuum periculum fecit, publicique frumenti detrimento multatus est. Quoniam igitur animi instituto ac sententia nauclerus non est, religione autem orthodoxus est, lingua vero minimē nautica pręditus, ac denique omnibus in rebus tibi gratus & acceptus, angore animi ac męstitia eum libera: vt & Christus in magno illo die immortalitatis corona te coronet ac perficiat.

Theognosto. 301.

Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt. Hoc est, vt quidem opinione assequor: Quoniam ob negligentiam atque incuriam in peccatum lapsus sum, virga quidem me ad animi attentionem ac vigilantiam erudisti. Quoniam autem rursum flagris affectus in animi imbecillitatem vergebam, corroborante baculo me fulcijisti.

Quintino monacho. 302.

Philosophię regula tibi sit, athletarum, in quorum numerum te aggregasti, exercitatio. Quę autem nunc in illis cernis, ea etiam imitare ac pręsta, vt quę ingenti sapientia referra sint, multasque ijs, qui huiusmodi certamine funguntur, coronas necant.

Leandro. 303.

Humana natura, vir eximie, nec cuiusmō

di est, quæ mala omnino nõ admittat: nec rursùm vi naturæ mala habet: verùm per animi negligentiam ac fociordiam, prolapsionem à bonis sustinet. Quod etiam primo homini accidit, perindèque salutis finibus deiectus est: quam tamen rursùm secundus homo, ex eo ortus, qui veram naturam nostram in seipso suscepit, ipsi reddidit: Nam cum verè Deus esset, homo verè effectus est, ex duabus naturis vnus Dei Filius existens, haudquaquam ab eo, quod erat, immutatus, cum id, quod sumus, factus est.

Charemoni. 304.

Et ob crebras tuas literas pudore suffundor: & rursus ob parùm honestas & laudabiles actiones te auersor. Atque, quidnam tibi respondeam, ancipitis animi sum. Non quòd, id quod quaeris, explanare nequeam: verùm quòd aurtibus tuis, vt indignis, parcam. Neque enim canibus sancta dare nobis licet. Si autem insanire desinas, & quæ à me quaesisti exponam, & ostendam quoniam pacto id, cui tu fidem abrogas, extra dubitationem sit. Nam nec lippicus oculus in folis orbem aciem defigere potest, & si eam defigat, frustra id agit: nec sordida mens sanctarum rerum quicquam vtiliter perferutari potest.

Eutonio. 305.

Cum ait psalmista, Adhæsit pauimento anima mea, primùm quidem ipsius cū corpore communionem ac societate significat, vt quæ ex pulueris pauimento fit. Deinde etiam voluntariam suam humilitatem, quam, ob admissum facinus, præ se tulit: vt qui per eam, iuxta sermonem Dei, cum, qui se humiliat, exaltantis, vitam adepturum se speraret.

Theodosio Scholastico. 306.

Cum mores integritatem, non anni constantur, serui reprehensio in eiusmodi homine non est. Verùm et si violenta fortuna cum in seruitutem redegit, at genetosa vo-

εἴτε ἀνεπίδεκτός ἐστι κακῶν. οὐτε φύσικώς κέκτηται τὰ κακά, ἀλλὰ γνώμη καὶ ῥαθυμία τὴν ἀπόπρασιν ὑπομύει τῆς ἡμετέρας. ὅσα καὶ ὁ παρῶτος πέποιθεν ἄνθρωπος, καὶ τῆς ὁσίων τῆς σωτηρίας ἐξέπεσεν, ἢν αὐτῶ πάλιν ὁ δεύτερος ἐξ αὐτῶ ἀποδίδωκεν ἄνθρωπος, ὁ τὴν ἀληθινὴ φύσιν ἡμεῖς ἐν ἑαυτῶ ἔπιπέξάμενος θεός γὰρ ὡν ἀληθῶς, γέγονεν ἄνθρωπος ἀληθῶς. ὁ δὲ δύο φύσεων, εἰς ἓν ὡν γὰρ, ἔπραξαις ἔσθ' ἢν, ἐν τῶ γενέσθαι ὁ ἐσόμενος.

Χαιρήμονι. τδ.

Καὶ γὰρ φόντα πολλὰ κίς ἀρχαῖος καὶ παρῶντα ἔχει ἀσπίδου ἀποφυγῆ καὶ ἀπορῶ πῶσι ἀπικριθῶ, ἔχως λιπέμενος σαφηνείας, ἀλλὰ φειδέμενος τῆς ἀκοῆς σου ὡς ἀνεξίτητος γὰρ κωσι δίδοναι τὰ ἀγαθὰ ἑπιπέξαμεν. εἰ δὲ ἀπολυτήσας, καὶ λιπέμενος ἀστήνεται, καὶ δὲ ἔξω τὸ ἀπικριθῶ ἀναμφιβύβλον. ἔδὲ γὰρ λημεῶν ἴφθαλμῶς τῶ τῆς ἡλίου δίσκου ἐνατενίσκη δύναται καὶ ἀτείνω ματαίας ἡχώληται, ἔδὲ ρυτίσσει ἀξίονα, θηρεύσασθαι πῶς ἄγων εἰς ὄφελος δυνάται.

Εὐτονίῳ. τε.

Ἐκολληθῆ τῶ ἑδάφει ἡ ψυχὴ μου, λέγων ὁ ψάλμαδος, παρῶν μὲν τὴν παρῶς τὸ σῶμα αὐτῆς κοινῶν δηλοῖ, ἐν τῶ ἑδάφει ἔσθ' ἡ γοός. ἐπειτα καὶ τὴν ἐκούσιον παρῶν ὡσπερ ἑαυτῶ, ἢν ἐφ' οἷς ἡμαρτεν, ἐπαδείξασθαι. ζῆσαι δὲ αὐτῆς χεῖ τὸν λόγον τῶ ἑδὲ παρῶν κίσας τὸν παρῶν ὡσπερ ἑαυτὸν ἀνυψώσθαι.

Θεοδοσίῳ χολαστικῶ. τγ.

Ὅτε πέπτος εὐδότης, οἰκίτη μαρτυρεῖ, ὅσα ἐπὶ δούλου μέμψας ἐν αὐτῶ. ἀλλ' εἰ καὶ τυχεῖ βία ἐπιπράξαι, ἀλλὰ γνώμη γενεα ἡλευθέρωσεν. ἢν δὲ

δὲ μὴδὲ δόξης σοφισμοὺς ταῦτα τυγχανεὶν, ἔχεις Παῦλον τὸν ἀκροατὴν τῶ ἀρρήτων, τὸν μέλλοντα μοσθὸν ὑπὸ τῆς ἐν ταῦτα εὐνοίας τοῖς οἰκέταις ἐπαγγελιάμενος, καὶ μὴδὲν μεταξὺ οἰκετῆς καὶ δεσποτῆς ἀξικρίνοντα, ὅτε ἡ γνώμη ὄσθ' ἡ ἀκράτειατος.

Intas animique sententia in libertatem asseruit. Ac ne tu hæc pro cauillis & capriõibus ducas, arcanorum auditorem Paulũ habes, futuram mercedem, pro præstita hîc dominis beneuolentia, feruis pollicentem, neque inter seruos & heros, cum animi sententia reprehensionis expers est, discrimen vllum constituentem.

Λεοντίῳ ἑπισκόπῳ. τζ.

Leontio Episcopo. 307.

Ὁ ἀγαθαγάθον ἐν νεκρῶν τὸν ποιμνία τῆς παρῶν τὸν μέγαν, καὶ σὲ τὸν ἐκείνῳ μιμητὴν τῆς αὐτῶ παρῶν ὑπάρχοντα ποιμνία, καὶ τὴν ἡμετέραν ὑπὸ τῆς πέντη, ἐξ αὐτῆς τῆς τῆς ἀδου ἀνήγαγε πυλῶν, ἵνα μακρῶς ἡνακικῆσεν ἐναυτῆς φυλατῆρος, καὶ τῶ ποιμνία ὑπάρχης ἀσφάλεια, καὶ τῶ ἀρχαιομυμνία ἀρῆσεια, καὶ ἡμῶν τῆς ἐλπίδος ἐρεῖα, καὶ τῶ κόσμου φωτῆρ, καὶ τοῖς θεοῖς τῆς διασεβείας Δαβίδ, πατῶσων, καὶ λέοντα καὶ ἀριτον τῆ ῥάβδῳ τῶ σαρῶ, δὲ ἢς καὶ μεθ' ἡς ἐδιδίμωσ ποιμνίαις.

Qui magnum illum ouium Pastorem à morte ad vitam reduxit, idem te quoque illius imitatore, ac pecudum suarum pastorem, animamque pro ipsis exponetem, ab ipsis tartari portis reuocauit: vt longis annorum curriculis seruatus, & gregi sis præsidium, & pastorum principi obsequiũ, & nobis spei firmamentum, & mundo luminare, & impiis feris David, percutiens leonem & vrsũ crucis baculo: per quem, & cuius ope atque auxilio, præclarè & cũ laude pastoris munus obis.

Abrahamo. 308.

Αβραάμῳ. τθ.

Χαῖρε παρ' ἡμεῖς, Αβραάμῳ, καὶ ἡμεῖς γρηγορῶν εἰς τὸ πόλεμον πόλεμον γὰρ καὶ νόμιζε, καὶ πίστευε τὸ γὰρ τῆς ἀσκήσεως, χαλεπωτέροις τῆς ἀσκήσεως τῆς ἑφῶν τοῖς νοητοῖς κυκλῆμενον βέλεσιν. ἀ καὶ πεπυρωμένη καλεῖ, ὁ τὴν πείραν αὐτῆς ἀκριβῶς ὄπιστάμενος.

Salue à nobis, Abrahamæ, animoque attempto esto, ad bellum excubans. Bellum enim & existima & crede esse, Monasticæ vitæ stûdium, grauioribus ac periculosis, quàm sint ij gladij, qui in sensum cadunt, spiritualibus telis vndique cinctum: quæ etiam ignita is vocat, qui eorum experimentum probè cognitum & exploratum habebar.

Κασσιανῶ μοναχῶ. τθ.

Cassiano Monacho. 309.

Ακίε σὲ πεφευγῆσαι τὸν βίον τὸν φθαρτῶν παρῶς τὸ γὰρ δὲν δραμῶντα τῆς μοναχῶν καὶ γλώσσαι ἔχειν ὑποπετῆ, καὶ φθῆγγασθαι εἰκῆ. ὅσα ἔδ' ἐν ἑπερῶν ὄσθ' ἢ τῆς οὐρανὸν οἰκοδομῆν ἀπαρῶσιν ἐχθροῖς, καὶ πύλιν κατὰ λείπειν παρῶς εἰσοδῶν αὐτοῖς. εἰ δὲ καὶ τὸ τείχος ἀκίνδων τηρήσασθαι βέλε, καὶ τοῖς σαρκίτοις κραταῖος φωνῆσαι.

Te caducam & corruptioni obnoxiam vitam fugisse, atque ad Monasticum studium cursu contendisse audio: atque interrim tamen procacem ac petulantem linguam habere, ac temerè loqui. Quod quidem nihil aliud est, quàm murum firmum atque hostibus inaccessum extruere, ipsisque portam ad ingressum relinquere. Quod si & murum ab omni periculo libe-

rum servare cupis, atque hostibus te firmū ac robustum ostendere, linguam, quam maximè poteris, in potestate tene: à qua & celeres & ingentes ruina contingunt.

Cyrillo Alexandrino. 310.

Præposterus favor haud acutè cernit: odium autem nihil omnino cernit. Quapropter si ab utraque lema purus atque immunis esse studes, noli violentas sententias ferre, verùm illata crimina iusto & integro iudicio committe. Quandoquidem Deus etiam, qui omnia scit antequam oriantur, pro sua humanitate descendere, ac Sodomorum clamorem perspicere voluit, hinc videlicet nos ad res accuratè perscrutandas ac perpendèdas erudiens. Multi enim ex iis, qui Ephesi coacti sunt, te traducunt, ut tuas inimicitias persequentem & viciscentem, ac non ea, quæ Iesu Christi sunt, orthodoxè quærentem, Theophili, inquit, ex sorore nepos est, illiusque mentem ac sententiam imitatur. ut enim ille perspicuum aduersum diuinitus affatum, ac Deo charum virum Ioannem farorem effudit: sic etiam iste gloriari ac se iactare expetit: etiam si alioqui latum sit inter eos, qui accusantur, discrimen.

Theodosio Imperatori. 311.

Si tu tantum temporis tibi sumas, ut iis, quæ Ephesi decernenda sunt, inter sis, non dubito, quin ea ita se habitura sint, ut à nemine reprehendi queant. Sin autè turbulētis odiis calculos permiseris, quisnā à cauillis ac disteriis conciliū vindicabit? Huic autem malo remedium attuleris, si ministros tuos à dogmatum præscriptione remoueas. (ut qui magno hiatus ab eo distincti ac ditempti sint, ut simul & Imperatori, & Deo inservire studeant:) ne alioqui imperio quoque motum ac iactationem afferant, perfidias suæ machinas ad Ecclesiæ petram effringentes. Nam ea firmo loco defixa est, eamque causam habet, ut ipsi ne inferi quidem porræ dominantur: quæ admodum is, qui eam constabiliuit, pollicitus est.

γλώσσῃς κερταίωσαν ὅθεν, ἀφ' ἧς καὶ ὄξεια καὶ μεγάλα συμβαίνεισι πτώματα.

Κυρίλλῳ Ἀλεξανδρείας. τι.

Προσπάθεια μὴ σὺ ἐξυδρῆναι, ἀντιπάθεια δὲ ἕλως ἔχει ὄρα. εἰ ποίνω ἐκείνους λήμεις βούλει καθαρεύσαι μὴ βιάσαις ἀποφάσαις ἐπιβιάσαι. ἀλλὰ κρισὶ δικαίᾳ τὰς αἰτίας ὁπίστρεψον. ἐπειδὴ καὶ θεός, ὁ πάντα εἰδὼς παρ' ἐγένεσθαι, καὶ ταῖς ἡμῶν καὶ τῶν κραιώνην ἰδεῖν Σοδομῶν φιλεθρότητας ἠδὲ δεισιμασίας ἀκλεβοῦς ἐρεύνης διδασκῶν ὑποθέσειν. πολλοὶ γὰρ σε κωμωδοῦσι τῶν στυγερῶν ἐπιθέσεων εἰς Εφῆσον. ὡς οἰκείαν ἀμνημόνων ἔχθραν, ἀλλ' οὐ τὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὀρθοδόξως ζητοῦνται. ἀδελφοὶ δὲ εἶ, φασί, Θεοφίλου, μισοῦ μῆδος Σαείνης πύργου ἡμῶν. ὡς τῶν γὰρ Σαείνης μανίαν σαφῆ ὑπεπεπείδασε τῷ θεοφύργῳ καὶ θεοφιλοῦς Ἰωάννης, ὅπως ἐπιθυμῆι καυχῆσθαι καὶ ἕτος, εἰ καὶ πολὺ τῶν κρινομένων ἐστὶ τῶν φερόντων.

Θεοδόσῳ Καισαρίαι. τια.

Εἰ μὴ αὐτὸς λαμβάνῃ κακοῦ παρ' ἐνὶ τοῖς κρινομένοις ἐν Εφῆσῳ, πορροῦ τούτοις εὐοῖδα τὸ ἀμεμπτόν. εἰ δὲ ὀχλῶδεις ἀντιπαθείαι τὰς ψυχὰς ἐκδωσῆαι, ἧς ἐξαιρησεται πῶς σίνουδον σκωμμάτων: παρέξεις δὲ τούτοις θεράπειαν, εἰ σωσῆαι τῶν δογματισμῶν τὸς σὺς ἀφαιρέσεις, παρὲς μέγα χόσμα διεσῶνται, βασιλεῖ ὑπηρετῆσθαι καὶ θεῷ ἀγαφίλονε κείνῳ, μὴ πως καὶ τῶν κερταίωσαν ἀλλοτρίως ἐπέκεινται, τῆς πύργου τῆς ἐκκλησίας παρρησιαστικῶς τὸ τῆς κακοπιστίας αὐτῶν μνησθήσεται. αὐτῆ γὰρ ἐρήρευσται, καὶ ἔπειτα τῶν πύργων ἀδου κωμωδοῦται, ὡς ὁ ἐδράσας καὶ πῶν θεός ἐπηγγείλατο.

Εὐλοῖ.

Εὐλογία. τιβ.

Eulogio. 312.

Ἡ εὐαγγελικὴ σὺν ἡ ἀνθρωπότης ἐστίν, ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ θεός καὶ πατήρ, ὁ ἀμπελεργός, ὁ υἱὸς τῆς θεοῦ, φιλοπονήσας καὶ ἐκχευόμενος ἡμῶν τὸν ἀμπελῶνα ἐκδημῶσας. ἐκκοπήναι κελυθῶντα παρὰ τῆς οἰκοδεσπότης ὡς ἀκαρπῶν. ἄφες δὲ αὐτῆ, φησὶ, καὶ τῶν τῶν ἐτος, εἰ ἀφ' ἡμῶν καὶ παρρησιαστικῶς σὺ ἐλελήσῃσας, καὶ μετανοίας καρποὺς σὺν ἀπέδωκας, καὶ τοῖς ἡμῶν ἀρδεδωῶσι δόγμασι καὶ παθήμασι, καὶ ἐν ἡμῶν ποιήσῃσας καρπῶν ὑπεθείας. εἰ δὲ μήτε, εἰς τὸ μέλλον ἐκλιθεῖς αὐτῶν εἰς τὸν ἄλλον αἰῶνα τὸν ἀπέραντον, τῆς τῶν δικημάτων σε μερίδος ἐκπέμνων αὐτῆς.

Ζωσίμῳ. σιγ.

Μὴ ὑβρίζῃς πῶς θεῶν λειτουργίαν, μὴ ἀπμαζῆσαι τῶν καρπῶν εὐλογίαν, μὴ τῶν κόρων πῶς πόνον πλεονέκτη. μὴ τῆ ἀμετρίᾳ πῶς συμμετρίαν κακοποιῆσαι, μὴ τὰς φρένας παρρησιαστικῶν. ἀλλὰ μενημόνος ὡς ἡμῶν Χριστοῦ πῶς τῆς ἀπαρχῆν τῶν ἡμῶν ἐργάζεται πνεῦμα. ὅπως αὐτῶν κέρησται, ὡς ἀδελφῆς καὶ ἡμῶν αὐτῆ εἰς βοήθειαν. ἀλλὰ μὴ ὡς δυσμενῆς, ὅπως τῶν ἡμῶν κατὰ πίντων καρπηδῆος, καὶ ἑαυτῆ δὲ μάλλον, ἔπειτα τῆς σπυρίδου.

Πελαγίῳ μοναχῷ. σιδ.

Τῶν Εφραῖμ ἐξήνησαν πολιὰν, ἀλλ' οὐκ ἐγνοῦν, νεάζων τοῖς πάθεσι, καὶ σὲ πολλὸς ὄχλος ἐτῆς παρρησιαστικῆς, ἀλλ' ἐπισημαστικῆς ἔχεις τὸ φρόνημα, ἀλλήλων μόνῃ ἐξ ἄλλης ἀμείβων, καὶ πῶν ἐρευνητῶν τὰς παραπέτας. εἰ οὐκ ἐκείνης μέλει σοι, καὶ ὄψων κερυμείας, τῆς ἐν τέλει μάλλον κολάκευε. καὶ τὰς πόλεις τοῖς κατὰ νοδῶν ἐρεύνα. ἐρημίται γὰρ ἀνθρωποὶ σὲ δεξιῶσται παρρησιαστικῶς σὺν ἀρκουσί.

Euangelica ficulnea, humana natura est, Paterfamilias, Deus ac Pater, Agricola, Dei Filius: qui eam ob causam ad nos se contulit, ut vineam nostram, à Patrefamilias, ut infrugiferam & sterilem, excindi iussam, excoleret & repurgaret. Sine autè eam, inquit, etiam hoc anno. Si per legem & Prophetas nihil meliores facti sunt, nec penitentia fructus ediderunt, mea quoque doctrina meisque cruciatibus irrigentur. Ac siquidem obedientia fructum extulerint, bene res habebit. Sin minus, in futurum succides eam, eos videlicet in alio aëro, quod finem nunquam habiturum est, à iustorum tuorum parte amputans.

Zosimo. 313.

Divino sacrificio contumelia notam ne inure: Fructuum benedictionem ne asperrare. Inurgitatione portionem ne fraudare. Immoderatione mediocritatem ne lædere. Mentem ac rationem bibendo ne absorbere. Verum illud in mente habens, quod diuinus Spiritus ex huius primitiis Christi sanguinem efficit, sic illud adhibe, ut imbecillis, eoque ad adiumentum opus habens: non autem ut inimicus, vini armis aduersus omnes utens, imò verò aduersus te ipsum, ut potè ab eo corruptus ac putrefactus.

Pelagio Monacho. 314.

Canis effusi sunt in Effraim, & ipse ignoscens. Eodem modo tibi quoque ingens annorum turba canitiam inuexit: & tamè rigidum atque inflexum animum habes, ex alio monasterio ad aliud subinde migrans, atque omnium mensas perscrutans & explorans. Quamobrem si tibi carniarum nidus, atque obsoniorum condimentum cura est, iis, qui magistratus gerunt, potius blandire, atque urbium caminos vestigare. Neque enim homines eremitarum facultates eas habent, ut te, quemadmodum tibi gratum est, excipere queant.

K ij

Leontio Episcopo. 315.

Si inuito animo, ac suffragiis & populi cōtentione, manibūsq; coactus, Ecclesiae curam suscepisti, opitulatorem Deum habebis, omnia ea, quæ ad supernum statum pertinent, tibi ex animi sententia dirigentem. Si autem pecunijs, vt rumore iactatur, thesaurum, quem pretio addicere nefas est, persecutus es, ac Simonis in modū sacerdotium consequi cupiisti, non est tibi pars nec fors in hoc sermone. Nam quæ sequuntur, pro mea erga te indulgentia prætermittam. Illud vnum animaduerto, quod Caiphæ etiam sacerdotium emerat, cum aduersus Christū illud armauit. Quo circa quisquis sacerdotium emercatur, hunc Christi carnificem Caipham esse cōstat. Nam quæ propter opera vitæque rationem in fidem accipere nequit, ea impijs donis ac largitionibus consequitur.

Callimacho Comiti. 316.

Quemadmodum per liberorum procreationem parentes salutem consequuntur, si liberorum vita ipsis curæ sit: eodem modo contrā illis contingeret, si eorum curam atque custodiam neglexerint. Ridiculum enim fuerit, equuleis quidem, tum quod ad incessum, tum quod ad cibum & porum, atque omnem rectitudinem attinet, ingentem, iam inde à prima ætate, curam ac sollicitudinem impendi, quorum tamen & vile pretium est, & vsus mediocris, & celer interitus: homines autē, quos Deus effinxit, atque imagine sua honestauit, ac rursus in seipso renouauit atque instaurauit, feroces & insolentes relinquere, cōsq; temerē, quod libeat, ferri finire, quōque lubrica iuuentus haud intelligit. Si hæc tibi vtilia esse videntur, da operam, vt omni honestatis & grauitatis custodia filios tuos obfirmes ac communias.

Hermينو Comiti. 317.

Præclarè Dominum ornas, cum nobis fructuum tuorum primitias tribuis, deci-

Λεοντίω Ἐπισκόπῳ. Τιε.

Εἰ μὲν ἀβελήτως παρ' ἡλπίος παρὸς τῆς ἐκκλησίας προσέσταις, καὶ ψήρων καὶ δόμων, καὶ χειρῶν, σε βία σαμείων, ἐξείεις ἑπίλοιποι τοῦ θεοῦ, πάντα παρ' ἑσθ-
σωπου κατενοδοιμάται, ὅσα παρὸς καθευδύ-
τιω ἀνω συντέθει κατὰ εἰσιν. εἰ δὲ
χρημάσιν, ὡς θρυλλῆ τὴν ἀπερῶν με-
τήλθες θησαυρῶν, καὶ κτήσι, ἄσπι ἱερω-
σύνην ὡς Σίμων ἐπέθησας, οὐκ ἐστὶ σοι
μερίς ἐδὲ κληρῶν ἐν τούτῳ. τὰ γὰρ
ἐξ ἧς φειδὶ τὸ ἑλεῖν ἄσπι, ἐν τῷτο ὁ-
ρῶν, ὅτι καὶ Καϊάφας ἱερασύνην ἀνή-
στατο, ὅτε καὶ Χριστοῦ ταύτην ἐξώ-
πλισε πᾶς οὐδὲ ὅσπε ἱερασύνην ἐκαρτί-
ηται, Καϊάφας χειροτονῶν ἐξέσπε-
ται, ἀ γὰρ ἔργῳ πιστευθῆναι οὐ δύ-
ναται, ταύτην δόμασιν ἀσπίσει πα-
εἴζεται.

Καλλιμάχῳ κόμμητι. Τις.

Ὡς καὶ εἴθε τῆς τεκνογονίας σωθῆσε-
ται ἡ τῆς γονῶν ξυμωλίας, εἰ τῆς τῆς
τέκνων ὑπὸ μελοῖτο ζῶης, ὅτι καὶ ἐναν-
τίων πειρασθῆσεται, εἰ ἀμελοῖ τῆς ἐ-
κείνων φύλακῆς γὰρ οὐδὲ ἐν εἰη,
τοὺς μὲν πάλως εὐδὺς ἐκ νεότητος
πολλῆς ἀξίως φροντίδος, καὶ ἐαδί-
ματος ἐνεργα καὶ βράσως καὶ τίσεως,
καὶ πάσις εὐθύτητος ὡν καὶ ἡ τιμὴ εὐω-
νος, καὶ ἡ χρῆσις σύμμετρος, καὶ ἡ φθο-
ρῶ σύντεμος. ἀνθρώπων δὲ, ὅς ὁ θεὸς
διέπλασε, καὶ εἰκόνη οὐκ εἶα ἐτίμησε, καὶ
πάλιν ἐν ἑαυτῷ ἀνεπλάσατο, κατὰ
λιμπάνειν ἀγαράχως, καὶ ὡς ἐν τυγχῆ
φέρειται παρὸς ἀβούλο, ται, καὶ ἡ εὐδ-
λιτος νεότης ἐνοεῖ, εἰ ταῦτά σοι φαίνε-
ται ἀσφαλίξ καὶ τέκνα σου.

Ερμίνῳ κόμμητι. Τις.

Καλῶς τὸν κλεινὸν τιμᾶς, ἡμῖν τῆς
καρπῶν ἀπαρχήμῳ, καὶ δεκατῆς
τιω

τιω εὐφορέϊαν τῆς γῆς σου, τῷ διδόντι.
ἢ πολλοῖς ἔξεις χαίροις, καὶ ἡ τῆς
ἐν χερείς σοι φυλάττουσαν τὴν αὐ-
ταίκεϊαν, μετὰ ταῦτα δὲ τὴν αἰώνιον
εὐφροσύνην παρέχουσαν.

Λεκά ἀρχιμανδρίτῃ. σὴ.

Μοναχὸς τις παρὸς τὴν ἡμετέραν ἐ-
χάπαν ἀπηνήπτε, χημία τὸ τῆς τιμᾶς
σου φέρων δεξιάς. καὶ ὁ αὐτὸς οἶδας
σφραγίζει τοὺς ἑσθρήτας σου. ὅτι
δε χάρις ἦκει ἡρόμεθα. ἱερασία δὲ ἐγὼ
παρακληθῆναι παρ' ἡμῶν τὴν ἀγάπην
σὺ, συγγνώμην αὐτῷ ὅτι πηχίσματι
βραχέϊ, ὃ ἐξ ἀγνοίας ὑπέμεινε. εἰ τοί-
νω μὴ ἐν σωηθῆα πηχίσματα ἐγέ-
νετο, πολλὰ κίς ἐξυβείσας εἰς τὴν με-
τάγνωσιν, καὶ δραπέτευεν δι' εὐκο-
λίαν γαφρὸς ἡ γνώμης μεμάθηκε. πα-
ραχε αὐτῷ δι' ἡμᾶς τὴν συγγνώμην.
εἰ δὲ τοῖς ὅσπε οἶος μὴδὲν ἐκ τῆς
συγγνώμης ἐλαττωθῆναι, μὴδὲ τῆς ἡ-
μετέρων γραμμάτων ἀπόνηται, ἀλλ'
ἐξω τῆς τῆς ἀδελφῶν γαλήνης καθί-
σεται, μὴ κυμάτων φλογμονῶς καὶ δι-
νήσας πῆς ἡσυχάζουσι αὐτῶν ἡθεσιν
αὐτῶν ἐπεγεί. ἡ. τῷτο γὰρ καὶ ὁ νόμος
ἡμῖν παρὰ ἐσθολικῶς ὑποτίθεται, ἐξω
τῆς παρεμβολῆς τοὺς λεωφῶντας ἐκ-
πέμπων.

Δωροθέῳ πρεσβυτέρῳ. σὴ.

Εἰ τύπος ἱερέως τῆ ποιμνίᾳ, καὶ φῶς
τῆς ἐκκλησίας ἀνομάσθη, καὶ ὑπά-
χει, ἀνάγκη τοῖς ἡθεσιν αὐτῶ συνει-
τυποῦσθαι τὸ ὑπὲρον ὡς σημάτω
κηρῶν. εἰ τοίνυν φῶς ἐναι βύλει, μὴδὲ
τὴν εὐτρεπελίαν, καὶ τὴν σθειφοράν
τῆ γέλωτος, ἵνα μὴ πολλοὺς διδιδίξῃς
ἀζακτεῖν. ἱερεὺς γὰρ ἀγγελος κυρίας
πρωτοκράτορος ἐστίν. ἄγγελος δὲ οὐδε
ἑπίσταται γέλωτα, ἐμφόβως τῷ θεῷ
λειτεργῶν.

Θαλασίῳ μοναχῷ. τι.

Ακριβῶς ὑπιστάμενος, ὅτι ὁ κόρος

namque partem ex vbertate terræ tuæ, ei,
à quo eam accepisti, pendis. Quam quidē
tu in multa tempora habiturus es, nunc
quidem eorum, quæ opus sint, sufficientē
vlum tibi custodientem: post autem semi-
piternam voluptatem afferentem.

Lucæ Cœnobiarchæ. 318.

Monachus quidam ad solitudinem no-
stram venit, honorandæ tuæ manus speciē
atque habitum gerens, & quo discipulos
tuos consignare nosti. Cum autem, ecquā
ob causam veniret, quæfuissemus, ille sup-
plex à nobis petit, vt abs tua charitate
precibus contenderemus, vt sibi exiguum
erratum condonares, in quod ex ignora-
tione incidit. Quipropter, si non in pec-
candi consuetudinem venit, sæpius vide-
licet illata poenitentia atque resipiscentiæ
contumelia, obque ventris aut mentis ac
voluntatis leuitatem fugam capessere di-
dicit, nostra causa velim ipsi veniam tri-
buas. Sin autem is est, qui venia & indul-
gentia minimè melior fiat, nolim ille fru-
ctum ex literis nostris vllum capiat, verum
è fratrum tranquillitate foras ablegetur:
ne tumidos fluctus, ac vertigines, placidis
& quietis ipsorum moribus excitet. Nam
hoc quoque lex nobis sub parabola corti-
ce præscribit, cum eos, qui lepra laborant,
extra castra emittit.

Dorotheo Presbytero. 319.

Cum sacerdos gregis forma, & Ecclesie
lumen dictus sit, ac reuera sit, subditos, vt
ceram sigillo, sic ipsius moribus imprimi
necesse est. Quocirca si lumē esse vis, seu-
rilitatem, ac risus petulantiam odio infe-
ctate: ne alioqui multos petulantiam ac
procacitatem doceas, Sacerdos enim Do-
mini omnipotentis Angelus est. Angelus
autem risum nescit, Deo cum metu ac pa-
uore ministrans.

Thalasio Monacho. 320.

Cum tu illud exploratissimum habeas,
K iij

facurritatem vitiosos affectus parere, gulamque ad libidinem & lascivias pertrahere, nihil necesse fuit, quamobrem ex me sciscitateris, quænam horum verborum explanatio sit, Ne quis fornicator, aut prophanus, ut Esau: cum scriptura sacra eum primogeniorum iuris proditorem ob ventris ingluviem ac voracitatem fuisse conuincat. Nam cum eum gulæ deditum fuisse ostendisset, vnâ quoque fornicatorem & prophanum fuisse, satis habuit demonstrasse.

Palladio Episcopo. 321.

In matutino interficiebam omnes peccatores terræ, inquit, inquit, iustitiæ sinceritatem & integritatem ac prudentiam declarat: nempe quod nec iracundia, nec remulencia eum ad cædem impellebat. Nam illa, etsi hesternò die ipsius animum concitabat, at per noctis longitudinem mitigabatur. Hæc rursus, etsi vespere ingens accesserat, per somnum tamen satis minuebatur ac discutiebatur. Pura itaque, inquit, atque integra, tum manu, tum mente, aduersus eos qui Deum sceleribus suis laceffebant, arma induebam.

Timotheo Leſtori. 322.

Quemadmodum haud tutum est cum homine pugnaci defertum peragrare: eodem modo haud facile est cum homine indocto sermones eruditos mouere. Vt enim ille omnibus corporis viribus in solitudine utetur, si quid quod ipsum offendant, dictum aut actum fuerit: sic iste, nisi omnia ad ipsius inficitiam dicta fuerint, omnes & philosophicos sermones, & probos viros ac virtutis amantes ex orbe terrarum explodit & eliminat. Solet enim vt plurimum fortitudinis speciem exhibere temeritas: ac nunc eam passim præſidentem inuenias. Nam nec Ecclesiam, nec Rempublicam, nec ipsum imperij statum, sine ea regi atque administrari perspexeris. Ex quo & mala exuberant, & seruilis quædã humilitas imperium vbique arripuit. Quæ

τίπτε το πάθη, καὶ ἡ γραμμαρῆα σὺρει πρὸς τὰς λαγνείας, ἀπειθήας, οἰμυ, ἠρώτησας, τὸ μή τις πόρνος ἢ ἐβηλος, ὡς Ησαΐ, ὁποῖαν ἔχει ὀπίλυσιν, τῆς γραφῆς πρὸς δὲ τὴν ἐλεγχούσης τῆς μήτρας πρὸς δὲ τὴν κόρον κοιλίας. δέξασα γὰρ αὐτὸν γραμμαρῆον ἠγάθη σκαπιδεῖσαι καὶ πόρνον καὶ βέβηλον.

Παλλαδίου ἐπιστολῶν. τικα.

Εἰς τὰς πρωΐας ἀπέκτεινον πάντας τὸς ἀμαρτανλῆς τῆς γῆς, λέγων ὁ ἀλλομωδὸς, τὸ ἀκριβὲς καὶ ἀπλανὲς, καὶ νηφάλιον τῆς δικῆς παύσησιν, ὅτι ἔπεθυμῶς, ἔπε μὲθι τὴν ἀσπίδα ὑπεπέθετο. ὁ μὲν γὰρ εἰ καὶ τῆ χεῖρὸς ἡμέρα παρῶξωσιν, ἀλλὰ ἀφ' τῶ μίκρους τῆς νυκτὸς ἐμαλάσαστο. ἡ δὲ, εἰ καὶ ὄψιας πολλὴ πρὸς ἐγένετο, ἀφ' τῶ ὕπου ἰκανῶς ἐλεπήμετο. καὶ τὰ αὐτὸ καὶ χεῖρὸς, καὶ γνώμη καὶ τῆς εἰς θεὸν ἀμαρτανόντων ἐξωπλιζόμενοι.

Τιμοθέω ἀναγνώστῃ. τικβ.

Ὡς τὸ οὐκ ἀσφαλὲς μετὰ μαχίμω διοδεύειν ἀοίκητον, ἔτις οὐκ εὐχερὲς πρὸς ἀμαρτη λόγους κινήσαι πρὸς αὐσῶς. ὁ μὲν γὰρ πᾶση τῇ δυνάμει κηρήσεται ἐπ' ἐρήμου, εἴ πῃ οὐκ αὐτῶ πρὸς φιλιῶν λεχθεῖν ἢ πρὸς χθεῖν. ὁ δὲ, εἰ μὴ πάντα πρὸς τὴν αὐτῶ λαλαίται ἀπαιδεύσαι, πάντας ἀκριβῆ τῆς οἰκουμένης, καὶ λόγους φιλοσφῶς, καὶ ἀνδρας φιλαρέτας. φιλεῖ γὰρ, ὡς τὰ πολλὰ, ἀνδρὶς ἔσται ἡ ἀλογίαι, καὶ νῦν αὐτῶ εὐρήσῃς πανταχῶ πρὸς ἔσαν. ἔπε γὰρ οὐκ ἐπίστω ἀνε αὐτῆς, ἔπε τὴν πολιτείαν, ἔπε αὐτῶ τὴν βασιλείαν, ἔπε τὰ τῆς ἰδῆς διοικουμένην, ἀφ' ὧν καὶ τὰ καχὰ πλεονάζει, καὶ δουλοπρῶσται, τὸ πανταχῶς πρὸς ἔσται καχὰτος.

Φέρσ

Φέρσ τοῖνυ τὸν ἀλόγιστον γενναίως ἐπιφθῆ ἡδέως ἀνέχη τῆς ἀφρόνων φρόνιμος ὧν ἐν κωλύσ.

Κυελλῶ ἀρχιεπιστολῶν. τυγ.

ἐν φύσει δούτ.

Πολλὰ μὲν μαρτυρεῖαι γραφικῶς, πολλὰ δὲ θεολογικῶς πρὸς τὸν ἀληθῆ τῆς τῆς κωλύσ σαρκώσεως λόγον πρὸς τὸν ἀσφαλῶς, εἰ καὶ τῆς ἡματέρας ἀξιοῖας καὶ γλώσσῆς ἀνώτερόν ἐστὶ τὸ μυστήριον. ὅτι δὲ ὁ ἀληθινὸς καὶ ἐπιπάντων θεὸς, ἀνθρωπος γέγονεν ἀληθῶς, ἔπε ὁ ἦν τρῶσῶς, καὶ ὁ οὐκ ἦν πρὸς λαβῶν, οὐ φῶσῶν δούτ, ὁ εἰς ὑπάρχον ἦος, ἀναρχὸς καὶ ἀπέραντος, πρὸς τὸν καὶ ἀίδιος, ἔπε ἂν αὐτὸς ἀρηθῆσῃς, πλείστας ἔσαν τῶ ἀγῆς πατρὸς ἡμῶν μετὰ τῶ ἀθανάτου πρὸς τούτων συμμαρῶσῃς, ἀνθρώπων τὰ γῆα ὑπὸ φῶς ἐμβατεύσαντος.

Τῶ αὐτῶ. τικδ.

Χρήσε, θαυμάσιε, ἀρεπῶν μὲν αἰεὶ, ἔπε φῶς πρὸς δὲ τὸν αὐτῶ, οὐτε σαυτῶ ἐναντίον φανόμενον, εἰ γὰρ τὰ νῦν γεγραμμένα σοι τὸς πρὸς τῶ ἀντεξέτασῆς, ἢ καλακείας φανῆσῃ ὑπεύθυνοσ, εὐχερῶσ ἢ ἀξιοκονος, κενῆσ μὲν δόξῆσ ἢ τῶ μὲν, τῆς μετὰ τῶν δὲ ἀγῆων ἀληθῆ τῶν ἀγῶνας οὐ μμησάμενος, ὅτι τὸν ἀπῶντα βῆον ἐπ' ἀλλοτῆρας χερσῶν χεῖσται ὑπέμειναι, ἢ κακὸν φρόνημα, καὶ μὲν ὧν ὧν εἰς δὲ ἔσται.

Κύρω νέφ Μοναχῶ. τικε.

Νόμος φιλοσοφίας ἀσφαλοῦς, ἕρος ἀγνείας ἀκριβοῦς, τῶ θεοφῶρω Παύλω διώλεσται, νεκρῶσται πάντα τὰ μέλη, τὰ ὅτι τῆς γῆς. εἰ τοῖνυ ἔπεσται βούλει τὸς δόγμασιν αὐτῶ, εἴη δὲ πάντων, εἰ τὸ ἀσκήν θέλεις, χαλίνωσῃ τῆς γλώσσῆσ τὸ ταχῶ. τὸ μείζον

obrem fer animo forti stultum atque inconsideratum hominem: quandoquidem libenter sustines insipientes, tu qui sapiens es in Domino.

Cyrillo Alexandrino. 323.

Cum multa scripturæ testimonia, tum multæ cum actione coniunctæ contemplationis doctrinam certissimè nobis declarant: etiam si mentis ac linguæ nostræ vim & facultatem hoc mysterium excedat. Quod autem verus ac rerum omnium summus Deus, homo verè factus sit, nec ab eo, quod erat, demigrans, & quod non erat, assumens, ex duabus naturis vnus Filius existens, ortus ac finis expers, recens & sempiternus, ne ipse quidem inficias ieris, vt qui plurimas de his rebus sancti Patris nostri magni Athanasij comprobationes habeas, hoc est eius viri, qui ad diuinarum rerum intimos sinus eximè penetravit.

Eidem. 324.

Te oportet, vir admirande, firmum atque constantem semper manere: sic nempe vt nec metu calcites res prodas, nec tecum ipse pugnare videaris. Nam si ea, quæ nunc abs te scripta sunt, cum superioribus perpendas, aut adulationi obnoxius esse videberis, aut leuitatis minister: vt qui inani gloria succumbas, non autem magnorum ac sanctorum pugilum certamina imiteris, qui per omnem vitæ suæ cursum in extera regione premi ac vexari potius sibi ferendum duxerunt, quam vt peruersam ac falsam sententiam vel auri-

Cyro Monacho. 325.

Tuta philosophiæ lex, ac certæ & exactæ puritatis regula hæc nobis à diuino viro Paulo præscripta est, vt mortificemus membra nostra, quæ sunt super terram. Quamobrem si ipsius placita sequi studes, omnino autem sequeris, si Monasticam vitam colere cupis, linguæ celeritate frango

K iiii

coërce. Maximum enim terrenorum omnium membrorum lingua est, vt quæ argtè retineri possit.

Ioanni Militi. 326.

Singulari tuæ audaciæ, ô Ioannes, finem iam impone, ingentem atque circumactu difficilem operum tuorum improbitatem mentis oculis intuere. Atque vel vt legitimus miles ad confrenda cum barbaris prælia te instrue: aut vt modestus plebeius vrbi te ostende, atque vt par est, te gere.

Eidem. 327.

Monachorum ædiculas, vt ad me allatū est, subis, atque agricolarum manipulos rapis, vt eos depræderis. Ac præterea improbum dogma ipforum auribus instillas, illudque fumo animo tueris. Vide igitur, ne tempestatis cuiuspiam periculum facias, iustaque cæcitate afficiaris, nimirum & hic oculorum detrimento mulctatus, & illic igni seruandus.

Anatolio. 328.

Blasphemiâ vsque adeo clamor, & indignatie & ira grauior est, vt etiam priorem hac illam magnus atque ingenti animo præditus Paulus collocarit. Quod autem blasphemus ille dictus sit, atque intelligatur, qui Deo contumeliam infert, nemini vnquam incognitum fuit. Quare cum ira, quæ blasphemia grauior est, & per quam omne malorum genus in mundum irrepfit, labores: aut hanc quoque defere, aut cum blasphemus appellaris, mœrorem animique cruciatum ne concipe.

Eidem. 329.

Nonnulli te intemperantem linguam habere cauillantur, fontiumque maledicentiæ flumen esse, ipsius fluenta copiose profusæque tum excipiens, tum cructans: quæ quidem in supplicij & cruciatus mare hominem coniciunt. Quem si effuge-

γράφει πάντων τῶν γίνων μελῶν ἢ γλώσσα, ὡς δυσάρετος ἔστιν.

Ἰωάννη στρατιώτη. τικς.

Παῦσαι λοιπόν, Ἰωάννη, τῆς παντολμίας βλάβην πρὸς τὴν μεγάλην καὶ δυσέλκτον τῆς ἔργων σου χερσίου. ἢ ὡς ὀπλίτης νόμιμος, καὶ στρατιώτης ἐπιθεσίμους, πρὸς τὰς μάχαις τῶν βαρβάρων πασόδιδμος. ἢ ὡς δημότης εὐτακτος ἐν ἄστει φαινόμνος, καὶ ἀρεπότης ἀναστρεφόμενος.

Τῷ αὐτῷ. τικς.

Οἰκίσκοις, ὡς ἔργων, ἐπέρχη μανασχῶν, καὶ θράγματα ἀρπάζεις γαργῶν, πρὸς τὸ ληΐζεσθαι τούτους καὶ δόγμα φαύλων κρατήσαν, καὶ τέτυκται τῶν ὡς ὑπερμαχῶν. ἀρεπὴ τοίνυν, μή τινος σάλας πειραθῆς, καὶ πῆγῶν δικῶν ὑποστῆς. Σηαῦτα μὲν τυφλάσθη παρὰ δευόμενος, Σκίσι δὲ περὶ φυλαχθῶν σόμενος.

Ανατολίῳ. τικκ.

Τοσούτων βλασφημίας κραυγῆ καὶ θυμῶς καὶ ἐργῶν διεκλήσκει, ὅτι πρὸς τῆσιν παύτης Σκείνην, ὁ μέγας καὶ μεγαλόφρων τῆσιν Πάυλος. ὅτι δὲ βλασφημῶς, ὁ εἰς θεὸν ἐξυβρίζων, καὶ ἐρηπταὶ καὶ νεύονται, ἐδῶς ἠγνόησεν ποτε. εἰ τοίνυν τὴν χεῖρα τῆς βλασφημίας κέκτοσαι ὄργην, δι' ἧς πάντα ἐπισκωμάζει τὰ φαῦλα τῶν εἰσῶ, ἢ καὶ ταύτην κατάλιπε, ἢ μὴ ἄλλο κελύμενος βλασφημῶς.

Τῷ αὐτῷ. τικθ.

Τινὲς σε γλώσσαν ἔχειν ἀκρατῆ καὶ μαρδῦσι, καὶ τῆς πηγῶν τῆς λοιδορίας ὑπάρχειν ποταμὸν, τὰ Σκείνης δαμῶς καὶ δεχόμενοι καὶ ἐευγόμενοι ρεύματα, ἅσθρ εἰς θάλασσαν ἐμβάλλει πτωχείας, ἢ, εἰ θέλεις Σκφυγείν.

γράφει, τῶν ζώντων μάλλον ναμάτων τὸ φρέαρ ἐξερεινήσων, ὅσθρ χερίζεται καὶ τὸ μικρὸν διψῶν, καὶ τῆ γλώσση ὀρέγει φυλακὴν, μὴ εἰς λόγους Σκκληῖν ποιηθείας.

re cupis, viuarum potius aquarum partem inuestiga: qui hoc affert vt ne quis postea firiat, & linguæ custodiam præbet, ne in malitia verba declinet.

Διδύμῳ. τλ.

Didymo. 330.

Τὴν ἀίτιαν τῆς πρὸς βασιλέως τοῦ πατρῴτου, ὁ μέγας Δαβὶδ ἐν ψαλμῷ ἀνακρίόμενος, καὶ πρὸς συγκληρῶσιν αἰτίας τὸν δευτέρου ἐξελόμενος, καὶ τὴν ἀφικτον τῆ θεῶ γινώσιν ἐσήμανε, καὶ τὴν μετὰ τὸ πῆγῶσιν, τῶν Ἀδάμ ἐυγνωμοσύνην ἐδήλωσεν, ὅσθρ Σκρυβη, λέγων, τὸ ἐσοῦ μου ὅσθρ σὺ ὁ ἐποίησας ἐν κρυφῇ, ὅσθρ ἐλάθε σε, φησὶ, τῆς γυναικός μου ὁ ὄλιθος, ἢν Σκτῶ ὄσθρ μου λεληθόσας ἐποίησας, ὑπὸν βαρεῖ εὐνάσας με. ἀλλ' ἔγνωσ τὰ ἡμέτερα κρυφία, ὁ Σκείνην κρυφίως ὑποστῆσόμενος.

Τῷ αὐτῷ. τλα.

Eidem. 331.

Ἀγχινοῦσιν ὄν, καὶ σωπεῖσιν ἐρευνησῶν, ἔδδεν διδάσκει ἀγνοεῖν. πάντα γὰρ καλῶς ἀθροίσας ἐν νεότητι, ἔχεις ἐν γήρει ἀνάπαυσιν, τὸ ἀκρίτεργαστον μου εἶδουσαν οἱ ὀφθαλμοί σου, τὸ μήπω περὶ τῶν κρυφῶν, φησὶν ὁ Ἀδάμ, ὡς ἡδη τελεσθῆν κρυφῶσιν. καὶ τοὺς τῶσ μὴ περὶ τῶν κρυφῶν, ὡς ἡδη περὶ τῶν κρυφῶσιν. διδάσκει δὲ νοῦσαι καὶ διγῶσ, τὸ ἀκρυφῶ καὶ ὁσθρ ἠγνόησιν καὶ ἀνεξέροσθρ μου. ἔργον γὰρ ἢ περὶ τῶν κρυφῶσιν φιλῶν. εἶδουσαν οἱ ὀφθαλμοί σου, καὶ ὅτι τῶ βιβλίῳ σου πάντες γράφῶσιν. καὶ ὅσθρ ἐστὶ φησὶν, ὁ μὴ σωπεῖσιν, ἢ λανθάνει σε, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλλοντα γινώσκει, καὶ τὸ ἀκρυφῶ μου οἶδας, ὅσθρ ἀγνοεῖς ἠπάτημα, καὶ τῶ ἀλήσῶ τῆς μνήμης σου, πάντες οἱ λογισμοί μου ἐνημερῶνται.

Transgressionis primi parentis causam magnus ille David in Psalterio canens, atque ad eam condonandam facilem ac placidum Dominum reddens, & inuitabilem Dei cognitionem esse significauit, & Adami post lapsum candorem animique probitatem declarauit, his verbis utens, Non est occultatum os meum a te, quod fecisti in occulto. perinde ac si diceret: Non te fugit vxoris meæ lapsus, quam ex offe meo, cum me somno graui oppressifces, occultè condidisti. Verum animorum nostrorum latebras perspectas habes, qui eam occultè procreasti.

Cum tu & ingenij acumine polleas, & Scripturarum sensum sagaciter perscrutaris, nihil est quod te latere possit. Nā cum omnia in iuuenili ætate præclare collegerris, requietem in senectute habes. Imperfectum meum viderit oculi tui. Illud quod nondum à me factum est, inquit Adamus, tanquam iam confectum perspicis: & eos, qui nondum nati sunt, tanquam iam in lucem editos, noscīs. Potest etiam hic locus alio modo intelligi. Innocentiam meam, animique ab improbitate puritatem, atque id quod minimè egi (opus enim perunquæ animi conceptio appellatur) viderunt oculi tui. Et in libro tuo omnes scribentur. hoc est, nihil est quod non intelligas, aut quod te fugiat: verum & futura cognoscis, & innocentiam ac simplicitatem meam exploratam habes, nimirum quonam pacto per ignoracionem in fraudem lapsus sum, & in memoria tua, in quā nulla obliuio cadere potest, omnes cogitationes meæ consignantur & insculpūtur.

Eidem. 339.

Sica in te prænatio est, vt, quæ extremo iudicio seruantur, tibi explorata sint, non abs re ante iudicium homines condemnas, vt qui inani opinione tua, quid in peccatoribus cõditum sit, compertum habeas. Sin autem naturæ libenter peccantis, vt homo, pars quædam es, atque ad examen omnindò venturum te esse expectas, vt vitæ actæ rationes à te exigantur, Dei iudicium ne præripe: atque id potius stude, vt eos, qui peccant, ad pœnitentiam voces, quàm vt ad desperationem impellas.

Aquila. 340.

Præparci atque à largitione abhorrentes animi, eorumque supplicia ad emendationem nostram literarum monumentis mandata sunt: vt illorum imitationem & exemplum fugiamus, cruciatúsque haudquaquã experiamur. Quapropter, si opes amamus, ac de hominibus bene mereri negligimus, ex diuinis literis huiusmodi hominẽ diuturno igni torrerẽ cognouim⁹.

Eusebio Episcopo. 341.

Cautè scilicet Evangelica hæc dogmata accipe, quibus istud imperatur, Sint lumbi vestri præcincti, & lucernæ ardentes in manibus vestris, (quæ nimirum hoc volunt, vt cupiditates & appetitiones nostræ vinciantur, ac mentes ad excubandum excitentur.) quippè qui & cupiditatibus flagres, & irascaris, & innideas, & præpostèris amoribus deditus sis, ac denique in omnibus tuis actionibus, sic te potius compares, vt vitam tuam diuinæ legi contrariã reddas. Vide itaque, homo audacissimè, ne sublimè illam manum ante futurum supplicium experiaris, ob singularem improbitatis magnitudinem hic quoque pœnas pendens.

Seleno. 342.

Animo atque affectu potius quàm verbis

Τῷ αὐτῷ. τλθ.

Εἰ μὴ ἔχεις ἕτοις παρογνωσθεὶς, ὡς εἰδέναι τὴν κρίσιν τῆς κριτικῆς, εὐλόπως κατακρίνεις τὸν χριστιανὸν. καὶ διονομῶς τις γερῶν ἐξ οἰήσεως. εἰ δὲ καὶ σὺ τῆς φιλαμαρτημονος φύσεως, ὡς ἄνθρωπος, ὑπάρχεις τίς μοῖρα, καὶ τὸς ἐξέτασιν ἡξεν πάντως κατεμεινεις, λόγον εἰσαγαχθησόμενος, μὴ παρὰ πρῶτον τὴν κέσιν τῶν ἡθῶν, παρὸς μετὰ γνώσιν μᾶλλον κελῶν, ἀλλὰ μὴ τὸς ἐξέτασιν ὧθῶν τοῦ ἀμαρτανουτας.

Αὐλῆ. τμ.

Αἰ ἀμετάδοτοι γνώμῃ, καὶ ἀ τῶν πτωχῶν, τὸς σωφρονισμὸν ἡμῶν ἀνεγράφησαν, ἵνα τὴν κέσιν μίμῃσιν φύγωμεν, καὶ τῶν πτωχῶν μὴ λάβωμεν. εἰ τοίνυν τὸν πτωχὸν ἀγαπῶμεν, καὶ τὸ εὖ ποιεῖν παρορῶμεν, ἔγνωμεν ὅτι τῆς θείας πτωχῆς τὸν ποιεῖτον μακρῶ, πρὸς πτωχῶν ἡμῶν.

Εὐσεβίῳ ἑπισκόπῳ. τμα.

Ἀσφαλῶς τὰ εὐαγγελικὰ ῥηθῶν δὲ δέξαι δόγματα, ἔστωσαν ὑμῶν αἰσθηφύες περὶ ζωῶν, κελύοντα. καὶ οἱ λύχνοι καὶ ἡμῶν. ἔστω τῶν ἑπιθυμιῶν τὸς ὀρέξεις δεδεδῶς, καὶ τὸς νόας ἐξήφθαι τὸς ἐργηροσιν βύλωνται, ἑπιθυμῶν καὶ μινῶν καὶ ζήλων, καὶ ἀπότως ἔρον, καὶ παντα μᾶλλον ποιωῶν, ὅπως τὴν σαυτῆ ἀνατροφὴν ἀντίτροφον τῶν θεῶν ἀποτελέσῃς νόμῳ. καὶ τὸς ἐρεῖ πάντολμε, μὴ τῆς ὑψηλῆς χειρὸς πειραθῆς τὸς τῆς κέσιν τῶν κολάσεως, κενταῦθα κακεῖ δὲ τὸς βολὴν κακίας τιμωρῶμεν.

Σελεύκῳ. τμβ.

Ταπεινοφρόνει μᾶλλον, καὶ μὴ ταπεινο-

πεινολόγει, ἵνα μὴ ἐγῆθεν ἔχῃς τῶν ῥημάτων κατηροῦσαν τὰ ἀράγματα, μᾶλλον δὲ τὰ ἀράγματα ἀφῶ τῶν ῥημάτων δεκνύς, ἔργα τοῦς λόγους ἔχων, ἀλλὰ μὴ τοῦς ἔργοις ἀνατρέπων τοῦς λόγους.

Σιλουανῷ. τμγ.

Λαυθάνῃ σε μᾶλλον ἐθέλοντα. ἔ γὰρ πάληθες ἀνοουῶτα, ἡ τῶν θεῶν διγματος δυνάμεις. ὅτι γὰρ καὶ τῶν ἀγγέλων δημιουργὸς ὁ θεός, ὁ παροφῆτης φησιν, ἐν θεολογίᾳ λέγων περὶ θεῶν, ἔ ἀ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν γῆν τῶν ἡρῶν. ὅτι δὲ καὶ ἄπαν καὶ νεφῶν, Δαβὶδ ἐν ἕμοις βοῶν, καὶ τὸ ὑδαρ τὸ ἔστω ἄνω τῶν ἡρῶν ἀνείτω τὸ ὄνομα κυρίου. ὅτι αὐτὸς εἶπε, καὶ ἐγένετο. αὐτὸς δὲ ὁ θεός ἀφῶ λαύλαπος τῷ Ἰάβῃ ἐγὼ ἐθέμην νέφος τῆ θαλάσῃ ἀμφίασιν. ὅτι δὲ καὶ ἀραθὸς ὁ ποιητής, ὁ κύριός φησιν, Ἀνατέλλει τὸν ἥλιον ἑπὶ πονηρῶν καὶ ἀραθὸς, καὶ βρέχει ἑπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους, ὅσῳ μεγέθῃς ἔστιν εἰδείξῃς ἀραθότητος.

Τῷ αὐτῷ. τμδ.

Τὴν τῶν ἀμαρτημάτων διόρθωσιν, ἢν ποιεῖται ὁ θεός εἰς ἡμετέραν βελτίωσιν, ἔδῃ ὀργὴν κλητέον, ἔδῃ ἀνακτικῆσιν, ἀλλὰ μᾶλλον νεθῆτησιν. εἰ δὲ καὶ ὀργὴν πνὲς αὐτῶν οἶονται, καὶ ταῦτη τὸ φιλανθρωπον αὐτῶν ἀφῶ γέλλασιν, εἰς πάθη θεδν καταβῶσιν, διῃ ἀνθρώπους νομίζοντες, διῃ ἔς καὶ γέροντες ἀνθρώπων.

Εὐσταθίῳ. τμε.

Πολλὴ καί μοι ἔστι, βέλτιστε, κολακείας εὐχέρεια, δυναμῶν μακαρίζειν ἀπατηλῶς, καὶ τὴν πρῆσον τῶν ποδῶν σου παρᾶσεν εὐμαρῶς, ὅσῳ ἔστιν ὑπὸ τῶν ποδῶν σου, καὶ ἀνακλίνειν τὸς ῥαθυμίας, ἐξάναι ὀφείλοντα σωτόνως.

humilem te præbe, ne in propinquo res habeas quæ sermones accusent: verum potius res per verba ostendas, opera pro sermonibus habens, ac non contrà, per opera sermones euertens.

Silvano. 343.

Sponte tua (nec enim verum te fugit) diuini dogmatis vim ignoras. Nam quod Angelotum quoque patens atque opifex sit Deus, Propheta testatur, de Deo his verbis vtens: cuius manus vniuersam cæli militiam creauerunt. Quod autem idem aquas & nubes procrearit, in Psalmis canit Dauid, his verbis: & aquæ quæ super cælos sunt, laudēt nomen Domini. Quoniam ipse dixit, & facta sunt. Ac Deus ipse per turbinem Iobum alloquens, Ego posui nubem mari vestimentum. Quod denique bonus sit ille rerum omnium architectus, Dominus in hæc verba affirmat: oriri facit solem suum super bonos & malos: & pluit super iustos & iniustos. Quod quidem summæ bonitatis argumentum est.

Eidem. 344.

Scelerum correctionem atque animaduersionem, quam Deus emendationis nostræ causa efficit, nec iram, nec indignationem vocare debemus, verum potius admonitionem. Quod si hanc quoque iram nonnulli esse existimant, hinc etiam ipsius erga hominum genus beneuolentiæ prædicant, dum Deum propter homines, quorum causa humanitatem etiam induit, ad affectus descendere arbitrantur.

Eustathio. 345.

Magna mihi quoque, vir optime, aduulandi facultas suppetit, vt qui per fucum & imposturam beatum te prædicare queã, ac pedum tuorum semitam facildè conturbare. Quod quidem nihil aliud est, quàm te supinum reddere, atque ad igna-

exasperas? Quid maledicas linguas exaucis? Quid tuam ipsius existimationem commaculas, cum illis te conferens, quibus nec ut mancipiis quisquam mente præditus vti velit.

Eidem. 352.

Indigni quidem sunt, ut ais, veterum sanctorum patrum virtute Cappadocum, qui nunc vbiq; decantantur, mores. Ac propterea illos ex his ortum traxisse minime existimas. Ego verò sanctos illos viros è Cappadocia extitisse assentior. Atque hoc potissimum istorum improbitatis argumentum est. Nam si illi ex istis minime effulissent, maie feriatæ natio generalem improbitatem, tanquam à natura sibi infitam, suis vitis prætexere potuisset, ac rerum omnium parentem & effectorem vitij auctorem fortasse constituisset. Cum autem in vitis illis natura emicuerit, in his perspicue animi propensio ac voluntas agnoscitur.

Symphoro. 353.

Hæc verba, Non potest Filius à seipso facere quicquam, nisi quod viderit Patre facientem, haudquam imbecillitatis significationem dant, verum illud indicant, fieri non posse, ut alia Patris, alia Filij voluntas sit. Quòd si, quæ Pater efficit, Filius cernit, profecto cum Pater ex consilio ac deliberatione faciat, ipsa quoque Patris consilia Filius videt: quandoquidem Dei effectio, ipsa voluntas atque consilium sit. Quòd si consilium ineuntem cernit, atque consilij particeps est, naturæ quoque proculdubio particeps sit necesse est. Ex quo sequitur, ut Patris & Filij, quemadmodum vna voluntas, ita etiam vna natura sit.

Sereno. 354.

Vir prudentissime, cum divina lege, quæ inimicos amare præcipit, haudquaquam illud pugnat, quod ab Apostolo aduersus Magum actum est. Quoniam enim ille

ή πας έαυτῶ χειρῆς εσπολησῆς εκεινοῖς συγκρινομενος, οἷς καὶ ανδραποδοῖς πῆς χειρῶσθαι νενεχῆς οδκ αν εληται.

Τῶ αὐτῶ. τνβ.

Ανάξια μὲν, ὡς εἶπες, τῆς παλαιῆς ἀγῶν πατέρων τὰ ἦθη τῆς νῦν ἀδελφάνων πατρῶου χειρῶσθαι, καὶ οὐκ ἐν τούτων. Οὐκ εἶναι γεγενῆσθαι νομίσεις ἀλλ' ἐγὼ καππαδοκίας τὸς ἀγῶνας οὐκ εἶναι σὺμφωνῶν γεγενῆσθαι, καὶ τὸ το μάλιστα γνώρισμα τῆς τούτων τυγχίνει χειροφροσύνης· εἰ γὰρ μὴ ἐκ τούτων οὐκ εἶναι ἐξ ἡλαμνῶν, εἴχεν σπουδαίαν τὸ κακῶσθαι ἔθνος τῶν γεννηθέντων ποικίλων, ὡς ἐμψυτον. καὶ ἀπὸν ἀντιπρῆξαι τὸν δημοκρητὸν ἐποιοῦσθαι ἀλλ' ἐν οὐκ εἶναι τοῖς θεοφόροις ἀνδράσι λαμψάσθαι τῆς φύσεως, ἐν τῶ τοῖς τρεῶσθαι τὸ τῆς γνώμης γνωρίζεται.

Συμφόρω. τνγ.

Τὸ, εἰ δύναται ὁ υἱὸς ποιῆν ἀφ' ἑαυτοῦ, τὸ εἶδεν ἐὰν μὴ τὴ βλάστη τὸν πατέρα ποιοῦσθαι, οὐκ ἀδελφείας σημεῖον, ἀλλὰ τὸ μὴ ἐνδεχέσθαι ἄλλην πατέρα καὶ ἑτέρα υἱοῦ εἶναι τῶ βούλησθαι. εἰ δὲ ἀποιεῖ ὁ πατήρ, ὅρα ὁ υἱὸς ποιεῖ δὲ ὁ πατήρ βυλευόμενος, βλέπει ἄρα ὁ υἱὸς, καὶ αὐτὸ τοῦ πατρός τὰ βυλευόμενα. ἐπειδὴ ποιήσθαι θεοῦ αὐτῆ βῆθαι ἢ βούλησθαι. εἰ δὲ βλέπει βουλευόμενος, καὶ κοινωνεῖ τῆς βουλήσεως, διλονότι καὶ φύσεως. μίμ' ἄρα οὐσία πατρός καὶ υἱοῦ, ὡσπερ γέλησις.

Σέρηνω. τνδ.

Οὐκ ἔστιν ἐναντίον τῶ θεῶ νόμο, ἐμψρομίσσεται, τῶ ἀγαπᾶν τοὺς ἐχθροὺς ἀδελφῶσθαι, τὸ παρὰ τῶ σπυροσίου εἰς τὸν Μάρον γενόμενον. ἀλλ' ἔπει-

ἐπειδὴ τὰς ὁδοὺς διέσπερε τῆ κηρύγματος, καὶ τὸν Ἀνθύπατον ἀφίσα τῆς πίστεως. δι' ἧ ἔπαν τὸ ἔθνος χειρῶσθαι καὶ ἦν παρὸς σωτηρίαν ῥαδίον, ἐκ τῆς κατ' ἑαυτὸν οἰκονομίας σπορονίζεῖ ὁ Παῦλος τὸν βλάσφημον, τυφλωσιν ἐπαγαγὼν παρὸς θεοῖαν, τίλ καὶ αὐτὸν χειροφροσύνησθαι παρὸς μαθηταίαν. ἐδίδαχθη γὰρ οὐκ εἶναι θεοσπεύειν τῶ φαρμάκῳ τίλ ἀπιστεῖν, ὡσπερ αὐτὸς ἰάθη, τίλ ἐκ τῶ νόμου ἀπλοσίαν. τὸ δὲ ἄχρη χροσθῆ, ἔλειον τῆ γνώμῃ διδοὺς ἐν ἑαυτῇ ἔχειν τῶ φαρμάκῳ τίλ σπορονίζων, τὸν προπὸν μεταβάλλασθαι παρὸς τὸ βέλτιον.

Λυσίμαρχω. τνε.

Πλυσιπύσαν τὰ ἱμάτια σήμερον, καὶ αὐεῖον, καὶ ἔσθασθαι ἔσθιομοι εἰς τίλ ἡμέραν τίλ τρίτην, λέγει ἡ γραφὴ τῶτο δηλῶσθαι. οἱ ἐν ταῖς δίο ἀθετήσθαι καὶ ταῖς ἀντῆς ἀθετήσθαι τίλ κηροσότητα τῆς πολυτέλειας κηροσάμενοι, καὶ τῆς πίστεως τίλ ἀγνοῦσθαι εὐαγγελιοῖ, εἰς τίλ τρίτην τῶ κυεῖ χειροφροσύνησθαι ἀνάσθαι. ἡ καὶ βασιλεία ἔραντῶν ἡνομασθαι. σήμερον γὰρ, τίλ τῶ νόμῳ λέγει κηροσάσθαι αὐεῖον δὲ, ἡ εὐαγγελικὴν σημαίνε ἐλθῆσθαι, ὡς ὑπὸ τοῦ νόμου μνησθῆσθαι, καὶ μετ' ἐκείνοιο φανῆσθαι.

Σελεύκω. τνε.

Τεῖς τὸν κύριον ἀρνησάμενος τῆς σποσῆλων ὁ ἔξαρτος, τίλ τῆς ἀνθρώπων πᾶ των ἀμαρτιῶν ὑπέδειξε, τεῖς ἀθετησάντων τὸ κήσανται, ἐκ τῆ δόσι τῆς πρώτης ἐπιτολής, ἐκ τῆ ἡσθ τῶ νόμῳ τῶ γραπῆ, ἐκ τῆ σαρκώσθαι τῶ λόγου καὶ θεοῦ ἡμῶσθαι, ἡν τρεπλή πάλιν μεταγνώσθαι ἴασθαι, ἀνάλορον τῶ τρεσάματι πολεσάμενος καὶ τὸ φάρμακον, καὶ δείξας ὡς πάντων τῶ κηκῶν θεοσπεῖα, ἡ τοῦ κυεῖς γέρονε παρῆσθαι.

Τῶ αὐτῶ. τνε.

Τὸ ὀριν ἀλέκτορα φωνῆσαι, ὀριν

prædicationis vias petuerat, ac Procōfulem, cuius opera vniuersa natio ad salutem facile allici & subigi poterat, à fide abducebat, idcirco impium hominem prudenti consilio coërcet, inuecta ipsi, admonendi causa, cæcitate, quæ etiam ipsum eò tanquam porrecta manu duxit, ut Apostolo se in disciplinam traderet. Didicit enim eo medicamento genere incredulitate suam curare, quo etiam sanitatem adeptus est. Per hæc autem verba, vsque ad tempus, hanc ipsius voluntati legem fanxit, ut, si mores in melius commutaret, luminis receptio penes ipsum esset.

Lysimacho. 355.

Abluant vestimenta sua hodie, & crastino die, & sint parati in diem tertium, ait Scriptura. Quorum verborum hæc est sententia: Qui in duobus testamentis, corumque sensibus, vitæ puritatem adepti, ac fidei sinceritatem consecuti sunt, ad triduanam Domini resurrectionem velut manu ducuntur: quæ etiam cælorum regnum appellatur. Per hodiernum diem, legis statum intelligit. Per crastinum, Evangelicam veritatem significat, ut quæ à lege indicata sit, ac post eam apparuerit.

Seleno. 356.

Apostolorum princeps, ter abiurato Domino, mortalium omnium peccatum tacite indicauit, qui Creatorem ter reiecerunt: nimitum cum primum præceptum datum est, cum scripta lex instituta est, ac denique cum verbum ac Deus noster humanitatem induit. Quam quidem abiurationem triplici rursus penitentia sanauit, par videlicet atque consentaneum vulneri remedium nactus, illudque ostendens, Domini aduentum ac præsentiam omnibus malis medicinam attulisse.

Eidem. 357.

Illud, priusquam gallus cantet, idem est, L iij

quod, priusquam Resurrectionis dies illucelcat. Huiusmodi enim animum cantus, appropinquante quidē aurora, verum umbra adhuc existente, oriuntur. Quocirca, cum oriens ille, qui vitam attulit, appropinquaret, auriculæ vox abiurationem accusavit: hinc videlicet, & maledictam atque execranda noctem depulsam esse, & vitæ lumen exoriri ostendens.

Eidem. 358.

Quod homines ter Deum reiecerint, ipse quoque Dominus indicabatur, cum se terribè ad ficulneam sese contulisse diceret, nec fructum in ea inuenisse. Cuius quidem vitium omne in seipso curavit, cum transgressionem nullum iam posthac fructum allaturam esse pronunciauit.

Eidem. 359.

Prima reiectio, est mandati illius violationis, quo cauebatur, ne primi parentes ligni illius, quod in media paradisi regione situm erat, fructum degustarent. Secunda in lege impietas, est Hebræorum erga vitulum affectus animique propensio. Tertia impietas gratiæ tempore contigit, cum iidem Christum his verbis repudiarunt, Nō habemus regem nisi Cæsarem, ac Dominum gloriæ abnegarunt.

Theoni. 360.

Panis Dominus appellatus est, ipsemet sibi hoc nomen imponens: si sensum cum, qui prima fronte se offert, spectes, quia salutis cibus omnibus exitit: si autem abditum & arcanum, quia humanæ consperfusionis fermentum copulavit ac perpurgavit, atque diuinitatis suæ igne velut excoxit, atque vna cum eo persona, atque vna adoranda hypostasis factus est.

Eustathio. 361.

Obsonia contemne, vt quæ paulò post

τινὲς ἡμέραν ἐπιφάνει τῆς ἀναστάσεως. αἱ γὰρ τῶν τῶν ὀρνίθων ἀδελφῶν ἔργα γένηται. ἀλλὰ ἐπὶ δεξιᾷ ὑπαρχούσης γίνονται. πλῆθυσιν ζούσης τοῦ κτήνους ζωοφόρος ἀνατολῆς, ἡ τῶν ὀρνέων φωνὴ κατὰ τὴν ἀρνήσεως γένηται, δηλοῦσαι καὶ τῆς νυκτὸς τῆς ἀρετῆς πλὴν κατὰ λυσι καὶ τῶν φωτὸς τῆς ζωῆς πλὴν ἐπιφάνει.

τῶ αὐτῶ. τμη.

Ὅτι τριπλῆ γένηται τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀρετή, καὶ αὐτὸς ὁ κύριος ἐδύλου, τρεῖς λόγων ὡς πλὴν σικκῶ ἐληλυθῆναι, καὶ καρπὸν ἐν αὐτῇ μὴ εὐρησέμεν, ἡς πᾶσαι πλὴν κέκασιν ἐν αὐτῷ ἐλεεσθῆναι μὴ κίπιν καρπὸν οἴσθιν ἄπο φησὶ ἀμύθος πλὴν παρὰ βίβλιν.

τῶ αὐτῶ. τμη.

Ἡ πρώτη ἀρετὴ τῆς ἐπιτοῆς ἐστὶν ἡ παρὰ βίβλιν ἄπο τῶν ζῴων τῶν ἐν μέσῳ τῆς παραδείσου ὡς κατὰ φύσιν μὴ γένηται, ἡ ἐν τῷ νόμῳ δευτέρου δυναστείας, ἡ ὡς τὸν μύθον ὅτι ἐστὶν ἐπιτοῆς ἀρετῆς ἡ δὲ τριτὴ ἀρετὴ ἐστὶν ἡ ἐν τῇ χάριτι τυγχάνει παραίτησις, ὅτι ἐξ ἑαυτοῦ βασιλεὺς ἐπὶ πάντων, εἰ μὴ καὶ ἄλλοι, καὶ τὸν κύριον τῆς δόξης ἀπαρνεύμεθων.

Θεωνι. τζ.

Ἄρτος ὁ κύριος κέκληται, αὐτὸς ἐαυτοῦ τῶν κέκασιν τῶν ὀρνίθων. κατὰ μὲν πλὴν ἀρετῆς ἐκλήθη, ὡς πᾶσι προσέφη σωτηρίας γενέμεθων. καὶ δὲ πλὴν ἀπορρητὸν ἐνοίαν πλὴν ζῴων τῶν ἀνθρώπων φρεσίνων ἐνώσας καὶ κέκασιν, καὶ ὡς τῶν ἐξοπλήσεως τῶν οἰκείων πλὴν τῆς θεότητος, καὶ εἰς ἐν σὺ αὐτῇ γένηται ὡς πᾶσι, καὶ μίαν ὡς πᾶσι σὺ μὲν ἄπο φησὶ.

Εὐσταθίῳ. τζα.

Καταφρονεῖ τῶν ὀφθῶν, ὡς μετ' ὀλίγον ὅτι

ὅτι ὄντων, ἀλλὰ σύγγεγονον ἐχόντων τῇ καταπόσει πλὴν πολυτέλειαν. αἱ γὰρ ἡσυχασταὶ μεταλήψονται, καὶ μὴ νόσον εἰσι μνηστῆρες, ἐν δὲ τῷ μέλλοντι, κριμάτων ἐπαρῶσιν εὐθυίας.

Λεωνίδῳ. τζβ.

Ἐὐλογία τοῦ πατεράρχου, ἡν τοῖς ἡέροι τοῦ Ἰωσήφ ἐπευξάμενος ἔδωκεν, ὅτι εἰς αἰώνους μόνους πεπλήρωτο, ἀλλὰ καὶ τύπος μειζόνων πραγμάτων γένηται. ἡ γὰρ ἐναλλαγή τῶν χειρῶν, τὸν σπυρίων ὡς ἐδίδουσαν φωνὴν καὶ τῶν ἡέρονος ὡς ἐπαρῶσιν, τὸν νόον ὑπεδέεικνεν λαόν, μόνους γὰρ ἐσῶσα ἄλλοι τῶν χημάτων, ὅτι τῶν εἰς εὐλογίαν φωνῆς ὡς ἡέρονος λαὸς μεγαλυθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἐαυτὸν ὑψώθησεται.

Σερένῳ. τζγ.

Μηδὲν σε παρατήλω τῆς Ἐλισάβετ ἡ προσφιλῆς, Πόθεν μοι τοῦτο, λεηρόσης, ἵνα ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου ἔλθῃ πρὸς με, ὅτι γὰρ θέμενος ἐν αὐτῇ τοῦ βαπτιστοῦ πλὴν ἀρετῶν, καὶ ὡς πᾶσι ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας εἰς ὡς φησὶ ἀρετῶν τῶν ὀρνίθων, εἰδὼν αὐτῶν παρὰ τὸν τοῦ μνηστῆρος πλὴν δὴ λωσιν. ἐπεὶ δὲ ὅτι ἔδωκε λαλεῖν τοῖς ἐμβρυοῖς τὸ ἄωρον, ἀπεύδοντι τῷ βαπτιστῇ κηρύττει τὸν λυτρωτὴν, ἔχοντα ἡ μήτηρ τὸ τοῦ σώματος ὄργανον.

Παμασίῳ. τζδ.

Αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῶν, καὶ ὄργανῳ καὶ χορδαῖς, φησὶν ὁ ψαλμοδός, ὅτι χαλκῶ ἡχοῦσι καὶ ὄργανοις ψαλμοδοῦσι τὰς θείας ἐπιπέπων ὡδὰς, ἀλλὰ τυμπανὸν ἡμᾶς πλὴν ἐαυτῶν ἀποτελεῖν σάρκα παρεργυῶν, ὅτι ἐν ἡέρονος πᾶσι κίνημα, ἀλλὰ νεκρὰ τοῖς γήϊνοις ὑπάρχουσιν μέλεσι. χορὸν δὲ, πλὴν σύμφωνον τῆς ἐκκλησίας ἀρμονίαν ζῆτει καὶ χορδαῖς, τὰς ἐν ἡμῶν ἀποθέσει δὴλοῖ, ὅτι ἂν τὸ τῆς γλώττης

minimè futura sint, nec diuturniorē ipso clu magnificentiam habeant. Siquidem superflua cibi sumptiones nunc quidem morbos pariunt: in futuro autem xuo pænam accersunt.

Leonidi. 362.

Benedictio Patriarchæ, quam, cum filiis Ioseph bene precaretur, ipsis impertuit, non in illis duntaxat expleta est: verum etiam maiorum rerum typus exitit. Manuum enim cancellatio salutarum eruditionem adumbrabat: atque inferioris additionis nouum populum subindicabat, per huiusmodi habitum modò non edita voce clamans: Cum crux in benedictionem apparebit, inferior populus augebitur: & qui se humiliat, exaltabitur.

Sereno. 363.

Nihil te conturbet illud vaticinium Elizabeth, vnde hoc mihi, vt veniat Mater Domini mei ad me: Nam qui Baptistæ effictionem in ea posuerat, ac præcursorem, priusquam ex utero exiret, prophetam cōsecrarat, mysterij huius declarationem intus ipsi præbuit. Quoniam autem temporis immaturitas iis, qui adhuc in materno vtero sunt, hoc minimè dedit vt loqui possint, idcirco Baptistæ, Redemptorem prædicare maturanti, oris organum mater commodauit.

Pomasio. 364.

Laudate eum in tympano & choro, & organo & chordis, ait Psalmista: non accētinnienti, & instrumentis ad mulcendos accommodatis diuinos cantus committens, verum nos admonēs, vt ex carne nostra tympanum efficiamus: sic nempe vt nullum præposteri affectus motum habeat, verum terrenis membris mortua & extincta sit. Per chorum autem, concordem Ecclesiæ concentum postulat. Per chordas item, sensus nostros intel-

ferunt: atque ut ea, quæ opus est, scribam, necessitate adducor. Nam siue pater sum, ut ipse ais, condemnationem Heli pertimesco, propterea quod peccantes filios non castigavi: siue, ut potius persuasum habeo, filius tuus sum, quippe qui magni illius Marci speciem atque habitum præferas, angorem mihi ac solitudinem affert Ionathæ pœna, quia patrem Pythonifan quærentem minimè prohibuerat, ob idque ante eum, qui scelus admiserat, is qui prohibere poterat, in bello interiit. Quamobrem ne & ego condemner, & tu diuinum iudicium subeas, similitates ac dissidia comprime. Ne priuatæ ac domesticæ contumeliæ ultionem, qua tanquam ære quodam alieno à mortalibus obstructus es, in viuentem Ecclesiam deriuata, atque æternam ipsi dissensionem pictatis speciei atque obtentu compara.

Pansophio. 371.

Si Marcionicæ impietatis patronus, illud, quod apud eos Euangelium appellatur, præterdit, accipe ac lege: statimque in ipso principio scelus eorum reperies. Eam enim generis recensionem quæ à Dauide & Abrahamo ad Christum delabitur, rescuerunt. Ac paulò longius progressus, aliam rursus eorum improbitatem animorumque peruerfitatem conspicias. Commutat is enim his Domini verbis, Non veni destruere Legem aut Prophetas, sic effecerunt: Quid putatis? Quod venerim, ut Legem ac Prophetas adimplerem? Veni ut cuerterem, non ut explerem. Hinc autem intelliges, quonam pacto inimicitiam inter duo testamenta moliantur, Christum à Lege alienum esse confingentes.

Iosephe. 372.

Pulchrè quidem cœpisti fortis animi specimem exhibere: at non item nunc quoque ut ad nos affertur. Verum similis es iis, quæ in petra fata sunt, ac statim quidem exorta sunt, verum fructuum tempore

δείγματα, καὶ γράφειν τὰ χεῖρῶν ἀναγράφουσι. εἶπε γὰρ πατήρ ἐμὸς ὡς ἐφίκε αὐτὸς, δίδωκε τῷ Ηλὶ τὴν κατάκρισιν, ὅτι τοὺς υἱοὺς ἀμαρτανίας οὐκ ἐσωφρόνισεν· εἴτε υἱὸς σου τυγχάνω, ὡς μάλλον ἐπίσταμαι, τὸν μέγαν σκεῖνον σχηματίζοντος Μάρκον. ἀγωνιῶ τῷ Ἰωνάθαν τὸ ὀπιτίμιον, ὅτι τὸν πατέρα ζητήσαντα ἐγγραφίμῳ οὐκ ἐκάλυψε· καὶ πατέρας τὸ ἀμαρτησαντος, ὁ κωλύσας διωάμενος τὴν ἡλικίαν εἰς τὸν πόλεμον· ἵνα τοῖνυ καὶ γὰρ μὴ κατακριθῶ, καὶ αὐτὸς παρὰ θεοῦ μὴ κριθῆς, παύσον τὰς ἐπειδελξίαι· μὴ οὐκείας ὑβρεως ἀμύμων, ἢν παρὰ θνητῶν κερεώσηται, τὴν ζωσαν ἐκκλησίαν μεθόδευε, καὶ αἰώνιον αὐτῇ διχοστασίαν ἐν τῷ σχήματι ἐστειλάς κατασκιάζει.

Πανσοφία. τοα.

Εἰ περιχέται ὁ τῆς Μαρκίωνος συνήγερτος βλασφημία, τὸ παρ' σκεῖνοιο ὄνομα ζώμενον εὐαγγελιον λαβάν, ἀνάγνωθι, καὶ εὐρήσεις εὐθύς ἐν τῷ οὐρανῷ τὴν ἀποτίαν· αὐτὴν γὰρ τὴν καταγρουσαν ἔπι Χριστὸν ἀπὸ Δαβὶδ καὶ Ἀβραάμ γενεαλογίαν ἀπέτεμον· καὶ μικρὸν ὑπερὸν τῶν ἄλλων ὄψει χαλόνιον· ἀμείψαντες γὰρ τὴν τὴν κυρία φωνήν, οὐκ ἤλθον, λέγοντος, καταλύσω τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας, ἐποίησαν, τί δοκέετε; ὅτι ἤλθον πληρῶσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφήτας· ἤλθον καταλύσαι, ἀλλ' οὐ πληρῶσαι· ἐκ τῆτων δὲ εἶση, ὅπως ἔχθησαν ταῖς δυοῖν ἀθρήσεως κατασκιάσεις, ξέρον ἐνὸν τῷ νόμου τὸν Χριστὸν χεῖρα σαυτῆς.

Ἰωσήφ. τοβ.

Καλῶς μὲν ἤρξατο τὸ ἀνδρὶ ζῆλον, ἀλλ' ἔχει καὶ νῦν, ὡς μαθητὰ νομίζων, ἀλλ' ὁμοίος ἐστὶ τοῖς ἀπαρῆσιν ἔπι τῆς πέτρας, εὐθύς μὲν ἐξαντείλασιν, ἐν δὲ χαρῶν κερπῶν ἀποτήσασιν. ἡρῆ δὲ τὸν τῶν

τοῦ ἀγῶνος τῶν μοναχῶν ἐφειμένον, ὡς πυργου οἰκοδομῆ τῇ τούτῃ περισελθῆν ἁποταγῇ, μήποτε φιλοτιμῶς ἀρξάμενος, καὶ παρὰ ὁμοίαν εὐδοξίαν μὴ σκεπτεόμενος, δαίμοσι μὲν καὶ ἀγγέλοις δὲ λύπης αἴτιος, ἀγγέλοις δὲ δακρύων περιφασίς γίνηται.

Παλλαδίῳ ἁποστατικῶν. τογ.

Εἰ πύλας ἄβυθου τῆς ἀμαρτίας καὶ ἰσθμῶν οὐ καταχρῆσαι πίστεως, ἀλλ' εἰσι τὰ πεπυρωμένα τοῦ ποιητοῦ ἁπῶνα βέλγη, καὶ κίνδυνος, καὶ γυμνότης, καὶ θάνατος, Χριστοῦ ἡμᾶς χεῖρα εἰς δύνανται. τοῦ χεῖρα μικρῶν περισεολὰς ἀπὸ Χριστοῦ σοὶ γνωρίμας· δυσαναχρηστεῖς ἁπομύειν, θαυμάσιε· ἴσασο τοῖνυ ἐδραῖος, καὶ τὰ μὲν ἐπελθόντα σθεσθήσεται περιετῆρα· τὰ δὲ μελετώμενα παρὰ πέρας ὀχνησται, τὸ γὰρ τῆς γνώμης ἀκλίνας, ἀπερίεργος δέξει τὰς μηχανὰς.

Ὠρίωνι. τοδ.

Ἡ κόλαξις κομπαραγία, ἢ ξηραὶ καὶ ἀψυχρῶς ἐπαρσις, ἢ κενὴ καὶ ἄβητος δόξα, ἀρθήτω ἀπ' ἡμῶν. ὁ γὰρ τῶν ἀρετῶν καὶ δόξης καὶ ταμίας ἁπορησάμενοι ἡμῖν καταλιμπάνων, φησὶ, δόξαν παρ' ἀνθρώπων ἐζητῶν· θεὸς γὰρ ἐστὶ δόσις ἢ δόξα· εἰ καὶ οἱ ποιῶνται τῶν ὀνομάτων τῇ ἐν ταῦτα σκεῖ τὴν κλησὶν σκεῖν ἐπέθηκα.

Κύρω. τοε.

Εἰ λυπεῖ ἡ πείνα, ἐξεδένωται ἡ θεία νομοθεσία, Μακαριοί, φάσεσθε, οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι, ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν· εἰ τοῖνυ ταῦτης οὐκ ἀντεχόμεθα, εὐδηλον, ὡς κακείνης οὐκ ἐφείμεθα· εἰ δὲ σκεῖν ἐν χεῖρας δεχόμεθα, καὶ ταῦτης ἐπιμαμὲν τοῖς περιωσίμασι.

oblanguerunt, ac defecerunt. Atqui oportet eum, qui Monastici certaminis cupiditate flagrat, ad ipsius subiectionem, tanquam ad turris extruccionem accedere: ne alioqui, cum præclarè ac magnificè cœperit, nec postea ad idem virtutis iter sese extenderit, & demonibus risum moueat, & Angelis mœroris causam præbeat, & hominibus lachrymarum materiâ suppeditet.

Palladio Subdiacono. 373.

Cum inferi portæ, quæ quidem sunt omnia ignea diaboli tela, aduersus rectâ atque ab omni reprehensionis labe alienam fidè præualere nequeant, cumque periculum, & nuditas, & mors à Christo nos seingere minimè possint, quidnâ est, vir eximie, quod exiguos impetus Christi causâ in te factos agro atque impatienti animo fers? Firmo igitur ac stabili gradu consistite: atque & tentationes earum, quæ iâ coortæ sunt, extinguantur, & quæ tibi comparantur, antequàm eas experiaris, euanescent. Metis enim ac sententia firmitas & constantia, vim machinarum irritam reddet.

Ὠρίωνι. 374.

Assentator fastus, & sicca atque inanima superbia, & inanis ac terrena gloria de medio à nobis tollatur. Virtutum enim, & dator, & custos, exemplum nobis relinquens, his verbis vitur: Gloriam ab hominibus ne expetite. Dei nanque munus gloria est: etiam si nominum effectores huius vitæ vimbæ vocabulum illud impofuerunt.

Κύρω. 375.

Si paupertas mœrori est, diuina hæc lex nihili ducitur, Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum cælorum. Quamobrem si hoc non expetimus, proculdubio ne illius quidem desiderio tenemur. Sin autem illam gratis animis excipimus, etiam huius cedamus mandatis.

πρωφανῶς περιφασίς

ἐστὶν

ἀχρηστῶς τῆς σφοδρῆς ἀγμῆς

Eidem. 376.

Panis penuria, fames non est: nec vestiū inopia, nuditas. Pilifer enim ille Baptista, & diuitis ianitor, qui fame ac nuditate contabuit, in sempiterno ac finis omnis experti regno versantur & confouentur. Qui autem in ciborum voluptate, ac bysfinis vestibus diuitiis circumfluebat, gehēnam habet, ipsiūque ignē pro indumento.

Olympio Comiti. 377.

Natura præstantiorem, atque omnem sermonis facultatem superantem, partum cuncta supra naturam secuta sunt, nimirum Angeli ministerium, Ioānis ante natiuitatem officium, seminis expers conceptio, partus ab omni labe immunis. His simile quoque ad iter Magis præmonstrandum stellæ famulitium habuit, quæ non vñitata via vñata est, verum miro modo nouum cursum tenuit. Ac propterea sapientes illos Magos, huiusmodi rerum peritos admiratione percussit, ipsiūque, vt longum iter susciperent, persuasit.

Eidem. 378.

Hoc quod in diuino libro de stella habetur, Veniens sterit supra vbi erat puer, perfpicue tibi ostendet, stellam illam, quæ latum diuini partus nuncium afferebat, iter illud quod astris consuetum atque vñitatum est, tenuisse. Neque enim altitudinis distantia id afferebat, vt facile inueniri possēt quod quærebatur: verum nouus atque inuñitatus cursus, tum antitū illud, tum dominiferum ac venerandum præsepe, quod in eo situm erat, tanquam digito demonstrabat.

Maroni. 379.

Si diuini gregis es, Scriptura sacra te doceat ea, quæ in hac vita geruntur, iudicij minime expertia esse, verum ad horrēdum examinis diem seruari. Si autem Iudaicarū

Τῷ αὐτῷ. 376.

Ἡ τῶ ἀρτεῖ ἐνδεῖα ὄρεῖ ἔτι λιμὸς, καὶ ἐσθιμῶτων σπείρα, οὐ γυμνότης. ὁ γὰρ τετραφόρος Βαπτιστὴς, καὶ ὁ πού πλυσίος θυρωρὸς, ὁ πείνη καὶ γυμνάσι ταλαιῖς, εἰς τὴν ἀληθεῖαν καὶ ἀπέραντον ἀναστρέφονται καὶ θάλλονται βασιλείαν. ὁ δὲ πλουτῆς ἐν εὐφροσύνῃ βρωμάτων, καὶ ἐν δόματι βύσσου, γέννησεν ἕχθρὸν τὸ τῆς αὐτῆς πυρὸς ἀεὶ βόλαιον.

Ολυμπία κόμητι. 377.

Τῷ ὑποφωεῖ καὶ ἀνεκλαλήτῳ τῷ κωπῶντα ὑποφωεῖ ἠκολούθησαν, ἡ τῶ ἀγγέλου Διόσκουρια, ἡ Ἰωάννησ ἡ τῆς γεννήσεως λειτουργία, τὸ ἀσπυρον τῆς συλλήψεως. τὸ ἄσπυρον τῆς κλήσεως, τῶν ὁμοίων καὶ τῶν ἀσπυρον ἔχοντων ὑποφωεῖ καὶ τῶν ὑποφωεῖ καὶ τῶν ὁμοίων, οὐ τῆ συνήθει ἡσυχασίας πορεύει, ἀλλὰ περὶ ἀσπυρον ἡσυχασίας πορεύει, δι' ἧ καὶ τοὺς σφοδρὸς τῶν ἰοίετων ἡσυχασίας ἐξέπληξε μαγῶν, καὶ μακρὰν πείρασεν ἑξέλασθαι ὁδοπορεῖαν.

Τῷ αὐτῷ. 378.

Τὸ ἐν τῇ θεῷ πικρῇ περὶ τῶ ἀσπυρον φερόμενον, Ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω ἧ ἦν τὸ πῶμα δὸν, ἐμφανέστερον ὑποφωεῖ σοι οὐ τῇ συνήθει τῶ ἀσπυρον πορεύειαν ποιησάμενον τὸν εὐαγγελιστὴν τῶ θεῷ τῶ ἀσπυρον. οὐδὲ γὰρ ἡ τῶ Ἰησοῦσ Διόσκουρια, εὐχρη ἐποίησε τῶ ζητημένω τῶ εὐφροσύνῃ. ἀλλ' ἑτέραν πῶμα ἡσυχασίας, ὡς δικτύλω τῶ ἐξήλασ λαγυρῶ δρόμῳ μινύσσαν, τὸς τῶ ἀσπυρον, καὶ τῶ ἐν αὐτῷ κωλοφόρον καὶ σπείρασμοι φάτῃν.

Μάρωνι. 379.

Εἰ μὲν τῆσ θεῷσ τυγχάνεις ἀγγέλου, ἡ θεῷσ γραφῇ παρὰ δευτέρου σε, μὴ ἀκριτα εἶναι τὰ ἐν ταῦτα περὶ ἡσυχασίας, ἀλλ' εἰς ἡμέραν φερεῖ τῶ ἐξέπληξε φυλάτῃ.

φυλάτῃσ ἀνδρα. εἰ δὲ τῆσ Ἰσραήλων μελέδου, Ἡσαίας ὁ μεγαλοφρονάτατος διδάξατο σε, ὅτι ἡξεί κλέος ὡσ πῦρ, καὶ ὡσ κρατῆρὶσ τὰ ἄρματα αὐτῶσ. ἀποδοῦναι ἐκδίκησιν ἐν θυμῷ, καὶ ἀποποιοῦσαι ἐν φλογὶ πυρὸσ. εἰ δὲ ἑλληνικῆσ πινὸσ συμμοσίας ἡ ἡρησιείας ὑπάρχεισ ἐρασῆσ, καὶ τῆσ ἀσπυρον τῶ ἀληθῆσ ἀσπυρον εἰσ ἐπαγγελίαν, Ἰλάσων σε καὶ οἱ ἐκείνωσ καυτοὶ καὶ περὶ φλεγέθοντεσ καὶ τὰ ῥόθια τῶσ περὶ πτόων ποταμῶσ σφρονοζέτωσαν κώματα.

Κλεοβούλου κόμητι. 380.

Ἡ τῶσ ἀμαρτημάτων ἡπίστασισ ἀναγκάζει ὡσ πῦρ βίαν καὶ ἀπαρῆ φῦσιν ἐν τῆσ καὶ φῦσιν ἀγαθότητοσ, εἰς τὴν παρὰ φῦσιν χροεῖν ὄργην, εὐφρονέσαστε. αὐτῇ μὲν ἀβέβητον, ἡμῖν δὲ χεῖρ οὐτως συμφέρεσσαν. τοῦτο καὶ Ἰσραήλοισι λέγει ὁ κλέος, Προσάκωσ ἡ ἡσυχασίας ἡπίστασιν ὑμῶσ. καὶ ὄρεῖ ἡ θελήσαστε. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶσ ἡσυχασίας. ἐπειδὴ γὰρ, φησὶν, ὁ δευτέρου τῶσ φιλανθρωπίαν, ἡπίστασιν ὄρεῖ τῶ ἐξουσίαν Διὸσ τῆσ τιμωρίας.

Μαρτινιανῷ. 381.

Κάλλιον μὲν τὸ μὴ ἀμαρτεῖν, καὶ κατὰ θεὸν ἔχειν ἐγγύτητα. καὶ ἐλὸν δὲ καὶ τὸν ἀμαρτημάτων γνωσιμαζήσασ, καὶ ταχέωσ ἐξαναστῆναι τῶ πλάματος. ἐπειδὴ τὸν τῶσ ἀσπυρον, ὡσ ἀδυνατῆσ, πάντοσ δὴμαρτεσ, τῶ δευτέρου, ὡσ δυνατῶ καὶ βίας ἡπίστασιν, μήποτε σε ἡ τυραννοσ ἀχχλωτωεῖσ ἡ σπυρον.

Τῷ αὐτῷ καὶ Ζωσίμῳ. 382.

Εἰ μὲν ἐνεποιῶν ὑμῖν ἀμαρτημάτων ὁ κωλοῦσ τὰ πολλὰ ἀμαρτημάτων, ὡ ἀπίθοσοι καὶ ἀνάληστοι, ἐκείτωσ τὰσ κατὰ ὑμῶσ μου Διὸσ ἐξέσασ.

partium es, Esaias, vir maximo animo præditus illud te doceat, quodd Dominus ignis instar veniet, & tanquam procella currus eius, vt reddat vñtionem in furore, & eiectionem in flamma ignis. Quod si ethnice classis ac religionis amatorem quodammodo te profiteris, atque ob præposteram animi propensionem veram pollicitationem contemnis, Plato te atque ipsius Coccyti & Phlegethōtes, atque rapidi flammiumorum amnium fluctus ad meliorem mentem te adducant.

Cleobulo Comiti. 380.

Vir prudentissime, scelerum magnitudo atque grauitas diuinum atque ab omni turbulento motu liberam naturam ex naturali bonitate, ad iracundiam, ipsius naturæ repugnantem, atque ab eius quidem voluntate alienam, nobis autem sic quoque vñilem, migrare penè cogit. Eoque nomine ad Iudæos etiam his verbis vitatur: Quoties volui congregare vos, & nolulistis: Ecce relinquetur vobis domus vestra deserta, hoc est: Quoniam benignitatem meam repudiatis, vim ac potentiam per supplicium atque cruciatam agnoscectis.

Martiniano. 381.

Longè quidem pulcherimum est, non peccare, atque à Deo non procul remotum. Pulchrum autem illud quoque est, cum in peccatum lapsus sis, pœnitentia duci, ac quamprimùm è lapsu exurgere. Quoniā igitur à priori, vt quod vires tuas prorsus superaret, excidisti, posterioris, vt quod nec vires tuas excedat, nec difficile sit, curam gere: ne alioqui desperatio tyranii cuiusdā instar, te in captiuitatē trahat.

Eidem & Zosimo. 382.

Si ad peccata vos inducerem, quemadmodum à multis peccatis vos deterrere conor, ὁ indomiti ac stupidi homines, haud abs re meos ad vos sermones atque

colloquia defugeretis, cognatam potius probarum rerum cupiditatem habentes, ex quo Deus nobis aliquid de suo inspiravit. Sin autem sermones mei turpes vestras actiones coarctant, tanquam speculum fendo ac deformi, ac medicus aegrotanti reperior. Nam ille speculum idcirco fugit, quod turpissimæ formæ ipsum submonet. hic autem ea de causâ medicum fatidit, eoque offenditur, quia partem agrâ incidit aut exurit. Quamobrem aut deformitatem mutate, ac sanitatem reuocate: aut speculum vobis ac medicus perpetuo ero.

Philagrio. 383.

Superflua cibi sumptio, non esus est, sed farritas, & est, & appellatur. Saturitas potu & contumelia ac petulantia mater est. Petulantia autem, vitiosorum affectuum: quemadmodum in deserto contigisse, memoria proditum est. Saturati enim sunt, inquit ille, & surrexerunt ludere. Quapropter, ne intemperantiæ ludodemus operam (per quam Dei quoque oblitio in discrimen venit) saturitatem & ingluuiem, quæ horum causa est, iniecto freno compescamus, id studentes, vt necessario ac moderato cibo, per quem & robur ad vocabulum accedet, & voracitatis ac temulentia bellum vim omnem amittet, contenti simus.

Eidem. 384.

Gastrimargia, ò amice, superfluitas appellata est. Gastrimargia autem est insanum ventris studium. Mâργος quippè futuriosum sonat. Ecquid igitur moderatam, & cum gratiarum actione coniunctam diuinorum munerum perceptionem misfam facientes, circa cupedias & inania cõdimentorum artificia insanire studemus, quæ non ad alendum corpus conferunt, verum ad vitiosos affectus incitant?

Lysimacho. 385.

Imbecillitate laboranti stomacho vini

ἀπετρέφεται, συγγενῆ μᾶλλον πλεονεξίας ἢ ἀπειροπαθίας ἔχοντες, ἐξ ὧν ἑκάστη τῶν ἐπιθυμιῶν ἐκφυλάσσεται. εἰ δὲ ἡλεγχθῶσι οἱ τῶν ἐπιθυμιῶν ἀφαιρέσεις, ὡς ἐσοπλήρον ἀναχθῶσι, καὶ ἰατρὸς ἀσθενεῖται εὐεριστοῦ. ὁ μὲν γὰρ ὅτι τῆς κακίας αὐτῶν ὑπομιμνήσκει μορφῆς, φεύγει τὸ ἐσοπλήρον. ὁ δὲ ὅτι τῆς κακίας τὸ πάθος τὸν ἰατρὸν οὐκ ἀσθενεῖται, ἢ τοίνυν ἀλλάξατε πλεονεξίας μορφῆς, καὶ ἀναχθῶσι πλεονεξίας, ἢ μέγρε παρτὸς ὑμῶν ἐσοπλήρον καὶ ἰατρὸς ἐσομεν.

Φιλαργίου. 387.

Ἡ ἀπειρία μεταλήψας, ἢ ἐρωσὶς, ἀλλὰ κόρος καὶ ἐσι καὶ κλειται. κόρος δὲ ὑβρεως πατήρ. ὕβρις δὲ παθῶν, ὡς ἐν ἐρήμῳ πάλαι γεννηθῆσαι ἰσθρηται. Εὐχρησάσθησαν γὰρ, φησὶ, καὶ ἀσθρησαν παύσειν. ἵνα τοίνυν μὴ παύσειν ἀκρυσσάν, δι' ἧς ἢ θεοῦ κινδυνεύεται λήθη, τὸν ἀπὸν τῶν καλῶν ὁμοῦ κόρον, ἐρώσει ἀναχθῶσι, ἢ ἐμμέτρῳ προσέχοντες. δι' ἧς καὶ ἡ δύναμις προσέται τῷ ὀνόματι, καὶ σῶματι. ἰσχυρὸν οὐχ ἔξει τῆς γαστριμαργου μέθης ὁ πρόλεμος.

Τῷ αὐτῷ. 388.

Γαστριμαργία κίχληται, ὡ φιλότις, ἢ ἀπειρία. γαστριμαργία δὲ ἐστὶν, ἢ περὶ γαστέρος μαρία. ἐπεὶ μαργος ὁ μεμνῶς. τῷ χέλει οὐδὲ τίτῳ ἐμμετρὸν ἢ εὐχάριτον τῶν τῶ θεοῦ δωρεῶν ἀφιέντες μεταλήψαν, τὸ μεμνῶσαι περὶ τὰ πέμματα καὶ τὰς ἐλαρτυπηθῶσι ματαμοτεχνίας ἀσθενεῖται, οὐκ ἐς τρεφὴν συντελέσας, ἀλλ' εἰς πάθη σὺβαν χυλάσας.

Λυσιμάχου.

Ασθενεῖται σιμάχου, ὀλίγον ἔπιθιδου

δοῦναι οἶνον, ὁ σφοδρὸς ἐδιδάξε Παῦλος, μηδὲ ὑπερβολὴν ἐτέρως δεηθῆναι ἢ ἀμετρία ὑπεροπίας. τῷ δὲ ὑγίαινοντι ἢ ζῆλον ἢ ἡλικίαν, καὶ ταῦτα μοναχῶν, ἢ μοι δοκεῖ καλῶς ἔχειν, ἐγγχεῖν οἶνον τῶν ὑγίων τὸ θερμώτατον, οἶνον πυρὸς ἐπιχρῶντας πῦρ. ἐξ ὧν ὀρμή τε ἀρχεται καὶ ἐπιθυμία φλεγμῶν ἀναχθῶσι οὐκ ἔστι. καὶ ὑπερπέτεια ἀναχθῶσι δύσπνοιος. Σπυταλαῖ τοὺς ἀθλητὰς τῆς πραότητος.

Σχολαστικῷ. 386.

Προσευχὴ ἢ ῥήματα ἰλοῖς, ἀλλὰ παράγμασι μᾶλλον χρηστοῖς κατευθύνεται. ὕβρις γὰρ τὸν θεότατον Δαβὶδ κτλ. πλεονεξίας ἀκακίας ζητουῦναι κελύβηται, καὶ τὸν εὐσεβέστατον Εὐζεκίαν, πλεονεξίας ἐλάβεσαν προσάρονται ἰκέτην. καὶ τὰς χήρας τὰς ἐν ἰσραὴλ τοῖς τῆς πειρασίας κακοθώμασι προσεβουτῶσι κελύβηται. Εἰ ἔπος πλεονεξίας πληρώσας, εὐθυπορήσει πρὸς θεόν, καὶ ἐξέοισθ' ὡς φῶς πλεονεξίας σου, καὶ τὸ κέσμα σου ὡς μεσημβρία.

Τῷ αὐτῷ. 387.

Εἰ καὶ πρωτότερος ἔφησ' εἶσθαι σαφηνείας, λευκώτερον αἵθρις λελέξεταί. Ζητῆς γενέσθαι σοι τὸν θεὸν βοηθόν; ὕβρις εἰ ζῆλον διωκθεὶς ἐσοθήσας. αἰτῶς πλεονεξίας προσεβουτῶσι σοι παρ' αὐτῶν; Ἐλέπει εἰ τὸν ὄντα ζῆλῶς ὠκονόμοσας. ἦλεις φαίνεσθαι σοι τὸν κριτὴν εὐδυνῶν; ἀμνηστικὸς ἐσοθήσας. Ἐλέπει φιλαρθρωπίας τυχεῖν; συγχώρει τοῖς ὑπευθύνοις αὐτῶν. καλὸν γὰρ ἀμοιβῆσαι ἑαυτῶν καὶ ἀφλήματι. ἀλλὰ μὴ ἐκείσθαι χεῖρα. ὅσῳ ἔστιν ἀγνώμονος.

Καπιτωλίου. 388.

Εἰ καὶ νέον Δαὶκὸν ὁ πάμφορος χεῖνος ἐξέβρασεν. ἀλλὰ σὲ Σαβλὸν γενέσθαι

non nihil impertendum esse sapiens Paulus docuit, ne ob nimiam continentiam alia rursus aquæ portione immoderatio egeat. At sano atque ætate feruenti, idque Monacho, vinum, quo in omnibus rebus liquidis nihil est calidius, infundere, ac velut ignem igni addere, haud mihi bonum esse videretur. Hinc enim & agrestes impetus, & tumida cupiditates inflammantur: ac temeritas & petulantia exæstuans, lenitatis pugiles ad frænum contumaces reddit.

Scholastico. 386.

Oratio, non nudis verbis, sed probis potius actionibus dirigitur. Vide enim quæ admodum diuinitissimus vir David secundum innocentiam suam iudicium de se ferri postuleret: & pietatis plenissimus Ezechias, pietatem suam ac religionem Deo supplicem offerat: & viduæ Ioppes mulieris defunctæ virtutes ac præclaras actiones ad deprecandum adhibeat. Si ad eundem modum precationem tuam expleas, ad Deum recta contendet, ac iustitiam tuam tanquam lucem educet, & iudicium tuum tanquam meridiem.

Eidem. 387.

Quandoquidem apertiore tibi explicatione opus esse dixisti, dilucidius rursus loquar. Vis tibi Deus opituletur? Vide si, cum posses, ei qui tua ope indigebat, adiumento fueris. Petis vt opes tuas augeat? Vide an eas, quas habes, rectè administraris. Vis iudex facilem se tibi ac placabilem præbeat? Hostilium iniuriarum memoriâ ex animo deponere. Vis benignitatem ac misericordiam consequi? Iis, qui tibi obnoxij sunt, remitte. Præclarum enim est remuneratione atque debito salutem adipisci, ac non semper gratia: id quod est improbi & maligni hominis.

Capitolino. 388.

Et si nouum Doeg tempus rerum omnium ferax velut æstu quodam in ortum

proiecit: te tamen Satilem sacerdotum interfectorem esse minimè opto. Sacerdos enim eiusmodi ad omnes aequabilitatem obtinere debet, quæ omnem reprehensionis notam effugiat, utpote Dei, qui omnibus bonus est, minister. Ac proinde iracundia aduersus senem intumere desine: qui res duas ex virtute gessit, cum & te iniquè facinus perpetrare prohibuit, & hominè de vita periclitantem conseruauit.

Therasio. 389.

Lubens ex te sciscitarer, qui cauillis nos petis, atque acerbum & infestum te nobis iudicem præbes, si te Imperator ad propugnaculum collocasset, turrisque urbis custodiam constituisset, ea autem suffoderetur atque concuteretur, ut hostibus ad urbem aditus pateret, an non instrumentis omnibus atque armis, quæ vel recondita haberes, vel comminisci posses, uteris, prohibens, ac tela iaciens, conatumque huiusmodi frangens, atque tum urbem ac te ipsum à periculo vindicans, tum Imperatori fidem ac beneuolentiã conseruans? Nobis autem, quos Deus Ecclesiæ suæ magistros præfecit, eo nomine succenset, quòd Arrio, qui non modò cum pio grege bellum gerit, sed etiam permultos iam intererit, obstitimus. Ego uerò eam ob causam periculum omne contemno: ac quilibet potius facere desierim, quàm ut non illum, quàm maximè queam, feriam.

Quintiniano. 390.

Durus me rumor perturbauit, infausta quædam ac detestanda nunciata. Aiunt nonnulli te ita insanire, ac mentis errore affici, ut puerum illum, quem Deus eruditionis omnis capacem fecit, ad arma, & uilem ac despuendam, mortisque ludum existentem, militiam ducere uelis. Quamobrem nisi bonæ mentis iacturam prorsus fecisti, ab hoc præpostero consilio abfiste. Ne lucernam, quæ egregiè accendi studet, extingue: uerùm cum, qui ratione utitur,

ἱεροκτόνον οὐκ εὐχόμεθα. ἱερεὺς γὰρ ἀκατήρητον τιτὸν πρὸς πάντας ἰσοτήτα ὀφείλει κειτῆσθαι, οἷα θεοῦ λειτουργός, τοῦ πᾶσιν ὄντος ἀγαθοῦ. πᾶσαι τοῖνυν φλεγμῶν κείτῃ τοῦ γέροντος δύο λαμπαρὰ κείτῃ ῥώσονται, καὶ σὲ ἀνομιῶσαι καλύσαντος, καὶ ἀθροῶτον κινδυνεύοντα σώσαντος.

Θηρασίω. τῶθ.

Ἡδέως ἂν σε ἠρόμην τὸν φιλοσοφίμονα, καὶ πικρὸν ἠμῶν δικαστὴν, εἰ σὲ βασιλεὺς πρὸς ἐπαλίξιν ἔθετο, καὶ πύργου πόλεως φύλακτα. ὑπερῶς ἔστω δὲ ἔτος, καὶ ἐπιβάστω, ὥστε βασιμὸν ποιῆσαι τὴν πόλιν ἐχθροῖς αὐτῆς, οὐκ ἂν πασιν ἐχρήσω ἀμυντικῶς, οἷς τε ἐχθρὸς ἀπικαιρῶν, οἷς τε ἐφευρίσκειν ἠπέρεις, εἴρων καὶ βάλων, καὶ τὴν ἐγγεῖρησιν πρὸς τὴν τε πόλιν καὶ σαυτῶν παιῶν τὸ ἀκίνδυνον, καὶ βασιλεῖ τιτηρῶν τὸ εὐάρεστον. ἡμῶν δὲ νεμεσῶς, ἔσθ θεὸς τῆς αὐτῆς Οὐρανίας ἀρετῆς ἰσοδιδασκάλης, ὅτι ἀρετὰ μαχηθεῖσα, μὴ μῖνον πολεμοῦντι τῇ πόλιν τῆς εὐσεβείας, ἀλλ' ἠδὲ καὶ πολλὰς ἀνηρηκότας, ἐμοὶ μὲν οὐκ ἀπᾶς καὶ ἀπεφρόνηται κίνδυνος ἔστω τῆς τῆς πάντων μάλλον ἀρετῆων παυσάμην, ἢ Οὐρανίου ὑσῆς δυνάμεις, παύων.

Κυρτινιῶθ. τς.

Ἀκομὴ μὲ σκληρὰ ἐξετάραξαν, ἀπεινὰ τὰ πᾶσι ἀπεργείλασαι. φασὶ σὲ πινεσ ἔσθως μεμνηῖσαι, καὶ τῆς φρενὸς σκετεράφθαι, ὥστε βασιλεῦς τὸ παιδίον Οὐρανοῦ τὸ πᾶσι παιδείας γενόμενον παρὰ θεοῦ δεκτικόν, εἰς ὄπλια ἀγαγεῖν, καὶ στρατῶν εὐαγον καὶ κατὰ πύργον, καὶ θανάτῃ τυγχάνῃσαι πείνησιον. εἰ τοῖνυν μὴ σάντη τῆς λογισμῶν ζῆμαι ὑπέμεινας, ἀπόστη τῆς ἀκρίτης βελῆς. μὴ σέβεισθαι λύχρον, καὶ ἄλλο ἀμαφθῆ.

ἀναφθῆναι ἀσθένεια. ἀλλὰ τοῖς λόγοις τῶν λογικῶν προσοικετέρων παρῶν ῥησιν. Οὐρανοῦ δὲ τὴν ἀξίαν, ἢ μάλλον τιμωρίαν, ἄλλοις πᾶσιν ἀγύρταις προσξέειν, οἷς ἢ κοινῇ σωθήμεται ἀλογία.

Δομετίω ἀδελφῶ. τςα.

Domestio Medico. 391.

Τέχνην ἐπαγγέλλη φιλόσοφον, γνώμην δὲ μετέρχῃ κειτῆσθαι, μικρὰ θερασῶν τρωμάτια, μεγάλα δὲ νοσῶν ἐξελεγκώματα. εἰ τοῖνυν ἰατρὸς εὐλοῖται φανῆναι τῶν ἀράγματι, σαυτῆ τοῦ τρώπον θεράπυστον. ἄλλοι γὰρ καὶ γελιοῖν καὶ ἀγέρας, ἄλλοις περὶ εἶσθαι ἰατρῶν, ἑαυτῶν δὲ παροσχῶν ἀσθενεοῦνται.

Sapientem artem profiteris: animum autem malè feriatum geris: ut qui exigua quidem vulnera cures, ipse autem ingentibus & grauibus vlceribus labores. Quocirca si reipsa medicum te præbere cupis, moribus tuis medere. Frigidum enim & ridiculum, atque illepidum est, aliis medicinam afferre conari, seipsum autem ægrotantem negligere.

Δοσιθέω ἀρχιμανδρίτῃ. τςβ.

Dositheo Coenobiarchæ. 392.

Αἱ τῶν βρωμάτων ἀσκαλονία πολλοῖς ὑπὲρξαν ἀπαι γαστριμαργίας. ἔ πάντες γὰρ κηφόντως προσερχόμεθα τῶν ἀγῶν. τὸν ἀδελφὸν οὐκ Ἀμβρόσιον ἀπόστησιν τῆς τῶν ξένων ὑπερσίας, μὴ ξειώσης αὐτῶν σαυτοῦ δι' Οὐρανίου.

Ciborum ministeria gulæ atque ingluuici occasionem multis accersuerunt. Neque enim omnes sobrio ac vigilanti animo ad huiusmodi certamen accedunt. Quamobrem ab hospitibus inseruiendi munere Ambrosium fratrem remoue: ne per illud eum abs te remoueas.

Κυρίλλω. τςγ.

Cyrillo. 393.

Ἡ τῆς ἀρετῆς θαυματὸς ποιήσις, ἀπλή τῶν κωλύων οὐ γέγονεν. εἰ γὰρ καὶ τῶν γάμων τὴν ῥέσιν παρέχετο, ἀλλὰ καὶ τῶν νόμων τὸ λείπον ἐσπλήρωσεν. ἐπειδὴ γὰρ Οὐρανίου ἐν ὕδασι μόνον ἐβάπτιζεν, αὐτὸς τῶν οἰκείων αἱματι ἐτελείωσε, κηρῶν ἐν ἑαυτῶ τὰ ἀμόρπειρα, καὶ ἐν ἑαυτῶ τὸν νόμον τῆς χάριτι.

Primum illud miraculum quod à Domino editum est, non simpliciter ac sine causa extitit. Quamuis enim nuptiis quoque, id quod opus erat, præbuit: tamen id etiã, quod Legi decrat, suppleuit. Quomianque illa in aquis duraxat baptizabat, ipse suo cruore initiationem sacram perfecit, utrunque in seipso miscens, ac Legè cum gratia copulans.

Ἐκδιῶθ. τςδ.

Edicio. 394.

Οἱ βόες μὴ κημοῦθροι προσθυμότερον τὸν ἀμπετον κατεργάζονται: τῶν δὲ πόνων μετέχειν καλυόμεθροι, ἀργουσι καὶ ἀποτρέπονται, καὶ διδάσκαλοι ἀπειθεία μὴ ὑβρισθῆναι, ὡς ἀμαφθῆ.

Boues ij, quibus os came non coërcetur, alacrius messem conficiunt: qui autem laboribus suis frui prohibentur, segnitie torpent, ac laborem auerfantur. Eodem modo magistri, cum per inobedientiam

& contumaciam minimè ipsis contumelia infertur, latis animis labores ferunt. Cum autem nullum susceptorum laborum fructum percipiunt, eos incaustum docere piget. Quapropter, si ea, quæ nunc rursus quaesivisti, ex me intelligere aues, ea, quæ prius didicisti, reipsa ostende. Sin autem te ea minimè scire apparet, quorum hæc quoque tibi exponemus?

Anfonio Correctori. 395.

Ærea quidem statua Imperator te remuneratus est, præmium hoc fulgoris causa auro liniens. Neque enim pro egregiis tuis laboribus vllum hoc munere splendidius præmium in te conferre potuit. Quæ autem huiusce vitæ labem atque interitum superant, Christus in altero auro tibi feruat, nimirum immortalæ vitam, infinitas delicias, ac gloriâ sempiternam, quas quidem in res mutatio nulla cadit.

Theodoro Scholastico. 396.

Abrahamicum hunc Abrahamium à me tibi commendo, etsi me præstantior. Ferr autem ille ob charitatem eam contumeliam quæ ipsi infertur, cum mecum comparatur. Hunc habe, atque honore affice. Eam enim diuinitus artem consecutus est, qua & iuuenilis ætatis ignem sopire queat, & viam cruditionem ad mortuam adiungat.

Zachæo. 397.

Si miracula essent res, quæ vulgi sermonibus iactantur, ac per spem in Deum perpetrata fuissent, perpetuo proculdubio ab omni mutatione aliena permanissent. Sin autem spectra duntaxat, quæ præstigiis quibusdam extiterint, ea nec consistant, nec vim vllam habeant. Quicquid enim humano ingenio atque solertia nouo modo efficitur, quàm ocyssimè deletur, nisi diuina gratia conferuetur.

Eidem. 398.

Quidam nouis sermonibus homines de-

χρῶς τῆς κόπων ἀνίσχονται, καὶ ῥῶν δὲ τῆς πονηρείων μὴ βλέποντες, ἐκνήσι διδάσκων ἀνόητα. εἰ τοίνυν εὐλοεῖ μαθεῖν ἂν νῦν πάλιν ἠρώτησας, δὲ εἶδον ἔργα ἂν πλεονεκτήματα. εἰ δὲ φάσιν ἐμένα μὴ ἴσπειμενος, εἰς τί κέρδος καὶ ταῦτά σοι σαφηνίσω.

Αὐσονίῳ κορρίκτωρι. 395.

Χαλκῆ μὲν εἰκόνη βασιλεὺς σὲ ἠμέψατο, χρυσῶ σιλώσας τὸ γέρας πλεονεκτήματα. εἰ δὲ γὰρ τὰς λαμπροτέρων εἶδα τῆς ἀγαθῶν σοι πόνων φιλοπρέπεια ἔπαθλον. ἴσα δὲ πλὴν ἐταῖροι φησὶν ἑσθέρων. Χειρὸς ἐκείνων φυλάττει σοὶ ἀκέραιον ζῶν, ἀπέραντον τρυφὴν, καὶ δόξαν ἀίδιον, οἷς οὐκ ἔστι ἀλλοίωσις.

Θεοδώρῳ χολαστικῷ. 396.

Τὸν Ἀβραμῶν Ἀβραμῶν ἐγὼ σοι τῶτον συνίστημι ἀπ' ἐμαυτοῦ, εἰ καὶ κρείττονα. φέρει δὲ ὁ ἀπὸ ὑβελζόμηνος δι' ἀγάπην ἐμοὶ συγκρινόμενος. ἔχει τῶτον πῦρ, ἔχει γὰρ τέχνην ἐκ θεοῦ, καὶ πῦρ νεότητος μαρμαίρειν εἰδῆσαι, καὶ παύδουσιν ζῶσαν τῆ νεκρῶ ἐπισημαγῆν.

Ζακχαῖῳ. 397.

Εἰ θαύματα ἦν τὰ θρυλλόμενα, καὶ τῆ εἰς θεὸν ἐλπίδι καταβῶντο, ἐμμενὲν ἂν μέλει πάντος μὴ τρεπόμενα. εἰ δὲ φάσματ' ἐμαρτυρίας γινόμενα, μήτε σπύγγω, μήτε δυνάσθω. πάντα γὰρ τὰ ἐξ ἀνθρώπων χειρὸς γινόμενα, ταχὺν ἔχει καταλύσιν, ὅτε τῆ θεῶ χεῖρι μὴ φυλάττεται.

Τῷ αὐτῷ. 398.

Καινοῖς πινὲς λόγοις τὰς ἀνθρώπων ἠπάτη

ἠπάτησαν, τὸν δὲ τυάνων εἰς ἀγαθόντες Ἀπολλώνιον, πολλαχῶς πολλά τελεσάμενον, ἐπὶ ἀσφαλείᾳ, φησὶ, τῆς οἰκίσεως, ἀλλ' οὐδὲν ἔχουσι δεῖξαι παρ' ἐκείνων γενόμενον. εἰ γὰρ καὶ λόγους ψιλοὺς τῶ ἀνδρὸς ἀμαρτανῶντες, καὶ πάντα τὰ κατ' αὐτὸν ἀκελεύσαντες, οὐκ ἂν τὰς θρυλλόμενας παρέλιπον ἀράξεις, ἔχεις δὲ τὸν Φιλόστρατον ἀκελεύσας τὰς ἐκείνων ἐκθέμενον, καὶ μέγα μὲν ὡς σαφῆ συκοφαντίαν μαργαριῶν, ἔχθροί τῶ ἀνδρὸς, ὡς εἰκός, κερτεσεύσαν.

Κανδίδῳ. 398.

Σίτον τις γαιωρήσας κερτεσεύσας, καὶ μηδὲν τοῖς πολιταῖς δεόμενος, ἀπώλετο λίθους βληθεῖς, καὶ πύρι πεφραθεῖς, εἰ ἐκείνος οἰκία συγκλείσας γαιωρήσας, ὡς κοινὰ συνέργον ἠφάνισο. σὺ μηδὲν μὲν ἴδιον λογικὸν κερτεσεύσας, πολλῶν δὲ σφῶν εἰβλῶν ἐωνόμενος, εἴτε μετέργον τῆς ἀφελείας, εἴτε παρέργον τοῖς ταύτης ἐρώσι, τί οὐ πείσῃ κατ' αὐτὰ κερτεσεύσας, καὶ παρὰ θεῶ τιμαρτέμενος, ὡς θησαυρὸν κερτεσεύσας, καὶ ἀχρεῖον κερτεσεύσας.

Παλλαδίῳ διακόνῳ. 399.

Τὸ, ἠχμαλώτευσεν ἀχμαλώσας, τοῖσιν ἐνὸς μοι δοκῶ, εἰς ἀπάτη ὁ ἐχθρὸς ἠχμαλώτευσεν, τοῦτος ὁ Χριστὸς ἐκ τῆς αὐτῆς τυραννίδος ἀντηχμαλώτευσεν.

Βενιαμῖν ἑβραῖῳ. 400.

Καμὴν καὶ ξένην πλὴν τῆς ἐκκλησίας ἔφης πρὸς φερόσαν ἐπινοήσασαι, ἐπειδὴ ἀρκτὸς πόνάμασμον ἐνεπίσθωθη, τῶ νόμου ἀμασι τὰς θυσίας ἐείζοντος. πῶς δὲ οὐ σωφραδῶς ὁ ἐπὶ νόμῳ αὐτῶν, καὶ τὸν νόμον ἀγνοῶν, ὅτι τὰ

ceperunt, Tyaneum Apollonium inducetes, qui multa plerisque in locis, tutæ habitationis causa, vt aiunt, effecerit. At nihil, quod ab illo factum sit, ostendere queunt. Nam alioqui ij, qui nudos etiam ipsius sermones literis mandarunt, totamque ipsius vitam accuratè conscripserunt, actiones eas, quæ vulgi sermonibus celebrantur, omisissent. Habes autem Philostratum, qui vitam ipsius magna cura & diligentia in lucem edidit. Ex quo intellige, quàm perpicuam huiusmodi præstigiarum calumniam viri illius hostes, vt vero contentaneum est, concinnarint.

Candido. 399.

Fru mentum quispiam, quod ex agricultura collegerat, compressit: & quia id egætibus ciuibus minimè dono dederat, lapidibus obrutus, atque igne consumptus periiit. Quod si ille frugibus suis conclusis, tãquam publica comprimens, de medio sublatu est, tu cum nihil proprium, quod ad literarum studia attineat, possideas, verum multos eruditorum virorum libros, emercatus, nec vtilitatis huiusce particeps ipse sis, neque eam iis, qui ipsius desiderio tenentur impertias, quo non malo mulcaberis, tum hic accusatus, tum à Deo pœna & cruciatu affectus, vt qui inutilem & infrugiferum thesaurum tibi compararis.

Palladio Diacono. 400.

Locus hic, Captiuam duxit captiuitatē, hunc mihi sensum habere videtur: Quos hostis per fraudem captiuitate oppresserat, hos Christus ex ipsius tyrannide captiuos rursùm traxit.

Beniamin Hebræo. 401.

Nouum ac peregrinum oblationis genus, quo Ecclesia vitur, excogitatum esse ais, quia panī sanctificatio commissa sit, cum Lex factificia cruore definiat, ac præscribat. Quin autem illud percipis, qui in Lege gloriaris, cum Legem ignores, quod

&c contumaciam minimè ipsis contumelia inferitur, lætis animis labores ferunt. Cùm autem nullum susceptorum laborù fructum perspiciunt, eos incassum docere piget. Quapropter, si ea, quæ nunc rursùm quæsiisti, ex me intelligere aues, ea, quæ priùs didicisti, reipsa ostende, Sin autem te ea minimè scire apparet, quorsum hæc quoque tibi exponemus?

Ausonio Correctori. 395.

Ærea quidem statua Imperator te remuneratus est, præmium hoc fulgoris causa auro liniens. Neque enim pro egregiis tuis laboribus vllum hoc munere splendidius præmium in te conferre potuit. Quæ autem huiusce vitæ labem atque interitù fuperant, Christus in altero auro tibi feruat, nimirum immortalẽ vitam, infinitas delicias, ac gloriam sempiternam, quas quidem in res mutatio nulla cadit.

Theodoro Scholastico. 396.

Abrahamicum hunc Abrahamium à me tibi commendo, et si me præstantiorẽ. Fert autem ille ob charitatem eam contumeliam quæ ipsi inferitur, cùm mecum comparatur. Hunc habe, atque honore affice. Eam enim diuinitatis artem consecutus est, qua & iuuenilis ætatis ignem soppire queat, & viam eruditionem ad mortuam adiungat.

Zachæo. 397.

Si miracula essent res, quæ vulgi sermonibus iactantur, ac per spem in Deum perpetrata fuissent, perpetuò proculdubio ab omni mutatione aliena permanissent. Sin autem spectra duntaxat, quæ præstigiis quibusdam extiterint, ea nec consistant, nec vim vllam habeant. Quicquid enim humano ingenio atque solertia nouo modo efficitur, quàm occyssimè deletur, nisi diuina gratia conseruetur.

Eidem. 398.

Quidam nouis sermonibus hominẽs de-

χρησὶς τῆς κόπων ἀνίσχονται, καρπὸν δὲ τῆς πονηρίας μὴ βλέποντες, ἰκνήσει διδάσκειν ἀνόνητα. εἰ ποινὴν βούλει μαθεῖν ἀ νυῦ πάλιν ἡρώτησας, δειξὸν ἔργω ἀ πωτέρον ἔμαθες. εἰ δὲ φωνῇ σκεῖνα μὴ ἔπιτάμενος, εἰς τί κέρδης καὶ ταῦτά σοι σαφηνίσου μὲν.

Ausonio κόρριπτοελ. 395.

Χαλκῆ μὲν εἰκόνη βασιλεὺς σὲ ἠμέλιετο, χρυσῷ φιλώσας τὸ γέρας πρὸς ἑλαμψιν. ἔδεν γὰρ τὴν λαμπρότερον εἶδε τῆς ἀγαθῶν σοι πόνων φιλοπρόσημα ἔπαθλον. ἥσα δὲ πῶ σὲ ταῦτα φέρον ἡσθεῖσθαι. Χειρὸς σκεῖνα φυλάττει σοι ἀκίρατον ζῶν, ἀπέρον τρυφήν, καὶ δόξαν αἰδίου, οἷς οὐκ ἔστι ἀλλοίωσις.

Theodoro σχολαστικῷ. 396.

Τὸν Ἀβραμῖνον Ἀβραμῖνον ἐγὼ σοι τῶτον συνίστημι ἀπ' ἐμαυτῆς, εἰ καὶ κρείττονα. φέρει δὲ ἀνὴρ ὑβελζόμυθος δι' ἀγάπην ἐμοὶ συγκληρόμυθος. ἐξ τῶτον πῶς, ἔχει γὰρ τέχνην σκεῖνα, καὶ πῦρ νεότητος μαράναι εἰδύαν, καὶ παίδευσιν ζῶσαν τῆ νεκρῶ ἐπισησαγαγῆν.

Zachæo. 397.

Εἰ θαύματα ἦν τὰ θρυλλόμενα, καὶ τῆ εἰς θεὸν ἐλπίδι κατάρθωντο, ἐμενεν ἂν μέλει πάντες μὴ τρεπόμενα. εἰ δὲ φάσματ' αἰμαγανίας γινόμενα, μήτε σπικέτω, μήτε δυνάσθω. πάντα γὰρ τὰ ἐξ ἀνθρώπων χειρὸς γούμυθα, ταχὺν ἔχει κατὰ λυσιν, ὅτε τῆ θεῶε χαλεπὴ μὴ φυλάττεται.

Eidem. 398.

Καμοῖς πινὲς λόγους τῶς ἀνθρώπου ἠπάτη-

ἠπάτησιν, τὸν σὲ τυάνων εἰσαγαγόντες Ἀπολλώνιον, πολλαχόσε πολλὰ τελευτάμυρον, ἐπ' ἀσφαλεία, φησὶ, τῆς οἰκίσεως, ἀλλ' οὐδὲν ἔχουσι δεῖξαι παρ' ἑαίνης γενόμενον. εἰ γὰρ καὶ λόγους ψιλούς τῆ ἀνδρὸς ἀναγράψαντες, καὶ πάντα τὰ χεῖρ' αὐτὸν ἀκλεώσασαυτες, οὐκ ἂν τὰς θρυλλόμενας παρέλιπον ἀράξειες. ἔχεις δὲ τὸν Φιλόστρατον ἀκλεώσας τὰ σκεῖνα σκεῖνον, καὶ μάθαινε ὡς σαφῆ σκωφανταῖα μαγαγανῶν, ἐχθροὶ τῶ ἀνδρὸς, ὡς εἰκός, κατεπεύσασαυ.

Candido. 399.

Σίτοι τις γαργήσας κατέλειπε, καὶ μὴ δούς τοῖς πολίταις δεομυθῶν, ἀπώλετο λίθοις βληθείς, καὶ πνεύμα φρωθείς, εἰ σκεῖνος οἰκῆα συγχείσας γαργῆα, ὡς κοινὰ σωέχων ἠφάνιστο. οὐ μὴδὲν μὲν ἴδιον λογικὸν κεκτημυθος, πολλῶν δὲ σφῶν βιβλῶς ἐωνημυθος, ἔτε μετέχων τῆς ὠφελείας, ἔτε παρέχων τοῖς ταῦτης ἐρώσει, π' οὐ πείσῃ καὶ ταῦθα κακηντρούμυθος, καὶ παρὰ θεῶς τιμαρτέμυθος, ὡς ἡσαυρὸν ζωφελῆ καὶ ἀχρεῖον κτησαμυθος.

Palladio Diacono. 400.

Τὸ, ἢ χμαλώτευσεν ἀχμαλώσας, τοῖσταν εἰνά μοι δοκῶ, ὅς ἀπάτη ὁ ἐχθρὸς ἢ χμαλώτευσεν, τοῦτ' ὁ Χριστὸς σὲ τῆς αὐτῆς τυραννίδος ἀντηχμαλώτευσεν.

Beniamin Hebræo. 401.

Κομὴν καὶ ξένιν πῶ τῆς σκελησίας ἔφης πρὸς φρονὴν ἔπινοήσασα, εσπειδὴ ἄρτος τὸν ἀγασμὸν ἐπέπεσέθη, τῶ νόμου ἀμασι τὰς θυσίας οὐζόντος. πῶς δὲ οὐ σωδράς ὁ ἐπὶ νόμω αὐτῶν, καὶ τὸν νόμον ἀγνοῶν, ὅτι τὰ

ceperunt, Tyancum Apollonium inducetes, qui multa plerisque in locis, turæ habitationis causa, vt aiunt, effecerit. At nihil, quod ab illo factum sit, ostendere queunt. Nam alioqui ij, qui nudos etiam ipsius sermones literis mandarunt, totamque ipsius vitam accuratè conscripserunt, actiones eas, quæ vulgi sermonibus celebrantur, omisissent. Habes autem Philostratum, qui vitam ipsius magna cura & diligentia in lucem edidit. Ex quo intellige, quàm perspicuam huiusmodi præstigiaryum calumniam viri illius hostes, vt vero contentaneum est, concinnarint.

Candido. 399.

Fru mentum quispiam, quod ex agricultura collegerat, compressit: & quia id egētibus ciuibus minimè dono dederat, lapidibus obrutus, atque igne confumptus periiit. Quod si ille frugibus suis conclusis, tãquam publica comprimens, de medio sublatu est, tu cùm nihil proprium, quod ad literarum studia attineat, possideas, verum multos eruditorum virorum libros emerçatus, nec vilitatis huiusce particeps ipse sis, neque eam iis, qui ipsius desiderio tenentur impertias, quo non malo multaberis, tum hic accusatus, tum à Deo pœna & cruciatu affectus, vt qui inutilem & infrugiferum thesaurum tibi compararis.

Palladio Diacono. 400.

Locus hic, Captiuam duxit captiuitatẽ, hunc mihi sensum habere viderur: Quos hostis per fraudem captiuitate oppresserat, hos Christus ex ipsius tyrannide captiuos rursùm traxit.

Beniamin Hebræo. 401.

Nouum ac peregrinum oblationis genus, quo Ecclesia vitur, excogitatum esse ais, quia pati sanctificatio commissa sit, cùm Lex sacrificia cruore definiat, ac prescribat. Quin autem illud perspicis, qui in Lege gloriaris, cùm Legem ignores, quod M iij

Lex cruenta ac nidorulenta sacrificia in atrio ac pratentis sanctuario velis fieri iubebat: panes autem mensa ea intus excipiebat, quam à veteri populo conspici nefas erat. Quo è numero ipse es, qui veritatem in Lege occultatam, ac nunc declaratam minimè cognouisti.

Thaumasio. 402.

Solitaria secessio mediocrem mihi scientiam adiunxit. Nam qui in mediis tumultibus versatur, ac cælestium rerum scientiam adipisci qui studet, illud ignorat, id quod inter spinas feritur ab illis profocari: atque cum, qui otium non agit, Dei cognitionem consequi minimè posse.

Isidoro Diacono. 403.

Et pictores, & textores qui fericas pelliculas expoliunt, multis coloribus ac filis opera sua variare consueverunt, vt perfectam imaginem, aut omnibus partibus absolutam vestem reddant. Eodémque modo progressus Deo gratus haudquaquam simplex vniúsq; modi est. Omnes enim virtutes ad perfectionem requirit. Quamobrem ciborum ieiunium nihil iis vtilitatis affert, qui omnibus sensibus minimè ieiunent. Nam qui in agone certat, ab omnibus se abstinet.

Theodosio Diacono. 404.

Quemadmodum virginitatem colente natura partus Domini exitit, nec incarnationis progressus castitati decrementi quicquam attulit: Eodem modo clauso atque obsignato monumento Resurrectio contigit. Dei enim humanitate induti vtrunque est.

Eidem. 405.

Rerum earum quæ naturam superant, à natura peritas demonstrationes quærere minimè oportet. Nam etsi Verbum caro vera factum est: at non homo duntaxat

αἵματα, καὶ τὰς κνίσεις ἐν τῇ αὐτῇ καὶ τοῖς προσωνυμίαις τῶ ἀγάλματος ὁ νόμος συνέλευσε γίνεσθαι. τοὺς ἄρτους δὲ ἢ ἕσω ἐδίχαστο τρεῖς περὶ, ἢ τῶ παλαιῷ ἀθέατος λαῶ, ἢ εἰς ὑπάρχει αὐτῶς, ὁ πλὴν ἐν τῶ νόμῳ κρυπτομένην, ἢ νῦν δεδηλωμένην ἀλήθειαν μὴ γινέσθαι.

Θαυμασίῳ υβ.

Ἐμοὶ πλὴν μετρίαν εἰδήσιν ἢ κραταιάτων προσέθηκεν ἀναχώρησις. ὁ γὰρ ἐν μέσῳ θεοφύλων σφραγισμένος, καὶ γινώσκων τὰ ἕρμια βεβλόμενος, λέλληθεν. ὁ πὶ τὸ ἐν ἀκέραιος περιόμηνος, ὑπὸ ἐκείνων συμπίπτειται. καὶ ὁ μὴ χολάσας, θεὸν γινώσκων ἐδύναται.

Isidorῶ Διάκονῳ υγ.

Καὶ ζωογράφοι καὶ ὑφάνται, οἱ τοὺς σφῶν ὑμῶν ἐξερραζόμενοι, πολλοὺς χρομασί τε καὶ νήμασι τὰς ἐαυτῶν τεχνουργίας ποικίλλουσιν, εἰς τελείας εἰκόνας, ἢ ἐοσῆτος ἐκπλήρωσιν. καὶ ἢ χτὶ θεὸν προσκοπή, οὐκ ἐστὶ μονοειδὴς. πάντων γὰρ δέεται τῶν ἀρετῶν εἰς τελείωσιν. ἔδδεν οὐδὲν νηστεία βρωμάτων ὀνήσιν. τὰς μὴ πείσας νηστεύοντας ἀποθήσειν. ὁ γὰρ ἀγωνιζόμενος, πάντα ἐξήρατεύεται.

Θεοδοσίῳ Διάκονῳ υδ.

Ὡς τῶν παρθενεύσεως τῆς φύσεως ὁ τόνος τῶ κυρίου γέννητο, καὶ ἡ προσόδος τῆς σαρκώσεως τῇ ἀγνείῳ μέωσιν οὐκ ἐποίησεν, ἕως ἐσφραγισμένῳ τοῦ μνήματος ἢ ἀνάστασις γέγονε. θεὸς γὰρ ἐνανθρωπήσαντος τὰ ἀμφοτέρω.

Τῶ αὐτῶ. υε.

Οὐκ ἐπιφυσίως ἀποδείξει τῶν ὑπὸ φύσιν ζῆταιν. εἰ γὰρ καὶ σαρκὶ ἀληθῆς ὁ λόγος γενένηται, ἀλλ' οὐ φιλὸς ἀνθρώπου ὁ Χριστός. ἐνανθρωπήσαντος δὲ,

δὲ, μάλλον θεὸς ἐν ἐκείνῳ τοῖς φύσει, εἰς ὑπάρχει υἱὸς τοῦ θεῦ.

Christus. Quin potius Deus humanitate indutus, vnus in duabus naturis Dei Filius existit.

Τῶ αὐτῶ. υστ.

Eidem. 406.

Τὸν λίθον τῶ μνήματος μετὰ πλὴν ἀνάστασιν τῶ κυρίου ὁ ἀγγελος ἀπεκύλισε. καὶ μὴ μετ' ἐκείνου νήματι γὰρ νῆμα πλὴν ἀνάστασιν. εἰ δὲ λέγεις, τίς οὐδ' ἢ χρεία τῆς τῶ ἀγγέλου παρουσίας φαίην ἐγὼ, ὅτι ἔπειθε τὸς ζῆταιν τὰς ἐρηγέσθαι, ἀλλ' ἢ κελεύθει τὸν κύριον, ἀγγελος τῶτο πιστούμενος, καὶ τῶς τῶτο ἀγγελοὺς οὐδένος. ἦ τῶ γὰρ μὴ λειτουργοῦσιν οἱ ἀγγελοι.

Angelus post Domini resurrectionem lapidem à monumento reuoluit. Neque enim illud existimes, resurrectionem postea contigisse. Quòd si dixeris, ecquid igitur Angeli presentia opus erat: respondeā ego: Iis, qui Dominum quærebant, fidem faciebat Angelus cum ad vitam rediisse, nec surreptum esse, cum hoc affirmaret, atque ad eam rem operam nauaret. Nam Deo soli Angeli inscruunt.

Παλλαδίῳ Διάκονῳ υζ.

Palladio Diacono. 407.

Ὁ θῆλον ὑπὸ Ἰσραηλιτῶν γενέσθαι ἀνάθεμα, καὶ τῆς Χριστοῦ βασιλείας δι' ἐκείνους ἀλλότριος, τί οὐκ ἂν καὶ ὑπέστη, καὶ ἔδρασεν, ἵνα τύχῃ σωτηρίας ἐκείνοι. ἔτε οὐδὲν ἀπειμένων Τιμόθεον, ἔτε ἐν ἀζύμοις κειρόμενος, ἔτε δι' αὐτῶς λέγων ἀπειμίσθαι πλὴν ἄλλωσιν, τῶς τὸν νόμον ὑπέστρεψεν. ἀλλ' ὁ ἀφῆκεν ὡς τελείος νηπιοῖς μάλλον ἀριστοῦτα, οἰκονομικῶς δι' ἐκείνους ἐδραστοῖνα γίνονται τέλειοι.

Is qui Israëlitum causa anathema esse, ac propter eos à Christi regno excludi cupiebat, quid non & subiisset, & fecisset, vt illi salutem consequerentur? Quocirca nec cum Timotheum circuncideret, nec cum Azymorum tempore caput attonderet, nec cum eorum causa cathena vindictæ esse diceret, ad Legem reuertebatur: verum quam vt adulus reliquerat, velut pueris potius congruentem, certo confilio propter eos suscepit, vt adulti ac perfecti efficerentur.

Αθανασίῳ υη.

Athanasio. 408.

Καλὴ μὲν καὶ ἐσωμετῆ ἡ μετανοία, ἀλλ' ὀλίγοις γίνετα διωατή. ὁ τοίνυνο θεὸς ὁ θέλων πλὴν ἐπιτροφῆ ζῶν ἡμῶν, ἐξάξει ὑδωρ ἐκ τῆς καρδίας σου, δαυπερὸν σοὶ λιβῶν γενεσιόμηνος, καὶ ἐκούσιον κολυμβήθραν, καθαράς σου σου τῶν μολυσμάτων πλὴν σινείδωσιν, ἵνα ποιήσῃς χάριν τοῖς ἀγγελοῖς, εἰς ἀμαρτίας ἐλύπησας.

Praclara quidem & laude digna est penitentis animi resipiscencia: sed pauci eam consequi possunt. Deus igitur, qui nos vitam per resipiscenciam obtinere cupit, de peccatore tuo aquam educet, quæ tibi pro altero quodam lauacro sit, ac voluntaria piscina, conscientiã tuam ab inquinamentis repurgans: vt Angelis, quos peccando in mærorè coniecisti, lætitiæ causã præbeas.

Λεοντίῳ Διάκονῳ υθ.

Leontio Diacono. 409.

Τὰ ὑπὸ φύσιν καὶ θεῖα πνεύματα διδάσκων ὁ κύριος τὸν Παῦλον, ἐξ ἑραυτῶ αὐτῶ ἀγαλόμεται, ἕρμηνιον εἶνα δεικνύς, τὸ μάλλον αὐτῶ ἐργασίεσθαι κήρυγμα.

Natura præstantiora & diuina documenta Dominus Paulo tradens, è cælo eū alloquitur, vt prædicationem eam, quam ipsius fidei commissurus erat, cælestem esse demonstraret.

Leontio Episcopo. 410.

Noli negligere gratiam, quae in te est. Ne ad eorum, quibus praes, culpas conuicias: ne alioqui, quae ab ipsis fiunt, a te autem permittuntur, tua potius fiant, ut qui, cum possis, iis mederi nolis.

Cyrecio. 411.

Iustis quidem artibus partas opes habes: ac eandem iniuste contines. Has igitur communes fac: ut sic tuae fiant, hoc est, ut angustiis ac necessariis temporibus animam tuam redimant, ac Deum tibi placabilem reddant.

Nicanori Scholastico. 412.

Doctrina, morum dux est, in hoc constituta, ut omnia, quae in nobis sunt, ex ratione moderetur. Quod si hanc libitus ac iurgis impendamus, iisque, qui eruditionis expertes sunt, ad furiosius exercendas inimicitias commodemus, ingentes Deo verbo rationes reddendas habebimus, ut qui nec ex ipsius nomine pudore aliquo affecti fuerimus, nec honorem literis atque doctrinae studiis habuerimus, verum ad iudicia & lites ac pugnas, ut apparet, eruditi fuerimus.

Sereno Tribuno. 413.

Nulla legum Apostolicarum praemio caret: nulla earum utilitatis est expert, quemadmodum improbi ac stulti Manichaei criminantur, qui diabolum impietate longe superant. Tempus enim breue est, inquit Paulus. Reliquum est, ut qui uxores habent, tanquam non habentes sint. Quibus verbis non legitimum concubitum prohibet, verum praeposteram atque inordinatam voluptatem coercet: simulque etiam temporis complementum significat. Si vita celeri cursu transit, inquit, ei, tanquam firmæ ac stabili propensos deditotique nos esse minimè oportet.

Leontio Episcopo. 410.

Μη ἀμέλει τῶ ἐν σοὶ χάρισματός. μη παρέχε τῶ ὑπηρεσιῶν τὰ πλάσματα, ἵνα μὴ ὑπὸ σκείνων γινόμενα, ὑπὸ δὲ σοῦ συγχωρέματα, σὲ γένηται μάλλον, ὡς δυναμένης μὲν, καὶ δουλομηνῆς δὲ ταῦτα ἰάσασθαι.

Κυρηκίῳ. υ. α.

Ἐχεις πλουτῶν δικαίως, συνέχεις δὲ τῶτον ἀδικίως. ποιήσον ταυτὸν κοινόν, ἵνα οὕτως γένηται σὸς. λυτῶσον σοὶ καὶ ἐξίλασμα ἐν χαρῶ ἀνάγκης γινόμενος.

Νικηνορι σχολαστικῶ. υ. β.

Οἱ λόγοι τῶ ἡδὼν εἰσὶν ἠγεμόνες ἀγενεῖ πάντε. τὰ ἐν ἡμῖν λογικῶς παραγόμενοι. εἰ δὲ πού τις εἰς ἐλπίδας ἀχολούμην καὶ μάχης, κληθῶντες αὐτῶς τοῖς σὸς εἶδον ἐμμανῶσπον γυμνάσειν τοῖς ἐχθροῖς, μεγάλας τῶ θεῶ λόγους εὐθύτως ὑφέξομεν, μηδὲ τίω αὐτῶ κληθῶν ἀδικήσαντες, καὶ πῶς μεταδόντες τοῖς λόγοις, ἀλλ. εἰς κρίσις καὶ μάχης, ὡς εἰοικε, πωμδευθέντες.

Σερηνῶ τριβούνῳ. υ. γ.

Οὐδὲν τῶ Σποσολικῶν νόμων ἔστιν ἀγέρας, ἢ δὲν αὐτῶ ἀφελείας ἐπέρηται, ὡς οἱ χακόφρονοι ἀβελόλουσι Μανιχαῖοι, οἱ πολλῶ πὴν ἀβελόλουσχετλιασμοῖς ὑπεβόλοντες, ὁ κληρός γὰρ σωεταλμῶς ἔστι λοιπὸν, ἔχραφει, ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναικας, ὡς μὴ ἔχοντες ὄσιν, ἔχῃ τίω ἐνθεσμον καλῶν συνάφειαν, ἀλλὰ τίω ἀτακτον ἡδοναθαιαν εἶργων, ἅμα δὲ καὶ τίω τῶ γρόν συμπλήρωσιν σημεῖων. εἰ πωδ αἰώς, φησὶν, ὁ εἶος παρέρχει, ἔχρη αὐτῶ πωρεπαθῶν ὡς ἐστῶπ.

Παλλα

Palladio Diacono. 414.

Labores fructuum tuorum manducabis. Psalmicus modulus hic est, omni vitæ generi conducibilis. Quod perinde est ac si diceret: vos qui sanctæ atque honestæ vitæ curam geritis, ipsius fructus comedetis, immortalibus scilicet coronis à Deo coronati. Ac rursus intemperantes & flagitiosi homines scelerum suorum pœnas recepturi sunt.

Timotheo Lectori. 415.

Difficultate non carent ea, quæ quaesisti: verum perquam sapientem mentem ac sententiam parvuriunt. Dei enim cognitio, quæ abyssus instar est, posteaquam prudentissimum Salomonem sapientia imbuuit, multa diuinæ Incarnationis argumēta ipsi insperfit. Quæ an ille ignorarit, haud scio: nobis quidem certè admodum congruunt. Quo in numero sunt ea quatuor, in quibus Salomon quidem hæsit, tanquàm eiusmodi, quæ intelligi nequeant: tu verò ea, perinde atque perceptu facilia, à nobis edoceri postulas. At ea tibi minimè exponam, ut qui ipse inuenire possis, modò laborem haudquaquam defugas.

Eidem. 416.

Habes tu quoque talentum. Ac ne iudices, ne tu etiam iridem iudicaris. Tria sunt, quæ intellectu assequi nequeo, & quas penitus ignoro, inquit Salomon. Viâ aquilæ volantis, hoc autem est diuina Filij natura, quæ nullo humano ingenio comprehendendi potest. Et vestigia tua non cognoscetur, ait diuinus Spiritus in Psalmis. Vidit autem hanc aquilam ipse quoque Moses, pennis suis populum in deserto cōregentem. Et viam serpentis in petra. Obliquæ ac sinuosæ serpentis illius viæ sunt, qui mandati transgressionem nobis infurrauit: quæ quidem peccata sunt, nec viâ in Petra inueniunt. Petra autem Christus est, qui cum carne induit, mutationis

Παλλαδίου Διακόνῳ. υ. ιδ.

Τοὺς πόδας τῶν καρπῶν σου φάγεσαι, ψαλμικὸν ἔστι μετὰ δὲ μα, παντὶ βίῳ χριστιανῶν καὶ οἱ σεμνότητος φρονήσαντες, φησὶ, φάγετε τῶν καρπῶν αὐτῶν, φησὶ, παρὰ τῶ θεῶ ἀκμῶσποῖς τιμώμενοι, καὶ οἱ ἀπόλαστοὶ δηλονόπι καὶ ἀδικοὶ τὰ ἔπιχειρα τῶν χριστῶν πωρεπῶν κομμούμενοι.

Τιμοθίῳ ἀναγνώστῳ. υ. ιε.

Οὐκ ἔστι ἔξω διπλῆς ἀ ἐζήτησας, ἀλλὰ ἐν μέλει σοφῶν ὡδ ἵκει ἀβυσσοῖαν. ἢ τίς θίξῃ γὰρ γινώσκῃς ἢ ἀβυσσὸς τὸν ἐμφρονέστατον Σολομῶντα σοφίσασαι, πολλὰς ἀφορμὰς αὐτῶ τῆς θείας ἐν νεύρωσποῖσας ἐγκρατέσσειν. εἰ μὲν αὐτῶ ἀγνοήσας, σὸς ὕδα. ἡμῶν δὲ κομῶν ἄρμωζήσας, ὡν ἔστι καὶ τὰ τέσσαρα. ἀσφ. Σο. ορμῶν μὲν ἠπόρησεν, ὡς νοέσθαι ἀδύνατα, αὐτῶς δὲ ζήτησ διδάχθησιν, ὡς εὐληπῆ. ἀλλ. σὸς ἔγωγε σοὶ λέξω ἰκαθῶ ὄντι εὐρεῖν, εἰ μὴ ψευδῆς χραμειν.

Τῶ αὐτῶ. υ. ις.

Ἐχεις καὶ σὲ τὸ τάλαντον, καὶ μὴ κρίσις τοῖς αὐτοῖς κριθησόμενος. τρία εἰσὶν ἀδ. ὡ τα μοι οἴσαι, καὶ τὸ τέταρτον σὸς ἔπι γινώσκω, εἶπεν ὁ Σολομῶν. ἴχνη αὐτῶ πετομῶν. τῶτο ἢ θεῖα φύσις τῶ ἔσ, πάση ἀνθρωπίνῃ ἀφελείας ἀφικτα. καὶ τὰ ἴχνη σου, φησὶν, ἢ γινώσκωνται, τὸ θεῖον πνεῦμα ἐν ψαλμοῖς εἶδε δὲ αὐτὸν ἀετὸν καὶ Μωσῆς τοῖς πῆσῶν πὴν λαὸν ἐν ἐρήμῳ συνετάζοντα, καὶ ὄδον ὄφρα ἔπι πέτρας. ἀ σιολιῶ τῶ ὄφρα ὄδοι, τῶ ψαλμοῦσποῖς ἡμῶν τίω παρέρχασιν, αὐτῶ εἰσὶν ἀμαρτήματα, ὄδον ἔπι τῆς πέτρας ἐχ εὐρέσασιν. πέτρα δὲ ὁ Χριστὸς ἔστιν ἀπερπῶς μέναις, ὅτε σὲ

et qui ignora

omnis expers māsit. Neque enim peccatū fecit, nec inuentus est dolus in ore eius. Viam nauis in medio mari, hoc est, diuinæ incarnationis omnibus salutem afferentis, quæ nauis instar mortis abyssum peragravit, atque genus quidem nostrum ab ea reuocauit, ipsius autem mortis semita in inferno minimè inueniebatur. Viam viri in adolescentia. Per iuuentutem hoc loco resurrectionem à mortuis intelligit: cum nimirum corruptio immutabitur, ac natura ad statum ab omni corruptione atque interitu alienum iuuenescet. Hunc tu statum quære. Quod si quis roget quinam futuri simus cum à morte ad vitam redierimus, illud ostendit Dominus, cum dixit, iusti ad vitam æternam, peccatores autem ad pœnam æternam ibunt.

Eidem. 417.

Cum superioribus pulchrè admodum consonat id quod superest. quod quidem accommodatissimè iam iamque cum iis orationis nostræ opera conueniet atque cohærebit. Sic via mulieris adulteræ, quæ comedit, & tergens os suum dicit, Non sum operata malum, Quemadmodum, inquit, dubia & obscura sunt ea quæ superius commemorauimus, partim ut quæ nondum extiterunt, partim ut quæ Deus duntaxat perspiciat: eodem modo recentis populi scelera erunt, cum Baptistini lauacro purgata fuerint. Exterfionis enim vocabulo perfectâ rugarum illarum & macularū obliterationē vocat, quam Christi Ecclesia cum fide accipiens, nihil mali sese admisisse persuasum habet, ut pote priorum veniam atque obliuionem lauacri beneficio cōsecuta. Quod autem Dominus perfidam omnem mentem, atque ipsius mandatis repugnantem, adulteram vocet, plerisque diuinorum oraculorū locis reperies. Vtibi gratia, Adulterium commiserunt in ligno & lapide. Et rursus: Generatio praua & adultera signum quærit.

Synefio. 418.

Manfuetum hominem Scriptura pugna-

σάρκωτο. ἀμαρτίαν γὰρ οὐκ ἐποίησεν, ἔδδ' εὐρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ. τριβύτης νηὸς ποντοπορούσης, τῆς πάντας σωζούσης θείας οἰκονομίας, τῆς ὀλκιάδης δίκης, πλὴν ἄβυσσον τῆς γενέτης διόδευσεως, τὸ μὲν γένος τὸ ἡμέτερον ἀνεκέλευτο, αὐτῆς δὲ τριβύτης ἐξ ἴσου νεκράσεως οὐχ ἐδέσκατο. καὶ ὁδοὺς ἀνδρῶν ἐν νεότητι. νεότητι οἶδεν ἐνταῦθα πλὴν ἐν νεκρῶν ἐξανάστασιν, τῆς φθορᾶς ἀλλοιοῦσθαι καὶ τῆς φύσεως εἰς ἀφθαρσίαν μεταζομῆνης. ἐκείνην ζητεῖ πλὴν κρατάσειν. πίστες, φησὶν ἀναστάντες ἐν νεκρῶν γενεσμοῦ, ἢν ἑσθλαεικὺς ἔφη ὁ κύριος, οἱ δὲ ἰσχυροὶ εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ εἰς κόλασιν αἰώνιον ἕξουσιν.

Τῷ αὐτῷ. υἱζ.

Καὶ μάλα συνάδει τοῖς φθέσεισι τὸ λειπόμενον. ὅτι εἰς πάλιν πικρὴν ἀρμονίαν, αὐτίκα τῷ λόγῳ συμβήσεται. ἔτι οὐδὲς γυναικὸς μοιχαλίδος, ἔστι τὰ ἐχρήματα ἢ ὅταν πρὸς τὴν σπονδιαν μὴν, οὐδὲν ἄτοπον, φησὶ, πεπεραχένομαι, ὡς ἄθλα, φησὶν, ἔστι τὰ πεπεραχένοισιν τὰ μὲν ὡς οὐ γυναικὸς, τὸ δὲ θεῷ μόνον ὁρώμενα. ἔτι εἰσονται τὰ τοῦ νέου λαοῦ ἀμαρτήματα τῷ λατρεῖ τῷ βαπτισματος καθαρόμενα. ὅτι ἀπονήσαντες ἑαυτοὺς τῷ ῥυτίδων, καὶ τῶν σιγμάτων ἐκείνων ἀφανισμῶν, ὃν πίστις δεχόμεθα ἢ τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν, ἔδδ' ἄτοπον πέπεισται πεπεραχένοισιν, τῶν πεπεραχένοισιν ἀμνησίαν πελασμάτων τῷ λατρεῖ. ὅτι δὲ μοιχαλίδα ὁ κύριος καλεῖ πάντων γνώμην ἀπίστον, καὶ τῶν αὐτοῦ ἐπιτολῶν ἀντίθετον, πολλὰ γὰρ τῶν θεῶν ἐρήσεις χρησμοῖς, ὡς τὸ, ἐμοὶ χευσαν τὸ ξύλον καὶ τὸν λίθον, καὶ, γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς, σημεῖον ὄπισθεν τῆς.

Συνεσίφ. υιθ.

Τὸν παρὸν μαχητὴν ἢ γραφὴν ἀπειράζει.

γράφεται, ὅτι καὶ θεοῦ ἢ ἐγγείρησις γίνεται. ἔτι Μωϋσεῖ καὶ τῶν συμφολετῶν ἐξανάστασιν. ἔτι τὸν φινεὲς τοὺς ἀνομοιώτας διακεκρίσασα. ἔτι τὸν Δαβὶδ τῷ ἀλλοφύλῳ παρατάξασθαι. ἔτι τὸν Πέτρον ἐκλάσασθαι, καὶ μαχητὴν χρησμοῖς, ὅτι ὁ κύριος τῆς εἰρήνης ἑσθλαεικὸν ἐπολεμεῖτο.

Ερμολογίου ἐπιστολῶν. υιθ.

Ἡ ῥάβδος ἢ χαλαμίνη, ἢ ἀσκήματος βάσις, ἢ πολυδύνητος γνάμνη, ἢ ἑκατηπείρα νομιζομένη, καὶ ἑλκος ἐλισσομένη. ἔτι γὰρ ἰσχυρὸν ὑφίστασθαι, ἀλλὰ καὶ πάση αὐτῇ ῥιπίζεται, καὶ ταῖς κέδροις θρασυέεται παρεκτείνεσθαι. Ἀγρυπνῶν πάλιν φασχανίζεσθαι. ἔτι κέπιδον τοῖς παροικούσιν υἱοῖς τοῦ Ἰακώβ πόνους ἐπιτάξασθαι πόλεων, ἀλλὰ πάντας τῶν ἔργων μὲν, φόροις ἀπαγορεύσειν ἀφέσειν. Ἐλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ, ἀλλ' ὡς σαρδὸς θεμελίος στήκετε. ὁ θεὸς γὰρ ἐναθροπῆσας οὐ πύττειται, ἔτι συγκέχεται, ἔτι διήρηται. ἀλλ' εἰς βῆθ' ἀναρχος καὶ αἰδὸς υἱός, καὶ παρὰ σαρκώσεως, καὶ μετὰ σαρκώσεως, ἔτι παρ' ἡμῶν παρρησιασίου μένος.

Κυρηκίφ. υκ.

Οὐδὲ μόνον τὰ περὶ πλάττει ἐλεγκτικῶς γραφέντα ἐλύπησεν, ἀλλὰ καὶ ἄλλον παρὰ σὺν, παρ' αὐτῶν τῶν κυρίου ἀκούσαντα, Πάλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα, καὶ δὲς πτωχοῖς, καὶ ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανοῖς, καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. εἰ οὐκ ἐκείνη βούλει ἐπεσθαι, καὶ ἀκοινωνήτων φυλάττεις πλὴν ὑπάρξιν, ἔχεις καὶ ἄλλον λαμπερότερον, βούσων καὶ πορφύραν ἀμφιπονήμενον, τὰς δὲ τῶν πονηρῶν χερσῶν μηροσποιοῦμενον. ἔτι πλὴν μίμησιν ἐκκλινόν, μή σε λάβοι ἐκείνη συμμέτοχον.

cem ac bellicosum reddit, cum quispiam aduersus Deum aliquid molitur. Ad hunc modum Mosem aduersus populares suos excitauit. Sic Phinees item iniquos ac sceleratos pugione transfodit. Sic Dauidem, cum aduersus Philisteum decertauit. Sic Petrum, cum zelo incensus gladium adhibuit, quo tempore Domino pacis bellum à Iudæis inferebatur.

Hermogeni Episcopo. 419.

Arundinea virga, cui nemo firmè inniti potest, est mens leuitate atque inconstantia laborans, quæ cum seipionis instar esse existimetur, relum inuenitur. Neque enim consistere potest, verum ad omnem ventum huc & illuc iactatur: atque interim tamen ea audacia est, ut cum cedris se comparet. Ægyptus rursus Pharaonem imitatur, non iam illa quidem filiis Iacob illic peregrinantibus extruendarum vrbiū laborem imperans, verum ab omnibus, qui animi firmitate præditi sunt, hærefum tributum exigens. Videre ne quis vos seducat: verum firmi fundamenti in modum stete. Deus enim humanitate suscepta minimè mutatus, aut confusus, aut diuifus est. Vnus enim est ortus expers ac sempiternus filius, & ante susceptā, & post susceptam carnem, sic à nobis adoratus.

Cyrecio. 420.

Non te solum ea quæ de opibus atque copiis acriter & obiurgatorie scripta sunt, mcerore affecerunt: verum etiam alium ante te, qui ab ipso meto Domino audierat, Vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in celo, & veni, sequere me. Quocirca si illius vestigiis insistere cupis, ac facultates tuas ita custodias, ut eas nemini impertias, habes etiam alterum, splendidiorem hominem, qui purpura & bysso vestiebatur, pauperū autē calamitatibus minimè commouebatur. Quem tu imitari caue: ne te illic sociū ac pœnarum confortem accipiat.

N

fissuras & hiatus subiit: hæc autem in omnem terram exiuit, atque ad extremos vsque terræ fines effulsit.

Helia. 430.

Leuitatem vestram equidem demiror, quod exiguus & contempendus Imperij hominis Cappadocis ventus vsque adeo vos omnes, vt arundinem circumegit, atque ipsi impiis eius conatibus administrâ operam nauatis, dum ne eadem, quæ alij, patiamini, formidatis. Quocirca si vnâ cû eo desinere, ac postquàm magistratu abierit, cum eo hinc demigrare, in animum induxistis, meritò patriam diripitis. Si autem ille quidem imperandi finem facturus atque abiturus est, vos autem in patria manfuri estis, ab aduersariorum partibus abfcedite, vósque ad propinquos & necessarios vestros adiungite.

Palladio. 431.

Quod pietas naturæ vi in nobis infusa sit, atque earum rerum, quæ diuturnis pòst annorum curriculis euenturæ erant, cognitio iis, qui Deo vitæ suæ rationes probabant, perspicua fuerit, tum Enos te doceat, qui se magistro cognitionem Dei consecutus est: tum Enoch, qui ipse quoque solus Deo vitam suam ac mores probauit, & etiam ad præstantiorem vitam migravit, atque etiamnum in viuorum numero censetur: tum denique Melchisedech, panibus ac vino sacerdotis munus obiens, per quæ diuinorum mysteriorum typum adumbrabat.

Celfo. 432.

Agricolæ lolia ea, quæ cum tritico enascuntur, radicibus euellunt: quod purus fructus ad messem euadat. Eodem igitur modo tibi quoque faciendum est, vt vitia, quibus mens tua inficitur, excindas, vt sana, omnisque vitiosæ affectionis expers conscientia cibum in vitam æternam manentem conficiat.

ἢ δὲ εἰς πᾶσαν ἐξῆλθε τὴν γῆν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἐξέλαμψε.

Ηλία. υλ.

Εγὼ κομιδὴν τῶν ὑμετέρων ἐλαφρίαν θαυμάζω, ὅτι βραχὺ πνεῦμα καὶ ὀλίγωρον τῆς ἀρχῆς τῆς Καππαδοκίης ὑποὺς ἅπαντας ὑμᾶς ὡς χαλάμην ἐδόνισε, καὶ τοῖς ἀσεβέσιν αὐτῆς κατασκευαῖς ὑποφυγῆτε, δέει τῆ μη τὰ ὅμοια τοῖς ἡδὴ πεπονητοῖσι, παθεῖν· εἰ τοῦτο συλλαλήσῃ αὐτῶν, καὶ συμμετάσῃ παυρολόγῳ βεβύλησθε, εὐκόπως τὴν πατρίδα ληΐζεσθε· εἰ δὲ ἡ μὲν πᾶσι καὶ ἀπελεύσεται· ὑμεῖς δὲ μὴ εἴτε ἐφ' οἷς πεφύκατε, τῆς ἐναντίας ἀπέχεσθε, τῆς δὲ οὐκ εὐνοῦν ἀπέχεσθε.

Παλλαδίου. υλα.

Ὅτι φυσικῶς ἐστὶν ἐν ἡμῖν ἡ εὐσεβεία, καὶ τῶν ὑστερον χρόνοις πολλοὶς τηρουμένων εἰς ἐκβάσιν, κατὰ δήλον ἦν τοῖς γεωγεωγράφουσι, ἢ ἐδησις, καὶ ἐν ὧς διδασκίτω σε, αὐτοδίδακτος ἦεν ὅτι σάμωρος καὶ ἐν ἡμῖν ἐκείνων εὐσεβῶν, ἀλλὰ καὶ παρὸς κρείττονα βίον μεμπῶν, καὶ ἐπὶ ἐν ζωῆσι τελῶν, καὶ Μελεχισεδεκ, ἀρτοὶ καὶ οἶνον ἱερατῶν, δι' ὧν τὸν τῆς θεῶν μυστηρίων παρθεσίμω τυπον.

Κέλσο. υλβ.

Οἱ γεωργοὶ τὰ συμφυρόμενα τῶ σίτῳ ζιζάνια ριζοῦσιν ἀνασπῶσιν, ἵνα κερταρὸς ὁ καρπὸς εἰς τὸν ἀμικτὸν ἀπαντήσῃ· καὶ τοῖσι καὶ σὲ τὰς ὀπιθολούσας τονοῦ κακίας σκεπτεμένῃ· να ὑγίης ἡ συνείδησις καὶ παντὸς πάθους ἀμέτοχος, τὴν βρωσὴν τὴν μὴ ἔσσαν εἰς ζῶν κατεργάζηται.

Σολί.

Σολόμωνι. υλγ.

Εἰ μέμνη καὶ λυτῆς καὶ σοῦ ἢ ὄρεξις τῆς σαρκὸς σε, καὶ καύσων ῥαθυμίας αὐτῶν ἐξέθερμανας, ὑπομήνησον αὐτῶν τῶ μέλλοντος πυρός, καὶ σβεθῆσεται· ἢ γὰρ ἐν ταῦτα τῆς πορνείας πύραυλοι, παρὸς ἐκείνην βλεπώμεν τὴν κάμνον.

Κέλσο. υλδ.

Εἰ καὶ ἐάλως τῶ τῆς φιλαργυρίας ἰσθμῶν καὶ παντὸς ἐστὶ ρίζα κερταρῶν, καὶ παρὸς εἰδωλολατρίας σκισμαχέουσι, πᾶσαν παρὸς εαυτὸν μεταστῆσας τὴν αἰσθησιν, ἀλλ' ἀποκρίναι αὐτῶν τὴν θεοδίδακτον φωνήν, Κύριον τὸν θεὸν μου παρρησιώσασθαι, καὶ αὐτῶ μόνῳ λατρεύσασθαι· καὶ ὁ μὲν οὐ γίνησεται, σὺ δὲ ἀνανήψεις παρὸς τὴν ἀπάρκειαν.

Αγαθοδάμωνι. υλε.

Ἐσκληρυνάς ἐρευνητῶν τὴν τῆς μοναχῶν καὶ ἱερέων ζωὴν, τὸ ἀναμάοτητον ζητῶν ἐν αὐτῇ, ὅσα μόνον ἐστὶ θεῶν, καὶ τίς ἐν ἀνθρώποις ὁ καταρθῶν ἐχθρὰ ἔχει· εἰ δὲ ὑπέροισται τῆ φύσῃ ἐθελείας ζητεῖν τὸ μηδένος ἐφάπτεσθαι τῆς κατὰ γνάμνι ἀδικημάτων, ὅσα ἐστὶν ἀνθρώπου ἐναργῆς, καὶ τὸ μὴ πολλοῖς περιπέττειν τῆς ἀκυσίαν, ὅσα εἰκείον τῆς ἐργασίαι θεῶν βελομύμων, καὶ τὸ ἦτιον μὲν ἐκείνων, ῥᾶστον δὲ πολλοῖς, τὸ μὲν ὅτι μῆκιστον ἐμμένειν τοῖς ἀμαρτήμασι.

Ζωσίμο. υλς.

Ἡ ὑπὸ τῆς ἀνθρωπίνων ἀμαρτιῶν γνομιλῆ παύσειας τῆ ὑπὸ θεῶ ἐν σαρκὸς ὄπιθάνεια· πάντας μὲν ἐφύβησε καὶ ἀνθρώπους καὶ δαίμονας, τῶς μὲν φείδεσθαι τῆς φύσεως πείσασαι, ὡς θεῶ ἐνωθείσης· τῶς δὲ ἀπέχεσθαι τῆς κατὰ αὐτῆς ὀπιθελῆς ἀναγκασίας, ὡς ἀμαρτητῆς λοντὸν γνομι-

Salomoni. 433.

Si carnis tuæ cupiditas aduersum te fuerit, ac rabido impetu fertur, eamque inertitæ ac desiditæ æstu inflammasti, ignis futuri memoriam ipsi refrica: & extinguetur. Siquidem libidinosum huius vitæ incendium ad fornacem illam tendit.

Crispo. 434.

Si avaritiæ veneno, quod quidem mali omnis radix est, teque sensibus omnibus ad se translatis, ad idolorum cultum incitat, captus es, vocem hanc diuinitus traditam ipsi responde, Dominum Deum meum adorabo, & ei soli seruiam. Atque illa quidem abibit: tu verò recepta meliori mente id assequeris, vt eo, quod satis sit, contentus sis.

Agathodamoni. 435.

Obduruisti, Monachorum ac Sacerdotum vitam perscrutans, atque eiusmodi in ea statum, qui ab omni peccato alienus sit, quærens. Quod quidem folium Dei est: nec, qui id consequatur, mortalium quifquam est. Si autem ea, quæ naturæ congruant, inuestigare cupis, hæc sunt: Nulium voluntarium scelus attingere: quod quidem pij hominis est. Non in multa inuoluntaria peccata incidere: quod eorum proprium est, qui ad Deum appropinquare student. Et (quod illis inferius est, ac multis perfacile) non quàm diutissimè in peccatis permanere.

Zosimo. 436.

Salutaris Filij Dei in carne apparitio, quæ delendorum humanorum peccatorum causa extitit, omnes, & homines, & dæmones perterrefecit: illis nimirum, vt naturæ, tanquam iam Deo copulata, parcerent, persuadens: hos autem, vt ab infidiis ipsi, tanquam iam à peccato alienæ redditæ, comparandis abstinerent, cogēs.

N iij

Te verò nihil horum emolliit, nec metu affecit, nec prudentius rectiusque te gere- re docuit. Quocirca si homo es, prius te e- rudiat. Si dæmon, ex posteriori condisce, præstantissima natura ad virtuosas affectio- nes minimè abuti. Ad iudicium enim ve- nies, horum omnium examen subiturus, ac diurni stuporis diurnas rationes re- pofcendus.

Oribasio. 437.

Medicina quidem, vt Democriti verbis vtar, corporis morbis medetur: Sapientia autem animum è turbulentis affectibus extrahit. Quoniam igitur vtriusque parti- ceps es, atque altera ad corporum mor- bos ab aliis propulsandos vteris, fac alte- rius opera tibi ipsi medearis, eam videli- cet, quæ tibi deest, sanitatem insuper adi- pifcens: citra quam nec optimus medicus, nec sapiens reipsa eris.

Timotheo Lectori. 438.

Duos turtures aut duos pullos colum- barum Lex masculos Hebræorum infan- tes, cum in Dei conspectum prodirent, muneris loco ferre præcipiebat, per pro- barum ac lenitate præditarum animu ty- pum, puerorum simplicitatem ac molli- ritem significans, ac similia per similia pur- gari docens. Quos etiam agnos alio loco Scriptura nuncupat. Nam eos qui velut æstro quodam perciti feruntur, diuinam- que legem reiiciunt, ac per temeritatem & petulantiam naturæ contumeliam infe- runt, hædis comparauit.

Theoni. 439.

Malè feriatæ, & in turpibus rebus occu- pata impiorum hominum audacia & a- mentia nihil diuinatum rerum contume- liæ expers relinquit. Quoniam igitur qua- stiones quoque nunc abs te propositæ e- iusdem sterilitatis segetes sunt, omifsis il- lis vera audi. Hæc verba, pœnitet me quod d

μήνης. σὲ δὲ ἔδδεν τῶν ἐμάλαιξεν, ἔδδεν δὲ δίδιναι παρεσκευασέν, ἔδδεν σφ- φρονεῖν ἐποικιδυγῶν γήσεων. εἰ ποῖναι ἀν- θρωπος εἶ, τῷ πρῶτῳ διδάχθητι. εἰ δὲ δαίμων, τῷ δευτέρῳ διδάχθητι, μὴ καὶ καὶ κληθῆσαι τῇ καλλιῆ φύσιν εἰς πάθη. ἢ εἰς γὰρ εἰς κρίσιν τῶν ἀπάντων εὐθυμίας ὑφέξων, καὶ τῆς μα- κρᾶς ἀναληθισίας μακρὸν εἰσπραχθῆ- σὺ μόνος λόγον.

Οριβασίου ἰατρῶ.

Ἰατρικὴ μὲν καὶ Δημόκριτον, σώ- ματος νόσους ἀκίετα σοφίῃ δὲ ψυχῆν παθῶν ἀφαρέται, ἐπεὶ οὐδ' ἀμφοτέ- ρως μετέληφας, καὶ θατέρε, κέρη- σαί τε εἰς ἕτερα παθῆ σαμάτων ἰάμε- νος: τῇ ἑτέρῃ σαλπὸν ἐξιάτρουσον, πλὴν λείπουσαι ὑγείαν πρῶσι πᾶσι- νος, ἢ σ' ἀνευ ἔτε ἰατρῶς ἀριστος, ἔτε σο- φὸς ἔση τῷ ἀράγματι.

Τιμοθέῳ ἀναγνώστῃ. υλθ.

Δύο πευγῶνας, καὶ δύο νεοφίλους πε- ειπεῶν, τοὺς νεογυῖας ἀρρενας ἐβραίων φέρειν δῶρα τῆς πρῶτης ἐξ ἐμφανείας ὁ νόμος προσέταξε, τῷ Φιλαρέταν καὶ ἀνεξέτιστον ὀνόματι τοῖς τούτοις, πλὴν ἀπλότητα καὶ ἀπαλότητα τῷ νέαν παίδων ἀνιπόμνος, καὶ τοῖς ὁμοίοις τῷ ὁμοίᾳ διδάσκων καθαίρεσαι, ἔς καὶ ἀργία πρῶσι πᾶσι εἰς ἕτερωθι. τὸς γὰρ ἐξαι- σρωῦται καὶ ἀθετοῦται, καὶ ἀτα- ξία πλὴν φύσιν ὑβρίζοντας, ἐρίφοις παρείχεσε.

Θεωνί. υλθ.

Ἡ κακόχολος καὶ φαυλοσπιβῆς τῷ ἀγῶνι Σπῆνοια, ἔδδεν τῷ θεῶν καὶ σα- λιμπάνει ἀνύβελτον. ἐπειδὴ ποῖναι καὶ τὰ νῦν πρῶσι βληθέντα σοι, τῆς αὐτῷ ὄσιν ἀπερπίας γούργια, σκίενα πα- ρεῖς, μάθανε πάλῃ. τὸ μεταμεμέ- λημεν ὅτι ἐχρῖστα τὸν Σαβλ εἰς βασι- λεία

μεταβολή. λέει. ὅσα ἐστὶ τῆς θέας πρῶσι πᾶσι ἀφελῶν, ἔδδεν ἀγνοίας αὐτῆς, ἀπαγα- ἀλλὰ οἴκτε καὶ φιλοσφωπίας ὑβρ- βολῆ ἐπειδὴ, φησὶν, ἄξιοι μὲν ἦσαν ἐ- βραῖοι, βασιλεῖα αὐτῶν ἦσαν, καὶ ἐμὲ ἀθετήσαντες, πρῶσι βληθέντα, ἔχ' ἔτασ δὲ, ὡς ἐποίησεν αὐτοῖς βασιλεύσας Σαούλ, οἴκτερε καὶ κείνους ὡς δεινὰ πεπονθότας, καὶ τούτων ὡς χρελεπὸν αὐτοῖς γερνόντα. τῆς ποῖναι σκίεων πρῶσι πᾶσι, ἢ αὐτῶν, οὐ τῆς τῶ δε- δωκότος τὸ αἴτημα φιλοσφωπίας.

Ἰσιδώρῳ ἀφ' αὐτοῦ. υμ.

Ὡς ἂν οἱ τοῖς ἀπῶτοις χρελεπῶσι ποῖναι μόνος πᾶσι, τῷ κερηθῆτι ἀ- τεκίεσι πρῶσι ὄσιν πλὴν χρελεπῶν ἀρμόση, ἀσῶμοι καὶ ἐπειδὴ τὸς χρελεπῶν δεινῶν, ἔτασ καὶ τὸς τῷ θεῶν φοιτητῶς ἐπείσασιν τοῖς τῶ- των διδάσκαλοις, νηπιῶν ἀπλότη- τα, καὶ ἀνευδίασον συγχεπέθειν ἔχον- τας. ἀπεκρίβη γὰρ, φησὶ, τὰ αὐτῶν οὐκ εἰς ἀπῶσι καὶ συνεπῶσι, καὶ ἀπεκρί- λυφθῆ νηπιῶσι.

Τῷ αὐτῷ. υμα.

Εἰ καὶ τελείους ἡμᾶς εἶναι ὁ θεῶς βέ- λεται, ὁ μόνος, ὁ μόνος, ἀλλὰ καὶ ἀνά- βασι καὶ πρῶσι πᾶσι πλὴν πε- λείωσι φθάσαντας, πρῶσι πᾶσι γάλα- κτι ποῖναι μόνος, ὡς ἀπῶσι πᾶσι βρέ- φη, καὶ ἐν αὐτῶν εἰς σπῆνοια αὐτῶν ἰατρῶν.

Τῷ αὐτῷ. υμς.

Κακίον ὄσιν ἐφῆς, συνήγορον εὐελοῦ τῷ ἀγῶνι γερφέντων σοι, μὴ σα- δία γίνεσθε τῶν φρεσὶν, ἀλλὰ τῇ κα- κία νηπιῶν, τῶν δὲ φρεσὶ τελείω- σαί, τὸ παυσόφου χρελεπῶν Πάυ- λου. οὐ γὰρ ὄσιν ὅσα ἐστὶ μὴ Σπῆνοια- ξῶντας πλὴν κακίαν, καὶ νηπιῶν αὐτῶν

vxerim Saulem in regem, diuinam præ- notionem haud quaquam traducunt, nec ipsius ignorantiam, absit: verum singularē atque incredibilem quandam eius miseri- cordiam, & humanitatem ostēdunt. Quo- niam enim, inquit, Hebræi quidem, vt qui regem poposcissent, ac me repudiasent, animaduersione digni erant, ac non ita vt in eos animaduertit Saül regiam dignita- tem consecutus, idcirco tum illorem vicē dolet, vt qui grauibus incommotis affe- cti sint, tum huius quoque, vt qui sæuum & acerbum se ipsis præbuerit. Quapropter in illorum animum ac voluntatem culpa conferenda, non in eius, qui eorum peti- tioni cessit, benignitatem.

Isidoro Diacono. 440.

Quemadmodum pueri, cum primūm literas formare discunt, in præceptorem intēti sunt, ad quod calamum accommo- dārit, lubenter atque obedienti animo no- tas excipientes: eodem modo eos quoque, qui ad res diuinas perdifcendas se confe- runt, earum magistrōs sequi, atque puerilē simplicitatem & indubitatum assensum habere oportet. Abscondita enim sunt hæc à sapientibus & prudētibus, vt inquit Dominus, & paruulis reuelata.

Eidem. 441.

Et si perfectos nos esse Lex diuina vult, vir mihi cognominis: tamen illud necesse est, vt qui per ascensum ac progressionem ad perfectionem tendunt, prius, tanquam modò geniti infantes, lactis potu alantur, atque in eo ad salutem crescant.

Eidem. 442.

Illud quoque, quod abs te commemo- ratum est, iis, quæ ad te nuper scripsi, faue- re comperio, nimirum quod Paulus nos admonet ne sensibus pueri efficiamur, sed malitia paruuli simus: sensibus autem per- fecti. Neque enim fieri potest, nisi impro- bitatem abstergamus, atque ad puritatem

& castitatem repuerascamus, vt aut mentis perfectionem assequamur, aut ad virum perfectum, atque operarium inconfusibilem subuehamur.

Eidem. 443.

Quod à diuina mente prædito Paulo dictum est, loquebar vt paruulus, sapiebã vt paruulus, de Legis institutione ac disciplina ab eo scriptum est: cuius ratione vt paruulus loquens, Legem pueris datam seruabat. vt paruulus autem sapiens, Euangelicam doctrinam insectabatur, ac Legem defendebat. Postquam verò factus sum vir, euacuauĩ quæ erant paruuli: nimirum nec Legem abrogans, & Euangelica doctrina homines imbuens.

Eidem. 444.

Magnus ipsemet Apostolus, qui plus omnibus laborauit, ac Legem accuratè coluit, te doceat, teneram in se diuinæ doctrinæ cognitionem esse, vt pote in vmbra obuelatam, atque obscurè duntaxat sese conspiciendam præbentem. Vmbra enim, vt ipse pronunciat, habebat Lex futurorum, non ipsam rerum imaginem, quæ Euangelio commissa est, & ad quam figuræ tendebant.

Eidem. 445.

Quidnam afferes, inquis, si & Lex puerilis erat, vt pueris data, & item Christiana institutio puerilitas rursus est, vt ex his Apostoli verbis constat, Lac vobis potum dedi, non cibum: nondum enim poteratis? Audi igitur. Cum Euangelica doctrinã pueros à Lege accepisset, nec puram ac perfectam & absolutam ipsis cognitionẽ impertire posset, nec mysteriorum mentis captum excedentium veritatem per ea patefactam subito demonstrare (verbi gratia, diuinam essentiam in vnitate subsistentem, atque in Trinitate constitutam, iis, qui vnam duntaxat Dei hypostasim esse, quemadmodum & essentiã, opinionis

παρὸς ἀγνείαν, ἢ φρεσὶ τελειωθῆναι, ἢ εἰς ἀσθενῶν τέλειον ἰεργάτιον ἀνεπαύχλωστοὶ ἀναβῆναι.

Τῷ αὐτῷ. υμγ.

Τὸ, ὡς νήπιος ἐλάλω, ὡς νήπιος ἐφρόνου, εἰρημὸν τῷ θεόφρονι Παύλῳ περὶ τῆς χεῖ νόμον ἀγωγῆς αὐτῷ γέγραπται, καὶ ἢ ὡς νήπιος λαλῶν, ἐφύλαττε τὸν νόμον νηπίοις δεδομένον, ὡς νήπιος φρονῶν, ἐδίωκε τὸν λόγον, ἀμύβαν τοῖς τῆ νόμου ὅτε δὲ γέροντα φησὶν, ἀνὴρ, τὰ τῆ νηπίου κερτήρηκα, ἔδεδε τὸν νόμον ἀκυρῶν, καὶ τὰ τῆ λόγου κερτήρηκα.

Τῷ αὐτῷ. υμδ.

Αὐτὸς ὁ μέγας ἀπόστολος, ὁ πλεῖστον πάντων κοπιήσας, ὁ τὸν νόμον ἀκριβῶς μετελθὼν, παιδευσάτω σεννηπιαν εἶναι ἐν αὐτῷ γινῶσιν τῆς θείας παιδεύσεως, ὡς ἐν σιναὶ κεκαλυμμένη, καὶ ἀμυδρῶς διαρωδῶν σιναὶ εἶχε ὁ νόμος τῆς μελλόντων ἀγαθῶν ἀποφαννόμενος, ὅτι αὐτῶν τίλιν εἰκόνα τῆς παραγμάτων, ἢν ἐπιστεῖναι τὸ εὐαγγελίον, παρὸς ἡμῶν τύποι ἐπέλεπον. ἀπ.

Τῷ αὐτῷ. υμει.

Πῶς ἔφησ, εἰ ὁ νόμος νηπιώδης ὡς νηπίοις δεδομένος, καὶ ἡ χεῖ Χεῖρον φοιχείωσις, πάλιν τυγχάνει νηπιώτης, τῷ ἀποστόλου φάσκοντος, Γάλα ὑμῶν ἐπίπασαι, καὶ βρώμα. ἔπειτα γὰρ ἠδύνασε. ἀλλὰ πίνω νηπίος ἐν τῷ νόμου ὁ εὐαγγελικὸς λόγος δεξάμενος, καὶ τῆς ἀκροφῆς καὶ τελειότητος γνώσεως μεταδύναται αὐτοῖς οὐ δυνάμενος, καὶ ἀβρόαν ἀποδείξει τῆς ὑπερνοῦ μυστηρίων, τίλιν δι' αὐτῶν φανερωθῆσαν ἀλήθειαν, οἷον τίλιν θείαν οὐσίαν ἐν μονάδι ὑφεισῶσαν, ἐν μονάδι δὲ κερτήρησαν, τοῖς μίαν καὶ ἑσπῶσαν θεῶν ὡς ἑσπῶσαν φανταζομένους, πάλιν

πάλιν τῷ νόμῳ χεῖται παρὸς σύστασιν χεῖ πειθῶ τῆς ὑπερνοῦ παιδαγωγῆντων, ἐξ αὐτῶ τὰς τῆς τελείων δογματῶν μαρτυρίας ὑπερφορμῶν, ἔπος γάλα ποτίζει Παῦλος τὸν νεογνὸν τοῦ κυρίου λαόν, σοφῶς αὐτὸν ἀφ' ἧς νόμου νηπιότητος παιδεύων τίλιν τελειότητα.

Παλλαδίῳ. υμστ.

Εἰ νηστεύεις ἀπὸ βρωμάτων, τί κρεώφαγεις λοιδορίας. καλὸν γὰρ σκεῖνον ἐμφορεῖσθαι, ἢ ταύταις βεβηλῆσαι. εἰ δὲ τῆς μὲν ἀπέχῃ, τοῖς δὲ μολυβῆ, ἔοικας πρὶ μικρῶ παρσευχμῶν, καὶ πλείστα βλασφημοῦπι.

Ἀντιόχῳ. υμζ.

Εἶδε μὲν ἅπαντας τοὺς κύριον τῷ θεῷ ἡμῶν ἰερωμένους, καὶ σκελησίας ὑπερπείσας ἐν τεταγμένους, πρὸς ἀλλήλων λυέν ἔρει τε καὶ μακροδεις ἀμβολίας, ἀλλὰ μὴ αὐτοῦς ἐπέρωθεν ἐρενήζουσι τοῖς εαυτῶν συνηρείας. ἀλλ' ἐπειδὴ παρὸς μίαν ἐπέπουσι τὰ ὀλίγια, κακείνην κερύσιν ἀγιάτερον τίλιν σκελησίαν, παρ' ἧς δαψιλέστερα δέχονται, θεὸν τίλιν κοιλίαν ἡγρούμενοι. δι' ἧς καὶ τὸ θεῖον ἐλασφημεῖται, καὶ σεβάσμιον ὄνομα. τῆς δὲ κερητόνων ἀμελοῦσι, καὶ οὐδὲ λόγον τὸν τυχόντα ποιούσται, ἰσθὶ γαυμάσι, ὡς τὸ εἰρημὸν παρὸς τοῦ ἐταρέτα ἱερωτος, καὶ ἀληθῆς ἐστὶ, καὶ ἐν τῆς θείας ἐχει γερφῆς τίλιν ἀποδείξει. οὐ γὰρ ὁ ἀπόστολος φιλίππος, ὁ ἐν τοῖς δεκάδου καταλυρόμενος, ἀλλ' ὁ εἰς τῆς ἐπὶ τῆς μετὰ τοῦ ἀριστέως καὶ ἀρχιερατητοῦ τῆς καλλινοικων μαρτύρων Στεφάνου ὑπεργεῖς παρὸς τίλιν χερῶν οἰκονομίαν, ἢ τὸς ὅτιν ὁ καὶ τὸν εὐνοῦχον βασιλέως, καὶ τὸν Σίμωντα κερτήρησας.

errore sibi fingebant) idcirco ad confirmandos & permouendos eorum, quos in disciplinam acceperat, animos, Legis operatur, nimirum ab ea perfectorum dogmatum testimonia petens. Ad hunc modum Paulus nouum ac recens ortum Domini populum lacte irrigat, dum per Legis puerilitatem sapienter ei perfectam doctrinam tradit.

Palladio. 446.

Si à cibis abstines, quid conuitiis & maledictis tanquam carnibus vesceris? Præstiterat enim illis ingurgitari, quàm his contaminari. Quodd si ab illis abstines, his inficeris & conspurcaris, ei similis es, qui non nihil precatur, magna autem ex parte Deum impiis & contumeliosis vocibus incescit.

Antiocho. 447.

Oportebat quidem omnes qui Domini Dei nostri cultui consecrati, atque ad Ecclesie ministerium destinati sunt, mutuas suas contentiones ac furiosas controuersias comprimere, non autem ipsos aliunde patrocina sua corrogare. Quoniam autè ad stipendia duntaxat oculos coniectos habent, sanctiorẽmque eam Ecclesiam esse ducunt, à qua vberiorẽm victus copiam accipiunt (ventrem videlicet pro Deo habentes, causamque cur diuinum ac veneratione prosequendum nomen blasphemis vocibus laceretur, præbentes;) meliorum autem rerum curam abiiciunt, nec vel tantulam earum rationem habent, illud scito, vir admirabili virtute prædite, id quod à probro viro Hierone dictum est, & verum esse, ac diuinæ Scripturæ testimonio confirmari. Neque enim Philippus Apostolus, qui inter duodecim recensetur, verum vnus ex septem illis, qui cum strenuo ac virtute præstanti, & palmariorum martyrum duce Stephano ad viduarum curam gerendam asciti sunt, ille est, qui & Eunuchum Baptismo donauit, & Simonẽ Christiana fide imbuuit.

Eidem. 448.

Quoniam huiusce rei testimonium à Scriptura petítu à me postulas, audi quid præstantissimus Lucas in Actis scripserit: Interfecto Stephano facta est persecutio magna in Ecclesia quæ erat Hierosolymis, & omnes dispersi sunt per regiones Iudææ & Samariæ præter Apostolos. Ex quibus verbis constat, Philippum Apostolum in vrbe Hierosolymitana cum cæteris Apostolis remansisse.

Eidem. 449.

Si Scripturas studiosè perscrutareris, alia quoque testimonia illic inuenires, quibus illud tibi explanaretur, de quo controuersia excitata est. Nam cum Apostoli soli in vrbe Hierosolymitana remansissent, cæterique omnes Discipuli alius in alium locum dispersi fuissent, inter dispersos hic etiam Philippus erat, qui & Simonem Christianæ fidei præceptis in Samaria informauit, & Eunuchum iuxta diuinum oraculum baptizato, à Domipi spiritu abreptus in Azoto quidem inuenus est, post autem Cæsaream, quæ vrbs cum extulerat, se contulit. Nam cum ob Stephani cædem mœrore affectus fuisset, ac fortasse, ne eadem ipsi perpetranda essent, vereretur, idcirco domum se recepit.

Eidem. 450.

Quandoquidem plures probationes expetis, an altera quoque. Philippus eos, qui christiana doctrina in Samaria imbuti fuerant, Baptismi aqua tinxerat. Petrus autem & Ioânes Apostoli, ab Hierosolymis ad eos descendentes, Spiritus sancti gratiam ipsis porrexerunt. Quod si is, à quo Baptisimum acceperant, ex Apostolorum classe ac numero fuisset, Spiritus donandi potestatem profectò habuisset. At verò baptizabat duntaxat vt Discipulus: Apostoli autem gratiam exlebant ac perficiebant, vt qui huiusmodi muneris tribuendi potestatem atque authoritatem diuino beneficio accepissent.

Τῷ αὐτῷ. υμῖ.

Ἐπειδὴ καὶ μαρτυρίαν ζητεῖς τοῦ παραγγέλματος γραφικῆν, ἀκούε τῆς παναέλου Λουκᾶ ἐν ταῖς πράξεσι γραφῶτος, Αναρθεῖντος Στεφάνου ἐγένετο διωγμὸς μέγας ἔπι τῶν ἐκκλησιασίων τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις, πάντες δὲ διασπάρσαν κατὰ τῆς γῆρας τῶν Ἰουδαίων καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων, ὡς δὴλον ἐστὶν ὅτι ὁ σπόγγος Φίλιππος σὺν τοῖς ἄλλοις σπόγγοις, ἔπι Ἱεροσολύμων κατέμεινε.

Τῷ αὐτῷ. υμῖ.

Εἰ φιλοκαθώς ἐζητεῖς τὰς γραφάς, εὐρίσκει καὶ ἑτέρας. Ἐκείθεν μαρτυρίας, ἀξιοσπουδούσας σοὶ τὸ κινεῖσθαι, τῶν σπόγγων ἐν Ἱεροσολύμοις μόνων περιλειφθέντων, καὶ πάντων τῶν λοιπῶν μαθητῶν, ἀλλὰ ἄλλα χόσε διασπαρῆντος, ἐν τοῖς διασπαρῆσιν ἢν ἕτος ὁ Φίλιππος, ὃς καὶ τὸν Σίμωνα κλητήσας ἐν Σαμαρείας, καὶ τὸν Εὐνοχὸν καὶ θεῖον χριστὸν βαπτίσας, ἔμπαιγεν ἐπὶ πνεύματος κρείττου, εἰς Ἀζωτον μὲν εὐρέθη, παρὲς δὲ Καισάρειαν ἄρμισσε τὴν αὐτὴν ἐνεργουσαν. τῆς γὰρ ἔπι Στεφάνου λύπης πειρασθεῖς, καὶ ἰσχυρῶς μὴ τῶν ὁμοίων μετὰ χεῖ, ἐπαλινοῖσθαι οἴχεσθε.

Τῷ αὐτῷ. υμῖ.

Ἐπειδὴ πολλῶν σποδ' εἴξεων ἐρεῖς, ἰδὸν καὶ ἑτέρας. Φίλιππος μὲν ἐκάπλισε τῆς ἐν Σαμαρείας μαθητευθέντας, Πέτρος δὲ καὶ Ἰωάννης οἱ σπόγγοι, καταβάντες σπὸν Ἱεροσολύμων παρὲς αὐτοῦς, τὴν τῆς πνεύματος τοῦ ἁγίου παράγοντο χάριν. εἰ δὲ ὁ βαπτιστὴς εἰς τῶν σπόγγων ἐτύγχευεν, εἶχε τὴν αὐθεντίαν τῆς τῆς πνεύματος δόσεως. Καπλίζε δὲ μόνον ὡς μαθητῆς, τελεῖσθαι δὲ τὴν χάριν οἱ σπόγγοι, οἷς ἢ τῆς τῶν αὐτῶν δόσεως αὐθεντία ἐδόδοτο.

Λογ.

Leontio Episcopo. 451.

Ventis haud semper cedere oportet, vir eximie: verum nonnunquam etiam obiecta in contrarium prora fluctibus & procellis oblectari, ac ventorum impetum propulsare: ne alioqui turbines ingrauententes, tum nos à gubernaculis deiciant, tum nauim in multas partes frangant. Quamobrem grassanti nunc tempestati obfiste (etiam si veteratoria & malis aribus simulata leuitate te ad peruersam suam sententiam tanquam ad portum quendam, allicit:) ne, si naue atque onere tuo potiat, in importuosum litus, ex quois, qui capti fuerint, naufragium subeundum sit, te eiicias.

Eidem. 452.

Sit pax in diebus meis, dicebat Deo charissimus Ezechias: non quòd hostibus cederet, aut à precatione abfisteret, verum hanc quidem supplicem ad Deum adhiberet, hostibus autem hac ratione cladè quæreret: per ipsas nimirum res præclare ac feliciter gestas illud declarans, quòd cum amicam pacem adeptus esset, eam ad extremum vsque habere supplicibus verbis postulabat. Vnde etiam Angeli manu victoriam consecutus est, non ad prælium & tela proficiscens, verum ad diuinas preces & supplicationes excubans.

Theodosio. 453.

Diuinæ quidem naturæ nullum nomen imponi potest. Iacob autem, eius, qui cum ipso luctabatur, ac per nerui femoris contredationem cum vitiosos affectus superare ac frangere docebat, nomen exquirebat. At, Quid quæris nomen meum? (edocentem eum audit) quod nec legis est, nec eorum, quorum ætas legem antecessit, cognoscere: verum sero tempore, cum temporum plenitudo venerit, atque hominū scelera magnopere aucta fuerint, Iesus incarnatus nuncupabor. quod quidem ser-

Λεοντίῳ Ἐπισκόπῳ. υμῖ.

Οὐ χεῖρ θαυμάσιε, ἀεὶ τοῖς ἀνέμοις υπάκειν, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ ἀντίπαρον ταῖς, καὶ ταμίσιον ἀνθίστασθαι, καὶ τὰς ἐμβολὰς τῶν πνευμάτων ἐκκρέσθαι, μήποτε μεγαλωρόθυμοι ἀλάλαπες, καὶ τῶν οἰκων ἡμᾶς ἐκπνέξωσι, καὶ μελισμὸν τῶν σιὰφας ἐργάσονται παλυσκέδατον. ἀνθίστισο τῶν τῶν παρὰ σοῦ κλύδωνι, εἰ καὶ τῆς κερκοπέχης ἀφάρτησι, ὡς παρὲς λιμὸν τῶν αὐτοῦ παρὰ κλειτῶν κακόνιοι, μήποτε ὡς ἐγγραπῆς τῆς νηὸς, καὶ τῆς φόρτης σὺ γένηται, καὶ εἰς δυσσομον ἀκτῶν ἐξωθήσῃ, ἀφ' ἧς ναυάγιον οἱ ἀλόντες ὑφίστανται.

Τῷ αὐτῷ. υμῖ.

Γενέσθω εἰρήνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου, ὁ θεοφιλέστατος ἔλεγεν Εζεχίας. Ὅτι ἐν δίδου τοῖς πολέμοις, ὅτι ἀφεστῶς τῆς ἀρσεείας, ἀλλὰ τὴν μὲν θέω παρὰ σιγῆν ἰκέτι, τοῖς δὲ ἐκείθεν τὴν ἡσυχίαν ἐζητεῖ, αὐτοῖς δηλῶν τοῖς κερκοπέμασι, ὡς φίλην κτησάμενος τὴν εἰρήνην, μέλει παντός ἔχειν αὐτῶν ἠπιβόλοι, ὅθεν ἀγγέλα χεῖρ τὴν νίκην ἐργάσασθαι εἰς ἑλὴν μὲν ἔχρωσιν, εἰ δὲ εἰς κέρως τῶν ὀνῶν, εἰς δὲ ἡσυχίαν δὲ καὶ λιτὰς τὰς παρὰς θεὸν ἀγρυπνῶν.

Θεοδοσίῳ. υμῖ.

Ἡ μὲν γὰρ φύσις ἀκατανόματος. ὄνομα δὲ ἐζητεῖ Ἰακώβ τῶν παλαίωντος, καὶ ἰχθύν αὐτὸν καὶ τῶν παλῶν ἐκδιδάσκοντος, ἀξιο τῆς τῆς νεύρας τῆς μισθῶν ἡμιλαφίστως. ἀλλ' ἵνα ἡ ἔρωτῆς τὸ ὄνομα μὴ ἀκεί, εἰ τῶν νόμων εἶναι, εἰ δὲ τῶν παρὰ τῆς νόμου τῆς τῶν μαθῆν ἐκπαυδούοντος. ὅτι δὲ χερσὶ, ὅτε ἐλεύσεται τῶν χερόνων τὸ πλήρωμα, καὶ πληθυσθῶσι τῶν ἀνθρώπων καὶ πλημμελήματα, Ἰησὺς ἐνανθρωπήσας κληθῆσθαι, ὅτι σὰν ἑρμηνεύεται.

uatore[m] ſonat. Siquidem, eorum, qui peccauerunt, ſalutis cauſa huiuſmodi adminiſtratione perſungar.

Timotheo Leſtori. 454.

Non falſa dũtaxat accuſatio, ð vas Dei, verũ etiam veriſſima, ſi aduerſus patrem ſolum fiat, parricidio exitium parturit, velut Chamo accuſatio Noè . A qua cum Sem & Iapheth, & tu item illorum propugnator & cohæres, pueros atque immunes vos præbueritis, contra actamque ex temulentia labem ac foeditatem contexeritis, vnam & eandem benedictionem merito confequemini.

Symmacho. 455.

Quæ & raro atque ægrè comparantur, vt ingentis pretij, & cum difficultate conferuantur, vt inſidiis obnoxia, & eundem, quem vilia, exiguique pretij, vſum habent, hæc nõ modò à Chriſtianorum opibus & poſſeſſione, verũ etiam ab oculis atque affectu remota eſſe conuenit: vt quæ & cõferendis in pauperes beneficiis labem afferant, & iis, à quibus poſſidentur, ſalutem inuideant.

Palladio Diacono. 456.

Comeſſatio, vir amice, eſt tibiæ cantus cum largiore vino ad voluptatem & libidinem extimulans, ac conuiuium in foedũ & obſcenum theatrum mutans, atque per cymbala quædam & instrumenta ad fraudem accommodata conuiuias mulcens ac deliniens. Quam eos, qui ipſa vtuntur, à cæleſti regno excluſuram eſſe, literis factis proditũ eſt, quemadmodũ ipſe noſti.

Eidem. 457.

Si Muſicæ illius, de qua Scriptura loquitur, explanationem quæris, ad hunc modum intellige. Laudate Dominum in ſono tubæ: hoc eſt in memoria reſurrectionis, quæ tuba fiet, vt Scriptura teſtatur. Laudate eum in pſalterio & cithara.

ὅτι σωτηρία γὰρ τῶν ἀμαρτάντων τῶ οἰκονομίᾳ συνέειναι ποιήσομαι.

Τιμοθέῳ ἀναγνώστῃ. υνδ.

Ὁὐ ψευδὴς μόνη κληρονομία, ὡς σκευὸς θεοῦ, ἀλλὰ καὶ καμυδὴν ἀληθῆς, εἰ καὶ πατρὸς ἴνοιτο μόνον, ὄλεθρον τῶ πατρειοῦ ὠδίνει, ὡς τῶ Χάμ, ἢ τῶ Νῶε, ἢς κερταρεύσαντες Σὴμ καὶ Ἰάφεθ, καὶ σὺ ὁ συνέειναι συναγωνιστὴς καὶ συγκληρονόμος, καὶ τῶ Σὺ μέθης σκεπάσαντες παροινίαν, μιᾶς καὶ ὁμοίας ἀξιώθησθε εὐλογίας εἰκότως.

Συμμάχῳ. υνε.

Ὅσοι καὶ κτᾶται ἀσπίδος, ὡς πολέμια, καὶ τηρεῖται διουλοῦσθαι, ὡς ὅτι βουλα, καὶ τῶ αὐτῶ ἔχει χεῖρην τοῖς ἐπιτέλεσι καὶ εὐνοίαις, ταῦτα Χριστιανῶν ἐκτιήσας μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁφείας ἡλλοτριῶσθαι προσποιεῖ οἷα τοῖς μὲν εἰς τὴν πένθησας λυμηνόμην εὐποίαις τοῖς δὲ κερταμύροις βασιμαῖνοι τῆς σωτηρίας.

Παλλადίῳ Διακόνῳ. υνς.

Κῶμῶς ἔστιν, ὡ φιλότις, μεθυσιῶς αὐλὸς, ἐγγροζόντος οἴνου, ἐρεθίζων τῶ ἡδοναθία, καὶ ἴεατρον ἀχρημον ποιῶν τὸ συμποσίον, κυμβάλοις ποῖ καὶ ὄργανοις ἀπάτης κερταθέλων τῆς δαιτυμόνας, ὡς ἐξωσθήσῃ τῆς βασιλείας τῆς χερταμύρας αὐτῶ γέγραπται, ὡς ὅτι τῆσιν.

Τῶ αὐτῶ. υνζ.

Εἰ τῆς γραφικῆς ζητεῖς μουσικῆς Διασείφῃσιν, ἔγω νοητέον, ἀνείτε τον κύεον ἐν ἡχῶ σάλπιγγος, ἐν τῇ μνήμῃ τῆς ἀναστάσεως, σάλπιγγι γενησομένης, ὡς γέγραπται ἀνείτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρῃ, τῇ γλώσῃ ἡμῶν.

ἡμῶν καὶ τῶ σώματι, ὡς πλῆκτρον ἐν τῶ πνεύματι κερταμύρων ἀνείτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῶ, ἐν σαρκὶ καὶ ψυχῇ, ἀφ' ἧς, ὡς χοροὶ εἰς τὸ εὐθεὸν Διαβασίνας δειήσας . ἀνείτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανῳ, ἐν καρδίᾳ, καὶ παντὶ ἔσωθεν σπλάγγνῳ, καὶ νεύροις, ἔσω ὄργανον κέρκικεν . ἀνείτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις, τοῖς χεῖλεσι, δι' ὧν τὰ ἐναρμόνια τῆς ψαλμῶδίας πλέκεται μέλη.

Θεοφίλῳ. υνη.

Ὅν ἀπαθὴ, ἔδ' ἀλλότρια τῆς τῆ νόμος ἐντολῆς, ἢ εὐαγγελικῆ νομοθεσία παρέδωκε . τῷ μὲν γὰρ τῶ ἐκβασίαν καὶ τῶ περὶ τῆς ἀμαρτίας κερταμύρωντος, αὐτῇ τῶ ἀρχὴν τῆς κερταμύρωντος ἐπὶ τῆς ἀμαρτίας, ὡς εὐεμπήσας ἔσαν τῆς κερταμύρωντος, ἢ ἀναρταμύρωντος, ὡς ἔχει χερταμύρωντος ἢ ποίησας.

Θηρεσίῳ. υνθ.

Τὸ ἐρώτημα τῆς ἀγάπης σὺ, ποῖ τὸν ἔστι. Μαχάριος, ὡς ὅτι ἀλιόθῃσεν ἐν γλώσῃ αὐτῶ μαχάριος, φησὶν, ὡς ἔπε ἀχρότητι ῥημάτων τῶ γλώσσαν ἐμὸν λυον, οὐδὲ σκευδάλου ποῖ γερνηται δι' ὑβρεως ἀπίος . τὸ δὲ οὐ κερταμύρων ἐν λύπη ἀμαρτίας, ἢ τῶ μεταγνῶς ἐφ' οἷς ἀσέμνωσ καὶ ἀχρωῶς ἀπεφθέρχαστο, ἢ τὸ μή τινα λυπῆσαι τῶ ὑβρεσι, καὶ δεηθῆναι ἐπ' αὐταῖς κερταμύρωντος. ὀλιόθῃσιν γὰρ ἐπὶ ἐδαφῆς μάλλον, ἢ ἐπὶ γλώσσης πολλοὶ μὲν γὰρ περὶ τῆσιν ἀνείτῃσιν, ἀπαθῶν, εἰπόντες δὲ κερταμύρωντος.

Μαρτινιανῶ. υξ.

Ἐπίκτερος μὲν ὁ ποιμὴν τῆς ἀγέλης σου, αὐτοχρῆδῶσ πάντα γερνησθαι, καὶ μετὰ ταῦτα ὡς οὐχ ὑπάρχωντα ἔσεσθαι, ἀσεβῶς ἀπεφῆνατο. Χερταμύρωντος δὲ ὁ πάντων ποιητὴς καὶ πατήρ καὶ θεός.

hoc est in lingua nostra & ore, à Spiritu sancto tāquam pleetro quodam percussis. Laudate eum in tympano & choro: id est, in carne & animo, à quo tanquam chori, preces ad Deum tranſeunt. Laudate eum in chordis & organo: hoc est, in corde atque omnibus internis visceribus & nervis, quæquidem organum appellauit. Laudate eum in cymbalis iubilationis: hoc est, in labiis, quorum adminiculo concinna & modulata Psalmodiæ carmina contextuntur.

Theophilo. 458.

Non absona, nec à Legis mandato aliena, Lex Evangelica nobis tradidit. Nam cum illa peccati euentum ac perpetratiōnem vetet, hæc mali principium, hoc est cupiditatem, prohibet: vt per quam ad actionem quispiam faciliè prolatur: qua sublata & extincta, nullus actioni locus patet.

Therasio. 459.

Charitatis tuæ quæstio ad hunc modum explicari potest. Beatus vir qui non est lapsus in lingua sua, hoc est: Beatus est ille, qui nec verborum obscenitate ac turpitudine linguam suam commaculauit, nec cuiquam offensionis ansam per contumeliam præbuit. Et non est stimulus in tristitia delicti: nimirum vel penitentia ductus ob ea quæ inhonestè ac foedè locutus est, vel quod aliquem contumeliosis verbis offenderit, ac propterea dolore atque animi compunctiōne opus habuerit. Optabilior est enim lapsus è pavimento, quàm à lingua. Multi quippè, cum cecidissent, resurrexerunt: ob prolatum autem sermonem interierunt.

Martignano. 460.

Epicurus, tui gregis pastor, omnia temerè ac fortuitò in ortum produisse, ac rursus in nihilum reditura esse, impiè pronunciauit. Christus autem omnium effector, & Pater, & Deus, ac Seruator, se in

gloria venturum, atque vnicuique iuxta opera sua redditorum promittit. An igitur dignior illo hic fit, cui fides habeatur, pastoris tui, compunctionem ægrè admittētis, est perspicere: ne fortè in tuo contemptu tandem anteuertaris: actum, vt tibi pœnitendi potestas fiat, quæras, cum iam pœnitentiæ nullus locus erit.

Theano. 461.

Ornatus studium, ac lapillorum flores, aurique cum iis connexio, atque intortit crines, & oculorum pigmenta, & pulchritudinis effectio, prauaque circa res huiusmodi artificia, quæ tibi curæ esse omnes referunt, necessarij vsus honestati & grauitati contumeliam inferunt, viciolarum autem affectionum rabiem significant. Quã obrem si factorum cum Christo initorum obliuione captus es, submonendi tui causa hæc scripti. Sin autem, vt homo, mutatus es, fac quamprimùm resipiscas. Etenim Deo munus minimè promississe, periculo vacat, at, cum aliquid voueris, id minimè præstare, condemnatione dignū est.

Sereno Tribuno. 462.

Deum quidem semper habes consilia tua prosperè dirigentem. Nunc autem in Thraciam, hoc est, perturbationum ac tumultuum arcem, proficiscens, Cæsaris largitione opus habes, quam ipsi copiosè procurat Androgynus. Tu igitur consilij inopia laborans, ita te compara, tanquam inter medios leones proiciendus, atque orationis subsidium adhibe. Non dormitabit autem (hoc pro certo habeo) is qui te custodit: Verùm improbitatis molas conteret, teque saluum & incolumen ad possessionis tuæ terram reducet.

Dionysio Iuueni. 463.

Magno mœrore afficior, quoniam te paternæ pudicitie æmulum haudquaquam esse audio, verùm peregrinam turpitudinē

καὶ σωτήρ, ἤξειν ἐν δόξῃ ἀπὸ γαλατοῦ, καὶ ἀποδύναμι ἐξέστω ὡς ἐσθραξεν. εἰ ποῖνω ἀξιοπύτος ἕτος μάλλον ἐκείνῃ, τῆς σῆς ὄρεϊ συνιδεῖν δυσκαταλύκτα καρδίας, μήποτε φθαδῆς καταφρονῶν, καὶ τότε μεταμέλειται ζητήσῃ, ὅτε τόπος μεταμέλειται ἔστι. μέλα.

Θεανῶ. υξα.

Η φιλοκοσμία, καὶ ἡ τῶν λιθῶν ἀνθή, καὶ τῶ χυσοῦ ἢ παρῆς τῆς ἀνάκρεσις, καὶ πλοῖα μοι ἐλευκοί, καὶ ὀφθαλμῶν ὑπογραφαί, καὶ κέλλας σφοδρισμός, καὶ αἱ περὶ ταῦτα κολοπεγνῶν ὧν σε φροντίζων ἀπαγγέλλουσιν ἀπαντες, τίω μὲν σεμνότητι τῆς γείρας ἐνυβρίζουσι παῖδων δὲ λυψῶν κερῆσιν. εἰ οὐ τῶν σωθικῶν ὀπιλέλισται, παρῆς ὑπομνήσιν γέγραφα. εἰ δ' ἐστὶ ἀπὸ ὡς ἀνθρώπου, ἀλλὰ ἡλῶτον ἀνάψῃ. τὸ γὰρ μὴ ἐπαγγέλλασθαι δῶρον θεῷ, ἀκίνδυνον. τὸ δὲ εὐξασθαι καὶ ἀβετήσασθαι, κατὰ κερῶν.

Σερῆνω τριβῶν. υξβ.

Ἐχεις μὲν θεὸν ἀεὶ παρῆς βυλάς εὐδοκίας, νῦν δὲ παρῆς θρησκῶν γελόιδμος, καὶ τῶν συγκροσῶν τίω ἀκρόπολιν, γέμεις τῆς ὀρέξεως Κείσα. ὀρέξεως. ἦν αὐτῶ ματῶν εἰ δαμῶν ὁ Ανδρόγυνος, καὶ σὺ μὲν ἄπυρον ὡς μέσος λεόντων ῥιφιστόιδμος, γίνῃ παρῆς οὐκ ἔστιν κερῶν κερῶν, οὐ νυξάξει δὲ οἶδα ὁ φυλάτῃν σε, παρῆς δὲ μύλας σιωθλάσσει τῆς πονηρίας, καὶ ἀποστρέψει σε μετὰ σωτηρίας, εἰς τίω γῆν τῆς καταχέσεώς σου.

Διονυσίω νέω. υξγ.

Δύστην ἔχω μεράλιν, ὅτι ἀκίω σε, οὐ τίω πατρῶν σφοδρουμένην ζηλωτῶτα, ἀλλὰ ξῆν ὀπιτηδύοντα ἀρχῶν, ἀπὸ.

ἀποκείραντα τίω ὄψω τῆ φυσικοῦ τῆς πμύθητος ἀνδρῶν, καὶ παρῆς τίω γυναικῶν τῆν χειμαπύζοιδμοι μάλλον. ὄψω οὐδὲν ἕτερον ἔστι, ἢ τῶ ποιήσαντι μέμφει. εἰ γὰρ τίω σύγχρονον τῆς τελευτήτος πμῆν παρῆτι, ἀτελής μάλλον ἐναι φιλονεικίς, εἰς ἀνδρῶν οὐ βυλόιδμος τελεῖν, ἀλλ' ἀμφίβολός τις ἐκτομίας καὶ εἶναι καὶ φάσειται.

Σαλασίω. υξδ.

Διαφορῶν ἡδὲ ἔχειν δοκεῖ κατ' ὅππῃ τῆδευσιν ἀπὸ τῆς μοιχείας πορνεία. καὶ μείζων ἢ μανία ὅποτε τῆ ἀπὸ ζυγῶν πῆ ὀπιλυτήσῃ. ἐρευνημῶν δὲ κατ' ἑαυτίω ἢ πορνεία, πολλακίς εὐερίσεται μοιχεία τῆς ὀππῃ τῆς γέγυς ἔταμειζοιδμῶν ἀπὸ ζυγῶν τελοῦσῃς ἔστι, ὅτε, ἀλλὰ καὶ χεῖρονά πῆ σινέβη πορνομαῆσι. πολλακίς γὰρ ὀμοπαρῆσι συνεφύρησαι νόμοις, καὶ ἄλλοι θυγατρῶν ἐδῆσιν πορνοκῶς αὐτοῖς γερνῆσῃς. καὶ γέρονε αὐτοῖς ἢ φιλόδοτος μέθῃ, ἐάσθρον πορνοκῆς ἀπαλείας.

Ζωσίμω. υξε.

Εἰς ποσῶτον σε φασὶ πνεῖ ἐληλακείναι γαστρεμαργίας, ὡς τῆς διαίτης σε τὰ λείψανα, ἀλλῆς εἶναι τρεπέζης ὄψῶν. καὶ ταῦτα κάμοις μελέζοντα τίω ὄππῃσιν. ἔφ' οἷς θερμῶς μοι διακρύειν ἐπέρχεται, ὅτι πλάγως παρῆς θεὸν πορευοῦιδμος, καὶ ἐναντίος τοῖς αὐτῶ νόμοις φανόιδμος, ἔξεις αὐτῶν θυμῶ πλάγῳ παρῆς σε πορευοῦιδμοι.

Σερῆνω τριβῶν. υξστ.

Ὡς παρῆ τῶν πηγῶν σῆραγγες ἀσπῆτλοῦιδμοι, δαμῶν βρυῶσιν ἀπὸ τῶ παρῆσιν μέτρον ἀγαπηδῶσαι, καὶ μαρῶ θηλαζοιδμοι ὄρεϊ σῆραγγῶσιν ἔως παρῆσιν τρεμῶν τρεφῶν ἀπὸ.

consecrari, faciem tuam naturalis honestatis & grauitatis flore spoliantem, eam in muliebrem potius transformantem. Quod quidem nihil aliud est, quam cum, à quo effectus sis, accusare. Etenim si contemptaneum perfectionis honorem repudias, imperfectus potius esse studes, in hominum videlicet numero censeri nolēs, verùm dubius quidam spado & esse, & videri.

Salustio. 464.

Si studium atque institutum spectes, stuprum quidem ab adulterio differre videtur. Ac maior est furor, cum quis rabido quodam impetu in coniugatam fertur. Cum autem stuprum per se ac priuatim excutitur, sæpe adulterium esse reperitur: quippe cum ea, quæ pudicitiam suam cuiuslibet libidini prostitutam habet, interdum matrimonij vineulis constricta sit. Quinetiam grauiora quoque nonnullis infano meretricium amore flagrantibus acciderunt. Pæssæpe enim cum spurcis fratribus sese contaminarunt. Atque item alij cum filiabus suis, quas ex meretricio concubitu extulerant. Ac libidinosa temulentia, Perfici exitij vorago ipsis facta est.

Zosimo. 465.

Ed voracitatis te processisse quidam aiunt, vt victus tui reliquæ alterius mensæ obsonia sint: idque cum epulas comestationibus distribuas. Quoquidem nomine calentes lachrymas emittere mihi in mentem venit: quod cum obliquè ad Deum gradiaris, atque ipsius legibus aduersarij te præbeas, ipsum quoque in obliqua ira ad te gradientem habiturus sis.

Sereno Tribuno. 466.

Quemadmodum fontium gurgites eum hauriuntur, vberius scaturiunt, altiusque quam prius exiliunt: ac mamillæ cum fulguntur, non antè deficiunt, quam infatis ad solidiorem sibum admittendum ad-

lenerit: eodem modo diuitiæ, cum hauriuntur, decrementum minimè patiuntur, nec beneficentiæ mamilla eos, qui Christi causa pueros se præbent, exhauritur, aut penuriam & egestatem perpetitur, quoadufque ad verâ perfectione cos transfuderit.

Isidoro Diacono. 467.

Diuina & immortalis natura omnia suppliciorum exempla improbis iure ac merito inuecta, literarum factatum monumentis emendationis nostræ causa consignauit: vt eiusdem pœnæ metu ab iisdem flagitiis deterreamur. Quamobrem, si pœnas meruimus, per veneranda dogmata eas caueamus.

Orioni Monacho. 468.

Ad comparandam virtutem haud satis est Monasticam vitam profiteri: verum ad id quoque modestia accedat necesse est. Nam si lenitatis certamen obeunt, turbulenta mente illud interrumpamus, hoc nihil aliud fuerit, quam salutem quidem consequi velle: ea autem, quæ ad ipsam consequendam adminiculo sunt, efficere nolle.

Hieraci. 469.

Per bona terræ, Scriptura huiusce vitæ commoda intelligit, per participationem idem cum futuris nomè obtinentia: Deo nimirum imbecillitatem nostram summa sapientia instituyente, ac per ea, quæ in sensum cadunt, ad ea, quæ animo & intellectu percipiuntur, nos velut porrecta manu ducente.

Theodoro Scholastico. 470.

Tu quidem opus omne, quod manibus elaboratur, turpe ac probrosum esse existimas, cum alioqui vrile sit, atque ad tuendam vitam conducatur. At Mitylenæus Pittacus, quamuis rex esset, pistrinum tamen manibus suis extruebat, simulque & actuose se exercebat, & cibum operabatur.

δραστήριος ὁ ἑσπότης. ἔτω καὶ πλῆθος ἀντλήσιμος, ἐλάττωσιν ἔχῃ ὑφίσταται, οὐδὲ ματὸς εὐποιίας σπιτῆρων τοὺς ἀφ' ἑδὸν νηπιάζοντας, κενώσιν ἑσπόμενοι ἢ ἐνδ' ἑαυτῶν μέγιστα ἀνὰ τὸ ὄντως ὡς περὶ τὴν τελείωσιν.

Isidorō Διάκονῳ. 467.

Πάντα ἢ θεία καὶ ἀκήρατος φύσις τὰ τῆς πτωχείας ἑσπόμενα διχῶς ἐπαχθῆναι τοῖς πλάσμασι τοῦ δόξωσιν ἡμῶν ἀνάγκη. ἔθετο, ἵνα τῷ φόβῳ τῆς ἰσχυρῆς καλῶσεως φύσιν τὴν κοινωσίαν τῆς περὶ ἑαυτοῦ εἰ τοῖνυν δεδύηται τὰ ὀπιτίμα, φυλαχθῆναι τὸ σέβας τοῖς δόγμασι.

Ορίωνι μοναχῷ. 468.

Οὐκ ἀρκεῖ τοῦ ἀρετῶν τὸ ἀσκήν, ἀλλὰ καὶ μετρίαν τὴν ἀσκήν. εἰ γὰρ ἀγῶνα παραόνητος μετρηχόμενοι γνώμη τῶν τοῦ παραδόξου εἰς ἀγῶνιστον, οὐδὲν ἑτερόν ἔστιν, ἢ θέλει μὲν σωτηρίας τυχεῖν, μὴ θέλει δὲ ποιεῖν τὰ τοῦ ἀσκήν συμπεβαλλόμενα.

Ιερακί. 469.

Ἀγαθὰ τῆς γῆς τὰ ἐν ταῦθα λέγουσιν καὶ ἡ γρηγορία, κατὰ μετρίαν τῆς μελλόντων συνωνυμοῦται, πωδωγαγωγιώτος τὴν ἀδένειαν ἡμῶν πανσόφως τῶ θεῷ, καὶ ἀφ' ἑδὸν ἀσκήν τῆς χειραγωγυώτος τοῦ νόμου.

Θεοδώρῳ χολακτικῷ. 470.

Αὐτὸς μὲν ἐφύβησιν ἢ γῆ πᾶσαν χειροκμητον ἐργασίαν, βιωφελῆ τε ὑπάρχεισιν καὶ τοῦ ζῆν χρησιμεύουσιν. ὁ μὲν τὸν Πιττακὸς, καὶ τοῖ βασιλεὺς ὄν, τὸν μήλανα νύτρηγει, καὶ ἐργῶς γυμναζόμενος, καὶ ἐργῶς τὴν ἐργασίαν.

Κωνσ.

Κωνσταντῶ. 471.

Τοῖς οἰκέταις ἡμετέροις ὡς ἑαυτοῖς. ἄνθρωποι γὰρ εἰσι καὶ ἡμῶν. ἢ γὰρ ἀσκήν, ἢ τὴν πολέμου, ἢ τὴν τῶν ἄλλων, τῶν ἐπισημασθῶν κτήματα. ἀλλ' οἱ πάντες ἐν ἑσμῶν καὶ τῆ φύσιν, καὶ τῆ πίστεϊ, καὶ τῆ μελλύσῃ κείσῃ.

Ορίωνι. 472.

Ὅτι πᾶσι οἱ ἀσκήν τὴν τῶ θεῷ παρὰ τὸν νόμον, ἀπολογίαν ἔχουσιν, ὡς τὰ τὴν νόμον μὴ διδάχθεντες, ὁ σφοδρὸς πᾶσι εἰσεπαῦλος, τὰ ἀσκήν τῶ θεῷ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νόμῳ εἰρηκῶς κειθόμενοι. εἰ δὲ σκῆν ἀσκήν τῶν ἐξουσι σὺν τῶν οἰκῶν οἱ νῦν εἰς θεῷ ἀμαρτανόνοτες.

Παλλάδιῳ Διάκονῳ. 473.

Εἰ ἐλαττώσεως τῆς τῶ θεῷ ὁμιλίαν νομίζουσιν οἱ κειθόμενοι, τὸ τῶ εὐαγγελιστῆ περὶ αὐτῶ εἰρηκῶς, δόξῃ ὡς μονογονοῦς παρὰ τῶ θεῷ, ἐλάττωσιν καὶ τὸν θεῷ εἰς ἀγαθότητα νομίζουσιν, τῶ Δαβὶδ λέγοντος, ὡς ἀγαθὸς τῶ Ἰσραὴλ ὁ θεός. εἰ δὲ ἐν ταῦθα κατὰ ἡπίστασιν τῶ, ὡς ἀγαθός, εἰρηκῶς, καὶ κείσῃ τῶ μονογονοῦς, καὶ τῶ ἐλαττώσιν καὶ ὁμοίωσιν γέγραπται.

Νεώτεροις μοναχοῖς. 474.

Εἰ νομίζουσιν ἀσκήν, νηστεύοντες μὴ τυφῶσθε. εἰ δὲ ἐπὶ τῶ ἀσκήν, μᾶλλον κειθόμενοι.

Παύλῳ Διάκονῳ. 475.

Σίμωνα τὸν ἀγαπητὸν ἢ σισίρα σὺν ἡμῶν γυμνὸν, ἢ ἀμπεχεται, καὶ ἐπειδὴ ἀπέμεινεν τῶ Ἰγύπτιον, σκεπάσματος δέεται, ἐγὼ τοῖνυν σοι τῶ σὺν τῶ. ὁ δὲ νόμος τῶ βαπτιστῶ, καὶ τῶ

Cyregio. 471.

Seruis, tanquam nobis ipsi, vt edum est: Homines enim illi nostri instar sunt. Anticipata quippe opinio, aut belli fortuna, aut armorum vis, eos in aliorum possessionem redegit. At re vera omnes vnum atque idem sumus, siue naturam, siue fidem, siue futurum iudicium spectemus.

Theoni. 472.

Quod neque illi, qui ante conditam Legem cognitionem Dei propulerunt, excusationem habituri sint, vt qui eam Legis magisterio minimè perceperint, ex sapienti viro Paulo discas licet, qui inuisibilia Dei à creatura mundi per ea, quæ facta sunt, intellecta conspici testatur. Quod si venia illi carent, quam tandem in veniam habituri sunt, qui nunc in Deum peccant?

Palladio Diacono. 473.

Si Dei Filium hoc argumento imminui existimant homines male feriat, quod de eo ab Euangelista dictum est, Gloriam tantam vnigeniti à Patre, Dei quoque bonitatem propterea imminui existiment, quod Dauid his verbis vtatur, Quam bonus Israël Deus his qui recto sunt corde: Quod si hoc loco hæc verba, Quam bonus, per amplificationem dicta sunt: illic quoque hæc verba, Tanquam vnigeniti, per confirmationem ac similitudinem scripta sunt.

Iunioribus Monachis. 474.

Si Monasticam vitam legitime colitis, ieiunantes à fastu alienos vos præbere. Sin autem hoc nomine insolescitis, carnes potius edite.

Paulo Diacono. 475.

Simonem, quem ego imprimis amo, ex captinis pellibus contexta vestis, qua amictus est, nudum esse ostendit. Et quia in Ægyptum proficiscitur, indumento opus habet. Hunc igitur ego tibi commendo.

Luc. 3. & quidem Baptista Lex tunicam abs te his verbis flagitat, Qui habet duas tunicas, det non habenti. Quod si propter redundantem copiam hæc sententia immutanda est, qui duodecim tunicas habet, ei, qui ne vnam quidem habet, impertiat.

Athanasio Presbytero. 476.

Hæc vox, Quomodo, in Deo locum habere non potest: cuius vel sola voluntas opus est admirandum.

Eutonio Diacono. 477.

Luc. 24. I. Cor. 15. Carnis vocabulum bifariam in Scriptura vsurpatur. Quandoque enim de natura intelligitur: quandoque autem de affectu ac labe. Prioris significationis exemplum hoc est, Spiritus carnem & ossa nõ habet, sicut me videtis habere: Posterioris: Caro & sanguis regnum Dei hæreditate possidere non possunt. Quocirca is, qui labem & corruptelam, atque affectum coercere studet, carnis igniculos & incitamenta debilitat, Deoque etiamnum corporis vinculis constrictus, placet, atque cum corpore, tanquam à corporea mole secretus, regni ipsius hæreditatem consequitur.

Isidoro. 478.

Matth. 1. Heb. 7. Psal. 88. Quod Dominus carnalem ortum ex Davidis semine habuerit, & Matheus, & Paulus, & David, diuini viri apertis verbis pronunciant. Ille, cum scribit, Liber generationis Iesu Christi filij David. Alter, cum perspicue asserit, quod Dominus noster secundum carnem ex Iuda ortus sit. Postremus denique, cum ait, Semel iuravi in sancto meo, si David mentiar, semen eius in æternum manebit. Et thronus eius sicut Sol in conspectu meo: & testis in cælo fidelis. Quibus nimirum verbis Domini nostri cum carne in cælum ascensum designat, sempiterna futura, vipote Deo verbo ita copulata, vt iam nulla ratione diuelli queat.

παρὰ σοῦ ἀπαυτῆι ὁ ἔργον δύο χιτῶνας, μεταδόντω τῶ μὴ ἔχοντι, λέγων. εἰ δὲ ἔξῃ καὶ ἐναλλάξαι διὰ φιλοσοφίαν τὴν σποφασιν, ὁ ἔργον δεκάδύο χιτῶνας, μεταδόντω τῶ μὴ ἔχοντι ἕνα.

Αθανάσιω πρεσβυτέρω. 476.

Τὸ πῶς, ὅτι θεῶ ἔργον ἔχειν ἔδυναται, ἔχει μόνῃ ἢ βούλησιν ἔργον ὅτι παρὰ θεῶν.

Εὐτονίω διακόνω. 477.

Τὸ τῆς σαρκὸς ὄνομα, διχῶς παρὰ τῆ θεῶ εἴρηται γραφῆι ποτε μὲν κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, ποτε δὲ κατὰ τὸ φρόνημα καὶ φθορῶν. καὶ τῆς μὲν σποφασίν, τὸ πνεῦμα σάρκα καὶ ὄσθα σὰρκα ἔχει, καθὼς με θεωρεῖτε ἔχοντα. τῆς δὲ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεῶ κληρονομήσασιν δύνανται, ὁ πόνιμ τὴν φθορῶν καὶ τὸ φρόνημα παιδαγωγῶσαι ἐν λόγῳ, μαρτυρεῖ τὰ τῆς σαρκὸς ὑπεκαύματα, καὶ ἀρίσκει θεῶ ἕπι σαρκὶ συνελθόντος, καὶ κληρονομή τὴν αὐτῶ βασιλείαν μετὰ σώματος ὡς ἀσώματος.

Isidorō. 478.

Ὅτι ἐν σπέρματι Δαβὶδ τὴν καὶ σάρκα γενέσιν ἔχει ὁ κύριος, καὶ Ματθαῖος καὶ Παῦλος καὶ Δαβὶδ, οἱ θεῶ ἀπόστολοι σαφῶς σποφάσονται. ὁ μὲν γραφῶν, Βίβλος γενέστω Ιησοῦ Χριστοῦ καὶ Δαβὶδ, ὁ δὲ παρὰ θεῶν, ὡς ἐξ Ἰούδα ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν τὸ κατὰ σάρκα. ὁ δὲ Δαβὶδ, Ἄπαξ ὡμοσα ἐν τῶ ἀγῶ μὲν, εἰ τῶ Δαβὶδ ψεύσομαι, τὸ σπέρμα αὐτῶ εἰς τὸν αἰῶνα μὲν, καὶ ὁ θρόνος αὐτῶ ὡς ἡλίου ἐναντίον μου. καὶ ὁ μάρτυς ἐν ἕραν πύλας. τὴν μετὰ σαρκὸς διὰ τῶν σημείων τῶ κυρίου ἀνάληψιν ἐναντίον, αὐτῶ ἐσομένης, ὡς ἀδιαρέτως λοιπὸν τῶ θεῶ λόγῳ ἠνωμένης.

Κυρίω

Κυρηναίω. 479.

Ὡς ἄνθρωπος ὁ οἶνος ὑπερφορῶν ἐξ ἡμετέρας τούτων τῆς ἀποστολῆς ἀπαντασ καὶ πόρως καὶ αὐλοῦ καὶ μίνιγγας πληρεῖ, καὶ πρῶτον πρὸς ἁνοίαν τὴν ἀφρονοίαν. ἔπειτα καὶ ὁ θυμὸς ἐξω τῆς οἰκείας τάξεως πιδῶν, μέθης ἔργον σποφάσιν τὸν νοῦν, μὴ μὰ δα τὴν φρόνα ποῖων, καὶ λύων παροινία τὴν τάξιν τῆς νήλειος, ἀμφοτέρων ταιγαροῦ σποφάσιν, ἔπειτα ποτῶ, ἔπειτα θυμῶ πολιορκουῶντες τῶ νοῦς ἀκρόπολιν.

Cyrcia. 479.

Quemadmodum vinum, cum vltra satietatem infunditur, omnes sensuum meatus, ac cerebri membranas implet, mentemque in dementia conuertit: ad eundem modum iracundia extra metas suas profiliens, mentem temulentam reddit, eam videlicet furore afficiens, ac sobrietatis & vigilantiae ordinem per contumeliam & perulantiam infringens. Quapropter ab utroque abstinemus: nec per potum aut iracundiam mentis arcem obsideamus.

Κανδιδιανῶ. 480.

Τί σπυδαῖς ἀδικεῖν ὄν ἔδει μάλλον φιλεῖν, τὴν πάντων πρὸς σοῦ γνώμων σοι φανερώσαντα; καὶ γὰρ διὰ φθορῶν πολλάκις διαφθόσαντο τούτους ἀγῶνες, τὰ παραχθόντα ὑβρισιῶν, ἰασηναῖα καὶ ἀστυλασασα, εἰ πόνιμ ὑβριεῖν ἡγήσασθαι ἡμῶν, τῆ ἀράξιν σαυτὸν ἀνυβριεῖν φύλαξον. εἰ γὰρ τὰ ἔργα σα βελτιώσασθαι, καὶ αἰ λοιδόρειαι οὐχ ἡσασθαι.

Candidiano. 480.

Quid eum iniuria afficere studes, quem potius charum habere debebas, vt qui tibi, quæ de te omnium existimatio ac sententia esset, aperuerit? Simultates enim ac diffidia homines acutos ac solerti ingenio præditos persæpe correxerunt, dum vt quæ ab iis contumeliosè perpetrata fuerant, sanarentur, effecerunt. Quocirca si contumeliæ ducis ea quæ audiisti, cura vt per probas actiones te ipsum ab omni contumelia purum atque immunem custodias. Nam si opera tua emendaueris, maledicta quoque & conuitia de medio tollentur.

Ιέρωνι. 481.

Εἰ πὸν ὄνησεν ἡ τῆς βίβλος ἀνάγνωσις, δεῖξον ὅτι τῆς ἀράξιν. εἰ δὲ μένεις ἐφ' ὧν ἐκείνη κατηργεῖται, φάνη κατὰ γνώμων αὐτῆς. καὶ πάντως ὅτι τούτοις ἡμεῖς ἔπειτα φηγεῖσθαι μεθ' αὐτῶν σὲ διὰ τῶ σπέρματος, ἔπειτα βιβλίον αἰτουῦντι παρὰ χροῦ, εἰ μὴ καὶ τῆς ἀποστολῆς καρπὸν θεασάμεθα.

Hieron. 481.

Si ex libri lectione fructum aliquem percipisti, re ipsa id ostende. Si autem in iis rebus atque institutis permanes, quæ ille reprehendit & infestat, eum abs te condempnari apparet. Ac posthac nec per literas sermonem vllum tecum conferemus: nec librum postulantem præbebimus, nisi prioris quoque fructum & vtilitatē perspiciamus.

Ἡσαΐα. 482.

Τινὲς σε φασὶν ἐπὶ ἐρημίαις, ὄχλα ζωγενεῖν, καὶ ἐν μέσῳ δήμων ὄπλα φορεῖν, καὶ τῶ Δαβὶδ εὐοκνεῖται φαιτέξασθαι, αὐτὸ τὸ πᾶσιν ἐμμανῶς ἐγγελαῦνται. Ἰδοὺ δὲ χεῖρλιε καὶ ἐμβρόντητες, ὅτι ὁ μέγας Δαβὶδ οἰκονομῶν θεῶ

Isaie. 482.

Aliunt nonnulli te in deserto loco incenditam turbam ducere, atque in medio vulgi agmine arma ferre, in eoque te Davidis exemplum referre opinionis errore tibi fingere, hoc ipsum cunctis furiosè obiciētum. Velim autem scias, ὁ miser atque atros

nescius quantam hominum multitudinē descriptione sua in fugam coniecerit, qui nimirum patriam libertatem ligone atque aratro commutarunt. Quapropter tibi velim curæ sit, ne ille imperium rursus arripiat, atque omnes Cappadoces efficiat: quibus victus ratio non aliunde quam ex seruitute atque agricultura constat.

Theodoro Scholastico 488.

Quisquis & stirpes serit, & agrum colit, spe meliore suos labores sustentat: fructuū videlicet expectatione laborum molestiā suffurante. Ad eundem modum in Christianæ fidei præceptis tibi tradendis à nobis elaboratum est. Fac igitur ipse, pullulantem agriculturam ostendas.

Rufino, pratorij præfecto. 489.

Ægyptios quidem ob crudelitatem ac morum immanitatem Lex ab imperio & præfectura arcet: Cappadoces autem, qui eos improbitate superant, non item. Quoniam igitur nos, Cappadocem præfectum nasci, nationis adstruēdas calumnias propensā, periculum frequens fecimus, vos autem imperatoris voluntatem, quibus in rebus vultis, habetis, hos quoque illis copulate: vt ne cuiquam alij regioni Cappadox præsit, quam suæ. Cōsentaneum enim profectō est, eos patria acerbitate mutuō ab sese irrigari ac perfundi.

Catilliano. 490.

Particeps tu quoque, ô Sacrum caput, contumeliarum Cappadocis fuisti, cum in hac vrbe domicilium haberes, atque vana & horrenda impuri ac scelesti oris iuramenta cum mellito & frequenti, Adorate, cognouisti, obtreccionibus quibus & priuatim aduersus singulos, & publicè aduersus omnes vsus est, nefaria & sacrilega latrocinia, nouam descriptionem, quæstuosum aduersus Deum & pauperes studium, compararas matrimonii infidias, sepulchrorum effossiones, vincula in quæ

καταειν, και σμινυνη ηλλαξαντο. και φροντισον, μη λαβηται παλιν ηγαμονιας, και παντας εργασιται Καππαδοχιας, ος ο βιος οςκ ελλοθεν η οκ δουλειας και γρηπονιας σιωζαται.

Θεοδωρω σχολαστικω. υπηι.

Απας και φυτησος και γρηπονος ελπιδι κραιπνο: ι αν χειται τρις ποτιον υφαιρη μδης τους κωπας της τρις καρπων παροσδοκιας. ετως ημεις και τη ρουωτες κεκμηκεμεν. δεξον αυτος τιω γεωργιαν ελοσησασαν.

Ρυφινω επαργω τωρατωλειω. υπθ.

Αιγυπτιωσ μδν δι απηκειαν νόμος εργει αρχης. Καππαδοχιας δε τδσ χειρης σκειναν οςκ επι εσπειδη ποιηνω ημεις μδν αρχουσι Καππαδοχια ηρησαιμενοι. πολλην σφαιρα τδ ελφισολει. βολα εη εσ αρχικαμδν. υμεις δε τιω βασι εως γναμιν παροσ ο βουλειοτε εχετε. ενασατε αιγυπτιωσ και τυτες, μηποτε και αλλης αρχησ γωραι Καππαδοχιας. εη μη κωπης της οικειας ως παροσκει υπο αλληλων αυτες τιω πατριον ποτιεσται πικριαν.

Καπιλλιανω. υπ.

Εκονωγησας μδν και αυτος, ω ιερεσ κεφαλης τδ Καππαδοχιασ λαιμδ, ηνιχα οικεις τιω πολιν. και οςκ ελαθεσ τδσ ματωσ και φρεκτες του αιεθαρτα σωματος ορκιασ, μετα του μελιχρεου και συχινδ, παροσκειωσ σε, τδσ παροσκειωσ ιδρια και παντων καταλαλιασ, τδσ δυστροπουσ και ιεροσυλιασ ληστριασ, τιω νεαν σπογραφην, τιω και θεσ και πτωχων επικλειδ εσπειδη τδσ τρις συνοικεστων επιβουλασ, τδσ τρις μνηματων διορυγασ, τα δεσμοσ ος

οις καθειρηθη, τοις αμοιβαισ εικητασ, ας επι σρατοπεδον ελκόμενος οικησε τιω σκεισσε ελασνον τε και γυμνωσιν, ην παροσ θεσ υπημενε παροσ διορθωσιν. αλλ επειδη παντων σκεινων επιλαβομενοσ, παλιν αρχησ ιμειρεται, ως μαθηνομεν, μη ενδωσδσ κωλυων, οση σοι δυναμιασ εστι. σαιτω τε γαρ και πολει και αυτω σκεινω χειρη, σαιτω τιω δεξωσ, τη πολει τιω ησυχιασ, σκεινω το μη πολλα αμαρτην, και πλειονα παλιν παθειν.

Ευτονιω διακονω. υπα.

Η τησ σαιιδος γραφη, ην Πιλατοσ παροσ τησ κυριακησ επηξε κεφαλησ, τιω τε κυριασ επληρησ φωνην, επειδη εν υψωθω, λεηροντοσ, παντασ ειλυσωσ παροσ εμαυτων. εδηλασ ποιηνω η σκειθει αναγνωσισ εχ παροσ ιεραδιασ μδνησ, αλλα και πασισ ελληνοσ και βαρβαρησ γεγενησται το σωτηριοσ παθοσ.

Ευσεβιω επισκοπω. υπε.

Ιδι θαυμασισ, ως η κρισισ ανιλεοσ τω μη ποιησαση ελεοσ, οςκ οκ τρις αλλοτελων μενον δωρεων, ων αυτοσ τδσ πτωχδσ σποσφεισ, αλλα και οκ τρις οικειων, ων εκαστωσ τιω μεταδοσιν ποιησται ρεωσφεισ.

Κυρηνω. υπγ.

Τι εσφρηφανεσται γη και σποδοσ, τι νεανιευεται φθορεσ, τι μεγα φρονει και εσφαιρεται σκια, τι σε φουσα ονειροσ αρχησ, πωσ εχ ορασ τδσ καταλυοντασ αιχμασ, πωσ ε ηλοισ τδσ εσφαιραντασ ρηστωσ, αλλα εσφαιρητη η γημονιασ, ως απελευτητοι νομιζεισ εεσασιασ, εφ η ο τδσ ρεονσ σε κωλοσ θεραπειωσ σφροφομενοσ, παροσ τελοσ ωτων τιω αρχησ σε, και τελοσ επιπθεισ τω εσφαιρωσ σου.

coniectus est, ea item, quibus cum ad castra traheretur, astrictus est, cruciatum eū ac nuditatem quam illic diuinitus, vt ad meliorem mētem rediret, sustinuit. Quoniam autem harum omnium rerum oblivione captus, præfecturam rursū, vt ad nos allatum est, affectat, ne id quæso permittas: verū omnibus viribus prohibe. Sic enim, & tibi, & vrbi, & illi ipsi commodabis, tibi nimirum gloriam, vrbi quietem, illi ne multa peccet, ac pluribus rursū suppliciis afficiatur.

Eutonio Diacono. 491.

Tabellæ illius scriptura, quam Pilatus supra Dominicum caput fixit, hanc Dominus vocem explebat, cum exaltatus fuero, omnia traham ad meipsum. Itaque lectio ea hoc indicabat, salutiferam passionem non pro Iudæa duntaxat, verū etiam pro omnibus tam Græcis, quam barbaris nationibus extitisse.

Eusebio Episcopo. 492.

Velim hoc scias, vir eximie, iudicium misericordiæ expers huic fore, qui misericordiam non fecerit, non ex alienis duntaxat muneribus ac beneficiis, quibus tu pauperes spoliās, verū etiam ex propriis, quæ tu vltro ac sponte cum aliis communicare teneris.

Cyrenio. 493.

Quid superbit terra & cinis? Quid insolenter se gerit labes & corruptela? Quid magnificè de se sentit ac se effert vmbra? Quid te imperij ac præfecturæ infomniū inflat? Quin tu eos cernis qui turpiter ac foedè diem vitæ extremum claudunt? Quin tu eorum æmulum te præbes, qui probè atque insigniter vixerunt? verū breuē principatum tanquam sempiternam potētiā arbitraris: ob quam temporis orbis conuersus te curabit, præfecturam tuam ad finem impellens, atque astui tuo terminum imponens.

Timotheo Lectori. 494.

Quemadmodum Legis primordia terrorem requirebant, qui auditores adman dationum obseruationem conuerteret, ac Exod. 19. Deus è medio igne oracula edebat: sic etiã post Domini & Saluatoris nostri resurrectionem Spiritus sanctus Apostolis in igne donabatur, vehemèti flatu præeunte: vt vntis Deus in vtroque testamento cognosceretur: etiam si alioqui inter prius ac posterius ingens sit discrimen. Illud enim typicis præceptis utebatur: hoc autem veris rebus ac doctrinis emicuit.

Synodio. 495.

Vinum ad corporis necessarium vsum Psal. 103 modicè hautum, hominis pectus exhilarat: quod autem vltra mediocritatem adhibetur, petulans & contumeliosum atque intemperans vocatur. Intemperans enim, inquit, res est vinum: & contumeliosa res, ebrietas. Ac rursum. Nolite inebriari vino, in quo est luxuria, inquit sacra Scriptura. Atque ipsa quoque natura per immoderationem turbata & agitata, lasciuix magistra efficitur.

Constantino. 496.

Non est, heus tu, non inquam est secundum scientiam zelus tuus: neque Domini iniurias ex ipsius legibus, quemadmodum affirmas, vicisceris, dum ex Ecclesie cœtu quosdam eiicis. Nam ille rerum diuinarum caupones abigebat, qui ex templo forum efficiebant. At tu eos qui diuinum numèriè ac sanctè colunt, furiosè infectaris, confusionem quandam & permixtionem, ac Dei verbi in carnem conuersionem docès aut diuinam naturam in carnem & ossa immutans, aut carnis veritatem reiiciens. Quare non Dominum imitaris, sed templi ducem Apostolos persequentem, ac piã doctrinam prædicare prohibentem.

Τιμοθέω ἀναγνώστη. υψδ.

Ὅν πρόπον τῶ νόμῳ παροίμα φόβῳ ἐδέειτο, παρὸς φυλακὴν τῆς ἐπιτροπῆς ἀποδόντας, καὶ ἐν μέσσοις τῆς πυρῆς ὁ θεὸς ἐξηπαμάριζεν, ἕτα καὶ μετὰ τὴν δειπνῶσιν καὶ σωτήριον ἡμῶν ἀνάστασιν, ἐν πνεύματι τῷ ἁγίῳ τοῖς ἀποστόλοις ἐδίδδοτο, βίαιαις πνεύματος παροίμας, ἵνα εἰς θεὸν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἀποστόλοις γινώσκῃ, εἰ καὶ πολὺ τῆς δευτέρας τῶ νόμῳ παροίμα διαφόρον. ἡ δὲ γὰρ τυπικὸς ἐξηπαμάριζεν τῶ νόμῳ, ἡ δὲ τοῖς ἀληθείαις ἐλαμψε ἀνάγκασί τε καὶ δόγμασι.

Συνοδίου. υστ.

Οἶνος εὐφροαίνει καρδίαν ἀνθρώπων, ὁ μετρίως πινόμενος παρὸς τὴν μέτριαν τοῦ σώματος. ὁ δὲ τὰ τῆς ἐπιπεινῆς, ἀσωτος καὶ ὑβριστης καὶ ἀκόλαστος κέκληται. ἀκόλαστος γὰρ οἶνος, καὶ ὑβριστηκὸν μέθην καὶ μὴ μεθύσασθε οἶνον, ἐν ᾧ ἔστιν ἀσωτία, φησὶν ἡ θεία γραφή. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ φύσις οὐχ ὑβριστητῆ ἀμετρίαν, διδασκαλὸς γίνεταί, εὐεξίας.

Κωνσταντίνω. υστ.

Οὐκ ἔστιν, ὦ τὰν, ὅτι ἔστιν ὁ ζήλος σου κατ' ἐπίγνωσιν, ἕτε ὡς φησὶ τῶ κλειῶ. οὐ τῆς νόμον ἀμύεις, τῆς ἐκκλησίας πινὰς ἐξελάναι. ὁ μὲν γὰρ τοὺς θεοκλήτους ἀπέλαυνε, τοὺς ἐμπόλον τῶ ἀνάκτορον δειξάσας. οὐ δὲ τῆς τοῦ θεοῦ εὐσεβείας παροίμας διακίεις ἐμμανῶς, σὺ γὰρ σὺν τῆ καὶ ἀνάκτορον, καὶ προσην τὴν εἰς σάρκα τῆς θεῆς λόγου κατηχῶν, ἡ ἀλλοιωτῆ τὴν θεῶν φύσιν εἰς σάρκα καὶ ὄσση, ἡ τὴν ἀλήθειαν τῆς σαρκὸς ἀβεβῆ. οὐ τοίνυν τὸν κύριον μιμῆ, ἀλλὰ τὸν στρατηγὸν τοῦ ἱεροῦ, τοὺς ἀποστόλους διώκοντα, καὶ κηρύσσειν τὴν εὐσεβείαν καλοῦντα.

Κυρίω.

Cyrillo. 497.

Κυρίλλω. υςζ.

Ὅν πρόπον δύο σὺδὸσμοιο ποίηων γωνιαῖος τις εὐεξίαται λίθος, παρὸς ἀδιαφραστον ἔνασιν, ἐκστέρως συνδέων. ἕτα τῆς δύο τῆς οἰκονομίας λαὸς ἡ τῆς δευτέρας ἡμῶν ἕναστος οἰκονομία συνάψασα, καὶ εἰς ἕνα σῶμα, καὶ ἐν πνεύματι συναρμολογήσασα, εἰς κεφαλὴν γωνιαῖος ἐγένετο, ἀσάλευτον τὴν ἔνασιν τῆ ἑαυτῆς μεσιτείαν φυλάξασα.

Quemadmodum angularis quidam lapis duorum parietum vinculum esse iunctur, ad arctissimam ac firmissimam conjunctionem eos inter se deuincies: eodem modo Domini nostri incarnatio duobus orbis populis inter se copulatis, atque in vnum corpus atque vnum spiritum compactis, in caput anguli effecta est, firmam ac minimè nutantem coniunctionem interpositu suo custodiens.

Θεωνί. υση.

Theoni. 498.

Τὴν Ελισαίαν εὐτέλειαν ζήλω, ὑπαρῶν καὶ λυχνῶ ἀρκέσι μύθος, ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς καὶ πεφωτισμένης τῆς ἀνδρὸς ἠνίστατο περὶ τῆς, ἀλλὰ μὴ μεγάλης οἰκονομίας ὡς φασὶν παροίμα μύθος καὶ παροίμα τῆς αὐτῆς τῆς μονάξωντας, τὴν ἀληθῆ ἔργασίαν κατέλυε.

Elisæi tenuitatem ac frugalitatem imitare, nihil vltra cœnaculum ac lucernam requirens (quæ quidem sublimem ac splendidam viri illius actionem designabant:) ac non contrà magnis substructionibus addictus, ipsiſque etiam Monachos addicens & conficiens, veram operationem euertere.

Ἀρχία. υσθ.

Archia. 499.

Εἰ τὴν ἑαυτῆς ἐπλήρωσε τὴν οὐκίαν ὁ κύριος, καὶ μετὰ πολλὰς ἡμέρας τῆς ἑαυτῆς ἀναλήψεως, τὴν ἐξ ὑψῆος ἀναμιν παροίμα τῶς θιασώτας, καὶ ὁ νόμος τῶ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσεν ἡμᾶς ἐν τῆ νόμῳ τῆς ἀμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, ματαῖα ἡ τοῦ σατανᾶ Μοντανῶ κακίοντα, παρὸς ποσά τινα ἀλήθειαν ἀβλεπήσαντος, καὶ μετὰ τῆς τελειώσεως τῶ τῆς τοῖς πεισθεῖσιν αὐτῶ παροίμα γένεσθαι μυθοποιήσαντος.

Si pollicitationem suam præstitit Dominus, non post multos ab ascensu suo dies ex alto virtute indutis Discipulis, ac lex Spiritus vitæ in Christo Iesu à peccati & mortis lege nos in libertatem afferuit, vanus Satanæ Montani error est, qui ad tantam veritatem caligauit, maiusque aliquid hac perfectione ijs, qui sibi fidem adhibuissent, accessurum esse fabulatus est.

Τῶ αὐτῶ. φ.

Eidem. 500.

Τὸ θεῶν καὶ παροίμα μύθος πνεύματι δεκτῆ τῆς ἀναλήψεως, πετῆρος ἡ δὲ τῆς ἀναστάσεως ἡμέρας ἔστι τῶς ἱεροῦς μαθητῶν κατεφοίτησεν, ὡς ὁ κύριος ἐπηγγέλατο, καὶ μετὰ πολλὰς ἡμέρας τῶ το ποίησεν τῶ χριστῶ τῆς εἰς οὐρανὸς ἀνάσθαι παροίμα μύθος. καὶ ἀρκέσι ἔργασα πληρωθῆν ὁ θεασάστος, ὅτι πολλοῖς ὑπερον χρονοῖς, ὁ δυσσεβῆς μὴ γεγενῆσθαι Μοντανὸς διεφύσαστο, καὶ

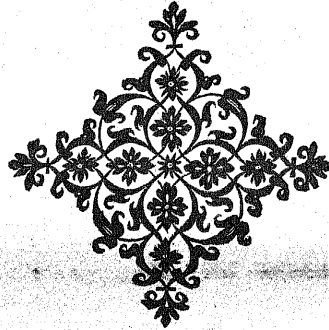
Diuinus atque adorandus Spiritus decimo ab Ascensione, ac quinquagesimo à Resurrectione die ad sacrosanctos Discipulos descendit, quemadmodum Dominus promiserat, eum, eo tempore quo in cælum ascendebat, non multis post diebus id se facturum recepit, atque hoc expletum fuisse diuinus vir Lucas scripsit, quod longo post temporis curriculo factum esse impius Montanus falso asseruit. In quo &

Dominum, vt vera minimè loquentem, traducit:& Apostolos, vt promissi spe falsos ac delusos : quippè cùm alij quidam eorū loco promissum munus iniquè per ceperint: siquidem cùm alij in periculis dimicarint, alii tamen præmia cōsecuti sint. Quonam autem quæso spiritu illi res miras perpetrabant, ac Gentes ad pietatem erudiebant?

τὸν κύριον ἀθελάτων ὡς ἀληθεύοντα, καὶ τοὺς μαθητὰς ψευδέντας τῆς ὑποσχέσεως, ἄλλους δὲ πινὰς αὐτῶ ἐκείνων τὴν ἐπαγγελίαν καμψαμένους ἀδικῶς, εἴτε ἄλλων ἐν τοῖς κινδύνοις ἀθλησάντων, ἕτεροι τῶν ἐπάθλων ἀπέλαυσαν· ποῖον δὲ πνεύματι ἐνήργουν τὰ θαύματα, ἢ τὰ ἔθνη ἐπαιθεύον τὴν εὐσέβειαν;

S. Isidori Epistolarum libri primi finis.

ΘΕΟΓΝΩΣΤΩ ΠΡΕΣ- ISIDORI PELUSIOTÆ EPI-
βυτέρῳ. α. stolarum Liber Secundus.
Theognosto Presbytero. 1.

Ὁ τὸν διδασκάλους ἐκτρέποντα βίον μεταδιδόντες ὑφιγηται, μὴ μόνον μέμψως κρείττους ἐαυτῶν ἀσπυρεῖταισαν, ἀλλὰ καὶ θεοῖς πλέονεκτῆμασι πλατύνονται. τὸ μὲν γὰρ τῶν τυχόντων ἔστι, τὸ δὲ τῶν ἀκρων εἰς ἀρετῶν, οἳ καὶ μὴδὲν φθέροντο, τραυτέρω φωνῆς, ἢ συχρῆς τῶς φοιτητῶς παιδεύσιν, οὐ τὰς ἀκοῶς αὐτῶν τέρποντες, ἀλλὰ τὰς ψυχῆς φωτίζοντες. οἳ γὰρ λόγων πλέον μὴδὲν προσεῖναι τῶ διδασκάλῳ νομίζοντες, καὶ τὰς ἀκοῶς ἐνοχλεῖσι, καὶ γέλωτα ὀφλισκάνουσιν, οἳ δὲ τοῖς ἔργοις ἀπράκτοι, καὶ σιγῇ ἀσκήσωσι, τὰς τῶν θεωμένων παιδύσιν ψυχῆς, καὶ τῶν ἔστιν ἄρα ὑπερῆπεζήτησας μαθεῖν, ἰερεῖς λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν ἱερυσσαλήμ. πολλοὶ μὲν γὰρ οἱ ἀθελάτων ἐνοχλοῦντες, ὀλίγοι δὲ οἱ ἀθελάτων ἔργων παιδύοντες, οἳ καὶ τὸ ἱερατικὸν μάλιστα προσέκει.

Ræceptores ij, qui consentaneam magistris vitam confectantur, non modò reprehensione omni sublimiores se custodiant: verū etiam diuinarum virtutum opibus abundant. Illud enim vulgarium etiam hominum est: hoc summa virtute præditorum: Qui, vt etiam nullum verbū emittant, silentio tamen quavis voce clariori discipulos suos erudiunt, non ipsoꝝ aures oblectantes, verū animis lumen ac splendorem afferentes. Nam qui magistro nihil præter sermonem inesse existimant, & aures obtundunt, & risum mouent. At qui operibus emicant, etiam si silentiū colant, spectatorum tamen animos erudiunt. Atque illud est, quod ex me intelligere quæsiuisti, Sacerdotes loquimini ad cor Hierusalem. Multi enim sunt, qui loquendo molestiam exhibeant. Pauci autem qui operibus doceant. Quibus nimirum Dei quoque cultui consecrari ac sacerdotij munere fungi maximè conuenit.

Εὐσταθίῳ πρεσβυτέρῳ. β.

Eustathio Presbytero. 2.

Εἰ πάλαι εἶχε ἡ τῶν ἀνθρώπων φύσις τὸ εἰς κελοκαγαθίαν σπέρμα, διὸ καὶ πινὲς μὲν γεωργήσαντες αὐτὰ, διέλαμψαν, πινὲς δὲ νεκρώσαντες, δίκην ἔδοσαν. νῦν ὅτε ὅτι τὸ κρείττον διεκοσμήθη, καὶ μινεῖσι χρεῖσιν ἐσέφη, καὶ εὐήριος τῶς ἀρετῶν γέγονε, οὐχ ἡ γῆ κακῆνα μειδυμένη ἐστὶν αὐτῇ ἀεραμα, εἰς δὲ τῶν αὐτῶν χρεῖσιν ἀλλήν εὐμερείαν προσέειλε, τῆνικαὶ αὐτὰ τῶν ἐμπαροσθεν κελων δεῖ νομίζειν αὐτῶν ἐσθῆραται. μάλλον γὰρ εἰκός ἔστι τῆς παρῆσας χρεῖσιν κακῆνα δοθῆναι πρῶτον ἀπόντα, ἢ πρῶτον ὑπάρχοντα νῦν ἀνηρῆσται, ἀλλὰ τὰ αὐτῶν οἱ μὲν τῶν πολλῶν πέπον.

Cum hominum natura virtutis ac probitatis semina iam olim habuerit (vnde etiam quidam iis excultis claruerunt: quidam autem iisdem oppressis & extinctis pcenas dederunt) nunc, cum ea in melius ornata, sexcentisque beneficiis, tanquam coronis redimita atque ad virtutem obsequentior tractabiliorque reddita sit, annon illa quoque in ea integra & incolumia mansisse existimas: iis autem, qui ipsis vtantur, opus habere? Neque enim scilicet putandum est, cum alias dotes insuper accepit, tum eam prioribus bonis atque comodis orbatam fuisse. est enim vero similis, à præsentī gratia, illa quoque cum prius abessent, concessa fuisse: quàm cum prius adessent, nunc deleta & de medio

sublata. verum idem multis vsu veniffe reor, quod segnibus & ignavis naucleris, qui, cum prospero vento frui liceat, in portu manentes, atque in cauponis sese voluntantes, tempus accusent, vt quod ventos haudquaquam opportunè subministrarit. Ad quos optimo iure quispiam hæc verba habuerit: Nautarum segnissimi, illud quidem legem suam seruabat: vos autem temporum commoditate minimè vsi estis. Est autem diuinæ quidem prouidentia, nauticantibus opem ferre: opera autem à se ipso quemque exigere oportet. Ad eundem igitur modum nos quoque cum diuinæ manus munere propensionem ad virtutem naturæ tributam esse perspectum habeamus, labores ipsi conferamus. Sic enim lætus ac faustus finis consequetur.

Timotheo Lectori. 3.

Sermonum craterem, vir discendi cupidissime, hoc est diuinæ Scripturas, Dei sapientia miscuit, craterem inquam non melle, aut lacte, aut vino, sed doctrina & philosophia refertum, diuinisq; gratis redimitum, qui eos à quibus abhibetur, ad virtutem ac pietatem hortatur, id nimirum efficiens, vt res terrenas negligat, atque in cælestes sese insinuet: craterem inquam, non artificiosa quædam & captiones continentem, nec absurdas & infinitas naturæ contemplationes: verum celeberrimorum & clarissimorum virorum res gestas. Quorum si tum actiones, tum sermones imiteris, virtutum ornamentum es habiturus. At ne improborum quidem vitas & supplicia reticuit: vt iis cognitis, & virtutes, si libeat, imitari, & vitia fugere possis. Quæ obrem cum ex externa eruditione apiculæ instar tantum collegeris, quantum ad nostram philosophiam conducit (multa enim, si verè loqui volumus, de virtute illi differuerunt) id omne quod reliquum est, valere iube: (præsertim cum eos perpetuum sibi ipsis inuicem bellum indixisse videas. Nam & Aristoteles aduersus Platonem impetum fecit: & Stoici rursus ad-

θενα τοῖς βραβύμοις ναυκλήροις, οἱ παρὸν ἀπολαύειν δεξιᾶ πνεύματος ἐν τοῖς λιμέσι καθυμνοῦντες· καὶ ἐν κερπηλοῖς χαλινδύμοι ἐφελῶν τῆ ὄρα, ὡς οὐ δόντως χρηρησώσῃ τὰ πνεύματα· παρὸς οὗς διχῶς ἀπὸς εἰποι, ἀργότατοι πλωτῆρων, ἢ μὲν ἐφύλακτε τὸν αὐτῆς θεσμὸν, ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐχρησάσθε τοῖς χειροῖς· ἐστὶ δὲ τῆς μὲν θείας προνοίας ὑπεκρήσασαι τοῖς πλεῖστοι· τὰ δὲ ἔργα παρ' ἑαυτοῦ τις ἀπατεῖται· καὶ ἡμεῖς τοίνυν διδόντες παρελπίσθε τῆς θείας δεξιᾶς εἰδότες τῆ φύσιν τῶν περὶ τῶν ἀρετῶν ῥοπήν, συνηθέως μὲν τὰς πόνοις, ὅπως γὰρ ἀίσον ἐλπίται τὸ τέλος.

Τιμοθέω ἀγαγνώστῃ. γ.

Κρατῆρα λόγων, ἢ τὴ θεὸς σοφία, ὡ φιλομαθέσασθε, τοῖς θείας συνέχευσε γραφῆς, κρατῆρα, οὐ μέλιτος, οὐ γάλακτος, οὐκ οἴνου, ἀλλὰ παιδείας καὶ φιλοσοφίας πεπληρωμένον, καὶ θείοις χρεῖσμασιν ἐστεμμένον, ὅστις τοὺς χρωμύδας εἰς ἀρετὴν καὶ εὐσεβείαν παροτρύνει. τῶν μὲν ὑπεκρήσασαι ἀμείλιον παρεσκευάσων, τῶν δὲ οὐρανίων εἶσω χρεῖν· κρατῆρα, οὐ μεθόδους περιέχοντα, ἔδδ σοφίσματα, οὐδὲ φουσιολογίας ἀτόμους καὶ ἀπίρους, ἀλλ' ἔργα ἀνδρῶν ὀνομαστάτων καὶ ἐκδοξοτάτων, οἷς ὁμοία καὶ ἀράττων καὶ λέγων, ἀρετῆς κόσμον ἔξοις· ἀλλ' οὐδὲ τῶν πημισάντων τὰς βίβας καὶ τὰς πτωχίας ἀπεσιώπησεν, ὅπως μαθόντων, τὰ μὲν καλὰ ἔχοις εἰ θέλοις ζηλοῦν, τὰ δὲ φαύλα φεύγειν· ὅσον μὲν οὐδὲ χρεῖσμοι εἰς τὴν καὶ ἡμᾶς φιλοσοφίαν ἐκ τῆς ἐξωθεν παιδείας, ὡς παρ' ἡ μέλιτι ἀδρεψάμενος· πολλὰ γὰρ, εἰ χρεῖ τὰ ληθῆ λέγειν, ἀρετῆς ἐνεκεν πεφιλοσοφῆκασι, τὸ λοιπὸν ἄσων χρεῖν ἑαμίλιτα ὄρων αὐτὰς κατ' ἀλλήλων διαπορῶσιν κεννηκότες πόλεμον· Αἰετοστέλις

σοπέλις μὲν γὰρ ἐπαπέστη Πλάτωνα, οἱ στωϊκοὶ δὲ παρὸς τὸν ἐφελῶσαν τοῖς θεοῖς χρεῖσμοῖς ἀφ' ἑβίβας διδόντων· ἔπειτα γὰρ καὶ ἐξ ἐκείνων, καὶ ἐκ τῶν ἀφελῶν μόνος, μέγα καὶ σαυτῶ καὶ πᾶσιν ἐση χρεῖμα· ἐπειδὴ δὲ βούλει γινώσκαι τὴν ἑσέω, ἐκέρχου ἡ σοφία τὸν ἑαυτῆς οἶνον, καὶ δι' ἡν ἀίτιαν, οὐκ ἀκρατοὶ αὐτὸν ἀφῆθηκε, μάθηται δὲ ὀλίγων πολλὰ τὰ θεία καὶ ὑπερφύηται· δέματα, λόγους καὶ ὑπερδείγματα σωματικοῖς συνέχευσε· γὰρ οἶον τὴν ἡμᾶς ἀλλως νοσησά· τὴν γὰρ ἑσέω τῶν θεῶν νοσημάτων καὶ ὑπεργείων λόγων κρᾶσιν, οὐκ ἀπεινώτως ἐκάλεισε.

Τῷ αὐτῷ. δ.

Πολλὰ ἂν εἶχον χρεῖσμοι εἰς τὸ ῥῆτὸν ἀποστολικόν, εἰ μὴ ἀπέστειλας μετὰ ζῶνα, ἢ κατ' ἐμὲ ἐκώμα τυγχάνουσα, ἀ μὲν δὲ εἶναι τὴν σιωπῆν τιμῆσιν ἀρεσκείας· πέπασσο τοίνυν οὕτως ἐσωμῶν· τοὺς μὲν γὰρ ἀφραγόντας ὑπὸ τῶν· τοὺς δὲ ἐχέρρουν, ἐρυθρίαν ὑπερσευάσας· πλὴν ἀλλ' ἀποχρεῖν τῶν ὑπερσευάσας, ὀλίγα περὶ τῆς ἀποστολικῆς ἐπιπέμῃ ῥήσεως, τὸ ἔχου μὲν τὸν πᾶν τὸν θησαυρὸν τῶν ἐν ὄσσευ· κίνοις σκευῆσι, διττὴν μοι δοκεῖ ἐννοίαν εἶχεν, ἢ ὑπὸ ἔχου μὲν τὸν θησαυρὸν τῶν, τῆς περὶ τὸν οὐρανίον πλῆστον, καὶ τὴν ὑπερφύη καὶ μείζονα τῆς ἡμετέρας ἀξίας χρεῖσματα ἐν τῷ θνητῷ τῶν σώματι, ὁσρακίνα διχῶς κληθέντι, ἐπειδὴ παρ' ἐκ γῆς γέροντες· ἢ ἐπὶ ἔχου μὲν τὸν πλῆστον τῆς θείας σοφίας ἐν ταῖς ἱεραῖς γραφαῖς, εὐτελέσι καὶ ἰδιωματικῶς λέξεσι καὶ ὑπερδείγμασιν ἐμπεριεχόμενον· ὅτι γὰρ τὸ δηλοῖ, ἐπιγὰρ καὶ τὴν αἰτία, ἵνα ἡ ὑπερφύη τῆς διωμάεως ἢ τῆς θεῆς, καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν· οἱ γὰρ ὄρωντες τὰς κήρυκας τοῦ λόγου, ἀμαθεῖς μὲν ὄντες καὶ ἰδιώτας καὶ ἀσθενεῖς· ἐτύπτοντο γὰρ καὶ ἐλαύνοντο πάντοθεν· ὑπερμυθροῦς δὲ καὶ νικῶνται, τὸν

uersus hunc arma induerunt. Diuinis autè oraculis per omnem vitæ cursum te penitus trade. Sic enim & ab illis, & ab istis, vt litatem capiens, magna quædam res, & tibi ipsi, & cunctis eris. Quoniam autem intelligere aues, quidnam istud sibi velit, Sapientia miscuit vinum suum, quidque causa sit, quam obrem non purum illud profuerit, paucis verbis multa accipe. Diuina & natura sublimiora documenta corporeis sermonibus & exemplis temperauit: Neque enim fieri poterat, vt alia ratione ea intelligeremus. Quapropter diuinarum cogitationum ac terrenorum verborum coniunctionem, mixtionem ac temperationem haud abs re appellauit.

Eidem. 4.

Per multa habuiffem, quæ in Apostolico dictum scribere, nisi maiores, quam pro meâ tenuitate, laudes ad me misiffes: quæ etiam parum absfuit, quin vt filerem effecerint. Quare desine quæso ad hunc modum laudare. Nam alioqui & stultos ignauos ac supinos reddes: & prudentibus ac cordatis ruborem excitabis. Cæterum quoniam satis à me admonitus es, de Apostoli dicto pauca dicam. Hæc verba, Habemus thesaurum hunc in vasis fictilibus, duplicem mihi sensum habere videtur: Nimirum vel ad hunc modum, Habemus thesaurum hunc, hoc est, cælestes diuitias, atque excellentia & dignitate nostra maiora beneficia, in mortali hoc corpore, quod fictile optimo iure appellatum est, quandoquidem è terra extitit. Aut hoc pacto: Diuinæ sapientiæ opes in sacrosanctis scripturis habemus, vilibus & abiectis atque indoctis verbis & exemplis inclusas. Nam quod hoc significet, causam quoque mox subiunxit: vt sublimitas sit virtutis Dei, & non ex nobis. Nam qui verbi præcones indoctos ac literarum ignaros & infirmos esse conspiciebant (cædebantur enim, atque vndique vexabantur & exagitabantur) interim tamen victoriam ac palmam adipisci, Dei gloriam prædi-

cabant. Siquidem Dei virtus in Apostolorum infirmitate perspectior erat, magisque explendescibat: propterea quod cum infirmi atque imbecilles essent, robustos frangebant: & cum paupertate laborarent, diuites & copiosos vincebant: & cum rudes & indocti essent, sapientes & eruditos superabant.

Eidem. 5.

Αβ. 8.

Qui superioribus temporibus Ecclesiae status esset, ignorare mihi videris. Neque enim, si id scires, de his rebus dubio atque anxio animo fuisses. Ego verò calentibus lachrymis hoc nomine profusus, quod cum opum *seminia* habeamus, ipsas tamen opes propter segnitiam nostram (de me loquor) amiserimus, ad ea, quae per literas significasti, explicanda veniam. Apostoli, cum mortale corpus ac luto quouis imbecillius haberent, atque exagitarentur & vexarentur, mortuos excitabant, paralyticorum solutos artus astringebant, aegrotos fanitati reddebant, demones profligabant, futura praedicebant, Spiritus sancti praesentiam hominibus conciliabant. An non enim Simonem ad eos his verbis veterem audisti, Date & mihi hanc potestatem, ut cuiuscunque manus imposuero, accipiat Spiritum sanctum? Quidnam est quod cum his opibus comparari possit? Quid his praestantius & excellentius? Equidem ipse, si quis totius terrae Imperia, hoc est Assyriorum, Persarum, Macedonum, & Romanorum collegerit, atque sermonis vi & facultate vnum ex omnibus effecerit, illudque cum his diuitiis compararit, cum ut stultum ac stolidum puerum, *quicquam* rerum naturam internoscere nequeat, condemnarint. Quod si, quae his maiora sunt, animo perpendas, maiores diuitias perspicies. Domini omnium rerum contubernales mensaeque confortes extiterunt: diuini colloquij honore affecti, ac doctrina naturae captum superante ornatu atque instructi sunt: ad filiorum adoptionem, Deique amicitiam peruenierunt. Etenim velut praefecti quidam erant circum regem:

Θεὸν ἐδόξαζον· ἢ γὰρ δυνάμεις τῆ θεοῦ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῆς Σπυρίτων ἐδείκνυτο μείζονας καὶ διέλαμπαν, ὅτι ἀσθενεῖς ὄντες, τῆς ἰσχυρῶν ἀπειρήνοντο, καὶ πένητες ὄντες, τῆς πλοσίων κερύττωσαν, καὶ ἰδιώται τυγχάνοντες, τῆς σοφῶν ἀειήσαν.

Τῷ αὐτῷ. ε.

Εοικεὶς τίτῳ κατάσειν τῆς ἐκκλησίας, τίτῳ ἔπι τῆς ὑπερέμων χροῖων ἀγνοῶν. οὐ γὰρ αὐ γνώσειω περὶ τῶν ἠπόρησας. ἐγὼ δὲ διακρύσας θερμῶς, ὅτι τοῖς ἥκας ἔχοντες τοῦ πλοῦτος, τὸν πλοῦτον αὐτὸν ἀφ᾽ ἑαυτοῦ, τὸ γὰρ ἐμαυτοῦ φημι μέρος, ἀπαλάσσειν, ἔπι τὸ σαφηνίσαι τὰ διλωθέντα ἤξω. οἱ ἀποστόλοι σῶμα ἔχοντες θνητὸν, καὶ πηλὴ πωαντὸς ἀσθενέστεροι, ἐλαυνόμενοι τε καὶ διακόμενοι νεκροῦς ἠγεῖρον, ὡς ἔχοντες ἑσφίγγον, νοσοῦντας ἰῶντο, δαίμονας ἤλαυνον, ποροφῆνεον τὰ μέλλοντα, πνεύματος ἁγίου παρουσίαν ἐπέδειξαν. ἢ ὅτι ἠκούσας τοῦ Σιμωνος φήσαντος αὐτοῖς, δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν, ἵνα ὅ ἐάν ἔπιθῶ τῆς χεῖρας, λαμβάνη πνεῦμα ἁγίου. τί τοῦτος τοῦ πλοῦτος ἴσιν; τί δὲ πηλὸν φέρων; ἐγὼ εἰπάσθης τῆς γῆς συναγωγῶν τις τὰς βασιλείας τῶν ἀστυρίων λέγω, καὶ περσῶν, καὶ μακεδόνων, καὶ ῥωμαίων, μίαν τῶ λόγον ποιήσας, καὶ παρεβάλλοι τῶ τῶ πλοῦτος, ὡς ἀνήτα πωιδὸς καταγνώσασθαι, καὶ μὴ εἰδὸτος ἀφ᾽ ἑαυτοῦ παραγμάτων φύσιν. εἰ δὲ καὶ τῶ τῶν μέγιστα ἐγνωσθῆς, μείζονα ὄφει τὸν πλοῦτον, συνέσει καὶ ὁμοστρέπεζοι τοῦ πάντων δεσπότης γενήντηται, ὁμιλίαις κατηξιοθήσασθαι θείας, παιδύσεως ὑποφουῶς, ὑποθεσίας καὶ φιλίας ἐν τῶ ἐγγενοντο-οἶον γὰρ ὑπαρχοῖ πνεῦ ἦσαν περὶ τὸν βασιλέα, καὶ ἀσπρες τῶ ἡλίω τῆς διχομοσίως συμπαρολουμωτες, καὶ δεχόμενοι ἔξ ἑαυτῶν δὲ ἑλπίως ἐξ ἐλπίως ἰσως γέρας ἀνθρώπων.

πινου

πινου ἀδινύσας, ἀλλ' ἐξυσίαν, ὅταν ἐδ' οἱ τῆς γῆς βασιλείας ἐχέσιν. ἐρρήθη γὰρ αὐτοῖς, ὅσα ἐάν δῆσσητε ὅτι τῆς γῆς, ἔσται δεδεδωμένα ἐν τοῖς ἕταιροῖς, καὶ ὅσα ἐάν λύσσητε, ἔσται λελυμένα. εἰ δὲ καὶ τὰ κειεῖσε ἐπηγήμεθα αὐτοῖς ἀγαθὰ λογίσασθαι, πλὴν συμπληρήσει εἰ δὲ τις ἀπίστῃ τοῖς μέλλουσιν. ἀπο τῆς παρόντων ἀποδείξειν λαμβάνω. ὁ γὰρ γῆς τε καὶ θαλάττης βασιλεύων ἀπεισιν εἰς τὸ μνημα τῆ ἀλίως τῶ οὐρα περὶ πλοῦτον ἐν ὄρα κίους σιεύσει κειμένων; θέα καὶ τίτῳ θέσει σοφίαν εὐτελεσι λόγους καὶ παρεδείγματα κραθεῖσαν. εἰ γὰρ ὑπερὶ τίτῳ αὐτῆς ἀξίαν μόνον ὑπερσέχον ὁ Θεὸς, καὶ μὴ ὑπερὶ τίτῳ ἀφελείαν τῆς ἐν τῶ ὄρα κίους, ἕταιροῖς αὐτῆς θεοῖς λόγους τε καὶ ὡς ἀδείγματα αὐτῶν ἐχέσασθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνθρώποις ἐνομοθετεῖ ἀσθενεῖς τυγχάνουσι, καὶ ἀνθρώπων δεομένων λόγους, ἔπα γὰρ βασιλέως καὶ ὑπερὶ αὐτῆς νοῆσαι ἠδύωντο, ἰδιωτικῶς λέξεσι κειρασετα θεῖα μετῆματα, ἵνα καὶ γυνὴ καὶ πωῖς καὶ ἀπά, τῶν ἀνθρώπων ἀμαθῆτατος κερδάνη τι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀκροσῆας τῆς γὰρ τῆς πολλῶν καὶ ἀγελομότερων φροστίσας σωτηρίας ὁ λόγους, σαφηνεία τοσαύτη ἀφ᾽ ἑαυτῶν λαμβανώσαν τῆ νομοθετῆς κραθεῖς, οὐδένα τῆς χτ' δυνάμιν ἀφελείας ἀποτρέπει. ἔτε δὲ τῆς σοφωτέρων ἡμέλισην. ἐν τοσαύτῃ γὰρ σαφηνεία ἔπως ἀπόρητοι λόγοι καθάρθησαν οἱ πνεῦ ἐνοικουῶν, ὡς καὶ τῶς σοφωτάτης καὶ ἐλλογμωτάτης τῶ ἀνθρώπων ὑπερὶ τὸ βάθος τῆς νομῶτων ἰλιγίαν, καὶ ὡς ἀφ᾽ ἑαυτῶν πολλάκις τῶ ἀκαταλήπτῳ τῆς σοφίας.

ac velut stellae vnà cum iustitiae Sole cursum obeuntes: atque non eburneas quasdam tabellas, quae humanū aliquod praemium & honore parturirent, verum ciuimodi potentiam atque auctoritatem, quā ne terreni quidem reges habent, accipientes. Iphis enim dictum est: Quaecunque ligaueritis super terram, erunt ligata & in caelis: Et quaecunque solueritis, soluta erunt. Quod si ea etiam quae in futuro Math. 18. auo ipsis promissa sunt, cum animo tuo reputes, magis adhuc obstupesces. Porro si quis futuris diffidit, à praesentibus argumentum sumat. Nam qui & terre & maris imperium obtinet, ad piscatoris sepulchrū exofculandorum ossium causa se cofert. An non immortales opes in fictilibus vasis conditas perspexit? Vide iam diuinam quoque sapientiam abiectis sermonibus & exemplis temperatam. Nam si Deus dignitatis tantum suae rationem habuisset, ac non potius legentium vtilitati consultum voluisset, caelestibus profecto ac diuinis sermonibus & exemplis vsus fuisset. Quoniam autem hominibus, qui infirma & imbecilli natura praediti erant, atque humanis verbis (sic enim ea, quae ipsorum captum excedebant, intellectu facile consequi poterant) opus habebant, leges perscriberat: idcirco rudibus & incultis verbis caelestes disciplinas temperauit: vt & mulier & puer, & omnium etiam mortaliū indoctissimus, ex ipsa quoque auditione commodi aliquid perciperet. Siquidem plebeiorum ac gregalium hominum salutem prospiciens diuinus sermo, tanta ob legislatoris humanitatem & benignitatem perspicuitate temperatus est, vt neminem ea, quae ipsis viribus respondeat, vtilitate priuet. Quamquam ne eruditiorum quidem commoda neglexit. Nā in tanta perspicuitate tam arcani sermones, velut thesauri quidam insident, vt sapientissimi etiā & eloquentissimi quique homines ad sententiarum profunditatē aestuet, animique vertigine afficiatur, atque etiā persaepe sapientiae magnitudini, vt quā consequi ac percipere nequeant cedendum sibi esse ducant.

P iij

Eustathio Presbytero. 6.

Qui præclaram ac luculentam victoriam adipisci studet, acceptas iniurias & contumelias non modò forti ac strenuo animo ferre debet: verum etiam plura ei, à quo iniuria afficitur, præbere, quàm ipse accipere cupiat, improbæque cupiditatis ipsius metas liberalitatis suæ copia superare. Quod si hæc ab hominum sensibus & iudicio remota esse videntur, à cælis sententiam feremus, illincque hanc legem recitabimus: Neque enim dixit Saluator, Si quis in dextram maxillam alapam tibi impegerit, forti animo id patere ac conquiesce (hoc enim nullis etiam præceptis & cõfiliis instructi quidam philosophiæ laude clari atque insignes homines, atque ex lege ipsis à natura infusa vitam moderantes, præstiterunt.) verum illud adiecit, vt alteram quoque ad excipiendam plagam præparatam ac paratam habeas. Nam in hoc demum præclara & splèdida victoria sita est. Illud enim philosophicum est: hoc naturâ præstantius, & cæciste,

Math. 5.

Athanasio. 7.

Quisquis visendam & excellentem temperantiæ pulchritudinem conspicatus, ipsius amore minime captus ac subactus est, hic me iudice à pulchrarum rerum amore alienus esse censetur.

Iunia. 8.

Non corporis duntaxat castitate, vir sapiens & erudite, verum etiã quietis atque otij amore diuus Paulus virginitatem definit.

Iosepho Presbytero. 9.

Omni bus viribus, optime vir, ipsam virtutem consecrari oportet: ac non in ea opinione versari, vt tibi satis esse putes, quòd Monasticam vitam colere videaris.

Eustathio Presbytero. 5.

Χρη τον βυλόμυρον λαμπαραν αναδυσασθαι νικην, μη μονον υβριζόμενον και αδικομυρον φερεν γενναως, αλλά και πλείονα παρέχειν τω αδικομυρω βούλεται λαβειν, και τας υβρας της πονηρης επιθυμίας εκεινσ τη διαφιλεία της οικείας υψοβύωνειν φιλοτιμίας. ει δε σοι παρσδδξα είναι δοκει ταυτα, απο της ερανων τω ψηφον οισομυ, και τον νόμον της τον σκείθειν αναγνωσμεθα. ετε γαρ ειπεν ο σωτηρ, Εάν τις σε βαπτιση εις τω δεξιδαν σαρόνα, φερε γενναως, και ησυχασε. ηνυσαν γαρ τω και αμεν υψοθηκων πινες εστι φιλοσοφία διαλαμψαντες, και τω εμφύτω νόμω πολιτεύσάμενοι. αλλά προσέθηκε το, και τω άλλω τω τωπιοντι ετοιμην προς τω πληρην παρέχειν. αυτη γαρ η λαμπαρα νικη. το μη γαρ φιλόσοφον, το δε υψοφυνε και ουρανιον.

Athanasio. 7.

Οστις το αποβλεπον και υψοχελον της σωφροσύνης χαλλος γεασαμυρος, οσκ εδαμάσθη τω φιλτρω, ουτος ανερατος της χαλων παρ εμοι κελτη γεραφθα.

Henia. 4.

Ου τη τω σάματος αγνεία μόνον, ω σφε, αλλά και τη άπραγμοσυνη τω παρθεσία ο γεασέσιος δείξετασ Πάυλος.

Ioseph Presbytero. 9.

Παντι σθενει, ω βέλτισε, προσήκει τω αρετω, άλλ. οσκ αρκειν ηγει- ασκει. οσιν το δοκειν ασκειν.

Cherone.

Cheremoni, Anatolio, Gothio, Maron. 10.

Cheremoni, Anatolio, Gothio, Maron. 10.

Επειδη τοις αγίοις ο βίος ο υμέτερος διακρύον γέρονεν υψοθεσις ανων, λογιζόμενοις δι' ην αίτιαν χειριστοι φάσιοντες είναι, επικέλειον διαζήτη βιον, ετε εργον ακολασίας και αλαψαντες άσφακτοι, ετε λόρον άσχηδον άρρητον, γεραφα παραινών, όπως γνωσισμα χήσαντες, εαυτες μη άσχηώς και ονειδων, και της μελλούσης άδειχτες χρισείας, τους δε αγίους της εφ' εαυτοις λύπησ, τω δε εκκλησίαν δυσεκπλωττα κηλιδος απαλλάξητε.

Strategio, Episcopo nuper instituto. 11.

Henia.

Ιοστι τιμώτατε, επι εν παντι μη τω βίω, μάλιστα δε νω επιβασίαν τοις οροις της δδξάσης μη είναι αρχης, ούσης δε λειτεργίας, δικμος αν ειης κολάζειν τας αυτ' επιθυμίας, ως τε μη δειος της παρ τοις υπηκόοις φάλλον ηπίασται. και γαρ άσχησον ει τοις αρχουμόνοις επιτάσθεν βυλόμυρος, φωραθεινσ μηδε σαυτ' αρχεν διωάμυρος.

Gaius. 12.

Henia.

Οσι η χαλία το περιπτον ολθελον εχει, η δ' αρετη το ετιπτον, ευκλεεσατε, και εδδκμιον, ιδρωσι γαρ ηδεως αρδύεται η εδδκμυσις, οιδασαρη τοίνω τω μη φεύγειν, της δ' απελξ ερεω.

Eutonio Diacono. 13.

Τοστων οι σνωμοιούτες τη αρετη της άμοιρουύτων αυτης διετηόχασιν, οσον αυθραποι μη της θελίων, άγγελοι δε της ανθρώπων, και γαρτοι πο-

Quoniam vita vestra perenniù lachrymarum causam & materiam sanctis viris præbuit (considerantibus nimirum quidnam cause sit, quòd vos, cum Christianorù nomen vsurperis, Epicuream tamen vitam ducatis, vt qui nec vllum libidinis atque intemperantiæ facinus non perpetratum, nec scædum vllum & obscenum sermone non prolarum reliqueritis) hac epistola vos moneo vt ab improba vitæ ratione animum adducentes, & vos ipsos probris atque infamia, futurique iudicij seueritate, & sanctos viros ea, in qua, vestra causa versantur, mœstitia, ac denique Ecclesiam graui, nec facild eluenda macula liberetis.

Strategio, Episcopo nuper instituto. 11.

Illud scias velim, vir præfâtissime, quòd cum in omni vitæ curriculo, tum nunc præsertim cum ad fines, non tam imperij, vt tu existimasti, quàm officij ac ministerij ascendisti, æquum sit cupiditates iam tuas reprimere atque coercere: ita vt vitiorum eorum, quibus subditi laborant, nulli succumbas. Turpissimum enim fuerit, si iis qui tibi subsunt, imperare cupiens ita affectus esse deprehendaris, vt ne tibi quidem ipsi præesse queas.

Gaius. 12.

Non te fugit, vir clarissime, vitium quidem pestiferam voluptatem habere: virtutem autem laborem cum gloria nominisque splendore coniunctum. Siquidẽ gloria sudoribus libenter irrigatur. Oporter igitur illud fugere, hanc autem mordicus retinere.

Eutonio Diacono. 13.

Qui virtutem contubernalem habent, iis, qui ipsius expertes sunt, tantum præstant, quatum homines belluis, & Angeli hominibus antecellunt. Siquidem per fo-

rum tāquam luminaria quædam gradiuntur, simulatque in tenebris conspecti fuerint, aliorum oculos in se conuerrentes. Quorum in numero cū ipse sis, cura vt possessionem tuam retineas.

Hierio. 14.

Vt iam sinceri virtutis amatores, & dū in corpore viuunt, vrbes dirigunt: & eo deposito, amoris ac desiderij aculeum relinquunt. Quocirca & clara atque insignia eorum monumenta sunt, & in honore posterij, & perpetua memoria, idque merito: virtutem enim adepti sunt, quæ ita natura comparata est, vt mors eam minimè attingat. Quod si de diuino numine eadem nobiscum scitares, futura gloria commemoratā te ad virtutis amorem vehementiùs acuissem & erexissem.

Serapioni correctori. 15.

Nihil æquè tam apud homines amplū ac præclarum, quàm apud Deum splendidum & laude dignum aliquem reddere solet, vt ea quidem, quæ velit efficere possit, semper autem benigna atque humana, & velit, & faciat. Quoniam igitur potestas in imperio inest, cura vt humanitas ei admisceatur: quo deposito etiam magistratu, clarum ac celebrem te præbeas. Nam si iracundiæ indulgeas, ac potentia tua & autoritate abutaris, gloriam tuam extinguas, atque immunitatis & feritatis opinionem referes. Etenim iis, qui peccant veniam impertire, diuina quædam res est: è vestigio autem eos implacabili animo excruciare, belluina & serpentina. Ecquis igitur omiffa diuini numinis imitatione animalibus humi serpentibus similem se præbere in animum induxerit? Nemo profectò: nisi qui & diuinum metum, & humanam existimationem atque gloriam parui pendit.

Maroni. 16.

Medicus Hippocrates incurabili mor-

ρεύονται ἀπὸ τῆς ἀγορεύσεως, ὡς καὶ φησὶ σήμερον ἐξέφυγον ἐν σκότειον φωνήεντες, καὶ ἔπιφροντες παρὰ εἰς αὐτὸς τῆς ἀλλοτρίων, ἕως τοῦ νῦν αὐτῶν τῆς γυναικὸς, ἕως τῆς κτήματος.

Ieriso. 18.

Οἱ γνήσιοι τῆς ἀρετῆς ἐρεταί, καὶ ζῶντες ἐν σώματι, ὁρῶσι τοὺς πόλεις, καὶ ἀποθέμενοι τὸ τοῦ ἐπιτολίτου κέντρον τῆς πόλεως. τοιγαροῦν ἔπισημοὶ μὲν αὐτῶν οἱ πάροις, ἐν πῦρ δὲ τὸ γέννη, διηγεῖται δὲ ἡ μνήμη δικήν. ἀρετῆς γὰρ ἐπισημοῦ, ἡς ἐπέφυκεν ἀπὸ τῆς πελευτῆς, εἰ δὲ καὶ ὁμογενῶν ἡμῶν ἐπισημοῦ ἐν τῇ πελευτῇ τῆς δόξης τῆς μελλούσης δόξης μνημονεύσας, ἐπέφρασα ἂν σε πλέον παρὰ τὸν τῆς ἀρετῆς ἔρωτα.

Serapioni correctori. 18.

Οὐδὲν ἔγωγε καὶ παρὰ ἀνθρώποις ἐν δόξῳ, καὶ παρὰ θεῶν εὐδύμῳ οἶδε ποιῆν, ὡς τὸ δυνάσται μὲν ἀβελβταὶ παρὰ θεῶν, ἀεὶ δὲ φιλόφρονες καὶ βούλευσιν καὶ παρὰ θεῶν. οὐκοῦν ἐπειδὴ τὸ δυνάσται ἐν τῇ ἀρχῇ, παρὰ τὸ φιλόφρονες τῆς κληρονομίας, ἴνα καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν αὐθιγὸς γένοιτο, εἰ δὲ θυμῷ χεῖροισι, καὶ τῇ ἐξουσίᾳ ἀποχρήσῃ, σβέσῃ μὲν τὸ σαυτοῦ κλέος, θηλεδίας δὲ δόξῳ ἀποίση. τὸ μὲν γὰρ συγγνώμης ἀξιοῦν, τοὺς πλάοντας θεῶν. τὸ δὲ παρὰ πόδας ἀπαρῆται τῆς καλᾶς ἐπισημοῦ, θηλεσπεπέσιν καὶ ὀφιδέσιν, τίς τοιγαροῦν παρὰ τὸ μῆμισθον τὸ θεῶν τοῖς χεῖρσι ἔρπουσιν ἐξομωθῆναι βουλήσει, ἕδεις πλὴν εἰ μή τις καὶ τοῦ θεοῦ φόβου καὶ τῆς τῆς ἀνθρώπων δόξης κραιφνήσει.

Maroni. 17.

Ο μὲν ἰατρικὸς ἱσχυροῦς παρὰ νεσέ,

νεσε, τοῖς κραιφνήσιν μὴ ἐγχεσθῆναι. ὡς πῦρ πειθόμενοι τῆς ἀπαγορευσάντων σε ὡς καμῶν ἀπὸ πηλοῦ, μάλλον δὲ νεκρωμένους καὶ ἡμᾶς, τοὺς ἔπι μετανοοῦντες παρὰ χαλοῦντας κραιφνήσιν, ὡς ἀθόιστα σμῆχυν ἔπι χραιφνῶντας, ἐγὼ δὲ πολλὰς ἐν ἀνθρώποις μεταβολὰς καὶ γεννηθῆναι ἀκούων, καὶ γεννηθῆναι ὁρῶν, καὶ ἐσομένας παρὰ δοκῶν, διεγείρει σε καὶ κραιφνῶν διχασμῶν ὡς ἐπὶ πῦρ τῆς τρεφόμενος. εἰ δὲ καὶ ὅταν μὴ γένοιτο, ἀπὸ μαρτυρήσασιν, τὸ γυνὸν ἐμαυτῶ ἐπισημοῦ καὶ κραιφνῶν, καὶ ὅταν ἐσομῶ τῆς τῶν θάλασσαν πλέοντων ἀπηνέφερος, οἱ ἔπι τῶν πῦρ ἴδωσιν ἐπισημοῦ νεός, καὶ ἴνα χραιφνῶντας, πειρῶναι αὐτὸν ἀμῆμισθον. εἰ δὲ μὴ βυβληθῆναι ἐμῶν σὺ θῆναι, ἕδεις αὐτοὺς ὡς μὴ βυβληθῆναι τῶν σώσασιν ἀπὸ τῶν. ἀπὸ γένουσιν τοιγαροῦν ἐν τῇ ἐπισημοῦ τῆς καλῆς, πέπαστο τῆς ἀσελγείας, ἐπισημοῦ τὸ ἐπισημοῦ τοῦ τῆς βίης, καὶ τῶν ἐκείσε ἀπαρῆται τῆς μαρτυρήσασιν, μάλλον δὲ ἔπι κραιφνῶν ἀναλήθειαι τῶν χραιφνῶν, ἐπισημοῦ ὅτι μίαν ἔχων ψυχὴν, πᾶσιν αὐτῶν τοῖς ἀρχοῖς παρὰ κραιφνῶν λινας, ἀπὸ ἀλλὰ ἐξον σαυτὸν μὲν καλῶν καὶ ἀρχοῦν καὶ κραιφνῶν καὶ κολάσεως. τῶν δὲ ἐπισημοῦ μαλυσμῶν, τὸ δὲ θυσιασθῆναι κηλίδος, τὸν δὲ χραιφνῶν τῶν τῶν ἐπισημοῦ, ἡμᾶς δὲ λύπης, τοὺς δὲ ἀρχοῦς ἀεγνῶν δαιμόνων.

Pampropio Diacono. 17.

Ἡ εἰς τὸ θεῶν ἐλπίς, πύργος ἔστιν ἀρραγής, οὐ τῶν λύσιν μόνον ἐπαγγελῶν δεινῶν, ἀλλ' οὐδὲ παρόντων αὐτῶν παρὰ τῆς συγχρωτῶν. ὁ γὰρ τῆς ἀνθρώπων ἀπὸ πηλοῦ καὶ τῆς ἀνθεν ἐλπίδι ἐαυτὸν ἐξαρτήσας, οὐ μόνον παρὰ τῆς ἐπαγγελίας τῆς δεινῶν τῶν ἀπαλλαγῆναι, ἀλλ' οὐδὲ παρόντων αὐτῶν θορυβῆται καὶ τῶν

bo correptis manum admoliri vetat cui nonnulli ex iis qui de tua salute, vt hominis ab omni doloris sensu remoti, vel potius mortui, desperarunt, nos quoque qui te ad pœnitentiam cohortamur, tanquam Æthiopè dealbare conantes, Comitis dicitur infectantur. Ego verò, multas in hominibus mutationes, & iam exitisse audiens, & fieri conspiciens, & futuras expectans, rectè mihi facturus esse videor, si, bona spe fretus, te excitem ac corrigam. Quod si (id quod vti nam ne accidat) mea me spes fecellerit, illud certè lucrabor, ne quis me criminari possit: nec iis, qui nauigant, crudeliorem me præbebo, qui cū aliquem è nauis lapsūm viderint, demissis velis eum ex vndis extrahere nituntur. Quod si ille seruari nolit, nemo iam erit, qui eos hoc nomine accuset, quòd eum, qui noluerit, minimè conseruauerint. Quæ obrem ex vitii fundo emerge, ac petulantia & lasciuia tua finem impone. Cogita quàm caduca & fragilis hæc vita sit: quàm acerbum futura vitæ supplicium. Quid tu incassum, vel vt rectius loquar in malum ac perniciem tempus confumis? veniat tibi in mentem, quemadmodum, cū vnā duntaxat animam habeas, omni eam flagitiorum genere contaminaris. Libera quæso, & te ipsum vitio, atque infamia, & fuggillatione, ac cruciatu: & Ecclesiam labe: & altare macula: & cum, qui te in sacrum ordinem cooptauit, criminatione: ac denique sanctos viros lachrymis, quas sine vlla intermissione profundunt.

ἡμᾶς δὲ λύπης, nos αὐτῶν μαρτυρῶν, καὶ τῶν ἐπισημοῦ

Pampropio Diacono. 17.

Spes in Deum, firma turris est, non modò rerum grauium & acerbarum depulsionem pollicens, verùm ne præsentibus quidem illis animum perturbari sinens. Nam qui à rebus humanis sese exemit, ac spe cælesti suspensum animum habet, non modò id consequitur, vt rebus molestis & grauibus quamprimum liberetur: verùm ne præsentibus quidem illis in tumultu ac

perturbatione versatur, vt qui sacræ illius anchoræ expectatione recreetur & erigatur. Hanc igitur adhibe: atque omnes molestias superabis.

Isidoro Presbytero. 18.

Hefychij, viri singulari erga Deum pietate præditi, negotio coronidem imponas velim: vt & tu nominis celebritatem adipiscaris: & ego ingenti voluptate afficiar: & ipse rursum tua omnia prædicet. Est enim is vir, qui gratias agere norit.

Eutocio Diacono. 19.

Quod multis rebus minimè indigere, communis omnium consensu maximum bonum sit, liquet. Quod autem sublimiorem se præbere, quàm vt facultatibus opus sit, habeat, multò maioris virtutis ac laudis sit, id quoque extra controuersiam est. Ac proinde animæ curam maximè geramus: corporis, quantum necessitas exigit: externorum bonorum, ne tantillum quidem. Hac enim ratione hinc quoque beatitudinis arcem attingemus, quæ cælorum etiam regnum parturit. Quod si quibusdam audientibus minimè vera hæc esse videntur, at mihi videntur. Neque enim tam sedulò id ago, vt, quæ dico, veritatis fidem apud auditores nanciscantur (nisi velut obiter ac præter destinatum opus) quàm vt apud me.

Maroni. 20.

Quantum vita quieta, & à negotiis feriata, voluptatis habeat minimè scire videris: nec tu fortasse folus, verum ij quoque qui idem, quod tu, vitæ genus susceperunt, vt qui eam nunquam purè ac syncerè degustarint. Desine itaque non modò curiosè aliena inquirere, atque calumniari: verum etiam calumniatores comparare. Metuendum enim est, ne in stuporem prolapsus, vitium complectaris, virtutem autem probis atque ignominia afficias.

ἐξήτεται τῇ προσδοκίᾳ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης ἀγκύρας ὀρθοῦ μύρου. ἡρῶ πίνω αὐτῇ, καὶ πάντων ἔση κρείττων τῆς λυπηρῶν.

Isidorō presbyterō. ιη.

Κορωνίδα ἔπιθειναι τῷ κρατὶ τὸν θεοσεβέστατον Ἡσύχιον ἀργάματα καταξίωσον, ἵνα σὺ μὲν ἀοιδίμος γένοιτο, ἐγὼ δὲ λαὸν ἠοσείην· αὐτὸς τε πάλιν ἀνακηρύξῃ τὰ σὰ πάντα. ἀνὴρ γὰρ ὅβριον εἰδέναι χρεῖταις ὀπιτράμιδος.

Εὐτοκίῳ διακόνῳ. ιθ.

Ὅτι μὲν τὸ μὴ δεῖσθαι πολλῶν σωμάτων λόγῳ μεγάλῃ ἀγαθῶν, δῆλον· ὅτι δὲ καὶ τὸ τῆς τῆς ὄντων χρεῖταις ἀνῶτερον καὶ κρείττονα εἶναι, πολλῶ μείζονος εὐπραγίας ἂν εἴη, καὶ τὸτο σωμολόγηται. ἐκαστὸν φροντισάμεν τῆς μὲν ψυχῆς μάστιγα, τῆ δὲ σώματος ὄσον ἀνάγκη, τῆ δὲ ἕξω μὴ ὄσον. ἔτι γὰρ κείν τὰ ἄλλα πρὸς τὴν ἀκροτάτην μακροχρόνιαν φθάσασα μὲν, τὴν καὶ τὴν τῆς οὐρανῶν βασιλείαν ὀδύνοισαν· εἰ δὲ πῶς οὐ δοκεῖ τὰ ἄλλα ἀκρίβησιν ἀληθῆ εἶναι, ἐμοὶ δοκεῖ. οὐ γὰρ ποσοῦτον ὅπως τοῖς ἀκούουσιν ἐλέγγω δόξῃ ἀληθῆ εἶναι προσθυμῆμαι, εἰ μὴ εἴη πάρεργον, ἀλλ' ὅπως ἐμοί.

Μάρωνι. κ.

Εοικὸς ἀγνοεῖν ὅσον ὁ ἀπαράγων βίος ἔχει τὴν εὐφροσύνην· τὰ γὰρ δὲ σὺκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ οἱ τὸν αὐτὸν σοὶ βίον ἐπανηρημένοι, ἅ τε μὴ δέπνυτε ταύτης γευσάμενοι κερθάρως. πέπασσο τόνου μὴ μόνον πολυπραγμονῶν, καὶ σικοφαντῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς σικοφάντας σικροτῶν. κινδυνεύεις γὰρ εἰς ἀναληθίαν σικπεπικώς, τὴν μὲν κελίαν ἀειπέωειν, τὴν δ' ἀρετὴν ἀπορηλακίζεν.

Ερμο-

Ερμογένει ἑπισκόπῳ. κα.

Δεὴν ἡμεῖς ὡς ἐπιβόμην ἢ σὴ θεοσεβεία ἔπι φίλων ἐποίησατο πινῶν τὴν καταβολήν, ὡς εἶδει Διὸς γραμμῶν παρρησιαστικῶν ἐλθεῖν. αἱ γὰρ χρησταί παρανοήσεις, ἴχυσαν οὐδὲν δυναμῶν διορθώσασθαι. Εὐσεβίον τὸν ἑπίσκοπον, καὶ μὴ βεβλόμενον. ἴδιον τοίνυ, ὡ ἱερα κεφαλή. καὶ γὰρ σπουλοχόσασθαι, ὅτι πᾶσαν κελίνησε, ὡς εἶος τε ἦν, ἰατρείας ὀδόν, καὶ προσσηεφταν καὶ τραχυτέρων. καὶ οὐδὲν ἄλλο ἐλέλοιπα τῆς ὀφειλόντων ἀναμοχλευσαι τὴν νόσον, καὶ οὐ δεδυνώμεν, τοῦ πάθους κρείττονος τῆς βοήθημα τὸν εὐρεθάντος, καὶ εἰς ἀναληθίαν σικπεπικώτος. δημισσεῖσαι μὲν οὐ οὐ καὶ τὰ λήθης ἕξια καὶ βλαθείας σιγῆς. ὁμῶς δὲ ὀλίγα τῆς ἰδιωῶς αὐτῶ μετὰ παρρησίας ἐπεταλῶν, δηλῶ, ἵν' εἰδέναι ὅτι καὶ τῆς τῆς μέρες κατεφρόνησε, καὶ πᾶσα ἡμᾶς ἀπώμιδος. γέγραφα μὲν γὰρ αὐτῶ πολλὰ μὲν ἐλεγεῖν, ὀλίγα δὲ διακρύβω γράφα. ἔπι τὴν ἐμῶν γὰρ τὰ πλείστα μακροχρόνιον δόξαι φυλατόμιδος. ἢ πόλις πᾶσα τὰ πειρατῆσιν οὐ τραγαδύσασθαι δράματα, φησὶ, δι' ἣν αἴτιαν πικράσκεις τὰς χειροτονίας; τίνος ἕνεκεν προσπίνεῖς τὴν ἱεροσύνην; τῆς χάριν καπηλεύεις τὸ θεῖον; δι' ἣν αἴτιαν μαίνεις τὰ ἀνάπορα; τίνος χάριν τὰ τῆς πνήτων σφετερίζόμενος χρηματίζῃ; Διὸς τί ἔπι γήρας οὐδ' ἄνεω περὶ ζεις τοῖς ἀδικήμασι; τίνος ἕνεκεν σὺκ ἐμεινας ἄργον, ἀλλ' ἀρχόμενος ἑσπὸς τῆς κελίας ἐφωραθῆς; ἴδιον τοίνυ ὅτι μείζονα δίκην δόεις ἂν, ὅτι δὲ δραχμῆς αὐτὸς ἀκωλύειν ἑτέρους ἐταχθῆς.

Μάρωνι. κβ.

Δι' ἣν αἴτιαν ἀποιδὸς σοὶ καὶ ἀκηρυκτος ὁ πρὸς τὴν ἀρετὴν τυγχάνει πόλεμος, ἡδέως ἂν σου πυθόμιμην

Hermogeni Episcopo. 21.

Grauibus verbis, vt ad me perlatum est, pictas tua presentibus quibusdam amicis me accusauit, quod liberioribus acrioribusque literis minimè vsus sim: quandoquidem blandæ ac suauis admonitiones Episcopum Eusebium corrigere minimè potuerint. Hoc igitur scias velim, ð mihi sacrosanctum caput, (me enim purgem oportet) me nullum non medicinæ genus tam blandius, quàm asperius tentasse, nec eorum, quæ morbum recellere debebant, quicquam omnino prætermisisse: nec tamen id potuisse: quod videlicet morbus omnibus remediis superior ac valentior inuentus sit, atque in stuporem exciderit. Quamquam autem ea minimè diuulgare attinet, quæ obliuione atque alto silentio conterenda sunt, pauca tamen ex iis quæ priuatim ad eum adhibita verborum libertate scripsi, tibi patefaciam, vt eum hanc quoque partem contempsisse intelligas, meque criminari desinas. Etenim multa quidem ad eum, quæ oportebat, scripsi: pauca autem lachrymas fundens scribo, pleraque enim refecabo, ne prolixitatis opinionem subeam. Vrbis vniuersa, perspicua tua flagitia tragicis verbis prosequens, ad hunc modum loquitur: Quam ob causam factas initiationes vendis? Ecquid sacerdotium prodis? Quid affers, quod diuino numine ad cauponarium quæstû abuteris? Quid causæ est, quam obrem templam contaminas? Ecce auerfis pauperum bonis opes colligis? Quid est, cur in senectutis limine flagitiis & sceleribus iuuenescis? Cur nõ in imperio permanisti, verum vitio patere deprehensus es? Hoc igitur scito, te grauiore hoc nomine pœnas daturum esse, quod ea ipse perpetrasti, quæ ne alij committerent, pro tuo munere atque officio prohibere debuisti.

Maroni. 22.

Lubenter ex te audirem, quidnam causæ sit, quam obrem tam atrox atque inexpiabile virtuti bellum indixeris. Si enim Epi-

curum admiraris , atque ad eius exemplar vitam tuam depingis, ecquid Christianum te profiteris? Si autē Christianus appellari cupis, quam ob causam Epicureo more vitam instituis?

Eutocio Diacono. 23.

Pura & numeris omnibus absoluta libertas est, nulla omnino re indigere. quod quidem vt humanæ naturæ conditione sublimius ac præstantius, diuino numini tribuatur. Secūda autē ab ea, paucis opus habere, quod quidem homines consequi, atque ad id peruenire possunt. Hanc igitur amplectamur: quoniam prima captum nostrum nunc excedit.

Olympio Diacono. 24.

Quod omni oratione præstantiorem, nec finem vnquam habituram voluptatem, labores ac certamina proferant, quodque ærumnæ nihil sint, si cum eius gloriæ, quam virtus parit, magnitudine comparētur, non te fugit. Quonam igitur pacto, cum hæc tibi comperta & explorata sint, illud à me tibi exponi voluisti, in mundo pressuram habebitis? perpicuum enim est, certaminum ac laborum studium hanc vitam esse: coronarum autem & præmiorum futuram.

Aufonio Correctori. 25.

Cum certior factus fuisset, preces ab vniuersa vrbe tibi adhibitas fuisse, absurdum existimauit me huiusce deprecationis expertem esse, qui & primus, & fortasse solus, vt ea conficiatur, laborare debeam. Ac quidem quod feruētius ad eam illa venerit (nam pro ipsa, causa mihi dicenda est) præfectorum eorum, qui huic haud facile obtemperant, animus atque institutum in causa fuit. Etenim propter eos, qui crudeliter & inhumanè imperant, nec benignitatem, ac misericordiam integritati admiscēt, urbem quoque iam piguit, crebras

ἐργά. εἰ μὲν γὰρ Ἐπίκριτον θαυμάζεις, καὶ περὶ Σκείνον ὄρων τὸν σαυτῶ ζωγραφεῖς βίον, πῶς ἐνεκεν χειρισταῖος εἶναι προσποιοῖς; εἰ δὲ χειρισταῖος χειματίζεις βούλει, εἰ ἢν αἰτία ἑπικουρείου Διόσκου βίον;

Εὐτοκίῳ Διόσκῳ. κγ.

Ἡ μὲν εὐκρινὴς καὶ ἀκριβὴς ἐλευθερία ἔστι, τὸ μηδενὸς ὄλωσ' εἰδῶσι, ὅτε κρείττον ὢν τῆς ἀθηωπίης φύσεως, θεῖον ἔστω. ἢ δὲ μετ' Σκείνου, τὸ ὀλίγων εἰδῶσι, ὅτε καὶ δυνατὸν καὶ ἐφικτὸν τοῖς ἀνθρώποις χεῖρ ἔστω. ταύτην οὖν περὶ τοῦ μὲν, ἐπειδὴ καὶ ἡρώτη τῶς ἡμῖν ἀνέφικτος.

Ολυμπίῳ Διόσκῳ. κδ.

Ὅτι τίω ἀφραστοὶ καὶ ἀλλοκτοὶ εὐφροσύνην οἱ πόνοι καὶ οἱ ἀγῶνες φύσει, καὶ ὅτι οὐδὲν οἱ μὲν οὖν περὶ τὸ μέγθος τῆς εὐχλείας τῆς ἑσπέρης ἀρετῆς πικρομένης, οἷον πῶς πένω ταύτην ἑπισταμένους, Σκείνο ἐξήγησας μαθεῖν, τὸ θλίψιν ἐξέτε ἐν τῷ κόσμῳ τέτρω, δὴλον μὲν γὰρ ὅτι τῶ μὲν ἀγῶνι καὶ τῶ ἀθλῶν ἐκδίδόν ἔστιν ὁ παρῶν βίος. τῶ δὲ σεφάνων καὶ τῶ ἐπάθλων, ὁ μέλλων.

Αὐσονίῳ κορρίνθῳ. κε.

Πυθόμυθος ἑσπέρης πόλεως πάσης τίω σὴν ἑξοκλήσει μεγάλῳιοιαν, ἀτοπον ἠήθην ἀμοιρῆσαι τῆς ποιαύτης ἑξοκλήσεως, τὸν καὶ παρῶτον καὶ μόνον ἴσως φροντίζεν περὶ αὐτῆς ὅπως ἀνοδείη ὀφείλοντα. τῶ μὲν οὐδὲν βεβαίως εἰς τῶ ἐληλυθέναι. γρη γὰρ ἀπολογήσασθ' ἑσπέρης αὐτῆς, ἢ τῶ μὴ βεβαίως αὐτῆ πειθομένην ἀργόταν, αἰτία τυγχάνει παρῶρεσις. Διό γὰρ τῶς ὁμῶς καὶ ἀπαθρώπως ἡγυμένους, καὶ μὴ κρινόντας τῆ καθαρότητι τίω φιλαθηρατίαν, καὶ ἢ πόλις ἀπε...

ἰάρ

νάρισε λοιπὸν προσάγειν συνεχῶς ἑξοκλήσεως τοῖς οὐ κατὰ τίω σὴν σιώσειν νομίμως καὶ φιλαθηρώπως ἀρχῆσι, καὶ αὐτεπαγέλωτος εὐεργετῆσι. καὶ ταύτη μὲν εἰς τοσοῦτον. τίω δὲ παρῶκλῆσιν τῶ δῆμων, εἰς ἔργον ἐνοργεῖν κατὰξίωσον. ὅτε γὰρ ἴσμεν ὅτι τῶ δυσκόλων Διό τίω σὴν πεπεῖεται παραγμάτων ὁ κατεχόμενος μετὰ ἀπορῶσιαν, ἔπως ἴσμεν εὐεργετηθῆναι αὐτὸν δυνατῶς, εἰ τῶς σῆς ἑπὶ λάβοιτο ῥοπή.

Ὀρίωνι Διόσκῳ. κς.

Χρὴ τῶς μαθητευομένων, καὶ ὡς πατέρας φιλεῖν τῶς ὄντως διδασκάλους, καὶ ὡς ἀρχοντας δεδδικέναι, καὶ μήτε Διό τίω ἀγαπῆν ἐκλέειν τὸν φόβον, μήτε Διό τὸν φόβον ἀμαυροῦ τίω ἀγαπῆν.

Παλλῳδιῳ Διόσκῳ. κζ.

Εἰ σωτηρίας ἐρεῖς, πάντα ποιεῖ ταύτην ἀγοῖα. τῶ γὰρ ἑπιθυμοῦτός π γινέσθ' οὐ τὸ γενέσθαι καλέειν εἶσιν, ἀλλὰ τὸ πάντα πράττειν ὅπως ἂν γένοιτο.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. Ανατολίῳ, καὶ Μάρωνι Διόσκῳ. κη.

Εἰ τοῖς φιλαρέτοις τὸ μετριοπαθεῖν ἀρέπει. τῶ γὰρ καὶ τὰ ἄλλα πλεονεκτήματα κοσμίετε καὶ φαιδρύνετε, καὶ τοῖς ἀμαρτωλοῖς τὸ ταπεινῶσαι δῆλον ὅτι συμφέρει. ὅτι τῶ γὰρ καὶ ἡμετέροις ἀφρονήσασθαι, ἐν ταύτῳ μὲν γέλωτα καὶ ἀγχιῶν ἑσπόμενοντες, σκείσε δὲ δίκην καὶ τιμωρίαν ἀναμύνοντες. οἱ μὲν γὰρ δίκαιοι καὶ ἀφορμὰς ἔχουσι τὰ κατὰ ἑσπέρηματα περὶ τὸ καυχῶσθαι, οἱ δὲ ἀμαρτωλοὶ, ἀπὸ πῶν πρῶτων ἐπαρθεῖεν ποτέ, τί τοῖνυν τῶ πεπραγμένων ὑμῖν, οὐχ ἰκανὸν ταπεινώσαι καὶ καθελεῖν τὸ φρόνημα. ποσαῦτα καὶ ὑμῶν ἔστιν, ὡς φασί, τὰ πλεονεκτήματα, ὡς μὴ δὲ τῶ πολλῶν π...

iis deprecationes offerre, qui non, pro tuæ prudentiæ more, legitime atque humanè magistratum gerunt, nec sponte ipsi sua ad bene de hominibus merendum impelluntur. Atque hæc hæc haec. Tu verò id quod precibus à te plebs petit, conficere quæso ne graueris. Quemadmodum enim hoc scimus, eum, qui detinetur, difficiles ac molestas res ob magnificentiam tuam expertum esse: eodē modo illud quoque scimus, eum iuuari ac beneficio affici posse, si opem tuam atque auxilium nanciscatur.

Oriom Diacono. 26.

Discipuli veros magistros, & vt patres amate, & vt principes timere debent: ac neque ob amorem metum discutere, neque ob metum beneuolentiam obscurare.

Palladio Diacono. 27.

Si salutis desiderio teneris, omnia, quæ ad eam ducunt, effice. Nam qui vt aliquid fiat, expetit, quod id fiat, quiduis agere debet.

Zosimo Presbytero, Anatolio & Maroni Diaconis. 28.

Si virtutis amantes modestia decet (nam ea reliquas animi dotes exornat & illustrat) peccatoribus quoque profecto summissis atque humili animo esse conducit. Quonam enim nomine sublimiter de se sentiant, qui & hic risum atque infamiam sustinent, & illic pœnam & cruciatum expectant? Nam probi viri, ex iis quæ rectè atque cum laude gerunt, gloriandi ansam habent. Improbi autem ac scelerati, quæ nam tandem actiones habent, ob quas animis efferantur? Quidnam igitur ex iis, quæ egistis, ad deprimendam & deiciendam arrogantiam non sufficit? Tot enim ac tanta, vt aiunt, vestra scelera sunt, vt ne quisquā quidem è vulgo ea ignoret. Ad eò per totam urbem sugillantur, ac perunguntur...

ta sunt. Quòd si tot flagitia perpetrantes, & superbis, & aduersus probos viros arma induitis, virtutis eorum cursum interrumpere molientes, videre quem finem malum hoc habiturum sit. Nam cum virtute florentem atque ornatum Pharisæum (non enim cum, vt mentientem, sed vt arrogansem accusat Scriptura) concepta ex rectè factis superbia detrimento affecerit, quid afferri potest, quin vobis, qui ne publicano quidem similes, verum multis partibus eo improbiores estis, contracta ex sceleribus insolentia, & animi elatio detrimentum allatura, vosque in extremum exitium deiectura sit. Quamobrem huiusmodi crapulam edormite: ac maximè quidem, vt ne peccetis, studete. (Sic enim via quadam progredientes eò tandem peruenietis, vt probas quoque atque cum virtute coniunctas actiones edatis.) Sin autem (quod non credo) in flagitiis & sceleribus ad extremum vsque diem volutari constituistis, saltem ne committite, vt malum malo curetis, nimitus aduersus quos minimè fas est, arma fumantes, atque aduersus quos minimè conuenit, insolenter vos efferentes.

Idem. 29.

Qui nec iudicij metu tanguntur, nec regni cupiditate flagrant, verum adfœuitiã & inhumanitatem seipfos acuunt (quorū principes ac coryphæos nonnulli vos esse censent, ex iis, quæ perpetratis, hanc sententiã ferentes) hæc cum animis suis reputare debent, quæ, vt mihi quidem persuadeo, rationi consentanea sunt, ac lectorum calculo iudicanda permitto. Nempe quòd si Dei causã quidpiam perpeti recusent, id tamen aliò quoque modo perpeti necesse habebunt. Si autem Dei causã mortem oppetierint, immortales atque ab omni labe alieni futuri sunt. Neque si ipsius causa pecunias egentibus minimè dederint, cum iis ad alteram vitam abscissuri sunt. Hæc igitur Deus hîc ab ipsis exposcit, quæ, etiam si ipse non exposcat, tamen quia mortales atque corruptioni obnoxij sunt,

καὶ αὐτοὶ ἀγνοεῖν. ἔγωγε καμφοδεῖται ἀνὰ πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ ἀπειθόητά ὄντων. εἰ δὲ ποσῶντα δρωόντες, καὶ μέγα φρονεῖτε, καὶ κατὰ τὴν ἀρετῶν ὁμιλίαν ἐξελθόντες αὐτοῖς πὴν τῆς ἀρετῆς δρόμον μηχανώμενοι, ὁρᾶτε οἱ τελευτᾶ τὸ κακόν. εἰ γὰρ τὸν ἀρετῆ κομῆσιντα φαρισαῖον. ἔγωγε ὡς ψευδομένον αὐτὸν, ἀλλ' ὡς ἀλαζόνα γραφεταὶ ἢ γραφῆ. πὸ μέγα φρονεῖν ὅτι τοῖς χετορθώμασιν ἐβλάψεν, ὑμᾶς τοὺς μῖντε κατὰ τὸν τελάνην, ἀλλὰ πολλὰ πονηροτέρας ὁμιεῖν, ὡς φασὶ τυγχάνοντες, πῶς οὐ βλάψει τὸ μέγα φρονεῖν ὅτι τοῖς πλάσμασι, καὶ εἰς ἔχρατον ὄλεθρον χετηρέζοι. ἀναθήματα τοιγαροῦ ἐν τῆς ποιότητος μέθης, καὶ μάστιγα μὲν ἀπὸ δόξης, πῶς μὴ πλημμελεῖν. ἔγωγε καὶ εἰς τὸ χετορθωτῶν ὁδῶν ἀρετῶντες ἔλθοιτε. εἰ δὲ τοῖς ἀμαρτημασιν, ὅσων ἔπιπύω μέγιστος τέλεις ἐγχελεῖν δέομαι κεκρικατε, μὴ κακῶ τὸ κακὸν ἴσατε, ὅπλα ἰσχυροῦ μὲν καθ' ὧν ἔγμεν, ἐσωσόμενοι δὲ καὶ ὧν ἠκίστα χετῆ.

Τοῖς αὐτοῖς. κβ.

Οἱ μῖντε κρίσι δεδιότες, μῖντε βασιλείας ἐρώντες, ἀλλ' εἰς ὁμότητα καὶ ἀπαιθροπία εἰαυτοὺς ἀλείφοντες, ὧν κορυφαίους ὑμᾶς πινὲς κατὰ τὰ ἴσιν, καπύγετε ἔξ ὧν ἀφ' ἡρῆδην δρᾶτε τὰ ὑπὸ φέροντες τὴν ψῆφον, οὐκ εἶνα λογίζασθε δεχθῶν ἂν εἶεν, ἀπερ καὶ εὐλογία καὶ ἀκόλουθά ἔστιν, ὡς γὰρ ἐμαυτὸν πείθομαι κριέσθω δὲ καὶ τῆ τῆς ἐπιτυχάνοντων ψῆφου, ὅτι ἂν μὴ ἀφ' ἡρῆδην τὸν θεὸν ἔλονται πειθαίνομεναι, ἂν ἀφ' ἡρῆδην τὸν θεὸν μὴ τελευτήσωσιν, ἀθάνατοι καὶ ἀκίερα τοῖς ἔσονται. οὐτε ἂν τὰ χετῆματα δι' αὐτὸν μὴ δοῖεν τοῖς δεομένοις, ἔχοντες αὐτὰ ἐκείσε ἀπελευθῶνται. ταῦτα ἀπαγείρα ἂν αὐτῶν ἐν ταῦτα. εἰ καὶ μὴ ἀπαγείρατος, κατὰ τὴν ἰσὶ πάντως ἀφ' ἡρῆδην τὸ θηροῖ εἶνα καὶ ἔπιπύω. ταῦτα βοὺ-

Εὐόλεται αὐτοὺς ποιῆσαι γνώμη, ἀ καὶ ἀνάγκη δέει αὐτοὺς ποιῆσαι. ποσῶντοι ἂν οὐδ' ἀπαιτῆ εἰ ἀρετῶν εἶνα μόνον τὸ δὲ αὐτοὶ γίνεσθαι, ὡς τόγα συμβεῖναι πάντως καὶ ἔπι τῆς φύσεως τῆς ἀρετῆς γινεσθῶν. τοιγαροῦ χετῆ τοὺς ἐγχεφρονας ἀ πάντως ἀνάγκη παρῆν, ἐλθεῖν παρῆν δι' αὐτὸν. τὸ γὰρ εἰ ἀρετῶν τοῖς μὲν ἀρετῶν ἐξεί τιμὴ ὑπακοῆν, καὶ ἔπι βλάσει τοὺς πόνους ταῖς ἀντιδοῦσιν.

Αἰθανασίου. λ.

Εἰ βασιλείας ἐρώς, ἢ χετῆμάτων ἐχ' ἔπιπύω. εἰ δὲ καὶ τῆς θείας ἀμοιβῆς ἀντιπύω, ἢ τιμὴ ἀνθρωπίνην θηρώμενος, ἔπιπύω.

Ἀπολλωνίου ἑπισκοποῦ. λα.

Νῦν τοῖς δὲ τοῖς ἀράγμασιν, καὶ γὰρ ἀρετῶν ἐστὶν ἡμῶν τὸν πόθον, σκερτῶντα μὲν ἔπιπύω θείας εὐφροσύνης, καὶ ἀρετῶν τιμὴν ἐπιπύωμενος, ἀδυνατοῦτα δὲ ἀρετῶν τὸν μέλλοντα χετῆρον ἢ ἐμῶν, εἰ μὴ πινὲ ἀφ' ἡρῆδην ἐν τῆς δὲ τῆς ἑπιπύωσιν ποσειδάμενος, ἐπιπύω ἡδὴ ἐλπίδα δεξείεν κατὰ βάλλασθῶν βεβῶσιν, τῆς μελλούσης φημὶ πωνηροῦσιν τιμὴ ἀρετῶν ἀκούω ὅσον τὰ χετῆ ἐπιπύω, εὐφροσύνη ἢ μὴ ἀφ' ἡρῆδην τῆς παρῆδης ἀποτίτων.

Ηερακλίου ἑπισκοποῦ. λβ.

Ὅσων κρείπω καὶ ἀξιολογότερα ἐχειροτονήσης ὁμινομεν ἀράγμασιν, ποσῶντα μᾶλλον ἀκοίμητον καὶ διορατικώτατον εἶναί σε χετῆ, ἵνα μὴ θείων διορατικῶν ἐγχετῆμάτων, μέζονα ἀπειπύω τιμὴ χετῆρον. ἀνάγκη γὰρ τιμὴ χετῆρον τὸσῶντι ἔσασθῶν διαμαρτωλοῦ τῆς μέζονα, ὅσων ἂν καὶ τιμὴ ἀμοιβῆν, ἀμμεμπῶν ἀφ' ἡρῆδην τὴν τιμὴν λειπύω.

Ισχυριανὸν ἑρεσβυτέρου. λγ.

Διαπύω πινύωσιν τιμὴν θεοσεβείων,

omnino relinquent. Hæc eos animi inductione ac sententia facere vult, quæ etiam inuitos ac repugnantes facere necesse est. Quapropter hoc duntaxat ab ipsis adiungi postulat, vt sua causa ea fiant. Nam vt contingant, ab ipsa quoque rerum natura profus efficitur. Ac proinde qui sana mente sunt, quæ omnino perpeti sibi necesse est, vt ea ipsius causa perpetiantur, animi inducere debent. Hoc enim si accesserit, sufficientem obedientiam habebit, ac labores præmiâ superabit.

Athanasio. 30.

Si te regni cupiditas tenet, quin tu pecunias contemnis? Rursum si diuinam mercedem affectas, quin tu te humanam aucupari non desinis?

Apollonio Episcopo. 31.

Nunc hæc literis, velut præludiis quibusdam, cupiditatem nostram pascimus, præ diuina quidem læticia gestientem & exultantem, atque ad conspectum tuum properantem, verum ad futurum tempus quiescere nequeuntem, nisi solatiū quoddam ex hac epistola consecuta, hinc iam firmæ spei fundamenta iacere videatur, hoc est, futuræ solēnitatis expectationem. Quocirca festum nobis per aduentū tuū & præsentia quæ ocyllimè parere matura.

Ηερακλίου Episcopo. 32.

Quò præstantioribus & excellentioribus negotiis administrandis præfectus es, eò vigilantior ac perspicacior te esse par est: ne à diuinis conatibus lapsus, maiorem criminis notam subeas. Tantam enim, si à summis virtutibus abertes, accusationem esse necesse est, quanta, si munus tuum ab omni reprehensione factum te cūmque conseruari, merces futura sit.

Ισχυριανὸν Presbytero. 33.

Pietatem tuam magnoperè laudauī, qui

Q. iij

parris sententiam honore profecutus sis: eique, cui vj præflet, obtigit, hoc suffragium tribueris, quod orãstantissimè quid faciendum esset, considerarit.

Dionysio. 34.

Oblivio citra humanum vitium haudquaquam contingit. contingit tamen, quæ admodum & alij morbi. Eorum enim animos subit, à quibus memoria sciuncta est. Tum autem fugit & euanescit, cum quispiam eam memoriæ armis profligat. Quoniañ igitur, cum nobiscum esses, virtus tibi perpetuò in memoria versabatur, posteaquam autem abscessisti, te ipsum, vt audiuius, obliuioni dedidisti, necessarium diximus eam Epistolarum iaculis petere, vt extinctam ac deletam memoriam reducamus. Abeat itaque in præceps obliuio, vt memoriæ gratia rursum expleat.

Macario Episcopo. 35.

Eorum, qui duriore fortuna conflictantur, quisque misericordia & commiseratione dignus est, cum calamitates suas deplorat. Sin autem ad alios calumniandos ipsisque obrutandum se conuertat, misericordiam quoque, quam res ipsius aduersæ atque calamitosa aliis excitabant, vt ipse nosci, amittit. Neque enim iam misericordia, verum odio dignus esse iudicatur, dum ad facienda aliis negotia calamitate abutitur. Quoniam igitur curiositatis, molestiam allis libenter exhibentis, femina exorientia euellenda sunt priusquam pullulent, nec vi vlla comprimì possint, atque ei ipsi qui laceffiuit, periculum creent (nam qui calumniis premitur, probitatis ac morum elegantia nomine, cunctorum ore celebratur) eum, quem calamitas temulètia afficit, velim accersas, ipsique, vt à claro ac celebri viro abstineat, persuadeas.

Petro. 36.

Quoniam per literas à me quæris, quidnam illud sit, concident gladios suos in

μηδισαν τὴν τοῦ πατρὸς γνώμην, καὶ τῷ ἠγγείσθαι λαχόντι τὴν ἐπιτῶν ἀριστὰ διεσιέσθαι ἀπονεμεικίαν ψήφον.

Διονυσίω. λδ.

Οὐκ ἐκ τῶν ἀνθρωπίνου πάθους ἢ λήθῃ συμβαίνει. συμβαίνει δὲ ὅμως καὶ γὰρ καὶ παρὰ ἄλλα νοσημαπα. ὕπνισι γὰρ τὰς ψυχὰς ὡς ἢ μνήμη κερύειται. ἀλλὰ τότε φεύγει καὶ οἴχεται, ὅταν τις αὐτὴν τοῖς τῆς μνήμης ὄπλοις καταγωνιστῶν ἐπιγυῖατε μὲν μετ' ἡμῶν ἦσθε, μνήμη δὲ ἄλλῃσιν εἴχῃς τῆς ἀρετῆς ἀποφοιτῆσαι δὲ λήθῃ, ὡς ἐπιθόματα, οὐκ ἐδωκας σαυτοῦ ἀναγκάζον ἠθῆν μὲν ταύτην καταλέγουσιν ἡγάμασιν, ἵνα τὴν ἀφαινεθῆσαν μνήμην ἐπανόξωμι. οἴχεται τοίνυν ἢ λήθῃ κατὰ κρημνῶν, ἢ ἐκλάμψῃ πάλιν τῆς μνήμης ἡ χάρις.

Μαριεῖω ἐπιστόφιω. λε.

Τῶν δυσπραγέωντων ἐκείστος, ἐλέει δὲ ὅτι καὶ οἴκου ἀξίος καταδουρόμνος τὰς ἐαυτοῦ συμφορὰς. ἐὰν δὲ παρὸς τὸ σκυφαντῆν ἐτέρως καὶ ἐπιηράζειν κτήνηται, καὶ τὸν ὅτι τὰς δυσπραγίαις ἔλεος, ὡς οἴσθαι. ἀπολύσει. οὐκ ἐπὶ γὰρ οἴκτις, μίσος δ' ἀξίος ἐνομι κρινεται, εἰς φιλοπραγμοσύνην τῆ συμφορᾷ καταχρόμνος. ἐπεὶ τοίνυν καὶ τὰ σπέρματα τῆς φιλοπραγμοσύνης ἀρχόμενα ἐκκόπτειν πρὸν ἀναφυῆναι, καὶ ἀχάρετα γενέσθαι, καὶ κίνδυνον τεκεῖν αὐτῶ τῷ καταρξάμεν. ὁ γὰρ σκυφαντέμνος παρὰ πάντων ἔπι κελουσιγῆθια ἀδετα. καταξίωσον μεταπέμψασθαι τὸν ὑπὸ τῆς συμφορᾷς μετῴοντα, καὶ πρῆσαι ἀποχέσθαι αἰοιδίμια ἀνδρός.

Πέτρῳ. λς.

Ἐπειδὴ γέγραπται ὅτι τὸ, συγνώμῃσι τὰς μαχάρας αὐτῶν εἰς ἀρετὰς.

ἀροτῶν οἴμῃ, μᾶλλον δὲ πέπεισμαι σαφῶς τὸ πεπερηθηταῖσθαι, ὅτι δὴ τὸ τῆς εἰρήνης ἀροτῶν, φημί δὴ τὸ θεῖον περὶ τῶν Χριστῶν κήρυγμα, καὶ φιλοπολέμους πηρασώσθαι χάρας, ὡς τὰ ἀμωτήρια τῆς κακίας, εἰς τὰ βιωφελῆ τῆς γεωργίας μετρεῖται ἀθήσεια ὄργανα.

Ερμῶ κόμῃ. λς.

Ἐπειδὴ σκανδαλιζόμενος, ὡς γέγραπται, τῷ βίῳ Ζωσίμῃ τῶν περηθητῶν, τῶν βαπτίζομένων ὑπ' αὐτῶν, εἰς τὰ κήρια καὶ ἀναγκαστῶν ἠγῆ παρὰ βλάπτεται, ἀντεπιπέταται τὴν παρὰ τῆν δέχον ἠθῆν, ὅτι ὁ τελόμενος ἐδὲν ἀποβλάπτεται εἰς τὰ σωτηριώδη σύμβολα, εἰ ὁ ἱερεὺς μὴ εὐβίως εἴη, ἀλλὰ αὐτὸς μὲν πάντα τε καὶ πάντως καὶ γὰρ ἀβλαβέστατα, ἀπολαύσθαι τῶν θεῶν ἐμείναι καὶ λόγος κρεττόνων εὐεργεσιῶν. ὁ δὲ ἱερεὺς τῶν ἰδίων εἰς ἀρκαλέωτερον ὑφέξει λόγον. καὶ ποσάτη αὐτῶν περηθητῶν κολάσεως γενήσεται, ὅση καὶ τιμὴ αὐτῶν ὑπῆρτα. ὁ γὰρ μὲν δὲ τῶν ἱερωσύνην πετημασθαι γενόμενος ἀγαθός, μετῴρος ἂν εἴη κολάσεως ἐκ τῶν ἀξίος. μὴ δὲ τοιγαροῦν τῶν μὲν μὲν τὴν θεῶν ἐμείνῃν τελετῶν, ἥτις τῶν ἑρανῶν τοῖς μνηθεῖσιν ἀνοίγει, φρονιζέτω, ὡς ταύτην ἀβλαβέστατος, εἰς τὰ τῆς σωτηρίας σωθῆμαται, μὴ δ' ὅταν ἠλασθῆν, εὐπερὶστων ἠγγείσθαι ἔχειν ἀπολογίαν τὸν τῶν ἱερέων εἶον. ταῦτα δὲ φημί, ἔχῃ ὡς πάντων τῶν ἱερέων τοιῶντων ὄντων, μὴ γνοιτο. εἰ γὰρ καὶ πιστὸν περὶ ταῦτα τὰ ἐλεημασθῆ, πινῶν ἀπεσι καὶ εἰ μὴ πιστὸν περὶ σέσι καταρξάμαται, ἔδδὲ πάντων ἀπεσι. ἀλλὰ δεῖξαι ἡλιανῶς καὶ πάντες εἰεν τοῖστοι, ἔδδὲν ὁ φημιζόμενος ἀβλαβέσταται. εἰ δὲ λογισμὸς οἴει ταῦτ' εἶναι ἀνθρώπων, ἀπὸ τῶν θεῶν σε πιστώσασθαι λογίαν περὶσσομῃ. ἢ γὰρ τῶν Βαλαάμ γέροντα μωρότερον, ἀλλ' ὅμως τῆ γλώττη αὐτῶ εἰς εὐλογία κατεχρήσατο ὁ

vomeres, existimo, vel potius mihi persuadeo, apertè illud prædictum esse, quòd pacis aratrum, hoc est, diuina de Christo prædicatio regiones belli cupidas mitigabit: quarum vitij arma & præfidia in vitilia & ad vitam accommodata organa commutabuntur.

Hermio Comiti. 37.

Quandoquidem Zosimi Presbyteri vita offensus, vt scripsisti, eos, qui ab eo baptizantur grauiissimis ac maximi momenti detrimentis mulctari existimas, rescribendum ad te quàm celerrimè duxi: nimirum quòd is qui iniatur, quantum ad salutaria symbola spectat, ex improba Sacerdotis vita nullo damno afficitur, verù ipse prorsus atque omnino (asseruatione quippe vt oportet) diuinis atque omni dicendi facultate præstantioribus beneficiis fruetur. Sacerdos autem grauiore vitæ suæ rationes subibit, tantisque ad ipsius poenam atque cruciatum cumulus accedet, quantum prius in eum honor collatus est. Nam qui, ne sacerdotio quidem ornatus, probitati studuit, vt gratius in eum animaduertatur, haud dubiè promeretur. Quæ cum ita sint, nemo ex iis qui diuino hoc sacramento, quod cæleste regnū initiatis aperit, imbuuntur & consecrantur, vt hinc ad salutis tesseram damno atque incommodo affectus, in cura & sollicitudine versetur: nec, cum in peccatum lapsus fuerit, speciosam excusationem se Sacerdotis vitam habere existimet. Hæc autem dico, non tanquam sacerdotes omnes tales sint (Deus enim procul id auertat: quamuis enim nonnulli his vitiis laborant, at à quibusdā tamē cadē absunt. Ac rursum quibusdā virtutes desunt, at non tamē omnibus desunt) verum vt illud ostendam quod etiam si omnes eiusmodi essent, nihil tamē hinc ad eum, qui baptizatur, detrimenti redit. Quòd si hæc hominum duntaxat ratiocinationes esse arbitraris, à diuinis oraculis fidem tibi facere conabor. Quid enim Balaam illo impurius ac

Numm. 23. C. 24.

Q. iij

1041. 11. sceleratus extitit? Et tamen ipsius lingua Deus ad benedictiones abusus est. Quid rursus Caiapha sceleratus: Et tamen vaticinatus est, & gratia linguam quidē ipsius tetigit, at non item mentem tetigit. Quod si quid etiam, quod magis mirandum sit, 3. Reg. 17. intelligere cupis, per coruum, hoc est, immundam aue, cælipetā illū Eliā pascebat. Quocirca ne dubites, quin per flagitiosos quosdam Sacerdotes (neque enim omnes condēnare oportet, nec æquū est) diuina & natura sublimiora beneficia tribuuntur.

Zosimo. 38.

Maiorem in modum miror, quī fiat, vt tu, nec cuiusquam exemplo impulsus ac pertractus, nec quenquam qui te imitetur, habiturus? auertat enim Deus ne quis in rantam voraginem ruat: vt ināmq; etiam ipse ex pestifera hac temulentia emergas) Sacerdotes eos qui virtutibus ornati atque instructi sunt, ac spiritualibus dotibus ac rectē factis abundāt, vituperes, corūmq; fugillationem actionum tuarum excusationem habere te existimes. At non ita est, vir optime, non inquam ita est. Quin potius & hominibus ridendum atque cōdemnādum te propinas: & à Deo permultas pœnas sustinebis, quod & vitium amplexus sis, & virtutem contempseris, & ipsius alumnos maledictis profcideris, & Sacerdotio per summam petulantiam contumeliæ notam inuuleris: ad eō vt plurimi homines, ne dicam omnes, à te offēsi, in salutis symbolis detrimentum acceperint. Vt igitur ab omnibus his malis eximaris (id enim opto) fac te ipsum noscas.

Arabiano Episcopo. 39.

Non modò illud existima, te culpa & reprehensione carere, verū etiam laudibus plenum esse oportere. Illud enim quorumlibet etiam est: hoc autem summa virtute præditorum.

Eudamoni Diacono. 40.

Quoniam inter plurimas necessitates

θεός, τί δὲ τῶ καὶ ἀφαι ἄλλ' ὁμοῦς ἔφρασε, καὶ ἡ χάρις τῆς μὲν γλώττης ἦλθε, τῆς δὲ γνώμης ἔχ' ἦλθε. εἰ δὲ καὶ ὡς δὲ ὅτερον τι θέλεις μαθεῖν, ἀλλ' ἰσχυρῶς ἀναθάρτυ πλην τῶν ὑπερόδρομοι ἔτρεφον Ἡλίαν, μη τοῦ νῦν ἀμφιβαλλε, εἰ δὲ ἱερέων τινῶν ἀμαρτωλῶν, εἰ δὲ γὰρ πάντων κριταίη φίσσα ὅτι γρη, εἰ δὲ δίκαιον, τὰ θεῖα καὶ ὑπερφύη διδοται χάρισματα.

Zosimō. 38.

Λίαν θαυμάζω, πῶς μήτε ὡς δὲ δειγματι σβίαθεῖς, μήτε ἔξω τὸν μμησόμενον. μή γὰρ δὴ γένοιτο πινὰ εἰς τοῦτον ἐάρεθρον χεῖρα πεσεῖν, γένοιτο δὲ καὶ σὲ ἀνεστῆκεν ἐκ τῆς ὀλεθρῆς ταύτης μέθης τῆς ἀρετῆς κομῆστας ἱερέας, καὶ πνευματικοὺς κριτοὺς θάμασι ἐρύοντα κληρονομοῦν, νομίζων σπολογίαν ἔχειν τῆς οἰκειᾶν παραγμάτων, τὴν τῆς ἄλλων κωμωδία. ἀλλ' οὐκ ἔτι τὸ, ὅ ἐλπίστ, οὐκ ἔτι, ἀλλὰ καὶ παρ' ἀνθρώποις γέλωτα ὀφλισκάνεις, καὶ κριτάγων σιν, καὶ παρ' Θεῶ πολλὰς ἔσπο μείεις τιμωρίας, ὅτι τε χεῖρα ἠσάσω, καὶ ὅτι τὴν ἀρετῆν ἠτήμασας, καὶ ὅτι τῆς ταύτης προσφίμης ἐκκηρύσσας, καὶ ὅτι εἰς τὴν ἱερωσύνην παροινήσας ἐξύβρισας, ὡς τῆς πλείους τῆς ἀνθρώπων, ἵνα μὴ λέγω πάντα, σκανδαλιόδητας ἔσπο σου, νομίσαι εἰς τὰ τῆς σωτηρίας ὡς βεβλάφθαι σὺμβολα. ἵ' οὐδ' ἔτι τῶν ἀπάντων ἀπαλλαγῆς τῆς κωνεῦχρη γὰρ, γινώθι αὐτὸν.

Arabiano Episcopo. 39.

Μὴ μόνον μέμψας κρείττονα οἴου δεῖν εἶναι σαυτὸν, ἀλλὰ καὶ ἐπαίνων ἐμπλεων. τὸ μὲν γὰρ καὶ τῆς τυχεύων ὅτι, τὸ δὲ τῆς ἀκρων εἰς ἀρετῆ.

Eudamoni Diacono. 40.

Επιδή πλείους ἢ φύσις ἡμῶν ἀνάσσει καὶ

καὶ ἔχουσα, μέγιστη ἔχει τὴν γὰρ ἔρως, πολλὰ γὰρ ἡμῶν ὀπιπύθησα ἡκίσα λόγῳ πεισθίνα βέλεται, λογισμῶ τὴν τυραννίδα αὐτῆς παρὰ φάδου καὶ τὸ ἀχέρωτον χεῖρα ἔσται μηχανοσώμεθα. τὸ πὸ δὲ ἔσται, εἰ τῆ γρη εἰα τὴν ἀνάγκην ἡεραπεύσασθαι, καὶ τῆ ἀνταρξία τὴν ἀμετρίαν κολάσασθαι.

Zosimō. 38.

Οὐκ εἰς τὸ μὴ δοῦσαι δίκην, ὅ ἐλπίστ, ἀλλ' εἰς τὸ δοῦσαι ἀραλαωτέραν, εἰ μὴ γνωσθαι χάριτας, καὶ τὰς ἡτῆς πάσας ἀναμαχέσασθαι, ὅ μὴ δέπω δοῦσαι ὡς ἐστὶσται σὺ.

Opelio Grammatico. 42.

Τὸν καταπεπληγμένον ἔφημι τοῦ ἀλλῶς, μὴ γὰρ ἴσως τοῖς πολλοῖς τὸτο, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν Διόανιον τὸν ἐπ' ὠγλωπεία παρὰ πᾶσι βεβοημένον, τὴν τοῦ ἀειδίου Ἰωάννη γλωτταν, καὶ τὸ κέλλος τῆς νομῆτων, καὶ τὴν πικρότητα τῆς ἐθουμμάτων τεκμήριον, ἢ ὅτι τὸν, ἐν ἧ οὐ μόνον αὐτὸν μαχελεῖ εἶτω δυνάμειον εἰσπῆν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐγκωμιαστέτους, καὶ ταῦτα βασιλεῖς τυχεύοντες, ὅτι δὴ τοῖς ἐπαμῆτες τετυχεύον. ἔστι δὲ αὐτῆ.

Διόανιος Ἰωάννη. Δεξάμενος σὺ τὸν λόγον τὸν πολὺ καὶ κέλλον, ἀνέγνωσ ἀνδρῶσι λόγων ἢ αὐτοῖς δὴ μέρους, ὡν ἔδεις ἦν, ὅς οὐκ ἐπὶ δα τε, καὶ ἔσται, καὶ πάντα ἔδρα τὰ τῆς σκεπῆ πλινγιδίων. ἡσθῆν οὐδ', ὅτι τῶ δεικνύνα τὴν τέχνην ἐν διχαφείοις ὡς στήθης τὰς ὅτι δειξίεις, καὶ μαχελεῖσται μὲν εἶτω δυνάμειον ἐπαμῆν. ἐπαμῆτες δὲ τοῖς τετυχεύοις, τὸν τε δόντα πατέρα, καὶ τῆς λαβόντας εἰς τὴν βασιλείαν. καὶ ταῦτα μὲν Διόανιος γέγραφε. Πλεονεχῶ δὲ δεκεῖ τὸ σαφές καὶ λειονογήσιον εἶναι ἀπικασμῶν. εἶτω γὰρ φησὶ, ἀλλήλων ὅτι

quibus natura nostra premitur, maxima est ea, qua eam venter exercet (nam cum multa nobis imperet, rationi obtemperare minimè vult) considerationis ope atque auxilio ipsius tyrannidem amputemus: atque, vt quod vix omnino subigi potest, subigamus, rationem incamus. Hoc autem assequemur; si eo quod opus sit necessitate leniamus, ac per frugalitatem immoderationem coërceamus.

Zosimo. 41.

Quòd nondum pœnas dederis, vir optime, non eò tibi redigetur, vt nullas pœnas pendas, sed vt grauiores & atrociore luas; nisi telipifcas, atq; acceptas elades farcias.

Opelio Grammatico. 42.

Quòd, non dicam alij (paruum enim id fortasse plerisque videri queat) verū etiam ipse Libanius, qui eloquentiæ nomine apud omnes clarus ac celebris est, præclarī viri Ioannis linguam, ac sententiarum pulchritudinem, & argumentorum densitatē, ad stuporem vsque miratus sit, argumentō est ea Epistola, in qua non modò eum, qui tanta dicendi facultate præditus sit, beatū prædicat, verum etiam eos, quorum laudes oratione celebrat, & quidem qui imperatores essent, quòd eiusmodi laudū suarum præconem cōsecuti essent. Huius autem Epistolæ hoc exemplum est.

Libanius Ioanni S. Cūm pulchram tuā & elegantem orationem accepissem, viris quibusdam, qui & ipsi orationum opifices & architecti sunt, eam legi. Quorum nullus erat, qui non saltaret & clamorem ederet, eaque omnia faceret, quæ homines admiratione perculli & attoniti facere solēt. Ego igitur eò nomine voluptate affectus sum, quòd ad forensē operam, in qua artis specimen edis, demōstratiuum quoque dicendi genus adiungis. Atque & te beatum duco qui ad hunc modum laudare queas, & item eos qui talē laudum suarūm præconem nacti sunt, hoc est, & patrem, qui imperium dedit, & filios qui

acceperunt . Atque hæc quidem scripsit Libanius . Plutarchus autem perspicuitatē ac facilitatem germanum Atticismum esse cenfer . Sic enim , inquit ille , locuti sunt oratores . At verò Leontinus Gorgias primus hunc morbum in forenses orationes inuexit , vt qui sublime ac tropicum dicendi genus amplexus sit , ac perspicuitatem labefactarit . Hic porrò morbus , inquit ille , admirandum quoque Platonem attigit . Quamobrem si hac in re Plutarcho fides habenda est , præclarus ac celebris Ioānes omnes superat , vt qui & Atticum se verbis præbuerit , & perspicuitatem , qualē haud scio an alius quisquam , adhibuerit .

Eustathio Presbytero . 43 .

Resurrectionis corporum sermonem , vt impossibilem , ab Ethnicis irrideri dixisti . Operæpretium est igitur , quoniā Scripturas sacras reiiciunt , ex ratiocinationibus ac demonstrationibus eiusmodi sermonem extruere , qui velut vim afferat , efficiatque , vt quod obscurum est , perspiciamus . Quapropter si sapientes & eruditi sunt , quænam Philosophi dicant , confiderent . Nam illi corpoream essentiam ex quatuor elementis constat ac temperatam esse afferentes , mutabilem hanc esse statuunt : quippe cum elementa facile inter se migrent . Etenim ignis , crassitiem contrahens , ac deorsum vergens , aër efficitur , aër aqua , aqua terra . Ac rursus , terra extenuata , in aquam , aqua in aërem , aër in ignem commutatur . Quid igitur incredibile dicimus , cum corpus hoc , quod nunc maxima ex parte terræ particeps est , cum attenuatur , æthereum ac spirituale fieri affirmamus ? Resurgere enim illud dicimus , non cuiusmodi nunc est , sed in meliorem statum immutatum & exornatum , atque ita , vt labem omnem & corruptionem , ac vitia , tanquam in fornace , deposuerit . Quocirca si sapientes & eruditi sunt , qui hæc considerant , incredulitati suæ finem constituent . Sin autem & literarum expertes , & Dialecticæ exercitationis ina-

ρήτορες . Γοργίας δὲ ὁ λεοντίνος , πρῶτος πλὴν νόσον ταύτην εἰς τῆς πολιτικοῦς λόγους εἰσήγαγε . τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ τροπικὸν ἀσπασάμενος , καὶ τῆ σαφηνείᾳ ^{τεχνικῆ} λυμνησάμενος . ἤλατο δὲ φησὶν ἡ νόσος αὐτῆ , καὶ τῆ ταυμάσιον Πλάτωνος . εἰ τοίνυν λέγῃ , λέγῃ δὲ ἐν τῷ πρώτῳ Πλάτῳ ἀρχῶν περὶ βροσίου , πλεονεκτεῖ τῆς ἀλλῆς ἄσπαστας ὁ ἀοιδίμος Ιωάννης , καὶ κατὰ τὴν φωνὴν ἀφικίνας , καὶ σαφηνείας , ὡς οὐκ οἶδ' εἰ τίς ἕτερος , λέγῃσάμενος .

Eustathio Presbytero . 43 .

Τὸν τῆς ἀναστάσεως τῆς σωμάτων λόγον ἔφησ , ὡς ἀδύνατον , γελᾶσθαι παρ' ἑλλησιν . ἐκούῳ λέγῃ ἐπειδὴ τὰς ἱεραῖς ᾠδαῖς ἀφρονταί γε φάσιν , οὐ λογισμῶν καὶ ἀποδεικτικῆς τάξεως , ἀναγκαστικῶν καὶ ταυμάσιον λόγον παρασκευάζοντα ἡμᾶς τὸ σαφές συνιδεῖν . εἰ μὲν οὖν σοφοὶ εἴεν λογισάσθωσαν , ἀφασιν οἱ φιλόσοφοι . οὐκ εἴνοι γὰρ ἀπὸ τῆς τεσσάρων στοιχείων πλὴν ἑσίας τὴν σωματικὴν κεκράσθησαν οὐκ ἀσπίοντες , τρεπλὴν αὐτὴν ὑποπέθεται , ἀτὲρ ἀδύνατος τῆς στοιχείων εἰς ἀλλήλα μεταχωρῶντων . παχυρόμενον μὲν γὰρ τὸ πῦρ καὶ χύτῳ βέλαν , ἀέρας γίνεσθαι . τὸν δὲ ἀέρα ὑδὼρ . τὸ δὲ ὑδὼρ , γῆν . καὶ ἀγάπαιν λεπυροσπόρον ἢ τὴν γῆν , ὑδὼρ γίνεσθαι . τὸ δὲ ὑδὼρ , ἀέρας . τὸν δὲ ἀέρα , πῦρ . τί τοίνυν ἀπίστον φασίμ , εἰ τὸ σῶμα τῷ τῷ νῦν γῆς πλείονος μεταχρῶσθαι κλεπυροσπόρον , ἀγέρον γίνεσθαι φασίμ καὶ πνευματικόν . ἀνίστασθαι γὰρ λέγουσιν αὐτὸ , ἢ τοῖσδε , ἀλλ' ἔπει τὸ κρεῖττον μετακοσμηθῆν , καὶ τὴν φθορὰν ἀπασαν καὶ τὰ πάθη , ὡς περὶ ἐχθρονευτηλῶ ἀπογέμενον . εἰ μὲν οὐκ οἱ σοφοὶ εἴεν οἱ ταῦτα λογισάμενοι , παυσάσθωσαν τῆς ἀπίστεως . εἰ δὲ καὶ λόγον ἀμοιροί , καὶ ἀλογικῶν γυμνασίας ἀσπειροί τυγχάνοντες , ἔροιντο , τί βεβή τῷ τῷ ἢ τὸ

ἢ τὸ τοῖσδε δι' ὑποδείγματός . βαδίζειται ὁ λόγος δεικνύς καὶ τοῖς ἰδιώταις πλὴν ἀληθειαν . φασίμ γὰρ ἵνα καὶ παχυρότερον ᾠδῆς πλὴν σαφηνείαν τῆς λέξεως λέγουσάμεθα ᾠδῆς δὲ ἔγγραπτον . ὅτι ὡς περὶ ἡ χρυσίτις γῆ λαμβάνουσα μὲν ὑδὼρ , πηλὸς γίνεσθαι . περὶ δὲ ὀμυλῶσα χρυσός . καὶ οὐκ ἐπὶ πάχει οὐκ εἶνα ἀφρονῆν ἔπαρξεν , ἔπα καὶ τὸ σῶμα ὀμυλῶσαν τῆ ἀφρονείᾳ , καὶ τῆ ἀφρονείᾳ , ἀνάλωτον ἔσται καὶ ἀβαστον πᾶσι τοῖς πᾶσι , οἷς νῦν ἐλάττωτον κατέστηκεν . εἰ δὲ καὶ πλὴν δύναμιν τῆς σῆς τῆ μηδ' ὄντος αὐτὸ πεποικιλῆτος ἐγινωμόνως λογίζονται , οὐδὲ λογισμῶν τοῖσδε τῶν δέησονται . ὁ γὰρ μὴ δὴ ποιήσας , πολλὰ μᾶλλον γεγενημέρον ἀναστήσει .

Zosimo Presbytero . 44 .

Εἰ μὲν δύνατον ἦν τὰ χεῖματὰ μετὰ θάνατον ἀποποιούμεναι μετὰ σῶμα , μάστιγα μὲν ἔδ' οὐκ ἔστιν ἵνα ὑποδείξει οὐκ εἴσε τιμαλφεσάτων ὅτι σποδομένονα . πλὴν , ἀλλ' ὅμως ἐδοκεῖ , σικιάν πινάσθαι μὲν θύλας σοι φέρειν . εἰ δὲ τῷ μὲν ἀδύνατον , δύνατον δὲ ταῦτ' ἀμείψαι εἰς ἐλεημοσύνας ἀναλώσασθαι , καὶ μάστιγα μὲν δὲ τῆς ἐπιπροσώπου δούσης εἶναι τῆς πείδων σικιάν σοι προσούσης . ἀμεινον τῆς προεσώσεως γενέσθαι , ὅ τῆς ἀνάγκης ὅτιν . εἰ δ' ἐβέλαι παρὰ σῶμα , τί καὶ τῆς πενήτων ἀρπάξων οὐκ ἐρυθεῖς .

Πρὸς νηστεύοντας ἀσκητικῶς ἀγαν . με .

Σύμμετρος ἔστω τῆς ἀρετῆς ὁ πόθος , ἵνα μὴ ἀμετρος γίνηται τῆς μεταβολῆς ὁ τῆς πότος .

Athanasio Presbytero . 45 .

Εἰπέ τῷ διεγεχθέντι πρὸς σὲ καὶ τὰ ἑλλήνων πρὸς βούσποντι , φήσαντί τε , ὅτι χριστὸν ἵνα καὶ παρὰ τὴν ἀρχαίαν συνθήκην , εἰσηγήσασθαι το πολυτέλειαν τὸ εὐαγ-

periti sint , quærantque quidnam hoc aut eiusmodi sit , per exemplum oratio nostra gradietur , vt rudibus etiam & indoctis veritatem ostendat . Dicimus enim (vt declaranda huius rei causa crassius exemplū adhibeamus) quod quemadmodum auri spuma , si aquam assumat , lutum efficitur , si autem igni admoneatur , aurum , nec iam ea patitur quæ prius patiebatur : sic etiam corpus , cum immortalitate atque incorruptione versatum , ab omnibus his affectionibus , quibus nunc obnoxium est , prorsus immune ac liberum erit . Quod si vim quoque ac potentiam illius prudenti animo perpendant , qui ex nihilo corpus in ortum produxit , ne his quidem ratiocinationibus opus habebunt . Nam qui illud ex nihilo effecit , multo magis effectum ad vitam reuocabit .

Zosimo Presbytero . 44 .

Si fieri posset , vt opes tuas post discessum è vita tecum asportares , quanquam ne sic quidem pretij cuiusquam essent , vt pote à pretiosissimis alteri æui diuitiis obsecurata , tamen umbram quandam consolationis ex tibi afferre videretur . Cum autem id fieri nequeat , possis autem eas , si in elemosynas insumperis , in meliores commutare , quin tu id facis ? præsertim cum ne filiorum quidem excusatio , quæ honesti cuiusdam prætextus speciè præ se fert , tibi suppetat , nimirum id quod necessitatis est , melius eo esse , quod voluntate animique inductione efficitur . Quod si largiri non vis , quin tu saltem , pauperum bona rapiens , erubescis ?

Ad Monachos ieiuniis immodicè deditos . 45 .

Virtutis labor moderatus sit : ne immoderatus mutationis modus existat .

Athanasio Presbytero . 46 .

Dic ad eum qui tecum altercatus est , atque Ethnicorum dogmata proficetur , contenditque Euangelium nouam quandam , atque à veteri consuetudine dissiden-

tem vitæ rationem induxissè: vir sapientissime, illud ignorare videris, improbam consuetudinem nouitate sola comprimi atque extingui solere. Qua de causa Euãgelij quoque Dominus huc venit, ac cælestis vitæ genus inuexit. Et quidem si vt in pristino statu permaneremus, admoneret, nihil noui moliri necesse fuisset. Sin autem idcirco venit, vt ea, quæ minùs rectè constituta erant, reprehenderet, nouis rebus profectò erat opus, vt improbitas quæ inualuerat, frangeretur. Neque enim fieri poterat, vt eadem turpitudine vires obtinente profectio surperet: verùm ei necesse erat, qui vitia emouere ac de medio tollere cupiebat, ea quæ nondum legibus fancita erant, eorum loco, quæ in detrimentum ac perniciem inualuerant, constituere. Quapropter illud potius in contrarium admirationem haud immeritò mouere debuisse, si cum ad res mutandas huc venisset, nihil noui legibus suis sanxisset. Oportet enim & legiflatorem, & monitorem, ea quæ in rem futura sint, proloqui, nihil omninò curantem, an sententiis nouitatis aliquid insit. Quemadmodum enim eum, qui minimè conducibilia suadet, odisse ac detestari par est, etiam si consuetudinis vestigijs hætere videatur: sic etiã qui cum optimis atque utilissimis consilijs accedit, laudibus ac plausu profecti conuenit, etiam si alioqui extra ea, quæ moribus recepta sunt, aliquid consulat. Quocirca si quid quod reprehensionem mereatur, Christi oraculis adiunctum esse perspicis, id ostende: & tibi victoriam cõcedam. Sin autè cum hoc dicere nequeas, morem atque consuetudinem, tanquam firmum quoddam præsidium, retines, apparet te per speciosum consuetudinis prætextum id quod vitale est repudiare. Neque enim graue ac sceleratum est aliquid innouare, cum utilitas nouitati adiuncta est. Non enim noxia & vitia vetustate perpenduntur: verùm id explorandum est, an in antiquioribus rebus vitium inueniatur: ac contra in recentioribus virtus reperitur. Tu porrò hac ratione videris existi-

γάλιον, ὅτι, ὡς σφόδρατε, κινδυνεύεις ἀγνοεῖν, ὅτι πλὴν πονηρῶν συνήθειαν χριστοῦ μὴ παύειν πέτυχε. διὸ καὶ δευροῦ ἐφοίτησεν ὁ τῶν εὐαγγελιστῶν δευτέρου, καὶ πολιτείας ἑραυρῶν ἐπέσχευσε εἰσηγήσατο. εἰ μὲν οὐκ παρήνει ἐμμένειν τοῖς καθεστηκόσιν, ἔδεν ἂν ἐχρὴν χριστοποιεῖν· εἰ δὲ τοῖς οὕτως ὀρθῶς διακειμένοις παρήλθεν ὑπεπιμύσεων, νεωτέρων ἔδει παραγμάτων, εἰς τὸ πλὴν πονηρῶν πλὴν κρατήσασαν λυθῆναι. ἔ γάρ οὐκ ἔστιν, τῆς αὐτῆς ἀκοσμίαις κρατέσθαι, γὰρ ἐξουσίαν ἔπανόρρωσιν, ἀλλὰ ἀνάγκη τὸν ἐθέλοντα κινήσαι καὶ ἀφανίσαι τὸ φαῦλα, καὶ μήπω νεομομίαν ἀπὸ τῆς παλαιῆς ἔχειν. ὅτι ζημία κεκρατηκότων χριστοποιῶν ὥστε τὴν νύκτα θαυμάζειν εἰκόσιν, εἰ μεταβολῆς ἐνεργε παραγμάτων, δευρὸν ὑποφωτισθῶσιν, μηδὲν χριστοποιῶν τὸ νόμον παρήλασεν. χριστοποιῶν γὰρ προσκίσει ἔτι τὸν νομοῦ ἐπιπύ, καὶ τὸ σύμβολον, καὶ λυσιστελοῦ ἔχει φαίνεσθαι φράζοντα μὴ δαμόσιν ἔσπολοχίζεσθαι, εἰ χριστοποιῶν τὸ πρῶτον ἰσθῶσιν γνάμωσιν, ὡς ἄρ' ἔστι τὸν καὶ μὴ λυσιστελιῶν πέριθοντα μισθῶν ἀξίον, καὶ δικαίῃ τοῖς ἐθεσιν ἀκολούθειν, ἔπει τὸν μετὰ τῶν βελτίων παρόντων δὲ χριστοποιῶν, καὶ ἔξω τῆς καθεστηκότων παρανομίαι. εἰ μὲν οὐκ βλάβειν ἐνορῶσιν τοῖς χριστομοῖς συνῆσαν, δείκνυσι, καὶ πλὴν νικῶσιν σὺ τῶν χριστοποιῶν. εἰ δὲ τοῦτ' οὕτως ἔχον λέγειν, ὡς ἄρ' ἰχυροῦ πινὸς ἀπὸ τῆς τοῦ ἔθους, ἢ λαοθάνας τῆς τῆς νεομομίαν εὐσπεσεία τὸ συμφέρον παρανομῶν μῆτος. ἔ γάρ δεινὸν χριστοποιεῖν εἰ τοῦ λυσιστελοῦτος ἢ μελέ τῶν χριστοποιῶν ἐστίν. ἔ γάρ χριστοποιῶν κρινεταὶ τὰ βλαβερά καὶ τὰ μὴ. ἀλλ' εἰ εὐρεθῆναι μὲν ἐν τοῖς προεσβυτέροις τῆς παραγμάτων καλῶν, εὐρεθῆναι δὲ ἐν τοῖς νεωτέροις ἀρετῆ, εἰκόσιν δὲ σὺ νομίζεις τῶν ἐν νέας ἡλικίας ἐν χριστοποιῶν τοῖς καλῶν καλῶν καλῶν, μὴ δὲ ἐν τὸν περὶ σωφροσύνης χριστοποιῶν ἀπὸ τῶν λόγων, μηδὲ τῶν ἀποφόνων τὸν περὶ ἑστει-

ἑστειλάει· εἰ γὰρ ἐκείνων ἕκαστος πλὴν συνήθειαν τῶν πρῶτοντος χριστοποιῶν, μὲν οὖν ἑαυτὸν περιπέριχεν χριστοποιῶν.

Τιμοθέω ἀναγνωστῆ. μζ.

Οὐτὸ καλῶς ἀπὸ τῶν προποτόκων, ὡς ἀφ' ἡγῆ, παρεχόμεσε τῶν Ιακώβ ὁ Ησαῦ, ἀλλὰ τὸ πατριάρχων ἀξίωμα, τὸ τῆς ἀρετῆς μάλιτα, καὶ ἔτι τῆς πρεσβυγενείας χριστοποιῶν. ἐπειδὴ γὰρ τῶν προποτόκων, ἢ τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ἡ βασιλεία καὶ ἡ ἰερασύνη, καὶ τὸ πατριάρχων ἕχουσι τὸ ἀξίωμα, καὶ ὁ νόμος ὁ τῆς πρεσβυγενείας ὅτι πλὴν ἀρχῶν αὐτὸν ἐκάλει, ἐνομος δὲ ἦν ἔτος ἀρετῆς, εἰς τοιαύτων ἀνάγκη χριστοποιῶν, ὡς τε καὶ ἐκὼν παλῶσιν, ὡς ἄρ' ἔστιν ἀφ' ἑθῶν δὲ ἰσθῶσιν.

Τῶ αὐτῶ. μη.

Καὶ αὐτὸ τῶν, ὡς ἔφης, ὡς τῶν, συνήθειαν ἀλλήθες δὲ, τὸ πρῶτον σοὶ παρ' ἐμοῦ χριστοποιῶν. ἐπειδὴ γὰρ ἐπέσχευσε τῆς πατριάρχων ἐν τῶν Ρυβείμ, ἀξίον τοῦτ' ἔτε βασιλείας, ἔτε ἰερωσύνης ἢ ἐξιάθῃ, καὶ τοῖς προποτόκων ὡν, ἀλλ' ὁ μὲν Λευὶ τρίτος ὡν, ἔ μόνον ἀξίον τὸ ἐπαγγελίασθαι τὸν πατέρα δεκάτην ἀφιερῶσθαι καὶ τῶν γὰρ ἀριθμῶν μῆτος δὲ ἰσθῶσιν ἦν, ἀνῶθεν δὲ εἰ ἡ ἐθῶν, εἰς τῆς ἐν σωδισκῶν ἡ ἐθῶν, ἀλλὰ καὶ δι' ὁσιότητα, καὶ τὸ συνηθειῶν ἀμάτων ἀξίον πλὴν εἰς τὸ θεῶν πμῆν, τὰς χεῖρας ἐμπλήσασιν ἰερωσύνης ἢ ἐξιάθῃ, ὡς ἄρ' καὶ θαυμάζων ὁ Μαυσῆς ἐν τῶν ἐυλογίαις ἔλεγεν, ὁ λέγων τῶν πατέρων ἢ τῆς μητρὸς ἔχ' ἑώρεκάσε, καὶ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν οὐκ ἐπέγνω, ἐφύλαξε τὰ λόγια κυρίου. ὁ δὲ Ἰούδας τῶν τάρτων ὡν, ἀξίον πλὴν ἀδέχασθαι κελῶσιν, καὶ πλὴν ὀρθῶν ψήφων, βασιλείας ἢ ἐξιάθῃ. ἐπειδὴ γὰρ πολλοὶ τὰ οὐκ εἰσὶν κρύπτοντες πλημμελήματα ἐτέρους

mare, huic, qui à iuuenili ætate semper in lustris & prostibulis sese volutauit, sermonem de pudicitia minimè inferendum esse: nec sicario, de maffuctudine ac morum lenitate. Nam si quisque illorum consuetudinem honestati anteponat, sexcentis malis seipsum inuoluet atque transfiget.

Timotheo Lectori. 47.

Non hoc duntaxat Èsã Jacobo concessit, quemadmodum existimas, vt primogenitus vocaretur: verùm Patriarchicam dignitatem, quæ virtuti potissimum ac non primogenituræ debebatur. Quoniam enim primogenito, vel omnium natu maximo, & regnum, & sacerdotium, & Patriarchica dignitas debebatur, atque primigeniorum lex cum ad principatum vocabat, virtute porrò iste vacuus erat, idcirco in eam necessitatem redactus est, vt etiam sua sponte id venderet, quod etiam inuitus spoliari merebatur.

Eidem. 48.

Hoc quoque ipsum, quod abs te commemoratum est, id quod nuper ad te scripti, verum esse confirmat. Quoniam enim Ruben in paternum lectum Rubido quodam furore infilerat, propterea, nec Regnum, nec Sacerdotium, tamen alioqui natu primus esset, consecutus est: verùm Leui, qui tertius erat, non modò quia pater decimam consecraturum se esse promiserat (nam si ab inferiore parte numeretur, decimus erat: si autem à superiore numeratus fuisset, vnus ex ancillarum filiis inuentus esset) verùm etiam ob pietatem & sanctitatem, & quia diuini honoris causa cognatorum sanguine manus impleuerat, Sacerdotio donatus est, Quem etiam Moses in benedictionibus admirans, his verbis vtebatur: Qui dicit patri aut matri, Non vidi vos, & fratres suos non agnouit, ille Domini mandata custodiuit. At verò Iudas, qui quartus erat, propter integrum iudicium, ac rectam sententiam, regiam dignitatem obtinuit. Quoniam enim ple-

Gen. 38. rique, delicta sua occultantes, alios condemnant, hic autem seipsum condemnauit, eamque, quæ stuprum admisisse credebatur, supplicio & cruciatiu liberauit, ob eam causam haud iniuria regiam dignitatem est affecutus. Etenim qui ex Leui ortum trahebant, Sacerdotij munere fungebantur: qui autem à Iuda genus ducebant, regnum gerebant, non tam fortitò ac fortuitu, quam in virtutis præmium, istud capientes. Quamobrem cum quidam in deserto, qui à Ruben genus traxerant, fêque, quod à primogenito oriundi essent, sacerdotio dignos esse iudicarent, furore quodam perciti, in eos qui diuino cultui consecrati erant, impetum fecissent: Mosem videlicet arbitrati, fauore ductum, fratri, & nepotibus suis sacerdotij dignitatem prodidisse: tùm verò fulminibus ac tonitruis cælitus petiti atque confecti sunt: vi nimirum vltrice sacerdotio honorem non primigeniorum iuri, sed virtuti confirmate atque afferente.

Numb. 16.

Eidem. 49.

Gen. 37.

Gen. 35.

Ne Ioseph quidem, vir optime, gratia & fauore regnum consecutus est. Multis enim virtutibus, etiam cum adhuc adolescens esset, ornatus & instructus erat. Eoque nomine pater quoque ipsum præ cæteris filiis amabat. Quoniam autem cum fraterna inuidia flagrare perspiciebat, vt eorū liuori mederetur, amoris causam afferrebat, eum nimirum non ex pueri virtute nasci asserens, verum quod eum postremū in lucem edidisset. Quod autem hoc patris causificatio ac prætextus esset, id agentis, vt incensam aduersus eum inuidiam extingueret (hac enim inflammati nefarium etiam ipsi crimen affinxerunt) hinc liquidò constat. Nam si hac de causa patri charus erat, quod tardè progenitus fuisset, Benjamin, qui tardiùs in lucem prodierat, maiorem patris amorem ac beneuolentiam obtinere debuisset. Verum, vt à me dictum est, sapientissimum patris prætextum Moses insinuauit. Nam quod eximii virtutū dotibus etiamnum adolescens floureret, &

καταδικάζουσιν, ἑαυτοῦ μὲν καταψηφίσασατο, τὴν δὲ πεπονημένην νομοθεσίαν ἀπήλλαξε τῆς τιμωρίας, ἀλλ' οὕτως τὴν βασιλείαν ἠξίωσε. ἱερῶντο γὰρ οἱ ἐν Λεωί, ἐβασίλευον δὲ οἱ ἐξ Ἰούδα, ἢ κατὰ Σπυρίων, ἀλλ' ἀρετῆς χάριν εὐληθότες ὄπερ οὐκ ἴσθ' ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τοῦ Ρουβὲν καταγέμενοι, καὶ νομίζοντες ἱερωσύνης ἀξιοὶ εἶναι, ἀλλ' οὐ τῶν πρωτοκόπων εἶναι Σπυρίωνι καὶ τῶν ἱερωμένων ἐμάχησαν, Μωσὴν νομίσαντες καὶ χάριν τῶν ἀδελφῶν τοῖς τε ἀδελφίδις τὴν ἱερωσύνην προσπεποιθένας, τότε δὴ σιγήσῃ καὶ κεραινοῖς οὐρανὸν κρούσαντες ἐβόησαν τῆς δίκης ἢ τῆν πρεσβυγενεῖαν, ἀλλὰ τῇ ἀρετῇ τὸ τῆς ἱερωσύνης χάριν ἐβασίλευσε.

Τῶ αὐτῶ. μθ.

Οὐδὲ ὁ Ἰωσήφ, ὃς ἐέλπιε, καὶ χάριν βασιλείας ἠξίωθη. πολλὰς γὰρ ἀρετὰς καὶ ἐπιμειράμιον ὄντα ἐνόμα. διὸ καὶ ὁ πατὴρ αὐτὸν ἠγάπα παρὰ τῶν ἄλλων αὐτῷ υἱοῖς. ἐπειδὴ δὲ ἐώτερον αὐτὸν φθόνον, ἡμετέρων ἐκείνων πῶν φθόνον, τῆς ἀγάπης τὴν ἀπόδειξιν ἔλεγεν, ὅτι ἐν τῆς τοῦ πατρὸς πίστευσι ἀρετῆς, ἀλλ' ἐν τῆς τελευταίας ἡλικίας. ὅτι δὲ τοῦτο σιγήσῃ ἢν τοῦ πατρὸς, ἐβληθέντος σέβασαι τὸν πρῶτον μόνον κατ' αὐτοῦ φθόνον, ἐκ τῆς γὰρ ἰσχυροῦς μόνον καὶ ἰσχυρὸν πονηρὸν ἔπλασαν κατ' αὐτῷ, δὴλον ἐκείθεν. εἰ γὰρ ἀλλ' οὐ τῶν ἡγεμόνων, ὅτι ὁ ἰσχυρὸς ἦν, ὁ ὀψιγενέστερος, Βενιαμὴν δὲ ἕτος ἦν, δίκης ἢν μᾶλλον ἀγαπήθη. ἀλλ' ὡς ἔφη τὴν σφωτάτῃν τοῦ πατρὸς σιγήσῃ ὁ Μωσὴς εἰσηγήσατο. ὅτι γὰρ ἐξ ἀρετῆς ἀρετῆς, καὶ ἐπιμειράμιον ὄντα ἐνόμα, ἐδείξε καὶ ἢ νεότητι, καὶ ἄλλ' ἅπαντα ἡλικία, οὐ τὰς ἐξ ἀρχῆς ἀρετὰς.

ἀρετῆς ἀπολέσασα, ἀλλὰ καὶ αἰξήσασα, καὶ σιγήσαν παρὰ σκευάσασα. ποία γὰρ ἀρετῆ ὅσα ἐστὶν; ἐπερὶ τῆ δὲ δεύτερον, ἀλλ' ὅσα ἀπέλασε τὴν εὐγένειαν. ἢ ἀπὸ τῆ παρὰ τῶν δεσποτῶν ἀλλ' ἐπὶ τὴν κοσμιότητα. καὶ ὅσα ἐπὶ τῆν αὐτὸν τὸ εἰς ἀλαζονείαν, ἐφίληθη παρὰ τῆς δεσποτίας, καὶ ὅσα ὁρῶδωκε τὴν σωφροσύνην. ἰσχυροῦς ἦν, καὶ ἠνεγκε γενεαίως. δεσποτίας ἐγένετο, καὶ ὅσα ἀπέπεσε τῶ φρονήματι. ἐπὶ σοφίᾳ ἀνεκλήθη, ἢ ἐμνησία γὰρ τῶν ἐνυπνίων εἰς ἔργον ἦλθε. καὶ ἀμεληθεῖς παρὰ τῶν βασιλικῶν δούλων, ὅσα ἐδουχέουεν. ἐβασίλευσε, καὶ μετρίως ἠνεγκε τὴν σιλόφραντήσασαν, δίκης μὴ ἀπατήσας. τῶν ἀδελφῶν ἰσχυροῦς ἦν, καὶ οὐ μόνον ὅσα ἠμύατο ὡς ἐχθροῦς, καὶ τοῖ ἀγνοῦμενος, ἀλλὰ καὶ ὡς εὐεργέτας ἠμύατο. τὴν ἀρχὴν τὴν ἀγνῆσιν κὴν δειπέ, καὶ ὅτι σοφία καὶ φιλανθρωπία ἀνεκλήθη, καὶ ἀλλ' ἅπαντα τῶν ἡλικῶν προσώπα προσώποις σιγήσῃ. μὴ δὲ τοῖνυ τῶν ἐν συμφοραῖς καταπίπτω, ἐντυφέστω δὲ σπέρμα κελοκαγάθιας, καὶ πάντων ἢ ἐν τῷ αὐτῷ, ἢ ἐκείσε ἀναλάμψει.

Ἰωάννη Διάκονῳ γ.

Τῶν τῶν ἀρετῶν δεσποτίας καὶ σοφῆς διδασκαλίας ἀνυψώσαν εἶναι δέλων καὶ φοιητῶν, καὶ τὴν ἱερωσύνης λειτουργίαν κληρώσαν ἐναβρωμένων. πινὲς μὲν εἰς τυραννίδα ἀπερχέσθαι τῶν ἀγαθῶν. πινὲς δὲ εἰς χρηματισμῶν. πινὲς δὲ εἰς περὶ φων, καὶ ἄλλοι μὲν εἰς τὸ καὶ ἑαυτοῦς, καὶ φίλους ἀγνοῦσθαι. ἄλλοι δὲ εἰς τὸ ἐχθροῦς ἀμύασθαι. εἰσὶ δὲ οἱ δειλάνοσι. τῶν μὲν κοσμίως ζῶσθαι ἀπελαύνεσι, τῶν δ' ἐπὶ τοῖς ἀρχαῖς ἀλισιομένους.

iuuentus, & reliqua ætas planum fecit, vt quæ virtutes eas, quibus ab initio prædictus erat, haudquaquam extinxerit, verum potius nouis incrementis cumularit, atque, vt simul pubescerent, effecerit. Quodnam enim virtutis genus est, quo non redimitus atque coronatus fuerit? Semel & iterū venditus est: at propterea nobilitatem minimè amisit. A Domino suo propter morum honestatem dilectus est: nec tamen hoc enim in arrogantiam extulit. Dominus ipsius amore flagrauit: nec tamen pudicitiam suam prodidit. Calumniis appetitus est: atque id forti animo tulit. In vincula coniectus est: nec tamen animò consternatus est. Sapientiæ nomine prædicatus est (liquidem somniorum interpretatio in opus proditit): & tamen à regis seruis neglectus, molesto & acerbo animo id minimè tulit. Regnum gessit, & mulieris, quæ calumniam in eum struxerat, scelus æquo ac moderato animo tulit, nec poenam vllā ab ea expetiuit. Fratres in potestate habuit: ac non modò eos, vt hostes, minimè vitus est, idque cum ipsis ignotus esset, verum etiam vt de se præclarè meritis vicem rependit. Egypti imperium administrauit: atque ob sapientiam ac morum facilitatem mirificis laudibus in cælum ferebatur, ac per omnes ætates trophæa trophæis copulabat. Quæ cum ita sint, nemo in rebus acerbis & calamitosis animum deijciat: verum probitatis semen foueat atque excolat: atque omnino, vel in hac vita, vel in altera, effulgebit.

Ioanni Diacono. 50.

Eorum, qui mansueti ac facili Dominum, sapientisque magistrum seruos ac discipulos esse iactant, sacerdotique munus & officium sibi obrigisse gloriantur, quidam hac re ad tyrannidem abutuntur: quidam ad quæstum & opes comparandas: quidam ad luxum & delicias. Atque alij quidem ad hoc, vt & seipfos, & amicos ignorent: alij autem, vt hostes suos vlciscantur: Nonnulli etiam eos, qui probè atque honestè viuunt submoucant: eos autem, qui in tur-

pissimis flagitiis deprehensi sunt, ad altio-
rem quoque dignitatis gradum prouehat.
Quod si Eusebius, ut ad me scripsisti, om-
nium in vnum collecta vitia exprimens,
atque & eos, quos minimè oportet in sa-
crum ordinem allegens, & quæstui studēs,
& delictis ac voluptatibus indulgens, &
seipsum atque amicos ignorans, & hostes
vlciscens, & sacerdotij dignitate ad tyran-
nidem abutens, nulla omnino virtutis do-
te coornatus est: (nam ij, qui ea, quæ à me
commemorata sunt, perpetrant, quibus-
dam haud dubiè virtutibus instructi sunt)
id tibi haud mirum videatur. Nam quia
nec per seipsum, id quod officij ratio po-
fcit, perspicit, nec cuiusquam monitis at-
que consilio vti sustinet, eò improbitatis
prouolurus est, vt eos etiam, qui omni
virtutis genere florent, & Apostolicam
vitam ducūt, ac Discipulorum Saluatoris
notas retinent (sunt enim, sunt inquam,
qui ita viuunt, etiam si nonnulli milles re-
pugnant, omnesque in vitium prolapsos
esse affirmant) non modò laudet atque
imitetur, verum etiam vituperet & eiiciat.
Nam quia illorum ij vitæ rationem vitæ
suæ reprehensionem esse existimant, im-
probitatem suam iis accusandis obrectu-
rum se arbitratur. Quamobrem ne pro-
pterea segniores ac languidiorem te
præbeas. Consentaneas enim illè suis
peccatis pœnas luet.

Hermogeni Episcopo. 51

Synceris amicis, atque ob summam vir-
tutem amicitias amplexantibus nunquam
carebis, quamdiu talis fueris, qualis nunc
es. callidum enim ac peritum huius rei
venatorem te præbes, vt qui pro reti-
bus mores habeas. His igitur vtere: at-
que omnes quibus virtus curæ est, ami-
cum te habituri sunt.

Theodosio Episcopo. 52.

Diuina quædam res est sacerdotium,
ac rerum omnium præstantissima. In illud

καὶ μέγιστος καθόλου ἀξίωσις. εἰ δὲ Εὐ-
σεβίος ὡς γεγραφέας τὰ πάντων ὁ-
μοῦ ἐλαττώματα σπυμαξάμυρος, καὶ
ἐγκρίτων μὲν οὐ καὶ καὶ, καὶ ματαίως ὁ-
μυρος δὲ καὶ περὶ τῶν καὶ αὐτῶν καὶ φί-
λους ἀγνοῶν, ἐξουσίᾳ τε ἀμυνομένης,
καὶ εἰς τρυφὴν τῆς ἱερασιῆς σπυ-
μαξάμυρος, οὐδὲν πλεονεκτῆματι κα-
κόσμηται, οἱ γὰρ τὰ εἰρημνία φρον-
τες, καὶ κατὰ τὸ ὄραμα οἱ πάντως εἰς
κακοσμημένοι, μὴ θαυμάσιος. τὸ γὰρ
μήτε ἀφ' ἑαυτοῦ συνόρα τὸ δέον, μήτε
συμβελεύοντος ἀνέχεσθαι, εἰς τοιαύ-
των ἐξώκειλε κακίαν, ὅς γε καὶ τοὺς
πάση ἀρετῇ κομμησῆται, καὶ κατὰ τὴν ἀ-
ποστολικὴν ζωὴν τὰς βίβας, καὶ τῆς μαθη-
τικῆς τῆς σωτήριος διδασκαλίας τὴν
χρηστικὴν εἰς τὸ γὰρ εἶσι, καὶ μνησ-
τικὴς πινὲς μνηστικῶν, πᾶσι εἰς κακίαν
ἐκπεπληκέναι διδασκαλομένων, οὐ
μόνον οὐκ ἀποδέχεται, ἀλλὰ καὶ ἀλλο-
λά καὶ κακίαν, καὶ ἐξοστρακίαν. ἔ-
λεγον γὰρ τῶ οἰκείῳ εἰς τὴν ἐκεί-
νων πολιτείαν ἡγουμένους, διὰ τὸ ἐ-
κείνους ἀπείθεσθαι, τὴν οἰκείαν κακίαν
ἀειτέλλων οἴεται. μὴ τοίνυν ὀλιγο-
ρεῖ ἀναλογοῦσαν γὰρ τοῖς πλάσμασι
τῶν τιμωρίων ὑφ' ἑξῆς.

Ερμολόγι ἐπισκόπου. 12.

φίλων γνησίαν καὶ δι' ἀρετῶν ἀρε-
τὴν τὴν φιλαίας ἀσπαζομένων ἐρημω-
σὲν ἂν εἴης ὡς ἂν εἴης τοιοῦτος, οἷός-
τε εἰ. δευτὸς γὰρ εἰ ἡρετῆς τὸ παρά-
ματος ἀπὸ ἀρκύων ἔσαν τὸς πρῶτος,
καὶ τοίνυν αὐτοῖς καὶ πάντες, οἷς ἀρε-
τῆς λόγος, ἐξέτασεν φίλων.

Θεοδοσίῳ ἐπισκόπῳ. 13.

Θεῖον μὲν τοι χρῆμα ἡ ἱερασίη, καὶ
τῆς ὄντων ἐπάντων τὸ τιμωτάτον.
ὕβελος

ὕβελος καὶ δὲ εἰς αὐτὴν μάστιγα πάν-
των οἱ κακῶς αὐτὴν μεταχειρίζο-
μενοι, εἰς ἱερασίαν σπαντάπασιν οὐκ
ἐρεθῆν, ἵνα μὴ οἱ ἀνόητοι τὰ τῆς κα-
κῶς αὐτὴν μετόπισθεν ἐγκλήματα εἰς
αὐτὴν τρέπουν πολυμῶν. τῆς γὰρ κα-
θυβρίζοντων αὐτὴν ἀφ' ἑαυτοῦ, εἰς αὐ-
τὴν τρέπουν τὰς ἀπίαις, ἢν ἐρεθῆν καὶ
εἰς δίκαιας τυχεῖν, ὡς παροινῆσθαι μένην πα-
ρα ἀνδρῶν μαρῶν, καὶ οἷς ἔθεμις αὐτῆς
περὶ σάπιδος, ἀλλὰ γὰρ ἐπὶ τῆς κοσμι-
κῶν ἀρετῶν, ἄλλο μὲν τοῖς ἐπὶ τὸ παρά-
μα, ἄλλος δὲ οἱ ἐδόντας αὐτὸ μετόπι-
ον καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς οἰκείας ἐργουσίας τῆς
ἐν τῇ ἀξίᾳ, ὁ παροινῆσθαι εἰς αὐ-
τὴν δίκην δίδωσι τὴν ἐχράτην, δι' ἣν
ἀπίαις ἐπὶ τῆς ἱερασιῆς συγχέουσι τὰ
παράμα. καὶ τὸ τῆς οὐ δέοντως αὐ-
τὴν μεταχειρίζομενων ἀμαρτήματα
εἰς αὐτὴν ἀναφέρειν περιώνται. σπαν-
τάπασιν οὐκ οἱ δὲ Εὐσεβίον καὶ Ζωσίμων,
Παλλάδιον, καὶ Μάρωνα τῶν ἱερα-
σιῶν ἐξευτελίοντες, καὶ μὴ κατὰ εἰ-
ρημνίαν τὸ τῆς δίκης ἐξίφους ἀνομάτωσαν,
ἀλλ' ἐκείνους μὲν εἰ φιλοσοφῆν οὐκ
ἀνέχονται, καὶ ἐξοστρακίζονται ὡς ἀλάστο-
ρας, καὶ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς
ἐξουσίας. ταῦτην δὲ ἀνυμνεύουσαν καὶ
σεβαστάωσαν, ὡς σεβαστάωσαν πᾶσι
τὰ ἀρετῶν. δι' αὐτῆς γὰρ καὶ ἀναγεν-
νώμεθα, καὶ τῆς θεῖαν μετεχόμεν μω-
σησίων, ὡς ἀνεν. τῆς ἑρασίαν μετα-
χεῖν οὐχ οἷον τε γερῶν, καὶ τοὺς ἀφ' ἑ-
αυτοῦ εἰς τῆς ἀληθείας χρησμούς, ποτε μὲν
λερουσίας, ἂν μὴ τις γεννηθῆ ἐξ ὕδατος
καὶ πνεύματος, οὐ μὴ εἰσελθῆ εἰς τὴν βα-
σιλείαν τῆς οὐρανῶν. ποτε δὲ, ἂν μὴ
τις φάγη μου τὴν σάρκα, καὶ πῖνῃ μου
τὸ αἷμα, οὐκ ἔχει μέρος μετ' ἐμοῦ. εἰ
τοίνυν ἄνευ τῶν οὐχ οἷον τε τῆς θεῖας
ἀξιοθῆναι λήξεως, ταῦτα δὲ δι' οὐδε-
νός ἐτέρου ἢ τῆς ἱερασιῆς ἐπιτελε-
ται, πῶς ἐπὶ πᾶσι αὐτῆς κατὰ φρονῆσθαι
μὴ εἰς τὰ θεῖα παροινῆσθαι καὶ τῆς
ἑαυτοῦ ἡλικίας κατὰ φρονῆσθαι. οὐκ
ἐν ἵνα μὴ ταῦτα γένηται τῶν μὲν ἐκ-
θεσάωμεν, τὸς δὲ ἀμαξίως αὐτὴν με-

autem ij omnium maximè contumeliosi
sunt, qui malè illud ac sceleratè admini-
strant. Quos etiam sacerdotio fungi om-
nino non oportebat, ne stulti atque amē-
tes homines, eorum qui improbè ac flagi-
tiosè id muneris gerunt, crimina in sacer-
dotium conuerrere auderēt. Siquidem ijs,
qui contumelia illud afficiunt, omīssis, cul-
pam in illud conferunt: cūm contrā ipsū
vltionem cōsequi par esset, vt pote ab im-
puris & scelestis hominibus, quibūsq;ue
illud attingere nefas est, indignè ac petu-
lancer exagitatum. Nam cūm in munda-
nis imperiis ac præfecturis aliud est ipsa
res, aliud is, qui non vt conuenit, eam tra-
ctat, imperiōque ordinem suum ac digni-
tatem obtinente, is qui contumeliam ipsi
intulit, extremo supplicio afficitur, quid-
nam causæ est, quamobrem in sacerdo-
tio res confundunt, eorūque, qui non, vt
officij ratio postulat, illud administrent,
scelera in illud conferre nituntur? Quā-
obrem desinant ij, qui ob Eusebium, &
Zosimum, & Palladium, & Maronem sa-
cerdotium parupendunt, nec vindicem
Dei gladium in seipfos acuunt: verūm il-
los quidem, si sapienter se gerere non su-
stinent, vt impios & execrandos homines,
ac pietatis & virtutis hostes infectentur:
sacerdotium autem laudibus efferant, &
corona donent, vt quod omnibus, quæ cō-
grua sunt, tribuat. Illius enim opera, & re-
generamur, & diuinorum mysteriorum
participes efficiamur: quibus sublati nemo
cælestia præmia consequi potest: quemad-
modum ex ipsius veritatis oraculis ab om-
ni mendacio alienis constat, primò quidē
his verbis vtentis, Nisi quis regeneratus
fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non intra-
bit in regnum cælorum: nunc autem, Nisi
quis manducauerit carnem meam, & bi-
berit sanguinem meum, non habebit
partem mecum. Quocirca si his remotis
sempiternam sedem consequi non possu-
mus, hæc autem non alia ratione quàm
per sacerdotium perficiuntur, qui tandem
fieri potest, quin is qui illud contemnit,
contumeliam rebus diuinis inferat, anti-

R ij

mámque ipse suam aspernetur? Ac proinde, ne hæc contingant, sacerdotium diuinam quandam rem esse existimemus: eos autem, qui indignè illud obeunt, lachrymis prosequamur, nec eorum errata, ei cui vindicta debetur, ascribamus.

Hieraci Presbytero. 53.

Mulieres eæ, quæ muliebres morbos occultare nequeunt, si formosæ sunt atque opibus circumfluunt, splendidis ac summi pretij lapillis auro intextis gloriatur: si autem deformes & inopes, fucis quibusdam & oculorum pigmentis, ascititiam pulchritudinem comminiscuntur. Quæ autem honestatis ac pudicitia existimationem habere cupiunt, naturæ quidem pulchritudine contentæ sunt: eam autem in melius excolere non repudiant. At verò eæ, quæ verè pudicæ sunt, in animæ cura studium omne suum positum habentes, corpus quidem, vt animæ organum, mediocriter curare minimè defugiunt: at ipsum exornare ac delinire haudquaquam dignantur (ne quod natura feruum est, aduersus animam, cui principatus attributus est, impudenter insurgat) verùm illud ordinem suum agnoscere docent, nec libidinis igniculum ac materiã, tanquam escam, proponunt. Quin potius ignis huiusce materias, quoad eius fieri potest, eximunt. Quo in genere, commemorandam, ac memoria dignam historiam à quodam viro minimè mendaci accipi: quam etiam vxori tuæ narrare operepretium esse existimaui. Cùm aliquando iuuenis quidam ad libidinem propensus, ac mulierum seruus, pulcherrimam virginem conspexisset, eiusque amore captus fuisset, atque, quò cupiditate sua fruere-tur, nullam non machinam mouisset, illa principij quidem eius postulatam repudiavit. Nam & nobilis, & casta erat, scique & animum & corpus ab omni libidine intactum seruaturam esse Christo promiserat. Vt autem certior facta est, cum propterea furore ac rabie præcipitem agi, rationem excogitauit, per quam & pudici-

περὶ γυναικῶν διακρίσασθαι, μὴ τὰ πάντα πλάσματα τῆς ἐπιθυμίας ὀφειλοῦσθαι ὅτι γράφωμεν.

Ἱερακί πρεσβυτέρω. μγ.

Τῶν γυναικῶν αἱ μὲν μὴ καρπεροῦσαι κρύψαι τοὺς γυναικείους νόσους, εἰ μὲν εὐμορφοὶ εἴεν, καὶ πλούτῳ κομῶσαι, λίθων πλάσματά τινι αὐγαῖς τοῦ σώματος κεκραμύμεναι ἐναβρύνονται. εἰ δὲ καὶ δυσμορφοὶ καὶ πενήτεια, χέλοισι καὶ ὑπογραφαῖς ὀφθαλμοῦσιν, τὸ ὀπίσθητον σφίζονται χέλοισι. αἱ δὲ στυμνότητος δόξαν ἔχουσαι βολύμωμον, τῶ ἀποφθεῖ μὲν ἀκούονται χέλοισι, ἀσκεῖν δ' αὐτὸ ὅτι τὸ βέλπον οὐ σφραγιστοῦται. αἱ δ' ὄντως σώφρονες περὶ τὴν ψυχῆς ὀπιμέλειαν πᾶσαι ἀσθὲν ἔχουσιν, ἡρεπεύειν ἔχουσαι μὲν μετρίως τὸ σῶμα ὡς ὄργανον τῆς ψυχῆς, ἢ παραποιεῖται. κομῶσαι δ' αὐτὸ καὶ ἐναβρύνειν, ἢ καταξιοῦσιν, ἵνα μὴ φύσιν ἀδύλον ὑπάρχον, τῆς τὴν ἡγεμονίαν ἐμπεισιτεμενῆς ψυχῆς καταθεροσίνηται, ἀλλὰ παιδ' εὐνοῦσιν αὐτὸ τὴν οἰκείαν ὀπιγνώσκων τάξιν, ἢ δ' ὑπέκκαμμα καὶ ἀσελγείας ὑποθεσίν αὐτὸ κατὰ τὴν δόξαν τοῦ σώματος. ἀλλὰ καὶ τὰς τῶ πυρὸς τῶν ὡς ἐνδέχεται, ὑπεξείρασαν ὕλας. ἡκουσα τοίνυν παρὰ πινος φιλαλήθους ἀνδρὸς διήγημα λόγου καὶ μνήμης ἀξιῶν, ὃ καὶ τῆ σὴ γυναικὶ δηλώσαι ἐδιέχρησται. ὅτι ποτὲ νεανίσκος καταφερέσθαι καὶ γυναικοδόλῳ ἐραστοῦ εὐειδέστατον παρθένον, καὶ κατακράτος ἀλόντος, καὶ πᾶσαν μηχανὴν κεκμηκότος ὡς ἔσπολαῖ τῆς ὀπιθυμίας, ἐκείνη παρὰ μὲν τὴν ἀρχὴν ἀπηγόρευσε. ἦν γὰρ καὶ εὐγενής, καὶ σώφρων, καὶ ἀνέπαφον καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα διατηρεῖν τῷ Χριστῷ ἐπιτηγέλωτον. ὡς δ' ἡκουσεν αὐτὸν τὰ μνημονίων δρώντων καὶ λυπῶντων, εὐρε μηχανὴν, δι' ἧς καὶ αὐτὴ ἀπέ-

ἐκέραιος διατηρηθῆναι, καλέειν σέβει τὸ πῦρ. ἔσπολα ἔσπολα γὰρ, μᾶλλον δὲ πᾶσαι τῆς τριχῶν ξυρήσασθαι τὴν εὐκοσμίαν, καὶ ἀποδοῦναι μεμυγμένην τὸ πρὸς ἑσάσαι, ἐκέλευσε ἐκείνον τοῦ εἰσελθεῖν. εἶτα εἰσελθὼν ἐφί. ταύτης τῆς ἀκοσμίας ἐραστῆς δὲ ὡς περὶ ἐκείνης ἀνεργῶν, ἢ μόνον ἐσβεσε τῆς ὀπιθυμίας τὸ πῦρ, ἀλλὰ καὶ σωφροσύνης γέρονε θερμὸς ἐραστῆς. συμβαλέεται τοίνυν καὶ αὐτὸς. ἀμεινον γὰρ τῆς μελλόντων ἔσπολων ἔσπολα εὐρεῖν, ἢ τῆς ἡδὴ γενησάντων δίκην λαβεῖν. μὴ κόσμον ἐπεισάκτω ἔσπολα, μηδὲ τῶ περὶ τῶ ἐμφύτῳ, τὴν ἔσπολα καλλωπισμοῦ ἔσπολα τῶν ἐσπολαίων ἐξασίαν τοῦ ἐσπολαίου γένωνται.

Ἀπολλωνίῳ. νδ.

Ὡς περὶ οἱ Ἀπόστολοι ἀνδρείαι καὶ μεγαλομύχια φερέσμενοι, καὶ τῆ θείας συμμοχίας ὑπεραγαθόντες, ποσούτοις πολέμοις σὺν ἡρώδεσι ἀρχαῖς ἔχοντες παρὰ τὴν τὴν τῆς ἀγῶνων ἔσπολα τῆς δεσποτικῆς δόξης ἔσπολα, ἀσφῆ ἔσπολα. διὸ ἐδὲ φθόνος ὃ τοῖς ἀγαθοῖς αἰετὰ δίδωται αὐτοῖς ἡδύμωσον, οὐτω καὶ ἡμεῖς ὅταν μὴ δι' οἰκείαν σκαμνῶται, ἀλλὰ δι' τὴν εὐσέβειαν καὶ τὴν δικαιοσύνην πάχωμεν, ἀλύειν ὅσα ἡφείλομεν ἀρετῆς ἡμῶν τοῦ ἐσπολαίου, καὶ τῆς μελλόντων ἐσπολαίων, ἢ τῆς ἀγῶνων ἔσπολα.

Ὡφελίῳ γραμματικῷ. νε.

Χρῆ, ὡφίλεις, καὶ τοῦ πολέμου ἰετέρον ὡφίλεις ἀσπένδοσαι. ὃ γὰρ μὴ ἀσπένδομενος, ἀλλ' ἀνθρώπος ἰκέτας τῶν τῆς ἀνάγκης ἀφίεντος φωνῆς, καὶ μηκέτι ἐκ τῆς ἰσχυροῦς πμωρούμενος, καὶ μήτε οἰκίτῳ καταιδόσας τὸν θυμὸν, μήτε ὅτι τὸ τῆς φύσεως χροῖας συγγενές τε καὶ οἰκείον, καὶ τὸ τῆς νίκης ἀσφῆθερεῖ καλόν, καὶ παρὰ πάντων ὡς

tiam suam incolumem retineret, & ipsius ignem extingueret. Attonso enim, vel, vt rectiùs loquar, abrafo vniuerso crinium suorum ornatu & elegantia, facièque sua cinere aqua permixto delibuta, eum ad se acciuit: eique, cùm ingressus esset, dixit: Tunc hanc deformitatem amas? Ille verò tanquam ex furore reuocatus, non modò libidinis ignem extinxit, verùm etiam ingenti postea castitatis amore flagrauit. Itaque ipse quoque admonetur (præstat enim futurorum malorum auersionem inuenire quàm eorum, quæ iam acciderint, supplicium fumere) ascititio ornatu minimè vti, nec igni vi naturæ infito fuci ac præposteri ornamenti materiam adiungere, ne grauius morum lapsuum causæ sint.

Apollonio. 54.

Quemadmodum Apostoli, fortitudine animique magnitudine septi, diuinòque auxilio instructi atque armati, tot bellis exagitati, ex certaminum causa satis amplam consolationem capiebant (non enim suæ, sed Dominicæ gloriæ causa ea patiebantur, quæ patiebantur. Ac proinde nec liuor, qui proborum virorum successibus dis cruciari solet, eos læsit:) eodem modo nos quoque, cùm non ob improbitatem nostram, sed pietatis ac iustitiæ causa malo aliquo afficimur, animis consternari minimè debemus. Nobis enim, etiã ante futuras coronas, ipsa certaminum causa sufficit.

Ophelio Grammatico. 55.

Cum hostibus quoque supplicibus, O amice, pacifici atque in gratiam redire oportet. Nam qui non pacificus, verùm supplices homines, ac voces eas, quas necessitas exprimit, emittentes, nec iam ex æquo pugnantes vlciscitur, ac neque iracundiam misericordia comprimit, neque naturæ cognatione ac propinquitate mouetur, tum victoriæ laudem labefactabit, tum ab omnibus, vt immanis & effera

bellua, vituperabitur, ac propterea diuinam vltionem haud effugiet.

Alphio Subdiacono. 56.

7. Cor. 13. Nunc cognosco ex parte, inquit Apostolus: illud videlicet exploratum habens, Deum hic quoque exuberantem sapientia suæ copiam demonstraturum fuisse, si id, quod accepturum erat, cognitionem eam, quæ nunc percipi non potest: percipietur autem, quantum fas erit, in futuro æuo, accipere potuisset.

Palladio. 57.

Corpus, vir optime, alimento non delictis, paucitate non fatuitate, sufficientia non magnificentia sumptuumque profusione opus habet. Illæ enim & animo & corpori vtilitatem afferunt, vt quæ & fanitatem & robur, & optimam habitudinē concilient: hæ autē vtrique parti obsunt. Neque enim duntaxat fanitatem labefactant, verum etiam graues morbos parturiunt. Argumento perspicuo illud est, quod ij, qui ita viuunt, vt paucis rebus egeant, eos qui molle ac luxu diffuens vitæ genus sequuntur, & ingenij acumine, & prudētia, & corporis valitudine superat.

Ischyroni. 58.

Vidētis, pro abiecto ac vitioso animi tui affectu, nec animi magnitudinem omnimiraculo sublimiorem, nec nouum & ab hominum sensibus remotum, ac cælos omnes superantem Apostolicum amorem comprobare. Nam si nunc quoque obscurum tibi esse videtur id quod dictum est, illud equidem probè scio, fore, vt cum apertioribus ac dilucidioribus id extulero, tum rursus incredibile id tibi videatur, quod nunc obscurum esse videtur: quod videlicet ita vitiosè affectus sis. Ille enim abalienationem à Christo libenti animo laturum se dicebat, dum hac ratione ipsius Christi gloriam omnes celebrarent.

Rem. 9.

ἀπίστας κακισθίσταται θηρίον, καὶ τὴν θείαν οὐδὲ φεύξεται ἀδικίαν.

Αλφείῳ ὑποδιακόνῳ. 56.

Ἄρπι γινώσκω ἐν μέρεσ, ἔφη ὁ ἱερός Σπόρολος, γινώσκω ὅτι τὸ θεῖον χάρισμα τὴν καρδίαν τῆς οικείας σοφίας ἐδείξεν ἂν. εἰ τὸ δεξιόμυρον ἰκενὸν τὸ δεξιόμυρον τὴν νύκτι ἀλόγητον γινώσκω, χρησθησομένην δὲ χεῖρ τὸ ἐνδεχόμενον ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι.

Παλλαδίῳ. 57.

Τὸ σῶμα, ὃ βέλπτει, τροφῆς δεῖται ἐπιφθῆς, ὀλιγοδείας, οὐ πληρομῆς, αὐταρκειάς, ἔργα πολυτελείας, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ὀφθαλμοῖσιν, ὑγείαν καὶ ῥώμην καὶ εὐεξίαν πνεύματος. αἱ δ' ἀμφὺ καταβλάπτουσι, οὐ μόνον τὴν ὑγείαν ἀφαιρουσάσαι, ἀλλὰ καὶ ἰσοήματα ἀργαλιώτατα ὀδύνοσιν. ἀπιδείξῃς δὲ σαφῆς, τὸ τὸς τῆς ὀλιγοδείας ἀσχηταῖς τῶν ἀβροδαίμων ἐλομένων ἑῶν, καὶ συνωπότερους καὶ στωρογενέστερους καὶ ὑγιεινότερους εἶναι.

Ἰσχυρίωνι. 58.

Εοικεὶς ἀπὸ ταπεινοῦ καὶ φαύλου φρονήματος, μήτε τὴν μεγαλόνοστον τὴν πάντως ἐπέκεινα θαύματος, μήτε τὸν χαμνὸν καὶ παρὰ δόξαν, καὶ πάντας τὸς ἔσαντες ὑπερέβαινα Σπορικὸν ἔρωτα καταδέχουσα, εἰ γὰρ καὶ νῦν ἀσαφῆς εἶναι σοὶ δοκεῖ τὸ λεχθέν, εὐσείδει ὅτι ὅταν αὐτὸ σαφέστερον φέρω, τότε πάλιν ἀπίστον εἶναι σοὶ δοξεί, ὃ καὶ σέτερον ἀσαφές, ἀλλὰ τὸ οὕτως φαύλας ἀσκήσια. Σμείνος μὲν γὰρ ἔλεγε ἀσκήσια αἱ οἷον τὴν καὶ ἀλλοξίωθῆναι τῶν Χριστῶν ὑπερὸν αὐτὸν τὸν Χριστὸν παρὰ πάντων δεξιόμυρον, οὐδ' εἰς τὸ σῶμα ταπεινότητά κατὰ γένος τοῦ

τοῦ μᾶς τὴν Σπορικὴν ὑπεροχὴν, ὡς πρὸ φράζων, ὧν καὶ μνησθῆναι ἀχρῆνομεν. εἰ γὰρ κερμήλιον, ὡς φησὶ, ἤξαστο εἶναι, τίς γὰρ καὶ τῶν σφόδρα βαθύμων, οὐκ αὐ εὐξαιτο τῆτο. οὐδὲ θάνατον σωματικὸν προσέχευε τὸ κατ' ἡμέραν Σπορικῶν. οὐδὲ τὸ σῶμα αὐ διεβραϊώσατο, ὡς μέλλον ἀπιτεῖσθαι, εἰ γὰρ εὐτελές πῆν καὶ φαῦλον τὸ νενοημένον αὐτῶ. ἀλλ' ἐπειδὴ κρείττον τὸ ἀπίστησιν δύναμει καὶ ῥώμῃ, πολλοὺς μάρτυρας παρέστη, τῶ μὴ ψεύδεσθαι, καὶ κομπάζειν. καὶ γὰρ ἀλήθειαν λέγων, φησὶν, ἐν Χριστῷ, καὶ ψεύδομαι, συμμαρτυροῦσθε μοι τῆς συνειδήσεως ἐν πνεύματι ἀγίῳ. εἰ τοίνυν καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸν Χριστὸν, καὶ τὸ μὴ ψεύδεσθαι, καὶ τὴν συνειδήσειν, καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀγαθὸν μάρτυρας παρέστη, λέξθησομένων παρεστη, τίς ἂν πιστεύσει, ὅτι ταπεινὸν πνεῦμα καὶ ἔδαμνον, εἰς τὸ σῶμα τὴν ἐξήνεγκη ἀβραϊώσεως ὑπερέβαινα, ἢ ἐπὶ μικρὰ φρονεῖς, καὶ περὶ γῆν ἐλυσιτελῆσθαι, οὐδὲν μέγα καὶ νεανιῶν ἐπινοήσας βλάπτει, παρὲς τὸν θεοφιλεῖ Μωσῆ, εὐξαιόμενον ἐν τῆς γείρας βίβλου ἐξαλειφίωσας, εἰ οἱ ὑπερὸν αὐτῶ τελευτῆσας σαναωθεῖσας ὑπερέβαινα. μεῖζον γὰρ ὅτι τὸ τῶ Σπορολου, ὃ μὲν γὰρ σωματικῶσιν, ὃ δ' ἀπολείπει, ἵνα ἄλλοι σωθῶσιν ἤξαστο, ἀπὸ γυναικὸς γενναίας, ὡς ἀπὸ μικρὸν μετὰ εὐεξίας, τοῦτ' ἀποδείξαι παρεστήσομεν, ἢ Ρεβέκκα Σπορικῆς, ὡς ἂν τις εἴποι, ἔχουσα μεγαλοφυΐαν, εἴλετο κατὰ τὴν ὑπεροχὴν, ἵνα ὁ παῖς εὐλογίαν κληρονομήσῃ, καὶ τῶ μὲν ἀγαθῶν σμείνωσιν παρεστήσει, καὶ γὰρ δὴ μετ' ἐκείνης εὐλογεῖσθαι ἤμελλε. τὰ δὲ κατὰ αὐτὴ μόνον παρεστέλλεται ὑπερέβαινα. καὶ ἔγω προσθῆμι παρεστέλλεται τὸ δρᾶμα, ὡς καὶ τῆ μελλήσῃ δυσχεραίνεν, καὶ τῆ ταχὺτητα χάριεν, καὶ κατὰ πείθειν τὸν παῖδα. καὶ ταῦτα κινδύου μεγίστου παρεστέλλεται ἀφείσα γὰρ εἰπέειν, ὅτι ὁ πατήρ (καὶ εἰς γῆρας βαθὺ ἐλήλακα, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης ἀφῆρε-

Tu verb Apostolicam exuperantiam vique adeo deprimere ac deicere conaris, vt quædam dicas, quæ etiam meminisse me pudet. Neque enim thesaurum se esse optauit, vt ais (ecquis enim tam segnis atque ignauus est, qui non hoc in votis habeat?) nec rursum corporeâ mortem pro uocabat, qui quotidie moriebatur: nec tantam fidem nemini facturus, tot asseuerationibus vsus fuisset, si quod mente conceperat, tenuè quiddam & exile fuisset. Verum quoniam vim omnem ac robur superabat, idcirco multos testes adhibuit, ne mentiri ac se insolenter iactare videretur. Veritatem enim dico in Christo, inquit, non mentior, testimonium mihi perhibete conscientia in Spiritu sancto. Cum igitur, & veritatem, & Christum, & non mentiri, & conscientiam, & Spiritum sanctum, eorum, quæ dicturus erat, testes produxerit, quis illud credat, cum vile quiddam & abiectum animo agitantem ad tantam asseuerationis magnitudinem progressum fuisse? Quid si abiectum quoddam adhuc sentis, atque humi prouolutus, nihil magni ac generosi animo concipere vis, pio vito Mose misso facto, qui vt de diuino libro expungeretur, rogauit, si ij qui sub ipsius impetio erant, internecione deleterentur (Maius enim est quod Apostolus fecit. Nâ ille simul perire cupiebat: hic autem perire, vt alij salutem consequerentur) ab egregia & strenua fœmina (vt quispiam rei magnæ coniecturam per exiguam faciat) istud demonstrare conabor. Rebecca, Apostolica, vt sic loquar, animi magnitudine prædita, imprecationem suscipere minimè dubitauit, vt ipsius filius benedictionem consequeretur. Atque bonis quidem ipsi cedebat: mala autem ipsa sola sufferre parata erat. Ac tanta animi promptitudine tantoque studio hanc fabulam præparabat, vt cunctationem iniquo animo ferret, celeritate autem lætaretur, ac filium ad maturandum facinus vrgeret: idque tanto periculo proposito. Omisiss enim his verbis, Pater tuus senectute iam longè processit, sensuumque integritatem ac perspicuitatē

Rem. 9.

Exod. 32.

Gen. 27.

amific, nec fraudem deprehendet, his inquam omnibus verbis incis, ad filium de-
 rectantem ac metuentem dixit, in me sit,
 o fili, ista maledictio. Tantum ne fabulam
 à me structam labefactes: nec volucrum
 prædam amittas: nec huiusmodi thesauri
 prodas. Cum igitur mulier, quæ ne mulie-
 ris quidem fortitudinem animique ma-
 gnitudinem habebat, diris deuoceri non
 recusar, vt alius benedictionem obtine-
 ret, quid: an tantus ac talis Apostolus non
 idem perperit optasset, vt Iudæi ad fidem
 accederent, nec Deus contumeliosis ver-
 bis configi videretur, vt qui, cum aliis pro-
 misisset, alios tamen ad tantum honoris
 gradum euexisset. Ac quidem certe non
 eò hæc dicebat, quòd re vera pollicitatio
 excidisset (dixit enim, non quòd promissio
 exciderit, ea nimirum, quæ ad patres facta
 est:) nam in eorum posteris, qui fidem am-
 plexi sunt, & in Ethnicis qui per Baptismu
 ad similitudinem Isaac accesserunt, euen-
 tum habuit. Idque etiam Apostolorum
 antesignanus Petrus his verbis confirmat:
 Hanc promissionem impleuit Deus ipso-
 rum filius, hoc est nobis, fuscita o Iesu. Quo-
 circa, non tanquam promissio excidisset,
 his verbis vsus est: vetum vt effrenatum
 suum erga Christum amorem demonstra-
 ret. Ac si locum hunc Apostoli accuratè
 peruoluas, eum hoc confirmantè reperies.

Zosimo Presbytero. 59.

Audio te, ijs, qui optima cõsilia tibi sub-
 ministrant, valere iussis, atque omnibus
 pudoris vinculis effractis, ad infame ac de-
 testandum vitium præcipitem rapi. Ac ve-
 lim quidem id minimè verum esse. Sin au-
 tem ita est, da operam, vt priusquam te
 huiusmodi temulentia profus oppresserit,
 ex ea emergas, ne alioqui, & hic pro-
 bium atque infamiã, & illic poenã subeas.

Palladio & Maroni. 60.

Multus sermo fluit, ac multorum fide di-

θη, και ε φρασις τον δδλον. ταυτα
 παντα σωπεμουσαι εφη τω παιδι ανα-
 δυομενω κη δεδικοπι, επτ' εμε η κατ'α-
 ρα σου τεκνον. μονον μη ελαφρειης
 το χατασκευασεν παρ' εμου εραμα.
 μηδ' απολεισης εζυπατον τον θερα-
 μα, μηδε πορωδως τον θησαυρον. ει τι-
 νω γυνη, η μηδε γυναικος εχυστα αν-
 θριαν μηδε μεγαλοφυχαν, ειλετο κα-
 ταραγηνας, ινα άλλος ευλογηη ο το-
 σουτος και τηλικυτος αποστολος οδκ
 αν ηυξατο ποιουτον τι παθ' η, ιν' οι 18-
 δαμοι πιστευωσι, και μη δε εη ελασφη-
 μεϊσται ο θεος, ως άλλοις μω επαρηει-
 λα μωρος, άλλος δε εις ποσα την αξιασ
 αναγαγων. πω μω ουδ ταυτα ελε-
 γην, εχως τω οντι τις επαγγελιασ δια-
 πισωσης. εφη γαρ, ουχ οιοι δε οπι εκ-
 πεπικωκεν ο λογος τω θεω, ο τω εις τας
 πατερας δηλο. οπι γενησιν ομοιοι. εζεβη
 γαρ η επαγγελια εις τοις εζ αυτων πι-
 στωσαι, και εις τοις ομοιοις τω Ισαακ.
 εζεβη τω βαπτισματος εζε εναν τε εβη-
 σι, και τω τ' εβησται και ο τω εβησ-
 λων κορυφαϊος Πετρος, λεγων ταυτω
 τω επαγγελιασ εκπεπικωκεν ο θεος
 τοις τελιοις αυτων ημιν, ανασησας Ιη-
 σου. ε ποιησω, ως ελαπιστουσης της ε-
 παγγελιασ, τω τ' εφη, άλλ' ινα διεϊξη
 τον ακριβετον εαυτω περ' τον Χειρον
 πωτον, και ει ακριβως διελθοις το χρ-
 ελον το επορλιον, τω το αυτον κα-
 τασκευαζοντα θεωσας.

Zosimo presbytero. 59.

Πρωθάνομου ως ερρωσθαι φράσεις
 τοις τα κελίσι συμβελεύσει, και
 πάντας τας τας αιδους ελαφρειας δεσ-
 μους οίχη φερόμενος. οπι τω δουλιεα
 και δυσωυμον κακίαν. βελοίμην μηδ
 ουδ μη εινα ταυτα αληθη. ει δ' εβη,
 απεδασον τω σφοδρα απο της
 τω αιτης καταγωνιστηνω μεθης ανε-
 νεγκειν, ινα μη χαλι αυθα αχρημην εζεφω
 και κεισε δικην υφεξας.

Παλλαδω και Μαρωνι. 60.

Πολυς λογος ρει, και δι' αξιοπιστων

αρεσάτων βεβαιωται, οπι μάλ' ακρι-
 βως επιστάμενος εκ πολλων τεκμη-
 ρων ο ηγεισθαι υμωσ λαγων ελα, το
 εαυτω συμφερον, ε ελα, το λυσιτελουω
 υμιν αγαπησας, ουχ οπι τω κοινω της
 εκκλησιασ σωσιση οικιαμωσ, συ-
 νεργουσ υμασ της εαυτης εχειροσθησε
 πλεονεξιασ, ει ποιησω ταυτ' επως εχει,
 παυσαισε εις ερανον τα ποσα τεινον-
 τεσ, και τω της ακτημοσυνης πολε-
 μωωτες νομοθεησ, δι' αν πασ άλλοβιασ
 καταγματεσ εσθε συμφορας.

Aphrodισω μοναζοντι. 61.

Οπι το μω εφ' εαυτοις εσπολάλα-
 μω, το δ' οπι τω Χριστω εσθημω, δη-
 λον εβη απασ. δικην γαρ οφείλοντασ
 ελα, τω βαπτισματος εδινησασ, και
 ερανοις χαρισμασιν εκόσμησεν. οπι
 δε ει τα παρ' ημωσ μη εφοιτο, ουδεν
 εκ της ποιαιτης καταγματεσ, και
 χριετος κερδωνεμω, άλλα και μει-
 ζονα δωσων δικην, απε μηδε το-
 σαυτη ευεργεσια βελπωγητεσ, και
 τωτο δηλον.

Παύλω παρεσυτέρω. 62.

Εγω μω ευαγελς ηρωμω, τοις
 θειοις πιστευειν χρισμοις, και τωτοις ε-
 πεσθαι μετασπενδισ, και μη τω ε-
 χρωσιν φιλοπομω τησ δεσποτικησ α-
 σφαλείασ κατακρινειν. ει δε τις εαυτω
 ποσαυτω μαρτυρησε σωφροσυνην, ως
 μηδε σωεργωσ. οραν ελαπιδεσθαι, μω-
 γανέτω της ανθρωπίνης φύσεωσ τω
 ασθίνειαν, και τωσ θεϊων χρισμωσ τω
 ασφάλειαν. τωσ μω εβη αλοντασ, ινα
 μη δεξω διανοχλαιν, καταλείψω πα-
 σασ γαρ αι ερατι γεραφαι, και αι εζω-
 θει τραγωδίασ, και τα καθ' ημεραν δρα-
 ματα, τουτων γέμωσι τωσ καταδει-
 γματων. τουσ δε καταμνησεία πνι χρη-
 σαμωσ και περιγενομωσ του πα-
 βωσ, ου γαρ εβην καταγμόνωσ κατα-
 θωσασ σωφροσυνην. τωσ εις μέσον α-
 γαρειν περιεσπομω. ει μω ουδ πνάσ

fide dignorum hominum autoritate cõ-
 firmatur, Antistitem nostrum ex multis
 argumentis id compertissimum habetem,
 commodi sui causa, non autem utilitati
 nostræ consulentem, nec quid publicè pro-
 futurum esset, spectatam, vos auaritiæ suæ
 focios & adiutores in sacrum ordinem a-
 fciuisse. Quòd si ita est, in cælû iaculari, ac,
 dum ex alienis calamitatibus commoda
 vestra comparatis, paupertatis legistato-
 ri bellum indicere desinite.

Aphrodισω Monacho. 61.

Quòd quantum in nobis fuit, perii-
 mus, quantum autem in Christo, salutem
 consecuti sumus, omnibus perspicuum
 est. Nam cum supplicium mereremur, ipse
 per Baptismum iustitia nos donauit, ac
 cælestibus gratis auxit & exornauit.
 Quòd autem nisi ea, quæ nostrarum par-
 tium sunt, præstiterimus, nihil ex huius-
 modi questu & gratia cõmodi capiemus,
 imò grauioribus potius suppliciis afficie-
 mur (vt quos tantû beneficiû nihilo melio-
 res reddiderit) id quoque perspicuû est.

Paulo Presbytero. 62.

Equidem illud pium ac sanctum esse e-
 xistimo diuinis oraculis fidem adhibere,
 eaque studiosè sequi, nec simplicem mini-
 meque callidam ambitionem Dominicæ
 cautioni anteferre. Quòd si quis tantam
 sibi ipsi pudicitia laudem arroget, vt ne
 continenter quidem fceminas continens
 quicquam inde detrimenti ferat, discat il-
 læ humanæ naturæ imbecillitatem, ac di-
 uinorum oraculorum cautionem ac præ-
 munitionem. Atque eos quidem, qui ca-
 pti ac subacti sunt, ne gratis ac molestus
 esse videar, silentio prætermittam (nam &
 omnes sacrae literæ, & externa tragediæ,
 & quotidianæ fabulæ his exemplis referte
 sunt:) eos autem qui cura quadam & pro-
 uidentia vñ sunt, atque hunc affectum su-
 perarunt, (neque enim sine labore ac ne-
 gotio quisquam pudicitiam consecqui po-

test) in medium proferre conabor. Ac si-
quidem nonnullos ex iis, qui à fide abhor-
ruerunt, cura quadam & cautione ac non
seipfos in ignem proiciendo, hoc ipsum
consecutus esse ostendero, eos fortasse, vt
qui nihil magni præstiterint, submouebūt
ac reicient. Si autem diuinum Paulum
testem laudauero, his verbis vtentem, Ca-
stigo corpus meum, & in seruitutem redi-
go, ne forte, cum aliis prædicauero, ipse re-
probus efficiar, omnis profectò ipfis de-
fensionis ratio præclusa erit: ac fortasse
pudore commouebuntur, suæque cautioni
ac securitati consulendum putabunt. Quan-
quam autem nos Apostolico testi-
monio contentos esse oportebat: tamen
quoniam ea quoque, quæ ab exteris præ-
stita sunt, ad pudicitiam acuunt, ne hæc
quidem obliuione præteribo. Lectio-
ne igitur didici, regem quendam, cum Ephe-
siam sacerdotem, cuius incredibilis quæ-
dam ac singularis pulchritudo erat, con-
spexisset, statim ex Ephesina vrbe digres-
sum esse, illud videlicet motuentem, ne
præter voluntatem nefarij aliquid admit-
tere cogeretur. Atque item Persarum re-
gem Cyrum, Pantheam, quæ admiranda
quadam & incomparabili formæ elegan-
tia esse ferebatur, ne videre quidem susti-
nuisse. Cum igitur, & res ipsæ, & externi
authotes salutari oraculo, vt recto ac se-
curo, testimonium dicant (si quidem affi-
duus conspectus viam ad facinus munit,
atque vt etiam in opus minimè excat, mē-
tem tamen contaminat, eumque qui cap-
tus est, adulterum efficit) quis tanta auda-
cia est, vt cum aliena pulchritudine ocu-
los assidue pascat, se tamen hinc nihil om-
nino detrimenti capere contendat? Quod
si hoc difficile est, maximè quidem illud
curandum est, vt crebros & assiduos mu-
lierum congressus fugiamus: si autem
necessitas nos traxerit, vt saltem oculos
tanquam iniecto freno coercueamus.

1. Cor. 9.

Timotheo Lectori. 63.

Diuina illa, & ab omni labe aliena potē-
tia, ille sapiētiae fons, illa prudentiæ ac vir-

της ἐξω τῆς πίστεως τοῦτ' αὐτο κερ-
ποθώσαντας ἑπιδείξαιμι παρρησίᾳ
πνί καὶ ἀσφαλείᾳ, καὶ οὐ τῷ ἑαυτοῦς
ἑπιρήσειν τῷ πνεύματι, ἵσως ἂν αὐτοῦς
καταγέλωται, ὡς οὐδὲν μέγα ἀνέ-
σαντας, εἰ δὲ καὶ τὸν θεασάμενον Παῦ-
λον μαρτυρεῖ καλέσει, λέγοντα, ὑπο-
πάξω μου τὸ σῶμα καὶ διαλαλώω,
μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀποδύ-
κλεισθῶ ἀπολογία. καὶ ἴσως ἂν διω-
πηθεῖν, καὶ τῆς οἰκείας ἀσφαλείας
παρρησίᾳ ποιήσονται. ἐλθὲν μὲν οὐκ
ἀρκεθῆναι τῆ ἀποστολικῆ μαρτυρίᾳ,
ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τοῖς ἔξωθεν κερ-
ποθώσαντα ἀλείψει εἰς σφραγισμὸν,
οὐδὲ τοῦτων ἀμνημονήσω. οἶδα τοιαύ-
του ἀναγνώστου, ὅτι βασιλεύς τις ἐφε-
σίαν ἱερείαν ἰδὼν ὑπερβολῆ καλὴν φα-
νείσαν, ἀπέξευξεν εὐθὺς ἐξ Εφῆσος, φο-
βούμενος μὴ παρὰ γνώμην ἐκείνου
παράξαι τι τῷ οὐχ ὄσιον. καὶ Κύριος
δ' ὁ παρῆς οὐδ' ἰδὼν τὴν Πάνθειαν ἐ-
τόλμησε, θαυμάσων τι καὶ ἀμήχανον
κάλως ἔχεν μαρτυρεῖ μὲν. εἰ τοῖ-
νυν καὶ τὸ παράγματα καὶ οἱ ἔξωθεν
τῷ σωτηρίᾳ χρησιμῶ μαρτυροῦσιν, ὡς
ὁρθῶς καὶ ἀσφαλῶς ἔχοντι. ἡ γὰρ συ-
νεχὴς θεὰ οὐδὲ ἔστιν ἑπὶ τὴν παρὰ
ἀγρυπνίαν εἰδὲ καὶ εἰς ἔργον μὴ ἐπιβόη
μολύβει τὸν λογισμὸν, καὶ μοιχὸν ἀ-
ποφάσκει τὸν ἄλλον. τίς τοσοῦτον ἔστι
τολμηρὸς ὅστις ἄλλοις συνεχὴς ἐ-
σιόμενος κέλλει, λέγει μὲν τὸ πα-
ράπαν καταβλάπτειν, εἰ δὲ τῷτο
δύσκολον, καὶ μάλιστα μὲν φεύγειν
ταῖς συνεχῆς τῷ γυναικῶν ἐντεύ-
ξαι. εἰ δ' ἀνάγκη εἴη, χαλινοῦ τῶς
ὀφθαλμοῦς.

Τιμοθέῳ ἀναγνώστῃ. 63.

Ἡ θεία καὶ ἀκέραιος δυνάμις, ἡ
τῆς σοφίας πηγή, ἡ τῆς σωτέως καὶ
πάσης

ἐπίσης ἀρετῆς ἀρχὴ καὶ ἡγήσια καὶ ῥί-
ζα βελήθισα τὰς τῶν μελλόντων
παρρησίᾳ τὰς ἀρχαιοτέρας ἐν-
φύταιμας, σωφῶς, καὶ ὑπερ πάν-
τα λόγον καὶ ἰσχυρὸν, τὸ παράγμα με-
τήληεν. εἰ ποτε γούμω παράγμα ὑπέπι-
πτε δυνάμενον χωρῆσαι τῶν μελλόν-
των ἀγαθῶν τὴν εἰκόνα. ἐν αὐτῷ τὰ
μὲν ἐσκιονοῦται, τὰ δὲ ἀπὸ χρωμά-
των ἐστῆναι, καὶ λαμπρῶν καὶ ζώντων
ἐπεδείκνυτο τῆς εἰκότος τὸν χαρακτι-
ρα. δύο γὰρ ἐκ τούτων συνέβαινε μέγα-
ρα, τὸν τε τῶν ἀρχαιοτέρας μὴ ἐκίττε-
σθαι, μήτε ἀπαχλωάξαι τὰ λευκό-
μενα, ἔχοντάς τι καρπῶσθαι ἐκ τῶν
λεγομένων ὑπερλίτων. τὸν τε τῶν ἐσομέ-
νων, τὸ τῆς παρρησίας ἡμετέρας ἀδιά-
πλωτον. ἐφ' ᾧ δὴ τὴν βίαν χάριον παρ-
σιωπητέον, καὶ εὐμαρτέον, ὅπως ποσά-
τῳ δυσκολίαν παράγματος ῥαδίως
μετήληε. καὶ τοι γὰρ οὐκ ἔστι ἐρμη-
νεύσας, εἰ μὲν ἀβιάστως οἴοντε εἴη
διὰ πάντων διεξελθεῖν, παρῶμω τῶ-
το ποιεῖν. εἰ δὲ μὴ, μὴ ἐπιβιάσθαι τὰ
μὴ παρρησιάζοντα. ἵνα μὴ καὶ τοῖς παρ-
σιωπητέον ὑπερλίτων παρρησιάζοντες τέ-
κων καὶ ἱεράτοις μὲν καὶ ἄλλοις καὶ
αἰρετικῶν λεγέας παρρησιάζοντες. εἰς δὲ
τὸν Χριστὸν ταπεινά πνεύμα, καὶ τῆς ἀ-
ξίας αὐτοῦ ἐλάττω. ἀ ἀνέεργον. ἐν ἀλ-
λά τὰ μὲν ταπεινά παρρησιάζοντες, ἡ
τῆ ἐπιβίασθαι παρρησιάζοντες ἡγε-
σθαι, εἰ παρρησιάζοντες δεχέτο τὸν χαρα-
κτιρα, τὰ δ' ἐπιβίασθαι τῆς ἀξίας μόνης
ἐνεργεῖ ἐρῆσθαι συγχωρεῖν. εἰ δὲ π τῶν τό-
τε γεγενημένων ἐνεργεῖ ἐρῆσθαι, τοῦτο
συγχωρεῖ δὲ ἐκείνα ἐρῆσθαι, καὶ μὴ εἰς
τὸ ἀπαρτεῖς ἐπιβιάσθαι.

Θεοφίλω. 64.

Ἐκεῖνοι εἰσὶν οἱ θεὸν μὲν ὁμολογοῦ-
τες εἰδέναι, τοῖς δ' ἔργοις ἀρνήμενοι,
οἱ ὅτι μὲν τῆ ἀραότητι τῶν δογμα-
των ἐναρμόνιοι, διὰ δὲ τῶ μῆσιν

tutis omnis origo & causa, & radix, futu-
rarum rerum vaticinia vettustioribus scii-
pturis intexere volens, sapiēter, atque om-
ni sermone ac laude præstantiùs huiusmo-
di rem administrat. Etenim si quan-
do aliquid accidebat, quod futurorum
honorum imaginem ac simulachrum cō-
plecti posset, in eo quædam deliniabat, ^{delineabat.}
quædam coloribus adhibitis declarabat,
splendidamque ac viuam imaginis no-
tam ostendebat. Hinc enim duo maxi-
ma comoda contingebant, alterū, quod
hac ratione veteres tanquam nouis & inu-
sitatis rebus minimè offēdebatur, nec ea,
quæ dicebantur, irridebant, vt qui ex his,
quæ dicerentur, vtilitatis aliquid perci-
pere possent. Alterum, quod posteri vati-
cinitij veritatem indagarent. Quo qui-
dem nomine diuinam gratiam adorare at-
que admirari conuenit, quæ rem vsque-
ad arduam ad difficilem facile persecuta
sit. Ac proinde ita se gerere interpretes
debent, vt si commodè ac nulla vi adhibi-
ta omnia peragere possint, id impigrè ac
sedulo faciant: sin autem id fieri nequeat,
ne iis, quibus minimè opus est, vim affe-
rant (vt ne alioqui iis locis, qui id requirāt,
deprauationis ac præpostere expositionis
suspicionem pariant: atque Iudæis quidē
& Gentilibus, & hæreticis ansas præbeant,
ad Christum autem abiecta quædā atque
ipsius dignitate inferiora referant:) verūm
hanc rationem incant, vt humilia & ab-
iecta prætereant, aut, si congruentem no-
tam accipiant, assumpta humanitati con-
uenire existimēt, sublimia autem & excel-
sa dignitatis duntaxat causa picta esse cō-
cedant: quod si quid eorum, quæ tum cō-
tulerunt, causa dictum est, illud ob ea di-
ctum esse fateantur: ac non in eum sen-
sum, qui minimè conueniat, velut obtorto
collo trahant.

Theophilo. 64.

Qui se Deum nosse constituentur, factis tñt
autem negant, ij demum sunt, qui ob dog-
matum quidem pulchritudinem glorian-
tur, verum quia fidei minimè consentaneā

celebris, qui tum aderat, locutus sit. Quod quidem Episcopatus munus, quod indignè cõsecutus est, eorũ omnium quæ inter homines exoptatur, velut extrema meta sit, scio atque assentior. At iis, qui ad vitium propensi quæstuique addicti sunt, nihil satis est. Neque ex præfectis & antistitibus improbi ac facinorosi vlli essent, si iis, quæ præfèdò habent, contenti essent, ac rebus suis secundis moderari scirent. Verum plures ex istis, quàm ex inferiori hominum gradu, improbos per sæpe fieri puto. Nam quo aliis sublimiores & exceliores sunt, fasti que inturgescunt, ac supra vulgus sentire volunt, monerique contumeliam ducunt, eò etiam magis arrogantia, & plurius rerum cupiditas, & fiducia, qua, ne si in scelere quidem deprehensi fuerint, pœnam daturus se esse confidunt, in eorum animos ingreditur. Resipiscat igitur, nec infulso cuidam aliquid, quod ad se purgandum faciat, asferre videatur. Neque enim crimina diluit: verũ ridiculum insuper se præbet.

Strategio Monacho. 72.

Maximè quidem nec naturam nec substantiam substantiæ, sed qualitatem qualitati (quæ, vt philosophorum verbis vtat, hanc naturam habet, vt accedere ac recedere possit. Nam substantiam qualitatis vehiculum esse statuunt: que nisi existat, qualitatem minimè existere posse asserunt) comparauit scriptura, his verbis vtens, An mutabit Æthiops pellem suam, & pardus varietates suas? Er quonam pacto vos poteritis benefacere, cum mala didiceritis: verum ne quid de his rebus subtilius discutiamus, illud ipsum dictũ, quod proferunt, eam vim habere, vt quod ab ipsis astruitur, euertat, planum facere aggrediar. Per id enim quod dixit, cum didiceritis mala, dogma illud, quod irrefutabile esse arbitrantur, subuertit. Quonam enim pacto si hoc à natura insitum haberent, vt mala nosset, diceret Propheta, cum didiceritis mala? Quod si didicerunt, didiscere quoque profectò poterunt. Atque ad eun-

Jerem. 13.

Jerem. 13.

πῆς ἡ λειψύρα, ἢς παρὰ τὴν ἀξίαν ἀπέλαυσεν, πάντων ἔστι τῆς ἐν ἀνθρώποις ἐκπαλαίου ὄρους, οἷδα καὶ σύμφημι. τοῖς δὲ πρεσβυτέραις λέγουσι, καὶ λήματα ἡ φημι μύθοις, ἔδεν ἔστιν αὐτάρκεις. οὐδ' ἂν ἐγίνοντο ἐκ τῆς ἡγεμονίας πνὲς μαχητοὶ καὶ κερουροὶ εἰ τοῖς ὑπάρχουσιν ἠροικωτο, καὶ συμμετρῆσαι τὰς εὐημερίας ἠδὲσαν. ἀλλ' οἱ μὲν πολλὰ κίς γίνεσθαι καὶ πλείους ἀπὸ τῶν τῆς καταδεεστέρων. ὅσων γὰρ καὶ ἐπιμεροὶ παρὰ τῆς ἀλλοτρίας εἰσὶ, καὶ φλεγμύνησι τῶν τύφωσι, καὶ ἕρπυ τὸς πολλοὺς φρονεῖν ἀξιοῦσι, καὶ τὸ συμβεβηκυῖα ἕβελιν ἠρωῦται. τοσοῦτω καὶ αὐθάδεια, καὶ ἑπιθυμία πλείων, καὶ γάρσος ἔμνηδ' ἂν ἀλώσι δίκην ὑφέξεν αὐτοῖς εἰσέρχεται. γνωσιμα χεῖτω ποιαραῶν, καὶ μὴ δὲ κείτω ἀπιθάνω ἀπολογεῖσθαι, οὐ γὰρ ἀπολύεται τὰ ἐκλήματα, ἀλλὰ καὶ γέλωτα πρὸς φλοισιδάνει.

Στρατηγία μονάζοντι. 66.

Μάλιστα μὲν οὐδὲ φύσιν, οὐδ' ἔσας ἔσας, ἀλλὰ ποιότητα ποιότητι, ἢ ἄρ καὶ τὸν τῆς φιλοσόφων λόγον πεφυκὸς καὶ συμβεβηκὸς καὶ ἀποσυμβεβηκὸς ἔχμα γὰρ εἶναι τὴν ἔσας τῆς ποιότητος ὅσοντα, ἢς μὴ ὑπάρχουσι, αὐτοπαρκτον εἶναι τὴν ποιότητά φασιν. παρὰ βάλειν ἡ γράφη, λέγουσι, εἰ ἀλλ' ἄξειται αὐθιόψ τὸ δέσμα αὐτῆς, καὶ παρδαλὶς τὰ ποιήματα αὐτῆς καὶ πῶς ὑμεῖς διωήσαθε εὐ ποιεῖν, μεμαθηότες τὸ χεῖρα; πλὴν ἵνα μηδὲν περὶ τῆς ἀκελολογήσωμεν, αὐτὴν τὴν ῥῆσιν, ἢν πρὸς φέρουσιν, ἀνατρέπτειν ἔσαν τῆς παρ' αὐτῆς κραισκαυαζομένων, ὅτι δ' εἴσαι πειράσομεν. τῆς γὰρ εἰπὲν μεμαθηότες τὸ χεῖρα, τὸ δόγμα, ὃ δοκοῦσιν ἀναντήρητον εἶναι, ἀνατρέψασιν. πῶς γὰρ εἰ ἐκ φύσεως εἶχον τὸ εἶδέναι τὸ χεῖρα, ἔφασκε τὸ μεμαθηότες τὸ χεῖρα. εἰ δὲ μεμαθήμεσαν, καὶ ἀπομαθεῖν διωήσονται. ἔτω καὶ τὰ

καὶ ἄλλα πάντα τὰ δοκοῦντα τοῖς ἀπαιδευτοῖς συμπράττειν ἀναπραπίσεται. εἰ γὰρ καὶ ψυχικός ἀνθρώπος οὐ δύναται δεῖξασθαι τὰ τῆς πνεύματος, ἀλλὰ διωήσεται. καὶ εἰ δένδρον ποιηρὸν ἔδύναται ποιεῖν κερπὸν κελόν, ἀλλὰ διωήσεται. ἔγὰρ ταῦτον τὸ μὴ δύνασθαι τῶ μὴ διωήσασθαι, ἀλλὰ τὸ μὴ τὸν ἐνεστῶτα μινύει γρόνον, καὶ ὃν ὁ ῥάθυμος, ῥάθυμος, τὸ δὲ τὸν μέλλοντα, καὶ ὃν ἐνδέχεται τὸν ἐρώων φάλλον, ἀσέδατον γνήσασθαι, καὶ ἑσὸ μὲν τῆτο τὰ ἐράγματα καὶ ἐχάσθη ἀμειβόμενα τὴν ἡμέραν. ἐγυθῶται δὲ καὶ αἱ γράφαί. πῶς γὰρ ὁ μελωδὸς περὶ ἀνέστη πῶς δ' ὁ Παῦλος διακτής ἂν ἀνεμαχέσαστο, καὶ κήρυξ τὸν διωρήντος κατέστη, πῶς δὲ Πέτρος ἀρρησάμενος ἀπετίψατο τὴν κηλίδα; πῶς δὲ ἡ ἀρχιέλαιος εἰς τὴν καλλιέλαιον ἀνεκλήθη; πῶς οἱ Νινευίται ἐσώθησαν; πῶς δ' ὁ ληστής εἰς τὸν παρὰ δεῖσον ἐπέμφθη; μαθὼν τοῖνυ ἐπὶ τῆς ἀνωγει πρὸς γυμνασίου ῥοπή; ὁ βασιλεὺς καὶ ποιῶν καὶ πάλαι κινῶν ἔγὰρ ἀρκεῖ ψιλὸν τὸ γέλειν καὶ μαθηάμεν καὶ ἀκροφορεῖ, καὶ σῶζεται. πάντα τὰ παρὰ σαυτοῦ ποιεῖ, τὰ πρὸς τὴν πλάσιοντων διόρθωσιν ἐλπίσεται.

Καὶ λω πρὸς βυτέρω. 67.

Τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἱερῶν γραφῶν, ἐφ' ὅσον ἡ γὰρ τῆς σωτηρίας, πρὸς ἑσσαν πρὸς ἀέγμασιν ἐδοκίμασι τὸ φιλόκελον καὶ ἀνδρῶδες τῆς μετὰ ἀσθδῆς ἀκροαμένων.

Ηρακλίδη ἑπισκόπῳ. 68.

Ὁ τε Ἐξελί βασιλευόντος, πᾶσιν τὴν πρὸς ἑσσαν ἀγων ἐπιλάθε τῆ ἱερυσάλημ ὁ βαρβαρος, καὶ τρῶπιον ἔστη θαυμασὸν καὶ θεῖον, καὶ τῆς πῶποτε γονομῶν ἑπισημότερον. τότε δὲ φουσηγέντι τῶ Ἐξελί, καὶ ἔσθ τῆς γραφῆς

dem modum alia etiam omnia, quæ imperitis hominibus astipulari videntur, obtererentur. Quamquam enim animalis homo non percipiat quæ sunt Spiritus: ac percipere poterit. Eodemque modo quæquam arbor mala fructum bonum ferre nequit: at ferre poterit. Neque enim idem sunt, non posse, & potestatem habiturum non esse: verum illud præsens tempus significat, in quo ignauus, est ignauus: hoc autem futurum, in quo fieri potest vt qui pauld antè improbus erat, probus efficiatur. Atque hoc cum res ipsæ clamant, mutationem singulis diebus subeūtes: & Scripturæ ipse confirmant. Quonam enim modo David lapsus sese erexit? Quonam modo Paulus, cum persecutor esset, hanc culpam farciuit, atque eius, quem infectatus fuerat, præco institutus est? Quonam pacto, Petrus, posteaquam Christum abiurauit, huiusmodi labem absterfit? Quonam pacto oleaster in bonam oliuam in fertus est? Quonam pacto Niniuitæ salutem consecuti sunt? Quonam pacto latro, in paradiso missus est: cognita igitur præcuntis diuini auxilij facultate, quisquis vult, & laborat, atque omnia mouet (neque enim nuda voluntas sufficit) tum addidit tum fructum edit, tũ salutem assequitur. Quocirca ea omnia, quæ tuarum partium sunt, quæque ad peccatium correctionem pertinent, effice.

Paulo Presbytero. 73.

Sacrarum Scripturarum lectionem salutis viaticum esse existima, vt quæ, eorũ, qui eã studiose ac diligenter audiunt, probitatis amorem ac virile robur præclaris & illustribus exemplis pascat.

Heraclicida Episcopo. 74.

Cum regiam dignitatem obtinente Ezechia Barbarus Persiam vniuersam ducēs, Hierosolymam aggressus fuisset, tẽxque admirandum ac diuinum, atque omnium, quæ vnquam contigerant, illustrissimum trophæum erexisset, tum verò ipsi ex hoc

1. Cor. 2.

Matt. 7.

2. Re. 12.

Act. 9.

Matt. 26.

Rom. 11.

Ion. 3.

Luc. 23.

4. Re. 18.

19.

2. φρ. 22
 Exod. 14.
 Exod. 32.

successu tumore affecto, ac præ lætitia sublimius de se, quàm hominis conditio postularer, sentienti, aduersæ valetudinis frænnum iniectum est, vt altos ipsius spiritus deprimeret, humanaq; naturæ fragilitatē coarctato, animiq; morbo ex lætitia contracto mederetur. Nam quod mortalium animi gaudio magis efferrī soleant, ostenderunt Iudæi. Posteaquam enim Ægyptij defuncti sunt, eosque mare pro sepulchro habere conspexerunt, tum verbò ad idololatriam cultum sese conuerterunt. Nam cum mare transissent, nec periculi quicquam subiissent, vbi terram attigerunt, naufragium pertulerunt. Quod quidem Thebanorum Imperator Epaminondas oprime perspiciebat, parta de Lacedæmonis victoria, statutoque trophæo, post ridie tristem se ac mæstem amicis ostendit, Lis autem percunctantibus ecquid molesti accidisset, Minimè, inquit, verùm hesterno die altiores, quàm par esset spiritus gessisse me sensi. Ac proinde hodie immoderatâ hanc voluptatē coërceo. Quocirca ne tu quoque mærore cõsterneris, si cum animi bonis abundes, corporis morbis edomeris. Verum illud tibi in mentē veniat, hanc rem, vel coronas tibi parturire, vel arrogantiam reprimere.

Zosimo Presbytero. 75.

Magna quidem, vt aiunt, ætatis tuæ iuuenilis flagitia fuerunt, quidni enim? At senectutis crimina tanta sunt, vt ad eorum magnitudinem nihil possit accedere. Etenim in senectute iuuenes eos, quorum ob libidinem ac petulantiam celebre nomen est, obscurare, omnem absurditatem superat. Ac planè constat te Epicuri morbo laborare, nec, quid animi habeas, premere ac continere posse, verùm ipsius dogmata per opera confirmare. Quamobrem interdixi, inquam, tibi ipsi diuino altari: ne forte in tuum caput fulmen grassetur.

Pamprepio Diacono. 76.

Nulla, ò amice, ratio inueniri potest, perquam quispiam à calamitatibus liber at-

μείζον ἢ χυῖ ἀθροῶπον φροήσαντι, ἔπετέθη ὁ τῆς ἀρρώστιας χαλινός, τὸ φρόνημα αὐτῆς κατατέλλον, καὶ τὴν ἀνθρώπου ἐλευθέρωσιν ἐλέγχων φύσιν, καὶ τὴν ἐκ τῆς χαρῆς ἐγεννημένην τῆ ψυχῆ νόσον ἰάμβουσι. ὅτι γὰρ ὑπο χαρῆς μάλ-
 λον αἴρονται αἱ ψυχῆ, ἐδειξάν οἱ Ἰουδαῖοι. ὅτε γὰρ ἀπηλλάγησαν τῆς αἰ-
 γυπτιῶν, καὶ εἶδον τὸν βυθὸν τῶν αἰ-
 γυπτιῶν γενηθῆναι, τότε εἰς εἰδωλολα-
 τρίας ἐπέστησαν. Διὰ τούτων γὰρ τὴν θάλασσαν καὶ μὴδὲ κινδυνώδεις ὑπο-
 μέναντες, ἐλθόντες εἰς τὴν γῆν ἐναυά-
 γησαν. ὅτε Ἐπαμινώδας ὁ θησαυρῶν φραττήρ, ἀριστῶτα ἰσχυρῶν, λακεδαί-
 μονίαις νικησάσας, καὶ τὸ πᾶν ἡγετῶν αὐ-
 τῆς γῆς, τῆς ἐξῆς ὤφθη τοῖς φίλοις
 κατηφῆς καὶ συγγενὸς τῆς δὲ ἐρωτησά-
 σαν μὴ λυπηρὸν συνέση, ἔλεγε φησὶν, ἀλλ' ἐρῆς ἠσθάνην ἑμαυτῆ, μείζον ἢ
 χαλῶς ἔχει φρονήσαντος διὸ σήμερον
 κολάζω τὴν ἀμετρίαν τῆς χαρῆς. μὴ τοῖνυν μὴδ' αὐτὸς ἄλλοι, εἰ ποῖς
 τῆς ψυχῆς κομῆσιν ἀγαθοῖς, τὰς τῶν σώ-
 ματος δαμάσῃ ἀρρώστιας, ἀλλ' ἐννόου
 ὅτι σοι τὸ, ἢ σφάλλῃς ὀδῶναι, ἢ τὸ
 φρόνημα κατατέλλει.

Zosimo presbytero. 75.

Μεγάλα μὲν σου τὰ τῆς νεότητος ὡς φασὶ πλημμελήματα. πῶς γὰρ εἰς τὰ δὲ τοῦ γήραος ὑπερβολὴν οὐκ ἔχει. τὸ γὰρ ἐν γήραος τοὺς νέους τοὺς ἐπὶ ἀσελγείᾳ βεβηθημένους ἀποκρύπτει, ἀπασαν ὑπερβάλλει ἀποπίαν. καὶ ἄλλος εἶ, τὰ Ἐπικουρίου νοσῶν, καὶ τὴν γνώμην κατέχων μὴ δυνάμενος, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐργῶν τὰ σκείνη δόγματα βεβαῶν. εἴργα τοῖνυν, εἴργα σου τοῦ τοῦ γήραος ὑποσχεθεῖς, μὴ ποτε σκηπτός, χυῖ τῆς σῆς ζωρήσῃ κεφαλῆς.

Pamprepio diacono. 76.

Οὐκ ἔστιν, ὦ φίλη κεφαλῆ, μηχανὴ ἐλθεῖν, δι' ἧς ἀντις γένοιτο συμφορῶν ἐλευτε-

ἐλευθέρως, ἀλλὰ γὰρ ἄν τις ἐν μεγίστῃ κλύδωνι κινεῖται, καὶ διάκων ῥωτῆς ἀφ' ἑαυτοῦ. ἢ τὸν κλύδωνά τοῦ βίαις πούτῃ ἀφ' ἑαυτοῦ, πειρασμῶ μὴ ἀπειπώ. εἰ γὰρ σφραγισθῆναι ὅτιν ὁ βίαις ἀθρόωτος ὅτι τῆς γῆς, πῶς ἔστιν ἐν τῷ πειρασμῷ ὄντας μὴ πειρασθῆναι; τὸ γὰρ παρὰ τῷ σωτήρι εἰρη-
 μέδων, ῥηρηρεῖτε, καὶ σφραγισθῆτε, ἵνα μὴ εἰσέλθῃτε εἰς πειρασμῶν, τὸ μὴ καταποθῆναι ὑπὸ αὐτοῦ ἢ νίστατο. εἰ γὰρ τοῦτο ὅτε ἀλλοινομύζοντες ἐρη-
 ὅ σωτήρ, τῷ μνηστικῶς πειρασμῶ πε-
 ριπτεσθῆναι, οὐκ ἂν ἔχοι λόγον. καὶ τῆς
 σφραγισθῆτε, καὶ τῆς ἀποστόλων, καὶ
 τῆς μάλλιστα εἰδοκίμωνων ἀνδρῶν,
 πολλοῖς καὶ μεγίστοις ἀπειπώτων.
 ἀλλὰ τὸ μὴ καταποθῆναι, ἴσως ἀδύ-
 νατον, τὸ δὲ μὴ ἠθροθῆναι, δυνατὸν. οἱ
 μέντοι οὐ πολλοὶ τῆς ἀθρόωτων ἀμα-
 θία βεβαπῆσθῶντες, πῶς τὰς συμφο-
 ρὰς ἔχουσι τὰς ψυχὰς ἀπαεμνή-
 τας. οἱ δὲ λογισμῶν σφραγισθῶντες, οἱ
 μέντοι ἀποθῶνται ταῦτα, ἢ τῷ γέ-
 νῶς ἐνεγκῆν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ τε-
 φάνῃς οἰεροπολεῖν.

Eulogio anagnostæ. 77.

Ἐκ τῆς περὶ τὸν θάνατον τῷ βασιλεὶ Ἀχαβὶ συμβεβηκότων ἐπὶ θαυμάσιον, πῶς τὸ χεῖρόν ἐδὲ σφραγισθῆναι ἀφ' ἑαυτοῦ οἱ ὄντες. ὑπερῆται γὰρ τὰς ἀνθρωπίνων ψυχῶν, ἐλπῆσι θωπῆτον χεῖρας, καὶ ἀεὶ ἀγει αὐτὰς ἐκείσε. ὅθεν αὐτῆς βεβαίως κρη-
 τήσῃ καὶ ἀεὶ σφραγισθῆναι.

Chryse clarissimo. 78.

Εἰ καὶ περὶ τῶν οἰκείων τὴν μεγαλοψυχίαν ταῦτα ἐπεδείξατο ἢ σὴ μεγαλόνοια, ἡ δὲ μὴ εἰς τὸ μικρόν, κοινὰ τὰ ὄντα τῷ γένει κειτῆται. ἀφῆρει δ' ἀπὸ τῆς φιλοτιμίας ἴσως, τὸ δοκῆν ἀνάγκη τὴν ἀπὸ τῆς φύσεως σφραγισθῆναι. τὴν δὲ τῆς ἐκείθεν αἰτίας ἀεὶ κειτῆται. οἱ γὰρ ἡμεῖς τοῦ τε-
 θνήσκοντες οἱ καὶ εὐεργετηθέντες, εἰς ἕνα

que immunis sit. Verum citius quispiam in maxima tempestate citra gubernatoris & clau opem salutem consequeretur, quã huius vitæ procellas, nullius tentationis periculo factis, effugeret. Nam cum tentatio sit vita hominis super terram, qui fieri potest, vt qui in tentationis loco sit, minime tenteretur? Nam quod à Salvatore dictum est, Vigilate & orate, vt nõ intretis in tentationem, perinde est ac si dixisset, ne ab ea opprimamini. Nam si his verbis (quemadmodum aliis placet) hoc intellexit Saluator, ne vlllo modo in tentationem prolabamur, rationi parum contentancum hoc esset, cum & Prophetæ, & Apostoli, & ij viri, qui virtute maximè excelluerunt, in multas & maximas tentationes incidere: verum in tentationem quidem non incidere, fortasse impossibile est: ei autem minimè succumbere, possibile. Ac quidẽ plerique mortalium impericia obrui, ita in calamitatibus afficiuntur, vt eorum animi consolationem omnem respuant. Qui autem prudenti iudicio gubernantur, eas propulsant non modo fortiter ferendo, sed etiam coronas animo & cogitatione versando.

Eulogio Lectori. 77.

Ex his quæ regi Achab in morte contingerunt, admirari licet, quemadmodum ne prædictum quidem fatum effugi possit. Animos enim humanos callidè subit, spe lata iis blandiens, eosque illuc circumducit, vbi eos certò superabit.

Chryse clarissimo. 78.

Etiam si hac liberalitate in propinquos ac necessarios tuos vsus fuiffes, ne sic quidem parua laudis esset, bona tua cum iis, qui genere tecum coniuncti essent, communia habere, sed tamen illud fortasse aliquid ex munificentia laude detraxisset, quod naturæ quoque necessitas accedere videretur. Nunc autem, præcisa illa causa (nam hominis defuncti filij, quos

nullis placet, fœminam *ἡλυτέραν* dictam esse, habita comparatione cum fœminis animantibus: propterea quòd hæc ob generis duntaxat propagationem coitum admittant, mulieres autem fortasse ob salacitatem & impudicitiam, tametli alioqui muliebris libido atque appetentia extingatur. Natura enim vel in effingendo atque efformando fœtu recens nato, vel in corporis purgatione occupatur) portò sæpenuero contingebat, ut viri semen cum impuro mulieris femine permixtum, corpus haud purum ac probè temperatum, verum variis ac multiplicibus morbis obnoxium effingeret. his malis vt occurreret Legislator, eos, qui ex huiusmodi concubitu nati essent, à templi aditu hoc loco proscripsit, atque à sacris conuentibus submouit: vt ne in posterum huiusmodi flagitia perpetrare auderet. Quòd autem hæc causa sit, ex iis, quæ apud Ezechielem scripta sunt liquido apparet. Illic enim Deus probum virum laudibus efferens, peccatorem autem insectans, illum cum muliere menstruata consuetudinem minimè habuisse ait, hunc autem habuisse. Quod si illud dixeris, iis, qui hæc flagitia admittunt, pœniã constitui oportuisse, hoc ego respöderim: Et quod tandem grauius supplicium excogitari potest? Nam cum eos, quos in lucem ediderint, quòsque multo etiã, quam se, clariore ac celebriore videre optabãt, nec precationum, nec solemnitarum, nec vrbum, nec sacerorum conuentuum participes esse, perspicunt, cogites velim quo doloris cruciatu afficiantur. Ac propterea illud quoque, ni opinione fallor, lege sancitum est. Et erit, omnis anima, quæ non circumcisã fuerit die octauo, exterminabitur è populo suo. Quod quidem nonnulli ex iis, qui hoc dictum ad animæ circumcissionem transtulerunt, tanquam à ratione alienum reiecerunt. Dicendũ enim erat, inquebant, eum qui non circumcideret, exterminatum iri, non autem immaturæ ætatis infantem. Ego verò etli ad animam propriè spectat hic sermo, tamen ne literalem quidem sensum improbo ac reiicio.

Exe. 18.

Gen. 17.

οἱ πινες κεκλιθῆσθαι τὸν γυνώσκων, καὶ συγκρίσειν τῶν θηλῶν ζῴων, ὡς τῶν μὲν ἀφ' ἐκείνων τὴν ἀποδοχὴν τῆς γίνεσθαι καὶ παρθενίαν τὴν κοινωσίαν. τῶν δὲ γυναικῶν ἴσως, δι' ἕξιν καὶ ἀκολασίαν, καὶ τοὶ τότε σβε νυκτὸς τῆς γυναικείας ἐπιθυμίας. καὶ γὰρ φύσις, ἢ περὶ τὴν ἀφ' ἐκείνων τῶν ζῴων ἀποδοχὴν. ἢ περὶ τὴν ἐξ ἑαυτῶν συνέβαινε δὲ πολλὰς τὸ τῶ ἀνδρὸς σπέρμα τῶ ἀκαθάρτου τῆς θηλείας ἀμαρτιμυγύθητον, σῶμα ἀκαθάρτου ἔχον καθαρὸν, ἔδδ' ἕκραντον, ἀλλὰ ποικίλοις πάθεσιν ἐνάλωτον. ταῦτα βεβαιώμενος ὁ νομοθέτης παρενεστῆλαί τι κακὸν, τὸς ἐκ ποίαντων σωχισίων τε γίνεσθαι, ἀπικρίσει ἐκ τῶν αὐτῶν, καὶ τῶν ἰεῶν συνόδα ἀπέσειεν, ἵνα μηκέτι πολεμήσωνται αὐτῶν ἀφ' ἑαυτῶν. ἔπι δὲ αὐτῇ ἐστὶν ἡ αἰτία, δηλονότι ἐν τῶν ἱερέων ἀναγερσὶ μὲν αὐτοῦ. ἔπεισε γὰρ τὸν μὲν διχορῶν ἀν. καὶ ἑβὴ ὁ θεός, τὸν δὲ ἀμαρτανλὸν ἀποκρίντων, τὸν ἐν ἑβῆσε γυναικὶ ἐν ὄφθρῳ ἔση μὴ παρεσέλθουθαι, τὸν δὲ προσελθούτων. εἰ δὲ φωνὴς ἀπίς ἀρῶσι τὴν πμωρίαν οἰοῦσαι ἐλθῆν, φαίην καὶ ποία ταύτης πμωρία καὶ ἐπωπεία ὅταν γὰρ ἰδοῦν τὸς ἐξ αὐτῶν τε γένεσθαι ἐκείνων τὸ πολλὸν αὐτῶν δειμνωτῶν ἰδῆν, μὴτε εὐχῶν, μὴτε πανηγυρίων, μὴτε πόλεων, μὴτε ἱερῶν συνόδων μετεργασίας οὐδὲ πῶσιν ἕποσινται ἑάσανον. ἀφ' ἑαυτῶν γὰρ τὸ πικρὸν καὶ κείνον, ὡς οἰμῶν, νενομοθετήται. καὶ ἔστω πᾶσα ψυχὴ, ἥτις ἀν μὴ ἀειτίμωθῆ τῇ ἰσθδῆ ἡμέραι, ἐξολοθρευθήσεται. ἐκ τῆ λαοῦ αὐτῆς. ἢ ἄρ πινέσ ὡς ἀλλοθρον παρεγράφαντο, τῶν εἰς τὴν τῆς ψυχῆς ἀειτομῆν τὸ ῥητὸν μετακομίσαντων ἐλθῆν γὰρ, ἔφασαν, ῥηθῆναι τὸ μὴ ἀειτίμωθῆ τὸ παιδίον αὐτῶ ἐξολοθρευθῆναι, μὴ μὴν τὸ ἄωρον νῆπιον. ἐγὼ δὲ, εἰ καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν βλέπειν κελὸς ὁ λόγος, ἐδδ' ἐκ τῶν ῥαμα ἀφ' ἑαυτῶν ἀφορμῆ. καὶ ταῦτα γὰρ ἢ αὐτῇ ἔννοια σοθήσεται. τοῖς γὰρ πατράσιν.

πατρῴσιν, ἀργαλεωτέρεσθαι, ἢ ἡ πμωρία, ὅταν τὰ πμωρία ἐξολοθρευθῆσθαι ἐκείνων ἑαυτῶν γὰρ τυχόν, εἰ καὶ πρὸ τῆς ἀφ' ἑαυτῶν τῶν καλῶν, καὶ τῶν ἐπιθυμῶν ἡλικίας τελευτήσων, ἔδδ' εἰ ἐν πμωρίᾳ γέγονασιν, εἰσονται, εἰ δὲ καὶ ἄλλοθεν εἰς τὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἡλικίαν, ἢ παρὸν καλεπὸς ἐνεργασίαν τὸ πμωρία τῆς συνήθειας τὴν πμωρίαν ἔξωμα ἐξῆσθαι. καὶ μαλιστα, ὅτε ἔδδ' εἰσονται ἐπὶ τὸ ἔγγλημα. οἱ δὲ ῥοεῖς ἀνυποταχοὶ ἑποδοχῆσθαι τὴν πμωρίαν. εἰ τὸν πμωρίαν τὸν εἰν ἡλικίαν περὶ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν παλῶν, περὶ γὰρ τῶν ἐκείνων ὅταν ἔν οἰμῶν σε ζήτησθαι, οἱ δὲ γὰρ ὡς Ὀζας τῇ ἰερωσυνῇ ἢ δούλωσθαι ὑποπιδῆσθαι, καὶ τοὶ βασιλευς ὡν, ἐλεσθῶσθαι, τῶν ἑαυτῶν ἰσθαι. εἰ δὲ μὴ ἀποδοχῆσθαι ἂν εἰν διχορῶσθαι παρὸν τῶν ἰουδαίων τυχόν, ὅτι τὸ πμωρίαν καὶ τὸ σπμ ὡν τῆς σαθηρίας ἐταῦτα παρετίμωσθαι, τὰ τῆς φύσεως μὴ ἐκπομπέσθαι μωσθῆσθαι.

ἢ γὰρ.

Nam hęc quoque eadem sententia seruabitur. Siquidem parentibus acerbius est suppliciũ, cũ pueri exitio dantur. Nã pueri fortasse, si antequã ad eã ætatem peruenierint, quæ bona & malã internoscendi facultatem habet, è vita discesserint, ne id quidẽ sciẽt, an pœnam aliquã pertulerint: quòd si etiã ad eã ætatem accesserint, ne grauius quidem & acerbè hanc rem fortasse tulerint, consuetudine nimirum pœnam leuiorem reddẽtes: ac præsertim cum ne voluntaria quidem culpa est. At parentes intolerãdũ cruciatum sustinebunt. Quocirca si illud abste intellectum est, quòd de minimè voluntariis vitiis dictum est (nam de voluntariis te quæsiturũ haud reor. Nec enim te fugit, Oham, propterea quòd contra ius factum in sacerdotij munus insiliisset, quamuis etiam rex esset, lepram tamen contraxisse) Deo gratiam habe. Sin secus, hoc certè nomine à prudentibus viris mœa ratio comprobari debeat, quòd hoc loco decori atque honesti maiorem rationem habui, quã perspicuitatis, naturæ videlicet arcanis haudquaquam euulgatis.

Ἰωάννη Χρηλαστῆ. πῶ.

Ioanni Scholastico. 82.

Οὐδέ τις, ὡς ἔγραψα οἰμῶν, ἀνδρῶν ἐγγὺν ὄνημα, καὶ τῆς αὐτῶν πρῶσθαι ῥεῖας ἀζῶσθαι, τῇ τῶν ἀνδρῶν ἂν ἴσθαι ἀλίσιετα. τῶν τὸν ἀνθρώπων ἐξοργισμένων βίον, καὶ τὸ τῆνικαὶ τα μάλιστᾳ εὐδοκίμωνων, ἦν ἴσθαι ἂν ὡς μάλιστᾳ ὄνημα ἴσθαι.

Nemo, vt opinor, qui quidem virilem animum habeat, ac viri nomine dignus sit, cinædorum spectaculo capietur, qui humanam vitam palàm enunciant, ac tum maximè clari ac celebres sunt, cum maximè exarserint.

Αἰμιλιανῶ καὶ Πελαγίῳ ἀφ' ἐκείνων. σγ.

Aemiliano & Pelagio Diaconis. 83.

Ὅτι μὲν λόγος ἑαυτῶν καὶ πᾶσσοφου, βοηθηματος διὰ σέεται δυναταῖα θυμὸν ἐκ μέσθαι καὶ διὰ τῶν ἑαυτῶν ἀκρίβως οἰδᾶ, εἰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἡμετέροις λόγοις ἐνεσθαι φάρμακον εὖρεν, κοίμωσθαι δυνάμενον, τὸ τὸ δὴ ἔχει σαφῶς ὅτις εἰσι, ἀλλ' εἰ ἐν ἀνίσθαι διχορῆσαι μιν. εἰ δὲ ἀφ' ἑαυτῶν, μάλιστᾳ ἂν ἡττοθῆσθαι ἡμῶσθαι δὲ ἑαυτῶν μεμψαίμωσθαι. ἐκὸς ἰππεδὴ ἢ ἑεῖσθαι ἢ ἡμῶσθαι.

Quòd sermo blandus ac sapientie plenus medicamenti cuiusdam instar iracundiam è medio corde feruẽtem extingueret queat, perquam exploratum habeo. Num autẽ in nostris quoque sermonibus phatmacum quoddam, quòd iram sedare atque cõsõpire possit, inuenire liceat, illud verò nõn item exploratè noui. Verũm si quidem aliquid profecisse affirmem, præclarè res habebit. Sin autẽm conatus meus

frustra fuerit, maximum quidē mœrorem accipiam, at minimē tamen mihi ipsi succensebo. Quoniam igitur contentio ac similtas vestra in longissimum vsque porrecta, non modō vos, sed etiā multos alios grauissimē conuulnerauit, illud quidem peruellem, vos eum extinguere ac delere, vōsque ad amicitiam redire. Si verō hoc nondum, vt quidam aiunt, fieri potest, at certē immodicam hāc contentionem animorūque pertinaciam filētio cneruare, ac non dicendis tacendisque verbis eam adaugere. Nam si, quæ nefas est, alter aduersus alterum proloqui desinat, sensim ac paulatim extincta & prostrata contentio, vt amicitia excitetur, efficiet. Quemadmodum enim iis, qui aduersa valetudine laborant, grauius non se habere, melius se habendi initium fuerit (etenim in acutissimis morbis idem valetudinis status pro meliore statu haud immeritō habetur:) sic etiam vobis graui morbo correptis (neque enim est quōd vos ipsos sanos esse existimetis, dum alter in alterum ita debacchamini) si morbus non ingrauescat, sanationis principium hoc fuerit. Quare siue vobis inimicitiam funditus delere, ac de medio tollere placeat, siue eam non longius progredi, mihi ipsi bonam spē non eripiā: sermōnemque vt medicos sermōnes cōprimam, bene impensum esse censebo.

Theoni Episcopo. 84.

Si mihi morem gerendum putas, nullo modo, sin autem tibi ipsi, ne hostes tuos in necessitate admodum redigas atque concludas: ne alioqui in extremis rerum difficultatibus necessitatem (quæ subditis sibi à desperatione stimulis, miram ad cōtumaciam vim habet) in consilium adhibentes, iis malis te mulcent, quibus eos multare cogitas. Illa enim rerum earum, quæ geruntur, inspectrix iustitia, persæpe ob victoriam insolentiam & importunitatem, rerum statū in contrarium cōmutat.

Eulogio presbytero. 85.

Sic existimo, dæmonem ne probo qui-

τέρε θρανομήκης, ὡς φασί, γενημένη, ἢ μόνον ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ πολλὰς ἄλλας εἰς τὰ χεῖρα ἔτρασε, βουλομένη τὰ πτωχὰ μὴ σέεσαι καὶ ἀφανίσαι, εἰς δὲ φίλων παλινδρομήσαι. εἰ δὲ τὸ πτωχὸς, ὡς φασί πνεις, ἔχουσιν, καὶ τῆ σωτηρίᾳ σκευεῖται τὴν ἀμετρον φιλονεκίαν, καὶ μὴ ῥητοῖς καὶ ἀρήτοις ῥήμασι τὰ πτωχὰ αὐξήσῃ. ἢ γὰρ σωσθεσθε ἂν μὴ θέμις καὶ ἑαυτοῖς φθεγγόμενοι, ἢ ῥῆμα καὶ χεῖρ μικρὸν σκευεύσῃ ἢ ἔλεος καὶ κατανυκτικὰ, τὴν φιλίαν ἀναζωπυρήσαι τῷ δευτεροῦ. ὡς γὰρ γὰρ τοῖς χεῖμυσι τὸ μὴ χεῖροι εἶναι, ἀρχὴ γένοιτ' ἂν τῆ βέλτιον εἶναι. ἢ γὰρ ἐν τοῖς ὀξυτάτοις νοσήμασι ταυτότης, βελτίωσις εὐκότως ἐνομήθη, ἔτω καὶ ὑμῖν μάλα χεῖμυσι. μὴ γὰρ δὴ ὑγιαίνει νομίζετε τοιαῦτα εἰς ἀλλήλους παρονοῶντες, τὸ μὴ ἐπιτελεῖναι τὸ πάθος, ἀρχὴ γένοιτ' ἂν διορθώσεως. εἴτε οὐδ' ὑμῖν τέλειον ἀφανίσαι δεῖξει τὴν ἔξοδον, εἴτε μὴ ἀφανίσαι περὶ τὴν ἀφαιρήσιν, ὅσα ἀφανίσαι σωματικῶν ἐμαυτοῦ τὸ εὐέλπιστον αἰετοῦ εἶναι λόγου, ἀλλὰ λόγους κερδήσεισθαι.

Θεωνι ἑπισκόπου. πδ.

Εἰ μὲν ἐμοὶ πείθοιο, μηδ' ὄλωσ. εἰ δὲ σαυτῶ, μὴ πᾶν εἰς ἀνάγκην καταλείπει τὴν σαυτῆ ἔξοδον. μήποτε σύμβουλον ἐν τοῖς ἀμνηστῆσι λαβόντες τὴν ἀνάγκην. ἢ δ' ἔστι δεινὴ πρὸς ἀπονοίαν, ὅταν ἀπόγνωσις αὐτῶν ἐρεθίζῃ, τοιαῦτα σε δρασάσιν, ὅσα δρᾶν αὐτοὺς μελετᾶς. ἢ γὰρ ἔφορος τῶν δρωμένων δίκην, πολλὰς δὲ ἀπληστῆας τῶν νικῶντων εἰς τούτων τῶν πρὸς γαμὰτ' ἀδείχησιν.

Εὐλογίᾳ πρεσβυτέρῳ. πε.

Ηγέμευ, ὅτι οὐδ' ἀνθρώπων ἀγία δαί-

δαίμων ἀπὸ τῆς διήσεται, καὶ δὴ λὸν μὲν ἀφ' ὧν οἱ ἀποστολῶν δαίμονες ἤλαυνον. δὴ λὸν δὲ καὶ ἀφ' ὧν ὁ Παῦλος τὸν πύθωνα, τὸν τὰ ἑλλήνων ἀνω καὶ κατὰ κυλιῶν λόγῳ ἀπῆλλασε. καὶ τῶν τοῖς μαρτυροῦσι δὲ ἢ ἐφειδύσσει τοῖς σώμασι τῶν ἀγίων χεῖρας, τῆς βασιλείας ἐὰν τοῖς τῶν ἑσπέρων ἔχει, ὡς ἢ τῶν παραγμάτων δεικνύσι πείρα, πῶς ἀντισημαῖ ἡδύνατος ἀλλ' οἰμῶ. οὐ γὰρ ἀφαιρέσει, ἀλλὰ γνώμην ἀποφαιρέσει, ὅτι ἐσομένη καὶ τὸν Μωσῆα ἐκείτω ἐθεὶ ἀγγέλους ἀπενεμήθη. ἔτε γὰρ διεμέλει, φησὶν, ὁ ἕλεος ἐθεὶ, ὡς διασπείρει υἱὸς Ἀδάμ, ἔσπεν θεοὶ ἐθῶν καὶ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ. εἰ δὲ φάσιν, πῶς οὐδ' ἐπαρῆται θεοῦ τερὸς θαύματος φάσιν, ὅτι μάλα μὲν παρεχώρησε, πλὴν ἀμφοτέροι τῶ θεῶν διήχουσαν τὸ νόμον, ὁ μὲν γὰρ τὸ θεῶν πρὸς βέλτερον πρὸς ἀγαθῶν, τὸ θεῶν πρὸς ἀπολύθηναι τῆς ἀρχαλωσίας, καὶ μὴ ἐξολοθῆναι, μηδὲ μετανοήσασθαι τὴν Ἰεραλίαν, ὁ δὲ τῶν τῶν Ἰεραλίαν ἰχθυοῦσιν πρὸς εἶσι, μένειν ἐπὶ αὐτοὺς ἐν τῇ ἑσπέρῳ, διχῶν εἶναι ἔφασκε. τοῦ γὰρ θεοῦ εὐσεβῆσαι τε καὶ διχῶν πρὸς τὴν ἐπαγγελίαν μὲν τὴν ἐπὶ ἀποδόν, κρητῶν δὲ ἐλεγε τὸ πρὸς ἀγαθῶν, ἀμετανοήτων ὄντων, καὶ μηδ' εἰς ἰκεσίαν τραπεύων. ὅτι γὰρ καὶ τὸ μυστήριον ἐπαίνει ὁ θεός, τεκμηριῶν τὰ κατὰ τὸν Φινεὲς γενηθέντα. δύο γὰρ φόνους αὐτῶν ἐργασάμενος, ἐν μὲν κατὰ τὴν ἰερωσύνην τῆς τιμῆς. ὅσα ἂν τὸ ποίησαι, εἰ ἀγαθότητα μόνην ἐνομοθέτει. ἐπειδὴ δὲ καὶ ὁ νόμος διηγήρεσε τὸν ἐξ ἑσπέρων δευτερονομῶν ἐξ ἑσπέρων ἐπειδὴ ἐλευθεροῦσθαι. εἰ δὲ μὴ ἐθέλει πρὸς ἀγαθῶν τῆ θύρα τῆς σπῆνης, καὶ τρυπᾶσθαι αὐτὸ τὸ ὄπλον, καὶ μένειν δούλον αἰώνιον. τῆ δὲ χεῖρ τῆς ἐλευθερίας φοιτήσαντος, ἔδεμίαν ἔποι αὐτῆς ἐποιούστω πρὸς τὴν ἰσως ἐμφιλοχρησάμετες τοῖς βαρβάρους, καὶ τὴν σκείνων ἀσέβειαν τε καὶ πολιτείαν ζηλώσαντες, ὁ τῶν Περσῶν ἀγ-

dem ac sancto viro reluctari posse. Idque Luc. 10. tum ex eo constat, quod Apostoli dæmo- Act. 5. nes in fugam agebant, tū ex eo quod Pau- 19. lus Pythonem Gentilium cultum sursum Act. 16. deorsumque miscentem sermone profligauit ac depulit. Quin in martyrum quoque tēplis gratia ea quæ Sanctorum virorum corporibus insidet, eos excruciat. Si igitur hæc ita se habent (quemadmodum ipsamet rerum experientia ostendit) quonam pacto dæmon Angelo reluctari potuisset? At nimirū opinor (neque enim affirmo, verum sententiam duntaxat meā profero) id hinc contrigisse, vt author est Moses, quod, cuique nationi Angelus attributus est (Quando enim diuidebat Gentes Altissimus; inquit ille, quādo separabat filios Adam : Constituit terminos populorum iuxta numerum Angelorum Dei.) Quod si dixeris, Quonā igitur modo alteri non cēdebat? sic respondeā: maximē quidē alterū alteri cēsisse: ceterū in virtūque diuinę Legis præsidio munitū atque obseptum fuisse. Alter enim diuinum iussum obtendebat, quod, vt Iudæi, etiam nolentes; minimēque respicientes, captiuitate liberarentur, fanciebat. Alter autem Iudæorum flagitiis nitens, iustum esse cōtendebat, eos adhuc in exilio manere. Nā cum Deus ipsis, si pietatem coluissent, atque ex virtute vixissent, reditum in patriā promississet, valere oportere illud dictum aiebat, propterea quod à pœnitentia abhorrent, ac ne ad supplices quidem preces Deo adhibendas sese conuertissent. Nam quod Deus improborum quoque odium laudet, ex iis, quæ circa Phinæes contigerunt; coniecturā facere possumus. Num. 25. Nam cum duas cædes vno eodemque temporis puncto perpetrasset, Deus eum sacerdotio donauit, quod profectō non fecisset, si bonitatem solam lege lata promulgasset: Quoniam autem Lex quoque illud præscribebat, vt qui ex Hebræorum populo seruitutis iugum trahebat, septimo Exod. 13. anno manumitteretur; quod si id noller, ad Tabernaculi ostium adduceretur, ipsiusque auris perforaretur, seruusque per-

omnem vitæ cursum permaneret, Iudæi porro, cum liberationis tempus appetiisset, nulla ipsius cura tangerentur (fortasse quia libenter inter Barbaros commorarentur, eorumque impicitatem ac vitæ genus imitarentur) idcirco Perfarum Angelus libertatem nullo modo ad eos attinere asserbat, (siquidem Lex, ut volentes quidem in libertatem vindicat: sic contra dominationis calculum atque sententiam aduersus eos, qui seruire volunt, confirmat, non illa quidem in hac re crudelitate superata, verum quod iustum est, præcipiens) alter autem Angelus, bonitatem iustitiæ anteponens, diuinam gratiam, quæ ipsos, quamquam immerentes liberare constituerat, victoriam ferre debere censebat. Ac proinde vterque diuinæ legi subsidiū ferebat, ille nimirum quod improborum odio teneretur, hic autem quod benignitate præditus esset. Deus enim vtramque virtutem laudat: vicit autem ad extremū, gratia & bonitate videlicet iustitiam submouente. Putida quippe post diuinam sententiam est omnis oratio. Nam etiam perisæpe, duobus militibus inter se contententibus, atque vtraque parte ius sibi vendicante, regis calculus iurgium extinguit. Hæc autem vtilitatis causa tum dicebantur, tum fiebant: nempe vt & Daniel preces suas exauditas esse intelligeret: & populus, cum se à Deo, partim ob ipsius pollicitationem, partim ob iusti viri deprecationem, etiam immerentem salutem consequi audisset, ad meliorem frugem se reciperet, reditūque expeteret, tanquam ingentibus bonis potiturus, si diuino beneficio in patriā rediret.

Eudemoni Scholastico. 86.

Quoniam per literas ex me quæsiuisti, quidnam sit, quamobrem multi perisæpe iisdem flagitiis admissis non iisdem pœnis affecti fuerint: respondeo, id hinc fieri, quod magna sit iudicis integritas & sinceritas. Etenim in peccatis, non ipsa tantū peccati species queritur, verum etiam eius qui peccauit, animi sententia, & dignitas

καλος ἔδαμῶς ἀπὲς πρῶτον τὴν ἐλευθερίαν διήχρησεν, ἐπεὶ ὁ νόμος τοὺς ἐδὸν θέλοντας ἐλευθεροῖ, καὶ δὲ τῶν ἐθέλοντων δαλῶσαι, κυροῖ τῆς δεασοτέρας τὴν ψῆφον, ὅσα ἀπανθρωπία νικῶμενος, ἀλλὰ τὸ διχασμὸν ὑποπθέμενος, ὁ δ' ἕτερος ἀγγέλως, τὴν ἀγαθότητα ἐμπαροῦσεν τῶν δικῶν πλῆμενος, τὴν θέαν χροῖν ἔπειθ' εἰς νικῶν, τὴν καὶ ἀνάξιτος αὐτοῦς ὄντας ἐλευθερώσασιν παρρημῶν: ὥστε ἀμφοτέροι τῶν θεῶν νόμῳ συνηγοροῦντο, ὁ μὲν μισοπῆνης ὢν, ὁ δὲ ἀγαθός ἀμφοτέρας γὰρ ὁ θεὸς ἐπιμαίει. ἐπίμασε δὲ ἡ χάρις τῆς ἀγαθότητος τὸ διχασμὸν παρεχρηψάμενος. ἔωλος γὰρ πᾶς λόγος μετὰ τὴν θέαν ψῆφον. πολλάκις γὰρ καὶ γραπτῶν ἀμφισβητουμένων παρὲς ἑαυτοῦς, καὶ ἐκείνους μέρους τὸ διχασμὸν παρβαλλομένων, ἡ τοῦ βασιλείως ψῆφος λύει τὴν φιλονεικίαν. ταῦτα δὲ καὶ ἐλέγετο καὶ ἐπίμασε παρὲς τὸ συμφέρον, ὥστε τὸν ἐδὸν Δανιὴλ γινῶσκει ὅτι ἐσπύραθη τὸν δὲ λαὸν ἀκούσαντα, ὅτι καὶ ἀνάξιτος αὐτὸν ὄντα σώσει, ἀλλά τὴν οἰκίαν ἐπαγγελίαν καὶ τὴν δικαίαν παρβαλείαν, σωφρονετέρον γινέσθαι, καὶ ἐπιτημῆσαι τῆς ἐπανόδου, ὡς μετῴσων ταυξομένον ἀγαθῶν, εἰ τῆς πατρίδος ἀξιῶσθαι.

Εὐδαίμονι χολαστικῶ. πγ.

Επειδὴ γέγραφας δι' ἡν αἴτιαν πολλοὶ πολλάκις τὰ αὐτὰ πεπλημμεληκότες, ἔτι αὐτὴν ἔδωσαν δικήν, φημί, ἐπειδὴ πολλὴ ὅστις τοῦ κελτῆ ἡ ἀκρίβεια. ἐν γὰρ τοῖς πλάσμασιν ἔτι ἔδος ζητεῖται μόνον τοῦ ἀμαρτήματος, ἀλλὰ καὶ ἡ γνώμη τῆς ἀμαρτήματος, καὶ τὸ ἀξίωμα, καὶ ὁ χαρακτήρ, καὶ ὁ τόπος, καὶ τὸ

καὶ τὸ γένος, καὶ μετὰ τὴν ἀμαρτίαν εἰ ἐλυπηθῆ, εἰ ἠόση, εἰ ἀκαλήτως διεπέθη, εἰ ἐνέμεινε, εἰ μετέγνω, εἰ ἐκπεριστάως, εἰ καὶ ἀγάπη, εἰ καὶ τὰ μέλετ' ἔτι, καὶ πολλὰ ἔτερον ὅστι, δι' ὧν ἡ χάρις αὐτῆ ζωῆ, καὶ χαρῶν ἀφροδ' ἐξεπέλασται, καὶ πολιτείας κατὰ νόμον, καὶ μετὰ τὴν χάριν τὴν αὐτὴν ἀμαρτίαν ἀμαρτῶν, τὴν αὐτὴν δικήν ὑφέξει, ἀλλ' ὁ μὲν ἡμερωτέρων, ὁ δὲ ἀκραιτέρων, ὁ δὲ ἀπειρητόν. ταῦτα γὰρ πάντα ἀφ' ἑρῆδην ἐν ταῖς ἱεραῖς γραφαῖς κεκλήρηται.

Πίττω ἀγαθῶν. πζ.

Τοιαῦτα καὶ λέγε καὶ παρὰ τῆς δι' ὧν καὶ εἰς καὶ νομίζοιο, ἔμῳ εὐσεβέστετος, ἀλλὰ καὶ δικημάτων.

Ἀσκληπιῶ ἑπισκόπῳ. πη.

Επειδὴ γέγραφας θαυμάζειν ὅπως ὁ Χελασὸς τῆς φοιτητῆς ἐπεσομῆσεν ἐπιτήρησάστας τῆ πολυπλοῦν μύρον ἐκχεῖν μὴ πρὸς τὴν ἀδελφῶν, καὶ τοὺς δὲ ξαντάς τὸν ἑρῆ τῶν πτωχῶν ποιῆσαι λόγον. φημί, ὅτι ὅτι ἂν ὁ ἀνω καὶ ἕτω περὶ ἐλεημοσύνης ἀφελήμενος, καὶ ταῦτ' ἔτι θυσῶν παρκεῖναι, καὶ ταῦτ' ἔτι, ὡς νομίζεις, ἐξέβαλεν, ὁ γὰρ λέγων, Ἐλεον θέλω, καὶ ἔθυσαι, καὶ Μακαριοὶ οἱ ἐλεήμονες, ὅτι αὐτοὶ ἐλεήθησονται. καὶ, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐν τούτων τῶν ἀδελφῶν μὲν τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε, ὅσα ἂν εἰς τὸν ἀντικεινὸν παρβαλεῖται. ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ παρβαλοῦσα γυνὴ ἔφη, ἐκχεῖν τὸν ἔλεον. ἀποπώτατον ἡγήσατο ἡ θεία σοφία πειρώσασιν αὐτῆς τὴν πῆν. διὸ καὶ συνηγορήσασιν αὐτῆ, καὶ ἐπέπερρον γὰρ καλὸν ἐποίησεν. ὅρα τὴν ἀρῆτον σοφίαν, ὅσα ἐπέ καλὸν ἔργον γέγονεν, ἀλλ' ἐπί. σεν, ὁ γὰρ αὐτὸ καὶ εἰσὸ τὸ παρβαλεῖται, ἀλλὰ μετὰ τῆ παρβαλοῦσας γυναικός, οἷον

& tempus, & locus, & sexus: & post admissum scelus, an ex scelere voluptatem ceperit, an omni doloris sensu caruerit, an in scelere perstiterit, an pœnitentia ductus sit, an casu aliquo peccarit, an ex amore, an de industria. Ac multa idem alia sunt, per quæ hoc examen grassatur. Nam & temporis discrimen expenditur, & vitæ degenerat status. Non enim is qui ante legem & qui post legem, & post gratiam, idem peccatum admisit, eadem pœnia mulcabitur: verum ille mitiore, alter grauiore, postremum acerbissima. Hæc enim omnia in factis Scripturis apertè prædicata sunt.

Pisto Diacono. 87.

Hæc & dicitis, & facitis, per quæ & sis & existimeris non modò piissimus, verum etiam iustissimus.

Asclepio Episcopo. 88.

Quoniã ad me scripsisti, te mirari, quod Christus Discipulos suos, qui mulierem eam, quæ ingentis pretij vnguentum effundere minime dubitaret, increpuerant, represserit, præsertim cum eorum sermo pauperum commodis cõsulere videretur, hoc aio: Eum qui de elemosyna tot ac tantos sermones habebat, eamque sacrificiis anteponebat, nunc eandem, quod tu existimas, minime propulisse. Nam qui dixit, Misericordiam volo, & non sacrificium: &, Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur: &, Quia diu fecistis vni ex fratribus meis minimis, mihi fecistis, haudquaquam in contrariū recidisset. Verum quoniam mulier ea quæ accesserat, olèum effundere anteuertit, absurdissimum esse diuina Sapiencia iudicauit ipsius fidem obrerere. Atque ipsius patrociniū suscepit, iisque verbis usus est, Bonum opus fecit. Ac vide sapientiam omni orationis facultate præstantiorem. Non enim dixit, Bonum opus factum est: sed fecit. Neque enim ipsum facinus priuatim expendit, verum vñ cum mulieris

persona: perinde ac si diceret, Quandoquidem semel hoc fecit, laude atque commendatione digna est. Quamobrem perfectam quandam ac numeris omnibus absolutam virtutem ab ea ne requiramus: verum, quia fieri potest, coronam ei texamus. Nam si non hoc sensu mulierem comprobasset, omnibus profecto, ut eius exemplum sequerentur, lege lata indicare oportebat. Porro cum nihil eiusmodi dixerit, fatis argumenti dedit se ob indulgentem quandam demissionem comprobasse. Nam si cum dixisset, fecit, id sane pro lege habeatur: si autem eam, cum id fecisset, eam in animi anxietatem minimè coniecit, non est cur quisquam indulgentiam huiusmodi in legem trahat. Nam cum sacrificia in veteri Testamento permissa postea euerterit, quoniam pacto, quæ hæc ne permitit quidem, lege lata sanxisset: Quemadmodum enim, si ante effusum unguentum interrogatus fuisset, haud dubiè illud vendi, & pauperibus dari iussisset: sic posteaquam effusum fuerat, mulieris fidem per obiurgationem extinguere absurdum erat. Atque ad eundem quoque modum nunc faciunt probatissimi quique sacerdotes. Nam si quis dicat, consecrare atque appendere aliquid volo, id eum pauperibus dare iubent. Sim autem id iam ipse fecerit, non modo eum non increpant, verum etiam blandè ac leniter admittunt: non quod hoc illo melius ac præstantius esse ducant (non enim propterea Christus venit, ut Ecclesias auro & argento impleat) sed ne eum, qui hoc donarium obrulit animi anxietate afficiant.

Alexandro Poeta. 89.

Virtutem nihil est quod adæquet: non modo quia incomparabili quadam exuperantia res omnes alias antecellit, sed etiam quia res quoque minimè planas & æquabiles complanat, & eas quæ minimè æquæ sunt, exæquat. Nam nec in paupertate deprimitur, nec in seruitute illiberalia ministeria & officia iustinet, nec in dedecore contrahitur. Eodémque modo nec in

λέγων. ἐπειδὴ ἀπαξ ἐποίησεν, ὁποδὸς ἔστιν ἀξία. μὴ τοίνυν τὴν ἀκρίβειαν παρ' αὐτῆς ἐπιζητήσωμεν. ἀλλ' ἀφ' ὧν οἶδόν τε ἔστι φέρον αὐτῇ πλεῖστον. εἰ δὲ μὴ τοῦτω τῷ νόμῳ ἀπέδεδεξατο τὸ γυναικῶν ἐξῆν νομοθετήσασιν μιμησασθαι αὐτῶν. εἰ δὲ μηδὲν τοιοῦτον ἔπεν, ἐδείξεν ὡς ἀξίως συγκατατάσασιν ἐκείνην ἀπέδεδεξατο. εἰ μὲν γὰρ εἰπόντος αὐτῆς πεποίηκε, νόμος ἔστω. εἰ δὲ πεποιτικῶν οὐκ ἠπόρησε, μή τις νόμον ἀναγάτωσαν τὴν συγκατατάσασιν. εἰ γὰρ ἐν τῇ παλαιᾷ τὰς γυναικῶν ἐπιτηδεύσασιν ὑπερον ἀπέτελε. πῶς ἐν ταύτῃ μηδὲ ἐπιτηδεύσασιν ἐνομοθετήσασιν ὡς περὶ γὰρ εἰ περὶ τῶν ἐκείνην ἠρωτήθη, ἐκέλευε ἢ αὐτὸ παραβῆναι, καὶ διδύμω πτωχοῖς ἕπος μετὰ τὸ ἐκελευσάμενος αὐτοῖν τὸ ἀξίως ἐπιτηδεύσασιν, σέβασιν τῆς γυναικῶν τὴν πίστιν. ἔγωγε καὶ ποῖόντι οἱ τῶν ἱερωδωδῶν εὐδελμοῖσι. εἰ μὲν γὰρ πῶς εἶποι, ἀναθεὶς καὶ ἐβλομήσασιν αὐτῶν διδύμω πτωχοῖς. εἰ δὲ φθῆ ἐκείνος κατασκευάσασιν οὐ μόνον οὐκ ἐπιτηδεύσασιν, ἀλλὰ καὶ ἡρέμα ὁποδὸς γὰρ οὐ τὸ ἐκεῖνο ἀποκρίνοντες. εἰ δὲ γὰρ ἀξίως τοῦτο ἐπέδημι (ὅ ἐκεῖνος, ἵνα χερσὶ καὶ ἀργύρῳ τὰς ἐκκλησίας ἐμπλήσῃ, ἀλλ' ἵνα μὴ τὸν ἀναθῆναι ἀπορήσασιν.

Αλεξάνδρω ποιητῇ. 89.

Ἀρετῆς ἴσον ἔδδον, οὐ μόνον ὅτι καὶ ἀσυγκρίτων ὑπεροχῆ τῶν ἄλλων ἀπάντων διετήρησεν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὰ ἀνώμαλὰ παράγματα ἐξομαλίζε, καὶ τὰ ἀνίστα ἐξίστοι. ἔπε γὰρ ἐν πενία ταπεινῆται, ἔπε ἐν δουλείᾳ ἀνελευθέρως ὑπομένει. ἀξιοκρίσασιν, οὐτε ἐν ἀδελείᾳ συνέλλεται. ἀλλ' οὐδ' ἐν πλεῖστον ἐξυβείζει, ἔπε ἐν ἀρχῇ ἐπαίρεται. ἀλλὰ πᾶσι

πᾶσι τοῦτοῖς τὴν αὐτῆς ἐπιβέβησαν ἐπισημῶν, καλονίζε τὰ πάντα καὶ ὑβείζει. οὐκ ἐκείνοῖς ἐποδῶν, ἀλλ' τῇ ἐκείνη αὐτῆς τεχνῆ ἀκολούθῃ ἀναπέθεσσα. εἰ γὰρ ἄκριβῶσαι τὸ Ομηρικῶν ἔπος, ὃ συνεχῶς περὶ ἐκεῖνος ἴσως σωματικοῖς ἐπισημῶν, ἐπισημῶν ὡς φασὶ φέρεται, καὶ τὴν μετὰ τὴν καὶ ἀγλαὰ ἔργα εἰδῆται, μάλλον περὶ ἀρετῆς ἐμῆσασιν δόξει, ἢ περὶ ἧς εἴρηται. πῶς γὰρ καλλίων, πῶς δὲ ταύτης λαμπερότερα ἔπεται ἔργα. τῆς καὶ τὰς ἀναμαλίας τῶν παραγμάτων ἀξίως αὐτῆς φιλοσοφίας ἐξομαλίζεσιν, καὶ ἴσον τὸ φρόνημα ἐν ἀνίστοις ἐράγματοσι φυλακίοντες, καὶ ἀοιδίμον ἀπανταχῶν αὐτῇ κατασκευάσασιν κλέος, καὶ τὸν μὲν συμφορῶν περιπέτοινας ἀξίως ἀλάσας. τοὺς δὲ ἔπειθ' ἐν ἡμετέροις ἐξυβείζοντα, σωφρονίζεσιν. περὶ ταῦτα τὸν τῶν ἐκείνων σαυτῆς τῆς ψυχῆς τὸ ὄμμα, καὶ ταύτης τὸ καλὸν ἀπέσιπσαι, ἵνα ἐρατῆς αὐτῆς ἀξίως γυνόμηνος, ἐρατοῖο παρὰ πάντων καὶ ἀνακρίψῃ.

Ἀπολλωνίῳ ἑπιστολῆ. 90.

Καὶ παρ' Ἑλλησι μὲν, καὶ τοῖς ἑσπερίων αὐτῶν ὡς ἐβούλετο. καὶ παρὰ Ἰουδαίοις, καὶ τοῖς καὶ εἰς εἰδωλοασίαν αὐτοῖς ἐκμήνας, καὶ εἰς ἀνδροφονίας ἐκλυπίνεσιν, πολλὰς ἀρετῆς ἔτεκεν ὁ ἀξίως βολος. εἰ δὲ καὶ παρὰ ἑσπερίων πολλὰ πλείους, θαυμαζέτω μηδεὶς περὶ μὲν γὰρ τῆς ἐκείνης τῆς Χερσὶ παρὰ σίας ὅρων πάντας ἔπειθ' ἡσυχίας μεθύοντα, καὶ οὐδένα ὡς ἔπος εἶπεν ἡσυχίας ἠφροντα, ἰλιχὰ ἐνέβαλε φιλονεικίας σπέρματα. ἐπειδὴ δὲ ἦκεν οὐρανῶν ὁ σωτήριος λόγος, φέρων μὲν ἡμῖν οὐρανίᾳ πολιτείας δόγματα, τῶν δὲ ἀξίως βολοῦ δι' ὧν τοῖς ἀμαρτανύσασιν εἰπέλι ἀρεμνύων τὴν ἀναμύσασιν αὐτῶν δίκην. ἔλεγε γὰρ πορεύεσθαι εἰς τὸ πῦρ τὸ ἡτοιμασμένον τῶ

opibus & copiis insolefcit, nec in imperio & magistratu animis attollitur, verum his omnibus scientiam suam adhibens, ea componit ac moderatur, non iis, obsecundans, sed ea, ut artis suæ ductum sequantur, adducens. Nam si versum illum Homericum, quem tu (quia fortasse corporeas pulchritudines ad stuporè usque miraris perpetuò in ore habere diceris, accurate perpendere oportet) Et pulchra, & magna, eximiorum operumque perita: de virtute potius, quàm de ea, de qua dictum est, dictum esse videbitur. Quid enim ea pulchrius? Quis splendidiora opera nouit, quàm eaquæ rerum inæquabiles status per suam philosophiâ complanat, eundemque in disparibus rebus animum seruat, luculentamque ac celebrem sibi ipsi gloriam conciliat: atque eos quidem, qui in calamitates cadunt, consolatur, eos autem qui ob florentem statum in contumeliâ atque insolentiam prolabantur, castigat & coërcet. Quamobrem ad hanc animi tui oculum tendè, ipsiusque pulchritudinè contemplare: quò ardenti illius amore correptus, ab omnibus lauderis ac prædiceris.

Apollonio Episcopo. 90.

Et apud Gentiles (quamuis etiâ eos in potestate ac ditione sua habens, ac prohibitu suo agens ac ferens) & apud Iudæos (tametsi etiam eos velut rabido quodam furore percitos ad idolorum cultum atque homicidia impulisset) multas hæreses Diabolus procreauit. Quod si apud Christianos quoque multò plures peperit, nemini mirum istud videatur. Nam cum ante carnalem Christi aduentum ac præsentiam omnes vitij temulentia laborare, nec vllum, ut ita dicam, purè atque integrè sobrium esse conspiceret, idcirco pauca contentionis semina iniiciebat. Posteaquâ autem salutare Verbum cælitus venit, nobis quidem cælestis vitæ generis documèta ferens, Diabolo autem, per eas minas quas in peccatores intendebat, pœnam, quæ ipsum manebat, prænuncians (dice-

Math. 25. bat enim. Ire in ignem qui paratus est Diabolo & Angelis eius) tum verò communis ille omnium hostis, tum quòd genus nostrum sensim ac paulatim vitium excutere, ac virtutem admittere, atque impietatem ablegare, ac pietatem amplecti perspiceret, tum quòd condemnationis suæ decretum audisset, acrius aduersum nos flauit, atque hæreses in lucem protulit. Nam cum pietati iam obluctari nequeat, in id omni animi contentione incumbit, vt per ipsius nomen plerisque ad impietatem ducatur: atque pietatis specie atque obtentu veritatem euertere conatur: eòsq; qui optimæ vitæ laude persæpe excelluerunt, per corrupta dogmata obrerit. Etenim vnicum hoc illi opus, vnicumque studium est, vt omnes ad vnum, siue per vim, siue per adulterina dogmata, in exitij pelagus secū præcipites agat. Hæc igitur hæresum principes cogitantes, aduersus veritatem femina tacere desinant, illud secum reputantes, quòd ipsi præ cæteris in summo periculo versantur. Desinant etiam illorum auditores anticipare duntaxat opinioni feruere, atque aduersus veritatem impetum facere: ne alioqui magnum omniq; sermone præstantius Saluatoris facinus, quantum quidem in ipsis est, inane atque infugiferum reddant. Desinant item ij, qui rectis quidem dogmatibus gloriantur, verum per vitæ segnitiam ea facere conuincantur, quæ eos nothos ac spurios pietatis discipulos esse coarguunt: atque ad rectam fidem optimam vitæ rationem adiungant. Sic enim futurum est, vt omnes Dominicam vocem laudes nostras prædicantem audiamus:

Theodosio Presbytero. 91.

**Et. 17.* Quoniam in tuis ad me literis quaesisti quamnam ob causam Areopagus tribunal illud Atheniense vocaretur, in quo cõcionem habuit Paulus: hoc respondeo, hunc locum idcirco hoc nomen conse-

αἰβόλω καὶ ἀγγέλοις αὐτοῦ. τότε διὸ κοινὸς ἀπάντων ἐχθρὸς ὄρων καὶ τῶ ἡμέτερον γένος ἡρέμα, καὶ χεῖρ μίσητον πλὴν μὲν κακίαν ἀποσφύγγον, πλὴν δ' ἀρετῶν προσέβουλον. καὶ πλὴν μὲν ἀσεβείαν ἐξοστράκισον, πλὴν δ' εὐσεβείαν ἀσπυζόμενον. ἀκούσας δὲ καὶ τῆς χειρ' ἑαυτῶν ἀποφάσεως τὸν ἦρον σφοδρότερον ἔπεισε κατ' ἠδῆν. καὶ τὰς αἰρέσεις ἔταξε. τῆ γὰρ εὐσεβείᾳ ἀντιστήκει μὲντι δυνάμει, τῶ ὀνόματι αὐτῆς ἐν ἀσεβείᾳ πολλὰς χειρουργήσας φιλοεικεί. καὶ προσχρηματι ἐλθεῖσας, πλὴν ἀλήθειαν ἀνατρέψαι πεισῶται, καὶ τοὺς βίω πολλὰς αἰετῶν ἀγλαμπωντας διεφθαρμένοις δόγμασιν ἐπιτεταχίσει. ἐν γὰρ αὐτῶν ἔργον ἔστι μίσησεν πᾶσι τοῖς ὁμοῦ ἔτε ἀσεβείας, εἴτε ἀσεβῶν δόγματων εἰς τὸ τῆς ἀπαιθείας μετ' ἑαυτῶν χεῖρα πᾶσι πλάσσει. τὰ αὐτὰ οὐδ' ἐννοοῦντες, πανέθωσαν μὲν οἱ τῶν ἀρεσῶν ἡγεμόνες τὰ χεῖρ τῆς ἀληθείας ἀπειρόντες ἀπέματα, ἐννοοῦντες ὡς αὐτῶν μάλιστα πάντων ἐν μεγίστῳ κινδύῳ σαλεύσασιν. πανέθωσαν δὲ καὶ οἱ τῶν ἀκροαταί, παρελήθει μὲν δὲ λεύοντες, καὶ χεῖρ τῆς ἀληθείας νεανειόμενοι, ἵνα μὴ τὸ μέγα καὶ λόγον καὶ νοῦν ἀφαιρήσασιν τῶ σωτήρος κατόρθωμα. τότε ἦσαν ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀρῶν ἀποφῆναισι. πανέθωσαν δὲ καὶ οἱ τοῖς ὀρθοῖς μὲν δόγμασιν ἐναβρυόμενοι, ἀσεβῶν δὲ τῆς χεῖρ τὸν εἶον ῥαθυμίας ἐλεγχόμενοι, τὰ αὐτὰ δρώντες, ἀνόθεοι αὐτῶν τῆς εὐσεβείας φοιτητῶν ἀποφῆναι, καὶ μετὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως πλὴν ἀρίστην πολιτείαν συγκυριάζουσαν, ἵνα πάντες ἀκέρωτοι τῆς βασιλικῆς φωνῆς ἡμῶν ἀνακηρυχθῶσι.

Θεοδοσίῳ πρεσβυτέρῳ. 91.

Ἐπειδὴ γέγραφας, τίος ἔνεκεν ἀρειὸς πάγος ἐκαλεῖτο, τὸ ἐν Ἀθήνῃσι δικαστήριον, ἐν ᾧ καὶ ὁ Παῦλος ἐδημηγόρησεν, ἀντεπετέλλω, ὅτι ὁ ἄρης, ὡς φασιν, ἐκείσε δι' ἡμῶν ἔδωκε πάγος δὲ, ὁ ὕψιλος

φιλος τόπος, ἐν γὰρ ὁ ἄρης τῆν ἐκείσε νοτὸ δικαστήριον, ὅθεν καὶ πάγος φασιν καλεῖται, πᾶσι πᾶσι, οἱ τῶν κωμῶν ἢ τῶν πᾶν ἀρχόντες.

Τῶ αὐτῶ. 92.

Ἐπειδὴ καὶ ὅτι πᾶσι ἀλοῦς ὁ ἄρης, δίκην δέδωκεν, ἐθέλησας μαθεῖν, ἀγύνομα μὲν φάσαι, ὁμοῦ δ' οὐδ' ἔρω. ἐλλογῶς γὰρ ἔσται ἑλλήνων σαφῆς τὸ λεγόμενον, ὅταν γὰρ οὗς φασὶ τῶν πάντων ἀσεβονεῖς εἶναι, καὶ παμίας ἰφθίμην, μήτε σωφροσύνην, μήτε τὸ κελύειν ἔργων ἀρῶν, ἀλλ' ἄν εἴη σεπτοί. τοὺς μὲν οὐδ' ἀλλῶς, ἵνα μὴ μακρὸν ποιήσω τὸν λόγον, παρήσω, καὶ τὰ πολλοὺς ἔργων ἐπιπέδους δὲ ὅτι μνησθῶμαι μόνον, τὸ τῶν ἐργῶν παρὰ τῶν σαφῶν ἔργωντος. Ἀρχαῖα τῆ Κέρροπος ἔσως ἐξηγηθῆναι φασὶ τὸν Ἄρεα, ὡς μηδέπω τῆς ἡλικίας αὐτῆς δυναμῆς παρενολήσων ἀναρχέσθαι γάμων, θερμὸν ὄντα καὶ ἀκόλαστον ερεσθῆν, μόνοντα ἐπὶ τὸν ἑλπίει τῆς φύσεως, παρὰ τὸν χεῖρ ὁ εἰσάσας καὶ μὲν ἡ πᾶσι, ὡς φασιν, ἀπὸ τῶν ἐπὶ τῆς ἡλικίας τὸ ἄγος ἔχουσα. ὁ δὲ προσκυμῆσθαι ἀξίῳ, ἀποχεῖρον καὶ μᾶλλον τὰ τῆ ποιῆ τῶν δαφῶς, οὐ πειθεῖ τῆς κόρης τὸ ἐθελῆσιον δεῖξας, ἔ τῶν κελύων τῶ δύνου τὸν γάμον παρερχόμενον βία καὶ ἰσχύος, γάμων ἐλπίσει τὸ λάφωρα συμβίωσας τοῖσι ἔσθαι πολλῶν, ἐκ τῆ αὐτῆς ἀγῆ πλὴν Ἀλικίππῃ, ἣν ἔχεν Ἀλιρρόθιος, ὁ τῶ Ποσειδῶνος υἱός, ἀλλὰ δυσχερᾶν ὁ ἄρης ἦτι τῆ ὑβρεῖ τῆς θυγατρὸς, ἀνοήρει τῶτον, αὐτὸν ἑαυτὸν λαθῶν, ὡς εἰσάσαστο πλὴν Κέρροπος. καὶ ὅτι μὲν χεῖρ τῆς ἐνεργείας πλὴν βίαν ἀσεβῶν τὸν γάμον ἐσάλευσεν, οὐδὲ μίσησεν ἑαυτὸν ἀξίον εἶναι μέμψας ἐδοκίμασεν. ἐπὶ δὲ δὲ Ἀλιρρόθιος ἔτε τὸ ἄωρον ὑβελισεν, ἔτε τῆν εἶαν τῆς παιδῆς προσέμισην, ἀλλ' ἐποίησεν σωμαίνει πλὴν κόρη τῶν παθῶν, εἰ μὴ ἡ ἐναλείας ἀ-

cutum fuisse, quòd Mars illic, vt aiunt, iudicium subierit. Pagus autem est sublimis locus. In edito enim loco situm erat hoc tribunal. Vnde etiam apud nonnullos Pagarchi appellantur qui oppidulis aut locis quibusdã imperant.

Eidem. 92.

Quandoquidem illud quoque intelligere cupis, cuiusnam sceleris conuictus Mars supplicio affectus sit, pudet quidem me narrare, sed tamen exponam. Nã eiusmodi sermo perspicua Gentilium refutatio erit. Cum enim eos, quos rerum omnium moderatores atque custodes esse aiunt, nec pudicitiam colere, nec recte atque integrè iudicare constiterit, multum certe ab eo abfuturi sunt, vt iis diuinus honor adhiberi debeat. Ac quidem alios, ne sermonem in longiùs producam, prætermittam (licet alioqui complures proferre queam) vnum autem duntaxat commemorabo, qui id, quod abs te quaeritur explanet. Martem Agraulæ, Cecropis filia, vsque adò infano amore exatfisse aiunt, vt cum eius ætas matrimonij opus nondum ferre posset, ipse tamèn, vt erat feruens ac petulans amator, clausum adhuc naturæ folliculum pramaturè inuasit. Ac puella quidem, vt narrant, tenero adhuc ætatis flore erat: ille autem, qui diuinus honores sibi adhiberi postulabat, pauimentum ei extemporanei cuiusdam thalami loco efficit, atque cum nec verborum blanditiis puellæ voluntatem illexisset, nec ij, penes quos id ius erat, eam illi in matrimonium præbuisent, vt atque audacia matrimonij spolia tulit. Cum igitur diurnam cum ea vitæ consuetudinem habuisset, Alcippen ex ea sustulit, qua Halirrothius Neptuni filius potitus est. At verò Mars filia contumeliam infenso animo ferens, eum interfecit: non animaduertens ipse, quòd Cecropis filia vim attulisset. Et quidem ob vim Agraulæ adhibitam, ne leuit quidem reprehensione dignum se esse iudicauit: posteaquàm autem Halirrothius nec ante maturam ætatè puellæ stuprum

intulit, nec vim illecebris ac persuasioni prætulit, verum effecit, vt nisi effusis genis pudorvoluntatem obtexisset, assensum libidini præberet, vsque adeo eum supplicio dignum esse censuit, vt & accusator, & Iudex, & carnifex ipsius fieret. Quo nomine apud Arcopagum à Neptuno accusatus, atque conuictus, ipse quidem supplicio affectus est: loco autem, ad sempiternam infamiam ipsi inurenda, nomen reliquit.

Theodosio Scholastico. 93.

Sæpenumero eos miratus sum, qui cum fidei atque optimæ vitæ curam nullam gerant, ea quærunt ac sollicitè inuestigant, quæ nec inueniri possunt, & cum quæruntur, diuinam iram concitant. Nam cum ea, quæ Deus nobis minimè nota esse voluit, tanquam per vim seire contendimus, nec eorum scientiam consequemur (quoniam enim modo, Deo nolente) atque ex huiusmodi inuestigatione præter periculum nihil percipimus. Quamobrem huiusmodi rerum explorationem, vt natura nostra præstantiorem, captumque omnem excedentem, missam facientes, atque ad rectè fidei, optimèque viuendi rationis portum confugientes, hinc nobis securitatem comparemus.

Isidoro Presbytero. 94.

Et admissio delicto pœnitentia minimè duci, perniciosum est: & desperatione affici perniciosius. Illud enim à segnitie ac fœcordia manat: hoc à stupore atque indolentia. Quamobrem stupor fœcordia grauior est, tantò quoque desperatio negligentiam grauitate superat. Ille enim immedicabile malum est: huic ad medicinam aditus patet. Quandoquidem ille deprauati atque corrupti iudicij est: hæc autem circumscriptionis & imposturæ. Quamobrem ne nos accuses, vt incuria laborantes, atque ad miserum Zosimum literas minimè eudentes, cum ille duobus his molestissimis vitiis depressus sit, nempe fœcordia, & stupore. Non enim in-

δός, τὸ ἐβέλυσον ἀεὶ ἐπέλλεν. ἕταρος εἰς οὐρανὸν κολάσας παρ' αὐτῶν κέκριται, ὡς καὶ Διὸς δίκης καὶ κελύφης καὶ δῆμος αὐτῶν γενέσθαι, ὡν χάριν ἔπι τῷ Αρείῳ πάγῳ ἔπει τῷ Ποσειδῶνι, ὡς ἀπαθείς καὶ ἀλόγος, αὐτὸς μὲν δίκην δέδωκε, τῷ δὲ τότῳ ἰσχυρῶς τὸ σπλιτεύεσθαι πῶς αἰσχύνῃ τὸνομα καταλέλοιπε.

Θεοδοσίῳ σχολαστικῷ. 93.

Πολλάκις ἐθαύμασα τῶν πίντων μὲν πῆρ καὶ πολιτείαις ἀρίστης μηδένα ποιημένων λόγον, ἐκείνοι δὲ πολυπραγμονούτων καὶ ζητούτων, ἐμὴν εὐρεῖν οἷόν τε, καὶ τὸ θεῖον παροξύνει ζητήματα. ἔταν γὰρ ἄσπῳ ἡμᾶς οὐκ ἔθελυσεν εἰδέναι, ταῦτα βία ζώμεθα μαθητέμεν, ἕτε εἰσόμεθα. πῶς γὰρ ἔξ μὴ βυλοιδίης, καὶ τὸ κινδυνεύει ἡμῖν ἐκ τῆς ζητῆσιν ἀεὶ ἐπέλλεται μόνον. ἐάσαντες ποίνω, ὡς ἔσπῳ καὶ μὴ δαμάσει ἀλώσιμον πῶς περὶ τῶν βόσων, καὶ εἰς τὸν τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς ἀρίστης πολιτείας καταφυγόντες λιμνῶν, ἐκείνοι ἑαυτοῖς πῶς ἀσφάλειαν περὶ ζώμεθα.

Isidōrō presbyterō. 94.

Καὶ τὸ μὴ μετανοῶσκειν πῶς ἴοντα ὀλέθριον. ἕ τὸ ἀπονοῶσκειν ὀλεθριώτερον τὸ μὲν ἀπὸ βουμίας, τὸ δὲ ἀπὸ ἀναλησίας φέρεται. ὅσῳ δὲ ἀναλησία βουμίας χαλεπώτερον, τοσούτῳ ἀπὸ γνώσεως βουμίας ἀρχαλέωτερον. τὸ μὲν γὰρ ἀνῆκεν ἔστι χαλκόν. τὸ δὲ εἰς θεοσπείαν βιάσεται. ἐπειδὴ τὸ μὲν κρίσειας ἔστι διεφθαρμένης, τὸ δὲ ἐξ ἄλογισμῶν καὶ ἀπάτης. τί τοίνυν ἡμῖν ἐγχαλῆς ὡς ἀμελῆσι, καὶ μὴ χρεῖσθῆσι πρὸς τὸν δείλαιον Ζώσιμον γράμματα, ἐκείνῳ δὲ τοῖς ἀρχαλέωτατοῖς βαπτισθέντος χαλκοῖς, βουμίας τε καὶ ἀναλησίας οὐκ ἡμελῆσαμεν, ὡς βέλυσαν ἀλλὰ παρὰ πολλῶν τῶν ἐνεκεν

κεν πολλάκις παρορηθέντες κεκμήκαμεν καὶ λόγων καὶ πρῶτον, καὶ ἀπειλή, καὶ ἐπαγγελία, καὶ κολάσῃ νῆστευούτες τὸ ἀμείλικτον ἐκείνο θηρίον. καὶ ὡς εἰκέν, ἐλάθονμεν, ἀβήσασμῆχοντες, καὶ ἀνθρωπόμορφον δαίμονα εἰς ἡμερότητα ἐκβιάσασθαι φιλονεικούτες. εἰδὼς ποίνω, ὡς τῶν εἰς ἡμᾶς ἠκούσαν οὐδὲν ἕτε παρελείφθη, ἕτε ὡς ἀφελήσεται, πῶς οὐκ αὐτῶν χρεῖσται πρῶτον. πῶς πῶς ἀνεγνοῖοι ἐκ τῆς ποσούτης ματίας.

τῷ αὐτῷ. 95.

Ἡ μὲν σὺν ἡμῶν ἐκείνοις νῆμεσθαι ἂν εἴη δικαίως μὴ ἀπὸ χριστοῦ εἰς μέζονα πρῶτον βουμίας πῶς ματία, ἢ δὲ κολάσῃ ἐπέλλεται οἷς ἔπει τῆς χριστοῦ μὴ ὠφελῆ μένοιο. καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσούτον. ἐπὶ δὲ γὰρ ἡμεῖς βούλομεν μὲν περὶ βήσων πρῶτον πρῶτον, μὴ τολμῶν δὲ ἀντιπερὶ ἡμῶν. ἢ πῶς ἀπερσοίμην ἂν σοι, εἰ ἀποσοίμην σιγῶν καὶ ἐρεῖσθαι βούλοιο.

Τιμοθέῳ ἀναγνώστῳ. 95.

Εοικας πεπεῖσθαι τῷ θεῷ Πάυλῳ, καὶ τῇ ἀναγνώστῃ πρῶτον τὸν νοῦν. διὸ δὲ καὶ αὐτὸς σαφηνίσαι τὸ παρὰ σοῦ πρῶτον πρῶτον. ἐφῆς γὰρ πῶς εἶγε ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀπέθανε Βαλτάσαρ ὁ βασιλεὺς ἔφη ἡ γράφη. καὶ εἶπε Βαλτάσαρ καὶ ἐπέδυσεν τὸν Δανιὴλ πορφύραν, καὶ τὸν μαριάμιν τὸν χρυσὸν πρῶτον περὶ τὸν πρῶτον αὐτῶν. καὶ ἐκήρυξαν περὶ αὐτῶν ἂν αὐτὸν ἀρχόντα πρῶτον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτῶν. οἱ μὲν τοίνυν ὅτι ἐπειδὴ ἡ μὲν γεία ἀπὸ φασίσεος ἢ δὲ τυγχάνοντος ἔστι τῶν τοῖς χρεῖσθαι ἐξέστη. τῶν γὰρ δὲ τῶν καὶ τῶν πρῶτον τῆς λαμπρόδος. ὁ δὲ βασιλεὺς ἐταρῶν σφῶδρα καὶ ἀπερλύθη ἔπει τῶν

curia laborauimus, optime vir, verum à multis hac de causa persæpe incitati, indomitâ illam feram, & sermone, & cohortatione, & minis, & pollicitatione, & suppliciis ad defatigationem vsque monuimus. Verum, vt apparet, illud minimè animaduertimus, nos Æthiopè dealbare, dæmonémque humana forma præditum ad mâsuerudinem & lenitatem pertrahere studere. Quamobrem istud compertum habebes, nos quicquam, quod ad officium nostrum pertineat, nec prætermisisse, nec prætermisuros esse, tuas ipse preces largire. Sic enim fortasse ex tanta infania emerget.

Eidem. 95.

His quidem ignosci meritò queat qui per lenitatem ad maiora peccata haudquaquam erudiuntur. Eos autem pœna subseq̄ui debet, qui ex lenitate nihil emolumentum percipiunt, Atque hæc hæctenus. Quoniam autem scripsisti, tibi quidem in animo esse de Prophetiis quibusdam vocibus me interrogare, verum id facere minimè audere, illud rescribo, me in fœso animo in te futurum, si te, quæ percunctari velis, reticere sensero.

Timotheo Lectori. 96.

Apparet te diuini viti Pauli verbis obtemperare, mentémque lectioni attentam habere. Ac propterea ipse quoque id, quod abs te propositum est, explanate conabor. Quæsiuisti enim quoniam pacto cum rex Balthasar in ipsa nocte oppressus fuerit, his verbis vsa sit Scriptura, Et dixit Balthasar, & indutus est Daniel purpura, & circumdata est torques aurea collo eius, & prædicatum est de eo quod haberet potestatem tertius à rege. Existimo igitur posteaquam diuina sententia, coortisiam tenebris, in pariete sculpta fuerat, (hoc enim verba illa indicant, contra candelabrum) rex autem vehementer conturbatus ac metu fractus ac dissolutus erat: regina porro de mentis gradu decurbata, ob regis dissolu-

1. Tim. 4.

Dan. 5.

tionem consuetam, suæque dignitati consentaneam modestiam aspernata, in conuiuio nocte adhuc vigente insiluit, diuinum oraculum à sapientissimo Daniele expostitum fuisse, cumque purpura confestim ac torque donatum inspectante omnino exercitu, iisque qui magistratum gerebant (non enim dubium quin sapientiæ præmia in promptu essent) atque ipsi præsentibus promulgatum, quod tertius in regia dignitate iam futurus esset, hoc est, post ipsum ac reginam. Quod si quis id in frequenti foro ac non in aula regia promulgari debuisset, illud sciat, ea quæ in regis aulis fiunt, ubique etiam vim obtinere. Ea enim diuinitus immixta sententia quæ intus confirmatur, utique vim obtinuit esse, præconium illud literis quoque consignatum fuisse. Illud porro, quod in palatio factum fuerat, ac iam iamque ubique futurum erat, atque ad eum per eius qui imperarat, iudicium completum fuerat, Historiographus rancquam factum posuit. Vnde etiam Darius Medus, qui tyranno succēssit, cum nihil eorum, quæ contigissent, ignoraret, eum summo honore affecit.

Alypio. 97.

Illud fortasse ignoras, id quod dubitationem habet, alia dubitatione minime vniquam dissolui: verum nos ab iis rebus quæ in confesso sunt, controuersarum solutionem quærere solere:

Leontio Episcopo. 98.

Plerique homines virtutem quidem excutunt: verum iter illud, quod ad eam ducit, tenere grauantur. Alij autem virtutem ne quidem esse existimant. Operæ pretium igitur est, iis quidem, ut segnitiem excutiant, persuadere: hos autem docere, virtutem verè virtutem esse.

Aphradisio Presbytero. 99.

Quoniam Iudæus quidè, vt ad me scri-

φύλαξ. ἢ δὲ βασιλισσα ἐκκελευθεύσα τῆς λογισμῆς ἀπὸ τῶν ἐξασιλειῶν παράλυτον ἀμελήσασα τῆς συνήθους καὶ περιπούσης εὐκοσμίας, εἰσεπιδήσει εἰς τὸ συμπόσιον ἐπὶ νυκτὶς ἕσπε, τὸ θείον γέμισμα, ἐφηνειεῖται παρά τοῦ σφραγίστου Δαυιδά. καὶ τῆς ἰδίας πορφύρας καὶ τῆς ᾠδαίου χροῖας ὀψώνια πεπίμωσται σαρφώσεως πατρὸς τῆς γραπτῆς καὶ τῆς ἐν τελεῖ σαρφέως τὸ γὰρ δὴ λόγον ὅτι τῆς σφραγίδος τὰ γέμισμα τὸ δὲ κήρυγμα γεγενῆσθαι ὅτι τῆς παρόντων ὅτι τρίτος ἔταμι ἐν τῇ βασιλείᾳ ταύτῃ, μετ' αὐτὸν καὶ τὸ βασιλίδαι. εἰ δὲ πληθύνει ἀνεύθει: οἱ τῆς ἐργασίας γενεᾶς, καὶ οὐκ ἐν τοῖς βασιλείοις γινώσκοντες, καὶ σφραγὶς κήρυκται ἡ γὰρ ἐίδον κήρυγμα θεοτάτην ἠὲ φως, πάλαι χροῖον κήρυκται πεφύκεν. ἴσως δὲ μάλλον εὐκὸς καὶ ἐν γράμμασι ἀγραφεται. τὸ δὲ ἐν τοῖς βασιλείοις γεγενῆσθαι, ὅταν εὐδὲ πάλαι ὅτι πάντων ἐσόμενον. μάλλον δὲ καὶ πεπληρωμένον. τῆς κρήνης τὸ σαρφέως, ὡς γεροντὸς Ἰσραήλ αἰσθῆται. διὸ δὲ καὶ Δαυὶδ ὁ μόνος ἐπὶ τῶν τῶν αἰώνων ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξελθὼς ἔδεν ἀγνοῖσθαι τῆς γενομένηων. τῆς αἰωνίου πνεύματος αὐτοῦ ἠξίωσεν.

Αλυπίου. 97.

ἴσως ἀγνοῖς, ὅτι οὐδέποτε ἔπαυον σπόρον λυέται, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἰμολογρουμένη λαμβάνειν ἐὼθαμν.

Λεοντίου ἐπισκόπου. 98.

Πολλοὶ τῆς ἀγνώσεως ἐξέρχονται καὶ ἀρετῆς, πλὴν δὲ ἐπὶ αὐτῶν φέουσαν ὁδὸν ἐκτρέφουσιν. ἄλλοι δὲ οὐδ' ἀρετῆς εἶναι ἠροῦνται. καὶ ἡ γὰρ τοῦτο μὲν πάλαι τὸν ἄνθρωπον ἀποτρόχον. τὸ δὲ διδάξαι, ὅτι ὅπως ἀρετῆ ὅτι ἀρετῆ.

Αφροδισίου πρεσβυτέρου. 99.

Ἐπειδὴ, ὡς γέγραπται, Ἰσραὴλ ἰσχυρὸς ἀπολύ-

ἀπολύσει ἀνὰ πλεῖον ὡς ἱεροβόλον καὶ ἀγνοῖς τῶν εἰρηκότων θεῶν εὐαγγελιστῶν. εἰ δ' αὐτὸν διμύκτον κόσμον χροῖσται ἰσχυρὸν βασιλείας, σαρφέως ματῶσι παρήσχει, ἀναγνώσθαι ὅτι ἐκ τῆς παλαιᾶς ἀγραφῆς, καὶ αὐτὸς ἐκκρίνει καὶ θεῶν ἠγείτῃ, τὰ ὑπερβολικῶς εἰρηκότως εἰς μέσον ἀναγίνει, ἵνα εἰ δὴ σαρφέως, ὅτι καὶ ὁ εὐαγγελιστῆς τῆ παλαιᾶ ἐκείνῃ ἐπόδινος γροφῆς γέγραφε ἠ γέγραφε. ἡ οὖν γέγραπται μάθωμν περὶ ἰδίας πόλεως τῆς Χαναανῶν, Πόλεις τετραποδῶν ὑπάρχουσι ἕως τῶν ἑρηνῶν. περὶ δὲ τῆς γῆς αὐτῆς λέλεκται, Γῆν ῥέυσαν γάλα καὶ μέλι. περὶ δὲ τῆς πλεονῶν, Ἀναβαίνουσι ἕως τῆς οὐρανῶν, καὶ καταβαίνουσι ἕως τῆς ἀβύσσων. ἐρμηνευεῖται τοιαυτοῦ σαρφέως ὁ ἀγροκόσμος, μὴ καταφύγων εἰς θεωρίαν, μὴ δὲ τροπολογεῖν σαρφέως, ἀλλ' αὐτὰ φερέων τὰ σαρφέως εἰ δ' εἰ δὴ αὐτῶν. ἀνάγκη γὰρ αὐτὸν λέγειν ἢ ὑπερβολικῶς εἰρηκότως, ἢ ἐρμηνεύει δειχθαι. τίος ἐνεκεν ἀμαρτίας ἐκείνης καὶ ἐαυτοῦ δεῖγμα φέρων ἐδύσει ὅπλα μανένου τὸ εὐαγγελιστῶν, τὸ καὶ εἰ δὲ αὐτὸς ὑπερβολῆς κεχρησθαι κολάσαντος αὐτῶν. ἀφ' ἑαυτοῦ εἰρηκότως, οἱ μύκται μὲν γὰρ ἀκράτος ὅτι ἢ ὑπερβολῆ. ἐν ταῦτα δὲ καὶ κεκραμῆν, οὐ γὰρ ἀφῆκεν αὐτῶν ἀπλῶς, ἀλλ' ἐκτόλασεν. ὁ δὲ τοῖς ὑπερβολῶς κολάσων, δύο ποῖ, καὶ τὸν ἐαυτῶν δεκνύει πτόθον, καὶ τῆς ἀληθείας ἀπεται, εὐκὸς δὲ μὴ δὲ ὑπερβολικῶς εἰρηκότως, οὐ γὰρ ἐρέθη, πολλά καὶ ἄλλα σημεῖα πεποιτικῶν τῶν Ἰησοῦ ἐν τῶ κόσμῳ τῶν αἰώνων, ἀλλ' ἀδιορίτως πεποιτικῶν, ἐπὶ δὲ αὐτῶν ἄλλα τὰ ἔργα τοῦ κόσμου σαρφέως, ἀπὸ ἐτα γροφῆς, ἔτε ἑξαλειπὸς ὡς ἀποδοῖσθαι οἱ ὅτι, οὐ μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ πληθῆος καὶ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ ὑπερβολικῶν καὶ νῦν εἶναι. τίς γὰρ διωκιστῶν διηγήσασθαι τῆς οὐρανῶν δόμων τῶν φύσιν,

plusti, inscitia plenus, diuinum Euangelistam, quod his verbis vsus sit, Ne ipsum quidem mundum capere posse arbitror eos qui scribendi sunt libros, hyperbolicæ locutionis damnans, negotium tibi faceffuit: operæpretium est ex veteri testamēto, quod ipse quoque probat, ac diuinum existimat, ea, quæ per hyperbolem dicta sunt, in medium producere, vt ille intelgat, Euangelistam quoque veterem illam Scripturam sequentem, ea scripsisse, quæ scripsit. Quidnam igitur scriptum sit, dicamus. De Chananæis quidem vrbibus, Vrbes muro cinctæ sunt vsque ad cælum: de terra autem eorum dictum est, Terram fluentem lacte & melle. Denique de nauigantibus, Ascendunt vsque ad cælos, & descendunt vsque ad abyffos. Hæc igitur ille rusticè sapiens exponat, non ad allegoriam confugiens, nec numeralem sensum afferre studens, sed res ipsas explicans. Quod si non potest (necesse est enim vt vel hæc hyperbolicè dicta esse fateatur, vel interpretatione opus habere) quid est, quam obrè extremæ inscitia aduersum se argumentum præbens, Euangelistam carpat, qui etiam si hyperbolen adhibuisse videatur, eam tamen mitigauit, dum dixit, puto. Etenim illic quidem mera est Hyperbole: hic autem temperata. Nec enim eam simpliciter dimittit, sed castigauit ac leniuit. Porro qui hyperbolas castigat, duplicem rem facit nam & cupiditatem suam indicat, & veritatem attingit. Quin illud quoque probabile est, ne hyperbolicè quidem hoc dictum esse. Nec enim dictum est, Iesum multa quoque alia signa in hoc mundo fecisse, sed indefinitely, fecisse. Sunt autem alia ipsius miracula hoc mundo antiquiora, quæ quidem nec scripto, nec libris tradi possunt, non modò propter multitudinem & magnitudinem, sed etiam quia sermonis & mentis vim superant. Quis enim cælestium agminum naturam, ordinem, ornatum, concordiam, concinnitatem, charitatem, pacem referre poterit, aliâque omnia, quæ ne enumerando qui-

Ioan. 21.

Deut. 1. Exod. 3.

Psal. 106.

dem recenferi possunt? Quod si etiam hoc dictum de dogmatum magnitudine & summitate quispiam accipiat, à vero minimè aberrabit. Ac quidem Apostoli, ea, quæ ceperunt, literis complexi sunt, velut Petrus Apostolici chori Præful, in eo libro, quo res suas gestas narrat, apertè pronunciauit. Quæ cepimus, scripsimus: at mundus, ne ea quidem, quæ scripta sunt, capere potuit: Nam nec auarus de voluntaria inopia fermonem cepit, nec lasciuus eum, qui de pudicitia erat, nec alienorum bonorum raptor, eum, qui de iustitia, nec crudelis, eum, qui de humanitate, nec iracundus, eum, qui de mansuetudine. Si igitur, quæ Apostoli ceperunt, mundus minimè cepit (id quæ & Christus clamat his verbis vrens, Sermo meus non capit in vobis: & Paulus, cum ait, Capite nos,) quæ ne Apostoli quidem fortasse ceperunt, quonam tandem modo mundus ea cepisset? Per mundum autem, hominum turbâ, mundanarum & terrenarum ferum admiratione percussam intelligit: de qua dictum est, Et mundus eum non cognouit. Hic porro mundus, non locorum, sed morum, non ob literarum multitudinem, sed ob rerum magnitudinem, ea minimè capit.

Paulo. 100.

Quid tu, cum teipsum ignores, ô homo, quæ supra te sunt, quæris? Quid autem dico teipsum? Vnum eorum quæ in manibus sunt, mihi expone: Ac tum ea, quæ supra te sunt, curiosius inquirentem, haud accusabo. Ignis ille à quo artes scaturiunt, non modò à ferro, & ære, ac lapidibus, sed etiam ab aquis & lignis naturæ vi exilit. Hoc ergo miraculum mihi expone: ligno ne infusus est? quin igitur illud absumit? At non infusus est, quonâ igitur modo ex eo creatur? Cum igitur ignis, sine quo nihil penè quod alicuius pretij sit, homines machinantur (nam & frigori succurrit, & tenebras propulsat, & ad omnem artem ac scientiam adiumento est) nemo

τιὸ τίς ἐστιν, τίς ἐκείνου, τὸν ῥυθμὸν, τίς ἐμμέλειαν, τίς ἀγάπην, καὶ τίς εἰρήνην, τίς ἀπὸ πάντων ἀποστρέφεται ἀριθμῶσαι δυνατὸν· εἰ δὲ καὶ εἰς δογματικῶν τις μέγθος καὶ ἀκρότητα ἐκλάβοι τὸ εἰρημῶνον, οὐκ ἂν ἀφαιρέτοι τῆς ἀληθείας. οἱ μὲν οὖν Σπόδοι ἀ ἐξώρησαν ἐξελθόντων, καθὼς Πέτρος ὁ κορυφαῖος τῶ χροστὸν παῖς ἐαυτῶν ὡράξεται σαφῶς ἀπεφῆναιτο, ἀ ἐξώρησαι μὲν, ἐξελθόντων, ὅδε κόσμος οὐδὲ τὸν ῥαφειται ἐξώρησεν· ὁ γὰρ φιλοχρηματός, οὐκ ἐξώρησε τὸν τῆς ἀκτιμοσύνης λόγον. εἰ δὲ ὁ λάγνος, τὸν περὶ σαφροσύνης· οὐχ ὁ πλεονέκτης, τὸν περὶ δικαιοσύνης· οὐχ ὁ ὀμῶς, τὸν περὶ φιλανθρωπίας, οὐχ ὁ θυμῶδης, τὸν περὶ καρότητος· εἰ τοίνυν ἀ οἱ Σπόδοι ἐξώρησαν, ὁ κόσμος οὐκ ἐξώρησε· καὶ βεβαίον μὲν Χριστός, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν· ὁ δὲ Παύλος, Χωρεῖται ἐν ὑμῖν. ἀ μὲν οἱ Σπόδοι ἴσως ἐξώρησαν, πῶς ἂν ὁ κόσμος ἐξώρησεν κόσμον δὲ κελεύει τὸν περὶ τὰ κοσμητικὰ καὶ γνήσια ὡραγμματα ἐπισημῶν ὄχλων. περὶ ἔρρηθῆ καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἐγνώ· ἔρωρεῖ δὲ ὁ εἰρημῶνος κόσμος, ἔ τόπων, ἀλλὰ τὸ ὅπκων· ἔ ἀφῆ, πλὴν τῶς ῥαγματῶν, ἀλλὰ ἀφῆ, μέγθος ὡραγμῶν.

Παύλω. ρ.

Τί τὰ καὶ σαυτὸν ἀγνοῶν, ἄνθρωπε, τὰ ὡρ σαυτὸν ζητεῖς; καὶ τί λέγω τὰ καὶ σαυτὸν; εἰ τῶ ἐν χροστὸ μοι ἐρμηνεύσον; καὶ τότε τὰ ὡρ σαυτὸν πολυπεριμονούωτα, οὐκ ἀπὸ πομπῆ τὸ πῦρ, ἀφ' ἧς πηράζουσιν αἱ τέχναι, οὐ μόνον Σπό σιδήρου καὶ χαλκοῦ καὶ λίθων, ἀλλὰ καὶ Σπό ὕδατων καὶ ξύλων ἐκπιπδῶν πέφυκε, διήρησαι οὖ μοι τὸ ἕαυμα· ἀρ ἐγκείται τῶ ξύλω; καὶ πῶς οὐκ ἀναλίσκει πῦρ; ἀλλ' οὐκ ἐγκείται, πῶς οὐκ ἐξ αὐτοῦ τίπτεται; εἰ τοίνυν τὸ πῦρ, ἔ ἀνευ χροστῶν ἔ δὲν ἀξίολογῶν μηχανῶνται ἄνθρωποι· ὅτι κούρον γὰρ ἔστι ψυχῶς, σκότῃ δ' ἀλεξιφάρμακον, συνερῶν δ' εἰς πᾶσαν τέχνην καὶ ἐπιτήμην.

μην, οὐδὲ δυνάται φεράσαι, πῶς ἐμφωλεύει μὲν ταῖς ὕλαις, οὐκ ἀναλίσσει δὲ τὰς τας· ὅταν δ' εἰς τὸ ἔξω πηδήσῃ, ἀνελωπὸν γίνεταί τῶ πεκουσῶ ὕλων. πέπωασο σκεῖνα πειρημαζόμενος. ἀ μήτε ἐφικτά ὅτι, μήτε εἰ ἐφικτά ἦν, μέγα π συντελέσαι πρὸς ἀρετῆν ἡδὲ ἀπο· τί γὰρ πρὸς ἀρετῆν συμβαλεῖται, τὸ πειρημαζόμενος ἡλὶς δρόμον, καὶ σελίνης κύκλον, καὶ ἀσπρῶν θέσιν, καὶ γῆς χῆμα καὶ διάσημα, καὶ ὅσα ἄλλα οἱ δοκίμοστοροι πολυπραγμονούωτες, τῆς μὲν ἀληθείας, καὶ τῆς τῶ ὄντι σοφίας διήμαρτον, εἰς ἀδολεχῶν δὲ τὸν ἔσιον ἔδαπῆσαν.

Ερμογένει ἑπισκόπῳ. ρα.

Hermogeni Episcopo. 101.

Ἐπὶ τῆς σῆς, ὡ ὁσιώτατε, ἐπαρχίας, ἔθ' ὁ πλάσιος ἔπιν λύμη τῶ ἀλλων κέκτηται τὴν τῶν χρημάτων ἰσχυρῶ, ἔθ' ὁ σενία συμβίσιος, ἀφῆ τῶ πτωχείαν ὑπέστηται τῆς ἰσηρείας, ἀλλ' ὁ μὲν πρὸς ἀδικαίων ὡχρωμῶνος, τὸν τῆς ἀληθείας κέκτηται νεόμισμα ἡσασαυρὸν· ὁ δὲ τῶν ἐνδεῶν καὶ τῶν Κροῖων ἔχῃ θησαυροῦς πένης εἶναι κέκρηται, καὶ ἔτε λόγῃ δὲ ἀμυς τῶ ἀδεχασον φρόνησιν ἀφιλεκε τῆς ὀρῆς κρισίας· ἔτε ῥήτορος δεῖ ὁ τῆς κρτασφίζεται τῶ ἀληθείαν, ἀλλ' ἀκλήνης ἔσκει ἡ σὴ ψυχῇ, καὶ ἄρδὸ τὸ δικμον τοῖς κερνομῶνοις βραβευέσα· ποιῶτος δ' ὦν ἐν ταῖς ἡμοῖς τῆ φιλανθρωπία πλέον σαυτὸν νεκίκαμα, ἢ ὅσα δικμοσύνης τῆς ἀλλῶς ὡφηκόνησας. διὸ καὶ καταθρηῖσιν ἐαυτῆς αἱ πόλεις αἱ τυραννίδων, ὦν μία τυγχάνει καὶ ἡ Πηλασιωτῶν. τῶ γὰρ ἐναντίῳ σενιρῶμῶν, τοὺς μὲν ὡρ σὸν τελοῦντας μακαρίζουσιν, ἐαυτῆς δὲ ταλαμίζουσιν, ὁ γὰρ μὲλων τιμωρῶν ἀξίος, εἰ χροματ' ἔχει, Σπό βλεπῶς παρ' ἐκείνοισ καὶ πειμαχίτος, ὁ δ' ἀρετῆ κομῶν εἰ πένης εἶναι, ἔ μόνον ἐν τοῖς ἀπίμοις τελεί, ἀλλὰ καὶ ἐπιβλεῖται. ἐν δὲ ταῖς κρῆσιν ὅπῃ ὁ χρυσὸς ῥέπῃ,

explicare queat, quonam pacto in lignis quidem delitescit, nec tamen ea absumit, cum autem foras profilierit, materias eas, ex quibus procreatus est, absumit, desine quæso ea perferutari, quæ nec comprehendi possunt, nec, si possēt, magnum aliquod momentum ad virtutem afferre possent. Quid enim ad virtutem allaturum est, si quis solis cursum, & lunæ orbem, & stellarum situm, & terræ figuram ac spatium inquirendum suscipiat, aliâque omnia, quæ homines suo iudicio sapientes & eruditi, curiosè indagantes, à veritate quidem & vera sapientia exciderunt, in nugis autem & sermonum ineptiis vitam consumpserunt.

In probo tuo imperio, vir sanctissime, nec diues ad aliorum perniciem, pecuniarum vim possidet, nec qui in paupertate uiuit, causæ ex æquo dicendæ potestate obegestatem priuatur: verum is quidem, qui iuris & æqui opibus munitus est, veritatis thesaurum possidere iudicatur, qui autem his caret, etiam si Croesi thesauros habeat, inops esse censetur: ac neque sermonis facultas incorruptam prudentiam à recto iudicio abstrahit, nec oratoris eloquentia veritatem eludit: verum anima tua firma consistit, precum ius, iis, qui in iudicium adducti sunt, tribuens. Porro cum in ferendis sententiis talis sis, benignitate rursus magis teipsum superasti, quàm quantum iustitiæ laude alios præteris. Ac propterea vicem suam lugent vrbes eæ, quæ tyrannide opprimuntur: quarum vna est Pelusium. Etenim contraria experientes, eos quidē qui tibi subsunt, beatos iudicant; se autem miseros & infelices. Nam qui sexcentis suppliciis dignus est, si opes habeat, conspicuus apud illos & potens est: qui autem virtute floret, si pauper sit, non modò inter infames censetur, sed etiam insidiis appetitur. In iudiciis autem, quò aurum vergit, illuc etiam sententia propendet: ac ius quidem violatur, iniquitas autem dominatur, atque in omne contumeliæ genus

prumpit. Quae cum ita sint, Deum precare, vt aut eiusmodi pestes ad meliorem mentem se conuertant, aut ij, qui ipsis subfunt, in libertatem asserantur.

Ammonio. 102.

Quoniam nimia amicitia suspicione carere minimè videtur, diuino metu temperetur: vt vtrumque in nobis abundet, nempe & Dei metus, & amicorum amor: ille improbas suspiciones eliminans, hic charitatem ac beneuolentiam bonorum omnium matrem pariens. Nam cum Dei metu temperatum atque permixtum Dei amorem habemus, omne bonorum genus in nobis pullulat.

Theodoro Scholastico. 103.

Non qui vi copiatque dicendi, verum propulsat, o sapiens, laudem meretur: sed qui purè planèque illud eloquitur. Eaque de causa, ipse quoque, quo i scire aues, perspicue dicam. Facilia & prona per diuinu aduentum certamina reddita sunt, vt pugnantes victoriam adipiscamur, non autem vt gratiae magnitudine ad ignauiae occasionem abutamur.

Sereno. 104.

Ne illud te ad arrogantiam erudiat, quod hostem superaris. Compluribus enim praetactantia furentibus, vt qui per omne vitae tempus trophaea statuiscent, eoque nomine gloriantibus, nec vnquam inferiores se fore atque expugnatum iri expectantibus, felicitas ea quae videbatur, perspicue in peius cessit.

Eidem. 105.

Multis secundi successus, quibus primum vsi fuerant, infinitorum malorum causam attulerunt. Nam cum vnum aut alterum nullo suo merito trophaeum cre-

σει και η ψηφος νεει, το εδν δικαιοσν αδικειται, η δ' αδικια κερτει και παροινει. εδξαι ποινω η τες ποιητες λυμαω. ας μεταγωνωμ, η τες υπηκοος ελευθερωτηναι.

Αμμωνίω. ρβ.

Επειδη οδκ εξω σποψιας ειναι δεκει η αγαπη φιλια, κινησθω τω γειω φδσω, εν' αμφοτεροι βρουει εν ημιν, και ο τδ θεω φδσος, και ο τδφ φιλων ποδοσ. ο μδν τος πονηρας σποψιας εξοσρακιζων. ο δε τιω αγαπην, τιω παντων τδφ αγαθων μητερα πικτων. οταν γαρ κεκραμδρον φδβω θεω τον ποδον εχω. μδν, παντ εν ημιν βλαστωη τα αγαθα.

Θεοδώρω Χολαστικω. ργ.

Ουχ ο δεινοτητι και δυναμει λογων, ο σφδς, αλληθες διακρισδμος, επαίνων αξιος. αλλ' ο απεχνος αυτω φδραζων. διδ δη και αυτος σαφως ο βουλεσ μαθειν, λ' ζω. ευκολα γέρονεν οε τδς θειας οπιφοιτησεως τα παλαισματα, ινα νικησων αγωνισδμοιοι, εχ ινα τω μεγαθει της χείρας τος ραθυμιας σποθεσιν σπολησόμεγα.

Σερένω. ρδ.

Μη τω εχθρδ κερρατηέναι, εις αλαζονίαν σε παυδοσβείται. πολλης γαρ σπο μεγαλαυχίας μεμνδσι, ως απαντα τον χρονον τροπαια σήσασι, και φιλοτιμυμδνοι εηι τουτοις, και μη νομιζασιν ελατηον εξειν, μηδ ελδωσασαση ποτε τος οδοκίησασιν, η δοκδσασα ευπεργία εις το χειρον τειμφαιως τος εχθρδσε.

Τω αυτω. ρε.

Πολλοις αι εξ αρχης οπιτυχια κερων αμυθητων γεροναι τος εχθροιο. εη γαρ πδ η δευτερον παρ. τιω αξιαν σήσασιν τος τροπαιοι, εητε χρησασις αυτης εις

εις ελπίδα της πόλεως επαρθέντες τη αδοκίω αυ τρηκα και εις αιζυς εαυτους ριθωντες παραξιας, σπιδνευσαν εχλαπας. και περ της εξ αρχης κατορθασματων. διδ χηη ανθρωπιωτερον βελευεσθαι και κατορθωντες μδν εις οικτον βλεσπειν, και τος εξυρροπας σπιδλογεσθαι μεσ βολας, και μη περα τδ μετεσ φρονειν τε και φεσξεν. Διασματος δδ παιδευεσθαι τιω ανθρωπινη ασθνειασ. και μη ως τω πεπηγηναι τα σραγμαλα αθλναι αξιδν.

Παύλω. ρε.

Μη τα μόλις ο βέλπτε, και μετὰ μείων ιδρώτων, και αγων θηράμδνα εξ οπιπρομης θηρεσ νόμιζε. αλλ' οκ ποναν και τος σενωσ. τος ομοισδμος οπι τιω ημερον τδφ ομοιστων της εεσας χροει γε φδς τδφ τιω ηματεσασ σφεισιν εις πλεονα οξυτητα ακωνωνται.

Ευτονώ Διακόνω. ρζ.

Χρη τον νοω οι βεσλεσ αυτοκρατορα λογισμοιοσ φρεσους η πα. τε εν οπιλοιοσ περεγλυδς: τος τος τδφ εησασω και τα τεμφμ πιδας τος απαντησδμδς, η τος λοχουωτας, η ερξοντας τος πολεμιας, η μη σρατον συσχωρησαι τος τιω εισοδον, υφε:ον αμφρηστω ανα δεχεσθαι μαχην. ηπις πολλαμιας, η ετεροκλήης γειησεται. τοις απητρατεμοδμοιοσ το τροπαιον ορεγρσσε. Δια γαρ τοι τδο η ο σωτημιος λογρσ τοι ακολάσως ορωντα, κολάσην ηπειλησε. τδφ αλλων νομογετδφ τιω σραξιν μδνη κολαζδντων, ινα μη δυσιαταγωνιτος η απωσμαχος ο πολεμος γανηται, αλλα ραδιοσ η ευχερης.

Ζωσίμω Πρεσβυτέρω. ρη.

Πολλοί μαλλον δε πάντες, ως έπος ειπείν, άνθρωποι, και πλεονεκτήματα

xissent, propterea quod eorum temeritas eum, quem sperabant, euentum habuisset, inopinata felicitate elati, atque in maiores actiones sese proicientes, de superioribus quoque rebus præclare gestis in extremum periculum venerunt. Quapropter nobis faciendum est, vt humanius consuletemus, atque, cum quid præclare atque ex sententia gerimus, misericordiam nobis ob oculos proponamus, subitâsque mutationes consideremus, nec præter modum sentiamus ac loquamur: cum autem ab officio aberramus, humanam imbecillitatem cõdicamus, nec illud postulemus vt res nostræ Dei instar immortales fixæ sint.

Paulo. 106.

Ne ea, quæ vix, atque cum infinitis sudoribus ac certaminibus capiuntur, te cursum capturum existima: verum à laboribus & precibus exorsus, ad aucupandos Scripturæ factæ sensus, qui animorum uoluntorum solertiam ad maiorem celeritatè exacuunt, te confer.

Ευτονώ Διακόνω. 107.

Mentem oportet, velut reginam summū imperium obtinentem, horrendas atque armis omni ex parte munitas & instructas rationes ad sensum portas demittere, quæ obuiam prodeant, insidiâsque ante struat, hostesque prohibeant: non autem aditu ipsi primum concessio, dubiam postea pugnam suscipere, quæ sæpe in alteram partem propendebit, hostibusque trophæū portiget: Ob eam enim causam salutaris quoque sermo eum qui impudico oculo aliquem perspiciat, supplicio affecturum se comminatus est, cum alij Legū latores facinus duntaxat puniant: ne difficile ac nimis arduum bellum sit, verum facile ac procliue.

Zosimo Presbytero. 108

Permulti, imò, vt sic loquar, omnes homines, & virtutes, & vitia habent: atque

morbo medicinam excogitare cupiunt, faciendum est, ut animi oculum ab alienis rebus ad delicta sua conuertant, linguamque suam affuciant, non ad alios, sed ad seipfos acri & vehementi oratione infectandos. Hoc enim iustitiam parturit (dic enim tu prior, inquit, iniquitates tuas, ut iustificeris;) illud autem maiorem condemnationem parit. Graue est enim, atque absurditatem omnem excedens, eos qui magnis criminibus se deiniciunt, iis qui nihil, aut parum peccant, succensere.

Zenoni Diacono. III.

Ne illis, o amice, te compares, qui læto quidem atque alacri animo diuinam prædicationem susceperunt, verùm semen in animi penetralia minimè transmiserunt. Nam cum leuiter duntaxat atque in superficiali confitti, nec radicibus altè defixi essent, dicto citius exaruerunt, nec maturum vllum fructum extulerunt, verùm ipsi à tentationibus oppressi sunt. At verò illis altè defixis, culmisque ac fructibus abundantibus, quorum spicæ vberes ac fructu graues propendunt & inclinantur, ob maturum messis tempus messorum calcè tantum non vocantes. Etenim probè norunt, Christum Angelis, ut huiusmodi homines in caelestes sedes comportent, præcepisse: quod nimirum vnà festum celebrant, ac regnent, sempiternaque animi læticia perficiantur.

Eutonio Diacono. II2.

Quandoquidem oculus vniuersum corpus moderatur, facièmque exhilarat & exornat, atque omnium membrorum lucerna est, propterea velut in regia quadam sede collocatus est, ut qui supernam sedè nactus sit, aliis que sensibus præsideat. Quemadmodum enim Sol in terrarum orbe, sic quoque oculus in corpore est. Et què admodum ille, si extinguitur, omnia perturbabit: sic etiam extincto oculo, & pe-

πι, σφέδων τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα. Ὡς τῆς ἀλλοτρίων ὅτι τὰ οἰκεία πλημμελήματα, καὶ τὴν γλώττιαν ἐΐξεν μὴ χεῖρ τῆς πέλας, ἀλλὰ καὶ ἑαυτῆς καταφορεμῶς λέγειν. τὸ τοῦ γὰρ δικαιοῦν ἀδίνει λέγει γὰρ οὐ τὸς ἀμαρτίας οὐκ ἔσονται, ἵνα δικαιοῦνται. ἐκείνο δὲ μείζονα κατεπίρριπεν περὶ δεινὸν γὰρ, καὶ πάσις ἀτοπίαις ἐπέκεινα, τὴς μεγάλα πταίοντας, τοῖς ἕδεν ἢ μικρὰ πλημμελοῦσιν ὅτι τιμῶν.

Zenoni Διάκονο. ρία.

Μὴ κείνοις, ὧ φιλότις, σαυτὸν παραβάλλε, τοῖς ἀειχαρῶς μὲν τὸ θεῖον ἔσποδ' ἑαυτοῖς κηρύττει, μὴ ἐν βίῳ θει τῆς ἀγνοίας παραπέμλασι τ' ἀπόρον. ὅτι τοιοῦτοι γὰρ καὶ ὅτι πάλαι ὄλχοι γενοῦντες, ἡ ἀπο ἢ λόγος ἀπέξη- ἐσθῆσαν, κερπὸν μὲν ἄεμον μὴ ἐνηνοχότες, τῆς δὲ πείρασμοῦ ἔργον γεννημένοι. ἀλλ' οὐκ οἰκείοις τοῖς βαυρή- ζοῖς καὶ πολυρήζοις, καὶ πολυκαλάμοις, καὶ πολυκέρποις, ὧν οἱ ἀεὶ χερσὶ κομῆσ- τες, καὶ ἔσπο τὸ καρπὸν βελθόμενοι κερπὸν ἀρῶσι καὶ κέκλινται, ἔσπο τῆς πρὸς ἀμνητὸν ἄρας μοινοχῶν ἐφ' ἑαυτῶς χαλαυότες, τὸν τῆς θρησκῶν δρεπά- νην. εὐ γὰρ ὅτι γίνονται, ὅτι τὸς τοῖς τῶν ὁ Χερσὶς εἰς τὰς ἐρανίαις λήξας ἔσπο- κομῶσιν τοῖς ἀγέλοις πρὸς τὰς ἐξ, συνοπασσόντας καὶ συμμέσασιν εὐστον- τας, καὶ ἀτελευτήτης ἡμῶν μετ' ἐξόντας.

Eutonio Διάκονο. ριβ.

Ἐπειδὴ ὁ ὀφθαλμὸς τὸ πᾶν ἀνακω- βερῶσιν σῶμα φαιδρῶν τε καὶ κοσμεῖ τὴν ὄψιν, καὶ λυχνὸς ὅτιν ἀπάντων τῆς μελῶν. ἀφ' οὗ τὸ ἀεὶ ἐν πᾶσι βα- σιλικῶν χερσὶ ἰδρυται. τὴν ἀνω λήξιν λαχόν, καὶ τῆς ἄλλων ἀποθήσαν πρὸς κερπὸν, ὅτι γὰρ τὸ πᾶν ὁ ἡ- λιος ἐν τῇ οἰκουμένῃ, ὅτι καὶ ὁ ὀφθαλ- μὸς ἐν τῷ σώματι. καὶ ὡς τὸ οὐκ οἰκείος εἰ τῷ λόγῳ σβεσθῆναι πάντα σιωτα- ἐξείκει,

ἐξείκει, ὅτι καὶ ὁ ὀφθαλμὸς εἰ ἔσπο- σβεσθῆναι, καὶ πόδες ἀρῶσιν καὶ χεῖ- ρες, καὶ ἄπαν γὰρ τὸ σῶμα. τὸ γὰρ εἶναι δὴ ταῦτ' ἔστιν; ὅτι καὶ ὁ διδάσκαλος ὀφθαλμὸς; ὅτι τὸ σῶμα τῆς ἐκ- κλησίας. ἐάν οὖν ἕτος φωτεινὸς ἦ, τα- τεπὶ, τὰς τῆς ἀρετῆς ἀκρίσι μαρ- μαίρων, ἕλον τὸ σῶμα φωτεινὸν ἔσται, ὑπὸ οὐκ οἰκείον κυβερνώμενον, καὶ τῆς πρὸς κοινούσης ὅτι μελείας ἀξίως ἔδρον. ἐάν δὲ σκοτεινὸς, τα τεπὶ, τὰ σκότῃς ἀ- ξία δρῶν, ἄπαν γὰρ τὸ σῶμα σκοτί- ζεται. εἰ γὰρ καὶ εἰεν πᾶσι τῆς ἐν τῶ- ξει μελῶν ὑψαινοντες, καὶ τὰ πρὸς πο- τα αὐτοῖς ἀνόντες, καὶ μηδὲν ἔσπο τῆς τῆς διδασκαλίας μαθησίας πρὸς βλαπτομένοι, ἀλλ' ἔδεν ἵσοῦτον ἰχθυ- σι, τῆς ἐλάβῃς τὰ χέρια νεμομένῃς, καὶ τῆς καλίας, καὶ τοὺς λοιποὺς εἰς τὸν τῆς κατὰ τῆς ζῆλον ἐρεθίζῃς, καὶ τῶν ὑψαινοντας κερπὸν ὅπως, καὶ πάντα τρῶπον ὅπως καὶ αὐτὸς εἰς τὸ νοστὶν ἐμβάλλοι παραματευομένῃς. ἀφ' οὗ τὸ ἔρηται, εἰ οὐκ ὁ φῶς τὸ ἐν σὸι σκότος ὅτι, τὸ σκότος τὸ σπῶσιν, ἐάν τις εἴποι ἐκκλησία τυραννικής ὅτι- θυμίαις ἐχρῶσιν ὑψηγῆται, εἰ ὁ ἀφελῆν καὶ φωτίξιν ὀφείλων, ἔδεν φωτισθῆναι ἀ- νέχεται, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀφελῆν πρὸς ρημῶν ἐξ ἑσρακίξαι. οἱ ὑπὸ αὐτοῦ τε- λουῶτες, ἢ ὅτι ἐν δρῶσιν,

Zosimo presbytero. ριγ.

Εἰ καὶ ἔσπο τῆς τῆς πολλῶν σχη- μητῶν τε καὶ ἀπλησίας εἰς ἀδυνατον, δὲ- κεί ἀεὶ ἐσάναι τὸ τῆς ἀκτιμωσῆς κερπὸν ὅπως, καὶ ἔδεν πρὸς ἀέται πρὸς πα- ρεσὶ κατὰ τῶν. εἰσὶ μὲν καὶ οἱ δὲ πρὸς εἰ δὲ αὐτὸς ἀγνοῖς, ἡ ἀμματα ἔδεν. ἔσπο γὰρ φιλολογίας μεθύων, ἐκ- κότως ἀγνοῖς τοὺς καθαρώς ἡφονίας. πλὴν ζήλωσιν τῶν τῆς αὐτὰ κερπὸν ἔσπο- μένῃς, τοὺς ἔσπο δικῶν πόνων ζῶν- τας, τοὺς τοῖς οἰκείοις πόνους ἀριου- μένῃς, ἢ ἔδεν τῶν ὀφείλων ἀμπα-

des & manus ac totum pene corpus inu- tile reddetur. Quorsum hæc dixi? Nempe quia magister quoque corporis Ecclesiæ oculus est. Quare si hic luci- dus fuerit, hoc est virtutum radiis splen- deat, totum corpus lucidum erit, ut pote quod ab ipso regatur & gubernetur, eam- que, quam par est, curam consequatur. Si autem tenebrosus sit, hoc est, ea, quæ tene- bris digna sunt, perpetret, vniuersum pro- pmodum corpus obscuratur. Nam etiam- si quidem sint in membrorum classe, qui rectè valeant, eaque, quæ ipsorum officio consentanea sint, præstent, nec ex magi- stri improbitate ac nequitia detrimenti quicquam contrahant: at nihil tantum possunt, labe nimirum ac vitio potissimas partes depascente, reliquæque ad præcep- toris imitationem extumulante, ac sanos & incolumes maledica oratione infectante, omnique ratione, ut ipsos quoque in mor- bum coniiciat, moliente. Ob eamque cau- sam dictum est, Si ergo lumen, quod in te est, tenebræ sint, tenebræ ipsæ quæ erunt velut si quisquam dicat Ecclesiæ, tyrannicis cupiditatibus magistrum habenti: Si is qui aliis prodesse, ac lumen afferre debet, ne illuminari quidem sustinet, verùm eos quoque qui prodesse instituunt, amolitur, qui sub ipsius imperio sunt, à quo tan- dem flagitio abstineant? Matth. 6.

Zosimo Presbytero. II3.

Et si ob multorum improbitatem, inex- plebilè que cupiditatem, voluntariè pau- pertatis virtus eò redacta esse videtur, ut vires humanas excedat, nec quenquam esse credis qui eam consequatur ac præ- ster: quosdam tamen esse noui. Ac si tu ignoras, nihil mirum. Nam cum præ opù ac pecuniarum cupiditate ipse temulentia labores, haud mirum est, eos qui purè at- que integrè sobrij sunt, tibi ignotos esse. Cæterum eos, qui suis rebus contenti sunt, imitare, quique iustis laboribus victum si-

bi quærent, nec quicquam præterea requirunt. An ne hos quidem lucentes perspicis, ac luminariū instar rutilantes? Hos inquam aliquantisper ad imitandum tibi propone, atque in alienas opes & pecunias, impuras & inexplebiles manus tuas iniicere desine, ac sic illos quoque contueri poteris. Nam nunc, hoc audio, nec ad credendum adduceris, verum eos quoque traduces ac fugillabis, nec incurabili furore teneri desines. At si ad mediocrem sanitatem veneris, tum verò eos etiam qui prorsus integra valetudine præditi sunt, facile perspicies: atque etiam quandoque ipsos optimæ huiusce viæ duces ac præmonstratores habebis.

Carpo Presbytero. 114.

Perditæ ac profligatæ improbitatis esse mihi ille videtur, non qui eum, à quo iniuriam atque contumeliam accepit, vlciscitur, (sæpe enim illi venia impertitur) verum qui meliorem, atque omnium laudibus celebratum odio & cauillis infestatur. Ille enim, etsi ad philosophiæ fastigium minimè ascendit: at iustam tamen odij causam habere videtur. Hic autem, cum nulla causa subit, non tam cum homine quam cum virtute bellum gerit, ac bona omnia funditus euellere conatur. Quod si Eustathius hoc facit, aut ab huiusmodi odio reprimendus est, aut vt impurus ac nefarius abdicandus ac proscribendus. vna enim demum hæc virtus est, absurda improbitatis hominẽ semper fugere: ac præsertim cum nihil turpe ac fœdum existimat, nisi castum ac temperantem esse.

Dorotheo. 115.

Ecquis sempiternam illam mentem atque ab omni labe alienam, id quod decorum est minimè assecutum esse censet? Ecquis vsquæ cadẽ vltra omnem temeritatem procedere audeat, vt sapientiã erroris & culpæ accuset? Hoc enim haud

τα, & καθάπερ λαμπήρας ἀστράπτοντας. (ὕλωσον τὸς τέρας, ἢ πᾶσαι χεῖρες ἀλλοτρῶν ἐσιῶν τε καὶ χερμαῖον παρμαρῆς σου τῆς ἀπληγῆς, ῥίπλον χείρας. καὶ ἔπα δυνήση καὶ κείνης χερσὶν. νῦν μὲν γὰρ αὐτῶν σασ, ἔτε πεισθήση, ἀλλὰ ἢ φλυαρήσῃς αὐτοῦ καὶ κωμωδῆσῃς, ἄτε μανίας ἀνήκεσον νοσῶν. εἰ δὲ εἰς μετρίαν ὑγίαιαν ἔλθοις, ῥαδίως ἂν καὶ τοὺς εἰλικρινῶς ὑγιαίνοντας χερσὶν. εἴδ' ὅτε δὲ καὶ ἀγαγῆς καὶ ἡγαμόνας αὐτοῦς ἐξέεις τῆς ἀρίστης ταύτης ὁδοῦ.

Κάρωφ πρεσβυτέρω. 116.

Συχητάτος εἶναι μοι δοκεῖ καὶ ἄλιτ Τύλιος, ἔχ' ὃ τὸν ἀδικήσαντα καὶ ὑβρίσαντα. συγγνώμη γὰρ τῷ ποιῆτῳ πολλάκις παρέπετα, ἀλλ' ὃ τὸν ἀμείνονα τυγχάνοντα, καὶ ὑπὸ πόντων ἀνυμνήμων μισῶν τε καὶ κωμωδῶν. Σκῆνος μὲν γὰρ εἰ καὶ μὴ εἰς κορυφῆν τῆς φιλοσοφίας ἀναβέβηκεν. ἀλλ' ἔν γε ἔχεν δοκεῖ τῆ μίσους εὐλογον αἰτίαν. ἔπος δὲ μηδεμίαν αἰτίαν ὑποκειμένης, ἔτισσὺτον ἀγρόπω, ὅσο τῆ ἀρετῆς παλεμεί, καὶ πάντα τὰ καλὰ Σκῆθρων ἀνασῶσαι πειρομένη. εἰ δὲ εὐστάθιος τοῦτι δρᾷ, ἢ παυσέει αὐτὸν τοῦ μύσους, ἢ σκηνοκτεῖον ὡς ἐναγῆ. μία γὰρ ὅτιν ἀρετῆ τὸ φεύγειν τὸν ἀτοποῖν αἰεὶ καὶ μάλιτα ἦταν μηδὲν αἰσχρὸν ἡγῆται, ἢ τὸ σωφρονεῖν.

Δωροθέω. 116.

Τίς τὸν ἀκλήρατον νοῦν ἐν ἀσφαλίᾳ τοῦ ὑπέροχου γαλιῆα ἡμφιεύεται; τίς ἔπα τὸ λῆμης ἀπάσης ἐπέκεινα χερσὶν το λῆμῆσιν, ὡς πῦρ σφίαν πῖσῃσασαν ἀπάσασθαι; τῆτο γὰρ ἂν εἰκότως πείσοιτο, εἰ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα μὴ

μη ἐξῶ τῆ πρέποντος ἐδημιόρησε, μόνον δὲ τὸν ἀνθρωπο. καὶ τοι βασιλέα καὶ ἀρχοντα αὐτὸν τῆς ἑπιγείαν ἀπάντων χειροτονίᾳ προσημύνησεν. ὃ ὑπερον ἀρετῆ βελήσθαι πεποιήκειν. ὃ ὑπερον ἀρετῆς πῆσ τομῆς ἀφαιρεῖν προσημύνησεν. εἰ δὲ τοῦτ' οὐκ ἔστιν εἰσῆν. τίς γὰρ οὕτως ἀνόητος καὶ τῆς χεῖρας φρεσὶν ἐσθλῆς, ὡς πῦρ γείαν ἑπισημύνη ἀπεχθίας γαλιῆα. τὸ ὑπέροχον ἀρετῆ καὶ τῆσ ἐφύλαξεν. εἰ δὲ προσημύνησεν ἐδημιόρησε, καὶ δηλώσει καὶ ἀνδραγαθῶποι, καὶ λιθοξοοί. πλάσαι τε καὶ γαυφῆς τῆ ἀρχαία πλάσθ' ἀκολουθοῦντες, καὶ τὸ ἐν ὑπεροχῆσ πῆσ πῆσ ἀρετῆσ πεποιήτων προσημύνησεν, ζητεῖται οἱ πῦρ πελοτομήν πῆσ τὸ μῆσθαι θαυμάζοντες, πῦρ ταύτης γείαν. καὶ εἰ μὲν πῦρ ἐν τῷ κρυπῶ μινύει ἀετομῆν, ἑπιτείνεσσαν τὸ γαυμα, καὶ τότε κελτεῖσσαν τοὺς ἀεὺ ἀετομῆς, καὶ ἑπισημύνησ ἀετομῆσ. εἰ δὲ σημεῖον αὐτοῖσ δέδοται προσημύνησ τὸ μῆσθαι ἑπισημύνησ τοῖσ ἔθνεσιν, ὡς ἴπποισ δισημύνησ καὶ ἀγαθῶσ, καὶ γαλιῆσ καὶ σφραγῆσ, μὴ μέγα ἑπιταύτη φρονεῖταισ. γῆ πῦρ ἀπαυδουσίαν αὐτῆσ σιλητεύσση. εἰ γὰρ καὶ Ἀβελ, καὶ Ενωχ, καὶ Νωε, καὶ Ἀβραάμ προσημύνησ τῆ ὀφθῆναι ἢ ἀρετῆσ ἀετομῆν ἡδοκῆμῆσσαν, οὐκ εὐδοκῆμῆσσας ὅτιν ὑποσῆσισ, ἀλλ' ἢ ἀρα εὐδοκῆμῆσσας σφραγῆσ. ὃ πῶν ἔχον πῶντο ἀρετῆσ, ἔχῆσ καὶ σφραγῆδα. ὃ δὲ πῆσ ἔχῆσ πῶντο μῆσ γαλιῆσ ὀφλισῆσσεν σφραγῆδα μὲν ἑπισημύνησ πῶντο δὲ ἐσθλῆσ ἂν, ἀκῆσ τῶ δὲ καὶ τῆσ ὅτι τῶ τῶ μῆσ προσημύνησ. εἰ δὲ ἐν ἀάρεφ γέρονται ἡλικία. διὸ καὶ ἡμεῖσ εὐχασῆσ μῆσ, ἀκῆσ πῶν ἀπληγῆσ. δι' ἡν αἰτίαν ὅτι τοῖσ ἀλλοτῆσ σῆμύνησ. ἔκατος γὰρ ἐξ οἰκείων πῶν ἑναεῶσ δὲσθῆσ, οὐκ ἀφ' ὧν ἄλλοι ἑπισημύνησισ σημεῖων.

abs re crediderit, si alia quidem animalia, vti consentaneum erat, procreavit, solum autem hominem (quem terrenorum omnium regem ac principem creare proposuerat) superuacaneo onere, quod postea per circuncisionem detrahi iusserit, grauari voluerit. Quod si hoc dictu nefas est (quis enim tam excors, ac naturalis mentis expers est, vt diuinam scientiam impertitiæ infumulet?) profecto huic quoque congruentem habitum ac speciem seruauit. Quod si eum, vt consentaneum erat, fabricatus est, idque & statuarij, & lapidæ, & fictores ac pictores ostendunt, qui vetus figmentum sequuntur, & id quod honestum ac decorum est, ei quod postea certam ob causam abscissum est, anteponunt, qui circuncisionem, plusquam par sit, admittunt, huius usum & utilitatem quaerunt. Ac siquidem circuncisionem qua in occulto est, indicat, admirationem suam augeant, ac tum eos praedicent, qui sine circuncisione cupiditates suas circuncidunt. Si autem signi loco, vt ne Gentibus admisceretur, ipsis data est, non secus atque contumacibus ac ferocibus equis frænum ac sigillum, haud magnopere ob eam, qua eorum stoliditas & inscitia notatur, animos efferant. Nam cum & Abel, & Enoch, & Noe, & Abraham antequam circuncisio aut visa aut audita esset, cum laude atque gloria vixerint, ea certe non laudis & gloriae materia est, sed sigillum. Quare qui virtutis opes habet, sigillum quoque sanè habeat. Qui autem extremam paupertatem lamentis prosequitur, ridiculus certe est, sigillum quidem secum ferens, opibus autem carens. Quin istud quoque audiat, qui ob eam gloriatur: Si tuum est hoc decus, gloriare sanè, vt facis: de eo nullam litem tibi mouebo. Si autem in immatura ætate extitit (vnde etiã nos gratias Deo agimus, infrugifero labore liberati) quam ob causam ob aliena gloriaris? vnusquisque enim ob suos labores exultare ac sibi placere debet, non autem ob ea signa, qua ipsi ab aliis imponuntur.

Paulo. 116.

Virtutes honori habe, non autem latos rerum successus cole atque observa. Nam illæ immortales quædam res sunt: hi autem facile extinguuntur. Atquæ hæc hæc tenus. Illud autem ne sis nescius, Deum beneficiorum suorum monumenta festis & olim, & nunc astrinxisse: ut qui festos dies agitant, eorum memoriam auribus suis insonantem habentes, non ad temulentiam, sed ad gratiarum actionem & virtutem sese conuertant.

Theophilo. 117.

Maximè quidem si quispiam à quodam veritati calumniam struere conanti interrogetur, omniâne Deo possibilia sint, illè que respondeat. Ita: ac deinde ipse inferat, Ergo etiam mala, dignus erit cuius inficitia meritò rideatur, non qui respondit, sed potiùs qui interrogauit. Neque enim inter ea omnia, quæ Deus potest, mala receduntur. Nam vbi Deus nominatur, bonum firmiter ac certò sequitur. Nec quisquam sana mente præditus illud vnquam in animum admiserit, mala Deo possibilia esse: nec quisquam imbecillitatem appellarit, mala perpetrare non posse. Imbecillitas enim propriè est, malorum perpetratio. Vnde etiam Paulus, qui hæc compertissima habebat, peccata infirmitates appellabat, his verbis vtens: Si enim Christus, cum adhuc infirmi essemus secundum tempus pro impiis mortuus est. Atque etiam Psalmistæ sermo hoc ipsum confirmat. Multiplicatæ sunt enim, inquit, infirmitates eorum, hoc est, peccata. Quin ne illud quidè inferens quispiam ei qui Deo possibilia omnia esse ait, mentis compos esse censebitur: Quidnam tandem hoc? Nugari enim solent, ac dicere, Num etiam hoc in Dei potestatem situm est, vt quod factum est, infectum reddatur? Nam hoc rursus cassum atque irritum est. Nihil porrò cassum & irritum in diuina potentia vsurpatur. Superuacaneæ itaque & sunt & de-

Rem. 5.

Psal. 15.

Exposit.

Παύλω. ρις.

Τὰς ἀρετὰς τίμα, μὴ τὰς εὐμαρτίας θεράσκει. αἱ μὲν γὰρ ἀθάνατον εἰσι χρεῖμα. αἱ δὲ βραδείως σβέννυται. καὶ ταῦτα μὲν εἰς ποσῶτον. μὴ ἀγνοεῖ δὲ, ὅτι ὁ θεὸς τὰς ἐορταῖς καὶ πάσαις καὶ νύκτας ἐργάζεται τῷ ἔργῳ τῶν ἀπομνήματα, ἵν' οἱ πανηγυρίζοντες ἐαυτὸν τιμῶσιν. μὴ μὲν ἔχοντες, μὴ εἰς μέθην, ἀλλ' εἰς εὐχαρίστησιν, καὶ ἀρετῶν τρέπουσιν.

Θεοφίλω. ριζ.

Μάλιστα μὲν εἰ ἐρωτηθεῖς τις παρὰ πινος συγκοφαντεῖν τολμήσῃς τίς ἀλήθειαν, πάντα δυνατὰ τῷ θεῷ, καὶ ἄπο κρινεταί, καὶ εἴτα σκεῖνος ἐπιπέγκοι, σὺ οὐδ' ἐπὶ τῷ θεῷ ἀμαρτίας ἀφλήσῃς γέλωτα, διχῆμος ἂν εἴη, οὐχ ὁ ἄπο κρινετός, ἀλλὰ μάλλον ὁ ἐρωτήσας. ἔγρηθ' ἐν πάσι τοῖς θεῶν δυνατοῖς ἀριθμεῖται τὰ θεῶν. ἔπειτα γὰρ ὁ θεὸς ἰσομάζεταί τὸ καλὸν ἀραρότως ἐπέτα. καὶ οὐδ' ἐνοήσῃ τις ὑγιαίνων τὸν νοῦν, ὅτι τῷ θεῷ τὰ θεῶν δυνατὰ, ἔδ' ἀδένειαν τις χαλέσῃ τὸ μὴ δυναθῆαι τὰ θεῶν. ἀδένεια γὰρ κελως ἢ τῷ καλῶν περὶ τῶν. διὸ καὶ ὁ πάλαι μάλιστα ἀκελεύως ἔπιστάμενος Παῦλος, ἀδένειας τὰς ἀμαρτίας σκιάζει, λέγων· εἰ γὰρ Χεῖρος ὄντων ἡμῶν ἀδένειων, καὶ τὰ χερσὶν ἄσθενων ἀπέθανε. καὶ ὁ τῷ μελωδῶν δὲ λόγος, τοῦτ' ἐγὼ εἶπα ἐπληθύνθησαν γὰρ φησιν, αἱ ἀδένεια αὐτῶν τῶν ἐπὶ αἱ ἀμαρτιῶν. ἀλλ' οὐδὲ σκεῖνος τις ἀνθυπεργακὼν τῷ λέγοντι πάντα θεῶν δυνατὰ, νοῦν ἔχειν νομοθίσεται. ποῖον δὲ τῶτος φλυαρεῖν γὰρ εἰάθαι καὶ λέγειν, ἄρ' ἐν καὶ τὸ γονόσ ποιήσῃ, μὴ γεγονέναι θεῶν δυνατὸν εἶναι. ἀρεταῖον γὰρ δὴ πάλιν τὸ τοιοῦτο. οὐδ' οὐδὲν ἀρεταῖον ἔπι τῆς θείας δυναμείας τὸ δολαμὸς ἀνείσαι. περὶ τῆς μὲν οὐδ' εἰς, καὶ ἀπερὶ εἰρησῶν αἱ

αἱ καὶ τῷ ποιούτῃ λόγου συναφανταί, πλὴν, ἀλλ' ἵνα μὴ δὲ ταύτας ἀνακινεῖν ἔχρωσιν. καὶ τὰς ἀνάσ τῷ ἀκροαμένων λυμνέσῃ, εἰ ἐρωτηθεῖν μὲν, εἰ πάντα τῷ θεῷ δυνατὰ, ἄπο κρινόμεθα τὰ ἀρέπονται αὐτῶν καὶ πᾶσα λυβεται ἀνωφελῆς ζήτησις. δυνατὰ μὲν γὰρ πάντα, βύβεται δὲ τὰ ἀριστα.

monstrata sunt ex calumniæ, quæ aduersus huiusmodi sermonem intetantur. Cæterum, vt ne has rursus excitare, atque audientium aures labefactare possint, si ex nobis quaeratur, an omnia Deo possibilia sint, respondeamus, cum omnia hæc posse, quæ ipsius naturæ consentanea sunt: atque ita inutilis omnis quaestio soluta erit. Potest enim omnia: vult autem optima.

Θεοφίλω. ρη.

Theophilo. 118.

Μὴ τὸν δόξαντα σοφὸν τι πεποιθέναι αἰτίω, ἀλλὰ τὸν μὴ δὲ τῇ ποσῶτη ἐπίεκεια σαφρονισθέντα. ὁ μὲν γὰρ νομισαί τὸν ἐπ' αὐτοφώρῳ ἰστορηθησόμενον εἰς ἀναίχρωστων τρέπεσθαι, ἔκων δὲ δὲ τῷ λαθεῖν ἐξέσται. ὁ δὲ τὸ σοφὸν νομίσας ἡλίθιον, τῷ μὴ δόξαντα πεφωρῶσθαι τὴν ἀναίχρωστων ἔθρηψεν, ἔβρεσι τὸν εὐεργέτην ἀμειψόμενος.

Ne cum, qui solers aliquid fecisse visus est, accuses: verum eum, qui ne tanta quidem facilitate ac mansuetudine melior factus est. Nam ille, quod existimasset eum, qui in manifesto crimine deprehenderetur, in impudentiam conuersum iri, vltro ac sponte ei latendi potestatem dedit. Hic autem sapientiam stultitiam esse arbitrat, quod se minimè deprehensum esse existimasset, impudentiam suam aluit, hominem de se bene meritum contumeliis remunerans.

Ὁφελίω γραμματικῷ. ριθ.

Ophelio Grammatico. 119.

Ἐπειδὴ οἶδά σε χυμνότερας διψῶντα εὐοίης, καὶ σὺ ἀφ' ἐξομῶνον εἰ μὴ πάλαι, φράσω συντόμως, εἰ καὶ περὶ τῶν τῆς ἀνθρωπίνης Διχνοίας ἔρων ἀναδοκοῖ τὸ παρὰ σοῦ ζητηθέν. τῶν ζώων, τὰ μὲν Διχνοσάμενα τὴν τροφὴν ζωοτοκεῖ. τὰ δὲ κατὰ πίνουσα ὠστοκεῖ. καὶ τὰ μὲν τὰς τρώταις ἀρκεῖται ὠδισιν ὡς τελεσφόροις. τὰ δὲ καὶ δευτέρας ἀνακινεῖ, ὅταν ὁ χυμνὸς καλῶν τὴν εἰς ζωὰ τῶν ὠν μεταβολὴν, ἐπωάσαντα ἔπι ρηταῖς ἡμέραις, δυναμὴν πινὰ σκίησι φυσικὴν, ὡς τε ἀ τρώων ἔτεκον ἀψυχαψυχοθῆναι. οἱ γὰρ ἀποματτικοὶ λόγοι, οἱ παρὰ τῷ δημοκροῦ ἐξαρχῆς τῆς φύσεσιν ἐντεθέντες ἄπο τυφόμενοι, εἰ ἀναρρῖπτα εἶεν ἀνιθῆρων τρέπων ἐν ὑλῇ καὶ τὰς τῶν χροῶν συναξήσας ἐξ ἀπτεσθαι φιλοσιν, ὡς τε θαυμάζειν μὲν καὶ τὸ γιγνόμενον εἰς τὴν πάνσοφον δημοκροῦν ἀναφέρειν τὸ θᾶυ-

Quoniam te nouæ auditionis fiti flagrare compertum habeo, nec omnino abstiturum, nisi addiscas, breuiter explicabo, et si humani ingenij limites excedere videtur id quod abs te quaesitum est. Ex animalibus, ex quæ cibum ruminat animalia pariunt. Quæ autem bibunt, oua procreant. Atque illæ quidem primo partu contentæ sunt, vt perfectæ & absolutæ: hæc autem secundum etiam repetunt. Nam cum tempus, vt oua in animalia mutantur, exposcit, certis dierum spatiis ouis incubantia, naturalem quandam vim ipsis immittunt, vt, quæ prius inanima pepererant, anima donentur. Etenim feminales rationes, quæ à summo illo effectore naturis primùm insitæ sunt, suffumigantes, si velut flatu quodam excitentur, scintillarum instar per temporum incrementa in materia inflammari consueuerunt. Quamobrem ea quidem, quæ fiunt, admirari ac suspicere oportet: verum miraculum illud ad fa-

pientissimum opificem referre. Hæc enim non animantium in sui cōservatione providentiam declarant (liquidem eorum natura imaginatione, non ratione vitur) verum naturam eam, quæ anima regit ac moderatur. Etenim animalia ingenio ac mente nihil efficiunt: ac natura illa variorum generum effectrix cuique animanti ad ea, quæ ipsi vitilia sunt, numeris omnibus absolunda impetus atque appetitiones inserit.

Anfonio Correctori. 120.

Ad eorum, qui paupertate, vel alicuius potentia premuntur, deprecationes, apertas aures habe, vir admirande: per lenitatem ac facilitatem, iis etiam, qui tardius locuti sunt, ad loquendi viam ducem te præbens. Contra ad maledicorum & calūniatorum fictos sermones easdem claufas atque inuias custodi, eorū ad improbè loquendum impetum per toruū atque horredum aspectum coercens ac reprimens.

Eccl. 7.

Theoni Episcopo. 121.

Zosimum & Palladium, Maronem item & Eustathium, aliōsque, quos enumerasti, qui pietatem ita ciurarunt, atque sacerdotij dignitatem contumeliis affecerunt, non tam accusarim, quàm Eusebium qui omnibus istis causam præbuit. Nam nisi ipse illis sacerdotium, vt ais, vendidisset, in tantum scelus illi haudquaquam sese deuoluissent. Nam etiam si prius quoque, quàm in sacrosanctum ordinē cooptarentur, flagitiosissimi ac sceleratissimi essent: tamen non idem est laicum peccare quod sacerdotem: idque ex lege perspicue constat. Tantum enim ea pro sacerdote peccante sacrificium offerri præcipit, quantum pro vniuersa plebe. Quod si par non esset peccatum, idem vtique sacrificium minimè indixisset. Maius porro peccatum efficitur, non ob naturam, sed ob perpetrantis dignitatem. Nam qui id sibi sumpsit, vt aliorū mores componat ac moderetur, si ipse labatur, maius ob dignitatis

Lenit. 4.

μα. ταῦτα γὰρ ἐμφαίνει, ὅτι τῶν ζώων τῆς οὐκείας ἀφαιμονίας ἀποδείκνυται. φανερὰ γὰρ ἐστὶν αὐτῶν ἡ φύσις, ἡ λογικὴ, ἀλλὰ τῆς τοῦ θεοῦ διοικήσεως φύσεως. τὰ μὲν γὰρ οὐδὲν ἐργάζεται ἀφαιμονία. ἡ δὲ ποιῶν ἕσα γειῶν δημιουργός, τὰς ὁρμάς ἐκείνων ἐπιδιδῶσιν εἰς τὴν συντελουμένην ἐκπλήρωσιν.

Αὐσονίω κορρίπτοι. ρκ.

Πρὸς μὲν τὰς ἐκείνας τῶν πενήτων ἢ δυναστειῶν πολιτοκομῶν, ἀναπειθιμίας ἔχει καὶ ἰππιλάτας, ὡς θαυμάσιαι, τὰς ἀκούσας, ἀφαιμονίας, καὶ τὰς ἐργαζόμενους φερόμενους ὁδηγῶν ἢ τὴν τῶν λέγειν ὁδόν, ὡς δὲ τὰς τῶν κληρονομῶν καὶ συκοφαντῶν λογοποιίας, κελευσισμῶν ταύτας καὶ ἀβάτους ἀφαιμονίας, ἀφαιμονίας τοῦ ἐλέμματος ἀναστῆλων αὐτῶν τὴν ἑπί τὴν χεῖρα λέγειν ὁρμήν.

Θεωνί ἑπισκόπῳ. ρκα.

Οὐ Ζώσιμον καὶ Παλλάδιον, Μάρωνά τε καὶ Εὐσεβιον, καὶ τῶν ἄλλων, ἔστι καὶ θελήματα, ποσούτων ἂν ἐργαζομένων, ἢ πᾶσι ἐξοργισαμένοις τὴν εὐσεβείαν, καὶ εἰς τὴν ἱερωσύνην ἐξυβρίζουσιν, ὡς Εὐσεβιον, τὸν τοῦτοισ ἀπασι τὴν αἴτιαν δεικνύοντα. εἰ γὰρ μὴ αὐτὸς αὐτοῖς πέπρακεν, ὡς φησὶ, τὴν ἱερωσύνην, οὐκ ἂν σκεῖνοι εἰς ποσά τινα ἐξώκειλαν κελύων. εἰ γὰρ καὶ κελύων ἦσαν, ὡς τῆς χρονοτίας, ἀλλ' οὐ ταῦτόν ἐστι, λαϊκὸν ἀμαρτάνειν καὶ ἱερέα, καὶ δηλοῦν ἐν τῷ νόμῳ. ποσά τινα γὰρ πεπρακέναι ἡσυχίαν ἀνάγειν, ὡς τῶν ἀμαρτάνωντος ἱερέως, ὅσων ἑστὶν πάντων τῶν λαῶν. εἰ δὲ μὴ ἦν ἀντίρροπος ἡ ἀμαρτία, οὐκ ἂν τὴν αὐτὴν ἡσυχίαν ἀνάγειν. ὡς ἐθέσπισε, μείζων δὲ γίνεταί, ἢ τῆ φύσις, ἀλλὰ τῆ ἀξίας τῶν δυνάμεων. ὁ γὰρ τοῦ ἀλλοῦ ῥυθμίζων εἰς πᾶσι φέρει, μείζον ἢ τῆς ἀξίας ἀποφείναι τὸ πᾶσι μα. εἰ τοίνυν ὁ δοῦς τὸ σπέρμα τῶν φυτῶν

φυτῶν ἀπὸς, εὐκότως καὶ Εὐσεβίος πᾶσι ἐκείνων ἡγεῖσθαι ἂν εἴη δίκαιος.

suæ gradum peccatum reddit. Quocirca si is qui semen dedit, stirpium causa est, meritò quoque Eusebium maioribus luctibus ac lamentis, quàm illos prosequi conuenit.

Λαμπερίῳ ἑπισκόπῳ. ρκβ.

Lampertio Episcopo. 122.

Ἀποδέχου μὲν σου τὸν θεῖον ζῆλον, ὅτι τὴν ἱερωσύνην ὑβρίζουμένην ὑπὸ Εὐσεβίῳ, τῶν ἑστῶν ἀντιφρασίῃ τῆς εὐσεβείας ἕτως ἑαυτὸν κεκληκός, θεῶν ἀγανακτεῖ. ἔξ ἂν γὰρ ἱερωσύνης ἀνάξιτος ὡς οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς ταῦτα εἰσεκώμασεν. οὐκ ἐστὶν καὶ τοῖς ἑπιτηχεῦσιν αὐτῶν νέμει, εὐνοίῃ καὶ πεπαιθημένον ἑργάσασθαι, τὴν θεῶν λειτουργίαν ἡγεῖσθαι, ἀλλ' ἐπειδὴ τῶν θεῶν καὶ ἀδελφῶν ταῦτα ἀνικελευτῶν, τῶν νωμῶν μὲν μακροθυμοῦσι, ἢ εἰς μετάνοιαν τοῦσ πᾶσι τὰς ἀγαθὰς, ὑστερον δὲ οὐκ οἴσονται τὰ γινόμενα, ἀλλ' ἀφορήτως ὀλοοῦσι τὴν κολάσιν. εἰ αὐτῶν ἑπιμελόμενοι τὰς ἡσυχίας ἀγνοοῦν, εἰ μὲν γὰρ ἦν πᾶσι τῶν παρρησιάζοιεν κέρδος, ἢ δὲ εἰς παρεχόμενα, καὶ τοῖσι διὰ τοῦτο πολλὰς ἐπιβουλεύσεις. ἀλλ' ἐπειδὴ σιγῆς ὁ κηρὸς, ἀναμεινῶν τὸν κελύων.

Diuinum quidem tuum zelum probor, qui sacerdotij dignitatem ab Eusebio (qui per antiphraim à pietate sibi nomen imposuit) contumelia affici perspicuens, indignis ac stomacheris. Nam quia cum sacerdotio indignus esset, nescio quo pacto in illud irrupit: hinc fit, vt quibusuis etiam illud tribuat, vilem scilicet ac protritam quandam rem diuinum ministerium existmans. Verum quoniam hæc ad diuinum & incorruptum iudicem spectant, qui nunc quidem animi æquitate ac lenitate vitur, vt peccantes ad pœnitentiam adducat, postea autem ea, quæ sunt minimè feret, verum intolerandos cruciatus constituet, nostros ipsi animos curantes quietem agamus. Nam si quis fructus ex reprehendēdi libertate oriretur, nemini ipse hac in re cessissem, etiam si ob eam causam infidiis perisæpe appetitus. Verum cum hoc tempus silentium postulet, iudicem expectemus.

Μάρωνι. ρκγ.

Maroni. 123.

Μὴ τῶν συγνώμης τυχεῖν ἀπεργασθέντων, ἀφαιμονίας πλημμελείας ἀλλὰ τῶν μὴ πλημμελεῖν τὴν ἀσφάλειαν πολεῖν. πολλοὶ γὰρ τῆ ἀπεργασθείας τῆς συγνώμης πολλὰ δρᾶσαντες, τῆς συγνώμης διήμαρτον, μὴτε γνωσιμαζήσαντες, μὴτε συγνώμηντες.

Ne consequenda veniæ spe atque expectatione perpetuò pecca, verum à peccato abstinendo securitatem tibi cōpara. Multi enim veniæ spe multis sceleribus admiffis veniā minimè affecuti sunt: vt qui nec ad meliorem frugem se receperint, nec etiam veniam impetrarint.

Μαρτινιῶν, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, Εὐσταθίῳ. ρκδ.

Martiniano, Zosimo, Maroni, Eustathio. 124.

Ἐπειδὴ ὁ θεσπίσιος Παῦλος, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ὁ τῶν τῶν Χριστῶν ῥυθμίζων, ὁ βαρβάρους φιλοσοφείων ἀναπεισῶν, Ἑλλήνων χεῖρας ἀπεφύνατο εἶναι τοῦσ τῶν πέλας ὀλιγορούμενους φήσας, εἰ δὲ τῶν ἰδίων, καὶ μάλιτα τῶν

Quandoquidem Paulus, vas inquam illud electionis, ille Christi censuum promissus condus, qui terram ac mare composuit, qui barbaros ad philosophicum vitæ genus amplectendum adduxit, Gentilibus deteriores eos esse pronunciauit, qui proximos negligunt, his verbis vtens, Si quis

Act. 9.

1. Tim. 5.

suorum, ac maximè domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior: ob eã causam ipse quoque, vt ad vos scriberem, adductus sum. Quid enim hoc loco per curæ vocabulum significari existimatis? An ciborum subministratiõnem? Equidem enim ipsi animæ curam intelligendam censéo. Quòd si refragemini, sic quoque id quod dixi magis confirmabitur, Nam si de corpore res ita se habet, eúmque qui necessariam alimoniam proximo minimè porrigit, Gentilibus crudeliorem esse pronunciauit, qui quod maius ac magis necessarium est, hoc est animæ curam, aspernatur, quo tandem loco ponetur. Quamobrem consilio meo parate, atque è furore vestro emergite.

Theodosio Presbytero. 125.

Episcopatus quidem & nomen, & res ipsa, cum diuinum quiddam sit, atque omni alio munere ac dignitate præstantius, paucis quibusdam conuenit, hoc est iis, qui paternam curam, non autem tyrannicam vitæ licentiam, hanc dignitatem esse existimant. Quoniam autem nonnulli eam in imperium, vel potius, si liberè loquendum est, in tyrannidem commutarunt, illud scito, cum conspicuum istud imperiũ maximæque contentione ac dimicatione expetitum, ac rem nunc, si aliàs vnquam, fuit amorem hominũ pectoribus iniiciat, fæque faciliè amantibus fruẽdum præbeat, apud cordatos omnes viros parui haberi. Siquidem illud pœnam potius pendentium, quàm honorem accipientium, esse arbitrantur. Vt plurimùm enim aliis præfunt, aliis seruiunt: aliis imperant, aliis ministrant: aliis malè mulctant, aliis commo- dāt: aliis insultant, aliis succubunt: alios metuunt, aliis odio atque acerbitati sunt. Quocirca ne mirum tibi videatur, quòd Hierax Presbyter, vir mente præditus, hoc munus, tanquam grauem quendam ac difficilem morbum defugerit.

οικείων οὐ φρονεῖ, τὴν πίστιν ἠρηγνύει, καὶ ἐπὶ ἀπίστῳ χεῖραν. Ὡς ποῦτο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ γεράσι ὑμῶν παρῆλθοι. τί γὰρ ἠγείσθῃ τὴν φρόνησιν ἐν ταῦθα δηλοῦσι, ἀρα τὴν τῶν τροφῶν χρησίαν, ἐγὼ μὲν γὰρ ἠγούμαι τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν. εἰ δ' αὐτεῖταιτε, καὶ ἕτως, δ' ἔφη, κυρωθήσεται μᾶλλον. εἰ γὰρ περὶ σώματος τούτ' ἔχει, φησὶ, καὶ τὸν μὴ ἐφείροντα τὴν ἀναγκάσαν τροφήν ἑλλήνων ἐφίσει ἕνα ἁμότερον, ὁ τὸ μεῖζον καὶ ἀναγκαστότερον, φημι, δὴ τὴν τῆς ψυχῆς ἐπιμέλειαν πορορῶν, ποῦ κείσεται, ἐκοῦσ' ἐπέδητε καὶ ἀνεύχεστε ἐν τῆς μανίας.

Theodosio Presbytero. 125.

Τὸ μὲν τῆς ἐπισκοπῆς καὶ ὄνομα καὶ ὑπερῶν θεῶν ἐστὶν, καὶ χρεῖται πάσης πολιτείας τε καὶ ἀξίας, ὁ δὲ πρὸς δὲ πρὸς ἑσέως. τοῖς πατρικῇ κληρονομίᾳ, ἀλλ' ἔτι τυραννικῇ αὐτονομίᾳ εἶναι αὐτὸ οἰομένοις. ἐπειδὴ δὲ εἰς ἀρχὴν, μᾶλλον δὲ, εἰ γρη μετὰ παρρησίας ἐπέειν, εἰς τυραννίδα αὐτὸ μετατρέψασιν πρὸς ἑσέως, ὅτι τῆς ἀεὶ βελήτου καὶ ἀειμαχίης ἀρχῆς, νῦν ἕως ποτε σφοδρὸν ἑαυτῆς ἔρωτα τοῖς ἀνθρώποις ἐμβαλοῦσιν, καὶ βεβήσας ἑαυτῶν τοῖς ἔρωσι παρεχούσιν, μικρὸς αὐτοῖς ἄσπασι τοῖς ἐφρονέσι λόγος. πτωχῶν γὰρ δίδόντων, ἔτι μὲν λαμβανόντων τὰ αὐτῶν εἶναι ἠρωῦται, ὡς τὰ πολλὰ γὰρ τῶν μὲν ἀρχουσιν, τοῖς δὲ δουλεύουσιν, τοῖς μὲν ἐπιτάσσουσιν, τοῖς δὲ ὑπηρετοῦσιν, καὶ τοῖς μὲν χακῶς παύσιν, τοῖς δὲ χαλεπῶνται. τοῖς μὲν ἐπιτιμῶνται, τοῖς δὲ ὑποπεπλάχουσιν, καὶ φοβούνται μὲν σκείνης, μισοῦνται δὲ ὑποτάτων, μὴ θαύμαζε τοιγαρὲν, εἰ καὶ ἱερεῖς ὁ φρεσύτερος νοῦν ἔχον, ἐφυγά τὸ παράγμα, καὶ ἀπὸ ἰσσημα ἀργαλειώτατον.

Timotheo Lectori. 126.

Timotheo Lectori. 126.

Φοβῶ ὅτι μάλιστα, ὡ φιλότιμος, σκαυδαλίσαι πινά, μεθύει γὰρ πως ἐν ἀνθρώποις τὸ ἀγαθόν, καὶ ἐδενὸς κατὰ σείοντος ἔστικε μάλισ.

Timotheo Lectori. 126.

Illud, ô amice, quàm maximè time, ne cuiquam offensionis causam præbeas. Temulentum est enim quoddammodo inter mortales bonum: ac, nemine etiam concutiente, vix consistit.

Cyrillo Episcopo. 127.

Τῆς οἰκίας ἐστίν, ὡ πάντων ἀριστε, συνέσεως τε καὶ ἀσθεσίας, ταῖς κενεῖαις τ' ἀρχόντων κεκμηῖαν τ' ἐκκλησίαν τ' ἕξ τὸ πηλοῦστον δυνάμειος κεθαρότητι καὶ ἀσθενείᾳ ἀνακλήσειας, πᾶσαν μὲν οὐκ ἔστιν ὑπέμειναν ἀδικίαν τε καὶ παρανομίαν, ληϊζομένη τε καὶ ὑβελίζομένη, ὑπομεινῶν καὶ κενούργων ἀνθρώπων. οἷς αὐτὸς ἐδ' ἀλόγων ζώων ἀγέλην ἐγχερίσσει, μὴ ποιῶ λογικῶν ἀνθρώπων, ὑπομεινῶν δὲ εὐροῦσιν, ἡσυχίᾳ τὸ πῆμον ἑαυτῶν ἡμῶν ἐξέχεται ὁ Χριστός, ὅς τὴν παρόντος φρεσῶν κενεῖ, μᾶλλον δὲ ἐδενὸς κενεῖ, εἰ γὰρ καὶ οὐκ ἀπῆται, πάντα λόγον ὑπερέβαινε τὰ ὑπὸ τῶν σωμαρῶν θείων. ὁλίγα δὲ ἐπὶ τῆ παρόντος ἀναγκάσει ἂν εἴη εἶπαι, ἀ μὲν δὲ βελομένοις στήσιν ἀπιμῶρητον ἀλλά γὰρ ἔοικας, ὡ θαυμάσιος, ἡδὴ ἀπαγεῖν τ' ἀνήσιν. διὸ δὴ καὶ αὐτὸς τ' ἀποσιμῶν παυσίμενος ἐπὶ τὸ δράμα τῶ λόγῳ βαδίζῃ μετὰ τοσοῦτον εἶπαι, μὴ τοῖς λόγοις μέγιστον ἰὰ γεννημένα, ἔ γὰρ ἂν εὐρημεν λόγους ἐφραμίλλας τοῖς πεπραγμένοις, νικωμένοις ἀπάσης γλώττης ὑπὸ τ' ἀπαγομαῶν ἀληθείας, ἀλλ' τοῖς ἀνομιήσις τ' διανοίαις ὀφθαλμοῖς, καὶ ὀπτεῖναι τὰ δράματα, ἡσυχίᾳ τὸ μὲν οὐκ ἀδυσφημίαις τὸ θεῖον, καὶ πεπορησῶν τ' πόλιν, καὶ πεπράσθαι τ' ἱερωσύνης, καὶ πετυραννησθαι τ' ἐκκλησίαν, τ' μὲν ἀπὸ δαίμων ἐξοστρακισμένον, τ' δὲ μήτε τ' ἐδεν αὐτῆς ἐπιπέσειν ὀφφλόντων ἐγκρινομένων, καὶ τὰ θεῖα καὶ ἀπὸρρήτα αὐτῆς ἐμπνευσμένων μυστήρια. ἔ γὰρ ἠρωῦτο γὰρ ψυχῆς ἐμπιπέσαι, ἀλλὰ τυραννίδα πατρῶν παρεληφέναι, καὶ ὅτι τῶν μὲν πενήτων λόγος ἦν αὐτοῖς ἐδείξαι, τὰ τε ἐκκλησιαστικὰ γρηματὰ ἐληϊζοῖσι, καὶ

Cyrillo Episcopo. 127.

Tuæ, vir omnium præstantissime, prudentiæ atque autoritatis est, Pelusiensem Ecclesiã præfectorum & antistitem sceleribus fractam atque confectam, potentiæ integritate ac studio recreare. Ac quidem iniurias & petulantias omnes, quas ipsa perpessa est, ab improbis ac sceleratis hominibus, quibus ne brutorum quidem animantium gregem quiscquam commiserit, nedum ratione utentium hominum, quorum causa Christus huc venit, ac pretiosum suum cruorem effudit, direpta, contumeliisque vexata, dicendo aperire, non est huius temporis, imò nec vllius omnino. Nam etiamsi tempus id postulare, tamen quæ ab illis structa sunt, omnem sermonis facultatem superarent. Pauca autem in præsentia commemorare necessarium fuerit, & quæ ne si velimus quidem, silentio impunè præterire possimus. At enim, vir eximie, narrationem iã mihi exposcere videris. Quocirca ipse quoque exordiendi finem faciens ad exponendam tragædiam me conferam. Illud duntaxat te prius admonitum velim, ne ea quæ contigerunt, sermonibus nostris metiatis (neque enim orationem, ea, quæ perpetrata sunt, adæquantem inuenire queamus, cum lingua omnis rerum veritate superetur) verum vt perugilibus animi tui oculis scelera ea quæ designata sunt, perspicias. Enimvero quòd Deus blasphemis impiisque vocibus impetitus sit, quòd direpta & expilata ciuitas, quòd venditum sacerdotium, quòd tyrannide oppressa Ecclesia (probis videlicet viris expulsis & exturbatis, iis autem, qui ne ipsius quidem limen conscendere debebant, al-

lectis, diuinæque & arcana ipsius mysteria in fidem accipientibus. non enim se animarum curam suscepisse, verum paternam tyrannidem accepisse iudicabunt) quod item pauperum ipsis nulla cura fuerit, verum ecclesiæ opes diripuerint, atque in suas ambitiones insumpserint, quodque eos, qui pro virtute vel hiscere duntaxat ausi essent, ad sanguinemque vlti sint, ac denique alia id genus omnia prætermittā, hinc nimirum illud conspicuum faciens, me inuitum ad hos sermones delatū esse. Quod autem nunc designatum est (quandoquidem ne volenti quidem sine periculo reticere licet) quàm paucissimis verbis potero, non dicam planè ac dilucidè, sed exiliter & obscurè narrabo. Martinianus, qui ad diuinissimæ religionis labem ac perniciem Presbyter creatus est, (si tamen eum, qui ad grauissima, veniæque maiora crimina designandi potentiam, sacerdotij nomine abusus est, Presbyterum appellare fas est) haud scio à quibus ortum trahens, aut ex qua ciuitate oriundus: nam quodd, cum seruus ipse esset, primùmque ætatis tempus haud piè sanctæque exegisset, profugerit, et si id verum sit, præteribo. Neque enim, vt ipsum maledica oratione infecer, accedo: verum vt Ecclesiam ab eo iniuria affectam fuisse doceam. Hic igitur, cum se Pelusium contulisset, in extrema paupertate viuens, ac multorum ope subleuatus, Monachique habitum induens & probæ ac temperatæ vitæ speciem præferens, clerici munus, vt verè est, ipsius autem opinione imperium, captabat. Cum autem præclarus vir, ac diuina sapientia plenus, Ammonius, huius vrbis Episcopus, perspicacissimis mentis oculis ipsius hypocritam percepisset, nec spem vllam ei ad id perueniendi relinqueret, animaduertens se ob ingentem Antistitis prudèntiam tempus incassum terere, apud alios hæc retia texere constituit, vt autem illic quoque, deprehensa ipsius improbitate, spe sua deiectus est, tandem cum sapientem illum virum diem vitæ postremum clausisset, atque in cælestem regionem receptū

εις οικείας ἀπλοισοντο φιλοτιμίας, καὶ ὅτι τοὺς ῥύζια ὑπὲρ ἀρετῆς πολυψύ-
τας ἕως αἵματος ἠμύοντο. καὶ ὅσα
ποιῶντα ὡς ἀλλοτρίων, τοῦτο ἔσπον-
δὸν, ὡς ἄλλοι εἰς τοὺς ἐξὴν ἐξῆν
τοὺς λόγους. τὸ δὲ νῦν σχωρηθὲν, ἐπει-
δή ἡσυχία ἐστὶν ἐκαστοῦ ἀκινδυνος ἡ σιω-
πῆ, ὡς ἂν οἷός τε ὁ Δαξὶ βραχέων ἀ-
μυδρῶς, ἔτι γὰρ ἂν φαίην σαφῶς διη-
γήσομαι. Μαρτινιανὸς, ὁ ὅτι λύμῃ τῆς
θεοτάτης θρησκείας ἀρεσβύτερος χει-
ροτονηθεὶς, εἴγε καὶ ἀρεσβύτερον κα-
λεῖν τὸν τῶν ὀνόματι τῆς ἱερασιεύσεως εἰς
τὸ πᾶν μέγιστα καὶ συγγνώμης μετ᾽ ἴσως
δύνασθαι κακοῦργεῖν ἔσπονδὸν ἀνδρῶν.
Ὅτε ἔγω λέγειν οὐκ ἴσταν καταγόμε-
νος, ἢ ἔσπονδὸν πλείως ὀρμώμενος.
τὸ γὰρ δούλον αὐτῶν τυγχάνοντα, καὶ
σφάτῃ ἡλικίαν ὅτε εὐαγῶς βεβιω-
κότα ἔσπονδὸν ἀνδρῶν, καὶ ἡσυχίαν
ὄν, ὡς ἀλλοτρίων. ἔτι γὰρ ἡ κακῶς αὐ-
τὸν λέξων, ἀλλ' ὡς ἡδὲ ἴσταν πᾶν ἐκ-
κλησίαν διδάξων. ἔτι γὰρ τοῖνυ ἐλθὼν
ὅτι τοῖς Πηλοσίω τῆς πενιᾶ ἐχάτη
συζῶν, καὶ παρὰ πολλῶν ὀπίκουρος ἡμέ-
νος, τίτε τῶν μοῦ ἀζῶντος χημῶ πα-
βαλλόμενος, καὶ σφρόνως ζῆν ὑπο-
κρινόμενος, πᾶν τῶν κληρικῶν λειτε-
ρίαν μὲν ἔσπονδὸν ἀρχῆν δὲ δοῦσαν ἐ-
θηράτο. ὡς δὲ ὁ ἀοιδίμος, καὶ θείας σο-
φίας ἔμπληθως Ἀμμωνίος ὁ ταύτης ἐ-
πίσκοπος, τοῖς διορατικωτάτοις τῆς
Δαξνοίας ὀφθαλμοῖς πᾶν ὑποκρίσιν
κατελυφῶς, ἔτι δὲ ἐλπίδα αὐτῶ τοῦ
σφάτῃ ἡλικίαν καταλίμπαιεν, ἐπιθῶν,
ὡς εἰκὴ δαπανᾷ τοὺς χρόνους. σικετῆ
κομιδῆ ὄντος τῶν ἡρηνόων, παρ' ἄλλοις
ταῦτα πλέκειν διέγνω τὰ δι-
κτα. ὡς δὲ καὶ κείσε φωρεθεῖς, διή-
μαρτε τῆς ἐλπίδος. τέλος πυθόμενος
τὸν μὲν πάνσοφον ἐκείνου κεραιμῶσται,
καὶ ἴσων ἕρηνίαν χόρον γενεῆσθαι. Εὐ-
σέβιον τε κακοῦρον ὄντα, ἐπὶ τῆν πᾶν
τῆν πηλοσίω τῆς ῥαδῶσται τῆν
ἀγχύοιαν, ἵνα μὴ πᾶν ἔσπονδὸν φε-
σω, μεταχειρισάσθαι οὐδὲν. καὶ δὴ
ὡς πᾶν τῆν τυγχάνει τοῦ σκοποῦ. ἔτι γὰρ

καὶ μακροχρόνῳ. ὅτι δὲ ὁ τὸ σέριμα
καὶ ἡσυχίαν τῆς φουρῆς ἀπος, ἔδει
ἀγορεύει δὴ περὶ τῶν πᾶν τῆς χειρο-
τονίας, καὶ τῆς ἱερῶν μυστηρίων μαρτυ-
ρίας ἐφαλάμενος, ἢν πάλαι ὠδινεν,
ἀπέτεκε νόσον νομίσας καὶ ἀβίωτον ἔ-
ναι αὐτῶ τὸν βίον, εἰ μὴ καὶ τῆς
πενήτων καὶ σφραγιστοῦ ἐπα-
γελάμενος πᾶν ταῦτα, ὅσα ἂν ἀρε-
σσοῦσται, τῆ ἐκκλησίᾳ καταλεί-
ψεν. καὶ ταύτας δελεάσας τῆς ἐλ-
πίσεως, πείθει, καὶ οἰκοῖ ἑαυτὸν κα-
ταστήσασθαι. ὡς ἀλλοτρίων τοῖνυ ἀνθρω-
πος ἐναγῆς, καὶ ἔτι δὲ ἐλευθερίας ἀ-
ρῆσθαι, πᾶν τῆς ἐκκλησίας οἰκονομίαν,
οὕτως αὐτῶ διέθηκεν, ὡς ἔδ' ἂν βαρ-
βαρῶν πόλεμος, πᾶν ταῦτα εἰς ἀρε-
τῶν βλάβην τὰ σημεῖα τῆς κείσεως
αὐτῆς ἀφανίσας ἐλυμῆσται. δόλοισ
γὰρ καὶ μηχαναῖς, σκωλερίας τε καὶ
ἄπορτίαις καὶ ἄλλοις ἐν τῶ μεταχει-
ρίσασθαι τὰ σφάτῃ ἡλικίαν, ἀπλοῦ μὲν
ἔδεν ἔτι δὲ διέκρινε ἐπὶ ἑσῆς, πᾶν δὲ κα-
κοῦργίαν φρονήμασιν ἐκείσεως, τοῖς ἐ-
λευθερίας καὶ εὐλαβῶς ζῆν ἀρεσθη-
μένοις ἐπεφύετο. εὐθὺς μὲν τοὺς φι-
λαλήθεις καλῶν, σικετῶν δὲ τῆς κα-
κοῦργίας μεταχειρισόμενος τὰ σφάτῃ
ματῶν, καὶ τοὺς μὲν φιλοσοφώστας
ἡλιθίους τοῖς δὲ παλιγκραπίλους, δρα-
στηρίους, καὶ ὅτε ἔλεγε μὲν ταῦτα, ὅτε
ἐποίησεν δὲ ἀλλὰ τοῖς ἔργοις τοὺς λόγους
ἀπέκρυπτε τὰ μὲν ἐκκλησιαστικῆς οἰ-
κειῆς μὲν καὶ ἡσυχίας, τὰς δὲ χειροτο-
νίας πικρῶσται, καὶ τῆς μὲν φιλα-
ρέτης ἐκείσεως, τῆς δὲ τὰ αὐτὰ
δρῶντας αὐτῶ συγγροῦσθαι. ὅτε γὰρ
ὅτε ἄλλως ἔξεν πᾶν τῆν ἀσφάλειαν,
κρίσεως γὰρ αὐτῶ λόγος ἦν ἔτι εἰς,
εἰ μὴ πᾶν εἶδος ἀρετῆς ἐξορίσθαι. ταῦ-
τα δὲ ἐσφραγιστῶν ὑποχέρι τὸν ὀπί-
σκοπον, ὅτε οἶδ' ὅπως πεποιηθῶς. ἔτι
γὰρ αὐτῆς δεδούλωτο. λελέξω γὰρ
πᾶν τῆς μετὰ παρρησίας, καὶ γὰρ ὅτε
ἂν ἄλλως δυναίμην. ὡς εὐτέλες καὶ
ἀργυρώσται ἀνδράποδον κακοῦρον ἡ-
μέρον, ἵν' ἂν ἂν Μαρτινιανὸς ὅτι

esse, atque Eusebium Episcopum institu-
tum esse rescivisset, Pelusium rursus aduo-
lavit, quod ita existimaret, se ipsius inge-
nium ac solertiam, ne dicam arrogantiam
atque contumaciam, facile tractaturum.
Et quidem quàm celerrimè, id quod si-
bi proposuerat, est assecutus. quid enim
longa oratione opus est? Quod autem is,
qui semen præbuit, stirpium causa sit, ne-
mo scilicet ignorat. Cum igitur, vt Presby-
ter crearetur, obtinisset, ac sacrosancta
mysteria impuris & scelestis manibus con-
tractasset, eum, quem pridem paruricbat,
morbum peperit. Nam cum acerbam sibi
ipsi vitam esse duxisset, nisi pauperum etiā
opes auerteret, pollicitūque fuisset, se
omnia ea, quæ acquireret, Ecclesiæ reli-
cturum, huius spei illecebra eam adduxit,
vt se quoque Procuratorem ac dispensato-
rem constitueret. Quocirca impurus ac
nefarius homo, ac ne ingenuè quidè edu-
catus & institutus, accepta Ecclesiæ pro-
curatore, his eam incommodis affecit, vt
ne barbaricum quidem bellum signa om-
nia ad virtutem spectantia, delectis ipsius
ornamentis, æquè eam peruastaturum fue-
rit. Fraudibus enim & machinis, callidif-
que artibus & peritiis in negotiorum ad-
ministratone vtens, nihil quidem, quod
simplex, & iustum esset, fecit, probitatem
autem arrogantia animique elatione defi-
niens, iis qui ingenuè ac piè viuere pro-
posuerant, infestus erat, stolidos eos, quos
veri amor tenebat, appellans, prudentes
autem ac sagaces, qui subdolè ac vetera-
toricè negotia tractabant: ac stultos quidè
& excordes eos, qui philosophiæ studebāt,
dextros autem & ad agendum aliquid i-
doneos, qui ad cauponum morem vitam
suam moderabantur. Nec verò hæc ita di-
cebat, vt tamen non faceret: verum operi-
bus ipsis sermones superabat: quippe qui
Ecclesiasticas quidem opes sibi vendica-
ret, sacras autem ordinationes pretio ad-
dictas haberet, probisque vitis expulsis,
eos, qui eadem, quæ ipse, perpetrarent,
afscisceret. Neque enim aliter se in hac vi-
ta (nam futuri iudicij nulla omnino cura

tangebatur) securitatem habiturum existimabat, nisi omne virtutis genus exterminaret. Hæc porro perpetrabat, cum sibi Episcopum haud scio quo pacto addictum atque obnoxium reddidisset. Ita enim ipsi addictus ac mâcipatus erat (dicam enim liberè quod verum est, neque enim aliter queam) vt vile ac pretio emprum mancipium, idcirco creatum & institutum, vt quicquid Martinianus imperaret, exereretur. Etenim in eum furorem ipsum impulit (dicam enim quod malorum ab ipsis commissorum summum est, totiusque tragædiæ caput) his videlicet promissis quæ nunc Episcopus, amētiam suam prodēs, apertè clamat, eo inescato, aut coacto, aut persuaso (neque enim ob absurditatis magnitudinem quo vocabulo vtar, scio) vt etiam in Ecclesiasticarum rationum libro, Ecclesiam, quæ iniuria affecta fuerat, ipsius ære obstructam esse subscripserit. Aliter enim tutò se habiturum minimè putabat, quæ malis rationibus quæsiuerat, nisi Ecclesiã quoque sibi obæratam atque obnoxiam esse demonstraret, non quoddam quæ ipse sacrilega manu surripuerat, ab ipsa reperere in animo haberet, sed quoddam id ageret ac moliretur, ne ipsa à se repesceret. Vt autem misera ciuitas hæc eum machinari sensit: neque enim hæc obscura erant (nam quoddam etiam ob eorum, quæ perpetrabat, magnitudinem, præstigiæ quoque infimulatus fuerit, quoddam in fœdis flagitiis criminibusque deprehensus, minimè dicã) sæpe quiddam ipsum interficendi ac de medio tollendi impetū cepit, verum se repressit. Cum autem ab omnibus accusaretur, & incesseretur, apud omnes quidem Episcopum, apud ipsum autem omnes in odium atque inuidiam vocabat: Illum nimirum aduersus probos viros armans, vt eam loquendi libertatem, qua omnes vtebantur, extingueret: eos autem docens, se esse, qui sacras ordinationes venderet, & castis ac frugi hominibus infidias moliretur, & Ecclesiæ opes interuerteret. Nam cum aurum ipse acciperet, Ecclesiasticis rationibus ascribebat. Hæc

ταῖσι, ποιήσῃσι· εἰς τοσαύτην γὰρ αὐτῶν μανίαν ἐξέβαλε χεῖρσιν· εἰρήσεται γὰρ τῶν χειρῶν αὐτῶν ὁ κολοφῶν, καὶ τῆς τραγωδίας τὸ κεφάλαιον, τοῖς επαγγελίαις Σικεῖναις δολοφάταις, αἷς νῦν ἀφ' ἑρῆδην βοᾶ ὁ ἑπίσκοπος τῆν οἰκείαν ἀνοίαν ἐκπομπῶν, ἢ ἀναγκασίας, ἢ πείσας, ἢ γὰρ οἱ δ' ὅτι φῶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀποπίας, ὡς καὶ κεθυπογράφου ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς λόγοις, καὶ φρεσῶν τὴν ἀδικηθεῖσαν ἐκκλησίαν· ἄλλως γὰρ οὔτε ἄετο ἀσφαλῶς ἔχειν, ἢ ἢ δούτως ἐκτίσαστο, εἰ μὴ καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὑπόφρεων δειξέειν, οὐκ ἀπωτήσασιν τῶν δοκῶν μὲν ἐσύλησεν, ἀλλὰ τὸ μὴ ἀπατηθῆναι παρ' αὐτοῖς θηρώμενος· ὡς δ' ἢ ἀγλία πόλις ἠδ' αὐτοῦ ταῦτα μηχανώμενος· οὐ γὰρ ἦν ἀφανῆ· τὸ γὰρ καὶ εἰς ἡρητιῶν αὐτῶν ἐν τῆς ὑπερβολῆς τῶν δραμῶν, ἀφ' ἑρῆδην βοᾶ τὴν καὶ τὸ ἐπ' ἀρχαῖς, καὶ τὸ ὑπερβολῆς πλοῖσμασι πεφωράσθαι, οὐ φράσσει· ὄρμισε μὲν αὐτὸν πολλὰ καὶ καὶ ἀνελεῖν, ὅμως δὲ ἐκέρχτισε τῆς ὀρυμῆς, ἐγγελάμενος δὲ παρὰ πάντων καὶ κετηρησάμενος, πᾶσι μὲν τὸν ἑπίσκοπον, αὐτῶν δὲ πάντας διέβαλλε· τὸν μὲν ἐξοπλίζων κατὰ τῶν φιλαρέτων, ἵνα πάντων σβέση τὴν παρήσταν· τῶν δὲ διδασκῶν, ὅτι αὐτὸς ὅτιν ὁ παῖς χειροτονίας πιπρῆσιν, καὶ τοῖς σάφροσιν ἐπιβελῶν, καὶ τὸ τῆς ἐκκλησίας σφραγισσόμενος· φρεσῶν γὰρ λαμβάνων τοῖς λόγοις τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑπογράφει· ταῦτα δὲ ἔλεγε ἀφ' ἑρῆδην τῶν μηχανημάτων, τὴν ἐφ' οἷς ἔδρα ὄργην τῶν ἀνθρώπων σβέσην οἰόμενος, ὡς δὲ πνεῦ καὶ αὐτῶ τῶ ἑπίσκοπῶ ταῦτα κετεμήνυσαν, πλέον ἔδεν ἠνύσαν· πηλῶν δὲ ἦθεν αὐτῶ φήσαντος, ἀνευ κετηρησῶν μὴδὲν δύνασθαι ἀφ' ἑρῆδην, ὡς δὲ καὶ κετηρητοὶ νομίζοντες ἀληθεύειν αὐτὸν ἀνεφάνησαν· καὶ πολλοὶ καὶ ἀξιοπῆροι, καὶ ἀποδείξαι δυνάμενοι, ἢ δ' ἕτως ἐπέστηλ-

ἐπλήθη, ὡς λοιπὸν πᾶσι σκίψας ἐλεῖ, φείσῃς κοινῶν τῶν δραμῶν παρὰ πάντων εἰκότως ὑπονοεῖσθαι μάστιγα μὲν γὰρ, ἢ δ' εἰ μὲν ἄλλοις ἀποκερδῶν ἀρχῶν ἐκείνος ἐπηγέλαιτο πάντα τὰ πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικὰς ἐκκλησίας πρὸς ἑρῆδην· ἐρῆδην πᾶσας τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς αὐτῶ ὑπερβολῆς ἀφορμαῖς, καὶ μὲν ἑρῆδην ἐκ τῶν δραμῶν σιανδαλίσου, εἰ δὲ καὶ ταῖς επαγγελίαις ἐδολοφάσθαι, ἀλογοθετητον οὔτε ἐρῆδην κατὰ λείψαι, εἰ δὲ καὶ λογοθετησῆναι ἔδει, μετὰ ἀκλειβείας ἐρῆδην, βασιανίσαντα μετὰ σωτηρίῃ πινῶν ἢ ἐμπείρων τῶν λόγους· αὐτὸς γὰρ καὶ τῶν, ὡς φρεσῶν καὶ τῶν ἄλλων χαλῶν, ἀσπειρος ἐνομι λέγει· εἰ δὲ ἐν ὑπερβολῆς, καὶ μὴδὲν ἀνακοινῶμενος τοῖς λόγοις κετυπερῆσθε, δηλὸς ὅτιν οὐκ ἀπατηθεῖς, ὡς ἀφ' ἑρῆδην βοᾶ τὴν καὶ τὸ ἐπ' ἀρχαῖς, καὶ τὸ ὑπερβολῆς οἰόμενος, ἀλλὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ κεκουρήσας, καὶ πᾶσαν ἐκείνην τὴν ἐκκλησίαν ἀπεμπωλήσας· ὡς τε ὡς φρεσῶν ἀριάμενος, καὶ ὑπερβολῆς ἀριάμενος, ὑπερβολῆς ἀριάμενος τοῖς κτηθείσι φρεσῶν δὲ ἑρῆδην, καὶ τὸ κεκὸν ἰάσασθαι σωδῶν· πάντα γὰρ τὰ ἐκκλησιαστικὰ φρεσῶν ἐγκαλοπασάμενος, ἢ ὡς αὐτὸς ἔφη, μελεσάμενος μετὰ τῶ ἐγγχειρίσματος αὐτῶ τὴν οἰκονομίαν, καὶ τῆν τοσαύτην τραγωδίαν τὴν ὑπερβολῆς δὲ δολοφῶτος, φρεσῶν μὲν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν φρεσῶν πρὸς ἐπεμψῆν ἑπίσκοπῆν, ὁ μὴδὲ εἰαυτῶ ἑπίσκοπῶν ἐκκλησίας θηρώμενος, ὅσοι μαθήσασιν ἢ σὴ ἀχασαίῃ, ὅσοι ἀλυσσῶν αὐτὸν ἀποκηρύξασιν, ἀφ' ἑρῆδην ἠπέλησε, καὶ διεβεβαλώσαστο· εἰ τοῖς αὐτοῖς αὐθις ἐπιχειρήσῃ, ἀποκηρυκτον τὸν τοσαύτην ἀδελφίαν τῆν γενοπάτη θρησκείαν πρὸς τὸν ἐκκλησίαν ἐν ὅλη τῆ ἀγνοπία καὶ διοικήσει· νῦν δὲ καὶ τῶν φρεσῶν, καὶ τῶν ἀπειλῶν κεταφρονήσας, τὴν Ἀλεξάνδρειαν μαθῶν ἐξάρμισεν, εἰαυτῶ μὲν ἑπίσκοπῆν μνηστεύ-

autem eò dicebat, quoddam se his artibus hominum iracundiam, ob ea, quæ perpetrabat, in flammam extingueretur arbitraretur. Vt autem nonnulli hæc ipsi quoque Episcopo indicarunt, nihil tamen propterea perfecerunt: quod nimirum ille se absque accusatoribus nihil efficere posse dixisset. Posteaquam autem accusatores etiam, cum vera loqui existimantes, præstò fuerunt, & quidem multi, ac fide digni, quique, quod dicerent, probare possent, ne sic quidem tamen in eum animaduertit: ita ut iam omni simulatione patefacta, eorum, quæ gerebantur, socius ac participes esse ab omnibus existimaretur. Primum enim nec si milles ille se omnia ea, quæ turpibus lucris collegisset, Ecclesiæ dono daturum recepisset, omnes tamen Ecclesiæ opes ipsi tradi, atque innumeris animis, per ea quæ fiebant, offensionem afferre oportebat. Deinde, etiam si ipsius promissis illectus est, tamen cum à rationibus referendis immunem relinquere minimè conueniebat. Quoddam si ab eo rationes quoque reposcere oportebat, id accuratè ac diligenter faciendum erat, nimirum ad perpendendas & excutendas rationes, prudentes quosdam & peritos viros adhibendo. Nam ipse harum rerum, quemadmodum & aliarum bonarum rudem se atque imperitum esse ait. Cum autem in latebris, nec communicatis cum quoquam rationibus, subscripserit, perpicuum est eum, non deceptum ac circumscriptum fuisse (quemadmodum aperte clamat, dum se reprehensionem atque condemnationem hac ratione à se depulsurum existimat) verum Ecclesiastica bona versutè atque improbe labefactasse, cum iisque Ecclesiam vniuersam commutasse. Itaque iste, vt qui emisisset, & quidem sceleratè emisisset, sceleratius adhuc emptis rebus vt constituit, malo videlicet malum sanare studens. Nam cum Ecclesiasticas omnes facultates & copias in sinum condidisset, vel, vt ipse dixit, cum eo, qui huiusmodi administrationem ipsi commiserat, tãtãque tragædiæ causam materiã

que præbuerat, partitus esset, nuper quidē aurum Alexandriam præmisit, Episcopatum (cūm ne fui quidem ipse curam gerere posset) aucupans. Quod cūm sanctitas tua comperisset, pro eo atque cum ab Ecclesia proferbere debebat, per literas comminata est atque affirmavit, se eum, si rursus idē aggredere, ut ingens diuinissimæ religioni dedecus inurere, in tota Ægyptiaca regione proscripturū & abdicaturum. Atqui nunc (idem, literis tuis minisque contemptis ac pro nihilo habitis, Alexandriam perrexit, sibi quidem Episcopatum captans, tuæ autem famæ atque existimationi (ut qui sacras ordinationes pecunia addicas) labem inferens. Quæ cūm ita sint, tuæ (d̄ quonam te fatis digno nomine nuncupem) animi magnitudinis atque præstantiæ est, plenam quidem & exactam scelorum ipsius pœnam ad incorruptum illud tribunal referuare (nec enim h̄ic fieri potest, ut quas meritis est, pœnas pendat) commoueri autem & incitari, ac primum Ecclesiam iniquè læsam ac vexatam vlcisci: deinde autem existimationi tuæ cōsultere, minas nimirum in opus perducendo, eūmq; ab Ecclesiæ gremio abdicando, (nam si, quod ut credam minimè adducor, non modò nihil huiusmodi patiat, verū etiam Episcopus creetur, arcanum illud, quod rumoribus spargitur, verum esse inuenietur) ac postea cum vnâ cum piis quibusdam Episcopis ac quæstus inimicis, huc mittendo, ut Ecclesiasticorum prouentuum rationes reddat, ac quæ debet, restituat, ac num quid Episcopo dederit (nam ipse nihil se accepisse, verum imposturam sibi factam esse ait) planum faciat. Nam quin & tragediæ principi, qui vel furti socius fuit, vel inconsideratè subscripsit, Episcopalis muneris administratione interdicturus sis, aut, si veniam ipsi impertias, procuratorem saltem, qui ipsi grauiora, quàm quibus ignosci debeat, scelera perpetrare minimè permittat, institurus sis, & postremo histrioni, callidum ipsius commentum vāsanum ac stolidum esse ostēdens, ea, quæ ipse sibi deberi cōtendit:

ιδιος, τὴν δὲ σὴν λυμνημόλιος δόξα, ὡς ἔστι χεῖμασι χειροτονούσαν. τῆς σῆς τοίνυν ἐστὶν, ὅ, τι σε χελεύσας ἀξίως παροσάπα, μεγαλοοίας, τὴν μὲν ἀκριβῆ τῆς πλημμελημάτων αὐτοῦ δίκην, τῶ ἀδεχάτω δικαστῆρι τηρήσαι. ἔδὲ γὰρ οἴοντε αὐτὸν ἐταυθα τὴν ἀξίαν τιμωρίαν δύναι, κινήθησθαι δὲ, καὶ ἄρῳπι μὲν τῆ παρῶνομιθείσῃ σκκλησίᾳ ἀμύσαι. δεύτερον δὲ τῆ οἰκείᾳ ὑπολήψει βοήθησαι, τῶ τὰς ἀπειλὰς εἰς ἔργον ἐξαγαίν, καὶ ἀποκινύσαι τῶτον. εἰ γὰρ, ὅσῳ ἔπιστεύω, παρὸς τῶ μηδὲν τοιοῦτον παθεῖν, καὶ χειροτονηθεῖν τὸ ἡρμύλιον ἀπορήτον ἀληθῆς δὲν εὐροθήσεται, ἔπειτα μετὰ πινῶν ἑπισκόπων εὐλαβῶν, οἷς τὸ κέρδος πολέμιον χεῖρῆσθαι, ἐταυθα σκεπέμεθα λόγον τῆς ἐκκλησιαστικῶν παροσάπα δάσονται, καὶ ἂ χροσῆσαι ἀποδώσονται. καὶ εἰ δὲ δὴ πὶ τῶ ἑπισκόπῳ λέγει γὰρ μὴ δὲ δὲ ἄρα μὲν, ἡπατήσῃ δὲ ἐλέγχοντα. ὅπ γὰρ καὶ τῶ μὲν παροσάπα τῆ δράματος, τῶ ἢ συγκειλοφῶπι, ἢ ἀπεισοκίπῃς ὑπογεγραφόπι, ἀβατον τὴν ἑπισκοπὴν χεραστήσας, ἢ γοῦ σγῆνοῖς ἑπίτροποι χειροτονησας, τὸ οὐκ ἑπίτροποι τα αὐτῶ μείζονα σγῆνοῖς ἀμαρτάνειν. τῶ δὲ τριταγωνιστῆ τὸ σφὸν σχωῶρημα ἡλίθιον δέξας, ἀκωρα ποιήσας, ἀ λέγει ἐαυτῶ χροσῆσαι, ὅπθεν γὰρ τοσοῦτος πλῆθος τῶ πενίαν ἐχάτιν νοσήσαντι, καὶ ἀπὸ τῆς τῆς ἐκκλησίας χρομαπσαμῶν παροσάπα οὐκ ἔστι ἀμφίβολον.

Αθνασίφ

casta & irrita redditurus sis (vnde enim ei tantæ opes, qui extrema paupertate laboravit, atque ab Ecclesiæ facultatibus diuitias sibi comparavit:) haudquaquam dubium est.

Αθνασίφ πρεσβυτέρῳ. ρκλ.

Athanasio Presbytero. 128.

Πρωτόνομι ὅπ κόλακες ἐξήρτιται τῆς σῆς γλώτῆς, ἡμῶν τες μὲν ὅπ πάντων ἀριστὸν εἶν, εἰ καὶ πὶ τῆς ἀποπρωτάτων ἑλίου γαυμάσαι καλῶν. κακίζοντες δὲ ἢ, τὰς εἰ καὶ αὐτῶν ἐκακωμοῖς τὴν ἀρετὴν. εἰ τοίνυν μὴ ἐθέλεις ἡμῖν κειοθῆναι, ἀλλὰ γε καὶ Ἰσοκράτει ἐπεισοπι παρῶνομι, μῶσῃν τῶς κολακεύοντας, ὡς ἄρ τούς ἐξαπατήσας ἀμφοτέροι γὰρ πιστεύθητες, τούς πιστεύσοντας ἀδικούσι.

Adulatores ex tua lingua p̄dere audio, qui omnium optimum esse iurent, si quid etiam absurdissimorum vitiorum laudare atque admirari in animum induxeris: ac rursūm, si virtutem quoque ipsam vituperandam susceperis, eandem quàm celerimè vituperent, & insectentur. Quocirca si nobis obtemperare minimè vis, at Isocrati saltem obtempera, qui vt adulatores quemadmodū eos, à quibus decipimur, odio habeamus, admonet. Nam vtrique, si fidem nanciscantur, eos, qui ipsis fidem habuerunt, iniuria afficiunt.

Παύλῳ. ρκλ.

Paulo. 129.

Εὐοκίας θαυμάζεις, πῶς τὸν παροσάπα οὐκ ἔπεισεν ὁ Χεῖρος, καλὸν ἡγεῖσθαι τὴν ἀρετῶν, καὶ τοι πολλάκις παρὸς ἀρετῆς, μᾶλλον δὲ οὐκ ἔστι ὅτε ἐχ ἄρ ταύτης ἐν σωστάς ἀκούσαντα. ἐγὼ δὲ θαυμάζω, πῶς τὸν ὄρον τῆς αὐτέξιστόπῃτος ἑπιστάμῃος, περὶ τῆς ἐθαύμασας. εἰ γὰρ βία καὶ τυραννίδι, ἀλλὰ πειθοὶ καὶ παροσῆσαι ἢ τῆς ἀνθρώπων σωτηρία κατασκευάζεται. διὸ καὶ τὸ κύρος ἐχει ἐχέσας τῆς οἰκείας σωτηρίας. ἵνα καὶ οἱ τεφανοῦ μῆνοι, καὶ οἱ τιμωρῆ μῆνοι, δικαστῆς ὑπομῶοι ἐπὶ ἤρηνται.

Mirari videris, qui factum sit, ut Christus proditorem minimè adduxerit, ut virtutem rem bonam esse existimaret: idque cūm devirtute persēpe, imd̄ nunquam non de ea in ipsius colloquiis audisset. Ego contra miror, quonam pacto cūm liberi arbitrij legem persēctam habeas, huius rei admiratione tenearis. Neque enim vi & coactione, sed persuasione ac lenitate, hominum salus comparatur. Vnde etiam suæ quisque salutis arbitrium habet: vt & qui corona donantur, & qui suppliciis afficiuntur, iuste, quod elegerint, percipiāt.

Παμπαρετίῳ Διεκτόνῳ. ρλ.

Pampretio Diacono. 130.

Ελεήμονα, ὁ φίλος, ἔχεν χεῖ τὴν ψυχὴν. ὁ γὰρ τὴν πηγὴν τῶ τοιαύτου ἔργου, πάντα ἀκαβλύσῃ τὰ καλὰ, καὶ χεῖματα ἔχῃ, παροσῆσται. καὶ ἐν συμφεραῖς ἰδῆ πινὰ, καλῶσεται. καὶ ἐπὶ πρεαζομῶν παρὸς τῆς.

Ad miserationem propensam, o amice, animam habere oportet. Nam qui eiusmodi fontem habet, nullum boni genus est, quod non ex eo scaturiat. Siue enim pecunias habeat, eas profunder: siue aliquem in calamitatibus videat, lamen-

rabitur: siue in quempiam, cui iniuria inferatur, incidat, manum porriget. Denique nihil eorum, quæ ad ipsum attinent, prætermittet.

Antiocho. 131.

Vitium & homines à Deo auertit, & eos inter se disunxit. Quamobrè illud quàm celeritè fugere oportet, ac virtutem cōsectari, quæ & nos Deo conciliat, & inter nos connectit. Virtutis porrò ac philosophiæ regula est, simplicitas cum prudentia coniuncta.

Eutonio Diacono. 132.

Etsi Zosimus, qui Presbyteri speciem præfert, petulanti admodum tyrannide in te debacchatur : at tu tamen ea, quæ à Iudæis aduersus Dominum perpetrata sunt, cum animo tuo perpendens (quo tempore terra quoque ipsa mouebatur, & cōcuriebatur, locum, quò fugeret, quærens, vt ne scelus illud perspiceret, quod aduersus Deum quidem suscipiebatur, verùm carnem dumtaxat attingebat) fac strenuus ac generoso animo feras.

Timotheo Lectori. 133.

Illud, Oculum pro oculo, & dentem pro dente, Iudæis à mansuetissima illa natura idcirco præscriptum ac lege sancitum esse opinor, non vt iis, à quibus iniuriam accepissent, veniam negarent, crudelisque se præberent, quemadmodum censent Manichæi, qui verus Testamentum insectantur: sed vt eadem, quæ agunt perpeti metuentes, ab iniuria abstineant. Quod quanquam iustum & rationi consentaneum est, tamen diuina tranquillitas ad lenitatem & bonitatem spectās, hominēque ad eam acuens, per id quòd eum, qui iniuriam intulit, vlcisci sanxit, supplicij metu peccata repressit & coërcuit. Nisi enim sit, qui laceſſat, ne quidem erit qui vlciscatur. Quamobrem sapientiæ Legislatoris altitudinem animaduertant, ac non promptè temerèque ipsum vt sæuum &

χρῆμα ὀρέξει. καὶ ἔδδεν ὡς αὐτὸν ἠκούσαν. τῆς εἰς αὐτὸν ἠκούσαν.

Αντόχῳ. ρλα.

Ἡ κελία καὶ τὸς ἀνθρώπους ἀπέστειλε. καὶ ἀλλήλων διέστειλε. ταύτην οὐκ ἔστιν ἐναντίον φεύγειν καὶ διασκεῖν πλὴν ἀρετῶν, τὴν καὶ θεὸς προσέδωκεν, καὶ ἀλλήλους συνάψουσιν. ἀρετῆς δὲ καὶ φιλοσοφίας ἕρος, τὸ μετὰ σωείσεως ἀπλάσσει.

Εὐτονίῳ Διακόνῳ. ρλβ.

Εἰ καὶ Ζώσιμος ὁ δοκῶν εἶναι σφοδρῶς σφόδρα τῆς σου τυραννίδος μεθύων παροινεῖ, ἀλλὰ σὺ τὰ χτ' τοῦ δεσπότη δραματῶν ἠθέλητα παρατρεῖς. Ἰσθιάων ἐπιστολῶν, ὅτε καὶ γὰρ αὐτὸς ἔδδεν, καὶ ἐκείνη ἀνετοφυγῆς ζῆτῆσαι χάριτα, ἵνα μὴ γεῖσται τὸ δέσμα τὸ χτ' θεῶν μὲν πολυμάχων, σαρκὸς δὲ ἀπλόμων, φέρε γενναίως.

Τιμοθέῳ ἀναγνώστῃ.

Τὸ ὀφθαλμὸν ἀπὸ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδὸν ἀπὸ ὀδόντος, οἱ μὲν νομοθετήσαντες Ἰσθιάοις παρὰ τῆς ἡμερωτάτης φύσεως, ἔχοντες ἀσύγγνωστοῖσι, καὶ πικροὶ τοῖς ἀδικούσιν, ὡς νομίζουσι μανιχαῖοι, ἀφισπρόντες τὴν παλαιὰν διαθήκην, ἀλλ' ἵνα τῷ δέει τῶ παθεῖν ἐδράσιν, ἀπέχωνται τῶ πολυμάχων. εἰ καὶ δίκαιον καὶ εὐλογον καὶ ἀκόλυτον ἔστιν, ἀλλ' ἡ θεὰ γαληνότης εἰς ἡμερότητα βλέπουσα, καὶ εἰς ἀγαθότητα ὀρώσα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους εἰς ταύτην ἀλείφουσα, ἀφ' ἧς περὶ ἀπικνεῖται ἀμυνεῖται τὸν δραντα, τῷ φόβῳ τῆς τιμωρίας προσανέειλε τὰ πλάσματα. τῷ γὰρ δραντος μὴ ὄντος, ἔδδ' ὁ ἀμυνόμενος ἔσται. σιωπῶντων οὐκ ἔστιν ἡ σοφίας τῆς νομοθεσίας, καὶ μὴ ἔστιν ἡ ἀρετῆς, ὡς ὁ μὲν καὶ ἀπᾶνθρώπων ἀπλάσσει.

δωσαν. τὸ γὰρ ἐν εὐαγγελίοις εἰρημένον, ἔάν τις σε παύσει εἰς τὴν δεξιάν σου ἄρσεν, σπείρον αὐτῷ καὶ τὴν ἀλλήν, ὅτι ἐστὶν ἐναντίον, ἀλλὰ μεῖζον, καὶ κρείττον, καὶ τῆς ἀκροτάτης φιλοσοφίας ἕρος. Σκέψαι γὰρ μὲν ἔστιν τῆς μὲν ὅλων δράσεω νομοθετήσαι. τὸ γὰρ ἀσμίως πάσχειν ὅτι ἐν ἡκούσαν αἰμάτων διψῶντες ἄνθρωποι. ταῦτα δὲ καὶ ἔστιν τῆς προσήμου πάσχειν πεφιλώσθηται. ὁ δὲ συγκλητικὸς χερσακτῆρ. ὅτι εἰς τὴν ἐναντίαν ἔξωθεν ταύτην τὰ συγκρινόμενα. ἀλλ' εἰς τὴν αὐτὴν μὲν ἔστιν ἡ δέικνυσι καὶ ἐλάττωσι. καλὸν μὲν γὰρ τὸ μὴ δρᾶν πικρὸν, κρείττον δὲ τὸ ἐπὶ προσήμου πάσχειν. καλὸς ὁ γάμος, ἀλλὰ κρείττον ἢ παρθενία. καλὴ ἡ σελήνη, ἀλλὰ κρείττον ὁ ἥλιος. ὡς ἔστιν οὐκ ἔστιν σελήνης καλῆς ἕσης, τοῦ δὲ ἡλίου κρείττονος εἰς ἔστιν ὁ δημιουργὸς, ἔστιν ἡ παλαιὰς ἡ καμῆς ἀφ' ἧς εἰς νομοθετίας, ὁ σφῶς ἡ προσφῶρος, ἡ καταλλήλως τοῖς χερσὶς νομοθετήσαι.

crudelem accusent. Nam quod in Evangelii dictum est, Si quis te percusserit in dextram maxillam, obuerte illi & alteram, non cum lege illa pugnat, sed maius ac præstantius est, summæque philosophiæ meta. Illa etenim, vt ne quidem omnino quispiam faceret, lege præscripta sunt: (nam vt æquo ac libenti animo pateretur, haudquaquam audire sustinuisſent homines cruoris siti flagrantēs:) hæc autem, vt etiam prompto animo patiatur, tradita & promulgata sunt. Porrò comparationis nota, ea, quæ comparantur, in contrariam classẽm haudquaquam contrudit: verùm in iis, quæ eiusdem classis & ordinis sunt, quid præstantius, quid inferius sit, ostendit. Etenim bonum quidem est malum minimè perpetrare: at melius, prompto quoque ac libenti animo perpeti. Bonum est Matrimonium: at melior Virginitas. Pulchra est Luna: at Sol præclarior. Quæ admodum igitur & pulchra Lunæ & præstantioris Solis vnus idemque effector est: eodem modo & veteris & noui Testamenti vnus atque idem est Legislator, qui sapienter & ad tempora accommodatè ac consentaneè leges tulit.

Τῷ αὐτῷ. ρλδ.

Ἀρετὴ μὲν, ἡ τρέποις, ἡ κατακλίνει τὴν ὀμωπύριον. καὶ δὲ σε τῆς ἀδυνατῶν μὴ ἔστιν. ἀλλ' ἐκείνων ἀφ' ἑμῶν, τὰ εὐδία εὐχέσται. ἐπεὶ ἡ Μαυθῆς ὁ ἱεροφάντης, ἡ Παῦλος ὁ θεαπέσιος, ἐν ἐπίστοις, οὐκ ἂν ἦτησαν, ἔτυχον. ἀλλ' ὅτι μὴ καλῶς ἦτησαν, ἐδιδάχθησαν.

Virtus quidem moribus quoque decus suum probro atque ignominia minimè afficit. At te, ea, quæ assequi non potes, amare haudquaquam oportet. verùm his omisſis, ea quæ consentanea sunt, optare. Quandoquidem etiam ille diuinarum rerum interpres Moſes, ac diuinus Paulus in nonnullis rebus ea, quæ postulabant, haud obtinuerunt: verùm quòd non rectè postulassent, didicerunt.

Νεμεσίῳ. ρλε.

Τὸ ἄνθρωπος ἐν πμῇ ἂν οὐ σιωπῆται ὡς ἡμεῖς βλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις, ἡ ὁμοιωθῆ αὐτοῖς. ἡ καταφορεκῶς χτ' τῆς ἀνθρώπων ἡ ἱεραρχαφῆ ῥητορεύουσα, ἡ τὸ λογικὸν ἀφισπρόσσει γένος εἰρηκεν. ἀλλὰ καὶ πάνυ πε-

Illud, Homo cum in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis, non acriter & vehementer aduersus homines declamans, genitque ratione præditum insectans, diuina Scriptura dixit: verùm

admodum etiam parcè atque indulgenter. Nam si rem accuratè atque exactè perpendere velimus, non iumentis duntaxat, sed etiam truculentis feris comparari posse videtur. Imò etiam eas superat, qui turpiù affectionū ac libidinum amator est. Quòdque mirum, atque ab hominum opinione alienum est, quæque fera vni tantùm vitio seruit: at qui hominis speciem habet, omnibus vitiis in vnum congestis & cumulatis, vltra eorum temeritatem & amētiam progreditur. Ac ne me hyperbolicè loqui putes, res ipsas incorrupta mente perpendamus. Cùm enim quispiam vt taurus subsultat, vt asinus calcitrat, vt salacissimus equus in fœminas hinnit, vt vltus voracitati studet, vt mulus corpus saginat, vt camelus iniuriarum memoriam retinet, vt leo irascitur, vt lupus rapit, vt scorpis ferit, vt serpens subdolosus est, improbitatis venenum vt vipera conseruat, opes denique, vel, vt rectius loquar, peccata cumulat, vt scarabeus scarabæas, quoniam pacto quispiam hunc belluino animo præditum, inter homines recensere poterit, cùm mitis ac placidæ naturæ lincamenta in eo minimè percipiat, verùm Scyllæ cuiusdam & Chimæræ, atque Hydræ (iuxta externas fabulas) fœterem cernat? Quòd si quæras, Quidnam igitur faciendum est: illud respondeam, spirituale specillū, hoc est, sacras scripturas in quibus & proborū virorum historia, & salutare leges à Deo positæ continentur, perpetuò in manibus habendum esse. Hoc enim speculum non modò deformitatem ostendit: sed etiam, si velimus, in incredibilem quandam pulchritudinem immutat.

Timotheo clarissimo. 136.

Pietate, optime vir, nihil vtilius atque conducibilius. Nam ea laureatis quoque Imperatoribus factam tectamque subditorum obedientiam seruat. Hæc igitur ante oculos propositam habens, da operam, vt imperij scapham modereris: quò tranquillum, quantum in te situm, erit, ij, quibus præes,

φεισμένως. εἰ γὰρ πλὴν ἀκρίβειαν ἐξετάσοιμι, ἢ τοῖς κτήνεσι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀπίστοις θελοῖς κινδυνεύει εἰκέναι. μᾶλλον δὲ καὶ ὑπερβαλλεῖ ταῦτα, ὅτι τῶν ἀρχῶν παθῶν ἐραστής, καὶ τὸ δὴ θαυμαστὸν καὶ παράδοξον τῆς ἐστίν, ὅτι ἔχαστον μὲν τῶν θηρίων ἐπιέλατόματι δουλεύει, ὁ δὲ δοκῶν ἀνθρώπος εἶναι, πάνθ' ὁμοῦ συμφορήσας, πορρωτέρω τῆς σκείνης ἀλογίας ὀδύνηται ἵνα μὴ ὑπερβολῆς εἶναι νομισθῆς τὰ ῥήματα, αὐτὰ τὰ παράγματα ἀδυσχερῶς βασανίσωμι. ὅταν γὰρ τις σιερτῶ μὲν ὡς ταῦρος, λακπίζη δὲ ὡς ὄνος, χερεπέζη δὲ ὅτι γυναιξίν, ὡς ἴσως θηλυμανῆς, καὶ γαστριμαργῆ μὲν ὡς ἀρκίος, πταίνῃ δὲ τὸ σῶμα ὡς ἡμίονος, μνησικακῆ δὲ ὡς κέκμηλος, καὶ ὀργίζηται μὲν ὡς λέων, ἀρπάζη δὲ ὡς λύκος, πλήτη δὲ ὡς σκορπιός: καὶ ὑπουλός μὲν ὑπάρχῃ ὡς ὄφις, ἰὸν δὲ πονηρίας ἀφ' ἑσθῆς ἔχῃ, χεῖματα δὲ, μᾶλλον δὲ ἀμαρτήματα συνάγῃ ὡς ὁ κύνθαρως πλὴν κύνθαρων. πῶς δυνήσεται ἰς μετὰ ἀνθρώπων τὸν θελόφρονα τῆτον ἀριθμῆν, ἔχ' ὄραν ἐν αὐτῶ τῆς ἡμέρας φύσεως τοῦ χερσακτῆρας, ἀλλὰ σκύλλης πνός καὶ γρυμῆρας καὶ ὑδρας, καὶ τοῦ ἔξωθεν μύθου, δυσωδίου θεώμιδος. εἰ δὲ φάης, τί οὐδὲ ποιητέον, φήσαιμι, ὅτι τὸ χεστόπρον τὸ πνευματικὸν συνεχῶς μεταχειρῆσθαι. Φημί τὰς θείας γραφάς, ἐν αἷς καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὅσιν ἡ ἴστορία, καὶ οἱ παρὰ τῆς θεῆς τέντες σωτηριάδες νόμοι. τὸτο γὰρ τὸ χεστόπρον, ἢ δέικνυσι πλὴν ἀμορφίαν μόνον, ἀλλὰ καὶ μεταπίθουσαν ἀν' ἐθέλωμι εἰς χέλλος ἀμύχανον.

Τιμοθέω λαμπροτάτῳ. ρλζ.
 Εὐσεβείας ἔδεν, ὡ ἀριστε, ὠφελιμῶπερον. αὐτῇ γὰρ σάζει καὶ τοῖς τρωφάχους βασιλεύσι τὸ ὑπήκουον. πρὸς ταῦτα πτωχουῶν βλέπων, εὐθυμεῖν πειρῶ τὸ τῆς ἀρχῆς σχέφος, ὅπως ἀχέματα, τὸ γὰρ σὺν μέρος, οἱ ἀρχόμενοι ἀφαιμένον. εἰ δὲ πόνους ἔχει τὸ πρῶτον.

πράγμα, ἔχει καὶ θυμῶν. εἰ δὲ φάης, ἢ καὶ ταυτὸν φάην. οὐ γὰρ οἴοντε, ἐπειδὴ γὰρ πολεμουῦντα ἀφ' ἑαυτῶν ἀνέχονται, ἀφ' ἑαυτῶν κορυφῶν συνήθησαν. ἢ γὰρ οἱ πόνοι πρὸς γένονται, ἐπακαλοῦσθαι ὑπερον καὶ αἱ θυμῶν.

Ερμίνω κόμητι. ρλζ.

Hermينو Comiti. 137.

Τὸ εὐμερεῖν τὸ πονηρὸν, καὶ τὸ ἐν τοῖς εἰς ἄκρον χαλεποῖς γίνεσθαι τὸν ἔπιεμῆ, καὶ τῶν εἰς ληξίν ἵκόντων ἐπαίων ἐμπλεῶ, δυστίπασιν ὅσιν ἀληθῶς καὶ δυσφικτοῖ, καὶ τῶν τῆς ἀνθρωπότητος μέτρων ἐπέκεινά τε καὶ πορρωτέρω τοῖς θεοῖς γὰρ κριμασι πρὸς γὰρ ἄναγκῶν, καὶ εἰσὶν βεβλόμεθα φρονεῖν ὀρθῶς, μὴ τῶ ἀκινάτων τῆς οἰκονομίας πλὴν γινώσκιν ἀνάστατες, πρὸς τὰ ἐν χερσὶ βεβλόμεθα, ἢ καὶ μάλιστα πρὸς ἡμῶν εὐλοποῦσθαι φιλεῖ. ἐπειδὴ δὲ οἱ εἰδὲν καὶ τὸ ἐνδεχόμενον ἐπαμύναι τῶ λόγῳ, ἐπημύναμι, ὡς γὰρ ἡδονήθημι, ἐν τῶ πρὸς Ἕλληνας ἡμῶν γραφῆσι λόγῳ, ἢ ἐν τυχῶν εἰση πλὴν λύσιν τῶ πρὸς βλάμητος.

Αφροδίτῳ πρεσβυτέρῳ.

Aphrodisio Presbytero. 138.

Εἰ μὴ ἀκριβῶς ἐπεπέισμην, ὅτι τὸ λείπον τῆς ἡμετέρας γλώττης ἢ σὴ ἀπεπλήρησιν συνέσεις, ὅσα αἱ μοι δοκῶν, τὰ δὲ χερσῶν τὰ χεῖματα. τί ἐν ὅσιν ὁ ἡθελήσας μαθεῖν, δι' ἣν ὁ σπότος ἀπῆλθε Ἐργετόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαίος, ἵνα Ἰουδαίος κερδῶσω, τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὂν ἄνομος θεοῦ ἀλλ' ἄνομος Χριστοῦ, ἵνα κερδῶσω ἀνόμος. μάλιστα μὲν ἀκριβοῦς ταῦτα βασιλεὺς δέεται, ἕως ἂν ἡ κεκρυμμένη ἐν αὐτοῖς ἀλήθεια, σαφῶς ὑποπέσῃ. συμτόμιος δὲ εἰρήσεται. ἐγένετο τοῖς πρῶτον.

perstent. Quòd si hoc negotium labores habet, incunditates etiam animique voluptates habet. Quòd si dixeris, Non simul atque eodem tempore, respondeam, Nec enim fieri potest. Quandoquidem enim dum bellum gerunt, in mutuam gratiam redire non sustinent, idcirco per summitates copulantur. Nam ad quem labores accesserint, voluptates etiam atque oblectamenta postea subsequuntur.

Quòd improbus homo secunda omnia habeat, ac contrà vir probus, atque omnibus laudibus, quæ in hominem cadere possunt, cumulatus, in acerbissimis malis versetur, res profectò est coniecta atque comprehensu difficilis, atque humanæ naturæ modulū quàm longissimè excedens. Id enim diuinis iudiciis permittere necesse est. Ac si rectè sentire velimus, soli summæ illi atque ab omni labe alienæ mēti consilij huiuscœ cognitione appensâ, ad ea, quæ in manibus nostris sunt (quæ etiâ vix à nobis reperiri solent) nos cōferemus. Quoniam autem rectæ doctrinæ, quantum per viros licet, opem ferre oportere censēs, in eo libro quem ad Gentiles edidimus, nos quoque pro virili nostra opem tulimus. Quem si legeris quæstionis huiuscœ solutionem intelliges.

Y ij

paucissimis autē dicam quod sentio. Factus est Iudæis tanquam Iudæus, cum in templo purificatus est, atque sacrificiū obtulit: circuncisōque Timotheo, cum ad Iudæos magistrū misit, per circuncisionem videlicet circuncisionē abrogās atque cōnellens. Quocirca non dixit, Iudæus: verū, tanquā Iudæus. Rursū iis qui sine lege essēt, tāquā sine lege esse, cū apud Atheniēses cōcionē habēs, nō à Prophetis, nec à Lege differuit, verū ab ara materiā eos admonēdi traxit: ut nimitū eos ex suismet dogmatib⁹ subigeret atque expugnaret. Eāque de causa non dixit, sine lege, sed tanquam sine lege. Illud autē, cum sine Dei lege non essem sed sub Christi lege, vel pro eodem posuit (nā in vna & eadē essentia discrimē nō est, hoc enim alio loco demonstrare cupiens, dixit, Igitur & qui māducat, Domino māducat, & gratias agit Deo) aut, si id coactū atque cōfortum esse existimas, illud ab eo indicari arbitror, quod non tantū iuxta Legis præscriptum (quæ à nonnullis Patri ascribebatur, ac propter discentium habitum & affectionē, non autē ob Legislatoris dignitatē atque amplitudinē, paruulis potius conueniebat) vitam suam moderatus sit, verū etia iuxta cælestē, ac numeris omnibus absolutam Christi legē: hoc est, tanquā non que lege esset, iuxta veterem legē: at etiam in lege iuxta Euangeliū: Nō extra legem: at etiam intra gratiam: Non lactis expers: at etiam solidi cibi particeps: Palæstræ non rudis & imperitus, at etia in Olympicis certaminibus luculēter ac splēdidē versatus. Non mœchatus sum: quod lex id vetaret: at ob Euangeliū ne impudicis quidē oculis mulierē conspexi. Nō cædē perperrauī, metu deterritus: at idē amore ductus, iræ quoque imperaui. Nā vt qui veterem legem seruauerat, diuinæ legis expers non erat: sic qui nouam seruat, in Christi lege est. His porrō verbis non hac mente utebatur Apostolus, vt Patri legem, Filio Euangeliū attribueret, sed quod ad multorum suspicionē & iudiciū respiceret, nā alioquī omnia, quæ Patris sūt, Filij quoque sunt: ac rursū quæ Filij sūt, Patris sūt.

Ἰερωδοτῶν ὡς Ἰερωδοτῶν, ὅτε ἐν τῷ ἱερῷ ἠγγίσασατο, καὶ ἔθευσε, καὶ ἄξιωματῶν Τιμῶθεον, Ἰερωδοτῶν πέποιθε διδασκαλον, ἀφ' ἑπιτομῆς τῆς ἐπιτομῆς ἀναμάρτων. διὸ οὕτως ἔπει, Ἰερωδοτῶν, ἀλλ' ὡς Ἰερωδοτῶν, τοῖς ἀνόμοις ὡς ἀνόμοις, ὅτε ἀθηναίοις δημηγορῶν. οὕτως ἀπὸ τῆς φησὶ, ἡ δ' ἀπὸ τῆς νόμος διελέγη, ἀλλ' ἀπὸ βωμῶν τῶν παραινέσεων ἐποιήσατο, ἀπὸ τῆς οἰκείων αὐτῆς χειρῶν μδρος δογματῶν. διὸ οὕτως ἔπει, ἀνόμοις, ἀλλ' ὡς ἀνόμοις. τὸ δὲ μὴ ὧν ἀνόμοις θεῶ ἀλλ' ἐνομοις Χριστῷ, ἢ ὡς ἀφ' ἑφορον ἔπει. ὅτι γὰρ μᾶλλον ἔσται, οὕτως ἔπει ἀφ' ἑφορον. τῷ γὰρ ἀλλαχού διεῖξαι βεβλήμενος ἐφ' ἑστέ, καὶ ὁ ἐσθ' ὡν, κρείων ἐσθ' ἔπει. καὶ εὐχαιετῆς τῶ θεῶ, ἢ εἰ τῷ βεβλημένον ἠγγί, οἰμῆ τῷ μνησύν, τὸ μὴ μόνον χ' τῶν νόμων πολιτικῶν τῶν πατρῶν παρὰ πινων ὁπρησθέντων, καὶ ἀφ' ἑπιτομῆς τῆς μαθησύντων, ἢ ἀφ' ἑπιτομῆς τῆς νομοθέτης νηπιόις μᾶλλον ἐρμολόγηται, καὶ φοιτησύνται, ἀλλὰ καὶ χ' τῶν τῶ Χριστῷ οὐράνιον καὶ τέλειον νόμον. οἶον οὕτως ἀνόμοις χ' τῶν παλαιῶν νόμων, ἀλλὰ καὶ ἐνομοις χ' τῶ εὐαγγελίον. οὕτως ἔξω τῶ νόμου, ἀλλὰ καὶ εἰσω τῆς χάριτος. οὕτως ἀπειρος τῶ γάλακτος, ἀλλὰ καὶ ἔμπειρος τῆς σαρῆς τριφῆς. οὕτως ἀμελέτητος τῆς παλάστρας, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς Ὀλυμπίοις ἀσθλάμνας. οὕτως ἐμοίχευσα ἀφ' ἑπιτομῆς τῶν νόμων, ἀλλ' ἔπει εἶδον ἀκολάστως γυμνασῆαι διὰ τὸ εὐαγγέλιον. οὕτως ἐφόνευσα ἀφ' ἑπιτομῆς τῶν φόβων, ἀλλὰ καὶ ὀργῆς ἐκράτησα ἀφ' ἑπιτομῆς τῶν πόθων. ὁ μὲν γὰρ τῶν παλαιῶν φυλάξας οὕτως ἦν ἀνόμοις θεῶν, ἢ δὲ τῶν νέων, ἔστιν ἐνομοις Χριστῷ. ταῦτα δὲ ἔλεγεν οὕτως ἀποκλιθεῖν τῶ μὲν πατρῶν νόμον. τῶ δὲ ἰσὺ τὸ εὐαγγέλιον, ἀλλὰ παρὰ τῶν τῶν πολλῶν ὑπονοίας, καὶ διέξαι ἀφορῶν. πάντα γὰρ τὰ τῶ πατρῶος τῶ ἰσὺ θεῶ, καὶ τὰ τοῦ ἰσὺ, τοῦ πατρῶος.

Ἐρωδοτῶν

Ερμωγενί ἑπιστολῶν. ρλθ.

Hermogeni Episcopo. 139.

Ἡ ἀγάπη, ὅ πάντα μικρὰ παρὰ σέ φθνήξασα, οἶχεται, ἀράγμα ἐπιμονῆς μέγα, καὶ λαμπαρῆν, καὶ περὶ ὁ μὲν παρρησιῶν χερὶς παρρησιῶν, ὁ δὲ σωτὴρ δ' εὐρ' ἐπεφοίτησε. καὶ οἱ ἀπὸ πολλοὶ ἐκλήσαν τῶ οἰκείῳ ἀματι τὰ θεασιῶντα σφραγίσαντες. τοι γὰρ τοῖ τὰ ἐαυτῶν μόνον σκοποῦντες τὸν κοινὸν ἐρεθίζον ἀφέντες, καὶ ἀλλήλων ὀπλιζόμεθα. καὶ κινδυνεύει ὁ χ' κρᾶτος ἠτήγηεις. τῆ ἡμετέρας ἀφ' ἑσται νευρωθῆς ἀναμάχεται, καὶ νικᾶν. πέπιωνα μὲν γὰρ εἰ καὶ ἀπερσιπέτως θρασυέται. ἢ δὲ ἡ ἡμετέρας ἀφ' ἑσται καὶ ὁ παρὰ ἀλλήλους πόλεμος νεύει τῶ πεπιωκότι, καὶ ῥόμῃ γήρονεν. ὡς κινδυνεύει τὸ γὰρ ῥαθύμων μέρος, τὸ γαγενήμερον παρὰ τοῦ σωτήρος ἱεπόρημα. εἰ γὰρ καὶ πολυμίρην εἴσθην, ἀλλὰ ἀλλήδες ὅν λελέξεται οἶχεται. διὸ καὶ τυχὸν ἴσως τοῦτο ὁ παρ' ἐζήτησας μαθῆν, ἀφ' ἑσται μελοδῶ παρρησιῶν. τίς ὠφέλεια ἐν τῶ ἀματί μου, ἐν τῶ κενταῖνηναίμε εἰς ἀφ' ἑσται: τετέστι εἰς τῶ πολυφόρον τῶ ἀητῶτων φύσιν. εἰ γὰρ καὶ ἀλλὰ πνᾶ μνησύν. ἢ γικώτερον μὲν γὰρ εἰς τὸν Δαβὶδ. Φυσικώτερον δὲ εἰς τὸν Αδάμ. Σιλαμβάνετα. ἀλλὰ καὶ καὶ παρὰ τῶν ἐλεπεν ἔδξε πολλοῖς ἀγίοις τὸν σιοτόν. ἐγὼ μὲν γὰρ φησι τοσούτον κατέσθην, ὡς καὶ ἀπὸ ἑσται παρὰ πολλῶν ἀφ' ἑπιτομῆς πολλῶν συγχρησάσασιν, καὶ τὸν τρέχον ἐχειρωσάμην, καὶ ἑσθ' ὁ τῶ σερραφίμ λέγων θεωρῶς. διχρησάσασιν μάθεται ποιεῖν οἱ ἐνομοιῶτες ἢ πῆς γῆς. πέπαιται γὰρ ὁ ἀσεβῆς ἡμῶν δὲ τὸ πάσης ἐλπίδος κρείτον κεντῶρημα, καὶ τὸ ὑσφύεις, καὶ παντῶς ἐπέπεινα τῶ ματος τῶ πατρῶος διὰ τῆς οἰκείας ῥαθυμίας παρρησιῶν. τίς οὐδ' ἰμῶν λελέξεται. ἀπολογία,

Charitas, vt acerba omnia ad te loquar, perit & euanesceit, res ingentis pretij, ac præclara & splendida, & de qua, tum Propheticus chorus vaticinatus est, tum Seruator huc venit, ac denique Apostoli conciones habuerunt, eaque, quæ sanxerunt cruore suo consignauerunt. Ac proinde nostris duntaxat commodis quisque consulentes, omisso hoste alij aduersus alios arma induimus. Ac periculum est, ne ille, qui victus ac profligatus est, ob diffidia nostra collecto robore, accepram cladem faciat, victoriámque adipiscatur. Etenim ille quidem iacet, etiamli audacia stolidè efferatur, at nostra ignauia, mutuumque bellum, neruos iacenti ac robur attulerunt: ita vt, quantum quidem ad nostram socordiam attineret, metuendum sit, ne præclarum illud facinus quod à Saluatore editum est (cristi enim id dictu audax est, tamen quia verum est, dicitur) profus pereat. Vnde etiam hoc fortasse, quod tibi exponi cupis, per Psalmistam prædixit, his verbis vtens, Quæ utilitas in sanguine meo, dum descendo in corruptionem, hoc est ad hominum naturam multis corruptionibus obnoxiam? Etsi enim alia quoque nonnulla indicat (nam si moralem sensum spectes, de Dauide, si naturalem, de Adamo intelligitur) at ad hunc quoque scopum plerisque sanctis viris cedere visus est. Ego enim inquit, visque eò me demisi, vt etiam, ob ingentem demissionem multi ad credendum adduci nequeant, tyrannumque subegi ac prostrauī. Idque Seraphinorum spectator his verbis clamat: Discite iustitiam facere, qui habitatis terram: compressus est enim impius. Vos autem facite omnem admirationem excedens trophaū per inertiam vestram prodidistis. Quænam igitur vobis excusatio, quæ venia, quæ misericordia relinquatur, cum hæc à vobis vita repositur, quam in scripturis dunta-

Y iij

kat sram peripicio, alibi autem, atque in operibus, haudquaquam.

Maroni Presbytero. 140.

Ingentem hoc omnibus admirationem mouet, quod cum ipse in sceleribus ac flagitiis solutus sis, ac neque freno pareas, nec obiurgatione castigeris, miserum tamen Zosimum, quem maximè imitaris, sannis ac dicitariis incessas. Nam si non eadem, quæ ille, perpetraret, eum corrigere non autem traducere, ac maledictis infectari oportebat. Cum autem pictoribus accuratius & expressius eum in hoc imitatus sis, ea videlicet, quæ imitari minimè conueniebat, imitando consecutus, quid tu, cum ipsius duntaxat stuporem ac vancordiam euulgare putes, tuum quoque stuporem in publicum effers? Nam qui hæc audiunt, utrumque qui lapidibus obruatur, dignum esse existimant, alterum nimirum ut vitiorum architectum, alterum ut discipulum: Quamobrem duorum alterum tibi faciendum est, nempe ut aut peccare definas, aut eum, qui in iisdem, quibus tu flagitiis versatur, ne cauillis impetas. Hoc enim quauis re graui grauius est.

Theodoro Presbytero. 141.

Si dicere fas est (fas est autem vera loqui, cum quis pro virtute pugnat) periculum est, ne diuina prædicatio ab iis ipsis, qui eam fueri videntur, euertatur. Nam cum contraria iis, quæ loquuntur faciunt, multos adduxerunt, ut sermonibus, quos habent, non fecus ac fabulis attendant. Quocirca operæpretium est, ut ipsi periculum, quod sibi imminet, cogitantes, nihil non agant, quo illius expertes mancant.

Paulo. 142.

Minimè quidem oportet diuinitatis naturam Iudæorum more in vnum Deum

ποια συγγαμιη τις ελεος, οταν τω τον απαιτηθειτε τον βιον, ον μονον εν ταις γραφαις κειμενον ορω, αλλα του δε, εβητη τω εργων ουδαμου.

Μάρωνι πρεσβυτερω. ρμ.

Αιων θαυμαζεις ανθρωποι, πως εφετος αν εν τοις πλημμελημασι, και μητε χαλινω περιθρονον, μητε ελεγχω σαφρονι ζιζιμιον, ζωσιμου τον δειλαμον κωμωδεις, ον μαλιστα ζηλοισ. ει μη γαρ τα αυτα αυτω μη διεσπαρτες, διορθου εχρησθη, ον κωμωδειν ει δε τω ζωγραφαν ανελεεπερος μιμητης εις τε το γρηγορας, τα εζηλωτα ζηλωσας, η τιω εκεινη μονον νομιζον εκπομπειν αναλησιν, και τιω σαυτου δημοσειεις. οι γαρ εκουοντες αμφοτερες καταθεωριωαι δικηρον ενου νομιζεις, τον μη ως αρχιτεκτονα τω εκκων, τον δε ως γνησιον φοιτητιω. διοιν τοιγαρωυ θαπερον δικηρον σε ποιειν, η σωσασθαι αμαρτανοντα, η τον ταυτοι σοι δρωντα, μη κωμωδειν. τωτο γαρ δεν αν βηθι δεινοτερον.

Θεοδοσιω πρεσβυτερω. ρμα.

Ει θεμις ειπειν, θεμις δε ανευδειν ο αν εληθειας αγωνισθιμιον. κινδυνευει το θεον κληρυμα οπ αυτω τω δουκαυτων αυτω συνηροειν αναπεδαφθαι. ταναντια γαρ αν φραζεσι δρωντες πολλες, ως μητοις τοις λεγομενοις παρεχειν ανεπεισαν. γρηποινω αυτες εγνωουται, ως ο κινδυνος αυτους ορα απαντα περαζει, οπως τουτ ε απειρατοι ελαμεινωσι.

Παύλω. ρμβ.

Ημισα μηδ γρη τιω της θεοτητος φουση συσελλειν Ιεδακως, εις μονον

τον ενα θεον και πεπερα. και τευριυειν δε εως εφ εις εριον και ομοβσιον τριαδα. πρεσωπων γαρ ποιοτητικα υποστασεων ιδιοτητη ελασελλοντες, εις ενα παλιν συσελλειν θεον, ελα το της υσιας ταυτων.

Τω αυτω. ρμγ.

Αγαμη τιω αληθειαν τιω τω συνετρω της ψυχας εις το και τη τω οικειων δογματων πρεσλησει μαχησασαι πεπεισασαι. ετω γαρ σαφη και λαμπαρον τοις βυλομοις καταπεισασαι τιω περ της αγιας τριαδος εννοιαν εχειν. ο λεγων γαρ οπ εις βθιν ο θεος, ε πρεσ τον αριθμον και τεδραμε της μοναδος, αλλα πρεσ το μυθικον της τελαδος ε και εν τη παλαια ελαθνη εγχετασασαι η διδασκαλια, ως και φιλιανα και το Ιεδακον οντα και ζηλωτω, δι αν σπολελοιπε συγραμματα τον σπομαχισασαι τη οικεια θρησκια. βασιαν ζων γαρ το ειρημνον παρα τω θεω, εν εικονι θεου εποιησε τον ανθρωπον, ηνα γκαοθι ετω της αληθειας και εσεβιασθη, και τον τω θεω λογον θεολογησαι. η γαρ ει και δευτερον τον συναιδιον τω πατερι και εριθμω, και χρονον οντα ενωπερον χελει, της ακριβειας μη εφικνημενος. ομως εννοιαν εχε και ετερη πρεσωπω. και οπ εν ταυθα μονον τε το εσαθει, αλλα και το θεος και κυριος, ερμινευσαι περα μωμος, της βασιλνωια της τριαδος, το τω μη παντη διαρετω εινοκατερον, τω δ οντος μοναδικων αφρονωπερον και ετω και κρετος ειλεν αυτω τιω ψυχην, ως αναγκασθηναι τε το ελαρηδην και ειπειν, ε εν συγραμματα και καταλειψαι. δυο γαρ εφισει ενω ταυ οντος δυναμεις, αν η μη ποιητικη και ευεργητικη, φησι, και ετα θεος. η δε, βασιλικη και πμωρητικη, κυριος. ε πορρω βαρτων τε ειποντος, Χειρος θε εδυναμεις, ε θεου σοφια. δυναμεις οκ ανωπεματος, αλλ

Eidem. 143.

Veritatem admiror, quæ prudentum ac sagacium hominum animos eò redegit, ut etiam iis dogmatibus, quibus prius imbuti fuerant, bellum indixerint. Sic enim luculentam ad dilucidam, iis qui prospicere voluit sanctæ Trinitatis notionem habuit. Nam qui vnum Deum esse ait, non ad vnitatis numerum, verum ad Trinitatis mysterium cucurrit: cuius in veteri quoque Testamento doctrina inspersa est: adeo ut etiam Philo, licet alioqui Iudæus, & quidē ingenti zelo præditus, per ea ingenij monumenta quæ reliquit, cum sua religione pugnam inierit. Illud enim quod à Deo dictum est, perpendens, Ad imaginem Gen. 11 Dei fecit hominem, à veritate ipsa compulsus atque adactus est, ut Dei quoque verbi diuinitatem assereret. Quid enim? Etiam si eum, qui eandem cum patre eternitatem habet, ac tempore omni sublimior est, secundum vocat, (quod exactam veritatis doctrinam minimè assequeretur) tamen alterius quoque personæ notionem habuit. Neque id hoc duntaxat loco ipsi contigit; verum etiā cum illa verba, Deus & Dominus, exponere conatur, regiam Trinitatem hoc habere dixit, ut & ea, quæ omnino diuisioni subiciuntur, vnitatem ac singularitatem superet, & ea, quæ verè singularia sunt, copia vincat. Atque vique adeo ipsius animum veritas subegit, ut id apertè, & dicere, & literarum monumentis consignatum relinquere coactus sit. Duas enim veras potentias esse dixit, ex quibus ea quæ efficiens est, atque ad beneficia danda propensa, Deus vocatur: ea autē, quæ regia est, ac scelerum vindex, Dominus. Quibus verbis non longè ab eo recedit, qui dixit, Christus Dei virtus 1. Cor. 1.

tur, eandem naturam esse declararent, quæ autem singularem numerum excederent, personarum proprietatem, quæ in vnam essentiam colligeretur, indicarent. Etenim varias ac dissidentes naturas docere, Gëtilitium est: vnam autem personam seu hypostasim, Iudaicum. At personas in sanctam Trinitatem dilatare, atque in vnam essentiam colligere, rectissimum ac verissimum dogma est.

Antonio Diacono. 144.

Mat. 13. Illud, Alius centum, alius sexaginta, alius triginta, virginitatem & continentiam & matrimonium significare potest. Potest etiam rursus animæ institutionem & corporis ministerium, & pecuniarum largitionem designare. Maius enim ac præstantius est animæ salutem afferre, quam per corpus ministerium præstare, aut etiam pecunias largiri. Illud enim cum laboribus ac sudoribus efficitur: hoc autem ex rebus externis & aduentitiis præstatur.

Palladio Diacono. 145.

Ne dum per inficiationem id aucuparis, vt minimè errasse videaris, in aliud peccatum incidas (nemo enim malo malum curat, incredibilis enim cuiusdam absurditatis hoc quidem etiam apud externos ac prophanos esse cõsetur.) verum per penitentiam allata peccato medicina in eum statum te adducas, vt non iam amplius pecces.

Casio Scholastico. 146.

Tu quidem pecuniarum atque opum desiderio teneri videris, & quia incurabili morbo laboras, excusationemque huius culpæ captas, Demosthenem, (qui his verbis usus sit, Opibus autem ac pecuniis opus est: ac sine iis, nihil eorum, quæ in re sunt, fieri potest) aduersus nos armis intruxisse, vt qui iuictus. Oratori reluctari minimè audeamus. Ego verò, quoniam tu in multis quidem tuis verbis meritò pau-

σεύσεων ιδιότητος τῆς εἰς μίαν ἑστίαν συναναγκασμένης. τὸ μὲν γὰρ ἀπεφύρατο φύσις ἡ ἀποπέρας, ἑλληνικόν. τὸ δ' ἐν ἑσέστωπον, ἡρωὺ μίαν ἑσέστωπον. ἰσθ' ἀκόν. τὸ δὲ πλατυώντα εἰς πλὴν ἀγίαν τριάδα τοῖς ἑσέστωπος εἰς μίαν ἑστίαν συναγαγεῖν, ὁρθότατόν ἐστι καὶ ἀληθέστατον δόγμα.

Εὐτονίῳ Διεκόνῳ. ρμδ.

Τὸ, Ὁ μὲν ἑκατὸν ὁ δὲ ἐξήκοντα, ὁ δὲ τριάντα, δύναται μὲν πλὴν παρ' ἑνίαν καὶ πλὴν ἐγκρατεῖαν, καὶ τὸν τίμιον γάμον μινύειν. δύναται δὲ καὶ τῆς ψυχῆς πλὴν διδασκαλίαν, τῆ δὲ σώματος πλὴν ἀφροσύνην, τῆ δὲ χρημάτων πλὴν ἔπιδοσιν δηλοῦν. μᾶλλον γὰρ ἔστι τὸ σώζειν ψυχὴν, τῆ δὲ σώματος τὴν διακονίαν πληροῦν. ὡς ἄρα καὶ αὐτῆς τῆς τῆς χρημάτων χορηγίας. ἡ μὲν γὰρ μετ' ἰδρώτων καὶ πόνων γίνεται. ἡ δὲ ἄνευ τῆς ἐξωθεν ἐσέστωπον πληρέστατον.

Παλλαδίῳ διακόνῳ. ρμε.

Μὴ τῆ ἀρνήσει τὸ μὴ ἐσφάλαζαι δοκεῖν ἡρωμένους εἰς ἄλλο ἐπιπέρας πλημμέλημα. οὐδέ τις γὰρ κεκῶ τὸ κεκόν ἴαται. ἡ ἀποβλή γὰρ ἀπειρίας τούτου, καὶ παρὰ τῆς ἐξ' αὐθις εἶναι κέρριται, ἀλλὰ τῆ μετριοῦς τὸ πλάισμα ἰασάμενος, εἰς τὸ μινεπὶ ἀμαρτάνην χεράσῃσιν σαυτὸν.

Κασίῳ σχολαστικῷ. ρμς.

Αὐτὸς μὲν ὡς εἰκας χρημάτων ἐρεῖν καὶ ἀφ' ἑ τοῦ ἀνικέτω νοσήματι κεκρατήσῃσιν ἀπολογίαν τε τῆς τοῦ ἑσέστωπος πλάισματος θεράσῃσιν τὸν Δημοσθένην εἰρηκότα, δὲ δὲ χρημάτων, καὶ ἀνευ τῆσιν οὐδὲν ἔστι γένεσθαι τῆσιν δεινότητι ἐφωπλιγίνα. ὡς ἀνιπτεῖν οὐ πολυμῶσιν ἀμάχω ῥήτορα. ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ σοῦ μὲν τοῖς πολλοῖς λόγος ἐκείνης ἐλίγος. τῆ δὲ ῥήτορος πολὺς, ἄτε ἐν τῷ πικρῷ

πικρῷ τε, καὶ δεινῷ, καὶ παθητικῷ, καὶ ἐναγωνίῳ, καὶ πολλὸν τὸ ἐξηλλαγμένον ἔχοντι κατὰ τὰς νοήσεις, καὶ τὰς λέξεις ἀπανταὶ ἡ ἀποβλήσῃσιν, ἡ δὲ εἰς ἂν σε ἐροῖμιν, ποῦτερον ὡς δεινὸν ῥήτορα. τῆσιν ἡμῖν ἐπέτ' ἔγχεσας. καὶ δυνάμενον τέχνη τ' ἀληθὲς εἰσασαῖς, ἡ ὡς ἀξιόπιστα μάρτυρα. εἰ μὲν γὰρ ὡς δεινὸν ῥήτορα, καὶ δυνάμενον πλὴν ἀχρότητα τῆσιν σοῦ πάθος κομῆσαι, σὺ καὶ αὐτῷ ὡς ἀφροσύνησιν, καὶ αἰδοῦμεθα τὸν ἀνδρα, ἀλλὰ πλὴν ἀλήθειαν αὐτῆσιν ἀποπνίγει (αἰμὴν). εἰ δὲ ὡς ἀξιόπιστα μάρτυρα, ἡμεῖς μὲν ἔδεν δυσχερὲς ἔρεθον. ἄλλοι γὰρ ἴσως αὐτὸν ὡς ἀφροσύνησιν, ὡς τῆσιν λόγων τ' ἀληθὲς ἀμαρτάνην πευρήμνον, καὶ ἀφ' ἑ τῆσιν, οὐδὲ εἰς μαρτυρίαν ἀποφύρασθαι δύνανται. τοῖς δὲ πάντα αὐτῷ καὶ φεράσῃσιν, καὶ περὶ ἐξ' αὐθις, ἀνιπτεῖταισιν, τῆ τῆσιν ἐπιτυγχάνοντων κελσῶσιν ἑπιπέρας μὲν πλὴν ἡσφο, ποσούτων αὐθις εἰς εἰσάμενος πόνων εἶναι ἐφ' ἑθόμεθα. σὺ καὶ ἐπειδὴ ἑλληνεῖ τε ὄντα, καὶ τὰ ἑλλήνων ἀρεσέωντα, καὶ ἐπὶ τῆσιν ὡσιν σε χεράσῃσιν, ἀνιπτεῖταισιν. τῷ ἀμάχω ῥήτορα, πλὴν τῷ ἰσοκράτους ἀληθὲσιν πλὴν καὶ σφοδράτῃσιν παρῃσιν, πλὴν φάσκουσιν, πλὴν οὗτος δὲ κακίας μᾶλλον ἢ χερασιγασθίας ὑπερήτης ἔστιν, ἐξ' αὐθις μὲν τῆσιν βαθυμίας παρῃσιν ἀσκειάζων, ἔστι δὲ τὰς ἡδονὰς τῆσιν νέας ὡς ἀφροσύνησιν. ἔπος γὰρ παρ' ἑμοὶ κελτῆσιν ἐπιπέρας ἔστιν ἐμείνε, ἔ δεινότητι. ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμείνεσιν κεράτῃσιν, ἀλλὰ πλὴν ἀλήθειαν ἐξ' ἐσέστωπον. αὐτῆσιν γὰρ παρῃσιν τῆσιν δεινότητος τοῖς ἐχέφροσι ἀποπνίγεισιν. εἰ δὲ ἐφ' ἀμύλλοισιν εἶναι διέξοισιν, ἔ φιλονεικητέων, ἀλλὰ δεικτέων πάντας τῆσιν ἐπιπέρας ἀνθρώπουσιν τῷ ἰσοκράτει σιναδοντασιν. καὶ ἀφροσύνησιν τὸ παλαιὸν ἔθος ἀφροσύνησιν. ἔθος γὰρ τῷ παλαιὸν μετὰ πλὴν σιναδοντασιν, ἀφροσύνησιν λύρας, καὶ ἀφροσύνησιν. ἀφροσύνησιν, ὡς πλὴν τῆσιν. καὶ μήτε ἐν γῆ φανείης, μήτε ἐν θαλάσῃ. εἰ δὲ καὶ

cus & exiguus es, in Oratoris autem illius multus atque ingens (si quidem ille in graui & amarulento, & commoto ac pugnaci dicendi genere, atque, tum quantum ad sensus: tum quantum ad dictiones attinet, plurimum ad aliis dissidenti, omnes à tergo relinquit) lubens ex te scisciter, huncne vt disertum Oratorem, quique artis præstantia vim veritati afferre queat, nobis obieceris, an potius vt idoneum testem cui fides habeatur? Si enim vt disertum Oratorem quique affectus tui turpitudinem verbis exornare possit, ei certe (tamen si alioqui hominem veneremur) minimè cedemus, verum antiquiorem eo veritate habebimus. Si autem vt fide dignum testem, nos quidè nihil molesti atque acerbis dicimus (alij enim foras ipsum, vt orationis artificio verum obscurare conantem, ac propterea ne dignum quidem qui in testimonium proferatur, repudiarint) verum iis qui contraria ipsi, & dixerint, & fecerint, in aciem contra eductis, Lectorum iudicio calculum permittemus. Vsque adeo videlicet nos ab arrogantiâ & contumacia remotos esse confidimus. Quoniâ igitur te, vt Gentilem, ac Gentilium dogmata profitentem ex tuis libris subigere oportet aduersus iniuctum Oratorem opponenda nobis est verissima & sapientissima Ifocratis admonitio, quæ est huiusmodi: Diuitiæ autem vitij potius quàm probitatis ac virtutis ministræ sunt: vt quæ licentiam quidem inertie afferant, iuuenes autem ad voluptates cohortentur. Hic enim, meo quidem iudicio præclarior illo est, non quidem eloquentia (nam ille hac superior est) verum si quis veritatem expendat, hæc enim vbiq; apud cordatos viros eloquentiæ laudi antefertur. Quod si pares inter se nonnullis illi videantur, de hoc contentio minimè excitanda est, verum illud ostendendum, præclaros omnes viros Ifocrati assentiri. Ac primum quidem vetus consuetudo proferenda est. Apud veteres enim hoc in more positum erat, vt post conuiuium lyram caperent, illudque canerent, ô diuitiæ, vtinam nec

in terra videamini, nec in mari. Quod si altero adhuc teste opus sit, iustus etiam Aristides testimonio erit: ut qui cum opes sibi comparare posset, paupertatem amplexus sit: adeo ut verus Atheniensis & cum extremo vitæ die functum publico sumptu inhumaret, & ipsius filias collata dote viris collocarit. Quod si tertius quoque testis adhibendus est, calculum feret Thebanus Epaminondas, omnium illius urbis Imperatorum præstantissimus, qui cum in concionem vocaretur, eo die progredi detraçtauit: quod tum ipsius vestis ablueretur, nec aliam qua indueretur, haberet. Quod si quartus quoque, sententiam etiã Crates feret, qui facultatibus omnibus suis urbis suæ Senatui cecit, dixitque, Crates Cratetem libertate donat. Quod si etiam quintus, huic sententiæ Phocio subscriber. Nam cum Alexander Macedo centum ad eum talenta misisset, ex his, qui ea tulerant, percontatus est, ecquid causæ esset, quã obrem ex tam multis Atheniensibus ad eum duntaxat Alexander misisset. Qui cum respondissent, hac de causa id regem fecisse, quod cum probum atque honestum virum existimaret: tum ille, Sinat igitur me talem, & esse, & videri. Atque hæc iis, qui munus tulerant, locutus, pecunias quidem remisit, ad Alexandrum autem scripsit, ut, si sibi gratificari veller, eos, quos Sardis captivos tenebat, dimissos faceret, quod etiam ab eo factum est. Vides quæ admodum officio quoque fungi citra pecunias liceat. Quod si sextus etiam producendus est, calculum item feret Plato (principem enim iam profero, quem ne reicere quidem poteritis. vsque adeo magnum quendam & eximium vitum eum esse ducitis.) qui ne quis aurum & argentum possideat, interdicit. Quin Lycurgus quoque Lacedæmoniorum legislator (nam ne septimo quidem calculo deficimur) capite sanxit, si quis nummum Lacedæmonem importasset. At si omissis calculis ipsam rei naturam expendere oportet, nullum in humana vita scelus reperietur, quod non ob pecuniarum amorem

ἕτερος δὲ ἡσυχίατος, μαρτυρήσῃ καὶ Ἀριστίδης ὁ δὴ ἕτερος, ὅς γε ἕτος, καὶ τοὺς διωκόμενος χρηματίζουσα. πλὴν πῶς νικῶν ἡσυχίατος, ὡς τὴν ἀθηναίων μὴ πόλιν αὐτὴν μὴ τελευτήσαντα θάψαι, τοὺς δὲ θυγατέρας περιποιήσασθαι ἐκδιδύναται. εἰ δὲ καὶ τρίτος ψηφίζεται ὁ θεσσαῖος Ἐπαμινώδας, ὁ πάντων τῶν ἐκείσε φρατρίων ὑποσημύτερος, ὅς γε εἰς Σικελίαν καλέμενος παρητήσατο περιελθεῖν κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ἐπεὶ δὴ τὸ ἴματιον αὐτοῦ πλυνόμενον ἔπειρα, καὶ ἔπειρον ἐδεδίωξεν, οὐκ ἔχειν εἰ δὲ καὶ πελάγι. ψηφίζεται καὶ Κράτης ὁ πάσαις τὴν ἰδίαν ἕσται τῶν βλαπτικῶν τῆς ἐαυτοῦ πλείους παρέχουσας, καὶ Φίλας, Κράτης Κράτητα θυβαῖον ἐλευθεροῖ. εἰ δὲ καὶ πέμπτος, ὁ ψήφισται καὶ Φακίων. Ἀλέξανδρος γὰρ τὴν μακρόντος ἕκατοντάλαντα χρυσῶν αὐτῷ πεποιμένος, ἠεροὺς τῆς κομίσαντας, τί δὴ ποτε πολλῶν ἀθηναίων ὄντων, αὐτῷ μόνω Ἀλέξανδρος πέποιμεν φησάντων δὲ, ὅτι ἠγείταί σε χαλόν καὶ ἀγαθόν ἀπεκείνατο. οὐκ αὖτε εἴπω με καὶ εἶναι καὶ δεκτὸν τοῦτον. καὶ ταῦτα τοῖς κομισασιγ ἑπὶ ἀπέπμιατο μὴ τὰ χεῖματα, Ἀλέξανδρος δὲ γὰρ γραφεί, εἰ βύλοιπο αὐτῷ χεῖσαι δαμῆ, ἀπολύσαι τοὺς ἐν Σάρδεσιν ἀχμαλώτους. ὁ δὲ ὁσφορὸς ἐπεποίηκεν. ὅρας ὅτι καὶ ταῦτα δέοντα γινώσκοντες ἀπὸ χρημάτων. εἰ δὲ καὶ ἕκτες ψηφίζεται, ὁ πειρέω γὰρ λοιπὸν τοὺς κολοφῶνας, καὶ Πλάτων, ὅς εἰδὲ τῶν γὰρ ἀποθε δύνασθε, οὕτως μέγα πνέαι αὐτὸν ἡγησάτε καὶ θαυμάσιον ἀπαγορεύον τὸ χρυσὸν καὶ ἄργυρον κεκτῆσαι. καὶ Λυκούργος δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων νομοθέτης. εἰ δὲ γὰρ ἀπορήσομεν. ἐβδόμενος ψήφισται πρὸς εἰσάγοντα εἰς τὴν Λακεδαίμονα νόμισμα, γανάτῳ ἀμείλιχα δαμῆ νομοθέτης. ἀλλ' εἰ καὶ τῶν ψήφων ἀφελόμενος αὐτῷ τὴν φύσιν τῶν πραγμάτων κατασκεύασας, οὐδὲν εὐρεθήσεται ἐν τῶ

βίῳ δεινόν, ὃ δὲ ἀπὸ τῶν χρημάτων γίνεται ἔρωτα. ἀπὸ τῶν ἔχθραι, καὶ μάχαι, καὶ πόλεμοι. ἀπὸ τῶν φόνοι, καὶ ληστειαι, καὶ σποφάνται. ἀπὸ τῶν φόνοι, καὶ ληστειαι, καὶ σποφάνται. ἀπὸ τῶν φόνοι οὐ πόλεις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔρημοι, καὶ οἰκουμένη, καὶ ἡ εὐσηχτος αἱμάτων πνέαι καὶ φόνοι. καὶ οὐδὲ τῆς γαλάσσης ἀπέχετο τυπὶ τὸ χαλόν. ἀλλὰ καὶ καὶ μετὰ πολλῆς εἰσεκούμασε τῆς μαρίας, τῶν περὶ τῶν αὐτῶν πολιούχων, καὶ νεώτερον πνα ληστειας ἔπι σοιωμάτων τροπον. ἀπὸ τῶν καὶ οἱ τῆς συγγενείας ἀνετέραπισαν νόμοι, καὶ οἱ τῆς φύσεως ἐκινήσαν θεσμοί, καὶ τὰ τῆς φύσεως αὐτῆς διέφραται διέφραται. ὁ γὰρ ποιητὸς ἕτος καὶ μαρὸς ἕρος, ὃ καὶ τῶν ζώντων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν τελευτήσαντων, τοὺς τῶν τυμωρῶν ὡπλισε δέξιας, ἀπὸ γὰρ εἰδὲ τὸν ἀπαλλαγῆναι τῆς ἐταυθαζῶνης, τῆς ἐαυτῶν ἐώσαν ἀπιλλὰ γὰρ ὁπίσθλις. καὶ ὅσα δ' αὖτις εὐροὶ καὶ καὶ εἴτε ἐν βλαπτικῶσι, εἴτε ἐν δικαστηρίοι, εἴτε ἐν οἰκίαις, εἴτε ἐν πλίεσιν, ἀπὸ τῶν τῆς φύσεως βλαπτικῶν ταῦτα ὅλαται. ἀλλὰ τί χέμεθα, πᾶσιν γὰρ τῶν νοσημάτων τῶν τε τὴν κακίαν, οὐδὲ πάντες ὁμοῦ σιωελθόντες ἐκτρέψασιν δυνήσονται. εἰ δὲ οἱ τὸν κερπήμδρον δυσάλωτον εἶναι, καὶ ἀπὸ τῶν τῶν ἐμμάχτων εἶναι τὸν πλῆθον, ἐγὼ τῶν ἀπὸν ἀποδείξω περὶ σοσομμῆτινα γὰρ οὐ δέδοικεν ὁ πάλυ χρυσός, ὃ καὶ ληστειας ἐχῆ σποφάνταις; οὐχὶ δύνασται; ὁπνίγῃ καὶ τοῖς οἰκέταις αὐτῆς ὑποπείω. καὶ τί λέγω δικαῖν ζῆν. οὐ γὰρ ζῆτοῖσθὸν νοσηματὶ κεκρατημένος. ἀλλ' εἰδὲ τεθνεὸς, τῆς τῶν ληστῶν κερουργίας ἀπαλλαγῆναι οἷσθε βεῖν, οὐδὲ ἴσχυει ὁ θάνατος ἐν ἀσφαλείᾳ αὐτὸν ἀπὸ φυλάξαι, ἀλλὰ καὶ νεκρὸν ὄντα καὶ ταφέντα συλῶναι, οἱ τὰ τοιαῦτα κερουργεῖν εἰσδοτες. εἴτω χρηματὶ σφαλῆς ὁ πλοῦτος. οὐ γὰρ δὴ οἰκίαι διυρῆσονται μόνον, ἀλλὰ καὶ γῆραι ἀναρ

perpetretur. Ob eas odia, & pugnae, & bella. Ob eas caedes, & latrocinia, & calumniam. Ob eas non verbes duntaxat, sed etiã solitudines, non solùm culta & habitata, sed etiam inculta ac desertæ terræ cruore ac cadibus redolent. Ac ne à mari quidem hoc malum abstinuit, verum illic quoque ingenti cum furore grassatur, prædonibus illud obsidentibus, ac nouu quædam latrocinij modum excogitantibus. Ob eas & cognitionis ac necessitudinis leges euersæ sunt, & naturæ sanctiones conuulsæ, atque adeo sepulturæ iura labefactata. Hic enim improbus ac scelestus amor, non aduersus viuos duntaxat, sed etiam aduersus eos qui mortem obierunt, furum sepulchra effodiendum manus armavit: quippe quæ ne eum quidem qui ex hac vita excessit, ab insidiis suis liberum atque immunem esse patiantur. Ac denique quæcunque mala quisquam inuenire queat, siue in conciliis, siue in iudiciis, siue in domibus, siue in urbibus, ex hac radice ea pullulare conspiciet. Verum quid laboro? Omnem enim huius morbi malignitatem, ne si omnes quidem mortales in vnum coierint, explicare poterunt. Quod si eum qui pecuniam habeat, vix subigi atque expugnari posse arbitraris, ac propterea rem quandam omni contentione apperèdam diuitias esse, ego contrarium demonstrare conabor. Eum quem enim non pertimescit qui auro abundat? An non latrones? An non calumniatores? An non amplos ac potentes homines: quippe cum etiam famulos ipsos suspectos habeat. Et quid dicam dum viuere videntur? (neque enim viuunt, dum huiusmodi morbo correptus tenentur) imò ne mortuus quidem latronum improbitate liberari potest, nec mors ipsum ab iniuriâ tutum & incolumem seruare potest: sed exanimem quoque corpus ac sepultum deprædatur, qui huiusmodi sceleribus affuerunt. vsque adeo periculosa res est opii copia. Neque enim domus tantum effodiuntur, sed etiam libitinæ & sepulchra effringuntur. Quidnam igitur hoc cala

tant, armare nobis necesse esset, effecisti. Ac de hac re haftenus. Quoniam autem perquam copiosa est veritas, age iam ipsum quoque Oratorem ostendamus hoc nomine gloriantem & exultantem quoddam turpibus lucris superior sit. Quibusnam igitur verbis usus est? Nec verò quisquam vllum quæstum iis rebus, quas in Rep. gessi, aut in verbis meis adnexum esse demonstrare poterit. Ad hunc scilicet modum ipse quoque huiusce magnitudinis nomine gloriatur. Quoddam si dicas, cur igitur Oratorivsum est, sententiam, quæ tam facile refellatur, pronunciare? Maximè quidem illud respondeam, non à me, sed à te qui ipsum propugnatorem ipsius exigendam esse. Quoddam si etiam pro ipso aliquid dicere oportet (oportet autem ut opinor, ne quibusdam absente aduersario dimicare, vel potius vicisse videamur: & quia etiam alioqui tum veritatem amittunt virum suspicio ac veneror) id, ut potero efficiam. Hoc igitur aio, alios omnes rei ipsius natura perspecta & animaduersa, merito diuitias, ut virtutis hostes, proscriptisse. Oratorem autem, non rem ipsam per se spectantem, sed ad necessarios belli vsus oculos coniectos habentem, his verbis vsum esse. Aliter enim nec arma fabricari, nec triremes construi, nec annonam militibus dari, nec denique alia omnia, quibus bellum delectatur & exultat, concinnari sine pecunia poterant. Quoddam hoc verum sit, ex eo constat quod alio loco ait: Ad ea negotia, quæ nunc ingruunt, nulla omnino re magis, quàm pecunia, ciuitas opus habet. Quæ cum ita sint, si ille Atheniësis, siue bene, siue male (id enim mitto) bellum gerentibus consuluit, tu hoc ut generalem atque communem sententiam ne proferas, aut comprobas, nec eos qui ad quæstum faciendum auidi sunt beatos prædices, atque imiteris, nec defensionem iis, quæ defendi nequeunt, compares, nec Oratorem ut vaxordem, qui que facile refellatur, insecteris. Nam si quisquam disertum hunc & eloquentem Oratorem exagitare velit (dicam enim hoc

μιν κλένην ἀνατρέποντας, καὶ τὰ ἄλλα μὲν εἰς ποσὸν τοῦ ἐπειδὴ δὲ τῆς ἀληθείας ἢ ἀπειρία πολλή, φέρε δὴ καὶ αὐτὸν τὸν ῥήτορα, ἄπο δὲ ἕξαιδου, στυμνομόδου καὶ ἐλαφρομόδου, ὅτι τῶ ἀρχαῖον λημμάτων κρείττων εἶναι. ἢ τοίνυν εἴη, καὶ εἰδὲς ἂν ἔχοι λημματα πρὸς οἷς ἐγὼ πεπολίτευμαι καὶ λέγω. δεῖξαι πρὸς ἡμετέρας εἴπα καὶ αὐτὸς ἐγκαλλώπιζεται τῇ μεγαλοψυχίᾳ ταύτῃ. εἰ δὲ φαίης, τί οὐκ ἔδοξε τῶ ῥήτορι, οὐκ ἂν ῥαδὶως ἐλεγχόμενῃν ἄπο ῥήσεως γνώμην, σπουδαίμην, ὅτι μάλιστα μὲν οὐκ ἐγὼ, αὐτὸς δὲ ὑπεύθυνος εἰ ὁ τῶν πρὸς ἡμῶν τῆ ἑστῶν αὐτοῦ σπουδαιότητα. εἰ δὲ καὶ σπουδαιότητα καὶ ἡδὲ, ὡς οἶμαι, ἵνα μὴ πῶσι δόξωμεν ἐρήμην ἀγωνίζεσθαι, μᾶλλον δὲ ἐρήμην νεκικηκέναι, ἄλλως τε, ἐπειδὴ καὶ φίλῳ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀδύμῳ τὸν ἀνδρα τῆτο, ὡς ἂν δυνάμην, ποιήσω. φημί τοίνυν, ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι πάντες αὐτὴν τῆ πρὸς ἡμῶν τῆ φύσιν καταμαθόντες, εὐκρίτως ἀπεκήρυξαν τὸν πλοῦτον, ὡς τῆς ἀρετῆς ὄντα πολέμιον. ὁ δὲ ῥήτορ οὐκ αὐτὸ τὸ πρὸς ἡμῶν καὶ εἰ αὐτὸ σκοπῶν, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἡγεσίαν τῆς πόλεως ἐλάττω, τῆ ἑστῶν ἄλλως γὰρ οὐκ οἶδὲν τῆ ἑστῶν χαλκίως καὶ τειχεῖς ποιήσασθαι, καὶ στραπώταθ σιτηρέσιον δύναι, καὶ τὰ ἄλλα οἷς χρῆται ὁ πόλεμος, καὶ οἷς ἀγαλλεῖσθαι σκευάσαι χρημάτων ἀνευ. καὶ ὅτι τῶ ἑστῶν ἔστιν ἀληθές, ἐτέρωσθαι φησὶν, ἔδανός τῶ πάντων ἕπος, ὡς χρημάτων δεῖ τῆ πόλει πρὸς τὸν ὄντα πρὸς ἡμῶν. μὴ τοίνυν εἰ ἀθηναίους, εἴτε εὐὴ ἢ μὴ καλῶς, εἴω γὰρ τοῦτο, πολέμῳ σιωπέλωσθαι. σὺ ὡς γενικῶν καὶ κοινῶν γνώμην πρὸς φέρε, μηδὲ ἄπο δόξω, μηδὲ δὲ ζήλῳ τῆς χρηματισμοσύνης, μηδὲ σπουδαιότητα τοῖς ἀναπολόγητοις περιζῶ, μηδὲ ἐσαμῖν ἐν ἐθέλωιμι, τὸν ῥήτορα ἀφίσταρε ὡς ἀνόητον, καὶ ῥαδὶως ἐλεγχόμενον. εἰ γὰρ πῶς ἐθέλοι, τῆ δεινῶ

αὐτῶ

commutata sunt duo felia sequentia, et suis nota locis.

πέρας σπουδαιότητα. εἰ τοίνυν ταῦτ οὐτως ἔχει, ἔχει δὲ καὶ μὴ θέλωμεν, τοὺς χυτῶτα καὶ κείσε εὐκλεῶς ζῶντας ζυλάσωμεν.

se habent, ut habent, etiam si nolimus, deus operam, ut eos, qui, & hic, & illic præclare atque cum gloria viuunt, imitemur.

Τῶ αὐτῶ. ρμμ.

Eidem. 148.

Οὐδὲ τῶ εὐ τῶ βίοντων, ὃ θεομασίε, λόγος, ὄρου πρὸς τὸς ἀπάντων τῶ ἀνοῦτων πρὸς τῶ φησὶ. τὸ δὲ σφόδρα φιλεῖσθαι βύλας, ἄπο τῆ σφόδρα φιλεῖν πρὸς τῶ. οὐκ οὐκ εἰ μὲν πρὸς τῶ βύλας, εὐ βίωμεν. εἰ δὲ ἀγαπᾶσθαι ἀγαπῶμεν.

Eorum, qui rectè atque ex virtute viuunt, sermo (vir admirande) iureiurando quouis maiorem fidem nascisceris, audientium omnium calculis coronatur. At vehementer amari velle, à vehementi amore profiscitur. Quamobrem si sermonibus nostris fidem haberi volumus, rectè viuamus. Si autem diligi, diligamus.

Κασίωχολατιῶ. ρμβ.

Casio Scholastico. 149.

Αγαπᾶσθαι τὴν ἀρετήν, καὶ ἀρετῶν μοι πρὸς σὲ περὶ ἀρετῆς καὶ τοῦ μὴ ἐρεῖν χρημάτων ὅτι πολλὴν σύμβολον ἐξήνεγκας τῆ πεπεῖσθαι τί καλῶς ἔχειν, τοῖσι οὐ φάσκειν πεπεῖσθαι ὡσπερ γὰρ ἀφύργου, σπουδερῶν, εἰ σπουδερῶν, οὐκ ἂν γαυμάζου, κίρου μεθα. ἀσκει τοίνυν ταῦτα. εὐ κλειῶν γὰρ ἀθάνατον ἀδίνει.

Quod hanc epistolam, quam de virtute ac non amādis pecuniis ad te nuper scripsi, maiore in modū admiratus es, hinc satis signididisti, te persuasum istud habere, rectū esse his obtēperare. Quemadmodū enim quæ vituperamus, fugimus, si sapimus: ita contrā, ea, quæ admiramur amplectimur. Hæc igitur cole: immortalē enim gloriam parturiunt.

Επιμάχῳ. ρν.

Epimacho. 150.

Ἐπειδὴ πῶς τὸ μεγαλῶσι τὰ φύλακίαι, μαθὲν ἐθέλων γέγραπας, ἴσθι ὅτι δὲ ληπῶν μὲν ἴσθαι τὸν νόμον ἀδίνοντα, ἔπειδὴ φέρομεν οἱ τῶ ἰσθῶν καθηγηται, ὡσπερ νεῦ αἱ γυναῖκες τὰ εὐαγγέλια τὰ μικρά. ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν νομοθέτης εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐμβάλλων, καὶ τὴν λήθην ἐξοστρακίζων ἐπέσπασεν. ἐξήνεγκας τὰ διχῶματα ὅτι τῆς χειρὸς σὺ, τῆ τῆ ἐξαρτίσης, χρεμάσης. αὐτὸν δὲ τοῦ μὲν ἔργου οὐδὲνα ἐποιούτω λόγον. περὶ δὲ τοὺς τελευτάς τῶ βιβλίων πολλὴν ἐποίησεν ὡς δὴν, μέμφωσ ἡξιώθησαν.

Quoniā quid sibi illud velit, Magnificat Phylacteria, ut tibi exponā, per literas à me peristi, illud scito, quod perexigui quidā libelli erāt, Legem continētes: quos quidē Iudæorum magistri gestabāt, quemadmodum etiam nunc fœminæ parua Euāgelia. Quandoquidem enim Legislator, ut eos in opus iniiceret, atque obliuionē ab eis amoliretur, illud lege lata promulgarat, Appēdesiustificaciones meas in manu tua: ipsi autem operis quidem nullam curā gerebant, at circa libellorum lora plurimum studij adhibebant, idcirco reprehensifunt.

Θεοφίλῳ ἀναγιώστῳ. ρνα.

Theophilo Lectori. 151.

Ὁ μακάριος Τιμόθεος ὁ σὸς ἀδελφός, ἐξ ἀνθρώπων ἄριστον μὲν ὄσον εἶχε ἡγήσθη, καὶ καταλείψας τῆ δὲ

Beatus Timotheus frater tuus ex hominum cœtu excessit, id quidem omne quod mortale habebat, in terra deserens, animo

Z iij

autem in cælum penetrans, atque cum diuinis ac mundo sublimioribus virtutibus, vt confido choros agitans. Quam etiam ob causam nos mærorem cum quæ maximum accepimus, quique nos, quantumlibet pro viribus, reluctantes, penè subegit, tandem abiectimus, cum illud cogitaffemus, rerum humanarum finem ampliffimotum ipsi bonorum initium extitisse. Neque enim vulgarem in modum vir ille huius vitæ curriculum exegit; verum strenuè ac generosè, atque ita vt ob præclara facinora ab omnibus prædicaretur, atque omni quidè laude sublimior esset, iis autem, quæ in potestatem caderent, ornaretur. Etenim re vera pudicitia ac temperantiæ delubrum erat, prudentia sedes, fortitudinis arx, iustitia metropolis, humanitatis penù, mansuetudinis templum, atque vt vno verbo complectar, virtutum omnium thesaurus. Sic enim omnes adeptus est, vt alius vnam quãdam adipisci magni æstimasset. Etenim rerum mundo sublimiortum amore correptus, animo atque cogitatione in cælum saltabat, ac res cælestes inquirebar, terrenâque aspernabatur. Nam cum verissimam voluptatem Christianisq; congruentem temperantiam esse meritò censuisset, ventrem, ventrisq; affeclâs affectiones tyrannicam quendam in modum subegit ac superauit: sic nempe vt illi frugalitatem victusq; tenuitatem indiceret, his autè ne se quidem commouere permitteret. Hincque fama ipsius gloriam vbique prædicabat: ipseque in omnium ora versabatur: atque omnes ipem habebant, fore vt si ad imperium Ecclesiasticum perueniret, splendidiore virtutis radios emitteret. Verum vt probus athleta, desiderantibus adhuc spectatoribus in cælestem aulam ad accipiendam coronam auolauit, relicta hic sepulchralis cuiusdam, monimenti instar gloria, & memoria, iisque laudibus quæ ab omnibus in eum conferuntur. Ecquis igitur huiusmodi viri laudes prædicare cupiens, rei dignitatem vel tantillum attingere queat? Ecquis eum laudare atque

ἡλικίῃ οὐρανοβατήρ. ἡ ταῖς θεαῖς καὶ ἡρωσμοῖς ὡς πιστῶα συγχροῦων διωάμεσι. διὸ ἡ ὑμῶν τῶν λυπῶν, καὶ τοῖ μελίτην ὄσαν, ἡ εἰς τὸ διωάτον ἀντέροισ, χεῖρον χεῖρασάμυρον, παρεργασάμεθα, ἐπιήσαντες, ὅτι ἡ τῶν ἐπιήσαντε πλεονῆ, ἀρχὴ τῶν μελίτων, αὐτῶ ἐκείσε χεῖρασάμυρον ἀγαθῶν. οὐ γὰρ ὡς ἐτυχεὶ ἀνὴρ τὸν ἐπιήσαντε ἐπιήσαντε. ἀλλ' ἀνδρείως, ἡ γενναίως, καὶ παρὰ πάντων ἑπὶ ταῖς ἀρεταῖς ἀνακίρησθὲν ὁμῶς, πάσης μὲν εὐφημίας κρήσῃ ὡν, τοῖς δὲ ἡ δὲ ταμὲν ἐπαίνους σφραγίσαντες ὄντως γὰρ ἦν ἀνάκτορον μὲν σωφροσύνης, ἐστὶ δὲ φρονήσεως, ἀκρόπολις δὲ ἀνδρείας, μνηστὸς δὲ δικαιοσύνης, ἡ ταμὲν ὁμῶς μὲν φιλαληρωπίας, τέρμερος δὲ ἡμερότητος, ἡ συλλήβδην εἰπεῖν πασῶν τῶν ἀρετῶν θησαυρός. ἔτως γὰρ ἐκείτην ἐκτίησατο, ὡς ἂν ἕτερος μίαν πνέα κτίησατο, περὶ πολλῆ ἐπιήσαντε τῶν γὰρ ἡρωσμοῖς ἐρατῆς γενέμενος ἐπιήσαντε, ὡς τὸν ἀθῆρα. τῶ λογισμῶν ἡ τὰ ἐράνια ἐπολυπραγμῶν, ἡ τῶν ἑπιήσαντε ἡμέλει. ἡδὸν γὰρ ἀληθεστάτω, ἡ Χριστιανοῖς ἀρέσασαν, τῶ σωφροσύνην ἐκόντως ὑπεληφῶς, γὰρ ἡ τῶν μετὰ γαστρεσ παθῶν τυραννικῶς ἐκράτησῃ τῆ μὲν τῶν αὐτῶν κείων νομοθετήσας, τοῖς δὲ ἡ δὲ περὶ ἑσάσῃ συγχροήσας, ἐν τῶν ὄσαν ἡδὸν γὰρ ἀληθῆς δὴ γὰρ ἡ φήμη τὸ κλέος, ἡ ἐν τοῖς ἀπείλων σφραγίσῃ ἡν, ἡ πάντες ἡλπίων λαμπερῆς αὐτῶν ἐ ἀρχῆς ἐπιήσαντε ἐοῖσο ἐκκλήσασιν πέντε τῆς ἀρετῆς τῶς ἀκίνας. ἀλλ' ὡς περ ἀγαθὸς ἀθλητῆς, ποδουῶτων ἐπὶ τῶν θεατῶν, εἰς τῶς θρανίους αὐλάς σφραγίσμενος ἀπέπῃ, ἡ ἀλείφας ἐπὶ τῶν ὡς ἐπὶ ἐπιήσαντε δόξαν καὶ μνήμην, ἡ τὸ παρὰ πάντων ἑσάμῃον. τίς τοι γὰρ οὐ τὸν τοῖς ὄσαν ἐγκωμιάσῃ ἐκλόμῃος, καὶ ἐπὶ ὄληρον τῶς ἀξίας ἐφάσῃτο; τίς ἐπαμνεῖσαι βέλων ἡ χεῖρόπῃ τῶς ἡρωσμοῖς σφραγίσῃ; ἡ ἐπὶ τῶν ἀπείλων τοῖς

τῶν ῥήτορος χεῖρασάμυρον. εἰρήσῃτα γὰρ καὶ τῶ μετὰ τῶν ἡρωσμοῖς ἀπείλων ἀνδρείως, ἡ εἰς τὸ διωάτον ἀντέροισ, χεῖρον χεῖρασάμυρον, παρεργασάμεθα, ἐπιήσαντες, ὅτι ἡ τῶν ἐπιήσαντε πλεονῆ, ἀρχὴ τῶν μελίτων, αὐτῶ ἐκείσε χεῖρασάμυρον ἀγαθῶν. οὐ γὰρ ὡς ἐτυχεὶ ἀνὴρ τὸν ἐπιήσαντε ἐπιήσαντε. ἀλλ' ἀνδρείως, ἡ γενναίως, καὶ παρὰ πάντων ἑπὶ ταῖς ἀρεταῖς ἀνακίρησθὲν ὁμῶς, πάσης μὲν εὐφημίας κρήσῃ ὡν, τοῖς δὲ ἡ δὲ ταμὲν ἐπαίνους σφραγίσαντες ὄντως γὰρ ἦν ἀνάκτορον μὲν σωφροσύνης, ἐστὶ δὲ φρονήσεως, ἀκρόπολις δὲ ἀνδρείας, μνηστὸς δὲ δικαιοσύνης, ἡ ταμὲν ὁμῶς μὲν φιλαληρωπίας, τέρμερος δὲ ἡμερότητος, ἡ συλλήβδην εἰπεῖν πασῶν τῶν ἀρετῶν θησαυρός. ἔτως γὰρ ἐκείτην ἐκτίησατο, ὡς ἂν ἕτερος μίαν πνέα κτίησατο, περὶ πολλῆ ἐπιήσαντε τῶν γὰρ ἡρωσμοῖς ἐρατῆς γενέμενος ἐπιήσαντε, ὡς τὸν ἀθῆρα. τῶ λογισμῶν ἡ τὰ ἐράνια ἐπολυπραγμῶν, ἡ τῶν ἑπιήσαντε ἡμέλει. ἡδὸν γὰρ ἀληθεστάτω, ἡ Χριστιανοῖς ἀρέσασαν, τῶ σωφροσύνην ἐκόντως ὑπεληφῶς, γὰρ ἡ τῶν μετὰ γαστρεσ παθῶν τυραννικῶς ἐκράτησῃ τῆ μὲν τῶν αὐτῶν κείων νομοθετήσας, τοῖς δὲ ἡ δὲ περὶ ἑσάσῃ συγχροήσας, ἐν τῶν ὄσαν ἡδὸν γὰρ ἀληθῆς δὴ γὰρ ἡ φήμη τὸ κλέος, ἡ ἐν τοῖς ἀπείλων σφραγίσῃ ἡν, ἡ πάντες ἡλπίων λαμπερῆς αὐτῶν ἐ ἀρχῆς ἐπιήσαντε ἐοῖσο ἐκκλήσασιν πέντε τῆς ἀρετῆς τῶς ἀκίνας. ἀλλ' ὡς περ ἀγαθὸς ἀθλητῆς, ποδουῶτων ἐπὶ τῶν θεατῶν, εἰς τῶς θρανίους αὐλάς σφραγίσμενος ἀπέπῃ, ἡ ἀλείφας ἐπὶ τῶν ὡς ἐπὶ ἐπιήσαντε δόξαν καὶ μνήμην, ἡ τὸ παρὰ πάντων ἑσάμῃον. τίς τοι γὰρ οὐ τὸν τοῖς ὄσαν ἐγκωμιάσῃ ἐκλόμῃος, καὶ ἐπὶ ὄληρον τῶς ἀξίας ἐφάσῃτο; τίς ἐπαμνεῖσαι βέλων ἡ χεῖρόπῃ τῶς ἡρωσμοῖς σφραγίσῃ; ἡ ἐπὶ τῶν ἀπείλων τοῖς

quoque post ipsius purgationem. acris enim, vt iam dixi, veritatis amor est.) his verbis utetur: o cunctorum Oratorum præstantissime, miror quonam pacto argumenta plerunque in contrarium inuertens, nec quicquam aliud eo prius atque antiquius habens, quàm vt auditoribus id quod cupis persuadeas, tamen eloquentia omnis & fons, & origo, & regula posteris extiteris, illud tamen, quod dicturus sum, minimè animaduertisti. Sententiam enim munire oportebat, ac sic loqui: Pecuniis autem opus est, ac sine iis, nihil eorum rerum, quæ in bello fieri debent, effici potest. At respondisset fortasse, si superstes esset: Orationis argumentum totumque elocutionis corpus hoc indicare: verum o vir sapiens (rursus ad eum ille dixisset) probe quidem loqueris. Nā hoc etiam ille, qui hoc certamen suscepit, antequàm pro te ipse diceres attulit (vsque adeo nihil cōtendendi animo locutus est:) atque & te, & illum vera dicere profus credo. Quoniam autem imperiti quidam, cuiusmodi ille est, qui hoc certamen instituit, nec argumentum animaduertentes, nec verborum constructionem exponentes, ipsasque per se res ab eorum quæ antecedunt, aut subsequuntur, ferie auulgas, perpendere cupientes, & seiplos, & alios in fraudem inducunt, oportebat te sermonem communire. Vt enim dictus est, leues quidem & imperitos homines ad pecuniarum studium acuit, atque infinitis malis cumulat; eruditos autem & sapientes viros, inuitos etiam ac repugnantes, ad cōdicendum excitat. Quid enim dicere possunt? Quid ais, o Demosthenes? Nihil eorū, quæ oportet, sine pecuniarum adiumento fieri potest? Non temperantia, non fortitudinis, non iustitia, non prudentia, non philosophia, non bonitatis specimen edi? Hæc enim & cōgruentia, & cum officio coniuncta quispam proprie appellat. Est ita, inquit. Quidnam igitur est quod dixisti? Nimirum eorum, quæ in bello fieri debent. Ecquid igitur, ad eum dixeris, hoc in tua oratione

minimè posuisti? An tibi multorum in-
 tia ignota est, quòd quæ volunt, eadem
 etiam confirmant? Imò verò tu hoc ipsum
 nos docuisti. Tuum enim est celebre illud
 ac verū apophthegma: Quod quisquæ vult,
 hoc etiam putat. At res per se haudqua-
 quam ita cõparatæ sunt. Quid igitur mo-
 lestiæ, imò quid non utilitatis afferebat
 exigua hæc additio: siquidem & te culpa
 & reprehensione, & alios omnes confusio-
 ne atque tumultu liberassè? Si hæc quis-
 piam ad eum verba habuisset, sic opinor,
 & cum ipsi correctionis huiusce nomine
 gratiam habiturum fuisset (prudens enim
 vir erat) & sermonem emendaturum. Hac
 enim ratione nemo iam stultorum imperi-
 tiam suam Demosthenica eruditione
 fulcire ac roborare ausus fuisset.

Bononio Diacono. 147.

In hac quoq; vita, vir optime, optimi ac
 maximè regij viri (sic enim eos, qui virtuti-
 bus florèt, appellare fas est) magis viuunt,
 quàm maximè feruiles, (sic quippe vocare
 par est eos, qui præposteris voluptatibus
 ancillantur. Probi enim ac virtute prædi-
 ti omnibus rebus sublimiores sunt, non
 modò animi molestiam, sed etiam timo-
 res & pericula, & quasuis mutationes su-
 perantes: non nihil perpetiundo, sed quod
 multo maius est, ac diuinam huiusmodi
 vitam conspicuam facit) ingruentia etiam
 ea contemnendo. Contrà qui in scelerum
 cœno volutantur, mihi ob eos, qui hinc
 oriuntur, mœrores, & metus, & pericula,
 atque infinitum perturbationum examen,
 ne viuere quidem videntur. Nam siue
 mors expectetur, etiam ante mortè præ-
 metu moriuntur: siue cõrumelia, sine pau-
 pertas, aut aliud quoddam inopinatum
 mali genus, priùs etiam, quàm id ipsis ex-
 periri contingat, intereunt. Si ergo hæc ita

λόγων γινέσθαι, εἶπον, ἐν πολέμοις
 τί οὐδὲν τῆσδε φαίης ἂν παρὰ τὸν οὐρανὸν
 ἔταξας σαφῶς ἐν τῷ σωτοῦ λόγῳ. ἢ
 οὐκ οἶδας τί τῶν πολλῶν βιβλιαίων,
 ὅτι ἀβύλωνται, ταῦτα καὶ κρυφαῖα.
 μᾶλλον δὲ σὺ τοῦτ' ἡμᾶς ἐδίδαξας.
 σὸν γὰρ ὅτι τὸ αἰδιμον εἰκῆνον, καὶ ἀ-
 ληθῆς ἀπόφθεγμα. ὁ γὰρ βέλτεται,
 τῶν ἑκατὸν καὶ οἴεται. τὸ δὲ παράγ-
 ματα πολλάκις ἔχ' ἔγωγε πέρφικε. τί
 τοίνυν ἐλύπει ἡ μικρὰ αὐτῆσδε ἀποφθί-
 κη; τί δ' οὐκ ἀφέλει εἶγε καὶ σὲ ἐγκλη-
 ματος καὶ τοὺς ἄλλους ἄπαντας συγ-
 χροῦσας καὶ παρεχόμενος ἀπίλλαφει. εἰ
 ταῦτ' ἐφασαν παρὰ τὸν οὐρανὸν, καὶ χρεῖν
 ἂν οἴμην αὐτὸν εἰδέναι τῆσδε ἐπανορθώ-
 σης. σωετὸς γὰρ ἦν ἀνὴρ καὶ διορ-
 θῶσα ἄλλ' οὐκ ἔγωγε. ἔγωγε γὰρ οὐδὲ εἰς ἂν
 λοιπὸν τῶν ἀνοήτων ἐτόλμησε τί οὐκ
 εἶεν ἀπαυδῶσιν ἐν τῆσδε δημοδοσίῳ
 κῆσ παυδῶσιν νεύων.

Εὐπορίῳ Διάκονῳ. ΡΜΖ.

Καὶ ταῦτα, ὦ βέλτεται, οἱ ἀριστοὶ καὶ
 βασιλικώτατοι. ἔγωγε καὶ χρεῖν θέ-
 μισ τοὺς ἀρεταῖς κομίζοντας. μᾶλλον
 ζῶσι τῶν ἀνδραποδιστῶν. ἔγωγε γὰρ
 ὀνομάζω. διχαστὸν τοῖς ἡδοναῖς ἀπό-
 ποῖς δουλεύοντας. οἱ μὲν γὰρ φιλάρε-
 τοὶ πάντων εἰσὶν ὑψηλότεροι, οὐ μόνον
 ἀθυμίας, ἀλλὰ καὶ φρόσων, καὶ κινδύ-
 νων, καὶ μεταβολῆς ἀπίσης ἐσηκότες
 ἀνώτεροι. οὐ τῶν μὲν ἀπομύθεν
 ἀλλ' ὁ πολλῶν μείζων ἔστι, καὶ θέλει δει-
 κνυσι τί οὐ ποιῶν τῶν ζῶν, τῶν ἔπιτόν-
 των αὐτῶν καὶ φρονέων. οἱ δὲ τοῖς ἀ-
 μαρτήμασιν ἐγκληνόμενοι, οὐδὲ
 ζῆν μοι δοκοῦσι. Διὰ τὰς εἰς αὐτῶν
 ἀθυμίας, καὶ τοὺς φόβους, καὶ τοὺς κιν-
 δύνους, καὶ τὸν μύριον τῶν παθῶν ἐσ-
 μόν. ἂν τε γὰρ θάνατος παροδοκῆθῃ,
 θνήσκουσιν καὶ παρὰ τοῦ θανάτου τῶν δει-
 κνυσι τὸ νόσος. ἂν τε ὑβρίεις, ἂν τε περι-
 ἄλλοτι τῶν ἀδοκίμων, καὶ παρὰ τῆσδε

πέντε
 διὰ δύο φύλλα
 μεταβιβασθέντα.

ὅς παράγματι ἀμνηστῶν ἐργασίας,
 τίς τί οὐκ ἀποδοτικῶν καὶ τοῦ μιλίχρον, καὶ
 τί οὐκ ἀποδοτικῶν μὲν, μάλιστα δὲ
 παρὰ τὸν φιλαρέτην αἰδῶν, λόγους
 ἔπι χειρήσας ἀποδοτικῶν ἐξ αὐτῶν
 μέμνητο, μηδὲν ἐλέσκειν εἰπεῖν τῆσδε
 ἀληθείας ἐφ' ἑμῶν. ἔγωγε γὰρ τῶν συ-
 νότων ἦρεν, ὡς εἰς τὸν τῆσδε φιλίας θεσ-
 μόν, αὐτῶν ἡμεῖσδε ταῦτα παρωτέα. ὑψη-
 λὸς μὲν γὰρ ἦν τῆσδε ἀρετῆ, ταπεινὸς δὲ
 τῶν φρονήματι, καὶ παρὰ τὸν οὐρανὸν
 ἐνοίαις, καὶ πολλὸν μὲν ἐν ταῖς εὐεργε-
 σίας. ταχὺς δὲ ἐν ταῖς ἀποδοτικῶσιν.
 ὁ δὲ με κατὰ πάσαις βυβλίωσιν οὐκ
 ἔστ' ἐπὶ ρητοῦ, ὅτι τί οὐκ ἐλεημοσύνην
 ἀποδοτικῶν ἀγαθῶν, τὸ λαθεῖν φι-
 λανθρωπικῶν ἐθνηστικῶν. εὐ εἰδῶς ὅ-
 τι τὸ τοῦ μιλίχρον ὅτι ἐλεημοσύνη. εἰ
 γὰρ μέτεται δειξέωσ, τὰ τῶν ἀποδο-
 τικῶν ἀγαθῶν, οὐμοὶ δοκοῦσι φιλανθρω-
 πικῶσιν, ἀλλὰ τὰς ὡν εὐ παρόντων
 ἐκτεταγμένον συμφορῶν. καὶ τὸ θεῶν
 ἔργον ἀρα ληστικῶν λυμνήσων νο-
 σήματι. φιλάνθρωποι γὰρ καὶ εὐεργε-
 ται καὶ εὐεργετικῶν ποιοῦντες τὰς τῶν ἀ-
 λων ἀποδοτικῶν ἢ παρωτέων τὰς δυ-
 σασίας. ὁ δὲ αἰδιμον ἐπείνος. σια-
 πῶν γὰρ ἢ θέμις, καὶ φερετόμους ἀναγ-
 χῶσιν ἐλέγχεσθαι τὴν ἀξίαν αὐτῶν μὴ
 σώζοντας, ἔχ' τῶν παρεχέων μόνον,
 ἀλλὰ καὶ τῶν λαοφάντων τούτων ἀποδο-
 τικῶν ἀγαθῶν, τοῖς εἰς τί οὐκ ἔμνησι τῆσδε
 πενίας τυγχάνουσιν ἐδρόσιζον. ἀλλὰ
 τί καὶ μὴ; πέλαγρος ἀγαθῶν, εὐτελεῖ
 λόγῳ ἀνυμνήσων περὶ ἀδύμων, διὸ δὲ ἔ-
 γω μὲν ἐν ταῦτα σῆσων τὸν λόγον. αὐ-
 τὸς δὲ τῆσδε λύπης τῆσδε ἐπ' αὐτῶν πα-
 στικῶν. τίμα τὸν ἀριστὸν εἰκῆνον τῆσδε
 τιμῆσ τῆσδε ἀρετῆσ.

ornare instituens, non à tergo susceptæ
 materiæ relictus, seipsum accuset, ut
 qui rem impossibilem aggressus sit: Ecquis
 lenitatem atque comitatem, atque cum
 erga omnes, tum præsertim ad probos vi-
 ros, pudorem, sermone informare conatus
 sibi ipsi non succenseat, ut qui nihil, quod
 veritati par sit, inuenire queat? Sic enim
 eos, quibuscum versabatur capiebat, ut,
 quantum ad amicitia leges attinebat, pri-
 mas illi omnes tribuerent. Etenim virtute
 quidē sublimis erat, at animo summissus
 & humilis: lenis in congressibus, at in ani-
 mi conceptionibus acutus: ac denique &
 in beneficiis dandis largus & prolixus, &
 in cohortationibus atque cõsolationibus
 promptus ac celer. Quod autem me finē
 scribendi facere cupientem non finit, hoc
 dicendum est, nimirum quod cum elee-
 mosynam singulari quodam amore com-
 plecteretur, id tamen studiosè captabat,
 ut obscura & incognita esset ea benigni-
 tas: quod exploratum haberet, elemosy-
 nam in hoc maximè sitam esse. Nam si
 ostentationis particeps est, ij, qui ea fun-
 guntur, non mihi benignitatem exhibere,
 verum eorum, qui beneficio afficiuntur,
 calamitates exaggerare videntur, diuinū
 opus molestissimo morbo labefactare. Nā
 dum humani ac liberales vocari cupiunt,
 aliorum miseria evulgare minimè detre-
 ctant. At clarus ille vir (nec enim tacere
 fas est, & item loquendo necesse est illud
 conspicuum fieri, me meritum ipsius lau-
 dem minimè consequi) non modò lar-
 giendo, sed etiam occultè id faciendo,
 eos, qui in paupertatis fornace versaban-
 tur, velut rore quodam perfusos recreabat
 Verum quid me ipsum fatigo, dum bono-
 rum pelagus tenui ac vili oratione prædi-
 care conor? Quocirca hic quidem ego
 sermoni finem imponam: tu verò com-
 pressa ea mœstitia, quam ipsius causa su-
 scipisti, per virtutis cultum præstantissimū
 illum virum honore affice.

Hermogeni Episcopo. 152.

Per summam curam ac diligentiã graf-
fetur vulnerum animi curatio. Nam quæ
cicatricem præmaturè duxerunt, plerun-
que aperiri ac recrudescere consueverunt.

Martiniano, Zosimo, Maroni, Eu-
stachio. 153.

Congressus mecum vir quidam præcla-
rus, atque & nobilitate, & moribus ornatus
cum lachrymis mihi exposuit, quosdam,
quibus virtus haud parua curæ est, in pri-
uato confessu hæc de vobis verba habuif-
se: Quid turpium ac tacendorum vitiorũ
istis clam perpetrant, verebuntur, qui cum
tam perspicuè immodesti ac petulantes
sint, non erubescunt? Quid obscuriorum
scelerum non admiserint, qui etiam de
manifestis gloriantur? Quonam pacto cõ-
filiis vllis castigari ac meliores effici queat,
qui etiam prudentes viros irrident? Quo-
nam pacto reprehensi sceleribus suis finè
imponant, qui etiam reprehendentibus
obtreçant, eosque maledictis lacerant?
Quonam pacto diuina oraculavereantur,
qui eas fabulas etiam & fragmenta esse du-
cunt? Quonam pacto iudicium pertime-
scant, qui per opera sua ne illud quidem
esse proclamant? Quonam pacto Christi
verbis obtemperabunt, qui per ea, quæ
perpetrant Epicurum prædicant? Equidè
ipse his auditis, magno animi dolore affe-
ctus sum: vos autem æquum fuerit ratio-
nem inire, qua hanc infectionem obli-
teretis. Obliterabitis autem, si ad melio-
rem mentem redieritis. Redibitis autem,
si Scripturas sacras veras esse credideritis.
Credetis autem si continenter ipsis fruamini.
Fruemini autem, si earum mentem
intelleveritis. Intellegitis autem, si affiduã
cum viris diuina sapientia præditis cõfuc-
tudinem habueritis. Habebitis autem, si
vitium fugeritis, fugietis autem si penas
ipsi impendentes timueritis. Timebitis au-
tem, si Deum esse credideritis. Credetis
autem, si e tanto furore emeriseritis. Emer-

Ερμωγένει Ἐπίσκοπῳ. ρνβ.

Διὰ πάσης ἀκριβοῦς φρονήσεως τῆς
ψυχῶν τραυματίων ἢ φεραπεία. τὰ
γὰρ ὑπερλα, ὡς τὰ πολλὰ, ἀναστροφῶ-
σαι φιλεῖ.

Μαρτυριανῶ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι,
Εὐσταθίῳ. ρνγ.

Ἐντυγάν μοι πῶς τῆς λόγου καὶ μνή-
μης ἀξίαν ἀνδρῶν, καὶ εὐγενῶν, καὶ
τηρόποις κεκοσμημένων, μεταδιδάσκων.
ἀπὸ πῆλθεν, ὡς συνεδρεύοντες πινὲς
καὶ ἑαυτοῦ, οἷς ἀρετῆς ἢ μικρὸς λό-
γος, ποιῶντα πινὰ περὶ ὑμῶν ἔφασκεν.
τί τῆς Σπυρίτων, καὶ ἀρχῶν παλῶν
ὀκνήσουσιν ἔτοι. Διὰ τὸ εἶδος λα-
θέντες, οἷα φεραπείας ἔτας ἀχι-
μονοῦτες οὐκ ἐρυθίσαν. τί δὲ οὐκ
ἂν παύσαιεν τῆς ἀφαιῶν κακῶν, οἷα
ἔπι τοῖς περὶ ἡμῶν καὶ ἐναβριμολογίας
πῶς δὲ ὑποβολῆς σφραγισθῶν, οἷα
καὶ τοὺς σφραγισθῶν γελῶσι, πῶς δὲ
ἐλεγχόμενοι παύσαιεν, οἷα τοὺς ἐ-
λέγχοντες διὰ τὸ εἶδος; πῶς δὲ τὸ εἶ-
δος ἔχοντες ἀδελφεῖν, οἷα καὶ μύ-
θους αὐτοῦ νομίζουσι; πῶς δὲ κείνοι
φοβηθῶν, οἷα μὴ εἶναι ταῦτις διὰ
τῆς ἔργων κηρύξεως; πῶς δὲ τῶ Χρι-
στοῦ ἀκούσαντες, οἷα: Ἐπίκουρον, δὲ ἂν
δρῶσιν, ἀνακηρύξουσιν; ἔγωγε μὲν οὐκ
ταῦτα ἀκούσας, λίαν ἐπλήγην τὴν
ψυχὴν. ὑμεῖς δὲ σκοπεῖν δίχα μοι ἂν εἴ-
ητε, ὅπως ταῦτις ἐξαλείψοιτε τὴν
καμφοδίαν. ἐξαλείψοιτε δὲ, εἰ γνωσι-
μαχίσητε. γνωσιμαχίσητε δὲ, εἰ πει-
σθῆτε ἀληθείας εἶναι τὰς ἱερὰς γρα-
φάς. πεισθῆτε δὲ, εἰ συνεχῶς αὐτῆς
σπουδαῖσητε. σπουδαῖσητε δὲ, εἰ πᾶν
νοῦ αὐτῆς μάθοιτε. μάθοιτε δὲ, εἰ
τοῖς χριστοῦ θεῶν σοφοῖς φεραπείσητε.
φεραπείσητε δὲ, εἰ κακίαν φύροιτε.
φύροιτε δὲ, εἰ τὰς τιμωρίας τὰς ἐπιτη-
ρημάτων αὐτῆς φοβηθῆσητε. φοβηθῆσητε
δὲ, εἰ τὸ θεῶν εἶναι πιστεύετε. πιστεύ-

στ τε

σε τε δὲ, εἰ ἐκ τῆς ποσότητος μακρίας ἀνε-
νήγοιτε. ἀνενήγοιτε δὲ, εἰ τοὺς ἀνε-
νεγόντας ζηλώσητε. ζηλώσητε δὲ, εἰ
ἀρετῆς ἀπιλάβοισητε. ἀπιλάβοισητε
δὲ, εἰ βασιλείας ἐρεσθῆσητε. ἐρεσθῆση-
τε δὲ, εἰ τὰ βλεπόμενα, φεραπείσητε
εἶναι νομίζετε. νομίζετε δὲ, εἰ πᾶν ἢ δέ-
νειαν αὐτῆς καταμάθοιτε. μαθήσησητε
δὲ, εἰ τὸ ἔπικυρον αὐτῆς φεραπείσητε.
φεραπείσητε δὲ, εἰ ἀδελφούς ὀφθαλμοῖς
θεάσησητε. θεάσησητε δὲ, εἰ τῆς οὐρανίαν
ἀνθέξεσητε. ἀνθέξεσητε δὲ, εἰ τὸν τῆς ψυ-
χῆς ὀφθαλμῶν διορατικώτερον κατα-
σειυάσητε. κατασειυάσητε δὲ, εἰ τὸ εἶ-
δος τοῦ θεῶν συνεχῶς σπουδαῖσητε ἐπίσητε.

Ὀφελίῳ σχολαστικῶ. ρνδ.

Τὸ σαφέδες τῶ σπυρίων κεκραμένον, οὐκ
ἀσαφέδες τῶ ἀμρομένον, τὸ λεγόμενον,
κατασκευάζει.

Θεογνώστῳ πρεσβυτέρῳ. ρνε.

Ὁ ἀοίδιμος, καὶ πάσης εὐφημίας ἀ-
ξίος Τιμόθεος ὁ ἀναγνώστης, ἔπας ὄρ-
θως ἐβίωσεν, ὡς μηδὲν ἀδυνήθηται εἶ-
παι, ὅτι ἐθαυμάζετο μὲν, οὐκ ἠγάπα-
το δὲ τὸ μὲν γὰρ τῶ τῆς ἀρετῆς ἔραν.
τὸ δὲ τῶ τὰ φορτικώτερον φεραπείση, ἐξ
ἴσης ἐκαρπύτο, ὅρα καὶ διὰ τὸ τῆς
γνώμης κόσμον. τῆς μὲν ἡλικιωτῆς
πρεσβύτερος, τῆς δὲ πρεσβυτέρων ἡ-
λικιωτῆς ἐδόκει. τὸ μὲν γὰρ ἰσχυρῶν,
οἷα τὸν, τοὺς δὲ οὐδὲν ἐπιδοῦς ἐφ' ὅτι
διορθώσηται.

Ηουχίῳ λαμπερῶτάτῳ. ρνε.

Οἰκίαν μὲν διὰ φαῖν, καὶ θαύματος
κρείσθησα φασίση κατασκευασθέντα, τῆς
δὲ ψυχῆς ἡμεληκέναι, ὡς περὶ τὸν Φα-
λοπάτην καὶ ἔδαμνῆ. ἴσθι ποίνην μὴ
καλῶς βυλευόμενος, ἢ μὲν γὰρ οἰκία
τῆς οἷα πλεονεξίας, καὶ ἐν τοῖς μετ' ἐ-
στειπτα φεραπείση κηρύξῃ σιωπῶσα γε-
νήσηται, ἢ δὲ ψυχὴ τὰς φεραπείας ὑπο-
στήσηται τιμωρίας.

getis aurem, si eos, qui emerferunt, imite-
mini. Imitabimini autem, si virtutem ar-
ripereritis. Arripietis autem, si caelestis re-
gni amore teneamini. Tenebimini autem,
si ea quæ oculis cernuntur, caduca & tan-
dem interitura esse existimaueritis. Existi-
mabitis autem, si quàm nihil sint didiceri-
tis. Discetis autem, si eorum fragilitatem
animo perspexeritis. Perspicietis autem,
si incorruptis oculis ea contemplemini.
Contemplabimini autem, si caelestia arctè
complectamini. Complectemini autem,
si animæ oculū perspicaciorem reddideri-
tis. Reddetis autè, si cum ad diuinū numē
contuendum perpetuò affueceritis.

Ophelio Scholastico. 154.

Perspicuitas cum grauitate coniuncta,
obscuritatem, vt est in prouerbio, au-
ditoribus non parit.

Theognosto Presbytero. 155.

Celebris ille, atque omni laude dignus,
Timotheus Lector, aded rectè vixit, vt
nemo sit qui dicere possit, eum admiratio-
ni quidem, at non amoris fuisse. Illud enim
ex virtutis amore ac studio, hoc autem ex
eo quod res eas, quæ inuidiam afferebant,
fugeret, peræquè consequeretur: quippe
qui etiã, ob animi moderationē & hone-
statem & æqualibus suis antiquior, & se-
niorum æqualis esse videretur: quod vide-
licet, & illos monere posset, & his nullam
corrigendi sui ansam porrigeret.

Hesychio clarissimo. 156.

Te quidem splendidam domum, atque
omni admiratione sublimiorem, extruxif-
se aiunt: at interim animam, tanquam vi-
lissimum aliquod ac nullius omnino pre-
tij, neglexisse. Hæc igitur scito, te haud
probum cõsiliū inire. Nam domus qui-
dem tua in posterum quoque auaritiã
tuam etiam tacens prædicabit: at anima
horridos cruciatus sustinebit.

+ perspicuitate

Martiniانو, Zofimo, Maroni
Eustathio. 157.

Quodnam Saluatoris oraculum , opti-
mi viri, aut quinam sermo in opus non
exiit, vt eum quoque, quem de iudicio ha-
buit, reiciatis? Nam si illi in irritum celsu-
runt, ne huic quidem fides adhibeat. Si
autem omnes euenerunt, quid est quamo-
breñ huic fidē arrogare recusatis? Si qui-
dem ea, quæ contigerunt, futurorum eue-
rum spondent. Quod si me breuiter ora-
cula quædam omnia enim haud facile,
imò etiã fortassenec possibile est) in me-
dium afferre vultis, ne hoc quidem facere
grauabor. Dixit Hierosolimã captum iri:
& capta est. Dixit celeberrimum illud Tē-
plum euersum iri: & ira contigit. Dixit
Apostolicam prædicationem victoriam
adepturam: & adepta est: Dixit se & filiis
maiori, quàm patres venerationi fore, &
patribus dulciorem quàm filij, & vxoribus
suauiores quàm mariti, & res ipsa subsec-
uta est. Dixit fore, vt Iudæi dispergerentur:
& quemadmodum fugitiui quidam
& verberones dispersi sunt. Dixit fore, vt
Ecclesia quidem oppugnaretur, at non ex-
pugnaretur: & luculenta, tum in terra, tum
in mari ipsius trophæa sunt. Dixit se per-
spicuum facturum id quod mulier ea, quæ
vnguentum effuderat, fecisset: & neminē
id facinus fugit. Dixit fore, vt quæcum-
que terram Sol hic lustrat, candē quoque
prædicatio Evangelica peragraret: & pe-
ragratur. Neque enim vlla est natio, aut vl-
lus extremus recessus, qui eam non audie-
rit. Dixit se piscium captos, hominum
piscatores effecturum: & ad hunc vsque
diem rete homines captat. Crucē & mor-
tem prædixit, & hoc impletum est. Resur-
rectionem & ascensionem prædixit: & exi-
tuit. Verum si oracula omnia in medium
proferre coner, ne si sermonem quidem fi-
nire velim, id queam. Cum igitur hæc
omnia dixit, atque in finem adduxit, hic
de clarissimo suo secundo aduentu atque
in corrupto iudicio locutus fidem non nã-
ciscetur: Et quis tandem eorum qui men-

Μαρτινιανῶ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι,
Ευσταθίῳ ρίξ.

Ποῖος χρησμὸς, ὃ βέλτεροι, ἢ ποῖος
λογος τῶ σωτῆρος εἰς ἔργον οὐκ ἐκ-
βέβηκεν, ἵνα καὶ τῶ περὶ τῆς κρίσεως
σὺν ἡμῶν ἴσῳ. εἰ μὲν γὰρ Σαίεινοι
διέπεισαν, μηδ' ἕτος πιστεύειν. εἰ δὲ
πάντες εἰς ἔργον ἐκβέβηκεν, τὸ γὰρ
τίτῳ πιστεύειν οὐκ ἀξιούτε. τὰ γὰρ
γεγενημένα, τῶν ἐσομένων ἐγγύαται
τῶν εὐβασῶν. εἰ δὲ βέβαιον, σωθίμως
καὶ πικρῶν χρησμῶν. πάντες γὰρ
ἴσως οὐ δυνατοὶ, ἕδ' ῥέδιον εἰς μέσον
ἀγαγεῖν ἡμᾶς, ἕδ' ἐκ τούτου ποιῆσαι πα-
ρατηρησέμεθα. εἴπεν ἀλώσεσθαι τὰ Ιε-
ροσόλυμα, καὶ ἑάλω. εἴπτε κεραιρεθῆ-
σεσθαι τὸν πολυήρλληλον Σαίεινον ναόν,
καὶ γέροντι. εἴπτε κεραιρησέμεθα
λιγὸν κήρυγμα, καὶ κεκοιτήκεν. εἴπεν
ὡς ἔσται αὐτός, καὶ πωσὶ πατέρων ἀ-
δεσιμώτερος, καὶ πατρῶσι παιδῶν γλυ-
κύτερος, καὶ γυναιξὶν ἀνδρῶν ποθεινό-
τερος, καὶ τὸ πᾶν ἡκολούθησεν. εἴ-
πτε ἀφ' ὧν ἀρῆσθαι τῶς Ἰερουζαλῆμ, καὶ
κατὰ τὸν δρόμον τῶν πνέες καὶ ματι-
γίαν, πανταχοῦ διεσκορπισθῆσθαι. εἴπτε
πολεμηθήσεσθαι μὲν τῶν ἐκκλησιῶν,
μηδὲ νικηθήσεσθαι δὲ, καὶ σαφῆ, καὶ λαμ-
πρὰ ἐν γῆ καὶ ἐν οὐρανῶν τὰ τοιαῦτα.
εἴπτε κατὰ δὴλον ποιήσθαι ὅσα ἐποιήσῃ
ἢ καταχάσασθαι τοῖς ποσὶν αὐτῶ τὸ μύ-
ρον γυνῆ, καὶ οὐδένα διέλαθε τὸ κεραιός.
εἴπτε ὅτι ὅσῳ ἡλίου ἐφορεῖ γῆν, τοσαύ-
τῳ καὶ τὸ κήρυγμα καταλήψεται, καὶ
κατελήφθη. οὐκ ἔστι γὰρ ἔθνος, οὐκ ἐσ-
χαπα τούτου ἀνήκοος. εἴπτε ποιήσθαι
τοὺς ἀλιεῖς τῶν ἰσθμῶν ἀλιεῖς ἀνθρώ-
πων, καὶ ἕως νῦν ἡ σαγίνη θηρῶν. πρὸς εἰ-
πε τὸν φαρὸν, καὶ τὸν θάνατον, καὶ πε-
πλήρωται. εἴπτε τῶ ἀνάστασιν, καὶ
τῶ ἀνάληψιν, καὶ γέροντι. ἀλλ' εἰ πάν-
ται τοὺς χρησμῶν εἰς μέσον ἀγαγεῖν
πειρεσόμεθα, οὐδ' εἰ πάντας βεβαίως
εἰρηκῶς, καὶ εἰς τέλος ἀγαγῶν, ἕτος
περὶ

περὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῶ δευ-
τέρως παρασίας καὶ ἀδελφῶν κρίσεως.
εἰρηκῶς, ἢ πιστεύσῃ, καὶ τίς ἀπέξ-
ται τῶν ἐξ ἡμῶν φρονήσεως οὐκ ἀμοι-
ροῦνται. εἰ μὲν γὰρ Σαίεινοι οἱ χρησμῶν
εἰς ἔργον. οὐκ ἐκβέβηκεν μὲν ἕτος
πίστεως ἀξιούτων. εἰ δὲ πάντες τέλος
ἐλήφθαι τὸ πρὸς ἡμᾶς. εἰ δὲ πάντες οὐ-
τος μόνος ἀπίτται. ἕδ' ἐδὲ τὸ δὲ πα-
ρατελεῖται καὶ μικροῖ, ὁ δὲ ἀλλὰ παρ'
ἡμῶν κελτῆ μεγεθον. ὅτι εἰ ἐν οἷς αὐτῶ
σωθῆν ἐρησθαι, δὲ ἢ ἀπίτται ἀπίτται.
τὸ μὲν τῶν θεῶν φύσιν εἰς τὸ καθ' ἡ-
μᾶς κατελήψαι παράγματα, καὶ το-
σαύτῳ οἶομαι ἐγείνασθαι, καὶ το-
σαύτῳ οἶομαι ἐγείνασθαι, καὶ το-
σαύτῳ οἶομαι ἐγείνασθαι, καὶ το-
σαύτῳ οἶομαι ἐγείνασθαι. οὐ γὰρ ἂν εἰ ἀφ' ἡμῶν
ἔλασθε. ἢ, μετὰ θάνατον πᾶσι τῶν ἐξ ἡμῶν
ῥαῖστα. καὶ μὲν, ὡς θεῶν ἴσμοὺς Σαί-
τις οἶομαι ἐγείνασθαι, καὶ τῶν ἀφ' ἡμῶν
πᾶσι χρησμῶν ἐπισημῶν, καὶ ἀλιεῖς
παιδευτῶν τῆς ἐφ' ἡμᾶς ἐχειροτόνησε
καὶ τὰ ἀνήμερα, καὶ ἀπ' ἀνθρώπων φύλα
ἐπιτάσσεται. τὸ δὲ κεραιὸν ἐσοσθαι παρῶν
οἰολογούμενον παράγμα παρῶν
τοῖς πλείστοις καὶ ἐνδοξοτάτοις τῶν σο-
φῶν, καὶ διχαρῶν δὲ καὶ ἀκόλυθον, καὶ
λογικῶς ἀρέπον, καὶ τῆ θείᾳ πρὸς οἶα
ἐρμολόγη. καὶ περὶ τῶν τῆδε δοκῶν
παντῶν πολλοῖς ἀνωμάλως γίνεσθαι
παράγματος ἡμῶν οἰολογούμενον. οὐκ οἶδ'
ὅπως ἀπίτταιται. εἰ γὰρ τὸ ἀπίτταιμε-
να ἐξέβη. ποῖα μηχανῆ, τὸ πιστεύόμε-
νον οὐκ ἐκβέβηκεν, καὶ ἕτος εἰ οἷς διενέ-
θῃ, οὐκ ἠλέγχθη. ἐν ἡ συννήθῃ, πᾶσι
σταῖς ἀξίως ἀν εἰ εἰ γὰρ τὰ λογικῶν ὑ-
παρῶν ἐνὶ οὐρανῶν ζήτησιν γέροντι, τὸ κατὰ
λόγον πολλῶν μᾶλλον γενήσεσθαι. τῶν
γὰρ ὡς λόγον γεγενημένων τὸ ἐυ-
λόγον καὶ ἀκόλυθον συμβήσεσθαι.

te ac prudentia minimè destituti sunt,
hoc ferat: Nam si oracula illa in opus mi-
nimè excelsent, ne hinc quoque fides
arrogetur. Si autem cuncta eum, quem
pat erat, finem acceperunt, quid afferri po-
test quamobrè huic soli fides denegetur?
Quin ne hoc quidem, quod non parui, sed
meo quidem iudicio, maximi momenti
est, prætermittam, nempe cum in his re-
bus, in quibus hominum opinio ab ipsius
verbis dissidebat, fidem inuenerit, quid est
causè cur in iis, in quibus cum eo multis
probè conuenit, ipsius verbis diffidatur?
Nam quòd diuina natura ad res nostras
descendisset, tantamque administrationē
obisset, tot miracula designasset, vitiosas-
que perpeffiones per passionem curasset,
ac mortem per mortem exstinxisset, cum
minimè crederetur, per res ipsas demon-
strationem accipit. Non enim, si simplex
homo extitisset, mortales omnes post
mortem subegisset, nec infinitum deo-
rum examen ex orbè depulisset, nec cele-
bribus oraculis silentium indixisset, nec
piscatores vniuersæ terre magistrōs creat-
asset, nec feras & inhumanas nationes cicu-
rasset. Quid autem cùm iudicium fore
prædixerit (quæ res apud plurimos & cla-
rissimos quoque doctorum virorum ex-
tra controuersiam est, ac præterea æqua &
consentanea, rationeque præditi con-
gruens, ac diuinæ providentiæ conueniēs,
& de rebz huius vitæ, quæ plerisque præ-
posterè fieri videntur, eam purgans) fidem
tamen hoc minimè inueniat, haud sanè
scio. Nã cùm ea, quibus fides detrahatur
euenerint, quonam tandem pacto non
conueniet, quod fidē nanciscitur? Cùm enim
in iis in quibus dissidebat, falsi minimè
cōuictus sit, in ea re, in qua cōcors est, di-
gnus profectò est, cui fides habeatur. Nam
cùm ea, quæ rationalē omnem inuestiga-
tionem superabant, facta sint, quod ratio-
nāl consentaneum est multo magis fiet. His
enim effectis quæ rationem excedunt, id
quod cum ratione coniunctum, atque
consentaneum est, profectò contingeret.

Αα

Athanasio Presbytero. 162.

Quoniam mirum tibi videri scripsisti, qui fiat vt cum graue atque atrox facinus sit, Zosimum, qui Presbyteri speciem gerit, sacris operari, ei tamen, a quo scelerate ordinatus est, haudquaquam graue esse videatur, hoc responderim. Tu quidem pro tuo in improbos odio atque in probos amore iuste stomacharis (neque enim quicquam inficias iuerit) ego verò illud quodque te monere iustum esse censui, vt linguam tuam a maledicentia puram ac liberam conferues. Et si enim ille innumerus est, vt scripsisti, mortis generibus dignus est, vt qui ne honore quidem melior factus sit, verum sacerdotij dignitate tantquam armis quibusdam ad vitium abutatur (vnde etiã, nisi resipiscat,) grauissimas ab eo incorruptus iudex pœnas expeter: neque enim iniustus est Deus: at minimè tamè dignū fuerit, te os tuū impuris ipsius flagitiis exponendis & insectandis conspurcare.

Ioanni Scholastico. 163.

Si te ad pugnam aduersarius tuus extimulat, satius quidem fuerit nihil omnino respondere. Si autem hoc te, vt qui summe philosophari minimè institueris, face-re posse negas, reprehensionem saltem philosophia tempera, his Oratoris verbis ad eum vtens, Metuo, ne ea, quæ decent, de te dicens, in eos sermones, qui me minimè decent, incidam. Sic enim & mediocriter philosophaberis, & illum vlcisceris.

Heraclidi Presbytero. 164.

Illud tibi permirum videri dixisti, qui fiat, vt diabolus, viribus eius fractis & debilitatis, quàm plurimos homines in potestatem suam redigat. Ego verò minimè illud miror, quòd scelestus ille excubans, ac nec tempus vllum nec horam prætermittens, nos desidia torpentes & dormientes superet. Etenim eos quidem, quos su-

Αθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. ρξβ.

Ἐπειδὴ γάρ γε φασ θαυμάζειν, ὅπως τὸ ἱερατικὸν ζῶσιμον τὸν δοκοῦντα εἶναι πρεσβύτερον δεινὸν ὄν, ἔδειξεν εἶναι δοκεῖ τῷ πρῶτον μὲν αὐτὸν χειροτονήσαντι, φήσασιν, ὅτι αὐτὸς μὲν ἀπὸ μισοπονήρας, καὶ φιλαγάθου τρόπου διακρίσας ἀγανακτεῖς. ὁ δὲ εἰς γὰρ πρὸς τοῦτ' ἀντρεῖ, ἐγὼ δὲ σοὶ κἀκεῖνο παρρησιαστικῶς διέλεγον ὡς ἦθην, καὶ ἵνα καὶ κληρονομίας τῆν γλῶσσην ἀφαιρήσῃσαι. εἰ γὰρ κἀκεῖνος μωλὴν, ὡς γέγραπται, ἔστιν ἄξιός θανάτου, μὴ δὲ τῆν πνευματικὴν ἀλλ' ὅπλα καὶ κλίμα τῆν ἱερωσύνην κληρονομήσῃ, καὶ τοῖς μὲν ἀτόλμητα, διὸ καὶ παρὰ τοῦ ἀδικήσαντος κλητοῦ, εἰ μὴ γνωστικῶς ἴσῃ, σφοδρότατος ἀπειρηθήσεται δίκαιος. ἔτι γὰρ ἄδικος ὁ θεός, ἀλλ' οὐδὲ τὸ σωτὴρ ἐμαυτὸν ὅτι εἰς δίκαιος, τὰς μαλακὰς σκείνας ἀράξεις σκικωμοδῶν.

Ἰωάννη χολαστικῷ. ρξγ.

Εἰ ἐρεθίζει σε πρὸς μάχην ὁ σὸς διάδικος, ἀμεινον μὲν μὴ σπουδαίνεσθαι, εἰ δὲ τὸ εἶ, ὡς φησ, ἀδύνατόν σοι καθέστηκεν, ἀκρώς φιλοσοφῆσαι μὴ πρῆρησθαι. κίεσθαι τῆν φιλοσοφίαν τὸν ἔλεγχον, λέγων τὰ τοῦ ῥήτορος πρὸς αὐτόν, φοβούμην μὴ τὰ πρῶτον κλονηθῆσθαι σου λέγων, εἰς οὐ πρῶτον κλονηθῆσθαι εμαυτῷ ἐμπέσω λόγους. ἔτι γὰρ καὶ φιλοσοφῆσαι μετρίως, κἀκεῖνον εἰς δίκαιος εἰς ἀράξην.

Ἡρακλείδῃ πρεσβυτέρῳ. ρξδ.

Αὐτὸς μὲν ἔφη θαυμάζειν λίαν, ὅπως ὁ ἀθάνατος τοῖς πλείστοις τῶν ἀνθρώπων καὶ μετὰ τὸ σκνευεσθῆναι χειροῦται. ἐγὼ δὲ τοῦτ' ἔθαυμάζω, εἰ ἀρχυπῶν ὁ μαρὸς σκείνος, καὶ μηδὲνα χυρὸν, μὴ δὲ ὄραν πρῶτον λέγειν, ἢ μὲν βαθυμυῶν καὶ κοίμων ὄρων περὶ γινεται, σινάπολεσαι μὲν γὰρ εἰσὶν τοῦς

τοῦς ἠπὸ θέντας διωκόμεναι, βασιλεῦσαι δὲ τῶν παρὰ τὴν βασιλίαν τῶν ὑπὸ τῆς γῆρας διωκόμεως ἀνατρεπέσας, ὅτι ἂν διωκθῆναι τὰν ἄντιον γὰρ ἂν ἦν θαυμάσον, εἰ μὴ δὲν ποιούτες ἡμεῖς, ὡς τοῖς πρῶτον ἀρχαῖς πρῶτον, τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς κινουῦντες περὶ ἡμῶν, τὸ γὰρ τοῦς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων συστρατεύεσθαι τῷ ἐχθρῷ καὶ τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πλὴν ἡμῶν συμβεβαῖναι, καὶ τοῖς ἀληθῆς ὄν παρῶν, μὴ λίαν περὶ ὀφθαλμοῖς τῶν δόξων. ὅταν οὐ καὶ ἔξ εὐκλείας ῥαθυμίας πρὸς τὸν ἐχθρὸν σκείνον πάντα τὰ ὑπὲρ ἡμῶν ὀφείλοισι εἶναι καὶ ἡμεῖς μηχανασθῶμεν. Ἐποσελιζόμεθα, καὶ οἱ τοῦ τῆς ἀδελφῶν τοῦς ἡμετέρους σκείνον μὲν συστρατεύεσθαι, καὶ ἡμεῖς δὲ ὀπλίσεσθαι, σκινάδα λικζόμεθα, δι' ἣν ἂν θαυμάζεις εἰ ἠπίωμεθα. εἰ δὲ φαίης, τί οὐ ποιητέον, σπουδασθῆναι, ὅτι ἐπειδὴ, εἰ καὶ πρῶτον οὐκ ἀθάνατος ἀλλ' ὁ μὲν ἀπειροκρίτως θεασάμενος ἀρχυπῆται, ἔτι ποιητέον, καὶ κινδυνεύεον, ἔτι πλὴν θείαν συμμαχίαν κλητέον, καὶ πάντα πρῶτον, ὅπως καὶ τὸν πρῶτον αὐτὸν καὶ τοῦς συστρατευομένους νικησόμεθα. εἰ δὲ μὴ δὲ τῶν βαλόμενοι πρῶτον, καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν Χριστοῦ κατὰ τὸν ἑαυτοῦ ἀπῆλθαι ὀφείλομεν, καὶ ἔτι πλὴν σκείναι ῥόμην, ἢ ὅσων μὲν ἔσβησεν, ἢ δ' ἡμετέρου ῥαθυμίας ἠύξησεν.

Εὐδαίμωνι Ακαγιώστῳ. ρξε.

Σινά, καὶ ὄραν, καὶ χυρὸς, ἀθάνατος, καὶ πρῶτον ἔτι τῶν ἀφῆλθαι ἀφῆλθαι, διὸ δὲ εἰ καὶ αὐτῶ πρῶτον κλητέον, ἢ δὲ πρῶτον ἠγείσθαι τῶν πρῶτον, τὸ γὰρ πλὴν ἐν ἀνασθῆσιν ἔχειν, ἢ μὲν γὰρ πρῶτον ἡλιθία πολλῆς γάμοι τῆς ἀνοίας, ἢ δὲ πρὸς τὸ γῆρας ὀδύνας, πᾶσαν τὴν ἡμῶν ἀσθῆσιν καὶ ἀμαρτίαν, ὅλιγον ἐστὶ τὸ μέσον τὸ διωκόμενον

perarit in exitum secum trahere poterit: at primum illud regnum, quod à diuina potentia euersum est, obtinere nullo modo queat. Imò contrà illud mirandum esset, si nos, nihil eorum, quæ victores decet, facientes, eum, qui nihil non aduersus nos mouet ac machinatur, vincere-mus. Nam quod permulti homines vnà cum hoste aduersus fratres in aciem procedant, ac propterea clades oriatur, et si verum sit, præteribo: nec hoc iis, qui id perpetrant, nimis graue atque acerbum videatur. Quapropter, cum & ex nostra ignauiā concidamus, & per id quòd ille hoc molitur, vt ea omnia quæ pro nobis esse debebant, nobis aduersentur, deiiciamur, ac denique per id quod fratres nostri in illius castris versentur, atque aduersum nos arma capiant, offensionem patiamur, ecquid est cur mireris nos vinci ac pro-fligari: Quod si quaeras, quidnam igitur faciendum sit, hoc respondebo: Quoniam diabolus, & si cecidit, tamen stolidè se iactat, audaciaque effertur, excubandum est, laborandum, periclitandum, diuinum auxilium accersendum & implorandum, ac denique quiduis agendum, vt & ducem ipsum, & eos qui cum ipso militant, superemus. Nam alioqui, si nihil horum effi-cere in animum inducentes, ea quoque quæ præclarè à Christo gesta sunt, prodimus, nos ipsos, non diaboli robur (quòd Seruator quidem extinxit, nostra autem socordia auxit) accusare debemus.

Eudæmoni Lectori. 165.

Vmbra, & infomnium, & fumus, opti-me vit, & quiduis eorum, quæ quàm ocys-simè auolant, hominum vita merito appel-lata est. Ac propterea ne ipsi, quidam ad-dictum animum habere oportet, nec deli-cias, delicias existimare. Maiorem quippe partem ita habet, vt earum sensu careat. Etenim prima ætas ingenti amentia refer-ta est. Ea item, quæ ad senectutem tendit, omnè eum, qui nobis inest, sensum debi-litat & extinguit. Atque exiguum quid-

dam interiectum est, quod deliciis & voluptati cum sensu frui queat. Imò ne hoc quidem purè ac liquidè ipsius particeps est: quippe quam infinitæ curæ ac labores & molestiæ labefactent. Atque etiam si & purè ac sincere (quod fieri non potest) frueretur, tamen id, quod medium est extrema superare minimè deberet, verùm ab utroque superari. Cùm autem media vitæ pars innumeris tempestatibus, & curis, & periculis, & insidiis, & laboribus, aliisque, quæ nunc prætermitto, perturbetur, vbi nam tandè delicias & voluptates mihi demonstraturus sis, velim exponas.

Ammonio Scholastico. 166.

Videris (ò quònam te nomine dignè appellem!) ne communes quidem notiones sequi. Nam quod per literas quæsiuisti quàmnam ob causam Christus mulieres eas, quæ ipsius vicem dolebant non modò non collaudarit, sed etiam infectatus sit, maximo argumento est communes notiones apud te minimè conseruari. Huiusmodi enim commiseratio, contumelia illi erat, qui eiusmodi passione non mouebatur, qui autem sponte ac voluntario animo pugnant, beati prædicantur. Non enim ea quæ fiunt, verùm eorù, qui perpetiuntur, animi, perpeni & explorati, aut hoc, aut illud pertrahunt. Nam quòd & prædones & martyres isdem pœnis afficiantur, nec ab vno eodèmq; principio manas, nec ad vnũ & eundem finè tendit.

Theophilo. 167.

Quòd optimæ narrationes insita in nobis ad virtutem subsidia excitare soleant, minimè te fugit. Cùm igitur hoc ita se habeat, demus operã, ne inhonesti atque absurdì quicquã, aut dicamus, aut faciamus.

Hieraci Medico. 168.

Quandoquidem is, qui per comœdiam tragicum supercilium populo iniicit,

μετ' αὐθ'σως περὶ τῆς Σπολαῦσαι μάλλον δι' ἡδ' ἐκ τῶν εὐλικρινῶς αὐτῆς μετέχει, μὲν ἄνθρωποι, καὶ πόρον, καὶ λυπῶν, λυμνηρομένων αὐτῶν· εἰ δὲ καὶ εὐλικρινῶς ἀπέλαυσεν, ὅπως ἐδύνατον, ἢ τὸ μέσον κύνειον ἀφαιλεῖ εἶναι τῶν ἀκρῶν, ἀλλὰ τὸ συναμφοτέρων κρατεῖν τὸ μέσον. ὅταν δὲ καὶ τὸ μέσον μὲν οὐκ ἔχει, καὶ φρονήτων, καὶ κινδύνων, καὶ ἐπιβουλεύων, καὶ πόνων, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἀνωτὶ ὡς ἐλαττωσὶ, σὺνταράτῃται, ποῖ τὴν περὶ τῆς μοῖ δι' ἡμῶν εἴπε μοι.

Ammonio Scholastico. 166.

Κινδυνεύεις, ὅτι σε χαλέσας ἀξίως προσέειπα, καὶ κοινῆς μὴ ἐπέταξεν ἐνοίας. τὸ γὰρ γρηγορήσαι δι' ἡν αἰτίας τὰς συμπαραστάς γυναικῶν ἀπέδξατο ὁ Χριστὸς, ἀλλὰ καὶ ἐπέταξε, περὶ μὲν ὅτι μίσηται τῶν μὴ τὰς κοινὰς ἐνοίας ἀπέδξαται παρὰ σοὶ. ὕβρις γὰρ σκάνω τὸ συμπάθει, ὅ μὴ τὸ πάθος χαλεθρηνῆσαι, οἱ δ' ἐκουσίως ἀθλοῦντες μαχαρίζονται. οὐ γὰρ τὰ γινόμενα, ἀλλ' αἱ τῶν παρόντων γνώμη βασιανίζόμενοι, ἢ τῆς τοῦ σκάνω ἐφέλκονται. τὸ γὰρ καὶ λησῆς, καὶ μάρτυρας τὰ αὐτὰ πάθει, ἢ τ' ἀπὸ μίας ὁρμῆται ἀρχῆς, ἢ τ' εἰς ἐν ἐλάττω πειπέλος.

Theophilo. 167.

Ὅτι τὰ ἄριστα διηγήματα τὰς ἐν ἡμῖν ἰμφύτους ἀφορμὰς τὰς εἰς ἀρετὴν φημι βλεπέσας διεγείρειν ἔωθεν, οἷον εἰ τοῖσι ταῦτ' ἔσται ἔχει, μηδὲν ἀπηχῆς, μήτε λέγων, μήτε περὶ τῆς αἰδῆ.

Hieraci Medico. 168.

Ἐπειδὴ ὁ τῶν δυνάμεων τῆς κακοδίας ἰφρῶν ἐμβαλῶν τραχίτην, καὶ ὅτι

ὅτι τὸν αὐτῆς τὸ φορτικὸν ἄριστος εἶναι σοὶ παραίνεσις, ἐδοξεν, ἅτε γρηγορήσαι ἀμετασίμως πολλῆς ἔπιφύρειν τῶν ἀκούοντάς περὶ κεῖν, ἀκούε αὐτῶν λέγοντος οὐ τὸ πένεσθαι ἐπινοεῖδισι ἀργύρα ἡρόνυμος, πλὴν τῆς φιλοσοφίας, καὶ πάσης ἐπιτήμιος τε καὶ τῆς χυρῆς μιμήσει.

Isidoro Diacono. 169.

Τὸν ἴκων ἀπὸ τῆς κακῶς ποιῆν, σατυρικῶν ἔτι θεομῆσι, ἀλλ' οἱ τοῦτο ἐν τοῖς σκάνω περὶ μὲν οὐκ ὀλυμπικὸς ἀγῶν, οὐτὰ φραγῆνται οἱ ἀγῶνι βουλομένοι, ἀλλ' ἐν τῶν σκάνω τῶν Χριστοῦ ἐναντίος ἔστι ὁ τῶν φραγῆν νόμος. τὸν πλῆθος ἴδων γὰρ, οὐ τὸν πλῆθυστα φραγῆν νομῆ, ἐπιτηται. ὡς μὴ τῆς ἴκων μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν τῶν τῶν τῆς νίκης τὸ θαῦμα γίνεσθαι μετ' ὅσον, ὅταν γὰρ τὰ παρὰ ἀνθρώποις ὄντα νίκης ταῦτα ἡθῆς ποιητῆς Σποφάνθη, τότε γένη δυνάμεις, τότε οὐράνιον σκάνω, τότε ἀρχὴν ἰκὸν γέλασον εὐκότως εἶναι πιστεύετε.

Eustachio Presbytero. 170.

Ἀμφοτέρως ἐν φημίαις παρὰ πάντων σοὶ διχῶς ἐγερομένης, ἀρξυπνεῖν ἀνείης διχῶς, ὅπως ταῦτις τοῖς μετέπειτα φραγῆν ἰδρῶσας.

Martiniano, Zosimo, Maroni, Eustachio. 171.

Εἰ μὲν ἦν περὶ ἡμῶν χαλέσας ὑμῶς τῆς ὑμετέρας ἀκαληθίας χαλεθρῶν, ὁ τὸ μέλλον ἐγὼ τὸ αὐτῶν, καὶ χαταθήσω δῆλον, ὡς ἐδοξεν ὑμῶν ἔσται ὁ τοιαῦτα ἐπιτολήσων δρῶσαι, οἷα ἐδράσαιτε, ἀσυνδῶς ἀντὶ τῶν συχῶν ἡγῶν, καὶ τῆς παρελθόντων ἐρασιμῶν τὸ λαθεῖν. ἐπειδὴ δ' οὐδὲν ἔστιν ἀξιοχρῶς ἐγὼ τῆς ἀναγκῆς μοι ἐδοξεν, εἶναι ἢ ἀλλ' ἢ τῶν τῶν γρηγορήσων παρὰ νεσι· ἀντὶ γὰρ εὐρῆ ὑμῶς πλὴν αὐτῶν νοσοῦντας ἴσοις, ἴσως ἐργάσεται τὸ

ipsumque molestiam atque inuidiã astrinxit, optimus tibi monitor esse visus est, vt qui ea scripserit, quæ cum ingenti grauitate auditorum animos coërcere solent, audi cum dicentem: Nequaquam turpem & probrosam rem existimans paupertatem, quæ philosophiæ, atque omnis artis ac scientiæ patens est.

Isidoro Diacono. 169.

Lædendo vincere, satanicarum legum est. Ac proinde in Olympicis illis certaminibus, quæ in ipsiushonorem celebrantur, sic coronam consequuntur, qui decerant. At in Christi palæstra contraria coronarum lex est. Sic enim lege sancitum est, vt qui percutitur, non qui percutit corona donetur: vt non victoriam duntaxat, sed etiam ob victoriæ modum maius miraculũ existat. Nam cùm ea, quæ apud homines victoriam conciliant, hoc afferre constat, vt quispiam superetur, tum demũ diuina virtus, cum cæleste stadium, tum Angelorũ theatrũ meritò esse creditur.

Eustachio Presbytero. 170.

Cùm luculenta laus ab omnibus tibi excitetur, vigilandum tibi est, vt eam insequētibus rectè factis firmas ac stabilias.

Martiniano, Zosimo, Maroni, Eustachio. 171.

Si quispiã esset (ò quo vos nomine nuncupem, vt vestrum stuporem perstringam) qui futuri sponsorem se præberet, ac perspicuum faceret neminem vestrũ fore, qui posthac eiusmodi flagitia, quæ perpetrastis, admitteret, lubens fecissem vt quiescerem, ac præteritis sceleribus, vt in obscuro atque incognita iacerent, concederem. Quoniam autem huius rei nemo nisi satis loeuples sponsor est, idcirco necessariam hanc literariam admonitionem esse duxi. Nam si vos eodem adhuc mor-

bo laborantes inueniat, ipsa forasle, quod suum est; exequetur. Si autem, e furoris atque amentia emerfos, nimirum id quod opto, contigerit. Quandoquidem etiam optimis medicis, qui ex alienis calamitibus propios mæiores carpunt (nam multiti ipsorum questus duntaxat causa artem exercent) nihil optatius est, quam ut confectis medicamentis, ægroti his opus minime habeant. Eodem igitur ipse quoque modo illud quidem opto ne quis vestrum hac admonitione indigeat. Si autē (quod vtinam nō accidat) ea vobis sit, secunda vobis, vt dici solet, nauigatio haud inutilis erit. Quidnam igitur sit, de quo monendos vos duxerim, exponam. Cogor enim dicere, quod perspicuis verbis dicere nolo, neque vos, in vitij labyrinthum nescio quo pacto prolapsos, non modo diuinas, sed etiam ipsas, vt aiunt, naturæ leges euertisse. Nam qui aduersus naturæ deges, debacchantur, non mirum si ipsi quoque alij aduersus alios furorē ac rabie agitantur. Neque enim cupiditas, diuini metus freno carens facile cohibetur: verū, quemadmodum equus freni impatiens, aut vt magis proprie loquar, pestis instar, per omnem ætatem serpit, atque omnes cuiusuis sexus ac dignitatis inficit & labefactat. Enimvero honestorum quidem virorum aures offendere minime pulchrum est: at eos, qui sine vllo metu, ea, quæ nefas est, perpetrant, obiurgare summo opere conducit. Ingenis enim ignariæ ac timiditatis esset, si is, qui malum aliquod radicis euellere pararet, ne vocem quidē mittere conaretur: perinde atque silentio solo vitium curari ac propulsari posset. Cæterum, quàm maximè licuit tectè atque adumbratè scripsi: vt meliore mente induta, crimina ea, quæ & naturæ aduersantur, & modum omnem excedunt, committere desinatis: ne immodicæ quoque pœnæ à vobis expetantur. Semper enim atque omnino id contendit supplicij modus, vt flagitiorum magnitudini respondeat. Sodomorum cruciatum, si res in comparationem veniat, ludi cuiusdam instar esse demonstrans.

αὐτοῖς. ἂν δὲ ἀνεργῶτας ἐπὶ τῆς
μαρτίας, ὅσα ἐν ἡμῶν χερσίν. ἐπεὶ καὶ
τοῖς ἀρίστοις ἰατροῖς τοῖς ἐπιόδοις
συμφοραῖς ἰδίας κάρτα μὲν οἱς λυπαῖς
πολλοὶ γὰρ αὐτῶν κέρδους ἐνεκεν μόνον
τὴν τέχνην μεταχειρίζονται, εὐ-
χρῆς ἔργον ἔστι μετὰ τὸ κρατασυνάσαι
τὰ βοηθήματα. μὴ δὲ εἰς χεῖρας αὐτῶν
τὸν κέρμονται. καὶ αὐτοὺς εὐχρημὶ μὲν
μὴ δὲ ἡμῶν ταύτης χεῖρας γινέσθαι
τῆς παρρησίας. εἰδ' ἄρα γινώσκω, ὅ
μὴ γινώσκω. ὁ δεύτερος ἡμῶν, ὃ δὲ ἰπ-
πέυσι πλῆθος. τί τοῖνυ ἀναγκάσιον ἄν-
θρῶπιον ἀδυνάσαι. φέρω. ἀναγκάσιον
μα γὰρ εἶπεν, ὅσα σαφῶς εἶπεν ὁ
βέλομα, ὅτι εἰς τὸν τῆς χειρὸς λαβύ-
ρῳθον οὐκ οἶδ' ὅπως ἐμπεπαισμένοι, ὅ
μόνον τούτους θεῖος, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
τούτους τῆς ἐνόμου φύσεως, δικαιοσύνης καὶ
κατ' ἀλλήλων λυπησίν. ὅ γὰρ καλῶ-
ταίμα δὲ ὁσὶν ἐπιθυμῶν, τὸν τῆς φύ-
σεως χαλινὸν οὐκ ἔχουσα, ἀλλ' ὡσαύ-
τα χαλινῶ μὴ σπειθόμενος ἴππος, ἢ καθά-
ρα, κυριώτερον εἶπεν, λοιμὸς, πᾶσαν
ἡλικίαν ἐπιτίμαται, καὶ πᾶν γένος καὶ
πᾶσαν ἀξίαν λυμῆν εἰσι. συμπορεπῶν
μὲν οὐδ' ἀνδρῶν ἀκοὴν ἐροχλεῖν οὐ κα-
λόν. τοῖς δὲ ἀδελφοῖς δρῶσιν, ὅ δρῶν οὐ
θέμις, ἐπιτιμῶν χρησιμώτατον, ἀνα-
δρίας γὰρ ἂν εἴη πολλῆς, μέλλοντα π-
καλοῖ ἐκείνου, μὴ δὲ φωνῆν ῥηξαι ἐ-
πιχειρῆν ὡς τῆς σιγῆς αὐτομάτως ἰσ-
σομένης τὴν χεῖρα. πλὴν ἀλλὰ καὶ
ἔτι οἷός τ' ἦν, συνεισισαμένως ἐπέ-
σφλασθῶς σοφροῖσι θέντες παύσηθε,
καὶ τῶν καὶ φύσιν εἶναι δικαιοσύνην, καὶ
τῶν ἑσθέρων πᾶσιμαίων, ἵνα μὴ
ἑσθέρους ἀπατηθῆτε τὰς δικαιο-
πάντη γὰρ καὶ πάντως φιλονεικεῖ τῶ
μεγέθει τῶν πλημμελημάτων, ὅ τῆς
κολάσεως τρέπος τῆ ἑσθέρων τὰ
σοδόμεναι παθη παίγνια εἶναι ἐπὶ
φαινοῦ.

Τοῖς

Τοῖς αὐτοῖς. ροβ.

Isidem. 172.

Ἀρετῆς μὲν ὄντι, ὡς οἰμῶν, ἢ κείσιν.
καρῶτα δὲ τῶν τῶν ἐπιόδοις καὶ
ποσότητα καὶ πηλικότητα τῶν
μαρτυρημάτων. εἰς τῆτον γὰρ μάλα
ἐλπίει τὸν σκοπὸν τὸν εἰρημῶν τῶ
μελωδῶν, ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ κυεῖς,
οἷν ἀκέραις πληρὸς κερσισματος, πί-
ονται ἐξ αὐτῶ πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ
τῆς γῆς. ὅτι δὲ ἐπὶ πτωχείας τὸ ποτή-
ριον ἐν ταῦθα καὶ τῶ Ιερεμίας εἶρηται.
λάβε τὸ ποτήριον τῶ θυμοῦ, καὶ πο-
πῆς πάντα τὰ ἔθνη, καὶ κερῶν τὴν
Ιερουσαλήμ. τοὺς γὰρ λέγοντας περὶ
τῶ μυστικοῦ ποτήριος τὸν μελωδῶν πα-
ρεσφικτεῦναι, ἐλέγχουσι μὲν καὶ ἰσ-
δαῖοι καὶ ἄλλοι, καὶ ὅσοι τέτις ἄμοι-
ροι τυγχάνουσιν ἐλέγχουσι δὲ ἐχ' ἡμῶν
καὶ αὐτοὶ οἱ ἱεροβάλλτης, τῶ τῶτων
τῶν ῥήσων φέρσας, ὅτι ὁ θεὸς κελτῆς
ἔστι, τοῦτον ταπεινοῖ, καὶ τῶτον ὑψοῖ.

Θεοδοσίω παρθενοτέρῳ. ρογ.

Theodosio Presbytero. 173.

Ἐδάκρυον, ὃ φιλοσοφίας ἀγαλμα,
ὁ Χεῖρος ἐπὶ Λαζάρῳ, μάλα μὲν
καὶ τῶν ὡσαύτα καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
καλῶν ἡμῶν καὶ ὄρεσ πηγῆς, ἵνα μὴ
ἐκκακχωσώμεθα τῶ τῆς λύπης
οἰζυῶ θεασαμένοι εἶπον, ἴδε πῶς ἐφι-
λει αὐτόν. ἐπειδὴ δ' ἔφη, οὐκ ἔαρετε
τῶ τῶσιν ὅτι ἀναστήσεται τὸ δακρύ-
σαι. δακρῶ μὲν γὰρ ἅπαντες τοὺς τε-
θεώτας ὅ τῆς αὐτῆς μάλα ἀναστή-
σεσθαι τῶσιν ἀκαμάτους. θεὰ εἰ δὲ
σῆται ὁ λθρος ἀλασται τῆς ἀκείβειας.
φίλος ἦν τῶ σωτήρος. φίλος δ' οὐκ αὐ-
τῶ πάντως δικαίος ἦν. ὅ γὰρ ἂν ἐφι-
λοπαρεῖ τῆς ἀχρῆτης δικαιοσύνης
μὴ δικαίος ἂν. ὅ γὰρ χεῖρτι οἶδε φι-
λεῖν, ἀλλὰ κείσθαι. δικαίος δ' ἂν, καὶ ἐ-
ξελθὼν εὐκλεῶς τὸ σείδιον τοῦδε τῶ
εἰς, πάντως ἐν ἀνασῶσθαι ἦν καὶ π-
μῆ. ἐπεὶ οὐκ ἔμελλε τοῦτον εἶναι τὴν
οἰκείαν δόξαν ἀναστήσῃ, ἐδάκρυσε, μο-
νον γὰρ λέγων, τὸν εἶσα τῶ λιμῶνος

Purum quidem, vt opinor, Dei iudiciū est: temperatur autē iuxta scelerum qua- litatem & quantitatem. Huc enim maxi- mē spectat quod à Psalmista dictum est, Calix in manu Domini vini meri plenus mixto: bibent ex eo omnes peccatores terræ. Quod autem hoc loco calix de pœ- na intelligendus sit, nemini dubium est. quemadmodum etiam apud Ieremiam di- ctum est, Accipe calicem iræ, & pota om- nes Gentes, ac primam Ierusalem: Nam quodd quidem de mystico poculo Psalmi- stam vaticinatum esse asserunt, eorū opi- nionem & Iudæi & Gentiles, cæterique omnes, qui huius expertes sunt, refutāt. Atque etiā eos maximè Psalmista ipsemec refellit: vt qui ante hæc verba dixerit, Deus iudex est, hunc humiliat, & hunc exaltat.

Christus (ὃ Philosophiæ simulacrum) ob Lazarum lachrymas profudit: maximè quidem in hoc quoque, quemadmodum & in aliis rebus regulans nobis ac terminos figens, vt ne bacchantium more præ mœ- stitia præcipites agamur. Ij quippe qui eū conspexerunt, dixerunt, Ecce quomodo amabat eum. Quoniam autem minime cōsentaneum fuisse dixisti, vt is lachrymas emitteret, qui Lazarum ad vitam redicu- rum esse prænoscebat (nos enim omnes ea de causā mortuos lachrymis prosequi- mur, quod eos haud statim reuicturos esse expectemus) vide an quod dicturus sum exactam huius rei causam attigere queat: Saluatoris amicuserat. Amicus porro cūm esset, omnino vel probus erat. Neque enī puræ & labis omnis experti iustitiæ cha- rus fuisset, nisi iustus exitisset. Deus enim non fauore, sed iudicio, ad amandum duci solet. Cūm autem iustitia præditus esset, atque ex huius vitæ stadio cum laude at- que gloria excessisset, non est dubium,

quin in requiete atque honore esset. Quoniam igitur ipsum ob suam gloria à morte ad vitam excitatus esset, collachrymauit his propemodum verbis utens: Eum qui portu iam appulerat, rursus ad fluctus & procellas voco: eum, qui iam coronam consecutus erat, ad cerramina rursus duco.

Eidem. 174.

Cum in vnoquoque penè cōgressu multo de virtute sermones habeantur, parua tamen apud multos eius cura est, magna autem apud paucos. Caterum omnes, non modò ipsius amantes ac studiosi, verum etiam hostes, eam laudibus efferunt. Tanta ipsius pulchritudo est! Improbritatem contra, & hostes & amatores vituperant. Tanta ipsius deformitas est! Verum præfenti voluptate tanquam armis quibusdam instructa, tamen alioqui belluina forma prædita, eam, quæ diuina pulchritudine fulget, apud plerosque superat. Operereptum itaque est illud nosse, quod etiam præfens voluptas, maiorem vim habere videatur, quam quod in posterum utilitate allaturum est, ac in exitiosum tamen ac pestiferum finem definit. Quocirca satius ac præstabilius est à laboribus ad requiem, quam à voluptate ad cruciatum proficisci.

Martiano Presbytero. 175.

Prudentia simplicitate temperata, diuinam quandam rem, hoc est numeris omnibus absolutam virtutem parit. At si altera ab altera sciungatur, illa in peruersitatem incidit, hæc in stultitiam definit. Etenim illa ad malum aliquod patrandum apta est: hæc fraudi ac deceptioni pater. Ac propterea diuinum oraculum per unam imaginem hoc minimè declarauit (neque enim in iis animantibus, quæ ratione carent, prudentia cum simplicitate coniuncta est: verum alia improbitatem, alia simplicitatem consecantur) verum his verbis vltus est, Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ. Hoc autem non eo spectat, vt serpentis venenum ac

εισελάσανται, πάλιν ἐπὶ ταῖς τραυματίας κελεύει, τὴν ἡδὴ σφραγίσαντα, πάλιν ἐπὶ τοὺς ἀγῶνας ἄγω.

Τῷ αὐτῷ. 176.

Πολλῶν λόγων γιγνομένων μικροῦ δὲ ἐν ἑαυτῷ συνίσταται περὶ ἀρετῆς, ἄλλοθεν μὲν αὐτῆς τοῖς πολλοῖς τυγχάνει λόγος, πολλὸς δὲ τοῖς ὀλίγοις. Πλὴν πάντες ἢ μόνον οἱ ἑρασταὶ αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἀνακηρύτθουσιν. τοσοῦτον ἐστὶν αὐτῆς τὸ χέλλος. τίω δὲ χαλκῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ καὶ οἱ ἑρασταὶ κεκλιμένοι. τοσοῦτον ἐστὶν αὐτῆς τὸ ἐπεδέρχθαι, ἀλλὰ τῆ παραπτώσεως ἡδονὴ ὀπλιζομένων, εὐδοκίμει παρὰ πολλοῖς. καὶ τοῖς ἡμετέροις ἕσται τὴν γῆν χαλκῶν ἀσπράτθισαν. καὶ οὐκ ἀδύνατον, ὅτι καὶ ἡ παραπτώσεως ἡδονὴ, μείζων δὲ καὶ ἰσχυρὴ τοῦ ὑπεροσμυνοσσοῦτος. ἀλλ' εἰς ὄλεθρον κατατρέφει τέλος. ἀμεινον οὐκ ἔστι πόνων εἰς ἀνάπαυσιν ἰέναι, ἢ σπὸ ἡδονῆς εἰς πτωχείαν.

Μαρτινιανῷ πρεσβυτέρῳ. 176.

Ἡ φρόνησις τῆ ἀπλοῦτητι κεραιμένη, θεῖον πνεῦμα, φημι δὲ, ἐπιτελεῖται. ἀρετῶν σπουδὴν, εἰ δὲ ταῦτα ἐραστῶν χειρὸς εἴη, ἢ μὲν εἰς πονηρίαν ἐπιπίπτει. ἢ δὲ εἰς μωρίαν τελευτᾷ. ἢ μὲν γὰρ εἰς τὸ κακοῦργεῖν, ἢ δὲ εἰς τὸ ἀπατάσθαι ἐστὶν ὅτι τὸ πῦρ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦ θεοῦ χρησμός. ἀφ' ἑαυτοῦ εἰκότος τῆ οὐ σαφὴς ἐστίν. οὐ γὰρ ἐστὶν ἐν τοῖς ἀλόγοις ζώοις φρόνησις μετὰ ἀπλοῦτητος. ἀλλὰ τὰ μὲν τῶν πονηρίων, τὰ δὲ τῆ ἀπλοῦτητος μεταδώσει. ἀλλ' ἐφ' ἡμῶν φρόνησις ὡς αἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἀκροατοὶ ὡς αἱ ἀεισφραγίσται. οὐ γὰρ ἵνα τὸ ἰσοῦσον καὶ πληκτικόν, τῆ δ' ὀφθαλμοῦ μίμνησόμεθα. καὶ μὴ ζῶνται γὰρ οἱ

Ἰσίδωρος

Ἰσίδωρος, ὡς ὄφεις, καὶ γινώματα ἐχιδνῶν, ἢ ἵνα τὸ ὑποπλοῦν καὶ δολερὸν. ἢ γὰρ καὶ πάντα τὸ παρεδωγμένα λαμβάνεται, ἀλλ' οὐ μέρους, ἐπεὶ οὐκ ἔστιν εἰς ὑποδωγμένα, ἀλλὰ ταυτέστι. ἢ ἵνα τὸν παλαιὸν ἀνδραποῖ, τῆς τῆς χελκῆς, ὡς ὅτι λεβητέα σποδοποιεῖται. καὶ τίω μὲν πῖστιν, ὡς ὅτι σκεῖνος τίω κεφαλὴν φυλάττωμεν. τῆ δὲ σώματος, ὀλίγον φρονιζομένη. τὰ δὲ ἄλλα ἑαυτῶν, καὶ κεραιῶν τῶν τοῖς τίω τῆς ἀεισφραγίσται ἀπλοῦτητος. ἢ ἵνα τὸ αἰσθητὸν αὐτῆς σποδοποιεῖται. ἀφ' ἑαυτοῦ βλάπτει γὰρ ἑραστῶν ὡς ἀεισφραγίσται, ἀλλὰ τὸ ἀφελὲς καὶ σπῆρον. εἰ δὲ βύθει καὶ δ' ἑτέρωθεν ὀφθαλμοῦ βλαδίεται ὁ λόγος. λέων κέκληται ἢ μόνον ὁ Χειρὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ δειχτός καὶ ὁ ἀφελός. ἀλλ' ἢ καὶ ταυτὸν ὡς γὰρ ἐφθην εἰπὼν οὐ καὶ πάντα λαμβάνεται τὸ ὑποδωγμένα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἑαυτοῦ μόνον τὸ μέρος τὸ χρησιμεύον τοῖς λεγομένοις, καὶ τὸ λοιπὸν χαίρειν ἑαυτῶν. οὐκ ἔστιν ὁ Χειρὸς καὶ τὸ βασιλικόν, καὶ ἀμαρτανία πρὸς τὸν γὰρ ἐκὼν μὴ ὡς λέων. ὁ δὲ δειχτός καὶ τὸ ἀδελὸς καὶ ἀφελός. δειχτός γὰρ ὡς λέων πέποιθεν. ὁ δὲ ἀφελός, καὶ τὸ θελωδὸς καὶ ἀμαρτανία. ὡς λέων γὰρ ἀειπατεῖ. καὶ τῆ τῆ κατὰ πῆν. εἰ τοίνυν ἐξ ἑνὸς ζώου ἀφελός, εἰκότως ἢ γὰρ ἡ παρέστη καὶ ἢ συγγρόμην τὰ τερματῶν, ἀλλ' ἐχέτω τὸ ἀρετῶν σπονόμενον. τί θαυμάζεις εἰ τίω τῆ πηλῆς εἰκόνα ἔλαβεν ὁ Πάυλος, ἢ ἵνα τὸ ἀντεξέσται λυμήνηται ὁ παύλας ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἵνα μὴ μόνον τίω σφοδρῶν πειθῶ καὶ ὑπακοῆν δείξῃ, ἢ δειχτός ἢ εἰ ἔχειν ὁ ἀνθρώπος ἀρετῶν τὸ ὄν, ἀλλὰ καὶ τίω λυτήν ἰάσεται τῆ ὅτι σπῆν τὸ λυμῶνται, τῆ ἀκροατῶ καὶ παντὸς ὅτι σπῆν καὶ λόγου καὶ ἢ ὅτι σπῆν.

percutiendi libidinem imitemur (vituperantur enim Iudæi, vt serpentes, & genimina vipetarum) nec rursus vt versutiam ac fraudem (neque enim istud exemplum iuxta omnem rationem accipitur, sed ex aliqua duntaxat parte, alioqui exemplum non esset, sed res omnino eadem:) verum vt veterem hominem, hoc est vitium, tanquam serpentis pellem, exuamus, atque fidem quidem, vt ille caput, custodiamus, corporis autem exiguam curam geramus, cetera verò missa faciamus atque his columbæ simplicitatem admiscemus: non vt ipsius stoliditatem exprimamus (traducitur enim Ephraim vt stultâ columba, non habens cor) verum vt ipsius simplicitatem ab omni improbitate remotam imitemur. Quod si ita lubet, per aliud etiam exemplum oratio nostra grassabitur. Leo vocatus est, non modò Christus, sed etiam vir iustus, & diabolus : at non eadē ratione, (Vt enim antè dixi, non iuxta rationes omnes exemplum vsurpatur, sed iuxta illam duntaxat partem, quæ instituto sermōni conducit: ac quod reliquum est iuberetur valere.) Christus quippe ob regiam amplitudinem, atque inuisctum robur hoc nomine appellatus est. Recumbens enim, inquit, dormiuit vt leo. Iustus autē vir ob intrepidum animum, ac nihil periculi metuentem. Iustus enim confidit vt leo. Diabolus denique ob feritatem cruorisque forbendi auiditatem. Circuit enim vt leo, quærens quæ deuoret. Cum igitur ex vno animali varias imagines Scriptura sacra exhibuerit, nec tamen propterea speculationes confundamus, verum cuique, quod ipsi aptum est, tribuamus, quid miraris, si Paulus luti imaginem cepit, non vt voluntatis humanæ libertatē conuelleret, quæ vtique prædicat, verum vt non modò ingentem obedientiam, quam vir iustus merito ad Deum habere debet, ostendat, sed eorum etiam, qui purissimam illam, atque & sermonem omnem & cogitationem excedentem scientiam insectari non dubitant, furori medeatur.

δύναμις

Isidoro Diacono. 176.

Cum diuinum numen victimas & cruores ob puerilitatem, in quam tum homines versabantur, toleraric, quid miraris, quoddam quoque quæ per citharam & Pfalterium celebrabatur, Musicam toleraric: quæ ut nonnulli aiunt, turbulentos animi motus propulsat, atque & mærorē lenit, & iram mitigat, & luctus per lachrymas leuiat. Multi enim, ut ferunt, quod lachrymas per vim compresserit, in varios morbos inciderunt.

Theodoro Presbytero. 177.

Quoniam quid sibi hæc verba velint, Δὲ συγκριματός, quaesisti (hoc enim à Damiele in tua interpretatione prætermisum esse) illud habet: Quoniam ob ingentem potentiam, & quia inuicto robore pollere regnum suum existimabat, Barbarus in superbiam atque insolentiam prolapsus fuerat (ita ut se humanos terminos excessisse, atque in diuinam classem ascriptum esse duceret) mox autem abscindendus erat (hoc enim vitæ arboris excisio testabatur) idcirco non modò conspectarum rerum terrore, sed etiam figurata quadam ratione moderatio: rem enim ac prudentiorem reddere cupiens, tanquam in regio quodam tribunali narrationem conformat, rege nimirum sententiam proferente, exercitus autem duce eam interpretante, hoc est sententiam exponente (siquidem vox hæc συγκριματός interpretationis significationem habet) militibus autē eam exquentibus. Vnus enim cum, qui sententiā promulgauit, velut Archangelum esse dixit (vnus porro, si interpreteris, vigilem sonat) sanctos autem Angelos eos, quibus arboris amputatio imperata est. Quoniam enim sententiam prohibere minimè poterant (celeriter enim & cū clamore prolata fuerat) spes autem aliqua salutis elucebat, propterea quoddam manerent, percunctantur, hoc est postulant, ut prænitum temporis spatium intelligant. At

Isιδώρω Διακόνω. ρσϛ.

Ei thesaurum et aurum non habentem... Εἰ θεσάυρον καὶ αὐράματα οὐκ ἔχεις...

Theodoro Presbytero. ρσδ.

Επειδὴ ἔφησεν ὅτι Δὲ συγκριματός... Επειδὴ ἔφησεν ὅτι Δὲ συγκριματός...

τὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῆς... τὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῆς...

ille non hoc duntaxat, sed etiam causam ipsi exponit. Ut cognoscant, inquit, i i viuur, quoddam altissimus celestis regni principatum tenet.

Ερμογόνη Ἐπισκόπῳ. ρση.

Hermogeni Episcopo. 178.

Οἶδα μὲν ὅτι ἐ δεινότητι λόγων... Οἶδα μὲν ὅτι ἐ δεινότητι λόγων...

Scio te non eloquentiae ostentandæ studio, nec ut hinc gloriam aucuperis, ad zosimum & Palladium & Maronem admouendos te contulisse: verum beneuolentia & charitate ductum hanc operam suscepisse. Quoddam si illi, cum ab omnibus fugilantur, tamen à te solo fugillari se existiment, ac proinde aduersum te stomachentur, ne timeas. Diuinum enim auxilium habes, quod & tuas partes tueatur, & illos vlciscatur.

Στρατηγῷ Χολοτακῷ. ροθ.

Strategio Scholastico. 179.

Η τῆς δικαιοσύνης... Η τῆς δικαιοσύνης...

Libertas ea loquendi, qua iusti viri pro iustitia sua vsi sunt, vir admirande, non à fastu atque arrogatia, sed à necessitate nata est. Hæc enim, ne iuste incommodis affici viderentur, huiusmodi voces ab iis expressit. Neque enim quisquam ipsorum, dum à calamitatibus immunis fuit, in eiusmodi voces erupit: verum alius terram, alius cinerem, alius vermen se appellauit. At in grauissimis tentationibus derelictis, ne ob improbas & sceleratas actiones calamitatibus premi videretur, vitam suam exponere necesse habuerunt. Nam cum metuerent, sinistram apud stolidos homines, ob ea quæ perpetiebantur, existimationem, colligerent, imò etiam, tanquam ob scelus perpetientes, probris atque eouitiis incesserentur, ad hæc, ut dixi, verba venire coacti sunt. Etenim qui mentis ac prudentiæ expertes sunt, ab iis calamitatibus, quæ in hac vita occurrunt, vitæ quodque criminandæ occasionem trahere consueuerunt. Quo scilicet in genere illud est quod amici Iob ad egregium illum ac virtute præstantem virum dicebant, Lenioribus, quam pro peccatorum tuorum merito, flagris affectus es. Eodemque modo

sanctum Paulum grassatorem quēdam & facinorosum hominem esse Barbari illi putabant, qui viperam de ipsius manu pendentem conspexerant. Unde etiam his verbis utebantur: Profus homicida est homo hic, quem creptum ē mari vitio nō finit vivere. Quin Semei quoque, ille inquam petulanti lingua præditus, Psalmitam, cum à filio vexaretur, homicidam appellabat, ob ipsius nimirum calamitatem, ad improbam hanc de ipso sententiam referendam adductus. Quæ cum ita fiat, noli tu quoque committere, vt eos omnes, qui in calamitatibus versantur, condemnas: verum ita existima, nonnullos etiam esse, qui adipiscendarum coronarum causa perperantur. Quod si admiratione afficeris, atque addubitas, hanc sententiam tibi ē cælo feremus. Quidnam igitur ad discipulos suos ait ille, qui rerum omnium imperium obtinet? In mundo pressuram habebitis. Atque ad Iob etiam dictum est: An putas me aliam ob causam oraculum edidisse, quam vt iustus appareas? Verè enim quem Deus amat castigat: & corripit omnem filium quem recipit. Neque id sane absurdum videri debet. Nam etiam Regum amici ipsi sunt, qui in bellis maximè periclitantur, & vulneribus afficiuntur, & peregrinationes suscipiunt: Eaque præsertim sunt, quæ fiduciam ipsis & auctoritatem apud Regem conciliant, atque vt iam cum eo, qui superiorem dignitatis locum obrinet, tanquam cum eo, qui eiusdem gradus sit, vtantur, efficit. Ea quippe quæ corpore gerunt, vulnera, amicitia pignora habent. Quod si dixeris, Quid igitur est, quod quidam ob eam causam animis offendantur ac deiciuntur? hoc respondeam, id ab eorum amentia proficisci, non ab ipsius rei natura. Neque enim hic est laborum præmium: verum hic quidem certamina, postea autem præmia. Quamobrem in certaminum tempore requiem, animique oblectamentum minimè quarant, nec tempora cōfundant. At imbecillior ego sum, fortasse dixeris. Verum tibi quoque prospexit Deus, atque & in impro-

σοι μὲν οὐ βάρβαροι, διότι καὶ ἄλλοι, πάντες φρονεῖς ὅτι οὐκ ἀνθρώπος ἔσται, ὃν διασωθῆναι ἐκ τῆς θαλάσσης ἢ ἀπὸ τῆς ὄρεως εἴασε. καὶ ὁ Σεμεὶ δὲ ὁ ἀθυρολόγος ὁ κείνος ἀπὸ ἀνδροκτόνου τὸν μάλα δὸν ἀπεκράλει, διακόμενον ὑπὸ τῷ υἱῷ, ἀπὸ τῆς συμφορῆς, τὴν πονηρίαν ταύτην περὶ αὐτῶν φέρων ψήφον. μὴ τοίνυν μὴδ' αὐτὸς πάντων κραταψήφισεν τῶν ἐν συμφοραῖς, ἀλλὰ πινὰς νόμιμα, καὶ ἀπὸ τῶν ἀφ' αὐτῶν ὑπομένειν. εἰ δὲ θαυμάζεις καὶ ἀσχετοῖς, τὴν ψήφον σου ταύτην ἐκ τῶν οὐρανοῦ ὁσσομένη, τί οὐκ ἔφη ὁ πάντων τὸ κρατος ἀνημύρος τοῖς οἰκείοις φοιτηταῖς, ἐν τῷ κόσμῳ τίνα θλίψιν ἔχετε. καὶ τῷ Ἰὼβ δὲ ἐρρήθη, οἷε με ἄλλως κερήμεπικένας ἢ ἵνα μὴ ἀναφανῆς διχόμος. ὄντως γὰρ ὃν ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει. μακροῖ δὲ πάντα ἔχον ὃν ὁσσομένηται, καὶ ἔδδεν ἀπεικός. οἱ γὰρ τῶν βασιλέων φίλοι, ἔστι μάλα ἰσχυροὶ δυνεύουσιν ἐν τοῖς πολέμοις, καὶ τραύματα ἔχουσι, καὶ ἀποδημίας στέλλονται, καὶ ταῦτά ἐστι μάλα ἰσχυροὶ τα αὐτοὺς παρήσαν ἔχειν παρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ὡς ὁμοίωμα λοιπὸν τῶν ὑποφρασεβηκότων κερήμεπικένας. ἔχουσι γὰρ τὰ ἐν τοῖς σώμασι τραύματα, τῆς φιλίας ἐνέχουσα. εἰ δὲ φαίης, τί οὐκ ἔστι τῶν ἀποσελιζομένων δια ταῦτα; φαίης, ὅτι τοῦτο παρὰ τὴν ἀνοίαν αὐτῶν γίνεται, καὶ ὁ παρὰ τὴν τῆς ἀνάγκης φύσιν. ἔ γὰρ ἐν ταῦτα ἢ ἀντιδόσεις τῶν πόνων. ἀλλὰ τὰ μὲν ἐν ταῦτα ἀθλα, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἔπαθλα. μὴ ζητήσωσαν τοιγαροῦν ἐν τῷ χερσὶ τῶν ἀγώνων τίνα ἀνεστῆ μὴδὲ συγγέτωσαν τοὺς χερσὶς. ἀλλ' ἔσθε ἰσχυροὶ φαίης ἀνίσως εἰμὶ, ἀλλὰ καὶ σου παρηγόρησεν ὁ θεός, καὶ ἀπήτησε πολλοὺς καὶ τῶν πονηρῶν δίκας ἐν ταῦτα, καὶ τῶν δικαίων ἠμείψατο πίκας. ὡς τε εἰ σκαυδαλίξαι σε οἱ ἐν θλίψει τῶν δικαίων, οἰκοδομητῶσαν σε οἱ ἐν ἀνίσω καὶ τιμῇ. καὶ εἰ ὑποσελιζομένους.

λιξίσει οἱ ἐν εὐπραγίᾳ τῶν πονηρῶν. ὀρθούτωσαν σε οἱ ἐν κολάσῃ καὶ τιμωρίᾳ.

bos multos hic animaduertit, & nonnullis item probis viris vicem rependit. Quare si tibi iusti, qui in calamitate sunt, offensionem affertunt, fac te ij confirmet, qui quiete atque honore fruuntur. Ac rursum si te improbi illi, quibus omnia secunda sunt, deiciunt, erigant te illi, qui in pœna & cruciatu versantur.

Παλλαδίου ρπ.

Palladio. 180.

Ὅτι μὲν ἐδεπάποτε ὅπου περὶ τῆς θείας ἡρωσιαις εἰπὲν ἐδήσει. ἡγήθη μὲν, οὐδ' ἀναρχωτῆν ἐδόξα μὲν. ἀλλ' ἀπαρτων κερήμεπικένας καὶ περὶ μὲν τῶ λόγῳ, παρὰ τὸν δῆλον. ὅτι δὲ πάντες, ἔχουσιν ἀνδρομῶν, ἀλλ' οἱς παρὰ τῶν παρῶν παρῶν, καὶ ἀπὸ τῶν φέρων ψήφον, καὶ εἰ μὴ φανερώς, ἀλλὰ καὶ γνάμην μετ' ἐξουσίας ἀποφαινοῦται. καὶ τῶτο εἶδεναι καὶ ἐκκοῦ καὶ ἀνδρομον τῶ λόγῳ ἐχρῆν τὸν εἶον, καὶ συμβαίνοντων τῶ δόγματι τῶ πολιτείας, ἵνα μὴ λόγῳ νικῶντες, τοῖς ἀράγμασιν ἡγήθημεθα.

Quod, vbi de diuina religione verba habenda fuerint, nunquam superati fuimus, nec impietatis opinionem contraxerimus, verum omnes sermone ac disputatione vincamus, ac profligemus, cuiuslibet perspicuum est. Quod autem omnes ad ea, quæ facimus, non ad ea quæ dicimus, animum adiciant, atque ab his sententiâ ferant, ac si non aperte, animo saltem & cogitatione, liberè ac pro potestate pronuncient, id quoque scire oportet. Quocirca curandum nobis est, vt vitam sermōnis comitem, ac muneris nostri administrationem, fidei, quam profitemur, consentaneam habeamus, ne alioqui sermōnibus viuentes, rebus superemur.

Διδύμου ὁρθοευντῆρα ρπδ.

Didymo Presbytero. 181.

Ἐοικας ὅτι περὶ ἐλπίδος μὲν τῶν ἐν τῷ λαν' ἐργῷ δὲ ἐκ ἐπελαθόμεν τῆς παρῶς σε ἀσθεσεως. ὅτι περὶ ἐλπίδος δὲ εἰ ἀκλεβῶς μάλοισι ἐκ παρῶς καὶ παρῶς δῆς, ἀλλὰ μὴ ἐξ ἀπάτης καὶ παρῶς εἰς τοὺς φίλους πεπαρφηκείας.

Mandatorum meorum memoriam abieccisse videris: ego autem meæ erga te beneuolentiæ obliuione minimè affectus sum. Afficiar autem, si illud cognitum & exploratum habueto, te dedita opera ac de industria, non autem errore quodam & casu in amicos debaccharum esse.

Τῶ αὐτῶ ρπδ.

Eidem. 182.

Εἰ μὲν ἀληθῆ ἐστὶ τὰ ἀπαρλεθῆναι, οἱ μὲν σοὶ ἀπολογίαν δικάσαι μὴ ὑπολελειφθῆναι. Ζητήσεις μὲν γὰρ ἴσως, ἐχ εὐρήσεις δὲ. εἰ δὲ ψευδῆ, μήνην ἴν εἰς ἀπολογίας ἀνάγκην τοὺς καταμνηύσαντας παρῶν σοι μὲν. καὶ ἀπολογουμένων μὲν δεξώμεθα, τῶτο δὲ μὴ ποιῶντας, τῆς ἐαυτῶν συνουσίας ἐξοφραλίσομεν.

Si vera sunt quæ ad nos allata sunt, nullam tibi iustam excusationem relictam esse arbitror. Vt enim fortasse quæras, haud tamen inuenies. Si autem falsa, fac sciam: vt eos, qui hæc detulerunt, ad tibi satisfaciendi necessitatem adigamus, atque id quidem facientes suscipiamus, facere autem recusantes à nostro cœtu submoueamus.

Bb ij

Athanasio Presbytero. 183.

Sermonibus philosophari promptum ac facile est: rebus autem arduum & difficile. Ac propterea illud auditorum animos minimè penetrat: hoc autem eos perstringit: illud enim risum mouet, hoc inertiam restringit: illud in probra, hoc in laudes definit. Illud tedio & molestia, hoc pudore auditores afficit. Itaque curandū est, ut, quæ faciendæ sunt, non modò dicamus, sed etiam faciamus: ne alioqui & probra habeamus, & pœnas sustineamus.

Theoni Episcopo. 184.

Habet quidem virtus non modò præmium, ut ais, sed etiam coronam ac celebrem & luculentam gloriam. Tu verò minimè facere debes, ut in vnaquaque ipsius specie, an mercedem habeat, curiosius inquiras. Maior enim ei merces constituta erit, qui non mercedis causa boni aliquid efficit. Nam si verè studio virtutis atque amore teneris, scires profectò, etiã submota mercede virtutem ipsam mercedem & coronam ac decus & ornamentum esse, ac mercedem in seipsa habere. Quoniam autem ut mercenarius de mercede nimium anxie ac icione vrges, suspicionem audientibus præbes, te, nisi merces esset, minimè facturum fuisse, ut virtutem coleres. Ceterum, quoquomodo de hac re censueris, virtutem colere, quæ sui amantes ac studiosos, & hic claros, & illis clariotes reddit.

Zosimo Presbytero. 185.

Iocari potius, quàm ferio loqui videris. Ut ut autem libeat (dicam enim quod verum est, nec recitebo) quandoquidem quotidie quæris, Quid igitur faciendum est? Ego vicissim ex te quæram, Quid igitur dicendum est? Nam si nec ab inertia nec à luxu abstinas, nec à communibus rebus manum abstineras, nec pecunias congerendi, atque ex alienis calamitatibus commoda tua comparandi, atque, quæ

Athanasio Presbytero. 183.

Τὸ μὲν Διὸς λόγον φιλοσοφῆν, εὐκταλοῦ. τὸ δὲ Διὸς παραγμάτων, δυσχερῆ. διὸ καὶ τὸν μὲν τῶν ἀκρόατον ἔχοντες κρείτται, τὸ δὲ καθάπετα. τὸ μὲν γὰρ γίλωτα κινεῖ, τὸ δὲ βαθυμίαν ἀνατέλλει. καὶ τὸ μὲν εἰς ὀρέδη, τὸ δὲ εἰς ἐπανύς τελευτᾷ. καὶ τὸ μὲν ἐνοχλεῖ, τὸ δὲ διωσπεῖ. τὸ δὲ ἀκρόατος ὀκνοῦσιν οὐ λεκτέον τὰ περὶ κτεάτων, ἀλλὰ καὶ παρακτεῖν, εἴ γε μὴ μέλλοιμεν ὀρέδη τε ἔξεν, καὶ εὐθυίας ὑφέξεν.

Theoni Episcopo. 184.

Ἐχει μὲν ἡ ἀρετὴ ἔμμενον μισθόν, ὡς φησὶ, ἀλλὰ καὶ σέφανον καὶ κλέος ἀοιδίμον. σὺ δ' ὅτε ἐν εἰς δόξα εἶς ἐφ' ἐλάττω εἶδες αὐτῆς πολυπαραγμοῦ ἐν εἶχει μισθόν. μείζων γὰρ ἔσται ὁ μισθός, τῷ μὴ Διὸς μισθὸν ποιούσιν. εἰ γὰρ ὄντως ἦσθα φιλάρετος, ἦ δεις ἀσπικαὶ χρεῖς ἀμοιβῆς αὐτῆς ἡ ἀρετῆς μισθός ἐστὶ καὶ σέφανος καὶ ἐγγυλλώτισμα. εἰ αὐτῆς τίς ἀμοιβὴν ἔχουσα, ἀλλ' ἐπειδὴ ὡς ὄντως μισθώτος ἀκριβολογῆσαι μισθόν, ἡσπνοῖαν παρέχεις τοῖς ἀκούουσιν, ὅτι εἰ ἡσπνοῖα καὶ χρεῖς μὴ ἦν μισθός, ὅτε αὐτῆς ἀρετῆς ἡσπνοῖας, πλὴν ἔπος αὐτῆς ἀσπικαί. ταῦτα, τίς καὶ αὐτῆς λαμπαροῦς, καὶ κείσε λαμπαροῦς τοῦς οἰκείους ἐρετῆς ἀποφαινήσασαι.

Zosimo Presbytero. 185.

Ἐοικας παίζειν μάλλον, ἢ ἀπειθεῖν, πλὴν ὅπως ἐν δόξαις εἰρήσεται παρ' ἐμοῦ τάληθες, καὶ ἔκχευεται. ἐπειδὴ ἐλάττω ἐρωτᾷς, τί οὐδὲ γρηγορεῖς, ἐγὼ σε ἐρησομαι, τί οὐδὲ γρηγορεῖς, εἰ γὰρ μήτε τῆς βαθυμίας, μήτε τῆς περὶ τῆς ἀπόχου, μήτε τῆς κοινῶν ἀφῆσοιο, μήτε τῆς χρεῖματίσεσθαι ἀποφῆσοιο, μήτε τῆς ἀλλοτρίας γαργεῖν συμφορᾶς, καὶ τὸ τῶν πενήτων σφραγισθῆναι.

σφραγισθῆναι, ὅτε ἔχῃ τί λέγειν. εἰ δ' ἀληθῶς ἐρωτᾷς, μαθεῖν βεβλήμενος, ταῦτα μὴ ποιεῖς ἀνοήτως, καὶ ῥῆσιν καὶ βᾶτην τίς χρεῖμα ἀπαμφορίασιο.

pauperum sunt, auertendi finem facias, quid dicam non habeo. Sin autem verè ac ferio percunctaris, ut intelligas, hæc quæ facis facere define: atque ita facilius & citius improbitatem deponas.

Isidoro Diacono. 186.

Isidoro Diacono. 186.

Τὸ θεῖον καὶ τοῖ φανότατον ὄν, καὶ ἡλὶς πολλῶ λαμπαροῦς, ἰδῆν μὲν ἀδύνατον. ἔδδ γὰρ θνητοῖς ὀμμασὶν ἐστὶ χροητοῖς, ὡς δ' ὅτε ἀδύνατον. νῶ γὰρ μάλιστα χρεθαρῶ τὰς εἰαυτῆ ἀκρίνας Διὸς τῆς παρηγοίας ἐπιπέμπει. χρεθαλαβῆν δὲ δυσχερῆσασον. παντὸς γὰρ τῆ νοσ μὲν μείζον ἐστὶ καὶ ὑψηλότερον, εὐμύθους δ' ἔχειν ῥαδίον. ἀρετῆ γὰρ ἀσπάζεται καὶ φιλή. εἰ τοῖνυ ἐθέλομεν τὸ πᾶσιν ἀσπρητον χροησασαι, καὶ ἀξιοῦσθαι χρεθματος πᾶσαν ὑσπρῆσασον ἀξίαν, σφροσύνη καὶ δικαιοσύνη καὶ φρονήσῃ καὶ ἀσπρία καὶ τὰς ἀλλαις ἀρετῆς εἰαυτοῦς κοσμησασμεν. ψυχῆς γὰρ ἀγνής τὸ πᾶν οἰκείωτερον καὶ ἀρετῆσασον ἔχ. ὀλέσεται δ' ἰδ' καὶ ἔφρη, ἐνοικησασαι ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεδισασαί.

Diuinum numen, etsi clarissimum, ac Sole longè splendidius, cernere quidem impossibile est (neque enim in mortalium oculos cadit) animo autè concipere haudquaquã impossibile (nec quippe ab omnib' quàm maximè puræ radios suos per providentiam immittit) comprehendere autem profus difficile (omnibus enim rebus quæ animo & ratione intelliguntur, maius est ac sublimi⁹) benignū verò ac placidū habere pronū & facile. Virtutē quippe amat & exosculatur. Quamobrè si nobis cordi est, id quod captum excedit capere, ac rem dignitatem omnem superantem consequi, temperantia, iustitia, prudentia, fortitudine, aliisque virtutib⁹ nos ipsos exornemus. Neque enim aptiorem sibi ac familiariorem sedem ullam, quàm puram & castam animã esse constituit. Eoque etiam nomine ait, inhabitabo in eis, & inambulabo.

Palladio Diacono. 187.

Palladio Diacono. 187.

Εἰ καὶ χρεθλεπὸν τὸ πρᾶμα, καὶ θάνατον ὀδινῆ τὸν ἀθάνατον. ἀλλ' εἰ χρεθλεπῆσται τίς θεῖαν συμμαχίαν τίς καὶ παθῶν ἢ πάσης ἀσπρησασον καὶ χρεθλεπῆσται, οὐδ' ἴχρος λελέσεται τῆ πρᾶματος.

Etsi graue atque acerbum vulnus est, atque immortalẽ mortẽ accersit: tamẽ si diuinum auxiliũ, quod & turbidos animi motus, & vitium omne vincit ac prefligat, imploraris, ne vestigium quidẽ vulneris relinquatur.

Isidoro Diacono. 188.

Isidoro Diacono. 188.

Καὶ ἐν τῶν λεξισομύθων, ὡ φροησασ, τέμνωσ, γνοῖσιν αὐ ἀκρίτως τῶν τε θεῶν καὶ τῶν ἀνθρωπίνων νόμων τὸ Διὸς φροησασ. οἱ μὲν γὰρ ἱεροῖ χρεθμοῖ τὰ δέοντα καὶ ἀρετῆσασ νομοθετήσαστες, ἐν ἀρχῆ καὶ ἐν τῆ ἀρώτῃ ἡλικίᾳ τοῦς διδάσκαλλας ἐφισασί τῆς ἀρετῆς καὶ ὄντες εἰσαωμάσασαι τὴ πονηρίαν. ἔπος γὰρ ἀριστερῆ διδάσκαλλας τὸ πᾶν, ἐκ

Ex his quoque quæ dicturi sumus (de prudentiæ delubrum) quid inter diuinas & humanas leges discriminis sit perspicuè intelligere queas. Etenim diuina oracula, ea, quæ honesta & consentanea sunt, scientia, in principio atque in prima ætate virtutis magistros præficiunt, quo videlicet improbitati aditum intercludant. Nã hæc demum optima doctrine ratio est, nõ

naturę obliuionem quodammodo affert, atque extra ipsius terminos iaculatur. Quod si quis focordiam extinxerit, rectas cogitationes, quæ & ius, & iudicium confirmet, pullulantes statim conspiciet.

Apollonio Episcopo. 198.

Diuiniſſimum, ô vir erudite, Patris Verbum, diuinam quęque suam prædicationem Regnũ appellat, vtpote cælorum regnum parturiens. Simile est regnum cælorum grano sinapis, quod minus quidem est omnibus feminibus, cum autem creuerit, maior est omnibus oleribus: Quod autem ait, hanc sententiam habet: Ex parua (vilis enim dictiones sunt) in eam magnitudinem excreſcit, vt omni Gentilium eruditioni ac sapientiæ obſcuritatem afferrat. Quod etiam contigit. Attico enim lepore manans error, atque acriter argumentans, sermonis rusticitate laboranti veritati cessit.

Hermogeni Episcopo. 199.

Merito quidem stomacharis, ô improborum odij delubrum, quod is qui per impietatis antiphrasim, vt ais, seipsum Eusebium appellauit (neque enim ab initio id ei nomen erat) vilem aliquam rem & proritam Sacerdotiũ esse arbitratus, illud quoque iis, qui eadem quæ ipse flagitia perperrant, tribuere non veretur, iisque, qui omni honoris genere digni sunt, expulſis, eos, qui ne in laicorum quidẽ classe ac numero cenſeri merentur, ad venerandum altare subuehit, ac duplici nomine ipsum, quantum in se est, contumelia & dedecore afficiens, nempe, quod & dignos arceat, & indignos in sacrum ordinem ascribat. Verum illud scito, non semper id laturum oculum illum rerum omnium inspectorem, qui nunc quidem pro sua bonitate, lenitate, ac patientia vititur, postea autem graues huius criminis pœnas ab eo expectet.

φύσεως ἀδύνατον ἀφαιρῆσαι, καὶ ἕξω τῆς ὁ-
ρων αὐτῆς ἀκοντίζεαι εἰ δὲ τις πλὴν βραθυ-
μίαν σβέσσει, εὐθύς βλαστάνοι τὰς ὀφθαλ-
μοὺς τῆς ὁρῆτος λογισμῶν, τῆς καὶ τὸ
δίχρον, καὶ τὴν κελσιν βλαστάνοι τὰς

Ἀπολλωνίῳ Ἐπισκόπῳ. 198.

Ὁ θεότατος, ὁ σοφὲς, τὸ πατρὸς λό-
γος, καὶ τὸ θεῖον ἔσαν τῶ κήρυγμα βα-
σιλείαν χαλεπὴν, ὡς ὁδὸν πλὴν τῆς οὐ-
ρανῶν βασιλείας ὁμῖα γὰρ ὅτιν ἡ βασι-
λεία τῶ οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὁ μι-
κρότερον μὲν ὅτι πάντων τῶ σπέρματων,
ὅταν δὲ ἀυξηθῆ, κείζον τῆς λαχάνων
γίνεται, ὁ δὲ λέγει, τοῦτόν ὅτιν, ὅτι
ἄπο μικροῦ, εὐτελεῖς γὰρ αἱ λέξεις,
ποσούτοι ἀυξηθῆσεται, ὡς πᾶσαι ἑλλη-
νικὴν ἄποκρυφῶν σοφίαν ὅσαρ οὐδὲ καὶ
ἐγένετο. ἀκκμίζουσα γὰρ ἡ πλάμη, καὶ
δευτῶς συλλογῆς ὁμῖαν ἀχρημίζουμένη
τῆ ἀληθείᾳ παρερηρησεν.

Ερμολόγιῳ Ἐπισκόπῳ. 199.

Εἰκότως μὲν ἀγανακτεῖς, μισοπνοῦ-
σίας τέμνους, ἐπειδὴ ὁ χτῆ ἀντίφρα-
σιν ὡς φῆς, τῆς ἀσεβείας Εὐσέβιον ἑαυ-
τὸν χαλεπῶς. εἰ δὲ γὰρ τὸτο εἶχει ἐξ
ἀρχῆς πτωμα, φάλλον τι καὶ πεπατη-
μῶν σπέρμα πλὴν ἱεροσύνης ἡμοσά-
μῶν, καὶ τοῖς τὰ αὐτὰ αὐτῶ ὄρωσι,
ταῦτῶν νέμειν πολμῶν, τῆς μὲν πάσης
πμῆς ἀξίως ἐξοφρακίζων. τῆς δὲ μὲν
ἐν λαμῶν τοῖς τελεῖν δικαίως, εἰς
τὸ σεπτόν ἡυσιαστέον ἀνάγων. καὶ δι-
πλή τῶτο, τότε εἰς αὐτὸν ἦσαν χερυ-
βρίζων, τῶ τε τῆς ἀξίως ἀπεργεῖν,
τῶ τε τοῖς ἀξίως ἐργελεῖν. ἀλλ᾽ ἵ-
εσθι, ὅτι οὐκ οἶσθι ταῦτα εἰς τέλος ὁ πα-
νεπίπτης ὀφθαλμῶς, ὁ νῦν μὲν δι᾽ ἀγα-
θότητα μακροθυμῶν, ὑστερον δὲ σφο-
δρὰ ταῦτας αὐτὸν ἀσπαιτήσαν δίχως.

τῶ

τῶ αὐτῶ. σ.

Κυριώτερος μὲν ὀπίστροπος τῆς ὀπί-
γῆς, ὁ πλὴν ἱεροσύνης ἐσημῆνος, τῶ
πλὴν ἀληθινὰ πειμῆμῶν. ὁ μὲν γὰρ
ἡμῶν, ὁ δὲ σαμάτων ἡγείται. εἰ δ᾽ ἀ-
γνοήσας ἑαυτῶ πλὴν ἀξίαν, μάλλον δὲ
πλὴν λειτεργῶν ἡμῶν μὲν μὲν δὲνα λό-
γον ποιεῖται, τοῖον δὲ καὶ κίοναν ὀπι-
μελοῖτο, καὶ τρυφῆ πωροσέχοι, καὶ χρε-
μῆτων ἀντιποιεῖτο. ἑαυτὸν δὲ πλὴν ἱερο-
σύνης ἰσχυρίζεται, ἀλλ᾽ οἱ πολλοὶ τῆς ἀ-
ροήτων, δέον πλὴν μὲν ἐκθεαίεζεν, τὸν
δ᾽ ἀπίστωται, ὁλον εἰς αὐτῶ τὸ ἔγκλη-
μα πειμῆμῶν.

Ὀφελίῳ σχολαστικῶ. σσ.

Ὅτι τῆς λεξιγῆρας, ἔτε τῆς ῥη-
τορας, ἔτε τῆς ἀφ. λαμπροῦς, ἔτε τῆς
ὀπί τῆ τῆς λόγων δεινότητι ἐναερυ-
ρο μὲν ἔσ, σοφῶς κλητήρον, ἀλλὰ τοῖς ἑ-
πὶ τῆ πωρακτικῆ φιλοσοφίᾳ ἀφ. ἀμ-
πονται. εἰ δὲ κοσμοῖη τῆς καὶ ἡ λο-
γικῆ, σοφωτέρως ὀνομαστέον. εἰ δὲ καὶ ἡ
θεωρητικῆ, φημὶ δὲ ἡ εὐσεβεία, ἡν μόνην
κυρίας σοφίαν εἶναι, ὁμῶς ὁμῶς, σοφω-
τάτης πωροσφρευτέον, πλὴν μὲν ὡς
ὁρ θεμέλιον καὶ οἰκοδομὴν εἶναι, πλὴν
δὲ ὡς ἐγκυλλῶπισμα. πλὴν δὲ ὡς κο-
ρωνίδα. ὡσπερ ἔν θεμελίῳ μὲν ὑπάρχει
τοσ, μὲν δ᾽ οἰκοδομίας, ὅτε τὸ κοσμοῦ-
ται, ἔτε τὸ σφρανοῦται χροαν ἐχθῆ.
ὅττω καὶ ἀρετῆς μὴ ὑπαρχούσης, ἡ λο-
γικῆ καὶ ἡ θεωρητικῆ οὐχ ἔξει.

Εὐλογίῳ. σβ.

Εὐκταῖον μὲν ἡρῶν τὸ σὺ γλῶσσις τυ-
χεῖν, τὸν δὲ ἀρετῆς λαμπαρῶσται
δίχρον ὄντα. τὸ μὲν γὰρ τοῖς φανλο-
ταῖς, τὸ δὲ τοῖς ὀπιεκεῖται τοῖς ἀ-

Eidem. 200.

Qui sacerdotij corona redimimus est, si-
quidem proprie loqui volumus, terrena-
rum rerum procurator verius est, quam
qui purpuram gestat. Etenim ille animis,
hic corporibus dominatur. Quod si suæ
dignitati, vel, vt rectius loquat, officij ac
ministeri) ignorance laborans, animarũ
quidem nullam curam gerat, parietes au-
tem & columnas dũtaxat curet, luxuriose
ac delictis sese addicat, colligendis que pe-
cuniis studeat, seipsum profectò, non sa-
cerdotium ignominia afficit. At stultorũ
multi, pro eo atque illud quidem diuinis
honoribus efferre, hunc autem accusare
debant, totam accusationem in illud
conuertunt.

Ophelio Scholastico. 201.

Nec dictionum aucupes, nec oratores,
nec dialectici, nec qui ob dicendi faculta-
tem glorianur, sapientes appellandi sunt:
verum ij, qui eo Philosophiæ genere, quod
in actione versatur, elucet. Quod si hos
quoque logica exornet, sapientiores no-
minandi sunt. Si autem etiam Philosophia
(quæ in contemplatione sita est, hoc est
pietas, quam solam proprie sapientiam ef-
fic definimus) sapientissimos eos nuncupa-
re conuenit. Atque ita existimandum est,
hanc velut fundamentum & ædificium
esse, alteram velut ornamentum, postre-
mam vt coronidem, ac fastigium. Quem-
admodum igitur sublato fundamento &
ædificio, nec ea quæ ad ornatum, nec ea
quæ ad opus perficiendum spectant, locũ
habitura sunt, sic etiam sublata virtute nec
logica, nec ea pars quæ in contemplatio-
ne versatur, locum habebunt.

Eulogio. 202.

Illud minimè præclarum ac votis expo-
tendum iudica, vt veniam consequatur,
qui ob virtutem gloriam ac splendorem
promeretur. Illud enim improbiſſimis,

hoc optimis quadrat. Illud ob misericordiam fit: hoc ob mercedem procreatur. Nam ille ob animi imbecillitatem miserationi est: hic ob animi magnitudinem corona donatur.

Isaiam militi. 203.

Veniam nec habes nec habiturus es, si in iisdem institutis perstes. Si autem animum mutes, ac furorē & rabiem cōprimas, cum fortasse consequi possis. Severitatem enim bonitas diuina superabit. Quod si iudiciū fore haudquaquam existimas, audi quid Plato dicat: Nam si mors (inquit) omnibus rebus nos liberaret, commodum profectō improbis hominibus esset ē vita discedere, quōd simul & corporibus & eorum vitio vnā cum animis liberarentur. Nunc autem, quando quidem anima immortalis esse apparet, nulla ci alia ratio, quam malum effugiat, nec salus patet, quam ut optima & prudentissima fiat.

Dionysio. 204.

Ea ignorare videris, quæ etiam admodū pueri norunt. Mirari enim te dixisti, quī fiat, ut qui iucunda loquuntur, auditores facilius alliciant, quam qui vtilia præcipiunt: illud nimirum ignorans, hinc fieri, ut illi admirationi, isti odio sint, quōd illi cupiditatibus obsequantur, isti autem aduersus eas pugnent. Voluptati enim cedit vtilitas.

Zosimo Presbytero. 205.

Non modò is, qui in sacrum ordinem cooptatus est, sed etiam quilibet vir probus (tantum enim inter sacerdotem & quemlibet probum virum interesse debet, quantum inter cælum ac terram discriminis est) nihil petulans ac iuuenile agere debet, verum temperantem vbiq̄ ac probe moderatam vitæ rationem præ se ferre. Tu autem, ut aiunt, nec, cum iuuenis esses, modum in lasciuia atque libidi-

νήσει. τὸ μὲν δὲ οὐκ οἶκτον γίγνεται, τὸ δὲ δὲ ἀμειβὴν σπύεται. ὁ μὲν γὰρ ἀφ' ἡλικίας ἐλεείται, ὁ δὲ ἀφ' ἡλικίας μεγαλοψυχία τεφραίνεται.

Ἠσαΐα γραπὴ. σγ.

Συγγνώμην ἔχεις, οὐτε ἔξεις, εἰ τοῖς αὐτοῖς ἔπιμείνῃς, εἰ δὲ μεταβάλοις, καὶ τῆς μακρίας καὶ τῆς λυτῆς ἀποκείσῃς, ἀπολαύσας ταύτης. τὸ γὰρ ἀκριβές, ἢ θεία ἀγαθότης νικίσει, εἰ δ' ὁμοίᾳ κρίσιν εἶναι, ἄκουε Πλάτωνος λέγοντος, εἰ μὲν γὰρ ὁ θάνατος τοῦ παντός ἀπαλλαγῆ, ἔρμυροι ἂν ἴωτοῖς χερσὶ ἀπογαῖσι, τῷ τε σάματος ἅμα ἀπὸ πλάσθαι, καὶ τῆς αἰτίας κακίας μετὰ τῆς ψυχῆς, ἢ γὰρ δ' ἐπειδὴ ἀθάνατος φερέται εἶσαι, οὐδὲ μία ἂν αὐτῇ ἄλλη ἀποφῆγῃ εἴη χερσῶν καὶ σωτηρία πᾶσι τοῦ ὄσ βελτίστη τε καὶ φρονιμωτάτη γενεᾷ.

Διονύσιω. σδ.

Κινδυνεύεις ἀγνοεῖν, ἀ καὶ οἰκομῆσαι νήπιον γινώσκεις. ἔφησ γὰρ βασιλεὺς πῶς οἱ τὰ τέρποντα φέρωντες, τῆς τὰ λυσιτελοῦσιν ὀφείλουσιν γούνταν, μάλλον ῥᾶον ἐπάρηται, τοὺς ἀκροατοὺς ἀγνοῶν, ὅτι ἐκ τῶ τοῦ μὲν καὶ ζῆσθαι τὰς ἐπιθυμίας, τοὺς δὲ μάχεσθαι. τοὺς μὲν θαυμάζουσιν συμβαίνει, τοὺς δὲ μισοῦσιν ἢ πᾶται γὰρ ἡδονῆς τὸ συμφέρον.

Ζωσίμω πρεσβυτέρω. σε.

Οὐ μόνον ὁ ἱερωμένος, ἀλλὰ καὶ ὁ εὐδέκιμος. τοσοῦτον γὰρ ὀφείλει εἶναι τὸ μέσον τοῦ ἱερωμένου καὶ τοῦ εὐδέκιμου, ὅσον οὐρανοῦ καὶ γῆς τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ. οὐδὲν ἀκόλαστον, εἰδὲ μείζονα κινδυνὸν διχνοῦσιν εἶη ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ σώφρονα καὶ κεκολασμένην πανταχοῦ τιμὴ δέχεται ἐπιδεικνύσας. οὐδὲ ὡς φασὶν, οὐτε νέος ἂν πέρι τὰς λαχνοῦσας ἐμετρίαζες ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν πειρίαν οὐτε

οὐτε γρηγοῦσας ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν ἡλικίαν. εἰ τοῖς αὐτοῖς οὐκ ἔχεις ἔργα σωτῆρος τῆς σπῆτις θυσιασθῆς.

Λαμπητίω ἐπισκόπῳ. σγ.

Lampetio Episcopo. 206.

Οἱ μὲν εἰς ἀφέλειαν βλέποντες, ἢ συρρέουσιν διχνοῦσιν, ἢ τὸ μέγεθος τῆς κατὰ τὴν μέγαν, ὡς ἀφανίας αἰτίων ἀποβᾶλλοντα, ἀλλ' ἐγκαμαζέειν ἐπιχειροῦσι τὴν ἀλήθειαν, ὡς ἢ καὶ οἱ δεινότατοι λέγειν ἀποδύσασθαι ἰκνοῦσιν. εἰ γὰρ καὶ μὴ ἐπαξίως, ἀλλὰ γὰρ ἀποπλάσθαι τὰ κατὰ ἐσπόμεσαντες, τεκμήριον τῆς ἐαυτοῦ γνώμης τῆς ἐπὶ τὰ ἀξιαφύγητα δειπύσης, καὶ τοῖς μετὰ ταῦτα ἀνθρώποις ἐγγεταλέιπται.

Παύλῳ. σζ.

Εκείνος, ὡς ἔγωγε οἶμι, διχνοτάτος ἐστὶ τῆς ἀμφισβήτησιν κρίσεως, ὁ μὴ τὰ μέγιστα ἀξιώματα ἐκπληθίσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἀσθενέτεροις τὸ ἐπὶ τὸν ἐξ ἐνόμιμας χρησθῶν, καὶ νέμον ἐν ταῖς τιμαῖς ἐλάττω τὸ πλεονέξιν, ἐν ταῖς ἀφ' ἑαυτοῦ φυλάττει τὸ ἴσον ἅπασιν, τῷ δικαίῳ πανταχοῦ μέτρω χρῆσθαι.

Ἐρμωγένει ἐπισκόπῳ. ση.

Εἰ μὲν ἔχρησεν ἡμῖν τῆς ἱερωσύνης ἀγασίας ἐφευμένον, χρῆσθαι ἀναγκαστικῶς, ὡς οὐ γὰρ ποιεῖν αὐτοῦ καὶ τὰς κρεττάς ἀσπείν, ἀλλὰ λόγῳ διδάσκων μόνον, φρονεῖ τῶσαν ὡς φρονεῖσιν. οἱ δὲ πανταχοῦ οἱ χρῆσθαι ἀναγκαστικῶς μὲν τῆς φιλαρέτης αἰτίας, ἀποκηρύττῃσι δὲ τοὺς λόγῳ μόνον πωδῶν ἐπιχειροῦσιν. τί παρὲντες τὰ ἀφ' ἑαυτοῦ θεῶν θεσπῆς διηγορεῖσθαι τῆς ἱερωσύνης μόνῃ ὡς ἐπὶ τυραννίδι ἐναβρωῶνται. τὰ μὲν γὰρ θεῶν θεσπῆματα, τοὺς τὴν ἱερωσύνην λαχόντας

nibus ob paupertatem tenebas, nec potestaequam cōscnuisti, ob ætatem. Quapropter, si ita est, à venerando altari corpsum arce.

Qui dum coniectos in vtilitatem oculos habent, nihil tacendum esse putant, nō rerum præclarè gestarum magnitudinem, ut silentij causam obtundunt: sed veritatē, ad cuius laudes prædicandas, ne discretissimi quoque homines se accingere verentur, commendare ac laudibus afficere nituntur. Egregiis enim rebus, si non dignè, at saltem quantum fatis est, laudatis, animi sui ad ea, quæ commemoratione digna sunt, propendentis argumentum atque coniecturam iis quoque qui post futuri sunt, relinquunt.

Paulo. 207.

Illè, meà quidem sententia, iustissimus controuersiarum iudex est, non qui homines amplissimis dignitatibus ornatos pertimescit, verum qui imbecillioribus, id quo carent, pro eo atque æquitas postular, subministrat: atque in honoribus id cuique, quo dignus est, tribuens, omnibus quod æquum est, in causarum disceptatione tribuit, ius videlicet vbiq̄ mensuræ loco adhibens.

Ἐρμωγένει Episcopo. 208.

Si ij, qui factos sacra Sacerdotij dignitate redimiri sunt, oraculum aliquod nobis recitare queant, quo illud sanciat, eos minimè laborare ac virtutem colere, verum sermone solo docere oportere, sentiant sanè ut sentiunt. Sin autem diuina oracula passim Antistites eos prædicat, qui virtutum amore flagrant: contraque eos, qui sermone solo alios erudire conantur, explodunt, cequid isti, prætermisissis iis rebus, quæ diuinis legibus præscriptæ sunt, Sacerdotio solo, tanquam tyrannide, gloriatur: Etenim diuina scita, eos potissimum

qui sacerdotium nacti sunt, in laboribus ac religiosis exercitationibus versari iubet, quò nimirum ij qui subsunt, cum eas, quibus imperare licet, laborantes perspexerint, præ pudore ad fortitudinem strenuique animi officium prouocentur. Neque enim docentium, oratio perinde animos acuere solet, vt vita & mores. At isti, non fecus ac si ipsis loquendi duntaxat munus commissum fuisset, ab actione abstinent. Quos etiam proinde incessans ac proscindens diuinus Apostolus his verbis vsus est, Qui prædicas non esse furandum, furaris. Atque item diuina sententia apud Ezechielem (id enim est quod, vt tibi exponerem, postulasti) Angelis iis, qui Ierusalem supplicio affecturi erant, hoc imperauit, A sanctis meis incipite. Quod quidem etiam Apostolorum antesignanus his verbis transtulit, Tempus est vt incipiat iudicium à domo Dei. Si autem primum à nobis, quis finis eorum, qui nõ credunt Euangelio Dei? Consentaneum enim est, vt qui honore ac dignitate superiores sunt, hi quoque, si peccent, grauioribus etiam suppliciis mulcentur.

Eidem. 209.

Cum adulterinus quispiam ac sacerdotio indignus imperium vsurpat, tum verò imperij ornatus in inconditum quendam & inornatum statum migrat. Si quidem ita natura comparatum est, vt ad eius, qui præest, similitudinem, ij, qui parent, sese effingant. Quod quidem etiam in Eusebio, quemadmodum scripsisti, vsu venit. Tanti enim & Sacerdotibus, qui sub ipsius imperio sunt, & reliquis subditis, vitij amor exarsit, vt qui aliunde veniunt, perennem lachrymarum materiam habeant tot tantorumque malorum spectaculum.

Eidem. 210.

Inexplebilis es, eos, vt apparet, amans, in quibus virtutis splendor elucet. Inexplebilis enim affectu, quemadmodum audio, illud Psalmistæ canis, Mihi autem nimis

μάλις πάντων ἐν ποίεις καὶ ἀσκήσειν εἶναι ἀποχρηστέα, ἢ οἱ ἀρχεῖμοι, οὓς ἑπιπέτην ἔχουσι. τῆς ποιοῦντας θεώμενοι, εἰς ἀδραχάνας ὑπ' ἀρχῆς παροξυνοῦνται. ὁ ποσὺτον γὰρ λόγος, ὅσον ὁ τρόπος τῆς διδασκόντων, ἀποβήγειν πέφυκε. οἱ δ' ὡς τὸ πρῶτον μόνον ἐμπιστευθέντες, τὸ ἀρᾶσθαι ἀπέχονται, οὓς καὶ σιλιτεύων ὁ μὲν θεὸς ἀπέστρεψε. ὁ κηρύττων μὴ κλέπειν, κλέπτει. ἡ δὲ θεία ψῆφος ἐν τῷ Ἰεζεκιήλ, τοῦθ' ὅτι μαθεῖν ἐζητήσας, παρεκλεύσατο, πῶς πῶ πτωχὸν μάλλιστα ἐπιφέρειν τῇ Ἱερουσαλὴμ ἀγγέλοις, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς μου ἀρχεῖμα ὅτι καὶ ἰεροφάνης τῆς ἀποστόλων μετέφρασεν εἰπὼν, κηρὸς τῷ ἀρχεῖματι πρὸ κριμα ἀπὸ τῆς οἰκου τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ τῶν ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῆς ἀπειθῶντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίου, δέχονται γὰρ τοὺς πημὴ καὶ τῆς ἀξίας ἀποθέσαντας τῆς, εἰ ἀμάρτιον, καὶ ἐν ταῖς πτωχεύμασι πλεονεκτεῖν.

Τῷ αὐτῷ σθ.

Ὅταν νόθος πῆ, καὶ τῆς ἱερωσύνης ἀνάξιος, εἰς πῶ ἀρχὴν εἰσβιάσῃται, τότε δὴ ὁ τῆς ἀρχῆς κόσμος εἰς ἀκοσμίαν μεθίσταται. τῷ γὰρ ἀρχοντι ἐξομοιοῦσθαι πέφυκε καὶ τὸ ἀρχεῖμον. ὁ δὲ καὶ ἐπὶ Εὐσεβίον, ὡς γέγραφας, συνέβη. τοσοῦτος γὰρ καὶ ταῖς ὑπ' αὐτὸν ἱερεῦσι, καὶ τοῖς ὑπηκόοις ἐξήφθη κηρῆς ἔρωσ, ὡς τῆς ἀλλὰ χόβει ἡκόντας, διακρίων ἀποθέσιν ἀειδῶν ἔχειν, πῶ τῆς τοσοῦτων κηρῶν θέαν.

Τῷ αὐτῷ σι.

Ἀπληστος εἶ, Φιλῶν, ὡς εἶπες, τοῦτ' οἰς ἡ τῆς ἀρετῆς κατασπάσει Φαυδροπῆς ἀκορέστος γέν, ὡς γὰρ πυνθάνομαι, ψάλλεις ὁ κείνο τὸ τοῦ μελωδοῦ ἄσμα.

ἄσμα. ἐμοὶ δὲ λίαν ἐπιμήθησαν οἱ φίλοι σὺ ὁ θεὸς τοσοῦτος γὰρ περὶ σοὶ ὁ πρὸς αὐτὸς πόθος, ὡς καὶ τοὺς οἰς ἔδδεν ἵχνος ἀρετῆς περὶ σοὶ. ἔ γὰρ ἐσμὲν κατ' ἐκείνης ἴσως δὲ δοκοῦμεν, πολλοὺς καὶ ποικίλους ἐγκωμίοις σφραγοῦ. σοὶ μὲν οὖν εἰ καὶ ἡμεῖς μὴ ἐσμὲν τοιοῦτοι, ἀποκείσεται ὁ μισθὸς. ἡμεῖς δὲ εἰ μὴδ' ἐγκωμίων ποιεῖται ἀπολαύοντες, ἀμείνεις γεοίμεθα, μείζονα δίκην ὑφ' ἐσμὲν. ἢ οὐκ μὴ τοῦτο ἕποσάμεθα, πέπαυστο ἡμῶν βαλλόντων ἐπαυῶν.

Λαμπητῶ ἑπισκόπῳ. σιδ.

Παραφυλάττει μὲν, ὡς ἄριστε, τοὺς ἀμμήτους, καὶ τῆς θείαν λόγων ἀναξίτας, οἱ πινες καὶ γελῶσι πολλάκις τὰ πάσης εὐφημίας κρείττονα. φθέρη δὲ οἰς ἡμῖς. ἔ γὰρ κυσίν, ἔ δὲ χίροις ἀθροιστομόφοις, ἀλλὰ τοῖς ἀγγελικῶν εἰσὶ βίον, δοτέον τὰ ἄγια, καὶ τὸν βίον χρῆσθαι.

Θεογονιστῶ παρθευτέρῳ. σιβ.

Λίαν θαυμάζω καὶ ἐκπλησσομαι πῶ ἄνοια τῆς ζητουῦτων, δι' ἣν αἰτίαν ὁ Χριστὸς πρὸς τῆς τριῶν ἡμερῶν ἀνέστη. εἰ μὲν καὶ φασὶν αὐτὸν μὴδ' ὄλως ἐγηγέρθαι, τίνος ἔσκεν περὶ γένον ἀκριβολογοῦνται. εἰ δ' ἐγηγέρθαι μὲν, θάπτην δὲ ἡ ἐπιηγήλατο, ἀπὸ τῆς ἐγηγέρθαι, καὶ τὸ πάντως ἡληθεύκειαι αὐτὸν σωματικῶς εἶχθαι τομαζέτωσαν. τὸ γὰρ ἀδύνατον καὶ ὄν καὶ δοκοῦν, ὅσον πρὸς πῶ τῆς ἀνθρώπων ἀδύναται, φημὶ καταρτίσας, ὅτε ἂν περὶ τὸ δυνατὸν ἐξηοθήσων. εἰ καὶ ὅτι μάλις τὸ μὲν βραδείως ἀναστήσας, ἀδενείας. τὸ δὲ ταχέως, διωάμεως μεγίστης τὸ κήλον κηθέσκει. ἐχρῆν μὲν αὐτὸς καὶ ἐκ τοῦ τοὺς μελέτας τῆς ἑλληνικῶν γένων καταλόγους ἀφαινεῖν, τὰ τε εἰδωλῶα πᾶ τα κη-

honorati sum amici tui Deus. Tanta enim vis amoris erga ipsos est, vt eos etiam, in quibus nullam virtutis vestigium extat (neque enim ad eorum similitudinem accedimus, tamen si fortasse videamur) multis ac variis laudibus cumules. Ac tibi quidem, etiam si nos tales minimè simus, recondita merces erit. Nos autem si, ne his quidem laudibus affecti, meliores hinc efficiamur, maiores pœnas subicuri sumus. Quare ne hoc nobis accidat, immodicis laudibus nos ornare desine.

Lampetio Episcopo. 211.

Prophanos homines, vir optime, ac diuinis sermonibus indignos obserua, qui ea etiam persæpe, quæ omni commendatione ac laude digna sunt, vsu prosequuntur, quibus autem fas est, iis loquere. Neque enim canibus, aut porcis humana forma præditis, verum his, qui angelicam vitam ducunt, sancta porrigenda sunt, quæ admodum diuinis oraculis proditum est.

Theognosto Presbytero. 212.

Eorum stoliditatem magnopere, atque ad stuporem vsque miror, qui, quam ob causam Christus ante tres dies resurrexerit, percunctantur. Nam si cum quoque omnino non resurrexisset asserunt, ecquid temporis minutias ieiunè ac morosè vrgent? Si autem eum quidem ad vitam rediisse, verum citius quàm promiserat, ex hoc ipso quòd ad vitam redit, illud quoque vnà demonstratum esse existiment, ipsum omnino verè locutum esse. Nam cum id, quod impossibile & erat, & videbatur (siquidem imbecillitatem hominū spectes) præstiterit, profectò in ea re, quæ potestatem minimè excedebat, haudquaquæ clanguisset, tamen etia tardè resurrexisset, imbecillitatis, confestim autem, maximæ potentia argumentum existat. Ac quidem ipsos, tum ex eo quod infinitum Gentilitiorum deorum catalogum dele-

uerit ac de medio sustulerit, tum quodd omnia idolorum phana subuerterit, & impuras ac sacrilegas aras, quæ humano cruore tingebantur, extinxerit, atque diaboli quidem neruos ac robur infregerit, dæmones autem in fugam conuerterit, ac præterea truculentas & immanes nationes mitigarit: Iudæos autem in maximas calamitates coniecerit, eos denique, qui fidem amplexi sunt, supra cælum eueixerit, diuinam ipsius inuictamque potentiam adorare oportebat, non autem de aliquot horis altercari. Neque enim quæ maxima, omnique sermone præstantiora sunt ab exiguis rebus euerti queant. Caterum quoniam ingens veritatis copia & amplitudo est, ad ipsam quoque rem accedere conabor. Ac primum velitationis cuiusdam causa ad eos hæc dicuntur: Si debitorem aliquem, qui se creditori suo post tres dies debitam pecuniam persolaturum promississet, ante præstitutum diem soluisse confexerimus, utrum tandem eum, vt mententem condemnabimus, an potius, vt promissi fidem magis explentem admiratione prosequemur? Equidem ipse hoc posterius existimo, atque omnino vos quoque, Quidnam igitur absurdum est, si Christus item, cum se tertia die resurrecturum dixisset, citius tamen à morte ad vitam rediit, tum vt suam potentiam conspicuam redderet, tum vt custodes exanimaret, ac Iudæorum ora cõprimeret? Etenim quod maturius resurrexisset, à crimine ac reprehensione alienum erit: at si ferius reuixisset, suspicionis plena res hæc exitisset. Oportebat quippe assidentibus atque custodiens satellitibus resurrectionem fieri. Nam si exactis diebus ac remotis custodibus exitisset, suspicionem habitura res erat. Quod si non resurrexit, quoniam pacto in ipsius nomine Apostoli tanta signa ediderunt? Quoniam autem pacto digni, quibus fides haberetur, testes non essent, qui per sexcenta pericula & mortis genera resurrectionis veritatem confirmarunt, testimoniumque suum, non atramentum, sed cruore suo consignarunt: Quod si

παρρησία, καὶ τὸς ἀνοσίδους ἑωμύους τὸς ὑπὸ ἀνθρωπίνων αἰμάτων φοιτήσας οὐδὲν ὀφείσει, καὶ τὸν μὲν ἀφ' ἑσθλοῦ σκηνωθέντα τὸς δὲ δαίμονας φονεῖν δεύσασα, καὶ τὸν μὲν ἀνήμερον φύλακτα σφύσασα, τοὺς δὲ Ἰουδαίους μεγίσταις συμφοραῖς περιβαλεῖν. καὶ τὸς πιστεύσαντας αὐτῷ ἵνα τὸν ἕρπον ἀναγαγεῖν, προσωμῶσαι τὴν τιμὴν αὐτῆς καὶ ἀήτητον δύναμιν, καὶ μὴ περὶ ὧν ἀφ' ἑσθλοῦ τὰ γὰρ μέγιστα καὶ κρείττονα λόγου. Ὅτε ἂν ἵππο μικρῶν ἀπατραπέη. πλὴν ἀλλ' ἐπειδὴ τῆς ἀληθείας ἡ περὶ αὐτῶν πολλή, καὶ εἰς αὐτὸ ζωῆσαι τὸ φάρμακον πειρασμοῦ. ἀκροβουλίου τοίνυν ἐκεῖ ἐκείνηται τὸς αὐτῶν. Ἄρα εἰ χρεώσῃ πινὰ ἐπαγγελάμενοι τῷ οἰκείῳ δανειστῇ μετατρέψαι ἡμέρας πληρώσῃ τὸ χρεῖος, τὸς τῆς ἀρεθισμῶν πληρώσῃ θεασόμεθα, ὡς ψευδοῦμενοι κρινόμεθα, ἢ ὡς πλεονῶν ἀληθεύσαντα θεωματομεθα; ἐγὼ μὲν οἶμαι τῷτο. πάντως δὲ καὶ αὐτοὶ τί τοίνυν ἄποποι, εἰ καὶ ὁ Χελος ἔφησε μὲν τῇ τρίτῃ ἀναστήσασθαι, θάψον ἀνέστη; ἴν' ἑαυτῷ μὲν δέξῃ τὴν δύναμιν, τὸς δὲ φυλάσσοντας νεκρώσῃ, καὶ τὸς Ἰουδαίους ὑπερομῆσῃ. τὸ μὲν γὰρ ἵαση ἀναστήσασθαι, ἐγκληματὸς ἐστίν. τὸ δὲ ἐξείδον, ἵππο μίας ἐργαζομένης, ὡς ἔφησε θεοκλήδων αὐτῷ καὶ φυλάσσοντας γενέσθαι τὴν ἀνάστασιν, ὡς ἔφησε παρελθεῖν τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀναζωοποιῶν τῶν φυλάσσοντας, ἐγένετο ἵππο τὸ φάρμακον ἐμμελλεν εἶναι, εἰ δὲ μὴ ἀνέστη, πῶς ἐν τῷ ὄνοματι αὐτῶν τοιαῦτα σημεῖα ἐπετέλεσαν οἱ ἀπόστολοι; πῶς δ' ὅρα ἂν εἶεν ἀξιοχρεοὶ μάρτυρες, οἱ ἀφ' ἑσθλοῦ κινδύνων καὶ θανάτων τὴν ἀληθειαν τῆς ἀναστάσεως πιστωσάμενοι, καὶ ὁ μέλαν, ἀλλ' οἰκείῳ αἵματι τὴν μαρτυρίαν σφραγίσαντες. εἰ δὲ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀκριβείαν καταγινάσκῃ, ὁ κείνο ἂν εἴποιμι. τῇ τρίτῃ ἔπειτα ἀναστή-

ἀναστήσασθαι, ἔχεις τὴν ὡδωσεινήν, ἔχεις τὸ σάββατον ἡλίου, καὶ μετὰ τὸ σάββατον ἀνέστη, ἔχεις τὸν μὲν ἀφ' ἑσθλοῦ τὴν δὲ μέσσην πληρώσας. ἐν τριῖσι γὰρ ἔπειτα ἀναστήσασθαι, καὶ ὁ μέλαν, ἵππο τῆς γὰρ, φησὶ, τὸν ναὸν τῆτον, καὶ ἐν τριῖσι ἡμέραις ἐγερῶ αὐτὸν. καὶ ὁ προσφῆτης δὲ προσχρησμάδων, τότε ὁ θάνατος πενήσῃ ἰχυροτέρω θανάτῳ δεθείς, ἐλεγεν. ἰγὰρ τῆς μετὰ δύο ἡμέρας, ἐν τῇ τρίτῃ ἀναστήσασθαι, καὶ ἐπιστάμεθα ἐν αὐτῷ. εἰ δὲ τὸ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας περιβάλοινο, εἴποιμι, ὅτι τῷ ἀφ' ἑσθλοῦ αὐτῷ, πεπλήρωκε τὴν ἐπαγγελίαν. μία γὰρ ἡμέρα λέγεται, τῶν πεσάρων καὶ ἑκατοσὶ ὧρων διάστημα, καὶ εἴτε ἐν τῇ πρώτῃ, εἴτε ἐν τῇ τελευταίᾳ, τῶν πρὸς τεχθεῖν, ἢ ἐν ἡμέρᾳ, αὐτῇ αὐτῶν ἡμέρα λογίζεται. εἰς, εἰ μέλλοντος ἡλίου δύναι τεχθεῖν πρὸς εἰς δὲ σκηνῆς ἡμέρας πρῶτη τῆς μηνός, αὐτῇ αὐτῷ λογίζεται. εἰ δὲ χεταδύτης ἔπερος τεχθεῖν, ἢ δευτέρᾳ. πῶς καὶ μίας μόνης, τὰ γὰρ δὲ ἡμέρας ἑκατοσὶ γενόμενης, ὁ μὲν λέγεται ἢ πρῶτη, ὁ δὲ τῇ δευτέρᾳ ἡμέρᾳ τετελεσθαι, ὅτι πᾶσι δῆλον χεθεῖν καὶ σαφές, ὅτι τῷ ἀφ' ἑσθλοῦ μόνον, ὁ μὲν τὸ παρεληλυθός, ὁ δὲ τὸ ἐπὶ τὸν ἡμερονύκτιον σκηνωθέντα, τὸ ἀφ' ἑσθλοῦ εἰκοσιπεσάρων ὧρων συμπληρῶμενον. εἰ τοίνυν καὶ ἀκριβῆς τῶν χεθῶν χετανόσης τῶτο βοᾷ, τί μάλιστα κόπυσιν ἑαυτοὺς οἱ τὴν ἀλήθειαν μὴ ἡλιθωκέναι ἰχυροεζόμενοι

ad exactam & accuratam huius quæstionis explanatione descendendum est, illud dixerim: Tertio die resurrecturum se dixit. Habet parasceue, habes sabbatum, usque ad Solis occubitum. Ac post sabbatum resurrect, atque quidē utroque die, medio autē expleto atque confecto. In tribus enim diebus resurrecturum se dixit, non autem post tres dies. Soluite namque templum hoc, inquit, & in tribus diebus excitabo illud. Atque item propheta vaticinās, his verbis utebatur: Tunc mors lugebit, fortiore morte deuicta. Sanabit nos post duos dies: in tertio resurgemus, ac uiuemus in eo. Quod si tres dies ac noctes nobis obiciant, illud dixerim, quod hoc ipso quod eas attigerit, id quod pollicitus fuerat, impleuerit. Vnus enim dies quatuor & viginti horarum spatium appellatur: atque siue in prima, siue in postrema harum quispian in lucem prodeat, aut è vita discedat, hic ipsi dies computatur. Verbi gratia: Si Sole ad occasum vergente quispian nascatur, sit autem dies illa prima mensis, hæc ipsi ascribetur. Si autem, cum iam occiderit, alter procreetur, secunda. Qui sit igitur, vt cum vnica dumtaxat, imò fortasse ne vnica quidem hora intercesserit, ille prima, hic secunda die in lucem editus fuisse dicatur? Nimirum quia id cunctis perspicuum & manifestum est, quod ob tactum solum, ille quidem præteritum, hic autem insequetem diem, qui viginti quatuor horarum curriculo conficitur, expleuit. Quapropter cum exacta quoque temporum consideratio hoc clamet, quid frustra seipos contundunt, qui veritate à veritate aberrasse affirmant?

Πέτρος σιγ.

Petro. 213.

Τὸ φάσκοντες εἶναι σοφοὶ, ἐμωράνθυσαν. καὶ ἀφ' οὗτο, ὡσπερ, εἴρηται. ἐπειδὴ παρ' αὐτοῖς μὲν ὄγκος ἦν πολλὸς ἀληθείας χρεῶν, παρὰ δὲ ταῖς γραφαῖς ἀλήθεια κόμπη χεθαρεύσα. τότε μὲν οὐκ ἀνδρείας ἐδέξῃ καὶ συνέσεως πολλῆς, πᾶσαι πειθαίτηται

Illud, dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt, propterea dictum est, quia apud eos quidem ingens tumor erat veritate carens, apud Scripturas autem veritas ab omni fastu pura. Quocirca tum temporis magna fortitudine ac prudentia opus erat, quæ omne verborum lenocinium

scitè ac venustè comparatum , menda-
ciumque , tanquam verum callidè exhi-
bens, denudaret. Nunc autem ab ipsis etiã
rusticis ipsorum error deprehendi potest.

Apollonio 214.

Elecmofynam à probro & contumelia
puram atque immunem esse oportet. Nã
qui ei hæc adiungunt, fragranti vnguento
ocenum admiscunt, atque accipientium a-
nimas percuciant. Quæ enim cum probro
porriguntur, etiam si maxima sint , acci-
pientibus minimè iucunda sunt : tametsi
alioqui necessitate constricti contumelias
tacitè ferant. Cum autem etiam perexigua
sunt, atque cum contumelia præbentur,
intolerandam quandam egentium animis
tempestatem pariunt. Nam de his qui non
modò nihil largiuntur, sed etiam pauperes
conuitiis & maledictis incessunt, ne men-
tionem quidem facere opus est. Omnem
quippe feritatis & crudelitatis immanita-
tem excefferunt. Eos enim qui ad se , tan-
quam ad portum, appellunt, pessundant,
dum nec ea, quorum penuria laborant,
suppeditant, & præterea contumelias ad-
iiciunt. Quocirca pauperibus leniter &
placidè respondere oportet, ac pro viri-
bus præbere, atque elecmofynam, tanquã
ingenuam quãdam & nobilem virginem,
occultare, ac non omnibus eam propala-
re. Quodd si quis vnde supplicis hominis
calamitati solatium afferat , non habeat,
pacato ac leui animo ipsi respondeat. En
enim: Melior est sermo quàm donum : &
vtrumque apud virum gratiosum.

Euohtio Episcopo. 215.

Tu quidem, vulgi fortasse sententiam se-
quens, grauius enim peccasse dixisti , qui
virgini vim attulit, quàm qui eam ad stu-
prum induxit. Ego verò ipsam rei naturam
atrendens, sic existimo (ctsi enim nouum
& insolens esse videbitur quod dicturus
sum, tamen, quia verum est, id dicam) eum
qui sermonis blanditiis eam illexit, flagi-

κειρομ-φειμλν, και ε-περξωσ το φει-
δος ως αληθες παρεστσαν σπορμιμ-
σης. νυω δε και αι τοις τοις αρχοικαις
η πλννη αι τ-ησ εωφωρατος γρησιν.

Απολλωνίω. σιδ.

Τὴν ἐλεημοσύνην ἡεὶ καθαράν ὑ-
βρεως καὶ ὀνείδους ἐναι. οἱ γὰρ σικεῖνη
ταύτα μιγνύουσι, εὐώδεις μύρω δυσώ-
δη κινῶσι βόρβορον, καὶ τὰς τ-ησ λαμ-
βάνοντων πλήηθισαι ψυχὰς. πῶ γὰρ
μετ' ὀνειδίους παρεχόμενα κἀν μέγιστα
ἢ ἔχ' ἠδιστα τοῖς λαμβάνουσιν, κἀν Διῶ-
τῶ ἀνάσκειν σιγῇ φέρωσι πὰς ὑβρεῖς.
ὅταν δὲ καὶ ἐλάττω ἦ, καὶ μετ' ὑβρεως
παρέχεται, ἀφόρητὴν πῖνα χεμῖάνα
ταῖς ψυχαῖς τ-ησ πειομδίων πικτει-
περὶ γὰρ τ-ησ μήτε παρεχόντων, ἀλλὰ ἐ-
λοιδοροῦντων ἔδδ' μεμνησθῆς ἡεὶ. πᾶ-
σαν γὰρ ὑβρεῖς βεβήκεισι θηλειωδέας
ἀρχιόηται. τοῖς γὰρ τερξος αὐτοῦς, ὡς
τερξος λιμδνα, χαταίροντας χαταδύσ-
σι, μήτε τῶ ἀναγκάσαν πληροῦτες
ἡεῖαι, ἀλλὰ καὶ ὑβρεῖς τερξος τῶν τερξ-
ἡεὶ ποιαροῦν τερξος σποκεῖνασται
τοῖς δεομδίοις, καὶ τ-ησ δῖνα μιν παρ-
χεῖν, κρύπτειν τε ἐλεημοσύνην, ὡς τερξ-
ἐλευθέρων πῖνα καὶ εὐγενῆ καὶ σάφρονα
παρθένον, καὶ μὴ πᾶσιν αὐτῶν σποκμο-
σεύειν. εἰ δὲ μὴ ἔχῃ τις δι' ὧν τερξωμ-
θήσεται τὸν ἰκέτιον, σποκεῖνάστω αὐ-
τῶ εἰρηνηκα ἐν τερξωμδίων, ἰδὸν γὰρ λο-
γος τερξω δῖμα ἀγαθόν, καὶ ἀμφοτέρως
παρξ ἀνδρὶ κεχελετω μδνω.

Εὐοηίω ἑπισκόπω. σιε.

Αὐτὸς μδρ τῇ τ-ησ πολλῶν Διανοία
ἴσως ἐπόμδρος χαλεπώτερον ἔφης τὸν
εἰαπάμδρον παρθένον τῶ πείσαντος.
ἐγὼ δ' αὐτῇ τῶ τερξωμδίων τερξωσ-
χων τῇ φύσει, ἠηρομμι εἰ γὰρ καὶ παρξ-
δύξον εἶναι δέξει τὸ λεξησόμενον,
ἀλλ' ὅμως ἀληθὲς ὄν λελέξεται, ὅτι ὁ
σεῖσας τῶ εἰασαμδνῶ εἰναγέσπερος
τυγχέ-

tu fortasse, vulgi fortasse sententiam se-
quens, grauius enim peccasse dixisti, qui
virgini vim attulit, quàm qui eam ad stu-
prum induxit. Ego verò ipsam rei naturam
atrendens, sic existimo (ctsi enim nouum
& insolens esse videbitur quod dicturus
sum, tamen, quia verum est, id dicam) eum
qui sermonis blanditiis eam illexit, flagi-

tu fortasse, vulgi fortasse sententiam se-
quens, grauius enim peccasse dixisti, qui
virgini vim attulit, quàm qui eam ad stu-
prum induxit. Ego verò ipsam rei naturam
atrendens, sic existimo (ctsi enim nouum
& insolens esse videbitur quod dicturus
sum, tamen, quia verum est, id dicam) eum
qui sermonis blanditiis eam illexit, flagi-

Cs iiij

Dionysio. 216.

Quoniam ex me per literas sciscitatus es, quidnam illud sibi velit, Non enim est potestas nisi à Deo, ac dixisti, Quid igitur omnifac, qui imperium gerit, à Deo institutus est? hoc dixerim, te mihi videri (ac velim ne mihi succēscas: nihil enim futile dicam) aut Apostolicas voces minimè legisse, aut certè non animaduertisse atque intellexisse. Neque enim dixit Paulus, Nō est præfectus nisi à Deo: verum de re ipsa differit, his verbis utens, Non enim est potestas nisi à Deo. Nā quodd inter homines imperia & magistratus sint, atque alij imperēt, alij pareant: ac nō temerario & cæco impetu omnia ferantur, populis videlicet, fluctuū instar huc atq; illuc sese agitātib°, hoc à diuina sapientia proficisci ait. Quoniā enim qui dignitate pares sunt, bellum plerūque excitare solēt, idcirco populare imperium minimè esse permittit, sed regnū. Ac post illud multa alia imperia effecit. Quanam tandem, inquis? Præfecti ac subditi, viri & vxoris, patris & filij, senis & iuuenis, heri & serui, magistri & discipuli. Quin in brutis etiam animantibus idem perspicere liceat. Atque hoc apes comprobant, quæ Regis imperio subsunt, & grues, & syluestrium pecudum greges. Quod si mare quoque consideres, ne id quidem huiusce disciplinæ expertes esse comperietur. Multa enim illic piscium genera sub vnus piscis principatu ac velut imperio militari censentur. Vnde etiam longas peregrinationes suscipit. Siquidem vbique molestissima res est sublatio principatus, confusionisque ac perturbationis causa. Quo etiam fit, vt ne in corpore quidem, quod vnum est, pari dignitate omnia sint, verum ex mēbris alia præfint, alia subsint. Quocirca rem ipsam, potestatem inquam, hoc est imperium & regnum à Deo formatum atque institutum esse profitendū est, vt ne ornatus in statum inornatum degeneret. Quodd si quis impius ac sacrilegus in illud irruerit, haudquaquam scilicet hunc à Deo creatum ac designatum esse

Διονυσίω σιζ.

Επειδὴ γέγραφαί, τί ἔστιν. ἔ γάρ ἐστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεῷ, καὶ ἐφησίου, πᾶς ἀρχὴν ὑπὸ θεοῦ χειροτόνηται, φησὶμαί, ὅτι δοκεῖς μοι, καὶ μοι μηδὲν ὀργισθῆς. ἔ δὲ γάρ φλύαρον ἔρω, ἢ μὴ ἀνεγνωκέναι τὰς ἀποστολικὰς ῥήσεις, ἢ μὴ νεοκέναι. ὁ γάρ Παῦλος οὕτως εἶπεν. ἔ γάρ ἔστιν ἀρχὴν εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ. ἀλλὰ περὶ τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ἀπελέγεται λόγος. ἔ γάρ ἔστιν ἐξουσία, εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ. τὸ γὰρ εἶναι ἀρχὴν ἐν ἀνθρώποις, καὶ τὸ εἶναι ἀρχὴν, τοῦ δ' ἀρχεῖν, καὶ μὴ ἀπλῶς μὴδ' ἀνέδω ἀπαντα φέρεται, ὡς περὶ κυμάτων τῆ δὲ καὶ κείσε τῆ δὲ δὴμιαν παρεαργυρίων, τῆς τοῦ θεοῦ σοφίας ἔργον εἶναι φησιν. ἐπειδὴ γὰρ τὸ ὁμότιμον οἶδε πολλὰ κίς πόλεμοι ἀναρρίπτειν, οὕτως ἀφῆκε δημοκρατίας εἶναι, ἀλλὰ βασιλείαν. ἔπει μετὰ ταῦτα πολλὰς ἐποίησε τοὺς ἀρχὴς, ποίας φησίν. ἀρχὴς καὶ ἀρχιμδύς, ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. πατὸς καὶ παιδὸς, παρὸς σβύτη, καὶ νέος. δεαδόν, καὶ δούλος. διδασκάλος, καὶ φοιτητῆς. καὶ τοῖς ἀλόγοις δὲ ζώοις τὸ ὡδραπλήσιον ἰδίους ἀρ, καὶ τῆ τ' ἐγὼνται εἰ μέλισσας ὑπὸ βασιλεία ταπιδόμοι, καὶ αἰ γέγραφοι, καὶ αἰ ἀγέλοι τῆ δὲ ἀρχίαν παρὸς βᾶπαν. εἰ δὲ ἔ τινὲ θάλασσαν σκοποίς, ἔ δ' αὐτῆ ταῦ τῆς ἔρημος εὐρεθῆσεται τῆς εὐταξίας. πολλὰ γὰρ καὶ κεί τῆ δὲ γενδύφ ἐνί πᾶσι τῆ δὲ ἰρθῶν καὶ φρατηγῆται. διὸ καὶ μακρὰς ἀποδημίας φέλλεται. ἔ γὰρ παύσεσθαι ἢ ἀναρχία ἀραλεώπατον, καὶ συγγέσεως καὶ ἀκοσμίας αἰπιον. διὸ καὶ τῶ σῆματι ἐνὶ ὄντι ἔ πάντα ὁμότιμα, ἀλλὰ τὰ μδὲ ἀρχεῖ τῆ δὲ μελῶν, τὰ δὲ ἀρχεται. αὐτὸ δὲ οὐδὲ τὸ ἀρχῆμα τὴν ἐξουσία φημί. τετέτι τὴν ἀρχὴν, ἔ τὴν βασιλείαν ὑπὸ τῆ θεοῦ πετυπῶσαι λέγειν ἴμις, ἵνα μὴ ὁ κόσμος εἰς ἀκοσμίας ἐμπῆσι. εἰ δὲ πῆ ἀλφῆ-

ἀλφῆλος ὡδραπλήσιον εἰς ταῦτα εἰσὶ κώμασεν, ἔ δὲ ἴππον τῆτον παρὸ θεοῦ χειροτόνηται φησὶμαί, ἀλλὰ συγκεχωρησται, ἢ παρὸς τὸ πᾶσαν τὴν οἰκείαν πονηρίαν ὡς περὶ ὁ φασαὶ ἐξεμέσαι, καὶ οὕτως δίκην δοῦσαι τὴν ἐχάτην, ἢ παρὸς τὸ σωφρονίσαι τοὺς ὁμότιμους δομένους, ὡς περὶ ὁ βαβυλωνίος τοὺς Ἰουδαίους.

Ησαία. σιζ.

Δίκην ὡ τῆ σε κελείσαι ἀξίως παρὸ σείπω, τὰ ἴππον ἀρχῆματα ἐποπιεύει, πμωρος τῆ δὲ ἀδικα παρὰ τόντων. καὶ οὕτως ἐστὶν ἀνεπιτρέπεται τὰ τῆ δὲ. τῶ τοῦ οὐδὲ γνούς, φῶγα τὸ ἀδικεῖν, ἵνα καὶ τινὲ πμωρῆσαν ἀξίφύρις.

Ερμωγένει ἑπισκόπῳ. σιζ.

Επειδὴ γέγραφαί, ὡς εἰ παιδὶ πάντα τῶτον εἰπὼν σε, καὶ ἀπὸ τῆς ἐμῆς τῆ γλώττης ἔπῃ τὰς σὰς ἀκοὰς, ἀξίφ διδασκαλίαν ἀξίφ ἀφῆρον μετοχέλειωσιν ἀνεπιτέλλω, ὅτι εἶπῃ ἑπιστέλλεται παρὸ ἡμῶν δεξίον, τῶ τοῦ τῆς ἀναθεν εἶναι νομίζε χρέιτος, τῆς καὶ ἰδιώτας σοφισίας.

Ερμωφώκωμι. σιθ.

Νυνὶ μάλλον ὅτε ἀρχὴς ἐπέβης, ἀοιδίμος ἂν γενοιο καὶ ζηλωτὸς, εἰ τῆς ἀδικήσαντας μὴ ἀμύνη, ἀλλὰ καὶ νῦν μάλιχα πάντων τῆ δὲ λυπηρῶν λήθην ποιήσῃ, ὅτε μάλιχα τὸ δύνασθαι σε αὐτῆς πμωρῆσαι παρέχεσθαι ἢ τῆς ἀρχῆς ἐξουσία.

Ηρακλείδῃ ἑπισκόπῳ. σκ.

Ὅ τῆ πείρα τινὲ φήμιον ὑπερβαίνων, καὶ κρείττων ἀκοῆς εἰς ἴαν ἐρχόμενος, ἔπος εἰκότως, καὶ ἐγκωμίων κρείττων ἔστιν ἐλόγων τῆς λόγους, ὡς τῆς εἰαυτῆ ἀξίως καταδέεσθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ εἰ καὶ ἡτῶνται οἱ λόγοι, καὶ

dicimus, verum permiffum esse: quo nimium aut Pharaonis in modum improbitatem omnem suam euomat, atque ita extremo supplicio excrucietur, aut eos, qui crudelitate opus habent, ad meliorem mentem renocer, quemadmodum Rex Babylonis Iudæos.

Esaiæ. 217.

Vis numinis vltrix (ὁ quonam te nomine dignè appellem!) mortaliū res inspectat, eos qui scelerati aliquid admittunt, puniens. Nec res humanæ eo statu sunt, vt nemo eas curer ac moderetur. Hoc igitur cum cognitum & exploratum habeas, iniustitiam fuge, vt pœnā quoque fugias.

Hermogeni Episcopo. 218.

Quoniam scripsisti me, vt par est, omniratione te pascere, atque à lingua mea in tuas aures per doctrinam commemoratiōne dignam deriuo, illud rescribo, quodd siquid commodi atque eruditi à me scribitur, hoc diuinæ ac caelestis gratiæ esse existimare debes, quæ rudes etiam & imperitos sapientes efficit.

Hermينو Comiti. 219.

Nunc cum ad imperium euectus es, maiorem tibi nominis celebritatem atque admirationem comparabis, si eos, à quibus iniuria affectus es, minimè vlciscaris: ac nunc maximè omnes molestias obliuioni mandes, cum maximè ipsos vlciscēdi potestati imperij licentia tibi præbuit.

Ηρακλείδῃ Episcopo. 220.

Qui experimento famam superat, cuiusque aspectus & præsentia rumorem antecellit, hic demum meritò laudes etiam vincit, sermones coarguens, vt dignitate sua inferiores. Verum quoniam, & si sermones vincuntur, mentem tamen victo-

riam adipisci oportet, audendum est, ac faciendum, ut laudes eas, quæ probis & virtute præditis viris insunt, exponamus, ac literis mandemus. Triplex enim hinc commodum oritur, nempe ut & sincero animi affectu virtutem complectamur (nemo enim improbus viros probos laudare sustinet) & ab invidia puri atque immunes simus, ut pote eorum, à quibus superamur, virtutum prærogativas minimè premittentes & occultantes: ac denique improbi aut pudore suffundantur, aut ad officium reuocentur. Quorum vitrumque ipsis vitale est.

Lampetio Episcopo. 221.

Ne hoc nomine indigneris (ò conspicue improborum odij alumne) quod Eusebius, impietatis, ut scripsisti, plenus, immane atque implacabile cum his qui rectè & ex virtute viuunt, bellum gerens, cum his qui vitium amplectuntur, amicitie fœdus inire: nec quòd aut habentibus, si pecunias non accipiat, bellum infert, aut, nec bello eos laceffat, tanta accipit, quanta, si bellum intulisset, diripere potuisset. Verùm diuinam sententiam expecta.

Eidem. 222.

Quandoquidem diuina prouidentia, quò magis suæ salutis prodigos eos, qui peccant, esse conspicit, eò magis ipsorum salutis consulit, idcirco regio & humano lenitatis præconio vtens, clamat, pœnitentiam agite: appropinquauit regnum cælorum. Quòd si ij, qui peccant, admonitionem hanc contemnent ac pro nihilo putantes, lenitatem hanc, ut incuriam, damnarint, fortasse quidem in hac quoque vita, prorsus autem cum vindicandorum scelerum tempus aduenerit, non iam iis parceret, qui sibi ipsis parcere recusarunt, verùm acerbissimas ab iis, à quibus ipsius lenitas contempta est, pœnas exiger. Eòque spectat illud Scripturæ, quòd ex me intelligere cupisti, Tacui, num etiam semper tacebo, ac sustinebo? Emouebo atque exific.

τιω γνώμην νικῶν, πολὺν γὰρ καὶ τὸ πρῶτον ἐγκώμια τοῖς φιλαρέτοις λέγειν τε καὶ γράφειν. τρία γὰρ ἐκ τούτων συμβαίνει καλὰ. τὸ, τε γνησίως ἔχειν πρὸς τὴν ἀρετὴν. ὅθεν γὰρ φάσκει τὸν ἀσπιδάριον ἐπαίνειν ὑπομένει. τὸ, τε φθὸν καὶ θαρρῶς εἶναι, μὴ κρύπτουσι τῶν ἑαυτῶν ἡμῶν τὰ πλεονεκτήματα. τὸ, τε ποιητῶν, ἢ καὶ ταχυκώματων, ἢ σωφρονιστικῶν ἐλάττωσιν αὐτοῖς λησιτελεῖν.

Λαμπητίω ἑπισκόπῳ. σκα.

Μὴ ἀγανάκτει, ὡ μισοπονηρίας περιβλεπὸν θρέμμα, εἰ Εὐσέβιος ὁ ἀσπιδάριος, ὡς γέγραφαί, ἀνάπλευσας ἀσπονδὸν ἔχειν καὶ ἀκρυκτον πρὸς τοὺς ἀρετῆν συζῶντας πύλεμον, πρὸς τοὺς κακίαν ἀσπιδάριον ἀνένδετα, μὴδ' ὅτι ἢ πολεμεῖ τοὺς ἔχοντας, εἰ μὴ λάβη γρηματά, ἢ ἴνα μὴ πολεμήσῃ λαμβάνει ὅσα πολεμῶν ληίστα ἢ δύναντο, ἀλλὰ τὴν θείαν ἀνάμνησιν ἴσῃ.

Τῷ αὐτῷ. σκβ.

Ἐπειδὴ πλείονα ἢ θεία πρῶτα ποιῆται τὴν φειδῶ τῶν ἀμαρτανόντων, ἢ ὅσον ἐκείνους ὁρᾷ ἑαυτῶν ἀφειδύτως. Ἐξ τούτου βασιλικῶ καὶ φιλαρθρώπῳ μακροθυμίας γρηματῶν κινεργματι βοᾷ. μετανοεῖτε, ἢ γίγκεν ἢ βασιλεία τῶν ἑραίων. εἰ δ' οἱ ἀμαρτανόντες παρ' ἑδὲν θέμενοι τὴν παρρησιαν τῆς μακροθυμίας, ὡς ἀμελείας καταληφίσονται. ἴσως μὲν καὶ κωπάντως δ' ὅτι ὁ κωπῶν ὅτις τῆς δικῆς, οὐκ ἐπιφείσεται τῶν ἑαυτοῦ φειδῶς μὴ ἀξιώσαντων, ἀλλὰ δίκας σφοδρόδ' ἄτα εἰς ἀράξειται, τοὺς τῆς μακροθυμίας καταφρονήσαντας, διὰ καὶ τοῦ ἑρρήθη, ὅθεν ἠθέλησας μαθεῖν, Ἐσιώπησα, μὴ καὶ αἰετῶσιν ἡσυχία καὶ ἀνεξομῆσι

μη; ἐκείνη καὶ ξηραῖα ἀμαδύχρον γὰρ τοὺς τῆ ποσάτη μακροθυμίας μὴ ὀφελιθέντας, ἀλλ' ἐφόδιον αὐτῶν μεζόνων ἀμαρτημάτων πεποιμένων, ταῖς τῆς δικῆς ἐναλῶσαι τιμωρίας.

Αλυπίω ἑπισκόπῳ. σκγ.

Εἰ τὰς τιμωρίας μεγάλαις εἶναι τῷ πλήθει τῶν συνειδόντων ἐνόησας κρίνομεν. αἱ γὰρ λανθάνουσαι κούφοτεράπως εἶναι περὶ ἡμῶν, ὅποια εἰκὸς εἶναι τὴν κόλασιν, ὅταν παρόντων τῶν ἑραίων δῆμων, καὶ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος ὀλεσθῆιν.

Ἰσιδώρῳ ἑπισκόπῳ. σκδ.

Οὐδὲ ἐπ' ἄλλῳ μὲν ἔδεν, ὡς ἡμῶν με, τῶν ὄντων ἢ δικαιοῦτων καλῶν. πρῶτος ὁ φθόνος ἀλλ' ἀγρίος καὶ ἀργαλέος. ὅτι δ' ἀρετῆν, ἢ πρὸς κρείων τὴν καλῶν κακῶν φύσιν. καὶ πᾶσαι ἀπαραμύθητοι. τὸ μὲν οὐδὲ μὴ φθονεῖσθαι, ἀλυπτοῦ μὲν ἴσως, ἢ μὴν εὐκλείας φθόνος γὰρ ἂν ἀξίως ἐράσθην, μήτ' ἐμοὶ ἴσως, μήτε φίλοις ἐμοῖς συμβῶσιν. γὰρ δὲ φθονεῖσθαι, σφῶνι λογισμῶ τὰς τῶ φθόνος κακοθίας φέρειν.

Τῷ αὐτῷ. σκε.

Ἐγὼ φημι τοῖς οἷς ἔδεν ἐλλείπεται τῶν ὀφελόντων πρὸς ἀρετῶν πρῶτον. πολλοὶ γὰρ μέγιστον ἀγαθόν, ὡς ἄρ οὐ καὶ εἶναι δεξιόμοιροι τὴν ἀρετῆν, ἢ πάνυ φροντιστῶσιν αὐτῆς τούτης, εἰ μὴ τῆ οἰκεία διουάμει θαρροῖεν. ἀλλ' ἀναφέρουσι πρὸς τὴν θείαν ῥοπήν τὰ κατωρθώματα, καὶ τῶν πάλιν ἀξιώσεσθαι, καὶ εἰς τέλος πάντως ἔξεν ἀρετῆς. εἰ γὰρ καὶ τὸ κρεῖτερον δίδωσι τῶν ἀππάλων τὸ ἀνθρωπίνης βίαις κρεῖτερον, ὡς μὴδὲν ἐμποδῶν εἶναι τῆ τῶ ἀθλητῶν πρῶτα. ἀλλ' οὐ γὰρ τὸ θεῖον ἑπιουρεῖ ἀμαφῆροντι δέλλον.

cabo simul. Equum est enim eos qui nullam ex tanta lenitate utilitatem acceperunt, verum ab ea grauiorum scelerum occasionem traxerunt, diuine iustitiae supplicii atque tormentis constrictos teneri.

Alypio Episcopo. 223.

Si grauisimas eas pœnas esse meritò iudicamus, quarum multi conscij sunt (nam occultæ leuiiores quodammodo esse solent) qualem hunc cruciarum esse verisimile est, cum præsentibus cælestibus populis atque in hominum omnium oculis & aspectu constituetur?

Isidoro Episcopo. 224.

Cum in nulla alia re bona, aut boni speciem habente (vir mihi cognominis) lenis est inuidia, verum acerba & truculenta: tum verò in virtute, quæ boni naturâ propriè sortita est, consolationem prorsus omnem respuit. Ac quidem inuidia flagrare, molestiæ quidem expers fortasse fuerit, at minimè præclarum & luculentum (nam ita se gerere, ut meritò ipsi inuideatur, velim nec mihi vnquam nec amicis meis contingat) oportet autem eum, cui inuideretur, inuidiæ malignitates prudenti animo perferre.

Eidem. 225.

Ego iis, quibus earum rerum, quæ ad virtutem adipiscendam fieri debent, nihil deest (multum quippe, tamen virtutem maximum bonum, ut reuera est, esse statuunt, ipsius tamen haud magnam curam gerunt) hoc dico, ipsos, si modò virium suarum fiducia minimè nitantur, verum ea quæ rectè & cum laude gerunt, ad diuinam opem referant, & turbulentos animorum motus profligaturos esse, & ad virtutis metam peruenturos. Nam etsi id quod humano robore præstantius est, hoc præbet ut aduersarios quispiam superet: tamen cui diuinum numen auxilio est, victoriam scilicet

ipfi acceptam ferenti, huic contra, si sibi laudem ascribat, minime mirandum est, si quominus victoriam adipiscatur, impedimentum afferat.

Eidem. 226.

Breuiter dicere volo, quod perspicuis verbis eloqui nolo. Si malus esset, qui ab infidiantibus contumelia afficitur (Icis de quo loquar) eos, a quibus nunc maledictis incessitur, summos laudum suarum praecones nunc haberet.

Eidem. 227.

Quisquis probitatis particeps est, huic virtutem honore affici gratissimum erit. Quemadmodum enim si Legislator quispian maximas flagitiis poenas constituat, haudquaquam ipse ad perpetrandum flagitium paratus esse existimandus est: eodem modo cum quis eximia & singularia virtutis praemia audiens, voluptate afficitur, ad omne virtutis genus propensus ac paratus esse existimatur: atque bonis quidem omnibus refertus, nullo autem malo infectus. Nec verò mirum atque absurdum est, quòd probi viri virtutem admirentur, atque amore complectantur.

Arpocræ Scholastico. 228.

Επιτομή
αυτοῦ
liber ad
uersus
Gentiles.

Quòd diuinatio ars apud Gentiles nugarum plena erat, atque incassum omnium ore celebrabatur, in libro aduersus Gentiles à me demonstratum est. Quoniam autem Homerum vt sapientissimum testem producis, eundem vicissim aduersum te producã. (Graue enim atque auctoritatis plenum illud etiam testimoniũ est, quod ab hostibus sumitur.) Nam cum Helenũ, qui vaticinandi artem profitebatur, inducit, Alexandrum fratrem monentem, vt pugna euolet, profectũque in urbem Mineruæ vnã cum mulierculis vora faciat, ac postea eas quidem precantes, ipsam autem eorum preces asperrantem, ac deinde vatem eum hortantem vt Graecorum pra-

ὅτι πρὸς αὐτὸ τὴν νίκην, τὴν δὲ κεραιῶν, εἰ ἐμποδῶν εἴη πρὸς τὴν νίκην.

Τῷ αὐτῷ. σκτ.

Συντόμως φράσαι βύλομαι. ὁ φράσαι σαφέως ἢ βύλομαι. εἰ χερκὸς ἦν ὁ παρὰ τῆς ὀπιβελουδῶν παροινέμυος. οἷα δ' ἂν λέγω, τοὺς νικηλογοῦντας χερκῶς, εἶχεν ἂν ἀκροῦς ἐπαμύτας.

Τῷ αὐτῷ. σκζ.

Πᾶς ὅτ' ἀ μέτεσι καλοκαγαθίας ἀσμενίσθ' τῆς ἀρετῆς πτωμαδὸς. ὡς πρὸ γὰρ εἴπης νομοθέτης μετῆς καλάς τῆς πρὸς νομοῦν πάθοι. ὅτε ἂν αὐτὸς γὰρ πρὸς ἀκροῦς ἐπινοοῦμαι νομοθέτης. ἔτι πρὸς ὅταν τις ἄσφραφίς τὸς τῆς ἀρετῆς ἀμοιβὰς ἀκροῦν ἡδύνη πρὸς πᾶσαι ἀρετῆς ἐπινοοῦμαι εἶναι δέξεται. καὶ ἀγαθῶν μὲν πάντων ἐμπλεῶς, κακοῦ δὲ οὐδενός. καὶ θαυμάζει γὰρ καὶ φιλεῖσθαι τὴν ἀρετὴν παρὰ τὴν ἀσμενίσθ' ἀκροῦς.

Αρπocræ χολαστικῷ.

Ὅτι ἡ μαρτυρὴ ὕβλος ἦν παρ' ἔλλησι, καὶ μάτην ἐβρυλλεῖτο. διδευκται μὲν μοι ἐν τῷ πρὸς ἔλληνας λόγῳ. ἐπεὶ δ' Ομηρον ὡς σαφέστατον μάρτυρα πρὸς ἀλλή, τὸν αὐτὸν ἀπὸ πρὸς βαλῆσαι. σήμε γὰρ καὶ ἡ παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν μαρτυρίας. ὅταν γὰρ ποιῆ τὸν Ἐλεον μάντιν ὄντα, Αλεξάνδρῳ τ' ἀδελφῷ πρὸς κελουδῶν, τῆς μὲν μάχης Σποπῆται, εὐξασθαι δὲ τῆς Ἀθηναί μετὰ τῆς γυναικῶν ἐν ἀσφει γινόμενον. εἶτα τὰς μὲν εὐχουδίας, τὴν δὲ ἀνανεύσαν. αὐτὸς δὲ τὸν μὲν μάντιν πρὸς κελουδῶν εἰς μάχην πρὸς κελουδῶν τὸν ἀρετον τῆς ἔλληνων. τὸν δὲ πρὸς βόμυον, καὶ πρὸς κελουδῶν, ἡ πρὸς κελουδῶν δδ

καὶ πρὸς κελουδῶν, καὶ πρὸς κελουδῶν ἀδελφῶν, ὅτι οὐδὲν ἔστι καὶ τοῖς κομδῆσι τῆς πρὸς κελουδῶν, οἷον ἔστι κέρως βαπίζων, ἡ καὶ καταγελῶν τῆς ἀβελτηρίας αὐτῆς καὶ ἀλαζονείας, ὡς θεασσομῶν μὲν ἐν τῷ πρὸς κελουδῶν καὶ ἐλπίδας χερκῶς ὑποτίθεται. ἐν δὲ τοῖς πρὸς κελουδῶν καὶ ἀβελτηρίας, πρὸς κελουδῶν ἔστιν. εἰ δὲ πολλὰ γὰρ μάντις φάσεις, καὶ θεασσομῶν, καὶ ἀεροπέπυς, θαυμαστῶν ἢ δὲν. ἡ γὰρ ποιητικὴ, ἐστὶν ὅπου τὸ μὲν ὡς ἐπιποῖσα, ἕλην ἔχει τὸ ψεύδους, καὶ ὅφ' ἡδονῆς ἀκροῦς θεασσομῶν ἐξυβρίζει καὶ ὑλομαίνει τὸ μὲν ὡς καὶ θεασσομῶν ἐπιποῖσα μὲν ἔστιν, ὡς καὶ τοὺς πᾶδας ἀλῶνος ἐισάγουσαν ματαμοπονουῦντας μάλλον ἢ μεγαλυροῦντας φάναι. Ὅσον ἐπ' Ουλύμπῳ μέμιασαι γέμει. αὐτὸς ἐπ' Ουασῆ Πύλιον εἰνοσίφυλλον, ἰν' οὐρανὸς ἀμβατος εἴη. εἶτα πρὸς αὐτὸς κρατήσῃν εἰ ἡβήσῃαν, γινώμην ἀποφαινεταὶ ἀπαίδευται, καὶ ἀφιλόσοφον φράζονται, καὶ οὐκ εἰς ἐπέτελλεσαν, εἰ ἡδὸς μέτρον ἴκοντο. ἢ φημι γὰρ πρὸς ὄρη ἀλλ' ἢ δ' εἰ πᾶσαι ἡ γῆ πρὸς κελουδῶν καὶ μετεωροδῶν τρέπον κίονος, ἐφάπεται τῆς οὐρανῆς ἀψίδος. καὶ μάστιγα καὶ τὸς λέγοντας, τὴν γῆν κέντρον εἶναι τῶ οὐρανῷ. κέντρον γὰρ πρὸς κελουδῶν ὅτε ἂν ποτε ἀψοῖτο.

stantissimum ad singulare certamen prouocet, cui cum ipse morem ipsi gessisset, ac prouocasset, victus sit, vulnūque acceperit, atque aliquo, qui pugnam dirimeret, opus habuerit, an non vel pueris ipsis admodum perspicuum est, eum diuinatio velut alapam in malam impingere, aut etiam ipsius stoliditatem atque arrogantiam irridere, vt quæ in prædicendo quidem, ac læta spe ostentanda, temeritate atque insolentia efferatur, cæterum in fine coarguatur, atque à vero aberret? Id certè cuius manifestum est. Quòd si compluribus locis vatum & aruspicum, atque eorum, qui somnia interpretantur, mentionem facit, haud mirum vidèri debet. Poësis enim figmenta interdum expetens, mēdaciūm pro materia habet, atque præ voluptate præpostera iudicii que experte insolens petulantèr se iactat & luxuriat, fabulosum ac theatricum narrationis genus ostentans. A deo enim veritatem nihil curat, vt etiam Halionis filios inani potiùs labore se cruciantes, quàm ingens aliquod facinus perpetrantes inducens, his verbis vtatur:

Offsum his montem studio fuit addere Olympo, Ac rursus excelso superaddere Pelion Offæ. Aethereus possent vt sic conscendere ad arces.

Ac deinde illud credēs, eos, si ad florētē ætatem peruenissent, victoriam adepturos fuisse, incitam ac Philosophiæ expertem sententiam pronunciat, dicens,

Idque peregrissent, nisi mors truculentā, priusquā Creuissent, Strygius ambos misisset ad vmbra.

Non enim dicam tres montes, sed nec si terra vniuersa effingeretur, atque columnæ in modum erigeretur, cælestem axem attingeret: ac præsertim, iuxta eorum sententiam qui terram centrum cæli esse asserunt. Centrum quippe circumferentiam haud vnquam attigerit.

Theodosio Scholastico. 229.

Θεοδοσίῳ χολαστικῷ. σκθ.

Ὅ ἐν ἀρχῇ τῆς ἀληθείας ἐκπύπῳν, πάντως ἐκκαλιόσθεται τῷ πρὸς κελουδῶν, καὶ εἰς ἀχρόν καταστρέφει τέλος.

Qui in principio à veritate excidit, profusus ab eo quod sibi proposuit, exturbabitur, atque in scædum finem desinet.

Ed

Zosimo Maroni. 230.

Aiunt nonnulli, ne Metrodorum quidē Epicureum ita per res ipsas Epicuri, qui ab omnibus sapientibus abdicatus & proscrip- tus est, dogmata confirmasse, vt misera vestra trinitas confirmat. Quamobrem si vera loquuntur, impudicitiae vestrae ac lasciviae finem imponite. Sin minus, pu- dicitiae haereat.

Theodosio Episcopo. 231.

Vereor quidem dicere, ne adulatorum vitiorum turpif- simum esse adulationem existimo) dicam tamen à veritate coactus, Nemo, vt opi- nor, imò vt persuasum habeo, cas animi dotes atque virtutes, quæ in te insunt, ver- bis vllis consequi possit, ne si decem qui- dem linguas, ac decem ora, parèmq; lin- guis animarum numerum habeat.

Dionysio Presbytero. 232.

Qui, cum nullum in se bonum agno- scit, verborum modestia vitur, ignoscēs, vel agnoscens potius, ac non modestus est. At qui post multas virtutes summisse de se sentit, is demum propriè est, qui mode- stum se præbere nouit.

Martiano. 233.

Corporum amorem, vt qui acris quidē sit, verum celeriter extinguatur, ob eam causam pictores cum facibus & peniis depingunt: quoniam nunc libidinem in- flammant, nunc rursus ob saturitatem a- uolat. At pecuniarum amorem nemo vn- quam aut fingere, aut scribere ausus est. Cuius rei hæc fortasse causa est, quia nec amor quidē est, sed insanabilis furor. Aut hæc fortasse, quia nec fingi nec describi potest. Neque enim quinquaginta duntaxat capita habet, vt fabulosa illa hydra, per quæ ad inexplebilem ventrem cibos transfunderat, nec insaturabilis illius por-

Zosimo Maroni. σλ.

Φασί πνές, ὡς ἔδδ Μητροδόωρος ὁ ἑπικούρειος, ἔπας διὰ τὰ παραγμάτων ἐξοβασίωσεν Ἐπικούρη τὴν παρὰ πάν- των τῶν σοφῶν Σποκμηρυθάντος τὰ δόγματα, ὡς ἡ ἀβίλια ὑμῶν περιήυ- εἰ τοίνυν ἀληθεύσῃ; παύσαθε τῆς λαχναίας. εἰ δὲ μή, ἔχεθε τῆς σω- φροσύνης.

Θεοδοσία ἑπίσκοπα. σλα. Οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, διὰ τὸ μὴ δόξαι κολακεύειν πάντων γὰρ τῶν λεπτῶν παθῶν τὴν κολακίαν ἀχρότηται ἡ- γουμένη. φερέτω δὲ, ὑπο τῆς ἀληθείας ἀναγκασζομένης. ὅτι οὐδεὶς, ὡς οἰ- μῆ, μᾶλλον δὲ πεπεισμένη, τῶν σοφιστῶν πλεονεκτημάτων ἐφικέ- σται δυνήσθαι. οὐδ' εἰ δεχέται γλώ- τται, δὲ καὶ δὲ σῶματα ἔχει, καὶ ψυχὰς τὰς γλώσσας ἰσαριθμῆς.

Διονυσίου πρεσβυτέρου. ρλβ.

Ὁ μὲν μὴδὲν ἐαυτῷ, ὁ δὲ σὺ φε, συνε- δῶς ἀγαθόν, μετριολογῶν, συγγνώμων, μᾶλλον δὲ ἑπιγνώμων, ἢ ταπεινοφρονῶν ἔστιν. ὁ δὲ μετὰ πολλὰ κετορθώματα ταπεινοφρονῶν ἔστις ὅτι κωλύεις, ὁ μετρίαιζεν εἰδώς.

Μαρτιανῷ. σλγ.

Τὸν μὲν τῶν σωματικῶν ἔρωτα, ἅτε δριμυτῶν ὄντα, ταχέως δὲ σβενύ- μθον, διὰ τὸ οἱ ζωγράφοι σὺν λαμπάσι καὶ πῆρυσσι γράφουσιν, ὅτι πο- τὲ μὲν ὑπεκκράει τὰ πάθη καπνίζων ποτὲ δὲ διὰ κόρον ἀφίππιαται. τὸν δὲ τῶν χρημάτων ἔδειξ ἔπε πλάσσει, ἔπε γράφει ἐτέλμισε. τάχα μὲν ἐσφ- δη οὐδὲ ἔρωτος ἔστιν, ἀλλὰ μανία ἀνήκε- ρος. τάχα δὲ ἐπειδὴ οὐτὲ πλάσθηναι, ἀλλ' οὐτὲ γράφηναι αὐτὸν οἶόντε. οὐτὲ γὰρ περὶ κούρα μόνον ἔχει κεφαλὰς, καὶ τὴν μὲν νεομεθῆν ὑδραν, δὲ ἂν τῆ ἀπλη-

ἀπληρώτω γὰρ τὴν πύλον τῶν περὶ. ἔδδ κατὰ τὸ ἀχρότητων πέρας ἀφικεῖται, οὐδὲ καὶ τὸν Βελέρεω ἐκα- τὸν χερσὶ μόναις ὠπλισται. ἀλλ' ἔδδ περὶ ἔχει κόρον γὰρ οὐκ οἶδε, πλο- μωὴν οὐκ ἔπίσταται. πῶς οὐκ οἶδε τοῦ τερατοῦ ἢ πλάσσει, ἢ γράφει διω- θῆ, καὶ τῆς Σκύλλης ἀφ' ἑαλλόμε- νον ἔπιτῶν ἂν, καὶ τοῖ ἀπίστον ὄντι. ἐπειδὴ ὁ λόγος πάντος μὲν ἡρώματος ἐναργέστερος ἔστι, πάντος δὲ κηρῶ ἐ- νηλαστέρος, ὡς ἂν οἶός τε ἦ, ὑπο- γράφει τοῦ τοῦ πλάσσει, τῆς μὲν ἀ- κριθείας ἐφικέσται ἀδυνατῶν. τὴν δὲ θερόμορφον αὐτὴ καὶ ἀτερωτῆτος ἐλακόσι τηλιτεύων μανίας. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ἔπε ἀεικείνη, ἔπε ἔρωτος ἔστι, μανία δὲ σαφῆς. ἀλλὰ γυναικί. καὶ τὴν γὰρ τῆς τε ἀνοίας αὐτῆς καὶ τῆς τε ἀνοίας αὐτῆς καὶ τῆς μορθηείας, ἔ- σω τε κηρῶν. θερόμορφον τῆς, καὶ πῦρ πνεύσῃ, μυσίας μὲν ἔχεις ἀπὸ τῆς ἑπι- τῆς κεφαλῆς ἐχούσῃ διὰ πάντος συελήουσας, καὶ θανατηφόρον ἰὸν ἐρευ- ρομύνας μυσίας δὲ χεῖρας ὄνυξι κα- μύσας. δὲ ἂν τοῦ μὲν ἀπαράτητος δὲ καὶ ἀποζῶει. παρ' ἂν δ' ἀφ' ἀπὸ τῆς γρημῶν μυσίας δὲ σῶματα. ἔδδ γὰρ ἀπειλεῖ μόνον, οὐδὲ συκοφαντεῖ, ἀλλὰ καὶ κολακεύει, καὶ δουλοσπεπῶς δι- λέγεται, καὶ ἑπιτοκεί, καὶ μυσίας ἑπι- νοεῖ παρὰ φάσας, ἀχρότων κερδῶν ἐνεκα. καὶ ὀφθαλμοῦς ἔχει ἔπε φύσιν ὀρών- τας, οὐδ' ἀδουμύνας πινὰς οὐ φίλους, οὐκ ἀδελφόν, οὐ συγγενῆ, οὐκ εὐεργά- τιον, ἀλλὰ τραχὺ, καὶ δριμύ, καὶ ὠ- μόν, καὶ ἀπᾶνθρωπον, καὶ πυρῶδες βλε- πόντας. οὐ γὰρ τὴν παραγμάτων ἔρε φύσιν, οὐδὲ σωτήριον ὅτι πολλὰ- κί μυσία κινήσασα, εἰς τὰς τῶν ἐ- χθρῶν τὰ χρημᾶτα παρέπεμψε χεί- ρας. διὸ μυσίας παρὰ τὴν τῶ ἀ- λόγηται ἀμαρτίας, ἀκόως δὲ τὸ σὺ- τον περὶ γυμνίας, ὡς μὴ ἴκεσῶν, μήτε συναγυμνίας, μήτ' ὀλοφουρμῶν, μήτε

tenti instar afficitur, nec denique Briarei in modum centum duntaxat manibus ar- matus est. Quin ne pennas quidem habet, fatiari enim atque expleri nescit. Quonā itaque modo quispiam huiusmodi mon- strum effingere aut pingere queat, cū quo Scylla comparata fidem inuenisset, etū alioqui incredibilis. Verum quoniam ora- tio quouis colore expressior est, ac quavis cera ad effingendum mollior, quantum li- cebit, eum delinere conabitur: non quod id perfectè atque absolutè consequi pos- sit, sed vt belluina ipsius & inamcnam insaniam iis, qui eo capti sunt, inuestiua oratione profcindat. Mihi enim puero haudquaquam similis esse videretur (non enim amor, sed perspicuus furor) verum feminae cuidam (nam hoc quoque amen- tia ipsius atque improbitatis indicium sit) belluina forma præditæ, ignemque spiran- ti, ac sexcentas vipers crinium loco in capite habenti, perpetuò sibilantes ac mor- tiferum venenum euomentes, sexcentas item manus vnguibus abundantes, quarū opera & adiumento alios lacerat, alios sagittis impetit, ab aliis pecunias extor- quet, ac denique sexcenta ora. Neque enim minatur duntaxat, aut calumnias struit: verum etiam adulator, ac seruillem in modum alloquitur, & peccat, turpisque quæstus causa innumeras occasiones ex- cogitat. Quin oculos habet, non, vt nature consentaneum est, cernentes, aut quenquā verentes, non amicum, non fratrem, non cognatum, non benefactorem, verum al- perum quiddam, & acre, atque crudele & inhumanum, igneumque obtuentes. Ne- que enim rerum naturam perspicit, nec illud animaduertit, quod persæpe, cum permulta mouerit, ad hostium manus pec- unias transfuserit. Vnde etiam innume- ras, ei, qui captus est, peccatorum notas inussit. Porro autem aures vsque ad eo se- ptas & obturatas habet, vt nec supplices preces, nec gemitus, nec fletus, nec vitupe- rationes habeat. Tantum verò ab eo abest vt pennas habeat (quæ saturitatem desi- gnant) vt ne pedes quidem ipsi vir vllus

+ audiat.

cordatus tribuere queat. Neque enim ingredi, atque ab eo qui captus est, secedere potest: verum manus in omnibus immitens, ferro quouis ac plumbo grauior insidet, atque ita comparata est, vt omnia quidem accipiat, atque omnes expilet, nunquam autem expleatur, verum eorum, quæ accipit, multitudinem fomitis atque incitamenti materiam habeat, rerumque acceptarum finem accipiendarum initium efficiat. Ecquis igitur acerrimo huiusmodi & inexplebili furore, atque innumera peccata & maledicta & dedecora, & intemperantias ac petulantias nobis constante, capiatur? Ecquis animum inducat, tum in hac vita tam miserè viuere, vt dies noctesque velut flagris quibusdam laceretur, nec requiem ullam aut somnum sentiat, & in futura suppliciorum atque cruciatuū initium accipere. Quid autem initium dico? Hic enim eos, quos cœperit, tyranno quouis acerbissè torquet & excruciat, in eos insultans, ac præcipuas partes attingens, ac ne tantillum quidem interquiescere finens, verum grauiorem ipsi poenam inferens, quam ij, iuant, qui ad metalla (quæ atrocissima poena est) damnati sunt. Nam illis confecto opere somno ac quiete frui licet: his autem ea somni quoque portum velut aggesta terra obstruens, noctu quoque sæua illa & inhumana edicta proponit. Hos enim ad latrocinia mittit: illos ad caedes perpetrandas. Ac ne debitum quidem mortuis manus veretur, quod etiam barbari ac demones honore prosequuntur: verum aduersus otiam mortua corpora nefarias cortum, quos obstrictos tenet, manus armat, nouum & sceleratum latrocinij genus excogitans. Quamobrem omnia ipsius vitia mente volentes, nempe quod beluina forma prædita est, atque tetra & inamœna, & ignem spirans, & inexplebilis, & oculis auribusque capta, & crudelis & execranda, & Deo iniusta, & implacabilis atque crudelis (neque enim cum blanditiis atque obsequiis delinatur, aliquid remittit, verum tum potius effertur cum maxime colitur) maxime quidem nullum

κακῶν ἐπακούειν, ποσῶν δ' ἀπέχει τῶν πειρῶν ἔχειν, ἀπὸν κόρον δηλοῖ, ὅτι ἔδὲ πόδας αὐτῆς σφαιροῶν ἀντις ἑσπόμεναι δὲ γὰρ οἶδε βαδίζειν, οὐδὲ μετακινῆσαι ἑπὶ τῆ ἀλόγως, ἀλλὰ καὶ πάντων τοῖς χεῖρας πέμπουσα, σιδήρεα παντὸς καὶ μαλιέδου βαρυτέρας ἔσται ἐγκέθηται, πάντα μὲν δὲ χρομῆν καὶ πάντας ληϊζομένη, οὐδέποτε πληρῶς μὲν, ἀλλὰ τὸ πλῆθος τῆς λαμβανόμενων, ἕλλην ὑπερχύματος ἔχουσα, καὶ πλεῖστον τῆς ληφθέντων, ἀρχὴν τῆς ληφθισομένων ποικιλῆν. τίς οὐδὲ ποσῶν τῆς μαίης δριμυτάτης καὶ ἀκαρέστῃ, καὶ μελέας ἀκαρτίας καὶ κακῆρας, ἀδύνατος τε καὶ ἀκολασίας πρὸς τὴν βουλήν ἀλοῖν ἕως τῆς ἀελοῖτο ἐν ταύτῃ μὲν ζῆν ἔπος ἀθλίως μαζιζόμενος νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέρας, καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ εἰδώς, ἔδ' ὑπνοῖ, ἐκείσε δὲ ἀρχὴν τῆς πτωχείαν ληϊζόμενος, τί λέγω ἀρχὴν; εἰσεύθει μὲν οὐδὲ κολάζει καὶ πτωχὴν τῆς αλόγως, πάντως τυραννῆς επικρότερον, ἐναλλομένη καὶ τῆς χυμῶν ἀπομύνη, καὶ μηδὲ μικρὸν ἀναπνεύσαι συγχροῦσα, ἀλλὰ τῆς εἰς τὸ μέγα πλεῖστον χαλπωτάτω σπείνη πινόντων κόλασιν. επικρότερον ἐπαρῶσα πλεῖστον δίκην. τοῖς μὲν γὰρ ἔξει μετὰ τὸ ἔργον ὑπὸν ἑξῆς καὶ ἀπαύση, καὶ τοῖς δὲ καὶ τὸν τῆς ὑπὸν πρὸς ἄλλων νύστα λιμῆρα, καὶ νύκτωρ ὅτι πᾶσι τὸ αὐτῶν, καὶ ἀπαύση ὅτι πᾶσι τὸ αὐτῶν. τὸ μὲν γὰρ ὅτι ληϊστίας ἐξάγει, τοῖς δὲ ἐπὶ ἀνδροφονίας, καὶ ἔδὲ πλεῖστον αὐτῶν αἰδέεται, ἢ καὶ βάρβαροι καὶ δαιμόνες πῆμεις ἀξίῃσιν, ἀλλὰ καὶ καὶ νεκρῶν σωμάτων, τοῖς μαρτυρῶν τῆς ἀλόγως ὅπλιζι δειξιάς, καὶ ὅτι παρὰ νομῶν ληϊστίας ὅτι νομῶν τῶν ὅτι πάντ' οὐδὲ τῶν τῶν μαρτυρῶν ἐπινοήσαντες, ὅτι θηρόμορφος ἔσται, καὶ ἀπερπύσσει, καὶ πῦρ πνέουσα, ἀκαρέστῃ, καὶ τυφλῇ καὶ ἀνήκουσῃ, μισάνθρωπος τε, καὶ μισοῦσα, καὶ θεομισῆς, ἀσπυ-

ἀσπυδὸς τε καὶ ἀμείλιτος καὶ ἀνήμερος ἔτε γὰρ κολακευομένη, ἔτε θεοπέποιμένη ἐν δὲ δῶσιν, ἀλλὰ τότε μάλον ἀρχίεται, ὅτε μάλιστα ἔξερπύεται. Μάλιστα μὲν πάντα κινῶμεν, ὡς τε μὴ ἀλῶναι. ῥῶνον γὰρ μὴ ἀλῶναι, ἢ ἀλόγως ἀξίῃσιν. εἰ δὲ καὶ ἐάλωμεν, οὐδὲ ἀναστῆσαι ἑαυτῆς, καὶ πλεῖστον θεῶν καλέσαντες συμμαχίαν. ἄνω γὰρ τῶν οὐχ οἶδ' ὅτι τοιαύτης ἀρχμαλωσίας ἐλευθερωθῆναι. κινδυνεύει γὰρ εἶναι τοῖς πολλοῖς ἀρχμαλωσία ἀνάκλησις ἀμοιβῶν. Τοῦ μὲν ἐθέλειν κερδαίνειν πωσώμεθα, τὰ δεσυνα γένεσθαι, ἢ ἀθρόον, ἢ καὶ βραχὺ ἀξίῃσιν τοῖς δεομένοις. αὐτῆ γὰρ ὅτι μὴ τῆς τοιαύτης ἀρχμαλωσίας ἢ ἀνάκλησις.

Ἀρχιεπίσκοπος πρὸς εὐτατέρον. σλδ.

Πολλῶν ὄντων, ὡς ἔφησ, θαύματός ἐστιν, ἐν ὅτιν, ὃ μάλιστα πάντων ἐγὼ θαυμάζω, καὶ τὸ πάντα διεφθάρθαι τεκμήριον εἶναι φημι ἰκανόν, ὃ δὲ ἐκείνων ἀφ' ἐμῶν τῶν μάλιστα νυκτὸς λέξω καὶ ἐλέγξω. ἐπεὶ τοῖνυν τῶ τοῖς, οἷς μάλιστα μέλει τῆς λαῶν, μάλλον δὲ οἷς μέλει ἰδῶν, μέλει δὲ ἔδαμῶς, ὅτι αὐτοὶ δὲ ὡν ποιεῖτε ὀμολογητῆς ἀγνοῦν, τί ὅτιν ἱερῶσιν, τί τοῖς ἄλλοις ἐνοχλεῖτε. εἰ μὲν γὰρ τυραννίδα παύσασθε κεκλήρωσθε, ἢ γένησθε ὡν ἡγεῖσθε, ἢ κακῶν τῆς ἀξίῃσιν τυραννῶν, ὁμότεροι καὶ τυραννικότεροι ὀφθαῖντε. πολλοὶ γὰρ ἐκείνων παρότερον ὑμῶν τοῖς τυραννῆσιν πρὸς ἐπισησάν, εἰ δὲ παρὶ κλη κηδεμονίαν ἐπετίθειτε, τί τοῖς τυραννῶν σπικρῶν ἢ τῆ ἀμόλησι; τί τῆς τῆς εἰσὶ ἀμῶν ἐξαγοραστῆρας, αὐτοὶ καὶ ἀδελφῶσθε, τί γρημαπίζετε ἐκ τῆ ἀλλοτρίαν συμφορῶν; τί γὰρ ἄτε τῆς σφαιροῶν; τί ὅτιν ἐβλέπετε τοῖς φιλαρέτῆσιν; τί τοῖς κόλακας συγκροτεῖτε; τί τῆς παρρησιαζομένους ἐξοτραλίζετε; εἰ γὰρ ὑμεῖς πᾶσι δρῶντες ἀδρῶντε, εἰδὸς καὶ τῆς λαῶν ἀρετῆς νεκρωθείσας.

non lapidem moueamus, quo ab eo minime capiamur (facilius est enim non capi, quam, cum captus sis, effugere?) si autem nos capi contigerit, omnes nequos contententes, ac diuinam opem implorantes (hac enim sublata nemo ab huiusmodi captiuitate abstrahi potest. Multis enim talis pene est hæc captiuitas, vt ab ea emergere ac reuocari nequeant) quaestus quidem faciendi cupiditatem comprimamus, quæ autem collecta sunt, aut confertim, aut paulatim egentibus distribuamus. Nam hæc demum sola ratio est, qua ab huiusmodi captiuitate reuocemur.

Archibio Presbytero. 234.

Cum multa verè sint, vt inquis, quæ admirationem mereantur, vnum tamen est, quod omnium maxime miror, quod quæ idoneo mihi argumento est, omnia corrupta & perdita esse. Quocirca illis ommissis hoc præsertim nunc dicam ac demonstrabo. Dic igitur istis, quibus populi maxime curæ sunt, vel, vt rectius loquar, quibus curæ quidem esse debeant, verum nullo omnino modo sunt: Cum vos, per ea quæ agitis, quidam Sacerdotium sit, vobis ignotum esse confiteamini, quorsum tandem aliis molestiam exhibetis? Nam si paternam tyrannidem nacti estis, ij sanè, quibus imperatis, imperate: vt illis quoque nobilibus ac fama celebratis tyrannis crudeliores & immaniores vos ipsos præbeat, Multi enim illorū lenius ac mitius, quam vos, erga eos, quos tyrannide oppressos tenebant, se gesserunt. Si autem paterna cura vobis commissa est, quid tyrannos facuitia superatis? Quid eos qui diuino cruore redempti sunt, ipsi in seruitutem trahitis? Quid ex alienis calamitatibus opes vobis comparatis? Quid probos ac temperantes viros ridetis? Quid virtutis studiosis infidias struitis. Quid adulatoribus fauetis? Quid eos, qui liberè loquuntur, expellitis? Nam si vos ea, quæ agitis, agere desinat, Nam si vos ea, quæ agitis, agere desinat,

verisimile est etiam promiscuè plebis virtutes, quæ nunc vestra causa mortuæ atque extinctæ sunt, rursus ad vitam redituras esse.

Hermino Comiti. 235.

Quemadmodum nobilis arbor, cum fructibus gratis est, ac foliis abundat, agricolam oblectat, & spectatores voluptate afficit, ac prætereuntes recreat & reficit: codè modo is quoque qui in doctoris folio collocatus est, cum & virtute ornatus & instructus est, & sermone atque doctrina fulget, tum Deum oblectat, tum hominibus utilitatem affert. Si autem alter vtro careat, discipulis haud admodum prodest. Vita enim opus est, propter eos qui ad culpandum & criminandum proclives sunt: doctrina item ad refellendas hæreses requiritur. Nam etsi citra sermonis ac doctrinæ opem vitæ probitas multis utilitati esse solet: tamen cum eum in disputationibus ac colloquiis vinci cõspiciunt, grauiissimis plerunque detrimentis afficiuntur, vt qui ab adulterinis dogmatibus surripiantur, atque in fraudem inducantur. Non enim id docentis imperitiæ, verùm dogmatis imbecillitati assignant. Rursum si sermo fluens magna vi aduersarios profiget, ob vitæ improbitatem trophæi decus obscuratur. Neque enim fide dignum hunc magistrum existimabunt, qui non ea, quæ oportet, facit. Quocirca, & sermone, & vita rutilare opus est. Qui enim facit & docet, inquit Christus, hic magnus vocabitur in regno cælorû. Quod si solum facere, docere esset, vt nonnulli putant, profectò secundum minimè adiunxisset.

Eidem. 236.

Hæc callidè ac singulari artificio Ægyptia mulier cupiditatis ac libidinis vela expendit, ac laqueumque, vt adolescètem caperet, statuerat, atque & per oculos eum velut præstigiis quibusdam ludebat (tragicum enim in modum corpus adornabat) & per aures eum deliniebat (nam ei

νῦν δι' ὀμῶς, εἰς παλιγγενεσίαν ἤξουσιν, ἢ ἀναβίωσιν.

Εὐμίτην κόμην. σλε.

Ὡς τὸ εὐμίτην δένδρον, ὅταν τῷ καρπῷ βέλγηται, καὶ τοῖς φύλλοις καρῶν καὶ τὸν γαυρὸν εὐφραίνει, καὶ τοὺς ὄροντας τέρπει, καὶ τοὺς παροδύοντες ἀναπαύει· οὕτως καὶ ὁ εἰς τὸν διδασκαλικὸν ἰδρυθεὶς θρόνος, ὅταν τῇ ἀρετῇ κοσμηται, καὶ τῷ λόγῳ ἀσφάπτῃ, καὶ τὸν θεὸν εὐφραίνει, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἀφελῆι. εἰ δὲ γαυρὸς ἐρημος εἴη, οὐ λίαν ἀφελῆι τοὺς φοιτητάς. ἡρεσία μὲν γὰρ τῷ βίῳ, ἀρετῆς τοὺς φιλαυτίους· ἡρεσία δὲ καὶ τῷ λόγῳ, ἀρετῆς τῶν ἀίρεστων ἐλέγχους· εἰ γὰρ καὶ ἀνευ λόγου ὁ βίος ἀφελῆν πέφυκε τοὺς πολλοὺς, ἀλλ' ὅταν ἰδῶσιν αὐτὸν ἠπιώδημον ἐν συλλογασμοῖς καὶ διαλόγοις, εἰς τὰ καίρια πολλάκις ἐλάττωνται, ἢ τὸν νότον δογματῶν κληθῆναι· καὶ γὰρ τίς τῶν ἀπειθήνων τῶν διδασκόντων, ἀλλὰ τίς τῶν διδασκόντων ἀπειθήνων· εἰ δὲ ὁ λόγος ῥέον καὶ κράτος αἰρῆ τὸς ἐναντίους, ἀπὸ τῆς τῆς εἰς φαυλότητος ἀμαυροῦται τὸ πρόπαλον. ὅταν ἀξιοπιστῶν γὰρ ἠγῆσονται διδασκαλοὶ, τὸν μὴ τὰ δέοντα ἀρετῶντα. ὅταν οὖν ἡρεσίᾳ καὶ λόγῳ καὶ βίῳ ἀσφάπτῃν· ὁ γὰρ ποιῶν φησὶ, καὶ διδάσκων, ἕως μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. εἰ δὲ τὸ ποιῆσαι μόνον διδάξαι ἦν, ὡς οἴονταί τινες, ὅταν αὐτὸ δῶντερον παρεσπείθῃ.

Τῷ αὐτῷ. σλε.

Εἰ καὶ δεινῶς καὶ τεχνικῶς ἢ ἀγνώστια τὰ λίνια τῆς ἐπιθυμίας ἀνεπέτασε, καὶ τίς παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν νέων, καὶ ἀρετῆς τῶν ὀφθαλμῶν ἐπισητέωσεν. σκαλωπίζετο γὰρ παραγωγῶς, ἀρετῆς δὲ τῆς ἀκοῆς ἐβέλγη· πᾶσαι γὰρ παρεσπείθη καὶ ἀρετῆς ῥημάτων πεί-

εην.

εην, καὶ ἀρετῆς μὲν τῆς ὁσφρήσεως ἠρέθιζεν, εἰκὸς γὰρ τῆς ἀναπετάσεως τὰ δινεῖα, καὶ περὶ τὴν παραγωγῆν, εἰ καὶ μὴ ὡς ἐρωμένον ἡρετῶδη, ἀλλ' ὡς ξινὸν ἐλεύσει ἀρετῆς δὲ τῆς ἐπαγγελίᾳ ἐφάρμακται· ὡς δεσποτικῶν γὰρ ἔξεν αὐτὸν ὑπαρχεῖτο· ἀλλ' ἀπέπτυχε τῆς ἡρεσίας. καὶ ὁ ἰσὺς τὸν καρπὸν τῆς σωφροσύνης ἐδρέπετο. ὅταν ἀπονητῶς οἴονταί τινες, καὶ γὰρ μόνον παρὰ σκάνην, ἀλλὰ καὶ παρὰ τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητος ἦν αὐτῶ ὁ ἀγὼν σφειγῶσαν καὶ σφαιρῶσαν, καὶ τῆς γυναικείας ὀμιλίας ὀρεγμένην· ἢ δὲ τὰ φύλλα τῆς νεότητος ἐδύκει ἔχον· ἐδύκει δ' ἔχον εἶπον, ἐπειδὴ ἀκαρταίους ἀκαρτῶσιν τῶν ἐλεγχῶν ἦν τῆς γυναικείας ἀκαρτίας· τῇ γὰρ βίῳ παθεῖν φοβημένον, τὸ παρεσφαιρῆν τὴν τῆς βίᾳ ζομένης ἐδύκει, ἀρετῆς ἀσφάπτῃν, ἀλλὰ τὸ τῆς βίᾳ ἀσφάπτῃν ἀρετῆς ἀσφάπτῃν καὶ εὐκατάστατον· ἀλλ' αὐτῇ ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μεθύσασα, τὰ σὺμβολα τῆς οἰκείας ἀσφάπτῃν, περὶ τὴν ἀκαρτίας εἶναι ἐνομιλῆσεν, ὡς οἴμα, καὶ ὁ δεσποτικῶν τῶν μὴ κατηρητῶν ἐδύκειτο, διὰ τὴν τῆς γυναικείας ἰσῶς ἀσφάπτῃν. ἢ δὲ καὶ τῶν γυναικείων φύσιν ῥεθίως τῷ παθεῖ ἀλισκομένην, καὶ μάστιγι ὅταν ἀσφάπτῃν ἐρεθίζηται, τῆς καὶ τῶν ῥόμην πολλάκις καταδουλυμένης, μηδὲ λόγου δὲ μεταδύσει, ὅταν τινὲς ἀπῶνται εἰς δεσποτικῶν ἐνέσταλιν, καὶ βαρβαρικῶν σφάλμα σφαλόμενος, ὡς οἴονταί τινες, ἢ γὰρ αὐτὸν καὶ κατέσφαιξε, ἢ γὰρ τοῖς νόμοις ἀσφάπτῃν, τῆς κατηρητῶν σφαλῆν ἀδινύσης· ἀλλ' ἐκ τῆς εἰκασίας ἰσῶς ἐνοήσασα, ὅτι ἐρῶσα καὶ ἐπιμαρτυροῦσα αὐτῶν, ἀπῶντα χροῦσα τῆς θεῆς, τὴν κατηρητῶν ἐνεσῆσασα· καὶ εἰ μεταδύσει λόγῳ τῶν νέων, καὶ εἰς τὴν ῥημῶσιν ἀντιπαιδείας τὸ ἐγκλημα, μάλλον δ', ὅταν καὶ εἰπεῖν ἀκαρτίων, τῆς βαρβαρικῶν τῆς σωφρο-

per aures quoque nullum non tentationis genus admouebat) & per odoratum extimulabat (verisimile est enim eam prius etiam quàm rectia sua explicaret, luxum ei adhibuisse, & si non vt amato indulgentè, ac certè vt hospitem ac peregrinum miscrantem) ac denique per promissa demulcebat, ac velut quibusdam veneficiis inficiebat (se enim eum domini loco habiturum pollicebatur :) tamen frustra ipsi cessit hæc venatio. Ac Ioseph castitatis fructum colligebat, non illum quidem sine labore, vt nonnulli arbitrantur (non enim aduersus eam duntaxat, sed etiam aduersus iuuentutis florem, nitentem & exilientem, ac muliebrem congressum appetentem ipsi certamen erat.) ipsa autem victoriæ folia habere videbatur. (habere inquam videbatur: etenim apud synceras aures hoc quoque muliebris petulantix ac lasciuix argumentum erat. Nã ei quæ, ne sibi vis afferatur, mœtuit, hoc ei minimè studio est, vt insuper etiam illius, qui vim affert, vestem eripiat: verùm præclare secum agi putat, nec optatius quicquam habere, quàm vt vim effugiat. Verùm ipsa libidine temulentæ, lasciuix suæ notas, pudicitix argumenta esse ducebat. Quocirca etiam, vt opinor, dominus accusationem quidem, ob eam fortasse, quam vxor habebat, castitatis existimationem admittit (nam alioqui cognitum & exploratum habebat, quàm facile muliebris natura hoc affectu caperetur, ac præsertim cum pulchritudinis, quæ robustos etiam homines plerūque subigit, aculeis incitatur) ipsum autem ne vllò quidem verbo ad eum habito (quod nonnulli reprehendunt) in vincula coniecit: non barbaricum facinus, vt quidam opinantur, perpetrans. (nam alioqui ipsum etiam obruncasset, aut certè, huiusmodi crimine necem afferente, legibus tradidisset) verùm, vt à verò non abluat, illud fortasse cogitans, eam ipsius amore ad infaniam vsque correptam, nec ea re, quam captabat, potitam huiusmodi accusationem instituisse: quod si loquendi potestatem ipsi faceret, eum nõ modò illatū

sibi crimen dissoluturum, verum etiam in ipsam accusatricem reuerturum. Imò vero, vt quod verius est dicam, pudicitiae arbiter & viri iracundiam sedauit, & castitatis columnam posteris erexit, & fratribus fame laborantibus nutrimentum seruauit, & Aegypto praefectum designauit.

Eidem. 237.

Ne magnopere mireris, vir admirande, quòd quanquam graue atque acerbum sic nonnullos eorum, quibus magisterij thronus commissus est, tale esse, tamen id minime graue esse videatur: illud verbò longè grauius ac nulla venia dignum videatur, si quisquam liberam vllam vocem mittat. Quoniam enim virtutis vestigia in paucis reperuntur: improbitas autem apud multos insulse atque incondite choreas agit, idcirco illi metuentes ne quis existat, qui ea quae ab ipsis perpetrantur, reprehendat, cum alia omnia bona, cum maxime loquendi libertatem amoliri conantur: vt deinceps liberè ac sine vllò metu peccent.

Eidem. 238.

Cum qui in grauius morbo versatur, integra valetudine se esse existimat, perspicua haec atque incurabilis infania est. Quoniam enim pacto huiusmodi homo medicum conquiret, qui ne hoc quidem cognitum habet quòd aegrotat. Quare primum ipsi perspicuum morbi sensum afferre oportet: atque ita deinde medicum, qui hunc pellat, accersere.

Isidoro Diacono. 239.

Locus hic, irascimini & nolite peccare, multiplicem mihi sensum habere videtur. Potest enim & absolute ac definite intelligi, & per consilij modum. Verbi gratia: irascimini, & quam ob causam irascimini. Quapropter ne irascimini, vt ne peccetis. Potest item & illud significare: Quoniam actus affectus iracundia est, quaque animam mirè surripere queat. persape enim

σούνης, πλὴν ὄργην τῷ ἀνδρὶ κατενεύσαντος, καὶ γὰρ ἠλίθιοι σήμερον τῷ βίῳ ἐγγέλονται, καὶ τοῖς ἀδελφοῖς λιμώτῃσι προσέειπεν τῆς αἰτίας, καὶ τῆς αἰτίας γὰρ πᾶσι ἀφ' ὧν χεῖροτονήσαντος.

Τῷ αὐτῷ. σλζ.

Μὴ λίαν ἐκπλήτῃσθε, ὡς θαυμάσιε, εἰ τὸ μὲν εἰναι πῖνα τοῦτον τῶν διδασκαλικῶν ἐμπεισιγενῶν θρόνων, δευτὸν δὲ εἶναι δακτύλου τοῦ δὲ ῥήξεαι πῖνα φανὴν παρήσιας ἐνεκεν δεινότητων εἶναι δεκτῆ, καὶ συζητήσεως μετ' ἑαυτῶν, γὰρ ἀρετῆς ἵκνη ἐν ὀλίγοις εὐρίσκειται, καὶ δὲ παρὰ τοῖς πλείστοις ἀχρεῶτας χρώμεν, δεδιότες μὴ ὀφθῆναι τῷ ὁποῖο δραστικῆς ἐπιτηδεύων πάντα μὲν τὰ καλὰ ἐξοφράζονται, ἀλάτῃσι, μαλίστα δὲ πάντων τῶν παρησιασίων, ἢ ἀδῶς ἀμαρτανίον τὸ λοιπὸν.

Τῷ αὐτῷ. σλη.

Τὸ ἐν νόσῳ χελεπωπάτη τυγχάνοντα, νυμίζεν ὑγιάνειν, μακρὰ λαμπαρά καὶ ἀνηκετοεπίως γὰρ ὁ τοῖστος ἰατρὸν ζητήσῃ, μὴδ' αὐτὸ τὸ ὅτι νοσῶσιν ἐπισημαίνουσιν. ὡραῖον οὖν αὐτῷ ἤσθῃ βραχὴν πλὴν ἀσθῆσιν τοῦ πάθους ἐμπειήσασιν, εἴτα τὸν τούτου κλέσασιν ἰατροῦ.

Isidorus Diacono. σλθ.

Τὸ ὀργίζεσθε, καὶ μὴ ἀμαρτανίετε πολυχρόνως εἰναί μοι καὶ πλοῦστον φαίνεται, δύναται γὰρ εἶναι καὶ δεξιόκατον, καὶ συμβεβλητικόν. οἷον ὀργίζεσθε, καὶ ἀφ' ὅτι ὀργίζεσθε. οὐκ οὐκ μὴ ὀργίζεσθε, ἵνα μὴ ἀμαρτανίετε. δύναται δὲ καὶ τούτο μινύειν, ἐπειδὴ ὄξυ πάθος ἢ ὀργὴ καὶ δεινὸν κλέσασιν ψυχῆν. παρεστῆσθαι γὰρ πολλὰ κίς τοῦ λογισμοῦ, καὶ ἀεὶ.

ἀβελήτως χροῖν πικτεται τῷ λογισμῷ, ἢ τῷ ὀπλισμῷ καταφράνεται ταύτων, μὴ εἰς ἀμυμον ὀμῶντες, ἀλλ' εἰς ἡμερότητα τελευτῆστέε. δύνάται δὲ καὶ τῷ ἐμφαίνειν, ὅτι ὀργίζεσθε τῷ ἐνοχλοῦν ὑμῖν πάθει, μαλίστα δὲ πάντων τῶν ἡδονῶν καὶ ἐχ' ἀμαρτανίετε. εἰ γὰρ εὐροῦ ὑμᾶς ἐκινευσισμῶν, καὶ ἐκλελυμῶν, ρεδίως καταπαλαίσῃ. εἰ δὲ νήφοντες καὶ ὀργίζεσθε, εὐδῶς οἰχίηται ἐπειδὴ δὲ ὁ θεὸς χριστός ἐ τὸ ὀργίζεσθαι ἀπλῶς, ἀλλὰ τὸ εἰκὴ ἀπηρῶσεν. εἰ γὰρ ποτε καὶ χριστός ἱργαθῆσαι, ὅταν ἢ ἕσθῃ τῆς τῆς δόξης γήνηται, ἢ ἕσθῃ τῆς ἀδικουμένων, ἢ ἕσθῃ τῆς πέντας διορθώσεως. καὶ γὰρ καὶ ὁ παρὸντος Μωσῆς ἀργαθῆσαι τοῖς μοσχοποιήσασιν, καὶ ἕσθῃ αὐτῶς ἐκλευσεν ἀμαρτανίον, καὶ ὁ Φινεὲς τοῖς πορεύσασιν, καὶ σερομάτη αὐτοῦ διεχρήσασιν. καὶ Ἡλίας τοῖς ἰσδαίοις, καὶ λῆμα αὐτοῦ εἰδάμασε, καὶ Παῦλος τῷ Ἑλύμα, καὶ Πέτρος τῷ Ἀνανίᾳ καὶ τῷ Σαπφίρῳ, καὶ πατὴρ ἡσθ, καὶ διδάσκαλος φοιτητῆ ὀργίζεσθαι βαθυμῶν, καὶ ὅτι ἄν τις φαίη ὀργὴν εἶναι ταύτων, ἀλλὰ φιλοσοφίαν, καὶ κηδεμονίαν, δύναται καὶ παρὸντος εἶναι. ἐπειδὴ γὰρ ὅταν μὲν εἰσὶν τῶν ἐκδικῶν, καὶ ἕσθῃ τὸ μέσον ἀμυμῶμεθα. ὅταν δὲ ἢ ἕσθῃ τῆς θείας δόξης ὁ λόγος ἢ, ἢ ἕσθῃ τῆς ἀδικουμένων, τότε εὐλάβειαν καὶ ἡσυχίαν πλάττομεθα, ἀφανοί τε εἰσὶν καὶ ἀκίνητοι, καὶ λίθων οὐδὲν ἀφ' ὧν ἐρόμεν. ἀφ' ὧν τὰ φησὶν, ὀργίζεσθαι μὲν δικαίως, ἢ ὅταν ἕσθῃ τῆς τῆς δόξης ὁ λόγος ἢ, ἢ ὅταν ἕσθῃ τῆς ἀδικουμένων, ἢ ὅταν πτωρεῖν δὴν τοῖς ἀδικουμένων, καὶ ἀμαρτανίετε δὴ, ἢ τοῖς ἀμαρτανίεσθαι συνέδοτες, καὶ συγκροπῶντες, ἢ εἰς τὸ εἶναι τοῖς ἐκδικεῖν τῶν βουημάτων καταχρῶμεθα. διὰ γὰρ τὸ ἐνοπεθῆναι ὀργὴν, καὶ ἢ καὶ ἢ καὶ ἀμαρτανίον, ἀλλ' ἵνα τὰς πειράσας καλύψωμεν.

racioni praecurrit, ac praeter voluntatem penè procreatur idcirco ratione, aut insequenti consideratione hanc sedate; non in ultionem prorumpentes, sed in lenitate atque clementiam desinentes. Denique illud quoque designare potest: Irascimini huic affectui qui vobis molestus atque infestus est, ac praesertim voluptati: & non peccabitis. Nam si vos fractos ac dissolutos inueniat, nullo negotio vos superabit si autem vigilantes ac sobrios, ipsique irascientes, quamprimum discedet. Quandoquidem autem diuinum oraculum non simpliciter irasci, sed frustra ac temerè ventur (licet enim etiam vtiliter irasci, cum id vel ob Dei gloriam fit, vel ob eos, quibus iniuria infertur, vel vt proximi ad meliorem mentem reuocentur. Nam & Moses, vir alioqui summa lenitate praeditus; in eos, qui vitulum effecerant, ira exarsit, eosque funditus de medio tolli iussit: & Phinees iis, qui stupri crimine se deuinxerant, iratus est, eosque lancea interemit: & Elias Iudaeis, eosque fame attriuit: & Paulus Elymae, & Petrus Ananiae & Saphirae, & pater filio; & magister discipulo ignavia torpenti irascitur: nec quisquam iracundiam hanc esse dixerit, verum philosophia & curam ac sollicitudinem) potest etiam imperandi modo exponi. Quoniam enim cum iniurias nostras vlciscimur, modum quoque in vlciscendo excedimus, cum autem vel de diuina gloria, vel de vindicandis eorum, qui laeduntur, iniuriis, agitur, tum verò metum & quietem fingimus, mutique ac torpidi sumus, atque ita affecti, vt nihil inter nos & saxa intersit: propterea inquit, iuste quidem irascimini, hoc est, cum vel diuina gloria agitur, vel proximorum emendatio, vel iniurias aliis illatas vlcisci oportet: at nolite peccare, nimirum vel aliena peccata, quorum conficij estis, occultantes, vel ad priuatas iniurias vindicandis, hoc adiumento abutentes. Ob eam enim causam nobis ita inlita est, non vt nos quoque peccemus, verum vt peccantes prohibeamus: nec vt ea turbidus motus ac morbus sit, verum vt vi-

tiolarum affectionum medicina. Nos autem medicamentum in venenum commutamus, dum eo ad ea, quæ minimè decet, abutimur.

Vrstenaphio Lectori. 240.

Virtus, vt quidem existimo (non enim certè affirmo ac pronuncio, sed lectoribus iudicium permitto) difficilis quædam res esse visa est, atque etiamnum videtur, non ob naturam suam, sed propter incomparabilem quandam eorum, qui ipsam confectari nolunt, negligentiam atque socordia. Nam alioqui, si quis rem exactè atque accuratè consideret, vitio longè facilius est. Quòd si quis mihi diffidit, ne tumultuetur, verùm probationem expectet, seipsum ab omni anticipata opinione atque contèdendi petuicacia eorum & immunem seruans. Ac quidem, quòd ipsa diuina sit, hominèque dignissima, & naturæ maximè consentanea, & eorum, à quibus colitur, decus & ornàmētum, vt apud omnes certum & indubitatum præteribo: ad id autem quod in controuersia & dubitatione versatur, accedam. Cedo igitur, vtrum ex his duobus difficilius est, sexcentò sine thesauros perscrutari, an presentibus facultatibus contentum esse? diu noctiue turpes quæstus ac seruiles numerare, an frugalitatem complecti atque amare? Omnes lædere, an læsis opitulari? Cùm legitima vxore congregari (nondum enim summam philosophiam pono, sed quam plerique consequi possunt) quàm alienas nuptias perfodere ac violare? incurabili auaritiæ morbo laborare, an ab huiusmodi furore liberum esse? Dolos necere, ac citra fraudem commercia cum aliis habere? Tribunalibus molestiam exhibere, an quietem agere? bona ad se nihil attinentia rapere, an etiam sua largiri? In negotiorum & criminum cæno volutari, an à negotiis & timoribus immunem esse? De multis rebus, quæque perfici nequeant, in cura & sollicitudine versari, an vnam hanc curam habere, quoniam pacto à virtute minimè excidat?

ἵνα πάθος γένηται, καὶ νόσημα, ἀλλ' ἵνα παθῶν φάρμακον. ἡμεῖς δὲ τὸ σοῦθιμα δηλητηριεῖον κατασκευάζομεν, εἰς τὴν μὴ προσήκοντα αὐτῷ καταχρῆσάμενοι.

Οὐροθενεφία Αναγνώστη. ρμ.

Ἡ ἀρετὴ, ὡς γὰρ ἡρώμεθα οὐ γὰρ ἀποφαίνομεθα, ἀλλὰ τοῖς συντυχόντων ἐπιτρέπω τὴν ἴσθητον, δύσκολος εἶναι καὶ ἔδδξε καὶ δοκεῖ. ἢ παρὰ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἴσθητον μετένοιμαὶ αὐτῶν μὴ ἐθελόντων ἀνυπαρξήτων ἰαθυμίων. ἔπει τῶ γὰ ἀκριβῶς σκοπούμενα εὐκολωτέρα πολλῶ τῆς κακίας ὄσιν. εἰ δὲ πῶς ἀπιστεῖ, μὴ θορυβεῖται, ἀλλὰ ἀναμένει τὴν ἀποδείξιν, πάσης προσλήψεως καὶ φιλονεικίας χαθαρόντων ἀφ' ἑαυτῶν. τὸ μὲν οὐδὲν εἶναι αὐτῶν εἶναι καὶ ἀποδοξαστέον, καὶ τῆ φύσιν ἀρμονίως πᾶσι καὶ κόσμῳ, καὶ ἐγγυλλώτισμα τῆς ἀσπουδίας, ὡς πᾶσιν ἁμολογημένον παρήσω, ὅτι δὲ τὸ ἀμφιβαλλόμενον ἦσθε. τί οὐδὲν εὐκολώτερον εἶπε μοι, τὸ μὲν εἰς ἀνιχνεύειν θησαυροὺς, ἢ τὸ πῶς εἶναι ἀκριβῶς, τὸ νῦν παρὰ καὶ μετ' ἡμέραν, ἀνχρῶς κέρδι καὶ πόκου ἀνελευθέρως ἀριμενῶν, ἢ τὸ πᾶσι αὐτάρκειαν ἀσπάζεσθαι καὶ φιλεῖν, τὸ πάντας ἀδικεῖν, ἢ τὸ πῶς δομένους ὄντας εἶναι. τὸ τῆ ἐπιθυμίας ἡμῶν ἰσχυρῶς οὐκ ἔστι γὰρ τὴν ἀκραίαν πηγήν φιλοσοφίαν, ἀλλὰ τὴν πολλοῖς ἐφικτὴν. ἢ τὸ τῶς ἀλλοτριῶς διορύττειν γάμους, τὸ νοσητῶν ἀνίησον τῆς φιλοχρηματίας ἔρωται, ἢ τὸ εὐτυχῶς εἶναι τῆς ποικίλης μακίας, τὸ δόλως ἰατρῆν, ἢ τὸ ἀδόλως προσφέρεισθαι τὸ δικαστηρίοις ἐνοχλεῖν, ἢ τὸ πᾶσι ἡσυχίας ἀγαθῶν τὸ ἀρπάζειν τὰ μὴ προσήκοντα, ἢ καὶ τὸ τὰ οἰκία ἀφαιρῆσαι, τὸ ἀράγμασι καὶ ἐγκλημασιν ἐγκαλεῖσθαι, ἢ τὸ ἀραγμασίων ἀπὸ πλάγχθαι καὶ φόβων. τὸ περὶ πολλῶν καὶ ἀνινύτων φροντίζων μελεμῶν, ἢ τὸ μίαν ἐχθρὴν φροντίζων, πᾶσι τῆς ἀρετῆς μὴ σκεπτεῖται.

τδ

τὸ φιλοπραγματεῖν, ἢ τὸ ἀπραγματεῖν, ἢ τὸ μὴ λαμβάνειν κόρον, ἢ τὸ μὴ δέχεσθαι τῆς καὶ τὸν κόρον ὑβρίζωντων. τὸ θαλασσιεὺς καὶ ναυαγίους περιπέσειν, ἢ τὸ ἐν λιμένι καθίσθαι, καὶ τὰ τῆς ἀλλαν ὄπισθεν εἶναι ναυαγία. ἐγὼ μὲν οὐδὲν τὴν εὐκολίαν ἐβλήθην δέξασθαι τῆς ἀρετῆς, καὶ τὴν δυσκολίαν τῆς κακίας. ὁ δὲ λόγος παρῶν, μετρίζοντι πεποίηκε, τῆ μὲν ἀρετῆς καὶ τὴν εὐφροσύνην, τῆ δὲ κακίας καὶ τὴν ἀνιδίαν ἐπομένην συνάποδείξας. καὶ ἐρεῖν ἐν ταῖς καταπτώσεσι. ἀλλ' ἔπειδὴ ἡ τρυφή καὶ ἡ ἠδὴν φαρμακείων, δοκοῦσι τοὺς πολλοὺς ἐπιλογίζεσθαι, ὡς καὶ ἡ δέξασθαι τρυφῆς καὶ εὐκολοι, ἀναγκασίον καὶ πρὸς τῆς ἀποδυσίας, φημι ποίνω, ἵνα παρῶ τῶς πᾶσι δίκην, τὴν τῆ τρυφῆς καὶ τῆ ἀκολασίας ἐπιτηδύνην, ἢ ἀφ' ἧς πλῆθος καὶ τὸ τοῦ ῥυπαροῦ ἐδεδυμένον ἰμάτια, ἐλευθέρως καὶ σφόδρα ἀειπαθῶς τὸ ἔργον ἀπεργάζησιν εὐαγγέλιον, ὅτι εἰ μὴ ἡ τρυφή, μὴ τὰ μύρια καὶ δυσβάπτελα, δύσιστα τε καὶ ἀνίατα νοσήματα πίπτει, καλεῖσθαι τρυφήν, εἰ δὲ καὶ πονηρίας καὶ κεφαλαλγίας, καὶ ἐμετες, καὶ πονηρίας, καὶ ἐπιλογισίας, καὶ τῆς ἀλλαν τῆς τοῖσιν παθῶν ἀπὸ καθεστῆκεν, ὑπὸν καὶ αὐτὴ ἀμαυρῆται, μᾶλλον δὲ ἀφανίζεται, οὐκ ἔστι καλεῖσθαι τρυφήν, τὴν τῆς ποσότητος καὶ μὴ τῆς τρυφῆς. τὸ γὰρ μὴ δὲ τοῖς σιτοῖς ἰσχυρῶς συγχρατελεῖν, ἐλάττωσιν αὐτῶν ἀφανίζεσθαι, ἵπὸν λαμοῖ, καὶ τὸ μὴ ἀδανείως τῆς ἠδονῆς τὸν τρυφῶντα, ἵπὸν τῆς σιωπῆς καὶ κλεισθῶν, παρήσω, ἢ καὶ ἀνίχρῶς, ἀλλ' ὡς μὴ πάντως ἀφαιρῆσθαι τῆς παχυτέραν διευμάδρα. ταῦτα μὲν οὐδὲν περὶ τῆς βουφῆς εἰρηθεῖα. περὶ δὲ τῆς ἠδονῆς καὶ ταῦτα, καὶ τῶν πλείονα εἰρηθεῖται. εἰ μὲν γὰρ ἵνα παρῶ τὴν δαιμόνην καὶ τὴν ἀχρῶν, μὴ πολέμιους ἀσπυθῶν πικτεῖ πρὸς τῶς ἀπτεροῦς καὶ πηχίνας, ἐξ ὧν πλάκας καὶ γὰρ

In negotiis ac rebus gerendis libenter versari, an in otio viuere? Nunquam satjati, an ne ea quidem amare quæ etiam post fatigatam contumeliam accersunt? Nauigare ac naufragia perpeti, an in portâ sedere, atque aliorum naufragia prospicere? E quidem ipse virtutis dantaxat facilitatem ac vitij difficultatem demonstrare in animo habebam: at oratio altius progressa maius aliquid præstitit. Illud enim præterea ostendit, & virtutis comitem esse voluptatem, & vitij molestiam, animique maiorem. Itaque hic quidè finem loquedi facere oportebat. Verùm quoniam luxus & voluptas lepore suo plerisque decipere videntur, perinde videlicet ac suaves & faciles sint, aduersus hos quoque ad certamen me accingam necesse est. Igitur, vt interim pœnam deliciis & lasciuia impedentem missam faciam, quam per diuitem illum, & eum, qui fordidis vestibus amictus erat, miserâdis ac tragicis admodum verbis sacrosanctum Euànglium exaggerauit, hoc aio: Si luxus non sexcentos molestos, atque ad eurandum difficiles, immò planè incurabiles morbos parit, quo minus luxus appelletur, non recuso. Si autem & pedum & capitis dolores, & vomitus, & apoplexias, & paralytes, aliòsque huiusmodi morbos accersit, à quibus ipse quoque obtunditur, & obscuratur, vel, vt rectius loquat, profus deletur, piger certè luxum eum appellare, qui tot ac tantorum malorum parens atque altor est. Nā quòd nec simul quidem cum cibis in aluum delabi possit, verùm in ipso statim guttore extinguitur, quòdque is, qui luxui studet, ne voluptatis quidem sensum percipiat, præ ciborum videlicet continuatione delusus, prætermittam: non quòd ea parum virium habeant, sed quòd crassiores atque obtusiori animo præditos homines haud admodum perstringere queant. Ac de luxu hæc mihi dicta sint. De voluptate autè, & hæc, & his plura dicentur. Nam si, vt de sumptibus & probro atque infamia nihil dicam, funesta bella, & plagæ, ex quibus plerumque pericula & mortes oriuntur,

ἵνα παρῶ τῶς πᾶσι δίκην, τὴν τῆ τρυφῆς καὶ τῆ ἀκολασίας ἐπιτηδύνην, ἢ ἀφ' ἧς πλῆθος καὶ τὸ τοῦ ῥυπαροῦ ἐδεδυμένον ἰμάτια, ἐλευθέρως καὶ σφόδρα ἀειπαθῶς τὸ ἔργον ἀπεργάζησιν εὐαγγέλιον, ὅτι εἰ μὴ ἡ τρυφή, μὴ τὰ μύρια καὶ δυσβάπτελα, δύσιστα τε καὶ ἀνίατα νοσήματα πίπτει, καλεῖσθαι τρυφήν, εἰ δὲ καὶ πονηρίας καὶ κεφαλαλγίας, καὶ ἐμετες, καὶ πονηρίας, καὶ ἐπιλογισίας, καὶ τῆς ἀλλαν τῆς τοῖσιν παθῶν ἀπὸ καθεστῆκεν, ὑπὸν καὶ αὐτὴ ἀμαυρῆται, μᾶλλον δὲ ἀφανίζεται, οὐκ ἔστι καλεῖσθαι τρυφήν, τὴν τῆς ποσότητος καὶ μὴ τῆς τρυφῆς.

minimé parit, voluptas sanè appelleretur. Si autem & dedecoris, & inexpiabilem bellorum & periculorum, & mortium, & reprehensionum, ac sexcentorum aliorum malorum radix est, haud scio an hanc voluptatem nominare oporteat, quæ tot dolorum & acerbitatum causa est, atque à ramis suis opprimitur ac deletur. Nam quod nec ante venereum congressum, nec in ipso congressu, nec post eum appareat, misisum faciat, non ut infirmum aliquid & imbecille, sed quod libidinosorum & intemperantium hominum foecordiam atque ignaviam minimè vellicet. Nam si quis rfm accuratè pendere velit, nec ante congressum, nec in eo, nec post eum apparet: verum ante eum perspicua est rabies, in eo autem haud dubius furor, atque eiusmodi agitatio, quæ nullo fræno coerceri queat: post eum autem, furoris potius levatio, quam voluptatis fructus. Nam qui libidinem explevit, idem voluptatem etiã extinxit. Qui autem in ea est, in oblectamento non est, verum in agitatione, & œstro ac perturbatione. Quocirca si hæc ita se habent (habent autem, ut quidem mihi persuadeo) atque tum faciliior, tum iucundior, naturæque congruentior, citra villam dubitationem esse virtus demonstrata est, compressis manibus, lætisque atque alacri animo eam complectamur, quæ sui amantes & in hac, & in altera vita insignes atque conspicuos reddit.

Heraclydi Episcopo. 241.

Apud Christianos solos, qui quidem verè hoc cognomèto digni sunt (neque enim quisquam à vulgi stoliditate atque improbitate religionem æstimet) connectuntur ea, quæ plurimum inter se disiuncta sunt. Animi autem magnitudo ab omni arrogantia & contumacia libera, atque in sedatis & compositis moribus solertiam retinens mansuetudine temperatur. Etenim superbiæ nihil secum ferens, verum lenitate ac morum facilitate condita (quod dictum mitum est) humilis & abiecti animi

νατοι και κινδυνωι σποτικτοι ται κει-
λεισθω ιδονη. ει δε και αιχμηρως, και
πολεμων ακηρυετων, και κινδυων, και
θανάτων, και κρητηρηων, και άλλων
μυριων κεικων βεβίζα. Οτε οίδα: ει
ρηη, ται ττω κειλεισθω ιδονη, ττω
ποσούτων αλγεινων αιτιων, και ττω
ττω κλειδων αφανισομην. τω γαρ
μηνδ φαινεσθω αυτων, μητε ττω της
μιξεως, μητε εν αυτη, μητε μετ' αυτων
πρω, παρησω, εχ ως αδρανες, αλλ
ως της ττω ακολατων μη καθαπίο-
μδρον βαθυμίας, ει γαρ πς ακριβως βα-
σανίζω εν θέλωι, ετε ττω της μιξεως
ετε εν αυτη, ουτε μετ' αυτων φαι-
νεται. αλλα ττω μεν αυτης, λυπη
βεβί λαμπαρ. εν αυτη δε μονια σα-
φης, και κλονος αγρετος μετ' αυ-
την, μονιας μάλλον αππλαγη, η
ιδονης σπολαουσι. ο μεν γαρ πληρω-
σας την επιθυμιαν, και την ιδονην εσ-
βουση. ο δε εν αυτη αν, οτε εν εν εφ-
φροσων, αλλ εν κλονω, και εφρω πε-
ραχη. ει τοιουτω αυτ' ετως εχρη, εχρη
δε, ως γε εμαυτον πείθω, και ευκολωτε-
ρα, και ιδων, και τη φύση μάλλον αρ-
μηθησα αναμφοβόλος απεμφάθη η
αρετη, ασπιε και ευθύμωας περεια-
μεθα αυτης, της και ταυθα και κει
σποβλεπης ποιήσης τους ερατας.

Ηρακλειδη επισκοπω. σμα.

Παρεχρησταισ μοισ, τοις γε ως
αληθως της περσηρηας αξιουσ. μη
γάρ πς σπο της ττω πολλων σχαφ-
τητος κρινετω ττω θρησκεια. συνά-
πτεται ται πλειστον άλλήλων διεστωτα.
η γαρ μεγαλοφροσυη, πασης αυθα-
δείας καθαρεύσασ, και εν σχολαίω ττω
ηθει το αγχουμου σάζεσασ, επεικεια
κρινάται, τωρη φαιίας γαρ ουδ εν επα-
ρομδην, αλλα ττω επτεικειαν κερρα-
μδην, σαρ παραδδοχοι επτειν, και κει
την τωσωνοτητα τω μη μη επαρεαδ
κτ.

κτ. ττω πέλας μετρεφρονεσασ. τω δε
μη σποκυπην τοις φόβοις και τοις κιν-
δυνωι. αλλα ε καλακευσε και δουλο-
πρεπειας ανωτερε εναι, ττω μεγαλο-
ψυχιαν επιδεικνυμδην. ε γαρ τω δου-
λοπρεπη και κολαχε, μετρεφρονα δ-
είζετασ, ουδ εν τω αυθαδη και αλαζό-
να, μεγαλόφρονα. αλλ εκετερων τα
αγαθα θηρωσασ, τα δυσχερη σικκλινει,
ινα τας αγχουρως ττω αρετη και
κίαισ φυρησασ, αυτω καθαρωσ αναδύ-
σται ττω αρετω.

Τω αυτω σμγ.

Επι τον κτ. ττω παθων της σαρκος
εερον ρηη ρωρησασ πολωμον, εχ εσω-
τοις θαρρωιωτασ, αλλα τη θεία συμμα-
χια επτερεποντασ το νικαι. ει γαρ και
επτασ ορμησσομδν, πασαν μδν τωρε-
σκείην και παρεταξιν, και ποινεσ και α-
ρετην και κινουωτεσ τη δ' ανωθεν ρωρη
θαρρωιωτεσ ραδίοσ περυσσομεθα, και
λαμπαρ. και αυτησ ησσομδν, τα
ττω σπαια, ταισ και τω μεροσ νικησε,
τωσ αγαθωσ ελπίδασ σιμουωοντασ.

Απολλωνίω Διακόνω. σμδ.

Δύο γενικων κεικων εσων, της τε
νης μδνης, της τε θρωμδνης. η μδν Διε
ττω εργων, παλαι Διε τω νόμου σκω-
λασθην, η δ' ενου μδνης, Διε τω εναγε-
λιε ανεταλη, ε τω εργων μετ' αυτω
ττω ερεξιν πμωρε μδνη, αλλ οπωσ αν
μηνδ αρχην λαβοι το κακον περμυ-
θε μδνη. τωτε μδν γαρ τη χειρην, ουδ
τη ψυχην ενομωετηθη.

Αμμωνίω. σμε.

Εσπερ οι μονιασ ανηκίτω ληφθεν.

affectum deuitat: haecenus videlicet mo-
destiam praestas, quod aduersus proximos
minimè se effert: ac rursum eateus ma-
gnitudinis animi specimen edens, quod
nec terroribus, nec periculis succumbat,
atque etiam adulatione ac seruili demis-
sione superiorem se praebet. Non enim
seruilis animi hominem & adulatorem
modestum esse statuit, nec rursum con-
tumacem & arrogantem, magnanimum:
verum vtriusque bonâ aucupans, vitia de-
uitat: quod nimirum vitia virtutibus pro-
pinqua fugiens, ipsam virtutem purè ac
sincerè adipiscatur.

Eidem. 243.

Ad sacrum bellum cum carnis vitiis ge-
rendum nos conferamus oportet: sic ta-
men, ut non in nobis ipsi fiduciam collo-
cemus, verum diuino subsidio victoriam
permittamus. Si enim ad hunc modum
progrediamur, ut omnem quidem appara-
tum, & praelium, & labores ac vigiliis fu-
scipiamus, in diuina autem ope atque au-
xilio fiduciam nostram posita habeamus,
victoriam facile consequemur, ac praecla-
ra aduersus ea trophaea erigemus, vna cum
iis victoriis, quas paulatim ac seric quadâ
obtinēbim, bonas quoque spes adaugētos.

Apollonio Diacono. 244.

Cum duo summa vitiorum genera sint,
alterum quod animo & cogitatione con-
cipitur, alterum quod opere perpetratur:
hoc quod opere perpetratur olim per le-
gem interdictum ac vindictatum est, illud
autem quod in cogitatione positum est,
per Euangelium repressum atque coerci-
tum. Euangelium quippe non opus, post
flagitium editum, punit: verum id prouid-
et, ut ne ortum quidem omnino vitium
capiat. Tum enim manui, nunc autem ani-
mae lex lata est.

Ammonio. 245.

Quemadmodum qui incurabili furorē
Ee

correpti sunt , præ doloris magnitudine sensum quoque doloris amittunt : sic etiã qui eo prolapsi sunt , vt nullo iam dolore tangantur . (quorum numerum Zozimus quoque , vt scripsisti , auget) quodammodo etiam in stupore atque insensibilitate sunt , ne illud quidem scientes quo in malo versentur .

Eutonio Diacono . 246 .

Quãdoquidem tũ demum is qui laude afficitur ampliozem gloriam percipit , cũ is qui orationem habere aggressus est , prius etiam quã loquatur , victum se esse prædicat : idcirco ipse quoque clarissimi viri Eustathij virtutibus commemorãdis impatẽ me esse agnoscentis , conticescã .

Theodosio Episcopo . 174 .

Difcat Eusebius , Pelusiorum antistes , quid sit Ecclesia . Est enim absurdissimum ac perquam graue , ipse ne hoc quidem cognitum habentem , in hac opinione versari , vt Episcopum se esse existimet . Nam quod sanctorum cœtus sit , ex recta fide , atque optima viuendi ratione collectus , Ecclesia sit , inter eos constat , qui sapentiã degustarunt . Quod autem ille hoc ignoras veram Ecclesiam euertat , dum multis offendiculi causam præbet , templum autẽ extruat , atque illam quidem ornatu spoliat , probos viros expellens , hoc autem magnificis marmoribus exornet , hoc quoque nemini obscurum est . Quod si ille certò cognoscat , aliud Ecclesiam ; aliud templum esse (nam ea ex immaculatis animis constat , hoc autem ex lapidibus & lignis exædificatur) sic existimo , eum finem facturum esse illam euertendi , hoc impensius , quã necesse sit , exornandi . Neque enim parietum , sed animarum causa cœlestis rex huc venit . Quod si se ignorare fingat , quod dico , etiam si vel tardissimis quã maximè clarum ac conspicuum sit , exemplis hoc declarare conabor . Vt enim aliud est sacrificium , aliud altare , aliud

πες τῆς ὑπερφανείας τῆς νόσου καὶ τὴν ἀσθενίαν ὡν πάχισι παρενοῦνται· οὐτω καὶ οἱ εἰς ἀμαλγησίαν καταπτώκότες, ὡν εἰς ἄσθενίαν γέγραφας καὶ Ζώσιμος, καὶ πρόσθεν τινὰ ἐν ἀνασθησίᾳ εἰσιν, ὅθεν οἱ τῆς χαλκῶν εἰσὶν εἰδήτες.

Eutonio Διάκονο . σμζ .

Ἐπειδὴ τότε ὁ ἐγκαταζόμενος δόξαν σπουδότερον καρπύεται, ὅταν ὁ λέγων ἔπι χειρῶν, καὶ ἑρῖν εἰπὼν κηρύξῃ τὴν ἰσθίαν, καὶ τὸ καὶ αὐτὸς ἡτώμενος ταῖς τῶν ἀοιδίμου εὐσταθίου ἀρεταῖς σιωπήσῃ.

Theodosio Episcopo . σμζ .

Μαυρανέτω Εὐσεβίος ὁ τῶν λαῶν τῶν ἐπι τῆς πηλυσίας τῆς παροικουῦτος παρεστῶς, τί ἐστὶν ἐκκλησία . ἀποπύτατοι γὰρ ἐστὶ καὶ λίαν δεινότατοι, μηδὲ τὸ αὐτὸν γνώσκοντα δοκεῖν ἰερεῖς εἶναι, ὅτι γὰρ τὸ ἀθροίσμα τῆς ἀγίων τῶν ἐξ ὀρθῆς πίστεως καὶ πολιτείας ἀρίστης συγκεροτημῶν ἐκκλησία ἐστὶ, δὴλὸν ἐστὶ τοῖς σοφίαις γενοσάμενοις, ὅτι δὲ τὸ μὴ γινώσκοντα ἐκεῖνος, τὴν μὲν ὡς τῶς ἐκκλησίας χεῖραρεῖ σπανδαλίζων πολλῶς, τὸ δὲ ἐκκλησιαστικὸν οἰκοδομεῖ, καὶ τὴν μὲν ἀποκοσμεῖ, τοὺς ἀσέβαστους ἐξοστρακίζων. τὸ δὲ πολυτελεῖσι μαρμαροῖς κοσμεῖ, καὶ τὸ παρὸν ὡν ἐστὶ γινώσκων εἰ δὲ γινώσκων ἀκριβῶς, ὅτι ἄλλο ἐστὶν ἐκκλησία, καὶ ἄλλο ἐκκλησιαστικὸν· ἢ μὲν γὰρ ἐξ ἀμώμων ψυχῶν σωθήσεται, τὸ δὲ σπὸ λίθων καὶ ξύλων οἰκοδομηθήσεται, ἢ ἄρα μὲν ὅτι παύσεται τὴν μὲν χεῖραρον, τὸ δὲ πλεον τῆς χεῖρας κοσμεῖ, οὐ γὰρ τοῖσιν ἐσκεν, ἀλλὰ ψυχῶν δὲ ἐπὶ ἐπιφοίτησεν ὁ τῆς ἑραῶν βασιλεύς . εἰ δὲ παρῶσποιοῖτο τὸ λεγόμενον ἀγνοεῖν, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα, καὶ τοῖς λίαν βραδυτάτοις ἐστὶ

ἐστὶ καταφάνεις καὶ τῶν ἀειγμάτων τῶν σαφηνίσαι πειρασμοῦ . ὡσαύτ γὰρ ἄλλο ἐστὶ ἡυσιαστικὸν, καὶ ἄλλο ἡυσία, καὶ ἄλλο ἡυματικὸν, καὶ ἄλλο ἄλλο βέλῃ, τὸ μὲν γὰρ τὸν τῶν ἐν ὧ συνεδρεύουσι μινύει . ἢ δὲ τοὺς ἐκλεωμένους ἀνδρας, οἷς καὶ ὁ κινδύνος, καὶ ἡ σωτηρία ἀνήκει, ἔπα καὶ ἐπὶ τῶ ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῶς ἐκκλησίας, εἰ δὲ μὴδ' ἔπος νεοκτενεῖ φασίμαι, γανέτω, ὅτι ἐπὶ μὲν τῆς ἀποστόλων, ὅτι ἡ ἐκκλησία ἐκόμα μὲν χεῖραρον σπυριματικοῖς, ἔβρσε δὲ πολιτεία λαμπρῶς, ἐκκλησιαστικῶν οὐκ ἔδω . ἐπὶ δὲ ἡμῶν τὰ ἐκκλησιαστικὰ πλεον τῶ δέοντος κεκόσμηται, ἢ δὲ ἐκκλησία, ἀλλ' ἔδεν ἐβλομῆ δυσχερῆς εἰπὼν, καμωδέται, ἐγὼ γοῦν εἶνε ἀρεσίς μου πρὸς ἐκείνο, ἐλόμην ἂν ἐν τοῖς χεῖροις ἐκείνοις γεγνηῆσθαι, ἐν οἷς ἐκκλησιαστικῶν μὲν οὐτὸ κεκοσμημένα μὴ ἔδω, ἐκκλησία δὲ θεοῖς καὶ οὐρανοῖς χεῖραρον ἐπεμμένη, ἢ ἐν τῶ τοῖς, ἐν οἷς τὰ μὲν ἐκκλησιαστικὰ παντοιοῖς κείραλλον πτωμα μαρμαροῖς, ἢ δὲ ἐκκλησία τῆς πνευματικῶν χεῖραρον ἐκείνων ἐρήμη καὶ γυμνὴ κενέστικε .

Τῶ αὐτῶ . σμλ .

Eidem . 248 .

Διχρον οἶμα ἐπὶ τῆς μεγίστης ὑποθέσαν, καὶ ὁ λέγων τῆς ἀξίας ἀπολιμπνηται, μὴ ἀδυναμίαν καταψηφίξεσθαι τοῖς ἀκρόφιδότοις, ἀλλὰ συγκηγώμην νέμειν ἐπὶ τὸ τῆς ἀράξεων μέγθος τὴν αἰτίαν ἀναφέροντας .

Ηλία καὶ Δοροθέῳ πολιτευομένοις . σμθ .

Ἐγὼ φίλος μὲν ὑμῶν εἶναι ὁμολογῶ, καὶ ἐμῶς δὲ εἰς συμμαχίαν παρεχόμενος ὑμῶν, οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ διαστατος καὶ πολυμοῦτος θατέρει, οὐχ ἔγω, οὐ τὸ εὖ ποιῆσαι τὸν ἕτερον φεῶν, ἀλλὰ τὸ ὀπίτερον χεῖρας . εἰ δὲ ὅ

thymiamatis locus, aliud thymiamata, aliud forum, aliud senatus (illud enim locum in quem coeunt, significat : hic autem viros eos qui consilium ineunt, ad quos & periculum & salus pertinet) eodem modo de templo & Ecclesia statuendum est. Quod si ne sic quidem se intellexisse dicat, illud ex me discat, quod Apostolorum tempore, cum Ecclesia & spiritualibus gratijs abundaret, & vitæ splendore afflueret, nulla tēpla erant: at nostra tempestate tēpla plus quã par sit exornata sunt, Ecclesia autẽ, ne quid grauius dicam, comicis cauillis inccssitur. Ego verò, si mihi optio daretur, temporibus illis fuisse malle, in quibus tēpla quidem non perinde ornata erant, Ecclesia autem diuinis ac cœlestibus gratijs vndique cincta & redimita erat, quã his nostris, in quibus tēpla quidem omnis generis marmoribus cohonestata sunt, Ecclesia autem spiritualibus illis gratijs nuda & vacua est.

Æquum esse censeo in maximis argumentis, vt etiam si is qui orationem habet, à susceptæ materiæ dignitate absit, audijores propterea haudquaquam cum imbecillitatis accusent, verum si potius veniam tribuant, ad rerum gestarum magnitudinem huiusmodi causam referetes.

Elia & Dorotheo, Remp. gerentibus . 249 .

Ego amicũ quidem me vestrum esse confiteor: ab utroque autem vestrum (qui nunc, haud scio quare causa, alter ab altero hostilibus odiis dissidetis) ad incundã belli societatem accitus minimè veniam: non quod alterum viuare defugiam, sed

Ee ij

ne alterutrum malo aliquo afficiam. At si, id quod oportet, feceritis, atque atrocissima pugna abiecta pacem vobis ob oculos propuleritis, veniam non vt alterutri aduersus alterum suppetias feram, sed vt ambos rursus amicitia nexu deuinciam.

Palladio. 250.

Diuinis oculis nec oculos obuertete, nec repugnate oportet: verum priusquam, quid faciendum sit, audierimus, nos id facturos esse polliceri. Nam quod Deus sit, qui oracula edat, istud & contradictionem omnem procul pellit, & obedientiam omnem ac persuasionem efficit. Nam qui, id quod nobis conducit, apprimè nouit, hic & loquens, & leges instituens, idoneus profecto est, cui fides habeatur.

Zenoni Presbytero. 251.

Corporum cognatio cum morum propinquitate nullo modo comparanda est. Quamobrem si te clarissimi Episcopi Hermodenis patruelicam vocem, nihil tibi gratificer. Si autem syncerum discipulum, neutrius causa pudore afficiar. Sic enim & tu præstantissimi viri vestigiis hæsisse videberis, & ille, eum, qui ipsum imitatus sit, egregium ac præstantem virum reddidisse.

Petro. 252.

Duo hæc (ò quonam te nomine nuncupem, vt virtutis tuæ meritum attingam) in causa fuisse existimo, cur homines ad diuinam prædicationem lubentibus animis accesserint, nimirum & sermonem auctoritate ac fide plenum, & prædicantium mores. Alterum enim alterius neruus ac robur erat, nimirum sermo, qui fide dignus erat, & vita sermonem confirmans. Non enim alia prædicantes, alia faciebant (alioqui enim ridiculi fuissent, vt nonnulli nostræ tempestatis) nihil enim acerbi dicere vobis verum congruentem atque consentaneum sermoni vitam præbentes, homines subigebant. Quocirca etiam Christus,

ὅτι λέγει ποιήσατε, καὶ ὑποβιβάζετε τὸν δαίμονα ἐκ τῆς ἐκείνου ἐκείνου. οὐ βατέρω καὶ τὸ ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἐκείνου, ἀλλὰ ἀμφοτέρω παλιν εἰς φιλικὴν συνάφην.

Παλλαδίου. σβ.

Τοῖς θεοῖς χρονοῖς, ἔτ' ἀντιβλέπειν λέγει, ἔτ' ἀντιφθέγγεσθαι. ἀλλὰ τὴν ἢ ὅτι λέγει τὸ ἀκούσαι, τὸ τὸ ἀκούσαι ἐπαγγέλλεσθαι. τὸ γὰρ εἶναι θεὸν τὸν θεοῦ ζῶντα, πᾶσαι μὲν ἀντιλογίαι ἐξορίζεται, πᾶσαι δὲ πειθῶ δὲ μιμνήσκονται. ὁ γὰρ τὸ συμφέρον ἡμῶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἰδίως ἵκεν, ὅπως καὶ λέγων καὶ νομοθετῶν, ἀξίως ἡμῶν εἴη.

Ζηνῶνι πρεσβυτέρῳ. σβ.

Οὐδὲν ἢ σωματικῶς ἀδύνατα ποσῶτον, ἔσσι ἢ τῶν τῶν ἀγγέλων. διὰ τὸ εἰς χεῖρα μὴ σε τῶ ἀοιδίμου Ἐρμολόγου τῶ ἑπισκόπου ἀδελφιδίου, ἔδεν ἄνιστο χρονοῖς μιν. εἰ δὲ γνήσιον φρονητὴν, οὐδὲτερον ἢ ἀρχιμωρίμην, ἔτε γὰρ τῶ ἀείψω δόξαις ἢ καλοῦσθαι, καὶ εὐενοῦσθαι τὸν μμυστάμενον ὑποτετελεμένον.

Πέτρω. σβ.

Δύο ταῦτα ἡρώμην, ὃ π' σε χαλεπῶς τῆς ἀξίας ἐφάλομαι, πεπεικέναι τὴν ἀνθρώπων, τῶ θεῷ κηρύγματι, ἀσμενῶς τῶν σελθεν, ὅ, τε λίγος ἀξίω. χρονοῖς ἂν, ὅ, τε πρόπος τῶ κηρύττοντων. θάτερος γὰρ θατέρος, νεύει καὶ ἰσχύς ἐπὶ γράσει. ὁ μὲν λόγος ἀξίω πρὸς ἂν, ὁ δὲ βίος ἐπὶ ἰσχύος τὸν λόγον. οὐ γὰρ ἄλλα κηρύττοντες, ἔτερον ἔπραττον. ἢ γὰρ ἂν γέλωτα ἀφλίσαν, ὡς τῶ πινὲς τῶν νῦν. οὐδὲν γὰρ ἔσλομαι διχρηρὲς εἶπειν, ἀλλὰ συμβαλίνοντα τῶ λόγῳ τὸν βίον παρεχόμενοι, ἐχειρομολοῦντες. διὸ καὶ ἄριστος εἰδώς, ὡς λόγος μὲν

μὲν κηρύτων ἀνάξιος, ἀδύνατος ἔστι καὶ ἀδυνατῶν. ὁ δὲ παρὰ τῶν περὶ τῶν ἐμπνεύματος, ἐμψυχῶς καὶ γοργῶς καὶ δραστήριος, πᾶσαι αὐτῶ ἀρεταὶ καὶ φιλοσοφίαν ἀξίως ἔργων διδίδξας, ἀξίως τῶν λόγων παιδευσας, καὶ κοσμήσας τοῖς θεοῖς χρονοῖς, ἔπος ἔστι τὸ γῆρα καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐξέπνευσε, μάλα γὰρ ἀκριβῶς ἠπίετο, ὅτι ἔχῃ ἡσίων τῶν σημείων, ὁ πρόπος τῶ κηρύτων, ἐπαγγέλλει τοῦ ἀνθρώπου δύνησεται. ἀξίως ἀφ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν οἰκουμένην, καὶ χεῖρα τῶ πρὸς τῶν γοργῶν, τὸν λόγον τῆς εὐσεβείας καὶ ἀπειραντες, καὶ τὸν πρόπον καὶ τὸν ὑφήγησιν τῶ διδασκαλῶν ῥημίσεων, τὸν τῶ βίον ἢ μόνον ἔλπιον, ἀλλὰ καὶ θαύμαζον παρεχόμενοι, πᾶσις ἀειγέροντο τῆς ὑφ' ἡλίου, καὶ ἔτε σοφία, ἔτε δύνασις, ἔτε πλῆθος, οὐ βασιλεία, ἔτε τυραννίς, οὐ βαρβαρικὴ ἀμότης, οὐ δαίμονος φάλαγγξ, οὐκ αὐτὸς ὁ ἀξίω βολος, οὐ λιμὸς οὐ κρημνός, οὐ δασμωτήρια, οὐκ ἄλλο ἔδεν τῶ δουλώτων καὶ ὄντων φοβερῶν, αὐτῶ ἀειγέροντο, ἀλλὰ πάντες εἴσαν καὶ παρεχόμενοι, καὶ τὸν ἡσίων νικῶν ἀπάσης, καὶ τῶ πρὸς ἡγήσαντο εἶναι λαμπερότερον. ἔμεινον γὰρ τῶ χρονοῖς νικῶν, τὸ καλῶς ἡπίασθαι νομισαίτες, οὐρανοπολίται καὶ ἐτέστιται.

Μαρτινιανῶ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, Εὐσταθίῳ. σβ.

Κινηθῶνται, ὡς πτωχάνομι, πεφραγμένως ἀπογνώσῃ τὰς ἀκοὰς ἔχον, καὶ ὡς ἂν παλαιὰ κηροσώσαντες εαυτῶ τῶ τῆς ἀμαρτίας θανάτῳ, παροξύνετε τῶ τῆς τῶ χρονοῖς παρεχόμεναι. εἰ ποίηται τῶ ἔπος ἔχει, θρησκῶν καὶ ὀλοφύροσθαι, οὐ συμβαλῆς καὶ τῶ νύστω, δὲ χρονοῖς ἂν εἴητε λοιποὶ τυχεῖν.

Τοῖς αὐτοῖς. σγ.

Εἰ καὶ αὐτοὶ πολιτείας ἀρίστης ἀμύνησιν, ἔτε ἀτέλεστο ὄντες, τὰ μὴ λόγῳ

cum illud exploratum haberet, sermonem actionis expertem mancum & imbecillè esse: cum autem, qui ab actionibus inspiratur, viuum & acrem atque efficacem esse: eos, in omni prius virtutis ac philosophiæ genere, tum per opera, tum per sermonem erudiuit, ac diuinis gratis coornauit: atque ita demum ad hominum aucupium emisit. Illud enim perspectissimum habebat, quod preconum mores ad alliciendos mortalium animos non minorem, quam miracula, vim habituri essent. Itaque cum per vniuersum terrarum orbem dispersi essent, ac velut pennati agricolæ pietatis doctrinam disseminassent, moreque suos ex magistri præscripto composuissent, vitamque non modò ab omni reprehensionis nota remotam, sed etiam prorsus admirabilem præberent, hac demum ratione, quicquid terrarum sol lustrat, denicerunt: ac neque sapientia & doctrina, nec potentia, nec opes, nec regnum, nec tyrannus, nec barbarica crudelitas, nec demonum phalanx, nec diabolus ipse, nec fames, nec præcipitium, nec vincula, nec denique aliud quicquam ex his, quæ horrenda esse videntur, ac reuera sunt, ipsos fudit ac dederunt, clademque omni victoria & trophæis splendidiorem esse duxerunt. Præstantius enim esse iudicantes, honestè vincere, quàm malè vincere, cæli ciues constituti sunt.

Martiniano, Zozimo, Maroni, Eustathio. 252.

Videmini, vt audio, meliorum desperatione septas & occlusas aures habere: atque, vt qui iam pridem vos ipsos peccati morti deuoueritis, aduersus eos, qui proba consilia vobis præbent, iracundia cõcitati. Quamobrem si ita est, posthac iam vobis luctus & lachrymas, nõ consilium & admonitionem adhibere par fuerit.

Idem. 253.

Et si vos, qui optimæ viuendi rationis expertes atque ignari estis, ea, quæ hominibus

vestri similibus minimè exponenda sunt, sermone declarari petentes, vestrum de rebus iudicium vobis surripere non animadvertitis: at ego tamen non eò temeritatis & audaciæ prorumpam, ut ea, quæ nunc vobis audire nefas est, vobis exponam, atque ea, quæ aurium vestrarum captum excedunt, verbis complectar. Non enim fas est, aut eos, qui à sacris alieni sunt, res sacras audire: aut prophanos adyta contueri. Neque enim hoc per mores licet, imò etiam ne diuinum quidem oraculum hoc permittit, apertis verbis clamans, Nolite sanctum dare canibus. Ac propterea, cum ipse dicere quidem possim, vobis autem dicere non possim, vos potius moneo & hortor, ut à vitio abstinere, ac virtuti studeatis. Quòd si feceritis, earum rerum, de quibus ad me scripsistis, interpretationem audietis.

Isidoro Diacono. 254.

Qui diuina oracula depravant, atque ad arbitrium suum velut obtorto collo trahunt, grauius peccant, quam vt ipsis ignosci debeat. Neque enim erroris ac deceptionis prætextu sese tueri poterunt, vt qui non simplicitate, sed malitia & animi peruerfitate lapsi sint: nec tranquillum illud ac placidum oculum fallent, cui, à vitio & improbitate præcipites acti, contraria profiteri minimè dubitarunt.

Ophelio Grammatico. 255.

Multi sophistæ per eam gloriam, quam prius adepti sunt, detrimenta ea, in quæ postea incidunt, obtegere conantur: vt qui prius quidem res superarint, nunc autem earum magnitudine victi sint.

Olympiodoro. 256.

Demiror qui fiat, vt cum Platonem admireris, eius tamen consilia & præcepta parui pendas. Ille enim virtutis furculos

ρητά, τοῖς ὡς ἄρ' ὑμῖν ἀγαθὰ κερδοῦσα, σαφηνισθῆναι ἀφ' ὧν λόγων ὡς ἀκεκλήκότες τὸν πρὸς τὰ πράγματα λογισμὸν λαμβάνετε κληθέντες. ἀλλ' ἐγὼ ἔτι πολὺν πρὸς ἀποστομὴν εἰς τὸ ρητὰ ὑμῖν ποιῆσαι, τὰ τεὸς ὑμῖν ἀρήματα, ἔτι λόγους ἀγαθῶν, τὰ ἄρ' ἡμῖν ὑμετέρας ἀκοῆς, οὐ γὰρ θέμις, ἕτε τοῖς ἀνιέροις τὰ ἑσθ' ἀκούειν, ἕτε τοῖς βέλτοισι τὰ ἀδύτα κερτοπιεῖν. ὁ γὰρ θεσμός, οὐκ ἔστι, μάλλον δὲ ὁ θεὸς χρῆσμός, οὐκ ἔστι βίβησι, ἀφ' ἧρῆθην βόων. Μὴ δότε τοῖς κυσὶ τὰ ἄγια. διὸ καὶ αὐτὸς ἔχων μὲν εἰσὶν, ὑμῖν δὲ εἰπεῖν οὐκ ἔχων, ὡς ἔμελλε μάλλον ἀπέχεσθαι μὲν κερταίας, ἀντεχεσθαι δὲ ἀρετῆς. εἰ γὰρ τὰυτὰ ποιήσετε, τῆς ἐρμηνείας ὧν γερράφατε, οὐκ ἀνήκουος ἔσεται.

Isidorus Pelusiotæ. sig.

Οἱ τοὺς θεῖους χρησμούς ὡς ἀπιθήντες, καὶ πρὸς τὸ οἰκεῖον βέλγημας σκεδίαζόμενοι, συζητῶντες ἀμαρτανύσι μείζονα. ἕτε γὰρ τὴν ἐξ ἀπότης ἔτι ὡς ἀλογισμῶν δοκοῦσαν εἶναι ἀπολογία, συνηροῦσαν ἔχουσι τῷ ἀπὸ κερταίας. ἀλλ' οὐκ ἀπὸ ἀπρότητος ἐσφάλαται, ἕτε τὸν γαλιθὸν καὶ ἡμῶν ὀφθαλμῶν λήσονται, ἕτε τὰ πάντα ἐκβάλλουσιν ὑπὸ τῆς κερταίας ἀλογισμῶν ἐτόλμισαν.

Ophelio Grammatico. sig.

Πολλοὶ τῶν σοφιστῶν ἐκ τῆς πρὸς ἀρετῆς εὐχλείας τὰς συμβαίνουσας ἡπίας ἀειτέλλειν περιώνονται, ἕτε πρὸς τερρον μὲν τῶν πραγμάτων γερνοῦτες κρείττονες, νῦν δὲ ὑπὸ τῶν κερταίων κερταίοντες.

Olympiodoro. sig.

Θαυμάζω, πῶς Πλάτωνα θαυμάζων, τὰς ὡς ἔμελλε αὐτῷ παρὰ Φαιλογησῆναι, ἐκείνος μὲν γὰρ φησὶ τὸς τῆς

τῆς ἀρετῆς κληθῆναι πόνω καὶ ἰδρωτί φέρεται. οὐ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἀπονοῦσπαυεῖς εἶσι.

Eutonio Diacono. sig.

Τῶν πλεονεξῶν καὶ ἀδύτων, οἱ μὲν εἰδότες ὅτι ἀμαρτανύσιν, οἱ δὲ μὴδ' ὅτι ἀμαρτανύσιν εἰδότες ἀνήκεσα. τὸ γὰρ μὴ ἀποδεσθαι τῆς ἀρρωστίας, ἐν ἧ εἰσὶν, ὅτι πασις ἀμαρτησίας ἔστι, καὶ εἰς ἀναληθῆσαι παντελῆ καὶ νεκρότητα τελευτᾷ. τῆς τῶν πόνω καὶ μαλίστα ἐλεῖν, τὸ γὰρ κερταίας ποιεῖν τῆς κερταίας παρῆν ἔστιν ἐλευνότερον. τοῖς μὲν γὰρ περὶ τῶν ἐχόντων ὁ κίνδυνος σκελεῖται. τοῖς δὲ μὲν καὶ κερταίων ἔστιν ἡ ζημία. ἀλλαστε δὲ καὶ διττῆς οὐκ ἀποδύονται νεκρῶσεως. ἀτελεῖς γὰρ καὶ σκελετικῆς ἀφρονοίας ἐκφύρασι δέμα, ἔπει καὶ τὰ κομῆθι νήπια, τῶν μὲν ὅπως φοβερῶν, ἕτε δὲ ἀνα ποιεῖται λόγον, ἀλλὰ ἔτι περὶ πολλάκις ἐπαφίησι τὰς χερταίας πρὸς πᾶσι δὲ ἀφρονοῖα καὶ μορμολύκια θεώμεθα, δεινότερα καὶ τρεμέτα. τῆς τοῖς κίνδυνου εἰκομένη, καὶ οἱ τῆς πλεονεξίας ἐρασταί, πένιαν μὲν δεδιότες, ἢ πρὸς οὐκ ἔστι φοβερῶν, ἀλλὰ καὶ ἀσφαλείας ἀπάσης, καὶ μετριοφροσύνης ὑπόθεσις. πολλοὺν δ' ἀδύτων περὶ πολλῶν ποιέμενοι, οὕτως πύρος ἔστι φοβερῶτερος. πεφοῖ γὰρ τῶν ἐχόντων, καὶ τὰ φρονήματα καὶ τὸς ἐλπίδας.

Eutonio Diacono. 257.

Ex iis qui plus habendi cupiditate flagent, atque inferendis iniuriis delectantur, qui peccare se sciunt, grauius, ægrota: qui autem ne peccatum quidem suum agnoscent, perditè ac deploratè. Hoc ipsum enim non sentire motbum in quo versantur, insensibilitatis incrementum est, atque in perfectum stuporem ac mortem definit. Quocirca hos maximè lugere cõuenit. Malum enim inferre miserius est, quàm malo affici. Nam illis de animæ salute periculum imminet: his autem detrimentum in pecuniis subsidit, nec ultra progreditur. Quin alioqui etiam duplicè mortem non sentiunt. Imperfecti enim ac puerilis animi documenta præbent. Quòd quidem ij quoque qui tenera admodum aut puerili ætate sunt, ea, quæ verè horrenda & pertimescenda sunt, nihil curant, imò etiam manus persæpè in ignem inticiunt, inanes autem laruas ac spectra cõspicientes, metu percelluntur, & contremiscunt. His porò non dissimile esse videtur homines pecuniæ ac rapacitatis studiosi: vt qui paupertatem quidem quæ non modò nihil habet, quod metuendum sit, verum etiam securitatis omnis ac modestiæ materia est, pertimescant: iniquas autem diuitias plurimi ducant, quæ tamè quouis igne magis timendæ sunt. Siquidè dominorum suorum, & animos, & spes exurunt, atque in cinerem redigunt.

Eidem. 258.

Illud compertissimè & exploratissimè habeo, te magnos quidem esse virtutis fructus, etiam si in periculo verferis, existimare: verum eo nomine mœrere ac discruciar, quòd plerisque miser esse videaris. At si non vulgi opinioni ac suspitioni, verum accurato rationis examini rem permiseris, huiusmodi mœror euancscet, imò etiam

Ec iij

Τὸ αὐτῷ. sig.

Μάλα ἀκριβῶς οἶδα, ὅτι τὸς μὲν τῆς ἀρετῆς καρπὸς μεγάλως εἶναι, καὶ ἀδύτωνος νομίσεις. ἀθυμαῖς δὲ τοῖς πολλοῖς νομίζόμενος δυσχεῖν. ἀλλ' εἰ μὴ τῶν πολλῶν ὑπονοῖα καὶ δόξη, ἀλλ' ἀκριβῆς λογισμῶν ἔστασι τὸ πρᾶγμα ὅτι τῆς βίβησις, ἢ ἀθυμία φρούδη οἰχίσεται. μάλλον δὲ

laticiae causam tibi allaturus est. Siquidem pro certaminum huius vitæ ratione, virtutis quoque coronæ nectuntur.

Theodosio Presbytero. 259.

Apud homines par culpa esse videtur, iis, à quibus beneficium acceperis vicem non rependere, & hostes minimè vlcisci. At apud diuinam philosophiam illud quidem obtinet vt bene de nobis meritos remuneremur: at non item illud, vt iniurios vlciscamur: verum omnino quidè patientiam adhibeamus: si autem fieri possit, eos etiam beneficiis prosequamur.

Theoni Episcopo. 260.

Quemadmodum fortis & humanus rex legibus cum armis coniunctis omne contumeliæ ac perulantia studium profligat, eos nimirum qui legum auditioni morigeros se præbent, citra pœnam ad officium reuocans, eos autem, qui præfacto & contumaci animo sunt, vi atque armis coercens: eodem modo pius ac mansuetus sacerdos legibus metum adiungens, atque imperium lenitate condiens, omne improbitatis studium, quantum quidè in ipso situm est, fugat: eos nempe subditorum, qui sermonibus cedunt, sermonum ope atque adiuuamento curans, eos autem, qui pernicaces, & immorigeri sunt, legitimis animaduersionibus ed, velut porrecta manu, duccens, vt posthac minime peccent.

Zosimo Presbytero. 261.

Eti nec homines erubescis, nec fama atque existimationis rationem vllam habes: at eam tamen, quæ huiusmodi flagitia diuinitus consequitur, pœnam fac pertimescas. Quæquam enim ea in præsens moratur atque conuiescit (ad penitentiam scilicet inuitans) tamen aliquâto post, eos, quos ne tanta quidem benignitas vlllo pudore commouerit, acerbius persequetur. Ac multi ne in hac quidem vita inuictam illam manum effugerunt, verum eiusmo-

θυμνδίας τρεῖς τοῖς γενήσεται. ἀναλδ- γως γὰρ τοῖς ἐν ταῦτα ἀγῶσι, καὶ οἱ τῆς ἀρετῆς πλεονεξίαι τρέφονται.

Θεοδοσίῳ πρεσβυτέρῳ. σθ.

Παρά μὲν ἀνθρώποις ἴσον εἶναι δοκεῖ τὸ εὐεργετῆσαι μὴ ἀμείβεσθαι, καὶ ἐκ τούτου μὴ ἀμύνεσθαι. παρὰ δὲ τῆ θείας φιλοσοφίας τὸ μὴ ἀμείβεσθαι τὸ εὐεργετῆσαι κρατεῖται. τὸ δὲ ἀμύνεσθαι τοὺς ἐκ τούτου ἐργῶν, ἀλλὰ παντὶ μὲν τρέψω τὸ ἀνεξίτητον, εἰ δ' οἶον τε καὶ εὐεργετῆσαι.

Θεῶνι ἐπισκόπῳ. σξ.

Ὡς περ ἀνδρείος καὶ φιλόδημος βασιλεὺς τοῖς νόμοις τὸ ὄπλον μίξας, πᾶσαν ὑβρίως μελέτην τρέπτει. τὸ μὲν τῆ ἀκροασίης νόμων πειθεῖσθαι, δ' ἔχει κολάσεως ἐπιτρέφει. τὸ δ' ἀνέκωρον, τῆ δὲ τῆς ὄπλων ἀνάγκης σωμειδωγῶν. οὐπω καὶ εὐεργετῆσαι ἐπιτελεῖ καὶ ἱερῶς τοῖς θεομῶσι τὸν φόβον μίξας, καὶ τῆ ἀρχῆς τῶν ἐπιτελεῖται κατὰ τὰς, πᾶσαν χεῖρας μελέτην τὸ γὰρ ἵκον εἰς αὐτὸν τρέπτει τῆς ὑπὸ κων. τὸ μὲν λόγους ἐκόν, λόγους ἔχει πρὸς αὐτὸν τὸ δ' ἀνέκωρον τῆ δὲ τῆς θεομῶσι σωφροσμοῦ, εἰς τὸ μικρὸν ἀμαρτάνειν χειροκωγῶν.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σξα.

Εἰ καὶ τὰς ἀνθρώπων οὐκ ἐρυθρίεις, οὐδὲ ὑπολήψεις ἀντιποιῶν, καὶ πῶ παρὰ τῆ θείας τοῖς τοῖς τοῖς πολήμασιν ἐπορεύων. φοβήθητι δὲ καὶ εἰ γὰρ καὶ αὐτῆς δὴ μάλα μακροθυμῆς, εἰς μετάνοιαν καλοῦσαι. ἀλλὰ μικρὸν ὑπερον, πικρότερον μετελεύσειται. τὰς μὲν δὲ πῶ τοσαύτην φιλανθρωπίαν ἀδε- δέντας. πολλοὶ μὲν οὐ κἀνταῦθα πῶ ἀνήτητον οὐ δὲ πεφύγασι χεῖρα, ἀλλ' ὑπο τοῖς τῶν κατελήθησαν

συμ-

συμφορῶν, ὡς ἀποκρύψαι τὸ μέγεθος τῆς τρεμαγδίας. πολλοὶ δ' ἐν ταῦτα δὲ ζῶντες δὲ ἀπεφύγασι κολάσεως, καὶ τῆς δίκης δίκης αὐτοῖς ἀπικρατέως ὑπὸ τῆς δίκης.

Ερμογένει ἐπισκόπῳ. σξβ.

Οἱ φίλοι περὶ ἀν γράφας, ἔτε παρρησίας δεόνται, ἔτε πρὸς ἑσῶν ἔοι καὶ γὰρ ἔ παρρησίας οὐδέποτε τῆς ἐπὶ τοῖς καλλίσις ἀμίλλης, ἀλλ' εἰς τέλος, ἔτε δὲ τῆς ἕραιων γερῶν δευῶς ἐφίεθρον, πῶ ἐπὶ τῆ νικη ἀγωνίαν ἐξόντες.

Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. σξγ.

Ὅτε ἡ ἀγνότης, τὸ ἀκάλωτον οὐκ ἐστὶν ἐπισημασθῆναι, τὸ οὐκ ἐστὶν πεισθῆναι πείσασθαι δὲ δευῶτον. τοῖς τὸν γὰρ χεῖμα, ὡς τὸ πολλὰ εἶναι δοκεῖ, ἡ γυνὴ, τὸ σφροσύνη τῶ ἰωσήφ ἐπιμαίν, καὶ λόγους πείθει οὐχ οἶατε ἔσαι, ἐπὶ τὸ βιάσασθαι τὸν νεάνη ἐπὶ ἀπὸ κείνου, ὡς τῶ ἀληθῆς γενναῖος, πῶ ἐπὶ τῆ ἀποδοσάμενος. ἐργετὸ γὰρ αὐτῆς οὐκ εἶναι τῶ τῶ πάσης μετῆσαι γυμνὸς ἐν ἱματίων, καθαρὸς δὲ μοιχεύει ἐξελθῶν, τοὺς τῆς σφροσύνης ἀνεδήσαντο σφάνας, τότε δὲ ἡ πῶ ἐκκαθάρσεται ἐκείνη κατηφῆς. τὸ μὲν ἀληθῆς, ἐπὶ δὴμαρτε τῆς ἐπιθυμίας. τὸ δὲ ψεύδους, ἐπὶ τῆ ἐπιπλάσας σφροσύνη, ἐλθόντος γὰρ τῆ ἀνδρός, ἡ δὲ δόκησιν ἀγαθὴν ὑπομείναι, ἡ ἀμύνασθαι αὐτὸν ἐν ἑλομῶν, ἐν ὀργῆ ἀνεταχέτω γίνεται, καὶ ἀναμίξασα πᾶ, τῶ ποθον, λύπην, φόβον, ὑβρίων, ὀργῆν, ἐνενοεῖ ὅπως αὐτὸν πικρῶσται. καὶ δὲ ἡ γερῆν αὐτὸν χεῖρα φεταί, ἡν γερῆναι ἀφαιεῖ. οὐδὲ μὲν δὲ ἀπολογίας μεταδίδει, εἰς δεσμοῦ κείνον ἐμβάλλει. ἀλλ' ὁ ἀδελφῆς οὐ φθαλαίς, ὁ τῆς σφροσύνης

di calamitatibus correpti sunt, vt ipsas quoq; tragedias magnitudine sua obsecrarent. Multi autem qui huius vitæ tormenta effugisse videbantur, in amarulentiore alterius vitæ cruciatus incidunt, nimirum vi illa scelerum vindicæ iuste ipsis pœnam remetente.

Hermogeni Episcopo. 262.

Amici illi, de quibus ad me scripsisti, nec consilio, nec cohorratione opus habent. Videntur enim contentioni huic, qua de præclarissimis rebus inter te certant, nunquam finem imposituri, verum ad extremum vsque (vt qui caelestium præmiorum desiderio vehementer æstuent) de victoria sollicitudinem habituri.

Isidoro Episcopo. 263.

Quo tempore Ægyptia illa, libidinosa inquam illa mulier, quæ vt persuasum facili, ita etiam ad persuadendum miram vim habebat (vt plurimum enim eiusmodi ingenio esse videtur mulier) infans pudicitissimi iuuenis Iosephi amore deflagrauit, cumque eum nullis sermonibus ad suprum inducere possit, ad vim ei inferendam se conuertit, atque ille, strenui cuiusdam athletæ instar, exuta veste (arceptam enim eam tenebat illa, libidine temulenta) indumentis quidem nudus, verum ab adulterio purus excedens pudicitia coronam adeptus est, tum verò illa mœrens sedebat, reuera quia, quod cupiebat, minimè affecta fuerat, falsa autem specie, ob fictam castitatem. Cum itaque maritus yenisset, aut quodd accusari metueret, aut quod Iosephum vlcisci vellet, acerbissime irascitur, ac cupiditatem omnem, mœrorem, metum, contumeliam, & iracundiam admiscens, animo voluebat, quoniam pacto de eo supplicium sumeret. Et quidem eius criminis, quo ipsa accusari debebat, cum ipsi pro se dicendi potestate, in carcerem cum cõiicit. At vero incorruptus ille ocu-

Ius, pudicitia legillator & arbirer ad regium elaronum ipsam euexit. Quocitca nos quosque nec calumniam, nec obtreccationem, aliud quicquam eorum que graua & acerba esse videntur, graue esse existimemus: verum peccatum solum. Atque ita omnino aut in hac, aut in altera vita preciosissimas coronas consecuemur.

Lampetio Episcopo. 264.

Vniquisque eorum, qui hanc Epistolam lecturi sunt, de eo quod dicturus sum, vt volct, sentiat. Ego verò non Sacerdotij regulam nunc informare proponens, sed viam ad illud ferentem statuens, hoc aio, cum qui ad hoc imperium ante profiliit, quam Ecclesiasticarum sanctionum imperium sustinuerit, haudquaquam ad subditorum vtilitatem huiusmodi prouinciam persequi: hanc autem qui in subditi gradu atque ordine sese cum laude in iis virtutibus, quæ antistitem decent, exercuit, maximum ad munus sui administrationem bonum, hoc est experimentum habentem venire. Nam ille priusquam ipsemet mores suos composuerit, alios componere ac moderari aggrediens, à veritate aberrat: hic autem compositis primùm suis moribus, factoque rei periculo, ad moderandam aliorum vitam aptus atque idoneus reperitur. Quandoquidem ille, antequam armis affluerit, imperator creari cupit: hic autem probi & clari militis officio functus, præstantior quoque & illustrior erit imperator. Atque ille quidem instruendi in aciem exercitus expertus & ignarus, tribuni militaris gradum sibi vendicat: hic autem in eiusmodi studiis versatus & exaltus, tribunus designatur.

Maroni. 265.

Etiamsi sexcentas opum vias aperias, tamen non dicam satietatem, sed ne vias quidem, quas illæ peragrunt, inuenies. Si quidem eos odio habent, qui inexplibili

χρηνομοθέτης και βραβευτής, εἰς τὸν θρόνον ἀνήγαγεν αὐτὸν τὸν βασιλικόν. ποιγαρού και ἡμεῖς μήτε συκοφαντίας, μήτε κρατηροῦ, μήτ' ἀλλοτρίῳ δικάζοντι ἐν αἰδενῶν, δεινὸν ἡγώμεθα, ἀλλὰ τὴν ἀμαρτίαν μόνην και πάντως ἡ ἐσταυθα, ἡ σμεισε, τῆς πμολ- φεστάτων στεφάνων τευξόμεθα.

Λαμπετίω ἐπισκόπῳ. σξδ.

Εκατος μὲν τῶν ἐν τευξομένη τῶνδε τῶν γραμμάτων, ὡς ἔχει δόξης περὶ τῆς λεγθισσομένης ἐχάτω ἐργῶ δὲ ὅρον μὲν ὑποχρέωσι ἱερασιῶν νῦν ὄδω δεινωκῶς, πλὴν ὄδω τῶν ἐπι ταύτω φέρουσα οὐκ ἐξομνος, φημι, ὅτι ὁ μὲν ἐπι ταύτω τῶν θεσπῶν ἀρχὴ ἀναχέουσα, ὅτι ἐπ' ἀγαθῶν τῶν ἀρχομένων πλὴν οἰονομίαν μέτεσιν ὁ δὲ ἐν ὑψηλῶς πᾶσι τῶν ἀρχαῖς ἐπιμναστέδρος και ἐδδκμῆσις ἀρεταῖς, εἰς πλὴν τῆς λειτηρίας ἀναχέουσα, μέγιστον ἀγαθὸν τὴν ἐμπειρίαν ἔχων, ἐργεταί. Οὐκ αἶνος μὲν γὰρ ὅτιν ρυθμιθῆναι ρυθμιζέειν ἀλλὰς ἐπιχειρῶν, τῆς ἀληθείας ἀναμαρτάνει. ὅτος δὲ ρυθμιθεὶς τῶν τερον και τῶν ἀράγματος ἐν πείρα γένη μόνος, ὅτι τῆς δειος ἐπι τῶν ρυθμιζέων ἀλλὰς ἐπὶ εἰρηται. ἔπειδ ἡσθ ἐκεῖνος μὲν τῶν ἐμμελετήσαι τοῖς ὀπλοῖς, κρατηρὸς οἰεται κεχειροτονησαι. ὅτος δὲ ἐδδκμῆσις κρατῶν τῆς γενόμενος, ἐδδκμῆσις μὲν ὄτερος ἐστὶν και κρατῆρὸς και ὁ μὲν τῶν τακτικῶν ἀπειροσ ὄν, πᾶσι μὲν εἶναι ἡγείται. ὁ δὲ ἐν γυμνασίῳ τοῖς τοῖς ἀσκηθεῖς, ποικίλως χειροτονεῖται.

Μάρωνι. σξε.

Εἰ καὶ μύριας ἀναπέμοις εὐπορίας ὀδὸς, ἔφημι τὸν κόρον. ἀλλ' οὐδὲ τὰς ὀδὸς, ὡς ἔστιν ἀπορεύεται, ἐδδκμῆσις μισεῖ γὰρ τοὺς ἀπλήτως τὰ χεῖματα διώκοντες.

κοτὰς, και ὅποιον αὐτοῖς ὄτε ἀνέχεται. φιλεῖ δὲ μάλιστα πάντων τοὺς ὀλιγοδέια και ἀπαρκεῖα τὸν ἐδδκμῆσις κόσμου τῶν βίον, ἀσπιδῶς αὐτοῖς ὅποιον.

Στρατηγῶ μοναχῶ. σξς.

Ὅταν εὐβελίας περικαθηρουμένης πᾶσα ἡ τοῦ ἀνθρώπου διώμας ὑπεργήγη εἰς πλὴν ἀρετὴν, πᾶσαν ἐκποδὸν ποισαμένη σὺν ἡμῶν και μέλλουσι. τότε δὴ τότε ὁ θεός, εἰς τέλος ταύτω ἀγει, ὁ και τοὺς μὴ βυλομένους αὐτὴν ἐλέουσαι, εἰς τὸ ἐλεῶσαι τῶν δεινῶν. οὐ γὰρ ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ, τῶς μὲν ἀποδιδράσκοντες αὐτὴν, εἰς αὐτὴν συναλαύνειν, τοῖς δὲ ἀφ' ἐαυτῶν ἐλομένοις, χεῖρα βοηθείας μὴ ὀρέγειν.

Ἀντισχω. σξζ.

Ἐοικας ἀγνοεῖν, ὅτι ὁ συνεχθῆς τὰ λυθῶνται πάθη τῶ σώματος νικῶν, τοῖς προστάτοις ἀγαλλόμενος, τῶς πόνης ἔσθ' ἡ εὐφροσύνης λαθάνει κλεπτόμενος.

Ὡελωνι μολάζοντι. σξη.

Πυθάνανουσι, ὅτι τῶ μὲν χήματα τῆς ἀγανατίας, ἐνὸς τῶ δ' ἀληθεί, πάντων ἐκστῆσις τῶν ὀμηλικῶν. ὁ γὰρ τῶν μὲν ἀλλὰ εἰς ταπεινοφροσύνην περιχρῆθεις, δειότερος δὲ σου πεφικῶς, πάντας ἡσθ ἐλεῶς ἐδδκμῆσις.

Ἀπολλωνίῳ ἐπισκόπῳ. σξθ.

Ἡ πενία, ὅταν τὴν ἰκαίαν ἀπιμάσασα ἐπι κρατηροῦ τῶ ἀπείη, και τὴ συμφορῆ, εἰς φιλοπαγαμοσύνην κρατῆρηται, και ἀσπιδῶς κρατηρῶς ἀπ' ἰκαίη και τῶ ἀσπιδῶς περιχρημα ἀναδένεται, ἐλεῶσαι ὄτε αἰ εἰν δικάμα. διο και ἡ τῶς δικαιοσύνης πηγή, ἐφθῆ. ὄτε ἐλεῶς πῶρον ἐκείσθ' ἐλεῶσαι μὲν γὰρ δέομενον και ἀντιβο-

auditatē pecunias consecantur, nec ad eos venire sustinent. Contra omnium maxime illas amant qui parsimonia & frugalitate vitam suam ornant, lubentēque ad ipsos ventitant.

Strategie Monacho. 266.

Cum probo consilio præeunte omnis hominis vis, omni excusatione ac mora de medio sublata, ad virtutem inferuit, tū verò Deus, qui ad eam amplectendam etiam nolētes ac recusantes incitat, ad finē vsque perducit. Neque enim consentaneū est, qui ipsam fugiētes ad eam compellat, eundem iis qui suapte sponte ipsam sibi amplectendam proposuerunt, auxiliarem manū minimē porrigere.

Aniacho. 267.

Illud ignorare videris, eum, qui rabida corporis vitia perpetuò vincit, ob eiusmodi trophæa exultantem, præ voluptate ne labores quidem sentite.

Orioni Monacho. 268.

Audite te certaminis quidem specie vnum, reuera autem omnes æquales tuos superasse. Nam qui humilitatis ac modestiæ nomine aliis prælatus, te inferior esse comperit, hinc scilicet omnes te superatos esse demonstravit.

Apollonio Episcopo. 269.

Paupertas, cum supplicibus verbis contemptis ad accusandum se conuertit, atque calamitate ad negotium aliis faceffendum abutitur, aduersariique & accusatoris, non supplicis & opem implorantis speciem assumit, misericordia haudquaquam digna est. Vnde etiā ipsemet iustitiæ fons his verbis vitur: Non misereberis pauperis in iudicio. Eius enim calamitate com-

moueri oportet, cum orat atque obsecrat: at cum accusat & criminatur, non item. Non enim gratiam postulat, sed se iniuria affectum affirmat.

Eidem. 270.

Personarum mutatio, eorum, quae dicta sunt, mentem luculenter praedicat. Nam si ad populum omnia referenda erant, ad hunc modum dictum fuisset, Vade ad populum istum, & dic ei, Auditum audietis, & non intelligetis, & videntes videbitis, & non scietis. Incastrum est enim cor vestrum, & auribus grauiter audiistis, & oculus vestros clausistis, nequando videatis oculis, & auribus audiat, & corde intelligatis, & conuertamini, & vos sanem. Cum autem haud ita dictum sit, verum trium personarum mutationem hic sermo demonstrat, nimirum a quo, & ad quem, & de quo oratio habeatur, huiusmodi quaedam sententiam haec verba habent: Vade, & dic populo huic, Auditum audietis, & non intelligetis, & videntes videbitis, & non scietis. Deinde tanquam Propheta causam sciscitaretur, aut ea ipsi minime sciscitanti exponeretur, dictum est: Incastratum est enim cor populi huius, & auribus grauiter audierunt, & oculos clausertunt. Si igitur ipsi suae, vt quispiam dixerit, saluti oblitantur, ecquid me praedicare iubes? fortasse, inquit (hoc enim hic significat vocula haec, Nequando) videbunt oculis, & auribus audient, & corde intelligent, & conuertentur, & sanabo eos. Haec enim particula, Nequando, hoc loco non auditionis sublationem, sed obedientiae spem subindicat. Nam quod hoc quoque sensu haec vox vsurpetur, audi quid Iudaeorum turba de Salvatore dicat, Nonne hic est quem quaebebant Pharisei interficere? Ecce palam loquitur, & nihil ei dicunt. Num forte (non potest) cognouerunt, quod hic est Christus: Solent enim sapientes & eruditi (quorum in numero Philo etiam esse videtur) particulam hanc, Nequando, pro, Fortasse, aut nonnunquam, collocare. Neque id

λοῦται, καὶ ἐγγελοῦται δὲ καὶ κατηγοροῦνται, ὅτι ἔτι γὰρ χρεὶν ἀπαυτῶν, ἀλλ' ἀδικεῖν ἀφ' ἑαυτῶν.

Τῷ αὐτῷ σο.

Ἡ μεταβολὴ τῶν προσώπων, τὸν νοῦν τῶν ἐρημιῶν λαμπρῶς κηρύττει. εἰ μὲν γὰρ πρὸς τὸν λαὸν ἅπαντα ῥηθῆναι ἐχρῆν, ἔπος ἂν ῥηθῆναι. παρευθεῖς, εἶπον τῷ λαῷ τῷ τῷ, ἀκοῆ ἀκούετε, καὶ οὐ μὴ συνήτε, καὶ βλέποντες βλέψατε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία ὑμῶν, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἠκούσατε, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ὀκκαμμύσατε, μήποτε ἴδητε τοὺς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶ ἀκούσητε, καὶ τῇ καρδίᾳ συνήτε, καὶ ὀπιπρέψατε, καὶ ἰάσασθε ὑμᾶς. εἰ δ' ἔτι μὲν οὐκ ῥηθῆναι, μετὰ τὴν δὲ ἐμφανίαν προσώπων τριῶν τὰ λεγόμενα, παρ' ἑτέρου καὶ πρὸς ἄλλο πρὸς ἄλλο, καὶ τὸν νοῦν τῶν προσκειμένων ἡ δύναμις, παρευθεῖς εἶπον τῷ λαῷ τῷ τῷ, ἀκοῆ ἀκούετε, καὶ οὐ μὴ συνήτε, καὶ βλέποντες βλέψατε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. εἶπε ὡς τὸ προσφῆτης πυδομένως τὸν αἰτίαν, ἢ μὴ πυδομένως μὲν, διδασκομένως δὲ ῥηθῆναι. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τῷ λαῷ τῷ τῷ, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἠκούσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ὀκκαμμύσατε. εἰ τὸν τῷ ἑαυτῶν, ὡς ἀντις εἶπον, ἀντιφάσισι σωτηρίας, δι' ἣν αἰτίαν, κηρύττει με πρὸς τὰς, τὰς πῶς φησὶ. τὸ γὰρ ἐν ταῦτα μινύει τὸ μήποτε ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶ ἀκούσωσι, καὶ τῇ καρδίᾳ συνήσιν, καὶ ὀπιπρέψωσι, καὶ ἰάσασθε αὐτοὺς. τὸ γὰρ μήποτε ἐν ταῦτα, οὐκ ἀνάρεσιν ἀκούει, ἀλλ' ἐλπιδὴ ἐμφανίαν ὑπακούει, καὶ ὅτι καὶ ἔπος λαμβάνεται, ἀκούσιν τῶν ὀχλῶν τῶν ἰσθμῶν, πῶς αἰτίαν πρὸς τὸν σωτήρα, οὐ τῶν ἐχθρῶν οἱ φαρισαῖοι σκοπεύουσι. εἰ δὲ παρήσια λαλεῖ, καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν.

λέγουσι, μήποτε ἀληθῶς ἐγνωσαν, ὅτι οὐκ ἔστι ὁ γὰρ πρὸς ἑθὺς δὲ τοῖς σπουδαῖς ὡς εἶναι δοκεῖ φίλων, τὸ μήποτε, ἀντὶ τῶ ἴσως, ἢ ἔσθ' ὅτε, ταῦτα τειν. τὸ γὰρ μήποτε, εἰκότως ἀντὶ τῶ ἴσως, εὐλόγως τὰ ἴσως. εἰ δὲ καὶ πείρει θεοπνεύτης ἀνδρὸς θέλει τὴν μάρτυραν ταῦτων λαβεῖν, ἀκούει τῶ Παύλου γράφοντος· δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δέξομαι, ἀλλ' ἵππον εἶναι πρὸς πάντας, διδασκῶν, ἀνεξήγητον, ἐν σωτηρίᾳ σωθῆναι τοῖς ἀντιφάσισι. μήποτε δὲ αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὀπιπρῶσιν εἰς σωτηρίαν. τὸ γὰρ μήποτε, καὶ ταῦτα ῥηθῆναι, ἀντὶ τῶ ἔσθ' ὅτε, ἴσως τὰ ἴσως. ἐλπιδὴ γὰρ μετανοίας ἐμφανίαν, οὐκ ἀνάρεσιν. ἢ ἑτέρωθεν δὲ γέγραπται, ἐλεγχὸν φίλων, μήποτε οὐκ ἐποίησεν, εἰ γὰρ ἔπεινον θείῃ τὸ προσφῆτικὸν ῥηθῆναι, καὶ τῷ Θεῷ τῷ σωτηρίᾳ φυλαχθῆναι τὰ αὐτῶν ῥηθῆναι πρὸς ἑαυτοὺς. οὐκ ἔσθ' ὅτε γὰρ ἐκ παντός ῥηθῆναι τοῖς εἰς κακίαν κελινδοῦσιν βέλεται, καὶ πεμψῆναι τοῖς θεραπεύουσιν, οὐκ ἀγνοῶν ἰδὼν ὅτι ἀφ' ἑαυτῶν ῥηθῆναι τῶν νόσων, τὴν δὲ σκοπῶν αὐτῶν ῥηθῆναι ὁμοῦ. εἰ γὰρ κακίαν οὐκ ἀνήνεγκαν ἐκ τῆς μανίας, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν τὰ αὐτῶν ῥηθῆναι, οὐκ ἔσθ' ὅτε ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τῷ Θεῷ ἰοῦναι τὸ πρὸς φυλαχθῆναι, καὶ ὁ προσφῆτης οὐ δέξει μάστιγ ἀπετάλθαι, εἰ δὲ ὑβρείως διάκονος νομιθήσεται, ἀλλὰ θεραπείας καὶ ἰάσεως ὑπερέτη, εὐρέθησεται. ἀπετάλη γὰρ οὐχ ὑβρείων ἀπὸ τῶν ἀλλ' ἐγγελοῦσιν ἰδὼν τοῖς πλημμελεῖσι, προσώπων δὲ καὶ δειξῶν τὰ πλάσματα, χαλέσαν δὲ εἰς μετάνειαν, ὀπιπρέψουσι δὲ θεραπείαν εὐαγγελιστοῦσιν.

Ανοσίω. σοα.

Τὸ παρὰ τῶ νομοθέτη ἐρημιῶν, οὐκ ἐλείψης πλάχον ἐν κρισί, οὐκ ἀπανθρωπίας, ὡς ἡγή, ἀλλὰ φιλανθρωπίας καὶ δικαιοσύνης ἀπάσης ὅτι ἀνά-

immerito. Quod si hoc viri quoque diuinitus inspirati testimonio confirmari cupis, audi quid Paulus scribat, Seruum autem Domini non oportet litigare, sed mittem esse ad omnes, docibilem, patientem, in lenitate docentem eos qui contradicunt: nequando det ipsis Deus agnitionem ad salutem. Haec enim vox, Nequando, hoc quoque loco, pro nonnunquam, aut, Fortasse, vsurpata est, Spem enim paenitentiae non sublatione significat. Quin alio item loco scriptum est, Corripe amicum nequando fecerit. Nam si ad eundem modum Prophetae locus intelligatur, Deo quoque, qui partes suas exequi cupit, id quod ipsius naturae consentaneum est, seruiabitur. Omnino enim eos, qui in vitij ceno infixi sunt, salutem consequi vult, atque homines, a quibus medicina ipsis afferatur, mittit: non quod nefcius sit fore, vt morbo intereant, sed vt ipsis excusationem praecidat. Etsi enim illi a furore minime reuocati sunt: hinc tamen illud contigit, quod ipse munus suum sit excutus. Quocirca & Deo, id quod ipsius naturae consentaneum est, retinebitur, & Propheta minime frustra missus fuisse videbitur, neque contumelie, sed curationis ac medicinae minister extitisse censetur. Non enim ob eam causam missus est, vt contumeliae notam duntaxat ipsis inureret, verum vt peccantes quidem obiurgaret, sceleraque ostenderet, atque ad poenitentiam vocaret, usque, qui ad meliorem mentem se recipere, medicinam nunciaret.

Anysio 271.

Illud quod a Legislatore dictum est, Non misereberis pauperis in iudicio, non inhumanitatis, vt existimas, sed benignitatis & iustitiae plenum est. Duas enim maxi- Ff

mas res præstat, vnam, quòd pauperes ad negotium aliis faceffendù minimè acuit: alterum, quòd eos, qui iniquè iudicant, ac diuitibus & copiosis hominibus victoriæ calculum porrigunt, maximoperè terret. Nam si iis, qui cum truculentia, & admonitionem ægrè admittète paupertatis bellua colluctantur, cum obsecrationis loco aliis litem intendunt, minimè gratificari atque indulgere oportet, multo profectò minus iis qui præ luxuria & deliciis contumeliam egentibus inferunt.

Isidoro Diacono. 1272.

Apostoli, vt pote Sapientiæ discipuli, ac Veritatis amantes, Saluatorem defixos in cæcum oculos habentem, ac propemodum eos ad interrogandum prouocantem conspicientes, duo peruulgata dogmata, & de quibus magnæ apud homines quæstiones excitantur, ipsi proponunt. Quoniam enim Græci animam peccasse, ac propterea luendarum pœnarum causa in corpus demissam esse tradiderunt, ac rursus Iudæi maiorum peccata ad nepotes transire existimabant, quòd videlicet scriptum sit, Peccata patrum in filios vsque ad tertiam & quartam generationem, idcirco ad eum, vt omnia, priusquam oriãtur, noscentem, hæc verba habuerunt: Quis peccauit? hic (vt Gentiles aiunt) an parentes eius (vt Iudæi astruunt) vt cæcus nasceretur? Veritas autè non obliquum & sinuosum, nec ænigmatum inuolucris plenum responsum dedit, verùm rectum ac quauis perspicuitate dilucidius & splendidius. Vtrumque enim his verbis euertit: Neque hic peccauit (quoniam enim pacto, priusquam in ortum prodisset) nec parentes eius: in hoc videlicet, vt cæcus nasceretur. Ad interrogationem enim respondit. Verisimile namque est eos peccasse, imò planè peccauerit: at non propterea ipsi calamitatis causam præbuerunt. Quid igitur affertur, quam obrem cæcus natus sit? Nimirum vt manifestentur ope-

μεσον. δύο γὰρ κατ' ἄλλοι τὰ μέγιστα ἐν ἡμῶν, τὸ μὴ τὴν πένητας εἰς φιλοσοφίαν μωσύνην ἀλείψαι. ἕτερον δὲ, τὸ τὴν ἀδίκως κρινόντας καὶ τοὺς πλάστοις τὴν τῆς νίκης ἀρέτρων ἕξασιν, ἐκ πολλῶν τῶν ἀειδόντων φοβήσασθαι εἰ γὰρ τοὺς παλαιῶσι τῶ ἀπιδάσθαι καὶ δυσὲνθετήτων τῆς πένης θηλείῃ, ὅταν ἀντὶ τῆ παρὰ καλεῖν ἐγκλωσῶσι, ἢ γὰρ καὶ ἐξ ἑαυτῶν πολλῶν μάλλον τοὺς ἑσπὸ πολλῆς χλιδῆς εἰς τὴν πένητας ἐξυβελίζουσι.

Isidoro Diacono. 1272.

Οἱ δὲ πατέρες, ἅτε σοφίας φοιτητα, καὶ ἀληθείας ὄντες ἐρεσῶν, ἀπὸ τῶν ὁρώντων τὸν σωτήρα προσέτερον τῶ τυφλῶ, καὶ μόνον ἐχθρὸν εἰς ἐρώτησιν αὐτοῦς ἐκκαλέσασθαι, δύο θρυλλήματα δόγματα, καὶ παρὰ ἀνθρώποις ζητούμενα αὐτῶ προσφέρουσιν. ἑπειδὴ γὰρ ἑλλήνων μὲν παῖδες ἔφασαν ἐσφάλαται τὴν ψυχὴν, καὶ ἄλλοι τῶν εἰς σῶμα κατὰ πνεύματι καλὰ θησομένων. ἰσχυροὶ δ' ἠρωτοῦν τὸ τίς πρὸς ἡμᾶς ἡμεῖς εἰς τοὺς ἐγγόνους διαβαίνει. ἄλλοι δὲ τὸ γὰρ ἀφθῶν, ἀμαρτίαι πατέρων ὅτι τέκνα ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς, ἔφασαν αὐτῶ, ἅτε πάντα εἰδὸν τῶν γενέσεως αὐτῶν. τίς ἡμαρτεῖ ἕτος, ὡς φασιν ἑλλήνες, ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὡς φασιν ἰσχυροὶ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆς, ἢ δ' ἀλήθεια, οὐ λόγῳ, οὐδὲ πλάτῃ, οὐδ' ἀνίγματος μεσθὴν τῶν σπύριον πεποιήτω. ἀλλ' ὀρθὴν καὶ σαφηνείας ἀπάσης λαμβανόντες. ἀμφοτέρω γὰρ ἀνέτερε, φήσασαι, οὔτε ἕτος ἡμαρτεῖ. πῶς γὰρ τῶν γενέσεως; ἢ τε οἱ γονεῖς αὐτῶ, δῆλον ὅτι, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ. πρὸς γὰρ τῶν ἐρώτησιν ἀπεκρίνατο. εἰκὸς μὲν γὰρ αὐτοῦς ἡμαρτηκέναι, μάλλον δὲ ἡμαρτήσασθαι μὲν, ἢ μὴν τοῦτω ἄνθρωποι τῆς συμφορᾶς εἰσὶ. πρὸς οὗ ἔνε-

κε

λεν τυφλὸς ἐγενήθη. ἵνα φανερωθῆ τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῶ, καὶ τῆς σωτηρίας ἐκείνης ἡ φύσις, ἵνα ἀνακηρυχθῆ ὁ τεχνίτης.

ra Dei in illo. Hoc est, claudicare permiffa est natura, vt artificis gloria prædicetur.

Ὁ φιλίω γραμματικῶ. σογ.

Ophelio Grammatico. 273.

Ὅτι μὲν πολλὰ ἀδηλόγητα ἔστιν ἡμῶν, καὶ λογισμῶ ὅσα εὐθέστα ἀνθρωπίνῳ δῆλον ὅτι δὲ ἐκείνα ἡμᾶς ἀξιοφύγει, καὶ τοῦτο χρῆσθαι, τὸ μὴ σωτελοῦντα ἡμῶν εἰς σωτηρίαν. καὶ τὸ δῆλον, σκοπήσασθαι οὐκ ἔστιν ἡμῶν λυσίλευεῖ εἰς μακαριότητα, τί δ' ἔστι, καὶ οὐτως ἐσσανισμῶν τὰ λεγόμενα. τὸ λέγειν ἢ σφαιραῖον εἶναι τὸν οὐρανὸν, ἢ ἡμισφαιεῖον. καὶ τὸ πολυπαραγμονεῖν, ἢ λίγ μὲν τὸν ἀκέραιον δρόμον, σελήνης δὲ μειώσεως τε καὶ αὐξήσεως καὶ τῶν ἀστρον τῶν θέσιν, καὶ τὸ ζῆτον περὶ γῆς, ἢ καὶ λινδρός ἔστιν ἢ λιανοειδῆς, ἢ κενῶν τῶ πάντων, καὶ τὸ τὰ ἐκείνη ἢ τὰ τῆς ἀξιοφύγει εἰδέναι, τί συμβάλεται εἰς ἀρίστην πολιτείαν, ἐγὼ μὲν ἔσσωρῶ, εἰ δὲ τις λέγειν ἐρεῖ, ἔξε μὲν ἴσως, ἢ πείσῃ δὲ. τὸ δὲ διχασμένη καὶ ἀδρίαν καὶ φρόνησιν καὶ σωφροσύνην, καὶ εἶπὶ τῶν συγγενῶν εἰδέναι τε καὶ ἀράττειν, τῶν εἰς τῶν κορυφαίων τῶν μακαριότητα ἀναπέμπει τῶς ὅτισημονας, καὶ οὗ τῶν μὲν μὴδὲν ἡμῶν λυσιτελοῦσθαι ἀπέχουσα, τῶν δὲ λυσιτελοῦσθαι ἀπέχουσα.

Γότφ. σοδ.

Gotto. 274.

Ἡ πολυγαμία τῶν δυνεῖν πατριάρχων, ὁ γὰρ Ἰσαὰκ μὲν ἀμίλησε γυναῖκα. ὅσα δὲ τὸν βαθυμίας ἢ φιλοπαθείας ἐγένετο, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν παραγμάτων ἐπλάκη, ὡς ἀπὸς εἶποι, ἀνάγκης. διὸ καὶ σωεγνωσθῆσαν, ἕτα γὰρ τῆ γραφῆ ἀκολούθῳ, ὅπως ἐγένετο, ὁ μὲν γὰρ Ἀβραάμ μὴ παρεκλήθη ἑσπὸ τῆς γυναῖκος, τῆς καὶ ζήλοτυπῶν ὀφειλέσης πλησιάσαι τῆ παιδείῳ, ὅσα ἂν ἐπλησίασεν, ἢ γὰρ ἠδύπαδων, καὶ δ' εἰ-

Quòd multa nobis obscura sint, atque humano ingenio vix peruestigari queant, perspicuum est. Quòd autem ea demum, & quidem vtiliter captum nostrum effugiãt, quæ nobis ad salutem haudquaquam conducunt, id quoque liquet. Consideremus itaque quid nobis ad beatitudinem adiumento sit, quid secus: atque ita, quæ dicuntur, exploremus. Cælum aut sphaeræ, aut dimidiæ sphaeræ speciem imitari affirmare, atque item celerrimum Solis cursum, ac Lunæ incrementa & decrementa, siderumque sitû curiosè indagare, ac præterea de terra quærere, cylindri an conis speciem teneat, mundi que centrum sit, ac denique & Solis & Lunæ interualla cognita & explorata habere, quid ad beatè que viuendum vtilitatis afferat, equidem nō video. Quòd si quis id dicere possit, dicet quidem fortasse: verùm minimè persuadebit. At verò iusticiam & fortitudinem, ac prudentiam & temperantiam, & si quid his affine est, scire atque exequi, hoc verò eos, qui id callent, ad beatitudinis arcem euehit. Quò circa faciendum est, vt ab his, ex quibus nihil commodi nobis oritur abstinemus, ea autem ex quibus emolumentum percipitur, amplectamur.

F ij

haudquaquam accessisset. Nō enim volu-
 prati indulgens (siquidem id demonstret
 præteritum tempus admodum longum)
 verū liberorum cupiditate flagrans, pul-
 cherrima & formosissima muliere, quæ
 vniuersum Ægyptam pulchritudine
 sua in admirationem traxerat, relicta, aliud
 & deforme & signobile aruum ferere cogebatur .
 Vsq̄e eō enim ab omni libidinis
 affectu purus erat, vt etiam puellam , po-
 steaquam concepisset, atque eo fortasse
 nomina dominam suam, contempsisset,
 quod principatus ad eum, quem ex ipsa in
 lucem editura erat, deuenturus esset , do-
 mo expulerit: quo scilicet tempore ipsa,
 necessitatis ductum sequens in desertum
 abscessit. Quod si etiam Ceturam duxit, at
 istud post Agaris & Saræ mortem ab eo
 factum est . Iacob autem, sicut, quam ama-
 bat, primò potitus fuisset, fortasse ne aliam
 quidem mulierem attigisset. Quodque nō
 mera coniectura sit, quod dico, hinc con-
 stat . Etenim focer maiorem natu, quæ
 deformitate laborabat, iunioris loco,
 cuius incredibilis quædam pulchritudo
 erat, ipsi adiunxit. Ipse autem, tandem ali-
 quando cognita fraude, indignè quidem
 id tulit, haud tamen eam eiecit: quod sci-
 licet absurdum esse iudicaret, eam quam
 quoquo modo defendisset, ablegare. At
 focer, cum vt deceptor accusaretur, sua
 spē eō processit, vt ipsi alteram quoque
 daret. Nam id profus vitatum ac veteri
 consuetudine permiffum erat. Quod cum
 ille accepisset, antiquior, etsi alioqui parū
 ipsi grata, pariebat: ea autem quæ ipsum
 amoris illecebris deuinctum tenebat, ne
 in spe quidem vlla huius rei erat. Ac proin-
 de grauissimo mœre correpta, se vim
 suæ vitæ allaturā minabatur , nisi parceret.
 Da enim mihi liberos, inquit, alioqui mori-
 ar, hoc est, mortem mihi ipsi consciscam.
 Posteaquam autem pariendi desperatione
 affecta est, ab ipso petiit, vt cū ancilla sua
 rem haberet: quo liberos eos, qui ex ipsa
 nascerentur, adoptaret, ac nonnullum
 huiusce calamitatis solatium habere vide-
 retur. Nam tum sterilitas maximum malū

ἀνυσιν ὁ παρεληλυθὸς χρόνος μακρὸς
 ὄν, ἀλλὰ παίδων ὀπιθυμῶν τὴν εὐ-
 μορφοτάτην, καὶ εὐειδέστατην, καὶ πρῶ-
 ταν τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐλάλει ἀναπτε-
 ράσασαν ἀφαιεῖ, ἀλλήλων καὶ δυσμορφον
 καὶ δυσγενῆ ἠναγκάζει τοσούτων ἀφαι-
 ρῶν. Ἔτι γὰρ κενὸς ὄν παῖδες παν-
 τὸς, ὅτι καὶ μετὰ τὸ κληθῆαι τὴν παι-
 δα, καὶ βασιλιζέσθαι ἴσως ἀπιμαίωται
 τὴν δόσποναι, ὡς τῆς ἡγεμονίας εἰς
 τὸν ἐξ αὐτῆς τεθησομένου ἀπειρησο-
 μένης, ἐξήλασε τῆς οἰκίας ὅτε καὶ ἀ-
 πῆλθεν Σαίην εἰς τὴν ἑρημον ὀδηγῶν
 τῆ ἀνάγκη χρησαμένη. εἰ δὲ καὶ τὴν
 χεττούραν ἔχεν, ἀλλὰ μετὰ τὴν τῆς
 Αἰγάρ καὶ τῆς Σάρας τελευτῶν, ὁ δὲ Ἰα-
 κώβ εἰς ἡσυχίαν ἐξ ἀρχῆς ἔτυχε, ἴσως
 ἔσθ' ἂν ἄλλης ἤλατο γυναίκας: καὶ
 ὅτι οὐκ ἐπισημασμένος τὸ λεγόμενον, ὡς
 τῆς δόξης. ὁ μὲν γὰρ κενὸς τὴν
 παρῆντα ἀμορφον ἔδειξεν, ἀπὸ τῆς
 νεωτέρης τῆς ἀμύχανον καλλὸς ἐχούσης
 αὐτῶν τῶν ἐκείνων τεκλινοῦσθαι δὲ ὁ δὲ ποτε
 γυνὴς τὴν ἀπῆλθεν, ἠνανάκτισε μὲν
 οὐκ ἐξέβαλλε δὲ, ἀποποιήσας ἡρώδης
 τὴν ὁπωσδήποτε παρ' αὐτῶν νυμφευ-
 θῆσαν. ἀποπέμψασθαι. εἰτ' ὡς αἰετός
 ἐγκαλοῦμενος ὡς ἀπατῶν αὐτὴν ἀγ-
 γελος ὅτι τὸ καὶ τὴν ἄλλην αὐτῶν
 δουλοῦν ἄρμισσε, ἡγεμονισμένη πάντας τὰς
 τοιαύτας, καὶ συγκληρονομήσας τὰς συ-
 νηθείας ἀρχαίας. τοῦ δὲ κατὰ δέξασ-
 μένης, ἢ μὲν παρῆντα, καὶ τοὺς μὴ
 κατὰ νόμον αὐτῶν ἔσθ' ἔπικτεν. ἢ δὲ
 χειρωσάμενη αὐτῶν τῶν φίλων. οὐδ'
 ἐλπίζου τὸν ἀγαθὸν εἶχεν, ἢ τις καὶ
 τῆ λύπῃ κατὰ κράτος ἀλούσει, ἢ πεί-
 λει ἀναρήσει αὐτῶν, εἰ μὴ τέλει. δὲς
 μοι γὰρ φησὶ τέκνα, εἰ δὲ μὴ τελευ-
 τήσω ἔγω, τὴν τέστιν ἐμαυτῶν χειρωσο-
 μῃ. ὡς δ' ἀπέγνω, τῶν ἐκείνων αὐ-
 τὸν τῆ ἡραποανιδι ἑαυτῆς πλησιά-
 σαι, ἵνα τὰ ἐξ ὧν ἐκείνης πικρῶν, τε-
 κνοποιήσθαι, καὶ δόξῃ τῶν ἐκείνων π-
 νά ἔχεν τῆς τοιαύτης συμφορῆς. ἐδοκί-
 μῆ γὰρ τότε μέγιστον κερδὸν εἶναι ἢ ἀτεκνία

δὲ δὲ οὐ πάθει δουλωθεῖς. οὐ γὰρ ἂν
 τὴν ἀλεκοτον κέλλος ἔχουσαν ἀφαιεῖς,
 ἡραποανιδι ἑαυτὸν ἐξεδίδου, ἀλλ' ἐ-
 κείνην ἀδουλίαν ἀπαλλάξαι βεβαίω-
 νος, πᾶσι θεοῖς, ὡς δ' ἔπικτεν ἡ θεράπωννα,
 πάλιν ἢ παρῆντα ἐλάλει, ἡραποανιδι ἑαυ-
 τὸν παῖδας ἔχουσαν πολλὰς, ἢ ἐγκρα-
 αὐτὸν καὶ παρῆντα αὐτῆς εἰσελθεῖν παρῆ-
 σιν. ὁ δὲ τῆς αὐτῆς φιλονεικίας ἀπῆλθεν
 ἀφορμὴν Σαίην εἰς τῆς οἰκίας βε-
 λόμενος, πᾶσι θεοῖς, ἢ σερὰ αὐτῶν τῆς
 συμβεβηκότων ἀπῆλθεν. ἢ παρῆντα
 ἐπῆλθεν φιλοῦσθαι. εἰ γὰρ ταῦτα παρῆ-
 τὴν ἀρχὴν εἰλήφει, ἴσως ἂν αὐτῆ ἠρέ-
 σθη. ἐπειδὴ δὲ ἀπῆλθεν ὑπέμεινε, ἢ ἔ-
 ἠδραπαθῶν, ἀλλὰ παρ' αὐτῆς τῆς ἡραπο-
 ανιδι ὀφειλῆσθαι γυναικῶν ποτὲ μὲν
 τῶν ἐκείνων ἀμύχανος, ποτὲ δὲ ἀναγκά-
 σθαι, εἰς τῆς ἑλθῆν ἐξέβασθαι. ὁ μὲν
 οὐδ' Ἰακώβ, ὡς φησὶν εἰπὼν, εἰς τοιαύ-
 τὴν μὴ ἐμπεσῶν ἀνάγκη, μᾶ ὀμί-
 λησε γυναικί, καὶ ἀρκεθεῖς ταύτη,
 καὶ ἔσθ' ἢ Ἀβραάμ, καὶ ἔσθ' ἢ
 Ἰακώβ ἀπελογησάτω. ὁ δὲ ἀπῆλθεν
 καὶ εἰς θεοῖς ἔλακε τὸν γαμῆλον
 εἰς τῆς δύο ἀφῆλθεν, τὴν Ἄγαρ ἄγων
 καὶ τὴν Σάραν μὲν εἰς τοιαύτων τῆς
 ἀκρασίας καὶ λαγνείας διδουλομένων,
 καὶ τῆς μὲν ἑαυτῆς γυναικῆς ἀφῆλ-
 των, εἰς δὲ γαμῆλον καὶ καλὸν δου-
 λῶν, καὶ τῆς καὶ φιλονεικίας ἐν
 ταῖς ἑαυτῆς οἰκίαις ἐμβαλλόντων, τὰς
 τῆς ἀοιδίμων Σαίην, καὶ πᾶσι τῆς
 ἀλλῆ ἀρετῆς κακοσμηθῶν δι' ἀνάγκη
 κατὰ νόμον τῶν ἐκείνων ἀφῆλθεν
 ἐλατῆσθαι παρῆντα, ἀπῆλθεν
 νομίζετο ἔχεν τῆς αὐτῆς κακίας, μὲν
 τῆς παρῆντα νόμου πολιτευσάμενης
 τοῖς μετὰ τὸν νόμον καὶ τὴν καλὴν πο-
 λιτευσάμενης τῶν ἐκείνων ὅτι γιν-
 ούται: εἰ γὰρ ἀρκεθῶν ἔσθ' ἢ ἀρε-
 τὴν ἀσμένως ἀπασσάμενοι, καὶ ἀφῆλ-
 θεῖσθαι μετὰ τῆς ἀφῆλθεν, πάντως ἀ-
 πλέον διέλθοντες. τίς γὰρ ἔσθ' ἢ ὁ μόνος
 γυνῆ καὶ ὀφειλῶν, ἐν αὐτῶ τῆς ἡλικίας
 τῶν ἀφῆλθεν ἀφῆλθεν ἀφῆλθεν ὁ
 Ἀβραάμ. τίς τοιοῦτος ἔσθ' ἢ κατὰ

esse censebatur. Ipse itaque non libidine
 subactus (neque enim alioqui eam, quæ
 incredibili pulchritudine prædita erat, re-
 linquēs, ancillæ seipsum deditisset) sed vt
 eam mœre liberaret, vt id faceret, addu-
 ctus est. Vt autem ancilla peperit, rursus
 natu maior zelotypia percita, tamen si mul-
 tos filios haberet, ipsum ad ancillam quo-
 que suam ingredi cœgit. Ille autem vt dis-
 sidij omnis & contentionis materiam e
 domo sua eieceret, ipsius cupiditati obse-
 quitur. Ita eorum, quæ euenerunt, cate-
 na non aliunde ipsi, quàm à Rachelis amo-
 re contexta est. Nam si eam principio ac-
 cepisset, ea fortasse contentus fuisset. Po-
 steaquàm autem fraudem pertulit, non
 quòd libidini deditus esset, sed quia ab ip-
 sismet mulieribus, quas zelotypia labora-
 re oportebat, nunc rogabatur, nunc etiam
 necessitate constriungebatur, euenire coa-
 ctus est. Ac quidem Iacob, vt superius
 dixi, in eiusmodi necessitatē minimè pro-
 lapsus, cum vnica duntaxat vxore consue-
 tudinem habuit, eaque contentus fuit:
 hincque & Abrahamum & Iacobum a
 culpa vindicauit. At verbò Apostolus ea,
 contigerunt, ad allegoriam trahit, Agarem
 videlicet & Saram ad duo Testamenta
 ducens. Quo circa nemo ex iis qui libidini
 & lasciuia sese in seruitutem addixerunt,
 vxoribusque suis relictis in prostibulis vo-
 luntantur, ac diffidia & contentiones in
 domos suas iniiciunt, clarorum illorum
 virorum, atque omnibus aliis virtutibus
 instructorum & ornatorum ob rerum ne-
 cessitatem consecutos defectus proferens,
 vitij sui excusationē habere se existimet:
 nec eos, qui ante Legem vixerunt, cum his
 qui post Legem & Gratiam viuunt, confer-
 re aggrediatur. Nam si virtutem nondum
 scripto proditam lubentibus animis am-
 plexati, per literas quoque hanc didicif-
 sent, non est dubium quin magis effulsif-
 sent. Quisnam enim vnigenitum filium
 ac prouecta ætate procreatum in ipso æta-
 tis flore iugulare sustineat, vt Abraham?
 Quisnam huiusmodi trophæum aduersus
 naturam erigat? Quisnam hospitalis ita

studiofus est, vt feruorum gregibus circū-
 septus, ipse famulorum munera vnā cum
 vxore exequi velit? Quisnam tanta fide
 præditus est, vt Palæstinam vniuersam in
 pollicitatione complexus, si sepulchrum
 emendam haberet, vt ille, non ambiguo,
 atque ancipiti animo esset, secumque hæ-
 sitaret? Quisnam vsque adeo pecuniarum
 cupiditatem fregit, vt barbarica spolia, &
 Persicam prædam contemnat, ac pro nihi-
 lo puteat? Verum nescio quonam pacto eo
 processu, vt virum illum contumelia affice-
 rem, dum eum cum eiusmodi viris com-
 paro: sed nihil molesti atque acerbi dicere
 volo. Illud vnum dicam, ac postea finem
 faciam: Si & eorum virtutes & defectus
 habentes, postea cum ob defectus accusa-
 rentur, illos in medium proferrent, & si ne
 sic quidem iustam excusationem haberet
 (neque enim idem est, ante Legem, & in
 Lege, & post Legem, & Gratiam munus
 vitæ obire) tamen aliquam fortasse excu-
 sationis umbram haberent. Cum autem
 virtutibus quidem vacui, vitiis autem ob-
 noxi, atque constructi, ommissis illorum vir-
 tibus, defectus duntaxat proferant, om-
 ni profusus condemnatione digni sunt.

Hieraci clarissimo. 275.

Vita sine sermone magis prodesse solet,
 quam sermo sine vita. Nam illa etiam ta-
 cens prodest: hic autem etiam clamans
 molestiam affert. At si & sermo & vita in
 vnum occurrant, omnis philosophiæ
 simulachrum efficiunt.

Hermogeni Episcopo. 276.

Quod Martinianus, & Zozimus ac Ma-
 ro, digni, vt abs te dictum est, Eusebio dis-
 cipuli, & cum apud omnes, & omnes apud
 eum criminetur, perspicuum est. Quod autē
 vis illa scelerum vltix nec illum nec istos
 semper toleratura, verum dignas iis quæ
 perpetrarunt atque non perpetrarunt pœnas
 ab ipsis expeditura sit, id quoque liquet.

τῆς φύσεως προπαύου τῆς ἐπιφιλίᾳς.
 νος, ὅς πολλοὶς κακῶν καὶ ἀδίκων οἰκείων,
 αὐτὸς τὸν ἑαυτοῦ οἰκείον μετὰ τῆς ὁμο-
 ζύτου ἀφ' ἑαυτοῦ ἀποδοῦναι θελήσει. τῆς
 ἐπιφιλίᾳς, ὅς ἐπιφιλίᾳς τὴν Πα-
 λαιστίνην πᾶσαν συλλαβὴν, εἰ τὰ φε-
 ἀρροσθέν, ὡς τὸν Σκαίνο, ὅς ἐκ τῆς
 κριθείης, τῆς ἐπιφιλίᾳς κρημάτων κρημάτων, ὡς
 βαρβαρικῶν σπυλίων, καὶ φερσικῶν λα-
 φύρων καταφρονήσαι. ἀλλὰ γὰρ ὅτι
 οὐδ' ὅπως ἀποδείξει τὸν ἀν-
 θρωπὸν αὐτὸν ποδὲν ἀλλοῦ.
 ἀλλ' ἐν βύλοισι δυσχερὲς εἰπῆν. ἐ-
 κείνο δὲ μόνον φερέσαι, καὶ ταπεινῶσαι,
 ὅτι εἰ μὴ καὶ τὸ πλεονεκτῆμα τὸ αὐ-
 τῶν ἔχοντες. καὶ τὰ ἐλαττώματα.
 εἴτ' ἐγκραλοῦμενοι, ὅτι τοῖς ἐλαττώ-
 μασι καίεντες ἀποφύρον, μάλιστα
 μὴ εἰδ' ὅπως δικαίαν ἐργὴν ἀπολογίαι.
 οὐ γὰρ ταυτὸν τὸ νόμου, καὶ μετὰ
 νόμου, καὶ μετὰ νόμου, καὶ χρεὶν πολι-
 τεύεσθαι, πλὴν ἀλλὰ τὰ κατὰ ἐργὴν
 οὐκ ἀπολογίαι. εἰ δὲ καταφρονήσῃ
 μὴ χρεῖοντες, ἐλαττώματα δὲ ἐνεχ-
 ῶμενοι, τὰ πλεονεκτῆματα ἐκείνων ἀ-
 φέμενοι, τὰ ἐλαττώματα ἀποφύροντες,
 πάσης εἰσὶ καταγνώσεως ἄξιοι.

Ιερακι λαμπροτάτω σοφ.

Βίος ἀνευ λόγου μᾶλλον ἀφελὲν πᾶ-
 συκται, ἢ λόγος ἀνευ βίαι. ὁ μὴ γὰρ καὶ
 σιγῶν ἀφελὲν ὁ δὲ καὶ βίαν ἐνοχλεῖ. εἰ
 δὲ καὶ λόγος καὶ βίος συνδράμοιεν, φη-
 φιλοσοφίας ἀπάσης ἀποτιθεῖσιν ἐ-
 γαλμα.

Ερμολέγει ἐπισημώτω σοφ.

Ὅτι μὴ Μαρτυριανὸς τε καὶ Ζώσι-
 μος καὶ Μάρων, οἱ ἄξιοι Εὐσεβίαι, ὡς
 ἔφησ' φοιτηταὶ ἀφ' ἀλλήλων αὐτῶν
 τε πάντων, αὐτῶν τε πάντας δὴλόν ἐστιν.
 ὅτι δὲ ὅτι εἰς τέλος ἡ δίκη ἀνάγκη
 εἴτ' ἐκείνων, ἔπειτα τῆς, ἀλλὰ δίκη
 αὐτῶν εἰς φερέσεται, ἀξίαι ἂν ἐδρα-
 σάν τε καὶ ἀφῶσι, καὶ τὸ δὴλον, εἰ εἰς
 γὰρ

γὰρ ἀδικῶν τὴν δίκην ἔλαθεν. ἀλλ' οἱ
 μὴ ἐν ταύταις, οἱ δὲ ἐκείσε ἐδοσαν δίκην.

Τῶ αὐτῷ σοφ.

Εἰ τὴν πενίαν κρινόμενον ἐλεῖσθαι
 ἐθέλει, οὐ γὰρ δίκην ἀδικῶν τὸ
 δίκην οἱ τῶ πλεῖστον τὴν ἡφρον ἀδι-
 κως νέμονται, καὶ λήμματα τῆς δι-
 κηροσύνης ἐργὴν ἀδικῶν οὐκ ἀδικῶν,
 ποίας ὅτι ἀνδραγαθίας ἀπολαύσει π-
 μωρίας, εἰ γὰρ ἡ ἀδικῶν ἀδικῶν πολ-
 λάκις πολυπραγμονοῦσαι συζητήσεως
 οὐκ ἀδικῶν ἐργὴν ἀδικῶν ἀδικῶν,
 ἀλλὰ μὴ ἐγκραλεῖν, τῶ ἀδικῶν πολλῆς
 τρυφῆς εἰς τὸ δίκην ἐξυβρίζοντι τὴν
 ἡφρον νέμονται, ποίας ἀπολαύσει συ-
 ζητήσεως.

Νείλω σοφ.

Οὐ ταυτὸν, ὅ ἐλεῖται, τὸ ἐξαιφνης
 εἶδέναι καὶ τραπῆσαι, καὶ τὸ μετὰ ἀσθενῶς
 τὰ ἀλλότρια θηρώμενον ἐλεῖται τὸ αὐ-
 τὸ παρῆν ὁ μὴ γὰρ ἐξαιφνης εἶδέναι καὶ
 τραπῆσαι, διὰ τὴν λογισμῶν ἀφρονῶν
 καὶ τὸ ἐλεῖται ἐξαιφνης, καὶ τὸ τραπῆ-
 μα θεραπεύσαι φάρμακον δ' ἀριστον
 τῶ τοιούτῳ πάθει, ἡσυχία, καὶ τὸ μὴ
 κέπει τὴν πρῶταισιν θεάσεισθαι. ἀλλ' εἰ
 καὶ ἀνάγκη γένοιτο, τοῖς ὀφθαλμοῖς
 ἡσυχίας ἐμβαλεῖν, καὶ εἰς γῆν αὐτοῦς πρέ-
 ψαι, εἴς τὸ ἀνθος ἐκείνο ἡρῆσαι, καὶ
 εἰς ἡν μετὰ ἑαυτὸν μαρτυρῶν ἀναλυ-
 θήσεται. ὁ δὲ συνεχῶς καὶ μετὰ ἀσθενῶς
 ὄρων, καὶ μὴ τῶ σώματι δράσει. ἀλλ-
 λά γὰρ τῆς ψυχῆς τὴν ἀμαρτίαν ἀποτε-
 λέσει. ἀφ' ἧς γὰρ τῆς θέας θεραπεύσαν
 τὸ πάθος, ἀφ' ἧς τῆς συγκαταθέσεως τὸ
 ἄλλο παρῆν εἰ μὴ γὰρ ἐλεῖται ἀδικῶν αὐ-
 τῶ τῆς ψυχῆς τὴν ἐκείνην ἢ ἐπιθυμία,
 ὅτι ἀνδραγαθίας εἶδέναι, ἡν φυγεῖν ἀδικῶν
 προπαύον ἐργὴν, διὸ καὶ ὁ θεὸς χρησ-
 μὸς, εἴ τοὺς ἀπλῶς ἰδοῦναι καὶ τραπῆ-
 σαι, συμβαίνει γὰρ πολλὰκις ἀδικῶν ἡ-
 τῶς γινέσθαι, ἀλλὰ τοὺς ὄρωντας καὶ
 ἔργον τῶ παθεῖναι, μολοῦς ἐπὶ καὶ

Eidem. 277.

Nemo enim iniuste agēs, diuinā iusticiam
 latuit: verum alij in hac vita, alij in altera
 pœnas pependerunt.

Si paupertatem iudicio disceptantem
 misericordia profequi nefas est (neque
 enim ius lædi æquum est) qui victorem
 calculum diuitiis iniquè tribuunt, atque
 iustitiæ lancem quæstu labefactant, ac nu-
 tantem reddunt, quo tandem cruciatu
 affici non mereantur? Nam cum ea, que
 persæpe necessitate adducta negotiis sese
 inuoluit, veniam minimè consequatur
 (oportet enim eam deprecari atque obse-
 crare, ac non accusare) qui præ luxu &
 deliciis ius contumelia afficienti victoriæ
 calculum tribuit, quam tandem veniam
 consequetur?

Nilo. 278.

Non idē est, optime vir, repētē videre, ac
 lauciari, & cōsultō ac de industria pulchri-
 tudines alienas aucupantē in eandē frau-
 dem labi. Nam qui repentē conspexit, ac
 vulnus accepit, is prudenti ratione potest,
 & telum extrahere, & vulnere moderari.
 Præstantissimum portō huic morbo re-
 medium in ieiunio situm est, atque in eo,
 vt posthac eam, quæ vulnus ipsi infixit,
 minimè prospiciat, aut etiam, si necessitas
 hoc ferat, oculis habenas iniiciat, eōsque
 in terram (ex qua flos ille manauit, & in
 quam haud multo post marcore affectus
 dilabatur) conuertat. At qui assidue ac de-
 dita opera fœminam intuetur, etiam si cor-
 pore scelus minimè perpetrēt, & animo
 certè perficiat. Nam cum per aspectum li-
 bidinem deliniat, per animi assensum sce-
 lus explet. Nisi enim ipsi animi vires cupi-
 ditas emolliisset, haudquaquam eam vide-
 re proferasset, quā effusissimo cursu fuge-
 re oportebat. Ob eamque causam diuinū
 oraculum non eos qui duntaxat & fortui-
 tō viderunt, ac vulnus acceperunt (sæpe
 enim contingit, vt id præter voluntatem
 existat) verum eos qui cernunt, atque hoc
 pro opere habent, adulteros esse pronun-
 F iiii

ciauit, his verbis vtens, Quicumque vide- rit mulierem ad concupiscendum eam, iam mœchatus est in corde suo.

Sereno Tribuno. 279.

Diuina iustitia, vir erudite, quæ in futu- ra vita scelerum omnium pœnas omnino exactura est, hic quoque persæpe mentes eorum, qui ipsam fallere conantur, fallit, eosque qui ipsam effugere moliantur, per ea ipsa, quæ agunt, in suos castes incidere cogit. Vtique aded sapiens ac potens est, at- que eiusmodi, vt nulla ratione circūscri- bi, succūfque ipsi fieri possit. Nam quod à Platone sub Socratis persona dictum est, Cùm illuc venerimus, quod certum ac perspicuum est, sciemus, nõ de iudicio di- ctum est, perinde ac de eo ipse ambigeret, absit (nam hoc dogma certum apud eum & indubitatum est:) sed de eo, quod So- crates rectè philosophatus esset. Nam cùm nonnullos, qui philosophiæ munus sum- ma cum laude obiissent, commemorasset, ne sibi ipsi, si testimonium sibi ipsi adhibe- rer, inuidiæ aliquid conflaret, his verbis vsus est: Quibus ipse quoque, pro virili quidem mea, nihilo inferior fui, verum omnium ratione in eorum numero esse stu- diui. An autem rectè studuerim, & num quid à nobis prestatum sit, cùm illuc vene- rimus, perspicuè sciemus. Quæ quidem verba non multum dissimilia sunt his Pauli verbis, Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus sum.

Theodosio Scholastico. 280.

Sublimior tentationibus quispiam ef- ficitur, non cùm eas præterit, sed cùm ad ea, quæ accidunt, perferèda seipsum eru- dit. Tentationes enim, quæ, vt ipse ais, discuti nequeunt, per eorum, qui aduer- sos casus perferre norunt, patientiam & fortitudinem discutuntur. Optima quip- pe rerum earum, quæ in nobis minimè fi- tæ sunt medicina, est ea, quæ nostri arbitrij est, patientia: ac necessariorum euentuū,

ἀπεφύνατο, φήσας, πᾶς ὁ βλέπων γυ- ναικα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἤδη ἔμοι- χήσεται αὐτῷ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

Σερένω τριβύνῳ. σθθ.

Ἡ δὲ κη, ὡ σοφὲ, ἢ πάντων ἐκείσε δίκαις εἰς πρᾶξι οὐκ ἔστι, καὶ τὰ ὅσα πολλαίαις κλέπει τὰς τῆς κλέπειν αὐτὴν πειρω- μέθων φρένας, καὶ τοὺς μηχανωμένους αὐτὴν ἐκκλίνειν, δι' ὧν πρᾶξι σιν, εἰς τὰς ἐκείσε ἀρκύς ἐμπιπῆεν κατα- ναγκάζει, τοσοῦτον ἔστι καὶ σοφὴ καὶ δι- νατή, καὶ ἀπαρχειλόγητος. τὸ γὰρ εἰρη- μέθων τῷ Πλάτωνι, ὡς ἐκ πρᾶξι σιν Σακράτους, ἐκείσε ἐλθόντες τὸ σαφὲς ἐσόμεθα, ἢ περὶ τῆς κλίσεως εἰρηται: ὡς ἀμφιβαλλομένης αὐτῷ. ἀπαγε- πέπηγε γὰρ παρ' αὐτῷ μάλιστα τὸ το- τὸ δόγμα, ἀλλὰ περὶ τοῦ ὀρθῶς πεφι- λοσοφικῆται τὸ Σακράτιον. κημονεύ- σαι γὰρ πῶν ἀκρῶς ἴσως πεφίλοσο- φηκότων, ἵνα μὴ δόξη ἑαυτῷ μαρτυ- ρῶν φορηκὸς εἶναι ἔφη, ὡν δὴ καὶ γὰρ κα- τάγα τὸ δυνατὸν, ἔδεν ἀπέλιπον ἐν τῷ βίῳ, ἀλλὰ παντὶ ἵσοπα πρὸς ὑμῶν γένεσθαι, εἰδ' ὀρθῶς πρὸς ὑμῶν κη, καὶ πῶν ἡνύσα μὲν ἐκείσε ἐλθόντες, τῶσα φῆς εἰσόμεθα. εἰκότα πᾶ λέγων τῷ Παύλῳ φήσαντι, οὐδὲν ἑμαυτῷ σιν- ἰδεν, ἀλλ' ὅσα ἐν τούτῳ δεδινκῆσθαι, ὁ δὲ ἀνακρίων με κύριός ἐστι.

Θεοδοσίῳ σχολαστικῷ. σπ.

Υψηλότερός τις γίνεσθαι τῆς πρᾶξι σιν οὐκ ἔστι παρὰ τῶν αὐτοῦ, φέρεται δὲ τὰ συμβαίνοντα ἑαυτὸν παιδεύειν. οἱ γὰρ πειρασμοὶ ἀλλοιοὶ ὄντες, ὡς φῆς, λύνονται ἀπὸ τῆς ἑσπομονῆς καὶ ἀνδρίας, τῆς φέρεται τὰ συμπιπτοι- τα ἔπισται μὲν ὄντα πᾶσα γὰρ ἀρίστη, τῆς ὅσα ἐφ' ἡμῖν ἢ ἐν ἡμῖν φιλοσο- φία, καὶ λύσις τῆς ἀναγκῆς, ἀλύ- των, ὡς φῆς, ὄντων, ἢ ἐν μὲν τοῖς δυσι-
δυσίοις.

δυσίοις ἀνδρία. ἐν δὲ τοῖς δεξιοῖς, μετριοτήτης. ἢ δὲ καὶ ἢ θεία βοήθη χεί- ρα ὀρέξαι, ῥῶον τὰ συμπιπτοιτα οἰ- σοῖσθαι. ὅπερ εἰ μάλιστα ἔπιταύμενος, ὁ τῆς τῷ Χριστῷ ἡρησιμῶ ἀρετῶς ἐρημι- νεύς, ἔφη. ποιήσει σὺ τῷ πειρασμῷ καὶ τῷ ἐκβάσιν τῷ δυνασθαι ὑπε- νεργεῖν.

Τῷ αὐτῷ σπα.

Ἡ εὐχὴ, ἢ ὁ κύριος ἐδίδαξε τοῖς οἰκείοις φοιτηταῖς, οὐδὲν γήϊνον ἔχει, ἀλλὰ πάντα οὐράνια, καὶ εἰς ψυχῆς ἀφέλειαν βλέποντα. οὐτε γὰρ ἀρχὴν οὐ πλοῦτον, οὐ γέλλος, οὐ ῥώμιν, ὅσα ἄλλο οὐδὲν τῆς ῥαδίως μαρτυρομένων αἰτησθαι παιδεύει. ὡν γὰρ καὶ πα- ρόντων ἀπέχεσθαι κελευόμεθα, τῶ- των ἀπόντων αἰτεῖν τῷ ὑπολαουσιν, καὶ εἰσθῆν. καὶ αὐτὸ τὸ δικαιοῦ μικρὸν εἶναι καὶ αἰσθητὸν, μάλιστα μὲν περὶ τῶ θείῳ λόγῳ ἐδοξε σοφοῖς ἀνδράσιν ἀ- ρησθαι, τοῦ πῶν ἀσώματον ψυχῆν τε ε- φοντος, καὶ εἰ τῶν οὐσίαν αὐτῆς τῶ- πον πῶν κημονεύει καὶ ἡρωῖτος, διὸ καὶ ἔπιταύσιος ἄρτος εἰρηται, τῆς τῆς οὐσίας ὀνόματος τῆ ψυχῆ μάλ- λον, ἢ τῶ σώματι ἀρμότιοντος. εἰ δὲ καὶ περὶ τῆς κημονεύου ἄρτος ἔπιταύ- τειν, πνευματικῆς ἀν εἰ λαμῶσας τε καὶ φιλοσόφῳ ἀρεταῖς. ταῦτα ποι- γυ αὐτῶ μὲν εἰ ἐδίδαξθη μὲν, καὶ μὴ τὰ ῥαδίως σβεννύμεθα. ἀθλιότητος γὰρ ἂν εἴη καὶ ἀνοίας πολλῆς, ταῦτα αἰτεῖν, ἀ σκελεύομεθα καὶ ἔχοντες ὑποσείσασθαι.

Εὐτονίῳ διακόνῳ.

Εἰ πάντα ποιούτων ἡμῶν, καὶ πᾶ- σιν ὑποθέσιν σκηνάλας αὐτῶ σφμε- νοῖ ἀνασπώντων, τινὲς ἐθελοχρησιώτες κακῆροῦσιν, εἰ καὶ λυπηρὸν ἔστιν,

quos tu depelli posse negas, depulso, est in rebus aduersis fortitudo, in lætis modestia. Quod si diuinum quoque numen au- xiliarem manum porrigat, rerum euentus facilius feremus. Quod cùm optimus oraculorum Christi interpretes compertif- simum haberet, his verbis vsus est, faciet cum tentatione prouentum, vt possitis sustinere.

Eidem. 281.

Oratio ea, quam Dominus discipulos suos docuit, nihil terrenum habet, sed omnia cælestia, & ad animæ utilitatem ten- dentia. Non enim imperium, non opes & copias, non pulchritudinem, non robur, non aliud quicquam ex his, quæ oitò flac- cescunt, postulare docet. Nam à quibus, etiã cùm præbè sunt, abstinere iubemur, iis, cùm absunt, vt fruamur postulare, su- peruacaneum est. Quin hoc etiam ipsum quod paruū esse atque in sensum cade- re videtur, potissimum de diuino sermo- ne (qui animam corporis expertem alit, atque in ipsius essentiam quodammodo miscetur, & manat. Vnde etiam super sub- stantialis panis dictus est, substantiæ nimi- rum vocabulo animæ potiùs quàm cor- pori congruente) intelligendum esse do- ctis viris placuit. Atque, vt etiam de quoti- diano pane, qui ad tuendum & consuã- dum corpus accommodus est, dictum esse demus, ipse quoque, si modum spe- ctes spiritualis efficitur. Etenim nihil præ- ter panem requirere, spiritualis procul- dubio, ac præclaræ & philosophicæ men- tis fuerit. Quæ cùm ita sint, ea, quæ edo- ctifumus, postulemus: ac non ea, quæ faci- lè extinguitur. Ingentis enim miseriæ at- que amentia fuerit hæc petere, quæ etiam cùm habemus, excutere iussi sumus.

Eutonio Diacono. 282.

Si nobis quiduis facientibus, atque o- mnem offendiculi materiam radicibus euellentibus, quidam destinata malitia nos maledictis lacerat, & si hoc molestum est,

tamen de eo haud magnoperè laborandum est. Nam cum testimonium nobis conscientia perhibet, & iudex virtutem nostram perspecta habet, & boni viri laudes nostras prædicant, spes quoque subest, fore, ut improborum maledicentia extingatur.

283.

Improbis & acribus viris obuia ne procede, verum aliquantisper cede, cum nullo ex ea re detrimento virtus afficitur: atque eorum insidiæ confestim extinguuntur.

Palladio Episcopo. 284.

Mulierum congressus, vir optime, quantum fieri potest, fuge. Nam eos qui Sacerdotum munere funguntur, sanctiores ac puriores illis esse oportet, qui ad montes se contulerunt. Siquidem illi, & sui, & plebis, hi autem sui duntaxat curam gerunt. Atque illi in huiusmodi dignitatis fastigio collocati sunt, omnisque vitam eorum perscrutantur & explorant: hi autem in spelunca sedent, aut sua vulnera curantes, aut vitia obtegentes, aut etiam coronas sibi iipsis texentes. Quod si etiam, ut cum ipsis congregiarius necessitas aliqua te obstringat, oculos humi deiectos habe, atque ipsas quoque, quoniam pacto spectandum sit, doce (non enim duntaxat docendum est, quoniam modo cernere oporteat, sed etiam, ut oportet, cornere.) Cumque pauca quæ ipsarum animos astringere atque illustrare queant, locutus fueris, statim auola: ne forte diuturna consuetudo vires tuas emolliat, & infringat, atque, velut horrendum quendam & elatum leonem nactus, comam quidem quæ leonem verè leonem efficit, regiamque dignitatem ipsi conseruat, amputet: dentes autem eripiat, atque vngues, quorum adminiculo robustissimas etiã feras vincit, euellat, ac deinde deformatum ac ridiculum redditum (animal inquam illud horrendum & intolerandum ac vel solo rugitu montem percipientem) pueris etiam illudendum præbeat. Quod

ἀλλ' οὐ πολλῆς φροντίδος ἀξιῶν. τῆς γὰρ συνειδήσεως μαρτυρήσεις, καὶ τῆς κριτῆς ὀπίστα μύθος, καὶ τῆς ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀνακηρυχθόντων, ἐλπὶς ὑπέσπι, καὶ τὴν τῆς φωνῶν χειροκροτήσασθαι.

σπγ.

Τοῖς δεινοῖς ἀνδράσι μὴ ὀμῶς χροῖται, ἀλλ' ἐνδίδου βραχὺ, ὅταν μὴδὲν ὠφελῶδες ἔσται τῆν ἀρετῆν τὸ γινώσκον, καὶ ταχέως αὐτῶν ἢ ὀπίστα μὴ σβέσεισασθαι.

Παλλαδίῳ ὀπισκοπῶ. σπδ.

Φεύγε, ὦ βέλπις, ὡς ἐγγυρῆ, τὰς τῶν γυναικῶν ἐπιπέσεις. τὴν γὰρ ἰερωδῶδες, ἀκωτέρως εἶναι λέγει καὶ θεοφωτέρως τῶν πρὸ ἕρη κατελινηθόντων. περὶ οἱ μὲν καὶ ἑαυτῶν καὶ λαῶν οἱ δὲ ἑαυτῶν μόνον φροντίζουσι. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ κορυφῇ ἰδρωτῶν τῆς ποιῶσθαι τῆς τιμῆς, καὶ πάντες αὐτῶν ἔρωσιν τὸν βίον καὶ βασιανίζουσιν. οἱ δ' ἐν ἀπηλαίῳ καὶ θνήσκουσι, τὰ ἑαυτῶν ἢ θεραπεύοντες προμάτα, ἢ περὶ ἐλλοινοῦντες ἐλαττώματα. εἰ δ' οἱ καὶ σφάντες ἑαυτοῖς πλεονέουσιν. εἰ δ' ἀναγκασθῆναι ἐπιταχθῆναι, καὶ τὸν οὐρανὸν ὀφθαλμοῦς ἔχει, καὶ δὲ δὲ δὲ ἀσκή καὶ κείνας πῶς ἐλέσθαι λέγει. ἔγγρα διδάσκειν δὲ μόνον πῶς λέγει βλάπτειν, ἀλλὰ καὶ ἐλέπτει ὡς λέγει, καὶ ὀλίγα φράσας τὰ ὀπίστα καὶ φωτῶν δύναμις, ταχέως ἀφίπτασο, μήποθ' ἢ ἀφ' ἑσπέρῃ μάλ' ἔστι σου τῆν ἰσχῶν, καὶ χαυνοτέρων ἐφράσονται. καὶ καθάπερ λέοντα βλοσυροὶ καὶ γαῦροι λαβύσασα, σπικίροι μὲν τῆν κόμην, τῆν τὸν λέοντα ὄντως λέοντα ποιῶσασιν, καὶ τὸ βασιλικὸν ἀξίωμα αὐτῶν διαφυλάττωσασιν, ἀνέλοι δὲ τοὺς ὀδόντας καὶ ἀνέλοι τὴν ὄνυχας, δι' οἷς καὶ τῶν ἀλκιμωτάτων θηρίων ἀνέγεινται. εἰτ' ἀσπιδὸν ποιῶσασα καὶ καταγέλασον, ὡφελῶδες καὶ κολοῖσι παιζέειν τὸν φοβερὸν ἀφόρητον.

τον, καὶ ἀπὸ τῆς βρυχῆ ματὸς μόνον τὰ ὄρη σείοντα. εἰ δὲ μιᾶσθαι ἐθέλει παρὰ γυναικῶν, μάλ' ἔστι μὲν ἀνοίκειον τὸ ἀνδρὸς πνευματικῶν, πηλὸν μὴδὲν σοι παρὸς γυναικῶν, καὶ τότε τῆς παρ' αὐτῶν ἀπολαύσῃ δόξης. τὸ το γὰρ μάλ' ἔστι τὸ παρ' ἑσπέρῃ, ὅταν μάλ' ἔστι παρ' ἑσπέρῃ μὴ ζήτησασιν. εἴθε, γὰρ ἀνθρωπος τῶν μὲν θεραπευόντων χεραφρονεῖν, τῶν δὲ μὴ κατακευόντων ἐκθειάζειν, τὸ δὲ πάθος τὸ μάλ' ἔστι ἢ γυναικεία ἑσπέρῃ φύσις. ἀφόρητός τε γὰρ ὅθι κατακευομένη ἐκθειάζει δὲ μάλ' ἔστι πάντων καὶ ἐκπλήθεται τοὺς ἐλευθελιωτέρων τε καὶ ἀρχαιώτερον αὐταῖς παροσφερομένους. εἰ δὲ λέγεις καὶ ἐντυγχάνειν συγχῶς, καὶ μὴδὲν ἐλάττωσασιν, εἰ μὲν ἴσως πείσομαι, βέλομαι δὲ καὶ πάντας περὶ ἑσπέρῃ τοὺς λέγοντας, λίθος ἐλέσασθαι ὕδατα, καὶ κοιλανεῖ περὶ ἑσπέρῃ ὕδατος ἐνδὲλεχούσασιν. ὁ γὰρ κατασεισάξῃσι καὶ λέγειν βέλομαι, ποῦ τὸν ὅθι τι καὶ πέτρῃς σκληρότερον, ἢ πὶ ὕδατος μαλακώτερον. καὶ ταῦτα ραῖδος, ἀλλ' ὅμως ἢ σιωπῆ καὶ τὴν φύσιν νικᾷ. εἰ δὲ φύσις ἢ δυσμετακίνητος κινεῖται, καὶ πάχει ὅθι παθεῖν ὅσα ἀφείλεν, ἢ παροσφείρεται ἢ παροσφείρεται, ποῖα μηχρῆν ἑσπέρῃ σιωπῆ καὶ ἐκ τῶν ἀλοῖν καὶ ἀφ' ἑσπέρῃ πείν.

Θεοδότῳ πρεσβυτέρῳ. σπε.

Εἰ ὅτε τὸν γενναῖον ἀθλητὴν εἰς τὸν ἀγῶνα καθένει καὶ κομιζέμενον καὶ τυπόμενον, θρηνητέον. εἰς σφάντες γὰρ αὐτῶν οἱ πόνοι, τελευτῶσασιν. ὅτε τὸν ἀμίσθα ἐν πολέμῳ ἐξίοντα, καὶ τρυμνία, καὶ σφαγὰς μέλλοντα ἑσπέρῃ, ὀλοφύρτεον. προπαυῶδες γὰρ ἐπανήξει, καὶ σφίλων καὶ ἀναρρήσασιν τῶν ἔσται. ἀλλ' ἐκείνης θρηνητέον, τοὺς ὅθι ληθείας καὶ ἀνδροφονίας θέοντες, μάλ' ἔστι ὅταν χεραουργῶσασιν. ἔπειτα δὲ καὶ ὅταν καταγέλασοντα, πῶς ἐζήτησας μάχην δι' ἡρώων, θρηνητέον τὰς γυναικῶν, ὅτε ὅθι τὸν σφαιροῦ, ὡς προπαυῶδες ἀπείν.

si à mulieribus honore affici cupis maxime quidem hoc spiritualem virum haudquaquam decet. Vt autem se res habeat, nihil tibi cum fœminis commercij sit, ac tum ab illis honorem consequeris. Tum enim hoc præsertim nobis aderit, cum à nobis minime quaeretur. Solet enim quibus eos quidem à quibus colitur ac delinitur aspernari: eos autem, à quibus assentatione minime demulcetur, admiratione profecui. Ac muliebris natura huic potissimum affectui obnoxia est. Intolerandum enim se præbet, cum quis ipsi blanditur: ac contra eos omnium maxime suspicit & admiratur, qui maiore libertate præditi sunt, amplioréque autoritate apud eas vtuntur. Quod si te frequenter cū ipsis versari, nec villo inde detrimento affici dixeris, id quidem fortasse mihi persuaderi finam. At illud item velim omnibus fidem adhiberi, à quibus lapides extenuari, ac rupem aquæ guttis continenter cadentibus excuari dicunt. Quorum verborum huiusmodi sensus est: Quid tupe durius fingi queat? Quid item aqua mollius, & quidem aquæ guttula. Et tamen assiduitas naturam vincit. Quod si natura, quæ agrè dimoueri potest, dimouetur, idque, quod minime debebat, perpetitur, qua tandem arte ac ratione voluntas, quæ facile mouetur, à consuetudine non vincatur & evertatur?

Theodoto Presbytero. 285.

si nec generosum athletam, qui in arenas descendit, ac puluere respergitur, & cæditur, deslere conuenit (siquidem labores ipsius in coronis defununt) nec fortis & præclari militis, qui ad bellum exit, vulneraque, accepturus est, vicè luctu & lamentis profecui par est (victor enim ac palmarius redibit, ac statuas & præconia consequetur) verum illos demum lugete oportet, qui ad latrocinia & cædes currunt, maxime quidem cum sceleratè aliquid perpetrant: deinde autem cum supplicio afficiuntur, quidnam tibi in mentem venit vè ex me sciscitareris, quid causæ fuerit, quæ

obrem Christus mulieris lugentes, cum ipse ad crucem ut victor triumphans abibat, non modo non collaudavit, sed etiam obiurgavit. Perspicuum enim illud est, commiserationem, ei quidem qui inuitus patitur, solatium: ei autem, qui vltro ac sponte contumeliam asserre. Siquidem ei qui non inuito animo patitur, commiseratio pro contumelia est. Quandoquidem igitur ipse sponte ad patiendum se conferebat, ut & mortem extingueret, & diaboli neruus infringeret, eum autem qui laudibus ac plausu dignus erat, ille fletu ac lachrymis prosequerentur, propterea, ut quidem nonnulli existimant, ipsis malum imprecatus est, reuera autem calamitates ipsis euenturas pronunciauit. Neque enim illum lugere fas est, qui peccatum fudit & profligauit, atque ad opprimendam quoque ac de medio tollendam mortem, vinculisque constringendum diabolum properat: verum eos, qui ab his omnibus superati atque correpti sunt.

Philoxeno Magistro. 286.

Non aenea statua auro rutilans, ac coloribus nitens, non olympica corona, non opes, non pulchritudo, non robur, non imperium, non regnum, non aliud quicquam eorum que magna esse videntur, magnum est & expetendum. Tempori enim cedit, & extinguitur, atque in obliuionem abit. Sola autem virtus præclaram & nunquam inter morturam gloriam obtinet, ut que nec vetustati cedat, nec obliuione conteratur, nec marcescat, verum recentem semper ac vegetam & florentem dignitatem habeat. Ac proinde prudentibus viris omnibus viribus enitendum est, ut eam adipiscantur.

Theodoto Presbytero. 287.

Lignum quidem peccatum esse existima, ignem autem mortem. Vbi igitur huiusmodi ignis pabulum suum reperiebat, depascebatur. At in Christo nihil alimentum natum, merito extinguitur, vel, ut rectius loquar, morte occubuit.

ὁ Χριστός, οὐ μόνος οὐκ ἀπέδ' ἔξαπὸ, ἀλλὰ καὶ ἀπεπέμισε. δῆλον γάρ, ὅτι τῷ μὲν ἄκωνι πάχοντι, ἢ συμπάθηα παρεκλήσιν τῷ δ' ἐκόντι, ἔβλεν φέει. ἔβλεν γὰρ συνένοιαν τὸ συμπάθης, ὃ μὴ τὸ πάθος ἀβέβητον. ἐπεὶ τοίνυν καὶ αὐτὸς ἐκὼν ἔβη τὸ πάθος ἤρχετο, καὶ τὸν θανάτον σέβεται, καὶ τὸν διὰ βολὸν συνένειεῖται. ἐβήκειν δ' ἐκείναι τ' εὐφημῆσθαι καὶ κροτέσθαι δὲ χαίρον ὄντα. Διὰ τὸ, καὶ ὡς νομιζέσθαι πίνες, κατηράσαστο ὡς δ' ἢ ἀλήθεια ἔχει, παρεμνήυσσε τὰ μέλλοντα αὐτοῦ συμβήσθαι κακὰ, θρηνησάσθαι γὰρ θέμις οὐ τιμωροῦσθαι ἰδὼν τὴν ἀμαρτίαν, καὶ σπυδόντα, ὅτι τὸν καὶ τὸν θάνατον θανατώσασθαι, καὶ τὸν Διὰ βολὸν δῆσαι. ἀλλὰ τοὺς ὑπο τῶν αὐτῶν ἀλόντας.

Φιλοξένω μαγίστρω. σπθ.

Οὐτε χαλκὴ εἰκὼν χρυσῷ ἀπαφράπῃσσι, οὔτε χρυσάτων λάμπουσα. οὐκ ὀλυμπικὸς στέφανος, οὐ πλάτος, οὐ κελύκος, οὐ ῥώμη, οὐκ ἀρχὴ, οὐ βασιλεία, οὐκ ἄλλο οὐδ' ἐν τῷ δὲ καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. τῷ χρυσῷ γὰρ εἰκεῖ, καὶ μαράσεται, καὶ ἔργον λήθης γίνεται, μόνη δ' ἀρετὴ ἀοιδίμοι καὶ ἀθάνατον ἔχει τὸ κλέος, οὔτε χροὸν εἰκάζει, οὔτε λήθη παρεχόρουσα, οὔτε μαρμαρίδιον ὅπως μὲν, ἀλλὰ νεαρὰ καὶ ἀμεμίσσασθαι καὶ ἠεὶ ὄντα τὴν ἀξίαν ἔχουσα. τὴν παντὶ δίνει τὸς εὐφρονοῦσας δὲ χαίρον κτήσασθαι.

Θεοδότῳ πρεσβυτέρῳ. σπζ.

Υλὴν μὲν νόμιζε εἶναι τὴν ἀμαρτίαν, πῦρ δὲ τὸν θάνατον. ἐνθα μὲν οὐδὲ τὴν οὐκ εἶναι εὐεπιστὰν τρεφῆναι, ἐπιπέμειτο. ἐν δὲ τῷ Χριστῷ μὴ εὐράν, εἰκότως ἐσβέσθη, μᾶλλον δὲ ἀπέθανε.

Θεοδότῳ

Θεοδοσίῳ σχολαστικῷ. σπθ.

Ὁ μὲν νόμος, ὃ σφεδρὸν ἀριστὸν ὄντι ὀρθόπτερος παύδευμα, οὐ τὸς ὀρθὰ βαδίζοντας ἐπανορθώμενος, ἀλλὰ τῶν ἀτακτικῶν τὰς ὁρμας παρενασέλων. διὸ καὶ Παῦλος ἔφη, δικαίῳ νόμος οὐ σὲ κείται. τὸ δὲ εὐαγγέλιον φιλοσοφίας ὄντι ἰσχυροῦσθαι, οὐ φόβω τὸ τούτοι, ὅσον ἐπαγγελίας ἀναπύρου. τῶν φιλαρέτων τὸν πόθον, οὐκοῦν οἱ τῶν παθόντων, οὐ φόβω τῶ νόμου, παρεπίμει δὲ τῶ βελτίονος τῆς ἀρετῆς ἀσπίδ' ἔχοντα.

Ισιδώρῳ σχολαστικῷ. σπθ.

Ἀπὸ τῆς γνώμης, ὃ ἐέλπιτε, καὶ τῶν ἀγαθῶν κρίνεται. Διὰ τὸ τὸ πρῶτος μὲν ἐκὼν, οὐκ ἀπεκτοῦσθαι δὲ τῶ σπουδαιότητος μὲν, οὐ τῶ δὲ, παρερημύδης, ἐναγέστερος εἶναι κέρριται. τῶ τὸν μὲν ἐκουσίας τρώσασθαι, πάντως κολάζεσθαι. τὸ δ' ἀκείως σπουδαιότητος, συζητησῶσθαι. ὅσπερ γὰρ ἐξ ἑίφους πῆ λαβὼν, τὰς ὀδοὺς ἐπινοεῖται, βελόμηνος σπουδαιότητος πῆ μὴ εὐράν δὲ ἐπανέλθαι ἀσφακτοῖς, οὐκ ἂν Διὰ φύσιν τὸ ἀσφοφόνος εἶναι, ἐν γὰρ τῷ ὅτι κερήματα, οὐ τῶ σπουδαιότητος τοῦ εἶναι κρίνεται. ἔπει καὶ γυνὴ κομῆδι καλλωπιζομένη, καὶ Διὰ τὸ εἰς τὴν ἀγορὴν ἐμβάλλουσα, ἢ Διὰ τῶν θυελλῶν ἐκτρέφεται, ἵνα νέους θηρεῦσθαι Διὰ μάρτη τῆς θήρας, ὡς θηρεύσασθαι κεραικρίνεται. τὸ γὰρ αὐτῆς πᾶν πεποιήκε, τὸ δηλητήριον κεραικρίνεται, καὶ τὸ λῖνα ἀναπετάσασθαι, καὶ τὴν παρὰ μετὰ πάσης ἀκρίβειας σήσασθαι. εἰ δὲ καὶ ἀνὴρ διὰ τῶ τῶ καλλωπιζέτο, ἀσελγέστερον ἢ κατ' ἀνδρα. καὶ ἔπος ἀπαράτητον ὑφέξει δίκην. καὶ μὴ εὐρεθείη, ἢ τὴν κεραικρίνα πίνουσα. εἰ δὲ ἢ μὲν γυνὴ στυμῶσθαι σφρόνως καὶ κοσμίως βαδίζοι, ἴδων δὲ πῆ τρεφῆ, ἔδει παρὰ τὴν ὀρεθείαν, ἀλλὰ παρὰ τὸν τρεφῆναι.

Theodosio Scholastico. 288.

Lex, vir sapiens, optimum est integritatis documentum, non eos, qui rectum iter tenent, corrigens, verum eorum, qui petulantur se gerunt, impetus reprimens. Ob idque etiam Paulus dixit, Iusto non est posita lex. At verò Euangelium cohortatio est ad philosophiā, quippe quod proborū virorū cupiditatem, non tam metu, quam promissis erigat. Quamobrem qui huic obsequitur, non legis timore, sed eius, quod melius ac præstantius est, electione, virtutem mordicis retinent.

Isidoro Scholastico. 289.

A voluntate animique destinatione, vir optime, res perpenduntur. Quod sit, ut qui sponte aliquem fauciarit, nec tamē interfecerit, eo, qui non sponte atque consulto interemerit, sceleratior esse iudicetur: ac proinde is qui dedita opera vulnus intulit, omnino puniatur, qui autem haud voluntarie occiderit, veniam obtineat. Quemadmodū enim si quis accepto gladio vias circumear, ut aliquem obruncet, eum autem minimē nactus, infecto negotio redeat, non propterea homicidij crimen effugit (siquidem ex conatu, animiq; intentione, non ex euentu, talis esse iudicatur) eodem modo mulier quoque ornandi corporis nimium studiosa, atque ob eam causam in forum se conferens, aut per fenestras prospiciens, ut iuuenes irretiat, etiam si à conatu suo excidat, tamen, perinde ac si eos irretiisset, condemnatur. Id enim omne, quod in ipsius potestate erat, effecit, ut quæ & venenum miscuerit, & retia expanderit, & laqueos omni studio ac diligentia statuerit. Quod si vir item ob eandem causam lasciuens, quam virum deceat, se ornarit, ipse quoq; acerbissimas pœnas omnino pender, tamen si etiam nulla reperiat, quæ poculum bibat. At verò si mulier grauitè & pudicè atque honestè incedat, eam autem conspicuus quisquam vulneretur, hoc non mulieri conspiciat, sed ei qui vulneratus est, assignari debet.

Gg

Eodemque modo si vir grauibus & concinnis gressibus incedat, ac mulier quædã eo confecto saucietur, id non viri, sed eius quæ sauciata est, culpa cõtingit. Quod si quis hæc ita se habere neget, is perturbatione atque confusione omnia implebit, atque & Saram & Iosephum, & Sufannam in crimen vocabit, proptereaquod alij his confectis vulnerati sunt. Illa enim Pharaonem, alter dominam, postrema illud impudicorum hominum par cepit. Quod si illi non modò ab omni reprehensionis nota immunès sunt, verùm etiam laudem omnem excedunt, profectò qua ratione ipsi culpa liberantur, eadem quoque oratio ea, quæ eos incescit, qui, cum nihil minus captent, aliquem vulnerant, refutatur.

Theodosio Presbytero. 291.

Qui pretiosissima sacerdotij corona redimiri sunt, virtutibus potius quam pecuniis & opibus affluere debent, & voluptatem inlicito suo congruentem existimare temperantiam, ac nõ ventri, nec iis, qui ventrem sequi solent, affectibus cedere. Neque enim potestatem in cupiditatum subministracione, sed in patientia & laborum tolerantia, sitam esse arbitrari conuenit. Quod si pro veritate quoque aut pietate periculum proponatur, eos mortem fugere minimè par est: risum enim sui excitarent, si metu frangerentur, at non libenter eò pergerent, quò cum peruenerint, spes est fore, vt ea re, quã per omnem vitæ cursum expetebant, potiantur. Diuinam autem societatem expetebant.

Sereno Tribuno Notario. 292.

Vera nobilitas à probis moribus conflari nata est, ac firma & stabilis dignitas virtute comparatur. Quod si quis nec à splendidis maioribus ortum trahens, nec morum probitate coornatus dignitatem (quã spadones vendunt, atque imperatorum, ne nobilium quidem fortasse, manus largiantur) pecunia sibi compareret, haud est,

εἰ δ' ὁ μὲν ἀνὴρ σεμνοκαρπεύων καὶ ἀρμόδιως βαδίζων· ἰδοῦσαι δὲ πρὸς τρωθείην, οὐδὲν παρὰ τὸν ἀνδρα, ἀλλὰ παρὰ τὴν τρωθείσαν. εἰ δὲ μὴ φαίη τις ταῦθ' ἕως ἔχριν, συγχύσας πάντα πληρώσῃ. καὶ τὴν Σάρρα καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ τὴν Σουφάνναν γράψεται, διότι ἄλλοι θεασάμενοι ἐπρώθησαν· ἡ μὲν γὰρ τὴν Φαραῶν, ὁ δὲ τὴν δέσποιναν· ἡ δὲ τὴν ξυνοικίδα τῆς ἀκολάστον Σκείναν εἶλε· εἰ δὲ σκεῖνοι καὶ παράλειψιν οἱ ἄνθρωποι τρωθέντες, οὐ μόνον μέμλους σκεῖν τυχόντων, ἀλλὰ καὶ ἐπαίνους πάντων κρείττους εἰσιν, οἷς σκεῖνοι σπουδύονται τῆς αἰτίας, τῆσιν καὶ ὁ καὶ τῆς μὴ θηρόντων μὲν, πηρωσιόντων δὲ ἀγαθὰ φέται λόγος.

Θεοδοσίῳ πρεσβυτέρῳ. 291.

Τοῖς πρὸς τῆς ἱερωσύνης πηλαφῆσατον φέρονσι περικειμένους ἀρεταῖς μάλλον ἢ ζῆμασι διέχοντες ἐπιμαῖν, καὶ ἠδονὴν κερύσσων ἠγέσασθαι τὴν σωφροσύνην, μήτε γὰρ τῆσιν τοῖς μετὰ γὰρ τὰς εἰκοσίας πάθεισιν. εἰ γὰρ χρηρὸν τὴν ἐξουσίαν τῆς ὀπιθυμιῶν καὶ νομίμων, ἀλλὰ τὴν καρπείαν ἐξουσίαν ἠγέσασθαι· εἰ δὲ καὶ τῆς ἀρετῆς ἢ εὐσεβείας κίνδυνος παρεκείτο, μὴ φεύγειν τὸν θάνατον γέλωτα γὰρ ἂν σπουδαίαν σκεῖντες ὀφλήσκειν, εἰ μὴ ἀσμενοὶ σκεῖσθε ἴοιεν, οἱ ἀφικουμένοι ἐλπίς ἐστὶ, ἢ διὰ βίην ὄρω τυχεῖν, ἢ ἄρα δὲ θέας συνίσταται.

Σερίῳ τριβύνη νοταρίῳ. 292.

Ἡ μὲν ἀληθὴς εὐγένεια ἀπὸ τρεπτικῶν χρηστῶν συνίστασθαι πάροικε, καὶ τὸ βέλαιον ἀξίωμα ἀπὸ ἀρετῆς κερύσσεται· εἰ δὲ τις μήτε ἐκ κερύσσων λαμπρῶν φύσει, μήτε ἀπὸ βόπων ὀρθῶν κοσμηθῆναι, ἀξίωμα εἰσὶν ἀγροεῖσιν, ὅπερ εὐνάχοι παρὰ σκουσι, καὶ βασιλείων ἴσως οὐδ' εὐγενῶν

καὶ ζῶντα χεῖρες· ἕτος οὐκ ἂν εἴη διχως σεμνωέσθαι· εἰ δὲ μὴ μόνον σεμνωέσθαι, ἀλλὰ τὸς ἐχόντας τὸ τῆς ἀρετῆς ἕψοι λαμπρῶν ἀξίωμα ἀξίωσθαι· οὗτος οὐ μόνον εἰσὶν, ἀλλὰ καὶ τοῖς κερύσσων ἀπὸ ἀσέβειας καὶ ἀφαιρίας καμφοέσθαι κερύσσουσιν οὐκοῦν ἵνα μηδὲν τοῖς τοῖς παθεῖν, γινώθῃσαντων.

Ἡσαΐα πρὸς πῶτον. 293.

Οὐ φημι χεῖλαι τοῖς, ὡς περ σὺ, ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀσημιῶν γονίων, ἀλλ' ἐξ ἐξέστων, οὐκ λαμπρῶν καὶ ἀφανῶν φύστας, εἰς τοσαύτην ἀλαζονείαν ἐλάυνων, καὶ τοῖς τῆς φύσεως ἕψοι βλάψει ὄρος, ἢ οὐκ ἂν ἕψοι πλάσας, ἕψοι ἀπατηθείης δικασίας, τῆσιν μετριοφροσύνης ἠνίας τὴν τῆς ἀλαζονείας ἀσασερέζων ἀσάδου μανίαν, καὶ ῥύθμιζε σκῶτον κερύσσων τὸ κερύσσων ἀνδρὶ ὀπιτικῶν χημῶν, καὶ μήτε δι' ὀφθαλμοῦ, μήτε δι' ὀφρύων, μήτε δι' ἑλπίδος, μήτε διὰ βαδισματός ἕψοι τῆσιν τοιαύτης ἐμφανέσθαι νόσος.

Θεογνώστῳ πρεσβυτέρῳ. 293.

Ἐπειδὴ πολλοὶ λόγοις φιλοσοφούσας, τοῖς ἔργοις ἐλέγχονται· τοῖς γὰρ θεοῖς χρησιμῶς ἐν μέσῳ κερύσσοντες, λάθρα ἂν ἕψοι κερύσσων, διὰ τὸ εἶρηται, μάθετε καλὸν παῖν· τὸ γὰρ εὐ λέγειν τῆ ὀρθῶς κερύσσων ἀπόντος, οὐ μόνον κερύσσων τι φέρεται καὶ κενόν, ἀλλὰ καὶ γέλωτα μὲν ἕψοι τοῖς σεμνοτέροις.

Εὐτοπίῳ ἀρχιδιάκονῳ. 294.

Εἰ τῷ βαβυλωνίῳ τοσαῦτα πλάσασθαι, καὶ τοῖς ὄροις τῆσιν φήστας ἕψοι βλάψει, καὶ ἰσοθείαν κερύσσων φαιτασθεντι, ὄρος ἡ τῆσιν συμφορῶν, ἢ ἕψοι κερύσσων ὀπιτικῶν· μετὰ γὰρ τὸ ὀπιτικῶν τὴν οὐκίαν φύσιν, καὶ τῆσιν

quamobrem ille merito gloriatur. Quod si non modo gloriatur, sed etiam eos, qui splendidissima virtutis dignitate præditi sunt, contemnat, ac pro nihilo putet, hic vt non tantum ipse, sed etiam Maiores sui, velut obscuri atque ignobiles, traducantur, efficit. Quamobrem ne quid eiusmodi tibi accidat, fac teipsum noscas.

Isaia militi. 292.

Nego oportere, non eos duntaxat, qui instar tui obscuris & ignobilibus parentibus nati sunt, verum eos quoque, qui ab illustribus & splendidis ortum traxerunt, in tantam arrogantiam prorumpere, ac naturæ terminos transilire. Quamobrem, ne præter modum peccans, immodicis etiam poenis multæris, arrogantiae furorem modestiæ freno reprime-re stude: tunc ad speciem probi atque honesto viro congruentem compone: illudque cura, vt nec per oculos, nec per supercilium, nec per linguam, nec per incessum vllum iam huiusmodi morbi vestigium in te appareat.

Theognosto Presbytero. 293.

Quoniam plerique sermonibus philosophantes, operibus coarguantur (diuina enim oracula in medio hominum cætu decantantes clam ea, quæ nefas est, faciunt) idcirco dictum est, Discite bene facere. Siquidem probe loqui, probe opere remoto, non modò vanum quiddam & inane esse cernitur, verum etiam, & seignibus ac languidis risum, & grauioribus molestiam parit.

Eutonio Diacono. 294.

Si Babylonio Regi, qui tot crimina perpetrarat, & naturæ terminos excefferat, stultaque cogitatione parem se Deo esse sibi finxerat, calamitatis terminus fuit summi numinis agnitio (posteaquam enim naturam suam agnouit, atque incomparabili

Iem caelestis Regis praecellentiam confes-
sus est, imperium suum recuperavit, quo-
nam pacto temere nobis, ac non vilitatis
cuiusdam causa, supplicia inferri?

Martimiano, Maroni, Zosimo,
Eustathio. 295.

Refugit mihi quidem calamus ea scri-
bere, quae nec scire vellem. Quoniam au-
tem eos quoque, qui ad extremum impro-
bitatis gradum processerunt, ad meliorem
mentem reuocare oportet, idcirco scribo,
ac moneo, vt ea perpetrare desinatis, quae
ipse, ne linguam commaculem, dicere no-
lo: vos autem, haud scio quonam pacto,
facere minimè dubitatis.

Eustathio Presbytero. 296.

Quamuis inopinata prosperitas insolentem,
vt scribis, Zosimū reddiderit, (solent
enim homines, quibus praeter omnem ex-
pectationem prosperitas quaedam accidit,
in insolentiam ac perulantiam labi:) at tu
tamen patientem ac philosophicum ani-
mum praesta. Sic enim & ipsum vicisci po-
teris (nihil quippe contumeliosos homi-
nes tam excruciat, quàm eorum, quibus
contumelia infertur, patiētia) & optimum
apud omnes calculum feres, & ea, quae de
te commemorantur, falsa esse demonstra-
bis. Nam qui indignatur & exandescit,
hoc ipso veras esse contumelias ostendit.
Qui autem eas irridet, ac pro nihilo du-
cit perspicuum argumentum praeter se
nullius sceleris sibi conscium esse.

Eidem. 297.

Accepi à quibusdam viris, quibus hosti-
li odio mendacium est, veritas autem in
lingua habitat, te, cum tibi à Zosimo cō-
tumeliae inferuntur, tum quidem patientiā
adhibere, potest autem ipsum traducere, ar-
que eo nomine criminar, quod cum ipse
seruus sit, atque à seruis genus duxerit, eos

τῆς θραυῶν βασιλείας ὁμολογήσει
τὸν ἀσὺγκριτον, τῆς οἰκείας ἐπελά-
βετο ἀρχῆς. πῶς συννομίζεις ἀπλῶς,
καὶ οὐκ ἔπι κέρδει πινί ἔπιφύρεσθαι
ἡμῖν τὰς κολάσεις.

Μαρτιναῖῳ, Μάρωνι, Ζωσίμῳ,
Εὐσταθίῳ. 295.

Οὐκ εἶ μὲν μοι γράφειν χεῖλαμος,
ἀπὸ οὐδὲ μαθεῖν ἐβουλόμην. ἐπειδὴ
δὲ γὰρ καὶ τοῖς εἰς ἀεροτάτιον χε-
κίαν ἐλληλακότας ἀναχέλεισθαι, γρά-
φω, ὅπως πᾶσι σεαυτοῦ, ἂν ἐγὼ μὲν οὐκ
ἂν εἴποιμι, διὰ τὸ μὴ μοι εἶναι τὴν
γλῶσσαν. αὐτοῖς δ' οὐκ οἶδ' ὅπως
ἀφ' ἑστέρας πεισθῆναι πολυῖται,

Εὐσταθίῳ πρεσβυτέρῳ. 296.

Εἰ καὶ ἡ ἀπεροδύκητος εὐπραγία
ὑβελιστὴν ἀπετέλεσε Ζωσίμου, ὡς γέγρα-
φας, τὸν πρεσβύτερον, εἰώθασι γὰρ
ἄνθρωποι, οἷς ἀδύκητος μάλιτα ἐπιμαρ-
τῆσαι ἔπιπτεῖ, εἰς ὑβελιστὴν γράφειν. ἀλλὰ σὺ
φιλοσόφει. οὐτὼ γὰρ κερταῖνοι ἀμύ-
νασθαι δύνησι. ἔδεν γὰρ οὐτὼ κολά-
ζει τοὺς ὑβελιστὰς, ὡς ἡ τῆς ὑβελισ-
τῶν ἀνεξικακία, καὶ ἀρτίστην ψῆφον
παρὰ πᾶσιν ἔπιπτεῖ, καὶ τὰ λεγόμε-
να ψευδῆ ἔπιδείξει. τὸ γὰρ ἀγανα-
κτεῖν καὶ θυχεραίνειν, τὸ ἀληθεῖς εἶναι,
τὰς ὑβελιστῶν. τὸ δὲ χεπαγεῖλαι αὐτῶν,
τὸ μὴδὲν συνειδέναι ποτηρὸν, ἔπιδει-
ξίς ἔστιν ἐναργεστάτη.

Τῷ αὐτῷ. 297.

Ἐπιθόμην παρ' ἀνδρῶν, οἷς τὸ μὲν
ψεύδος ἔστι πολέμιον. ἡ δ' ἀλήθεια
ἔπι γλώσσης οἰκεῖ, ὡς ὑβελιστῶν
μὲν παρὰ Ζωσίμου, φιλοσοφῆς μὲν πα-
ρα χρήματι, μετὰ δὲ τ' αὐτὰ αὐτὸν ἐπι-
πομπεύεις, παρὰ πᾶσι Διόβαλλων,
ὡς οἰκίτης ἂν, καὶ ἐξ οἴκου τῆς φιλίας, τὰς
καὶ

καὶ εὐλαβεία καὶ εὐγανεία κειροσημέ-
νοις λοιδορεῖ. εἴθ' ὅπκαὶ μνημονεύεις ἐ-
κείνων τῆς ὡσεὶ τῆς ἀρχαίων, καὶ
τῶν ἑστέρας ἐφημερίων ἀφόρητος γὰρ ἔστιν
εὐσεβῶν μαρτυρίας, καὶ ὅτι τὸ εὐσεβῆ-
ταιν παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀφορμὴ τῆς χε-
κίως φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίνεται. καὶ
λίαν θαυμάζω, πῶς ὅταν μὲν ἡ πύρα
τῆς θυμοῦ κορυφῆται, κρατεῖς τῆς ὀρ-
γῆς. ὅτε δὲ δουκὲς λήγειν, ἡτῆσσαι. τὸ
μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὀργασθῆναι τὸν μὴ
πάνυ φιλοσοφεῖν ἐσσεδάκοντα, οὐκ ἀ-
σπενδός. τὸ δὲ μετὰ τὸ λήξαι, ἡ καὶ σθε-
δῆσαι τὴν πύρα, ἀνάπτεν ἑαυτῷ τὴν
χεκίμνον, ἀπεικός, ἡ δ' ἡμῶν τῆς λε-
γῆνται ἀνάπτεν τὸ πύρ, τὸ πεφιλοσο-
φικέναι σε μάλλον εὐφραίνεται, καὶ ἐν
γαλήνῃ ἀφ' ἑστέρας. ἔ γὰρ τι ἐμείνω
πρὸς σε ἀκούσας, ἀλλὰ τί σοι πρὸς εἰ-
πέιν, λογισάσθ' ἡ χεκίμος ἐν εἰς. μὴ τοῖ-
νυ ἐμείνω φιλοσοφῶν, σαυτὸν χεκί-
βελιστῆ, μὴδὲ τὸν λίαν ἐμείνω ἐκκωμω-
δῶν. τὴν σαυτὸν γλῶσσαν μαλιμῶσθε
καὶ χεκίμνον ἀξίαν, ἀλλ' εἰς τέλους φιλοσόφει.
τὸ γὰρ σοι μωκῶν κλέος γανήσθ'.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. 298.

Δίαν ἀλγῶν τὴν ψυχὴν, ὅτι ὅζον πρὸς
τὰ χεκίμνα ὄρων, τυφλώθεις πρὸς
τὴν ἀρετὴν, καὶ ὅτι ἑστέρας πρὸς
μαίτων ἐραστῆς ἂν, ἐπι χεκίμνων ἀδικη-
μαίων ἀνεφάνης εὐρετής. εἰ τοῖνυ καὶ
μάλυπτος, καὶ σαυτὸν δικῆς ἐλευθερώ-
σαι βέλεις, ἔπι πον μεταβάλλῃ, εὐεὶδός,
ὅτι ὅς ἂν ἀμύητος καὶ ἀτέλετος ἀρετῆς
ἐν τῷθεν ἀπάρη, ἐν πύρα κείσειαι. ὁ δὲ
τετελεσμένος τε καὶ κεκαθαρισμένος ἐ-
κείσε ἀφικόμενος, μετὰ τ' ἑστέρας δυνά-
μων χρεύσει.

Θεοδοσίῳ χολατικῷ.

Αἰερεῖ γράφω, ἔπι πλάγιαν καὶ ἀμφί-
βολον ἀλλ' ὀρθὴν καὶ λαμπράν, καὶ ἀραρυῖαν

tamen, qui pietate ac nobilitate insignes
& ornati sunt, conuitiis afficiat. Deinde
etiam ea commemorare, quae de huiusmodi
hominibus à priscis viris dicta sunt, nimirum
intolerabilem esse seruum prosperis rerum
succesibus vtentem: & immeritum felici-
tatem vœcordibus ac stolidis malè sen-
tendi occasionem præbere. Ac vehementer
miror, qui fiat, vt cum furoris rogos in
altum attollitur, iram impetio teneas, cum
autem sopiri videtur, ipse superetis. Nam
quod initio irascatur, qui patientiam præ-
stare non admodum studuit, haud mirum
atque absurdum est. At post sopitum, aut
etiam extinctum incendium, fornacem sibi
ipsi accendere, praeposterum sanè atque
inconcinnum fuerit. Quod si eorum, quae
ille dixerit, recordatio ignem excitat, fac
patientia ea, quam praestitisti, magis te ob-
lectet, atque in tranquillitate conferuet.
Non enim quid illum audire, sed quid te
loqui deceat cum animo tuo reputate de-
bes. Quocirca noli committere, vt, dum
cum eo rixaris, tibi ipsi contumeliae nota
inuras, ac dum ipsius vitam traducis, lin-
gua tua contaminetur: verum ad extremum
vsque philosophare. Hoc enim tibi infi-
nitam gloriam allaturum est.

Zosimo Presbytero. 298.

Magno animi dolore afficio, te cum ad
pessima quam acutè cernas, ad virtutem
caligare: & cum teterrimorum scelerum
amans & studiosus sis, nouorum adhuc cri-
minum inuentorem extitisse. Quocirca si
& me mœrore, & te cruciatu liberare vis,
ratione vitæ statum commuta, illud pro
certo habens, quod qui virtutis sacris mi-
nimè initiatus hinc excesserit, in flammis
iacebit: qui autem omnibus virtutum nu-
meris perfectus ac repurgatus ad alterum
xuum venerit, vnà cum diuinis ac caelesti-
bus virtutibus choros ager.

Theodosio Scholastico. 299.

Sacrosanctæ Scripturæ nō obliquam &
dubiam, sed rectam & luculentam, atque
G ii

inconcussam minimèque vacillantem de Deo fidem in omnium hominum animis inlicitam esse oportere censent, periclitantibus lætam spem ostendentes ac felicem exitum pollicentes, prosperè agentibus fiduciam porrigentes, calamitosis solatium proponentes, ac denique peccantibus metum intendant: vt non nomine tenus ipsam considerantes, probam omnem notionem velut per obortum egerat, verum & effectorem, & imperatorem, & inspectorem, & procuratorem ac moderatorem, probos quidem viros remunerantem, de improbis autem supplicium fumentem esse credentes (Nam hæc demum exactissima & clarissima de Deo doctrina est) vitium fugiant, ac virtutem amplectantur. At verò ipsius essentiam explorare, nec necessarium est, nec in humani ingenij captum cadit. Sciendum enim ac credendum est Deum esse: non autem quid sit, curiosè inuestigandum. Quocirca missa facta de ipsius essentia disputatione, vt quæ nullo modo percipi atque comprehendi queat, verum omnè explorationem & inuestigationem superet, vitam nostram & mores componamus, vt qui omnino rationem reddiduri simus.

Eidem. 30.

Cum opus omne lucet, si studio & meditatione excultum sit (nam quod studio & exercitatione minimè compingitur, facile extinguitur:) rum virtus potissimum quotidiana exercitatione colenda est. Nisi enim excolatur, defluit, ac fructum amittit. Quòd etiam illud scilicet spectat, quod mihi explicandum proposuisti, Videte ne perdati quæ operati estis. Languor enim atque inertia labores antè susceptos, quantumvis clari & illustres sint, exinguet: studium autem ac diligentia præcedentem quoque desidiam & fociordiam abolebit.

Finis epistolarum libri secundi.

ἀσάλευτον τε καὶ ἀπαρέγκλιτον, οἰόντων δὲ ἐν ἐγκλίσει πᾶσιν ἀνθρώποις πλὴν περὶ τῆς θεῆς πίστεως, κινδυνεύουσι μὲν ἀγαθὴν ἐλπίδα ὑπερβύδου καὶ περιτῆσι δὲ φόβος ὀρέγουσαι καὶ δυσπραγοῦσι μὲν ὡδύμυθον ὡρτυνόμεναι, πλὴν μελοῦσι δὲ φόβον ἐπανατεινόμεναι, ἵνα μὴ μόνον ἀλλεῖς ὀνόματός γενοῦντες, πᾶσαν ἐνοίαν ἡρητήν ἐξαμβλώσωσιν, ἀλλὰ ποιητῶν καὶ ἀρχόντων, καὶ ἑθέρων καὶ ὡρτυνητῶν καὶ κηδεμένων. ἀμείβομενοι δὲ τοὺς ποτηρούς. ἕτος γὰρ ὁ κυριώτατος καὶ ἐνδοξότατος πατὴρ θεοῦ λόγος, φύγει μὲν κακίαν, ἔλονται δὲ ἀρετῶν. ἡ δὲ πατὴρ τῆς οὐσίας αὐτῆς βῆσσανος, οὐτ' ἀναγκάσια, οὐτ' ἐφικτῆ ἀνθρώποις. εἰδέναι γὰρ ἡρῆ καὶ πιστεύειν ὅτι βῆθ θεός, οὐ τὸ τί βῆθ πολυπραγματοῦν. ἀφείδουσι ποιῆσαι τῆς πατὴρ τῆς οὐσίας λόγος ὡς ἀνεφικτῆ, καὶ μηδὲ μῶς ἀλασίλας, ἀλλὰ πᾶσαν βῆσσανον ὡρτυνητῶν, τὸν βίον αὐτῆς καὶ τὸν τρεῖς ἡμέρας μῶν, ὡς λόγος πάντως ἀποδύσσοντες.

Τῷ αὐτῷ τ.

Πᾶν μὲν ἔργον λαμπρὴ μελέτη θεοπραγεῖται. τὸ γὰρ μὴ ὑπο μελέτης συγκροτῆμενον, ραδίως σβέννυται. μάλιστὰ δ' ἡ ἀρετῆ, τῆς κατ' ἡμέραν ἀσκήσεως ἡραπείας ὀφείλει. μὴ γεωργουμένη γὰρ, φυλορροεῖ, καὶ τὸν καρπὸν ἀπολλύσει. καὶ τὸ ἔστιν ἀρα, ὃ ἐθέλησας μαθεῖν, ἐλέπετε μὴ ἀπολέσητε ἢ ἐργάσασθε. ἡ μὲν γὰρ ραθυμία τοὺς ὡρτυνητῶν πόνους, καὶ λαμπροὶ εἶεν, σβέννυσι δὲ αὐτοὺς, καὶ πλὴν ὡρτυνητῶν μῶν ραθυμία ἀφαιρῶσι.

ΤΟΥ ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ISIDORI PELUSIOTÆ
ἐπιστολῶν τῆς ἑπιτολῶν τῆς μῆμα
τρίτων.
Epistolarum liber tertius.

Zosimo presbytero. a.

Ζῶσιμ' ἄγε γέννησι, ἔτε βασιλείας σοι λόγος ἐδδεις, ἀλλά γε καὶ τὰς παρ' ἑσέως ἀνείης ἀποβίβασθαι καμωδίας.

Μάρωνι. β.

Οὐκ ἀμφίδοξον, ἀλλ' ἐνδοξὸν ὄντας καὶ γνώριμον, καὶ ἀληθῆ, καὶ παρὰ πάντων τῆς σοφῶν καὶ τῆς ἱερῶν γραφῶν ὁμολορούμενον, καὶ πάντως ἐσόμενον τῆς χρίσεως λόγος, ἐν τέρτοις διχασθῆναι εἴης ἔχειν, καὶ παύσαισθαι ὡς κρίσιν μὴ εἶναι ἰομίζων παρ' ἡμῶν, ἵνα καὶ σαυτὸν κολάσεως, καὶ τὰς ὄρωντας σκασθῆναι, καὶ ἡμῶς λυπηθῆναι, καὶ τοὺς ραθυμῶς ἀπογνώσεως ἀπαλλάξῃς.

Αμμωνίῳ. γ.

Ἐν καρῶν πολέμῳ ἔμῳ τὸν σιωπῶν ἔχουσα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐν τοῖς ἐναντίοις μὲν περὶ ἡμῶν δουλοῦντα, μὴ καταποξέουσα δὲ, εἰλον τρεῖς ἡμέρας ἡγητέον, διὸ καὶ ὁ θεός, ἡραπείας βῆσθ, ὃ μὴ ἂν κατ' ἡμῶν, ὡρτυνητῶν ἡμῶν βῆθ.

Εὐτόνῳ διακόνῳ. δ.

Ἐπειδὴ καὶ τοὺς κομιδῆ ὡρτυνητῶν τῆς ἀναγνώσεως τὸν νοῦν τοῦτο διέλαθει, οὐκ ἂν σέ ἀπασσάμην, ὡς μὴ ἀναγνώσκοντα. ἀλλὰ σιωπῶν ἡραπείας, ὡς ἀπὸ ἀποβίβασθαι καλεῖται τὸς ἀπὸ τῆς ἀρίστης πολιτείας τοὺς θεωμῶνους φωτίζοντας γραφῶν, ἐν οἷς ἐστὶν ὡρτυνητῶν ἐν κόσμῳ. ἔγω καὶ ὁ Δανιὴλ ἀπὸ τῆς καλεῖται τοὺς λαμπροὺς μὲν δὲ εὐσέβειαν, ἀρίστης δὲ ἀπὸ πολιτείας. φησὶ γὰρ, καὶ ἔπεισεν ὅτι τὴν

Zosimo Presbytero. 1.

I nec gehennæ, nec cælestis regni cura vlla te afficit, nec saltem te operam dare æquū fuerit, vt præsentis vitæ dictæria propulset.

Maroni. 2.

Non dubium, sed clarum atque cognitum, & verum, ab omnibusque viris eruditus, & sacris scripturis confessum, atque omnino futurum extremi iudicij dogma peccatore conditum habere sanè debeas, ab iisque abstinere, quæ, dum iudicium minime fore existimas, committis: vt hac ratione, & te ipsum pœna, & eos, qui te intuentur, offensione, & nos mœrore, & languentes ac torpidos desperatione liberares.

Ammonio. 3.

Bello grassante, non modò eum, qui simul sagittas mittit, sed etiam eum, qui quamvis ab hostium partibus stare videatur, tamen sagittas contra minimè mittit, in amicorum numero quodammodo habere oportet. Quocirca etiam diuinum oraculum clamat, Qui non est contravos, pro vobis est.

Eutonio Diacono. 4.

Quandoquidem eos etiam qui Scripturarum lectioni animum valde additum habent, haud te accusabo, qui in earum lectione minimè versaris: verum breuiter hoc dixerim, quod quemadmodum Apollolus stellas eos appellat, qui per optimam viuendi rationem spectantium animos illuminant, his verbis vtens, inter quos estis vt luminaria in mundo: sic etiam Daniel stellas eos vocat, qui & pietate clari sunt, & vitam optimè constituunt. Ait enim: G g. iij

Et cecidit in terrâ à stellis, & à virtute. Nō quodd stellæ ceciderint, vt quidam opinari sunt (absit) sed quodd Antiochus Epiphanes (nam de eo Angelus sermonem habebat) à Machabæis insigniter superatus sit, ac Iudaico imperio exturbatus. Nō enim dixit, Stellæ ceciderunt: verum ille à stellis præclarè pugnantis cecidit, hoc est, victus ac profligatus est. Quodd si quis vocabulum istud ἐπιστην, pro ἐπάταξεν, id est, percussit, accipiat (nam hoc quoque sensu per se vsurpatur, vt in hoc loco, ἐπιστην, id est, percussit, & manus eius sanauerunt) secunda videlicet syllaba per diphthongū scripta, potest, illud dici, quodd septem fratres, ac matrem, & sacerdotem Eleazarū, qui præclaram ac fulgidam vitam ostenderunt, atque siderum instar in terra extiterunt, percussit. Machabæus enim Perficæ lingua dominum sonat. Ea igitur tempestare, qua aduersus clarissimos illos viros audacia præceps actus Antiochus huiusmodi tragediam excitauit. Machabæi coactis copiis è regione propulerunt. Vnde etiam iis, qui tormētis excruciatii sunt, nomen ob victoriam remāsit. Machabæi enim illi quoque appellati sunt, qui Machabæorum temporibus horrendos & immanes cruciatus pertulerunt, nec paternas leges eiurarunt.

Eidem. 5.

Non tanquam nemo Ecclesiæ bellum indicturus, atque extinguere adnixurus esset, verum quodd multi quidem aduersus eam pugnaturi, sed tamen vincēdi ac profligandi essent, dictum est. Et portæ inferi non præualebunt aduersus eam, subaudi Ecclesiam. Sic quippe cōtigit. Oppugnata enim est, sed non oppressa: verum iis ipsis, qui eam extinguere tentauerunt, splendidior emicuit. Quid igitur miraris, si sancti etiam viri bello exagitetur? Ex bellis enim præclariora trophæa, atque ornatiora spolia esse videntur.

γῆν, ὡς τὸ τῆς ἀστέρας ἐστὶ τῆς δυνάμεως· ὡς τῆς ἀστέρας πεπρωτότων, ὡς ἠήθησαν πνεύ· ἀπαγε· ἀλλ' ὡς Ἀντιόχου τῆς Ἐπιφανῆς· περὶ γὰρ αὐτῆς ἦν τὸ ἀγγέλω λόγος, ὡς τῆς μακροβαίαν λαμπρῶς ἠτήθησαν, καὶ τῆς Ἰσδαίχης ἀρχῆς σκεπεπλοκώτος· ἔτι ἔπειν, οἱ ἀστέρες ἐπίστην, ἀλλ' οὐκ ἐπίστην ὡς τῆς ἀστέρας λαμπρῶς ἀγωνισαμένων πεπρωτοῦ, τὰ τέτην ἠτήθη, εἰ δέ τις τὸ ἐπίστην, ἐπάταξεν σκλάσοι· καὶ ἔπειν γὰρ πολλάκις λέγεται, ὡς τὸ ἐπάταξεν, ἀπὸ τῆς ἐπάταξεν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν ἰάσαντο, τῆς δυνάμεως συλλαβῆς διφθόγγου γὰρ ἡ ἀστέρας, δύνεται λέγειν, ὅτι ἐπάταξεν πρὸς ἐπὶ ἀδελφῶν, καὶ τῆν μητέρα, Ἐλεάζαρὸν τε τὸν ἱερέα, λαμπρῶν καὶ ἀσπράττων πολιτείαν ἔδειξε ἀδελφῶν, καὶ κατὰ ἀστέρας ἐν γῆ φανέντας. Μακροβαίος γὰρ ἐρμηνεύεται, οἷον ἐπὶ πύργου, κοίρανος, τὰ τέτην δυνάμεως· ἐν τοῖς χυμοῖς τοῦ γαροφύλου σκλαίος, ἐν οἷς ἡ χυτὸν τῆς εὐδουμοσίαν τὸν σκλαίον ἀνδρῶν ἐτολμήθη τῶ Ἀντιόχου τῆς γαροφύλου, οἱ Μακροβαῖοι συστάντες, ἐξήλασαν σκλαίον τῆς χύρας· διὸ καὶ τοῖς βασινοῦσι τὸν ἄνθρωπον ἐξήλασαν. Μακροβαῖοι γὰρ ἐκλήθησαν καὶ οἱ ἐν τοῖς Μακροβαίκοις χυμοῖς τὰ ἀνθρώπων ὡς τοῦ μετὰ μνηστῆρας, καὶ μὴ ἐξομοσάμενοι τοῖς πατρίωσι νόμοις.

Τῶ αὐτῶ. ε.

Οὐχ ὡς μιδεὸς πολέμοιστος, καὶ σβέσαι ἐπιχειρήσαντος, ἀλλ' ὡς ἀπὸ σπυρομύων μὲν πολλῶν, ἠτήθησαν μύων δὲ χυτὸν κράτες· εἴρηται, καὶ πύλαι ἔδου καὶ κερύσσουσι αὐτῆς, τῆς σκλαίον· ὡς δὲ δηλονότι· οὐ τὰ γαροφύλου καὶ γὰρ νεῖ· ἐπολεμήθη μὲν γὰρ, ἔτι ἠτήθη δὲ· ἀλλ' αὐτῆς τῆς σβέσαι ἐπιχειρήσαντων λαμπρῶτερα ἀπεφάνθη· τὸ ἰσχυροῦ μαμάξας, εἰ καὶ οἱ ἀγιοὶ σκλαίονα πολεμοῦται· σκλαίον γὰρ τῆς πολέμου λαμπρῶτερα φαίνεται τὰ τῆς πύλαι, καὶ σκλαίονα τὰ σκλαίονα.

Ἡερονι σχολαστικῶ. 6.

Ὅταν ὁ θεὸς ἀγγέλοιται ἢ ἐπαγγέλιται, καὶ λογισμοὶ καὶ συλλογισμοὶ, καὶ πτωχότερες ἡμέραν, σκεπεπλῶν οὐχ ἔδωσαν. ταῦτα γὰρ πάντα οὐδὲν, παρὰ βαλλόμενα τῶ τῆς λήροντος ἀξιώματι.

Heroni Scholastico. 6.

Cum Deus loquitur, aut aliquid promittit, & rationes, & argumenta, & verborum lepores ac probabilitates facestant. Nullius enim hæc omnia momenti sunt, sed cum eius, qui loquitur, autoritate comparentur.

Ἀντιόχου σχολαστικῶ. 7.

Γενναίως μὲν οὐκ ἐστὶν ἔργον ψυχῆς, τὸ μνησικακεῖν, ἀλλὰ παλαιώρως καὶ φάουλως· ἐπειδὴ δὲ οὐ πάντες περὶ τῆς αὐτῆς τῶρα γράμματα πλὴν αὐτῶ φέρουσι ψῆφον, ἀλλ' οἱ μὲν τὸ ταχέως θεωρηθῆναι τὸν παροινθῆναι τῶ σωεὶδέ· εἰ δὲ τῶ μὴ σωεὶδέ· τοῖς εἰρημενοῖς τεκμήριον ποιῶνται, καὶ τὸν ἔμφορα τοῖς σφοδρῶτεροι μάλλον ἀκούσθῆναι, καὶ πλὴν σκλαίον ψῆφον βεβαίαν ἠγείσθαι· ἐπὶ αὐτῆ, τὸ ταχέως δὲ καὶ πλὴν ἰατρῆαν· τὸ γὰρ ψευδὲς ὄψιδος ἐπερωτέρω τῆς ἀκοῆς ἀφικνεῖται· ἐπειδὴ δὲ γὰρ γράφας, πῶς εἰ μὴ λαμβάνει κέρων ὁ ὕψις, ἀλλ' ἐπιτελεῖται τῆ τῶ παροινθῆναι τοῖς φιλοσοφίας φαίνῃ, ὅτι μάλα μὲν ἀπὸ τῶν ὅτι τῶ πλὴν τὸν τοῖς ὅτι ὡς θεῶν ἀπίστον φευκτέον· τὸ γὰρ γράφον παρὰ πῶς, ὅτι καὶ συτυγχέω καὶ φιλοσοφῶ· μείζων γὰρ μοι τὸν ἔπαινον παρὰ σκευάξει, μεγάλη μὲν ὅτι, καὶ τὰ λήθη λέγειν, ἀνδρῶς, εἴγε τοῖς ἔργοις φιλοσοφῆς, ἢ μὴ πλὴν τῆς ἀγίου ἀνδρῶν ὡς βεβηκότος ἀρετῶν, οἱ γὰρ ἀγιοὶ παρ' ἡμῶν οὐ τῶς οἰκείους σφάκοις ὡς τῆς ἀλλοτρίων πλέκασθαι βέβηλονται συμφορῶν, ἀλλὰ τῆς κατ' ἑαυτοῖς πολλάκις ἀμελεῖσιν, ἵνα τὰ τῆς πλὴν τῶν ἐπανορθώσονται· οὐ γὰρ ἵνα ἑαυτοῖς μείζων κατασκευάσωσι τὸ κλέος, ἀλλοῖς εἰς κρημὸν τρέπουσιν· ἀλλ' εἰ μὲν ὡφελῆν δυναθῆεν· συμβελεύουσιν· εἰ δὲ μὴ ὡφελῆν, ἵνα μὴ σκλαίον εἰς μείζων φεύρουσιν, ἵνα μὴ σκλαίον εἰς μείζων

Antiocho Scolastico. 7.

Acceptatum iniuriarum memoriam retinere, haud generosi animi est, verum improbi ac miseri. Quoniam autem non omnes de iisdem rebus eandem sententiâ ferunt, verum alij, si is, qui contumeliam accepit, confestim curetur, hinc ipsum, ea, quæ dicta sint, agnoscere coniciunt, alij contra, ipsum ea minimè agnoscere hoc argumento colligunt, prudentem virum sapientiores potius sequi, eorumque iudicium certum ac firmum existimare conuenit. Illud autem est, vt medicinâ quàm celerrimè admittat. Nam falsum probrum non ultra aurem progreditur. Quoniam autem scripsisti, Quid igitur, si nulla eum, qui contumeliam infert, satietas capit, verum eius, quem contumelia affecit, patientia peior atque insolentior redditur: respondendo, primùm incredibile hoc esse: deinde huiusmodi hominem, tanquam indomitâ belluam, auersandum & fugiendum esse. Nam quod abs te scriptum est, tanquam à quodam dictum sit, Et cum eo verbor, & patientiam adhibeo: maiorem enim mihi laudem conciliat, est quidem magni viri (verè enim loqui oportet) si modo rebus ipsis atque operibus philosophetur, at qui tamen præstantium virorum virtutem minimè superat. Apud nos enim sancti viri coronas suas ex alienis calamitatibus texere minimè volunt: verum plerunque commoda sua negligunt, vt aliorum errata corrigant. Non enim, vt maiorem sibi gloriam comparent, alios in præceps agunt: verum, si prodesse queant, admonent: sin secus aufugiunt, ne illi in maiorem voraginem prolabantur. Non enim laudis at-

que honoris studio, sed vt hominum saluti consulant, ea agunt, quæ agunt.

Aphrodisio Presbytero. 8.

Quandoquidem ei, qui mœrore obrutus & profligatus est, molestorum narratio folatij nonnihil affert, ac præsertim cum ad synceros amicos sit (silentio quippe ingrauescit calamitas. Permulti siquidem ob pectore pressas ac silentio traditas misferias suas in graues & periculosos morbos inciderunt) idcirco eos, qui calamitates suas commemorare cupiunt, blâdè ac suauiter admittere oportet, ac posteaquã illi per huiusmodi sermonem dolore leuati fuerint, tum demum, eam, quam par est medicinam adhibere. Nam si confestim ipsi ora obstruamus, tum inhumaniorum hominum existimationem colligemus, tum remedium imbecille atque inualidum reddemus, nimirum ipsa doloris flamma illud repellente. At si mitigato dolore pharmacum imponamus, duplex lucrum consequemur, alterum quod humani ac misericordes erimus, alterum quod morbum depellemus.

Anfonio, Dionysio Correctori. 9.

Eos, qui de rebus iudicant, acutissimo ingenio esse oportet, vt & eorum, qui loquuntur facundiam, & eorum, quæ dicuntur, probabilitatem ac verisimilitudinem missam facientes, sensa ipsa introspicere, atque hinc expiscantes, veritatem haurire queant.

Heraclydi Episcopo. 10.

Vox hæc λόγιον, vir eruditissime, non vnam duntaxat significationem habet. Cum enim prima syllaba acuitur, oraculum significat. Cum autem secunda, id quod ex diuino præscripto Pontificis pectori impositum erat, quasi λόγος ἱερὸν, id est, rationis sacrum, aut domum, aut delubrum. Quoniam autem, cur Pontificis pectori imponeretur, ex me quartis, hoc

ὀλιγοῦσιν ἐλάττωρον. ἢ γὰρ φιλοσοφίαι ἀλλοίωται, ἀλλὰ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων φροντισόντες, δρωσιν ἐδράσιν. Αφροδισίῳ πρεσβυτέρῳ. η.

Ἐπειδὴ φέρει πινυ τῶν ὀσμύθων τῶν ἀπὸ λυγρῆς βεβαπλισμένη τῶν λυγρῶν ἢ ἀφῆγησις, καὶ μάλα δὲ ὅταν πρὸς γνησίως γίνηται, ἢ γὰρ σωπὴ πολλοῦ γού κερτερήσαντες, καὶ σιγῆ ταῦτα ὀδύδεδυκότες, εἰς χαλεπὰ πειπέσον πάθη, καὶ τοῖς βεβαπλισμένοις εἰς αὐτῶν διηγεσθαι συμφορὰς, ἡμέρας περιεστέθη, καὶ μετὰ τὸ κερφισθῆναι ἀπὸ τῶν λόγων τὸ πάθος, τότε πινυ εἰς δειχθῆναι περιερεῖν θεοπρασίαν. εἰ μὲν γὰρ ἐξ ἀρχῆς αὐτὸς ὑπερμισσηδύ, καὶ ἀσυμπαθῶν κτησόμεθα δόξαν, καὶ τὸ βεβήθημα ἀσθενῆς ἀποφασίζου μὲν, τῆς ἀκμῆς αὐτῶν παρῶθι μὲν. εἰ δὲ μετὰ τὸ κερφισθῆναι τὸν πόνον ὑπερβήθη μὲν τὸ φαρμακόν, δύο κερδανθῶ μὲν, καὶ τὸ συμπαθῆς εἶναι, καὶ τὸ μὴ ἀφῆμαρτεῖν τῆς θεοπρασίας.

Αύσονίῳ, Διονυσίῳ κορρίνπτε. θ.

Χρὴ τὰς τῶν ἀγαγμάτων κριτάς, ὅξυτάτας εἶναι καὶ τὸ νοεῖν, ἵνα καὶ πινυ τῶν λογόντων δειότητά, καὶ τῶν τῶν λογόντων πθαιύτητα παρῆτες, εἰς αὐτὸ τὸ βέβαιον τῶν νομμάτων γωρῆσαι διωθηθῆεν, καὶ κερθεῖν θηρεύσαντες, ἀμύσησθαι τὴν ἀλήθειαν.

Ηρακλείδῃ ἐπισκόπῳ. ι.

Τὸ λόγιον, ὡ ἐλλογμώταται, ἢ τὸ αὐτὸ μινύει ἀλλ' ὅταν μὲν ἢ πρώτῃ ὀξυήται συλλαβῇ, κρησμον διλοῖ ὅταν δ' ἢ δευτέρῃ, τὸ ὅτι τῶ φήσας τῶ ἀρχιερέως ὑπερβήθη θεσπιδέν, οἷον λόγος ἱερὸν, ἢ οἶκον, ἢ τέμενος· Ἐπειδὴ δὲ, φήσας, καὶ πινος ἐνεκεν τῶ φήσας τῶ ἀρχιερέως ἐπετίθετο; φημι, ὅτι πινυ

τον

τον μὲν ἐξελύτῳ θυμικῶ, καὶ ὅτι θυμικῶ τ' λογισμὸν, ὡς ἄρ' ἠνίοχον ἐποχρεῖσθαι. ἔπειτα ὅτι τῶ ἱερομύθων καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν σαφηνύειαν ἐγγελλώπισμα εἶναι. τῶ γὰρ λογίῳ ἐπέκειτο ἢ δὴλωσις καὶ ἢ ἀλήθεια. ἢ μὲν τὴν σαφηνύειαν, ἢ δὲ τὰ ἀληθῆς ἐμφανῆσαι, εἰ δὲ καὶ ἀλλὰ βέβαιον νοήσαι. Ἐπειδὴ τῶ μὲν ἐν ἀσθενέτῳ λόγῳ πρὸς τὴν ἀλήθειαν τῶ δὲ περιερεῖν, ἢ σαφηνύειαν. τὰ δὲ ἐπειδὴ καὶ ἐκλαμῆς πρὸς ἐνόςτο, ὡς φασιν, ἐν τοῖς ληθῶσι κερμένοι, ὅτι εἰ τὸ ἀδύτῳ εἰσέλ- λητο ἱερογρησῶν, καὶ ἐδήλωσ ἀλθῶς τὰ λέγόμενα, τότε καὶ κερκλυται τοῖς ὀνόμασι.

Θεοκλήτῳ. ια.

Βασάνισον ἀκριβῶς, ὡ βέλπτε, καὶ εὐρήσας αὐτὸν διχρησῶν γέμοντα. ὡ γὰρ εἶπεν, ὁ ἀπλῶς καὶ ἐκ παρόδῳ, ἰδὼν πινος καὶ ὅτι θυμῶσας, ὡς μοιχρὸς τιμωρηθήσεται. ἢ γὰρ αὐ καὶ ἀνήνυτον ἴδῳ τὸ πρῶτον, καὶ ἀλογος ἢ ἀπειλή. ἀλλ' ὁ βλέπων γινώσκῃ πρὸς τὸ ὅτι θυμῶσας, καὶ πινος, ὁ ἐκ περιερεῖν μὲν σπῶσας τὸ πάθος ὅτι παρῶθι μὲν, ὁ τῶ ἔργον πινέ μὲν, ὁ συνεχρὸς ἐφειδρῶν καὶ τῆ συνῶχῃ καὶ ἀκραταπάσῳ θέα θεοπρασίαν τὸ πάθος, ἢ δὴ ἐμοίχευσεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶ. τὸ γὰρ ἠδὴ, τοῖς μὴ βεβαπλισμένοι ἔχουσι τὸν νοῦν, ἐμψά- νει καὶ τῶ ἀδύτῳ τοῖς ὅτι χερουῶ- των εἰρησθαι. τί γὰρ εἰ καὶ ὑπανδρος εἶναι κερῆν καὶ σάφρον, καὶ ἄπο πολλῶν φυλάττοιτο, πῶς τῶ ἔρῶντι εὐχρίματος εἶναι οὐκ οὐκ εἰκότως εἰρησθαι, ἢ δὴ ἐμοίχευσεν, ὡς πρὸς ἀκρῆσας ὡς ἀποχρόμῶσας ἀν, εἴγε ἴα τε ἴδῳ, εἰ μὴ πᾶσα ἢ τῆς ψυχῆς ῥώμῃ τῶ ἔρωπι ἴδῳ ὀδύχρησασα, ὡς ἀν καὶ τὸ σῶμα ἐπέσθη συνεχρὸς φοιτῶν, καὶ ἀκρατέσιν ὀφθαλμοῖς εἶσαν τὸ πάθος. ὅπου γὰρ πολλοὶ καὶ ἔρωντες, ἐρυθελῶσιν εἰς ἐκεί- νας βέλπτεν. εἰ δὲ δόξῃς ἔρωσ ὀφθαλ-

Τεοκλήτῳ. ιι.

Perpende diligenter, optime vir, ac videbis cum æquitate ac iustitia refertum esse. Non enim dixerit, Qui simpliciter ac per transitum aliquam viderit, eamque concupierit, vt adulter punietur (sic enim res irrita fuisset, ac nulla ratione nixa comminatur) verum, Qui viderit mulierem ad concupiscendam eam, hoc est, qui ex antecede cogitatione lididinis affectum attrahit, qui nihil aliud operis sibi proponit, qui sine intermissione insidiatur, atque assiduo prospectu affectu fouet, iam mœchatus est in corde suo. Particula enim ista, Iam, omnibus, nisi qui perexigua & hebeti mente sint, perspicuum illud facit, hæc verba de iis dicta esse, qui res eas aggrediuntur, quas nullo modo cōsequi possunt. Quid enim, si illa & viro copulata sit, & pudicitia præstet, & à multis custodiatur, quonam pacto ab amante facile subiguet? Meritò itaque dictum est, Iam mœchatus est: quia videlicet ab actione minime abstinnisset, si ea in ipsius potestate sita fuisset. Nisi enim vniuersum animæ robur amori succubisset, haudquaquã corpori quoque persuasum fuisset, vt continenter incederet, ac libidinosis oculis affectum suum pasceret: quippe cum multi

etiam, quamvis amore teneantur, eas tamen, quas amant, cernere præ pudore minime sustineat. Quod si gloriae amor oculum comprimit, atque corporeum amore superat, multo profecto magis, id diuinus timor efficiet. Quod si dixerit, quispiam, Quid igitur, si cum actio in ipsius potestate sit, tamen abstinere? hic responderim: Magna quidem certe ac diuina quedam res istud fuerit, ac vetè virginitatis argumentum. Atque huiusmodi vir, etsi viderit, atque obire vulnus acceperit, haudquaquam eam assidue intueri studebat, vetù quam longissimè sese remouebit, ne continuus aspectus materiam igni subministraret. Quod si intueri studet, eum per huiusmodi aspectum affectus prodit. Iam si continenter etiam aspiciens, nullo incommodo hinc se affici contendat, à Iobo, viro omni laude præstantiori coarguetur, his verbis vtentè, Pepigi scedus cum oculis meis, vt ne cogitarem quidem de virgine. Quod si eum, qui diaboli vires concidit, minorem esse existimet, quam vt secum certare possit, hoc ipso quoque nomine dignus fuerit, cui fides abrogetur, cum ait se etsi cernere non desinat, nullo tamen libidinis sensu affici. Atque vt etiam cum vera loqui concedamus, tamen eundem diuinum miraculum perperam interpretari cõstat. Non enim dixit, Vide quidem, at ne concupiscas. Vel, Concupisce quidem, at cupiditatem comprime. Quod si eò quique impudètia prorumpat, erubescat is oportet, qui dixit. Viuo autem non iam ego, viuit autem in me Christus. Nam qui hæc omni philosophia præstantiora verba protulit, quique diuinarum gratiarum opes tanquam in fictili ærario circumferbat, anxius & sollicitus erat, cum hoc bellum sibi ob oculos proponeret, ac dicebat, Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo: ne fortè, cum aliis prædicauero, ipse reprobus efficiar. Cum igitur tatus vir carnis rabiem tanquam habens quibusdam cohibeat, vnusquisque, oculos à mulieribus remouedo, securitatem sibi cõparare studeat: ne alioqui materia igni admota flammam excitet.

μοις χαλινοί, ἡ ἔρωτος κρατεῖ συμμα-
 πικῶ, πολλῶ μάλλον ὁ θεῖος φόβος τῆ-
 πο ποιῆσει. εἰ δὲ φάη τις, τί οὐδὲ, εἰ
 δυνατὸν, ἔσθης τῆς περὶ ἔρωτος ἀπόχοι-
 το; φάμεν, ὅτι μέγα μὲν ὄντως ἡ θεῖον,
 καὶ παρθενίας ὄντως ἀπόδειξις. καὶ ὁ
 τοῦτο εἰ καὶ εἶδεν, ἡ ἐπὶ ὁδῶν ἐκ παρό-
 δου, οὐδὲ ἐν σωρηγῶς ἀπὸ δάσσοι θεά-
 σασται. ἀλλὰ καὶ πόρῶ ἐαυτὸν ἀπο-
 κίσει, ἵνα μὴ ἡ συνελθὴς θεία ὕλη τῶ
 πυρὶ παρόχοι. εἰ δὲ ἀπεδάσει θεά-
 σασται, ἐλέγχει ἐαυτὸν δι' ὧν θεάται
 τὸ πάθος. εἰ δὲ ἡ θεάματος διευκείως,
 λέγει μὴδὲν πάχυν δεινὸν. ἐλεῖ, ἡ ἡσέαι
 παρὰ τῆ παντὸς ἐπαύνης κρείττονος
 ἰάβ, λέγοντος, ἀφ' ἧσιν διεθέμην
 τοῖς ὀφθαλμοῖς μου, καὶ ἡ μὴ σωῖ-
 σω ὅτι παρθέον, εἰ δὲ μικρὸν ἐαυτῶ
 πρὸς ἀμίλλαν ἠγείτα τὸν τῶ ἀφ-
 ἑὸν σὺγκρίσαντα τὴν ἰσχυρῶ, μάστιγα
 μὲν ἡ δὲ αὐτὸ τῆσθ ἀπὸ ἀπὸ ἡλίου ἐν
 εἰν δίκυρος, λέγων, ὅταν μὲν σωρηγῶς
 μὴ πάχυν δε, εἶδεν ἡ δὲ ἡμὲν αὐτὸν
 ἀληθῶς, ἐλέγχεται τὸν θεῖον παρερ-
 μνεύων χρησμῶν, οὐ γὰρ ἔπειν, ὅσο
 μὲν, μὴ ὅτι ἡμὲν δε. ἡ ὅτι ἡμὲν μὲν
 κερτέρει δε. εἰ δὲ ἡ ἡσθ ἀναρχῶν τοῦ
 ἐρὸ ἡλίου ὀφείλει τὸν εἰρηκότα ζῶ
 δε οὐκ ἐπὶ ἐγῶ, ζῆ δὲ ἐμὸι χρεῖσθ-
 ὁ γὰρ ταῦτα πα πάσης φιλοσοφίας
 κρείττονα ῥήματα φεράσας, ὁ τὸν τῆσθ
 χαρῶμα τὸν πλῆστον ὡς ὅτι ἐν ὄφρα-
 κίῳ ἡσθ αὐτῶ πῶ φέρον, ἐναγῶνιος
 ἡμὲν πρὸς τὸ πόλεμον τῆσθ ἀφορῶν, ἡ
 ἔλεγον ὕποπτάζω με τὸ σῶμα ἡ δὲ
 λαγῶν, μὴ πῶς ἄλλοις κερύξας,
 αὐτὸς ἀδύκμος γένομα. εἰ τοῖνυν ὁ
 σὺγκρίστος ἀνὴρ τῆσθ σαρκὸς ἀνε-
 σείραζε λύθησθ, ἀπὸ δὲ ζέτω ἔχσθ,
 ἀφ' ἧσθ μὴ ὅσο τῆσθ ἀσφάλῃ ἐαυ-
 τῶ πολεῖσθ, μὴ ποτε πησιάζεσθ
 ἡ ὕλη τῶ πυρὶ ἀνάφῃ τῆσθ φλόγα.

Tϥ

Tῶ αὐτῶ. β.

Eidem. 12.

Αἰὼν ἀγαμέ τὴν σὴν ἀπλότητα,
 ἐκδηάσασαν μὲν τὴν ἐμνεύων τῶ
 εὐαγγελικῶ χρησμῶ, ἀντεπίσ-ἀλα-
 σασ δε, τί οὐκ πρὸς τὴν θεαθεῖσαν, εἰ ὁ
 θεασάματος ἐξῶθη ἡ χρεῖν γὰρ ἐνοήσασ
 ὅτι ἡ μὲν σωρηγῶς καὶ κοσμῶς βαδί-
 ζεσθ, καὶ μὴ θρηῶσθ τοῖς ἐντυγῶνον-
 τας, ἡ δὲ ἐν ἡ δὲ θρηῶσθ, καὶ τὰ δὲ ἡσθ
 τῆσθ ἡδὲ ἡσθ ἀναπετάσασθ, καὶ τὸ δὲ
 λητήριον κερύσασθ καὶ μάστιγα τῶ
 τα δὲ φημι, ἐπειδὴ ἐνόμισας τοῖς ἀρρε-
 σιμόνοις τῆσθ ἐρῶσθ τὴν χρησμῶν,
 ἀγνοῶν ὅτι καὶ γυναικῶν ἐρῶσθ. κοινῶ
 γὰρ ἐχετέρω γένοι οἱ νόμοι, πλὴν ἐμεί-
 νων μόνων τῶσθ ἰδικῶς ἐχέτω γένοι τε
 θεασθ ἰδικῶς, εἰ μὲν οὐκ μὴ ἐρῶσθ, ἡ
 πρὸς αὐτὰς ἡ χρησμῶς, ἐπειδὴ δε καὶ
 αὐτὰς τῆσθ ἀλλοιοῦται τῶ παθεῖ, καὶ
 πρὸς αὐτὰς ἐλέπει, ὡς γὰρ τὸ, Μα-
 κάριος ἀνὴρ ὅς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βελῆ
 ἀσθεῖων. καὶ Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβέμα-
 νος τὸν κύριον, καὶ ὅσο τοιαῦτα. ἡ περὶ
 ἀνδρῶν μόνων εἰρηται, ἀλλὰ καὶ περὶ
 γυναικῶν, ἀφ' ἧσθ ἡγεμονικότερσθ (ἀφ'
 καὶ τῶ ἀρχομῶν εἰρημῶν). ἡσθ καὶ τὸ
 μὴ ὅτι ἡμὲν ἀφ' ἧσθ τῆσθ σωρηγῶς θεας,
 ἐχετέρω γένοι νενομοθέτηται, ἡ γὰρ ὁ
 ὅτι ὅτι ἡμὲν σὶ πνεσ, κατὰ σκευάζειν
 εἰς τὸ, Θάνατος ἀνδρῶ ἀνάπασσας, πει-
 ρώμῶν δεκνυῶν τοῖς ἀνδρείοις καὶ
 γενναίοις ἀνάπασσας εἶναι τὸν θάνα-
 τον, οὐ τοῖς ἄλλοις τοῖς λεγομῶν εἰς ἀν-
 θρώποισ, τῆσθ καὶ τῶ νομισθῶν, μά-
 στιγα μὲν γὰρ καὶ ἐνοῦ ἑωλον φαίεται.
 εἰ γὰρ καὶ ὄντως ἀνάπασσας ὅτι τοῖς
 ἀνδρείοις καὶ γενναίοις ὁ θάνατος, τέλος
 μὲν ἀντῶσθ ἡσθ, ἀρχὴ δὲ τῶσθ ἐπά-
 θλων. διὸ καὶ περὶ γυναικῶ ἀνδρείας εἰ-
 ρηται, Γυναικα ἀνδρείαν τίς εὐρήσθ; καὶ
 ἵνα μὴ πῶς ὅτι τῶ ἀδυνάτα τῶσθ εἰρη-
 σθ νομισθῶν, ἐρῶσθ ἐτέρωσθ, Γυνὴ ἀν-
 δρεία, τῶ φανος τῶ ἀνδρῶ αὐτῆσθ. τότε
 τῶ ἀνδρὸς ὄνομα τὸ ἀνδρείον πολλὰ μὲν
 μνησθ. ἀλλ' οὐκ ἔσθ ὡς γὰρ γενναίων

Simplicitatem tuam demiror, qui Euā-
 gelici quidem miraculi explicationē miri-
 ficè probaueris: rescribens autem his ver-
 bis vsus sis, Quid igitur eius, quæ conspe-
 cta est, refert, si is qui eam conspexit, vul-
 neratus est: Oportebat enim te istud cogi-
 tare, illam quidem quæ modeste atque hō-
 nestè incedit, nec obuios quosque aucu-
 patur, omni culpa carere: eam autem, quæ
 luxu & delitiis diffluit, ac voluptatis retia
 expandit, & venenum miscuit, vel maximè
 in culpa esse. Hæc autem idcirco à me di-
 cuntur, quia ad solos masculos hoc oracu-
 lum pertinere censuisti, ignorans ad mu-
 lieres quoque spectare. Communes enim
 vtrique sexui leges sunt, iis duntaxat ex-
 ceptis, quæ priuatim vnicique sexui latae
 sunt. Quocirca, si ille amoris aspectu mi-
 nimè tangantur, oraculum ad eas minimè
 pertinet: si autem ipsæ quoque huic affe-
 ctui obnoxie sunt, eas quoque hæc lex res-
 picit. Vtenim istud, Beatus vir qui non
 abiit in cõsilio impiorum. & rursum istud
 Beatus vir qui timet Dominum, aliâque id
 genus, nõ de viris tantummodo, sed etiam
 de mulieribus dicta sunt (quod videlicet
 per animal principatum obtinens, ad id
 etiam quod subest, referantur:) eodè mo-
 do per assiduum aspectum ad concupiscē-
 dum non incitari, vtrique sexui legis præ-
 scripto indictum est. Nõ enim quod nõ
 nulli efficere conatur, vt ex hoc Scripturæ
 loco, Mors viro requies, strenuis duntaxat
 & fortibus viris, ac non item aliis, qui ho-
 minum nomine appellantur, mortem re-
 quietem esse demonstrant, hoc id quoque
 existimadum est. Primum enim illud etiã
 futile ac putidum esse viderur. Etsi enim
 mors, vt quæ laboribus finem imponat, ac
 præmia auspicetur, fortibus ac strenuis ve-
 rè requies est (vnde etiam de muliere forti
 dictum est, Mulierem fortè quis inueniet?
 Ac ne quis istud idcirco dictum esse exi-
 stimet, quod nulla eiusmodi inueniri pos-
 sit, alio loco dictum est, Mulier fortis co-
 rona est viro suo. ac viri vocabulum for-

Hh

titudinem sæpe significat:) at hoc loco de fortibus & generosis clarissimo viro Iob sermo non erat, verum absolute de quouis homine, calamitatibus hisce, quarum nullum exitum videat, transfixo atque oppresso. Quod si quis mihi diffidit, ex illius loci contextu facilè id intellexerit. Hoc enim cōtinet: Quare data est misero lux? & vita his qui in amaritudine sunt? Desiderat mortē & ea non potiuntur, ac læticia exultant, si potiantur. Mors enim viro requies. Conclufit enim Deus aduersus eū. Quod perinde est ac si diceret: Cūm ingētes animi ex parte, quæque nulla ratione vitari queant, tentationes sœuiunt (quemadmodum alio quoque loco dixit, Præsidium suum aduersum me sustulit) tum demum grata & votis exoptanda mors est. Quod si propterea quod dictum sit viro, idcirco hanc interpretationem repudient, possunt quidem hinc conuinci, si ipsis ostendatur, viri vocabulum, non modo de viro, sed etiam de muliere dictum esse (androfōnos enim, id est, viricida dicitur, non solum qui viro, sed etiam qui fœminæ necem attulit: andriās item, id est statua, non tantum viri, sed etiam mulieris simulachrum dicitur:) verum iis omiffis vt non admodum validis & efficacibus, à diuinis oraculis eorum fentētiam obterere conabor. Quid igitur dixerint, si audiant, Vir flagitiosus ingreditur vias non bonas: Quid itē cūm dicitur, Vir insipiens non intelliget? Quid denique cūm illud rursus audierint, Similabitur viro insipienti? Nam si illic vir nō hominē, sed fortē ac generoso animo præditum significat, quonā pacto hoc loco flagitiosus, & insipiens, & stultus dictus est? Verum his missis factis ad institutum accedam. Quandoquidem igitur & Legis mandata, & Euangelica oracula partim peccata prohibentia, partim beatitudines describentia, & viris & mulieribus in cōmune dicta sunt, proinde ipsæ quoque oculos custodiant, ac velut iniecto freno reprimant, ne per impudicum affectum adulterarum pœnas subeāt. Vt enim veneret congressus cupiditas par in vtro-

ἰὼ τῶ ἀοιδί μω ἰδὲ ἐν τῷ ἰα λόγῳ, ἀλλὰ πάλιν πῶς ἀπλῶς ἀνθρώπου, συμφορῆς ἀφίκοις ἀεὶ παρόντες. εἰ δὲ τις ἀπίστῃ, ἐν τῇ συμφορῆς ῥαδίως γνοίη. ἀεὶ γὰρ ἵνα πᾶς δέδοται τοῖς ἐν πικρείᾳ φῶς. ζῶν δὲ τῶ ἐν ὀδύνας ψυχῆς, οἱ ἰμέρονται τῷ θανάτῳ, καὶ ἢ τυγχάνουσι. ἀεὶ γὰρ δὲ ἐγένοντο, ἐὰν χεῖρα τύχῃσι. θάνατος γὰρ ἀνδρὶ ἀνάπαυσις. συνέχθεισε γὰρ ὁ θεὸς κατ' αὐτοῦ, ὅταν φησὶ, πᾶν τοῦ οἱ πειρασμοὶ οὐρανομήκεις ὡς καὶ ἀφύλακτοί, ὡς καὶ ἀλλὰ χεῖρ ἐφῆ. ὁ γὰρ ῥαίμα δὲ αὐτῷ ἐπ' ἐμὲ ἔλασε, τότε ὁ θάνατος ἀσπαστός καὶ εὐκταῖός ἐστιν. εἰ δὲ ἀπὸ τῷ εἰρήσῃ ἀνδρὶ, μὴ κατὰ δέξιν ἢ τὰ ἰσχυρῶν ἐμνησίαν. διὸ τὸν μὲν αὐτοῦ ἐλέγξαι, ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ ἄρρενος τῷ ἀνδρὸς εἰρήσῃ ὄνομα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ γυναικὸς. ἀνδροφόνος γὰρ λέγεται οὐ μόνον ὁ ἀνδρὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ γυναικὸς ἀποκρίνας ἀνδρὶ δὲ οὐ μόνον ὁ τοῦ ἀνδρὸς, ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς γυναικὸς, πλὴν τὰ ταῦτα παρῆς, ὡς οὐ λυα δραστήρια ἀπὸ τῶν ἰσχυρῶν αὐτοῦ συλλογισαὶ πειρασμοῦ λογίαν. τί τοίνυν φάσκει ἄν ἀκίστων, ἀνὴρ παρνομος. πορεύεται ὁδὸς ὅδε ἀγαθῆς. τί δὲ ἔστιν λέγειν, ἀνὴρ ἀφρονὸς οὐ γινώσκῃ. τί δὲ ὅταν ὁμοιωθῆσθαι ἀνδρὶ μωρῷ. εἰ γὰρ ἐκεῖ ὁ ἀνὴρ οὐ τὸν ἀνθρώπον, ἀλλὰ τὸν ἀνδρῶν καὶ γενναῖον μὴν ἢ πῶς ἐπιστῆθα ὁ παρνομος καὶ ἀφρον καὶ μωρός ἀνὴρ εἰρήσῃ. ἀλλὰ τοῦτων ἀφρόντος, ἐπὶ τῷ πειρασμῷ ἢ ἔσω. ἐπεὶ τοίνυν καὶ ἀνομοκαὶ ἐπίλοκα, καὶ οἱ εὐαγγελικαὶ χρισμοὶ, καὶ μὲν τὰ ἀμαρτήματα ἀπαρρῆσαι. οἱ δὲ τοὺς μακαρισμοὺς ἀπορρῆσαι, καὶ ἀνδράσιν εἰρηναῖα καὶ γυναιξὶ, φυλαττέσθαι καὶ αὐτῶν καὶ χαλινῶσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἵνα μὴ ἀπὸ τῆς ἀκολασίας ἕως τῶν μοιραλίδων πτωχείας ἀποχρῆσθαι γὰρ καὶ ἢ ἐπιθυμία τῆς συνείσας ἴση εἶναι. δοθεῖν. οἱ μὲν γὰρ τῆν τῷ ἀνδρὸς, εἰ δὲ τῷ τῆς γυναικὸς τυ-

ραυνι-

ρανικωτέρων εἶναι φασιν. ἀλλ' οὐδὲ γὰρ, ὁ μὲν ἀπέρει, ὁ δὲ ἀπέρεται. ὁ μὲν γὰρ γενναῖος, ἢ δὲ πικρῆ ὁ μὲν γὰρ γενναῖος ἐπέχει, ἢ δὲ γῆς. ἐν αὐτοῖς δὲ οὐδὲ τῶ τοῖς, ἐν οἷς μὴ ὁ ἀνὴρ δύναιται ποιεῖν τὰ τῆς γυναικὸς, μὴ ἢ γυνὴ τὰ τῷ ἀνδρὸς. ἰδιῶται ἐπέθεσαν νόμοι. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες, κοινοὶ πάντες εἰσι καὶ ἀδιδίρετοι. ὡς γὰρ γὰρ νομοθετήσαι, ἢ μοιχεύσθῃ καὶ μόνον ὁ ἀνὴρ, εἰ ἄλλοι, ὅτι τῷ ἴσας δίδωσιν, ἀλλὰ καὶ ἢ γυνή. ἔτα δὲ ἀντὶ αὐθῆ, μάστιγ' ἐπειδὴ ἐρηται. Πᾶς ὁ βλε்பῶν γυναικὸς πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἢ ἢ ἐμοίχευσει ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτοῦ. δὴ λὸν ἐστὶν ἀπιστιν, ὅτι πᾶσα ἢ βλε்பῶσα ἀνδρα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἢ ἢ ἐμοίχευθῆ ὡς αὐτῷ ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτοῦ.

Τῷ αὐτῷ. ιγ.

Eidem. 13.

Ἀναγιγνώσκων τὰς γραφὰς ὀφείλεις, καὶ μὴ πάλιν ἐρωτᾶν. εἰ γὰρ ἀνεπίγνωτες, ἐπίγνωτες ἂν, ὅτι τῷ μὲν ἀνδρὶ πάλιν ἀπερραπτικῆς ἐκρίσσεως πινά ἰδιῶται νομοθετήσαι τῇ δὲ γυναικὶ περὶ χεῖρα μινῶν. καὶ τῷ μὲν, πάλιν τῷ μὴ τοῦ τῆς φύσεως ἀναπέρετῃν θεσμοὺς, καὶ ἄρρεσιν ἐπιμνησθῆσαι, καὶ ἀκαρπαλυθῆσαι. τῇ δὲ περὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐλεγγμοῦ, εἰ ἀποπρωθεῖν, μεμοίχευθῆσαι, καὶ τὸν μὲν ὀνειρώξασθαι, πάλιν δὲ καὶ χεῖρα ἰρο μὲν, καὶ τικούσας, ἀχεθάρτον εἶναι φησὶ. καὶ ἔσω ἰερῶν πάλιν βόλων ἰσησιν, ἕως ἀν χεῖρα ἰροσῆσαι. καὶ ἀλλὰ πινά ἰδιῶται νομοθετήσαι, εἰ ὅδε ἀναγκασθῶν ὅτι τῷ παρόντος εἰπέιν, δινα μὲν σου ἐν τῷ ῥηθῆσο μὲν γινώσκαι, ὅτι ἐν κατένοις μόνους, ἐν οἷς μὴ τῆς γυναικὶ οἶόντε ποιεῖν τῶν ἀνδρὸς, μὴ ἔνδελ τὰ γυναικὸς, ἰδιῶται ἐπέθεσαν νόμοι. οἱ δὲ ἄλλοι πάντες κοινοὶ εἰσιν ἐκείτῳ γένει οἶον τὸ. Ἀγαπήσθῃς κύριον τὸν θεόν σου ἕξ ὅλης καρδίας σου, καὶ τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. τὸ. Οὐ φονεύσεις, οὐ μοιχεύσθῃς, οὐ κλέψῃς, καὶ ψευδομαρτυρήσθῃς. τιμὰ τὸν πατέρα

que esse detur (sunt enim qui viri, sunt rursus qui mulieris acriorem ac violentiorē esse asserant) at tamen ille ferit, hæc fertur, ille gignit, hæc parit, illæ agricolæ, hæc terræ locum obtiner. Quocirca in his rebus in quibus nec vir mulieris, nec mulier viri officiis fungi potest, priuatæ leges positiæ atque constitutæ sunt. Vt enim lege sancitum est, Non mœchaberis, nec vir solum, si in eo crimine deprehensus sit, sed etiam fœmina supplicio afficitur: eodem modo hic quoque (præsertim cūm dictū sit, Quicumque viderit mulierem ad concupiscendum, iam mœchatus est in corde suo) cuius perspicuum est, mulierem etiā omnem, quæ cupiditatis causa virum cōspexerit, adulterium iam in corde suo cōmississe.

Scripturas sacras lætitare debes, ac nō de omnibus rebus alios interrogare. Nam si in earum læctione versarieris, cognitum profectō haberes, quod viro de genituali excremento nōnulla priuatim sancita sunt, ac mulieri de mensuris: atque item illi de eo, vt ne naturæ leges euerat, atque infano masculorum amore teneatur, nec in sterilem rabiem præceps ruat, huic autem de aqua iudicij, si in adulterij suspitionē veniat. Denique illum si per fomnum corpus contaminarit, hanc autem & cūm purgatur, & cūm peperit impurā esse Lex ait, ambofque, quoad purificati fuerint, à factro ambitu remouet. Quin alia quoque nonnulla priuatim sancita & instituta sunt, quæ in præsentia commemorare minimè necesse est, cūm ex his, quæ mox dicturi sumus, intelligere queas, in iis duntaxat, in quibus nec mulier, que viri sunt, nec vir, que mulieris sunt, exequi potest, priuatas leges positas esse, alias autem omnes ad vtrumque sexum in commune pertinere. Verbi gratia hanc: Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & proximum tuum sicut teipsum. Et hanc:

Hh ij

quam conuenit medicinam excogitare. Quoniam autem perpauci sunt eiusmodi homines, atque aliorum multitudinem obteguntur, multorumque inimicitiam sibi committere metuentes, lachrymas quidem profundunt, verum nullum fortis ac strenui animi facinus edunt, ob eam causam iisdem, quibus illi, vitis laborare existimantur. Neque enim arbitreris velim, o improborum odij delubrum, omnes in iisdem vitis versari: verum nonnullos esse qui Apostolicæ vitæ typum retineant (quorum numerum ipse quoque auges) in quorum gratiam aduersus eos, qui peccant, nondum prolata est sententia.

Agatho Presbytero. 18.

Diuiniſſimus Patris terminus ac sermo, vir sapientissime (citra procemium enim ad interpretationem accedam) gestit quippe animus quod animo concepi eloqui) si, ut illi aiunt, tempore posterior est, sempiternus non est: si autem sempiternus, ut ipsi dicimus, haudquaquam tempore posterior. Nihil enim diuinæ naturæ tam proprium ac peculiare est, nec quod expressius eam noceat & insigniat, quam æternitas. Ac quidem splendoris vocabulum æternitatem indicat. character autem substantiæ, substantiam: Verbum item impassibilitatem, quodque ab omni corporea mole secerus sit: Filius denique, proprietatem & consubstantialitatem. Ex vnoquoque enim quod commodum & vtile est, corrogantes, quod reliquum est, nec diuinæ naturæ cõuenit, valere iubemus. Etenim in rebus procreatis his duabus oculis, antè, &, post, sit fanè locus. At in veneranda, summæque regiâ Trinitate, primum, ac secundum, locum non habet. Diuinum quippe numen & numero & tempore sublimius est.

Athanasio Presbytero. 19.

Si Legislatorem nihil aliud præter literam dixisse Iudæus existimat, qui tecum rixatus est, his ad eum verbis vtete. Inſcientiam vestram duo viri refutant, qui post

ἐπειδὴ δὲ ὀλίγοι ὄντες κομῶμεθ' ἡ τῶ πλὴν θεὸν χελεύοντες, καὶ τῶ πολλῶν ἀπειρητοῦν δειδότες, δακρύουσι μὲν, γυναικῶν δ' οὐδὲν, οὐδὲ νεανικῶν ἔπι δεικνύμεται. ὁ δὲ τοῦτο τὰ αὐτὰ ἐκείνοις νοστὶν ὑποπέπονται. μὴ γὰρ διὰ πάντας, ὡς μισοπονησίας τέρμος, ἢ γὰρ τοιούτους εἰναί πιναι τοὺς τῶ δ' ἀποστολικῶν σῶζοντας, χαλεκότητος, ὡν εἰς καὶ αὐτὸς τυγχάνεις, δι' οὗ οὐδέπω ἢ καὶ τῶ ἀμαρτανόντων ἐξουήνεκα ἡ ἦρος.

Αγαθῷ πρεσβυτέρῳ. ιη.

Ο θεότατος τοῦ πατρὸς, ὡ σφώλατε, ὅρος τε καὶ λόγος, ἀνευ γὰρ παρομιλίας ἔπι πλὴν ἑρμηνείαν χρῆστω. ὡδίνω γὰρ τὸ νενοημένον εἰπεῖν, εἰ μεταγενέστερος, ὡς φασιν, οὐκ ἀδίδιος· εἰ δ' ἀδίδιος, ὡς φασὶν, οὐ μεταγενέστερος. ἔδεν γὰρ ἕως ἰδίου καὶ χαλεκότησεως τῆς θείας φύσεως, ὡς τὸ ἀίδιον τὸ μὲν ἐν ἀπαύλασμα, τὸ σωματικῶν ἐμφάνει, ὁ δὲ χαλεκότη τῆς ὑποστάσεως τὸ ἐνοπίστατον. ὁ δὲ λόγος, τὸ ἀπαθές τε καὶ ἀσώματον. ὁ δὲ υἱὸς πλὴν ἰδιότητα, καὶ πλὴν ὁμοουσιότητα. ἐξ ἐλάττω γὰρ τὸ ἀρετήσιμον ἔρανε ζῆλον τοῦ λοιποῦ χάριεν εἰ μὲν, ὅσον τῆ θεῶν ἔπαρσει φύσει, ἔπι μὲν γὰρ τῶ γυνήτῳ τὸ παρ καὶ μετα, χάριεν ἐλάτω. ἔπι δὲ τῆς σελήνης καὶ βασιλικατάτης τριάδος, τὸ πρῶτον καὶ δεῦτερον, οὐκ ἔχει χάριεν, καὶ ἀριθμῶ γὰρ καὶ χερίων, τὸ θεῶν ἀνώτερον.

Αθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. ιθ.

Εἰ μὲν πλεον τοῦ γράμματος γομίζεις τὸ νομοθέτιον εἰρηκέναι, ὡς πρὸς σὲ, ὡς ἔφης, διενεργεῖς ἰσδάως· εἰ πρὸς αὐτὸν, ὅτι ἐλέγγυον ἐμὸν πλὴν ἀπαύ-

ἀπομεινύμεν οἱ δύο ἄνδρες οἱ μετὰ τῶ χριστοῦ παρυσίαν συγχευθεῖς παρ' οὐκ ἔστιν γερονότες· Φίλων ὁ θεωρητικὸς τὸς, καὶ Ἰώσηπος ὁ ἱσραελῶνατος. ὁ μὲν πᾶσαν χερίον πλὴν παλαίαν, εἰς ἀλληγορίαν τρέπων, ὁ δὲ ἀπὸ ῥήδην γράφων, τὰ μὲν ἀνιτήσομεθ' αὐτῶ νομοθέτη δέξωμεν. τὰ δὲ, ἀλληγοροῦλος μετὰ σεμνοτητος ὕστα δ' ἐξ εὐθείας λέγειας σιωπέφει, ταῦτα ῥητῶς ἐμφανίζοντος. εἰ μὲν γὰρ παρομιλίαν παρομιλήσεις ῥήσας τοῦτο ἐρησιώμεθ' ἀπαρμηνεύσει καὶ παρομιλήσει οὐκ ἀνήσασιν. εἰ δ' ἀποστολικῶν ἀποφάσεως τε, καὶ ἀποδείξεως, καὶ ἑρμηνείας παρομιλήσει, τολμήσοσι δυσσεβῶς. τὰς δὲ τῶ παρ' αὐτοῖς δέξασθαι σφῶν μαρτυρίας παρομιλήσει, οὐκ ἂν εἰεν δίχμοι.

Ερμολόγιῳ ἑπισκόπῳ. κ.

Τῆς θείας καὶ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ἡ ἱερωσὶν ὡς περ μὲθ' ἡμετέρας, ἵνα τὴν μὲν θεοσυνῆ, τῆ δὲ μεταβολῆν ἐργάζηται κρείττονα. εἰ τις λοιγαραῶν τῆ αὐτῆς μείζον φρονεῖ, ἔδδὲ φρόνησιν ἔχειν μοι δοκεῖ.

Τῷ αὐτῷ. κα.

Οἱ ἅγιοι, ὡ σφώλατε, τὸς ὑπὸ τῆς ἀρετῆς τῶ κινδύνων ὑποβόλας, ἐφόδον μείζονος ἐδοκίμησας ἔχασιν.

Ἰσιδώρῳ διακόνῳ. κβ.

Ὡς περ ἵνα καὶ ἀναργεῖ παρομιλήσειματι χερίστωμα, Ἰερουσαλήμ· ὅτε μὲν τῆ θεῶν σωματικῆ ἀπλῆσ, ὅρθη ἐσῶσα ἀπονήτ' ἢ ἀναμμεπὶ τὰ τερδπια ἴση, ὅτε δὲ ταύτης ὁ δὲ τὸ ἔπι πλὴν τῆσ' αὐτῆς, ἐσθητο, πύρ πολέμων αὐτῶν ραδίως ἐκλίεν· ἔπα καὶ ψυχή, ὅταν μὲν τῆ ἀνωθεν ῥοπή δὲ εὐσάθειαν τρέπων παρομιλήσειται·

Christi aduētum apud vos literarum monumenta condiderunt, nimirū Philo contemplator egregius, & Iosephus insignis historicus: ille, dum vniuersum penè vetus instrumentum ad allegoriam trahit, hic dum ad hunc modum loquitur: Legislatore alia commodè ac scitè innuente, alia cum grauitate allegorico sensu exponēte, ea denique omnia, quæ rectè ac planè dici vtile erat, ad literam indicante. Nam si propheticas voces, quibus id confirmetur, proferamus, eas peruersa interpretatione intorquere ac deprauare minimè videbuntur. Atque item si Apostolicas sententias, & demōstrationes atque interpretationes, eas impiè reicere, haudquaquam dubitabunt. At eorum, qui apud ipsos sapientiæ atque doctrinæ existimatione floruerunt, testimonia ab ipsis repudiari, haud profectò æquum fuerit.

Hermogeni Episcopo. 20.

Inter diuinam & humanam naturam sacerdotium velut medium interiectum est, ut illam colat atque obseruet, hanc autem in melius commutet. Quocirca si quis eo sublimius sentit, ne metis quidem & prudentiæ particeps esse mihi videtur.

Eidem. 21.

Viris sanctis, sapientissime vir, grauissima quæque pericula, quæ virtutis causa aduēnt, maioris gloriæ materiâ præbent.

Isidoro Diacono. 22.

Quemadmodum Hierusalem (ut perspicuo exēplo vtar) cum diuino auxilio munita & armata erat, recta stans citra laborē & cruorem trophæa statuebat, cum autem hac, propterea quod aduersus eā infaniffet, sese spoliabat, hostilium flamma eam nullo negotio prosternebat: eodem modo anima quoque, si diuina ope propter morum constantiam ac modestiam septa &

munita fuerit, hostes facile superabit: si autem in peccatum proruperit, hic quidē turpulentorum affectuum igne conflagrat, illic autē iudicij flamma cruciabitur.

Asclepio Sophista. 23.

Cum Xerxes, ð Sophista (nam à tuis historijs tecum agam) inuito ratibus Helle-sponto Atheniensium animos seruitutis iugo premere minimē potuerit, verum quamuis nihil non tentaret, atque etiam impostam elementis legem innouaret, eos tamen ab animi proposito haudquam dimouerit, tu tamen solo consilio perfecturum existimasti, vt animum nostrum dimoueas, atque ad blandiendum & adulandum in flectas. An non autē hoc absurdum est? Quocirca eiusmodi quadam cōsilia nobis dare desine. Sin minus, ex amicorum choro te fecernemus.

Martyrio Lectori. 24.

Acris atque ad omnia audax pecuniarum amor, nec satietatem vllam sentiens, animam eam, quam ceperit, in extremum malorum precipitem agit. Quocirca maxime in primordiis eum abigamus. Nam si semel vicerit, nulla postea ratione vinci potest.

Syriani. 25.

Generosus ille Paulus, præstantissimus inquam ille dux, qui regis electioni minime dedecori fuit, atque vt nihil omnino aliud quam Ecclesiæ vtilitatem ob oculos propositam habens, priuata commoda negligebat, & aliorum errata corrigebat, omnia ad Ecclesiæ ædificationē fieri oportere clamabat. Nos contrā, vt qui gloriā nostram spectemus, id quod nostris rebus conducere videtur, Ecclesiæ vtilitati anteponimus. Atqui Ecclesiæ gloria omnino ad nos quoque redundat, nostra autem non omnino ad commune commodum transit. Nam si, vt nosipfos commendare videamur, proximorum ædificationem nihili pendamus, an non iactura lucrum superabit.

δύως τῆς παλεμίας καταγωνιῆτος, ἔ-
ταν δ' ἀμαρτη, ἐνταῦθα μὲν τῷ πυ-
ρὶ τῆς πῦρ ἀλάσεται. ἐκείσε δὲ
τῷ τῆς κρείσως τιμωρηθῆσεται.

Ασκληπιῷ σοφιστῷ. κγ.

Εἰ Ἐέρξης, ὁ σοφιστῶν, ἀπὸ γὰρ τῆς
σῶν σοι ἀλεξέσομαι, τὸν ἑλλήσποντον
ζεύξας, τὸ τῆς Αθηνῶν φρόνημα
ὄχι ἠδυνήθη ζεύξαι τῶ τῆς δουλείας
ζυγῷ. ἀλλὰ πάντα μὲν ἐκίνει, καὶ τὸν
ταγέστα τοῖς σοι χεῖροις ἐκείνοισι θεο-
μῶν, ἐκείνοισι δὲ τῆς δέδογμῶν ἔμε-
πέκινει. οὐδ' ἀπὸ συμβολῆς ψιλῆς ἐνό-
μι(ας ἢ μὲν μετακινεῖν τὸ φρόνημα, ἢ
εἰς ἡσθεῖαν ἡσθεῖν. καὶ πῶς οὐκ ἄτο-
πον. πέπασσο τοῖσι τοιαῦτά πια ἡμῶν
παραγῶν· εἰ δὲ μὴ τῷ χρῆ τῆς φιλο-
σε ἀποκρίνῃ μὲν.

Μαρτυρίῳ ἀναγνώστῃ. κδ.

Ο δειὸς καὶ πάντολμος τῆς φιλο-
ρηματίας ἔρωσ, κρόνον οὐκ εἰδὼς, ἔπι
τὸ ἔρχεται τῆς κελῶν πλὴ ἀλῆσαν
ἡμεῶν ἐλαίνει. ἐνοιοῦ μάλιστ' ἐν
προσομίῳ αὐτὸν ἀπελάσασθαι. κρα-
τήσας γὰρ ἀχέρας ἔσται.

Συρίανι. κε.

Ο γενναῖος Παῦλος, ὁ ἀεικός φρα-
τηρὸς, ὁ τῆ βασιλείας πλὴ χειροτονίαν
μὴ ἀπμά(ας, ὁ τῶ χεῖρ' εἰαυτὸν παρ-
δῶν, ἵνα τὰ τῆς ἄλλων ἐπινορθώσῃαι,
ἄπε μὲν πλεον ὄρῶν τῶ τῆς ἐκκλη-
σίας συμφέροντος, ἀπεβόαι χεῖρ' αἰαν-
ται. καὶ οἰκοδομῶν γίνεσθαι τῆς ἐκ-
κλησίας, ἡμεῖς δὲ τὸ φαινόμενον ἡμῶν
συμφέρον. καὶ δέξαι γὰρ εἰαυτῆς
ὄρῶμεν, τῶ τῆς ἐκκλησίας προσπι-
μῶν. καὶ τοῖ τῆς ἐκκλησίας κλέος,
πάντως καὶ εἰς ἡμῶς ἀνατρέχει. ἢ δὲ
ἡμεῖς δέξαι, ἢ πάντως εἰς τὸ κοινὸν
ἀλεξέσομαι. εἰ γὰρ ἵν' εἰαυτῶν δέξασθαι
συνιστῶν τῶ τῆς πέλας ὀλιγοροίμεν
οἰκοδομῆς, πῶς ἢ μεῖζον ἔσται τῶ κέρ-
δοις ἢ ζημῆαι.

Κασίω

Κασίω πρεσβυτέρῳ. κς.

Οὐκ ἔστιν, ὁ βέλπτε, δεινὸν, τὸ δὴ-
νά ἀράξαι τῶν δεινῶν καὶ παθεῖν. τὸ δὲ
μὲν δεινὸν ἀράξαι τῶν δεινῶν, πα-
θεῖν, ἀντιθετὸν δεινὸν. πῶς οὖν τοῖς
ἐργασίαις ἀεὶ τῶν ἀπολογιστέων
θεῶν, οἱ μὲν οὐδὲ μὲν ἀλλῶς, ἢ ἀεὶ μὲν
τῶν ἀρῶν λέγοντες, ὅτι δικίως
περὶ δὲ τῶν δευτέρων, ὅτι δικίως.
ἢ γὰρ δικίως τοῖς μὲν ἡμῶν αὐτοῖς, τοῖς
δὲ σφραγῶν ἀποθεσιν ἀρῶν ἐκείνων.
οἱ γὰρ γίνεσιν ὀλιζόμενοι, ἀεὶ ἀμ-
φοτέρων ἀπορήσασιν ἀποκρίνασθαι.
οὐ γὰρ δικίως, οὐτε τ' ἀναγινώσκον-
ται ἀρῶν ἀπῆται, οὐτε τ' μὲν δεινὸν
τῶ δεινὸν δεινὸν παθεῖν. οἱ δὲ ἀρῶν
εἶναι ἀλεξέσομαι μὲν, καὶ ἐπινομήμην,
καὶ εὐσεβῆ μὲν, καὶ ἀπίως εὐλόγησι
λέξι μὲν.

Αγαθῷ πρεσβυτέρῳ. κς.

Τὰ μὲν τὸν ἐνικὸν ἀρῶν ἀντικα-
ἐρθημὸν ἐν τῇ ἱερῇ γραφῇ τῆς τῆς
ἀποστόλων ἀποστόλων ὅτι ἀρῶν
πῶς. τὰ δ' ἐνικὸς ἐξελικε γινώσκει τῆς
ταυτότητος τῆς φύσεως. τὰ μὲν γὰρ
ἐρητοῖ, ἵνα Σαβελλίος, καὶ Ἰσδαῖοι
ἔπιπρομῶσθαι. τὰ δ' ἵνα Ἀρειὸς καὶ Εὐ-
νόμιος, καὶ ἄλλοις ἐπιπρομῶσθαι. οἱ γὰρ
πῶς ἀντικα-ἐρθημὸν μὲν εἰς τῶν ἀρῶν
τῶν τῶν ἰδιοτήτων ἀρῶν, συστέλ-
λοντες δὲ εἰς μίαν φύσιν, ὁρθότατα
δογματίζονται, καὶ τῶ τῶ οὐρανίων
χρησῶν ἐπινοται διδασκαλίαις, μήτ'
εἰς παλυθείαν ἀλεξέ τῆς φύσεως ἀλεξέ-
φορῶν ἐκπύπτοντες, μήτ' εἰς Ἰσδαῖ-
μὸν. ἀλεξέ τῶ τῶ εἰδὸς ἀρῶν οὐ
φασιν ὀλιζόμενοι.

Αφθονίῳ ἐπισκόπῳ. κη.

Ἀπὸ τῆς ὁμολογῆσθαι τῶ ἀμφι-
βολα καὶ κρίνεσθαι, οὐκ ἀπὸ τῆς
ἀμφιβολῶν τῶ ὁμολογῆσθαι. οἱ δὲ τί

Casio Presbytero. 26.

Haud graue est, optime vir, eos qui gra-
uia perpetrarunt, grauibus quoque pœnis
affici. At eos, qui nihil graue commiserunt,
grauia perpeti, profus grauissimum est.
Quonam igitur modo iis, qui hoc nomi-
ne conqueruntur, satisfaciamus? Non alia
nimirum, vt opinor, ratione, quam si de
prioribus dicamus, quod iuste: de poste-
rioribus autem, quod explorandæ ipsorū
virtutis causa perpetiatur. Diuinarum iu-
stitia eos vlciscitur, his autem coronarum
materiam & segetem subministrat. Nam
qui flatum constituunt, de vtrisque quid
respondeant, non habebunt. Neque enim
æquum est, aut eum qui aliquid perpetra-
re coactus est, aut eum qui nihil graue per-
petrauit, grauia perpeti. At nos qui Proui-
dentiam esse affirmamus, & proba dici-
mus, & pietatem colimus, & causas ra-
tioni consentaneas habemus.

Agatho Presbytero. 27.

Quæ singularem numerum in sacra
Scriptura superant, personarum differen-
tiam indicant. Quæ autem singulariter en-
unciata sunt, naturæ identitatem. Illa en-
nim idcirco dicta sunt, vt Sabellio & Iu-
dæis ora obstruantur. Hæc autem vt Ar-
rius & Eunomius ac Gentiles obtententur.
Nam qui proprietatum numerum in san-
ctam Trinitatem porrigunt, ac rursum in
vnam substantiam contrahunt, ij rectissi-
mè sentiunt, ac cælestium oraculorum
doctrinam sequuntur, vt qui nec per na-
turarū discrimen in plurium deorum cul-
tum cadunt, nec per vnius personæ affec-
tionem in Iudaismum prolabantur.

Aphthonio Episcopo. 28.

Pereæ quæ certa & confessa sunt, de
dubiis iudicandum est, non autem per dum-
bia & ambigua de certis & indubitatis.

Verbi gratia: Cùm imaginis somnium à regis Babylonij animo auolauit, atque ipse nõ modò eius rei, cuius species ipsi obiecta fuerat, interpretationem, sed hoc ipsum quoque quod viderat, scire cuperet, cum Daniel non priùs ea, quæ quærebantur exposuit, quàm ea, quæ perspicua & manifesta erant, enarrasset, atque ita de rebus dubiis fidem sibi cõciliaffet, omnemque à se suspicionem propulisset: Siquidẽ de certis atque confessis rebus doctrina, ficta & commentitiæ interpretationis acufationem de medio tollebat.

Hermogeni Episcopo. 29.

Cùm morù vnus cuiusque ac vitæ perspicuum argumentum sit eorum, qui cum ipso degunt, vitæ ratio, ne mireris, si Eusebius Martinianum, Zosimum, Maronem, aliõsque eiusdem farinae honore afficit. Quemadmodum enim si virtutis amore teneretur, probis viris haudquaquam abire anteferet: sic quia collactanea & chara ipsi est improbitas, iisdem quoque hominibus vitur.

Archontio Presbytero. 30.

Quia non ob aduersariorum imbecillitatem victoriam assequitur, sed ob virtutis suarum magnitudinem fortes viros superat, clarus atque illustris est, dignusque qui publico præconio celebretur. Quare ob vnum aut alterum superatù ne glorièris. Nam tum denique victor verè prædicaberis, si summa virtute præditos superes.

Ophelio Grammatico. 31.

Tritis ac peruulgatis omiffis, apertè, quod sentio, dicam: etiam quibusdam videri possim nouam interpretationis viam inire. ò πρωτότοκος, id est primogenitus, si secunda syllaba acuat, eù qui primus natus est, significat. Si autem penultima, cum, qui primùm genuit. Atque id vobis præsertim, quod Homeri lectio delectat, compertum & exploratum est.

λέγω, ὁπνίχε δὲ τὸ βαβυλωνίαι τὸ ὄναρ τῆς εἰκόνας ἀπέπειν, καὶ ἐζήτει μαθεῖν ἢ μόνον τὴν ἐρμηνείαν τῆς δειχθέντος, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ὄψιν καὶ πάντας ἠπόρησαν. τότε ὁ Δανιὴλ ἔρωτον τὰ ζήτηθῆναι ἔφη, ὡς ἰσχυρῶς τῆς δόξης ποιήσασθαι τὴν ἐξήγησιν. τὰ γὰρ καὶ ἀφρονίαν αὐτῶν βεβαίωθεντα ὑφηγησάμενος, ἀξιοῦσιν ἑαυτὸν ἢ ἀνυπόστον ὡσεὶ τῆς ἀμφισβητημένης καθίστη. ἢ γὰρ ὡσεὶ τῆς ὁμολογῆσάντων διδασκαλία, τὴν τῆς πλάτης ἔξω τὰ λεγόμενα κατηρέσκει ἀνίρει.

Ερμολόγει ὁπίσκοπον. κβ.

Εἰ δειγματοσφῆς ἦ ἐκείνη τρέπων ἢ τῆς συνόρων ἐπὶ πολιτεία, μηθεύμαζε, εἰ εὐσέβιος τοῖς ὡσεὶ Μαρτυριανὸν καὶ Ζώσιμον καὶ Μάρωνα, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὁμοτέτοις αὐτοῖς, ἀφρονίᾳ ἔχει. ὡσαύτως γὰρ εἰ ἀρετῆς τὴν ἐρασίαν, ὡς ἂν τῆς φιλαρίτων ἑτέρους ὡσαύτως ἔπειθῃ αὐτοῦσιν καὶ φίλων τὴν κακίαν ἔχει, τοῖς ὁμοτέτοις χεῖραι.

Αρχοντίω πρεσβυτέρω. λ.

Ὁ μὴ ἀφρονίᾳ τὴν τῆς ἀντιπάλαν ἀσθενείαν ἀφρονισμῶν, ἀλλὰ ἀφρονίᾳ τὸ μέγεθος τῆς οἰκείας ῥώμης τῆς ἰσχυρῶν κρατῆς, ἀσίδιμος ἐστὶ, καὶ ἀναρρήτως ἀξίος, μὴ τοῖνυ ἀναβραβεύει, εἰ ἐπὶ καὶ δευτέρῃ κεκράτηται. εἰ γὰρ τῆς ἀκρων εἰς ἀρετῆν ἀφρονισμῶν, ὄντως βωπαιδὸς ἀνακρηρῆση.

Οφελίω γραμματικῶ. λα.

Τὰ κατημαξουμένα παρῆς, σαφῶς εἶποιμι τὸ γεννηθῆναι, εἰ καὶ δόξαμι ποῖ χρονοτέρῃ ἐρμηνείᾳ ἀναπέμνειν ὁδοῖν. ὁ πρωτότοκος, εἰ μὲν ἢ δευτέρῃ ὀξυμοίτο συλλαβῇ, τὴν περὶ θέντα ὡσάντων. εἰ δ' ἢ παρεχάτη, τὸν ὡσάντων τελευτῶν μινύει. καὶ τῆς ἀκριβέως ἴτε μάστιγα ὑμῶν οἱ ὁμοτέτοις. πρωτότοκος γὰρ ἢ ὡσάντων τεκούσα

κῆσα ἐκείνη εἴρηται εἰδὸς οὐδ', μάλλον δ' ἀναγίγνωσθαι ἐννοεῖν, ὅτι καὶ αὐθιγα τοιαύτη τῇ ἐννοίᾳ ὁ θεσπίσιος ἐχέσσει το Πάυλος, ἢ ὡσάντων τῆς κτίσεως αὐτὸν ἐκτίσθαι δογματίζων. ἀπαγε. ἢς γὰρ ἀπαύρασμα, τῆς δόξης, καὶ χρονοτέρῃ τῆς ὑποστάσεως τῆς πατρικῆς αὐτὸν καλεῖ. ἀλλὰ ὡσάντων τετοκέναι, τετέτι, πεποικέναι τὴν κτίσιν, ἢ τῆς τριτῆς συλλαβῆς ὀξυμοίτης. ὡσάντων, ἢ ὡσάντων, ἢ ὡσάντων, ἢ ὡσάντων, ἢ ὡσάντων. εἰ δ' ὁ τόκος ἐνταῦθα ἀπὸ τῆς κτίσεως παρελήθη, θαυμαζέτω μηδεὶς, ἢ ὡσάντων ἔτερωσε εἴρηται, θεὸν ἢ γενήσαντά σε ἔχει τελεπτες, καὶ ἦρος ἐγέννησαι καὶ ἔφωσα: καὶ ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἔσε, καὶ ἦοι ὑψίστη πάντες. ἐπειθὲ γὰρ καὶ γενήσας ὁ θεὸς ἀπαύρασε ἐγέννησε, καὶ κτίσων ἀπαύρασε καὶ θεοπροπῶς καὶ ἀμογητὶ δὴ μινύρῃ, τῆς τοῖς ὀνόμασι κέχρηται ἢ γραφῇ, ἢ ἵνα τὴν γέννησιν κτίσιν, καὶ τὴν κτίσιν γέννησιν ἀπολάβωμεν, ὡς καὶ ἑρρωῦτες οἱ ἀρετικοὶ χρονοσυνεμάζοντες οὐκ εἰσὶν: ἀλλ' ἵνα τὴν εὐκολίαν, καὶ τὴν ἀπῆθειαν τῆς θεῆς ἀφρονισμῶν. εἰ δὲ πῆς ἀφρονισμῶν μόνῃ δὲ λέω, καὶ μὴ τῶν ἀφρονισμῶν αὐτέποιοι ἢ τὴν ἐγὼ τὴν ἴσῃρον ἐμαυτῶ θύσομαι, ἢ τὸ ἐκείνος ἐμαυτῶν εἰ ἢ δὴ χρονοσ. ὡς οὐδ' ὅτι τῆς ἀφρονισμῶν τὸ πρῶτον ἀφρονισμῶν ἀφρονισμῶν, εἰ μὲν οὐδ' ἐκείνος ἔχει δὲ ἔξει, δειξάτω. εἰ δὲ ἐμὲ ἀπαυτεῖ τὴν ἀφρονισμῶν αὐτὸν τὸν τῆς ἐρρωῦτες, ἀφρονισμῶν μινύρῃ. μετὰ γὰρ τὸ εἶπαι πρωτότοκος πάντων κτίσεως, ἐπὶ γὰρ, ὅτι ἐν αὐτῶ ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς ἔσονται, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ μὲν οὐδ' εἶπε μετὰ αὐτὸν ἐκτίσθη, ἢ ἴσῃρον τῶ κατημαξουμένα. εἰ δ' ἐν αὐτῶ ἐν γὰρ τῶ κτίσθη ἢ ἐπὶ τῶν πάντων δημιουργία καὶ ἀφρονισμῶν, ἢ ὡσάντων ἀφρονισμῶν ἀφρονισμῶν, ἢ ὡσάντων ἀφρονισμῶν, καὶ κινύμεθα, καὶ ἴσῃρον ἀνατίρητος ἢ ὡσάντων οἱ μινύρῃ. εἰ δὲ καὶ τὰ

πρωτότοκος enim ea, quæ primū peperit, ab ipso dicta est. Probabile itaque, imò necessarium fuerit animaduertere, huiusmodi quodā sensu hīc quoq; diuinū Paulū fuisse, cūm Christū omnis creaturæ primogenitū dixit. Hoc quippe vocabulo non eum primū ex omnibus rebus conditis creatum esse docet (absit) quippe qui splendor gloriae, & paternæ substantiæ characterem ipsum appellet: verū eum res conditas primò peperisse, hoc est effecisse: ita vt (tertia syllaba acuto accētu notata) πρωτότοκος non πρωτογενής, id est, primò gignens, non primogenitus, πρωτοκτίστης, non πρωτόκτιστος, id est, primò creans, non primò creatus. Quòd autem ὁ τόκος, hoc loco pro creatione accipiatur, non est quòd quisquam miretur, cūm alio etiam loco dictū sit, Deum, qui te genuit, dereliquisti. Atque alios item, Filios genui, & exaltavi. Ac rursū, Ego dixi, Dij estis, & filij excelsi omnes. Quoniam enim & cūm Deus genuit, citra passionem vllam genuit, & cūm creat citra omnem passionē, & modo diuinitati consentaneo, ac sine vllō labore creat, idcirco Scriprura his vocabulis vsa est, non vt per generationem creationem, & per creationem generationem intelligamus (quemadmodum improbè ac veteratorie hæretici affirmare videntur) sed vt facilitatem, Deiq; ab omni perpessione vacuitatem ostēdat. Quòd si quis ei duntaxat, quia priùs ipsius animus imbutus est, opinioni addictus, ac non veritatem sibi ante oculos proponēs verbis meis refragetur, nec mihi ipse iudex ero, nec item ipsum sibi ipsi iudicem esse æquum fuerit. Quocirca incorruptis iudicibus negotium committamus, ac nostræ disputationis arbitri sint auditores. Itaque si ille aliquid demonstrare queat, demonstrat. Sin autem à me demonstrationem exigit, hunc ipsum qui his verbis vsus est, testem proferam. Postquàm enim dixit, Primogenitus omnis creaturæ, mox hæc verba subiunxit, Quoniam in ipso creata sunt omnia, quæ in cælis sunt, & quæ in terra. Quamobrem si dixit, Post

cum creata sunt, quin secundum aduersarium pronuncietis, causam haud dico. Si autem, in ipso (etenim in Creatore rerum omnium procreatio & conseruatio est. Quod quidem etiam alio loco explanans, dixit, In ipso enim viuimus, & mouemur, & sumus) sine controuersia, vt opinor, nostra est victoria. Quod si ea etiam, quæ sequuntur, narrauero, luculentius ad huc trophæum erit. Ait enim, Et ipse est ante omnia. Non dixit, Ipse factus est ante omnia, sed, Est ante omnia. Et omnia in ipso constituta sunt. Non dixit, Cum ipso, nec, Post eum creata sunt. Quid autem est, quamobrem eos reiciunt, qui eum diuinitatis ratione vnigenitum dictum esse aiunt, humanæ autem nature respectu primogenitum omnis creaturæ? Nam si nec ita intelligatur, nec item *παρωτόκην* vocetur, primogeniti vox, siquidem vnigenito copulerur, nobilitatem designare potest (potest enim quispiam & primogenitus & vnigenitus filius esse:) si autem rebus creatis, locum non habet. Aut enim *μοιούκην*, id est, solus creatus, aut primogenitus erit. Alterutrum enim alterutrum de medio tollit. Quid autem prohibebat, quo minus aperte ipse diceret, *παρωτόκην* omnis creaturæ. Id si *παρωτόκην*, id est, primus creatus, intelligatur, quoniam pacto vnigenitus est. Nam quod solum est, aliud haudquamquam admittit. Ac primum item, solum repudiât. Quidnam autem iuxta hoc ipsum rebus conditis præstat, si ipse quoque creatus est? Quin autem erubescunt, creaturam adorantes, ac fuisse ipsi sententiis aduersantes: quippe qui, cum res creatas adorari vetent, vt Cætilitium errorem, ipsi tamen se hoc facere minimè animaduertant? Quin illud quoque nosce operæpretium est, eadem vocabula non semper eadem res significare, neque homonymiam synonymiam omni modo designare. De Filio enim generatio proprie dicitur, de conditis autem rebus, improprie: de illo inquam ob veritatem eandemque substantiam, de his autem, honoris & adoptionis causa. Volens enim genuit, nos verbo veri-

ἐξῆς φράσαιμι, ἑπιφανεστέρον ὅτι τὸ πρόπαιον. φησὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ὅτι παρὰ πάντων, ὅτι εἶπεν, αὐτὸς γέγονε παρὰ πάντων, ἀλλ' ἐστὶ παρὰ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν. ὅτι εἶπε μετ' αὐτῷ, ἐδὲ μετ' αὐτὸν ἐκτίσθη. Διὰ τὴν δὲ ἀποδείξιν τῶν λόγων τῶν μονογενῆς καὶ τῶν θεότητος. παρωτόκος δὲ τῆς νεῆς κτίσεως καὶ τῆς ἀπορωτότητας. εἰ γὰρ μήτε ἕως νοῦ θέν, μήτε μὴν παρωτόκην κληθῆναι τὸ παρωτόκον. εἰ μὲν τῷ μονογενεὶ συναφθῆναι δύναται τὸ εὐγένειαν ἐμφύτω. δύναται γὰρ ἐν αὐτῷ καὶ παρωτόκος, καὶ μονογενῆς υἱός· εἰ δὲ τοῖς κτίσμασιν, ὅτι ἐστὶ γένεσις ἢ γὰρ μοιούκην ἢ παρωτόκην. θαυτέρων γὰρ θαυτέρων ἀναρροπικὸν ὅτι. τὴν δ' ἀρα ἐκάλυψε σαφῶς αὐτὸν εἶπεν, παρωτόκην πάσης κτίσεως. πῶς δὲ εἰ παρωτόκην νοεῖται, μονογενῆς ὅτι. τὸ μὲν γὰρ μόνον, ἀλλ' οὐ παρωτόκην. τὸ δὲ παρωτόκην, τὸ μόνον παρωτόκην φέρεται. τὴν δὲ ἀποδείξιν κτισμάτων καὶ αὐτὸ τὸ εἶπε καὶ αὐτὸς ἐκτίσθη. πῶς δὲ ὅτι ἐρρηθῆσιν, κτισματι παρωτοκίαν καὶ τῶν αὐτῶν μαχόμενοι ψήφοις. ἀπαρροεόντες καὶ τὸ τῆς κτίσεως παρωτοκίαν, ὡς ἐλλυτικῶν αὐτοὶ τῶν δρώντων ἐαυτοὺς λαμβάνουσι. καὶ δὲ καὶ τῶν εἰδένων, ὅτι ἐπὶ αὐτῶν ὀνόματα πάντως καὶ τὰ αὐτὰ μινύει παράγματα. ἢ ἡ ὁμωνυμία συνωνυμίας ἐκ παντὸς τρόπου ἐμφάνει. ὅτι μὲν γὰρ τῶν κτίσεως λέγεται ἡ γέννησις. ὅτι δὲ τῶν κτισμάτων καὶ τῶν κτισμάτων. ἐπὶ οὐκ εἶναι τῆς ἀληθείας ἐνεκεν καὶ τῆς ὁμοσιότητος. ὅτι δὲ τῶν πῶς ἐνεκεν καὶ ὑποθεσίας. βυβλιθεῖς γὰρ ἀπεκλήθησαν ἡμῶς λόγῳ ἀληθείας. μὴ τοίνυν ἡ ὁμωνυμία τὸ ὁμοπῆλαιον ἐν ταῦθα πικρῶτα, μὴ δὲ τῶν καὶ τῶν κτισμάτων εἰρημνία κτίσεως λελέσθαι νομίσθη. ἐπεὶ καὶ τὸν θυμὸν καὶ τὸ ὄργανον, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ τῆς θείας μὴ πρέποντα φύσει. καὶ τῶν κτισμάτων λελεσθῆναι μὲν ὅτι ἀντὶς ἐφρονῶν κτίσεως πε-

φράσαιμι

φράσαιμι φάσιν. δὴλον γὰρ ὅτι ἐπὶ ἐκείνῳ γένεσι. καὶ ἐκείνῳ λέγει ἡ παρωτοκία καὶ ἀρμόζουσα ἐρμηνεία παρωτοκίαν τὴν ἀληθῆσαν ὀδίνει.

tatis. Quocirca homonymia hoc loco honoris æqualitatem ne pariat: nec quæ inproprie dicta sunt, proprie dicta esse quisquam existimet. quandoquidem nec furor est, nec iram, nec alia omnia, quæ, cum diuinæ naturæ minimè conueniant, per abusum dicta sunt, quisquam mentis compositus proprie usurpata esse dixerit. Perspicuum enim est, quod in vniciquoque loco, & cuilibet dictioni, congrua & consentanea interpretati o adhibita, veritatem parit.

Ἡσαΐα γραπτότη. λβ.

Esaiæ militii. 32.

Λίαν ἐκπλήθησεν ἡ πόλις μάλα ἀκριβῶς ἐπιγνώσκων τὸν ἑαυτοῦ δόξα. ἀμαζονοῦσιν, καὶ αὐτὸς τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως ἐχέτω, τῆς δ' ἀθηωπύτων ἐβλαβῶν ἐδὲν, ἐδ' ἀσφαλῆς, ἀλλὰ καὶ ἀνὰ ἄλλαν δύνατον εἶναι δοκοῖν ἀμφίβολον ὅτι, ὁμολογῶν μὲν γὰρ κτήται καὶ εἰς τὴν αἰτίαν μεταβολῆς ὅταν μὴ τὸ ἀναθεῖν ἐχέτω ῥοπήν, καὶ τῶν ἐξ ἑαυτοῦ ὀδίνει, καὶ μετὰ αὐτὸν ἰδὸν φρόνημα, ἀλλ' ὡς φησὶ ἐξ ὀργῆς ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ ἐναπίων παρωτοκίαν μεταβολῆς.

Magna me admiratio tenet, qui fiat, vt cum tibi illud exploratissimum sit, diuinam quidem potentiam insuperabilem, siueque semper similem esse, humanam autem nihil certi ac stabili habere, verum quamlibet valida esse videatur, dubiam tamen & ancipitem esse, vt pote quæ nisi diuino subsidio fulciatur, certissimam mutationem habeat, atque horrendam ruinam parturiat, tu tamen animo tuo minimè modereris, verum immodico fastu intumescens, mutationem in contraria prouoces.

Παύλου. λγ.

Paulo. 33.

Ἐπειδὴ ἔφης δι' ἐμὴν αἰτίαν, ὅτι μέγας μολύβδου καὶ ἐδ' ἐμὸν τὴν ἀμαρτίαν, ἑώρακεν ὁ Ζαχαρίας. καὶ ἡμῶν ἐπὶ ὁ μολύβδος δηλοῖ τὸ βαρὸς τῆς ἀμαρτίας. καὶ δὲν γὰρ ἐπαρθεῖσιν ἐδὲ φορηκώτερον τῆς ἀμαρτίας, πῶς εἰς τὴν πύλιναν τῶν ἑαυτοῦ κατὰ κτίσεως τοῖς ἀλλοτρίαις τῶν δὲ μίτρων, τὸ τέλος μινύει τῆς παρὰ τῆς ἀμαρτημάτων μακροθυμίας, καὶ τῆς πτωχείας τὴν ἀρχὴν γὰρ ἀμέτρος, ἐδ' αἰ ἀμαρτανεὶν συγχωρηθῆσιν, ἀλλ' ὅσον ἐδὲ πῶς πικροτάτας εἰσέρχονται ὄνται δίχως.

Quoniam quæris quidnam causæ sit, eur Zacharias iniquitatem super mensuram plumbi sedentem viderit, respondeo, hoc idcirco cõtigisse, quia plumbum peccati pondus & grauitatem designat. Neque enim quicquam peccato grauius, atque onerosius est, quippe quod ad ima inferni eos, quos cõperit, deturbet. Per mensuram autem, diuinæ erga eos, qui peccarunt, lenitatis & patientiæ finem, pœnæque principium significatur. Neque enim absque mensura, nec semper vitis indulgere permittentur, verum iamiamque acerbissimis suppliciis multabuntur.

Εὐτολίου. λδ.

Eutolii. 34.

Δεινὸν ὄντα καὶ δραστήριον τὸν τῆς φιλοπίας ἔρωτα, καὶ δεινῶς κρατουῦν.

Ambitionis amorem, suapte natura vehementem & acrem, atque humanum

quæ officij ratio postulat, faciant. Plerique enim (nec verò me quisquam iracundia commotum hæc dicere arbitretur) non secus ac si nec iudicium futurum sit, nec providentia vlla rebus præsit, atque humanas actiones conspiciat, velut in densissimis noctis tenebris ea faciunt, quæ faciunt. At verò dubium & controuersum dogma, quâuis probabilitate carens, permultos tamen expugnat. Etenim optimam quidem & accuratam viuendi rationem contemnunt ac pro nihilo ducunt: linguam autem supra quàm par sit, acuunt. Ac temperantiam quidem nihil omnino curant: de increata autem materia, nonnullisque aliis nugatur, quæ nec cognita magnâ aliquod ad virtutem adiumentum afferunt, nec ignorata, eos, qui in his rebus haudquam eruditi sunt, detrimento vlllo afficiunt. Primum igitur discant, iudicij dogma, quod & apud nos, & apud illos, extra controuersiam est, discutere, ac rectam vitam amplecti. Absurdissimum enim est illud, de quo inter vtrosque conuenit, tacere: ea autem, de quibus inter se dissenserunt, sursum deorsumque iactare, ac de iis perpetuò garrere.

Sereno. 38.

In publicis & grauissimis malis commiserationi locus non est. Omnes enim priuatas calamitates deplorantes, nõ tantum otij habent, vt ipsi alienas miseras luctu ac lamentis profsequi vacet.

Cheremoni Diacono. 39.

Impurum ac sceleratum hominem nego, nõ modò de fidei doctrina, sed etiam de vlla re alia os aperire debere, quoad per sinceram poenitentiam animi maculas absterferit. Nam cum peccatori dixit Deus, Quare tu enarras iustitias meas? multo certè ei, qui animo ita constitutus est, ac fidei dogmata perferutari non veretur, silentium indixit. Tanto enim dogmata iustificationibus sublimiora sunt, quanto cælum terra, & anima corpore. Quocirca cum vitæ integritas tibi desit, de fi-

θυμῷ, τὸ λεγόμενον, εἶναι νομιζέται, ὡς μήτε κρίσεως οὐσίας, μήτε παρηγορίας ἐφεσώσεως ἢ καρποφάνειας τὰ δρώμενα, καὶ ἀπὸ τῆς ἀσελῆνης νικητῆ δρώσῃσι ἀδράσῃσι. ὁ δ' ἀμφισβητήσιμος καὶ τοῖ ἀπίθανος ἂν τὴς πολλοῖς χειρῶται. πολιτείας μὲν γὰρ ἀκρίβεις ὀλιγορῆσι, πλεὺ δὲ γλωτῆται ἕσθ' τὸ δέον θῆγῃσι, καὶ σωφροσύνης μὲν αὐτοῖς λόγος ἕδραίς. πλεὺ δὲ ὕλης ἀγενήτης, ἢ ἄλλων πῶν φλυαροῦσιν, ἢ μήτε γινωσκόμενα μέγα πῶς σωτηρίας σωπελαῖ· μήτ' ἀγνοήματα καταβλάπτει τῶς μὴ πεπαιδευμένοις. μανθανέται· ἄν οὐκ ἄρῶτον τὸν παρὰ τῆ ἡμῶν καὶ αὐτῶν ὁμολογούμενον τῆς κρίσεως λόγον ἀνακινεῖν, καὶ εἰς ὀρθῆ ἕσταται. ἀποπώπαιτον γὰρ τὸ μὲν ἐν οἷς συυέβηται, σιωπῶν· τὰ δ' ἐν οἷς διαγέγραπται, ἄνω καὶ κάτω θρυλλεῖται.

Ζελεῖν. λθ.

Εἰ τοῖς καινοῖς καὶ ἀκηκέτοις κερκοῖς κληροῖσι ἔχει οἰκτιροῦ. πάντες γὰρ τὰ οἰκτιροῦ φρονήτες πάθη, χολώσῃσι ἄγασι τῶς πέλας ἐλευάν.

Χαιρήμωνι Διγκόνω. λθ.

Τὸν ἐναγῆ ἢ φημι πλεὺ δόγματων, ἀλλ' ἢ δὲ πλεὺ ἄλλῃ τινος χελεύσῃσι ἀνοίγειν σῆμα, ἕως ἂν δι' εὐλακρινῶς μετανοίας καθαρθῆν. εἰ γὰρ τῶ ἀμαρτωλῶ ἐπιτεῖ ὁ θεός, Ἰναπὶ σὺ διηγῆ τὰ διχνομάματα μὲ, πολλῶ μάλλον τὸν ἕπε ἀφαικόμενον, καὶ τὰ δὲ ματα εἰρηναῖα πολυῶτα ἐπεσόμεσποσῶται γὰρ τὰ δόγματα τ' διχνομάτων ὅτῃ ἀνώτερον, ὅσον ἕρεκνὸς γῆς, καὶ ψυχῆ σώματος. πεπαισσο τοῖνω τῶ βίω μὲν ἢ τῶ κῆδος, πλεὺ δὲ δόγματων.

μάτων ἀμυλλάιδμος, ἵνα μὴ καὶ τῶ δόγματι ἢ τῆσι παρηγορήσεως. ἀάθασι γὰρ πολλοὶ ἀπὸ τῆς τῆς λεγόντων δόξης τοῖς λεγόμενοις ψηφίζεσθαι.

dei dogmatibus certamen institucere define: ne alioqui, vt dogma quoque superetur, in causa sis. Solent enim complures ab eorum, qui loquuntur, existimatione, de iis, quæ dicuntur, sententiam ferre.

Θεόδωρω σχολαστικῶ. μ.

Theodoro Scholastico. 40.

Ὁ μὲν ἀδελφός, ὃ θαυμάσιε, ὁ σὸς ἀφ' ἑσέου θαυμάζετα, σὺ δὲ ἀφ' ἑσέου λόγον, ἐκείνος δὲ ὀρθότητα γνώμης, σὺ δὲ ἀφ' ἑσέου δεινότητα γλώττης· ἐκείνος ἀφ' ἑσέου μετριοτήτα ἡθους, σὺ δὲ ἀφ' ἑσέου φροσύνης ὄγκον· ἐκείνος ὡς καρπὸς ἐρύων, σὺ δ' ὡς φύλλοις κοιλῶν. εἰ τοῖνω τῶ ἕπος ἔχει, ζήλος τ' ἑσέου ἀδελφόνῃνα καὶ ἄμω εὐδοκίμος εἶναι. ἢ γὰρ ποσῶτον ἐκείνος τῆς σῶν, ὅσον σὺ τῆς ἐκείνου γρηζέεις πλεονεκτικῶματων.

Frater quidem tuus, vir eximie, ob meres in admiratione est: tu ob sermonem, ille ob animi integritatem: tu ob linguæ facundiam. Ille ob motum moderationis: tu ob verborum fastum ac tumorem. Ille, vt fructu scatens: tu, vt foliis abundans. Quamobrem si ita est, fratrem tuum imitare: vt vtroque nomine laudem & gloriâ consequaris. Neque enim tam tuis illæ quàm tu ipfius dotibus opus habes.

Eidem. 41.

Τῶ αὐτῶ. μα.
Θαυμάζοντες σε πῶς δι' ὀξύτητα ἦ, ἢ γλώττης δεινότητα, καὶ φρονήτα ὡς δύσπερον καὶ δύσπασσιτον καὶ δύσκολον. δέον γὰρ τοῖς ὑποδουλοῖσι συγχαπέσθαι, ἢ δὲ τοῖς κρείττοσι παραχαρῆν, ἢ κοῦ εἰ τῶ ὄπως ἔχει, μὴ καὶ ὑβρίζε πλεὺ ἀρετῆσι πωδεντυ τῆ γνάμης σκαθότητι ἀλλὰ κίρνε τῆ εὐφύια πλεὺ εὐδοκίαν, καὶ τῆ τῆς λόγων δεινότητι πλεὺ τῆς πρόποιν ἡμεροτήτα, ἵνα ἐκείνῳ ἀοιδίμος γένοιτο.

Quidam te ob ingenij acumen ac dicendi facultatem admirantes, vt contentiosum atque ad audiendum difficilem & morosum acculant. Nam cum ad inferiores te demittere debeas, tu contra ne superioribus quidem ac præstantioribus cedis. Quocirca, si res ita se habet, ne eruditionem eam, quæ in te summa est, per animi finistritatem atque improbitatem probro ac dedecore affice: verum egregiæ indolis benignitatem, & eloquentiæ morum suauitatem & facilitatem admisce: quò vt inque laudē tibi ac nominis celebritatē comites.

Τῶ αὐτῶ. μβ.

Eidem. 42.

Σοφὸν τῶ λόγῳ ἔγωγε εὐκαίμην. τὸν σαφῶς ἑρμηνεύσῃσι δυναμένον τὸ νοηθῆν, ἢ τὸν ὑποδοχοῖσι καὶ ὑψηλοῖς λέξεσσι, καὶ τὰ σαφῆ ὑψηλοῖς ἀκούονται. ὁ μὲν γὰρ τὸ λεληθὸς εἰς φῶς ἀγει. ὁ δὲ καὶ τὸ πᾶσι δηλον ἐν σιότητι κατακρύπτει. διὸ ἐκείνος μὲν ἄτε τῆς τῆς ἀκροατῆς ἀφελείας ἐφέμενος, πολυύμνητος. αὐτὸς δὲ ἄτε τῆς ἰδέας δόξης ὀρεθόμενος ἀγέετος.

Eloquentem ego hunc esse statuerim, qui id, quod animo concepit, perspicua oratione demonstrare potest, non qui doctissimis & sublimibus verbis, ea etiam quæ clara & dilucida sunt, obscurat. Ille siquidem, quod latet, in lucem profert: hic, illud etiam quod omnibus perspicuum est, in tenebris occultat. Eoque nomine ille, vt qui auditoribus prodesse cupiat, amplissimis laudibus celebratur: hic contra, vt qui gloriæ suæ cupiditate flagret, honoris ac præmij expers relinquitur.

Paulo. 43.

Haud mirum istud videri debet, quod ne qui inuidiæ facibus inflãmantur, beneficiis quidem meliores fiunt. Acceptis enim beneficiis, magis irritantur, quia sô benignitate opus esse agnoscunt.

Serapioni Episcopo. 44.

Quandoquidem demonstrationum re- xum obscurarum duplex principium est (omnis enim demonstratio & confirmatio vel à sensu, vel à perspicua consideratione initium ducit) mihi que aut horum altero, aut etiam utroque ad sedandam tuam iracundiam, è medio vt ipse scripsisti, pectore feruentem, vti necesse est: sunt auté iudicia ea, quæ per rationis opem sũt, haud æquè omnibus prona & facilia (propterea quòd & prudentem ac sagacem cum esse oportet, qui aliquid obscuri venari vult, & in his disciplinis, quæ mentem acuunt, diu multùmque in prima ætate ver- fatum esse) dicirco factius fuerit, ab ipso experimento isque quæ Domino Christo contigerunt, exorditi. Hæc enim & rudes atque imperiti, & perquam ingeniosi & sagaces interiecta assequi poterunt. Quid igitur eo nomine indignaris, quòd Euse- bius, qui Episcopi speciem gerit, vt scripsisti, aduersus vniuersam Ecclesiam debac- chas, suamque remulentiã & contume- liam non modò aduersus alios omnes, sed etiam aduersum te, à quo persæpe benefi- ciis affectus est, profert? Verùm, ô amice, lenem animum præsta. Vt enim rationes atque argumenta, quibus id tibi faciendũ esse demonstrẽ, à Domini cruciatibus id probare conabor. Maximè enim ea quo que, quæ ipsi à sacrilegis & execrandis Iu- daeis acciderunt, intoleranda erant, atque eiusmodi, quæ veniam omnem excederẽt. Verùm demus ea tolerabilia fuisse. Quid autem de impio illo ac nefario Iuda dix- is, qui in sacrosanctum illum chorum, & in Regis collegiũ aggregatus fuerat, atque aduersus dæmones, & morbos, & mortem

Παύλῳ. μγ.

Θαυμαστὸν οὐδὲν εἰσὶ φθόνα πρὸς σεο μὲν, ὅδε τὰς εὐεργεσίας ἱστούσας. βελτίους ἰσχυροῦς γὰρ τὰς χεῖρας μᾶλλον παροξύνονται. ἐπειδὴ τῶν συ- νίσασιν ἑαυτῶς διηθέντας ἀρετῶν τῆτος.

Σεραπίωνι ἐπισκόπῳ. μδ.

Ἐπειδὴ τῶν ἀποδείξεων τῶν ἀφ' αὐ- τῶν πραγμάτων ἀρχαῖ διήσθη τυγ- χάνουσιν. ἢ γὰρ ἐξ ἀόριστων, ἢ ἐκ νοή- σεως ἐκέρχοντες πᾶσα ἀπόδειξις καὶ πῆ- σις ἀρχεται, καὶ μετὰ ἀναγκαστὸν ὄσθιν, ἢ θαυτέρω τῆσαν, ἢ ἀμφοτέροις κερζήσασθαι τῶν κοιμῶσαι σὺ τὸν θυμὸν, ἐκ μέ- σης καρδίας ὡς γέγραφας ζέοντα. ὅσων δὲ τῶν ἀφ' αὐτῶν λόγων κρείσσων, οὐχ ἄ- पासιν ὁμοίως εὐπερίσθ, οὐδὲ βελτίων. ἐπειδὴ καὶ σὺ τὸν εἶνα, γὰρ τὸ ἴσθαι- σαῖ τι τῶν ἀδελφῶν, βελτιώμενον καὶ γα- ρυμᾶσθαι καὶ τὴν τῶν ἡλικίῶν ἐν τοῖς ἀκοιῶσι τὸν λογισμὸν πρὸς εὐ- μασι. ἀμεινὸν ἀπὸ τῆς ἀείρας. καὶ τῶν συμβελήκων εἰς τὸν δεαστὴν Χριστὸν ἀρχασθαι, τῶν τοῖς γὰρ καὶ οἱ ἀμαρτίαι καὶ οἱ λῆαι συνεται παρακαλεθῆσαι δύναν- ται. τί τοῖσι ἀναγκάταις ὅτι εὐσεβείας ὁ δόκων ἐπίσκοπος ὡς γέγραφας, με- θύει καὶ πάσης τῆς ἐκκλησίας, καὶ τὴν παροινίαν. οὐ μόνον καὶ πάντων, ἀλλὰ καὶ ὅσα τῶν πολλῶν αὐτὸν εὐεργετή- (αὐτὸς προσφέρει ἀλλὰ μακροθύμει ὁ φιλότιμος. ἀφείς γὰρ ἀπὸ λογισμῶν καὶ συλλογισμῶν τῶν ἀπὸ εἰξῶν, ἀπὸ τῶν δεαστικῶν παθῶν τὴν ἀπόδειξιν ποιῆσαι μάλιστα μὲν γὰρ καὶ τὰ πα- ρεῖ τῶν ἀλιτηρέων Ἰεραίων εἰς αὐτὸν γενόμενα, ἀφόρητα ἴδω. καὶ πάσης συγ- γνώμης μείζονα, πλὴν δεδόσθαι φο- ρητὰ ἔσθαι. ἢ ἀνφάμης καὶ τῶν παρὰ τοῦ ἀλάστορος Ἰούδα, τοῦ εἰς τὸν θεὸν ἐκεί- νον καταειρηνηθέντος χρόνον, καὶ εἰς τὸν παρὰ τὸν βασιλεῖα σύλλογον, καὶ τῶν δαιμόνων, καὶ νοσημάτων, καὶ γὰρ ἀπὸ εἰξῶν- σίαι εὐληθότος. καὶ λαμπερῶν οὐτῶ καὶ

ἀπὸ τῶν εἰξῶν ἀπὸ τῶν ἀφ' αὐτοῦ γα- ρυμῶν. οὐχ ἄρα προσδόντα τὸν τοσούτων αὐτῶ ἀπὸν γαρυμῶν ἀγαθῶν. τὸ γὰρ ἀπὸ τῶν ἐκείνο ἴσθαι. οὐτῶ γὰρ καλεῖν ἴσθαι τοὺς μὲν τὰς εὐεργε- σίας ἀμεινὸν γινόμενης τῆς τοῦ σωτῆ- ρος ὑπερμπλησθῆναι ἀρετῶν καὶ καὶ αὐτοῦ τὸν λόγον ἠνεργεταυτῶς τοι- γαροῦ τὰς ἐπαφῶν παρῶν παρ- ρῶ. καὶ πηλοσῶν τὸ πῦρ τῆς ὀργῆς. καὶ καὶ γὰρ τοῖς ταῦτα καταπαύσθαι.

Ὀρίωνι μονάζοντι. με.

Κανὼν αὐτῶν φιλίας εὐθύτατον λέ- γων τις ὅτι ἐν ἀφ' αὐτῶν τῆς ἀλη- θείας ἀπλῶς γὰρ εἰ τὴν γλῶσσαν ἀπλῶς δὲ τὴν γνάμην, ἀπλῶ- στατος δὲ τὸν εἶον.

Λαμπητῶ ἐπισκόπῳ. μς.

Τὴν ἀκρασίαν τῶν γυναικῶν κολά- ζαν ὁ νομοθέτης, ὁ σαφῶτα. πολλοὶ γὰρ χεθαίρομένους ἐπὶ ταῖς γυναιξί- ὁμοιοῦσιν, ἠδονῆς μῆκας, ἀλλ' οὐ παμ- δοποῖαι ἐνεκα, νομίζοντες πεπλά- σθαι τὴν γυναικα. ἱερῶν παρὰ βλάσ- ἀπὸ εἰξῶν τοῖς ἐκ σωματικῶν οὐ καθα- ρῶν πικτομῶν, ἢ εἰ μὴ ἐκ τῶν ἀκα- ρῶν γού σωφροεῖν, καὶ σμῆνας βίου ἑαυτοῖς ἀναγκάσαι, ὡς τῆς πτω- είας εἰς τοῖς ἐξ αὐτῶν τῶν πτωχῶν βαδιστένης. ἢ γὰρ ἐν γυναικο τοῖς τοκεῦσιν ἀλγυνότερον τοῦ τοῖς πα- θῶν, ὡς εὐχρονται εὐδοκίμωντες καὶ λαμπερῶν τοῖς ἑαυτῶν ἰδέσθαι, δεάσαι- εἶσαι μὴ τε κοινῶν, μὴ τε ἱερῶν σωματικῶν μετέχοντας. ταῦτα ἴδω οὐδ' ἀναγ- κάειν αὐτοῖς καὶ τῶν πρὸς ἐπιγὰ- γε τὴν διάνει, ἢ ἀφορτῆς πτωχείας, τὴν ἀκαλασίαν κολάζει. τὰ γὰρ ἐξ ἀκαθάρτου ἁμαρτος πλάτθοντα σώ- ματα, παῖς τοιαύταις νόσις ἐλάω- τα. πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι κατὰ ταῦτα δεδωκασί δίκην οἱ μὲν σαρφῶς, οἱ δὲ λεληθῶτος, καὶ καὶ δὲ πᾶν τῶν δώσαν- σιν. οὐ γὰρ ἐν τοῖς ἐξ αὐτῶν φιλίας ἀπμάσαι, ἀφ' αὐτῶν τῶν γυναικῶν

postetatem accèperat, & ex obscuro atque ignobili tam clarus & illustris extiterat: An non eum, quitor bonorum ipsi causam præbuerat, prodidit? Effera enim illa bel- lua (sic enim eos appellare fas est, qui ne beneficiis quidem meliores reddunt) Saluatoris lenitate ac patientia saturata, aduersus eum petulanter impetum fecit. His igitur velut incatationibus iracundiæ igne lenire ac mitigare stude: iis enim, qui hæc accinunt, cedit.

Orioni Monacho. 45.

Rectissimã amicitia normã, si quis piã te esse dixerit, à vero haudquaquam aber- rat. Lingua enim simplex es, animo simpli- cior, vita & moribus simplicissimus.

Lampetio Episcopo. 46.

Parentum intemperantiam & lasciniam coërcens Legislator (multi enim cum mulieribus nondum purgatis congregiuntur, perinde atque voluptatis tantum, ac non procreanda sobolis causa effectam fuisse mulierem existiment) eos, qui in impuro concubitu gignuntur, templi aditu prohibuit: vt, si non sponte, ac certè inuiti & co- adti temperantes se præberent, ac sibi ipsis honestè castèque viuendi necessitatem imponerent: quod alioqui pœna ad eos, quos in lucem edituri essent, grassaretur. Quid enim parentibus grauius & acer- bius accidere queat, quàm vt filios suos, quos etiam seipsis clariores & illustrio- res videre votis omnibus exoptant, ea conditione esse conspiciant, vt nec ad communes ac prophanos, nec ad sacros conuentus admittantur? Hanc igitur ipsis necessariam è vestigio pœnam in- tulit: vt pœnæ metu libidinofam intem- perantiam coërcerent. Nam corpora ea, quæ ex impuro sanguine finguntur, huiusmodi morbis obnoxia sunt. Quin multi aliam quoque etiam in hac vita pœnam, partim apertè, partim occultè luunt: atque itè in futura prorsus luent. Neque enim his, qui eos etiam, qui ex ipsis orti sunt, ob paren- ti iij

tum lasciviam ignominia & dedecore affecit, illos ipsos qui deliquerunt impunitos abire sinet.

Eidem. 47.

Si iis, qui vitæ consuetudinem cum Eusebio habent, duorum alterum necesse est, nimirum ut vel in ipsius offensionem atque odium incurrant, aut intemperantiæ ipsius socij ac participes sint (siquidē graues & temperatos extrudit, eos autem qui petulanter atque inhonestè se gerere norunt, charos habet) auctor tibi fuerim ut ipsius consuetudinem & contubernium fugias, ne pestilentem morbum contrahas.

Eidem. 48.

Eum, ò modestiæ natiuum simulacrū, haudquaquam laudo, qui in priuata quidem vita perquam summissum & humilè se præbet, in imperio autem ac magistratu maiora, quàm pro humanæ conditione, opinionis errore sibi fingat (ignavi enim profectò atque ingenerosì & plebei hoc esse existimo;) verum eum, qui, cum in priuatorum numero est, sublimem & excelsum, cum autem præful creatus est, facilem se ac modestum præstat, morbòfque vtrique rei insidiantes vitat, illi nimirum humilitatem, huic autem superbiam.

Palladio. 49.

Cum à vitio abstinueris, tum de virtute quoque considerationem abs te iniri æquum fuerit. Si enim illud propulfaris, tum etiam quodnam virtutis genus arripere debeas, considerare licebit. Priusquàm autem fundamenta rectè iacta sint, de fine atque fastigio verba facere superuacaneū esse iudico.

Theodoro Augustalio. 50.

Etiam si quispiam rex sit, atque opibus circumfluat, ac voluptatibus cumuletur,

ἀκρασίαν, αὐτὸς τῶς πλημμελήσας ἀπιμάρτητος ἀφῆσθαι.

Τῷ αὐτῷ. μζ.

Εἰ ἀνάγκη τοῖς συνοῦσιν Εὐσεβίῳ δουρὶν θάπτειν συμπεσόντων, ἢ μεμυσμένων ἢ μετέχων τῆς ἀκρασίας, ἐπειδὴ τὸ εὐδὸς σφύροαι ἢ παλάσσει, τὸ δ' εἰδὸς ἀχρημοῦν, ἀγαπᾶται παρὰ τὸν αἰσῆ, σὲ φεύγειν τῶν αὐτῶν διατρέβει, μὴ λοιπὸν τοῦ νοσηματὸς ἰσχυροπαλάσσει.

Τῷ αὐτῷ. μϞ.

Οὐκ ἀποδέχομαι, ὡς ματρίοφροσύνῃ αὐτῆς ἐσοῦν ἀγαλλία, τοῖς ἐν ἑνὶ τῷ ἰδιατερεῖν ταπεινὸν ἀγαθὸν φαιρόμενον. εἰ δὲ τῷ ἀρχεῖν μὲν ζῶντις ἀνθρώπων φύσιν φαίνεται ζῶντων ἀγαθὸν γὰρ καὶ ἀναιδὲς καὶ ἰδιωτικὸς τῶν ὀπιτῶν ἡγεῖται ψυχῆς εἶναι ταπεινῶν. ἀλλ' ἰδιώτης μὲν ἐν ἑνὶ ψυχῆς ταπεινῶν. ἀρχεῖν δ' ἀποφραδὲς ὀπιτικὸς καὶ μέτερος, καὶ τὸ ἐφελθύνεται ἐκαστὸν φράγματι ταπεινῶν διαφύγει. Ἐμὲ τῶν ταπεινότητων, ἢ δὲ τὴν ἰσχυροψυχίαν.

Παλλαδίῳ. μ.

Ὅταν τῆς κακίας ἀπέχοιο, τότε καὶ τῆς ἀρετῆς σοιοπῆν ἂν εἴης δικαίος. ἐὰν γὰρ σκεῖναι ἀποστρέψαιο, τότε καὶ τῆς τῶν πῶν ἀρετῆς ἀπιλάβοιο ἐξέσαι σοιοπῆν. τῶν δὲ ἡν ἀρχὴν καὶ τὴν κρητῆρα ὀρθῶς ἔσται θέσται, τῶν ἡν ἡγοῦμαι τῆς ταπεινότητος καὶ τῆς καρῶν ἰδὸς διεξελθεῖν.

Θεοδώρῳ Αὐγουσταλίῳ. μ.

Εἰ καὶ βασιλεὺς τις εἴη, καὶ περιβρεῖται ἐχει τοῖς πλοῦτων, καὶ εὐφροσύνης

νῆς ἐμπλῆως πᾶσα ἰσχυροψυχία τὴν δύναμιν, ὡς καὶ πάντων ἐπιανοῖτο καὶ μακροχρόνιο, ἀπασι τοῖς δικαίσι, ἀγαθὸς καὶ ἡδὺς. τὸ παρὰ θεοῦ ἐξέσται, καὶ τὸ μετὰ θεοῦ ἐπινοῖται ἂν εἴη δικαίος, καὶ μὴ παρὰ θεοῦ ἐπινοῖται. εἰ δ' ἐδουλοῖται τῶν πάντων συναλλεῖν. ἢ γὰρ τῶν πλοῦτων πάντας καὶ εὐφροσύνη παρὰ θεοῦ, πολέμῳ ἐσθ' ὅτε λυμμοσὸν ἂν ἡ ἀνείσθ, ἢ δ' εἰ θυμῶν καὶ πλοῦτος συνδράμοιεν, ἀσφάλεια παρὰ θεοῦ ἐσθ' ἐν τέλει πλοῦτος τυραννίδα μελετῆσται. ὡς τὰ πολλὰ γὰρ ἢ εἰδοθεν φροσύνῃ ὀπιτικῶν, ἢ ἐξωθεν ἀπαρρίπτονται πόλεμοι, δι' ἡν αἴτιας ἀφ' ἐνὸς τῶν δικαιοῦτων ἀγαθῶν εἰς ἰσχυροψυχίαν καὶ εὐφροσύνην, καὶ τῶν πάντων φρονοῦμεν.

inuictamque potentiam obtinens ab omnibus laudetur beatisque predicetur, ut qui omnibus (ut quidem existimentur) abundet: tamen & quid paulò antè, & quid aliquatò post futurus sit, animo voluere, ac non in contumeliam & insolentiam efferi debet. Quòd si hæc omnia in vnum coire nequeunt (neque enim opibus prorsus voluptas quoque adiuncta est, bellis nimirum animorum oblectamento labem afferentibus: nec si animi iucunditas & diuitiæ in vnum concurrunt, securitas accedet, quòd fortasse quispiam ex primariis viris maximaque dignitate præditis tyrannidem meditetur. Ut plurimū enim in intestinæ invidiæ oriuntur, aut externa bella excitantur) quid est, quamobrem ob vnum duntaxat ex iis quæ speciem tantū boni habent, in superbiam ruimus, atque aduersus omnes insolentissimus?

Παύλῳ πρεσβυτέρῳ. ναι.

Paulo Presbytero. 51.

Τὸ, πῶς ἀσπίδῳ τὴν ὁδὸν κελίου ὅπῃ γῆς ἀλλοτριᾶς, δι' ἡν μοι δοκεῖ ἔχοντι ἐμνηστῆρα μαλιστα μὲν ἐσπειδὴ μὴ ἐξέλω ἐξέω τῆς ἱερουσαλήμ μήτε παρὰ ποιῶν, μήτε τὰς ἄλλας ἐορτάς: διὸ καὶ ἐγκυλοῦντό πενε, ὡς ἀναγνώστες ἐξέω νόμον ἐπιετα δεῖπειδὴ καὶ ἐσπειδὴ αὐτῶν ἢ παρρησία ἀπὸ τῆς αἰχμαλωσίας, ἐρασοιο, πῶς δυνάμει τῶν ὀπιτικῶν, καὶ τῆς ἐρήμης, καὶ τῆς Παλαιστίνης γεγεννημένη θαυμάσια, τότε κατ' Αἰθιοπῶν, καὶ τῶν Λαυδαιῶν, ὅτε καὶ ἐκαστοὶ ὀγδοηκονταπέντε χιλιάδες ἀνευ πολέμου καὶ μάχης ἀνηρέθησαν, διηγήσασθαι, ἀπιετῶν δὲ ἂν νῦν ἀλόντες ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀπὸ τῆς ἱερουσαλήμ. ἐσπειδὴ γὰρ τὰ φράγματα ἀφῆρητο τῶν λόγων τὴν παρρησίαν. ἀνειδίξοντο γὰρ ὡς μάττω ἀνθρώπων τὰς ἐπιεργασίας, ἐρημοῖς δ' ἐλεγχόμενοι, μόνον καὶ ἐλεγον, ὅτι καὶ οἱ πατέρες οἱ πῶς ἐν τῇ καμίνῳ, ὅτε ἔσται ἡμῶν ἀνοίξαι σῶμα, τὰ τῶν, ἢ δυνάμει παρρησίας αὐτῶν ὅπῃ τοῖς ἀρχαίοις συμβολογῶμεν, αἰχμῶν καὶ ὀπιτικῶν.

Locus hic, Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena? duplici modo, mihi exponi posse videtur. Primū enim ac præsertim, quia extra Hierosolymitanā ciuitatem, nec Pascha, nec alios festos dies celebrari fas erat. (vnde etiam quidam eo nomine in crimen vocabantur, quòd extra eam legem lectitassent.) Deinde quoniam ob captiuitatem libertas ipsorū animique fiducia extincta erat, dicebant, Quonam pacto miracula ea, quæ in Ægypto, & solitudine, ac Palestina contigerūt, quæq; etiam aduersus Æthiopes & Assyrios edita sunt (quo tempore centum octoginta quinque millia sine pugna & dimicatione occubuerunt) commemorare possumus, cum, propterea quòd nunc in captiuitate degamus, fidem vobis minime faciamus? Quoniam enim aduersæ eorum res loquendi libertatem ipsis eripiebant (probris enim afficiebantur, ut diuina beneficia frustra iactantes, cum rebus ipsis coarguerentur) idcò iisdem penè verbis utebantur, quibus ceteri illi pueri in fornace. Nō est nobis os aperire. Hoc est,

in argutatricem orationē incidas prolixitatem accusas: verū illud cogita non aliter eam, id quod quærebatur, perspicuè declarare potuisse, nisi longo verborum ambitu vteretur. Nam si affirmandū duntaxat & pronuntiandum sit, brevis sanè atque compendiosa sit oratio. Si autem probandum & demonstrandū, tum verò, vt in longum quidem extendatur, omnem autem redundantiam, atque earundem rerum repetitionem fugiat, necesse est.

Apollonio Episcopo. 58.

Si humanas affectiones (quod quidem dictu quoque nefas est) per omnia sequatur is, qui diuinam generationem describit, hæc ad eum verba habere æquum fuerit. Si circa partum affectionem fingis: & ego item circa creationem. Neque enim id quod creatur (si hominum inbecillitatem sequar) sine affectione creat. Sin autem, vt diuinitati magis consentaneum est, ea, quæ ipsius nature congruunt, accipiat, quæ autem absurda & inconcinna sunt, transiliat, illud cogitare debet, quod vt mortalis cum affectione gignit, ita cōtrā immortalis sine affectione ac libidinum sensu, nõ fecus videlicet atque ille cum labore aliquid creat, hic autem citra laborem. Hæc enim diuinus quoque Paulus animo complectens, ac, velut diuino numine institutus, terrena omnia exempla superans, splendorem gloriæ, ac figuram paternæ substantiæ Filium esse statuit, per prius nimirum coæternitatem, per posterius autē exemplum ipsius substantiam significans.

Zosimo Presbytero. 59.

Quibus iam oculis animos tuos (si tamen amicos vltos habes) aspicias, qui homini de te bene merito atque amico infidias comparasti? Nam ille, vt audiui, securiori animo tecum versabatur: quod nihil se ab te ex infidiis perpeffurum existimaret, vt qui huius rei certissimum pignus sibi habere videretur, benevolentiam ac

οἰὸν τε ἦν τὸ ζητούμενον, εἰ μὴ πολλῇ ἀπειροσμίᾳ ἐχρήσατο. εἰ μὲν γὰρ ἀποφηνάσθαι ἠροκείνοιο σκυδομοῦ ἔγω ὁ λόγος, εἰ δὲ ἀποδείξαι, ἀνάγκη καὶ εἰς μικροὺς μὲν ἐκταθῆναι. πᾶσαν δὲ ἀεὶ ἀλήθειαν, καὶ ταυτολογία ἀφύγειν.

Απολλωνίῳ Ἐπισκόπῳ. 58.

Εἰ μὲν τοῖς ἀνθρωπίνους πάθεισιν, ὅπερ εἰδ' εἰπεῖν ἕμεις κατὰ πάντα ἔχοιτο, ὁ τὴν θείαν γέννησιν ὑποχράσθαι, ἀκούσας ἂν εἴη διχασθῆς, ὅτι εἰ σοὶ πάθος πλάσθεται ἄφρι τοῦ τοῦτον, καὶ μὴ ἄφρι τῷ κτίσῃ. ἔ γὰρ τὸ κτιζόμενον, εἰ τῇ τῆς ἀνθρώπων ἀκολουθίᾳ με ἀσθενέει, ἀπαθῶς οἶδα κλιζόμενον. εἰ δὲ θεοσυνεπέστερον πᾶ μὲν ὑπερβίβηται, κατὰ δὲ ζοῖτο. τὰ δὲ ἀπὸ τῆς περιπεύσειεν ἐνοήσας ὀφείλει, ὅτι ἐπειδὴ ὁ θνήσκων ἐμπαθῶς γινάσκει, ὁ ἀθάνατος ἀπαθῶς. ὡσπερ οὖν καὶ κλιζῶν ὁ μὲν μετὰ πόνου, ὁ δὲ ἀμογητικίσει. ταῦτα γὰρ ἐνοήσας, καὶ ὁ θεοσύνετος Παῦλος, καὶ ὡσπερ ἐν τοῖς γενόμενος πᾶσι τὰ γήϊα ἀποδείξασατα ὑπερβίβηται, ὡσπερ ἀπὸ γαστρίδος τῆς δόξης, καὶ χρεωκτικῆς τῆς ὑπερβάσεως τῆς πατρικῆς, τὸν ἦν εἶναι ἀείατο. Δὲ μὲν τὸ πρῶτον τὸ συναίτιον. Δὲ δὲ τὸ δευτέρῳ ἀποδείξασατα, τὸ ἐνυπόστατον μιλύων.

Zosimō presbytero. 59.

Ποίοις ὀφθαλμοῖς εἰς τοὺς φίλους ἐπιτῆς σαυτῷ εἶν' ἔχεις φίλους βλεψέεις, ἀνθρώπων εὐεργέτη καὶ φίλῳ ὀφθαλμολεύσας. ὁ μὲν γὰρ ἀδύστερον ὡς ἐπιθυμῶν, σαυτῷ ἀναμφισβήτητον ἐνέχρον οἰόμενος ἔχει, τὸ μὴ δέναν ἐξ ὀφθαλμολύτου παθῆναι τὸ τῆς ἐνοίας, καὶ τὸ τῆς εὐεργεσίας μέγεθος. σὺ δὲ καὶ αὐτῶς τῆς

ἡμεῖς τῇ ἀρεσίῳτι, καὶ τῇ ἀμύθητα νεκρικῆς. εἰσι γὰρ ἐν αὐτοῖς οἱ καὶ τοῖς εὐεργέτας χέειν ἴσασι, καὶ ἐναβρυθῆ τῷ κακῷ. πότε οὖν εἴησι λοιπὸν κατὰ πόλιν τῶν σαυτῶν ψυχῶν τῶ φέρεσθαι κατὰ διηγεκῶς ἀνάγκη αὐτῇ ὀφειθεῖς.

Eutonio Diacono. 60.

Ὁ τὴν εὐχέλαιαν τῆς παραγμάτων ἐροδιδύς, τῆς τῶν καλῶν ἐκπεσῆται ἡμεῖς, τίς γὰρ γεωργὸν ἀποδείξειτο, παρὸν ἰουῶ καὶ σπῆρειν, ἢ εὐταχίω ἔχει τὸ λῆϊον, ἀργυρῶτα, καὶ ὑφρυλλοῦται. τίς δ' ἀμπελοφυτὸν ἐξὸν ἡερεπύειν τῷ ἀμπελον, ἢ εὐσεύδον αὐτῷ ἔχει, καὶ τῷ λυδῶν μεθύσσειν τοῖς ἐπέων ἐφειδρυνῶσα πόνους. τίς δὲ πλῆτῆρα, δεῖν εὐχέλαιας πλῆν, ἢ αὐτῶν ἐμπολέων αὐξήσῃ. ἐν λιμέσι μένοντα, καὶ ἐν κρηπίδοις καλῶν δέμονοι; ἔδει δὲ πᾶσι. εἰ τοῖσι τῶν ἔργων ἔχει, τίς ἀποδείξειτο χρεστανδῶν, ἐν τῷ κατὰ τῆς ἀγῶν τῆς σφάρας ὀφειθεῖσθαι. πᾶ μὲν γὰρ τῆς ἀγῶν ἐστὶ καὶ τῶν ὑπερβίβηται. τὰ δὲ εἰσὶν, γὰρ καὶ τῶν μῶν. μὴ ποίνου τῶν εὐχέλαιαν τῆς παραγμάτων ἐροδιδύων, ἢ αὐτῶν ἀνόνητα μεταμεληθῶμεν.

Maroni, Palladio, Zosimo, Eustathio. 61.

Πολλοὶ τῆς παρ' ἑλλήσι δόξης μόνως ἀνιπιποισι μύων, μὴ δὲ ἴσως ἐροδοκῆσαντες μετὰ τῶν ἐφειδῶ ἀποδημῶν. μᾶλλον δὲ κατὰ γνώμης τῆς κακίας, καὶ τὸ μὴ εἶναι νομῶντες τὰ βιωτικὰ παραγμάτα, ἀρετῶν ἀσκήσῃς, ἀοιδίμοι γὰρ αἰσι. καὶ ἐν τοῖς ἀπᾶν ἀφειδρυνῶσα, σφμασιν. ἡμεῖς δὲ δι' ἡν ἄπᾶν ἐπε δόξης ἐνεκεν, ἐπε κηρίστας, ἐπε ὑπολήψας, ἐπε ἀμοιβῆς, ἐπε ἀλλου ἐδενῶς, τῆς τῆς σφάρας ἀμαλήτους ἀφειδρυνῶν εἰς

beneficij in te collati magnitudinem. Tu verò ipsas quoque feras immanitate atque crudelitate superasti (sunt enim inter eas, quæ bene de se meritis gratiam habere sciant:) atque etiam ob huiusmodi scelus gloriaris. Ecquando igitur animam mergere defines, cui hanc perpetuè necessitatem affers, vt in præceps feratur.

Eutonio Diacono. 60.

Qui rerum opportunitatem prodiderit, cōmoda minimè assequetur. Ecquis enim agricolam prober, qui, cum arandi ac ferendi tempus sit, vt postea vberè segetem habeat, otio & inertia torpet, ac pro foribus delidet? Quis vinitorem, qui, cum vitem colere liceat, vt eam vis abundantè, ac temulentum torcular habeat, aliorum laboribus infidias fruit? Quis denique nautam, qui cum opportuna tempestate nauigare debeat, vt maiorem quæstum faciat, in portu manet, atque in cauponis volutatur? Nemo profecto. Cùm igitur hæc ita se habeant, quis Christianū hunc prober, qui certaminum tempore coronas requirit? Res enim huius vitæ, certaminum ac non coronarum, materiam præbent: res autem futuræ, honorum & præmiōrum. Quocirca rerum occasionem & commoditatem ne prodamus: ne alioqui in futura vita inutili pœnitentia afficiamur.

Maroni, Palladio, Zosimo, Eustathio. 61.

Ethnicorum multi folius gloriæ cupiditate ducti (fortasse quod post discessum ex hac vita nihil expectarent: vel potius, quod vitium cōdemnarent, ac res etiam huius vitæ nihil æstimarent) virtutē coluerunt, hincque clari & celebres extiterunt, atque omnium ore circumferuntur. Vos autem, quam ob causam nec ob gloriam, nec ob iudicium, nec ob famam & existimationem, nec ob præmiū, nec denique ob aliud quicquam ex his, quæ perditos etiā ac profligatos homines ad boni aliquid fa-

ciendum adigunt, vt à vitio abstinence ad-
ducipoteftis, magnopere miror.

Athanasio Presbytero. 62.

Palinodiam, vt dici solet, cano. A scopo enim, aut, vt veriùs loquar, à sententia aberravi: quippe qui haud talem te inuen-
nerim, qualem eum esse crederem, laudi-
bus afficere conabar. Hoc autem non meū
crimē est, sed tuæ mutationis, quæ in peio-
ra studia deflexit. Nam ipse quidem, quo-
niam laudantibus fidem habeo, & iis, qui
laudantur, fauceo (propensionē enim quan-
dam ad bonum atque honestum habeo.)
Idcirco adductus sum vt iis, qui te laudi-
bus extulerunt, fidem arrogarem. Cupio
quippe omnes ita se gerere, vt laudem cō-
sequantur. Tu verò commutata vitæ rati-
one teipsum, non me coarguisti. Verūm
si de tua salute desperarem, non hæc scri-
berem. Quoniam autem optimam muta-
tionem expecto, idcirco scribo, tēque mo-
neo, vt ad veterem virtutē teipsum referas.

Theopompo. 63.

Diuinæ naturæ nihil æquē propriū est,
atque æternitas. Quare qui Filium poste-
riorem Patre, ex quo sempiternē effulfit,
inducit, hic illud ipsum quod substantiam
illam ab omni labe purissimam insignit,
quantum in ipso est, euertit. Nam & nu-
mero & tēpore sublimior est: neque ante,
& pōst, nec primum ac secundum admit-
tit. Etenim vt aliis omnibus, ita etiam
his nominibus, quibus res conditæ tan-
quam notis quibusdam exprimuntur, nul-
lus ad eam aditus patet.

Paulo. 64.

Te quidem prudenti consilio vtentem,
consulto, vt Chæremonis flagitium in ob-
scuro lateret, potestatem ipū fecisse intel-
lexi. At optimus ille vir, ab Ammonio qui-
dem exauthoratus, ab Eusebio autē haud

τὸ ποιῆσαι τὴν ἀρετὴν ἐπιθυμῶν, ἀλλὰ καὶ
φλυαρίαις τὴν σὺν ἡμείνιστο φιλο-
σοφίαν. μὴ τοίνυν δυσχεραίνης, εἰ ἀν-
θρώπος μὴτ' ἀρετῆς φροντίζων, μὴ-
τε φόβον θέων ἐν σένοις ἔχων, κατὰ
τῆς σῆς ἐπιεικειᾶς ὠπλισετ' ἡ γλῶττιαν,
ἀλλὰ προσδοκῆ καὶ ἡσυχίας τῶν σέ-
νων.

Αθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. 62.

Ἄδω τίλω καλῶς μὲν παλινοδοῦμαι.
ἡμᾶρτον γὰρ σκοπεῖν. ἢ τότε ἀληθῆ-
ς εἶπεν, γνώμης, μὴ ἐν ὧν σε τοῖς
τοῖον νομίζων ἐγκωμιάζειν ἐπεχει-
ροῦν. τὸ δὲ οὐκ ἐμὸν, ἀλλὰ τῆς
σῆς μεταβολῆς τῆς ἐπί τῶν χειρῶ
νευσάσης ἔστιν ἔγκλημα. ἐγὼ μὲν γὰρ
ἐπειδὴ τὸν καὶ πτωχῶν τοῖς ἐγκωμιά-
ζεις, καὶ τῶν ἐπαυμένων συγκριτῶ.
ἔχω γὰρ πᾶσι ῥοπλῶν τῶν τὸ καλόν.
πιστεύω τοῖς σέ ἐπαμύνασαι. βού-
λομαι γὰρ πάντας εὐδοκίμους εἶναι.
αὐτὸς δὲ μεταβληθεὶς σαυτὸν οὐκ ἐμὲ
ἠλεγξας, ἀλλ' εἰ μὲν ἀπεινώσαι, οὐκ
ἂν ταῦτ' ἔγραφοι. ἐπειδὴ δὲ ἀρι-
στῶν μεταβολῆν προσδοκῶ, καὶ ῥεῖ-
φῶ, καὶ προστρέπω, ὅπως εἰς τίλω ἀρ-
χίαν ἀρετῶν σαυτὴν ἐπαναγαγέην.

Θεοπόμπῳ. 63.

Οὐδὲν οὕτω τῆς γείας φύσεως ἴδιον,
ὡς τὸ αἰδίων, ὁ τοίνυν μεταγενέστερον
τὸν υἱὸν λέγων τὸν πατρός, ἐξ ἑαυτοῦ
χρὸς ἐξέλαμψεν ὅπως αὐτὸ τὸ χρῆ-
μα κτηλῶν τίλω ἀκλήροισιν ὅσων. πῶς
αὐτὸ μέρος, ἀναρῆν, καὶ ἀριστοῦ γὰρ
καὶ ῥεῖφῶ ἔστιν ἐπαυμένη. καὶ τὸ προσ-
καὶ μετα, οὐκ ἀνέχεται, οὐδὲ τὸ
πρῶτον, καὶ δεῦτερον προσέεται. ἀ-
πρόσιτος γὰρ ἔστιν ὡς τοῖς ἄλλοις
ἡμᾶσι, καὶ τῶν τοῖς ὀνόμασι, δι-
ὧν τὰ κτισμάτα χρεωκτιηζέται.

Παύλῳ. 64.

Ἐπιθυμῶν ὡς σὺ μὲν σοφῶς ποιῶν,
ἐκὼν δεδούκας τὸ λαθεῖν ἐξέστην. ὁ δὲ
βέλπρος Χαυρήμων ἡσυχίας Ἀμμωνίου
μὲν χαυρηθεὶς. σέ δὲ εὐσεβῆς οὐκ
οἶδ' ὅπως χειροτονηθεὶς, δόξας μὴ πε-
φασθῆναι

φασθῆναι οὐκ ἠρυθρίασεν. ἀλλὰ καὶ
φλυαρίαις τὴν σὺν ἡμείνιστο φιλο-
σοφίαν. μὴ τοίνυν δυσχεραίνης, εἰ ἀν-
θρώπος μὴτ' ἀρετῆς φροντίζων, μὴ-
τε φόβον θέων ἐν σένοις ἔχων, κατὰ
τῆς σῆς ἐπιεικειᾶς ὠπλισετ' ἡ γλῶττιαν,
ἀλλὰ προσδοκῆ καὶ ἡσυχίας τῶν σέ-
νων.

Νείλω Μακρόν. 65.

Ἡ ἀλήθεια πάσας τοὺς τέχνας καὶ
τοὺς ἔργασίαις κοσμεῖ. εἰ δ' αὐτῇ ἀ-
πεινῶν, ἐδαιμῶν ἔχουσι κοσμιότητος
ἀραν. φιλοσοφία μὲν γὰρ ἡ σαρ' ἐλ-
λησι τίλω ἀλθιαν ἐπαγγελλομένη ζη-
τεῖν, τῶν τῆς σκεπέπλωκα. ῥητορικῆ
δὲ δεινότητος καὶ ἀβρότητος μόνον
φροντίζει. γραμματικῆ δὲ τίλω τῶν
λόγων ἐμπειρίαν διδάσκειν αὐχῆ. εἰ
μὲν οὐ αὐτῶν τῇ ἀλθιαν καλλω-
πιζονται, ποθεναὶ ὀφείλουσιν εἶναι
τοῖς ἐρέφροσιν. εἰ δὲ κατ' αὐτῶν ὀπλι-
ζοῖντο, ἀπμάζεσθαι εἰσι διχνομοί.

Τῷ αὐτῷ. 65.

Οὐκ ἔστιν ἄλογος ὁ εὐαγγελικὸς χρη-
σμός, ἀλλὰ νοῦ καὶ λογισμοῦ μετῶς.
μεγάλου γὰρ καὶ δικουῶτος καὶ ὄντος
τῶν κρατεῖν ἔπιθυμίας, μετῶν ἔστι τὸ
προνοεῖν ὅπως μὴ ἀλόγη τῆ νόσφ. τῶν
ῥωτῶ αὐτὸ κατασκευάζων ὁ Χειρὸς
ἔφη, Πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα τῶν
τῶ ἔπιθυμῆσαι, ἡδὴ ἐμοίχωσεν αὐ-
τίλω ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτῶ. καὶ τὸν σκ
παρόδῳ καὶ ἐξάφνης ἐωρακίτα, καὶ
πρωθέντα, καὶ ἐξεκλύσαντα τὸ βέ-
λος, καὶ τὸ πρῶμα θεραπεύσαντα
μοίχρῳ Σποφάηων. οὐ γὰρ εἶπεν, ὁ
θεασάμενος, ἀλλ' ὁ θεάμενος, ὁ σκ
προνοεῖν μῆστας τὸ πάθος ἔπιτασά-
μενος, καὶ σαρ' ἑαυτῶ πρέφω καὶ
συνεχρὸς φοιτῶν τῶν θεαθείσαν,
καὶ πρὸς ἐργαζόμενος καλλος ἀλλό-
τρηιον, καὶ ἀφ' τῆς σινεχρῶς θεας

Nilo Diacono. 64.

Veritas omnibus artibus & disciplinis
ornamentum affert: quæ si absit, omni or-
natu, & elegantia carent. Ethnorum enim
philosophia, cum se veritate querere pro-
fiteatur, ab ea excidit. Rhetorica autem
eloquentiam duntaxat ac verborum deli-
cias curat. Grammatica denique sermo-
num peritiam se tradituram iactat. Quo-
circa si hæc veritate coorientur, prudenti-
bus viris charæ esse debent. Si autem ad-
uersus eam arma capiant, optimo iure
contemnendæ sunt.

Eidem. 65.

Euangelicum oraculū haudquaquam
ratione caret, verūm mente ac prudentia
plenum est. Nam cum magnum, vt reue-
ra est, esse videatur cupiditati imperare,
maius ac præclarior est providere ne quis
hoc morbo corripiatur. Hoc igitur ipsum
moliens Christus his verbis vsus est, Qui-
cunque videt mulierem ad concupiscen-
dum, iam mæchatus est in corde suo. Qui-
bus verbis non eum qui obiter ac repente
eam vidit, ac vulnere affectus, ac telum
statim extraxit, vulnūsque curauit, adul-
terum esse pronunciat. Non enim dixit,
Qui vidit, sed, Qui videt, hoc est qui ex
antecedere cogitatione morbum attraxit,
& apud se nutrit, atque ad eā, quā aspexit,
itenditem commeat, alienāque pulchri-
tudinem curiosè perferatur, ac per con-
tinuū aspectum voluptatē quodammodo

carpit. Enimvero tu quidē turd̄ rebus tuis
 confulens, oraculum istud meritō perti-
 mescis: atque, ut ipsum tibi exponam, ro-
 gas, iisque diffidis, qui eo stuporis atque
 amentiaē procedunt, ut negent aspectum,
 ei, qui cernit, detrimenti quicquā impor-
 tare. Ego autem, ut te hoc nomine laudo,
 quod salutis tuæ curam geras, ita de illis
 hoc dico, præstantiorem esse securitatem,
 quam periculosam contentionē, piūmque
 & æquissimum esse, divinas leges propriis
 rationibus antiquiores habere. Quid si
 quis mihi obtemperandū non putat, Pro-
 uerbiorum authorem saltem audiat, qui
 ante oraculum Euangelicum his verbis v-
 fus est: Ne oculum tuum in ipsam defigas,
 verūm statim auola, nec moram vllam in
 eo loco trahe. Et item Scriptorem omni
 virtutis genere cumulatam, nunc quidem
 dicentem, In pulchritudine mulieris mul-
 ti seducti sunt: nunc autem, Ne condiscas
 alienam pulchritudinem. Non dixit, Ne
 spectes (potest enim id casu ac fortuitō ac-
 cidere) sed, Ne condiscas, meditatum vi-
 delicet considerationē, & curiosum aspe-
 ctum, atque cum cupiditate coniunctam
 contemplationem de medio tollens. A mi-
 citia enim, inquit, hinc tanquā ignis exar-
 descit: hoc est, obscenus amor hinc ori-
 tur. Quin externis etiam hominibus, qui-
 bus hæc sinceritas haud admodum curæ
 fuit, hoc & consentaneum, & verum esse
 visum est. Ac Socrates quoque (nam corū
 etiam dicta commemorabo, quoniam ad
 pudicitiam & castitatē incitant) cum quē-
 dam formoso adolescenti osculum figen-
 tem conspexisset, Hic, inquit, facile gla-
 diatorum cuspidibus innaret, atque in
 ignem insiliret, qui scilicet tantū in seipso
 incendium per osculum excitare minimē
 dubitarit. Diogenes item adolescentem
 lasciuū, quā virum deceret, ornatum
 conspiciatus, hæc ad eum verba habuit: Si
 ad viros te confers miser es, si ad mulieres
 iniuus. Etenim per nimium inandi cor-
 poris studium, viri quidem fœminas, fœ-
 minæ autem & cinædi viros captant. Sed
 & Agostolus puerum egregia forma, quem

τροπον πινά τῆς ἡδονῆς ἀπολαύει. σὺ
 μὲν ἂν ἀσφαλῶς τὰ κρεῖττα σαυτῶ οἰ-
 κονομῶν εὐκότως φερίπεις τὴν χρεῖστον,
 καὶ ἐρμηνεύῃς σοι πῶς ἀγαθὸν εἶναι, καὶ
 ἀπίστους τοὺς εἰς τοσοῦτον ἦκουσιν ἀ-
 ναοθησίας, ὡς λέγειν ὅτι οὐδὲν ἢ θεὰ
 βλάπτει τὸν ὀφθαλμὸν. ἐγὼ δὲ σε μὲν
 ἀποδέχου φροσίζοντα τῆς οἰκείας
 σωτηρίας. ἀλλὰ δὲ σκεῖναι φημι, ὅτι
 κρεῖττον ἀσφάλεια φιλοπίας ἢ τι-
 σθαλοῦς. καὶ τὸ τοῦ θεοῦ χρεῖστον
 τῆς οἰκείας λογισμῶν προσηγορίας
 ἀγειν, καὶ εὐαγέλιον, καὶ δικαιοσύνην.
 εἰ δὲ πῶς ἐπιβέβαιον, ἀκρίβεια καὶ τῶ
 παροϊμασίου πρὸς τὸ εὐαγγελίου χρεῖ-
 στου ἐπισημῶς, Μὴ ἐπισημῶς, τὸ σὺν
 ὄμματι πρὸς αὐτὸν, ἀλλὰ ἀποπλήθη-
 σον, μὴ ἐπισημῶς ἐν τῶ τύπῳ, καὶ
 τῶ τῆς παναρετῆς συγχευέως. ποτε
 μὲν λέγοντος, Ἐν κέλαι γυναικὸς
 πολλοὶ ἐπληθήθησαν. ποτὲ δὲ, Μὴ κα-
 ταμάθῃς κέλαι ἀλλότριον. ὅτι
 εἴπερ μὴ ἴδῃς, συμβαίνει γὰρ ἀπὸ ταυ-
 τομάτης γίνεσθαι τούτο, ἀλλὰ μὴ
 καταμάθῃς, τίς ἐκ μελέτης κα-
 ταμάθῃς, τίς ἄλλοθεν ὄψιν, τὴν μετ'
 ὀφθαλμοῦ θεοῦ ἀναρῶν. φιλία γὰρ
 φησὶν ἐκ τῆς ὡς πῦρ ἀναχέεται.
 τῆς τῆς ἔρωτος ἀχρῶς ἐκ τῆς πύρ-
 ται, καὶ τοῖς ἐξωθεν δὲ ἀνθρώποις μὴ
 πάντι ταύτης τῆς ἀκρίβειας προφρον-
 τικῶς. τῆτο καὶ εὐκὸς καὶ ἀληθὲς ἔ-
 δοξε εἶναι, καὶ Σακερῆτις δὲ λέγει γὰρ
 καὶ τὰ σκεῖναι, ἐπειδὴ πρὸς σωφρο-
 σίλει ἀλείφει, ἰδὼν πινά φιλήσαντα
 νέον εὐμορφον. ἔτος, ἔφη, βεβήκω ἀνδρὶ
 εἰς μαχαίρας κυβισήσεις, καὶ εἰς πῦρ
 ἀλοῖα, ὁ τοσαύτῳ δηλοῦσι τολ-
 μήτας ἐν αὐτῷ, ἀνάψαι ἀπὸ τοῦ φη-
 ληματος τὸ πρῶτον. Διογένης δ' ἰδὼν
 μειράκιον ἀσπλῆστερον ἢ κατ' ἀνδρῶν
 κακοσημῆλον, ἔφη, εἰ μὲν πρὸς ἀν-
 δρας, ἀτυχεῖς. εἰ δὲ πρὸς γυναῖκας,
 ἀδικεῖς. θηρώσι γὰρ ἀπὸ τῆς καλλω-
 πισμοῦ οἱ μὲν ἀνδρες τὰς γυναῖκας.
 αἱ δὲ γυναῖκες, καὶ οἱ ἀνδρόγαμοι, ἴδῃς ἀν-
 δρας. Ἀγαστῆλας δὲ πρὸς αὐτὸν εὐμορφον,
 εἰ ἦρα

εἰ ἦρα βεβήκω ἀπὸν φιλήσαντα διε-
 κώλυον. Ἀλέξανδρος δὲ εἰδὲ ἰδὲν τὴν
 Δαρείου ὑπέμεινε. ἀσπρὸν νομίμας τῆς
 ἀνδρῶν ἐλόντα γυναῖκα ἠπθῆναι. εἰ
 δὲ μὴ μόνον ἐλλυμῶς, ἀλλὰ καὶ βαρ-
 βαροῖς. καὶ πῶς εὐαγγελισμοῦ χρεῖστο-
 σι, εἰ δὲ τῆτο ποιῆσαι πῶς ἐπιση-
 μῶν. Κύρος γὰρ ὁ πρῶτος βασιλεὺς εἰδὲ
 ἰδὲν τὴν Πάνθησαν ἀφραδαῖσαν αὐ-
 τῷ. καὶ ἀμνημονοῦσι κέλαι ἔχον μαρ-
 τυρῶν μὲν ἐπὶ πλησῆ. ἀλλὰ καὶ τῶ
 ὀφθαλμοῦ σιωπῆς καὶ μηδὲν λέγοντι πᾶ-
 χεν δεινὸν, παρῖνει, μὴ σιωπῆς εἰς
 αὐτὸ ὄψιν. τὸ μὲν γὰρ πῦρ, φησὶ, τῆς
 ἐργῶν ὄψιν κατακίβη. τὸ δὲ κέλαιος,
 καὶ τῆς πύρρος ἐστῶτας, καὶ ὅτι ἐφύ-
 σαιτο. εἰ μὲν γὰρ σκεῖναι ὁ κρεῖττον εἶ-
 ναι φησὶς τῆς ἡδονῆς, καὶ ἐπειδὴ πρὸς
 θεὸν ὄψιν ἰδὲν αὐτοῦ. σὺ φησὶ γὰρ ἦν σκεῖ-
 νη, βίαια αὐτῆ ἐπάγειν ἠπειλήσει. ἔως
 σκεῖναι τῶ Κύρω ἐμύλωσεν, ὅτις συγ-
 γνῆς ὅτι ἀμάχῳ θεῶν συγκατε-
 γνήσας, ἔπαθεν ὁ πρῶτος ἐπαθεν. ἐδήλωσε
 τῶ μηδὲν ἐκ τῆς θεῶν βλάπτεισθαι ἀ-
 λαζονοσοῦν. εἰ μὲν πειθεῖς τὴν γυ-
 ναῖκα, καὶ δὲ, εἰ δὲ βιάσῃ, καὶ συγχε-
 ρῶ. εἰ ποῖναι, καὶ ὁ εὐαγγελικὸς χρεῖ-
 στός, καὶ ὁ τῆς παροϊμῶν συγχευέως,
 ὁ τὴν σφίαν σιωπῆς, καὶ τὰ ἐλλη-
 νικὰ καὶ ἰσραηλῆ καὶ εἰς τῆ
 το συμβαίνει, φυλακτέον παντὶ ὄψι-
 νει. καὶ χαλινωτέον τοὺς ὀφθαλμούς,
 καὶ ἀφεικτέον τῆς πρῶτης, καὶ ἀκο-
 λάτης θεῶν, ὡς τὴν κελαιον καθαπτο-
 μῶν. μετῆς γὰρ ἐκ ταύτης εἰς τὴν
 ἡλικίαν εἰσρεῖ κακία. τὰ γὰρ κακία
 αὐτῆς πρὸς κατακίβη, καὶ τὸν λο-
 γισμὸν ἐξέλασσε ὄψιν αὐτῶ τοῦ
 πάθος εἶναι ποιεῖ

amabat, cum ipsum osculari veller, inhi-
 buit. Alexander verò Darij uxorem ne in-
 tueri quidē sustinuit: quodd turpe esse cen-
 feret, eum, qui viros superasset, à fœminis
 vinci. Quod si non modò Græcorum, sed
 etiam Barbarorum exemplis vtendum est,
 ne hoc quidem facere decretabo. Cyrus
 igitur Persarum rex, Pantheam, quæ ipsi af-
 signata fuerat, atque incredibili quadam
 pulchritudine prædita esse ferebatur, ne
 conspiceret quidem ausus est. Quinetiam
 eū, qui ipsam assiduè cernebat, nec se vlllo
 propterea libidinis motu agitari dicebat,
 vt ne eam assiduè perspiceret, admonebat.
 Ignis enim, inquebat, eos duntaxat, qui
 propius ad eum accedunt, exurit: pulchri-
 tudo autē eos etiā, qui procul remoti sunt.
 Nec verò hac in re mentitus est. Nam ille,
 qui voluptate superiorē se esse prædicarat,
 captus est. Ac quia eā nulla oratione per-
 mouere poterat (pudicitie enim laude præ-
 stabat) vim se ipsi allaturum esse denun-
 ciauit, quo ad illa tandē de hac re Cyrum
 certior fecit. Qui cum intelligeret, eū,
 propterea quod eū eiusmodi fera, cui nul-
 læ vires pares esse queant, inclusus extitit-
 fer, in hanc fraudem incidisse, ipsi, qui se
 nullo ex aspectu detrimento affici nimis in-
 solenter gloriabatur, hæc significauit: Si
 mulieri, quod cupis, persuades, per me id
 licet. Si autem vim adhibes, id minimē pa-
 tiar. Cum igitur & Euangelicum oraculū,
 & Prouerbiorum author, & qui Sapientiaē
 librum condidit, & tam Græca, quàm Per-
 sica exempla in hoc conueniant, omnibus
 viribus oculos custodire, ac velut inuictō
 fræno coercere oportet, atque à curioso &
 impudico cōspectu, vt intimas animi par-
 tes perstringentē, sese abstinere. Maxima
 enim ex ea in animum improbitas influit.
 Nam cum ipse arcem occuparit, ac rati-
 onem expulerit, totam eam libidini ad-
 dictam ac mancipatam reddit.

Ζωσίμω πρεσβυτέρω. ΕΞ.
 Πυθόμυθος ὅτι δέον σε πρὸς ἀρὰ μὲν
 τῆ μετανοίας, δέον αὐτίκα συγγνώμην

Zosimo Presbytero. 67.
 Posteaquàm intellexi te, pro eo quodd ad
 pœnitentiam accurrere, ac scelorum tuorum
 K k iij

veniam petere oportebat, in pristina adhuc studia & flagitia maiori adhuc animi conatu & contentione incumbere, insque inhaerere, id videlicet summo studio agentem, vt priora per posteriora obscures, tum ego collachrymans ad me ipsum hæc verba habui. O Isidore, quid frustra te fatigas, in petras semen iaciens? Quid ei prodesse studes qui iuuari non vult? Quid laboras & excubas, cum is, propter quem excubiæ aguntur, ea quæ scribantur exequi recusando, inanes eas reddat? Quin tu vano labore te ipsum cruciare, atque Æthiopæ dealbare, & ignem verberare, ac laterem coquere desinis? Postquam autem ad fatietatē vsque me ipsum accusaui, bona spes rursus exorta est, quæ me inuitum etiam ac repugnantē ad has quoque rursus literas cudendas adegit. Quamobrē tu quæso, quod malorum processeris, considerans, induc animum ad penitentiam reuerti.

Theognosto Presbytero. 68.

Demiror equidē, quonam pacto ij, qui animi insolentiam ac fastum & tumorem ex eo conceptum, quoddam antistitij honore præ aliis affecti sint, minimè astringunt, sublimius, quam par sit, de se sentiant, ac ne ipsum quidem iam relinquere velint, probro scilicet atque contumeliæ ducentes à iure & æquo superari.

Nilo. 69.

Quandoquidem ingens est humilitatis fastigium, ac contra ingens arrogantia rui, idcirco te moneo, vt illud amplectar, in hanc autem minimè incidas.

Ophelio Grammatico. 70.

Non litora duntaxat, vt ab Homero dictum, atque à te scriptum est, eructantis maris spumam clamant: verum & terra, & mare, flagitia ea, quæ à Zosimo designata sunt, velut tragicis verbis exaggerant. Eo enim stuporis atque indolentiæ pro-

ἵπτι τοῖς πεπλημμελημένοις ἐπιγυ-
νίζῃ τοῖς κατ' ἄλλοις, ἐπαποδὴ τοῖς
μυάσμασι, ἀεὶ τὰ κατὰ τὴν δυν-
τα δακρύσαι ἐφ' ἑαυτῶν, ὡς
Ἰσίδωρε, τί ματ' ἔτι χεῖναι, κατὰ πε-
τρῶν σπείρων; τί ὠφελῆσαι ἀπὸ δει-
τῶν ἀφελήσῃαι μὴ βεβλήμενοι; τί πο-
νεῖς, καὶ ἀργυρνεῖς, τοῦ δὲ ἢ ἀργυ-
ρνεῖαι γίγεται, τῶ μὴ ποιεῖν τὰ θε-
φόμενα, ματ' αἰὲν αὐτῶν ἀποφαινο-
ῖος; πᾶσι ματαίωτον ἔστι, καὶ οἴησον
σμεῖρον, καὶ εἰς πῶρ ζάινων, καὶ λίθον
ἐφ' ἑαυτῶν, ὡς δὲ κόρον ἔλασον ἐμαυτῶν αἰ-
τιώμενος, χρηστὴ πάλιν ἐλπίς ἐφυ,
ἢ τις καὶ ἀκούσια ἐξ ἐξομῆσαι, καὶ τῶ-
τα πάλιν χεῖναι τὰ χεῖναι ταῦτα. αὐ-
τὸς ποικαροῦ σποπήσῃς οἱ τῶν κα-
κῶν ἐξάρησας, εἰς μετάνοιαν πάλιν
δρομήσῃ κατὰ ἐπιθυμίαν.

Θεογνώστῳ πρεσβυτέρῳ. 68.

Λίαν θαυμάζω, πῶς οἱ μὴ ὀπισθόγυ-
ροντες τὸ χεῖναι, καὶ τὸ ἵπτι τῶν κατὰ
δυναμῶν ἡξιώσασθαι τῶν πολλοῦς
οἴημαι μείζονα τῆς δικαίας φρονούσης, καὶ
ἐδ' αὐτὸ λοιπὸν κατὰ τὴν ἀξίαν
σι τῶν ἡπὶ τῆς γῆς, τῶν δικαίων ἕλεον ἡ-
γέμενοι.

Νείλω. 69.

Ἐπεὶ μέγα τῆς ταπεινοφροσύνης
τὸ ἕλεον, καὶ τῆς ἀλαζονείας τὸ πᾶμα,
συμβεβλήω σοὶ σκεῖνο μὲν ἀπαλά-
σασθαι, τῶ δὲ μὴ κατεπιπέσειν.

Οφελίῳ γραμματικῷ. 70.

Οὐκ ἦτονος μόνον, ὡς Ομηρος μὲν
ἔφη, σὺ δὲ γὰρ χεῖρας, βλάσῃς ἐευρο-
μένης ἀλός ἀγνίου, ἀλλὰ καὶ τὴν καὶ
θάλασσαν, τὰς κατὰ τὴν Ζωσίμου καὶ
δερμῆσας κατὰ τὴν ἀξίαν ἐκτεταγῶν εἰ-
ποσέθως γὰρ, ὡς φασι, εἰς ἀναλήσασθαι
ἦρθη

ἦρθη, ὡς ἐν τῆς θείας χρησιμῶς, ἀ-
γνοῦντες λειτουργίας νομίζουσιν. τὸ δὲ
τῶν δυνάμεων κατὰ τὴν ἀξίαν ἀπο-
λαμβάνειν, καὶ κατὰ τὴν ἀξίαν ἡλι-
κίας τε, καὶ ἀξίας ὁμοῦ ἡλι-
κίᾳ ἢ δακρύσαι; τίς ἢ καταθρηνησῆς;
ἢ μόνον αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὸν τέτρω-
τῶν ἱεροσολύμων ἐμπροσθέντων τὸν μὴ-
σῶν. δεινὸν μὲν γὰρ τὸ καὶ ἐν τοῖς
ἀρχαίοις καὶ ἀφανίσαι τελευτῶντα πινε-
ποσέθως κατὰ τὴν ἀξίαν κακοῖς. τὸ
δὲ καὶ εἰς ἱεροσολύμων εἰσελάσαι μόνον,
πάλη δεινότερα τοῖς ἴσμεν οὐ ταῦτα, καὶ
σοῦτος ἀκούσιος ὀλοφύρομεθα, καὶ
κατὰ τὴν ἀξίαν ἐπιποσάμεθα. ἀλλ'
ἢ δὲ παυσόμεθα ἕως ἂν ἐμπνεύμεν, μὴ
γὰρ δὴ ὡς ἀκούσιος διδάσκων περὶ
τὸ μῆτε λήθη, μῆτε σιγή κατὰ τὴν ἀξίαν
καὶ διωκόμεθα. πινεῖ μὲν γὰρ ὡς ἡμι-
θνητὰ τυγχάνουσιν, ἀνακαλοῦνται,
πινεῖ δὲ ὡς νεκρὸν κατὰ τὴν ἀξίαν, ἀλλ'
ἢ τε σκεῖνοι, ἢ τε ἢ τὸ ἀνύσιν, ἀλλὰ
γὰρ ὡς παρ' αὐτῶν ὀφλοσάμενοι.

Νείλω μὲν ἀποκρίσας ἰατρῷ. 68.

Ὅτι μὲν φιλήθροπος ἔστιν ὁ θεός
μάλ' ἀκείως οἶδα, ὅτι δὲ καὶ ἀπα-
τῆ δικῆς σφοδρότητας τοῖς τῆς φι-
λανθρωπίας κατὰ τὴν ἀξίαν, καὶ αἰ-
ἱερά κατὰ τὴν ἀξίαν ἔσονται, καὶ τὰ
κατὰ τὴν ἀξίαν μαρτυρεῖ. τίς γὰρ τὴν κα-
τακλυσμὸν ἐπήγαγε; τίς τὴν σοδομῆ-
τῶν μετὰ τῶν οἰκητόρων ἐπέστησε γένος;
τίς τὴν ἱεροσολύμων μετῆλθε; τίς τοῦς
ἰσδάρας ἡχμαλώτευσεν, καὶ πάντα χροῦ
τῆς ὡς ἀπαπέλας καὶ ματ' ἄλλας ἀφίητα-
γῆ; μὴ τοῖς τῶν φιλήθροπος μόνον
θαρραλέως ἀμαρτανάρημι, ἀλλὰ καὶ τὴν
δικαιοσύνην ἐνοσούντες γνωσισμαχίαν
ἵνα κατὰ τὴν ἀξίαν φιλήθροπος.
ἢ γὰρ τῆς κατὰ τὴν ἀξίαν μετάνοια, εὐ-
λογον κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν κριτῶν τῆς φι-
λεθροπίας τὴν ὁδόν.

Ηρακλίῳ ἐπισκόπῳ. 69.

Οἱ ἐπὶ τῶν ἀρχόντων, ἔτοι μοι

cessit, vt & diuina oracula, futiles quasdam
nugas & præstigias esse censeat, & eos, qui
ipsum officij sui admonent, delitare exi-
stimet, ac denique omnes cuiusvis ætatis
ac dignitatis perulenter insectetur. Quis-
nam igitur non lachrymas mittat? quis nõ
lugeat, non ipsum duntaxat, verum etiam
eum, qui sanctum sacerdotium ipsius fidei
committere minimè veritus est? Nam cum
grauē atque atrox sit, cum etiam, qui in-
ter gregarios & obscuros censeatur, tot vi-
tiis contaminari: tum verò grauissimum
atque atrocissimum est, eum, qui in sa-
cerdotium inuasit. Hæc igitur scimus, at-
que assidue audientes, ingemiscimus, nec
eum monere destitimus, nec verò, quan-
diu spirabimus, desitemus. Neque enim
tu, vt ignaros, ea docere coneris, quæ nec
obliuioni, nec silentio mandari possunt.
Quidam enim cum, vt media ex parte exa-
minem, ad meliorem mentem reuocant.
Quidam autē vt mortuum & extinctum
lugent. Verum, nec illi, nec isti, quicquam
proficiunt, verum risum ipsi excitant.

Nilammoni Diacono medico. 71.

Quod quidem Deus ad humanitatem
& misericordiam propensus sit, perspectif-
simum habeo. Quod autem acerbissimas
etiam ab iis, qui ipsius misericordiam
contemnunt, pœnas exigat, tū sacræ Scri-
pturæ docet, tum res ipsæ testantur. Quis-
nam enim diluuium induxit? Quis Sodo-
miticam terram vnâ cum incolis concre-
mauit? Quis Hierosolymam persecutus
est? Quis Iudæos in captiuitatem rede-
git, atque in omnes terræ regiones velut
fugitiuos ac verberones seruos circume-
git? Quamobrē nē benignitate ac mi-
sericordiā sola freti peccemus: verum iu-
sticiam quoque cogitantes, respiscamus:
quod illic quoque benignum ac facilem se
ipse nobis præbeat. Siquidem animi res-
piscencia æquam Iudici facilitatis ac mi-
sericordiæ viam aperit.

Ηρακλίῳ ἐπισκόπῳ. 72.

Qui volentibus imperant, ij demum

verè imperare mihi videntur: ac præfer-
tim cum virtutis nomine cõspicui sunt ij,
qui subsunt: propter etiam dignum est im-
perium, quod certatim appetatur. Qui au-
tem inuitis imperant, eos potius similes
esse duco, qui cruciatu afficiuntur, quàm
qui imperium administrant.

Palladio. 73.

Videris (ò quonam te nomine dignè ap-
pellem) ea ignorare, quæ etiam puerulis
nota & perspicua sunt. Neque enim hoc
existimes, quòd fides (si tamè fides dicen-
da est, quæ operibus tuis refutatur) salutè
tibi afferre possit. Etenim fides ea, quæ
primùm iustificauit, consentaneas sibi a-
ctiones exegit, quibus remotis nemo salu-
tem consequi potest. Nam eum, qui per
gratiam assumptus est, propriis quoque
virtutum dotibus exorari conuenit: ne a-
lioquì ingrati animi notam incurrat.

Theodosio Episcopo. 74.

Imperij regula, ò scientiæ imperandi
explorator accuratissime, hæc demum est,
quæ ad subditorum vtilitatem omnia mo-
litur. Nam qui imperij disciplinam com-
positumque ordinem, in tyrannidem &
perturbationem immutauit, atque labo-
res quidem subditis comparat, voluptates
autem sibi aucupatur, hic non imperij, sed
tyrannidis regulam ac legem describit.

Eidem. 75.

Eos demum, vir eximie, diuinus Pau-
lus Sacerdotes esse statuit, qui nõ victimis
& sacrificiis, sed nuda natura omnibus
pietatis numeris perfunguntur, atque è
corporibus suis purè ex se libant. Pulcher-
rima enim victima est, pia mentem, &
carnem castam habere. Eòque etiam illud
dixit, quod tu ex me intelligere cupiisti,
Exhibete corpora vestra hostiam viuente,
Deo placentem, rationale obsequium

δικούσιν ὄντως ἀρχὴν, ἢ μάλιστα ὁ-
ταν ἁφίεσθαι ὡς δὲ ἀρετῶν οἱ ἀρ-
χόμενοι, δι' οὗς καὶ τὸ ἀρχεῖν ὅτι ἁρε-
τήμαχτοι. οἱ δ' ἀπόντων ἀρχεῖν νομί-
ζοντες, ὅτι μοι δικούσιν ἁρετῶν πλὴ-
στοὶ εἶναι τὴν τιμωρίαν διδόντων μᾶλλον,
ἢ ἀρχεῖν διεπόντων.

Παλλαδίῳ. 73.

Κινδυνεύεις, ὡς τί σε χαλείσας ἀξίως
προσνομίασω, ἀγνοεῖν τὰ καὶ τοῖς ἀγα-
παισὶ προσβήλα. μὴ γὰρ δὴ νόμιζε,
ὅτι ἡ πίστις, εἴγε πῖστιν καλὴν καλεῖν
ἔστω τῆς ἐργῶν τῶν ἀεὶ ἐλεγχόμενων,
ὡσαύτ' σε δυνήσεται. ἢ γὰρ πῖστις ἢ ἐξ
ἀρχῆς διχασθῆσασα, παράξεις ἀρμο-
δίας εαυτῇ ἀπειθεῖ, ὡς ἀνευ σωθῆναι
οὐχ οἶόντε. τὸν γὰρ καὶ ἡ χάρις τῶν
ληφθέντων, διχασθὲν καὶ οἰκείοις ἀνα-
βρύνεσθαι πλεονεκτήμασι, εἴγε μὴ
μέλλοι καὶ ἀρχεῖσθαι ἀλάστορα.

Θεοδοσίῳ Ἐπισκόπῳ. 74.

Ὁ τῆς ἀρχῆς ὄρος, ὡς ἀρχικῆς ἑπι-
τήμιος ἀκρίβειαι βασιανήσιον, κεί-
νός ἐστιν ὁ τῶν τὸ συμφέρον τῶν ὑπηκόων
ἅπαντα παραγματούμενος. ὁ γὰρ τῆς
ἀρχῆς εὐκοσμίας εἰς τυραννίδα καὶ ἀ-
κοσμίας μετασχηματίσας, καὶ τῶν μὴ πό-
νους τοῖς ἀρχομένοις προσεξωδῶν. τὰς δ'
ἡδονὰς εαυτῶν θηρώμενος, ὅστις ἔτ' τῆς
ἀρχῆς ὄρος, ἀλλὰ τῆς τυραννίδος ἀξί-
ως τῆς παραγμάτων ἔστω γράφει.

Τῷ αὐτῷ. 75.

Εκείνης, ὡς θαυμάσιε, ὁ θεωπέσιος
Παῦλος ορίζει τὰς ἱερέας, τοὺς μὴ θύ-
μασι τῆς εὐσεβείας, ἀλλὰ γυμνῆ πλη-
ροῦντας τῆς φύσει, καὶ μόνης καθαρώς
ἐκ τῆς σωματικῆς οἰκοῦν ἀνένδοξας.
θύμα γὰρ κάλλιπον, τὸ τὴν γυμνίαν
ἔχειν εὐαγίαν, καὶ τὴν σάρκα ἀγνήν. διὸ
καὶ τῆς ἐφ' ἡμῶν, ὅσα μαθεῖν ἠθέλησας,
προσέτιθετε τὰ σῶμα ἡμῶν ὑποτασσά-
μενοι, εὐάρεστον τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν
λασπίδα.

λασπίδα ἡμῶν. ἢ γὰρ ἱερεῦσι μόνοις
γράφον, ὡς ἡγή, ἐπέσειλε ταῦτα,
ἀλλ' ἐλοκλήρω ἑκκλησίαν. ἕκαστον γὰρ
εαυτῶ ἐν τῷ τῶ μέρει ἱερέα εἶναι
προσέταξεν. εἰ δὲ τοὺς ὑπηκόους ἢ ἀ-
γνεία ἱερέας χειροτονεῖ, ἢ λαγνεία δη-
λονότι τοὺς ἱερέας ἀποχειροτονεῖ. καὶ
τοῦτο μὲν οἱ θεομοὶ διαχρηστέον. γί-
νεται δὲ τὸ ἔστω πάντων. δι' αἷς δ' ἀγίας
ὅσα ἐμὸν λέγειν. οἱ δὲ τὴν θέαν ἱερα-
σιμῶν ἐστειμένον, καὶ τῆς προσεδρίας
ἀξίως τετυχηκότας, εἰ καὶ τὴν τοῦ
σωματος ἀγνείαν φυλάξουσιν, ὅπως
ἱερῶν εἰσὶν ἱερώτεροι. ὡς γὰρ ὅτι τῆς
παλαιῆς διαθήκης ἱερέας ὅσα ἐξέλι-
εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις. ἐν δὲ τῷ κη-
ρῶ τῆς πάσης, πάντες τῶν τῶν ἱε-
ρασιμῶν ἐπιμύθηται. ἕκαστος γὰρ τὸ προσ-
έβατο ἴθυσεν. ὅσα καὶ ὅτι τῆς κηρῶν καὶ
ἀξίως δόχου, ἕκαστος μὲν κατ' ἐξάρε-
τον τὴν ἱερασίαν τῆς ἀνομιματίας θυ-
σίας, οἱ ἕξαστ' αὐτῶν προσεσηκῆν.
ἕκαστος δὲ οἰκείας σῶματος ἱερέας κη-
ροτόνηται, ἕνα ἀχειροτόνητος ὅτι
πιδόη τῆς τῆς ὑπηκόων ἀρχῆς, ἀλλ'
ἵνα τῆς κακίας ἀρχῆς, τὸ σῶμα τέμε-
νος ἢ ἱερόν τῆς ἀγνείας κατασκευάσῃ.

Ἀρχιεπίσκοπον Πυλαγόριον.

Archontio. 76.

Ἐπίσκοπος τῶν νομοθέτων Μωσέως, μήτε
τιλίσφαιον, ἢ ἕλαβε τῶν τῶν θεῶν,
κεχρημένον. μήτε τὴν ἀξίωσιν τε-
θηρευκέναι, ἀλλὰ τοσοῦτον αὐτῶ ἀπο-
λελειφθαι τῆς μεγαλονοίας, ὅσον καὶ
τῆς πολιτείας. ἢ γὰρ, ὡς δέον, τὰς
μὴ εἰς τὴν τῆς γάμων θεσμὸν τῶν νο-
μώσας ἐμβάλλειν, ἀλλὰ μείζων καὶ
ἀρχαιώτερον βυβλόμενος ἀναστῆλαι
κακίαν, τὸ ἐλατῆρον ὅσα ἐθέσπισεν, ἀλλ'
ἐπέσειλε. ἢ μόνοι κρείττονα κείνας
τῆς λαθεῖν τῶν αὐτῶν ἢ ἀπολυ-
θῆναι μοιχίας. ἢ γὰρ ἂν ὠκνησαν ταῖς
ἀλλήλων προσέτιθετε γυναιξὶ τὸν φανε-
ρόν γάμον, ἀλλὰ καὶ ἀμεινον ἢ γη-
μέρος ἐκβλήθῃ αὐτῶν ἐξω, ἢ σφα-

vestrum. Non enim ad Sacerdotes solos
scribens, vt ipse existimas, hæc ipsis man-
dabat, sed vniuersæ Ecclesiæ. Vnumquem-
que enim ipsorum hac in parte Sacerdotè
esse iussit. Quòd si castitas & pudicitia
subditos Sacerdotes creat, libido procul-
dubio ac lasciuia Sacerdotib⁹ dignitatem
abrogat. Atque hoc quidem leges & Ec-
clesiastica instituta sanciant: verùm haud
admodum tamen istud fit, quam autè ob
causam, non est meum commemorare. At
verò, qui diuino Sacerdotio redimiti, ac
præfecturam dignè consecuti sunt, si cor-
poris quoque castitatem custodiant, verè
plusquàm sacrosancti sunt. Vt enim in ve-
teri Testamento Sacerdotij munere fungi
exceptis Sacerdotibus nemini licebat, Pa-
schæ tamè tempore omnes Sacerdotij ho-
nore afficiebantur (vniquisque enim pe-
cudem immolabat) se etiam in nouo ac
successionis experire, se iunctim quidem, ac
velut prærogatiuæ nomine, incruentæ vi-
ctimæ sacrificium ij habent, quibus illud
offerre cõcessum est: at interim vnusquis-
que corporis sui Sacerdos creatus est: non
vt citra ordinationè & institutionem sub-
ditorum imperium arripiat, sed vt vitiiis
imperans, corpus suum castitatis delu-
brum aut templum efficiat.

Diuiinarum legū interpretis Moſis, nec
sapientiam, quam à Deo accepit, animo
concepisse, nec mentem eius indagasse vi-
deris: verùm tantū ab eius mentis magni-
tudine, quantum à vitæ probitate remotus
esset. Non enim, tanquam cas, quæ matri-
monij legem minimè violarunt, euicere o-
porteret, sed vt maius & grauius malum
reprimeret, minus malum non quidè lege
sanxit, sed permisit: quòd videlicet non
modo existimaret furtiuo adulterio, quod
ipsis alioqui committeretur (neque enim
alij aliorum vxoribus abuti dubitassent)
apertum matrimonium: sed etiam præsta-
bilis esse diceret, eas foras extrudi, quàm
domi obruncari. Disiunxit enim eos, qui

coniunctè viuere minimè poterant. Nam qui Prophetarum cruorè degustarant, ne vxoribus quidem, quibus infensi fuissent, pepercissent: nec qui ipsummet Legislatorem apertè perfæpe interficere tentauerāt, quominus illas aut perspicuè aut dolo atque astu necarent, aut adulterij arcefferēt, sibi temperassent. Quocirca vt maius & atrocius malum reprimeret ac prohiberet, minis non tam edixit, quàm permittit. Quod autem non temerè de sapientissima illa mente cõiciam, tum hinc liquet, quòd Prophetæ ipsos vt cruoris siti flagrantes, atque aliena connubia perfodientes, apertissimis verbis accusent: tum etiam maximè ex eo, quod dicturus sum. Christus enim cùm in terrā venisset, atque ipsi hæc quæstio proposita fuisset, non modò Mosem non reprehendit, sed etiam ipsum purgauit, culpam nimirum in eos vertens, propter quos ipse quoque, id quod natura congruebat, negligere, atque vxoris repudiū permittere coactus fuerat. Dixit enim: Ad duritiam cordis vestri permittit vobis dimittere vxores vestras, hoc est, ob contumaciam vestram animique peruicaciam. Ab initio autè non fuit sic. Atque ad eundem modum ipse quoque cas, quæ matrimonij legem violant, euicere iussit: hoc autem nisi contingat, omnia alia vxorum vitia ferre præcepit, imò necessariū esse pronunciauit. Neque id quidem frustra & temerè. Nam cætera quidem vitia vnumquemque eorum qui matrimonij lege copulantur minimè intuentur: adulteriū ad ipsa matrimonij pacta tendit, ac filiorum nobilitatem contumelia afficit, & cognationes lacerat, ac denique humanam omnem vitam pessundat & euertit.

Isidoro Diacono. 77.

Spiritualia futura esse in Resurrectione corpora duab⁹ his de causis à diuino Paulo dictum est: altera, quia leuia & ætherea, atque ab omni perpeffione & grauitate li-

γίωσι, ἔδον· διέστη γὰρ τῆς συνεί-
 ναι μὴ διωαμύνης· οἱ γὰρ περὶ φη-
 κῶν αἰμάτων γυαμῶν, οὗκ ἂν γυ-
 ναμῶν μισυμῶν ἐφέστω. οὐδ' οἱ
 αὐτὸν τοννομοῦντι ἀνελεῖν πολλακίς
 φανεράς ἐπιχειρήσεις τῆς ἡφανερῆς
 ἢ δόλοισ ἀνελεῖν, ἢ μοιχεύας ἡσάφια-
 στῶν σκίνας ἀπεχολο. τῶ οὐ μείζων
 κερῶν περὶ αὐτῶν, τὸ ἔλαττον συ-
 νεχάρησε μάλλον, ἢ διηρέευσεν· ὅτι
 δι' ἐχ' ἀπλῶς κατατοχάζομε τῆς τῆ
 πα. τῶν σκίνας ἀφ' ἑαυτοῦ, μάστιγα μὲν
 δὴλλον, καὶ σὺ τῆς περὶ φηκίας ὡς
 αἰμάτων διηρέευσεν. καὶ τῆς ἀλλοτρίας
 γάμους διορύθισται, αὐτοῦ ἀφ' ἑρῆ-
 δλυ αἰπιάσται, εὐχ' ἡκιστα δὲ ἐκ
 τῆς λειψυμῶν· ὁ γὰρ Χριστὸς δὲ ὡρ
 ὅτι φοιτησῶν τῆς αὐτῆς περὶ φη-
 στῆσις τῆς πνεύματος, οὐ μόνον οὐκ
 ἐμέμψατο τὸ Μωσαῖα, ἀλλὰ καὶ ὡρα-
 πολογῆσατο, τὸ ἐγκλημα εἰς ἐκείνας
 τρέψας, δι' οὗς ἡ ἀγαθήσθη καὶ κῆ-
 νος τὸ πῶρον τῆ φύσει παριδεῖν, καὶ
 συγχοῦσαι σπολύσαι τὴν σκίανον,
 ἐφη γὰρ, Μωυσῆς περὶ τῶν σκληρο-
 καρδίων ὑμῶν ἐπέβλεψεν ὑμῖν σπολύθην
 τῆς γυναικῶν ὑμῶν, τῆς τῆς ἀφ' ἑ
 ἀπειθῆς ὑμῶν καὶ ἀνάγωγον· ἐξ ἀρχῆς
 δὲ φησι οὗκ ἐγένετο οὕτως, εἰς τὸν τῆ
 γάμων μὲν θεσμὸν ὡρανομύνας, καὶ
 αὐτὸς ἐκβάλλειν ἐκέλευσε, πούτις δὲ μὴ
 συμβαίνοντος πάντα τὰ ἄλλα ἐλαττώ-
 ματα τῆς γυναικῶν φύσιν περὶ φη-
 μάλλον δ' ἀναγκῶν εἶναι ἀπεφύλατο,
 ἐχ' ἀπλῶς ὡς εἰπὴ εἰς ἕκαστον μὲν γὰρ
 τὸ νόμον γάμους συνίόντων, τὰ ἄλλα ἀ-
 μαρτήματα οὐ βλέπει, ἢ δὲ μοιχεύας εἰς
 τῆς τοῦ γάμους συνίοντος ὡρανομύνας τῆ
 πῶρων καθύπερθε εὐγένειαν, καὶ τῆς
 συνηθείας ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ πάντα τὸν βίον
 ἀνατρέπει τὸν ἀληθινόν.

Isidoro Diacono. 77.

Πνευματικὰ ἔσονται τὰ σώματα ἐν
 τῇ ἀναστάσει, ἐφ' ἧσεν ὁ θεοσεβὴς Παῦ-
 λος, ἀφ' ἑ δὲ ταῦτα, ἀφ' ἑ τὸ κῆ-
 φα, καὶ ἀίθρια, καὶ πάντες κρείττονα
 παγῆς

καὶ βάρβαρα, μέλλειν ἔσθαι, καὶ ἀφ' ἑ
 τὸ τῶ φέρον πνεύματι μόνον λοιπὸν εἰ-
 κειν· νῦν μὲν γὰρ κῆν παρῆ τὸ κῆρος
 τῆς περὶ φηκίας ἔχει ἢ ψυχῆ. τότε
 δὲ δοχεῖα μάλλον ἔσται τῆ πνεύματος,
 ἢ γὰρ μόνον αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ ἢ ψυχῆ
 πνευματικῆ ἔσται, ἀπαντα κατὰ τῆς
 σκίνας νόμους ἀφ' ἑ ὡρανομύνας· εἰ δὲ
 σκίνας τῆς σωματικῆς ἀμαρτηλῶν
 ζῆτησῆς, φησὶ ὡρα ὅτι ἢ χτῆ τῶ
 περὶ φηκίας σκιδροχῶ καὶ φῶ ἔσται καὶ
 ἀίθρια, ἢ ὅτι ὡρα πύρος βασιαν-
 σιστεται μὲν, οὗκ ἀναλαθῆσεται, ἢ
 ὅτι κῆν ἐβελήσων ἀμαρτην, ἢ διωμῆ-
 σῶται.

Tō autō. 78.

Eidem. 78.

Ἐπειδὴ τὸ εἰρημῶν ὡρα τῆ ἀοι-
 δμῆς ἰάσεται ἡ γέλιος, βασιλεὺς
 ἡμῶν ἐν μοιοζώνοις, οἱ μὲν ὅτι ἐπειδὴ οἱ
 μισοζῶνοι, ἢ στρατιωτικὰ τάγματα
 μισοζῶνοι, ἢ βαρβαρικὰ εἶδη, ἢ λη-
 φρικὰ συγκροτήματα, ποιούτων π
 εἰρημῶν, ἢ ὡς στρατιωτικῶν νομίμως
 ἐπιτοχῶν, ἢ ὡς βαρβαρῶν ἀνδρείως
 σκιδροχῶν, ἢ ὡς ληστῶν φόβον ἐπε-
 ποίωσι, καὶ σκιδροχῶν, τοῖς αὐτῶν ἡσάφια
 τρόποις, εἰ δὲ μὴ ἐπιτοχῶν, εἰς τῆ
 νόμων σαγήνην συνέλθειον.

Palladio. 79.

Palladio. 79.

Ἐπειδὴ ἢ τῆ εἰδέων χρεῖν, ἀλλὰ
 τῆς σκιδροχῶν εἰδέων ἀπιπολύμνος δό-
 ξης, ὡς πυνθανομῶν δικαῖς ποιεῖν, βέ-
 λομῶν σε, καὶ πούτα κατὰ φῶν, τὸ
 τῆς ἀληθείας μάλλον, ἢ τῆς δόξης
 ἐφέσται. εἰ δὲ μεθύων νῦν τῶ τῆς φι-
 λοδοξίας πάθει δυσχεραίνεις, εὐδιδ' ὅτι
 σαφρονήσας χρεῖν εἶση.

Zosimo presbytero. 80.

Zosimo Presbytero. 80.

Φασὶ πῆς ὡς ἰππῆλατον σῶτων
 πῶσι τοῖς ἀρχαῖοις καὶ ἀνελευθέροις πῶ-

bera futura sunt, altera, quia diuino dun-
 taxat spiritui cessura sunt. Nunc enim,
 quamuis ipse adlit, eorum tamen, quæ ge-
 runtur, arbitrium anima obtinet. Tunc
 autem spiritus potius vasa & conceptacu-
 la erunt. Neque enim ipsa solum, verum
 etiam anima spiritualis erit, vt pote cuncta
 ex illius legibus & præscriptis agēs. Quòd
 si quis de peccatorum corporibus quærat,
 illud dicemus, quòd iuxta priorem expo-
 sitionem leuia & ætherea erunt, vel quia
 ab igne quidem excruciantur, sed non
 absumentur: vel quia, etiam si peccare ve-
 lint, minimè poterunt.

Quoniam id quod ab illustri Iobo di-
 ctum est, Rex erā inter monozonos, quid
 significet, intelligere cupis, accipe quid
 sentiam. Quoniā enim monozoni vel mi-
 litares ordines, vel barbaricas turmas, vel
 denique prædonum agmina significant,
 huiusmodi quiddā his eum verbis voluisse
 existimo: Aut vt militibus legitime impe-
 rabam; aut vt barbaros strenuè supera-
 bam: aut, vt latronibus metū iniiciebam,
 eósq; ne moribus suis vterentur, prohi-
 bebam: aut si minùs obtemperabant, in
 legum recia eos includebam.

Quandoquidem, vt audio, non vt scias,
 sed vt gloriam ex scientia captes, studio-
 rū laboribus incumbere videris, hoc quo-
 que abs te præstari volo, vt veritatis potius,
 quàm gloriæ desiderio tenearis. Quòd si
 nunc ambitionis affectu temulentus, hac
 oratione offenderis, non tamen dubito,
 quin vbi ad meliorem mentem redieris,
 gratiam mihi sis habiturus.

Aiunt nonnulli te animo ita constitutū
 esse, vt fœdis omnibus, atque ingenuo ho-

retinetur : quanto minus animæ decor ob
incurrerent tentationes, etiam si in calamita-
tibus verferetur, immutari debet.

Agatho Presbytero. 84.

Quoniam per literas quæris, quidnam
Mofem impulerit, ut lege caueret, ne quis
linum cum lana cõteteret, lineisque item
vestibus purpuram ne attexeret, ac deni-
que ut vestimentorũ & lapidum lepra dili-
genter inquireretur, poteram quidem ipse
harum rerũ speculationes declarare. Ha-
bent enim pulcherrimas allegorias, quæ-
que iis, qui mentem ad mysticos sensus
haudquaquam rudem & inexper tam ha-
bere, vilitati esse queant. Verum quoniã
plerosque noui, qui eos, qui huiusmodi fer-
monibus viuunt, ob inficitiam certamina
defugere arbitrantur : te autem rebus ipsis
ac sola Scripturarum interpretatione de-
clarari, propterea rectum, atque ab omni
verborum circuitu liberum à me respon-
sum feres. Exillimo itaque Mofem, ut eos,
quibus præerat, ad philosophiam induce-
ret, & quia ipsos necessariò duntaxat cura-
re cupiebat, mollitiem omnem eliminasse:
per id nimirum, quòd linum & lanam cõt-
exti verabat, variegandarum rerum stu-
dium depellentem: per id autem, quòd li-
neis vestibus purpuram atexti prohibebat,
luxum ac profusionẽ, nimumque ornandi
corporis studium : per id denique quòd
vestimentorum & lapidum lepram inhi-
bebat, illud interdicens, ne quis plura,
quàm opus esset, quæreret ac reconderet.
Etenim vetustis indumentis & vestibus
istud euenire cõtuevit. Rebus necessariis,
inquit, contentus esto, nihil superuacanei,
nec acquitens, nec recondens, nec item
præpostero corporis ornatui studens, ve-
rum operam omnem, & studium ad ani-
mæ curam conuerte. Quòd si ab externis
quoque scriptoribus vtilitatem capere ve-
lis (aiunt enim satiuas ficus, cum fructibus
defluunt, per caprificos constringi) hoc
dixcrim, quòd Isocrates etiam, in eo libro,

αὐτὸ καὶ ἐν διακρίσει ἢ, πολλὰ μάλ-
λον ἢ τῆς ψυχῆς ὄρα. Ὡς τὸ ἔμπε-
πὸντων περιεσφίξῃ, ἀλλοιοθῆναι οὐκ
ὀφείλει, καὶ ἐν συμφοραῖς τυγχάνη.

Αγαθῷ πρεσβυτέρῳ. 84.

Ἐπειδὴ γέγραφεαι τὴν βελόδιον ὁ
Μωσῆς ἐνομοθέτησε, λίνον μὲν καὶ ἕλινον
μὴ συνφάειν, ἐν δὲ τοῖς λίνοις
ἱματίοις πορφύραν μὴ συνφάειν,
λέγων τε ἱματίων καὶ λίνων πολυπρα-
γμονεῖν εἶχον μὲν καὶ τὰς θεωρίας αὐτῶν
μηνύσαι ἔχουσι γὰρ ἀριστοὺς ἀλληγορίας
ἀφελῆσαι διωαμίας, τὰς μὴ ἀγύ-
μνατον ἔχουσαι τὰς θεωρίας τῶν νοῦν.
ἀλλ' ἐπειδὴ οἶδα πολλὰς μὲν νομίον-
τας τὰς τὰ πιαίτα λέγοντας, ἀμα-
θία τοῖς ἀγῶνας ἐκλύειν, σὲ δὲ τοῖς
σφάγμασι, καὶ μὴ τῆ ἐρμηνείᾳ τῶν
γραφῶν χαίροντα, εὐθέως τὴν ἀπό-
κρυφον ποιήσομαι, καὶ κληθὼ ἀπὸ πλά-
γμων οἰκιστὴ τοῦ ὅτι εἰς φιλοσο-
φίαν τὰς ὑπηρεσίας ἐνάγων, καὶ τῆς
θερίας μὴ γινώσκων βελόδιον, πᾶ-
σαν βλακείαν ἐξωφράκασε, ἀλλ' μὲν
τὸ μὴ συνφάειν λίνον καὶ ἕλινον, τὴν
ποικιλίαν ἐξορίζων. ἀλλ' ἐν τῷ πορ-
φύραν μὴ συνφάειν τοῖς λίνοις ἱμα-
τίοις, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν καλλω-
πισμὸν. ἀλλ' ἐν τῷ λέγων ἱματίων καὶ
λίνων ἀφελῆσαι, τὸ πλεον τῆς
θερίας κτήσασθαι, καὶ ἀποθέσθαι ἀπα-
γορεύων. τοῖς γὰρ θεοῖσι ἱματίοις καὶ
οὐκ αἰμασί το συμβαίνει εἶσθε. ἢ θερίας
γὰρ εἶσο, φησὶ, μηδὲν ἀειπὸν, μήτε
κτώδιον, μήτε ἀποτιθέμενον, ἀλλὰ
μὴ καλλωπισμὸν, ἀλλὰ πᾶσαν
τὴν φροντίδα καὶ τὴν ἀσφάλειαν, εἰς τὴν
τῆς ψυχῆς ὑπερμελείαν μεταστήσῃ, εἰ
δὲ ἐκλυθῆναι, καὶ τῶν τῶν ἐξωθεν
ἀφελῆθῃ. φησὶ γὰρ τὰς τῶν καρ-
πῶν ἀπορρέουσας ἡμέρας σικίας, ἀλλ' ἢ
τῶν οὐρανῶν τῶν ἀγῶν συσφίξασθαι
φαίλω. ὅτι καὶ Ἰσοκράτης ὅτι Δημοκρί-
τῳ τοῖς ἀφελῆσαι ἐπέμπε λόγους,
παρήναι, ἔσο ἀει τὴν ἐσθῆτα φιλό-
καλος,

καλος, ἀλλὰ μὴ καλλωπίσης. φιλο-
καλου μὲν γὰρ τὸ μεγαλοφρεπὲς,
καλλωπίσης δὲ τὸ φειρόμενον, καὶ ὅτι
τὸ ἀλλοθῆναι, δι' ὃν Διογένης εἶ-
πε, σαφῶς δὲ κενύται. θεασάμενος γὰρ
πᾶσα μερακισμὸν ἀσελγέστερον ἢ κατ'
ἀνδρα κεκοσμημένον, ἔφη αὐτῷ, εἰ
μὲν τῶν ἀνδρῶν, ἀπυχεῖς. εἰ δὲ τῶν
γυναικῶν ἀδικοῖς. εἰ τοίνυν οἱ ἐξωθεν
ἀφελῆσαι ἐπεμελήθησαν, πᾶς ἔτι ἔμε-
λεν ὁ ἱερός ἐκείνος καὶ θεοφιλὴς ἀνὴρ
εἰς φιλοσοφίαν ἐνάγων, πᾶσαν μὲν
ποικιλίαν καὶ βλακείαν, καὶ καλλω-
πισμὸν καὶ τὴν ὑπερμελίαν ἐξορίζων, κα-
σιμότητα δὲ καὶ σεμνότητα νομοθε-
τεῖν, δι' ὃν ὁ ἀριστος κατορθούται
βίος.

in quo Dæmonicū præceptis instruit, cum
his verbis admonet : Cura ut in vestibus
ratione cultus atque honestus sis, non au-
tem immodici ornatus studiosus. Honesti
enim est magnificentia : lasciuè autè se or-
nantis, superfluitas & redundantia. Quòd-
que hoc verum sit, ex eo, quod à Diogene
dictū est, perspicuè ostenditur. Nam cum
adolescētē quendam lasciuus, quàm vi-
rum deceret, ornatum conspexisset, Si ad
viros, inquit, te confers, miser es, si ad fœ-
minas, iniquus. Cum igitur externi au-
thores honesti ac decori curam gesserint,
ac nō sacrosanctus ille ac Deo charus vir,
populares suos ad philosophiam inducens,
omnem variegandi artem & mollitiem,
nimumque ornatus studium è subditorũ
animis eliminare, atque honestatem &
grauitatem, quarum opera & adiumento
præstantissima vita numeris omnibus ab-
soluitur, sancire ac præscribere debebat?

Μαρτινιανῷ πρεσβυτέρῳ. 85.

Martimiano Presbytero. 85.

Ἀπληροῦ ἐνοῖ σὲ φάσι πινε σπο-
κῆπλον, καὶ ἀνάλητον καὶ τριθρία
τὰς χερσῶν, καὶ καταπραγματεωμέ-
νον τὰς ἐνδείας, καὶ τὰς συμφορὰς γαυ-
ρωῦσα. ἀλλ' ἴδι ὡς ἐκείνοιο μὲν ἴα-
σαι τὴν ἀνάλητον, σαι τὴν δὲ τὰ θεῖα
ἀποκλείεις. ἐνοῖ τοίνυν, ὡς ἢ το-
σοῦτον ἄλλοι σὲ γελῶσιν, ὡς σὺ ἔ-
θεοῦ. τὸ συγγενὲς ἀδελφῆ.

Inexplebilẽ quendam ac seuum & cru-
delem frumenti cauponem te esse nonnulli
aiunt: ut qui tempora obseruēs, ac de ege-
statibus occasione lucrandi arripias, & de
calamitatibus messẽm colligas. Quamob-
rem hoc tecum reputans, alios non tam
tua, quàm tu Dei, ope indigere: fac te co-
gnatio moucat.

Ζωσίμῳ βιβλιοφόρῳ. 86.

Zosimo Librigo. 86.

Τὸν συγγενὸν τῶν βιβλίων, ὃν γὰρ
γραφεῖς σοι, τῷ φίλῳ δὴλως μετ' ἀ-
κριβείας, ἵνα μὴ ἐρῆσασιν λίθη, σοὶ
μὲν ζημία, αὐτῷ δὲ ψῆφοι ἀγνώ-
μοσύνης ἐπαγάγη.

Librorum de quibus ad te scripsi, seriem
atque ordinem amico diligenter exponere
ne obrepens obliuio, tibi quidem detri-
mentum, ipsi autem ingrati animi notam
afferat.

Λεοντίῳ ἐπίσκοπῳ. 87.

Leontio Episcopa. 87.

Τὸ τῆς φιλίας ἀπορροίμον, καὶ τῆς
ἀγάπης ἀσυνθῆρ, καὶ τὸ πρᾶσαι ἀμ-
φοτέρους, ἐμὲ τε καὶ τὸν ἀριστον Εὐ-
τόνιον, εἰς τὸν τῶν ἀλλήλων πῶθον,

Amicitia primordium, ac beneuolen-
tia igniculus, atque id quod & me, & opti-
mum virum Eutonium, mutuo amore
lauciauit, improbitatis odium fuit, quod
L 1 ij

in ipsius moribus animaduerti. Posteaquā enim ipsum non modò virtutis causa, sed etiam eorum, quos virtutis amor tenet, libenti atque alacri animo periculū adeuntem conspexi, hinc reliqua quoque viri illius philosophiam tanquam vestigiis odoratus, ad ipsum amandum sum incitatus. Cum autem rursus infani quidē Sophistæ pietatis Christianæ dogmata conuelleratque labefactare conarentur, hic verò eorū armis atque syllogis in instructi, non prius eos ferre desistimus, quam eos prorsus in fugam cōiecissemus, ac perspicuam & integram victoriam retulissemus. Hic nimirum secundus nobis amicitia, nō dicam igniculus, sed fax perspicuè accēsa est, ac permāsit. Nam ea diuini amoris lex est. Corporeus liquidē, vt pote abiectus & humilis (quandoquidem à corporibus fluxis & caducis coagmentatur) fluit, atque florum instar marcescit. Nam neque ignis assumpta ea materia, quæ flammæ causam præbuit, manet, verum vnā cum ea abscidit: nec sopito atque extincto igniculo amor cōsistit. At diuinus & pudicus amor, quia rei firmæ ac stabilis est, proinde stabilis quoque ipse est, quòque virtutis pulchritudinem magis imaginatur, eo quòque arctius, & secum, & inter se deuincit eos, qui earundem rerum desiderio tenentur.

Eidem. 88.

Quamuis ex his, qui populū curā ac præfecturam susceperunt, nonnulli sunt, vt abs te dictū est, qui cum se pauperum negotiū agere primò simulent, in priuatum tandē quæstum desinant: tu tamen eos, qui naufragium faciunt, ne attende, verum iis, qui clauum tutò tractant, ac secunda aura nauigant.

Isidoro Diacono. 89.

Quandoquidem pro tua industria doctriusque studio intelligere aues, quonam pacto ille apud Danielem perscriptæ sexa-

τὸ μυστήριον ἔστιν ἦθος. ἐπειδὴ γὰρ εἶδον αὐτὸν οὐ μόνον ὑπὸ ἀρετῆς, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ φιλαρέτων ἰδέσθαι κινδυνεύοντα, ἀπὸ τῆς καὶ τῆς λοιπῆς φιλοσοφίας τὰνδρὸς ἰγγλατῆσας, ἐπράβην πρὸς φιλίαν. ἐπειδὴ δὲ καὶ σοφιστικὰ ἰδέσθαι πινες, τὰ δογματὰ τῆς εὐσεβείας λυμνὴν ἰσχυρῶς ἀνδρῶν, ἐν τῇ αὐτῇ φρεσὶ ἀνδρῶν τοῖς Σαίμων ἄλλοις, καὶ τοῖς συλλογισμοῖς παλαιότεροις καὶ πρόσθετον ἀνίκανον, ἢ τελείως ἠερίασθαι, καὶ τὸ κερῆτος καθαρόν ἀναδύσασθαι. ὁ δὲ δεύτερος ἡμῶν ἢ ἀγάπης ὄγκος ἐπὶ ἀνιθῆρ, ἀλλ' ἦδη πρὸς ἀεὶ φανῶς ἐξήφθη, καὶ παρέρωτο. τοιοῦτος γὰρ τὸ θεῖον ἔρωτος ὁ νόμος. ὁ μὲν γὰρ σωματικὸς, ἀπὸ χερμίζηλος ἄν, ἐπειδὴ ἀπὸ ρευμάτων συνίσταται σωματικῶν, ρεύσθαι, καὶ διὰ τὴν ἀνδρῶν μαρῶνεται. ἔπει γὰρ πρὸς μὲν τῆς ὕλης τὸ πλὴν ὑπόδειξι τῆ φλογὶ δεικνύμεν ἀκαλαθείας, ἀλλὰ οὐδ' αὐτῇ σωματικῶν, ἔπει πῶς ἴσταιται μαρῶν μὲν τὰ ὑπεκκαμάματος. ὁ δὲ κατὰ θεὸν καὶ ὁρῶν, ἐπειδὴ ἀράγματος ἐστὶν ὄγκος, ἀπὸ τῆς καὶ μόνιμος, καὶ ὅσα τὸ χεῖλος αὐτῶ τῆς ἀρετῆς φαιπέζεται, τοσούτω ἑαυτῶν καὶ ἀλλήλοισιν αὐτῶν τοῖς αὐτῶν ἑρασταῖς.

Τῷ αὐτῷ. 89.

Εἰ καὶ εἰσὶ πινες, ὡς ἔφησ, τῶν πλὴν πρὸς τῶν λαῶν ἀναδυσσινδρῶν, ἀπὸ μὲν τῆς τῶν πεινήτων σιήσεως ἀρχέμενοι, εἰς δὲ τὸν ἴδιον χερμῆσμοι, πελευτῆσται. ἀλλὰ γὰρ αὐτῶ, μὴ τοῖς ναυαγῶσι πρόσθετα, ἀλλὰ τοῖς τοῖς οἰαχῶς ἀσφαλῶς μεταχρῆσται, καὶ ἐξ ἑτέρας πλέσται.

Isidoro Διάκονο. 90.

Ἐπειδὴ φιλόπνοος ἄν καὶ φιλομαθῆς, ἠθέλησας μαθεῖν πῶς ἐπληρώθησαν αἱ τῶν τῶν ἀμνηστῶν ἀναρχῶσ μὲν καὶ

μὲν ἐξήκοντα καὶ ἑνὴ ἐβδομάδες τῆς ἐτῆσ, ἀπὸ τῆς οἰκοδομῆς τῆς Ἱερουσαλήμ ἀριθμῶμεθα, καὶ εἰς τὴν ἀλωσιν αὐτῆς τελευτῶσαι. Ἰδοὶ, ὅτι ὄγκος ἔστι Κύριος οἰκοδομητῆς, ἀλλὰ τῷ Κ. ἔτει τῆς βασιλείας τῷ Μακρόχειρος. τότε γὰρ, ὡς Ἐσδρας διηγῆται, Νεεμίας ἔλθων τὴν πόλιν ἔκτισε. πῶς οὖν, ἔφησ, ἐδοκίμησεν ἐδοκίμαδες συνειρημῶσιν ὅτι τὸν λαόν, καὶ ὅτι τὴν πόλιν πλὴν ἀρχῆσ, ὅτι ἐν ἑβδ. τῆς ἐβδ. τετάρτῃ τῷ πρῶτῳ καὶ ὀγδοηκοστῷ καὶ τετρακοστῷ ἔτει, ἀρχὴν ἔχων ὁ πύλιμος. τῆ δ' ἐξῆς ἐβδομάδι τῶν ἐτῶν ἐτελεύτησε, συντελευτησάντων καὶ τῶν Ἱερουσαλίμων παραγμάτων. εἰ δὲ λέγεις, πῶς, ἴσται ὅτι μετὰ τὸ Κ. ἔτος τῷ Μακρόχειρος ἕως τελευτῆσ τῆς βασιλείας, ἔπει διεγίνοντο ἔχρον δεῖκα τρία, μετ' ἧν ἡ Μακεδονικὴ διήκωνεσ ἕως ἐτῶν Διόσκουσιον ἐνεηκόστω πρὸς ἄλλων. εἴτα ἡ Ρωμαϊκὴ, Ἀνγύστω μὲν βασιλεύσων, ἔπει τρεῖσ ἐκόντω τρία. Τίβερεισ δὲ, εἰκοσιδύο Γαίου, τρεῖσ ἐκατῶν. Κλαυδῆσ, ἑπτά. τῷ γὰρ ὀγδὲκα αὐτῷ ἔτει, ἤρξατο Ἰουδαίοισι ἡ τῶν παραγμάτων κίνησις, ἀφ' ἧς ὁ πρὸς Ρωμαίκοισιν αὐτοῖς ἐξήφθη πόλεμος, ὁ δὲ ἄλλων σποστικῶν. ἐπὶ γὰρ Νέρωνος καὶ Διοκλεῶσ μὲν Κλαυδῆσ, λαμῶσ καὶ κατὰ κράτος πολεμῶντες ὑπὸ Οὐεσπασιανῆσ, τὸ πλεῖστον δὲ Νέρωνι στρατηγῶντος, ὕστερον δὲ βασιλεύσαντος ἐάλωσαν.

Zosimo presbytero. 90.

Μαυθαῶ ὡς, ὅτι μὲν τοῖς δοκοῦσιν ἐπινοεῖσται, λίαν ἀχθῆ. ὅτι δὲ τοῖς ὄπασ ἔσιν, οὐ μόνον ἐκ καταδύσ, ἀλλὰ καὶ ἐκ ἀστυμῆσ, τὸ μὲν ἐκ δ' ἐλῶσ σεργενῆσ παρῶσ, ὅσων ὄγκος ἐπὶ πρὸς ἀμρῶσ ὄνειδος, ἐδ' ἐκ λόγῶν τῶν ἐλῶσ, ἀλλὰ τοσούτων καταγινώσκων τῶν ἐπὶ πλὴν ἀρετῶν πρὸς ἀκαλοῦστων, ὅσων ἔδει τῶν ὅτι πλὴν ῥαθυμῶν ἀρόντων καταψήφισασθαι. καὶ εἰ μὲν εἰς τῆσ

ginta nouem annorum hebdomadas, quæ à Hierosolymitanæ urbis ædificatione incipientes, in ipsius expugnationem desinunt, expletæ fuerint, illud habeto, eâ non Cyri tempore, sed vicesimo regni Longimani anno extructam fuisse. Nam tum, vt Esdras commemorat, profectus Neemias urbem instaurauit. Quonam igitur modo, inquit, septuaginta hebdomadæ abbreviatæ sunt super populum tuum, & super ciuitatem structam? Nimirum quia in sexagesima nona, hoc est anno quadringentesimo octuagesimo tertio bellum geri cceptū est, sequente autem annorum hebdomada, vnā cum Iudaicis rebus finem habuit. Quod si, vnde id probetur, quæris, illud sciendū est, inter vicimum Longimani annum & Perfici Imperij finem, tredecim & centum annos interfluxisse, ac deinde Macedonicum vsque ad ducetos nonaginta quatuor annos sese porrexisse: post autem Romanum, Augusto imperante ad tres & quadraginta annos, Tiberio autem imperium gerente, ad duos & viginti, ac denique Claudio rerum summam obtinente ad septem propagatū fuisse. Nam octauo ipsius anno initium cepit Iudæis rerum motus, qui bellum illud aduersus Romanos ipsis excitauit, ex quo urbis excidiū ortum est. Neronis enim, qui Claudio successit, tempore, Iudæi, à Vespasiano, qui tum Neronis dux militaris erat, præclare ac fortiter oppugnati: postea, eodem imperij habenas tenente, capti sunt.

Zosimo Presbytero. 90.

Audio te ob ea quidē quæ probri speciem habent vehementer angior: ob ea autē, quæ verè probrosa sunt, non modò nullo pudore suffundi, sed etiam gloriari. Nam quòd seruo patre orrus sis (quod voluntatis institutūque animi minimè probrū est, nec villo modo curandum est) maiorem in modum discruciaris. At interim eos, qui te ad virtutem hortantur, tantum reprehendis, quantum eos condemnare oportet.

rebat, qui te ad inertiam & languorem inducant. Et quidem si inter subditos censuris, tamen ne sic quidem te contemnere atque aspernari conueniret, verum te per consilia & admonitiones ex improbitatis voragine extrahere fas esset, maximèque congruum. Cæterum nõ tantum hinc Ecclesia detrimentum ac probrum acceptura esset. Nunc autem cum in Sacerdotum numero censearis (mitto quonam pacto, neque enim id mihi studio est, vt te feriã, sed vt fanem) ne eos quidem, qui silentio vti cupiunt, quiescere permittas. Multi enim Gentiles ac Iudæi impetũ in Ecclesiam faciunt, probra iactantes, ac vitã tuam proferentes, sèque ob eam causam fidei nostræ doctrinam conuellere existimantes. Quamobrem si nullo iudicij metu percelleris, saltem præsentem gloriam affecta. Si nulla te cælestis regni cupiditas tenet, saltem bonam existimationem appete. Si coronas minimè desideras, saltem à probris te remoue. Si laudum tuarum præconium nulla te cura afficit, saltem id stude, vt ne traducaris ac fugillaris. Si pervigilè illam Dei iustitiam haud perhorrescis, humanas saltem leges metue: ne alioqui in ipso quoque fortasse scelere deprehensus extremo supplicio mulcteris.

Theophilo Subdiacono. 91.

Timotheus, qui sedè illam bonis omnibus perfusam, quam cælorum regnum appellant, nunc incolit, tantam à sua virtute, iis à quibus cernebantur, vtilitatem afferebat, vt etiam sola recordatione, eos, qui ipsius meminerunt, in officio contineat. Poterat enim, vel solùm in animis versans, pudorem simul ipsis immittere, atque eos, quibus ipse in mentem venisset, à turpibus & absurdis affectionibus puros & immunes efficere.

Ophelio Grammatico. 92.

Apud vos, qui Grammatici estis, homonymum idem est quod synonymum: apud Philosophos autem nõ item. verum homonyma ea dicuntur, quorum nomen

ὁμοῖον ἐπέλπει, μάλιστα μὲν οὐδ' ἔτιος καταφρονήσασιν ἐχέτω, ἀλλὰ συμβαλῶς καὶ φρονιστέον ἀνιμῶν (αἰσθῆσε ὅτι ἔβουθ' τῆς κακίας, καὶ ἡμέτερον καὶ καταφρονήσαντα, πᾶσι ἄλλ' ἔτι πρῶτον ζημία τῆ ὀκνησίου καὶ ἀσχολίᾳ ἐμελλεῖ ἔσθαι. ἐπειδὴ δὲ εἰς τῆς ἱερέας δουκίς τελεῖν. τὸ δ' ὅπως παύσημι. ἔτι γὰρ πᾶσι καὶ σε, ἀλλ' ἰάσασθαι, ἀσκήρησιν. οὐδὲ τοὺς ἐθέλοντας ἡσυχάζειν καὶ ἡρεμεῖν συγχωρεῖς. πολλοὶ γὰρ ἕλληνας καὶ Ἰσραῖλοιο τῆ ὀκνησίου ἐπιφρονῶνται ὀνειδίζοντες, καὶ τὸν βίον καταφρονήσαντες, καὶ οὐκ ἔτι τῶ δόγματι λυμηνέοντο νομίζοντες. εἰ ποῖναι πᾶσι κρίσιν ἔδεδουκας, καὶ τὴν παύσασιν ἀντιποῖναι δόξας. εἰ βασιλείας οὐκ ἐρέας, καὶ ἀπολήψασιν ἡσυχίας ἐρέσθαι. εἰ σεφάνας οὐκ ἐπίθυμεις, καὶ ὀνειδῶν ἀπαλλάτθαι. εἰ ἀναρρήσασιν ἔφρονίζεις, καὶ μὴ τοῦ καταφρονήσαντα ἀντιποῖναι. εἰ τὸ ἀκούμιπον δὴ κίλυ οὐ φερίεις, καὶ τοὺς τῶν ἀνθρώπων νόμους φοβήσθαι, μήποτε καὶ ἐπ' αὐτοφώρω ληφθῆς. τίλω ἐχέτω, τίλω ἀπομείνης τιμωρίας.

Θεοφίλω ὑποδιακόνω. 93.

Τιμίθεος ὁ τίλω τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων κατεφρόντων ληξίν βασιλείας ἐχέων ἀποφρονήσαντα μόνον, νυνὶ νεμόμενος, τὸ πᾶσι ἀρετῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐδημιέργει ἀφέλειαι, ὡς καὶ ἀπὸ μνήμης μόνον σφρονίζῃ τῆς μνήμης μόνον σφρονίζῃ. ἡρεμῶς γὰρ καὶ μόνον ἐλθῶν εἰς ἔνοιαν, ἀιδῶ συνεισπέμφασιν καὶ τῶν ἀτόπων παθῶν ἀχρηστίας τῆς μνήμης ἐρέσθαι.

Οφελίω γραμματικῶ. 94.

Παρά μὲν ὑμῖν τοῖς γραμματικοῖς τὸ ὁμώνυμον τῶν πάντων ἐστὶ τῶ συνανύμων. ὅθεν δὲ τοῖς φιλοσόφοις, ἔτι, ἀλλ' ὁμώνυμα λέγεται, ὡν ὄνομα μόνον κοινόν, ὡς ἔστιν.

νόν, ὁ δὲ καὶ τὸ ὄνομα λόγος τῆς ἑσίας ἔτερος, συνανύμων δὲ, ὅσα καὶ ἀντιποῖναι καὶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ὀνόματι συνανύμων. ἀλλ' ἐπειδὴ ἀμείροσιν ὡν τῶν ποιῶν μαθημάτων, καὶ ἀγύμναστοι ἔχον τὸ νοῦν, ἡξίασιν ἐπὶ γραφικῶν ῥήσεων ὡς ἐνοίας, τὰύτας μεταρρύθμισθαι, ὡς ἂν οἴσθαι ὡς σφραγισμένη λαμπαράσιν ἀνοῖξαι τῶν νοημάτων τίλω ἴδωσιν, ἢ ἔρευνα ἐν ταῖς ἱεραῖς γραφαῖς λέγεται καὶ ἐπὶ θεοῦ, καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐπὶ μὲν θεοῦ τὸ ἀκρίβες τῆς γνώσεως μιλῶναι. ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων τὸ μετὰ πόνος καὶ βασάνος εὐεπιστάσθαι τὸ ζητῆσθαι. ἐπὶ τῶν τοῖνυν τῶνομα τῶ το κείναι, καὶ ἐπὶ θεοῦ, καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων ὁμωνυμῶν, ἔστιν ἀντιποῖναι. ἔστιν ἡρεμῶς τῶν γραφῶν τῶ ἀπὸ τῶ θεοῦ εἰρημῶν, ὁ δὲ ἔρευνῶν τῶν καρδίας οἶδῃ πὶ τὸ ἡλίμημα τοῦ πνεύματος, ὁμωνυμῶν μὲν, ἔστιν ἀντιποῖναι δὲ. τὸ δὲ. Ὁ ἔρευνῶν τῶν καρδίας, τῶ τὸ δὲ πνεύματος πάντα ἔρευνῶν καὶ τὸ βάθος τοῦ θεοῦ συνανύμων, τῶ καὶ ἐπὶ τοῦ πατρὸς, καὶ ἐπὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, τίλω ἀκρίβως ἐρευνῶν τῶν διηλοῦσθαι. οἷμα μὲν οὐδὲ σφραγισθῆναι τὸ νόημα. εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἄλλο ὄνομα τούτο γυμνασθῆναι ἐχέτω, καὶ τούτο πᾶσι τὸ ἀγαθὸν λέγεται μὲν ἐπὶ θεοῦ καὶ ἐπὶ ἀνθρώπων, ἀλλ' ὁμωνυμῶν ἐμφαίνει τὸ γὰρ ὁ ἀνθρώπος, τῶν ὡς ἀγαθὸς τῶ Ἰσραήλ ὁμωνυμῶν. τὸ δὲ, ὡς ἀγαθὸς ὁ θεὸς τῶ Ἰσραήλ, τῶ τὸ πνεῦμα σὺ τὸ ἀγαθὸν ὁδηγῶν με ἐν γῆ εὐθεία, συνανύμων. ἔτι γὰρ ὄνομα τῶ ἐστὶν ἐν ταῖς κοινῶναι, ἀλλὰ ἔτι ἀντιποῖναι. ἔτι ὁ θυμὸς δὲ ἐπὶ θεοῦ λεγόμενος, καὶ ἐπὶ ἡμῶν οὐ συνανύμων, ἀλλ' ὁμωνυμῶν. ἐπὶ μὲν γὰρ θεοῦ μιλῶναι τὸ ἀπαθῶς ἐπὶ πεμπομῶν τοῖς ἀμαρτανῶσι τιμωρίας. ἐπὶ δὲ ἡμῶν τίλω ἐμπαθῆ κινήσιν, καὶ τίλω τῶν λογισμῶν παρεχίλων καὶ τὸ καταφρονῶν ἀνομίαν ἐπὶ τῆ ἀνομίᾳ αὐτῶν ὁμωνυμῶν. ὁ γὰρ λόγος, τοῦτ' ἐστίν. ἐπὶ τῆς τιμωρίας ἐπὶ τίλω ἀμαρτανῶν αὐτῶν. καὶ τὸ εἰς τὸν ναὸν τῶ

duntaxat cōmune est, substantiæ autē ratio, quæ nomini responderet, diuersa. Synonyma autē, quæ & re, & modo, & nomine inter se conueniunt. Quoniam verò, quia huiusmodi disciplinarum rudis & expertus, mentemq; haudquaquã exercitatã habes, idcirco à me postulasti, vt in Scripturæ verbis huiusmodi significationes notarē, luculentam tibi huiusmodi cōsiderationum ianuam pro viribus meis aperite conabor. Persecutionis vocabulũ in Scripturis sacris, & de Deo, & de hominib' dicitur. Verum cū de Deo vsurpatur, cognitionis certitudinē numeris omnibus absolutã indicat: cū autē de hominibus, id significat, quòd res ea, quæ inuestigatur, cū labore ac cruciatu inueniatur. Itaque in his locis, in quibus hoc nomen sitũ est, & in Deo, & in hominibus æquiuocũ est, non synonymũ. Verbi gratia illud, Scrutamini Scripturas, ei, quod de Deo dictũ est. Qui autē corda scrutatur, nouit quæ sit Spiritus voluntas, æquiuocũ est, non synonymũ. Illud autem, Qui corda scrutatur, huic loco, Spiritus omnia scrutatur, etiã profunda Dei, synonymum est, propterea quòd, cū & de Patre, & de Spiritu Sancto vsurpatur, perfectissimã ac certissimam cognitionē significet. Atq; ipse quidē, quid sentiã, satis perspicuè demonstrasse arbitror. Sed tamē si in alia rursus dictione id examinari cupis, id quoq; faciam. Bonũ, tametsi & de Deo, & de hominibus dicatur, tamē homonymiam indicat. Illud etenim, Bonus homo, huic, Quàm bonus Israëlī Deus, æquiuocũ est. Illud autē, Quàm bon' Israëlī Deus, huic, Spiritus tuus bonus deducet me in via recta, synonymum est. Nam hoc loco nõ nominis duntaxat, sed etiã rei est societas. Eodemque modo furoris vocabulũ, quòd & de Deo, & de hominibus dicitur, non est synonymũ, sed æquiuocũ. Nam cū de Deo agitur, illatũ sine vlla mentis cōmōtione, peccatoribus supplicium declarat: cū autē de nobis, motũ cum perturbatione cōiunctum, ac rationis tumultum. Quia illud quoque, Appone iniquitatē super iniquitatem eorum, æquiuocũ est. Perinde enim

est ac si diceret, Appone cruciatū super iniquitatem eorum. Ac denique illud, Si quis templum Domini disperdiderit, disperdet cum Deus, æquiuocum est. Hęc enim verba hanc sententiā habent, Si quis templū Dei contaminarit, pœna ab eo afficitur.

Eidem. 93.

Deus bonum per naturam habet, non voluntatis expertem, sed ea præditam, nec violentam & coactam, sed spontaneam. Nos autem per exercitationem & profectum illud affumimus. Nec verò sic ipsum habemus, vt nobis eripi nequeat, quem admodum diuina natura: verum ita, vt ab eo excidamus, si inertis otij ac desidie amor infulsos in nobis choros agat.

Eidem. 94.

Dic ad Iudæum, qui tecum rixatus est, nec generosi quicquā ac virilis locutus est, verum inanes duntaxat nugas ac verborū præstigias euomuit, atque hunc Scripturæ locum, Prophetam vobis fuscitabit Deus de medio fratrum vestrorum tanquā me, de Iesu filio Naue dictū esse asseruit: Multis nominibus peccas, tum quòd haud recte sentias, tum quòd erudiri fugias, tum quòd maiora, quàm pro Mosis modulo & conditione occultes. Dictum est enim: Eū audietis in omnibus quæcunq; mandauerit. Erit autem anima, quæ non audierit prophetam: illum, exterminabitur de populo suo. Primum quippe post illius electionē, Moses diuino numine instinctus, hæc sanxit. Deinde, si filius Naue Mosem superasset, probabilitatis aliquid haberet huiusmodi oratio. Cum autem eo multo inferior extiterit, hanc sententiam infirmā & imbecillam esse constat. Tertio, ne Legi quidem ipse quicquam adiunxit: verum ex ipsius præscriptis & institutis suum vitæ munus administravit. Quarto, si de ipso verba fecisset, minimè dicendum erat, fuscitabit, sed fuscitauit. Quinto, dicendum fuisset, Et erit, omnis anima, quæ hunc

θεῶν φησὶν, φησὶν τὸν θεόν, ὁ δὲ μωυσαῖος· ὁ γὰρ λέγει τοιοῦτον ἔστιν· εἴ τις μολυῖται τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ, τιμωρηθήσεται ὑπὸ αὐτοῦ.

Τῷ αὐτῷ. 93.

Τὸ ἀγαθὸν θεὸς μὲν ἐχέει φύσει, οὐδὲ βιάσιν, ἀλλὰ ἐκούσιον· ἡμεῖς δὲ χεῖρ ἀσκησιν καὶ πειρασμῶν ἀναλαμβάνομεν, οὐκ ἀναφάρετον ἐχρήσασθαι τὸν θεόν, ὡς περὶ ἡ γεία φύσις, ἀλλὰ μεταπίπτον ἐν βραδύτης ἔρωσ ἀχρεύτως χορεύσασθαι.

Τῷ αὐτῷ. 94.

Εἰπέ τῷ πρὸς σὲ διερχθέντι Ἰουδαίῳ, καὶ μὴδὲν μὲν γενεῶν μὴδὲ γεννητῶν φράσασθαι, ἀγρυπνήσας δὲ λογιζομένης ἐμέθεν, καὶ φησάντι πρὸς τὸν πατέρα Ναυὴ εἰρησάσαι, τὸ πρὸς φησὶν ὑμῖν ἀνασπασθὲν ὁ θεὸς οὐκ ἐστὶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμεῖς, ὅτι κατὰ πολλὰ πλημμελεῖς, καὶ νοῶν ἐχέει ὑμῶν, καὶ φεύγων τὸ μαθεῖν, καὶ κρύπτων τὰ μέγιστα, καὶ Μωυσῆα εἰρησάσαι γὰρ, αὐτῷ ἀκούσασθε καὶ πάντα, ὅσα ἂν ἐπιείληται, ἔσται δὲ ψυχῆς ἡπίς ἂν μὴ ἀκούσῃ τῆς πρὸς φησὶν Σαίνας, ἐξολοθρευθήσεται ἀπὸ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ· φράσων μὲν γὰρ μετὰ τῶν χειροτονίων Σαίνας, τὰ δὲ ὁ Μωυσῆς ἐπὶ τὸ γενόμενος ἐξέσπισε, δεύτερον δὲ, ἐπὶ τῷ Ναυῆ πατρὶς ἑστέον τὸν Μωυσῆα, πηγαῖον μὲν τὸ λεγόμενον, οὐκ ἀληθές δὲ, εἰ δὲ πολλὰ αὐτοῦ κατὰ δέεστος μὲν ἀδρανῆς αὐτῆς ἢ ἐννοια φέμεται, τρίτον, ὅτι οὐδὲ πρὸς σέθεν ἐπὶ τῷ νόμῳ, ἀλλὰ τοῖς Σαίνας ἐπολιτεύετο θεομοίς, τέταρτον, ἐχέειν εἶγε πρὸς αὐτοῦ μὲν ὁ λόγος, εἰπεῖν, οὐκ ἐμείψασθαι, ἀλλὰ ἀνέστησε, πέμπτον, ὅτι εἰδὲ φράσασθαι, ἔσται δὲ πᾶσα ψυχῆ, ἡπίς ἂν μὴ ἀκούσῃ τῆς πρὸς φησὶν τούτου· τῷ δὲ

τῷ δ' εἰπεῖν Σαίνας, τὸν πατέρα Σαίνας, ἔκτον, πῶς πρὸς τὸν Ἰωάννην μετὰ πολλὰς γενεὰς περὶ τῆς ἀπέστειλας, πρὸς μὲν οὖν, εἰ αὐτὸς εἴη ὁ πρὸς φησὶν, καὶ εἰνος ἔφη, οὐκ εἶμι. πρὸς φησὶν μὲν γὰρ μὲν, ὁ πρὸς φησὶν δὲ οὐκ εἶμι. ἔδοξεν, πῶς τοῦ σωτήρος δευροφροῖν (αἰσῶς, οἱ πατρίδια μαθητῶν) ἔλεγον, εἰπὸς ἔστιν ἀληθὲς ὁ πρὸς φησὶν, συνοράτω οὐκ πᾶσα αὐτῷ ἐναπέσται, καὶ τὸν ἀληθῆ πρὸς φησὶν τε καὶ βασιλέα πρὸς φησὶν.

Ἰσιδώρῳ Διγκλόνῳ. 95.

Ἐπειδὴ ὁ σοφώτατος καὶ ὀξύτατος τὸ πολυήρως καὶ ἐρμηνεύσει αἰσῶς καὶ σαφῶς, καὶ μὴ ἀπὸ κύκλων πινῶν παρεκκλίσσας, γάτερον δὲ γάτερον ἀπὸ κειται, τὸ μὲν γὰρ σαφές πολλῶν δέεται λόγων, τὸ δὲ σαφὸς πολλῶν, ὡς ἂν οἴσῃ ὁ συγκρατῶν τῶν σαφῶν, τῆ σωτομίας, ἐπιείληται, κρείττον μὲν ποιῶσιν οἱ τῷ κρείττονι μέρει τοῦ ἀνθρώπου, τὸ κρείττονι πρὸς ἀλλήλους, εἰ δὲ ἀσαφές εἴηαι δοκεῖ τὸ εἰρημῶν, σαφέστερον εἰρησέται, ἀμεινον μὲν ποιῶσιν, οἱ τῷ βελτίονι μέρει τῶν ἀνθρώπων τῆς τῆ λογικῆς ψυχῆς τὸ θεῖον ἐξεκονίζοντες, οἱ γὰρ ἀνθρώπων μορφῶν αὐτὸ ἠρῶν μὲν, πᾶσιν ἡλίθιοι, ἐπειδὴ τοῖς συγκρατῶν σαφῶς εἰρημῶν πειπλέκονται, καὶ οὐδὲν γάτερον ἐνοεῖν ἀνέχονται, πῶς γὰρ εἰρησάται. Ἐν σέπτη τῆς πειρῶν σὺ σαφῶς μετὰ, Ἐπὶ ὀφθαλμοὶ κυρτοὶ ἐπιείληται, καὶ ἐπὶ πᾶσιν τῶν γλῶσσοι, τοῦ ἀνθρώπου μήτε πειρῶν, μήτε ἐπὶ ὀφθαλμοῦς ἔχοντος, πῶς δὲ ὁ Παῦλος ἀπεφύνατο, μὴδ' ἐπιείληται ἀνθρώπου τὸ θεῖον εἶναι ὁμοίον, πῶς δὲ ὁ Ἡσαίας εἶπε, Εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σαζῶν ἀπὸ χεῖρας, καὶ ὡς σιέλως ἐλογίσασθαι, ὁ δὲ Διέσμος ἐχέει ἰκανὸς εἰς χεῖρας, καὶ πάντα τὰ τετραπόδα οὐχ ἰκανὸς εἰς

prophetam non audierit. Cum autē dixit, illum, hūc profectō submouit. Sexto, Quoniam pacto ad Ioannem, post multas atartes in lucem editū, miserunt, percunctantes an propheta ille esset: ille autem dixit, Non? Etenim propheta quidem erat, at nō ille propheta. Septimō, Quoniam pacto, cū Saluator in terram venisset, ij, qui miracula videbant, his verbis vtēbantur, Hic est verē propheta ille. Animaduertat ergo ille quot sunt, quæ aduersus eū pugnent: ac verum præcognitorem ac regem adoret.

Isidoro Diacono. 95.

Quoniam tu, vir sapientissimus & acutissimo ingenio præditus, peruulgatissimā quæstionem breuiter tibi ac perspicue, ac non per ambages quasdam & circuitū explicari petisti, alterum autem alteri aduersatur (perspicuitas enim longam orationē requirit: breuitas autē succinctam & exiguam) breuitate, quantum vires meæ ferunt, perspicuitati admixta hæc ad te scribo. Præstantius quidem faciunt, qui præstantioris hominis parti, id quod præstantius est, comparant. Quòd si obscurū esse videtur quod dixi, dilucidius loquar. Rectius faciunt, qui meliori hominis parti, hoc est animæ ratione præditæ diuinū numen simile esse dicunt. Nam qui illud humana forma præditum esse arbitrantur, prorsus stolidi & amentes sunt: quādoquidem iis, quæ per indulgentem demissionē dicta sunt, implicantur, nec quicquā diuinius cogitare sustinent. Quonā enim modo dictum est, In vmbra alarum tuarū proteges me: &, Septē oculi Domini, iustantes vniuersam terram: cū homo nec alas, nec septem oculos habeat? Quoniam item pacto Paulus ne cogitationi quidē hominis diuinū numē simile esse pronunciauit? Quoniam rursus modo ab Esaia dictum est, Si omnes gentes vt gutta à situla, & velut saluia reputatæ sunt, & Libanus minimè sufficit ad exustionem, & omnia quadrupedia minimè sufficiunt ad sacrificiū, cui assimilabit Dominus? Quoniam de-

nique pacto Moses, cuius vocem improbè ac veteratorie exponere conantur, dixit, Atque hoc studiosè retinebitis in cordibus vestris, quod non vidistis omnem similitudinè in die qua locutus est ad vos. Cæterùm ne illi quidem, nisi opinione fallor, verè hoc astruunt. Imperij enim ac regni imago est, non essentia. Si autem probis operibus studuerit, virtutis quoque imago ac simulacrum erit. Nam et si immortalem esse statuumus animam intelligentiæ participem, at non tamen eiusdem cum diuinissima illa & sempiterna natura essentia: verùm tantum ab ea remotam ac distitam, quantùm verisimile est rem creatam à creatore. Si enim anima ad Dei imaginem condita est, proculdubio mulieris quoque anima. Quorsum itaque dixit Paulus, Vir non debet velato esse capite: est enim imago & gloria Dei: mulier autem gloria viri est? Nam cū mulieris anima immortalis atque interitus expers sit, quemadmodum & viri anima, quid tandè afferatur, quamobrem Paulus cum distinctione quadam istud dixerit? Quòd si aduersus hæc, Mosen aduersus Paulum armâtes, illud protulerint, Faciamus hominem ad imaginem & similitudinè nostram, maximè quidè illud dicere licet, singulare esse dictum istud, ac non de vtroque enunciatum esse. Verùm hoc tamen minimè esse dicemus. At si, id quod deinceps sequitur, produxerint, Et imperent, iam nobis hæc verba suffragabuntur. Hinc enim perspicuè demonstratur, diuinæ imaginis decus in imperio tanquã certa nota insigniri. Quòd si quærant quid causæ fuerit Paulo, cur virum diuinam imaginem, mulierem autem viri imaginem esse pronunciarit, illud respondēbimus, quòd primùm quidem pari honoris gradu mulier erat, atque diuino beneficio idè imperij ius obrinebat. Postquàm autem lapsa est, imminutum ac mutilatum est ipsius imperium, ac sub viri potestatem redacta est. Honoris æqualitatè non tulisti: inferiorem gradum accipe. Ad virum erit conuersio tuà, & ipse dominabitur tui. Itaque liber quidem ille, qui à

ολοκρότων, τίνι ὁμοίωσται κέρον, πῶς δὲ Μωσῆς ἔειπεν λέξιν κεκέρως ἐρμηνεύειν περιδύσασθαι, ἔφησε. Καὶ φυλάξεσθε σφόδρα ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ὅτι οὐκ ἴδετε πᾶν ὁμοίωμα ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ἢ ἐλάλησε πρὸς ὑμᾶς. πλὴν ἔδ' οὐκ εἰνοὶ τὸ ἀκριβές, ὡς γὰρ ἡγοῦμαι, δογματίσθαι. ἀρχῆς γὰρ καὶ βασιλείας ὄντων ἐκείνων ὁ ἄνθρωπος, οὐκ οὐσίας. εἰ δὲ εὐσχεῖται, καὶ ἀρετῆς. εἰ γὰρ ἐξ ἀθανάτων οὐκ ἐξ ὁμοίων εἶναι πλὴν νοεῶν ψυχῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς θεοτάτης οὐκείνης καὶ ἀναρχῆς φύσεως ὁμοίωσιον, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπέχουσαν, ὅσον εἰκὸς κτίσμα τοῦ κτίσαντος. εἰ γὰρ ἡ ψυχὴ κατ' εἰκόνα, δηλονότι καὶ ἡ τῆς γυναικὸς. τί ἐν δὴ ποτε εἶπεν ὁ Παῦλος. Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κεκαλυμμένον κεφαλῶν, εἰκὸν, ἢ δόξα θεοῦ ὑπερῶν. ἢ δὲ γυνὴ δόξα ἀνδρός ὄντι. ἢ γὰρ ψυχῆς τῆς γυναικὸς ἀγαπάτου, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔστι, ἄσπερ καὶ τῆς τοῦ ἀνδρός, τί δὴ ποτε μετὰ διουσιασμοῦ πνός τοῦτ' ἔφρασαν ὁ Παῦλος. εἰ δὲ πρὸς ταῦτα ἀνθυπετέγκριον ἀνοσιλοῦντες τὸν Μωσῆα τῷ Παύλῳ. τὸ ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν, καὶ κατ' ὁμοίωσιν. μάλιστα μὲν διωσάτων εἶπεν, ὅτι εἰκὸν ὄντι τὸ εἰρημόν, καὶ ἔπειτα ἀμφοτέρων εἰρηται, πλὴν ἐξ ἑξομῶν. εἰ δὲ τὸ ἐξ ἑξ ὁμοίων τὸ καὶ ἀρχέτωσαν, πρὸς ἡμῶν ἔσται τὸ εἰρημόν. δεικνύται γὰρ λαμπαρὰς τὸ κατ' εἰκόνα, ἐν τῷ ἀρχικῷ χαρακτικῷ ὁμοίωσιν. εἰ δ' ἔποιον, πῶς ἐν ὁ Παῦλος, τὸ μὲν, εἰκόνα θεῶν. ἢ δὲ τῷ ἀνδρὸς ἀπεφίνατο. φησὶ μὲν, ὅτι ἐξ ἀρχῆς μὲν ὁμοίωσιον ἢ ἡ γυνὴ, καὶ τὸ αὐτῆς ἡξιοῦτο ἀρχῆς. ἐπειδὴ δ' ἐπίσταται, ἡλατῶθη, καὶ ἡκατωμεῖα ἀυτῆς ἡ ἀρχὴ, καὶ ἔπειτα τὸν ἀνδρα γένηται, οὐκ ἠνέχεται, φησὶ, πλὴν ἰσοπείας, δέχεται πλὴν ἐλάττωσιν. πρὸς τὸν ἀνδρα σὺ ἢ ἀποτροφὴ σὺ, καὶ αὐτὸς σου κρείσσον. ὡς ἡ μὲν κοσμοποιεῖται πλὴν πρὸς τῆς ἀμαρτίας ἢ γυναικὸς διλοῖ

δηλοῖ ἀρχικῶν. τὸ δ' ἀποστολικῶν λόγων, πλὴν μετὰ τὸ πλῆθος ἔστω παρ' ἡμῶν. ὅτι δὲ τῷ κεκαλυμμένῳ πάντων τῶν ὀπιγέων ἀρχικῶν τὰ ἄνθρωπον, τὸ κατ' εἰκόνα οὐκ εἶναι οὐκ εἶναι. ἀκούσον τὸ μελαβὸδ τὰς θείας δὲ λέξεις, καὶ ταῖς βασιλικῆς συλλεξίας ἐρμηνεύοντος καὶ φερύζοντος, διξὴ καὶ πικρὴ ἐστὶ φωνῶσας αὐτὸν, καὶ κτείνουσας αὐτὸν ὅτι πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, ἄσπερ γὰρ τὸ θεῶν πατέρων, ἔστω καὶ ὁ ἀνθρώπος τῶν ὀπιγέων βασιλευῖν. ἐξ ἡμῶν οὐκ εἶναι ἀρχικῶν οὐκ εἶναι πλὴν ἐκαστικῶν εἰκόνα. τὸ κατ' ὁμοίωσιν, εἰ μὴ δοκῶν πᾶν ἐκ τῶν ἀλλήλων λέγεσθαι. ὡς τὸ, ἐὰν δὲ σκοπιμῶν καὶ ὑπνωτα καὶ τὸ, μακάριος ὁ σιωπῶν ὄντι πλωρῶν καὶ σένηται. οὕτως ἐρμηνεύει ὅτι πλὴν ἀρχικῶν αὐτῶν ἐκείνων ὁ θεός, ἢ ὅτι δὲ εἰρηται πλὴν ἀρετῶν, καὶ σωσῆ πλὴν ὁμοίωσιν ἐξ ἑξομῶν, φησὶ, πλὴν πικρῶν, δὲ ἐξ ὁμοίων πλὴν ἀρετῶν. ἢ τὰ μὲν τῶν δημοργῶν, τὸ δὲ τῆς πρῶτης ἐπὶ τῆς δημοργῆς εἶτος ἀνικεταί. καὶ τὰ κατὰ τὸ δηλοῖ, τὸ ἐξ ἀρχῆς μὲν εἰρημόν, Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ κατ' ὁμοίωσιν. ἔσπερον δὲ, ἢ ἐπισησὸν ὁ θεός τῶν ἀθρώπων, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτὸν. ἢ πρῶτον βαντος, τὸ κατ' ὁμοίωσιν. ἢ ὡς τὸ αὐτὸ ἐμφανέσθαι τῆς λέξεως, ὡς ἐφ' ἡμῶν εἰπὼν, ἀναρτηθῆσθαι τῆς ἀρετῆς, ἢ τὸ τοιοῦτον τὸ εἰρημόν. Πιησωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν, ἢ ἐκ πρῶτης ὁμοίωσιν. διὸ πρῶτον μὲν τῆς δημοργῆς ἀμφοτέρων εἶτε μετὰ δὲ πλὴν δημοργῆς, θαπτερον. ὁ μοιγεῖν τῶν θεῶν ὅτι δὲ μῆσας, φησὶ, γινεσθε ὁμοίωσι τῶν πατέρων ὑμῶν τῶν ἐκείνων, ὡς τῆς μὲν δημοργῆς, τὸ κατ' εἰκόνα σωζέσθαι, τῆς δὲ πρῶτης ἔσται, τὸ κατ' ὁμοίωσιν. εἰ δὲ φάσιν, πῶς οὐκ εἶναι πλὴν ἀρχικῶν πάντων τῶν ὀπιγέων εἰλησθῆν ὁ ἀνθρώπος; ταῦτα δὲ δοκῶν παρ' ἐκείνων πλὴν πλὴν ἀποστολικῶν, εἶτε ἀληθῆς εἶναι, εἶτε μὴ, ἢν πῆρες ἔφασαν. ὅτι ἐν ταῖς

mundi effectione nomen ducit, mulieris ante peccatum imperium declarat. Apostolicum autem oraculum subiectionem eam, quæ peccatum consecuta est. Quòd autem hinc diuinæ imaginis decus retineatur, quòd homo terrenorum omnium princeps creatus sit, audi Psalmographum, diuina verba & syllabas ad hunc modum interpretantem: Gloria & honore coronasti eum, & constituisti super omnia opera manuum tuarum. Vt enim Deus omnium rerum, ita etiam homo eorum, quæ in terra sunt, principatum tener. Quocirca regiam imaginem gerit, si principatum suum conseruet. At verò hæc verba, ad similitudinem (nisi quidam cum præcedentibus synonyma esse existiment, velut hæc, Ego dormiui & soporatus sum, & item hæc, Beatus qui intelligit super egenum & pauperem) ad hunc modum exponenda sunt: nempe quòd Deus imperium ipsi ob eam causam inandauit, vt virtutem ostendat. Honorem, inquit, accepisti: virtutem ostendit: vt alterum creationi, alterum eius, quòd creatum est, voluntati atque arbitrio ascribatur. Atque istud fortasse hinc declaratur, quòd initio quidem dictum sit, Faciamus hominem ad imaginem nostram, vt ex voluntate animique instituto ad similitudinem fiat. Ac proinde ante procreationem quidè vtrumque dixit: post ipsam autem, alterum duntaxat. Sanè vnigenitus Deus, cū ad nos venit, his verbis vsus est, Estote similes Patris vestri qui in cælis est: perinde scilicet atque procreationis imaginem, voluntas autem animique institutum similitudinem seruet. Quòd si didixerint, Qui sit igitur, vt cum homo rerum omnium, quæ terræ complexu continentur, imperium acceperit, siue illa vera, siue falsa sit, quam quidam attulerunt, asserentes in diuinis libris ferarum imperium minimè positum, verum à nonnullis postea adiectum fuisse, recta via respondebo, atque illud dicam, quòd primùm quidem, cū diuina imago in eo eluceret, omnia ei subiecta erant (vnde etiam ipsis nomina imposuit:) at postquàm à

diuino mandato recessit, optimo iure imperium ipsi mutilatum atque imminutum est, atque non omni quidem imperij iure deturbatus est (nam alioqui frigida profusus gratia inuenta fuisset) sed tamen aliqua ex parte truncatus est ipsi principatus. Neque enim æquum erat, ut is, qui victus fuerat, corona donaretur, verum ut belluarū terrore coerceretur, atque ad meliorem mentem reuocaretur. Quod autem hoc verum sit, hinc constat, quod cum Noë, iustitiam colendo & amplectendo, hanc imaginem re-purgasset, feræ omnes ad eum se contulerunt, veterem seruitutem confitentes, atque eum, qui primum peccauerat, atque imperij parte multatus fuerat, propemodum accusantes. Quinetiam Daniëlem leones, & tres pueros ignis veritus est: nec vipera Paulum vltimo modo lesit. Quamobrem ex eo quoddam animum imperij reuocatur, perspicuum est eum integrum quidem accepisse, verum partem aliquam amisisse. Atque hæc à nobis dicta sint. Quod si quis melius aliquid habet quod proferat, dicatur sanè atque audiatur.

Paulo. 96.

Cum omnes artes vsu atque exercitatione confirmantur atque incrementa capiant, cessatione autē ac desidia intereunt: tum præcipue dicendi facultas. Nam cum colitur & irrigatur, maximè crescit: cum autem negligitur, facile abscedit & auolat. Quorsum autem his verbis vtar, fortasse minimè ignoras, qui diuinam sapientiam ac virtutis cultum assiduis incrementis augere atque amplificare debes.

Zosimo. 97.

Quamuis & ætate senex sis, & propter factam ordinationem appelleris: rumor est tamē te moribus iuuenem agere, atque quemuis iuuenem ac florentem. Improbi-

θείας δὲ λτοίς, ἢ ἀρχὴ τῶν θελιῶν οὐκ ἐπέκειτο. ἀλλ' ὑπερον ὡς πινῶν ὡσεπέτη, ἐξ εὐθείας τ' ἀπολογίαν ποιῆσαι. ὅτι ἐξ ἀρχῆς μὲν αὐτῶν ὅτε ἐλαμπυρῆν ἢ εἰκῶν, πάντα ὑπέκειτο. διὸ καὶ ὀνόματα αὐτοῖς ἐπιθήκεν. ἐπεὶ δὲ παρήκυσεν, ἠκρωτηριάσθη αὐτῶν εὐδοκίας ἢ ἀρχῆς, καὶ πάσης μὲν οὐκ ἐξέβληθη, ἵνα μὴ ἐαυλὸς ἢ χάρις εὐρέθη. ἠκρωτηριάσθη δὲ, ὅτι γὰρ διέχων ἦν τὸ ἠπίθεται καὶ σεφαινοῦναι, ἀλλὰ τῶ φέρω τῶν θελιῶν σφραγισθῆναι. ὅτι δὲ τῶ τ' ἐστὶν ἀληθές, ὅτε ὁ Νῶε πῦρ εἰκόνα τῶν πῦρ ἀνεκχέθη, τὸ δικαιοσύνην ἀσμένισαι. ἠλθε τῶς ἀπὸν πῦρ ἵνα τὰ θεία, πῦρ ἀρχαῖαν ἀφ' ἑαυτοῦ ὀμολογηῖται, καὶ μονογενὴ τὸν ἐξ ἀρχῆς ἀμαρτῶντα, καὶ μέρος τ' ἀρχῆς ἀπολέτανται κατὰ μεμεφροδία. καὶ τὸ Δαυιδ δὲ οἱ λέοντες ἠδέσθησαν. καὶ τὸ πῦρ τοὺς σῶδας τῶς τῶς, καὶ ἡ ἐξῆς τ' Παῦλον ἐδὴν ἐβλαψαδιῶν οὐκ ἀνεκῶσαντο τ' σεφρονικῶν ἀρχῶν, δὴ λός ἐστὶ καὶ κῆνος εὐλοφῶς μὲν ὀλοκλήρον, ὅτε μέρους δ' ἀπολέσασ, καὶ ταῦτα μὲν σαρὴ ἠμῶν. εἰ δὲ πῦρ ἐχρὶ βέλπον λέγειν, καὶ λεγοῦν, καὶ ἀνεκῶσα.

Παύλῳ. 95.

Πᾶσαι μὲν αἱ τέχναι, ταῖς μὲν μέλειταις συγκροπιῶνται, καὶ μείζους γίνονται. ταῖς δ' ἀρχαῖς ἀπολλύονται. μάλα δὲ ἡ τῶν λόγων διώαμις. θερεπενομένη μὲν γὰρ καὶ ἀρδευομένη, μέγιστη γίνεταί. ἀμελεῖ μὲν δὲ, πεδίως ἀποφοιτῶν καὶ ἀφίπταται. ὅτε δὲ χρεῖν ταῦτα λέγω, ἵσως οὐκ ἀγνοεῖς, ὅτι θείαν σοφίαν καὶ πῦρ τῆς ἀρετῆς ἐργασίαν διέχων ὢν ταῖς σεφρονικαῖς αἰξῆν, καὶ μείζους κατὰ γῆν.

Ζωσίμῳ. 98.

Πρεσβύτερον ὄντα σε ἀφ' ἑαυτοῦ ἡλικίαν, καὶ καλὴν ἡλικίαν, ἀφ' ἑαυτοῦ χρονοφύλαξ ὡς πεπερίσει τοῖς πεδίοις, καὶ πᾶσι ἀναμείζοντα ἀποκρίσιν ὡς τῶν ἰοιτῶν.

ἴοντα. λόγῳ μὲν ἀδύναμι λέγειν. αὐτῶς δ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἀράθει: οὐκ ἐρυνθίσας, εἰ ποῖναι ἀληθῶς εἰν, ἀριστῶν κῶν ὅτι γήρας δ' ἐξῶν μεταβολῶν, ἵνα καὶ οἱ παλαιότεροι τῶν νεωτέρων, παλαιωθῶν αἰσίου.

tatis magnitudine obscurare: ea videlicet perpetrante, quæ ipse quidem dicere præ pudore non sustineo, tu autem, haud scio quo pacto perpetrare non erubescis. Quare si verus est hic rumor, optimam in senili quoque ætate mutationem ostende: quo illi etiã, qui hæc de te dictant, cauillis suis finem imponentes, orationem retexant.

Στρατηγῶ μοναχῶ. 98.

Strategie Monacho. 98.

Ἦ δὲν ὑπερφυλάς πυθόμενος πῦρ οὐκ ὅτι τὸ κρηπίον σεφροτικῶν, καὶ τῶς φίλους συνωστίζοντα σεφροτικῶν πῦρ εὐλοφῶντα αὐτοῖς καὶ σεφροτικῶν εὐλοφῶντα ἀκαθάρτων. εἰ ποῖναι βέλπει, ἡμᾶς μὲν ὅτι πῦρ οὐκ εὐλοφῶντα ἵδον, γὰρ τοῖς σῶς ἐρυνθίσας εὐδοκίαις. σαυτῶν δὲ κῆνος ὅτε ἀρδευομένη κατὰ σεφροτικῶν μὴ σαυτοῖς τῶν πῦρ θηρώμενος, καὶ καὶ τῶν ἡμῶν εὐδοκίαις, καὶ τῶν ἀνθρώποις ἀοιδίμων σε τῶν σεφροτικῶν.

Posteaquàm tuum in virtute progressum intellexi, incredibilem quandam ex ea te voluptatem cepi, atque optatissimo ac desideratissimo hoc nuncio ad amicos misso, ut ipsi quoque voluptate perfunderentur, effeci. Quocirca si nos diutiùs gaudere ac lætitia diffundi (tuas enim laudes ingenti cum animi voluptate celebramus) etiam amplissimam tibi gloriam comparare cupis, ea sine vlla intermissione aucupare, quæ te, & apud Deum clarum, & apud homines celebrem redditura sunt.

Ερμogenεῖ Ἐπισκοπῶ. 99.

Hermogeni Episcopo. 99.

Οἱ τῶν κενόντων τῶς μὴ κενόνας σεφροτικῶντες, καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν καὶ τῶς ἄλλους κενόνας διέχων ὅτε σεφροτικῶντες, ὅμοι δοκοῦσι πῦρ κρηπίον τῶν σεφροτικῶν ἔχων ὄφελος. ἐπεὶ δὲ γὰρ σεφροτικῶν τὸ λογικῶν τῆς ψυχῆς δι' ἐκουσίας νόσος, σφάλλονται λοιπὸν καὶ σεφροτικῶν πῦρ κρηπίον τῶν σεφροτικῶν. τῶν γὰρ διέχων, καὶ ἀνδρείῳ, καὶ τοῖς ἀμαρτῶντες σεφροτικῶν, τῶν καὶ ὄφελος ὅτι φημί σουσι. ἀφ' ἑαυτοῦ πᾶσι τοῖς τῆς ἀρετῆς ἐρεταῖς, τὸν εἰς αὐτῶν δρόμον ἐγκύβηται μηχανωμένοι. τῆ γὰρ σὺ ἐρεταῖς καὶ πῦρ ἀρετῶν ὀνομαζέου πολυῶν. οὐκοῦν μεμφοδίασαν οἱ τοιοῦτοι, καὶ τῶν λείων, ὅτι βλοσυρόν, καὶ βασιλικόν, καὶ ἐπιθῆκετον βλέπει, καὶ τῶς μίμους τῶν γελῶντων ἀποδεδειχῶσαν, ὅτι γέλωτα κινήσιν ἅτοπον.

Qui regulæ eos, qui regulæ non sunt, adimonent, ob eamque causam eum, qui alios quoque formare atque ad regulam dirigere meretur, examinant, rectum de rebus iudicium habere minimè mihi videntur. Quoniam enim per spontaneum morbum vitiatam eam animi partem habent, in qua rationi sedes est, idcirco fit, ut in rerum quoque iudicio deinceps errore labantur. Iusto quippe ac forti viro, ac sceleratis formidabili, fastum ac supercilium attribuunt: hinc scilicet omnibus virtutis studiosis cursum ad eam interrumpere molientes. Siquidem virtutem propinqui vitij nomine appellare minimè dubitant. Quocirca eiusmodi homines leonè quoque reprehendant, quod rigidum quendam ac regium, non autem simiarum similem, vultum præferat: ac contrà histrio- nes & scurras laudent, quod absurdum risum excitent.

M m

Maroni Presbytero. 109.

Non iis, qui iniuriam accipiunt, optime vir, sed iis, qui inferunt, periculū omne impendet: eōsque trepidare atque contremiscere oportet. Quod si ita est, iniuriam perpeti malum non est, sed eam inferre, nec illatas iniurias perferre scire.

Eidem. 101.

Rectè à quodam externorum hominū dictum est, turpe ac probrosum non esse paupertate laborare, verum paupertatem forti animo minimè ferre. Quamobrem si hoc ille quoque rectè ac præclare existimavit, ex inopia pudore ne afficiamur, imò ne probro quidem eam ducamus, verum ad vitium hūc metum transferamus.

Theodoro Scholastico. 102.

Quandoquidem multos probos viros laudibus efferens, Fortunæ quoque mentionem fecisti, lubens ex te quærerè, quoniam pacto ambo hæc in vnum convenire queant. Siquidem laudatio ad voluntatē spectat: Fortunā verò probum virum laudari non permittit, quin autem felix ac fortunatus prædicetur, minimè prohibet, Permultum enim, etiam de vestra sententia, qui Gentilium religionem colitis, inter felicitatis prædicationem & laudationem est discriminis. Illa quippe à Fortuna hæc à voluntate animique inductione oritur. Scribas igitur ad me velim, vir erudite, quoniam pacto ei, cuius laudes prædicantur, Fortunæ sermo cōveniat, aut quoniam modo ei, qui Fortunæ beneficio, ut dicitis talis extitit, laudatio congruat. Alterum enim aduersus alterū pugnat. Nam si minimè sponte talis est, ne laudetur: si autem sponte, nullus Fortunæ sit locus. Si trophæum statuit, præconis voce celebretur: si autem Fortuna hoc præstitit, laudem ne consequatur. Si dimicauit, corona donetur: si autem non pugnavit, ne laudeatur.

Μάρωνι πρεσβυτέρω. ρ.

Οὐ τοῖς ἀδικουμένοις, ὡς βέλτερον, ἀλλὰ τοῖς ἀδικούσιν ἔπιχρέματα ὁ κίνδυνος ἄπας. οὗς καὶ ἀγωνίαν καὶ πένθος διχάζει. εἰ δὲ ταῦτα ἔπαις ἔχῃ οὐ τὸ ἀδικεῖσθαι κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀδικεῖν, καὶ τὸ μὴ εἰδέναι φέρειν ἀδικήματα.

Τῷ αὐτῷ. ρα.

Εἴρηται χαλᾶς πνί τῆς ἔξωθεν, ἢ τὸ πένθος ἐπιπέσειν, ἀλλὰ τὸ μὴ φέρειν εὐγὰρ πῶς πέναν. εἰ τοίνυν κακείνῳ τῷτο εὐ καλᾶς ἔδοξεν, ἔπι πέναν μὴ ἀχρυσόμενα, ἀλλὰ μὴ ὄνειδος ταύτῃν ἠγαμένα, ἀλλ' ἔπι τῷ κακίαν μετετέγκωμεν τοῦτον τὴν βόρον.

Θεόδωρῳ σχολαστικῷ. β.

Ἐπειδὴ πολλοῖς τῆς ἀγαθῆς ἀνδρῶν ἐγκωμιάζων, καὶ τύχης μέμησται, ἡδῶς ἀν. σε πιστοῖμι, πῶς οἷόν τε ἀμφοτέρω σιωπᾶν. ὁ μὲν γὰρ ἔπαιος, πρὸς τὴν προαίρεσιν βλάπτει. ἡ δὲ τύχη ἐγκωμιάζειται μὲν τὸ ἀγαθόν, οὐκ ἔπιτεπέπει. μακροχρόνιος δὲ οὐ καλῶς. πᾶμπολυ γὰρ καὶ κατ' ὑμᾶς τὰς τῶν ἑλλήνων προεβόουτας, μακροχρόνιος ἔπαιος διειλόγη. ὁ μὲν γὰρ ἐκ τῆς τύχης, ὁ δὲ ἐκ τῆς προαίρεσως τιμᾶται. γὰρ πᾶν ποιῶμαι, ὡς σοφῆ, πῶς τῷ ἐπαινεμένῳ ὁ τῆς τύχης ἀρμύθην λόγος. ἡ πῶς τῷ ἄπο τῆς τύχης τοῖσιν, ὡς φατέ, γινόμενῳ ἐγκωμίων πρέπει. θάπερον γὰρ θάπερον μάχεται. εἰ μὲν γὰρ ἀκων τοιοῦτος ὅστις, μὴ ἐπαινεῖσθαι εἰδὲ κῶν, ἡ τύχη γῶρας μὴ ἔχεται. εἰ τῶσιν ἔστι, καὶ ἀνακρυπτεῖσθαι. εἰ δὲ ἡ τύχη τῷτο κατάρθωσεν, μὴ σπολαυέται ἐπαινεῖν. εἰ ἠγωνίασται, σπολαυέσθαι. εἰ δὲ οὐκ ἠγωνίασται, μὴ ἐπαινεῖσθαι.

Ἐμμογί-

Ἐρμογένει ἐπισκόπῳ. ργ.

Εἰ μὲν, ὡς βία ἀνείρξων πῶς ἔβου καὶ πῶς ἀπέλγειν, Ζωσίμου τε καὶ Χαυρήμου καὶ Μάρωνος ὑπαντάσας αὐτοῖς προσήρισαν, πολλῆς σοι δεῖ καὶ τῆς σωφροσύνης, καὶ τῆς ἀσθενεσ συμμάχους εἰδ' ὡς αὐτοῖσιν ἀπεισύνδρος, σωπεν ἀπατῆρ λαθάνεις. τὸσαύτῃν γὰρ ἑαυτοῖς εἰσφύροσι συμμάχων, ὅταν ἀγαθόν πνα ἀνδρα δεη ἀμύλασται, ὅταν κινῆσι πρὸς ἑαυτὸς ἀμύλλαν, ὅταν πρὸς τῆς κακῶν πλεονεξίας ἀμύλλαν πρὸς τῶν κοινῶν συμβαίνοντες, ἐν τοῖς ἰδιοῖς ἀμύλλονται, καὶ ἀπρόσμαχον ἔπι δεικνύμενοι ὁμίλῃ ἐν τῷ τῶν ἀρετῶν, πῶς ἦσαν εἰς αὐτὸς, σέβισαν ἐν τῷ πρὸ τῶν ἀμύλλαν, ἀσπῶν πρὸς ἑαυτὸς ἐγγείρισσι πόλεμον.

Ἀντόχῳ. ρδ.

Ὡσπερ ἐν αἰς ἔπι ἠπείσθαι τὸ νικᾶν ἀχρῶν, ἔπαιος ἐν οἷς καὶ νικᾶν, τὸ ἠπείσθαι ἀχρῶτερον. οὐ γὰρ ἐν πᾶσιν ἡ νίκη καλόν, ἀλλ' ἡ μὲν τῶν ἄσπῶσιν ἔχουσαι καλῶν καὶ γανίαν. ἀρίστη. ἡ δὲ καὶ ἀχρῶν καὶ φαύλων, κακίστη. οἷον, ἐν τῷ τῶν πρὸ ἑλλήνων ἀδολφῶν τῶν ἀπὸ δὲ πνίσησται, ὁ μὲν πρὸς τῶν ἀλλοφύλων πόλεμος καὶ νόμιμος εἶναι δοκεῖ καὶ ἀναγκῆστος. ὁ δὲ πρὸς τοῖς ἀμύλλαν, καὶ πρὸς νικῶν, καὶ εἰδ' ἐγκωμίων σπολαυέει ὁ πρὸς ἀμύλλαν. τὸσοῦτο γὰρ πλεόν τῶν ἄλλων ἀχρῶεται, ὅσῳ πρὸ ἀν πλεόν π τῶν ἄλλων ἐργάσεται. ἐμφυλίου γὰρ πολέμου ἀργαλωτέρον εἶδεν. εἰ τοίνυν ἐν τῷ σώματος ὁ γάνατος, τὸσαύτη ὅστις ἡ ἀμύλλαν, καὶ τοῖς μᾶς ἔστις τῶν φύσεως, οἱ τῆς μὲν δαίμονσιν ἄσπῶκατα κινῶμενοι, κατὰ δὲ τὸ ἀδολφῶν ὁ πνίσησται, ἀνεκτὰ ποιῶν δὲ σπῶν, οὐκ ἔγωγε οἰμῶν καὶ ἐν ταύτῃ, ἢ σώματος γάνατος ἀμύλλαν καὶ ἠπῶν γὰρ ἰὼ κακόν, ἀλλὰ ψυχῆς ὄλεθρος, οὐκ εἰς τὸ μὴ ὄν πρὸς.

Hermogeni Episcopo. 103.

Si tu eo animo, ut Zosimi, Cheremonis, & Maronis petulantiam & impudicitiam per vim coërceas, ipsis occurrere in animū indoxisti, magno tibi apparatu, ac diuino auxilio opus est. Si autem tanquam confestim atque ad primum clamorem eos superaturus, imprudens teipsum fallis. Tantum enim subsidium sibiipsis mutuo afferunt, cum probum aliquem virum vlcisci parant, quantum inter se bellum excitant, cum de vitiorum principatu inter se contendunt. Nam qui in communibus rebus concordēs sunt, iidem in priuatis dissidēt: & qui in extinguenda, quantum in ipsis situm est, virtute inuicti cuiusdam roboris specimen edunt, idem in contentione de principatu inexpiabile inter se bellum mouent.

Antiocho. 104.

Quemadmodum in iis rebus, in quibus cedere oportet, vincere turpe est: ita in iis rebus, in quibus vincere oportet, vinci turpius ac foedius est. Neque enim in omnibus rebus bona est victoria: verum ea demum optima existimari debet, quæ bonam & egregiam materiam habet: quæ autem turpem ac foedam habet, turpissima. Verbi gratia (ut ab iis quæ apud Gentiles peruulgata sunt, id demonstrem) bellum aduersus externos legitimum ac necessarium esse censetur: aduersus autem ciues & populares, sceleratum: ac ne laudibus quidem afficitur, qui aduersarios fudit & profligauit. Tanto enim maiori pudore perfunditur, quāto plus aliquid, quàm alij gesserit. Siquidem bello civili nihil atrocius ac funestius fingi potest. Si igitur hinc, ubi de corporis morte duntaxat agitur, tantum discrimen est, idque cum vna duntaxat natura sit: qui dæmonibus quidē sese subiiciunt, aduersus autē fratres arma inducunt, facinusve tolerandum admittere videantur? Non certè meo quidē iudicio. Et quidem hinc nō corporis mors sequitur,

M m ij

(minus enim id malum esset) verum animę exitium, non eos, qui offendiculum perpetiuntur, extinguens ac de medio tollens, verum quavis morte acerbiorę vitam iis comparans. Ac propterea cognationis ac propinquitatis iura, & maiora sunt, & diuiniora. Vnde etiam cęlo dignę vitę genus colere iussi sumus. Quod si iis, qui in terra militant, atque pro patria quidem arma sumunt, aduersus Barbaros autem proficiscuntur, contraria facere conuincamurque tandem nobis salutis spes erit: aut quis sibi persuadebit, eos salutem consecuturos esse, qui ea faciunt, quę perpicuę ad exitium ducunt.

Maroni Presbytero. 105.

Audio te posteaquam misericordiam cõsecutus eas, quam tuus amicus ab omni fœdere ac reconciliatione abhorretet, cõmonstrasse: vt qui, non quia beneficio affectus sis, moderatius te geras, sed eum, qui de te benę meritis est ideo oderis, quia malę te multatū potestitatē habuit. Quod si verum est, omnibus illud proclamas, te misericordiam indignum esse. Nam si beneficium non ingrati animi officium, sed in iniuriarum recordationē atque vltiscendū studium vertis, quis in eum beneficium conferre sustinebit, qui feras etiam immanitate superat? Sunt enim inter eas, quę beneficium & sentiunt & memoria retinent, & quantum licet, retaliare student.

Isidoro Diacono. 106.

Cum audieris, fidem fortasse minimę adhibebis, cum autē intellexeris, profectō nō modō miraberis, sed etiam applaudes. Quidnam igitur est, quod prima quidem fronte incredibile tibi videbitur, post autē non modō admirandum, sed etiam plausu dignū apparebit? Dicam breuiter, in paucis syllabis maxima sententiarum maria consignans. Priscis hominibus Deus non per literas, sed per seipsum loquebatur: quod videlicet puram eorum mentem, ac

πέμπων τῆς σκαυδαλιωδώντας, ἀλλὰ θανάτω παντός ὡς ἐξουκείων χαλεπώτερον βιάσαι βίον, καὶ τὰ τ' συγγενείας δὲ δικυμάματα, καὶ μείζονα, καὶ θεώτερα. διὸ καὶ ἔχοντο ἀπέπρασσαν πολιτεύεσθαι ἀποστειλάμεθα. εἰ δὲ τῆς ἑπιγῆς φρατεροῦν τῶν ἀντιπαραστάτων ἀλλόθεν τῆς ἑστῆς μὲν τῆς παρὰ τὴν ἀναλαμβανόντων τῶν πλάκα κατὰ δὲ τῆς βαρβάρων χρονοῦσαν ποία ἡμῖν ἔσται σωτηρίας ἐλπίς; ἢ τίς πειθεύσει σωθῆσεσθαι τῆς ἀπείρουταις εὐεργεταῖς τῶν ἀπώλειαι σαρφῶς ὡς ἐπιπέποντα.

Maroni presbytero. 105.

Μαίνανα ὡς ἐλέει τυγῶν τ' σαυτοῦ γνώμῃ ἀποσπῶν ἡλεγεῖας. οὐχ ὅτι πέπονθας εὐμεπειάτων, ἀλλὰ τὸν εὐπεποιήωτα μισῶν, ὅτι δεδιωῖται δρᾶσαι. εἰ τοίνυν ταῦτα ἀληθῆ τυγαίνεις, πᾶσι ἀποκηρύττεις, ὅτι ἐλέει τυγαίνεις ἀνάξιτος. εἰ γὰρ σὺ εἰς εὐχαιρίαν τρέπεις, ἀλλ' εἰς μνησικακίαν τ' εὐεργεσίαν, τίς ἀνέξεται εὐποῖσθαι τὸν καὶ τῶν τῆς ἡμεῶν ἀρετιῶν νικῶν. ἔστι γὰρ ἐν σκείνοις ἃ εὐεργεσίας καὶ ἀσθενταῖς καὶ μέμνηται, καὶ ἀμείβεσθαι, ὡς ἐνδέχεται, ἀπεδάξει.

Isidoro diacono. 106.

Ακούσας μὲν ἵσως ἀπιστήσης. νοήσας δὲ εὐοῖδ' ὅτι εἰ μόνον θαυμάσης, ἀλλὰ καὶ κροτήσης. τί οὐδ' ἔτι πρὸς ἀρχῆς μὲν ἄπειρον ὀφθησόμενον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰ μόνον θαυμάσῃ, ἀλλὰ καὶ κρότης ἀξίον θαυμάσμενον. εἰ ποῖμι σωτόμωτος ἐν βραχέσι συλλάβῃς, μέγιστα πελαγῶν νοήματα ἐσημηγάρημος. τοῖς παλαίσοις ὁ θεός οὐ ἀφ' ἑξαμμάτων διελέγετο, ἀλλὰ δι' ἑαυτοῦ καθαρεύων εὐεργεσίαν αὐτῶν τῶν γνώμῃ, καὶ τῆς

τῆς ἀνεμεπίτης διδασκαλίας ἀξίον. καὶ τὸ δι' ἄλλο ἐξ ἄνθρωπων ἀνευδιελέγετο καὶ τῶν Νεβίῶν, τῶν Ἀβραάμ, καὶ τοῖς εὐδοκίμοις Σπορόμοις Σκείνοις, ὡς εἰς τὸ καὶ κορυφαύτατος ὁ πᾶσαι τῆς ἀφ' ἑσῶς τ' ἀδύναμι συγγένειας, καὶ τα βέλη αὐτῶ ἀναλώσας, καὶ τὴν φαρμάκων καὶ ὄσας. ὁ αἰοιδίμος, φημι, Ἰωβ. ὅτε δὲ εἰς αὐτὸν τῆς κακίας τὸν πηδῶν κατὰ ἐξῆς ὁ δειλῶτος τ' Ἰσραὴλ δῆμιος, τότε λοιπὸν τὰ γράμματα ἀναγῆσαι εἶναι ἐνομιάζη. καὶ ἡ ἀφ' ἑσῶς τῶν ἀπορησῶν. εἰ δὲ νομίσεις ἐν τῇ παλαιᾷ μόνον τῶν γεγονότων, ὅτι δὲ τῆς χροῖας μὴ κενωσῶται, φησὶμι, ὅτι μάλα πάντων τῶν ἐν αὐτῇ δεικνύται. ἔδε γὰρ τοῖς Ἰσραηλῶσι Σπορόμοις γραπτοῖσι δίδεται, ἀλλ' ἀντιγραμμάτων ἢ τῶ ἀγῶν πνεύματος ἐπισηλθῆ χάρις. Σκείνος γὰρ ἡμῶς φησὶν, ἀναμνήσθαι πάντας. εἰ δὲ νομίσεις τῆς ἐξῆς τῆς ἀρετῶν νόμοι κενωσόμενοι εἶναι, ἀκουσον τί φησὶν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ἀφ' ἑσῶς αὐτοῖς ἀφ' ἑσῶς καὶ τῶν ἀφ' ἑσῶς αὐτῶν, καὶ ὅτι καρδίας αὐτῶν ὅτι γὰρ αὐτῶν καὶ ἔσονται πάντες διδασκαλοὶ θεοῦ. ὅθεν καὶ ὁ Παῦλος Μωσῶς μείζονα ἐμπεισιεῖσθαι δι' ἑσῶς ζῶντος, ἔλεγεν εἰληφέναι νόμον, σὺ ἐν πλάξι λίθων ἐξῆς ἀμείνον, ἀλλ' ἐν πλάξι καρδίας σαρκίνων ἐντυπωθέντα. ἔ ὁ καταφρονῶν οὐ καταλείπεται κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον, ἀλλὰ πιροτάτη ὡς ἐδίδεται καλῶς. ἐπειδὴ δὲ ἔχοντες δι' ἑσῶς ἑσῶς, καὶ κατὰ τὸ ἵππου ὅξυ τῶν ἑσῶς, οἱ μὲν δογματῶν ἔεκεν ἐξῶς ἔλαν. οἱ δὲ βίβι ἀναγκῶς πάλιν ἐδῆσαν τῆς ἐπὶ τῆς ἑξαμμάτων διερῶσεως. ὡς ἐβεβασμένον γὰρ τ' ἀρετῶν ὅτι τα ἐγγραφα εἰκότως ὀρμισθέν, ὁ παντὶ τρέσῳ τὸ ὑπῆκον εἰς ἀρετῶν ἐναγαγεῖν ἐσλόμωτος. ἐνοεῖν τοίνυν καὶ ἡμῶς, ἢ λίαν ὅτι κατὰ γῆρα, τὸ τῆς ἑσῶς ὀφείλοντας ζῶν εἰληφένων,

doctrina internuncij ex parte dignā inueniet. Atque hoc ex eo perspicuē liquet, quod & Noë, & Abrahamum, & optimos ac celeberrimos ipsius nepotes (quorum vnus, & quidē præstantissimus erat, is qui vniuersam diaboli potentiam concidit, atque ipsius sagittas consumpsit, phætrāmque inanem reddidit, hoc est clarus Iob) citra literas alloquebatur. Posteaquā autem Iudæorum natio in ipsū vitij fundū præceps ruit, tum denique literę necessarię esse iudicatę sunt, eaque submonitio quę per eas contungebat. Quod si in veteri duntaxat instrumento hoc extitisse putas, ac non in nouo confirmatū fuisse, ipse contrā in nouo quoque potissimum istud ostendi aifero. Neque enim diuinis Apostolis scripto proditum quicquam datum est: verum literarum loco Spiritus Sancti gratia promissa est. Ille enim, inquit, suggeret vobis omnia. Quod si scriptas leges non scriptis maiorem vim atque auctoritatem habere censēs, audi quid ipsemet rex dicat: Et feriam cū ipsi pactū nouum, dans legem meam in mentibus eorum, & in cordibus eorū inscribam eam. Et erunt omnes edocti à Deo. Vnde etiam Paulus, maiora fidei nostrę, quā Mosi, commissā fuisse affirmans, nos non in lapideis tabulis inscriptam, sed in carnalibus cordis tabulis inscriptam legem accepisse dicebat: quam qui contempserit, is non, vt ex veteris legis præscripto lapidibus opprimetur, verum longē acerbiori supplicio multabitur. Posteaquā autem fluente tempore, ac celerrimi cuiusdam equi instar currente, quidam ob fidei dogmata, quidam ob vitam corruerunt, necessariō rursum per literas adhibenda correctio fuit. Violatis enim non scriptis legibus, ad scriptas meritō se contulit is, qui subditos omniratione ad virtutē inducere studet. Quocirca nobis illud cogitandum est, quanto in crimine verseremur, qui cū tam purē ac syncerē viuere deberemus, vt ne literis quidem nobis, postquam huiusce honoris iacturam fecimus, eoque redacti sumus, vt literarum adiumento indigeamus,

S. Isidori Pelusiotæ

(minus enim id malum esset)verum animę exitium, non eos, qui offendiculum perpetiuntur, extinguens ac de medio tollens, verum quānis morte acerbiorem vitam iis comparans. Ac propterea cognationis ac propinquitatis iura, & maiora sunt, & diuiniōra. Vnde etiam cælo dignam vitę genus colere iussi sumus. Quod si iis, qui in terra militant, atque pro patria quidem arma sumunt, aduersus Barbaros autem proficiscuntur, contraria facere conuincamur, quę tandem nobis salutis spes erit? aut quis sibi persuadebit, eos salutem consequuturos esse, qui ea faciunt, quę perspicuę ad exitium ducunt.

Μαριονί Πρεσβυτέρω. 105.

Audio te posteaquā misericordiam cōsecutus eas, quam tuus amicus ab omni fœdere ac reconciliatione abhorreret, cōmonstrasse: vt qui, non quia beneficio affectus sis, moderatius te geras, sed eum, qui de te bene meritus est idcirco oderis, quia malę te mulctādi potestātę habuit. Quod si verum est, omnibus illud proclamās, te misericordia indignum esse. Nam si beneficium non ingrati animi officium, sed iniuriarum recordationē atque vlciscendī studium vertis, quis in eum beneficiū conferre sustinebit, qui feras etiam immanitate superat? Sunt enim inter eas, quę beneficium & sentiunt & memoria retinent, & quantum licet, retaliare student.

Ισιδώρω Διάκονω. 106.

Cum audieris, fidem fortasse minimę adhibebis, cum autē intellexeris, profectō nō modo miraberis, sed etiam applaudes. Quidnam igitur est, quod prima quidem fronte incredibile tibi videbitur, post autē non modō admirandum, sed etiam plausu dignū apparebit? Dicam breuiter, in paucis syllabis maxima sententiarum maria consignans. Priscis hominibus Deus non per literas, sed per seipsum loquebatur: quod videlicet purameorum mentem, ac

πέμπων τὴν σκαιδαλιαντα, ἀλλὰ θανάτῳ παντός ᾠδεοεικώςων χαλεπώτερον βιάσασθαι βίον, καὶ τὰ τῶν συγγενείας δὲ διαγράμματα, ἡ καὶ μὲν ζῶν, καὶ θνήσκον. διὸ καὶ ἕρως τὴν ἀσπίδα πολιτικῆ ἐσθλας ἀσπιδόμαχος. εἰ δὲ τῆς ὁπί γῆς στρατευομένων τὰναντία ἀράκοντες ἀλαδὸν τῆς ἀσπίδος τῆς πατρῴων ἀναλαμβανόντων τὰὐτῶν καὶ δὲ τῆς βαρβάρων χροσῶντων ποία ἡμῶν ἔσται σωτηρίας ἐλπίς; ἡ τῆς πεισιθιμῶν σωτηριεσθῶν τῆς ἀράκωνται, ἐκείνη καὶ εἰς τὴν ἀπωλείαν σαφῶς ᾠδεοεικώςὸν πέμπωνται.

Μαριονί Πρεσβυτέρω. ρε.

Μαριονί ὡς ἐλέε τυχῶν ἡ σουτοῦ γνάμῳ ἀσπιδον ἡλεγκῶν. οὐχ ἔπι πέποιθας εἰ μετριάζων, ἀλλὰ τὸν εἰ πεποικῶτα μισῶν, ἐπὶ δὲ δειλιῶν ἀσπίδα. εἰ τοίνυν ταῦτα ἀληθῆ τυγχάνεις, καὶ σὺ ἀσπιδόμαχος, ἔπι ἐλέε τυχῶν χρόνῳ ἀνάξιος. εἰ γὰρ οὐκ εἰς εὐχέλῃαν ἔσπεις, ἀλλ' εἰς μνησικαίαν ἢ εὐεργεσίαν, τίς ἀνέξεται εἰποιῆσαι τὸν καὶ τὴν τῆς ἡμεῶν ἀργιόπῃτα νικῶντα. ἔστι γὰρ ἐν ἐκείνοις ἀ καὶ εὐεργεσίας καὶ ἀσπίδα καὶ μέμνηται, καὶ ἀμείβεσθαι, ὡς ἐπὶ δεχεται, ἀσπιδόμαχος.

Ισιδώρω Διάκονω. ρε.

Ακούσας μὲν ἡσυχῆς ἀπίσθῃς. νόσῳ δὲ εὐ οἶδ' ἔπι ἔ μόνον θαυμάσῃς, ἀλλὰ καὶ κροτήσῃς. τί οὐδ' ὅτι τὴν ἀρχῆς μὲν ἀπίστον ὄφθῃσιν ἄσπιδον. μετὰ δὲ ταῦτα εἰ μόνον θαυμάσῃς, ἀλλὰ καὶ κροτῶν ἀξιο φανῃσιν ἄσπιδον εἰποιῆσαι οὐκ ἀσπίδα βραχέσι συλλαβῆς, μέγιστα πελαγῶν νόματα εἰσημηγάδῳ. τοῖς παλαιοῖς δὲ θεός οὐ διαγράμματα διελέγεται, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ καθαρόν ἀσπίδα καὶ τῆν γνάμῳ, καὶ τῆς

Epistolæ.

τῆς ἀνεμπέτης διδοσκίας ἀξίαν. καὶ τὸ διδόν ἐπὶ ὁν γραμμάτων ἀνεδιελέγεται ἢ τὸν Νωὴ καὶ τὸν Ἀβραάμ, καὶ τοῖς εὐδοκίμοις ἰσοτόμοις ἐκείνῳ, ὃν εἰς τὸν καὶ ὁ κορυφαῖος τὸ πᾶσαν τῶν ἀσπίδων τῆς διασπιν συγκόφας, καὶ τα βέλη αὐτῶ ἀναλάσας, καὶ πῶ φαρίζων καὶ ὄφθαλμοις, φημι, ἰσὸς. ὅτι εἰς αὐτὸν τῆς κασίας τὸν πυθῶνα καὶ τῆς ἐπὶ ὁ δὲ εἰλεμος τῆ Ἰσδὸμοι δῆμιος, τότε λοιπὸν τὸν ἰσδὸμοι ἀναγκῆς εἶναι ἐπομάθη. καὶ ἡ ἀσπίς τῶν τῶ σπινῶν, εἰ δὲ νομίζεις ἐπὶ τῆ καλαμῶ μόνον τῶτο γαρῆσθαι, ὅτι δὲ τῆς χαρῆς μὴ κεκυρωσθαι, φησισίμι, ὅτι μάλιστα πάντων τῶτο ἢ ἐν αὐτῆ δέκνεται. ἢ δὲ γὰρ τοῖς θεασσοίσις ἀσπίδοις γραφῆσθαι δίδεται, ἀλλ' ἀντιγράμματα ἢ τῶ ἀπὸ πνεύματος ἐπηγῆσθαι χάρις. ἐκείνος γὰρ ὁμοίως φησὶν, ἀναμῆσθαι πάντας. εἰ δὲ νομίζεις τῆς ἐπὶ ἀσπίδος τῆς ἀσπίδος νόμων κεκυρωσθαι εἶναι, ἀκούσον τί φησὶν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς, ἀσπίδῳ μου ἐπὶ ἀσπίδοις ἀσπίδῳ, καὶ ὅτι καρδίας ἀσπίδῳ ὅτι ἀσπίδος αὐτῆς. καὶ ἔσονται πάντες διδοικὸν θεῶ. ὅθεν καὶ ὁ Παῦλος Μωσῆος μέγιστα ἐμπεισιεῦθαι διΐ χειρὸς ἀσπίδος, ἔλεγε ἑλληθέσθαι νόμων, οὐκ ἐπὶ πᾶσι λιθῆσθαι ἐπὶ ἀσπίδος, ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι καρδίας ἀσπίδος ἐπὶ ἀσπίδος οὐ κατελέσεται κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον, ἀλλὰ πικροτάτη ᾠδεοεικώςων κολάσῃ. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ ἔσπεις διΐ πωροσῶντος, καὶ κατὰ ὁπῆσθαι οὐκ ἔσπεις τῶν, οἱ μὲν δογράτων ἔσπεις ἐξ ἀκείλων. οἱ δὲ βίβας ἀναγκῆς πάλιν ἐδέθησθαι τῆς ἀπὸ τῆς γραμμάτων διαρθῶσως. ᾠδεοεικώςων γὰρ τῆ ἀσπίδος ὅτι τα ἔσπεις ἀπὸ τῶν ὅρμῃσθαι, ὁ παντὶ τῶσθαι τὸ ὑπὲρ εἰς ἀρετῆς ἐναγαγῆσθαι ἐπὶ ἀσπίδος. ἐπὶ τῶν τῶν ἡμῶς, ἡλίμῳ ὅτι κατὰ ἡσπίδος, τῶ τῶς ὅπως ὄφθῃσθαι εἰς εὐκρίτως,

doctrina internuncij ex parte dignā inueniet. Atque hoc ex eo perspicuē liquet, quod & Noë, & Abrahamum, & optimos ac celeberrimos ipsius nepotes (quorum vnus, & quidē præstantissimus erar, is qui vniuersam diaboli potentiam concidit, atque ipsius sagittas consumpsit, pharetrāmque inanem reddidit, hoc est clarus Iob) citra literas alloquebatur. Posteaquā autem Iudæorum natio in ipsum vitij fundū præceps ruit, tum denique literæ necessariæ esse iudicatæ sunt, eaque submonitio quæ per eas contingebat. Quod si in veteri duntaxat instrumento hoc extitisse putas, ac non in nouo confirmatū fuisse, ipse contrā in nouo quoque potissimum istud ostendi assero. Neque enim diuinis Apostolis scripto proditum quicquam datum est: verum literarum loco Spiritus Sancti gratia promissa est. Ille enim, inquit, suggeret vobis omnia. Quod si scriptas leges non scriptis maiorem vim atque auctoritatem habere censēs, audi quid ipsemet rex dicat: Et feriam cū ipsis pactū nouum, dans legem meam in mentibus eorum, & in cordibus eorū infribam eam. Et erunt omnes edocēti à Deo. Vnde etiam Paulus, maiora fidei nostræ, quā Mosi, commissā fuisse affirmans, nos non in lapideis tabulis inscriptam, sed in carnalibus cordis tabulis inscriptam legem accepisse dicebat: quam qui contempserit, is non, vt ex veteris legis præscripto lapidibus opprimeretur, verum longē acerbiore supplicio multabitur. Posteaquā autem fluente tempore, ac clerrimi cuiusdam equi instar currente, quidam ob fidei dogmata, quidam ob vitam corruerunt, necessariō rursum per literas adhibenda correctio fuit. Violatis enim non scriptis legibus, ad scriptas meritiō se contulit is, qui subditos omniratione ad virtutē inducere studet. Quocirca nobis illud cogitandum est, quanto in crimine versemur, qui cū tam purē ac sincere viuere deberemus, vt ne literis quidem nobis, postquam huiusce honoris iacturam fecimus, eoque redacti sumus, vt literarum adiumento indigamus,

rursum tamen ne secundo quidem subli-
dio, ut par est, utamur. Nam si crimen est
literis opus habere, ac non Spiritus San-
cti doctrinam per vitæ puritatem attrahe-
re, æquum est nos perpendere quantum
malum sit, post tantum ac tale subsidium
(Legem enim, inquit ille, in auxiliū dedit)
ne lucrum quidem facere velle, sed lite-
ras frustra & temere sitas nihil pendere,
maiorēque hinc cruciatum nobis accer-
sere.

Εὐτοπίου Διακόνου 107.

Quoniam per literas quæris quoniam
pacto Christus, posteaquam principid ver-
bum seminari dixisset, subiecit, Hic est
qui secus viam seminatus est, vbi impro-
bilis, quod fatum est, rapit: atque idem ta-
men in Zizaniorum parabola filios regni
bonum semen esse pronunciauit: primū
ac potissimū hoc respondeo, vnāquan-
que parabolam ad id, de quo agitur, de-
pingendam esse, ac non omnia prorsus in-
telligi debere. Verū ne quibusdam ob-
tentus quosdam excogitare videar, quod
reconditus est dicam, nimirum quod &
verbum semen est, & item ille qui verbum
excepit, ob connexionem videlicet cum
eo, ac velut transformationem. Per ipsum
enim Christus in nobis formatur: ac nos
rursum iuxta Christum formamur. Ob
hanc enim causam semen quoque iacitur,
ut hominem sibi assimilet.

Εὐτοπίου Διακόνου 108.

Quoniam te causam eam, ob quam Le-
gislator prophanos homines sacris, hoc est
eos qui minimē voluntariam cædem per-
petrarent, Leuitis, ut contracti in speciem
sceleris labem abstergeret, adiunxerit, nec
ab alio didicisse, nec per te inuenire po-

ως δι' μη γραμμάτων δέξασθαι, ἀλλ'
ἀπὸ βιβλίων παρέχων τὰς ψυχὰς τῶ
θείῳ πνεύματι· ἐπειδὴ τὸ πνεῦμα ἀ-
ποπέσει ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κενώσεται
εἰς τὸ πνεῦμα τῆς γῆς, καὶ κενώσεται
τῶ δυνάτῳ βοηθήματι χρῆσθαι πάλιν
εἰς δέον· εἰ γὰρ ἐγκλημα τὸ γραμμά-
των δέξασθαι, καὶ μὴ τὸ ἀγνοῦν πνεύματος
ὑπακούει· ἀλλ' ἡμεῖς βίβλιν διδάσκα-
λῶν, σκοπήσασθαι ἐν εἰρήμῳ διχασμοῖ, ἡλίθιον
ἔστι κακόν, τὸ μὴ μετὰ τὸ αἰτίῳ καὶ
πληρικαύτῳ βοηθῆσαι· νόμον γὰρ, φη-
σιν, εἰς βοήθειαν ἔδωκεν, ἐθέλειν κερδαί-
νειν· ἀλλ' εἰκὴ καὶ μάστιγος κείμηναι τῶ
πράγματι πειράσασθαι, καὶ μείζονα πει-
ρασάσθαι τὴν κάλασιν.

Εὐτοπίου Διακόνου 107.

Επειδὴ γέγραπται, πῶς τὸν λόγον
ἀπέχεσθαι κατ' ἀρχὰς φάμενος εἶπεν,
ὅτι πῶς ἔστιν ὁ πῶς τὴν ὁδὸν ἀσφαλῆς,
ὅ ὁ πονηρὸς ἀρπάζει τὸ ἑσπέρητον
ἔφησε δὲ καὶ ἐν τῇ τῆς ζιζανίων παρα-
βολῇ, πὲ καλὸν σπέρμα εἶναι, τοῖς υἱοῖς
τῆς βασιλείας, φησὶ ὅτι μάστιγος μὲν
ἐκείνῳ πειράσασθαι τῶ πει-
ρασάσθαι ἀσφαλῆς, καὶ ὅτι πάντα
κατὰ πάντα ληπτέον, πλὴν ἵνα
μὴ δέξω ποὶ σήμει· ὅτι πῶς, τὸ ἀ-
πορρητότερον φέρεται, φησὶ ὅτι καὶ ὁ
λόγος σπέρμα, καὶ ὁ τὸν λόγον δέξασ-
θαι, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτὸ συγκρατήσιν
περὶ οὐκ ἀσφαλῆσιν. ἀλλ' ἡμεῖς γὰρ τού-
τοι μορφώσασθαι μὲν ὁ Χριστὸς ἐν ἡμῖν, καὶ
ἡμεῖς κατὰ Χριστὸν μορφώμεθα· ἀλλ'
γὰρ τὸ καὶ τὸ σπέρμα καταβάλλε-
ται, ἵνα ἐξομοιάσῃ τὸν αἰσθητὸν πῶς
ἑαυτοῦ.

Γω αὐτῶ 109.

Επειδὴ ἔφησεν μήτε παρ' ἄλλου μεμα-
θημένοι, μήτε αὐτὸς εὐρεῖν δεδωκέναι
τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τοῖς ἀνέγκας τοῖς ἱε-
ρωμένοις προσκατάκειται ὁ νομοθέτης
τοῖς ἀκούσοι δὴ φόνον δράσαντας τοῖς
λαοῖς, καὶ τὸ δοκίμῳ ἄλλοι δόξασ-
σανται.

Ἐπειδὴ ἔφησεν, ὅτι οἱ ἄλλοι, καὶ συγ-
γραμμάτων ἀμαρτάν ὅπλασαν τὰς δέξασθαι,
ἡμεῖς τὸ θεῖον σέβας τῶ μέγιστον ἐπέφθ-
μασιν· ἵνα τὸ θεῖον παρρησιάζοις γε-
νησάσθαι· διὸ καὶ ἱεροσυνέως
ἐτύχη· οἶδε τὸ ποῦ πῶς ὁμοίως τῆς
δικῆς γενέσασθαι. τὸς πάντας δὲ ἰσχυ-
κας διδάσκει ὄντας· εἰ καὶ ἄλλοις ἴσοι-
κιστοῖς, καὶ τῶ ἐξυπᾶται αὐτὸς ὁ νο-
μοθέτης εἶπεν, ἐδ' ἔχ' ἑκόν, ἀλλ' ὁ
θεὸς παρέδωκεν αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας
αὐτῶ· εἰ· τὸν αὐτὸν ὁ θεὸς παρέδωκεν δικῆς
δοῦναι· ὅτι ἂν εἴη ἀναίτιος ὁ ἀκού-
σιος φονεύσας τὸν δικῆς ὑπερέτης ὄφθεις·
εἰ γὰρ καὶ τὴν χεῖρα δοκᾷ ἔχειν μα-
ρτυρῆσαι, ἀλλὰ τὴν γνώμην ἔχει κατὰ τὸ
πῶς οὐκ ἔπειθε, φησὶ, φησὶ αὐτὸς
καταβιβάζει τὸ εἶδος τὸ γεννηθῆναι
ἢ γὰρ ἂν ἐξω τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας
παίτη αὐτὴν ἀφώρῃσεν, ἀλλὰ ἀλλ' ὁ
μὴ ἔπειθε τῆς συγγένῳ τῆ ἀναρεῖ· εἰ-
ποσ ἀκρίτως ἀναρεῖ· ἡμεῖς τὸς ὅτι ἡμεῖς
τῶ λογισμῶν, καὶ τῆς οἰκῆς τὸ ἀκρίτως
κατὰ τὸν νόμον, ἀλλ' ἐδ' ἔπειθε αὐ-
τὸν εἰς τὴν ἐπέκει ὄρον γὰρ αὐτὸν τὸ
φυγῆς εἰς τὴν τῆ ἀρχιερέως βίον, καὶ
μετὰ τὸν θάνατον οὐκ ἐν τῇ ὁδῶν αὐ-
τῶ χαρίζεται, καὶ ἀποδίδωσιν αὐτὸν
τῇ πατρίδι.

Γω αὐτῶ 109.

Διὰ τῆς οἰκῆς τοῦ ἀρχιερέως τὸν
βίον ὄρον τῆς φυγῆς τοῦ ἀκούσιος φον-
εύσαντος ἐπέσει εἶναι μιλύων ἐπαρ-
γῆ πειμνέω, ὅτι εἰ ὁ ἀκούσιος τοῦ
ἀρχιερέως θάνατος τῆς ἀκούσιος φον-
εύσαντος τῆ πατρίδι ἀποδίδωσι, καὶ κα-
θοδὸν αὐτοῖς χαρίζεται τοῦ μεγάλου
ἀρχιερέως ὁ ἀκούσιος θάνατος, ὁ ἔπειθε
τῆς ἀναρεῖσας, σέβας, καὶ τὰ ἀκρίτως
πλημμελήματα ἀφανῆ, καὶ ἀποδίδωσι
πάντας τοὺς πειμνέοντας αὐτῶ τῇ αἰσθη-
σανται.

tuisse dixisti, ego hoc idcirco factū fuisse
existimo, quod Leuitæ quidem ad pro-
fundendum cognatorum sanguinem dex-
tras armauerant (quo tempore diuinum
cultum vitulo attribuerunt) Deique con-
tumelia affecti velut vindices exiterunt
(vnde etiam sacerdotij dignitatem conse-
cui sunt) isti autem quodam item modo
iustitiæ ministros sese præbuerunt, cum
eos qui supplicio prorsus digni erant, & si
haud sponte, interuenerant. Atque hanc
sententiā ipse quoque Legislator his ver-
bis confirmat: Neque sponte, sed Deus
tradidit eum in manus suas. Quocirca si
Deum ipsum, ut penam subiret, tradidit,
profecit plecti minime conuenit eum,
qui minime sponte interfecit, atque iusti-
tiæ administer exiit. Quamuis enim im-
puram ac sceleratam manū habere vi-
deatur: animum tamen ac voluntatem pu-
ram habet. Quid igitur causæ est, inquit,
quamobrem eum exilio multauerit? Non
certè ob admissum facinus (nam alioquin
extra promissionis terram omnino eum
relegasset:) verū ne præcipiti impetu ab
interfecti hominis propinquis morte affi-
ceretur, vincente videlicet rationem fu-
rore, atque iracundis iudicij sincerita-
tem repudiente ac propulsante. At ne sic
quidem eum perpetuò exulantem reli-
quit. Pontificis enim vitam exilij termi-
num ipsi præscribit: ac post eius: è vita di-
scellum reditum ipsi concedit, eumque
patriæ restituit.

Eidem. 109.

Ob hanc, ni fallor, causam Pontificis
vitam exilij tempus, ei, qui minime vo-
luntariam cædē admiserat, Legislator præ-
scripsit, ut perspicuo argumento hoc nobis
declararet: quod si inuoluntaria Pontifi-
cis mors, eos, qui haud sponte cædem per-
petrarent, patriæ restituebat, reditumque
ipsis concedebat, voluntaria magni Pon-
tificis mors, quæ per resurrectionem ex-
tinguita est, voluntaria etiam crimina obli-
terabit, omnēsque qui ipsi verbis fidem
M m iij

adhibebunt, supernæ Hierusalem reddet. Quæ enim sursum est Hierusalem, inquit diuinus Paulus, libera est, quæ est mater nostra.

Isidoro Diacono. ΙΙΟ.

Quandoquidem id quod in Euangeliis dictum est, In Sabbato deuteroproto, vt obscuro, tibi exponi rogasti, audi. Deuteroproton dictum est, quia posterius quidem die Paschæ, primum autem Azymorum. Vespere enim Pascha immolantes, postridie Azymorum festum celebrabant, quodquidem etiam deuteroproton appellabant, propterea quod, vt dixi, dies ille die Paschæ posterior esset, Azymorum autem primus. Quodque hoc verum sit, argumento illud est, quod Apostolus hoc nomine accusati sunt, quia spicas vellent ac manducaret. Hoc enim duntaxat tempore spica dirigantur, atque ob fructum, ac mellis tempus deorsum propendunt, ac velut falcem ad sese vocant. Tertio quippe Azymorum die, manipulus quoque Deo offerebatur. Ita & à tempore, & ab eo quod factum est, perspicuum existit, id quod quæris. Quod si, Sabbato, dictum est, ne tibi id mirum videatur, Sabbatum enim festum omne nuncupant. Ac propterea dictum est. Sabbata fabbatorum: quoniam interdum festum principium, aut finis in hebdomadæ fabbato incidebat, quemadmodum etiam apud nos plerunque contingit. Nam cum Epiphania, aut carnalis Saluatoris natiuitas Dominico die occurrerit, duplicem solennitatem efficit, ac velut festum in festo. Eodem quoque modo apud illos si festum in Sabbati diem incidisset. Sabbata fabbatorum vocabatur.

Casio Presbytero. ΙΙΙ.

Multis ex his, qui pauperum curam susceperunt, in priuatum quæstum tandem

Ιερουσαλήμ. η γαρ ἀνω Ιερουσαλήμ φησιν ο θεσπέσιος Παῦλος, ελευθερεσθῆν, ητις εστι μητηρ ημῶν.

Isidorus Diaconus. ε.

Τὸ ἐν Καλιβάτω δευτεροπρότῳ εἰρημῶν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις ἐρμηνευθῆναι σοὶ ὡς ἀσφαλὲς παρεχέσθαι. ἀκουε, δευτεροπρότων εἰρηται, ἐπειδὴ δεύτερον μὲν τῶ πάχα, πρώτων δὲ τῶν ἀζύμων. ἐσπέρας γὰρ θύοντες τὸ πῆμα τῆ ἐξῆς τῶν ἀζύμων ἐπισημαζοῦν ἐορτῶν. καὶ δευτεροπρότων σημαλοῦ. Διὰ τὸ, ὡς ἐφίμ, δευτέρων μὲν εἶναι τῶ πάχα, πρώτων δὲ τῶν ἀζύμων, καὶ ὅτι τὰ ἐπι ἀληθῆς, δηλονότι ἐν τῶ τοῖς σποδὸν ἐγκεκλιῆσθαι ὡς πύλον τοῖς σάχαις, καὶ ἐορτήσας. ἐν σκηνῶν γὰρ τῶ χειρῶν μόνων κερσαρῶσιν οἱ ἀσφαλες, καὶ κέκλιται ὑποπύκαρπῶ, καὶ τῆς σποδὸς ἀμύτων ὄρεας. οἷον ἐν τῶ δρεπάνῳ ἐφ' ἑαυτοῖς καλωῦντες. τῆ τρίτη ἡμερῆ τῶν ἀζύμων, καὶ τὸ δράγμα προσεφέρετο. ἕτως καὶ σπὸ τῶν χειρῶν, καὶ σπὸ τῶν γεννηθῆναι δηλονότι ἐπὶ τῶ ζήτησθαι. εἰ δὲ σαββάτων εἰρηται, μη γυνάμασης. σαββάτων γὰρ πᾶσαι ἐορτῶν καλῶσιν. καὶ διὰ τῶν εἰρηται σαββάτων σαββάτων. ἐπειδὴ ἐστὶ ὅτι, ἡ ἀρχὴ τῆς πανηγύρεως, ἡ τὸ τέλος συμπιπτε τῶ τῆς ἐβδομάδος σαββάτων, οἷον εἶπεν, καὶ σπάρ ἡμῖν πολλάκις γίνετα. ὡσαύτως γὰρ ὅταν τῶ θεοφάνια ἡ τῶ σωτήρος χριστοῦ σάρμα γεννησθῆς ἐν κυριακῇ ἀπαντήσῃ, ποιεῖ διπλῶν τῶν πανηγυριῶν, οἷον ἐορτῶν ἐν ἐορτῇ. ἕτω καὶ σπάρ ἑαυτοῖς ἡ καὶ ἡ πανήγυρις τῶν σαββάτων συμπιπτε, σαββάτων σαββάτων σημαλεῖτο.

Casio Presbytero. ε.

Πολλοὶ τῶν τῶν πεινήτων φρονιτῆα προσηγαλῶν εἰς τῶν ἰδίων λεηματοσμων τελευτῶ.

τελευτῶν, ὅς ἔστι καὶ ζήλοιο ἀλλ' ἡ εὐκαρῶν τῶν θεοφάντων, ὡς λυμεθῆαι φάσκειν. ὅστις τῶν γὰρ τῶν σκηνῶν πένια, καὶ προσεπειν ἐχέτω.

Alupio. ε.

Τὰ μὲν ἐπισημασθῆναι ἐν ταῖς ἐορταῖς τῆς θείας φύσεως ἐπὶ χαρακτηριστικῶν. ὁμοίους γὰρ ἔστιν ἡ ἀρχὴ καὶ βασιλικωτατη τῆς αὐτῆς. τὰ δὲ ὑποπύκαρπῶν ἐπισημασθῆναι ἀριμῶν, τῆς τῶν ὑποπύκαρπῶν ἐπὶ Διὰ φῶρας. πάλαι τεταυ γὰρ ἡ θεότης, εἰς τρεῖς ἰδίους πύλας καὶ συσπλέθει πάλιν εἰς μίαν ἕσταν. ἵνα μήτε ἡ πολυθεῖα χάσαν ἔχη ἐν τῆς τῶν φύσεων Διὰ φῶρας. μήτ' ἡ ἰουδαϊκῆ ὑποπύκαρπῶν ἐπὶ ἐπὶ σποδῶν. ἡ δὲ γὰρ τῶν τῶν τῆς φύσεως. ὑποπύκαρπῶν σι διαμάται. ἡ δὲ τῶν ὑποπύκαρπῶν ἰδίους, εἰς μίαν ἕσταν συνάπτεται. καὶ ἵνα μὴ πάντ' εἰς μέσον φέροντες μικροκαρῶν τῶν ὑποπύκαρπῶν, ἐπὶ ἡ δεύτερον μεταχειρισάμενοι, καὶ τοῖς λοιποῖς ὁδὸν ἐρμηνείας ἀναπέμωμεν. φησὶν ὁ θεός, ἐγὼ πατήρ, καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα. ἐμπαροσθεν με σὺ ἐγένετο ἄλλος θεός, καὶ μετ' ἐμε σὺ ἐστὶς. τί οὖν ἀν φάσκειν οἱ ἐτεροδόξοι, τῆς ἀρ' ἐπὶ. ὁ τῆς φῶρας, ὁ πατήρ ἡ ὁ υἱός; εἰ μὲν οὖν ὁ πατήρ, ποῦς φησὶ μετ' ἀντικατῶν, καὶ ἡμῶν γὰρ μετ' ἀντικατῶν ἔστιν ὁ υἱός; εἰ δὲ ὁ υἱός ἐστιν ὁ εἶπὼν, πῶς φησὶν ἐμπαροσθεν με σὺ ἐγένετο ἄλλος θεός, οὐ γὰρ δὴ τολμήσετε θατέρων τῶν ὑποπύκαρπῶν ἀνελεῖν. πρώτων μὲν γὰρ καὶ δευτέρων ἐδογματίσαστε. τὸ δὲ μὴ εἶναι θατέρων, ἐπὶ ἐμπαροσθεν, ὡς ὁ μὲν ἀνάγκησθε. ἡμῶν μὲν γὰρ εἰς τῶν ὁμοίους τριτάτου, καὶ πύκαρπῶν, καὶ τῶν τοιαῦτων σημασθῆναι οὐκ ἐσθῆναι. ἡμῶν δὲ οἱ διαμαρτυροῦντες πῶς ἐρμηνεύσετε τὸ ἐπισημασθῆναι. ταῦτα μὲν οὖν ἀπὸ τῶν ἐπισημασθῆναι ἡζῶμεν δὲ καὶ εἰς τὰ τῶν ἐπισημασθῆναι ὑποπύκαρπῶν. ποιεῖσθαι φησὶν, ἀνθρώπων, καὶ ἐπισημασθῆναι ὁ θεός τῶν

Alupio. 112.

Quæ in Scripturis sacris singulariter dicta sunt, diuinam naturam notant & insigniunt (consubstantialis enim summæque regia est sancta Trinitas:) quæ autem supra singularem numerum enunciata sunt, personarum discrimen expriment. Diuinitas enim in tres personas dilatur: ac rursum in vnâ essentiâ contrahitur: quod nimirum nec parium deorum cultus ob naturarum differentiam locum habeat, nec Iudæica sententia ob vnâ personam. Si quidem nature identitas per personas distinguitur: ac rursum personarum proprietates in vnâ essentiâ copulatur. Ac ne omnia in medium proferentes, nimis prolixam epistolam reddamus, vnum aut alterum duntaxat locum tractantes, reliquis etiam interpretationis viâ aperiemus. Ait Deus: Ego primus, & ego postea, ante me non fuit alius Deus, & post me non erit. Quid igitur dixerint qui secus ac nos sentiunt. Vter est qui hoc dixit? Pater ne, an Filius? Si Pater, quonam modo neminem alium post se esse ait? De vestra enim sententia Filius eo posterior est. Si autem Filius hæc verba sunt, quonam pacto dixit, Ante me non fuit alius Deus: Non enim profecto hac audacia eritis, vt alterutrius personâ tollatis. Primum enim ac secundum docuistis. Quod autem alteruter horum non fit, ne cogitatione quidem, vt opinor, fingere sustinebitis. Nam nos quidem, de consubstantiali Trinitate tum hoc, tum alia hoc genus, accipientes, pie sentimus. Vos autem, qui essentiam distinguistis, quonam pacto hunc locum exponetis? Ac de his quidem hæc à nobis dicta sint. Veniamus iam ad ea quoque, quæ singularem numerum excedunt. Faciamus hominem, inquit, Et fecit Deus hominem ad imaginem

Dei fecit eum. Ac rursus: Et pluit Dominus à Domino ignem & sulphur. Et alio loco: Dominus Deus tuus, Dominus vnus est. Quid igitur hîc dicere queant Iudæi? Neque enim nobis, qui tres personas atque vnâ substantiam constituimus, hi loci quicquam aduerfantur. At cõtrâ ipsis ora prorsus occludunt. Ex his itaque perspicuè constat, indubitatam penes Ecclesiam palmam atque coronam esse.

Zosimo Presbytero. 113.

Si, vt nonnulli dicunt, ex eo quod salutem & existimationem nihili omnino pendis, & effrenatum atque impotens inanæq; expers os habere, & aduersus eos, quos minimè fas est, impetum facere videris, nos quoque fortasse operam ludimus, qui implacabilem feram monere agredimur.

Iampetio. 114.

Beatus es, ac mirificis laudibus dignus, vt qui hoc sis, quod vocaris. Nam cum ea, quæ collibuerit facere possis, tu tamen ea sola, quæ Scripturis sanctis, ac diuinis legibus & institutis grata sunt, facere non intermittis.

Eudæmoni. 115.

Quoniam per literas ex me quaeris, quâ ob causam Ioseph aliis omnibus fratribus prætermissis, Simeonem solum, tanquam reditus fratrum prædem & obsidem futurum in vincula contici iusserit, hoc dico, id cum hac de causa fecisse, quod ipse, eorum, qui tragædiam illam aduersus eum struxerant, princeps extitisset. Nam si cum natu maximo, qui optimam sententiâ proposuerat, sese coniunxisset, fortasse conatum illû & insidias euertisset. Etenim iunior quidem eo erat, vt qui ætate secundus esset, ac cæteris antiquior. Ac probabile est, alios quoque aut metu perterritos, aut ex maiorum natu consilio & sententia pu-

ανθρωπον. και εις τον θεον ποιησει αυτον, και εσεξικυλιος ωστι κυριος πυρ και θεος, και κυριος ο θεος σου, κυριος εις οβρι. π ουδ αν φαιεν οτα αυθα Ιηδαιοι. ημιν μιν γαρ οδκ σιανπιταυδιδιν, ποισ τρεεις σποστας μιαν υσιαν δελεζοιδροις. αυτην δε παντελωσ σποκλειει τα σματα. δηλον ουδ οη τετων ωσ αναμφισδητητος οβρι ο της σικλησας σερειος.

Zosimō presbytero. 113.

Εἰ κινδυνεύεις, ὦ φασὶ πνῆς, σὺ τῶ σὺ σωτηρίας καὶ σπολῆσεως κομίδι καταπεφρονηκεναι, σίμα μὲν ἀχελινον, καὶ ἀκρατες, καὶ ἀπύλωτον ἔχειν. φέ εαδς δεχευὸν ὦν ἔγειμι, ἴσως καὶ ἡμῶς ματαμοπνὲ μὲν ωδξινουωτες ἀμελικίφ ημελω.

Iampetio. 114.

Μακρότερος εἰ καὶ θαυμαστός, τῶ τὸ ὦν ὅσων καὶ διωσάμενος γὰρ σαρπίην ἀ βύλοιο, ἀ ταῖς ἱερῶς γραφῶς, καὶ ταῖς θεοῖς ἱερομοῖς ἀρσιει μὴ σαρπάτων ὡσ τελεῖς.

Eudæmoni. 115.

Ἐπειδὴ γράφεις δι' ἡν ἀπία πύς ἄλλης ἀδελφῶς παρεις ὁ Ιωσήφ, τὸν εὐμῶ α μὴ ὡν σικέλευσε δεθηναι ὄμηρον της τῆς ἀδελφῶν ἐπανόδω γα ποσὸ μνηοι φημι, ἐπειδὴ τῆς πλυ πρεσβαδαν σκένλυ κατ αυτε δραμα τπ γησαι των κορυφαυόταλος η. εἰ γὰρ εφεσξατο μετὰ υ παρσβυτάτε, τῶ γνῶμιυ ἀριστῆυ εισηγοσάμενυς, ἴσως ἂν καὶ ἔπι βυλλῶ ἀεξέσθη. σκένυς μὲν γὰρ ἰεώτερος ἦν, δευτέρος ὦν καὶ ἠλικίαν, τῆς δ' ἄλλων παρσβυτέρος, ἡ εἰκὸς ἦν καὶ τῶς ἄλλης ἠ φοβηθέντας, ἠ δισσπηθέντας πλυ τῆς παρσβυτάτων γνῶμιυ, σέσση πλυ ὄπι βυλλῶ, καὶ μάλιστα

μάλιστα καὶ ἔτεταρτα ἀνανακτουῦτος ὄπι τοῖς γινόμενοις, καὶ αὐτῶ τῶ σαρξιγματος ἐρητος πολλῶ ὄπιτω σαρξς τὸ μὴ σαρξθῆναι. ἐπει τοῖνυ καὶ δὲ ρήξαι φωνῆυ ὡσ τῶ διχάξ ἐτόλμησεν, σκέλευσεν αὐτὸν δεθηναι, ὡσ ὡσ τῆς ἀδελφῶν ὀμρευσαντα. ἡ τιμωρῶ μνηος αὐτῶν ποσὸ τον μετ' ἡ παλὺ γὰρ ἐεργέτησεν, ὡσ σαρδέων μνηέπι τοῖς αὐτοῖς ὄπι χερεῖν. εἰς γὰρ ἀγῶνα αὐτὸν ποιῆτον καταστήσας, καὶ εἰς ἐνοίαν ἀγαγῶν τῆς ἡ δειότης πεπρωγιδμῶν, ὡσ πον ἀκέρωον τῶ πατρὶ πῶπομφε.

dore affectos insidias compressuros fuisse: ac præsertim cum quartus facinus illud indignè ferret, ac res ipsa, ad eos ab huiusmodi scelere deterrendos permagnā vim obtineret. Quoniā igitur tuendi iuris causa ne vocem quidem mittere ausus est, idcirco enim tanquam pro fratribus obsidē futurum, vinculis constringi iussit: nō tam vt de ipso supplicium sumeret (haud multo post enim beneficiis eum affectit) quā vt documentum ipsi præberet, ne posthac eiusmodi quicquam moliretur. Nam cum eum in eiusmodi angore constituisset, atque ad ea, quæ iniquè perpetrata fuerant, animo voluenda & reputanda duxisset, postea integrum atque incolume ad patrem misit.

Maroni presbytero. 116.

Maroni Presbytero. 116.

Ὁὺ καὶ, ὦ σαρξς μὲν τὰς ἐνδύξας πρξξεις ἀρεσῶτατε, σαρξς δὲ τὰς σαρξίας περικλι κῶτατε, καλῶς ἀπαντας ἠγεισθαι τῶ σαρξ τῆς τυχόντων κινδύως, ἀλλὰ τῶ μὲν ὡσ τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς ἀρετῆς, καὶ τῆς δὲ ἀρετῆ τὰς φιλίας ἀσασα μῶνι ἐπαίνων ἀξίως. τῶ δὲ τῶ τὰ τε παλῶ καὶ τα βλαπτόντας, καὶ τὰς πρξξεις τὰς σαρξτερον καποθωμῶας κα ταρρυ ται. τοντας ἀχρῶος νομίξεν, καὶ σαρξτεροπάδλυ φεύγειν, ὡς ἀδελφῶς ἀίπης. οὐ γὰρ τῶ κινδύως ποσὸ τον ὄσση τὰς ἀίπης ἐξετάξεν εἰάθασιν οἱ ἀθηρωποι, ἡ τὰ φῶντα, ἀλλὰ τὰ σπῆματα, οὐ τῶ κηάδης, ἀλλὰ τὰς ρίξας τῆς πρξξιγματων, πολλοὶ γῶνυ ληστὰ κα ἀδροφῶνοι ὡσ τῆς ὀμωτέσπαν ἀγανιζόμενοι τερνήσασι, καὶ ὡσ ἀπης τῶ τῶς ἐπανέσθη. ὡσ γὰρ τῆς κελίας ἠγοίσθητο. πολλοὶ ὡσ πατρίδος κα γονέων, κα παίδων ἐπίδωκαν εαυτοῖς, κα ὡσ ἂν πς αὐτοῖς μίμῶνιτε, ἀλλὰ κα ἐπανέσθη. ὡσ γὰρ τῆς τῆς φύσεως δικαῶν ἐτελεώθησαν. διὸ σικείνης μὲν κα κίξασι, τῶ τῶς δὲ καὶ ἀναρρήσων, καὶ σαρξδὲ ἀξίσοσι.

Haudquaquam oportet, ὁ in præclaris quidē & honestis actionibus ignauissimē, ac nullus omnino vltus, in scædissimis autē actuosissime, pericula omnia, etiā, quæ pro leuibus rebus suscipiuntur, egregia & laudabilia existimare: verum ea demū laude atque commendatione digna ducere, quæ pro pietate ac virtute, iisque, qui virtutis causa amicitias coluerunt, subeuntur: ea autē, quæ & hæc omnia labefactant, & ea, quæ prius cū laude gesta sunt, cōspurant, turpia iudicare, atque effusissimo cursu, velut probrum ac dedecus afferētes fugere. Neque enim mortales, tam pericula, quān causas perperdere consueverunt: nō tam fructus, quān femina, nō tam ramos, quān rerum ac negotiorum radices. Multi quippe latrones & sicarij, pro sui similibus dimicātes, mortem oppetierunt. Nec tamen proinde quisquam eos laudibus extulerit: quippe qui pro scelere dimicauerint. Multi contrā pro patria, & parentibus, ac liberis, morti sese obiccerunt. Nec tamen propterea quisquam eos reprehenderit, verum potius laudibus ornauerit: vt qui pro naturæ iure occubuerint. Quo etiam fit, vt illi quidē vituperentur, hi autē publicis præconis celebrentur, ac statuis donentur.

Magna Dei bonitas est: ac contra ingens hominum crudelitas. Nam qui moram aliquam postularat, ac debita pecuniæ remissionem consecutus fuerat: idem, cum ab eo mora quædam peteretur, non modò eam non dedit, sed etiam conferuim in vincula coniecit, idque cum non tanta æris alieni mole, quantum ipse erat, confictus teneretur. Nam ipse decem millia talentorum debebat: hic quinquaginta duntaxat denarios. Quocirca Euangelium hominum bonitatem cum diuina bonitate comparans, improbitatem eam merito appellauit, his verbis utens: Si ergo vos, cum sitis mali, nostis bona dare filiis vestris &c. Quibus verbis vniuersam naturam improbitatis damnat (absit, scriptum est enim, Benefac Domine bonis & rectis corde. &, Bonus homo de bono thesauro suo profert bona:) verum humanam bonitatem cum diuina conferens, improbitatē eā appellauit. Quanto enim magis, inquit, Pater vester dabit bona percentibus se?

Diuina quædam res est sermo: diuiniior autem, virtus: diuinissima denique, pietas. Quamobrem, qui & sermone, & opere, & fide ornatus est, insuperabilis est, & clarus ac celebris, summaque beatitudine dignus. Cui autem horum aliquid deest, tantum huic decedit, quantum eius, quod deest, portio requirit.

Hic locus, Omnes qui venerunt ante me fures sunt & latrones, non de Prophetis & Lege dictum est, quemadmodum iis placet, qui vetus Testamentum reiiciunt (per hanc enim ad fidē quoque velut porrecta manu ducti sunt, qui fidem amplexi sunt, Christum videlicet audientes, Scri-

Μεγάλη τῆς θ'ης ἡ ἀγαθότης, καὶ τῆς ἀνθρώπων ἡ ὀμύπτης. ὁ γὰρ ἀναβολὴν αἰτησάμενος, καὶ ἀφ' ἑσθ' κομίσμενος, ἕως ἀναβολῆς αἰτήσας, ὁ μόνον οὐκ ἔδωκεν, ἀλλὰ καὶ εἰς δεσμωτήριον καταβύθη τὸν σιδυδουλον. καὶ ταῦτα μηδὲ ποσῶτα χρεωστούτα, ὅσα αὐτὸς ἐχρεώθησεν. ὁ μὲν γὰρ μύρια τάλαντα εἶχεν, ὁ δὲ πεντήκοντα δραχμὰς. εὐκότως τοιγαροῦν τῆς θ'ης χρηστέτητι πλὴν τῆς ἀνθρώπων ἀγαθότητος ὄψιν βάλων ὁ εὐαγγελιστὴς χρηστέτης, πονηρίαν αὐτὸν ἐκάλεισε, λέγων. εἰ οὐδ' ὑμεῖς προὐόντες, οἶδατε δόματα ἀγαθὰ δίδοναι τοῖς πεντοῖς ὑμῶν, οὐ πάντας φύσσεως πονηρίαν καταγαγόντων. ἀπαγε γὰρ ἀπὸ τοῦ γὰρ ἀγαθίου καὶ κλέμε τοῖς ἀγαθοῖς. καὶ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκφέρει ἐκ τῆς θησαυρῆ αὐτῆς ἀγαθὰ, ἀλλὰ πρὸς πλὴν θεῶν ἀγαθότητα πλὴν ἀνθρώπων ὄψιν βάλων, πονηρίαν αὐτὸν ἐκάλεισε. πόσῳ γὰρ μάλλον ὁ πατήρ ὑμῶν, φησὶ, δώσῃ ἀγαθὰ τοῖς αἰτήσιν αὐτῶν.

Θεὸν μὲν πρῆμα ὁ λόγος. θεώτερον δὲ ἡ ἀρετὴ. θεώτατον δὲ ἡ εὐσεβεία. ὁ μὲν οὖν καὶ λόγος καὶ ἔργον καὶ πίστις, κεκοσμημένος ἀνὰ βελήτων, καὶ αἰδύμος, καὶ τῆς ἀκριβείας μακαριστοῦ αἰετός. ὁ δὲ καθ' ὁπότερον τῶν λευπομῶν, τοσοῦτον ἐλαττέται, ὅσον ἡ ἀναλογία τῆς ἐλλειψθέντος ἀπαγεῖ.

Τὸ πάντες ὅσοι ἦλθον πρὸ ἡμῶν, κληπίαι εἰσι καὶ ληστῆαι, οὐ καὶ τῆς περὶ τῆς νόμου εἰρήται, ὡς οἱ πλὴν παλαιῶν ἀγετοῦντες βίβλονται. δι' αὐτῆς καὶ εἰς πλὴν πῖν ἐχρεωσθέντες ἡμεῖς οἱ πιστεύσαντες, ἀκούσαντες τῆς Χριστοῦ τῆς γραφῆς ἐνω καὶ καταπερ-
τεινομῶν

τεινομῶν, ὡς μαρτυρήσας καὶ αὐτῆ, ἀλλὰ καὶ τῆς ψευδοπροφητῆς, καὶ ὅν αὐτὸς ἔφη, ὅτι ἀπελλόν αὐτοῦ, καὶ αὐτοῖ ἐστρέχον. οὐ γὰρ ἀπα πάντες ὅσοι ἀπετάλησαν, ἀλλ' ὅσοι ἦλθον. οἱ μὲν γὰρ περὶ τῆς ἀπετάλησαν. Μωσῆς μὲν γὰρ ἦκουσε, δέυρο, ἀποστὰς εἰς Αἴγυπτον. Ησαΐας δὲ ἦκεν ἐλθόντος τῆς θεῆς, τί. α. ἀποστὰς, καὶ τίς πορεύεται πρὸς τὸν λαὸν τῆτον. καὶ ἔγραψεν, ἰδοὺ ἐγὼ, ἀποστὰς ἐμε. οἱ δὲ ψευδοπροφηταί, καὶ οἱ εἰς ἀρχοντας καὶ περὶ τῆς ἀναδραμόντες οἱ ἦσαν, καὶ οἱ καὶ Θεοδῶν, καὶ Ἰβδαν τὸν Γαλιλαῶν, καὶ τὸν Αἰγύπτιον τὸν τῆς σκαριαν περὶ τῆς, ὅτι ἀποστὰς ἄλλοι, ἀλλὰ φωνηπιδίτες, καὶ ἀποχεροπνητοί, καὶ ἀναδραμόντες, οἱ καὶ ἐκ τῆς ἐπιπέδου. ὅτι δὲ καὶ αὐτὸ τῶν ἐπέδου, τὸ ἐπέδου δηλοῖ, ὁ κλέψας γὰρ, φησὶν, ὅτι ἐρχεται, εἰ μήτις αὐτῶν, καὶ κλέψας, καὶ ἀπολείπει πάντες γὰρ οἱ αὐτοῖς ἐπέδου. σακαριαν περὶ τῆς ἀπώλοντο, καὶ ἐπερὶ τῆς πλὴν ἀληθείας ἐγχερίσαντες, καὶ λόγου ἰσχύον, εἰς τὸ παντελὲς ἀποστὰς ἐγένετο.

Τὸ μὲν ποιεῖν καὶ διδάσκων, ἀναδραμόντων τυγχάνει. τὸ δὲ ποιεῖν μὲν, μὴ διδάσκων δὲ ἐλαττόν ἐστι. χαλεπὸν γὰρ καθ' ἑν μέρος. διὸ καὶ λογικός ἐστὶν ὁ ἀνθρώπος. εἰ γὰρ τὸ ποιεῖν διδάσκων μὲν, ὅτι ἀν ἐπέδου, ὅς δ' ἀν ποίση καὶ διδάξῃ, ἕως μέγας κληθήσεται ἐν τῆ βασιλείᾳ τῆς ἡμετέρας. ἡ γὰρ τοσοῦτον ἰχύει βίος ἀριστος, ὅταν καὶ δόγματων ἀγῶν περὶ κέται, καὶ ὁ τοῖς νόθοι συνηροῖ, παλὶς καὶ τῆς ὀρθῶν δογμάτων φέρηται. τὸ δὲ μὴ ποιεῖν μὲν, διδάσκων δὲ, εἰ καὶ φύλλα δοκεῖ ἔχειν, καρπὸς ἐστέρηται, καὶ γέλωτος καὶ κωμωδίας, καὶ κατακρίσεως ὅτι ἀμοιρεῖ.

pruras sursum ac deorsum proferentem, tanquam de ipso testimonium præbetes: verum de falsis prophetis, de quibus ipse dixit, Non mittebam eos, & ipsi currebāt. Nō enim dixit, Omnes qui missi sunt: sed, Qui venerunt. Nam Prophetæ quidem missi sunt. Moses quippe audiuit. Veni, mittam te in A Egyptum. Esaias item dicentem Deum audiuit, Quem mittam, & quis ibit ad populum hunc: Et dixit. Ecce ego, mitte me. At verò Pseudoprophetæ, & qui ad principes ac prefectos currebant (quales erant Theudas, & Iudas Galilæus, & A Egyptus ille sicariorum prefectus, nō missi, sed ostentationis studio flagrantes, sc̄que ipsos creantes & ordinantes, atque ambitione laborātes, suapte descuerunt. Quod autem de his ipsis hæc dicta sint, liquet ex eo quod sequitur. Fur enim, inquit, non venit nisi vt furetur, & mactet, & perdat. Omnes enim ij, qui ipsis paruerrunt, quod veritatem adulterare tentassent, obruncati sunt, atque interierunt, dictoque citius omnino extincti sunt.

Facere & docere, eximia cuiusdam ac singularis laudis est, Facere autem, non autem docere, minorem laudem habet. Altera enim parte claudicat. Vnde etiam logicus, hoc est loquendi facultate præditus homo est. Nā si fecisse, docuisse esset, à Christo minimè dictum fuisset, Qui autem fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cælorum. Quid enim tantum roboris optima vita habet, cum de fidei dogmatibus certamē proponitur. atque is qui adulterinæ doctrinæ patriocinium suscipit, magno conatu & imperu aduersus recta dogmata fertur? At verò docere ac non facere, & si folia habere videtur, fructu tamen caret, nec risus ac ludibrij, & condemnationis expertus est.

Antonio Diacono 121.

Quemadmodum acutè quidè aut perquam grauitèr loqui facile est, mediocritatem autem tenere, Musici habitus est: eodem modo de loquendi libertate & timiditate sentiendum est. Sunt enim qui non id agunt, vt profint, sed vt contumeliam duntaxat inferant. Sunt rursum, qui hoc tantùm sibi propositum habèt, vt adulentur, ac falsas laudes contexant. At qui optima mediocritate vtuntur, ij nec contumeliam inferunt, nec adulantur, sed verborum libertatem ac licentiam pudore, atque obiurgationem suauitate condientes, ita demum ad eos, qui sui ignorance laborat, curandos veniunt. Quocirca ipse quoque, hac disciplina adhibita, ad Esaiæ medendum: (qui præ ingenti arrogancia hoc quoque amisit, vt hominem se esse existimet), accede.

Paulo 122.

Quandoquidem per literas sciscitaris, cum scriptum sit, Nemo rapit de manu Patris mei, qui fiat, vt multi pereant, hoc respondeo, neminem quidem eos, qui per orthodoxam fidem, atque optimam viuèdicationem, vt Dei sint, consecuti sunt, ex inuicta illa & insuperabili manu eripere posse: decipere autem atque in fraudem impellers posse. hoc est per vim quidem ac tyrannidem neminem à quoquam abstrahi posse: per fraudes autem & imposturas in errorem agi posse. Quod tamen non inuictè illi dextræ, sed hominum, qui arbitrij libertate præditi sunt, languori atque inertia ascribendum est. Non enim ob eius, qui custodit imbecillitatem, verum execorum, qui custodiuntur, leuitate, huiusmodi exitium contingit.

Petro 123.

Eo, qui turpiter quidem & sædè viuic, eximia autem ac singulari dicèdi facultate pollet, præstantior est ille, qui ad dicendū

Eύτοιφ Διχακόνφ. ρκβ.

Ω' σπερ ἐξὺ μὲν ἢ βαρὺ κομίδῃ φθέρῃ αὐτῶν ῥάδιον, τῆ δὲ μέσῃ τυχεῖν, μουσικῆς ἔστιν ἕξέως, ἔπω καὶ αὐτὴ τὸ παρρησιόσασθαι, καὶ μὴ λογιέσθαι. οἱ μὲν γὰρ ἔ τοῦ ἀφελήσασθαι, ἀλλὰ ἔ ἕβελισσά γίνονται μόνον. οἱ δὲ τῆ κολακίῃ εὐνοεῖν, καὶ τὰ μὴ ἀποσόντα ἐγκόμα ὑφαίνειν. οἱ δὲ μέσῃ ἀρίστῳ ῥεθόμυροι, ἔπε ἕβελίζουσιν, ἔπε θεωπέουσιν, ἀλλὰ κερύσαντες τῆ παρρησία τ' αἰδῶ, καὶ τῆ ἔπιτιμίας τὴν ἀποσόνειαν. ἔπος ἔπι τὸ ἰατρῶν τοὺς ἑαυτοὺς ἀγνοοῦντας ἔρχονται. ἐνοῦν καὶ αὐτοὺς ταύτη τῆ ἀγωγῆ ῥησιόμυρος ἦκε ἔπι τ' θεραπείαν Ἡσαΐας, τοῦ ἐκ τῆς ἀγωγῆ ἀλαζονείας, καὶ τὸ ἀνθρώπων ἑαυτῶν νομίζεῖν σπολωλεκώτος.

Παύλω. ρκβ.

Ἐπειδὴ γέγραπας, εἰ γέγραπται, ἔδεις ἐρπάζει ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ πατρὸς μὲν, πῶς πολλοὶ σπολλωτῶνται, φημί, ὅτι ἐρπάζου μὲν ἔδεις διωκτοῦ ἐκ τ' ἀμάχῃ καὶ ἀνητήτῃ δέξιās τὸς Διχ. πίστεως ὀρθῆς, καὶ πολιτείας ἀρίστης ἑαυτοὺς οἰκείας αὐτῆς εἶναι ἀποσπασάσασθαι. ἀπατήσασθαι δὲ διωκτοῦ, ταῦτέστι βία μὲν καὶ τυραννίδι σπασάσασθαι ἔδεις διωκτοῦ. ἀποσπασάσασθαι δὲ ἐκ ἀπίστου σπολλωτῶνται. ἀλλ' οὐ τῶν τὴν ἀνητήτῃ δέξιαν γίνονται τοῦτο, ἀλλὰ τῶν τὴν αὐτῆς ἑσίων ἀνθρώπων ῥαθυμίαν. οὐ γὰρ ἐκ τῆς τοῦ φυλάττοντος ἀσθενείας, ἀλλ' ἐκ τῆς τῆς φυλάττοντων εὐχερείας ἢ ἀπόλασθαι συμβάλλει.

Πέτρῳ. ρκγ.

Ἀμείνων τοῦ ἀρχιερέως μὲν βεβιωκότος, λέγειν δὲ εἰς ἑσθλοῦ διωκτοῦ. ὁ λέγειν μὲν οὐκ εὐφυῆς, τὰ δὲ καὶ τῶν

καὶ τῶν βίων λαμπερῆς, καὶ αὐτῶς διχαροσύνῃ καὶ ἐγκράτειαν Διχακόνφ. εἰ δὲ τις καὶ βίῳ Διχακόνφ, ἔτος ἀπαρῆλθῃ τὸν τυχεῖν, Διχ. παραγμάτων κρίσιν ἐνεμαλοῦσιν, καὶ τῆς ἐκ τῆς αὐτῆς τὴν ἐπιλήρωσιν ἐκλελυῖσθαι τῆς ἐντολῶν τὰ πάντως ἐκλελυῖσθαι. ἑσθλοῦ εἰρησῆσαι νομίζονται, ἀποσπασάσασθαι.

Παύλω. ρκδ.

Εἰ μήτε τοῖς ἀρχιερέσι ἔπιτιμῶμασι, μήτε τοῖς ῥησιόμοις αὐτοῖς ῥεθόλαμπερῶν σοι τῶν πάντων εὐφημίαν θῆσθαι. τὸ μὲν γὰρ ῥηθῆσθαι αὐτοῖς ἀνελεύθερον. τὸ δὲ μὴ ῥηθῆσθαι αὐτοῖς τοῖς δὲ ῥησιόμοις ῥηθῆσθαι, τὴν δόξαν λυμῆσθαι. καὶ γὰρ μὴδ' ἑσθλοῦ εἰσῆσαι, ἀποιεῖν ἀρχόν. μήτε τοῖς Διχακόνφ τοῖς αὐτῶν ἔπιτιμῶμασι ῥηθῆσθαι. δὲ γὰρ φοβέσθαι τῆς κακηρείας, καὶ μὴ ἀληθεῖς ὄσιν, ἐπειδὴ πολλοὶ τ' ἀπρίθειαν ἀγνοοῦντες, αὐτῶς τὴν δόξαν σπολλεῖσθαι. καὶ τοῖς τῶν ἑσθλοῦ εἶναι κρίσιν, οἷος ἂν τῶς συνόντας ῥεάσωνται, οὐκ ἐπὶ τῆς παραγμάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν σπολλωτῶν φέροντες τὴν ἑσθλοῦ. εἰ γὰρ ἀρετῶν, φασίν, ἀσκέως, πῶ σοι βύλεται ἢ μετὰ τῆς κακίαν συμβάλλει.

Ισιδώρῳ Διχακόνφ ρκε.

Πολλὰ κίε ἐθαυμάσα τῆς πῶς ῥεῖας παρερμηνεύσαντες ῥεῖας, καὶ τὸ οἰκεῖον μᾶλλον βύλημα, ἢ τὸ ἐν αὐτῶς κέμυρον παρῆσθαι περρωιδίαν. τὸ γὰρ ἀχρεῖτον αὐτῆς καὶ εἰλικρινῆς, καὶ εὐφροσύνας ψυχῆς διωκτοῦ βύλημα τῶ φάυλω καὶ ἐξίτηλω τῆς ὀρεῖαν δογματῶν ἀποσπασάσασθαι ἕδατι τὰ ῥεῖα κακηλεύειν τολμῶν. καὶ τῶν

quidem non perinde idoneus est, cæterum vita & moribus clarus est, atque iustitiæ & continentiæ laude excellit. Quod si quis, & sermone, & vita explendescat, hic nimirum comparationem omnem excedit, per res ipsas iudicium ac censuram fore confitens, atque eos, qui, propterea quod ad exequenda diuina mandata ignaui ac languidi sunt, ea, quæ omnino euentura sunt, hyperbolicè dicta esse arbitrantur, refutans.

Paulo 124.

Si nec turpibus studiis, nec his, qui eis vtuntur, vtaris, præclaram hoc tibi apud omnes laudem comparabit. Etenim turpibus studiis deditum esse, turpe atque ingenuo homine indignum est: non autem his deditum esse, sed eos, qui his dediti sunt, familiariter adhibere, famæ atque existimationi labem affert. Prouidendum enim est, vt ne quidem existimemur ea facere, quæ facere turpe est, nec eos, qui ea faciunt, in familiarium ac necessariorum numero habeamus. Metuendæ sunt enim vituperationes, etiam si falsæ sint. Quandoquidè plerique, veritatis ignari, ad famam oculos coniciunt, atque vnumquemque talè esse iudicant, quales eos esse conspiciunt, qui cum eo versantur, non à rebus duntaxat, sed etiam ab iis, qui cum eo consuetudinem habent, calculum ferentes. Si enim virtutem colis, inquirunt, quid causæ est, quod cum improbissimis hominibus vitæ societatem inis?

Isidoro Diacono 125.

Sæpenumero eos miratus sum, qui diuinas Scripturas perperam interpretantur, suumque potius sensum, quam eum, qui in ipsis situs est, tueri conuincunt. Siquidem puram earum & synceram, atque oblectandi animi facultate præditam mentè malæ atque inertis dogmatum suorū aquæ admiscentes, res diuinas cauponum instar quæstui habent. Atque huc pertinet illud, N n ij

Caupones tui vinū aquæ admiscēt. Quamquam enim quibudā videatur hoc de iis, qui vinum (vt iuxta vocabuli sensum accipitur) dictum esse (nam illud quoque absurdum ac sceleratū est): tamen disceptante veritate, de iis potiùs, qui diuina oracula cauponum in morem adulterant, intelligendum esse arbitror. Non enim dictum est, Caupones tui aquam vino admiscēt (quod facere cōfueuerunt, qui cauponam exercent) sed, vinum aquæ. Siquidem pueros ac limpidos scripture sacre sensus cunadis suis dogmatibus admiscētes, doctrinam adulterant.

Ammonio. 126.

Mundo sublimiorum ac terrenorū rex ē cælo idcirco venit, vt cælestis vicæ symbola nobis afferret: quæ etiam in certamē proposuit, olympico certamini profus aduersum. Illic enim qui cædit, ac superat, coronam obtinet: hic autem qui cæditur, ac perfert, præconis voce celebratur. Illic qui vicissim ferit, hic qui alteram quoque maxillam præbet, in Angelorum theatro prædicatur. Non enim vltione, sed patientia victoria ponderatur. Noua enim hæc coronarum lex est: quoniam noua quoque certaminum ratio.

Theodosio Episcopo. 127.

Quod sacerdotium regno præstantius sit, maiorēque labores habeat (nam cum labor vnus desinit, alter vicissim exoritur) ac de rebus magis necessariis periclitetur (illud enim diuina, hoc terrena moderanda & administranda suscepit) neminem ignorare arbitror. Quod autem permulti, cuiuslibet hominis esse, aut animis, aut corporibus imperare, incōsideratē ac stolidē iudicātes, seipfos proiecerunt, ac perditis subditis ipsi tandem in exitij voraginem cum dedecore atque infamia præcipientes acti sunt, ne hoc quidem cuiquam obscurū & incognitū esse existimo. Cum

ἔστι, τὸ οἱ χρέπτοι οὐ μίσθουσι τὸν οἶνον ὑδατι. εἰ γὰρ καὶ δὴ καὶ ποτὶ αἶμα τῶν χρεπτοῦντων τὸν οἶνον αὐτὸν ὡς ἐν ἑαυτοῖς καὶ νοσούντων οἶνον λελέχθαι. ἄπορον γὰρ κέκεῖνο ἀλλά γε ἀληθείας διεκζύσσει, μᾶλλον αἶμα τῶν χρεπτοῦντων τοῖς θεῖα λόγια δοκεῖ μοι εἰρηάζειν. ἔ γὰρ ἐρρήθη οἱ χρέπτοι οὐ μίσθουσι ὑδωρ οἶνω, ὅταν ποιῶν εὐφρασιν οἱ χρεπτοῦντες. ἀλλὰ τὸν οἶνον ὑδατι. τὰς γὰρ ἀκραφνεῖς καὶ ἐλικρινεῖς τῆς ἱεραίας γραφῆς ἐνοίας τοῖς ἐξίτηλοις ἑαυτῶν ἀφελαινοῦντες ἐγγμασι νοσήσονται διδασκαλίαι.

Ammonio. 126.

Ὁ τῶν ἡγεμονισμῶν καὶ τῶν ἑπιγείων βασιλεὺς ἦκεν ὑπερόχου, ἕρσυνισ πολιτείας φέρων ὑμῶν σμβολαῖα. καὶ καὶ ἀγῶνα παρῴθηκεν ἐναντίον τῶν ὀλυμπικῶν. Οὐκ εἰ μὲν γὰρ ὁ τυπικὸν καὶ ἀπειρομαχὸν φεραίνεται. ἐνταῦθα δὲ ὁ τυπικὸς καὶ φέρων, ἀναρρήτως ἀξιοῦται. Οὐκ εἰ ὁ ἀπληθύνων, ἐνταῦθα δὲ ὁ καὶ τῶν ἄλλων παρέρχων σιγήσῃ. ἐν τῶν τῶν ἀγῶνων θεῶν ἀνακρινύεται. ἔ γὰρ ἐν τῶ ἀμύδιασθαι, ἀλλ' ἐν τῶ φιλοσοφῆν ἢ νίκην κρινεταί. χαμνός γὰρ ἔστος τῶν σπῆλαιων ὁ νόμος. ἐπειδὴ χαμνός τ' παλαμισμῶν ὁ τρέπος.

Theodosio Episcopo. 127.

Ὅτι μὲν βασιλείας ἢ ἱερασιῶν πολλῶν κρείττων ἔστι, καὶ μείζους ἔχει πόνους. πόνος γὰρ λήγοντι πόνος νέος ἀπαναπέλει. καὶ αἶμα τῶν ἀναγκαστικῶν ὁ κίνδυνος. ἢ μὲν γὰρ τὰ θεῖα, ἢ δὲ τὰ θνητὰ ἐμπειρίσενται, οἱ μὲν μὲν ἀγνοεῖν. ὅτι δὲ πολλοὶ ἀσεβείας πάντος ἀνδρός τὸ ἀρχεῖν ἢ μὲν, ἢ σωματικῶν νομίματα ἐπιρρίκειν εἰς τὸ καὶ μυσίαν κεικῶν ἢ εαυτοῦς καὶ τῶν ὑπηκόων ἐμπλήσαντες, ὑπεροχὴ εἰς βάρβαρον ἀπώλειαν δυσκλεῶς κατεπίστησαν, ἔδδ' ἔστ' οἱ μὲν πῶν ἀγνοεῖν. τῶν τῶν τοῖνον ἔπει ταυχερόντων, λίαν θαυμάζω

θαυμάζω πῶς πινέσ μὲν μὲν αὐτὸ τῶν τῶ καὶ καὶ ἐαυτοῦς ἐν ἀφελαινοῦν, ἀλλὰ πολλὰν γέμοντες παραγμάτων, καὶ μὲν ἐν τῶν ὑπηκόων τὴν ἀφελαινοῦντες, ὡν εἰς ὅτι καὶ Ζώσιμος ὁ πρῶτος, ἔ τῶ βίαι, ὡς φησ, σκαυδαλιζήσθαι, γὰρ γὰρ τῆ ἱερασιῶν τῆ τῶ τῶν βρασιλείας ὑψηλοτέρων ὑπερηφάνοι ἐτόλμισαν, καὶ χεῖμασιν ἀνὴρ ὀφθαλμοῦν, ὁ μὲν μετὰ πολλῶν χεῖματων καταδέξασθαι ἐχρῆτο τοῦ τῶν ἑταῖ. ἀλλ' ἵστος τὰ καὶ ἐαυτοῦς ἀγνοοῦντες, καὶ μὲν τῶ καὶ τῶ τῶν ἐξώθεν ἐνικλήσθαι ἀκολουθήσαντες, τῶ γ. ἀθι σευαντῶν, ἀγνοοῦντες δὲ καὶ τῶ τῶ ἱερασιῶν ἀξίαι, ὅτι πρῶτος τῶν τῶ καὶ τῶν κίνδυνον ἔχει, νομίζοντες ἀρχιεῖν εἶναι ἀνεξέταστον, ἀλλ' ἔ λειπρῶν ὑπερβυθῶν ἐνεχέεισαν παραγμάτων ἀεὶ αὐτῶν αὐτοῖς εἰ. αὐφείλογοι.

Isidoro Diacono. 128.

Εἰ καὶ μὴ ἀξίαν, ὡν εἰς τὸν δευτέρου χεῖματων ἔδρασαν, ἔδρασαν ἐνταῦθα δὴ κλεινὸν ἱεραῖον. ἔδρασαν γὰρ ὅμοιος. ἔ γὰρ ὡς ἀφελαινοῦν ἔδρασαν, φησάντες. ἔαν ἀφελαινοῦν αὐτῶν, ἐλεύσονται οἱ ῥωμαῖοι, καὶ ἀρῶσιν ἢ μὲν καὶ τῶ πόλιν καὶ τὸ ἔθνος. ταῦτ' ἐπειδὴ ἔδρασαν, ἔ διεφυγον. τῶν γὰρ πόλεως αὐτῶν ἀλκήσθαι ἔδρασαν, καὶ τῶ νασὸν κλειπρῶντος, αὐτοὶ ὡσπερ μασιγῶν πρὸς ἔδρασαν, ἀπμοίτε καὶ ἀλλῶντα πάντα γὰρ διέσπασαν. δάσους δὲ καὶ μὲν τῶ ἀξίαν. μὴ ὑπερηφάνοι γὰρ τῶ φιλανθρωπίαν, εἶςται τῶ ἐξίαν, ἢς κατ' αὐτὰ σείσαν βερεχίαν εἰλήσασιν.

Eidem. 129.

Τῶ αὐτῶ. 129.

Τῶ αὐτῶ. 129.

igitur hæc ita sunt, magnopere miror, quoniam pacto nonnulli, qui cum ne hoc quidem ipsum prestitissent, ut rebus suis recte consulere, verum multis peccatis scaeteant, ac ne in subditorum quidem classe collocari debeant (quo in numero Presbyter quoque Zosimus est, cuius vita & moribus offensus ad me scripsisti) tamen ad sacerdotium, quod regno vsque ad sublimius est, proficere, ac rem, quam cum multis quidem pecuniis, cum tales essent, accipere oportebat, pecunia emere minime dubitarint. Verum fortasse ipsi se suamque vitam ignorantes, ac ne huic quidem, quod recte ab externis hominibus dictum est, Nosce teipsum, obtemperantes, atque etiam sacerdotij dignitatem minime agnoscentes (nempe quod magnitudini suæ par periculum habeat) illudque existimantes, sacerdotium imperium quoddam esse ab omni censura immune, non autem prouinciam reddendis rationibus obnoxiam, negotium huiusmodi aggressi sunt, ad quod ipse nullum aditum patere oportebat.

Eidem. 129.

Etsi Iudæi, pro his, quæ aduersus Dominum Christum perpetrarunt, haud factis dignas hic pœnas dederunt: at tamen dederunt. Nam ea, quorum fugiendorum causa ea perpetrarant (dicentes, Si dimittimus eum, venient Romani, & tollent locum nostrum, & ciuitatem & gentem) ea inquam, posteaquam hæc designarunt, haudquaquam effugerunt. Ipsorum enim vrbe à Romanis capta temploque euerfo ac deleta, ipsi velut verberones quidam ferui & fugitiui atque erronei, passim toto orbe dispersi sunt. Atque etiam in futura vita meritas pœnas dabunt. Nam quia benignitatem minime agnouerunt, potentiam cognoscent, quam hic quoque nonnulla ex parte degulstarunt.

Eidem. 129.

Animum mærote oppressum & profligatum nihil perinde oblectare potest, vt N n iij

Dei memoria. Atque hoc est quod ex me scire voluisti, Renuit cōsolari anima mea: Memor fui Dei & delectatus sum. Quem admodum enim mulieris illius cruento profluvio laborantis morbus, qui nec exinaniti, nec à medicis tractari ac sedari poterat, temporis puncto depulsus est (ea enim fimbriam tetigit, Christus id passus est, ac morbus profugit:) sic etiam humana mœstitia consolationem propellens, vt cui nihil solatij adhiberi queat, ad solam Dei recordationem facessit & euanescebat.

Hermogeni Episcopo. 130.

Cum Scriptura sacra de Salvatore verba facit, ò factum caput haudquaquam pugnãtia docet: verum cuique rei, quod proprium atque cōgruum est, tribuit. Partim enim ad diuinitatem spectat, partim ad assumptam humanitatem, partim denique ad voluntarias perpersiones. Lucem quippe veram eum, & gloriæ splendorem, ac paternæ substantiæ figuram esse dixit: primum ob essentia claritatem: alterum ob æternitatem, vel, vt rectius loquar, cœternitatem: postremum ob substantiam, & quia veris & germanis notis ornatus est. Nam nec splendoris vocabulum minimè subsistens quiddam esse existimetur, figuræ atque characteris vox substantiam confirmat. Rursum speciosum forma præ filiis hominum, atque item speciosum in stola sua eundem vocat, propter diuinam & lapsus omnis expertem assumptæ humanitatis virtutem. Postremò non habentem speciem neque decorem, duplici de causa: altera, quoniam herili forma occultata seruilem ostendit: altera, quia in eo supplicio, quod voluntariè ac spontè subiit, nulum non cōtumeliæ genus excitatum est. Pendebat quippe in patibulo, meridiano tempore, atque in metropolitana vrbe, ac maximo festo, in quo neminem fuisse verisimile est, qui nõ interesset. Quinetiam aliis cauillis in eum ludebant, alij sannis eum impetebant, alij probris lacerabant, alij acutum offerebant, alij contumeliis

ὡς ἡ θεία μνήμη, καὶ τὸ ἔπι ἄρα ὁσφρὶ ἡ θείας μαθεῖν, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀποκαταστάσεως ἢ ψυχῆ μου, ἐμνήσθη τὴν θεῖαν, καὶ ἐφάρξατο. ὡσαύτως τὸ ἀκένωτον, καὶ δυσμεταχειρίστον ἰαβόισ, τῆς ἀμύρονης πάθος, ἐν ἀκραιφύῃ ῥοσπῆ ἀπηλάθη. ἡ μὲν γὰρ ἦλκατο, ὁ δὲ λιέχετο, τὸ δὲ ἔδρα πετευσεν, ἔτω καὶ ἡ λύπη ἡ ἀνθρωπίνη παρὰ κλησιν ἀποψυχθῆναι, ἄτε παρὰ τὴν ψυχμὴν ἀποψυχθῆναι, ἄτε παρὰ τὴν ψυχμὴν ἀποψυχθῆναι, ἄτε παρὰ τὴν ψυχμὴν ἀποψυχθῆναι, ἄτε παρὰ τὴν ψυχμὴν ἀποψυχθῆναι.

Ermogeni Episcopo. 131.

Ὁὐ τανατία ἐαυτῆ, ὡ ἔρα κεφῆ λη, δογματίζει ἡ θεία γραφή περὶ σωτήρος διδασκῆσαι, ἀλλ' ἐχέτω ῥα γμαπι τὸ οἰκῆιον καὶ ῥαρέπον νέμει τὰ μὲν γὰρ ῥαρεῖς τὴν θεότητα βλέπει, τὰ δὲ ῥαρεῖς τὴν ἀνθρωπότητα, τὰ δὲ ῥαρεῖς τὰ ἐκείνη παθῆ. φῶς μὲν γὰρ αὐτὸν ἀληθινὸν εἶπε, καὶ ἀπαύρασμα τῆς δόξης, χρεωκτῆρᾶ τε τῆς πατρικῆς ῥαρεῖας, τὸ μὲν ἄρα τὸ φαιδρὸν τῆς ἰσίας, τὸ δὲ ἄρα τὸ ἀίδιον, μᾶλλον δὲ συνάδιον. τὸ δὲ ἄρα τὸ ἐνυπόστατον, καὶ ἄρα τὸ γνησίως χρεωκτῆρῶν ἐμπαρέπειν. ἵνα γὰρ μὴ τὸ ἀπαύρασμα ἀνυπόστατον νομιθῆ, ὁ χρεωκτῆρ τὴν ῥαρεῖαν ἐξήγαται, ὡσαύτως δὲ ῥαρεῖς τῆς ἰσίας ἀνθρώπων, καὶ ὡσαύτως ἐν σοφίᾳ, ἄρα τὸ ἔνανθρωπότητος ἔχον καὶ ἀπαισιν ἀρετῶν. ὅσα ἔχονται εἰδὸς ἢ δὲ χέλλος, δνοῖν εἰκεν, ἐνὸς μὲν ἐπειδὴ τὴν διαποικίλω μαρφίω κρύψας, τὴν τῶ δούλει ἐπεδείκνυτο, ἔπειτα δὲ, ἄρα τὸ ἐν τῶ παθεῖ, ὁ ἐκουσίας ὑπέστη πᾶσαν παροινίαν κενήσας. Ἐν ῥαρεῖα το γὰρ ἔπι τῶ ἰκρίσ, ἐν ἡμέρᾳ μέσῃ, καὶ ἐν μητροπόλει, καὶ ἐν ἑορτῇ μεγίστῃ, καὶ ἐν ἡ ἔδνα ἐκὸς τὸ ἀπολαφθῆναι, καὶ οἱ μὲν ἐκωμάδου, οἱ δὲ ἐχλεύαζον. οἱ μὲν ἀνείδιζον, οἱ δὲ ὄξος ῥαρεῖα φερον. οἱ μὲν ἔβριζον, οἱ δὲ λόγχῃ τὴν πλευρῶν ἐνυθῆον. καὶ ῥαρεῖς μὲν τῆς συστρωγείτας

genas lictas, sed non pariter dromon, eis autem de paronou, et modo eis tuis ut paronou paronou genas.

cum afficiebant, alij lancea ipsius latus fodiebant. Atque in eos quidē latrones, qui vnā cum ipso in crucem acti fuerant, nihil tale perpetrabant: in ipsam autē eiusmodi contumeliis, quibus ne in nocentes quidē & facinorosos vti fas est, bacchabantur.

Λαμπητίῳ Ἐπισκόπῳ. ρλα.

Lampetio Episcopo. 131.

Ὁὐ ῥαρεῖ τῆς σωματικῆς χέλλος ὄρος ἢ τῆς μελάν συμμετρία, ἔτω καὶ τῆ ψυχμῆς χέλλος ἔχατος ὄρος, ἢ τῆς ἀρετῆς συμμετρία. εἰ γὰρ αἱ ἀκρότητες εἰς χέλλαν ἐκπίπτουσιν, ὡς πνεῦσος φῶς ἀπεφῆσαντο. ἡλῶν γὰρ εἰναι, πῶς οἰονομικὸς εἰς φειδωλίαν ἐκπίπτει, καὶ ἡλῶν εἶναι μεγαλόψυχος εἰς ἀσώπια. διὸ καὶ μεσότητος εἶναι τοῖς ἀρετῶν ὁρίσαντο. ἀσέβειας γὰρ καὶ δουρασεῖας μέση ἔστιν ἡ εὐσέβεια. ἐκότητος καὶ ὀσοφδὸς παρήνεσε, μὴ γίνε δίκυρος πολὺ, εἰ δὲ καὶ τῆς παραινεί, μὴ ἐν τοῖς εἰς σὲ ἀρὰ τῆς πέλας πλημμελῶν μὲν οἱ σικρὸς γίνε, καὶ ἀκρίβης δικαθῆς, ἀλλ' ὑποφῶναι τὸ δίκυρον τῆ ἀγαθότητι, συγγνώμην νέμων τοῖς συγγνώμης μέζονα εἰς σὲ πλάσσει.

Vt corporeæ pulchritudinis norma, mēbrorum apta proportio est: ita etiam extrema spiritualis pulchritudinis linea in virtutum mediocritate consistit. Nam si extremitates, vt quidam sapientes viri pronunciarunt, in vitium degenerant (cupiēs enim quispiā probus rei familiaris dispensator esse, in tenacitatem & auaritiam labitur: cupiens liberalis esse in prodigalitate cadit. Vnde etiam virtutes mediocritates esse definierunt. Inter pietatem enim & impietatem medium locum pietas obtinet.) haud abs re Sapiens quoque monuit, Noli esse iustus multū. Quod si hoc quoque præcipit, caueas velim ne in iis, in quibus alij aduersum te peccant seuerum & acerbum iudicem te præbeas: verum iustitiam bonitate vince, iis nimirum, qui venia indigna peccata in te admittunt, veniam tribuens.

Τῷ αὐτῷ. ρλε.

Eidem. 132.

Ἐπειδὴ ἡ ἡμετέρα ἀξίονα τῆ ῥαρεῖαν τῆς ἐγκωμίων τῆ παναρίστῃ Ἐρμολύτος τοῦ Ἐπισκόπου ἔδωκαται δέξασθαι, ἔδὲ τὴν τῆς χρονοματῶν ῥαρεῖαν ἢ γνῶμην χρεῖ, συγγνώμην μοι νέμει μὴ παραιτήση. ὡ γὰρ μὴ δὲ ῥαρεῖς μέρος ἐπαρτίσας ῥαδίον, πῶς πᾶσιν ἐπεξελλθῆναι δυνάτῃ.

Quandoquidem mens nostra laudum præstantissimi Episcopi Hermogenis argumentum, ac rerum ab eo præclare & ex virtute gestarum amplitudinē capere nequit, idcirco mihi velim ignoscas. Nam qui aliqua etiam duntaxat ex parte prædicandis ipsius laudibus vix par sum, quoniam tandem pacto omnes ipsius laudes oratione persequi possem?

Πέτρῳ Χολαστικῷ. ρλγ.

Petro Scholastico. 133.

Χρῆ, ὁ φίλος, τὰ ἀνόματα ἀφέντας τῆς ἀγαθῶν, ἔπι τὰ ῥαρεῖα βασιλείαν. βασιλεία μὲν γὰρ καὶ πλοδοτος καὶ δέξια, ὀνόματα μὲν ῥαρεῖ τοῖς ἔξωθεν

Operæ precium est amice, relictis bonorum nominibus ad res ipsas contendere. Regnum enim, & opes, ac gloria, nomina quidem sunt apud externos: res autē apud

mine risum mouebis. Vnde etiam quidam fugiunt, ansam homini contentionis ac rixæ cupido præbere metuentes) verum inuestigatis diligenter argumentis solutiones habebis. Hallucinatur enim interpretationes, argumentis ac materiis destitute.

Apollonio Episcopo. 137.

Ego adulationem timore valentiorē ac molestiorem esse assero. Nam quæ vis efficere nequit, officium efficit: ac frequenter eos, quos metus minimè subegit, assentatio in seruitutem addixit. Quocirca nobis faciendum est, vt & aduersus metum, & aduersus blanditias (hoc est aduersus duos seruiles affectus) strenuum animum præstemus: ac veritatem solum colamus.

Eidem. 138.

Probum virum, & Dei amantem, & hominum item amore præditum esse oportet: vt nec ob virtutis sublimitatem, animumque diuini numinis addictum & consecratum homines cõtemnat, nec rursus propter homines diuinum numen negligat. Quamuis enim charitas erga Deum multo maior sit: tamen si cum charitate ac beneuolentia erga homines connectatur, magis explendescit.

Nilo. 139.

Tres illi pueri, ac Daniel, curiosam & superuacaneam Chaldeorum disciplinam minimè didicerunt: caue id existimes. Nā qui tantam sũc erga Deum pietatis curam gesserunt, vt ne regio quidem cibos perciperent, vnquamne, etiamsi mille ipsis mortis propolite fuissent, ad seruilē doctrinam prouolui sustinuisent? Quod autem hæc verba sint, locupletissima testis est sacra Scriptura, his verbis vrens: Dedit eis Deus ingenij acumen & prudentiam in Grammatica & Sapientia. hoc est: Expectatione omni ac spe celerius doctrinam in literis sitam capiebant. Per Gramma-

γλώσσα. διὰ καὶ πινὲς φείρονται, λαβὼν φιλομαχῶντι ἀνθρώπων δδόναι διδόντες, ἀλλὰ τὰς ὑποθέσεις ἀκριβῶς ζητήσας, ἕξεις τὰς λύσεις. τυφλῶν ἔσονται γὰρ αἱ ἐπιμυθεῖαι τῆς ὑποθέσεων χηρεύουσαι.

Απολλωνίῳ ἑπισκόπῳ. ρλζ.

Εγὼ τῶ φόβῳ τὴν κατακλείαν διωπατέρων καὶ ἀργαλειωτέρων εἰναι φημι. ἵσα γὰρ μὴ δύνανται ἀνάγκη, δύναται θεοπραξία, καὶ τὸς μὴ χερσὶν ἔσονται ὑποθέσεις, κατακλεία πολλὰ καὶ κερδὲς λώσατο. καὶ οὐ καὶ πρὸς φόβον, καὶ πρὸς θεωπίαν μὴ ἀνδρὶ ζῆλον, ἕξαιτέροι καὶ ἀνελεύθερον τὸ πάθος. τίλω δ' ἀλήθειαν μόνον τιμῶν.

Τῷ αὐτῷ. ρλη.

Καὶ τὸν εὐδόκιμον καὶ φιλόθεον εἶναι καὶ φιλοφρονῶντα, ἵνα μήτε διὰ τὸ ὑψος τῆς ἀρετῆς, καὶ τὸ ἀνεκείσθαι τῷ θεῷ τῆς ἀνθρώπων κερταφρονοῖη, μήτε διὰ τὸς ἀνθρώπων τῶ θεῷ ἀμελοῖη. ἢ γὰρ ἀνάγκη ἢ πρὸς τὸ θεῖον, εἰ καὶ μείζων ἔσται πολλῶ τῆ πρὸς ἀνθρώπων, συμπλοκομένη, λαμπαρτέρη γίνεται.

Νείλω. ρλθ.

Οὐ τίλω πρὸς χηλδαίοις περιέρχον παίδευσιν ἐμάθον οἱ παῖδες οἱ τρεῖς καὶ ὁ Δανιὴλ. μὴ τὸτο νομίσης. οἱ γὰρ ποσαῖτιν τίλω εἰς τὸ θεῖον εὐσεβείας τίλω ἐμμέλειαν πηισαίμων, ὡς μηδὲ βραμάτων βασιλικῶν μεταλαβῶν. ποτα ἀντιέχοντο, εἰ καὶ μωροὶ ἠπειλήθησαν θάνατοι, εἰς ἀνελεύθερον παίδευσιν ἐπακυλιῶθησαν. ὅτι δὲ ταῦθ' ἕπας ἔχει μαρτυρῶς ἀξιόχρεως ἢ γραφῆ λέγεται. δέδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς συνέσειν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ, καὶ τρεῖσι πάσις θεωρητικῆς ὁξύτερον καὶ ἐλπιδὸς ἀκλύτερον, ἐδέχοντο τίλω ἐν γραμμασί

γραμμάσι παίδευσιν. γραμματικῶν γὰρ λέγει, πλὴν ἐν γραμμασί σοφίαν. ὅτι δὲ τὸτο ἐστὶν ἀληθὲς, δῆλον μὲν ἔστι, καὶ ἐν τῷ μὴ θεωρητικῶν κείναι τὸ βασιλικῶν ἐκόντα. δῆλον δὲ καὶ ἐν τῷ τὸν μὲν τὸς λέοντας ἀιδεῶν ἔσθαι, τὸς δὲ τὸ πῦρ. εἰ δὲ φάμεν, ἐν θεωρητικῶν θεωρητικῶν, ἀποκρινόμεθα. πῶς οὐκ εἰ τοῖς μεγάλαις αὐτῶν ὄντων ἀξιόμασι, καὶ πάσῃ τῇ κατ' αὐτὸς σοφίᾳ πεπαυδευμένων, τὸς μὲν οἱ λέοντες ἔσθαι τῶ ἐδάφους ἀλάσθαι, κατ'εργάσαντο. τὸς δὲ, τὸ πῦρ.

Παλλαδίῳ ἑπισκόπῳ. ρμ.

Μὴ καταφρόνη τῆς εὐτελεῖς χηματι θεωροῦνται σοι. ἀλλὰ θαύμαζε τίλω ὑπομονῶν, καὶ οἰκτερον τίλω ματαβολῶν, λογίζόμενος, ὡς πολλοὶ βασιλικῶν γένους τυγχάνοντες, τίλω τῆς θητεροῦντων ἔλαχον τάξιν. εἰ δὲ καὶ ἀφανῆς εἴη καὶ ἐξ ἀφανῶν, μὴδ' ἕπας ἀποφρέψαι. ἀλλ' ὄρεσε, ἐν οἷς ἂν διαίωρος χεῖρα. λογίζόμενος ὅτι καὶ ἡ δοκοῦσα δυσγενεῖα ἀκούσιος ἔσται, καὶ ἐμειπῆ. ἢ γὰρ ἀπὸ τῆς προῦπων ἔσθαι ἢ μεταρῶ. εἰ δὲ καὶ δὲς τρεποῖ εἴη, προφῆς ἀναγκείας ἀπολαύσασαι, καὶ διὰ τὸ ἀνθρώπινον, καὶ διὰ τὸ θεῖον πρὸς τὸν γένος, τὸ μὴ μόνον πρὸς κελυφῶν, παντὶ τῷ οἰκτιρῶντι διδόναι, ἀλλὰ καὶ τὸ διδόμενον οἰκτιρῶν.

Δεσφ κόμητι. ρμω.

Θεότατος καὶ ἀρρήτος τῶ πατρὸς υἱός, ὁ παρ' ἡμῶν θεωρητικῶν, εἰκότως λόγος θεωρητικῶν. οὐχ ὅτι λόγος μόνον ἔσται, καὶ τῶ πατρὸς ἐπιμωυτῆς, ὡς πινεσ οἶονται, ἀλλ' ὅτι καὶ θεῶν ἢ λόγος διμωυργεῖ, καὶ ἀπαθῶς ἐπέχθη. λόγος δ' ὢν ἐνυπέστατος ἔσται, καὶ οἰκείαν ιδιότητα ἔχει. ὅτι δ' οὐκ ἔστιν

ticam enim, eruditionem eam, quæ literis continetur, intelligit. Quod autem ita sit, cum ex eo perspicuum est, quod regiam imaginem haudquaquam adorarunt, tum etiam hinc liquet, quod hic leonibus, illi autem, qui venerationi fuerunt. Quod si dixerint id ipsis Persicæ doctrinæ adminiculo contigisse, velim mihi respondeant, qui ergo factum sit, vt eos, qui amplissimis dignitatibus ornati, atque omni Persicæ doctrinæ genere instructi & exculti erant, partim leones, antequam solum attigisset, confecerint, partim ignis assumpserit.

Palladio Episcopo. 140.

Eos, qui in tenui ac vili habitu ad te accedunt, ne cõtemne: verum fac patientiam admireris, ac de eorum mutatione misericordia commoueris: illud tecum reputans, multos, regio genere ortos, in mercenariorum classem redactos fuisse. Quod si & obscuri sint, & obscuris parentibus editi, ne sic quidem tamē ab iis oculos remoue, verum, quibus in rebus potes, manū ipsis porrige: illud cum animo tuo considerans, generis etiam ignobilitatem (vt ex hominū opinione loquar) minimè voluntariā esse, ac proinde nec reprehendendā. Nam quæ à moribus ortum trahit, ea demum impura & execranda est. Atque vt eos improbis quoque moribus esse demus, fac tamen, tum propter humanitatem, tum ob Dei præceptum, qui non modò cuius petenti dare iubet, sed etiam, id quod datum est, sibi asciscit, necessarium ipsi abs te cibum obtineant.

Aetio Comiti. 141.

Diuinissimus atque ab omni oratione præstantior Patris Filius, qui à nobis adoratur, meritò Verbum appellatur, nō quod verbū solum sit, ac Patris interpres, vt quibusdam placet, verum quia dicto citius operatur, ac citra perpeffionem vllam genitus est. Verbum autem cum sit, subsistens quiddam est, ac peculiarem proprietatem

habet. Nā quod hypostasi minimè careat, hinc liquet, quòd ipsummet Verbum se verba habere dicat, his verbis vens, Qui audit verba mea, & facit ea, &c. Quocirca cūm Verbum verba habeat, profectò hypostasi minimè caret, verūm cūm hypostasim habeat, propterea Verbum nuncupatur, quia citra vllam perpeffionem à Patre prodit.

Theodosio Episcopo. 142.

Bona existimatione passim sese diffundente, ac terram & mare perlustrante, melius ac prestantius nihil est: nec Cræsi thesauros quisquam cum ea cōparare queat. Ac proinde à Prouerbiorum auctore dictum est, Melius est nomen bonum, quàm diuitiæ multæ: super aurum & argentum gratia bona. Atque Christus item suos ad hunc modum admonebat, Luceat lux vestra coram hominibus. Quæ quidem verba non eò tendunt, vt ad ambitionem vitam nostrā ac studia referamus (absit. hanc enim vbique funditus euellit, dum iubet, vt nec precationem, nec eleemosynam prouulgemus, verūm operam demus, vt ne quid eius, quod factum fuerit, altera manus resciscat:) verūm vt nemini iustam offensiois ansam porrigamus. Ad hunc enim modum, inuictis etiā nobis, actionum nostrarum splendor intuentium oculos perstringet, atque ad diuinæ gloriæ prædicationem conuertet. Nam quod his verbis istud significetur, hinc cōstat, quòd non dictum sit, Vt vos glorificemini: sed vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in cælis est.

Zosimo Presbytero. 143.

Si corpoream pulchritudinem spectes, illud cogita, præclarum hunc florem crastino die puluerem fieri, atque hodiernum ignem postera luce in cinerem labi. Quicquid enim finem habiturum est, & quidē celerimū, quantumuis splendidū & expectendū esse videatur, cōtemptui esse debet: ac præsertim, cūm supplicii quoque parit.

ἀνυπόστατος, αὐτὸς ὁ λόγος λόγους ἔχει φράζει λέγων, ὁ ἀκούων τῶν λόγων καὶ ποιεῖ αὐτάς. εἰ οὖν ὁ λόγος λόγους ἔχει, οὐκ ἔστι ἀνυπόστατος, ἀλλ' ἐνυπόστατος ὡν λέγει τὸ ἀπαλόως περιεληλυθέναι, λόγους περισαρραφύεται.

Θεοδοσίῳ Ἐπισκόπῳ. ρμδ.

Δόξης ἀγαθῆς πανταχοῦ ῥεπέσῃς, καὶ γὰρ καὶ θάλατταν ἀεινοῦσῃς, ἔδιν, ὦ θαυμάσιε, ἀμεινον, οὐδ' τοὺς Κροίσους περ θησαυρὸς αὐτῆς ὡς ἐβόλλοι. διδὸν ὁ μὲν παρομιμαστὴς ἔφη, Οἰομαι χρυσοὺς καὶ ἀργύριον, χρᾶς ἀγαθῆ. ὁ δὲ Χριστὸς παρεκλεύετο, Λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἕμπεραθεν τῆς ἀνθρώπων. ἔχ' ἵνα πρὸς φιλοπικίαν ζῶμεν, ἀπαργεταὺ τῶν γὰρ πανταχοῦ ἐκείνοις κελεύων μήτε πλὴν ὡχλῶ, μήτε πλὴν ἐλεημοσύνην δημοσιεύειν, ἀλλὰ καὶ θαπέρον χεῖρα λαμβάνειν τὸ γνησιόμυρον. ἵνα δὲ μηδενὶ περιζήμιον διχάζειν σκαυδάλυ λαβῆ. ἔπειτα γὰρ καὶ ἀκούων ἡμῶν τὸ τῆς ἀρετῆς φῶς ἀειαστράφει τῆς θαυμάσιος, καὶ εἰς τὴν θείαν διδασκαλίαν τρεφῆται. ὅτι γὰρ τὸ μυσθῆναι, οὐκ ἐρήθη, ὅπως αὐτοὺς δόξα ὀφείτω, ἀλλ' ἵνα ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ δόξασωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸ ἐν τοῖς ἔργοις.

Ζωσίμῳ Πρεσβυτέρῳ. ρμγ.

Εἰ κἀλλος θεάσαιο σαμαπικόν, ἐγνώσει, ὅτι τὸ ἄγος τῷ τὸ λαμψάρον, αὐλοκόνις γίνεται, καὶ τὸ σήμερον πῦρ τῆς ἐξῆς εἰς τέφρα καταπέσεται. πάντες γὰρ ὁ τέλος ἔχει, καὶ τὸ παρὸν, καὶ οὐδὲν λαμψάρον εἶναι καὶ ἐπίστατον, ἐκκαταφρόνητον εἶναι ὀφείλει, μάλιστ' ἔπειτα καὶ κόλασιν πικτή.

Παλαδίῳ

Παλαδίῳ ὑποδιακόνῳ. ρμδ.

Palladio Subdiacono. 144.

Οὐκ ἔστι μικρὸν τὸ μικρὸν εἶναι δοκοῦν, τὸ μὴ περιεστῆναι ἀμαρτίαν ἐφ' ἀμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ μέγιστον. ὁδὸς γὰρ ἔστιν ἔπι πλὴν ἀρίστου φέρουσα μεταβολῆν. εἰ γὰρ τὸ ρεύμα τῆς κακίας, τὸ ἔπι τῆς ἀπώλειαν τρέχον ἡρεμήσῃ, ἀρχὴν λήμεται ἢ ἔπι πλὴν ἀρετῆς κινήσει. ὡς περὶ γὰρ ἢ ἐν τοῖς σταδίοις στασίς, καὶ ἐφ' ἡρέμισις πλὴν ἐναντίαν πύκναι κίνησιν. εἰ μὴ γὰρ στασίς, οὐκ ἂν εἰς τῶν ἰσχυρῶν χροήσῃ, ἔπειτα καὶ ἔπι τῆς κακίας, εἰ μὴ πᾶσι τοῖς, οὐκ ἂν τῆς ἀρετῆς χροήσιν δοίη.

Πέτρῳ Κορρίνθῳ. ρμε.

Ἰσότης φιλότιος, ὡ βέλτερε: τὸ γὰρ ἄμιστον πλὴν φιλίας βλάπτειν πέφυκε. μὴ τῶν καὶ αὐτὸς φίλος γένο τ' ἀδελφί, καὶ κόλαξι. ἔ γὰρ ἀνέξεται ἔπι τοῖς ἴσοις καὶ διχόμοις πλὴν φιλίας πηξάμενος.

Θεογνώστῳ Πρεσβυτέρῳ. ρμς.

Πολλὰ ἔχον τῆ ἀδελφικῆς τυμοθῆς φράσαι ἂν εἰς ὃ πάντα τὴν λέξω, ὅτι τῆς ἀρετῆς γνήσιος ὡν ἐραστῆς, αἰετὸς πρὸς τὸ ὑπάρχον αὐτῷ κλέος ἀντηγωνίζετο, πλὴν ἔπι τοῖς κατετέροις ἐκπληξεν τοῖς δευτέροις ἔργοις ἀφανίζων.

Εὐτενίῳ Διακόνῳ. ρμζ.

Τῆς καταχύσεως τὸ ἀνθρώπινον γένος περιλήψας πλὴν τυραννίδα διακόσπων ὁ σωτήρ, καὶ ἀπὸ τῆς χρομυζήλων παραγμάτων εἰς πλὴν ὑποκατασμίον αὐτὸ λήξεν ἀνάγκη σαυδάξων ἐβόα, ἐγώρεθε ἀγαθῶν ἐπιτεύθε. τῆ γὰρ φωνῆ πλὴν οἰκείας κεράσας δυνάμει, τῆς ἐτελοῦνται ἀναπλήναι, εἰς ἔσθρον ἀνέρρασε τὸς δυνάμεις, ὡς πολλὰ χρομῆν τῆ περιλήψῃ, φράσαντας τῆς ἀνω παρείας ἐχρόσται.

Haud

Aut exigui momenti res est, exigui licet esse videatur, peccatum peccato minime cumulare, verum maximi quoque atque grauissimi. Est enim via, ad optimam mutationē ferens. Nam si vitij profuuiū, quod ad exirium currit, interquieuerit, motus utique ad virtutem initium sumet. Quemadmodum enim in stadiis infitio & quies contrarium motum parit (& enim nisi quis infititerit, haudquaquā in aduersum processurus est:) eodem modo in vitio nisi quis finem sibi constituerit, virtuti locum minimè dabit.

Petro Correcioni. 145.

A Equalitas amicitia est, vir præclarissime. Sic enim natura comparatum est, vt inæqualitas amicitie detrimentum ac perniciem afferat. Quamobrem caue tu quoque ne eodem homine & amico & adulate vtaris. Neque enim ille id feret, qui æquo iure amicitiam tecum contraxit.

Theognosto Presbytero. 146.

Cūm de claro viro Timotheo multa, quæ dicam, mihi in promptu sint, vnū, ad quòd omnia tendunt, referā, nempe quòd cū sincero virtutis studio flagraret, aduersus eam gloriam, quam obtinebat, perpetuò dimicabat, eam videlicet admirationem, quam ipsi priores actiones pepererant, posterioribus actionibus obscurans.

Eutonio Diacono. 147.

Christus, vt anticipatæ opinionis, quæ genus humanum occupauit, tyrannidem excinderet, ipsumque ab humilibus & abiectis rebus ad sedem mundo sublimiore eueheret, clamabat, Surgite, abeamus hinc. Huic enim voci vim suam admiscēs, corum, qui in cælum prouolare cupiebāt, vires confirmauit: adeò vt opinione hac, qua prius imbuti erant, longum valere iussa, cæleste iter arripiant.

o o

Eidem. 148.

Τῷ αὐτῷ. ρμγ.

Qui turbulentarum animi commotionum tyrannidem, quam plerique nulla vi frangi posse existimant, tyrannicè premit ac subigit, hic & vt fortis & strenuus celebrandus est, & vt tyrannicida.

Ὁ πλὴν τοῖς πολλοῖς ἀβίαιον εἶναι δοκοῦσαν τῆς παθῶν τυραννίδος τυραννικῶς βιαζόμενος, καὶ ὡς ἀνδρείος ἀδύνατον ὀφείλει, καὶ ὡς τυραννοκτόνος.

Eidem. 149.

Τῷ αὐτῷ. ρμδ.

A Eternitas tanquã ἀειζωότης est, hoc est sempiterna vita. Eoq; nomine hoc vocabulũ de sola ea natura, quæ ortus expers est, sempérque sui similis, vsurpari consuevit. Nam immortale, de eo, quod cum ortum habuerit, minimè tamen moritur, hoc est de Angelo, tum de anima prædicari potest. Atque item incorruptibile, de iis quæ quamuis effecta sint, ea tamen conditione fuerunt, vt à corruptione aliena essent. At æternum diuinæ naturæ propriè cõuenit. Ac proinde de adorãda duntaxat ac summe regia Trinitate, quæ nec prius, nec post, nec primum & secundum & tertium admittit, vsurpari solet. Diuinũ quippe numen numero excelsius est, ac temporibus præstãtius, atque omni cogitatione sublimius. Quamquam enim proprietatum ratione distinguitur: dignitate tamen & essentia copulatur. Distinguitur enim, vt Iudæi & Sabellius confutentur: copulatur autem, vt Arrius & Eunomius dedecore atque ignominia perfundantur. Sic enim in personas porrigitur, vt tamen quantum ad essentiam, quæ comitem prorsus dignitatem habet, copuletur.

Ἡ ἀϊδιότης, οἷον ἀειζωότης ἐστὶ. διὸ ἐπιμόμιος τῆς ἀνάρχου φύσεως, τῆς αἰεὶ καὶ πᾶσι αὐτῷ, καὶ ὡς αὐτῷ ἐχούσης, λαμβάνεσθαι εἰώθε. τὸ μὲν γὰρ ἀθάνατον, καὶ ἐπι τῷ γεννηθῆναι μὲν, μὴ σπορήσειντος δὲ, οἷον ἐπι ἀγγελῶν καὶ ψυχῶν καταγορεύεται δυνάταται, καὶ τὸ ἀφθαρτον ἐπι τῷ πεποιηθῆναι μὲν, κρείττοναν δὲ φθορᾶς γεννηθῆναι, τὸ δ' αἰδιον κυρίως τῆς θείας ὕσεως, ἰδιον ἐστὶ. διὸ ἐπι τῆς τριουσιουότητος, καὶ βασιλικατάτης περιόδου μόνον λαμβάνεσθαι πεφυκε, τῆς τῷ τριου καὶ μετὰ μὴ ἀνεχόμενης, μηδὲ τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον, καὶ τρίτον καταδεχόμενης ἀριθμῶδ γὰρ τὸ θεῖον ἀνώτερον, καὶ χρονον κρείττον, καὶ πάσης ἐπινοίας ὑψηλότερον. εἰ γὰρ καὶ τῶν ἰδιότησι διαμερεῖται, ἀλλὰ τῇ ἀξίᾳ καὶ τῇ ὕσει συναπτεται. διαμερεῖται μὲν, ἵνα Ἰσδᾶῖοι καὶ Σαβέλλιοι ἐλεγεῖσθαι. συναπτεται δὲ ἵνα Ἀρειοὶ καὶ Εὐμόμιος καταχυνώσιν. πλατυθῆναι γὰρ εἰς τριουσιουότητος, συναπτεται καὶ τῷ ὕσει, καὶ ἡ ἀξία πάντως ἐπέεται.

Alphio Episcopo, 150.

Αλφίῳ ἐπισκόπῳ. ρνδ.

Quandoquidem omnes, quibus virtus velingenti vel exiguæ curæ est, sacerdotij dignitatẽ diuino nutu tibi concessam esse persuasum habent, quiduis agere debes, vt ne diuinam electionem per insequentes actiones probro ac dedecore afficias. Nã si animum ipse tuum sacerdotij lege coordinaris, ac rectæ quidem rationi imperium affeceris, iracundiam autem ipsi satellitem

Ἐπειδὴ πάντες οἱ ἀρετῆς καὶ πολυλῶς, καὶ ὀλίγως λόγῳ, ὅτι θεῖον νουματος τὸ γέρας τῆς ἱεροσυίας δεδωσται σοι πιστεύουσι, δίχως ἀν εἶναι πάντα ποιῆν, ὅπως μὴ πλὴν θεῶν χειροτονίαν τοῖς μετὰ ταῦτα παρατηρομένοις, καθυβείσης, εἰ γὰρ πλὴν σαυτῷ ψυχὴν θεομῶ ἱεροσυίας διακοσμήσῃς, καὶ τὸν μὲν λογισμὸν τῷ ὀρθῷ σκοπῷ εἰξίῃς ἀποκρά-

ἀποκράτορα, τὸν θυμὸν δὲ αὐτῷ δουροφόνον ὡς ἐξεδύσας, καὶ νομοθετήσας αὐτῷ μηδὲν ἀράττειν, τὸν ὀβασιλέως, ὃ βέβληται, καὶ πᾶν ὅσον ἠδοναῖς τε καὶ λύπαις εἰς κακίαν ἐκδοτον ἔξολεῖται τῆς σαυτῷ γνώμης, τιμωσῆς τῷ ἀνωθεν ψήφῳ.

præbueris, edicãque ei, ne quid eorum, quæ regi minimè grata sunt, efficiat, atque id omne quod per voluptates & mæiores vitio additum est, ex animo tuo eiecçeris, hac demum ratione diuino calculo honor abs te habitus fuerit.

Τῷ αὐτῷ. ρνε.

Eidem. 151.

Ἐλευθερίαι ψυχῆς χαρκατῆρες τὸ ἄδδλον, τὸ ἤμερον, τὸ φιλόανθρωπον, τὸ ἀνδρείον, τὸ δίχμον, τὸ σωφρον, τὸ συγκραταστικόν, τὸ ἠπιον, τὸ μεταδοτικόν, τὸ μὴ χόρεπι, ἀλλὰ κριστικρατεῖν καὶ ψηφίζεσθαι, καὶ πᾶ ἀλλὰ τὰ τέτων ἀδελφᾶ. ἀνελευθέρη δὲ τὸ τοῖς ἐναντίοις πάθει καχεῖσθαι, καὶ πᾶσαν ἀγαθίαν ἐνοιῶν εἰς ἑαυτῆς ἐξωστρακίεται.

Ingenuæ animæ notæ sunt, à dolo abhorre, suauem, humanum, fortem, iustum, pudicum ac temperantem esse, indulgenter se ad inferiores demittere, lenitati & beneficentiæ studere, iudicio non gratia & fauore superare ac decernere, aliãque his affinia. Seruilis contrã, contrariis affectibus subiectum esse, probãque omnem cogitationem ex seipso propellere atque ablegare.

Ἰσιδώρῳ Διακόνῳ. ρνε.

Isidoro Diacono. 152.

Ἐπειδὴ γέγραφαί, δι' ἡμῶν Ἀαρὼν καὶ Μαριάμ καταγορεύσαντων Μαρία, ἡ Μαρία μόνη ἐπετημῆναι, λέγουσας αὐτῆς τῷ τριουσιουῶ ἐθα ἡ γλασάλοχα ἑστανθῆσας, γράφω μὲν καὶ ὁ ἠκουσα παρὰ πρὸς σοφῶ, ἑστανθῆσας δὲ καὶ τὸ ἑμαυτῷ νενομηθῆναι, ἵνα αὐτὸς δοκιμάσῃς τὸ ἀληθέστερον. ἔφη μὲν οὖν σήμερον, ὅτι ἐπειδὴ ἀρχὴ ἱεροσυίας ἦν, ὅτε ἠθέλησεν ὁ θεὸς ὑβείσαι τὸ τριουσιουῶν, ἵνα μὴ καὶ τὸ τέλος γένηται ἐπὶ νεοῖδισιν. ἐγὼ δὲ εἴτ' ἀνατρέψην τῆστο, εἴτ' ἐγκρίνειν ἐγὼ, ὅτε ἀνατρέψω μὲν ἐπειδὴ ἔδεν ἔτε πλὴν ἀρετῶν, ἔτε πλὴν ἐσέβειαν ὡς ἐβλάπη. ὅτε ἐγκρίνω δὲ, ἐπεὶ δὴ τριουσιουῶ Ἀαρὼν ἱεροσυίας ἦν θεοστέρα καὶ ἀναίμακτος ἡ τῆ Μελαχσεδῆ. καὶ ὅτι οὐ καὶ ἀδελφᾶσιν κριτῶν διατὸ ἀξίωμα τῷ πλάσαντος, τὸ δίχμον παρῆδῆν. ἀλλ' ἐκείνο μᾶλλον φημί, ὅτι ἐπειδὴ ἡ γράφη ἐν τῇ καταγορεύσει πλὴν Μαριάμ τριουσιουῶ, τάνδρος καὶ ἀρχιερέως, ὁμοῦ, τὸ σπῆμα αὐτῶν δεδωκέναι,

Quandoquidẽ per litteras quæris, quidnam causæ sit, quamobrem cum Aaron & Maria Mosen maledictis incesserint, sola tamen Maria obiurgata fuerit, lepra nimirum ipsius faciei, in qua lingua delitescit, offusa, prius quidem id quod ab erudito quodam viro accepi, scribam, post autem id quoque, quid mihi in mentem venit, subnoctam: quod ipse vtrum ad veritatem propensius sit, expendas. Aiebat igitur ille, quia sacerdotij principium erat, idcirco Deum sacerdotij præludio ignominia notam inurere minimè voluisse: ne finis quoque probrofus existeret. Ego verò hãc rationem nec cur euertam, nec cur probẽ habeo. Cur, inquam, euertam nõ habeo, quoniam nec virtutem nec pietatem lædit. Cur item probem non habeo, quia ante Aaronem diuinius & incruentum sacerdotium erat, nimirum Melchisedechi. Atque item quia integri iudicis non est, ob eius, qui deliquit amplitudinem & dignitatem iuris religionem contemptui habere. At verò illud potius dixerim, quia Scriptura Mariã viro suo ac Põntifici præposuit.

idcirco mihi videri eam semen præbuisse, illum autem subsecutum fuisse. Qui autem semen porrexerit, is profectò eorum quæ exorta sunt, author habèdus est. Ac proinde, cum omnes penè in deserto vitulum effecissent, quidam pœnas dederunt, hoc est ij fortasse, qui scelus auspicati fuerant, quidam autem veniam consecuti sunt, ij nempe qui per fraudem & imposturam illorum vestigiis insisterant. Neque enim tam facinus ipsum exploratur, quàm quam mente perpetratum sit. Siquidem iudex ille etiam ad ipsas vsq; cogitationes grafatur. Quamobrem ira statuo, quòd Maria priore loco, Pontifex autem posteriore collocatus sit, cum aliis in locis maritus priorem, vxor posteriorè locum obtineat, hoc non additamenti, sed afferendæ causæ gratia cõtigisse. Siquidem fœmineam genus magna ex parte loquax & curiosum est. Eòque etiam factu est, vt pœna in eam constituta sit. Nam alioqui, eum Scriptura reliquis in locis Aaronem anteposisset, hoc loco cum minimè postposuisset, nisi causam afferre voluisset.

Alphio. 153.

Etsi, vt scribis, Zosimus prædatorij agminis dux est, & eorum qui plebem deuorât, & exarsit, & eorum, qui ignauè & negligèter viuunt, patronus, ac contrà eorum, qui rectè munus vitæ suum administrât, insectator: at ego tamen non hunc solum accuso, verùm etiam Palladium & Maronem, qui subsidiariam, vt aiunt, ipsi operam præbèt, suamque potentiam aduersus proborum virorum lenitatem motumque suauitatè instruunt. Etenim hi sunt, qui istius improbitati comparât, nec eam extingui patiuntur, verùm nefariam hanc & execrandam mercedem persoluunt simul & accipiunt. Siquidem tuendis improbis hoc se assequi putant, vt ipsimet muniantur: & probis oppugnâdis victoriam sese adepturos sperant. At Deus, qui & improborum odio commouetur, & proborum amore flagrat, hæc minimè laturus est.

καὶ εἰνον ἐπιπλασθηκένομα. ὁ δὲ τὸ ἀπὸ
μα πῶς ἔχων, τῆς φιλίας δηλονότι
αἴτιος. διὸ καὶ πάντων χεῖρον μοχλο-
ποιήσαντων ἐν τῇ ἐρήμῳ, πινὲς μὲν ἔδο-
σαν δίκην, οἱ κατὰρξάντες ἴσως τῆ
πλάσματος. πινὲς δὲ σιωπεργῶσαν
οἱ καὶ πῶς ἀλογιστὸν καὶ ἀπάτην ἀκο-
λαθήσαντες σκείνοιοι. οὐ γὰρ τὸ γεγε-
νημένον ποσὸν ὅσον ἡ γνώμη, μεθ'
ἧς γίνηται, βασανίζεται. γρη῏ γὰρ
ὁ κριτὴς καὶ μέγας ἐπινοῖδι. οἱ μὲν οὖν
ὅτι περὶ τὰ χεῖρα μὲν τὴν Μαρίαν,
ἵσταται χεῖρα δὲ τὸν ἀρχιερέα ἐν τοῖς
ἄλλοις περὶ τὸν μὲν τὰν δὲ
ἵσταται γὰρ δὲ τῆς γυναικὸς, ἔ
καὶ πῶς ἔχουσι γίνουσι, ἀλλὰ κατ'
ἀπολογία. λαλὸν γὰρ, ὡς τὰ πολλὰ
τὸ γυναικεῖον γένος καὶ περιεργον. διὸ
καὶ δικὰς ἀπητήθη, ἐπὶ οὐκ ἂν ἐν
τοῖς ἄλλοις ἀπασὶ περὶ τὰς Ἄα-
ρων, ἐν ταῦτα αὐτὸν ὑπέταξεν, εἰ μὴ
ἀπολογία ἠθέλησεν.

Αλφίω. 153.

Εἰ καὶ, ὡς γέγραπται, Ζώσιμος τῶ
ληθρικοῦ εἴφους ὄβη κορυφαῖος, καὶ τῆς
δημοδορῶν ἔξαρτος, καὶ τῆς ραθύμως
βιοῦντων σιωήτορος, καὶ τῆς ὀρθῶς
πολιτευσόμενων κατ' ἴκτορος. ἀλλ' ἐγὼ
οὐκ αὐτὸν μόνον ἀπαίμα, ἀλλὰ καὶ
Παλλάδιον καὶ Μάρωνα, τοῖς, ὡς φα-
σι, σωμασίζοντασ αὐτῶ, καὶ τ' σφῶν
δύναμιν καὶ τῆς τῆς ἐπιτεκῶν παραό-
τητος ὀπλιζοντασ. σκείνοιοι γὰρ εἰσιν
οἱ τῶν ῥωννῶν καὶ κακῶν, καὶ σκε-
δῆνοι μὴ συγχωροῦντες, ἀλλὰ τ' ἐπα-
ρατον τὰν τὴν ἀντιδοσὶν παρέχοντες τε
καὶ λαμβάνοντες. τῶ γὰρ συγχροῦν
τῶσ φαίλλας, συγχροτῶσιν οἱ μὲν
σι, καὶ τῶ ἐκ πεπολεμῶσιν τοῖς Φι-
λαρέτοις ἀεῖσθεσιν περὶ τῶσιν.
ἀλλ' οὐκ οἴσῃ ταῦτα ὁ θεὸς ὁ μισσοπύ-
νητος καὶ φιλάγαθος.

Αρποκρά.

Αρποκρά σοφιστῆ. 154.

Arpocræ Sophista.

154.

Εὐγὰ πεποικίας, καὶ τοῖς τῆς ἀρ-
μοσίας λειψάνων ἐπὶ ἡμῶσ κατασφεν-
δνάντων, τ' λυρεν ἀραχνιῶσαν με-
ταχειρίσασ ἀναγέσασ, καὶ μέλος
ἄσασ, εἰ καὶ μὴ γεγωνὸν καὶ ἐξάκου-
σοι, ἀλλ' ἀμυδρὸν καὶ ἠσυχον. ἐκοῦ
ἀλόνα σου τῶσ ἀσασ, καὶ ἦγε τὸν
νοῦν τῶσ εὐαδῆσασ. ἠρέμα γὰρ
ἄδοτος, ἔ' ῥέδιον ἀκούσασ. πῶσιν οὖν
ἄσα, πῶσιν ἀρξομῃ τῶσ μέλοισ; ἐν-
ταῦθεν, ὅθεν καὶ γρη. φημὶ ποίνω, ὅτι
ἀνθρώπων ὄβη, ὡς οἱ μὲν, μηδὲν κα-
λὸν, μήτε νωὶ παραπίθουσι, μήτε μέλα
ταῦτα περὶ τῶσιν, ἢ τῶσ τῶσ εἰ-
μαρῶν καὶ ἦρος, καὶ ἵνα μὴ ὀπίσθασ
εἶναι δόξῃ τὸ εἰρημένον. δι' ὀπίσθασ
ἐναργῶν, καὶ ἀναγχετικῶν καὶ ἀσῶσιν ὁ
λόγος βαδίζει, βασανίζον τὰ παρα-
γμῶτα, καὶ τ' ἀληθῆσ εἰσ τῶσ φανῆσ
ἄγων. θέα γὰρ τῶσ ἀντικεινται, καὶ
ὄσα καλὰ ἐκ τῆσ ἐαυτῶσ ἐξοπραλί-
σασ φιλονεκῶσ περὶ τῶσ, καὶ φε-
ξον τὴν ἐμπερονησασ, θεὸν ἢ μὴ εἶναι
ὀρίζοντα, ἢ εἶναι μὲν, μὴ πεποικί-
ναι δὲ τὸν κόσμον, ἢ πεποικίεσαι μὲν,
μὴ περοῦν δὲ. ἢ περοῦν μὲν, πε-
ποικίεσαι δὲ τοῖσ κακῶσ ἀπαζοῦσιν.
μὴ ἢ τῶσ περὶ μὲν, πῶσιν ἀναγχε-
τικῶσ ἄλλοις τὸ κράτος. ἢ μὴ πῶσιν
καρνηκένοισ μὲν, ἀνο. τα δ' ἀφρησασ
ἢ μὴ ἀφρησασ μὲν, μὴ βλάσασ δὲ
ἐπεξίενα, ἢ βλάσασ μὲν, μὴ δύνα-
σασ δὲ. ἢ δύνασασ μὲν, ῥατῶνισ δὲ
περὶ τῶσ, ἢ ῥατῶνισ μὲν, μὴ
περὶ τῶσ, νικῶσασ δὲ τῶσ
τῶσ ἀφρησασ, ἢ μὴ νικῶσασ μὲν,
ἀφρησασ δὲ, καὶ ἀνερῶσιν ἐγέλειν
εἶναι. καὶ ἄλλα πολλὰ, ἵνα μὴ τὸ κα-
θὲν λέγοντες, εἰς μῆκος ἐκτάνωμῃ τὸ
λογίδιον, ὡς ἔχουσι καὶ ἀλογίασ καὶ ἀ-
σεβείασ πῶσ τῶσ ἐχάτισ, καὶ ἀφ. τῶ
των μὲν τὴν γλώττιαν ὀπλιζοῖσ καὶ
τῶσ γείασ περὶ τῶσ, καὶ εἰσ οὐρανὸν τὰ
βέλη πέμπουσι. ἀφ. δὲ τῶσ αὐτῶσ
καὶ τὰ ὅτι γῆσ ἐξορέξασ καλὰ φιλο-

Pulchrè fecisti, qui tamen si nos morbi reliquæ adhuc infestent, citharam tamen si tu iam obstram tractate coegeris, carmenque canere, si non clarum & exaudibile, at obscurum saltè & quietu. Quamobrem aures tuas atque animum ad intellegendum acue. Neque enim leuiter ac demisse canentè audire facile est. Vndè nam ergo, vnde, inquam, carmen auspicabor? Hinc nimirum vnde oportet. Hoc igitur aio, hominum esse, mea quidem sententia, nihil boni, nec nunc facientium, nec in posterum expectantium, fatu calculis suis constituere. Ac ne mea sententia esse videatur id quod dico, age, per liquida argumenta, quæque ad fidem adhibendam adigant, nec vlla vi obteri possint, oratio nostra grassetur, res ipsas expendens, ac veru in apertum proferens. Perspice quippe quoniam hominibus aduersentur, & quor bona ex animo suo eliminare studeant, ac vecordiam eoru amerciam perhorresce. Deum aut non esse statuunt, aut esse quidem, mundum autem haudquaquam condidisse: aut, si condiderit, minimè gubernare: aut si gubernet, iis, qui vitium amplexantur, oblectari: aut si non deleatur, imperium aliis concessisse, aut si non concesserit, inuito ereptum fuisse: aut si non ei ereptum sit, improbos vlscisci nolle: aut si velit, non posse: aut si possit, orium charius atque antiquius habere: aut si charius non habeat, ab astroru motu superari: aut si non superetur, inertem ac desidem esse velle: aliæque multa, ne sigillatim loquentes orationem in longu producamus. quorum nihil est, quod extremam stultitiam & impietatem non redoleat. Atque ita & aduersus diuinam prouidentiam linguam instruunt, calumque sagittis petunt, & ite terræ ornamenta profligant, hoc est philosophiam, medicinam, omnisque scientias & artes ac studia, atque & virtutis præmia, & vitij pœnas. Nam si fatum, quod ab his, quibus diuinos honores inique tribuunt (altra enim haud scio quonam pacto in

deorum numero habeant) conficitur, re-
rum omnium imperium tenet, nec philo-
sophiæ opera danda est, nec leges conden-
dæ, nec iudicandum munus suscipiendū,
nec colenda medicina, nec scientia aut ars
vlla confectanda, nec meditationi studen-
dum, nec virtus amplectenda, nec vitium
fugiendum. Hæc enim omnia, vir beate,
sermo ille, qui de fortuna iactatur, euerret,
resq;e omnes honestas ac laude dignas
funditus euellat. Quis autem eorum, qui
mentis ac prudentiæ compotes sunt, hoc
ferat? Quis, inquam, ab his omnibus rebus
seipsum subducens, res suas fortunæ (vt
appellatur,) arbitrio permittat, cuius ne-
quitiam vt scriptores ac pietores declara-
rent, parum habuerunt ei fœmineam for-
mam tribuisse (quamuis hoc quoque satis
amplum amentia ac stoliditatis iudicium
erat) nisi etiam clauū ipsi in manibus præ-
berent, pedibusque globum subiicerent,
ac denique oculis eam orbarent: quod vi-
delicet per hæc omnia ipsius dementia
& stuporem ac cæcitatē & inconstantiam
indicarent. Ecquis igitur dextra ea, quæ
omnia gubernat, contempta & pro nihilo
habita, cæco & instabili atque improbo
spectro seipsum credat? Quoniam autem
quærun quinquam igitur fiat, vt nonnulli
præter rationem opibus affluent: dicant
vicissim qui fiat, vt nonnulli quoque meri-
tō atque modo rationi cōsentaneo? Quod
si rursus quærant, ecquid sit, quamobrem
quidam iniuste puniantur: exponat velim
cur quidam etiam iuste. Aut enim iniusti-
tia in omnibus rebus dominetur, atque ita
præposterus eorum sermo fidē nancisca-
tur: aut ea, quæ modo rationi cōsentaneo
fiunt, eas quoque, quæ præter rationem
fiunt, à ratione vindicet. Melius quippe
ac multo congruentius & æquius est dice-
re, sceleratissimos homines, etiam si pœnas
in hac vita effugerint, in altera tamen o-
mnino duros: quàm illud affirmare, vir-
tute præditos homines iniuria affectos
fuisse, quod hic pœnam & cruciatū subi-
ciat, nulla autē postea ipsis vltio maneat.
Illud enim & verum est, & rationi consen-

σοφίαν, ἰατρικὴν, πᾶσις τε τὰς ὅτι
σημαί, καὶ τὰς τέχνας, καὶ τὰς μελέ-
τας τῆς ἀρετῆς τὰ γέγραπται καὶ κεί-
ται. εἰ γὰρ γένεσις κρατεῖ ἢ
ἄπο τῆς ἐξ ἑαυτῶν ἀπορροῆς ἀνθρώπων
παρ' αὐτῶν γένεσις. τὰ γὰρ ἄλλα οὐκ
οἶδ' ὅπως γένεσις ἠγορεύεται, ἀδικίᾳ κα-
τασκευαζομένη, ἢ τε φιλοσοφίᾳ, ἢ τε
ἐπινοητικῆς, ἢ τε δικαστικῆς, ἢ τε
ἰατρικῆς, ἢ τε ὀφθαλμικῆς ἢ τεχνικῆς
μετελευτήσας, ἢ τε μελετήσας, ἢ τε ἀρε-
τῆς ἀποκλίσει, ἢ τε κακίας ἀποκλίσει
ταῦτ' οὐκ ἀπαιτῶν, ὡς μακροί, ὁ θρυλ-
λόμενος τῆς τύχης λόγος ἀναπέφει-
ξέ. καὶ τίς ἀνέξεται τῆς ἢ καὶ φρονή-
σεως οὐκ ἀμοιροῦμαι; τίς δὲ τίτων
ἀπάντων ἑαυτὸν ὑπεξαγαγὼν ἔπιτρέ-
φει τὰ κατ' ἑαυτὸν τῆς λογικῆς τυ-
χη, ἢς τὴν μαρτυρίαν διδώσας ἐθε-
λήσῃ, οἱ γὰρ ἀφρονεῖς τε καὶ πλάθον-
τες, ἢ μόνον εἶδει γυμνασίου ἠρεσθη-
σαν, καὶ τοὶ καὶ τοῦ ἰκανοῦ ἰσχυ-
ρίας ἀνοίας τεκμήριον, ἀλλὰ καὶ πη-
δάλιον ἔδωσαν ἐν χροῖν ἔχον αὐτῆς, καὶ
τοῖν πᾶσιν ὑπέδειξαν βέβαιον σφαιρι-
κῶν, ἐστὲν δὲ καὶ τοῖν ὀφθαλμοῖν,
ὡς τῶν ἀπάντων ἐνδεκνύμενοι τὸ
ἀνόητον καὶ ἐμπληκτικόν, καὶ τυφλόν,
καὶ ἄσφατον αὐτῆς. τίς οὐ τῆς τῶν πᾶ-
ντων κυβερνήσεως δεξιότητος καὶ φρονήσεως
ἐμπιστεύσει ἑαυτὸν τυφλῶν, καὶ ἄσφατον,
καὶ μαθητῶν φαντασίᾳ, ἐπειδὴ δὲ λέ-
γουσι, πῶς οὐκ πνὲς ἀπολογίως πλά-
τῆσιν; ἐπάτασαν, καὶ πῶς πνὲς καὶ
καὶ λόγῳ; εἰ δὲ φαίεν, πῶς πνὲς ἀδι-
κῶς κολάζονται; φροσύτως, πῶς
πνὲς καὶ δικαιοσύνη; ἢ γὰρ ἡ ἀδικία ἐν
πᾶσι κρατεῖται, καὶ πιστεύσω ὁ ἄλο-
γος αὐτῶν λόγῳ; ἢ τὰ κατ' ἑαυτὸν γινώ-
σκοντες, καὶ ἄπο τῆς ἀπολογίως γινώ-
σκοντων ἀπολογίᾳ. ἀμείνον γὰρ καὶ
πολλὰ ἀρετῶδες ἔσονται καὶ δικαιοτέρων
εἴσονται, ὅτι οἱ κακίᾳ οἱ καὶ τὰ ἐπιτα-
θῆναι διέφυγον, καὶ πάντως δώσαντες δι-
κίαν. ἢ τὸ φερέσαι ὅτι οἱ φιλάρετοι
ἠδικήθησαν ἐπιταθῆναι κολαζόντες, καὶ
ἔδει μία

ἔδει μία ἔσται μετὰ ταῦτα ἐπιτρέψαι
σις. καὶ οὐκ ἔστι γὰρ ἀλλοίως ἔστι καὶ
ἄλλοι, καὶ πᾶσι τὰς ψυχὰς εἰς ἀρε-
τικὴν καὶ εὐσέβειαν διεγείρει. τὸ δὲ
καὶ ἄλλοι καὶ ἀσέβεις, καὶ πάντα τ'
ἔρθη ἀνατρέπει βίον. οἱ μὲν οὐκ ταῦ-
τα λέγοντες, μήτε ἐναρμόνιον, μήτε
μουσικὴν καλεῖσασιν τὴν τῶν ἄστων
κίνησιν, ἀμοῦσον, ὡς φασί, καὶ ἀναρ-
μοῦσον, καὶ ἀνώμαλον βίον. καὶ τί γὰρ
ἔστι τῆς ἀπίστητος κατασκευαζομένης, καὶ
μήτε γεωργεῖσασιν, μήτε δικαστηρίοις
προσπίπτωσαν βοήθειαν ἀποτύπτωσαν, μή-
τε ἰατρικῆς ἀπολαύσασιν, μήτε φι-
λοσοφίαν ἐπαυεῖσασιν, μήτε κελίαν
ψυλάσασιν, μήτε μελέτην βελήσασιν
σας, μήτε ἄλλῃ ἀρετῆς κοσμήσιν ἑαυ-
τῆς φιλονεκίᾳσιν. ἀλλ' ἐμπιστεύ-
σασιν ἑαυτῶν τῆς θρυλλομένης παρ'
αὐτῶν τύχης, ἵνα οὐ τῶν πραγμά-
των γὰρ αὐτῆς τὴν ἀσέβειαν, ὅτι οὐ
μόνον πλῆθος οὐκ ὀρέξεται, ἀλλὰ καὶ ὡς
ἀλάστορας καὶ τῆς κοινῆς φύσεως ἐχθρῶς
ἐξοστρακισθῆναι ὅλα πάντων ἀσέ-
βειαν εἰ δὲ ταῦτα πάντα ποιού-
τες. ἀίχμηδόνται γὰρ τοῖς ἀπὸ θεοῦ
ἐχουσι τὴν ἀφελειαν ἀπιστεῖσασιν
τὴν γλῶσσαν, ἐν τοῖς ἀπαιτήσασιν τῶν
πραγμάτων δουρασί, καὶ μαθητῶ-
σαν, ὅτι πολλοῖς πολλὰς πᾶσι κα-
κοῦ γέρονε τὸ ἐν πολλοῖς ἐπιτυχῆναι.
πλῆθος μὲν γὰρ πολλὰς ἐβλάψαι καὶ
ξίφος κατ' αὐτῶν ἀνοήσας, εἰς τὰς
τῶν ἐχθρῶν μετεπέδωκε χεῖρας ἀρχῆ
δὲ καὶ βασιλείᾳ, ἢ πᾶσι σθεμνάζη-
τος, οὐ μόνον τὸ εὖ ζῆναι, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸ τὸ ζῆναι πολλὰς ἀποσφείλε-
το. μὴ τοίνυν τῆτο μόνον σκοπεῖται
σαν, εἰ ἀπαιτήσασιν τοῖς ἀπαι-
τήσασιν, ἀλλ' εἰ μὴ πολλὰς πᾶσι
πλῆθος ἀνοήσασιν τοῖς ἐχουσι γέ-
ρονε, τῆς ἀποσφείσεως καταβλάσασιν
μὴδὲ ἑαυτοῖς παρεξέτωσαν τῆς χρί-
σεως τὴν ἐξέσασιν, ἀλλὰ τοῖς σοφοῖς
τοῖς παρ' αὐτῶν ἀδελφοῖς. δι' ἵδ' γὰρ
αὐτῶν Σωκράτης μὴ κανέω καὶ κρι-
θεῖς, οὐκ ἐνέμισεν ἀδικεῖσασιν. Πλάτων

taneū, omniumque animos ad virtutis &
pietatis studium excitat: hoc autē à ratio-
ne alienū & impiū est, ac rectam omnē vi-
tae rationē euertit. Porro qui hæc dicunt,
iam nec concinnū nec modulatū astrorū
motum appellēt, vt qui inconcinnā & in-
conditam atque inæquabilē humanam vi-
tam reddat, ac denique nihil non absurdi
efficiat: atque nec agriculturæ studeāt, nec
implorādi auxiliij causa ad iudicū tribuna-
lia se cōferant, nec medicinæ opem adhi-
beant, nec philosophiā laudent, nec vitiiū
infectētur, nec meditationis opera melio-
res reddantur, nec vllō alio virtutis genere
seipfos exornare studeant, verūm fortune,
quā semper in ore habent, totos se permit-
tant: quo per res ipsas imbecillitatē ipsius
agnoscāt, nempe quod non modō diuitias
nō subministrat, verūm etiā eos tanquam
impuros & execrādos homines ac cōmu-
nis naturæ hostes ab omnibus explodēdos
& exterminādos curabit. Quod si, cū hæc
omnia faciunt (pudore enim deterrentur,
nec aduersus ea, quæ perspicuā utilitatem
habēt, linguam suam opponāt) aduersis re-
rū successibus offenduntur, illud discant,
multis persæpe malē cessisse, in plerisque
rebus id quod cupiebant consecutos esse.
Cōpluribus enim diuitiæ detrimento fue-
runt, gladioque aduersus eos exacuto ad
hostiū manus transfilerunt: ac principatus
& imperiū, quod ab omnibus tāto animo-
rū studio atque ardore expetitur, nō modō
beatam vitā, sed ipsam etiam vitam sæ-
penumero eripuit. Quamobrem nec hoc solū
spectent, an infortuniū rebus subit: verūm
nisi paupertas iis, qui ea præditi sunt, diui-
tiis vtilior plerumque atque cōducibilior
fuerit, ita demū aduersus Providentiā cla-
mores edant. Nec verō iudicandi potesta-
tē atque arbitriū sibi ipsis præbeant, verūm
sapientibus viris, quos ipsi laude & prædi-
catione efferūt. Ecquid enim est, quod So-
crates cicutæ poculo multatus iniuria se
affici haudquaquam existimauit? Plato vē-
ditus libertate se deiectū esse minimē du-
cebat? Diogenes in pannis viuens Persarū
rege copiosior ditiorq; sibi esse videbatur?
O o iij

Antisthenes squalens ac sordidus in lætitia versabatur, linguamque aduersus eos, qui luxui & deliciis indulgebāt, tanquā armis quibusdā instruebat: Phocion denique, cū vnā cum amicis nonnullis ad mortē duceretur, quidāque in lacrymas prorupisset, vitamque luctibus & lamentis impleuisset, his ad eum verbis utebatur, Quid? an non bene tecum agi putas qui cum Phocione sis moriturus? Cū igitur sapientes viros, nec mors, nec seruitus, nec paupertas conturbaret, imò potiùs gloriandi materiam præbuerit (norant enim scilicet hanc vitā studiū esse, futurā autem honorum ac præmiorum parentē) quid tandem causæ est, quamobrem isti deliciis & opibus atque imperio felicitatē definiētes, ob eos, qui contrariis rebus conficiantur, aduersus Prouidentiam, quæ, quid expediat, exploratū habet, atque vnicūque aut permittit, aut tribuit (ut nimirū & diues voluntatis suæ atque inductionis animi experimentū præbeat, & pauper, ut autum igne, sic paupertate probatus & exploratus coronam assequatur) linguā suam instruunt? Quòd si rursum omnes tum per opes tum per egestatem explorari oportuisse dixerint, illud respondebimus, primū multos quoque ad hunc modum exploratos fuisse, atque in opibus superbos & insolentes, & in paupertate ignauos & effæminatos scisse præbuisse. Quòd si non omnes, maximè quidem per hos reliqui quoque defendi possunt. Sed tamen nihil huiusmodi dixerim, verū illud potiùs, ex huius vitæ cruciatibus probis viris nihil detrimenti afferri, cū in altera vita ipsi coronæ reconduantur: quique potiùs tum denique coronam ipsorum imminui, cū hic præmium aliquod, & felicitatem aliquam consequuntur. Quæ cū ita sint, ne hic omnia exquirant, verū illud cogitent, incorruptum iudicium fore, quod, & orationū scriptores, & poëtæ, & rhetores, & historici prædicant. Quamquam enim certam & exactam ipsius cognitionem minimè consecuti sunt: ad ipsū tamen omnia fore docuerunt.

δ' ἀπεμποληθεὶς ἐχθρῶν τοῦ πεπρωμένου τῆς εὐθυθείας. Διογένης δὲ ἐβραχίονος ἔδωκεν, τὸ πρῶτον βασιλείας ἠγάθειτο ἑαυτὸν πλησιώτηρον. Ἀντιόχου δὲ ῥυπῶν καὶ ἀχμῶν ἔλαυρε, καὶ τῷ τῷ βυφάντων ὠπλιζέτι γλωσσῶν. Φωκίων δὲ ἀπαρμόδους μετὰ φίλων πινῶν, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν διακρούσαντος, καὶ ὀλοφυρμῶν τῶν ἐδδοῖν ἐμπλήσαστος, ἔλεγεν, Ὅσα ἀγαθὰ μετὰ Φωκίωνος σπουδαίωτος, εἰ ποῖνω πῆρ σφύς ἔπε θανάτος, ἔπε δουλείας, ἔπε πονείας ἐθορύσει, ἀλλὰ ἐξ εὐκαλλωπιζόντο τέτοις. ἠδεσσαν γὰρ γάδιον μὲν εἶναι τὴν τῆδε βίον, τὸν δὲ μέλλοντα τῷ ἐπαθλῶν τίκλοντα τὸ γέρας. δι' ἣν αἰτίαν ἔποιε τρυφῆ καὶ πλῆθος καὶ ἀρχὴ τῶν μαχερότητα ἐκείνων, ἀπὸ τῶν τῶν αἰσθημάτων ἰσχυρῶν, ὅτι τῶν τῶν ἀσθενείας τῶν γλωσσῶν, τῆς τὸ συμφορῶν ἔπιτσαμῶν, καὶ ἐκείνων ἢ συγχωρόσης ἢ σπορευομένης, ἵνα καὶ ὁ πλῆσιος δοκίμα τῆς οὐκείας παρρησίας δοῖν, καὶ ὁ πένης, ὡς πρὸς ἐν περὶ χερσὺς, τῆς πενίας βασιλείας σερβείν. εἰ δὲ λέγοιεν, ἐχρῶν καὶ ἀφ' ἀπλῶν καὶ ἀφ' ἀπενίας πᾶσι δόκιμα δῶν. φήσονται, ὅτι μάστιγα μὲν πολλοὶ καὶ ἔπος ἐδοκίμασαν. καὶ ἐμὲ πλοῦτον ἔσθην φανῶν. εἰ δὲ πονείας, ἀναιδρῶν ὠφθησαν. εἰ δὲ μὴ πάντες, μάστιγα μὲν ἀφ' ἀπενίας καὶ πᾶσι τοῖσι σπλοκισαδῶν οἶοντε, πλὴν ἐδδοῖν τοῖσι φήσασαμι, ἀλλ' ἐκείνο μᾶλλον ἐποιε, ὅτι ἐδδοῖν ὡς ἀπὸ τῶν, οἱ τῆδε βασιλείας μὲν φιλάρετοι ἐκείσε τῶν σφάνων αἰσθημάτων, ἀλλὰ μᾶλλον τὸτε ἐλατῆται αὐτῶν ὁ σφάνος, ἔπε ἐλατῆται ἀμαρτίας πῶς καὶ ἐμμερίας τῶν καὶ μὴ τοῖσι ὡς αἰσθημάτων (ἡλείτω, ἀλλ' ἐνοετωσαν, ὅτι κρίσις ἀδέχαστος ἐστὶν καὶ λογογράφος καὶ ποιηταὶ, καὶ ῥήτορες, καὶ συγγραφεὶς ἀνυμῶν. εἰ γὰρ καὶ τῆς ἀκριθείας ὅσα ἐφάνοντο, ἀλλὰ γὰρ ὅτι πᾶσι ἔσθαι ἐδοκίμασαν.

Ἡσάιος

Ἡσάιος γραπῶτη. ρνε.

Esaiæ militi. 155.

Μὴ δίδασκε τρυφᾶν τὸν μετρίαν τρυφῆν ἡλιθίως πεπρωμένον, ἵνα μὴ λάγνον καὶ ἀκίλαστον ἀπὸ σώφρονος διμικρογῆρας εἰς τὸν πυθμένα τῶν κελῶν καταταχθῆς, ἔνθα ἀφ' ἑσῶν (αὐτὸν ἴσως λαυθάσεις.

Ἀρχοντίω παρρησιώτῳ. ρνε.

Archontio Presbytero. 156.

Οὐ τὰ κατὰ ἀφροσύνην οἶδον, ὡς παρότατε, ὁ ἀφροσύνης τῆς γὰρ θείας μόνης ἐστὶ τὸ ἐξ ἀρετῶν δυνάμεως, τῆς καὶ πλάσσης καὶ μόνος τῆς καρδίας ἡμῶν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν σώματος κινήματων τὰ τῆς ψυχῆς θηρεύει βυλεύματα, οἷον ἐδδοῖν πᾶσι κατεργασθῆναι, καὶ ἐπῶν τῶν ὀφθαλμῶν τοῖς ἀλλοτρίοις καὶ λαῶν, λαβάνον ἐκείνους τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ἡ εἰς μοιχείαν, ἢ εἰς πορνείαν τὸν τοῖσιτον ἐρεθίζει. εἶδεν ὀργῶν καὶ θυμῶν, ὡς τὸ ἐξίφος ἀκοντῆ, καὶ εἰς φόρον παρορμῆ. εἶδεν ἀφροπερῶν, εἰς ληστείας παρορμῆ καὶ ἀδικίας. εἶδεν γὰρ ἡτῶν, ὡς τῶν κατὰ μετὰ γὰρ αὐτῶν πάθη ἔσθαι, καὶ ἵλασ παρρησίας πᾶσι εἰς ἔσθαι γὰρ τῶν ἀπὸ τῶν οὐκ ἐπὶ τῶν κατὰ μὴ πάντας εἰς τὰ αὐτὰ πάθη ὄψαι. ἐπειδὴ ὁ ἐδδοῖν τῶν, ὁ δὲ ἐκείνο μᾶλλον παρορμῆται, καὶ τῶν ἐδδοῖν τῶν, τῶν δὲ ἐκείνο ἀφροσύνη ἀπὸ τῶν κινήματων οὐκ ἐστὶν σώματος, καὶ τῶν τῶν ψυχῶν σαφῶς τεκμηριώται, καὶ ἔσθαι πλέκει τῆς δόξης.

Κασίω πολιτωμῶν. ρνε.

Casio magistratum gerenti. 157.

Ἄμεινον μὲν ἔχει τὸ τῆς ψυχῆς ἐκείνου ἀκέραιον καὶ ἀπαθές. εἰ δὲ τῶν τοῦ φουλαρίων δυσκολον, καὶ ἐν μικροῖς πᾶσι καὶ ἐν ἰσῶτοις, καὶ μὴ ἐν τοῖσι χυμῶσι δέχασθαι τῶν βλάστων. μὴ γὰρ δὴ ἐπειδὴ ἀκούεις μετάνοιαν δεδδοῖς, ἀδέως ὅτι τὸ ἀμαρτάνειν γάρ εἰς πάντας ἰαθῆναι (ἄμεινον, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐστὶν ὡς τῶν.

Ne eum, qui moderato cibo uti didicisset, luxui indulgere doccas, ne alioqui eum ex pudico lasciuum & intemperantem reditum in imum vitiarum gurgitem deprehās: vbi te degere fortassis ipse non animaduertis.

Ea, quæ cogitatione voluuntur, vir lenissime, minime diabolo cognita sunt (hoc enim diuinæ duntaxat potentia, quæ corda nostra sigillatim finxit, peculiare est) verum ex corporis motibus animi consilia venatur. Verbi gratia: Vidit quendam curiose inuentem, atque aliena pulchritudine oculos pascentem? Ipsius cupiditatem & impetum nactus, statim aut ad adulterium, aut ad stuprum eum extimulat. Vidit iracundum, & ad excandescendum procliuem? Statim gladium acuit, atque ad eandem incitat. Vidit turpibus lucris addictum? Ad latrocinia & iniurias hortatur. Vidit ventri deditum? Statim eas etiam, quæ infra ventrem sunt, affectiones ipsi depingit, atque, ut quod sibi animo proponit, exequatur, materiâ ipsi porrigit. Quid enim est quamobrem non omnes in eandem affectiones haudquaquam impellit? Nimirum quia hic aliud, ille aliud vult, atque hoc huic, illud illi magis arridet. Quocirca ex corporis motibus animi quoque imbecillitates conicit: atque ita fraudes suas necit.

Præstat quidem integram & incolumem, atque ab omni perpeffione liberam animi pulchritudinem habere. Sin autem eam conferuare difficile sit, at saltem in paruis quibusdam, & quæ faciliè sanari queant, ac non in grauissimis & lethalibus detrimentum accipere. Neque enim, quia penitentiam diuino munere nobis concessam esse,

audes, idcirco ad peccandum progredere, tanquam omino sanitate adepturus: verum illud scito, primum quidem multos, nec penitendi quidem spatium habuisse, ut qui inter ipsa flagitia poenas persoluerint. Deinde poenitentiam diurno tempore vitia curare solere. Nam & laboribus, & ieiunio, & vigilia, & eleemosyna, & precibus, atque omnibus id genus rebus opus habet, ut conerata vulnera sanentur. Tertiò illud cogitandum est, quòd, etiam si persanentur, tamen morbum cicatrix prodit. Neque enim idem est integram corpus, & sanatum, nec idem vestis integra & discissa: etiam si alioqui artificio quodam eo adducta esse videatur, ut scissio non facile deprehendi possit. Atque ut etiam in pristinam pulchritudinem asseratur, non tamen leuiter, ut dixi, asseritur, sed cum innumeris laboribus, & luctibus ac tormentis, quæ anima ea, quæ in peccatum prolapsa est, sibi ipsi accersit.

Eidem. 158.

Fides, vir eximie, operibus potiùs quam sermonibus prædicari debet. Quòdque hoc verum sit, tum externi testantur, cum aiunt, Sermone mōstrat clariùs, quod vult, opus: tum etiam efficacius Apostolus his verbis, Confitentur se nosse Deum, factis autem negant. Denique diuinum oraculum clamat, Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longè est à me. Frustra autem colunt me. Ex operibus enim, ac non ex sermonibus, ea, quæ abdita sunt, indicari debent.

Aetio. 159.

Quo tempore Madianitæ Hebræis, quibus diuinum auxilium Imperatoris loco erat, occurrere constituerunt, de callidi cuiusdam viri consilio armis & machinis ac viribus & robore valere iussis (audierant enim ne Aegyptiis quidem hæc profuisse) pulchras & elegantes puellas non armis instructas, sed ornatas & excultas

αὐτοὶ πολλοὶ, ἔδδ' μετανοίας ἔχοντες ἔχοντες, ἐν αὐτοῖς τοῖς πλημμελήμασι διήλυθον ἀπειρηθέντες. ἔπειτα δὲ ὅτι ἡ μετανοία πολλῶν τῶν ἁρῶν φησὶ περὶ αὐτῶν εἰώθετο παθεῖν. καὶ γὰρ πόνων χρεῖα, καὶ νηστείας καὶ ἀργυπτίας, καὶ ἐλεημοσύνης, καὶ εὐχῶν, καὶ πάντων τῶν ποιῶν, ἵνα ἡρεπυθῆναι τὰ παρολαβόντα τραύματα. βίβιον ἐνοεῖν φησὶ, ὅτι καὶ ἡρεπυθῆναι, ἡ ἐλπίς ἐλέγχει τὸ πάθος. ἔγὰρ ταῦτον σῶμα ἀκέραιον καὶ ἡρεπυθῆναι. ἔδδ' ἰαυτὸν ἰμάτιον ἀργυρῶς καὶ διέρρηγμένον, καὶ ἄνδρ' ἰαυτὸν πνί εἰς τὸ μηρὸν διὰς ἐλέγχει τὸ ἦχθαι. εἰ δὲ καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον σποριεταστῆναι ἕλκος, ἔχ' ἀπλῶς, ὡς ἐφ' ἴω, σποριεταστῆναι, ἀλλὰ μετὰ μωρίων πόνων καὶ ἡρώων, καὶ πικρῶν, ὡν ἑαυτῆ ἔπιφέρει ἡ ἀμαρτή (αὐτῶν ψυχῆ).

Τῷ αὐτῷ. 158.

Τὴν πίσιν, ὡ θαυμάσιε, τὰ ἔργα μάλλον, ἢ οἱ λόγιοι κηρύττειν ὀφείλεις. καὶ ὅτι τῶν ἔργων ἀληθῆς, εἰ μὴ ἔξωθεν φασὶ, τὰ ἔργα δειξέτω τῶν λόγων σαφέστερον. ὁ δὲ σπόριος ἀρασκώτερον, θεὸν ὁμολογῶσιν εἰδέναι, τοῖς δὲ ἔργοις ἀνοαῦται. θεὸς δὲ φησὶ βροῦ, ὁ λαὸς ὅστος τοῖς χεῖλεσιν με πικρῶν, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μά τι μὲν δὲ σέβονται με. οὐ γὰρ τῶν ἔργων, ἀλλ' ἔ τῶν λόγων τὰ λαμβάνοντα ἐλέγχει τὴν ὀφείλει.

Aetio. 159.

Ὁπλίσθη οἱ μαδιναῖοι ὑπαντάσασαι τοῖς ἑβραίοις ὑπὸ θείας συμμάχιας στρατηγούμοις διέγνωσαν, τότε δὲ ὑπὸ δεινῷ ἀνδρὸς συμβεβληθέντες, ὅπλοις τε καὶ μηχανήμασιν, ἀλκή τε καὶ βία χάρειν φέρουσαντες. ἐπιυθάνοντο γὰρ μὴδ' ἀγυπτιοῖς ἰαυτῶν σιωπετελέκων, κόρας εὐμόρφους ἔχ' ὀπλί-

ἔχ' ὀπλίσαυτες, ἀλλὰ χαλωπίσαυτες ἐξήπιμψαν ἔπι τὸν πόλεμον. ἴδουσαν γὰρ ἄλλως τ' ἀνοθεν ῥοπιῶν αὐτῶν ὄρα σποριεταστῆναι, εἰ μὴ εἰς πορνείαν, εἴτ' ἐκείθεν εἰς εἰδωλολατρίαν ὀλιθίσσειεν. πέφυκε γὰρ τὰ μέγιστα τῶν πλημμελημάτων ἐν βραχυτέρων πίπτειν. αἱ δ' ἐξελθῶσαι, ἔδδ' ἡ μάχην ἡκροβολίζοντο παρὸς αὐτῶς, εἰσὸς μὲν μὴ ἰπαρόμοιοι, μήτε βέλλος, τὴν δὲ μορφήν καὶ τὸν κόσμον ἀπὶ πάντων πολεμικῶν μηχανήματος παρὰ ἀλλόμοι, καὶ ποσὸν αὐτῶν παρὰ ἑαυτῶν, ὡς βίβιον τὰ ὅπλα ἔχ' ἡρεπυθῆναι ἐκείνας τὸ πρόπιον, ὡς δὲ εἰδὲν ὅ τῶ ἀρχιερέως υἱὸς μὴ μόνον τῶς ἀγαλάς, ἀλλὰ καὶ τῶς ἐν τέλει ἰαυτῶν γενημένους, καὶ εἰς πορνείαν ὀρμίσαντας, καὶ τὴν ἴεαν ῥοπιῶν αὐτῶν τὸ σποριεταστῆναι μέλλουσιν, παρὰ παθί (αὐτῶν) καὶ δικίας ὀργῆς ἐμπληθῶντες. εἰσὸς μεταχειρῆται ἄμωρος, ἵνα τῶν ἐν τέλει μετὰ τῶς πεπορ. εὐμῶν γυναικὸς ἀπέλε. καὶ ἔπος ἔφησεν, ἔ μόνον τῶ νοσίματος τὴν νομίω ἔπι τὰ χεῖρα ἀνοαῦσαι, ἀλλὰ τὴν ἴεαν ὀργίω ἴδ' ἀμαρτή (αὐτῶν) ἔπι πορνείαν, ἰερασιώην γυναικὸν πέμπεται, ὁ τὴν ἀνοσίαν ἐκτεμῶν, ὡς στρατηγικῶς εὐκοσμίας πείραξ δούς, καὶ τῶν ἔπι ὀργῆς μαθεῖν. ἔπι φησὶ, καὶ ἐξ ἰλα (αὐτῶν) καὶ ἐκόντασιν ἡ θραύσας, καὶ ἐλογίω αὐτῶν εἰς δικαιοσύνην. ἐπίμωστ γὰρ ἡ θεία φύσις πᾶν παρὰ αὐτῶν δικίως ἀνακρίσεται, καὶ δύο σφραγῆς τὴν ὀργονομίαν ἐκείνας.

Αγαθῷ πρεσβυτέρῳ. 158.

Ὅτε ὁ θεοφιλῆς Ἀβραάμ αὐτῶν μὲν χρησιμῶν σπο τῆς Περσίδος εἰς τὴν Παλαιστίνην. αὐτῶν δὲ λιμὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον ἦκε, ἰερασίμοι οἱ ἐν τέλει τὴν γυναικείαν ἀφράπασαν, ὡς πὶ φέροντες τῶ βασιλεῖ κερμῆλιον τημαλφίστατον, καὶ τιμωρῶσιν αὐτῶν, καὶ ὡς ἀφαι-

ad bellum emiserunt. Perspectum enim & exploratum habebant, diuinam opē haud aliter ab ipsis abscessuram esse, nisi in stuprum, atque ita in idolorum cultum laborerentur. Sic enim natura comparatum est, ut maxima peccata ex minoribus & leuioribus ortum trahant. Ille igitur ad pugnam egressus, aduersus eos velitabantur, non gladium vllum, aut telum vllum secum efferentes, verum formæ elegantiam & ornatum, bellicarum omnium machinarum instar obiicentes. Atque hac ratione ipsos vsque adeo superarunt, ut abiectis armis palmam eis concederent. Posteaquam autem Sacerdotis filius non gregarios duntaxat, verum etiam amplissimos quosque clypeo abiecto terga vertisse, atque in fornicationem prorupisse, propterea diuinum auxilium iam iamque ab ipsis auolaturum esse perspexit, magno animi dolore affectus, ac iusta iracundia perfrusus, accepto ense vnum è proceribus simul cum ea muliere, cum qua stupri cōmercium habuerat, interemit: sicq; non modò serpentem morbum atque ad periculosas partes graffantem, verum etiam diuinam iram, eos qui flagitium admiserat depascentem, cōpressit. Sacerdotij ergo honore affectus est, qui huiusmodi obscenitatem exciderat, ut qui imperatoria honestatis expetimentum præbuisset. Atque hæc est huius loci, quam tibi exponi postulas, sententia, Stetit Phinees, & placauit, & cessauit quassatio: & reputatum est ei ad iustitiam. Diuina enim natura cum qui ante se diuina iracundia exarserat, ac per duplicem eandem flagitiū represserat, honore affecit.

Agatho Presbytero. 160.

Quo tempore Deo charus Abraham ob diuinum quidem oraculum in Palæstinam, ob famem autem in Aegyptū perrexit, proceres vxorem ipsius pulchritudine ac muliebri virtute fulgentem conspicientes, non secus ac thesaurum quendam summi pretij ad regem ferentes, eam ipsi indicant. Atque ipse eam, pudicitia potiùs

quàm formæ præstantia collucentem auferret. Posteaquàm autem maritus mortis metu perterritus fratrem ipsius se esse simulans, vxorem quidem prodidit, non tamen aduersus prouidentiam exclamauit, tum verò diuinũ auxiliũ arma sua mouens pio viro intactam atque integram vxorem suam reddidit. Noctu enim ille acerbissimis cruciatibus affecto, voluptatibusque per dolores domitis, vel, vt rectius loquar, extinctis ac de medio sublati, ita demum iusto viro coronam tulit. Quamobré nos quoque, si in tentationes incidamus, ne diuinam patientiam clamoribus infectemur, verum eam potiùs complectamur, quæ, & exitus in his rebus, quæ nullũ exitum habere videntur, & consilia, quæ ex desperatis rebus emergamus, inuenit.

Archontio Presbytero. 161.

Quoniam quid manus spina significet, ex me queris, audi. Quandoquidem barbarus tyrannide remulcentus, & arrogantia superciliosus, atque præ vino vertigine laborans, sacrosancta pocula non modò viris, sed etiam mulieribus, quæ ipsius voluptatibus obsequabantur, ad vsum proposuerat, idcirco ea pars manus, quæ cubitum sequitur, conspecta est, sententiam aduersus eum pingens. Vt enim pictores (vt ab eorum quoque audacia demonstrationem sumam) rebus iis, quæ corporis expertes sunt, corpus tribuentes, manum solam pingere conantur, terrenarũ rerum capita corona redimèrem, quòd imperium ipsis cælitus datum fuisse demonstrant: sic etiam illic Dei per indulgentiam sese demittentis consilio manus visa est, vt illud ostenderetur, omnium regem calculum aduersus tyrannum efferre, ac sententiam subscribere.

Martyrio Presbytero. 162.

Pietas ac iustitiæ norma in eo sita est, vt ea quidè quæ rectè ac ex virtute gerimus, occultemus, tum quia finis incertus est,

ῥεῖται τὴν γυναικῆ, σωφροσύνῃ πλεονῆς ἢ κλέμει λάμπουσαι. ὡς δ' οὐκ ἄνθρωπον διδὼς ἀδελφὸς εἶναι αὐτῆς σινηλάμβανος, παρὸν δὲ κὲν γυναικῆ. ἡ δὲ θείας μακροθυμίας ἔχε τε βόησι. τότε δὴ τότε ἡ θεία ἔπιουσία, ταὶ οὐκεία ὅπλα κινῆσασα τῷ θεοφιλεῖ τὴν σωβενον ἀνεπαφον, καὶ ἀκέραιον ἀποδέδωκε. νύκτωρ γὰρ ἐκείνῳ πικροτάτης βασάνοις ματίξασα, καὶ τὰς ἡδονὰς τοῖς πόνοις δαμάσασα, μᾶλλον δὲ φρέδας οἴχεσθαι ὡς δεισιεὺς ἄσασα, ἔπειτα τῷ δικαίῳ τ' ἐφάνον ἠνεγκε. ποιγαροῦ καὶ ἡμεῖς οἱ πειρασμοῖς ἀπεισομιδῶ, μὴ τῆς θείας μακροθυμίας καταβόωμεν, ἀλλ' ἀντιχρῶμεθα μᾶλλον αὐτῆς τῆς καὶ πόνοις ἐν ἀπύροις, καὶ μηχανῶς ἐν ἀμυχανοῖς ἐπιστάσις.

Archontio Presbytero. 161.

Ἐπειδὴ τίθει, ἔφη, τὸ ἀγράγαλος χεῖρὸς, ἀκουε. ἐπειδὴ ὁ βάρβαρος μεθύων τῇ τυραννίδι, καὶ ἀφροσύνης τῆ ἀλαζονείᾳ, καὶ τῷ οἴνω κερῆσασων, τὰ ἱερασιεύη ἢ μόνον ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ γυναιξὶ τὰς τὰς ἡδονὰς αὐτῶ θεοπροσέχασα ἀρῆσθαι εἰς χεῖρῶν ὠφθη τὸ μετὰ τὸν πῆχυον μέρος τῆς χεῖρὸς, τὴν κατ' αὐτῆ ἀποφασιν Ἐπιουσίαφον. ὡσπερ γὰρ οἱ ζωγράφοι, ἵνα καὶ ἀπὸ τῆς ἐκείνων τέλμης τὴν ἀπόδειξιν ποιῆσασιν, σώματα ποιούτες τὰ ἀσώματα, χεῖρα γράφειν ἐπιχειροῦσι μόνῳ τέρψασιν τῆς τῆς βασιλευόντων τὰς κορυφὰς, ἵνα δείξασιν ἕξασιν αὐτοῖς τὴν ἀρχὴν δεδῶσται. ἔπειτα καὶ κἄν συγκεταβαπκῶς ὠφθη, ἵνα δείχθῃ, ὅτι ὁ τῆς ἀπάντων βασιλεὺς τὴν κατ' αὐτῆ τυραννῆ ἐκφέρει ψῆφον, καὶ τὴν ἀποφασιν Ἐπιουσίαφει.

Martyrio Presbytero. 162.

Κανὼν ἔστι καὶ εὐσεβείας καὶ δικαιοσύνης, τὸ κρύπτειν μὲν τὰ κακὰ ἔργα, καὶ τὰ τὸν τέλος ἀδύνατα, καὶ τὰ τὸν εὐλογεῖν.

ἐνοχλεῖν τοῖς ἀκέραιον, ἐραγῶνιον δ' εἶναι. καὶ τὸ τὸ φύστος ἔπιουσίαφες πρὸς ἀμαρτίαν, καὶ τῆς ἀκέραιον τ' ἀπὸ τὰ κακὰ ἐτοιμοτέρων πῆσιν τε καὶ συγκεταβασιν. ὁλίγοι δὲ τοῖς καλοῖς, πολλοὶ δὲ τοῖς κακοῖς πειρασῶσιν, ἢ μῶν οὐκ ἔστι κατ' αὐτῆς, καὶ τὴν κατ' αὐτῆ ἀλλων φέροντες ψῆφον, ἀλλὰ καὶ τὰς σφῶν ἀμαρτίας. καὶ τῆς ἀλλων κατηγορίας ἀπεισελλεῖν οἰοῦντο.

Ἐὐσεβείας, ὡς ἐλλογμῶτατε. διττὸς ὁ πρὸς. ὁ μὲν ἀγῶτατος καὶ θεότατος ἐν ψυχῇ. ἱεραῖον γὰρ τὸ κατ' αὐτῆ, καὶ θεῶ παροφιλῆσασιν, τὴν τὴν γνώμην ἔχειν εὐαγῆ, καὶ τὴν θεῶν παρῆσιν φανταζεσθαι, ἰδρυμένη τε καὶ βεβασίαν ἔχειν ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς περιδῶσιν. ὁ δὲ δευτέρως ἐν τῇ ἀγῶτατῆς σάματος. ὁ γὰρ τῆς τῆς δύο πρὸς τῶν χερῶν, ἢ δὲ εἰ τὰ γῆς τε καὶ θαλάσσης τημαλφῆσασιν παροφίλοι κειμήλια, ἔπει πάντα τὰ ἱεραγῶσιν ἀπὸ τῶν γεννηθετημῶν ζωῶ κατὰ βάλλοισι, χρεῖται θεῶ.

tum ne audientibus graues ac molesti simus: In sollicitudine autem atque angore versemur, tum ob naturæ nostræ in virium propensionem, tum quia auditores ad fidem & assensionem vitiiis adhibendam promptiores sunt. Pauci enim virtutibus, multi vitiiis fidem accomodant, non modò quia ex eis quæ in se agnoscunt ad idem de aliis pronounciandum adducuntur: verum etiam quia infectandis & accusandis aliis id se assequi putant, vt peccata sua obregant.

Ἐὐσεβείας, ὡς ἐλλογμῶτατε. διττὸς ὁ πρὸς. ὁ μὲν ἀγῶτατος καὶ θεότατος ἐν ψυχῇ. ἱεραῖον γὰρ τὸ κατ' αὐτῆ, καὶ θεῶ παροφιλῆσασιν, τὴν τὴν γνώμην ἔχειν εὐαγῆ, καὶ τὴν θεῶν παρῆσιν φανταζεσθαι, ἰδρυμένη τε καὶ βεβασίαν ἔχειν ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς περιδῶσιν. ὁ δὲ δευτέρως ἐν τῇ ἀγῶτατῆς σάματος. ὁ γὰρ τῆς τῆς δύο πρὸς τῶν χερῶν, ἢ δὲ εἰ τὰ γῆς τε καὶ θαλάσσης τημαλφῆσασιν παροφίλοι κειμήλια, ἔπει πάντα τὰ ἱεραγῶσιν ἀπὸ τῶν γεννηθετημῶν ζωῶ κατὰ βάλλοισι, χρεῖται θεῶ.

Theodoro Scholastico. 164.

Θεομὸς ἔστι ἀνοθεῖ καλῶς κεκρωμένος, καὶ νόμος ἀγραφοῦ πρὸς φιλανθρωπίαν βλέπων, τῆς κρατοῦσας τοῖς ὅπλοισι τῆς ἱκετευόντων ἠπείασιν, καὶ τῆς πολέμου νικῶντας ὡς ἀποφασιν τῶ οἴκτω. οὐ δ', ὡς φασιν, ἔπει τῆς ἐμφύτης θεομῶσιν, ἔπει τῆς ἀγράφως νόμῶσιν ἀδεδῶσται, τοῖς κατ' αὐτῆ οἴκτω τὴν τὴν σωτηρίαν ἀναδέξασιν ἀδύνατος ἠπείασιν. ἴσθι τοῖνυν ὅτι εἰκίς σε εἰς τὸ τὸ ἀπεισελλεῖν τὸ χῆμα, ὡς ἀλλῶσιν θεοσάμῶσιν ἔχοντας, οὐκ ἔπαθῆσιν ἀνθρώπων, ἀλλ' ἀμείλικτος ὄφθεις, καὶ τὴν φύσιν αὐτῆ, καὶ τὴν ἔλεον ἔβασιν.

Eidem. 163.

Pietatis, vir elegantissime, duplex est modus. Vnus sanctissimus maximèque diuinus: in anima pulcherrima enim hæc vitima est, Deoque in primis grata, mentem piam habere, diuinæque præsentie sibi speciem fingere, atque in anima delubro fixam & stabilem tenere. Alter in corporis castitate. Nam qui his duobus modis destitutus est, nec si pretiosissimos terræ ac maris thesauros offerat, aut omnia ea animantia, quæ Legis præscripto non ita pridem immolabantur, adhibeat, gratiam apud Deum initurus est.

Theodoro Scholastico. 164.

Lex est antiquitus præclare confirmata, sanctiòque minimè scripta, ad humanitatem tendens, vt qui armis vincunt, supplicibus eorũ, quos vicerint, precibus vincantur, & qui bello superant, misericordiæ cedant. Tu verò, vt aiunt, nec à natura infinitis legibus, nec sanctionibus scripto minimè præditis, permotus, eos, qui pro famulis tuis patronorum munus susceperunt, contempstisti. Hoc igitur tibi est exploratum, minimè incredibile esse, qui ad eundem habitum redigaris, quem tu in aliis conspicatus, nihil humani sensisti, verum eam animi acerbicatem præ te tulisti, vt & naturæ ipsi, & misericordiæ contumeliam inferres.

Ardens ille verbi amator, Paulus, inquam, Apostolus, non modò aduersus seipsum, alióque Apostolos sentétiam fert, si quid nouarum rerum in Euangelica prædicatione comminisci audeant, sed etiam aduersus Angelos, nec Angelos simpliciter, sed etiam de cælo. Non quòd iis, qui hoc facinus perpetrare nec vnquam ausi sunt, nec audebunt, contumeliam facere in animum induceret: verùm vt pestiferis dæmonibus fidei viam præcluderet, ne quando arrepta occasione, vt Angeli, prædicationem cuerterent. Quid enim, inquit, etiam si nos, aut Angelus de cælo euangelizauerit vobis aliquid præter quàm quod accepistis, anathema sit. Nam alioqui Angeli ex prædicationis securitate tantam voluptatem capiebant, vt is etiam, qui ad Cornelium missus fuerat, magistrum indicarit, non autem sibi ipsi docendi munus permisit.

Archontio Presbytero. 166.

Christus, vir optime, hanc ob causam se in paterna gloria venturum promisit, vt hæreticorum ora obstrueret, eorumque furorem & rabiem extingueret. Non enim dixit: in eadem gloria, qua Pater (ne hinc rursus diuersitatis cuiuspiam alicui suspicio iniiceretur: sed, vt rem accuratiùs exprimeret. In eadem illa venturum se esse affirmavit. Ex quo illud necessariò sequitur, vt vnã & eandem hanc esse existimemus. Quorum porrò vna & eadem gloria est, in multò sanè magis vna etiam & eadem essentia. Quòd si quis mihi diffidit, perpendat id quod dicturus sum. Nam si, vbi eadem essentia non est, gloriæ discrimen reperit (alia enim Solis gloria est, alia Lunæ, alia stellarum: stella enim à stella differt in claritate) quonam tandem pacto ea essentia ratione inter se diffidere queant, quorum vna & eadem gloria est.

Παύλω ὑποδιακόνω. ρξε.

Ὁ ἀγάπυρος τοῦ λόγου ἐραστής, Παῦλος, φημί, ὁ σπόγγος, ἔμῳνον καθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων σπόγγων φέροι τὴν ψῆφον, εἰ τολμήσῃ χρηματομίαι πινὰ τῶ κηρύγματι ὄπιουσαι, ἀλλὰ καὶ κατ' ἀγγέλων, καὶ ἕχ' ἀπλῶς ἀγγέλων, ἀλλὰ τῶν ἐξ οὐρανοῦ, ὡς ἐκείνους, ὡς ἐνόμισαι, ὑβρίσαι παρηρημένους, τοῖς μήτε τετολμηκότας πώποτε· μήτε τολμήσας, μήτε τολμήσοντας τῦτο δράσαι, ἀλλὰ τοῖς ἀλιτηρίοις δάμοσιν σπογγεῖων τῶν ὄδδν τῶ ἀξιοπιστίας, μήποτε παρῶρασι λαβόντες ὡς ἀγγέλοι ἀνατρέψῃσι τὸ κηρύγμα. τί γάρ, φησὶ, καὶν ἡμεῖς ἡ ἀγγελος ἐξ ἐρανοῦ εὐαγγελίσθηται ὑμῶν παρ' ὁ εὐηγγελιστάμεθα ὑμῖν, ἀνάθεμα ἔστω· ἢ τὸ γινώσκῃ οἱ ἀγγέλοι ἔχουσι τῆ ἀσφαλεία τῶ κηρύγματος, ὅτι καὶ ὁ σπογγαλῆς παρῶς Κορινθίον ἐμλυσε τὸν διδάσκαλον, οὐχ' ἑαυτῶ τὸ παργμα ἐπίτερεται.

Ἀρχοντίω πρεσβυτέρω. ρξστ.

Ἡ ἔξω, ὡς ἐλάττω, ὁ Χριστὸς ἐν τῇ πατρῴῃ δόξῃ ἐπηγγέλατο, καὶ τῶν ἀρετικῶν ἐμφορέτων σόματα, καὶ τῶν λυψίων αὐτῶν σβέννεις, ἔδδ γὰρ εἶπεν ἐν δόξῃ τοιαύτῃ, οἷα καὶ ὁ πατήρ, ἵνα μὴ πάλιν ὡς ἔλλα γινώσκῃ πῶς ὑποπίευσῃ, ἀλλὰ τὸ ἀπηκριβωμένον παριστάς. ἐν αὐτῇ φησὶν ἐκείνη ἡ ἐξω, ὡς ἀναγκάως μίαν εἶναι αὐτῶν νομίζεσθαι, καὶ τῶν αὐτῶν, ὧν δὲ μία δόξα, πολλὰ μᾶλλον καὶ ἡ ἕσσια. εἰ δὲ πῶς ἀπίστει βασαιζέτω τὸ λεχθισόμνον, εἰ γὰρ ἔνθα οὐκ ἔσσια μία, ἀφορεθῶ δόξης εὐείσκειται, ἀλλῆ γὰρ δόξα ἡλῆς, καὶ ἀλλῆ δόξα σελήνης, καὶ ἀλλῆ δόξα ἀστέρων. ἀσπὴ γὰρ ἀστὴρος ἀφοφέρει ἐν δόξῃ. πῶς ἀν' ὧν ἡ δόξα μία, διενεργεῖται ἐν τῇ ἕσσια;

Μάρωνι. ρξζ.

Maroni. 167.

Ἐ' ἔχον ἐνὶ χερσὶν τῶν ἄλλων παθῶν, καὶ ἀκμῶν ἔχει, καὶ ὡς ἔκκεν οἶδε, καὶ κόρον ὀπίσκειται, καὶ εἰς τελευτῶν ἐπέγειται. ὁ δὲ δεινὸς τῆς φιλοζηματίας ἔραος, μήτ' ἔμφυτος ὢν, ἀλλ' ἔξωθεν ποδὲν ὀπικωμάσας, ὡς ἔκκεν οὐκ οἶδε, κόρον ὑβρίσει, εὐφοροσύνην οὐκ ὀπίσκειται, τελευτῆς οὐκ ἀνέχεται. αἰεὶ δ' ἀκμαίζων, μᾶλλον δὲ τῶν ἀκμῶν ὀπιτέων, νεανικώτερος ἑαυτοῦ, καὶ τυραννικώτερος εἶναι βιάζεται. οὐ γὰρ παρῶς τὰ ἄλλα πάθη τῶ ἀμύλλαν ποιῶνται μόνον, ἀλλὰ καὶ παρῶς ἑαυτὸν, καὶ ἑαυτὸν νικῶν φιλονεικῶν. θάπτην γὰρ ἀντις τὰ ἀνέφριστα χεπαλήφεται, ἢ ἐκείνος κόρον λήφεται. ἢ γὰρ παρῶς οὐκ μείωσιν, ἢ οἶδ' ὅπως, καὶ ἐλάττωσιν εἶναι ἠγούμενος, πλέον ἀνιχνύει τὸ πῦρ, ὅσῳ καὶ τῆς οἷς πνέσφρασι γενεῦσθαι ψυχῆς. σβέσον τοίνυν ἢ πάρος τῦτο, εἰ δὲ μὴ, καὶ τῶν ἀθῶν ἀβίωτων βιάσθῃς βίον, καὶ κείσῃ πικρὰς ὑφῆξεις εὐθυμίας.

Εὐτονίω ὑποδιακόνω. ρξη.

Ὁ τὸ παρῶν, ὡς σφάταιτε, μὴ παρῶν δίδως, ἔδδ παρῶν ὑπο τῆς θείας συμμαχίας παρῶν ἔεται.

Ἀθανασίω πρεσβυτέρω. ρξθ.

Εἰ καὶ παρῶν πῶς εἶν τῆς βασιλικωτάτης, καὶ γένος τῶ παρῶν, καὶ πλῆθος παρῶν κομῶν, εὐγλωττίας τ' εἰς ἄκρον ἀφίκοιτο, καὶ παρῶν τὰ τῶν ἀρχαίων ὀπί σόματος φέροι, ῥάμῃ τε, καὶ ἕλλει, δόξῃ τε καὶ ἀρχῇ ἐναβρωῖοιτο, βασιλείας τε αὐτῆς ἀξιοθῆναι, καὶ τὸν σέφανον καὶ τῶ ἀλφειῶν παρῶν, ἀρετῶν δὲ μὴ ἔχει, τῦτον ἔγωγε ἐν τοῖς ἀνδραπυδῶν τοῖς χεταζοίμι. εἰ δὲ πῶς διχμοσύνη, καὶ σωφροσύνη, ἀνδρεία τε καὶ προσιήσ σφός εἶν, τῦτον ἐν τοῖς

Cetera quidem penè omnes vitiosæ affectiones, & vigorem & senium habent, & fatietatem agnoscunt, atque ad finem omni celeritate contendunt: at horrendus pecuniarum amor, cum nobis à natura minime infusus sit, verum externè alicunde sese insinuarit, senium nescit, fatietatem contumelia afficit, lætitiã ignorat, finem capere minime sustinet: imò verò in dies vigens, vel, vt rectius loquar, vigorem suum augens, fortior seipso & valentior atque acrior esse contendit. Neque enim aduersus duntaxat affectum certamen habet, sed etiam aduersus seipsum, vt qui seipsum vincere summo studio adnitatur. Etenim citius ea, quæ percipi non possunt, quispiã perceperit, quàm ille fatietatem capiat. Si quidem incrementum, haud scio quo pacto, decrementum atque iacturam esse existimans, ignem vehementius accendit. Quem quidem nonnulli animam quoque tuam degustasse afferunt. Hunc igitur quamprimum extingue. Sin secus, tum hic insuauem vitam duces, tum illic acerbas pœnas pendes.

Eutonio Diacono. 168.

Vir singulari sapientia prædite, qui honestum ac decorum minime prodit, is nunquam à diuino auxilio deferatur.

Athanasio Presbytero. 169.

Quamuis & nobilissimæ patriæ quispian sit, & clarissimi generis, & omni diuitiarum genere abundet, & summam eloquentiæ facultatem obtineat, omniãque veterum scripta in ore ferat, & robore ac pulchritudine, gloriãque & imperio gloriatur, regiãque etiã dignitate affectus sit, & diadema ac purpurã gestet, tamè si virtute careat, hunc ego in mancipiorum numero habuerim. Contrà, si quis iustitia, temperantia, fortitudine, & prudentia præditus sit, hunc ego inter amplissimos maximèque regios numeratim. Quòd si

vir probus eo, qui omnia illa in uniuersum habet, melior præstantiorque habendus est, eo proculdubio, qui non omnia simul habet, (neque enim fieri potest, ut omnia in unum coeant) multo beatior & clarior futurus est, quod illa quidem oculis extinguantur, immortalis sit.

Petro. 170.

Quod ille, qui negotiorum opportunitatem prodit, res pulchras & cum laude coniunctas minimè assecuturus, perspicuè constat. Quod autem bona & commoda cuncta sint in tempore suo, Ecclesiastes docuit. Cùm igitur hæc ita se habeant, quid est quamobrem nouum ac mirum tibi videatur, quod Saluator prudentem ac fidelem dispensatorem cibum opportunè daturum esse dixerit? Nam quod intempestiuè fit, semper molestū est: & beneficium opportunitate destitutum, beneficij quoque nomen amittit. Verbi gratia, idem panis fame laboranti gratus ac iucundus est: satiato autem non item: atque idem poculum siti affecto suauissimum est, temulento autem molestissimum. Quid igitur efficit, ut iisdem rebus non eodem modo animi nostri afficiantur? Opportunitas scilicet, quæ etiam id, quod datur, maius & amabilius reddit. Quocirca non tantùm dare conuenit (exiguum enim istud fortasse) sed etiam opportunè. Hoc quippe & paruum munus auget: & si magnum sit, maximum atque amplissimum reddet. Eaque de causa Psaltes diuina beneficia prædicans, illud etiam adiecit, Omnia ad te expectant Domine, ut tu des illis escam in tempore opportuno. Non enim duntaxat alit, sed etiã tempestiuè. Hoc quippe potissimum est, quod omnia alit, nepe quod tempestiuè porrigatur. Ac si hoc in iis quoque fructibus, qui ex terra nascuntur, fieri conspiceret cupis, vide quemadmodū non uno eodemque tempore frumentum, & vinum, & oleum, & poma, variæque flores existant: verùm prata quidem antecedunt,

βασιλικωτάτοις καταλειθμισαμ. ει δε τῶ πίνθ' ὁμοῦ σκῆνα ἔχοντος ἀμύων ὁ φιλάρετος τῶ μὴ πίντ' ἔχοντος ὁμοῦ. ἢ δὲ γὰρ πίνθ' οἶον τε σιωλῆν, πολλῶ μακροτέρως ἔσται, καὶ εὐκλείτερος, τὸ σκῆνα μὲν θάψον σπασθένυσαι, τὴν δ' ἀρετὴν ἀθάνατον εἶναι.

Πέτρο. 170.

Ὅτι μὲν ὁ τὴν εὐχρησίαν τῶν πραγμάτων περιθίδος, τῆς τῶν κελῶν ἀξιομαρτυρίας δὲ λόν. ὅτι δὲ καὶ πίνθα καλὰ ἐν χερσὶ αὐτῶν, ὁ σκληροσπῆς ἐδιδάξεν. εἰ τοίνυν ταῦθ' ἔπος ἔχει, τί ξειζή, εἰ ὁ σωτήρ ἔφη πᾶσι τῶ φρονίμου καὶ πιστοῦ οἰκονόμου, ὅτι δασὴ τὴν τρυφὴν ἐν χερσὶ. τὸ γὰρ ἀχρὸν πανταχῶς λυπηρὸν, καὶ ἡ εὐεργεσία χερσὶ ἀμοιβήσασα, καὶ τὸ ὄνομα σπῆλλυσιν, οἶον ὁ αὐτὸς ἄρτος πωρῶντι μὲν ἡδὺς ἐξέσμιος, κορεθῶντι δὲ ἢ πᾶσι, καὶ τὸ αὐτὸ ποτῆριον, διψῶντι μὲν περισιμῶντων, μεθύοντι δὲ ἀνηδύωντων. τίς οὐκ ἡ αἴτια, ἡ τῶ αὐτῶ μὴ τ' αὐτῶ τυγχόντων ὡς οὐκ ἐκείνα, ἡ εὐχρησία δηλονότι, ἡ καὶ τὸ διδόμενον μείζον καὶ ἐκασμιώτερον δημοκροῦσασα. καὶ οὐκ μὴ μίνον διδόμενα. μικρὸν γὰρ ἴσως τῶτο. ἀλλὰ καὶ χερσὶ τῶτο γὰρ καὶ μικρὸν ἢ, τὸ δόθῃν, μείζον ποιήσασα. καὶ μέγιστον ὡς οὐκ ἐκείνη. ἀλλὰ τῶτο καὶ ὁ μελωδὸς τὰς θείας εὐεργεσίας ἀνακηρύττων, καὶ τῶτο περισηθικῶς, πάντα πρὸς σὲ περιδοῦσιν δόθῃν τὴν τρυφὴν αὐτοῖς εἰς εὐχρησίαν. ἢ γὰρ πέφει μόνον, ἀλλὰ καὶ εὐχρησίας. τοῦτο γὰρ μάλιστα βῆτι, τὸ πάντα πέφον, τὸ χερσὶ δίδοσθαι, καὶ εἰ βέλαι γε, καὶ βῆτι τῶν καρπῶν τῶν σπῆλλυσι κλομῶν, τοῦτο γινόμενον ἰδῆν. θεία ὅτι οὐκ ἐν χερσὶ σῆτος καὶ οἶνος καὶ ἔλαιον, καὶ ἀκροφύων γένη, καὶ ἀνθῶν ποικιλίαν. ἀλλὰ περισηθῶνται μὲν οἱ λαμῶντες, ἔπειτα δὲ τὰ λῆια, ἀλλὰ πέφεται δὲ ἀμπελος, ὡς οὐκ ἐπιπέται δὲ

περὶ δὲ ἔθῃ τὴν ἐλαίαν τὸν γηπτόνον ὁ βότρες, ὡσπερ χροῖαν τινὰ ἀρίστου τ' ὠρεθὴν χροῖαν, καὶ τῶ μίκεν τῶ χροῖαν τὸν γαωρηθὴ ἀναπαυσασῶν, εἰ γὰρ πᾶνθ' ὁμοῦ εἰς τὸ οἰκείαν ἤρχηλο ἀκμῶν, ἐπεισορηθῆ ἂν ἢ γαωργῶ τεχνῆ ἔσο τῆς τῶ χροῖαν βραχύτητος, καὶ πάντα ἂν σπῆλλωι καὶ διεφθῆρη, οὐκ ἀρκουῶτος αὐτῶ ὕψ' ἐν ἅπαντα συγκομίσασα.

sequantur autem segetes, quas deinde vinea excipiat, ac denique agricolâ ad oleâ racemus transmittat: anni videlicet partibus, tanquam optimum quendam chorum agitantibus, ac per temporis longinquitatem agricolam recreantibus. Nam si cuncta confertim ad vigorem suum peruenirent, profectò agricolæ industria ob temporis breuitatem in angustias adduceretur, atque omnia corrumpere & interirent, quod ille uno eodemque tempore colligendis & comportandis omnibus rebus minimè par esset.

Ἀρσενφίω ἀγαθῶσ. 170.

Ἀρσενφίω lectori. 171.

Χρὴ μὲν καὶ φαίλλαν ματὰ σικέστας, καὶ εὐχρησίαν μετὰ νήφιας, μὴ σκῆνα δὲ αἰτῶν ἢ ἡμῶν καλὰ δοκεῖ εἶναι, ἀλλ' ἄσπερ ἂν αὐτὸς ὁ διδοὺς εἰδῆ χεῖρῶσιν εἶναι καὶ συμφέροντα. πολλοὶ γὰρ πλῆθῶσιν μὲν ἔνεχα βιωτὸν ἐχρήσασιν τὸ βίον, καὶ τέλος ὅπῃσιν ἐλευθῶντες καὶ τῆς παρῆσσης, καὶ τῆς μελλῶσσης ζωῆσ ἐξέσπασσιν ἀρχῶσιν δὲ μηστειοσάμενοι τ' ἀδύνασσαι κλοπῶν. ἢ γὰρ ἂν φαίλλω κερδῶν ἀφορμῶσ, καὶ ἂν εἶχον ἀπετερήθῶσιν. εὐπερὶσπον δὲ γυνῶσκα σπῆλλασσαστες ἀγαγῶσται, ὡσ ἀλλ' ἔσται εὐφρανησάμενοι, ἀλλ' ἔσται τὸ μάλιστα καὶ κινδύοις καὶ πολέμοις περιπέσασσιν. ῥώμης δὲ καὶ εὐεξίας εἰς ἄκρον ἔλθῶν σπῆλλασσαστες, μετὰ ἡμεῶσιν βίον βιωσσαι, καὶ τὴν ψυχῆσ ἀγνοῶσιν εὐνείαν, τῶ ὅπῃσιν αὐτοῖς τὰς αἰτίας ἐνεργείας. τέλος, καὶ θηρῶν βραβῶμα γηρόσασσιν, ἀλλ' εἰς τὸ ἐπάροχον ἔσπασσασσαστες πέρας. πάντ' οὐκ ταῦτα ἀφάνησ, σκῆνα αἰτῶντων ὡς τῶ θεῶ, ἄσπερ ἂν αὐτὸς εἰδῆ χεῖρῶσιν εἶναι.

Psallere quidem cum prudentia, & attento ac vigilanti animo precari oportet: at non ea petere, quæ nobis bona esse videantur, sed quæ ille ipse, qui dat commoda & vitia esse perspectum habeat. Multa etenim, cum diuitiarum causa vitalem vitam habuissent, ad extremum insidiis appetiti, cū præsentī, tum futura vita exciderunt: cū magistratum ac præfecturam, furtorum (non enim quaestuum dicam) occasiones parurientem, ambiissent, iis quoque, quæ habebant, spoliati sunt: cū egregia forma mulierem in matrimoniū accipere studuissent, tanquam hinc videlicet voluptatem percipituri, ob hoc ipsum præsertim & in pericula, & in bella inciderunt: cū ad summum usque roboris firmæque valetudinis peruenire laborassent, præterquam quod ferinā vitam duxerunt, atque animæ nobilitatē ignorarunt (quod scilicet optimas quasque actiones hac ratione obscurassent) tandem feris quoque prædæ fuerunt, atque inglorium & execrandum finem subierunt. Quocirca his omnibus omissis, ea à Deo postulemus, quæ ipsi in rem nostram fore perspectum & exploratum habeat.

Τῶ αὐτῶ. 170.

Eidem. 172.

Καλὸς ὁ πλῆτος τῶ εὐ χεῖρῶσιν καὶ δικαῖσιν δωα μὲν. καλὴ ἡ πενία τῶ

Bonæ sunt opes ei, qui probè his uti, easque administrare potest. Bona item pau-

pertas, ei qui forti ac strenuo animo eam perferre nouit. Bona gloria, ei qui ad laborantium & oppressorum subsidium atque defensionem ea vitur. Bona item ignominia ei, qui philosophari in animū induxit. Bonum imperium ei, qui, vt æquum est, imperat, nec quicquam ex impetio ad inferiores iniuria afficiendos assumit. Bonū denique robur ei, qui ad imbecilliorum opem atque auxiliū illud impedit. Quamobrem ne res ipsas, quæ & virtutis & vitij instrumenta esse queunt, sed animi nostri institutum, quod ob incredibilem quandam segnitiam etiam armorum pulchritudinem & elegantiam contumelia afficit, incusemus.

Eidem. 173.

Tempus partim iam auolauit: partim, cum adesse videatur, latet: partim, cum adhuc expectatur, præterit. Quemadmodum enim vehemens aquæ impetus certū sui sensum internosci minimè sinit (sua quippe celeritate animaduersione eripit:) ad eundem modum, ac fortasse etiam magis, temporis impetus ad finem properans, facile quidem fluit, hominibus autem nihil perspicuum ac fixum ostendens, tanquam insomniorum umbras relinquit.

Eutonio Diacono. 174.

Fac, vir sapiens, probam gratamque mentem, ac firmum animum habeas: atque omnia ea, quæ accidunt, ad gloriam tuam, hostiumque ignominiam redigentur. Id si facere contempseris, cum tuam ipse gloriam delebis, tum lætitiā aduersariis, ac moerorem necessariis tuis accerses.

Dorotheo clarissimo. 175.

Sunt homines, qui ob ingenij tarditate causarum iura consequi nequeunt. Sunt rursus, qui pro ingenij quidem celeritate

γενναίως φέρειν ἔπιταμύω. καλή ἔῃ ἢ δόξα τῶ εἰς προσασίαν τῆς καταπονυμύων αὐτῆ χειμύρα. καλή ἔῃ ἢ ἀδοξία τῶ φιλοσοφείν ἱρημύω. καλή ἔῃ ἢ ἀρχὴ τῶ χῆ τὸ δίχρον ἀρχοντι, ἔῃ μηδὲν οὐδ' ἀρχῆς εἰς τὸ τὰς ἑσπεύτους ἀδικεῖν προσλαμβάνοντι. καλή ἔῃ ἢ ῥώμη τῶ εἰς ἀντήλη-ψυ τῆς ἀσθενεστῆρον αὐτῶ δαπαναύτι. μὴ τὰ παράγματα πιναροῦ ἀπιάμεθα, ὄργανα ἀρετῆς ἔῃ κακίας διωδάμνα εἶναι, ἀλλὰ πῶ εἰαυτῆς προσάρεσιν, ἢ δι' ἑσπεύσαν ῥαθυμίαν, ἔῃ τῆς ὀπλων τὸ κελλος ἐξυβείζσαν.

Τῶ αὐτῶ. 173.

Τῶ χρόνῳ τὸ μὲν ἀπέστη, τὸ δὲ παρῆναι δοκῶν, λαμβάνει. τὸ δὲ μέλλον ἐπὶ προσδοκώμενον παρέρχεται. καθεστῶ γὰρ ἕδατος σφοδρὰ ῥύμη, πῶ ἀκριβῆ ἀφῆσιν εἰαυτῆς οὐ συγχωρεῖ ἀξιογνωσθῆναι. προσαιρέται γὰρ τῶ οὐβύτητι πῶ καταπόνησιν, ἔπω, πῶ δὲ πλέον ἢ τῶ χρόνῳ ὄρμη εἰς τέλος ἐπεργαμύνη, ῥαδίως μὲν διεξέρχεται, τοῖς δ' ἀνθρώποις τραπὸν ἔδεν ἔδεν πῶ γονο δέξασα, ὡσπερ ὀνειράν οικίας καταλιμπάνει.

Εὐτονίῳ ἀξιοκρίτῳ. 174.

Ἐχθρὸς ὡσοφὲ, πῶ γνώμην ἐγνώμοια, ἔῃ πῶ ψυχῆν ἐρρωμύνην, καὶ πάντα τὰ συμπίπτοντα εἰς πῶ αἰὼν εὐδοκίμοισιν, καὶ πῶ τῆς ἐχθρῶν ἀχμύλων παρῆτραπήσεται. εἰ δ' ὀλιγωρήσῃς, ἀξιοφθέρεις μὲν τὸ σῶντῶ κλέος, πανήγυριν δὲ τοῖς θανάτοις, ἔῃ λῦπην τοῖς ἑπιτηδεύοις προσξήσῃς.

Δωροθέῳ λαμπροτάτῳ. 175.

Τῶν ἀνθρώπων οἱ μὲν ἀξιοφθέρεις εἰς αὐτὰ, ὡς ἐφῆμι, περὶ τῆς γῆς τὰ περῆτα. καὶ τὸ θαυμαστὸν, εἰ τὸ γυναικίον ἀπέλειφθη γένος, ὁ πῶτε δὲ φιλο-

δὲ φιλοφρονημάτων κατηπλεύσει, χευστῶ προσπιοντες πῶ ψῆφον, καὶ τὸν τῆς δικαιοσύνης ζυγὸν λήμματι προσάλλεοντες. εἰσι δὲ οἱ καὶ αἰδοὶ καὶ κολακεία καὶ φόβος ἀξιοφθέρωντες τῶτον. ἔῃ τοιγαροῦ πῶν κριτῶν ἔῃ σωστῶν εἶναι ἔῃ ἀδικῶν, καὶ φρονημάτων καὶ ἀδολῶ καὶ κολακείας καὶ φόβου κρείττονα. εἰ γὰρ ὀποτέρω τῶν παθῶν τῶτων χειρωθείη, τὸ πῶν ἀξιοφθέρει. εἰ τοίνυν τὸ μὲν εὔρειν τὸ δίχρον ἔργον, τὸ δὲ μὴ ἀξιοφθέρει εὐροῖα ἐργασίον, ἔῃ ἔῃ ἑπιπρῆσθαι πῶν εἰαυτῶν τῶ κρίνειν. εἰ δὲ Ζώσιμος, ὡς γέγραφας, καὶ βεαδὺς ὦν, καὶ φρονημάτων, εἰ καὶ πῶ ἔπερος, ἔραφῆς, εἰαυτῶν ἑπιπρῆσθαι εἰς τὸ τοῖς ἀμφισβητήσι δικάζειν. καὶ τοῖς ἑπιπρῆσθαι τὸ περῆσθαι τὸ δίχρον φρονηθεῖς, καὶ παρ' αὐτῶ τῶν ἀμφισβητούτων καταγνωσθεῖς, καὶ τῶν πάντων πολλάκις καταλοηθεῖς, μὴ θαυμάσης, εἰ μὲν γὰρ τῶν ἀλλων παθῶν κεκρατηθῶς, τῶτε ἠήτο τῶν ἀντὶς ἐκτόπως ἐθαύμασεν. εἰ δὲ, ὡς φῆς, πῶσι τοῖς ἀχίφῃς πῶν κατακράτος ἠήθηθεῖς, καὶ τῶτε ἔαλω, ἔῃ ἔῃ θαυμάζειν.

Isidorῳ ἀξιοκρίτῳ. 175.

Ἐχθρὸς μὲν τῶν ἀποστόλων, ὡς ἔπος εἶπεν, μὴν ἀποστόλων χόρην ταύτην ἐρύθμισεν. ὁ δὲ Παῦλος, ὡσπερ ἑσπεύτος γαυρῶς, πῶσιν χεδὸν ἐπέδραμα πῶ οἰκονομῆν, καὶ εἰς αὐτὰς ἐροῖτητε τῆς γῆς τὰς ἐχαπίας, καὶ τοῖς ἀκνηστῶν ῥυθμίζων, καὶ τοῖς ἀκνηστῶν ἐσπεύρων τὸ θεῖον κήρυγμα. διὸ σκείνοις μὲν καὶ γυναικῶν πολλῶ θημ, ἔῃ παροδοποιίας, ἔῃ δὲ συμμωσῆσας ἐνεκεν, ἀλλ' οὐ τῆς οἰκείων χορηγῆσαι καὶ τρέφῆσαι τοὺς τῆς ἀκνημοσύνης κήρυκας. τῶτε δὲ ἀπολαύσῃσαι, ἔῃ ἐπετρέσῃσαι, οὐτε ἠδυνήθησαι, εἰς αὐτὰ, ὡς ἐφῆμι, περὶ τῆς γῆς τὰ περῆτα. καὶ τὸ θαυμαστὸν, εἰ τὸ γυναικίον ἀπέλειφθη γένος, ὁ πῶτε

consequuntur, verum ob pecuniæ studiū caupannariam exercent, auro calculum suum prodentes, ac iustitiæ lancem muneribus labefactâtes. Sunt denique, qui cum pudore, blanditiisque ac terrore corrumpunt. Quocirca iudicem opus est, & sagacem, & integrum esse, pudorēque ac blanditiis & metu superiorem. Nam cuius horum affectuum succumbat, totam iudicij religionē obteret. Cùm igitur & ius inuenire difficile sit, & cùm inuenieris, minimè labefactare difficilium, non est cuiquam committendum, vt iudicis munus arripiat. Quod si Zosimus, vt ad me scripsisti, cùm & tardi ingenij sit, & pecuniarū, vt si quisquā alius, cupiditate flagret, id sibi temerè assumit, vt disceptatibus ius dicat (tametsi ius pretio additū habuisse deprehensus, & ab iis ipsis, inter quos contouertia erat, improbat, & ab omnibus peritæpe clamoribus exagitatus) ne tibi mirum istud videatur. Nam si aliis vitiis victis & profligatis huic vni cessisset, esset fortasse quamobrem quisquam miraretur. Cùm autem, vt abs te dictū est, à turpissimis quibusque vitiis facile superatus, hoc quoque teneatur, minimè mirum id videri debet.

Isidoro Diacono. 176.

Apostolorum vnusquisque, vt ita dicā, regionem vnā nactus, eam optimis moribus informauit. Ac Paulus, tanquam peragravit, atque extremos vsque terras, angulos grassatus est, tum auditores suos optimis legibus instituens, tum iis etiam, quibus eum audire minimè contigit, diuinam doctrinam inferens. Quocirca illos quidem mulieres etiam comitabantur, nō vt liberos procrearent, aut vnā cū ipsis vitæ consuetudinem haberent, verum vt ex suis facultatibus subministrarēt, ac paupertatis præcones alerēt: hunc autem, qui ad ipsos vsque terræ fines currebat, sequi nec permixta sunt, nec potuerunt. Quid verò mirum scæminas relictas fuisse, cū

Ad modestiæ summisionisque animi fastigium hac demum ratione conscendimus (neque enim cum ego descensum sed ascensum esse statuerim) si pestiferū & extialem superbiæ factum, atque ad orbem detrahentem arrogantiam tumorem extinguamus, & in omnibus rebus modestiam colamus, nec quicquam, tanquam nullum hinc detrimentum accepturi, contemnamus. Etenim ea, quæ fiunt, quæ stulto habet, sese informat & effingit. Quamobrem sit nobis & grauis habitus, & mitis obrutus, & demissum supercilium, & minimè superbus incessus, & necessarius vestitus, & humilis cathedra, & frugalis ac plebeius victus, & stragulum nihilo præstantius quàm necesse sit, & supellex ad tenuitatem ac vilitatē comparata, & domus Christianis digna, itēque & sermo, & vox, & congressus cum aliis ad modestiam potius quàm ad tumorem & arrogantiam spectet. Sic enim in omnibus rebus modestiam colentes ad cælestem arcem ascendemus.

Alypio. 180.

Quoniam à me petiisti quam ob causam Sara, quæ ætate admodum processerat, ac præsentē Abrahamo pepererat, dixit, Quis nunciabit Abraham, quod Sara lactet filium? dicendum enim fuisse quod pepererit: hoc respondeo, istud, Quis nunciabit Abraham, perinde esse ac si diceret, O Abraham, quis in Perfidem nunciabit quod Sara sterilis & anus lactet? Nō enim habetur, Quis nunciabit ipsi Abraham: sed, Abraham. Quod si non nimis contritum ac violentum hoc esse existimet, fortasse ad aliquem, qui eodem, quo Abraham, nomine appellaretur, hæc verba habita sunt. Ac propterea ne articulum quidem adiunxit. An autem eo quoque tempore abesset Patriarcha, dicere minimè habeo. Illud autem potius dixerim, quod

Εἰς τὴν τῆς ταπεινοφροσύνης κορυφῆν ἀναβήσομεθα. ἢ γὰρ ἂν κατὰ βία σιν, ἀλλ' ἀνάβασιν τῆς ἀντιλήψεως ὁρῶμεν, εἰ τὸν ὀλίγον τῆς ὑψηλότητος ὄργον, καὶ τὴν εἰς ἀδύνατον καταβιβάζουσαν τῆς ἀλαζονείας φλεγμονὴν σβέσομεν, καὶ ἀφ' ὧν πάντων ἀσθενῶμεν τὸ μέτριον, καὶ μηδὲν παύσομεν, ὡς ἔστι τὸ πρὸς τὸν βλαβερόμενον. τίς γὰρ τῶν ἀποστόλων ἀπολογεῖται εἰς τὸν Ἰουλίην, καὶ πρὸς ἀδελφούς τε τυποδοξίαν τε καὶ χημαπίστειαν πέρυκει. ἐκκοῦ ἔγω ἡμῖν καὶ χημα σερμῶν, καὶ βλέμμα ἡμερῶν, καὶ σφίρις κατεταλμῶν, καὶ βλάβος μὴ σποδισμῶν, καὶ ἰμάτιον χρυσοῦδες, καὶ κροτάλια ταπεινῆ, καὶ τρυφή λιτῆ, καὶ φραγμὴ μὴ τῆς χρείας κρείττων, καὶ ἑπιπλά τῶν ἐπιτελειῶν ἡσυχίας, καὶ οἷος ὑπέστην χρυσοῦδες, καὶ μὴ καὶ λόγος καὶ φωνή, καὶ ἡ πρὸς τῆς πέλας ἐντευξίς πρὸς μετρίότητα μάλλον, ἢ πρὸς φλεγμονὴν βλεπέτω. ἔπειτα γὰρ ἀφ' ὧν πάντων ἀσθενῶμεν τὸ μέτριον εἰς τὴν ἐξάντητον κορυφῆν ἀναβήσομεθα.

Αλυπίῳ. 181.

Ἐπειδὴ ἔφησ' ἡμεῖς τὴν Σάρρα ἐπιβήσας γεννηθῆναι, καὶ φερόμενος ἔσθ' Ἀβραάμ τεκοῦσα, ἔφη, τίς ἀγγελεῖ Ἀβραάμ, ὅτι Σάρρα θηλάζει παιδίον; ἡμεῖς γὰρ εἰπέμεν, ὅτι τετοκεφίμω, ὅτι τὸ μὲν τῆς ἀναγγελεῖ Ἀβραάμ, τοῦτον ὅτιν, ὃ Ἀβραάμ, τίς ἀναγγελεῖ εἰς τὴν ἀφροσύνην, ὅτι Σάρρα ἡ φῶρα καὶ γαῖα θηλάζει, ἢ γὰρ καὶ τῆς ἀναγγελεῖ τῶ Ἀβραάμ, ἀλλὰ Ἀβραάμ, εἰ δὲ βίαιόν τις ἡγεῖται. Ἴσως ὁ μανύματιν τῶ Ἀβραάμ. διὸ ἔδδ τὸ ἄρθρον πρὸς εἰρήνην. εἰ δὲ καὶ πῆτε ἀπὸν ἡμεῖς πατρίαν, ὅσα ἔχω λέγειν. Ἐκείνο δὲ μάλλον εἰπαίμι. ὅτι εἰ πρὸς αὐτῶ νομίζωσι πρὸς εἰρήνην, καὶ πρὸς πατρίαν λέγεται, ὡς καὶ τῆς ἀναγγελεῖ τῶ κρυφῶ.

τῶ κρυφῶ μου, αὐτὸς κρυφῶς, αὐτὸς εἰσακούσῃ. τὸ γὰρ φῶμα τῆς ἐρμηνεύσεως τῶ τελείῳ, τὴν τῶ ἀτελείῳ γαλακτοτροφίαν πλέον τῆς πιδανῆς τῶ πρὸς ἐργον ἔχει. Καὶ πρὸς ἡμῶν τῶν ἀλλοτρίων. Διὸ τὸ δ' ὅσα εἰς τετελειῶν, ἵνα μὴ ὑπερολιμῶν ἔνοι νομοδῆ, ἀλλὰ θηλάζει. αἱ γὰρ τῆς γαλακτοτροφίας τὸν πῶν ἐξιδύναται. τὸ γὰρ γνησίως τοκοῦ ἢ τῆς γαλακτοτροφίας ὑπερολῆ δειξίς ἀναγγελεῖται.

Εὐτονίῳ Διάκονῳ. 182.

Τὴς φιλοσοφῆν ὅτι τὸ ὑβρίζεσθαι μὴ βυλοδύναμις, ἀλλὰ τὸ πρὸς ἐξέλιξις ἐφέλει εἰς τὸ φιλοσοφεῖν. τίτε μὲν δὲν ἔτα λυπεῖν τῆς ὑβριτίας, ὡς τὴν τῆς ὑβριτίας ἀνεξιχνίασι. τίτε ἔπας ἀμύασαι αὐτῆς μὴ διώσασθαι, ὡς ἀρετῶν ἀποκοῦτας. εἰ δὲ ἐμοὶ ἀπιστεῖς, ἀκροῦν τῆς πάλαιον πρὸς πρὸς τῆς ἀπερήνωτο. ἐρωτηθεὶς γὰρ πῶς ἀμύασιμω τὸν ἐξῆρον, ἔφη. αὐτὸς χαλὸς καὶ γὰρ γνησίως. εἰ ποῖν ὁ ἀρετῶν καὶ ἀνεξιχνίασι ἀσπῶν, καὶ κείνας τῆς ἐχθροῖς διδῶσι πηληαῖς, δι' ἡμῶν αἴτιαν μὴ ταῦτα τὰ ἀμυντήρια πρὸς πολλῶν ποιήμεθα. εἰ δὲ τις καὶ συγνώμην ποῖς ὑπὸ φθόνου βαλλομένοις νόμοι, καὶ ὑψοῖτο αὐτῆς ἀνεργεῖν ἐκ τῆς τοιαύτης ματίας, καὶ μὴ μόνον ἀμύασαι μὴ ἐγγίλοι, ἀλλὰ καὶ συμπίστοις ὑπὸ τῆς κακίας χηρωθεῖσιν, ἔτος τῶ ὅτιν ὅτιν ὁ ἐλικρινωῖς φιλοσοφῆσαι ὑπερολῆ.

Λαμπητίῳ ὑποπλάτῳ. 183.

Ὅπως ἡ διείασις ἐν ἀσθενείᾳ ἐπελεῖτο σωτήριως φεράτω. ἐπειδὴ γὰρ μασιζόμενοι οἱ σπύροι τῆς μασιζόντων πρὸς ἐργοντο, καὶ ἐλαμῶμενοι τῆς διωκόντων σπύροι, καὶ σπύροι.

si quidam de eo hæc verba habita esse existimant, etiam de presentibus, usurpatur. Quo in genere illud est, Quis annunciat Domino meo? ipse Dominus, ipse exaudiet. Nam ita loqui, Quis lactis alimentum, quo puer vitur, adulto exponet? plus superfluitatis, quàm probabilitatis habet. Ac de his quidem satis. Ob id autē non dixit, peperit, ne abortiuus factus esse existimetur: verum, lactat. Siquidem lactis fontes partum confirmant. Veri etenim parvus argumentum certissimum est lactis profluuium.

Eutonio Diacono. 181.

Eos qui acceptas contumelias philosophico ac patienti animo ferre minimè volunt, hæc duo ad patientiā hortari debent, alterum, quod eos, qui contumeliam inferunt, nihil æquè discruciat, ut eorum, qui contumelia afficiuntur, patientia: alterum, quod nulla ratione ipsos æquè vlcisci queamus, quàm virtutem colendo. Quod si mihi minus fidei habendum putas: quidnam de hac re veterum quidam pronunciarit, audi. Rogatus enim à quodam, qua ratione hostem vlcisceretur, respondit, Si ipse probum atque honestum virū te præbueris. Cùm igitur, qui virtutem & patientiam colit, mortiferas hostibus plagas infligat, quin nos hæc arma & prælidia plurimi altimamus. Quod si quis etiam iis, qui liuore feriuntur, veniā tribuat, ac pro ipsis, ut ex huiusmodi furore emergant, vota faciat, atque ita sit comparatus, ut nō modò à vindictæ studio abhorreat, sed eorum etiam, quos hoc vitium subegit, miseria commoueat, hic demum verè est, qui sincerrè philosophari nouit.

Lampetio Episcopo. 182.

Quoniam pacto virtus in infirmitate perficeretur, paucis exponam. Quandoquidem enim Apostoli cùm flagris cæderentur, eos, à quibus cædebantur, superabant, & cum vexaretur & exagitarentur,

vexatores suos vincebat, & cum mortem oppeterent, vita prae ditos in fugam vertebant, ob eam causam Dominus his verbis vltus est. Nona enim erat haec vincendi ratio, vt per contraria victoriam adipiscerentur; nec vnquam succumberent, verum, perinde ac si certaminis exitus in ipsorum arbitrio ac potestate situs esset, ita ad certamina progredierentur. Atque, vt hoc clariu8 perspicias, animaduerte quemadmodum nefarij illi ac peltiferi Iudaei eos tanquam irretitos tenerent, & tamen summa consilij inopia premerentur, ac dicerent, Quid faciemus his hominibus? Nam hoc demum erat, quod admirationem afferebat, atque ab hominum sensibus alienum erat, omnemque stupore excedebat, quod cum eos tenerent, ac vinculis coercerent, verberibusque afficerent, tamen in summa animi anxietate versabantur, easque, quae victis conueniebant, voces emittebant, per eas videlicet res victi ac subacti, quarum ope victoriam sibi opinionis errore fingebant. Nam quae ad eorum dedecus & infamiam moliebantur, haec ad eorum gloriam redundare conspiciebant. Verè itaque Dei virtus in Apostolorum infirmitate vberius elucebat. Non enim negotia subeuntes, atque acie contra instruentes, nec arma fabricantes, ac militares copias contrahentes, verum animum duntaxat ad perferendos dolores praeparantes, hac ratione trophaea vbique statuebant.

Paulo. 183.

Videris, vt nonnulli aiunt, alienis laboribus te ipsum ornare, atque aliorum sudoribus frui. Ceterum illi quidem hoc nominete accusant: ego verò nonnihil laudo. Multò enim satius est, etiam aliorum scripta in ore habere, quam cessare desidiaque torpere, ac nugari.

Eulogio. 184.

Diuinus Paulus omnia per se enunciatione percunctationem adhibet, quod hac ratione suauiore ac magis efficacem

γνωσκοντες τους ζωντας επροποντο Διφ. τὸ τοῦτ' ἔφη. κτηνὸς γὰρ ἡν τὴν νικησὶς ὁ τρώπιοι, τὸ Διφ. τῶν ἐναντίων κεραιτικόν, καὶ ἠπίσταται μὲν μηδὲ πώποτε. ὡς δ' αὐτὸς ὄντως κλησὶς τὸ τέλος, ὅπως ἔπι τὸς ἀγῶνας ἀρμηκέναι τῶνας, καὶ ἵνα τὸ τοῦ μάθης σαφέςρον, θέα τὸς ἀλιτησίας Ἰσδ' αἰας, ὡσαύτ' ἐν δικτύοις αὐτὸς ἐχρῆται, καὶ Διφ. πορευῶντας, καὶ φερόζοντας, πῖ ποιήσῃ τοις ἀνθρώποις τῶτοις. τὸ γὰρ δὴ θαυμαστὸν καὶ παρόδοξον, καὶ πᾶσαν ἐκπληξίν Ἰσδ' αἰων, ἵετο ἡν, ὅτι ἐχρῆται αὐτοῦς, καὶ δεσμοῦντες ἐ τύπτοντες ἐν ἀμυχανία ἤσαν, καὶ ἠτήν μόνων ἀφίσσασθαι φωνάς, Διφ. τοῦτον ἠσῆσῃ μόνω, δι' ὃν ἰδούου κρατεῖν. ἄσφ γὰρ εἰς ἀδοξίαν αὐτῶν ἐμυχανώτο, ταῦτα Ἰσδ' ἡ ἐκλείας αὐτῶν ἴθεον το γνόμενα. ὅπως οὐδ' ἡ δυνάμεις τὸ θεοῦ ἐν τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀποστόλων πλέον διέλαμπεν. ὃ γὰρ παράγμα τα Ἰσδ' αἰων, καὶ ἀνησφατεῖ μόνω, οὐδ' ὄπλα χαλκεύοντες, καὶ στρατιάς συλλέγοντες, ἀλλὰ τὸ γνόμενον Ἰσδ' αἰων, σπυράζοντες εἰς τὸ κερκῶς παθεῖν μόνω, ἕτω τὰ πρόπαια πανταχοῦ ἠγυρον.

Παύλω. 183.

Βοικας, ὡς φασιν πνές, ἀλλοξίαις ἀναγλαῖσθαι πότοις, τοῦς ἐτέρων ἰδρωτάς καρπούμωος, πάλω ἀλλ' ἐκείνοι μὲν αἰπάωνται, ἐγὼ δὲ ἠρέμα ἀποδέχομαι. τὸ γὰρ ἀργεῖν, καὶ βαθυμείν, καὶ φλυαρεῖν, πολλὰ ἀμεινον τὸ κᾶν τῶν ἄλλων συζητήματα ἐπι φώματος ἔχειν.

Εὐλόγιω. 184.

Ὁ θεσπέσιος Παῦλος τὸ ἀποφαίνεσθαι πολλάκις παρείς, κατ' ἐρώτησιν παρέρχεται, τὴν ἀπόδειξιν ἡμερωτέραν

τέραν καὶ δραστηριότεραν ταῦτα γίνεσθαι οἰόμενος. ἔφασκε γὰρ τοῖς ἐν περὶ ἐπιστομαῖς καὶ καὶ διχρημάτωσι. τίς γὰρ εἶδος ὃν ἐ παρέρχεται πατήρ; ἵνα ἐμφαντικωτέραν τῇ ἐρωτήσει τὴν ἀπόδειξιν ἀποφαίνει. ἕτω καὶ ἀλλαχοῦ, παρέρχον ὅτι γυνώσκω ἀπεταχθέντων τῶ θεῷ παρέρχεται; τῇ ἐρωτήσει τὴν ἀποφῆσαν σαφέςρον δ' ἔσται περὶ μόνω. τῶς μὲν γὰρ ἀποφάσσει πολλοὶ καὶ ἀντιλέγειν πολεμοῖσι. τὰ δὲ κατ' ἐπερώτησιν παρέρχεται, καὶ παρέρχεται καὶ ὁππορμύζει, καὶ παρέρχεται δόξαν τῶ λέρωντι παρέρχεται.

Theodasio Scholastico. 185.

Εγὼ τὰ ὅτι πηδύματα ὡν οὐκ ἔστι τὸ τέλος βιωφελές, ἐδὲ τέχνας εἶναι ἐλέγχεσθαι, ἀλλὰ ματαοπεχίας καὶ κερκαπυχίας, hoc est inanes & improbas artes. Artificiosum enim hoc demum est, id sibi propositum habere, quod hominum vitae commodum atque vile.

Θεοδασίω σχολαστικῷ. 185.

Ὁ ἀπόστολος, ὃ σφώτατε, τοῦς μὲν τὰ ὅτι πηδύματα ὡν οὐκ ἔστι τὸ τέλος βιωφελές, ἐδὲ τέχνας εἶναι ἐλέγχεσθαι, ἀλλὰ ματαοπεχίας καὶ κερκαπυχίας, hoc est inanes & improbas artes. Artificiosum enim hoc demum est, id sibi propositum habere, quod hominum vitae commodum atque vile.

demonstrationem se redditorum arbitretur. Aiebat enim ad eos, qui in tentationibus versabantur, easque molesto animo ferebant, Quis enim filius, quem non corripit pater? vt per interrogationem plus ponderis ac significationis demonstrationi afferret. Atque item alio loco, Decet mulierem detecto capite Deum orare: hac scilicet interrogatione id agens, vt clariorem & apertioyem huiusmodi absurditatē redderet. Siquidē enunciationes permulti quoque oppugnare ac refutare aggrediuntur: quae autem per interrogationem proferuntur, & mouent, & silentium aduersariis indicunt: ac praeterea lenitatis & facilitatis opinionem dicenti conciliant.

Ego studia ea, quorum finis vitae humanae nihil commodi affert, ne artes quidem esse statuo, verum ματαοπεχίας καὶ κερκαπυχίας, hoc est inanes & improbas artes. Artificiosum enim hoc demum est, id sibi propositum habere, quod hominum vitae commodum atque vile.

Theoni. 186.

Apostolus, vir sapientissime, cum eos, qui terrena sapiunt, obiurgasset, his verbis vltus est, Noltra autem conuersatio in caelis est: iis videlicet, qui praua & improba faciunt, eos qui ingentia & praecleara opera edunt, et proponens. Illi enim viles & abieci sunt: hi autē animi magnitudine praediti, atque insignis cuiusdam proceritatis. Rursum, vt eos qui aduersus fratres insolenter se efferunt, reprimeret, adhuc modum loquebatur. Non alta sapientes, sed humilibus consentientes. Non quod eos res supra mundum positas animo agitare prohiberet: sed vt superbiā ac iactantiā excinderet. Aliud enim μεγαλοφροσύνη, hoc est animi magnitudo, aliud superbia, hoc est, arrogātia designat. Siquidē illa omnia, quae accidunt, infra suam fortitudinē posita esse ducit: haec autem omnes homines

utilitate sua inferiores esse censet. Illa res mundo sublimiores ante oculos sibi proponit: hæc terrenas somniat. Illa diuinam & præclarâ gloriam expetit: hæc intereuntis cupiditate flagrat.

Eidem. 187.

Φρόνημα & φρόνησις haud eandē significationem habēt. Illud enim elationem, hæc prudentiam significat. Illud superbiam, hæc temperantiâ. Illud aduersus alios impetum facere: hæc nihil eorum, quæ decant, prætermittere. Illud denique eos, qui virtutum ornamentis præditi sunt, ornatu spoliat: hæc autem inferiores etiam exornat. Ac propterea illud odio, hæc laudi atque admirationi est. Illud omnium voce laceratur: hæc prædicatione effertur. Quæcû ita sint, vt φρόνησις, hoc est prudentiam excolas, φρόνημα autem, id est elationē atque impetum aduersus proximos radicibus euellas, eniteret.

Eidem. 188.

Equidem ipse humilitatem ab animo magno & excelso, superbiam autem à vili & abiecto proficisci existimo. Atque hoc confirmant, Deo charus Abraham, & Pharisæus. Etenim ille diuino colloquio fruēs, terram sese ac cinerem appellabat: hic autem, etiam à nemine commotus efferebatur, animûmque arrogantem gerebat, ac seipsum vniuerso orbi anteferre conabatur.

Zosimo Presbytero. 189.

Eum, qui docere aggreditur, facere oportet, atque ita loqui. Qui autem non facit, eum ne verba quidem facere cōuenit. Prior enim inter fummos collocabitur: posterior autem non modò pœnas illic dabit, sed etiam ridiculum hinc sese præbebit. Cauillorû enim ac sannarum materia auditoribus erit. Quamobrem aut facientē

κείας εὐτελείας, ἢ μὲν τὰ ὑπερηφάνεια φαντάζεται, ἢ δὲ τὰ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὀνειροπαλεῖ. ἢ μὲν τὸ θεῖον καὶ αἰοιδίμων κλέος ποθεῖ. ἢ δὲ τὸ σεσημειωμένον δόξης ἐραται.

Τῷ αὐτῷ. ρηζ.

Οὐ ταυτὸν φρόνημα καὶ φρόνησις. τὸ μὲν γὰρ ἔπαρμα δηλοῖ. ἢ δὲ, σωφροσύνη. τὸ μὲν, ὑπερηφάνεια. ἢ δὲ, σωφροσύνη. τὸ μὲν, τὸ κατὰ τὴν πέλας ὑπερφύεσθαι. ἢ δὲ, τὸ μηδὲν τῶν ὑπερῶν παρεῖναι. καὶ τὸ μὲν, τὸς ὑπερῶν ἀρετῆς κακοσημειωμένους ἀποκοσμεῖ. ἢ δὲ, καὶ τὸς ὑπὸ κακοσμίαι. διὸ καὶ τὸ μὲν μισεῖται. ἢ δὲ, θαυμάζεται. τὸ μὲν ἀποκηρύσσεται. ἢ δὲ, ἀνακηρύσσεται. τὸ μὲν φρόνησιν ταῖναι, τὰ τῆς κατὰ τῆς πλησίον ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀναπαύσει περιεῖ.

Τῷ αὐτῷ. ρηη.

Εἰ μὲν ὑπὸ μεγαλοφυῶς καὶ ὑπερηφάνειας ψυχῆς τίθεται ἡ γυνή, τὸ ταπεινοφροσύνη, ὑπὸ δὲ εὐτελείας καὶ φαιλοσύνης τὸ ὑπερηφάνεια καὶ τὸ ἐγχεῖσθαι, ὅτε θεοφιλεῖς ἀβραάμ, καὶ ὁ φαρισαῖος. ὁ μὲν γὰρ θείας ἀπολαύων ὀμιλίας, γινώσκει καὶ ἀποδοῖν ἑαυτὸν ἐλάλει. ὁ δὲ μηδενὸς ὑπερηφάνειος, ἐπὶ ἑαυτῷ, καὶ μέγα ἐφρόνει, καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης ἑαυτὸν ὑπερθεῖναι ἐπεχείρει.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. ρηθ.

Τὸν μὲν διδάσκειν ὑπερηφάνειαν, παράθειναι καὶ ὑπὲρ φεῖσθαι. τὸν δὲ μὴ παράθειναι, καὶ δὲ φεῖσθαι δίχου. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος εἰς τὸς κορυφαίουτάτους τεταξέται. ὁ δὲ δεύτερος ἢ μόνον δίχου σκεῖσε δόξαι, ἀλλὰ καὶ ἀνάσσει γέλασα ἐφλήσει. καμφοδίας γὰρ ὑπερθεῖς τοῖς ἀκραταῖς γνήσεται. καὶ τοιγαροῦ

τοιγαροῦ ἢ παράθειναι λέγειν, ἢ μὴ παράθειναι ἢ συχίαν ἀγειν, καὶ τὸ γλαῖψαν ταῖς ἐπιγραμματικῆς ἡνίκαις ἀρχαῖς, τῆς καὶ μεταγνώσειν ὀδινύσαις.

Ζιλῶνι πρεσβυτέρῳ. ρθ.

Τὸ μετὰ φρονήσεως ἡρεμίζον τε καὶ καλλῶν τε τῶν ἁγίων, βεβαιότητας καὶ σταθερῶς γνώμης, μέγιστον ὄφει, παρῆμοι κριτῆ, τεκμήριον.

Παύλῳ. ρθα.

Οἱ πάντα ὁμοῦ κρήματα μιγνύοντες, καὶ πανοσσεῖαν τὸ ἔργον ποιούσες, ἔμοι δοκοῦσιν ἡγιάζειν τὸν νοῦν. εἰ γὰρ θεός, ἢ γένεσις, εἰ δὲ γένεσις, ἔφημι τὸ ἐναντίον. τραπεῖη γὰρ τὸ βλάσφημον εἰς τὰς τῆς τῶν ὑπερηφάνειαν λέγεσθαι κορυφάς: εἰ δὲ εἰδὲς τὸ τῶν φωνῶν ἀναμφοσθέντος ὄφει τῆς σακκησίας ὁ σέφραμος. ἡρεμὸν μὲν οὐδ' αὐτῆ ἢ νίκη, ὡς οἶμαι, εἰ καὶ μόνη ἐτύγχανε. νικῶ δὲ καὶ ἄλλαις πολλαῖς ἐπερὶ ἑαυτῶν. εἰ γένεσις, ἢ νόμος. εἰ δὲ νόμος, ἢ γένεσις. εἰ γένεσις, ἢ παρθένοις. εἰ δὲ ὑπερηφάνειας, ἢ γένεσις. εἰ γένεσις, οὐ χριστός. εἰ δὲ χριστός, οὐ γένεσις. εἰ γένεσις, οὐδ' αὖτις. εἰ δὲ εὐχρη, ἢ γένεσις. εἰ γένεσις, ἢ μελέται. εἰ δὲ μελέται, ἢ γένεσις. εἰ γένεσις, ἢ φιλοσοφία. εἰ δὲ φιλοσοφία, ἢ γένεσις. εἰ γένεσις, οὐκ ἰατρική. εἰ δὲ ἰατρική, ἢ γένεσις. εἰ γένεσις, ἢ γεωργία. εἰ δὲ γεωργία, ἢ γένεσις. καὶ πολλὰ ἔχον ἐπεῖν, νικῶ παρελάττω. αὐθις δὲ συλλογήσονται. εἰ μὲν οὐδ' ἐνδὲς τῶν ὑπερηφάνειας τῶν ἐν ὁμοῖς ἴσως ἀμφισβητήσιμος ἂν ἦν ὁ σέφραμος. εἰ δ' ἐνδὲς τῶν πολλῶν καὶ ποικίλων ἢ μαζῶν ἀναμφοσθέντος, ὡς οἶμαι, καὶ γὰρ ἐν δόξῃ νενικημένοι ὑπὸ τῶν ἄλλων ἡγήθησεται. δόξῃ δὲ εἶπον, ἐπειδὴ τῶν ὑπερηφάνειαν τὸ κρινεῖν τὰ παράγματα εἰλικρινῶς τῶν ἁγίων, ἢ ἀπὸ βεβαιότητος γνώμης, ἢ ἀπὸ βεβαιότητος, ἢ ἀπὸ σαφῶν ἀποδείξεων, ἢ ἀπὸ σαφῶν ἀποδείξεων.

Zenoni Presbytero. 190.

Morum cum prudentia coniuncta placiditas & tranquillitas, grauis atque constantis animi maximum, meo quidem iudicio, argumentum est.

Paulo. 191.

Qui res omnes permiscet, ac leguminum, vt dici solet, mixturam faciunt, sanæ mentis mihi minimè videntur. Nā si Deus est, fatum non est. Si autem fatum, nō dicam quod cum eo pugnat, veritatem enim in eorum capita, qui vt hoc dicatur, procurant, hæc blasphemia. Quod si nemo est qui hoc dicere audeat, sine controuersia penes Ecclesiam est victoria. Ac sufficerebat quidem, vt opinor, hæc palma, etiam si sola esset. Nunc autem aliis quoque permixtis innitimur. Si fatum est, lex non est. Si autem lex, fatum non est. Si fatum est admonitio non est. Si autem admonitio, fatum non est. Si fatum est, iudicium non est. Si autem iudicium, fatum non est. Si fatum est, non est precatio. Si autem precatio, fatum non est. Si fatum est, meditationes non sunt. Si autem meditationes, fatum non est. Si fatum est, philosophia non est. Si autem philosophia, fatum non est. Si fatum est, medicina non est. Si autem medicina est, fatum non est. Si fatum est, agricultura non est. Si autem agricultura est, fatum non est. Ac multa item alia cūm dicere habeam, nunc prætermitto, rursum autem colligam. Si igitur vnius rei cū vna certamen esset, dubia fortasse victoria foret. Cū autem vna res aduersus multas & varias dimicet, extra controuersiam, vt opinor, est victoria. Quamuis enim vnā vicisse videatur, ab aliis tamen vincetur. Idcirco autem dixi, videbitur, quoniam nō

Q. q. ij

omnes hoc habent, vt syncerè de rebus iudicent. Id quod vel ob mentis exiguitatè contingit, vel ob segnitiam, vel ob morum improbitatem, vel ob mortu vicinam opinionem, qua priùs eorum animi imbuti sunt, ac rerum iudicium opinionibus quibusdam minimè priùs occupatum habet, perspicua est veritas.

Eidem. 192.

Luxus, vir optime, non modò perambibilem, atque imperio & opibus anteponendam sanitatem propellit (hac enim absente nullius momenti illa sunt) sed etiam vatios & incurabiles morbos gignit. Quare si tibi fanitas curæ est, frugalitas quoque curæ fit, Siquidem bonæ valetudinis matrem esse incdiam, medici non immeritò esse definiunt. Ego verò quoniam mihi tecum, qui fatietati quoque ipsi per futuritatem & ingluuiem cõtumeliam infers, sermo est, hoc tibi nuncio, frugalitatem tibi sanitatis, hoc est rei comprimis charæ, & expetendæ matrem fore.

Lampetio Episcopo. 193.

Si fieri possit, vt Zosimus, & Maro, & Eustathius, qui in tot tamque grauibus flagitijs deprehensi sunt, meliore mente recepta eò, vnde exciderunt, redeant, hoc quidem melius fuerit. Sin minus, eos, tanquam incurabilia membra, ad vitales partes grassantia, excinde.

Tauro Hypparcho. 194.

Vitium quidem, hoc est res infausta & dedecoris plena, dominatur, cum tyrannis rerum potitur. Virtus autem palmam obtinet, cum regnum res exornat & moderatur. Tyrannis enim ad suam, regnum autem ad subditorum vtilitatem omnia refert.

Hermينو Comiti. 195.

Quoniam magnificentia tua per literas

την ἰσχυρῶς, ἢ ἀφ' ἀπολύτου, θανάτου γένεσις. ἐπεὶ τοῖς γεννοῦν ἔχουσι, καὶ ἀποθνήσκουσιν κεντημένοις τῆς σαρκῶν γμάτων τὸ κριτικόν, σαφές ἐστὶ τὸ ἀληθές.

Τῷ αὐτῷ. ρθβ.

Η. τρυφή, ὃ βέλπυς, ἢ μόνον ἐξοπράξῃ τὴν πολυτέλειαν, καὶ ἀρχῆς καὶ πλῆθος περιποιημάτων, ὑγείαν ταύτης γὰρ ἀποσύς, οὐκ εἶνα δὲν, ἀλλὰ καὶ ποικίλα καὶ ἀνήκεστα χρηστὰ νοσήματα. εἰ ποῖν μὲλεις σὶ ὑγείας, μελέτω καὶ τῆς αὐταρκείας, τὴν μὲν γὰρ ἐνδεῖαν μητέρα ὑγείας εἶναι, εἰκότως ἰατρῶν παῖδες ὀρίζονται, ἐγὼ δὲ ἐπειδὴ τῶν σέ μοι ὁ λόγος, τὸν καὶ τὸν κόρον τῆς πλοῦσιον ὑβρίζονται, ἢ αὐταρκείαν μητέρα σὶ γενήσεαι, τῆς πολυποθήτης ὑγείας ἐναγγελίζομαι.

Λαμπετίῳ ἑπισκόπῳ. ρθγ.

Εἰ μὲν δυνάστην σωφρονισθῆναι Ζώσιμον, καὶ Μάρωνα, καὶ Εὐστάθιον τῆς ἐπιποσύτου καὶ τηλικούτου χαμοῖς ἀλόνας ἐπιανελεῖν ὅθεν ἐξέπεσον, ἐμεινον. εἰ δὲ μὴ, ἐκμοῖον, ὡς ἀμελεῖται ἀνιάτα πωδόντα βαδίζου ἐπι ταύχεμα.

Ταύρω ὑπάρχῳ. ρθδ.

Κακία μὲν ἢ δυσάνυμος, καὶ δυναστεῖς, κρατεῖ, ὅταν τυραννὶς κρατεῖ. ἀρετὴ δὲ νικᾷ, ὅταν βασιλεία ἀφαιρηθῆται τὰ παράγματα. ἢ μὲν γὰρ τυραννὶς πρὸς τὸ οὐκ εἶον. ἢ δὲ βασιλεία πρὸς τὴν ἀρχαίαν συμφέρον βλέπει.

Ερμίνῳ κόμισσι. ρθε.

Ἐπειδὴ γέγραφέ σὺ ἢ μεγαλόνοια βυλομένη

βυλομένη μαθεῖν δι' ἡμῶν τὰ βρέφη ἀναμαρτητὰ ὄντα βαπτίζονται, ἀναγκαστὸν ἡθελῶ ἀπὸ πειρασμῶν οὐδὲν ἀπολογισθῆναι, ὅτι τὸ ἀφ' αὐτῶν παρῆσαν τῷ Ἀδάμ ἀφαιρέθη τὴ φύσις ῥύπον, ἀποπλουήσαντες, ἐγὼ δὲ καὶ τὸ τοῦ ἀδύ γίνεσθαι πιστεύω, ἢ μὲν μόνον. ἢ δὲ γὰρ ἂν ποσὸν τὸν ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ ἄλλα πολλὰ μακρῶν τῶν ἡμετέρων ὑποθέσεων φύσιν δεδῶκε χάρισματα. ἢ γὰρ ὅσον ἐξηγεῖται ἢ φύσις εἰς τὴν τῆς ἀμαρτίας ἀνάρεσιν ἔλαβε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἐκοσμήθη δώροις. καὶ γὰρ ἢ μόνον κολάσεως ἀπηλλαγμῶν, καὶ ποικίλων ἀπαιτημάτων πᾶσαι, ἀλλὰ καὶ ἀνεγεννήθη ἀνώθεν παλιγγενεσίας θείας, καὶ λόγον ὑποθέσεων, ὡς ἀπερὶ ἐκ μηχανῆς πινὸς ὅτινοσθεσίας, καὶ ἀπελυτρώθη, καὶ ἠγάσθη, καὶ εἰς ὑποθέσιν ἡμῶν, καὶ ἐδικαίωθη, καὶ ἐγένετο συγκληρονόμος τοῦ μονογενοῦς καὶ σίσωμος αὐτῷ ἀφ' αὐτῆς μεταχῆς τῶν ἱερῶν μυθρίων κρατῆς, καὶ εἰς τὴν σάρκα αὐτῶν πλεῖ, καὶ ὡς τὸ σῶμα τῆ κεφαλῆς, ἢ τὸν αὐτῶ ἠνωταί, ἢ τῶν ὁ θεσπέσιος ἐνοήσας Παῦλος ὁ τῶν τῶ Χελῶν νοημάτων ταμίης ποτὲ μὲν ἔλεγε, καὶ αὐτὸν ἔδοκεν ὑπὲρ πάντων, κεφαλῆς τῆ ἐκκλησίας, τὸ τῶν ὑπὲρ τὰ ἄλλα πάντα χρισμῶν, τὸ τῶν αὐτῶ ἔδωκεν, τὸ τῶν Χελῶν κεφαλῆς αὐτῆς εἶναι. ποτὲ δὲ πολλῶν μάλλον οἱ αὐτῶ ἀποδείξαν τῆς χεῖρος, καὶ τῆς δωρεῆς, καὶ τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασιλεύουσιν. οὐκ εἶπε χεῖρ, ἀλλὰ ἀποδείξαν χεῖρος, δεικνύς, ὅτι οὐ φάρμακον ἐλάσσομεν ἀντήροπον τῶ πρῶματος μόνον, ὡς οἰόνται μικρολόγοι πινές, καὶ τῆς θείας μεγαλοδωρεῆς ἀνάσθητοι, ἀλλὰ καὶ εὐμορφίαν καὶ τιμίον, καὶ δόξαν καὶ ἀξιώματα, πολλῶν τῶν ἡμετέρων ὑποθέσεων ἀξίαν. μὴ ποῖναι, ὡ φίλος, νόμιζε ἀμαρτιῶν μόνον ἀναρετικῶν εἶναι τὸ βᾶπτισμα, ἀλλὰ καὶ ὑποθέσας καὶ θείας συγκλησίας, καὶ ἄλλων μυθρίων τῶν τε λεγθέντων, τῶν τε ὑποθέσεων.

ex me quæsiuit, quid sit causæ, cur infantes, cum peccatis careant, baptizentur, necessariò tibi rescribendū esse putavi. Quidam igitur nimis tenuiter & ieiunè aiunt, eos spurcitiem eam, quæ ob Adami transgressionem ad humanam naturam transfusa est, eluere. Ego verò hoc quidem etiã fieri persuasum habeo: at non solùm (neque enim id tam magnū esset) verùm alia quoque multa, naturam nostram longè superantia, beneficia nobis concessa esse. Neque enim natura nostra id duntaxat accepit, quod ad peccatum de medio submouendum ac delendum requirebat: verùm etiam diuinis beneficijs aucta & ornata est. Neque enim solū supplicio exempta est, atque improbitatè omnem exiuit: sed etiam supernè regenerata est (diuina, & omnem orationis vim ac facultatem excedente regeneratione, tanquam ex machina quadam excogitata) & redempta, & sanctificata, & in adoptionis ius adducta, & iustificata: & Vnigeniti cohæres effecta est, ac per sacrorum mysteriõrũ perceptionem concorporata ipsi reddita: & in ipsius carni cõferetur: & quemadmodũ corpus capiti, eodẽ modo ipsa ei copulata est. Quod quidẽ cum diuus Paulus, Christi sensum velut promus condus, animaduertisset, nunc quidẽ his verbis vtebatur, Et ipsum donauit super omnia caput Ecclesiæ, hoc est, præter alia omnia beneficia hoc eam munere affecit, vt Christus ipsius caput sit: nunc autem ad hunc modum loquebatur, Multò magis abundantiam gratiæ & donationis & iustitiæ accipientes in vita regnabunt. Non dixit, gratiam, sed, abundantiam gratiæ: hinc videlicet ostendẽs, nos non pharmacum duntaxat, quod vulneri par sit, accepisse (quemadmodum ieiuni quidam homines, ac diuinam munificentiam minimè agnoscentes opinantur:) verùm etiam pulchritudinem & honorẽ, & gloriam & dignitates, meritum nostrũ multis partibus excedentes. Quæ cum ita sint, ò amice, ne hoc existimes, Baptisum peccata tantummodò delere: verùm & adoptionem, & diuinam cognationem, ac

sexcenta alia, tam quæ commemoravi, quam quæ prætermisi, bona procreare. Si quidem ille omnium rex captivam naturam non modò redemit: verum etiam ad summum honoris gradum euexit.

Esaiæ. 196.

Ex incomparabili Dei lenitate ac patientia solcordiæ materiam arripere minimè oportet: ne alioqui maiora, quam quibus ignosci debeat, peccata utroque nomine perpetrare deprehendamus, hoc est, dum & stultè desidia & inertia laboramus, & diuinam benignitatem stultius contemnimus.

Theognosto Presbytero. 197.

Quòd quidem, nisi exitiosus ac sacrilegus Eusebius clarissimi viri Timothei ad virtutem impetus excidisset, eum toto orbe cognitum ac celebrem redditurus erat, prudentiam tuam minimè ignorare arbitror. Quòd autem ne sic quidem circa gloriam è vita migrauerit, verum ob præclarissimas virtutes ab omnibus prædicetur, hoc à nobis discite. Quòd si quid etiam admiratione dignum dicere opus est, haud tantam fortasse gloriam nominis que celebritatem obtinent, qui ad virtutem incitantur, ac coronam adipiscuntur, quantum ij, qui, cum prohibeantur, ac ne quidem quid sit virtus cogitare, nedum exequi permittantur, synceros tamen ipsius amatores se præbent. Nuda enim & aperta est, hæc mentis eorum exploratio est.

Hieraci Presbytero. 198.

Singularem quandam animi summifionem tuam ex litera, quas ad me dedisti, arguunt. Quòd si inficias ieris, dictum illud, quod, aliquid ex me scire cupiens, adiunxisti, te proder. Sic enim locutus es, Me quoque omnium hominum postremum, ac velut abortiuum doce, quidnam sit, cur Deus per Esaiam facturum se dixerit, ut ea penitentium scelera, quæ ad coccini similitudinem accederent, lanæ instar,

λειφθέντων ἀγαθῶν ποιητικόν. ὁ γὰρ ὁ ἀπάντων βασιλεὺς, ἔ μόνον ἐλυξάσατο τὴν αἰχμαλωτευθεῖσαν φύσιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνωτάτην τιμὴν ἀνήγαγεν.

Ἡσαΐα, ρβϛ.

Οὐ χεὶρ τῆς ἀνυπερβλητοῦ τῆς θεῆς μακροθυμίας, ἡ πόθεισιν ραθυμίας ποιῆσθαι, ἵνα μὴ μείζονα συγγνώμης καὶ ἀμφοῦ ἀμαρτάνοντες ἀλώμεθα. τῶ τε ἀδελφώ γὰρ ἐρραθυμικέσθαι, τῶ τε ἀδελφολώτερον τῆς χριστότητος καταπεφρονηκέσθαι.

Θεογνώστῳ πρεσβυτέρῳ. ρβδ.

Ὅτι μὲν εἰ μὴ πᾶς πρὸς τὸ ἀγαθὸν ὁρμᾶς τῆς αἰδέμενου Τιμοθέου ὁ ἀληθῆτος Εὐσεβίου ἐξέκοπται οἰκουμένην ἀν καὶ ἀδελφῶν ἀνδραπον ἐποίησεν, οἱ μὲν μὴ ἀμφιβάλουν τὴν αὐτῶν σὺν ἑσθῆσιν, ὅτι δὲ ἐδὲ ἕτως ἀκλεῖς τὸν βίον κατέστρεψεν, ἀλλ' ἡ πόθεισιν πάντων ἐπὶ τοῖς καλλίστοις ἀδελφῶν, τῶντο παρ' ἡμῶν μάλιστα. εἰ δὲ χεὶρ τῆς θεομαθῆν εἰπείν, τάχα ἔχ ἕτως εἰσὶν εὐδελόκιμοι, οἱ πρὸς ἀρετῆν ἀλεφρόμενοι καὶ φεφαιῖται γενόμενοι, ὡς οἱ καλυόμενοι μὲν, ἔ μὴ δὲ πᾶσι ἀρετῆ ἐνοήσασιν συγχωρήμενοι, μή τι γὰρ φράξασιν. ἔραστα δὲ γνήσιοι τῶν αὐτῶν ἀμαρτηρόμενοι. γυμνὴ γὰρ ἔστιν αὐτῆ τῆς ἀφροσύνης αὐτῶν ἡ βάσιμος.

Ἱερακί πρεσβυτέρῳ. ρβη.

Ταπεινοφροσύνην ἡ ἀδελφάλασσα κληρονομήσασιν τὸ γραφέν σοι πρὸς ἐμὲ γράμμα. εἰ δὲ ἀρνήσαιο, ἐλέγξει σε καὶ αὐτῆ ῥῆσις, ὡς μαθεῖν τι παρ' ἐμὲ βεβληθεῖς, συνέπλεξας. ἔφησεν γὰρ ὅτι ἔραστον πάντων ὄντα, καὶ ὡς ἐπὶ ἐξωμα, δίδαξον καὶ με, τί δὴ ποτε ὁ θεὸς ἀφ' Ἡσαΐα, τὰ μὲν ὡς κολυμβῶν ἀμαρτημάτων ἡ μετανοουμένων ὡς ἔλεον λευκίμεν ἔφη. τὰ δὲ ὡς φοινικῶν ὡς χόρια.

χόρια. ἐγὼ δὲ θαυμάσας σου τὴν ταπεινοφροσύνην, καὶ ὅτι τὸ μέγιστον τῆ Παύλου πλεονεκτημα, ὡς ἄλλοις ἀνεδήσω. καὶ κείνος γὰρ ἐξωμα εἶνα ἑαυτὸν ἔλεγε. καὶ τοὶ τὰ ἐξαμεβλαθῆσα ἀμαρτημάτων, καὶ δεύτερον ὠδινόσια, τῆς θεῆς χρεακτικῆς μὴ ἀποσώσασιν, ὅτι τὴν ἐρμηνείαν συντέμνωσιν βαδίζοντες. φημὶ τὸν τὸν, ὅτι ἐπηγήλαστο, τὰ μὲν ἀκρα μέσως, τὰ δὲ μέσως ἀκρως θεοπροπέειν.

Πέτρῳ μονάζοντι. ρβθ.

Οὐ χεὶρ, μακροθυμίας, πάντα ἐπιέναι ἀναχλωσῆσιν καὶ ἀκρατέσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἀλλὰ χαλινὸν αὐτοῖς ἐμβάλειν τὴν αἰδέσθαι, ἵνα μὴ διελθῶν ὑπερονδύμενοι τῆς πομπῆς ἐπιθυμίας, κἀνταῦθα δημίαν χρεακτικῆς καὶ ἀφροσύνης, καὶ μακροθυμίας τὴν ἀφροσύνην, καὶ τὸν τῆς φύσεως λιμῶνα, φημὶ δὲ τὸν ὑπὸν πρὸς χρωστικῆς, καὶ πηλαγίξιν ἀεὶ καὶ καμψὴν ἀφροσύνης. διὸ καὶ ὁ σωτὴς παραγάτων ἡμῶν ἀπαλλάτταν, καὶ πόνων ἀφελῶν, ὡς ἀνευ τῶ τῆς σωφροσύνης τῶν ἀφροσύνης ἡμῶν βεβληθῶσιν τῆς ἀφροσύνης ὅσον ἀφροσύνης, ἀμύχανον κίλασιν ἠπέλησεν. μάλιστα μὲν τὴν ῥίζαν ἀνατέλλων τῆ πάθος, ἔπειτα δὲ ἵνα μὴ πρῶθεντες τῶ ἐκ τῆς θεῆς βέλει, νόσον δυσίατον ἢ καὶ ἀνίατον ἑαυτοῖς κατασκευάσωμεν. ἔ μόνον γὰρ καθαρώτερον, ἀλλὰ καὶ εὐκολώτερον, ὁ μὴ ὁρᾶν, ἀφροσύνης τῆς ἐπιθυμίας.

Λαμπητίῳ ἐπισκόπῳ ἀφ' ἐμοῦ τῶν ἐπιθυμίας. σ.

Ἀλλῶ μὲν καὶ αὐτὸς κομίδι ἐπὶ τοῖς ἀπίπασιν γνομῶσιν, καὶ μὲν ἀφροσύνης τῶν λογισμῶν.

Θεοδοσίῳ ἐπισκόπῳ. σα.

Τὸ μὲν μὴ αὐτὴν διελθῶν ἐπὶ ταῦτα.

quæ autem phœniceum colorem referret, niuis in modum dealbaret. Ego verò humilitatem tuam admiratus, quòdque maxima Pauli prerogativa, non secus ac didemate quodam caput tuum cinxisti (nã & ille abortiuum se esse assererat, cum tamen ipse abortiuos factus, qui diuinas notas minimè seruauerant, refingeret, ac denudò parturiret) ad quæstionis explicationem breuiter me conferam. Aio igitur his verbis hoc ipsum velle, se extrema quidè mediocriter, media autem summopere curaturum esse.

Petro Monacho. 199.

Impudentibus atque intemperantibus oculis omnia perlustrare, vir beate, haudquaquam oportet: verum pudoris frænum ipsis iniicere: ne alioqui posthac improba cupiditatis pœnas pendamus, quæ animum in hac quoque vita carnificibus quibusuis acerbibus lacerat, & cruëtat, ac nature portum, hoc est somnum, velut aggesta humo obstruit, efficitque ut perpetuis fluctibus iactemur, ac laboremus. Eaque etiam de causa Saluator, negotiis molestis que ac superuacaneis laboribus nos liberans, atque absque iis castitatis studiū percurrere nos cupiens, iis qui curiosis oculis aliquam intueri student, atrocem pœnam denunciavit: præsertim quidem id agens, ut vitij radicem reprimat, deinde autem ne aspectus telo fauciati, grauem, aut etiam lethalem morbum nobis ipsis accersamus. Non modò enim purius atque integrius, sed etiam facilius, is qui non spectat, cupiditatem vincet ac profligabit.

Lampetio Episcopo ob ea quæ de Zosimo dicebantur. 200.

Vehementer ipse quoque, ob ea, quæ flagitiosè ac sceleratè fiunt, discrucior: at non tamen de mente deiucior.

Theodosio Episcopo. 201.

Quòd ij, qui eadem scelera perpetrarunt,

Q 1 119

non eandem hinc pœnam perfoluant, hoc generalis iudicii dogma confirmat. Quod autem non omnes illic feruetur, hoc crasfiores ac seigniores homines experge facit, vt qui omnino pœnas illic daturi sint, etiã si supplicium in hac vita effugerint. Nam si nemo pœnam illic subiturus est, quid afferri potest, cur hinc daturi sint? Quod autē iusti viri atque omni virtutum genere florentes, multas hinc acerbitates pertulerint, hoc paratas ipsis in altero æuo coronas indicat. Quod verò nonnulli quoque ex ipsis honore affecti fuerint, hoc ob eos, qui peccato delectantur, factum est: ne scilicet virtutem calamitatum causam esse arbitantes effuso cursu eam fugiant.

Incerto. 202.

Quandoquidem sermo actione destitutus non ultra aurem grassatur: qui autē ab actione animatus est, vt qui acris & efficax sit, alte penetrat, animūque attingit, eam ob causā, id quod ex se scire cupis, Deus Sacerdotibus edixit, vt ad cor Hierusalem loquerentur. Nam qui ad aures verba faciant, permulti quidem sunt, at sacerdotio indigni, qui autem ad cor, pauci omnino, at qui sacerdotalis dignitatis reduniri merentur.

Eutonio Diacono. 203.

Si leuibus ac ferēdis & sanabilibus peccatis admittis acerbī aliquid in hac vita perpetiamur, hac ratione peccatorū maculas abstergimus. Terrorsimis autem ac venia maioribus flagitiis perpetratis, si pœnam hinc pendamus, illic quoque profectō adhuc pendemus, sed mitiorem. Si autem huius vitæ supplicia effugerimus, acerbissimum atque consolationis omnis experientem cruciatum illic pendemus. Quod si hæc meam sententiam esse existimas, ea diuinæ Scripturæ confirmabunt. Etenim

διδδωαι τὸς τὰ αὐτὰ δράσαντας ἢ ἡ γενικῆς κρίσεως βέβαιον λόγον. τὸ δὲ μὴ πάντας ἐκείσε τηρηθῆναι, τὸς παρυτέρους καὶ ῥαθυμοτέρους ἀφηνέησιν, ὡς πάντως ἐκείσε δώσονται δίκην, εἰ κὰν τὰ ἐν ταῦτα ἀφελθῶσι. εἰ γὰρ μὴ δὲς ἐκείσε κολασθῆσεται, δι' ἡ αἰτίας ἐν ταῦθα πines ἐπιμαρῆθησαν. τὸ δὲ τὸς δικήεις, καὶ πάση ἀρετῇ κομῶντας, πολλὰ ἐν ταῦθα ἰσομερηνικῆν δεικνῶν, τὸς εὐχεπεπέντας αὐτοῖς ἐκείσε σφάνης μίλυει. τὸ δὲ καὶ πινὰς ἐξ αὐτῶν ἐν ταῦθα τεπημῆσθαι, ἀφ' ἡ τὸς φιλαμαρτήμονας γαγένηται, ἵνα μὴ τίω ἀρετῶν ἀπίστων κερῶν εἶναι νομίζοντες, φύρῶσιν αὐτῶν οἱ πολλοὶ τὸ ἀειόντος.

Ἐπειδὴ ὁ λόγος, ὅταν ἀράξεως ἐρήμος ἦ, ἔφραπέρω τῆς ἀνοῆς ἀφ' ἡνῆται. ὁ δὲ ἄπο τῆς ἀράξεως ἐφυχωιδῶς, ἀπεδὴ γρηγρὸς ὢν καὶ δρασηέλιος, ἀφ' ἡ βάθης χωρεῖ, καὶ τῆς φυγῆς ἀπίεται. τῶν γὰρ ἡλὸν παρεκλειύσαστο ὁ θεός, ὅσῳ μαθεῖν ἠθέλησας, ἱεροῖς λαλήσαστε εἰς τίω καρδίαν ἱερασαλήμ. οἱ μὲν γὰρ εἰς τὰς ἀνοῆς λαλοῦντες, πολλοὶ μὲν, ἀνάξιοι δὲ ἱερασαῦν. οἱ δὲ εἰς τίω καρδίαν, ὀλίγοι μὲν, δίχοι δὲ τίω τ' ἀγιστείας ἐσφθαα ἄζῆαν.

Eutonio Diacono. 203.

Εἰ μὲν εἰς τὰ καὶ φορητὰ καὶ εὐίατα ἀμαρτήσαντες, πεθοιμὲν τὴ ἐν ταῦθα χαλεπὸν, σπορεβόμεθα τὰ ἀμαρτήματα. εἰ δὲ ἀπάνθρωπα, καὶ σηνόμης μείζονα, εἰ μὲν ἐν ταῦθα δοίμην δίκην, καὶ κεί δώσοντες, κούφοτέρων δὲ εἰ δὲ τὰν ταῦθα ἀφελθῶσι, γοιμὲν, ἀκρατον καὶ ἀσφραμύθητον ὑφέξοιμν ἐκείσε τίω τιμωρίαν. εἰ δὲ σπορεβόμεθα τὰ τ' εἶναι ἡγή, ἐγνήσονται αἱ θεῖαι γραφαί. ἀεὶ μὲν γὰρ τ' αὐία ἀμαρτανόντων, ἔφη ὁ σπόρολος, Κερινόμοι

κερινόμοι δὲ, ἄπο τῶ κείσε σαιδούμαθα, ἵνα μὴ σιῶ τῶ κρίσει κρετακρίθωμν. ἀεὶ δὲ τῶ ἀνάστασησαντων, κἀν ταῦθα μὲν δεδωκότων δίκην, καὶ κεί δὲ δώσοντων, αὐτοῖς ὁ κριτῆς ἔφη, ἀνεκτότερον ἔσται γῆ Σοδόμων καὶ Γομορρῶν, ὡς κἀν ταῦθα μὲν δεδωκότων, καὶ κεί δὲ δώσοντων μὲν, ἡμερωτέρων δὲ. ἀεὶ δὲ τῶ ἀσφραμύθητον καὶ ἀκρατον ἰσομερηνικῆν κολασιν, φησὶν, ἀνεκτότερον ἔσται γῆ Σοδόμων καὶ Γομορρῶν ἢ τῆ πόλει Σικεῖν, τῇ τοῖς θεῖς κήρυκας δηλονότι ἀπελάσασθαι. τὸς γὰρ ἐν ταῦθα δίκην δεδωκότας τοῖς μὴ δεδωκόσι παρεσαλὸν, ἢ ἡμερωτέρων φήσας αὐτοῖς δῶσιν, ἀσπρήσων ἢ ἀργαλαωτάτω ἀπέφηνε τῶ ἐν ταῦθα μὴ δεδωκότων δίκην τίω τιμωρίαν.

Isidoro Diacono. 204.

Χρὴ τοῖς τίω ἀνθρωπίνω εὐγένειαν φυλάξαι ἀσρηνηιδῶς, τίω τῆς φύσεως ὅσῳ σπορεβόμεν ὁσῶν ῥόπον μεταβολῶν, καὶ τῆς χαρῆς τίω ἀμείζιον κολάζειν, ἢ μήτε λύπη σφροδρα εαυτοῦς σιδιδόναι, μήτε χαρῆ. ἢ μὲν γὰρ εἰ μὴ κερεσθεῖη λογισμῶ, καὶ χαλινωθεῖη φρονήσῃ, εἰς θανατον σαιδραγαγεί. ἢ δὲ, εἰ μὴ σφραμύθει τῶς λυταῖς τ' ἀσροδοικωμῆν μεταβολῆς σῆσαχαλίσῃ, καὶ τῶ ἀρέπτονος σῆπτοσῶν σφραμύθει.

Nilo Grammatico. 205.

Εἰ τοῖς πολέμοις ἐπειδὴν ὀλίγοι κομιδὴ ἄπο τῆς πατρῆδος μαχόμενοι ἀρετῶς πολλοὺς ἀπαντήσαντες, νικῶν μὲν αὐτοῖς οἱ νοῦ ἔχοντες. ὅκ ἀξίῶσιν. ἀδδῶς δὲ εἰ μὴ πεθεῖη σαιμαλίσσιν. εἰ δὲ δὴ ἢ κλειφ ἢ ἐκδοτος τὸς ἐναντίος ἀφ' ἡν κεικῶ, τοῖς ἡρασιν ἐν ἴσῳ.

de iis, qui ea peccata admittunt, quibus afferri medicina potest, ab Apostolo dictū est, Cū iudicamur autē à Domino corripi mur, vt nō cum hoc mundo damnemur. De iis autem, qui insanabilibus peccatis sese deuinxerunt, atque hinc quidē pœnas perpenderunt, illicque rursū pendēt, iudex ipsemet dixit, Tolerabilis erit terræ Sodomorū & Gomorrhæ, vt qui hinc quoque pœnas dederint, & illic quoque daturi sint, cæterū leuiorēs. De iis denique, qui acerbissimum atque ab omni solatio remotum cruciatum sufferunt, hæc verba habuit, Tolerabilis erit terræ Sodomorū & Gomorrhæorum, quā cūitati illi, que videlicet diuinos præcones submouerat. Nam cū eos, qui pœnam in hac vita lucrunt, cum iis, qui minimē lucrunt, cōparauit, ac mitiorem eos dauros esse dixit, hinc nimirum eorum, in quos hinc minimē animaduertum fuerit, acerbissimum ac venia omnis expertem cruciatum fore pronunciauit.

Isidoro Diacono. 204.

Qui humanam nobilitatem rueri atque conseruare instituunt, celerē naturæ mutationem animo voluentes, immodicam, tum mœstitiam, tum letitiam coërcere debent, ac ne nimio mœrori, nec gaudio sese dedere. Nam ille, nisi ratione remperetur, ac prudentiæ fræno cōprimatur, in mortē etudit: hoc contrā, nili impendentis mutationis habenis tradatur, præcipientes nos ager, atque, vt ab officio ac decore excidamus, efficiet.

Nilo Grammatico. 205.

In re militari, cū pauci admodum patriæ defensione multis ad pugnam occurrunt, non hoc, qui mente præditi sūt, petunt, vt ipsi vincant, verū, si non cum dedecore atque infamia occumbant, admiratione afficiuntur: quod si etiam pluribus, quā fieri posse videretur, incom-

omnibus perfusa, molestisque omnibus inuia, illa mœtoris expers, & latitię omnis parens, illa linguam & aures, ac mentem excedens, iis videlicet, qui præfens vitæ certamen legitimè confecerint, præparata acerbitatum huiusce vitæ ne sensum quidem habere patitur. Eaque de causa ipsorum antesignanus clamabat: Non sunt cõdignæ passiones huius temporis ad futurâ gloriam, quæ reuelabitur in nobis. Nam cum certaminis arbiter præmiorum, quæ rependit, magnitudine labores longo interuallo superet, tantamque voluptatem immitrat, quantam eos, qui hæreditate cælesti fruuntur, habere par est, minimè mirum videri debet, si mundi molestias ipsi nullo loco ac numero ponant.

Fetro Monacho. 208.

Magnopere mitior, qui fiat, vt belluæ quidè, quæ suapte natura truces & agrestes sunt, adhibita humana industria, meliores perscpe fiant: homo autem, qui naturalem earum feritatem in naturæ repugnantem lenitatem immutat, à naturali suæ mansuetudine ac facilitate, in feritatem, quæ ab ipsius natura remota est, degeneret: id videlicet, quod ferum & agreste est, mite ac placidum reddens, seipsum autem, hoc est mitem ac mansuetum, ferum atque immanem reddens. Leonem enim cicurat, ac lenem & placidum efficit: iracundiam autem suam leone truculentiorum & immaniorum reddit. Atqui duo maxima impedimenta sese illic obiiciunt, alterum quod ratione caret, alterum quod feras omnes iracundiæ ardore superat. Et tamen sapientię diuinitus homini cõcessę facultate ipsam quoque naturam vincit. Qui igitur in belluis naturæ vim frangit, quid tandem est, quamobrè ipse in seipso vnà cum natura voluntatis quoque ac liberi arbitrij bonũ prodit. Nam qui leoni, id quod ipsius naturam superat, largitur, idem tamen sibi ipsi ne ea quidem, quæ ipsius naturæ consentanea sunt, seruat: verum indomitas bestias in humanam nobi-

πάντων κατάρτυτος, καὶ τοῖς λυπηροῖς ἀπασι ἀβαστος, ἢ ἀθυμίας ἀρσενος, καὶ θυμῆδαι ἀπέσης μήτηρ, ἢ γλῶσση, καὶ ἀκοῦν, καὶ νοῦν ὑπεβάνουσα, τοῖς νομίμως τὸν παρόντα βίον ἀβελήσασι δηλονότι εὐχρηστὶ θάλα, ἢ δ' ἀδύνησιν συγχρητὶ τῶν τῆδε λυπηρῶν ἔχειν, ὅθεν ὀκαρυφαῖος αὐτῶν ἔβασ, σὺν ἄξιαι τὰ παθημένα τῷ νῦν χροῖοι πορὸς τὸ μέλλον δόξαν σποχλαυφθῆναι εἰς ἡμᾶς, εἰ γὰρ νικᾷ σὺ πολλοὶ τῶν περὶ ἡμᾶς τὸς πέντες τῆ τῶν ἀμοιβῶν ἀπιδόσῃ ὁ ἀγωνοθέτης, καὶ περὶ αὐτῶν εἰσὶν εὐφροσύνην ὄστω τὸν ἔρχοντο κληρον νομιμαῖως ἔχειν εἰκός, ἢ θαυμαστὸν εἰ ἐν ἑδονῇ αὐτοῖς τίθεται τὰ ἐν κόσμῳ ἀπαρῶν.

Πέτρος μονάζοντι. σι.

Αἰαν θαυμάζω πῶς, τὰ μὲν θηρία χτ' φύσιν ὄντα ἀργεῖα ἀνθ' ὁποῖας σπολαύουσα τῆς χυρῆς ἡμερώτεραι, πολλὰ κινεῖν γίνονται. ἀνθρώπος δὲ ὁ τῶν χτ' φύσιν ἐκείνων θηρωδῆσαι εἰς τὴν ὡρῆς φύσιν ἡμερότητα μεταρρύθμιζων, τὴν οἰκίαν ἀρετότητα τῶν χτ' φύσιν, εἰς τὴν ὡρῆς φύσιν θηρωδῆσαι ἐκφέρει. τὸ μὲν ἀργεῖον ποῖν ἡμερον, εἰσὶν δὲ τὸν ἡμερον ἀργεῖον χερσῆσαι. λέοντα μὲν γὰρ πθασεῖν, καὶ χερσῆσαι ποιεῖ. τὸ δὲ οἰκίον θυμῶν, λέοντος ἀργεῖοτερον κατασκευάζει. καὶ τὸ λογισμὸς ἐστὲρῆσθαι, καὶ τὸ πάντων εἶναι θυμικώτερον, ἀλλ' ὅμως τῆ ἀειεσῆς τῆς ὡρῆς ἢ θεῶν δόθεισης τὰνδρὶ σοφίας, καὶ τὸ φύσιν κρατᾷ. ὁ τοῖμου ἔστι τῶν θηρίων τὴν φύσιν νικᾷν, δι' αὐτῶν ἑρ' ἑαυτῶν μετὰ τῆς φύσεως, καὶ τὸ τὸ πορῶν ῥίσσας πορῶνδαι καλόν. ὁ γὰρ τῶν λέοντι τὰ ὑπερ φύσιν χρεῖζ' ἄμωος, εἰσὶν ἑρ' ἑαυτῶν τὰ χτ' φύσιν ἀβελήσασι, ἀλλὰ τὸς ἀπθασῆς θῆρας εἰς τὸ ἀνθρωπείαν εἰργάναι φιλονεικῶν εἰσὶν ἀργεῖον, εἰσὶν τὸν σπο τῶν ἡμερῶν τὸ ἀργεῖον κατασκευάζει, καὶ εἰς τὸ μανίαν ἔξω τῆ τῶν ἐκείν.

τῶν ἐκείνων. ταῦτα ἐκείνῳ ὡρῆς ἢ γέγραπας, ἐπεὶ δὸν μὴ ἀβελήσασι. τὰς πῶς τὸν ἀπθασῆς πθασεῖσας θυμῶν, ἀπέσεται λοιπὸν πορὸς τὴν ἡμερωτότην τῶν φιλαρέτων ἀγέλλων.

Χαρήμωνι Διάκονῳ. σθ.

Διὰ τῶν τοῦ ὡρῆς τὸν Χελτὸν πόρος ἀδυνάτερος βῆν ἐν ἡμῶν, ἐπεὶ δὲ ὁ ὡρῆς τὸ χροῖον δυνατώτερος κατέσκηκε, καὶ παρὰ ἡ δυνάμεις εἰς τῶν δαπανᾶται, τὸ ἄμων, καὶ τυραννῶν, καὶ ἀκαρῶν ἔρασα. ὡς εἰ γὰρ τῶν ἐξοικιστῶν εἰς ἑαυτῶν ἐκείνους ἐκκαύσῃ ἡμᾶς σφοδρότερον, καὶ ἐκκαύσῃ, καὶ ἔξω μὲν τῶν βιωτικῶν ἀπάντων ἐλάσει, εἰς δὲ τὸ ἔρχοντο χροῖον ἰδρύσῃ.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σι.

Ἐπειδὴ ὡρῆς πλησίον π ποιεῖς νοσηματι ἀπκῆσθαι ἐξυσίαν λαβόντι μηδενὸς ἂν ἔπιθυμῆ φείδεσθαι, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἰατροῖς ἐρῶσθαι φρεσασατι. σὺ δὲ τῶν ὀλεθρον ἐγερόντων ἑαυτῶν εὐαχρῶντι, τῶν ἐνεχε δύσκολός σοι ἡ ἐπαινοδός ἢ ἔστι τὴν σποφροσύνην δικεῖ. εἰ δὲ σαύσιο τὸ εἰς ἱεροπονοῦς οἴσθης ἐκκαύσῃς περὶ τῆς. ῥίζα γὰρ ἀσελγείας αὐτῆ, καὶ μήτηρ καθῆσθηκε, σὺ ἐδῆσται καὶ ἡ τῆς ἀπολασίας φλόξ. τῶν γὰρ ὑλῶν ὑπεξαιρεθείσων, καὶ τὸ εἰς αὐτῶν ἀξόμωον, καὶ κορυφῆ μωον πυρ δηλονότι σποσεδῆσται. εἰ δ' αὐτὸς τὰς ὑλᾶς τῶν περὶ χρονηεῖς, πῶς λήξει καὶ σαύσεται. εἰ αὐτὸς ἡρεμῶν διεγείρεις τὸ θηρίον, τίς αὐτὸ κυκῶν καὶ μωμῶμωον πθασεῖν. τὰ αὐτῶν οὖν καὶ τὰ τῶν ἀδελφῶν ἐνωδῶν, σαύσασα τῶν ἀφ' αὐτῶν περὶ αὐτῶν.

Εὐσταθίῳ πρεσβυτέρῳ. σια.

Χρὴ τὴν μὲν ἔχθραν εἰς ὑδωρ γράψαι, ἵνα παρὰ τῶν ἀφαιζῆται. τὴν δὲ

litatem inducere studens: seipsum ab imperij folio deturbat, atque in illorum furororem ac rabiem præcipitem agit. Hęc ei, de quo ad me scripsisti, perpetuò accine. Sic enim fortasse, agresti iracundia deuicta & cicurata, posthac cū mitissimo proborū vitorum grege in gratiam rediturus est.

Cheremoni Diacono. 209.

Ob eam causam Christi amor in nobis imbecillior est, quia aur i amor valentior extitit, atque omnis potētia in crudeli hoc at tyrannico & inexplibili amore cõsumitur. Nā si hunc ex nobis exturbauerimus, nimirum ille nos vehementiùs inflammabit, ac velut furore quodam excitabit, atque à rebus omnibus ad vitam pertinentibus abductos in cælesti regione collocabit.

Zosimo Presbytero. 210.

Quandoquidem perinde quodammodo facis, vt qui ob deploratam valerudinē hanc potestatem accepit, vt nulli rei cuius cupiditate teneatur, parcat, verum & medicos valere iubeat, & iis epulis utatur, quę pestem atque exitium excitant, propterea tibi reditus ad pudicitiam arduus esse videtur. At si tu luxui, qui ad venercos stimulos animum tanquam furore quodam adigit (nam hic libidinis radix ac mater est) finem imposueris, impudicitia quoque flamma extinguetur. Detracta enim materia, ignis quoque profectò, qui ex ea augetur & excrescit, opprimitur. Quod si tu materiam igni subministras, quonam tandem pacto desinet ac conquiescet? Si quiescentem feram excitas, quis eam sese agitantem ac furentem cicurabit? Hęc igitur, atque his affinia cum animo tuo considerans, luxui ac deliciis sine vlla intermissione opram dare desine.

Eustathio Presbytero. 211.

Inimicitiam in aqua scribere oportet, vt quamprimū obliteretur: amicitia autem R: r

in as incidere, vt perpetuò firma & immota conferuetur. Quod si is, quem tu à te diffidere ais, contra facit, hoc animum tuum minimè conturbet, tanquam proinde in corona detrimentum accepturum. Neque enim, ne odio sumus (hoc quippe nostri arbitrij haud est, ac fortasse ne fieri quidem potest, omni enim modo præstantissimi quique viri improbis inuisi sunt: ac propterea sancti viri huiusmodi odium subierunt) sed, ne homines, verùm improbitatem, qua laborant, odio habeamus, nobis imperatum est.

Paulo. 212.

Homines plerumque opum atque imperij causa, & quia his rebus nemini cedere sustinent, venia omni ac supplicio grauiora perpetrant. Nam & cum ea quærere & adipisci student, per innumera mala ea acquirunt: & amittendi metu multò grauiora aggrediuntur. Quoniã enim grauius esse censent ea amittere, quàm nunquam quæsiisse, idcirco grauiora quoque moliantur. Quapropter vitiosæ affectiones in ipsis præludiis frangendæ sunt, ne alioquandem insanabili morbo laborare deprehendamus.

Palladio Diacono. 213.

Videtur, vt plurimum, humana natura in aduersis quidè rebus modestiam colere, in secundis autem petulantem se præbere. Atque hoc ex iis, quæ Hebræis acciderunt, apertissimè liquet. Transierunt enim mare rubrũ, nec periculi quicquam subierunt. Cum autem in terram venissent, naufragium fecerunt.

Lampetio Episcopo. 214.

Modo diuinitati consentaneo, & excellenti, atque adeò naturâ præstantiori mentem de diuina essentia & auctoritate considerationem ineuntem, piè ac fructuosè, & quatenus facultas fert, ea, quæ ægrè inuestigari atque exponi, vel, vt rectiùs

φιλιαν, εις χαλκον, ινα διελθω παντες βελια και ακινητος διατηρηται. ει δε ον φησ παρεσ σε διαφηρεσται τανατιον ποιει. τδ το σε μη τα ρα φηστω, ως εις τοις φεφανας παλαλαλαστομυον. η γαρ μη μισεισται. τδ το γαρ οκ ειφ ημιν. ισως δε και αμυχανον παντι γαρ τδ οτω οι αριστοι παλαλα φαλων μουστωται. διο η οι αριστοι αυτω υπεσπονσαν. ελλα μη μισειν ανθρωποις, ελλα τιω εν αυτοις κελιασ παρεστωτα χθημεν.

Paulo. 212.

Συγγνωμους και πιμωλιας μελζονα πολλακις τολμωσιν ανθρωποι χηματων ενεκει και αρχησ, και τδ μηδεη τδ των παλαλαλαστομυον κησασται μη γαρ αυτω βελιομυον, και φεβημυον διαπαλαειν, πολλη αρταλεωπεροις εγγηφρσι. νομιζοντες γαρ το διαπαλαειν τδ μηδε κησασται δεινότερον εναι, και επωπερα μη και ανται. και ουδ εν παρομοιοις παλαλαλαστομυον παλα, ινα μη παλαλαστομυον ανημετα νοσοιωτες φερεστωμυον.

Palladio Diacono. 213.

Κινδυνεύει η ανθρωπιτης, ως εα πολλα, εν μη δυσημελια σωφρονειν, εν δε ευημελια παροινειν. και τδ το εξων εβραμοι πεπονθασιν αριδηλοτατα δεικνυται. παρηλθον μη γαρ τιω ερυθρα θαλασσαν, και εδεν κινδυνωδες υπεμεναν. ελθόντες δε εις τιω γλυσ, εινωαγησασιν.

Lampetio Episcopo. 214.

Θεοπαρεπώς και μεγαλοφωώς, μαλλον δε παρφυώς και τδ νομω παλαλαστομυον, ευσεβώς και χησάμωσ, και ως ενδελγεται παλαλαλαστομυον και δυσφρασα, μαλλον δε αφρασαι τοις ακουσαι διαφ τησ

δια τδ γλωφησ, ει χηεα και λωσθε, φερεσται, διιχυριζομυον εν τδ τδ παρονοιασ εργων, οπι βτην, ε τι βτη πολυαραγμοιωμυον. το μη γαρ εφικτην και αλωσμοιον, το δε ανεφικτων η αθηεσται.

loquar, nullo modo exponi queunt, apud auditores per linguam, si ita opus sit, cloqui oportet: quòd Deus sit, ex operibus asserentem, quid autem sit minimè perscrutantem. Illud enim consèqui atque comprehendere possumus: hoc autè caputem omnem & cõprehensionè excedit.

Heroni Scholastico. 215.

Οι τεχνη λογων παληθεσ συσκιαζοντες, πολλω μοι δοκοσι τδ τδ τυπε μη και τεληφωπον αθλιωτεροι εναι. οι μη γαρ δια βραδυτητα γνωμης διαλειφθεντες τδ θηεσ, ισως σιγησασται. οι δε δι εξυτητια μη γνωμης τδ το θηεσ αιηεσ, και ουρυγασ δε τδ τδ αφανισθηεσ, συγγνωμους αμαρτασασ μελζονα.

Heroni Scholastico. 215.

Qui sermõnum artificio veritatem obnubunt, multò mihi miseriore iis esse videntur, qui eam minimè perceperunt. Nã qui ob ingenij tarditatem eam haudquam assecuti sunt, iis fortasse venia tribui possit. Qui autem ob mentis acumen eam indagarunt, malitioso autem ac veteratario animo ex hominũ oculis subdixerunt, grauius peccat, quã vt ipsis ignosci debeat.

Palladio Diacono. 216.

Οι μη σωεντες τιω γνωμην τιω διαπολικω, μηδε τι βεβωσ τδ σοφιασ και τοπιδεσται, το παρμελιωειν πα διαπολικω θεασισμαλα ακινδυων η γουμυον, και διωειν εν εις αλογιασ εν πεπωκηναι. τι γαρ πα φιλαρχιασ μεθυοντες φερεσται, γηεσται, ει τις επισκοπησ ορηγεται, και εδ εργου επιθυμει. το μη ουδ γηεσται τδ το, οκ αν αρνησταιμυον. το δε ουτα νοεσται, ως ετοι βεβωσται, παλαλαστομυον. μαλιστα γαρ η πα εριμωειασ, δευα πα επωμυον τοις ειρημωοις, ανασταιμυον τοις πολλοις τδ τοιαυτης επιθυμιασ. ου γαρ παντων το διωασται τοιαυτης αρχησ ενπιαβεσται, ητις η βασιλειασ βτην υμλοτερεσ. η μη γαρ εα γεια, η δε πα επιγεια διεπει παλαλαστομυον. ελλ' ολιγων κομωδι, οι τοσουτων τδ αρχημυον διαχοι αν ειεν διαφερεν, οσον οι ποιωμυον τδ παλαλαστομυον. ινα μηδ εν ειπω παλα. τι ουν φησι. δε ουν τδ επισκοποσιν ανεπιληπιον εναι, νηφωλιον, σωφρονα, κωσμοιοσ, φιλοδωσεν, διδακτωσ, ανεξιχακιοσ,

Palladio Diacono. 216.

Qui Apostolicam mentem minimè intellexerunt, nec sapientiæ penetralia conspicati sunt, dum Apostolica oracula sinistra interpretatione deprauare minimè periculosum esse censent, in uacordiam decidisse videntur. Quidam enim est, quod dominandi cupiditate temulenti dicunt: Scriptum est, Si quis Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Ego verò, quin hoc scriptum sit, haud quidem inficias iestim: quòd autem ita, vt ipsis placet, intelligendum sit, planè repudient. Maximè enim, priùs etiam quàm ad explanationè accedam, ea, quæ post hæc verba sequuntur, ad multos ab hac cupiditate reprimendos satis magnã vim habent. Neque enim cuiuslibet hominis est imperiũ huiusmodi attripere, quod regnum quoque antecellit: (illud quippe diuina, hoc humana moderatur:) verùm paucorum admòdum, quos non minùs iis, quibus præfunt, quàm pastores ouibus, ne quid amplius dicam, prestare æquũ fuerit. Quid igitur ait: Oportet igitur Episcopum irreprehensibilem esse, sobrium, pudicum, modestum, hospitale, doctorem, patientem, non vinolentum;

R r ij

non percussorem, sed mansuetum, non ligiosum, non avarum, domui suae bene praepositum, filios habentē subditos cum omni grauitate. Si quis autem domui suae praefesse nescit, quomodo Ecclesiae Dei curam habebit? Non neophytum: ne in superbiam elatus in iudiciū incidat diaboli. Ecquid autem horum à plerisque (quorū numerum ipse quoque auge) praestitum est, ut rem, quae ipsorum captum superat, experant? An ea ipsorum vita est, in quam nulla reprehensio cadat? An ea vigilantia sunt, ut animi oculus infomnem habeat? An pudicitiae laude ita exsplenduerunt, ut non modò integram atque incolumem mentem habeant, verum etiam eos, qui in impuros concubitus tanquam caestro quodam ac furore praeciti feruntur, vel tacentes ad meliorem mentē reuocent? An tanta ipsis modestia inest, ut & ex ipso incessu & aspectu, & ex ipsa voce, spectatoribus errorem iniicere queant? (liquidem ij, qui Episcopatum nacti sunt, non secus atque vniuersae philosophiae simulachrum spectandos sese praebere debent.) An vsquadeo hospitales sunt, ut ignotos etiam pauperes domum ad epulas inuicent? An doctriinae sermonem studio ac meditatione ita consecuti sunt, ut etiam caelestis gratia ad arcanorum ac spiritualium sermonum fontes in ipsorum lingua collocarit? An ea in ipsis mansuetudo ac morū facilitas emicuit, ut nunquam aduersus quenquam debacchati sint? An à pecuniarum amore ita abhorrent, ut honestis etiam ac iustis rationibus partas facultates egentibus distribuerint? An ea patientia praediti sunt, ut eos etiam, à quibus sine vlla causa contumeliis afficiuntur, & accusantur, perfe-rant? An denique alia ea ipsis ornamenta praestò sunt, quae Paulus, optimum Pastorem pingens, exposuit? Quidnam, quae so, est, quod eos in tantum furorem praecipit-est egit? Nam pro eo atque praecclare secū aetum putare debebāt, quod in subditorū classe censentur (taceo enim quod ea quoque, siquid eorum, quae oporteret, faceret, ob sua flagitia extruendi mererentur) ipfi

μη παροινον, μη παλιν, ἀλλ' ἑπι-
κῆ, ἔμαχρον, ἀφιλάργυρον, τῷ ἰδίῳ
οἴκῳ χαλῶς πορεύομενον, τέκνα ἐχθρία
ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότη-
τος. εἰ δὲ τις τῷ ἰδίῳ οἴκῳ παρρησια-
στικῶς οἶδε, πῶς οὐκ κλησίας θεῶν ὑπερ-
λήσεται; μὴ νεόφυτον, ἵνα μὴ τυφλο-
θεῖς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ τῷ ἀφελόθῳ.
τί τῶντων χειροτονησάντες οἱ πολλοί, ὧν
εἰς καὶ αὐτὸς τυγχάνεις, ἐράσει παρ-
γματος αὐτοῖς ἀνεφίκτη, ἀνεπίλη-
πτον ἐχθροὺς βίον; ἀλλὰ τοσαύτη παρρη-
σιαν αὐτοῖς νῆψας, ὡς ἀκοιμίον ἐχθρῶν
τὸ τῷ ψυχῆς ὕμνα; ἀλλὰ σωφροσύνη
τοσοῦτον διέλαμψαν, ὡς μὴ μόνον
σώας ἔχειν πᾶς φρένας, ἀλλὰ καὶ τῶν
οἰστρονίας καὶ μνημονίους παρὶ τοῖς ἀ-
χρηστῶν μίσθῃ; καὶ σιγῶντας σω-
φρονίαν; κοσμιότης δὲ αὐτοῖς τοσαύ-
τη παρρησιαν, ὡς καὶ ἀπὸ τῶ βαδύ-
σματος, καὶ ἀπὸ τῶ βλεμματός, καὶ
ἀπὸ τῶ φωνῆς χειροτονησάντες διὰ τῶν
τῶν ὁρώντας; ὡς γὰρ ἀγαλμα φιλο-
σοφίας ἀπάσης, τῶν τῶν ὑποσκοπιῶν
λαχόντας πάντας γὰρ φαίνεται καὶ κα-
ἀλλὰ φιλόθεοι τοσοῦτον εἶσιν, ὡς καὶ
τῶν ἀγνώτων πεινῶν οἴκαδὲ καλεῖται
ἐπισκοπιῶν; ἀλλὰ τὸ διδασκαλικὸν
ἐπίσης ἐκ μαλέτης κατὰ γὰρ λόγον,
ὡς καὶ τῶ ἀνοήτων αὐτοῖς ὑποφωτιστικῆ
χρῆσιν, καὶ πηλῶς λόγων πνευματικῶν
ἐν τῇ γλώττῃ κατακίχηται; ἀλλ' ἑπιει-
κέως τοσαύτη ἀφελόμενοι, ὡς γὰρ
μυθεῖς μὴ δὲ πᾶσι πεπαρηκμένοι;
ἀφιλάργυροι δὲ τοσοῦτον εἶσιν, ὡς καὶ
τὰ δυνάμεις παρρησιαν τοῖς δεομένοις
ἀφελόμενοι; ἀλλ' ἀνεξήκατοι τοσοῦτον
εἶσιν, ὡς καὶ τῶν εἰλη ὑπερβύοντες, καὶ
ἀπαιτωμένους φέρει; τὰλλα δὲ αὐτοῖς
παρρησιαν πλεονεκτήματα, ἀ τὸ ἀετι-
στον ποιμένα ὑπογράφαν ὁ Παῦλος
ἐξέφρασε. τί ἔστι τὸ ἐπάρατον αὐτῶν εἰς
τοσαύτην ἐπιβαλεῖν ἡμῶν μαρτυρίαν
δόν γὰρ ἀγαπᾶν, ὅτι εἰς τῶν τῶν
ὑποκόων τάξιν πελάσῃ. σιωπῶν γὰρ
ὅτι ἔξ ὧν δρᾶσι, καὶ τῶν τῶν, εἰ πῶς
δόνται ἐγγετο, διχαιοὶ ἂν ἦσαν ἐξο-
στραμειῶν;

ἐπακοιμίον, τῶν ἀνεφίλων ἐφίεται,
καὶ ὑποσκοπιῶν ἐρωτᾶ ἐσωτοῖς τρέφεται,
καὶ τὸ ἀπίστον τὸ δόλοστον αὐτῶν
παρρησιαν ἀφελόμενον, ὡς σωμη-
ροποιεῖται τῶ νοσηματι αὐτῶν εἰς μαρ-
τυρίαν παρρησιαν. ἐγὼ μὲν βυ-
λόμηνον τὴν λόγον καὶ αὐτῶν ὁρμη-
σιαν, καὶ πᾶς ὑπὸς ἀφελόμενον ὠδύνοτα,
κεφαλαίως δὲ τῶν τε ἀφελόμενον παρρη-
σιαν, καὶ δὲ εἰς ὡς ἐδὲ εἰς ἡμι-
σιαν τῶν διχαιοὶ ἂν εἶεν οἱ ἕτεροι
εἰς τῶν ἱερῶν ἐπιβελόντες γραφᾶς καὶ
παρρησιαν ἐν τῶν σωματικῶν, ἐπέχον μὲν
ἀνάγκη πολλῆ, ὡς πᾶσι ἵππων εἰς πεδίον
ὁρμησῆται τῶν χαλινῶν ἀνακρίσας, εἰς δὲ
τῶν ἐπιβύοντες ἔρηται καδύται παρρη-
σιαν. πῶς εἴποι ὁ θεοσεβίος ἀνὴρ,
ὁ πολυβύματος νεῖς, ὁ τῶν ἀρχιῶν
ταύτην ἀμείλιως διοικήσας, εἰ τις
ὑποσκοπιῶν ὁρέγεται. οὐκ εἶπε, πῶς
τις ὑποσκοπιῶν ὁρέγεται, ἢ παρρησιαν-
ξεν, οὐκ ἐπέλευσεν, οὐκ ἐνομιθέτη-
σεν. ἀλλ' ἐπεὶ δὲ ἦδεν τῶν πολλῶν
τῶν φιλαρχίας μεθύοντες, καὶ ἀρετῆς
μὲν μὴ ἐφιέμενοι, ἀρχῆς δὲ ἀντιπαύ-
μενοι, καὶ τῶν μὲν τῶν ὑποσκοπιῶν μὴ
συνορῶντες ἰδρυτάς τε καὶ πόνους καὶ
κινδύους, φροντίδας τε καὶ ἀρετῆς
εἰς αὐτὸν γὰρ πᾶσι ἐπαρῶνται τῶν
ὑποκόων αἱ καὶ εἰς αὐτῶν. τῶν δὲ εἰς αὐ-
τοῖς, τῶν ἱερῶν αἱ δοκιμασίαι, τῶν
συνεργῶν αἱ παρρησιαν, τῶν δὲ τῶν
τῶν ἀδικουμένων αἱ παρρησιαν, τῶν
ὁρμησιαν ὁδύνομένων αἱ κινδύοντες, τῶν
χρῶν ἢ ἀπληθῆς, τῶν ἀδικουμένων
αἱ ἐπέλευστος, τῶν παρρησιαν ἀρ-
χῶν παρρησιαν ἑλεγχῶν, τῶν ἀρρω-
στούτων αἱ θεραπεύειν, τῶν σκαιδαλι-
ζομένων ἐπιπαρῶντες αἱ ἐπιπαρῶντες,
τῶν ἐν δεσμοτηλείῳ αἱ λύσεις, τῶν
ἐν συμφορῆς αἱ παρρησιαν, τῶν πᾶσι
τῶν οἱ σωφρονισμοῖ. ἐπεὶ τοῖνυν ἰαῶτα
πάντα, καὶ πολλῶν τῶντων πλείονα,
ἄρα, ἵνα μὴ πάντα καταλέγων μη-
κῶς τὴν λόγον, παρρησιαν, τῶν ὑπο-
σκοπιῶν ἐχούσης τῶν ἀλλὰ. τῶν ἀρχιῶν

cōtra ea appetunt, quae cōsequi nequeunt,
atque Episcopatus amorē in seipsis alunt;
Apostolumque, qui exitialem eorū mor-
bum profligare studuit, tanquam morbo
suo patrocinantem testem citant. Equidē
ipse orationem, aduersus eos impetum fac-
cere gestientē, habentisque omnes remit-
tere properantē, rōsq̄ue magis summarias
attingere, atque illud demonstrare, ne di-
gnos quidē qui inter Christianos censean-
tur, eos esse, qui in sacras Scripturas ita cō-
tumeliosi sunt, sicque in minimē ludicris
rebus ludunt, summa vi rerum, ac tanquā
equum in campum ruentē freno retraxi-
camque, ut ad huiusce dicti explorationē
fese cōferret, impulsi. Quid igitur diuinus
ille vir dixit; illa inquā oculatissima mens,
ille, inquam, qui huiusmodi imperiū sine
vlla reprehensionis nota administrauit? Si
quis Episcopatum desiderat. Non dixit,
Vnusquisque Episcopatum desideret. Nō
praecipit: non imperauit: non legē sanxit.
Verum quoniam multos esse norat, qui do-
minandi cupiditate, velut ebrietate quadā
corrupti tenerentur, ac virtutem quidem
minimē exspectent, imperium autē affe-
ctarēt, atque Episcopatus labores & sudo-
res ac pericula, curasq̄ & vigilias minimē
perficerent (ad eum enim omnia ea, qui-
bus subditi opus habēt, suspensa sunt, quae
tandem istarū eorum, qui diuino cultui cō-
secrati sunt, explorationes, esurientiū ali-
monia, sitientium pocula, nudorum indu-
menta, eorum, quibus iniuriarū inferuntur,
praesidium, eorum, qui orbitatem lugent,
procuraciones, viduarum defensio, eorū,
qui iniuriam inferunt, vltiones, eorū, qui
flagitiosē ac sceleratē imperiū gerere co-
nantur, reprehensiones, aegrotorum cura-
tiones, eorum, qui ob tentaciones offen-
duntur, correctiones, eorum, qui in vin-
culis tenentur, solutiones, eorum, qui in
calamitatibus versantur, consolaciones,
eorum, qui in peccatum labuntur, castiga-
tiones) quoniā, inquam, cūm haec omnia,
ac multo etiam his plura, quae ne singulis
commemorandis sermonem in longū pro-
ducam, à me praetermissa sunt, certamina

Episcopatus habeat, quidam tamen animi oblectationē ac delicias eum esse arbitrabantur, atque nec viribus suis perpenſis, nec imperij magnitudine confiderata ad huiusmodi negotium proſiliebant, vt periculofum hunc impetum reprimere, eōſque, ne munus, quod plerorūque captū ac facultatem excederet, temerē aggredere, moneret, his verbis vſus eſt, Si quis Episcopatum deſiderat, bonum opus deſiderat. Nō dixit, Quilibet deſideret: probē enim facit (ſic enim locutus fuiſſet, ſi non opus ipſum, ſed eius amore flagrantē laudare voluiſſet,) ſed, bonum opus deſiderat. Vt enim omittam quōd arduum negotium, quōdque agrē confici poſſit, opus cruditi habiti ſunt, ſed etiā Scripturæ facræ, cūm aiunt, Virum fidelem operofa res eſt inuenire, id quod ab omnibus intelligitur, eloquar. Opus eſt hæc res, vir optime, non ludus atque animi oblectatio: cura, non luxus: munus referēdis rationibus obnoxium, non imperium ab omni cenſura liberum atque immune: paterna procuratio non tyrannica licentia: diſpenſatoria præfectura, nō eiufmodi poteſtas quæ ſub reddendarum rationum neceſſitatem minimē cadat. Ego Episcopatus opus mirificē laudo, diuinum enim eſt, ipſius autem amorem minimē laudo, periculofus enim eſt. Non dico, bene facit, neque enim, ne probatiſſimos quidem viros hunc amorē in animo alere, verūm pro viribus expellere oportet. Vide quemadmodum Apoſtolus, (qui huiusmodi certaminis periculum fecerat, innumeris que ſudoribus diſfluebat, ac ne quis eorum, qui ipſius fidei commiſſi fuerant, quantum quidē in ipſo erat, intreat, in vulneribus & plagis, atque infidiis & mortibus verfabatur) eos, qui imperia ambiunt, vt harum palæſtrarū expertes & imperitos, atque honorem ſolum ob oculos ſibi proponentes metu terrorēque afficiat, ac modō non agitato capite clamet, Si quis Episcopatum deſiderat, labores intueatur, atque illud ſpectet, an ferendis illis par eſſe queat. Pericula cō-

χρή ἀνεσιν καὶ πρυφίῳ αὐτῶν εἶναι ὄνοντο, καὶ μήτε τὰ χεῖρ' ἐαυτῶν ἐξεπέσαισαντες, μήτε τὸ μέγεθος τ' ἀρχῆς ἐνόησαντες, ἐπεπῆδων τῷ παράγματι ἀναφύλλων αὐτῶν πλὴν κινδυνώδη ὄμιλῶν, καὶ διδύσκων μὴ παράγματι ἀπλοῶς ἐγχειρεῖν τοῖς πολλοῖς ἀνεφίκτω ἔφη, Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλῶς ἔργα ἔπιθυμῆ. οὗτος εἶπε, πᾶς τις ὀρεγέσθω. καλῶς γὰρ ποιεῖ. τὸ γὰρ ἂν εἴπῃ, εἶρε μὴ τὸ ἔργον, ἀλλὰ τὸ ἔργοντα ἐπαμείψαι ἠδὲ λήθη, ἀλλὰ καλῶς ἔργον. ἵνα γὰρ παρῶ, ὅτι τὸ δύσκολον καὶ δυσκατόρθωτον παράγμα ἔργον καλῶς εἶναι, ἢ μόνον οἱ ἐξ ἐθνῶν σφῶροι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἱεραὶ γράφοι, λέγουσιν, Ἀνδρα δὲ πρὸν ἔργον εὐρεῖν. τὸ παρῶ πάντων νόμιμον φερέσθω. ἔργον ἔστιν, ὃ βέλπτε, τὸ παράγμα, οὗτος ἀνεσις, φρονῆς, ἢ τρυφῆ. λειτεργία ὑπεύθυνος, οὗτος ἀρχὴ ἀνεξέτατος. πατρικὴ κληρονομία, ἢ τυραννικὴ αὐτονομία. ἀκονομικὴ παρφασία, οὗτος ἀλογηθέτης ἐξέσπασα. ἐγὼ τὸ ἔργον τῆς ἐπισκοπῆς παρφαῶς ἐπαμείψω. θεῶν γὰρ τὸ δ' ἔρωτα τ' ἐπ' αὐτῶν οὗτος ἐπαμείψω. σφαλερὸς γὰρ, ἢ λέγω καλῶς ποιεῖ. ἢ γὰρ καὶ τ' ἔρωτα τῶν, ἢ δὲ τῆς λῆαν εὐδοκίμους ἐν τῇ ψυχῇ τρέφειν, ἀλλὰ πάντα ὁφείμι ἐξοθεῖν. θεῶν τ' ἀπόστολον, ἔμπειρον ὄντα τῶν ἀγῶνος τῶν, καὶ μελεῖσι ἰδρῶσι καλῶς. ἢ ῥεῦμα καὶ τραύμασι καὶ πληγῶν, καὶ ἔπιβλαῶν, καὶ θανάτοις ὀμιλοῦντα, ἵνα μηδὲν τῶν ἐμπειροτέρων αὐτῶν τῶν αὐτῶν μέρος ἀπόληται, πῶς σκῆφοει καὶ δεδιήται τῆς ἀρχοντικῆς, ἢ τε ἀπῆρξεν τῶν ἀγῶνισμάτων, καὶ παρῶ μόνῳ πλὴν πῆλῶ ὄρῶντας, καὶ μονοεὐχί κινῶν πλὴν καφαλῶ βοῶ, Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, βλεπέτω τοῖς πόιν, καὶ σιωπέτω εἰ παρῶ τῶν ἀρκέσαι δυνάται. ὀρεῖτω τῶν κινδύνων, ἐπ' αὐτῶν γὰρ φερέσθωτα ἀρεταὶ καὶ ὀρεῖται πολλάκις ἐχθροὶ, καὶ μὴ ἐνοεῖτω μόνον πλὴν πῆλῶ. θεοῦ τῶν θανάτων, καὶ μὴ πλὴν

καὶ μὴ πλὴν πρυφίῳ. σωροῦται τοῖς ἐπιβλαῶν καὶ τοῖς φροντίδων. καὶ μὴ παρῶ πλὴν ἀνεσιν νεύτω. ἴτω ὅτι εἶπῃ εἰς σκῆφον ἀχθῆναι τὸ θρόνον, χειροτονεῖται νομίμως ἀθλήτων, ἀλλ' οὗτος ἀκινδυνῶς τρυφῶσιν. ὁ γὰρ τ' πῆλῶς μόνος ἐγχερατῆς γενόμενος, καὶ τῶν παρῶν τὰ τῆς ἐπισκοπῆς παρφαῶν ἀντιπῶντα μὴ μολίαις βληθήσεται κατηχεῖται, ἢ ὅτι ὅτε καὶ κατὰ βίβλῶν τῆς τοιαύτης ἀξίας, οὐκ αἶσα δὲ ἐπιβλαῶν τῶν ἀδελφῶν κελτῆ, ὅτι τῶν φοβερῶν σκῆφον βήματος. τῶν μὲν πρῶτων προῶντων, ὅτι ἡμῶν μὲν ἐδὲ τῆς ἀναγωγῆς ἀπελαύσασθαι τρυφῆς. ἔτος δὲ τρυφῆς καὶ χηματαπῆλῶς τὰ λοιπὰ εἰς οἰκίας ἀνήλωσε φιλοπῆλῶ. τῶν δὲ γυμνῶν λερῶντων, ὅτι ἀρχαῖος τῶν ἡμῶν ἔτος τῶν χημάτων ἐγένετο. τῶν δὲ ἀρροφῶντων, ὅτι τῶν νοσήματος ἡμῶν βαρύτερος ὄφθη. καὶ τῶν μὲν ὀρφανῶν, οὗτος ἀπελαύσασθαι, καὶ δὲ μίας παρφαῶν, τῶν δὲ γυμνῶν, οὗτος ἐδάγεισεν ἡμῶν ἔτος παρφαῶν τῶν λέρων. τῶν δὲ δεσμοτῶν, οὗτος ἐπάταξεν ἡμῶν ἔτος συμπαθῆς δακρυῶν. τῶν δὲ ἐν συμφοραῖς, οὗτος ἔρξε ἡμῶν ἔτος θεραπείας χημάτων, καὶ συλλήβῳ εἴπῃν, πάντων ὅν ἐπίσκοπος καχεροτόνηται κατὰ βίβλῶν. ἢ οἷα τ' ἀδελφῶν ποιῆσαι κριτῶν, ἢ καλῶς σφοδρότερον, πῶν μὲν τῆς πῆλῶ βελτίῳ γενόμενος, πῶν μὲν δὲ ἡμῶν δὴλον ἔστιν. εἰ δὲ τις ἀπιστεῖ, καὶ πλὴν ἀπόφασιν αὐτῶν ἀναγνωσόμενα, διχοτομήσῃ γὰρ, καὶ τὸ μέρος αὐτῶν μετὰ τῶν ἀπίστων ἴησῃ. ταῦτ' οὐδὲ ἐνοοῦτες μὴ παρῶ καμῶν εἰς τὰ ἴδια. οἱ γὰρ εἰς τὸ ἴδιον λοροθήσον μάλιστα ἐπαρκαῶντες, ὅταν καὶ τοσοῦτων δυνάμων κατὰ ῥήσας ἐπιβλαῶν ἀστυαῶντα εἰσωτοῖς, πῶς φανέμεθα.

ſpiciat (aduerſus eū enim armis inſtruitur inuiſibiles, ac plerunque etiam viſibiles inimici) ac non honorem ſuum animo perpendat. Mortes contempletur: non delicias. Inſidias & curas conſpiciat: non autem in voluptatem animique remiſſionē oculos coniciat. Illud ſciat, quōd ſi quis ad hunc thronum euēhatur, idcirco inſtituitur, vt legitimē certet, non autem vt citra periculum in luxu ac deliciis verſetur. Nam qui honoris ſolius compos effectus eſt, aliāque omnia iura, quæ ad Episcopatus adminiſtrationem attinent, cōtempſit ac pro nihilo duxit, tum hic ſexcentis probris inceſſetur, atque etiam interdum de huiusmodi honoris gradu deicietur: tum illic apud incorruptum iudicem in tremēdo illo tribunali clamoribus exagritabitur, nimitum fame oppreſſis clamantibus, Nobis ne neceſſariō quidem alimento frui contigit, hic autem in luxu ac congerendis pecuniis verſatus, reliqua in ambitionibus ſuis conſumpſit: nudis autem dicentibus, Hic nobis vi frigoris acerbiorem ſe præbuit: ægrotis item, Grauiorem ſe nobis hic, quā morbus, exhibuit: pupillis, Nihil ab hoc opis ac præſidij conſecuti ſumus: viduis, Hic conſolatoriam orationem minimē nobis commodauit: in vincula coniectis, Hic nullas commiſerationis lacrymas nobis fudit: calamitoſis, Hic medicam manum nobis minimē porrexit: ac denique, vt ſummatim dicam, omnibus iis, quorū Episcopos creatus eſt, eum clamore infectantibus. Quid porro incorruptum illum iudicem facturum putas? An non in eum acrius animaduerturum, qui ne ex ipſo quidem honore melior effectus eſt? Nemini profectō id obſcurū eſt. Quōd ſi quis meis verbis diffidit, ſententiā quoque ipſi recitabo. Diuidet enim eum, partēque eius cū infidelibus ponet. Hæc igitur cum animis noſtris reputantes, diuinas res ludibrio ne habeamus. Nam qui priuatis etiā rationibus reddēdis vix pares fuerimus, poſteaquā tot populorū clamores & infectationes nobiſiſtis comparaucimus, vbi tandē os noſtrum oſtendemus?

Sereno Diacono. 217.

Qui animum ad virtutē acuunt, ut qui diuinæ philosophiæ natia simulacra sint, necessitate compulsi commercium cum corpore habent, rebûsque necessariis contenti auaritiæ tumultum ac molestiam, ut vitij omnis fontem, odio insectantes, innumeris malis eximuntur. Qui autem solum corpus hominem esse inconsideratè arbitrantur (quorū in numero te esse nonnulli affirmant, ego verò minimè adducor ut credam) inexplēbili opum amore laborantes, hoc ipso quòd nunquā eos fatietas caput excruciat, atque irritæ cupiditatis æstro perciti, sēque perpetua inopia premi existimātes, ea perpetrare, quæ perpetrare nefas est. Quocirca ipsos oportet, cū animo suo illud volentes, quòd & amplissimus cēsus, si cum immoderatis appetitionibus conferatur, paupertas inuenitur, contrāque, si, quantum naturæ sat sit, spectetur, paupertas diuitiarum rationem habet, huiusmodi infantiæ finē cōstituere.

Zosimo Presbytero. 218.

Permulti te grauitè sanè & acriter traducunt: ac fidem apud omnes nanciscuntur. Ego verò celerimè congruentissimèque hoc dixerim, æquum esse te, simili saltem ætate, illud scire, corporis voluptates innumeris cruciatibus accersere.

Vrsenuphio Lectori. 219.

Abfalon quidem à diuina iustitia supplicio affectus est, quòd exauthorandi patris causā probi iudicis speciem præ se tulisset, subditosque per huiusmodi lenocinium sibi deuinxisset. Imperium enim amiciebat, ac stipatorum manum cogebat, atque ad sublimem tyrannidē velut exstructis turribus aditum sibi munitabat. Qui autem ad eius partes sese adiunxerant, ac tyrannidem tantum non extruxerant (si quidem in huius principium, illius autem

Σερένω Διάκονω. σιζ.

Οἱ μὲν τίτῳ φιλοσοφίας ἀρετῶν ἀποδόντες ἄτε θείας φιλοσοφίας ὄντες αὐτοφυῆ ἀγάλματα, δι' ἀνάγκην προσομιλῶσι τῷ σώματι, καὶ τοῖς ἀναγκαστοῖς ἀκούοντες τὸν τῆς φιλοσοφίας ὄχλον, ἕτε πασις κελίας πηγῶν μισοῦντες, μυελῶν ἀπαλλάττονται κελῶν. οἱ δὲ μόνον εἶναι σῶμα τ' ἀνθρώπων ἀλογίως ἠγοροῦντες, ὡς ἕνα σε εἰνά πνεύσιν ἰσχυρίζονται, ἐγὼ δὲ ἀπιστῶ τὴν ἀλόγητον ἔρωτα τῆς ψυχῆς μαζῶν νοσοῦντας τῷ μηδέποτε κῶρον λαμβάνειν βασιλεύοντες, καὶ ἔστιν ἡμῶν ἀντιτύπων οἰστροῦντες, ἀεὶ τῷ ἐν πνίγι εἶναι νομίζοντες, θρόνον, ἀθρόον δὲ θεῖον, καὶ οὐδ' αὐτὸς λογισμοῦντες ὅτι καὶ πλῆθος μέγας, ὡς πρὸς τοὺς ἀμέγλους ὀρέξεις, εὐρίσκειται πνίγι, καὶ ὡς πρὸς τὸ τ' φύσεως αὐταρκῆς, ἢ πνίγι πλῆθος ὅτι πᾶσι τ' τοιαῦτα τῆς μαρίας.

Ζωσίμω πρεσβυτέρω. σιη.

Πολλοὶ μὲν σὲ δεινὰς σφοδρὰς καὶ χρονοφελῶς ἐπιμαμωδῶσι, καὶ πρὸς πάντων πειθύνονται. ἐμοὶ δὲ τάχιστα καὶ εὐσπεπέσια λεγέσεται, ὅτι δίκαιος εἶμι, καὶ ὁφείλω τὴν ἡλικίαν, γινώσκω ὅτι μυελὸν τιμωροῦν πρὸς τοὺς εἰσὶν αἱ πᾶσι τὸ σῶμα ἡδονῆς.

Οὐρσενφίω ἀναγνώστῃ. σιζ.

Ο' μὲν Ἀβσαλὸν δίκην πρὸς θείας ἀπητήλι δίκης, ὅτι καθαίρεσθαι τὸ οἰκείον πατρὸς παρανομίαν ἀγαθὸς εἶναι δικαστὴς, καὶ τῆς ὑπικουῆς ἀφ' ἰούτης τ' κολακείας οἰκείωσθαι, εἰνάτο γὰρ ἀρχὴν καὶ δροφῶρας συειρότει, καὶ ὑψηλῶς τυχευνίδα ἐπέργου. οἱ δὲ σιυδραμόντες καὶ μονοῦ καὶ κατασκευάσαντες τίτῳ τυχευνίδα. ἀπέβλεπον γὰρ τῷ μὲν εἰς τίτῳ ἀρχὴν, ὅ δὲ εἰς τίτῳ τελευτῶν δίκην.

δικην, εἰ καὶ μὴ πρὸς ψυχῆς ἐλυπηθῆναι γὰρ ἂν ὁ Δαβὶδ τῆς ὑπικουῆς μάλλον δὲ τ' βασιλικῆς ἀξίας ἀποστρέψαι. ὁ γὰρ λοιμὸς αὐτὸς ἐπενείμαλο. εἰ ἔργον, ὅ δὲ τ' βραχὺ πρὸς ἄν, ἀλλ' ἀθροῦς καὶ ἡγεθδὸν ἀπαντὸ ἔθνος καταλοσοῦσθαι. εἰ γὰρ καὶ ἀλλῶν αἰτίαν ἐπέθηκε τῇ τοιαύτῃ σφαγῇ. ἀλλ' ἡρίξα τ' πτωχείας ἐξ ἐμῆς μὲν τῆς πᾶσιματος ἐφου, μετ' ἑ πολὺ δὲ καρπὸν ἰνένηκε, τετέτιν εἰς ἔργον ἐχρησασεν, ὅτε καὶ τ' βασιλέα ὅτι τῷ πρὸς τίτῳ θείας γινώσκων ἀειθμῶν τ' λαδὸν, ἐχρησῶ δουρα δίκην. Σκείνων γὰρ ἀναρῶν ἔργον μὲν ἔσθ' οἰκείας, λόγῳ δὲ ἔσθ' τ' τῷ βασιλέως ἀμαρτίας, καὶ αὐτὸς ἐν μεγίστῃ χρονοσῆκει συμφορᾷ. ἐβύλετο γὰρ εὐχεσθῆς πειθύναι ἢ ἀκχεσθῆς ζῆν, τῆς ὑπικουῆς φερηθῆς. εἰ δὲ πῶς ἀπιστεῖ, ἀκουέτω αὐτὸς λέγοντας, γανέσθαι ἐμὲ ἢ χείρην, καὶ τ' ὅτι τ' οἰκον τῶ πατρὸς μὲν. εἰ γὰρ ἀλλοι ἔσθ' ἀλλῶν ἐκολάσθαι, ὡς ἐρόμους, ἀλλ' ἐκείτω τὸ πρὸς σφοδρὸν ἀπενεμήθη, οἱ μὲν γὰρ τ' πρὸς βραχέος γεννηθῆς ἀμαρτίας, ὅ δὲ τ' πρὸς ψυχῆς ἀπητήλι δίκην, τ' ἀδικεσθῆναι καὶ ἑρῶν εὐρέσθαι ὅτι τῆδεον, εἰ ἢ καὶ κείνης καὶ τῶν δίκην εἰσπερῆσθαι.

Αὐξενίω κορυθαίρω. σι.

Ἡ' μόνος ἢ μάλιτα φροντίσαι δίκης ἂν εἴης, ὅπως τόγα σὸν μέρος, ὅτι κείφωσθαι οἱ συμφορῆς πρὸς ἐπιπλοκάτες.

Μάρωνι καὶ Εὐσταθίω. σια.

Πρωθάνομις ὡς πᾶσαν ἔσθ' ὁλλῶν κακῶν ὅτι δεινῶν ἔργων, μικροτέρον τ' βυλῆσθαι ἠγεῖσθαι τίτῳ πρὸς τῆν, καὶ πᾶ ἀτόλμητα πλῆθος, ἀτόλμοις εαυτῶν καὶ ἀνάνδρους ἠγεῖσθαι, ὅτι μὴ δικάσθαι πᾶσαν τ' βύλησθαι ἀφ' ἑ τ' πρὸς τῶν ἀηλῶσθαι. εἰ ποῖναι ἀληθῆς ἢ φήμη,

finem oculos coniciebant) pœnam, & si non statim (mærorem enim concepisset Dauid, subditus, imò, ut rectius loquar, regia dignitate orbatus) at certè non ita multò post persoluerunt. Pestis quippe eos depasta est, non serpens, nec pedentim progrediens, verùm confertim ac funditus vniuersam gentem populans. Quamuis enim huiusmodi cædi causam aliam imposuit: ac supplicij tamen radix ex illa culpa orta est, quæ aliquantò postea fructum tulit, hoc est in opus processit, cum scilicet, cum de rege quoque, ob censum præter diuinam voluntatem populum, supplicij fumi oportebat. Nam cum illi, re quidem ipsa ob suum, verbo autem ob regis peccatum morte afficerentur, ipse quoque in maxima calamitate versabatur. Cupiebat enim cum gloria potius mori, quàm amissis subditis turpiter viuere: Quòd si quis minorem mihi fidè adhibet, audiat ipsum dicentem, Sit super me manus tua, & super domum patris mei. Neque enim alij pro alio, ut existimas, pœnas perpederunt: verùm cuique quod aptum erat, tributum est. Ab illis quippe ob admissum non ita pridem peccatum, ab hoc autem ob præsentem culpam pœna expetita est: diuina videlicet sentètia tempus idoneum nacta, in quo, & ab illis, & ab ipso pœnas exigere.

Aufonio Correçtori. 220.

Vel solus, vel certè præsertim illud curare debes, ut quantum in te est, subleuentur ij, qui in calamitates inciderunt.

Μαρόνι καὶ Εὐσταθίω. 221.

Audio vos, cùm ea vitia, ad quorū magnitudinem nihil accedere possit, palam designetis, flagitia tamen vestra voluntate minorata existimate: & cùm non audenda facinora audaci animo perpetratis, timidos tamen vos ipsos atque ignauros esse censete, propterea quòd id omne, quòd vos

luntas vestra fert, operibus cōspicuum facere nequeatis. Quapropter si verus hic rumor est, ab huiusmodi animi instituto abstitite, ne alioqui futiæ quædam, aut demones, humanam formam gerentes, esse existimemini.

Isidemi 222.

Animi moderationi, optimi viri, studendum est. Per moderationem autē, non assentationes & blanditias maioribus adhibitas, sed demissionem ad inferiores, nō feruilem affectum, sed lenitatem ac morum facilitatem, non hypocrisi plenam, sed simplicem & ingentiam, cauponariæque artis ignaram intelligo.

Hieraci Presbytero. 223.

Non mediocriter in vrbe celebraris, & quonam pacto te appellē. quicquid enim dicatur, si tui ratio habeatur, exiguum est. Nam cūm vehementer ab omnibus expectatum, & de quo tanta contentione certatur, imperium, nunc, si vnquam aliàs, acerbū sui amorem mortalium animis iniciat, facileque sese amatibus fruendum præbeat, tu tamen non illud tantūm per somnium minimē tibi effinxisti, sed ne vocatū quidem partuisti, nec porrectum imperium arripuisti: quōd scilicet existimares, maximum, ac probō & honesto viro cōgruens imperium esse, sibi ipsi imperari posse, ac rationem iracundiæ ac voluptatibus præficere. Postcā autem istud quoque probē ac præclare perspexisti, veram libertatem in quiete, ac non in conspicuis huiusmodi imperiis, velut choros agitare. Ingentis enim molestiæ meritō iudicasti, aliis præesse, aliis seruire: aliis imperare, aliis parere: alios lædere, aliis gratificari: aliis subiecti, aliis superiectum esse: alios pertimescere, aliis odio esse. Quamobrem hæc eorū esse, qui pœnas darent, non qui honorem acciperent, existimans: imperium autem optimo iure repudiasti, atque ad animi curam, studium & operam conuertisti. Quod

σάσαιθε ἢ ποιούτης παρηγορήσῃ, ἵνα μὴ ἀλάφρες, ἢ δαίμονες ἀνθρώπων φοροι νομισθῆτε.

Τοῖς αὐτοῖς. σκβ.

Μέτριον ἀσκήν χεῖν, ὠβέλπειν, τὸ φρόνημα. μέτριον δὲ φημί, ἢ τὸ πρὸς τὴν μείζους κολακευτικόν, ἀλλὰ τὸ πρὸς τὴν ἐλάττους συγκαταβατικόν. ἢ τὸ δολωφρεπές, ἀλλὰ τὸ ἡμερον. ἢ τὸ ὑποκριτικὸν μέτρον, ἀλλὰ τὸ ἀδολον καὶ ἐλευθέριον, καὶ κεπηλείαν μὴ ὑπιστάμενον.

Ἱερακί πρεσβυτέρῳ. σκγ.

Οὐ μετρίως ἐδήχῃ τιὸ πόλιν, ὡς πάντα μικρὰ πρὸς σέ φθέγγεσθαι. ἢ γὰρ πειμαχίτης καὶ ποθεινοπάτης ἀπασιν αρχῆς, νῦν ἐπιέρποτε σφοδρὸν εἰσπῆς ἔρωτα τοῖς ἀνθρώποις ἐμωσαίνοντι, καὶ ῥαδίως εἰσπῆς ἐρώσε παρεχούσης, ἢ μόνον οὐκ ἀνεμποπόλησας. ἀλλ' ἢ δὲ κελεύμενος ὑπὸ κήσας, ἢ δὲ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἤρπασας, ἢ ἡρώιδους ἀρχὴν εἶναι μεγίστην, καὶ πρὸς πύσαν ἀνδρῶν καλῶν ἀγαθῶν, τὸ ἀρχῆν εἰσπῆς διύααδς, τὸ τὸν λογισμὸν τῷ θυμῷ καὶ τῆς κληρονομίας ὑπισπῆσαι. μετὰ δὲ τὸ εὐ καὶ κελεύσεως ἐρωσιάζας, τιὸ ἀκριβῆ ἐλευθερίαν ἐν τῆς ἡσυχίας, ἀλλ' οὐκ ἐν τῆς πρὸς ἐπιπέτοις ταύταις τῆς ἀρχῆς χρονοῦσαν. πολλῆς γὰρ ἀνάγκης εἶναι ἐκείνης νένομίας, τῆς μὲν ἀρχῆς, ἑτέροις δὲ δολωμέν. καὶ τοῖς μὲν ὑπισπῆσαι, τοῖς δὲ ὑπακούειν. καὶ τῆς μὲν ἀδικεῖν, τοῖς δὲ χρεῖζεσθαι. καὶ τοῖς μὲν ὑπισπῆσαι, τοῖς δὲ ὑπισπῆσαι. καὶ τῆς μὲν φοβεῖσθαι, ὑπισπῆσαι δὲ τῆς μισοῦσθαι. ἡρώιδους οὐκ ἀδικεῖν διδόντων, ἢ τιμὴν λαμβανόντων ταύτ' εἶναι. καὶ ἐν τῆς μὲν εὐκρίτως παρηγορησῶν, πρὸς δὲ τιὸ τῆς ψυχῆς.

ψυχῆς ὑπισπῆσαι. ἢ τὸν δὲ ἔπειθαι. εἰ δὲ πινες τιὸ κρῖσιν τῆς παραγομῶν οὐκ ἔχοντες οὐδὲν, ἀλλὰ δὲ τὸ λογισμὸν ἀπολαύοντες, ἀπιδόνταί σι, μάλιστα μὲν δὲ λόγῳ ἀξιωθῆσαι οὐφείλυσιν, ἀνθρωπων ἀπιδόντοι, τὸ πρὸς τὴν ἀξίον. εἰ δὲ χεῖν ἀπροβολισαδς πρὸς αὐτῆς, οὐκ εἰσπῆς ἴσως εἰσπῆς ἀγνοεῖν, ὅτι εἰς τυραννίδα τὸ πρὸς ἀποδοτικῆς μετακλήρονται ἀξίωμα. εἰ μὲν γὰρ ἔχετε δειξῆσαι τιὸ ἀρχαίαν ποιμαυτικὴν καὶ νῦν κρατῆσαν, μάλιστα μὲν τὸν ἡτίονα ἡγεσάμενον εἶναι τὸ πρὸς ἀγαθῶν, καὶ ἀποφρονεῖται διχχοῖται εἰσπῆς ἐπαρῆν. εἰ δὲ διυάμενος παρηγορησῶν, μὴ μόνον ἀπολαύσῶ τῆς κληρονομίας, ἀλλὰ καὶ δικαίως ἀπιδόντα εἶδω. εἰ δὲ εἰς τὸν οὐρανὸν μετακλήρονται, μὴ ἀπιδόντα εἶδω. τότε μὲν γὰρ ὑπισπῆσαι πρὸς ἀπιδόντων ἀπιδόντων. νῦν δὲ τὸ πρὸς ἀπιδόντων ἀπιδόντων οἱ ποιμαυτες, ἢ τὸ σῶμα τα σφάζοντες. ἢ τὸν γὰρ τὸν κληκόν. ἀλλὰ τῆς ψυχῆς σπιδαλίζοντες. καὶ τότε μὲν νηστείας τὸ σῶμα εἰσπῆς φρόνιζον, νῦν δὲ πρὸς ἀπιδόντων πρὸς ἀπιδόντων. καὶ τότε μὲν τὸ εἰσπῆσαι τῆς τοῖς δεομῶν διέμενον. νῦν δὲ τὸ πρὸς ἀπιδόντων σφιδεῖται. καὶ τότε μὲν ἀρετικῆς ἀποκούσεως ἐξοστράκίζουσι. καὶ τότε μὲν τιὸ ἀγρίαν ἐξέθειάζον, νῦν δὲ, ἀλλ' ἢ δὲν βύλομα δυσχερῆς εἶπεν. καὶ γὰρ ταύτ' εἶπεν. ἀπιδόντων τοῖς ἐνόχου. ἢ δὲ γὰρ πάντας ἀπιδόντων, ἀλλὰ δεικνύς τὸ μέσον τὸ ἀρχαίως λειτουργίας, καὶ τῆς νῦν τυραννίδος, διὸ τὸ εἰσπῆσαι πρὸς ἀπιδόντων, καὶ ἀνακλήρονται τῆς τὸ ἰσότητος ἐρεσῆς.

Zosimo presbytero. σκδ.

Ανὴρ τις ἦ ὑπὸ φιλοσοφίᾳ σεμιωομένων ἐν τυχῶν ἡμῶν, σοδ μὲν δεινῶν ποιεῖτο τιὸ κρεταβολῶν, φράσκων θαυμαζῶν, πρὸς μὲν δὲ ἐξ ἀμαυτοῦ ἐλευθερίας φῖς τιὸ ὄφρῶν ἐπαρῆς, καὶ τὸν αἰχάνα ὑφῖς, καὶ ἐπ' ὄνυχων βαδίσεις, καὶ ἀπολαύσῶν νομίσεις, καὶ ἀπιδόντων.

fi quidem recto rerum iudicio carētes, vel, vt rectius loquar, mente ac ratione orbatī, te accusant, maximē quidē nec digni sunt, ad quos sermo habeatur, vt qui cum, qui corona dignus est, accusandum putent. Quōd si aduersus eos velitandū est, hanc orationem habe. Illud fortasse ignorare videmini, lenitatis ac mansuetudinis dignitatem in tyrannidem transiisse. Nam si hoc ostendere potestis, veterem pascendi gregis rationem nunc quoque vigere, maximē quidem eum, qui se huic negotio imparem esse arbitratus est, ac propterea in fugam se dedit, à vobis laudari æquum fuerit. Si autem cūm id exequi possit, munus istud defugit, non modò crimine non soluatur, sed etiā in eum animaduertatur. Sin verò res in contrarium cessit, ab ea pœnæ minimē experuntur. Tum enim salutis omnium causa mortem oppetiebant: nunc autem Pastores ouibus mortem inferunt, nō corrupta iugulantes (leuius enim hoc malum esset) verūm animis offensionem afferentes. Tum ieiuniis corpus castigabāt: nunc autem, vt luxū ac deliciis exultent, efficiunt. Tū bona sua egentibus distribuebant: nunc autem, pauperum bona in rem suam vertunt. Tum virtutem colebant: nunc virtutis cultores proscribunt & eliminant. Tum castitatem mirificis laudibus: nunc autem, sed nihil molesti dicere volo. Nam hæc quoque eō duntaxat dicere cupio, vt eos, qui in culpa sunt, infestaret. Nō enim omnes accusabo. Verūm, cūm ostendam quantum inter vetus ministerium ac præsentem tyrānidem intersit, quæ tandem causa est, quamobrem æqualitatis amantes coronis non redimitis ac prædicatis?

Zosimo Presbytero. 224.

Vir quidam philosophiæ nomine clarus mecum congressus, te quidem grauitè accusabat, mirum illud sibi videri dicens, quōd tu, qui ne ingenuo quidem sanguine ortus es, supercilium efferas, ceruicemque attollas, atque extremis vnguibus incedas, ac per ærem ambulare tibi videaris: deni-

auariciam pugnat. Cum autem hic quoque vulnus accepit, per inuidiam insidias parat. Quod si hæc etiam aliquē superasse conspiciat, amicos armat. Quod si horum quoque impetus sustinuerit, famulos ad bellum instruit. Quod si ne ab his quidem superatus sit, contemptum ac segnitiam immitit. Quod si hanc quoque fregerit, hoc ipsi in animum inducit, ut acceptarū iniuriarum memoriam retineat. Quid autem omnia improbi illius tela recensere aggredior? Quare hæc missa faciam, illudque fortitudinem tuam admonebo, ut omni ex parte oculatam se præbeat: quandoquidē omni quoque ex parte hostis eam impetit, atque in ipsa vitalia iaculatur.

Leontio Magistro. 229.

Illud in te minimè probo, quod Zosimum specie tenus presbyterum, urbis piaculum, Ecclesiæ labem, libertatis probrū, eorumque, qui cum ipso consuetudinem habent, pestem & perniciem, ac denique nullo non fœdissimo nomine appelles. Et si enim ipse talis est, ac linguā tamē tuam, quæ veritatis organum est, huiusmodi sermonibus contaminari minimè conuenit. Quamobrem tibi ipsi contumeliam inferre desine. Quamuis enim vera sint, quæ abs te dicuntur, nec quisquam est, qui te mendacij insimulare queat: tamen, quin vir probus ac moderatus sis, multisque virtutibus floreas, patientiæ quoque ornamento gestire te atque gloriari æquum fuerit.

Aphrodisio Presbytero. 230.

Commodè quidē atque opportunè, ea, quæ scripsisti, abs te aduersus eos dicerentur, qui tibi contumeliam intulerunt, nisi ipsi sese peccasse confiterentur. Confitentibus autem ipsis, intempestiua iam harū rerum memoria est: quippe quæ iam temporis ope atque auxilio destituta sit.

Antiocho. 231.

Quidnam causæ est, inquis, quamobrem

μὴ γὰρ ἀφ' ἀφροσύνης ἠπληθῆ. ἀφ' φιλοχρηματίας πολεμῆ. εἰ δὲ κἀν ταῦτα πρῶθην ἀφ' βασιλείας ἔπιβλαύει. εἰ δὲ καὶ τύπαν πινά ἰδῃ παρ' ἡνόμενον, τὸς φίλους ἐξοπλίζει. εἰ δὲ καὶ τὰς τύπαν παρ' ἐσθλὰς ἔσπομείναι, τὸς οἰκείας ἐκπολεμῆ. ὅταν δὲ ἔσπο μὴδὲ τύπαν ἀλῶ, ὀλιγωρίας ἐπιπτε. εἰ δὲ ταύτης ἀπειθή, μνησικαλίαν ἐνήσι. καὶ τί περὶ τῶν πάντων τὰ βέλη τῶν ποικίλων φροσῶν διὸ ταῦτα μὴ παρήσω, ἐπειδὴ δὲ παρ' αἰσίου μὴ πᾶντοθεν ὀμματωῦ ἐαυτῶν, ὡς πᾶντοθεν τῶν πολεμῶν βάλλοντος, καὶ εἰς τὰ χροία μάλιχα ἀκοντίζοντος.

Λεοντίῳ μαγιστρῷ. σθ.

Οὐκ ἀποδέχομαι σε, ἄγρος πόλεως, καὶ κηλὶδα ἐκκλησίας, καὶ ἕβελιν ἐλευθερίας, καὶ τῶν συνόντων ὀλετήρα. καὶ τί γὰρ ἔχει τῶν ἀρχόντων, Ζώσιμον τ' ἀνομιῶν παρ' ἐσθλῶν, ἀπὸ κελουῖτα. εἰ γὰρ καὶ αὐτὸς τοιοῦτος ὄνῃ. ἀλλὰ σὺ γὰρ γλῶσσαν, καὶ ὄργανον ἀληθείας τυγχάσθαι, καὶ λῆν τῶν τοιῶν παρ' ἡνόμενον τοῖς λόγοις. πᾶσα τοῖσι συνόντων ἕβελισσόν. εἰ γὰρ καὶ ἀληθῆ τὰ λεγόμενα, καὶ ἔδῃς ὡς εὐδελύφῳ ἔπισηνφύειν, ἀλλὰ εἰς κόσμῳ ὄντα ἀδρα, καὶ πολλὰς ἀρετὰς κομῶντα, καὶ τὸ ἀνεξικακίας διχμορῶν ἐπὶ ἐναβρωμένῳ ἐγκαλλώπισμα.

Αφροδίῳ παρ' ἐσθλῶν. σλ.

Καίως ἂν τὰ χροφένια παρ' αὐτῶν ἐλέγετο τοῖς εἰς σε πεπαρωνηκόσι, εἰ γὰρ μὴ ἀμολόγῳ ἐσφάλλῃ. ὁμολογηθέντων δὲ ἀφροσῶν τῶν μνήμη τῆς ἀπὸ τῶν χρορῶν συμμαχίας ἀμολογῶν.

Αντιόχῳ. σλα.

Τίγος ἐνέκεν, ἔφησ, εἰπεν ἡ ἡμέροπτος

πῆτος πινῆ. ἀφ' τῶν ἰεζικηλῶν ἀφ' ἰεζικηλῶν, καὶ φείσεται ὁ ὀφθαλμὸς μου, καὶ μὴ ἐλέησω. ἀκουε τοῖμο, ἐπειδὴ ἐν πολλοῖς χρόνοις ἡσασιγάμης ἀμαρτάνοντες μείζονα, καὶ μὴτε τοῖς τ' παρ' ἡνόμενον παρ' ἐσθλῶν ἰεζικηλῶν, μὴτε καὶ τῶν εὐεργεσίας ἐνομούτες εἰς ἀνίκεσον ἐκπεπλάσασιν κελίαν. αὐτοπλῆς δὲ καὶ αὐτῶν ἐξενήκετο ἀπὸ φάσις, ὡς παρ' ἀδελφῶν τοῖς βαβυλωνίοις, καὶ ἔργον τῆς τῶν παλαιῶν γενέσθαι δεξιάς. ἡ δὲ γὰρ αὐτῶν τὸ ἀμετανοήτων, καὶ ἐν αὐτῶν ἰεζικηλῶν, φησὶν ἔπι τοῖς παρ' ἡνόμενον, ὅτι ἔπι τῶν ἰεζικηλῶν πεποῖκα. ἐμὲ μὲν γὰρ ἡ ἔπι τὸ κρεῖττον αὐτῶν ῥοπή τε καὶ προπῆ χρορῶν παρ' ἡνόμενον, ἀνακληθῆναι τὸς καλακερίας, καὶ ἀναπραπίλαι πῶν ἀπὸ φασιν. ἐπὶ αὐτῶν δὲ ἐδενὸς ἔπι τὸ βέλπον βλεπῶτος, ἀλλὰ πάντων ἔπι τῶν χρορῶν ῥεπῆτων ἀναγχεῶς ἡ καὶ πάντων ἐκφῆρεται ψῆρος.

Παύλῳ Μονάζοντι. σλβ.

Χρὴ τ' μέλλοντα παρ' ἡνόμενον λόγον κινῆ τῶν ἀπὸ τῆς πολιτείας ἀφ' ἀμπερὶν ἀρετῶν. τὸ γὰρ κακίας ἐρεσῆ, καὶ παρ' ἡνόμενον διχμορῶν αὐτῶν μὴ πῆ αὐτῶν κινῆν γλῶσσαν, ἔπιπτεπει, ὡς ἐλεζικηλῶν τῶν ἡνόμενον νόμων, ὅταν ἀφ' ἡνόμενον παρ' ἡνόμενον γλῶσσης. τὸ γὰρ ἀμαρτωλῶ φησὶν, εἰπεν ὁ θεός, ἴνα πὶ σὺ ἐκδιηγῆ τὰ διχμορῶν μου, καὶ ἀναλαμβάνεις πῶν ἡνόμενον μου ἀφ' ἡνόμενον σου. καὶ ἀφ' τῶν ἡνόμενον μεμψόμενος τῶν βίβ μὴ ἀρίστῶν, μὴ ἔπιμελομένους, τὰς δὲ οἰκονομίας αὐτῶν ἀπὸ μὲν φησὶ, γνῶνά μου τὰς ἰδῆς ἔπιθυμοσιν, ὡς λαὸς διχμορῶν πεποικῶς, καὶ κελῶν ἡνόμενον μὴ ἐγχεταλελοπῶς. εἰ δὲ οἱ τὰς ἰδῆς αὐτῶν, τῶν τε τὰς οἰκονομίας πολυπραγμονοῦτες πᾶνταλμοι ἂν εἴεν, πῶς ὄρα ἂν ἐπτεκενα πάσης τῆς χρορῶν, οἱ παρ' αὐτῶν τῶν ἡνόμενον γλῶσση

suauitatis ac lenitatis fons, de Iudæis per Ezechielem dixerit, Non parcet oculus meus, non miserebor? Audi igitur. Quoniam in multis temporibus ea scelera designarant, quæ nullam veniam merebantur, ac nec Prophetarum sermonibus obtemperantes, nec diuina beneficia cum animis suis considerantes, in deploratam quandam improbitatem proruerant, ac perfecta aduersus ipsos sententia lata erat, ut Babyloniiis dederentur, atque hostili manu interirent (norat enim Deus eos nulla omnino penitentia duci)propterea, inquit, nulla ob eorum calamitates misericordia commoueor, quemadmodum in Niniuitis feci. Nam illic eorum in melius inclinatio & commutatio spatii præbuit, damnatos reuocandi, latamque sententiam rescindendi. Hic autem nemine ad meliorem vitam tendente, verum omnibus in deterius vergentibus, necessariò aduersus omnes fertur sententia.

Paulo Monacho. 232.

Qui de Deo sermonem excitaturus est, hunc vitæ ac morum virtutibus elucere oportet. Nam qui vitio delectatur, huic ne de ipsius quidem iustitiis, nedum de ipso linguam mouere permittitur: quod videret diuinis legibus contumelia inferatur, cum per impuram & scelestam linguam proferuntur. Peccatori enim, inquit ille, dixit Deus, Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum: Ac per Esaiam iis succensens, qui cum optimæ vitæ nulla cura tangantur, ipsius tamen consilia reprehendunt, his verbis vitur: Scire vias meas volunt, tanquam gens quæ iustitiam fecerit, & legem Dei sui non dereliquerit. Quod si, qui ipsius summæ audaciæ notam non effugiunt, an non illi vltra omnem audaciam progrediuntur, qui exiguæ linguæ opera de ipso met Deo sermonem mouent, ac præsertim, cum, quid sit, anxie inquirunt? Oportet

autem , non quid fit exquirere , sed quòd fit affirmare . Atque illud taceo , quod apud Lacedæmonios , qui sermone actionum umbras esse non immeritò definierunt , ei , qui turpiter vixisset , ne probam quidè sententiam pronounciare licebat . Quocirca si te , & recta fide præditum , & probè viuentem adoriuntur nonnulli , tibi que negotia facessunt , ne propterea cõturbetur . Huiusmodi namque improborum hominũ mos est . Nam cum vitæ laude perspicuè abs te superentur , ad diuini numinis indagatiõnem confugiunt , tanquam scilicet hinc iis , qui rectè viuunt , molestiam exhibituri , eorũ que fiduciam exclusuri . Atqui eos conueniebat (cum animis suis illud reputantes , quòd qui in re perspicua & dilucida peccant , haudquaquam digni sunt , quibus de ea re , quæ obscuritatem præ se ferat , verba facientibus , fides adhibeatur) primũ vitam suam componere ac rectè moderari , atque ita deinceps ad earum rerum , quæ comprehendi nequeunt , inuestigationem transire .

Eidem. 233.

Sermonum principia vera & indubitata esse oportet . Nam cum falsum est argumentum , fieri non potest quin conclusio quoque vacillet .

Alyrio Episcopo. 234.

Ne molestè feras , optime vir , me aduersus avaros lingue mucronẽ stringere . Rem enim apertam & simplicem dicam , nec testimonium vllum requirentẽ . Vsq; eadè enim hoc morbo deincti tenentur , vt ne morbum quidè esse existiment . Quemadmodum enim caelestes ciues , hoc est monarchi qui in mōtib; degunt , ne hoc quidem sciunt , quid avaritia sit : sic nec isti nõ tamen eodem modo , sed planè contrario atque illi . Nam illi , quia procul à morbo absunt , morbum ignorant : isti autem ne morbum quidem hoc esse arbitrantur . Sic enim virtutem improbitas propulit , ac ty-

λόγον κινῶντες , καὶ μάλιστα ὅταν τί βῆτι πολυπραγματοῖσι . ἤδη δὲ μὴ τί βῆτι ἀπειρογνώστῳ , ἀλλ' ὅτι βῆτι ἰαχυρίζεσθαι , καὶ σωτῶ ὅτι ὡς λακεδαίμονιοις , τοῖς σκίας τῆς ἀράξεων τῆς λόγου ἐῖναι ἐκτόως οὐρανόμοις , τὸν ἀρχαῖς βελωνότα , ἔδὲ γνώμῳ ἀγαθῶ Σποφίλωσθαι ἐξέλι . εἰ ποῖνυ ὀρθῶσ σοι πιστεύοντι , ἢ εὐ ἀράτηοντι ὀπιφύονταί πνευ ἀράγματά σοι παρέχοντες , μὴ ταράτῃσ . ποιῶσ τοι γὰρ τῆς Φαύλων τὸ ἔθος . ἡπίωμοι γὰρ ἀειφανῶσ τῶ βίῳ ὅτι πλὴν ἔρευαν τὸ γέσ καταφύουσι , ὡσ ἔμ τῆσ ἀράγματα περιέξοντες τοῖς εὐ βίῳσι . καὶ πλὴν παρήσῃσ αὐτῆς Σποκίε(ον)τῆσ . ἐχρῆν δὲ αὐτῆσ ἐνοοδύσας ὅτι οἱ ἀεὶ τὸ δῆλον ἡσιόντες , ἀεὶ τὸ δικαιοῦσ ἀδύλασ ὅσῃ ἂν εἰσ ἀξίόπτοι λέγοντες , ἀρῶσ ἑαυτῆς τ βίον ῥυθμίσει . καὶ ἔπασ ὅτι πλὴν ζήτησιν παρελθῆν τῆς ἀρεφίεσιν .

Τῷ αὐτῷ. σλγ.

Χρὴ πᾶς ἀρχαῖς τῆς λόγων ἀληθῆς εἶναι καὶ πιστᾶς . ψευδῆσ γὰρ ἔσῃσ τῆσ ὑποθέσῃσ , ἀναγκάσ καὶ τὸ συμπερασμα ἀσίσατοι εὐρεθήσῃσ .

Αλυπίῳ ὀπισκόπῳ. σλδ.

Μὴ δυχεράνης , ὁ βέλπτε , ἐὰν ἐπαφῶ πλὴν γλῶσσαν τοῖς φιλαργύροισ . πρῶγμα γὰρ λέξῃ σαφῆσ , ἢ ἀπλοῦ , καὶ μαρτυρεῖσ μὴ δόμορον . τοσοδτον γὰρ κεχέρωνται τῶ νόσῃσ , ὡσ μὴ δὲ νόσῃσ αὐτὸ ἡγεῖσθαι . καθὰ τῶ , γὰρ οἱ ἔρανοπολίται , οἱ ἐν τοῖς ὄρεσι φημι μοναχοί , ἔδὲ ἴσασι τί βῆτι πλεονεξία , οὕτως οὐδὲ ἔστοι , ἀλλ' οὐχ ὁμοίως , ἀλλ' ἀπανάσῃσ ἐκείνοισ . ἐκείνοι μὲν γὰρ ἀξῆ τὸ πῶρῳ εἶναι τῆ παύσ ἀγροδοσι τὸ νόσῃσ . ἔστοι δὲ οὐδὲ νόσῃσ αὐτὸ ἡγεῖσθαι εἶναι . οὕτω γὰρ παρῶσῃσ πλὴν ἀρεφίῃ ἢ χεκία ,

χεκία . καὶ πρῶσν εἶ , καὶ πάντα ἄνω καὶ ἔστω ποιεῖ , ὡσ μὴ δὲ χεκία εἶναι νομίζεσθαι .

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σλε.

Zosimo Presbytero. 235.

Τὸ νομίζῃσ σε φθείρεσθαι μετὰ τῆ σῶματος πλὴν ψυχῆσ , κομιδῇ γαλοῖον καὶ ἡλίθιον , καὶ τῶ ὄντι σαρκικῶ ἀνθρώπου , καὶ βελομοδῆσ μὲν μετὰ τὸν ἐνταῦθα βίον μὴ δὲ εἶναι . βελομοδῆσ δὲ τῶ ὡσ πᾶσ ἡλιθίας ἀεὶ σὸδ τσαγαδδύμεδνα . δυσωπῆ(α) μὲν δὲ σὲ ὀφείλῃσι , καὶ φιλόσοφοι καὶ ποιηταί , καὶ ῥήτορες , ἢ συγγραφεῖσ , ὅσοι πλὴν τῆσ ψυχῆσ ἀθανάσῃσ ἐδογματίσῃσ , ὡν εἰ καὶ ἀπειροσ εἰ ὡσ ἀπῶδευτοσ ὡν ἐν πᾶσιν , ἀλλὰ γέ ὡσ τῆς πεπαιδευμένῃσ μαδῆσ δίχῃσ ἂν εἴσ . δυσωπῆσ δὲ καὶ λογισμῶσ ἀνατίρητος . ἢ γὰρ τῆ σῶματος ἀεὶ βέοντοσ ἢ φθειρομῆσ ἐπιλαμοσνομῆσ ἢ τὸ θνητῆν αὐτῆσ ἢ φευδῶν ὀπισφίησῃσ , ἢ τὸ πῆπῃσ ἐγείρῃσ , καὶ παρῆσῃσ τοῖς μὲν Σπορῆσσι τσοφίῳ . τοῖς δὲ μαρομοδῆσ ἀναβλάσῃσιν , ὅσῃ ἂν δῆπυ καὶ ἑαυτῶ γνομῆσ Σπολέπῃ πλὴν οἰκείῃσ δυνάμῃσ , δὲ ἢ καὶ τὸ σῶμα σινεῖσ , ἢ δὲ σῶσῃσ . εἰ δὲ μήτε τῆσ ἔσῃσ σφοδῶσ δυσωπῆσῃσ , μήτε τούτω τῶ ἀναγκάσ λογισμῶσ πεισθῆσ , ἄτε πολλῇ καὶ συγνώμῃσ μείζονι χεκία βελοπισημένος . ἤρησῃσ σὸι θεῖον ἀναγκασῃσ , δὲ ἢ διαρῆδῃσ ἢ τῆσ ψυχῆσ ἀθανάσῃσ κηρύτῃσ . τί οὐδ ἔσῃσ φησὶ , μὴ φεβῃσῃσ τῶ τῆς Σποκτενόντων τὸ σῶμα , ἢ δὲ ψυχῆσ μὴ δυναμῆσ Σποκτεῖναι . μὴ τοῖνυ ἔμ τῆσ ὑποθέσῃσ ὡν ἔδρασῃσ χεκίῃσ . ἔδῃσ γὰρ ἔσῃσ , ὡσ φασὶ , καὶ τελεῖσ . ἀσῃσ δὲ γμαῖσ σαυτῶ δὲ γμαῖσ . ἀλλὰ πιστεύῃσ ἀθανάσῃσ εἶναι πλὴν ψυχῆσ . ἢ ὅτι πλῆλακίσ μὲν καυτῶσ , πάντοσ δ' ἐκείσ σὲ δῶσῃσ δὲ κῆσ , ὡσ οὐ λησῃσ πλὴν δὲ κῆσ . ἀπαλλάγῃσ κῆσ ὀπίσῃσ τῆσ πονηείσ .

rannidem exercet , omniãque sursum ac deorsum miscet , vt nec improbitas quidem esse existimetur .

Quod animũ vnã cum corpore intrerẽ arbitraris ; perquã ridiculum ac stolidum est , hominisque verè carnalis , atque & post hanc vitam nihil esse cupientis , & ea , quæ de te ab omnibus cuiusvis ætatis commemorantur , confirmantis . Pudorem igitur tibi incutere debent , cum philosophi , & Poætæ , & Oratores , & Scriptoris omnes , qui animi immortalitatem docuerunt (quorum si ignarus & expers es , vt qui rerum omniũ inscitia labores , certè à doctis & eruditis discere debes) tum etiã te pudore quodam permouebit ea ratio , quæ nullo modo refutari queat . Nam quæ corpus quod semper fluit & corrumpitur , arripit , ac quod in eò labile ac mortale est astringit , & quod cadit exulat , atque & iis , quæ difflunt , alimentum , & iis , quæ marcescunt , fructificationem præbet , nõ est profectò consentaneum , eam , à corpore separatam , vim suam deserere , per quam & corpus cõtinebat , & cõseruabat . Quod si nec externorum sapientium autoritate commouearis , nec firmissimæ huic & necessariæ rationi fidem accommodes , vt pote ingenti atque omni venia grauiori improbitate oppressus ac demersus , diuinum tibi oraculum recitabimus , per quod animæ immortalitas dilucidis verbis prædicatur . Quid igitur ait ? Nolite timere eos , qui occidunt corpus , animam autem non possunt occidere . Quamobrem ne ob singularem atque incredibilem quandam admissorum à te scelerum magnitudinem (nullum enim , vt aiunt , sceleris gentis intactum reliquisti) impia dogmata tibi pfucude : verum illud persuasum habens , immortalem animam esse , tanquam qui vindicem illum oculum minimè falsurus sis , aliquando tandem ab improba viuendi ratione teipsum exime .

Sf iij

Eulogio. 236.

Εὐλογία. σλγ.

Paucis prius verbis habitis, quod volo eloquar. Quidam in Bæotorum stoliditatem iocans, his verbis usus est: O Bæoti, quàm vehementer estis Bæoti. Quidam rursus iustitia præditus, à Milesijs rogatus, vt ad iniquum quoddam negotiũ operam ipsius nauaret, dixit, O Milesijs, quàm valde Milesijs estis. Alexander denique sciscitante quodam cur tanto honore Antipatrum complecteretur, respondit, Quia patris loco mihi est. Ego autem dicam: O Eulogic, quàm valde es Eulogius (hoc est ad laudandum propensus) qui me meique similes laudibus ornare in animum induxeris.

Heroni monacho. 237.

Plerique mortalium (verecor enim dicere omnes: etiamsi hoc Scriptura dicere videatur) non quodd virtutem amplectantur, sed quodd iniquioribus seiplos comparent, per deteriorem collationem, opinionis errore iusto, se esse fingunt: non ipsa per se Dei mandata expendentes, ac suam vitam ad eorum normam componentes, verum cum aliorum languore atque fœcordia suam viuendi rationem conferentes. Eaque de causa dictum est illud, quod à me tibi explicari cupis, Omnis vir iustus sibi esse videtur. Etenim ad ea quidem, que alij rectè atque virtute gerunt, cæcutit: eorum autè vitia liquidò perspicit: non secus videlicet ac vultures, prata persæpe atque hortos prætereuntes, cadauera volatu petunt. Subiunxit itaque, Dirigit autem corda Dominus, hoc est eorum, qui inanem huiusmodi opinionem ex animis suis eiecerunt: aut eorum, qui ad diuina madata vitam suam exegerunt: aut denique eorum, qui supra hominum conditionem sese extulerunt, ac per optimam vitæ rationem ad præstantiorem dignitatis gradum euecti sunt, iuxta illud Scripturæ, Ego dixi, Dij estis, & filij excelsi omnes.

Ολίγα εἰπόν, ὁ βέλομαι φροσῶ. βιωτὸς τις εἰς ἀπειθεύσαι σκώπιον ἔφη, ὡ βιωτοί, ὡς σφόδρα ἐστὲ βιωτοί. Δίχμος δὲ τις ἀνὴρ ἀδίκω παράγομαι πὼς χαλκὸς μένος, ἔπει μιλησίαν συμπερῆσαι ἔφη, ὡ μιλῆσιοι, ὡς σφόδρα ἐστὲ μιλῆσιοι. Ἀλεξάνδρος δὲ ἐρωτηθεὶς, εἶπε τί λίαν τιμᾶν ἀντιπάτρον, ἔφη, ὅτι ἀντὶ πατρός μοι ἔστιν. ἐγὼ δὲ φροσῶ, ὡ εὐλόγικε, ὡς σφόδρα εἰς εὐλογία, ἐπαμῖν ἐμέ καὶ τὸς κρείττερος ἐμῶν μένος.

Ηρωῖ μονάζοντι. σλζ.

Πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. ὁκνῶ γὰρ εἰπεῖν πάντες. κρείττοι τῆς γραφῆς τὸ δοκίμασι λέγειν, καὶ τῶ διχμοσύλλω ἀσπάζεσθαι, ἀλλὰ τῶ τοῖς ἀδικωτέροις ἑαυτὸς ὡς χαλκὸς ἀλλοτρίῃ συγκρίσει τῶν χειρῶν, πλὴν τῆς διχμοσύλλης φαντασίας καρποῦται, οὐκ αὐτὰς κρείττερος τῶν θεῶν ἐπιτολὰς δοκιμάζοντες, καὶ πρὸς τὸ τῶν κενόνα ρυθμίζοντες τὸ οἰκίον βίον, ἀλλὰ τοῖς ραθυμοῦσι τῶν πέλας ὡς μετρουῦντες πλὴν ἑαυτῶν πολιτείας. διὸ καὶ τῶν ἐρρέθη, ὅτι ἐμπαθεῖν ἠθέλησας. πᾶς ἀνὴρ φάνεται ἑαυτῶν δίχμος. πρὸς μὲν γὰρ τὰ κατ' ὁρθώματα τῶν πέλας τυφλῶσθαι, τὰ δὲ ἐλαττώματα ὀξείων ὄρα, καὶ καθάπερ οἱ γίπες λεμῶνας πολλαίως καὶ ὡς δεινοῖς ὡς τε ἐχθροῖς, τοῖς νεκροῖς ἐφίπτανται σωμασιν. ἐπιγὰρ γρὺν, κατευνῆναι δὲ καρδίας ὁ κύριος. ἢ τῶν πλὴν τοιαύτων φαντασίας δηλονότι ἐξορσάντων, ἢ τῶν πρὸς τὰς θεῶν ἐπιτολὰς τὸν ἑαυτῶν ρυθμισάντων βίον, ἢ τῶν ὡς βέλων κώπων, τὸ ἀνθρώποι ἄναι, καὶ εἰς κρείττονα λῆξιν τε καὶ ἀξίαν, εἶπε τὸ ἀριστοῦς πολιτείας ἀναβίβασάντων, καὶ τὸ εἰρημῶνον. ἐγὼ εἶπα, θεοὶ ἐστὲ καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες.

Παμπαρε...

Παμπαρεπίω Διάκονος. σλη.

Pamprepio Diacono. 238.

Ἐπειδὴ τὸ μὲν λόγους φιλοσοφῶν ῥαδίον, τὸ δὲ ἔργους δύσκολον. καὶ τὸ μὲν τὰς ἀκοὰς τέρπει, τὸ δὲ τὰς ψυχὰς σπαιδύει. εἶπε τὸ οὐθεὸς, τοῖς πλὴν τῆς ἱεροσυλίας λειτουργίαν ἐπεμῆνοις βοᾶ τῶν ὅτι μαθεῖν ἠθέλησας. ἱερεῖς λαλήσατε εἰς πλὴν καρδίαν ἱεροσαλήμ. ἐπειδὴ γὰρ οἱ εἰς λόγων φιλοσοφουῦντες ἔμεινον ἐνοχλεῖσι τὸς ἀκούοντας, ἀλλὰ καὶ δι' ὧν τὰ ἐναντία οἱς λέγουσι παράτησι, καμωδύσθαι ἑαυτὸς ὡς ἁσυνελεύσουσι. εἶπε τὸ πλὴν τῶν ἔργων ἀρετῶν τῶν ἀπαται, πλὴν τῆς ψυχῆς τῶν ἀκροατῶν ἀπομύθην. ὡς ἐφ' ἑαυτὸν εἶναι καὶ τὸν ἱερομῆδον. ἱεροσῶται γὰρ τὸν ἀνίερον, καὶ θέμις.

Παλλαδίω Διάκονος. σλη.

Palladio Diacono. 239.

Ἀνάκτησά σου τῶν, ὡ βέλπτε, πλὴν ὡς ἀλλοτρίαν, καὶ νοσήσασα καὶ ἀσυνελεύσουσι, καὶ εἰς τὸ μὴ ὄν χαρήσασα ἠπὼν γὰρ ἂν ἴσως χαλκὸς ἀλλ' εἰς κενόδοξίαν τραπεύσασα.

Existimationem tuam, vir optime, cura vt recuperes, non illam quidem morbo affectam & corruptam, atque in nihilum redactam (leuius enim ad malum fortassis esset) verum in errorē & hæresim cōuertitam:

Λαμπητίω Ἐπισκόπῳ. σμ.

Lampetio Episcopo. 240.

Οἶδα μὲν, ὡ ἀγνεῖας ἀνάκτορον, ὅτι εἰκότως δυχεράνεις, Ζωσίμου τε καὶ Μαρτινιανῶν, Μάρωνος τε καὶ Εὐσταθίου, ἱεροσῶται δοκίμοι, ἀνθρώπων πάση μὲν ἀρετῇ ἀποροῖσαν τε καὶ ἀβασίαν, πᾶση δὲ κακίᾳ ἰκπηλάτων ἑαυτὸς κατασκευασάντων ὁδὸν τε καὶ γῶρον. ἀλλ' εὐ εἰδῆναι οφείλεις, ὅτι ἴσως μείζονος ἠξιώθησασα τιμῆς, ποσούτω καὶ μείζονα δώσουσι δικίω, ὅτι μὴδὲ τῆ ὠρεργίας βελτίως ἐγένοντο.

Non quidem me fugit, ὁ castitatis delubrum, meritò te hoc nomine discrucia-ti, quodd Zosimus & Martinianus, Maro-que item & Eustathius, qui Sacerdotum speciem præferunt, seiplos omni virtuti inaccessibleam & inuiant, omni autem vitio planam ac facilem viam sedemque reddiderint. Verum illud tibi exploratum esse debet, quodd quo maiores honores consecuti sunt, eo quoque grauioribus suppliciis afficientur, vt qui ne beneficio quidem meliores effecti sint.

Τῶ αὐτῶ. σμα.

Eidem. 241.

Αὐτὸς μὲν ἴσως πολλῶν λόγων τε καὶ καὶ νοημάτων ἔχων μενομήζεις ὡς ἀσυνελεύσω, ἐγὼ δὲ οἶδα σαφῶς, ὅτι καὶ δὲν

Tu quidem fortasse me multorum sermonum ac sensorum apparatus habere arbitraris. At ego illud probè scio, me nihil

Sf iij

fcire. Quod si quid laude dignum à me af-
feratur, Deo id ascribendum est, qui vt au-
ditorum vtilitati cōsulat, rudes atque cru-
ditos homines persæpe sapientia & eru-
ditiōe instruit.

Nilammoni Scholastico. 243.

Etsi tu pro ea eloquentia, qua polles, an-
teuertens, apologiam meam lacerasti, cum
ad hunc modū scripsisti, Dic rursum quod
Christianum dogma non labefactet singu-
laris illa Martiniani, Zosimi, Maronis &
Eustathij improbitas, quorum vita iam ad
scenam prodit, atque ignominiam & irri-
fionem sacrosanctę religioni inurit: at non
ipse tamen proinde à veritate abscedam,
verum eam ad defensionē adhibebo. Nam
quoniam nihil habens quod diuinissimam
religionem incuses, aduersus sacerdotes
quosdam accusationem conuertisti, versu-
tia tua ab omnibus, qui quidem prudentia
minimè careant, facilè deprehensa est, qui
diuinam quidem vitę rationem summis
laudibus extulerunt, accusationem autem
in eos conuerterunt. Quod si tu quoque à
cōtentionis studio teipsum remoueas, ea,
quę dixi, comprobabis. Quid enim absur-
di dicimus, cum rem ipsam explorari ac
perpendi oportere dicimus: ac, si bona esse
comperiatur, amplectendam esse etiam si
quidam eorum, qui iam consecrati videan-
tur, ad ipsum quoque vitij fundū prolapsi
sint; si autem turpis atque inhonesta, fu-
giendam esse, quantumuis nonnulli ex iis,
qui ipsi addicti sint, ad ipsum virtutis ver-
ticem peruenisse videantur? Amplectenda
enim virtus est, etiam si omnes, quibus mi-
nimè rectum de rebus iudicium est, eam
vituperat, fugiendū autem vitium, etiam si
omnes, quos vitia delectant, illud laudi-
bus ac prædicatione efferant. Neque enim
ab iis, qui aduersa valetudine laborant, sed
à sanis, rerum iudicia capienda sunt. Nam
si agrorū iudicia sequamur, philosophiam
quoque ipsam condemnabimus.

οἶδα. εἰ δὲ τι λεχθῆναι εὐδοκίμων, τῷ
θεῷ πλὴν αὐτίκω λογιστῶν, τῷ χυλιδιώ-
ταις ἀφ' οὗ πλὴν τῆς ἀκούσιτων ὀφέλειαν,
πολλάκις σοφίζονται.

Νειλάμμωνι χολαστικῷ. σμβ.

Εἰ καὶ τῷ θεῷ εὐνοίας εἶναι παρελαβὼν
πλὴν ἀπολογίαν διέσπυρας γεγραφῶς,
εἰπέτε ἄλλιν ὅτι τῷ δογματι εὐλυμψί-
νεται ἢ ὑπερφανῆς Μαρτινιανῆς, καὶ Ζω-
σίμου, Μάρωνος τε καὶ Εὐσταθίου κα-
κία, ὧν ὁ βίος λοιπὸν σκηνώσαται-
ται, ἀδοξάζει καὶ κομψοδύει τῆ ἱερωσύ-
νη θρησκείᾳ παρεστῆς ἁμύνης. ἀλλ'
καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστασίῳ τ' ἀληθείᾳ, ἀλλ'
αὐτῇ παρὰ ἀπολογίαν χρονοσμίμω.
ἐπειδὴ γὰρ οὐκ ἔχον ὅτι καὶ μέμφοιο
πλὴν θεοτάτην θρησκείαν εἰς πᾶσας τ'
ἱερωσύνας ἔτρεψας πλὴν κατηργείαν,
εὐφράεστος σοὶ ἢ σωματεία γέροντες ὑπὸ
πάντων τῶν συλλήσεως οὐκ ἀμοιροῦ-
των, τῶν πλὴν μὲν θεῶν ὑπερπεριου-
σάντων πολιτείαν. πλὴν δὲ κατηργείαν
εἰς ὁμῶς τρεφάντων. εἰ δὲ καὶ αὐτῶς
τῆς φιλονεικίας ἀποστασίης, ἀποδείξῃ
τὸ ἕρημιά. τί γὰρ ἀποπνι φαμὸν
λέγοντες, ὅτι αὐτὸ τὸ παρὰ γὰρ βασι-
νιζοῦν καὶ εἰ μὲν καλὸν φερε-
θῆναι ἀσπαστῶν, καὶ πᾶσι τῶν δικου-
των αὐτὸ μετέπει, εἰς αὐτὸν τῆς κα-
κίας τὸν πυθμῆα χετέπτεσον, εἰ δ'
ἀχρὸν φευκτέον, καὶ πᾶσι τῶν δὲ
κουῶτων αὐτῷ παρεστῆς ἁμύνης, εἰς αὐ-
τὸν τῆς ἀρετῆς δουσίαν ἐληλακείαν
πλὴν κορυφίῳ. καὶ γὰρ πλὴν μὲν ἀρε-
τῶν ἀσπαστῶν εἶναι, καὶ πάντες ψέ-
ρωσιν οἱ πλὴν κρίσιν τῶν παρὰ γὰρ
οὐκ ἔχοντες ὀρθίῳ. πλὴν δὲ κακίαν
φευκτῶν, καὶ πάντες οἱ τῶν χρο-
νῶν εὐφράει αὐτὸν ἀνακνήρωσιν. καὶ γὰρ
ἀπὸ τ' νοσοῦτων, ἀλλ' ἀπὸ τ' ὑγιαι-
νόντων καὶ λαμβάνειν πᾶσι παρὰ τῶν
παρὰ γὰρ ἁμύνης. εἰ γὰρ τοῖς νο-
σοῦσιν ἐλόμετα, καὶ φιλοσοφίας κα-
ταγιώσμεθα.

Εὐδαίμωνι.

Εὐδαίμωνι. σμγ.

Eudemoni. 243.

Σὺ μὲν εἰς τὸ λόγον ἐφης εἰρηάζῃς τὸ
αὐτῆ κληθῆσεται γυνή, ὅτι ἐκ τῆ ἀν-
δρὸς αὐτῆς ἐλήφθη. ἐγὼ δὲ εἰ μόνον
καὶ λόγον, ἀλλὰ καὶ θεωμασίως αὐτὸ
γεγραφῆναι φημι, καὶ ὅπως ἀκουε. ἢ
γυνὴ ὡς πλὴν γυνὴν εἰρηται. αὐτῆ
γυνὴ κληθῆσεται γυνή. τῆς τῆς γυνίμ,
ὅτι ἐκ τῆ ἀνδρὸς αὐτῆς τῆς μέλλον-
τος γόνιμον ποιῆν ἐλήφθη. πλὴν γὰρ
παρὰ γόνον ὁ ἀνὴρ συναπτόμενος γυναι-
κα, τῆς τῆς γόνιμον ποιῆ. διὸ καὶ παρ'
ἀβελωαίοις ἡ συναφεία ἢ καὶ νόμον, ἐπ'
ἀρότερος παρὰ δὲν ἐλέγετο γίνεσθαι, καὶ
γόνεις οἱ τεκνῶντες κελοῦνται. τῆς γὰρ
λέγοντας ὡς πλὴν γυνή, τῆς τῆς τῆ
μέλη, εἰρηάζου, εἰ δὲ λόγου ἀξιοτέον.
τῷ μὲν γὰρ μέλει καὶ μέρει τὸ ὄλον καὶ
τὸ πᾶν ἀντιπαρῆσεται. τῆ δὲ γυναι-
κὶ ὁ ἀνὴρ, τῆς τῆς τῶ ἀπειροῦντι γεω-
γῶ καὶ ἀνορούθοντι πλὴν γυναικείαν γῶ-
ρον, παρ' ὃ καὶ ἀνὴρ, ὡς οἶμα, λέ-
γεται. τὸ γὰρ ἀνὴρ κτὸν κοινὸν αὐτοῖς
ὄσιν ὄνομα, ἢ ἀπειρομένη γῆ, καὶ ἀφ'
τῆς γόνιμος γυναικείῳ. τῶν παρὰ πᾶσι
γὰρ ἡρόμευ, καὶ τῶν εἶναι, ἀμα γὰρ
εἴποις ἀνδρα, καὶ γυνή τῆ ἐνοίκα
συνεισέχεται. ὡς καὶ παρὰ ρήθεντος,
ὁ παρὰ συνουπαίουται, καὶ δεσπότης
λεχθέντος, ὁ δὲ δὲλος συνουπνοῦται.

Διοσκώρῳ. σμδ.

Dioscoro. 244.

Χρὴ μὴ μόνον ὑπερῶν ὦν εὐρηγετή-
θης χροῖον εἰδέναι, ἀλλὰ καὶ ὑπερῶν ὦν
καλὴν ἀδικεῖν. καὶ τῶν γὰρ εἰ καὶ πα-
ραδοξόν σοὶ φαίνεται, εὐεργεσίας εἰδος
μέγιστον τυτχάνει.

Θεοδοσίῳ ὀπισκόπῳ. σμε.

Theodosio Episcopo. 245.

Εἰκότως, ὦ θαυμάσιε, πλὴν πηλι-
σιωτῶν γυνὴ καταδρῆνεις πόλιν, καὶ
τοὶ παρὰ γόνον μακαρίσας, ὅτε μὲν γὰρ
οἶα δὴ μήτηρ ἐστ' ἀριστοτατοῖς παιδὸς
ἁδῶσι, τῆ τῆ ἀοιδίμῳ Ἀμμωνίῳ τῆ

Tu quidē haud rectē illud dictū esse cō-
tendis. Ipsa vocabitur * quia de viro sum-
pta est: ego verò nō modò rectè, sed etiam
eximio atque admirando modo hoc scri-
ptum fuisse aio, &c, qua ratione ductus au-
di. ἢ γυνὴ ὡς πλὴν γυνὴν, hoc est à geni-
tura dicta est. Ipsa igitur * vocabitur, hoc
est ad gignendū idonea : quia ex viro suo,
qui eam fœcundam redditurus est, sumpta
est. Vir quippe virginem sibi matrimonio
copulans, γόνιμον, hoc est fœcundā γυναικεία
reddit. Ob idque etiam apud Athenienses
legitimus congressus atandorum filiorum
causa fieri dicebatur: ac γόνεις, parentes ap-
pellantur. Nam ne audiendi quidē hi sunt,
qui ὡς πλὴν τῶ γυνή, hoc est ob membra, ab
hoc nomine appellatos esse dicunt. Mem-
bro enim & parti totum & omne opponi-
tur: hoc est ferenti agricolæ, ac fœeminam
regionem effodienti. (Vnde etiam, ἀνὴρ, vt
opinor, nomen traxit, nam alioqui homi-
nis vocabulum vtrique commune est) ter-
ra facta, proptereaque fœcunda existens.
Hanc quippe vocem ex carū numero esse
arbitror, quæ ad aliquid referuntur. Nam
simulatque virum dixeris, vxor quoque a-
nimo statim occutrit, quemadmodum sci-
licet & cum patrem dixisti, filius vnà in-
telligitur, & cum dominum dixisti, seruus
etiam vnà cogitatur.

Non modò pro acceptis beneficiis, sed
etiam pro eo quod iniuriam inferre prohi-
bitus es, gratiam te Deo habere conuenit.
Nam hoc quoque, etiam si tibi mirum at-
que ab hominum opinione alienum vide-
tur, maximum beneficii genus est.

Haud ab re, vir admirande, Pelusiensem
urbem, quam prius beatam prædicabas,
nunc luctu ac lachrymis prosequeris. Nam
cum, vt mater ob felicē filij partum, clari
viri Ammonij, veri Episcopi præfectura

condecorabatur, merito quoque felicitatis nomine prædicabatur, ut quæ & diuinis & humanis viris referta & cumulata esset. Posteaquam autem scelestæ ac peregrinæ, atque humanam formam præferenti belluæ ipsius administratio cõmissa est, atque ipsa in extremam solitudinem corruit, optimo iure vicè ipsius lugere conuenit. Etenim illius tempestate, quemadmodum τῆ σκηνῶν reginâ in roscidis pratis apes circumfledent, sic omnes eum fouebât, ac circū eum choros agitabant. Nam re vera mellifluis colloquio & voce præditus erat, calsque illecebras habebat, quibus omnium animos sibi deuinciret. At huius tempore, ne quid grauius dicâ, qui reliqui facti sunt, læto ac festiuo habitu commutato calamitates suas deplorant. Huius autem rei hanc causam esse aiunt, quod cum ille Ecclesiæ clauum teneret, diuino altari sanctitas sua cõstabat, piis nimirum sacerdotibus illud cingentibus atque complectentibus: hoc autem antistitem agente, impuri ac scelesti in sacrum ordinem cooptantur, probi contra expelluntur. Quocirca quia necessaria neglecta sunt, cætera quoque omnia labefactata & corrupta sunt. Nā cum adyta ipsa ab impuris & nefariis hominibus obterantur, merito quoque vrbs ipsa ple-risque iniuria effecta est. Quamobrem, o sacrum caput, non eam duntaxat desce, verum etiam, vt ad veterem virtutem ac felicitatem ascēdat, à Deo precibus cõtende.

Petro. 246.

Pax, si adnexam iustitiam habeat, diuina quædam res est. Si autem altera sine altera sit, virtutis pulchritudinē labefactat. Nam & prædonibus inter se, & lupis pax est, illis nimirum in hominum perniciem, his autem in ouium exitium: at pacem hanc minimè appellatim quæ iustitia minimè ornata est. At si hac accesserit, tum demum pax verè vocabitur. Vnde etiam Christus dixit, Non veni mittere pacem super terram, sed gladium. Nam quod nõ omnem pacem, sed eam duntaxat, quæ

ὁσίος ὀπισθοποῦ παρθεσία ἐνηθύνετο, εὐκότως ἐμακαρίζετο, ἄτε δὴ καὶ τῆς θείας, καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀγαθῶν ἀνάπλευς ἔστα. ὅτε δὲ μαρὸν καὶ ξένον καὶ ἀνθρωπομορφον θεῖον πλὴ οἰκονομίαν αὐτῆς ἐνεχειροδία, καὶ εἰς ἐσχάτῳ ἐρημίαν κατέπερθη, εὐκότως ὀλοφυρμῶν ἔστιν ἄξια. ἐπὶ σκηνῶν μὲν γὰρ, ὡσπερ αἱ τῆ βασιλίδι τῆ σκηνῆς ἐν εὐδρόσοις λειμῶνων ἀνθροσφαιζάνουσι μέλιτι, ἔτω πᾶσι τὸν αὐτῶν ἀεὶ ἀποῖν, καὶ ἐπὶ αὐτῶν ἐγέρων ὄντων γὰρ ἡ καὶ πλὴ ὀμολίαν, καὶ πλὴ φωνῆ μιλισαγῆς, καὶ χειροποιῶν σκηνῶν τῆ ἑλγιστρῶν. ὅτι δὲ τὰτα, ἀλλ' ἔδεν βύλομαυ δυχρῆς εἰπένοι, ὡσπερ λειφθέντες τὸ πανηγυρικὸν ἀμείψαντες χῆμα κατὰθρῶσι πᾶσι σφῶν συμφράξ. τὸ δὲ αἴτιον, ὡς φασί, τὰτέτι, τὸ ἐπὶ σκηνῶν μὲν τὸ θεῶν ἡσαστήριον τῆς παρθεσίας τυγχάνει ἀγασίας, ἱερεῶν αὐτῶν ἀεὶ πῆσαν εὐαγῶν. ὅτι δὲ τὰτα τὸς μὲν εὐαγῆς ἐγκρίνεσθαι. τῆς ἀσδῶν δ' ἀπελαύνεσθαι, ὡς τῆς ἀναγῶν ποιγαροῦ ἑράθυμῶν, καὶ τὰ ἄλλα πάντα διέφραται. τῆς γὰρ ἀδύταν ὡσπερ μαρὸν ἀνθρώπων πατὴρ, ὡς ἀσδῶν καὶ ἡ πύλις ἐκόπος τῆς πολλοῖς γνήνται. μὴ τὸντι, ὡ ἱερεῶν κεφαλή, κατὰθρῶει μόνον αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ εὐχρῶ, ὅπως εἰς πλὴ ἀρχαῖαν ἀρετῆν τε καὶ εὐμερίαν ἀναδράμοι.

Πέτρο. σμζ.

Ἡ εἰρήνη τῆ διχομοίῃ συγκορεσμένη θεῶν ἐστὶ χεῖμα. εἰ δὲ γὰρ ἀνευ τῆ εἰρήνης εἴη, λυμῶνται τῶν ἀρετῆς κέλλαι. ἐστὶ μὲν γὰρ εἰρήνη καὶ λησῶν παρὸς ἑαυτῶν καὶ λύκοις. τοῖς μὲν ὅτι λύμη τῆς ἀνθρώπων. τοῖς δὲ ἐπὶ ὀλέθρῳ τῆς παρθεσίας, ἀλλ' ὅσοι ἀν καλέσομαι ταύτῳ εἰρήνῳ πλὴ τῆ διχομοίῃ μὴ κοσμιῶν. εἰ δ' αὐτῆ συνέλθοι, ὄντως εἰρήνη κεκλήσεται. διὸ καὶ ὁ Χριστὸς ἔφη, ὅσοι ἡλθον βαλεῖν εἰρήνῳ ὅτι πλὴ γλῶσσαι ἀλλὰ μάχαραι.

μάχαραι ὅτι γὰρ ἡ πᾶσαν εἰρήνῳ, ἀλλὰ πλὴ τῆ κακῆς συνεζευγμένη. ὡσπερ κηρύττει, ἀλλὰ γὰρ φησὶν, εἰρήνῳ πλὴ ἐμῶν ἰδωμὶ ὑμῶν. εἰρήνη γὰρ ὄντως ἐκείνη ὅτιν, ἡ τῆ διχομοίῃ, καὶ τῆ εὐσεβείᾳ σπυμωομένη.

Εὐτονίῳ Διάκονῳ. σμζ.

Eutonio Diacono. 247.

Μὴ φοβῶ, ὡ μισοπνησίας ἱερόν τέλειος, τὸς ἐλέγγειν μὲν ἀδυνατουύτας, ἐλέγγεσθαι δὲ παρθεσίαν. ἀλλὰ πλὴ παρθεσίαν θεοσύτητος μὲν ἀππληγμένη. παρθεσία δὲ κεκραμένη ὅτι περικλυμένη, παρθεσία καὶ ἀνείν τὰ παρθεσία. εἰ δὲ καὶ μὴ ἀνείνται, ὡς γὰρ φασί, καὶ εὐσεβείος, καὶ οἱ παρ αὐτῶν ἐδόντως χειροποιήντες ἀπὸ τῶ ἀμείψεσθαι κακηροῦσι, μὴ ὀλιγῶρει. ὁ γὰρ ἀκοίμιτος καὶ παρθεσίας ὀφθαλμῶς ὁ μισοπνησίας καὶ φιλάγαθος, σὲ μὲν ἀμείψεται, ἐκείνης δὲ ἀμειψεται.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σμζ.

Zosimo Presbytero. 248.

Ἀδὸς ἡμῶν ἐναγῆς ἀρετῆς καὶ κακῆς ἐκείνητο, καὶ πολλῶν πολλὰ λεγόντων, ἔφην ἔγωγ ὅτι ἡσδῶνται πάντα ἀνθρώπους καὶ ἐλατῶματα ἔχειν, καὶ πλεονεκτήματα, ἀλλὰ τὸς μὲν εὐδοκίμοις καὶ ἀρίστοις, μικρὰ μὲν ἔχειν καὶ εὐτελή τὰ ἐλατῶματα. μέγιστα δὲ καὶ ὡσπερ τὰ κατὰθρῶματα. τὸς δὲ ἄλλοις ἡ ἀναλογηῶν τῶν ἐλατῶμασι τὰ πλεονεκτηματα, ἡ καὶ πλεονεκτηματα, ἡ καὶ πλεονεκτηματα. εἰσι γὰρ ἀνθρώποι, ἀπάνθρωποι μὲν, ὡσπερ φασί, ἡ ἀσελγῆς μὲν, ἐλεήμονας δὲ, ἡ θεοσύτατοι μὲν, φεδῶν δὲ μετασάλλομενοι, ἡ ἀδικοὶ μὲν, μετρίοφρονες δὲ, ἡ ἀκραγῆς μὲν, ἐγκρατεῖς δὲ, ἡ ἀκρατεῖς μὲν γλώττης, ἐγκρατεῖς δὲ ἰδονῶν, ἡ ἀκρατεῖς μὲν ἰδονῶν, ἐγκρατεῖς δὲ γλώττης, ἡ γαστρῶς μὲν ἡπίοιες, ὀργῆς δὲ κρείττορες, καὶ συλλήθῳ εἰπέιν ὅσοι ἐν

cum vitio cõiuncta est, abiiciat ac profcribar, hinc patet, quod alio loco ait, Pacem meam do vobis. Pax enim verè ea est, quæ iustitia & pietate cohonestatur.

Ne eos, o improbitatis odij sacrum delubrum, qui cum reprehendere nequeant, reprehendi reculant: verum dicendi libertatem, a temeritate liberam, ac cum suauitate coniunctam præ te ferens, ea, quæ decent, perfecturum te spera. Quod si etiam minimè perficias, vt scripsisti, atque Eusebius, & ij, qui ab eo, contra quàm fas erat, ordinati sunt, pro eo atque tibi gratiam referre debebant, maledictis te incessant, ne propterea clanguescas. In somnis enim ac rerum omnium conspexor oculus, qui & improbos exosos, & probos charos habet, tibi quidem vicem rependet, de ipsis autem supplicium sumet.

Cum nuper nobis de virtute ac vitio seculum excitatus esset, ac multi multa dicebāt, ad hunc modum ipse locutus sum. Neminem mortalium esse arbitror, qui non & vitia & virtutes habeat: verum optimi quique ac probatissimi parua quidē & tenuia vitia, maximas autem & excellentes virtutes habent: alij verò aut pares vitis virtutes, aut superiores, aut etiam inferiores. Sūt enim homines qui licet crudeles sint, pudici tamen sunt: aut si impudici ac libidinosi sint, tamen ad misericordiam propensi sunt: aut si audacissimi sint, facile tamen commutantur: aut si iniustitia laborant, modestia tamen præditi sunt: aut si rapaces sint, continentes tamen sunt: aut si intemperanti lingua sint, à voluptatibus tamen abstinēt, aut si ab iis nõ abstinant, abstinētis tamen linguæ sunt: aut si ventris cupiditatibus succumbant, iracundia tamē superiores sunt. Atque, vt summatim

loquar, nõ facile adduci queam, vt vllum hominẽ esse credã, qui vel vitis careat, vel virtutibus omnibus destitutus sit. Quod vt demonstrarem, pro his quidem iniquũ illum iudicem proferebam, qui cum nec Deum timeret, nec hominem vereretur, tamen probum opus perpetravit, vt qui viduam sine vlla intermissione ipsius opẽ implorantem misericordia prosecutus sit, in eosque, qui ipsi iniuriam inferebant, animaduertit: pro illis autem illud Scripturæ, Quis gloriabitur se castum habere cor? aut quis liberẽ hoc prædicabit, Purus sum à peccato? Cũ autem ab omnibus, qui aderant, hæc oratio laudibus efferreretur, ac supra spem omnem plausus excitaretur, ego quidem erubui (siquidẽ ita natura comparatus sum, vt ad laudes meas rubore potius suffundar, quàm insolenter efferrar) vnus autem ex iis, qui aderant, vir & vita laude, & doctrina clarus (neque enim veritatem reticebo, quamuis ille ea, quæ à me dicta fuerant, euertere conaretur) exiguo silentio vsus, tuam, optime Zosime, vitam proferens, orationẽ meam refutate nitebatur, illud videlicet ostendens, vitia quidem omnia in te velut choros agere, virtutis autem nec vestigium vllum inesse. Cũ autem ego fidem his verbis minimẽ haberem, omnes, qui aderant, eum vera loqui testabantur, tuisque vitis exponẽdis omnem linguam imparem esse dicebant. Cũ autem ego his auditis tacerẽm (contendere enim absurdum esse iudicabam) huiusmodi verbis illi ad me vsi sunt: Non vt orationem tuam euertamus, vir sapientissime, hæc dicimus (nam ea vera est, atque omni laude præstantior) sed quia eũ ab humani generis cœtu profcribimus, atque belluam humanam formam gerentem, aut pestiferum dæmonẽ, naturamque hostẽ esse statuimus. Atque hæc omnes fere, velut ex vno ore, loquebantur. Quidam autem ex ipsis maiorem in modum à me contendebant, vt hæc ipsa tibi significarem. sic enim fortasse te ad meliorem mentem rediturũ esse. Ego verò primum quidẽ id facere detrectabam: post

ραδίως πιστεύσαμεν ἕναι ἄνθρωπον, ὅτι ἐλαττωμάτων ἄμορον, ἔστε καὶ τρωμάτων ἕνημον, καὶ παρὸν φερον παρὸς ἀποδείξειν, τῆς μὲν τὸν κριτικῆς ἀδικίας, τὸν μήτε τὸν θεὸν φοβέμενον, μήτε ἄνθρωπον ἐντροπέδιον, ὅστις ἐπιπίσει καλὸν, τίω σιωπῆς ἰκατέουσαν αὐτὸν ἐλείψαι χρεόν, καὶ ἐπεξελάθων τοῖς ἀδικούσι. τῆς δὲ τὸ τίς καυχῆσθαι ἀγνώω ἔχειν τίω καρδίαν, ἢ τίς μαρτυρεῖται, καθαρός εἶναι ἀπὸ ἀμαρτιῶν. ὡς δὲ πάντες οἱ παρόντες ἐπηγίνον, καὶ κρότος ἔσπε πᾶσαν ἐλπιδὰ ἀνέρρηγνυσι, ἐγὼ μὲν ἠρυσήσα. παρὸς γὰρ τίς ἐπὶ αἰνῆς ἐρυσήσα μᾶλλον πέφυκα, ἢ ἑρασίου εἰς δὲ τῆς παρόντων, καὶ λόγῳ καὶ κίω εὐδαιμονος. ἔ γὰρ ἀποκρυψάμενοι τίω ἀλήθειαν, εἰ καὶ ἀνατρέπειν τὰ παρ' ἐμοῦ λελεγμένα ἐπεισέτω, ὀλίγα ἔφη συχῆσαι, ὡ βέλπετε Ζάοσιμε, καὶ τὸν σὸν παρὸν βίον, ἐλέγχειν τὸ λόγον ἐπεισέτω. πάντα μὲν τὰ ἐλαττωματὰ ἐν σοὶ χορεύειν δεοῦν, κατὰ γάματος δὲ ἔδῃ ἵχρος. ὡς δὲ ἠπέρω ἐγὼ πάντες οἱ ὄντες ἐμαρτυροῦμαι αὐτῷ ὡς ἀληθῶν, καὶ ὡς ἠπίω μὲν πᾶσις γλώττης, εἰς τὸ τὰ σὰ ἀκριβῶς ἐκτελέσαι καί. ὡς δὲ αἰούαν ἡσυχίαν ἦρον. ζυγμάχων γὰρ ἀποπὸν ἠγούμεν, ἐφασαν ἐκείνοι, ἔτι σὸν ἀνατρέποντες, ὡ σφάτατε, λόγον ταῦτα φάμεν, ἀληθῆς γὰρ ἔστι καὶ πᾶσις εὐφημίας κρείττων. ἀλλ' ἐκείνοι τῆς τῆς ἀνθρώπων ἀποδιδυμάζοντες εἶναι γένος, καὶ ἀνθρωπίνωρον ἦρον, ἢ δάμανα ἀλάσρα, καὶ τὸ φύσεως ἔχρον ὀριζόμενοι. καὶ ταῦτα μὲν χεδὸν πάντες ὡσπερ ἐξ ἑὸς γάματος ἐβλήθησαν. πνὲς δὲ ἐξ αὐτῆς λιπαρῶς παρεχέλου, αὐτὰ ταῦτα μίλυ ἦναί σοι, τάχα πως γνωσιμαχίσας ἐγὼ δὲ ἐξ ἀρχῆς μὲν ἀνεκαλλόμενοι. ὕστερον δὲ ἐνδοῖς παρὸς τῶς ἰεσίας γράφειν ἐπηγήλαμεν. σὸν δ' ἂν εἴη λοιπὸν τὰ καὶ σαυτὴν σκοπήσας, ἵνα καμῆδίας καὶ γέλωτος, καὶ τιμωρίας ἀπαλλα-

ἀπαλλαγείης. εἰ δὲ νομίζων τὸν θάνατον εἰς ἀντοπαρξίαν ὡς ἐπέμπευ, ἀθεῶς πλημμελῶς σεαυτὸν ἀπατῆς λαύσανεις. ὁ θάνατος γὰρ ὁ δοκῶν τὸ εὐγενὲς φυτὸν μαράννει, ἔδεν ἔπερον ἔστι ἢ χροισμὸς ψυχῆς τε καὶ σώματος. εἰ δὲ ἀπίστεις, ἀκούε Πλάτωνος λέγοντος, ὅτι ὁ θάνατος ἔστι τὸν ἄνθρωπον, τὸ μὲν ἦν ἔστι, ὡς εἰκοιεν, αὐτὸς δὲ ἀθάνατος. τὸ δὲ ἀθάνατον, σῶρον καὶ ἀθάνατον οἴχεται, ἔσπερηται τὰ θάνατον.

autem eorum precibus cedens, scripturam me ad te recepi. Tuum autem iam fuerit teipsum considerare, atque operam dare, vt & dietetiis, & ludibrio, & poena teipsũ liberares. Quod si, quia mortem ad interitum omnia perducere existimas, idcirco absque metu peccas, imprudens te decipis. Mors quippe, quæ nobilem plantam arefacere videtur, nihil aliud est, quàm animæ & corporis disunctio. Id si nõ credis, audi quid dicat Plato. Morte hominem inuadente, mortalis, vt videtur, ipsius pars mori videtur: quod autem immortalis est, saluum & incolume abit, posteaquàm morti velut fæces submisit.

Ἰσιδώρου Διεκόνου. σμβ.

Isidoro Diacono. 249.

Ἐξ ἱερουσαλῆμ καὶ βασιλείας, ὡ δὲ ὁμῶς οὖμε, τὰ παράγματα συνέστηται. εἰ γὰρ καὶ πολλὰ ἀλλήλων διεφύρεσιν. ἦ μὲν γὰρ ὡς ψυχὴ ἔστιν, ἡ δὲ σῶμα. ἀλλ' εἰς ἕν ὄρωσι τέλος, τίω τὸ ὑπὸ κλίαν σωτηρίαν. Διεκόνου καὶ τῆς καὶ τῆς ἱερουσαλῆμ παράγματα ἀρχὴν ἐλάμβανον, ἢ ἱερουσαλῆμ ἀναρχηότερα ἔθεσμοθετήθη, καὶ ἔτι πολλὰ διήρκεσαν ἐπειδὴ δὲ σαρκικώτεροι ὄντες καὶ παρῶτεροι, καὶ βασιλείαν ἐξέζητησαν, καὶ αὐτὴ ἐδόθη, χρησιμωτατὴ ἔσπε, καὶ ἀναστέλλουσα τὰ πλάσματα τῆς τῆς ἱερουσαλῆμ μὴ σπειρομένων. ἐπειταῖνω πῆ μὲν, τίω ἱερουσαλῆμ ἐχόντες διέλαμπον. πῆ δὲ, τίω βασιλείαν κτήσαμενοι διεσώζοντο. ἀμφοτέρων δ' ἀναρχημένων, ἔδεν μὲν αὐτοῖς ὑπελείπετο σωτηρίας ἔσπε. Βελομόνος δὲ εἶξαι ὁ παρὸν θῆς Δανιὴλ τίω πάντων τῶν ἱερουσαλῆμ παραγμάτων μετὰ τὸ σαυρὸν καθάρσειν, καὶ ὡς ἔδεν λέγονον αὐτῆς χρεῖς ἐλπίδος ὡς εἰλεφθῆσται, ἔδεν τίς παρὸν κία αὐτοῖς ἀπομείνων φανέται ἔφει. Ἐξολοθρευθήσεται χρεῖς, καὶ κρίμα σὸν ἔσται ἐν αὐτῇ. Διεκόνου τῆς χρεῖς καὶ ἱερουσαλῆμ μίλυ. Διεκόνου τῆς κρίματος, τίω βασιλείας, καὶ τίω πο-

Ex sacerdotio & regno, vir mihi cognominis, rerum administratio conflata est. Quamuis enim permagna vtriusque differentia sit (illud enim velut anima est, hæc velut corpus) ad vnum tamen & eundem finem tendunt, hoc est ad hominum salutem. Quapropter cum Iudaicæ res initiũ sumebant, sacerdotium, vt magis necessestium, institutum est, ac per diu durauit. Posteaquàm autem, cum carni addictiones atque castiores essent, regnum poposcuerunt: illud ipsis concessum fuit, quippe quod vilissimum esset, atque eorum, qui sacerdotio minimẽ parebã, peccata coëceter ac restringeret. Quoniam igitur, partim quidem sacerdotium habentes elucebant, partim autem regnum obtinentes conferuabantur, vtroque autem sublato, nullum ipsis salutis subsidium reliquũ erat. idcirco Daniel Propheta, vt illud ostenderet, fore, vt Iudeorum res post Christum in crucem sublato funditus delerentur, nec vllũ leioris spei vestigium ipsis restaret, nec melior vlla expectatio eluceret, his verbis vsus est: Exterminabitur vnctio, & iudicium non erit in ea: per vnctionẽ videlicet, sacerdotium indicans, per iudicium autem, regnum, ac ciuilem statum. Ac maximẽ quidem per sacerdotij extinctionem, regni quoque, & aliarum

omnium rerum euersionem simul demon- strabat (sublato enim ac profus deleto eo, quod caput erat, maiorisque momenti, ne aliud quidem quicquam consistere poterat. nam regni quoque basis pietas erga Deum erat, quæ in Dei cultu posita cen- sebatur. Sed tamen regnum etiam finem habiturum dixit: hinc nimirum perfectam Iudaicæ Reipublicæ subuersionem præ- dicens. Quod etiam res ipsæ restantur, ad multo præstantiorem & diuiniorem cul- tum ac religionem traductæ.

Eidem. 250.

Quandoquidem is, qui inopia constri- ctus est, donatore indiget, qui autem abi- gat, iudicis ope atque auxilio, idcirco Deus paupertatem, non molestiam cuiquam ex- hibere, sed obseruare vult. Quod si omnia obsecratione, ad firmendas calumnias sese cõuertat, eam profectò in iudicio misera- tionis esse minimè æquũ fuerit. Ac propter- ea his verbis vsus est, in iudicio nõ misere- beris pauperis. Etenim ipsius quidem mi- sericordia affici cõuenit, at non cù litigat, sed cùm obsecrat. Si autè preces in accusa- tionè vertat, iustitia misericordiæ antepo- nenda est. Neque enim ius corrupti iustũ est.

Eidem. 251.

Non opes, non pulchritudo, nõ robur, non facundia, non splendida aut splendo- rem omnem excedens dignitas, non Hy- parchorũ thronus, nõ purpura, non diade- ma, eos, qui hæc habet, perinde honestare solet, vt virtus ac philosophia. Quid igitur causæ est, quamobrem mortalium plerique acerrima quidem illarum rerũ cupiditate incitantur, has autè minutè curant? Nimirũ quia partim ea, quæ specie tenus sunt, ma- gis quàm ea, quæ sunt, aucupantur: par- tim id, quod statim vtile est, eo, quod a- liquanto postea vtilitatem allaturum est, prius atque antiquius habent: partim

λιπυλὸ κατὰ τὴν ἀποστολὴν. μάστιγα μὲν γὰρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀναίρεται τῆς ἐρωσιμότητος, καὶ τῆς βασιλείας, καὶ τῆς ἀλλοτρίων ἀπάντων σωματέφρου. τὸ γὰρ κεφα- λαίωδες τὸ καὶ κεφαλὴ τῶν πάντων ἐστὶν κεφαλὴ τοῦ σώματος, ὡς καὶ τῆς βασιλείας ἡ κηρυχίς, ἡ τῶν τῶν θεῶν ἐπίτονος ἐπιτομία, ἡ τῶν τῶν θεῶν ἐπίτονος ἐπιτομία. πλὴν ἀλλὰ καὶ τῆς βασιλείας ἐστὶν τελευτήσῃ, παντελῆ τῶν ἀποστολικῶν ἐπιτομιῶν. Ἰσχυρὸς πολίτης τῆς ἀποστολῆς, καὶ μαρτυρῆς τῶν ἀποστολικῶν, ὅτι βελτίονα πολλὰ καὶ θεοτερον ἐρησιεῖαν ἐπα- ναχθῆντα.

Τῷ αὐτῷ. σν.

Ἐπειδὴ ὁ μὲν δούλος δεῖται τοῦ δόντος, ὁ δὲ ἀμφισβητῆς τῆς δικαιοσύνης, ὁ δὲ πτωχὸς φιλοσοφίαν ἐκβύβεται, ἀλλὰ τὸ πτωχὸν ἐκβύβεται, ἀλλὰ τὸ πτωχὸν ἐκβύβεται. εἰ δὲ τῶν πτωχῶν ἀφίση, εἰς συνοφαιτίαν τῆς ἀφίσης, εἰς ἀφίση τῆς ἀφίσης, εἰς ἀφίση τῆς ἀφίσης. εἰ δὲ τῶν πτωχῶν ἀφίση, εἰς ἀφίση τῆς ἀφίσης, εἰς ἀφίση τῆς ἀφίσης. εἰ δὲ τῶν πτωχῶν ἀφίση, εἰς ἀφίση τῆς ἀφίσης, εἰς ἀφίση τῆς ἀφίσης.

Τῷ αὐτῷ. σνα.

Οὐ πλῆθος, ὁ δὲ ῥώμη, οὐκ ἐγγλωτ- τία, οὐ λαμπρότης ἢ ὑπερλαμπρότης ἀξίωμα, οὐχ ὁ τῆς ὑπερλαμπρότης ἀξίωμα, οὐχ ἀλλοτρίων ἀπάντων ἀξίωμα, οὐχ ἀλλοτρίων ἀπάντων ἀξίωμα. οὐχ ἀλλοτρίων ἀπάντων ἀξίωμα, οὐχ ἀλλοτρίων ἀπάντων ἀξίωμα. οὐχ ἀλλοτρίων ἀπάντων ἀξίωμα, οὐχ ἀλλοτρίων ἀπάντων ἀξίωμα.

μίαν, ὡς οἱ φιλάρετοι, καὶ αὐτὸν καὶ ἐαυτὸν πλὴν ἀρετῆς πρῶτος, καὶ τὸς μέλλοντας σφάνης οὐεί- φοπολαυδῆς μετὰ σὺν αὐτῷ.

rerum iudicium corruptũ habent: partim denique ne quicquam quidem post hanc vitam esse arbitrantur. Nam probi ac vir- tute præditi tum ipsam per se virtutem colunt: tum futuras coronas animo & cogi- tatione complectentes, eam cõsectantur.

Δωροθέου λαμπεροτάτου. σνδ.

Dorotheo clarissimo. 252.

Δὴν θαυμάζω καὶ ἐκπλήσσομαι, ὅπως οἱ φιλαμαρτήμονες ἀεὶ σπονή- σιονται, ὅτε ποτὲ τῶν κηρυχῶν νομί- ζουσι. διὸ καὶ ζήτημα, ὡς γέγραφας, οἶον τι ἔναος ἐκείνο τὸ πρῶτον τῆς σω- πλάστως ἐρησιεῖαν. ἢ δ' ἂν ἡμέρα φάγητε σπὸ τῆς ἐύλου, γανάτω σπο- θανείσθε. ὁ γὰρ κεφαλὴ τῆς κεφαλῆς, ὁ ἀν- δροφίος, τότε κελίως σποθήσκει, ὅ- ται τὸς νόμους ἀποβῆσκει, καὶ τὸ ἀμαρ- τημα ἐργάσεται, καὶ δουσίη ζῆν. εἰ γὰρ καὶ μὴ τῆς πείρας, ἀλλὰ γὰρ τῆς σποφάσης, καὶ τῆς δικαιοσύνης τῆς κηρυχῆς, καὶ δικαιοσύνης τῆς πρῶτης νόμων σαγίνας ἐμπειρηθέναι. εἰ δὲ καὶ γάνα- τον τῆς ἀθανάτης ψυχῆς ἐκίεται πλὴν τῆς ἀγίας πνεύματος σποφίτησιν. ὁ γὰρ κεφαλὴ τῆς κεφαλῆς, καὶ τὸ ἀμαρ- τῆμα, καὶ ἔτι νοείσθω. ὡσαύτως γὰρ τὸ σῶμα ζῆν κηρυχῆς ψυχῆς, ὅτι καὶ ἡ ψυχὴ παρόντος τῆς γείης πνεύματος καὶ ὡσαύτως ἀναχωρησίσως τῆς ψυχῆς νεκρὸν μὲν τὸ σῶμα, ἔτι καὶ σποφί- τῆς ἀγίας πνεύματος σπο- λῆσθαι ἢ ψυχῆς πλὴν μακαρίαν ζῶν, οὐκ εἰς τὸ μὴ ὄν ἀναλυομένη, ἀλλὰ γανάτω πάντος χαλεπώτερον βίβσα- ζῶν. ἀφῆς γὰρ φησὶ τὸς νεκρῶς, θάψαι τὸς ἐαυτῆς νεκρῶς. καὶ ὁ υἱὸς μου ἕτος νεκρὸς τῷ καὶ ἀνέστη. τὸ γὰρ λέγόμενον παρὰ πινον ὅτι πρῶ- τῆς ἡμερῶν ἐστὶν συμπληρώσως ἐπι- ηνήκεσαν. γέγραφα γὰρ μία ἡμέρα κελίως ὡς χιλία ἔτη, οὐκ ἀγνοῦμενον ἴπθανον εἶναι μοι δοκεῖ, καὶ τοῖς ἀπλο- ῦστοις μάλλον εὐπαρεσδέλλον.

Veheementer miro ac stupore defigo, qui fiat, vt ij, quos peccata delectant, cum semper moriantur; nunquam tamen mor- tuos se esse existiment. Vnde etiam, quem- admodum scripsisti, in quaestione illud venite potest, quod ad primò fictos homi- nes dictum est, in quacunque die de ligno comedetis, morte moriemini. Facinoro- sus enim ac scitius tum demum proprie moritur, cum leges violat ac scelus admit- tit: quantumlibet alioqui vitæ vltra frui videatur. Nam & si nondum reipsa, at, si sententiã ac ius spectes, mortuus est: etiã si nondum in legum laqueos incidisse videat- tur. Quod si quis etiã immortalis animæ mortem Spiritus sancti abscissionem esse definit (neque enim in corpore peccatis obnoxio domicilium habebit) sic quoque hunc locum intelligere licet. Vt enim cor- pus presente anima vivit: sic etiam animus diuino Spiritu presente. Et quemadmodũ recedente anima corpus mortuum manet: sic etiam recedente Spiritu sancto, vita beatam vitam amittet; non quidem illa in nihilum dilabens, verum morte quavis acerbiorẽ vitam ducens. Sine enim, in- quit Christus, mortuos sepelire mortuos suos. Ac rursus: Filius meus hic mortuus erat, & resurrexit. Nam quod nonnulli dicunt, quod ante mille annorum com- plémentum mortui erant (Scriptum enim est, Vnus dies Domini tanquã mille anni) si non ignoretur, probabile mihi esse vi- detur, atque eiusmodi, quod à simplicioribus potius excipiat.

Ερμῶν κόμμητι. σνγ.

Hermimo Comiti. 253.

Ἐπειδὴ γέγραφας, λόγον μάλλον

Quoniam scribis me Orationem (vel, Tr ij

si verè loquendum est, Oratiunculam potiùs) de eo, quòd fatù non sit, elucubrasse, quæ à nonnullis quidè mirificis laudibus sit, à nonnullis autem, aliis libris, qui de hoc argumento à quibusdã elaborati sunt, præstantior habita sit, atque, vt cam ad te mittam, precibus à me contendis, idcirco eam mitto. Tu verò ne famæ iudicium in sententia ferenda sequere: verùm eam accuratè perpende atque explora. Ac si ea commodè à me scripta sit, Deo gratiam habe: sin autem in ea quippiam desiderari videatur, humanæ imbecillitati, quæ minimè, vt cupit, loqui potest, ignosce.

Paulo. 254.

Quandoquidem amor ex aspectu oritur, idcirco Christus quoque eum, qui petulanter atque impudicè oculos pascit, adulterum esse pronunciauit: quo videlicet non facinus duntaxat, sed etiam cogitationem prohiberet. Atque ad eundem modum, Lex quidem de homicida, Christus autem de eo quoque, qui irascitur, supplicium sumit. Illa enim manui, hic animæ leges sancit, ac dum radicem oriri non patitur, ramos etiam antè cohibet. Quæ cum ita sint, oculum & iracundiam velut iniecto fræno coëctec: ne ille ad adulterium, hæc ad cædem te velut porrecta manu ducat.

Hermينو Comiti. 255.

Da operam, vir optime, ne te tanquam, vnum è vulgo, immutet rerum secundarum aura, verùm firmitum atque constantè amicis seruet philosophia, cū qua es educatus. Illud enim imperitis ac gregariis contingere solet: hoc autem iis, qui ingenti sapientia præditi sunt: quorum incertum nomen tuum ascriptum est.

Eudamoni. 256.

In laudem pij Episcopi certamè descendere minime fortasse dubitassè, nisi illud veritus fuissè, ne si ipsius virtutibus in-

δὲ εὐχὴ εἰπεῖν, τὰ ληθῆς λογισθὲν μοι πορῶν γεγραφοῦναι ἅτε τῶ μὴ εἶναι ἐμαρτυρήσειν. ὡς δὲ πινὼν μέδω ἐκ-θεμασθῆναι, ὡς δὲ πινὼν δὲ καὶ τῆς ἀλλων συλλεγεμένων τῶ εἰς τὸ πᾶν πινῶν πεπονημένων περιφρονῆσαι, καὶ παρελέσθαι τὸ πᾶν πεμφθῆναι, πεπομφα αὐτῶ. τοιγαροῦν μὴ ἀπὸ τῆς φήμης ψηφίζεσθαι, ἀλλὰ ἀκριβῶς βασιανίσας δοκίμασθαι. καὶ εἰ μὲν εὐ ἔχει, τῶ θεῷ ἴσθαι. εἰ δὲ δόξῃ σοι ἕλλιπεί γεγραφοῦναι, τῆ ἀνθρωπίνῃ ἀδυσχερίᾳ συγγνώσκῃ τῆ μὴ δυναμένη ὡς βέλτεται φερεσθαι.

Παύλῳ. σνδ.

Επειδὴ ἐκ τῶ ὄραν τὸ ἔργον ἵκησεται, ἄλλο τὸ καὶ ὁ Χειρὸς τὸν ἐνο-λάτως ἐπαθῆναι τὰς ὕψεις μοιχρὸν εἶναι ἀπεφθῆναι, καὶ τῶ πᾶσι μίσην, ἀλλὰ καὶ τῶ ἐνοίαν παρὰ τῶν ἄλλων, καὶ ὅτι τῶ φόνος δὲ, ὁ μὲν νόμος τῶ ἀνδρ: φόνον, ὁ δὲ Χειρὸς καὶ τὸν ἑρμηνεύον πημωρεῖται. ὁ μὲν γὰρ τῆ ψυχῆ, ὁ δὲ τῆ χειρὸς νομοθετεῖ, καὶ ἄλλο τὸ μὴ συγχωρεῖται φόνον τῶ ἑαυτῶν, καὶ τῶ κλάδους παρὰ τῶν ἄλλων, καὶ τῶ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶ θυμῶν, ἵνα μὴ ὁ μὲν εἰς μοιχείαν, ὁ δὲ εἰς φόνον σε χεῖρα γωγήσῃ.

Ερμίνῳ κόμητι. σνε.

Μὴ μεταβάλλετο σε, ὡ ἄριστε, ὡς ἕνα τῶ πολλῶν, ἐνημερίας ἀνεξα-ἀλλὰ φυλαττέτω βέβαιον τοῖς φίλοις ἢ σὺντροφος φιλοσοφία. ἐκείνο μὲν γὰρ τοῖς ἀπειροχέλοις καὶ ἀγελάοις εἶωθε συμβαίνειν. τὸ δὲ τοῖς κομ-δῆ σοφοῖς, ἂν εἰς τὸν σέλλορον εἰσε-γρᾶφῃς.

Εὐδῶμονι. σις.

Επόλιμσα ἂν εἰς τῶ ἀγῶνα τῶ ἑγκωμίαν εἶ θεοφιλοῦς Θεοδοσίῳ εἶ ὅτι σὺ πᾶ κα-πελθεῖς.

πελθεῖν, εἰ μὴ ἐδεδόκειν μήποτε ἐν-δεῖας εἶπω, τῶ παρῶντων αὐτῶ ἀ-γᾶδων ἐλαττώσει τῶ δόξαν. ἀλλ' ἐπει-δὴ πᾶσα λόγῳ δυνάμεις ὡς γὰρ εἶ τῶ μεγάλῃ τῶ ἀποθέσεως, εἰκότως καὶ αὐτὸς σιγῶν εἰματῶν κατεψήφισα-μην. καὶ τοῖ γινώσκω, ὅτι ἐὰν ὁ ἐγκω-μαζόμενος ἐκ τῶ ἀληθείας καὶ μαρ-τυρίαν ἔχῃ, καὶ δὲν ἢ τῆς ἀρετῆς κατῆσις κατεβλάπτεται τῶ ἀδυσχερίᾳ τῶ λέγοντος. ἐν γὰρ τοῖς ὡς γὰρ εἶ τῶ ὁ ἡγήθεις τῆς ἀξίας κατῆσις, ἀλλὰ τῶ ἑλὸν ἐλάμψωμεν, δεῖξας ἑαυτὴν ὑπὸ εἶ τῶ παραγμάτων μεγάλῃς καλυφθεία:

Παύλῳ. σνζ.

Τὸ ἐρημίαν ὡς τῶ τῶ ἀγγέλῳ τῶ Δανιήλ, ὅτι καὶ τῶ πόλιν καὶ τὸ ἅγιον ἄλλο φθερεῖ σὺ τῶ ἡρμυδῶν τῶ ἐρχο-μῶν, εἰ μὲν ἅτε ἀλλῶ πινὸς οἰοῦμαι ἐρημῶν, ἐρμηνεύεται ὡς βίβλῳ, τῶ ἀληθείας μὲν τῶ ἑλαττώσε-θῆς. εἰ δὲ ὁ Χειρὸς ὅτι ὁ λερόμνος ἐρχεσθαι καὶ τῶ γρᾶφᾶς, εἰλορημῶν γὰρ ὁ ἐρχομῶν ἐν ὀνόματι υἱοῦ. καὶ σὺ εἰ ὁ ἐρχομῶν, ἢ ἕτερον παρὰ τῶν ἄλλων, τοῖς τῶ ὅτιν, οὐ μόνον ὁ πατὴρ πάντῃ τῶ ἰσθῶν τῶ σέμνα καὶ περὶ-βλεπῆ ἀνατρέψει, ἀλλὰ καὶ ὁ Χειρὸς ὁ παρ' αὐτῶν ὡς λυτρωτῆς αὐτῶν παρὰ τῶ βασιλείας ἐπαρῶνησαν, ἢ ἕλα-τῶ ὅτι χεῖρα πᾶσιν τῶ. εἰ μόνον γὰρ ἢ πόλις, ἀλλὰ καὶ τὸ ἅγιον ἄλλο φθα-ρήσεται, καὶ τῶν ὁ ναὸς καὶ ἀναρθήσεται. καὶ θεὰ τῶ ἀκριβῆσαν, ὅτι εἰπε-ἄλλο φθαρήσεται σὺ τῶ ἡγῶν μῶν, ὡς οἶονταί πινες, ἀλλὰ ἄλλο φθερεῖ ὁ πα-τὴρ τὸν ναὸν καὶ τῶ πόλιν, συμπαρά-θῆντος τῶ ἡρμυδῶν τῶ παροινθηθῆσθαι δὴλον ὅτι παρ' αὐτῶ ἐν τῶ παρῶν τῶ ἑπιφανείᾳ. εἰ δὲ ἀσαφῆς ὅτι, λελέ-ξεται πάλιν σαφέτερον. ὁ θεὸς καὶ ὁ ἡρμυδῶν ἄλλο φθερεῖ τῶ πόλιν καὶ τῶ νεῶν. ὡς εἰ καὶ ῥωμαίοις ἀνήθη τῶ ἡρ-ζον. ἀλλὰ γε θεήλατος τῶ ὄργῃ, καὶ

Paulo. 257.

Id quod Danieli ab Angelo dictum est, Et ciuitatē, & sanctum delebit cum duce venturo, si de alio quodam dictum esse putant, exponant sanè arbitrato suo, modò veritati nihil inèommodi inferatur. Cùm autem Christus sit, qui venturus esse dicitur iuxta Scripturas (Benedictus enim qui venit in nomine Domini, & Tu es, qui venturus es, an aliù expectamus?) ho- rum verborù hæc sententia est: Non modò Pater omnia Iudæorù ornamenta, resque visendas, euertet: sed etiam Christus, qui ab ipsis, vt ipsorù redemptor, expectatur. Quandoquidem enim in ipsum quoque regis filium impotenti furore debacchati sunt; ea, quæ merentur, supplicia pendent. Nò enim ciuitas duntaxat, sed etiam san- ctum euertetur. hoc est, templum delebitur. Ac vide quàm accuratè loquatur. Nò enim dixit, Delebitur cum duce, vt quidã arbitrantur: sed, Pater templum ac ciuita- tem delebit, opitulante ipsi duce, qui scilicet in priore suo aduentu ab ipsis indignif- fimis cõtumeliis affectus est. Quòd si hoc obscurum est, apertius à me explanabitur. Deus & dux ciuitatem ac templù diruent. Quàmobrem etiam si Romanis hoc faci- nus ascriptum est: tamè diuinitus immiffa huiusmodi ira erat. Ac testimonio est Io- sephus, his verbis vtens: Romanis illud minime assignandum est, quod nobis

T r iij

aliorum gloriam nominisque claritatem suam calamitatem esse ducentes, eorum, qui iusta iracundia inflammantur, sententias euerrere connituntur: quò non modò improbitas non extinguitur, sed etiam ingrauescat. De quibus & si minimè me fugit, quin molesta & grauia futura sint, quæ didurus sum: dicam tamè. Fortassis enim correctio quædam hinc cõsequetur. Quid enim perditos deflere iuuat, cum, quantum in nobis situm est, salutem ipsis asserre liceat, quando facultas datur? Nam qui nec in subditorum classe cenferi debent, hi ad doctrinæ thronum proficere minimè uentur: & sacratio dominari putant, qui ne se ipsos quidem in potestate tenent: & aliis præcise se arbitrantur, qui ne sibi ipsis quidem præesse potuerunt. Per quos factum est, ut res omnes Ecclesiæ sursum ac deorsum uoluantur.

Zofimo Presbytero. 260.

Vir quidam, non modò à turpibus & fordibus lucris alienus, sed etiam facultates suas egentibus distribuens, cum ad eum allatum fuisset, te paucis piscibus à quodam, qui falsum iurauerat, acceptis, eum, quantum quidem in te erat, crimine soluere minimè dubitasse, magnopere ingemiscens, illud Demosthenis pronunciauit, itaque mihi quidem uidetur (quantum enim, quod didurus sum, graue ac molestum uidebitur, dicam tamen, nec reticebo) hoc ipso nomine morte eum mulctandum esse, ut apud inferos hanc legem impiis cõstituat. Verum hæc quidem ille dolore incensus dixit, mihi uerò, itemque omnibus qui aderant, nihil à ratione alienum dixisse uidetur. Neque enim hoc illum crimine liberat, quòd muneribus placatus sis: uerum si sua recuperet, qui ob periurium læsus est. Quamobrem fordidi quæstus causa diuina oracula ne deprauas, aut sinistra interpretatione peruertas. Neque enim ea iniuriam quidè inferre, sacerdotibus autè munera offerre præcipiunt. Etenim illud, Si ligaueritis, de iis, qui

σπώντως εις ταῦτις εἰσωνμάσαντες πτω ἀρχίω, πολλοὶ δὲ εἰσιν ὅσοι, τὰς τῆς ἄλλων εὐδαιμονίας οὐκ εἰσὶν ἰσχυροὶ συμφορῶν, τῆς εὐκρίτους ἀγαθων καὶ πτωχῶν τὰς ψήφους ἀνατρέπτειν ἔπιχευῶσιν, ἵνα μὴ σβείσῃ ἡ κλησία, ἀλλὰ καὶ ἔπι τῆς οἰκίας. καὶ ὡν φορητικώπερ, ἰδὲ οἶδα λέξων, ὅμως δ' ἐρωδ. τὰ γὰρ πῶς δόρθεσις τις πωδύμαλου ἦσθ. τί γὰρ ὄφελος ἀπολαύτας θρηγῆν, παρὸν τὸ γὰρ ἡμῶν σῶζειν, ἡμῶν καὶ εἴσιν. οἱ γὰρ μὴδ' εἰ τοῖς ὑπηκόοις ὀφείλοντες τετάρχων, ὅσοι ἔπι πηδῶν τῶ διδασκαλικῶ θρόνῳ τολμῶσι, καὶ τῶ βήματος κρατῆν οἰονῆται, οἱ μὴδ' εὐατῆς κεκρατηκότες, καὶ ἄλλων ἐξηγεῖσθαι νομιζέσιν, οἱ μὴδ' εὐατῆς ἀρξῆσαι διωθέντες, δι' ὅσ' ἀνω καὶ κῆτω γῆρονε τὰ τὸ σὺν κλησίαις παράγματων.

Zosimo presbitero. 260.

Ἄνη τις ἢ μόνον ἀρχῶν λιμμάτων κρείττων, ἀλλὰ καὶ τὰ οἰκία τοῖς δεομένοις ἀξάνειμαν, πωδύμαλος ὅπε ἰχθύς ὀλίγους εἰληφῶς πωδύμαλος ἔπιπορκήσαντος, ἀπολαύσαι αὐτὸν, τὸ γὰρ ἔπι τοῖς, τῶ ἀμαρτημάτων ἐτόλμησας, τῆς ἀξίας μέγα, τὸ δημοδοτικὸν σκῆψον ἀπεφθῆγῆτο, ὡσεῖ ἔμοιγε δοκεῖ. καὶ γὰρ εἰ φορητικώτερον εἶναι τὸ βήματος ἰδὲ οἶδα λέξων, καὶ οὐκ ἀποκρίσθησιν, καὶ τῶ γὰρ εἰσὶν αὐτὸ ἀξίον αὐτὸν εἶναι θαυμάσιον ζημιώσαι, ἵνα ἐν ἀδελφῆ τοῖς ἀσεβέσι τῶν τὸ νόμον. ἀλλὰ ταῦτα μὴδ' ἐμὸς πωδύμαλος γῆρονε ἔφη. ἐμοὶ δ' ἐδόξε καὶ πᾶσι τοῖς παρῶσι μὴδ' ἀπεικὸς εἰρηκέναι. ἢ γὰρ τὸ σὲ δῶροισ ἐξευδνιδιῶσαι ἀπολαύσας σκῆψον τῶ ἐγκλήματος, ἀλλὰ τὸ ἀπολαύσαι τὰ οἰκία τὸ ἐπὶ ἔπιπορτίας ἀδικηθέντα. μὴ τοῖσιν κέρδεις ἐνεκεν ἀρχῆς πωδύμαλος ἢ παρρημιεύσε τῶς γείας χρισμῶν. ἢ γὰρ ἀδικεῖν μὴδ' ἀποσφῆρειν δὲ τοῖς ἱεραμένοις ἀποσφῆρῆσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀδικηθεῖσιν ἀπολο-

ἀπολογισθῆσαι ἀπὸ τῆς ἀποκαταστάσεως ἀποσφῆρῆσιν. τὸ γὰρ εἰδὲν διδόντες καὶ τῆς ἀμαρτανῶντων εἰρηκαί. καὶ τὰ εἰδὲν λύσεται καὶ τῆς γνωσιμαχουῶν. ἀπολαύεται δὲ τῶ ἐγκλήματος, οὐχ ὁ τὸ ἱερεῖα σκῆψον ἀποσφῆρῆσιν, ἀλλ' ὁ τὸν ἀδικηθέντα ἐξευδνιδιῶσας. εἰ γὰρ τοῖς ἱεραμένοις νομιζέσιν διδόντες πτωχῶν τῶ ἐξῆσιν. τῆς πημμελουῶντων μὴ ἀποκαταστάσεως ἀποσφῆρῆσιν τὰ πᾶσιματα, τυραννικῶς μὴ εἶναι δὲ τῶ ἱεραμένοσ, καὶ κατὰ τὸ ἱεραπικῶ κέρδεις μόνον ὄρεσιν. τῆς δὲ ἀδικηθέντων ἢ δὲνα ποιῆμενος λόγον. ἀμῶντα τοῖ δὲ ἀποκαταστάσεως οἱ πτωχῶς ἱεραμένοσ ἐξευδνιδιῶσιν, μὴ πᾶσιμα ἀπολαύσαντες τῆς ἐγκλήματος. ἀλλ' οὐκ εἶσιν ταῦτα οὐκ εἶσιν. μὴ σαυτὸν πωδύμαλος, μᾶλλον δὲ μὴ σαυτὸν καὶ τῶ ἀποκαταστάσεως, εἰς βῆματος θρόνον ὄρεσιν, μὴδὲ τὰ τῆς γαμματέων καὶ φαρισαίων καὶ ἀναεώσεως, τῆς πωδύμαλος πᾶσι τοῖς ἔπιπορτίσιν διδόντες κέρδεις ἔπιπορτήσαντων, καὶ τῶς πωδύμαλος καὶ τῆς γῆρονε ὅπε ἰδὲ οἶδα λέξων, καὶ τὰς γείας παρρημιεύσαντων, καὶ ἀνατρέψαντων ἐν πηλῶσ, ἀλλ' εὐατῆς καὶ εἰλικρινῶς τοῖς ἀπὸ τῆς χρισμῶν ἱεροδοτικῆσιν ἔπου, οἱσ καὶ ὁ ἱερός ἀποστολος ἀκολούθως ἔλεγεν. ἢ γὰρ διωμάμεθα πᾶσι τῶς ἀληθείας, ἀλλ' ὡσπ τῶς ἀληθείας, ἢ ἂν μὴ πημῶσιν ἢ ὁ ἔπιπορτίας, καὶ ἀποσφῆρῆσιν τῶ ἱερεῖ, ἀπολαύεται. εἰδὲν δὲ πᾶσι καὶ μὴ ἀποσφῆρῆσιν εὐδνιδιῶσας ἀλλὰ ταῦτα ἢ φημι παρῶσιν. ἀλλ' ἢ δ' ἐμνοεῖν ἡμῶσ. εἰρεῖ γὰρ ὅσιν ὁ κριτικός, ὑπέλαβεσ ἂν με ὅτι ἴσομῆσιν οἱμοίος, καὶ πῶς οἰόντε. ὁ γὰρ ἀποσφῆρῆσιν τοῖς ὑπηκόοις δῶροισ ἐπὶ εἰθῶσι μὴ δῆχῆσθαι, οὐκ ἂν διδόντες τῶς ἱεραμένοις τῶ τοῖς ἀποκαταστάσεως, ἀλλὰ τῶσιν ἔφη, ἵνα μετὰ πτωχῶ ἀπολογισθῆσιν τῶ ἀποσφῆρῆσιν σαυτῶν μὴδ' καὶ σαυτῶσιν τοῖς πᾶσιμασ, λύσιν αὐτοῖς ἔρεσιν ὅσιν πημῶσιν. σκῆψον μὴδ' εἰς νομῶ

peccant, dictum est: atque illud item, Si solueritis, de iis, qui penitentia ducuntur. Crimine autem soluitur, non qui sacerdotem delinit: sed qui eum, cui iniuria illata est, placat. Nam si sacerdotibus huiusmodi potestatem concessam esse arbitraris, iis, qui peccant, delicta sua propellere atque abstergere minimè studentibus, tum tyrannicum hoc oraculum esse uidebitur, atque sacerdotum duntaxat commodum spectans: corum autem, quibus iniuria facta est, nullam rationem habens: crudelissimi item & inhumanissimi, qui sacerdotij munere funguntur, quòd non omnes criminibus soluant. At non ita est, non est inquam ita: ne te ipsum circumscribas, vel, ut rectius loquar, ne simul & te ipsum, & eos, qui te audiunt, in voraginem impellas, nec Scribarum & Pharisaorum (qui solatia quædam peccantibus ob turpem quæstum excogitarunt, & filios aduersus parentes armarunt, & diuina mandata sinistra interpretatione detorsèrunt, ac euertunt) vitia renoues: uerum ea, quæ diuinis oraculis sancita sunt, pie ac sincerè sequere. quibus contentancè sacrosanctus etiam Apostolus dicebat, Non enim possumus aliquid aduersus ueritatem, sed pro ueritate. An uerò si is, qui periurio sese obstrinxit, diues & copiosus sit, ac sacerdotij munus aliquod obtulerit, liberatur: si autè inops & tenuis, nec quippiam offerat, supplicio afficitur? At hæc, non dico facere, sed ne cogitare quidem fas est. Dicit enim iudex: Existimasti quòd ero tui similis? Qui autem id fieri queat? Nam qui subditos munera super innocentes accipere prohibuit, Sacerdotibus, ut turpibus his lucris sese commacularent, haud profectò imperaret. Verum his uerbis idcirco usus est, ut post creptarum rerum restitutionem cum his, qui deliquerant, simul orantes ac ieiunantes, ueniam ipsis ac solutionem diuinis compararent; Illud ne in animum quidem & cogitationem immittentes. Age, hæreditate possideamus sanctuarium Dei. Ministri enim sunt, non participes: depræcatores, non iudices: mediatores, uò reges,

Nam qui pro suis quoque peccatis, ut ab Apostolo dictum est, sacrificia offerunt, haud sanè velut pro suo iure, iis, quos scelerum minimè pœniteat, etiã locupletibus & opulentis, peccata condonare queant. Nam quòd Sacerdotibus cauponù instar quæstui res habere minimè permiserit, nec priuata commoda spectare præceperit, verùm ad subditorù vilitatè omnia præscripserit is, qui sanctitatis omnis & puritatis templum eos esse vult, tum per sacrarum rerum interpretem Mosen, tum per seipsum indicauit. Per Mosen, inquam, ad hunc modum loquens: Si quis depositum adulterarit, primùm res creptas reddat: deinde in templum veniat, nõ Sacerdotem sed Deum placaturus. Per seipsum autem, cum ait, Accipite Spiritù sanctum, quorum remisistis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta sunt. Cum igitur ob diuinum Spiritum huiusmodi gratiam acceperint, non est id quidem dubium, quin ij, qui per peccata sua hunc abigunt, hanc potestatem non habeant; verùm ij demum, quibus per Spiritum sanctum exploratum est, quĩnam venia, quĩnam condemnatione digni sint. Quoniam enim hoc humanam mentem excedebat, idcirco Paracletus, qui diuinæ essentiã atque gloriã socius est, earum rerum, quas mens humana consequi non poterat, doctorem se iis præbuit, qui sui susceptione digni erant.

Eidem. 261.

Quemadmodum viperæ parentis mortis, sic etiam peccata parentum suorum in certitu obstetricantur.

Heraclio Episcopo. 262.

Amicus quidam meus ad te contulit, ut obfidem se pro patre præbeat, eumque

λαμβανόντες, τὸ δευτε κληρονομίῳ· μὴ ἑαυτοῖς τὸ θυσιασθεῖον τῆς θεοῦ. λειτεργεῖ γὰρ εἰσὶν ἔκωνοι τρεῖς· οὗτοι, ἢ κριταί, μεσίται, ἢ βασιλῆες· οἱ γὰρ καὶ τῶν οἰκείων ἀμαρτημάτων, ὡς ἐφη ὁ Σπύριτος, θυσίας προσφέροντες, οὕτως ἂν δὴπου ἐξ αὐθεντίας τοῖς ἀμετανόητοις, εἰ καὶ πλῆστοι εἴεν, διώκοντες ἀφέναι ἀμαρτίας· ὅτι γὰρ ἢ τοῖς ἱερομένοις καταλείψοντα τὰ ἀγόμενα ἐπέστρεψεν, ἢ δὲ τῶν τῶν οἰκείων κέρδος ὁρῶν ἐδέσσωσεν, ἀλλὰ τῶν τῶν ἀρχιερέων συμφέρον πάλησιν ἐνομαθῆται ὁ πάσης ἀγνείας καὶ καθαρότητος, ἀκρίστορον αὐτὸς εἶναι βελόμοδος, μεμύνηκε μὲν καὶ Δαὶδ τῆς ἱεροφαντίας Μωσῆος· μεμύνηκε δὲ καὶ δι' ἑαυτῆς, Δαὶδ μὲν τῆς νομοθεσίας, ὅτι εἰ τις τῶν ἀρχιερέων νοθεύσῃ, τῶν τῶν ἀποδιδόντα τὰ ἀφαιρέθησιν, εἴτα ἡκέστω εἰς τὴν νεβὴν ἢ τὸν ἱερέα, ἀλλὰ τὸ κριτικὸν ἐξ ἱεροσύνης· Δαὶδ δὲ ἑαυτῆς, λάβετε πνεῦμα ἀγνείας ἂν πινὼν ἀφῆντε τὰς ἀμαρτίας, ἀφένοντα· καὶ ἂν κρατήτε, κενάτινται· εἰ τοίνυν Δαὶδ τὸ θεῖον πνεῦμα λαύλιον εἰλήφασιν τὴν ἐξουσίαν· οἱ δὲ ἂν ἀμαρτανύσῃσι, τῶν ἀπειλούντες, ταῦτ' αὐτὸν δηλονότι ἢ ἐξουσίαν οὐκ ἔχουσιν, ἀλλ' ἐκείνοι οἱ Δαὶδ τῆς ἀγνείας πνεύματος εἰδότες, τίνες μὲν εἰσὶν ἀπίστωτες, τίνες δὲ κατακρίστωτες αἰετοί· ἐπειδὴ γὰρ τὸ ἀνθρώπων τῆς τοῦ ἁγίου πνεύματος ὁ παρὰ κλητός ὁ τὸ θεῖον ἔσται καὶ δόξης κοινωνός, διδάσκαλος τοῖς ἀξίοις τῆς ἁποδοχῆς αὐτῆς ἐγένετο, ἂν ὁ ἀπὸ τῶν πινος ἴδῃ οὐκ ἀφηνεῖτο.

Τῷ αὐτῷ. σζα.

Ὡσπερ αἱ ἔχουσιν τῶν τῆς μητρὸς θανάτῳ, ἔτω καὶ ἀμαρτίας τῶν τῆς πικτικῶν μεμύνηται ὀλέθρῳ.

Heraclio Episcopo. σζβ.

Ἦκεν εἰς σὲ ὁ φίλος, ὁ μηρεὺς σου ἁγίου τῆς πατρὸς, καὶ κληῖνον Σπύριτος τῆς θεοῦ, διδομένης.

δεδωμένης. σὺ μωρατῆ τῶν αὐτῶν καὶ χρημάτων ἐνεκεν, ἀλλ' εὐσεβείας καὶ εὐκλείας τῶν τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἀγνείας.

Αὐσονίφωροῖς. σζγ.

Καλὸς ἂν, ὃ ἐλλογμώτατε, διοικήσῃς τὴν ἀρχὴν, εἰ τῶν μὲν δικαίων φύλαξ ἀκλήτως γένῃς, ἴσον δ' ἀπὸ ἁγνείας ἀδίκου καὶ χέλιτος· τὸ δὲ ἐξίφος, ἀχρηστον, ὡς ἐνδέχεται τηρήσῃς, τῶν ἀπειλῶν τὰ πηλοσμάτα προσπαθῶν.

Τῷ αὐτῷ. σζδ.

Εγὼ εἰ καὶ παρὰ δόξαν εἶναι δοκεῖ τὸ βῆθησθαι μὲν, μεγαλοφροσυνῆν τὴν μετὰ λόγον φρόνησιν εἶναι ὀλίγησιν· ἢ γὰρ εἰπές μὴ εἶναι κόλαξ, τῶν ἀλαζόνων γεραπῆον· ἢ δ' εἰπές κολαξ εἶναι καὶ ἀγεννῆς, τῶν μετρίοφρονων νομισθῶν, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀρετῶν μὲν ἀφαιρόντα, μὴ φουσώμενον δὲ καὶ τῶν ἁγίων, μὴδ' αὐτὸν ἀφαιρῶντα ἀπάντων, ἀλλὰ ἐν τῇ προσκομίσει τῶν ἐν τῇ ἐλευθερίῳ ἀρετῶν, ἑαυτὸν φιλάειντα. μεγαλόφρονος μὲν γὰρ εἶναι καὶ ἢ ἀφαιρῶντα. ἀδρείον, ἢ θεασυδῶν· ἢ τῆς ἀρετῆς, ἢ δουλοπροσπομι μετρίοφρονων, οὐ ταπεινοφροσυνῆν ἀφαιρῶντα. ἐλευθέρων, οὐκ ἀδραποδῶν· οἷος μὲν ἢ ὁ θεοφιλῆς Ἀβραάμ· ὃς λαφύρων μὲν ἀφαιρῶντα ἀφαιρῶν καὶ σκύλων βαρβαρικῶν· ξεροδοχῶν δὲ, ἀπῆντων ταπεινότητος μὲν, τὰ οἰκετῆς ἀφαιρῶντα ἱερόμοδος, καὶ θεῖας οὐμλίας ἀξίμωτος, ἔλεγον. Εγὼ εἶμι γὰρ ἢ ἀποδῶν, τῶν ἔστω, ὡς ἀληθῶς συναγαγεῖν εἰς ταυτὸ μετρίοφροσυνῆν καὶ ταπεινότητά καὶ ἴλος, καὶ τῶν ἔστω ἐν ἐλευθεριότητι δὲ ἐξαιρῶντα ἀφαιρῶντα ἀπὸ λαγυμῶν· οἱ δὲ τῶν κακίας τὰ τῶν ἀρετῶν ὀνύματα ἀφαιρῶντες, καὶ τῶν ἀρετῶν τὰ τῶν κακίων, καὶ πάντα χεῖματα με-

Anfonio Correttori. 263.

Commodè, vir summa doctrina & eloquentia prædite, imperium administraris; si equitatis quidem firmus custos fueris, ac peræquè & ab iniquo odio, & à gratia & fauore teipsum remoueas: ac denique immaculatum, quodad eius fieri queat, gladium conseruaris, minis videlicet flagitijs coërcens & reprimens.

Eidem. 264.

Ego, & si mirum esse videatur id quod dicturus sum, tamen μεγαλοφροσυνῆν (hoc est animi magnitudinem) τὴν μετὰ λόγον φρόνησιν, (id est animi affectum cum ratione coniunctum) esse statuo. Neque enim si quis ab assentatione abhorreat, hunc inter arrogantes numerare oportet: nec rursùm si quis adulator & sordidus atque ignauus sit, modestum hunc existimare conuenit: verùm cum demum, qui cum ea quæ consentanea sunt, facit, tamen aduersus alios minimè inflatur, nec se omnibus anteponit, verùm eo gradu atque ordine, qui ingenuos viros decet, seipsum continet. Magnanimum enim esse oportet, non superbum & arrogantem: fortem, non temerarium: suauem ac facilem, non abiectum: seruilem, modestum, non humilitatis simulatorem: ingenuum & liberalem, non seruilem. Cuiusmodi videlicet Abraham erat, qui Persicas quidem manubias & barbarica spolia contemnebat, in excipiendis autè hospitibus quibusuis hominibus humiliorem se præbebat, seruilia nimirum munera exequens: atque cum ad diuinum colloquium admitteretur, dicebat, Ego sum terra & cinis. Hoc autè verè modestiam & humilitatem ac sublimitatè in vnum colligere est. Hoc inquam est ingenuitatem à superbia puram ac liberam demonstrare. Contra qui vitis virtutum

nomina imponunt, omniaque permiscet, ut virtus aegre internosci queat, virtutem ipsam meo quidem iudicio velut in exitium mittunt.

Apollonio Episcopo. 265.

In externis certaminibus alius est pugil, alius praeco, qui laude ac praedicatione victores effert. At in diuinis ita lege comparatum est, ut qui victoriam adeptus est, praconis quoque munere fungatur. Quamobrem ne quidam ex iis qui in Doctorum throno collocati sunt illud existiment, se, ut qui certamē aliis instituunt, ideirco extra certamina esse, nec aliud nihil à se requiri arbitrentur, quàm ut eos, qui vice-riant, laudibus afficiant: verum sic se compararent, ut cū ipsi grauitatis atque omnis virtutis athletea, atque etiam victores existant, simul etiam eorum, qui victoriam assecuti sunt, laudes praedicent. Quod si alterum duntaxat ex his sibi inesse oportere existimantes, sibiipsis imposturam faciunt, cum ab omnibus ut ignaui & imbelles cauillis incesserent, ac nihili penduntur: tum etiam à Paulo coarguentur, his verbis vrente, Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo: ne forte cum aliis praedicaucero, ipse reprobis efficiar. Quod autem ait, hunc sensum habet. Non inter certaminis arbitros duntaxat, aut inter pracones meipsum accensui, nec huiusmodi nominibus glorior: verum cum me in vitæ meæ ratione atque instituto victoria dignū praebuerim, ac praebere cupiam, hoc imperio fungor. Illudque laboro, ut ne ea, quæ à pugilibus postulantur, dedecorem: non ob eum honorem quo auctus esse videor, in segnitiam & languorem vergens, sed per labores hoc planum faciens, me hãud abs re honore affectum fuisse. Atque acceptum beneficium integrum & incolume conseruo, dum meipsum non voluptatibus animique remissionibus, sed laboribus trado.

Eutonio Diacono. 266.

Σωφροσύνη propriè dicitur, quæ furori

γνωπτες, ἴνα ἡ ἀρετὴ δυσδιάγνωτος γένηται, αὐτὸν πλὴν κριτικῶν ἐξοφρακίξεν μοι δοκοῦσιν.

Απολλωνίῳ ἑπισκόπῳ. σζε.

Ἐπὶ μὲν τῶν ἐξ ἄλλων ἀλλοῦ ὄντιν ἄγωνιστῆς, καὶ ἄλλος ὁ κήρυξ, ὁ τῶν νεανίῃς ἀνακηρύττων. Ἐπὶ δὲ τῶν γέροντων ἐπιφανίτων, καὶ κήρυκα εἶναι νομοθέτηται. μὴ τοίνυν πινὲς τῶν εἰς τὴν διδασκαλιῶν ἰδρυθέντων ἥρῳν, ὡς ἀγῶνα ἄλλοις διαπύουτες, τῶν ἀγῶνα ἕξω εἶναι νομιζέσθωσαν, μήτ' ἀρκέειν αὐτοῖς ἡγεῖσθωσαν τὸ ἀνακηρύττειν τῶν νεοκλήτων, ἀλλ' αὐτοὶ σεμνότητος τε καὶ πάσης ἀρετῆς ἀγωνιστῆς καὶ ἐπιφανίτων πυγμάχων ἕξω καὶ ἀλειψέσθωσαν τῶν ἀγῶνα μὴ ἕξω, καὶ ἀνακηρύττειν τῶν νεοκλήτων. εἰ δὲ θάπτερον χεῖρῶν μόνον προσένοι αὐτοῖς νομιζόντες. εἰ μὲν τῶν ἀρχαίων ζονται, καμωδότησιν τὴν μὲν πᾶσι πάντων, καὶ ἐξουτελισθῶσιν ὡς ἀναδραοὶ. ἐλέγξονται δὲ καὶ τῶν τῶ Παύλῳ φερέζοντες, ὑπαπαύσω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μήπως ἄλλοις κήρυξας, αὐτὸς ἀδικίῃς γένωμαι. ὁ δὲ λέγει, τοῖσιν ὄντιν, οὐκ εἰς ἀγωνιστῆτας μόνον ἐμαυτὸν ἐπέκρινε, καὶ εἰς κήρυκας, καὶ δὲ τῶν τοῖς σεμνῶσιν καὶ τοῖς ὀνόμασιν. ἀλλ' ἀξιόνομος ἐν τῇ πολιτείᾳ ὀφθαλμῶν καὶ ὀφθαλμῶν γλιχιδνος πλὴν παρῆσαι ἀρχιῶ ἐνεχει εἰσθῆναι, καὶ ἴνα μὴ καθυβείσω τὰ τοῖς ἀγωνιστῆταις ἐπέπνυσα διαπύου. καὶ τῶν δόξαι πεπιμῶσαι εἰς ῥαθυμίαν ἀπικλίναν, ἀλλὰ τοῖς πόνοις τὸ ἀκίπτον πεπιμῶσαι διλάσθω, καὶ πλὴν δωρεῶν διαπύου ἀκέραιον, καὶ τὸ μὴ ἀνεστῆσιν, ἀλλ' ἰδρωσὶν ἑμαυτὸν ἐκιδιδύναμι.

Εὐτονίῳ Διακόνῳ. σζς.

Σωφροσύνη κυρίως ἐρηται, ἡ ἀντι-διαφρα.

διαφραλλόμενῃ τῇ μαίᾳ παρὰ τὸ σῶμα ἔχειν τὰς φρένας, καὶ τὸ πρὸ ἑ μόνον οἱ ἐξωθεν ἴσαι σοφοί, ἀλλὰ καὶ ὁ θεοσέπτος ἡπίστατο Παῦλος, τῶ γὰρ ἡ γαμόνος εἰρηκότος αὐτῶ, μέγιστον Παῦλε, τὰ πολλὰ σε γράμμαται εἰς μαθίαν ἀειλάττει. καὶ μέγιστον φησι κήρυξαι, ἀλλὰ σωφροσύνης καὶ ἀληθείας ῥήματα ἀποφθέγγομαι, τῇ μαίᾳ πλὴν σωφροσύνην ἀπιδιαφραίας. καὶ ἄλλοις δὲ πάλιν ἐγράψεν, εἴτε ἐξέστημεν θεῶ, εἴτε σωφρονιστῶν ἡμῶν τῇ ἐκείνῃ τῶν φρεῶν, τὸ σῶμα αὐτῶν ἔχειν κατὰ αἰῶνα ἀπιδιαφραίας, σωφροσύνη μὲν οὖν πᾶν τὸ ἀναμάρτιτον. νέμουσι δὲ αὐτῶν πλὴν σωφροσύνην καὶ ἐξοχλῶν εὐποιήσας πινὲς, τῶ τῆς ἀγνείας ἀπάγματος ἐξοχλάττω τῶν ἄλλων ὑπάρχομεν. εἰ μὲν οὖν τῇ μαίᾳ ἀντιδιαφρασίαν, τὸ κερταῖον μιλῶν. εἰ δὲ τῇ λαγνείᾳ, πλὴν ἐγκρατείας καὶ πλὴν ἀγνείας δηλοῖ.

Τῶ αὐτῶ. σζζ.

Ἰδοὺ, ὁ ἱερεὺς κεφαλὴ, ὅτι τὰ τῶν δειγμάτων καὶ πᾶντα λαμβάει, καὶ τοῖς ἀποκλειστέοις ἀρμύζειται, ἐπεὶ οὐκ ἀνέη τῶν δειγμάτων, ἀλλὰ τῶν πότης, ἀλλὰ καὶ τὸ χεῖρισμον ἡμῶν, καὶ εἰς ὁ παράληψαι ἐκ ἐξ ἀμύνης, τὸ λοιπὸν ὅπαν χεῖρειν ἴσιν. καὶ ἴνα ἐν ἡ δύο ἀποβλασθηδὸς καὶ τοῖς λοιποῖς ἀνατέμω ἐρμιλώσας ὁδὸν, ἀκούσων τί φησὶ ὁ πατριάρχης πρὸς τῶ σωτήρος, ἀναπέσων ἐκοιμήθη ὡς λέων. ἀρ οὖν πάντα τὰ τῶ θηλείᾳ ἀποβλάσθη ἀποβλασθηδὸς τῶ χεῖριστῶ. ἀπαγα ἀλλὰ τὸ ἀμαχον καὶ φρεῶν, καὶ βασιλικὸν ἐκλαμβάνοντες, τὸ θηλείας, καὶ εἰ πᾶ ἄλλο ἀποβλάσθη τῶ λέοντι, εὐποιήσας παρὰ πύουσιν. καὶ ὅταν λέγη, ἀπατήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄριστος ἀπορουμένη, τὸ πικρῶσιν μόνον ἐκ. ἴμεθα. οὐκ ἀλλὰ πᾶ τῶ τῇ ἀρκῶ

atque amentiae opponitur, τῶν τὸ σῶμα ἔχειν τὰς φρένας, hoc est, quod saluam & incolumem mentem habeat. Idque non ij duntaxat, qui apud externos doctrina praedici sunt, norunt: sed etiam diuinus Paulus cognitum & exploratum habebat. Nam cum Praefectus ad eum haec verba habuisset, Infans Paul: Multa te literae ad infaniam conuertunt, Non infans, inquit, optime vir, sed σωφροσύνης (hoc est prudentiae) & veritatis verba loquor. Quoquidem loco σωφροσύνην infaniae opposuit. Ac rursus ad alios hunc in modum scribebat. Siue mente excedimus, Deo: siue sobrii sumus τῇ ἐπιτάσῃ τῶν φρεῶν, vobis. Quo item in loco mentis excessum & alienationem eius incolumitati opposuit. Ergo σωφροσύνη quidem id omne est, quod peccato caret: verum quidam, nec sane immerito, hanc appellationem castitati per excellentiam tribuit, quod virtutibus omnibus praestet. Quocirca hoc vocabulum, si amentiae opponatur, sane mentis statum indicat: si autem libidini, continentiam & castitatem designat.

Eidem. 267.

Illud scito, sacrosanctum caput, exempla non omni ex parte assumi, atque ad institutam Orationem accommodari (non alioqui exempla, sed eadem res effert) verum oportere, nos selecto eo, quod conducit, & ad quod adhibita sunt, quicquid reliquum est, valere iubere. Atque ut vni aut alterum proferens, caeteris quoque explanationis viam aperiam, audi quid de Salvatore Patriarcha dicat: Recumbens dormiuit ut leo. Num igitur & omnia, quae leoni insunt, ad Christum accommodabimus? Minimè sane. Verum inuidiam robur, ac terrorem, regiamque auctoritatem assumens, feritatem atque immanitatem, & si quid aliud leoni inest, si rectè facerem volumus, transficimus. Eodem modo cum ait Deus, Occurrat eis ut visæ anxia, vlttricem duntaxat vim accipiemus, non aliud quicquam ex his quae visæ insunt. Atque

ita in reliquis etiam exemplis faciendum est. Da enim sapienti occasionem, & sapientior erit.

Isidoro Diacono. 268.

Virtutum congruentia iustitiæ pulchritudinem efficit: quæ quidē cogitationem omnem, ac solertiam tum manus, tum colorum excedit. Verum quemadmodum in corpore valentior pulchritudinis pars est oculorum pulchritudo, ita etiam in animo præcipua pulchritudinis pars est pietas. Quod si etiam virtutum congruentia insuper accesserit, eximia quædam pulchritudo futura est.

Paulo. 269.

Quandoquidē ii, qui multa dogmata seuerunt, morte grauiorē cruciatū, his, qui fidem ipsis adhibuerunt, pepererunt, saluberrimi medicamenti loco sit iis, qui sauciati sunt, penitentia & resipiscentia.

Lampetio Episcopo. 270.

Et si tuam erga urbem beniuolentiam probō: tamē illud te admonitum velim, vt eam non luctu ac lachrymis, sed voris ac precibus recuperes. Quamuis enim ea, vt scripsisti, vnā cum Ammonio morte occubuerit, spes tamen est, præsertim accedente diuini nominis auxilio, fore, vt ipsa rursum erigatur. Verē enim, vt à te dictum est, hominum multitudine ac diuitiis obcharissimi illius viri preces nuper florens, ac virtutibus ornata & exulta, nunc ad eam, & corporum, & diuitiarum, & ædificiorum paupertatē deiecta est, vt qui reliqui facti sunt, partim è patria euolarint, partim plagis affecti in carcere diem vitæ extremam clauserint: dum interim is, qui antistitis speciem gerit, nihil horum curat, verum ex his quidem rebus, ex quibus nefas est, delicias sibi parat, necesse

περὸν ἴαν. ἔτω ἕ ἑπὶ τῶ λουπῶν ἡδονῶν δειγμάτων ποιῆν. διδοὺ γὰρ σοφῶ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται.

Isidorō Διάκονῶ. σξη.

Ἡ συμμετρία τῶν ἀρετῶν, τὸ δὲ διαχρυσίου χεῖλος διμυργεῖ, ὡς ἔννοιαν τε ὑπερέβαλλει πᾶσαι καὶ σοφίαν, ὅποση χειρὸς τε καὶ χρωμάτων, ἀλλ' ὡς περ ἔστι τῆ σῶματος τε πρᾶντικώτερον μέρος τῆς εὐμορφίας τὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἔστι χεῖλος, ἔτσι καὶ ἔστι τῆς ψυχῆς τὸ κορυφαίον μέρος τῆς εὐμορφίας ἔστι ἡ εὐσίβεια. εἰ δὲ καὶ ἡ συμμετρία τῶν ἀρετῶν συνδράμοι, ὑπερέβαλλοι γενήσεται τὸ χεῖλος.

Παύλῶ. σξβ.

Ἐπειδὴ οἱ χεῖλός δογματίσαντες βαρύνει τὴν μείζονα πειρασίων τοῖς ἀποπειστέλλοις πιστεύουσι ἔτεκον, ἔτσι τοῖς βελήμοις ἀριστον φάρμακον ἢ μετὰ γνῶσις.

Λαμπετίῳ Ἐπισκόπῳ. σσ.

Ἀποδύχου μὲν σε τῶ ἡ πόλιν εὐνοίας, σκῆναι δὲ παραμένει διαχρονώθην, μὴ θηλείοις, ἀλλ' εὐχάρις αὐτῶ ἀνακτίσασθαι. εἰ γὰρ καὶ, ὡς γέγραφας, Ἀμμωνίῳ θαυέ, πὶ συντεθνηκε ἡ πόλις, ἀλλ' ἐλπὶς ἔστι τῆ θείας προσηγυμῶς βοηθείας ῥοπή, πάλιν αὐτῶ ἀναστῆναι. ὅπως γὰρ, ὡς ἔφησ, εὐανδρίεσ, παύλιν καὶ χεῖμασι κομῶσαι καὶ ἀρετῆ κακοσημῶν, ὡς τῶ σκῆναι τῶ ἀοιδίμῳ εὐχάρις, νῦν εἰς ποσά τινι κατηνέχθη πειρῶν καὶ σωματῶν, καὶ χρωμάτων, καὶ οἰκοδομημάτων, ὡς τῶ ὑπολειφθέντων τῶς μὲν σκοπιῶν τῶ παρῶν, τῶς δὲ τυπομῶν ἐν δεσμοτηρείοις σκοπῶν, τῶ δουλοῦτος ἡγεῖσθαι, μὴ δὲ μίαν ποιουμένην προσηγορίαν, ἀλλ' ἐντροφῶντος μὲν ἀφ' ὧν ἡ θέμις τῶς ἀναγκάριος τῶ πένητων τροφῶς, εἰς ἰδίαις

ἰδίαις φιλοπομίας ἀναλισκόντες. παραγματοποιῶν δὲ τὰς ἀλλοτριὰς συμφορὰς, καὶ μὴτε δαίμον ἀδουμῶν ἐν ποσά τῆ χεῖλῶ ἀνάγκη, μὴτε χεῖρα ὀρέζοντες. ἐπεὶ τοῖνυ τοιαῦτα κατὰ θρησκείαν γέγραφας, καὶ ὑπερέβαλλοι καὶ ὡς ἡμεῖς αὐτῶ γράψαι. ἴδοι ἔπι πᾶσα ἰατρικὴ τέχνη ἡγήται τῶ νοσήματι τῶν ἀνθρώπων. πολλὰ γὰρ καὶ προσηγορίαι καὶ ἀρασίαι γράμματα δεξάμενος, ἀπάντα τὸ ἔδω. διὸ καὶ τῶ σιγῶν λουπῶν τῶς αὐτῶς τεπιμῶ καμῶ. εἰ τοῖνυ δούμο δι' εὐχῶν κατὰ τῶν πὶ σοῦτῶ τε καὶ τῆ πόλει, ἀφείδμενος τῶ θρησκείας ἔτσι, πάρα πως ὁ καὶ τῶ ἀνήκεσθαι ἰάμενος πᾶν, ποιήσθαι καὶ αὐτῶ σὺ τῆς τῶ αὐτῶς μανίας ἀνεργεῖν, καὶ τῶ πολλῶ ἔπι γῶν κεινῶν, μάλλον δὲ, ὡς ἔφησ, τεθνηκῶν ἀναστῆναι.

Ἀφροδίσιῳ Ἐπισκόπῳ. σσά.

Ἐπειδὴ γέγραφαί, δι' ἡ αἴτιαν ἡ πᾶσιν ἡ θεία ἐφίπιαται χάρις, ἴδοι ἔπι θαυμάσιε, ὅτι ἐπειδὴ τῶ προσηγορίαι ἐξέταξασθαι παρῶν ἡ πᾶ ἔπιφοίτα. εἰ γὰρ καὶ χάρις ἔστι ἡ ἀπλῶς σκῆναι, ἀλλὰ τῶ μέτρα ὡς τῶ τῶ δεχομένων λαμβάνουσα ποσῶ τῶ ἔπιρῶ, ὅσον ἐν εὐρη σκεῦος πίστεως αὐτῶ προσηγορίαι. εἰ γὰρ μὴ τῶ παρ' ἡμῶν παρῶν ἐξήτει, πᾶσιν ἐν ἐπέπτη. ἐπειδὴ δὲ τῶ προσηγορίαι ἐξέταξαι, καὶ ἔτσι ὡς ἔπι γίνεται, ὡς καὶ ἔπι τῶ ἀριστεῶς Παύλιν. σκεῦος γὰρ μοι φησὶν ἔστι ἐκλογῆς ἔτσι, τοῖς μὲν ἔπιφοίτα, καὶ ὡς ἔπι μῶν, τῶ δὲ σκοπῶν τῶ. εἰς δὲ τῶς ἔπι τῶ ἀρχῶν κατὰ θείαις.

Κύρῳ μονάζοντι. σσζ.

Εἰ τὸ μὴ συμμῶν ἐξ αὐτῶ μανίας ἡγεῖται, καὶ κατὰ εὐσεβίους ὡς γέγραφας

fariæque pauperum alimenta in munificentias suas infumit, inestemque ex alienis calamitatibus facit, atque in tantâ malorum angustia nec lachrymis vllis commouetur, nec manum porrigit. Quoniam igitur hæc lametans scripsisti, meque hortatus es, vt ad eum literas mitterem, illud velim ne ignores omnem medendi artem morbi ipsius grauitati succubuisse. Nam cum multas, tum blandas & suauas, tum acres & vehementes literas acceperit, nullum tamē ex ipsis fructum cepit. Ac propterea silentium iam ad eum colendum duximus. Quamobrem si quid, quod tibi ipsi, & ciuitati vtile sit precibus tuis efficere potes, omisso luctu in eam te incumbere. Sic enim fortasse is, qui deploratos etiã morbos sanat, vt & ipse ex ingenti infania emergat, & ciuitas in genua iacens, vel potius, vt verbo tuo vtar, mortua & extincta excitetur, efficiet.

Aphrodifio Presbytero. 271.

Quoniam per literas ex me sciscitaris, ecquid sit, quamobrem Dei gratia non ad omnes aduolet, illud scito, vir admirande, hoc idcirco fieri, quod ea primùm animi institutum expendat, atque ita deinde accedat. Et si enim gratia sit, non tamen temerè ac citra discrimen vllum effunditur, sed mensuras ab iis, qui eam accipiunt, sumens, tantum influit, quantum fidei vas sibi oblatum inuenerit. Nam nisi ea, quæ nostrarum partium sunt, primùm requireret, ad omnes profectò aduolasset. Quoniam verò voluntatem animique inductionem explorat, atque ita demum accedit, (quemadmodum in fortissimo etiam Paulo cõtigisse videmus. Vas enim electionis, inquit, mihi est hic: ob eã proinde causam ad quosdam se cõfert, atque apud eos permanet: à quibusdã autē recedit: ac denique ad quosdam ne omnino quidē descendit.

Cyro monacho. 272.

Si Eusebius Episcopus, vt scribis, non cum eo insanire, insaniam esse cõferat, atque

appellat, ne propterea conturbetur. Præstat enim, cum sobrius sis, remulcentum videri, quam cum remulcentia labores, sobrium. Quandoquidem enim præ improbitate in furorē raptus, omnino subactus est, idcirco omnes desipere atque à mente deduci cupit: quò nimirum eorum, quæ flagitiosè & sceleratè agit, reprehensiones effugiat.

Apollonio Episcopo. 273.

Vtinam ad nos venisses, ut & certaminis, & coronæ, ac laudis & prædicationis particeps esses. Amicū enim cælestis philosophiæ amore flagrantem, sed qui postea non nihil dormitasset, consilio atque cohortatione, ac præsertim diuini fauoris auxilio in viam reduximus. Ac nunc festum diem agitantē carmen triumphale canimus, atque sermonem poculo temperato, spiritualibusque epulis instruitis, amicos conuiuiō accipimus. Veni igitur, ut & nobis gratuleris, & cum illis læticia exultes, & cum familiaribus ac necessariis oblecteris, & cum virtute saltites, ac denique improbitati succenseas, cuius tanta impudentia est, ut iis etiam, qui eam fugiunt, insultet.

Aphrodisio Presbytero. 274.

Magnopere miror, qui fiat, ut quæ perquam aperta & dilucida sunt, plerisque obscura esse videantur. Illud enim, Noli fieri iudex, nihil multiplex nec scitum habet, verum perspicue clamat: Quoniam non facile diiudicari potest quid æquum sit (multi enim ob ingenij tarditatē id minime assequuntur: multi rursus, quamuis ob mentis acumen id assequantur, tamen pecuniarum, vel metus, vel pudoris, vel amicitia, vel odij causa id peruertunt atque corrumpunt) idcirco ne committe, ut in huiusmodi negotium te proicias, quod & percipi vix potest, & cum illud inuenieris, minime labefactare atque corrumpere, difficultus adhuc est.

ὁ ὀπίσκοπος, μὴ θορυβηθῆς· ἀμεινον γὰρ νήφοντα, δοκεῖν μεθύειν, ἢ μαθούσια δοκεῖν νήφειν. ἐπειδὴ γὰρ ὑπὸ τῆς χερσίας ἐκείνης χερσὶς κατακράτος ἐχειρώθη, πάντας ὁμοφρονεῖν βύλεται, ἵνα τὸς ἐλεγχῆς ὡς ὁμοφρονῶς ἀπὸ ἀληθείας.

Απολλωνίῳ ἑπισκόπῳ. σγ.

Εἴθε ἦλθες συμμεθέξων τὸ ἄθλον, καὶ τὸ σφαιρὸν ἀπολαύσων, καὶ τῆς ἀναρρήσεως κοινωνήσων. φίλον γὰρ ἔροδύται τῆς ἕρανίης φιλοσοφίας, ἔπειτ' ὄληρον σπυρνεύσαντα ὁμοφρονεῖ καὶ ἀποστρεπῆ τῆς θείας ῥοπῆς ἀποστρεφόμενος βοηθησάσης ἐπανηγάρομυ. καὶ νῦν πανηγυρίζοντες, ἀδιδυμὸν τὸ ἑπινίκιον μέλος, καὶ λόγων κρατῆρα κερύσαντες, λογιχῆ τε ἐδέσμευται ὁμοφρονεῖσάντες, ἐσιώμην τῆς φίλης ἡγετοίρου καὶ ἡμῶν συναποστρεφόμενος κερύσαντες συναγαλλιασόμενος, καὶ τοῖς ἑπιτηδίοις σιωπῆ φρονήσασθαι καὶ τῆ ἀρετῆς συγκλητήσαν, τῆ τε χερσίας ἑπιτηδίοσιν, ἢ τῶσάντῃ ἀναρχιμυτῆ ἀποστρεφῶν, ὡς καὶ τοῖς φρονήσων ἀπὸ τῶν ἑπιτηδίων.

Αφροδισίῳ πρεσβυτέρῳ. σδ.

Μάλα θαυμάζω πῶς καὶ τὸ λίαν σαφῆ, ἀσαφῆ εἶναι πολλοῖς δοκεῖ. τὸ γὰρ, μὴ ζῆτει γενέσθαι κριτῆς, εἰδὲν ποιήσαν ἔχει, εἰδὲν σφόν, ἀλλὰ ἀφῆρῆδην βῶα. ἐπειδὴ δυσἀφῆ γινώσκοντες τὸ δύναντον. πολλοὶ γὰρ ἀφῆ βραδυτῆσιν ἀφῆσιν, οὐκ ἐφικνύονται τῶν πολλοῖ δὲ δι' ὀξύτησιν ἀφῆσιν ἐφικνύονται. ἀφῆ δὲ χερσῆματα, ἢ φόβον, ἢ ἀδῶν, ἢ φιλίαν, ἢ ἕρθεσαν παρεφθέραισι τῶτο, οὐ σαυτὸν μὴ ἑπιτήρησε τοῖστω ἀράγματι, ὃ ἔργον μὲν ἔστι καταλαβῆναι, τὸ δὲ εὐρόντα μὴ ἀφῆσθαι, ἐργωδέσθων τυγχάνει.

Μαρτινιανῶ

Μαρτινιανῶ, Ζωσίμῳ, Μαρτινιανῶ, Εὐστάθιῳ σοε.

Martignano, Zosimo, Martiano, Eustathio. 275.

Τὰ ὅσα πάντων χερδὸν ἀνθρώπων συμφώνως ἐπὶ ὑμῶν ἀπαγγελλόμενα, ὡς τί ὑμῶς κελεύσας ἐξίως ὀνομάσω, εἰ συγγράμει με ἡρεμῶν. καὶ τοὶ βυλόμονοι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κέντρα νύφει μου τὴν ψυχὴν, καὶ ἐπὶ τὸ χερσῆν διεγείρη. φείσασθε τοῖνυν ἐαυτῶν, καὶ μετανοήσατε. ἱερασιῶς γὰρ ἀξίωμα τοῖς ἀναξίως τῆς τιμῆς ζῶντες ἀποστρεφόμενοι, ἀποστρεφῶν καλὰσως γίνεσθαι.

Quæ ab omnibus penè mortalibus vno consensu de vobis cõmemorantur (ò quoniam nomine vos dignè appellem?) me, quianquam cupientem, quiescere minime patiuntur, verum, tanquam stimuli quidam, animam meam lancinât, atque ad feribendum excitant: Vobis ipsi itaque parcite, ac meliorem mentem induite. Sacerdotij enim dignitas, iis, qui non, ut eo honore dignum est, viuere instituerunt, supplicij & cruciatu accessio existit.

Αφροδισίῳ σοε.

Aphithonio. 276.

Εἰ μὲν ἐν τοῖς βιωτικοῖς ἀράγμασιν εὐδαιμόνως φανεῖσθαι ποθεῖς, ἀλλὰ ζῆτει τῆς σιωπῆς κενώσασθαι. ἐγὼ γὰρ καὶ ἀποστρεφόμενος κενώσασθαι καὶ ἐμὸν ἀναφείδεις, ἀλλὰ καὶ εἰς θάνατον τελευτήσας ὠδύνησιν· εἰ δ' ἐν τοῖς χερσὶ θεῶν ἀπὸς καὶ μὴ κληθεῖς, ἦκον ἂν ἐπὶ τῶν παραίτησιν, εἰ φημι κεκλημένους. εἰ βέλοιο τοῖνυν λάμψαι, καὶ πείθοιο τῆ ἡμετέρας γνώμης. ἐκείνα φαίνοισ ἀπέπλων, εἰ τοῖς ἀγίοισι ἀμύλλασθαι παρεσκευασθῆ. τῶν γὰρ τῆσδε βερεχίης τῶ ἀπὸ τοῖς ὁ λόγος, τῶν δὲ μετὰ τῶν ἐντεῦθεν ἀποδύμια, πολλοῖ καὶ ἀποστρεφόμενοι βλέποντες τ' σιωπῶν ἀπῆσθαι ἀποστρεφῶν.

Si in iis rebus, quæ ad hanc vitam pertinent, clarus atque illustris videri cupis, cõsultores alios quære. Ego enim id quoque distuaserim. Pericula quippe, non modò inutilia & infructuosa, verum etiam periculosa atque in mortem desinentia parturiunt. Si autem in iis, quæ ad Dei cultum spectant, vltro quoque ipse ac non accersitus, ad consilium dandum venissem, ne dicam vocatus. Quare si tibi splendore affectu qui cordi sit, nostræque sententiæ pareas, da operam ut homines te hæc facientem cernant, per quæ ad sanctorum virtutem aspiret. Rerum enim huius vitæ paruam ipsi curam gerebant: earum autem, quæ discessum ex hac vita sequuntur, permagnam. Atque hunc scopum ob oculos sibi proponentes, ad eum actiones omnes suas dirigebant.

Παύλῳ πρεσβυτέρῳ. σζ.

Paulo Presbytero. 277.

Τοῖς ἀπὸ μὲν ἀρετῆς ἀρχομένους, εἰς δὲ χερσῆσιν τελευτήσας, ἀζήλους καὶ παλαμπάρας ἡγήτηον. ὅσοι δὲ εἰσιν οἱ ἀπὸ μὲν τῆς τῶν πενήτων ἀποστρεφῶσιν ἀποστρεφόμενοι ζόμενοι, εἰς δὲ τ' ἴδιον ἀρηματισμὸν καταλήγοντες, εἰς ἀσέλλων ὁ θεῶς ἀρηματισμὸς φησι, δικαίως δὴ δῶξῃ τὸ δίκαιον. εἰ γὰρ χερσὶ τῆ δὲ καὶ τῶν πενήτων φρονήσιν ὀπλιζόμενοι, αὐτὸς μὲν ἀποστρεφῶν ἐκείνης,

Eos, qui, cum à virtute incipient, tandè in vitiu desinunt, omni zelo vacuos ac miferos existimare oportet. Huiusmodi autè sunt, qui à pauperum præsidio ac patrocinio inchoantes, in priuatum quæstum postremo recidunt. Quos quidem diuinum oraculum reprimens, iuste, inquit, quod iustum est, persequeris. Neque enim cõuenit, ut qui pauperum iusta cura, eamque præ se ferant, eos, quorum causa muniti

funt, fraudent ac spolient, atque ea, quæ ad ipsos attinent, ad se auertunt.

Hieraci Presbytero. 278.

Vehementer tibi mirum videri dixisti, quidnam sit causæ, quamobrem Phariseus ob verborū arrogantia apud Deū offenderit: Iob verò qui plura & sublimiora dixit, gloriam assecutus sit. Audi itaque breuiter, neque enim aliter possem. Phariseus ille, quia nemine concitante ac stimulante magna de se prædicabat, altiùsq; quam vniuersus terrarum orbis, de se sentiebat, meritò in Dei offensionem incidit. siquidem superbiz morbo laborabat. At qui in gloria & splendore est, virtutes suas occultat, cum autem maledictis incessitur, cas, vt illatas criminaciones propulsat, commemorat, quemadmodu clarus ille atque omni laude præstantior Iobus fecit, ab omni culpa remorus est, ea nimirum in eos reiecta, qui eum accusarunt iniquè. Frigidum enim atque insulsum vt est, ita etiam viderur, laudes suas prædicare, cum nulla vrget necessitas. At si quis, quæ minimè conuenit, audiens in huiusmodi sermones inuitus incidat, in eos, qui hanc necessitatem attulerint, culpa quoque conferri debet. Ac propterea diuina sententia eum, qui nullius contumeliis incitatus, iustum sese pronunciat, aliòsq; omnes condemnarat, ac ne præsentem quidè publicanum veritus fuerat, repudiavit: cum autem, quem necessitas ad hoc impulerat (quid enim, quod ad stimulandum ipsius animum facere posset, amici prætermiserant?) amplissimis laudibus coornauit.

Petro. 279.

Quemadmodum periti medici in morborum initiis remedia haud temerè adhibent (propterea quòd defluxionis impetus oblata medicamenta debilitat, ac velut in aquam conuertit (verum aliquantisper expectant, dum morbus de acrimonia non-

τὸς δι' ἑς ὀπλιώθησαν. σφραγεζέσθαι δὲ τὰ σκεύη.

Ιέρων πρεσβυτέρω. σπ.

Θαυμάζεις ἕρως καὶ ἐπιπλήθειαι. ἥως ὁ μὲν φαρισσαῖος μεγαληγορήσας παρεστέρησεν, ὁ δὲ Ἰάω πλείονα καὶ μέγιστα εἰρηκώς ἐυδοκίμησεν. ἀκούσθαι τὸν αὐτοῦ σκευάσματος. ἔδδ γὰρ ἕλλως δουλοκλίμην. ὁ μὲν μὴδενὸς ἐπιπληθύνει, μὴδὲ ἐρεθίζοντες, μεγαληγορῶν καὶ τῆς οἰκουμένης ἀπάσης φρονῶν μεγάλως ὁ φαρισσαῖος, εὐκρίτως παρεστέρησεν. Ἐπιπλήθειαι γὰρ εἰσὶν. ὁ δ' ἐν μὲν τῷ εὐδοκίμῳ κρύπτων τὰ οὐκ εἶδη πλεονεκτήματα, ἐν δὲ τῷ κακῷ μεγαληγορῶν φερέσθαι τὸ φερέσθαι τὸ σπουδαίως τὰ ἐπιπληθύνματα, ὡς περὶ οἰοῖται, καὶ πάσης εὐφημίας κρείττων πεποιθὼν Ἰάω, πάσης ἀπίστως ἐξωκατέστηκεν, εἰς τὸς ἑδδόντως κακῶς ἔχουσας, τῆς ἀπίστως παλιδρομοῦσης. ψυχρὸν μὲν γὰρ καὶ ἔρη καὶ δεικνὸν τὸ σκευάσθαι αὐτὸν. καὶ εὐκρίτως δεικνὸν, μὴδενὸς ἀνάγκης ἐπιπληθύνει. εἰ δὲ τις ἀκούσθαι μὴ παρεστέρησεν, εἰς τοιαύτας ἀκων ἐπιπληθύνει λόγους, τοῖς τὴν ἀνάγκην κατεσκευασμένοι. καὶ ἡ ἀπίστα παρεστέρησεν. διὸ τὸ καὶ ἡ θεία ψήφος τὸν μὲν αὐτὸν μὴδενὸς παρονοῦντος διχθώσαντα, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων κατὰ ψήφισα ἰδιον καὶ μὴδὲ τὸ παρόντα τελευτῶν ἀδεοθέντα, οὐκ ἀπεδέξατο. τὸ δὲ ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸτο ἀχθῆναι. τί γὰρ τῶν ἐρεθίστων δυνάμεων οἱ φίλοι ἐπιπληθύνονται μεγάλως ἐγνωσμένοι ἐστὶν αὐτοῖς.

Πέτρω. σπ.

Ὡς περὶ οἱ ἐπιπλήθειαι τῶν ἰατρῶν ἐν τοῖς παρονομοῖσι τῶν παθόντων ἕρως παρεστέρησεν βοηθήματα, ἀφ' οὗ τὴν ἐπιπληθύνει τὸν αὐτοῦ ἐξυδαρωῦ τὰ παρεστέρησεν φάρμακα, ἀλλ' ἐνδόντως ὀλίγον λαφύσασαι τὰ πάθη, ἕως ἐπιπληθύνει.

ἐπὶ τὴν ἰατρικὴν βαδίζουσιν. ἕως ἔδδ ἀκμαζουσιν τὸ λύπησθαι δὲ τῶν κατὰ τῆς μεθύοντι ἐπιπλήθειαι. εἰ δὲ μὴ λήσονται τὸν λόγον, ὡς περὶ κολλύριον ἀχθῆσθαι καθεστῶτες, ἀλλὰ συλλυπηθέντες βραχὺ καὶ ἐδδόντες ὀλίγον ῥάσασαι τὸ πάθος. ἕως ἔδδ τὴν θεραπείαν ὀδύσασαι. ἕως δὲ καὶ ἡμεῖς ἔσιν βραχὺτερον ἔσιν τὴν θεραπείαν τὴν αὐτὴν ἐπιπληθύνει. ἀνάγειν τὸν πνεύματι, ὃ φίλος, ἐν τῆς ἀκράτης λύπης, ἐνοῶν ὅτι ἕτε μόνος, ἕτε τὸ πάθος τῶτο πέποιθας. ἀλλὰ κοινόν ἐστι πάθος, καὶ ὅσον ἔδδ πτω καὶ ἡμεῖς τὴν αὐτὴν βαδίζομεθα ὄδον, λόγον τὸν πεπραγμένων ὑφ' ἑστέωντες.

Εὐτονίω Διάκονω. σπ.

Eutonio Diacono. 280.

Ἐξήρως μὲν μὴ ἔχων τὸς φιλαρέτους, οἱ μὲν ἀδυνάτων. δυνατὸν δὲ ἔσιν ἕρως καλῶς μεταχειρίσασθαι. εἰ μὲν γὰρ ἕπιπλήθουσιν φιλοσοφικῶτες, καὶ τὸς μὲν ὀφελῆσιν, ἐκείνοισ δὲ ἀμύνοται, εἰ δὲ πλείονος, ὀφελουσι τὰ παρὰ τῶν ἐξήρως. πολλὰ μὲν γὰρ παρεστέρησεν λοιδορία, νόσον ψυχῆς ἢ ἀγνωσθῆναι, ἢ ἀμελεθῆναι ἐθεροπνεύσει. δὲ γὰρ τοῖς εὐδοκίμοις, ἢ γνησίως φίλων, ἢ ἀγαπῶντων ἐξήρως. οἱ μὲν γὰρ ἕρως τῶντες, οἱ δὲ λοιδορῶντες σπουδάζουσιν τῶν πηλασιμάτων. ἐπειδὴ δὲ νῦν ἡ φιλία ἰσχυρόφωτος, μάλλον δ' ἀφρονὸς ἐστὶ τὸ παρρησιάζεσθαι, καὶ τὸ μὲν στυμῶλον αὐτῆς καὶ ἡστυπτικὸν λάλον ἐστὶ καὶ γερονόφωτον. τὸ δὲ ἕρως τῶν ἐπιπληθύνει ἀφρονων. καὶ ἀκουσέων παρὰ τῶν ἐξήρως τὴν ἀλήθειαν, καὶ διαρῆσασθαι.

Τῷ αὐτῷ. σπ.

Iidem. 281.

Οὐδὲν καλῶν οἱ μὲν ἀγαλαῶτες εἰσιν, οἱ τῆς τῶν πλεσιῶν γλώττης,

nihil remittat, ac dum denique ad mendandum se conferunt: eodẽ modo nec vigente mœrore, cum; qui præ ipsius magnitudine velut temulentia quadam laborat, obiurgare conuenit (nam alioqui sermonem, non secus ac collyrium, inutilem imprudentes reddemus) verum, posteaquã ad breue tempus mœroris socios nos præbuerimus, atque huiusmodi affectum nonnihil sedari sinerimus, ita demum ad curationem proficisci. Quæ quidem etiam nobis causã fuit, cur ad te curandum ferrius accesserimus. Quamobrem erige te, quæso, amice, ex immodica hac mœlitiã: illud cum animo tuo reputans, te nec solum, nec primum in hanc calamitatem incidisse: verum communem hunc casum esse, nõsque iam iamque eandem viam ingressuros, vt rerum in hac vita gestarum rationes reddamus.

Illud quidem minimè fieri posse arbitror, vt inimicos probi viri non habeant: vt autem inimicitiam rectè atque incommodè tractent, fieri potest. Nam si in philosophicã vitæ curriculo non offendunt, sibiipsis quidem profunt, illos autem vitilitatem capiunt. Persepe enim obortum maledictum, animi morbum, aut ignorantum, aut neglectum curauit. Siquidẽ probi & clari viri aut veris amicis, aut acribus & inflammatis inimicis opus habent. Illi siquidem admonendo, isti verò conuitiando à peccatis auertunt.

Nihil meo quidem iudicio adulatoribus molestius est, qui de diuitum lingua, V v iij

adhibito iureiurando confirmant, si quid illi, etiam quod turpissimum & absurdissimum sit, mirificis laudibus efferre instituant, id omnium optimum ac præstantissimum esse: ac contrà, si illi etiam virtutem ipsam vituperare aggrediantur, eam quàm celerrimè insectantur. Quamobrem cordatis viris vtrumque fugiendum est, nempe & adulari, & adulationibus deliniri. Ambo enim ista, vt hominum risum missum faciam, & incurabile vitium, & intolerandum cruciatum parturiunt.

Archontio temp. gerenti. 282.

Illud quidem perquam exploratum habeo fore, vt si abs te quæram prudentiãne atque ingenij acumine Paulum antecellam, huiusmodi percunctationem arrogantiam dicas. Qui igitur id à me effici potest, quod ille minimè potuit? Nam cum alato illi agricola (vt singulos præteream, quorum causa vrebatur) & Galatarum natio vique adeo subacta & oppressa fuerit, vt in Iudaismum propenderet, & Asiatici ipsius verbis animum haud attederint, & pseudapostoli infestum aduersus eum bellum gesserint, nec tamen propterea quisquam eum accuset, verum contrà ob institutum ac voluntatem corona donet, ecquid tandem me accusas, quod cum permultos, vt abs te dictum est, ad virtutem cohortatus sim, atque etiam induxerim, permultos item à vitio extraxerim, Eusebius & Martinianus, & Zosimus ac Maro consiliis meis haudquaquam obtemperarint? At vide, ne dum me criminari videris, amentiam ipse tuam ridendam propines, vt qui liberi arbitrij regulam ignores, culpamque eorū, qui minimè paruerunt, in eum, qui minimè persuasit, transferas.

Theodosio Scholastico. 283.

Quo tempore Ezechias Hebræorum rex trophæum aduersus Persas, tum omni admiratione maius, tum humano robore atque humana spe sublimius excitatū vidit, tum nimirū morbo percussus est: quod

ἀπειρημένοι, ὁμύεσι μὲν ὅτι πάλιν ἄριστον εἶ τοσούτων πικρῶν, καὶ τῶν ἀποποτάτων θωμάζω, κακίως δὲ ἢ τὰς, εἰ καὶ αὐτῶν ὅτι γρηγοροῦσι κακίως τὴν ἀρετήν. καὶ τοιγαροῦν τὸς ἐξέφρονας φεύγειν καὶ τὸ κολακεῖν, καὶ τὸ κολακεῖσθαι ἀμφω γὰρ, ἵνα παρὰ τὸν τῶν ἀνθρώπων γέλωτα, καὶ κακίαν ἀνήκεστον, καὶ τιμωρίαν ἀνύποιστον ὀδύνη.

Archontio πολιτικοῦ. σπδ.

Μάλα ἀκριβῶς οἶδα, ὅτι εἰ σε ἐροῦμι, πότερον ἐγὼ τὴν συνέσει ἀμετῶν, ἢ Παῦλος. αὐτῶν τῶν ἐράττην εἰς ἀλαζονείαν θήσῃς. πῶς οὐδὲ μὴ ἴχυσεν ἐκείνος παρ' ἐμοῦ ζητεῖς καπορθωθῆναι. εἰ γὰρ ἐκείνῳ τῶ ὑποπτερω γαργῶ, ἵνα τὸς καὶ ἵνα ἀδελφίαν ἐφ' ἧς ἐπυρῆτο, καὶ τὸ γαλατῶν γένος ἐξέπολεμήθῃ εἰς Ἰουδαίωσιν ἀποκλίνας. καὶ οἱ οὖν τῆς Ἀσίας ἐπὶ τὸν σέχρον, καὶ οἱ ψευδοπόστολοι ἀδελφῶσιν ἐπολέμου μάχην. καὶ εἰς αὐτῶν αἰτίαι, ἀλλ' ἄπο τῆς γνώμης σφρανοῖ, δι' αὐτῶν ἐμέ αἰπῶν, ἢ ὡς φῆς, πολλὰς μὲν εἰς ἀρετὴν ἀδελφείας, καὶ πεπευκότα. πολλοὺς δ' ἐκ τῆς κακίας ἐξάρπαζαντα. ὅτι δὲ Εὐσέβιος, καὶ Μαρτινιανὸς, Ζώσιμους τε καὶ Μάρων, οὐκ ἐπέειδον τῶν παρὰ μὲν ἐσθῆν, ἀλλ' ὅρα, μὴ δοκῶν ἐμέ αἰπῶσθαι, αὐτὸς ανοίξας οφλήσῃς γέλωτα, ἅπερ τὸν τῆς αὐτῆς ἐπιόρητος ὄρον ἀγνοῶν, καὶ τὴν αἰτίαν τῶν ἐπειθέωντων ὅτι τὸν ἐπέεισαντα μεταφέρειαν.

Theodosio σχολαστικῶ. σπγ.

Ἦν ἴσως Εὐεχίας ὁ τῶν Ἑβραίων βασιλεὺς εἶδε τὸ πρῶτον καὶ τὸν ἐργασθῆναι, καὶ τὸν αὐτῶν κρῆσθαι, καὶ τὸν ἀνθρώπων ῥάμους τε, καὶ ἐλπίδος ὑψηλότερον, τότε δὲ τότε νόσῳ βάλεται.

λεται, ἵνα τὰ σιρτήματα τῆς ψυχῆς χαλινῶν ἀξιοθῆτα, μὴ ἐξῶ τῶν ὑποπτοντος αὐτὸν παλεωπύσαι ἀναγκάσσοι, καὶ τὴν νίκης ὑπόθεσιν ἀλαζονείας ἀδελφείας πόλεμος. εἰ σπίνω καὶ τῆ σὴ μεγαλοοία, εὐμελεία ἐλπίδος κρείττων ἐπέση, μὴδὲν ἀπηχῆς, μὴδὲ λέγε μὴδὲ φράση ἀλλὰ καὶ κολαζέ τὴν ἀμετρίαν τῆς χαρῆς, λύπης γὰρ αὐτῆ πλεῖσι καταβλάθειαν πολλάκις πέφυκε.

Theopempho ὁμοσιόπῳ. σπδ.

Πάντων μὲν τῶν κατ' ἀνθρώπους ἀγαθῶν ὑποθέσεις ἔσθι καὶ κρηπίς ἢ ὁμόνοια, καὶ κατὰ μὴδὲν διδοῦν πολέμου καὶ μάχης ἀφορμῶν. εἰ δὲ που τῆ εὐσεβείαν ὑποβλάπτῃ μὲν, ἢ τῆς ἀσοθείας ἀδικίας μὲν ἐάσω, μὴ τῶν ἡμῶν τῶν ἐπιούσῃ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ἵσαστο γενναίως, ἕως ἀμματος τῶν ἡμαρτιῶν ἀπαρανιζῶ μὲν. ἀλλ' ἄπο γὰρ ἐρητύ τῶ σπῆσθαι τῶν ὁσθῆσθαι μετῶν. εἰ δὲ αὐτὸν τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πᾶσιν ἀνθρώπων εἰσλευόντες. ἐπὶ γὰρ ὅτε ἐ δὴ αὐτῶν, οἷον, ὅταν πᾶσι εὐσεβείας, ὡς ἐφθῆν ἐπιών, ὁ λόγος ἢ ὅταν πᾶσι ἀδικουμένων ὁ ἄγων. καὶ πῆσθαι καὶ εἰς ὅτι τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τῶν ἑπανταχῶ δὴ αὐτῶν, ὅπου γὰ καὶ ἐπ' ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς τῶν εἰς μίαν σάρκα τελοῦσθαι, ταύτῃ ἔλυσεν ἡ ἀνάγκη ἐπιών, εἰ δὲ ὁ ἄπτος χωρίζεται, χωρίζεται.

τῶ αὐτῶ. σπε.

Εγὼ εἴτ' ἀναμάρτητός εἰμι, εἴτ' ἀναμάρτητός εἰμι φίλος, εἰ γὰρ εὐρήσω. ἀλλὰ τὸς πολλὰ μὲν καὶ μέγιστα ἔχοντας καπορθώματα, ὀλίγα δὲ καὶ ἐλάχιστα ἐλαττώματα, ἐγκρίνω τῶν χερῶν. τὸς δ' ἐπιόρητος τοῖς ἐπιόρητος ἀδελφείας εἴτε καταλειμῶν, εἴτε ἀποκηρύττω. εἰ καταλειμῶν μὲν, ἵνα μὴ ἀδελφολίαν ἐργάσονται τῶ συλλόγῳ. εἰ ὁσθῆσθαι γὰρ ἄπαντες ἀπὸ τῶν λεταί.

animæ saltus fræno compressi, non eum, vt extra decorum prosiliret, adigerent, victoriaeque materiam arrogantia bellū ex-ciperet. Quamobrem cum tuæ quoque animi præstantiæ felicitas omni spe præstantior contigerit, da operam, ne quid, quod absurdum atque inconcinnum sit, aut lo-quaris, aut facias. Quam potius immoderata lætitiã coërce. Hac enim ipsa natura est, vt plus incommodi persepe, quàm moeror, afferat.

Theopempho Episcopo. 284.

Et si humanorum omnium honorū se-ges ac velut fundamentum concordia est, neque cōmittere quisquam debet, vt belli ac pugnae ansam alicui porrigat: tamen si quid incommodi pietati importari, aut imbecillibus iniuriam inferri conspexeris, caue ne pacem veritati anteponas: verum forti ac strenuo animo consilte, aduersus peccatum ad extremum vsque spiritū dimicans. Propterea enim ab Apostolo illud dictum est, quod tibi à me exponi postula-sti. Si fieri potest, quantum ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes. Interdum id fieri nequit: verbi gratia, cum de pietate, vt superius dixi, sermo in-stitutus est, aut cum pro iis, quibus iniuria fit, certamē suscipitur. Quid autem mira-ris hoc in aliis hominibus non vbiq; fieri posse, cum in viro etiam & vxore, qui vna & eadem caro esse censentur, hanc ne-cessitatem perfi egerit, ad hunc modum lo-quēs, Si autem infidelis discedit, discedat.

Eidem. 285.

Ego nec peccati expers sum, nec pecca-ti expertes amicos quæro (non enim inue-niam) verum eos quidem qui maximis vir-tutibus, ac paucis minimisque vitiis præ-diti sunt, in amicorum classẽ ascribo: eos autem, qui contrà affecti sunt, nec nume-ro, nec rursus ab dico. Non, inquam, nu-mero, ne cœtui nostro calumniam efficiat (apud omnes enim hoc in consuetudine positum est, vt quemque ex iis, qui cum

eo consuetudinem habent, iudicent: non auté abdico, spem ipsi bonam relinquês. Illis enim & consiliariis, & amicis vror: his autem non bellum infero, sed, quam possum, pacem tribuo, Apostolicam scilicet legem seruare studês, Si fieri potest, quantum in vobis est, pacem cum omnibus hominibus habentes. Eos autem moneo, vt à vitio abstitât ac virtutem complectantur. Quidd si ipsi cõsiliium meum in odij atque inimicitie occasione traxerint, haud paruû mererem (nõ quod inimicitiam mihi indixerint, sed quod nullam vtilitatem acciperint) mihi accersent.

Helia. 286.

Quo tempore iustitiæ sol ad homines beneficiis afficiendos è cælo huc accessit, tum denique, velut in quadam rerum reciproca ad sanctitatem omnia migrarunt. Nam cum prius festiuo ornatu carerent, ac festorum quidem nominibus exultarent, ceterum vix tragicis actionibus infamarentur, ad diuinam ac cælestem solennitatem conuersa sunt, illud, verum festum existimare pietatem, ac præsertim cum à virtute tanquam à pia quadam sacrificia colitur.

Presbyteri adiutoribus discipulis. 287.

Quemadmodum pudica mulier, castitatis notas in facie gestans, eorum, qui impudicos in eam oculos coniciunt, expellatationes reprimat: eodem modo pudica anima virtutis tesseras in sensibus ferens, eorum, qui ipsius pulchritudinẽ corrumpere cupiunt, spes excindit. Quisnã enim huiusmodi oculos suauitate & ingenuitate temperatum conspiciens, propius accedere audeat? Quisnam autem linguam, quæ honestatis & grauitatis delubrum sit, intuens, non sibi aditum omnem ad congressum venereum sibi interclusum arbitretur? Quisnam denique reliquos sensus

σωόντων τὸς ἀσθρας κρίνειν. Ὡς δὲ πικρὸν κηρύττω δὲ, ἐλπὶδα αὐτοῖς ἀγαθῶν ἐργασταλείπων. τοῖς μὲν γὰρ ἡ συμβύλοις καὶ φίλοις χεῖρῶν. τοῖς δὲ ἐπολεμῶ μὲν, ἀλλὰ τὴν ἐνδεχόμενον εἰρήνην νέμω, τὸ σπουδαῖον φυλάττειν ἀσθενῶν θέλημα, εἰ δυνατὸν τὸ ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρημονεῖν. παραμυθῶ δὲ ἀπέχεσθαι μὲν κακίας, ἀντιχεῖσθαι δὲ ἀρετῆς. εἰ δὲ αὐτοὶ τὴν παράνοιαν ἔχουσιν, ἀποδοῦσιν κατασκευάσασιν, λυπῶμαι εἰ μὴ κρῖν τῶ μὴ ὠφελεῖσθαι, ἢ τῶ σπουδαῖον ἀποδοῦσιν.

Ηλία. σπγ.

Ὅτε δὲ διχασμοῦ ἡλίου ἕρπυθες ἐπὶ ἐργασίᾳ τῶ ἀνθρώπων δεῦρ' ἐπεφάνη, τότε δὴ τότε καθάπερ ἐν πικρῶν παραγμάτων εἰς ὁσιότητα τὰ ὅλα μετέστη. πανηγυρικῆς γὰρ εὐλογίας τυγχάνοντα ἀμοιβῶν, καὶ ἐορτῶν μὲν ὀνόμασιν ἐκαστοῦ ὀνόματι, κακίας δὲ δράμασι καθυπερβύμενα εἰς θέλειαν καὶ ὑπερβύσιον μετρεθῆμεν. ἡ πατήρ, εἰν, διδαχθέντα ὀμνησίου ὄντος ἡγεῖσθαι τὴν εὐσεβείαν, ὅταν μάλιστα ὑποπῆς ἀρετῆς, ὡς εὐαγῆς ἱερείας θεοπραύτητα.

Τοῖς βοηθοῖς τῶ πρεσβυτέρου φοιτηταῖς. σπζ.

Ὡς περὶ σὺ φωνῶν γυνὴ ὅτι τῶ πρεσβυτέρου τῆς ἀγνείας τὰ σέμνολα φέρουσα, τὰς τῶ ἀκολάτως ὄντων καλῶν πρεσβυτέρων. ἔπειτα καὶ σὺ φωνῶν ἡ γυνὴ ὅτι τῶ ἀσθενῶν φέρουσα τῆς ἀρετῆς τὰ σιωθηματὰ, τὰς τῶ ἀσθενῶν θείρειν αὐτῆς τὴν ὄρα βυλομύθων διακρίπτει ἐλπίδας. τίς γὰρ τῶ τοῖσιν ὄρα ὀφθαλμῶν, ἡμερότητα καὶ ἐλευθερότητα κερκεμύθων, πρεσβυτέρων πολυμύθων. τίς δὲ γλώττιαν σιμνότητος ἔσται τέμνος, ὅτι ἄκατον αὐτῶ τὴν ὀμιλίαν νομῶν. τίς δὲ τὰς ἀλλὰς ἀφ' ὁμοῦ θεῶν ἀρετῶν ἕσται ὄργανον, ἢ φρεσὶν ἡ-

ὡν φρεσὶν ἡστέται ὡς ἡστέται ὡς ἡστέται. ἡστέται καὶ ἡμῶν, ὡς φιλῶ λεόντος εὐχῆ ἢ βλασηματα, ἀδούτους ἑαυτοῖς τῶν βλασημάτων ὡς ἡστέται ὡς ἡστέται, ἵνα καὶ τὸ ἑαυτῶν καὶ τὸ πατρῶν αὐξήσῃτε κλέος.

Νειλάμμωνι καὶ Νειλάμμωνι. σπθ.

Τὴν μὲν ὀμνησίου ὑμῶν οἱ γονεῖς, τὴν δὲ σιωμνησίου οἱ πρόποι ἐπέστησαν. τὴν μὲν γὰρ ὡς ἡστέται τῶν κινῶν ἐσχίσθητε, τὴν δὲ ὡς ἡστέται τῶν ἀρετῶν ἐκτίθησθε, τὴν εἰ μὲν ὅτι τοῖς χαλλίσις εἶδον οἱ ἀνθρώποι, ἡστέται ἂν. ἐπειδὴ δὲ ὅτι τοῖς ἐναντίοις, λίαν ἔχρησθη. ἡμῶν γὰρ ἀσθενῶν καὶ ἀσθενῶν μετέωρος, καὶ ὀφρῶν σιωμνησίου καὶ βλάβη σιωμνησίου, καὶ τὸ ὅτι μὲν ἐπὶ ἀσθενῶν ἐρῶν ἐπὶ τῶν κινῶν ἐπὶ ἀσθενῶν, τῶν ἀσθενῶν τῶν οἰκείων παθῶν χερκεμύθων ἐντυπῶν τῶ σώματι.

Θεοδώρῳ λαμπεροτάτῳ. σπθ.

Ἐν πολλοῖς μὲν καὶ ἄλλοις ἄγαθῶν τῶν θεοφιλῶν Μωσῆα. Ἐν τῶν δὲ ἀσθενῶν φερόντων, ὅτι πάντες παθῶν κρείττων ὄντες καὶ τῶ φυσικῆς φιλοσοφίας ἐκείνησιν. δύο γὰρ ἔχον ἡμῶν πρεσβυτέρων μὲν πρῶτον αὐτῶν, τῶ δὲ πατρῶος ἀρετῆς μὴ γνησιότητος ζηλωτῶν ἀρετῶν, ἡ δὲ αὐτῶν ἀσθενῶν τῶ φρατηρίας ἐχειροτόνησιν, ἀλλὰ τῶ ἀρετῆς μᾶλλον ἢ γένει πρεσβυτέρων, τὴν ἀρετῶν πρεσβυτέρων τῶ πρῶτον τὴν καλῶν ἀσθενῶν πολλὰς τυφλωπίσιν φύσιν. οἱ γὰρ ἐκ πατρῶν νομίζοντες δίκαιον εἶναι τὸς ἀρετῶν ὅτι τῶ πρῶτον καὶ τῶ πρῶτον, τυφλωπίσιν πρῶτον τὴν ἀλήθειαν, χερκεμύθων τὸ γένος, ἢ γένει, ἀλλὰ ἀρετῆς. ἡ δὲ γὰρ πρῶτον βασιλείας ἡδὲ ἀνάξιον εἶναι τῶ πρῶτον γματος εἰς τῶ ἀξίαν ἐστέται, ἀλλὰ τὸν βασιλευσὶν ἐχόντων ἡστέται, καὶ τῶ ἀρετῶν ὅτι τῶ μὲν χερκεμύθων δυνάμειον.

virtutum instrumenta esse animaduertēs, præposterum consilium dare minimè pertimefcar. Quocirca vos quoque, ὁ leonis mihi chari nobiles fœtus, ita vos cõseruet, vt iis familiaritatibus, nullus omnino ad vos aditus pateat: quod & vestram, & paternam gloriam augeatis.

Nilammoni & Nilammoni. 288.

Homonymiam quidem vobis parentes, synonymiam autem mores imposuerunt. Illam enim à parentibus obtinuistis: hanc autem ab iis, quæ gefistis, consecuti estis. Quandoquidem si in optimis quibusquæ actionibus homines viderent, volupratè sanè afficerer. Quoniam autem in contrariis rebus eam exhiberi, vehementer hoc nomine angor. Impudens enim oculus, & elata ceruix, & perpætua superciliorum aggitatio, & turbulentus incessus, & de nulla re turpi erubescere, fœdissimi animi argumentum est, obscuras perturbacionum suarum notas corpori imprimentis.

Theodoro clarissimo. 289.

Cum multis aliis nominibus vitũ Deo charum Molen admiror ac suspicio, tum hoc præsertim nomine, quod cum omni vitiosa affectione superior esset, naturalem quoque charitatem vicit. Nam cum duos filios haberet, qui tandem ab eo procreati essent, tamen paternæ virtutis æmulos minime se præberent, neutrum horum militaris sui imperij successorem instituit, verum eum, qui virtute potius, quam genere ipsi coniunctus erat: virtutem nimirũ naturæ, ad honesti diiudicationem persæpe cæcutienti, anteponeus. Nam qui æquum esse censent, vt à patribus ad filios imperia delabantur, ad veritatem hallucinantur. Honor quippe, non generi, sed virtuti debetur. Neque enim regis filium, si huiusmodi dignitatem ascribere oportet: verum eum, qui regio animo præditus est, administrandique imperij scientiam concipere potest. Illud sanè mitissimũ illum virũ luculentè

ostendit, quòd ne fratris quidem, gratia & favore ductus, ad sacerdotij dignitatem obulerit (nam qui eos, qui ex ipsius lumbis exorti fuerant, huiusmodi honore afficiendos duxerat, vetùm naturæ vim, ac velut tyrannidem superauerat, haudquaquam profectò favore adductus fuisset, vt fratrem sacerdotij corona redimeret) sed diuinis oraculis obsequens. Ob eamque causam, qui aduersus eum rabido animo impetum fecerant, ac non diuino suffragio, sed priuato animi iudicio fratrem ab eo sacerdotem designatum fuisse arbitrabantur, nouas & inusitatas pœnas penderunt. Hi enim partim dehiscente terra absorpti sunt, partim cœlestis ignis ardore conflagarunt.

Charemoni Diacono. 290.

Etsi Eusebius, quemadmodum ad me scripsisti, fœdus cum vitio fertens, virtuti bellum infert, atque celeriter ex calumnia ad stitendas insidias adducitur, promptèq; suspicionibus parum consentaneis fidem adhibet: ac præterea in his quidem, qui deliquerunt, supplicio afficiendis acerbû & inexorabilem, in iis autem, qui aliquid ex virtute gerunt, remunerandis pigerrimum se præbet: minimè tamen æquum est ipsum à te suggillari, qui eadem, quæ ipse, vt rumor est, ne dicam grauiora, perpetras. Aut enim ab huiusmodi flagitiis abstinere aut eos, qui ea committunt, ne suggilla. Quanquam fortasse hoc ipsi meritò accidit, quòd cum te, cum talis esses, diaconû creauerit, ac proinde vim numinis vitricè minimè fugerit. Nam qui Ecclesiasticis functionibus occlusum os, contrà quàm oportebat, aperuit, aduersus seipsum, vt apparet, aperuit: & qui se effrenatam linguam aduersus probos infraere arbitrabatur, eam aduersus seipsum armavit.

Germano. 291.

Qui voluptates, quas multi expugnari minimè posse existimât, per temperantiam

τη πορνου σκάνον τ' αφρότητα λαμπαράς εδειξες, μηδὲ τὸν ἀδελφόν, ἡγεῖται εἰς τὴν ἱερασίαν παρεπινοχένας. ὁ γὰρ τὸς ἐκ τῆς λαγύρας αὐτῆς φύσας μὴ ἀξιώσαι ποιῆσαι πημῆς, ἀλλὰ παρρηγοῖδους τῆς φύσεως τυραννίδος, ὅτι ἂν τὸν ἀδελφόν, ἡγεῖται τῆ ἱερασίᾳ ἐπεράνωσεν, ἀλλὰ καὶ γείρας χηρισμοῖς, διὸ καὶ οἱ κατ' αὐτῆς ἑπιπλησίησαντες, καὶ νομίαντες ἔδειξαν ἡμῶν, ἀλλὰ κρισί λογισμῶν οὐκ εἶχε κεχειροτονημένοι τ' ἡμῶν, δι' αὐτῶν ἀνθεῖς ἐδεδῆσαν. τὰς μὲν γὰρ ἡ γῆ χαύδου κατέπιεν, οἱ δὲ περὶ οὐρανὸν ἔρπον ἐγένοντο.

Χαρήμονι Διάκονῳ. σζ.

Εἰ καὶ Εὐσέβιος, ὃς γὰρ γράφας, τῆς κηλίας ἀπειδοῦδρος, τῆς ἀρετῆς πολέμῳ, ὅτις μὲν ἂν ἐκ ἀφροσύνης εἰς ἑπιπνοχένας ἐπαρθεῖται, παρεπινοχένας δὲ ἑπιπνοχένας μὴ παρεπινοχένας εἰσὶν ἑπιπνοχένας (α. α. α.) καὶ ἐν μὲν τοῖς ἑπιπνοχένας τῆς ἡμαρτησιῶν ἀποβλήτων, ἐν δὲ ταῖς ἀμοιβαῖς τῆς κατὰ τοῦτοῦτον οὐκ ἐπιπνοχένας, ἀλλ' οὐ γὰρ αὐτῶν ἐπιπνοχένας διχως σκάνον καμῶν, ὁ παρὰ αὐτῶν, ὡς φασὶν, ἴ. α. μὴ λέγα ἄργαλεώτερα πλημμελῶν, ἢ γὰρ μὴ ἑπιπνοχένας τοιαῦτα, ἢ μὴ καμῶν εἰς τὸς ἑπιπνοχένας. τὰ γὰρ δὲ τῶν αὐτῶν κατ' ἀξίαν σκεπτεῖται, ὅτι σε τοῖς τοῖς ἑπιπνοχένας. ὅτι ἔλαθε τὴν δὴ μὲν. ὁ γὰρ ἀπὸ κηλίας μὲν ἀπὸ τῆς ἐκκλησιαστικῆς γερμῆς σῶμα ἔδόντας ανοίξας καὶ ἑαυτῶν, ὡς εἰσικει, ἡγεῖται τῆς εὐδοκίμων νομίνας ἀθέρων ὅτις ἐπιπνοχένας, καὶ ἑαυτῶν ἄπλησται.

Γερμανῷ. σζα.

Ὁ μὲν τὸς πολλοῖς ἀμαχίς εἶναι δοκῶν ἐξ ἡδονῆς σφροσύνης καὶ ἐγκρατείας τυραννί-

τυραννικῶς βιαζομένης, ἔτος ἑλευθέρων παντὸς ἄχρι παρῆς ἔχον τὴν ψυχὴν, προπαίσις λαμπαράς καὶ πολλοῖς ἐκτρέφεται διχως. ὁ δὲ σκάνονας μὲν κατὰ κράτος ἀλάς, καὶ ἑπιπνοχένας βαρβαρικῶν τῶν σώματος παθῶν τυραννίδος. βαρβαρικοῖς δὲ προπαίσις ἐκβαρβαρῶδους, ἔτος καὶ ἡλιθίος εἶναι μοι δοκεῖ, καὶ ἀνδραπαυδῶδους. δειλία γὰρ καὶ φόβος μειζῶν κακῶν, καὶ καὶ παράδοξον καὶ ἐπιπνοχένας ἀκαδοῖν, ἀνδρῶς εἶναι δοκεῖ. φόβος μὲν γὰρ δουλείαν ἢ ἑαυτῶν ἢ τῆς πατρίδος πολέμου.

Δαυὶλ πρεσβυτέρῳ. σζβ.

Τὸν λαμπαράς ἀπὸ μὲν ἑπιπνοχένας, καὶ τὸν νοῦν τῆς ἱερῶν γραφῶν ἐπιπνοχένας πειρώμενος, καὶ τὴν μὲν γλῶσσαν ἔχον σκεπτεῖται τὴν ψυχὴν, τὴν δὲ γνώμην εὐσεβῆ τὴν καὶ εὐαγγέλιον ἀκαλοῦται τὴν αὐτῶν, καὶ μὴ ἡγεῖται μὲν τῶν οὐκ ἐπιπνοχένας, τὸν σκάνον νοῦν ἐκβαρβαρῶδους. τοῖς γὰρ ἐπιπνοχένας καὶ παρεπιπνοχένας πολέμου, καὶ κινδύως ἐπιπνοχένας μέγιστος εἰς αὐτὴν τὴν ψυχὴν βλέπεται.

Νευλάμμωνι πρεσβυτέρῳ. σζγ.

Φυσιολογεῖν μὲν ἐμοὶ ἐ πολλῆ σκεπτεῖται, ἵνα δὲ μὴ σκεπτεῖται, γράφω. ὅτι ἀπὸ τῶν κηλίας ἀφροσύνης, πημῆς μὲν τῶν μεθόπτων ἀχρεοὶ γίνονται καὶ θυμῶν εἰς πημῆς δὲ πημῆς καὶ ὑφαιμοῖς, ἢ ὑπὸ σκάνονας, τῶν σώματος ἑπιπνοχένας εἰς τὸ βάθος, καὶ ἀχρεοῖς τῶν παρεπιπνοχένας τῶν ἐπιπνοχένας κατὰ μὲν τοῦτον, ἢ τῆς κηλίας τὸ ἐπιπνοχένας θεοῦ θέρων εἰς τὴν ἐπιπνοχένας ἀνεκκελεσάμενος. εἴτε δ' ἔπος περὶ, εἴτε σκάνονας εἴη κεκραμένος, δὴ αὐτῶν ὁ λογισμῶς, καὶ ἀπὸ τῶν ἀριστῶν, ἢ μὴ συγχρηθῆσαι ὅπως κηλίας τὸ παθος, ἢ κηλίας μεταρρυθμίσει εἰς ἁρμονίαν καὶ ἀφροσύνην.

& continentiam velut tyrannide opprimit, hic, cum liberam ab omni vitiosa affectio- ne animitiam habeat, id meretur, vt in hlltis ac præclaris trophæis exulteret. Qui autem, cum ab illis profus constrictus teneatur; atque à barbaricis corporis vitiis tyrannide prematur; barbaricis tamen trophæis gloriatur, hic profectò mihi & stolidus, & seruilis animi esse videtur. Quippe ob maiorum malorum metum ac formidinem (etiam si hoc & dictu & factu mirum sit, fortis & strenui viri speciem gerit. Dum enim id timet, ne aut ipse, aut ipsius filij seruiant; bellum gerit.

Danieli Presbytero. 292.

Eum, qui præclarum aliquod argumentum attingit, ac Scripturarum sacramentum interpretari conatur, hoc facere oportet, vt linguam quidem grauem & apertam ac dilucidam, mentem verò piam & sanctam: easque sequatur, non autem antecedit, nec ad arbitrium suum eorum sensum torqueat. Iis enim, qui eas peruertere, ac sinistra interpretatione deprauare non dubitant, maximum periculum; ad ipsam animam spectans, impendet.

Νευλάμμωνι πρεσβυτέρῳ. 293.

Mihi quidem de rerum natura disputare haud magno studio est: at ne te mœrore afficiam, hoc scribo. Ob temperamentorum discrimen fit, vt quidam ex his qui temulentia laborant, pallidi ac feroces existant, quidam contrà rubicundi ac sanguinei: quòd videlicet aut ob mentis emotionem sanguis ad intimas partes se receperit, ac pallidam oris superficiem reliquerit, aut quòd agitatio calorem cum, qui in intimis partibus fixus est, ad extimas partes reuocarit. Cæterùm siue hoc, siue illò pacto quispiam captus sit, potest ratio præstantissimi cuiusdam aurigæ instar, aut, ne hæc vitiosa affectio excitetur, prohibere: aut eam, si excitata sit, in concentum ac lenitatem traducere.

X x

liorem mentē redite. Id enim licet, quantiſper in vita ſumus, Deus quippe nō vult mortem peccatoris, ſed magis vt à via ſua mala conuertatur, ac celebrē vitam viuat. Si enim faciem eius in cōfeſſione preoccu- pauerimus, hoc eſt, ſi ante præſtitū diem per res ipſas ei ſatiſfecerimus, in iudicio miſericordiam conſequemur. Creatoris enim, vt iam dixi, ſententiam quouis argumēto ac demonſtratione firmiorem iudicare oportet.

Agathonī Preſbytero. 296.

Deus Abrahami ſemen cæleſtibus aſtris ac maris arenæ comparaturum ſe pollicitus eſt: illud ſignificans, quōd quidam ex ipſis elucebāt (quales ſcilicet fuerunt prophetæ & iuſti viri, Apoſtoli item, & qui eorum opera fidem amplexi ſunt, ac probis actionibus enituerunt: ad quos Saluator dixit, Luceat lux veſtra coram hominibus: & Apoſtolus, Inter quos luceatis tanquam luminaria in mundo) quidam autem abiecti, ac terrenarum rerū ſtudiis addicti eſſe deprehenduntur, inſtabilesque atque ad omnem ventum agitati: qui etiam proinde tanquam marina & infructuoſa arena reputati, contemnentur, ac pro nihilo habebuntur.

Paulo. 297.

Si, tanquam in gratiam redituri, qui nuper amici erant, inter ſe diſſident, leuius malum eſt: ſi autem tanquam in implacabili odio ac ſimultate permanſuri, grauius. Quoquo verò animo ſint, tu da operam, vt quàm ocyſſimè in gratiam eos reducas: ne alioqui temporis mora difficilius hoc negotium reddat.

Eidem. 298.

Qui paupertate ad negotium aliis libenter exhibendum abutitur, is non modò indignus eſt: qui miſericordiam cōſoquatur, ſed etiam odium promeretur. Nam pro eo

λόγοις, ἀλλ' ἀνεύρησθε. ἔξεσι γὰρ ἕως οὐρανοῦ ἐσμέν. & γὰρ θέλει ὁ θεὸς ἢ θάνατον τῶ ἀμαρτανῶ, ὡς τὸ ἵπτι- σπείρειν αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶ ἢ πονηροῦς, καὶ ζῆν αὐτὸν πλὴν αἰδίου ζωῆς. εἰ γὰρ περὶ θάνατον τὸ πρῶ- στωπον αὐτῶ ἐν ἐξομολογίῃ, τιτέ- σιν, εἰ περὶ ἢ κωδίας ἀφ' ἀραγμα- ταν αὐτῶ ἀπολογισόμεθα, ἐν τῇ κρι- σῇ ἐλεηθῆσομεθα. ἢ γὰρ τῶ δὴ μὴ γνῶ, ὡς ἔφην, ἀπόφασις, πάσις ἀπο- δείξῃ ἡσυχροτέρων καὶ ἡ νομίζεν.

Αγαθωνί πρεσβυτέρω. σιζ.

Οὐρανίους ἀστροῖς καὶ ψάμμω θαλα- σσῆα παρειχάσιν τὸ τῶ ἀβραάμ ἐπισημαίνατο ἀνέριμα ὁ θεὸς, μινύων ὅτι πνὲς μὲν ἐξ αὐτῶ ἀβραάμου- σιν, οὗο ἦσαν οἱ περὶ φῆται καὶ οἱ δι- κχοῖ, ἀποστολοὶ τε καὶ οἱ ἐξ αὐτῶ πτεῦσαις, καὶ ἔργοις ἀβραάμου- τες. οἱς ὁ σωτήρ μὲν ἔειπεν. Διαμάρτω- τὸ φῶς ὑμῶν ἕμπερθεσιν τῶ ἀνθρώ- πων. ὁ δὲ ἀποστολος, Εν οἱς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ. πνὲς δὲ χαμυγ- πετῆς καὶ χαμυγζήλοι ἀλλώσονται, ἀβραάμοι τε καὶ ἄπο σωτῆρος ἀνίμω περὶ φερόμενοι, οἱ πνὲς καὶ ἐξευτελι- σθῆσονται, ὡς ψάμμω θαλασσῆα τε καὶ ἀκαρπος λογαζέντες.

Παύλῳ. σιζ.

Εἰ μὲν ὡς διαλαρισόμενοι οἱ τρωίω φίλοι ἀβραάμου, ἢ τῶν ἐστὶ κακῶν, εἰ δὲ ὡς ἀπὸ ἀνδρὶ ἀβραάμου ὡς, μὲν- ζον. πλὴν ὅπως ἀν ἀβραάμου, σπῆ- δασον εἰς εἰρήνῃ βαπτον αὐτῶς σιναλ- λάξαι, μὴ ποτε καὶ ἡσυχροτέρων τῶ κατωκενῶσιν.

Τῶ αὐτῶ. σιη.

Οἱ τῆ πνὲς εἰς φιλοπραγμοσύνην κατωκενῶσιν, ἢ μόνον ἐλῆς τυχεῖν ὡς ἀν εἰν δὴ χροῖς, ἀλλὰ καὶ μίσησιν ἀξίως ἐστὶ δὲ γὰρ τῶς ἡσυχροτέρων ἀβραάμου, τῶ ἀβραάμου.

ἀβραάμου, ἐγκλήματα ῥάπτει. διὸ δὴ καὶ ἢ τῶς δὴ χροῖς πνὲς, μὴ ἐλεῖσθαι τὸν πνὲς ἐν κρίσει ἐπίστω- σεν. ἐλεῖσθαι μὲν αὐτὸν βελοιδίη, σικωφαντῶν δὲ ἀπαρρεύσασα. εἰ γὰρ σικῆνος τὸ τῶ ἰκίτη χῆμα ἀφίμωρος, τὸ τῶ ἀβραάμου ἀναλαβεῖν πολμῶσε τὸ δὴ χροῖς, κρατεῖτω παρ' αὐτῶ ἰμ- φισαμῶν. κύριος μὲν γὰρ ὅτιν ὁ ἐγκ- κληθεῖς καὶ νικῆσας, μετὰ πλὴν νικῆν οἰκτῆραι ἢ ἡτῆθέντα, ἢ μὲν ὁ τῶ ἰμ- φη κύριος, δὴ χροῖς ἀν εἰν λυμῆσασθ τὸ δὴ χροῖς.

Θεωνί ἐπισκόπῳ. σιθ.

Εἰ καὶ αὐτὸ κατ' ἐαυτῶ ἢ κακία Ζωσίμου δοῦμα (μὲν, ὡς γέγραφας, βαλεπὴ τι γράφῃ καὶ τοῖς ἀλλοῖς τῶ βαλαμῶν, χαλεπωτέρω εἰσάμεται, τὸ δὲ μὲν εἰδέναι αὐτὸν ὅτι νοσεῖ, χαλεπωτέρω αὐτῶ δὲ κενυθὶ πῆ μὲν ἐνοχλεῖς ὡς διωσαμῶν ἀνίμωρον θε- ρεπεύσασ νόσημα. τῶ γὰρ εἰς μὲν- τῶ καὶ παθῶν καὶ πνὲς περὶ μὲν κακίας.

Πέτρῳ. τ.

Λίαν θαυμάζω τῶ αἰδίου Παύ- λου πλὴν ἀνδρίας, πῶς καὶ κρινόμενος ἐδημηγορεῖ, καὶ εὐθυμῶς ἀπαιτῆστος εἰδιδασκε, διδασκάλου μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ μετ' ἐξουσίας λέγειν, κρινόμενος δὲ τὸ μετῆν τῶ κρινῶ τῶς λόγους. ἀλλ' ἕτος εἰς τῶναπτόν ἐχῶρει. ἢ καὶ γὰρ ἐν ἐαυτῶ τὸν τῶς σοφίας χροῖς, τε καὶ κρινῶσιν.

Αρχοντίῳ πολιτευομένῳ. τῆ.

Εοικας ἀγνοεῖν ὅτι τὸ αὐτὸ ῥῆμα, καὶ τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ ὁ αὐτὸς λόγος, μὴ μετὰ τῶ αὐτῶ τοῖς λεγόμενος. ποτε μὲν ἐμῶν εἰ λογιμῶν, ποτε δὲ ὀργῆς κακῶν.

quod quietem agens obsecrare debebat; ipse contra accusationes concinnat. Quam etiam ob causam Scriptura sanxit, ne quis pauperis in iudicio misereatur: non quodd ei misericordiam impertiri nolit, sed quodd eum sycophantam agere prohibeat. Nam si ille supplicis specie missa facta, litigatoris personam assumere audeat, ius apud iudicem superiores partes ferat. Etenim quidē is qui in iudicium vocatus est, ac causam obtinuit, post victoriam ei, qui causa cecidit, facilem ac misericordem se præbere: at non item æquum est, vt is, penes quem sententiæ arbitrium ac potestas est, ius ipsum labefactet.

Theonī Episcopo. 299.

Si ipsa quoque seorsim perpenſa Zoſimi improbitas, vt ad me scribis, grauis est, atque cum aliis collata grauior inuenitur, ac denique hoc eam grauiſſimam & atrocisſimam eſſe demonſtrat, quōd morbū suum ignorat, quid iobis perinde moleſtiam exhibes, tanquam incurabili morbo mederi queamus. Hoc enim Deum ſolum requirit, qui & turbulētias animorum permotiones, & omne vitij genus fundit ac profligat.

Petro. 300.

Magna me admiratione afficit celebris illius Pauli fortitudo, per quam & cum in iudicium vocaretur, concionatoris munere fungebatur, & cum causa ei dicenda eſſet, doctoris partes obibat. Doctoris enim est cum autoritate loqui: rei autem sermones suos pro tempore moderati. At hic tamen contra se gerebat; nec mirum: habebat enim in ſeipſo ſapientiæ ſubminiſtratorem ac moderatorem.

Archontio magistratum gerenti. 301.

Illud ignorare videris, idem verbum, & idem nomen, & eundem sermonem, diſpari contentione prolatur, nunc quiddem rationis ac prudentiæ, nunc autem prudentiæ fructum præ se ferre.

Alypio. 302.

Αλυπίω. τζ.

Amicus tuus, ut iis, qui similitudinem eam, quæ ipsi tecum intercessit, probri loco obicerunt, silentium indicat, istuc se contulit. Profectus est enim, ut non modò præsentem comitarem ac benevolentiam superet, sed etiam ut pristinam animi offensionem extinguat. Supinis itaque manibus eum excipe.

Agathodamoni Grammatico. 303.

Et si quibusdam tibi fortasse adblatentibus, responsum tuum à ratione ac iudicio, non ab ira manasse visum est: mihi tamen contrà ab audacia potius & temeritate profectum esse videtur. Quamobrem tibi faciendum esse censeo, ut ratione iræ anteponas: sicque & ad loquendum, & ad scribendum te compares. Nam si ipsi ante rationem proflire permiseris, nihil erit, quod non sursum deorsumque voluat.

Theophilo Subdiacono. 304.

Quòd quidè experimento famam beatus Timotheus superavit, aspectuq; quam auditione, præstantior fuit, omnes quibus suavi ipsius consuetudine frui donatū est, exploratum habent. Quòd autem ipso quoque tantū eloqui posse optarim, quantum cupio, nemo, ut opinor, dubitat. At quoniam optare facile est, consequi autem difficillius est que facile ac promptè optantur, idcirco ego quidem tacebo: tu verò ex his rebus, quas certò cogitas habes, encomium ipsi contexere ne graueris.

Petro Lectori. 305.

Posteaquam conscelerati atque nefarii Iudæi propter audacissimum illud & insuave facinus aduersus Dominum perpetratum angelico subsidio destituti sunt, tum verò Romanorum gladio traditi, tanto munere capti sunt, ut, qui cõspexerunt, adduci vix possent ut crederet quoniam eorum interiisse: ac rursum tantus cælorū

Ο φίλος ο σός, παύσων τής ὀνειδισαίας αὐτῆς πλὴν τῆς σὲ γεγεννημένου αὐτῷ μικροβουλίας, σκεῖσε ἀφίκετο. ἥκα γὰρ πλὴν νυκτὸς φιλοσοφουμένου & μόνον κελύφων, ἀλλὰ καὶ σβέσον πλὴν παρελαβῆσαν δυσμέειαν δίδεξο τοῖνυ αὐτὸν ὑψηλὰς χειρῶν.

Agathodamoni γραμματικῷ. τγ.

Εἰ καὶ πῶς ἴσως κατακλύσει σε, ἔδοξε λογισμῷ εἶναι. οὐκ ὀργῆς ἢ δόξης κρισε, ἐμοὶ δοκεῖ θερασίτητος μάλλον εἶναι ἢ θερασίτης οὐ καρπός. διὸ δὴ παρρησίᾳ σοὶ ἐμπαροῦσαι τῆς ὀργῆς πέναι τὸ λογισμὸν, καὶ ἔπειτα ἢ λέγειν ἢ γράφειν. εἰ γὰρ συγχρησίσας αὐτῇ παρηγοῦσθαι τῶν λογισμῶν, πάντα ἀνω καὶ κάτω ποιήσῃ.

Θεοφίλω ὑποδιακόνω. τδ.

Οτι μὲν τῇ παύσει τὸ φημί ὑπερέβη ὁ μακρότερος τιμῆος, καὶ κείνων μὲν ἀκοῆς εἰς θεῶν ἐρχόμενος, ἀπαντες οἱ τῆς μελιχρῆς σκευῆς ἀξιοθετικῆς συνστάσεως ἴσασι. ἐπὶ δὲ ἢ αὐτὸς κεύθῃ μὲν προσδοτὸν διωκτικῶν φρεσῶν, ὁπποῦν καὶ βόλοισι ἔδει, ὡς οἱμαῖ ἀμφιβάλλει. ἐπειδὴ εὐξασθαι μὲν ῥα διόν, τυχεῖν δὲ δειπνότερον, ἢ ὅσα παρῆχον εὐξασθαι, ἐγὼ μὲν σιγήσω, σὺ δ' ἐξ ἂν ἀκριβῶς οἶσθα, τὸ ἐγκώμιον αὐτῷ ὑφάσαι μη παραστήσῃ.

Πέτρῳ ἀναγνώστῃ. τε.

Οἱ τε οἱ ἀλιτήριοι Ἰουδαῖοι τῆς ἀγγελικῆς συμμάχιας ἀπὸ τῆς δεσπόσης πλὴν πᾶντολμον σκηνίλυ λύσαν δεδραματουργικῆν ἐγυμνάθησαν. τότε δὲ τῇ φωνῶν παρῆχον ἀσπίδι, προσδοτὸν μὲν εἰλάσαν, ὡς τῆς τεθεαμένους ἀπιστεῖν, εἰ τις ἀπόλετο. προσδοτὸν δὲ οἱ πεπληκότες εὐρέθησαν, ὡς δειπνεῖν.

ἀπορεῖν ἅπαντας εἰ τις εἰλάσει. ὅτε μὲν γὰρ παρῆ τῆς σκευῆς ἢ μακρῶν ἐβήγαστο, μετρίως ἐσωφρονίζοντο. ὅτε δὲ τῆς δεσπόσης ἐμάνθησαν, ὡς συγγνώμης μετρίως πλάσσαντες πανωλεθρία παρεδίδθησαν. οἱ μὲν γὰρ πυρὸς καὶ σιδήρου, οἱ δὲ λιμῶν ἔργον ἐγένοντο. οἱ δὲ παρῆχον ἀφθόντες ἀπὸ τῆς παρῆχον σκευῆς ἦθησαν, ἵνα καὶ τῶν τῆς πολέμου παραδοσῶσι συμφορῶν, καὶ ὡσπερ ἀρχιμαλωτοὶ ματιλίαι πλὴν ἑφ' ἡλίῳ παρῆχόντες, ἴδωσι πάντα γῆστε ἀνωθῶν φαιφθέντος τὸ σέβας.

Κυρίλλῳ ὑποπόπῃ. τς.

Ὡσπερ βασιλεὺς ὑπὸ τῆς νόμων ἀρχαῶν, ἐμφυγῶν ἐστὶ νόμος. ἔπειτα καὶ ἱερεὺς ὑπὸ τῆς θεομῶν βασιλευμένους, καὶ ἄλλοι ἀφθόντες.

Ἡσαίᾳ στρατιῷ. τζ.

Ὡσπερ οἱ γνήσιοι καὶ ἀξέπυροι τὸ προσωπίως ἐρεσται ἐκ τῆς οὐκείας ἀγνείας, καὶ παρῆ τῶν ἄλλων καὶ παρῆ μὴ ὄντων τοῖσιν πολλὰς κερδῶν τῶν ψήφους φέρουσι. καὶ ἔδνα ἠρωῦται ἀκίλατον εἶναι. ἔπειτα καὶ οἱ τῶν ἀσελγείας οἱ στρατῶν, ὡν εἰς καὶ αὐτῶν, ὡς φασὶ, τυχεῖν, οἱ τῆς σφῶν λαγνείας, καὶ τῶν μὴ ὄντων, τοῖσιν εἰ ἀφθόντων, ἔχουσι γὰρ οἱ τῆς καὶ εἰ αὐτῶν, καὶ τῶν παρῆ τῶν ἄλλων φέρουσι ψήφους.

Αιμωνίῳ τριβύτῃ. τι.

Καὶ ὁ κερδῶν τῆς πανηγύρεως ἐπαληθεύων εἰ αὐτὸν εὐμεία φύσεως κεκλήσονται. ἵνα γὰρ παρῆ τῶν ψυχῶν ἔαρ, τὸ μετὰ τὴν χειμῶνα τῆς ἀμαρτημάτων ἀνθήσαν, καὶ τὸ τῆς σωματῶν ἔξω θαύματος καθεστῆκε τῆς γὰρ χειμῶν δυσχερασίας δειπνόντων, τῆς θεατικῆς οὐκείας παρῆχου, ἵνα δειξῆ, ὅτι οἱ τῶν χειμῶν

numerus inuentus est, ut omnes ambigerent, an quisquā captus fuisset. Cum enim aduersus conseruos duntaxat eorum furor acueretur, parcius plectebantur. At cum aduersus Dominum furor ipsorum exarsisset, tum verò, ut eiusmodi scelere admisso, quod veniam omnem superaret, internecioni addicti sunt. Alij enim flamma & ferro, alij fame oppressi sunt. Qui autem cladi superfuerunt, ob id tantummodò superesse permisi sunt, ut & belli calamitates tragicum in modum deplarent, & velut captiui quidam verberones orbem vniuersum peragrantes, Crucifixi cultum ad venerationem omnibus in locis florentem prospicerent.

Cyrillo Episcopo. 306.

Quemadmodum rex, qui legibus parer, viua lex est: eodem modo sacerdos quoque qui sanctionum Ecclesiasticarum imperio subest, tacita norma & regula est.

Esaiæ militi. 307.

Quemadmodum sinceri atque ardentis pudicitiae amatores ex sua castitate de alijs etiam, quamuis minimè tales sint, puras sententias ferunt, nec impudicis quoniam esse arbitrantur: eodem modo qui libidinis cæstro tanquam rabie quadam agitantur (quorum te quoque vnū esse aiunt) ex petulanti sua libidine alios, etiam qui non sunt, tales esse iudicant. Vtrique enim ex suis moribus de aliorum quoque moribus calculum ferunt.

Ammonio tribuno. 308.

Et festi quoque dies tempus suo nomini respondens, naturæ felicitate ornatum est. Ut enim animorum ver, quod post peccatorum hyemem floruit, missum faciam, ne illud quidem, quo corpora vtuntur, admiratione caret. Siquidem hybernam intemperiam subsequens, æstiuam molestiam antecedit: quò nimirum illud ostendit, quòd qui scelorum hyme de-

functus est, nisi verum & grauem ac moderatum statum in seipso retineat, iudicij flammis addicetur. Ut enim necessitate quadam aetas veri succedit: ad eundem etiam modum post lenitatem & patientiam iudicium omnino veniet.

Martyrio Presbytero. 309.

Si illud tibi studio est, vir optime, vt, que abs te cum virtute geruntur, magna esse videantur, ne sublimiter ac magnifice de te sentias, ac tum ampliora ea reddes. Ne te fecisse existimes: ac tum maiorem splendorem consequeris. Nam si peccator, id se, quod est, esse iudicans, iustus efficitur (quemadmodum Publicano cōtigit) quid tandem afferri potest, quin iustus peccatorem se esse existimans, maiorem hinc venerationem gloriāque sibi compareret. Si candida peccati agnitio coronam peccatori attulit (non enim per animi summiffionem, sed veritate ductus, hoc dicebat) quid caute est, quamobrem humilitas iusto sexcentas coronas non necitat?

Petro Scholastico. 310.

Plerique mortaliū (neque enim omnes accusare fas est) mala quidem etiam sine cuiusquam disciplina faciunt, bona autem adhibito quoque magistro nō intelligunt: atque ea quæ pœnam & cruciatum spirant, sua sponte agere non intermittunt, que autem coronas accersunt, ne coacti quidem admittunt: atque illa, tamen si persæpe ne exempla quidem vlla habeant, pariter, hæc autem, etiam exemplis ante oculos propositis, improbent, nedum imitentur. Quam ob causam hæc scribam, fortasse non ignoras: nempe quia Zosimi & Maronis vitas comicum in modū proficidisti.

Danieli Presbytero. 311.

Sapientis Presbyter Eustathius, qui, pro diuino suo in improbos odio, etiam idem sibi eum impuro & scelerato, vt nosti,

τῆς ἀμαρτημάτων ἀπαλλαγῆς, εἰ μὴ ἐσθρηνῶ καὶ βελήκῃαν κρατῆσαι ἐν ἑαυτῷ φυλάξῃ, τὰ περὶ τῆς κρίσεως ὡς ἀδιδίκαται, ὡς ἀπὸ γὰρ ἀναγνώσεως καὶ μετὰ τὸ εἶναι τὸ ἕρος, ἔπειτα καὶ μετὰ τὴν ἀνέξικτον ἢ κρίσις πάντως ἐπιφοιτήσει.

Μαρτυρίῳ πρεσβυτέρῳ. τθι

Εἰ βέλεις, ὦ βέλπτε, μεγάλα δεῖξαι τὰ σαυτῷ κατορθώματα, μὴ μέγα φρόνει, καὶ τίτε ταῦτα μέγιστα ἀποφαινείς. μὴ νομίσης πεποιτικῆσαι, καὶ τότε λαμπρότερος ἴσθι. εἰ γὰρ ὁ ἀμαρτημάτων νομίζω, εἶμαι τὸ ὅσον ὅτι δὴ καὶ γίνεται ἄσπρον οὐδὲ πλάγιον, ὁ δὴ καὶ ἀμαρτημάτων ἑαυτὸν ἠγούμενος, πῶς ἔσμενος εἶναι, καὶ ἐκλεγεσθῆναι ἐὼν γνησίως ἀμαρτημάτων ἀμαρτημάτων ἡγεγνημένος, ἔστι γὰρ ταπεινοφροσύνη, ἀλλὰ ἀληθεύω, ἔλεγε, ταπεινοφροσύνη δὴ καὶ πῶς ἔμμελεις, πλεῖστα περὶ αὐτοῦ.

Υἱέτῳ σχολαστικῷ. π.

Πολλοὶ μὲν ἀνθρώπων πάντα γὰρ ἀπαύδα ἔχουσι. τὰ μὲν καὶ ἐμὴ μαθήτες ἀφ᾽ ὧν, τὰ δὲ ἀγαθὰ ἔστι δὴ διασκομῆται σμικρῶν. ἀλλὰ τὰ μὲν πρὸς μωρίας πρὸς ἅλα ἀφ᾽ ἑαυτῶν ποιῶντες εἰς ἀγαθὰ τὴν δὲ σφαιρῶν ἀποτρέφουσι, ἔστι ἀναγνώσει καὶ ἀποκαθάρσει, καὶ εἰς ἀγαθὰ μὲν μὴδὲ ὡς εἰδήματα πολλὰ καὶ ἐχόντες πλῆθι. ταῦτα δὲ καὶ ὡς εἰδήματα ὅσωντες ὡς ἀγαθὰ φρονίως, τοσοῦτον ἀπέχουσι τὸ μμεῖναι. τὴν γὰρ δὴ ταῦτα γράφω, τὴν γὰρ ὅσα ἀγνοεῖς, ὅτι Ζωσίμου καὶ Μάρωνος τὴν βίαν ἐκινώμεθας.

Δανιὴλ πρεσβυτέρῳ. πια.

Ὁ σοφὸς Εὐστάθιος ὁ πρεσβύτερος, ὁ ὑποθετικῶς μωσοποιεῖται, καὶ ὅτι τῆ ὀμωμίας τὴν ἐναγῆς, ὡς οἶδα, Εὐστάθιος

Εὐστάθιος βαρυκόμητος, καὶ ἀμειψία ἑαυτῷ τὴν ἀποσηροῦσαν βελόμηνος, οἴχεται. τίθηκε γὰρ, ἔπειτα ἴσως ἔθεμις. ἢ γὰρ τῆς φιλαρέτων ἀνδρῶν κοίμοις, ὡν εἰς τὸν αὐτὸς, τελευταίῳ μὲν ὅτι τῆς λυπηρῶν, ἀρχὴ δὲ τῆς ἀγαθῶν: τὸ γὰρ τῆς ἀθλῶν πέρας, ἀρχὴ τῆς σφαιρῶν κατέστηκε.

Παλλαδίῳ Διακόνῳ. πβ.

Ἐχέει πῆ ψυχῆ μου ἐπιτρέπεις, ὦ φίλε, εἰς τὸ πειθεῖν μὲν τοῖς μέγιστοις κατορθώμασι, ἀπειθεῖν δὲ τοῖς μέγιστοις ἀμαρτήμασι. διὸ καὶ τῆς σκῆνας μὲν διηρομίδους ἐπαγῶν, τῆς δὲ ταῦτα, εἰ μὲν διωμάμην, ἐπισημίζω. εἰ δὲ μὴ, τῶν σφαιρῶν ἀναπέλω. εἰ ποῖνον καὶ τὸν ἐχθρὸν ἀρρηκτὰ τίνα καὶ σοὶ ῥητορεύσαντα ἐπέσημια, μὴ ἐμοὶ χάριν ἴδῃς, ἀλλὰ τῶ θεῷ τῶ ποιάντων μοι ἀποσφίρειν καὶ εἰσαμύνω. καὶ σφαιρῶ σκῆνοι, διὸ ὡν ἀπάτηεις, ἐλέγχων. ἔπειτα γὰρ ἐγὼ καὶ ἐν εἰσμοί, εἰ μὴ ἐλεγχόμεν ὑπὸ σοῦ, ἀλλὰ ὑπὸ τῆς ἀληθείας τὴν λόγον ποιησάμενος.

Λαμπτήῳ Διακόνῳ. πγ.

Ἰδοὶ, ὦ σοφίας ἀποφυγῆς ἀγαλλμα, ὅτι ὁ καλλίνικος τὸ ἕρπονδον βασιλεύς, ὁ ἔπι σπηλαίε τῆς ἀνθρώπων τὸ ἔπιδημίας τῆς δὲ ποιησάμενος, πᾶν τὸ ἀμαρτηῶν ὡς βάρβαρον χειρωσάμενος, ὡς οἰκῶν μετὰ τὴν νύκτα ἀκτερεῖ.

Υἱέτῳ σχολαστικῷ. πδ.

Ὁ μὴ μόνον τοῖς ἀδικουμένοις ἐπιμύλων, ἀλλὰ καὶ ὅπως μὴδὲ ἀδικήσῃ ἀμαρτηῶν: ἔστος ἢ μόνον ἀρχὸν ἀραφῆλος, ἀλλὰ καὶ νομοθέτης σοφὸς δίκαιος ἂν εἴη καλεῖσθαι. τὸ μὲν τῆ ἀρχῆς δυνάμει, τὸ δὲ τῆ ψυχῆ καὶ συνιστῆ Διακονήμενος.

Eustathio nomen esse grauiter & moleste ferebat, ac nomen suum immutare cupiebat; hinc abscessit. Neque enim fortasse dicere fas est, mortuus est. Nam proborum virorum (quorum numerum ipse quoque augebat) somnus, molestiarum quidem finis est, bonorum autem initium. Siquidē certaminum finis, coronarum principium existit:

Palladio Diacono. 312.

Ea quodammodo animi propensione sum, o amice, vt maximis quidem virtutibus fidem adhibeam, ingentibus autem peccatis abrogem. Ex quo efficitur, vt eos, qui illa commemorant, laudibus afficiam; iis autem, qui hæc narrant, si possum, silentium indicam, sin minus, tristem vultum præferendo eos reprimam. Quamobrem, si hosti quoque tuo, qui infanda quædam aduersum te prolocutus fuerat, os obstruxi, ne mihi, sed Deo, qui mihi hanc animi inductionem dedit, gratiam habeatque, vt illum; per ea quæ agis, coarguas, enitere. Nam ita demum ego gratiam tibi habiturus sum, si non tua, sed veritatis causa verba fecisse comperiar.

Lampetio Diacono. 313.

Illud scito, o natium sapientie simularum, quod ille victoriae pulchritudine insignis calorum rex, qui ob humani generis salutem huc venit, posteaquam id omne, quod peccabat, tanquam barbarum subegit, tum verò partam victoriam tantam miserationi habuisse.

Petro Scholastico. 314.

Qui non solum eos, quibus iniuria fit, viciscitur, sed etiam illud prouidet, ne quis alium iniuria afficiat, hic non modo acris ac fortis principis, verum etiam sapientis Legislatoris nomen meretur: vt qui alterum per imperij potentiam, alterum per animi prudentiam conficiat.

Ausonio Correctori. 315.

Qui nec fauore, nec odio, nec muneri- bus adducitur, vt ius labefacter, hic meo quidem iudicio & optima est iusticie regu- la, & incorruptus eorum, de quibus con- trouersia est, iudex ac disceptator.

Hieraci Presbytero. 316.

Id quod à Daniele dictum est, Deus sa- pientiam sapiētibus & prudentiam scien- tibus: prudentiam potissimum quidem de seipso dixit: quoniam Deus non modò regis insomnium (quod ipsemet, qui viderat, ignorabat) ipsi patefecit, sed etiam causam eam, ob quam visum illud ei demonstra- tum fuerat, & interpretationem. Causa porrò regis consilia erant. Quandoquidē enim, vt vero consentaneū est, ob trophœa supercilium attollebat (vt qui non tantum aduersus alias nationes, sed etiam aduer- sus Iudæos, qui multis ac magnis, tum in Aegypto, tum in deserto, tū in Palæstina beneficiis auctos sese atque ornatos fuisse iactabant, rem militarem strenuè ac felici- ter administrasset) illud secum, vt credibile est, agitabat, cum multa imperia extincta perspexisset (nam Assyriorum quoque im- perium finem acceperat) an ipse quoque mutationē aliquam subiturus esset. Quo- circa consentaneè ipsius consiliis atque ani- mi agitationibus visio contigit. Propheta autem ea, quæ ipse cum animo suo agita- rat, primùm ipsi exposuit: vt ab iis, quæ certa & indubitata erant, ea quoque, quæ ignota & obscura erant, fidem inuenirent, atque interpretata facillè admitterentur. Ad hunc itaque modū rex ea, quæ dicta sunt, cōprobauit. Neque enim ex eo duntaxat quod ea, quæ animo voluebat, dixit, con- iecturam fecit vera esse quæ dicta fuerant: sed etiam id, quod viderat, mente fortasse resumpsit, atque per eorum, quæ narrata fuerant, sinceritatem, illud in memoriam reuocauit. Atque hæc quidem habentus, Quod si de aliis etiam hoc dixit, per sapiē- tes, vt mea opinio fert, eos intelligit, qui

Αυσονία κορρίκτερι πτ.

Ο μήτε χρέμα, μήτε δωροδοκία, μήτε δωροδοκία, λυμυρόμυθος το δι- κριμον, ετος και αειτος εστι τω δικαστε κριτων, και αδικηστος τω αμφοιστη- των κριτων κριτης.

Ιερακι πρεσβυτερω πτ.

Το ρηθεν τω Δανιηλ, Διδεις σοφιασ τοις σοφοις, και φρονησιν τοις ειδουσι ουβουσι, μαλιστα μδρ ουβουσι ειν- πεν. επειδη ε μόνον αυτω το ελπιον τω βασιλειωσ, οπω αυτος ο εωρεκωσ ουκ ηδου, απεκριθηεν ο θεος, αλλα και τλω αιτιασ, δι τω εδειχθηεν ο θεος ουβουσι, και τλω ουγκρισιν. η δε αιτια τω, τω βασιλειωσ τω βαλεμιασ. επειδη γαρ, ως ειπες, ωφρωτο τοις προφητοις ε μόνον και τω αλλωσ εδωσ αντισυουσαι, αλλα και τω Ιερακιων, τωσ πολλα και μεγαλα αυχουωτων ευεργα- τεισασ, εστι τω της Αιγυπτου, εστι τω τω ερημου, εστι τω παλαισθνης, εινε- νουκεσ, ως ειπες, θεασαμυσισ πολλασ βασιλειασ σθεασεισασ. τω γαρ και η τωσ ασουειων τελευτησασ, ει και αυτω μετασολη τις γενησεται. ακο- λυθωσ ποιησασ τοις βαλεμιασιν η ουβουσι γενονεν ο δε προφητης τω βα- λεμιασ αυτωσ ουβουσιν διηγισασ το, ινα σπδ τωσ αμολογημυδιων και τω λαυθανονια αξιουπιτα γενουτασ. και η ερμιουεια ευπαρεδουκτος ειν. ετος ουβου και βασιλειωσ και πεδξαστο τω λεχουσ- τω. ε γαρ μονον αφ αν τω τωσ νοιασ εφη, εσησαστο ως αληθη τω ερημωια τυγγαιεσ, αλλα και ανεπο- λησεν ισως τω οφθεν, και εις μνημειω ηλ- θεν τωσ της ακριβειασ τωσ λεχθεν- των. και ταυτα μδρ εστι τωσ τωσ εσ δε και σθε τωσ αλλων τωσ εφη. σο- φωσ, οίμω, και λω τωσ τον θεων κτη- σαμυδωσ φουεν. αρχη γαρ σοφιασ, φου- σοσ και εσ. ειδουτασ δε ουβουσι, τωσ παπιδουμυδωσ τωσ ιωμωσ. ει γαρ τωσ τωσ ειδωλων

ειδωλων σποσων απάτης, εινονται δε τοις θεανιοις χεσημοις, ληφονται τλω τωσ αρητων γωσιν. διδουσι γαρ σοφιασ τοις σοφοις, τωσ τε τλω θειασ χρεμα τοις φοβουμυδωις ορεγει. φρονη- σιν δε τοις ειδουσι ουβουσι, τωσ τε τωσ και κρυμμενων τλω γωσιν τοις ουβουσι εστι τον τωσ τοιαυτα σποχελυθηεν διουαμυδωσ και τα προεχουσιν, η παλιν σοφιασ μδρ τοις σοφοις εω τωσ αρχουσι. φρονησιν δε, τοις ουβουσι γωσιν, εν η και ερεσισ τλω χρεμα εστισασ- σηται, και μη και σποχελυθησιν δε και χρεμα εσασ. τωσ γαρ τωσ και σκουεασ, και η χρεμα εφθησασ. η παλιν επειδη πολλοι και τωσ εζωθεν σποσων και ουβουσι και σποσελθουσες τω θειασ και ου- γμασι τλω οντωσ σοφιασ, και τλω τωσ ουβουσισιν ερεσασ και ημελλον, τωσ τωσ και ερεσασ.

diuino metu præditi sunt (principiū enim sapientie est timor Domini) per eos autem qui prudentiam sciunt, eos qui legis cogni- tione atque doctrina instructi sunt. Nam si à falso idolorum cultu se auertant, ac ce- lestia oracula sequantur, rerum earū, quæ nulla oratione explicari possunt, scien- tiam accipient. Dat enim Deus sapientiam sapientibus, hoc est diuinam gratiam iis, à quibus timetur, præbet: prudentiam autem scientibus, prudentiam, hoc est ab- ditarum rerum cognitionem his, qui pru- denter ad eum, qui res huiusmodi patefa- cere potest, confugiunt. Vel rursus, sa- pientiam quidem iis qui seipfos sapienter regunt: prudentiam iis qui prudentiam ex- colunt, vt animi inductio gratiam attra- hat, ac non Deus velut fortitione quadam gratificari videatur. Nam prout se quisque præpararit, gratia quoque aduolat. Aut rursus, quoniam multi etiā ex iis qui apud exteros sapientie prudentiæque laude flo- ruerunt, ad diuinā prædicationē acceden- tes, veram sapientiam ac veram prudentiam percipienturi erant, idcirco hoc prædixit.

Θεωνι πτ.

Theoni. 317.

Ουκ η διουαμυσισ μόνον, ω θαυμα- σιε, τωσ και ουβουσισ, αλλα και ο βιος τωσ και ουβουσισ σποσων τωσ και ουβου- σιασ, τωσ ανθρωπωσ επησαστο. τις γαρ αν επεισασ ανθρωπωσ αλλα μδρ φρεσασιν, επερε δε τωσ τωσ. ει γαρ ου πολλοι ριζωθεντες εν τη πι- στει, και τωσ βιωσ τωσ ουβουσισ, ε μόνον εσαλευθησασ, αλλα και αυτωσ παρεμωι ανεσασθησασ. τις αν τωσ τωσ αρχωσ μη ορωσ σπολιτειασ τοις λεγωμυδωις σποσασθησασ επεισασ, και ταυτα και ουβουσισ τωσ πατρωων θεων τε και εθων σποσασ, και τωσ τωσ μδρ και τωσ και ηδονω μωσασ, ασασασ και δε και τωσ και νη- σασ και αγουειασ, και τωσ και ημεσασ και τωσ και σασασ και θασασ.

Non prædicationis duntaxat virtus, exi- mie vir, sed etiam prædicantium vita præ- dicationi consentiens hominum animos alliciebat. Quisnam enim alioqui homini- bus aliud loquentibus, aliud agentibus fi- dem adhibuisset? Nam cum nunc permul- ti, actis iam in fide radicibus, ob magistro- rum tamen vitam non modò vacillarint, verum etiam radicibus euulsi sint, quisnam queſto sub initium vitam cum sermonibus congruentem minimè perspicens ad cre- dendum adductus fuisset id que cum à pa- ternis diis ac ritibus abscedere iuberetur, atque opes quidem & diuitias, & voluptates odio prosequi, paupertatem autem & inediaam & castitatem amplecti, atque ad quotidianas mortes sese comparare.

Ισιδωρω Διακωνω πτ.

Isidoro Diacono. 318.

Ουδεν δυνασαστρον αρετης. ω ομω-

Nihil virtute fortius est, vir mihi cogno-

minis, nec violentius. Ipsa enim reru' mutationes vincens, ab ipsis vinci minime sustinet: verum omnes honesti ac decori habenas immittens, aurige munere fungitur, ducitque quod lubet.

Asclepio Episcopo. 319.

Et si vigente Eusebij, vt scripsisti, anarchia (ipsius enim imperium anarchiam haud abs re appellasti) crimina supplicium antecedit, atque cruciatus probationes anteuertunt: ne tamẽ hoc tibi mirandum accidat. Nam cũ ipse temeritatis & amenitiæ alumnus sit, ac iustitiæ omnis rudis & imperitus, ideo ius perturbare minime veretur. At non ita faciendum est: verum curandum vt iudicium eriminibus aduertatur, ac post probationes fides sequatur, ac postremo sententia feratur, que pro culpæ natura pœnæ modum constituat.

Eidem. 320.

Quandoquidem quo sensu illud dictum sit, Noli esse iustus multum, à me tibi exponi cupis, duplicem horum verborum interpretationem esse arbitror: nempe vt vel hoc significant, Noli ius tuum seuerè ac rigidè persequi, verum per bonitatem id exopera. Iustus enim est ab alio minime lædi: philosophicum autem, acceptam iniuriam æquo animo ferre. Vel hoc: Medium virtutis iter tene. Siquidem ipsius excessus & defectus à recta via abducentes, in peccata desinunt. Quod autem huc spectet sapientissimum hoc præceptum, ex eo, quod deinceps sequitur, constat: Nec superuacaneè sapiens sis, vt ne obstupescas. Quodquidem, vt opinor, quidam ex celeberrimis illis septem sapientibus furatus, aut certe sententia collapsus (furtum enim est alienorum verboru' surreptio: collapsio autem fortuita reru' similitudo) illud pronunciauit, Modus optimus. Alius autem hoc traducens, Ne quid nimis, dixit. Potro nõ in virtutibus duntaxat, sed etiam in

νυμῶν ὅθεν τυραννικώτερον. αὐτὴ γὰρ ἐλέγχουσι πᾶς τὸ παραγμάτων μέλας, ὡς αὐτῶν ἐλέγχουσι ὅθεν ἀνήχεται, ἀλλὰ πᾶσαι πᾶς ἰσῆς τῶν ἀρετῶν ὅθεν ἐπιβάλλεται, καὶ ἰσῆς τῶν ἀρετῶν ὅθεν βλάπεται.

Asκληπιῶ Ἐπισκόπῳ. 319.

Εἰς τὴν ἑὺσεβείαν, ὡς γράφαται, ἀναρχίας. τίς γὰρ ἀρχὴ αὐτῶν ἀναρχίας ἐκείνης κέλκῃς. τῶν ἐγκλημάτων πικρῆς ἀποσηγείται, καὶ οὐ καλᾶς τῆς ἐλέγχουσι φθασουσι. μὴ θαύμαζε. ἀλογίας γὰρ ὄν θρέμμα, καὶ πᾶσις διχασούσης ἀμύητος. παρεστῆν τὸ δίχρον ὅθεν ὄνται. καὶ δὲ ἕχθρος, ἀλλὰ τοῖς ἐγκλήμασι τῶν χριστῶν συμπεφυκέναι, καὶ μετὰ τῆς ἐλέγχουσι τῶν πᾶσις ἐπεσθῆναι, καὶ τελευτᾶσαι τῶν χριστῶν φέρειν, τῶν τῶν πλάσματος φύσιν, μέτρον τῆς δικῆς ὀλίγιστον.

Τῷ αὐτῷ. 320.

Ἐπειδὴ ὅπως εἴρηται τὸ, Μὴ γίνῃς δίχμος πολὺ, ἠθέλησας μαθεῖν. οἷμα διττὴν ἐρμηνείαν ἔχει, ἢ μὴ γίνῃς ἀκριβοδίχμος, ἀλλ' ἑσθῆναι τὸ τῆς ἀγαθότητι, δίχμον μὲν γὰρ τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι. φιλόσοφον δὲ τὸ ἀδικούμενον φέρειν. ἢ τῶν μᾶστιν ὁδὸν τῆς ἀρετῆς βιάδιζε. αἱ γὰρ ἑσθῆναι αὐτῶν καὶ ἐλλείψεις τῆς ὁδοῦ ἀπαρῶσαι ὁδοῦ εἰς ἀμαρτήματα τελευτῶσιν. ὅπ δὲ εἰς τὸ ὄρα ἢ σφωτάτη παραίνεσις, τὸ ἕξῃς ἐρμηνεύεται. καὶ μὴ σοφίζεσθῆσι, ἀπειθῆσαι, ἵνα μὴ καταπλαγῆσιν, ὅθεν ἢ κεκλυφῶσι πᾶς, ὡς οἷμα, τῶν ἐπιβληθῶν μὲν σοφῶν, ἢ συμπεσῶν τῆ γνῶμη. κλοπή μὲν γὰρ ἐστὶν ἢ τῶν ἀλλοθῶν ὑφαιρέσις. συμπεπλάσις δὲ, ἀπερὶ πᾶτος ἐμψύχου παραγμάτων ἀπερὶ αὐτοῦ, μέτρον ἀριστοῦ. ἄλλος δὲ τῆς ὁδοῦ ἀφῆσθαι, Μὴ δὲ ἀγαν εἶπῃ. ὅθεν τῆς εὐσεβείας τῆς ἀλλοθῶν ἢ τῆς εὐσεβείας τῆς ἀλλοθῶν ἐστὶν ἰδέειν. ἢ γὰρ εὐσεβεία, ἀσεβεία.

ἀσεβείας καὶ δεισιδαιμονίας μέση τυγχάνουσα ἐκείνην ἀσκησῆναι.

pietate hoc valere perspicias. Pietas enim impietatem & superstitionem interiecta vitamque abdicat.

Τῷ αὐτῷ. 321.

Eidem. 321.

Ἐπειδὴ ὅπως καὶ αἱ ἀρετῆς μεσότητες εἰσιν, ἠθέλησας μαθεῖν. ἴσθι ὅτι ἢ μὲν φρόνησις, μίση ἀφελείας καὶ χυκαυρίας ἐστίν. ἢ δὲ ἐλευθεριότης, ἀσώπια καὶ φειδυλίας. ἢ δὲ μεγαλοφυγία, ἀλαζονείας καὶ ταπεινότητος. ἢ δὲ ἀνδρεία, θρασύτητος καὶ δειλίας. καὶ οὐ πᾶς μὲν ἀκρότητας φεύγει, πᾶς δὲ μεσότητας διώκειν.

Quoniam, qua ratione virtutes mediocritates sint, ex me quæsisisti, illud scito, quod prudentia inter simplicitatem & malitiam consistat: liberalitas item inter luxum & tenacitatem: eodemque modo animi magnitudo inter vanitatem & humilitatem: ac denique fortitudo inter temeritatem & ignauiam. Quamobrem nobis faciendum est, vt extrema fugiamus, ac media consequemur.

Μαρτινιανῷ πρεσβυτέρῳ. 321.

Martiniano Presbytero. 321.

Μὴ ζῆτει πλεῖστον, ὡ βέλπτε, τὸν τῆς ὑπερηφανίας πατέρα, τῆς τῆς ὑπερηφανίας γέννητορα, τὸν τῆς ἰδίων ἰσχυρῶν, τῆς πᾶσις κακίας δημιουργόν, τῆς τῆς τῆς θεῶν φιλίας ἀποσυνδύα τῆς ἀνθρωπῶν, ἀλλ' ἀρετῶν, τῶν πάντων τῶν κακῶν ἀπαλλάτθῃσαι. εἰ δὲ ἰδουρῆτας ἔχει καὶ πόνησι, μὴ ἀφῆ τῆ το αὐτῶν ἀποφύγῃς, ἀλλὰ ἀφῆ τῆ το μάλιστ' ἐπιπέσαι, λογίζόμενος ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων παραγμάτων τὸ μετὰ πάντων καὶ ἰδουρῶν κληθῆναι, καὶ μὲν τῶν τυγχάνῃ, ποειώτερον ἐστὶ. τὸ δ' αὐτομάτως παραπεσόν, ἐκκαταφρόνητον, καὶ ὑπερηφανῆ μέγα.

Ne diuitias expetas, vir optime, que superbiam & arrogantiam pariunt, voluptates subministrant, vitij omni architectæ sunt, atque homini amicitiam ad Deum eripiunt: verum virtutem, qua ab omnibus malis nos vindicat. Quod si labores ac sudores habet, ne propterea ipsam fugias: quin potius hoc ipso nomine præferat eam complectere, illud cum animo tuo reputans, quod in cæteris etiam rebus id quod cum laboribus ac sudoribus partitum est, quamuis alioqui exiguum sit, iucundius & suauius existit: quod autem casu a sponte contigit, etiam si magnum sit, in contemptum tamen facile venit.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. 322.

Zosimo Presbytero. 322.

Ἐπειδὴ αἱ ἀρετῆς ἴσχυσιν ἔδδῃ, τῆς οἷς ματίας, τῆς τῆς τῶν κακῶν κρείττονος διορθώσεως ἐρθεύσεως, εἰς εὐχῆς πάλιν προσπέμθετα. εἴη τοίνυν σε αὐτοφοιτῆσαι μὲν τῆς ματίας, εἰς νοῦν δὲ σώφρονα ἦκειν.

Quandoquidem cohortationes atque consilia multam vim habuerunt, quod scilicet furiosum illud improbitatis studium, quo flagras, omni correctione fortius inuentum sit, ad vota rursum me conuerto. Faxit igitur Deus, vt ab hoc furore abscedas, ac prudentem mentem induas.

Στρατηγῷ μονάχῳ. 323.

Strategio monacho. 323.

Οἱ ἀρετῆς ἐράοντες, καὶ σοφίας ἐαλωπότες, ἀκόρετοι τῶν ἑπιθυμιῶν ὄντες,

Qui virtutem amant, ac sapientiæ studio tenentur, inexplebili quadam cupiditate

flagrantes diuinam hanc facem in animis suis excitare minimè intermittunt, hoc quidem pro serio opere, alia autem omnia pro rebus leuioris operæ ducentes. Ac propterea parua ipsis esse videntur, quæ alij magna & ampla existimant: atque ea de quibus alij inter se digladiantur, risui habent, & quæ alij suspiciunt, pedibus proculcant, cælestiaque sola expetunt. Cû igitur ad huiusmodi chorum nomen tuum adscribere in animum induxeris, æquum profectò fuerit, te insomnem animæ oculum conseruare.

Sereno. 325.

Magna me admiratio tenet, quæ fiat, vt cum prius ij, qui diuino sermone instituti erant, opes suas ad communem vtilitatem proposuerint, nunc contrà nonnulli ex sermone magistris & interpretibus (neque enim omnes condemnare fas est) communes opes ad se auertere non vereantur. Itaque ob huiusmodi absurditatem hoc effecerunt, vt illi etiam, qui offerre consueverant, elanguerint. Nam cum Ecclesiæ thesauros in subditorum probitate animique candore reconditos esse oporteat, hoc ipsi fieri minimè sinunt.

Eidem. 326.

Si ij, qui sacris ordinibus initiati sunt, & ij, pro quibus sacerdotij munus obitur, in iisdem rebus versantur, quifnam diuinum numen placabit? Quocirca opus est vt pauperum thesauri in subditorum animis & voluntate recondantur, sacerdotes autè sacrosancto duntaxat ministerio dant operam: vt Deum, tum sibi ipsis, tum iis, qui sacerdotij sanctitatem sortiti sunt, omnia ea, quæ ad hanc vitam pertinent, tractare atque administrare conspicientes, religiosam pietatem excusserunt, non tam ipsi accusandi sunt, quàm negotiatores illi atque caupones, qui iniquam omnem & sceleratam quæstus faciendi rationem induunt. Nam si ipsi mores suos correxerint, spes est plebem quoque secuturam esse.

Ὁ Ἀγλιμπάνισι τὸν θεῖον τῶτον πυρσὸν ἐν ἑαυτοῖς ἀνάπτοντες. τῷτο μὲν ἔργον, τὰ δ' ἄλλα πάντα νομίζοντες εἶναι σφέραρα. μικρὰ γοῦν αὐτοῖς ταῖς ἄλλοις μεγάλα εἶναι δοκίμαται φαίνεται, καὶ γὰρ τὰ πλεονάζοντα καὶ παύσει τὰ ἀποβλεπτα, καὶ τῶν ὑπερκοσμίων μόνων ἐφίεται. εἰς τὸν τοῦτον τοῖνυυ χρόνον, καὶ αὐτὸς τελέσει παρερηιδύς, ἀκούοντων διχως ἀνείης τὸ τῆς ἰουχῆς ὄμμα Ἀγλιμπάνισι.

Σερένο. 325.

Δίαν θαυμάζω πῶς σφέτερον μὲν τὰ ἴδια χεῖματα εἰς τὴν κοινὴν ἀφέλειαν, οἱ τῶν θεῶν λόγῳ μαθητευθέντες σφάπθεσαν, νυκὶ δὲ πινες τῶν ὑψηλοτέρων τῶν λόγων. καὶ γὰρ πάντων χεῖματα φησὶν εἶναι θέμις. τὰ κοινὰ σφέτερον εἰς εἶναι τολμῶσι. πεποιήκασι γοῦν ἀπὸ ταύτης τῆς ἀτοπίας, καὶ τὸς καρποφορεῖν ἐσθότας ἀπναρκήσαν. δέον γὰρ ἐν τῇ εὐγνωμοσύνῃ τῶν ὑπηκόων ἀποκείναι τὸς τῆς ἐκκλησίας θησαυροὺς, τῷτο καὶ συγχωρεῖσι γένοιται.

Τῶ αὐτῶ. 326.

Εἰ οἱ ἱερωμένοι, καὶ οἱ ὑποφῶν ἢ ἱερωσύνη τελέεται ἐν τοῖς αὐτοῖς πῶς ἐξιδάσκειται τὸ θεῖον. καὶ τὸν μὲν τῶν τῶν ἀρχομένων γνώμης ἀποκείνεται τὸς τῶν πνεύτων θησαυροὺς, τὸς δ' ἱερωμένους τῇ ἱερωσίᾳ μόνον ἀφελῶν, ἵνα διωθῆεν ἐνιδύς τὸ θεῖον ἑαυτοῖς τε καὶ τοῖς ὑπηκόοις χεῖρασιν. οἱ δὲ θεώμενοι οἱ λαοὶ τὸς τῶν ἱερωσύνης ἀγασίαν κεκληρωμένους, πάντα τὰ βιωτικὰ ματαχειρίζομενους, ἐξήμελωσαν τὴν εὐλάβειαν. οὐκ ἔστιν αὐτοῖς τοσοῦτον μέμφασθαι, ὅσον ἐκείνοις τοῖς ἐμπύροις, καὶ παλιγκάπῃλοις, καὶ πᾶσαν κινῶσι παραγματούτας ὁδὸν ἀδικον. εἰ γὰρ τὰ χεῖρα ἑαυτῶν ὕπτοι διορθώσονται, ἐλπὶς ἔστι καὶ τῶν λαῶν ἐφίεται. Ἀγλιμπάνισι.

Στρατηγῶν σχολαστικῶν. τλζ.

Strategie Scholastico. 327.

Εἰ καὶ τῶ νόμῳ Μωυσίως ἐπερεδδόμενος ἀμύνασθαι διέγνωσ: ἀλλ' ἴσθι ὅτι ἔστι καὶ ἀμέτερος ἀμύνασθαι ἀδικεῖν. ὅταν γὰρ πῶς μείζους τῶν πᾶσι σμάτων ἐπιφέρῃ τὰς τιμωρίας, δεινότερον ἀρχεῖ πάλιν. ἵκονα ἄμεινον μὲν τὸ μὴ ἀμύνασθαι, ἀλλὰ φιλοσοφεῖν. οὐκ ἀπίθανον δὲ καὶ τὸ ἀμύνασθαι μετρίως τὸ φιλοσοφεῖν μὴ ἐπιτάμιμον. τὸ γὰρ ἀμέτερος εἰς τὴν τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀδικούντων τάξιν ἀδικεῖται τὸ ἀμύνασθαι. καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον μὴ ἀγνοεῖ δὲ, ὡς σφέ, ὡς ὁ νομοθέτης Μωσὴς παρεσάγγειλον τῶν ἱεραίων τῶν ἀρχαίων ὁρμῶν, ἵνα φέσῃ τὸ παθῆναι μὴ ἀράσσειν, τῷτο συγχωρεῖται μάλλον ἢ ἐθέσσειν.

Λετῶν κόμπι. τλκ.

Λετῶν comiti. 328.

Οἱ τῶν ἐξ ἀρχῆς εὐεργετήσαντες εἰς ἅπαντα χεῖρα κολοῦνται ἀδικούντες, καὶ μὴ διχως ἐκείνοις ἀπτοῖν, ἀμαρτάνειν μοι δοκῶσι: καὶ δοκῶσι κινῶν ἰούντες ἢ διχως παράγματι, διχως ἐτέρω σφεισθέν τῶν μέμην τῶ ἀμείβεσθαι τὸς εὐ ποιήσαντας. καὶ δὲ τὴν εὐ παθόντα ἀντετυπῶν ἐν χαλοῖς ἀμειβόμενον: οὐκ ἐν χεῖροις συμπαράθηοντα. αὐτῇ γὰρ οὐκ ἔστι ἀμοιβὴ ἀλλ' ἀδικία.

Μακαρίῳ πρεσβυτέρῳ. τλθ.

Macario Presbytero. 329.

Ὅτι οἱ ἀλιθήμενοι δαίμονες μετὰ τῶν στρατηγούντων αὐτοῖς ἀγβόλῃ, καὶ δὲν ἕασαν ἐν τῶν μείν, ἀλλὰ πάσης ἀδικίας καὶ πλεονεξίας ἐμφορῆμενοι, καὶ ὑβρεως κῶρον οὐκ εἰδότες ἐπὶ τὸ ἔχατον τῶν παθῶν τὸς ἀνθρώπων ἀπλάσσειν. τότε δὲ πᾶσι ὁ πῶν

Et si Mosis legi innitens acceptam iniuriam vlcisci constituisti, illud tamen scito, fieri etiam posse, vt qui modū in vlciscendo excedit, iniuriam inferat. Nam cum quispiam maiores delictis cruciatibus infert, rursum iniuriæ auspex est. Ac proinde melius quidem atque consultius fuerit illatā iniuriam minimè referre, verum animi patientiam adhibere: nō tamēn inceptū atque absurdum, vt qui patientem animū præstare nesciat, mediocriter sese vlciscatur. Nam si id immodicè fiat, cum, qui acceptam iniuriam vindicat, ad illius, qui læcessiuit, gradum transmittit. Ac de his haestenus. Illud autem ne ignores, vir sapiēs, legislatorem Mosē, effrenatum Iudæorum impetum reprimentem (quo videlicet perpetuendi metu ab inferendis iniuriis deterrerentur) hoc potius permisisse, quàm sanxisse.

Qui iis, à quibus primū beneficio affecti sunt, etiam si illi minimè æqua petāt, omnibus tamen in rebus obsecundare fatagunt, meo iudicio peccant, quamuis dum iniquæ rei participes se præbent, culpam suo altero iure obuolare videantur, nempe quōd iis, à quibus beneficium acceperint, gratiam rependant. At verò conuenit, vt qui beneficio affectus est ita beneficium referat, vt in bonis atque honestis rebus cum, cuius beneficio vltus est, remuneretur, non autem in malis operam ipsi nauet. Hęc enim non remuneratio est, sed iniustitia.

Quo tempore pestiferi dæmones vnā cum imperatore suo diabolo nihil in ordine manere permisissent, verū omni iniquitatis ac rapacitatis genere se ingurgitantes, nec vllam contumeliæ suæ atque perculantiz faticitatem agnoscentes, mortales in malorum extremum compulerunt.

Y y ij

femur, tu aduersus eos uelutans, his uerbis utere: Extrema sane stoliditate laboratis, huic homini fidem arrogantes, qui Patrem extra omnem comparationem esse tradere ausus est, diuinumque Paulu reiecit, apud quem haec uerba habentur: Non rapinam arbitratus est esse se aequalem Deo. Illud enim *maius*, quod ad Filij extenuationem profertis, ex comparatione dictum est, non autem ex incomparabili praesentia. Quamobrem si ex non ente, ut ipsi asseritis, factus est, de uestra quidem sententia *maius* illud consistit. (Quanam enim comparatio est eius qui sempiternus est, cum eo qui ex non ente factus sit) Sin autem sine tempore ac perpeffione ipsum factum fuisset, profecto eundem paternam sempiternitate confitebimini: etiam si perfectam & exactam confiteamini nequeatis, ob quam dictum sit, Pater meus maior me est. Neque enim doctrinae, sed consolationis duntaxat causa hoc ad Apostolos, qui tanquam confestim perituri, metu confecti ac pene extincti erant, dictum est: quo nimirum bono animo essent, tanquam ipse ad eum, quem illi maiorem existimabant, proficisceretur. Atque huic rei perspicuo argumeto illud est, quod non in alio tempore, uerum in sola ea nocte, in qua futurum erat, ut traderetur, hoc dictum sit, in ea, inquam, nocte, in qua ad tantam humilitatem sermones suos conformauit, ut diceret, An putatis quod non possum rogare Patrem meum, & exhibebit mihi duodecim legiones Angelorum. Quid enim tanto numero opus erat, cum vnus duntaxat Ezechia regnum obtinente centum octoginta quinque hominum millia necasset, ac Persicam potentiam concidisset? Verum, ut dixi, ad ipsorum timiditatem & opinionem locutus est. Quocirca si ueram hanc sententiam haud assequimini, atque interim tamen ab Anomaeorum impietate abstinere constituistis, illud uobis dicere licet, quod a quodam dum aduersus eos differeret allatum est, nempe quod & *maius* consistit, qua ratione genitor est: & aequale, quatenus Deus est, eiusdemque substantiae.

Ὁλιζόμενος πρὸς αὐτὸς εἶπε, ὅτι ἀβελτερίαν ἐχέτω νοσήτε, πειοθέντες ἀνθρώπων ἀδυνατίσας πολυήσασπι, ἀσύγκριτον εἶναι τὸν πατέρα, ἢ τὸν υἱόν. ἡμεῖς δὲ τὸν θεοῦ πατέρα Πάυλον εἰρηκότα, οὐκ ἀπαγομένον ἠγήτατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ. τὸ γὰρ μέζον ὁ προσφέρει πρὸς ἐλάττωσιν τῶ ὑἱῷ, ἐκ συγκρίσεως εἶρηται, καὶ ὅτι ἐκ τῆς ἀσυγκρίτης ὑπεροχῆς ἐμὸν οὐδὲ ἐξ ὄντων, ὡς φατέ, γέγονεν, ἐδὲ τὸ μέζον ἴσαται καὶ ἡμεῖς ποία γὰρ σύγκριστις τῶ ἀειόντος πρὸς τὸ ἐκ μη ὄντων γέγονότα; εἰ δὲ ἀρχόντως καὶ ἀπαθὼς γεννηθῆται αὐτὸν ἐκ τῆς πατρικῆς ἰδιότητος ὁμολογήσετε, καὶ μὴ διωθεῖντι τὸ ἀκριβῆς ἐνοίας ἐφικέσθαι, ἢ ἐνεκεν εἶρηται; ὁ πατήρ μου μέζων μου ἔστι. ἢ γὰρ διδασκαλίας, τὸν υἱόν θείας δὲ ἐνεκεν μόνης τῆς εἰρηταί τὸις ἀποστόλοις πενηκῶσι τῶ δέει, ὡς αὐτίκα μάλα ἀλαστομόδοις, ἵνα θεαρροῖεν, ὡς πρὸς τὸν δικαίωτα αὐτοῖς μέζονα, προσευχόμενοι αὐτῶ καὶ τῆς ἀποδείξεως ἐναργῆς τὸ μὴ ἐν ἄλλω χριστῷ, ἐν αὐτῇ δὲ τῇ νυκτὶ μόνῃ ἐν ἡμέλλε τὸν υἱὸν εἶρηται, τῆς εἰρηταί ἐν ἡ καὶ εἰς ποσά τινι παρηνότητα ἐχημάτισε τὰ λεγόμενα, ὡς εἶρηται, δοκεῖτε ὅτι ἐ δυνάμει τὸν υἱὸν ἐλάττωσιν τὸν πατέρα μου; καὶ δώσῃ μοι δώδεκα λεγόμενα ἀγγέλων. τί γὰρ ποσούτων ἔδει, ἐὸς ὅτι Εὐαγγέλιον ἔχει ἡμεῖς ἀνελόγος, καὶ τινὶ φησὶν δυνάμιν ἀποκρίσεως. ἀλλ', ὡς εἶρηται, πρὸς τὴν δειλίαν αὐτῶ καὶ τὸν ὑπονοίαν ἐφθέγγαστο. εἰ τοίνυν ταύτης τὸ ἀληθῆς ἐνοίας ὅτι ἐφηνείαστε, ἀφεσάτω δὲ τῆς τῆς ἀνομοίων ἀσεβείας προσήρθε, δυνάθε λέγειν, ὃ ἐφησέτις πρὸς αὐτὸς Διὰ λεγόμενος, ὅτι καὶ τὸ μέζον ἴσαται ἢ γεννητῶν, καὶ τὸ ἴσον καὶ ὁ θεὸς καὶ ὁμοῖος.

τῶ αὐτῶ.

τῶ αὐτῶ. τλε. Eidem. 335.

Εἰ πνευματικοῖς πνευματικῶν ἀλλογῶσι ὀνόματα καὶ ὀνόματα συγκρίνειν ὁ θεοῦ πατέρα Πάυλος, προσπέφ καὶ ἡμεῖς τῶ κατόνι τῆς τῶ πειοθέντων, τοῖς θεῶν βασανίζων γράφιας. τῶ πρὸς τὸν υἱὸν τὸ μὴ δυνάσθαι πρὸς εἶρηται σκοπητέον, καὶ ὅτι ἐπὶ τῶ λύσιν τῶ ζητημάτων βαδίστων, ἀνεποίνω τῶ πρὸς τὸν νομοῦ Μωσέως. διχῶν γὰρ ἀπὸ μὲν τὸ παλαιῶν ἀναθήκης θεμελιώσας τὸ νόημα. ἀπὸ δὲ τὸ κρηνῆς τερατώσας. τί φησὶ τῶ λαῶς ὁ δυνάσθαι τὸ πάρα ποιῆν ἐν ἐδεμῶ τὸ πρὸ εἶναι σου, ἀλλ' εἰς τὸν ἴσον ὃν αὐτὸν ἐκλεξῆται κύριος ὁ θεὸς σου. τὸ δὲ δυνάσθαι, ἀπὸ τῶ μὴ ἐξόντος, μὴδὲ ἐγγυροῦτος, μὴδὲ συγκυρωμένη, μὴδὲ ἐνδεχόμενης τερατώσας. ὅτι γὰρ ἡ δυνάσθαι ποῖσας τὸ πάρα καὶ ἐν ἄλλαις πόλει δὴλόν ἔστι. καὶ γὰρ καὶ καὶ ποῖσας μὲν, τὸν υἱὸν καὶ τὸν υἱὸν ποῖσας καὶ δυνάσθαι. ὅτι οὐδὲ ἔστιν ἐ δυνάσθαι; ὅτι ἐξέστῃ σοι, ἐ προσπέφεις, ἐ ποιήσας. ὅτι δὲ ταύτη τῆ ἐνοίας εἶρηται, ἀκούσον καὶ τῶ ἀποστόλων τῶ νομοῦ ἀποκρίσεως καὶ φησὶ ὅτι, ἡμεῖς ἐ δυνάμεθα ἀνελάσασθαι καὶ εἰδόμεν μὴ λαλεῖν. τί οὖν, ὅτι ἡδυνάσθαι σιγήσας; πάνυ μὲν οὖν. τί οὖν εἶπε ἐνεκεν ἡμεῖς; ὅτι ἐδεχόμεν τὰ ἀνακηρυχθέντων λαμπαρῶς καὶ σαφῶς οφείλονται. καὶ ἰσχυροῖ δὲ ἐφασαν. σιμὴ δὲ δὴ πρὸς καὶ ἡ τὸ ἐχθρῶν μαρτυρία. ὅτι γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε, φανερόν καὶ ἐ δυνάμεθα ἀρνεῖσθαι. ἀλλ' ἐ μὴ δυνάσθαι, τὸ μὴ ἐγγυροῦν μιλύοις; καὶ ὁ ἀπὸστολος δὲ φησὶ πρὸς τῶ θεῷ καὶ πατρός, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεόν, ὅτι ἀδενείαν πῆνα κρητῶν τῆς παγκρατῆς δυνάμεως, ἀλλὰ μεγίστην ῥώμην. ὅτι ἀνεπίδεδυκὸς ἔστι τῶ ψεύδοις ὁ τὸ ἀληθείας πατήρ. καὶ ἀλλὰ γὰρ δὲ ταύτην ὀχρῶν τινὶ ἐνοίαν ἐφ. ἐὰν ἀρνησώμεθα αὐτὸν, ἐνεκεν πρὸς μὲν ἀρνήσας.

Si spiritualibus spiritualia (uerba scilicet & nomina) comparari precepit diuus Paulus, conuenit sane ut nos quoque huic regula obtemperantes diuinas scripturas perpendamus. Primum igitur, quo sensu non posse, dictum sit, considerandum est: arque ita demum ad questionis solutionem proficiscendum. Prius itaque Legislatorem Mosem audi. A Equum est enim a veteri quidem Testamento sententiam fundere: ac postea eandem a Nouo tanquam corona quadam ornare. Quidnam ergo ille ad plebem ait? Non poteris Pascha facere in uilla ex urbibus tuis: praeterquam in eo loco, quem elegerit Dominus Deus tuus. Hoc, non poteris, pro eodem positum est ac si dixisset, Non licet, non concessum ac permillum est. Nam quod in aliis etiam ciuitatibus Pascha celebrare possent, perspicue constat. Quid igitur est, Non poteris? Non tibi licet, non offeres, non facies. Quid autem hoc sensu dictum sit, audi etiam Apostolos Legislatorem sequentes ac dicentes, Nos non possumus, quae audiuimus & uidimus, non loqui. Quid ergo? Non poterant silere? Maximè uero. Quidnam igitur dicere uoluerunt? Non decet, nec fas est ea silentio tradere quae clarè atque aperte praedicari debent. Quin Iudaei quoque dixerunt (grauè autem scilicet est arque autoritatis plenum illud testimonium quod ab hostibus ducitur) Nam quod notum signum factum est, constat, nec possumus negare. Quoquidem in loco per non posse, non licere significarunt. Eodemque modo Apostolus de Deo & Patre ait: In quibus impossibile est mentiri Deum. Quibus uerbis non imbecillitatis cuiusdam omnipotentem illam vim coarguit: uerum contra summum ipsius robur indicat, quod ille ueritatis pater mendacij minime capax sit. Atque alio rursum loco eandem sententiam muniens, his uerbis usus est: Si negauerimus eum, ipse fidelis manet: negare enim seipsum non potest. Nam hic quoque non infirmitatis, sed singularis atque infu-

X y iij

perabilis potentæ argumentum est, quod fieri non potest ut diuina natura seipsam inficiatur. Quod si ipsius etiam Saluatoris (cuius dictum hæretici malignè ac veteratorie interpretari conantur) testimonium proferre oportet, audi ipsum loquentem, Non possunt filij sponsi ieiunare, quandiu cum illis est sponsus, pro eo ac si dixisset, Non licet, non decet, non quadrat, non conuenit. His igitur ad hunc modum expolitis, quò tendat Saluator perspicuè est. Illud enim, Non potest Filius à seipso facere quicquam, non ipsius imbecillitatè prodit, verum maximum robur: quod videlicet in eù cadere nequeat, ut aliquid, quod Patri aduerfetur, efficiat. Quoniam enim in suspicionem apud eos venerat, tanquam qui Deo aduerfarius esset, atque alienam gloriam vsurparet, idcirco hæc verba habuit, tantum non ad hunc modum loquens: Ne me existimetis, quicquam præter Patris sententiam ac voluntatem facere. Hoc enim minimè contingere potest. Fieri nequit, ut ab illius scopo alienum quicquam faciat: fieri non potest, ut Patri repugnem & aduerfer. Quòdque illud his verbis significet, cum ex his, quæ à nobis dicta sunt, constat, tum etiam ex eo liquet, quòd valde summissum & humile verbum collocauit. Quid enim dixit? Non potest Filius à seipso facere quicquam. Nam si illud dixisset, se à seipso quædam efficere, quædam autem non à seipso, fortasse non absurdum esset existimare, propter imbecillitatem ipsum his verbis vsurum esse. Cum autem ipse se nihil facere posse dixerit, hoc ipsum eos etiam, qui sublimè aliquid ac generosum animo complecti minimè volunt, ad cogitationem Deo consentaneam ac diuina illa essentia dignam proflire cogit. Nihil à seipso facit? Atqui maximum illud facinus, & bonorum omnium caput, quod Patriarchæ ardentibus verbis expectebant, Propheta prædicebant, cælitum agmen ad stuporè vsque mirabantur, ipse fecit. Clamat hoc vas illud electionis, ille diuinorum mysteriorum velut promus condus, ille prædicationis antistes, his verbis

σαοθα γὰρ ἑαυτὸν ἔδυναται. καὶ τὸ γὰρ οὐκ ἀδυνατεῖς ἐστὶν ἀποδείξει, ἀλλ' ἀνεπιβλήτου ἰσχύος, ὅτι οὐκ ἐγγυρεῖ τὴν θείαν φύσιν ἑαυτοῦ ἀρνήσασθαι. εἰ δὲ καὶ αὐτὸς τὸ σωτήριον, καὶ τὴν λέξιν κεκούργως ἐρμηνεύει ὅτι χειρῶν οἱ ἀρεπτικοὶ μαρτυρίαν ἔχουσιν ἀποδείξειν. ἀκούσιν αὐτὸς φερόμενος. Οὐ δύναται οἱ υἱοὶ τῶν νυμφῶν νηστεύειν, ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν ἐστὶν ὁ νυμφίος. ἀπὸ τῆς ἐγγυρεῖ, καὶ ἐπιπέει, καὶ ἀποδείξει, οὐκ ἐπιπέεται, καὶ ἀρμόσει. τῶν τοιαύτων ἕως εἰρημῶν, ὁ σκοπὸς ὁ σωτήριος δι' ἃς ἐστὶν τὸ γὰρ, καὶ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ ὅδεν, οὐκ ἀδυνατεῖ αὐτὸς κτηρηρεῖ, ἀλλὰ καὶ μεγάλῳ ῥώμῳ, ὅτι ἀνεπίδουκός ἐστι τὸ ἐναντιὸν πτωπαῖ τῆς ποιεῖν. ἐπειδὴ γὰρ ὑπαπέβητο ὡς αὐτῶν ὡς ἀνπίδουκός, καὶ ἄλλοτριαν σφραγίδος δόξαν, τοῦτο ἐφ' ἡμονοῦ φερόμενος, μὴ νομίζετε με ὡς ἐγγυρεῖ τὸν πτωπαῖ ποιεῖν, οὐ δύναται τοῦτο γενέσθαι, οὐκ ἐπιπέεται με ὡς ἐγγυρεῖ ἐναντιβλήσας με τῶν πατέρων, καὶ ὅτι τοῦτο μίμνει, δηλον δὲ καὶ τὸ πτωπαῖ εἰρημῶν, δηλον δὲ καὶ τὸ τοῦ ἀγαθῶν ταπεινῶς πεινεῖται τὸ ῥῆμα. ἡ γὰρ ἐφ' ἡ, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ ὅδεν, εἰ μὲν γὰρ εἶπεν, ὅτι τὰ μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖ, τὰ δὲ οὐκ ἀφ' ἑαυτοῦ, τὰ ἄλλα οὐκ ἀπεικός ἐστι ἐγγυρεῖ ὅτι δι' ἀδυνατεῖαι τοῦτο ἐφ' ἡ. εἰ δὲ οὐδὲν ἐφ' ἡ δύναται ποιεῖν, αὐτὸ τοῦτο ἀναγκάζει καὶ τοὺς μὴ βυλομῶντες ὑψηλὸν πτωπαῖ καὶ γενναῖον, εἰς ἔνοιαν ἀναπτύσσεται καὶ θεοσφραγίτη καὶ τῆς κρίσεως οὐσίας ἀξίαν, λέγοντας οὐδὲν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖ καὶ μίμνει τὸ μέγιστον κτηρημα, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων τὸ κεφάλαιον, ὁ πατριάρχαι μὲν ὀδύνην προσφῆται δι' ἀποδείξειν, οἱ δ' οὐδένοι δῆμοι ἐξεπλήθηοντο, αὐτὸς πεπίπκα, καὶ βοᾷ τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς ὁ τῶν γένων μυστικῶν ταμίας, ὁ τοῦ κηρύγμα-

κηρύγματος μυστικῶν φερόμενος, ὁ ἐν μορφῇ θεῶν ὑπαρχὸν ἐχ' ἀρπαγῶν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῶ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφῆν δούλου λαβών. ὅδεν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖ, καὶ μίμνει αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖ, καὶ μίμνει τὸ ἐκένωσεν μαρτυρήσαντα αὐτῶν αὐτοκρατορικῶν δυνάμειν τε καὶ ἐξυδά ἀνεκέρυξε, βεβαιῶν τὸ δέγμα, ἵνα μὴ μόνον τῆς ἐκένωσεν ἀρπαγῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐκένωσεν ἀρπαγῶν, νομοθεσῆν τὸ λέγειν. τῶν δὲ λερωτῶν τὸ μὲν δυνάσται αὐτὸν λαμπερῶς ὁμολογήσαντι. ἔσθ' ὅδεν τῆς βεβαιῶν τῶν ἱερωτικῶν σαφῶς ποιησάμενος, καὶ φησιν, εἰν θέλησιν δυνάσται με κηραλίσει, καὶ ἐντελῆ αὐτῶν ἐξυδάσαν σαφῶς ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖν, ἐφ' ἡ, κωρῶν τῶν γινώμειν τῆς σποφάσας, γέλω, καὶ γαρύσησι. οὐδὲν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖ. καὶ μίμνει τῆς κηραλίσει ἐφ' ἡ, γεννηθῆτω σοὶ ὡς θέλεις, καὶ τῶν μὲν ἀμέμω ἐπετήμησε καὶ τῆς θαλάσσης. τὸν δὲ τυφλὸν ἀμέμωπασε, καὶ τὸν μὲν παρὰ λυτὸν ἐσφίγη. τὸν δὲ λάζαρον ἠγέρσειν, ἀλλ' εἰ πάντὰ τὰ πτωπαῖ ἀνθρώπων τῶν υἱῶν ἀνακέρυθηται εἰς μέσον ἀγαγεῖν, πειραθεῖν μὲν οὐδ' εἰ παρὰ σάσται βυλομῶν μὲν, ἴσως δυνουθεῖν μὲν, διότι τῶν παρὰ σάσται τῶν πτωπαῖ καὶ ἑαυτοῦ συλλογιστῶμεθα. οὐδὲν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖ, καὶ μίμνει ἡμεῖς τῶν οὐδὲν ἐπιτέμειρον γένοιτ' ἂν, πολὺ ἀόκητοι παρὰ τῶν μὲν, καὶ κηραλίσει φερόμενος, καὶ ἀρετικῶν δυνάμειν. εἰ δὲ μὴ ἀφ' ἑαυτοῦ δυνάμειν, οὐτε δύναι ἀμαρτανόντες δύναι δέχομαι ἂν εἶναι, οὐτε κηραλίσειντες φερόμενος τῶν παρὰ σάσται. ὁρᾷς ὅτι ἡ ταπεινότης τοῦ ῥήματος, μὲν ἔσθ' ὁλοῦς πεφειμῆν, καὶ τοὺς ἀγνώμονας πείθει μετ' εὐσεβούς, ἀγνοίας κηραλίσει τῶν ὑψῶν τῶν λελογῶν. εἰ δὲ καὶ τῶν ἀντιφροσῶν βασιανίστας, εὐρησῆς αὐτῶν ὡς εἰρημῶν, ὡς παρ' ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν οὐτὲ γὰρ εἶπεν, οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ ὅδεν, εἰν μὴ λάζα-

vens: Qui cum in forma Dei esset, non rapinam arbitratus est esse se æqualè Deo: sed semetipsum exinaniuit, formam serui accipiens. Nihil à seipso facit? Atqui ipse disertis verbis clamat, Et Filius quos vult viuificat. Nihil à seipso facit? Atqui Centurionem, qui imperatoriam vim ac potentiam ipsi testimonio suo tribuerat, collaudauit, doctrinam videlicet hanc confirmans, vt quod dictum fuerat, nõ modò Centurionis sentètia, verum etia ipsiusmet Saluatoris suffragio niti videretur. Atque item ad Leprosum, qui ipsum quidè possè clara voce confessus fuerat, vt autem vellet apertè supplicarat, ac dixerat, Si vis, potes me mundare, perfectamque ipsi potentiam haud obscure attribuerat, ac velut consecratur, sententiam eius sua sententia confirmans, dixit, Volo, Mundare. Nihil à seipso facit? Atqui ad Chananeam his verbis vsus est, Fiat tibi sicut vis. Atque & ventum & mare increpuit, & cæcum illuminauit, & paralyticum astrinxit, & Lazarum excitauit. Verum si cuncta ea, quæ Filij auctoritatem ac potentiam prædicant, in medium proferre conemur, ne si cupiamus quidè, finem, fortasse, facere queamus. Quamobrem his prætermissis à nostrismet ipsis rebus argumentum ducamus. Nihil à se ipso facit? Atqui nos, quibus nihil vilius atque abiecius fingi potest, multa à nobis facimus, ac vitium fugimus, & virtutem consecramur. Quòd si nihil à nobis ipsis facimus, nec cum peccamus, supplicio iure afficimur, nec cum virtute aliquid gerimus, coronas consequimur. Vidène quemadmodum vocabuli humilitas, cum excessu posita, malignos etiam & præposteros homines adducat, vt eorum, quæ dicta sunt, sublimitatem pio sensu excipiant? Quòd si etiam distinctionem ipsam expendas: eam ita, vt à nobis explanatum est, dictam esse comperies. Neque enim dixit, Non potest Filius à seipso facere quicquam, nisi reuerat à Patre acceperit, (hoc enim reuera impotentia per distinctionem adiungi oportebat, si hoc dictum imbecilli-

tatem ipsius proditurū erat:) verūm quid: Nisi quod viderit Patrem facientem. Per- spicifne quonam pacto honoris ac roboris equalitatem, eandemque substantiam pre- dicet?

Hevoni Remp. gerenti. 336.

Scenicis, vir optime, summum hoc stu- dium est, non vt per ipsorum cauillas mul- ti meliores reddantur (quemadmodum ipse dixisti, teipsum, & eos, qui te audiunt, decipiens) verum vt multi peccēt. Etenim in spectatorum improbitate felicitatem suam constitutam habent. Ita fit, vt, si illi meliores efficiantur, sua his ars peritura sit. Quamobrem nec vnquam eos, qui delinquant, corrigere in animum induxe- rint, nec si velint, id possint. Mimica enim eorum ars naturā tantummodō ad nocen- dum comparata est.

Theodosio Episcopo. 337.

Quemadmodum optimus medicus ad ægotantem naturæ subsidium arte instru- ctus & armatus, cum variis morborum ge- neribus corpus obsideret, aduersus eum, qui acrius vrget, in procinctu stans (qui enim eum salutem afferre liceat, id facere negligit, interitus scilicet causa est) eos, qui moram ad dilationem admittunt, in posterius seruat, ne alioqui dum hos vicisse sibi videtur, ab illo, qui etiam victoriam eam, quæ extitisse videbatur, in eladem conuertit, imprudens superetur: eodem modo tu quoque medendarum animarū scientiam prudentia temperans, ad id, quod ampliūs vrget, oculorum aciem in- tende. Nam eo sanato, spes est fore, vt reli- qua etiam sanentur.

Orioni. 338.

Corporis quidē voluptates lepidæ sunt, eamque vim habent, vt hominem velut

τὸ δυνάσασθαι τὸ εἶναι πατρὸς. τὸ γὰρ τῶ ὄντι, τῶ μὴ δυνάσασθαι αὐτῶ. ἀφ' ἑαυτοῦ ἐξελθὼν εἶνε ἀσθενεῖαν αὐ- τῶ. κατηγορεῖν ἐμμελετῆ ῥήθην, ἀλλὰ πῶς μὴ πβλέπη ἢ πατέρα ποιῶν- τα. ὁρᾷς πῶς τὴν ἰσοπρίαν ἢ τὸ ἰσο- δυνεῖς. καὶ τὸ ὁμοῦστον κληρῦται.

Hevoni πολιτευομένῳ. τλθ.

Τοῖς ἐν τῇ οὐκείῃ, ὁ βέλτερος, αὐτῶ- δὴ μεγίστη ἢ τὸ σφροδίζεν πολλὰς τοῖς σιδήμασιν, ὡς ἐφης, σωτῆρ, καὶ τῶ ἀκούοντάς σου τὸ λογίζεσθαι, ἀλλὰ τὸ πολλὰς ἀμαρτάνειν. ἐν γὰρ τῇ κελίᾳ τῆς γαίης τὴν εὐημελίαν ἔχουσι, ὡς εἰς ἐκείνοις βελτίους γέ- νοιτο, τῶ τοῖς ἀναπόλοιτο ἢ τέχνη- οὔτε οὐκ ἔλποτο ἐπαγοράσαι τοῦς πλοῖοις, καὶ βεληθῆναι, ἔχ' οἰόντε- πέρυκε γὰρ αὐτοῖς ὅτι τὸ βλάπτειν ἢ μίμησις.

Theodosio ἑπιτοπίῳ. τλθ.

Ὡς ἀπὸ ἀριστερῶν ἰατρῶν τῶν κατὰ συμμάχων τῆς ἀρρώστου φύσεως ἀ- πλοῦς, ἔταν παλὺ περιποι νοσημα- των ἰδίᾳ τὸ σῶμα πολιορκῶσι, κατὰ τὸ κατεπεῖρον ἰσάμενος. ὁ γὰρ ἐξὸν σῶσθαι ἀπειρῶν, τῆς ἀπωλείας δη- λονότι αἴτιος. τὰ ἀναβολῶν καὶ ὑ- πέρθεσιν ἑπιτελέμενα τῶν δυνά- των, ἵνα μὴ ταῦτα δόξας νενικηέ- νοι ὑπὸ ἐκείνῳ λήθην νικῶμενος τῶ καὶ τὴν δόξασαν γενεῖσθαι νικῶν εἰς ἡτῆαν ἀπειροποντος, ἔτω καὶ αὐτὸς τῇ σωσῆ τὴν τῆς γενομένης τῆ ψυ- χῶν ἑπισημῶν κερδίας κατὰ τὸ κα- τεπεῖρον βλέπον. ἐκείνῳ γὰρ ἰατῆ- τος ἐλπίς καὶ τὰ λοιπὰ σωιαθῆ- σονται.

Orioni. τλθ.

Αἱ μὲν τῶ σώματος ἰδῶναι γῶμῶ- λαί εἰσι, καὶ δεινὰ γρηγεῖν, καὶ τὸ λογισμῶν

λογισμῶν ἢ ἡγεμονίας ἐκβάλλειν, καὶ πάντα ἀνα καὶ χεῖρο ποιῆν, ἀλλ' εἰ ὁ θυμὸς τῶ λογισμῶ συμμάχῳσι, καὶ χεῖρα ἀπὸ ὑπασιτῶ βασιλείᾳ ὑπακού- σης, ῥαδίως ἐκείνῳ καταγωνισθῶσιν- ται. διχῆμας γὰρ ὁ γῆς καὶ αὐτῶν κληρονομίας ἔχ' ἑποσῶσινται τὴν ἀπειλίᾳ, ἀλλὰ φρεῖδοι οἰχρόσῳσι, τὸ νικᾶν, τῶ νικᾶν ὀφείλοισι λογισμῶ ἑπιτελέσασθαι, καὶ τῶ τ' ἐστὶ ὁ μὲ- λωδὸς μὲν παρεκλεῦσατο, σὺ δὲ μαθεῖν ἡθέλησας, ὁρῶντα ἢ μὴ ἀμαρτάνετο.

Nemesiano ἑπολαστικῶ. τλθ.

Ὡς ἀπὸ ἑλλήνας, καὶ ἰουδαίους, καὶ εἰ πνεῦ τὰ ἐκείνων ἐξήλωσαν, ἀσεβείας τε ἢ ἀνοήτους ὀλέθρου ἀποφανομένους μηδὲν ἀπὸ τῶ σωτήρος τῶς παρεφη- τας εἰρηκῶσι, ἔπως τῶς πᾶσαι τὴν παλαιὰν εἰς αὐτὸν μεταφέρειν περιω- μένης. οὐκ ἔξω αἰτίας τῆς ἡμετέρας, ἀπὸ τῆ καὶ ἡμετέρας μάχης τῶσπον πινὰ τοῖς διαδύοις συμπαράτοισι. τῶ γὰρ ἐλέγχῳ παρ' ἐκείνων ἀπὸ αὐτῶ μὴ εἰρηκῶσι εἰς αὐτὸν ἔλκεν ἐκείνῳ- ζῶμενοι, τῶσπαν κῶν τοῖς ἀπὸ αὐτῶ ἀληθῶς ἢ διαρρήδην εἰρηκῶσι. ἑπο- νοισι πικρῶσι, καὶ δ' ἔχ' ἔπως, ἀλλὰ τὰ μὲν εἰς αὐτὸν εἰρηκῶσι, σαφῶς λέ- γειν. τὰ δὲ ἀπὸ ἑλλῶν παραγμάτων εἶναι, ἀπὸ ἐκείνων εἰρηκῶσι ἀπὸν εἰρηκῶσι. ἔπως γὰρ καὶ ἀληθείας ἢ ἀπὸ- δείξεως ὄρος. οἱ δὲ τὰ μὴ παρεσῶσιν- τα παρεφρόντες, καὶ τὰ παρεσῶσιλα ἀναπεπεσῶσι ἀναπεπεσῶσι.

Zosimo παρῶσῳ τμ.

Αὐτὸς ἐλλόγιος καὶ ὀρθὸς μὲν τ' ἐπέ- πον, λαμπερὸς δὲ τῶν βίων. τὸ γὰρ ἢ ἀξιώματι αὐτῶν λαμπερῶ κεισομηκῶσ παρήσω. σκιά γὰρ τῶ τὸ καὶ ὄναρ ἐντυ- χῶν ἡμῶν ἀπήγειλεν, ὁ παρεσῶσιν μὲν τῶ σπῶσιν ἡσοσῶσι τῶ γῶσιν με- σῶσιν μεταληλῶμενος γεασάμενος δὲ σὺ αὐτῶ παρεσῶσι, ἀνθρωπῶν παρῶ- βύτιον μὲν τὴν ἡλικίαν, παρῶσῳ- ρον δὲ τὴν ἀξίαν, ἀμαρτάνετα δὲ τῆ

præstigijs quibusdam illiciant, ac rationē ē principatu exturbēt, atque omnia sursum & deorsum misceant. Ac si ira rationi sup- petias ferat, ac tanquam stipator regi obe- dientem se præbeat, facili negotio illæ op- primentur. Iusta enim ira aduersus eas ex- citatas minas haudquaquam sustinebunt: verum irrito conatu abibunt, victoriam rationi, quæ victrix esse debet, conceden- tes. Atque hoc est quod Platō quidem monuit, tu autem intelligere cupis. Irasci- mini, & nolite peccare.

Nemesiano Scholastico. 339.

Quemadmodum Gentiles & Iudæos, & si qui sunt, qui eorum dogmata confecten- tur, impios & væcordes esse statuo, quod Prophetas nihil de Salvatore locutos esse pronunciant: eodē modo eos, qui vniuer- sum verus Testamētum ad ipsum transferre conantur, culpa minimè carere sentio: vt qui in ea pugna, quam aduersum nos ineunt, ad ipsum velut obtorto naso tra- here ab ipsis conuincuntur, eorum, etiam in his, qui verè ac desertis verbis de eo di- cta sunt, suspicionem pariunt. Atqui non ita facere conuenit: verum ea quidem, quæ ad eum apertè spectant, dicere, quæ autem de alijs rebus, ea de his rebus, de quibus dicta sunt, dicta esse sinere. Nam hæc de- mum veritatis ac demonstrationis regula est. Qui autem ea, quæ ad eum minimè attinent, proferunt, hoc efficiunt, vt ea etiam, quæ ipsi conueniunt, euerantur.

Zosimo Presbytero. 340.

Vir quidam disertus, atque & moribus integer, & vita splendidus (nā quod etiam ipse luculenta dignitate ornatus sit, præ- teribo. Vmbra enim hoc est, & infomniū) me conuenit, illudque narravit, se ad ve- nerandum quidē altare accessisse, vt diui- na mysteria perciperet: at vbi te, hominē, ætate quidem senem, dignitate autē pres- byterum, libidine autem vigentem, atque omnes, quorum impudicitia hominum

ferrone celebratur, superantē, illic astare conspexit, pedem retulisse: quodd scilicet indignam rem esse duxisset, sacrosancta mylteria per impuram ac scelestam manū fuscipere. Ego verò his auditis, quantum animo vulnus acceperim, dicere prætermittam: quibus autem verbis eum grauffimè reprehenderim, exponam. Nullo, inquam, detrimento, vir sapientissime, is, qui fuscipit, afficitur, etiam si is, qui tribuit, indignus esse videatur: neque incōtaminata mylteria conspurcantur, etiam si sacerdos omnes mortales improbitate superer. Quodd si mihi diffidis, coruum cogita, impurum, inquam, illud atque in pullos suos crudele animal, cuius opera ille in cælum excurrens, ac cæli ciuis Elias alebatur. Atque alia insuper multa dixi, que duplici de causa ad te scribere recusavi: alteram ne superuacaneam prolixitate epistolæ adderem, altera ne tua vitia nimium exaggerare videar. Quemadmodum igitur illi succensui, sic etiam te moneo, vt aut respicias, aut à venerando altari abscedas: ne alioqui eos, qui ad idolum accedere institunt, per tuas actiones submoucas.

Paulo. 341.

Quoniam Hebræi, cum quadraginta annorum spatio manna alerentur (quodd si humanam rationē spectes, ad robur corporibus afferendum parum idoneum erat) in eadem fortitudine ac robore perstabāt, ac fortasse maiorem etiam vim consequerantur (non enim alimonia, sed diuinum decretum animas & corpora cōseruabat) idcirco, id quodd tibi exponi quæsiisti, Legislator dixit, Non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo quodd procedit de ore Dei. Quodd etiam Christus, diabolicam machinam propulsans, opposuit: atque hac ratione tentatoris vires concussit ac perficgit.

Theoni. 342.

Nō animaduertunt hæretici per ea ipsa, quæ astruunt, se irretiri, ac per ea ipsa

λαγνεία, καὶ πάσης τῆς ἐπὶ ἀσελγείας βέλουςιδίως ὑποκαρπίσονται, εἰς τὴν πίσω κερφήν, μὴ ἀξιώσας τὸ ἔρα μυστήρια, ἀλλ' ἐμὲ χεῖρας δεξασθαι. ἐγὼ δ' ὅπως μὲρ ἐπλήγην τὴν ψυχὴν ταῦτα ἀκούσας, παρήσω. ἂν δ' ἐκεῖνων κατακράτος ἐμὲ μάρτυρα λέξω. ἔδην, ἐφ' ἃ, ὡς σφάτατε, ὡς ἐβλάπτεται ὁ δαχτύλος, εἰ καὶ ὁ διδούς ἀνάξιος εἶναι δοκῆι, ἔδην τὰ ἀχρηστὰ χεῖρται μυστήρια, εἰ ὁ ἱερεὺς πάλαι ἀνθρώπος εἰς χεῖρας παρελάσθη. εἰ δ' ἀπίστως, ἐν οὐ πῦρ λόρα καὶ τὸ ἀχρηστὰρ τον καὶ μισόπινον ζῶον, δι' ἃ ὁ ἕρμιονδός καὶ ἕρμιον πολίτης Ηλίας ἐπεφίετο. καὶ ἀλλὰ δὲ πικρὰ ἐφ' ἃ, ἀπὸ ρεῖθρα σοὶ δουὴν ἐκεῖν παρητησωμην, τὸ τε μὴ μικρὸν σπῆλλον τῆ ἐπιτολῆ παροδύωαι, τὸ τε μὴ δίδωαι λίαν τὰ σαββαγαδῆν καὶ καὶ ὡς περ τῶν καὶ ἐμὲ μάρτυρα, ἐπαρῶσι παρομὰ, ἢ μεταγενέως, ἢ ἔσπορῶσιν τῶ σπῆλλον θυσιαστήριον ἀπὸ τῆς παροσῆαι αὐτῶ παρηρημίδης, ἀλλ' ἐπὶ σαυτῶ παρῆξον ἀπελευθέρως.

Παύλω. τμή.

Ἐπειδὴ ἑβραῖοι πεσασθὲν ἔτη τῶ μάννα ζεφρόμενοι, οὐκ ἀξιοπίστων ὄσοι κατ' ἀνθρώπων λογισμὸν παρῆξ ἰχυὸν σωματων τυγχάνοιτι διέμενον ἔστι τ' ἴσως ἀλλήως τε καὶ ὁ μὲν, ἴσως δὲ καὶ μείζονος ἀπέλευσι δυνάμεις. ἔγρη ἢ βροφῆ, ἀλλ' ὁ θεὸς ἦρος διεκράτει καὶ τὰς ψυχὰς καὶ τὰ σῶματα, ἔφη ὁ νομοθέτης, ὁσπρ μαθεῖν ἢ ἐθέλησας, οὐκ ἐπ' ἄρτω μόνω ζῶσιν ἀνθρώπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομῶσιν. ἀλλ' ἔσπορῶσιν καὶ χεῖρας ἀξιοπύλινος τὸ ἀξιοπύλινος μνησῆμα, παρηβῆλλετο καὶ κατέσφῆ τῶ παρηβῆλλετος τὴν ἰχυὸν.

Θεωνι. τμήβ.

Δαυθάνωσιν ἀφρητικοὶ δι' ὧν κατασπευάζεσι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἀλισιόμενοι, καὶ δι'

καὶ δι' ὧν ἰκῶν οἶονται, ἀλλ' ἐπὶ τῶν λαμωσῶν ἠθῶν ἰκῶν. εἰ γρη κήσμα ὄσιν ὁ ἦρος, ἔδην τὸ μείζον κατ' αὐτῆς ἴσταται. τὸ γρη μείζον λέγεται ἐν συγκρίσας, καὶ οὐκ ἐν τῆς ἀσυγκρίτως ὑποφῶσιν. ποῖαν οὐδ' ἀσυγκρίσιν ἔχει τὸ κήσμα παρῆξ τὸν κήσιν λέγεται οἱ σοφοί.

Πέτρο. τμήγ.

Ὀὐ μικρὸν σωστὸς ἀκροατής, ὁ μὴ μόνον θαύματα ἀξιοπύλινος τῶ λόγου τῶν δρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐπινοῶν τὰ δυσθεώρητα, καὶ πὶ παρ' ἑαυτῶ ἐσφῆρῶν δυνάμενος. ὅτι δὲ ἢ μικρὸν μετὰ τῶ ἀλλων τῶν μεγάλων καὶ ἐξαιρετῶν ὧν ἠπειλήσεν ὁ θεὸς ἀπὸ τῆς ἱερουσαλήμ παρηρῶσιν, καὶ τὸν σωστὸν ἀκροατὴν ἐπέταξεν, οὐκ ἂν τῆ το φήσας, εἰ μὴδὲν μετὰ σωστῆται. διδ καὶ ὁ παρομιασῆς ἐφη, ἔς ἀκροατῶ, ἐπιθυμία σοφου. ἔγρη πολλοὶς πόσις, ἔθ' ἰδρωσας αὐτῶ παρηξ, ἀλλ' ἀφορμὰς μόνον ἔσπερματὰ ἀπαιτῆ. παρῆξ γρη τὴν γεωργίαν, ἢ σωστὸς ἀρκεῖ.

Ἱερακί λαμωσῶσιν. τμήδ.

Ἴδοι, ὡς χαθαρότητος τέμενος, ὡς ἔδην καὶ πᾶσαν τὴν πόλιν. παρηδουξότερον αὐτὸ πεποικίλα τὸ παρηξ. ἰδὲ μὲν γρη καὶ αὐτὸ κατ' ἑαυτὸ μέγα, τὸ δὲ παρηξ μείζον, μᾶλλον δὲ μέγρον αὐτὸ ἔδουξῆ, κοσμησιν τὴν χεῖρ καὶ χεῖρες ἐπὶ πεποικίλα. ἀλλ' ἀλλομπε τοῖν καὶ τοῖς τοῖς καπορθώμασι. παρηξ γρη σοί.

Ἀρποκρῶ σοφιστῆ. τμήε.

Εἰ ἀγγίνοια ἀνθρώπου τ' ἔσρη χαμαμάτων εἰδησῶσ παρηκρίνεται, πὶ θαυμασῶν εἰ οἱ ἀπὸ τοῖς ἰδῶται ὄντες καὶ ἀρξάματα, τ' θεῖας ἐμπειροσῶσιν καὶ δι'

perspicue vinci, per quæ se vincere arbitrantur. Nam si creatum quiddam est Filius, ne maius quidem de eorum sententia stat. Maius enim ex comparatione dicitur, nō autē ex incōparabili præcellentia. Quānam igitur id quodd creatum est, cum creatore comparationem habeat? sapientes & eruditi homines velim exponant.

Petro. 343.

Non parui momenti res est acutus & sagax auditor, qui non tantum ob admirationem orationis cursum interrumpit, verum etiam ea, quæ ardua contemplationis sunt, excogitat, atque à seipso aliquid erogare potest. Quoddque non parui momenti sit, hinc cōstat, quodd Deus vnā cum magnis aliis & eximiis rebus, quæ se Hierosolymitanæ vrbī detracturum minabatur, prudentem quoque ac sagacē auditore adiunxit. Quodd profectō nō dixisset, si nihil magni ipse cōferret. Eaque de causa Paræmiastes his verbis vsus est, Auris auditoris, desiderium est sapientis. Neque enim multos labores ac sudores ipsi exhibet, verum argumenta duntaxat ac semina requirit. Siquidem ad cultum ac segetem, ingenij sagacitas sufficit.

Ἱερακί clarissimo. 344.

Hoc scias velim, ὁ puritatis delubrum, te tota vrbē celebrari. Nam cum admirabile opus confeceris, admirabilius illud per celeritatem effecisti. Erat enim id quiddem per se quoque magnum: ac claritas maius ipsum, imd maximum reddidit, quæ beneficium ornatum est, gratiusque ac iucundius effectum. Quamobrem in huiusmodi virtutibus fac eluceas. Id enim te dignum est.

Ἀρποκρῶ Sophista. 345.

Si humani ingenij acrimonia literarum scientiæ antefertur, quid mirum si Apostoli, qui indocti atque illiterati erant, diuinæ sapientia impleri, Dialecticos etiam & Ora-

tores superarunt? Non enim quidem, qui legit, interpretationem ignorare verisimile non est, eum quidem qui literarum notas ignorat, eorum, quæ scripta sunt mentem tenere impossibile est. Verum persape visu venit ut qui legit, sensum nesciat, qui autem audit, si modò maiori acumine sit, & ingenij acrimonia præstet, cum intelligat, etiamsi alioqui literarum notas minimè cognitās habeat. Nam qui ob elementorum ignorationem ea, quæ literis consignata sunt, percipere nequit, huius sapienterò, dum alij legunt ingenium viget. Quocirca cum mentis acumen scientiam superet, quid afferri potest, quin diuina sapientia sermonum artificium vincat?

Lampetio Episcopo. 346.

Quandoquidem inexpugnabilis atque omni contradictione maior, ea oratoris est, cui aduersarij assentiuntur, idcirco ad quanque nationem ex iis, quæ apud eam moribus recepta sunt, discernendum est. Quòd etiam ille sensorum Christi dispensator Paulus faciebat, apud Iudæos quidè de Scripturis disputans, apud Athenienses autem ab ara. Proinde enim ac si de lege nihil audiisset, ab ara mouèdi materiam arripiebat, non quòd aram plus autoritatis, quàm Scripturas, habere iudicaret, sed ut eos, qui nullam ipsis fidem arrogabant, ab ipforummet dogmatibus subigeret.

Paulo Tribuno. 347.

Vetus sermo, ac lex omnium hominum iudicio recta & laudanda, hoc præscribit, ut ne quis in lapsis insultet, nec iacentes trucidet, verum tanquam supplices miseretur, captisque manum porrigat. Audio autè feras etiam, quibus plus animi inest, id quidem, quod oblectatur, vlcisici: quod autem fractum & debilitatum est, misericordia prosequi solere. Cum igitur, & apud homines, & apud feras inimicitia ac belli

σοφίας, καὶ τῆς ἀφελειτικῆς ἢ τῆς ῥητόρων ἐκείνου. εἰ γὰρ τοῦ μὲν ἀναγνώσκοντα μὴ εἰδέναι τὴν ἑρμηνείαν εἰκός, τὸν δ' ἀγνοῦντα τῶν γραμμάτων τὰς γρακτικὰς τὸν νοῦν ἠδὲ σαφῶς τῆς γραμμικῶν ἀδιωκτικῶν ἀλλ' ἐστὶ πολλάκις τὸν μὲν ἀναγνώσκοντα μὴ εἰδέναι τὸν νοῦν, τὸν δ' ἀκούοντα ὀξύτερον ὄντα ἢ συνείδησις φέρουσα εἰδέναι, καὶ τοῦ γραμμικῶν μὴ ἠπιστάμενοι τὰς γρακτικὰς. ὅ γὰρ ἀδιωκτικῶν ἢ κατὰ τὴν ἀδύνατον ἢ κατὰ τὴν ἀγνοίαν τῆς ἐγγεγραμμένης ἀγνοίας τῆς ποιητικῆς ἢ τῆς ἱστορικῆς ἀκρίβειας, ἀλλὰ ἀναγνώσκοντα. εἰ τοίνυν ἀγνοῦντα τῆς ἠπιστάμενης κρατεῖς πῶς ἔθελον σοφία, λόγων τεχνικῶν εἰς τὴν.

Lampetio Episcopo. 346.

Ἐπειδὴ ἀμαχὸς ἢ ἀναντιρρήτος πᾶς λόγος ὡς τῆς ἐπιπέτου σωμολογικῆς, ἐκείτω ἔθελον ἀπὸ τῶν αὐτοῖς νομομακίαι ἀφελειτικῶν, ὅ γὰρ ὁ τῆς τῆς χειρὸς νομακίαι παρὰ τὴν ἐπιπέτου ἀφελειτικῶν, ἀλλὰ αὐτοῖς δὲ ἀπὸ τῶν βαμῶν. διὸ γὰρ ἐφί, Ἐγγεγραμμένους ἀνόμοις ὡς ἀνόμοις. ὡς γὰρ ἀνήκοος ὢν τῶ νόμου ἀπὸ τῶ βαμῶν τὴν παραμένειν ἐπιπέτου, ἢ τῶ βαμῶν ἀξιοπρότερον τῆς χειρὸς ἠδὲ ἠδὲ ἀλλὰ τὰς ἀπιστοῦτας αὐτῶν, ἀπὸ τῆς οἰκείων χειρὸς δόγματων.

Paulo Tribuno. 347.

Παλαιὸς λόγος ἀφελειτικῶν, ἢ θεσμός ἐν ἑαυτῶν ἀθ. ὁποῖς δόξαι, μὴ ἐπιπέτου τῶν πεπαικῶν, μὴδὲ χρονοσφάπειν τὰς κειμῶν, ἀλλ' ἀδιδίωται ὡς ἰκέτας, καὶ χρονοσφάπειν τοῖς ἐαλωκόπιν. ἀκούω δὲ ὅτι τὰ θεία, εἰς μέτετι φρονήματος, τὸ μὲν ἀθεσμιῶς ἀμύεται, τὸ δὲ ἀπειρηκὸς ἀμύεται. εἰ τοίνυν καὶ ὡς ἀνθρώποις, καὶ ὡς θηρίοις εἰσὶν ἐχθραὶ ἢ πολέμου

πολέμου ὄροι, εἰς ἃ καὶ ὡς ἀνθρώπων μὴδὲ αὐτῶν ὄρχου τοῖς ἠθροῦσιν μὴδὲ τοῖς χρονοσφάπειν, ὡς ἀπὸ πάλαις ἐγγεμισ.

Isaia. 348.

Εἰ μὲν τὸ δεδωκὸς μὴ φθάσῃ ἐγγεμισ ὁ παροινθησὶς ὡς σου, ἀθήνης ὡς ἀθροῦσιν ἠθροῦσιν ἀθροῦσιν, καὶ τὰς μέμλους τὰς κατὰ σου τῶν ὡς ἀθροῦσιν, σφῶν τῶ ὄντι, ἵνα μὴ κακούρησιν εἰπω, καὶ τὸ μὴ γνημα. εἰ δ' ὡς ἀθροῦσιν ἀθροῦσιν ἀθροῦσιν, ἠθροῦσιν πᾶσι πᾶσι. ἢ γὰρ ἐν ἀλλοίῃ ἔφ' οἷς ἠδὲ ἐάλωσιν τῶ τῆς γραμμάτων ἀθροῦσιν μαρτυρίαν.

Isaie. 348.

Si tu illud veritus, ne is, qui à te contumelia affectus est, prior te accusaret, existimasti fore, ut si anteuerteres, culpam adumbrares, ac crimina ea, quæ in te conferuntur, succideres, scitum reuera, ne dicam malignum ac veteratorium, est hoc artificium. Si autem hoc ea spe atque expectatione fecisti, tanquam iudicio superior verè discessurus, in quadam profecto stultitia versaris. Neque enim ille ob ea conuincetur, ob quæ tu iam iuxta verum eorum, qui scripserunt, testimonium conuictus es.

Theodosio Presbytero. 349.

Ἰδοὺ, ὃ θαυμάσιόντα, ὅτι μὴτ' ἐξέπειν, μήτε κοινοσάμενός μοι ὁ δόκων εἶναι φίλος. ἠδὲ γὰρ ὡς ἀνέξομεν, ἢ δὲ συγχροῦσιν αὐτῶ ἴσως πολυχρόνιον φίλιαν, πέπραχεν ἢ πέπραχεν. διὸ καὶ τῆς φιλίας ἠδὲ ἀπεκαρῶσθη.

Theodosio Presbytero. 349.

Illud scito, vir comprimis admirande, eum, qui amici speciem præ se ferebat, re mihi minimè significata, nec communitata (norat enim me non perpersurū, nec ipsi permiffurum, ut vetustam amicitiam discinderet) ea fecisse, quæ fecit. Ac proinde ab amicitia nostra proscribatur.

Hermia Grammatico. 350.

Κινδυνεύεις ἀγνοεῖν, ὅτι οἱ ποιηταὶ τὰς πλεονεκτικῶν εὐγενείας ἐμπαρέπτεν ὡς ἐχόντας, μυθολογίας ἀπίστοις ἐσεμνύων.

Hermia Grammatico. 350.

Illud ignorare videris, Poetas, eos, qui veris nobilitatis dotibus eminere non poterant, incredibilibus fabulis exornasse.

Antonio Scholastico. 351.

Ὁ τῆς ἀφελειτικῆς ἀγῶν, μέγας μὲν καὶ λαμπαρὸς καὶ ἐνθεός. ὡς γὰρ τ' ἐμφυτον τῶ σώματος ἠδὲ τοῦ πόλεμος, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἀθλοῖς ἐξευμαίξει τὰς πόνους. ῥαδίως γὰρ φιλοσηματικῶν κρατήσῃ, κίοντα σωματικῶν, ἀνδρός τε καὶ παίδων μὴ φρονήσας, δι' ὃ τ' ἠθροῦσιν περὶ μὲν ἀναγκῶν εἶναι τοῖς ἀφελειτικῶν ἀθροῦσιν.

Antonio Scholastico. 351.

Virginitatis certamen magnum quidè & præclarum ac diuinum est (nam aduersus corporis voluptatem ipsi bellum est:) at in aliis certaminibus labores minuit. Etenim pecuniarum amorem faciliè vincet, cum corporis ornatum, ac virum & liberos, ob quæ pecuniarum quaestio hominibus parum philosophis necessaria esse videtur, minimè curet. Mærori etiā haud

quaquam obnoxia erat, non enim ramos protulit, cum quibus & curæ, & mœrores efflorent. Viuentibus quippe filiis sollicito animo esse coguntur: morte autem functis in luctu versari. A doloribus item & animi angoribus immunis est, ut quæ nec viri arrogantis tanquam in seruitutē ad dicatur, nec partus doloribus mortis vicini interrumpatur. Cum superatur, inuidiam non concipit: non, cum amatur supino animo est: non audenti se assentatur: non odienti blanditur: non eum, a quo cōrumeliis afficitur, auersatur: verum ab omnibus his pestiferis vitis libera est pugna aduersus cupiditatem à natura insitam: quam cum superat, omnia illa sibi subiecta habet. Qua etiam de causa is, qui humanarū rerum naturam accuratè perpenderit, de iis, qui molestias omnes sustinent, ut duntaxat libidinis rabiem minime subigant, scribebat, Tribulationē carnis habebat huiusmodi. Ego autem vobis parco. At quoniam permulti Apostolicum consilium, quod per res ipsas minimè demonstratur, contemnentes, imò re vera voluptatis patrocinium suscipientes, eos, qui matrimonium amplexi sunt, tribulationem habere negant, verum oblectationem potius ac delicias, ac plerique etiam vim dicendi adhibentes, parum conuenienter asserunt ignauæ animæ istud argumentum esse: nam dum cælibatus sanctitati sese dicantur, generationi aditum præcluserunt, matrimonij experies manentes, atque dum per difficultatum nuditatem aduersus rerum mutationes strenuè se gesserunt, similiter quodammodo faciunt, ut si quis corpore vacans, gloriatur se nullo vlquoque affici posse. eodem enim modo ipsi quoque inopinatas fortuitarum rerum incursionem pertimescentes, gignendorum liberorum legem contempserunt, ut qui videlicet aduersus mutationes sterilitate sese munierint, ac per eam hoc sibi compararint, ut vinci & capi non possint. nos autem qui inopinatis mutationis momentis nos ipsos tradidimus, nec calonū more aduersus eam collocati extra aciem ste-

κεί, πένθει τε ἀνάλωτος ἔσομαι. ἔ γάρ ἡ
 ὑπόθεσι κλάδους οἷς αὐτοὶ οὐκ εἰσὶν
 φροντίδες καὶ τὰ πένθει. ζώντων μὲν
 γὰρ τῆς παύσεως, ἀναγκάζονται με-
 εμναι, πένθει δὲ πένθει. ὁδουδὴν
 τε καὶ ἀθυμῶν ἔξω ἐπιπέσει, μηδὲ
 εὐδρόν, δουλευομένη φρονήματος, μήτι
 ἀδίστοι τῶν τῶ θανάτου γένοιτο ἀφ-
 κοπίομνη, ἢ παρευδοκίμουμνη (ηλοῖ,
 οὐκ ἀγαπητὴν ὑπάρχει, οὐκ ἀπὸ
 φρεσὸν κολακεύει, ἢ μισοῦσθαι
 θωπεύει, ἢ χυβέει ζῶντα σπορέφειαι,
 ἀλλὰ πάντων τῶν τῆς ἀνηκέστου κα-
 κῶν ἀπαλλαγῆ, ἢ πρὸς τὴν ἐμφύλιον
 ἑπιθυμίαν μάχη, ἢ κρατῆσαι, πάντα
 οὐκ εἶνα ὑποκλιπόμενα ἔχει. διὸ καὶ ὁ
 τῆς ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀκρίβους
 βασιανίσας τὴν φύσιν, ἔγραφε πρὸς
 τῆς πάντα ὑποκλιπόμενα τὰ δυσχερῆ,
 ἵνα μόνον τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας λύσει
 μη χειρῶσται, θλίψιν τῆς σαρκὸς ἔξω-
 σιν οἱ ποιῶσι. ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι,
 ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ μὲν τὴν ἀποστολι-
 κὴν συμβουλίαν, ὡς ἀφ' ἀγαθῶν
 μὴ δεικνυμένων ἀπμαζόντες, τὸ δὲ
 ἀληθές τῆς ἡδονῆς σιωπηροῦσθαι φε-
 σὶν, ὅτι θλίψιν μὲν οὐκ ἔχουσιν οἱ πᾶν
 γάμων ἀσπασάμενοι, ἀλλὰ καὶ τέρψιν
 καὶ τρυφίαν. πολλοὶ δὲ δεινότητι χρο-
 ῶμενοι, καὶ ἀνδρειότερος εἰσὶν τῆς
 πᾶν ἀγνείαν ἐπιμένειν οἰόμενοι, οὐ
 δέοντως λέγουσιν, ὅτι ἀγενεῖς τῶτο
 ψυχῆς περικέρον. τῶν γὰρ τῆς ἀγα-
 μίας ἀγιστείας ἀφιέρωσαντες εἰσὶν τῶν,
 ἀπέκλεισαν τῆ γενεῆς τῶν διεξόδους
 γάμων ἀμύητοι μέναιτες, καὶ τῆ τῆς
 ἀναγκῶν γυμνότητι πρὸς τὰς μετα-
 βολὰς τῆς ἀγαθῶν νεανειοσάμε-
 νοι, ὡς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῶν ἀσπασά-
 νει πῶ ἀσάματος τυγχάνων ἐπιβρωμέ-
 το τῶ ἀπὸ τῶ εἶναι, καὶ γὰρ καὶ αὐ-
 τοὶ τῶ ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῶ
 ἐφόδους δέσαντες, τὸν τῆς ἀπὸ τῶ
 νίας θεσπὸν ἡπίμασαν, ἀπενίαν εἰσ-
 τῶν πρὸς τὰς μεταβολὰς ὄχρωσάν-
 τες, καὶ τὸ ἀνάλωτον ἀφ' αὐτῆς
 ἀγαθῶν ἀπὸ τῶν ἡμῶν δὲ τῶν τῶ
 μεταβολῆς

κεί, πένθει τε ἀνάλωτος ἔσομαι. ἔ γάρ ἡ
 ὑπόθεσι κλάδους οἷς αὐτοὶ οὐκ εἰσὶν
 φροντίδες καὶ τὰ πένθει. ζώντων μὲν
 γὰρ τῆς παύσεως, ἀναγκάζονται με-
 εμναι, πένθει δὲ πένθει. ὁδουδὴν
 τε καὶ ἀθυμῶν ἔξω ἐπιπέσει, μηδὲ
 εὐδρόν, δουλευομένη φρονήματος, μήτι
 ἀδίστοι τῶν τῶ θανάτου γένοιτο ἀφ-
 κοπίομνη, ἢ παρευδοκίμουμνη (ηλοῖ,
 οὐκ ἀγαπητὴν ὑπάρχει, οὐκ ἀπὸ
 φρεσὸν κολακεύει, ἢ μισοῦσθαι
 θωπεύει, ἢ χυβέει ζῶντα σπορέφειαι,
 ἀλλὰ πάντων τῶν τῆς ἀνηκέστου κα-
 κῶν ἀπαλλαγῆ, ἢ πρὸς τὴν ἐμφύλιον
 ἑπιθυμίαν μάχη, ἢ κρατῆσαι, πάντα
 οὐκ εἶνα ὑποκλιπόμενα ἔχει. διὸ καὶ ὁ
 τῆς ἀνθρώπων ἀγαθῶν ἀκρίβους
 βασιανίσας τὴν φύσιν, ἔγραφε πρὸς
 τῆς πάντα ὑποκλιπόμενα τὰ δυσχερῆ,
 ἵνα μόνον τὴν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας λύσει
 μη χειρῶσται, θλίψιν τῆς σαρκὸς ἔξω-
 σιν οἱ ποιῶσι. ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι,
 ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ μὲν τὴν ἀποστολι-
 κὴν συμβουλίαν, ὡς ἀφ' ἀγαθῶν
 μὴ δεικνυμένων ἀπμαζόντες, τὸ δὲ
 ἀληθές τῆς ἡδονῆς σιωπηροῦσθαι φε-
 σὶν, ὅτι θλίψιν μὲν οὐκ ἔχουσιν οἱ πᾶν
 γάμων ἀσπασάμενοι, ἀλλὰ καὶ τέρψιν
 καὶ τρυφίαν. πολλοὶ δὲ δεινότητι χρο-
 ῶμενοι, καὶ ἀνδρειότερος εἰσὶν τῆς
 πᾶν ἀγνείαν ἐπιμένειν οἰόμενοι, οὐ
 δέοντως λέγουσιν, ὅτι ἀγενεῖς τῶτο
 ψυχῆς περικέρον. τῶν γὰρ τῆς ἀγα-
 μίας ἀγιστείας ἀφιέρωσαντες εἰσὶν τῶν,
 ἀπέκλεισαν τῆ γενεῆς τῶν διεξόδους
 γάμων ἀμύητοι μέναιτες, καὶ τῆ τῆς
 ἀναγκῶν γυμνότητι πρὸς τὰς μετα-
 βολὰς τῆς ἀγαθῶν νεανειοσάμε-
 νοι, ὡς ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῶν ἀσπασά-
 νει πῶ ἀσάματος τυγχάνων ἐπιβρωμέ-
 το τῶ ἀπὸ τῶ εἶναι, καὶ γὰρ καὶ αὐ-
 τοὶ τῶ ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῶ
 ἐφόδους δέσαντες, τὸν τῆς ἀπὸ τῶ
 νίας θεσπὸν ἡπίμασαν, ἀπενίαν εἰσ-
 τῶν πρὸς τὰς μεταβολὰς ὄχρωσάν-
 τες, καὶ τὸ ἀνάλωτον ἀφ' αὐτῆς
 ἀγαθῶν ἀπὸ τῶν ἡμῶν δὲ τῶν τῶ
 μεταβολῆς

timus, verum vita nostra ipsius telis expo-
 sita, concessaque ei amplissima facultate,
 nos in quibus ipsi libuerit rebus ferendi,
 aduersus eam armati sumus, aded etiam
 cum vulneramur, non feriamur, & cum
 telo petiti sumus, siue aculeo configamur,
 atque in rerum molestarum expetimento
 dogma illud confirmantes, nimirum vir-
 tutem mutationis domino minimè subie-
 ctam esse, certissimum documentum edi-
 mius: Quoniam igitur illi huiusmodi qua-
 dam colligentes in aduersam partem de-
 clarant, quod scilicet à virginitatis qui-
 dem certaminibus vinci se atque à tergo
 relinqui erubescant, speciosam autem de-
 fensionem proferre arbitrentur, per ipsas
 quidem res atque in ipsis certaminibus in-
 telligent, quanto & vxori maritus, & ma-
 rito vxor, & vxoris ac filiorum cura ad sa-
 lutem impedimento sit: conuincuntur au-
 tem nunc quoque per ea in imam malorū
 voraginem impelli, per quæ ipsi se, partim
 delicias & voluptates percepturos, partim
 maiores coronas consecuturos esse confi-
 debant. Quibus enim perturbacionibus
 non obnoxij sunt? Quod cauponæ genus
 non tractant? Quot molestias perferunt,
 nec eas sentiunt? Quid enim boni eos non
 præterit? Quid autem apud eos habitat,
 quod laudem mereatur? Nec ramen hæc
 eo commoro, quod illos, qui honorabile
 connubium amplectuntur, abdicæ ac pro-
 scribam (absit) verum vt eos, qui lubrica
 & petulanti lingua matrimonium virgini-
 tati anteferre audent, perstringam. Quan-
 to enim cælum terra præstantius est, & a-
 nima corpore: tantum etiam virginitas
 conitigio antecellit. Illa enim primas par-
 tes in acie tenet, ac phalangis frontē exor-
 nar, illustriâque trophæa statuit: hoc autē
 cum mediocre sit, atque imbecillioribus
 adminiculi loco cōcessum, potest quidem
 eos, qui ipsum illæsum custodiunt, forua-
 re: at non item ad virginitatis fastigium
 subuehere: Vnde etiam spiritualibus lex,
 eos, qui vxorem duxerant, ac vites plan-
 tauerant, ad bellum illud, ad bellum cum spi-
 ritualibus nequitia suscipitur, egredi ve-

tuit. Quæ cū ita sint, nō in ea opinione ver-
sentur ij, qui huiusmodi vinculis constricti
tenentur, vt cū his, qui soluti ac liberi sunt,
certate se posse existimēt (nec enim id fieri
potest): nec qui augendis opibus, corporiq;
adornando vniuersam vitam suam addixe-
runt, eadē præmia se accepturos esse arbi-
trētur, quæ ij, qui Deo totos se cōsecraverunt,
ac, quæ Domini sunt, curant: verū in cō-
gruētī gradu seipfos tenētes, aduersus eos,
qui ad celeste cacumē ascenderunt, linguā
ne acuant. Neque enim cōiugium malū est
(absit) verū legitimū etiam ac mediocre
bonum. At mala ea & incōmoda, quæ ma-
trimoniū secum trahit, ad retundendam &
heberandam matrimonij voluptatē satis
magnam vim habent. Atque etiam si nihil
horum secū traheret, ne sic quidē tamē di-
gnum esset, quod cum virginitate cōferretur.
Quod autē me etiam properantē, præ-
terire nō sinit, hoc dicendū est, nēpe quod
virginitas alia etiam vitia expugnat: matrimo-
nium autē aliis quoq; vitiis corripitur.
Quorū enim quisque est, qui vt alimenta
siliis subministrat, non omnia, quæ parum
conueniant, faciat, atque in pericula & in
pelagus, ac belluis in prædam coniciat. At
interim tamē isti, vt fortes & laurigeri glo-
riari volunt. Et quis hoc ferat? Quod enim
ad hæc vulnera persananda temporis spa-
tium sufficit? Quisquam autem eorum, qui
tot telis fauciatī sunt, vicē non doleat? Tot
enim eos mala circumdant, vt ea ob multi-
tudinē nec mente cōprehēdi, nec verbis
explicari possint. Quamobrem huiusmodi
sermonibus finem imponant, ac nō aduer-
sus virginitatē linguā instruant: verū vt
reginam ipsam honore proficquātur, eique
se subiiciant, vt eam & propugnatricem &
interuentricem habeant. Soli enim, vt ca-
lestibus quoq; exemplis vtar, eos, qui vir-
ginitatem, amplexi sunt, Lunæ autem eos,
qui cōtinentiam, ac denique stellas eos, qui
honorabile connubium amplexi sunt at-
que cōsecraverunt, comparare licet, maxi-
mē cū Diuino Paulus calculū suum ad-
dat, ac dicat, Alia gloria Solis, alia gloria
Lunæ, alia gloria stellarum.

ἀμπελὺς φυτεύσας εἰς τὸ κτλ. πνευματικῶν τὸ πνεῦμα ἐξελ-
θεὶν ἀπηγορεύει. μὴ τοίνυν οἱ ποιῆται
κατεργασμένοι δεσμῶ τοῖς λαυμάτοις ἀ-
μλλὰ οὐκ οἰεῖσθωσαν. ἔδδ γὰρ οἰόντες.
μηδὲ οἱ χρεωτισμῶν ἢ κίσμιω σωματι-
κῶ ὄλον ἐαυτῶν ἀναδέκτες τὸ βίον, νο-
μιζέσθωσαν ἴσαι ἀλλὰ λήψασθαι τὸ ἀφιε-
ρωσάντων ἐαυτῶν, ἢ τὰ τῶν κρεῖσσ με-
ειμνώντων, ἀλλ' ἐν τῇ προσομοίῃ
τάξει ἐαυτῶν φυλάττοντες. μὴ ὁπλι-
ζέσθωσαν γλωσσίται κτλ. τῆς τῶν ἐρατειῶν
καρυφῶν ἀναδέκτων. ἢ γὰρ ὁ γάμου
κακίῳ. ἀπαγα. ἀλλὰ ἢ ἐννομοὶ ἢ συμ-
μετρον ἀγαθόν. ἀλλὰ τὰ ἑπισημεῖα τῶ
γάμου κακῶ, ἢ κακῶ ἢ τῶ γάμου ἀμ-
βλυῖαι ἢ δυνῶν. εἰ δὲ καὶ μηδὲν τῶτων
ἐπιγέτο, ἢ δ' ἕως τῆ παρθενία πῶδε
ἐλάσσει δὲ χυμὸς ἴδιος. ὁ δὲ μετ' ἐπιγέ-
μνον πῶδε φραμαῖν οὐκ ἐξ. τῆ το ρη-
τιον, ὅτι ἢ μετ' παρθενία ἢ τ' ἀλλὰ χη-
ρῆται πάθῃ. ὁ δὲ γάμος ἢ τοῖς ἀλλοῖς
ἐλίσκειται πάθεισ· τίς γὰρ ἴνα παρὰ
χρηγήσῃ προφῶς, ἢ πάντα ποιῆ τὰ μὴ
κατέποντα, ἢ εἰς κινδύνους ἐαυτὸν ἰσπίει.
ἢ εἰς πέλαιους, ἢ εἰς βελών βορῶν. ἢ το
οὐδ' ὡς ἀνδρῶν ἢ προσπαύχῃσι ἐναερύ-
νεσσ θέλῃσι. καὶ τίς ἀνεγέταις τίς γὰρ
ἐαυτοῖς ἐπαρέσει χυμὸς παρὰ τὸ ταυ-
τα τὰ θεαύματα. θεραπέυσαι τίς δὲ ἢ
συναλγήσῃ τοῖς ὑπὸ τ' οὐσῶν βελών
καταβωμῶν τοῖς τ' οὐσῶν γὰρ αὐτῶν
κατέχει κακῶ. οἷα δ' ἐννοῶσαι, οὐδὲ
φρασαι διὰ τὸ πλῆθος δυνάτων. παυ-
εθωσαν οὐδ' ἴοις τῶν λόγων, ἢ μὴ κτλ. τὸ
παρθενίας ὁπλιζέσθωσαν τ' γλωσσίται ἀλλ'
ὡς βασιλῖδα αὐτῶν γεμαρέτωσαν, καὶ
ὑπ' αὐτῇ λατρεύουσαν ἴνα ἔχει αὐτῶν
ἢ ὑφρασῆσθαι ἢ παρὰ εὐσῶσαι. ἢ λίφ
μὲν γὰρ τῶς τ' παρθενία. ἴνα καὶ ἕραιοῖς
χρησῶσαι πῶδε εἰγματοῖς, σελίω δὲ
τῶς τ' ἐκράτῃαν. ἀφροῖς δὲ τῶς τ' ἴμμον
γάμον ἀσπασα μῆνῃς ἢ διαλήρησαι ἴας.
πῶδε ἀλλ' ἐλασθ' θέμῃς, μάλιστα ὅτι ψη-
φισαῖος ἢ θεασεῖσθαι Παύλῃ καὶ λέγον-
τος, Ἀλλῃ δὲ ἕα ἡλίε, καὶ ἄλλῃ δὲ ἕα
σελίω καὶ, καὶ ἄλλῃ δὲ ἕα ἀφροῖν.
τῶ αὐτῶ.

τῶ αὐτῶ. τιβ.

Eidem. 352.

Εκείνον μόνον ἀν' ἐγὼ γὰρ ζῶ κρείως
οὐλοσάμῃ, πὸν τῶν σωματικῶν παθῶν
κρείττονα καὶ ἀνώτερον. ὁ γὰρ σκείνοῖς
ἐαυτὸν ὑποζεύξαι, καὶ κτλ. κράτος
ὑπ' αὐτῶν ἐλαυνόμενος, ἢ μόνον εἰς
τὸ ἔχων τελευτῶ. βαρῶρον. ἀλλ'
ἢ δὲ ζῶ ἐνταῦθα δυνάται ἀφ' ὧν
ἐξ αὐτῶν λύπας, καὶ τῶς φόβους, ἢ
τῶς κινδύνους, καὶ τῶν μολῶν αὐτῶν
ἐσῶν. αὐτε γὰρ ἴνα τοῖς παροδου-
θῇ, τῶν καὶ καὶ παρ' ἑαυτῶν ἰνά τῶ
δύει. αὐτε ἴσος, αὐτε ἕρεῖς, αὐτε πε-
νία, αὐτε ἑτερότητ' ἀδοκῆτων ὑπο-
λωλε καὶ ὑπὸ τῶν ὑπονοίας μόνῃς,
καὶ διαφθορῶν. ἀλλ' ἢ ἢ ὁ τῶν παθῶν
κράτῃς τοῖς ἀλλὰ καὶ φόβων, ἢ
κινδύνων, ἢ μεταβολῆς ἀπάθῃς ἐση-
κει ὑψηλότερος, οὐ τῶ μηδὲν ὑπο-
μῶν. τῶ γὰρ ἴσος ἀμύχανον, ἀλλ'
ὁ καὶ πολλῶ μείζον ἔστι καὶ πῶδε
ἐξότερον ποιῆ τὸ πρόσημον. τὸ ἢ παρ-
εαλλόντων αὐτῶν καὶ ἀερολοισ-
μῶν καὶ καλαίσθεντων κτλ. αφροῖν.

Eum equidē ipse solū propriē viuere sta-
tuerim, qui in corporis passionibus prestā-
torem ac sublimiorem se præbet. Nam qui
seipsum illis subiecit, atque ab iis summa
vi exagitur, non modō in extremam exis-
tij voraginem definit; sed ne hīc quidem
viuere potest, ob eas, quæ ab illis manant,
molestias, & metus, & pericula, & infinitū
eorum exāmen. Nam siue mors expecte-
tur; metu etiam ante mortē exanimatur,
siue morbus, siue contumelia, siue pauper-
tas, siue aliud quiddam inopinati, etiam ex
sola suspitione perit & extinctus est. At
non in eadem causa est, qui turbulentis
animi permoitionibus dominatur: verū
& timoribus & periculis, ac denique omni
mutatione superior est: non quōd nihil pa-
riatur (hoc enim fortasse fieri nequit) sed;
quod multō maius atque admirabilius tro-
phæum efficit, quia ea impetum facientia,
& vclitancia, telæque mitri contemnat.

Τιμοθῆ λαμωροστάτῳ. τινγ.

Timotheo clarissimo. 353.

Εἰ καὶ Χαυρίμων, ὡς γέγραφαί, ὁ
Εὐσεβῆς ὑπασις, ἐν τῆς αὐτῆ
συνεσίας ἰσοτιμῆς παρὰ πᾶσαι κα-
κῶν οἰσῆ. καὶ πῶν οὐκ οἶδεν, ἀλλ'
ἢ π' ἀδικίας ἀδείχ' κέρηται τοῖς ὀρ-
κοῖς. ἀνέδετα γὰρ, καὶ μῆνῃ ἀκί-
ρυκλῶς, σιωθῆκας ποιῆται καὶ λυει.
ἔμυσι καὶ πανεργῆς ἐφοδοῖ ἔχει τῶς
ὀρκῶς. ἀλλὰ γὰρ ὁ τῶτον συγκροτῆς
παρ' ἐμοὶ κριτῆ, νῦν μὲν καρπηδοται
τῶν κακῶν τῶν ἀπίαν. ὑσφρον δὲ καὶ
τῆς δικῆς τὸ πλῆθος καρπῶσεται.

Et si Cheremon, vt scripsisti, ille, inquam,
Eusebij stipator, ex ipsius consuetudine at-
que familiaritate exacutus, ad omne scelus
tanquam cæstro quodam incitatur, nec si-
dem agnoscit, verū ad iniquitatis licen-
tiam iureiurando abutitur (reconciliationis
enim scedera percutit, & implacabilis ma-
net: pacta iniit, & rescindit: iurat, & fraudis
materiam atque instrumentum iuramen-
ta habet.) attamen meo iudicio is, qui eum
tuetur, nunc quidem scelerum ipsius cul-
pam percipit: postea autem amplio rem
etiam supplicij partem percipiet.

Παύλῳ πρεσβυτέρῳ. τινδ.

Paulo Presbytero. 354.

τῶ ἱερωνύμῳ πλῆτος μὲν ὁ ἢ ἀρε-
τῆς κόσμος, ἢ δὲ ἢ σωφροσύνη, πρῶ-
φῆ δὲ ἢ αὐτάρκεια, εὐπροσωπῆ δὲ ἢ
τῶν ὑπηρεσιῶν παρὰ ἀρετῆς ὑπὸδοσις.
εἰ δὲ τίς τῶν αὐτῶν τῶν ὅτι τῶν δυνά-

Sacerdoti pro opibus est virtutis orna-
mentum, pro voluptate castitas, pro luxu
frugalitas, pro læticia, eorū, quibus præest,
ad virtutem incrementum: Quod si quis
contraria his instituta sequens, sacerdotij
Z z iiii

eos, qui opibus abundant, nec aduersus eos, quibus contumaci fera, hoc est, cum paupertate certamen est, aliquid practer legem perpetrare in animum inducit. Nam nec illos ledit, pecunias eripiens: nec hos iuris religionē ob munera peruertens.

Anfonio Correctori. 359.

Quandoquidem ad surripendam non fortium tantum, sed etiam prudentum virorum mentem assentatio magnam vim habet: idcirco non iniuria metu valentior em esse assero. Illi etenim plerique cedere verentur: huic autem lubentibus animis succumbunt, temerē videlicet ac citra cruciatum seipfos dedentes.

Leontio. 360.

Ne mireris, vir optime, nec, vltra quāmpar fit, doloris iaculo configatur animus tuus, propterea quod, cum Zosimo, vt scripsisti loquendi libertas causa sit, non cancellis quibusdam & iannīs, quas etiam quidam fortasse aperire queant, verūm tot ac tantis criminibus, adhuc tamen linguæ petulantia laboret. Vt enim iis, qui aliquid ex virtute gerunt, postquam virtutis muneribus perfuncti sunt, modestiam adhibere mos est: sic etiā iis, qui peccant, post delicta superbire atque animis efferrī. Quod si huius rei argumētum capere cupis, perspice quidnam tres illi pueri, qui ob vitæ probitatem ac iustitiam igne superiorē extiterunt: Peccauimus, iniquē egimus, iniustitiam fecimus. At cōtrā Iudai, qui nec ab vilo scelere, nec ab obsceno vilo sermone abstinerant, his verbis vtebantur: Custodiuius præcepta tua, & iustificationes tuas: ac nunc alienos beatos prædicamus. Quamobrem nec tu quoque perturbes, nec absurdum quicquam & absorum proloquaris: illud pro certo habens, extremæ ipsius stupiditatis hoc in primis argumentum esse.

Hieraci clarissimo. 361.

Non aera statua auro resurgens actione

πλάτω κομψύτας, οὔτε εἰς τοὺς δυναθετήτω ἡθείῳ, τῆ περὶ αὐτῶν μαχρμύνης, παρὰ νόμον π εἰς οἱ ἀξιοφράζεσθαι. ἔτε γὰρ ἐκείνης ἀδικεῖ ἀρπαζῶν τὸ πρῆμαται, ἔτε τὸ πρῆμα π λήμμα π κομψύθειραν τὸ δίδυμον.

Αὐτονίῳ κορρίκτορι. τιβ.

Ἐπειδὴ δεινὸν ἢ κολακεία εἰ μόνον τῶν ἀνδρείων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐμφορῶν κλέψαι τὸν νοῦν. Διὸ τὸ εὐκότως τὰ φέροντα ταῦτα πρὸς δὲ αὐτῶν ἐκείνην εἶναι, τῶ μὲν γὰρ ἀρχαῖοι πολλοὶ εἶξαν, τῆς δὲ ἡδῶς ἠπείωνται, ἀκρίτως καὶ ἀβασανίστως ἑαυτὸς ἐνδιδόντες.

Λεοντίῳ. τξ.

Μὴ θαύμαζε, ὦ ἀριστε, μηδὲ ἔξω τῶ ἀπέποντος ἐξακοντιζέσθω σου τὸ φρόνημα, εἰ κεκλευμένως, ὡς γέγραφαί, Ζωσίμου τῆς παρρησίας, εὐ κινηκίσι καὶ θύρασι πῶν ἄς πνὲς ἄν καὶ παρενόηξαι, ἀλλὰ τοσοῦτοις καὶ τηλικούτοις ἐγκλήμασιν, ἐπὶ καὶ ἀθυρογλωπῆι. ὡσαύτῳ γὰρ τοῖς κατ' ὁρθῶς μετριάξῃ μετὰ τὰ χρυσάματα ἔθος, οὔτω καὶ τοῖς ἀμαρτάνισι μετὰ τὰ πλάσματα ἐπαρῶν. εἰ δὲ βέλεις ἀποδείξῃν τὰς λαβῆς, ἴτα τῆς τρεῖς παύδας ἐκείνοὺς τοῖς κρείστοναι τὸ πρὸς Διὸς δικαιοσύνην ἀπαρῶναι, τί φασιν. ἡμάρτομεν, ἡδομήσαμεν, ἡδίκησαμεν. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι, οἳ οὐδὲν ἀμάρτημα ἀπρακτον, οὐδὲ λόγος ἀχρὸς ἀρρητος ἦν, ἔφασιν, ἐφύλαξαμεν τὰ προστάγματα σου, καὶ τὰ δικαιώματά σου. καὶ νῦν μακαρίζομεν ἄλλοτείνες. μὴ τοίνυν μηδὲ αὐτὸς παρῆσι, μηδὲ ἀπὸ τῆς π φθέρου καὶ ἀπαρῶν, γινώσκωσι ὅτι τὸ μέγα λίσσα δειγμά ἐστὶ τῆς ἐχάτης αὐτῶ παρὰ πλῆξιας.

Ἱεροκλῆ λαμπροτάτῳ. τξα.

Οὐ χαλκῶ εἰκὼν χρυσῶ ἀπαρῶν πλάσμα ἢ

πῆσσαι τῆς ὄψης ἀράξεως ἀξία, ἀλλὰ ζωὴ τέλος οὐκ ἔχουσα. πλὴν μὲν γὰρ ὁ χρόνος ἀφανίζεται. πλὴν δὲ αἰῶνες φανῶσι, τελευτῶν μὴ ὄπισθόμυροι.

tua digna est, sed vita finem non habens. Illam enim tempus delet: hanc autem secula, quæ finem nesciunt, coronant.

Ερμωγένι ἐπισκόπῳ. τξβ.

Εrmoogeni Episcopo. 362.

Ὁσαυτὸς λόγος ἀπρακτος ἀτελής, ἔπος καὶ πρῶτος ἀλόγος. ἐν τούτων γὰρ ἀμφοῖν εἰ καὶ μὴ βέλονται οἱ πλὴν ἐλόγμων σοφίαν, φῶλον π καὶ πεπαιτημένον πρῶγμα, κομψολόγως οἰόμενοι, ὁ ὀρθὸς καὶ λαμπρὸς χρυσὸς ἐξέται τῶν ὑψηλῶν βίος. ὅς γὰρ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἑρανῶν. εἰ δὲ καὶ σύγκρισιν ἀμφοῖν ποιήσῃ, ἀμεινον πρῶτην μὴ λέγῃ, ἢ λέγειν μὴ πρῶτηνται.

Quemadmodum sermo actionis expectatus & imperfectus est: ita etiam actio, quæ à sermone deferitur. Ex his enim ambabus rebus, etiamsi nolint ij, qui disertam sapientiam vilem quandam & protrititam rem esse stultè opinantur, recta & splendida magistrorum vita insignitur. Qui enim fecerit & docuerit, magnis vocabitur in regno caelorum. Quod si ambas inter se comparare oportet, facere ac non loqui præstat, quàm loqui ac non facere.

Απολλωνίῳ ἐπισκόπῳ. τξγ.

Αpollonio Episcopo. 363.

Ἐπειδὴ τὸ βιάζεσθαι καὶ ἔλκεν πρὸς εὐσίβειαν τῆς ἀπειρίας γρηγότας, εὐπρεπὲς ἔτ' ἐστὶν, ἔτε δουκί. τῶ πείθῃ καὶ χερσὶ ὅτι χρυσάμυρος. φῶπιζε τῶ σαυτῶ βίῳ τῆς ἐν σκότῳ ἀφῆροντας.

Quoniam eos, qui ita conditi sunt, vt arbitrij libertatem habeant, inuitos & repugnantes ad pietatem trahere, nec honestum est, nec videtur: idcirco da operam vt suasionē, vbi occasio se offert, adhibita, per tuam vitam ac mores, eos, qui in tenebris degunt, illumines.

Νεϊλάμμωνι Διάκονῳ. τξδ.

Νilammoni Diacono. 364.

Οἱ μὲν πλάστοι, καὶ τοῖς ἱεροῖς μυστηρίοις προσέτοιμα μὴ πολλοὶ εἰσὶ, εὐγνώμονες εἰσι, καὶ ταχέως καὶ εἰς τὸ μὴ ἀμαρτάνειν πείσθησονται. οἱ δὲ καὶ πλημμυραῖοι, καὶ τῶν ἀχρῶντων μυστηρίων μισραῖς χερσὶ πολλοὶ εἰσὶ ἀπείστοι, ὧν εἰς, καθὼς γέγραφαί, καὶ Ζωσίμος, μυστρίων εἰς πμωριῶν εἶξιοι. ἐνόησεν γὰρ ἑαυτὸς ἀποφῶνισι, καὶ πλὴν ἀφῆδῃ τῶ Παύλου φωνῶν, τῶ σώματος καὶ τῶ αἵματος τῶ κελύ. διὸ δὴ τοῖς μὲν πρώτοις καὶ πάνυ ὄπισθεντα ὁ Διάβολος, εἰδὼς ὅτι καὶ πλάστοι, ἀλλ' οὐ γινώσκοντες τοῖς θεοῖς τὸ σέβας φυλάττεισιν. τοῖς δὲ δευτέροις τοῖς καὶ πλημμυραῖοι

Qui peccant, atque ad sacra mysteria accedere minimè audent, sineero iudicio præditi sunt, ac cōfestim eo adducuntur, vt à peccato abstineant. Qui autem peccant, & incontaminata mysteria sceleris manibus attingere non dubitant, (in quorum numero, vt scribis, Zosimus etiam est) sexcentis suppliciiis digni sunt. Reos enim, iuxta minimè mendacem Pauli vocem, corporis & sanguinis Domini seipfos reddunt. Quamobrem etiam primos quidē Diabolus haud valde aggreditur, (quod scilicet exploratum habeat, eos, quamuis peccent, tamen id agnoscentes diuinis rebus venerationem conseruare) at verò in secundos, hoc est eos, qui peccant, nec peccatum agnoscent, aut licet agnoscant,

tamen contemunt, ac sacrosancta myste-
ria contingere minimè verentur, totus se
insinuat, istud nempe perfectæ stupiditatis
& corruptionis argumentum esse non abs-
te existimans. Quod etiam in proditore
tu putas, eò in ipsum ingressus est, quòd
Dominicum corpus cõtemneret, sed cum
ipsum improbitatem perspectam haberet,
nempe quòd iam incurabili morbo teneret-
tur, vt qui Dominum quidem prodere in
animo haberet, nec tamen mysteria perci-
pere recusaret, idcirco eum abduxit. Nam
si eum erga diuinum mysterium religiosè
ac reuerenter affectum, id deprecantem
conflexisset, fortasse ipsum, tanquam ad-
huc sanæ ac sobriæ mentis hominem præ-
teritisset. Posteaquàm autem præ auaritia
tanquam vertigine laborantem, nec iam
amplius mentis compotem esse, verum ab
inexplebili temulentia in furorcm actum
vidit, atque adeò in eam audaciam elatum,
vt ea, quæ ab eiusmodi homine attingi mi-
nimè oportebat, attingere minimè vereret-
tur, tum verò ipsius stuporem agnoscens,
totus in eum se iniecit.

Tauro Hyparcho. 365.

Tum denique recta iustitiæ regula serua-
tur (ò virtutis illius, quæ à perfecto requi-
ritur verissimum examen) cum accusatio-
nem disceptatio sequitur, disceptationem,
probatio, probationem sententia, pro cri-
minis qualitate supplicium constituens.

Martiniano, Zosimo, Maroni
Eusluthio. 366.

Desperatione obseptas aures, vt audio,
habere videmini, atque, vt qui iam pridem
vosipfos suppliciis deuoueritis, aduersus
eos, qui optima consilia vobis porrigunt,
iracundia incitari. Ego verò, vt ex hac in-
fania emergatis, opto, non quòd, nisi emer-
feritis, detrimenti quicquam hinc subitu-
sus sim (nisi tamen quispiam mœrorem,
qui hinc ad me redit, commemoret: nam

καὶ μὴ γινώσκουσιν. ἢ γινώσκουσιν μὴ
καταφρονῶσι δὲ, καὶ τῶν ἱερῶν μυστη-
ρίων τολμῶσιν ἀλασθεῖν, ὅλος ἔπι-
κομάζει τεκμηριῶν τῆς ἀναληθείας καὶ
τῆς ἀφθορείας τῆς πανήλικος, τὸ τ' εἶ-
ναι εὐκότως οἰόμενος. ὁ δὲ καὶ ἔπι τῶν
παραδότων πεπεῖκεν. ἔτι γὰρ, ὡς ἡγή-
σατο δὲ αὐτοῦ καταφρονῶν σώματος
εἰσπλήθει εἰς αὐτόν, ἀλλὰ τὸ πονηρίας
αὐτῶν καταγινῶσι, ὅτι λοιπὸν ἀνίατοι
νοσεῖ. παραδιδῶμαι μὲν ἀφρονόμοις,
μεταχρῆν δὲ μὴ παρατηρήσομαι, ἔχρη-
στον εἰ γὰρ εἶδεν αὐτὸν εὐλαβῶς ἔχον-
τα πρὸς τὸ θεῖον μυστήριον, καὶ παρα-
τηρήσομαι, ἵσως ἂν ὡς ἔπι ἡφροντα
παράδουσα. ἐπεὶ δ' εἶδεν αὐτὸν ὑπὸ
τῆς φιλοχρηματίας κακῆς ἐκτρομῆς
καὶ μακρῶν τῶν ὀρθῶν ἔχρηστο λογισμῶν,
ἀλλ' οὐδὲν χεῖρον ταῦτο τὸ ἀνορέ-
του μέθης, ἔτι μὲν δὲ, ἀλλὰ καὶ τὸ λυμῶ-
σαντα ἀλασθεῖν, ὡς ἀλασθεῖν τοῦτον
ὄντα οὐκ ἐχέτω, τῆς ἀναληθείας τῆς
καταγινῶσι, ὅλος εἰς αὐτὸν ἔχρηστο.

Ταύρω ὑπαρχῶ. τζε.

Τότε ὁ ὀρθὸς τῆς δίκης ὄρος σώζεται
ὡ ἀρχικῆς ἀρετῆς ἀφουδέξαστο βασι-
νιστήριον. ὅταν τῆ μὲν αἰτιολογία κριτικῆς
ἀκολουθήσῃ, τῆ δὲ κριτικῆς ἔλεγχος, τῶ
δὲ ἐλέγχῳ ἡ ψήφισις, ἢ τῶς τῆς πιστότητά
τῆς ἀμαρτηματίας τῆς τιμωρίας οὐδέξαστο.

Μαρτινιανῶ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι,
Εὐσταθίῳ. τζς.

Κινδυνεύετε, ὡς πικρῶν μοι, πικ-
ρα γὰρ ἡ ἀπογνώσις τῆς ἀκρίβειας ἔχρη-
στῶν ὡς ἀκαταλαβίστων καὶ ἀνοήτων ἐσ-
τὸς τῆς τιμωρίας, παραξενύσασθε τῶς
τῶς παρανομιῶν τῶν καλλίστων. ἐγὼ
δὲ εὐχόμενος ὑμᾶς ἀνεργεῖν, ὅτι τῆς
μανίας, ἔχρη ὅτι βλάσφημοι καὶ ἄπιστοι
μὴ ἀνεργεῖν τῶν ὑμῶν, πάλιν εἰ μή τις
λέγει πάλιν ἀθυμῶν τῶν παρανομιῶν
μοι, ὡς

μοι οὐ τίτῃ. εἰς γὰρ τὸν τῶ μωδῶ
λόγον ἔδην ὡς βλάσφημοι. ἀλλ'
ἐπειδὴ πθεινετέστε μοι ὑμῶν ἢ σωτη-
ρίῃ, τῆ μωδῶ ἀπολαύσεως. εἰ
δὲ τις ἀπίστῃ, πῶς μὲν τῶν ὡν
φιλικῆς ἔξω ἀλάστον, εἰ δὲ ἐλεγ-
χόμενος εἰς ἀνεργεῖν τῶν, καὶ
μὴ ἀνα ἀνθρώπων τῶν καταρωμένων
φάν, ἐλεγχθήσεται καὶ ὡς τῶ
θεοφιλεῖς Μασσέας, καὶ ὡς τῶ
φωτῆς Παύλῳ. ὡν ὁ μὲν ἐξαλειφ-
θῆναι τῆς θείας βίβλου ἐλύσατο, εἰ μὴ
σημειώσῃ ἱεραῖοι πάντες πιστεύου-
σιν. εἰ δὲ πάλιν φάν, καίνοισιν οὐκ οὐκ
ἀνδράσι ὡς βλάσφημοι σαυτοῖς. εἰ ποί-
μῳ ὅτι ἐν τῶν ἀλλοῖς πλεονεκτήματα
ἀπάτων χεῖρον ὡ θράσος. εἰ δὲ ἡ μωδῶ
ἔφημι τῶν μὲν οὐκ οὐκ οὐκ, τῶ
μὲν οὐκ οὐκ οὐκ, ἔτι βλάσφημοι
παύτας τῶν ἡμέτερον με, ὡς σαβύλων.

Ερμωγενί καὶ Λαμπητίῳ ἑπί-
σκοπῶ. τζζ.

Ἐπειδὴ, ὡς γράφατε, δεινόςτα-
τος ὁ Εὐσέβιος ἑπίσκοπος ἐπίσκοπος,
καὶ αἰτιάσασθε τὰ ἡνδῶ, καὶ μέ-
μνησι ἀπίστῳ συμπλάσαι, αὐτῶν μὲν
συντὸς μᾶλλον ἐνόχως ὅτι οὐκ οὐκ
ταῖς, ὡς δὲ τῆς μηχανῆς ταύτης λή-
σῃ οἰεταί, μανθάνω, ὅτι τὸ σφδὸν
αὐτῶ, ἡλίθιον ἔσται. καὶ τῶν αὐτῶ
μάλιστα ἔτι ἀναίτι, ὅτι μαθεῖν μηχανῶ-
ν ὡ μωδῶ, μᾶλλον ἀλίσκεται.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. τζη.

Τὰ μεμνημένα καὶ λυπηδῶντα τῶ σα-
κῶς πάθη πηλασάειν καὶ ἐξημεροῦν καὶ
εὐαγγέλιον χεῖρ. εἰ δὲ μὴ εἰδοῖντο, καὶ κα-
λάζειν, ὡς δὲ χεῖρ. σὺ δὲ, ὡς φάσι, τῶ
λύτῃ αὐτοῖς ἐδίδες, ἀγγη, ὅτι δ' ἂν
ὁκείνα βλάσφημοι βούλοισαι δὲ εἰς ὄλε-
θρον καὶ ἀπόλησιν πελευτῶν. ἴν' οὐκ οὐκ
εἰς τὸν πηλοῦν τῶν χεῖρ ἔξακοπι-
σθεῖς, φρόνησον αὐτῶ ἀνασφραγίσαι.

quod ad præmij rationem atinet, nihil
damni faciam.) verum quòd maiore salu-
tis vestræ, quàm præmij consequendi cu-
piditate tencar. Quòd si quis mihi diffidit,
is longè ab amicitia habitu remotus esse
deprehenditur. Quòd si, cum coarguitur,
ad impudentiam se conuertat, ac neminè
mortalium hoc vnquam prestissimè cõtendat,
à viro Deo charo Moise, atque à sapientis-
simo Paulo refelletur. Ex quibus alter de
diuino libro expungi optabat, nisi Iudæis
ignosceret: alter hac conditione anathe-
ma esse cupiebat, vt Iudæi omnes ad vitam
accederent. Quòd si rursum dicat, Quid
igitur? virisne illis te comparas? illud re-
sponderè, quòd cum in aliis omnibus vir-
tutum prerogatiuis cunctis ferè homini-
bus, necdum his duobus inferior sim, at v-
num tamè hoc arētè atque ardenti animo
tencio, quòd, quantum in me situm est,
omnes salutem consequi cupiam.

Hermogeni & Lampetio Epi-
scopis. 367.

Quandoquidem, vt à vobis scriptum est,
Eusebius, qui ad alios obiurgandos, &
ad falsa crimina obiicienda, & confingen-
das absurdas reprehensiones calidissimus
ac vehementissimus est, ipse quidem mag-
is quàm quiuis alius in obnoxius est, que
insectatur, verum per hoc artificium id se
affecturum putat, vt vitia sua obscura sine
id velim discat, solertiam suam stultitiam
ipsi fore. Atque hoc ipsum maximè nos
haudquaquam fugit, quòd dum id agit ac
molitur, vt flagitia sua nos fugiant, magis
deprehenditur atque irretitur.

Zosimo Presbytero. 368.

Furibundas & rabidas carnis affectio-
nes cicurare ac mitigare & lenire oportet,
quòd si nò obtemperent, etiam, quoad eius
fieri potest coërcere. At tu, quemadmodum
fama fert, habenas ipsi remittens, quòd illæ
volunt ducere, volunt autè in perniciem
& exitium delinere. Quamobrè ne in pro-
fundum malorum præceps feratis, da operam
vt eas tanquam iniecto freno reprimas.

Ααα

Eufathio Diacono. 369.

Si ſtatim ab ipſo ortu ea animi tui pars, in qua ratio ſedem habet, læſa & viciata, aut etiam propter incurabiles quofdam morbos extincta & deleta fuiſſet, fortaffe ob ea, quæ abs te perpetrantur, veniam obtinuiffes. Cùm autē id tibi minimē acciderit, verūm ob ſingularem quandam atque inſuperabilem ſocordiam, eam animi facultatem obrueris vel potiùs necaueris, idcirco ne veniam quidē vllam ab iis, qui hæc ſpectant, conſequeris. Nam cùm eam per congruentem curam & diligentiam rurfum exuſcifcare queas, non modò, vt id fiat, nihil curæ ſuſcipis, ſed etiam, vt nunquam id fiat, laboras. Tantūm enim improbitas virtutem apud te ſuperauit, vt ne improbitas quidē eſſe cenſeatur. Quocirca ſi ab hominum diſcretis liberari cupis, oculos paulum erige: vt, quo malorum proruperis, intelligens, pedem referre ſtudeas.

Hermينو Comiti. 370.

Multi quidem victores, eos quos virtute atque animi magnitudine adepti erant, humanitate conſeruarunt: & quos inuitos in ſeruitutem redegerant, eoſdem lubentes tenuerunt. Etenim fortitudo ad id, quod non habeas comparandum magnam vim habet: clementia autem & facilitas, ad id, quod quaſitum eſt, tuendum atque conſeruandum maiorem vim obtinet. At contrà ij qui lenis & manſueti victoris diſcipulos, ac cæleſtis regis milites ſe eſſe profitentur, eos, quos primi ſatellites per lenitatem ſponte ceperunt, per factum & arrogantiam inuitos ſubmouent. Nam quos illi lubentibus animis imperio ſuo ac ditioni ſubiccerunt, hos, etiam repugnantes, per tyrannidem ſuam expellunt. Siquidem vt perditores & carnifices, non autem vt paſtores, eos, quibus præſunt, tractant. Quid igitur factum opus eſt, inquis? Nihil aliud, quàm vt virtutem colentes diuinum tribunal expectemus.

Εὐσταθίου Διακόνου. τζθ.

Εἰ μὲν κεχωριστό σου τὸ λογικὸν ἢ μὴ εὐθὺς ἀπὸ γυνῆς ἢ ἀπὸ νόσου πινὰς ἀνάτας ἠφάνιστο, ἴσως ἂν συγκινώμην ἔτυχες ἐπὶ τοῖς θρωιδίοις. εἰ δὲ τὸ τοῦ μὲν ἔπεισθαι, ἔπει δὲ ἀνυπερβλήτης ῥαθυμίας χρετέχουσαι τὸ τοῦ, μᾶλλον δὲ ἐκέρχουσαι, ἔδδ συγκινώμην τυγχάνεις ἄλλοι τῶν θεομενῶν. διωάμενος γὰρ τὸ τοῦ αὐτοῦ ἀναζωπυρῆσαι τὰς δέξασαι ὀπιμειείας, ἢ μόνον ἢ φρονήσεις, ὅπως τὸ τοῦ γίνηται, ἀλλὰ καὶ ὅπως μεδίποτε γίνηται χρετασκιάσεις. ποσοῦτον γὰρ ἢ κελία πλὴν ἀρετῶν ἄλλοι σοὶ περιηδοκίμοι, ὡς μὴδὲ κελία εἶναι νομίζεσθαι. εἰ τοίνυν βίβλει τῆς κομωδίας ἀπαλλαγήναι, ἀνάενυσιν μικρὸν ἵνα γνοῖς οἱ τῶν κακῶν ἐξικοντίασθαι ἀσβδίασθαι ἀναδραμεῖν.

Ερμίνου κόμμητι. τε.

Πολλοὶ μὲν προπαύχιοι ἀνδρίαν κτησάμενοι, φιλανθρωπία τῆς ὑπὸ κούας διεσάσασθαι, καὶ ἔς ἀκοντας κακοπεδελώσαντο, τῆς τῆς ἐκόντας ἐχειρώσαντο. ἢ μὲν γὰρ ἀνδρία δεινὴ τὸ μὴ ὑπάρχον κτήσασθαι, ἢ δὲ φραότης αὐτὸ τὸ κτηθῆν ἀμείνων φυλάξαι. οἱ δὲ τῶν φραῶν ἰσοπαύχου αὐχρῶτες εἶναι φοιτηταί, ἢ τῶν ἕρανίς βασιλείας φραπιδται, ἔς οἱ ἄλλοι τῶν ἀρχιῶν ὑπασπασαί φραότητι ἐκόντας ἐχειρώσαντο, τῆς αἰλαζονείας ἀκοντας ἀποσοβῆσιν. ἔς γὰρ σκεῖνοι ἐκόντας εἰς πλὴν ἀρχιῶν παρεσῆσαντο, τῆς καὶ μὴ βυλομῶν ἀπὸ τῶν ἐαυτῶν τυραννίδος ἀπελαύουσιν. ὡς γὰρ λυμεδνές καὶ ἀλάστορες, ἔχῃ ὡς ποιιδνές τοῖς ὑπηκόοις παρεσφύρονται. πῶς παιηπέον, ἔφης; ἔδδν ἄλλο ἢ ἀρετῶν ἀσσοιῶτας, τὸ θεῶν ἀναδραμεῖν δικασθῆλον.

Θεοδοσίω

Θεοδοσίω πρεσβυτέρω. ποα.

Theodosio Presbytero. 371.

Ὁ μὲν τὸν ἐγκρατίστητον ἢ αὐτὰρ κίερατον βίον ἐλόμμενος, τῇ μὲν ψυχῇ λαμπερὸς ὅτι καὶ μέγας, τῷ δὲ βίῳ εὐπλής. πολλὴ γὰρ ἀξίος ὢν ἀναλίσκεαι ὀλίγα: ὁ δὲ τὸν ἀερόδαιμον βίον περιβῶν, καὶ πλὴν φλεγμῶν ἔχων τῶν περὶ δῶκων, τῇ μὲν ψυχῇ ταπεινός ὅτι καὶ μικρός καὶ χαλεπὸν ἔρημος, τῷ δὲ βίῳ πολυτελής. ἐδεός γὰρ ἀξίος ὢν πλείους ἀναλίσκεαι. διὸ σκεῖνός μὲν ἀπὸ ὀλίγης ἀρλομῆδος, πλείους δὲ ἀπὸ πολλῆς ἀρλομῆδος, εἰς τὰς τῶν περὶ δῶκων καὶ μαρας ἑαυτῶν ῥίπτες χεῖρας. διὸ καὶ πενήτατον ἑαυτὸν εἶναι ἠγείτα. τίς οὐδὲ τῶν ἐχρηρόνων τὸ μὲν ἀσθέντερον ἢ ζηλώσῃ, τὸν δὲ δευτερον ἢ μισήσῃ;

Θεῶν πρεσβυτέρω Θεῶν Μακρονος. τοβ.

Theoni Presbytero de Macrone. 372.

Αἶαν ἠόδιον περιβόμμος, ὅτι ὅσος ἀξιδικός ἄρμισε μὲν καὶ σοὶ ὡς αὐτοσοῖ ἀεεσβύμμος. ἐρράγη δὲ χρεάσθαι ἐν τοῖς ὀλυμπικοῖς ἀγῶσιν ἔπειδ ἢ σῆς φιλοσοφίας νενηκεμῆδος.

Magna voluptate affectus sum, cum illud audiui, aduersarium tuum, in te quidem impetum fecisse, tanquam te statim superiorem futurum: disruptum autem fuisse, non secus atque in Olympicis certaminibus, à tua sapientia victum atque prostratum.

Ερμίνου, Δωροθέου, Ἱερακί λαμπεροτάτω. τογ.

Hermينو, Dorotheo, Hieraci clarissimo. 373.

Ὁ μὲν ἀρετῶν ἀσπιδί, σφραγον ἔχει λαμπερῆ, ὁ δὲ χρετορδὸν μὲν μὴ ἠγρόμμος χρετορθακῆαι, καὶ αὐτῶν τῶν ἔπειδ ἀξικεῖσθαι χεῖρην, σφραγιον ἔχει λαμπερῆτερον. ἀντιρόπον γὰρ τῶν χρετορθακῆαι ἔπει, τὸ χρετορθοῦται μὴ ἠγείσθαι χρετορθακῆαι, μᾶλλον δὲ τὸ τοῦ παρὸν μὲν κείμμενα δέκινυσι μεγάλα. ἔπειδ δὲ καὶ τὰ μέγιστα χρετορθακῆαι ὁ βυλομῶν τοιγαροῦν μεγάλα ἑαυτῶν ποιῆσαι τὸ χρετορθακῆαι, μὴ ἠγείσθαι αὐτῶν εἶναι μεγάλα, καὶ τὸ ἐστὶν μεγάλα.

Is quidem, qui virtutem colit, præclaram coronam habet: at qui virtutis officia præstans, minimè tamen se præstitisse existimat, hoc etiam ipso, quòd ita affectus sit, splendidiorem coronam habiturus est. Non minoris enim, quàm virtutes ipsæ, laudis est, cùm ex virtute aliquid geras, minimè tamen te gessisse arbitrari. Imò, vt rectiùs loquar, hoc cùm adest, illa quoque magna esse iudicat, cùm autem abest, etiam maxima quæque imminuit. Quamobrem qui virtutes suas magnas redere cupit, ne eas magnas esse existimet, autum magnæ erunt.

A aa ij

Archonio Presbytero. 374.

Virtus & secundas & aduersas res orna- re consuevit: doctrina autem illarum or- namentum, harum autem portus esse vi- detur. Quocirca si ambas quispiam obti- nere possit, præclare se res habebit. Si autē alterutra desideretur, virtutem eligere præstat. Optimum enim esse, quàm vide- ri, me quidem iudice præstantius est.

Hermينو Comiti. 375.

Mirifica quædam de te ij, quibus con- spectu tuo frui contigit, vbi que decantant, nempe quod, cum mansuetudinis decus atque ornamentum sis, atque affusum vul- tui tuo pudorem habeas, eos tamen, qui peccare instituunt, oculorum grauitate de- terres, sic nimirum te comparans, vt iis, qui rectè atque integrè viuunt, ferenum ac placidum vultum, iis autem, qui desidio torpent, horrendum ostendas. Illum enim iis, quibus iniuria fit, profers: iis autē, qui iniuriam inferunt, obtendis. His igitur admirandis virtutum dotibus, vir admi- rante, in perpetuum vttere.

Incerto. 376.

Qui vnà cum aliis magnis & admiran- dis nominibus, diuinæque ipsius naturæ magnificentiam, vt licet, significantibus, etiam Verbum vocari dignatus est, verba non odit, nec sapientia sapientiam abdi- cat: verum tum demum & illa, & hanc ex- tra sacrosancta scripta relegat, cum vitium laudant, atque idolorum cultum tuentur. Quod si nihil horum faciant, & eas am- plectitur & admittit, & sacris cõuentibus contubernales ac commensales efficit.

Germano Comiti. 377.

Non qui externos barbaros vincit, hic victor merito vocandus fuerit, sed qui in- cestinum voluptatū bellum cõficit. Multi

Αρχοντίω πρεσβυτέρω. ποδ.

Ἡ δὲ μὲν ἀρετὴ καὶ τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν δυσημερίαν κοσμεῖν ἐίδωθαι. ἡ δὲ σωφροσύνη, τῆς μὲν δοκῆς κόσμος εἶναι, τῆς δ' ὄρμος. εἰ μὲν οὖν ἀμφοτέρωθεν δυνατὸν. εὖ ἂν ἔχοι. εἰ δὲ θά- τερον λείπεται, ἀμεινον ἐλέσθαι τὴν ἀρετίαν. τὸ γὰρ εἶναι τῆς δοκῆς ἀρι- στον σωφροσύνη μοι κριτὴν πρῶτον.

Ερμίνω κόμμητι. ποε.

Θαυμάσια πῶς παρὰ τοὺς οἰκιστὰς θείας ἀπολαύσαντες παρὰ δὲ τοὺς ἡμερότητος τυγχάνων ἀγαθία, καὶ ἐπανθῆσαν ἔργων τῶν πρῶτων ἀδῶ τῶν βλοσυρῶν τῶν φθαλμῶν, τὴς πλημ- μελείαν πρῶτον ἀπολαύσαντες τὴν μὲν γαλιλίαν τοῖς ὀρθοῦς βίωσις τὸν δὲ φῶρον τοῖς ραθύμοις ἔπειθεν ὄρμος. τὴν μὲν γὰρ τοῖς ἀδικουμένοις πρῶτον εἰς τὸν δὲ τοῖς ἀδικούσιν ἐφο- πλίζεις. καὶ τοῖς ὀρθοῦς. ὡς θαυμάσια, ἀφ' ἑαυτοῦ τοῖς θαυμάσις τῶν τοῖς πλεονεκτήμασι.

Μετὰ τῶν ἄλλων ἐπανυμῶν τῶν μεγάλων καὶ θαυμάσιων, καὶ τῶν θείων αὐτῶν φύσεως τὴν μεγαλοπρέπειαν, ὡς ἐνδέχεται σημαντικῶς λόγος κλη- θῆναι κατὰ ξιῶσαι, ἢ μισοῖ τῆς λό- γου, ἢ δὲ ἡ σοφία τὴν σοφίαν ἀποκη- ρύττει, ἀλλὰ τότε καὶ εἰς, καὶ ταύ- τῶν ἔξω ἱερῶν παρὰ τῶν ἀπειθαυγῶν, ὅταν τὴν κακίαν ἐπαυῶσι, καὶ τῶν εἰδω- λολατρείαν συγκροτῶσι. εἰ δὲ μηδὲν τῶν πῶν ποιοῖεν, καὶ ἀσάφεται καὶ πρῶ- σιέται, καὶ τοῖς ἱεροῖς συλλόγοις σιω- πῆς ποιεῖ καὶ ὁμοτραπέζης.

Γερμανῶ κόμμητι. ποζ.

Οὐχ ὁ τὴς ἔξωθεν βαρβάρους νι- κῶν, προσηγορίας ἐν εὐκότῳ κελοῖται, ἀλλ' ὁ πῶν ἔσω πόλεμον τῶν ἡδονῶν χειροῦ-

χειροῦ μὲν, πολλοὶ μὲν ἐκείνους νενι- κηκότες, ὑπὸ τῶν αἰχμῶν καὶ ἐλευ- νῶς ἐάλωσαν.

Επιμάχῳ σχολαστικῶ. ποη.

Ὁ φίλος ὁ σὸς ἐν μεγίστῳ κλύδωνι πραγμάτων ἀποληφθεὶς, καὶ πᾶσαν κινήσας μηχανὴν, ὡσπερ οἱ κλυβερῆ- ται, ὧν ὁ χειμῶν τὴν τέχνην ἐβάπι- πται, ἐν εὐχῆς σαλεύει. εὐχὴ πῶν καὶ αὐτὸς ὅπως κρείττων χημῶν γένηται.

Θεοδώρῳ σχολαστικῶ. ποθ.

Οὐτε ἀλαζονία εἶναι χρὴ, ὅτε κό- λακα. ἀλλ' ἀμφοτέρωθεν τῆς κακίαν τῶν πῶν ἀμερίαν καλὰ ζῶντα, ἐλευ- θεριον εἶναι, μὴτε εἰς αὐθάδεια ἀπο- κλίνοντα. μητε εἰς δουλοπρέπειαν κα- ταπίπτοντα.

Τιμοθέῳ σχολαστικῶ. τπ.

Μακάθια, ὡς σφάτατε, καὶ ὀρεῖ- κάτατε, ὡς κινδυνεύεις, ὡς εἰκεν, ἀγοῦν. ὅτι εἰ συμβῶν φίλοις πρὸς ἀλλήλους διενεχθῆναι, ἢ ἐχθροῖς οὐχ ὁμοῦς ἀγαθονοῦνται. ἀλλ' οἱ μὲν ὡς ἀγαθονοῦνται διοίσονται, οἱ δὲ ὡς ἀκίρυντοι ἔξονται τὸν πόλεμον.

Δωροθέῳ λαμπροτάτῳ. τπα.

Εγὼ καὶ μετρίοφρονα καλῶ καὶ με- γαλόφρονα, πῶν μέγιστα μὲν κατὰ- θουῶτα, τῆς δὲ ὅτι τῶν μεγάλα πρῶ- τῆν μὴ ἀντιπαύμενον δέξῃς, ἀλλὰ σιωπῆ κρύπτεται, πῶν πλεονεκτήματα καὶ τῶν πῶν πέλας μὴ ἐπιφύεμενον. τῶ μὲν γὰρ πρῶτον μεγάλα, μεγά- λως ἐφρόνησε, τῶ δὲ κρύψαι μετρίως. τῶ γὰρ μικρόφρονι πῶν μεγαλόφρονα ἀνταλτέον, καὶ ἢ τῶ πῶν οὐφρονη- μικρὰ γὰρ φρονεῖ, ὁ πῶν γῆνα ὀνειρο- πολῶν. μεγάλα δὲ, ὁ πῶν ὑπερόψια ζητῆς. διὸ δὴ καὶ ἀπὸ μεγάλης μὲν καὶ ὑψηλῆς ἀξιοῦς τιμῆσαι συμ- βῶναι τὴν ταπεινοφροσύνην, ἀπὸ δὲ μικρῆς καὶ φαίλης τὴν ἀλαζονείαν.

enim illis deuictis ab istis scedum ac inise- randum in modum capti sunt.

Epimacho Scholastico. 378.

Amicus tuus in magnis negotiorū pro- cellis relictus, atque omni mota machina, quemadmodum naucleri, quorum artem tempestas demersit, in voris ac precibus fluctuat. Quamobrem ipse quoque vota fac, vt tempestate superior euadat.

Theodoro Scholastico. 379.

Nec vanum & arrogantem esse oportet, nec adulatorem, verum virtusque vitij ex- cessum fugientem, liberum esse: sic nempe vt nec in fastidium & insolentiam quispiam declinet, nec in feruleam quandam animi affectionem prolatur.

Timotheo Scholastico. 380.

Disce, ὁ sapientissime & disertissime, id quod, vt apparet, ignoras, nempe quod si amicis aut inimicis, inter se dissidere con- tingat, non eodem modo concertant: verum illi quidem, vt, in mutuam gratiam redituri, contendunt, hi autem, vt inexplia- bile bellum habituri.

Dorotheo clarissimo. 381.

Ego & modestum & animi magnitudi- ne præstantem eum voco, qui cum maxi- mis virtutis muneribus fungatur, non ta- men ob magnas & præclaras actiones glo- riam affectat, verum virtutes suas silentio tegit, nec in proximos insultat. Quatenus enim magna efficit, magnificè sentit: qua- tenus autem ea occultauit, modestè. Si- quidem is, qui paruo animo est, magnani- mum opponi debet: non autem qui sum- misso & humili. Exiguè enim sentit, qui terrena infomnij errore sibi fingit, magnè autem & excelsè, qui ea, quæ mundo sublimiora sunt, querit. Vnde etiam à magna quidem & sublimi mente animi summisionè ac modestiam procreari con-

tingit: à parua autem & vili arrogantiam. At enimvero eum iudicij sinceritate præditum, non autem modestum, vocare debemus, qui cum cõfiteretur, ac pœnititudine ducitur, vt Publicanus. κενόδοξον autē, hoc est inanis gloriæ morbo laborantem, qui ob ea, quæ minimè agit, gloriã consequi cupit: φιλόδοξον verò, id est gloriæ amatem, eum, qui ob ea, quæ agit, sibi placet insolentem item, qui facit quidem, sed eo nomine gloriatur, aliòsque probris afficit: magnanimum porò, eum, qui & res secundas moderatè, & sinistra fortiter ac strenuè fert: μικρόψυχον denique, hoc est parui animi hominem, qui contraria magnanimo facit, ac moderatur.

Eidem. 382.

Et si, vt ab te scriptum est, oratio plausum peperit: ac etiam orationi plausus robur comparauit, quippe qui parenti adnuculi loco fuerit. At quoniam sæpenumerò vsu venit, vt plausus orationi quidē robur compareret, verum Oratoris mores inficiat & labefactet, ac supinitatem videlicet ac socordiam eum tanquam porrecta manu ducens, prudentiam tuam moneo, maximè quidem vt Deo, qui huiusmodi gratiam largitus est, gratiam habeas: quòd si etiam laudare vis (negas enim fieri posse vt Orationi plausus tandem non rependatur) Orationem quidem arbitrato tuo laudans, ne nimias aduersum te laudes contexas, vt ne me supinum atque ignauum reddas.

Diogeni Presbytero. 383.

Consimili modo mihi peccare videtur, & qui ad maximas virtutes silentio virtutè produnt (liuore enim hoc est grauiissimo, atque prudentum virorum iudicio veniæ experte affectu contabescunt) & qui eos, qui omni commemoratione carent, nimis promptè ac temerè laudibus afficiunt. Si quidem adulatorum notam atque infamiam sibi inurunt, qui eos, qui castigatione opus habent, laudare aggrediuntur.

εὐγνωμόνα δὲ ἔπεινόςφρανα κλητέον, τὸν πλοῦντα μὲν, ὁμοιοσημιώσα δὲ καὶ γνωσιμαχραῦτα, οἷος τοῦ ὀτρίανης. κενόδοξον δὲ, τὸν ἐφ' οἷς μὴ κεράθει δόξα ζῆσαι βυλάδμον. φιλόδοξον δὲ, τὸν ἐφ' οἷς κεράθει ἐναβρωδόμενον. ὑπερήφανον δὲ, τὸν κεράθοντα μὲν, σεμνωδόμενον δὲ, καὶ τὰς ἄλλας οὐκ ἐπιζῶσα. μεγαλόψυχον δὲ, τὸν καὶ τῶν εὐμελείων μετρίως, καὶ ὑπερμελείων γενναίως φέροντα. μικρόψυχον δὲ, τὸν πάναντία τῶν μεγαλόψυχων κεράθοντα τε καὶ πάχοντα.

Τῷ αὐτῷ. τπβ.

Εἰ καὶ, ὡς γράφαται, ὁ λόγος τὸν κρότον ἐγέννησεν. ἀλλ' οὐδὲ καὶ ὁ κρότος τὸν λόγον ἐπέβρωσεν ἐρεσιμα τῷ πεικόντι φανεί, ἀλλ' ἐπειδὴ πολλάκις ὁ κρότος τὸ μὲν λόγον νευροῖ, τὸν δὲ κρότον τῷ λήροντος λυμμεται εἰς ὑπὸτητα αὐτὸν χειραγωγῶν, παρὰ τὴν σὴ συνείδησιν, μάστιγι μὲν τῷ θεῷ εἰδέναι θέλει. τῷ καὶ τοιαῦτα δὲ δακτύλῳ κροῖν. εἰ δὲ καὶ ἐπιμένει βέβαιος ὡς γὰρ ἔφησεν ἀδύνατον, μὴ κρότος τὸν λόγον ἀμείβεσθαι, τὸ λόγον ἐπιμένει, ὡς βέβαιος, μὴ ἀμαρτὰ ὑφανέ κατ' ἐμὸς ἐγκώμια, ἵνα μὴ μευθισθῆσιν.

Διογένει κερσούτερῳ. τπγ.

Ἀδελφὰ ἀμαρτάνειν μοι δοκοῦσιν οἷ τε ἔπι τοῖς μεγίστοις κερτορώμασι σιγῇ κερσέμενοι τῶν ἀλήθειαν. φθόνῳ γὰρ τίνονται, παθεὶ χαλεπωτάτα, καὶ συγκνώμης παρὰ γὰρ τοῖς ἐξέφροσιν ἀμάρτω, καὶ οἱ κερσέμενος ἐπινοοῦντες τὴν πάσης εὐφημίας ἐρήμιας. ἢ γὰρ τὸ καλάκων ἐναπομαρτίσθαι δύσκλησιας τῶν σφρονισμῶν δεομένων ἐγκωμιάζειν ὑπερηφανοῦντες.

Τιμοθέῳ

Τιμοθέῳ λαμπροτάτῳ. τπδ.

Timotheo clarissimo. 384.

Οτι μὲν τὸ κερσον ὄκρυκαταφρόνητον ἔχεις, καὶ τὸ ἀδρῆον ἀήμερον. ἢ γὰρ φιλευθραπία κολάζει τὸ ἀμώτητα, ἀπαντες ἴσμεν. ὅτι δὲ κερσὴ σε καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς ἀναδύσασθαι, ἵνα ἐν πᾶσι ἀγαλάμπους, τὸ το σὲ ἐμὸς μάνθανε.

Quòd tu quidem non despicabilem lenitatem habeas, nec agrestem & immanè fortitudinem (humanitas enim ac mansuetudo crudelitatem coercet) omnes exploratum habemus. Quòd autem aliis quocumque virtutibus redimitum te esse oporteat, vt in omni laudis genere clarus sis, hoc ex me discas velim.

Θεοδοσίῳ κερσούτερῳ. τπε.

Theodosio Presbytero. 385.

Οὐχ ἀπλῶς ὑπὸπτεται ὁ δεινὸς κερσῆτος τοῖς ταῦτα τῶν χειρῶν γέμουσαν πλοῦσι θάλατταν, ἀλλὰ κερσῆτον ἀγαλάμπους, καὶ τὰς ροπάς καὶ τὰς ὀρμάς τῆς ψυχῆς καταμαθάνεως ὑπερηφανεί, καὶ τὰς μηχανὰς πλέκει. ἀλλ' οὐ γὰρ εἰς πορνεῖαν ὄκρυκῆται τὸ ἴδαν, ἀλλ' εἰς κερσῆσιν, ὅτι ἐκείνο μὲν τὸ μέρος ἐῶρα ἡσφαλισμένον, τὸ δὲ κερσὴ φιλοκρηματῆαν σφαλερὸν καὶ σαβρόν. οὐ γὰρ τὸ κλοπῆς τῶν γλωσσολόμου ἡλπίσε καὶ εἰς κερσῆσιν αὐτὸν ραδίως ὀρμάσει. τὰς ὀρμάς οὐκ ἐκείσε καὶ τὰς ροπάς, καὶ τὰς συγκρατηθῆσιν πολυπραγμονίαν, καὶ εἰδέναι κερσον εἰδ' ὅρα κερσῆσιν, ἕως τὰς ἕλας ἐξάθεν κερσῆσιν, καὶ εἰς τὸ ὑπερηφανῶς ἐχροντα ἀδύναται, εἰς ἐκείνο πηρώσει. κερσὴ οὐκ πανταχῶθεν ἡσφαλισθαι τὸ εὐδοκίμων. πολλὰ καὶ γὰρ πολιτεῖαν ὡσπερ πόλιν κερσῆσιν τοῖς τέλεσι κερσῆσιν μὲν, ἀλλ' ἕως σαβρὸν παρεστήσατο, ματαίαν τῶν κερσῆσιν λοιπῶν τῶν δὲ εἰσὸς ὀκρυκῆσιν.

Non simpliciter adoritur callidus ille prædo eos, qui hoc tempestatis plenum mare nauigant: verum exploratis prius atque cognitis animæ propensionibus & appetitionibus, ita deum aggreditur, ac machinas suas instruit. Quid enim est, quamobrem Iudam non ad libidinem, sed ad proditionem impulit? Nimirum quia partem illam præsidium firmatam videbat: eam autem, quæ ad auaritiam pertinebat, infirmam & imbecillã. Ex crumenæ enim furto in spem venit fore, vt ipse ad proditionem quoque facile se cõferrer. Quocirca vniuscuiusque appetitiones atque inclinationes & assensus inquirens, nec tempus vllum aut horam prætermittens, ita denique materias externè subministrat, atque in ea parte, ad quam eum propensionem habere sentit, vulnus infert. Ac propterea eum, qui laudem & gloriã consequi cupit, omni ex parte munitum ac obseptum esse oportet. Sæpenumerò enim hominis vitã, non secus ac ciuitatem quandã in expugnabilibus muris circumdatam, per nutantem & imbecillam partem ditioni suæ subiecit, atque inanem & inutilem reliquorum murorum firmitatem reddidit.

Ελισαῖῳ μονάζοντι. τπε.

Eliseo monacho. 386.

Εἰ ὁ ἅγιος Δανιὴλ ἀγγελὸν θεασάμενος, καὶ ἀγαθῆς τὸ ἔργον τῶν ὀφθάντων, κερσῆσιν ἐπέσει, ἐκπλαγῆς κερσῆσιν τὸ κερσῆσιν τῆς θεας, ποῖαν ἐξέσει κερσῆσιν, οἱ πατρὶ καὶ ὑφ' ἐμῶν τῶν κερσῆσιν.

Si sanctus Daniel, Angelum conspicatus, atque ex conspectu pulchritudine admiratione perculsus, in terram pronus cecidit, spectaculi videlicet nouitate attonitus, quamnam tandem accusationem habituri sunt, qui Patri & Filio arbitros ac

sequestratos se prebere audent, naturamque omnem sermonis facultatem superantem sermonibus superare aggrediuntur.

Leontio Episcopo. 387.

Ego te, o puritatis delubrum, non sacerdotij nomine admiror: sed quia illud, ut conueniebat, es consecutus. Multi enim ad eam dignitatem haud piensancteq; iruperunt: qui autem eam honesta ratione obtinuerunt, ac perpetuo seipsos non modò omni reprehensione superiores, sed etiam admiratione dignos præstiterunt, hi omnium laude ac prædicatione efferi merentur. Quorum in numero cum ipse quoque sis, sexcentis oculis vitam tuam ac mores circumspice: ne alioqui neglectum abs te quippiam tantæ virtuti labem ac perniciem afferat.

Hieraci Presbytero. 388.

Diuina & cælestia oracula, iis quidem, qui pulchrum rerum fastidio tenentur, literæ solùm esse videntur: iis autem, qui supra mundum assurrexerunt, ac spectaculis gaudent, virentes & amœni horti sunt, tanquam ex cælesti necitare purissimis floribus scatentes. Etenim, vel pronuntiata duntaxat, ad animos admiratione defigendos sufficiunt: iis autem, qui ea considerant & animaduertunt, feriari non permittunt, verùm hoc efficiunt, ut omnes animi sensus ad ea se conuertat: ad eò vt priusquam id, quod præfens est, conspexerint, id quod sequitur expetant, & cum illud perspexerint, id, quod reliquerint, queant: & cum id, quod tertium est, viderint, quod potissimum admirentur non habeant. Intra enim literæ penetralia mentem mittentes, tanta admiratione implentur, ac tanta gratia cumulantur, vt iam terrenarum rerum nihil capere queant, ne si diuina quædam ea, quæ certatim homines appetunt, ad ipsos confluant: quòd videlicet carum rerum, quas prius admiratione prosequébantur, obliuio victrix extiterit.

τον φύσιν λόγους ζυγοστατῶν ἑπιχειροῦντες.

Λεοντίῳ ἑπισκόπῳ. 387.

Εγὼ σε, ὡ ἀγιείας ἀνάκτορον, οὐκ ἐκ τῆς ἱερωσύνης θαυμάζω, ἀλλ' ὅτι παρορμητικῶς ταύτης τετύχηαι. πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῇ ἐπισημασίαν οὐκ εὐαγῶς. οἱ δὲ εὐκότως τετυχηότες ἵπμις, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν ἐμύνον μὲν φησὶ κρείττους, ἀλλὰ καὶ θαύματος ἀξίους ἀποφωανταί. ἔτσι τοῦτο πάντων ἀναρρηθῆναι αὐ εἰ δὲ δὲ χροιοι, ὧν εἰς καὶ αὐτὸς τυγχάναν, μυρίοις ὀφθαλμοῖς τὰ κτ' σαυτὸν περισκόπει, μὴ ποτέ τι παροφθῆν, τῇ τῶσαυτῇ λυμνήνται ἀρετῇ.

Ἱερακί παροστυτέρῳ. 388.

Οἱ θεοὶ καὶ ἑσάνιοι χρηστοὶ τοῖς μὲν τῶν καλῶν ἐν ἀρίστοις θαυμάσια μόνον εἶναι δοκοῦσι. τοῖς δὲ ὑπερφυσίοις καὶ φιλοθεάμοις, λειψίτες εἰσι εὐαγῶς, ὡσπερ ἐξ ἑσάνια νεκταρος βρύοντες ἀκηράτοις ἀθεσίσι. ἐξ ἀκριβοῦσι μὲν γὰρ καὶ μόνον ῥηθέντες παρὸς ἐκπληξίν. κατὰ νοῦν δὲ χρολιῶ ἀγειο οὐκ ἑπιπερῆσαι, ἀλλὰ τοῦτο σκευάξαι πᾶσαι τὴν νοεράν ἀόδησιν περῆσαι εἰς ἑαυτῶν, ὡς τῶν τῶσαυτῶν ἀκριβῶς θεάσασθαι, ποθεῖν τὸ ἐξῆς. καὶ εἰνο θεασαμῶν, ὅσων ἀπέλιπον ζητεῖν, καὶ τὸ τρίτον ἰδόντας, οὐκ ἔχουν ὅτι θαυμάσουσιν. εἶσα γὰρ τῶ θαύματος τοῦτο πῆμπταντα θαύματος, καὶ τῶσαυτῆς πληροῦνται χρείτος, ὡσε μὴδὲν ἐπιγαρήσασιν τῶν ἑπιγαίων πρῶγμάτων δυνάσασθαι, μὴδὲ αὐ πάντα παρὸς αὐτῶν σὺρρη τὰ ἀειμάχητα. λήθης ὧν παρῶτερον ἐθαύμαζον ἐκνηκισάσασθαι.

Διογένει

Διογένει μαγιστρω. 389.

Diogeni Magistrow. 389.

Καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ Διαθήκῃ, ὡσπερ ἐπειδὴ τῶν ἀπὸ ταύτης μῶν ἡμῶν Διαλέγη, πλὴν νέαν παρῶν, εἰ καὶ μὴ φανεράς μὴδὲ ἀφ' ἑρῆδω, ἀλλ' ἀνιγματοπῶς ἡμῶν ἐνομοθέτησεν ἡ ἡμερωτάτη φύσις, κατὰ ἀπείθεσθαι τῶν ἐχθρῶν φησὶ. εἰ δὲ ἴδης τὸ ὑποζυγιον τῶν ἐρῶν σου πεπρωκῶς ὑποτῆρμον, ἢ παρελεύσῃ, ἀλλὰ σμυεγερῶς αὐτῶ. εἰ δὲ οὐκ ἐφικῆ ἡ ἀπείθεσθαι παρὸς τὸ βᾶθος τῶν χρησῶν, ἐγὼ σοι τῶν ἐρῶν εὐσομ, καὶ τῶν νομοθετῶν ἀναρρηθῆσαι τὸ βύλημα περιείσομ. ἔ γὰρ τῶν ζῶν τῶσων κηδιδυοῦ, ἀλλ' αὐτῶν ἐνεκα μάλιστα τῶν ἀνθρώπων, τῶν ἐθεσῶσιν. ὁ γὰρ ἐρῶν ἐρχόμενος εἰς τὸ σωμαγῶσαι τὸ πῆμπταντα ζῶν, πάντως ἀμύλησθαι τῶν ἐρῶν, καὶ λέξῃ ἐκῆθεν σὺ ἐγῶν, καὶ τῶν ἐν τῶν ἐμῶν. εἰ δὲ παρῶν μὲν ἔστι κατὰ ἀλλοτῆς, καὶ ὁδὸς ἑπὶ φιλίαν ἀγρῶσαι. περὶ τῶν καὶ ἀλλοτῶν παρῶσαι κατὰ ἀλλοτῆς ἢ θεία καλῶνότης, ἐν μὲν, τὸ μὴ ἀφῶθαρῶν τὸ ζῶν. ἔτερον δὲ, τὸ μὴ ἡμῶν τῶν δεσπότην. τρίτον δὲ, τὸ καὶ ἀλλοτῶν παρῶσαι φιλίαν τῶν ἐχθρῶν. ὁ γὰρ παθῶν εὐ, εἰ καὶ λίθων ἀνομοθετῶν εἰσι. ἀνομοθετῶν ἀμύλησθαι τῶν ἐργῶν τῶν ἐν τῶν ἐργῶν τῶν ἐπὶ τῶν ἐργῶν, οὐκ ἔστι δὲ τῶν ἐρῶν ἐπὶ δελεῖται. ὅρας πῶς ἡ ἀρῆτος σοφία παρὸς ἀγαθότητα καὶ φιλανθρωπία βλέπουσα νομοθετῶ.

Et in veteri quoque Testamento, vir erudite, (quoniam ab eo duntaxat nobiscum disputas, Nouo prætermisso) si non aperte ac disertis verbis, at obscure saltem nobis mansuetissima illa natura, vt cum inimico in gratiam redeamus, his verbis vtenis: Si videris iumentum inimici tui prolapsum in foueam, non pettranfibus, sed eriges ipsum. Quòd si tu in huiusce oraculi penetrante oculorum aciem intendere nequis, ego tibi illud interpretari, ac Legislatoris mentem explicare conabor. Non enim quòd animantis cura tantopere tangetur, sed ipsorum præsertim hominum causa hanc legem tulit. Nam inimicus, ad prolapsum animal erigendum accedens, inimicum omnino alloquetur, ac dicit, Tu istinc erige, ego hinc. Colloquium porro reconciliationis præludium est, ac via ad amicitiam ducens. Quamobrem #

Λαμπητίῳ Διακόνῳ. 389.

Lampetio Diacono. 389.

Εἰ καὶ ὑπερβολικῶς νομίζοι πνεε εἰρηῶς τὸ ῥηθῶσιν. οἶδα γὰρ πολλὰς ἀγρῶν καὶ ἀνῶν Διακόνων, ἐγὼ πλὴν ἑμαυτῶ γῶν τῶν παρῶσαι ἢ ἡσῶν γὰρ εἶναι πῶς ἀποδεξόμενος. εἰ δὲ καὶ μὴ εἰς ἀποδέξοιτο, ἢ ἀληθεῖα παρῶσαι τῶν πῶν ἢ τῶν, ὃ βύλημα παρῶσαι, σωμαγῶσαι.

Et si hyperbolicè dictū esse quidam existimaturi sunt, id quod dicturus sum (non enim me fugit multos ignauè atque effeminatè affectos esse) ego tamen sententiam meam dicam. Arbitror enim nonnullos fore, qui eam approbant. Quòd si etiam nemo comparaturus sit, veritas præferatur, Quid igitur est, quod dicere volo? Breuiss

ter exponendum est. Lubentius ego, cum de omnibus bene meritus essem, tanquam qui iniuria omnes affecissem, pœnas darem, quam cum vnum læsissem, tanquam de omnibus bene meritus, corona donaret ac prædicarer.

Eidem. 391.

Quid est, inquis, quod de cælestibus luminaribus dictum est, Quæ tribuit Dominus Deus tuus omnibus nationibus? Audi igitur. Ad doctrinam & institutionem ac cognitionem ea tribuit, ut ex rerum, conditarum magnitudine ac pulchritudine Creator, qui oculis cerni non potest, conspicitur. Hoc autē idcirco dixit, quoniam Hebræis vnâ cum rerum creatione Legis quoque doctrina data est, artificem & architectū prædicans & cōcelebrans. Quod si quidam idēō tributa ea esse putent, ut ipsis adorationem adhibeant, inscitiam suam perspicere produunt: quippe cum vniuersi. Scriptura sacra eos, qui hoc facere ausi sunt, accuset, atque acerrimè reprehendat.

Hieraci clarissimo. 392.

Non paruum, vir optime, verum quantum maximum edi potest, virtutis indicium exhibes, qui bonam potius famam colligere, quam ingentes opes cumulare in animi induxeris. Quamobrem si in hac sententia perstiteris, nō defuturi sunt, qui te laudibus vehant, ac prudentiam tuam ad omnes mortales perferant.

Harporæ sophistæ. 393.

Qui sermonis facultatē improbāt, nō est obscurū quin inscitiz suæ ac infantiz probrum in eam deriuare audeant. Qui autē eam probant, cum veritatis patrocinium suscipit, vituperant autem, cum improbitati operam nauat, hi nimirum & humanæ naturæ nobilitatem, ut quæ sermone donata sit, cognitam atque perspectam

σωτόμως λακτόν. ἡδιστα ἂν πάντας εὐεργετήσας, ὡς πάντας ἀδικήσας, διήλωθην, ἢ ἀδικήσας πνέ, ὡς πνέτας εὐεργετήσας, στεφανωθείω καὶ ἀναρρήθειω.

Τῷ αὐτῷ. τζα.

Τί ἐστίν, ἔφης, τὸ δεῖν τῆς ἐξουσίας φασήρων εἰρημόν, ἃ ἀπένευμε κλειος ὁ θεός σου πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν. ἀκουε πόινω, ἀπένευμε πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς παίδευσιν, πρὸς γάρον, ἵν' οὐκ τὰ μεγάλους, καὶ τῆς κελλονῆς τῆς κτισμάτων ὁ γενεσιουργός ἀρετῆς ὦν, θεωρήται. τὸ το δὲ ἔφη, ἐπειδὴ τοῖς ἑβραίοις μετὰ τῆς κήσεως καὶ ἡ τῆ νόμου διδασκαλία ἐδοθη, ἀνικηρύχιστα δὲ δημογῶν καὶ τεχνίτων. εἰ δὲ πινεσ ὄντοισι σπινεμῆσται πρὸς τὸ πρῶσιωπῆσαι αὐτοῖς, λαμπαρῶς τὴν οἰκίαν ἀπαυδῆσαν σπινεμῶσι, πάσης τῆς ἱεραῆς γραφῆς ἀπώλεθης, καὶ καταφορικῶς καταγῶρῶσι, τὸ τῆ πῶσιωπῆσαι τοῖς αὐτῶν.

Ἱερακὶ λαμπαρῶτα. τζβ.

Ἀρετῆς σημῖον ἔ μικρὸν, ὡ ἀριστῆ, ἀλλ' ὡς δυνατὸν καὶ μέγιστον ἐκφέρεθης, πρῶσιωπῆσαι δὲ ξαν καλίω κτισσασθῆ μάλλον ἢ πλῆστοι μέγαν συναγαγῆν. ὡσε ἂν ἐμμάης τῆ τῆ γνώμη, οὐκ σπινεμῶς τῆς ἐγκομμασομῶν, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις τὴν οὐκ φρῆνισιν ἀγῶντων.

Ἀρποκῆ σοφιστῆ. τζγ.

Οἱ τὰς τῆς λόγων δυνάμεις σπινεμῶσι, ἔ λαμβάνουσι τὸ οἰκείας ἀλογίας ὄνειδος ἐπὶ ταύτας μεταφέρειν πολυμῶσι. οἱ δὲ ταύτας σπινεμῶσι μῶν, ὅταν τῆ ἀληθείας συναγωνίζονται. καλῶσι δὲ ὅταν τῆ κακίας συμπαράσθωσι. ἔτσι καὶ τὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἐγγίνων ἴσασιν ὅτι λόγων τε.

λόγῳ τεπίμῳ, καὶ τὴν τῆς κατακουρίας τῆς οὐκ ἐφθῶς τοῖς λόγοις χεῶν μῶν οὐκ ἀγνοῦσι σαμῶτητα.

Δωροθέῳ λαμπαρῶτα. τζδ.

Dorotheo clarissimo. 394.

Ἀπιστῶν μῶν σοι οὐκ ἔχω, παρανοδ δὲ μὴ σκανδαλίζεσθαι, ἀλλ' ἀναμῶν τὴν ἀδέχασιν κρίσιν. καὶ γὰρ παρανόσαις ποιῶται, καὶ ἄλλων ἀνδραμισοπόνυρον ἀνέσειλα, ταῦτά σοι φερέσονται καὶ καταρῆτορεύσαντα αὐτῶν, καὶ φήσαντα. οἱ μῶν σπινεμῶσι, ἔτε τῶ θεῶν πνεύματι σπινεμῶσι, καὶ τὴν οὐκαλήσιν, ὡς δεασοπικῶν ἡμῶν ἔτα δεικοσμῶν, ὡς μήτε τῶ χεῶν ὦν τῆ μῶν δεινοχλεῖν, μήτε ἐνῶσι π χεῶν, ὃ καὶ τῶ θεομῶ πρῶσιωπῆσαι. πινεσ δὲ τῆς γὰρ τῶ διδασκαλίαν οὐκ οἶδ' ὅπως ἐμπεπτεωμῶν θρόνον, πολυμῶσι νεωτερίζειν, καὶ τὸν σπινεμῶν κοσμῶν καὶ ἐσσεῶς ἡμελιωθῆσαι θεομῶν ἀπινεμῶν, καὶ οἰκία πρῶσιωπῆσαι, πῶν ἐξ ἀρχῆς κοσμῶν ἀπινεμῶν, δι' ἂν πινεμῶσι νομίζοντες. ἵνα γὰρ τῶ χεῶν ἂν ἡσται πρῶσιωπῆσαι πῶν σπινεμῶν ἀξίαν, ὅτι πλῆξῶν καὶ φησαντων, τὸ ἀργεῖόν σου σοι σοι εἶν εἰς ἀπώλειαν, ὅτι τὴν δωρεάν τῆ θεῶ ἐνόμισας οὐκ χεῶν κατὰ οὐκ, οὐκ ἐπι μεεῖς ἔτε κληρος ἐν τῶ λόγῳ τζε. τῶ, ἔτσι τῶ τοῖς μάλισται τοῖς ἱερωσῶν ἐνεχέεισται τοῖς ὡσπερ ἐξ ἀγῶν εἶν ἀντὶ ὡσπινεμῶν. καὶ ἔ τῶ τῶ πῶ δεινόν, καὶ τῶ δεινόν. ἀλλὰ καὶ μεῖζον φρονῆσιν ὅτι τῶ, ἢ ἔτεροι ὅτι καλοκαγαθία καὶ ἀπινεμῶν καὶ ὅταν μῶν ἀξῶσι πινεμῶν λοιδορεῶσται, εὐθὺς τὸ σπινεμῶν ἀξῶσται πρῶσιωπῆσαι. ἔ γὰρ ἡμῶς, φασιν, ἀλλὰ τὴν ὅτι πινεμῶν ὡσπινεμῶν. ὅταν δὲ δὲ πῶ πρῶσιωπῆσαι τῆς δεινόν, οὐκ ἐπὶ τῶ πρῶσιωπῆσαι, ὡς ἐξ ὡν αὐτοῖς πινεμῶν μῶν ὡς σπινεμῶν, μῶν πρῶσιωπῆσαι δὲ ὡς σπινεμῶν. ὡσπερ τοῖνυν οὐκ ἐνῶσι πινεμῶν τῆ ἡμετέρῳ παρα-

habent, & malignitatis eorum, qui sermonibus non rectè vtuntur, absurditatem haudquaquam ignorant.

Fidem quidē tibi abrogare nequeo: verum illud te moneo, ut ne offendaris, sed incorruptum iudiciū expectes. Nam etiam per huiusmodi admonitionem alium quēdam virum, improborum odio flagrantē, repressi, qui eadem, quæ tu loquebatur, atque aduersus illud declamabat, verbisque huiusmodi vtēbatur: Apostoli quidem, ut pote à diuino Spiritu sapientia instructi, Ecclesiam quoque, vt Domini sponsam ita exornarunt, ut nec mali quicquam ipsi molestiam exhiberet, nec quicquam melius esset, quod ad ipsius ornatum adiungi posset. At nonnulli ex his, quibus nunc magisterij ac doctrinæ thronus haud scio, quonam pacto commissus est, res nouas moliri audent, ac legem honeste pięque ab illis fundatam pro nihilo ducentes, sua proferunt, veterem scilicet ornatum, per ea quæ agunt, vilioiorem atque contempcioiorem esse iudicantes. Nam cum illi vnum, qui Apostolicam dignitatem pecunia empturum se sperauerat, obiurgarint, ac dixerint, Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam Deum existimasti pecunia possideri: non est tibi pars nec fors in hoc sermone: Isti contra sacerdotij munus iis profertim commiserunt, qui tanquam in foro ipsum emerūt. Nec verò hoc adhuc graue est, quamuis alioqui graue, verum etiam hoc nomine magis efferuntur, quam alij ob probitatem ac voluntariam paupertatem. Atque cum à quibusdam conuictis imperi videntur, statim Apostolicam dignitatem proferunt (non enim nos, inquit, sed Episcopatum contumelia affecit:) cum autem aliquid eorum, quę officij sunt, agendū est, non amplius hoc proferunt, perinde atque hoc ipsis liceat, honori haberi, vt Apostoli, non autē facere vt consilio nostro paruisset, atque illud au-

diiflet, absurdissimum esse, virtus nostris omiffis aliorum vitia inquirere, fræno linguæ iniecto, ac seipfo silentio multato abiit: eodem modo tu quoque obtempera, & à magiftris ad teipsum huiusmodi perfcrcutationem conuert.

Petro Scholastico. 395.

Sacrum conuentum equidem ipse cum propriè esse dixerim, qui à nulla turpi per mixtione contaminatur, verùm castitate atque aliis virtutum generibus exultat.

Anfonio Correctori. 396.

Prudentia, cum pecuniarum amorem expulit, certissima & verissima res est ad quam iustitia exploratur. At si hunc admiserit, ius quæstui habere ac sententiam adulterare minimè recufabit.

Theodosio Epifcopo. 397.

Scio me perfæpe mihiipfi huiusmodi quoddam consilium præbuisse: O Isidore, quoniam res magnæ magnis periculis confici solent, ea, qua decet, loquendi libertate vtcre. Fortassis erubescet ij, qui in peccatis erubescere minimè norunt. Ac quidem fortasse aliquid efficies. Sin autem aliquid etiam iniucundi patiaris, cum Prophetis & Apostolis, atque aliis sanctis viris patieris, cum quibus tibi, qui vnus è vulgo es, optandum est, etiamsi non in virtutibus, ac certè in perfcrcutionibus numerari. Verùm ad hunc modum contrà mihi ipsi respondi: Aliis quidem in rebus præclarè loqueris, ac tibi motè gerere paratus sum. At quonam pacto liberè loquemur? Sicne vt meram libertatem adhibeamus, an vt ipsam fanitatem temperemus? Quosdam enim noui, qui acri ac vehementi obiurgationis genere fanati sunt: quosdam rursum, qui eo obruti sunt, atque ad grauiorem improbitatem eruditi: alios denique, qui moderatam admonitionem atque orationis libertatè ludibrio habuerunt, cæcè

νέσθ, καὶ ἀκούσεις ὅτι ἀποπέτατον ὄβρι τὰ ἑαυτῶν παρόντας κερὰ, τὰ τῶν ἄλλων περιεργάζεσθαι, ἀπὸ πολλῶν χαλινὸν ἐμβαλὼν τῇ ἑαυτῷ γλώττῃ, καὶ σιγῶν ἑαυτῷ καταληφισαμένους. Ἐπεὶ καὶ σὺ περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῶν διδασκάλων, πρὸς αὐτὸν τρέφον τὴν ἐρευναίαν.

Πέτρῳ σχολαστικῷ. τ. 95.

Πάνηγουσιν ἐζώγα κλειῶς εἰναί φημι, ἢ ἄπο μηδεμιᾶς ἀρχῆς ὄπμιξίας χαρμονομήλου, ἀλλὰ τῇ ἀγνείᾳ καὶ ταῖς ἀρεταῖς ἐναδρυσσομένην.

Αὐσονίῳ καθήκοντι. τ. 96.

Ἦ σὺ σέβεις, ὅταν τὸν τῶν χρημάτων ἐξοφρακίση ἔρατα, βασιανιστέον ὄβρι διχρησιωῆς ἀψευδέστατον. εἰ δὲ τῶν πρὸς τῶν ἀποστολῶν, καὶ ἀπὸ τῶν διδασκάλων, καὶ ἰσθῶσιν τὴν ψῆφον ἐπαρρησιάζοιτο.

Θεοδοσίῳ ἐπιτοπίῳ. τ. 97.

Οἶδα πολλάκις ἐμαυτῷ παραινέσας ποῖαν τὰ πνα, ὃ Ἰσίδωρε, ἐπειδὴ τὰ μεγάλα πράγματα μεγάλοις κινδύνοις φιλεῖ καταρθεῖσθαι, καὶ τῶν πρὸς τὴν ἀποστολὴν παρρησιᾶν. ταῖς πρὸς ἐρυθριάζουσιν, οἱ μὴ δὲ ἐρυθριάζουσιν τοῖς πλαισμοσιν εἰδότες. ἴσως μὲν γὰρ καλορθώσῃς. εἰ δὲ πῶς περὶ αὐτοῦ λέγει, μετὰ τῶν ἀποστολῶν. καὶ τῶν ἀποστόλων, καὶ τῶν ἄλλων ἀγίων πρὸς αὐτὸν, μετὰ τῶν σοφιστῶν ἐπιπέσει, καὶ ἐν ταῖς ἐπιπέσει πολλὰ ὄντι, εἰ καὶ μὴ ἐν τοῖς κατ' ὁρμάσιν, ἀλλ' οὐδὲ ἐν τοῖς παθήμασιν ἀριθμητέα. ἀλλ' ἀνταπεκρίβην ἐμαυτῷ λέγων, ὅτι τὰ μὲν ἄλλα εὖ λέγεις, καὶ σοὶ ἔτοιμός ἐμι πείθεσθαι. πῶς δὲ δὴ παρρησιᾶσόμεθα; ἀρα ἀκράτῳ τῇ παρρησιᾷ χρῆσάμενοι, ἢ κερὰσαντες αὐτὴν τὴν ἀποστολῆν; οἶδα γὰρ πῶς μὲν ἄπο τῆς σφοδρᾶς ἐπιτιμῆσως ἐκθνήσκει, πῶς δὲ ἐπιτιμῆσως, καὶ εἰς χαλεπώτερον παιδοποιεῖσθαι τὴν κακίαν. ἀλλοὺς δὲ τῆς μετρίως συμβουλῆς καὶ παρρησιᾶς καταγέλασταις, καὶ

καὶ οὐδὲν αὐτῷ εἶναι ἡγομαθῶν. πῶς οὐκ οἷς ποσούτοις πάθεισιν ἐν πρὸς σπένγῃ φάρμακον, πῶς δὲ πρὸς πρὸς, τῶν ἀπάν ἐξ ἐκτανθῶν παθῶν φύσων; οὐκ αὐτῷ πρὸς ἐμαυτὸν, ὅτι καὶ πρὸς σὲ νῦν φημι, ὅτι εἰ μὲν σὺ μόνος ἀποτυγχάνειν ἐμελλες, οὐκ εἶναι ἐχρῆστον, εἰ καὶ Μαυσιῆς καὶ Ηλίας καὶ Ἰωάννης, οἱ θεοφιλεῖς ἄνδρες, οὐτε συμβαλεύσαντες, ἔτε παρρησιασάμενοι ὤνησαν ἐκείνους, οὐ μὲν τὰ κατ' ἑαυτῶν χεῖρον διέθεσαν, καὶ τῇ μὲν παρρησιᾷ μνηστῆσαι τὴν ἀποστολῆν τῇ δὲ θεῖᾳ δεξιᾷ ἐπιπέσειαν τῇ ἰατρείᾳ τὰ κατὰ γὰρ ἴσασιν πάντες ἄνθρωποι χεῖρον ἀφ' ἑαυτῶν τὰ κατὰ δὲ, οὐδὲ παρ' ἄλλων ἀκούοντες, μαθῆναι ἐθέλουσιν.

Αλυπίῳ. τ. 98.

Καταβολὴν, ὃ βέλπτε, ἀργυρῶ λέγει, τὴν τῶν θεῶν γραφῶν διδασκαλίαν. τῶν δὲ ἀκροάσων, τὴν τῶν ἔργων ἐπίδειξιν. ὄφελος γὰρ οὐδὲν ἀκροάσων, ὅταν ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων ὄπμιξίς μὴ συμβῶσι τοῖς λεγόμενοις ὅτι δὲ τὰ τῶν ἐν ἀληθείᾳ, πμωρία ἐπιταμ τῶ μὲν διδάσκοντι καὶ πρὸς τὸν ὄντι, εἰ μὴ καὶ φερόσῃ τῶ δὲ ἀκούοντι, εἰ μὴ καὶ πρὸς αὐτὸν.

Αργυρίῳ. τ. 99.

Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, ἔφη ὁ ἀπόστολος, τῶ πρὸς τὴν περιουσίαν. ὁ γὰρ πρὸς περιουσίαν εἰς π, εἰ καὶ μὴ τῇ πείρᾳ αὐτοῦ ἄποστασιν, ὑφίσταται τῇ ἀποστολῇ καὶ τῇ ἀποστολῇ. ἀπὸ γὰρ τῶν ἐπιτιμῆστων, οὐκ ἐν τῶν ἀποστολῶν τὰ πρὸς γματα, ὡς τὰ πολλὰ, κρίνεται, ἀπὸ τῆς γνώμης. οὐκ ἀπὸ τῆς πείρας ὁ φεφανος πλέκεται. εἰ δὲ καὶ ὅτι κινδυνεύουσιν οἱ ὀρθῶς ἀποστολῆσιν φιλοσοφίας, λέλθῃ τῆς πολλῆς, ὅτι τῶ κόσμῳ ἀποθνήσκουσι, ἀπὸ τῆς νεκροῦ πρὸς ἡδονῆς, ἐπιπέσει. Οὐκ εἶναι μὲν γὰρ πρὸς πρὸς, τῶ δὲ πρὸς τῶν πρὸς.

Αλυπίῳ. 398.

Pecuniæ numerationem, vir optime, diuinarum Scripturarū doctrinam ac præceptionem appellat: auditionis autem scænus, operum demonstrationē. Nihil enim vtilitatis ex auditione percipitur, cum operum demonstratio cum iis quæ dicuntur, non concurrat. Quod autem hoc verum fit, hinc constat, quod docentem quidem & facientem pœna sequitur, si non etiam loquatur: audientem autem, si non etiam faciat.

Archontio. 399.

Quotidie morior, ideo dixit Apostolus, quod ad id paratus esset. Nam qui ad aliquid paratus est, & si reipfa id non sufferat, expectatione tamen animique promptitudine id suffert. Siquidem res à conatibus plerunque, non ab effectibus iudicantur: atque ab animi sententia & voluntate, non à fine, corona necitur. Num autem etiam, quia, qui philosophiam rectè capessunt, periclitantur, ignorant plerique eos mundo mori dum voluptates morte afficiunt, animaduertas velim. Illud enim probabilius est: hoc autem amarulentius.

Cassio Presbytero. 400.

Pudore ob ea quæ oportet scire affici, à pudore proculdubio liberat : Nescire autem, in immortalem infamiam conuicit,

Zosimo Presbytero. 401.

Si, qui ieiuniis, & humi dormitionibus, aliisq; asperioris vitæ generibus, corpus domant, atque hac ratione brutam libidinum potentiam coercerent, si à libidine semel subacti deprehendatur, veniam haudquaquam consecuturi sunt, qui libidinem alliciunt, ac per luxum eam excitant (inter quos nomen tuum vulgò referunt) quam tandem veniam obtinere queant?

Cassiano Diacono. 402.

Theologus ille ac Deo charus Ioannes, ac verè tonitruï filius, de illo qua lingua (nam à Spiritu sancto mouebatur) diuini Verbi hypostasim & proprietatem, atque æternitatem & regnum, quod non aduentitium sed essentialè sit, prædicauit. Ac per id quod sapius dixit, erat, illud, ex non existentibus, eliminauit.

Eidem. 403.

Cum rectis dogmatibus, vir sapientissime, sapientiam coniungere oportet, siquidem illud verum est, vt certè est, fidem sine operibus mortuam esse. Quòd si ambæ permisceantur, ac quodammodo copulentur, tum denique perfecta & suprema gloria elucet, pietate nimirum & virtute in vnum concurrentibus.

Maroni. 404.

Quando quidem exiguæ causæ ingentia bella persæpe accendunt, dehortor te, ne contentionum igniculos iniicias. Nā cum pugna excitantur, omnia bona ex eorum qui inter se dissident, animis radicitus euellunt,

Κασσιῶ πρεσβυτέρω. υσ.

Τὸ μὲν εἶδεναι ἀρχαῖα ἔχει, ἀρχαῖος ὄντως ἀπαλλάτῃ. τὸ δὲ μὴ εἶδεναι, ἀρχαῖα ἀθανάτω φερεῖ ἀλλήλῃ.

Ζωσίμω πρεσβυτέρω. υα.

Εἰ οἱ νηστείας καὶ χαμηνίαις καὶ ταῖς ἄλλαις σιλησιν ὁρῶντες τὸ σῶμα δαμάζοντες, καὶ ταύτη τὴν ἄλογον τῶν παθῶν ἐξουσίαν κολάζοντες, ἀλλ' οἱ ἐνάπαξ ὑπὸ ὀπιθυμίας κεχειρωμένοι, καὶ συγνώσκοντες, οἱ τὸ ἀκόλαστον ὑπερβαλόντες, καὶ ἀφ' ἧς τρυφῆς τὸ πρῶτον διεγείροντες, ὡς ἐνασφρασίν ἐταίροι, ποίας ἀπολαύσεις συγγίμης.

Κασσιανῶ Διακόνω. υβ.

Ὁ θεολόγος καὶ ἱεροφίλος Ἰωάννης, ὁ τῆς βροτῆς ὄντως υἱός, θεοφράσῳ γλώτῃ. ὑπὸ ἁγίου καὶ πνεύματος ἐκινεῖτο, τὴν τῆς θεοῦ λόγου λόγον ὑπόστασιν τε καὶ ἰδιότητά, ἀϊδιότητά τε καὶ βασιλείαν, οὐκ ἐπίσηκτον, ἀλλ' ἐσιώδη τυγχάνουσαν ἀνεκίρησε, καὶ τῶν πολλὰς ἰσὺς ἐπέειν, τὸ ἐκ μὴ ὄντων ἐξοφράμισε.

Τῶ αὐτῶ. υγ.

Κιρῶν καὶ, ὡς σφάτατε, τῆς τῆς δόγματων ὀρθότητι, τὴν ἀπὸ τῆς πολιτείας φιλοσοφίας, εἶνε ἀληθῆς ὄντων, ἀληθῆς δὲ, ὅτι ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστίν. εἰ δὲ τὸ μείζον χωρὶς τῆς μείζονος, εἰ δ' ἀμφοτέρω κεκοιμήνη, καὶ τρεῖς ὁμοῦ ἐκείνη, τότε δὴ τότε ἡ τελεία καὶ ἀκροτάτη εὐδοκίμησις ἀναφάνεται, εὐσεβείας καὶ ἀρετῆς ἐκ ταυτῶν συνοφραμύσης.

Μάρωνι. υδ.

Ἐπειδὴ μικρὰ ἀγία μεγάλας πολλὰ λάχης ἀνάπτεισι πολέμους, παραινῶ σοι μὴ συνθηθεῖς φιλονεικίαν ἐμὲ ἀλλήλῃ, ἀναρρίπτειζόμενοι καὶ ἀμάχη, πάντα τὰ κελεύει τῆς τῆς ἀφροσύνης ἐκείνης ἐπιπέσει πέλαγος.

Παλλῶ.

Παλλῶ Διακόνω. υε.

Ἐπειδὴ γέγραπται ἡ βεβί, τὸ γὰρ ὄνομα μου δὲ ἡμῶς βλασφημῆται. φημι, ὅτι ἐπειδὴ ἰσθῆροι μὲν ἀμαρτανόντες, ἀρχαῖα λωσιῶς παρεδιδόντο. οἱ δ' ἀρχαῖα λωτεύοντες, οὐ τῆ τῆς θεῶ ὄργῃ, ἀλλὰ τῆ τῆς οἰκείων ζοάνων διωάμει τὴν νίκην ὑπερβαίνοντες τῆς παγκρατούσης θεῶς ἀσθενῶν χετῆ φηρίζοντο. ἀφ' οὗτο, πῶτο ἐφῆ. αἱ ποὶ γὰρ ἐγίνοντο ἀμαρτανόντες καὶ ὑπερβαίνοντες, οἱ τοιαύτης ὑπονοίας καὶ βλασφημίας. ἴσως δὲ ἐπειδὴ καὶ τανυνίαι, ὡς πρῶτον τὸ πῶτο, ἐπῶρον, ἔπῶρον. ὅτι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἵνω κινδυνεύει συμβαίνειν. κελουθέντες γὰρ τῆς ἐχθρῆς ἀγαπῶν, εἰ δὲ τοῖς φίλοις ἀγαπῶμεν, καὶ ἀκνησοῦμεν ἀσπείν, οὐ μόνον οἱς ἐχθρῶν οὐκ ἀρκέμεθα, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἀλλοτρίων χετῆ φηρίζοντες, συμφορῶν καὶ ἡρέμειν πρῶτα χετῆ φηρίζοντες, φιλοπαρονομοῦντες καὶ τοῖς ἡσυχάζουσιν παρονομοῦντες, καὶ οὐ μόνον ἰαυτὰ δροῦμεν, ἀλλὰ καὶ διδάσκον ἀλλοτρίων ὑπερβαίνοντες, ἀ ποῖν οὐκ ἐθέλομεν. τὰ γὰρ ἀλλὰ παρήμι, οὐδὲν γὰρ βύλα καὶ δυσχερῆς εἶπεν. ταῦτ' οὐκ ἀκούοντες οἱ ἄνθρωποι καὶ ὀρθῶντες, ἀλλὰ μὲν ἡμῶς διδάσκον ὑπερβαίνοντες, ἀλλὰ δὲ δροῦντας, ὡς πρῶτον εἰρωνεύεσθαι ἡμῶς καὶ πᾶσι ἐν οὐ πᾶσι τοῖς ἡσυχάζουσιν, καὶ τῆς θεῶς πρῶτον ἀκοιμάσιν τῆς γλώτῆς, ἡπὶ καὶ αὐτῆς μὲν, ἡμῶς δὲ πᾶσι ἀμυνόμενοι, τῆς αὐτῆς τῆς τοιαύτης βλασφημίας γινόμενους.

Ζωσίμω καὶ Μάρωνι. υς.

Εἰ μὲν τὰ παρ' ἡμῶν ἀφροσύνη, καὶ μετὰ πάσης ἀφροσύνης γίνονται, τότε καὶ τῆς θεῶς ῥοπῆς κλητῶν εἰς συμμεταχίαν ἔξει γὰρ παντὶ πρῶτον τὴν νίκην τρυτανεύουσα. εἰ δὲ μὴδὲν τῆς δόξης παρ' ἡμῶν γίνονται, πρῶτον καὶ κλητῶν εἰρωνείας γὰρ οὐκ ἀνέξεται, οὐδ' ἐπιφοιτήσῃ τοῖς ἑαυτῶν εἰς τὸ ἀχρῆς τῆ ἀπωλείας ἀσπείνεται ῥιπίσει πέλαγος.

Palladio Diacono. 405.

Quoniā per literas ex me quesuisti, quid nā illud sibi velit, Propter vos nomē meum blasphematur, hoc respondeo, quod quia Iudæi quidē, cum peccabāt, in captiuitates adducebātur, qui autē eos captiuos abducebāt, nō diuinā irā, sed simulacrorū suorum potētē victoriā ascribētes, rerum omnium præpotentē dextram imbecillitatis dānabant, eā ob causam his verbis vsus est. Authores enim erāt, dum peccaret, atque hostibus dederentur, huiusmodi opinionis ac blasphemīæ. Fortasse etiā, quæ pugnātia quoq; cum his, quæ agere iubebātur, efficiebāt. Id quod etiā apud nos nunc vsu venire videtur. Nā cum nobis imperatum sit, vt inimicos amemus, tamē ne amicos quidē amamus: cū paupertatē colere, nos cōtrā nō modò his, quæ habemus, cōtenti nō sumus, sed etiā ex alienis calamitatibus opes nostras augemus: cū nobis indictū sit, vt quietē agamus, nos cōtrā negotiorū amantes iis etiā, qui quietē agunt, molestiā exhibemus. Nec solum hæc facimus, sed etiā alios docere aggredimur, quæ ipsi facere nolumus. Reliqua enim prætermitto: nihil enim, quod animos offēdat, dicere cupio. Hæc igitur cum homines audiunt, ac nos alia quidē docere conati, alia autē agere conspiciunt, nos tanquam simulatione vti, atque in rebus minimè ludicris ludere existimantes, aduersus diuinam prouidentiam linguas acuunt. quæ etiam quidem in ipsos, verum in nos, qui huiusmodi blasphemīæ causam præbimus, grauius animaduertet.

Zosimo et Maroni. 406.

Si ea, quæ nostrarū partium sunt, sine vlla prætermissione ac cū omni studio & diligentia fiant, tum demum diuini quoque auxiliij momentum implorandum est. venit enim omnino, victoriam concilians. Si autem nihil eorum, quæ officij nostri sunt, fiat, frustra ipsius auxiliij imploratur. Neque enim simulationē perferet, nec ad eos accedet, qui in profundum exitij pelagus libenti animo sese proiciunt.

Bbb ij

Diogeni Diacono. 407.

Διογένει Διγυκίω. υζ.

Peccatū vnia grauius admittis, vir optime, dum Eusebij tyrannidem magis quam equitatem colis atque obferuas. Quamobrem aut cum eo consuetudinem habens grauiissimi ac penè incurabilis morbi sensum ipsi ingenera: aut ipsius improbitatem obterens, ab eo te remoue.

Zenoni monacho. 408.

Ζηώνι μοναχῷ. υη.

Quod florente Ecclesia, & nondū morbo laborante diuinæ gratiæ circum eā velut chorū agerent, Sancto videlicet Spiritu res administrant, atque Antifititum vnumquemque incitante, ac Ecclesiam in calum conuertente, omnibus notum & perspicuum est. Quod autem, posteaquam ea morbo affecta est, ac seditione laborauit, omnia illa auolarint, atque non gratiæ duntaxat (neque enim ita grauis res esset, si hoc solum mali esset) sed etiam vita & virtus abscesserint, id quoque nemini obscurum est. Vt enim alia omittam, & vna re cætera etiam significabo. Etenim pacis quidem nomen vbiq̄ue est: res autem ipsa nusquam: verūm Ecclesia fœminæ cuidam, quæ ex antiqua felicitate excidit, ac signa tantūm habet, similis est. Ornamentorum enim suorum thecas & arculas habet: opibus autem spoliata est: non ob eius, qui eam primūm exornauit incuriam ac negligentiam, sed ob eorum, qui non, vt conuenit, res administrant, improbitatem. Alij enim vendere, alij emere sacerdotium audent. Alij ea agunt, quæ, etiam si liceat, dicere tamen non audeo: alij autem ea dicunt, quæ ne cogitare quidem fas est. Meritō proinde huiusmodi hominibus Ecclesiæ Dominus ac sponsus hoc interminatus est, quod tibi à me quaeristi. Veniet dominus ferui illius, & diuidet eum, & partem eius cum infidelibus ponet. Verūm huiusmodi comminationē pro fabula ducunt, atque hanc sententiam pro circulatoris cuiusdam figmēto: etiam si mundus iam ad finem properet, ac sup-

Οπι μὲν ἀκμαζύσης τῆς ἐκκλησίας, καὶ μὴ πτω νοσοσκίας, τὰ θεῖα αὐτῷ ἐχόρευε χάρισματα, τῷ ἀγίῳ πνεύματι δὴμα γωργυῶτος, καὶ τῷ πατρὶστικῷ ἔλεειν κινουῶτος, καὶ ἕραρον τὴν πλὴν ἐκκλησίαν ποιουῶτος, πασι δὴλόν ἔστιν. ὅπι δὲ νοσοσκίας καὶ σασιασῶσης, ἀπέπη πάντα σκῆψια, καὶ ἀπεπήδησεν, καὶ τὰ χάρισματα μόνον, καὶ γὰρ ἴδι ἔπει δεινὸν εἰ τὸ το μόνον ἴδι, ἀλλὰ καὶ βίος καὶ ἀρετὴ καὶ τὸ το πᾶσι δὴλον. ἴνα γὰρ τὰλλα παρὰ, ἐξ ἐνός παράγματος καὶ αὐτῷ τῶν λοιπῶν ἀγνίστου, τὸ μὲν γὰρ τῆς εἰρήνης ὄνομα, πάντα γὰρ τὸ δὲ παράγμα, ἐδεδίμωδ. ἀλλ' εἰποιεν ἐκκλησία γυναικὶ πνὶ τῆς ἀρχαίας εὐμελείας ἐπιτεσούση, καὶ τὰ σύμβολα μόνον ἐχούση, τὰς μὲν γὰρ γῆρας τῶν κοσμιῶν ἐχέει, καὶ τὰ κινώσια, τῷ δὲ πλὴν ἐστῆνται, καὶ τῷ τῷ ἐξ ἀρχῆς κοσμησαντος ἀμέλειαν, ἀλλὰ τῷ τῷ τῷ δεινῶτος τὰ παράγματα μεταχειρίζομένων κελίαν. οἱ μὲν γὰρ πωλεῖν, οἱ δὲ ἀγοράζειν τὴν ἱερωσύνην πολλοῦ μῶσιν. οἱ μὲν ἀράτῃσιν, ἀ μὲν δὲ λέγειν πολλοῦ ἐξόν. οἱ δὲ λέγουσιν, ἀ μὲν δὲ ἐνοεῖν ἡμῶς. εἰκότως οὐκ ἠπέλιθησε ποῖς ποῖσιν οἱ τῆς ἐκκλησίας δεασότης καὶ νυμφίος τῷ δὲ ὁσῶ μαθεῖν ζητήσας, ὅτι ἦξει ὁ κῆριος τοῦ δούλα σκῆψια, καὶ διχοτομήσῃ αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτῷ μετὰ τῶν ἀπίστων ἦσῃ. ἀλλὰ μύθος αὐτοῖς ἢ ποιῶτη ἀπειλή καὶ ἢ ἀπόφασις, ἀγυρτικὴ νομίζεται λογοποιία. καὶ τοῖς λοιποῖς τῷ κίσις

κόμισις εἰς τέλος ἐπεργαζομένη, καὶ πλὴν πτωρῶν ὀδύνητος. ἀλλὰ σὺ, ὦ τῷ ἐκκλησίας ἡρέμιε ἀβιβλαστῶν, μὴ τοῖς νουαρηδοῖσι παρῶσῃ, μὲν δὲ τοῖς ῥαθυμοῖσι παρῶσῃ σαυτὸν, ἀλλὰ τὸ φῶς τῆς γνώσεως λαμπαρῶτερον κατασκευάζε, ποτίζων αὐτὸ διὰ τῆς κατὰ τὴν βίον ἀρετῆς. καὶ τὸν νυμφίον περὶ μὲν, εἰσελευσόμενον μὲν μετὰ τῷ παρῶσιαν ψυχῆς τε καὶ σώμασι μετελευσόμενον δὲ τῷ τῷ τῷ παρῶσιαν καὶ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, δι' ὧν δεδράχθῃσιν ἐνυβρίσαντας.

Λαμπητίω ἑπίσκοπῷ. υθ.

Lampetio Episcopo. 409.

Ἐξαιῦτον τὸ τῷ τῷ σὸδ παρῶσῃ σὸδ ἄδμον ἄσμοδος ἦκεν ὁ φίλος, εὐ εἰδὼς ὅπι τὰ τῷ τῷ σὸδ κελυῶν, εἰς εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην βλέπει. ἀγαθῶς οὐκ ἴδι τῷ τῷ παρῶσῃ, ἀμειψατῆ εὐμελεία.

Μαρτινιανῷ παρῶσῃ. υι.

Martiniano Presbytero. 410.

Εγὼ ἔτε ἀπαιτός εἰμι, ἔτε ἀπαιτούς ζῆτῶ φίλος. οὐ γὰρ εὐρήσῃ. ἀλλὰ τῷ πλείστα μὲν ἐχόντας καὶ μεγάλα καταθώματα, ολίγα δὲ καὶ εὐτελῆ ἐλαττώματα. δεῖ γὰρ πάντως τὸν ἀνθρωπὸν ἡυγχαροῦν ἡλεγχθῆναι, εἰς τῷ φίλος ἐχέσῃ. οἱ γὰρ τῷ τῷ μικρὸν ἐλάττωμα, καὶ τὸ μέγιστον πλεονέκτημα ἐξευτελιζοῦτες, ἔτε τῷ τῷ σποπῶσιν, ἔτε τῷ τῷ σποπῶσιν Παύλω παρῶσῃ; ἀλλ' ἡλὼν τῷ τῷ βαρῶσῃ, καὶ ἔτε τῷ τῷ ἀναπληρῶσῃ τὸν νόμον τῷ τῷ χριστοῦ. ὁ γὰρ μὴ φέρων τὸ μικρὸν ἐλάττωμα, ἔτε τῷ τῷ μεγίστου καταθώματος ἀπολαύσῃ, ἔτε τὸν νόμον τῷ τῷ χριστοῦ, τῷ τῷ τῷ ἀγάπῃ πληρῶσῃ. εἰ δὲ φάσῃ, ἐν τῷ παλαιῷ οὐκ ἀβιβλαστῶσῃ εἰρήναι, ἀγαπήσῃ τὸν πλησίον σου, ὡς εαυτὸν, φάσῃ ὅπι μάλιστα μὲν κἀκείνῃ αὐτὸς ἐθέσῃ, ἔπειτα δὲ ἐν τῷ παρῶσῃ αὐτῷ τῷ τῷ σάρι, παρῶσῃ τῷ τῷ πλεόν, εἰπὼν ὅπι ἐστὸν ἡμῶν καὶ ἐμῶν

plicium parturiat. At tu, ὁ conspicue Ecclesiæ alumne, ne ad eos, qui naufragio percunt, animum attendas, nec cum segnibus & ignavis teipsum compares: verūm scientiæ lumen splendidius subinde redde, per vitæ probitatem ac virtutem ipsum irrigans. Atque sponsum expecta, ingressurum quidem cum iis, qui animis & corporibus virgines sunt; de iis autem, qui virginitatis & sacerdotij dignitati per flagitia sua contumeliam intulerunt, supplicium sumpturum.

Libetī animo, vt quod abs te imperatum fuerit, exequatur, amicus venit, pro certo videlicet habens, ea, quæ abs te imperantur, ad pietatem & iustitiā spectare. Quamobrem animi promptitudinem admiratus, beneuolentiam ipsi repende.

Ego nec culpa careo, nec amicos, qui culpa careant, quæro: nec enim nanciscar: verūm eos, qui plurimas & maximas virtutes habeant, pauca autem & exigui momenti vitia (fieri enim omnino non potest, quin in eo, qui homo est, vitium aliquod deprehendatur) in amicorum album ascribo. Nam qui ob exiguum vitium maximā etiam virtutem parū pendunt, nec res humanas considerant, nec Apostolo Paulo morem gerunt, ad hunc modum admonenti, Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi. Nam qui paruum vitium minimē suffert, is nec maxima virtute perfruitur, nec Christi legem, hoc est charitatem explebit. Quod si dixeris in veteri Testamento minimē dictum fuisse, Diliges proximum tuum sicut teipsum, hoc responderim, maximē quidem cum illam etiam sanxisset: deinde autem in carnali sua præsentia aliquid amplius adiunxisset, cum dixit, Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem, sicut ego dilexi

vos. Etenim diligere quidem in veteri Testamento situm est: hoc verò, sicut ego dilexi vos, adiecit. Eoque nomine mandatum novum ipsum appellavit. Aliud enim est diligere proximum suum sicut seipsum: aliud sua negligere, ut proximorum commodis consulat. Ut enim ipse non suam sublimitatem, sed hominum utilitatem sibi ob oculos proposuit, ac seipsum humilians formam ferui suscipere minimè grauatatus est, ut servos ad filiorum adoptione duceret: eo dem modo etiam vnumquemque nostrum, non priuatam commodum, sed proximorum utilitatem spectare iussit. Quod si quispiam est, qui semper huiusmodi demissionem detrimento affici existimet, illud audiat, huiusmodi demissionem ad ipsum honoris verticè cum subuchere.

Petro. 4II.

Quod ex parentum intemperie proles quoque intemperiem contrahat, rationi consentaneum & perspicuum est: quod autem ex intemperantia, incertum quidè, sed verisimile est. Nam quod ex iis, qui aduersa valetudine laborant, atque egritudine aliqua occupati sunt, imbecilles filij nascuntur, rationi dissentaneum non est: quod autem ex sanis quidem, verum intemperantiæ deditis, verisimile quidem est, non tamen perspicuum. Vnde etiam, ut opinor, propheta Ezechiel simul cum aliis peccatis illud etiam collocavit, quod peccator ad mulierem mèstruo profuuiio laborantem accesserit. Quanquam enim potissimum hoc idcirco dixit, ut honestatem naturæ custodiret, & quia ipsi, dum in purgatione versantur, negotium exhiberi, absurdissimum facinus esse diceret, tamen etiam hoc ea ratione dixit, ut ne filiis quoque suis fœdorum morborum causa existerent. Siquidem virile semen cum impuro fœminæ sanguine commixtum corpora variis morborum generibus obnoxia procreat. Etenim parentum intem-

διδάμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπήτε ἀλλήλους, καθὼς ἐγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς, τὸ μὲν γὰρ ἀγαπήσαι καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ κείμεν· τὸ δὲ, καθὼς ἐγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς, προσέθηκε. διὸ καὶ κενὸν ἐπιτολὴν αὐτὴν ἐκέλευσεν. ἄλλο γὰρ τὸ ἀγαπήσαι τὴν πέλας ὡς ἑαυτὸν, ἄλλο καὶ τὸ οὐκ εἰς παρὰ δὲ ἑἶναι, ἵνα τὰ τῆς πέλας ἐπανορθώσῃ· ὡς περὶ γὰρ αὐτὸς οὐ προσέ τὸ οὐκ εἶναι ἑἶναι, ἀλλὰ προσέ τὸ τῆς ἀνθρώπων ὄφελος εἶδε, καὶ ταπεινώσας ἑαυτὸν, μορφῆν δούλου ἐκτίθεισε λαβεῖν, ἵνα τῆς δούλου εἰς ὑποθεσίαν ἀγάγῃ· ἔπειτα καὶ ἑαυτὸν ἠγάπησε, μὴ προσέ τὸ οὐκ εἶναι κέρδος ὄραν, ἀλλὰ προσέ τὸ τῆς πέλας ὄφελος βλέπειν. εἰ δὲ νομίζει τις βλάπτεσθαι συγγενεῶν, μαρτυρῶ, ὅτι ἡ συγγενεῶν ἀγάπη αὐτῆ εἰς αὐτὴν ἀνάγει τῆς πρὸς τὴν κορυφῆν.

Πέτρο. υια.

Τὸ μὲν ἐν διουρασίᾳ τῆς γονέων καὶ τὰ πικρόδουρα διουραται εἶναι, καὶ εἰκὸς καὶ δῆλον· τὸ δὲ ἐξ ἀκρασίας ἀδύλον μὲν, εἰκὸς δὲ, τὸ μὲν γὰρ ἐκ νοσοῦντων, καὶ παθεσὶ πασι προσεπιταληφθέντων ἀσθενῆ τιπεσθαι, ὡς ἀπεικός· τὸ δὲ ἐξ ὑγιαιόντων μὲν, ἀκρασία δὲ προσεχόντων, εἰκὸς μὲν, ἀδύλον δὲ, διὸ, ὡς οἶμαι, καὶ ὁ προσφῆτης Ἰεζεκιὴλ μετὰ τῆς ἄλλων ἀμαρτημάτων ἔταξε τὸ καὶ προσέ γυνῆκα ἐν ἀφ᾽ ἑδρᾶς ἑἶναι εἰσεληλυθέντων ἀμαρτανῶν· μάστιγα μὲν γὰρ τῆς ἔφη, τὸ κέρπον τῆ φύσφ φυλάττων, καὶ καθαροὶ μὲν αὐτὴν ἐνοχλεῖσθαι ἀποπώτατον εἶναι ἠγέμενος· ἔπειτα δὲ ἵμα μὴ καὶ ποῖς πικροδούροις νοσημάτων εἰδεχθῆναι αἵ ποῖ γίνονται· μὴ γὰρ μὲν γὰρ τὸ τῶ ἀνδρὸς σπέρμα τῶ ἀκαθάρτου τῆς θηλείας αἵματι, σώματι ἀποτίκει νοσήμασι διουρασίᾳ ἑσπασίμενα· ἐναπομάσονται γὰρ τῶ πρὸς πινὰ τὴν γονέων ἀκρασίαν εἰ τοῖσι φησὶ, φρονίσηται τῆς τῆ πικροδούρου εὐκρα-

εὐκρασίᾳ τε καὶ ὑγείᾳ, καὶ ἔβλαβε αὐτὰ ἐκκλησίας κυρίας χρεῖζεσθαι, φυλάττειν, καὶ κενὸν σιωπῆσαι γινώσκειται, ἵνα μὴ καὶ τὰ τέκνα τῆς ἀκολασίας ὑμῶν τὰ σύμβολα περιφέρωσι.

Μαρτυριῶν καὶ Μάρωνι. υιβ.

Martiniano et Maroni. 412.

Εἰ καὶ τὸ εἶδος τῆς μέθης τῆς ἐπιόνου καὶ χρεῖμασι λυθιάντων ἐστὶ διφοροῦ· τὸ μὲν γὰρ ἐξ οἴνου, τὸ δὲ ἐκ χρεῖματων γίνεται. ἀλλὰ καὶ τὸ πάθος ὁμοίον· καὶ γὰρ ἀμφοτέροι οὐκ ὁμοίως ἐπιθυμία ἀπίπρω κεχέρονται, ὅ, ἵε γὰρ φίλοιος ὅσοι ἂν πλείους ἐπιθυμίας ἀπίπρω κεχέρονται, ὅ, ἵε γὰρ τε ἐρεσι χρεῖματος, ὅσοι ἂν πλείους σιωπῆσαι, τοσούτω μᾶλλον ἀνάπει τῶ ἐπιθυμίας τῶ χρέμνον. τῶ μὲν οὐκ εἶναι, ἐτέρω δὲ πάλιν ὁ φιλάργυρος πλεονεκτεῖ. εἰκένος μὲν γὰρ εἰ καὶ πασις ἐστὶ καταγνώστας ἀξίος, ἀλλ' οὐκ ἐρεσὶν πάχει καὶ φύσιν. ὁ γὰρ οἶνος θερμὸς ἂν καὶ διφραγῆς, καὶ τὴν ἐμφυτον ἐπιθυμίαν ἐρηπῆται, τῆς μεθύοντος ποιεῖ διήλυτον· ἔπειτα δὲ πίνον ἀεὶ πλείωνον ῥέγεται, ὡς ἐρεσὶν λέγειν ποῖεν. ἐπειδὴν γὰρ μειζύως πλεονεκτεῖ, τότε μάστιγα ἐστὶν ἐν σπέρματι. ἀπορον γὰρ τῶ τὸ νόσημα, καὶ οἰνίγματι μᾶλλον εἰκένος, ἵκαμῶ εἰ θερεσπευόμενον ἐπιτερεσεται καὶ τῶ ἐπιθυμίας φαρμάκω χαλεπώτερον γίνεται, πωσώμεθα ἕλκω σπέρματι τῶ ποῖετον πνεύ, καὶ τῶ προσεπιπρωσθαι ἢ ἀθρόως ἢ καὶ μικρὸν ὑπερελεωσθαι, ἵνα μὴ ἀσβεστον γονέων κεντῶσθαι ἡμᾶς τεφρώσῃ, καὶ κεντῶσθαι ἀσβεστον πρὸς πνεύ.

Διογόνει τρισυτέρω. υιγ.

Diogeni Presbytero. 413.

Ἡροδμῶ ὅτι ἐκατος ἐξ ὧν ἐράτη, καὶ τῆς μελλόντων ἀποφάσεται. ε-

peratiam & libidinem quodammodo exprimunt. Quamobrem, inquit, si probi filiorum vestrorum temperamenti, & fanitatis cura vos tangit, nec vultis ut ex Dominica Ecclesia seiungantur, caute, atque congressus fœminci tempus agnoscite, ne alioqui filij quoque Intemperantiæ atque impudicitia vestra notas circumferant.

Et si temulentie eorum, qui vini & pecuniarum rabie tenentur, species diuersa est (altera enim a vino, altera a pecuniis proficiscitur): at affectus tamè similis est. Nam utriusque eodem modo a turpi & absurda cupiditate subacti sunt. Siquidem & qui vini auidus est, quo plures calices exhausserit, eo plures appetit: & qui pecuniarum amore tenetur, quo plura collegerit, eo magis cupiditatis fornacem accendit. Atque hæc quidem in re illi similis est. At vero alia rursùm ratione is qui pecuniae studio flagrat, superiores fert. Nam cum alter, & si omni reprehensione atque condemnatione dignus sit, tamen rem naturæ consentaneam perpetiatur (vinum quippe cum feruidum & ardens sit, ac naturalem siccitatem auget, ebriis sitim accersit), hic contra, qua de causa plura semper appetat, dicere nequeo. Nam cum ampliores opes consecutus est, tum demum maximè in paupertate versatur. Inexplicabilis enim hic morbus est, atque ænigmati similis. Quamobrem si cum curatur ingrauescit, ac per excogitatum remedium atrocius redditur, materiam eiusmodi igni præbere definamus, ac pristinam vel subito vel paulatim subtrahamus: ne alioqui inextinctum effectum, & hic nos in cinerem redigat, & illic ad nunquam extinguendum ignem nos transmittat.

Sic existimo vnumquemque ex his, que facit, de futuris quoque pronunciare. Nempe

etenim corū, qui rectè atque honestè vixerunt, atque optimæ viuendi rationis specimen ediderunt, iudicio fidem abrogat. At segnes & ignaui, quod improba conscientia cōstringantur, nec iudicium nec remunerationem esse cupientes, quod cupiunt, id quoque astruunt, non veritatem spectantes, sed voluntatem suam confirman-tes. Quoniam igitur iudicium & Poëtarum, & Oratorum, & Historicorum, & Philosophorum celeberrimi quique prædicant (nam quod ex aliqua parte hic efficitur, generali fidem conciliat) nemo iudicio temerè atque inconsultè diffidat, verūm, si virtuti studeat, coronas, si autem vitium perpetret, supplicia expectet.

δεις γου τῆς ὀρθῆς ἔσπερας βασι-
 κῆτων, ἢ πολιτείας ἀρίστου ἑπιδ-
 ξαμῶν, ἀπιτεῖ τῆ κρισί. οἱ δὲ βί-
 θυμοι, τῶ πονηρῶ ἀγχιόμοι σωει-
 δῶπι, ἔτε κρισιν, ἔτε ἀντίδοσι ἐνω-
 ἐθέλοντες, ὁ βέλονται ἢ δογματί-
 σιν, ἢ πῶ ἀλίθειαι σιοποιῶτες, ἀλ-
 λά πῶ ἰδίαν βέλησιν κυρῶντες. ἐπει-
 τοίνυ πῶ κρισιν καὶ ποιητῶν ἢ ρητό-
 ρων καὶ συγγραφέων καὶ φιλοσόφων οἱ
 ἐνδοξότατοι κηρύττουν. ἢ γὰρ με-
 κῶς ἐνταῦθα γνομῶν, πῶ γρηπῶ
 ἐγυῶται, μηδὲς ἀκρίτως τῆ κρισί
 ἀπιτεῖται, ἀλλ' ἀρετῶν μὲν ἀσκαδῶν
 περᾶνους, κακῶν δὲ ἀσκαδῶν
 κολάσις ἀσκαδῶν.

*Finis Epistolarum S. Isidori Pelusiotæ, ad sanctissimam
 Trinitatis gloriam.*

Aton & Maria Moſcm male-	Admirari rectè quicquam terrenum non
dicis incesſerunt 535	potest 86
Abel, & plures alij ante circō-	Admonitio quid sit 121
cisionem Deo placuerunt 230	Aduentus Dei secundus non iam ad huma-
Abhorere à dolo 535	nitatem, sed ad scelerum vltionem 19
Abies vluet, quia cecidit cedrus 30	Aduersarius, quid 33
omnis gloria filie regis Abintus 103	Aduersa valedudo mihi exanimi sententia
Abiuant vestimenta sua hodie 125	procedit me ex tempestate & procellis
Abnega teipsum, ac tolle crucem tuam 97	subducens 85
Abraham hospitalitatis studiosus 341. 342	Adulatio potentissima & molestissima 530
Abraham Deo charus in Palestina ob	Adulatio omnium leuiorum vitiorum tur-
diuinum otaculum, in Ægyptum ob fa-	piſſima 314
men 543	Adulatio siue asseratio est valētiōr metu 650
Abraham Deo charus, diuino colloquio	Adulatores fugiendi 258
fiuens, terram sese ac cinerem dicebat 558	Adulator est homo serailis animi non item
Abrahamicum hunc Abrahamium tibi cō-	modestus 325
mendando 338	Adulatorem esse non oportet 657. seruilis
Abatōn, & plures alij, miserima morte	adulator & abiecti animi 87
consumptus 32	Adulterina dona non admittit Deus 122
Abatōn à diuina iustitia supplicio affectus	qui cum Adulteris portionē suam ponit 144
est 576	Adultera, quæ 144
Abcondita sunt hæc à sapientibus, & reue-	Adulterium graue peccatum 49
lata paruulis 151	Adulterium commiserunt in ligno & lapi-
Abſtinentia quardam est, quæ ex odio atque	de 144
vitiōso affectu ortum trahit 20	ante Ædificium vires & facultates explo-
Abſtineat à vitiō, & studere virtuti 330	randæ 95
Abſtineamus ab his, quæ nihil commodi	Ægyptius ille sicarioꝝ præfectus 521
nobis asserunt ad salutem 339	Ægyptios lex ab imperio arcet 166
cur se Abſtineat quispiam à cibis 19	Ægyptios cur spoliarunt Israëlitæ 76
Abſurda petitio 54	Ægyptiæ mulieris impudicæ retia & laquei
Abſurdiſſimum quid sit 375. 376	318. 319
Abſurdiſſimum esse, vitiis nostris omiſſis,	Ægyptia illa libidinoſa mulier 333
aliorum vitiis inquirere 664	Ægyptus hoc semper in more habuit, vt
Abſurdum est eos, qui grauius peccant, iis,	iniquè ac perditè se gereret 62
qui aut parum peccant, succensere 239	ἀειζωότης, sempiterna vita 534
Abyſſi imitar est, Dei cognitio 143	Æqualem se esse Deo non rapinam arbi-
Accipite Spiritum sanctum 40	tratus est 634. 637
Accipite calicem iræ 285	Æqualitas amicitia est 333
Accusare debemus nos ipsos, non diaboli	Æqualitates honoris non tulisti, inferiorē
robur 281	gradum accipe 506
Acetū cū felle Iudæi Christo obtulerūt 105	Ær aqua efficitur 190
ἀκρέμονες βοτανῶν καὶ φύλλων 2	Æris sonus, magno strepitu aurem perfo-
Acroamata vrbica vitanda 38	nans 24
Actiōni potius quàm sermoni studendū 5	Ætas prima ingenti amentia referta est 281
Actiōnes sermōnibus non indigent 17	Æternitas quid 534
Acumen ingenii dedit eis Deus 550	Æternitas diuinæ naturæ proprium 486
Acumen mentis scientiam superat 642	Æternitas diuinæ naturæ proprium & pe-
in Acutis morbis idem valetudinis status	culiare 366
pro meliore statu habetur 218	Æthiops mutabit pellem suam, pardus va-
Ad imaginem Dei fecit hominem 259	riates suas 276
Adami cadōr atque probitas post lapsū 117	Æthiops animo 24
Adamū culpa & supplicio nō liberant illud	Æthiopem dealbare 179. 227
de vxore responsum & caustificatio 12	Æthiopem lauare vt albarci, grem verbe-
Adhæsit pavimento anima mea 108	rare, Ieterem cæquare 490
ne tibi Adhæreat sedes iniquitatis qui sin-	Affectiōnes vitiōsæ frangendæ sunt 570
gis laborem in præcepto 33	

Index.

Affectioes carnis furibundæ & rabidæ curandæ sunt 653
Affectus humani boni qui sint 496.497
Affectus vocabolum, conuersionis est 497
Afflictio non est danda afflictio 642.643
Agar & Sara, sunt duo testamenta 341
& qui in Agro, non reuertatur tollere tunicam suam 81
Agelilai factum 188
quid per Agnos intelligatur 150
Agni carnes igni affas edebant Hebræi 84
probè Agere Angelis innatus est 65
qui in Agone certat, ab omnibus se abstinere 140
Agricola Dei filius 111
Agricolæ dormiunt, qui excubias agere debent 75
in umbra Alarum tuatum protegis me 505
Alba est regio 56
Alexandri abstinencia 489
ex Alienis calamitatibus deliciae non sunt nobis commendandæ 529
ne conditicae Athenam pulchritudinem 488
ex Alienis incommodis commoda sua comparare 203
Alius opes agere 82
Alius centum, alius sexaginta, alius triginta 262
Alij aduersus alios arma induimus omisso hoste latana 257
Aliis imperare, aliis parere, molestum est 578
Alia gloria solis, alia lunæ, alia stellarum 646
Alij pro alio pœnas non soluant 577
Altaris suspensiones 61
Altare quid sit 326
Alta sapientes 557
Altissimæ caelestis regni principatû tenet 289
Alumnus improborum odii 310
Ambitio perniciofa hominibus 373
Ambitio fugienda 58
Ambitionis affectu temulenti literas dilicere 495
Ambitio fugienda 532
Ambigua & dubia non affirmat 369
Ambulamus cum ruina nostra 33
Amicitia Dei est, imperatorum robur ac firmitas 104
Amicitia primordium inter bonos est improbitatis odium 499
Amicitia nimia, suspitione non caret 232
Amicitiam in æ: incidere oportet, ut perpetuo firma conseruetur 56
Ammonius episcopus, vir clarissimus 553
Ammonius, vir præclarus, ac diuina sapientia plenus, & iscorpus 246
Amoris diuini lex 500
Amor pecuniæ improbus ac scelestus 265
acris atque inexplebilis 267
Amor rerum voluntatem non comitatur 11
Amor cum facibus & pennis depingitur 314
Amor pecuniarum acris atque ad omnia audax, nec satietatem vllam sentiens 368
Amplexamur ea, ex quibus emolumentum ad salutem percipitur 339
Amplexamur quæ laudamus 521
An putatis, quod non possum rogare Patrem meum &c. 634
Anaximander philosophus, retractim cõsultus 30
Anathema esse 653
Anaximander delubrum 660
cur Petrus Ananiam & Saphiram morte affecit 71
Andriæ statua, tam viri quàm mulieris simul crum 362
Andropodis viricida dicitur etiam qui feminæ necem attulit 362
Andriæ quali anaximander præ gynaecologia 589
Angelicum est rectè agere 66
Angelica vita, m nastica 38
Angelus ritum nescit 313
Angelus lapidem à monumento reuoluit post resur. 141
Angelus Moy si occurrens, quid 50
Angelo, cuique nationi attributus est 219
Angeli futura ignorant 76
Angeli ministrabant ei 31
Angelo: quidam inscientes acceperunt 62
Angeli Deo soli inserviunt 141
Angeli, innatum est probè agere 66
Angelo: si parens atque opifex est Deus 122
Angelus etiã si euangelizauerit vobis aliquid præter quam quod accepistis, anathema sit 526
Angularis lapis duorum parietum vinculum est 169
Animæ immortalitas probatur & asseritur 585
Animæ ingenue notæ 535
Anima opem requirit vt diuinis mandatis collustratur 3
Anima ad Dei imaginem condita est 506
Anima & corpus simul in iudiciû veniunt 85
omnis Anima quæ nõ circumcisa fuerit die octauo, exterminabitur 216
Animæ curam maximè geramus, corporis quantum necessitas exigit externorum bonorum, ne tantillum quidem 280

Index.

Animæ status in futura vita 97
Animalia ingenio, ac mente nihil efficiunt, imaginatione, non ratione vtuntur 241
Animalis homo non percipit quæ sunt spiritus 211
Animantes quæ cibum ruminant, animalia pariunt 241
Animi crassi, tennes, & acuti 29
Animo magnus & splendidus quis est 655
Anni non declarant integritatem, sed mores 108
Antè, est post 366
Anthiocus Epiphanes à Machabæis superatus 356
Antistes à theophrasto, 61
Antisthenes Iquaticus & sordidus in leuitia versabatur 540
ad Antistij gubernacula, si dicitur Antistij honor, 100
Antistius, theophrastus, 490
Antistius, theophrastus, 2
Antistius, theophrastus, 22 frugalitas in victus ratione 24
Apes regis imperio sub sunt 308
Apollonii Tyanci præstigia 3
Apostoli modestiæ atque grauitatis magistri 37
Apostolorum miracula 174
Apostolos cur mulieres comitabantur 551
Apostoli fortitudine animique magnitudine septi 199
Apostoli Verbi præcones indocti ac literarum ignari & infirmi, interim tamen victores 173.174
Apostoli, sapientia discipuli ac veritatis amantes 338
Apostolorum discipuli venditas suas facultates ad Ecclesiam deferebant 98
Apostoli piscatores 72
Apostoli diuino Spiritu sapientia instructi 663.
Apostoli, secessio à rebus ex materia concretis 1
Appendes iustificaciones meas in manu tua 271
vsque ad Appii forum & tres tabernas 119
Aqua, terra efficitur 190
Aquæ Hiericantis steriles 6
Aquæ quæ super cælos sunt 121
Aquilæ volantis via 143
Aquilæ congregabuntur vbi est pteracta 101
Arandorum filiorum causa, congressus legitimus 589
Aratum salutis prompto atque alacri animo arripere 5
Arbitrii libertas 651.214.281
Arbor mala fructu bonum ferre nequid 111
Archedice 580
Area Dominica purgatio 25
Ateopagus tribunal Atheniense cur sic vocaretur 224.226
Aretè matrologis aduocatus 645
Aristides iustus, paupertatem amplexus est, cum diues esse posset 264
Aristoteles aduersus Platonè imperum fecit 172
Arius gentilium discipulus 261
Arii & Eunomii error 534
Arii & Eunomii dissidium 191
Arrogans & contumax non est magnanimus 325
Arrogantem esse & vanum esse non oportet 657. insolens & fastidiosus arro. 490
Arrogantiæ ruina 490
Arrogantia, eum, qui alta ceruice est ex ipsius cæcis exturbat 6
Arrogantia & inanis opinio, animos eriuat 78
Artes inanes & improbæ 557
Artes omnes vsu atque exercitationes confirmantur, desidia intereunt 508
Artificiofum, quid verè dicatur 557
Artificium scitum, malignum ac veteratorium 643
Arundinea virga, quid 145
Arx fortitudinis 272
ascendunt vsque ad cælos, & descendunt vsque ad abyssos 226
Ascensus super occasum 92
Alinus calcitrat, λανήζει 254
ἀσπίς, inedia 146
cui Assimilabitur Dominus 505
Astaroth 97
infinitas mihi ex animo procedit, me paulatin ex tempestate ac procellis subducens 85
Asylius eripere 69
Achanasius magnus, sanctus pater noster 115
Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis 374
prudenter Attendendum, non temerè reprehendendum 77
Attica pompa 86
Atticismus quid 190
Auaritiæ morbus, malorum omnium causa 267
Auaritia malorum radix 96
Auaritia omnium malorum radix 149

Index.

Auaria fatiari atque expleri nescit 315.	per- spicua furor 316	Auaritia vitii omnis fons 576	Auaritia perstringitur 584	Auaritia studere mirum est eos, qui literas sacras legunt 11	Auarus sermonem de voluntaria inopia non capit 230	Auari morbum suum non sentiunt 331	Auarus idololatra 14	primi generis nostri Auctores ob arboris fructum multati sunt morte 71	Audaces & temerarios perpetui terrores comitantur 77	Auditu audietis & non intelligetis 336	Augustus imperavit 43. annis 501	qui habet Aures audiendi audiat 42	Aurē amputauit Petrus, quid significat 104	Auri spuma, si aquam assumat, lutum efficitur, si igni admoueat, aurum 191	Aurum, aduersarum rerum & agrorum asperitates plerunque planas reddit 41	Austrina regina 66	αὐτῶν ἐστὶν ἄγχαλμα natiuum simulacrum 380	Auxilio diuino totos nos permittanus 325														
B																																
Balaam 187. 188	Balthasar in ipsa nocte oppressus est 127	Balthasar, in honorem declarationis rerum arcanarum, Daniel est appellatus 8	filios quam primum baptizemus 50	Baptismus, ianua regni caelestis 187	Baptismus peccata non solum delere verum etiam bona multa procreare 361	Baptista pilifer 132	Barnabas Pauli indiuiduus comes 552	Barbare loquendo, risum excitare 51	Barrabam homicidam cur petierunt Iudaei 104	Basilus Cappadox 64	Basilus pater noster, diuino spiritu afflatus 24	Basilus hominum mores per Philosophiae regulam composuit 24. eius oratio aduersus temulentos 24	Beatae vitae materia 981	Beatus es, qui hoc sis quod vocaris 581	Beatus vir qui non est lapsus in lingua sua 157	Beatus qui non fuerit scandalizatus 70	Beatus vir qui non abiit in consilio impio-															
rum. Beatus vir qui timet Dominum 361	Beatus qui intelligit super egenum & pauperem 507	Beati pauperes spiritu 131	Beati pauperes spiritu, mites, misericordes, esurientes & sitientes iustitiam, mundi corde, pacifici 364	Beelzebub 23	Belis cultores 28	Belluina res est peccantes ex cruciare 178	Bellum atrox atque inexpirabile virtuti indicere 181	Bellum nobis est aduersus improbos daemonones & carnis vitia 566. 567	Bello ciuili nihil atrocius est 511	Benè agere 5	Benè dicere, bono opere remoto, vanum quidem & inane est 311	Benedices coronae anni benignitatis tuae 278	Benedictio Iacob, maiorum rerum tipus exiitit 127	Benedictus qui venit in nomine Domini 597	Bene fac Domine bonis & rectis corde 520	quoniam pacto poteritis benefacere, cum mala didiceritis 210	Beneficium in grati animi officium vertendum 512	Beneficium opportunitate desitutum, beneficium nomen amittit 648	Beneficia Dei omnia indignè accipimus 92	non Benignè facit, quisquis vult 87	Bibent omnes peccatores terrae, iudicij poculum 3	Bibendo mentem ac rationem absorbere 111	Blasphemia in Spiritum sanctum cur venia careat 23	Blasphemus quis 116	Bæotum stolidus & Bæoti, quam vehementer estis Bæoti 586	Bonitas diuina seueritatem superabit 300	Bonum quodammodo temulentum est 245	Bona in vasa colliguntur 78	Bona terra in huiusce vita commoda 160	Bonum opus operata est 221	Bonum maximum est, multis rebus non indigere 180	Bonū est, malū minime perpetrare 253

Index.

Bonum certamen certemus 84	Bonus homo de bono thesauro suo profert bona 520	quam Bonus Israel! Deus his qui recto sunt corde 161	Bonae sunt opes ei, qui probe his uti potest 549	Boni viri improbis inuisi sunt 570	Boni viri plerunque commoda sua negligunt, ut aliorum errata corrigant 357	Bonorū communicatio cum iis, qui inopia consistantur supernum splendorem conciliat 76	Boues messem conficiunt 157	Briareus centum manibus armatus 315	Breuitas vera cum perspicuitate coniuncta in quo sita est 483	Breuitas succinctam & exignam orationē requirit 505	Byzantina ecclesia 63	C		Κακοτεχνία artes improbae 557	Cæci nati historia 338	multi ad futura Caecutientes huius vitae sughillationes vitant 72	ad futura Caecutiant, qui mercedem ignorant 89	Cælestia arcana nostrum sensum excedentia 8	qui Cælestium agminum naturam, ordinē, oratum, concordiam, pacem, charitatem referte poterit 229	in Cælum iaculari 203	Cælum libri instar conuoluitur 73	Cælum sphaerae speciem imitari 339	Cælorum regnum fermento comparatum est 78	Cæsari censum Dominus pependit 18	redde quae sunt Cæsaris, Cæsari: & quae sunt Dei, Deo 80	Cain dona obtulit 87	Caiphas vaticinatur 188	Caiphas sunt Simoniaci 44	Caiphas fregit vestimenta sua 22	Caiphas etiam sacerdotium emerat 112	Calamitatem nostrarum fontes 78	qui Calamitate abutitur ad facienda aliis negotia, non iam misericordia, sed odio dignus est 186	Calix in manu Domini vini meri plenus mixto 285	Calix vini meri plenus mixto 2	Calix ruinae 92	Calicem deprecabatur Dominus, passionis tempore 104	qui Calumniis premitur, probitatis nomine, ab omnibus celebratur 180	Camelus iniuriarum memoriam retinet, 254	Canes, Iudaei 58	Canes aduermum reuertentes, qui sunt 38	Canibus sancta dare nobis non licet 108	Canibus aut porcis humana forma praeditis sancta porrigenda sunt 303	Canes rabie perciti pestiferos morsus habent 123	καὶ βαρὸς καὶ βαρὸν σὺν ἀργύρῳ 254	Cani effusi sunt in Efraim 111	Capite nos 230	qui potest Capere capiat 364	ē Cappadocia sanctos viros exiitisse 124	Cappadocia duplex 64	Cappadocum indignitas 124	Cappadocum natio improba 101	Cappadoces, Galbaonitae sunt 101	Cappadoces, homines improbissimi. 165. 166	Caprifici 498	Captiuitas Iudeorum reuocationis omnibus expertis 598	Captiuam duxit captiuitatem 139	Caput nostrum, est fides in Christum 50	Carbonem ex altari forcipe tulit 16	Carbones succensit 1	Carnalis natiuitas Saluatoris 516	omnis Caro sanum 99	Caro cum optimè valet, vexatione opus habet 3	Carnium cupiditas Israelitas in deserto confecit 27	Carnium voracitas 27. desiderium 28	Carnis vocabulum bifariam vsurpatur 162	Caro & sanguis regnum Dei habere non possunt 162	Caro Christi Deo verbo ita capulata est ut iam nulla ratione diuelli queat 162	Caro Christi, quae à nobis editur, victorum remissionem affert 84	Carthaginenses, homines minus mali 165	Castum & irritum in Deo non vsurpatur 240	Castigatio diuina nobis vtiliter infertur 352	quem Deus amat, Castigat 290	Castigate eos, quibus facilitas detrimentum affert 209	Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, &c. 360	Castigo corpus meum, & in seruitutem redigo, ne forte cum aliis predicauero, ipsa reprobis efficiat 204

Index.

Cauponum instar res diuinas questui haerere	523, 524	Christus, Deus humanitate inducus, vitiis in duabus naturis Dei filius	141
Caupones tui vinum aquae admiscerent.	524	Christus peccatum non fecit, nec inuictus est dolus in ore eius	144
Caupones iniquam omnem & sceleratam questus faciendi rationem arripientes	630	Christus priorem formam nobis reddidit	98
Caupones rerum diuinarum efficiendis	168	Christus si simplex homo extitisset, oraculis tam celebribus silentium non indixisset	277
Cauponum ritus	43	Christus cum adhuc infirmi essemus, secundum tempus pro impiis mortuus est	240
Caupones frumenti inexplebiles, seui & crudeles	499	Christus cum a matre & fratribus quaeretur, ipsorum vocationem non admittit	64
Caupones quinam	67	cur Christus Petrum interroget	42
Cauponae omne genus tractare	645	cur Christus margarita vocetur	72
Cauponarius questus	181	Christus cur humanam naturam induit	652
καυδοσ inanis gloriae morbo laborans, quis	618	Christus Deus, nostra causa homo factus, in desertum ductus ut tentaretur	21
Centrum, circumferentiam nunquam attingit	313	cur Christus spinis coronatur	39
Certamen Christianis propositum	524	Christus huc venit, ac preciosum suum cruorem effudit hominum causa	245
Certamina sunt hic, postea praemia	290	Christus cur venerit	192
Certaminis leges	279	cur Christus discipulos suos reprehenderit, praesertim cum pauperum commodis cõsulerent	211
Certandum nobis est in hac vita	485	Christus non propterea venit, vt Ecclesias auro & argento impletet	212
Chaldaeorum curiosam & superuacaneam Daniel non didicit	530	Christus cur ante tres dies resurrexerit	302
Chain	156	Christus idcirco venit, vt caelestis vitae symbola nobis afferret	524
Chananae mulier	48	Christus, homo verè, per omnia, excepto peccato, nobis similis factus	48
quid per Chaos significetur	68	Christus & humana natura fuit, nec tamen in humanis vitiis fuit, veterem generi nostro pulcritudinem reddidit	39
Charitas, apud Deum in pretio est	4	Christus viros sanguinum abominatur	80
Charitas, res ingentis pretij, ac praecelara & splendida	257	Christus optimus	34
Charitas erga Deum & homines	530	Christus homines renouans	56
Charitati nihil anteponendum, quae omnia inter se deuincit, atque in vtili concordia conseruat	4	Christus lacrymas profudit ob lazaram	285
Charitate erga Deum ducti munera offeramus	123	Christus quare	286
Charybdis, omnia ea, quae porriguntur, in exitium torquentis	122	Christus mulieres lugentes obiurgauit	348
Chimæra faetor	254	Christus demonstrationum omnium principium	378
Christiani quinam sunt	324	Christus nos ab humilibus & abiectis rebus reuocans, ait, surgite, abeamus,	533
Christiani res ipsas habent, externi solum nomina	527, 528	Christus caput ecclesiae	561
Christianorum nomen usurpare, & Epicuream vitam docere	177	tres Christus Filius Dei	189
Christiani, baptismi lauacro purgati	144		
Christiani vitiosi, similes sunt iis, qui in scena habitus alienos gerunt	147		
Christiana institutio, puerilitas quaedam est	152		
Christiana religio plebeis, & illiteratis & pauperibus atque abiectis hominibus de mandata, breui temporis spatio, fulgerit in modum quoquo gentium peruenit	198		

Index.

Christus, leo vocatur	287	venturo	592
Christus omnium Dominus	122	Ciuitatibus quinque praesse, quid designat	103
Christus passione non mouebatur	282	Clementiae vis	654
Christus per baptismum iustitia nos donauit	202	Clerici mores, non imperium	246
Christus omnia effector, & Pater, & Deus, ac Seruator	157	Coccini similitudo	562
Christus Dei virtus, & Dei sapientia	260	Cogitationes sanctas a se ablegare	535
Christus peccatum ac mortem in crucem sustulit	296	Cogitationes diabolo incognitae sunt	541
Christus exhausto in cruce poculo amaritudinem sanauit, & voluptatem inuexit	92	Cogitationes male hominem inquinant	75
in Christo partim diuinitas, partim assumpta humanitas, partim voluntariae personae spectantur	526	Cognatio ad misericordiam nos commoueat	499
Christi regnum	79	hanc Cognosco ex parte	200
Christi generalia	3	Collectas opes aut confertim, aut paulatim distribuamus	317
Christi miracula	304	Colligati iniquitatis	48
Christi naturam non esse spectatum	141	Colluctatio nobis non est aduersus carnem & sanguinem	279
Christi factus praecelarus, omni spe maius, excellenque	257	Columba stulta non habens cor	287
Christi oracula multa in opusiam exierunt	276	Columbas qui vendebant a templo expulsi	12
Christi facta	637	Columbas vendere, quid	42
Christi amor in nobis imbecillior est, quia auti amor valentior extitit	569	Coma detonsa	279
Christi passio	49	Comessatio quid sit	156
Christi varia miracula	21	Comicis salibus perstringere	24
Christum, extremum diem non ignorasse	47	Commisseratio amanda	351
Chrysostratus, vir praecelarus & eloquens	189, 190	Commisseratio salutaris	632
Chrysostrati libri de Sacerdotio	63	Commisseratio diuinares est	74
Ioanni Chrysostrati laus	61	Commisseratio ni locus non est in communibus malis	376
Chrysostratus vir diuinitus afflatus ac Deo charus	110	Commisseratio & humanitas ad salutem necessaria	103
Chrysostratus ecclesiarum omnium oculis 63. sapiens & eruditus a canonum interpretes		diuinarum sacramentorum perceptio, cur	
Ciborum icuniam intule, nisi a vitiis abstinens	140	Communio appellata est	86
Cibo necessario ac moderato contenti simus	134	Communis omnium hostis quis	581
qui Ciborum suauitates ac delicias quaerit, continens esse non potest	84	quicumque videt mulierem ad Concupiscendum eam, iam macchatus est in corde suo	487
Cipædi humanam vitam palam enunciant	217	qui viderit mulierem ad Concupiscendum eam &c.	359, 363
αὐτὸς ἰσχυρὸς ἐξ ὀρχήμων.	217	non Concupiscens quae sunt proximi tui	364
quid superbit terra & cinis	167	quicumque viderit mulierem ad Concupiscendum eam, iam macchatus est in corde suo	344
Circuncisio, virtutis est sigillum	239	inania Condimentorum artificia	124
Circuncisio facienda	216	non sunt Condignae passionis huius temporis ad futuram gloriam quae reuelabitur in nobis	1568
Circulatores, quibus communis vae cordia & literatarum inciticia connexa est, sunt milites	1367	Conducibiliter, atque ad animae vtilitatem accommodè solum matrimonium	82
Ciuitatem & sanctum delebit cum ducere		Confidite, ego vici mundum	39
		Confitentur se nosse Deum, factis autem negant	542
		Confitentibus ex animo, omnia condonanda sunt	582
		nimis Confortatus est principatus eorum	

Index:

104	Confundantur in qua agentes superuacue	314	Corporum amor celeriter extinguetur
147 & 82	Connubium honorabile in omnibus	88	Correctio scelerum nec ira, nec indignatio est
	Conscientiam magnam ad Deum habere	58	Corripe amicum nequando fecerit
	Conscientie nostrae testimonio conuincimur	83	Corripit omnem filium, quem recipit
	Consuetudinem improbam nouitate sola comprimere posse	172	cum iudicamur autem à Domino Corripimur, vt non cum hoc mundo damnemur
	Consuetudine tanquam firmum aliquod praesidium retinere, est id quod utile est per consuetudinis pretextum repudiare	193	Corruptio, quid sit
	Consuetudo natura, & instituta, abstinentiae à cibis, cauae	19	Coruus, avis immunda
	Contemptus numinis diuini, malorum omnium causa	78	Crapula multorum malorum est causa
	Contentiones mutuas & furiosas controuersias comprimere, non autem aliunde patrocinio sua querere oportebat	153	27.28
	Contentio ac similitudo omnis extingueda	218	Crapula cum otio coniuncta ad rerum nouarum studium incitat
	Contentum esse praesentibus	498	Craterem sermonum Dei sapientia miscuit
	Contenti sumus eo quod satis sit	149	171
	Contentum esse praesentibus quam facile est	322	Crates facultates suas omnis reip. cessit dicens, Crates Craterem libertate donat
	Continens vita & frugalitas	655	264
	Contumeliae notam nobis ipsis iniucimus dum cum alio iuramur	353	Creatura mundi
	Contumeliosus tanquam indomita bellua aduersanda & fugienda	357	Credendum est Deum esse, non autem quid sit, curio se inuestigandum
	Conuersatio nostra in caelis est	557	Crimina omnia à vino promanant
	Coniuris & maledictis tanquam carnibus vesci deterius est quam cibis ingurgitari	153	Cruenta sacrificia
	ad hoc loqui qui sit	564	139.140
	Corona anni	278	Crucem deridebat Christus
	Coronam proborum imminui cum hic praemium aliquod consequuntur	540	Crux salutifera adhibita in manuum Iacob cancellatione
	Corporale sacrum, quid significetur	49	Culpa & reprehensione carere, etiam quorum liber est
	Corpus mortale ac lato quouis imbecillius	174	Cupedia vitiosus affectus incitant
	Corpus qui ex nihilo effecit, multo magis effectum ad vitam renouabit	191	Cupiditas animum etiam in hac vita carnificibus quibus acerbius lacerat
	Corpus alimento non deliciis, paucitate non quantitate, sufficientia non sumptuum profusione opus habet	200	si quis suorum Curam non habet fide negauit, & est infideli deterior
	Corporis essentia ex quatuor elementis constata	190	Curiose aliena inquirere atque calumniari desinamus
	Corporis exigua curam geramus	287	Curiositas euellenda
	Corpore oleo delibuto	279	Curiositas fugienda
	Corporis Christi consecratio	43	Curiositas vitanda
	Corpora spiritalia futura in resurrectione	494	Curiositas à largitione abesse debet
			Curiosus foeminarum conspectus perniciosus
			Curiosior inquisitio superuacanea
			Cymbalum tinniens
			Cymbalum theatrum caenae accommodum
			24
			Cymbalo simile est pulchre loqui
			Cyrenis iniquitas
			Cyriacus leuitatis & inconstantiae notatur
			115
			Cyri abstinentia
			489

D

Index.

Dæmones probis uiris reluctari non posse	218.219	uenia	330
quis Dæmon uocandus	66	Deplorata uoletudo, nulla re abstinens, medicos ualere iubet	569
Dæmon est, qui nec regno, nec gehenna mouetur	53	Derisorem eiice, & exiit cum eo iurgium	357
Danielem uenerati sunt leones	531	qui in tecto est, non Descendat aliquid tollerere de domo sua	81
Danielis hebdomada	500.501	Desiderare Episcopatum, non est quorum liber	42
Daniel erat superduces & satrapas	649	Desperatio perniciosissima 226. malum inmedicabile	
Daniel indutus est purpura	227	Desperatio, tyranni cuiusdam instar in captiuitatem trahit	133
Danielis uisio	83	Desertum peragrarum cum homine pugnaci non est tutum	114
Daniel eximia uirtutis adolescens	28	Deus quid sit non est curiosus exquirendum, sed quod sit affirmandum	584
Danielis ieiunium	28	Deus & Dominus 259. Deus potentia efficiens, atque ad beneficia danda propensa Dominus uocatur ea potentia, que regia est, ac scelerum vindex.	
Daniel magnus unà cum tribus adolescentibus ignis supplicio non est multatus	8	Deus suauitatis ac leuitatis fons	583
Darius Medus Daniele summo honore affectus	228	Deus cum aliquid promittit, argumenta, & rationes humanae facessant	357
Dauid lapsus sese erexit	211	Deus humanitate indutus	140
Dauid a Semeis appellatus homicida	290	Deus est qui oracula edit	328
Dauid magnus, diuini consilij praesidio sepius	164	Deus imbecillitati nostrae prospexit	290.
Dauid uir diuinissimus	135	291	
Dauid omnem hominem mendacem esse agnoscit	41	Deus vnus in utroque testamento cognoscitur	168
Dauid censuit populū, unde populus requidem ipsa ob suum, uerbo autem ob regis peccatum morte afficiebatur	577	Deus templis suis minimè parcit	30
Debitor ante praestitutum diem soluens	304	Deus bonum per naturam habet	504
Debitor remittimus, ut hac ratione nihil debeamus	107	Deus noster ignis consumens est	1
Decem uirginum parabola	102	Deus omnia cum pondere, ac mensura, & necessitate largitur	31
Decori & honesti cura habenda	499	Deus index est hunc humiliat, & hunc exaltat	285
Dedecus & ignominia bona ei qui philosophari in animum induxit	550	Deus ad humanitatem & misericordiam propensus	491
Defuncto rie legere	17	Deus omnes ad poenitentiam uocat	337
Deitas vna	91	ubi Deus nominatur, bonum firmiter ac certo sequitur	240
Deliciae, deliciae non sunt	281.282	Deus uerus, ac rerum omnium summus homo uere factus	115
Delubrum improborum odii	366	Deus hominum causa humanitatem induit	121
Delubrum improborum odii	298	Deus, bonus omnium rerum architectus	121
Delubrum prudentiae	293	Deus lumen inaccessum	92
Delubrum odii improborum	553	Deus, homo uere effectus est	108
Delubrum pudicitiae	272	Deus omnibus bonus est	136
Delubrum castitatis	387	Deus uictis iniqua ratione partis non delectatur	87
Demonstratio unde sumatur	378	Deus semper sui similis est	90
Demonstrationes earum rerum que naturam superant, non sunt quaerenda	140	Deus non fauore, sed iudicio ad amandū	
Demosthenes orator, totius Graeciae caput	496		
Demosthenis dictum 262. orator inuictus	263.270		
Demosthenes oratorum omnium praestantissimus omnis eloquentiae fons & origo & regula	269		
Deprauatores scripturarum, digni sunt			

Index.

duci solet	285	Diogenis dictum	488.499
Deus p̄ficus hominibus non per literas sed per seipsum loquebatur	512	Diogenes pauperrimus	539
Deus non est malorum auctor	89	Dirigit autem corda Dominus	586
Deus potest omnia, vult optima	241	Discedite à me operarii iniquitatis	59
Dei bonitas magna est	520	Discipuli debent amare magistros suos tanquam patres	183
Dei munus gloria est	131	Discipulorum officium	599
Dei causa quidpiam perpeti qui recusant alio modo perpeti necesse habebunt	184	Discite benè facere	351
Dei memoria animum mœrore oppressum oblectare solet	525	Discite iustitiam facere, qui habitatis terrâ compressus est enim impius	257
Deo omnia possibilia esse, quæ ipsius naturæ consentanea sunt	241	Discrimen nullam inter seruos & heros	109
Deo nomen imponi non potest	155	Discrimen inter diuinas & humanas leges	293.294
qui se Deum nosse cõfiteatur, factis autem negant	205	Disputationes inutiles fugiendæ	83
Deum qui te genuit, dereliquisti	371	Disidia aliquando profunt	163
Dij estis, & filii excelsi omnes	586	Disimulanter & veteratorie quæstionem proponere	3
Deorum mater	20	Diuinitas in tres personas dilatur	517
si quis in Dextram maxillam alapam tibi impegerit, præbe illi & alteram	176	Diuinatio, ars apud gentiles nugarum plena	312
Diabolus circuit vt leo, quærens quem deuoret	287	Diuina quædam res est sermo; diuiniore virtus, diuinissima, pietas	520
Diabolus communis omnium hostis	20.224	Diuinum numen & numero & tempore sublimius est	366
Diabolus excutans, nec tempus vllum nec horam prætermittens non est mirum si nos desidia torpentes superet	280	Diuinum numen simile esse animæ	505
Diaconorum morbi	61	Diuinum numen impossibile	293
Diaconorum linteum, quid significet	54	Diuinis oraculis per omnem vitæ cursum nos penitus tradamus	173
Dic tu prior iniquitates tuas, vt iustificeris	236	Diuina sapientia sermonis artificium vincit	642
Dicendi genus graue, amarulentum, commorum ac pugnax	263,264,265	Diuina oracula sinceram & perfectam viuendi rationem significant	2
Dicendi genus sublime ac tropicum	190	Diuina oracula nonnullis literæ esse videntur	660
Dixit Dominus Domino meo	260	Diuinam opem imploremus contra auaritiam	317
Dicti nonum aucupes, sapientes non sunt appellandi	299	Diuitiæ quouis igne magis timendæ sunt	331
Didymus ingenii acumine pollens, quem in scripturis nihil latebat	117	Diuitiarum nomine, gloriari non oportet	40
Dici pondus & æstum ferre, quid	40	Diuitiæ multis detrimento fuerunt	539
Dies septimus, sanctus vobis vocabitur	29	Diuitiæ vitii potius quàm probitatis ac virtutis ministræ sunt	263
Difficiles & morosi, qui	377	Diuitiæ cum hauriuntur, non decrescunt	160
Difficile quoddam	255	Diuitiæ, periculosa & inuidiosa res est teter & importunus hostis	266
Digitus Dei 24. Digitus ex corporis essentia est	24	O Diuitiæ, vt inquam nec in terra, nec in mari videamini	263.264
Dignitas firma & stabilis virtute comparatur	350	Diuitiæ labem afferentes à Christianis reiciendæ	156
ἡλαιοῦ & ἀλθια	539	Diuitiæ à diuitibus cum mœrore deferuntur	145
Diligamus, si volumus diligere	271	Docere, facere	358
Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo 363. & proximum tuum sicut te metipsum			

Index.

Docendum vtiliter potius quàm lepide aut iucundè	44	Ego cunctis hominibus sum inferior	653
Docibiles Dei, edocti à Deo	513	Ego enim & Pater meus vnum sumus, explicatur,	55
Doctrina de Deo clarissima	314	Ego primus, & ego postea	517
Doctrinæ optima ratio	293	ἐξ ἐν ἑσῶς	3
Doctrina, virtutum ornamentum, & portus	656	ἐπιφανέσταται τῶν ἐπισημότητων	3
Doctrina, morum dux est	142	Eleemotina iacilicis anteponenda	321
Doctrina ad refellendas hæreses requiritur	318	Eleemosyna tanquam ingenua quædam & nobilis virgo occultanda	306
Doeg	135	Eleemosynam à probro & contumelia puram atque immunem esse oportet	306
Dignitatem agere, non est cuiusuis	82	Eleemosyna sit occulta, non calamitates exaggeres	273
δογματισμὸς ἀξιοπιδος.	8	Elementa facile inter se migrant	190
Dominum ex Iuda ortum traxisse	3	Elias cælipeta à coruo pastus	183
Dominus, architectus rerum omnium	101	Elias impetratis vindex	106
Dominus Deus tuus, Dominus vnus est	518	Eliæus Hiericonis aquas sterilitate laborantes sale curauit	6
Dominus à Domino pluit ignem & sulphur	518	Eliæi tenuitas ac frugalitas	169
Dominum Deum meum adorabo & ei soli seruiam	143	Eloquens quisnam est	377
Donec peperit filium suum 7. donec ponat inimicos tuos scabellum pedum tuorum 1. in perpetuum donec succarentur aquæ 1. protius non reuersa est. Donec senectutis 1. perpetuo		Enoch Deo vitam suam ac mores probauit	148
Dona Cain propter improbitatem à Deo non accepta	87	Enos nos doceat, qui se magistro cognitionem Dei consecutus est	148
non Domini, sed vigilantibus diuina beneficia deferuntur	102	Enunciaciones permulti oppugnare ac refutare conantur	557
Dubium per dubium non dissoluitur	228	Epaminondas prudentia	312
Duo in magistro requiruntur, vitæ puritas, & dicendi facultas	598	Epaminondas Thebanus, omnium imperatorum præstantissimus vnus vnus contentus	264
Duos tutiores aut duos pullos columbarum	150	Ephesinum concilium	110
ad Duritiam cordis vestri &c.	494	Epheta sacerdos pulcherrima	204
		Ephraim, multa columba	287
		Epicurus ab omnibus sapientibus & proficius est	314
		Epicuri dogma impium	157
		Episcopatum contumelia afficit, qui sacerdotes ledit	663
		quorum sit Episcopatum desiderare	42
		Episcopatus, diuinum quiddam est	244
		paucis conuenit.	
		Episcopatum qui desiderat, bonum opus desiderat	571.573.574.575
		Episcopus, ex ipso nomine, officii sui adiminetur	60
		Episcopi oculi sunt venerandi altaris diaconi	18
		Epularum studio atque cupiditate domos lustrare, est sibi exitium afferre	68
		Episcopus, Christi ty; ungerit	54
		Equus salacissimus, in fœminas hyannir,	254
		Eruditum esse lingua parum est	71
		Eruditos sermone mouere cum homine indocto non est facile	114

Index.

Esaias summa perspicacia præditus	16	Eusebius, per impietatis antiphrasin	298
Esaias immundum se esse prædicat	41	Eusebius impietatis plenus	310
Esaias Seraphinorum spectator	257	Eusebius, per antiphrasin, à pietate sibi nomen imposuit	243
Esaias prophetarum omnium apertissimus,	148	Eustathius diaconus impius	872
Esaias, vir maximo animo præditus	533	εὐσταθίου præsentia	87
Esau Iacobo concessit, vt primogenitus vocaretur	193	Excusationem nescit natura	36
Esau gulæ deditus	114	quanam nobis Excusatio, quæ lænia, quæ misericordia relinquetur, cum hæc à nobis vita reposcetur?	257
Esau plantam Iacob in ortu arreptam tenebat	74	Exemplum vsurparur iuxta illam duntaxat partem, quæ instituto condicit	288
Esau primigeniorum iure ac libertate spoliatus	27	Exercitatio monastica extra tumultum perficitur	38
Estote similes patris vestri qui in cælis est	507	Exercitationes puerorum, merilufus sunt	50
Eius superfluous boum ac pecudum Saulem regno & vita exturbauit	27	Exhibere molestiam forensis	680
Et cum spiritu tuo, quid	49	ἐξαρχῆς παλάμης palam enunciare	217
Tu siccasti fluuios Æthiæ	206. 207	Expectemus iudicem, cum hoc tempus silentium postulet	243
Ethnismus ex oculis euauit, quoniam ex commentitijs fabulis constabat	98	Expungi ex diuino libro	613
Euangelica lex cupiditatem prohibet	157	Exquisiui faciem tuam	200
Euangelica prædicatio vino collata	105	Exterminabitur vnctio, & iudicium nec erit in ea	593
Euangelij sublimitas, est exuperantia iustitiæ legis	33	Extolli qui cupit, deprimatur	5
Euangelium cum recitatur, cur episcopus assurgat	54	Extrema laboris voluptas occupat	255
Euangelium etiam voluntatem punit	33	Extremis vnguibus incedere	579
Euangelium præstantius est lege	482	Ezechias Deo charissimus	155
Euangelium, cohortatio est ad Philosophiam	349	Ezechias pietatis plenissimus	13
Euangelium ab ethnicis calumniatum	191. 192	Ezechias cur in morbum incidit	211. 212
Euangelium cum effulsit, lex desit	94		
Euangelium mente ac prudentia plenum est	487		
Euangelium nihil reprehensione dignum continet	192		
Euangelium id prouidet, vt vitium omnino non oriatur	325		
Eulogie, quàm valde es Eulogius, ad laudandum propensus	586		
Eunomius gentilium discipulus	261		
Eunomius, homo opinione sua facundus & argutus, hæreticus	633. 634		
Eusebius omnium in se vnum collecta vitia exprimens	196		
Eusebius exitiosus & sacrilegus	562		
Eusebius per antiphrasin dictus 553, impius			
Eusebius episcopus, homo audacissimus	120		
Eusebius ad alios obiurgandos calidissimus	653		

F

Fabule videntur sermones sine operibus 258

Faciem tuam Domine requiram	260
ne auertas Faciem tuam à me	260
Faciamus hominem ad imaginem nostram & similitudinem	260
Facere & docere, eximia cuiusdam laudis est	521
Facere ac non loqui præstat, quàm loqui ac non facere	658
qui Facit & docet, hic magnus vocabitur in regno cælorum	218
quid faciens, vitam æternam possidebis	97
quod Factum est insectum esse nequit	240
Factus sum Iudæis tanquam Iudæus vt Iudæos lucrifacerem	255. 256
Fax eius non est exinanita	3
Fama bona opibus præferenda	662
Fames non est pacis penuria	132
Fas est vera loqui	258
Fastus	

Index.

Fastus nescit quiescere	52	hominis remitteretur ei	22
Fastus descriptio	579	Filiorum excusatio nobis nulla suppetit vt diuini inhiemus	191
Fastus vitandus	76	Filius meus hic mortuus erat, & resurrexit	595
Fastus superbiæ pestifer & exicialis	554	Filios genui, & exaltavi	371
Fastum & supercilium probis viris homines nequam attribunt	509	Feminaem θυλυτῆρος dictam esse	216
Fastus belluinus est, frenique impatiens	129	Femina veniam non habet	36
Fatum quid	529	cur olim Fœminis in Ecclesia canere permillum sit	37
Fato linguam moueri	278	Fœminæ, cum necessitas vrget, viros pietate superant	50
Fatum prædictum effugi non posse	213	Fœmineum genus magna ex parte loquax & curiolom est	536
Fatum conititue hominum est improborum	537. 538	Fœtus focoidis & ignauæ consuetudinis	3
Fatum non est, si Deus est 559. fatum non est, si lex est, admonitio, iudicium, precatio, philosophia, medicina, agricultura.		per Forcipem, quid significet	10
Fauor præposterus non acutè cernit	110	in Fornace paupertatis versati	273
in Felle amaritudinis	48	Fornicatores & Adulteros iudicabit	88
Felicitatis & laudationis discrimen	510	Fortibus cadentibus, imbecilliora erudiantur	30
super Femur meum	17	Fortitudinis vis	654
quæque Fera vni vitio seruit	254	Fortitudo in rebus aduersis	345
Ferarum ingenium	568	Fortunæ descriptio	538. 539
Fera etiã beneficium sentiunt & memoria retinent	512	Fortuna probum virum laudari non permittit	510
Fermento cælorum regnum comparatum est	78	Fortuna violenta seruos non facit	108
Festi dies, quid nobis significant	240	Forum quid sit	327
Fiat voluntas tua sicut in cælo & in terra	35	Forum ex templo non est faciendum	168
Ficus sativæ	498	Fraudes & versutiæ fugiendæ	287
cu Ficum Christus exsiccat	19	Fucus, & folia, quid	377
Ficulnea euangelica, humana natura est	111	Frugalis ac plebeius victus	554
Ficulneam Dominus non sine causa execratione deuinxit	19	Frugalitas, victusque tenuitas	272
Fidelem virum operosa res est inuenire	574	Frugalitas amanda	335
Fides operibus prædicari debet	542	Frugalitas & inedia bonæ valetudinis mater	560
Fides sola salutem non affert	492	Frugalitatem complecti & amare quàm bonum	322
Fides in Christum caput nostrum	50	Frumentum comprimere	51
hic est Filius meus dilectus	26	Frumentum qui compresserat, lapidibus est obrutus	139
Filius quos vult viuificat	637	Frustra legit qui non intelligit	57
Filius, splendor gloriæ, figura paternæ substantiæ	484	Fucus ad Dei ministerium non sufficit	33
Filius eandem cum patre æternitatem habet	90	Fugimus quæ vituperamus	588
Filius sempiternus cum patre	634	qui in Iudæa sunt, Fugiant ad montes	80
Filius Patris diuinitissimus atque omni oratione præstantior, quare verbum appellatur	531. 532	cur Deus templâ sua Fulmine feriat	30
Filius à seipso non potest facere quicquam	124	Fur nõ venit nisi vt furetur & mactet, & perdat	521
quicumque dixerit verbum aduersus Filium		Furiæ quædam sunt, aut demones humanam formam gerentes, mali, qui semper iurgia querunt	578

Index.

Ieiunantes à fastu alicui sine	161	523
Ieiunius imodice dediti monachi	191	
Ieiunii laudes	28	
Ieiunium, remedium est præstantissimum aduersus libid.	343	
Ieiunium nihil eos iuuat, qui sanis decretis animum adiiciunt	91	
Iephthe filia	36	
Iesus Christus Dominus noster, verè homo effectus, ac verè item Deus existens, vnus idem que in duabus naturis adorandus	9	
Iesus incarnatus	155	
Iezabel canibus præda fuit	89	
Ignis, quid	348	
Ignis aer efficitur	190	
Ignis vrit eos, qui ad eum propius accedunt	489	
Ignis tres pueros veritus est	508	
Ignis etiam ab aquis & lignis naturæ vi exhibit 230. & eius commoda		
Ignis materiam absumens, quis	42	
Ignem accendere die sabbathi prohibitum est	29	
Ignominia huius vitæ gloriosa est	566.	
Ignoratio extremi diei vtilis	47	
Ignoratio sui omnes laborare	512	
cùm illuc venerimus, quod certum ac perspicuum est, sciemus	344	
Imago Dei inuisibilis, Christus	260	
Imaginem puram & incolumen conferuare	6	
Imbecillitas propriè est, malorum perpetratio	240	
Immisit Deus soporem in Adam	56	
Immola Deo sacrificium laudis, & redde Altissimo vota tua	261	
Imperfectum meum viderunt oculi tui	117	
Imperiti qui sunt, impudentes	51	
Imperii regula, quæ	492	
Imperium maximum esse, sibi ipsi imperare posse	578	
Imperium magno studio, magna que contentione ab omnibus expetitur	528 539	
Impertiorum robur ac firmitas, Dei amicitia	104	
Imperare volentibus & properare inuitis, quid sit	491. 492	
Impossibile est mentiri Deum	635	
Improbitas prorsus inutilis	95	
Improbicatem odio habeamus, non homines	570	
Improbicatem, suplicium per se esse	375	
Improbiorum fugienda familiaritas		
Improbi etiam hic torquentur	67	
Impudentibus oculis omnia perlustrare non oportet	563	
In ipso enim viuimus, & mouemur & sumus	372.	
In medio flammæ forma quædam erat insigni pulchritudine	260	
Inanis gloria calcata	31	
Inanis gloria in bonis actionibus cauenda	35	
Incarnationis diuinæ multa argumenta apud Salomonem	143	
Incarnatio castitatem non violauit	140	
Incarnatio à Iacob prædicta	228	
Incarnationis diuinæ mysterium	84	
Incarnatio Domini in caput anguli facta est	169	
Incarnatio Domini admiranda	57	
Incarnatio omni sermonis facultate sublimior	147	
Incarnationem Dominicam multa scripturæ testimonia declarant	115	
Incarnatio Domini ac saluatoris nostri in uerbum terrarum orbem conspersit	78	
Iniuria & negligentia eneruat & emollit	95	
Induere nouum hominem	51	
Inedia & nuditas à Christo nos non separabit	131	
Infantia perspicua atque incurabilis	320	
Infantes cum peccatis careant cur baptizantur	561	
Inferi portæ, quæ	131	
Inferi portæ aduersus ecclesiam non preualebunt	110	
quid per Inferi portas significetur	89	
Infidelitatis vitio laborant qui opibus & inani gloriæ addicti sunt	99	
Infirmities sunt peccata	240	
multiplicatæ sunt infirmitates eorum, id est peccata	240	
Inflammati à gehenna	278	
Ingenij tarditas & celeritas	550	
Ingenij acrimonia literarum scientiæ antefertur	641	
Ingluuiæ nostræ, imago diuina in nobis est contaminata	75	
Inglunies, Dei obliuionem affert	134	
Ingratorum notæ	296	
Ingrati beneficiis deteriores sunt effere bellæ	378. 379	

Index.

Ingratus noster atque improbus animus	92	Ioseph pudicissimus adolescens	333
Inhabitatio in eis & inambulabo	293	Ioseph castitas	318
Inimicis beneficiendam	661	Ioseph gratia & fauore regnum non est consecutus	194. 195
Inimicitiam in aqua scribere oportet, ut cito obliteretur	569	Ioseph quare Simeonem in vincula conuicti iussit	518. 519
Iniquitatem super iniquitatem oppone	503	Iosephi Arimatenensis ministerium	49
Iniuriam inferre prohibiti, gratiam se Deo habere conuenit	589	Iosephus, vir eruditionis & eloquentiæ nomine clarissimus	49
Iniuria non referenda	4	Iosephus insignis historicus	367
Iniuriam illatam non esse referendam	631	Ira imperari amore ductus	259
Iniuriæ forti ac strenuo animo ferendæ	176	Ira grauior est blasphemia	116
Iniuriam perpeti malum non est	510	Iracundia, acris affectus	320. 321
Iniuriarum meminisse, non est generosi animi	357	Iracundia nobis perniciofa	295
Iniuriam vicisci philosophicum non est	207. 208.	Iracundiæ remedium	378. 379
Iniuria affici satius est quam afficere	662	Iracundia mentem temulentam reddit	163
Iniuriarum acceptarum memoria non est retinenda	582	Iracundia, animæ opitulatrix, corporis ignauiam ac molliciem corroborans	100
Iniuria afficere non debemus eos quos charos habere debemus	163	Irafcimini, & nolite peccare	320. 321
Iniustitia nostra, hostium est auxilium	105	Iraac vna vxore contentus fuit	339. 341
Innouare aliquid non est sceleratum si nouitati vtilitas adiuncta est	192	Isidorus omnes monasticæ vitæ numeros expleuit	97
Inopinata prosperitas insolentem hominem reddit	372	Isidorus ego minimus	38
Insultandum non esse lapsis	642	Isidori cum Cytillo similitas & dissidium	130
Intemperantia in impuro concubitu	379	Isidori Pelusiota liber ad gentiles	255
Inuidia aduersus res secundas bellum gerit	649	Iococratis admonitio verissima & sapientissima	263
Inuidia fragrare, inuideri	311	Iococrates de cultu corporis	499
Inuidiæ malignitates prædecti animo perferat is, cui inuidetur	311	Israëliæ, cur cæli sunt	34
Inuidi etiam in hac vita meritas pœnas pendunt	89	Iter ad Sancta, quid indicabat	93
Inuidi beneficii meliores non sunt	378	Iucunda, loquentes, vtilia	300
Inuoca me in die tribulationis, & eruet te, honorificabis eum	261	Iudæi cæcutiunt ad diuinam incarnationem	56
Ioannis Bapt. victus	52. 53	Iudæi velut verberones quidam serui & fugitiui, erroneos passim toto dispersi sūt	525
Ioannis Bapt. vestimentum	30	Iudæos, viperarum progeniem Ioanes appellauit, ut improborum parentum improbiore fetus	42
Ioannis Baptistæ cibus & vestitus	2	Iudæorum ingratus populus	60
Ioanes Baptista, cur maior inter natos mulierum dictus sit	13	Iudæi, ut serpentes, & genimina viperarum	287
Ioannis Baptistæ ieiunium	28	Iudæi maiorum peccata ad nepotes transire putant	337
Ioannes maior omnibus qui ex mulieribus nati sunt	27	Iudæi contumaces	104
Iob vir omni laude præstantior	360	Iudæorum stoliditas ac vecordia	93
Iob ab Esau genus duxit	76	Iudæi tanquam verberones quidam fugitiui dispersi sunt	276
Iob ab amicis probro affectus	289	Iudæi naufragium pertulerunt, vbi terram attigerunt	212
Iob clarus, præstantissimus, qui vniuersam diaboli potentiam concidit	513	Iudæis Deum bello laceffere in naturam iam redactum est	8
Ionas typus Christi	45	Iudæi sacrilegi & execrandi	378
Ionathæ pœna	130	Iudæi superbi	650
Ioseph genus ex Dauide trahens	3	Iudæi homines cruoris siti flagrantes	253
Ioseph dominam suam cepit	350		

Index.

Iudaeorum voluntas sterilis	25	omnem Iustitiam implere nos decet	26
Iudaei baptismi loco circumcissione utebantur	50	Iustitia in morbum prolapsa, & non extremos spiritus edens	24
Iudaei imperiti totam diuinitatis doctrinam in vnam personam concludunt	260	Iustitia potentiae, comitem qui non habent, miserrimè pereunt	32
Iudas propter integrum iudicium, regiam dignitatem obtinuit	193, 194	nisi abundauerit Iustitia vestra plusquam scribarum & pharisaeorum non, intrabit in regnum caelorum	33
Iudas Galilaeus	521	Iustitia diuina scelerum vltix	344
Iudas impius & nefarius	378	Iusto non est posita lex	349
Iudas Dominum pecunia addixit	147	Iusti multas hic acerbitates perferunt	364
Iudas ad prodicionem à diabolo impulsus	659	Iustus enim confidit vt leo	287
Iudas non idcirco in prodicionis crimen lapsus est, quod quia eius voluntatem prauidit Dominus	22	Iusti ad vitam aeternam, peccatores ad poenam aeternam ibunt	144
Iudas ob temeritatem suam in desperationem lapsus	68	Iustus vir fortis, ac sceleratis formidabilis	509
Iudas proditor à fatana possessus	652	Iustus index ex iniquis aciem instruere non solet	34
Iudex controuersiarum iustissimus quis sit	301	Iustorum ac peccatorum discrimen	68
Iudicis magna est integritas & sinceritas	220	Iuuenescere in senectutis limine flagitiis & sceleribus	181
Iudicium quale esse debeat ingenium	358		
Iudicem oportet sagacem & integrum esse	551		
non est iusti Iudicis sudores contemptui habere, seignibus & ignauis largiri	54	L Abor virtutis moderatus sit	193
Iudicandos esse viuos & mortuos, quid designat	85	Labore infringifero liberati	239
Iudicium futurum, rectum & indubitatum	375, 376	Labores fructuum tuorum manducabis	143
Iudicium extremum omnium futurum scriptura sacra clare docet	355	labor immodicus prostermit, frangit & debilitat	95
in Iudicio extremo nihil occultum erit	39	Labores adquem accesserunt, voluptates etiam atque oblectamenta postea subsequenter	255
Iudaicum est docere vnam personam	262	Lac potum vobis dedi	152
Iudiciis diuinis permittere necesse est quod nobis videtur obsurdum	255	Lactis fontes partum confirmant	555
Iudicij extremi dies ignoratur	47	Lacedaemonii ei, qui turpiter vixisset, ne probam quidem sententiam pronuntiare permittebant.	584
Iudicium Dei purum 285. temperatum iuxta scelerum qualitatem	276	Lacedaemonij, roboris nomine supra omnes mortales goliati sunt	32
Iudicium futurum, certissimum	120	Lacrimae per vim compresse, varios morbos generant	288
dei Iudicium non est praecipendum	36	operiebatur Lacrymis altare meum	77
Iudith illa admiranda	36	Ladendo vincere satanicum est	283
non Iurare, ne iusiurandum quidè ab alio exigere est	63	Lampades extinctas conseruare	36
cur Iusiurandum ab alio minimè exigendū	63	Lanae simile	122
iustitia hoc affert, vt quis strenuè ac feliciter pugnet	105	Lanae instar	562
Iustitiam bonitate vincere	527	Lapides in altum iactare	44
Iustitia, igniculus est probi imperij	80	Lapides cur à Christo in panes minimè conuersi sunt	31
Iustitia misericordiae aliquando est antepoenenda	594	in medio Laqueorum incedimus	33
		Largitionis modus seruandus	73
		Lasciua per diluuium supplicio mulctatur	28

Index.

duo Latrones, duos populos abumbra- bant	93, 94.	Libanus non sufficit ad exustionem	505
λατρευων seruile. λατρεία penitus ex Christi latere latitia nobis fluxit	29	Libellum repudij quare permittit Moses	493, 494
Laudatio ad voluntatem spectat	67	Liber quisnam est	529
Laudate dominum in sono turbae	510	Libri tinearum patres & nutritijs. Librorum corruptor, sepulchrum	159
Laudate eum in tympano &c.	127	Libros libros emerari	159
Laus stultos, ignauos ac supinos reddit	173	Librorum confectores	51
Laus praepostera animos enervat	78	Liberi curas & mœtiores pariunt	644
Lazarus diuitis ianitor	332	Librorum cura praecipuè habenda	112
Lazari multos circumdant	83	Libertas loquendi à necessitate nata est	289
Lectio inutilis & amara excludenda	58	Libertas pura, & omnibus numeris abloluta est, nulla omnino re indigere	182
Lectio turpium librorum periculosa	25	Libertatem veram esse in quiete	578
Legendae sacrae scripturae, ac non de omnibus alios interrogare	363	Libido & corpori & animo noxia	53
Legislator à Deo institutus Moses	50	Ligonem arripere	41
Leguminibus Noè in arca vescebatur	28	Lingua cohibenda	115, 116
Lenes & mansuetos praesidentia comitatur	87	Linguam conturbari contra vitam nostram tempus	278
Lenioribus, quam pro peccatorum nostrorum merito, flagris afflicimur	289	Lingua nostra à maledicentia pura seruanda	280
Lenitas animi ad perfectionem adipiscendam requiritur	65	Linguam procacem ac petulantem habere, absurdum est	109
Leo irascitur, οργίζεται	254	Lingua constituitur in membris nostris, quae inflammat totum corpus, & maculat rotam vitae nostrae	273
Leonem reprehendere	509	Linteum diaconorum, quid	54
Leo Christus, vir iustus, etiam diabolus tanquam leo rugiens	287	Linum cum lana contexere par Moses vult	498
Leo, animal horrendum & intolerandum qui vel solo rugitu montes percussit	346	Literis incumbere gloriae desiderio	495
Lepra, morbus non voluntarius	215	Literae necessariae iudicare, quando	513, 514
Lepra compuncti atque infecti templum non ingrediebantur	10	Liuor, affectus grauissimus	658
Leprosi Dei templum clausum esse	11	quid Locusta	52
Lepra laborantes extra castra eiciebantur	113	λογος homo, loquendi facultate praeditus	521
cur Leprosi manus offerre iuberetur	59	λογον & λογιον quid significant	558
Leporis & veri monachi dissimilitudo	16	Lolia radicibus euertenda	148
Leni sacerdotio donatus est	193	Longimani imperium	501
Leuita	514, 515. Dei vindices	Loquere in aures audientium	42
Lex actionem punit	33	Loqui praeclearè paripendendum	5
Lex puerilis erat	152	parum esse pulchrè loqui	65
Lex nihil omnibus suis partibus perfect	27	Loquebar vt paruulus, sapiebam vt paruulus	152
Lex optimum est integritatis documentum	349	Lot à vino in amètiã inflexus est	78
Leges vtrique sexui communes sunt	361	Lucas animi magnitudine praeditus, ac diuino spiritu afflatus	50
Legem mandatorum in doctrinis euacuans	482	Lucas praestantissimus	154
Legis transgressio in quolibet crimine vindicatur	71	Lucerna, quae accendi studet, non esse extinguenda	136
Legem in auxilium dedit	514	Lucernam, i. Sacerdotem Deus accendit	12
non veni soluere Legem	130	Lucifer, qui mane oriebatur, ex ipsis caelis exturbatus	6
Libanius, eloquentiae nomine apud omnes clarus ac celebris, Chrysothomi praepetor	189	Lugendi quisnam sint	347, 348
		Lumbaria ouinarum ouium	147
		sint Lumbaria vestri praecincti, &c.	120

Index.

si Lumen, quod in te est, tenebræ sunt, tenebræ ipsæ quantæ erunt	237	Manis charybdis	47
Luminare mundo, Episcopus	109	Manichæi vetus testamentum insectantur	252
vt Luminare in mundo sunt sacerdotes	355	Manichæi improbi ac stulti	142
Luminaria cur facta sunt	662	Manichæi cibos tanquam malos aspernantur	20
Lunæ orbis & globus	231	Manichæus eadem quæ Montanus sentit	91
Luna pulchra est, at sol preclarior	253	Mansio salutaris	25
Lunæ incrementa & decrementa	339	Mansiones sempiternæ, vasa dicuntur	79
Lupus rapit, ἀρπάζει	254	Manu factio mordicus retinenda	103
Luti imaginem cur cepit D. Paulus	287	Manum hominem Scriptura pugnacem ac bellicosum reddit	144
Luxus & voluptas lepore suo plerosque decipiunt	323	Manus dextera, quid	34
Luxus libidinis radix ac mater	569	Manibus operati, ad tuendam vitam conducit	160
Luxus & profusio fugienda	498	Manuum impositio pecuniis non est committenda	10.11.12
Luxi ac deliciis operam dare desinamus	569	Marcionis euangelium & impietas	130
Luxus sanitate pellitur, varios incurabiles morbos gignit	560	Marcus ille magnus	130
Lycurgus Lacedæmonum legiflator, capite sanxit, si quis nummum Lacedæmonem importasset	264	qui descendunt Mare	72
Lyram capere post conuiuium	263	Mars cuiusnam sceleris conuictus, supplicio affectus est	225
		Margaritas ante porcos proicere	38
		Margaritam ingentis pretij qui quæsiuit, eamque emit, quis	71
		Μάρτυρος furiosus	134
		Maronis ingratitudo	512
		Maro in præclaris actionibus ignauissimus in scædissimis verò ac cutissimus	519
		Mato presbiter, vecors atque contumax	97
		Martinianus Epicureus	157
		Martinianus ad diuinissimæ religionis labem ac perniciem presbyter creatus	246.247.248
		Martyrum præcipuus honor, eorum imitatio	73
		Martyricorum corporum citis	21
		Μαλακότητι αὐτες inanēs	557
		Mater Christi	21
		vide hoc mihi, vt veniat Mater Dei ad me	127
		Mathematicæ artes quid ad virtutem afferunt	230.231
		Mathematicæ curiositates, quæ ad bene beatæque viuendum nihil utilitatis afferunt, cauendæ	339
		Matrimonij incommoda	644.645.646
		Matrimonium bonum est, at melior virginitas	253
		Matrimonia ex eadem tribu existebant	3
		Matrimonium mundanam habet vitæ sollicitudinem	82

M

Machabæus, Persica lingua, Dominum sonat	356
Madianæ	542.543
Magdalene laus	221.222
Magdalene facinus præclarum omnibus perspicuum	276
nolite multi Magistri fieri	38
Magistros incassum docere piget	138
Magistrorum officium	598.599
Magistratus furtoꝝ occasiones parturienti	549
Magnifico Dominum in laude	98
Magnanimus, quis	658
Magnitudo animi, quæ	324.325
Magi sapientes	132
Magus cæcus cur factus	125
Maiores Ioannes omnibus qui ex mulieribus nati sunt	27
Malis circumdati sumus	50
Malo malum sanare	249
Malum malo nemo curat	262
Mala extra sagemam proiciuntur	79
Malum inferre miserius est, quàm malo affici	351
Mala non recensentur inter ea omnia quæ Deus potest	240
Malorum nostrorum fontes qui	78
Mamillæ dum suguntur, non deficiunt	159

Index.

Matthæus portorii exigendis operam dabit	76	Metrodorus Epicureus, Epicuri dogmata non confirmabat	314
in Matutino interficiebam omnes peccatores terræ	114	Metropolis iustitiæ	272
si quis te percussit in dextrâ maxillam, obuerte illi & alteram	253	Metuo ne in eos sermones, qui me minime decent, incidam	280
Mechanicæ artes magistros requirunt	95	Metuedæ vituperationes, etiam si falsæ sint	523
Medicamentum in venenum commutare	322	Μερόλοχος parui animi homo	658
Medicina optima, patientia	344	Milesii, quàm valde Milesii estis	586
Medicina, ars sapiens	137	Miles vanus est qui aduersus inordinatos suos motus bellum non gerit	32
Medicinæ officina communis	553	in Militem ignaum	15
Medicina, corporis morbis medetur	150	Militia vilis ac despuenda, mortisque ludus existens	136
Medicus	134	Mimica scenicorum ars tantum ad nocendum comparata est	638
Medici optimi munus & officium	638	qui Minor est in regno cælorum, maior est Ioanne	27
in Medicos	157	primum Christi Miraculum	137
Medicorum multi quæstus causa artem exercent	284	cur Deus improbis Miraculorum gratiam concedat	59
Mediocris virtutum, quæ	517	Miracula, quæ vulgi sermonibus iactantur, non sunt	138
Mediocris amplectenda	499	Miraculorum donum consecuti sumus	92
μεγαλοφροσύνη animi magnitudo	557	Miracula edere aliquando est intempestiuum	31
Μεγαλόθυλος inanimus, quis	658	quisnam Misericordia dignus	186
Mel siluestre	52	Misericordiam volo, & non sacrificium	221
Melchisedech ante Aaronem sacerdotio functus est	555	beati Misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur	221
Melchisedech typus diuinorum mysteriorum	148	Mites præfidentia comitatur	87
Melior est sermo quàm donum	306	Mixtio, quid sit	173
Melior non efficitur bonis externis	528	Moderatio seruanda	140
Membro enim & parti totum & omne opponitur	589	Moderatio quid sit	578
Membra incurabilia ad vitales partes grauantia, excindenda	560	Moderatio pudica & temperans	79
Memor fui Dei & delectatus sum	526	Modestia animique summissio Dei imitatores efficit	6
Mendax, etiam iurans mentietur	63	Modestiam colamus	554
Mens sobria	3	Modestia decet virtutis amante	185
Mens sordida res sanctas non percipit	108	Modestia in primis amplectenda	480.481.482
Mentem minime palentem det nobis Deus	52	Modestia in rebus secundis	345
Menstruata mulier non est attingenda	216	Modestia necessaria nobis	160
Merces cum Deo est, quàm vnusquisque secundum suum laborem accipiet	5	Modestia cum prudentia coniuncta, maxima virtus	559
Mercedem futuram qui quærit, nunc primicias accipit	77	Modestiam natiuum simulacrum	380
Messis aduersit	56	Modestus quis propriè dicatur	314
ad Metalla damnari, atrocissima pœna est	316	Modestus, quis	657.658
Μεθύουσα temulentum est	245	Modestus, adulator non est sine Modo quid significet	26
		non Mœchaberis	363.364
		erunt duæ in Mola: vna assumetur, &c.	103

Index.

Non est meum dare vobis explicatur 54	sed in meliores commutare 191
Non sum missus, nisi ad oves quæ perierunt domus Israël 48	Opes sunt velut umbra, fumus, & venti 99
Non potest Filius à seipso facere quicquam 636	Ophni 10.27
Noſce teipſum 40.525	Opinio inanis & vtilitatis experta 528
Nouatiani supercilium & arrogantia 41	Opinionem in actionem vertenda 35
Nouus Domini populus 71	Opinari aliquid esse, non est aliquid esse 2
Nucea virga quid significet 19	Opportunitas non omittenda 548.549
Nuditas non est vestium inopia 132	Opportunitatem qui prodiderit, commoda non assequetur 485
Nuda & aperta, quid 38	Optimum esse quam videri præstantius est 656
Nudi omni cura 279	Opera à se ipſo quemque exigere oportet 172
Nudus fugiet in illa die 20	Opus sermone monstrat clariùs 542
Nugarum studium 86	Opera pro sermonibus habere 122
Num fortè cognouerūt, quod hic est Christus 336	Oratio plausum peperit 658
	Oratio dominica nihil terrenum habet 345
	Oratio quouis colore expressior est 315
O biter ac defunctoriè legere 17	Oratio non nudis verbis, sed probis actionibus dirigitur 135
Oblationis nouum genus 139	Organum, quouis nostrum est 128
Oblivio non citra vitium contingit 186	Oriens, Deus appellatur 91.92
Obſonia contemnenda 126.127	Ὁρμηθηλον ἴδω πειθῶν perturbationū animi propugnaculum 3
Obscura multa sunt nobis idque vtiliter 339	Ornatus corporis, nimius, vitiosus 488
non Occides 364	Orpheus theogonias scripsit 9
non est Occultatum os meum à te 117	Os aperire non est nobis 481.482
ne Oculum tuum in ipsam defigas, verum statim auola 488	Ostentatio in bonis actionibus vitanda 176
Oculus, quid 34	Ostentio probarum actionum comes esse solet 35
Oculus vniuersum corpus moderatur 236.237	qui Ostentationis studio boni aliquid agunt, futuri præmij detrimento mutantur 75
Oculum pro oculo, & dentem pro dente 252	Ostium, Deus 52
Odiu nihil omnino cernit 110	Otij & quietus amor 176
Oeconomus dictus est, quod pauperibus, quæ ipsorum sunt, tribuat 198	Otium qui non agit, Dei cognitionem non consequitur 140
Officium efficit, quod vis efficere nequit 530 <i>θεραπεία</i>	Ouis Aberans 54
Oleaster in bonam oliuam infertus est 211	Oues à dextris Dei collocandæ 103
Olera, cibus ad frugalitatem pertinens 22	Ouis cum leana non pabulatur 129
Olympicum certamen 279	Ozias cur lepra percussus 217
Omnia tempus habent 548	Ozias audacissimus, à templo proiecctus est 10
Omnes qui venerunt ante me, fures sunt & latrones 520	
Omnia corrupta esse & perditâ 317	
Omnis vir iustus sibi esse videtur 586	
Opes iustis artibus partæ, non sunt iniuste continendæ 142	
Opes iniquis rationibus collectæ 64	
Opes nobilium a portare non possumus	

P

Paſta frequenter euerruntur 297
Pagarchi, qui oppidulis imperant 225
Pagus est sublimis locus 215
Palæstræ leges 279
Palæares

Index.

Palæares ac dissoluti homines, qui ad omnē peccati ventum huc illucque iactantur 25	Paulus magnus, atque ingenti animo præditus 116
Pallium ac promissa barba, non est religioſe vitæ certum argumentum 84	Paulus diuina mente præditus 152
Panes propositionis 140	Paulus arcanorum auditor 109
Panis communis, proprium Christi corpus efficitur 43	Paulus, vir diuinus, atque arcanarum rerū doctor 55
Panis, Dominus cur dictus 126	Paulus ingenti sapientia præditus 38
Panis sanctificatio 139	Paulus vir sapiens 161
Non in solo pane viuit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore Dei 640	Paulus, generosus pugil ac victor 81
Panthea formosissima 204	Paulus omnibus omnibus factus, vt omnes lucrifaceret, circumſionem per circumſionem abrogans 256
Parentes per liberorum procreationem salutem conſequuntur 112	Paulus omnia feciſſet, vt Iudeis salutem conſequerentur 141
Parentes filiorum exercitationibus delectantur 50	Paulus Christi ſenſorum diſpenſator 642
Parentibus acerbis est ſupplicium, cum pueri exitio dantur 217	Paulus, vir ſapientiffimus 653
Parſimonia, ὀλιγοδῶρα 355	Paulus Apoſtolus diuinorum dogmatum magnus interpres 3
Partus dolores sunt mortis vicini 644	Paulus diuinus, Christi ſenſuum promus condus 561
Paruulam effici quid ſit 80	Paulus tanquam pennatus agricola, vniuerſum pene orbem peragrauit 551
Paruuli malitia ſimus, non ſenſibus pueri efficiamur 151	Paulus ab alienationem a Christo non recuſabat, dum hac ratione ipſius Christi gloriam omnes celebrarent 200
Paſcha tempore omnes ſacerdotij honore afficiebantur 493	Paulus ſapiens 135
non poteris Paſcha facere &c. 635	Pauli ieiunium, nuditas, & chameunia 28
Paſſiones corporis ſunt, extrema ſeruitus 647	Paulus generosus, præſtantiffimus ille dux 368
Paſſio Dei non dicitur, ſed Paſſio Christi 49	Paulus diuinus 646
Paſſio Christi 526.527	S. Paulus à barbaris graſſator & facinoroſus homo putabatur 290
Paſtores ouibus mortem inferunt 579	Paulus vas electionis Christi ſenſuum promus condus 243
Pater meus maior me est 634	Paulus, vas electionis, diuinorum myſteriorum velut promus condus, predicatio- nis antiſtes 636
Patientia animi neceſſaria 631	Paulus caeleſtium ac diuinarum rerum exa- ctiſſima cognitione præditus 119
Patientia maxima virtus 580	Paulum cur è cælo Dominus alloquitur 141
Patientia maximè excruciat contumelioſos 352	Paulus perſecutor, hanc culpam ſarciuit 211
Patientia noſtri arbitrij, est optima medicina 344	Paulus perſequens Eccleſiam morte non est abſciſus 76
Patientia neceſſaria nobis 555	Paulus à Iudaica vœcordiâ præciſus, tri- duana cæcitate priùs aſtriçtus est 122
Patientia bonum 208	Paulus ingenti animi magnitudine prædi- tus 122
Patientia neceſſaria nobis 544	Paulus ſacrorum antiſtes 295
Patiētia ſi peiorem reddat contumelioſum, quid faciendum 357	Pauperes obſecrare debent, non moleſtiam cuiquam exhibere 594
Patriarchæ duo plures vxores habuerunt 339	
Patriarchica dignitas 193	
Pauci ſunt qui operibus doceant 171	
Paucis indicere, libertas ſecunda 182	
Pauci virtutibus, multi vitij fidem accom- modant 545	
Paulus ardens verbi amator 546	
Paulus vir diuinus 227	

Index.

Pauperis in iudicio non misereberis 594	per os tuum 583
Pauperum propria sunt ecclesiastica bona 98	Peccatori dicit Deus, Quare tu enarras ini- stias meas 376
non misereberis Pauperis in iudicio 335. 337-343	Peccatorum reprehensio 44
Pauperibus leniter & placidè respondendū 306	Peccatum peccato minimè cumulare, non est exigui momenti 533
Pauperum alimenta distribuere oportet quibus oportet 17	Peccato nihil grauius 373
Paperum curam qui susceperunt, multi in priuatum quæstum desinunt 516.517	Peccatum solum esse graue 334
Pauperem esse turpe non est, sed paupertatem forti animo non ferre 510	Peccatum omne aliis mutud remittere à Christo iussi sumus 57
Pauper potius lætetur, nò autem sit mæstus 365	Peccatum triplex 125.126
Pauperum cura truculentis leonibus non est committenda 146	Peccatum in Spiritum sanctum 23
Paupertas non offendit 131	Peccata leuia, feranda, sanabilia: teterrima, ac omni venia maiora insanabilia 564. 565
Paupertas, bellua truculenta, & admonitio- nem agrè admittens 338	Peccata nos vmbrarum instar sequuntur 118
Paupertas, piorum laus est 65	Peccata inuoluntaria 149
Paupertas fera contumax 650	Peccata voluntaria & non voluntaria 364
Paupertas omnis artis ac scientiæ parens, turpis & probrosa res non est 283	Peccata patrum in filios &c. 338
Paupertas bona ei, qui forti ac strenuo ani- mo eam perferre nouit 55	Pectoralia, Στήθος μίδης 30
Paupertatis sponte susceptæ bona centuplo ampliora 81	Peculiarum amor, morbus incurabilis 262
Paupertas securitatis omnis ac modestiæ mater 331	Pecunia opus est, ac sine ea nihil eorum, quæ in rem sunt fieri posse 262.269
Paupertas vltro suscepta cælestes opes pa- rit 566.567	Pecuniæ nulla facietas 547
Paupertas voluntaria vires humanas exce- dit 237	Pecuniæ sunt velut aqua, quæ alios ex aliis humectat 99
Pax cælestis est, ac Deo vicina 35	Pecuniæ contemnendæ 185
Pax cum iustitia, diuina quædam res est 590.591	Pecuniis imperia emerguntur, 165
fit Pax in diebus meis 155	Peculiarum amor à nemine vnquam depi- ctus 314. non est amor, sed insanabilis furor 9
in Pace arma gestare minimè decet 15	Pelusium 14
Pacem sacerdos ex cathedræ fastigio eccle- siæ pronunciat 49	Pelusium tyrannide oppressum 231
non veni mittere Pacem super terram sed gladium 590	Pelusiensis Ecclesia 245
Peccantibus venià dare, diuina quædam res est 178	Pelusium 589.590
quis Peccauit hic, an parentes eius vt cæcus nascetur 338	Pennæ sacritatem designant 315
non Peccare longè pulcherrimum est 333	Penu humanitatis 272
Peccauimus, iniquè egimus, iniustitiam fe- cimus 650	Pepigi fœdus cum oculis meis 360
Peccatori dixit Deus, quare tu enarras ini- stias meas & assumis testamentum meū	Perdix clamauit, congregauit quæ non pe- perit 105
	Perdet Deus omnes qui loquuntur menda- cium 10
	Perfectionem consequi difficile est 3
	Perfecti estote 151
	Perfugium in Ecclesiam 69
	Permanere in peccatis 146
	Permittit Deus tyrannos esse 309
	Persecutionis vocabulum, quid 503
	Principatus trium personarum & vnus essentiæ 261
	Perpicuitas cum grauitate coniuncta obscuri-

Index.

obscuritatem non parit 275	Philosophari sermonibus promptum ac facile est 292
Perpicuitas & facilitas, germanus est Atti- cismus 190	Philosophari quid sit 555
Perpicuitas longam orationem requirit 505	Philosophari sermonibus facile est, operi- bus difficile 587
Perturbationes vitam hanc deterunt 270	Philostratus Apollonij vitam scripsit 139
Perturbationes, quæ animæ ipsi mortem accersunt 2	Phinees 10.27
Petra autem Christus est 143	Phinees stetit, & placauit, & cessauit quassa tio 543
quæ in Petra fata sunt, quid designent 130	Phocionis dictum 540
Petræ perruptæ in Domini passionem, quid significent 93	Phocionis paupertas voluntaria 264
Petrus Apostolorum antesignanus 202	Phœnicæ color 563
Petrus Apostolorum coryphæus 58	Φρόνημα & φρόνησις elatio & pruden- tia 558
Petrus Apostolici chori præsul 230	superbia, temperantia 15
Petrus, tanquam basis ac fundamentum 89	Magnificans Phylacteria 271
Petrus sapientissimus morte Ananiam af- fecit 71	Pietatis sacramentum magnum est 296
Petri abiuratio 76	Pietatis duplex modus 545
Perulantia, quid 134	Pietas in nobis sita sit 544.545
Pharao noctu acerbissimis cruciatibus pro- pter Saram affligitur 544	Pietas, sola propriè sapientia est 299
Pharisæus non vt mentiens accusatur, sed vt arrogans 184	Pietate nihil vtilius atque conducibilis 254
Pharisæus propterea condemnatus quia se iactauit 36	Pietas in nobis insita est 148
Pharisæi magno opinionis errore falleban- tur 32.33	Pili, vestitus Io. Baptista 2
Philippus Apostolus, vnus è septè illis dia- coni 153.154	Piscatoris sepulchrum 175
Philippus, baptizabat duntaxat vt discipu- lus 154	Pittacus Mitylenæus, rex 160
Philixæ à Cappadocibus genus traxerunt 101	Platonis sententia 300
Philo contemplator egregius 367	Plato admirandus 190
Philo Iudæus ingenti zelo præditus 259	Plato venditus 339
261	Plato, princeps quidam magnus vir, exi- mius, qui ne quis aurū, & argentum possi- deat, interdixit 264
Philo ob sublime & excelsum dicendi ge- nus Platonis vel discipulus vel magister vifus est 497	Plautus orationi robur comparauit 658
Φιλόδοξος gloriæ amans, quis 658	Plerique mortalium, quod iniquioribus se comparent, opinionis errore, iustos se esse fingunt 586
Philosophia ethnicorum, quæ 487	Pluit Dominus à Domino 260
Philosophia est, sapientiam omnino amare 39	Plumbum quid designat 373
Philosophia, veræ sapientiæ inimica 39	Plutarchus 190
Philosophia strepitum auersatur 38	Pneumatomachi, qui 43
Philosophiæ regula 252	Poculum iracundiæ 92
Philosophia diuina est monastica vita 95	quid per Poculum intelligendum 67
Philosophiam consequi non potest, qui in verbis concertationibus immoratur 84	Pœnitentia donum Dei 541.542
	Pœnitentia nimis sera cauenda 73
	Pœnitentia præclara & laude digna 141
	Pœnitentiæ lachrymæ Deo gratæ 78
	Pœnitentiam agite, appropinquauit regnū cælorum 310
	Pœnitentiæ causa ad senilem vsque etatem seruamur 90
	Pœnitet me quod vnctim Saulem in regē 150.151
	Pœsis mendacium pro veritate habet 313
	Pœtarum gentilium æstus 24

Index.

Pauperis in iudicio non misereberis 594	per os riuum 583
Pauperum propria sunt ecclesiastica bona 98	Peccatori dicit Deus, Quare tu enarras iustitias meas 376
non misereberis Pauperis in iudicio 335. 337-343	Peccatorum reprehensio 44
Pauperibus leniter & placide respondendū 306	Peccatum peccato minimè cumulare, non est exigui momenti 533
Pauperum alimenta distribuere oportet quibus oportet 17	Peccato nihil grauius 373
Pauperum curam qui susceperunt, multi in priuatum quaestum definunt 516.517	Peccatum solum esse graue 334
Pauperem esse turpe non est, sed paupertatem forti animo non ferre 510	Peccatum omne aliis mutuo remittere à Christo iussi sumus 57
Pauper potius læretur, nō autem sit mœstus 365	Peccatum triplex 125.226
Pauperum cura truculentis leonibus non est committenda 146	Peccatum in Spiritum sanctum 23
Paupertas non offendit 131	Peccata leuia, feranda, sanabilia: terribilia, ac omni venia maiora insanabilia 564.565
Paupertas, bellua truculenta, & admonitionem ægre admittens 338	Peccata nos vmbrarum instar sequuntur 118
Paupertas, piorum laus est 65	Peccata inuoluntaria 149
Paupertas fera contumax 650	Peccata voluntaria & non voluntaria 364
Paupertas omnis artis ac scientiæ parens, turpis & probrosa res non est 283	Peccata patrum in filios &c. 338
Paupertas bona ei, qui forti ac strenuo animo eam perferre nouit 55	Pectoralia, Στήθος μίδης 30
Paupertatis sponte susceptæ bona centuplo ampliora 81	Pecuniarum amor, moribus incurabilis 262
Paupertas securitatis omnis ac modestiæ mater 331	Pecunia opus est, ac sine ea nihil eorum, quæ in rem sunt fieri posse 262.269
Paupertas vltro suscepta cœlestes opes parit 566.567	Pecuniæ nulla facietas 547
Paupertas voluntaria vires humanas excedit 237	Pecuniæ sunt velut aqua, quæ alios ex aliis humectat 99
Pax cœlestis est, ac Deo vicina 35	Pecuniæ contemnendæ 185
Pax cum iustitia, diuina quædam res est 590.591	Pecuniis imperia emercantur, 163
sit Pax in diebus meis 155	Pecuniarum amor à nemine vnquam depictus 314. non est amor, sed insanabilis furor 9
in Pace arma gestare minimè decet 15	Pelusium 14
Pacem sacerdos ex cathedræ fastigio ecclesiæ pronunciat 49	Pelusium tyrannide oppressum 231
non veni mittere Pacem super terram sed gladium 590	Pelusiensis Ecclesia 245
Peccantibus veniã dare, diuina quædam res est 178	Pelusium 589.590
quis Peccauit hic, an parentes eius vt cæcus nasceretur 338	Pennæ saturitatem designant 315
non Peccare longè pulcherrimum est 133	Penu humanitatis 272
Peccauimus, iniquè egimus, iniustitiam fecimus 650	Pepigi fœdus cum oculis meis 360
Peccatori dixit Deus, quare tu enarras iustitias meas & assumis testamentum meū	Perdix clamauit, congregauit quæ non perierit 106

Index.

obscuritatem non parit 275	Philosophari sermonibus promptum ac facile est 292
Perpicuitas & facilitas, germanus est Atticismus 190	Philosophari quid sit 555
Perpicuitas longam orationem requirit 505	Philosophari sermonibus facile est, operibus difficile 587
Perturbationes vitam hanc deterunt 270	Philostratus Apollonij vitam scripsit 139
Perturbationes, quæ animæ ipsi mortem accersunt 2	Phinees 10.27
Petra autem Christus est 143	Phinees stetit, & placauit, & cessauit quassatio 543
quæ in Petra facta sunt, quid designent 130	Phocionis dictum 540
Petræ peruptæ in Dominica passione, quid significent 93	Phocionis paupertas voluntaria 264
Petrus Apostolorum antesignanus 202	Phœniceus color 563
Petrus Apostolorum coryphaeus 58	Φρόνημα & Φρόνησις elatio & prudentia 558
Petrus Apostolici chori præsul 230	Magnificans Phylacteria 271
Petrus, tanquam basis ac fundamentum 89	Pietatis sacramentum magnum est 296
Petrus sapientissimus morte Ananiam affecit 71	Pietatis duplex modus 545
Petri abiuratio 76	Pietas in nobis sita sit 544.545
Perulantia, quid 134	Pietas, sola propriè sapientia est 299
Pharao noctu acerbissimis cruciatibus propter Saram affligitur 544	Pietate nihil vilius atque conducibilis 254
Pharisæus non vt mentiens accusatur, sed vt arrogans 184	Pietas in nobis insita est 148
Pharisæus propterea condemnatus quia se iactauit 36	Pili, vestitus Io. Baptistæ 2
Pharisæi magno opinionis errore fallebantur 32.33	Piscatoris sepulchrum 175
Philippus Apostolus, vnus è septè illis diaconis 153.154	Pittacus Mitylenæus, rex 160
Philippus, baptizabat duntaxat vt discipulus 154	Platonis sententia 300
Philisæ à Cappadocibus genus traxerunt 101	Plato admirandus 190
Philo contemplator egregius 367	Plato venditus 539
Philo Iudæus ingenti zelo præditus 259	Plato, princeps quidam magnus vir, eximius, qui ne quis aurū, & argentum possideat, interdixit 264
261	Plautus orationi robur comparauit 658
Philo ob sublime & excelsum dicendi genus Platonis vel discipulus vel magister visus est 497	Plerique mortalium, quodd iniquioribus se comparent, opinionis errore, iustos se esse fingunt 586
Φιλὸδοξος gloriæ amans, quis 658	Pluit Dominus à Domino 260
Philosophia ethnicorum, quæ 487	Plumbum quid designet 373
Philosophia est, sapientiam omnino amare 39	Plutarchus 190
Philosophia, veræ sapientiæ inimica 39	Pneumatomachi, qui 43
Philosophia strepitum auersatur 38	Poculum iracundiæ 92
Philosophiæ regula 252	quid per Poculum intelligendum 67
Philosophia diuina est monastica vita 95	Pœnitentia donum Dei 541.542
Philosophiam consequi non potest, qui in verborum concertationibus immoratur 84	Pœnitentia nimis fera cauenda 73
	Pœnitentia præclara & laude digna 141
	Pœnitentiæ lachrymæ Deo grata 78
	Pœnitentiam agite, appropinquauit regnū cœlorum 310
	Pœnitentiæ causa ad senilem vsque etatem seruamur 90
	Pœnitet me quodd vnixerim Saulem in regē 150.151
	Pœsis mendacium pro veritate habet 313
	Pœtarum gentilium æstus 24

Index.

Poetas, eos, qui veris nobilitatis dotibus eminere non poterant, incredibilibus fabulis exornasse 643
Πολυσιτία profusus victus 146
Pompa vitanda 76
Porci, quinam sint 58
Portæ inferi nõ preualebunt aduersus eam 356
Potentia nisi mansuetudine condiatur, arrogantia est & immanitas 18
Potestas in quonam sita est 350
Potestas in imperio ineft 178
non enim est Potestas nisi à Deo 308
Potio nimia tam in opibus quia in negotiis 99
Præcingi, est lumborum vim tanquam vinculis quibusdam constrictam tenere 4
Præfidentia εὐτολμία 87
Præmia sunt xui futuri 2
Præmia laborum hîc non sunt 290
Præmia iis, qui legitime certant, præparata sunt 54
Præparci atque à largitione abhorrentes animi 120
Præscientia Dei necessitatem actionibus nõ offert 22
Præsepe dominiferum 132
Præsidium saum aduersum me sustulit 362
Præstigiæ nullam vim habent 138
Prata antecedunt, segetes sequuntur, &c. 549
Præcari attento ac vigilantissimo animo 549
Primogenitus omnis creaturæ 371, 372
Primogenito regnum & sacerdotium, & Patriarchatus debebatur 193
Primogenitum omne adaperiens vuluam, sanctum Domino vocabitur 9
Principatus cum improba voluntate coniunctus, tyrannus est 60
Probi viri ac virtute præditi omnibus rebus sublimiores sunt 270
Probi ipsam per se virtutem colunt & retributionem animo & cogitatione complectuntur 595
Προεσως antistius 2
Προεσως Antistes 61
Profanum sacris operari nefas est 587
Profani scriptores multa de virtute disseruerunt 172
Profluuio seminis laborantes à templo arcentur 215
Propheta missi sunt 521
Propheta vobis suscitabit Deus 504, 505
Πρωτογενής primò creans, πρωτογενής primò creatus 371, 372

Πρωτογενής, quæ primò peperit 371
Πρωτογενής primogenitus 370, 371
Πρωτογενής primò gignens πρωτογενής primogenitus 371
Prouerbiorum auctor 488, 489
Prouidentia quid cuique expediat tribuit 540
estote Prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columbæ 286
Prudentes vt serpentes estote 50
Prudentia simplicitate temperata, diuina quædam res est 286
Pfallere cum prudentia 549
Pseudopropheta currebant, non mittebantur 521
vbi est πλάμα, illic cõgregabuntur & aquilæ 101
Pulchritudo corporis, quæ 527
Pulchritudo vitæ etiam eos qui procul remoti sunt 489
Pulcherrimus, quis est 35
Pulsis, qui à facie terræ proiicitur, quid 68
Pudicitiam sine labore nemo consequi potest 203, 204
Puerilis simplicitas amplectenda 151
Puritas vitæ 79
Purpura Dei effectus Paulus 122
Purida est omnis oratio post diuinam sententiam 220

Q Vadropedia omnia non sufficiunt ad sacrificium 505
Quæcunque ligaueritis super terram, erunt ligata & in cælis 175
Quæstum ex Deo captare 45
Quæstus faciendi comprimamus 316
Quæsturius habere, ηεπιλεωσαι το δειγμαν 664
Qualis esse debeat, qui Deo copulatus est 77
Qualitatis hæc natura est, vt accedere & recedere possit 210
Quandiu fecistis vni ex fratribus meis minimis, mihi fecistis 221
Quantum in nobis fuit, petiimus: quantum in Christo, salutem consecuti sumus 203
Qui dicit patri aut matri 193
Qui non est contra vos pro vobis est 355
Quicquid humano ingenio atque solertia nouo modo efficitur, citò deletur 138
Quis nunciabit Abraham quoddam Sara lacter filium 554
Quisque

Index.

Quisque suis duntaxat commodis consulit 257
Quod quisque vult, hoc etiam putat 270
Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena 481, 482
Quomodo, in Deo locum habere non potest 162
Quotidianus panis quare victus 345
quoties volui congregare vos, & nolulistis 133
R
R Abidus venter 27
Rabies sterilis 363
Rachem Iacob si initio accepisset, ea contentus fuisset 341
Radix 25
non Rapinam arbitratus est esse se æquale Deo 55
Ratio, aurigæ munere fungitur 295
Rationabile obsequium 492
Rebecca, apostolica animi magnitudine prædita imprecationem suscipere non dubitauit, vt ipse filius benedictionem consequeretur 201, 202
Recurdescere, ανασημειωσαι 274
Reddet vnicuique iuxta opera sua 279
Regnum quid vocet Christus 298
Regnum non consequitur quicumque illud desiderat 11
Regnum cælorum quid sit 27
Regnum Dei & Regnum cælorum quid differunt 566, 567
Regnum Dei verum est, & iis, à quibus verè quaeritur, aperitur 33
Regulares 509
Reliquiæ sanctorum honoranda 21
quorum Remiseritis peccata, remittentur eis 40
nisi Remiseritis peccata hominibus nec Pater vester remittet vobis peccata vestra 57
Remuneratio, quæ humanitate ac misericordia temperatur 2
Renuit consolari anima mea 526
Res ex materia concretas, vt strangulantes fugere 41
Res præsentēs velut stadium quoddam proponi 2
Res magnæ magnis periculis confici solent 664
Res perpenduntur à voluntate animique destinatione 349
Rem ipsam explorari ac perpendi oportere 588
fatius fuerit nihil omnino Respondere 280

Resurrexit Christus ante tres dies 303
Resurrectio corporum 190
Resurrectio quonam modo futura 102
Resurrectionis veritas confirmata per Apostolos 304
Resurrectio clauso atque obfignato monumento contigit 140
Retractim cõsultu ανακρητον υπαινομιμον 30
Rei corporis & sanguinis Domini quinam sint 651
Rex inter monozonos 495
Rex per multam potèriam non saluatur 14
Regum amici ipsi sunt, qui in bellis maximè periclitantur 290
Regi non noxia imperanti parendum 79
Rex ad subditorum vtilitatem omnia refert 560
Rhetorica eloquentiam ac verborum delicias duntaxat curat 487
Ridiculus qui alia docet, alia facit 45
Ridiculus qui fluxis vt firmis adhæret 64
Risus dedecet sacerdotes 113
hic Risum, postea sêctum mouere 72
Romanorum imperium à Daniele designatum 84
Ruben in paternum lectum rabido quodam furore insiluit 193

S

Sabbatum est recreationis ac remissionis dies 29
in Sabbatho deuteroproto 516. Sabbathum festum omne nuncupant. Sabbathabathorum
Sabbatum polluant sacerdotes in templo & sine culpa sunt 29
Sabellij impietas 26
Sabellij & Iudæorum error 534
Sabellianorum error 55
Sacrarum Scripturarum lectio, viaticum salutis 211
Sacras initiationes vendere 181
Sacerdos grauiore vitæ suæ rationes subibit 187
Sacerdotes mali Pharisæis similes 52
Sacerdos prorsus oculus esse debet 61
Sacerdos, gregis forma, & Ecclesiæ lumen dicitur 113
Sacerdos est lucerna 12
Sacerdotes loquimini ad cor Hierusalem 587
Sacerdos Domini Angelus est 113

Index.

Sacerdotes si se correxerint, spes est plebem securam	63	Sacerdotibus ad remittenda hominibus peccata facultas data	119	Sacerdotes loquimini ad cor Ierusalem	171	Sacerdos sit à sacrilegij crimine purus	206	Sacerdotes sacrosancto duntaxat ministerio dent operam	630	Sacerdos, Angelus Domini est	123	Sacerdotis opes, virtutis incrementum causitas, frugalitas	646	Sacerdos Dei minister	136	Sacerdotis & cuiuslibet viri probi discrimen	300	Sacerdotes quinam verè sint	492.493	Sacerdotis vita improba nullo damno affectur eos qui initiantur	187.188	Sacerdos vnusquisque corporis sui creatus est	493	Sacerdotes sanctiores ac puriores esse oportet quàm sint monachi	346	Sacerdotes mali sibi nocent, non sacrarium contaminant	48	Sacerdotum improbitate non conspulantur mysteria	640	Sacerdotes plerique tanquam pestes & carnifices, non autem tanquam pastores, eos quibus præfunt, tractant	634	Sacerdotium attingere multi nefas est	9	Sacerdotium cõcurtatione ac pecuniarum mole rapere	59	Sacerdotij munere quidam ad tyrannidem abutuntur, quidam ad quæstum & opes, quidam ad luxum & delicias	195	Sacerdotium pecunia luffurari	44	Sacerdotium prodere	181	Sacerdotij labores strenuè ferendi	19	Sacerdotium, rex angusta, veneranda, accessuque difficilis	63	Sacerdotium virtuti debetur	365	Sacerdotij dignitatem impiè multi occupant	660	Sacerdotij hostes	196.197	Sacerdotium, vt magis necessarium primum institutum est	593	Sacerdotij regula	334	Sacerdotium diuina quædam res est	196.197.198	Sacerdotium quidnam sit, per ea quæ faciunt sacerdotes, ignorare fatentur	317	Sacerdotium non est pecunia comparandum	663	Sacerdotium velut mediũ interiectum est	367	Sacrificium, aliud est, aliud altare	326	Sacrificio ex alienis bonis conflato Deus nõ opus habet	14	Sagena, varia piscium genera concludit	79	Sal ad Domini doctrina omnia humectans	6	Salomonis sapientia	66	Salomon prudensissimus	143	Saluator Iesus	49	Saluator sapientissimus	4	Saluator noster, naturam peccati obnoxia citra peccatum suscepit	75	Samaritanorum ciuitates	62	Samaritana mulier Eunomiana	613	Samson excæcatus	53	à Sanctis meis incipere	302	Sanctorum reliquis honor hæ		Sanctus, Sanctus, Sãctus Dominus sabaoth	260	Sanctorum scripta legere non satis est	24	viri Sanguinum fugiendi	88	Sanguinis fatus, virtus non est	35	quæ utilitas in Sanguine meo, dum descendo in corruptionem	257	Sanitas peramabilis, imperio & opibus anteponenda	360	Sanabit nos post duos dies in tertio resurgemus ac viuemus in eo	305	Sapientes quinam dicendi	299	Sapientes non ab euentu, sed ab animi instituto & voluntate res penderant	366	Sapientia omni rationis facultate præstantior	221	Sapientia sapientiam non abdicat, cum virtus amat	656	Sapientia vera, quæ	39	Sapientia miscuit vinum suum	173.175	Sapientia animum è turbulentis affectibus extrahit	150	Sapientia huius mundi caduca atque stulta	147	Sara Pharaonem cæpit, sed citra reprehensionem	350	Satietas Esau primigeniorum iure spoliavit	27	Sarius est à laboribus ad requiem, quàm à voluptate ad cruciatum proficisci	286	Saturitas, quid	134	Saturitas nescit vigilare	52	Saturitatem vitiosos affectus parere	114	Sauil regno & vita cur exturbatur	27	Sauil sacerdotum interfecto	136	Sauil Israelitas omnes humoris superabat	97

Index.

Scandali auctor excindendus	34	Scarabeus scarabæam cumulat	254	Scelera omnia ob pecuniarum amorem	264	Scire vias meas volunt tanquàm gens quæ iustitiam fecerit	583	illud probè Scio, me nihil Scire	587.588	Scorpius ferit	254	Scortatio per aquas diluuii supplicio multatur	28	Scortatio insidiosam rabiem excogitauit	105	Scrimia opum in nobis sunt	174	Scriptor omni virtutis genere cumularus	488.489	Scriptura sacra, scala quædam est	129	Scriptura diuina scitè & eruditè euoluenda	9	Scriptura sacrosancto rectam & luculètam atque inconcussam de Deo fidem homines docet	333.354	Scriptura sacra non modò aliena concupiscere vetat, sed etiam propria spargere monet	11	quæcumque Scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt	160	Scripta aliorum in ore habere multo satius est, quàm cessare, desidiamque torpere, ac nugari	556	Scrutamini scripturas 503. qui corda scrutatur, nouit quæ sit Spiritus voluntas. Spiritus omnia scrutatur, etiam profunda Dei	503	Scyllitas fugienda	113	Scyllæ factor	254	Scylla incredibilis	315	Secundus homo	108	Secunda nauigatio	284	Securim positam esse ad radicem	25	Securitas præstantior quàm periculosa contentio	488	Sedes prudentiæ	272	Seges spina erat	39	Semei petulanti lingua prædictus	290	Semen iacitur, vt hominem sibi assimilet	514	Semina virtutis in hominibus esse	171	Senatus quid sit	327	Septem Oculi Domini lustrantes vnuerfam terram	505	Sephora, lapillo arrepto, filium circumcidit	50	Sequester muneris sacerdos	113	Seiaphinorum spectator Elaias	257	Sermo verus quis exultandus	24	Sermo blandus iracundiam extinguit	217	Sermo actioni. expertus mancus & imperfectus est	651	Sermonis & actionis nexus	18	Sermo auctoritate ac fide plenus	328.329	Sermo meus non capit in vobis	230	Sermo actione destitutus, non est efficax	564	Sermonis facultas, quando probanda	662	Sermones actionum umbras esse	584	Sermones opus habent vt in actiones vertantur	17	Serpens subdolos	254	Serpens vetustatem exuit	50	Serpentes qua ratione imitandi	50	Serpentis via in petra	143	Seruiles sunt, qui voluptatibus seruiunt	270	Seruile opus	29	Seruilem vitam degunt, qui contubernale scortum alunt	88	Seruitus vnde manauit	161	Seruum prosperis reum successibus vtentem, intolerabilem esse	333	Seruus, tanquam nobis ipsis, vtendum est	161	Seruum Domini non oportet litigare, sed mansuetum esse ad omnes	337	Siderum situs	339	Si ad meliorem mentem redieritis	274	Si vis, potes me mundare	637	Sigillatum finxit corda hominum	6	Signa temporum postremorum	80	Silentio ingratus est calamitas	358	Silentium omne templis debetur	17	Simile est regnum cælorum grano sinapis	293	Similitudo non iuxta rationes omnes vsurpatur, sed iuxta illam duntaxat partem, quæ instituto conducit	287	Simon Magus	5	Simoniaci omnes, sunt Christi carnifices	112	Simoniaci in perditione sacerdotia emunt pecunia	663	Simplex lingua, animo simplicior, vita & moribus simplicissimus	379	Simplicitas cum prudentia coniuncta	252	Simplicitas ab omni improbitate remota imitanda	287	Simplicitas in stultitiam desinit, si à prudentia, seungatur 286. fraudi ac deceptioni patet	

Index.

Simulachrum philosophiæ	285	Spiritus sanctus in columbæ specie apparuit	43
Simulachrorum impii cultus crimen nõ ef-		Spiritum sanctum diuinam Trinitatem	
fugit, qui fluxus opibus parit	14	completere	43
Simultates aliquando profunt	163	Spiritus sancti diuinitas asseritur	23
Sinapis grano regnum cœlorum Dominus		Spiritus diuinus ait in psalmis	143
plurimis de causis comparauit	77	quicumque dixerit uerbum aduersus Spiritum	
Sindon illa pura, quid significet	44	sanctum non remittetur ei	23
Socordia fugienda	298	Spiritum sanctum accepimus, & turpibus	
Socratis dictum	488	actionibus ipsum propulimus	92
Socrates rectè philosophatus	344	Splendor quid signet	366
Socrates cicuræ populo mulctatus	539	Non possunt filii sponsi ieiunare quandiu	
Socrates Atticorum dogmatu auctor, pul-		cum illis est sponsus	630
latus ac verberatus ab uisione temperauit	4	Sponte interficere	515
Sodomorum clamor	110	Stadium virtutis	279
Solis cursus	231	Stadia & arenæ huic æno concrenduntur	2
Solis cursum esse celerrimum	339	Stadium quod in aspectum non cadit	2
Sol non occidat super iracundiam uestram	295	Stadium esse præsentem vitam	540
Solitudo ad salutem utilis	32	Stadium esse hanc vitam certaminum &	
Soluite templum hoc, & in tribus diebus		laborum	182
excitabo illud	305	Stater quid significet	79
Solutus es ab vxore, noli quærere vxorem	82	Status vitæ futuræ	144
Somniorum interpretatio in opus prodiit	195	Stellæ famulitium	132
Sophistæ	330	Stellæ, quædam dicuntur	355.356
Sophistæ insani	500	Sterilitas, maximum malum	340
Spado dubius	159	Στηθος μίδης pectoralia	30
Specillum spirituale	254	Stetit supra ubi erat puer	132
Speciosus forma præ filiis hominum	526	Stoici aduersus Aristotelem se armarunt	172.173
Speſtaculum maxime stupendum cernit	260	Studium ac diligentia precedentem desi-	
Speſtacula vrbica cauenda	38	diam & socordiam abolere solet	354
Speſtra sunt falsa miracula	138	Stupor socordia grauior est	226
Specularem dedi te	12	Stuprum ac adulteriũ differunt	159
Speculum	134	Substantiam, qualitatis esse vehiculum	201
Spes in Deum, firma turris est	179	Sufficit diei malitia sua	118
Spina manus, quid significet	544	Summitates herbarum	52
Spinæ præfocant bonum semen	140	Superbis Deus resistit	66
Spinea corona Christus vt victor redimitus		Superfluitas reiicienda	498.499
est	39	Superflua cibi sumptio, fatuitas est, non	
Spiritualia negotia carnalibus potiora esse		elus	134
debent	65	Superflua cibi sumptiones morbos parit	127
Spiritualia corpora in resurrectione	494	Superna qui sapit, illic habitat, vbi Christus	
Spiritus carnem & ossa non habet	162	est	32
Spiritus improbus vehementiore cum im-		Super substantialis panis quomodo dicitur	345
petu reuertitur	25	Superuacanea quæ	528
Spiritus Dei	24	Superuacue agentes confundentur	82
Spiritus sanctis Apostolis in igne donatus	168	Supplicium, quod sceleribus debetur	2
Spiritus diuinus atque adorandus ad sacro-		Surgite, abeamus hinc	533
sanctos descendit	169	Sues in veteris consuetudinis cœno sese vo-	
Spiritus sanctus, hoc diuine habet, vt pec-		lurantes, qui sint	38
cata remittat	40	Sufanna illa celebris	36
		Sufanna duos senes impudicos cepit	350

Index.

Suspiciones altaris	61	Terra cur contremuit in passione Domini	
Symbola salutaria	187	252	
Σύγκριμα, interpretatio	288	Terram fluentem lacte & melle	229
2/3 Σύγκριματος	288	Terræ figura, spatium	231
Synonyma quæ	503	Terram esse cœli centrum	313
		Terra extenuata in aquam commutatur	190
		190	
		Terrestre tabernaculum vix ea quæ ad pe-	
		des iacent inuenire potest	8
		Tertia die Christus se resurrecturum dixit	304.305
		Testamentum vetus & nouum Christianã	
		religionem docet	9
		Testamenti veteris & noui vnus atque idem	
		est legislator	253
		Testamentum, quid scriptura appellet	297
		Testamentum vetus prædixit omnia quæ	
		nouo Testamento continentur	43
		non falsum Testimonium dices	364
		Theclæ martyris primæ templum nobile	
		apud Seleuciam	65
		Thecla omnium laudibus celebrata, mulie-	
		brium victoriarum ac trophæorum ca-	
		put	36
		Theogonias, deorum effectiones & ortus	
		Orpheus, Homerus & Hesiodus tradidit	9
		Theophilus Alexandrinus	62
		Theſaurus virtutum omnium	272
		Thendas	521
		Thracia	58
		Thronus eius sicut sol in conspectu meo, &	
		testis in cœlo fidelis	162
		Θηλυμανής salax	254
		Θηλυτερον foeminam dictam esse	216
		Θηρόν τιώ εντελείαν	3
		Θεραπεια, officium	530
		Tiberius imperauit 22. annis	501
		Timotheus lector celebris atque omni	
		laude dignus	275
		Tineas alere si, tinearum altor	
		Τόκος Creatio	371
		Tolerabilius erit terræ Sodomorum & Go-	
		morrhæ	565
		Tollite ista hinc, quid	43
		Transfiguratio Domini	89
		Transiit, & ecce non erat	96
		Trium dierum Domini in sepulcro tran-	
		factorum explanatio	45
		Tria sunt, quæ intellectu assequi nequeo	
		143	
		Tribunalibus molestiam exhibere pernicio-	
		sum est	322
		Tributum cæsari reddendum est	18
		Trinitas adoranda ac summè regia	534

Index.

Trinitas diuina vna est	23	Verbum caro vera factum est	140
Trinitas, sancta consubstantialis est summéque regia	517	Veritas omnibus artibus & disciplinis ornamentum affert	487
Trinitas sancta eiusdem essentia, personarum qualitate, atque hypocoferon proprietate distincta	259	Veritatem tantum & pacem diligite	530
Trinitas veneranda, summéque regia in Trinitate vnam esse essentiam	366	Veritas perspicua est iis, qui mente præditi sunt, ac rerum iudicium opinionibus quibusdam occupatum non habent	560
Trinitas beata & adoranda	91	Veritatem agrè indagari atque comprehendere	566
Trinitatis diuinæ nomé vnum, vnius essentia coniunctionem atque vnionem significans	8	Veritatis luculentæ admiranda vis	259
Trinitatis mysterium	259. 261. 262	Veritas perquam copiosa est	268
Triplicem negationem tripli assensione depulit	42	actis Veritatis amor	269
Triticum à paleis distinctum	123	Veritas ex dicentis imbecillitate nihil detrimenti capit	597
Tu es qui venturus es, an alium expectamus	13	Veritas nullo modo occultanda	578
Tunica Domini erat inconsutilis desuper contexta per totum	30	Veritatem dico in Christo	202
qui habet duas Tunicas, det non habenti	162	Veritas omnibus antiquior	263
Tyrannicida quis strenuus	534	Veritas in lege occultata, nunc declarata	140
Tyrannus omnia ad suam vtilitatem refert	560	Vespasianus, Neronis dux militaris Iudæos fortiter oppugnauit	502
		Vespere sabbathi quæ lucefcit &c.	45
		Vestes ex lino contextæ	17
		Vestes deponere, certandi principium est	279
		Vestigia tua non cognoscentur	143
		Vestimenta ligata, quid significant	78
		Vestitus necessarius	554
		Vestitus Dei nostri Iesu fuit vilis	31
		Vestitus mollities, & subtilitas, & color elegans religioni Christianæ repugnant	30
		Veterem hominem, hoc est vitium, tanquàm serpentis pellem, exuamus atque fidem, vt serpens caput, custodiamus	287
		Via Domini, i. consilia	583
		Via mulieris adulteræ	144
		Via, quid	33
		qui secus Viam seminatus est	514
		in Viam gentium abire	62
		Viam viri in adolescentia quis intelligit	144
		Viaricum salutis sacrarum Scripturarum lectio	211
		Vicem non rependere iis, à quibus beneficium acceperis, vitio datur	332
		Victima pulcherrima quænam sit	492
		Victor quis meritò vocandus est	656
		Victoria omnibus in rebus bona non est	511
		Virtus decus suum probro non afficit	253
		Virtus facilis quædam res est	208
		Virtus frugalis ac plebeius	554
		Videte ne quis vos seducat	145
		Videte ne perdati, quæ operati estis	354
		Viduas	

V

VÆ prægnantibus & lactantibus, in illis diebus	81
Valeudo aduersa vtilis & salutaris	85
Vasa, quid significant	79
Velum scissum, quid	93
Vende omnia quæ habes, & da pauperibus	145
Venia tribuenda iis, qui benignitate meliores sunt	209
Venter rabidus	27
Venter maxima necessitas	189
Ventrem imperio tenere	52
Ventris illecebris cedere	234
Ventrem, ventisque asseclas affectiones tyrannicum in modum subigere	272
Ventri prorsus dominari, perturbationibus animi prorsus dominari est	29
Ventrem Deum exultimare	119
Ventilabri significatio	25
Ventis non semper cedere oportet	155
Verbum, quare appelletur Filius	531. 532
Verbum verba non odit, cum virtus laudatur	656
Dei Verbum verè humanitatem induit	103
Verbum, semen est	514
Verbum quid signet	366

Index.

Viduas luctus decet, non ornatus	70	Virtutis vestigia in paucis reperiantur	320
Vigilandum nobis est	283	Virtutis regula	252
Vigilate & orate, vt non intretis in tentanem	213	Virtus totis viribus comparanda	348
Vigilare nescit saturitas	52	Virtutem nihil est quod adæquet	222. 223
Vilitas vestis Dominicæ	30	Virtus magna, quæ	655. 656
Vilitatem aucupari	3	Virtus in infirmitate perficitur	555
Vincere sermonibus, rebus superari	291	Virtutem mutationis dominio nõ esse subiectam	645
Vinci honestè præstantius est, quàm male vincere	329	Virtus, in quo sita sit	35
Vinea Dominicæ operarias, quis	40	Virtutem calamitatum non esse causam	564
in Vino veritas	235	Virtutem nondum scripto proditam libetibus animis patriarchæ amplexati sunt	341
Vinum hominis pectus exhilarat	168	Virtus in infirmitate perficitur	147
Vinum vltra satietatem infusum	163	Virtus non sine labore paratur	331
Vinum amentes efficit	78. 79	Virtutem etiam improbi laudibus efferunt	286
Vino confertur Euangelium	105	Virtus totis viribus amplectenda	176. 177. 178
Vinum, vera diuinæ cognitionis doctrina	67	Virtutis laudes, quæ pulchra & magna, operumque eximiarum perita	223
Vino nihil est calidius in omnibus rebus liquidis	155	Virtutis ea natura est vt mors eam non attingat	178
Vini non nihil impertiedum esse stomacho infuso	154	Virtus amplectenda, vitium fugiendum	588
Vinum cur omnes non eodem modo afficiat	234. 235	Virtus quare difficilis quædam res esse videatur	322
Vipera improbitatis venenum conseruat	254	Virtutes omnes Deus ad perfectionem requirit	140
Vipera Paulum non læsit	508	Virtus expetenda, quæ nos ab omnibus vindicat	629. 630
Viperis cur Iudæi comparantur	42	Virtutem etiam submota mercede, ipsam esse mercedem, decus & ornamentum	292
Vir è terra	56	Vita præsens tentorium est	26
Vir etiam de muliere dicitur	362	Vita nostra breuis	12
Vir est imago & gloria Dei	506	Vita hæc caduca & fragilis	179
Vir probus in acerbissimis malis versans	255	Vita quieta & à negotiis feriata multum voluptatis habet	180
Vini optimi ac maximè regij qui virtutibus florent	270	Vitam nostram & mores componamus vt qui omnino rationem redditori simus	354
Vir insipiens non intelligit	362	Vita sine sermone prodest, sermo sine vita, nihil	342
similabitur Viro insipienti	362	Vita sermonem confirmans	328. 329
Vir flagitiosus ingreditur vias non bonas	362	Vita bona opus est, propter eos, qui ad culpandum & criminandum procliuus sunt	318
Vir accipiens virginem <i>ῥοιμου ῥοιωξ</i>	589	Vitiorum duo summa genera	325
reddit	589	Vitium omnes vituperant	286
Vir & vxor sunt voces quæ ad aliquid referuntur	589	Vitium pestiferam voluptatem habere	177
Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt	107	Vitia sunt voluntaria	98
Virginitas nihil emolumenti affert, si commiseratio & humanitas absit	103	Vitium primò fugiendum est	380
Virginitatis certamen magnum ac præclarum est	643. 644. 645. 146	Vitium, difficilis quædam res est	208
Virginitas quid sit	176	Vitij finis est initium virtutis	533
Virgo ex eadem, qua David, tribu ortum duxit	3		
Virtuti regnum debetur	193. 194		
Virtus, maximum bonum est	311		
Virtutem, verè virtutem esse	228		

Index.

Viciosus à vicio suo appellari molestè ferre non debet	69	Vrsus voracitati studet, <i>χαρμιμαργει</i>	254
Vitem cur Dominus seipsum appellavit	67	Vires veteres, quòsnam Dominus appellavit	22
Vino autem non iam ego, vivit autè in me Christus	360	Vulgare dictum	50
Vivere quis propriè dicatur	647	Vulpes foveas habent	6
Vivere non videntur, qui perturbationibus agitantur	270	Vultures prata & hortos pretereunt, cadauera volatu petunt	386
Vivus sermo	43	<i>ἄσθητος</i> insolens quis	658
Vtrò ac sponte sua communicare <i>ἐκυσίως</i>	167	<i>ἄποπασμὸς κατευναζῶν τῶν παθῶν τοῦ οἰδύματός</i>	5
Vnram habebat lex futurorum	152	<i>ἄποκαγι</i> , propensio ad obediendum	2
Vnigenitus & primogenitus	372	<i>ἄπολα</i> , quæ cicatricem præmaturè duxerunt	274
Vnigenitus Deus	507	X	
Vnum est probrosum, vitium scilicet	510	X Erxes domare non potuit Athenienses	368
Vnus dies Domini tanquam mille anni	595	Z	
Vnum hoc ardè atque ardèti animo teneo, quòd, quantum in me situm est, omnes salutem consequi cupiam	653	Z Acharias cur iniquitatem super mansuram plumbi sedentem viderit	373
Vocavit Dominus in nomine Domini	260	Zacharias vocis usum amisit	94
Voluntaria captivitas	53	Zachariæ silentium, quid significet	52
Voluntaris est laudare	510	Zebedæi filiorum matris petitio	54
Nullum Voluntarium scelus attingere	149	Zizaniorum sator	75
Voluntas facile movetur	347	vis abeuntes colligamus Zizania	75
Voluntas nuda non sufficit	211	Zosimus prædonum dux	536
Voluntas etiam laudanda	119	Zosimus sexcentis suppliciis dignus	651
Voluptatis somnus	36	Zosimus seruo patre natus	501
Voluptas vitutis comes	323	Zosimus etiam senex, improbitate iuvenes superare	508
Voluptati cedit vilitas	300	Zosimus voracitatis notatus	159
Voluptas pœnam accersit	58	Zosimus & Martinianus, indomiti ac stupidi homines	133
Voluptati irascimini, & non peccabitis	321	Zosimus fera implacabilis	518
Voluptas spinarum ferax	84	Zosimus, indomita fera 227. dæmon humana forma præditus	
Voluptatum bellum intestinum conficere maximè est gloriosum	656	Zosimus ætate presbyter, libidine omnes superans	639
Voluptates corporis lepidæ sunt & fallaces	638. 639	Zosimus, vitij promptuarium, impudentiæ thesaurus	234
Voluptas præpostera atque inordinata fugienda	142	Zosimus vitia omnia in se habere, virtutis autem ne vestigium quidem vllum	592.
præfens Voluptas pœnam accersit	58	ab humani generis cætu proscribendus, ut bellua humanam formam gerens, aut pestifer dæmon, naturæque hostis	
Voluptates corporis innumeros cruciatus accersere	576	Zosimus omnibus vitiis infectus	496
Voluptas præfens belluina, virtutem apud pleròsque superat	286	Zosimus specie tenus presbyter, urbis piaculū, ecclesiæ labes, libertatis probrum	582
Voluptas sexcentorum malorum radix per-spiciua est, rabies ante congressum, in eo haud dubius furor, atque eiusmodi agitatio, quæ nullo frænò coerceri queat: post eum, furoris potiùs leuatio, quàm voluptatis fructus	324	Zosimus ignobilis fastuosus	579
Volucres cœli nidos habent	6	Zosimus affectionis carnis habenas remittere	653
ad Vomitum reuerti, quid	46	Zosimus impius, qui diuina oracula fuitiles quasdam nugæ & præstigias esse cœset	491
Vota præstanda	158	Zosimus rerum omnium inscitia laborans & impius 585. nullum sceletis genus intactum reliquit	
Urbani tumultus fugiendi	32		
Urbes tumultibus laborantes fugere	74		
Urbes marò cinctæ sunt vsque ad cœlū	229		

FINIS.

SACRARVM OBSERVATIONVM LIBRI DVO.

R. P. IACOBO BILLIO PRVNÆO,

S. Michaëlis in Eremito Cœnobiarcha, auctore.

AD LVDOVICVM BARVM GREGORII

xiiij. Pontificis Summi Prodatarium.

PARISIIS,

Apud GVILELMVM CHAVDIERE, via Iacobæ,
sub insigni Temporis, & Hominis syluestris.

M. D. LXXXV.

LVDOVICO BARO, VIRO INTEGER-
RIMO, ET PRODATARIO PRVDENTISSIMO,
Ióannes Chatardus obsequentiſſ. S.

ANCTI *Iſidori Peluſiote* *Epistolae Graecae*, à
Reuerendo Patre, Iacobo Billio, Sancti Michae-
lis in Eremito Canobiarcha, amico tuo summo, La-
tinis factas, tandem in lucem emisimus, & ex
prelo, cui iam pridem eas commiseramus, ad um-
bicum perductas eduximus. Qua verò de causa
candiu ibi consenuerint, ex epistola Nuncupato-
ria, quam operi Epistolico praefiximus, intelliges.
Cui, ad iustiore[m] voluminis magnitudinem, duos

Sacrarum Observationum libros adiecimus, quos idem amicus tuus certissi-
mus contexuit, & quos propria ipsius manu conscriptos inter eius chartas, ad-
uersaria, & lucubrationes, (quae *λεωδον*, ut omnes Catholici norunt,
οὐκ ἀπόδεξι) inuenimus. Ex quibus magna, ni fallor, rei literariae adnaſce-
tur utilitas, & facilis Christiano Lectori parabitur & complanabitur via ad
percurrenda Orthodoxorum illorum Sanctorum Patrum monumenta: in
quibus multae erant saeabrae, multi scrupuli, multae horridorum tesquorum (ut
cum Lyrico loquar) asperitates, atque errata quàm plurima, quae irrepsissent
vel Typographorum incuria, vel Amanuensium incitia, vel etiam ipsorum
quandoque Interpretum oscitantia. Labi enim proclive est, & nullus est adeo
Lynceus & perspicax, qui aliquando non caecutiat, aut hallucinetur. nullus
tam prudens, qui interdum non fallatur. nullus adeo vigil, qui aliquando non
oscitet. Vt dicam, quod res est,

-- quandoque bonus dormitat *Homerus*.

Sed, ut plura vident oculi, quàm oculus, & ut posteriores curae sapientiores
esse solent, ipse velut spicilegia quaedam facturus, ex his quae ipsorum Inter-
pretum, tanquam messorum quorundam manus fugerant, cepit, cum priscos
illos Authores legeret, ea adnotare, quae censura, correctione, & animaduer-
sione digna viderentur. Quod ei (ut vir erat multae lectionis, & heluo qui-
dam librorum, & in antiquis illis Graecis Scriptoribus omnium maxime ver-
satus) non multum negocij exhibuit. Erat enim, ut nosti, adeo emunctae naris,

Epistola.

ut facile, οὐδ' αὐτὸς ἰχνυλάτωτος more, indagaret & odoraretur, ubinam lepus (ut ita loquar) latitaret, hoc est, ut ego interpretor, mendum & erratū, si quod esset, statim detegeret, ac verum genuinumque sensum reponeret. Sed nihilo minus hoc scribendi genus ei tandem displicere cepit, quod nonnihil fastus & supercilij ei subolere, ipseque adeo sibi correctorem Aristarchum, & severum Censorem agere videretur. Quamobrem hoc opus (quod alioqui ferè in immensum protrahere poterat) ad alia properans intermisit: Unde secundus harum Sacrarum Observationum liber brevior & concisior remansit. Què itaque amor repurgandorum & castigandorū priscorum illorum Authorum (quos ipse φιλαρχῶς semper unice coluit) & rei literariæ utilitas ad hoc opus primò impulerat, ipsum Christiana quædam humilitas & verecundia ab eo renocavit. Tantò enim diligentius semper abhorruit à scientia illa quæ inflat, quantò amantior illius fuit quæ edificat. Humilis itaque (ut cum Scriptura loquar) in oculis suis, licet testimonio conscientie suæ, ab eiusmodi fastu vacuus esset, voluit tamen in alienis talis apparere, & omnem ostentationis suspensionem à se depellere. Quam notans in Leuuenclaiō amulo suo, ei obii- ciebat, quod D. Gregorius Nazianzenus Arrianis: Lenes, inquit, sibi sunt Judices, aliis autem seueri Censores, vulnera habent, & aliis vibices obii- ciunt: turpiter cadunt, & aliorum offensusunculas exagitant: in cæno volutantur, & ex aliorum maculis voluptatem sibi fingunt: denique oppressos trabibus oculos habent, & festucas aliis probro vertunt. Sed hæc maximè in eos qua- drant, qui ex aliorū censura & reprehensione doctiores & perspicaciores ha- beri volunt: ut qui ex aliorum vituperatione & insectatione inanem aliquam sanctioris vitæ laudem & gloriam aucupari student & putant, à qua hic no- ster Billius semper fuit alienissimus. Vnde, ni fallor, nihil minus sperabat, quàm hosce aliquando edendos & euulgandos libros proponere, sed potiùs apud se condere & seruare, ac sibi Musis que (ut aiunt) canere. Quæ fortasse caussa fuit, cur animam agens, & in eo morbo, cum quo diu consiliatus tandem in- teriit, licet rebus aliis omnibus ad rationis calculum rectè prudentèrque sub- ductis, de his tamen libris ne verbum quidem vllum fecerit, eos fortasse, tan- quam quosdam abortiuos, vel luce indignos existimans, vel potiùs, ut dixi, ne Criticus, vel elatus quidam Censor videretur. Sed cum pleraque amicorum suorum, eorūque maximè, quos postremæ voluntatis suæ Procuratores & executores nominauerat, iudicio & prudentia commisisset, ac reliquisset, mei officij esse duxi, hos duos Sacrarum Observationum libros, germanos eius fœ- tus, orphanos & posthumos, sub progenitoris sui nomine in lucem emittere: alioqui me nomini eius, & rei literariæ magnam iniuriam facturum ratus, si hoc talentum viri tanti, & de me tantopere meriti, sudario inuoluerem, aut humi defossam, vel in Musco, scrinio-ve aliquo reconditum seruarem. Absit

verò à

Epistola.

Verò à me tantum nefas, quin potius omni studio, industria, & diligentia in- cumbam, ne (quantum in me fuerit) quicquam ex eius scriptis & lucubratio- nibus decidat, nève folium eius aliquod defluat: ut Autumno desinenti φυλλοκόλλῳσιν arboribus accidit. Enimuerò, iuxta Domini præceptum, fra- gmenta eius colligam, ne percant, sed potiùs seruentur ac prodeant in cibum famelica illius plebis, quæ hoc in deserto fide sequitur Christum, & eorum de- nique paruulorum, quibus diuini verbi frangendus est panis. Spicas itaque, exemplo Ruth Moabitidis de agro hominis potentis & magnarum opum col- ligo, in sum pauperis Noëmi, siue mulieris illius, quæ (ut ait Propheta) fa- cta est quasi vidua. Vir autem iste potens & magnarum opum, hic est noster Billius, potens quidem verbo & opere, doctrina & moribus: & diues, non tam auri & argenti (quæ modica & exigua sunt opes, fluxa, caduca, falla- ces: quarumque, ut Publius Syrus ait,

Fortuna vitrea est, quæ cum splendet, frangitur.)

quàm magnarum illarum opum, quas cumulata & supereffluente mensura ab eo accepit, in quo sumi thesauri scientiæ & sapientiæ absconditi: quibus quidè opibus ille Dei Ecclesiam locupletauit & ornavit. Vnde propediem spero, Deo auspice, alias quasdam eius maiores opes ad mensam dare, & in publicum proferre, nempe sub præalum mittere varias ipsius epistolas, Latinas, Græcas, & Latinogræcas, summa pietate, eruditione, & elegantia non modò aspersas & conditas, sed etiam plenas, & ita refertas, ut ab ipsa Peitbo, seu Suade- la dictatas putes, quas pro varietate temporum annis abhinc viginti ad va- rios, eosque nostri sæculi longè doctissimos, scripsit. In quibus crebra, mi Bare, honorificaque tui mentio fit, iis maximè in epistolis, quas ad Illustriss. & Re- uerendiss. Cardinales, Sirletum & Carafam, aliosque totius Italia, qui Ro- mæ agunt, eruditissimos, dedit: quos sæpius compellasti, atque etiam, ferè com- pulisti, ut è suis Museis & instructissimis Bibliothecis, quas frequenter & subinde scrutatus es, Græca exemplaria Orthodoxorum Patrum tuo Billio commodarent. Nec modò hanc tibi curam demandabat, sed, si quid etiam istic esset ei negotij, ad te vnum referebat, & in sinum veri amici effundebat. Te enim semper talem nouit & expertus est, vnde ut in corde (cui tu fixus eras, medullitusque inharebas) ita & in ore eius, sæpe versabaris. Quod si de te, ubicunque esset, sermo aliquis institueretur, mirū quàm arrectis auribus asta- ret, & quàm copiosum & disertum tui præconem se præberet. Cuius etiam causa & hanc Ecclesiastici sententiæ crebris usurpabat sermonibus: Amico fideli nulla est comparatio, & non est digna ponderatio auri & argenti contra bonitatem fidei illius. Neminem enim hæctenus noui (quod verè & audacter dico) qui ius amicitie religiosius coluerit, qui de amicis magis sollicitus fuerit, & qui eorum gratia se, suaque omnia libentius impenderit. Hac in re præ

à iij.

Epistola.

amoris Zelotypia & ardore difficile se à quoquã superari patiebatur: tantum agebatur, quod facultates alacritati & voluntati (ex qua tamen vera metienda est amicitia) non responderent. Qui cum multis officiis à te vinceretur, tibi que multis nominibus se deuinctum agnosceret, omnem viam excogitabat, qua gratiam & benevolentiam illam tuam rependeret. Quae sanè erga eum tanta fuit, ut tuo exemplo satis confirmaueris, quam verè à Salomone scriptum sit, Fortis dilectio ut mors: quinetiam ostenderis, eam morte ipsa fortiorem. Neque enim eius interitu est aliquando relaxata, vel imminuta: sed potius auctior & vegetior facta. Vera enim piorum amicitia, qua virtute coaluit & conciliata est, intermori non potest. Lampades eius, lampades ignis, quae nullo aquarum flumine & torrente extingui possunt: potius magis ac magis inardescunt, atque igniculos quosdam semper proferunt, quoties aliqua bene merendi de amico sese offert occasio. Quod non modò erga hunc tuum Billium, eiusque fratrem Reuer, Priorem Carthusiae à Gallione (tibi etiam nomine virtutis, quae in eo semper enituit, Charissimum,) dum hac luce ambo fruere, patefecisti: sed etiam ipsi vita functis in eos omnes quos aliqua ratione & amicitia ipsis copulatos intelligis. Quod & nuper in Reuer. Patrem Godefredum Billium Sancti Vincentij Laodunensis Cenobiarum eorum fratrem locupletissime ostendisti, ubi omnes tuae amicitiae nervos intendisti, & quantum haberent virium palam fecisti: quasi non in eum unum, sed in ipsam fratrum triadem hoc officium conferens & congerens. Vnde etiam explicari non potest, quantum ipse se tibi deuinctum & obstrictum sentiat, ac praedicet, & quantas tibi gratias habeat, quantasve referre posse desideret. Quamobrem verè de te, quod Noemi de Booz, dici potest: Benedictus es à Domino, quoniam eandem gratiam, quam praebuisti viuis, seruasti & mortuis. Itaque ita viuos & mortuos, terrenos & caelites, pleniori obsequio tibi demereri voluisti. Caelites dico, nec mea me fallit opinio, non enim dubito, quin duo illi, qui iam hinc emigrarunt, & quorum ante animus, vitaeque ratio tota caelestis erat, modò in caelis non sint. Qui quamdiu hic egerunt, fuere duo candelabra aurea (ex auro quidem illo ignito & locupletante conflata) quae in domo Domini supra modium posita, omnibus fidei domesticis illuxerunt. Duae etiam oliuae, quae (sicut oliua fructifera in domo Domini) oleum illud expresserunt, quo piarum animarum lampades ornantur & accenduntur, ad excipiendum sponsum, eumque sequendum in caelestem illam aulam, in qua nuptiae agni cum choreis & perenni exultatione celebrantur. Vera etiam duae quaedam mysticae vaccae, quae recto tramite, & non declinantes neque ad dextram, neque ad sinistram, à semitis mandatorum Dei, portarunt arcam Domini, vel duo etiam iuueni ad portandũ Christi iugum suaue, cõiunctissimi, & ad eius agrum Crucis aratro proscindendum & excolendum aprissimi.

Quos

Epistola.

Quos duos Billios fratres, Iacobum & Ioannem, ausim etiam alius duobus fratribus agnominibus Iacobo & Ioanni (quos Dominus à prædicationis & Theologia excellentia, filios Tonitruum nominauit) comparare, ut veros eorum re & nomine imitatores. Nescio an Gallia nostra alioqui frequens, & tot hominum millibus abundans par aliquod fratrum huic simile hodie alat, aliquando ve protulerit: siue generis nobilitatem, siue virtutis studium, siue singularem pietatem & vitam sanctimoniam, siue multiplicem eruditionem, siue sancta & erudita eorum scripta & monumenta, siue alia eiusmodi omnia, unde vera laus peti potest, & quibus insigniter ornari fuerunt, spectemus. Et hos tibi amicos paraisti, ut cum defeceris, in aeterna illa tabernacula te recipiant, in quibus haud dubiè ciues caelici & domestici Dei facti, iam laeti conquiescunt. Nemini eorum, qui norunt, quam piè & inculpatè vixerint, quamque diligenter Sanctorum calles secuti sint, & quam sanctè & alacriter ex hoc ergastulo euolarint, & in Domino obdormierint, obscurum & dubium esse potest, quin iam in caelis habitent, in quibus dum hic peregrinarentur, thesaurum suum omnem reposuerant, suasque opes eò præmiserant. Vnde parum abest, quin eis, ut ceteris caelitibus, preces votaque offeram, Sanctosque illos Patres æmuler, qui in beatorum numerum coetaneos & amicos suos vitam sanctos non dubitarunt reponere, & suffragia eorum mendicare, caelestemque opem implorare. Hinc Gregorius Nazianzenus D. Cyprianum, Basilium, Athanasium, precatur, ut de caelis eum aspiciant, ac inuent. Nec minus verè de Billio nostris dici puto (absit inuidia verbo) quod ipse de patre suo nuper defuncto scriptum reliquit. Non puto, inquit, quin hoc nunc quoque tantò magis deprecatione sua, quam prius doctrina, præstet, quanto nunc magis Deo appropinquat, ut qui corporeas compedes excusserit, ac limo illo mentis puritatem inficiente, liberatus sit, nudusque cum nuda Principe illa & purissima mente versetur, Angelici ordinis dignitatem & fiduciam (nisi hoc dictu audax est) consecutus. Verùm ne quid etiam hac de re audacius proferam, & temerè in Ecclesia messem falcem mittam, hoc ei negotium totum committendum est, quae sensuum & mysteriorum Christi promaconda de iis iudicare & statuere debet ac solet. Ei enim, ut fidei sponsa, clauis cellae suae vinariae, & arcanorum suorum, reliquit, quae si quis volet intelligere, ab ea sumat, & in ipsa veri Samsonis virula aret, oportet. Cum autem charitas nunquam excidat, sed potius augeatur & inflammetur in supernis illis beatorum sedibus, in quibus & ipsi sedere mihi videntur, non est existimandum eos caelesti neectare ita temulentos, ut, quemadmodum ille Pharaonis Pincerna rebus ad votum succedentibus oblitus est Interpretis sui, ita tui, quem hic amarunt & coluerunt, hodie sint immemores: at potius, ut Ioseph, postquam ad regni gubernacula peruēnit, fratres suos licet de se male meritos, fraterno amore & honore cõplexus est.

ã iiii

Epistola.

ita & te quoque de ipsis bene meritū non summa prosequantur benevolentia, acceptamque hic à te gratiā tanto cumulatiore mensura tibi rependat, quam id uberiores fructus affert terra illa vinentium, in qua hodie beatas illas animas degere arbitror: nempe, pro pinguedine terrae, de rore caelesti, hoc est, pro terrenis caelestia largientes. Iam illi velut igneo Eliae curru in caelum subuecti, tanquam priores quadam duae rotæ, te & Reuer. Patrem Godefredum Billiū fratrem suum chariss. velut duas posteriores ea, quā iam triuerunt, via trahunt, & auxiliares manus porrigunt, ut perenni illa simul cum ipsis gloria fruamini. Cuius ego ut simul etiam particeps fiam, & ad eam vobiscū rapiar, vobis adiungi, & alicui istarum rotarum radio alligari cupio & flagito. His itaque omnibus diligenter appensis, & perspecta fraternā illa necessitudine, quæ tibi cum ipsis intercessit, nullus se obtulit, cui potius quàm tibi hi duo Sacrarū Observationum libri dicandi viderentur. Quemadmodū enim hic noster author suam illam erga te amicitiam, dum adhuc superstes esset, publico quodam de te elogio, & dedicatione secundi libri Sacrarum suarum Anthologiarum testari & profiteri voluit: ita æquum visum est Reuer. Patri San-Vincentiano Abbati, germano eius charissimo, & Domino à Sancto Petro, & mihi (nempe tribus postremae suae voluntatis Interpretibus) ut eius (in quem etiam mortuum omne pietatis & officij genus exercebat) isti quoque duo libri, velut quidam posthumi, tanquam nouum aliud quoddam pignus sacrae ac mutuae vestrae benevolentiae, tibi nuncuparentur. Et quidē Sacrae illae Anthologiae, & haec quoque Sacrae observationes, viro sacro, hoc est, tibi rebus sacris addicte cōsecrandae erant. Nam quā sanctē & fideliter, quā prudenter & gnauiter summa Reip. Christiana negotia, in eo honoris gradu, ad quē tua te virtus euexit, tractes, unicuique notum ac comperitū est, & ipsa quoque Respublica magna cum gratulatione clamat & proficitur. Verē Spartam, quam nactus es, magna cum laude, magnōque cum amicorum tuorum plausu exornas. Nec verō id tantum praestas, sed ubi primū grauibus & seriis illis negociis, tanquam e manibus Liae, te tandem aliquando expedire & extricare potes, mox velut pulchrioris Rachelis amore incensus & raptus, in eius amplexus ruis, & animum curis illis relaxatum & vacuum, dulci & grata rerum spiritualium & caelestium contemplatione refoues & pascis. Testes sunt libri illi, summa pietate & eloquētia conditi & referti, quos in Ecclesiae Gallicanae edificationē & incrementū edidisti, & de Italico sermone in Gallicū ornatē & eleganter traduxisti. Librorū haec sunt epigraphae seu inscriptiones, Speculū interius. & Tractatus interioris Orationis. & De cognitione & victoria sui ipsius, qui ex ipsa fronte & titulo satis indicat, quantumperē eorū Author & Interpretes à rebus istis terrenis & imis abducti, & ad spiritualia & caelestia erecti ac prouecti fuerint. Tibi itaque multis nominibus hi Sacrarū Observationū libri dicandi erant, quos sacer amicus

tuus,

Epistola.

tuus, & Verē sacer author concinnauit. Ut enim prophani prophanis, & obsceni obscenis delectantur, & quisque similibus gaudet: ita noster Billius totus Deo rebusque sacris deditus, omne studium circa sacros & Orthodoxos illos Graecae Ecclesiae faciliē principes Scriptores collocauit. Hi sunt, D. Ignatius, Irenaeus, Epiphanius, Origenes, Gregorius Nazianzenus, Gregorius Nyssenus, Basilius, Chrysostomus, Eusebius, Theodorus, Euagrius, Damascenus, Nicephorus, & alij, quorū scripta & monumenta ab innumeris mendis, quibus scatebant, vindicauit, multa in eis loca restituit, emendauit, & illustrauit: ita ut haec Observationes loco doctorum Cōmentariorum saepe esse possint. In quibus quodnam institutū suum fuerit, quāve ratione procedat, ipse in his Observationibus alicubi his verbis declarat. Si Latina, inquit, cū authoris mente & sententia cōsentire reperio, Interpretis industriae faueo, atque applaudo, sin autē eadem ab ipsa dissentire cōperio, id in eorū gratiam annoto, qui non eos in literis Graecis progressus fecerūt, ut huiusmodi errata per se animaduertere possint. In quo tamē eam ubique modestiā tenere studeo, qua cum vti par est, qui se quoque hominē esse, atque in multis per sepe offendisse, atque etiā offendere nō nesciat. Leuiora autē errata praetermittere solet, ne (ut ipse loquitur) in mustaceo laureolam querere videatur. Interpretē verō aut Correctorē non solum semper agit, sed interdū etiam Scholiasten, perardua saepe quadam illustrans, non modō in Graecis illis authoribus, quos castigandos & restituēdos suscepit, sed & in Latinis quibusdam. Subannotat etiam quandoque, quae parū Orthodoxe à priscis illis Patribus ei dicta videntur, ne quis imprudēs ad huiusmodi scopulos impingat, fideique naufragiū faciat. Nam postquā in Eusebio, & Socrate Historiae Ecclesiasticae scriptore ea animaduertit & emendauit, quae ab interpretibus nō fuere satis animaduersa, & fideliter versa, etiā Authores ipsos stylo confodit & arguit, quod Haereticis fauere & astipulari interdū videantur, hunc quidē, quod in Nouati, illum verō, in Arrij partes propendat. Multa namque apud Socratē Nouatianismum, ut apud Eusebiū Arrianismum redolēt. Qua etiam de causa Billius noster, multorum amicorum hortatu & precibus ferē persuasus, in votis habebat aliquos Orthodoxos Authores integro traducere, quos nonnulli labe haereseos infecti Latinos fecerunt, licet in multis rem & verba doctē & fideliter assequuti sint, existimans spoliandos Aegyptios, & ab iniustis possessoribus Ecclesiae thesauros excutiendos & eripiendos: ne videlicet quid haberent cum ea cōmercij, quam ubi suppetit facultas, profcindere, laniare, & oppugnare nō desinunt. Quae enim societas luci ad tenebras? Quae cōuentio fideli cū infideli? Nec iniuria Lacedaemonij reuiciebāt ex ore impij & scelerati profectam sententiā, quantumvis probam & Reipublice utilē, quippe quae ab indigno prolata esset. Quare iubebāt eā à pio quodā cine excipi & proponi, ut ab eo potius, quā à scelerato illo accepisse viderētur.

Epistola.

Sincerum, nimirum, est nisi vas, quodcumque infundis acescit. & impurior semper videtur aqua, quæ per impuros canales manat. A coinquinatis videlicet, atque infidelibus nihil est mundum, sed inquinata sunt eorum mens & conscientia. Itaque consultius fortasse fieret, si ab Orthodoxis tractarentur & traducerentur, quæ ab eis qui parum pie de fide senserunt, translata & elaborata in Ecclesia leguntur. Nisi id fortasse non sine mysterio hæcenus toleratum est, Spiritu sancto opera & industria improborum Ecclesiam ædificante, qui lingua Cayphæ, & calamo Pilati, & ministerio alitis immundæ Prophetam pascentis uti voluit, ad maiorem Dei gloriam, quam (ut in Pharaone) per inimicos suos promouere solet. Verum, quacumque occasione eorum lectio & Versio in Ecclesia toleretur, saltim veri Christiani Doctoris fuerit, eorum errores detegere & indicare, ne incauti aliqui & minus perspicaces eò impingant. Quod magna cum laude & utilitate noster Billius his Sacrarum Observationum libris præstitit. Qui ut tibi probentur, eosve libenter excipias, non est alieno præconio & commendatione opus: sat tibi locuples commendatio fuerit sacra illa inter te & ipsum Authorem amicitia, tot officiis testata & confirmata. Satis etiam se commendabilem reddidit singularis eius pietas & eruditio, quibus monimenta eius referta non modò nobis, aliisque vicinis & amicis, sed etiam exteris & peregrinis quibusque cordi sunt, & admirationi. In hoc tantum mihi laborandum, ut me in numerum obsequentiissimorum amicorum tuorum adscribas: Quod etiã meo quodam iure d. posco. Nam quotquot ille Mæccenas meus charissimus & obseruandissimus amicos habuit (habuit autem quàm plurimos, & quidem omnes pietatis & literarum studiosos, nempe sui similes) tot mihi conciliaffe & reliquisse videtur, saltim inclinatione quadam voluntatis in me propensiores reddidisse. Hæc enim vis est vera amicitia, quæ cum duobus pluribusve intercessit, ut ex ipsis, velut ex uberrimo fonte, ad alios etiã aliqua ratione eis coniunctos, tanquam ad riuulos deriuetur. Rem ergo à fonte arcesso, atque alienis meritis (cum propriis caream) gratiã tuam & beniuolentiam mendico, & ex ipsius redundantis & superfluentis vestre necessitudinis stillis aut rore irrigari & aspergi postulo & desidero. Et ego vicissim ea te obseruantia colam, qua Pyladem illum tuum (vos enim, ut Pylades & Orestes, ut Castor & Pollux, ut David & Ionathas, aliud par amicorum constituistis, & posteritati venerandum reliquistis) semper colui. Quin insuper Deum opt. max. obnixè precabor, ut sancta tua desideria promoueat, & labores illos tuos, quos die nocteque pro Repub. Ecclesiastica feliciter subis, ita secundet, ut labores manuum tuarum (ut cum Propheta loquar) aliquando cum Billio tuo, imò & nostro, manducare valeas in regno illo, in quo Manna absconditum editur, nec esu consumitur. Vale, vir integerrime, & Prodatarie præstantissime, & nos tui amantissimos ama.

Parisius Calend. April. an. Dom. 1585.

TΩ

ΤΩ ΑΤΤΩ ΚΥΡΙΩ ΒΑΡΩ ΔΩΔΕΚΑΣΤΙΧΟΝ.

ΘΕΙΟΝ Αείσεργον, Βάρε, σοι Χάριτας, δι' οἷσα
 Προσφανεῖ τὸν σὸν (δέχυσσο) Βιλλιάδην.
 Δέχυσσο Βιλλιάδην, ἐπιφιθμιον, οὐ πεθνεδσιν,
 Ἀλλὰ ζωῆς, ἧ γὰρ πάντοτε θεῖος ἀνήρ.
 Οὐκ οἶα δ' ἀρχαίαν ἔδε Ρωμυλίδαισι θεάνασσε
 Βιλλί' ἀ τοῖςδε θεόνοισι πρὸς Φαλα φήσας ἄν.
 Ἀλλ' ἑτέροισι ἀγνώστ' ἐγγωρίσαθ' οἶα πρὶς ἴδρις
 Κίμλαχος εἰς πόντου βένθεα βυθοδρόμος,
 Ὃς δὲ γαλαίαν πολλὴν ἡελά λείψαι ἔρυσσε
 Βυσσίδει ἠὲ εἰς φάος ἡελίου.
 Ἄσ' ἱεραῖς ἐν Σκέψεσ', ἰδὸν, σαρηδὸν ἄθροισεν
 Οἴμασιν ἂν Δυγκεύς, ὡς νῶ Ἀναξαγόρας.

Latine, ad verbum.

EIDEM D. BARO DODECASTICHON.

DIVINUM Aristarchum, Bære, tibi Charadus, quem nosti
 Dedicat tuum (accipito) Billiaden.
 Accipito Billiaden, annumerandum, non mortuus,
 At vivus, vivit enim semper divinus vir.
 Non sola autem veterum hic Romanis explanavit
 Libros, quos hisce temporibus recentes dixeris:
 Sed aliis ignota notificavit, ut quispiam peritus
 Præcepit in ponti vada urinator.
 Qui quidem naufragiorum multorum pulchras reliquias extraxit,
 E fundo Eoi ad lumen solis.
 Quas sacris in Observationibus, en, cumulatè aggescit,
 Oculis cum sit Lynceus, ut mente Anaxagoras.

Pe. Morelli Turon. Lochij.

A Nimaduersa quaedam in libello D. Gregorij Nysseni, de Virginitate, Cap. 1. pag. 1.	Erasmi in Chrysofomo lapsus aliquot notantur, Cap. 19. p. 26
Theodoriti loca aliquot emendata & illustrata, Cap. 2. pag. 2	Quid per luminum diem apud Greg. Nazianz. significetur, Cap. 20. p. 29
De Basilio & Chrysofomo, duobus Casariis, Acrio & Acrio, Cap. 3. pag. 4. & 5.	Ioca quaedam in Latina Oecumenij interpretatione emendantur, Cap. 21. p. 30
Antonij Melissa multis locis restituta & emendata, Cap. 4. p. 5	Quidnam <i>σωτηριος</i> significet, C. 22. p. 34
Emendatur multa ex libr. 2. Melissae, C. 5. p. 7	Producuntur loca quaedam ex Greg. Naz. quae à Dionysio Areopagita mutuatas esse videtur, Cap. 23. p. 35
De crudelitate in naufragos: vbi etià Paulinus emendatur, Cap. 6. p. 10	Emendata quaedam in Homiliis Chrysof. in Acta, Cap. 24. p. 36
De vocabulo <i>δυσωστ</i> , & quid de eo memoriae prodidit D. Ambrosius: & de altera eius significatione apud Origenem, Cap. 7. p. 11	Ammianum Marcellinum à Greg. Naz. minime dissentire in his quae de Iuliani leuitate scribit, Cap. 25. p. 40
Emendata aliquot loca ex Origenis in Iob commentariis, Cap. 8. p. 12	Censura de Socrate historiae Ecclesiasticae scriptore, Cap. 26. p. 41
Basilij & Chrysofomi lucubrations quaedam ab Erasmi censura vindicatur, Cap. 9. p. 13	Indicantur loca quaedam, in quibus Eusebius partim orthodoxe scribere videtur, C. 27. p. 42
Notata aliquot loca, in quibus Erasmi interpretatio à D. Basilij verbis discrepare videtur, Cap. 10. p. 15	Emendatur loca quaedam eiusdem Eusebij, Cap. 28. p. 44
Quae notanda videantur in eadem Erasmi interpretatione, Cap. 11. p. 17	Duo loca eiusdem Eusebij ab interprete omissa, Latine redduntur, Cap. 29. p. 47
Maximi sententiae nonnullis locis à mendis repurgatae, Cap. 12. p. 20	D. Augustini locus illustratus, Cap. 30. p. 48
Quid multi graues Theologi, ac praesertim Clemens Alexandrinus, de externis disciplinis senserint, & de Gnostimachis, Cap. 13. p. 21	Corriguntur multa in libro Theodoriti de Questionib. Scripturae, Cap. 31. p. 49
Illustratus Chrysofomi locus in Hom. 9. in 2. Epist. ad Corinth. Cap. 14. p. 22	Chrysofomi loca aliquot indicantur, in quibus Interpres Graeca non assequitur, Cap. 32. p. 53
Passivitas vite quid significet apud Tertull. & vnde haec vox fluxerit, Cap. 15. p. 23	Irenaei Graecismi aliquot indicatur, C. 33. p. 55
Notata quaedam in collectaneis Nicephori, quae ad calcem historiae Ecclesiasticae Theodoriti adiecta sunt, Cap. 16. p. 23	Apud Irenaeum nonnulla emendatur, C. 34. p. 58
Vindicantur quaedam in Maximi de Charitate centuriis à censura Gesneri, & Oplowpaei, Cap. 17. p. 24	Epiphanius aliquot locis partim Graece restitutus, partim ab Interpretis erroribus vindicatus, Cap. 35. p. 60
Collecta nonnulla ex Epiphanio Haeret. 30. quae est Ebionitarum, Cap. 18. p. 24. & 25	Explicatur locus Dionysij Areopagitae, Cap. 36. p. 62
	D. Basilij loca quaedam integritati suae restituntur, Cap. 37. p. 63
	Observationes quaedam in Euagrij historiam, Cap. 38. p. 66
	De iis quos <i>σωειστικους</i> veteres appellabant, Cap. 39. p. 70
	Quid <i>ἀσινσις</i> , <i>μικρολογία</i> , <i>οἰονομία</i> , & <i>σωάγη</i> interdum lignificent, C. 40. p. 71

OBSERVATIONVM SACRARVM LIBRI SECUNDI SUMMA.

R igenis in Iob Commentariis multis locis repurgatus, Cap. 1. p. 73	Cap. 4. p. 90
Correcta quaedam in concionibus Chrysofomi in Iob, Cap. 2. p. 85	Annotationes quaedam in Irenaeum, Cap. 5. p. 91
Epiphaniij loca quaedam restituntur, C. 3. p. 85	Iuliani ad Antoninum Apologia quibusdam locis partim in Graeco, partim in Latina Perionij interpretatione correcta, C. 6. p. 93
Theodoritus locis quibusdam emendatur, Cap. 7. p. 94	Observatiunculae quaedam in D. Ignatij Epistolae, Cap. 7. p. 94

OBSER-

OBSERVATIONVM
SACRARVM LIBER PRIMVS.

Animaduersa in libello D. GREG. NYSSENI,
de Virginitate. CAP. I.

RODIT in lucem anno superiore D. Greg. Nysseni Libellus de Virginitate, sanè quàm eleganter & eruditè à Liniuicio in Latinum versus, quem cum libenter legerem, pauca quaedam obiter annotaui, quae hic ascribenda duxi. Itaque 9. cap. de vi ac potentia consuetudinis loquens, his verbis vtitur: *ὅθεν ἔτι τῆ φύσιν φευκτὸν ἔστι, ὡς ἐν σιωνηθεία γινόμενον, μὴ καὶ ἀπὸ δὴς ἀξίον ἢ ἀρετῶν νομοθεύσαι.* Quae verba ad hunc modum reddit interpres, Nihil natura tam fugiendū est, quàm quae res in consuetudinem abierit, eam

studio dignam atque amplectendam non videri. Ego tamè lubentiùs ita transtulerim: Nihil natura tam turpe ac fugiendum est, quin, si in consuetudinem abierit, praclarum & expetendum videatur. Eodem libro cap. 22. in his verbis, *ἔτι τὸν ὄζυον ἔπιπάρει*, rectè quidem interpres mendum inesse statuit: sed quòd pro *ἔπιπάρει*, *ἔπιπάρει* reponit, non admodum mihi probatur, legendumque potiùs censuerim *ἔπιπάρει*, *ἔπιπάρει*, *κατεπίγει*. Loquitur enim de auriga, qui pernicem equum scutica adurgere non solet. Sed hoc leue. Illud autem non perinde facile, quod sequenti capite habetur. Posteaquàm enim eleganti similitudine ostendit ei, qui colendae pietatis studio totum se deuotere cupit, faciendum esse, vt duce potiùs aliquem sequatur, quàm vt ipse sibi dux sit, hanc rationem subiungit. *ἔτι γὰρ ἐναργὲς ἔστι τὸ ἔπιπάρει τὸ ἀνάγκη ἑαυτοῖς ἔπιπάρει τῶν λυσιτελοῦντων τῶν κρείων. ὅτι δὲ καὶ τὸ κατατολμῶν τῆς τῆς ἀσινσις, μικρολογία, οἰονομία, & σωάγη.* Quorum verborum sententiam particula negatiua, quam addendam censet interpres, prorsus corrumpit. Sic enim vertit. Nam vbi studium hoc illustre, & tanquam in medio positum non est, necessum sit iudicium eius quod expediat nobis permittere. Atqui contrarium omninò vult Gregorius: nempe in rebus arduis duce ac praepceptorem adhibendum esse. Ego sanè hunc locum ita restitui posse puto, si pro *τὸν ὄζυον*, *τὸν ὄζυον* legamus, vt sit sensus: Cum perspicuum est institutum illud, quod sequimur, tum verò eorum, quae in rem futura sunt, iudicium nobis ipsis permittere debemus. At cum rerum nobis ignotarum experientia periculo non caret, tum verò duce ac praepceptorem adhibere conuenit. Haec autem postrema verba vel in Graeco desiderantur, vel certè eadè figura subaudiuntur,

A

qua post hæc Lucæ verba, Et siquidem fecerit fructum, subauditur, relinques eam. Est & alius locus eiusdem libri cap.vlt. qui mihi & emendationis & illustrationis cuiuspiam indigere videtur. Græca autem sic habent: *Ἐπιπέσει οἱ ἐνυπνιασῶντες καὶ τὰς ἐν τῷ ἡλίῳ ἀπάταις πιστοτέρως τῶν εὐαγγελικῶν διδασκάλων ποιῆ- μνοι, καὶ ἀποκαλύψουσιν τὰς φαντασίας, ὁμοιωθέντες.* Hinc somniatores, ait interpres, qui in ferarum ludibriis fidei plus quàm in Euangelij doctrina col- locent, & mentis suæ cogitata patefactiones appellēt. Ego verò cùm, quidnam per ferarum ludibria sibi veller auctor, nullo modo assequi possem, statim mihi venit in mentem, pro *ἡλίῳ*, *ὁμοίων* substituere. Nam hoc verbum bellè cum auctoris sensu conuenire videbatur. Verùm interim hærebam dubius, quinam essent isti somniatores, quos hoc loco Gregorius perstringeret. Quam tamen dubitationem mihi tandem sustulit Theodoritus. Is enim in Compend. hæret. fabul. lib. 4. de Messalianis loquens, ait eos, vbi maximam diei partem precibus impendissent, totos deinde se somno dare consueuisse. Ac tum à dæ- mone delusos reuelationes quasdam se vidisse asserere, ac futura prædicere co- nari. Et histor. lib. 4, cap. 11. de iisdem verba faciens, Manuum, inquit, opera- tionem, vt malam auersantur: somno autem se tradentes, somniorum spectra Prophetias appellant. Quæ quidem verba emendationi nostræ apertissimè altipulantur.

THEODORITI loca aliquot emendata & illustrata.

CAP. II.

IN TER eruditissimas Theodoriti lucubrationes non postremum meo qui- dem iudicio locum obtinet volumen illud, quo Polymorphus, Hæreticarum fabularum compendium, & diuinorum dogmatum epitome continentur. Quod cùm percurrerem, præter ea errata, quæ ad Græci codicis calcè ascripta sunt, nonnulla alia mihi animaduertisse videor, de quibus Lectores admonere nõ alienum fuerit: præsertim cùm ea in Latinam quoque translatione magna ex parte transfusa fuisse compererim. Quo quidem nomine iniquum esset in- terpretem accusare, virum doctissimum, ac de literis optime meritum, qui bo- na fide reddidit, quæ Græcum exemplar habebat, atque etiam aliquot voca- bula, quæ in Græco mendosa erant, rectè vertit: vt fol. 9. pag. 2. pro *ἀνύμνησε* probè coniecit legendum *ἀνέμνησε*, & fol. 57. pag. 1. *ἀκοπον*, non *ἀτοπον*, & 70. 1. *καρτεία*, non *καρτεϊαν*, & 78. 2. *πληρωσῶ*, non *κληρωσῶ*. Ego quæ præterea emendanda mihi videntur, hic subnectam, Igitur in Dial. 1. Polym. vbi citan- tur verba Irenæi, ante *ἐπιπέσει* pono *ὄν*, & post *ἐν τῷ*, addo *ἄπο*. Sic enim legendum esse constat ex veteri interpretatione lib. 3, cap. 27. vnde hic locus sumptus est. Non multò post profertur alius locus Irenæi ex eod. lib. cap. 32. vbi cùm in his verbis hærerem, *ἐπείπερ ἴση καὶ ἡ ἐν τῷ Μαρίῳ καὶ Ἰωδὸς*, consul- to rursus veteri Irenæi interprete, statim mendum deprehendi. Scribendum enim pro *ἐπείπερ ἴση*, *ἐπὶ τῷ*. Sicque in versione Latina, pro, Quandoqui- dem æqualis est eius in Mariam descensus, reponendum, Alioqui superuaca- neus fuisset eius in Mariam descensus. Eodem modo Dial. 2. fol. 29. pag. 2. vbi agitur de tempore, quo Christi caro formata est, corruptè legitur *ἡ ἐπιπέσειν*. Le- gendum enim est *ἡ ἐπιπέσειν*. i. salutationem, vt patet ex eo quod mox sequitur, *ἀπασιμὸν*, quæ vox eandem significationem habet. Et aliquantò post, vbi cita- tur Hilarius fol. 47, pag. 2. pro *τὸ δὲ φύσειν*, substituendum *τῶν δύο φύσεων*, quemadmo-

quemadmodum etiam rectè vertit interpres, vt etiam fol. 56. pag. 2. in his ver- bis, *ἡ ἐπιπέσειν τὰ αὐτὰ ἡ ἐπιπέσειν*, rectè legit *ἡ ἐπιπέσειν*. At non longè hinc, nempe fol. 58. pag. 2. aliud mendum est ex vnus literæ immutatione na- tum. Pro eo enim quod scribitur, *ἡ ἐπιπέσειν τὰ αὐτὰ ἡ ἐπιπέσειν*, re- ponendum *ἡ ἐπιπέσειν*, vt vel prima fronte deprehendent, qui paulum animum aduerterint. Sed illud maioris momēti est, quod mox sequitur. Loquens enim Theodoritus de morte Christi, quæ ipsi per summam iniustitiam illata, tyrannidem eam, qua iustè à diabolo genus humanum opprimebatur, sustulit: *ἡ ἐπιπέσειν τὰ αὐτὰ ἡ ἐπιπέσειν*, inquit, *ἡ ἐπιπέσειν*, καὶ τὸ ἡ ἐπιπέσειν ἡ ἐπιπέσειν. Quo loco quin pro *ἡ ἐπιπέσειν*, *ἡ ἐπιπέσειν* scribendum sit, nullo equidem modo dubito, tum quòd sensus perspicuè hoc postulet, tum quòd etiam non longo post interuallo his verbis vtatur Theod. *ἡ ἐπιπέσειν καὶ τὸ ἡ ἐπιπέσειν ἡ ἐπιπέσειν*. Rursus infra in eo loco, quem profert ex Eustathio Episcopo Antio- cheno de Inscriptioe graduum, insedit non leuis macula, quam vnus vo- cabuli mutatione eluere conabor. Quæro enim quid sibi hoc velit, quòd Deus *ἡ ἐπιπέσειν ἐπιπέσειν ἀποπέσειν* dicitur. i. ab omni probro & contumelia alienus dicitur. Sic enim vertit Heruetus, vt tolerabilem aliquem sensum erueret. Il- lud quidem inter eos, qui græcam linguam vel leuiter attigerunt, constat, huiusmodi vocabulum, *ἡ ἐπιπέσειν*, non solere iungi cum his substantiuis, quæ aliquam molestiæ significationem habeant. Quamobrem hic vel iusto sacra- mento contendere ausim legendum esse pro *ἐπιπέσειν*, *ἡ ἐπιπέσειν*, elegantia: quam quidem emendationem apertissimè comprobant ea quæ sequuntur.

Iam verò in Hæreticarum fabularum compendio, lib. 1. tit. de Saturnino, bis legitur *ἡ ἐπιπέσειν*, cùm alterutrum horum per simplex scribendum sit. Mul- tum enim inter vtrumque interest. Quandoquidem Christus, vt est apud Da- mascenum, *ἡ ἐπιπέσειν* quidem est, hoc est, non creatus, at non item *ἡ ἐπιπέσειν*. Hæc enim peculiaris nota est, qua à Patre distinguitur. Non multò post in hæresi Carpoctatis, ante *πεπληρωσῶ*, videtur addendum *τὸ πᾶν*, & sic in La- tino legendum; quæ in vno descensu rotum impleuerint. Infra rursus in hæ- resi Valentini, vbi agitur de numeris, qui apud Valentinianos in pretio erant, deformata sunt Græca, sed pristina suæ formæ restituentur, si pro *δύο καὶ ἑξήκοντα*, vnica dictione scribatur *δύο καὶ ἑξήκοντα*, eodémque modo in Latina translatione pro binarium reponatur, duodenarium. Hic enim numerus à Valentinianis plurimi fiebat, vt videre est apud Irenæum lib. 1. aduers. hæres. cap. 14. quòd videlicet vnus esset ex iis tribus numeris, ex quibus tricenarius conflaretur. In eadem hæ- resi, etsi id leue est, non tamen omittendum, nempe pro *μετὰ τὸν*, quòd inter- pres vertit accessisse, reponendum esse *κατὰ τὸν*, hoc est, descendisse. Sic enim legunt & Irenæus eod. lib. cap. 1. & Tertull. lib. aduers. Valent. At maioris pon- deris est id, quod proxime sequitur, *πᾶσι καὶ αὐτὸν τὸ ὄραμα ἰδιοποιῶν φασὶν* quæ sic ab Herueto reddita sunt. Dicunt enim omnia quæ videntur, eam sibi propria effecisse. Quo loco error inest in verbo *ἰδιοποιῶν*. Legendum est enim, *ἡ ἐπιπέσειν*. i. informare. Sic enim & vetus Irenæi interpres legit eo capite quod modo citauimus, & Tertull. lib. aduers. Valent. Imò etiam Græcus Irenæus apud Epiphanium *μορφωσῶ*. Quibus authoribus quis tandem erit, qui fidem habendam non putet? At in Manetis hæresi, quæ est vltima lib. 1. locus est, ob interpunctionis vitium, non satis commodè ab interprete redditus. Sic enim Græca legenda sunt, *ποτὲ δὲ πολλὰ λέγοντες εἶναι (Solem & Lunam) τὰς τῶν τελευτάντων ψυχὰς ἀπὸ τῆς ὑλης μετατρέψαι πρὸς τὸ φῶς*. i. Nonnunquam autem

Solem & Lunam nauigia esse dicentes, morientium animas à materia ad lucē traducētia. Nec verò hæc nuda coniectura ductus ita interpretor, sed grauiſſima Epiphaniꝝ authoritate nixus, qui hæref. 66. de Manete verba faciens, *ἡλίου γὰρ*, inquit, *ἡτοὶ πορῆμεῖα ἐν αὐτῷ λέγει τὰς δύο φασήσεις*. Deportari enim nugabatur Manes animas à Sole & Luna in beatorum regionē. Sed prosequamur quæ de Theodorito supersunt. Lib. 3. in hæref. Nicolaitarum, etsi cur *ἡλίου* & *σελήνης* legam, *ἡλίου* & *σελήνης* legam, *ἡλίου* & *σελήνης* legam. Lib. 4. in hæref. Arriꝝ, rectè vertit interpres, Cùm venter ad egerendū vrgeret. Neque enim dubitandū est, quin in Græco pro *ἐπιχειρήσει* scribendum sit *ἐπιχειρήσει*, quemadmodum & pag. seq. vers. ult. *ἡλίου* pro *ἡλίου*. At in hæresi Eunomiana, in his verbis, Zelum quidem prædicant, Græci codicis mendam imposturam fecit interpreti. Nam pro *καρῶν* legendum *καρῶν*. i. occultant, dissimulant. Infrà tamen idē rectè legit *μύσους*, non *μύσους*. Non longo interuallo, in Pſatyrianorum hæresi, græcæ interpunctionis vitium in fraude interpretem induxit. Sic enim legendum est, Pater Deus semper, &c. Contendebant enim Pſatyriani, Patrem semper Patrē fuisse, etiam priusquam genuisset. De quo præter Socratem vide Niceph. lib. 12. cap. 31. Iam in Apollinarij hæresi, *νομῆς* vocabulū. i. distributionis, vt Heruetus transfert, mihi suspectum est: atque haud scio an commodiùs fuerit, *τημῆς*. Quod tamen non nisi coniecturæ loco haberi velim. In Audianorum hæresi, meliùs vertit interpres, Prætexunt autem se fugere. Mendosè enim legitur in Græco *σκέπτονται*, pro *σκέπτονται*. Sicque etiam, vbi de Nestorio agitur, rectè idem legit *ἀνεξιχνίαστον*, nō *ἀνεξίτητον*, vt corruptè habetur in græco. In vltima hæresi, quæ est Eutychetis, pro *ἐκείνου*, quod nullo modo quadrat, lego *ἐκείνου*, donec commodiùs aliquod verbum occurrerit. Heruetus, affixit, transfert.

In Proæmio Epitomes diuin. dogmat. cùm de iis loquitur, quibus præclare cessit in morbum incidisse, his verbis vitur: *καὶ τῶν ἀμαρτῶν ἐπισημαίνοντων τὸ ἀπαλλαγῆναι*, &c. Viderit tamen Lector, num sit legendum pro *ἀμαρτῶν*, *ἀμαρτῶν*. Neque enim ægrotantium est molestiarum & acerbitarum depulsionem polliceri, sed vitiorum. Cap. de Diabolo, rectè vertit interpres, Punit autem diabolus. In græco enim non est dubium quin *κατάξει* non veniat à verbo *κατάξει*, sed à *κατάγνυμι*. i. frango. At infrà, Cap. Quòd Christus perfectam humanam naturam suscepit, in his verbis, annunciat orbi terrarū, quòd floruit expectatio, emendatius, vt opinor, erit, si pro, floruit, ponamus, aduenit, & in græco pro *ἔωθη*, *ἔωθη*. i. ἐπλήρωθη, ἀπλήρωθη. Vult enim dicere, Deum quòd promiserat, tandem præstitisse. Aliquantò post, in Cap. Quòd idem sit bonus & iustus, in græco corruptè legitur *φύλον*, pro *φύλον*, quòd etiam animaduertit Heruetus, quemadmodum & cap. seq. rectè legit, *ταύτη κηρύττοντες*, non *ταύτης*, vt in codice excuso. Capite de Resurre&. nō rectè mihi exponere videtur hæc verba, *ἀναστῆναι*, quæ sit è supernis restitutio. Vertendum enim potius erat, repetita statio. *ἀναστῆναι* enim hoc loco nil aliud significat, quàm de-nud. Non longè post, in his verbis, *ὡς ἀδύνατον σωτηρίας τὸν δε τὸν βίον ἐξέλα- λον*, apertissimus erit sensus, si post *σωτηρίας* addamus *μετά*. Ait enim Theodoritus, eos omnes, qui corporum resurrectionem minimè admiserunt, ea ratione ductos fuisse, quòd eam post hanc vitam prorsus impossibilem esse censerent.

De BASILIO & CHRYSOSTOMO, duobus Cæsariis,
Aërio & Aërio. CAP. III.
ERASMVVS

ERASMVVS & Brixius ac plerique alij Basiliū Magnū & Ioannē Chry-
sostomum eadem tempestate floruisse, maximamque familiaritatem inter se
coluisse idcirco putant; quòd videant in pulcherrimis illis Chrysoſtomi de Sa-
cerdotio libris loquentem induci Basiliū, singularisque necessitudinis, quæ
ei cum Chrysoſtomo intercessit, illustrem atque honorificam mentionē fieri.
Quam tamen opinionem falsam esse perspicuè constat, vel ex ipsis libris, à qui-
bus in eam sententiam inducti sunt. Nam cùm Chrysoſtomus Basiliū eum,
cum quo colloquitur, fuga se subduxisse queratur, cùm interim ipse ad Eccle-
sia gubernacula raptus est, quis est in Ecclesiasticæ historiae monumentis tam
rudis ac peregrinus, quin statim animaduertat id nullo modo conuenire posse
Cæsariensi Basilio, qui plurimis annis ante Chrysoſtomū ad huiusmodi digni-
tatem prouectus est, hoc est, imperante Valente? in parem errorem Nicepho-
rum quoque incidisse video, qui lib. 12. cap. 44. Cæsariū, qui Theodosij Magni
tempore Magistrī potestatem in Imperiali aula obtinebat, Gregorij Theologi
fratrem fuisse scribit: cùm tamen certum sit, Cæsariū illum Nazianzeni ger-
manum superstibus adhuc parentibus extremum vitæ diem obiisse, hoc est,
vel Iuliano apostata adhuc imperante, vel certè mox ab eius interitu. Quin nō
hoc quidem mihi verisimile videtur huius Cæsarij Nazianzeni esse quæstiones
illas Theologicas, quas D. Pontacus in sua Chronologia penes se esse ait. Nam
si præter Medicinæ scientiam, quam in Iuliani Augusti aula profitebatur, tantum
insuper in diuinarum litterarum doctrina profecisset, vt etiam in eo genere
monumentum eruditionis posteritati relinqueret, sanè Gregorius in ea Ora-
tione qua funus eius ornat, inter cæteras laudes, quas in eum congerit, hanc,
vt opinor, minimè omisisset. Tantum autem abest, vt quicquam tale ipsi tri-
buat, vt etiam in Epistolis acriter & acerbè eum insectetur, vt mundi illecebris
prorsus delinitum atque irretitum. Sed & in eodem libro Pontacum ob nomi-
num similitudinem lapsū esse non dubito, cùm Aërium dictum esse Atheū
ait, cùm id constanter ab Historicis sacris Aëtio tribuatur, quemadmodū item
illud, quòd eodem loco Eunomium Aërij Notarium fuisse commemorat: qui
tamen non Aërij, sed Aërij Notarius fuit. Quamquam etiam, vbi de Eunomio
agitur, grauiores ipsius errores ex authoribus Græcis afferri debuerunt. Verū
vt ad Aërium redeam, permirum sanè mihi visum est, quòd Ioannes Damasce-
nus in libello de Hæresib. de eo tanquam adhuc viuo verba facit, cùm tamen
inter Epiphaniū, qui ipsius quoque errores litteris prodidit, & Damascenū
aliquot secula intercesserint. Quæ res in eam me opinionem adduxisset, libel-
lum illum antiquioris cuiusdam scriptoris esse, nisi postea mentionem quoque
Iconoclastarum faceret, aliorumque Hæreticorum, qui Damasceni ætate ex-
isterunt. Quoniam ergo pacto hic nodus explicari queat, non satis perspicio,
nisi quis fortalè Hæreticum eum adhuc viuere dicat, cuius error nondum
extinctus sit.

ANTONII MELISSA multis locis restituta & emendata,
CAP. IIII.

EXTAT præclarum opus Antonij Monachi, ex variis authoribus tam sacris
quàm profanis cōcinnatū, quod Melissa inscribitur. Id ego nuper cùm in
manus sumpsissem, multa inter legendū se obtulerūt, partim exemplaris Græci
vicio deprauata, partim etiā ob concisas atq; à suo corpore diuulsas sententias,
A iij

ab interpretibus haud satis interdū cōmodē reddita. Quæ quidē hīc annotarē libuit, vt submotis velut obicibus ac salebris, sine offendiculo postea Lectores per hunc authorem grassari possint. Nec verō omnia colligere est animus, sed ea demum, quæ ad rem Theologicam pertinebunt: ne alioqui instituti mei memoriā abieciſſe, atque extra septa, vt dici solet, prōsilire videar. Cap. 1. verba hæc, Tecto pulsa & sub dio, &c. falsò tribuuntur Gregorio Thaumaturgo: sunt enim Nazianzeni. Cap. 2. hæc Gregorij verba confusè leguntur, Qui diuersum quàm nos, &c. Sic enim legi debent: Qui diuersum quàm nos sentiunt, eos assumamus quidem, ac quoad fieri potest, curemus: eos verò, qui incurabiles sunt, ceu veritatis lucem auersemur. Cap. 3. in Basilio, post hæc verba, iuxta Prophetæ orationem qui dicit, adde, Conſige timore tuo carnes meas. Cap. 4. in Theologo lege, Multis in ipſo littore nauis demersa est. πολλοῖς enim ad nauigantes refertur, non ad ὀρμῶν. Versus est Tetrastichorum Gregorij, Cap. 8. in Basilio, scribe in Græco, οἱ ἀεὶ ἦσαν καὶ τὸν βίον παραλίαν. Locus est apud Basil. Homil. in princ. Prouerb. Cap. 16. aliter verti debuit locus ille Gregorij, qui est in magno Apolog. ἡ ἀπὸν ἀντὶς ἀλίης κενίας μεταλλάξει καὶ σίως, ἢ βαθείας ἀρετῆς καὶ μικρῶν. sic nempe, Citiùs quispiam exiguum vitium abundè perceperit, quàm amplissimam virtutem exiguè. Eod. cap. in Theologo, irrepit error in Græco. Nam pro ἡ φερεῖ τὸν δαδραμῶσα (quod Gesnerus vertit, aut frigidus aër transiens) scribi debet ἡ ψεῖς. i. aut mica transuersim in fauces incidens. Locus est in Orat. de sancto Baptif. Sed & hīc quoque malim, vt cunq̄ue de imagine. s. diuina, gloriatur, quàm vt Gesnerus, vt cunq̄ue turgear sua specie. Quamquam illud longè grauius, quòd ποτις πηλοῦντα reddidit, fluuius inundans, cum potius vertendum esset, immoderata perpotatio. Et in fine, pro, venenum assumptum, malim venenosum repertum. Eodem cap. hi versus, Nihil boni inter homines, Gregorij Nazianzeni sunt, non Nysifeni. Cap. 17. in Chrysoft. arbitror delenda hæc verba, καὶ φίλων καὶ παρομιλιῶν. Neque enim ad sensum quicquam faciunt, imò nec posterius vocabulum vllam habet significationem. Cap. 27. in Theologo, pro χρεῖσιν χρεώσιν, repono χρεῖσιν χρεωσίων. Et sic in Latino, pro, Christo debitor esse malis, substitue, Christum debitorem habere malis. Locus est in Tetrastichis, vbi de beneficentia erga pauperes agit. Cap. 32. in Theologo, mutila sunt Græca, sed restituentur, si pro ἐξέμεθα, legamus ἐξεμεθήσεται, & in versione Latina post hæc verba, à tineis confumentur, subnectamus, aut, vt Scripturæ verbo vtatur, euomentur. Hoc enim verbum habetur in lib. Iob. cap. 13. quod quidem exponens Nicetas apud Nazianzenū, ait Scripturam hac dictione vti, quòd quemadmodum is qui noxium aliquem cibum euomit, probos etiam vnà eiicit, sic qui iniquis rationibus facultates suas auget, plerunq̄ue non tantum iniuste patra amittit, sed ea quoque quæ iusto nomine possidebat. Cap. 33. dum Gregorij verba corrigere studet Gesnerus, ea peruertit. Nam dum πάντες legere mauult quàm πάντες, eam nobis sententiam exhibet, quæ ab authoris sensu alienissima est. Sic enim Græca habent: ἔδδν τῶ θεῷ μέγα, ὃ μὴ καὶ πάντες δίδωσι. i. Nil apud Deum magni aestimatur, quod non pauper quoque dare queat. Quibus verbis hoc vult, nullum munus Deo gratius offerri posse, quàm præstantissimas quasque virtutes, quas non minus à pauperibus quàm à copiosis hominibus accipere potest. Cap. 38. in Basilio, vertit interpres, ὃ τῆ σαρκὶ παρδεδωμένος τὸ πνεῦμα καταγωνίζεται (sic enim legendum, non καταγωνίζεται) qui carnem auget, spiritum impedit. Ego sic: Qui se carni adiungit, spiritum expugnat.

pugnat. Cap. 39. in Theologo vitiosè legitur, ἡ καὶ σὺ κενεύεις ἀπαυτῆς. Emendat autem Gesnerus ἀποστῆς, & ad eam emendationem versionem suam accommodat. Reddit enim, Quid & tu laboras fastidio cibi. At in Græco legendum ἀπεπῆς. Quid & tu cruditate laboras, &c. Cap. 42. in Basilio putat interpres vitium inesse in voce ἀκαυσίως, mauultque γαυμασίως. Sed nulla causa est quamobrem peruulgata lectio exulet. Nam & in Homilia in sanctam Iuliam, vnde hic locus sumptus est, eodem modo legitur, nisi quòd particula coniunctiua antecedit. Hoc enim dicit Basilius, gratias Deo esse habendas, qui nos etiam inuitos ab assiduis laboribus beneficio somni recreat. Cap. 51. in Theologo nihil est muti, quemadmodum suspicatur interpres. Hoc enim duntaxat vitij inest, quòd hæc verba, ὡν γὰρ τὸς ἐπαίης οἶδα τῶν σαφῶς καὶ τὰς ἑπιδοῦς, non distinguuntur ab antecedentibus: cum tamen illa quæ præcedunt, sint Basilij, quæ autè sequuntur, sint Gregorij in initio Basilianæ orationis: quæ quia nō transtulit Gesnerus, eius vicem geremus, ac sic reddemus: Quarum enim rerum laudes, earum quoque incrementa noui. Cap. 57. in Theologo, Decebat nos nec applaudere nec flecti passionibus. Quo loco frustra applausum est ab interprete, qui minimè animaduertit mendum in fuisse in verbo Græco μακαρίζεσθαι, pro quo μαλακίζεσθαι legendum, hoc est molitie atque ignauia laborare. Hanc enim lectionem omnia Gregorij exemplaria agnoscunt, non illam adulterinam ac supposititiam. Cap. 61. in Theologo, Græca quæ corrupta putat interpres, sic leguntur in Orat. ad ciues Naz. timore percuss. δεινὸν ἑπιπέλαιον δαπανῆσαι τῆ σωφροσύνης συζητήσεως. i. graue ac periculosum est principum benignitatem ignoscendi assiduitate exhaustire atque absumere. Cap. 62. in Theologo, Noli inuidere præclarum aliquid facienti, quamuis illum tibi inuidum esse persuasus sis, ac idè succenseas. Quo loco longè tum à verbis, tum à sensu Gregorij aberrat interpres. Sic enim Græca habent: μὴ φθονήσης τῷ κατορθούοντι, ὃ φθονήεις, καὶ φθονέσθαι περιδοῖς, καὶ ἀγὼ τῷ κατὰ τὴν θέλῃ. Ne inuideas ei qui rectè atque ex virtute aliquid agit, tu cui inuisum est. i. à diabolo, quique adductus es vt crederes tibi inuideri, ob idque corruisti. Persuasit enim diabolus homini, non alia de causa interdictum ipsi fuisse ne scientiæ arborem attingeret, quàm quòd Deus ipsius felicitati inuideret. Cap. 64. hunc Theologi versiculum, κρείττων λογισμὸς παράξενον ἢ χρηματίων, vertit Gesnerus, Ratio melior est actionibus aut pecuniis: absurdo sensu. Hoc enim his verbis significat Gregorius, melius esse probarum actionum numerum subducere, quàm pecuniarum: hoc est, præstantiores esse virtutum quàm pecuniarum opes. Cap. 66. Timores non inuiles, &c. Hæc sententia non Basilij est, sed Nazianzeni, in Epist. ad Cæsar. fratrem. Cap. 70. in principio mutila sunt Græca. Sic autem integra erunt, μήτε τὸ ἀλγὺν ἀπαρθεμύθητον ἦ, &c. suntque verba Nazianzeni. Cap. 73. Sufficit enim eis vel vnus oppositus. Malim, Satis enim superque est vel vnus aduersarius. i. diabolus.

Emendantur multa ex lib. 2. Melissæ.

CAP. V.

QVAM nonnihil repurgando priori Melissæ libro opetam dedimus, eandem alteri quoque impendemus. Nam & in hoc quoque Ribitus interpres, dum Gesneri iudicio contentus, in obscurioribus locis ad fontes ipsos recurrere, atque Authores, vnde sententiæ collectæ sunt, consulere recusat, interdum Græca parum fideliter & commodè reddit. Cap. 1. in Theologo, Hoc est vitij

A iij

innotatam vim cognoscentis. Lege in Græco τὸ σαρκενός, ut Iambus expleatur. Hic porro τὸ σαρκενός, cognationem eam significat, quæ unicuique cum singulis mortalibus intercedit. Cap. 3. hæc verba, Nullus Episcopi munere fungens, &c. Basilij sunt non Theologi. Vbi etiam fallitur interpres, qui ἐν τῷ λαϊκῷ vertit, in oratione populari. Verendum enim potius erat, cum adhuc inter laicos censeretur. Basilij etenim ab obrectatoribus hoc nomine in crimine vocabatur, quod ad Apollinarium quondam scripsisset. Quam calumniam ille Epist. 73. diluens, negat sibi vitio verti debere, quod aliquando, cum adhuc laicus esset, ad eum nondum fide lapsus litteras de rebus nihil ad fidem pertinentibus dedisset. Cap. 4. in Basilio, tribuum præfctis. Scribe, ambitiosis, φιλαρχουότων. In Theologo, Vnusquisque in quo ordine vocatus est, maneat, etiam si fuerit maioris ætimationis. Corrupte est in Græco ἀξίας, pro ἄξιος, i. tametsi maiore dignus sit. Cap. 5. in fin. sic exple lacunam, Occidit autem facilè & scorpis & pastinaca. Versus est ex Tetraſtichis. Cap. 19. in Theologo: & id erit gratia dignum maiori. καὶ χάρις ἔσται τῇ νίκῃ τῆς δόξης. Legendum tamen, καὶ χάρις ἔσται τῷ πλεόν. i. magis oblectabitur. Sic enim codices omnes Gregorij habent in Orat. de seipf. cum ex agro in urbem rediisset. Cap. 26. in Basilio. Exrema in humanitatis est subsidia vitæ quærere ab eo cui necessaria vitæ desunt, &c. In quibus verbis à Græcorum verborum sententia procul recedit interpres. Sic enim habent, τῷ ὄντι ἑσθλοτέρω ἀπαιθρωπίας ἔχει τὸν μὲν τῶν ἀναγκάων ἐνδεῶς ἔχοντα ζητεῖν δάνεισμα (hanc enim vocem addo ex Basilio, in Hom. in reliq. Psal. 14.) εἰς ὀφθαλμοῦν τῶ βίβ. i. Sanè incredibilis cuiusdam inhumanitatis est, eum quidem, qui rerum ad vitam necessariorum penuria laborat, mutuum petere. Cap. 28. in Basil. Qui se scænoribus subiectum reddit, quorum possessionem non tenet. Hic littera vna in Græco omiffa sententiam corrumpit. Sic enim legitur, ὁ γὰρ πέποιθς ἑαυτὸν ὑπεύθυνον καταστήσει, ὃν ἔκλιον ἔχ ὕφισταται, cum τὸ ἐκλιον legendum constet ex Basilio in ead. Hom. hoc est, Is qui scænaritiis pecuniis se obstrinxit, quas persolvere nequit. Cap. 33. in Prouerb. τὰξιν διετέλει αὐτο. scribe ἐσθλατο. Cap. 34. in Theologo, Mulieres insipientissimæ pulchritudine sua carentes ad pecunias confugiunt. Vna littera deprauata hunc locum scædè maculauit. Pro λέξιμα enim perspicuè legi debet χροῦμα, ut sit sensus: Mulieres stultissimæ nativa pulchritudine carentes ad pigmenta confugiunt. Locus est in Orat. funeb. de laud. patr. Paulo post: Asperi sunt dracones, aspidēs malefica: sed mulieris asperitas acerbior quàm ferarū. Hæc quoque Gregorij sunt, non Chrysoſtomi, sed prorsus ineptè reddita. Græca sunt huiusmodi.

Δεινὸν δράκοντες, καὶ καταδρῶν ἀσπίδες,
 Διπλὴ γυναικὸς δεινότης ἐν θηείοις.

Horrendi, inquit, dracones: versuta: aspidēs. Duplex inter feras est vis mulieris. Hoc est, ut planiùs explicem, mulier draconum scæuitiem cum aspidum fraude ac versutia copulauit. Cap. 38. in Athanasio, Traduntur scæpè, &c. Hæc Gregorij sunt in Orat. Athanasiana. Cap. 43. in Theologo, Qui seipfi à mundo separant, & solitudinem amplectuntur, Deo viuunt, omnium maxime qui corpore aluntur. Vnius litteræ detrimentum sensui non nihil officit. Scribitur enim, πάντων μάλλον προφορῶν ἐν σώματι, cum scribi debeat προφορῶν. i. qui in corpore versantur. Et aliquanto inferiùs: Philosophari quanto est maius, tanto etiam difficilius, quod non multi facere conantur, &c. Hæc postrema verba non satis exprimunt Græca, καὶ ἔτι πολλὰν τὴν ἐγχείρημα. i. nec huiusmodi

conatus

conatus atque institutum est cuiuslibet. Loquitur de vita Monastica, atque omnibus virtutis numeris absoluta. Sumpsiſque est hic locus ex Orat. de Casario fratre. Cap. 46. Quantum est malum. Lege in Græco ὁμοιον, non ὁσον. Et paulo post, Infirma ingenia languida sunt, difficiliaque ad se commouendum: & in neutram partem insigniter inclinant otiosorum momenta. Quæ vltima verba scædum in modum in Græco deprauata sunt, οἱ τὰ τῶν ἀριστοῦτων κινήματα. Ex quibus verbis ut sensum eliciat Gesnerus, iugulari, & pro ἀριστοῦτων, legit ἀριστοῦτων. Sed huic sanando vulnèti parum apta est hæc medicina. Quare certius remedium ex ipso Gregorio petendum est, apud quem in Orat. de moderad. disput. tum in excusis, tum in manuscriptis codicibus, ita hæc leguntur, οἱ τὰ τῶν ναρκαῦτων κινήματα. i. velut hominum torpore laborantium incessus. Cap. 55. in Theologo, Vnusquisque nostrum aliquid debet, & Christus multa facit nomina. Hoc loco articulus græcus cum nomine suo confusus, Gesnerum atque interpretem Ribittum ita turbauit, ut summa cum iniuria vocabulum illud scæde sua ciecerint, eiſque χροῦς subrogarint. Quamquidem emendationem, si emendatio potius ea quàm deprauatio dicenda est, quid est cur admittamus, cum prior lectio perbellè quadret, ac cum omnibus Gregorij codicibus consentiat: in quibus sic legitur, ἕκαστος ἡμεῖς ἔστιν ἐν ἑπιμίοις (quæ allusio est ad 8. cap. Eccli.) καὶ ὁ χροῦς πολλὰ φέρεται τὸ φιλίμαλα. i. Vnusquisque nostrum pænæ obnoxius est, ac terra (sc. ex qua orti sumus) multa scæcum debita trahit. Est autem hic locus in Orat. ad ciues Nazianz. Paulopost Gesnerus, ut laboranti Iambo medeatur, pro ἀφελῶσι συμπαθής, reponit ἀφελῶσι συμπαθής. Legendum tamen est, ἀφελῶσι συμπαθής, ut est in Gregorij Tetraſtichis. Et infra, in his verbis, Et scæpnumerò mentionem facio, sic corrigenda sunt græca, καὶ τὸ σὺνθεδμιον πολλὰκίς μέγα παρὲς σπητῆσαν, αἰδοὶ χροῦς ἔχον τὸν ἀδελφῆσαν: καὶ μετάρων εἰς φίλτρον ἐν φέβῳ, τὸ ἀσφαλετέραν εἰνοιαν. Ignoscendi facilitas magno persæpè ad salutem adiumento est, ut quæ eum, qui iniuriam intulit, pudore reprimat, atque ex metu ad amorem, quæ certior beneuolentia est, traducat. Cap. 56. in Theologo, Scæquæ vitiosum est immoderatum obsequium & cõdemnatio omni venia semota. In græco pro ἄρεσις, vnica littera mutata ἀρεσις legendum. i. indulgentia, ac noxæ condonatio. Nō longè hinc in Chrysoſt. Quid potest esse iniuriarum recordatione deterius, quæ humanitatem promptam reuocat? G. ἐνέει χροῦς. i. instar sententiæ cuiusdam prolatam. Loquitur de seruo illo, cuius erga conseruum crudelitate factum est, ut Dominus in Euangelio benignitatem suam, debitæque pecuniæ remissionem reuocaret. Cap. 68. in Theologo, Qui ingenio sunt bellicoso, &c. Mutila hoc loco non sunt græca, ut censet interpres: tamen quædam sunt verba ex Orat. i. de Pace, sic restituenda: τῆς ἀπικειμένης μελίδος ὅσοι πολεμικὸν τὸν πρόπον, καὶ τὸ εὐδὲκμιον τῷ χροῦς θηράδων. i. Aduersaria partis (hoc est diaboli) sunt ij omnes, qui contentiosis sunt moribus, quique nouitate famam aucupantur. Cap. 73. Politici opus, &c. Hæc verba Gregorij sunt in Orat. funeb. patr. non Basilij. Cap. 74. in Basilio, pulchra est sententia, sed in alienissimum, imò planè contrarium sensum ab interprete detorta. Græca enim sunt huiusmodi: ὅτι θεογαπῶνόμενα τὰ ἑσθλοφανα ἦν ἑαυτῶν ἑσθλοπικώτερα πεφουε γίνεσθαι. Quæ quidem ita Latina fecit Ribittus: Mores hominis superbi, si verè sanati fuerint, solent esse sui despicientiores. Sic autem vertenda sunt: Sani homines superbi atque insolentes, cum coluntur & obseruantur, maiorem inde arrogantiam concipere solent. His autem verbis vtitur Epist. 10. ad Euseb. Sa-

mosat. Cap. 84. in Theologo, Bonos remunerator, &c. sic hæc lege, Bonos remunerare, malos contemne: Imò etiam hæc illis abs te gratia fiat, vt ne quid patiantur. Hic enim versus deest in græco,

καὶ τοῖσδε κείθω τὸ μὴδὲν παθεῖν χάρις.

Et in 4. versu, pro τῷ παλίω, reponc τῷ μακροθύμω, ex Gregor. in Tetrastich. Cap. 89. in Theologo: Videndum ne mali serui simus, &c. Miror equidem quid tam sæpe in mentem veniat Gesnero græca immutare, atque in scitpno nodum quærere. Quid enim planius his verbis esse potest, μὴ γινώμεθα δοῦλοι κακοὶ, ἀγαθούοντι μὲν ἐξομολογούμενοι τῷ δεσπότῃ, παυδέοντι δὲ μὴ παροσσημέμοιο, hoc est, Ne simus improbi serui, confitentcs quidem Domino cum benefacit nobis, eidem autem castiganti minimè nos adiungentes. Et tamen hîc quoque Gesnerus in loco tam plano salebras sibi fingit, ac pro παροσσημέμοιο, quod in omnibus codicibus habetur, emendat παροσσημέμοιο, eumque Ribitus interpretes sequitur. Cap. 94. in Basilio, sic corrige græca Ἐπορεύσθην, εἰς τὸ μαλλὸν καταπολεμῆσαι τῆς ἀμαρτίας. Sic enim legendum esse apparet ex Orat. 23. opusculi moralis à Simeone Metaphrasta excerpti, Cap. 95. in Basilio, Quasi ad alterû mundum migrantes per meditationem. In græco ἀσκήσεως legendum, non χύσεως. Cap. vlt. pulcher & grauis locus est aduersus eos, qui non nisi festis ac solennibus diebus ad Eucharistiam accedunt. Sed inest vitium in græco, quod dum tollere nititur Gesnerus, eiusmodi sententiam nobis obrudat, quæ cum Chrysostomi mente nullo modo cohærere potest. Quod quò magis Lectori perspicuum fiat, Græca hîc ascribam. Ἐ γὰρ διὰ τὸ ἀπαξ (i. παροσσημέμοιο) ἀπαλλάξθαι τῆς ἐγκληματῶν ἡμῶν ἀναξίως παροσσημέμοιο: αὐτὸ δὲ τὸ το μείζονος καταδίκη. Ἐ, ὅτι ἀπαξ παροσσημέμοιο, ἔδδὲ τότε καθαρώς παροσσημέμοιο. Vbi certè quin aliquid vitij hæreat, dubitabit nemo, qui quidem iudicio sit præditus. Quonam autè pacto depelli illud debeat, mihi nullo modo cum Gesnero conuenit, qui ita se extricat, vt pro ἀναξίως duobus vocabulis ἢ ἀξίως legat. Atque ad eam emendationem Ribitus translationem suam accommodans, Authores verba mirum in modum torquet. Sic enim vertit: Nam vt semel in anno licet cum dignitate accedere, non liberat nos à peccatis, ita hoc ipsum magis cõdemnat, quòd semel tantum accedentes, ne tum quidem purè id faciamus. At nihil facilius est, quàm hunc locum restituere. Vnica enim particula ἢ ante ἀναξίως collocata totum id munus expleuerit. Sic enim erit sensus: Non enim semel tantum ad Eucharistiam accedere, crimine nos liberat, siquidem indignè accedamus. Quin potius istud ipsum magis condemnat, quòd semel accedentes, ne tum quidè purè sanctèque id facimus, sed negligenter ac defunctoriè. Hunc esse verum ac germanum huius loci sensum, neminem tam peruicacis ingenij fore puto, qui non mihi faciliè assentiatur.

De crudelitate in naufragos: vbi etiam Paulinus emendatur.

CAP. VI.

AN in aliis quoque huiusce regni regionibus, nescio, in insulis quidem certè Rupelle vicinis, omnibusque illis oris maritimis, viget crudelissima, atque immanissimis belluis potiùs, quàm Christianis hominibus digna consuetudo. Nam si grauior quædam tempestas nauem aliquam, multis antè detrimētis affectam, magnaque ex parte fractam, in litus eiecerit, tantû abest vt ij, ad

vt ij, ad quos delata est, eiusmodi calamitate commoueantur, naufragosque vllis humanitatis officiis complectantur, vt eos ipsos, hoc nomine, quod miseri sint, oderint, hostiumque loco ac numero habeant, atque id omne quòd fluctuum rabies ipsis reliqui fecerat, confestim diripiant: imò ne ab ipsorum quidem corporibus, si sua tueri ac retinere conentur, manus interdum abstincent. Quòd si loci Dominus iis opibus, eaque potentia fuerit, vt hanc eorum, quibus præest, feritatem prohibere queat, piratam ipsemet agit, ac naufragorum damna in sua commoda conuertit, nouisque miseris sit scopulus. Quod quidem ius (nam ius quoque id facinus appellatur) tam crudele ac nefarium est, vt vix in vlla alia tempora, quàm hæc nostra, in quæ omnium scelerum monstra confluxisse videntur, cadere potuisse crediturus fuerim, nisi melioribus seculis idem quoque vsurpatum fuisse didicissem ex Paulino, viro vel Hieronymi & Augustini elogijs sanctissimò, atque eximia quadam pietate prædito. Etenim in Epist. ad Macar, non sine magna verborum grauitate narrat, quemadmodum Posthumiani cuiusdam procurator, Secundiniani nauem ad Domini sui litus naufragio delatam occuparit: agitque cum eo ad quem scribit, vt Secundiniani causam suscipiat. Sed in eo Epistolæ loco fœda macula irrepsit, qua ita sensus obscuratur, vt Lector vix vllam lucem dispicere possit. Sic enim editum est: Ne patiaris inuidia diaboli per hominem improbum Secundiniano eripi, vel iam ereptum negari, quod illi de naufragio redonauit Deus. Procurator Christiani viri fratris nostri Posthumiani esse dicitur, qui eam nauem, in Brutorum litore, quo possessio Senatoris alluitur, allapsam, auarior mari & sene meo, parone piraticam in terra agens occupauit, & captam vacuefecit. Quibus in verbis, quid sit, auarior sene meo, & parone, alij vident. Mihi sanè lux statim huic loco affutura esse videtur, si sic legamus, auarior mari, & sine myoparone piraticam in terra agens, &c.

De vocabulo ὁμοσις: & quid de eo memoria prodidit Ambrosius: & de altera eius significatione apud Origenem. CAP. VII.

QUANTA animorum contentione in hoc olim incubuerint Arriani, vt τῆς ὁμοσις non rem solum, sed vocem quoque ipsam ab Ecclesia profcriberent, nemo tam Ecclesiasticarum rerum ignarus est, cui non sit exploratum. Quod cum nec vi vlla, nec technis vllis consequi possent, adiecta vna litterula vim totam illius frangere studuerunt, hac videlicet conditione arma se posituros, atque ad Ecclesiæ castra redituros pollicètes, si vocis illius loco, ὁμοσις vocabulum induceretur. Sed fortibus pastoribus, dignisque petra illa, quam Paulus Christum interpretatur, nulla pax tanti fuit, vt eam perfidia, sanctæque religionis proditione comparandam existimarent. Itaque ab Ecclesiis suis, à fortunis omnibus, à patrio lare, atque adeò ab ipsa vita diuelli potiùs habuerunt, quàm vocem eam, quæ de impio Arrianorum dogmate in Concilio Niceno triumphum egerat, abiicere. Quin Homoousiatarû nomen, quod ipsis, vt Epist. 73. Basilius testatur, probrosè obiici solebat, amplum semper atque honorificum sibi censuerunt. Sed hæc peruulgata. Illud fortassè non perinde quibuslibet notum, quidnam Nicenos Patres impulerit, vt huiusmodi vocabulum adhiberent, cum piam atque orthodoxam de filij diuinitate doctrinam sancirent. Quocirca operapretium facturus videor, si, quid de ea re Ambrosius tradiderit, hoc loco ascribam, vt intelligatur hæreticos hunc mucronem,

quo eorum error iugulatus, funditusq; deletus est, Catholicis porrexiffē. Eius ergo lib.3.de Fid.cap.vlt.hec verba sunt. Quid est aliud cur Homoufion Patri Filium nolunt dici, nisi quia nolunt illum Filium Dei confiteri? sicut author ipforum Eusebius Nicomediensis Epistola sua prodidit, dicens: Si verum Dei Filium & increatū dicimus, Homoufion cum Patre incipimus cōfiteri. Hæc cum lecta esset Epistola in Concilio Niceno, hoc verbum in tractatu posuerunt Patres, quod viderunt aduersariis esse formidini: vt tanquam euaginato ab ipsis gladio, ipforum nefandæ caput hæresis amputarent. Hæc ille. Huius porrò vocabuli commemoratio me admonet, vt quæ de eo loco cap.37. Comment. in Iob, qui Origeni tribuuntur, in quo τῶ ὁμοούσιον mentio fit, quid mihi videatur, exponam. Neque enim id tanquam de tripode dictum accipi à me velim, vt qui libentissimè ab hac sententia decessurus sim, si quis meliorem ac probabiliorem attulerit. Hæc igitur verba, Neque ergo ὁμοούσιον aliquid eius est, &c. non ita accipienda esse existimo, quasi nihil omninò eiusdem cum Patre substantiæ sit (hoc enim in Filio & Spiritu sancto falsum est) sed de Deo simpliciter intelligenda, cum quo nulla omninò res condita eandem substantiam habet. Et certè in Græco ὁμοούσιον πῶς ἂν τῶ est, non autem αὐτῶ tantum. Quæ quidem præpositio id de rebus conditis intelligi debere indicat. Neque enim ad Filium quoque referendum esse patet ex ea ratione quam subnectit. His autem verbis Marcionem tacitè pungere videtur, qui, vt refert Theodorit. lib. 1. Compend. fabul. hæretic. in eius hæresi, animas humanas eiusdem cum Deo essentiæ esse contendebat. Atque huc quoque pertinere arbitror, quod Cap. seq. de Homoufianis habetur. Vbi tamen pro apud Homoufianis, legendū est, aduersus Homoufianis. Est enim in eo ipso Græco codice, quo Perionius interpres vsus est, καὶ ὁμοουσιότητος. Nam cum illic ne vna quidem syllaba sit, quæ aduersus ὁμοουσιότητος (vt eam vocem Niceni Patres acceperunt) faciat, liquidò constat alios hîc ὁμοουσιότητος notari, Marcionistas nimirum, aut alios eiusdem opinionis.

Emendata aliquot loca ex iisdem Commentariis.

C A P. V I I I.

AVTHOR eorundem Commentariorum in Iob, siue sit Origenes, siue alius quispiam, antiquus certè vir & eruditus, Cap.38. longam disputationem texit aduersus Genethliacos, plurimisque rationibus atque argumentis probat sideris natalitij notationē humanis actionibus nihil necessitatis afferre: proindeque vanos esse, qui in animaduertendis huiusmodi sideribus occupantur. Sed in eo cap. partim Græci exemplaris, partim etiam interpretis vitio, nonnulla ita reddita sunt, vt neminem esse existimem, qui commodum vllum sensum indè eruere queat. Quamobrem Lectori haud molestum fore puro, si quæ mihi mutanda videntur, hîc breuiter annotaro. Ac primùm illud absurdum est, quod λέγεται (.i. laudatus sum) transfert interpretes, Dominus constitutus sum. Quis enim hoc æquis auribus audiat, Deum tum denique Dominum ab Angelis constitutum fuisse, cum ea quæ sub sensum cadunt, facere instituit? Proximè, ὁμιλητέους vertit socordes & ignauos. mallè ineptos & absurdos. Sed nimis ineptus sum, qui tam leue erratum notem, ac velut in mustaceo laureolam quærere videar. Illud verò fortassè non ita leue videri queat, quod aliquanto inferiùs sequitur: Sed cum non assequitur id, quod verum

verum est, ait donum totum mendacibus periisse. Ex quibus verbis cum nullus sensus elici possit, qui quidem cum authoris mente conueniat, non equidè dubito, quin audacia mea apud candidum Lectorem facilè veniam impetratura sit, si pro eo quod est in Græco, φησὶ δὲ ὅσον ψεύσιν παρεξολέσθαι ἄπαν, substitutam φησὶ δὲ ὅσον ψεύσιν, &c. id est, ait propter horarum mendacium .i. quia certa horarum spatia non satis comprehensa habuerit, omnem sibi operam periisse. Mox, pro animalibus, signa malim, vt apertior sit sensus. Ibidemque ex Græco hæc sic restituo: aut etiam propter signorum transitum, cum stellæ in alia loca, vel ad alia signa transeant, horæ comprehensio concedetur, aut si ea comprehenditur, &c. Non longè autem hinc in densissimis tenebris versatur interpres, atque ita multa peccat, vt nulla mihi causa videatur, cur iis profertendis ac notandis chartam onerem. Ac præterquàm quòd in sensu labitur, ne versus quidè ab oratione soluta internouit: qui tamen animaduersi atque intellecti non parum huic loco splendoris afferunt. Ego igitur ad hunc modum ea transferenda censuerim. Cum enim dixisti,

Ἦν δὲ Κρόνον ἐσθλὸς γέγονεν ἐν Κύπριδος οἴκῳ,
Γάλλῳς ἢ μοιχοῖς ἐνεπέ πλὴν γένεσιν. id est,
Ædibus in Veneris Saturnus visus amœnæ,
Aut galli aut mæchi fidus habere docet.

Adhortans autem ad preces, ait:

Εὐχέσθω δὲ μοι γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄσωτος ἀποδοῖ,
Πόρῳ καὶ μαλακῶδὶ καὶ κατὰ γένεσιν. id est,
Oret vt & nequam, & scædus dicatur adulter,
Non pathici atque hominis mollis habens genefim.

Atqui, ò bone vir, preces quã vim habent ad sideris natalitij (hoc est fati) euerfionem? Nam ne genefis quidem genefis est, siquidem verum est quod profiteris, te omnibus dominari posse (hoc loco corruptè ac nullo planè sensu legitur in Græco, εἰς τὸ πάντων κρατεῖν δυνάσθαι τὸ ἀπάγγελμα, pro quo accommodatius fortassè fuerit, εἰς τὸ πάντων κρατεῖν δυνάσθαι τὸ ἐπάγγελμα, iuxta illud, Sapiens dominabitur astris.) Quòd si immutabile & inuictum est fatum, cur hortaris homines, vt precibus deteriores non sint: (Expedire enim eis libidinosi atque adulteris esse potius, quàm cinædis & mollibus:) cum nihil ex huiusmodi precatione fructus ad eos redeat, qui huiusmodi natalitio fidere nati sint? Porrò cum hæc duo inter se pugnent, nempe & diis pro maiorum malorum auerfione supplicare, & sideris natalitij fatum vbique vincere, profectò is qui vtrumque docet, amens est. Preces enim, fatum, si modò est, non possunt tollere. Hæc sunt quæ in hoc caput 38. annotanda censui. Nam quæ sunt eiusmodi, vt sensum non admodum labefactent, ea dissimulanter prætereo: vt quod paulopòst sequitur, Menander tantus vates, pro, tuus vates, ὁ σὸς, & similia.

BASILII & CHRYSOSTOMI lucubrationes quadam ab Erasmi censura vindicata. C A P. I X.

MERITò sanè hoc nomine in multorum grauisfimo virorum offensionem Erasmus incurrit, quòd nullis plerunque, aut certè non nisi frigidis & insulis rationibus fretus, integros etiam libros priscais Patribus adimere non dubitarit. Quæquidem ipsius temeritas (quid enim id facinus libertatem appellem?) vtinam saltem in Latinis scriptoribus constitisset, nec ad Græcos etiam, & quidem primæ notæ Doctores sese porrexisset. Etenim, vt cæteros

In Regio libro corruptè legitur, κωλύει πασίδδς οὐκ ω.

mittam, Basilium quoque libri sui de Spir. sanct. bona parte truncare, & Chry-
 fostomum totis suis in Apostolorum Acta, & in posteriorem Pauli ad Corinth.
 Commentariis mutilare conatur: idque interdum cum tanta verborum acer-
 bitate atque contumelia, vt in eo non modò iudicij grauitatem, sed etiam bo-
 nam mentem desiderare cogar. Quid enim aut de se arrogantius, aut in Chry-
 fostomum petulantius dicere poterat, quàm quòd in quadam ad Tonstallum
 Epistola, summi illius viri in Acta enarrationes suggillans, meliora se, etiam
 ebrium scribere potuisse iactat? Atqui tamen Chryfostomus, illic in interpre-
 tando Scripturae contextu breuior aliquanto, minusque accuratus, quàm pro
 suo more, sit: tamen & phrasia ipsa (nam Græci quoque codicis mihi copiam
 libenter fecit Mullius vir clarissimus, propinquus ac summus amicus meus) &
 locorum communium tractandorum ratio, atque ad eò spiritus ille, qui in
 omnibus Chryfostomi scriptis viget, planè hunc librum ei asserunt. Quòd si
 hæc minùs sufficiunt, eiusmodi testem proferam, cuius pondus omnes Erasmi
 suspiciones protinus oppressurum est. Quis enim non multo potius ei fidem
 habendam putet, qui ante septingentos annos ex eo libro testimonium pro-
 ducens, Chryfostomum authorem apertè vocat, quàm ei qui nihil præter me-
 ra somnia, hoc est opiniones nulla solida ratione nixas, assert? Damascenus ita-
 que (nam is est quem intelligo) lib. 3. cap. 15. de Orthod. fid. ex eo in 2. Homil.
 in Acta, Christi passionem propter beneficia, quæ hinc ad vniuersum hominù
 genus proflexerunt, actionis quodammodò rationem habere ostendit. Pari te-
 meritate eiusdem in secundam Pauli ad Corinthios Homilias, vt nothas at-
 que adulterinas atro calculo notat, & expungit. Quibus tamen haud scio an
 quicquam vnquam eruditius in lucem Chryfostomus extulerit. Certè qui eas
 cum illis, quas in Epistolam ad Romanos edidit (quem verum ipsius foetum
 esse nemo adhuc extitit qui negaret) conferre voluerit, non lac lacti, vt prouer-
 bio dici solet, nec ouum ouo similis, quàm eas inter se esse comperiet. Iam
 quia in ea Epistola, quam libro de Spiritu sancto idem Erasmus præfixit, vnà
 cum his duabus lucubrationibus, quas apertè iugulat, partem etiam illius tra-
 ctatus Basilio assutam, falsoque ascriptam fuisse suspicatur, equidem vix risum
 in stomacho tenere queo, cum, quàm leuibus planèque stuppeis ratiunculis
 eruditissimi libri auctoritatem obtere, tamque pio viro germanum suum
 foetum eripere, aut certè imminuere nititur, animaduerto. Primùm ei vitio
 vertit, quòd interdum ad tragicum cothurnum intumescat eius oratio, nunc
 rursus ad vulgarem sermonem subsidat. Quasi verò non omnibus Oratoribus
 hoc familiare sit, vt, cum materia hoc poscit, altiùs stilum attollant, grandio-
 riq; dicendi genere vtantur. Deinde hunc librum Basilio ea de causa indi-
 gnum esse censet, quòd in eo Author subinane quiddam habere videatur, ve-
 litque ostendet se didicisse quæ Aristoteles in Prædicamentis, & Porphyrius
 in libello de Quinque vocibus prædicabilibus tradiderunt. Ineptè id sane, at-
 que imperitiè. Quid enim? An cum totius disputationis cardo in exiguarum
 quidem, sed permagni interim momenti præpositionum explicatione versa-
 retur, fideiq; aduersarij externæ disciplinæ præfidiis aduersus Orthodoxos
 abuterentur, eruditissimum virum minimè decuit, quo gladio illi per ipsius
 latus Ecclesiam petebant, eodem ipsos trucidare, planumque facere eos armis
 etiam illis, quibus plurimùm confidebant, inferiores esse? Nam de phrasia
 dissimilitudine, quam etiam causatur, in eo certè (quemadmodum & in 2. Hom.
 de Ieiun. quæ, repugnet ille quantum volet, Basilij tamen est, citaturque à Da-
 masceno

masceno in Parallelis) perspicuè fallitur. Neque enim vllum phrasia discrimen
 à quoquam agnosci potest: vt facile existimabit, quisquis totum librum cum
 iudicio euoluerit. Quid autem est quamobrem refutandis illius coniecturis
 diutiùs immeret, cum vnus Euthymius, Græcus etiã author, qui Alexij Im-
 peratoris ætate floruit, omnes eas vno ictu profus elidat? Quoties enim hunc
 librum in sua Panoplia citat (id autem libentissimè facit) semper eum trigin-
 ta Caputum librum nuncupat: vt iam nulla dubitandi occasio cuiquam relin-
 qui videatur, quin totum illud opus Basilij sit. Hæc autè idcirco minùs graua-
 tim commemoravi, quoniam alioq; verebar ne sinistra illa Erasmi suspicio
 apud nonnullos tantum valeret, vt propterea 27. capitib. illius libri, in quo Ec-
 clesiasticæ traditiones fremtentibus omnibus Hæreticis constituuntur, aucto-
 ritate, minùs quàm par esset, mouerentur.

*Notata aliquot loca, in quibus Erasmi interpretatio à D. Basilij verbis
 discrepare videtur.* CAP. X.

QVONIAM librum illù de Spiritu sancto, qui Basilij Magni nomine cir-
 cumfertur, verum ac germanum ipsius esse superiore capite ostendimus;
 nunc in quibus Erasmi versio à Græcis interdum dissideat, annotare nõ graua-
 bor. Nec tamen omnia huc cumulabo, sed ea duntaxat, quibus sententia cor-
 rumpitur, aut certè obscuratur. Ac primùm ipsius verba apponam, tum Græ-
 ca, quæ mox ipse, vt poterò, Latina faciam. Cap. 1. Verùm etiam vt eos, qui
 illi huius studij confortes sùnt, & omnium laborum socij sunt, ad perfectionem
 festinanti ad vberiorum profectum prouocemus. *G. παράγειν δὲ εἰς τὸ τέλος,
 συνοφραπιδύς αὐτῶ τῆς ἀσθεῖς, καὶ πάντα συνεκπονοῦντας ἐπιχειρῶντας πει-
 λείωσιν.* .i. vt eum porò prouehamus, studiumq; vnà cum eo suscipiamus, atque
 ad perfectionem contendenti socios laboris nos adiungamus. Paulo post, te-
 stimoniis de Christo prolatis. *G. ἐν τοῖς ὑπὸ χειρὸς μαρτυροῦσιν.* .i. tum cum mar-
 tyrio pro Christo perfungendum est. Et infra, cum alij quidem ex his qui tum
 aderant, id obseruauerunt. *G. ἐπίσταντες πρὸς τῆς ἀσθενῶν.* .i. ingruerunt in nos,
 vel, reprehenderunt nos. Non enim idem est ἑπιστάτης, quod ἐπιτηρεῖν. Cap. 2.
 Libratorum negligentia pro Aëtio, Aërio legitur. Cap. 3. aliàs sine quibus ra-
 tionem habere, vt sine iis nil efficiatur. Mox, vt causæ vocabulo aliàs decla-
 retur ipse conditor, aliàs instrumentum. *G. ὡςτε ἄλλως τὸν δημιουργὸν σημαίνει,
 καὶ τὸ ὄργανον ἄλλως.* .i. ita vt aliter opifex, aliter instrumentum significetur. In
 fin. à rebus sensibilibus: *G. πρὸς τῆς ἐξώθεν.* .i. à prophanis authoribus. Cap. 4.
 Haud tamen spiritus libertatem vllò modo seruire iuxta submissionem & in-
 dignitatem rerum sensibilibus, sed iuxta id quod semper adest, ad exprimen-
 dam rerum proprietatem vocabulis nonnihil abutimur. *G. ἔτι μὲν πάλυ γε τὸ
 πνεύματος ἐλευθερίαν δουλεύειν πάντως φάμεθ τῇ μικροπροπέσει τῆς ἐξώθεν, ἀλλὰ καὶ
 τὸ αὐτὸ προσολυγχαίνων οἰκείως τῆς χειρὸς ὑπαλλάξαι τὰς ἐμφωνήσας.* .i. Haud ta-
 men Spiritus libertatem humilibus & abiectis externarum authorum discipli-
 nis prorsus seruire dicimus, verùm habita ratione eius quod subinde occurrit,
 accommodatè ad id quod ex vsu est, enunciationes immutare. Cap. 5. Quis,
 hic non prorsus id quod absurdum est, significat. ἀπορον non idem est quod
 ἀτοπον, sed ἀδύνατον. Et infra, Ioseph loquens de insomniis, quæ viderat in
 carcere. Vertendum potius, quæ viderant ij, qui in carcere erant. Cap. 6. Vt
 iam non possint dicere per hanc vocem, inferiorem dignitatis gradum signi-
 ficari. *G. λειπόδημον τοίνυν αὐτὸς τὸ τῆς ἀξίας ὑποδύς ἀπὸ τῆς φωνῆς ταύτης*
 B ij

δὴ λέγει λέγειν .i. Reliquum est igitur, vt per hanc vobem inferiorem dignitatis gradum indicari asserant. Et aliquantò pòst: Scabelli locus iis conuenit, qui sunt inferioris existimationis. G. τοῖς ὑποδομοῦσι ὑποπίπτουσι .i. iis qui subiectione opus habent. Cap.7. nouam formam praeferunt veteri. G. ἐσθῆτα νεστέμ. Vbi etiam per φιλοσόφους, mundi amantes lubentiùs intellexerim, quàm ornatus studiosos. Cap.8. Rex vocatur eorum, qui iam transgressi sunt, legitimáque castigatione opus habent. G. βασιλεὺς δὲ λέγειται τῶν ὑπερβαίνοντων. Rex autem dicitur eorum, qui altius iam assurrexerunt, ac legitimo imperio & gubernatione opus habent. Paulo pòst, grauiter laborantem suscipere dignatus est; G. ἐξιώμενος sanare. Ita vertit Erasmus, quasi legisset δεξιόμοδος. Non longè hinc, ob promptitudinem illius quod erat in nobis. G. ὡς τῆς ἐτοιμασίας τῆς ἐφ' ἡμῶν .i. per liberi arbitrij nostri praeparationem. Aliquanto inferiùs, Audientes enim viam, &c. G. πῶς γὰρ ἐρμῶ καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἔργων τῆς δικαιοσύνης, ἢ τῆς φαινομένης γνώσεως ἢ τῆς πρὸς τὸ τέλος ἀποσκοπῆν ὁδὸν ἐξακούομεν, αἰεὶ τῶν παρῶν ἐπορευόμενοι .i. per viam profectum cum, qui serie quadam atque ordine, per iustitiae opera & scientiae illuminationem ad perfectionem fit, intelligimus, semper id quod antea est appetentes. Videtur autem Erasmus legisse, αἰεὶ ἔπι τῶν παρῶν ἐπορευόμενοι non τῶν παρῶν ἐπορευόμενοι. Non longè hinc, qui gubernat omnia verbo veritatis suae. Lege, qui portat omnia verbo virtutis suae. Mox, naturam habet inuolabili potentiae obsequentem. G. βελημίαι ἀεὶ ἀεὶ, voluntate nō coacta. Non longo pòst interuallo, Neque enim ex operū differentia &c. Hęc sic mallem: Non enim ex operum differentia Pater conspicitur, quòd videlicet peculiarem atque à Filio distinctam actionem habeat (quae cuique enim viderit Patrem facientem, hęc & Filius similiter facit) verum ex gloria, quae ei ab vni genito defertur, operum miraculum carpit. In fine, non autem sumitur ad proloquium causae efficientis. G. ἔπι κατηρέα, ad infectionem ac reprehensionem. Cap. 9. à tumultu cupiditatum. G. κηλίδες, labe. Cap. 10. Sicut solent aëris alieni debitorum, qui sanè cordati sunt. G. οἱ δὴθεν ἐγνώμονες .i. qui scilicet candidi sunt. Hęc enim Ironice legi debent. Alias enim ἀγνώμονες potius scribendum esset, hoc est mala fidei. Neque enim debitorum illi bonae fidei sunt, qui nisi syngraphis suis vrgantur, debita non agnoscunt. Cap. 12. Neminem verò debet offendere. G. ὡς κερύειν, in fraudem inducat, ὡς κερύειν. Cap. 14. in fin. Quorum igitur attinet, his aliquid addere, in quibus abundè multa sunt obiectiones dissolutae? G. τί οὐκ ἔστι τῶν πολλῶν γὰρ δὲ τῶν ἀγαθῶν ἐπιπέσειν. id est, Quid igitur adhuc sequitur? Multis quippe solutionibus abundant. Cap. 15. quae & praecedentem finiat, & initium detsecuturae. Corruptè hinc in graeco legitur παραποιῦντα. pro quo scribendum παραποιῦντα, vt etiam apparet legisse Erasmus. Infra, vt quae illud seculum iuxta naturam possedit, hæc nos occupantes corrigamus. G. ὡς ἂν ὁ αἰὼν ἐκείνος καὶ φύσιν ἐκείνην ταῦτα παραποιῦνται ἡμῶν. Cui παραποιῦντα καταποιῦν .i. vt quae aërum illud suapte natura habet, hoc nos per animi inductionem occupantes, praestemus. καταποιῦν enim longè aliud significat quàm διορθοῦν. Id quod plerique non satis animaduertentes, sæpè labuntur. Nō longè pòst, Insuper & illinc cognoscitur, quàm excellens sit gratia, quae à spiritu confertur in baptisinate. G. ἐπὶ καμείβει τῆς ἀπὸ τοῦ πνεύματος χάριτος παρὰ τὸ ἐν ὕδατι βάπτισμα γινώσκον τὸ ἀξίωμα .i. Adhęc hinc quoque perspicuum est, quantum inter eam gratiam, quae à spiritu proficiscitur, & baptismum eum, qui aqua tantum constabat, discriminis sit.

Quae in eadem Erasmi interpretatione notanda videantur in reliqua 13.
Capita eiusdem libri. CAP. XI.

HOc capite prosequemur quae superiore sunt à nobis inchoata: eaque tantum notabimus quae Basilij sensum aut inuertunt, aut non satis aptè expriment. Neque enim in his libris mihi propositum est, vel leuissimas quasque vobulas excutere. Id enim esset immensi operis, ac Lectoribus, ni fallor, iniucundi. Cap. 16. Ita in intelligibili gubernatione impossibile est illam infirmitiam manere vitam absque spiritu. G. ἕτοι καὶ ἔπι τῆς νοητῆς ἀσχετησίας ἀμύχανον πῶς ἐνθεσμον ἐκείνῳ ἀσχετησίας ζῶντι ἀνευ τοῦ πνεύματος .i. Sic etiam in eo ordine, qui animo tantum ac ratione intelligitur (hoc est in Angelis) impossibile est piam illam ac sanctam vitam permanere citra Spiritum sanctum. νοητῆς ἀσχετησίας, idem quod ἀσχετησίας διωόμενοι .i. Angeli. Videturque Basilij hoc vocabulum mutauit à Dionysio Areop. in caelest. Hierarch. Infra, attamen aliquo pacto videtur adesse semel consignatis. G. ἐσφραγισμένοι .i. baptisatis. Id enim hoc loco vox hæc significat. Cap. 17. verbo tantum intelligibilem. λόγῳ .i. ratione. Non multo pòst, prolixius quàm vt huic conueniat festinationi, G. μακρότερον ἢ καὶ πῶς παρῶν ὁρμῶν .i. longius quàm pro praesenti instituto. Cap. 18. Alij verò, qui ceteris in rebus nihil immutant, &c. Multa hoc loco peccat interpres, quae, ne prolixus sim, non enumero. Graeca autem sic habent: οἱ γὰρ ἕδενός τ' ἄλλων ἐκ τῆς ἀριστερῆς παραθήκης ἀλλοιοῦσθαι, ἕτοι ἔπι τῆς θέας φύσεως εὐλαβουῦνται τὸν ἀριθμὸν, μηδ' αὐτῶν τῆς ἀφειλομένης τῶν ἀριθμῶν τῶν πηλῶν ὑπερβαίνει τὸ μέτρον, &c. id est: qui quidem, cum nulla omnino res alia ob numeri accessionem immutetur, tamen in diuina natura numerum metuunt, ne scilicet per eum honoris Paraclæto debiti modum excedant. At, ὁ sapientissimi, maximè quidem supra numerum sint ea quae intellectu comprehendendi nequeunt: quemadmodum prisca Hebraeorum pietas, peculiaribus quibusdam notis ineffabile Dei nomen exprimebat, ita nimirum eius supra res omnes eminentiam indicans. Quòd si etiam numerum adhibere opus est, at certè nequaquam per eum versutè deprauanda est veritas. Aliquanto pòst, quantum par est, solitarium à rebus compositis ac multitudinem habentibus abesse. G. ὅσον εἰκὸς τὸν μοναδικὸν τῶν συστηματικῶν .i. quantum probabile est singularem numerum à compositis distare. Et proximè, sed os Dei maiestas. G. καὶ τὸ σῶμα θεοσχετικῶν .i. & os, vt diuinitati consentaneum est, intelligi debet. Mox, natura generabilis. G. γεννητή .i. generata. Ibidem, in sua magnitudine incomprehensibilem. G. ἐπὶ τῶν μεγάλων αὐτῶν ἀποκαλύπτῶν .i. in sua magnitudine reuelans. Erasmus ita vertit, quasi esset ἀκατάληκτον: sed malè. Cap. 19. quòdque in beatitudine nihil desiderant virtutes. G. τὸ ἐν μακαριότητι ἀσχετησίας .i. beatitudinis perpetuitas. De Angelis loquitur. Paulo pòst, à terrena mortalique vita. G. ἐμπηδες, turbulentis affectibus obnoxia. Mox, Num hæc sunt humilis aut aspernandi verba? G. κατηρέα χότος, trepidi ac metu consternati. Non longè hinc, Quin & interpellat, inquit, pro nobis. Itanc, quantum supplex est infra beneficij authorem, tantum spiritus iuxta dignitatem excidit à Deo. G. ἀλλὰ καὶ ἐντυγχάνει, φησὶν, ὑπὸ ἡμῶν, ὡς ὅσοι οἰκέτης τῆς εὐεργετίας λείπεται, ποσοῦτον τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ἀξίαν ἀποπέπλωκε τῶν θεῶν .i. At, inquit, etiam pro nobis interpellat. Ac proinde quantum is qui supplex est, beneficij authore inferior est, tantum quoque Spiritus ratione dignitatis à Deo excidit. Et paulo pòst, Ideò pia ac diuina gloria illum mulctabis. G. τῶν ἐνεκεν πῶς εὐσεβῶν καὶ θείων δόξων ὡς τῶν ζημιωθῶν .i. idèò pia ac religiosa de eo fide sententia.

tiâque multaberis. Cap. 20. excutiunt feruitutem. G. ἀφαιμάζουσιν, imperium detrectant. Neque enim Dei feruitutem quicquam excutere potest. Cap. 21. Euancēunt lucernæ Solis aduentu. G. ἀρηρόσιν .i. superuacaneæ sunt. Cap. 22. collaudatis discipulis, quod mundæ essent vitæ. G. μαρτυρήσας τοῖς μαθηταῖς .i. cum hoc discipulis testimoniū dedisset, &c. Cap. 24. plebeius homo. G. ὁ κοινός, quilibet homo. Mox, in donis ad obedientiam conferentibus. G. ἐν ταῖς εἰς τὸ ὑπακούον χεῖρσιν .i. in beneficiis erga subiectos. Paulo pōst, in Dei laudibus. G. ἐν ταῖς ὑπὲρ χεῖρσιν ὑπολογίαις .i. in defensionibus pro Christo. Ibidem, Esse qui hæc omnia neglexerint, & ignorata communionē, quæ est in omnibus Patri & Filio, distrahant Spiritum, nescio an quispiam sancti Spiritus particeps conficturus sit. G. ταῦτα πάντα παρεδόντας, καὶ ἂν ἐν πᾶσι κοινωνίας ὑπελαθομεθίς, ἀπὸ πατρὸς ἢ υἱοῦ ἀφαιμάξωμεν. ὅτι οἱδ' εἴπες μέτοχος πνεύματος ἁγίου συνήσεται .i. His omnibus neglectis, communionē que ea, quam in omnibus rebus habet, obliuione transmissa, à Patre & Filio cum distrahere, haud scio an quisquam Spiritus particeps vnquam assensurus sit. in fin. vertunt in insultum blasphemix. G. ἐφόδιον .i. παρορσιν, occasionem. Cap. 25. ne nobis facestant negotiū. G. μηδὲ ἡμᾶς ἐξήρξάτω .i. ne nos quidem ab ea excludant .i. nobis quoque idem ius permittant. Proximè, non est ampliùs ad contraria accommodabilis. G. ἐκείνη ἔστιν ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις ἐπιχειρήσιμος .i. non iam æquè aduersariorum aggressiōibus pater. Non multo pōst, vt in Scriptura reperas inducere. G. πᾶς μὲν ἐψηφίσθη, conprobare. Ibid. tamen si primo statim auditu euidentis sit vendi libertas. G. ἐπιγνώσκει τὸ χεῖρσιν .i. euidentem utilitatem habet. Haud longè hinc, indenunciatum bellum. G. ἀκίρως, implacabile. Non ita longè hinc, Mordicus hanc vocem in velut humilem addunt spiritui. G. καὶ ἐμνημόνευται τῆς φωνῆς ταύτης ὡς ταπεινῆς τῷ πνεύματος ἀειέχοντα. Quo loco si sententiæ vllus respectus est, delendum τῷ πνεύματος, acerrimè ac velut confertis manibus hanc vocem vt humilem retinent. In fin. si non eam proditricem pronunciant. G. ὡς παρεδόντων ἀποκηρύξωσιν, vt proditricem abdicent. Cap. 26. & vnà simul cum ipso igni esse. Lege, at vnà. Paulò inferiùs, At sanè illud nequaquam, leuis momenti est. G. τὸ οὐκ ἄβλαπτος .i. hoc non caret inuidia, φορτικόν ἐστίν. Cap. 27. Imprudentes & ea damnabimus, quæ in Euangelio necessaria ad salutem habentur. G. λάθροισιν ἢ εἰς αὐτὰ πᾶν χεῖρα ζημιούτως τὸ εὐαγγέλιον .i. Imprudentes grauissimum Euangelio detrimentum inferemus. Loquitur de traditionibus, quæ sine certissimo Euangelij detrimento conueli abiici que nequeunt. Proximè, Inuocationis verba, cum ostenditur panis Eucharistix, &c. τὰ τῆς ὑπεκλήσεως ῥήματα. Intelligit verba hæc, quibus in sacra Liturgia Græci precibus à Deo postulant, vt Spiritus sanctus super proposita dona veniat, eaque benedicat & sanctificet, atque in Christi corpus & sanguinem vertat. De quo vide Liturgiam Basilij & Chrysostomi. Mox, consecramus aquam baptismatis. G. ἐλογομεθα, benedicimus. Rursus infra, Iam ter immergi hominem vnde est traditum? G. πόθεν; i. vnde ex Scriptura haustum? Vt enim vertit Erasmus, seipsum oppugnaret Basilij. Aliquanto pōst, mentem ad contemplationem dogmatum inhabilem exercens. G. δυσωρήτων χερασιενάξωμεν τὸν νοῦν τῶν δογμάτων .i. intellectu difficilem reddens dogmatum sententiam. vel, dogmata ita comparans, vt eorum sensus non facile percipi possit. Infra adhuc, neque mediocrem perfectionem ad mysterij vim asserentem. G. συντέλειαν .i. adiuuentum. Non longè à fine, reiicere aut aliter scribere. G. ἀρετή (sic enim scribendum, non ἀπειρή, vt editum est)

ἢ ἀρετῆ

ἢ ἀρετῆ, inducere, obliterare. Cap. 28. Videamus si quam excusationem G. ἀπολογίαν .i. defensionem. Excusantur enim errata. Grauius autem est id quod sequitur, Istos verò ne id quidē Spiritui, qui in eos venit, tribuere. G. τῷ δὲ πνεύματι τῷ μὲν ποῖς ἀγρόποις ἐξίσου μετὰ χεῖρσιν εἶναι (sic enim scribi debet, non οἶον, vt excusum circumfertur) τὸν εἰς αὐτὸς ἵκον μεταδιδόναι .i. Hos verò Spiritui, quantum quidem in ipsis est, nec hoc tribuere, vt æquè saltem atque homines cum Christo sit. Infra, Nam simul affligimur. Lege, Nam si simul affligimur, simul quoque glorificabimur. Ibid. vt pari saltem tecum honore digneris. G. ὡς ἔδδ' οἱ τῷ ἴσων τυγχάνειν ἀξίως .i. tanquam nec pari quidem tecum honore afficiendum ducens. Mox, non vt ostendam tantundem. Adde, duntaxat. Hoc enim hîc significat ποσοδτον. Alioqui impius esset sensus. Quæ sequuntur, valde vitiosa, & à Basilij mente aliena sunt: Quid autem orabunt isti, qui cum nesciant an aliquid magnificum vel loqui prouocentur à Spiritu, tamen tanquam possint assequi dignitatis modum, quod in dictis nimium est, castigant, quos oportebat suam deplorare infirmitatem, quoniam pro his, quæ facta accepimus, ne verbis quidem gratias agere sumus idonei. G. οἱ δὲ τί προσεύξονται καὶ μὴ εἰδότες, ἕαν πὶ καὶ φησὶν ἀδὲ σμενὸν ὑπὸ τῷ πνεύματος παρεδόντων, ὡς ἐφινυμένους τῆς ἀξίας, καὶ ἀξίως τῷ λόγῳ τὸ ὑπερπῆσον ἢ συμμετρίως, &c. i. Isti autem, quid orare debeant nescientes, si quid etiam magnificè loqui à Spiritu impellantur, perinde atque dignitatem ipsius assequantur, quod in dictis modum excedit, reprimunt. Quos quidem potius imbecillitatem suam deplorare conueniebat, &c. Cap. 29. ex nobis primū cepit impetus. G. ἀρρητα, initium sumpsit. Et infra, At de cæteris fortassis dubitari possit, aut credi possint per intolerabilem audaciam à scribis immutata. G. ἢ καὶ μεταρραφεία δυσφάρατον ἔχειν πῶ κακουργίαν .i. aut etiam immutata, eam rationem habere, vt fraus ægrè deprehēdi possit. Erasmus ita vertit, quasi δυσφάρατον haberetur in Græco. Sed planè incommodè. Non multo pōst, quem tanquam aggressorium (sic enim legitur librariorum errore) discipulis suis reliquit, festinans iam ad perfectionem, quæ fit per ignem. G. ὁ ὡσπερ ἄλλο πὶ ἐξήρηλον τοῖς σωθῆσιν αὐτῷ καταλείπει, ὁ μὲν ἦδη παρὲς πῶ ἀπὸ πυρὸς τελείωσιν .i. quem velut aliud quoddam legatum familiaribus suis reliquit, cum iam ad ignem (nam hoc martyrij genere perfunctus est) proficisceretur. πᾶ ἐξήρηλα, dona sunt, quæ quispiam in discessu in amicos suos confert. Non longo interuallo, Nonne per hanc vocem orat? G. ἐχὶ ταύτῃ πῶ φωνῆς ἀρεσέειν .i. nonne hanc vocem tuetur, ac summo honore prosequitur? Cap. vlt. rapidūque Aquilonem. G. λαβρὸν ὕδωρ .i. vehementem imbrem. Proximè, alios quidem veluti sui proditores ad ipsam desperationem vltro transfugere. G. τῶ μὲν κατὰ παρεδόντας, καὶ παρ' αὐτῶ πῶ ἀγωνίαν αὐτομολούτας .i. alios quidem castra sua prodentes, atque flagrante prælio transfugientes. Mox, ad extremū prouecta inuidia. G. ὁ παρὲς τὸ ὑπερῆρον φθόνος .i. inuidia aduersus præstantiores. Non longè hinc, incredibilium malorum, dum ob omnem vitæ spem ereptam proflus non timent peccare. G. ἢ τῶ κακῶν ὑπερβολῆς ἀπὸ πῶ παρὲς τὸ ζῆλον ἀπορησιν πᾶσαν αὐτοῖς τῶ ἀμαρτάνειν ἀδεια ἐμπούσης .i. Incredibili quadam malorum magnitudine ob vitæ desperationem, omnem eis peccandi licentiam afferente. Ibid. primam assequendi laudem, &c. Apertius, de primatus contentione nihil remittant. Notandum autem id quod non longo pōst interuallo ait Basilij, ad firmandam inter sceleratos homines seditionis societatem, nullam coniuurationem parem vim habere, atque erroris similitu-

B iij

dinem. Id quod calamitosissima tempestate magno suo malo experitur nostra Gallia. Quid enim hac Hydra hæretica terrius, quæ toties secta atque truncata semper coalescit? Sed his omisis duo hæc loca quæ restant, absolvamus. Nam si vera locutus est Ecclesiasticus, Lege, Ecclesiastes. Paulò post, alij verò dominantur. G. Ὀπποροῦσι, plausus excitant. Videtur Erasmus legisse, Ὀπποροῦσι, sed malè.

MAXIMI sententiæ nonnullis locis à mendis repurgatæ.

CAP. XII.

MAXIMI sententias non tam legens quàm peragrans, eas pluribus maculis asperfas repeti, quarum nonnullas hoc capite tollam. Cap. 4. ex Gregorio, sic emenda Græca: ὃ δὲ πλείων ὁ κίνδυνος, &c. i. vbi autem maius est periculum, vltro sese in illud conicere. Cap. 5. in Gregorio, vitio vacat hæc scriptura, quam Gesnerus mendosam putat. Existimat enim pro τρυγίαν legendũ τρυγίαια: sed malè. Sic enim hic locus legitur in Orat. funeb. de laudib. Patr. θεὸς μὲν ὀργῆς τρυγίαν πινά, καὶ πιστεύομεν καὶ ἀκούομεν, τὸ λείμμα (sic enim legendum) τῆς χεῖρ' αἰζίων κινήσεως. Quæ verba incommodè omnino reddit Ribitus. Sic enim verti debent: Ac Dei quidem faciem quandam & credimus & audimus, hoc est, reliquias indignationis ipsius aduersus eos, qui digni sunt. Alluditenim eo loco Gregorius ad illud Psalmi 74. Veruntamen fæx non est exinanita, bibent omnes peccatores terræ. Cap. 12. In Theologo, vt versus expleatur, post νόσος locanda particula γε, non κρείσσων, vt putat Gesnerus. Est enim versiculus ex Tetrastichis. Cap. 14. in Chrysoft. non quia velit nos præterire. G. παρελκύν, protrahere. Cap. 15. ex Theologo, sine verbo inaniter sonante. In Græco nec κανός, nec χειώης, sed χαλός legendum. Versus est ex Tetrastichis. Cap. 24. in Theologo; Metnamus tantum: quid est metu Domini amplius? ἐν φοβηθῆμεν μόνον, τὸ φοβηθῆμεν θεὸς τι πλέον. i. Vnum hoc timeamus, ne quid amplius quàm Deum timeamus. Cap. 27. in Basilio, ex crasso alimento & vino, fuliginosæ exhalationes, &c. Fædum hic mendum irrepit, quod tollere quidem conatur Gesnerus, sed parum feliciter. Sic enim habent Græca, ἐν γὰρ τῆς παχέας τροφῆς οἶνον ἀγαλάδεις ἀναθυμιάσας. Restituetur autem hic locus, si pro οἶνον legamus οἶον. i. ex crasso enim alimento velut fuliginosæ exhalationes, &c. Sicque legitur apud Basilium. Cap. 40. In Chrysoft. corruptè legitur τὸ ἐν μετέπλωτον, pro τὸ ἐν μετέπλωτον. Cap. 50. in Theologo, Indigus atque mali infatiabilis vlcera celans. Hic mendum Græci versus locutus interpres eodem errore labitur. Sic enim est in Græco versu,

Χρηίζων παχέας ἀκόρετος, ἐὺ καὶ κεύθης.

Cuius versiculi vitium Medicus Gesnerus animaduertit quidem, sed in eo depellendo hæret. Ego verò ex ipsomet Gregorio sic corrigo, vt pro ἀκόρετος, ἀκόρετος substituam. Atque ad hunc modum verto,

Cum medicum poscant tua vulnera, si tegis illa.

Cap. 53. in Theologo, quid magnum aut quid paruum ex rebus pretiosis postulas. Hoc loco fædissima macula Græcum codicem occupauit. Sic enim legitur, τί σοι μέγα, ἢ τί μικρὸν τῶν τιμίων; κράτει σοι. ζήτει μόνον λαμπερὸν καὶ δασύμην. Sic autem hæc emendari debent:

τί σοι μέγα, ἢ τί μικρὸν
τῶν τιμίων βρότοις;
ζήτει μόνον π λαμπερὸν,
καὶ δασύμην.

Cap. 65.

Cap. 65. in Climachò, ἰδέσθω λαλεῖν. Locum hunc appicta cruce corruptum esse indicat Gesnerus. Miror autem, quin prima fronte deprehenderit pro λαλεῖν scribendum λαλεῖν, cum nullum aliud vocabulum sensus admittrat.

Quid multi graues Theologi, ac præsertim Clemens Alexandrinus, de externis disciplinis senserint: & de Gnosimachis.

CAP. XIII.

ET si disciplinas externas; liberales dici debere negat Augustinus, eosque qui cum iniqui & impij sint, liberaliter tamen sibi eruditi videntur; ad illud Scripturæ reuocat, Si Filius vos liberauerit, verè liberi eritis: at idem tamen non negat, quin eæ ad res diuinâs pro dignitate tractandas & explicandas, Euangelijque veritatem asserendam magno adiuneto esse possint, modò quis in illis non consenscat, nec tanquam ad Sirenæos scopulos adhærescat. Quæ etiam in sententia fuisse magna auctoritate Theologos; Basilium; Nazianzenum & Hieronymum, notius est quàm vt commemorandum sit. Quin ab Eusebio quoque Casariensi memoriæ proditum est, Origenem solitum fuisse homines ad liberalium artium studium inducere, quòd hinc ipsis ad litterarum sacrarum speculationem non parum emolumentum fediturum esse assereret. In quo sanè euni præceptoris sui Clementis Alexandrini vestigijs instituisse constat, qui cum omni doctrinæ genere instructissimus esset, lib. i. Stromat. eorum opinionem grauitè & eruditè refutat, qui humanarum artium studijs nihil temporis impendendum censent. His enim animos ad ea, quæ intellectu solo percipiuntur, excitari atque exerceri, his ad Christianam pietatem præparari, denique, vt Legem Iudæis, sic has quoque Gentilibus ad Christum prædagogi vice fuisse asserit. Atque illud Scripturæ explicans, Ne frequens sis cum extranea, Vti quidem; inquit, mundana eruditione, non autem in ea immorari, ac pedem penitus figere admonet. Neque enim committendum esse, vt ancillarum illecebris deliniti, Heram Philosophiam aspernemur. Vbi etiam præclarè per Agar ancillam, secularem doctrinam significari posse ait; cum qua Abrahamum prius congregari debere docet, ac deinde cum Sarra. Atque aliquanto inferius de eadem re tractans, his verbis vtitur: Est quidem Saluatoris doctrina per se perfecta, nec rei cuiusquam indiget, vt quæ Dei virtus ac sapientia sit. Accedens autem prophana Philosophia, non quidem fortiozem veritatem efficit, sed hoc præstat, vt sophisticus conatus nihil aduersus eam possit. Ac fidei quidem veritas, vt panis, ad vitam tuendam necessaria est: hæc autem obsonio ac bellarijs similis est. Porro, teste Pindaro, δαίτην λήροντος γλυκὴν τροφῆλιον. i. sub finem cœnæ dulcis est placenta. Hæc, & in eandem sententiam alia multa vir ille doctissimus. At contra Ioannes Damascenus quosdam fuisse commemorat ita non modò prophanæ, sed etiam diuinæ litteraturæ infestos hostes, vt omnem profus eruditionem vanam ac superuacaneam esse dicerent, eosque inanè operam sumere, qui in sacris libris scientiæ quicquam exquireret. Neque enim Deum à nobis præter pias ac probas actiones aliquid vltra postulare. Quam quidem opinionem vt non solum absurdam ac belluinam, verum etiam impiam & perniciosam meritò inter hæreses ascribit, eosque, qui eam tuebantur, Gnosimachos, quòd scientiæ bellum indixissent, nuncupat. Ac mihi certè, vt olim Athenæ & Sparta, duo Græciæ oculi dicebantur, sic vitam religioni Christianæ consentaneam, & doctrinam piam, duos Christianæ perfectionis oculos commodè dici posse videtur: vt non abs re à Gregorio Nazianzeno scriptum sit, eos qui aut vita tantum, aut eruditione dun-

Epist. 131.

Lib. 2. de Doctr. Christ. cap. 40.

Basil. Orat. ad nepot.

Naz. in Basil. Hieron. epist. ad Magnum. Libr. 6. c. 18.

Damasc. lib. de hæresibus.

In Orat. Funeb. Basil.

taxat excelleret, nihil à luscis differre: qui autem parem in vtraque laudem consecuti essent, eos verè ambidextros ac perfectos esse.

Illustratus Chrysostomi locus in Hom. 9. in 2. Epist. ad Corinth.

CAP. XIII.

FERANT Chrysostomi ætate nonnulli, quemadmodum & hac nostra tempestate non pauci, voluptatum illecebris ita delinici atque corrupti, ut quæ de futuræ vitæ præmiis ac suppliciis Scriptura tradit, vel pro fabulis haberent, vel certè parum admodum curarent. Eorum enim hæc verba erant: Da mihi hodiernum diem, & crastinum cape. hoc est, Sine me præsentis vitæ oblectamentis frui: tu verò futura bona tibi habe. Atque etiã, in re scilicet maximè seria iocâtes, his verbis à circo petitis utebatur: Si talia illic erunt, qualia ipsi dicitis, *ἐν αὐτῷ ἐνός γέροντες, ἀν δὲ μισθὸν ὅλων ἦ, δύο αὐτῷ ἐδνός* .i. vnū pro vno extitit: sin autè nihil omninò sit, duo pro nullo. Quod quidè perinde erat, ac si ad hunc modum loquerentur: Si vera sunt quæ de iustorum præmiis, & iniquorum suppliciis commemorantur, æqua conditione erimus. Nos enim præsentia habebimus, vos futura. Sin falsa & commentitia, nos quidem duplici nomine beati erimus, ut qui & in hac vita in omni voluptatum genere versati fuerimus, & in altero æuo nullas pœnas subituri simus: vos contrà duplici nomine miseri, ut qui & in hac vita magnos labores susceperitis, & in futura vita nihilo quàm nos meliore conditione futuri sitis. At impiam hanc & Epicuream opinionem grauissimis verbis insectatur vir sanctissimus, ostenditque impiis non modò duo pro vno minimè fore (hoc enim à Dei iustitia abhorre docet) sed ne vnum quidem pro vno. Impiis enim ne in hac quidem vita bene esse posse, cum impuræ ac sceleratæ conscientiæ perpetuus comes sit metus, animique angor. Exciderat portò ei, qui ante me hunc Commentarium Latinum fecit, vna linea, quæ totum hunc locum prorsus obscurabat. Nam post hæc verba, *ὁρᾶς ὅτι ἐν αὐτῷ ἐνός τῆσδε χροῖ ἔχῃ δύο αὐτῷ ἐνός? ἐγὼ δὲ σοὶ παρεστὼν δειξάω, ὅτι ἔστι ἐν αὐτῷ ἐνός, ἀλλὰ δύο αὐτῷ ἐνός* (vbi tamen legendum fortassè *αὐτῷ ἐδνός*) *ἕσται τοῖς δικαίοις* .i. Vidène quòd adhuc vnum pro vno sit, & nō duo pro vno? At ego infra hoc tibi ostendam, quòd ne vnum quidem pro vno sit, verum contrà iustis duo pro vno (vel, pro nihilo, potiùs) erunt. Hoc est, ut dilucidius id explicem, iam tibi, quisquis es qui circensi hoc dicto abuteris, illud præcidi, nulla piis post hanc vitam præmia, nullas impiis pœnas à Deo constitutas. Itaque iacet iam illud tuum, Duo pro vno. Ostendi enim id cum Dei iustitia ex diametro pugnare, ut quispiam & hic vitiorum lenociniis ac voluptatum illecebris totum se tradat, & cælestibus ac sempiternis bonis quandoque oblectetur. Id quod tu stulte tibi pollicebaris, tremendum illud Christi tribunal in dubium reuocans. Nunc verò porrò progrediar, atque illud planum faciam, tibi tuisque similibus, ne vnum quidem pro vno fore, hoc est flagitiosos & cōsceleratos homines non modò in altera vita miserrimo ac terribissimo statu fore, sed ne hinc quidem suauem ac iucundam vitam habere: cum contrà ij, qui fidem ac iustitiam colunt, duo pro vno (ego tamen, ut dixi, *αὐτῷ ἐδνός* legere malim .i. pro nullo) habeant, hoc est, non modò sempiterna in cælo præmia consecuturi sint, sed hic quoque summa cum iucunditate ac tranquillitate viuunt.

Passiuitas

Passiuitas vitæ quid significet apud Tertull. & unde hæc vox fluxerit.

CAP. XV.

TERTULLIANVS lib. contr. Valentin. ait Valentinianos de Passiuitatè vitæ generositatem suam vindicare. Eodèmq; libro, passiuos discipulos eos vocat. Quo quidem loco, ut Beato Rhenano faciliè assentior, qui passiuitatem vitæ pro turpi vita ac voluptatibus dedica accipit, idque D. Hieronymi autoritate probat, qui exponens illud Osee, Super capita montium sacrificabant, passiuam religionem veræ religionis austeritati opponit: ita certè minimè hoc illi assentiri possum, quòd has voces ab aduerbio, passim originem trahere vult, quemadmodum & aduerbium, passim, à Græco *πάντη*. Passiuitas enim, & passiuus, voces sunt è Græco expressæ. Quod enim Græci *ἐμπαθησιων* dicunt, hoc Tertulliano passiuitas est. Quod rursus Græcis est *ἐμπαθησι*, id Tertulliano & Hieronymo passiuus est, hoc est, lasciuus atque obscœnis voluptatibus addictus.

Notata quedam in Collectaneis Nicephori, quæ ad calcem Historiæ Ecclesiasticæ Theodoriti adiecta sunt.

CAP. XVI.

CVM nuper Theodori Lectoris Græca quedam Collectanea à Roberto Stephano ad Ecclesiasticæ historiæ Theodoriti calcem adiecta in manus sumpsissem, quædam se obtulerunt, quæ tamen leuiuscula fortassè quibusdam videri possint, tamen quando rudibus, hoc est, mei similibus ista cuduntur, huic quoque chartæ à me illinentur. Ac primùm fol. 350. r. mendum illud, quod appictus asteriscus indicat, faciliè tolletur, si pro *ἡέλω, ἡέλων* legamus. Sequenti pag. Archiepiscopi Leonis lege institutum fuisse ait Author, ut clerici apud præfectum prætorio duntaxat responderent. Ac præterea istud ei in more positum fuisse, ut neminem in sacrum ordinem accenseret, qui Psalterium nesciret. Fol. 353. pag. r. Diaconi cuiusdam orthodoxi mentio fit, qui cum à Theudericho Aphro malè de religione sentiente plurimùm se amari cerne-ret, quòd eum vehementiùs adhuc in sui amorem pertraheret, ab Orthodoxa fide ad Arrianam hæresim descieuit. Quod cum intellexisset Theuderichus, eum, quem tantopere amabat, capitis supplicio quamprimùm affici iussit, dicens, Si Deo fidem non seruasti, quonam pacto conscientiam sanam homini seruaturus es? Pag. 2. Denterij Arriani Episcopi meminit, qui Barbam quendam (*βαρβαρον* corruptè legitur pro *Βαρβαν*) lutrica vnda tingens, hanc verborum formam adhibuit: Baptizatur Barbas in nomine Patris per Filium in Spiritu sancto. Quo dicto statim baptisterij aqua euanuit. Fol. 354. pag. r. Timotheum Archiepiscopum hoc in mores induxisse refert, ut Nicenum Symbolum in omnibus sacris conuentibus recitaretur, cum antè non nisi semel singulis annis, hoc est, eo die, quo Christus in crucem actus est, cani solitum fuisset. Paulo post, vbi de eodem Timotheo, eiusque in fide leuitate agitur, in his verbis, *χαλεπὸς αὐτὸν ἠτοίμασεν*, maculam insidete non dubito, ac pro *ἠτοίμασεν*, *ἠτίμασεν* legendum esse. quemadmodum & proximè post mendum irreplet in his verbis, *ἐν πάντων τῶν τόπων χεῖματα πολλά κείσθαι μαθὼν Κωάδης ὁ βασιλεὺς, ταῦτα μαθεῖν ἐβασίλευσεν*. Etenim pro his duobus postremis vocabulis reponendum esse censeo *λαλεῖν ἐκέλευσεν*, aut quid simile, sensu nimirùm id aperitissimè postulante. Sic eadem pag. in his verbis, *πὸς οὐδὲ ὀβύλαρχος ἔφησεν, εἰ μὴ δύο ὁ χεῖρὸς, θεὸς γυμνὸν σκωρὸν ἐδέξατο*, quis non statim animaduertat pro *γυμνὸν, γυμνὸς* legi debere? Idem enim est hoc loco *θεὸς γυμνὸς*, quòd *μὴν θεότης*, quæ quidem ea natura est, ut nullum cruciatum admittere queat,

contrà quàm Scueriani Theopaschitę contendebant. Postremo eiusdem pag. vers. ante πλώ διελθῶ, collocanda est præpositio εἰς. Pag. 2. vers. 7. pro ἐδίστασ, ὀάσεως restituo. Oasis enim remotissima quædam atque inamcensissima solitudo erat, in quam Imperatores plerunque eos relegabant, qui ab ipsis in fide dissentiebant. Vers. 14. μεταπειμάλωροι τῶ ζῆνφ τῶ παράσματος. Mihi ad sensum accommodatius videtur, vt μεταμεμάλωροι legamus .i. δυσχερόναιτες, χαλεπῶς φέροντες. Sic vers. 29. παροφεινότης malim, quàm, vt habet editio, παροφεινότης: vt respondeat huic verbo παροφείναι, quod proximè antecedit. Fol. 353. pag. 1. hunc morem in Ecclesia Romana obtinuisse tradit Theodorus, vt nulla immobilia bona possideret. Quòd si etiam aliqua huiusmodi obuenirent, protinus venderentur, pretiũmque in tres partes diuideretur, quarum vna Ecclesię, altera Episcopo, tertia Clero tribueretur. Atque hunc morem in reliquis quoque rebus obseruari. Sed & hęc quoque non leue erratum inuasit. Etenim pro εἰς πειράσεως, facile apparet legendum esse εὐχέως πειράσεως.

Vindicantur quedam in MAXIMI de Charitate Centuriis à censuris Gesneri & Obsopœi interpretis. CAP. XVII.

IN Maximi eruditissimi viri Centuriis de Charitate, quædam mihi animaduertisse videor. In quibus emendandis, meo quidem iudicio, inanem, vel certè parum felicem operam suscepit Gesnerus, Interpretis Obsopœi coniecturas, vt opinor, secutus. Ea porrò, ne alioqui Lectori fraus fiat, hęc annotanda duxi. Cent. 3. art. 15. pro ὑπὸ πινος ἡ παρὸς αὐτὸν λύπησ πλώ πικρῶν ἐνπίκτες, legendum putat ὑπὸ εἰδωῶς, & pro ἐνπίκτες, εὐδείξῃ. Ego nihil planè in verbis immutandum cenſeo, verũm sic duntaxat legendum, ὑπὸ πινος, vt hæc per interrogationem efferantur, hoc sensu: quidnam causæ est, cur offensu aduersus eum animi acerbitatem paris? Artic. 29. causam nullam videro, cur hæc verba τῶ κωέως submoueantur. Vult enim author id quod non est, priuationem esse non quidem eius quod propriè est (id est, Dei) sed eius quod per participationem propriè existentis (hoc est Dei) est. Art. 60. putat idem Gesnerus in his verbis, πάντων τῶ παροφεινότητων ἡσπιδωῶν ἐπὶ αὐτῶ αὐτὸν παροφεινότητων, pro hoc postremo vocabulo collocandum esse ἀπελάωσι. Sed huic emendationi nullus hęc mihi locus esse videtur, cum recepta littera commodum sensum nobis exprimat. Vult enim Maximus vitia superata inanis glorię affectum antè compressum, ac velut vinculis quibusdam coercitum aduersus animam soluere. Neque enim huiusmodi vitium nisi reliquis domitis ac profligatis, existere plerunque solere. At multo crassius illud est, quod Art. 68. pro ἀδολογία, emendat εὐδολογία, ignorans videlicet ἀδολογίας vocem apud Davidè, ac plerisque aliis Scripture locis usurpari pro pia ac iucunda quadam meditatione. Art. 95. in illis verbis, εὐλάθη τῶδε, ἀπάλετο τῶδε, Interpretis Obsopœus corrigit εὐλάθη. vertit enim, fractum est. Ego tamen haud paulò lubentius legerim εὐλάθη, surreptum est. Cent. 4. Art. 60. perperam quoque Gesnerus in his verbis, εἰδὲ λογίεται ἑαυτὸν ἤδη κατελιφέναι, pro ἑαυτὸν, σιοσπὸν legendum esse coniicit, cum Paulus ipse hanc emendationem apertè respuat, Philipp. 3. ad quem hoc loco Maximus alludit.

Collecta nonnulla ex Epiphanio Hæres. 30. quæ est Ebionitarum.

CAP. XVII.

MEMINI T Epiphanius in hæres. 30. Pellæ vrbes cuiusdam Decapoleos, in quam hæres. 29. Christianos imminente Hierosolymitana obsidione diuinitus admonitos commigrasse, sicque impendenti exitio subductos fuisse scribit.

scribit. Refert etiam, quemadmodum Iosephus quidam Iudæus admirabili quadam ac singulari Dei gratia cum aliorum exemplis, tum variis morbis admonitionibusque diuinis, quibus diutissimè restiterat, tandem aliquando superatus, Christianam fidem amplexus sit. Estque hæc historia lectu dignissima. In ea enim elucet insigne diuinæ benignitatis & misericordiæ argumentum. Ibique etiam Apostolorum sit mentio, quos sub se Patriarcha Hierosolymitanus habebat. Horum porrò munus erat, huc illucque se conferre, vt Patriarchæ nomine decimas & primitias legerent, atque etiam in sacerdotum vitam ac mores inquirerent, quosque improbos atque ignauos inuenissent, eos gradu mouerent. Sed & illud ad eorum, qui in media hæreticorum turba non sine acerbissimo dolore interdum degunt, consolationem valet, quòd hęc quoque scribit Epiphanius, in tota vrbe Scythopolitana vnum duntaxat Iosephum Orthodoxum fuisse, cum cæteri omnes Atrij errorem amplecterentur. Porrò vt hęc etiam aliquid adnectam, quod ad piorum animos, aduersus eas hæreses, quæ hæc tempestate grassantur, muniendos corroborandisque pertineat, valdè ponderanda sunt hæc Patriarchę verba, quibus ad Christianum Antistitem, cum eum eximio munere affectisset, usus est, Offer pro me. Hoc enim loco παροφείναι idem planè est quod λειτουργείν, vel ἱεργείν, hoc est, sacris operari, vel, Missam celebrare. Idque ex ea causa perspicuè colligi potest, quam mox subiungit, Scriptum est enim, quæ per sacerdotes Dei in terra ligata vel soluta fuerint, ea quoque ligata vel soluta in cælo fore. Eodem modo, quoniam eo nomine apud Hæreticos traducimur, quòd certis diebus à carnibus ex Ecclesię instituto abſtineamus: tanquam videlicet hæc in re Hæreticos quosdam veteres imitemur, qui omnium carniũ vsum suis interdictum vocabant, vide quæso quàm diuersa ab Ebionitis causa nostra sit. Nos enim id eo facimus, vt Spiritui aduersus carnem roboris aliquid afferamus: illi ἀφ' τοῦ ἐκ σωσείας, καὶ μίξεως σώματος εἶναι, .i. quod ex coitu & corporum coniunctione ortum ducant. Sed hæc ἐπεισοδία loco haberi velim, atque ἐν παρήρηρον μοίρα. Neque enim mihi in hoc opere de materiis hoc tempore controuersis nisi strictim aliquando, ac velut per transennam agere propositum est. Itaque hoc caput claudam, si prius hoc quoque adiecero, Epiphanio de nomine haudquaquam cum Eusebio conuenire, cum scribit Ioannem Euangelistam balneum ingredi parantem, simulatque Ebionem intus esse intellexit, statim pedem retrulisse, illud scilicet metuentem, ne balneum, in quo hostis veritatis erat, repente concidens vnà eum opprimeret. Eusebius enim, quem potius hoc loco sequendum puto, Cherintho hoc tribuit, non Ebioni.

Emendantur quedam in eadem Hæresi. CAP. XVIII.

CVM ex tricesima hæresi ea exciperem, quæ superiore capite à me allata sunt, eadem opera aliquot etiam loca collegi, in quibus Cornarius Medicus, dum in Theologorum messem falcem iniicit, parum diligentem & eruditum interpretem præstitit. Ea porrò huc idcirco proferenda putauit, ne cui erroris eum falsò insimulare videat. Ac primũm in his verbis, Ille verò accersitis ministris præcepit aquam parari, velut qui morbi gratia auxilium aliquod adhibere vellet, cum per aquas ipse Patriarcha grauiter ægrotaret, per facile fuit animaduertere legendum esse in Græco, βοήθημά τι παροφείναι μέλλων δι' ἰδωτων, ac sic transferendum, velut qui propulsandi morbi causa opem aliquam per aquas admouere vellet grauiter ægrotanti Patriarchæ. Neque enim hoc vult Author Patriarcham per aquas ægrotasse, sed finxisse Antistitem aquis

lib. 3. cap. 22.

ε

ei ad leuandū morbo Patriarcham opus esse, quō remotis postea arbitris eūm baptizare posset. Paulo post, *παρ' αὐτῶ κατηύθη*, minū commodē reddit, ab ipso perductus sum. Vertendum enim erat, apud ipsum diuersatus sum. Sic aliquanto post, Obdormiuit Patriarcha cum bono deposito. *Γ. μετὰ χαλῆς σπορέσεως*, hoc est, vt existimo, cum præclaro funere, i. præclaro funere elatus. Infra, Corrumpebant autem ipsum multi coætanei. *Γ. προσεφθίροντο αὐτῶ*, i. perniciosē cum eo versabantur. Non multō post, Quibus vbi vrinam & sanguinem adiecessent, & puluerem immiscuissent. *Γ. οἱς προσεσείωσαντες θύρα καὶ αἷμα, μίξαντες κόνιν*. Vbi sanē excuti mihi non potest, quin legendum sit potius, *καὶ αἷμα μίξαντες κόνιν*, i. quæ cum lotio perfudissent, simulque puluerem miscuissent. Mox, Ille verō promissione facta rursus sefellit. *Γ. ὁ δὲ ἐπαύχαιδά μὲνος ἀπέσφιλεν*, i. Ille verō hoc se facturum pollicitus, statim conualuit. *ἀνασφίλαι* enim idem est quod *ἐκ τῆς ἀρρώστιας ἀναφέρειν*. Dion Chryf. *ἀνασφίλαι* enim idem est quod *ἐκ τῆς νόσου*, i. morbo recreati. Id quod mirum est hominem Medicam artem proficentē fugisse. Vers. seq. relictus verō moriturus à cognatis. *Γ. ἔσονται ληθηθεὶς δὲ τελευταῖον ἔσονται σὺν ἡμῶν*, i. νομιθεὶς, ἔσονται ληθηθεὶς. Existimanti- bus autem ipsius cognatis cum iam iamque moriturum. Non ita multo post, Propius se Ecclesiæ applicat, Græcē, *κατάγειται πλησιάζει τῆς ἐκκλησίας*, i. prope Ecclesiam hospitat. Linea vna interiecta parum mihi placet quod *ἐμειθέτατον*, potentissimum vertit, cum potius seuerissimum significet. Aliquanto post, Ascendit ad comitatum. Ad aulam malim, vt sit dilucidius. *τὸ κομήτατον* enim *τὸ αὐτὸ καὶ τὸ βασιλεία* significat. Longo post intervallo, vbi de Sephora agitur, Circumciderunt puerum meum. *Γ. περιέτμον*, circumcidi. Non longē à fine, Habuit itaque id per nomen Domini Iesu quod surrexit. *Γ. εἶχεν ἂν ἀπὸ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰησοῦ μαθεῖν*, &c. i. posset utique is qui per nomen Iesu surrexisset intelligere, &c. Mox, ex affricu nudum hominem ipsum genitum fuisse dicens. *Γ. ἐκ τῆς κοιλίας*, i. *ἐκ συμπλοκῆς*, vel, vt superius dixit, *ἐκ συνουσίας καὶ μίξεως*, vel, vt hæret. 69. *ἐκ συνουσίας καὶ συμπλοκῆς*, i. ex concubitu, ac virili complexu.

Erasmi in Chrysostomo lapsus aliquot notantur. CAP. XIX.
NVLLVM tam eruditum & elegantem interpretem esse, qui, si perfunctō- riē in suo munere versetur, non interdum multa peccet, vel ex vno Erasmo perspicere licet, qui dum, vt festum grauioribus studiis animum recreet, sacros Authores vertendos suscipit, multa plerunque ita reddit, vt nec laboris nec iudicij satis adhibuisse videatur. Quod quidem eo magis miror, quod in Chrysostomo quoque, quo nemo vnquam luculentius faciliusque scripsit, hoc illi nimis quàm sæpè accidisse deprehendi: ac præsertim in octo prioribus in posteriorem ad Corinthios Epistolam Homiliis, in quibus hoc seridè affir- mare queam, cum plusquam 150 errores admisisse. Quod non insectandi ho- minis causa dico, sed vt Lector intelligat, me minimè superuacaneam operam sumpsisse, cum totam hanc Enarrationem deintegrè vertendam suscepi. Ac ne me quisquam id eruditissimo viro affingere putet, ex tam multis locis, in quibus mihi lapsus fuisse videtur, non erit alienum exempli gratia quædam hic proferre. Igitur Hom. x. in his verbis, Atque vt suam auctoritatem confirma- rent, simulabant se non recipere litteras illius, *λαμβάνειν* non ad litteras refer- tur (quod vocabulum de suo addit Erasmus) sed ad munera, à quibus acci- piendis abhorre se fingebant falsi Apostoli. Paulo post, tamen diuersum sentit. *Γ. τῶν αἰσίων μὲν οὐκ ἔχεται*, i. imò contrariū existimat. Nam vt Erasmus vertit,

vertit, Paulum simulatorem quandam nobis fingit. Sub finem, bis *καθαίρειν* *οὐκ ἔχει* eodem modo vertit, ac si esset *καθαίρειν*; cum multum inter vtrunque sit discriminis. Sed hoc leue est. Illud multò grauius, quod Hom. sequenti Diaconi verba cum Chrysostomi expositione persæpe miscet, atque ita omnia cō- fundit, vt pulcherrima illa precatio, quæ pro Catechumenis fieri solebat, vix à quoquam agnosci queat. Cui quidem incommodo faciliè à nobis allata me- dicina est, cum Diaconi verba aliis litteris notanda curauimus. Verum operæ- pretium est hic videre, quàm scædè hallucinetur vir alioqui perspicacissimus. Loquens enim Chrysostomus de Catechumenis, quibus fas non erat mysteriis sacris interesse, *ἀλλ' ἄρα τῶν (inquit) καὶ ἀπελαύνονται τῶν φερμενῶν ἐργῶν ἐκείνων γνομενῶν*, i. Ob eam causam etiam abiguntur, quū tremenda illæ preces fiunt. Vide autem an non ex diametro cum Authoris sententia pugnet Erasmi ver- sio. Sic enim habet, Et ideo tremendas illas preces, quæ fieri solent, im- pertimur illis. Quasi videlicet in Græco *σπλαύνονται*, non *ἀπελαύνονται* legis- set. Quamquam etiam *σπλαύνονται* dicendum potius fuisset. In quo sanè scædè obsecrauit interpres, oblitus videlicet peruulgatæ consuetudinis Ecclesiæ, quæ, vt etiam est apud Dionys. lib. Eccles. Hier. cap. 3. Catechumenos, vt Energu- menos & Pœnitentes, à mysteriis arcebat. Sed & aliquanto post in iis verbis; Erigit illos sermo, iubetque illos assiduos esse in precibus ad Deum, non satis assequitur quid sibi hæc verba velint, *καλέσει λοιπὸν καὶ αὐτὸς ἐρχομαι εἰς τὸν θέν ἰκετησίας*. Hoc enim iubebat Diaconus, vt cum Catechumeni ea quæ præceperant, taciti atque in terram prostrati audiissent, iam exurgerent, ac deinceps ipsi quodcū cæpram orationem prosequerentur. Itaque hoc loco *ἐρχομαι ἰκετησίας*, non idem est quod *προσκυνοῦντες*, vel *προσκυνοῦντες τὰς ἰκε- τησίας*, vt putat Erasmus, sed *ἀπέρχεται καὶ κοινῶν τῆς ἐκείνης*. Non longè hinc, *ρησιμαὶ ὑμῶν τὰ τέλη*, vertit, Christiana vestra vestigalia. Malim, Christianos vestros fines. Sequitur mox, Videlicet vt ipsi nosmetipsos Deo commende- mus. vbi in Græco est, *ἐαυτὸς τῶ ζῶντι θεῷ προσκυνῶν*, i. Vosipos Deo viuenti commendate. Catechumenos enim alloquitur; contra quàm Erasmus exi- stimat. Ac proinde in iis quoque verbis, quæ protinus sequuntur, scædissimè labitur. Sic enim vertit, Nondum de cæteris præcipimus illis, sed tamen cha- ritaris est, & pro illis orare vt possint. Iudicet autem eruditus Lector, an his verbis aptè id exprimat, quod vult Chrysostomus. Exponens enim hæc ver- ba, Diaconi ad Catechumenos, quæ proximè attulimus, causam hanc affert; cur hoc tantum ipsis imperet, vt seipos, ac non item alios, Deo commendent. *ἔπει γὰρ*, inquit, *τὸ ἑστῆσαν δέησιν* (hoc enim vocabulum perspicuè sen- sus postulat) *αὐτοῖς ἐπιτεροῦν, ἀλλ' ἀγαπητὸν ἑστῆσαν δέησιν*. Hoc est, Nondum enim eis, vt pro aliis orent, præcipimus. Præclare enim agitur, si ipsi vel pro seipsis orare queant. Hom. 3. hæc verba, *ἐπειδὴ γὰρ εἶπεν ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς ἐρρύσατο, καὶ τοῖς δυνάμει αὐτοῦ, καὶ τῶν ἐκείνων αὐτῶν τὸ πᾶν ἀνέ- θηκεν*, ad hunc modum vertit, Quoniam enim dixerat, Deus nos eripuit, & suis misericordiis & vestris precibus, quod erat totius rei summa, imposuit. Sic autem potius transferendum erat, Et ipsius miserationibus & illorum precibus hoc totum ascripsit, Nihilò melius traduxit hæc verba, quæ aliquantō post se- quuntur, *ὅτι ἐχουσα καταδικάζει ἡμᾶς ὡς ὅτι πονηροῖς ἀργυμασίν ἐλαυνόμεθα*; quæ cum perspicue ita verti debeant, vt quæ nequeat nos condemnare, tan- quam ob scelerata facinora exagitemur atque vexemur, nescio tamen quid Erasmo in mentem venerit, vt sic transferre mallet, Quoniam non potest

con demnare nos, quasi factis improbis à recto discessemus. Sed & in eadē Homilia hæc verba, *ὅ καὶ ἐν ταῖς παράξοις πολλὰ γέρονται*, &c. incommodè planè ad hunc modum transtulit, Quod idem in his quæ gerimus, frequenter accidit: cum sic potius vertere debuisset, Quod etiam in Apostolorum Actis plerisque locis contigit. Aliò quippè proficisci constituentem, aliò iter habere Spiritus iubebat. Vide cap. 16. Act. ubi Paulus bis à Spiritu prohibetur ire quò proponebat. Infra adhuc in ead. Hom. Cæterùm quoniam id iam præterierat, *ὅτι ἐπειδὴ δὲ ἐλήληθη* .i. quoniam autem compertum erat, sc. cum in Iudæam proficisci, vel, ad eos iter non habere. Longè autem crassius idem errat, cum eum locum non multò pòst vertit, in quo Chrysoſtomus causam exponens, cur Genes. 18. de Sodomitis dixerit Deus, Descendam & videbo, vtrum clamorem qui venit ad me, opere compleverint, id eò factum esse ait, ut hinc sententiam non temerè ferre condiscamus, *ὡς δὲ ἔλεον ἡμᾶς*, inquit, *μὴ ἀπλάως ἀποφαινεσθαι*, .i. *παρέως κρίνειν*. Erasmus, nos erudiens illud non simpliciter nec vulgari more, sed insigniter ostendi. Quæ verba quàm ab authoris sensu aliena sint, vel me tacente, perspicere Lector potest. Certè ita vertere nil mihi aliud esse videtur, quàm Lectores ludificati. Ac ne mihi quidem illud placet, quod in Morali loco eiusdem Homiliæ, ubi de pueris Chaldæis agitur, hæc verba, *μέγιστος τῆς πείρας πείρασι*, vertit, vsque ad tentationē progreditur. *πειρα* enim hoc loco idem est quod ἔργον, .i. res ipsa. Neque enim satis hoc fuit Deo, quòd prompto ac parato ad quidvis perpetiendum animo illi essent, sed eam animi promptitudinem re ipsa declarari voluit. Idquæ ita esse patet, ex eo quod de Abrahamo postea sequitur: ubi quia Deus erat, qui virtutem ipsius tentabat, idcirco huiusmodi tentationem minimè in opus prodire passus est. Iam Homilia quoque quarta, cum hæc verba *ἐνώπιον ὁσίου εἰκὸς γινέσθαι τῶν ἀνίων*, ita reddit, Cogita quanta fuerit eorum improbitas, an non perspicuum est eum *ἀνίας* vocem *ἀντὶ τῆς ἀνοίας* accepisse? Illud autem, quod sat longo intervallo sequitur, Quòd si contristare quempiam ab amore venit, multo magis lætificare, tristem charitatis est, neminem vsque adeò Erasmo addidum esse puto, ut ab erroris nota vindicare queat. Sic enim habent Græca: *εἰ δὲ τὸ λυπηθῆναι ἐξ ἀγάπης, πολλὸν μᾶλλον τὸ εὐφραίνεσθαι λυπηθῆναι*. .i. Si autem mœrore vos afficere charitatis est, multo magis gaudere cum in mœrore estis. Eiusdem generis illud est, quòd hæc verba, *ὅ γὰρ ὡς ἀπονηλάθειν τὸ πλεον ἐδέξαμεν*, ita transfert, Non enim ut perfectum qui se lauerit. Vertendum enim potius fuerat, Non enim ut qui peccati labem prorsus eluerit, eum excepi. *πλεον* enim hoc loco idem est quod *πλείως*, vel *παντελῶς*. Nec verò mox ex his verbis meliùs se expedit: *μὴ ἀπλάως μὴδ' ὡς ἔτυχε ἀποσείσθαι*. .i. non leuiter, nec vulgari quodam modo eum iuscipere. Loquitur de fornicatore Corinthio respiciente. Erasmus transfert, Neque id simpliciter aut utcunque incidit, sed efficaciter, omittens interim verbum *ἀποσείσθαι*. Non dissimilis farina est, quod *ἔργον μὴ βλάπτειται*. .i. ubi nihil detrimenti capit, vertit ille, ut nemini noccat. Verùm illud longè maioris momenti est, quòd Hom. 5. hæc verba, *δειδὸν εἶδὲ γὰρ καὶ ἰκανὸν καταβαλεῖν ψυχῶν, καὶ τὸ περιεσμιδὲς ἀπομύθειν*, hoc pacto reddit, Graue siquidem hoc per se est, ac dignum ob quod quis vitam abiiciat, vel tentationes suscipiat: absurdo planè sensu. Sic enim hæc verti debent, Graue quidem hoc quoque per se est, atque eiusmodi, ut animum deiicere queat, nempe tentationes perpeti. Hoc enim vult Chrysoſtomus, cum tentatio per se res grauis & acerba sit, tum longè grauiorem & acerbiorē fieri, cum quis neminem

neminem habet, cuius consolatione subleuetur. Eodem modo nihil fuit quamobrem Hom. 6. hæc verba, *ἀρχὴ ἐν τῷ γενεῶν λαμβάνει ἐξ ἑστέρας τὰ τῶ νόμου*, sic redderet, Initium inde sumit submouendi ritus legis. quali videlicet in Greco esset *ἐξ ἑστέρας*, non *ἐξ ἑστέρας*. Illud autem multo alienius est, quòd Hom. 7. hæc verba, *ὡς δὲ τὸν ἀπὸ λογισμῶν τῶν ἀποφθερῶν εἰστέγων*, sic interpretatur, principio functionum differentias indicans. Hoc enim vult Chrysoſtomus, Paulū vtriusque Testamenti discrimen primùm rationibus atque argumentis ostendere. Quòd etiam accedit id quod in ead. Hom. satis longo pòst intervallo sequitur, Non egemus velamine, sicut ille in his qui incipiunt. Hoc enim loco *ὅτι τῶν ἀρχαίων*, idem est quòd *ὑπνίων*, vel *τῶν ἀπὸ χύμα*. .i. in iis quibus præterat. Sicque etiam eodem loco ipsum fugit, hæc verba, *τὰ δὲ μετὰ ταῦτα*, idem esse quòd *μετὰ ταῦτα δὲ*, ac subaudiendum esse Accusatiuum *αὐτῶν* in verbo *ἀνάγει*, ut sit sensus: Postèa autem eos ad ipsam quoque Legislatoris dignitatem subuehit, atque adeò multò maiorem. Erasmus ita vertit, Quæ verò sequuntur, ad ipsam Legislatoris auctoritatem refert, aut etiam multò magis: quàm ad Authoris sensum accommodatè, ipse viderit. At istud multò sæcius, quòd hæc verba, *εἰδὸς πῶς ἐκτελεῖται τὸν Ἰσδῶν ὅτι τῶ πῖσαν*, exponit, Vides ut acculat Iudæum de fide, cum vel meridiana luce clarius sit, *ἐκτελεῖται* idem esse quòd *περιελαβεῖται*, vel *περιετέπειν*. Denique cum in eadem Homilia is qui libidinis vinculis constrictus tenetur, ad Chrysoſtomum negantem pulchritudinem amoris causam esse, ita responderet *τῶν φύσεως ἀκατάργητα ἔστιν*. .i. naturæ hæc laus est; sup. non virtutis humanæ, an non parum aptè transfert Erasmus, Est enim rursus naturæ correctio. Sed plura huc conteci quàm institueram. Nam si omnia annotare visum fuisset, in quibus vir altoqui doctissimus ab Authoris sententia recessisse videtur, ingens certè huic capiti moles accessisset. Quo magis miror in tot errorum myriadibus, quibus Chrysoſtomice in Paulum enarrationes vndique scatent, Philippum Montanum, cum tamen id ex professo agat, tam paucas Decades emendasse. Vnde mihi nonnunquam in mentem venit illud Horatij ad Chrysoſtomum vsurpare,

Quid te exempta iuuat spinis è pluribus vna?

Quid per luminum diem apud Greg. Naz. significetur.

C A P. X X.

MULTA sunt apud Græcos Theologos vocabula; quæ quoniam alio interdum sensu, quàm prima fronte quibusdam videtur, vsurpari consueverunt, nisi eruditum ac solertem interpretem nanciscantur, ita plerunque reddi solent, ut Lector, quidnam ea significant, vix, imò ne vix quidem, assequi possit. Ne longè abeam, quòd Latini, etiam à Græcis mutuati, baptizari dicunt, Græci nunc *βαπτίζεσθαι*, nunc *φωτίζεσθαι*, nunc *σφραγίζεσθαι*, nunc *καθαρίζεσθαι* dicunt. Id quod nisi interpretis animaduertat, ac proinde tria hæc posteriora vocabula, cum in hac significatione accipienda sunt, vertat, illuminari, obsignari, purgari, verbum quidem verbo reddiderit, verum sensum verbi haudquaquam expresserit. Ac sæpe in huiusmodi vocabulis non satis animaduerta Homonymia doctissimis etiam viris imposturam fecit. Quod ut vnico exemplo, eoque ad id quod agimus accommodato, planum faciam, vix quisquam est in Græcorum Patrum monumentis tam parum versatus, quin festum illud, quòd in die Epiphaniæ, ob Christi baptismum illi celebrant (quemadmodum nos quoque eodem die, ipsius commemorationem agimus) *τῶ φῶτι* *ἢ μέγαν* appellari norit. *φωτισμοὶ* enim *ἀντὶ τῶ βαπτίσματος* illi ferè accipiunt.

Vnde etiam Gregorius Nazianzenus Orationem eam, quam eo die habuit, *εις τα εγια φωτα* .i. in sancta lumina inscripsit. Et tamen Pamelius, vir meo quidem iudicio singulari ingenio ac summa eruditione præditus, Luminum festum, pro Purificationis D. Mariæ festo accipit. Eius enim Tom. 1. Oper. Cypri. Epist. 34. Annot. 13. hæc verba sunt: Festum etiam, quod hodie Purificationis, olim teste Beda *υπαπαντη* dicebatur, celebrat Homilia de Luminibus D. Gregorius Nazianzenus. Hoc autem ut existimaret, hinc mihi adductus esse videtur, quod in ea Oratione & crebra luminum mentio fiat, & *καθαρωτος* vocabulum non longè ab initio vsurperetur. Quæ quidem duæ voces an familli dare potuerunt existimãdi ea Oratione Purificationis festum celebrari. Quod tamen ei assentiri nullo modo possum, cum certissimum sit, Luminum diem baptifimo Christi apud Græcos consecratum esse.

Loca quedam in Latina Oecumenij interpretatione emendantur.

C A P. X X I.

CUM Græcum aliquem Doctorem, cui eruditus interpres contigerit, legendum suscipio, in his duntaxat locis, quæ vel ob multiplicem vocum significationem, vel non vsquequaque tritam loquendi formam, haud ita plana ac perspicua sunt, quia in his doctissimi quoque viri hæere interdum atque etiam hallucinari queant, Græca cum Latinis confero. Ac si quidem Latina cum Authoris mente ac sententia consentire reperio, interpretis industriæ fauce atque applaudo. Sin autem eadem ab ipsa disidero comperio, id in eorum gratiam annoto, qui non eos in Græcis litteris progressus fecerunt, ut huiusmodi errata per se animaduertere possint. In quo tamè eam vbique modestiam tenere studeo, qua cum vti par est, qui se quoque hominem esse, atque in multis persæpe offendisse, atque etiam quotidie offendere non nesciat. Ad hunc igitur modum cum hisce diebus Oecumenium in Apostolorum Acta legerem, quedam mihi obseruasse videor, in quibus Hentenius interpres Authoris sententiam non satis affecutus. Id autem itane sit, an ipse potius falsus sim, productis locis illi iudicabunt, qui Græcæ linguæ scientiam sibi compararunt. Cap. 1. vbi est in Latino, Hic se nihil prætermisisse ait eorum quæ cohererent ac vrgerent, vox *συνεχόντων* parum cõmodè reddita est. *πα συνεχόντων* enim præcipua sunt, maximique momenti, non autem coherentia. Eod. cap. super illa Lucae verba, Igitur qui congregati fuerant, Græca sic habent, *και απαλλαγιύμεν τῆς δυσχεροῦ επιθύμων* .i. molestiis & acerbitatibus liberari cupiebant. Hentenius, hæitationibus. Ac paulò inferiùs, vbi Græca habent, *προς τὴν παρυσίαν ἐωρεπετέρους ποιδν*, nullo modo dubitem, quin *ἐωρεπετέρους* legi debeat, & in Latino, paratiores, pro decentiores. Cap. 3. *ἀκροατὰς ἔχων μυκηλισόντας και φωνδντας*. Hentenius, subsannantes & clamantes auditores habès. Ego pro *φωνδντας*, *φωνδντας* restituo ex Græco Chrylostomi codice, quem mihi D. Nullius vtendum dedit: ex quo hæc mutuatus est Oecumenius. *φωνδν* autem est cædi inhiare. Eod. cap. *ἕπαγον τὴν ψυχὴν, ἐαυτῶν κατέγνωσαν*. Hentenius, Senserunt animam quæ ipsos condemnabat. Ego sic malim: commoti sunt, seipsos cõdemnarunt. Et aliquantò inferiùs in his verbis, factus est omni animæ timor, Græca habent, *ὃ γὰρ ὡς τῆς τυρότων κατεφρόνου, ἀλλ' ἐπειδὴ πολλὸς τὸ ὁ Πέτρος ἀωθηεν ῥέων, και τὰ μέλλοντα ἀξ τῆς ἐπαγγελιδν δεικνύων, ἐκώτας ἐφοσούωτο* .i. Non enim eos vt vulgares ac plebeios aspernabatur: sed quia Petrus magno verborum impetu superiùs ferebatur, ac futura per promissiones ostendebat, meritò pertimescebant. Hentenius autem incõmodè fanè.

Neque

Neque enim mote vulgi despiciebant (typographi enim vitio legitur, despicebant) sed quoniam Petrus multus erat ac vehemens desuper fluendo siue exhortando, & futura promissionibus ostendèdo, meritò terrebantur. Nimirum eum fefellit quid significet *πολλὴ ῥέων*, quodquidè Demosthenes in Orat. pro Corona Pithoni Byzantino tribuit, vt potè viro summa vi dicendi prædito, quique rapidi cuiuspiam torrentis instar in dicendo ferretur. quod etiam *πολλὴ φέρεται* dicit Nazianzenus in Basiliana. Cap. 4. vbi de claudo sanato sermo est, *ὃ δὲ τῶ ὀνόματος αὐτῶ τῶ κελῶ αὐτοὶ ἐφρόνιζον*. Hoc est, neque proprij ipsius nominis curam habuerunt .i. proprium ipsius nomen exprimere minimè curarunt. Hentenius autem: Neque cura illis fuit de nomine Domini ipsius. Vbi *κελῶ* vocabulum ob Homonymiam ipsi imposuit. Eod. cap. in his verb. Viri Israelitæ, *τὰ ἕπα σὺρόμνα*, inferiora detracta vertit Hentenius, minùs rectè meo iudicio. Græci enim Theologi *τῶς ἕπα σὺρόμνας*, eos vocant, qui humi voluntant, ac terrenis rebus addicti sunt: eodèmq; modo *τὰ ἕπα σὺρόμνας* res humiles & abiectas. Cap. 5. super his verbis, Et nuuc Domine aspice in minas eorum & c. vbi legitur in Græco, *μικρὸν ἀπὸ τῆς δε τῆς (αριμῶν) ἀποσπερομδύς, μακρὸν* lubentius legerim, vel sic potius, *μικρὸν ἀπὸ τῶς δε τῆς (αριμῶν) ἀποσπερομδύς* .i. parum deinceps carnales homines curantes. Non longè hinc Græca sic habent, *τὰ αὐτὰ γὰρ ὑπανιπεται ἀξ τῆς καρδιᾶς και τῆς ψυχῆς πρὸς ἐι κατέλυμα ἢ ὀρμὴν ποιδν μδων, τὸ δὲ λὺ τὸ πρὸς εὐαρέτησιν σωτῆρον ἦεν* .i. Hæc enim subindicat per cor & animam ad vnum velut diuersorium contendentia, nimirum ad Deo placendum. Hentenius autem: Hæc enim subindicat per cor & animam, quæ ad vnum concurrunt compositum. Quod autem dicitur, erat, Dei manutentiam significat ad conseruandam animi placabilitatem. Quam autem hæc cum Græcis concordent, ipse viderit. Nec enim meū est quenquam insectari. Cap. 5. super illis verbis, Per manus verò Apostolorū, Græca sic habent: *ὡς ἂν τῆς οἰᾶς Πέτρος ῥαννύεν ἐωμεγέθους τυγχάνωσιν*. hoc est, vt Petri umbra, quæ robotis afferendi potestate prædita erat, fruerentur. *ἐωμεγέθων* enim hoc loco idem planè est quod *διώαξ*. Hentenius autem sic vertit, Vt per vmbra Petri prolongatam consequerentur salutem. In fine eiusdem Capituli, Græca sic habent: *εἰ γὰρ και αὐτοὶ οἱ ἀποστολοὶ μετριοφρονούτες, τῶ διδακάλῳ ἀετίθεσαν τὰς ψαυματῆργίας, ἐν τῶ ὀνόματι αὐτῶ ταύτας συμπερομδμοι, ἀλλὰ και ὁ βίος αὐτῶς και ἡ ἀρετὴ ἀποστολικῆ θ(α, ἰκανὰ τὸ μεγαλειὸν βεβού(α) ποῖς ἔπα πρὸς αὐτοῖς βιοῦν*. Vbi postrema verba non satis affecutus esse videtur interpres, ad hunc modum verrens: attamen vita eorum virtusque verè Euangelica, idonea erat quæ plurimum collaudaretur, magnūmq; assequeretur præmium, in his qui ita viuere delegissent. Sic enim potius hæc vertenda mihi videntur: attamen ipsorum quoque vita ac virtus Euangelica ad huiusmodi amplitudinem his conciliandam sufficiebat, qui ad hunc modum viuere instituisent. Loquitur Oecumenius de miraculis editis ab Apostolis, quæ partim diuinæ potentiæ, partim ipsorum virtuti ascribenda censet. At cap. 6. super his verbis, Timebant enim plebem, grauiùs adhuc lapsus videtur interpres. Vbi enim in Græco est, *ὃ τῆς ἐμβρονησίας τῆς ἐπ' ἀδύλω μδρ τῶ φέω τῶ ὄχλω τὸ σῶφρον ἐπεγνακότων, τῶ ἦεν δὲ πρὸς δὴλας ἀεὶ τῆς χειρὸν αὐτῶς καθάωρ πλιῶς τὰς ἐαυτῶ ἐξαρπάζοντος, μὴδ' λὺ πνα ὄρεν ποιδνται πρὸς ἰουμδων*, ille sic reddidit, O dementiam istorum, qui turbæ quidem prudentiam latentis timore cognouerant, similiter & Dei, qui manifestè suos semper de manibus eorum tanquam volucres eripiebat: nec tamen vnquam adoptari

C iij

cupiebant. Quæ quidem verba, ne quid grauius dicam, ab Authoris sententia longissimè remota sunt, Ego itaque sic reddo: O amentiam eorum, qui ob incertum quidem plebis metum sese coërcere nouerant, Dei autem, qui perspicuè semper ex ipsorum manibus suos, tanquam volucres, eripiebat, nullam curam gerere constituebant. Hoc enim loco *ὄρεον ποιείας*, nihil aliud est, quam *ὄπισθεν φέρειας*, vel *λόγον ποιείας*. Eod. cap. super his verbis, Et Spiritus sanctus, quem dedit Deus his qui ipsi obediunt, Græca sunt eiusmodi: *ὅχι ἡμῖν ἐρηται* *ἀποκληρωτικῶς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν*. i. Non dictum est nobis separacim, qui diligimus eum. Hentenius autem sic, Neque enim dictum est, Nobis solis qui eum diligimus, distribuendo munera. Vbi certè eum fugit *ἀποκληρωτικῶς* hinc idem omninò esse quod *μόνον*. Rursus sub finem eiusdem capituli, Græca sic habent, *τὸ δὲ μαρτυρεῖται, τῆς τῆς συνέλευσεντων δευσοποιεῖ μανίας*, id est, vt Hentenius vertit, Verberare autem Apostolos, eorum qui imbuta infania persuasi erant. Ego autem lubentiùs ita transtulerim, Flagris autem ipsos afficere, indelebilis eorum furoris erat, quibus consilium dabat. f. Gamaliel. Neque enim hoc illis vir optimus persuasit, vt Apostolos virgis cæderent, quippè qui contrarium potius suaderet. Cap. 8. *ὡς ἂν εἰ πῶς εἰς ἀπολείαν αὐτὸν πᾶσι σπῆσαι, αἰχμάλωτον αὐτὸν παραπορεύσασιν, τῶν παρεσέωον μδρίων ἑμαρῶς ἔχοντι*. hoc est, vt si fortè ipsum ad infantiam redigerent, probrum ipsi conciliarent, vt qui earum rerum imperitus esset, quas assereret. Hentenius autem: vt si fortè ad hæsitantiam consiliique inopiam eum adigerent, pudore suffunderent, tanquam insipienter se habentem in his quæ sibi delegata essent. Quo loco cum sefellit quidnam hoc loco *παρεσέωον* significet. Loquitur enim Oecumenius de Stephano, cuius nomini infamiam sese hac ratione aspersuros esse impij homines existimabant, si doctrinæ quam profitebatur, rationem reddere minimè potuissent. *εἰς ἀπολείαν* autem *παρεσέωον*, idem est cum eo quod mox sequitur, *εἰς ἀφασίαν συνελευσέντων*. Vernacula lingua dicere solemus, *mettre à quia*. Paulopòst *ληστικῶτερον χωρεῖν*, quod Hentenius transfert, clam procedere, ego malim, prædonum in more gratiari: vt etiam aliquantò pòst, *πανταχοῦ τῆ ληστικῶδ ἔχονται*, verito, vbi que prædonum morem retinent: non, vt Hentenius, furtiuos vbi que nituntur aggressus. Neque enim ij qui Stephanum lacebabant, furtim ac velut per cuniculos optimum virum aggrediebantur, sed aperta vi. Eod. capite, in his verbis, *τῶ ὑποδείγματι τῆς τῶ εἰς ἀπειθείαν ἀποσιώπων τῶς νῦν*, perspicuus error in Græco est. Etenim pro *ἀποσιώπων*, *ἀποσιώπων* legi debet. Itaque sic verito, hoc exemplo eorum qui nunc sunt inobedientiam inscētans. Hentenius vitio libri delusus: hoc exemplo detegens præsentium inobedientiam. Eodem cap. super his verbis, Ipsum audietis, Græca sic habent, *καὶ ταῦτα ἐν τῆ ἐρήμῳ, ἐν ἧα ὑμεῖς παρεστήκειν μάλιτα*. hoc est, Idque in deserto, vbi maximè vobis prætidio eram. Hentenius autem: Et hæc quidem in deserto, vbi longissima fuit mora vestra. Vbi sanè quid illi in mentem venire potuerit vt ita verteret, non queo coniectare. Cap. 13. de Barnaba loquens: *ὡς δὲ ἀνθρώπος χεῖρὸς σφόδρα. διὸ καὶ ὕδρως ὄρεον κλησῶς φερωνύμως ἐλέγηται*. Hentenius: Filius consolationis ex nomine dicebatur. Ego autem: Idcirco Barnabas, hoc est, consolationis filius apto nomine appellabatur. hoc est, re præstabat id quod nuncupabatur. Ac miror quonam pacto ipse quoque Erasmus in tam facili vocabulo hæserit. Etenim cum in Epist. D. Hieronymi ad Desider. quæ incipit, Lecto sermone, hæc verba legisset, Gratulor tibi & sanctæ atque venerabili sorori tuæ Serenillæ, quæ Feronomos (Feronymos autem legendum est) calcatis fluctibus sæculi ad Christi

tranquilla

tranquilla peruenit: in Scholiis suis scribit, Sequebatur dictio Græca, quam quidam sustulerant, alij variè posuerunt: sed ita vt nihil potuerim coniectere quod mihi satisfaceret. Expectandū est igitur exemplar emendatius. Hæc ille. Atqui facile erat coniectere legendum esse *φερονύμως*. Hoc enim vult Hieronymus feminam illam appositè Serenillam appellatam fuisse, quòd ad tranquillum vitæ genus se contulisset. Verum ad institutum redeamus. Cap. 15. *καὶ γὰρ ἠξίως ἀπὸ τῶ ἀξιώματος αὐτοῦ μεταπέμψαται*. Hentenius, Nolebat dignitatis nomine eum accersere. Ego autem, Nolebat imperiosè eum accersere. Loquitur de Centurione qui Petrum accersendum curauit. *ἀπὸ ἀξιώματος* is aliquem alloqui dicitur, qui imperiosius aliquantò eum alloquitur, atque ita vt dignitatis authoritatique suæ meminerit. Contrà, qui altissima dignitate præditus, familiariter, ac veluti positus fascibus, cum homine inferioris notæ colloquitur, is *ὄρε ἀπὸ ἀξιώματος*, vel *ὄρε ἀπὸ χρίματος* (sic enim loquitur Basil. in Epist. ad Candid.) *αὐτὸν παραπορεύσασιν* dicitur. Cap. 26. *εἶπα καὶ χεῖρὸν αὐτοῦ ἀερεῖν ἐπάγει*. i. Deinde etiam ipsis locum Arati producit. Fallitur enim Hentenius, qui *χεῖρὸν* vaticinium exponit: quemadmodum & cap. 29. vbi de his Christi verbis loquitur, Beatius est dare quàm accipere. *χεῖρὸν* enim *περὶ γῆν*, idem est quod locum aliquem authoris cuiuspiam proferre, vt mille exemplis planum facere possem, nisi in re perspicua verba consumere pigeret. Cap. 32. Volens diabolus Paulum facere participem criminum quæ sibi congruebant. *Ὁ σκένω*. i. illi, non sibi. Hoc enim refert ad seditiosum illum Ægyptium, nò ad diabolum. Cap. 33. *καὶ γὰρ ἐβέλετο εὐχεταφρόνητος φαίλιον τῶ χιλιάρχῳ. εἰ γὰρ αὐτὸς ἰδὸν ἐφείσατο μαρτυρεῖν, ὡς δὴ τοῖς Ἰουδαίοις ἐκδιδοῦσαι μέλλοντα ὑποτίθειν τὴν πίστιν*. hoc est, Non enim volebat Tribuno vilis & contemnendus videri. Etenim si ipse quidem ab eo flagellando abstinuisset, tanquam Iudæis dedendus esset vt à seruis cæderetur. Hentenius autem: Non enim volebat Tribunum intelligere quòd facilè despiceretur. Nam quum ille pepercisset nò flagellaretur, si postquam ad Iudæos educus est, contigit vt à ministris verberetur. Quæ verba longè à Græcis discrepant. Ex hoc autem loco corrigenda est translatio Chrysostomi hom. 48. in Acta, vbi hæc sic habentur: Si enim ille quidem pepercisset Tribuno flagellari, Iudæis exposituro, quòd à seruis cæderetur. Hæc enim verba à Græcis tam dissident, quàm quæ maximè. Sed & eodem cap. 33. paulo inferius, haud satis Oecumenij sententiam expressisse videtur interpretes. Sic enim Græca habent: *ἔτι γὰρ καὶ μεταχειρισμῶ χεῖρας ἔχοντο τὸν παρρησία. πολλάκις γὰρ παρρησία μδν ἀκμῶς ἐβλάψε τιῶ ἀλήθειαν, μεταχειρισμὸς δὲ εὐκμῶς κατάρθωσε τὸ παρεκείμενον*. Hentenius: Contigit enim vt quis grauiori dispensatione liberæ locutionis vtatur. Frequenter enim intempestiua loquendi libertas veritati nocuit: tempestiua autem eius vsus, quod propositum erat correxit. Quæ verba quàm parum Græcis respondeant, quid me cōmemorare attinet, cum id cuius perspicere promptum sit? Ego itaque sic potius transtulerim: Licet enim calliditate quoque libertatè loquendi superante nonnunquam vti. Sæpe etenim intempestiua libertas veritati detrimentum attulit: contrà tempestiua calliditas id quod propositum erat, confecit. Loquitur enim Author de eo quod dixerat Paulus, Nesciebam quòd summus factus esset. Quæ quidem verba etiam si dissimulatiuè à Paulo habita sint, omni tamen reprehensione carere ait. Licere enim interdum calliditate ac dissimulatione vti, cum intempestiua verborum libertas plus incommodi quàm utilitatis allatura sit. Itaque *μεταχειρισμὸς* hoc loco idem est quod *παρομοίωσις*,

quemadmodum etiam liquet ex his quæ præcedunt, *προσποιεῖται ἄγνοιαν ἐν βλάπτεισιν, ἀλλ' οἰκονομῆσιν.* Cap. 35. interpres non satis horum verborum mentem intellexisse videtur. τὸ ποιεῖν (i. quod diabolo vouetur) οὐκ ἀναπύεται, ἀλλὰ κρατῆται. Sic enim reddit: Quod enim eiusmodi non reponitur aut deponitur, sed dependitur. Hoc enim vult Oecumenius, id quod diabolo vouetur, κρατῆται potius quàm ἀνάθημα dicendum esse. ἀνάθημα enim id demum proprie dicitur, quod Deo appenditur atque consecratur. Atque eodem modo apud Athenæum non illepidè quidam ad eum qui improprie verbo ἀνακείδω pro κρατῆται, i. mensæ accumbere, usus fuerat, hoc regessit, ἢ δὴ ἐν ἀνάθησιν. i. suspendatis vt donaria ea quæ diis consecrantur. Cap. 37. καὶ μετὰ κόπον καὶ πόνον, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ. i. tum elaboratè, tum ex tempore. Hentenius vtrunque confundit, sic vertens, multo cum labore & molestia, idque protinus. Hoc vult illic Paulus se paratum esse ad fidei Christianæ veritatè vel longa atque elaborata oratione, vel in promptu & ex tempore, si ita Agrippa malit, asserendam. Cap. 38. τῆς εἰμαρμένης ἢ τῆς ἐπιπέρας κοίτης. Hentenius: cum fatum ad id quod præuisum est, obdormiat. Ego autem sic: Cum fatum in perspicuis ac velut ob oculos positis dormiat. Eodem cap. hæc verba, ἵνα κρατῆται αὐτῆς, ita rursus vertit, quasi in Græco esset κρατῆται. Sic enim reddit, vt confunderet eos. Sic autem transferendum erat, vt eos retineret. Rursus aliquanto inferius, in his verbis, ἢ γὰρ ἡ αὐτοῖς φροντὶς προφῆς, ἀπεὶ ἐπεὶ τῆς τυχερῶν ὄντος κινδύνου, non mihi cum eo cõuenit. Sic enim transfert, Non enim erat illis cura cibi, vt pote non sinente periculo occupari circa res vulgates. Ego autem ad hunc modum: Non enim illis cibi cura erat, quippe qui non in vulgari periculo versarentur. Cap. 40. καὶ τὰ παρῆμα λέγει. Hentenius: Et ea dicit, quæ sibi mutuo constant. Ego autem: Et ea dicit quæ promptè ipsi in mentem venerant.

Quidnam σωτακτῆλιος significet. CAP. XXII.

DIV ego addubitavi quidnam causæ esset, quamobrem Gregorius Nazianzenus Orationem eam, quam centum quinquaginta Episcopis præsentibus habuit, σωτακτῆλιον appellavit. Atque in hanc sententiam non inuitus concessissem, vt λόγον σωτακτῆλιον, idem esse quod ἐρμηνῶν existimarem, si ea Oratione de componendis Episcoporum disidiis ageretur. Quum autem illic de ea re nullum verbū fieret, anceps planè hærebam, quamnam hæc vox significationem haberet. Tandem tamen comperi σωτακτῆλιον λόγον eo loco idem esse quod σωτακτῆλιον, hoc est, orationem extremam, qua quis valere aliquos iubet. Id quod, ne temerè à me ita exponi quisquam existimet, duo loca producam, quibus opinio hæc mea comprobetur. Etenim eruditissimus ille Dionysij Areopagitæ scholiastes Maximus, eodem planè significatu hoc vocabulum vsurpavit initio Scholiorum suorum in lib. De diuin. nom. cum ita loquitur: τὸ δὴ λέγεται ἐν ταῖς ἀράξεσι τῆς ἀγίας Ἐκκλησίας. ἔνθα ἐν Ἀσία σωτάσεται ταῖς ἐκκλησίαις αὐτοῖς ὁ Παῦλος. i. Hoc perspicuè declaratur in Actis sanctorum Apostolorum, vbi Paulus Ecclesias Asiaticas extremum salutat: vel, Asia Ecclesiis vale dicit. σωτάσεται enim nihil hic est aliud quàm σωτάσεται. Atque eodem modo in lib. Quod mortui viuentiū beneficiis iuuentur, Damascenus, siue quis alius illius libelli author sit, de impiis loquens, qui in extremo iudicio quosdam ex familiaribus suis ab electorum parte stare videbunt, his verbis vititur: καὶ ὅταν πῶς ἐξ αὐτῶν τοῖς δεξιῶν ἴδωσι κρατακτῆλιος μέρεσιν.

μέρεσιν, σωτακτῆλιον ἡλιώσι πὲρ σωτακτῆλιον. Quo loco neminem tam præfractum ac pernicacem fore puto, qui hoc non mihi assentiatur, σωτακτῆλιον ἡλιώσιν nihil aliud significare, quàm in vltimo digressu lamentari. His igitur duabus autoritatibus fretus, iusto sacramentò contendere, ac pro certo affirmare non dubitem, illam Gregorij Orationem idcirco σωτακτῆλιον appellatam esse, quod eam primò quoque tempore discessurus habuerit, eaque Episcopos illos extremum salutat.

Producuntur loca quedam ex Gregorio Nazianzeno, quæ à Dionysio Areopagitæ mutuatus esse videtur. CAP. XXIII.

NONNULLA apud Gregorium loca sunt Dionysij Areopagitæ verbis vsque adeo similia, vt ea ille ab ipso mutuatus esse non immeritò cuiquam videri possit. Quod ne me fingere quisquam putet, loca ipsa proferte minimè pigebit. Oratione 2. de Pasch. de Deo loquens Gregorius, ἔλον, inquit, ἐν ἑαυτῷ σπλάγχων ἔχει τὸ εἶνα. Dionysius autem cap. 5. lib. de Diuin. nom. ἔλον ἐν ἑαυτῷ τὸ εἶνα σπληνῶδες. Eodem loco Gregorius Deum esse dicit πέλαγος ὁσίας ἀπειρον καὶ ἀβείστον. Quæ verba non longè remota sunt ab his Dionysij lib. de Cœlesti Hier. cap. 9. ἡραρχῶδες φάτις ἀπειρὸν τε καὶ ἀφρονὸν πέλαγος: quemadmodum nec ea quæ Gregorius ead. Orat. non longè post ait, ἴδει χολύων τὸ ἀγαθὸν καὶ ἰδέειν αὐτὸν, ὡς πλείονα εἶναι τὸ ἐνεργετικὸν ἢ τὸ γὰρ τῆς ἀκρας ἡ ἀγαθότητος, valde ab his Dionysiod. lib. cap. distant, ἔτι γὰρ τὸ τὸ πάντων αἰτίας καὶ ἑστὶ πάντα ἀγαθότητος ἰδὸν, ἢ τῶς κοινωνίας ἑαυτῆς τὰ ὄντα κρατῆται. Quin eadem rursus Oratione id quod ait Gregorius de Angelis in Christi ascensionem sese mutuo interrogantibus ac respondentibus, haussisse videtur ex Dionysiod. lib. cap. 7. vbi, etii aliis verbis, eadem tamen extant. Quod autè ait Gregorius in Orat. de Dogmate, de vitæ puritate verba faciens, ἀεὶ τὸς ἡσίας ἐμφάσις κρατῆται ἐν ἑαυτῷ φέρειν, οἷον ἑσπῆρον ἀκκλιδῶτον ἡεὶ καὶ τῆς ἡσίας ἐν, &c. Id sane mihi à Dionysio sumpsisse videtur. Is enim lib. de Cæl. Hierarch. his verbis vitur, σινοπὸς ἱεραρχίας ἔστὶ τὸς ἑαυτῷ ἡασάται ἀγάλατα θεία τελῆν, ἑσπῆρος διεδάσεται καὶ ἀκκλιδῶσα, ἀκκκῆ τῆς ἀρχῶτος ἀκκκῆ. Ac paulò inferius Hierarchie munus esse δέεται τὸς ἡσίας ἐνεργεῖν ἐν ἑαυτῷ καὶ τὸ δυνάτον ἀναφανομῶσιν. Iam quod ait Gregorius in magno Apologetico sacrum Antistitem nouos quotidie in virtute progressus facere debere, εἰ τὸς μέλλοι τῷ πῶσιν τὸ ἀρετῆς ἔλξεν τὸς πολλὰς εἰς τὸ μέτρον, non admodum dissimilia his esse existimo, quæ Dionysius loco proxime citato, δέ τὸς κρατῆταις ἀπειροῖς καθάρσας ἑτέροις μεταδίδωται τὸ οἰκείας ἀγνότητος. Illud item quod ait Greg. Orat. 3. de Theolog. τὰ τῆς ἐρωτημάτων σωτακτῆλιον καὶ τὰς ἐν ἡάμῃς οἰκοδομῶς, &c. de sophisticis Arrianorum argumentis loquens, non multum ab eo abludit, quod Dionysius lib. de Diu. nom. captiunculas Elymæ Magi, σωτακτῆλιον ἀθυρόντων οἰκοδομῶματα, καὶ ἔστι ἡάμῃς καὶ ἀσθενῆ vocat. Denique hæc verba Gregorij in Oratione Basiliana, ἵνα μὴ ταυτὸν πάντα τοῖς ἀπειροτέροις τῆς ἀληθῆς, οἱ τὸς ἰχθῶς ἐν τοῖς εἰκῆ παλαμῶσιν καὶ παρέρσιν κενάσταις, ἢ τῆς ἐν τοῖς χαλκοῖς ἐλείονται, an non proxime ad hæc Dionysij verba eod. cap. eiusdem lib. accedunt, vbi de eodem Elymæ adhuc loquens, μιμῆται, inquit, τὸς τῆς ἀληθῆς ἀπειροῖς διὰ πολλὰς τὸν ἀερα. ἀφῆροις πληγῶς κρατακτῆλιον, οἷον τῆς ἀντιπάλων κρατῆται. Hæc sunt quæ non abs re suspicionem aliquam asserre possint, Gregorium Nazianzenum in Dionysij libros incidisse: tamen alioqui non ignorem fieri posse, vt eadem sententia, atque etiam interdum verba diuersis hominibus in mentem veniant.

Emendata quedam in Homiliis Chrysoft. in Acta. CAP. XXIII.

CVM superiore anno Latinam Chrysoftomi in Apostolorum Acta versio- nem ad Græcum exemplar, quod à clarissimo viro D. Nullio utendum ac- ceperam, contulissim, tot interpretum errata deprehendi, vt si ea hic ascribe- re atque emendare aggrediar, non vnus voluminis res futura sit. Itaque ne ni- mia prolixitate Lectori tædium pariam, ea tantum loca hoc capite annotabo, quæ mihi in quattuor primis Homiliis, quas Erasmus Latinas fecit, castiga- tionis indigere visa sunt. Hinc enim admonebuntur interpretes, vt in verten- dis classicis Authoribus minus negligenter se gerant, cum animaduertant eru- ditissimum ac summa facundia præditum virum tam sæpè, non sine ingenti Lectorum fraude falli, dum doctrina sua fretus, minus, quam par sit, industriæ ac iudicij adhibet. Igitur hom. I. in his verbis, quod quærebatur, illud erat, vt homines audirent eum excitatum à mortuis, &c. In Græco est, τὸ πνεῦμα ζῶν .i. vt crederent. Super his Lucæ verb. Profecti docete, &c. Magna laus Apo- stolorum cum talia fuerint aggressi. G. ὅταν τὰ ποιῶντα ὡς ἐν ἐγγεγραμμένοις .i. cum talia eorum fidei commissa sint. Aliud enim significat ἐγγεγραμμένοι, quam ἐγγεγραμμένοι. Super his verb. Per dies quadraginta, Aduolabat enim ac deuola- bat. In Nulliano codice est, ἐφίετο γὰρ καὶ ἀφίετο. Infra item, vbi habet Erasmus versio, Quapropter & incredulos per fidem colligimus, codex quo sum vsus, habet: καὶ τὸς ἀπίστους ἐν τῷ ἑσπέρῳ συλλογίζομεθα. hoc est, Atque etiam Apostolos eos hinc fuisse colligimus. Erasmus videtur legisse ἀπίστους, sed ἀπο- στῶν legendum esse patet ex his quæ sequuntur. Mox etiam pro, pudefaciunt, lubentius legerim, transigunt, cum in Græco sit ἀπειθεῖν. Sic in his verbis, Vide quomodo desperationem hanc dissoluat, anxietatem malim, ἀγωνίαν. Sequitur aliquanto post, Si Daniel angelum visurus femotus est. Vbi non animaduertit interpres ἀγγελοῦ hoc loco non femotionis nec secessionis significationem habere, sed grauissimi cuiusdam metus, præ quo artus penè dissoluantur. Non longè hinc, Quoniam in baptismo, &c. Hæc sic potius vertenda sunt, Quoniam id quod præcipuam vim habebat, hoc est Spiritus, adest, per quem etiam aqua fit efficax. Perinde videlicet atque ipse Christus dicitur, cum tamen nequaquam vnctus esset oleo, sed Spiritum sanctum ac- cepisset. Quamquam etiam alioqui comperire licet eos aqua tinctos fuisse. Erasmus hic dum voculam hanc ἀσπερουῦ in duas diuidit, cogitur de suo hæc verba addere, Sic & baptizati dicuntur discipuli, vt similitudini sua constet redditio. Paulo post, iam enim multa de hoc baptismo dixerat. Erasmus hic quoque de suo hanc vocem, baptismo, addit. Et malè. subauditur enim, Spi- ritu, non, baptismo, vt patet ex eo quod mox sequitur, vbi tamen etiam grauius idem errauit, dum hæc verba, μὴ νομίζετε αὐτὸ ἐνέργειαν εἶναι ἀνθρώπων, ita transfert, Ne putarent hanc spiritus vim talem vt nusquam appareat. Non enim dubium est, quin ita potius vertendum sit, Ne arbitrentur ipsum (spi- ritum) vim ac facultatem esse, quæ per se minimè subsisteret. Erant enim qui Spiritum sanctum personam haudquaquam constituere dicerent, sed ἐνέργειαν duntaxat esse, hoc est, vim quandam & operationem. Quorum sententiam refellit Gregorius Nazianz. Orat. 5. de Theolog. atque etiam vocabuli Homonymia ludens in Orat. de sancta Pentecoste, ait, huiusmodi opinionem aduer- sarij spiritus ἐνέργειαν .i. afflatum esse. Infra ead. Hom. I. in his verbis, Si quis aditurus annonæ præfecturam, sibi parat quicquid ad vsum vitæ pertinet, Græca

temere de Augustino suspicabantur, idem antè nonnullis in eadem causa de Gregorio Nazianzeno suspicari contigit, quemadmodum ipse refert in Apo- logerico, vbi ostendit, omni procreatæ naturæ amplissimum decus esse, vel tantulum ad Deum appropinquare.

Corriguntur multa in libro Theodoriti de Questionib. Scripturæ.

CAP. XXXI.

EX TAT eruditus profectò liber Theodoriti, in quo multæ Scripturæ quæ- stiones explicantur. Quem cum plerisque locis deprauatum offendissem, atque ea tantum errata colligere vellem, quæ vel interpretem fefellerint, vel non nisi ab eruditioribus animaduerti possent, de amici cuiusdam consilio sententiam mutavi, qui me admonuit, vt iis quoque consulerem, qui non eos in literis Græcis progressus fecissent, vt per se ipsi maculas, quamlibet perspi- cuas, deprehendere ac delere possent. Sic tamen negotium temperabo, vt quæ faciliora sunt, velut digito tantum modò indicem: ne quis nasutus me in rebus minutis, tanquam in mustaceo, laurcolam quærere cauilletur. Nam in reli- quis, vbi emendationis ratio interdum reddenda est, eadem breuitas à me præstari nec potest, nec debet. Quæst. 6. in Gen. lege ἐγγύσιον. 7. νεβργὴ τῆς ἀνθρώπων. ibid. εὐπέτες. 8. ἡ γὰρ δὴ δὴκτος. 20. ἀπὸ τοῦ Σαλαμῶν. 21. λέπειν ἐπὶ. Ibid. ἡμίλειν ἔθος. 29. ἐγγύσιον. 37. ἀσπερουῦ. Ibid. ἀσπερουῦ. 62. ὑποπτον. 69. κα- ταπύνηται. Ibid. κατὰ ποσὶς. 71. τὸ λόγῳ τὸ ἔργον. Ibid. ἦδει γὰρ. 83. ἐν δυοσεβεία. 100. καὶ κείνον τὰ αὐτὰ. 105. χλωα. 109. ἐπὶ ἐλάτων. Ibid. πὰρ ἐνίαν. Ibid. δίκας οἱ πᾶσι. Ibid. νεμεσᾶ δὲ. Ibid. διασπαρμένον. Ibid. ἐξήλθε τὸ βίβ. Ibid. ἀπέχοντα. In Exod. Quæst. 12. ἀποτίει χειρὸν. vers. seq. νεανισμένον. Ibid. ὡς εἰ φέσθ. Ibid. ἔδει μὴ γενέσθαι. Ibid. ὄπισθοι. Ibid. ἀλλοφυλοὶ non vacat, vt Picus suspica- tur. 14. αὐτῶ πλὴν ἀετομυῖον. Ibid. πλὴν ὁμοζυγῶν. Ibid. σινιδέιν. 21. πειθῶν. 24. τὸν ἀμαμον. 29. ἀπὸ ἀμῶν. 36. πολλὰ μάλλον. 44. λίθων ἀργασμένων. 52. ὡς εἰς ὁ. 55. αὐτο- χείδος. In Leuitic. Quæst. 1. τῆς δυοδαμονίας. Ibid. ἀργεον. 11. ἔργον δὲ ἀξιεπαί- νων. 22. καὶ κληρον διελεῖν. 30. ἵνα γὰρ εἶναι δεῖ, καὶ τῆς. 36. ὡσπερ εἰς γλαῦ. In Num. Quæst. 3. οἱ μὲν ἱερεῖοντες. 6. εἰσω τῆς ἀδύτων. 20. ἀσπερουῦ. 21. σὺν ἐν τῷ φόνε. 45. ἵσθ δὲ τῷ Σηθ. In Deuter. Quæst. 4. καὶ τὸ θεῖον ὁμοζυγῶν. 6. τὸ ἀργεον. 16. ἔσο- κρινόμενοι. 26. ἀργεοντες. 34. ἀργεον. 43. συνηώμης. In Iosue 8. ἐπιεσάτο. 9. λήσθη. In Iudic. 6. ἐρλωῖν ἐποίησατε. 15. πεπωκότων. Ibid. σκυτοτόμης ἐνός. 16. οἱ γὰρ τὸ Γε- δὼν. Hæc, quia persfacilia erant, indicasse tantum satis fuit. Nunc, quæ non ita prona sunt, quin interpretem quoque magna ex parte in fraudem induxe- rint, in medium proferamus. Quæst. 19. in Genes. καὶ πρῶτον τὸ βεβλιῶ τὸ δη- μισργίας ἀσπερουῦ (sic enim lego, non ἀσπερουῦ) .i. Ac primum consilij crea- tionis anteponeus. Neque enim interpres hoc loco Græcorum verborum sen- sum expressit, dum ita vertit, ac primum creationis consilium ineundo. Vult enim Author, Deum in procreando homine, non simpliciter dixisse, Fiat ho- mo, quemadmodum in reliquis rebus condendis fecerat, sed velut delibera- tionem quandam prius adhibuisse, cum dixit, Faciamus hominē, &c. 20. quæst. ἐπέσθη τέχνη τῆς ἄλλων τεχνῶν ἢ οἰκίαν ἐνέργειαν χειρῶν. Vbi certè nullo modo dubito quin pro ἐνέργειαν legendum sit ἐργαζέται .i. mutatur. Nam etiam eadem phrasi vtitur lib. 4. de Prouid. βλέπε πᾶς τέχνας ἀπάσας πὰρ ἄλ- λων ἐργαζόμενας τὸ ζῆσιμον. Aliquanto post, λέγω δὲ τὸ μετὰ σαφῶς ἀποφθέγ- ηομένων .i. vt vertit Picus, de his intellige qui aperta locuti sunt. Vbi videlicet E

μεγάλη omisit, quia nihil ex hac voce elicere poterat, quod ipsius iudicio satisfacere. Ego verò existimarem pro μεγάλη, μέγα reponendum. Hoc enim velle videtur Theodoritus, eos qui χεῖρ τὸ νοεῖν, hominem ad Dei imaginem conditū fuisse volunt, mediū quodammodo locum tenere inter eos, qui χεῖρ τὸ ἀρχαῖον, & eos qui χεῖρ τὸ λογικόν, imaginem eam intelligendam esse sentiunt. Nō multo post, in his verbis, ἢ μὴ ἔδδ' τὸ ἀρχαῖον, καὶ γὰρ τὸ τῶν ἀρχαῖοις παρὲς δι' ἐρωδίου δυνάμεσιν, ut ad ferrum medici in membris insanabilibus, ita etiam interpretres ad obelum confugit, atque hæc verba confodit, παρὲς δι' ἐρωδίου. Ego verò nihil hīc necesse esse amputare arbitror: sed tantū coniuncte legendum vocabulum, quod disiuncte legitur, nempe παρὲς. Sic enim perspicua erit sententia. Versu autem sequenti, post δ, addendum γὰρ. Quæst. 26. in fine, τὰς τῶν σωειδῶτος κελύξας ἐδέξατο ἀρχαῖας lego, postulante sensu. Atque eodem modo, Quæst. 27. perspicue hoc sensus exposcit, ut in his verbis, καὶ πῶς οἰόντα ἴω τὸς λόγῳ τιμημένους, καὶ κατ' εὐαγγέλιον γένοιτο γνησίους, μὴ ἔχειν διὰ κριση ἀγαθῆ καὶ κακοῦ; Quo etiam loco non placet, quod interpretres λόγῳ τιμημένους, vertit, colloquio divino dignatos, cūm λόγῳ hīc rationem significet, qua à Deo ornati fuerant primi parentes. Quæst. 28. πολλῶν δὲ καὶ τὸ ἔθος ἀφαιρέται ταύτων ἀρχαῖων. Lege πολλοῖς, & apertissimus erit sensus. Quæst. 39. ἔπα δὲ ἔδδ' ἰδὲς πεταγμένους. Hīc non metuo ne quis mihi succenseat, si pro πεταγμένους, quod nil planè ad rem facit, πετιμένους reponam. Etsi alioqui non me fugiat πετῆντος potius dici solere. Quæst. 40. ἰατρεία τοῖνυ ἢ θάνατος ἢ πικρία. Scio quidem hanc lectionem defendi quoquomodo posse, sed tamen illud dissimulare nequeo, quin mihi aptior lectio videatur, ἰατρεία τοῖνυ ὁ θάνατος, ἢ πικρία. i. Medicina itaque mors est, non pœna. Nam & eodem modo de eadem re loquitur Nazianz. κερδαίνει μέντοι κερταῦθα τὸν θάνατον, καὶ τὸ ἀφροσύνην τῶν ἀμαρτίας, ἵνα μὴ ἀθάνατος ἢ τὸ κελύξ, καὶ γίνεται φιλανθρωπία ἢ πικρία. Quæst. 45. vbi afferitur causa, quamobrem Deus Abelem obt truncari permisit, ἵνα, inquit, τῇ ἀναρρήσῃ τῇ τέττυ μινύση τῶν ἰσομεθῶν ἀνάστασιν. Quo loco pro ἀναρρήσῃ legendum esse ἀναρῆσῃ, perspicuum est ex his quæ postea sequuntur. Neque enim ea nisi ad Abelis eadem referri possunt. Quinetiam, ut dicam quod sentio, aliquid mihi desiderari videtur, quod ad Enoch quoque referatur. Vt cunque sit, in Latina versione, pro, prædicatione, eadem ponendum est. Quæst. 47. Ἐσθ' ἀγγέλων λελατρωκότων αὐτῶ μὴ καλαζομένων. Hīc pro Ἐσθ', cum interprete lego εἰσθ', modò sensus explendi causa post καλαζομένων addamus, αὐτοὶ καλαζονται, vel, si quis Ἐσθ' retinere malit, καλαζόμενοι. Quæst. 53. δέδδ' γὰρ ἔπαντα καὶ αὐτῶν τῶν ἔργων σιάν. Ac totidem verbis interpretres, Reformidant omnia animalia etiam ipsam cæli vmbra. Atqui vel ipsa luce clarius est pro ἔργων restituendum esse ἀθρώπων, cuius tanto metu affici animantia omnia Theodoritus ait, ut vel ipsius vmbra extimescant. Quæst. 56. causa hæc afferitur, quamobrem Noe ob temulentiam, in quam inciderat, minimè in crimen vocatus est, ἐμπειρίας ἴω ὅτι ἀκρασίας τὸ πάθος. i. ut Picus reddit, ab experientia proficiscebatur hæc passio, non ab intemperantia. Ego verò hīc sponsonem facere ausim, ἀπειρίας legendum esse, non ἐμπειρίας. Vult enim Author, cum non ex intemperantia in temulentiam prolapsūm fuisse, sed quòd vini nondum antea periculum fecisset. Sed & eadem quæst. in his verbis mendum irrepit, τῶ ἔπιφ' ἢ μὲν παρρησιόμην πιδαιωτέρον ἢ γνώσεως ἢ αἰτίας φθείρη. Sic enim legendum esse sensus ostendit τῆς γυμνώσεως τῶν αἰτίων φέρε. i. ad somnū ebrietas accedens, probabiliorem denudationis causam affert; non, ut Picus,

Græci

Græci codicis errorem secutus, cognoscendi facultatem adimit. Quæst. 58. παρὲς δὲ τῆτοις σιοπιτίον κακῶν, ὡς αἰὼς ἐδέξατο τῶν ἀργῶν, &c. Ego pro αἰὼς lego εἰ Χάμη: eamque lectionem comprobaveros opinor, qui hunc locum attento animo expenderint. Hanc enim rationem affert, cur Noè nepotem suum Chanaam potius quàm filium Cham diris subiecerit, quòd si filium ipse execratus fuisset, in totum genus huiusmodi execratio fluxisset. Quæst. 62. hæc verba, ἐπειδὴ δὲ κρείττων ἴω, &c. ita reddidit interpretres, ut sensum Authoris perverterit. Sic igitur transfero: Quoniam autem, ut verisimile est, Pharaone præstantior erat Abimelech, illi quidem flagitium suum per castigationem ostendit, huic autem & supplicij & delicti veniam ipse minimè concessit, verum expectavit, ut qui iniuria affectus fuerat, hanc peteret. Atque hīc in Græco, legendum παρὲς εἰας, quemadmodum etiam paulò post, ἡμέρας, vel ἡμέρας. Quæst. 66. ἔχ' ἵνα ἰδὴ παθεῖα δὲ λείση, ἀλλ' ὅπως αὐτὸς (sic enim lego) φύσῃ, αὐτῇ δὲ (sic enim lego, non αὐτῇ) γένη κληθεῖσι γενήτορες. i. non ut voluptati seruiret, sed ut ipse natura, hæc autem adoptione, parentes ipsius vocarentur. Rationem affert, cur Abrahamus cum Agar ancilla congressus sit. At interpretres codicis Græci vitio deceptus, ita transulit: non ut voluptati inferuiret, sed amborum naturæ consuleret, ipsiq̄ue reipsa vocarentur genitores. Quæ verba quantum ab Authoris mente discrepent, referre nihil attinet. Certe θεῶν reipsa vertere, est, quid θεῶν hīc significet, parum intelligere. Versu seq. dele ἴω, & pro γαλαυχίας, μεγαλαυχίας lege. Quæst. 76. τῶ ἀναγγεῖων αὐτῶν παρὲς κληθεῖσι ἀφροσύνη, lege παρὲς κλυση. Quæst. 88. in initio, ὡς ἀπερ ἡγάγε τὸ μὲν παρὲς ποῖν (συ ποδῶν), &c. Quo loco interpretres ἡγάγε τὸ iugulat: ego verò retinenda censeo, modò in vnam vocem coalescant ἡγάγετο, subaudi Liam & Sarram. Itaque sic verito: Quemadmodū procreandorum liberorum desiderio vxores quidem duxit, nec tamen gignendorum liberorum spem in matrimonio positam habebat. Quæst. 34. in Exod. τὸ πρόσωπον ἐτήρησεν. Quis autem est, qui non videat legendum esse ἔτησεν. i. statuit, non ἐτήρησεν, ut excusum est: Quæst. 67. in fine, καὶ πῶς σιωπίας ἐμπειρίας κηλέωσεν. Hīc miror cur Picus addendam censeat particulam negativam οὐκ, cūm ei nullus locus esse possit. Linea præcedente ratio constructionis hoc poscit, ut legamus τῶ παρὲς κηλέωσεν ὄρα. Quæst. 1. in Leuit. in his verbis, παρὲς τὸν ἔξαγορεύσαι κελύξαι τῶν ἀμαρτίας, eluenda est macula quæ in hoc vocabulo ἔξαγορεύσαι infidet. Legendum enim ἔξαγορεύσαι, ut patet ex cap. 5. Leuit. Itaque in Latina versione, pro, redimere peccatum iubet, restituendum est, enunciare. Quæst. 11. ἔπευ δὲ ἢ μνησκῆται μὲν, διηλῆ δὲ, ὡς κέμιλος καὶ λαγῶς. Hīc certè minime dubium est, quin contra legendum sit, μνησκῆται ἴω, ἢ δεχλῆ δὲ. i. ruminant quidē, verum vngulam bifurcam non habent. Vnde etiam paulò post camelo conferuntur, qui diuina quidem oracula ore versant, sed vngulam diuidere, hoc est ea exequi negligunt. Quæst. 32. vbi habet Latina translatio, viticem velut indicem læticia, corrigendum est, pudicitie. σωφοσύνης enim est in Græco, non εὐφροσύνης. Quæst. 21. in Numer. corruptus est locus in initio, sic, ut opinor, restituendus, πολλάνης τῶς μὴ νομιζομένης δοκίμης, τοῖς τῶς οἶδεν ὁ πῶ κερυμμένα εἰδῶς. i. scapè eos qui probi minimè existimantur, probos esse nouit is, cui abscondita comperta sunt. Videat etiam Lector, num quæst. seq. pro εὐγενείας, legendum sit, εὐσεβείας, etsi scio priorem lectionem tolerari posse. Quæst. 23. μικροψυχίας vertit interpretres, pusillanimitatem. Ego potius, inuidiam. Scapè enim apud Græcos Theologos μικρόψυχος, pro ieiuno homine atque alienis laudibus inuideti sumitur, quemadmodū in Nazianzeni

E ij

scholiis ostendi. Quæst. 29. *ἵνα τῇ συγγενείᾳ τῆς νομοθεσίας παρά τῶ νόμων τῶ μνήμην ἐργάσται* Statim ut hunc locū legi, mihi venit in mentē pro συγγενείᾳ, συγγενείᾳ substituere. Hoc enim vult Theodoritus, Mosē idcirco leges suas Israëlitis crebrō inculcare, ut huiusmodi ferendarum legum assiduitate memoriā earum in ipsorum animis penitiūs infigat. Hanc autem emendationem, ut non probabilitate quadam duntaxat, sed certa veritate niti ducerem, fecit alter locus quæst. 1. in Deuter. qui sic habet: *πολλάκις τὰς αὐτὰς λόγους ἀνακωχῶν, ἵνα τῇ συγγενείᾳ παρά τῶ μνήμην ἐργάσται*. Sed reliqua persequamur. Quæst. 43. in Numi. *ὁ μόντοι Βαλαάμ, ὃ τὸ θεὸν πῶ κηδεμονίας μεμαθηώς, τὰς θυσίας μεταπέσειται* *ἢ ἀποπέσειται, ἵνα τῷ ψευδονόμῳ ἵνα παύσων.* Quæ verba, quia parum commodē ab interprete reddita sunt, ita transfero: Enimvero Balaam, qui Dei curam ac studium (erga Israëlitas) didicerat, eum adhibitis sacrificiis in diuersum flexere conatur, vnum videlicet ex eorum numero ipsum esse suspicans, qui falsō Dij appellatur. Quæst. 1. in Deut. in fine, *καταμαρτυρεῖ ἱερουργῶν*. Existimatum legendum, *καταμαρτυρεῖ, ἱερουργῶν*. Quæst. 6. *ἐπειδὴ ἀπελθὲς ἵ(σ)αν, καὶ προφῆς γαλακχιδδὺς ἐγένοντο. ἐγένοντο* potius legi debet, vel, quod adhuc malle, *ἐγένοντο*. Quæst. 42. nihil fuit causæ, cur interpres ἀπετυμπάνισι verteret, distēdit: cum ex Apostolorum Actis liqueat Iacobum ab Heiōde non distentum, sed capite truncatum fuisse. *ἀπετυμπάνισιν* autem idem quandoque esse, quod *καταμαρτυρεῖ*, author est Varinus. Quæst. 12. in Iosue, *τοῖς ψευδοῖσι λόγοις αὐτῶν πεπεσενότις ἐπέ(σ)αντο*. Interpres, credētes eorū verbis medacibus persuasi sunt. Vbi eū fecellit, nō ἐπέ(σ)αντο, sed ἐσπείσαντο, legendum esse. i. *συνθίκασι ἐποίη(σ)αντο*, quemadmodum sensus apertissimē demonstrat. Quæst. 18. *ἀλλὰ τῆς ψεῖς εὐσεβείας χριστονομίας κληθῆναι τὸν γενηθῆναι τὸν πόπον, &c.* Hoc loco rectē quidem conuicit interpres desiderari in Græco participium *ἀκρίβαντες*, vel *μαθόντες*, sed in vocabulo *χριστονομίας* non animaduertit vitium hære. Neque enim monimētum illud à Rubenitis extructum τῆς ψεῖς πῶ εὐσεβείας χριστονομίας μνημῖον erat, imō contrā constantis fidei testimonium. Alioqui quidnam causæ fuisset, cur cæteri Israëlita ob eorum pietatem Deum laudibus afficerent? Ac proinde pro *χριστονομίας*, *μαρτυρίας* legendum censuerim, aut aliud quoddam eiusmodi vocabulum. Atque ad hunc modum ita vertendum esset: At vbi pietatis testimonium vocari monimentum illud intellexerunt. Ibidem aliquanto post, *Ἐσπλάσαν ὁ θεὸς Πικῶν Ἰσοδῶν*. *Ἐσπλάσαν* suspicari vertit interpres, cum hoc loco idem sit quod *ἐκ(σ)αδολῆς ἐσπλάσαν* .i. interfari. Virgilius ad Græcorū imitationem, suscipere dixit. Sicque etiam Quæst. 12. in Iudic. legendum est, *ὅθεν Ἐσπλάσαν ὁ ἀγγέλους*, pro eo quod corruptē legitur *Ἐσπλάσαν*, quem errorem secutus Picus illic vertit, gratam habens hanc responcionem. Quæst. 1. in Iud. *ὁ δὲ λαὸς διουλιχίας ἐπιλαβόμενοι*. Vbi tamen pro *διουλιχίας*, *διουσιχίας* vel *διουσιχίας* rectiūs fortassē quadraret. Vult enim Author, Iebusæos Hierosolymitanam urbem igni deletam rursus extruxisse, cum in populum Israëliticum imperium arripuissent, eumque sub potestatem suam redegissent. Aqua sententia quā longē recedat Interpres, dum *ἐπιλαβόμενοι* passiuo sensu accipit, cuius perspicere facile est. Multa alia sunt in hisce libris carcinomata, quæ sine melioris exemplaris subsidio vix, ac fortassē ne vix quidem sanari possunt.

CHRYSOSTOMI loca aliquot indicantur, in quibus Interpres Græca non assequitur.

CAP. XXXII,

CHRYSO

CHRYSOSTOMVS HOM. 3. in Epistolam ad Ephesios, eos acerrimē incescit, qui rard ac frigide, nec satis antē perpuratis animis ad suscipiendam Eucharistiam accedunt. Sed illic, hoc est in grauissimo argumēto, multa sunt, quæ nec Interpres rectē transtulit, nec Mōtanus recognouit. His igitur emendandis manūm hoc capite, vtinam salutarem, admouebo. Atque etiam paulo altius exordiar, hoc est non longē ab initio loci moralis. Ac primūm interpretis verba ponam, deinde Græca subiiciam, ac deniquē ea interpretabor. In his igitur verbis, Trabeam carnis suæ non vrcunque honorauit, Græca habent, *ἑμῶν αὐτῶ ἐποίησεν* .i. vestem sibiipsi fecit. Loquitur Chrysoctomus de natura humana, quam vsqueadē Filius Dei honorauit, ut ea se conuestierit: neque hoc contentus, omnia etiam ipsi subiecerit. Mox, Innumerāsne, an his etiam numerosiores? Malle, sexcentāsne. Neque enim innumero quicquam numerosus esse potest. Non longē hinc, Quod solum etiam si nullo enumeratorum bonorum, &c. Hic certē Græca valdē corrupta sunt, nec nisi melioris libri ope emendari queunt, nisi quod perspicuum est, pro *μυδὲν*, legendum esse *μυδνός*. Authoris tamen sensus est huiusmodi: Atqui etiam si nullo honore affecti fuisset, satis tamen superque erat, quod pro nobis mortem oppetiisset. rursus, tantis honoribus affici sufficiebat, etiam si ille mortē minimē subiisset. Infrā, Etiam si nulla geenna esset, &c. Gr. *εἰ γὰρ μὴ γέεννα ἴδῃ, τὸ μνησῆναι τὸ σάββατον πῶ ἀναξίως ἐβρεθῆναι καὶ χυκοῖς, τίνα σὰν ἂν ἔχοι κλάσιν, τίνα πμωλαῖς* hoc est, Nam etiam si nulla geenna esset, tamen hoc ipsum, nimirum tanto honore accepto indignos ac flagitiosos inueniri, quid non supplicij, quid non tormenti habeat: vel, cuius supplicij, cuius cruciatus non instar fuerit? Aliquantō post, Fer purulentas ac saniosas execrationes. Hic typographorum incuria error inoleuit. Legendum enim execrationes. Gr. *ἐμπύσματα*. Non longo interuallo, Si instaret, ait aliquis, sanctæ Quadragesimæ tempus, qualis hic fuerit qui promerebitur fieri particeps sacramentorum? Si ingrueret solennis Epiphaniarum dies. Addo, etiam si tempus Aduentus sacri, nedum Epiphaniarum aut Quadragesimæ: non efficeret dignos tanti aditu sacramenti, sed sola animæ sinceritas atque expurgatio. Hoc loco interpres ab Authoris sensu longē aberrat, dum duplex Græci codicis vitium minimē animaduertit. Sic enim habet editio Veronenis, *ἂν ἐπι(σ)ῆ, φησὶ ὁ τῆς ἀγίας πνευματικῆς χριστός, οἷος ἐάν ἢ τις μετέχει τῷ μυστηρίῳ, ἂν ἐπι(σ)ῆ τῷ ἐπιφανίῳ ἡμέρῃ, καὶ τοῖς χριστῶς πνευστῶν σὰν ἐπιφανίῳ, ἔδῃ πνευματικῆς ποιῆ ἀξίως τῶ πνευστῶν, ἀλλὰ ψυχῆς εὐλιχίνας καὶ καθαρότης*. Vbi quis, si accuratē attendat, submouendum esse vocabulum *φησὶ* non videat, & pro *ἐάν ἢ*, substituendum *ἂν ἢ*? Sunt enim ipsiusmet Chrysoctomi verba, non alterius. Ac propterea sic verti debent: Si sanctæ Quadragesimæ tempus affuerit, quocunque tandem statu quispiam fuerit, sacramenta percipit: aut si Natalis Christi dies aduenerit. Atqui tempus accedendi non est Natiuitas, nec Quadragesimā hoc præstat, ut accedere mereamur, sed animi sinceritas ac puritas. Hoc enim est de quo conqueritur Chrysoctomus, nempe quod sui ciues tempus ad Eucharistiam accedendi, non animi puritate ac vite innocentia, sed festorum duntaxat solennitate metentur. At grauius est quod non multo post sequitur, Etiam si ob manuum sordes ad tempus quis cōtineat: sed animam omni eliquie vitiorum repurgandam tocius interim redeat. Græcē, *καὶ τοῖς ἁπλοῦς τῶ χερσὶν παρὲς χερσὶν κατέχεται, εἰς δὲ σκάνηλο δόκλος ἀειλύεται*. i. Atqui manibus quidem ad quoddam duntaxat tempus tenetur: ad animam autem integra migrat. Sic argumentatur Chrysoctomus: Si sordidis manibus

E iij

Christi corpus contrectare atrox scelus est, quanto atrocius impuro animo illud suscipere: præsertim cum nõ nisi ad breue tempus manu teneatur, (id enim olim in vñ erat:) mox autem totum ad animam migret. Hunc verborum Græcorum sensum cum non animaduertit interpres, mirum quam huic loco caliginem inuexerit, vt qui etiam proinde κατέχευον pro ἀπέχευον vsurparit. Mox, Neque enim capacia sunt se inhabitantis virtutis. non enim sentiunt. Gr. κείνα ἢ μετέχει τῶ ἐόντος, ὅτι ἀσθένειται .i. Illa enim (vasa sacra) eo qui non inest, non fruuntur, nec eum sentiunt. Quo loco valde notandum est illud, τῶ ἐόντος. Hoc enim vocabulo, corporis Christi in Eucharistia sacramento veritas luculenter asseritur. Duobus versibus interiectis, In aliis quidē temporibus sæpenumerò impuri acceditis, Gr. ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις χρόνοις ἔδε καὶ ἄπο πολλὰς ὄντες προσέχευε .i. Aliis temporibus, plerunque etiam à vitiiis puri, minimè acceditis. Hoc loco amphibologia deceptus est interpres, dum ἔδε cum καὶ iungit, quod cum προσέχευε iungendum erat. Persistit enim in eadem querela Chrysostomus, ostenditque præpostero ingenio esse ciues suos, qui solennibus quidem festis impuri etiam ac vitiiis contaminati ad sacrum epulum accedant, aliis autem temporibus ita affecti sint, vt ne tum quidem, cum à vitiorum labe puri sunt, accedere curent. Vnde etiam postea hoc malæ consuetudini atque anticipatæ opinioni ascribit. Legendum enim in Græco: προσήψως, non προσλήψως. Quam vocem non satis apertè transfert interpres præiumpcionem. Ibidem, Frustrà ad hunc modum offertur hostia salutaris. Gr. ἐκὶ θυσία κατημεμένη .i. Frustrà quotidianum sacrificium celebratur. Versu sequenti, Nemo est qui dignè participet. Dignè, de suo addidit interpres. Non enim hoc vult Chrysostomus, neminem dignè Eucharistiam suscipere, sed neminem ad eam suscipiendam accedere. Non longè hinc, Indignum te agnoscis, qui vel per te sumas hostiam, aut per alium sumendam accipias? ὅτι ἐκ τῆς θυσίας ἀξίος, ἔδε τῆς μεταλήψως, &c. Indignus es hostia, ipsiusque perceptione: Indignus ergo es etiam, qui sacrosanctæ precationi interfis. Quod tamen non ita accipiendum est, quasi quisquis non indignus sit qui publicis Ecclesiæ precibus interfit, idem quoque protinus dignus sit, qui Eucharistiam percipiat. Maior enim ad hoc quàm ad illud præparatio adhibenda est. Loquitur enim hic Chrysostomus quodammodò ὑπερβολικῶς ob eam animi indignationem, quam ei parit ciuium suorum, nimis rarò ad sacrosanctas epulas accedentium, negligentia. Sequitur in Latina interpretatione, Audis adstantem tibi atque inclamantem præconem: Quicumque in penitentia constituti supplicastis. Gr. ὅσοι ἐν μετάνοιᾳ, δεησῆτε. Quo loco negatiua particula ab editione Veronensi exulans, sententiam prorsus obscurat. Legendum enim est, ὅσοι μὴ, vt patet ex his quæ præcedunt. Sic itaque verto, Quicumque in penitentium classe ac numero non estis, orate. Porro qui non communicat, &c. Sequitur in Latino, Nam qua gratia inclamat, Absistite sacris, &c. Ego verò hunc locum ita potius vertendum censuerim: Curnam igitur cum ille clamet, Abscedite omnes quibus peccati non licet, tu tamen nihilo fecitùs temerè atque impudenter stas, nec è templo excedis? At non es ex eorum numero, sed ex illorum, qui sacramenti participes esse possunt: Itanc verò, cum id liceat, floccifacis, eamque rem nihili pendis? Paulopòst, pro, insufurrat, lege, insufurrabat: & eodem loco, pro, antequàm inuitareris, antequàm accumberes. Gr. πρὸ τῆς ἐκταλισίως. Non longo interuallo, Confessus es te in eorum numero debere decerni, qui digni sunt sacramenti aditu, non qui cogaris

cogaris cum indignis secedere domum. Hæc postrema verba in Græco sic leguntur, τῶ μὴ μετὰ τῆς ἀναξίαν ἀνακεχωρηθέναι .i. eo quod cum indignis minimè secesseris. Ibid. Neque enim propter accumbentes mensæ Dominicæ solum, &c. Gr. ἢ γὰρ ἀπὸ τοῦ καθεμένου μόνου .i. Non enim ob ea duntaxat quæ proponuntur .i. ob corpus ac sanguinè Christi. Aliquantò pòst, Et quasi sponsa ipsi hanc Ecclesiam abluamus, &c. Hunc locum sic potius vertendum existimo: Quemadmodum sponsa templum eluimus (κατεπιλουοῦμεν enim in præfenti lego) vt in puro templo cuncta proponantur, nec vna macula aut ruga sit. Etenim oculi quoque ipsi huiusmodi spectaculis indigni sunt. Ibidem, Vsqüeadè indigni censèbantur montis illius ascensu. Sic verò, Ne dignæ quidem (bestiæ) erant, quæ in montem ascenderent. Et versu seq. pro, iidem, repono, eadem: & pro, liceat, licet. Non longè hinc, Nunquid non omnia ipsi feceritis in gratiam huius solius præcepti? Gr. ὡς πάντες .i. ne ea (mensa) careatis. Infra, Cur non pro virili adnitimur, aut etiam incursionem admolimur, implendo tam salutari negotio? Gr. καὶ ἢ ἀπειδοῦμεν ἔδε ὑπερτέροισιν τῶ παράγωισιν; i. ac non properamus, atque ad eam rem omni celeritate contendimus. hoc est, ad suscipiendam Eucharistiam: Ibidem, Neque enim liceat in ius trahere infirmitatem. Gr. ὅτι ἐστὶ ἀνάστω ἀσθενεῖαν .i. non licet imbecillitatem causari.

Irenæi Gracisimi aliquot indicantur.

CAP. XXXIII.

APVD Irenæum plurima sunt ita de Græcis imitata, vt quid ea significant, vix satis quisquam assequi possit, nisi mediocrem linguæ Græcæ peritiām sibi compararit. Huius generis quædam ex secundo libro, in quo prodigiola Valentinianorum commenta refelluntur, nuper excerpti, quæ notatu non indigna existimaui. In Præfatione itaque non est dubium quin ad Græcorum morem loquatur interpres, cum ait, Quonam modo per numeros veritatem affirmare (vbi tamen haud scio an infirmare potius legendum sit) conantur, minutatim perexiimus. Perexire enim nouo, ac Latinis prorsus inusitato more dixit, quod Græci διεξελθῆναι .i. commemorare, dicunt. Ibidem quòd Demiurgum postrematis, & cap. i. extremitatis fructum esse dicit, Græci ὑπερήματος καρπὸν dicunt. Quamquã Epiphanius hæref. 31. non eum ὑπερήματος καρπὸν, sed ὑπερήμα potius à Valentinianis appellari ait. Cap. i. Hoc autem ne homini quidem solerti applicet quis, quanto magis Deo. Hic, quanto magis, pro, quanto minùs, dictum est Græcorum more, qui nonnunquam πολλῶ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἡπου γὰρ, vel μήτι δὲ. Cap. 2. Quemadmodum in regem correctio belli refertur. Vbi interpres non satis aptè κατῆργήμα, vel κατῆργωσιν πολεμῆ vertit, belli correctionem, cum potius bellicum successum significet. πολεμῆ enim κατῆργωσιν, qui bellum ex animi sententia confecit: quemadmodum & κατῆργωσιν σωφροσύνη, idem est quod omnes temperantiæ numeros implere. Vers. seq. vt & pluribus aliis locis, conditio ἀπὸ τῆς κλίσεως, vel κλίσεως .i. pro creatione vel re creata vsurpatur. Id quod nisi quis animaduertat, sæpe quid Author sibi velit, ancipiti animo erit. Sic cap. 6. Ignis in conditione numeratur .i. inter res conditas: & cap. 56. Sunt in cælis spirituales conditiones. i. creaturæ. Cap. 3. Instabilis igitur, qui est secundum eos Bythus. Gr. ἀσύστατος τὸν καιὸς κατ' αὐτὸς βυθός. Interpres sæpe in hoc libro, Instabilis vocabulo vitur, nõ satis propriè. ἀσύστατος enim dicitur id, quod ita proponitur, vt ne villo quidem modo esse queat quod fingitur. Sic cap. 54. Valentinianos instabilia delirare

ait, hoc est eiusmodi deliramenta proferre, quæ nullo modo constare atque cohærere possint, sed ab omni verisimilitudine abhorreant. Et cap. 56. Valentinianorum matrem instabilem esse inquit, hoc est ita prodigiosè & absurdè confictam, vt veri similitudinem omnem excedat. Atque ad hunc modum, eum aliquid eiusmodi esse vult, vt nulla in id absurditas cadat, constandi vocabulum vsurpat, vt in tit. cap. 11. substantiam materiæ labi adiungere non constat .i. absurdum est materiæ procreationem (Gr. ὑπόστασις) labi ascribere. Et in initio eiusdem capituli, Attribuere substantiam eorum, quæ facta virtuti & voluntati eius, qui omnium est Deus, & credibile & acceptabile & cōstans. i. συναρτητός. Rufus cap. 3. ad Græcorum normam dictum est, Vacuum hoc magis pleromate eorum ostenditur instabile. Etenim, magis pleromate, pro, magis quàm pleroma, Græcissimum olet. Quem quidam minimè aduertens, legendum putat, maius pleromate. Sed hanc emendationē sensus refellit, Hoc enim vult Irenæus, vacuum illud, quod Valentiniani inducebant, stultius adhuc absurdiusque esse pleromate illo, quod iam confutarat. Cap. 4. non secundum localem sententiam, Sententiam malo, quàm substantiam. Sic enim Græci dicunt, ἢ χῆ πλὴν τοπικῶν ἔνοιαν. Cap. 5. initio concedens sistere errorem & crescere. Sistere hic, pro consistere & emergere accipitur, Gr. συνίστασθαι. Ibidem, de penitentia eradicare .i. mutata sententia. Gr. ἐκ μεταβολῆς. Cap. 7. Spiritalia nulli obscurare possunt. Græca locutio, pro, nulli caliginè offundere. τὰ πνευματικὰ μηδὲν ὀπισθοστῆν δυνάται. Ibidem, Neque vacuum esse, aut umbram capiet. Gr. ἢ δὲ τὸ κενὸν εἶναι, ἢ σκιάν ἐκδέχεται .i. neque fieri poterit vt vacuum aut umbra sit. Et sic cap. 16. Et hæc quidem in hominibus capit dicit. Gr. ἐκδέχεται. Cap. 8. Itaque vacuum ostensum est figmentum eorum, & inconstans doctrina, vacui & hi qui attendunt eis. Ludit hoc loco Irenæus in ambiguitate vocabuli κενόν, quod initio capituli vacuum significat, hic autem stultum & inane. Quas significationes distinguere debuit interpres. Cap. 10. sua voluntate & virtute substantia vsus. Gr. τῆ οὐκείᾳ βυλῆσὶ ὑπόστασις χεῖρα μόνος. i. sola sua voluntate ac potentia procreatis omnibus rebus. Cap. 12. & quod nō est verisimile ipsorum ostendere. Gr. καὶ τὸ ἀπίθανον αὐτῶν δεικνύειν. Itaque, quod hoc loco relatiuum est, nō causale. Cap. 15. Si autem Endiatheron logon dixerint. Gr. ἂν δὲ ἐκδέχοντο λόγον εἰπωσιν .i. Si autem intus conditum Sermonem dixerint. ἐκδέχονται λόγον Græci opponunt προσφωκῶν, hoc est, vt cap. 16. vertit interpres, emissibile verbum, vel, vt cap. 49. emissionis verbum, vel denique, vt cap. 16. prolatiuum. Iam quis neget in hoc eodem cap. 15. quin Græco more dictum sit, Aut quasi meliores sint & differentiores? Latine enim dicendum erat, præstantiores. Gr. ἀξιοφορότεροι. Et sic cap. 55. intelligendum est illud, Si seipfos dicant differentiores, ex operibus arguentur. Nihil enim tale ab ipsis iactatum est. Vbi tamen actitatum malim, quàm iactatum, vel, vt in margine, iactitatum. Neutra enim lectio satis quadrat cum his quæ præcedunt. Cap. 18. qui lationem prolatiui hominum verbi transferunt in Dei æternum verbum. Hanc lectionem amplector, non eam quæ est in margine, vbi pro, lationem, habetur, generationem. Gr. οἱ πλὴν φερῶν τὸ τῆς ἀνθρώπων προσφωκῶν λόγον ἀναφέρουσιν εἰς τὸ αἰώνιον τῆς θεῶν λόγον. Cap. 19. & plurimis aliis locis his verbis vtitur, Frustrâ autem, & prout euenit, quæ Græcis hisce respondent, εἰκὴ δὲ καὶ ὡς ἐπιχ. Cap. 19. Æonon & Synesin. Legendum Aion, vt constat ex primo cap. lib. 1. nili mendum sit in Græco codice. Cap. 21. Sicur passus est Basilides, cum minimè attigisset veritatem. Hoc Græcum sermonem prorsus redolet.

dolet. Nam quod Græci dicunt, ἢ ἐπιχὸν ὁ Βασιλείδης, Latino modo dicendum fuerat, quod Basilidi accidit. Cap. 21. In aliquo vno statuere sensum. Gr. ἐρείδων τὴν νοῦν .i. mentem figere. Cap. 22. qui imputant nobis. Gr. ὑπεδίζουσι, vel ἐγκαλῶσιν .i. exprobant, vel accusant. Ibidem, Eiusdem substantiæ existebant his qui se emisserant, pro, existebant cum his, phrasis est à Græcis desumpta. Græci enim dicunt, τῆς αὐτῆς ὑπόστασις ἢ (καὶ τοῖς αὐτοῖς προσβέβηκός. Sic etiam cap. 24. reuocantes arguentur, pro, reuocare arguentur, vel, conuincuntur. Gr. ἀναφέροντες ἐλεγχθήσονται. Illud etiam admonendum, Interpretem sæpe vt verbo, fieri, pro, esse & versari. Sic cap. 24. Hanc agnitionem habere potuerunt, priusquàm in passionibus fierent. Et cap. 25. Quomodo rursus Enthymesis eius cū passione procedens separatim poterat fieri? Enthymesis enim esse intelligitur erga aliquem, ipsa autem (sic enim lego, non ipsum) seorsum nunquam fiet. Et cap. 28. Velle intra eum fieri. Ac denique cap. 56. & 57. In omnibus operibus fieri. In his omnibus locis pro fieri, dilucidior esset sensus, si esse, aut versari legeretur. Sed & cap. 29. Interpres, dum Græcos imitatur, nouo more dixit, consternationem infecit, pro, intulit, vel, incussit. Gr. ἀπορῶν ἐκπεποίησεν. Loquitur enim de affectionibus, in quas Aron ille miser incidit. Quandoque etiam erga, pro circa vsurpat, vt cap. 25. Affectio erga aliquem fit, pro, circa aliquem, vel, in aliquo, existit: & cap. 30. eorum qui sunt erga Saluatorem, pro circa. Quin Græcorum quoque more ostendere sæpe, pro probare dicit, vt cap. 30. Futile verbum & vanū, quod nullo modo ostendi possit. Gr. ἀναπόδεικτον: & cap. 54. Huius nullam ostensionem afferentes. i. probationem. Cap. 31. Demiurgos nominatiui casus est. Obscurior autem est Græcissimus cap. 33. in his verbis, Caro eget spirituali, si tamen incipiet saluari. Gr. ἢ σὰρξ τῆς πνευματικῆς δύνεται, εἰ γὰρ μέλοι σώζεσθαι .i. siquidem futurum sit, vt salutem consequatur, vel, siquidem salutem consecutura est. Et cap. 55. Si eorum quæ super Demiurgum dicuntur, mysteriorum speculator & auditor inciperet fieri. Gr. εἰ τῆς ὑπερῶνα τῆς δημιουργοῦ λειτουργῶν μυστηρίων ἐπιπέτης ἔσθαι ἀκροατῆς ἐμελλε γίνεσθαι. Existimo autem Interpretem, dum in his ac similibus verbis, μέλει, incipere vertit, eam sequi voluisse, qui hunc locum Ioan. 4. ἐμελλε γὰρ ἀποθνήσκειν, transtulit, Incipiebat enim mori, quemadmodum & supra eundem cap. 1. ad Hebr. iudatus est in voce ἀξέφορος. At verò cap. 35. vis Græcæ vocis parum animaduersa errorem non dissimulandum induxit. Sic enim initio capituli legitur, Eodem modo & nos non modicam partem, sed ea quæ sunt maxima continentia regulæ ipsorum resoluentes capitula, &c. Mihi autem dubium non est, quin pro, maxima, substituendum sit, maximè. Nam quod in Græco (sic enim placet mihi persuadere) erat, συνεκτικώτατα, id verborum tenacissimus Interpretes reddidit, maximè continentia: ego, præcipua ac maximi ponderis. Sic enim clarior est sensus. Cap. 37. Ex qua & isti compuncti, &c. Gr. κεναιτημασινοί .i. quasi cauterio inusti: Paulina vox. i. Tim. 4. Cap. 40. Vt autem ex superfluo hoc eis detur. Gr. ἐκ πλεονασίας, vel ἐκ πλεονασίας; ex abundantia. Cap. 41. Falsa est eorum redditiō. Gr. ἀπὸδοσις. Sed hoc loco vocabulum istud explicationem potius aut accommodationem transferre debuit interpres. Alioqui verbum ita retinet, vt sensum interim amittat. Cap. 43. Non enim infectus es, ὁ homo. Gr. ἀγέννητος .i. increatus. Cap. 44. abfoluere parabolas. Gr. ἀπολύειν .i. dissoluere, explicare. Cap. 47. Non est mirum si in spiritualibus & caelestibus, & his quæ habent reuelari, hoc patimur nos. Quibus in verbis duplex Græcissimus inest. Nam &, habent reuelari, pro,

reuelatione opus habent, Græco ritu dictata est: & item illud, hoc patimur nos, pro, hoc nobis vsu venit. Ibidem, Labis fructum & ignorantiae prolationem pronuntiat. G. ὑπερήματος καρπὸς καὶ ἀγνοίας καρπὸς ὁδῶν ἀποφάνεσθαι .i. ignorantiae fructum, vel, ab ignorantia productum. Vt enim Interpres vertit, obscurus est sensus. Cap. 52. Ad quem inhabitantes terram velut locustæ sunt deputati. Phrasis Græca, pro, cum quo cōparatæ. Cap. 54. ad quos stupescunt multi insensatorum. Id eiam Græcorum more dicitur, pro, quos admittantur. G. πρὸς δὲ κελεύσει πολλοὶ τῆς ἀνοήτων. Ibidem quoque altera est Græca locutio, Quibus floribus adornauerunt eam quæ est sub celo? Sic enim Græci dicunt, ποτὶ ἀγέσθιν ἐπέσπασαν πλὴν ὑπὸ ἕρηνδ .i. πλὴν γῆς, terram. Cap. 55. Non enim possibile est eum Patris providentia superiorem esse, & hæc cum interior homo, &c. Hic quoque, & hæc, Græco ritu dixit Interpres, pro, idque. Eodē modo aliquanto inferiùs Hellenismum spirant hæc verba, Nullius operatio nis Domini sunt, pro, in eorum potestate non est quicquam operari. G. ἕδενός ἕργα κρείοι εἶσι. Sic etiam infra, Et est substantia hominum voluntas eius: pro, Sola ipsius voluntate homines in ortum producti sunt. Cap. 57. apertus est Græcanismus in his verbis, Non est numerum dicere gratiarum, pro, gratiarum numerus iniri nequit. Cap. 59. Illud item Græcismum olet, Latuit semetipsum in alteram maiore incidens aporiam, pro, Imprudens in alteram maiorem difficultatem incidit. Gr. ἔλαθεν ἑαυτὸν εἰς ἐπίτεχν μείζονα ἀπεισιάν ἀπεισιαν. Quo etiam modo vertit Interpres cap. 13. Heb. Per hanc enim latuerunt quidam angelis hospitio susceptis, Vbi Græcæ locutionis ignoratione factum est, vt quidam pro, latuerunt, legendum putarint, placuerunt. Sed & post hæc postrema Irenæi verba sequitur rursus alter Græcanismus, Si enim obliuionis poculum potata est, pro, obliuionis poculo. Gr. εἰ γὰρ τῆς λήθης ποτήριον ἐποτήθη. Cap. 64. Tanquam Patre donante perseverantiam his qui salui sunt. Hoc loco perseverantia non accipitur, vt in illo Euangelij loco, Qui autem perseverauerit vsque in finem, &c. sed ἀντὶ τῆς ἀβυσσῶν .i. pro permanentia & perennitate.

Emendantur nonnulla in eodem libro.

CAP. XXXIII.

GRÆCÆ CAS phrasæ, quæ mihi, cum secundum Irenæi librum legerem, occurrerunt, superiore capite commonstravi. Nunc loca quædam in eodem libro indicabo, in quibus idem Author temporis iniuria mihi malè acceptus fuisse videtur. Cap. 10. in his verbis, de aranea resticulas necentes, an non perspicuum est, pro, aranea, arena legendum esse? Tritum quippe est Græcorum sermone hoc prouerbium, ἐν σαύμῳ χοιρίον πλέκειν .i. ex arena funem necere. quod quidem in eos torqueri solet, qui leuibus argumentis aliquid persuadere moluntur. Ibidem aliquantò post, Siquidem super fabricatorem Deum, &c. Hoc loco vel aliquid desideratur, vel, siquidem, pro, utpote, nouo more vsurpatum est. Quinetiam sub capitis finem in his verbis, Lachrymas tantas ac sudores aut tristitias, sollecissimus apertus est. Hæc enim omnia recto casu efferenda sunt. Cap. 24. participasse passionis huius. Passioni, lego, non passionis. Eodem vers. Quia à Logo quidem cœpit, deriuatio autem in Sophiam. Hic equidem, deriuauit, emendare non dubitem. Priore enim libro cap. 1. hæc Irenæi verba sunt: ἐνήξατο μὲν ἐν τοῖς πνεύματι τοῦ νοῦ, ἀπίσταν δὲ εἰς τὴν γῆν. Sub finem eiusdem capitis tollenda est interpunctio ea, quæ est post hæc

hæc verba, Propter immensam dilectionem. Hinc enim Authoris sensus obscuratur, ne dicam peruertitur. Cap. 25. Quid autem suasa est postea, & conualuit, &c. Hoc loco hyperbatum est. Conualuit enim, post, est pater, collocandum fuerat. Neque enim Sophia conualuit, quoniam comprehendi non poterat Pater, sed postquam ipsa hoc sibi persuasit. Vide cap. 1. lib. 1. Eodem loco inuestigabilis, pro in inuestigabili accipiendū est, quod Græci ἀνεξιχνίαστον vocant, quemadmodū etiam apud Paulum Rom. 11. Cap. 31. hæc verba, Quomodo hoc non supra omnem, commate duntaxat à præcedentibus verbis distinguenda sunt: quemadmodum etiam illa, Siquidem secundum illius depositionem. Cap. 36. Ita vt periclitaretur & omnem substantiam dissolui, Lego, in omnem. ὅτε κινδυνεύει ἀναλελυθῆαι εἰς ὄλιγα ἔσθαι. vt lib. 1. cap. 1. locutus est Irenæus, Cap. 38. annum Domino acceptabilem, nec diem retributionis. Legendum, & diem. Cap. 46. post hæc verba, prout vult adiuuenit, apparet aliquid desiderari, nempe, stultum est, vel aliquid eiusmodi, quemadmodum etiam initio capitis seq. post hæc verba, per quæstionum, addendum, ambiguitatem, aut aliquid simile. Cap. 49. hæc verba, Est autem quando, commate tantum ab his quæ præcedunt, dirimi debent. Ac Græca phrasis est, pro, interdum autem. Cap. 50. iustorum quidem dicentes (animas) illud succedere. Illuc lego, non illud. Sic enim legendum esse constat ex versu sequenti, vbi succedere in refrigerium habetur, non, succedere refrigerium. Ibidem aliquanto post, Superfluum est credere, superflua & discessio Saluatoris. Hoc loco excuti mihi non potest, quin pro discessio, quod corruptè & absurdo sensu legitur, reponendum sit descensio, κατέβη. Hoc enim vult Irenæus, Si non ob virtutem, sed ob substantiam salus animis humanis comparatur, nihil esse necesse, quamobrem quispiam fidem suscipiat: imò etiam nullam causam fuisse, cur Christus in terram descendere: cum & citra fidem, & citra Christi descensum, salutem omnes animæ consequutura sint, cum sint vnus eiusdemque substantiæ omnes. Infra eodem cap. multa sunt ita ægra, vt nisi melioris exemplaris adiumento sanari vix possint. Sensus tamē Authoris perspicuus est. Sic enim argumentatur: Si substantiæ ratione salutem consequuntur animæ, omnes vtique salutem obtinebunt, quando quidem eadem omnes natura essentiaque præditæ sunt. Si autem iustitiæ ratione, non ergo à salute corpora excludi debent, cum iustitiæ quoque munere ipsa perfuncta fuerint. Cap. 52. Consumetur in totum animale, &c. Hoc loco vitiosa interpunctio sensum labefactat. Sic enim hæc verba noranda sunt, Consumetur in totum, animale quare non totum, &c. At enim Irenæus Valentinianos minimè sibi constare, cum iustorum duntaxat animas in medietatis locum concedere astruunt. Sic igitur disputat: Si iuxta Valentinianos id omne quod est spirituale, intra pleroma ingreditur, ac rursus id omne quod ex materia concretum est, deorsum residet, ac tandem flammis absumitur, quidnam causæ est cur non item id omne quod animale est, in medietatis locum cedat? Cap. 53. Vnde igitur semetipsos, &c. Hæc per interrogationem legenda sunt: & quæ mox sequuntur, Vti & nos, &c. paræthesi includi debet. Sic enim clarissimus sensus erit, qui nunc nimium obscurus est. Cap. 54. Et hi quidem vacui perseverabant. Hoc loco vnus literalæ vitium sententiam totam inficit. Non enim dubium est, quin pro, hi quidem, legendum sit, siquidem. Vbi etiam illud obiter admonebo, vacuum hinc ἀντὶ τῆς ἀσπράκτις .i. pro otioso & nihil agente accipi: quemadmodum etiam paulo post Interpres vacuum organum dicit. Eodem cap. Quando & per suam

argumentationem, per quam multum inferiores inveniuntur. Hic certe aut aliquid desideratur, aut hæc verba, per quam, expungenda sunt. Et aliquantò inferius, Quotquot autem spiritualiora, &c. Hæc commate tantum ab his quæ antecedunt, distingui debent: quemadmodum & illa quæ mox sequuntur, Primò quidem, &c. Cap. 56. Sed neque enixionem matris suæ, &c. Lego, neque per enixionem. Infrà cod. cap. Et cum quidem qui sit vniuersæ operationis Deum, &c. Annotat vir pius & eruditus, atque in veterum Patrum lectione felicissimè versatus Feuardenius, hanc esse codicis manuscripti lectionem, cum antè in libris editis haberetur, Demiurgus & Dominus. Ego tamen hanc lubentius quàm illam amplecterer. Planus enim est sensus, si ita legamus, Et cum quidem qui sit vniuersæ operationis Demiurgus ac Dominus, animalem esse dicunt, &c. Hinc enim Valentinianorum prodigiosum commentum refutat, quòd eum, quem rerum omnium conditorem ac Dominum confitentur, animalem esse dicant, cum tamen seipsos, qui nihil omninò efficere ac procreare possint, spirituales dicere minimè vereantur. Cap. 56. Et si qui alij virtutes operari dicuntur. Reicienda est prorsus ea lectio, quæ ad marginem addita est. Virtutes operari. Virtutes enim operari hoc loco idem est quod miracula edere. Atque haud scio, an non etiam ad eundem modum cap. 57. in his verbis, perficiunt ad beneficia, addendum sit, virtutes. Certè versu sequenti non dubitem legere, Vt etiam sapissimè credant ipsi qui emundati sunt. Multa alia loca sunt in hoc libro valde deformata, quæ nisi melioris libri subsidio vix in pristinam formam redire possunt. Ac proinde ea minimè attingenda putavi, illud videlicet metuens, ne morbum potius exulcerarem quàm curarem.

Epiphanius aliquot locis partim Græcè restitutus, partim ab Interpretis erroribus vindicatus. CAP. XXXV.

EPIPHANIUS ille Cypriensis Antistes omninò, tum ob insignem eruditionem cum pari pietate coniunctam, tum ob earum rerum, quas tractat, utilitatem, dignus erat, qui & Græcè correctior in lucem ederetur, & in diligentiore Interpretem, literarumque sacrarum peritiorum incidere. Quorum cum vtrumque ei defuisse videam, quædam hoc Capite, quæ mihi in eius Panario, vel Græcè aliter legenda, vel secus in Latium vertenda videntur, annotabo. Hæref. 43. nò longè ab initio, κέρηται δὲ, ὡς ὁ εἰς ἡμᾶς ἔλθων λόγος καὶ ἡ ἀεὶ ἀπὸ τῶν ἑμφασις, id est, vt Cornarius vertit, Quibus etiam vtuntur ipsius complices, velut fama ad nos peruenit. At ego pro κέρηται, κέρυπται legendum contenderim, atque hunc locum ita vertendum, Occultata autem, vt nos auditione accepimus, ipsius est sententia. Hæref. 51. καὶ γὰρ τῶν μόνοντι ἐπεὶ ἀναφύει ἀβρότονος, οὐκ ἔστι οὐδὲ ἐγγυπαμύρι. Hic quoque μόνοντι legendum .i. profectò, quemadmodum hærefi 59. & 69. Hærefi 51. labitur Interpres, dum hunc locum, λέγουσι δὲ τὸ καὶ Ἰωάννην εὐαγγελιον ἀδελφῆτον εἶναι, ad hunc modum transfert: Dicunt autem Euangelium secundum Ioannem intestatū ac indispositum esse. ἀδελφῆτον enim hoc loco idem est quod minimè canonicum, ac verum & germanum. Opponitur autem hoc vocabulum τῶν ἀδελφῆτων, quod genuinum ac canonicum significat apud Græcos Theologos. Hæref. 53. in fin. pro πεποκότις, lego πεπιμκότις, Hæref. 57. εἰώθε δὲ αἰετὸν πνεῦμα εἰς αἵματιν αὐτῶν ποιεῖν, &c. Cornarius, Soler autem semper Spiritus sanctus non suuipius constitutionem facere. Ego, non seipsum prædicare atque commendare.

commendare. Hæref. 59. καὶ δολιεύεσθαι, καὶ ἀδελφῆτον, καὶ κέρηται, καὶ ἐμπορεύεσθαι. Cornar. mercimonia tractare. Ego, veteratoriè negotiari. Alioqui enim fallum esset quod mox subdit Epiphanius, hinc animam peccati labe infici. Neque enim mercatura crimen habet, si fraus ab sit. ἐμπορεύεσθαι itaque hoc loco idem est quod παρεμπορεύεσθαι. In ead. Hæref. aliquantò inferius, καὶ οἱ μὴ ἀγωνιστοὶ ἄνθρωποι ἐκείνι ὑπαρῆσι. Cor. non amplius adsunt. Ego verò legendum putarim ὑπαρῆσι .i. δυνάτω. Rursus paulo post in his verbis Græcis mendum insidet, καὶ ἑπιπαράζει τοῖς ἄλλοις, ἑπιπαράζεις ὅτι ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν γυμνῶνται. Corn. Alios irridet, qui ipsi vitio vertunt, quòd corpus ipsius nudum sit. Atqui apertissimum est hoc loco ἑπιπαράζεις legendum esse, atque ita transferendum, Alios naso suspendit, oblitus corpus suum prorsum nudum esse. Hæref. 61. conferens Epiphanius Ecclesiam ingenti cuidam nauī, ait eam alium pro gubernatore habere, alium proreta loco, alium remigis, τὸν δὲ ἐν μέτρῳ πνι ὑποστάσεως καὶ ἐσθῆκος .i. vt Cornarius vertit, alium qui partem aliquam nauis, aut imposituram mercium habet. Ego, alium loco sedimenti ac mercium. ὑποστάσεως enim hoc loco est pondus illud quod nauī imponi solet, ne alioqui ob leuitatem faciliè subuertatur. Gallicè, ce lest. Aliquantò post ead. hæref. ἀναπαύονται γυναιχεύει, & paulo post, ante ἀναπαύονται, delenda particula negatiua. Atque etiam in eodem loco grauius mendum irrepit. Sensus enim perspicuè ostendit legendum esse ποιοῦσι σωθήσασιν, aut simile aliquod vocabulum. Itaque hunc locum sic vertentem. Illi etenim qui ne apud homines infamiam sibi consent, occultè scortantes, vel solitudinis, vel continentie pactū ineunt, non hominibus, sed Deo hoc pollicentur. Hæref. 64. ἔγχαρ δὲ ἀνέξομεν p. 130. φλυαφουώτων πνδν, καὶ βιαζομένων ἀποφυλασμάτως πνὸν γαφν, ἵνα αὐτοῖς δὴ σαρκὸς μὴ εἶται ἀποχρησις ἢ ἀνάστασις. Postrema hæc verba ita vertit Interpres: quo ipsis carnis reuictio non esse concedatur. Ego verò ad hunc potius modum: Vt ipsis hoc prospere succedat, nimirum carnis resurrectionem non esse. Hoc enim loco ἀποχρησις legendum, non ἀποχρησις, vt in Basilienſi editione. At verò miror quid in mentem Cornario venerit, vt non multò post hæc 137. verba, ὁ θεὸς αἰτὸν ἀπὸ τῶν θνητῶν ἀπεφλύατο, νεκρότητι ἀβελάλων, ita vertere deberet, Ob hanc causam Deus ipsum mortalem reddidit, ac mortalitate conuestiuit. Mox φωτισθῆναι illuminationē vertit, obscuriore sensu. φωτισθῆναι enim hinc baptizari significat. Atque hinc etiam delendum est οὐκ. Aliquot versibus interiectis, conculsa ostia in Latina versione corruptè legitur, pro, conclusa: & eodem modo in Græco delendum ἀποχρησις, ante τὸν ἵστα. Infrà, εἰ δὲ μὴ ἀναχρησῶν μὴδὲ ἀναχρησῶν. Fort. ἀναχρησῶν. Mox, lego vnico vocabulo λέγουσι, & vers. seq. ἀχρη. Ac versibus aliquot interiectis, pro μήματα, λωβήματα, vt suprà, vel μαμήματα. Et pag. 239. lin. 1. ἀπὸ τῶν ἁγίων. At vers. seq. pro συμπελήσαντο, fortalsè συμπελήσαντα. & aliquantò post, pro ὁπίσθις, ἀπίσθις. & lin. pen. ἡρέτω, & vlt. vacare videntur hæc verba, δι' αἰ. Iam pag. seq. hoc est 240. non satis commodè reddit Interpres hæc verba, ἐν ἀφθαρσίᾳ ἀριστὰ κωλύοντες, in incorruptibili optime facientes. Itaque sic mallem, In incorruptibilitate beatissimè victuros. Hoc enim loco ἀριστὰ κωλύοντες, est prosperrimo ac beatissimo statu esse. Pag. 241. ὡς ἂν δυνάμην βλάσφημον. Post δυνάμην, interrogandi nota appingenda est. i. An quia non poterat? Id quidem dictu impium est. Sic etiam eadem pag. Græci codicis vitium Cornario imposturam fecit. Legendum enim est, καὶ οὐ πάντως ἡλιοι πνὸν σελιῶν δόμοις τυρῶν αὐτῶν

ἀληθινῶν .i. ac non eum Lunam Solem prorsus esse affirmare dicimus. Perspicuum est enim ἡλιος hoc loco, non ἀήλιος legi debere, ex his quæ postea sequuntur. Vbi etiam post ἀλλὰ, addendum est ἑγὼ γὰρ. Pag. 242. κληθέν lego, non κληθέν, & pro κληθέν, κληθέν. Pag. 243. καὶ ἐγὼ ἠδὲ ἰσοπέδιον ὅτι τὸ ὄντι πεπαιδευμένος εἶμι. Cornar. & re vera quietum esse sentirem. Ego, ac re vera eum dicendi finem fecisse sentirem. Legendum est enim, εἰ. Mox etiam pro ἀμαρτησικαίς .i. vt Cornarius vertit, persuasoriis, lego vno vocabulo ἀναρηπτικοίς .i. evertendi vi præditis. Versu sequente pro εὐπίστον πλὴν ἀνάστασιν fortasse εὐπίστον legendum. Quanquam ne hoc quidem verbum mihi satis arri- det. Pag. 245. ὁρῶν ὡς εἰαυτῶν ἀχρόμια ὑπὸν. ἐχρόμια lego, atque ironicè hæc accipio, aut alioqui particula negatiua desideratur. Pag. 246. vers. 3. lego, τὸ γὰρ ἀδικώτα. & 16. δημιόν. Obscurius est autem quod habetur vers. pen. λέλυται καὶ τὸ εἶναι μὴ διαλύεται δι' αἰτίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῆς φωτὸς, &c. Ego sanè haud dubitem pro εἶναι ἵνα substituere, ac sic hunc locum interpretari, Solutum est & illud, Ne ob eam (carnem) in lucis regno, quod percipimus, tanquam vinculis altridii simus, ob hanc causam carnis resurrectio minime futura est. At pag. 247. vers. 1. est periculosum esse scio corruptis locis obelo mederi velle, tamen Lectorem admonebo, hæc verba, εἰ ἐπειδὴ τοῖς δυσχεράν- σιν ἕτερον ἀλήθειαν καὶ δεινότητάς, mihi amputanda videri: quemadmodum & eod. vers. ὁσὸν μᾶλλον ἢ ὀρθοδοξίας ἔστ. Neque enim hæc omnia verba hoc loco quicquam nisi ad sensum faciunt. Vers. 10. legendum existimo, ἀλλὰ ψυχὴ μόνη ἢ ἀμαρτησικῆ .i. verum anima sola quæ peccauit. Pag. 248. vers. 2. lego ἐπιχειρή- σαι. & 35. μεταβληθέντων. Pag. 249. vers. 24. ἀνία πιν π παθὼν λίαν καὶ σαδιόν, Cornar. immedicabile quiddam admittens. Ego pro ἀνία πιν legendum cen- suerim ἀνόητων, hanc emendationem sensu ipso mihi apertissime dictante. Pag. 250. 12. lego ὑιοῦ. & duabus lineis interiectis deleo ἐφ' ἡμῶν, & 24. vers. βορῶν lego. Pag. 252. vers. 40. εὐρυμόρδια. & 253. 2. ὀπισθέμια. & 15. καὶ ἀσω- τeweθαι. Pag. 260. vers. 13. ἡκέτω ὅτι τὸ θεῶ ἀποπαράσιων καμάτω. Cornar. veniat coram Deo repugnans labori. Ego verò hoc loco expungendam præpositio- nem ὅτι existimo, & pro καμάτω legendum ἀκαμάτω .i. Veniat vt Deo in- fatigabili repugnet. Hanc emendationem confirmat ratio ea quæ mox sequi- tur, θεὸς γὰρ ἰσχυρὸς καὶ ἔκ κοπιᾶσθ, &c.

Explicatur locus Dionysii Areopagite. CAP. XXXVI.

NVLLA omninò lingua est, quæ non lepores aliquos habeat, qui in aliam linguam sine luculento dispendio transferri nequeant. Huius generis il- lud est, quod de præceptore suo Hierotheo scribit Dionysius lib. de Diuin. no- minib. cap. 2. eum τὰ θεῖα καὶ μαθεῖν καὶ παθεῖν. In quibus verbis ea est, ex vo- cum affinitate nata, gratia, quam nullus Latini sermonis ornatus assequi pos- sit. Quidam autem sit παθεῖν τὰ θεῖα, ad hunc modum exponit Maximus Scholiastes. Dicitur est in Epist. ad Hebr. Didicit ex his quæ passus est obe- dientiam. Qui enim perpeffus est, experimento capit id quod docetur. Verbi gratia: Qui verberatur, melius cognoscit qualis sit hic dolor, quàm is qui tan- tummodò audiuit, at non item verberatus est: magis que huiusce doloris acer- bitatem exprimere queat. Eodem modo qui per reuelationem aliquid haurit, diuinius profectò diuina interpretabitur. Diuina autem pati, huiusmodi quid- dam est. Dicitur est ab Apostolo: Consepeliamur cum Christo, vt & simul resurga-

resurgamus, & regnemus cum ipso. Qui autem seipsum ac carnem suam cru- ci affigit, hic Christi stigmata in suo corpore circumfert. Ac proinde meritò cum Christo quoque regnabit, ac diuina ipsius mysteria intrepido animo præ- dicabit. Vnde etiam sanctus Hierotheus res diuinas non modò didicisse, sed etiam passus fuisse dicitur: & qui per reuelationem diuinis mysteriis imbutur, à seipso excedit, ac rectè vtilem hunc affectum pati asseritur, vt Dei domiciliū fiat. Vel alio modo: Diuina ipsum pati dixit, vt qui non per sermonem ad do- cendum comparatur, harum rerum scientiam perceperit, sed per diuinam il- laminationem impressam atque cõsignatam in animo habuerit earum cogni- tionem. Hæc Scholiastes Græcus. Ex quibus apparet eum hoc sentire, idem esse, τὰ θεῖα παθεῖν, quod θεοδιδάκτοι εἶναι .i. non studio ac labore quæsitam, sed diuinitus infusam diuinarum rerum scientiam habere. Ad eumque modū D. Bernardus, τὰ θεῖα μᾶλλον ἔπαθεν ἢ ἔμαθεν. Ego verò aliter quoque, nec mi- nus fortasse commodè hunc locum exponi posse existimo: nimirum, vt is μα- θεῖν τὰ θεῖα dicatur, qui labore ac diligentia rerum diuinarum cognitionem sibi comparauit: παθεῖν autem, qui iis quoque serid afficitur, vitæque sanctita- tem ad doctrinam adiungit. Ac sanè malè res habet, cum qui eruditionis pa- bulo abundat, eo tamen se minime pascit ac reficit: multo que opacius mihi fuerit, si vtrumque non datur, τὰ θεῖα παθεῖν, ἢ μαθεῖν. Etenim, vt quidam rectissime dixit, compunctionem habere præstat, quàm quid compunctio sic, exploratum habere.

BASILII loca quadam integritati suæ restituntur.

CAP. XXXVII.

CVM Græcum aliquem Authorem in manus sumo, eumque multis men- dis deformatum esse comperio, δεύτερος, vt dici solet, hic mihi πηλὸς esse solet, vt si editione Græca verustiore, ac verbum verbo studiosè reddentem, interpretationem alicunde nancisci queam, hanc consulam. Nam quæ eius- modi est, eam pluribus etiam Græcis exemplaribus antepono, vt quæ persæpe ex vno, eodémque non satis emendato libro transcripta sint. Ad hunc itaque modum cum Basilij Magni aduersus Eunomium libros non ita pridem cum Trapezuntij translatione conferrem, ex huiusmodi opera id mihi consecutus videor, vt nonnulla loca, in quibus Græca vitio non carebant, integritati suæ restituerim. Hæc autem sunt huiusmodi. Pag. 647. vers. 25. post hæc verba, τὸς γὰρ οἱ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, addo πάντας. Pag. 648. vers. 4. lego δυσχερῶς ἔχειν. & vers. seq. pro τῶν legendum esse φέρε, constat ex præcedentibus Eu- nomij verbis. Vers. 18. pro ὁμοῦ legit Trapezuntius ἕπος, quæ vera est lectio. Neque enim ὁμοῦ quicquam, quod ei respondeat, habet. Vers. 34. ἀρχίτου le- git, non ἀνεπαρχιώτη. Vtraque tamen lectio probabilem sensum habet. Vers. 43. παρηρηται cum eo lego: quemadmodum & 48. πίστεως, πὸ ὀπιπίστωσ. Pag. 649. vers. 3. παροσηρωεταί. vers. 6. post ἀληθείας, addo, τοῖς ἐξ ἑσθροῖς ἀληθείας. Vers. 32. cum ἀγέννητος & γεγέννηται scribatur, atque hanc lectionem & hic & infra sequatur Trapezuntius, atque adeò passim in his libris πλὴν ἀγέννητος vr- gear Eunomius, videndum est, num versu quoque 28. ἀγέννητος & γεγέννηται scribi debeat. Illud certè existimo, vel toto hoc loco huiusmodi vocabula per simplex, scribenda esse, vt Eunomij verbis respondeant, vel certè in verbis Eunomij huiusmodi voces per duplex, scribi debere, ne à prioribus poste- riora dissentiant. Vers. 34. pro ὁμοῦ legit Trapez. παρ᾽ αὐτον, & rectè. Sequitur

κατ' ἰσομημίαν. Atque hæc sanè sunt, quæ mihi Græca cum veteri translatione conferenti animaduertenda visa sunt. In quibus et si leuiuscula quædam fortasse nonnullis videbuntur: nihil tamen leue est, quod non rudioribus, quorum etiam rationem in hoc scripti genere habendam esse puto, negotium interdum facessere possit.

Observationes quædam in Euagrii historiam.

CAP. XXXVIII.

OBSERVATIONES quædam nostras in duos priores Euagianæ historiæ libros huic chartæ mandare libet. Quibus tamen non plus à quoquam tribui volo, quàm quantum eruditi iudicabunt. Lib. 1. cap. 2. συμφωνεῖται retinendum puto. Alioqui enim absurdum est dicere, Christum denuò trucidatur & didenditur. Venditio quippe trucidationem præcedit. ἡσπὸς autem συμφωνεῖται idem est quod, De Christo pacta inveniuntur. Cap. 7. in his verbis, ἵνα μὴ δυνῶν γὰρ πῆρον ἀμαρτάνοιμι, ἢ ἀθανάτα συμπληρωσάμενον, ἢ ἀεζοχρῶντος αὐτῶν γατέρῃ τῶν μερῶν τὸ ὄτις ἐσθρηθείη, lapsus fuisse videtur interpres. Sic enim vertit, Quò in neutram partem peccarem, vel Christum morti minimè obnoxium esse asseuerando, vel in alteram partem inclinando, eum immortalitate priuarem. Sic autem aliquanto rectius verti posse videntur: Ne è duobus peccatis alteri admittetur, nempe ut vel homines sempiternum inter se bellum gererent, vel altera parte ad se accedente, altera parte priuaretur. Hanc enim causam sibi fuisse ait Nestorius, cur ἡσπὸς τὸν Mariam appellandam censuisset. Eod. cap. hæc verba Græca, ἡσπὸς τὸ μὴ ἐμποδῶν ἀναταραχῆς ἐν ὁμοίᾳ τῆς πύμης, his verbis non satis expressa sunt, Quando quisque stabili & contentiente omniū benevolentia, modo nihil sit quod non iure debeat esse impedimento, honorari solet. Hoc enim loco τὸ μὴ ἐμποδῶν, idem est quod τὸ ἐμποδῶν γενόμενον: i. quod de medio sublatum est. Hoc enim vult Author ille, cuius Euagrius nomen supprimit, quantumuis odio atque inuidia quispiam, dum apud viuos ageret, flagrauerit, tamen simulatque è viuis excesserit, omnium in se odium extinguat. Ad eundem modum hæc quoque verba quæ paulò post sequuntur, ὡς τὸν τῶν θεῶν διοδῶν, καὶ νῦν ἐξ ἑσθρηθείης καὶ ἡμῶν ἀσπὸς τῶν πύμης, aptius ita reddi posse existimo, ut id decretum quod Deus sanxit, nunc quoque de nobis promulgetur: quàm ut vertit Interpres, Ut quicquid à Deo de nobis decretum sit, id iam nobis obueniatur. Hoc enim vult Nestorius, æquum esse, ut cum velut diuinitus ex Oati Panopolim reductus sit, Imperator diuino suffragio subscribat, mitiorique eum exilio mulctet. Cap. 9. ὡς δ' οὐδ' κληθεὶς Εὐτύχης οὐκ ἐλήλυθε, καὶ δὲ καὶ τῶν γενόμενος ἐάλω .i. ut Christophorus transferi, Vbi verò Eutyches accedit vocatus, &c. Ego verò sic: Posteaquam igitur accitus Eutyches primò quidem venire recusauit, deinde autem cum venisset, in errore deprehensus est. Constat enim ex Actione prima Concilij Chalcedonen- sis, & ex Niceph. lib. 4. cap. 47. accitum Eutychen diu ad Concilium venire recusasse. Cap. 13. in versione, Cyrensis potius quàm Cyrenensis Episcopus dici debuit Theodoritus. Longo enim intervallo hæc duæ vrbes inter se distitæ sunt. Cap. 15. in initio hæc verba, κατ' ἰσομημίαν, ab interprete omiſſa, idem valent quod ποιητικῶς εἰπεῖν .i. ut Poëtæ verbis utar. Hoc enim dicit ob hæc poëtica verba κλειῶς ἐν ὄ, quæ præcedunt: & quibus utitur Homerus Odyss. lib. pen. Quod cum ue Langus quidem apud Nicephorum lib. 14. cap. 53. animaduertente, Isidorum Pelusiotam, Nilum, & Marcum Eremitam, ac denique Theo-

doritum

doritum Cyrensem Antistitè, egregios poëtas facit: eum tamen nullum omnino ex his poëtica laude floruisse, literis vllis proditum sit. Ex quo perspicere licet, quantum interdum erroris vnus vocalæ homonymia non animaduertenda pariat. Sed & cap. 16. grauiter erratum est ab Interprete, qui dum errore lapsus, verbo ἀνίστατο actiuam significationem tribuit, Iulianum Apostatam Christianorum templorum extructorem nobis facit. Ait enim eum Martyri Babylæ templum maximum exadificasse, ut eum à Daphnæo Apolline remoueret. Atqui longè ab eo impius ille Christianæ fidei defertor abhorrebat. Verum iussit quidem ille sanctissimi Martyris reliquias aliò transferri: quò autem translatae sunt, illic eximitæ magnitudinis templum à Christianis extructum est. Cap. 21. pro ἀπέχεται, lego ἀμπεχεται, pro σπὸς ζῶν, σπὸς ζῶν, pro ἀειφόρος, ἀειφόρος, pro ἀεισέλειν, ἀεισέλειν. Eodem cap. post hæc verba, ἵνα πάλιν τῶν φιλοφροσυνῶν καὶ τῆς φιλοστονίας δεξιουῖται, videtur aliquid desiderari. Certè apud Nicephorum lib. 14. cap. 50. vbi hunc locum ad verbū transcripsit, sequitur postea in versione, ut aliud eos per vitam putes quàm ad eum modum deliciarum. quæ fortasse sic Græcè exprimi vteunque possent, ὡς μηδὲν ἄλλο ἀσπὸς βίβ' ἀνὲν αὐτῶν ἢ ἵνα τρυφῶν. Lib. 2. cap. 1. Patriscio vitiosè legitur, pro Prisco. Itaque vox hæc ex Nicephoro lib. 15. cap. 1. corrigenda est, imò etiam ex ipso Euagrii, qui cap. 5. & 14. Priscum Rhetorem nominatim citat. Eodem capite ab Authore inducitur Marcianus Imperator φοβερὸς ὅτι ἐν τῶν πικρῶν, ἀλλ' ἐν τῶν πικρῶν; quæ verba non satis aptè ad hunc modum reddit Interpres, Suis erat formidini, non in puniendo, sed ne puniret. Itaque sic malle, Formidabilis erat, non pœnam inferendo, sed duntaxat minando. Vel, ut fusiùs Langus, Formidabilis maximè habitus est, non tam exemplis pœnarum editis, quàm expectatione & metu suppliciorum. Sub finem capitis post hæc verba, ὅμως δ' οὐδ' ἀσπὸς τῶν, addo, αὐτῶν ἀρετῶν. Cap. 2. in initio pro βελομεδῶν, lego βελενομεδῶν. Cap. 3. non longè à fine, assentior doctissimo, mihi que amicissimo viro, delendum esse ἐμὰ αὐτῶν ἡμῶν nisi fortasse quispiam pro ἐμὰ, ἡρέμα legendum putet. Cap. 4. in fine libelli supplicis Eusebij Dorylæi Episcopi ad Imperatorem, hæc verba, τῶν πικρῶν τῆς ἀθανάτου ἡμῶν κορυφῆς, male ab Interprete ita redduntur, Vti immortalis nostro capiti placeamus. Rectè autem Langus apud Nicephor. lib. 15. cap. vlt. ut ad sempiternæ sublimitatis vestræ arbitrium referantur. θεῶν enim, vel ἀθανάτου κορυφῆς, hoc capite sæpiùs appellatur Imperator. Et in Concilio Chalcedonensi, Act. 1. & 4. diuinus apex & vertex sæpiùs dicitur. Quod etiam cum Interpres ipse hoc eodem capite sæpiùs animaduertente, miror quoniam pacto hunc locum non emendarit. Aliquantò inferius pro λόγος θεοφιλέτης, lego λοιπῆς. Cap. 5. in his verbis, καὶ ἵνα τὸν Φλάρον εἰσγῆσθαι τῆς αὐτῶν φανέρωται τῶν δῆμων σποχῆσθαι αὐτῶν, &c. mendum irrepsit. Legendum est enim ἡσπὸς χῆσθαι, quemadmodum & apud Nicephorum lib. 15. cap. 8. legit Langus. Sic enim transtulit, Quod ille pollicitationibus interpositis se facturum recepit. Interpres Euagrii, Græci codicis errorem secutus, vertit, Florum autem populi imperum, cum coram adesset, sua cohortatione cohibuisse. Paulo post lego, ἀσπὸς τῶν οὐρανῶν ὁπισθόπυλόν. At versu sequenti, in his verbis, ἐπὶ γὰρ κατ' ἰσομημίαν ἀλέξανδρος γενόμενος ἀπελάσεται τὸν διοσκόρον, à Nicephoro petenda medicina est. Nam cum lib. 15. cap. 9. Langus transferat, rebellis fuerat Dioscoro, non dubito quin pro ἀπελάσεται legerit ἐπελάσεται, quod tamè vertere maluissem, obtrecharat Dioscoro. ἀπελάσεται autem (quod Interpres vertit,

F iij

profus reiicio: tum quod huius verbi ea significatio non sit: tum quod ab Authoris sententia abhorreat. Nam si Dioscorum ille complexus fuisset, profecto Alexandria, quæ Dioscoro summopere fauebat, eo nomine verberibus affectus non fuisset. Sed & eod. cap. in his verbis, τῆς γὰρ τῶν Συνοδικῶν (quod falsam interpretationem vertit Interpres) Συνοδικῶν cum Nicephoro multo lubentius legerim. Vult enim Author, utrumlibet quis pronunciet, nempe Christum vel ex duabus naturis esse, vel in duabus naturis, alterum quoque necessario sequi. In quo tamen non minus ineptit, dum nimis arroganter Catholicos quoque, tanquam frustra de hac re tanta animorum contentione concertantes reprehendit, quàm Socrates, dum vel lib. 5. cap. 21. superuacaneam fuisse de Paschate contentionem impudenter asserit, vel lib. 7. cap. 32. Nestorium non tam impium quàm indoctum fuisse contendit, poriusque Θεοπρεπὲς vocabulo, tanquam larua quadam perterrefactum fuisse, quàm quod erroris illius sensum reiiceret. Quod falsissimum inepti hominis iudicium non immerito improbat Nicephorus lib. 14. cap. 32. Sed ad institutum redeamus. Eodem hoc capite quinto, post ἀρρήτους ἑνώσεις, legisse videtur Langus, ὡς τε, quod mihi valde arridet, quemadmodum & mox, ὡς τε τῆς τῆς ἑξ ἑξ δόξης. Cap. 6. legendum οὐδ' ἀνοήτους, Cap. 7. post δορυφόρων addo ἀναρρεῖται. Quod autem mox hæc verba συμπάση ἀνάγκη εἰσοικίζεταί, vertit Interpres, coëgit eam sibi nubere, ei minimè assentior. Etenim Maximus Eudoxiæ quidem, ut iniuriam ab ipsius marito Valentiniano acceptam vlcisceretur, vim intulit, nõ tamen eam vxorem duxit. Vide Nicephor. lib. 15. c. 11. Paulo post lego, πείθειε Γιζέλιον ἐπελθεῖν, non πείθειν ἵπανελθεῖν, ut excusum est. Cap. 8. βασιμὸν, non βασιμὸν. Aliquanto post, ἑπιτηρίδας lego, non ἑπιτήδας, & quatuor verbis interiectis, ἐπεισεφρήσει, Ἐπὶ τῶ εἰσφραδ̄ .i. irrumpo. Paulo post non rectè μοιχείαν, stuprum vertit Interpres. Adulterium enim transferre debuerat. Adulterio enim spirituali se obstrinxerat, qui in Proterij Episcopatum impetum fecerat. Pag. seq. lego αὐτὸν ἀνεχόμενοι, & duobus verbis interpositis, φελέξαντες. Mox etiam pro σφῶς, Ἐφῶς lubentius legerim. Et in fine Capituli, τὸ ἴσα (hoc enim vocabulum aperte desideratur, ut patet ex cap. sequenti) τῆς ἑπιδεδιδῶν αὐτῶ δόξων. Cap. 9. sub finem, lego τῆς κατ' εὐεῖνο χυρῆ. Cap. 12. pro κατεβήθησαν, κατεβλήθησαν. Cap. 13. sub finem, in his verbis, πρὸς τὸ μεγαλοσφῆδες καὶ ἀπεβλήτων ἐξουσιμῆς, ἀπαβλήτων lego cum Nicephoro lib. 15. cap. 21. Cap. 16. Fœdum mendum in hæc verba inualit, ἵνα τιμὴ Ἀσπαροῦ ἀποταῶ κλησῆται. Legendum enim haud dubiè est εὐνοῖαν, atque ad hunc modum vertendum, Quò Asparis benevolentiam sibi conciliaret: non, ut Interpres, quò Asparis insolentiam & inscitiam ludificaret. Huic autem emendationi aperitissimè suffragatur Nicephorus lib. 15. cap. 17. tametsi Leonem Imperatorem, ut Asparem ab insidiis Imperio struendis auocaret, non Patricium ipsius filium Cæsare creasse, sed Ariadnam duntaxat vxoris suæ Verinæ filiam in matrimonium ipsi collocasse scribit, Quia in hoc quoque illic ab Euagrio dissentit Nicephorus, quòd Ardaburium, quem ille Asparis filium facit, hic contrà patre fuisse narrat. Scribit enim, cum Aspar Ardaburio caput amputari videret, his verbis vsum esse, Dignum fert exitium canus senex, qui nunquam admonitioni meæ audiens fuit. Persæpe enim ei dixi: φάγωμεν λέοντα ἐπὶν ἡμῶς αὐτὸν ἀριστήσαι .i. Prius leonem deuoremus, quàm ipse in prandio nos apponat. Cap. 17. (qui tamen in Latina versione in duo diuiditur) ἑπιπρέλαι legendum, non ἑπιπρέλαι. Ibidè non satis rectè vertit Interpres hæc verba, εἰ τὸτο μὴ γένηται, αὐτὸς

Euagrio tamè suffragatur, Marcellinus Comes in suo Chronico, & Zonaras tom. 3. in Leone.

αὐτὸς ἔξω τῆς Ἐκκλησίας γενέσθαι, se ab Ecclesia discessuros. Debit enim vertere, à conuentu discessuros, Pag. seq. vers. 9. lego ἐπαγομένοις. Fol. 140. 2. 30. πρὸς τῶ συνοδικῶν. Fol. 141. 1. 23. hæc verba, καὶ Εὐστάθιος ἀπεκρίνατο, ὡς ἔδιν παρ' ἑποῦς, sic reddi debent, Ac respondit Eustathius, id nihil ad rem pertinere, hoc est, adessentne Iuuenalium & Thalassium, necne. Interpres vertit, At Eustathius protulit ea quæ nihil ad rem pertinebant. Præcedens locus rectè emendatus est à Carterio: atque ita etiam legit Nicephorus lib. 15. cap. vlt. Versu antepenult. βίαιας lego. Eodem capite, in Cyrilli ad Nestorium Epistolæ initio, hæc verba, καὶ παφλουαῖον ὡς μαυθάνω, πινὲς τῆς ἐμῆς Ἐπολιτικῆς ἑπὶ τῆς ἑπὶ θεοσεβείας, non rectè apud Nicephorum ita reddit Langus, Blaterant nonnulli de suspicionem meam, quam de pietate tua conceperim. Ac rectè interpres Euagrij, Sunt, ut audio, nonnulli, qui meæ existimationi apud tuam reuerentiam obtrectent. Et eodem sensu bis hæc verba transferuntur in Act. 1. Concil. Chalced. Paulo post in Græco, pro πρὸς ἐγγύμασι, tum Nicephori, tum duplicis Latinæ interpretationis (in ead. 1. act.) auctoritate fretus, lego διδάγμασι. Infra autem, vbi Leo Papa citatur, non vacat ἐκπελιῶαι. Idem enim significat quod persolueret. Sic enim in Epist. 10. vnde hæc sumpta sunt, sanctissimus ille Pontifex loquitur, Ad resoluendum conditionis nostræ debitum natura inuolabilis naturæ est vnita passibili, &c. Quæ quidem verba sic Græcè reddita sunt, πρὸς τὸ πρὸς ἐγγύμασι ὁφθαλμοῦ ἡμετέρας φύσεως ἐκπελιῶαι, ἡ θεία φύσις ἰωδῶν τῆ φύσιν τῆ παθητῆς, &c. At mox, in his verbis, καὶ τελευταίω ἐν τῶ ἐπέρι μὴ διωρηθῆ, eiusdem Epistolæ Leonis auctoritate τελευταίω submoueo. Sic enim habet, Er mori non posset ex altero. Nisi fortasse Græcus Interpres perspicuitatis gratia πείθειν de suo addiderit: ut ex Langi interpretatione Nicephorū legisse conici potest. Non longè hinc, post τῆς ἑπιποσῶν, addo in Græco ἔπος. Pag. seq. vers. 2. legendum πρὸς Ἀνατολίω, vel αὐτῶ. Vers. 9. pro τὸς πατέρας τῆς συνοδῶς, substitui debet, τὸς πατέρας τῆ συνοδῶ. Et Latina versio sic emendanda est, Petimus à Patribus, ut Patres Concilio restituant, has voces ad Imperatorem referant, has Orthodoxorum supplicationes ad Augustam. Sic enim legit Nicephorus, sic Acta Concilij Chalced. Versu seq. legendum πάντες, nõ πάντως. Vers. 18. in his verbis, τὸς ἡδὴ δεομένους τύπας (quod Interpres formulas iam postulatas vertit) mendum subelle arbitror, ac pro δεομένους legendum esse γνομένους (nam etiam Langus apud Nicephorum transfert, decreta Concilij in constitutionis formam redacta) vel δεδομένους. Sic enim pagina quoque sequenti vers. 15. δὴσας ἑπιδεδιδῶναι legitur. Vers. vlt. hæc verba, τὸς πατέρας τῆ συνοδῶς, τὸς Ἐπιτολιτικῆς τῆ συνοδῶς, propter interpunctionis Græcæ vitium, non rectè vertit interpres. Etenim ea cum iis quæ præcedunt coniungens, ad hunc modum transfert: Sic credere Patres qui sunt in Concilio: sic qui subscribere Concilio. Ego verò ita potius vertendum censeo: Omnes ita credimus. Patres Concilio reddantur: qui subscripserunt, Concilio reddantur. Fol. 144. pag. 1. vers. 11. in his verbis, ὡς ἡ ἀγαλλία, particula ὡς significat posteaquam, non autem, quemadmodum, ut & Christophorus & Langus putarunt. Vers. 23. pro ἐπελθεῖν, quod Interpres in fraudem impellere vertit, ἀπελθεῖν habent Acta Concil. Chalced. & Nicephorus. Vers. 36. ex his verbis, ἐπήγαγον ἡμῖν χιλίους μονάζοντας, corrigendum est id quod Act. 4. Concil. Chalced. vitiose legitur, Dixit super nos mille monachos. Duxit enim legendum est. Vers. pen. pro, τὰς φωνὰς τῆς βασιλειῶν, cum Concil. Chalced. act. 4. constanter lego, ut supra, τὰς φωνὰς τῶ βασιλεῖ .i. hæc voces ad Imperatorem

referantur: non, ut Interpres, Has impias voces Imperatori adimc. Pag. 2. vers. 5. post ὁπισθόπων videtur addendum ἀναχρησῖν, & præcedente versu, ante τῆς, collocandum ἕξ. Vers. 21. post ὄρω, ἐπέλευσαν habet Nicephorus. Vers. 29. pro λέοντος cum eodem Niceph. lego λέοντα: & vers. vlt. pro σιώβειον, σιωβήσιον. Fol. 145. pag. 1. vers. 15. vbi agitur de Iba Edeffeno Episcopo, non conuenit Nicephoro cum Euagrio. Ait enim ille quosdam, ut sacerdos tantum esset, postulare: quosdam rursus, ut Episcopi quoque dignitatem obtineret. Ab Euagrio tamen hoc loco potius standum existimo: præsertim cum Actio decima Concilij Chalcedon. ipsi suffragetur. Vbi tamen admonendus est Lector, sacerdotis vocabulum (ἱερέα Græci dicunt) non simpliciter sacerdotem, sed etiam Episcopum significare. Huic porrò Iba calumniatores inter cætera istud obiiciebant, quòd dixisset, Non inuideo Christo factò Deo, quoniam ipse, si volo, possum fieri secundum illum. Verùm hanc horrendam blasphemiam falsò in eum coniectam fuisse tandem còpertum est. Rursus sub finem postremi huius capituli, vbi de Bassiano & Stephano agitur, quòd Euagrium ab ἀνορθώσιος nota vindicarem, libenter hunc locum mutilum esse pronunciarerem, ac post ἡ Σπύφαιον adderem, ἡ δὲ ἄλλοι, ut locus expleretur. Sed mihi id per Nicephorum non licet, qui eodem prorsus modo, atque iisdem omninò verbis hunc locum exponit. Itaque vel ignorationis historiam, vel certè μνημονικὴ ἀμαρτήματος Euagrii (nam per eum asseclæ quoque ipsius Nicephoro impositum est) notare cogor. Constat enim ex Actis Concilij Chalcedonensis, & Bassianum & Stephanum, quòd uterque eorum aduersus Canonum sanctiones Episcopatum usurpasset, Epheso excidisse. Nam cum de ea re Sessione 11. & 12. à Patribus ageretur, in eam tandem sententiam ab omnibus itum est, Ephesinum Episcopatum vtrique abrogandum esse: sic tamen, ut vterque Episcopi nomen ac dignitatem retineret, atque ex ea Ecclesia ducentos solidos annuos in victum acciperet. De eaque re decretum sess. 12. promulgatum est. Atque hæc sunt quæ mihi post eruditissimum virum Curterium velut spicilegium facienti, partim annoranda, partim emendanda visa sunt. De quibus tamen liberum cuique iudicium relinquo.

De iis quos σιωβειοκίτης veteres appellabant.

CAP. XXXIX.

MOREM hunc, quo cælibes quidam olim cælibatus ac religiosæ vitæ socias sibi ascisciebant, vnaque cum ipsis degebant, Monachorum inuentum fuisse, quispiam à Catholica religione alienus asserit: non minùs tamen id falsò, quàm impudenter. Multis enim antè annis, quàm Monachorum quisquam huius criminis notaretur, imò quàm Monasticum institutum in Græcia vigere cœpisset, hæc labe nonnullis in locis quosdam infecerat: quemadmodum liquidò constat ex Canone 3. Concil. Nic. vbi interdixit sacrosancta Synodus, ne Episcopo, aut Presbytero, aut Diacono, aut vili alij Clerico σιωβειοκίτην (quod Rufinus alienam vertit, alij subintroducunt) habere liceret: iis duntaxat personis exceptis, quæ omni sinistra suspicione vacarent, quales sunt mater, amita, & soror. Nemo autem dubitare potest, quin hæc lues iam antè in Ecclesiam irrepsisset, latiusque iam serpsisset. Nam alioqui integro ab hac labe Ecclesiæ corpori frustra à Patribus remedium adhibirum fuisset. Scelera enim nondum orta prohibere, potius ea docere est, quàm prohibere. Ac sanè, si huius sceditatis author querendus est, ad hæreticos potius, quàm ad Catholicos

licos eundem esse cenfeo. Epiphanius enim magni nominis Episcopus hæref. 67. inter cætera quæ de Hieracitis memoriæ prodidit, hoc quoque narrat, eos hoc nomine meritò suggillari, quòd σιωβειοκίτης mulieres ad ministerium habeant. Turpem autem ac scandali plenam σιωβειοκίτην (hoc est contubernium, vel, ut quibusdam placet, cohabitationem) ἀγάπην quoque, si superis placet, appellabant, & ἀγαπητὰς, mulieres eas, quas contubernales adhibebant, ut patet ex eo Gregorij Naz. Carmine, quod inscribitur, Præcepta ad virgines: vbi, quemadmodum & plerisque aliis locis falsissimè simul & acerrimè huiusmodi scæda contubernia insectatur, atque addubitare se ait, inter cælibes an inter conjugatos huiusmodi homines reponere debeat, an genus quoddam inter utrosque medium constituere, quo ij contineantur. Extat etiam apud Chrysoptomum Tractatus, in quo ex professo eos exagitat, cui titulus est. Quòd viri cum mulieribus non cohabitent: vel potius, ut eum citat Damascenus in Parallelis, πρὸς τὴν ἕχρητας σιωβειοκίτης. Vide etiam de hac re Epiphani. hæref. 78. vbi ostendit, vnde impurissimi homines ex Scriptura ἱπεισοκίτης & ἀγαπητὰς probare nitebantur: & hæref. 80. vbi aduersum eos disserit.

Quid ἀσκησις, μικροψυχία, οικονομία, & σωφροσύνη, interdum significent. CAP. XL.

QVAELIBET ars ac scientia vocabula quædam ad usum suum sic accommodauit, ut in alienam planè significationem migrasse videantur. In his igitur Interpretes, qui verbum verbo reddere student, meo quidem iudicio nihil aliud agunt, quàm ut pro luce meras Lectoribus tenebras offundant. Quod ut planum fiat, aliquot huius rei exempla proferre non erit alienum. ἀσκησις, quid vulgò significet, neminem Græci sermonis tam rudem esse arbitror, qui ignoret. Quam autem apud factos Authores interdum significationem habeat, ij demum norunt, qui in eorum lectione versati sunt. ἀσκήειν enim ipsis, absolute positum est, vitam sanctam ac religiosam profiteri. Vnde etiam ἀσκησις, vel ἀσκητικὸς βίος, pro pio, ac Dei cultui dicato atque consecrato vitæ genere vsurpatur: & ἀσκητής appellari solet, qui pietatis colendæ studio se totum mancipauit. Ac quanquam huiusmodi vox pleramque iis duntaxat tribuatur, qui ad Monasticam vitam se contulerunt (vnde etiam apud Basilium Regula illæ, quas Monachis sanciebat, τὰ ἀσκητικὰ inscribuntur:) certum est tamen eam latius patere, atque ad eos omnes etiam pertinere, qui tametsi palàm ac publicè concepto voto Monasticis legibus sese minimè obstrinxerint, tamen in mundo ita viuunt, ac si in Monasterium concessissent, atque abiectis omnibus voluptatibus ac vitæ huiusce curis totos se ad pietatis cultum, & diuinarum rerum meditationem conferunt. Cum igitur ἀσκησις in hoc significato sumi debet, quid afferri potest, quin is parum commodum Interpretem se præstet, qui exercitationem vertit? Verbi gratia, apud Epiphanium hæref. 67. hæc verba habentur: ὁ δὲ Ἱερακὴς τῶ μὲν ὄντι πολλὰ εἶχε τὴν ἀσκησιν, οἱ δὲ μετ' αὐτὸν αὐτῶ μαθηταὶ καὶ ἑποκρίσιν. Quo loco vertit Cornarius, Multam exercitationem habuit: ad verbum quidem rectè, ad exprimendum autem sensum parum appositè. Hoc enim vult Epiphanius Hieracem quidem re vera & seriò religiosum in vitæ ratione, ac summa continentia præditum fuisse: ipsius autem discipulos non nisi laruam quandam continentiæ gessisse. Non dissimilis est ratio vocis μικροψυχίας, quæ cum aliquando non tam pro animi imbecillitate,

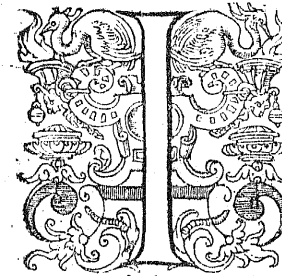
vel, ut tritum apud Theologos vocabulum vsurpem, pusillanimitate, quàm pro ipsius effectu accipitur, profectò nisi id animaduersum ab Interprete fuerit, cum in hoc *μικρολογία* (hoc est, similtatem & dissidium) pusillanimitatē vertet, quid Author sibi velit, Lectoribus obscurum relinquet. Quale scilicet illud est, quod Chalcedonensis Concilij Actione 9. habetur. Nam cum Patres Ibam Edesenum Episcopum crimine solutum in pristinam dignitatem restituendum censuissent, atque interim vererentur, ne ille iniuriarum memor iis, à quibus accusatus fuerat (nam sub ipsius imperio ac diœcesi erant) duriores sic fortasse præberet, idcirco sanxerunt, ne quacunq; ex causa ipsi in eos animaduertere liceret, nisi de Archiepiscopi autoritate atque sententia: propter præcedentem (sic enim in ea Actione vertit Interpres) quæ in eis pusillanimitas fuerit effecta & excitata. Quo loco *μικρολογία*, perspicuitatis causa, similtas verti debuit. Nam quia Theologi imbecillis potius & angusti quàm foris animi esse censent iniurias vlscisci, ac similtates exercere, idcirco ab effectu *μικρολογία* pro similtate sumunt, velut Naz. Orat. de Basil. & de moderand. disput. Ad eundem etiam modum cum innumeris locis Græci Patres *οικονομία* *ἀντὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τῷ χριστῷ* accipiant, eamque etiam ita Theodoritus exponat in Polymorpho, qui tum dispensationem, vel administrationem vertere malunt, quàm incarnationem, vel assumptam humanitatem, vel, nisi hoc vocabulum durius est, inhumanationem, quàm rectè id faciant, ipsi videntur mihi quidem nihil dicere videntur, quod Lector Græci sermonis ignarus intelligat. Sed & huc quoque referri potest τὸ *συνάγειν*, quod absolute per se per apud Scriptores sacros ponitur, pro, plebem rei sacræ causa in Ecclesiam congere. Quodque nos vulgò dicimus, *faire public exercise de sa religion*, hoc verbo aptissime exprimi potest, *συνάγειν*, vel, ut apud Socrat. lib. 5. cap. 10. τὰς *συναγωγὰς ποιῶσαι*. i. conuentus agere. Hoc enim ille præter Catholicos solis Nouatianis à Theodosio Imperatore concessum fuisse ait. id quod Epiph. *ἰδίᾳ συνάγειν*, vel, *καθ' ἑαυτῆς συνάγειν* dicit. Quin *συνάγειν* quoque interdum ad communionem admittere accipitur, ut apud Epiph. hæref. 68. *ἀναγκάζομεθα Ἀλεξάνδρον τὸν ἄρειον συνάξει εἰς κοινότητα διδάσκειν, vel κοινανέν τῷ Ἀρείῳ.*

OBSER-

OBSERVATIONVM SACRARVM LIBER SECVNDVS.

ORIGENIS in Iob Commentarius multis locis repurgatus. CAP. I.

IOACHIMO Peronio eruditissimo viro plurimum sanè debemus, qui multos Græcos Authores in Latinam linguam elegantissimè conuertit. At multò plus ipsi deberemus, si ad eximiam quandam ac singularem vertèdi elegantiam, eam quoque, quam par erat, Græcæ linguæ cognitionem, maioremque etiam aliquantò diligentiam adiunxisset. Quorum alterum cum semper, alterum nimis frequenter, in eo à plerisque viris summa doctrina præditis desideratum sit, hinc factū est, ut longè plures grauiorèsq; quàm vellem, in ipsius interpretationibus errores reperiantur. Nam & Græcæ linguæ non satis ampla cognitio hoc ei attulit, ut & in iis vocabulis, quæ plures significationes habent, & in iis phrasibus, quæ à Latinis paulò longius semotæ sunt, haud rarò lapsus sit, & rursus nimia festinatio hanc ei fraudem contraxit, ut in iis vocibus, inter quas literarum exigua dissimilitudo erat, alteram plerunq; pro altera acceperit, non sine luculento sententiæ dispendio. Non enim hic addere libet, quòd in sanandis Græcis vulneribus, quæ quandoque multa ei occurrerunt, nec agrè curari potuerunt, parum eluxerit ipsius industria. Quæ cum ita sint, neminem tam morosum fore puto, ut mihi vitio vertat, si, quid mihi eius in Origenis, aut certè peruetusti cuiusdam ac pereruditi viri Commentarios in Iob interpretationem cum eo ipso libro Regiæ Bibliothecæ, quo utebatur, conferenti notandum visum sit, in hunc librum coniecero: præsertim cum Græca nondum in lucem exierint, ut ad ea quispiam Latina exigere queat. Id autem faciam quàm breuissimè, ac sine vlla optimi viri, qui pridem è vita discessit, insectatione. Neque enim meum est eius Manes inceslere, qui scriptis suis Galiam nostram illustravit, Theologorumque ordini summo semper ornamento fuit.

In Præfat. Iustorum laudator non ad voluntatem affectionemque laudat, sed falsò quæ in sancto viro insunt, enunciat. Hic Græcè quidem *Ἰουδαῖος* legitur, sed sensus ipse, vel me tacente, clamat *Ἰουδαῖος* legendum esse. i. verè. Paulò post, videbatur aliquid pari generi Esau. Gr. *ἀππαρχην*, contrario quodam modo affectus esse. Et mox, Ut igitur omnis etiam homo Deo discumbit, sic non omnis, &c. Gr. *ὡς περ οὐδὲ ἡ πᾶς ἀνθρώπος τῷ θεῷ ἀνακλιθῆναι, ἢ πᾶς δὲ,*

G

&c. i. quemadmodum videlicet, & quisquis Deo se totum consecrauit, non item quisquis ex Jacob ortus est. Cap. i. nulla in re seipsum deriserit. G. μαρμασπίδρος, nulla se labe infecerit. Neque enim ratio, qua cum filis collatus est, G. χρίσις ἢ πατρὸς τῆς πατρὸς .i. affectio erga liberos. Paulò post, Eademque expiatio cogitationis erat curatio, peccatis non praestantibus. G. ἀμαρτημάτων ἢ χυλοφροντων. Fortasse tamen legendum ὑπαρχόντων .i. existentibus. Infra, & cum Loth, &c. Sic lege, & Loth cum Sodomitais, sed in reprehensione non incurrerunt. Non longè post, virum ipsum bonis, &c. Sic verito, simul quidem & illum bonis virtutibusque suis ornans, & hunc (s. Satanam) eò pertrahens, vt omnia quæ in illum cogitarat, in apertum profertret. ἐξελκόμενος ἐκρήξαι, idē quod ἐκπῆν, vel ἐκλαλεῖν. Rursus infra, si in tanta rerum omnium abundantia quæ munita esset, &c. Et si ad sensum non multum interest tamen non intellexit Interpres in his verbis, πῶν ποσοδῶν ὄγκον πλῆθος ἀπειθεῖσθαι, postremū hoc vocabulum idem esse quod ἐχρήσα, vel κελτηδῶν. Multo grauius est id quod sequitur, sed ille anteuertit vt vinceretur. Tit sine satis est iustum munire. G. ἀλλ' ἐφθνη αὐτὸς κρατησῶμαι, ἢ πὼν δὲ χυμὸν ἀρυσσι ἀπειθεῖσθαι .i. Verūm ipse prius victus captiſque est, quā vt iustum virum rebus suis implicare posset. Ibid. Habes eius res omnes firmare. G. κέρειν .i. populari. Verbum hoc confundit interpres cum κερουῶ. Nihil enim eorum quæ sunt, &c. Hæc sic leguntur in Græco, ἢ δὲν γὰρ ἔφθ ὄντων ὡς ἐν λελόγηται πατρὸς πλῶ φύσιν. Non longè hinc, effundebaturque multitudinem. Sic in Græco, τὸ πλῆθος ἐκχέων. Vbi tamen nō minus aptè fortasse legeretur, τὸ εἴδος ἐκχέων. Mox, qui non humanitate ductus hoc bellum cum Iob suscepit. G. ἢ φιλανθρωπία τῶ πὼν (sic enim lego, non vnica voce τῶ πὼν) πόλεμον ἀρεμῶν .i. non humanitate eius qui bellum inferebat .i. diaboli. Hoc enim vult, diabolum hoc vno tantum nomine seruo illi pepercisse, vt calamitatem illam Iob nunciaret. Sed alternæ incidebant, G. ἀλλεπάλληλοι, conglobatæ, aliæ super alias. Omnium pecuniarum rerumque. G. βληγμάτων, pecudum.

Cap. 2. au ei qui ad grauiores iniurias & mala laccessiisset. Græca phrasis, χειρὸν ἀδίνων ὑπάρχειν, de eo dicitur, qui prior iniuriam infert. non tamen animo dedito malis. G. ὅτε ἐκιδιδύσσης τῆς ψυχῆς, succumbenti malis. Paulò post, nihil illic erat premens tota nocte, percutiens interdium. Hoc loco corruptè legitur in Græco, ἐδὲν ἐκεῖ τὸ θλιῶν. Emendo, ὁ δ' ἐπέκειτο θλιῶν .i. Ille autem instabat premens. Ibid. siquidem deditus erat is qui feriebatur. G. ἢ ἄρ' ἐπέδιδε, potius quàm manus daret is qui feriebatur. Mox, sed immutatus permanebat. G. ἀπρόστος, vitiosè legitur pro ἀπρόστος, .i. inuulneratus. Ibid. tela inania reddidit. G. ἐκείνωσε τὰ βέλη ὁ ποιηρὸς .i. Malus ille tela omnia sua effudit. Et infra, acriter in eam inuolans. G. ἀπειδῶν. Legendum autem ἀπειδῶν .i. intuens. Aliquantò post, non causam vllam vt iniuste res administranti exponebat. G. ὅτε ὑποκλήσων .i. non cum reprehendebat, vt iniuste res administrantē. Paulò post, pro seipsum expiabat, pone, ipsum iustificabat. G. ὅσι δὲ αὐτῶν. De Iob enim loquitur, qui Dei iustitiam omnibus in rebus agnoscebat. Ibidem, Ecquid autem non detraxerat. Repone, Quamquam non ille quidem detraxerat. In Græco, χυῖ ποι legendum, non χυῖ π. Nō ita multò post, pro, non eis qui ipsi aduersi erant, molestum non fuisse, verito, nō solum sui ipsius curam habuisse. In Græco enim lego, ἔφθ χυῖ ἐαυτὸν ἐφρόπιζε, non vt mendosè scribitur, ἔφθ χυῖ ἐαυτῶν ἐφρόπισει. Infra, dare consilium viro vt in Deum diceret. G. ἀπὸ πῆτι χυῖ θῆς φθῆγ-ξασθαι. pro quo lego ἀπὸ πῆτι .i. ἀποπῶντι, absurdum aliquid & inconcinnum.

Rursus

Rursus infra, pro, id quod etiam tres amici fecissent, pono, id quod etiam tribus amicis accidit. Mox, sine veste esse. G. ἀνέτιον, sine lare. Paulò inferius, Vt igitur ego ipsa, &c. Hæc sic lubentiùs verterim, Vt igitur nec ego ipsa tantum rideat, non ferens risum procacium hominum, nec tu miserum spectaculū spectantibus propositus, causa damni sis infirmis, quasi non sis cura Deo; nec ipse simili tibi coniunctus sit, collecta mente tua Deo, qui te in lucē protulit, supplicia, vt tibi celere mortem inferat, quò faciliùs morte tua & suspitionē aduersus Deum tollas, &c. Hoc loco ἰκέτης idem est. Interpreti quòδ οἰκέτης, & suspicio aduersus Deum Iob male attribuitur. Non longè hinc, grauitatem dolorum. G. παρῆτασιν, productionem. Aliquantò post, labiorum sacrificio. G. παροφρα, prolatione, non autem παροφρα.

Cap. 3. magnum certè affligere. G. κῆτος χειρὸς αἰῶν, cete subigere. Proximè, Vtrumuis dicatur, dicitur accusatio. G. λεθραῖ ἢ ὑπαίτιον. Lego tamè ἀνοπαπίως .i. citra reprehensionem. Hanc enim emendationem sensus flagitat. Mox, æqualemque tributionem quæ inter ipsos est eorum qui illic sunt. G. ἰσονομίαν ἢ εἰς ἀλλήλους ἔχει .i. mutua æquabilitatē eorum qui illic sunt. Ibid. vnitatē auatorum. Corrige, vanitatem. Quod sequitur, valde in Græco deprauatū est, ac diuinatoris cuiusdam operam mihi requirere videtur, διδάσει ἢ τὸ πάνεαζ ἐρησῶζ τῆ ἀεὶ τὸ ποιῶνται παρδῆ τῶς ἀνθρώπων, ἀλτὲ τὸ ἀξιοδεδραμμένον λοιπὸν τὸν ἢ πολιτείας λόγον. Mihi quidem non ineptus sensus exsisturus videtur, si legamus, ἢ τὸ πῶν αἰῶν ἐρησῶζ, &c. vt horum verborum hæc sit sententia, Docer homines illic desinere huiusmodi rerum studio incumbere, quòd iam reip. gerendæ ratio præterierit. Cui tamen emendationi non plus tribui volo, quàm docti & candidi Lectores tribuendū iudicarint. Mox, labores corporis. G. κενόκοποι σώματα .i. corporis laboribus fracti. Ibid. eiusmodi cōsequencia. G. συμπεπώμαζα, calus. Infra, & iracundiā, &c. G. ἢ δὲ ἐν ἡμερεπικενόματος ἐξ ὄργης. pro quo substituo, ἢ ὀσμῆραι πικρανόματος. Et rursus, quanto cū dolore auari nacti thesaurum exhauriunt profunduntque pecunias. Sic verito, cum quanto (s. gaudio) auari nacti thesaurū, pecunias eruunt. Hoc enim hic significat ἐξαντλήσι ἢ nō profundunt, quòd pugnat cū verbis Iob. Ibid. Mors cum dissoluat amērias, G. ἀνίας .i. mētores, non ανοίας. Verf. sequenti, peccatorū quietē afferat. Aptior mihi sensus videtur, si pro ἀμαρτημάτων, χερμάτων scriberetur, .i. laborum.

Cap. 4. animi contentione excluderet. Corruptè legitur in Græco ἐκκλήση. Emendat Interpres ἐκκλήση. ego ἐκλύση .i. frangeret, dissolueret. Verf. seq. Impellat naturam ad assentiendū Deo. G. εἰς συνείδησιν ἀγει! ἢ φύσιν τῶ θεῶ .i. naturam eò ducit, vt Deum persentiscat. Paulò post, accommodatam rerum effectiōnem. G. ἢ οἰκείαν δημιουργίαν, suimet structuram. Ibid. hominem ingratum nihil esse censeat. Mihi vox ἀχέεισι vacare hoc loco videtur. Mox, nec omnium qui contempti sunt, futuram esse rationem & iudicium. G. ἢ ἢ ἐξέτασις ἔσται ἐν τῶν τῶ παροφρα μύθῳ .i. quòdque examinatio futura sit cuiuslibet rei, quam neglectim transmiserimus.

Cap. 5. parricidam persecutus. G. ἀνθάρετον, vltro ac sponte. deuorabuntū, lege, deuorabunt. Mox, sed superant. G. ἀλλ' ὑπὲρ ἔχουσι. Fortè tamen legendū, ἀλλ' ἐπὲρ ἔχουσι. Hoc enim vult, eas demum naturas passioni subiectas esse, quæ & mentem & sensum habent. Infra, facillimè famem explere possunt, & faciliè percipi, &c. Græca sic habent, ῥά τῶ ἔχουσι ἢ ἐνδείαι, ἢ ἀναπληρώσιν, καὶ εὐμαρῆ ἢ μετὰ λην, τῶ θῆς ἢ τῶ βουθῆτος χετασκευασε (lego χετασκευάσαι) τῶ τῶ φύσῳ εὐάλωζα. εὐάλωζα τῶς περοῖς .i. Facillimè famem explere, & nullo negotio cibum

capere possunt: quod nimirum Deus animantia ita efficere voluerit, ut quæ alioqui suapte natura facile capi possunt, ea pennarum adiumento facile se mouere loco possint.

Cap. 6. Noli comparare, &c. Nil hoc loco necesse puto quicquam in Græco immutare. suauem odorem efflare in aëribus, G. ἐνοίσις vnico vocabulo. i. domesticis. Paulò post, nec cōmunis naturæ pudorē suscipiant, αἰδῶ λαμβάνοντες. i. αἰδέμενοι. i. nec communem naturam vereantur, vel, communis naturæ cogitatione commoucantur. Infrà, gloria & diuitiæ quæ conciderunt. Verto, gloria & diuitiæ, stuporēque afficiant. Hoc enim significat ἡσυχία, nō concidere. Inglorius. G. ἄφωνος. i. sine voce. Ibid. ut etiam nulla &c. Sic verto: Quare etiam si nullam mei rationē habetis, at certè vulnus meum intuentes, metum concipite, communē naturam miserantes. In Græco, ἡ κοινὴ φύσις ἔλεον ἐπέσκαρτες, pro eo lubens legerē ἀλάσκαρτες, ni sensus repugnaret. quare ἀλάσκαρτες potius amplector. Nō multò post, Etenim si quod mihi viaticū ab hominibus præberetur. G. εἰ μὲν γὰρ ἔφοδος τις ἐξ ἀνθρώπων. i. si homines in me aliquem impetum fecissent. Confundit Interpres ἔφοδος & ἐφόδιον. Paulò post, mala veracis verba videntur, φῶλα contemptibilia. Ibid. Cū enim auxilium fert Deus. G. ὅταν ἢ ἐκ θεῶ ἐπιπέσει. i. Cū autem Dei auxilium se remiserit, hoc est, præsto esse desierit. Mox, & mundus sit is qui sciat. G. τῷ σιωπῶντος χαρῶν, cū munda sit conscientia.

Cap. 7. Vita est approbatio. G. δοκίμιον, exploratio. Proximè, Vnusquisque quasi hodie mercedem accepturus ita viuet. G. ἄποτίσιον est in Græco. Sed cū hæc vox non congruat mercenario, in eam sententiam me sensus ipse adducit ut legā ἀπωτήσιον. i. expositurus. Sicque ibid. pro εὐήμελος τῆ παρ' αὐτῶ (quod Perionius vertit, felici successu quem ab eo expectat) haud paulò lubentius legerim, εὐνοίᾳ τῆ παρ' αὐτῶ. i. ut ipsius beneuolentiam sibi conciliet. Mox, pro sentio semper, &c. lego, sentiebam semper: sed percussus sum, animo licet ita comparatus. ac tantis flagris verberatus sum, ut & interdū & noctu contraria concupiscam. Hic enim in Græco lego πιαύτη μάστιγι ἠκισμαι, non τῆ αὐτῆ, alieno sensu. Infrà, doloris magnitudine victus, G. ἀγχιμυός, præfocatus. Ac rursus imbecillitatem vincit probatio. G. βάσανος. i. cruciatus. Rursus infrà, Si homo tuo præsidio & auxilio caret, & ei instat is qui eū considerat. G. εἰ ἄνθρωπος ἐκτός τῆ σὺς ἐπιπέσειας (addo, εἰ δὲν ἔστι) τῆτο δὲ μόνον ἔστιν ὁ ἐπισκεπτή αὐτῶν. i. Si homo extra opem tuam nihil est, hocque tantum est, quod tu visitas eum.

Cap. 8. cōtinente etiam ipse sermone inuento omnibus qui fateatur, ex vtraque parte infert, G. συνεκπέσαστον ἢ αὐτὸς λόγον εὐρῶν παρὸς πάντας ὁμολογῆσάμενον. i. primatiam ac generalem ipse quoque rationem, quæque apud omnes in confesso sit, nactus. Proximè, id quod quærebatur ex iis quæ ad partem accommodantur docet. G. πᾶντα ἢ ἐκ τῆς μέρους ἢ ἀποδύξιν. i. à particularibus id probat. Mox. Hoc etiam iusto homini ascripto cū reliqua accommodatè ad persuadendum admonuisset, hoc ait. Gr. ταῦτα τῶ δικαίῳ λόγῳ ἀναθεῖς, ἢ τὸ λοιπὸν ἀξιολόγως παραμένειας ἐπὶ τὸ συνέκπεδον ἦκε (sic enim lego, non ut corruptè in Regis libro ἢ γὰρ) φάσιον. i. Hæc cū iustæ rationi ascripserit, ac reliqua præclare admonuisset, ad id quod præcipuum erat se contulit, dicens. Infrà, Omnis natura quæ extrinsecus erogatur, Gr. ἐξανιζοιδή, erogatur.

Cap. 9. contrarium ipsius sustinuit. Gr. ἐναντίον αὐτῶ, coram eo. Mox, qui magnas res cōmutat. G. ἀναλωθῆναι πινῶν. i. efficit ut consumantur. Ita vertit Perionius, quasi ἀλλοιωθῆναι efficit in Græco. Paulò post, non in actionis verbo, sed in

sed in illo libertatis & potestatis cursum conficiens, ἢ τῆς ἀράξεως λόγῳ, ἢ ἀλλ' ἔπει τ' ἢ ἀυθεντίας ἀναδραμῶν. i. non actionis ratione, sed autoritatis. Mox, Hyas enim cū oritur. Pleias est in Græco, non Hyas. Infrà, me abnuere non sinit, ἀναυεῖν, caput attollere, respirare. Ac rursus, quod possit omnia, τῶ πάντων κρατεῖν. i. quod omnibus imperet. Et paucis interiectis, Deo non obstitat, sed eum celebret. G. οὐκ ἀντοματῆ (lego ἀντοματῆ. i. ἀποφθαλμῶ) ἀλλ' ἰσοῖ αὐτῶν. i. Deum minimè ex aduerso intuetur, sed eum iustum prædicat. Verto etiam paulò post, Nō omnis prorsus qui aliquibus acerbitatibus oppressus est, ob peccatum castigatur. Aliquantò post, sic vertendum, Si enim posteaquàm ob eam plagam tam insignis fui, ex hac me rursus eripere volueris. Ibid. neque humanitat. Latina hoc loco lacunosa sunt, Græcæque haud dubiè vitiata: ἢ δὲ τ' φιλανθρωπίας ἐπιγροφήση. Mihi certè non displicuerit, si quis pro ἢ δὲ reponat σὺ δὲ. i. tu autem humanitatis laudem ac titulum tibi vendicabis.

Cap. 10. non odij & deformitatis plenum. G. μύσις, abominationis. Mox, quod nondum sit figuratus. G. ψυχῶν, animatus. Infrà, Intueris enim omnia, & iuste scrutaris. Non enim dissimilem te delinquentibus præstas, præsertim cū æquitas tua se prodatur. G. ἢ δικαίως ἐπέξέρχῃ. ἢ γὰρ ἀδίκους ἔπει ποῖς πλημμελῶσι. τὸ γὰρ ἀδίκους σου ἐπαλυῶν. vbi tamen ἐπαλυῶν legendū censeo. i. Intueris enim omnia, ac iuste vlcisceris. Non enim hominum scelera iūstque deque habes: quippe cū incorrupta tua iustitia ea vindicet. In fine cap. ut interrim conuiescam. G. ἀναπνεῖσω, respirem.

Cap. 11. nam neque is qui perit. G. τὸ νηχόμενον, id quod natat. i. piscis. Interpres ita vertit, quasi esset οἰχόμενον. Infrà, sic nihil malorum tuorum. G. δειμάτων, terrorum. Paulò post, Vira autem tibi eueniet tanta. G. ἐπιβρύση, scaturiet. Confundit Perion. ἐπιβάνειν & ἐπιβρύειν. Mox, eorum quæ expectant desperationem. G. ἐπ' ἀνελπίζοις ἔχοντες τοῖς ἐλπίδας. i. in desperatis rebus spem positam habentes.

Cap. 12. qui liberè in causa dicam. G. παρήσιος εἰς τ' αἰτίαν, liberius causam (sc. mali) exponere. Posset etiam legi pro αἰτίαν, αἰτίαν codè sensu. Proximè, His enim docetne, naturam quidem. Lege, docet ne naturam quidè. Ibid. ut eum dicamus significare leones. G. ὡς φέρε ἐπείν οἱ λέοντες. i. ut, verbi gratia, Leones, &c. Mox, quæ Balaam allocuta est. G. διελέγξασαι, quæ coarguit. Infrà, Odit enim improbos, omnesque qui imperarunt manibus iniquis. G. τὸς ἀρεστὰς χερῶν ἀδικῶν. i. qui alios lacessunt, iniuriæque authores sunt. Non longè hinc, qui in Dei spe acquiescebant. G. τῶ θεῶ ἀνακείμενοι. i. qui Dei cultui totos se dicauerant. Paulò post, cū impietatem à Deo euerunt atque tollunt. Mendose hoc loco scribitur in Græco, ὅταν δὲ ἀσέβειαν ἔσπεθ ἢ ἀνατραπῶσι. Censet autem eruditissimus, mihi que amicissimus Theologus Genebrardus ἐσέβειαν legendum. Ego tamen non illibenter legerim, ὅταν δι' ἀσέβειαν ἀνατραπῶσι, sensu hanc mihi correctionem distante. i. cū ob impietatem à Deo euertuntur. Infrà rursus, Charissima quoque Susanna, σμυνοτάτη, grauissima, pudicissima. Non longè hinc, eorum meminerit quæ ad partem accommodantur, μνημονεύει τῆς χ' μέρους. i. Posteaquàm particularium mentionem fecit, atque ex his etiam prouidentiam scire existimaret, &c. Ibid. subiicere etiam. G. ἐπιφέρειν. Sensus tamen apertissimè ostendit legendum ἐπιφέρειν. i. subiungit. Infrà, Inter se discordias seuerunt. G. ἀλλήλα γὰρ σεῖσάμενα παρὸς ἀλλήλα. i. cū mutuum fœdus ferissent.

Cap. 13. aut quod ipsius persona non accipiatur? Qui hoc præcepit. Græca hoc loco valde deformata sunt, ἢ ὅτι τῷ μὴ λαβῆναι τὸ σῶμα, &c. Quæ tamen sic mihi formam receptura videntur, ἢ ὅτι τοῦ μὴ λαβῆναι τὸ σῶμα, &c. i. An is personam accipere cupit, qui hoc præcepit, &c. Paulo post, quoniam Deum iniuria irruere existimatis. G. ἀδικία ὅτι τρέχων, ad iniustitiam accurrere, hoc est, iniustitiam fauere. Mox reprehensionem causam esse inueniam. Sic in Greco, ἢ ἀπίαν εὐρω ἢ ἐλεγχον. Fortasse tamen legendum τῷ ἐλεγχον. Ibidem bis interpres βάσανον probationem vertit, cum cruciatum potius vertere debuerit. Infra, At qui in probatione tamen conscio propinquo & necessario non obstupesco. Vbi certe scedè labitur Perionius. Sic enim habent Græca, ἡγήτοι ἐν τῷ βάσανι ζεῶσαι, ὅμως (sic lego, non ὁμως) τῷ οὐκ εἶναι σωμειδύτος ὁκλι ἐξέταμιναι. Atqui dum crucior, non tamen à mea conscientia excedo.

Cap. 14. Sictiam nonnunquam inconsideratè &c. Hæc sic verito. Sed si nonnunquam ob negligentiam (ἢ ἀπεροσεξίας) tale aliquid eueniat, ad se mox redit, ne deinceps in illud incidat quod condemnauit. Quis enim hoc loco non videat legendum in Græco, ἢ χετέγων, non ἢ χετέγων, absurdissimo sensu? In fin. dentes simul incolumes erunt. Malim, obtupescant.

Cap. 15. Omnis sermonis contentio ad subiectionem referebatur. G. ἀνθυποφορον. Mox, qui ita es contentus. G. ἢ πῶς ὄντι φιλονείκω .i. qui tanta contendendi libidine flagras. Paulo post, aut in te vno remansit sapientia. G. ἐκεκένωται, effusa est & exhausta. Ibid. quanquā nihil inimicum. G. ἡγήτοι, ἢ δὲν ἐχθροί. quæ verba redundare videntur. Aliquantò inferiùs, Eos autem iustos recte narrasse hinc sciri potest, quod hoc sibi honori ac dignitati ij, qui tum pij erant, ducebant. G. συμῖον δὲ ὅτι δίκαιοι, εὐθουοῦντες (sic lego, non εὐθουόντες) διηγί(συν)τα. τῶτο γὰρ ἐν γέρας τὸτε τοῖς εὐσεβέσι, τὸ &c. Hoc autem argumento est eos iustos fuisse, quod prosperis rebus vtentes hæc narrarunt. Nam tum piis hominibus hoc præmium erat, nimirum sine molestia esse in terra, &c. Non multò post, & discedens nugatus sit in eum. G. ἀπυγαλίσσατο πρὸς αὐτὸν .i. arrogantia aduersus eum vsus est. Mox, Deo fretus erat, sed omnibus armis suis atque voluptatibus vim inferebat. Sic tamen malim. In Deo enim non confidebat, sed in armis suis, atque ob luxum & voluptates contumeliosus erat, ὅτι τῆ τευφῆ ἐξέβλεψε. Non longè hinc, Non enim beneuolentia laudem facit, &c. Sic verito, Nec enim beneuolentia ad hanc confessionem adducebatur, sed quod cruciatus minimè ferret. Nonnullis interiectis, in terram reponitur. G. ἔνεργήσεται, exarscet.

Cap. 16. non consolandi mei causa, sed remittendi. Verùm an non clepsydra lege loquimur, aut contra calamitates de quibus queritur? Hæc ad hunc modum reddo, non consolandi mei causa, sed mœrore afficiendi (τῷ ἀνίαν, non autem ἀνίαν.) Verùm an ad clepsydra legem loquimur, ac non potius ad presentes meas calamitates. hoc enim significat, πρὸς τοῖς ἄποικειδύταις συμφοραῖς. Versu seq. Tecum loquor tibi consulens, sed graui tibi sunt verba mea. Mendum hoc loco in Græco irrepsit. Legendum enim ἢ φορτικός (non φοροντικός) σὺ εἰμὶ φεγγερόμοτος, ἢ, &c. i. An grauis ac molestus tibi sum loquens, & grauius, &c. Mox, velléine his talibus verbis vri? Infr. stultique venirem ad amicos meos qui decumberent ac iacerent. G. ἀγαπητὸν ἐν ὕμιν εἶναι πᾶσι λόγους πάντας .i. gratumne vobis esset, me in talibus sermonibus vertari, ac iacentibus amicis insultare? Non longè hinc, pericula vniuersa in me immitit. G. πειρατήρια, tentationes. Aliquantò post, Dei testimonium probo. G. ἐκδέχομαι, expecto, non au-

non autem ἀποδέχομαι. In fin. capitis, non rectè me circumuenire. Gr. φουλίζων, vilipendere.

Cap. 17. quorum causa oculi ferè euulsi sunt. Gr. ἐξέρρησαν .i. effluxerunt, non autem ἐξέρρησαν.

Cap. 18. quod eius facultates ipsum ad amentiam adegerint, &c. Gr. ὅτι δὲ τῆ ὄσας γερηθότα ἢ μονονυχὶ λέρησα .i. eum autem ob facultates suas gaudentem, ac modò non dicentem, &c. Interpres hic: γερηθότα pro μεμυότα sumptit. Paulo post, quiduis etiam inferunt. Gr. εὐφοροῦνται, quibusuis etiam cibis se ingurgitant. Mox, scelesti hominis viuendi genus. G. κατατροφῶ .i. exitum, finem.

Cap. 20. vt eum falsi accuses. ὅτι κήλη, reprehendas, Paulo post, veniam peccatorum consequuntur. Dura mihi phrasis videtur, ἐξίλειε υἱοῖς τοῖς ἀμαρτίας. Ac suspicio mihi quædam oritur corrigendum esse ἐξωνε υἱοῖς. Loquitur enim de iis, qui sola largitione peccata sua se redempturos putant. Non multò post: eorum enim apparatus. G. συναγωγῆ, collectio. Aliquantò longiùs, quod detecta & laquearia non etiam lateant. Gr. ἢ ὄρφαν ὄσαν μὴ κέκλυμμένον .i. quod culmina minimè tecta sint. Paulo post, neque hoc non ei eueniet, verùm etiam clementia ipsa, &c. Verito, neque hoc tantum ei eueniet, verùm etiam elementa ipsa.

Cap. 21. ex iis quæ patiuntur. Gr. πάχω, patior. Mox, iusti ergo sunt ex iis quæ ipsis accidunt, Gr. ἐξ ὧν πάχουσι. Vbi tamen addendam particulam negatiuam existimo, vt sit sensus, Si ipse propter calamitates iniustus habendus sit, profectò iustus esse eos, quibus nihil aduersi accidit. Eodem versu addit de suo interpres, omnium consensu. Infrà, Nec impium etiam qui cum præclare agitur. Gr. ἢ δὲ ἀσεβῆ πὺν ἐπὶ ἀγαθῶν. Vbi tamen ex eo quod præcedit, legendum ἐσεβῆ, non ἀσεβῆ .i. pium. Non multò post, neutro modo se in impios gerat. Gr. ἀδύσφορῆ, impiorum scelera non curet. Non longè hinc, cum remuneratione causam recipiet. Gr. ὅταν ἀπολαμβάνη τὰ ἔπιχρησῆ .i. cum scelerum pœnas recipiet. Paulo post, Nihil enim noui cuiuis afferretur præter sua mala. Græca hoc loco contaminata sunt, κενὸς γὰρ ἄπασι, μηδὲν ὑπερέμδρος, &c. Sic tamen repurgari posse mihi videntur, κενὸς γὰρ ἄπασι, μηδὲν ὑπερέμδρος .i. Inanis enim quilibet est, nil secum portans præter sua mala. Aliquantò inferiùs, Illum quidem in regia. Gr. ἐν ὑγεία, in sanitate. Nonnullis interiectis, ac de aliorum hominum sapientia detrahatis. Gr. ἢ τῶν ἀλλων ἀνθρώπων δὲ ἀμαθίαν καταλαλοῦντες .i. ac de aliis hominibus ob inscitiam detrahatis.

Cap. 22. quid ad eum sanctitas tua attinet? Gr. σωτὴλεῖ αὐτῶ .i. ei prodest? Paulo post, Permitteret enim vt tu qui homo esses, &c. In Græco non σωτὴλεῖ, sed ἐνεχῶρει habetur .i. ἐνεδιχίσα, contingere poterat. Infrà, quis sapiens insanit. Gr. παρεγύα, admonet. Non multò post, nec Deum honore afficis. Gr. ὁσιῶν, iustum prædicas.

Cap. 24. An perspicuè, &c. An non perspicuè. Mox, pro supplantato iure, lege calcato iure. Gr. πατήσαντες. Paulo post, de statu mentis dimoti sunt. Gr. ἐξοίτησαν, velut cestro quodam perciti sunt. Non longè hinc, conuiuia latronibus dederunt. Gr. συμπόσια ληστῶν ἐποιήντο .i. latronum more conuiuia celebrabant. Non multò post, neglexerunt. Gr. ἀφιμάτωσαν. Legendum tamen ἀφειμάτωσαν, vestibus spoliarunt. Mox, cum rori per imbres expositi fuissent. Gr. τῆ δρόσῳ ἀφελρόχως γινώμύες .i. cum rore toti maderent. Quibusdam interiectis, præter modum eorum scelera accusans. Malim, maiorem in modum,

ὡς ἑαλλόντας. Ibid. eis qui nulla re ab eis differant. gr. τὰς ἑδὲν αὐτοῖς Διὰ φέροντας, qui nihil ad eos attinebant, in quos nil iuris habebant. Vers. seq. quod culpa sua ignorarent esse unquam iustitiam. G. *Ὁ μωροὶ ἀγνοοῦντες οἱ πῶποτε βῆν ἢ διχνοσύνῃ* .i. improbitate sua ignorantes quidnam tandem esset iustitia. Infra, quæ rectè coniuncta esse dicta sunt. *τὰ χαλῶς ἡρμωμένα* lego, non *ἐρηθία*, ut in libro Regio. De coniugiis enim loquitur aptè connexis. Vers. seq. Vt etiam prædo ipse. Hic quoque corruptè scriptum reperi, *ὡς αὐτὸς*, pro *ὡσαύτως* .i. Eodémque modo prædo alienos labores surripiens homines veretur, *ὕφεσται*. Infra autem pòst, odit lucem, adde, & non venit ad lucem. Vers. seq. Ionumque metuit. gr. *Ἰσοφθαλῆς*, meticulosus est. Mox, etiam si tempore improbos supplicio coërceat. gr. *χρόνῳ* .i. *βραδείως*, tardè. Vno versu interiecto, sterilis procuratio digna est, *φειδύς* .i. *ἐλέης*, misericordia.

Cap. 25. Cur Deum timere existimas ea quæ ais. Sic corripo, Quid Deum perterrefacturum te putas per ea quæ ais. *φοβῶν* enim est in Græco, non *φοβῶμαι*. Paulo pòst, non quidem ratione conuersationis. gr. *ὃ τῷ τῆς πολιτείας λόγῳ*, non quod ad vitæ rationem attinet.

Cap. 26. disputationem peruenire voluisti. gr. *Διαπύρην*, quæstionē. Paulo pòst, nec motus habitus. gr. *πνύματος*, venti. Mox, aut confundi. G. *σχεψίται*, contineri, conseruati. Sic vertit Perionius, quasi esset in Græco *συχψίται*. Infra, aqua quidem est in mari. G. *τὸ ὕδρ ἐν θαλάσῳ*, partim est in mari. Vers. seq. Dei autem voluntas etiam eius quasi columna & firmamentum. G. *τὸ δὲ χεῖ ἐν τῷ σφαιρωματι αὐτῷ*. sic enim legendum, non *τὸ σφαιρωμα*. .i. partim etiam in ipsius firmamento. In quo cæcutiit Interpres, qui pro *τὸ δὲ*, legit *θεῷ δὲ*. Non multò pòst, Vt enim cùm cælum facit, ait, adde, Ego manu mea fundavi cælum. Infra, fulgure tutam reddidit. Legendum, fulgure tutos.

Cap. 27. iniuria cum sententiam tulissent. Iniquè in eum. Vno versu interiecto, Non tamen ego, inquit, vobis cedens innocens esse desinam. G. *ὕμιν πρὸς σφιλον εἰκῶν*. Legendum tamen haud dubiè vnica voce *πρὸς σφιλον εἰκῶν*, vobiscum contendens. Mox, si quis non loquatur quod suggeritur. G. *τὸ παρὰ μῦθον* .i. quod in mentem venit. Non multò pòst, pro, etiam si cum calamitas, &c. repono, Quod si etiam eò necessitas quædam eum adigat (s. vt Deum oret) tamen quoniam non amore, &c. Infra, cùm febris augetur. G. *πρὸς γίνεται*, oritur. Non longè hinc, perfectò expletòque modo peccatorum. G. *μέτρη*, mensura. Vers. seq. quando quidem nil boni disseminauerunt. G. *κατασείσαντο*, corruptè tamen. Lego igitur, non inuerecunda, vt opinor, mutatione, *κατασείσαντο* .i. fecerunt.

Cap. 28. lapis solutus calore in æs vertitur. Sic verro, æs instar saxi cæditur, *λατομείται*. Proximè, Nemo enim eorum quæ sunt, alius opifex ita loquitur vt ipse Deus. Sic corripo, Nemo enim eorum quæ sunt alius est opifex, quem admodum ipsemet Deus quodam loco ait, Meum est aurum. G. *καθὼς αὐτὸς πῶ φησιν*. Non multò pòst, & mensuram torrentis ei constituit. Emendo, mensura torrentis ei cognita est. *ὡτῷ ἔγνωται*. Vno versu interiecto, subito obiectam terram superent. Corrige, subito ingruant (*ἔπιδύν*) ac subiectam terram interruptant. Infra, terræ inconstantiam. G. *ἀτονίαν*, imbecillitatem. Aliquantò pòst, excelsos montes ex gradibus euellit. G. *ἐκ βάρων*, radicibus, ab imis fundamentis.

Cap. 29. sedantem etiam solum, vt ius eis qui in iudicium venirent, redderet. Sic malim, sequente etiam subscillio, vt litigantibus ius diceret. G. *ἐπομύει* (ita enim

(ita enim perspicuè legendum, non *ἐπόμενον*) τῷ θρονῷ πρὸς τὸ κρίνειν τοῖς δικαστοῖς. Neque enim alioqui *ἐπέσται* Genitiuo iungitur. Paulo pòst, silentium obseruantiam, &c. Sic lubentius verterim, silentio obseruantiam ostendebant, digito nempe ori admoto, vt cæteros in officio continerent, *τῷ χειρὶ ἀσθλῆν*. Versu seq. tamen iustitiam parem excitauisse. Repono, tamen pari iustitia præditum fuisse, atque in Græco pro *ἐκέντητο*, quod mendosum est, substituo *ἐκέντητο*. Mox, parit enim licentiam satietas. G. *ὕβριν*, petulantiam. Infra, ne bonum amare putaretur. G. *τῆς κλημάτων ἐρῶν*, opes amare. Et statim, ad pulchritudinem accommodata, G. *ἀπαεργετα*, id est, vt opinor, *ἀσύγκριτα*, incomparabilia. Non longè hinc, Ita vt ipsi putarent, quorum membra malè affecta essent. Corrigo, ita vt ipsi putarent se integris membris esse, ac per membra mea operari. G. *ὅτι ἀρπιοὶ τὰ μέλη Διὰ κενύται*. Aliquantò pòst, expectabant sententiam. G. *πρὸς ἄχρον* .i. animum attendebant. Non longo interuallo, Ridendum censuit. Malim, Ridere dignatus est. In fine, exquisiui primum locum. *πράγματι* est in Græco .i. negoria.

Cap. 30. eorum animum coniunxit. G. *ἐφρένωσεν* .i. sapientem reddidit. Infra, Omni ex parte qui circum me habitant, me opprimunt. G. *πάνθεν οἱ χειροῦτες ἀναερούσι* .i. vndique existunt qui me vexant. Interpres *χειροῦτες*, pro *κυκλοῦτες* accepit. Mox, vt via eorū in me ferentes deletæ sint. G. *ἐκτελεῖται*, exerceat. Gall. *que les chemins en sont tous rompus*. Paulo pòst, vt nerui dissoluantur, addendum ex Græco, *ἐκ τῆς συμφύας*, vbi tamen suspicor legendum *συμφορῶς*. Neque enim nerui *ἐκ τῆς συμφύας* dissoluuntur. Non multò pòst, mutatus es mihi in crudelē. 70. Interpretes hic habent, *ἐπέβη μοι ἀνελεημόνης*, insiliit in me sine misericordia. Infra rursus, Si quid vobis meorum non requirebat. Si quis verò facultatibus meis minimè indigebat. In Græco enim aptius multò videtur, vt *πῆς* legamus quàm *πῆ*. Aliquantò pòst, cupientemque proferre non patitur. Hic Librariorum oscitantia, proferre irrepsit, pro, perferre. G. *καφερῶν*. Non ita longè hinc, ob desertam ciuitatem, quæ sine Deo efficitur. In Græco non est *χωρὶς θεῷ*, sed *χέλω θεῷ* .i. indignatione Dei.

Cap. 31. Propterea oculi tui repetiti sunt ad poenā. Hæc sic legenda, Quoniam ob causam poenæ ab oculis tuis expetitæ sunt: Vers. seq. adhæsisserunt. Gr. *πρὸς ἔχον*, perspexissent. Quod autem sequitur, valde à Græco dissentit, vt inquam ei qui eum leuiter pulsasset. G. *ὡς οὐδὲ πρὸς τὸν ἄσπετον* (ἄσπετον .i. Vt igitur ad eum, qui hac eum quæstione interpellasset .i. qui hoc ab eo quæsiuisset. Sic ergo beatus Iob agebat, &c. G. *ὡς οὐδὲ πρὸς ἑξέταστος τῷ χεῖτ' αὐτὸν ἕτως ἐπάρτην* .i. Tanquam igitur nō defuturus esset qui res ipsius examinaret. Mox, eos qui ridebant. G. *καλοποισίς*, sanniones. Vers. seq. Non sedi in concilio eorum gradientium. G. *αὐτῶν πεζόνταν*. Legendum tamen *πρὸς ἕξιν*, ludentium. Paulo pòst, quoniam contempserunt. *παρῆλετα*, legendum esse in prima persona luce clarius est. Sed fœdius est quod sequitur, sine progenie & culpa moriar. Vbi quis tam obtusi ingenij est, quin statim videat pro *ἀνέπος* (quod nihil significat, & si interpres *ἀνέπος* tentat corrigere) *ἀνέπος* legi debere: i. sine late. Paulo pòst, vnum in duo diuidit, rursus mutat propositum mulieris, & sibi insidias struit per maritum. G. *τὸ ἐν τῇ χεῖρὶ εἰς δύο διαμεῖ, μεθίστησι ἢ πρὸς θεσιν τῆς γυναικὸς εἰς ἑαυτὸν, ἕπιβλάσ ἀρτύει χεῖτ' ἀνδρός*. Sic enim hæc interpungi debent .i. quod affectione vnum est in duo secat, mulieris animum ac voluntatem in se transfert, ac marito insidias struit. Paulo pòst, cùm surrexerit ad iudicandum Dominus. G. *ὅταν ἔξασιν* (lego *ἐξέτασιν*) *μου ποιήσεται* .i. cūm

vitam meam discussit. Mox, conciliare eorum amicitiam. G. *εις αὐτῶν*, inter eos. Versu seq. Si quid verò quod reprehensione dignum erat faciebam, elemens ac mitis, abstinens reprehensione amabam. Hoc mihi persuadebam, &c. G. *εἰ δὲ ἐν τῶν* (addo me) *ἔλεγχον ἐποιεῖντο, τῶν ἀνεχόμενοι* (sic lego, non *τῶν ἀπεχόμενοι*) *ἔπειρον τὸν ἔλεγχον. ὑπεπιβίβωμαι ἐμαυτῷ ὅτι ὄν, &c.* i. Quòd si me coarguebant, leniter id ferens eorū reprehensione acquiescebam: illudque mihi proponebam, quòd quemadmodum, &c. Infrà, viduæ oculum non consideravi. Corruptè hic est in Græco *ἔστραξα*, pro *ἔστραξα* .i. colliquifeci, lachrymis confeci. Infrà rursus, Si vidi Solem cum fulgeret. Septuaginta habent, An non videmus Solem cum fulget: atque ad eum sensum Commentator explanationem suam accommodat. Duobus versib. interiectis, quomodo meipso contentus sum. Sic malo, quomodo mihi ipsi sufficere possum? Proximè, Non adoravi manibus meis obliuione Solem. In Græco certè legitur, *ἔπιλαθόμενος*, mendosè tamen, ni fallor. Ac fortasse *ἔπιλαθόμενος*, vnica litera immutata scribendum. Non longè hinc, qui manus effecit. G. *ἐπὶ τῶν*, ad opus aptos. Mox, Si sui prouerbium, &c. Hæc apud 70. imprecandi modo dicuntur, sim prouerbium. Versu seq. sic corrigo, Hoc enim fuisset Deum meum contemnere, perinde atque aduersus, &c. Paruo interuallo, omnium sermoni paterem. Emenda, paterem, *ἡρῶν ἡγήσομαι*. Ibid. Quæ cum temperantia humanitatem coluerant. G. *αἱ ὑπὲρ αὐτῶν ἀσκηθεῖσιν* .i. quæ ab eo eruditæ atque instituta fuerant. Non longo interuallo, conscientiam mordicus tenentes. G. *δεικνύμενοι τὸ σκευδαῖον* .i. conscientiæ stimulo vellicati. Infrà, in me ingemiscens diceret. Corrige, in me ingemisceret. Ac rursus, non vt arrogans aliquis & aliquid esse videatur. *πείλαιτός τις καὶ φαιπῶν* .i. nō vt iactator quispiam & ostentabundus. Aliquantò inferius, quòd Dei seueritatem sciebant. G. *τὸ ἀδικεῖν*, integritatem in iudicando. Et post pauca, an nullum rerum delectum probat. G. *ἀδικεῖν*. Non longè à fine, quòd existimaueritis Deum propitium fore. Corrige, Deo gratum fore. Versu seq. Vt enim ei omnia, &c. Hoc loco stellularum appicta mendosus esse locus indicatur. Quod tamen Interpreti potius quàm libro, quo vsus est, ascribi debet. Sic enim Græca habent, *εἰ γὰρ καὶ τὸ πάντα αὐτῷ προσέδοξεν* .i. quamuis enim omnia etiam ei proiciatis, .i. largiamini. Et linea vna interiecta, Non enim ausi estis dicere. G. *ἐξ ὧν γὰρ*, &c. i. Ex eo etenim quod non audeatis dicere, Magnum est vitium tuum, sed, Vtrum, præposuistis, per hanc dubitationem ostenditis nullum vos, &c.

Cap. 32. primùm respondebant. G. *ἀντέλεγον*. Longiùs aliquantò, quoad aliquid fregerint. G. *σπέρρηξασιν* .i. sermonem aliquem emiserint. Græci enim *ρῆξαι λόγον* dicunt.

Cap. 33. Noli negligenter audire quæ dicam, nec muta sententiam. G. *καὶ ἐμεταγνώσῃ* .i. nec te poenitebit. Mox, vt putauerunt qui inani verbo sapientiam ponunt. Græca sic lego, *οἱ κενόφωνοι τὴν σοφίαν πηλόμενοι* .i. qui verborum inanitatē sapientiam esse censent. Paulò post, In eum qui me audit hæc dixisti. G. *εἰς ἐπήκοόν μου* .i. ita hæc dixisti vt ego exaudierim. Infrà, vt tibi tanquam homini homo responderet rogares. G. *ἐπέτασες*, impetares. Non longè hinc, mille angeli qui inferant ei mortem. G. *καταπηφόροι*, pestiferi. Aliquantò post, ita tamen vt de iis quidem quæ occuparunt, confiteatur. G. *ὡς τῶν φασάντων* .i. de præcedentibus culpis. Et sub finem capitis, poenas repetit eorum quæ quis violauerit. G. *καὶ τῶν ἐπιβιβάντων*, transgressionum.

Cap. 34. Docuit, inquit, superiore sermone. Emendo, Docui. Aliquantò post,

post, quasi Iob refellisset. G. *ὑποκρίσασθε*, obiiciendo dixisset. Infrà, neque eosdem inferi obruent, *ἑπιπείσασθε*, obumbrabunt, occultabunt. Paulò post, sic ea quæ facinorosi homines. Adde, clam. G. *ἐν τῷ ἐκείνῳ*.

Cap. 36. Hæc autem amicis premeus eos dicit. G. *τῶν φίλων* .i. ἀποτρυβέλιος. Legendum tamen est vnica voce *ἀποτρυβέλιος* .i. Hæc autem in amicos inuchenens, ait. Aliquantò longiùs, nec habitus est sine eo qui ordinat. Hic quoque mendum infedit in Græco. Legitur enim *ἕτερος*, quod malè corrigit Interpreter, *ἕτερος*. Substituendum est autem *ἕτερος* .i. ordo non est sine eo qui ordinat. Longè inferius, Itaque natus sensu fontem lactis percipit. Vnica litera deprauata sensum valde inficit. *νεκρός* enim (quod Interpreter natum vertit) legitur, cum tamen legi debeat *νεκρός* .i. hinnulus. De animantibus enim rationis expertibus loquitur, quibus ea de causa cibum facile suppetere ait, quòd ratione careant. Paulò post, à primo ortu non audit. G. *ἀκούσας*, murus est. Non longè hinc, leuc facileque ad concoquendum alimentum. G. *ἐύμαρτα* .i. *προφύλω* comparata facilius alimentum. Mox, constitutis præscriptisque vescendi, lege commercia faciendi. G. *καταγέλιος ἐσθίου*, νόμος τῶν μίξαις ποιῶν .i. compositè atque ordinatè comedendi, legitimèque veneris viciendi. Hoc enim hoc loco significatur his verbis, *τῶν μίξαις ποιῶν*. Et duabus lineis interiectis, equorum tarditatem corrigendi, vecturas iumentorum & alinorum qui maximum laborem perferunt. G. *τὴν βραδυτήτα ἰπποσίου*, τῶν μίκατομυδῶν ἀδελφοφάτοις καὶ κύνθησι ἑπιπνευσάτοις .i. tarditatem equorum adiumento consolari, vecturas iumentis & alinis ad perferendum laborem perquam accomodatis.

Cap. 37. Calor enim, qui à te proficiscitur, incendit per relationē & ignescit. G. *ἀνάλασιν, καὶ πυρῶν* .i. per reuerberationem, & inflammat. Mox, vt enim is qui intelligit intueturque aliquid. G. *ὁ σῶν*, quo quidem in vocabulo cum vnica littera desideretur, purauit Interpreter idem esse quod *συνία*. At legendū est *σῶν*, ac sic vertendum, Vt enim qui in aliqua cogitatione defixus aliquid intuetur. Gall. *qui respice à quelque chose*. Proximè, etiam rigeat. G. *ἀλγῶν* .i. etiam in dolore versetur. Paulò post, qui hæc præparauit. G. *κατασκευάσας*, condidit. Infrà, & is qui generatus est, factus est ei vita, non ei participauit. G. *γεννηθὲν αὐτῷ ζῶν* (sic enim lego, non *αὐτῷ ζῶν*) *ἢ μετέλαβεν* .i. factus est ipsamet vita, non autem ei participauit. In hæc, fiuntque serui eius humanitatis. G. *ἰκέται*, supplices, non autem *οἰκέται*.

Cap. 38. Simul Deus. G. *ὁμοθεός*. Fortasse tamen legendum *ὁ θεός*. Nam alioqui Græci dicere solent, *ὁμοθεός*, non *ὁμοθεός*. Paulò post, Habita verò & specie postea. G. *ἐν ἑξέσι δὲ γενόμενος* .i. postquam autem ad virtutis habitum peruenisset. Infrà, pro, suoque sensu & captu rectè facta, id est, vt ita dicam, iustificationes, lege, suoque sensu ipsis iustificationes. Infrà rursus, rationibus reprehensi. Gr. *κατακλινομένοις*, obruti. Longiùs aliquantò, firmum quiddam substrauit. Gr. *ἑδραν πνέ*, fundamentum aliquod, ad verb. sedem aliquam. Quædam autem hæc transilio, quòd ea superiore libro annotarim. Sequitur igitur longo interuallo, omnisque malorum auctor. G. *ὄρυμαγδός*, tumultus. Paulò post, nisi insit in eo spiritus. Corrige, cum non sit in eo spiritus. Infrà, adhuc, Hic cum iacebat cum omnibus societatem. Emendo, Hic cum habeat eum omnibus societatem. Sicque etiam non longo interuallo legendum, cuius apud inferos nō relicta sit vita, cum via typis excusum sit. Nō nullis interiectis, & potestati in iis quæ sunt status. Gr. *καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῖς γυγνομένοις ἢ ὑπαρξίαις*.

i. & potentia mea exiftant ea quæ oriuntur. Non longè hinc, Circulus in guttas incidens refertur. G. ἀνακλάται, reuerberatur. Non ita multò pòft, appetitu & non voluntate. Delendam hoc loco particulam negantem cenfeo. Homines enim natura & appetitu ac voluntate oriuntur. Paucis interpoftis, magnam rerum speciem præbent. Malo, magni aliquid portendunt.

Cap. 39. Denunciat multitudinē ciuitatis. G. ἡπαγαγεῖς, non ἡπαγαγεῖς, deridet. Proximè fic legendum, Nam & folitudinis amans eft hoc animal. Mox, In ea autem quæ mihi data funt, non habes imperium. Hoc loco μὴ legi debere puto, non μοι .i. In ea autem quæ non data funt .f. tibi. Neque enim hoc Deo quadrat, cui nihil datum eft. Paulò pòft, Dei voluntas ea excludit. G. σκηπέθει, alit. Infrà, sextodecimo. Subftituo, quartodecimo, vt etiam verfu feq. quatuordecim, pro fedecim. Non longè hinc, In cælo verfatur vt pleræque alix. G. ὡς τὰ πολλά .i. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, vt plurimùm. Haud multò pòft, quemadmodum ipfum lætificauerit. G. ἐφράνωσεν, fed corruptè. Lego, ἐφρένωσεν, folertia donauit. φρένες enim pro prudentia sæpe vfurpatur. Duabus lineis pòft, delectatur iis quæ dolorem efflant, G. ὀδωδῶσι, foetidus.

Cap. 40. Erige enim, inquit, à te manum, & ecce vt fœnum te deuorant. ἦρα .i. Sultuli à te manum, & ecce vt fœnum deuoratis. Paulò pòft, Idem mobile effe dicit. G. τὸ αὐτὸ κίνητόν. Vnico tamen vocabulo legendum αὐτοκίνητον .i. quod à feipfo mouetur. Infrà, ea quæ funt, carere principio dicit. G. ἀναρχοῖ εἶναι .i. ἀβασίλευται, principe ac moderatore carere. Proximè hinc, Immortales eisdem effe dicit & æmulos. Corrigo, dignitate æquales. Ibid. in mares & fœminas mutat. Format, emendo.

Cap. 41. Bestia autem quæ intelligitur νοητὸν ζῷον .i. animal illud quod intellectu percipitur .i. diabolus. Mox, ac non permanebit. G. ὑπομείνει, fultinet, refiftit, non autem ὑπομείνει. Et post pauca, Neque enim infirma eft pœna. G. ἡ δίκη .i. vis numinis vltrix. Aliquantò pòft, quàm magna fit ea quæ ei fimilis eft bestia. G. ὁπόσον ἀντιτυπῆς. Sic enim lego, non ἀντιπῆς, vt in Regis Codice .i. quàm duris ac renitentibus squamis. Infrà, ferrum fecare non potest. Lege, quem ferrum fecare non potest. Verfu feq. Ipse prior repercuttus perforat. G. ἠρύπηται ἀπὸ τοῦ ἀντιτυπῆς .i. Ipsummet (f. ferrum) ob renitentem duritiem frangitur. Infrà adhuc, principem exercitus metuere. G. ἀρχιστρατηγὸν τῆς πλάνης, ducem erroris. Multis interiectis, & eorum qui nudi iunt, manus armat cōtra chariffimos. Fœda macula inhæsit in vocabulo γυμναδίων, quòd cum nihil significet, in eius vicem fubftituere voluiffe Interpretem apparet γυμναδίων, abfurdiffimo fenfu. Ego verò nullo prorfus modo dubito, quin γυμναδίων .i. πολέων, legendum fit. Vult enim Author, diabolum parentem etiam manus aduerfus chariffima fua pignora armare. Mox, fpe fua fruftratus iterum cucurrit. Malim, pedem retulit, παλινδρόμησε. Eodem verfu. Hic eft qui cafto Iofeph eos qui ipfius caftimoniam tentauerunt, excitauit. Emendo, qui cafto Iofeph tentationes (τὰς πειρασμῶν) excitauit.

Cap. vlt. Non enim finem intellexiftis conuentionis meæ. G. ἢ γὰρ ἴσασιν ἡπίσταθε τῆς ἐμῆς συγχώρησεως .i. Non enim intelligebatis quid mihi propofitum effet, cum eum affligi permitterem. Mox, nifi quòd omnes boni ac pij, & Dei notitiam habent. Sic fortasse aptius, Quamquam omnes illi boni ac pij erant, & Dei notitiam habebant, & eius prouidentiam non ignorabant. In Imperfecto enim tempore hæc leguntur in Græco. Aliquantò pòft, Nifi enim ipfe mihi pertuadeat. G. ἐμὲ δυσωπήσει, me floctat, ac miferatione afficiat. Infrà cum

cum Deus iustum eum declarauiffet. gr. καὶ ἴδον θεὸν δικαιοῦντα .i. ac Deum quidem iustum prædicarar. Longo interuallo, tamen cum diabolus non credidiffet, voluiffetque eum tentandum accipere. gr. ἐχθρὸν τὸ δυνατὸν αὐτοῦ ἀδικεῖν, καὶ εἰς ἀδικεῖν αὐτὸν ἐθέλοντος ἐνεργῆσαι τὸ ἀδικεῖν. Quo quidem in loco nihil mihi desiderari videtur. Hoc enim vult Author, eum qui Dei verbis fidem non habet, non minùs impium effe, quàm diabolum qui non credit, fed Iobi virtutem periclitari voluit. Mox, eum refurrecturum effe cum iis quos fufcitauit Dominus. Lege, fufcitabit. Ibid. refurrectionem verò cultum. Græca vox θεοπραΐα, cultum quidem aliquando fignificat, hinc tamen curatio nem plagæ, vt patet ex antithefi præcedente. Linea vna interiecta, rurfus addens vnam quidem refurrectionem effe. gr. πάλιν ἀποθνήσκει .i. addens hanc voculam, Rurfus, ita vt vna quidem refurrectio fit à calamitate liberatio, altera autem ea, quæ ei fit communis, &c. Infrà, quòd legem acceperit, iurifque diuinationem. gr. τὸ δικαίως ἀδικεῖν, æqui ab iniquo internotionem.

Correcta quedam in Concionibus Chryfostomi in Iob.

CAP. II.

POSTquam labes eas, quibus ille in Iob Commentarius refperfus erat, pro virili mea repurgare ftudui, nunc idem in Chryfostomi Conciunculas quafdam in eundem Iob aggredi liber. Nam ex quoque emendationis cuiufdam mihi nonnullis locis indigere vifæ funt. Quod tamen non tam Interpreti Perionio tribuendum cenfeo, quàm Græco Bibliothecæ regix libro, quo illum valde interdum corrupto vsum effe comperi.

Conc. I. vt nos ei viliter dicamus. gr. προσφθῶς, aptè. Verfu feq. cum ei nudus quemadmodum luctatus eft pugil reftitui debuerit. gr. δόν αὐτὸν (sic enim lego, non δὸν αὐτὸ) ὡς ἐπαλαμῶσαι ἀναστῆσαι τὸν ἐθλητῆν .i. quippe cum decuerit nudum, vt certauit, repræfentare pugilem. Mox, sine rebus Scripturæ vixit. Sic in Græco, δίχα πραγμάτων χραφῆς. Mihi tamen fubolet vitium in effe in vocab. πραγμάτων, mallemque ἐπιτάγματα, quemadmodum & legiffe videtur vetus interpres. Paulò pòft, vt mulieri fidem haberet, nudus fuit. gr. ἵνα πειθῆ γυμνακί. fortasse ἀναπειθεῖς. Certè apertiffimè indicat fenfus verendum effe, postquam vxori credidit, nudus effectus eft. Infrà, vt ftantibus liberis amiffione poffeffionum iustus vir calamitatem desperationis occafionē nancifceretur. gr. χυμῆσαι λάβῃ τῆς ἀθυμίας πλῆγῶν .i. atrociffimum mæroris vulnus acciperet. χυμῆσαι enim occafionem non fignificat, vt putauit Perionius. Non longè hinc, Iaculans, aut impetum faciens. gr. βάλλον μάλλον (μάλλον enim habet Lælius) ἢ βαλλόμενος .i. percutiens potiùs quàm percuffus. Linea vna interiecta, plerumque pugna cum eo committatur. gr. μαχόμενος, plerumque pugnet. Loquitur enim de eo qui alterum prælio laceffit. Non multò pòft, abiecto animo reuerfus eft. gr. ἀπεσπάθη, terga vertit. Post pauca, athletam fortiorem reddidit. gr. ἀθλητῆν βάλλον, athletam feriens. Infrà adhuc, Vnde fcuit quæfo. Hæc commodiùs in fecunda perfona iuxta Græcum codicem leguntur. Ibid. post hæc verba, & intus domi, adde, quomodo fciffi quæ extra contigerunt? Nam hæc ex Græco adiungenda funt. Ibid. quomodo ea quæ futura erant videbas. Corruptè hinc in Græco legitur τὰ ἰσώμενα. πρὸ qua voce nullo equidem modo dubitem reponere, ἴσω γενόμενα .i. ea quæ intus fiebant. Sententia enim huic emendationi perfpicuè fauet. Ibid. Quod fi ventus es. gr. πνεῦμα, fpiritus. Spiritum enim homini opponit. Infrà, etiamfi

H

inter eos aliquod illiberale facinus extitisset. Græca vox, *μικροσυζία*, simultatem hoc loco potius significat. Itaque magis probo quod Lælius liuorem vertit. Non longè post, quis metus sufficiet. G. *φόβος*. Lælius videtur legisse *πόρος*, aut *ιδρώς*, vertit enim sudatio. Neutrum tamen hoc loco cohæret. Et interpositis aliquot lineis, signa eorum quæ minimè expectabant, coniungunt. Lælius, adhortationes fomentaque alia de industria adhibent. G. *συνπαράς* *πρὸς τῶν ἀδικησάντων συνάπτεισι*. Ibid. parentes inuoluunt. G. *χηματίζουσι*, conformant, cadauer componunt. Sub finem, omnem rationem longè superabat. *λόγος* hic sermonem, non rationem sonat.

Conc. 2. ne quis habita singularium certaminum ratione. Sic fortasse clariùs, ne quis ad ingentia ac penè incredibilia certamina respiciens. G. *εἰς πῶν ὑψηλοτέρων ἀγωνίων Σπελελάδας*. Verf. seq. vt id quod propositum est miretis. G. *πῶν ὑψηλοτέρων* .i. vt animi propositum admiretis. Proximè, ex quali diuersorio domiciliòque malitia. G. *παιδευτήριον*, schola. Ibid. & vt ita dicam, fornicator. Dele hæc verba, vt ita dicam. De suo enim hæc addidit Interpres. Mox, quæ desponsata erant, lege, quæ nondum, *μὴδέπω*. Paulò post, nec commixtus sum cum virgine. G. *συνήγα*, cogitavi, intellexi. Paucis interiectis, iustitiam tribuit. G. *δικαιοσύνης βεβηλωτής*. Non multò post, Omnia quæ aliena erant, propria suaque faciebat. G. *ἰδιοποιεῖται*. Hæc in bonam partem accipienda sunt. Versu seq. cum ille in alienis ea poneret. G. *τὸ πᾶν ἀλλότριον ἵδιον* (hoc enim vocabulum addendum ex vet. Interp.) *πηρεδύει* .i. qui aliena usurpabat. Fortasse tamen non minùs aptè legeretur, *τὸ ἵδιον ἀλλότριον παρεδύει*, quòd videlicet fratrem hostis loco duceret. Paulò post, Nam cum Esau & Iacob in malo consenserint. In regio libro Græca manca sunt, *ἐπειδὴ Ἡσαὺ καὶ Ἰακώβ εἰς κακίαν συμφωνήσαντος, ἀλλὰ τὸ Ἡσαὺ εἰς κακίαν ἀρξάντος*. Apparet autem Lælium Tiphernatem legisse, *ἐπειδὴ γὰρ Ἡσαὺ καὶ Ἰακώβ ἀλλήλοισ ἐπολέμουν, ἢ τὸ Ἰακώβ εἰς κακίαν*, &c. i. Nam cum Esau & Iacob bellum inter se gererent, non quòd Iacob in malum consentiret, sed quòd Esau iniuriæ author esset. Nonnullò interuallo, Verax quid effecit. G. *τί βέλεται* .i. quid significat? Mox, Non quòd Iob diuitias admiretur. Iob est genitiui casus. Infra, Esto vt Abraham, & terra vniuersa diuitias tibi continebit. G. *συνεξεται σου*, vbi tamen legendum *σοι* .i. diuitias tibi optabit, vota faciet vt diues sis. Interpres sic vertit, quasi idem sit *συνεξεται* quod *συνέξεται*. Quamquam etiam *συνέξει* potius dicendum fuisset. Aliquantò post, ad similia nitere. G. *τὸ ἴσα φρόνησον*, eodem affectu præditus esto. ante oculos habeatis. G. *ἐναντιον ἔχων*, auribus insonantem.

Conc. 3. vndique canimus, studium inertix desidixque dedere. G. *πᾶσα δδμεγα, περιδιδόνα ραθυμία πῶν περιθυμίαν*. G. vndique circumsonamus, animi alacritatem inertia proderc. Paulò post, Inops erat Iob, non subueniens pro studio. G. *οὐκ ἐπαρκῶν τῇ περιθυμίᾳ*, impares alacritati suæ facultates habens. Infra, qui stuprum obtulerat, poenâsque luebat. G. *δίκας οφείλοντος*, puniendus erat. Non paruo interuallo, post hæc verba, ignis descendit de celo, adde ex Græco, Cur ergo seruis ei à quo læsus es, cur adoras eum qui bona tua absumit? *Διὰ τί λατρεύεις τῷ ἀδικήσαντι; Διὰ τί προσκυνοῦς τῷ ἀναλίσκοντι τὰ κτήματα;* Videtur tamen Lælius legisse *τὸ κτήνη*. Vertit enim iumenta. Verùm illic turpissimè inoleuit, fœneraris, pro, veneraris. Paulò post, Quotidie tristis erat. G. *ἐλαμον*, fatigabar. Et sic ead. lin. lege, quòd quotidie offerens fatigabar. Infra, virtute autem se ad virtutem spolians. *ἀληθεία* in Græco

Græco legendum, vt etiam legit Lælius, non *ἀρετῇ* .i. re vera autem ad virtutem se accingens. Paulò post, Hic Adamum inuenit, Euam non inuenit. Hæc sic inuerte, Hic Euam inuenit, Adamum non inuenit. Linea vna interiecta, Quousque. G. *ἕως τίνος*. Putat vir doctissimus hic legendum *ἕως τῶν νῦν*. Cui immutationi hic nullum locum esse existimo. Fœdissimus autem Interpretis error est in eo quod aliquantò post sequitur, vidit eum qui intus debita officia dissoluebat. G. *πὲν ἐν τῷ ὄρει λαλήσεια* .i. qui in serpente locutus fuerat. Mox, præsertim cum ei. Malum, Quamquam etiam alioqui ei. Infra, iudicatus esset. Lege, est. Hoc enim magni ad sensum refert. Duabus lineis interpositis, occulta præmia vt nudet & aperiat certamina. G. *τὸς ἀγῶνας*. Ego tamen non paulò lubentiùs cum Lælio *πὸν ἀγῶνιστῶν* legerim .i. vt pugilis virtutem patefaciat. Non longè hinc, Multi Christum excipiunt. G. *ἐκδέχονται* .i. προσδοκῶσι, expectant venturum. Mox, Tu qui hæc cogitas. Sic verito, Ergo tu frater es Esau qui hæc cogitas.

Conc. 4. Omnibus enim quæ pulchra sunt amissis, lyram, id est radicem & stirpem pulchritudinis non perdidit, sed remansit artifex. Hæc ex Græco sic corrogo, Omnibus enim quæ læta sunt amissis, lætitiæ radicem non amisit. Lyram perdidit: sed artifex remansit. Proximè, contempta vita, verito, abiciens bona. *βίος* enim hic non vitam, sed facultates significat. Mox, Nam & quod natura pertulit, concedendum est. G. *δὲ γὰρ καὶ τῆς φύσεως ὁμολογεῖν τὸ πάθος* .i. Nam & naturæ perpeffionem & affectum confiteri oportet. Duabus lineis interiectis, vt naturæ quasi consensionem declararet. G. *συμπάθειαι*, condolentiam. Paulò post, Cum verò propositum probauit. Malo, explorauit. Et mox, Ita si cum interrogauit, ingratum nouisset, &c. G. *ἔπαις ἐὰν ἐρωτήσαι ἴδῃ ἀγνωμονοῦντα ἐλέγχει κακέρρημῶντα* .i. Ita cum adhibita interrogatione eum maligno animo esse comperit, admissum flagitium prodit. Eodem modo nunc quia interrogans diabolus, non discit ex eo cladem acceptam, ideo ipsemet iusti viri victoriam prædicat. Non multò post, Verbum hoc innocens illi addidit. G. *οὐκ ἔ* .i. illic non addidit. Mox, sed bonitati attribuit omnia, atque pacem secutus est. G. *καὶ εἰρηνικῶς*. Ad sensum tamen aptius erit *εἰρηκῶς*, vt legit Lælius, vertens, & dicens, Si bona suscepimus, &c. Non longè hinc, vbi est stellula appicta, in Græco legitur, *οὐκ ἔσπορει ἡ κακία τῆς ἐαυτῆς πονηρίας* .i. non destituitur malitia sua improbitate. Gall. *la meschanceté ne manque iamais en sa malice*. De diabolo loquitur qui ad nouas artes confugit, vt Iobum euerat: Cum turpius fugis consuetudinem. G. *ὁμιλῶν*, quod hoc loco lubentiùs verterem, narrationem, *διήγησι*. Id enim ad sensum accommodatius puto. Mox, ex periculo & tentatione, *ἐκ τῆς πείρας*, experimento. Aliquantò post, vt totus per omnia membra athleta dolorem sentiret. G. *σεφαιότης ἀναρῆ*, vbi tamen haud dubiè *ἀναδειψῆ*, legendum est .i. victor existeret, victoriam reportaret. Atque ita etiam legit Lælius. Linea vna interposita, sed tota domus corpus eiusmodi vt mutilum eiiceretur. G. *ἐξωθήτο τὸν ὄς λελωθῆμιθόν* .i. eum tanquam lepra infectum eiiciebat. Sic verf. seq. *λάβησις*, non truncationem, sed lepram sonat. Non longè hinc, Testa sanie radens, patientia autem athletam dissoluens. Pro, athletam, hostem vertit Lælius, meliori, ni fallor, sensu. Sequitur, Contigit autem ei qui testam tenebat. *ἔβλεπε* est in libro Regio. Substituendum tamen est *ἔσπεπε*, vt etiam legit Lælius .i. Conueniebat. Infra, magnæ autem miseriæ taciturnitate honorantur .i. verbòrum consolationem respuunt. Ac rursus, Tacuerunt ergo amici taciturnitate mali par-

ticipes ac focij. G. *σιωπῇ κινῶντες τὸ πάθος*. Legendum *κινῶντες*, vel potius *τιμῶντες*, vt antè. Mox, scimus in aliqua re tristi vnumquemque loqui oportere. *ἰδὲ εἶται* est in Græco, sed corruptè. Liquet enim *ἰδὲ εἶται* legendum esse .i. vnumquemque loqui vereri. Versu seq. pro, author, malim, doctor. Aliquantò pòst ita verro, Sic ergo vnusquisque Prophetarum eodem modo lamentatur. Et infrà, pro, dolorem sentiebant, angabantur. Et pro, finem certaminis, scopum certaminis. Ac rursus, post hæc verba, Sed quod ei accidit, adde, in martyribus, idem quoque ei accidit in beato Iob. Hæc enim verba agnoscit Lælius, sensusque ipse exposcit. Quemadmodum etiam post hæc verba, Atque partim, addendum rursus ex veteri interpretatione, scopum assecuti sunt, iustitiam Deo tribuentes, partim autem errabant, &c. Infrà, Fecisti vt in iustitiam tuam inciderem. G. *ἡ κατατυχῶν τῆς οἰκτιρμοσύνης*. Legendum tamen arbitror *ἡ κατατυχῶν* .i. Fecisti vt iustitiam tuam consequerer. Astipulatur huic lectioni vetus Interpres, sic transferens, Fecisti me compotem tuæ iustitiæ. Ibid. defensionis iuris. G. *δικηολογίας*, expostulationis. Paulò pòst, Contumeliis afficit patrem Filius? res est non ferenda & ei qui patitur, & in eo qui iniuriam facit. Est quidem in Græco, *καὶ τῷ ἀδικῶντι*, sed sensus hoc vocabulum respuit. Itaque consulto veteri interprete comperi substituendum esse *ἀκούοντι* .i. ei qui audit. Ibid. Ignominia notare stirpem suam. G. *δυσφημίαν* .i. *κακολογίαν*. Mox, ad contumeliam procliuus, *φύσσει* (i. *ἐλκεσσει*), attrahentes. Infrà, dedit eis accusationis dignitatem. G. *εἰσηρέλιαν*. Rectè hoc loco coniuicit vir doctissimus legendum *ἰσηρέλιαν* .i. ex æquo loquendi facultatem. Sicque legit Lælius. Ibid. sed iuris præsidio defensionèque vtebatur. G. *τιλὸν δικηολογίαν* (subaud. *αὐτῷ*) *ἐλάμβανεν* .i. causificationes eius æquo animo accipiebat, vel, ea iuris præsidia quibus vtebatur, æquo animo audiebat. Linea vna interiecta, Sed quando seruorum effugit accusationem? G. *πότε δὲ ἔφυγεν ἰσηρέλιαν* .i. quando seruo ex æquo loquendi potestatem seruauit. Ibid. Hæc cogitans, communi natura tribuit communem accusationem. G. *τῷ κοινῷ τῆς φύσεως παρέχει τὸ κοινὸν τῆς ἰσηρέλιαν*. sic enim legendum, non vt in libro Regio, *παρέχειν τῷ κοινῷ τῆς εἰσηρέλιαν* .i. communi naturæ communem ex æquo loquendi facultatem concedit. Infrà, Exigis ius? accipe etiam iustitiam accusationem. G. *δικηοσύνη ἰσηρέλιαν*, corruptè tamen, ni fallor. Ac videtur Lælius legisse *δικήσαν ἰσηρέλιαν*, quod sensui multò magis congruit. Sequitur, Accusatur arrogans, ac nec iuris defensionè impetrat, nec silentium. G. *ἢ δὲ δικηολογίαν δέχεται*, ἢ δὲ *σιωπῇ δισωπῆται* .i. nec eum quem accusat, rationes suas proferre iustinet, nec silentio permouetur. Gall. *Il ne veut ny que on allegue ses raisons ny que on se taise*. Linea seq. Non nouit grata labia. Fædum mendum in hunc locum inuasis, Græca enim habent: *οὐκ οἶδ' ἂν ἀραι τὸ χεῖλη*, quod quidem ita restituisse se putauit Interpres, si *ἀραι* reponeret. Vertit enim grata, Atqui pro *δὲ ἀραι*, legendum est vnico vocabulo *ἀγῆραι* .i. Non nouit labia diducere. vel, ne hiscere quidem ausus est. Si autem loquatur, Quid, inquit, audéne ad herum tuum vocem mittere, *φωκῶν ῥηζαί*. Ibid. si pro iure, &c. Hæc sic verro, si à iusto ac nobili viro rogetur, vt cum aliquo altero in sermonem veniat, simultatèque componat, tum ille arrogantiã prouectus dicit, Egóne vt ad eum me conferam. Proh quæ est hæc arrogantiã? Perinde loquitur ac si cælos calcaret & nubes. Et paulo pòst, In hunc infestus venio. Sic malim, Egóne vt ad hunc me conferam? Infrà sic lege; Si quis enim cum castigatur, fortiter fert castigationem, audit à Deo, Surge, &c. Eodem modo paulò pòst, pro,

pro, Sis vnà iudex, pone, Esto iudex. Mox, Iustus eras. G. *γνώριμος*, notus. Linea seq. plaga prædicaris. G. *ἀγῆ τῆς πάλης*, per luctam. Non longo intervallo, eos tui videndi desiderium tenet. G. *ὄπιποθῶσιν ἰδῆν σου καὶ τὸν ἀγῶνα*, καὶ τὸν πόνον τῆς ἀθλημάτων .i. cupiunt videre tum certamen tuum, tum certaminum laborem. Non longè pòst, Aduersus eum qui pro se dicit, &c. G. *εἰ* (sic enim legendum, non *εἰς*) *τὸν ἄνθρωπον αὐτῶν λήρονα τὰ χεῖρ' αὐτῶν δέχεται*, τὸς χεῖρ' αὐτῶν δέχεται τὸν ἀγῶνα λήρονας αὐτῶν τὸν ἀγῶνα δέχεται; i. si eum qui pro ipso aduersus iustum virum loquitur, non excipiet, an eos qui aduersus iustum præter fas & æquum loquuntur, excipiet?

Epiphaniij loca quedam restituuntur.

CAP. III.

ET si mihi ex tot erratis, quibus vndique scater Epiphanius, paucissima duntaxat emendare conanti, verendum esse video, ne quis nasutus Horatianum istud mihi occinat,

Quid te exempra iuuat spinis è pluribus vna?

non tamen propterea ab instituto desistam: illudque potius ei rursus ex eodem Horatio regeram, -- vello vnum, vello etiam vnum,

Dum cadat elusus ratione ruentis acerui.

Quocirca strictim hoc capite ea notabo, quæ lib. 2. tom. 2. mendum mihi olere videntur. Pag. 264. vers. 9. lego *ἀγγέλων ποίσεως*, non autem *ἀνέμων*. Pag. 266. vers. 42. *ἐπεροπήθη*. Pag. 267. vers. 16. *ἐξωλέσταν*. vers. seq. lego, *καὶ ἐκπλήξων αὐτῶν τὴν ἀσυνέσιαν* .i. quæ ipsius stoliditatem admiratione affecisset .i. pulchritudine sua perstrinxisset. Cornarius, quæ ipsius stultitiam admiraretur, sed malè. Alioqui enim dicendum fuerat, *ἐκπεπληγμένων*. Vers. vlt. videat Lector, num pro *οἰήπεται μὴ πῶς τὸ γυῖον ἀνακίμαι*, aptius fuerit legere, *οἰήπεται μὴ* .i. *παρασιῖται*, fingit. Pag. 268. vers. 23. deleo, *μήπω*. vers. 27. pro *ἡμέρον τε*, vnico vocabulo lego *ἡμέροτε* .i. *διμαρτε*. vers. 43. *παραπλέξαι τῆ ἀληθεία* lego, non *παραπλήξαι*. Pag. 269. 45. legendum existimo, *ἐξ ἀρχῆς*, pro *ἐξ αὐτῆς*. Pag. 281. vers. 6. *λύκος βαρὺς*. vers. 10. legendum fortasse *καταβαλέσται*, non *καταλαβέσται*. vers. 20. lego *διάρειν σίμα*. 30. *ἀρχαίχυστα*. 49. *ἀκρως*. Pag. 272. 5. *ἐνοίας*. 6. *γνωσὸν*. 16. *ἀγῆ τῶν πεπερασθῶν*. 35. *ζητεῖν*. 36. *ἀμολόγηται*. 43. *ἐμπείρησθον*. Pag. 273. 6. *ὑπεξάρειν*. Atque hoc loco labitur Interpres, dum hæc verba *αὐτῶν κακίαν πῶς ἴδον ἀντιχετέσσει*, sic vertit, malitiam ipsi ex æquo attribuit. Sic enim hæc verba transferri debent, malitiam ipsi ex æquo opposuit .i. parem vim in contrarium habere asseruit. Vers. 26. *ἡμέρα*. 40. *ἀγῆ πείρας*, distinctè legendum est. Pag. 278. 26. *βληθήσται*. Pag. 279. 43. *αὐτῶν*. 49. pro *ρησέων* legendum potius censuerim *κακίσεων*, vt paulo antè. Pag. 281. vers. 3. *κατ' ἰσότητα* lego. 7. *χοίροις*. Pag. 283. 3. *ἵνα μὴ μυκῶν*. 15. *πῆλ' ὄν*. 26. *μηχανάται*. 30. *ἀπέων*. 38. *χλεύης*. Ibid. *ἀδυσμῖαν*. 42. delendum δὲ in his verbis, *ὁ ἔπειρα δὲ εὐρῶν*. Pag. 284. 3. *βαθύτατον*. 10. *ὃ ἀκολύτως*. 32. *σὺ δὲ ὡς ὄνα διηγῆ*. Pag. 286. II. *τί το ἐπέξαι*. Pag. 287. vers. 2. *δαπάναις*. Quæ autem sequuntur vsque ad hæc verba, *εἶτα πάλιν*, delenda existimo, vt quæ prorsus nil ad rem faciant. Pag. 290. 18. *διηλέξαμην*. 28. *οὐκ ἔστιν ὑμῶν*. 291. 36. *ἐαυτῶ ἀπμάχεται*. Pag. 292. 36. *πεθλωδύνης*. Pag. 293. lego, *καὶ ἢ κρύπτει*. 15. *εὐρίσσιμῳ*. 27. Legendum puto, *εἰ ὁ ἀρχὸν τῶ νόσμου*, ac delenda hæc verba seq. versu. *εἰάν δε ἐγὼ ὑψώθω, πάντα ἐλπίσω πῶς ἐμαυτῶν*. 37. lego, *ἐν ὁδῶ*. Pag. 294. vers. I. *ἴδον σῶμα*.

46. ὀρεγνόμενος. Pag. 295. verf. 5. πώλησον. 6. ἀκολύθει. Pag. 296. verf. 20. πει-
 ποιηκός. 22. Σποκλιένοςται. 27. ἐνέγκας. Pag. 279. 19. ἐφίππησ. 26. πρὸς βε-
 βαιῶσιν. verf. vlt. ἐπέρχεται. Pag. 298. 11. οἶδα τὸς ἡμετέρους. 35. ἰδὲν θάνατον.
 Pag. 300. 25. κελός ὁ θεὸς νόμου. 47. αὐτὸς. Pag. 302. 22. μολευθῆ. Pag. 303.
 21. πετρανωμένος. Pag. 304. 5. ἐμάλει. 23. σιωπῶν. 43. δι' αὐτὸν. Pag. 305. 5.
 ἔπαυσεν ἐξαγαγεῖν αὐτὸν ἐκ μέσθ' ἰουδαίας. Et sic in Latina interpretatione le-
 gendum est, Festinauit educere eum de medio iniquitatis. 8. αὐτὸς. 15. ἀνείπει
 17. θηλαζόντων. Pag. 307. 40. Αλέξανδρος. 43. μανιῶδη. Pag. 308. 19. αὐτίκα.
 ἀνοσίχθων enim τῷ βασιλεῖ est, relaturum se ad Imperatorem. 22. αὐτῷ. 25.
 ἐκοιμήσαν. 34. videntur hæc verba delenda, τίλ' ἔσθ' ἐσθ' ἐστ' αὐτῷ διηγήσο-
 μθα. 39. ἀπάραι. 42. δυνάδει. 43. ὡς τὸ τῷ. 45. καὶ τὸν θάνατον. 50. Αλέξανδρος.
 Pag. 309. 14. ἢ παρεῖπον .i. κελός. 37. lego, ἔπει ἀπεχώρησεν .i. discessit, non
 ἐπεχώρησεν. Itaque corrigenda hoc loco Latina interpretatio, quæ habet, peri-
 culum faciunt. Verf. 41. Lubentius legerim ὡς ἀπεχώρησαν. Verſu ſequentē,
 non placet quòd hæc verba, παρεῖ αὐτὸν τῶς αὐτῷ ἐχρήσατο ἐχρήσασθαι ἀφ'
 μετανοίας συζήτησιν, ita vertit Cornarius, Sed & ad ipsū conscriptis confirma-
 tionibus vsi sunt propter pœnitentiam. Sic itaque malle, Sed & ipsi Arha-
 nasio sese, velut ad meliorem mentem redeuntes, commendarunt. Hæref. 69.
 pag. 314. 19. ἐπελίθη. Pag. 315. 8. παρεκλήθητις malim .i. παρενηνύθη, quàm
 παρεσελήθητις. verf. 22. pro Εὐσεβίς, repono Εὐδοξίς. Ab hoc enim, non ab il-
 lo, Valens baptizatus est. Verf. seq. delendum punctum post ἀκολύ. Pag. 320.
 8. ὁ εὐσεβής. 23. ἐπεισεήγησαντες. 25. ἐπιτησίμω. 39. σιωδασμὸς. Pag. 323. 28.
 σιωλοφιῆ. Pag. 324. 31. ἀγετένι. Pag. 326. 42. ἀκλίση. Pag. 328. 37. ἐνοίσις, vt
 paulò post. eodem verf. ἀφ' ἐχρήσας. verf. 46. Fortè ὡς ἀκλίση legendum,
 vt aliquantò inferiùs. Pag. 329. 30. μὲν ἄντι, distinctim legendum. Pag. 331.
 18. post ἀνθ' ὧν, addendum puto ἔδει, vel ἔχρη. Verf. seq. lego, ἐχρησασθαι.
 & ibid. πάθη. Pag. 332. 7. τὸ πρὸς. verf. 23. Fortasse pro κλίσηται, reponen-
 dum κνίσηται. Et hanc lectionem sequi videtur interpres, dum vertit, stimu-
 lantur. Pag. 335. 1. ἔδει. verf. 11. παρεφασίζονται. Ibid. pro ἑσπεριτικῶς λέγει,
 legendum puto, ἑσπεριτικῶς, vel ἑσπερικῶς .i. demissè. Verf. 49. ἵνα πάν-
 τ' αἰς ἡμῶν. At pag. 340. verf. 26. in his verbis, εἴσα οὐδ' ἐστὶν ἐχρήσασθαι, &c.
 παρεσάσαι, meo quidem iudicio excessum non rectè vertit Cornarius. Etenim
 παρεσάσαι vocabulo id omne intelligit Epiphanius, quod in Dei essentia confi-
 deratur, vt quòd iustus sit, quòd bonus, quòd omnipotens. Hæc enim non
 ipsam Dei essentiam indicant, vt τὸ δὲ, sed circa essentiam considerantur.
 Itaque παρεσάσαι hæc vocat, ὡς πρὸς τίλ' αὐτῷ ἐσάσαι θεοφύμω. Pag. 343.
 verf. 4. ἔλλειψιν. & ibid. pro καὶ λέξιν, vidcat Lector num potius καὶ πάλιν
 legendum sit.

Theodoretus locis quibusdam emendatur. CAP. IIII.

THEODORETI de diuina prouidentia Sermones cùm non ita pridem
 percurrerem, paucissima omninò loca reperi, quæ mihi emendationis in-
 digere viderentur. Quæ tamen ipsa, ne properanti fortassè Lectori scrupulum
 aliquem iniiciant, hoc Capite indicabo. Lib. 4. non longè ab initio lego, πὼς
 Σποκλήται ταῦτα καὶ ἀεκεκεμὶδ' ὡς φύλάττει, non ἀεκεκερυμδὼς, vt editi libri
 habent. Lib. 5. in his verbis, ἀρχὴν ὀρθῶς καὶ δικαίως οἰκοδομῆν, vnica litera
 mutata οἰκοδομῆν lego. At verò lib. 7. in his verbis, ὁ δὲ δυνατωρὸς καὶ τῷ ἀρ-
 χόντων.

χόντων ἐκέρχεται, καὶ τῷ ἀρχόντων, Interpreti minimè assentior, qui pro ἀρχόντων.
 ἀρχονδύων reponendum censet. Sic enim vertit, Demagogus autem tam sub-
 ditus quàm reliquis primatibus imperat. Ego autem nil video, quamobrem
 hoc loco à recepta litera discedendum sit. Vult quippe Theodoretus Dema-
 gogum magistratibus quoque ac primoribus & ducibus imperare. Sed hæc
 facilia: illud non perinde fortasse facile est deprehendere quodnam mendum
 in hoc libri 8. loco insideat, vbi de fratrum Iosephi crudelitate verba facit. Sic
 autem Græca habent: μὴ τῆς συγγενείας τὸ δέχον (οὐκ εἰσάγοντες) μὴ τίλ' τῆς βίβης
 ταυτέτηλα, μὴ τῆς ἡλικίας τὸ ἄωρον, καὶ κελίας ἀπέχεσθαι, μὴ τίλ' ἀκύσιον ὡς ἐν
 ὄνειροις ἡγαμονίαν, καὶ τῆς σιῶς ἀπάσις ἀδρανεστέρον τῶς ἀρχῆς, &c. Hic ego que-
 ro, quid probabile afferri possit, cur ἀκύσιος illa somniantis Iosephi ἡγαμονία
 dicatur. Mihi certè nihil profus occurrit. Neque enim quod quis somniat,
 inuitus somniare dicitur, ac præsertim cùm lætum aliquod somnium ipsius
 animo obuertatur: quale illud Iosephi erat. Quare, approbantibus, vt opinor,
 eruditorum centuriis, mihi licebit vnica literula immutata ἀκύσιον reponere.
 Hinc enim fratrum Iosephi crudelitatem exaggerat Theodoretus, quòd ob
 ἀνοσίχθον imperiū (neque enim tum quicquam veri ac solidi habebat, sed somnio
 duntaxat, quòd quauis vmbra imbecillius esse solet, nitebatur) vsque ad eò in
 fratrem exarsissent, vt eum etiam obruncare cuperent. Hanc esse veram le-
 ctionem apparet ex his quæ sequuntur, vbi velut exponens, cur ἀκύσιον ἡγαμο-
 νίαν, principatum illud dicat, addit, ὡς ἐν ὄνειροις, &c. τῆς σιῶς ἀδρανεστέρον
 τῶς ἀρχῆς. Eodem libro in hunc quoque locum mendum inuasit, τὸ χροπὸν
 τῆς ἀγυμίας αἰ τῷ βλεφάρων ὡς ἀκλίσησι τολίδες, ἐργασίον μωδίαμα. Quis
 enim non perspicit, pro ἀγυμίας, ἐγυμίας legendum esse?

Annotations quedam in Irenæum. CAP. V.

TERTIVM Irenæi librum cùm nuper euoluerem, quædam obiter hinc li-
 bani, quæ in hanc chartam conicere non grauabor. Cap. 3. adest perspicere,
 pro licet, vel promptum est, Græcorū more dicitur. παρῆσιν enim illis idem
 sæpe est quòd ἔξεσιν. Paulò post, Quibus emendatè agentibus, &c. G. ὡν καὶ
 παρῶντων .i. quibus munere suo probè fungentibus. Sed & aliquantò inferiùs,
 in his verbis, Confundimus eos, qui quoquo modo, vel per sui placentiã
 malam, vel vanam gloriam, vel per cæcitatē & malam sententiã, præter-
 quàm oportet colligunt, nescio an quisquam Græcæ linguæ ignarus, quid sit
 præterquàm oportet colligere, intellecta assequi possit. His enim verbis non
 dubito quin Interpres Græcam vocem ὡς ἀκλίσησι reddere studuerit: quam
 tamen dilucidius vertisset, præter ius falsque conuentus agere. Vnde Socrates
 in histor. Ecclesiast. lib. 5. cap. 21. (in Lat. verf. 20.) Sabbatium Nouatianum,
 cùm relictis suis priuatos conuentus agere cœpisset, ὡς ἀκλίσησι eum dicit.
 Quid autem inter hæresim, schisma, & ὡς ἀκλίσησι vel ὡς ἀκλίσησι in-
 terfit, vide Basil. in Canonib. ad Amphilocho. can. 1. Eodem cap. 3. in his ver-
 bis, fidelioris veritatis est testis, fidelior legendum est, vt constat ex Euseb. lib.
 4. cap. 13. vbi hæc verba Græcè citantur. Cap. 4. Quæ autem sunt Ecclesiæ,
 cum magna diligentia diligere. Deligere, malle, ob verbum deuitare, quòd
 antecedit. Cap. 11. Iam enim saginatus parabat̃ vitulus, qui pro inuentione
 minoris filij inciperet mactari. Hoc loco, inciperet mactari, pro, mactandus
 erat, dictum est: quemadmodum & cap. 17. Inciperent talia dicere, pro, talia
 H iij

dicturi erant. & cap. 20. qui inciperet occidere peccatum, pro, qui peccatum occisurus erat: & plerisque aliis locis. Iam enim superiori libro admonui hunc interpretem ita vertere solere Græcum verbum μέλλειν. Quod ne quis à me vanè conici putet, ex vno loco id apertissimè demonstrabo. Nam cum cap. 32. ad eandem formam dicat, Quid enim in illam (Mariam) descendebat, si nihil incipiebat sumere ab ea? Theodoritus lib. 1. Polymorphi hunc locum Græcè proferens, ἔμελλε λαμβάνειν habet. Cap. 12. Hi autem qui circa Iacobum Apostoli Gentibus quidem liberè agere permittebant. Hic merus Græcanismus est, pro, Iacobus Apostolus. Græci enim οἱ περὶ τὸν Ἰακώβου dicunt, pro ὁ Ἰακώβου. Intelligit autem hoc loco Irenæus concionem eam, quam Act. 15. post Petrum Iacobus habuit, in qua, quibusdam exceptis, ἀποφασίζων (quod Interpretes hoc loco vertit, liberè agere) Gentibus permisit. Cap. 14. discipulos suos, pro discipulos suos, novè dictum est, quemadmodum etiam cap. 16. discipulorum ipsorum, pro, discipulorum ipsorum. Cap. 15. in titulo, frustrari Paulum. & 24. frustrari testimonia Prophetarum, pro, reicere, minimèque agnoscere positum est, Gr. ἀπεθῆν. Nam etiam cap. 22. lib. 4. frustrari vertit, quod Marcus cap. 7. dicit ἀπεθῆν. Eodem hoc 15. cap. exiguum quidem mendum est, sed quod tamen minimè animaduersum perspicuo alioqui loco densissimam caliginem offundat. Quis enim sensus ex his verbis elici potest, Decipiuntur autè omnes, qui quod est in verbis verisimile, se putant posse discere à veritate. At si pro discere, discernere legamus, discussis tenebris clarissima lux protinus reditura est. Vult enim Irenæus, proclive non esse τὸν ἐν λόγῳ παραπλῆξτον τῆς ἀληθείας ἀσχετῆν, i. hoc quod verborum tanquam lenociniis quibusdam fucatum est, à vero internoscere. Quod etiam postea clariùs adhuc ostendit. Paulò post, Si autem aliquis quasi paruum ouum deditum, semetipsum ipsis præbeat imitationi illorum, &c. Hoc loco, per paruum ouum, ἔλενον ὄν (quod vrinum ouum aptius transferretur) Interpretem reddidisse exultimo. Qui enim se hæreticorum commentis totos tradunt, hi subuentaneis & inutilibus ouis comparari non immeritò queant. Deditum autem seipsum præbere, pro, sese totum tradere ac mancipare, ad Græcorum morem accedit, qui ἐκδόνον ποιῶσθαι dicere consueverunt. Cap. 17. apprehensum, pro, comprehensum atque cognitum, dictum est. Sic cap. 18. quantum ex ipsis attinet, pro, quantum ad ipsos attinet. Gr. τόσῃ εἰς αὐτὸς ἦσαν. Aliquantò post, Ipse & Iesus Christus, &c. Hæc inciso tamen dirimenda sunt à præcedentibus verbis. At verò infra, quidnam sit illud compendij poculū, cui ante tempus Maria participare volebat, diuinare sanè nequeo. Atque haud scio an Interpretes fortasè συμποσίας, pro ἀνομιῶν legerit. De quo tamen nihil pronunciare audeo. Cap. 20. in his verbis, Qui propter Domini confessionem occiduntur, & substant omnia à Deo prædicta, legendum puto, substant: quod verbum barbarum quidem est, sed de Græco ὑφίσταται (i. sustinent) expressum. Quæ autem sequuntur, Quos & concedimus ipsis martyribus, mendum planè olent, sed quod citra melioris exemplaris opem deleri nequeat. Cap. 21. Absorpto autem homine in eo quod vincit, & sustinet, & resurgit, & assumitur. Assumitur hoc loco idem est quod ascendit. Græci enim cum de Christi ascensione loquuntur, sine vilo discrimine & ἀναβάσεως & ἀναλήψεως vocabulum vsurpant. Cap. 22. Vt inseparabilem homo à Deo percipiens salutem, &c. Quid si dempta vnica litera insperabilem (G. ἀνέλπιτον) legamus? Mihi certè hæc lectio magis arridet. Hoc enim velle videtur Irenæus, Deum hac mente hominè à diabolo, tanquam Ionam à Cæto,

à cæto, absorberi permisisse, vt postea præter spem omnem salutem consecutus, ipsius nomen gloriàmque concelebrer. Cap. 32. Cæterum superuacua est in Mariam descensio eius. Hæc ex Theodoriti lib. 1. Polymorphi sic potius vertenda esse constat: Alioqui nihil erat causæ, quamobrem in Mariam descenderet. Ex his autem verbis mendosum Theodoriti codicem Græcum libro superiore cap. 2. correximus, qui pro ἐπὶ τῆς εὐαγγελίας, habebat, ἐπὶ τῆς ἰστορίας. Cap. 41. Initium capitis inciso tantummodò à præcedenti dirimendum est. Ibidem; morum prouidentiam habere, ad Græcorum imitationem dictum est, pro; morum curam gerere, hoc est, instituendis componendisque moribus operam dare.

Iustini ad Antoninum Apologia quibusdam locis partim in Græco, partim in Latina Perionij interpretatione correctis.

C A P. V I.

INTER legendum quæ Iustinus Martyr in sua ad Antoninum Imperatorem Apologia pro Christianis disserit, quid obiter animaduertim, hoc capite completi liber. Non longè ab initio mendum in his verbis inesse suspicor; οἱ ἔκρινον, ἀλλὰ πάρετε τὰ παραγμῶνα ἐπάγειν ἀξίον, ac pro ἐπάγειν, ἐπάγειν, substituentum esse. i. examinare. Pag. 136. vers. 3. non mihi dubium est, quin post ὅπως addenda sit particula μή, & vers. seq. delendum αὐτῶν. Hoc enim vult Iustinus Christianorum partes esse, tam fidem suam quam vitæ rationem omnibus excutiendam ac considerandam proponere, ne alioqui crudelitatis, quæ per ignorationem animique cecitatem ab Ethnicis in ipsos exerceretur; pœnas ipsi Deo pendant. Vers. 23. lego τοῖς ἄλλοις 31. τῶν. Pag. 137. vers. 12. legendum puto, ἀλλ' ἢ πάντας ἀπὸ τῆς παραγγελίας κατανύξεται. Hæc enim est Iustini sententia, non proinde Christianos omnes sceleratos habendos esse, quiddam quidam tales deprehensi sint: quemadmodum nec rei omnes eodem nari solent, propterea quoddam quidam interdum sceleris conuincantur. Pag. 138. vers. 25. hæc verba, εἰ γὰρ ἀνθρώπῳ βασιλείαν προσδοκῶμεν καὶ ἠρημίαν, ita verti debent, Si enim humanum regnum expectaremus, saltem negaremus. sc. nos Christianos esse. Nam, vt vertit Perionius, nimis obscurus est Authoris sensus. Nisi fortasè typographi vitio, in eius interpretationem particula, si, obrepserit. At vers. 38. grauius ab eo erratum est, cum hæc verba, καὶ ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου ἐν παντὶ κόσμῳ ἦσαν, ad hunc modum transtulit. Etiam si ius sepulchris quæ erecta sunt, omni ratione ornati sint. Ita enim potius vertere debebat, Saltem ob impendentia supplicia probitatem omni ratione coluissent. Non minùs autem fœdè labitur vers. 40. cum διμῶν, hominum de plebe vertit, pro, carnificum. Vult enim hoc loco Iustinus, supplicii inferendis delictari, carnificum potius esse, quam bonorum principum. Eiusdem farinae est quod pag. seq. vers. 6. hæc verba, ἐν γὰρ πρόπον ἀσθένειαν πάντας ἢ πάρετε ἢ ἀδελφίας παρὲς ἐφρανοῦται πάντες, ita reddit, Quemadmodum enim parentis paupertatem, mala, & dedecora omnes suscipiunt: cum contrarium omninò velit Iustinus. Sic pag. 143. vers. 16. Liberum dispersum vertit, pro, discerptum; & vers. 18. κατησπρόσθη, sublimes pendere, pro, inter sidera relatos esse. At vers. 23. Græci codicis errorem securus est, cum ita vertit, Nisi quod hæc ita scripta sunt ad præstantiam adhortationemque eorum qui erudiuntur. Hic enim in Græco pro ἀποφασίζων apertissimè legendum est ἀποφασίζων. i. corruptellam. Vers. 37. lego εὐδαιμονίας. Pag. 144. vers. 33. pro τῶν, Epiphanius habet γιγῶν.

Verf. 40. miror fugisse Perionium, qui horum verborum sensus esset, *ὡς περὶ ἑτέρας σαρκῶν*. Loquitur enim illic Iustinus de Helena, quæ antequam se cum Simone coniunxisset, palàm se in meretricia vita collocauerat. Hæc autem sic ille vertit, Helenam primùm in tecto statuerunt. Pag. 145. verf. 14. in his verbis, *ἵνα μηδένα δίκαιον*, legendum potius existimarim *ἀδικαίον*. Verf. 37. ἢ μὴ εἶναι αὐτὸν *ἄσχετος* ὁμολογήσῃ. Fortasse pro *ἄσχετος*, legendum *ἄσχετος*, vel *ἄπεργος*. i. planè. Verf. 39. incommodè prorsus à Perionio redduntur hæc verba, *μὴ τῶν ἐκπελάτων πρὸς μὴ ἀναληφθῆναι ἡμετέρας*. Sic enim vertit, Ne quis eorum qui expositi erant, iterum comprehensus morte mulctaretur. Sic autem verti debent: Ne quis eorum qui expositi erant, à nemine susceptus interiret. Pag. 150. verf. 5. pro *ἡδὴ*, crediderim legendum *ἔ*. Pag. 152. verf. 17. *αἴτια ἐλομῆς*, θεὸς δ' ἀνάσσει. Perionius: Causa est id quod probatum & electum est. Ego autem: Culpa illius est qui elegit. Nihil enim causæ est, cur receptam lectionem submoueam, ac Perionij sententiæ subscribam, qui in Annotationibus legendum censet *τὸ ἐλομῆρον*. Fallitur enim illic, dum *τῶ ἐλομῆς*, passivè intelligendum esse putat. Activam enim planè significationem habet, nec unquam apud Græcos auctores in passiva reperitur. Eodem modo verf. 28. *ἀπαντήσεσθαι*, retinendum est. Longè enim aptius est hoc vocabulum, quàm *ἀπαντήσεσθαι*, quod magis Perionio arridet, nec tamen huic loco quadrat. Verf. 35. *ἑπιστάμνοι πᾶσιν εὐάρεστοι φαίσεσθαι*. Perionius. Quòd exploratum habeamus fore, ut ea quæ omnibus grata sunt, appareant. Ego: ut ea omnibus grata videantur. Verf. 40. *δὲ ἕς καὶ μηδέπω τῶν ἐπικύρωσιν πεποιήται*. Perionius: Per quos etiam nondum rem ipsam corroboravit. Langus: Extremum decretum consummationemque fecit. At ego cum hæc vox *ἐπικύρωσις* mihi suspecta esset, ac vicinam aliquam aptiorem exquirerē, tandem, nisi me omnia fallunt, eam inveni. Nec enim dubito quin *ἐπικύρωσις* legendum sit. i. conflagratio: quemadmodum & legitur tum in præcedente Apologia, tum etiam in hac ipsa, pag. 158. verf. 11. & seq. verf. 18. Vult enim Iustinus, prædestinatorum causa, quorum nondum numerus expletus est, extremam illam conflagrationem adhuc differri. Pag. 154. verf. 14. *παρεχέσθαι*, pro *διεχέσθαι*, à Iustino usurpatum esse cenleo. Ac proinde vertendum existimo, Non solùm autem, sed etiam interemerunt. non, ut Perionius, iis abusi sunt. Pag. 162. verf. 3. *ὁ παρὸν λαὸς ἐπεφημῆν, λέγων ἀμὲν. ἐπεφημῆν* hoc loco Perionius vertit benedicere. Ego potius acclamare. Multa autem sunt hîc quoque alia loca, in quibus lapsus mihi fuisse videtur vir alioqui doctissimus. Hæc autem ex multis selegi, ut qui ipsius elegantissimo traducendi genere delectantur, consulenda quoque sibi interdum Græca existiment.

Observationum quadam in D. Ignatij Epistolas.

CAP. VII.

IN hoc Capite collocare libet, quid mihi D. Ignatij Epistolas, singularem quendam sanè Christi amorem, atque ardentissimum martyrij desiderium præ se ferentes, non ita pridem legenti, annotare in mentem venerit. Epistola ad Mariam Cassobol. in his verbis, *ἐκείνοι (πηγαὶ) τῶν παρόντων καὶ μὴ διψῶσι, τῶν εἰδὲν ἐφέλιοντα ἀρούρασθαι τῶν πότων*, nisi veteris Interpretis auctoritate mouverer, qui *εἰδὲν*, visione vertit, equidem *δειδῆναι* lubentius legerem. Epist. 2. ad Trallian. Vairlenius, trium Ignatij Interpretum sine controversia diligentissimus, ita hæc verba *ὑποδείξις ἀμύτος τῶν καὶ θεὸν ὑμῶν εὐνοίας* Latina reddit, quasi

quasi in Græco esset *ὑποδείξις ἀμύτος*. Sic enim vertit, Cum enim demonstrasset vestram erga Deum benevolentiam. Quam tamen lectionem & Græcum exemplar veteris Interpretis lectione confirmatum, & *σωτάσεως* ratio refellit. Quonam enim modo vox ea, si tertia personæ esset, cum verbo *ἔδειξα* quadrare posset? In eadem Epist. parum candidè facerem, si hunc errorem, nimis certè crassum, ipsi potius quàm librariis ascriberem. Vbi enim habetur, Non legem stabiliunt, sed ex lege vitam prædicant, profectò cum in Græco sit, *ἐλλὰ τῶν ἀνομιῶν καὶ παραβάσεων*, scribendum est, nisi admodum fallor, unico vocabulo, exlegem. Epist. 4. ad Tharsenses, hæc verba, *ἢ πῶς οὐκ αὐτὴ οὐκ ἐγένετο*, rectius à Morelio sic vertuntur, Quòd caro hæc non resurgit, quàm à Vairlenio, eadem caro. Neque enim in Græco est *ἢ αὐτὴ οὐκ ἐγένετο*. Est enim inter utramque lectionem permagnum discrimen. Longè enim aliud est corporum resurrectionem planè tollere, quàm, quòd Eurychius Constantinopolitanus Patarcha à D. Gregorio confutatus asserbat, carnem quidem, sed non eandem nobis in resurrectione fore. Epistola ad Philippenses, in his verbis, *τὰ λοιπὰ προσοιῆ ἀγνοεῖν κλέπτων. ἢ ἀεὶ σοὶ καὶ τῶν ἀποπέλων προσφίτευσον*, &c. aliter videtur legisse vetus Interpres, nempe, *τὰ λοιπὰ προσοιῆ ἀγνοεῖν, κλέπτων ἢ ἀεὶ σοὶ*. Eaque lectio mihi aliquantò magis arridet. Sic enim sensus est, diabolus Christo quidem hos Davidis versus callidè proferre, Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in manibus suis: quæ autè sequuntur, dissimulare se scire, versutè nimirum reticentem quæ deinde de eo Propheta vaticinabatur, nempe, Super aspidem & basiliscum ambulabis, &c. At verò paulò post & Morelius, & Vairlenius, longè mihi ab Authoris sententia recessisse videntur. Vbi enim Græcè est, *ἄσχετος ἡσθησῆς, καὶ ἄσχετος κενδοξίας ἡμῶν*, *ἄσχετος φιλοχρηματίας καὶ φιλαρχίας εἰς ἀσέβειαν ἐφέλικη*, uterque hoc postremum verbum passiva significatione accipit, sicque Authoris sententiam prorsus pervertit, dum quæ ad Christum referri debent, diabolo tribuit. Hoc enim vult Ignatius, diabolus, postquam Christum ingluvie atque inani gloria tanquam duplici quodam arietè deiicere frustra tentasset, iam cum per opum atque imperij cupiditatem ad impietatem pertrahere conari, his nimirum verbis vrentem, Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me. Itaque pro eo quòd uterque Interpres (ut veterem missum faciam) vertit, Per avaritiam & ambitionem pertraheris ad impietatem, exponendum est, pertrahis, vel, allidere conaris. In hoc enim sensu Græci semper *ἐφέλικησθαι* dicunt, non *ἐφέλικεν*, quemadmodum etiam Ignatius Epist. ad Mariam, in eo loco, quem supra citavi, *τῶν παρόντων ἐφέλικοντα*, &c. In ead. Epistol. sub finem, in his verbis, *ἢ πῶς οὐκ αὐτὴ οὐκ ἐγένετο*, idem esse *σωτάσεως*, quod Latinis, extremam salutem dico, satis, ut opinor, demonstratum est libro superiore cap. 22. In Epist. ad Smyrnenes, non longè ab initio, in his verbis, *ἵνα ἄρη σύσημον εἰς τῶν ἀδελφῶν*, Vairlenius mendum inesse putat, ac pro *σύσημον*, *συσάμους* legendum censet. Quo scilicet vocabulo utitur Paulus cap. 3. Epist. ad Ephes. Atque ipse quoque diu in eadem sententia fui. Verùm postea, quam emendationem esse ducebam, eam depravationem potius esse comperi, cum apud Esaiam cap. 5. in eum locum fortuitò incidi, ad quem hîc Ignatius alludit. Sic enim loquitur Propheta: *ἀρεὶ σύσημον ἐν τοῖς ἔθνεσι*. Ac rursus cap. 49. *εἰς τοῖς ἔθνεσι ἀρεὶ τὸ σύσημόν μου. σύσημον* autem in his duobus locis *ἀρεὶ* τῶν σημείων usurpatur. Itaque iam vulgatam lectionem prorsus retinendam esse non dubito. Non multò post, in Vairlenij translatione aliquid desideratur. Hæc enim verba, *εὐλογεῖν*

ἔτι λοιπὸν ἀνα. ἡ ψαῖς ἡ μᾶς, ὡς (lego ἕως) ἐπὶ χειρὶ ἔχοντι εἰς θεὸν μετανοεῖν, ad hunc ferè modum verti debent. Consentaneum est deinceps, vt ad meliorem mentem redeamus, dum adhuc spatium habemus per pœnitentiam ad Deum nos conuertendi. Omittit autem Interpres hæc verba, ἕως ἐπὶ χειρὶ ἔχοντι, quæ tamen sunt necessaria ob id quod mox sequitur. In inferno enim nullus est qui confitetur. In Epist. ad Polycarpum, non longè ab initio, in his verbis, πῶς κατ' ἀνδρα καὶ ὁμοίως λαλεῖ θεὸς, iam ante me animaduertit Morelius veterem Interpretem legisse βοήθειαι, non ὁμοίως. Cui certè lecti. ni non inuitus subscripserim. Paulò post, in his verbis, ἔ πᾶν πνεῦμα τῆ αὐτῆ ἐμπλάσθη ἑξεπύετα, Vairlenius, τῆ αὐτῆ, in translatione omittit, quod tamen nullo modo omitti debet. Sequitur in Græco, τὴ παροξυσμὸς ἐμβροχίαις παῖσι. Quæ quidem lectio mihi magis probatur quàm ἐν βροχίαις, vt est in eo codice Parallelorum Damasceni, quem mihi vtendum dedit amplissimus Cardinalis Car. sta. Versibus aliquot interiectis, hæc verba, μεγάλη ἔστι ἀθλητὴν ἡρεσσαι καὶ νικᾶν, parum commodè reddidit Vairlenius, Magni athletæ est ferre & vincere. Ferri enim vertendum fuerat, quemadmodum etiam duo alij Interpretes (quantum ad sensum attinet) transulerunt. Hæc enim mens est Ignatii, Christianum hominem perferendis iniuriis atque contumeliis victoriam adipisci. Non longo interuallo, hæc verba, δοῦλοι μὴ αἰρείτωσαν ὑπὸ τῆ κοινῆ ἐλευθερίᾳ, ita à Morelio redduntur, Serui ne præferant à communi Domino in libertatem asseri: à Vairlenio, Non eligant à Rep. manumitti. Mihi verò sic commodiùs verti posse videntur, Serui ne in animum inducant communibus sumptibus in libertatem vindicari. Erant enim tum fortasse quidem Gentilium serui Christiani, qui importunis precibus efflagitarent, vt communibus Ecclesiæ summis, vel collatitia pecunia in libertatem assererentur. Hos igitur monet Ignatius, ne hoc oneris Ecclesiæ imponant, sed æquo potius animo teruile iugum trahant, quo Ecclesia his sufficere queat, qui ope atque auxilio magis opus habeant. Sub Epistolæ finem, in his verbis, ὡς ἀξίος ἀν ἀπαζομεν πάλαι, &c. videat Lector num legendum sit, ὡς ἀξίος ἀν. Nam hoc genus loquendi Ignatio frequens ac familiare est: illud autem nusquam alibi reperire licet. In Epist. ad Ephesios, in his Scripturæ verbis, μὴ ὁ πῖπτον ὡς ἀίσαται, liberiorum, vt opinor, vitio desideratur negatiua particula in Vairlenij versione. Sic enim habet: Num qui cadit, resurgit: pro, Num qui cadit, non resurget?

μαθεῖν καὶ παθεῖν.

RERUM ET VERBORUM, QUÆ HIS
duobus Observaationum Sacrarum libris continentur,
Index Gr. & Lat.

Οὗτο ὡς ἀεὶ ἀεὶς, hoc non caret invidia 18	Si simul Affligimur, simul & glorificabimur 19
Ἀβσολυτε παραβολας, ἔπιλυεν, dissoluere, explicare 57	Ἀγωνακτῆσας indignatione comotus 46
Ἀκἀματος θεός, Deus infatigabilis 62	Ἀγαπητῶν præclare agitur 27
ἁγίωζον παθίαςιν Ἀκῆρος, ἰδὲ καὶ κούβης, cum medicum poscant tua vulnera, si regi, illa 20	Ἀγαπητῶν ἰδὲ ὑμῶν, gratumne vobis esset 78
Ἀκῆρικτον , implacabile bellum 18	Ἀγα ancilla secularem doctrinam significat 21
τὰ Ἀκῆλασα , libidinosâ atque obscena 46	Ἀγέννητος Christus, non item ἀγέννητος 3.
Nihil tale ab ipsis Actitatum est 56	Ἀγεννησία , innascibilitas 63
Ad quem , i. cum quo comparati. Ad quos stupescunt, i. quod admirantur 58	Ἀγέννητος , infectus, increatus 57
Ἀδύχοτον , incorrupta iustitia 77	Ἀγλωπίαι ἰχθύς, pisces muti 40
τὸ ἀδύχοτον , integritas in iudicando 82	Ἀγνώμονες , vacotides homines 38
Adest , i. licet, promissum est, παρῶν 91	Ἀγχοδρος , præfocatus 76
Ἀδύχοθετο , inestatum, indispositum: minime canonicum, verum & germanum 60	Ἀγωνία , anxietas 36
Ἀδύχοθερεῖν , non curare 79	Περὶ αὐτῶν τῶν ἀγωνίαν , flagrate prælio 19
Ἀδύχοθερεῖν , liberè agere 92	Ἀθετῶσαι , inducere 18
Ἀδύχοθερεῖν ἔστι τοῖς πλημμελεῖσι, sũlque deque habere hominum scelera 60	Ἀθετῶν , frustrari, reicere 92
Ἀδύχοθερορον ἔστι τῶν ἄλλων μῆναιων, neminem mortalium interitus expertem fore 44	Aldaburius Asparis pater 68
Adiungere labi, i. ascribere labi 56	Ἀλγῶν , in dolore versari 83
Ἀδύλεχία , pia ac iucunda quædam meditatione 24	ex crasso Alimento velut fuliginosæ exhalationes 20
Ἀδύλεχίας διηγήσαντό μοι: ἐνόμοι, narraverunt mihi iniqui fabulationes 18	Alimentũ facilius, εὐμαρῆστέρα προφῆ 83
Adornauerunt eam quæ est sub celo, i. terram, εὐδοκίμασαν τὴν ὑπὸ ἔρεινου 58	Ἀλλ' ἐπάλληλοι , conglorates, aliæ super alias 74
Adulatio in Angelos non cadit 38	Ἀμαθῶς ἔχον τῶν παρεσκευασμένων, imperitus eorum rerum quas asserit 32
Ægrotantium est, vitiorum depulsionem polliceri 4	Ambidextros ac perfectos esse qui probam vitam cum pia doctrina coniungunt 22
Ἀιδῶ λαμβάνοντες , i. αἰδῶ μέτροι, reuerenti 76	Ambrosius in Arrianos 11.12
Ἀιδῶται , veretur 88	Ἡμεῖσοτε , i. διήμαρτε 89
Ἡμιστοι ποιῶ τῆ μάστιγι, tantis flagris percussus sum 76	Amita , soror, & mater, personæ sunt, quæ omni sinistra suspitione vacant 70
Ἀίνιγμα οὐ μικρὸν, non parua significatio 38	Ammianum Marcellinum cum Gregorio Nazianzeno cõsentire in his quæ de Iuliano scribit 40.41
Ἀῆριος , & Ἀῆριος 5	Amplissimum decus esse, vel tantulum ad Deum appropinquare 49
Ἀίρειπασαν , in animum inducant 96	Ἀνάστασις & ἀνάληψις 92
Ἡεσ , sustuli 84	Ἀναβρύσιν , existunt 82
Ἡεσ instar saxi cæditur 80	Ἀναδειχθῆ , existeret 87
Ἀίτια ἐλοιδύει, culpa illius est qui elegit 94	Ἀνάθεμα , quod Deo appenditur, atque consecratur 34
Ἀπίδακα ἄδῶναιον, imbecillitatem causati 55	Ἀνατῆσαι τὸν ἀθλητῶν , representare pugilem 85
	τῶν θεῶν Ἀνακῆμοι , qui Dei cultui totos se dicauerant 77
	Ἀνάχασις , reuerberatio 83

Index

Ανακλιᾶται, reuerberatur 84
Αναληφθεῖς, susceptus 94
Αναλύεται, migrat 53
Αναλαβύου ποιῶν, efficit vt consumantur 76
Ανακείσθαι, suspendi, vt donaria ea quae Deo consecrantur 34
Ανανεύειν, caput attollere, respirare 77
Ανανήσθαι, ad meliorem mentem redire 96
Αναξίως προσέειναι, indignè accedere 10
Αναπειθεῖς γυναικί, postquam vxori credidit 85
Αναπνεύειν, respirare 77
Αναπόδεικτον, quod nullo modo ostendi possit, i. probari 57
Αναρχα, principe ac moderatore carentia. ἀρχασίλευτα 84
Ὅτι ἀνατίθεται, ἀλλὰ κρεταίθεται, non appenditur, sed dependitur 34
Ταύτα τῶ διχῶ λόγῳ ἀναθεῖς, hæc cum iusta rationi ascriptisset 76
Ανασπένδεις, euertendi vi prædita 62
Ανασπέντικο νόμοι 44
ὅταν δι ἀσέβειαν ὑπὸ θεοῦ ἀνατραπῶσι, cum ob impietatem à Deo euertuntur 77
Ανατρέφόμενος ἐν τῷ ναῷ, qui in templo enutriebatur 39
Αναυδος, sine voce 76
Αναυδος, mutus 83
Αναφέρειν, renocare 57
Αναφέρειν τὸ πρὸς τὴν ἀνωτάτω τιμῶν, ad luminum honorem euehi 37
Ανασφῆλαι, conualescere. ἐκ τῆς ἀρρώστιας ἀναφέρειν 26
Ancillarum vice sunt literæ humaniores 21
Ανελεμόνως, sine misericordia 81
ἐπ' ἀνελεπίστοις ἔχειν τὸς ἐλπίδας, in desperatis rebus spem positam habentes 77
Ανεξιχνίατος, inuestigabilis 59
Ανεσιος, sine lare 81.75
Ἄγγελον ἀδουλαντῶν, multi insensatorum 58
Ανομία, vitæ exlex 95
Ανούσιος ἡγεμονία, principatus nihil veri ac solidi habens 91
Αντι᾽ ἑαυτοῦ λαλοῦμεν 49
Αντιπάχειν, contratio quodam modo affectum esse 73

Αντιπαρᾶθειν θεῷ, Deo repugnare 62
Αντιπρῆσιον, ex aduerso oppone 39
ὅπουσιν Ἀντιτυπῆς, quàm duris ac renitentibus squamis 84
Ὁμοῦ τὸ Ἀντιτυπῆς, ob renitentem duritiam 84
τῆς σφῶν ψυχῆς Ἀντίψυχα προσκομίζονται, pro animæ suæ piaculo eam offerentes 46
Αντοματῶν, ex aduerso intueri 77
Ανυπάσπος, qui est citra reprehensionem 75
Ανυπόστατος ἐργεῖα, facultas per se minime subsistens 36
Αναθεν εἰσις, repetita statio 4
Απαμύττων, mercedem accepturus 76
Ἀπαξ προσέειναι, semel tantum ad Eucharistiam accedere 10
Ἀπαράθετα, incomparabilia, ἀσύγκριτα 81
Ἀπρηθᾶ Διόρατο τὸ πρὸς αὐτὸν, arrogantia aduersus eum vitus est 78
Ἀπεγνωσμένος, deploratus 37
Ἀπειρίας πάθος 50
Ἀπεπῶν, cruditate laborans 7
Ἀπηές τι, absurdum aliquid 74
Ἀπηγές τι, ἀτοπῶν τι, absurdum aliquid & inconcinnum 74
Ἀπίθανον, non verisimile 56
Ἀπίδων, intuens 74
Ἀπλῶς, leuiter 28
Ἀπλῶς, duntaxat 39
Ἀπλῶς ἀποφάμεσθαι, sententiam temerè ferre 28
Ἀποδέξάμενος τὴν χεῖρα θεοῦ ὑμῶν εὐνοίαν, cum accepisset vestram erga Deum beneuolentiam 94.95
Ἀποδείκνυσθαι, designari 39
Ἀποδόσις, explicatio, accommodatio, reditio 57
μετὰ χαλῆς Ἀποδέσις, praclaro funere elatus 26
Ἀπεκνήθειν, abdicare 18
Ἀποκληρωτικῶς, separatim 32
Ἀποπεπῶνται τῆς οἰκείας λιξείας, propriam sedem amiserunt 46
Ὅτι Ἀπορεῖ, non destituitur 87
εἰς Ἀπολείαν ὁδηγεῖσθαι, ad infantiam redigere 32
Ἀπολείαν ἐνεποίησε, consternationem iniecit 57
Ἀποστολος admirandus 48
Ἀπεστέθη, terga vertit 85
Ἀποτακτικὸς λόγος, extrema oratio, qua quis valere aliquos iubet 34

Obseruationum.

Ἰπποπόνητος τὸ πρὸς τὸς φίλους, in amicos inuehens 83
ὁ θεὸς αὐτὸν ἠγῆτον Ἀπερλύατο, νεκρότητι θεοῦ ἑαλῶν, Deus ipsum mortalem, reddidit 61
Apprehensum, cōprehensum atque cognitum 92
Ἀρακτον, ociosum, vacuum 59
Ἀρεσδὴς πάντοις εὐταπεισίας, omnis elegantiae abundans 3
ἐξ Ἀρεσδῆς, ob negligentiam 74
Ἀρεσδὴς τὸν πόλεμον, qui bellū infert 74
de Arena resticulas necentes, ex arena funem necere, ἐν ψάμμῳ χροῖον πλέκειν, in eos, qui leuibus argumentis aliquid persuadere moliantur 58
Ἀρεσδὴς θεῷ βιοῦν 45
Ἀρετα παράθειν, prosperrimo ac beatissimo situ esse 61
Ἀρουσι, retibus 74
τὰ χαλῆς ἡμωσμένα, quæ rectè coniuncta sunt 80
Arriana propositio Eusebij 43
Arrianorum hæresis 11.12
Artium humanarum studiis nonnihil temporis impendendum 21
Ars qualibet & scientia vocabula quadam ad suum vsū sic accommodauit, vt in alienam planè significationem migrasse videantur 71
Ἄρποι τὰ μέλη διακρίνεται, integris membris esse 81
Ἄρπυιαι τὴν ἀνδρὸς Ἰσθρυλάδης, marito infidias struit 81
Ἀρχιπρατήρος πλάνης, dux erroris 84
Ἀρχόμενοι, subditi. ὑπηκοοί, οἱ ὑπὸ χεῖρας 29
οἱ Ἀρχαῖτες χειρῶν ἀδελφῶν, qui alios lacessunt, iniuriæque auctores sunt 77
Ἀσκήειν, vitam sanctam ac religiosam profiteri 71
Ἀσκηθεῖς, eruditus atque institutus 82
Ἀσκησις, quid sit 71
Ἀσηνητής, qui pietatis colendæ studio se totum mancipauit 71
Ἀσηνητής, regulæ illæ, quas Basilius Monachus sanciebat 71
Ἀσηνητικὸς βίος, pium, ac Dei cultui dicatum atque consecratum vitæ genus 71
Ἀσκληπιάδης Nouatianus episcopus 42
Ἀspar Abdaburij filius 68
Ἀσsumitur, i. ascendit 92
Ἀσύστατος βυθός, instabilis bythus, abyssus, quæ ita fingitur, vt nullo modo esse queat 55

Ἐπὶ λιμένας Ἡερολημίδης, qui in stagnis scle occupauit 40
Athenæ & Sparta, duo Græciæ oculi 21
Ἀθυμία, mæror 39.40
Ἀθυμία, imbecillitas 80
Atticus Chrylostomi successor 42
Attinet ex ipsis, i. ad ipsos attinet 92. τὸ γὰρ εἰς αὐτὸς ἦσαν.
Ἀτρεπτος, inuulneratus 74
Auarior mari 11
Auarorum vanitas 75
Auari nacti thesaurum, quanto gaudio pecunias eruant! 75
Augustinus de externis disciplinis quid sentiat 21
D. Augustini locus illustratus 48
Augustinus presbyter factus vbertim fluctat 48
Ἀυθεντία, auctoritas 77
Ἀυθαίρετον, vltro ac sponte 75
Ἀυτοκίνητον, quod à seipso mouetur 84
Ἀυτομαλεῖν, transfugere 19
Ἀυτοζωνή, ipsamet vitæ 83
Ἀξιολόγως, præclare 76
ἀπὸ Ἀξιόματος μεταπέμλασθαι, imperiose accerere 33
Ἀφαιμάτωσαν, vestib. spoliarunt 79
Ἀφείναι, absoluere 39
Ἀφελόμενοι ἐξ ἡμῶν, suffurati à nobis. 46
Ἀφωιάξεν, imperium detrectare 18
Ἀφθαρσία, incorruptibilitas 61
Ἀψωδῶς, verè 73

B.

Βάλλον μάλλον ἢ βαλλόμενος, percussiens potius quàm percussus 85
Baptizatur Barbas in nomine Patris per Filium in Spiritu sancto 23
Baptizari, βαπτίζεσθαι, φωτίζεσθαι, σφραγίζεσθαι, καθαίρεσθαι 29
Baptinum nullus eò usque differat, donec morti propinquus sit 37
Barbas, Βάρβας 23
Βασανίζεσθαι, cruciari 78
de Basilio Magno 5
Basilij lucubraciones quædam ab Erasmi censura vindicatæ 13.14
Basilij loca quædam restituta 63
Bassianus Ephesi episcopus 70
ἐκ Βάθρων, radicibus 80. ab imis fundamentis
Beatius dare quàm accipere 33

Index

D. Bernardus, τὰ θεῖα μάλλον ἔπαθεν, ἢ ἔμαθεν, vt qui non studio ac labore quaeritam, sed diuinitus infusam diuinarum rerum scientiam habuerit 63
B'ois, facultates, bona 87
Βιωτικὴ ἀρχὴ, mundanus magistratus 67
ἐνθα μὴ βλάπτεται, vbi nihil detrimenti capit 28
Βλάσφημον, id dictum impium est 61
Βληθήματα, pecudes 74
τί βούλεται, quid significat 86
Βραβύσαι τὸ μεγαλεῖον, amplitudinem conciliare, consequi 31
Βραβευτῆς δικαιοσύνης, qui iustitiam tribuit 86
Brixij error 5
C.
Celibes qui de duobus Caesariis 70
Καθαροὶ, à vitis puri 54
Καθαρῶς προσείσαι, purè sanctèque ad Eu- charistiam accedere 10
Καθημερινὴ θυσία, quotidianum sacrificium 54
Καίρια τῆς ἀθυμίας πληγὴ, atrocissimum maioris vulnus 85
Καὶρὸν ἔχοντες, spatium habemus 96
λαβοῦμεν αὐ εἰς αὐτὰ τὰ Καίρια ζημιού- ντες τὸ εὐαγγέλιον, imprudentes graui- σιμῷ εὐαγγελίῳ detrimentū inferimus 18
Κάπι, quanquam 74
Κακίαν, vituperare 39
Κακαλογεν, ignominia notare 88
Caraffa amplissimus Cardinalis 96
qui Carnem auget, spiritum impedit: qui se carni adiungit, spiritum expugnat 6
Καρτεῖν, perferre 81
Καταγέλα, deridet 84
Κατέγνωσαν ἑαυτοὺς, seipso condempna- runt
Κατάγεται πλησιώτερον τῆς ἐκκλησίας, prope ecclesiam hospitatur 26
παρ' αὐτῷ Κατήχθη, apud ipsum di- uiciatus sum 26
Καταγωνίζεσθαι, expugnat 6
Κατακείσθαι, mentis accumbere 34
Κατακλυθέντες, obruti 83
Κατακοποὶ σώματι, corporis laboribus fracti 75
Καταλαλεῖν τῷ ἀνθρώπῳ, de hominib. detrahere 79
Καταράξασθαι, fecerunt 80
Καταπροεδιδόναι, castra prodere 19
Καταπληγῶς, trepidus ac metu consterna- tus 17
Κατασαπέντες, qui computruerunt 40
Κατασκευάζειν, condere 83
τῷ Καταστέλλειν, vt in officio contingerent ceteros 81
Κατηγεῖσθαι, inter sidera relatos esse 93
Κατατροφή, exitus, finis 79
Καταχῆν, retinere 34
Κατατυχάνειν τῆς οὐκ δικαιοσύνης, fecisti vt iustitiam tuam consequerer 88
Catechumenis fas non erat mysteriis sacris interesse 27
Ἐπὶ τῶν χειρῶν Κατέχεται, manib. tenetur 53
Κατηρέα, insectatio, reprehensio 16
Κατορθωμάτων κενός, virtutibus vacuus 37
τὸ Κατόρθωμα τῆς φύσεως, naturæ laus, non virtutis humanae 29
Κατόρθωμα πολέμου, bellicus successus 55
Κατόρθωσι, contecit 33
οἱ Κατόρθωτες, qui munere suo probè fun- guntur 91
κροτοῦσθαι, praestare, efficere 16
κροτοῦσθαι, omnes virtutis numeros absol- uere 45
κροτοῦσθαι πόλεμον, bellum ex animi sen- tentia conficere 55
κροτοῦσθαι σωφροσύνην, omnes temperan- tia numeros implere.
καυτηλιασμένοι, compuncti, & quasi cauterio inulti.
κέρειν, populari, grassari 74
κενόν, vacuum, stultum & inane 56
κενός ἕσπας μηδὲν ἐπιφερόμενος, inanis quilibet, nil portans 79
κενοφωνία, verborum inanitas 82
Κείνωσε τὰ βέλη οὐ ποιητός, malus ille te- lá omnia sua effudit 74
κηδεμονία, sollicitudo 40
Cherintus 25
Christianos, imminente Hierosolymitana obsidione, diuinitus admonitos Pellam commigrasse 24
Christianorum partes esse, tam fidem suam quàm vitam rationem omnibus excutiendā ac considerandam proponere 93
Christianum hominem perferendis iniuriis atque cōtumeliis victoriam adipisci 96
Christianos ea conditione tum primū fuisse, vt cuius eos pro libidine vexare liceret 40

Observationum.

Christophorus Euagrij interpres 66.69
Χειροτόκος, Maria cur sic dicta 66
multi Christum expectant venturum, ἐμ- δύνονται, i. προσδοκῶσι 87
ἔσθ' ἡ τὰ Χειρῶν φρονεῖν ἀρχαῖοι 44
hic Christi stigmata in suo corpore circun- fert, qui seipsum ac carnem suam cruci affigit 63
Christi passionē propter beneficia plurima, actionis quodammodo rationem habere 14
Chrysostomi locus illustratus 22
Chrysostomus auri oris homo 42
Chrysostomi lucubrations quaedam ab E- rasmi censura vindicatae 13.14
Chrysostomus luculentissimè & facillimè scripsit 26
Chrysostomi quaedam emendata 36.37
Chrysostomi loca aliquot explicata 5
Chrysostomi loca aliquot indicata 53
Chrysostomum, quia Nouatianis ecclesias quasdam ademerat, Socrates & impro- uidum eum, & preposterè simplicem, & immodicè liberum, ac denique in fami- liarib. colloquiis insolentem ac fastidio- sum fuisse ait, &c. 41
Ciborum discrimen ac delectum lex verus habebat 44
Κινήματα τῶν ναρκωτικῶν, hominum tor- pore laborantium incensus 9
Clemens Alexandrinus omni doctrinā ge- nere instructus 21
Κλῆρον διέταξα, eligi 39
Clinici dicebantur, qui non nisi sub vitæ catastrophis baptizari volebant 37
Κλέπτον ἀπέει' σου, versutè reticēs, &c. 95
ἐπὶ τῷ Κοινῷ, communib. sumptib. 96
ὁ Κοινός, quilibet homo 18
Κολάζειν, cruciatu afficere 40
Κολάζειν ἕν' ἄλλου τὸ ἔσθ' ἡπίσθιν ἢ συμμι- τήσαι, quod in dictis modum excedit re- primere 19
Compuncti, καυτηλιασμένοι 57
Compunctionē habere praestat, quàm quid compunctio sit, exploratum habere 63
Conditio, pro creatione, vel re creata 55
Consentaneum est deinceps, vt ad meliōre mentem redeamus, dum adhuc spaciū habemus per pœnitentiā ad Deum con- uertendi 96
Consepeliatur cum Christo, vt & simul resurgamus & regnemus cum ipso 62
Constans, τὸ συνεστῆκός 56
Consternatio, σκορία 57
non Constat, i. absurdum est 56
Consuetudinis vis ac potentia 1
ob luxum & voluptates Contumeliosus erat, ὅτι τῇ περὶ ἑξέβειλε 78
Conuertere se ad Deum, μετανοεῖν εἰς θεόν 96
Cornarius medicus parum diligens & eru- ditus interpres 25
Κορυφὴ θεία, vel ἀθάνατος, sempiterna sublimitas 67
ἐκράτησεν αὐτῶν, ipso superauit 40
Κρείττον λογισμὸς ἀράξεων ἢ χρημάτων, satius est probarum actionum numerum subducere, quàm pecuniarum 7
Κρίνειν τοῖς δικάζουσι, litigantibus ius di- cere 81
Κέρυνην ἢ πέδι' αὐτῶν ἔμφρασις, occul- tata est ipsius sententia 160
Κρέεττος, praeditus erat 81
Carterius vir eruditissimus 70
locus à Carterio emendatus 69
Cyrensis episcopus 66.67
Cyrillus Alexandrinorum antistes 42
Κυριολογικὸς θεὸς λόγος, Deus verbum Domini vocabulo appellatum 45
D.
Δ' Ἀνόμηνοι τὸ συνεδός, conscientiaē sti- mulo vellicati 82
Damascenus de Actio 5
Damascenus ante septingentos annos vixit 14
Damasceni opinio de literis sacris & pro- fanis 21
Debitorum quinam sint bonæ fidei 16
Decipiuntur omnes, qui quod est in verbis verissimile, se putant posse discernere à veritate 92
Deditum seipsum praebere, ἐκδοτὸν ποιέ- σθαι 92
δέματα, terrores 77
δείπν' ἄληθτος γλυκὺ πρῶγαλιον, sub finem carnae dulcis est placenta 21
Deligere quæ sunt ecclesiae cum magna di- ligentia 91
Demagogum magistratibus ac primoribus & ducibus imperare 91
ἄμμοι, carnifices 93
Demiurgus, rerum omnium conditarum effector 60
δημοῦργημα Patris, Filium Eusebii dicit 43
Δημιουργία ἢ οἰκία, suimet structura. 75
Denterius Arrianus I iij 23

Index

Διον ἄντην, cum decuerit ipsam	85	Διελέγξασα, quæ coarguit	77
Descentio Saluatoris non est superflua, χε- ροδός	59	Διέξελεθην, commemorare, perexire	35
Δευσποιδος μαρία, furor indelebilis	32	Differentiores, Διεφορώτεροι, i. præstan- tiores	56
Δεύτερος πλούς	63	Dionysij Areopagitæ locus explicatus	62
Δευτερίων ἱξιδωδός, Filium secundas ho- noris partes coniecutum esse	43	Διορθοῦν, corrigere	16
Deus omnia intuetur, ac iustè vlciscitur	77	de externis Disciplinis	21
Deus eorum ratione dicitur, à quibus colit- tur	43	Difcentes discipuli	92
qui Dei verbis fidem non habet, non minùs impium esse quàm diabolum	85	Didicit ex his quæ passus est obedientiã	62
nil apud Deum magni estimatit, quod non pauper quoque dare queat	6	Diuina pati quid sit	62.63
Deum à nobis præter pias ac probas actio- nes aliquid vltra non postulare	21	Diuitiæ multos ad amentiam adigunt	79
Deus hominum scelera sùsque deçque non habet, ὅτι ἀδιεφορέη ἕπι τοῖς πλημ- μελῶσι	77	Διώκειν τὰ ἐν τῇ γῆ, terrena consecrari	40
Deum hac mente hominem à diabolo, tan- quam Ionam à ceto, absorberi permisisse, vt postea præter spem omnem salutem consecutus, ipsius nomen gloriãmq; cõ- celebret	92.93	Dixit Dominus Domino meo sede à dextris meis	47.48
Diabolus, animal quod intellectu percipi- tur	84	Dominus respectu eorum dicitur, qui ipsius dominio subiecti sunt	43
τῆ δρόσω Διεφοροχοῖ γενόμενοι, fore toti madentes	79	Dominus Dominus misit me	43
Διεγενής, planè	94	Donatus interpres Eusebij mentem interdú nò satis affecutus fuisse videtur	45.46.47
Διεκοσμήσις γονταῖ, angeli. ordo qui ani- mo & ratione intelligitur	17	Δοκίμιον, exploratio	76
Διεκεκριδιώσ	90	Δουθεώρητον, intellectu difficile	18
Διεκριέν τὴν ἐν λόγῳ πιθανὸν ὥπὸ τῆς ἀληθείας, proclue non est	92	Δουάμεις ἑρένιαι, angeli	17
Διάγνωσις τῆς διζήσε, æqui ab iniquo in- ternotio	85	Τῆς τῆ λαοῦ δυναστείας ἑπιλαβόμενοι, cùm imperium in populum arripuissent, cùmque sub suam potestatem redegef- sent	58
Διεγράψεν, obliterare	19	Ducem ac præceptorem in rebus arduis ad- hibendum esse	1
Διελλαγάς σφραγίδια πρὸς ἀλληλα, cùm mutuum fœdus fecissent	77	ὁ Δυσωπήσας, qui non credidit	85
Διελύσεων εὐπορεῖν solutionibus abundan- te	16	Δυσφημίση, ignominia notare	88
Διελύθηται præ metu dissolui		Δυσφώρετον ἔχιν κακουργίαν, eam ratio- nem habere, vt fraus ægiè deprehendi possit	19
Διεπήρησις, quaestio	80	τὰ δυσχερῆ, molestiæ & acerbitates	30
Τὸ ἐν μαχελοτήτι Διεπήρῆς beatitudinis perpetuitas	17	ἢ δὲ σιωπῶ δισωπέεται, nec silentio per- mouetur	88
Διάραι τὰ χεῖλη, labia diducere, hircere	88	ἢ μὲ δισωπήση, nisi me flectat, ac misera- tione afficiat	84
Διαφθορὰ corruptela	93		
Διαφορώτεροι, præstantiores	56		
οἱ ἕδην αὐτοῖς Διαφέροντες, qui nihil ad eos attinent, in quos nil iuris habent	80		
οἱ Διαζόντες, litigantes	81		
Διχολογία, exploitulatio	88		
Διχολογία, causificatio, defensio	88		
ἢ Δίκη, vis numinis vltrix	84		

E.

E Bionitarum hæresis	25
Ἐδρα, fundamentum	83
Ἐρη, frustra	56
Ἐιδδοποιήσαι, informasse	3
ἐν Εἰσαγωγῆς καὶ περιθροῖς τῆς τελευ- τερων, in perfectioris vitæ elementis ac vestibulis	46
Εἰσφέρειν τὰ παρ' ἑαυτῶν, ea, quæ mune- ris nostri sunt, præstare	37
πρὸς ἐμὲ Ελεγχον ἐπιποιῶτο, me coargue- bant	82
Ἐλευθεροῦσθαι, in libertatem vindicari	96
Ἐλόμνος, qui elegit	94

Observationum.

Ἐκεκένωται, effusa est & exhausta	78	Ἐγγυχεῖν, alicuius fidei committere	36
Ecclesia Romana, nulla immobilia bona possidebat	24	Ἐνδύσασθαι, contingere poterat	79
Ἐξῶ τῆς Εκκλησίας γενέσθαι, à conuentu discedere	69	ἢ δὲ τὸ κενὸν εἶναι, ἢ σκιά ἐνδύεται, neque fieri poterit, vt vacuum aut vm- bra sit	56
Ecclesiasticæ historiæ scriptor	41.42	Ἐνδύσθετον, genuinum ac canonicum	60
Ἐκάλει, excindere	39	Ἐνδύσθετον λόγον, intus conditum sermo- nem	50
Ἐκδιχομῆσαι, expecto	78	Ἐνεπιχέρητος τοῖς ἐναντίοις, aduersario- rum aggressionibus patet	18
Ἐκδοτὴν ποιέσθαι, sese totum tradere ac mancipare	92	Energumeni à mysteriis arcebantur	27
Ἐκθυμότατα, accerrimè, ac velut confertis manibus	18	Ἐνεργοί, ad opus apti	82
Ἐκμελέτητοι, absurdi & inepti	12	Ἐνοικος, domesticus	76
Ἐκπυρέσθαι, de Spiritu Sancto dicitur	47	Ἐνθήκη, merces nauibus imposta	61
Ἐκρήξαι, in apertum proferre, εἰπεῖν, Ἐ- λάλειν	74	Ἐπίστατα Ἐπιταλάτων γραφῆς, absque man- data Scripturæ	85
Ἐκτελλέω, persoluere	69	Ἐργάσθαι, comprobare	18
Ἐξέτηξα, colliquefecì, lacrymis confeci	82	Ἐπιπταῖς πικρίαν λύπης, animi acerbita- tem paris	24
Ἐκτρέφει, alit	84	Ἐπυγχεῖν εὐπέρημῶν, interpellat pro no- bis	17
Ἐκτρέφειν, exterere	81	Ἐπαμύειν, vindicare	77
τόγα εἰς αὐτοῦς ἦκον, quantum ad ipsos ar- tinet	92	Ὅτι Ἐπαμύων τῆ περιθυμία, impares ala- critati suæ facultates habens	86
Ἐμπεθέσθαι, seuerissimum	26	Ἐπεισέφρησεν, irrupit ὅδ. εἰσφρῶν, irrumpo.	
ὁ τῆς Ἐμπερονησίας, ὁ amentiam	31	διζήσας Ἐπεξέχεται, iustè vlciscitur	77
τὸς παροξυσμὸς Ἐμπεροχῆς πᾶσι	96	Ἐπίστατοι & ἀγαπηταί, contuberna- les	71
τὸ ἦμερον, mansuetudo	38	Ἐπεσφρημῆν, acclamare	94
Ἐμπαθῆς, turbulentis affectibus obnoxius	17	εἰς Ἐπήκοόν μου, vt ego exaudierim	82
Ἐμπίθεια, passiuitas. Ἐμπαθῆς, passiuus	23	Ἐπέσθη μοι, insuluit in me	81
Isacius, obsecans voluptatib. addictus.		Ἐπίστυειν, scaturire	77
τὸ μὴ Ἐμποδῶν, i. τὸ Ἐκπεδῶν γενόμενον, quod de medio sublatura est	66	οὐ δὲ τὴν φιλοφροσύνην Ἐπιγρησθήση, tu autem humanitatis laudem ac titulum tibi vendicabis	77
Ἐμπερέσθαι, veteratiorè negotiari	61	Ἐπιδάνυσθαι, sese ostentare	39
Ἐμπύσματα, excreationes	53	Ἐπιζήσαντες, superuientes	38
ἢ Ἐπὶ αὐτῆ Ἐμφρασις, ipsius sententia	60	Ἐπιληθῆς, oblitus	61
Ἐμφοροῦται, quibuslibet etiam cibus se in- gurgitant	79	οἱ τῶ Ἀβραάμ Ἐπιξενωθέντες, qui ab A- brahamo hospitio excepti sunt	47
Ἐν αὐτῷ ἐνὸς γέροντος, ἂν δὲ μὴδὲν ὄλωσ ἢ, ὄδο ἀντ' ἑδανός	22	Ἐπιφανίας dies	29
Ἐναγίστατος	45	Ἐπιφανij quædam explicata	24.25
Ἐναντιὸν αὐτῷ, coram eo	76	Ἐπιφανij aliquot loca restituta	60
Ἐνανθρώπησις τῆ Χερσοῦ, incarnatio, in- humanatio, assumpta humanitas	74	Ἐπιφανij loca quædam restituta	89
Ἐναργῆς ἔχει τὸ γένησμον, euidentem ha- bet vtilitatem	18	Ἐπιφάνιος magni nominis episcopus	71
Ἐναυλον ἔχειν, auribus infonantem habe- re	86	Ἐπιφάνιος Cyprienfis antistes, vir eruditus & pius	60
Ἐγκυλύθησθαι, pudore suffundi	40	Ἐπίπνοια	44
Ἐνέκειτο θλίξων, instabat premens	74	Ἐπιπνέσασθαι, ad perferendum laborem accommodatus	83
Ἐγκέσθαι, incumbere	75	Ἐπιπρωσις, conflagratio	94
Ἐγγυχεῖν, aggredi	36	Ἐπισκῆπτων, reprehendens	74
Ἐγγυχημα, conatus atque institutum	9	Ἐπισκῆπτειν, reprehendere	15.79
ἔταν τὰ ποιῶτα ὡσιν Ἐγγυχησμένοι, cùm talia eorum fidei commissa sint	36	Ἐπισκιάξεν, obumbrare, occultare	83
		Ἐπισκοτεῖν, obscurare	56

Index

Επιπέριχθι, vrget	1	Ευγνώμονες, qui candidi sunt	16
Επιπρασινός εννομος, legitimum imperium & gubernatio	16	Ευλογόν βδοί, consentaneum est	96
Επιπράσιν, imperare	82	Ευμαρεστέρα τροφή, alimentum facilius	83
Επιπρασινός ἀδικία, ad iniustitiam accurrere, iniustitiae fauere.	77	Eunomius Aetij notarius	5
Επιπρασινός τῶ παράγωγι, ad rem omnim celeritate contendimus	55	Ευπορούσι, possunt	61
Επιπρασινός τῶς ἄλλοις, alios naso suspendit	61	Ευρόν λόγον, nactus rationem	76
Επιφέρει, subiungit	77	Ευσεβῆ τῶν εὐσεβιστῶν, pium cum esse quicquam præclare agitur	79
Επιφέρει, scelerum pœnas	79	Ευσεβίη loca quædam emendata	144
Επιπρασινός τῶ ἡρόνου, subscellio sequente	81	Eusebij duo loca Latine reddita	47
Επιπρασινός, speculator	57	Eusebii Nicomedienensis Arrianus	112
Επιπρασινός τῶ τῶσιν, id quod antecius est appetentes	16	Eusebii Corylæi episcopus	67
Ἐδὲν τῶσιν, nihil ad rem pertinere	69	Eusebii quibusdam in locis orthodoxè sentire videntur	42.43.44
Εξαιρέσει, mutatur	49	Eusebii in Trinitatis materia cognoscenda non satis bonus doctor	48
Εξαιρέσει, erogat	76	Eutychius Constantinopolitanus Patriarcha, hæreticus confutatus à D. Gregorio	95
Ερασμος fallitur	39	Euthymius Græcus auctor, Alexij imperatoris ætate floruit	15
Ερασμι errata aliquot notata	15.16.17	Εὐθιμοῦτες, prosperis rebus vtentes	78
Ερασμος cur in multorum grauisissimorum virorum offensionem incurrit	13.14	Εὐσεβῆτες, paratiores	30
Ερασμι error	5	Examinatio cuiuslibet rei, quam neglectim trāsimiserimus, futura est, ἐξέτασις ἔσται	75
Ερασμι in Chrylostomo lapsus aliquot notantur	26.27.28	Ἐν τῶσιν τῶ παρῶσιν, ἐξαιρέσει	75
Ερασμος fatuus fatua loquitur	38.39	Εξαιρέσει, eruunt	75
Ερασμος multa patum commodè vertit	36.37.38	Εξαιρέσει, excludant	18
Ερασμι τῶσιν κτημάτων, opes amare	81	Εξαιρέσει, pertrahens	74
Ερασμι τῶσιν νοῦν, mentem figere	57	quid te Exempta iuuat spinis è pluribus vna	29
Erga, pro circa	17	Εξαιρέσει, effluxerunt	79
Eruditione mundana vtendum, non autem in ea immorandum	21	Ἐν Εξαιρέσει, qui ad virtutis habitum peruenit	83
Εσω γενόμενα, ea quæ intus fiebant	85	Εξαιρέσει τῶ οἰκείῃ σιωπῆ, à propria conscientia excedo	78
Εταίρειν, examinate	93	οἱ ἐξαιρέσει, qui mentis errore affecti sunt	39
Ετοιμασία, præparatio	16	Εξαιρέσει, examinatio	75
Euagrij historia quibusdam in locis explicata	66	Εξαιρέσει τῶσιν αὐτῶν, res ipsius examinate	81
Εὐαρίσιν Εὐαρίσιν φανήσεται, omnibus gratia videantur	94	Ἐταν Εξαιρέσειν μου ποιήσεται, cum vitam meam discusserit	81.82
Εὐάλωται, quæ facile capi possunt	75	Ex legem vitam prædicant	95
ad Eucharistiam nisi festis & solennibus diebus accedere, vitiosum est & impium	10	Εξοίρησιν, velut æstro quodam perciti sunt	79
qui ad Eucharistiam suscipiendam rarè ac frigide, nec satis antè perpuratis animis accedunt, notantur	53	Εξοίρησιν ἔχειν, potestatem habere	40
ad Eucharistiam accedendi tempus, animi puritate ac vitæ innocentia, non festorum dūtaxat solennitate metiendum est	53.54	Externæ disciplinae frequens cum Extraneis	21
Εὐκρίνηται, quæ facile se mouent	75	Extrematis fructus, ὑπερήματος καρπὸς	55
Εὐδοκίμου τῶν ἡρώων, vobis virtute florentibus	39	Εξοίρησιν, sanans	16
Eudoxius impius	43	Εξοίρησιν τῶσιν τῶσιν, ob luxum & voracitatem contumeliosus erat	78
		Εξοίρησιν, eiciebat	87

Obseruationum.

Εξαιρέσει τῶσιν ἀμαρτίας, peccata redimentes	79	Gratias Deo esse habendas, qui nos etiam inuitos ab assiduis laboribus beneficio somni recreat	7
Εφέλαση, pettrahis, allicere conaris	95	Gregorius Nazianzenus, vir summa sanctitate atque doctrina	48
Εφέλαση, pettrahere	95	Γράφοι, insolubiles nodi, perplexi atque ænigmatici sermones, quique in varios sensus accipi possunt	65
Εφοδόν, occasio	18	Γυμνάσειν τῶν λόγων quid sit	63
εἰ Εφοδὸς τις τῶ ἐξ ἀνθρώπων, si homines in me impetum aliquem fecissent	76	Γυμνιτέσει τὸ σῶμα αὐτῶν, corpus suum nudum reddit	61
Εως ἐπι, dum adhuc	96	Γυμνὸς θεὸς, i. μόνη θεότης, diuinitas nullum cruciatum admittere potest	23
F.			
FAbulationes mihi iniqui narrauerunt	38	H.	
Famem facile explere possunt, & nullo negotio cibum sumere, οὐδὲν ἔχουσι τῆσιν ἐπιπρασινός ἀναπλήρωσιν, καὶ εὐμαρῆ	75	H Abent reuelari, i. reuelatione opus habent	57
Fatuus fatua loquitur	38	Hæresis eorum, qui omnem profus eruditionem vanam esse dicebant	21
Fenitentia, καρίσιν ἀνεχόμενος	82	Hæretica hydra nihil tetrius, quæ toties secta atque truncata semper coalescit	19.20
Fenardentius, vir pius & eruditus, atque in veterum patrum lectione felicissimè versatus	60	prisca Hebræorum pietas peculiaribus quibusdam notis ineffabile Dei nomen exprimebat	17
Fidelior veritatis testis	91	Hieracite hæretici	71
Fidei veritas, vt panis, ad vitam tuendam necessaria est	21	sanctus Hierotheus res diuinas non modò didicit, sed etiam passus est	63
Fieri, i. esse, versari	57	Hodietnum diem da mihi, & crastinum capere	22
Filium propter Patrem θεοποιήσεται, Arriana propositio	43	Homines natura & appetitu ac voluntate oriuntur	84
Filium Patris συμπύργημα, Eusebii vocat, non satis orthodoxè, ὑπερήτως, ὑπερήτως	43	Homo extra Dei opem nihil est, ἀνθρώπος	76
Filius Dei naturam humanam vsque ad eò honorauit, vt ea se cōuestierit, ac omnia etiam ipsi subiecerit	53	Hominiibus piis hoc præmium est, nimirum sine molestia sunt in terra	78
Frustrari testimonia prophetarum, i. reicere, minimeque agnoscere	92	Homouisionum nomen Catholicis proboscè obiectum	11
G.			
Γεγάμενοι, parentes, οἱ πατέρες	84	Homouisionum Patris cur Filium nolunt dici Arriani	12
Γελάτωσι, sanniones	81	I.	
Genebrardus theologus eruditissimus	77	I Bas Edeffenus episcopus	70
Γέννησις & γενέσεται, Filio peculiariter tribui conlucuerunt	47	Ικανός, sufficientia	31
Γέρας τὸ μέγα, decus ingens	38	Ικανὸν καταβαλεῖν ψυχῆ, quod animum deicere queat	28
Gesneri error	6.7.10	Ικέτης, supplex	17
Gesnerus medicus in vitio depellendo hæret	29	Ικέται, supplices	83
Ἐγνωσται αὐτῶν, ei cognita est	80	Ιχθύς ἀγλαῖοι, muti pisces	40
Gnosimachi hæretici, omnis profus eruditionis infesti hostes, 21. sic dicti, quòd scientiæ bellum indixissent.		Ιδιοποιήσεται, propria suaque faciebat	86
Ἐπὶ Γεραφῆσ ἀμαρτίαι, in pictura præstantes	47	Ιερὸς, sacerdos, episcopus	70
		Ignatij epistolæ expensæ	94
		Ignis in conditione numeratur, i. inter res conditas	55

Index

de crudelitate in Naufragos 10.11
Nazianzenus quaedam ex Dionysio Arcopagita mutuatus est 35
Nεερος, hinnulus 83
Neminem mortalium inreritus expertem fore 44
Nemo eorum quæ sunt alius est opifex, quemadmodum ipsemet Deus quodam loco ait, Meum est aurum, &c. 80
Nεουργα τοῦς ανθρώπους 49
Nestorius non tam impius quam indoctus 68
τὸ Νηχιδρον, id quod natat, i. piscis 77
Nicena synodus sacrosancta 70
Nicenum symbolum in omnib. sacris conuentibus recitatum 23
Nicephori loca quaedam explicata 23
Noë ob temulentiam in crimen minimè vocatus est 50
Νοτὸν ζῶον, animal illud quod intellectu percipitur 84
Νερόμισο, in vsu atque consuetudine posita erant 46
Nouatiani impij, à Socrate θεοφιλέως dicuntur 41
Nullius 30
Nullij codex 37.38
Nullianus codex 37.38
Nullius vir clarissimus 14
Non est numerum dicere gratiarum, i. gratiarum numerus iniri nequit 58
Nysseni libellus de Virginitate O.
Oasis solitudo quaedam erat 24
Obscurare, ὀσμικτῆν, caliginem offundere 56
Ὀδῶδες, fœtidis 84
Ὀικονομῆν 90
Ὀικονομία, dispensatio, administratio. ἢ ἐνανθρώπησις τῷ χριστῷ, incarnatio, inhumanatio, assumpta humanitas 72
Oecumenij quaedam loca explicata 30.31
Offerre pro aliquo λειτουργεῖν 25
Ὀλόκληρος, totus 53
Ὀμιλία, narratio 87
Ὀμολογῆματος περὶ πάντων λόγος, ratio quæ apud omnes in confesso sit 76
de vocabulo Ὀμοουσίᾳ 11.12
Ὀμίθεος, simul Deus 83
Ὀνειδίζεω, imputare, exprobrare, accusare 57
nullius Operationis Domini sunt, i. in eorum potestate nō est quicquā operari 58
Orpionio ac bellariis similis est profana philosophia 21

Ortatius multo est τὰ θεῖα πᾶσιν ἢ μάθῃν 63
Ordo non est sine eo, qui ordinat 83
Origenes commentarij in Iob 11.12
Origenes Clementis Alexandrini discipulus 21
Origenis in Iob commentarius multis locis repurgatus 73
Ὀρμη παρούσα, præsens institutum 17
Ὀρμηται, initium sumpsit 19
Ὀροφοι κεκαλυμμένοι, culmina tecta 79
Ὀρυμαγδός, tumultus 75
Ὀσημέται πικρανόμυθος 79
Ὀσιαν, iultum prædicas 79
Ὀσιων αὐτῶν, seipsum iustificans 74
Ὀσιῶν τὸν θεόν, Deum prædicare iustū 77
Ostendere, pro probare 57
Ostensio, i. probatio 57
Ὀύβιον ὄον, vrinum ouum 92
Ὀύσιωσις, substantia materie 56
Ὀύσις, vsque aded 40
P.
Παιδευτήριον, schola 86
Πᾶς ἐπάλασεν, vt certauit 85
Παλι δρόμιση, pedem retulit 84
Pammelius, vir singulari ingenio ac summa eruditione præditus 30
Πάνθεν, vndique 81
Πάνθεν οἱ χαλοῦτες ἀγαρεύουσιν, vndique exiunt qui me vexant 81
Παρέβλεξα, contempnī 81
ἐν Παράβυσσῳ, ciam 83
Παράγειν χροσιν, locum proferre 33
Παράκρυσσας, in fraudem inducere 16
Παράμυθισται τὸ βραδυπῆτα ἴππυσι, tarditatem equorum adiumento confortari 83
Παράνωάγειν, præter ius sãsq; conuentus agere 91
Παράσινα γαλήνῃ vel παράσινα ζῆσι, hæreticis & schisma 91
τὰ παράβηθη, transgressiones 82
Παράσις, productio doloris 75
Παράσησαντο, i. διεχρήσαντο, interemerunt 94
Παράσησα, admonet 79
Πάρεσι, i. ἕξει 91
Παράσις γὰρ ὁ κείνο, minimè necessarium illud erat 38
Παράσις, protrahere 20
Παράσις, veteratoriè negotiari 61
Παράσις, peritisse 13
Πάρερον ἴδω, obiter quidem 46.47
Παράσις εἰς ἀπείραν, ad infantiam redigere 32
Παράση

Observationum.

παράσητε μοι, adeste mihi 39
τὰ παρὰ τὴν ἰδέαν, quæ promptè in mentem veniunt 34
τὸ παρὰ τὴν ἰδέαν, quod in mentem venit 80
παρὰ τὴν ἰδέαν εἰς τὴν ἀτίαν, liberius causam mali exponere 77
Paruum ouum, ὄβιον ὄον 92
πᾶν τὸ παρὰ τὴν ἰδέαν, quicquid neglectim transmittitur 75
πάντων κρατεῖν, omnib. imperare 77
πᾶς ἄνθρωπος τὸ θεῖον ἀνακείμυθος, quisquis se totum Deo consecrauit 73.74
Passivitas vitæ quid significet 23
Passui discipuli, passiva religio 23
Passim, πᾶσι 23
πάσιν τὰ θεῖα, quid sit 62.63
ἐπάθεν τὸν ψυχῆν, commoti sunt 30
ἐπᾶθεν ὁ βασιλεύς, quod Basiliid accidit 57
παθῆν τὰ θεῖα dicitur, qui vitæ sanctitatem ad doctrinam adiungit 63
πατήσαντες, calcantes 79
τὸ παθος τῆς φύσεως, naturæ perpeffio & affectus 87
hoc Patimur nos, i. hoc nobis vsu venit 58
Patriarcha Hierosolymitanus 25
παύεσθαι, desinere 75
Paulinus vir sanctissimus, & eximia quadam eruditione præditus 11
πειρασμοὺς ὑπομένειν, δεινὸν καὶ ἰσχυρὸν κατὰ βαλεῖν ψυχῆν, tentationes perpeti, graue per se est, atque eiusmodi, vt animum deicere queat 28
πειραστήρια, tentationes 78
πρωθόλαια, excæcari, luce orbari 39
Pella vrbs Decapoleos 24
Perexire, commemorare, διεξελθεῖν 55
περιεδομένα, vndique canimus 86. circumloquamus.
περιαντὸς τις, iactator quispiam 82
νεκρότητι περιβαλεῖν, mortalitate conuēlire 61
περιβαλεῖν δίκην ἀκουσι, iustum retib. implicare 74
περιλέχασθαι φωνῆς, retinere vocem 18
περιμάχων τὸ ἀράγμα, res quæ magna contentione expetitur 39
Perionius in multis lapsus est, vir alioqui doctissimus 94
Perionius, vir eruditissimus, cui plurimum sanè debent literati omnes, qui multos Græcos auctores in Latinam linguam elegantissimè conuertit 73
Perionius vir optimus, qui scriptis suis Galliam illustrauit, theologorumquæ ordini summo semper ornamento fuit 73
in Perionio Græcæ linguæ cognitio, maiorque etiam aliquanto diligentia à plebilque viris summa doctrina præditis desideratur 73
Ὀμπεύσις, ex superfluo 57
Ὀμπεύσις, superuacua 93
Ὀμπεύσις χροσθός, superuacaneus defensus 2
Ὀμπεύσις, eluimus 55
Ὀμπεύσις θεοῦ, id omne quod in Dei essentia consideratur 90
Perseuerantia, ἢ ἀσφαμονή, permanentia, perennitas 58
Philosophia, heca est 21
Philosophari quāto est maius, tanto etiam difficilius, nec eiusmodi conatus & institutum est cuiuslibet 8.9
εὐθείως πτωρῶσιν, protinus vendi. 24
Pij etiam in hac vita, summa cum iucunditate ac tranquillitate viuunt 22
πλοία, nauigia 4
πότος πλεονάσις, immoderata potatio 6
de Pœnitentia eradicare, mutata sententia 56
Pœnitentes à mysterijs arcebantur 27
Si millies lapsus Pœnitentiam egeris, in Ecclesiam ingredi 42
ἀπόδειξιν ποιῆσαι, probare 76
τὸ τῆς πολιτείας λόγος, quod ad vitæ rationem attinet 80
ὡς τὰ πολλά, vt plurimum, ὡς ἔστι τὸ πλεῖστον 84
Polymorphus, Theodotij liber, quo hæreticarum fabularum compendium continetur 2
Pontacus in sua Chronologia quid dicat 5.
πορμῆια, portus 4
Polidonius D. Augustini familiaritate atque contubernio per diu vsus est 48
Postremitatis demiurgus 55
obliuionis poculum Potata est, i. obliuionis poculo 58
τῆς λήθης ποτήριον ἐπιπόση, obliuionis poculo potata est 58
Prædestinatorum gratia, extremā coflagrationem differri 94
Κ

Index

πραγμαται, negotia 81
 Praestat habere compunctionem, quam
 quid compunctio sit, exploratum habere
 63
 Praestantiora esse nobis ipsis quae nostra
 causa facta sunt 40
 Praeterquam oportet, colligunt, *πρὸς*
νάγισσι 91
 Πραώς ἀνεγείδωρος, leniter ferens 82
 Πρασεύειν, asserere, affirmare 32
 Πρασεύειν φωνῶν, fieri ac summo honore
 prosequi 19
 Priscus rhetor 67
 Προβέλλειν de Spiritu Sancto dicitur 47
 Προβέλλειν, emittere sine producere 47.
 de Patre dicitur.
 τὸ Προβέλλειν, quod produxit: τὸ *πρὸς*
βέλλειν, quod productum est 47
 Προβέλλειν μέγιστος ποσούτων ὄγκων πλούτων,
 ornatus tanta rerum abundantia 74
 Προβέλλειν βιβλίων εὐσεβείας, praes-
 truens pietatis gradum 46
 Προβόλιον ἀγνοίας ἀποφάνεσθαι, scetum
 ab ignorantia productum proferre 58
 Profanae philosophiae utilitas 21
 Propositum auctoris 17
 Προδόσις, proditrix 18
 Προδίδναι, prodere 86
 Προειστικὸν ὑμῶν, vobis praesidio eram
 32
 Πρόθεσις ac voluntas 81
 ἢ Πρόθεσις, animi propositum 86
 Προθυμία, animi alacritas 86
 Πρόληψις, anticipata opinio 54
 Πρὸς τὸ ὑπερέχειν, aduersus praestantiores
 19
 Προσέσθαι ἀπλῶς, leuiter suscipere 28
 Προσέσθαι, perspexissent 81
 Προσέχειν, animum attendere 81
 Προσγινεταί, oritur 80
 Προσιέναι καθαρώς, purè, sanctè accede-
 re 10
 Προσκομίζεσθαι, offerre 46
 Προσπορεύειν ἀρχαίῳ, probrum sibi con-
 ciliare 32
 Πρόσρησις, saluatio 2
 προσφέρειν, ἢ λειτεργεῖν, offerre 25
 προσφθείροντο αὐτῷ, perniciosè cum eo
 versabantur 26
 προσφιλῶν ὑμῶν, vobiscum contem-
 dens 80
 προσφορικὸς λόγος, emissibile verbum 56.
 emissionis verbum, prolatiuum ver-
 bum.
 προσφορῶς, aptè 85

οἷς προσποιησάντες ἔδει, καὶ ἀμείμιξον
 τες ἦν, quae cum lotio perfudissent,
 simulque puluerem miscuissent 26
 Prouidentiam habere, ἢ curam gerere 93
 προσφύειν, prolatio 75
 ἵνα αὐτοῖς προσφύειν, vt ipsis hoc pro-
 sperè succedat 61
 τὰ προσήκοντα, quae sunt perspicua, ac velut
 ob oculos posita 34
 Psalterium qui nesciret, in sacrum ordinem
 nemo accersebatur 23
 πρῶτον, stupore afficere 76
 Purificationis festum, luminum festum.
 30
 πυροί, inflammat 83

Quadragesimae tempus affue-
 rit, quocumque tandem
 statu quispiam fuerit, Sacramenta per-
 cipit 53
 Quotidianum sacrificium non frustra cele-
 bratur 54

R

Reprehensioni acquiescebam, ἔσπερον
 τὸν ἔλεγχον 82
 Resoluere, ἐπιθλιῶμαι 69
 Resurrectio vna est, à calamitate liberatio,
 altera communis 85
 ῥηξαι φωνῶν, vocem mittere 88
 ῥηξαι λόγον, sermonem emittere 82
 Romanorum Pontificum potentiam So-
 crates exagitat 42
 Rupella 10

S

Sacerdotium qui concupiscit, ex aduerso
 ponat criminationes 39
 Saluatoris doctrina per se perfecta est 21
 Σαμουὴλ ἀνατρεφόμενος ἐν τῷ ναῷ, qui
 in templo enutriebatur 39
 Sapiens dominabitur astris 13
 Satietas petulantiam parit 81
 Scelera nondum orta prohibere, potius ea
 docere est, quam prohibere 70
 Schismaticos omnes Deo odio esse certum
 est 41
 Σκιά εὐμεγαλοῦσα ῥανύειν, vmbra robo-
 ris afferendi potestate praedita 31
 Scythopolitana vrbs 25
 σεμνοτάτη, grauissima, pudicissima 77

Obseruationum.

Serenilla sic dicta appositè, quòd ad tran-
 quillum vitae genus, calcaus seculi flucti-
 bus, se contulisset 33
 Serui ne in animum inducant communib.
 sumptib. in libertatem vindicari 96
 Serui improbi ne simus 10
 Sexcenti, innumerati 53
 Simeon Metaphrasta 10
 Sistere errorem & crescere, ἢ consistere &
 emergere 56
 Socrates Ecclesiasticae historiae scriptor 41.
 Nouatianus haereticus.
 Socrates apertè Nouatianum se esse prae-
 dicat 42
 Socratis dictum in Orthodoxos contume-
 liosum 41
 Socrates in Attico laudando nimium effu-
 sus fuit, in Chrysolomo vero, nimium
 parcus ac malignus 42
 Solem & lunam nauigia esse 4
 Solidos annuos ducentos in victum Bassia-
 nus ab ecclesia Ephesina accipiebat 70
 vt cognoscant te Solum Deum verum 44
 Somniores, ἐνυπνιασταί, qui somnio-
 rum spectra, prophetias vocant 2
 τῆς κοινῆς φύσεως Σπάσαιτες, commu-
 nem naturam miserantes 76
 Σπεύδω, properamus 55
 Spirituales conditiones, ἢ creaturae 55
 Spitalia nulli obscurare possunt, ἢ nulli
 caliginem offundere possunt 56
 Spiritus Sanctus non solet semper seipsum
 praedicare atque commendare 60
 Σταθείσα ὑπερέχειν ἕτι τέλει 94
 Στεφανίτης, victor 87
 Sterilis misericordia digna est, φειδύς, ἢ
 ἐλείψ 80
 ἔσπερον τὸν ἔλεγχον, reprehensioni ac-
 quiescebam 82
 Substant, ὑφίσταται 92
 Substantia materiae, ἢ procreatio materiae
 56
 ex Superfluo, ἐκ περιουσίας, ἐκ περισθῆ
 57
 Superuacua descensio, περιουσία 93
 Superuientes, ὑπερβαίνοντες 38
 Suscipere, ἀπολαβεῖν 52
 τὸ συζηεῖν, quid significet 8
 οἱ συμβουλευθέντες, ἢ quibus consilium da-
 tur 32
 συμπάθεια, naturae consensio 87. condo-
 lentia.
 συμπίστα λιγῶν ἐποιοῦτο, latronum
 more conuiuia celebrabant 79
 συμπιόματα, castus 75

χρῆσις συμφωνεῖται, de Christo pacta in-
 euntur 66
 συναγωγή, collectio 79
 συναγεν, plebem rei sacrae causa in eccle-
 siam cogere 72. ad communionem ad-
 mittere.
 τὰς συναγωγὰς ποιῆσαι, conuentus a-
 gere 72
 εἰς συναΐσθησιν ἄγει τὴν φύσιν τοῦ θεοῦ,
 naturam eò ducit, vt Deum persentiscat
 75
 τὸ συνειδὸς, ἢ συνειδήσις, conscientia
 39
 συνειδότης καρποῦ, cum munda sit con-
 scientia 76
 συνέστατοι, quænam erant 70. alienae,
 subintroductae contubernales.
 συνείσαξις, contubernium, cohabitatio
 71
 ὅτι τὸ συνεκτικὸν ἦκε, ad id quod prae-
 cipuum erat, se contulit 76
 συνεκτικώτατος λόγος, primaria ac gene-
 ralis ratio 76
 συνεκτικώτατα, maximè continentia 57.
 praecipua ac maximi ponderis.
 συνεσθαι, credibile, acceptabile & con-
 stans 56
 συνεξισταί σοι, tibi optabit, vota faciet
 vt diues sis 86
 τὰ συνέχοντα, quae praecipua sunt maximè
 que momenti 30
 συνίσταται, cohaerere, vel confirmari
 47
 σώνεια, cogitavi, intellexi 86
 συνίσταται, sistere, consistere & emerge-
 re 56
 σώνοις, qui in aliqua cogitatione defixus
 est 83
 οἱ σώνοις, amici & familiares 19
 σωματικῆς, quidnam significet 34-35
 σωματικῆς ἡλυσθῆναι, in ultimo digressu
 lamentari 35
 σωματικῶς πρὸς τὸ ἀδελφικὸν σωματικῶς
 σιν, adhortationes fomentaque alia de
 industria adhibent 86
 σωματικῶς τὰς ἐκκλησίας, ecclesias
 extremum salutat, ecclesiis vale dicit
 34
 σωματικῶς τὸ ὑποσχεθῆναι, extremam sa-
 lutem dico episcopo 95. extremum vale.
 σωματικῶς αὐτῷ, ei prodest 79
 σωματικῶς, adiumentum 18
 σωματικῶς, compendium 92
 τὰ χατὰ συνόμνη, res humiles & abiectae
 31

Index

οἱ χεῖροι Συρόβουοι, qui humi voluntantur, ac terrenis rebz addicti sunt	31	detrimento conuelli nequeunt	18
ἄσχημον, i. σημεῖον	95	οὐ πᾶν Γράμμα τῆ αὐτῆ ἐμπλάσσει θεοπέπειται	96
Σύρασην ἑαυτῶ ποιῆσαι, seipsum prædicare atque commendare	60	ὅτι τῆ Γρυφῆ, ob luxum & voluptates	78
τῶ Συστηματικῆ, composita	17	Turpe & flagitiosum est eum laudare, cuius nomen ob impiæ crudelitatis plenam hæresim in infamia versatur, semperque versabitur	42
Συγκειώσαι, contineri, conferuari	80	ὡς ἔτυχε, prout euenit	56
Συγχεσις, affectio	81	Typographorum incuria	53
Συγχεσις ἡ τῶς τῶς παῖδας, affectio erga liberos	74	Typographorum negligentia sæda errata irrepere solent	38
Συγματίζουσι, conformant	86		
οἱ τὸ σῶφρον ἐπεγνακότες, qui se coërcere nouerunt	31		
οἱ σῶφρονες ἄνθρωποι, homines pudici	46		
ἑσωφρόνησε, prudentiores reddidit, castigauit	40		
Σωφρονίζεσθαι, meliorem ac prudentiorem fieri	37		
	T.		
ΤΑΞΙΣ, ordo	83		
Τεταγμένως ἐσθίειν, compositè atque ordinatè comedere	83		
Τέλειον, prorsus. τελείως, ωματελῶς	28		
Terra, multa secum debita trahit	9		
Ἰανατηφόροι, pestiferi	82		
μη Θανατοῦ, ne interiret	94		
Τὰ ἴα παρχειν, i. θεοδίδακτον εἶναι	63		
Θεραπεῖα, curatio plagæ	85		
Θεοδίδακτον εἶναι, quid sit	63		
Theodoriti loca quædam emendata	90		
Theodoriti loca aliquot emendata & illustrata	2.3.4		
Theodoritus Cyrensis episcopus	66		
Theodoritus in Polymorpho loca quædam ex Attico, vt erudito atque orthodoxo citat	42		
Theodoritus in libro de quæstionib. Scriptura, multis in locis correctus	49		
Theodori lectorea collectanea	23		
τὸν ἐν νεκροῖς Θεολογῆν, eum, qui mortem obierat, Deum asserere ac prædicare	46		
Theopaschitz Seueriani	24		
Θεοποιεῖσθαι, Deum effici	43		
Θεὸς ἀνώπιος, Deus est sine culpa	94		
Theoderichus Apher	23		
Θρόνος, subsellium	81		
Θρυλληθήσομαι, paterem omnium sermōni	82		
Θρύπτεται, frangitur	84		
Τιμῆτες σιωπῆ τὸ πάθος, taciturnitate honorantes miseriam	83		
Τοπικῶς ἐπιλάινειν	44		
Τόπισμα θεοσεβῆς	44		
Traditiones, quæ sine certissimo euangelij			

Observationum.

Υπερβαλλόντως, maiorem in modum	80	Φιλόνομος, qui magna contendendi libidine flagrat	78
Υπερβολὴ τῶν ἀγῶνων, incredibilia certamina	86	φοβεῖν, perterrefacere	80
Υπερῶν ἐν πμῆ, honore præstantior	47	ἐν φοβητέω μόνον, τὸ φοβητέω θεοῦ ἢ πλείον, vnum hoc timeamus, ne quid amplius quàm Deum timeamus	20
τὸ Υπερήκουον, subiecti	18	Φοβερός οὗκ ἐν τῶ Τιμωρέσθαι, ἀλλ' ἐν τῶ τιμωρήσασθαι, formidabilis erat non pœnam inferendo, sed duntaxat minando	67
Υπερήκου Patris, Filium dicit Eusebius, ὑπερήκου	43	Φονῶν, cædi inhiare	30
Υποδομῶν ὑποπόσεως, iis qui subiectione opus habent	16	Φονῶντες, cædem anhelantes	40
τῶς τῶς Υποκειμένης συμφορῆς, ad præsentem meam calamitates	78	Φορῆ τῶ τῶ ἀνθρώπων τερσοφορῆ λῶρου, latio prolariui hominum verbi	56
Υποκρούσας, qui dixit obiciendo	82	Φορπὸς εἰμὶ φθεγγόμενος, grauis ac molestus sum loquens	78
ὁ Υποκρούσας, qui interpellauit, & quasiuit	8	Φορταῖ εὐχῶν, tremendæ preces	27
Υπολαβῆν, i. ἐκ ἀφροδῆς ἀποκρίνεσθαι, interfari s. suscipere		Φρόνες, prudentia	84
Υποληφθῆς δὲ τετυτῶν ὑπο τῶν συγγενῶν, existimantib. autem ipsius cognatis eum iam iamque moriturum	26	ἐφρένωσε, sapientem reddidit	81
Υπάλειν, absolueret, dissolueret, explicare	57	ἐφρένωσε, solertia donauit	84
Υποδύει, sustinet, resistit	84	Φρογῆν, sentire	46
Υπόσεσις, sedimentum, pondus illud quod naui imponi soler, ne ob leuitatem subuertatur	61	τὰ ἴσα φρόνησον, eodem affectu præditus esto	86
Υποσολῆ, contractio	45	Φῶτα ἅγια, sancta lumina, Eiphanix dies	30
Υπεπθῆμι εἰμαυτῶ, mihi proponebam	82	Φωτισμός, baptisimus. βάπτισμα	29
ὑποχάλκον sonare	43	Φωτισίαι, baptizari	61
ὑπερήματος καρπὸς, extremitatis fructus	55	τῶς οὗς Κεχλίωσιν, ad quod stupescūt	58
ὑπερήματος καρπὸν ἀποφάμεσθαι, labis fructum pronuntiare	82	Χειροτονεῖσθαι, designari	39
ὑφίστανται, sustinent	92	Χειρώσεσθαι κήτος, cetæ subigere	75
ὑφορεται, veretur	80	Χλευασία, luggillatio	40
Φανηπῶν, ostentabundus	82	Χλευάζειν, scommatis incescere	46
Φαῦλα, contemptibilia	76	Χολῶ θεῶ, indignatione Dei	81
Φαυλίζειν, vilipendere	79	ὁ γούς πολλὰ φέρει τὰ ὀφλήματα, terra multa secum debita trahit	9
Φειδύς, i. ἐλέους	80	Χρέας χαλδύσης, necessitate compulsus	39
Φέρε εἰπεῖν, verbi gratia	77	Χρεωστούμενον ὀφλημα, debitum conditionis humanæ	69
Φερανύμως ἐλέγετο, apto nomine appellabatur, re præstabat id quod nuncupabatur	32	Χρησιν αὐτοῖς Ἀρχαῖς ἐπάγει, locum ipsi Arati producit	33
Φεῖ τῶν φθασάντων, de præcedentibus culpis	82	Χρόνω, i. βραδέως, tardè	80
ἐφθῆ αὐτῶς κρατητέω, ipse prius victus captiue est	74	Ἄφ' ἑπιφῶν Χωρεῖν, manus inter se conterere	47
Φθονηθεῖς, μὴ φθονήσης	7	δὶ ὁρῶν ψεύσιν, propter horarum mendacium	13
Φιλαρχικῶτες, ambitiosi	8	Ψεῖς ὀδύδραμαῖσαι, mica transuersim in fauces incidens	6
Φιλοκοσμοί, mundi amantes	16	Ψοφοδής, mcticulosus	80
		Ψυχῶθεις, animatus	77
		Ωρεῖν ποιεῖσθαι, curam gerere	32

FINIS.

K iij

ERRATA OPERARVM IN S. ISID.

Epistolis Graecis.

Agina 6. lineae 17. φειωθέντα, pro, φερων. pag. 7. li. 23. υματέσαν. Ibid. li. 24. διορθοίμα-
νος. lb. l. antep. συζητήσας. p. 8. l. 28. Εί δέχαται. p. 9. l. 3. ορφως. lb. l. 13. πο, τι. lb. l. 25.
ωει. ενος. p. 10. l. 31. γιωθι. p. 11. l. 25. μαθέτα. 13. l. 15. γανηταις. lb. l. 28. Σποτιμνεαζ. p. 14. l.
15. αχμαλωτου. lb. l. 17. χριμλω. lb. p. 15. l. 15. Είργων. p. 17. l. 22. νεων, vel γαδον. p. 18. l. 30. εις
εργασιαν. p. 19. l. 26. ουδδ βουλεται, pro, βεβ. p. 20. l. 4. α fi. fi. επ. p. 21. l. 27. σωπμωος. p. 22.
l. 8. βτικαλλω. p. 25. l. 18. κειαζ. p. 26. l. 1. ονομαζει. lb. l. 20. σωπεια. p. 27. l. 3. βασαιου. lb. l.
40. εξανηλασεν. p. 30. l. 33. αρραφοος. p. 31. l. 1. ημπαχετο. lb. l. 34. μιπω. p. 32. l. 1. τυχειν. p. 34.
l. 8. Εν Γαλαα. p. 36. l. 8. φερως. lb. l. 21. κλυδωνος. lb. l. 22. ακυμονα. lb. l. 31. Graeca e margine
sic lege. Ει παρξας ο φαρισαιος ε σκαυχασατο, χετικριθη, οπι σκαυχετο, συ τι. &c. p. 37.
l. 19. ρεσισαπηλους. p. 41. l. 16. περξας. p. 47. l. 11. εχατης ημερξας. p. 50. l. 4. η πικτας ημδρξεις
ρξεις. p. 53. l. 14. ιδη. p. 54. l. 7. Διχανοι. & l. 8. παπειωσιν. lb. l. 5. α fi. δρωτας, vel δρωιαι.
p. 55. l. 27. τον, pro, τιω. lb. l. 4. α fi. ουχηρασε. p. 56. l. 4. αδη. lb. l. 12. ραθυμεις. p. 57. l. 7. ασσ-
εα. lb. l. 20. εωπρος τις. lb. l. 34. το μδω παρτων εμ εξεπλ. p. 58. l. vlt. σκαυθε. p. 59. l. 26. δαι-
μονας σκα βαλλωντας. lb. l. 32. υθην αυ τοις. p. 60. l. 14. ευδουμεις. lb. l. 15. εναβρωμοδους. ead.
l. αρετη. p. 61. l. 12. ειαω. lb. l. 18. η τδ οίκου. lb. l. 19. στυχοτες. p. 62. l. 3. Αγυπτος. lb. l. 29.
υδρξ. & l. 30. υμιν. p. 63. l. 13. παρ ετερον ορον απαιτει. lb. l. 8. αληθεις. p. 64. l. 21. υπαρχη.
p. 65. l. 10. σ vacat, quia praecedit. aut δδ legendum. lb. l. 11. τξδρωτων. lb. l. 22. φουδρος. p.
67. l. 3. αυ τξδ. pro αυ τδ. lb. l. antep. πολμηρας. p. 68. l. 2. ορα. lb. l. 26. η μεταξ. lb. l. vlt. αβρο-
περξ. p. 70. l. 1. εστμ. lb. l. 7. Σπολιυτε. p. 72. l. 28. ηδωασο. lb. l. 29. παρ οδο υδρωις. ead. l.
(αυτων. p. 73. l. 1. α γνοι. p. 78. l. 23. ενος. lb. l. 30. nisi παιδεων. pro, πεπξσμαι. legas, claudi-
cat oratio. p. 79. l. 15. ιερατεια. lb. l. 25. τδ ρεισου. p. 81. l. 5. χεταυθα. p. 81. l. 2. εδξαμεθα. p.
85. l. 19. ita distingue. ει δδ χηδ άλλως ηταις, οπω. Διακριται ζω τας, &c. p. 88. l. 12. τιω πα-
τηδα χεταλιτων. p. 89. l. 14. βασαιου. lb. l. 11. συμμοειας. pro, τιμωειας. vt inf. p. 13. l. 7. p.
91. l. 3. ευσεβειας. lb. l. 27. δυσεζαγγελτος. p. 92. l. 9. παρ η ενωση. p. 98. l. 23. ο μδω. p. 99. l. 25. σ-
ταυθα. p. 100. l. 3. ρεημασι. pro, ρχη. lb. l. 26. in margine, μεθι. p. 101. l. 32. ηεροφης. p. 102. l.
32. σαρθνια. p. 108. l. 4. α fi. οπε ρεοπος ουχ ηλικια εχτηηα, &c. p. 111. l. 8. αυ τιω, pro, αυ-
τη. p. 113. l. 26. αυ τξδ posterior vacat. nisi αυθις, i. denuo, legas. p. 115. l. 26. η ευχαρειας. p. 116. l.
30. οργυλω. p. 120. l. 27. χμοδμοι εν ταις ρξ. σιν υμδρξ. D. Bill. legisse videtur. p. 121. l. 16. υπα-
ρα. p. 122. l. antep. χεταλωσους. p. 133. l. 2. μεγα λοφρονετατος. lb. l. 34. ραδίου. p. 135. l. 16.
Δαβιδ. p. 139. l. 3. φασι. lb. l. 5. οί γαρ. p. 141. l. 10. ηγηρθαι. p. 142. l. 10. τξδ τον, vel, αυ τον. lb. l.
28. χεκοφορος. lb. l. 29. τον, pro, τιω. p. 144. l. 25. εστ. p. 147. l. 1. ειτι Ιησους. p. 149. l. 3. καισωνι.
p. 151. l. 5. α fi. γινεσται. p. 154. l. 7. τιω εν Ιερξσ. p. 155. l. 11. εξωθησι. lb. l. 21. πολεμοις. lb. l. 38.
αχετοι. p. 160. l. 3. α fi. μύλωνα. p. 63. l. 4. παλοροι. p. 166. l. 6. α fi. ιδια χηδ δημοσιε. D. Bill.
lb. l. 3. α fi. βτικαλλω, vel βτικαλλω, diuisim. p. 168. l. 26. αταξιας legisse videtur D. Bill. pro,
ευσξιας. p. 180. l. 4. α fi. σκαυ. p. 185. l. 8. α fi. διολια. p. 186. l. 12. ρουδτι. p. 187. l. 23. ποσαιτη
αυτω παρ οδω. p. 188. l. 5. ηλωου. lb. l. 8. α fi. γιωθησαντων. p. 190. l. 5. λυμηνά μδρους. p. 192. l.
1. κινδυνωει. p. 194. l. 30. σικλις. p. 195. l. 6. πινες. p. 197. l. 12. κοσμικων. p. 198. l. 8. πιαλα. p.
203. l. 3. ηδρξ. lb. l. 5. ημιν. lb. l. 6. σεις. p. 205. l. 8. γαγενη μδρων. lb. l. 9. συρραωειν. p. 206.
l. pen. ευδωδρον. p. 210. l. 7. α fi. τω γαρ. p. 212. l. 11. ετραπι. p. 213. l. 23. σφρονοι. p. 214. l. 2.
εδοκ. p. 215. l. 13. τιω, pro, τον. p. 218. l. 4. εις, pro, ρξ. p. 221. l. 8. α fi. τε ελαγον. D. Bill. pro, τον ε-
λαγον. p. 223. l. 3. αλλ σκαυτη. lb. l. 7. σκαυτη. lb. l. antep. ηπειλα. p. 225. l. vlt. παθων. ead.
l. εν παρειας. pro, ελαειας. D. Bill. p. 226. l. 4. αυ του. p. 228. l. 16. delecti, quae respondeant
his D. Billij verbis, (promulgari debuisse dicat, illud sciat, ea quae, &c.) Haec igitur aut si-
milis sunt Graeco contextui addenda, ιτω δδ, οπι τα εν τοις βασιλεις γινωμια, &c.
vel consulendum D. Bill. Archetypum. lb. l. 19. ισως. lb. l. 32. ομολογη μδων τιω τξδ Σπο-
ρωι λυσι, D. Bill. lb. l. 4. α fi. πεπεισται. p. 231. l. 19. τιω. lb. l. 23. νεομια. p. 234. l. 1. πεις μδω.
lb. l. 29. ρατερω. lb. l. 33. ανωητας. p. 235. l. 4. α fi. χεθηται. p. 236. l. 3. γλωηαι εθιζειν. p. 238. l. 5.
α fi. ημρισηται. p. 239. l. 4. παρρημδω. lb. l. 11. τξδ. lb. l. 16. πεπεισθ. lb. l. 32. αλλ η ραυα.
p. 240. l. 3. α fi. ουδεν δδ. p. 241. l. 3. εχοι. lb. l. 5. α fi. ρεσπον. lb. l. 26. Διγ μασδμδω. p. 242.
9. α fi. παρταπει. p. 243. l. 2. αυ τιω. lb. l. 22. ουδενι. lb. l. 31. συρραωειν. p. 244. l. 26. εσρ, pro,
χρξ. lb. l. 29. αυ τας. p. 245. l. 32. αλλ ακοιμητοις τοις. p. 246. l. 2. ρεξει. lb. l. 24. ε Πηλξσ.
lb. l. 6. α fi. εια. p. 247. l. 18. βλεποντα σημια τα χριλλξς. lb. l. 5. α fi. αυ τξδ. p. 248. l. 2. αυ τον.

p. 250. l. 9. χειροτονησαι τον σδξ. p. 253. l. 6. transp. μδω γαρ. p. 255. l. 9. τον πονηρον. lb. l. 12. δυ-
ταστον. p. 256. l. 8. α fi. ο δδ. pro, ουδδ. p. 257. l. 2. ως παντα πικρα. D. Bill. pro, ω παντα μικρα.
lb. l. 15. η δε ηματερα. pro, η δε ημδρξ. p. 283. l. 6. α fi. τοις παρελξ. p. 284. l. 1. το αυ της. lb. l. 8.
μιδ' εχεν ρεειω. lb. l. 18. αλλ αυτους χετρυχοντες νομους φουσας legisse videtur D. Bill.
p. 285. l. 3. ποισηται. p. 329. l. 11. η fi. κινδυνωειτε. p. 483. l. 9. γιωσιμα χησιν. p. 537. l. 10. εδων-
τος. p. 558. l. 8. φρονησιν. p. 590. l. 10. τδ σμιλλξς. p. 594. l. 19. post διχξζοιτος, hec, vt ex D. Bill.
versione patet, addenda videntur, τδ τξ ρεειω ο θεος. p. 639. l. 9. φειλοντι. p. 660. l. 19. χε-
λων εναιεταξς. vel χεκαω ενερα. p. 652. l. 6. α fi. τιμωειας. p. 653. l. 13. ex D. Bill. versione
sic emenda: Ιουδαιοι. οδδ ταυτη τη χεταξιασθ ανθεμα ενιμα επεποη vel παρρηιτο, εδω
Ιδδαιοι παντες, &c.

ERRATA OPERARVM IN LATINA

Tralatione Epistolar. Isidori.

Agina 11. lin. 18. multorum animis. p. 12. l. 22. aliis, pro, alios. lb. l. 10. virtutē, pro, verit.
lb. l. 32. sempiternum. p. 13. l. 32. num, pro, nam. p. 24. l. 5. α fi. commiseratur. p. 27. l. 14.
maior, pro, mater. p. 33. pro, 38. reponenda. l. 27. institutione. p. 57. l. 11. α fi. qui, pro, cui. p. 61.
l. 33. neficiens, at omnia videns. p. 69. l. 9. omnibus, pro, omnēs. lb. l. 4. α fi. minimēque. p. 77.
l. 27. quidem. p. 80. l. 20. accendes, ead. l. praelucens. p. 86. l. 12. demonstrantē. lb. l. 20. gerant.
p. 88. l. 3. & 4. adde. Quandoquidem & Phinees hasta vsus est, cum Deus in iram excandef-
cebat. p. 89. l. 23. eos. p. 93. l. 3. ea quae. p. 95. l. 8. ra- delendum. p. 98. l. 11. Agathodemoni. p.
96. l. 27. diuini. p. 99. l. 30. adde. Siquidem perbellē se habent, quandiu pauperes summissē
se gerunt, aut si vel tantillum exalcentur, vmbrailem potentiam adepti, tunc viperarum
progenies videntur, qui ventrem, quo enati sunt, exedant. p. 101. l. 31. το πωμαι, non inter-
pretatur D. Bill. id est lapsus, vt Matth. 24. pro quo Luc. 17. το σωμα, corpus. p. 102. l. 3. te-
nebat. lb. l. 29. vna re aut classe. p. 103. l. 3. studebant. p. 109. l. 21. Abrahamio. lb. l. 22. Abraha-
mi. lb. l. 25. & 33. stadium. p. 110. l. 38. Imperatori seruire, & cum Deo contendere. p. 115. l. 5.
adde. Archiepiscopo. p. 119. pro 191. p. 129. l. 6. quod, pro, qui. p. 133. l. 15. diuinam. p. 137. l. 10. α
fi. diuturni. p. 139. l. 8. non omiffi. p. 147. l. 15. Quinarum pellium. p. 150. l. 10. Orbasio me-
dico. p. 154. l. 32. en, pro, an. p. 155. l. 29. non interpretatur D. Bill. ουδδ εισυρσεις ποιων. locū
mendosum rarus. hoc est, neque incurfus faciens, vt bellica dictione Latina vtatur εισυρ-
σις pro, incurfus, vt dictionibus aliis τριβουωος, κορρελωρ, κωμης, &c. vtitur. p. 158. l. 6. ac-
tum, pro, actum. p. 159. pro, 19. lb. l. 13. spuriis. p. 160. l. 3. eis, pro, eos. p. 168. l. 3. ad mandato-
rum. p. 169. l. 18. addictus, vt Pharao. p. 174. l. 37. qui, inquam, pro, quicquam. lb. l. 38. con-
demnarim. p. 175. l. 10. α fi. ipsius. p. 180. l. 17. aut, sit, aut, habeat, vacat. p. 186. l. 3. praesantiff.
lb. l. 11. proflig. lb. l. 16. duximus. p. 187. l. 18. omni. p. 188. l. 12. tribuantur. p. 196. l. 24. non lau-
det. lb. l. 26. is, pro, in. lb. l. 27. existimat. p. 197. l. 6. α fi. si, pro, ij. p. 198. l. 7. α fi. principio. p. 201.
l. 24. quiddam. p. 203. l. 34. ille. p. 205. l. 8. delineabat. lb. l. 11. α fi. dicta, pro, picta. p. 211. l. 1. alia
etiam. lb. l. 15. ipse. lb. l. 25. paradifum. p. 215. l. 31. quā. p. 216. l. 5. α fi. eum, qui puerum suum
non circumcideret. p. 219. l. 8. α fi. quod, sine accentu. p. 221. l. 6. item, vel, iudem. p. 222. l. 18.
euerterit. p. 226. l. 2. effusus. lb. l. 9. α fi. medicina. p. 228. l. vlt. quidam. lb. l. 21. nec non mora-
lem, pro, nec numeralem. p. 233. pro, 332. p. 234. l. pen. imminuatur. p. 238. l. 4. α fi. affectum.
p. 240. l. 4. Atque, pro, At quae. p. 242. l. 5. omnia, pro, anima. p. 244. l. 11. α fi. prodētium, pro,
prudētium. p. 259. l. 11. Atqui nunc idem horum certior factus, literis &c. p. 256. l. 9. efflet.
lb. l. 30. non sine lege, pro, non quae, vel non absque lege. eadem lin. veterem. p. 258. l. 12. in-
fectari. p. 285. l. 13. quidam. p. 470. l. 21. alios, pro, abire. p. 473. l. 10. α fi. cōperit. p. 478. l. 21.
quamuis sit lacuna, nihil tamen deest. p. 452. l. 10. α fi. praebet, pro, praeter. p. 489. l. 7. α fi. ex-
co. p. 512. l. 18. es, pro, eas. lb. animus, pro, amicus. p. 536. l. 9. vires comparant. p. 542. l. 10. au-
des, pro, audis. p. 544. l. 12. α fi. terrenorum regum. p. 551. l. 2. cauponariam. p. 568. l. 27. agre-
ste. p. 569. l. 2. illarum. p. 579. l. 20. oppetebant. lb. l. 31. laudibus extollebant. p. 582. l. 14. α fi.
quum, pro, quin. p. 589. l. 3. vocabatur γυνη, hoc est, mulier, seu virago. lb. l. 8. idem reponē.
p. 593. l. 20. hoc, pro, haec. p. 594. l. 15. ambigat. lb. l. 18. obsecrare, pro, obseruare. p. 610. l. 17.
propulset. p. 639. l. 3. At si ira. lb. l. 7. excitata. lb. l. 7. α fi. praeteribo (vmbra. p. 642. l. 7. α fi. mi-
feretur. p. 645. l. 1. commemorō. p. 661. l. 6. natura lege lata praecipit, vt cum &c. lb. l. 21.
post Quamobrem, adde quae non omiffa à D. Bill. sed à Typographis praetermissa puto;

Quamobrem diuina prouidentia tranquillitas tria pulcherrima hoc loco informāda sibi proposuit, vnum quidem, ne pereat animal; alterum, ne tantam dominus eius iacturam faciat; tertium denique, vt inimici in gratiam redeant. Qui enim beneficio affectus est, nisi sensu, magis quāam lapides, priuatus sit, ei à quo beneficium acceperit, par pari referre curabit. aut beneficus audiens, inimicum non ampliùs nomine definit. Viden' quā ineffabilis illa sapientia ad bonitatem & humanitatem collinans leges suas ferat? Ibid. l. 14. à fi. conuertant. Ib. l. 5. omnia quidem, pro, diuina quadam, p. 633. l. 13. fidem, pro, vitam, vt respondeat verbo. *πιστεύωσι.*

ERRATA IN OBSERVATIONIBVS

Sacris.

Pagina 2. linea 35. *ἐπιτηδείατο*. pag. 4. lin. 13. *κρύψισι*. Ibid. l. 35. *ἐπιλησιδῶσι*. p. 9. l. antep. Sanè. p. 10. l. 5. *Κὰν τοῖς δὲ κείθω τῶ παῖν μινδὲν χείρας*. p. 13. l. 21. *εὐχέθω δὲ*. p. 14. l. 11. Nullius. p. 15. l. 31. in Græcis aliquid deesse Latina satis ostendunt, idque post dictionem *εὐευ*. Ibid. lin. 40. *περὸστυγώνον*. p. 16. l. 42. vt quod. p. 17. l. 18. *δμωσ' ἔστι*. Ib. l. 41. Itaque. p. 19. l. 9. *δ' ἔϊων*. Ib. l. 22. cæpit. p. 32. l. 33. *τῆσ' γυν'*. p. 33. l. 21. *Κυείνω*. p. 34. l. 42. *Κυκλιόταισ' αὐτάσ'*. p. 35. l. 29. Hierarcha. p. 39. l. 43. nutriebatur. Ib. l. pen. capelluit. p. 40. lin. pen. defectiōnem. p. 43. l. 10. atque. p. 44. l. 2. videlicet. p. 49. l. 21. *ἐλῶσ'*. Ib. l. 24. *ἑπιουρουῶσ'*. p. 50. l. 20. *πελοιδύου*. p. 54. l. 13. amphilogia. p. 55. l. 18. *ἀπίασα*. p. 56. l. 16. localem substantiam. alioqui vana esset D Billij emendatio. Ib. l. antep. *Æona*, vel *Æonem*. p. 57. l. 4. exprobrant. Ib. l. 17. *Æon*. p. 38. l. 6. comparati. p. 59. l. 26. descenderet. p. 62. l. 22. dictio, nisi, expungenda; aut, mihi, legendum. Ib. l. 43. *Asparem* cum *Ardab*. legēdum est, aut vsus est, pro, vsum esse. p. 68. l. 5. *Κυφονήσας*. nam *Κυφρονήσας* præcedit, quod D. Bill. emendat. p. 69. l. 24. *πελευτάσ'*, pro *πέλοσ'*, vt veribus præced. patet. p. 71. l. 1. eundem. Ib. l. 27. positum est, pro eo quod est, vitam, &c. p. 76. l. 11. etiam si nullam. p. 77. l. 16. dissimilem. p. 78. l. 28. *ἀπην-θασαίσατο*. p. 80. l. 3. *ὅτι ποτέ*. p. 81. l. 13. *περὸσείρον*. p. 83. l. 15. comparatu. Ib. l. 40. *Σπολι-θῶτος*. p. 84. l. 15. vsurpantur. Ib. l. 16. odorem, pro dolore, Ib. l. 42. concessionis. p. 85. l. 38. athletam. p. 88. l. 31. iustitiam accusatricem, vel, iustam accusationem. Ib. l. 42. *φωνίω*. p. 90. l. 23. *ἀθετεῖν*. Ib. l. 30. *ὑπονοετικῶσ'*. p. 92. l. 16. & 17. *ἀθετεῖν*. p. 94. l. 31. inter dictiones, autem, & sed etiam, deest aliquid. p. 96. & vlt. l. 1. *ἀγαλήψω*. Ib. l. 31. quidam, pro, quidem.

